LITERATURĂ ROMÂNĂ CONTEMPORANĂ

CONSTANTIN CHIRIȚĂ

CIREȘARII

Constantin Chiriță

Cireşarii

Editura Cartea Românească
1976

www.virtual-project.eu

Copiilor mei:
Victor,
Diana şi
Adrian

Cuprins

I. Cavalerii florii de cireş
II. Castelul fetei în alb
III. Roata norocului
IV. Aripi de zăpadă
V. Drum bun, cireşari!

CONSTANTIN CHIRIȚĂ
CIREȘARII
*
CAVALERII FLORII DE CIREȘ

I. Cavalerii florii de cireş

Cuprins

Capitolul I
1 2 3 4 5 6 7
Capitolul II
1
Capitolul III
1 2 3 4 5 6 7
Capitolul IV
1
Capitolul V
1 2
Capitolul VI
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
Capitolul VII
1 2 3 4 5 6 7 8
Capitolul VIII
1 2
Capitolul IX
1 2 3 4 5
Capitolul X
1
Capitolul XI
1 2
Capitolul XII
1 2
Capitolul XIII
1 2 3
Capitolul XIV
1 2 3 4 5 6 7
Capitolul XV
1 2
Capitolul XVI
1 2 3 4 5 6
Capitolul XVII
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
Capitolul XVIII
1

Schițe care ar putea folosi la întocmirea unei hărți a peșterii negre

Capitolul I

1

De aproape cincizeci de ani, orologiul cel mare din turnul şcolii supraveghea cu cadranele sale cele patru puncte cardinale; de aproape cincizeci de ani, acele sale enorme indicau fără greşeală ora exactă. Rareori, iarna, în timpul viscolelor, zăpada cotropitoare oprea mersul lor pe cadranul dinspre soare răsare, iar primăvara, hulubii sau ciorile sau alte zburătoare, în zbenguiala lor, grăbeau mersul vreunui minutar. Dar de fiecare dată, moş Timofte Păstrăvanu, paznicul şcolii, care-şi începuse meseria aceasta încă de pe vremea instalării marelui ornic, şi care, aşa cum spuneau elevii din clasele superioare, şi-o va încheia doar odată cu oprirea definitivă a ceasului, se urca în turn, scutura scripeții uriaşi şi începea să învârtească o manivelă cât oiştea carului. După ce asculta câteva clipe tic-tacul tunător şi clătina din cap a încuviințare, moş Timofte scotea de la brâu o cutie rotundă de metal, cândva strălucitoare, o cutie mare cât o farfurie, o proptea pe genunchi şi o pocnea cu pumnul în creştet. Ca la comandă, cutia lepăda un capac pentru a dezveli un cadran de ceas cu aceleaşi disciplinate cifre romane care împodobeau fețele orologiului din turn. Paznicul scruta cu atenție ora exactă şi potrivea întocmai acele „Gângălăului", pentru că aşa numea dânsul ceasul din turn. Odată treaba terminată, închidea cu câteva zdravene lovituri de pumn capacul „Țângălăului", pentru că aşa numea dânsul ceasul de la brâu. E de prisos să amintim că lanțul care purta dihania aceea de metal ar fi putut struni un cogeamite dulău ciobănesc. Apoi, în mers agale, bătrânul cobora scările, ieşea în curte, se oprea în mijlocul ei, citea cu voce tare ora exactă de pe ceasul din turn şi, dacă era în timpul lecțiilor, făcea iute o socoteală, tot cu voce tare, cam cât mai rămâne până la recreație. Şi chiar dacă mai rămâneau patruzeci de minute până când trebuia să sune clopoțelul, moş Timofte nu mai cerceta nici Gângălăul, nici Țângălăul. Putea să fie împovărat de

treburi, putea să fie asaltat de griji, la secunda exactă, clopoțelul suna, în mâna lui, sfârşitul orei.

N-am spune însă adevărul întreg, aşa cum ne-am propus, dacă n-am adăuga că erau totuşi câteva zile pe an în care moş Timofte nu mai respecta ora exactă. (O să ne ierte bătrânul această indiscreție, mai ales că ea rotunjeşte adevărul; şi până acum n-am întâlnit un al doilea om care să fie în relații atât de cinstite şi de fidele cu adevărul ca moş Timofte.) Prin urmare, erau câteva zile pe an în care paznicul şcolii se afla în conflict cu ora exactă. Erau zilele de dinaintea vacanței, ultimele zile de şcoală. În acele zile, de câte ori dădea semnalul de recreație, moş Timofte greşea cu regularitate. Suna clopoțelul cu câteva minute înainte de ora obişnuită. Vreo cinci-şase directori foarte meticuloşi i-au făcut, la vremea lor, observații pentru această neregulă ciudată, dar moş Timofte s-a mulțumit să ridice din umeri şi să spună, cu o voce foarte calmă şi nepăsătoare, că în acele zile Gângălăul şi Țângălăul nu se înțeleg şi pace: „Gângălăul se grăbeşte şi Țângălăul e cuprins de lenevie, mă străduiesc şi eu să-i împac după priceperea mea sărmană. Dacă găsiți dumneavoastră alt chip de a-i împăca…” Aici, moş Timofte îşi isprăvea vorba. Directorii îl priveau nedumeriți, încercau să-şi închipuie cam cine poate fi „Gângălăul” şi cine poate fi „Țângălăul”, şi, mergând din presupunere în presupunere, ajungeau la cu totul alte idei, uitându-l, până una-alta, pe moş Timofte şi meteahna lui. Aşa se făcea, că de câte ori era numit un nou director, în clădirea cea mare, cu etaj, de pe colina din nordul oraşului, se discutau două lucruri de seamă. În adunarea generală a şcolii se vorbea mai ales despre vechimea liceului care străbătuse viteaz un veac întreg şi înainta la fel de viteaz prin altul, atingându-i sfertul, iar în cancelarie, între profesori şi noul director, se vorbea despre obiceiul neschimbat al lui moş Timofte de a dărui elevilor, în ultimele zile de şcoală, câteva minute în plus în fiecare recreație. Profesorii îşi înclinau capul ca în fața unui decret vechi şi inviolabil, dar de fapt se gândeau, sau chiar îşi aminteau agitația şi nerăbdarea elevilor în acele zile… şi îl lăsau pe moş Timofte în obiceiurile lui de demult.

Altminteri, moş Timofte era omul cel mai corect şi mai cinstit care se pomenise pe acele meleaguri. În cei cincizeci de ani de când deretica prin şcoală nu lipsise şi nu întârziase niciodată de la slujba lui. De aceea

pramatiile şi chiulangii nu-l aveau deloc la inimă. Pe cei care fugeau de la ore îi dibuia în orice ascunziş, oricât de iscusit ar fi fost ales, ceea ce nu era deloc uşor pentru că atât curtea, cât mai ales grădina şcolii, nesfârşită, ca orice spațiu al amintirilor din copilărie, şi plină de pomi, de copaci uriaşi cu scorburi înfricoşătoare, de tufişuri, de tot felul de clădiri şi ziduri cărora nu li se prea ghicea rostul, ofereau ascunzişuri cu duiumul. Îi dibuia oriunde pe chiulangii şi-i scotea de chică la lumină, îi zgâlțâia rău şi-i ocăra năprasnic cu vorbele. În acele momente puteai să afli de la dânsul toți oamenii de seamă pe care îi dăduse şcoala de-a lungul generațiilor, dascăli, profesori, scriitori, artişti, savanți, „oameni care au înțeles că şcoala este un cuib în care înveți să te înalți în văzduh, nu o mocirlă în care învață să se târască jigănii urâcioase”. Şi amintea numele de tristă celebritate ale unor borfaşi „care au început tot aşa ca voi, înşelând şcoala, ca apoi să-şi înşele părinții, prietenii şi țara”. Burzuluit, moş Timofte îşi freca apoi barba ascuțită, scuipa chiştocul de multă vreme stins şi-l apăsa furios cu călcâiul bocancului. Vocea parcă-i îngheța. Orele care urmau erau ore grele, de parcă s-ar fi abătut nu ştiu ce aspre necazuri asupra lui. Nu-şi mai găsea locul, umbla fără rost şi bombănea fără încetare, şi nici chiar protejații lui nu puteau să-l îmbuneze. Numai dacă vreunul dintre chiulangiii scoşi la lumină venea la el să-şi ceară iertare, fără cea mai mică urmă de prefăcătorie, numai atunci se schimba moş Timofte. „Apoi de… bodogănea bătrânul, nu-i rău… dar numai vorbele nu ajung…” cam atât spunea el, şi încă încruntat îşi găsea imediat ceva important de făcut. Inima însă îi bătea cu putere şi nu rareori încruntătura privirilor lui ascundea lacrimi de bucurie. Se puneau pe socoteala lui moş Timofte nu puține întâmplări asemănătoare, care avuseseră un rol binefăcător în viața unor oameni cu care se mândrea şcoala.

Mare lucru era însă când ținea moş Timofte la cineva. Erau elevi, protejații lui, cărora le-ar fi deschis la orice oră din zi şi din noapte sălile de clasă, de laborator, sala de gimnastică, chiar dacă ar fi trebuit să trudească apoi ore întregi pentru a rândui lucrurile ca mai înainte. Câteodată intervenea cu sfaturile sale foarte chibzuite chiar în conflictele tăcute dintre profesori şi elevi, mai ales atunci când anumiți elevi timizi, speriați cădeau în dizgrația unui profesor. Grozav se pricepea bătrânul să culeagă asemenea „cazuri” şi ştia ca nimeni altul să

deschidă inima puştilor înfricoşați, şi la fel de bine ştia să se facă ascultat de profesorii în pricină, îndreptând astfel, cu iscusința lui cinstită, situații care ar fi durat până la sfârşitul şcolii. Mai circula printre elevi vorba că, în anumite cazuri, cererile de reexaminare la vreun obiect erau mai sigur aprobate dacă se adresau verbal lui moş Timofte decât în scris direcțiunii.

Dar, pentru a te bucura de prețuirea şi ajutorul lui moş Timofte, trebuia să fii un elev de „prima mână", ce mai! un model între modele. Şi dacă moşul te trecea printre protejații lui şi se întâmpla să ai vreun conflict cu pedagogii, îți anticipa viitorul în fața lor cu o siguranță nemaipomenită. Era de ajuns să dea două, trei exemple de oameni mari care fuseseră cândva în situații asemănătoare, cu acel belşug de amănunte al sincerității şi nădejdii, şi profesorii începeau să privească altfel lucrurile şi să-şi cam schimbe părerile. Pentru că bătrânul vorbea deschis, adevărat, privea drept în ochi şi se pare că nu greşise niciodată când luase apărarea cuiva.

În anul în care începe povestirea noastră, moş Timofte îşi avea, ca întotdeauna, protejați şi nesuferiți. De bună seamă că numai întâmplarea hotărâse ca principalii săi favoriți să fie nişte elevi dintr-a opta, care locuiau cu toții în cartierul Cireşului şi pe care se obişnuise să-i numească „Cireşarii". Şi tot întâmplarea făcuse ca printre „urâcioşi", poate chiar în fruntea lor, să se afle doi şmecheri, tot dintr-a opta, pe care îi prinsese într-o dimineață ascunşi într-un şanț acoperit de bălării, în timp ce colegii lor participau cu tot sufletul la ora de geologie. N-am putea spune însă adevărul întreg dacă n-am destăinui, de la bun început, că elevul pe care moş Timofte îl iubea cel mai mult, primul dintre favoriții lui, era un prichindel dintr-a cincea, un şmecher fără seamăn în toată şcoala, poate chiar în istoria şcolii, dar căruia bătrânul nu-i arătase niciodată pe față dragostea. Mai degrabă îl muştruluia pentru năzbâtiile şi şotiile sale; niciodată nu-l alintase, nici măcar în glumă, cum făcea cu ceilalți elevi la care ținea. Dacă în cei cincizeci de ani de slujbă moş Timofte n-ar mai fi întâlnit un caz asemănător, dacă nu i s-ar mai fi întâmplat, cu vreo treizeci şi cinci de ani în urmă, să-i ticăie inima pentru un puşti nebunatic, care la fiecare pas făcea o năzdrăvănie, care în fiecare frază rostită strecura un ghimpe şi care acum era unul dintre oamenii de mare faimă ai țării, e mai mult ca sigur

că prichindelul cel şmecher, blond şi ciufulit, ar fi intrat în gloata nesuferiților. Dar cum moşneagul avea o memorie precisă a cazurilor şi un simț al comparației şi previziunii care nu dădea greş, s-a lăsat cu bună ştiință subjugat de apariția veselă şi cuceritoare a lui Tic, trecându-l în rândul favoriților. Adică i-a acordat în sinea lui un mare viitor.

Tic n-avea însă de unde să ştie aceasta şi de câte ori trecea pe lângă moş Timofte, dacă nu-şi ducea mâna la nas pentru a flutura din degete, atunci trăgea după sine un dulău imaginar, prins de un lanț gros, pe care-l întreba chiar în clipa când trecea prin fața gheretei bătrânului paznic:

– Cuțu, cuțu, Țângulică, ia spune-mi din coadă cât e ceasul?!…

Elevii cei mici râdeau de se prăpădeau, moş Timofte se încrunta şi amenința teribil cu degetul, dar Tic, nedumerit, făcea sforțări cumplite (hm!) pentru a afla cauza veseliei din jur. Într-atâta se obişnuise Tic cu această şotie nevinovată, încât înscenase o a doua ceremonie de botez, adăugând numele de Țângulică lui Țombi, cățelul lui credincios pe care voia să-l facă celebru. Se chinuia ca un drac să-l învețe diviziunea timpului şi citirea orelor după mersul soarelui. Dar pentru ca noul nume să nu rămână o simplă adăugire, sortită unei uitări timpurii, şi pentru că se credea persecutat de moş Timofte, prichindelul a hotărât să folosească numele de Țângulică atunci când cățelul trebuia certat, adică atunci când îl descoperea în roluri negative, şi numele de Țombi când cățelul trebuia alintat sau când merita să fie încurajat, adică atunci când interpreta roluri pozitive. A făcut Tic multe repetiții până să ajungă să spună automat fraze de genul acesta:

– Jigodie scârboasă, mizerabile, Țângulică afurisit, unde mi-ai ascuns gheata? Marş în cuşcă, Țângulică! Marş!

– Bravo, Țombi! Bravo! A doua oară să-i jupoi toată blana, numai coada să i-o laşi, ca să am de ce să-l trag…

În ciuda acestor aparențe, Tic ținea la moş Timofte, ba în adâncul sufletului îl iubea chiar foarte mult. Îl strâmba el, îi imita vocea şi strănutul, îi flutura mereu din degete, dar cine altul îi strecura în gheretă, pe neobservate, într-o anumită zi a săptămânii, o portocală învelită frumos în hârtie roşie, mătăsoasă? Printr-o întâmplare foarte norocoasă, aflase puştiul că nimic nu-i place mai mult bătrânului paznic

decât portocalele şi se făcea luntre şi punte pentru a avea întotdeauna un fruct portocaliu gata de sacrificiu.

După cum se vede, nici bătrânul, nici puştiul nu aveau curajul să-şi dea pe față dragostea pe care în adâncul sufletului şi-o purtau. Ceea ce li se întâmpla amândurora cam pentru prima dată în viață.

2

Moş Timofte scutură îndelung clopoțelul. La drept vorbind, ceea ce se ascundea sub această denumire era o talangă cât toate zilele, care n-ar fi făcut cine ştie ce notă discordantă în clopotnița atât de cutreierată de elevi, lilieci şi cucuvele, a bisericii Sfântul Dumitru, de peste drum de şcoală. Nu era un simplu obicei, ci o adevărată plăcere pentru moş Timofte întâlnirea repetată, regulată şi sonoră cu obiectul care dădea semnalul de recreație, şi n-ar fi folosit pentru nimic în lume soneriile de multă vreme instalate în şcoală. Țârâitul lor impersonal, mecanic, uniform n-avea niciun farmec pentru bătrân. Mai degrabă ar fi perindat coridoarele liceului sunând la uşa fiecărei clase decât să apese butoanele acelea mărunte de lângă cancelarie, care nu puteau transmite niciodată emoții sau cântece, cum făcea clopoțelul în mâna lui. Şi mai era şi un ceas electric instalat chiar deasupra butoanelor care l-ar fi enervat crunt pe bătrân dacă şi-ar fi însuşit acest stil modern de semnalizare a recreațiilor. Ar fi avut impresia că se află sub controlul ceasului, el care de cincizeci de ani meşterea fără greş huiduma metalică din turn. De aceea, nici după ce agită a doua oară clopoțelul nu-şi aruncă privirile spre ceasul electric. Dacă ar fi făcut însă altcineva gestul acesta, ar fi descoperit cu uimire că mai erau aproape cinci minute până la pauză. Şi fiindcă era primul semnal de recreație mărită din acel an, însemna, în graiul original al lui moş Timofte, că până la vacanța mare mai rămăseseră câteva zile. „Da!” îşi spuse bătrânul şi scutură pentru a treia şi ultima oară talanga, împrăştiind un sunet curios, parcă străbătut de note duioase. După ce aşeză clopoțelul la locul lui, coborî pe scara largă de piatră care lega clădirea de curtea mare a şcolii. Ajuns pe ultima treaptă, se postă ca o santinelă lângă leul

de bronz din dreapta şi aşteptă câteva clipe. Tresări la auzul uşii care se deschidea, îşi aţinti ochii într-acolo, urmări cu privirea mogâldeaţa care se prăvălea pe trepte, şi, cu un zâmbet de mulţumire, moşul făcu cale întoarsă, poposind undeva lângă cancelarie. Nu se înşelase nici de astă dată. Primul elev care ajunsese în curte, primul elev care atacase recreaţia era, bineînţeles, Tic.

Da, da! Tic fu primul care, cu un chiot ascuţit, străpunse tăcerea întinsă a curţii şi anunţă cavalcada sonoră a pauzei. Câteva clipe mai târziu, curtea imensă, străjuită de plopi şi castani, cu şirurile lungi de bănci simple, fără spetează – sute de metri de bănci aşezate în soare –, cu spaţii nesfârşite care puteau adăposti zece meciuri simultane de fotbal, cu alte bănci, mici, izolate, făcute din bârne groase prinse în cuie de lemn, răspândite ici-colo, la umbra deasă a castanilor – teritoriu ocupat numai de elevii mari –, curtea imensă a şcolii se lăsă cucerită, în numai câteva clipe, de avalanşa ţipătoare şi colorată a elevilor. Se formară grupuri, se reluară jocurile întrerupte cu o zi înainte sau începură altele noi, pe clase, pe grupe, pe şiruri de bănci, un talmeş-balmeş asurzitor, dar atât de sigur şi de precis împărţit, în care fiecare elev îşi avea locul: curse de cai, lapte gros, cincizeci de metri plat, sărituri, oină, echilibristică, urmăriri, evadări, scâncete, râsete, ţipete, aplauze, strâmbături, lecţii repetate, taine, fotbal, laude, rugăminţi, sandvişuri, fotbal, ocheade, provocări şi iar fotbal. Dar erau şi teritorii ocupate de cei mari, care repetau pentru examene sau se plimbau preocupaţi, cu mâinile la spate, comentând sezonul sportiv sau ultimele filme şi manifestându-şi din când în când dispreţul faţă de cei mici, care le asurzeau urechile cu zgomotele şi ţopăiala lor. Puştii scoteau însă pe furiş limba după ei, fără să le treacă prin cap că după câţiva ani vor face aceleaşi gesturi de uimire şi dispreţ; şi neînchipuindu-şi aceasta, şi pentru a le face în ciudă celor mari, îşi împrospătau mereu joaca şi zbenguiala cu alte torente de ţipete, pe care le dirijau ca pe nişte canonade spre teritoriile liniştite de la umbra castanilor.

Undeva în curte, pe unul dintre terenurile de fotbal improvizate la repezeală şi delimitate de trupurile spectatorilor, se trăgea la o poartă. Îşi încercau pe rând norocul fotbaliştii din clasele de mijloc. Şuturi plasate, sau bombe fulgerătoare, luau direcţia porţii făcută ca întotdeauna din haine, şepci, pietre şi pulovere. Portarul, un elev dintr-a

opta, nu lăsa nicio minge să treacă prin spațiul apărat de el. Chiar când Tic, singurul dintre cei mici care nu era privit ca un intrus acolo, din motive ce se vor descoperi mai târziu, se repezi ca un bolid spre minge, prefăcându-se că va trage cu toată puterea în stânga, dar de fapt împingând-o plasat spre colțul din dreapta, la gaura de şoarece, portarul nu-şi pierdu cumpătul şi opri mingea, cum s-ar spune în termeni sportivi banali, chiar pe linia porții. Înciudat, nefericitul concurent scoase o limbă uriaşă pe care i-o arătă în toată splendoarea ei portarului, şi, bineînțeles, dezamăgit de insucces, îşi coti paşii iuți în altă direcție. După el se ținea, parcă urmărind o lecție vie, sau supunându-se unui obicei demult statornicit, o droaie de puşti.

– Bă, Tic, ce apără azi Sergiu! Pun pariu, să mor eu, că nu-l găureşti!

Tic îl privi de sus, cu dispreț nedeghizat, pe piciul îndrăzneț, şi se hotărî să-l pună imediat la punct:

– Eu? Pe Sergiu?!… Ha! Ha!… Te-aş lăsa gol, mă, auzi? Te-aş lăsa ca planşa de la anatomie, dacă mi-aş pune mintea cu tine. Şi pielea ți-aş lua-o… Dacă n-aş fi elev, aş juca astăzi în națională…

– Daaaa! Las' că ştiu eu… Te lauzi. Află de la mine că azi nu-l găureşte nimeni pe Sergiu. Ții pariul?

– Ai tu noroc că mie nu-mi plac oamenii săraci, adică oamenii sărăciți… Altfel aş paria imediat.

Mâna lui Tic se îndrepta amenințătoare spre nasul bravului amator de pariuri, dar mişcarea se opri brusc în aer, derutându-l şi mai rău pe admiratorul lui Sergiu. Privirile lui Tic descoperiseră ceva în zona aparatelor de gimnastică, mai bine zis descoperiseră pe cineva acolo: un vlăjgan care se întrecea în acrobații. Temerarul solitar n-avea mai mult de şaisprezece ani, dar statura lui, şi mai ales brațele sale goale care se prefăceau în zeci de muşchi impresionanți, ca nişte coarde de oțel, la fiecare mişcare dovedeau o forță şi o elasticitate puțin obişnuite. Droaia lui Tic îşi urmă cu fidelitate şeful, copiindu-i întocmai mersul şi atitudinea. Mişcându-se lent, cu gâturile strâmbe şi privirile fixate într-o singură direcție, prichindeii păreau că oficiază un ritual cu totul misterios şi necunoscut. Mai era şi cadența paşilor, şi mai ales tăcerea uluitoare a celei mai guralive şi mai nebunatice cete din şcoală.

Tăcerea era deplină şi în zona aparatelor de gimnastică. Spectatorii, mari şi mici, urmăreau cu sufletul la gură ceea ce se petrecea deasupra

capetelor lor. Vlăjganul se cățărase pe o frânghie fără noduri, şi fără ajutorul picioarelor, cum înregistră foarte prompt Tic, sus, pe bârna de care erau prinse aparatele, şi de acolo, printr-un salt uşor, o jumătate de salt mortal, în văzduh, cum notase Tic, se agățase de un cablu gros de sârmă, care traversa, inutil, la cinci metri înălțime, toată curtea şcolii. Apoi, foarte liniştit şi zâmbind cuiva din văzduh, îşi găsi în câteva secunde o poziție ideală de odihnă.

– Îl vedeți, mă! se răsti Tic la prichindeii înfiorați din jur. Ăsta-i Ursu, colegul soră-mii şi cel mai bun prieten al meu. Lucrăm amândoi la bară. Dacă ne-ați vedea cum facem amândoi gigantica şi salturile mortale… Asta-i un fleac.

– Ia nu te mai lăuda, mă pițigoiule, îl apostrofă pe neaşteptate un slăbănog lung şi deşirat, cu nasul ca o pătlăgică. Până la urmă te pomeneşti că ajungi şi acrobat la circ.

Insulta slăbănogului, rostită chiar în fața prichindeilor, îl amuți pe Tic şi-l lăsă o clipă cu gura căscată. Din fericire, slăbănogul porni imediat după alte victime pe care le culegea numai din cetele celor mici, aşa că nu-l auzi pe Tic cum îşi dăscălea însoțitorii:

– Bă, dacă vă întreabă la naturale cum se cheamă pasărea aceea tâmpită care dă tot timpul din coadă, să spuneți că se numeşte codobatură sau Pompilică…

Ciufuliciul nu reuşi să-şi ducă până la capăt răzbunarea verbală, cumplită în intenția ei, din simplul motiv că prietenul lui cel mai bun, acel vlăjgan căruia îi spunea Ursu, începu o nouă mişcare, acolo sus, deasupra capetelor lor. Se lansase într-o cursă rapidă, a cărei ciudățenie nu consta numai din faptul că se făcea pe un cablu, cu ajutorul mâinilor, ci mai ales pentru că fiecare mişcare de înaintare se făcea prin întoarceri, şi la fiecare întoarcere trupul se sprijinea într-o singură mână, ceea ce, să recunoaştem, nu era chiar în puterea oricui. Când distanța dintre cablu şi bârna aparatelor ajunse la vreo patru-cinci metri, vlăjganul făcu pe neaşteptate o semigigantică, adică o pendulare lungă, şi îşi dădu drumul în văzduh. Printre buzele deschise ale spectatorilor răzbătu un țipăt, un început de țipăt, pentru că fu retezat într-o clipită, atunci când brațele acrobatului se încolăciră sigure pe una din frânghiile de pe bârnă, transformându-i trupul într-o pendulă ordonată.

– Ei, bă! se repezi Tic la bravul amator de pariuri. Nu mai spui nimic? Acum să te văd!… Arată-mi tu altul, în afară de mine şi de Ursu, care să facă figura asta. Nici nu ştii cum se cheamă figura, mă găgăuță. Zborul Liliacului, auzi, tu?!

Piciul era însă atât de înspăimântat de ceea ce văzuse, că nu tălmăci pe de-a-ntregul spusele lui Tic. Şi cum spaima are de multe ori o mare putere de convingere, piciul crezu cel puțin jumătate din lauda colegului său.

– Uite, dacă vrei, continuă Tic, într-o clipă sunt lângă Ursu. Ce, crezi că mi-e frică?

Nu într-o clipă, dar în câteva clipe, Tic fu într-adevăr lângă Ursu. Nu pentru ca să repete figura acestuia, ci pentru că un băiat brunet şi rotofei se apucase să zgâlțâie frânghia de care se agățase Ursu şi-i făcuse semn să coboare. Vlăjganul alunecă spre pământ cu atâta iuțeală, că aproape toți spectatorii îşi imaginară un accident. Unul singur se lăsă condus de inspirație subită şi se strecură ca o nevăstuică lângă Ursu. Nu putea fi altcineva decât Tic. Inspirația lui se dovedi norocoasă. Ciufuliciul blond şi cârn mai avu timp să audă o parte din cuvintele pe care Dan, băiatul cel oacheş şi rotofei, i le şopti tainic acrobatului victorios.

– … Ne cheamă Victor. Sub castanul de lângă cişmea. Tu du-te repede şi anunță fetele.

Îndemnul lui Dan îl transformă pe Ursu într-un fulger, iar pe Tic într-un fel de fulgeraş, dacă se poate spune aşa. Pe potecile deschise la iuțeală, printre spectatorii zăpăciți de goana de bolid a vlăjganului, se strecura triumfător şi Tic. Iar când trecură amândoi ca nişte rachete prin mijlocul terenului de fotbal apărat de fenomenalul Sergiu, se întâmplă că mingea, scăpată de cine ştie cine, venea chiar în întâmpinarea lui Tic. Prichindelul, în zodia celor mai bune inspirații, expedie, în plină goană, un şut năprasnic spre poartă, pe care Sergiu nici nu-l văzu. Doar îl auzi şuierându-i pe lângă ureche. Şi dintr-odată, dându-şi seama de marea lui faptă, Tic se opri într-un urlet de bucurie, uitând cu totul de Ursu. Aruncă mai întâi o privire disprețuitoare spre Sergiu, apoi trecu în revistă întreaga asistență, absolut uluită de întâmplare, în căutarea bravului amator de pariuri. Tic era hotărât, dacă nu să-l dezbrace de tot pe îndrăznețul prichindel, măcar ciorapii să i-i

scoată din picioare. Ceea ce în limbajul său original însemna să-l descalțe şi de pantofi, pentru că nu văd cine ar izbuti să-i scoată cuiva ciorapii fără să-i atingă şi încălțămintea.

– Doamne, ce gol mare am băgat! se pomeni Tic lăudându-se. Le-am cam rupt gura la toți. Ia zi-i, mă planşă de anatomie! Tot mai crezi că mă laud? Uită-te la Sergiu.

Înciudat şi parcă amețit de o lovitură primită în ceafă, Sergiu părăsea poarta. Aşa îşi închipuia Tic, dar era numai jumătate din adevăr. Cealaltă jumătate consta în chemarea misterioasă pe care i-o adresase băietanul acela lung şi deşirat căruia Tic îi scornise o nouă poreclă: codobatură.

– Iar se-adună cireşarii. Ce facem, Sergiule?

Cel întrebat rămase doar o clipă în cumpănă. Îi răspunse imediat lui Pompilică:

– Eu mă învârtesc pe aici, iar tu… Unde se-adună?

– La locul lor, sub castan, lângă cişmea.

– Formidabil!… Cum, tot n-ai înțeles? Ei sub castan… iar tu în castan, blegule. Arde-o!

3

Ursu îşi opri goana brusc, printr-o frânare atât de hotărâtă, că era cât pe-aci să se dea de-a berbeleacul. În fața lui, pe o bancă retrasă la umbra castanilor, îl priveau cu ochi mari, uimiți, două fete. Una brunetă, aproape palidă, cu cozi lungi atârnându-i pe piept, cu ochi visători şi mişcări lente, desprinse parcă din vis; cealaltă blondă, cu părul scurt, tuns băiețeşte, cu ochi iscoditori, cu mişcări scurte, sigure, care se vor foarte convingătoare, cu ceva aspru în voce şi-n atitudine, spre deosebire de duioşia pe care o emana prietena ei. Fiecare părea contrastul celeilalte, aceasta la prima vedere.

Fata blondă, care răspundea la numele de Lucia, îl cercetă sever pe mesagerul tăcut:

– Parcă te-ar fi revărsat un ciclon din mările Japoniei. Ce s-a întâmplat?

Ursu îi evită privirea. Puțintel stingherit, bolborosi câteva cuvinte:

– Dan mi-a spus că Victor are, în sfârşit, harta…

Amândouă fetele tresăriră în acelaşi timp. Maria, fata negricioasă, cu cozi lungi şi lucioase, sări sprintenă de pe bancă, dar reverența care-i continua mişcarea şi care n-avea nicio destinație părea lentă, obosită:

– Harta! şi cuvântul o trezi din visul de o clipă. Lucia! Îți dai seama?

Lucia îşi schimbă dintr-o dată atitudinea. Deveni rigidă, pedantă, ca o profesoară nesigură:

– Ascultați-mă o clipă şi nu vă pierdeți cumpătul. Eu mă voi ocupa de terțiar. Singură şi foarte repede îl voi pune la punct. Cuaternarul… dacă n-aveți nimic împotrivă… ar putea să fie copiat de Dan.

Nedumerită, Maria încercă un protest:

– Lucia! Nu înțelegi că…

– Ba înțeleg foarte limpede. Eu cred că tu nu înțelegi. Îți pierzi prea repede firea. Uite, ca să scap de orice teamă, îți făgăduiesc c-o să-l ajut eu pe Ursu, dacă va mai fi nevoie, bineînțeles. Harta cuaternarului e destul de bine reprodusă în manual. Sergiule! N-ai manualul la tine?

Rostind ultimele cuvinte, Lucia îşi întoarse, cu o mişcare firească, aproape leneşă, capul într-o anumită direcție. Acolo, pe un colț de bancă, ascuns privirilor de trunchiul unui plop nesfârşit, Sergiu citea de zor dintr-o carte, sau, aşa cum pricepură imediat cei trei cireşari, se prefăcea că e cufundat în lectură. Furios că fusese prea repede descoperit, spionul nenorocos se răsti la ei.

– N-am niciun manual şi, chiar dacă aş avea, nu vi l-aş da, tocilarilor. Asta-i!

Când silueta lui Sergiu dispăru într-un grup de elevi, Lucia începu să-şi dojenească prietenii:

– Ne-am înțeles de atâtea ori să fim mai atenți când discutăm despre expediție. Nu v-ați dat seama că Sergiu şi ceilalți din grupul lui ne urmăresc pas cu pas? Dacă nu suntem în stare să ne ferim de nătângii ăştia, atunci mai bine să dăm planul pe față într-o adunare a clasei.

Ursu şi Maria îşi plecară privirile ca doi vinovați. Mai mult pentru sine, Maria întrebă în şoaptă:

– Oare a auzit ceva? Eu nu cred…

Nemulțumirea n-o părăsise încă pe Lucia. Ea avea un principiu cu care se străduia să-i obişnuiască şi pe ceilalți: a păstra secretul unui

lucru nu înseamnă a învălui acel lucru în mister. Procedând astfel nu faci altceva decât să atragi atenția către ceva care are şanse să rămână neobservat. Cel mai bun sistem de a păstra o taină, susținea Lucia, e acela de a nu da nicio importanță obiectivului care constituie taina, de a-l trata asemenea tuturor lucrurilor banale şi cotidiene. De câte ori discutau această problemă, şi ocaziile de a o discuta nu erau foarte rare, ea amintea, fără să obosească sau să se plictisească, o povestire a lui Poe, care o impresionase atât de mult încât îi sugerase principiul. Era vorba în acea povestire de dispariția unui document important, pe care poliția îl căuta cu tenacitate cumplită, mai ales că ştia şi camera în care se afla ascuns documentul. Şi cu toate acestea, deşi cercetase cu lupa, cu acul şi sunetul fiecare centimetru pătrat al încăperii-ascunziş, nimeni nu reuşea să descopere documentul. Pentru că se afla, în văzul tuturor, într-un plic, aruncat parcă la întâmplare, în cutia cu corespondență. Lucia dezvoltase ideea, susținând că documentul ar fi fost la fel de bine păzit, poate chiar mai bine, dacă ar fi fost aruncat în coşul de hârtii. Iată de unde şi cum apăruse principiul, supranumit între cireşari „secretul Luciei", care, rezumat în câteva cuvinte, suna cam astfel: un secret are cele mai mari şanse să rămână secret dacă nu e considerat secret.

Iată de ce Lucia crezu că e cazul să mai adauge câteva cuvinte prietenilor ei:

– E de-ajuns să rosteşti câteva vorbe în şoaptă, şi imediat cei din jur ciulesc urechile. Să discutăm planul nostru închipuindu-ne că am vorbi despre examene.

La îndemnul Luciei, Ursu luă o înfățişare atât de voit nepăsătoare, apoi căută un zâmbet atât de caraghios, încât amândouă fetele izbucniră în hohote de râs.

– Ne întâlnim sub castanul nostru, spuse Ursu, hlizindu-se mai departe. Lângă cişmea. Dispoziție de la Victor.

Contrastul dintre schimonoseala feții şi vorbele rostite de Ursu era absolut inimitabil. Petrecut pe o scenă, momentul ar fi provocat, prin râs, zeci de fracturi ale maxilarelor, ale sternului şi nenumărate încurcături de intestine. Ceea ce o făcu pe Lucia să anunțe sentențios:

– Teodoru Teodor – Ursu! Nota doi!

Teodoru Teodor, vlăjganul poreclit pe bună dreptate Ursu, din cauza forței sale care-i depăşea cu mult vârsta, privi buimac spre cele două

fete care porniseră, într-o conversație evident banală, spre locul de întâlnire a cireşarilor. În neputință de a afla pricina neaşteptatei lor transformări, nu găsi ceva mai bun de făcut decât să le urmeze, cu mâinile în buzunare şi cu privirile ațintite undeva pe cer, ceea ce îndemnă, într-o clipită, zeci de elevi să caute şi ei taina nevăzută de pe bolta albastră.

– Unde-i, mă?

– Am pierdut-o…

– Ce-ai pierdut?

– Nu ştiu…

– Uite-l! Acolo, deasupra plopului. Iar s-a dus…

Zeci, sute de exclamații, de întrebări, sute de perechi de ochi iscodind cu înfocare şi tenacitate cupola albastră, imaculată, fără o dâră de nor. Doar întâmplarea atrase undeva un uliu pribeag pe care privirile îl descoperiră şi pe care vocile îl transformară în şoim, în vultur, în pajură. Ba se găsiră vreo câțiva care se jurau că văzuseră cum vulturul scăpase un berbec din gheare. Trezit de tăcere şi exclamații, Ursu, după ce trase cu urechea în jur, începu şi el să cerceteze bolta.

4

Sub castanul de lângă cişmea, un castan uriaş, un castan rege, cum era supranumit, care ar fi putut adăposti, singur, în ramurile lui, o şcoală întreagă, se afla un singur băiat, acel Victor care, după spusele lui Dan, făcuse rost de o hartă. Deşi aplecat deasupra unei foi de bloc, i se putea ghici lesne statura, înaltă, bine legată, şi, desigur, foarte suplă. Avea fața lunguiață, ochii negri, adânci, părul închis la culoare, era asemenea multor tineri de vârsta lui, la înfățişare. La o cercetare mai atentă poate că i s-ar fi descoperit o notă de maturitate în trăsături, în gesturi, în atitudine. Dar nu asta îl deosebea pe Victor de ceilalți. Tânărul aplecat asupra foii de bloc era un elev cu totul excepțional, şi, în primul rând, un matematician care uimea prin logica şi puterea sa de demonstrație. E de prisos să spunem că era cunoscut în întreaga şcoală, şi că rareori profesorii îşi puseseră speranțe mai mari într-un alt elev. În ciuda

precocității sale, Victor era încă foarte copilăros, pasionat după visuri, expediții şi aventuri.

Cufundat în cercetarea hărții, tânărul nu observă o siluetă ascunsă după trunchiul castanului şi nici nu auzi, câteva secunde mai târziu, foşnetul slab al frunzelor care parcă sorbiseră între ele silueta elastică şi tăcută ca o fantomă. Numai câteva clipe să fi întârziat, şi intrusul, cocoțat acum în castan, ar fi fost descoperit de privirile iscoditoare ale lui Ursu, ale Luciei şi Mariei, care se apropiau, leneşi, de copac. Dar cum nimeni nu observase nimic, discuția părea că începe sub semnul celei mai depline siguranțe.

– Zău, Victor, chiar ai făcut rost de hartă? întrebă Maria. Ar fi fantastic…

– După cum vedeți, răspunse Victor, descoperindu-le celor trei foaia mare de bloc.

Privirile se repeziră lacome asupra hărții. Numai Victor, calm, întrebă ca pentru el:

– Ionel şi Dan de ce nu sunt aici?

Tocmai în acea clipă îşi făcu apariția, gâfâind, Dan.

– Nu vrea să vină… Măgarul! L-am rugat, l-am amenințat, am făcut-o pe clovnul… Nu vrea! Spune că trebuie să repete la geologie, măgarul… Ia să văd şi eu harta!

Victor se uită la ceas. Până la semnalul clopoțelului mai rămăseseră vreo şapte minute.

– Ce facem? întrebă el. Maria… Nu vrei să încerci tu să-l aduci pe Ionel?

Se vedea lesne că invitația lui Victor nu-i făcea nicio plăcere Mariei, dar, cum nu prea avea obiceiul să-şi contrazică prietenul, o acceptă, fără să uite însă să strâmbe de câteva ori din nas. Dacă ar fi îmboldit-o altcineva s-ar fi iscat un tărăboi, sau măcar o ceartă pentru care n-ar fi ajuns o recreație întreagă. Dar fiindcă o invitase Victor… Îşi învinse repede senzația de neplăcere şi porni chiar în goană spre clădirea şcolii.

Ceilalți îşi găsiră iarăşi de lucru cu harta. O țineau pe genunchi şi o cercetau cu ochi de Argus.

– Dungile astea albastre ce sunt? întrebă Dan.

– Tocmai tu să nu ştii, tu, marele campion rebusist!? se miră Lucia. Ce-ar putea să fie?

– Formidabil! descoperi Dan într-o clipă de genialitate. Râuri subterane! Mamă dragă, peste tot numai râuri… dar deodată se simți cuprins de nelinişte: Mamă dragă, dar cum le trecem?

– Asta e, răspunse Victor. Asta-i problema numărul unu! Cum trecem râurile? Despre adâncimea lor harta nu spune nimic, nu suflă niciun cuvânt; să zicem că ar fi de ordinul centimetrilor… Dar uitați-vă la lacuri. S-ar putea ca lacurile să fie foarte adânci, şi tare îmi vine să cred asta. Aici va fi cel mai greu. În orice caz, nu ne vom lăsa opriți de lacuri. Dar cum ne vom descurca?

Lucia lovi de câteva ori, încet, cu pumnul în speteaza băncii:

– Două minute de gândire pentru găsirea celei mai bune soluții, fiindcă sunt mai multe… Gata! Începem!

Îndemnul Luciei, deşi neaşteptat şi ciudat, fu totuşi luat în seamă. Capul în mâini, ochii închişi, concentrare deplină. De acest răgaz nesperat profită Pompilică, slăbănogul, codobatura, cum îl poreclise nu cu mult timp înainte Tic. Ajunsese cu bine în spatele castanului, dar abia acum urma greul. Cu chiu, cu vai izbuti totuşi să se cațere, nu fără să-şi julească mâinile şi să fie atacat chiar pe ceafă de un întreg furnicar scos din treburile lui. Îşi găsi loc într-o crăcană şi începu să se scuture de gângănii, suferind tăcut şi cumplit. Urechile îi stăteau însă ciulite, chiar în această situație de neinvidiat, gata să înregistreze cel mai tainic cuvânt. Din nefericire pentru el, momentul de tăcere impus de Lucia se prelungea. Iar câteva furnici mai curioase izbutiseră să treacă de bariera cămăşii şi coborau înțepătoare spre burtă.

5

Dar Pompilică nu era singurul care simțea furnicături. Fără să fie atacați de furnici, mai erau doi tineri, undeva într-o clasă, care aveau cam aceleaşi senzații: Maria şi Ionel, în mai puțin de două minute izbutiseră să se certe cât alții în trei zile, şi asta pentru că Maria îl găsise pe Ionel singur în clasă, rezemat tacticos de pervazul ferestrei şi privind undeva în neştire, afară.

– Ni s-a spus că junele Edison se pregăteşte la geologie, tăbărâse Maria asupra lui. Sau poate încearcă să-şi imagineze cum arată jurasicul în curtea şcolii…

– La urma urmei ce vrei, Cosânzeană vopsită?

– Nesuferitule!

– Urâcioaso!

– Edison nevertebrat!

– Cum?

– Aşa cum ai auzit! Nevertebratule! Noi te aşteptăm cu toții şi tu îți dai ifose de ființă evoluată. Stai şi numeri frunzele salcâmilor… Cel puțin dac-ai număra firele de iarbă…

– Ce am eu cu firele de iarbă? întrebă nedumerit. Pentru ce?…

– Ca să vezi dacă-ți ajung pentru desert…

– Ascultă, obraznico! Dacă nu te cărăbăneşti imediat, am impresia că o să-mi rătăcesc mâinile prin cozile tale…

– Nu mai spune! se oțărî Maria. Cred că ții prea mult la obrăjorii matale ca să faci isprava asta. Ți-a mai spus cineva că eşti un caraghios?

Ionel părea mai degrabă dezgustat de insultele Mariei:

– Nici măcar nu eşti în stare să faci un spirit mai acătării. Probabil că te-ai molipsit de la frate-tău…

Maria era cât pe-aci să se năpustească asupra lui:

– Crezi că de spirite îmi arde mie acum? Sunt înfuriată şi tu eşti un caraghios… foarte mare. Ştii doar că Victor a copiat harta, ştii că trebuie să luăm o sumedenie de hotărâri, ştii că avem întâlnire la castan… Ce aştepți? Să venim toți şi să te implorăm? Nu înțelegi că am făcut rost de hartă?

– Ia mai lăsați-mă dracului cu harta asta. Parcă ați fi făcut nu ştiu ce mare scofală. O hartă, şi gata. Când o să am timp, o să mă uit pe ea… De altfel, peste câteva minute, trebuie să sune…

– Foarte bine! găsi Maria soluția salvatoare. Dacă nu vrei să vii, nu veni! Dar cred că eşti îndeajuns de cavaler ca să mă conduci până acolo…

– Asta ce şmecherie mai e?

– Nu e nicio şmecherie, din păcate… Sergiu şi Pompilică…

– Să se ducă dracului amândoi, şi tu să mă laşi în pace, auzi?

Maria îi făcu o reverență.

– Să se ducă dracului, cum spui tu. N-am nimic împotrivă. Chiar poți să-i ajuți să ajungă mai repede acolo… dacă mă conduci până la castan. Mă aşteaptă amândoi în curte şi mi-au spus şi ei că vor să-şi rătăcească mâinile prin cozile mele. Nu poți să mă laşi în primejdie…

Dar, spre surpriza Mariei, Ionel nici nu se gândise să se urnească. Dimpotrivă, simulând o tresărire, deschise repede cartea şi îşi aținti ochii pe nişte desene.

Maria lovi îndurerată cu călcâiul în podea.

– Laşule!

– Cară-te, scârboaso! Nu vezi că am treabă? Şi, la drept vorbind, nu am niciun pic de simpatie pentru cozile tale. Hai, cară-te!

– Nu mă duc!

– N-ai decât… Va să zică, deosebirea dintre arhaic şi paleozoic…

– Era următoarea: Arhaicul era populat cu vietăți primare, fără nicio însuşire, care puteau foarte bine să se numească Ioneli, iar paleozoicul…

– Avea o singură ființă, diformă, mincinoasă şi nesuferită… se repezi băiatul.

– Un Ionel evoluat! puse punct discuției Maria şi se avântă pe uşă, lăsându-şi prietenul cu gura căscată.

6

Deşi trecuseră minutele pentru gândire, tinerii de sub castan se fereau să-şi destăinuie soluțiile. De câteva zile, de când găsise harta într-o arhivă uitată, în care de multă vreme nu mai umblase nimeni, Victor se gândea zi şi noapte la obiectul de care aveau nevoie. De bună seamă că şi gânditorii de câteva clipe, Lucia, Ursu, Dan, descoperiseră obiectul visat de Victor, dar li se părea atât de înfricoşător de departe încât nu îndrăzneau să-i rostească numele. Dan îşi luă în cele din urmă inima în dinți şi începu să vorbească, însă cu o voce atât de jalnică, de parcă nu dezlegase o problemă, ci sesizase un obstacol de neînvins:

– O barcă, asta ne trebuie, mamă dragă…

Tonul lui Dan îi molipsi şi pe ceilalți, care încuviințară încet din cap, prilej de a-şi ascunde privirile triste şi dezolate. Numai Ursu se împotrivi jalnicei uverturi:

– Ei şi! Mare lucru o barcă… dacă…

Privirile uimite ale Luciei îi înghețară însă vorbele pe buze. Tocmai atunci apăru bosumflată şi Maria.

– Nu vrea să vină cu niciun chip, anunță ea. Caraghiosul! Şi sunt sigură că numai din orgoliu.

Cine se mai gândea însă la Ionel!? Toți uitaseră de el, altceva îi apăsa cu spaimă şi răutate. Mirată că nu primeşte niciun răspuns, Maria se adresă indignată tuturor:

– Vă bateți joc de mine? Sau poate vi s-a întâmplat ceva? Spuneți! Parcă vi s-au înecat corăbiile…

Un moment de tăcere, apoi un hohot de râs, un râs salvator urmă cuvintelor ei, ceea ce o zăpăci şi mai mult. Nu mai înțelegea nimic, dar Dan, înțelegându-i starea, încercă s-o liniştească, în felul lui:

– Ehei!… Ce bine-ar fi fost, zău, Maria, ce bine ar fi fost să ni se fi înecat câteva corăbii… Mamă dragă, tot am mai fi salvat noi una… Ce? Tot mai crezi că glumim? Numai la corăbii şi la bărci ne gândim… Ia uită-te la hartă, uită-te: râuri, lacuri… Cum le vom trece?

În clipa aceea, capul ascuțit al lui Pompilică ieşi dintre frunze şi coborî încet, atât cât putea să coboare fără să-şi frângă gâtul, şi ochii spionului, mari cât cepele, încercau să se zgâiască pe hartă. Dar la câțiva metri deasupra lui, în acelaşi castan, o mână subțire şi foarte dibace, după felul cum se mişca, străpunse crengile, se înălță încet şi precaut, apoi coborî fulgerător, slobozind din pumn un fruct moale şi țepos. Fructul urmă întocmai traiectoria hotărâtă de mâna subțire şi iscusită, adică lovi cu precizie milimetrică vârtejul de pe creştetul lui Pompilică. Catastrofa nu mai putea fi evitată. Cel lovit în creştet îşi pierdu pentru o fracțiune de secundă echilibrul, şi aşa destul de precar, dar nu era nevoie de mai mult pentru ca nimeni şi nimic să nu-l mai poată salva de la prăbuşire. Într-un acompaniament fantastic de urlete, trosnituri, foşnete şi burduşeli, trupul lui Pompilică se prăvăli spre pământul pe care-l părăsise hoțeşte. Un ciot bătrân şi uitat se înduioşă însă de coastele şi membrele sărmanului spion şi-şi strecură capătul în turul pantalonilor, oprindu-l astfel de la o cădere barbară, dar

menținându-l suspendat, la vreo doi metri deasupra pământului. Dacă n-ar fi scos urletele acelea de spaimă, oricine l-ar fi văzut pe Pompilică, bălăbănindu-se în văzduh, ar fi crezut că asistă la exercițiile unuia care vrea să se familiarizeze cu imponderabilitatea.

Spectacolul neaşteptat, de un caraghioslâc desăvârşit, stârni un râs cumplit în grupul cireşarilor. Numai Ursu, păstrându-şi întru totul cumpătul, cum i se întâmpla întotdeauna în situații neobişnuite, desprinse prizonierul din ciot şi, aşezându-l cu picioarele pe pământ, se încruntă la el teribil de sonor:

– Măăă!

Groaza celor întâmplate, încruntătura lui Ursu şi mai ales silaba care pocnise ca o detunătură îl determinară pe Pompilică să-şi încerce limita puterii de fugă. Cireşarii se jurau mai târziu că nici un cal pursânge, în alergarea derby a vieții sale, nu ar fi putut ține pasul cu Pompilică, în cursa lui nebunească spre clădirea şcolii. În ciuda sprintului de arc, ei mai avură totuşi putința să vadă în spatele alergătorului, acolo unde se întâlnesc cracii pantalonului, o gaură respectabilă, prin care-i ieşea cămaşa ca o coadă albă. Dacă ar fi avut inspirația să-şi ridice pentru o clipă privirile spre vârful castanului, cireşarii ar fi zărit un prichindel blond şi ciufulit, atacat de un râs atât de crâncen încât cu o mână îşi ținea gura şi cu cealaltă pântecele. Puştiul nu era altul decât Tic. Ceea ce explică dintr-o dată şi prăbuşirea lui Pompilică şi imposibilitatea ca puştiul să-şi piardă echilibrul, fie chiar în toiul unor crampe sfâşietoare de veselie.

Cireşarii nu mai avură timp să mai descopere scena comică, din vârful castanului, pentru că la secunda precisă, moş Timofte apăru în capul scării de piatră şi începu să-şi agite talanga. Iureşul era supt înapoi în clădire cu aceeaşi forță cu care se revărsase. Moş Timofte nu se clinti însă de la locul său până ce nu văzu intrând în şcoală ultimii elevi. Ultimii erau Sergiu şi Pompilică. Bătrânul privi îndelung după Pompilică şi, când îi zări fundul găurit, dădu abătut din cap. În adâncul sufletului îi era milă de puşlamaua nefericită.

Sergiu, în schimb, îşi certa amarnic iscoada:

– Bine, mă dobitocule, nu eşti în stare să te ții într-un copac?

– Să-mi sară ochii, să nu te mai văd în fața ochilor dacă nu mi-a făcut vânt Ursu.

– Păi ce, mă, Ursu era în copac?

– Nu era… Adică…

Abia atunci descoperi Pompilică misterul prăbuşirii sale. Ursu fusese jos tot timpul. Dar cine dracu îl împinsese? Cine îl pocnise? Că doar îl pocnise cineva cu pumnul în creştet, destrămându-i echilibrul şi provocându-i prăbuşirea.

Pe uşa cea mare a şcolii pătrunse în sfârşit şi ultimul dintre ultimii. Moş Timofte se încruntă rău la el şi chiar tuşi de câteva ori înfundat, mai mult ca să-l provoace pe întârziat, pentru că arăta într-un hal fără de hal. Dar din câteva mişcări prichindelul scăpă de orice urmă a ascensiunii şi coborârii lui tainice şi temerare. Cămaşa în pantaloni, gulerul aranjat, ciorapii ridicați, hainele netezite, totul în câteva secunde. Ba mai avu vreme să-i facă un semn şmecheresc din ochi lui moş Timofte şi apoi să-şi bage mâinile în buzunar şi să privească, o clipă, fluierând, fundul răvăşit şi prelungit al lui Pompilică.

Codobatura însă nu-l auzi şi nu-l simți. Se întreba în continuare, fără să ştie că porecla dată de Tic începea să i se potrivească:

– Oare cine dracu m-a îmbrâncit?

Un hohot de râs al unui drăcuşor ciufulit care urca în goană scările spre etajul întâi fu singurul răspuns.

7

Moş Timofte agăță clopotul la locul lui, într-un ungher ferit al coridorului, dar nu părăsi imediat clădirea şcolii pentru a-şi începe inspecția prin curte şi grădină, cum făcea de obicei. Rămase în ungherul lui, pe coridor, preocupat să-şi curețe şi să-şi umple luleaua, dar de fapt cu ochii şi cu atenția fixată spre uşa cancelariei. Voia să schimbe o vorbă cu profesorul de geografie şi naturale, dirigintele clasei a opta. Îl cunoştea bine, de pe vremea când, tânăr şi cu părul blond răzvrătit, cu mişcări de o rară agilitate şi siguranță, cu priviri vesele şi deschise, urcase pentru prima oară scările liceului pentru a-şi începe apostolatul. Fusese prima călăuză a noului dascăl prin labirintul şcolii. Era glumeț tânărul, nu pierdea niciun prilej de glumă, şi se cățăra pe

toate movilele, şi se strecura prin toate gropile şi şanțurile, şi se interesa de fiecare pom şi de fiecare arbore; se simțea în el setea de a cunoaşte, de a se familiariza cu noua sa țară, pentru că aşa numise el şcoala şi domeniile ei:

– O adevărată țară e şcoala asta, țară în care nu se poate să nu te simți bine…

– Cum s-ar spune, îi replicase paznicul, ați vrea să hălăduiți pe aici… Nu ştiu cine îmi spune mie că ar fi un lucru bun…

Profesorul tânăr şi blond, cu mers sprinten şi priviri vesele, nu-i răspunse imediat. Tăcuse o vreme, tăcere grea, care consfințea pesemne o hotărâre grea. Când se întoarse cu fața spre paznic, avea un luciu straniu în priviri, care ascundea pesemne şi durerea unei mari despărțiri:

– Da… spusese el. Îmi voi arunca o rădăcină aici, sau o ancoră, nu ştiu nici eu. Dar nu ca să hălăduiesc. Şi fiindcă m-ai înduioşat cu *bun venitul* dumitale, îți voi spune şi eu ce simt acum… Nu vreau altceva decât să am elevi cu priviri senine, care să învețe, înainte de orice, să iubească țara, lumea şi viața… Asta e ceea ce trebuie şi ceea ce vreau să predau aici…

Dar profesorul care ieşea pe uşa cancelariei trezindu-l din amintire pe moş Timofte era un omuleț slab, puțintel încovoiat, cu capul pleşuv; doar două smocuri de păr, ca două cornițe albe, îi acopereau tâmplele şi fața lui uscată, plină de cute, ca o mască de pergament, era aceea a unui om care nu se întorsese cu spatele la viață, ci o înfruntase pieptiş. Mişcările îi erau obosite, bătrânețea îi cam amețise gleznele, nici glumele nu-l mai atrăgeau ca altădată; ba se mai întâmpla uneori ca vreun elev fără minte şi inimă să încerce să-l tulbure în timpul lecțiilor, dar în întreg oraşul nu era un altul care să se bucure de mai multă stimă, şi niciun alt profesor nu fusese mai iubit şi mai ascultat ca dânsul, în aproape patru decenii de apostolat, şi niciun altul nu primea mai multe semne de recunoştință din partea foştilor elevi şi absolvenți ai şcolii. Toate acestea pentru că vreme de patruzeci de ani rămăsese fidel unui legământ tineresc făcut într-o zi oarecare de toamnă.

Moş Timofte porni încet pe urmele profesorului. Nu-i era teamă că nu-l va ajunge. Ştia că înainte de a intra în clasă se va opri în fața uşii şi câteva clipe va sta nemişcat şi gânditor. Toți îi cunoşteau obiceiul, dar

nimeni nu cutezase să-l întrebe la ce se gândeşte în acele clipe. Nici chiar moş Timofte, care-l surprinsese de nenumărate ori în această atitudine; cu atât mai mult cu cât avea credința că profesorul era atât de preocupat de gândurile lui încât nici nu-l zărea.

„A treia… a cincea… calculă moş Timofte urmărind mersul profesorului. A şasea… Acum e-acum… A opta…”

Profesorul se opri chiar în fața uşii. Închise ochii şi văzu dintr-o dată clasa, liniştită, cu fiecare elev la locul lui, îi trecu pe toți în revistă, îi mai privi o dată, zâmbi câtorva care-l umpleau mereu de bucurii, dar brusc toate chipurile se dizolvară în întuneric, rămânând unul singur: chipul unui elev speriat, nesigur, căutând mereu în jurul său, parcă după ajutor. Profesorul deschise ochii şi clătină din cap nedecis. Oare ce se întâmpla cu acel elev? Ce adevăr purta? Îl speriase sau îl nedreptățise cândva cu o notă proastă sau era un elev slab, neajutorat, un derbedeu oarecare?

Tocmai când atinse clanța cu mâna, auzi vocea lui moş Timofte şi din primele accente cam înțelese ce vrea bătrânul.

– Zi-i pe şleau, moş Timofte. Vrei să intervii în favoarea cuiva…

– Cum vă închipuiți aşa ceva! se prefăcu bătrânul foarte amărât. Tocmai dumneavoastră! Tocmai la dumneavoastră!

– Lasă, nu te mai necăji, îl linişti profesorul. Şi când intervii în sprijinul dreptății, tot se cheamă că intervii în favoarea cuiva.

– Aşa da! acceptă bucuros moşneagul. E vorba de un băietan din clasa asta. Să nu vă închipuiți că mi s-a plâns pe față. L-am simțit eu, mai bine zis l-am prins eu. Nu prea îl aveți la inimă, sau hai să zic, nu îl vedeți cu ochi buni. Pesemne că ați avut, cine ştie când, vreo neînțelegere cu el… Da’ să ştiți de la mine că învață toată ziua, sărmanul… şi eu, pre cât îl simt, sunt gata să pun mâna în foc că o să iasă om din el…

– Te gândeşti, probabil, la Teodoru Teodor, spuse profesorul cu mâna pe clanță.

Moş Timofte rămase câteva clipe nedumerit. Ar fi vrut să spună că nu-i vorba de Teodoru Teodor, dar nu mai avu timp, pentru că profesorul, după ce-şi controlă ceasul, pătrunse în clasă. Aşa că bătrânul, cam supărat, îşi răsuci de câteva ori luleaua, până când brusc se dezmetici:

– Apoi da, sigur că da! spuse el de parcă i-ar fi vorbit profesorului. Dumneavoastră vă gândiți la Teodoru Teodor, iar eu la Ursu. Dar ştiți, bată-l norocul…

Dându-şi însă seama că profesorul intrase în clasă, moş Timofte deschise uşa şi i se adresă vesel, din prag, chiar în clipa când se aşeza la catedră:

– La el mă gândeam domnule profesor, numai că-i uitasem numele adevărat… şi imediat închise uşa, lăsând clasa uluită.

Profesorul zâmbi în urma lui moş Timofte, zâmbi în felul său, proptindu-şi bărbia în pumni şi clătinând din cap. Un fluierat sacadat, imperceptibil îi acompania gestul. Dar nu rămase multă vreme astfel. Cu o mişcare leneşă îndepărtă catalogul, apoi se sculă de la catedră şi, plimbându-se prin fața băncilor, se adresă cu voce tare elevilor:

– M-am gândit să facem astăzi o călătorie printr-o lume pe care o cunoaşteți încă foarte puțin, o lume ascunsă, obscură, misterioasă, care se pare că-i interesează foarte mult pe unii dintre voi… Da… Să încercăm să pătrundem pentru câtva timp în lumea peşterilor…

Victor se uită în jur. Toți cireşarii îşi scoseseră caietele de note. Erau numai ochi şi urechi. Apoi îşi aruncă privirile spre profesor şi acesta i le întâlni şi îi răspunse cu un zâmbet părintesc, cald, aproape duios.

Călătoria îi purtă pe ascultători într-o lume fantastică, ispititoare, plină de miracole. Saloane uriaşe, adevărate palate de gală, încărcate cu podoabe de gheață şi calcar, cu atoli de marmură sau cu ghirlande de cristal, suprapunându-se altor saloane asemănătoare unor peisaje lunare, apoi îngheboşându-se şi prelungindu-se în nenumărate cotloane şi coridoare asuprite de întuneric şi mister, şi mereu panglica albastră a râurilor subterane, şi lacuri limpezi, adânci şi reci, cu maluri dantelate, şi uneori crăpături îndrăznețe spre lumină, şi alteori prăbuşiri rele, în cascade zgomotoase, şi din nou saloane şi labirinturi în nelipsitul fir de apă al Ariadnei de gheață, toate, toate miracolele subterane îşi dezvăluiau înfricoşătoarele lor taine. Descrierile se sublimau uneori în noțiuni şi legi şi formule precise pe care elevii le primeau ca pe nişte leacuri tămăduitoare. Creioanele încremeniseră de multă vreme în mâini. Ultimele cuvinte fuseseră rostite, dar imaginile, odată închipuite, se repetau în mintea tuturor ca ecourile peşterilor.

În minutele de tăcere care urmară povestirii, începură să circule bilețele între cireşari, dar niciunul nu era scris în alfabetul obişnuit. Literele erau înlocuite prin linii şi puncte.

Cu alte cuvinte, cireşarii corespondau între ei cu ajutorul alfabetului Morse. Victor tocmai înjgheba o asemenea misivă, când se pomeni cu un bilețel trimis de Lucia, care purta mențiunea: *„f.f. urgent”*. Îl descifră cu o repeziciune uluitoare în gând: *„Atențiune! În spatele tău, Sergiu copiază tot ce scrii. Să nu te sperii, că abia a început. Încă o dată: atențiune! Lucia.”*

Victor nu întoarse capul pentru a nu trăda semnalul de atențiune primit de la Lucia. În schimb, scoase din buzunar o oglinjoară, pe care o potrivi într-un loc anume, cu ajutorul unor cărți, şi astfel văzu ce se petrece în spatele lui. Într-adevăr, Sergiu era pradă unei agitații teribile. Curiosul se străduia din răsputeri să nu scape nicio mişcare de-a lui Victor şi mai ales niciunul dintre semnele pe care acesta le trecea pe caiet sau pe vreun bilețel.

Cireşarul căzu câteva clipe pe gânduri, dar, parcă trezit brusc de ascuțişul unei idei, întoarse o filă din caiet şi, pe pagina albă care i se ivi în față, începu să înşiruie, cu meticulozitate, linii şi puncte. Dacă s-ar fi uitat în oglindă, l-ar fi văzut pe Sergiu preocupat să-i copieze întocmai semnele de pe caietul atât de neglijent aranjat. Lucia, căreia nu-i convenea rolul de martoră neputincioasă, îi trimise un nou bilet cu o mențiune şi mai nervoasă: *„f.f.f.f.f. urgent!”* Dar Victor era prea adâncit în gândurile şi-n scrisul lui ca să mai dea atenție biletului furios. Continuă să scrie, într-o poziție neobişnuită şi incomodă, rezemat în cotul stâng şi aplecat spre stânga, parcă visând sau amintindu-şi ceva, iar caietul cu linii şi puncte, rămas în dreapta, nu-i mai punea niciun obstacol lui Sergiu.

Înfuriată la culme de atitudinea şi imprudența lui Victor, Lucia renunță să-i mai trimită un bilet, aşa cum avea de gând, văzându-se nevoită, din cauză de forță majoră, să recurgă la alt mijloc, mai sigur şi mai eficient. Se sculă încet din bancă, şi, după ce-şi plimbă doar o clipă privirile prin clasă, porni spre banca lui Victor şi, cu cel mai firesc gest, luă caietul pe care cireşarul tocmai se pregătea să-l închidă. Probabil că faptul se petrecuse prea târziu, pentru că, în spatele lui Victor, Sergiu luase, pentru prima dată în viața lui, înfățişarea unui înger. Bucurie,

mulțumire, nevinovăție, mai ales nevinovăție, se puteau citi pe chipul lui. Tot ceea ce scrisese Victor era copiat aidoma pe carnețelul său şi, pentru ca să înlăture orice surpriză posibilă, îşi strecurase carnețelul în sân, simțindu-l la fiecare răsuflare.

Vocea profesorului destrămă dintr-o dată îndeletnicirile tainice ale elevilor:

– Înainte de a ne spune „la revedere", aş vrea să vă pun la un fel de încercare. O încercare particulară, la care nimeni nu este obligat să participe. Dacă rezultatul va fi pozitiv, foarte bine; dacă rezultatul va fi nesigur sau negativ, nimeni nu vă va face vreun reproş. Încercarea se adresează mai ales logicii voastre şi nu jignesc pe nimeni dacă adaug că o propun celor mai buni dintre voi.

Emoția cuprinse aproape întreaga clasă. Era binecunoscut acest obicei al profesorului de a adresa, la fiecare sfârşit de an, elevilor, o întrebare mai complexă, un fel de examen suplimentar, care nu putea fi trecut printr-un simplu apel la memorie, ci prin organizarea riguroasă şi oportună a multiplelor date oferite de memorie. Obiceiul era binecunoscut şi aşteptat cu emoție, cu teamă şi nerăbdare, pentru că de fiecare dată exercițiul, problema, încercarea date spre rezolvare erau altele. În cele aproape patru decenii de apostolat, profesorul nu suferise niciun eşec cu încercările sale, şi acest lucru nu putea fi pus pe seama întâmplării, mai ales că în fiecare an profesorul îşi alegea singur atât clasa, cât şi elevul sau elevii care urmau să treacă prin neobişnuitul examen.

Era şi emoție şi nerăbdare şi o undă de spaimă în clasă. Până şi vocea profesorului părea puțintel tulburată:

– Bine… Pentru că unii au mai rămas cu imaginația, sau poate cu visele, în lumea de care abia ne-am despărțit, să ne mai întoarcem o dată în această lume şi să încercăm s-o parcurgem pe alte căi, pe căile rațiunii. Foarte pe scurt: cum se explică formarea peşterilor cu saloane largi, spațioase, şi a celorlalte cu cotloane înguste, înalte şi lungi? Să nu se uite un lucru esențial: de multe ori, de cele mai multe ori, găsim ambele fenomene în una şi aceeaşi peşteră.

În clasă se aşternu o tăcere deplină. Aproape că se auzeau bătăile inimilor. Profesorul se aşeză încet la catedră şi îmbrățişă cu privirile încăperea. Tăcerea se apropia de clipa care urma s-o preschimbe în

erupție. De undeva țâşni nerăbdătoare, avidă mâna lui Ionel. Apoi încet, aproape indiferent, aproape convențional, se ridică mâna lui Victor. Apoi Lucia, Dan, Maria ridicară la rândul lor mâinile. În spatele lui Victor, Sergiu răsfoia de zor în manual, fără să se gândească, măcar o clipă, că nu în manual se afla răspunsul. În altă parte, Pompilică îl înghiontea pe Dan:

– Spune-mi, bă, şi mie. Ce eşti aşa egoist?

Dan îi răspunse imediat, tot în şoaptă:

– Nu suntem la matematică sau la istorie, nătărăule. Dar poți să ridici mâna, că tot nu te întreabă.

– Aha!… Ştiam eu că nici tu nu ştii…

Într-o bancă din fundul clasei, Ursu părea înconjurat de toate flăcările iadului. Fața i se încinsese, era roşie ca para focului, mâinile îi ardeau până sub unghii, ba şi unghiile îl frigeau ca jarul. Pumnii se luptau aprig între ei, sub bancă, parcă voiau să-şi încerce puterea. Şi deşi ar fi fost în stare să facă banca țăndări, nu izbutea niciunul să se ridice la jumătate de metru deasupra şi să-şi desfacă uşor degetele în acel semn veşnic al elevului care ştie.

Profesorul îl căută şi-l zări. Îi simți prin antene nevăzute toată agitația. Şi poate pentru prima dată de când era profesor îl năpădi un val de spaimă odată cu hotărârea care creştea într-însul. Nu se mai uita la mâinile întinse din primele bănci, la elevii care, în mod sigur, i-ar fi dat răspunsul bun. Emoția băiatului din fundul clasei era prea mare; suferința lui, grea şi tăcută, merita orice risc. Şi în timp ce cuvintele îi ieşeau de pe buze, profesorul avu deodată senzația că el e cel care trece printr-un examen decisiv:

– Să ne răspundă Teodoru Teodor…

Ursu se ridică în picioare, parcă împins de altcineva, şi acel altcineva îi cuprinsese şi gâtul, cu gheare nevăzute, şi-l sugruma până la lacrimi. Bâlbâi câteva sunete, apoi tăcu.

– Aşteptăm! îl îndemnă profesorul, cu ton sever, de catedră.

Ursu receptă unda care i se aruncase şi cu o mişcare energică îşi scutură emoția care începea să-l învăluie ca un cearşaf. Răsuflă adânc şi vorbele lui începură să-şi facă loc tot mai sigure printr-o tăcere încărcată de uimire:

– Cred că e vorba de acțiunea apei… Adică, ştiți, cum să vă spun… A fost vorba de acțiunea apei… Ştiți… dacă apa lărgeşte crăpăturile pe direcția straturilor calcaroase, peştera ia o formă largă… ştiți, formează un fel de saloane lungi şi nu prea înalte… Şi dacă apa lărgeşte crăpăturile… cele care cad… Cum să vă spun?… Ştiți, aşa…

Şi în timp ce Ursu tăie cu o mişcare violentă aerul, profesorul, din ce în ce mai tulburat, îl ajută:

– … Perpendicular…

– Da, da… perpendicular, se linişti Ursu, perpendicular pe direcția de stratificare, atunci se formează, adică aşa se formează cotloanele înalte şi înguste…

Parcă eliberat din nişte chingi,. Ursu îşi încorda muşchii pieptului, inspirând cu nesaț un val de aer proaspăt pe care îl simțea năvălind pe fereastră. Un zâmbet cam nătâng îi răsări pe față, mai ales că, ducând instinctiv mâna la frunte, şi-o descoperi udă şi fierbinte, ceea i se părea de neînțeles.

Ca în fiecare an, profesorul se duse să strângă mâna elevului ales, care nu putea să dea decât un singur răspuns, cel bun; poate, de astă dată, strângând-o, sau strângându-i-se cu mai multă putere. Sau, pentru a nu lăsa să se piardă un adevăr plăcut, de astă dată făcând un tainic şi necesar schimb de emoții cu elevul pe care-l alesese în ultima clipă şi care-i transformase spaima dinaintea alegerii într-o bucurie mare, neaşteptată.

Clopoțelul lui moş Timofte sunase demult, dar nimeni nu-l auzise. Nici măcar puşlamalele clasei, care nu-şi reveniseră încă din uimirea stârnită de succesul lui Ursu.

Profesorul se întoarse la catedră, luă catalogul şi, în drum spre ieşire, mai zăbovi câteva clipe pentru a-şi lua rămas bun de la elevi:

– Da… Şi în acest an mă despart de voi mulțumit. Poate chiar mai mulțumit decât în alți ani. Nu mă gândesc numai la surpriza pe care mi-ați oferit-o acum, la sfârşit, mă gândesc la puterea întregii clase. Aş vrea să fiți primii, şi chiar mi se pare că sunteți primii, cărora le spun, cu o foarte mică rezervă, care ține mai mult de viitor decât de trecut: iată cea mai frumoasă clasă cu care m-am întâlnit! Sunt convins că unii dintre voi au făcut de pe acum legături trainice cu viitorul, dar nu vreau să vă forțez să săriți dincolo de vârstă. Vreau să trăiți din plin, viu,

agitat, nervos, liber aceşti ani neasemuiți, aceşti ani în care visul şi fantezia nu țin seama de niciun obstacol, în care orice bătaie a inimii se dăruie întregii lumi. Ştiu că multe dintre lucrurile şi ființele care vă înconjoară vi se par învăluite de taine, chiar dacă pentru restul lumii sunt de o simplitate liniară, elementară. Poate că vedeți totul astfel dintr-un instinct de exagerare care aparține numai acestei vârste, şi care vrea să transforme în efort grav, aproape tragic, orice gest, oricât de simplu ar fi el; e ceva frumos aici, pentru că totul se subordonează intenției sau dorinței de a dărui foarte mult. O clipă sau un gest pot concentra tot oțelul şi toată credința din voi, chiar dacă gestul sau clipa aparțin unui vis, unei fantezii. Dar mie îmi place să cred că un adevăr mare, un adevăr suprem lucrează în voi atunci când vă descoperiți înconjurați de taine: *Orice lucru, orice vietate ascunde o minune*… Şi vă doresc să desluşiți cât mai multe asemenea miracole în zilele libere care vă aşteaptă…

Şi, într-o tăcere frumoasă, profesorul slab, puțintel încovoiat, cu două smocuri de păr alb deasupra tâmplelor, părăsi cu paşi obosiți clasa. Elevii se ridicară în picioare. Şi mult timp după aceea, nicio mişcare, niciun sunet.

Capitolul II

1

Era o cameră simplă, cu divan, birou şi bibliotecă, cu puține cărți, dar cu multe mape şi dosare, cu câteva scaune aranjate la întâmplare, cu un dulap ascuns într-o nişă, cu pereții neregulați şi aproape goi; doar câteva fotografii înfățişând scene sportive erau agățate deasupra bibliotecii, cu tavanul oblic zugrăvit într-un albastru ciudat, şi, din cauza aceasta, cineva o botezase: camera albastră. De câteva zile însă căpătase o altă denumire, o denumire tainică, pe care n-o cunoşteau decât două ființe şi despre care aflase ceva foarte vag o a treia. Noua ei denumire? *Observatorul!* Cele două ființe care o botezaseră? *Sergiu şi Pompilică*. Cea de a treia ființă căreia îi trecuse cuvântul pe lângă ureche? Tic.

Camera îi aparținea lui Ştefan, fratele lui Pompilică, şi se afla la mansarda unei vile cu două etaje, în partea de răsărit a oraşului, la o răscruce de străzi. Una dintre străzile care se întretăiau acolo se numea Cireşului, şi din camera albastră se zărea ca-n palmă tot cartierul Cireşului. Ceea ce explica dintr-o dată o mulțime de lucruri.

Musafirul, Sergiu, sosise înaintea „gazdei" la locul de întâlnire, în fața vilei, şi aştepta de jumătate de oră. Aştepta e un fel de a spune. Pentru că se foia ca un vrăbioi, şi dacă ar fi avut pene, i-ar fi stat tot timpul zbârlite şi țepoase. Sărmanul! Parcă-şi plimba picioarele numai pe jar, iar gâtul parcă-i fusese deşurubat din umeri de atâta întors. Mâna stângă i se încleşta furioasă la fiecare pas, iar cea dreaptă nu i se dezlipea de pe piept nicio clipă. Carnetul cu neprețuita comoară îi frigea degetele, iar nerodul şi blestematul de Pompilică îşi pierdea timpul cine ştie pe unde. Oare ce scrisese Victor?… Întrebarea îl îmbolnăvea, nu-i ieşea nicio clipă din minte… Din cauza ei nici nu mâncase, iar blestematul de Pompilică…

Codobatura apăru brusc de după un colț, abia trăgându-şi sufletul:

– Stai… lasă-mă oleacă, se rugă el. Aoleu!… Credeam că s-a zis cu noi. N-a vrut Ştefan să-mi dea cheia… A spus că în loc să-i facem curățenie, îi murdărim camera. Am aşteptat să plece ca să pot şterpeli cea de-a doua cheie.

Sergiu simți deodată vată în glezne:

– Dacă ne prinde?

– Nu ne prinde, că m-am interesat eu. L-am şi urmărit. S-a dus la antrenament, la terenul de volei. N-am plecat de acolo până nu l-am văzut în tricou, pe teren…

– Şi dacă vine? tremură iarăşi vocea lui Sergiu.

– Nu vine, mă! Am auzit cu urechile mele când le-a spus antrenorul că până la şapte nu le dă drumul. Au duminică meci greu… Abia e patru. Trei ore ne ajung cu vârf şi îndesat…

Sergiu se mai linişti puțin, dar din entuziasmul cu care venise la întâlnire rămăseseră numai urme. Sus în observator se linişti însă de-a binelea. Pompilică era în mare formă, dar şi el avea o surpriză…

– Bă, Pompilică, n-am vrut să-ți spun până acum; am făcut, bă, o captură grozavă…

– Lasă-mă cu aiurelile tale; să-ți arăt eu ce-am făcut în ultimele zile… Ia vino încoa'!

Din spatele unor dosare, Pompilică scoase o foaie de bloc şi începu s-o agite, triumfător, în fața lui Sergiu. Era o îngrămădire de linii şi corpuri geometrice, unele încercuite în roşu, altele în albastru, unele purtând cifre, altele litere.

– Ghici ce-i? întrebă Pompilică.

– Habar n-am… Poate o fițuică la geometrie…

– E o hartă, bă, o hartă originală…

– Asta hartă!!! se cruci Sergiu. Atunci pot să zic şi eu că nasturele ăsta e un castron cu supă…

– Iar eşti tâmpit! se enervă Pompilică. Ia vină-ncoace la fereastră. Vino şi spune ce vezi în direcția asta!

Sergiu se supuse şi privi în direcția indicată de mâna lui Pompilică:

– Acolo e strada Cireşului, mare scofală!

– Şi aici ce e? întrebă Pompilică superior, lipind foaia de bloc de fața lui Sergiu.

– Adică vrei să spui…

– Sigur că da, bă alifie. Chiorăşte-te! Uite casa Mariei, pătratul ăsta cu cifra 3. Uite-o şi pe a lui Victor. Aici stă Ursu, dincoace idiotul de Dan, triunghiul ăsta cu litera D…

– Cercu' ăsta cu I, se repezi Sergiu, e casa lui Ionel…

– Vezi, bă! Vezi ce chestie mare am făcut? Acum îi avem pe toți cireşarii în mână…

Sergiu fu cât pe-aci să-i dea dreptate lui Pompilică, dar un gând neaşteptat şi răutăcios îl opri:

– Şi la ce foloseşte harta asta a ta?

– Cum: *la ce foloseşte?* Vrei să-ți trag două labe? Trei zile m-am chinuit s-o fac şi tu întrebi ca un tâmpit la ce foloseşte… Nu avem aici pe coală toate casele cireşarilor?

– Dacă zici tu, ridică Sergiu din umeri. Dar să ştii că mai uşor se recunosc de la fereastră. Vezi? Casa aia albă cu cerdac astupat de iederă şi cu chioşcul ăla rotund e casa Mariei. Şi dincolo, în fund…

– Ce, crezi că eu nu ştiu? se oțărî Pompilică. În fund se vede magherniță lui Ursu, aia din spatele movilei. Şi te rog să nu mai faci pe nebunul că te ating cât ai zice peşte. Ți-e ciudă că eu am făcut harta şi tu n-ai făcut nimic…

– Zău!! spuse Sergiu uitându-se plin de dispreț la prietenul şi duşmanul lui. Poftim!

Carnetul scos din sân cu iuțeala unui scamator făcu o curbă prin aer şi căzu exact la picioarele lui Pompilică.

– Aiurea! îl respinse Pompilică după ce auzi povestea lui Sergiu. Bagă-l din nou în sân. Trebuie să fie rezumatul vreunei lecții, şi la ora asta n-am timp de lecții…

– Numai la ora asta… nu scăpă Sergiu prilejul.

– Bă! se oțărî iarăşi Pompilică. Dacă mai scoți o singură literă urâtă te fac ficat de post. Vii în casa mea şi în loc să zici săru-mâna…

– Da' tu când vii la mine, ce faci? Bunica îşi pune vată în urechi ca să nu mai audă tâmpeniile tale…

– Să fie sănătoasă, că nu eu am învățat-o să asculte la uşă…

– Bă idiotule! îşi ieşi Sergiu din pepeni. Dacă-i pe-aşa, atunci spune dacă în tot oraşul mai există vreun altul cu urechi atât de blegi ca ale lui frate-tău!

Numai o minune mai putea opri încăierarea cruntă care era pe cale să înceapă. Şi minunea se ivi: trei bătăi în uşă, pauză, şi din nou trei bătăi.

Cei doi cocoşi deveniră nişte mogâldețe de catifea din care se scurseseră tărâțele. Fiecare aştepta salvarea de la celălalt…

– Cine m-a pus să mă gândesc la urechile blegi ale lui frate-tău… se căină în şoaptă Sergiu. Ce ne facem?

– Nu-i el! se lumină dintr-odată Pompilică fără să scape însă cu totul de tremurul care-i atacase încheieturile. El are cheie…

– Bă, să nu fi pierdut cheia, se îngrozi Sergiu.

– Ssss! Cavou! comandă Pompilică.

Bătăile reîncepură şi se auzi o voce care avea în ea atâta limpezime şi atâtea ondulații că era imposibil să n-o recunoşti:

– Deschideți! Eu sunt…

Trufaşul care n-avea nevoie să-şi rostească numele pentru a fi recunoscut nu era altul decât Tic.

– Fir-ar să fie de nasol! îl înjură Pompilică tot în şoaptă. Ce i-aş mai dili una peste muie! Zău că-i dau drumul şi-l articulez…

– E prieten cu Ursu! se sperie Sergiu.

– Hei! N-auziți?… răsună vocea de după uşă. V-am văzut pe amândoi la fereastră.

– Ce facem? întrebă Pompilică.

– Aoleu! se lumină la rândul lui Sergiu. Tu ştii alfabetul Morse?

– Habar n-am… N-o să ai curajul să-mi spui că-l ştii tu… Înghit cartea de fizică fără s-o mestec…

– Să-l folosim pe nasol! spuse Sergiu. El îl ştie precis. Să-l punem să ne descifreze chestia aia a lui Victor.

Pompilică acceptă imediat, apoi întrebă ca de undeva de departe:

– Cine bate la uşă, la ora asta?

– Aş fi venit mai devreme, răspunse Tic în timp ce intra pe uşă, dar nu mi-a dat voie… Țombi.

– Cine ți-a spus că suntem aici? îl luă la rost Pompilică.

– Nimeni… Dacă nu v-aş fi văzut la fereastră… Da' a cui e camera asta?

– N-ai să ghiceşti niciodată! decretă Sergiu.

– Zăăăău! zâmbi cel mai mic dintre cireşari uitându-se în jur. Şi dacă aici stă… dacă aici stă…

Tic se uită la cele câteva fotografii agățate deasupra bibliotecii, care înfățişau scene din meciuri de volei. Eroul fotografiilor era mereu acelaşi.

– Ai un frate grozav, îi făcu prichindelul un semn din ochi lui Pompilică. Eu n-aş lăsa pe mâna voastră o cameră ca asta…

– Venim şi noi din când în când ca să facem curat, îi răspunse Pompilică întorcându-i semnul din ochi. Dar de ce n-ai lăsa o cameră ca asta pe mâna noastră?

Întrebarea era cam arțăgoasă şi lui Sergiu, care se gândea mereu la carnet, nu-i prea convenea. Nici lui Tic.

– Ia zi-i! repetă şi mai insistent Pompilică. De ce n-ai lăsa-o?

– Pentru că n-o am… râse prichindelul.

– Ce vorbeşti, dom'le! interveni Sergiu foarte prompt. Dacă eşti aşa de isteț precum vrei să arăți, ia spune! Ştii cine a inventat telegraful?

„Oare ce vrea ăsta de la mine?" se întrebă Tic în sinea lui. Apoi cu voce tare:

– Sigur că ştiu…

– Ştii şi alfabetul?

– Cu ochii închişi! răspunse prichindelul.

– Alfabetul Morse? Te lauzi, piciule…

– Pariem? îl provocă Tic.

– Pariem! acceptă Sergiu. Dar cu o condiție. Să-l scrii aici în fața noastră, uite! pe hârtia asta, în cel mult cinci minute!

Deşi simțea un iz ciudat în toată povestea, Tic primi totuşi pariul: dacă va izbuti să scrie alfabetul Morse în cinci minute, îşi va putea alege din bibliotecă orice carte, cu condiția ca ea să nu depăşească 200 de pagini; dacă nu va izbuti, se obliga să deseneze, în cel mult trei zile, toate hărțile din manualul de geografie al clasei a opta.

– Ahaaaa! înțelese Tic. Vreți să vă lăudați cu un caiet mişto la examen… Numai că n-o să vi-l fac eu… Gata?

– Pe cuvânt de onoare! întări Sergiu pariul.

– Pe cuvânt de onoare! răspunse solemn Tic.

Un singur lucru uitară toți: să-şi potrivească şi să-şi verifice ceasurile. Dar cine se mai gândea la asta? În niciun caz Tic. Prichindelul se puse

imediat pe treabă şi în mai puțin de cinci minute reuşi să scrie alfabetul. Ba socotind că-i rămâne încă timp, mai adăugă o coloană după terminarea literelor, aşa că în clipa când îi înapoie lui Sergiu foaia de hârtie, ceasul lui arăta exact scurgerea celor cinci minute.

– Ai pierdut! strigă Sergiu după ce luă coala. Ai depăşit termenul cu… cu zece secunde.

– Ba nu-i adevărat! se opuse Tic. Ți-am dat-o la secundă, exact la secundă, după ceasul meu. Întreabă-l şi pe Pompilică!

– Nu! N-ai depăşit termenul cu zece secunde, răspunse Pompilică uitându-se la ceas. Ci cu… treisprezece secunde.

– Pe cuvântul meu de onoare, se rugă Tic. Puteam să vă dau alfabetul mai repede, fiindcă l-am terminat în patru minute, dar m-am gândit să vă fac o surpriză să scriu şi cifre. Zău, uitați-vă la coloana de cifre… În cât timp puteam s-o scriu? În cel puțin treizeci de secunde, nu? Chiar dacă v-ați lua după un ceas flămând, tot am terminat la timp alfabetul…

– Să nu umbli cu scamatorii, se rățoi Pompilică, să nu cauți să ne duci, că-ți dau un picior în fund de nu te vezi. Ai depăşit termenul, gata!

Tic înțelese că partida era pierdută. Mai ales când îl auzi pe Sergiu întrebând:

– La urma urmei, pentru ce ai venit aici?

– V-am văzut la fereastră şi m-am gândit că poate găsesc la voi o carte mai veche, cu basme. Am întrebat peste tot…

– Umbli cu basme, va să zică! îl amenință Pompilică.

– Zău că e-adevărat… Dacă voiam să vă mint găseam altceva mai deştept… Zău! Trebuie să pregătim un basm, la română, pentru sfârşitul anului, şi eu…

– Şi tu… îl întrerupse Sergiu, ar fi bine s-o ştergi imediat, până nu-ți sărim noi în ajutor…

Încolțit din două părți, cu drumul spre uşă tăiat, prichindelul căută altă cale de salvare:

– Mă duc singur… mă duc direct la Ştefan. Ştiu eu unde să-l găsesc…

Spaima lui Pompilică ținu doar o clipă:

– Faci drumul de pomană. Azi nu mai are antrenament.

Micul cireşar fugise, la întâmplare şi aproape fără nădejde, după un prăpădit de iepuraş, şi iată-l înhățând dintr-o dată doi, şi-ncă ce şoldani. Mai întâi aflase că „şmecherilor” le era teamă de Ştefan, şi apoi aflase şi locul unde, în mod sigur, îl putea găsi. Îşi făcu repede un plan de răzbunare care începea cu o tentativă de liniştire:

– Dar duminică, la meci, trebuie să vină…

– Ha, ha! îi râse Sergiu în nas. Duminică avem serbare de sfârşit de an…

– Atunci cealaltă duminică… îl linişti Tic cu totul. Dar dacă-mi dați şi mie o țigară nu vă mai spun…

– Țigară!? se miră Pompilică. Unde vezi tu țigări…

– Uită-le colo, în raft, după dosarul albastru.

Cireşarul porni cu mâna întinsă şi scoase din raft un pachet de țigări „Carpați”. Descoperirea lui Tic îi cam zăpăci pe cei doi şmecheri. Priveau pachetul de țigări aşezat disciplinat pe masă, îşi aminteau rugămintea celui care-l găsise, dar nicio inspirație nu încolțea în capul lor.

Cireşărelul profită de moment pentru a se lipi de uşă, mai ales că şi raftul din care scosese pachetul era în apropierea uşii. Când cei doi se dezmeticiră nu mai văzură decât spatele lui Tic prin uşa deschisă, iar piciorul lui Sergiu, deşi pornise ca o săgeată, lovi în gol.

– Ce păcat că nu l-am atins! se plânse Sergiu. Cred că l-aş fi scos prin tavan. Fir-ar să fie de vagabond! Ai văzut ce ochi de spion! Ține-mă, că-mi vine să sar pe geam după el…

– Stai, stai… începu Pompilică să-l domolească. Adică de ce să ne pară rău, de ce să ne înfuriem? De ce, mă neghiobule? Ar trebui să râdem cu hohote şi să ne decorăm. Ha! Ha! A venit la noi cu aere de motan şi l-am adus în stare de scrumbie. L-am pus să ne scrie alfabetul, l-am dus cu frate-meu, ne-am bătut joc de el, şi după toate astea ne-a făcut rost şi de țigări… Cum dracu de le-a observat, spionul! Noi am trecut de o sută de ori pe lângă ele fără să le vedem… Dar până la urmă tot i-am venit de hac. Bă, ce l-am stors!

– Ai dreptate! se învioră Sergiu. Ai văzut ce-nseamnă să fii deştept? Acum recunoaşte şi tu, Pompilică, ideea cu pariul şi alfabetul a fost grozavă…

– Bă, da' şi ideea mea cu harta. Putem să notăm pe hartă toate mişcările lor… Dar hai mai bine să descifrăm textul!

După aproape o oră de chin şi certuri, de cazne şi oftaturi, Sergiu reuşi, în sfârşit, să adune următorul text:

„Cireşari! Feriți-vă de Sergiu şi Pompilică. Ei caută să afle locul expediției noastre şi data plecării. Nimeni nu mai are voie să rostească vorbele: «Lacul Păstrăvilor» şi data de 5 iulie. Victor."

– Formidabil! răcni Pompilică. Am dat lovitura. Bă! Ori îi avem în labă, ori nu! Tot secretul cireşarilor e în mâinile noastre. Formidabil!

– Acum recunoşti că sunt destul de genial? îl pironi Sergiu. Fără hârtia asta n-am fi ştiut nimic despre planurile cireşarilor, şi nici…

– … Şi nici fără hartă nu ne-ar fi stat bine, persevera Pompilică. Recunoaşte şi tu că nu se poate face nicio chestie mai interesantă fără hartă. Aşa că aproape suntem unu la unu. Nu zic că nu ai un mic avantaj… dar ca să te egalez de tot, vin şi eu cu o idee mare: ce-ar fi să fumăm câte o țigară, să vedem şi noi cum e?…

Sergiu privi nehotărât pachetul lăsat de Tic pe birou:

– Eu ştiu?… Nu e prea nu ştiu cum?…

– Adu-ți, bă, aminte din filme cum stau ăia în fotolii şi fumează când au de gând să facă o chestie mai a dracului. Țigara e semnul omului deştept… Ce zici de asta?

Sergiu încă se codea:

– N-o să vadă frate-tău că lipsesc țigări din pachet? Să nu iasă vreo crimă…

– N-o să vadă niciodată! descoperi Pompilică după o clipă de ezitare. Fiindcă o să cumpărăm alt pachet şi o să-l înlocuim pe ăsta început. Este că-s deştept?

– Dar mi se pare că nu avem chibrituri… făcu Sergiu o ultimă încercare.

Într-adevăr, nu se vedea nicio cutie de chibrituri la suprafață, şi nici după vreun sfert de oră de căutări furioase prin adâncuri, prin sertare, prin rafturi, pe sub divan, prin dulapuri, prin toate spațiile ascunse ale încăperii, nu găsiră urmă de chibrit. Prin cameră parcă trecuseră câteva hoarde de barbari, una mai crudă decât alta, dar tinerii şmecheri civilizați ai secolului 20 nu-şi dădeau seama de nimic.

– Am găsit! țipă Sergiu, cu atâta triumf în voce că nu se poate să nu fi neliniştit un anumit mormânt din Siracuza. Fierul de călcat!

– Adică?… ceru lămuriri mai ample Pompilică.

– Încălzim fierul până la roşu!… Este?

– Este… recunoscu Pompilică. Dar şi harta mea…

Nu numai că încălziră fierul până la roşu, dar îl şi uitară aşa, în priză, în timp ce amândoi, neavând fotolii pe care să se tolănească, se lungiră pe divan, sprijinindu-şi picioarele pe două scaune răsturnate. Nu mai fumaseră până atunci, dar văzuseră mii de țigări aprinzându-se şi fumându-se, aşa că nu le fu greu să imite, cu o adevărată artă, atitudinea şi ticurile unui fumător inveterat. Tusea şi lacrimile le mai atacau entuziasmul, dar erau prea dârzi ca să se dea bătuți, mai ales că printre sughițuri puteau să-şi slăvească isprăvile grozave din ziua aceea, începând cu cele din recreație şi terminând cu ultima: fumatul. Şi mereu îşi aduceau aminte de Tic şi râdeau cu atâta poftă de renghiul pe care i-l jucaseră că la un moment dat nu se mai puteau deosebi hohotele de râs de accesele de tuse.

Aşa îi găsi Ştefan când deschise ca o furtună uşa:

– Va să zică, biletul pe care l-am primit la antrenament nu mințea! Aoleu! Ce-ați făcut aici, barbarilor, criminalilor, sinucigaşilor!!?

Din nefericire pentru cei doi, Ştefan nu rostise la întâmplare ultimul cuvânt. În timp ce palmele loveau sonor, autoritar, şi mai ales cu iscusință, Pompilică, ghemuit ca un arici jumulit de țepi, încercă să se apere:

– Nu eu, pe cuvânt… să-mi sară ochii, el a găsit fierul de călcat…

– Cum!!?? urlă Ştefan, descoperind fierul de călcat într-un nor de fum. Aoleu!

Dar mai bine să întoarcem pagina.

Capitolul III

1

Un altul în locul lui Tic ar fi urmărit felul cum se împlineşte planul de răzbunare; poate că s-ar fi postat sub ferestrele *Observatorului* şi ar fi auzit destule jurăminte şi țipete, şi iar țipete şi jurăminte pentru a pleca apoi mulțumit şi chiar bucuros la treburile lui. Prichindelul însă nu era crud, ci mai degrabă leal şi stăpânit de spiritul dreptății: la infamia care i se făcuse nu putea rămâne nepăsător, de aceea declanşase răzbunarea, mai întâi sacrificând un pachet de țigări pe care i-l cumpărase unui vecin, şi apoi ducându-se la arena de volei pentru a-i strecura un bilet alarmant lui Ştefan. E drept că, văzându-l cu câtă putere şi dibăcie loveşte mingea, i s-a făcut o asemenea milă de cei doi, încât, dacă ar mai fi avut putința, ar fi oprit mesajul alarmant. Zarul fusese însă aruncat. Nu mai avea ce face. Biletul, cu conținutul său lapidar: *„Pompilică şi Sergiu fumează în camera dumitale. Un cetățean”* îşi făcu imediat efectul, asta din cauză că destinatarul se lăsase de fumat de vreo trei zile şi suferea ca un martir când vedea pe un altul cu țigara în gură. Tic însă n-avea de unde să ştie toate acestea. El folosise ca mijloc de răzbunare primul lucru care-i căzuse în mână, şi pentru că avea mâinile în buzunare, dăduse peste pachetul de țigări cumpărat vecinului. Nici măcar nu se gândise că şmecherii din *Observator* vor deschide pachetul şi vor fi prinşi în flagrant delict, ci îşi închipuise că vor fi găsiți cu pachetul, nedesfăcut, alături şi că vor fi pedepsiți numai pentru intenție. Iar prichindelul ştia, din proprie experiență, că intenția nu se pedepseşte tot atât de dur ca fapta. Din fericire pentru el, aşa gândea tăticul, care era responsabil cu judecata; mămica ar fi procedat invers: ar fi pedepsit mai tare intenția. Avea ea un principiu: copilul trebuie bătut înainte de a sparge ulciorul, pentru că după ce-l sparge…

Prin urmare, Tic nu urmări împlinirea planului de răzbunare, mai întâi pentru că nu era crud, şi apoi pentru că avea câteva treburi foarte

importante, mai ales două care-l apăsau ca nişte greutăți zimțuite: cum să facă rost de un basm cu care să-şi dea gata colegii şi profesorul, mai ales profesorul, pentru că era în conflict cu el din cauza unor avioane neascultătoare care, în loc să iasă pe geam, cum li se hotărâse, aterizaseră pe catedră, chiar în clipa când profesorul urma să-i treacă un 10 uriaş, în catalog; şi cum să afle locul şi data expediției cireşarilor, asta nu numai din pricină că nu putea să sufere secrete şi taine – bineînțeles, secretele şi tainele altora –, ci şi pentru că voia să-şi aranjeze şi să-şi împartă în timp plăcerile vacanței.

Grea dilemă… dar nu pentru Tic, care era înzestrat cu un simț practic nemaipomenit. Amintindu-şi spontan zicala cu cei doi iepuraşi, cireşărelul uită, într-o clipă de basm, de conflict şi de avioane, şi hotărî să facă pe dracul în patru pentru a dezlega taina cireşarilor. Nu-i trebui prea multă filosofie pentru a-şi da seama că dacă taina expediției era asemenea unei ape circulând printr-o conductă, existau, obligatoriu, şi câteva robinete prin care apa putea să ajungă până la el. Primul, şi cel mai apropiat robinet, era… Maria, soră-sa. Bun… Dar asta încă nu însemna nimic. Cum putea el să se apropie şi să deschidă robinetul? Brrrrr! Trebuia să fie foarte prudent… Maria nu se lăsa prea uşor dusă, şi întotdeauna era plină de toane, şi de multe ori nici nu-l lua în seamă, orice-ar fi făcut. Cum s-o ia?…

Nici nu-şi termină întrebarea mută, că sfetnicul lui cel mai fidel, sfetnicul de zile grele, îşi făcu apariția, gudurându-i-se docil la picioare.

– Ei, ce spui, Țombi, să începem atacul?

Cățeluşul mişcă foarte afirmativ din coadă.

– Şi dacă nu reuşim?

Țombi mârâi sălbatic, arătându-şi colții.

– Nu fi fraier, Țângulică. La Maria nu se prind amenințările. Altceva!

Cățelul se lungi pe burtă, îşi aşeză labele de dinainte sub bot, îşi întoarse încetişor capul cu ochii pe jumătate închişi, transformându-se în cel mai autentic monument al linguşirii. Mai ales că şi coada i se mişca molatec, parcă ar fi mângâiat pe cineva.

– Aşa, hoțomanule! Cred c-am nimerit-o cu metoda asta. Nu se poate să nu se prindă la fete. Va să zică ne-am înțeles. Dar bagă de seamă. Să nu cumva să sufli vreun scâncet…

Cățelul sări brusc în picioare, îşi înțepeni urechile, şi, cum stătea cu botul întors şi cu ochii răvăşiți, părea cea mai ofensată ființă de pe fața pământului.

– Ei, lasă, n-o mai pune şi tu la inimă. Parcă nu ştii c-am glumit?… Mi te cunosc eu, domnule sfetnic… Gata cu glumele! La acțiune!

Tiptil, tiptil, fără să facă vreun zgomot, urmat de credinciosul lui sfetnic, Tic se furişă pe cerdacul acoperit de iederă. La capătul celălalt al cerdacului, pe un şezlong întins la orizontală, sub bătaia mişcătoare a unor proiectile de lumină scăpate prin frunziş, se odihnea Maria. Îşi acoperise ochii cu cozile şi visa. În mâna ei, un caiet cu versuri îşi deschidea paginile. Una dintre poezii o însoțea, sau îi prilejuise călătoria imaginară în care plecase:

Iubesc cu-atâta patimă stejarii
Cu coapsele-mplântate în pământuri,
Când îşi încarcă brațele de soare
Sau când se-ncruntă seculari în vânturi,

Iubesc pădurea-naltă de mesteceni
Când zăbreleşte-n alb sfios azurul.
Ah, vânt albastru, vino să mă legeni
Şi dăruieşte-mi vesel împrejurul…

Inspirația, sau poate sarcina de a ataca primul, o avu Țombi. Se aşeză foarte tăcut alături de Maria, îşi lipi botul de labe, iar ochii i se ațintiră asupra versurilor. Primul gest al Mariei fu acela de a-l alunga, dar când îi desluşi expresia de inteligență şi parcă de înțelegere, începu să-i mângâie, blând, căpşorul pătat de buline negre. Cu o voce caldă, visătoare, ea recită primele versuri ale poeziei.

Cocoțat pe cerdac, dar parcă înfipt într-o țeapă, atât de nerăbdător era, Tic suportă cu greu poezia. Avu totuşi puterea de a o asculta până la capăt.

Simțindu-şi stăpânul în apropiere, pentru că tot scăpase Tic câteva icneli şi oftaturi, cățelul întoarse capul, dar la semnele poruncitoare ale celui descoperit şi-l aşeză iarăşi pe lăbuțele-i subțiri. Un oftat prelungit,

un oftat de admirație şi parcă de invidie, ieşi foarte gradat şi nuanțat din pieptul lui Tic:

– Oooofff!… Ştii ce frumos spui tu poeziile, Maria…

Surprinsă nu atât de apariția neaşteptată a frățiorului ei, cât de tonul neobişnuit cu care-i vorbise, Maria îl privi îndelung şi iscoditor.

– Zău, Maria… continuă Tic. Parcă m-ai umplut de furnici. Ai o voce atât de frumoasă!… Nu-i aşa că o să te faci artistă?

– Ticuşor! Ia spune, de fapt ce vrei!

– Aş vrea să mă iubeşti!

– Asta-i bună! Dar cine ți-a spus că nu te mai iubesc?

– Vreau să mă iubeşti mult, muuuult. Atât de mult, încât să nu te mai desparți niciodată de mine.

Maria îl privi plină de duioşie:

– Păi te iubesc, nesuferitule. Dar cine ți-a spus c-o să ne despărțim?

– Las' că ştiu eu, se bosumflă Tic. Parcă văd c-o să petreci vacanța fără mine.

Unda de duioşie dispăru din privirile Mariei făcând loc unor luciri de neîncredere, de suspiciune şi uimire. Tot ce spunea Tic nu se potrivea cu felul lui de a fi. Şi în mintea ei se înfiripă o idee:

– Daaaaa!?… Tic! Dacă eşti cuminte, mergem împreună… la țară, la bunica.

– La bunica?! spuse cu dispreț prichindelul. Mare scofală! La bunica pot să merg şi singur…

– Atunci cum rămâne cu declarația ta de dragoste? Parcă spuneai că nu vrei să ne despărțim nicio clipă…

Dar şi în mintea lui Tic se aprinse o idee care îl scoase din impas:

– Dacă mă duc singur la bunica, o să mi se facă şi mai mare dor de tine… Tu ai crezut altceva?

Maria clătină gânditoare din cap:

– Tic, tu ştiai că eşti un băiat deştept?

– Ehei! De muuuuult timp…

– Să-ți spun drept, acum nu te mai iubesc chiar atât de mult, îi mărturisi Maria. Dar voi aplica şi eu metoda ta, şi mă voi duce pentru câteva zile undeva. Şi-o să mi se facă un dor de tine!…

– Ia-mă şi pe mine, Maria… te rog…

– Păi atunci ar însemna că nu te iubesc foarte mult, şi că nici nu vreau să te iubesc foarte mult… după principiul tău…

– Ei, şi! se avântă Tic. Dacă mă iei e totuna.

– Stai, că nu te mai înțeleg, Ticuşor. La început spuneai că vrei să te iubesc, nu?

– Vreau să mă iei cu tine!

– Chiar că nu te mai înțeleg deloc, îl zgândări Maria.

– Spune! Mă iei sau nu?

– Tic! Te rog foarte mult să mă crezi. Nu te iau cu mine pentru că te iubesc totuşi foarte mult.

Maria era într-adevăr înduioşată. Fantezia ei descoperea tot felul de amenințări şi primejdii în calea expediției, şi nu putea să şi-l închipuie pe frățiorul ei drag înfruntându-le.

– Tic! O să petrecem toată vacanța împreună, îți spun din tot sufletul. Numai câteva zile, la început…

– Vreau să ştiu sigur: Mă iei?

– Dar de ce vrei să fii atât de sigur?

– Spune! se învolbură prichindelul. Mă iei sau nu?

– Nu!

– Sigur?

– Sigur!

Tic îşi strânse dinții într-o amenințare teribilă:

– Hai, Țângulică! Ne pierdem timpul degeaba cu răutăcioasa asta. Nu eşti soră, eşti o… eşti o cloanță!

– Tic!

– Şi dacă vrei să ştii, habar n-ai să spui poezii.

2

Supunându-se spiritului practic care domnea în el, Tic nu se tângui prea multă vreme pentru înfrângerea suferită. Se răsti de câteva opri la Țângulică, transformându-l în jigodie, javră şi cauză principală a eşecului, apoi se hotărî să-şi încerce norocul cu celălalt iepure, adică să plece în lume, ca într-un basm, în căutarea unui basm. Ca într-un basm,

pentru că-i rămăsese prea puțin timp până a doua zi, când voia să se înfățişeze cu basmul, şi umblând aievea, ca tot omul, nu prea vedea el cum şi unde va găsi cartea cu poveşti. Era deci nevoit să renunțe la dezlegarea tainei cireşarilor… până a doua zi, când trebuia neapărat să-i vină de hac.

Împovărat sau uşurat de aceste gânduri, se pomeni în fața porții. Spre surprinderea lui, poarta se deschise înainte ca s-o atingă el cu mâna… aşa că abia avu vreme să se ascundă după un pom salvator. Cu foarte mare părere de rău se văzu nevoit să facă din nou schimb de iepuri, adică să revină asupra hotărârii luate, deoarece pe poartă intraseră, cu gesturi misterioase, trei dintre cireşari: Victor, Dan şi Ursu. Să-şi fi continuat acum fuga după iepurele cu basmul, ar fi însemnat să dea cu piciorul norocului, şi Tic, renumit pentru iuțeala cu care primea orice provocare şi orice ceartă, nu voia, în ruptul capului, să-şi facă din noroc un duşman. Practic, ca întotdeauna, îşi găsi imediat ceva de lucru prin curte, spre bucuria nestăpânită a lui Țombi.

Maria ieşi nerăbdătoare înaintea băieților:

– Ați găsit vreun şantier?

Dan, care părea cel mai abătut dintre toți, răspunse sec, monosilabic:

– Nu!

– Şi nu prea văd unde am putea găsi, reflectă Victor. Cine să aibă barcă în oraş? Şi pentru ce să aibă?

– Ghinionul nostru că ne-am născut aici, se înfurie Dan. Auzi, dom'le! Cine a avut oare ideea să întemeieze oraşul ăsta pe marginea unui pârâiaş lat cât o curea de ham şi adânc cât un degetar?… Eu, dac-aş avea putere, l-aş muta pe malul mării, să mă satur de apă, de bărci şi de vapoare.

– Eu m-aş mulțumi cu o putere mai mică, îl temperă Maria. Să pot face rost de o barcă. O barcă uşoară cu pânze, sau una mică, zvealtă, cu motor, sau…

Privirile Mariei se ațintiră involuntar asupra cişmelei şi vorbele i se topiră deodată pe buze. Acolo, la marginea unei băltoace, Tic, într-o vervă neobişnuită, arunca în apă corăbii după corăbii. Cel puțin zece bărci de hârtie pluteau în băltoacă.

– … Sau o barcă de hârtie, completă Dan. După cum vedeți, e singurul lucru care stă în puterea noastră. Mamă dragă, suntem osândiți

la drumuri grele… şi mai ales la neputință.

– Nu-i chiar aşa, interveni Victor. Problema nu-i insolubilă, cum ți se pare ție, Dan. Ar fi fost simplu, de pildă, să construim o plută. Nu ştiu dacă până la urmă nu vom rămâne la soluția asta…

– Păi de ce nu începem s-o construim? se repezi Ursu. Materiale, slavă Domnului, avem destule.

– Dacă te încumeți s-o duci tu în spate până acolo… râse Victor.

Ursu era cât pe-aci să răspundă că ar fi gata să care două plute în spate, numai să reuşească expediția, dar nu-i prea plăceau figurile de stil.

– Dar tu, Victor, cum te gândeşti s-o transportăm? întrebă Maria.

– Cât se poate de simplu. În rucsacuri.

– Arată-mi-o şi pe asta, mamă dragă, şi zău că mă fac gâscă, îl înfruntă Dan.

– Vrei să spui gânsac, îl corija Maria.

– Mă rog, gâscă, gânsac, rață, tot ce vrei. Şi coteț de păsări, dacă e nevoie. Ca să mă jumuliți de scânduri…

– Uite, dragă domnule palmiped, cum se poate transporta pluta, începu Victor să-l lămurească. Vom lua în rucsac: cuie, ciocane, cherpedine, funii, scoabe…

– Scânduri, leațuri, pari, bârne, adăugă Dan.

– Nu! îl opri Victor. N-avem nevoie să le luăm cu noi. Lemne vom găsi din belşug pe munte, ori poate ai uitat că munții… Cum se spunea în poezia aia, Maria?

Maria răspunse imediat:

– … *Îşi potrivesc pe ceafă cuşme de păduri*…

– Da, zâmbi Victor. Cuşme cu lemne…

Dan, Maria, Ursu şi chiar Tic, care trăgea fidel cu urechea, înțeleseră planul de compromis al lui Victor.

– Păi atunci problema e ca şi rezolvată, spuse Maria.

– Nu-i chiar aşa, chibzui Victor cu voce tare. Pluta are marile ei neajunsuri. Pe un lac, pe un râu mare, pentru o persoană, două, e de mare folos. Dar acolo…

– Stai! țipă Dan. Am găsit, mamă dragă!

Surprinşi de energia şi decizia cu care intervenise, băieții, mai ales, erau gata să tabere asupra lui Dan pentru a-i smulge cuvintele care se

lăsau prea aşteptate, dar el se chinuia prin tot felul de semne şi schimonoseli să-i facă pe ceilalți să înțeleagă că nu descoperise nimic altceva decât urechile ciulite ale lui Tic, care tot jucându-se cu cățelul se apropiase la câțiva paşi de ei, bineînțeles ascunzându-se cu artă după un butoi oarecare.

– Tic! îl strigă Dan. Tot mai ai nevoie de basme?

Prichindelul, preocupat să numere cele câteva fire care alcătuiau mustățile cățelului, nu auzi chemarea lui Dan, decât doar a treia oară.

– Pe mine mă strigai? întrebă el mirat.

– Dar ce, mai are cineva numele ăsta aici?

– Dar ce, tu când spui „mamă dragă” îți chemi neapărat mama? îi ripostă fără ezitare Tic.

Dan rămase cu gura căscată, ca şi ceilalți de altfel, nu atât pentru spiritul prichindelului, cât pentru ceea ce se subînțelegea din acel spirit. Va să zică, Tic înregistrase absolut tot ce vorbiseră ei. Nu-i scăpase nimic, nici măcar expresiile fiecăruia. Prin urmare, trebuia salvat ceea ce mai putea fi salvat.

– Tic! se bucură Dan. Ți-am găsit basmul!

– Crezi că eu nu-mi dau seama, îi răspunse puştiul.

– Nu, mă, serios. Ştiu pe cineva de la care poți afla un basm pe cinste.

– Las’ că pricep eu unde vrei să bați, spuse Tic.

– Pe cuvântul meu, Ticuşor! se încăpățână Dan. Ai încercat la moş Timofte? E cel mai mare povestitor de basme din oraş, dacă nu din toată țara…

Ciufuliciul se pocni, fără voia lui, peste frunte. Gest pe jumătate sincer. E adevărat că nu se gândise la moş Timofte, şi era limpede că Dan nu inventase totul. Dar tot atât de adevărat era faptul că nu-i mai putea spiona pe cireşari fără să fie simțit. Aşa că trebuia iarăşi să schimbe iepurii, dar pentru ultima oară… hotărî el… până mâine dimineață. Cu această credință porni Tic spre poartă, dar nu înainte de a-i adresa câteva vorbulițe lui Dan:

– Să nu-ți închipui cumva că m-ai dus, mamă dragă. Ce râzi ca un prost? Află că moş Timofte e mai interesant decât voi toți la un loc. Brrrrr!

Dar şi de data asta poarta se deschise fără ca Tic s-o atingă. Chiar în clipa când ducea mâinile spre clanță, ca şi prima oară, poarta se dădu în lături. Tic se retrase câțiva paşi şi începu să privească ostentativ cerul. Prin fața lui treceau Ionel şi Lucia, sau mai bine zis pluteau nişte pachete uriaşe sub care se aflau Ionel şi Lucia. Şi cum Tic era un copil practic… de astă dată ieşi într-adevăr pe poartă, fără măcar să apeleze la coada ochiului.

3

În sfârşit, cireşarii erau toți la un loc. Nu lipsea nimeni, şi, ceea ce era mai important, nu se afla niciun spion prin apropiere, niciun nechemat care ar fi putut să le dibuie tainele. E adevărat că Țângulică le dădea mereu târcoale, dar se purta atât de cuminte, atât de linguşitor şi inofensiv, că nici Lucia, cea mai bănuitoare şi mai prudentă dintre toți, nu-i acordă decât o privire trecătoare. Singurul care se ferea de dânsul era Ionel, dar nu teama că i-ar putea înțelege vorbele era cauza, ci grija pentru securitatea gambelor proprii.

Povestea cu barca imaterială îi necăjise şi încă necăjea pe cireşari, dar pe cerul întunecat al preocupărilor lor apăru o oază de lumină odată cu sosirea ultimilor doi: Lucia şi Ionel. Amândoi erau veseli, adevărați mesageri ai bunei dispoziții. Lucia îşi uitase undeva masca de seriozitate, şi chipul ei blond era atât de senin, încât Dan o asemănă imediat cu un înger, jurând, tot în sinea lui, că niciodată n-o văzuse mai frumoasă. Era cât pe-aci să-şi jure şi altceva, un jurământ tainic care se rosteşte numai în gând, dar amintindu-şi-o severă, distantă şi rece, aşa cum o suporta tot anul şcolar, renunță vesel şi uşurat la jurământ. Ionel se umflase în pene ca un curcan şi ar fi imitat şi mersul rotit al orătăniei cu mărgele, dacă nu l-ar fi simțit pe Țângulică prin apropiere. De aceea îşi alese o atitudine nemişcată şi verticală, cu destinația nemărturisită: steaua polară. Îşi privea prietenii de la nişte înălțimi la care nu cutezau nici cei mai viteji cosmonauți.

Veselia celor doi cireşari – seninătatea Luciei şi saltul spre stele al lui Ionel – nu erau nici prefăcătorie şi nici poze fără motiv. La drept

vorbind, Ionel era eroul zilei, deşi Maria susținea morțiş, în felul ei, că Lucia „avea exact acelaşi drept la slavă”. Amândoi tinerii izbutiseră, după aproape trei luni de îndrăzneli, încercări, eşecuri şi reuşite, după „atâta sudoare extraşcolară”, cum glumea Dan, să construiască două aparate T.F.F., simple, portabile, pentru comunicări la mică distanță, absolut necesare expediției. Fără aceste aparate expediția cireşarilor era de neconceput. Dar ele ar fi rămas o simplă intenție, dacă tinerii nu ar fi găsit un susținător înfocat şi foarte generos în persoana lui moş Timofte. Deşi nu-l avea întru totul la inimă pe Ionel, bătrânul paznic nu scăpase niciun prilej de a-i ajuta pe cireşari; le descuiase de zeci de ori, ca un complice mut, uşa laboratorului de fizică, făcuse întotdeauna ordine după ei, dar mai ales le adusese celor doi constructori tot felul de unelte şi de materiale uitate de-a lungul anilor prin magaziile liceului.

Copleşiți de bunătatea lui, cireşarii îşi propuseseră în gând să-i facă un dar mare cu care să-l dea gata. Moşneagul mirosise ceva şi prin câteva întrebări meşteşugite aflase, de la Ursu, intenția lor. E de prisos să amintim aici mâhnirea şi amărăciunea lui moş Timofte. Ba în adâncul sufletului se simțea jignit. Chipul lui nu-şi recăpătase strălucirea aceea de zăpadă, care aduna atâta cinste şi dragoste în preajmă-i, decât după ce-i strânsese pe toți cireşarii în grădina şcolii, într-o seară, după amurg, şi le vorbise pe îndelete:

– Eu n-am copii, începuse dânsul, iar nepoții mi s-au împărțit prin toată țara şi le-am cam pierdut urma. Singura mea bucurie sunteți voi şi ceilalți ca voi. Nici nu vă puteți închipui cum îmi creşte inima când dau peste şcolari care înțeleg de timpuriu ce hrană trebuincioasă e pentru om învățătura. Iacă, eu spun că de aici începe bogăția țării şi bogăția lumii… Şi mi s-a întâmplat mie să întâlnesc mereu asemenea şcolari şi să-i simt ca pe copiii mei. Cum m-or fi simțit ei?… apoi aici nu-şi mai au rost vorbele mele, dar în dulapul ăsta sunt o groază de scrisori primite de la ei. Dacă aud că vreunul dintre ei a ajuns om mare, mă bucur cum se bucură, pesemne, un tată când aude isprăvi bune despre fiul lui. Poate că o să pară laudă ceea ce spun, dar nu e an în care să nu vină să mă vadă oameni de seamă, dintre cei cu care se sfătuiesc capii țării. Nu zic că vin pentru mine. Vin să-şi vadă şcoala, dascălii, locurile copilăriei, dar niciunul, până acum, n-a uitat să treacă şi pe la mine, să zăbovească puțintel şi în ghereta mea, sau să dea o raită cu mine prin curtea şi

grădina şcolii… Iacă, asta e o parte din viața mea, partea cea mai sfântă… Oricât aur mi s-ar da, eu nu l-aş primi în schimbul unor asemenea bucurii. Să fiți voi sănătoşi şi să nu-l uitați pe moş Timofte. Altceva nu-mi trebuie. Poate… cine ştie?… o da Dumnezeu ş-oi apuca anii când o să fiți şi voi oameni în toată firea, cu nume şi fapte de seamă. Moş Timofte o să fie bătrân, dar o să țină minte numele fiecăruia, şi dacă o să treceți pe la el şi o să dați împreună o raită prin curtea şcolii, o să vă amintească toate năzbâtiile pe care le-ați făcut în anii aceştia…

4

În fața cerdacului, pe o masă de lemn cu picioarele în formă de X împlântate în pământ, se aflau cele două aparate, şi cu toate că şlefuiala dârză şi zeloasă nu îndepărtase toate urmele de vechime şi de rugină de pe piese, cireşarii le priveau înfiorați şi mândri ca pe nişte comori neprețuite. Numai Țombi părăsi cât se poate de discret locul său de pândă de pe cerdac, furişându-se ca o umbră neînsemnată şi obosită, dar în clipa când ajunse în punctul unde, după socoteala lui, nu putea fi zărit de cei care-i ignoraseră blana, preferând scândura putredă şi fierul vechi, țâşni ca o nălucă. Îşi opri goana undeva lângă gard, în dreptul unei spărturi ascunse pe care, în afară de el, o mai cunoştea o singură ființă domestică. Când văzu acea ființă strecurându-se prin spărtură cu o agilitate care o întrecea pe a lui, Țombi îşi învinse invidia, aspiră o porție de îndrăzneală şi făcu un salt mortal înapoi. Totul însă într-o tăcere desăvârşită. Deşi foarte zorit de uimirea statuară a tinerilor de lângă cerdac, Tic nu uită totuşi să strângă lăbuța pe care i-o întindea cățelul şi apoi să-i frece cu blândețe sfârcurile urechilor. Abia după ce termină ritualul de multă vreme convenit, prichindelul porni cu paşi înceți spre ținta pe care şi-o alesese încă de după gard: butoiul din apropierea cerdacului. Cățelul îl urmă în culmea fericirii: stăpânul său fusese foarte generos, pentru că de obicei frecuşul cu care culmina felicitarea îl primea o singură ureche; de bucurie ar fi fost în stare să facă opt salturi mortale, în suită, dar mirosise el că trebuie să fie foarte

liniştit. De aceea nu scoase niciun scâncet trădător, nici chiar atunci când îl văzu pe Tic dispărând ca o umbră în butoi. Auzi el un clipocit răutăcios, dar se grăbi să-l acopere printr-un mârâit antimotănesc.

Cu apa până la glezne şi încă sub senzația de răceală pricinuită de stropii care se abătuseră asupra lui în momentul când atinsese cam energic fundul butoiului, Tic se opunea din răsputeri dârdâitului care-l amenința cu cotropirea. Altul în locul lui ar fi blestemat de mama focului şi ar fi părăsit ascunzişul. Dar el avea un sistem original de a scăpa de necazuri: în loc să se creadă persecutat de soartă şi urmărit de ghinion, îşi închipuia, dimpotrivă, că este cel mai răsfățat copil al soartei şi aproape mereu încălțat în papucii norocului. Pentru a preface un necaz în bucurie îi trebuiau doar câteva clipe şi câteva întrebări. De pildă, în situația în care se afla: dacă ar fi plouat în ajun?… dacă nu s-ar fi scos, cu două zile înainte, aproape toată apa din butoi pentru spălatul rufelor?… dacă în loc de apă ar fi fost cenuşă, sau var, sau păcură?… dacă în locul butoiului ar fi fost lada de gunoi?… Încetul cu încetul nu-şi simți picioarele în apă, iar dârdâitul îl părăsi. Era şi timpul, pentru că la masa din fața cerdacului reîncepea animația.

– După cum vedeți, eu mi-am făcut datoria, spuse Ionel plimbându-şi cam stingherit privirile pe cerul gol. La data la care ne-am înțeles am adus aparatele… probabil că şi voi ați rezolvat problema bărcii, care, în orice caz, n-a fost chiar atât de obositoare…

Mariei nu-i plăcură deloc spusele şi mai ales tonul lui Ionel: *„Aha! joacă teatru, scumpul nostru inventator… îi arăt eu imediat!”,* dar Dan îi dibui intenția ascuțită şi se transformă imediat în pavăză:

– Cum să n-o rezolvăm?… Victor a găsit soluția cea mai bună, exact înainte de termen. Nu-i aşa?… Ei, acum să te văd, Ionel! Ia spune, cu ce este egală o barcă?… Nu-ți mai nenoroci creierii, mamă dragă. Îți spun eu: cu o plută!

Chipul lui Ionel se adumbri:

– Cu pluta?! Dar ar fi o imprudență, o nesocotință, o… o… o prostie, pur şi simplu. Ori mergem echipați cum trebuie, ori renunțăm la expediție. Dacă în loc de aparate tefefe aş fi adus şi eu nişte goarne?

Privirile tuturor se îndreptară către Victor şi în ele se putea citi dorința unei replici tăioase. Dar Victor nu răspunse imediat. Până la un anumit punct era şi el cam de aceeaşi părere cu Ionel. Înțelesese de la

bun început că pluta era o soluție de ultim moment, poate nu chiar cea mai rea, dar care îi împingea pe calea unor riscuri, cel mai mare fiind acela de a împotmoli undeva expediția. Greoaie, greu de manevrat, greu de oprit, greu de transportat prin locurile fără apă, greu de strecurat prin albii înguste, pluta putea să devină un chin pentru tineri, dar de aici până la a renunța la o expediție pregătită cu atâta migală şi dorită cu atâtea visuri era o cale imensă. Nu! Un asemenea gând nu trebuia să încolțească în mintea nimănui.

– Dacă nu găsim altă soluție mai bună, vom fi nevoiți s-o încercăm pe asta, se hotărî Victor. Cine ştie?… Poate că acolo, la fața locului, pluta va fi mai necesară decât o barcă.

– Victor are dreptate! țâşni Maria. La expediție nici nu mă gândesc să renunț. Mă duc singură, dacă voi nu vreți.

Şi Dan, şi Ursu, şi Lucia răspunseră prin aceleaşi afirmații categorice. După o clipă de încruntare izbi şi Ionel aerul cu pumnul:

– Să vă spun drept, şi eu m-am gândit la fel. Bineînțeles, nu vom fi atât de nesăbuiți ca să ne băgăm în tot felul de capcane. De altminteri, nici cu o barcă n-am fi în cea mai deplină siguranță…

– Dacă ne-am lua după tine, nu pierdu prilejul Maria, nici cu un submarin n-am fi în siguranță… adică în cea mai deplină siguranță. Nici cu un cuirasat…

– Ce ştii tu despre submarine şi cuirasate? se enervă Ionel. Vezi-ți de hârțoagele tale cu inimi şi săgeți… cu dor, şi amor, şi omor, şi…

Cearta era gata. În ochi licăre ascuțite, ca nişte fulgere prevestind nişte trăsnete… dar Lucia deveni fără voia ei un miraculos paratrăsnet:

– Mi se pare că aveți nevoie de o barcă, nu?… O barcă uşoară, frumoasă, încăpătoare…

– Te-ai trezit şi tu, o privi Dan compătimitor.

– Cred că ai dreptate. M-am trezit. Dar numai eu m-am trezit, pentru că voi toți dormiți… Şi cum mai dormiți!… Totuşi, nu înțeleg cum de nu visați în somn… barca lui Petrăchescu… barca vânătorului…

Cireşarii făcură nişte ochi ca la iarmaroc. Dan îşi arse o palmă peste frunte de răsună toată curtea şi-l făcu pe Tic să scoată, intrigat, capul afară din butoi. Noroc că nu-l zări nimeni.

– Petrăchescu! țipă Dan. Sfântul Petrăchescu! Sfânta barcă de cauciuc a lui Petrăchescu! Santa Lucia!… Cum de nu ți-a trecut ție prin

minte, nesfântule Dan!… Mamă dragă, ce barcă!… Uşoară ca un fulg şi încăpătoare ca un autobuz.

Dar cine nu cunoştea barca lui Petrăchescu! Cine n-o admirase! Petrăchescu o găsise cu ani în urmă într-una din peregrinările lui cinegetice. Fusese ascunsă într-o colibă pustie, în timpul războiului, nu se ştie de cine, şi uitată acolo. O barcă într-adevăr sfântă, cum spusese Dan, adică exact ceea ce le trebuia cireşarilor pentru misterioasa lor expediție.

– Oare-o să ne-o dea Petrăchescu? se auzi vocea timidă, dar foarte realistă a lui Ursu. Toată lumea zice că vânătorul e cam într-o ureche…

Într-adevăr, tot oraşul îl bănuia pe Petrăchescu cam sucit la minte; nimeni nu ştia când vorbeşte aiurea şi când serios. Şi pe deasupra mai era poreclit şi „mațe negre”, ceea ce în limbajul oamenilor de prin acele locuri însemna zgârcit fără pereche. Păcatul acesta ca şi sminteala lui erau puse pe seama războiului. Petrăchescu fusese ofițer activ, dar o schijă de brand i se strecurase în țeastă, întrerupându-i cariera militară. Încercase mai multe meserii, cam în van, până la urmă alegându-şi-o pe aceea de achiziționer la o cooperativă. Umbla haihui prin sate şi peste coclauri, şi toți ştiau că adevărata lui îndeletnicire e vânătoarea. Şi nu erau puțini acei care susțineau că vânător ca el nu se mai pomenise pe acele meleaguri. Niciodată, ziceau ei, nu-l văzuseră trăgând un singur cartuş în vânt, şi mai ziceau că dacă-l apucau pandaliile începea să tragă în rândunici şi-n lăstuni, doborând câte o păsăruică la fiecare foc.

– Oare-o să ne dea barca? întrebă încă o dată Ursu ca pentru sine.

– Cum să nu ne-o dea? se înfierbântă Dan. Mergem cu toții la el… Mamă dragă, ştiți cum?… Ne îmbrăcăm în haine la fel: bluze şi cămăşi albe, fuste şi pantaloni albaştri, ciorapi şi pantofi negri. În uniformă şi aliniați pe două rânduri. Îl dăm gata cât ați zice peşte. Şi dacă face nazuri şi rezistă… Eu îmi pun la bătaie toate economiile, şi dacă va fi nevoie voi cere şi datoria de la Tic…

În butoi, datornicul scoase o limbă nesfârşită, ba mai întinse şi cotul în direcția lui Dan. Cireşarul însă habar n-avea de răspunsul dintre doage; numai atitudinea lui Țombi, care-l privea amenințător, cu o ureche ciulită şi una atârnându-i, cu un colț scăpat în afară şi un altul ascuns, i se păru cam ciudată:

– Cu tine ce-i, mă potaie? Ia şterge-o după haimana… Adică, ia du-te dracului! Auzi?

Țombi îşi ciuli imediat şi cealaltă ureche şi-şi scoase şi celălalt colț, dar un hârşâit pe care niciun alt auz nu l-ar fi putut recepta îi schimbă într-o clipită gândul şi mişcarea. Se retrase încet spre butoi, dar Dan nu descoperi în retragerea surprinzătoare a cățelului decât împlinirea propriei sale porunci. Poate că şi cuvântul rostit de Maria cu o voce amețită de prea mult vis îl trezi din gândurile lui noi, aşa cum îi trezi şi pe ceilalți:

– Baaaaarcaaaaa…

– Vă mulțumesc pentru idee, spuse, cu un zâmbet cam înghețat, Lucia. Cred că a sosit, în sfârşit, timpul să ne ocupăm şi de aparate…

Cireşarii se descoperiră deodată posesorii a două bucurii, sau poate posedați de două bucurii: barca şi aparatele. Şi pentru că aparatele erau chiar lângă ei, şi mai ales pentru că erau ale lor, se lăsară, docili, subjugați de ele. Ionel, de astă dată în largul lui, făcu un plan straşnic, la repezeală, pentru verificarea aparatelor. De câtă vreme, şi cu câtă emoție aşteptau cireşarii marele moment! Se formară două grupuri, fiecare având în sarcina lui un aparat. Un grup trebuia să rămână chiar acolo, la masa din fața cerdacului, celălalt urma să parcurgă un drum de vreo doi kilometri şi jumătate, care trecea prin grădina casei, apoi printr-o livadă care-şi cățărase prunii pe Dealul Cimitirului, apoi printr-o vie care se înfunda într-un crânguşor cu străluciri şi fâlfâiri de beteală, şi abia, la marginea crânguşorului, la semnul de recunoaştere – movila în formă de căciulă –, trebuia să se oprească. Timpul se socoti cu multă zgârcenie: jumătate de oră – drumul până la movilă, zece minute – pregătirea aparatelor, zece minute – schimbul de mesaje, adică verificarea propriu-zisă, zece minute – pauză, jumătate de oră – întoarcerea. În total un ceas şi jumătate. Grupul de pe cerdac era compus din Ionel, Maria şi Dan. Celălalt, din Lucia, Victor şi Ursu.

5

Dintre cei rămaşi în curte, în preajma cerdacului, cea mai nesuferită jumătate de oră o petrecu… Tic. Prichindelul izbutise, după nişte sforțări crâncene, să împingă cepul butoiului afară. Îşi zdrelise degetele tot împingând şi împingând, dar când îşi potrivi ochiul în cerculețul de lumină zări o sumedenie de lucruri şi ființe, numai masa din fața cerdacului şi aparatul care, probabil, se desfăta pe ea nu intra în raza privirilor lui. Dacă butoiul nu ar fi avut fund, l-ar fi potrivit la iuțeală cu ochiul de lumină spre masă, dar în situația în care se afla, un singur lucru îi mai rămânea de făcut pentru a se înfrupta şi el din minunăția din fața cerdacului: să ridice din când în când capul afară din butoi. Şi treaba asta era foarte riscantă din cauza neînțelegerii dintre Ionel şi Țombi. Cățelul stătea nemişcat, cu botul pe labe, la jumătatea distanței dintre butoi şi cerdac. Ionel, crezându-se amenințat, pândea cu coada ochiului fiecare mişcare a cățelului. Şi timpul se făcuse atât de leneş, că lui Tic îi venea să mănânce doagele.

Dar nici cireşarii de pe cerdac n-o duceau mai bine. Şi asupra lor se abătuseră frigurile, deşi nu stăteau cu picioarele în apă ca prichindelul ciufulit şi curios. Aşteptarea îi ucidea şi pe ei, şi poate că se simțeau chiar mai încarcerați decât prizonierul din butoi.

În sfârşit, Ionel îşi privi ceasul:

– Au trecut treizeci şi cinci de minute… Ufff! Greu au mai trecut…

Maria uită într-o clipă toate certurile pe care le avusese cu Ionel. Mai că-i venea să-i sară de gât, dar, atinsă de nu ştiu ce fior al amintirilor, se mulțumi doar să se apropie de el şi să-i urmărească febril, cu sufletul la gură, toate mişcările. Tânărul fizician îşi mai privi o dată ceasul, răsuflă prelung, de parcă ar fi aruncat kilometri de văpaie din el, eliberă antena subțire şi lungă, parcă fără de sfârşit, apoi începu semnalizările. Emițătorul se supuse tocmai apăsării degetelor. Țăcănituri, mai puternice, sau mai slabe, se auzeau distinct, semnale repetate, repetate, repetate… cu pauze între ele, cu pauze pentru răspuns, dar pauzele rămâneau goale, tăcute. Niciun răspuns…

Cuprins de îngrijorare, Ionel se uită iarăşi la ceas. Îşi strânse pumnii şi se repezi din nou asupra emițătorului. Semnale, semnale, semnale, şi pauze la fel de mute. O expresie de spaimă şi durere se întipări pe fața fizicianului. Şi ea deveni aproape groază când se uită la Maria. Aştepta cuvinte rele, priviri crude, aştepta cârlige reci în umeri şi-n ceafă.

Alături de Dan, Maria trăia însă aceleaşi emoții şi aceleaşi spaime ca Ionel:

– Nu se poate! se răzvrăti ea. Nu se poate! Mai încearcă o dată. Haide!

Ionel se supuse îndemnului, mai ales că-l văzu şi pe Dan clătinând energic din cap. Reîncepu semnalizările, dar emițătorul rămase în continuare mut şi nemişcat.

Gândurile care încolțeau în mintea celor trei cireşari se asemănau întocmai: sau erau prost făcute aparatele, sau se întâmplase ceva, sus, pe deal.

6

Într-adevăr se întâmplase ceva sus pe deal. Chiar în clipa când Victor şi Lucia se pregăteau să instaleze antena aparatului în vârful movilei, fuseseră opriți de vocea foarte convingătoare a lui Ursu:

– Stați! porunci el. Ia uitați-vă colo pe muchia dealului… La o palmă de capătul crângului, lângă copacul acela îndoit… Vedeți?… Chiar în dreptul copacului… Să nu pun mâna pe nicio barcă, toată viața mea, dacă arătarea aceea cu pălărioară țuguiată nu e chiar Petrăchescu!

Lucia şi Victor îşi făcură mâinile streaşină şi priviră spre locul indicat de Ursu. Zăreau ei ceva ce aducea a om, dar nici vorbă să-i distingă capul şi pălărioara. Silueta care se contura încetul cu încetul era însă prea ciudată pentru a fi a altcuiva.

– El e! se convinse Victor. Ce facem?

– Mai întâi ascundem aparatul în tufişul ăsta, spuse Lucia. Numai să nu ne înşelăm…

– Dacă vă spun eu! se simți Ursu oarecum jignit.

– E sigur Petrăchescu, întări Victor, şi cel mai bun lucru pe care-l avem de făcut e să ne ducem noi spre el, ca să nu vină el spre noi. Aparatul nu-l mai putem ascunde decât cu riscul de a-i atrage şi mai mult atenția…

– Grozav! Acceptă Lucia. Şi poate că n-ar strica să ne prefacem că tocmai pe el îl căutăm…

Nu mai era nicio îndoială pentru nimeni. Individul care înainta cu paşi neverosimil de lungi, înalt şi deşirat şi slab ca o prăjină, cu o pălărioară verde ca un coif de hârtie, care purta o pană de cocoş chiar în vârful țuguiului, cu puşca pe umăr, cu cizme lucitoare strânse pe gambe, nu era altul decât Petrăchescu, posesorul bărcii de cauciuc.

Lăsând aparatul în paza nesigură a unor păsărele, cei trei porniră în goană spre vânător. Petrăchescu venea întins spre ei, dar îşi încetini mersul când descoperi că tocmai el era ținta celor trei tineri.

– Ce vi s-a întâmplat, cetățenilor? îi întâmpină el cu o voce subțire, pițigăiată. Vă goneşte din urmă vreo dihanie?

Cetățenii îl salutară cu respect, toți. Dar de vorbit, numai Ursu putea să vorbească, Lucia şi Victor nu-şi puteau reține gâfâitul sonor şi neprefăcut. Şi Ursu îşi învinse timiditatea, aproape țipând la vânător:

– Plecăm pentru câteva zile într-o excursie…

– Nu trebuie să țipi, domnule, îi temperă vânătorul zelul. Am urechi destul de bune. Amândouă, nu cum zice lumea.

Ursu se fistici dintr-odată:

– Ştiți… Adică nu într-o excursie… Ne-am gândit, noi… ştiți… o expediție ştiințifică… Noi şi alți prieteni… ştiți… Poate că ne ajutați şi dumneavoastră…

– Aha! pricepu vânătorul. Vreți să vă ajut într-o excursie… Păi dacă-mi stă în putință, cu cea mai mare plăcere, pe cinstea mea… Arătați-mi un altul care cunoaşte mai bine decât mine regiunea!… Nu s-a născut încă, pe cinstea mea. Ați nimerit exact unde trebuie, adică ați bătut exact la uşa cea bună, pe cinstea mea… Şi cam ce vă doare?

După o scurtă luptă cu sine însuşi, Ursu îndrăzni:

– V-am ruga din suflet să ne împrumutați câteva zile… barca dumneavoastră de cauciuc!

Vânătorul îşi plimbă degetele pe sub pălăria țuguiată, coborând-o până la sprâncene. Barba, parcă despărțită de maxilar, i se roti de câteva ori, oferind un spectacol de circ, care însă în loc să-i amuze îi sperie pe spectatori. Râsul vânătorului suna forțat:

– Hm… Hm… Barca! Lucru rar… Hm… Lucru foarte greu de găsit… Lucru imposibil de găsit, pe cinstea mea.

– Dacă… Nu ştiu cum să vă spunem… interveni Lucia. Ne-am gândit la chirie… Adică ne-am gândit că poate vreți s-o vindeți. Suntem gata

să renunțăm la toate economiile noastre…

Vânătorul se uită şi mai atent la cei trei tineri. Oferta făcută de ei nu-i displăcea de tot. Se gândea mai ales la chirie, şi văzându-i îmbrăcați curat, Lucia chiar cu o anumită eleganță, îşi închipui că economiile lor nu erau de lepădat. De aceea, după ce-şi mai scarpină o dată ceafa, se hotărî să le răspundă cu o promisiune:

– Hm… Văz că vă gândiți la chirie, că de vândut, n-aş vinde barca, în mormânt de-aş fi, pe cinstea mea. N-aş vinde-o nici măcar pentru cincisprezece mii, nici dacă mi s-ar da în loc un vapor… Da-n ce parte faceți excursia? La Poarta Dracului?

Lucia îl atinse încet cu cotul pe Victor, şi tânărul, ca şi cum s-ar fi trezit atunci dintr-o lungă meditație, spuse:

– A, nu la Poarta Dracului. Poate mai târziu, dar pentru Poarta Dracului nu avem nevoie de barcă. Ne-am gândit să mergem câteva zile la Lacul Păstrăvilor…

Vânătorul se înnegură la față. Era cât pe-aci să spună ceva, chiar deschise gura, dar dintr-o dată se răzgândi.

– E o regiune foarte frumoasă şi foarte puțin umblată, spuse cu un ton rugător Lucia. Am putea descoperi multe lucruri acolo…

– Ştiu… ştiiiiiiiu, îi răspunse vânătorul în zeflemea. Dar, din păcate, numai spre sfârşitul lui august v-aş putea împrumuta barca. Până atunci absolut imposibil, pe cinstea mea.

– Numai pentru câteva zile, se rugă Ursu.

Vânătorul îşi desprinse iarăşi bărbia de maxilar rotindu-şi-o însă de astă dată în direcție contrară:

– Hmm… Eu nu am obiceiul să vorbesc în vânt, pe cinstea mea. Vă convine în august?… Bine!… Nu vă convine?… Bună ziua! Clar sau nu?… Deşi, eu v-aş da un sfat părintesc: Mai bine v-ați căuta altă regiune. Sunt prea multe primejdii acolo, pe cinstea mea.

După ce-şi puse pentru ultima dată la bătaie cinstea, vânătorul îşi scoase în semn de salut pălărioara cu pană mândră de pe vârful capului şi se depărtă cu aceiaşi paşi neverosimil de lungi.

Cireşarii se uitară unii la alții întristați, dar dezolarea nu-i paraliză pentru multă vreme. Îşi amintiră toți odată, ca la un semnal, de aparatul lăsat la poalele movilei şi porniră într-acolo, hotărâți parcă să doboare toate recordurile tuturor curselor cu obstacole. Primul care ajunse la

movilă, lăsându-şi prietenii cam pe la jumătatea drumului, fu, bineînțeles, Ursu.

7

Pe cerdac lipseau numai acordurile unui marş funebru. Parcă fiecare îşi ducea la groapă prietenul, atâta jale era în priviri, atâta moleşeală şi amorțeală bolnavă în mişcări. Mai mult din inerție, pentru că nu mai aveau nici măcar puterea de a-şi întrerupe mişcarea, degetele lui Ionel loveau din când în când în emițător. Dar tocmai în momentul când absolut orice speranță părea pierdută, exact aşa cum se întâmplă în foarte multe cărți, în aparat se auziră câteva pocnituri. Trezit ca dintr-un vis rău, Ionel bătu automat semnalul convențional de recepție şi-i făcu semn cu mâna lui Dan să înregistreze mesajul movilei. Şi Maria, şi Dan, ba chiar şi Ionel, cu mâna stângă, notau în carnete sumedenie de linii şi puncte, şi descifrarea lor era o joacă pentru fiecare:

„Eşec. Eşec total. Vânătorul refuză să ne dea barca. Venim imediat.”

– Eşec! țipă Ionel cuprins de o bucurie nebună. Să se ducă dracului barca, vânătorul şi toate aiurelile! Nu mă mai interesează nimic! Merg aparatele? Merg! Ura!

– Bravo, Ionel! se bucură Maria. Pe cuvântul meu că-mi pare foarte bine.

– Şi mie, spuse Dan cu o intonație ciudată în voce. Dar tare mă necăjeşte chestia cu barca. Să ştii că ăilalți s-au întâlnit pe deal cu vânătorul. De-aceea au întârziat. Oare de ce nu vrea să ne dea barca?

– Dă-o-ncolo de barcă! îl pironi Ionel. Tu nu-ți dai seama, mă, ce victorie am realizat? Ar trebui să te dai peste cap de bucurie şi să te lauzi la toți că-mi eşti amic.

Maria se retrase repede dintr-o vrajă primejdioasă:

– Ce s-a întâmplat cu tine, Ionel? Cum poți să spui că nu te mai interesează nimic altceva?

Ionel i se proțăpi disprețuitor în față:

– Arată-mi tu pe altcineva care la vârsta asta a construit un aparat tefefe!

Sclipiri de uimire şi apoi de duşmănie fulgerară în ochii negricioasei cu cozi:

– Adică tu chiar nu ştii? Ori numai te faci că nu ştii?

Ionel era de-a dreptul surprins:

– Vrei să spui că E…

– Nu! îl opri Maria cu cruzime. Nu E, şi nici M, şi nici alții dintre cei la care te gândeşti tu. Vreau să spun că e cineva mai tânăr decât tine care a făcut această ispravă.

– Cine!? se holbă Ionel. Chiar m-ai făcut curios…

– Lucia!

– Lucia!!! Apă de ploaie… Cu ea sau fără ea, acelaşi lucru, dacă vrei să fim drepți.

– Tocmai ca să fim drepți, mincinosule! Dacă nu v-am fi văzut pe amândoi, şi dacă n-am fi văzut-o pe Lucia singură, şi dacă n-am şti ce este în capul şi în mâinile ei…

Ionel o alungă cu mâna, într-un gest aproape dezgustător:

– Întotdeauna ai fost o scârboasă…

– Şi tu un îngâmfat fără pereche… În privința asta întotdeauna o să fii cel dintâi şi cel mai tânăr dintre toți lăudăroşii care există…

– Mizerabilo!

– Neruşinatule!

Tocmai în clipa aceea, Țombi îşi aduse aminte că ar trebui într-un fel să-l felicite pe Ionel pentru succesul său. Şi se repezi spre dânsul cu această intenție veselă. Ionel însă, neînțelegând-o, ba mai mult, interpretând-o tocmai pe dos, se feri de Țombi, de parcă s-ar fi trezit la o vânătoare de lei, fără puşcă în mână, atacat de cel mai fioros exemplar. Prin urmare, o luă la goană prin curte, în loc să încerce să se izoleze undeva pe cerdac. Acesta fu începutul ghinionului. În curte se afla o piatră oarecare, poate singura piatră din curte, dar tocmai în ea nimeri piciorul lui Ionel. Zelul ghinionului nu se mulțumi însă cu atât. În loc să cadă lat la pământ şi să rămână acolo lângă piatră, Ionel fu aruncat în sus, în cădere se încovoie, astfel că atinse pământul ca un colac azvârlit cu putere de cineva. Ghinionul îşi făcu şi ultima poftă: lovi mişeleşte. Colacul în care se prefăcuse Ionel porni de-a dura prin curte şi nu găsi în tot spațiul acela imens alt obiect de care să se lovească

decât butoiul, cel mai liniştit dintre toate. Ciocnirea dură şi neaşteptată răsturnă într-o clipă butoiul şi opri rostogolirea sinucigaşă a lui Ionel.

Când totul se linişti, apăru şi minunea: nu un singur năpăstuit îşi ridică oasele din țărână, ci doi. Ionel, prăfuit şi zugrăvit de spaimă, şi Tic, uluit şi ud până la piele.

Parcă înțelegând că singura cauză a nenorocirii era el, Țângulică se gudură cu un entuziasm nemaipomenit la picioarele stăpânului său, hotărât să primească pe blana lui uscată toată apa care se scurgea, şiroaie, din îmbrăcămintea lui Tic.

– Vezi, Ticuşor!… îi spuse Dan cu duioşie. Nu era mai bine să te fi dus la moş Timofte?

Tic se scutură de apă ca un cățel plouat, imitând fără să vrea jigodia de la picioarele lui:

– Mă duc, zău că da, răspunse el. Numai să-mi schimb hainele.

Nimeni nu se mai îndoia de astă dată de sinceritatea prichindelului plouat.

Capitolul IV

1

Moş Timofte cotrobăi multă vreme în scrin până găsi obiectul pe care-l căuta. Era o lulea, cea mai veche din colecția lui răspândită prin toată odaia. O primise în dar, cu vreo treizeci de ani în urmă, de la unul dintre directorii liceului, un vestit culegător de poezii populare. Era o pipă frumoasă, zveltă, îndoită cu eleganță, pe care profesorul o găsise într-un vechi burg german, renumit pentru instituțiile şi tradițiile sale folclorice; i-o adusese lui moş Timofte, pe atunci nu prea moş, ca un fel de mulțumire pentru zelul cu care paznicul cotrobăise podurile clădirii în căutare de cărți şi hârțoage vechi. Moşul păstra luleaua ca pe un odor neprețuit şi o folosea foarte rar. Ce i-o fi venit s-o aprindă în seara aceea, e greu de spus… Dar numai ce-l auzise pe Tic rostindu-şi rugămintea şi se simți cuprins de o bucurie cum rar mai trăise. Nu prea era bine ce se întâmpla. Prichindelul cel cârn, cu părul veşnic ciufulit, mereu cu sacul doldora de pozne şi năzbâtii îl cam frigea la inimă. Hm…

Cu mişcări leneşe, domoale, bătrâneşti, moş Timofte îndesă jumătate de pachet de tutun în lulea, o aprinse temeinic, pufăi de câteva ori, apoi îşi îndreptă privirile şi vorbele către Tic:

– Şi zi-i aşa… Nu-i alt bătrân în oraş care să ştie basme mai frumoase ca mine… Asta oare nu aduce olecuță a laudă? Aşa, cât negru sub unghie…

– Şi mai puțin… mărturisi Tic.

– Ei, dacă-i mai puțin decât negru sub unghie, spuse moşul abia stăpânindu-şi râsul, atunci o să auzi o poveste veche de prin părțile astea…

Bătrânul mai pufăi de câteva ori din lulea, îşi roti alene privirile prin încăperea strâmtă, mobilată modest, dar sclipind de curățenie, şi după

ce îndepărtă cu palma valurile de fum din fața ochilor îşi pironi iarăşi privirile asupra musafirului care-i urmărise aproape cu teamă ritualul:

– Aşaaaa… Mmmmda… Veche, veche poveste… Am auzit-o şi eu când eram de-o şchioapă, de la un unchiaş foarte bătrân, călător prin lume cu oile. Începe şi se termină ca toate poveştile, dar tâlcul ei musteşte de înțelepciune… Vezi mătăluță, oamenii n-au fost niciodată proşti, au fost ei slabi sau lipsiți de putere, dar judecau cu multă glagorie rânduiala lumii… Şi din gură în gură, prin vorbe şi parabole, prin poveşti mai ales, îşi spuneau păsurile şi zugrăveau chipul în care ar fi vrut ei să se orânduiască lumea… Nu eu am găsit adevărurile astea, mi le-a spus mai demult un bătrân profesor, un om care e pomenit în cărțile voastre de şcoală, chiar acela care mi-a dăruit luleaua asta…

Tic privi o clipă luleaua, mai mult ca să-i facă plăcere bătrânului. Era nerăbdător prichindelul să audă basmul, aşa că se îndesă şi mai bine în scaun. Moş Timofte nici nu trebuia să-l privească pentru a şti ce se petrece cu el, şi se hotărî să nu-i mai prelungească aşteptarea:

– Aşaaaa… Apoi, cică a fost odată un împărat mare şi vrednic cum nu mai fusese altul pe lume, iar faima puterii şi bogăției sale ajunsese până la capătul pământului, ba cică trecuse şi mai departe. Şi avea acel împărat trei fete. Dar ce fete!… Frumoase ca primăvara, strălucitoare ca stelele cele mai strălucitoare de pe cerul iernii, şi harnice ca albinele. Şi-şi iubea împăratul fetele mai dihai ca lumina ochilor, şi le ținea numai în bunătăți şi-n podoabe scumpe. Iar cine vedea o dată fetele, nu le mai uita până la sfârşitul zilelor lui… Şi iată că într-o zi, cam spre asfințitul soarelui, împăratul îşi chemă fetele în fața tronului şi le grăi cam aşa:

„Eu, fetele mele, simt că îmbătrânesc, simt că mi se apropie sfârşitul. Într-o bună zi falnica noastră împărăție va rămâne fără cap şi atunci va trebui ca una dintre voi să poarte coroana şi să legiuiască. Una singură, dragele mele fete, pentru că aşa e legea şi aşa e bine; deşi voi ştiți că vă iubesc pe toate deopotrivă; dar e mai bine pentru țara noastră să rămână mare şi puternică şi în mâna unui singur cârmaci, decât s-o împărțim în trei țărişoare asupra cărora s-ar putea năpusti duşmanii… Şi ca să vedem care dintre voi merită cinstea de a conduce țara, eu o să vă pun la încercare…”

Şi la un semn al împăratului, uşile se dădură la o parte, şi printre şirurile de sfetnici care aşteptau cu capul plecat, îşi făcu loc un omuleț

tuciuriu şi tăcut, care purta în mâini un taler acoperit cu catifea neagră. Omulețul aşeză talerul în fața tronului, apoi plecă la fel de tăcut precum intrase. Iarăşi se închiseră uşile şi iarăşi rămase împăratul singur cu fetele sale. Când dezveli el talerul, încăperea toată se lumină de parcă atunci răsărise soarele. Pasămite, pe taler se aflau trei pietre scumpe, fiecare mai mare decât un ou de porumbel, de o frumusețe fără seamăn. Fetele se minunară foarte de mărimea şi strălucirea nestematelor, apoi îşi îndreptară ochii spre jilțul în care stătea mândru tatăl lor, aşteptându-i glăsuirea.

„Iată, fetele mele, zise împăratul, fiecare dintre voi va lua o piatră şi fiecare va face cu ea ce va crede de cuviință. Iar poimâine, spre seară, veți da socoteală, aici în fața mea, de faptele voastre. E de prisos să vă spun că faptele vor fi judecate pe îndelete şi cu dreptate, şi măsura lor va arăta cui i se cuvine împărăția."

Şi după ce spuse aceste vorbe, împăratul, sprijinindu-se în toiagul său de aur, bătut cu diamante, porni spre sfetnicii care-l aşteptau după uşi, lăsând fetele să chibzuiască singure, singurele…

Moş Timofte se opri o clipă din povestit, ca să-şi aprindă luleaua stinsă de multă vreme şi să-şi privească pe sub sprâncene musafirul vrăjit. După ce trase un fum în adâncul pieptului, înnodă iarăşi firul basmului:

– Aşaaaa… Şi iată că a doua zi, dis-de-dimineață, fata cea mai mare a împăratului alergă la meşterul aurar, poruncindu-i să-i facă până la prânz o cutiuță de aur şi un lănțişor tot de aur. Şi la prânz, ea se înfățişă împăratului, arătându-i că piatra cea scumpă se află în cutiuța care nu se va dezlipi de la pieptul ei niciodată.

Cu fața plină de mulțumire, împăratul grăi astfel către fata lui cea mare:

„Iată o faptă înțeleaptă, fata mea! Ai făcut un lucru demn de toată lauda. Te-ai gândit că împărăția e lucrul cel mai de preț, de care nu trebuie să te desparți niciodată, fiindcă soarta ei e şi soarta noastră, şi soarta noastră e şi soarta ei. Ai arătat prin fapta ta că poți fi un bun cârmaci al țării. Dar dreptatea ne cere să vedem ce-au făcut şi surorile tale…"

Cea de a doua fată chemase de cu noapte cei mai buni meşteri zidari din împărăție, dându-le poruncă să înalțe numai într-o zi un turn uriaş,

care să-şi îmbrace capul în cuşma norilor. Şi numai ce-au terminat meşterii de zidit turnul cel semeț şi fata a aşezat în cămăruța cea mai de sus diamantul cel scump. Şi împrăştia diamantul, de acolo de sus, o lumină atât de puternică, de parcă răsărise peste lume un al doilea soare. Şi fata mai rândui în jurul turnului o ceată grozavă de voinici înarmați până în dinți, că numai ce-i vedeai din depărtări şi te cutremura groaza.

Iar împăratul, văzând toate acestea, îşi învrednici iarăşi cu un surâs de mulțumire şi bucurie bătrâna-i față, şi grăi astfel:

„Iată o faptă înțeleaptă, fata mea! Ai făcut un lucru demn de toată lauda. Te-ai gândit că fala țării noastre trebuie să strălucească, precum soarele, peste tot pământul. Şi te-ai mai gândit că țara trebuie să fie bine apărată de duşmanii care ar cuteza să-i ştirbească puterea şi strălucirea. Ai arătat prin fapta ta că poți fi un bun cârmaci al țării. Dar dreptatea ne cere să vedem ce-a făcut şi surioara ta.”

În vremea asta, fata cea mai mică a împăratului, care ca toate fetele cele mai mici din basm era şi cea mai frumoasă, cutreiera câmpiile şi pădurile din jurul palatului, frământându-şi mintea amarnic: ce anume să facă ea cu piatra cea scumpă pe care i-o dăduse împăratul, pentru a da dovadă de înțelepciune şi putere de cârmuire. Noaptea coborâse demult peste pământ, dar fata cea mică încă nu ajunsese la vreun capăt cu gândurile ei. Şi hotărî să se întoarcă la palat pentru a mai cere o zi de păsuire de la tatăl ei. Şi cum făcea ea cale întoarsă, apăsată de gânduri cum era, greşi drumul. Şi merse, şi merse ea, şi ar fi mers încă multă vreme dacă nu i s-ar fi părut că aude undeva un plânset. Se opri şi ascultă până răsună din nou plânsetul. Miloasă din fire şi încredințându-se că plânsetul nu era o simplă părere, porni spre locul de unde i se părea că vine. Şi iată că se pomeni în fața ochilor cu un bordei ascuns de nişte copaci uriaşi, un bordei sărac şi prăpădit, cum nu mai văzuse până atunci, şi nici din citit sau din povestit nu aflase.

Uimită şi neîncrezătoare – de, ca în fața unui lucru pe care-l vede pentru întâia oară – fata se uită înăuntru printr-o scobitură care ținea loc de fereastră şi văzu o încăpere sărmană, luminată de o singură lumânare, şi aceea pe sfârşite. La o masă joasă, cu trei picioare, stăteau doi oameni necăjiți: un bărbat şi o femeie, amândoi îmbrăcați în zdrențe şi amândoi plângând cu hohote. Fata de împărat se miră foarte când

văzu toate acestea, fiindcă niciodată până atunci nu întâlnise bordeie, şi nici oameni în zdrențe, şi nici nu văzuse oameni plângând decât la înmormântări. În palatul împărătesc, toată lumea râdea şi era veselă. Şi voind să afle numaidecât de ce plâng oamenii aceia cu atâta amărăciune, fata intră în bordei, uitând să mai bată la uşă, şi cu voce blândă le spuse celor două ființe speriate de neaşteptatul oaspete:

„Ce vi s-a întâmplat, oameni buni, şi cu ce ați fost nedreptățiți de plângeți atât de amarnic?”

Bărbatul se întunecă la față şi nu îndrăzni să spună nimic, fiindcă recunoscu în oaspetele neaşteptat chiar pe fata împăratului cel mare, dar femeia, ca orice femeie, îşi dezlegă pe dată sufletul fetei care o asculta înmărmurită:

„Cum să nu plângem, mărită prințesă, când se abat necazurile asupra bordeiului nostru ca muştele pe stârv. Şapte copii ne-a dat Dumnezeu şi toți şapte sunt bolnavi şi flămânzi de nu ştim dacă mai apucă ziua de mâine. Banul fuge de casa noastră cum fuge căprioara de lup, pâinea e tot aşa de rară în casa noastră ca necazul în casa bogatului. Leacuri tămăduitoare nu s-au pomenit nicicând aici în bordei, aşa cum nu s-au pomenit până acum bucurii. Singura lumină şi bucurie care a cutezat să pătrundă aici eşti chiar dumneata, preamărită şi frumoasă prințesă.”

Fata împăratului se cutremură cumplit de cele auzite, dar şi mai cumplit se cutremură când văzu cei şapte copii, galbeni ca şofranul şi subțiri ca trestia, amuțiți de durere şi foamete, pe nişte paturi de lemn.

„Oameni buni, spuse ea cu o durere nestăpânită în glas, îi voi povesti împăratului despre tot ceea ce am văzut aici, şi el o să vă ajute, că e nespus de puternic, de bogat şi drept. Dar până ce o să vi se facă dreptate, luați această piatră scumpă, duceți-vă cu ea la târg şi spuneți negustorilor că eu v-am dat-o, cu porunca de a vi se schimba întocmai pe prețul ei. Altminteri va fi vai şi amar de capul lor.”

Şi înainte ca oamenii aceia sărmani să aibă timpul să i se arunce la genunchi, fata aşeză nestemata pe măsuța joasă cu trei picioare şi părăsi în mare grabă bordeiul, şi nu-şi opri goana decât numai când ajunse în încăperea de giudeț a tatălui ei, împăratul. După ce se închină adânc în fața lui, aşa cum i se cuvenea, spuse cu glasul tremurând de bucurie:

„Slăvite părinte, tu ne-ai învățat întotdeauna că țara cu bogățiile ei sunt pentru viața şi fericirea oamenilor care o locuiesc. Eu am dat piatra cea scumpă unor oameni sărmani, uitați de lume şi de dreptate, pe cuprinsul împărăției tale. Cu ajutorul ei şapte ființe vor scăpa de la moarte şi vor trăi până la capătul vieții în bucurie şi îndestulare."

Şi fata istorisi împăratului şi sfetnicilor care se adunaseră în grabă, întâmplarea din pădure.

Împăratul întâi se îngălbeni, apoi se înverzi de mânie, apoi se înroşi ca sfecla când tună cu o voce care cutremură pereții palatului şi făcu inima sfetnicilor cât un purice:

„Piei din ochii mei, nemernico, fată neroadă, care ai fost în stare să-ți faci de râs părintele şi țara! Piei din ochii mei, nebuno, care nu ştii să păstrezi lucrul cel mai de preț! Pleacă la cerşetorii tăi şi să nu te mai arăți niciodată în preajmă! Acum să pleci, nesocotito!"

Şi spuse apoi curții cuprinsă de spaimă:

„Toată împărăția să ştie că de azi înainte eu nu mai am decât două fete; şi cine va îndrăzni s-o găzduiască pe cea de-a treia în casa lui, sau numai numele de i l-ar rosti, va fi azvârlit în cele mai adânci şi mai întunecoase temnițe, va fi supus la cele mai grele cazne şi în vecii vecilor nu va mai ieşi la lumină. Şi să se afle în toată lumea că, după moartea mea, împărăția va fi cârmuită de cele două fete care au dat dovadă de judecată şi înțelepciune!"

Fata cea mică fugi chiar în acea noapte din palat, fără ca nimeni să îndrăznească să-i arunce o privire binevoitoare sau să-i spună un singur cuvânt de duioşie. Pasămite, surorile ei îl învrăjbiseră pe împărat împotrivă-i, şoptindu-i la ureche în timpul cruntei judecăți, că e cam zănatică şi împotriva rânduielilor împărăției.

Şi merse fata cea mică pe drumuri necunoscute, prin noaptea rece şi duşmănoasă. Se opri din mers abia în zorii zilei, când pantofiorii ei de prințesă se făcuseră bucățele, rochia îi era numai zdrențe, o rochie frumoasă de mătase purpurie. Picioarele i se însângeraseră, iar foamea şi oboseala o chinuiau cumplit, dar fiindcă fugise prin pădure, nu găsi nicăieri o aşezare omenească, ori o poartă în care să bată. Dar cel mai mult o chinuia dorul după tatăl ei şi după surorile ei. Şi iată că în zori, ajunse fata într-un luminiş cu iarbă deasă şi mătăsoasă. Învinsă de

oboseală, se prăbuşi la rădăcina unui copac bătrân şi, scâncind ca un copil mic, adormi repede, repede…

Şi cum moş Timofte începu să-şi scuture luleaua, Tic profită de răgaz pentru a da glas unor gânduri care-l chinuiau:

– Cum a putut împăratul să-şi alunge fata după ce făcuse o faptă atât de bună?… Eu în locul lui aş fi lăsat fetei celei mici împărăția.

– Apoi, nu toți oamenii judecau la fel de bine pe vremea aceea. Şi dacă aşa vrea basmul, gata…

– Dar cum o chema pe fata cea mică?

Moş Timofte ridică neputincios din umeri:

– Asta, să-ți spun drept, am uitat-o, sau poate că nu l-oi fi întrebat pe unchiaş. Dar mi se pare mie că-i zicea Ileana sau Maria, nu mai țin bine minte… Da' unde rămăsesem, că m-am luat cu vorba?… întrebă bătrânul, mai mult ca să vadă dacă musafirul era atent la poveste, pentru că ştia el foarte bine unde se oprise.

– Acolo, în luminiş, la poalele copacului…

– Aşa, aşa… Acolo… Daaaa… Şi numai ce dormi fata o bucată de vreme, când deodată un zgomot o trezi din somn. Îşi încordă ea auzul şi prinse direcția zgomotului: era foarte aproape, chiar la rădăcina copacului, lângă ea. Deschizând bine ochii, văzu, acolo printre rădăcini, un omuleț de-o şchioapă, un pitic bătrân, cu barbă lungă; pentru că nu există pe lume pitici de-adevăratelea, tineri sau fără barbă; văzu ea un pitic care se căznea să care câteva pietre într-o scorbură a copacului. Fata sări iute în picioare şi-l ajută pe micul Barbă-Cot să-şi ducă pietrele în scorburi. Şi odată cu ultima piatră dispăru şi el în întunecime, dar nu pentru multă vreme, fiindcă apăru la lumină şi-i grăi astfel fetei de împărat:

„Preafrumoasă şi preabună prințesă! Eu cunosc soarta ta şi ştiu de ce tatăl tău, într-o clipă de strâmbă judecată, te-a gonit de acasă. Ai făcut o faptă bună acolo în bordei, care merita o cu totul altă răsplată, şi acum, prin ajutorul pe care mi l-ai dat, ai dovedit cu adevărat că ai un suflet bun, drept şi cinstit. Fără să-ți fi făgăduit vreo răsplată şi fără să te fi rugat măcar, mi-ai sărit în ajutor. Preabună şi preafrumoasă prințesă! Toată averea mea se află în această cutie pe care o vezi acum…"

Şi piticul îi arăta prințesei o cutie mică, cenuşie, o cutie obişnuită, de metal, care abia strălucea.

„Cutia aceasta este tot ceea ce pot să-ți dăruiesc, spuse mai departe piticul, dar bagă de seamă că e o cutie fermecată, înzestrată cu puteri nemaipomenite. Când o să fii tristă, să deschizi cutia şi să laşi lacrimile tale să cadă înăuntru, iar când vei fi în primejdie, strânge cutia la piept şi rosteşte de trei ori acest cuvânt vrăjit.”

Şi piticul se apropie de prințesă, şoptindu-i la ureche cuvântul vrăjit. Apoi grăi mai departe, cu voce tare:

„Cutia şi cuvântul vrăjit te vor scăpa din orice primejdie, oricât de mare ar fi ea. Dar fereşte-te, preascumpă prințesă, să împărtăşeşti altcuiva cuvântul vrăjit! În aceeaşi clipă, cutia îşi va pierde toată puterea. Şi acum du-te sănătoasă şi încrezătoare în bunătatea inimii tale.”

Şi înainte ca fata să-şi poată reveni din uimire, piticul dispăru. Îl căută ea, îl căută peste tot, măcar o vorbă de mulțumire să-i spună, dar nu-l găsi nicăieri. Atunci, fata luă cutia, o ascunse în sân, şi porni la drum. Şi fiindcă foamea, oboseala şi tristețea îi creşteau cu fiecare pas, se aşeză îndurerată pe o piatră şi începu să plângă, aşa cum fac femeile ca să se liniştească. Sărmana prințesă, amarnic mai plângea!… Dar aducându-şi aminte de sfatul piticului, scoase cutia din sân, o deschise şi lăsă lacrimile să cadă înăuntru. Mare, mare minune! Fiecare lacrimă se prefăcea, chiar în clipa când atingea cutia, într-o piatră scumpă. Repede, repede, cutia se umplu de nestemate şi de strălucire. Auzind voci omeneşti apropiindu-se, fata închise cutia şi se pregăti să se ascundă, dar stătu imediat locului, pentru că în fața ei trecea o ceată de tăietori de lemne, oameni obosiți şi flămânzi care se întorceau de la muncă.

Văzând-o în starea aceea groaznică, însângerată, palidă şi în zdrențe, tăietorilor li se umplu inima de milă. O luară cu ei şi o adăpostiră în casele lor prăpădite, împărțind cu dânsa îmbucătura de pâine. Astfel avu fata putința să afle despre viața amară şi necăjită a atâtor oameni de treabă. Dar înainte de a-i părăsi, înainte de a pleca la drum, fata nu uită să lase nevoiaşilor care-o ajutaseră cu atâta grijă toate nestematele din cutia cenuşie.

Şi aşa, fata de împărat, hulită de familie, alungată de la curte, cutreieră pe jos întreaga țară şi de câte ori priveliştea mizeriei şi sărăciei o îndurera, lăsa lacrimile să-i cadă în cutia cea fermecată. Mulți, mulți

oameni sărmani şi nevoiaşi, fiindcă împărăția cea strălucitoare era plină de astfel de oameni, simțiră din plin ajutorul preafrumoasei prințese.

Dar iată că într-una din zile, cum mergea pe un drum larg care tăia împărăția în două, auzi în depărtare zgomot mare de surle şi trâmbiți. Şi grăbind paşii într-acolo, zări spre marea ei bucurie pe tatăl său, împreună cu cele două fiice ale lui, în fruntea unui convoi împărătesc. Fericită, fata uită toate nenorocirile care se abătuseră asupra ei, toate necazurile pe care le îndurase după cumplita poruncă a împăratului, şi alergă în întâmpinarea celor pe care nicio clipă nu-i scosese din inima ei bună.

Dar împăratul, în loc s-o primească fericit şi cu brațele deschise, numai ce o zări şi se mânie crunt. Trăgând paloşul de la brâu, ceru cu voce tare slujitorilor să lovească fără milă în ființa care i se aruncase la picioare. Fata cea mică, aducându-şi aminte de povața piticului, strânse cutia la piept, şi rosti repede, de trei ori, cuvântul vrăjit. Şi spre marea ei mirare îl auzi pe împărat, care era numai la doi paşi de ea, strigând ca un sălbatic:

„Unde e nemernica? Unde a fugit nebuna care a îndrăznit să apară în fața mea? Căutați-o şi loviți-o fără milă!”

Dar ostaşii împăratului treceau cu săbiile scoase pe lângă fata care se ghemuise chiar la picioarele cailor şi n-o zăreau.

Pasămite, cutia avea darul de a face nevăzut pe cel care o purta şi rostea cuvântul vrăjit.

Tic tresări şi-şi ascuți auzul. Moş Timofte îi aruncă o privire blândă, apoi reluă povestirea:

– Asta era! Cutia avea darul de a face nevăzut pe cel care o purta şi ştia cuvântul vrăjit. Aşa că ostaşii căutară în van. Fata se furişă la marginea drumului, iar convoiul trecu mai departe. Şi după ce pieri ultimul ostaş din convoi, îşi urmă şi dânsa calea fără țintă. Cutreieră mai departe toate drumurile împărăției, împărțind pâinea cu cei nevoiaşi, adăpostindu-se pe unde nimerea, şi mereu răsplătind bunătatea şi cinstea cu nestematele din cutia cenuşie. Şi dacă e să vorbim drept, cine alții decât nevoiaşii şi truditorii meritau acele bogății?

Când o apuca dorul de casă, când simțea că n-ar mai putea trăi fără să-şi vadă părintele şi surorile, fata cea mică şoptea în cutie cuvântul fermecat şi trecea, ziua sau noaptea, printre străji, deschidea, nevăzută,

porțile şi uşile palatului împărătesc şi se oprea în odăile în care-şi petrecuse viața cu ani înainte. Nimeni n-o vedea, nimeni n-o auzea, dar ea auzea şi vedea totul, ba uneori, când surorile ei dormeau, le mângâia în somn şi le şoptea cuvinte de dragoste. Şi apoi iarăşi colinda țara, răscolind cele mai îndepărtate unghere şi petrecându-şi viața printre oamenii care prin bunătatea şi cinstea lor îi deveniseră tot atât de apropiați ca părinții şi surorile.

Dar iată că într-una din zile se iviră pe drumurile țării soli de la curte care spuneau oamenilor că împărăția se află în mare primejdie. Duşmanii de la miazănoapte strânseseră oştiri puternice şi se pregăteau să atace împărăția din trei locuri deodată. Împăratul, cu toată truda sa, nu izbuti să-şi facă oştire pe măsura duşmanului. Oamenii era nemulțumiți de asprimea lui, de rânduiala nedreaptă pe care el o susținea; nu se înghesuiau să apere o țară în care trăiau apăsați de necazuri şi de suferințe.

Auzind toate acestea, fata cea mică porni la drum greu şi anevoios, colindă în lung şi-n lat împărăția, bătu la uşile oamenilor pe care-i ajutase, le vorbi tuturor, cu patimă şi durere, despre primejdia care se apropia, iar oamenii, auzind cuvintele ei înțelepte şi simțindu-le adevărul, nu zăboviră prea mult. Îşi luară rămas bun de la casele lor şi porniră după prințesă, înarmați cu de toate pentru cea mai cruntă bătălie.

Şi iată că, spre uimirea împăratului, străjile vestiră într-o bună zi că se apropia de capitala țării, în nouri de colb care nu se mai termină, o oaste cumplită. Împăratul se cutremură la început de spaimă, dar iscoadele îi aduseră repede vestea cea bună, cum că oastea care se apropie de palat nu e oaste străină, ci însăşi oastea împărăției. Când căpitanii oştirii se înfățişară împăratului, îmbrăcați în zale şi cu paloşe scăpărătoare la şolduri, toată curtea îşi recăpătă liniştea, iar când împăratul îi întrebă din ce îndemn porniseră la luptă, ei au răspuns fără teamă şi fără ocol:

„Din îndemnul preamilostivei şi preaînțeleptei tale fiice, pe care odinioară ai alungat-o de-acasă şi care, înțelegându-ne suferințele şi necazurile, a fost toată vremea alături de noi.”

Şi se apucară să-i istorisească împăratului isprăvile prințesei celei mici.

Abia atunci împăratul pricepu că fata lui cea mai mică fusese cea mai înțeleaptă dintre toate, fiindcă ea arătase în chipul cel mai limpede care trebuie să fie soarta bogățiilor împărăției. Şi împăratul îşi mai aminti că pietrele scumpe ale celorlalte fiice ale lui demult se pierduseră: fata cea mare o scăpase în valuri pe când se scălda, iar piatra celei mijlocii fusese furată din vârful turnului de o pasăre răpitoare…

Moş Timofte făcu o pauză pentru a-şi zgândări luleaua şi a-şi iscodi musafirul, apoi mulțumit îşi reluă povestirea:

– Aşaaaaa… Cei care povestesc basmul spun mai departe că în fața oştirii grozave, duşmanul nici n-a mai îndrăznit să atace împărăția, ci a trimis soli de pace; îşi dădea el seama că nu avea de luptat cu o oştire, ci cu un popor întreg. Şi povestitorii spun mai departe că după moartea împăratului fata cea mică a cârmuit cum nu se poate mai bine împărăția, niciodată nu s-a abătut de la dreptate, de la cinste şi de la omenie. Şi mai spun povestitorii, când se sfârşeşte basmul, că bine ar fi dacă şi alte țări ar lua pilda împărăției aceleia…

Tic înțelese că moş Timofte terminase povestea, dar încă nu se îndura să plece. Scăpase de emoțiile care-l înțepeniseră, tăcut, acolo pe scaun; îl urmărea un singur gând şi tare mult voia să-l dezlege:

– Dar cutia aceea, cu care fata cea mică se făcea nevăzută, pe unde a rămas?

– Apoi, de, răspunse moş Timofte, unii povestitori spun că s-a pierdut odată cu prințesa, că aşa a lăsat ea cu limbă de moarte: să fie şi cutia îngropată odată cu ea, dar sunt alții care zic că ar fi ajuns până la Ştefan cel Mare, că el ar fi fost, cică, cel din urmă stăpân al cutiei.

Prichindelul deveni din ce în ce mai treaz şi mai interesat:

– Şi pe urmă nu s-a mai aflat nimic despre ea?

Moş Timofte nu răspunse imediat. Părea că-şi răscoleşte amintirile:

– Dacă nu mă înşel, se hotărî el, unchiaşul care mi-a povestit basmul, călătorul acela prin lume cu oile, zicea că nu s-ar fi pierdut chiar cu totul cutia, că s-ar afla ascunsă pe undeva. Zicea el, pe-atunci, că ar fi îngropată de sute de ani într-o peşteră, în fundul pământului. Ei, dar toate astea-s poveşti, basme…

De astă dată, Tic nu mai era de aceeaşi părere cu moş Timofte. El era convins pe de-a-ntregul că acea cutie fermecată existase, şi odată

ce existase nu se putea pierde ca un lucru de nimic. Era prea prețioasă ca să fi fost lăsată uitării. Exista ea bine ascunsă undeva.

– Şi n-a spus unchiaşul acela, călător prin lume cu oile, în ce peşteră se află îngropată cutia? îl iscodi iarăşi prichindelul pe moş Timofte.

– El spunea că ar putea să fie chiar pe aici prin munții noştri, poate chiar în Peştera Neagră… dar poți să te iei după spusele oamenilor când e vorba de basme, de poveşti?

Tic se hotărî în sinea lui să nu-l mai contrazică pe moş Timofte ca să-l poată iscodi mai bine:

– Dar cuvântul vrăjit care-o fi fost, moş Timofte?

– Ahaaaaa! Cuvântul vrăjit… se trezi moşneagul din alte gânduri. Mi-amintesc că şi eu l-am întrebat pe unchiaş după ce a terminat de istorisit basmul… Eram tocmai de vârsta mătăluță… dar n-a ştiut nici el. Nimeni nu-l ştie… L-a dus cu ea prințesa în mormânt…

– Nu se poate, moş Timofte! se opuse Tic. Ştiu eu de la Maria, de la soră-mea, că fetele-s guralive. Nu se poate să nu-l fi spus ea cuiva.

Moş Timofte râdea amarnic pe sub mustață auzind vorbele lui Tic şi mai ales tonul lui foarte serios şi convingător. De aceea îl întărită cu bună-ştiință:

– L-o fi spus prințesa cuiva, da-n basm nu e dezvăluit.

– Daaaa?… Eu cred mai degrabă că n-a vrut unchiaşul să-l spună. Dar tot îl aflu eu până la urmă!

– Poate c-o fi scris pe cutie, îşi dădu moş Timofte cu părerea.

– Asta-i greu! Cine ştie cum se scria pe atunci!

Bătrânul îşi scoase Țângălăul şi citi cu voce tare ora. Tic sări de pe scaun ca ars. De multă vreme nu mai întârziase atât. Îi mulțumi din toată inima lui moş Timofte: „îi fac praf pe toți!”, apoi se pregăti de plecare. Dar moşul îl mai opri o clipă, atât cât îi trebuia pentru a scoate dintr-o firidă, acoperită cu grijă, o portocală învelită în hârtie subțire, roşietică.

– Ține, îi spuse el. Ştiu eu cât vă plac portocalele.

Prichindelul n-avu încotro. Luă portocala şi o zbughi pe uşă afară, uitând să mai spună „noapte bună”. Îi era teamă să nu i se vadă lacrimile. Pe drum, se jură să nu-i mai facă nicio pozină lui moş Timofte şi să-i sfărâme pe toți cei care se vor purta urât cu el. Iar acasă, după ce adormi, visă că a ajuns în stăpânirea cutiei fermecate. Cum şoptea

cuvântul vrăjit, cum se făcea nevăzut. Îl trăgea de nas pe Ionel, îl înghiontea pe Pompilică, intra în cinematografe fără să plătească, auzea toate discuțiile tainice ale cireşarilor, citea notele din catalog. Nimeni nu-l vedea, nimeni. Şoptea cuvântul magic şi dintr-o dată devenea nevăzut… Şi ce de mai pozne născocea!…

Dar dimineața când se sculă, Tic îşi aminti absolut totul, totul, numai cuvântul vrăjit îl uitase cu desăvârşire.

Capitolul V

1

De aproape jumătate de veac, de când liceul se mutase în clădirea aspră cu turn şi orologiu, care domina partea de nord a oraşului, marele amfiteatru de la parter nu se deschidea decât de trei ori pe an: la începutul anului şcolar, la mijlocul lunii martie când se sărbătorea aniversarea liceului, şi la sfârşitul anului şcolar. Orice altă festivitate, oricât de importantă ar fi fost, se ținea în alte locuri, de obicei în sala de gimnastică sau în aula de la etaj. Niciun director nu se încumetase vreodată să se abată de la tradiție. Amfiteatrul rămânea astfel locul cel mai râvnit din şcoală, dar nu numai pentru că se deschidea rar, la date fixe, şi pentru că arhitectura lui severă, maiestuoasă, cu luciri de marmură, uimea privirile şi oprea răsuflările. Mirajul pe care amfiteatrul îl proiecta asupra elevilor avea şi altă cauză.

Amfiteatrul devenise cu timpul un fel de tezaur; tot ceea ce primise şcoala de la foştii ei elevi se afla acolo, în şirul de vitrine de cristal care dubla întreg zidul semicircular. Obiectele adunate şi expuse în vitrine nu constituiau podoabe prin ele însele, dar fiecare şi toate la un loc vorbeau despre înrâurirea hotărâtoare pe care o avusese şcoala asupra destinelor; speranțele sau amintirile privitorilor transformau toate obiectele în valori inestimabile. Ce nu se afla acolo?… Titluri de ziare şi rafturi de cărți, colecții de roci şi de obiecte de ceramică găsite în țară sau aiurea de geologi şi arheologi renumiți, caiete de lucru ale unor scriitori şi savanți cunoscuți peste hotare, machetele unor mari construcții – printre ele şi macheta liceului –, diplome şi distincții de vază, miniaturi reprezentând invenții sau aplicații tehnice de prestigiu ale unor ingineri cu care se mândrea politehnica românească, planşe, mape cu scrisori şi telegrame, portrete şi fotografii, hărțile unor ținuturi româneşti aproape uitate, alături de harta unei regiuni exotice întocmită de un grup de exploratori din care făcuse parte şi un savant român, şi

multe alte obiecte, aparţinând toate foştilor elevi ai liceului. Fiecare, ajuns la apogeul carierei sale, simţea nevoia şi datoria de a recunoaşte printr-un gest poate simplu, dar de o sinceritate definitivă, rolul covârşitor al şcolii în viaţa lui. O singură piesă din acel tezaur atât de divers fusese luată chiar de pe banca unui elev şi dusă de-a dreptul în amfiteatru. Era o foaie de hârtie plină de cifre şi simboluri algebrice, un „Extemporal la matematică". Autorul lui, elev în clasa a VII-a, descoperise cu trei decenii în urmă, la o problemă complicată, de algebră superioară, patru soluţii diferite; ultima dintre ele, profund originală, provocase, după comunicarea ei, o adevărată senzaţie în lumea matematicienilor. Dezvoltată de maeştrii curbelor algebrice, ideea uluitoare a elevului de 17 ani devenise o teorie originală care întregea un capitol, până atunci infirm, al matematicii. Un accident stupid curmase viaţa tânărului chiar în primul an de facultate. Nu rămăsese în urma lui decât o sumedenie de foi albe, neîncepute şi acel „Extemporal la matematică", păstrat cu sfinţenie în amfiteatrul liceului.

În zilele când se deschidea amfiteatrul, intrarea elevilor şi a părinţilor era permisă timp de douăsprezece ore: de la 8 dimineaţa la 8 seara, fără întrerupere. În acele zile, liceul primea, după-amiaza, vizita unor grupuri de elevi şi profesori din comune şi oraşe învecinate, mai toate atrase de celebritatea amfiteatrului. Dimineaţa însă, amfiteatrul era deschis numai pentru elevii liceului.

Toate cele trei zile erau aşteptate cu nerăbdare, cu emoţie, cu teamă chiar, dar niciuna nu era atât de dorită ca ziua în care se sărbătorea sfârşitul anului şcolar. În afară de premiile obişnuite pretutindeni, câte trei pentru fiecare clasă, tradiţia liceului mai cerea ca în acea zi să se decerneze Premiul de Onoare celui mai bun elev din şcoală şi Premiul Cancelariei unui elev desemnat de corpul pedagogic pe baza unor criterii care niciodată nu erau fixe sau limitate şi pentru care nu se dădeau întotdeauna justificări. Tot cu această ocazie, respectându-se de asemenea tradiţia şcolii, se scoteau la iveală fapte care umbreau prestigiul liceului şi batjocoreau strădaniile celorlalţi elevi.

Dacă premianţii claselor erau cunoscuţi cu multe zile înainte de sfârşitul anului şcolar, dacă premiantul de onoare era cunoscut înainte de începerea festivităţii, pentru că numele lui era scris, încă din ajun, cu litere de aur pe tabla de marmură din dreapta scenei, elevul căruia i se

decerna Premiul Cancelariei nu era cunoscut decât în ultima clipă, adică atunci când i se rostea numele şi i se înmâna premiul. Era singurul premiant fără diplomă, dar premiul care i se oferea nu era simbolic; de cele mai multe ori era un premiu foarte valoros, de obicei în obiecte, şi aproape de fiecare dată obiectul era altul.

E de la sine înțeles că acest Premiu al Cancelariei ațâța multe fantezii. Zilele dintre încheierea anului şcolar şi serbarea de sfârşit de an erau zile în care nu se discuta altceva decât Premiul Mare, cum mai era numit. Se făceau pronosticuri, pariuri, se rosteau zeci de nume, se descopereau cele mai fanteziste cadouri, se căutau cele mai năstruşnice evenimente care puteau să ofere eroi-candidați pentru premiul special.

E drept că în anumite pâlcuri mai retrase şi mai puțin gălăgioase, în acele zile de liberă şi nestăvilită gălăgie, se trăiau clipe de spaimă stârnite de amintiri nu prea îndepărtate, dar care s-ar fi vrut foarte îndepărtate: oare care amintire chinuitoare va fi istorisită în fața întregii şcoli şi va fi pedepsită cu tăcerea grea de gheață a tuturor?

Dar nimic nu se putea compara cu magnetul Premiului Mare… Oare cine îl va primi? Şi pentru ce? Şi ce anume i se va da?… Premiul Mare nu impunea nicio condiție prealabilă. Putea fi acordat oricui, uneori făcându-se chiar abstracție de situația şcolară a elevului. Cu câțiva ani în urmă fusese acordat unui elev foarte slab la învățătură, care salvase un copil de la înec. Cel premiat era fiul unor oameni bogați. I se făcuse cadou o pereche de porumbei foarte scumpi, pentru că porumbeii erau pasiunea ascunsă a tânărului înotător. În alt an, premiul fusese decernat unui băiat de treisprezece ani, elev mediocru, liniştit, bolnăvicios, care nu se remarcase prin nimic tot timpul anului. Poate doar prin tăcerea şi sfiala lui. Abia după câțiva ani se aflase că elevul premiat, orfan de mamă, fusese părăsit de tatăl lui şi vreme de două luni de zile trăise şi se întreținuse singur, tăind lemne sau cărând apă vecinilor, fără să se plângă nimănui. Alți elevi fuseseră premiați pentru câştigarea unor concursuri naționale de literatură sau de ştiință, sau pentru lucrări excepționale de laborator, sau pentru fapte de curaj, sau pentru gesturi şi atitudini mişcătoare față de colegi, față de profesori şi de părinți, sau față de necunoscuți. Premiul Cancelariei răsplătea mai ales aptitudinile deosebite şi calitățile sufleteşti deosebite ale elevilor.

Uneori numele fericitului se ghicea, dar asta nu însemna nimic. În şcoală circula o vorbă: „Dacă vrei să ți se acorde Premiul Mare, să nu te gândeşti niciodată la el…” Întrebarea rămânea: Oare cine va fi fericitul în acest an?

2

Amfiteatrul gemea de lume. Părinți şi copii, poate mai mulți părinți decât copii, zgâriați de aceleaşi emoții, se ascundeau după vorbe convenționale şi totul se transforma într-un cor ciudat, nesupus vreunui ritm, din care nu se putea înțelege nimic. Se întreba şi se răspundea orice, discuțiile nu aveau nicio noimă; dacă cineva ar fi spus cu pasiune Tatăl nostru, iar vecinul i-ar fi răspuns cu o filipică la adresa echipei de volei a oraşului, n-ar fi fost de mirare ca înflăcărarea celor doi să se termine cu o strângere de mână, fiecare fiind convins că a primit încuviințarea celuilalt. Erau şi insule de linişte în această mare agitată, erau şi teribile înfruntări retorice, erau şi ființe cărora emoția le bubuia în piept, sau pâlcuri săgetate din când în când de fiorii spaimei.

Cireşarii se întâlniseră lângă vitrina cu hărți, precum conveniseră. Erau avizi de noutăți, dar multă vreme se mulțumiră cu gesturi tăcute, cu întrebări şi răspunsuri din priviri, sau cu şoapte îndrăznețe. Sergiu şi Pompilică se lipiseră de ei ca două umbre. Nici nu mai încercau să se ascundă. Ba la un moment dat, Sergiu îi potrivi în ureche o pâlnie de hârtie, bineînțeles ca s-o necăjească pe Maria, care-i şoptea ceva lui Ursu. Noroc că Dan trecu printr-un moment de mare inspirație. Îşi apropie buzele de pâlnie şi şopti cu o convingere nestrămutată:

– Ai auzit bomba cea mică? Doi elevi din clasa noastră vor fi băgați la exemple negative!… mamă dragă! Am crezut că-i pâlnia lui Victor… Stai, mă Sergiule! Stai, mă, că-i un banc…

Aş!… Putea să-i roage Dan în genunchi, putea să se jure pe toți sfinții… În câteva clipe nu mai rămase urmă de Sergiu şi Pompilică în amfiteatru. Nici Ursu, cu privirea lui care nu dădea greş, nu izbuti să-i dibuiască.

– Pariez o barcă de cauciuc pe una de hârtie că la ora asta s-au pitit cu tot cu merinde în vreun coteț de găini, spuse cel care-i alungase. Trei zile n-au să se mişte de-acolo.

Fuga celor doi spioni nu înveseli grupul. Dimpotrivă. Tăcerea coborî acolo ca un clopot, izolându-i pe cireşari de restul lumii. Se uitară toți la vitrina cu hărți, dar nu vedeau liniile, semnele şi culorile convenționale care îşi dau întâlnire pe o hartă. Vedeau şi auzeau ape iuți rostogolindu-se în cascade, vedeau creste şi adâncimi, poiene liniştite şi închisori de întuneric, poteci şi păduri, şi, mai ales, se vedeau pe ei străbătând neobosiți toate reliefurile care mai târziu vor deveni semne şi linii şi culori cuminți pe o hartă.

– Dacă vom găsi ceva extraordinar, ceva ce nu s-a mai văzut! şopti Maria. Poate vom avea şi noi harta noastră, aici…

Numai Victor îi auzi şoaptele şi privirile îi fugiră fără voie spre o vitrină alăturată în care se găsea o foaie îngălbenită de vreme: „Extemporal la matematică”.

– Poate că vom găsi un diamant gigantic… visă mai departe Maria. Sau o comoară fantastică… Va sta în vitrină alături de extemporal. Din partea cireşarilor. Să nu trecem niciun nume. Atât: Cireşarii…

– De ce să nu trecem niciun nume? întrebă tot în şoaptă Ionel. Extemporalul nu e iscălit?

Şi deodată simțiră cu toții vacarmul. Parcă atunci intraseră în amfiteatru. Primul se dezmetici Dan:

– Dacă nu renunțăm la şoapte, strigă el, riscăm să atragem atenția asupra noastră. Eu îi dau dreptate lui Ionel. Să iscălim fiecare!

– Dacă am început de pe acum să vindem pielea ursului din pădure, îl amenință Lucia, să nu găsim vreun Țângulică în loc de urs…

– De ce să ne gândim la urs, se supără Ionel, când purtăm în lanț un ditamai leu? Eu sunt convins că vitrina cu Extemporalul se va îmbogăți chiar astăzi!

Era atâta siguranță în vorbele lui Ionel încât tăcerea coborî din nou pentru câteva clipe pe insula cireşarilor.

– Ahaaaaa! înțelese Maria. Ştiu la ce te gândeşti…

– Şi n-am dreptate?

– Numai împreună cu Lucia! se aprinse Maria.

Dan îl atinse cu cotul pe Ursu:

– Am impresia că se pregăteşte un eveniment formidabil. Nu simți nimic în aer? Nu ți se pare că întârzie începerea festivității? Ce-ar fi să se deschidă vitrina!… Ba nu, mamă dragă! Ar fi o nenorocire. Rămânem cu un singur aparat… Zău, Ionel… Mulțumeşte-te numai cu Premiul Bombă… Tu ce zici, Victor? Rămânem fără aparat?

Victor ridică din umeri. Părea cam stânjenit, dar parcă se simțea obligat să vorbească:

– Nu cred… Extemporalul e altceva, e o idee, teorie la care nu s-a gândit nimeni până la el. Aparatele noastre sunt asemenea atâtor altora şi mult mai rudimentare decât altele. Pentru noi sunt unice, bineînțeles, dar nu cred că asta ajunge.

Lucia îl aprobă imediat, dar Ionel se îngălbeni de ciudă. Şi vocea îi tremura:

– Mi-am închipuit eu… Crăpați de invidie… Las' c-o să vedeți, o să vedeți voi. Eu o să-l aranjez în vitrină. Numai pe-al meu!

– Ahhhaaa! îl prinse Maria. Acum recunoşti că şi Lucia a construit unul dintre aparate… ia spune! Cum poți să fii atât de îngâmfat şi de egoist? Extraordinar!

– Hopa! se auzi vocea salvatoare a lui Dan. Bine că n-a ținut nimeni pariul, mamă dragă. Ia uitați-vă! Acolo, în fund, lângă moş Timofte… Sergiu şi Pompilică… Cine i-o fi adus din coteț? Singuri n-au venit ei în niciun caz…

Într-adevăr, cei doi anticireşari reapăruseră în sală. Iar Dan nu era departe de adevăr. Moş Timofte îi prinsese chiar în clipa când voiau să sară gardul şcolii şi-i muştruluise cumplit. Ca doi cățeluşi pleoştiți, traşi de un lanț nevăzut, îl urmaseră în amfiteatru. Încovoiați şi muți aşteptau amândoi judecata de gheață.

Bătrânul uitase de ei. Atenția şi interesul lui aveau altă direcție. Undeva îl descoperise pe Tic; şi prichindelul cel neastâmpărat şi cu argint viu în priviri era într-o stare jalnică. Doamne! Ce mai fețe-fețe făcea! Şi cum căuta mereu să se ascundă în spatele vreunui elev mai mare!

Moş Timofte oftă. Era în grea cumpănă. Inima îl îmboldea să-i facă un semn prichindelului şi să-l aducă lângă el; într-o clipă numai l-ar fi umplut de argint-viu. Dar ceva nu-l lăsa, e meteahnă bătrânească, oooffff… Asta era! Trebuiau să sufere amândoi… Altădată s-ar fi socotit

înțelept pentru judecata lui dârză… Acum îi zicea meteahnă bătrânească!

Bătrânul aflase din zece guri ce se întâmplase cu Tic în ultima zi de şcoală, la sfârşitul ultimei ore, chiar înainte de a preda lucrarea la română, cu care, în sinea lui, râvnea la Premiul Bombă: basmul cu fata cea mică de împărat. Părea o răzbunare pentru toate năzbâtiile pe care le făcuse în timpul anului. Numai că de astă dată era oarecum nevinovat. Tot ceea ce făcuse, făcuse în favoarea dreptății; foarte, foarte puțin în favoarea şi pentru plăcerea lui: aşa se scuzase Tic față de tatăl său. Da… mai avea de scris o frază de încheiere. Dar un diavol împielițat, cu care nu se putea înțelege niciodată, îl îndemnase ca tocmai în clipa aceea să-şi rotească, triumfător, privirile prin clasă. O singură clipă, dar îndeajuns pentru ca privirile lui neastâmpărate să descopere dubla fraudă. Tic stătea în rândul din mijloc, în ultima bancă. La stânga şi la dreapta lui, mai în față, două puşlamale copiau de zor după nişte fițuici legate cu elastic şi trecute prin mâneci. Era prea mult! Mai întâi îl îngrozise nedreptatea; apoi simțise şi o oarecare spaimă: dacă una dintre puşlamale va face o lucrare mai bună decât a lui? Adio cu Premiul Bombă! Apoi simțise cum îl gâdilă ceva plăcut în palmă. Fără să mai stea pe gânduri, Tic îşi potrivise praştia mică, de clasă, pe degetele mâinii stângi, apoi scosese dintr-un buzunar tainic două proiectile simple, de hârtie, însă atât de bine răsucite că aveau o duritate de metal. Şi într-o singură secundă realizase nemaipomenita performanță de a-i lovi în acelaşi loc în ceafă pe cei doi hoți. Atât de fulgerător fusese atacul lui, încât fiecare din cei atinşi, întorcând instantaneu capul, îşi închipuise că a fost lovit de celălalt. Ar fi urmat o bătaie crâncenă între cele două puşlamale, după sfârşitul orei, dacă la performanța lui Tic n-ar fi asistat un singur martor, şi dacă acel unic martor n-ar fi fost chiar profesorul de română. Aproape zece minute, prichindelul a fost făcut cu ou şi cu oțet în fața clasei şi amenințat, la sfârşit, cu o pedeapsă straşnică. Înainte de a-l fi poftit pe uşă afară, profesorul, într-un ultim acces de bunăvoință, l-a întrebat dacă a tras vreo învățătură din cele întâmplate. După câteva clipe de tăcere, Tic a răspuns cu o voce tremurândă, care parcă cerea iertare:

– Au dreptate cei mari: dacă vrei să câştigi Premiul Bombă nu trebuie să te gândeşti niciodată la el!…

Oricât de ciudat ar părea, aceste vorbe uluitoare îl salvaseră pe Tic… pentru că profesorul, interpretându-le în fel şi chip, descoperise până la urmă izvorul şi sensul lor adevărat. Dar prichindelul nu ştia nimic din toate acestea şi, din păcate, nu ştia nici că moş Timofte ştie ceva, aşa că în loc să se apropie de moşneag pentru a primi leacul binecuvântat al spaimei, se ferea de el ca dracul de tămâie.

Afurisite clipe! se tânguia în tăcere cireşărelul. Şi amenințarea se apropia vertiginos… pentru că sus pe scenă directorul îşi începuse cuvântarea tradițională. Liniştea pusese stăpânire pe întreg amfiteatrul. Din când în când aplauze, apoi iarăşi linişte… Se citea numele premianților… Clasa a cincea… Auzindu-şi numele în grupa celor cu premiul doi, Tic nu se învârti într-un picior şi nici nu sări în sus de bucurie, aşa cum se temea moş Timofte. Râvnise oare la premiul întâi?… Nu! Pentru că erau în clasă doi tocilari pe care nu i-ar fi putut întrece decât cu prețul renunțării la pauze şi la incursiunile misterioase de după-amiază. Ori pentru el un asemenea preț era mai scump decât sângele şi decât lumina. Nu! Nu se aşteptase şi nu se gândise nicio clipă la premiul întâi. Nu din cauza asta întârzia bucuria prichindelului, pentru că era vorba de o simplă întârziere, nu de o renunțare. Îi era teamă să nu se bucure prea devreme; sau mai bine zis pentru a-şi trăi din plin bucuria mai întâi un foarte scurt şi necesar calcul: oare era cu putință să i se dea premiul doi şi în acelaşi timp să fie făcut de râs în fața întregului oraş?… Imposibil!… Şi ciufuliciul simți o bucurie plină, ca o răcoare plăcută după o arşiță îndelungată… Se trezi târziu când auzi numele cireşarilor: Victor, Ionel, Lucia, Maria, Dan… Unii premianți, alții citați pentru merite speciale… Niciunul nu fusese uitat… Dar deodată prichindelul simți cum îl săgetează un fior rău, şi toată bucuria i se topi. Nu auzise numele lui Ursu.

Liniştea nu mai era atotstăpânitoare în amfiteatru. În primele rânduri mai ales, adică acolo unde nu se afla niciun elev, începuseră comentariile. Unele foarte însuflețite, altele mai potolite, mai în şoaptă, gravitau toate în jurul odraslelor care erau chemate pe scenă pentru a fi felicitate şi admirate. Când se rosti numele lui Ionel, o doamnă foarte elegantă şi foarte uşor de remarcat din cauza pălăriei uriaşe, în formă de talger, care părea anume aranjată pe ceafă pentru a-i necăji pe cei din spate, tresări violent şi privi în jur cu intenția vădită de a-şi alege o

victimă. Şi pentru că în dreapta ei se afla un bărbat încă tânăr, care-o intrigase până atunci prin atitudinea lui aproape timidă, aproape indiferentă, nu mai şovăi în alegerea sa:

– Ați auzit şi dumneavoastră? „Aptitudinile tehnice excepționale!” Credeți că se poate spune mai mult despre un elev?

Cel întrebat nu-şi ascunse jena:

– Nu sunt pedagog… Nu cunosc criteriile…

– Pardon! spuse cu uimire sinceră mama lui Ionel. Poate fi ceva mai superior decât „excepțional”? Sunt şi eu intelectuală… Excepțional e excepțional!

Victima începu să-şi şteargă sudoarea care-i invadase fruntea:

– Sigur… Aveți dreptate… Eu mă gândeam la alt sens, adică la altă… la alt perimetru… Aptitudini tehnice… Aptitudini literare… Spirit ştiințific… Toate pot fi excepționale… Sunt convins că fiul dumneavoastră…

– Poate că vă surprinde altceva, îl întrerupse mama lui Ionel. Faptul că a luat numai premiul doi…

– N-am fost atent…

– Oricum n-ați fi înțeles nimic… fiindcă sunt nişte dedesubturi. Dacă ar şti şi el să se linguşească pe lângă profesori, dacă le-ar ține şi el paltonul şi isonul, ar lua un premiu mai mare decât premiul întâi… Ghinionul lui că e coleg cu un asemenea specimen, vă spun asta cu toată discreția…

Văzându-şi fiul pe scenă, doamna renunță la conversație, pentru a se dedica aplauzelor şi gesturilor de felicitare, dar nu înainte de a se debarasa de pălărie. Momentul de liberă privire pentru cei din spate fu însă foarte scurt. Odată cu coborârea lui Ionel de pe scenă începu şi aranjarea pălăriei pe ceafă. Când doamna îşi întoarse privirile în dreapta, în locul bărbatului tânăr şi timid descoperi o băbuță, îmbrăcată în negru ca o călugăriță şi cu o broboadă vişinie pe cap. Noua vecină nu-i făcea prea mare plăcere, mai ales că o salută cu un zâmbet foarte familiar. Pentru a-i tăia orice poftă de conversație trecu imediat la atac:

– Parcă ai şi dumneata un băiat, coleg cu al meu… De ce nu ia exemplu de la Ionel? N-o fi rămas cumva corijent?

Băbuța nu se fâstâci deloc:

– Apoi el, săracul, trebuie să țină şi casa, că tată nu are… de vreo şapte ani… În de-ale casei îl învăț eu… şcoala e treaba lui. S-o descurca şi el cum o putea…

– Să nu rămână repetent, că-şi pierde prietenii. Ionel nu are voie să se…

Un val subit de tăcere îi opri cuvintele pe buze. Directorul se pregătea să decerneze Premiul de Onoare al şcolii, şi pentru prima dată era nevoit să facă o precizare mai amplă:

– Anul acesta, începu el, ne-am trezit cu doi candidați la Premiul de Onoare, amândoi având exact aceeaşi medie, distingându-se amândoi printr-o comportare ireproşabilă şi printr-un spirit ştiințific cu totul excepțional: un elev din clasa a opta, şi un altul din clasa a unsprezecea. Tradiția şcolii nu acceptă însă decât un singur premiant. După o îndelungată chibzuință, alegerea noastră s-a fixat asupra acelui candidat care, dincolo de calitățile enumerate, a dat dovadă, atât în relațiile de şcoală, cât şi în cele extraşcolare, de un înalt spirit de camaraderie. De asemenea, putem să adăugăm cu mândrie că alegerea noastră a fost primită cu sinceră înțelegere de celălalt candidat, premiantul de onoare de anul trecut, care în plus ne-a rugat să-i acordăm plăcerea de a oferi el premiul.

Premiul de Onoare îi fusese acordat lui Victor.

Când cireşarul se urcă pe scenă, băbuța din primul rând, fulgerată de o veselie nemaipomenită, o atinse cu cotul pe doamna cu pălărie:

– Vai ce băiat cumsecade! Vine des pe la noi, de multe ori şi doarme cu fiu-meu. Sunt cei mai buni prieteni.

– Te bucuri de parc-ai fi mama lui, spuse uimită doamna cu pălărie. Extraordinar!

– N-are mamă, săracul. Numai tată… Domnul acela înalt, care mi-a dat locul, domnul cu care ați vorbit adineaori…

Mama lui Ionel simți că i se învârte pălăria pe cap, sau mai bine zis capul sub pălărie.

Premiul Bombă se acordă fără niciun comentariu: un costum de alpinist, de la baston până la bocanci, probabil cei mai frumoşi bocanci care se văzuseră în orăşel. Numele fericitului: Teodoru Teodor, mai pe scurt Ursu, cum i se spunea în şcoală şi în afară. Timid, încurcat, transpirat, roşu ca para focului, Ursu coborî de pe scenă cu brațele

încărcate. Bocancii îi atârnau în mână ca nişte ghiulele. Când trecu prin fața şirurilor de scaune se auzi vocea emoționată a unei băbuțe:

– Ai grijă, mamă, să nu-i pierzi…

Capitolul VI

1

Pe prispa unei case mici, ca o jucărie, încolăcită toată de viță-de-vie şi iederă, Ursu, cu trupul pe jumătate gol, scrijelea pe pământ, cu un briceag, contururile unei plute, fără să se sinchisească de dogoarea soarelui de vară şi amiază. Nu departe de el, într-un petec de umbră, se odihneau bocancii de munte, obosiți de prea multe încercări şi mângâieri. Desenul pe care-l zgâria briceagul îşi pierdea contururile, liniile i se încâlceau şi se îngropau tot mai adânc în pământ. Ursu uitase de plută; amintiri vechi îi cutreierau şi îi lăsau în gură un gust amar. Era în plină vară, era un soare de jar, dar amintirile îl purtau prin anotimpuri reci, cu ploi şi zăpezi, pe drumuri slinoase, sumbre. Parcă-şi vedea picioarele înotând greu prin zăpezi şi noroaie, împotmolindu-i-se, şi parcă simțea umezeala şi gerul şi glodul muşcându-l şi udându-l prin încălțămintea peticită, căpătată de la cine ştie cine. De câte ori nu-şi jurase cu mintea şi sufletul lui de copil, în timp ce-şi usca încălțările la sobă, să-şi cumpere, când va fi mare, nenumărate perechi de pantofi, de ghete şi de bocanci, să le aranjeze într-o vitrină uriaşă şi să-şi schimbe în fiecare zi încălțămintea! Îşi lipea degetele goale de sobă şi le ținea crâncen aşa, lipite, până începea să-i sfârâie pielea. Ura iarna şi ploile şi zăpezile şi întotdeauna apropierea ei îi producea spaimă şi-i îmbolnăvea picioarele. Cât de mult râvnise, cât de greu visase ziua în care va purta încălțăminte nouă!

Dar era cald, era vară, şi picioarele se puteau târî dinadins prin iarba mătăsoasă a câmpiilor, sau se puteau înveseli prin colbul pufos al cărărilor.

Ursu îşi întoarse fața răvăşită de amintiri spre soare. O față osoasă, cu trăsături regulate, poate cam aspră sau maturizată înainte de vreme, însă îmblânzită de ochi mari, limpezi, extraordinar de albaştri. Îşi feri privirile cu mâna, apoi şi le coborî spre petecul de umbră unde se aflau

bocancii. Parcă-i vedea atunci pentru prima oară. Înveselit ca un copil, îşi puse la iuțeală ciorapii de lână în picioare, îi netezi cu palmele lui uriaşe, apoi, cu mişcări domoale ca într-un film lent, începu să-şi încalțe bocancii.

La o fereastră în spatele lui apăru chipul palid şi plin de riduri al unei băbuțe. Femeia clătină alene din cap, oftă îndelung, dar privirile cu care-şi urmărea feciorul erau înțelegătoare şi materne. Şi vocea îi deveni duioasă:

– Mai lasă şi tu, Tudorele mamă, bocancii, că de alaltăieri nu mai faci altceva. Mai bine pune oleacă de ordine în magazie, că stau lucrurile vraişte acolo, ca alături la „aprozar”.

Cu mişcări fulgerătoare, Ursu îşi scoase bocancii din picioare şi, fără să se întoarcă, îi azvârli pe fereastra deschisă în casă. Dar nu la îndemnul maică-sii se petrecu metamorfoza lui Ursu, ci pentru că pe poartă apăruse fără veste Ionel.

– Ai mai adus ceva? îl întâmpină cam stânjenit Ursu.

Ionel nu-i răspunse imediat la întrebare, ci îl privi ca năuc clipind des din ochi. Îmbrăcămintea vlăjganului era prea ciudată: pantaloni scurți, altceva nimic, numai în picioare ciorapi de lână, până sub genunchi.

– Spune-mi şi mie ce s-a întâmplat cu tine, Ursule?

– Nu s-a întâmplat nimic. Am făcut şi eu puțină gimnastică. Altceva, nu-mi aduc aminte…

– Gimnastică?!

– Da!… De ce te miri?… M-am antrenat la bară… O gimnastică specială cu întreruperi şi răsuciri…

– La ce bară, în ciorapi de lână?

Abia în clipa aceea Ursu înțelese de unde vine uimirea lui Ionel şi dintr-o dată îşi simți obrajii de pară. Noroc că i se aprinse în minte o idee salvatoare:

– Oho!… Nici nu poți să-ți închipui cât de bine se lucrează la bară în ciorapi de lână, mai ales la antrenamente. Toți campionii fac aşa, dar în secret…

Ionel fu nevoit să se mulțumească şi cu această explicație, mai ales că în viața lui nu făcuse un singur exercițiu la bară. De unde să cunoască el obiceiurile secrete ale acrobaților?

– Ai mai adus ceva? repetă Ursu prima întrebare.

Drept răspuns, Ionel îi arătă o servietă plină ca un burduf pe care o ținuse până atunci ascunsă la spate. Bucuros de-a binelea, Ursu îl luă de braț şi porniră amândoi spre o magazie de scândură, rezemată de peretele casei. Trecând prin dreptul ferestrei deschise, îi întâmpină o voce îngrijorată:

– Ce ți-a venit să azvârli bocancii, Tudorele mamă? Nu de alta, dar era să omori pisica, săraca…

Din fericire, Ionel nu dădu nicio atenție incidentului. Ardea de nerăbdare să-şi uimească prietenul, mai ales că avea cu ce. Ținând servieta la piept, ostentativ, cu amândouă mâinile, ca un trofeu neasemuit, pătrunse pe urmele lui Ursu în magazie. Încăperea aceea strâmtă, de scânduri, cu pereții coşcoviți, cu acoperişul într-o rână, cu pânze de păianjen pe la colțuri, era un adevărat tezaur. Niciunul dintre obiectele necesare unui turist, adică unui grup de turişti, nu lipsea de acolo. Cât de temeinic îşi pregătiseră cireşarii expediția! Ce nu se afla în magazie?! Ranițe, bastoane, frânghii, securi, lopeți, ciocane, cuie, scoabe, foi de cort, pături, saci de dormit, cuțite, cărți, caiete, săculețe, cutii. Şi câte altele! Văzând toată adunătura aceea de lucruri nu se putea să nu-ți răsară în minte întrebarea: Oare uitaseră ceva tinerii cutezători? Şi-ți trebuia multă perspicacitate pentru a descoperi lipsa unui obiect fără de care nu se poate concepe o expediție. Era chiar obiectul din servieta lui Ionel.

Musafirul, foarte încântat şi măgulit de curiozitatea şi nerăbdarea cu care îl privea Ursu, deschise, ca într-un ritual, servieta de piele şi scoase din burduful ei… trei lanterne de toată frumusețea şi vreo duzină de baterii cilindrice. Ursu îşi izbi necruțător pumnul drept în palma stângă: Era gestul lui de supremă bucurie. Numai palma sa era în stare să primească şocul unei asemenea lovituri. Orice alt obstacol ar fi fost zdrelit. Era bucuros, nevoie mare, vlăjganul. De câte ori nu se oprise în fața unei vitrine din centrul oraşului pentru a admira asemenea lanterne, mari şi groase ca brațul unui om! Le admira suferind. Nu-şi închipuia în acele clipe că, în foarte scurt timp, lanternele vor ajunge în posesia cireşarilor, că vor poposi chiar în magazia lui. Trei lanterne vânătoreşti! De ce trei, când pentru o expediție oarecare ar fi ajuns şi una singură, sau două, trei mai mici?… Oare cireşarii urmau să călătorească şi noaptea? Sau expediția lor avea o asemenea destinație,

încât nu puteau s-o întreprindă fără ajutorul lanternelor?… Dar care era la urma urmei taina expediției cireşarilor?

2

Mulți se preocupau de taina cireşarilor, de enigma expediției lor, dar nimeni atât de aprig şi de primejdios ca Tic. Maria nu-l mai putea suporta, îi venea să-şi ia lumea-n cap. N-o lăsa nicio clipă în pace, o urmărea mereu cu amenințări sau cu linguşiri, pe față sau pe furiş, voind probabil s-o dea gata prin tenacitate. Îşi făcuse un plan diabolic prichindelul: mereu în preajma Mariei şi mereu cu aceeaşi întrebare pe buze:

„Hai, spune-mi, unde plecați în expediție? Zău că nu scap nimănui vreo vorbă. Nici lui Țombi…”

Şi mereu aşa, în fiecare secundă dacă se poate… imposibil să reziste, nesuferita. Până la urmă tot va răcni la el ca o apucată, dezvăluindu-i, cu o singură frază de răzbunare, totul:

„Da, idiotule, criminalule! Plecăm *acolo,* na!”

Acolo, în planul lui Tic, însemna locul expediției, data, mă rog, totul.

Dar iată că negricioasa cu cozi şi cu privirile furate mereu de cerul zilei sau al nopții era nemaipomenit de rezistentă. Nici ea nu-şi putea explica de unde avea atâta putere. Râşnița cu păr blond o toca fără încetare, acelaşi scârțâit rău trecea prin vată împungându-i timpanele, nervii i se învrăjbiseră cumplit, dar ea îşi privea frățiorul cu un aer absent, de parcă nici nu-l vedea. Dacă l-ar fi avut puțintel mai aproape şi-ar fi înfipt unghiile în urechile lui şi i-ar fi țipat zece ceasuri încheiate ceea ce merita. Dar prichindelul nu făcea niciodată pasul primejdios. Rotea placa de la distanță, convins că victoria e cea mai bună prietenă a lui.

Când Maria îl văzu pe Victor la poartă, înțelese că va savura, în sfârşit, câteva momente de linişte. Tic simțea o teamă nelămurită în fața lui Victor, o teamă pe care nu izbutea niciodată să şi-o înfrângă sau să şi-o ascundă. De aceea Maria alergă veselă în întâmpinarea musafirului, mai ales după ce-şi văzuse frățiorul furişându-se aiurea, cu coada între

picioare, urmat de un Țombi cu coada în aer ca un semn de întrebare. Din păcate, Maria nu văzuse decât coada invizibilă a lui Tic. Scăpată de pacostea cu păr ciufulit, mai că se aruncă, de bucurie, în brațele lui Victor.

– Doamne! Dac-am pleca odată! Cred că nici cei traşi pe roată n-au suferit mai mult… Uffff! Bine c-ai venit!

Victor cam bănuia ce se petrece între Maria şi frățiorul ei. Ca s-o scape de obsesie, se prefăcu că nu-i aude vorbele, şi fără nicio introducere se apucă să-i povestească ultimele noutăți… adică proslăvi apariția celor trei lanterne vânătoreşti. Abia apoi îi destăinui şi scopul neaşteptatei vizite:

– Trebuie să copiez cifrul secret. S-ar putea să avem nevoie de mai multe exemplare.

– Pentru ce mai multe exemplare? se miră Maria.

– Din cauza unui gând care nu-mi dă pace, spuse Victor oarecum stânjenit. E ceva nebulos, fir-ar să fie, mai degrabă un presentiment, dar odată şi-odată tot se va limpezi. N-are niciun rost să vă chinuiți şi voi, mai ales că ați putea s-o faceți pe degeaba, zău Maria, şi lasă mutra asta de bocitoare. Tot ce pot să-ți spun e că trebuie să luăm nişte măsuri de prevedere şi una dintre ele e copierea cifrului.

Maria nu avu nevoie de mai multe explicații. Îl cunoştea prea bine pe Victor, poate mai bine decât ceilalți cireşari; ştia mai ales că Victor nu pune niciodată întrebări, de dragul întrebărilor şi că nu-i place să vorbească despre lucruri nesigure. Aşa că se grăbi să-i împlinească dorința. Fugi spre casă, sprintenă, cu cozile în vânt, iar Victor, în aşteptarea ei, urmări zbenguiala lui Țombi.

Undeva în mijlocul curții, cățelul părea cuprins de nebunie. Când îşi rotea botul, când îşi înălța coada, când făcea tumbe şi salturi mortale, când se dădea de-a dura pe iarbă, sau alerga într-o viteză amețitoare în jurul unui centru invizibil. Şi toate acestea pe un spațiu foarte mic, niciodată încălcat, de parcă l-ar fi dirijat cu neasemuită măiestrie un mare dresor.

Vocea iritată a Mariei întoarse privirile lui Victor de la extraordinarul spectacol din mijlocul curții:

– Fantastic! Nu găsesc caietul! Şi doar l-am pus cu mâinile mele în raft, între două cărți.

– Poate că l-ai scos de acolo şi l-ai pus în altă parte, fără să-ți dai seama. Se mai întâmplă şi din astea…

– Îmi amintesc perfect! îşi strânse Maria pumnii. Nu m-am mai atins de el. Dar dacă tu crezi…

Maria răscolise întreaga încăpere şi se duse iarăşi să mai cotrobăiască. Căută încă o dată prin sertare, scoase fiecare carte din raft, se uită prin ziarele de după sobă, scotoci chiar şi prin dosarele şi sertarele tatălui ei. Nimic. Încercă să deschidă biblioteca masivă de stejar în care inginerul Florescu îşi ținea cărțile şi lucrările. Biblioteca era încuiată. Dar ştia bine că nu putea fi acolo caietul ei. Taică-său îşi păstra lucrările într-o ordine desăvârşită; de câte ori apărea ceva străin printre lucrările sale, de-ar fi fost o simplă coală de hârtie, nu numai că o înapoia Mariei sau lui Tic, dar indiferent cui îi aparținea, îi mustra întotdeauna pe amândoi.

Niciun colțişor al încăperii nu rămase necercetat. Sub fotolii, sub birou, sub covoare, se uită peste tot, dar nicăieri nici urmă de caiet. Ațâțată la culme şi neputincioasă, Maria apăru iarăşi în fața lui Victor:

– Nu-l găsesc! M-am uitat peste tot… Îmi vine să urlu!

– Când ai umblat ultima dată cu el?

– Alaltăieri, după serbare. Am trecut nişte însemnări. L-am pus în raft, în locul în care-l țin de obicei, şi de atunci n-am mai părăsit casa. Nici la Ionel n-am fost aseară. Mama e plecată din oraş şi casa a rămas în seama mea. Dacă n-ar fi telegrafiat că soseşte, nici nu m-ar fi lăsat tata să merg în *excursie*.

– Soseşte sigur, sigur? întrebă Victor îngrijorat.

– Absolut sigur… Dar chiar dacă n-ar sosi astăzi, tot nu s-ar schimba nimic. Dacă tata mi-a dat voie să plec, e sfânt. El nu-şi întoarce niciodată cuvântul.

– Nu m-am gândit la asta… zâmbi Victor. Cine va rămâne cu Tic?

– N-ai nicio grijă! În primul rând că mama va fi aici înainte de plecarea noastră… şi în al doilea rând ştie foarte bine să se descurce singur, urâciosul… Poate că-i şi place…

Discuția lor fu strident întreruptă de lătratul neobişnuit al lui Țombi. Scuturat de un acces de veselie soră cu sminteala, cățelul se dădea întruna peste cap şi lătra nebuneşte la cer.

– Ce-o fi având oare jigodia? se întrebă Maria. Țângulică! Bezmeticule! Ia vino aici!

Dar cățelul ignoră cu desăvârşire chemarea Mariei. El îşi continua şi mai frenetic zbenguiala fără rost.

– L-or fi pocnit căldurile, râse Victor. Păcat că nu suntem şi noi tot atât de veseli, deşi de căldură nu ducem lipsă… Ce facem cu caietul?… Mi-e teamă că va trebui, până la urmă, să născocim un nou cifru.

– Nu se poate! se opuse Maria. Trebuie să-l găsesc! N-o fi intrat în pământ…

Maria nu greşea în presupunerile ei. Caietul nu intrase în pământ. Adică nu coborâse. Ci se ridicase. Era undeva în înălțimi. Nu prea sus. Se afla deschis, fixat cu o piatră, pe acoperişul casei. Lângă el se afla alt caiet, neînceput. Iar lângă caietul neînceput se afla un prichindel blond, cârn şi ciufulit. În mâna prichindelului – un creion cu vârful ascuțit. Dar după câteva minute vârful creionului se toci, iar caietul nu mai era neînceput. Pe prima pagină a caietul apăruseră nişte fraze. Creionul îşi făcuse cu prisosință datoria; avea deci dreptul la odihnă, în buzunar. Ceea ce se întâmplă imediat. Apoi prichindelul îşi găuri cu degetele părul blond şi ciufulit şi privi o clipă, hai să spunem: de la înălțime, cerul. Povestea se încheiase. Adică se descheiase. Sau mai bine zis, taina cireşarilor încetase, în sfârşit, să mai fie o taină pentru micul cutezător de pe acoperiş.

Semnele multiple de pe caietul Mariei deveniseră, pe celălalt caiet, litere obişnuite. În fața lui Tic, se aflau toate particulele tainei, ba chiar şi o copie după cifrul pe care urmau să-l folosească cireşarii în emisiunile T.F.F.… Se afla, mai ales, o însemnare pe prima pagină, o însemnare scurtă, dar de o importanță covârşitoare pentru detectivul fără stăpân şi fără obligații. Însemnarea era scrisă sub forma unui titlu:

EXPEDIȚIA ŞTIINȚIFICĂ DIN PEŞTERA NEAGRĂ

Şi dedesubt, o altă însemnare, tot atât de importantă, dar şi foarte crudă:

Plecarea joi, 5 iulie, ora 5 a.m.

Şi mai erau şi alte fraze copiate de Tic pe caietul cu câteva minute înainte neînceput, dar toate i se păreau lipsite de orice interes. Când citi din nou titlul, ciufuliciul tresări prima oară. Peştera Neagră! Locul unde se afla ascunsă cutia fermecată, care l-ar face nevăzut!… Fiuuuu! Dacă ar fi posedat cutia! dacă ar poseda-o! Ar putea să plece cu cireşarii, printre ei… Ce i-ar mai necăji, mai ales pe nesuferita de Maria! Şi pe Dan… pe toți… Şi nimeni nu l-ar vedea!… Dar oare i-ar da voie tăticul să plece?

Când reciti cealaltă însemnare, Tic tresări a doua oară. Abia atunci descoperi cruzimea ei:

„Plecarea joi, 5 iulie…” adică… da… da!… Chiar mâine! Şi el n-avea nimic pregătit. Nici raniță, nici bocanci, nici frânghii, nici lanternă, nici… Nimic n-avea! Când o să poată aduna totul… O să facă pe dracu în patru… Sigur că da! N-o să doarmă. O să-i ajungă o noapte întreagă. O să caute un ac şi de câte ori i se va face somn o să se înțepe… Dar o să-i dea voie tăticul?

Tic tresări a treia oară când îşi aruncă privirile în curte. Țângulică făcea un asemenea tărăboi şi-şi zgâia cu atâta indiscreție ochii, că prichindelul nu înțelegea cum de nu fusese încă descoperit. „Las’ că-ți arăt eu, mizerabile! Îți înnod eu coada şi-ți pun o fundă roşie în nod ca să te faci de râs în tot neamul câinesc…” Când puştiul auzi vocea Mariei chemându-l pe Țângulică, tresări iarăşi. Dar de astă dată atât de violent, încât mişcările membrelor evadară pentru o clipă din centrul de comandă care le ținea fixate şi lipite pe acoperişul sinucigaş. Alunecând undeva la întâmplare, brațul drept lovi caietul în care îşi trecuse însemnările. Cu această mişcare dezechilibrul sinucigaş încetă, dar nu şi urmările lui. Caietul lovit alunecă la rândul lui până ce întâlni primul obstacol: caietul Mariei. O clipită rămase nemişcat… şi Tic izbuti să-l atingă cu vârful degetului, salvându-l de la cădere. Caietul Mariei însă nu mai avu în ce să se proptească şi nici nu răsări degetul vreunui miracol pentru a-l opri. Aluneca încet, încet, la vale… Ce cruzime feroce! Privirea lui Tic parcă urmărea cursa unei bombe, a unei ghiulele. Niciodată nu fusese prichindelul atât de neputincios… Caietul atinse streaşina şi de-acolo… Tic închise ochii şi-şi strânse orb pumnii de parcă în capul lui urma să se prăbuşească îngrozitorul caiet, şi nu în capul Mariei, care discuta liniştită cu Victor pe cerdac.

3

Cireşarii aveau întâlnire la Ursu, într-un loc ferit, în spatele magaziei-tezaur. Băieții sosiseră exact la ora fixată, fetele însă întârziau. Maria avusese grijă să-şi scuze prin Victor o eventuală întârziere sau chiar absență. Cu Lucia era altă poveste. Ea nu trimisese niciun mesaj, nu spusese nimănui nimic. Dar nu asta îi intriga cel mai mult pe băieți. Lucia era întotdeauna foarte punctuală, la orice întâlnire sosea prima; Dan o poreclise în stilul lui alambicat „regina poliției", şi toți se temeau de limba ei ascuțită şi de rolul ei de ceasornic infailibil şi implacabil. Iată de ce întârzierea Luciei era ceva de neînțeles.

– Santa Lucia! se enervă Dan. În sfârşit, s-a făcut şi ea de ocară. Mamă dragă, ce de ardei pisat o să-i suflu în ochi, ha, ha!

– Să nu i se fi întâmplat ceva! se îngrijoră Ursu.

– La asta mă gândesc şi eu, spuse Ionel. Ba chiar bănuiesc ce i s-a întâmplat… Cred că nu-i dă voie tatăl ei! Nu uitați că e doctor şi oamenii ăştia nu văd, nu gândesc şi nu visează altceva decât microbi, fracturi şi hemoragii. Pentru ei, o excursie e un accident probabil… Aşa că…

– Aşa că… ar fi bine să mai aşteptăm puțintel propuse Victor. Să nu ne grăbim cu anticipările… Probabil că s-a întâmplat ceva, dar poate că nu e ceva foarte grav…

– Eu rămân la părerea mea, se încăpățână Ionel. O să vă convingeți şi voi imediat. N-o lasă doctorul, şi n-ar fi de mirare să ne pună şi nouă bețe în roate… V-am spus eu?!

Ionel arătă cu privirile poarta. Imediat se uitară şi ceilalți într-acolo. Din locul în care se aflau, cireşarii puteau să vadă fără să fie văzuți. Lucia pătrunsese pe poartă, dar nu singură. O însoțea un bărbat scund, în floarea vârstei, însă cu părul complet alb. Ochelarii cu rame de aur îi dădeau şi mai multă distincție figurii. Numai zâmbetul pe care i-l cunoştea tot oraşul parcă dispăruse de pe fața doctorului Istrate.

– Să vedeți acum tărăboi! se sperie Ionel.

– Ia mai aruncă, mă, cucuveaua aia la dracu'! spuse Dan. De trei zile cobeşti întruna ca un cretin…

– Cretin eşti tu, sau individul care se ascunde sub hainele pe care le porți, îi ripostă Ionel.

Insultele se schimbară în şoaptă şi în mers, pentru că băieții se văzură nevoiți să iasă în întâmpinarea oaspeților.

Doctorul răspunse la salutul nu prea entuziast al băieților cu un zâmbet cam posac. Dădu mâna cu fiecare în parte, şi, când Lucia i-l prezentă pe Ursu, fața i se încruntă de-a binelea:

– Ah! Dumneata eşti Ursu, campionul de box. Am avut de furcă din cauza dumitale cu nasurile şi arcadele unor tineri. Poți să loveşti puțintel mai încet şi caută mai ales plexul. E mai sigur şi nu lasă urme… Cum s-ar spune, dumneata joci rolul de înger păzitor al grupului…

Intimidat, Ursu încercă să protesteze…

– Ştiți… eu… toți împreună, toți pentru unul…

– Ştiiiiu… Cum să nu ştiu, răspunse doctorul foarte grav, dar cu un simplu gest îşi îndepărtă masca neobişnuit de severă, redevenind omul zâmbitor dintotdeauna. Dacă pleci şi dumneata în expediție nu mai am nicio teamă…

Fără să vrea, Dan îl împinse cu cotul pe Ionel, dar vorbele lui erau adresate musafirului care zâmbea, în sfârşit:

– Ne era teamă că n-o veți lăsa pe Lucia… şi voiam să vă asigurăm, toți: eu, Ionel…

– De ce toți? râse doctorul. N-ați fi fost în câştig. Eu, de pildă, nu sunt în relații bune cu cei care nu fac sport. Sunt mai fricoşi şi mai slabi decât sportivii… Nu mi-aş încredința fata unuia care, în loc s-o împiedice să cadă în vreo groapă vicleană, s-ar prăbuşi el mai înainte şi agățându-se de piciorul ei şi-ar mări şansele de a rămâne în fundul gropii… Va să zică dumneata ai luat Premiul Bombă!

Cu o singură întorsătură de frază, doctorul Istrate îi linişti pe băieți, dar nu şi pe Ursu, care deveni şi mai încurcat, şi mai fâstâcit:

– Ştiți… nici nu mi-a venit să cred… Adică… Nu mi-a trecut nicio clipă prin cap…

– Foarte bine! îl felicită doctorul. Dacă te-ai fi gândit o singură clipă la el, îl lua altcineva. Exact ca pe vremea mea… Peste un an, doi vei afla şi pentru ce ți s-a dat… Ați terminat toate pregătirile?…

O altă întorsătură de frază, care, de astă dată, îl învioră pe Ursu. Amintindu-şi că e gazdă, îl invită pe doctor, şi bineînțeles şi pe fiica lui,

în magazia cu comori. Îi urmă şi Victor; în curte rămăseseră numai Dan şi Ionel, aşa cum hotărâse cel care conducea în iad departamentul certurilor.

– Zi-i, cetățene! se repezi Dan. Ți-au plăcut microbii, fracturile şi hemoragiile doctorului?

– Poate că-i doctor în vreo disciplină sportivă, se apără Ionel fără prea multă convingere.

– Mai bine recunoaşte că-i doctor în drept… în dreptul de a te pune la punct…

– Bancurile tale seamănă cu mâța aceea stoarsă.

– Şi aici ai greşit, replică imediat Dan. Seamănă cu tine, adică sunt tâmpite…

– Atunci puteau să împrumute numele tău… Şi mai du-te dracului! Şi mai leapădă pupăza aia infamă care şi-a făcut cuib în gura ta!

– Aoleu! încremeni Dan. Vrei să mă ucizi cu propriile-mi arme. Îmi furi stilul şi-mi dai la cap. Mişelule! Cu ceea ce ai tu nici să mă zgârii nu eşti în stare…

Cearta primi un punct nedrept şi neaşteptat. Obiectul ei tocmai ieşea din magazie, urmat de Lucia, Victor şi Ursu.

– Nu e rău… îşi rosti doctorul nota. Chiar îmi place. M-am convins că şi copiii… pardon, tinerii, pot să fie uneori serioşi, îmi place, îmi place.

Ionel nu rezistă la felicitări:

– Dac-am fi plecat într-o simplă excursie, ar fi fost altceva. Nu ştiu dacă v-a spus Lucia… noi ne-am pregătit pentru o expediție ştiințifică, nu pentru o simplă excursie…

– Lucia mi-a fluturat nişte clopoței pe la ureche, o amenință doctorul. Mi-a rămas numai amintirea unor sunete vagi. Dar, mă rog, dacă nu sunt indiscret, aş putea să aflu şi eu scopul expediției voastre?

Ionel atâta aştepta:

– Vrem să facem o hartă precisă a regiunii, să retuşăm erorile eventuale şi s-o completăm pe cea veche. Harta pe care am găsit-o la muzeul oraşului e plină de lacune… e cât se poate de sumară şi de superficială…

– Nu e rău, acceptă doctorul. Îmi place, îmi place… În planurile voastre intră şi harta peşterii?

Din nou o întorsătură de frază care-i puse în derută pe toți cireşarii. Tinerii se înțeleseseră să nu le vorbească părinților prea multe despre peşteră, s-o înfățişeze ca pe o grotă oarecare, lipsită de interes, pe care o vor vizita în trecere. Întrebarea îi cam încolțise. Dan, profitând de faptul că nu putea fi văzut de doctor, o îndemnă pe Lucia, din priviri, să dea un răspuns.

– Vom trece şi prin peşteră, spuse ea. Dar te rog foarte mult, tăticule, să nu scapi vreun cuvânt. Avem noi nişte gânduri grozave. Discreție totală!

– Te îndoieşti de tatăl tău? se prefăcu mirat şi ofensat doctorul Istrate.

– Fiecare are planul lui, interveni Ionel. Eu, de pildă, aş vrea să dovedesc un adevăr ştiințific important…

– Nu e rău… Îmi place…

Era un fel de invitație de a continua, şi Ionel se supuse imediat:

– Ştiți… Formațiunile de munți din regiunea noastră sunt foarte vechi, din vremea paleozoicului. Eu cred, însă, că şi aceste formațiuni sunt suprapuse, că există unele şi mai vechi.

– Adică… profesorul nostru de naturale crede acest lucru, preciza Dan. În penultima lecție…

– Mă rog… îl opri Ionel. Atunci vreau să dovedesc că formațiunile paleozoice nu sunt cele mai vechi…

– Aha! înțelese tatăl Luciei. Vreți să folosiți scobitura aceea naturală, sonda aceasta care e peştera, pentru a descoperi cele mai vechi straturi…

– Exact! se aprinse Ionel. Eu sunt absolut convins că vom da peste formațiuni arhaice!

– În cel mai rău caz peste rămăşițe de granit arhaic, spuse Victor.

– Să sperăm că veți avea noroc, zâmbi doctorul. Ei, şi pentru că până la urmă ați fost sinceri, voi fi şi eu. Pentru o simplă excursie n-aş fi lăsat-o pe Lucia. Dar când mi-am dat seama că vă gândiți la o expediție ştiințifică în toată regula, m-am liniştit. Am fost convins că vă veți pregăti cu toată seriozitatea şi că veți legifera prudența… Acesta ar fi vrut, de fapt, să fie sfatul meu…

– N-o să-l uităm! îl asigură Dan.

– Dar mi-ați luat-o înainte… continuă doctorul. Îmi place seriozitatea cu care v-ați pregătit… Deşi… ați omis ceva, şi nu ceva neimportant. Dimpotrivă!… Nu vă vorbesc ca medic, ci ca turist inveterat. Să nu plecați niciodată la drum, fie chiar într-o simplă excursie, fără o trusă medicală la voi. Să fie sfânt, da?… Am întrebat-o pe Lucia, înainte de a porni spre voi, dacă aveți trusă şi… în sfârşit… mi-am permis să vă pregătesc eu o trusă completă. Din cauza aceasta am întârziat, lucru pentru care vă cerem totuşi scuze.

Doctorul le oferi trusa, le strânse bărbăteşte mâinile, urându-le succes deplin, şi le mai făcu un semn de succes din pragul porții.

4

Seara începuse să-şi lase voalurile negre asupra oraşului. Umbrele erau încă subțiri, nesigure, tremurânde, dar purtau în ele sămânța misterelor care vor rodi în noapte. Felinarele se aprindeau leneş, apropiind noaptea şi sporindu-i taina.

Cireşarii erau în parcul din centrul oraşului, umbre mute în jurul unui copac uriaş. Îi chemase acolo Ursu, printr-un mesaj special, folosit numai în cazuri de extremă urgență. Erau toți; şi Maria se supuse chemării imperioase. Priveau toți într-o singură direcție, spre chioşcul fanfarei. Chiar în fața chioşcului, pe o bancă fără spetează, stătea drept şi nemişcat, cu privirile fixate în zenit, Petrăchescu, vânătorul, posesorul bărcii de cauciuc.

– Oare e el? întrebă Maria. Să nu fie vreun stâlp, sau trunchiul unui copac. Cum poate rămâne atâta vreme încremenit?…

– O fi fantoma lui, încercă Dan să glumească.

– Eu zic să nu ne mai pierdem timpul, se hotărî Lucia. Să facem ceva! Cine se duce la el?

– Să mergem toți! îşi aminti Dan o propunere mai veche. Poate că-l impresionăm şi-l jumulim de barcă…

Cireşarii porniră în grup, doi câte doi, tăcuți, abia atingând pământul cu vârfurile picioarelor. Mersul acesta de fantomă fusese hotărât inconştient de Maria şi Dan care conduceau şirul. Când ajunse în

apropierea chioşcului de lemn, grupul se desfăcu iute în evantai, înconjurând banca pe care se afla Petrăchescu. Vânătorul sări în sus ca împins de un arc ascuțit, iar mâinile i se înfipseră fulgerător în buzunare:

– Ce-i?… Ce-i?… bâigui el.

– Bună seara! îl salutară în cor cireşarii.

– Ce doriți dumneavoastră? întrebă el încă nedumerit.

– Nu vă amintiți?… începu Ursu. V-am întâlnit la Movilă, atunci cu barca…

Vânătorul îi privi cu atenție, la început cam neîncrezător, dar încetul cu încetul se dezmetici. Trei dintre cei care-l înconjurau nu-i erau necunoscuți. Ba chiar îi zâmbi unui al patrulea, lui Ionel. Răsuflă uşurat, apoi se aşeză pe bancă:

– Ia uite, dom'le! Vas'că voi erați! Am crezut că vrea să mă atace cineva, şi zău că nu i-ar fi mers bine, pe cinstea mea… Ei! V-ați răzgândit?… Vă duceți în altă parte? Stați, stați… că vreau să vă mai spun ceva: Nu-i frumos să vă țineți de coada omului. Nu-i frumos! Pe cinstea mea!

– Treceam întâmplător prin parc, se scuză Victor. Şi fiindcă v-am zărit…

– V-aş fi primit cu mai multă bucurie acasă… Aici, după cum vedeți, nu pot să fiu o gazdă prea bună, pe cinstea mea. Nu pot să vă ofer nimic… doar nişte vorbe. Dar mai întâi aşezați-vă pe bancă… Nu! Nuuuu… Mai întâi domnişoarele, că aşa e obiceiul, şi dacă rămâne loc, şi cavalerii…

Vorbăria vânătorului nu prea îi plăcea lui Victor. Părea un preludiu amenințător, primejdios. Tocmai când luase hotărârea de a-i spune pe şleau pentru ce îndrăznise să-i tulbure visarea, Petrăchescu începu cu vocea lui pițigăiată:

– Da, dom'le… Sunt exact şase! Extraordinar, pe cinstea mea!… Nemaipomenită coincidență… Acum vreo… da, dom'le! exact cu patruzeci de ani în urmă… ca să vezi cum a trecut timpul, pe cinstea mea! Extraordinar!… Da, dom'le! Eram la Cerboaica, la Poiana Cerbilor… E un loc vestit acolo… lumea îi spune Cerboaica, pe cinstea mea! Loc vestit… Tot şase eram, şase băieți ca voi, şase aşi dom'le, un care şi jumătate, şase aşi îndrăzneți, puşi numai pe excursii, veseli, dom'le, pe cinstea mea!

Înfricoşată că vânătorul e pus pe o poveste lungă, Lucia profită de prima pauză pentru a-l întrerupe:

– Nu vă supărați, dar n-am vrea să vă reținem. Poate că aveți treburi…

– Nu mă supăr, pe cinstea mea! Chiar îmi face plăcere să stau câteodată de vorbă cu tinerii…

Înfrântă, Lucia îşi căută o ultimă consolare: să numere în gând de câte ori va spune vânătorul „pe cinstea mea”.

– Cum vă ziceam… Da, dom'le… Eram la Cerboaica, şase băieți ca voi, şase aşi, puşi numai pe excursii, veseli, dom'le, pe cinstea mea…

– Una! greşi cu voce tare Lucia.

– Poftim?! întrebă vânătorul, dar neprimind niciun răspuns se grăbi să continue: Eram la Cerboaica…

– Şase băieți ca noi, îl îngână Maria, şase aşi…

– Un care şi jumătate, adăugă imediat Dan.

– Exact, dom'le, pe cinstea mea! Stăteam acolo pe un butuc… Acolo ne adunam, la trunchiul prăbuşit, pe cinstea mea! Şase şi eram, un care şi jumătate şi toți în jurul unui țintaş faimos… Asul aşilor, ce mai, dom'le, chintă roială, nu alta… Îl chema Dobrescu, pe cinstea mea… Stăteam în jurul lui la butuc, exact cum stați voi acum în jurul meu… Extraordinar, dom'le! Dacă m-aş numi Dobrescu, mi s-ar părea că sunt la Cerboaica, pe cinstea mea!… Ba nu! Fiindcă noi ne întâlneam mai pe întuneric, da, dom'le, spre miezul nopții… Dacă ar fi mai târziu, şi dacă eu m-aş numi Dobrescu, şi dacă am fi la Cerboaica, da dom'le, extraordinar, pe cinstea mea…

– Poate că o să ajungem şi noi la miezul nopții, spuse cu voce jalnică Dan.

– Asta ar fi grozav, dom'le, pe cinstea mea… Ar fi exact ca atunci… Adică, stați… Ar trebui să fim şi la Cerboaica, la butuc…

– Şi ar trebui să vă numiți Dobrescu, îşi aminti Maria.

– Da dom'le… Uitasem, pe cinstea mea. Ar trebui mai întâi să mă numesc Dobrescu…

– Nu v-ați gândit să vă schimbați numele? întrebă Dan.

– M-am gândit, dom'le, m-am gândit acu' un minut, pe cinstea mea… dar e prea multă pierdere de timp, şi mie nu-mi place să-mi pierd timpul, pe cinstea mea… da, dom'le… Era spre miezul nopții,

sigur trecut de zece, poate chiar spre unsprezece… şi era cald, dom'le, nemaipomenit! Ni se coceau creierii în cap, dom'le, pe cinstea mea… De unde dogoarea aceea?… Nu ştiam… Parcă se ascunsese soarele în butuc, dom'le, aşa frigea aerul… Cum ni se mai coceau creierii în cap, dom'le! Dar eram aşi mari, pe cinstea mea! Nu ne clinteam din jurul lui Dobrescu. Îl ascultam, dom'le, şi el ne spunea isprăvi vânătoreşti, şi noi îl ascultam, şi era cald, dom'le, nemaipomenit, parcă ardea tot pământul, pe cinstea mea…

– Şi cum de-ați rezistat? întrebă Victor, gândindu-se bineînțeles la cireşari, nu la vânător.

– Cum să nu rezistăm, dom'le, dacă era Dobrescu în mijlocul nostru, pe cinstea mea? Țintaş, chintă roială, dom'le. Am fi rezistat oricât… Ehei! Pentru voi e-o plăcere: seară, răcoare, pe cinstea mea… Şi nici eu nu cred că-s mai prejos decât Dobrescu… Să-i dăm cezarului, nu?… Sunt, dom'le, țintaş ca Dobrescu… Dacă v-ar frige acum căldura, dacă ați simți şiroaie de sudoare, ca noi atunci, mare lucru, dom'le, pe cinstea mea!

– Povestea bine Dobrescu? întrebă Maria ca în vis.

– Ca la vânătoare, dom'le! Povestea nemaipomenit, pe cinstea mea… De la el am învățat şi eu să istorisesc… Ehei! Întâmplările nu se povestesc aşa, la întâmplare, dom'le…

Cireşarii răbdau îngrozitor, îşi sacrificau maxilarele şi pumnii încordați, îşi sacrificau sângele şi părul care-i înțepa adânc cu fiecare fir, în speranța nebună că până la urmă vânătorul le va împrumuta barca de cauciuc. Meritau nu o barcă, ci o flotă întreagă pentru supliciul pe care-l îndurau.

– Da, dom'le, oftă vânătorul. Stăteam în jurul lui Dobrescu, toți şase, şi povestea, dom'le, povestea ca în cărți, pe cinstea mea…

5

În timp, ce cireşarii ascultau în parcul mohorât nemaipomenitele povestiri ale vânătorului, blestemându-şi zilele şi nopțile, şi căpătând o ură sălbatică față de toate bărcile de cauciuc de pe pământ, în altă parte

a oraşului, într-un cerdac acoperit de iederă, un prichindel cu nasul cârn şi cu părul numai vârtejuri trăia clipe mai nesuferite. Îl alungase pe Țângulică undeva în curte şi nici nu-i lua în seamă, sau poate nu-i auzea, scheunatul sfâşietor. Parcă era o pernă cu ace prichindelul. Se învârtea fără niciun rost, se oprea, se clătina amețit, şi iar se învârtea, şi mii de ace îl înțepau, sau îl amenințau cu înțepături. Uneori îşi lua inima în dinți, pornea neînfricat spre biroul luminat, dar în clipa când ajungea la uşă şi-l vedea pe taică-său aplecat asupra planşelor, îşi simțea inima ca un purice şi făcea cale întoarsă. Hotărât lucru! Tic nu era în apele lui. Orice acuzație i se putea aduce prichindelului, dar nimeni nu putea să-l învinuiască de lipsă de curaj… Şi, cu toate acestea, nu era în stare să pună mâna pe clanță şi să treacă pragul! El, care… Pentru a-şi face curaj, începu să-şi amintească nişte isprăvi care-i duseseră faima în toate locurile stăpânite de puştii oraşului.

Odată, în timpul unei ore de matematică, după ce răspunse atât de inspirat şi de îndrăzneț încât profesorul, de obicei posac şi zgârcit la vorbe, făcuse din el un adevărat Gauss, profitând de un moment de neatenție a dascălului, adică de momentul când îi trecea nota în catalog, deschise la repezeală geamul şi, fără nicio ezitare, se aruncă în vid… adică se prinse cu mâinile de o creangă de arțar, pe care avusese grijă s-o studieze şi s-o verifice la rezistență. Colegii nu ştiau însă de antrenamentul lui, de altfel făcut în cea mai mare taină, ştiau doar că sala lor de clasă se află la etaj, la vreo nouă metri deasupra pământului. Se lăsase o asemenea tăcere disperată în clasă, încât rămase şi profesorul înmărmurit. Un minut de moarte inexplicabilă, apoi se auziră ciocănituri în uşă, ciocănituri obişnuite, dar care în atmosfera aceea păreau explozii de bombe. Primul îşi reveni profesorul. În loc să-l invite pe cel care ciocănea, se duse el să deschidă uşa şi în cadrul ei era… Tic! Profesorul se dădu doi paşi înapoi, îşi scoase ochelarii, suflă în ei, apoi şi-i şterse cu batista. După ce şi-i potrivi din nou pe nas, se apropie de uşă şi cercetă pe îndelete apariția cu nas cârn, nu fără să se uite din când în când spre o bancă goală de lângă fereastră. În ciuda calculelor fulgerătoare pe care le făcu, profesorul, de altfel renumit pentru rapiditatea neverosimilă cu care rezolva orice probleme, tot nu înțelese ce se întâmplase. Elevul pe care-l ascultase cu câteva minute înainte, micul Gauss, nu fusese de fapt în clasă! De ieşit nu avusese pe unde să

iasă, pentru că sala avea o singură uşă şi ea se afla la câțiva paşi de catedră… Se văzu nevoit să încerce rezolvarea problemei apelând la absurd… Frecuşul noduros pe care l-a primit Tic pentru această ispravă, la cancelarie şi acasă, e altă poveste…

Altă dată, în miezul zilei şi în plină stradă, oprise o maşină nouă, pe care pusese de multă vreme ochii, şi care i se părea din cale afară de arogantă. Maşina trecea cu o viteză nebună, dar el izbuti s-o oprească, înțepenindu-se pur şi simplu ca o cruce în mijlocul străzii. Şoferul amator, un tânăr cu barba neagră, ascuțită, o adevărată huidumă, îl întrebă îngrijorat dacă s-a întâmplat ceva.

– Vă rog să nu vă supărați, îi răspunse prompt prichindelul. Am pariat cu puştii ăia de peste drum că o să opresc maşina şi că o să vă spun c-am oprit-o din cauza pariului…

Cele două domnişoare, un cavaler şi bineînțeles şoferul, adică toți pasagerii maşinii, făcură mare haz auzind şotia prichindelului cu argint viu în ochi.

– Şi am mai pariat, continuă Tic, că dumneavoastră o să râdeți ca proştii, că eu o să vă spun exact ce v-am spus, iar şoferul cu cioc o să fugă după mine…

Ca-n celebra baladă a duelului din „Cyrano”, gesturile rivalilor erau cele comandate de Tic. Şoferul cu cioc sări din maşină, repezindu-se ca un ogar după originalul spadasinel. Startul prichindelului fusese însă perfect, aşa că avansul era destul de mare pentru a-i da răgazul să-şi întoarcă, în fugă, capul şi să termine fraza:

– … fără să mă prindă!

Într-adevăr, şoferul nu-l prinse pentru simplul motiv că înaintea celor doi alergători se ivi un gard uriaş, probabil cel mai înalt din oraş. Gardul avea o singură crăpătură, îngustă cât palma, dar Tic se strecură prin ea ca fulgerul. Şoferul rămase în partea cealaltă, doar câțiva centimetri îl despărțeau de Tic, cei mai lungi centimetri pe care-i întâlnise în viața lui. Neputincios, se învârti de câteva ori în fața crăpăturii, mârâind înjurături grele, nu de şofer, ci de birjar; semăna cu un dulău furios că jevruța care-l jignise îi scăpase printre labe. Se întoarse spre maşină cu senzația că e îmbrăcat în urzici, dar pe drum îi zări pe puştii cu care pariase Tic, orbiți de lacrimile unui râs fără sfârşit, aşa că făcu o scurtă escală printre ei: lacrimile deveniră şi mai abundente, dar cauza lor, din

păcate, se schimbase, lucru pe care Tic îl prevăzuse cu precizie şi chiar îl dovedi câteva minute mai târziu, când pericolul se îndepărtă cu 120 de kilometri pe oră. Prichindelul scotoci buzunarul unui păgubaş şi scoase de acolo o hârtiuță pe care era scris negru pe alb: *„Şi dacă n-o să primiți o chelfăneală numărul unu, înseamnă că am pierdut pariul. Tic."* Strecurase hârtia în buzunarul străin în timp ce perfecta pariul… De fapt, ciufuliciul nu avea nimic cu maşina şi cu pasagerii ei, ci cu puştii cu care pariase, nişte derbedei care toată ziua nu făceau altceva decât să arunce cu pietre în maşini. Nu putea să-i lecuiască decât printr-o chelfăneală competentă. Cam aşa se scuzase el acasă, în ora destăinuirilor. Chiar iertat pe jumătate, păcatul mărturisit îi atrase nişte sancțiuni destul de sonore, pe care le primi însă fără să crâcnească sau să clipească. Oare avea cineva dreptul să-l acuze de frică?

Şi iată că-i era teamă să apese clanța şi să treacă pragul biroului pentru a-l ruga pe omul cel mai drag să-i dea voie să plece cu expediția cireşarilor. Încuviințarea cireşarilor nu-l interesa… La urma urmei, puteau să se ducă dracului, pentru că niciunul nu-i vorbise despre expediție… Dacă i-ar da voie tăticul, ce mai surprize le-ar face!… Ideea acestor surprize-pedepse, pe care le meritau cireşarii, îl umplu de avânt pe prichindel. Se pomeni deodată că bate în uşă, sau poate că îşi auzea bătăile inimii, apoi fără să-şi dea seama dacă i s-a răspuns, intră în birou.

– Ce s-a întâmplat, dom' şef? îl întrebă inginerul. Mi s-a părut mie, sau chiar te învârteşti de câtva timp prin fața uşii?

– Chiar! răspunse Tic.

– Atunci ar fi cazul să răspunzi la prima întrebare…

– Ce înseamnă, tăticule, *a me?*

Inginerul îl privi fără să-l înțeleagă:

– Despre ce a me e vorba? O nouă boacănă?

– Nu, tăticule… Ce înseamnă *ora cinci a me?*

– Asta era! se dumiri inginerul. Ora 5 a.m.! Înseamnă ora cinci dimineața.

Primul succes îl repurtase uşor. Cu un curaj de zile mari, trecu la cucerirea celui de al doilea:

– Tăticule… Vreau să merg şi eu în expediția Mariei.

– Nu! răspunse inginerul, aplecându-şi privirile în hârtii.

Era un răspuns prea calm şi Tic înțelese că totul e pierdut. Măcar dacă ar descoperi când şi unde a făcut greşeala. Altceva? Zadarnic! Ştia că n-are niciun rost să mai insiste. Tatăl său nu-şi întorcea niciodată cuvântul. Fir-ar să fie! Oare când, oare unde greşise?…

Prichindelul însă nu greşise. Orice-ar fi făcut, oricum s-ar fi prezentat în fața lui taică-său, oricând s-ar fi înfățişat, ar fi primit acelaşi răspuns. Avu totuşi puterea să părăsească biroul cu o mină indiferentă:

– Bine, tăticule… Noapte bună…

Dar când ajunse pe cerdac îl podidiră lacrimile.

Noapte bună… Inginerul Florescu avea mare nevoie de o asemenea urare, pentru că presimțea o noapte rea. De când sosise acasă aştepta întrebarea lui Tic. Era mirat că n-o auzise mai demult. Ştia că Tic va suferi cu lacrimi şi cu convulsii, dar prefera să-l ştie acasă, suferind astfel, decât să şi-l închipuie prin locuri necunoscute, pline de primejdii. Oare fusese crud?… Nu mai avea importanță.

Tic era trist, foarte trist, abia îşi stăpânea plânsul. Dar nu-şi judeca tatăl. Mintea lui tot mai căuta spărturi prin zidul pe care îl ridicase răspunsul crud. Încă nu voia să se dea bătut. Căuta cu încăpățânare îngeri salvatori, îşi aminti şi basmul cu fata cea mică de împărat, cutia fermecată… dacă ar fi ştiut moş Timofte unde e ascunsă Cutia fermecată… dar la ce i-ar mai putea folosi cutia? De ce să-l mai necăjească pe moş Timofte?… Vizibil sau invizibil, totuna era. Răspunsul exista… Subit, îl fulgeră o idee, o idee nemaipomenită… Fără să mai piardă o secundă, zbură prin casă, deschise uşa biroului şi întrebă cu un aer oarecare:

– Tăticule, îmi dai voie în oraş pentru jumătate de oră?

Cu acelaşi ton oarecare, inginerul îi răspunse:

– Poți să te duci pentru jumătate de oră…

Tic închise uşa cu grijă, făcu trei paşi leneşi, apoi se desprinse ca o săgeată.

Nici Țombi, uimit peste măsură, nu izbuti să țină pasul cu goana ultimei speranțe.

6

În parc, cireşarii simțeau pentru prima dată, şi se rugau tuturor sfinților şi diavolilor să fie şi ultima, realitatea unui verb: a fi sleit. Erau sleiți, toți.

– Da, dom'le! spunea vânătorul. Dobrescu era o adevărată chintă roială. La as, pe cinstea mea! Ardea butucul lângă noi, parcă era umplut cu jar, acolo la Cerboaica, şi noi eram şase, veseli, dom'le, şi-l ascultam ca pe un sfânt, şi ni se coceau creierii în cap, dar nu ne mişcam de lângă butuc, pe cinstea mea. Dacă ne-ar prinde şi pe noi miezul nopții, şi dacă am fi la Cerboaica…

– Şi dacă v-ați numi Dobrescu… spuse Dan cu ultimele puteri.

– Da, dom'le! Ar fi şi mai exact, pe cinstea mea!

– O sută patruzeci şi nouă, oftă Lucia cu o voce de muribund.

– Poftim?! Nu în patruzeci şi nouă… V-am spus, pe cinstea mea! Exact cu patruzeci de ani în urmă, dom'le!… Cum ne mai povestea Dobrescu! Ehei! Toți vânătorii mari trebuie să ştie să povestească, dom'le, pe cinstea mea!

– Pe cinstea mea! aproape că urlă Ursu. Nu vreți să ne împrumutați barca dumneavoastră pentru câteva zile?

Vânătorul îi trecu în revistă de parcă atunci ar fi apărut în fața lui:

– Barca mea? Care barcă?

– Barca dumneavoastră de cauciuc! explodă şi Lucia. V-o aducem înapoi intactă. Şi ne-am gândit şi la chirie… Sau dacă vreți v-o cumpărăm…

– Vas'că tot plecați!… Dom'le, zău!… Şi tot la Lacul Păstrăvilor, pe cinstea mea? Da?…

Înțelegând că tăcerea tinerilor însemna de fapt un răspuns, vânătorul se strădui să-şi adune în vorbe toată puterea de convingere:

– Dom'le, eu v-am avertizat! Să nu-mi spuneți pe urmă că nu v-am zis, pe cinstea mea! Dom'le, acolo-i iad, dom'le, acolo-s primejdii, nu glumă. Pândesc primejdiile ca lupii. Ba şi lupii sunt acolo, pe cinstea mea. Iar lacul n-are fund. M-am chinuit de vreo zece ori să-i ating fundul, dom'le, pe cinstea mea, şi nici dracul n-a putut…

– Poate că n-ați nimerit dumneavoastră dracul cel mai isteț, spuse Dan cu jumătate de glas.

– Dom'le, v-am spus! Şi dacă nu v-am spus, vă repet, pe cinstea mea… Să vă ferească Dumnezeu de vârtejurile de pe Lacul Păstrăvilor.

Şi Dobrescu ne-a spus asta, pe patul de moarte, pe cinstea mea! Sunt adevărate uragane, cataclisme…

– Dumneavoastră ați fost pe-acolo?

– Am fost, dom'le! Am fost de vreo două ori. Odată m-a prins un vârtej şi m-a izbit cu tot cu barcă de fund, că era să-mi crape țeasta, pe cinstea mea…

Cireşarii nu mai luau în seamă aiurelile din spusele vânătorului. Erau şi ei cuprinşi de un amoc special. Voiau cu orice preț să-i smulgă barca.

– Nu se poate să nu reziste barca dumneavoastră! încercă Maria să-l linguşească.

– Singura barcă, dom'le, singura care poate să reziste, pe cinstea mea. Altminteri sunt vârtejuri. Şi mai sunt şi altele, mai rele şi mai cumplite ca vârtejurile, pe cinstea mea. Dom'le, vă spun eu! Pe lac umblă duhuri necurate. Toate grotele sunt pline de strigoi şi stafii… Duhuri adevărate, dom'le, nu vorbe şi născociri, pe cinstea mea…

– Le-ați văzut şi dumneavoastră? îl întrebă Ionel.

– Aşa cum vă văd aici, în jurul meu. Nişte stafii de doi metri. Şi urlau dom'le, de-ți sfărâmau creierii. Cine le-a văzut o dată, n-a mai rămas om întreg, pe cinstea mea!

– Precis! îl aprobă Victor.

– Da, da, dom'le! Eu nu mă înşel. Eu am ochi buni. Şi Dobrescu la Cerboaica mi-a spus: „Băiete! Ai ochi buni!" Lucru mare, dom'le, pe cinstea mea!

Dan nu mai putea răbda. Se strădui doar să întrebe cu un ton cu care se întreabă de obicei cât e ceasul, sau unde se află prima cutie poştală:

– Vă bateți joc de noi sau şi-a bătut cineva joc de dumneavoastră?

Vânătorul se ridică demn de pe bancă:

– Dom'le, nu-ți permit! Şi te rog să fii cuviincios! Ştii dumneata cu cine vorbeşti? Pe cinstea mea! Chiar atunci, la Cerboaica, Dobrescu mi-a spus…

– Atunci te rugăm să ne spui şi dumneata nouă! îl întrerupse Dan. Ne dai sau nu barca?

Ultimatumul îl înfurie rău pe vânător:

– Dom'le, să vă fie ruşine! dacă n-ar fi aici băiatul lui dom' director, aş putea spune că sunteți nişte măgari serioşi, pe cinstea mea!

Băiatul lui dom' director înțelese că e momentul să intervină:

– Vă rugăm foarte frumos să ne spuneți măcar dacă puteți sau nu puteți să ne împrumutați barca.

Petrăchescu îşi plecă neputincios umerii în fața lui Ionel:

– Dragă dom'le, asta nu se poate. Odată s-ar fi putut, dar acum nu se mai poate… Barca am vândut-o demult, pe cinstea mea!

Cireşarii simțiră cum crapă fierea în ei. Oare cine şi de ce îi pedepsise cu o asemenea tortură?

Dan se repezi spre vânător ca un smintit. Noroc că-l opri Ursu în ultima clipă.

– Bine, dom'le, țipă Dan. Nu puteai să ne spui asta înainte de a ne amesteca sângele şi creierii cu tot felul de butuci şi Dobreşti şi Cerboaice şi atâția alți cretini?

Vânătorul spumegă de furie. Cuvintele îi ieşiră din gură ca nişte proiectile:

– Dom'le! Pe cinstea mea!

După care plecă scurt, milităreşte.

Ursu închise ochii şi se prăvăli ca un butuc pe bancă:

– Dom'le! Dacă mai stătea un minut, smulgeam copacul ăsta şi i-l puneam în locul pălăriei, cu tot cu rădăcini. Pe cinstea mea!

Copacul cu pricina era cel mai mare din tot parcul.

7

Noaptea era în plină putere. Cu beznă groasă, cu zgomote neaşteptate, cu nenumărate taine. Şi cu o lună care-i încâlcea desişurile.

La un colț de stradă, doi băieți care se aliaseră cu duhurile rele ale nopții se sfădeau pe şoptite:

– Du-te tu, bă caracatiță anchilozată!

– De ce nu te duci tu?

– Ți-e frică, blegule! Ți-au rămas oasele în palton…

– Mie?! Nu vezi că tremuri ca o buleandră nespălată?

– Dacă nu-ți pui belciug în fălci, îți dau limba la şmirghel, idiotule. Caută-te în pantaloni…

Ei erau: Sergiu şi Pompilică. Se îndemnau unul pe altul, în limbajul lor obişnuit. Puneau la cale o fărădelege, dar încă le lipsea curajul.

– Va să zică nu te duci? Vreau să ştiu sigur!

– Ia n-o mai fă, bă, pe şeful. Cine eşti la urma urmei? Un bou… Eu mă întorc…

– Stai, bă! Mi-a venit o idee grozavă! Ce-ar fi să mergem amândoi?

– Eu zic că ține. Mergem amândoi…

Le trebuise jumătate de oră ca să descopere soluția cea mai simplă. În sfârşit, porniră, dar numai după ce se zgâiră în toate direcțiile. Mergeau în vârful picioarelor, lipiți de garduri şi de umbre, ca doi oameni cu gânduri necurate… O stradă… altă stradă… O casă mare, cu lumini multe, în preajma căreia înțepeniră câteva clipe.

– Casa lui Ionel, şopti Pompilică. Vezi ce bine mi-a prins harta? Idiotule…

– Cine nu ştie că asta e casa lui Ionel, găgăuță?

Îşi continuară drumul, tot în umbra gardurilor, ferindu-se să facă vreun zgomot. Se opriră la un colț, nu prea departe, în fața unei porți solide. Se uitară în curte. Nicio mişcare. Niciun zgomot nu tulbura liniştea nopții. O căsuță ca o jucărie, încolăcită toată în verdeață, se zărea vag în razele lunii. Una dintre ferestre era luminată.

– Dacă e acasă, îi cerem cu împrumut manualul de fizică, şopti Sergiu. Îi spunem că ne preparăm pentru corijență.

– Tu crezi că-i chiar atât de fraier? Să nu miroasă ceva şi să iasă jale…

– Nu, mă! Îl ducem uşor. Îi spunem că plecăm amândoi, mâine dimineață, la țară pentru toată vacanța. Zicem şi o chestie cu pierderea cărților… Scăpăm…

– Scăpăm, acceptă Pompilică, dar adio cu planul…

– Poate că nu-i acasă… Dă doamne!

Puşlamalele îşi făcură curaj şi intrară în curte. Până în fața casei rezistară uşor. Acolo însă iar îi cuprinse dârdâitul şi disprețul reciproc.

– Hai, mă! Ce-ai înghețat?… N-o să ne omoare pentru că am venit să-i împrumutăm cartea de fizică…

Sergiu îşi luă inima în dinți şi bătu la uşă. Dinăuntru se auzi vocea unei bătrâne:

– Intră, mamă, intră, că-i descuiată uşa…

Se îmboldiră unul pe altul, dar intrară amândoi odată. Abia încăpură pe uşa strâmtă.

– Bună seara! Ursu nu-i acasă?

– Nu-i şi nici nu mi-a spus unde se duce, dar staţi jos, mamă… Trebuie să vină, că mâine pleacă şi mai are nevoie de somn…

– Am venit să împrumutăm o carte de la el, spuse Sergiu. Plecăm şi noi mâine…

– Dac-aţi venit numai pentru asta şi dacă plecaţi şi dumneavoastră, atunci căutaţi cartea în odaia lui… E păcat să pierdeţi timp aşteptându-l…

Musafirii se grăbiră să-i mulţumească băbuţei, apoi intrară în camera lui Ursu. O încăpere mică, strălucind de curăţenie, în care fiecare lucru îşi avea locul său. Cărţile de şcoală se găseau pe masă. Pompilică începu să caute prin ele. Sergiu, în schimb, umbla după altceva. În sfârşit, găsi obiectul dorit: o haină subţire, uşoară, de excursie, făcută parcă numai din buzunare şi buzunărele. Cu o iuţeală de scamator, deschise un buzunar şi strecură înăuntru un obiect lucios, de lemn, un fel de cutiuţă mai mică decât o tabacheră. Atât! Apoi închise rapid buzunarul şi din doi paşi fu alături de Pompilică, tocmai când acesta găsi manualul de fizică printre celelalte cărţi.

– S-a făcut! îl înghionti Sergiu. Să ne grăbim!

Ieşiră din camera lui Ursu cu atâta bucurie în priviri şi în gesturi de parcă se plimbau prin încăperile raiului. Pompilică ţinea manualul ca un permis de liberă trecere. Mulţumiră foarte politicos băbuţei, care împletea cu andrelele o flanelă pentru băiatul ei, apoi îşi făcură vânt pe uşă. Când ajunseră în mijlocul curţii, auziră poarta deschizându-se. Amândoi simţiră în aceeaşi clipă cum li se moaie genunchii. Asta spre norocul lor. Pentru că se pomeniră lungiţi în iarbă, fără să-şi dea seama dacă s-au trântit singuri sau dacă au căzut. Spre surprinderea şi fericirea lor, silueta care alunecă pe lângă ei şi vocea pe care o auziră nu aparţineau lui Ursu.

– Madam Teodoru! Madam Ursu! se auzi vocea alarmată a unei femei.

În momentul când femeia cu voce de sfredel trecu pragul casei lui Ursu, două pete negre ţâşniră din iarbă.

– Bă! E mama lui Ionel! S-o uşchim!

Dacă *a se uşchi* înseamnă a goni mai repede decât trenul, atunci Pompilică găsise într-adevăr cuvântul cel mai nimerit.

8

Femeia mărunțică şi slabă, îmbrăcată numai în negru şi îmbătrânită înainte de vreme, deşi nu fusese strigată niciodată până atunci „madam Ursu”, se simți la început foarte onorată de vizita cucoanei de peste drum. Dar văzând-o cum e îmbrăcată, în rochie de casă şi în papuci multicolori, şi mai ales observându-i paloarea şi agitația, înțelese că numai un lucru foarte grav o îndemnase să traverseze strada…

– Aoleu! făcu bunica. Nu cumva şi băiatul dumitale se ține de pacostea aia care se cheamă *bosc?*… Doaaaamne, Doamne, numai necazuri am din cauza asta… Mereu vine câte-o mamă şi se jeluieşte că Ursu i-a stâlcit fecioru’… Şi să mă trăsnească Dumnezeu, cucoană, dacă nu se țin după el ca după urs, rugându-se cu ceasurile ca să-i bată… Aşa ceva n-am văzut: să te rogi de om şi să-l plăteşti ca să te bată. Poate n-o să mă crezi, cucoană, dar cu cât îi bate mai vârtos, cu-atâta sunt mai mulțumiți… Zău, că s-a întors lumea pe dos…

Mama lui Ionel îşi revenise după efortul făcut:

– Nu, madam Ursu, Ionel nu face box… şi accentuă ultimul cuvânt cu intenția generoasă de a-şi învăța vecina să vorbească mai corect. Alta-i pacostea, madam Ursu…

Băbuța făcu ochii mari şi ridică neştiutoare din umeri. Cucoana se lăsă pe un scaun, după ce se înveli bine, ca scuturată de friguri, în capotul de catifea roşie care atingea cu poalele podeaua.

– Alta-i pacostea, madam Ursu, repetă ea. Bărbatu-meu e plecat la Bucureşti, la o şedință cu ministrul. Cred că ştii şi mata că fără el nu se poate face nimic… Şi eu am rămas singură, madam Ursu, şi dumneata eşti singurul om de pe-aici cu care pot să mă sfătuiesc… Chiar adineauri a trecut pe la mine un funcționar, adică un fel de angajat de-al lui bărbatu-meu… trebuie să-l cunoşti şi dumneata… E vorba de Petrăchescu, vânătorul, maiorul Petrăchescu care-a avut înainte vreme casa aia cu lei la poartă, lângă podul Pescăriei…

– Cum să nu-l ştiu! Ăla de parcă-i un par şubred cu pălăria în vârf, ca un cuib. Lumea zice că-i un vânător fără pereche…

– Da, da, madam Ursu, şi-i chiar cum zice lumea. Ştii şi mata că ne aduce în fiecare săptămână vânat… Ei bine, madam Ursu, i-a părut foarte rău maiorului că nu l-a găsit pe bărbatu-meu acasă ca să-i spună ce primejdie îl paşte pe Ionel… Mi se pare că şi feciorul dumitale pleacă mâine…

– Păi, da, se duce şi Tudorel… Pleacă mai mulți în zori… Săracii! De luni de zile numai la drumul ăsta se gândesc…

– Vai, madam Ursu! Cum poți să vorbeşti aşa?! Cică-s nişte primejdii nemaipomenite pe-acolo… Mi-a spus vânătorul. Cică-s numai prăpăstii, ape fără fund, tot felul de dihănii… şi cică mai sunt şi duhuri, madam Ursu… Auzi matale? Cică ies noaptea strigoi şi stafii. Maiorul s-a jurat pe cinstea lui că a văzut tot felul de arătări acolo… Cică le-ar mai fi văzut şi unul Dobrescu, un om de vază… şi una Cerboaica, vreo boieroaică de pe timpuri, pesemne… Mi-a spus că el nu crede să se mai întoarcă cineva viu de tot de acolo… Zău, madam Ursu! M-a rugat să nu-l las pe Ionel, şi m-a rugat să le spun şi celorlalți părinți… Iar mata, fiindcă eşti vecină…

Băbuța ascultase totul, clătinând mereu din cap, de parcă ar fi acceptat fiecare vorbă a cucoanei în capot roşu.

– Apoi nu zic că n-or fi primejdii şi fiare, spuse ea. Numai că primejdii întâlneşti oriunde, la tot pasul. Treci pe stradă, îți cade o cărămidă în cap, sau te împiedici şi-ți rupi un picior… Ba şi-n casă, poți s-aluneci pe-o scară şi te duci de-a dura până-n mormânt, cum s-a întâmplat mai an cu madama aceea de-i zicea „tărăboanța”, madam Vasiliu. Dar şi fiare întâlneşti la tot pasul, unele de-adevăratelea, altele cu chip de om… Şi-aici la noi, pe coasta dealului sunt lupi, iarna. Ş-or fi şi vara. D-apoi în codri!… Dar duhuri şi strigoi şi arătări, astea-s basme, cucoană, astea-s scorneli bune pentru speriat copii de țâță.

Mama lui Ionel strâmbă puțintel din nas auzind cuvântul vulgar folosit de madam Ursu. Dar asta îi trecu repede. Altceva o enerva la culme: bătrâna nu voia să dea crezare spuselor vânătorului.

– Adică mata nu crezi în duhuri, madam Ursu? Doamne fereşte!

– Ce să fac, cucoană, dacă în cincizeci de ani n-am întâlnit niciun duh, nici bun, nici rău? M-am obişnuit să-mi spun: Fereşte-mă, Doamne,

de oameni, că de duhuri mă păzesc singură!

– Adică mata crezi că n-o să se năpustească niciun duh asupra băiatului?

– Să dea Domnul să fie asta singura primejdie, cucoană. În privința asta nu-ți face griji… Alte primejdii nu zic că n-or fi… Dar ca să-ți rupi o mână, sau să te juleşti la un picior, astea şi acasă se pot întâmpla. S-or feri ei ş-or scăpa. Şi nu-i rău să se deprindă omul de mic cu de-ale vieții. Astfel ajunge la vârsta de însurătoare fricos ca un iepure şi neştiutor ca un pui de coțofană…

– De… ştiu eu, simți că se linişteşte mama lui Ionel.

– Lasă-l, cucoană! Lasă-l! Dacă pleacă şi fete la drum!… Ce, ele-s mai ferite de primejdii decât feciorul dumitale? Să-l fi văzut pe doctorul Istrate cum îşi îmboldea fata…

Mama lui Ionel nu mai avea ce să spună. Uitase spaima care o făcuse să traverseze strada, în capot şi-n papuci. Plecă spre casă cu alt suflet. În drum spre poartă chiar îi mulțumi băbuței pentru curajul pe care i-l dăduse.

– Aşa-i şade bine omului, îi răspunse băbuța. Să se gândească frumos la ziua de mâine, că dacă are numai gânduri negre în cap, viața nu se mai cheamă viață.

– E cam aşa, madam Ursu…

– Ş-apoi să nu te temi… se gândi băbuța s-o încurajeze deplin. Dacă feciorul dumitale şi-o sparge capul sau şi-o rupe vreun picior, scapă repede, că le-a dat doctorul Istrate o geantă plină cu scule şi leacuri…

Mama lui Ionel simți că alunecă din capot.

9

La frizeria „Higiena”, frizeria cea mai vestită din tot oraşul, cei doi lucrători aşteptau ora de închidere. Unul dintre ei, un bărbat înalt, atât de înalt că parcă natura îşi pierduse simțul lungimii la naşterea lui, dădea în fața celuilalt un spectacol gratuit de muzică din opere. Aşa făcea el întotdeauna când n-avea clienți. Şi cum acest lucru se întâmpla destul de des, din cauza unor legi vechi, nescrise, care-i obliga pe

cetățenii oraşului să folosească numai briciul propriu şi să se tundă numai în ajunul marilor sărbători, Înălțimea Sa devenise cu vremea un artist destul de reputat. E adevărat că auditoriul lui nu era prea numeros: un singur meloman, în persoana colegului său; şi nici repertoriul lui nu era prea bogat: o singură arie, care nu putea fi alta decât nemuritoarea cavatină a strămoşului său de breaslă din Sevilla. Poate că nici aria nu era interpretată cu o fidelitate muzicală exagerată, uneori se mai confundau becarii şi bemolii între ei, se mai prelungeau nişte note, se mai uitau altele… În schimb, artistul punea un asemenea entuziasm şi folosea o asemenea gestică, încât nici Tito Gobbi sau Ricardo Stracciari nu s-ar fi putut măsura cu el. Îşi pregătea aria încovoindu-şi spatele ca un arc. Apoi îşi aşeza un prosop foarte curat pe brațul stâng. Cu mâna dreaptă lua briciul, apoi de acolo din mijlocul camerei îşi prelungea piciorul stâng până în pragul uşii. Mâna care ținea briciul descria un semicerc uriaş care întotdeauna înspăimânta păianjenii refugiați în colțurile încăperii. Dar încă nu începea. Mai întâi zâmbea. Apoi râdea. Apoi ajungea la hohote. Hohotele deveneau triluri. Începea aria: Hoo, ho, ho, ho, ho, ho, ho, ho, ho, ho, ho, ho, ho, ho! Hoo!… Iar în timpul trilurilor care expulzau orice intenție de cuvânt din arie, capul i se mişca multiplu, cu o rapiditate uluitoare: la dreapta, la stânga, în sus, în jos, în față, în spate, oblic, cruciş, curb, frânt, rotat, paralel, şi cu o forță care te băga în sperieți. Dar nu numai capul participa la această gestică unică. Mâna cu prosopul, animată de forța octavelor, alunga ultimul pui de muscă din prăvălie, iar cea cu briciul… nu rămânea milimetru cub din spațiul încăperii care să nu fie ras simplu şi cu perdaf, de zeci de ori, în timpul unei singure reprezentații. Când artistul ajungea la fragmentul care tradus ar suna cam aşa: „Eu sunt bărbierul cel iscusit”, demonstra un asemenea instinct al ariei bărbieritului, bineînțeles dacă există un asemenea instinct, încât în acele clipe oricine putea să învețe, acolo, sublimul. Gesturi frenetice, unice, născute din mişcare şi dimensiune, iar când începeau piruetele îți venea să alergi afară ca să vezi dacă nu cumva capul transfigurat al artistului iese prin acoperiş ca un horn. Un picior se înfigea în mijlocul camerei, ca un vârf de compas, iar celălalt croia cercuri, pe tavan, pieptul îi devenea o gigantică semilună, iar vocea… ei bine, în acele momente, vocea căpăta puteri de canonadă. O cazarmă întreagă

transformată în cor ar fi sunat alături de vocea lui precum căderea unui strop de apă lângă o cascadă. Finalul găsea interpretul în aceeaşi atitudine de la începutul ariei, doar figura lui mărturisea oboseala drumului spre măreție. Tot păcatul era că spectacolul avea loc înăuntru şi nu în fața prăvăliei. N-ar mai fi dus frizeria „Higiena” lipsă de clienți.

În afară de această meteahnă, uriaşul era un om – pâinea lui Dumnezeu. Meseriaş de mâna-ntâi, inimos, cinstit până la naivitate, de o bunătate care uimea lumea, politicos, prieten al tuturor: bogați şi săraci, veseli sau necăjiți, şi în afară de toate acestea era şi cel mai harnic şi mai vestit cititor al bibliotecii oraşului. Aproape în fiecare zi se citea în frizerie un roman, aceasta şi datorită sprijinului generos al cetățenilor care nu făceau niciodată coadă la tuns sau la ras. De aceea, dacă era în anumite toane, uriaşul artist oprea pe stradă câte un individ nebărbierit şi-i dădea suprema rețetă:

– Vreți să scăpați pentru veşnicie de chinul rasului?… Lăsați-vă barbă!

Artistul entuziast şi necunoscut tocmai terminase de cântat celebra arie şi se hotărî să încheie concertul de noapte pentru că auditoriul, adică tovarăşul lui, în ciuda acutelor şi mediilor care zguduiseră încăperea, adormise în scaun. Ceasul arăta exact ora închiderii magazinului. Începu să facă ordine mişcându-şi brațele kilometrice cu o îndemânare de necrezut. Chiar atunci intră pe uşă Dan… fiul lui. Cireşarul era obosit nevoie mare, abia îşi trăgea picioarele. Venise la frizerie pentru a pleca împreună cu tatăl lui acasă… dar şi pentru a face o scurtă escală. Se lăsă ostenit pe un scaun şi îi povesti lui taică-său, adică începu să-i povestească, ultimele pățanii. Frizerul îi făcu semn să tacă. Zărise, peste drum, o siluetă care venea glonț spre prăvălie.

– Domnul Wilhelm Tell! tresări dânsul. Te pomeneşti că vrea să se radă!

Contrariat, cireşarul se uită spre uşă… şi abia avu timp să se ascundă după un dulap. Domnul Wilhelm Tell nu era altcineva decât Petrăchescu, vânătorul! Fără să rostească un singur cuvânt, clientul întârziat îşi ocupă locul în fața oglinzii şi făcu un semn cu mâna spre barbă. Artistul, cel mai înverşunat adversar al oamenilor tăcuți, îl îmboldi la vorbă:

– Când mai plecați la vânătoare, maestre?

După câteva clipe de meditare gravă, Petrăchescu se hotărî să răspundă:

– Dom'le, de astăzi am intrat în concediu. Trei săptămâni nici nu mai dau prin oraş… Puşca şi vânatul şi coclaurile, pe cinstea mea!

– Vă abateți şi pe la Cerboaica, maestre?

– Dom'le… nu sunt foarte sigur, pe cinstea mea…

– Ce-o fi fost acolo, acum patruzeci de ani! îl zgândări frizerul… Dobrescu, butucul şi creierii, creierii, maestre!

– Auzi, dom'le! explodă vânătorul. Nişte derbedei nişte măgari… Le-am vorbit despre Dobrescu, dom'le, şi despre Cerboaica, auzi dom'le… Măgarii, pe cinstea mea…

– Ce tot spuneți?! se miră Figaro. Cum? Nu v-au ascultat în genunchi?… Dar cine erau, maestre?

– Nişte elevi, dom'le, nişte derbedei, prieteni cu băiatul lui dom' director, pe cinstea mea… Mi se pare că şi băiatul dumitale e coleg cu băiatul lui dom' director?

– Mi se pare că da, răspunse Figaro diplomatic. Chiar astă-seară o să-l întreb, maestre.

Răspunsul frizerului fusese dirijat prin semne mute de cireşarul ascuns după dulap.

– Nu cumva pleacă şi fiul dumitale undeva aiurea?

– Am cam auzit eu ceva despre o excursie, spuse Figaro după ce trase cu coada ochiului înspre fiu-său.

– Dom'le! N-ai voie să-l laşi! Acolo-i moarte, dom'le, e nenorocire, pe cinstea mea. Şi Dobrescu spunea…

– Dacă ziceți dumneavoastră că-i foarte primejdios, nu-l las! Gata!

– Da, dom'le! Şi ar fi bine să le spui şi celorlalți părinți. Poate că par eu cam sucit, dom'le, pe cinstea mea, dar nu vreau altceva decât binele lor. Nu-i lăsați, dom'le…

Dan părăsise ascunzişul, dar nu ca să tragă mai bine cu urechea la ceea ce spunea Petrăchescu. Nu. Se îndeletnici câteva clipe cu sculele şi pomezile frizeriei. Figaro îl săpuni vârtos pe vânător, apoi cu un gest automat luă de pe masă un brici, exact cel pe care i-l împinsese Dan. Cu o rară delicatețe începu să-şi radă clientul, dar la fiecare alunecare a briciului vânătorul se zguduia şi scrâşnea din dinți. Bravul frizer nu

reuşea să înțeleagă ce se petrece cu clientul. Niciodată nu-l văzuse atât de nervos. Până ce vânătorul nu mai putu răbda:

– Schimbă, dom'le briciul! Vrei să mă distrugi? Pe cinstea mea…

Când Figaro îşi privi mai atent unealta, constată cu uimire că are în mână briciul de făcut aşchii pentru aţâţatul focului. Nici măcar nu avu putere să se scuze. Luă briciul, verificat, şi mişcările lui deveniră şi mai elegante. Chipul vânătorului exprima o adevărată voluptate. După ce spălă fața clientului, Figaro îl pudră cu generozitate pe obraji, pe gât, pe ceafă. Vânătorul plăti şi avu grijă, înainte de a pleca, să-i repete frizerului:

– Nu-l lăsa, dom'le, pe cinstea mea. Şi Dobrescu spu…

Dar nu-şi mai termină cuvântul. Îşi coborî gâtul între umeri şi începu să şi-l frece, îşi zgâlțâi ceafa, îşi pipăi coastele, şira spinării, subsuorile, abdomenul, şi mereu îşi mişca umerii şi-şi cufunda capul, şi-şi zgâria ceafa, şi-şi freca gâtul. Parcă-l apucase o boală necunoscută, dacă nu ținea cu orice chip să dea un spectacol nocturn de mimică.

Figaro privi îndelung şi uimit silueta deşirată care sărea şi se oprea din loc în loc, şi iar sărea şi iar se oprea.

În prăvălie, Dan, profitând de singurătate, răsturnă repede conținutul cutiei de pudră într-o pungă de hârtie. În pungă se afla cel mai neastâmpărat praf de scărpinat din câte se făcuseră vreodată.

10

Lumina încă ardea în biroul inginerului Florescu. Nu era ceva neobişnuit în cartier. Altceva era neobişnuit: vizita pe care o primise inginerul la acea oră târzie din noapte. Surprinderea sa nu ținu mult: o clipă, două, pentru că bucuria de a avea un asemenea oaspete birui repede. Moş Timofte era îmbrăcat în costumul lui de zile mari şi ținea în mână, ca un talisman, vestita lui pipă.

– Stai, moş Timofte! îl invită inginerul. Stai ca la dumneata acasă. Uite, aici, pe fotoliu…

Bătrânul se aşeză, îşi îndesă pipa, apoi pufăi leneş.

– Aşaaaa… spuse el. Am căzut cam târziu, dar ştiam eu că-n odaia asta lumina nu se stinge prea devreme…

– Oricând eşti binevenit, moş Timofte, asta o ştii matale bine…

Biroul inginerului era plin de dosare şi hârţoage şi moşneagul, văzându-le, clătină admirativ din cap:

– Grea treabă ingineria asta… Da' şi frumoasă, zic oamenii… Şi când mă gândesc că prin clasa a cincea voiai să te faci artist de circ…

De câte ori îşi amintea întâmplarea, inginerul râdea. Într-adevăr, la cincisprezece ani, după un mare eşec şcolar, îşi pusese în gând să fugă cu un circ şi nimeni nu-i dibuise planul, nici cei mai buni prieteni. Se antrena toată ziua, făcea tot felul de acrobaţii şi jonglerii, imagina numere extraordinare. Pe cei de la circ îi cucerise. Şi-n ultima clipă a apărut moş Timofte, înainte de a le spune părinţilor… Râdea când îşi amintea întâmplarea, dar cât de groaznice fuseseră atunci clipele! Oare cum îi dibuise gândul? Niciodată nu l-a întrebat pe moş Timofte.

– Cum de-ai simţit că vreau să fug cu circul, moş Timofte…

– Abia acum mă întrebi, zâmbi moşneagul. A trecut atâta amar de vreme că nici eu nu mai ştiu bine… Pesemne că te-am văzut prea des făcând tumbe şi dând târcoale circului. M-am cam mirat şi m-am dus la ei…

– Ai vorbit cu cei de la circ? întrebă inginerul uluit. La asta nu m-am gândit…

– Păi altfel de unde-aş fi ştiut că vrei să pleci?… I-am luat din scurt şi mi-au spus totul… Ei, şi fiindcă nu mai e niciun pericol, acum pot să-ţi spun că tare puseseră ochii pe dumneata…

Râse şi inginerul. Cam în doi peri. Îl încolţeau sentimente şi senzaţii nelămurite.

– Ştii ce n-am înţeles eu, moş Timofte?… Cum de nu i-ai spus nimic tatei…

Bătrânul se emoţionase:

– Parcă mai ştiu… Dar mi se pare că mi-a fost teamă. Mi-a fost teamă că dacă se află ceva acasă o să fugi cu alt circ.

Şi inginerul se emoţionase:

– Cred că aşa s-ar fi întâmplat… Dacă mi s-ar fi spus un singur cuvânt, dacă aş fi simţit un singur gest, aş fi luat-o razna în lume…

Ăsta-i marele dumitale har, moş Timofte. Ştii întotdeauna când şi cum trebuie să îndrepți ceva.

– O fi cum spui dumneata, acceptă bătrânul cu modestie. Eu mă iau după inimă…

Luat cu vorba, inginerul uitase că este gazdă. Puse repede înaintea musafirului o fructieră plină cu portocale.

– Serveşte-te, moş Timofte… Ca la dumneata acasă…

Bătrânul privi cu luare-aminte portocalele învelite frumos în hârtie roşie, mătăsoasă. Un gând neaşteptat i se înfiripa în minte.

– Da' unde găsiți dumneavoastră portocale învelite cu atâta grijă? iscodi bătrânul.

– În casa inginerului Florescu! răspunse râzând cel întrebat. Asta-i una din plăcerile lui Tic: să învelească portocalele, aşa zice maică-sa… Eu mai degrabă cred că plăcerea lui reală e să descopere ascunzişul foițelor mele roşii. De fiecare dată îl schimb, şi de fiecare dată îl găseşte…

– Eu aş zice că mai degrabă îi place să le învelească, protestă cu blândețe moş Timofte.

– Dacă spui matale aşa, atunci aşa e… Şi chiar e aşa, moş Timofte. Adineauri am glumit…

– Atunci nici eu n-aş vrea s-o mai lungim. Ai spus dumneata mai înainte că aş avea un har. Poate c-o fi adevărat.

– Da, moş Timofte: Ştii întotdeauna când şi cum trebuie să îndrepți ceva…

– Apoi… te-aş ruga tare mult să-ți laşi feciorul să plece mâine cu ceilalți la peşteră.

Inginerul răspunse fără să-şi ridice privirile spre bătrânul care-i aştepta palid răspunsul:

– Îl las, moş Timofte…

. . . . . .

Când ajunse în curte, moş Timofte se auzi strigat în şoaptă de la o fereastră:

– Plec, moş Timofte?

– Pleci…

Prichindelul cârn şi ciufulit îşi lăsă, amețit, capul pe umărul lui moş Timofte. Şi-l apăsă până la lacrimi.

Era o noapte groasă, aşa că nimeni n-a putut susține vreodată că l-a văzut pe moş Timofte plângând.

Capitolul VII

1

(În care autorul îşi ia, pentru o clipă, permisiunea de a se adresa direct cititorului.)

Nopți dinaintea marilor plecări… Pânze albe, nesfârşite, înălțate pe corabia unică a copilăriei… Te văd înfiorat, la țărmul unui ocean de nelinişti şi depărtări; oricine ai fi, tu pentru mine porți drapelul pur al copilăriei; şi-ți simt toate spaimele, şi mai ales spaima depărtării, şi spaima țărmului de dincolo, care vine numai la tine pe toate valurile… Nopți dinaintea marilor plecări… Le-ai trăit şi le-ai visat de atâtea ori, şi dacă nu ți le aminteşti, mi s-au dăruit mie, şi de aceea le aduc în clipa asta aici, ca să ți le dau înapoi… mai întâi le-ai visat, multe zile, săptămâni, poate luni, zile multe în care ai învățat prețul timpului mic, al orei şi al minutului. Zile multe în care te-ai dăruit tuturor mişcărilor, în care te-ai împrietenit cu toate gândurile, în care ai fi vrut să închizi ochii şi să-i spui timpului mare: du-te! du-te mai repede! Vreau să vină noaptea cea mare… dar nu vine decât o noapte obişnuită, o noapte asemenea celorlalte, şi atunci rogi somnul să-ți apropie pleoapele. Şi pleoapele se închid, dar mintea e încă plină de fulgere şi toate luminează clipite şi spații ciudate din marea călătorie. Ai vrea să dormi, să te cufunzi în moartea efemeră a somnului, să părăseşti timpul tău, să aluneci în timpul celălalt care înaintează fără tine, fără gândurile tale, fără dorințele tale, fără nerăbdarea ta groaznică. Dar somnul nu vine, fulgerele nu s-au stins de tot, fiorii n-au părăsit toate clopotele trupului tău.

Încetul cu încetul, gândurile tale trimise în cutreier îndepărtat se întâlnesc cu alte gânduri venite dintr-o lume pe care n-o vei cunoaşte şi n-o vei stăpâni niciodată. Imaginile create de gândurile tale sunt supte de imaginile groteşti care năvălesc din neant şi care se dilată şi încep să

stăpânească. Un dans halucinant, fără sens, îți sparge contururile. De unde vin atâția oaspeți negri, elastici, cu atâtea dimensiuni? Cât de repede îți anulează vibrațiile! Eşti robul lor şi ei există doar în acele clipe unice. Mai târziu nu va rămâne din ei nici măcar amintirea. Nimic, nimic, decât senzația că au sosit. Au fost… au fost… Cine?… Nu vei şti niciodată… Şi când oaspeții se îngroaşă, şi te apasă, moi şi cotropitori, şi te învăluie, şi te înfăşoară în giulgiuri negre, în spirale negre, care urcă, urcă, atunci simți că pleoapele s-au îmbrățişat demult, şi ştii, în sfârşit, într-o clipă subțire de lumină, că a venit somnul… Somnul… somnul… Ai adormit. Lumea care te înconjoară şi te priveşte poate că învață atunci, prin tine, fericirea. Brațele somnului sunt calde şi blânde, parcă ar fi brațele mamei din vremurile pe care nu poți să ți le aminteşti. Dormi… Numai fulgii de zăpadă, în zborul lor tăcut, îți seamănă. Fulgii aceia mari… liniştea lor… mersul lor despre care nu ştiu nimic… numele lor… silabele blânde, care-i alcătuiesc… ful-gii… şopteşte-le!… ful-gii…

Şi mai târziu încep visele, această lume ciudată, stranie, închisă totuşi în tine, şi care totuşi singură se alege şi se proclamă şi care invadează spațiul şi timpul somnului tău. Oaspeții noi sunt mai familiari, relieful lor e relieful posibil al lumii tale de toate zilele, ei pot fi întrecuți, pot fi re-creați de imaginea ta. Unii te mângâie, alții te înțeapă sau te rănesc, alții, mai rău, vor să te ucidă… Dar înaintea marilor plecări vin alți oaspeți, mai îndepărtați, mai singuratici. Te iau de mână şi te duc în spații necunoscute, pe care poate că le-ai cutreierat odată, dar le-ai uitat ca pe o răsuflare. Sau poate n-ai fost niciodată în acele lumi, poate că le-ai găsit odată în cărți, sau într-o hartă îndepărtată şi încâlcită a fanteziei, sau tot într-un vis. Fantastice lumi! Coastele zvelte pe care chiar imaginația ta le-a înzestrat cândva cu înfățişarea falnică din visul pe care-l trăieşti, stânci ascuțite pe care ai poposit în basmele copilăriei şi pe care zbori, asemenea calului năzdrăvan din aceleaşi basme, ah! atotputernice şi generoase basme ale copilăriei!… dar sunt şi mlaştini care bolborosesc şi-ți caută picioarele, sunt şi păduri populate de ființe-lucruri, hidoase, care se furişează prin haine, în piele, şi răzvrătirile tale sunt groaznice şi neputincioase; o neputință crudă, de plumb, îți condamnă toate mişcările şi răzvrătirile. Şi atunci somnul se înspăimântă, şi singura speranță rămâne speranța visului, dar când îți

înfigi degetele în carne simți dureri şi începi să plângi că visul tău nu e vis… Dar întotdeauna, în ultima clipă, o mână bună îți mângâie pleoapele, şi o adiere înceată îți nelinişteşte respirația îngrozită… Vizitatorii din somn dispar, aşa cum au apărut, într-o clipită. Dispar pentru totdeauna, niciodată nu se vor mai întoarce. Visele nu se repetă niciodată… Şi somnul va aluneca liniştit spre ziuă, va trece ca o culoare blândă prin culorile amețitoare ale zorilor, va înfrunta molatec răsăritul şi va dispărea încet şi neştiut aşa cum se dizolvă un nor albicios pe cerneala albastră a cerului. Zorii te mângâie cu degete uşoare, prima răsuflare a soarelui care se trezeşte e o adiere pură, răcoroasă, naivă… Dacă ți-ar putea zugrăvi cineva chipul şi tresăririle…

O, nopți, sublime şi istovitoare nopți dinaintea marilor plecări…

. . . . . .

Miezul nopții sosise tăcut, aprinzând alte smocuri de stele pe cerul inundat. Parcă întreaga lume se înfăşurase în giulgiul somnului. Oraşul dormea liniştit sub bolta înțesată de paznici de jar. Poate că mai şopteau uneori frunzele, împotrivindu-se adierilor uitate, poate că se mai speriau puii în cuiburi calde, poate că se mai auzea fâlfâitul unor aripi nevăzute, dar toate erau ale nopții, toate sporeau atotputernicia liniştei. Era noapte şi linişte: noapte – linişte… Era noaptea dinaintea marii plecări…

Niciun cireşar nu adormise. Degete calde şi degete reci, străine, înfiorau coardele subțiri ascunse în sufletul lor. Emoția îi asemăna pe toți, ca pe nişte picături de apă, dar cât de felurit o trăiau! Nu era numai emoție, erau şi gânduri, şi tresăriri, şi mai ales culori care treceau prin toate şi care învăluiau totul şi pe care nimeni nu le deosebea. Nimeni?…

Dar undeva, în lume, există şi cel care trebuie să cunoască întotdeauna şi întocmai gândurile şi simțămintele unor eroi…

2

Dan alese cel mai sigur leac împotriva propriei emoții: să trăiască emoția altora. Adică să citească până îi va cădea cartea din mână, până când îi va cădea capul pe pernă, până când îi vor cădea, grele,

pleoapele. Cartea îl duse în evul mediu, printre dueluri şi cavalcade; era o carte pe care o mai citise de câteva ori, era una dintre marile cărți ale copilăriei, şi recitea cu disperare paginile cele mai frumoase, dar fără să-şi dea seama, şi fără să ştie cum şi când, se pomenea în grote înfricoşătoare, amenințat de beznă şi gheață, şi trebuia să-şi strângă pleoapele până la durere pentru a regăsi castelul cu oglinzi şi lumini amețitoare.

Maică-sa, rănită de lumina care inunda odaia, îi ceru să se culce, taică-su îi luă apărarea:

– Crezi că îl poți obliga pe un om să se culce, aşa cum l-ai obliga să-şi radă barba?

– Eu ştiu că dacă-i întuneric, copilul doarme. Asta-i!

– Aici greşeşti. Dan nu mai este un copil…

– Treaba voastră… Dacă v-ați înțeles amândoi să-mi stricați noaptea…

Dan stinse lumina şi chiar în prima clipă de întuneric descoperi ideea jurnalului: un jurnal de călătorie, ținut în cel mai strict secret, un jurnal cu întâmplări nostime, da!… cu avânturile, cu certurile, cu neînțelegerile care se vor ivi, un jurnal original, fără altitudini şi longitudini, fără calcule şi măsurători, fără denumiri latine… Iar la sfârşitul expediției, sau poate mai târziu, sau poate chiar mult mai târziu, îşi va aduna prietenii şi le va citi… Ochii lui Dan se închideau, şi în fața lui se afla jurnalul, şi creionul din mâna lui începea să alerge pe pagini; rânduri, rânduri despre spaime şi bucurii, despre surprize şi eşecuri, rânduri multe pe care întunericul grotei voia să le şteargă, rânduri încâlcite, pătate de întuneric, şuvoaie de cerneală neagră curgând peste pagini… Nu cititul, cum crezuse el, ci scrisul acela îi închise pleoapele.

3

Şi Lucia descoperi, târziu, în prima ceață a somnului, ideea jurnalului. Parcă ar fi înțepat-o cineva, atât de iute se înălță în capul oaselor. Mintea i se limpezi într-o clipă: cum de uitaseră lucrul cel mai important?… Expediția avea nevoie de un secretar, de cineva care să

noteze toate datele culese cu voie sau fără voie… Cine ştie? Poate că vor descoperi lucruri mult mai importante, alături de care harta peşterii va părea o copilărie… Şi cât de uşor se pot pierde, sau cât de simplu pot fi ignorate dacă nu sunt judecate ca nişte părți posibile ale unui întreg posibil!

Lucia aprinse lumina. Tot chipul ei era un semn de întrebare zugrăvit din temeri şi naivități, din dorințe şi tresăriri. Poate că niciodată lucrurile care o înconjurau şi care-i cunoşteau fiecare zvâcnet nu întâlniseră atâta puritate şi frumusețe. Dar totul ținu o clipă. Hotărârea fermă îi înăspri trăsăturile, îi umbri strălucirile de aur. Sări din pat şi începu să caute prin sertare. Mişcări sigure, fără zgomot, fără ezitări, în sfârşit, găsi tot ceea ce căuta: un caiet gros, cu scoarțe de piele şi un buchet de creioane colorate, culese cu chibzuință. Imediat împărți caietul. Descoperise patru capitole mai importante: geologie… faună… floră… impresii personale. Fiecărui capitol îi atribui un număr egal de pagini. Şi pentru ca delimitarea să fie şi mai precisă şi orice eroare exclusă, repartiză şi creioanele: creionul roşu – geologie; creionul albastru – fauna; creionul verde – flora; creionul negru – impresiile personale… da! Mai rămâneau mesajele T.F.F.… Vor avea loc la ultimul capitol.

După ce puse totul într-un buzunar al rucsacului, Lucia stinse lumina şi se lungi pe pat. Somnul era undeva departe, şi poate pentru a-l atrage mai repede, pentru a-i arăta supunere, închise ochii. Dar gândurile nu voiau să se liniştească. Caietul cu scoarțe de piele le ațâța mereu. Creionul roşu se ridica în aer ca un semn de exclamare! Apoi ca un stâlp de hotar. Straturile triasice şi jurasice, în dispută aprigă, voiau să-şi dovedească şi întâietatea. Se întâlniseră la vârful creionului roşu, şi creionul alunecă încet la orizontală, şi straturile se înnodară la mijlocul lui, şi totul se transformă într-o balanță. Care era mai greu? Care era mai important? Balansau, balansau şi Lucia fu absorbită de mişcarea lor şi proiectată undeva în legănarea aceea lină, tocmai în clipa când simți că mai uitase ceva. Uitase ceva… Dar nu-şi mai aminti ce uitase… Legănarea straturilor era lină, amețitoare.

4

Valea e plină de ferigi şi palmieri, de cedri şi eucalipți. Colibri şi papagali, pinguini şi vulturi pleşuvi şi-au dat întâlnire pe marginea unei cascade albastre. Jeturi înalte, ca nişte curcubeie verticale, țâşnesc din aisberguri crenelate. O frunză uriaşă, sau o floare, sau o aripă pierdută, pluteşte peste ape, peste aburi şi nori. Din înălțimile ei priveşte Maria fantastica vale. Doarme? Visează?… Nu ştie… Aripa o înalță, o înalță mereu, şi valea e o insulă, insula e un punct, şi punctul e o floare, o floare cu multe pleoape, un trandafir… O răsuflare întârziată şi ecranul gândurilor s-a făcut alb, iar fata cu visuri şi cozi speriate îşi apăsă, fără să ştie, pieptul înfiorat. Buzele se deschid, subțire, parcă ar vrea să cânte un cuvânt uitat… dar ecranul se tulbură, la început valuri şi pete, apoi reliefuri, şi culori, şi contururi.

Întunericul e greu, e numai întuneric… Şi totuşi sunt cotloane, şi grote, şi caverne, şi răcnete… Iată-i! Pătrați, păroşi, fără frunte, cu brațe lungi, până la glezne, apărându-se de monştri cenuşii, cu colți cât brațele. Împing bolovani spre intrări, şi poartă sub brațe prăjini cu vârf ascuțit, de cremene, şi unii duc bețe aprinse şi cranii umplute cu jar. Stau față în față. Unii au puterea, cruzimea, numărul… Ceilalți au cranii umplute cu jar şi bețe aprinse… Şi fiarele sar… Şi ea fuge, fuge prin scorburi întunecoase, prin cotloane, prin întuneric. Dar întunericul se face vâscos şi o împotmoleşte. E într-o mlaştină care vrea s-o înghită… Dacă ar putea să deschidă ochii, numai pentru o clipă, totul s-ar dizolva. Țipă şi nu poate şi nici țipătul nu i se aude, şi mlaştina o absoarbe, fierbinte, vâscoasă, umedă… Nu poate…

Maria deschise ochii şi se trezi sufocată, transpirată sub pătura care-o acoperise de tot. Azvârli pătura şi căută cu privirile un obiect, un colț familiar, orice lucru cunoscut care ar putea s-o scape de amintirea coşmarului. Chiar lângă ea, pe noptieră, ticăia ceasul deşteptător. Fosforul cifrelor şi acelor adunau o oră atât de târzie încât îşi dădu seama că începe să fie devreme. Cu mâinile sub cap, cu cozile desfăcute şi torturate, se lăsă furată de somnul limpede dinspre dimineață.

5

Ursu dormea afară, pe prispă. Acolo îşi instala patul de vară: o saltea tare, de paie, cel mai sănătos pat pentru un sportiv, cum îl învățase un antrenor. Dar nu dormea. Îşi rezemase capul de o raniță uriaşă, în care îndesase aproape tot depozitul expediției, şi privea undeva în noapte. În tindă, lumina încă nu se stinsese. Se uitase de câteva ori pe geam şi o văzuse pe maică-sa tot cu andrelele în mână, împletind, împletind mereu. Nu îndrăznise s-o tulbure. Dacă i-ar fi spus că n-are nevoie de puloverul la care se chinuia de atâta timp, ar fi mâhnit-o greu. De unde găsise bani ca să cumpere lână? Era un mister pentru Ursu. Cu zece zile în urmă, era îngrozit că va trebui să plece în expediție cu un pulover vechi, ros şi decolorat, care ar fi plesnit pe el. Şi iată c-o surprinde într-o seară pe maică-sa împletind de zor, cu vechiul pulover în fața ei. Împletea numai seara, pe furiş, ca să n-o vadă el. Pregătea cea mai frumoasă surpriză din viața ei. Cât de greu se stăpânise Ursu! Îi venea să treacă prin uşă şi să îngenuncheze în fața ei. Şi iată-l, două zile mai târziu, cum i se încarcă brațele cu tot ceea ce poate dori un tânăr care vrea să-şi petreacă vacanța prin munți. Absolut totul… şi un pulover cum nu mai era altul în oraş… Oare când va afla de ce i s-a dat premiul cel mare?

Lumina se stinse în tindă. Ursu oftă. Alte gânduri îl sâcâiau. Expediția era primejdioasă, sau putea să devină primejdioasă. Nimeni nu cunoştea regiunea, nimeni nu ştia de ce să se ferească şi cum să se ferească. Unii erau prudenți, ca Ionel. Alții antrenați, ca Victor. Dar ceilalți?… Mai ales fetele? Oare vor rezista greutăților şi neprevăzutelor?… Maria, da… Dar Lucia? Nu era prea fragilă?… Ba nu!… mai multe pericole o pândeau pe Maria. Era prea nepăsătoare şi îndrăzneala ei putea să se transforme în imprudență… Şi mai era Dan, mai ales Dan! Moale, fără vlagă, la prima excursie din viața lui, incapabil să se descurce într-o situație grea… Da! Maria şi Dan… Să nu-i scape nicio clipă din ochi, mai ales în locurile sălbatice şi ispititoare… dar Lucia?… Ursu ar fi vrut să-şi încordeze brațele, să-şi încerce puterea pe care presimțea că i-o va cere muntele, dar brațele îi alunecară şi somnul îl cotropi şi pe el.

6

De când se băgase în pat, Ionel se gândea la un singur lucru: cine va fi conducătorul expediției? Şi îşi făcea reproşuri amare că nu ceruse mai demult răspuns la această întrebare. Nici măcar n-o căutase, ba chiar se ferise de ea… Pentru că aşteptase să se decerneze mai întâi Premiul Bombă! Acesta era adevărul! Dacă ar fi primit el premiul, poate că nici n-ar mai fi fost necesară întrebarea… Fusese prea sigur… Şi iată că acum se ridica amenințătoare! Cine putea fi conducătorul expediției?… Ursu? Nu! Pentru prea multe motive, dar mai ales pentru că nu se gândea la aşa ceva… Dan? Nici atât… Fetele? Nu aveau asemenea veleități şi, mai ales, nu voiau să apară ridicole… Victor! Singurul rival… Ştia asta de multă vreme, şi mai ales ştia că Victor va fi greu de înfrânt. De aceea se aliase cu speranța Premiului Bombă…

Ionel simți cum îl trec năduşelile. Clocotea. Nu putea să suporte pe altcineva deasupra lui. Şi nu era numai atât. Ce făcuse Victor pentru expediție? Căutase o hartă oarecare la un muzeu? El se chinuise luni de zile, şi duminica, şi nopțile, ca să construiască aparatele T.F.F. Muncise ca un nebun, ca un bezmetic. Şi toată puterea şi frumusețea expediției… şi mai ales toată *siguranța* expediției o constituiau aparatele T.F.F. Orice-ar spune Maria… Ar fi o nedreptate să conducă Victor expediția.

Ionel se dădu jos din pat şi începu să se plimbe prin cameră. De câteva ori se opri în fața diplomelor obținute la diferite concursuri: fizică, naturale, chimie… dacă ar fi fost la altă şcoală, ar fi luat întotdeauna Premiul de Onoare. Totul era nedrept! Cumplita neşansă!… Poate din cauza aceasta devenise mai retras, şi mai invidios, şi mai închis, şi mai… Mereu al doilea… Nu! De astă dată nu va mai accepta. El îmbogățise expediția cu aparatele, el trebuia s-o conducă…

Când se trânti din nou pe pat, Ionel scăpase de chinurile îndoielii. Ştia ce trebuie să facă. Mai întâi s-o convingă pe Lucia, şi pe urmă să discute cu Victor… Da! Poate că Victor nici nu se gândea la conducerea expediției. Poate că tocmai Victor îl va propune conducătorul expediției…

Ionel adormi imediat. Pe chipul lui se citeau vise frumoase.

7

Victor încremenise la fereastră. Îşi trăsese acolo scaunul lui de veghe, şi, sprijinit în coate, privea de ore întregi stelele, fără să le vadă. Încremenirea lui ascundea o violentă frământare. Totul plecase de la hartă. După ce o cercetase, poate a mia oară, inutil, că o avea mereu în fața ochilor, cu toate liniile ei, se simți deodată năpădit de o sumedenie de întrebări. Oare nu era prea mare cutezanța cireşarilor de a explora o peşteră de multă vreme neumblată şi foarte puțin cunoscută în regiune? Oare nu era o imprudență?… Dar Victor ura această întrebare. O respingea mereu: Deocamdată totul era un gând, o dorință, nu se putea vorbi de imprudență. Oare peştera rămăsese aceeaşi pe care o înfățişa harta, după atâta amar de vreme?… aceasta era întrebarea cea mai chinuitoare. Căutase răspunsul în cărți, în părerile profesorului şi aflase că în nicio peşteră procesul de eroziune nu se termină. El continuă în timp, de cele mai multe ori lent, uneori însă violent, se produc schimbări de straturi, prăbuşiri, transformarea unor simple pâraie în lacuri şi cascade subterane. Cine ştie ce schimbări se petrecuseră în Peştera Neagră, după atâta timp? Poate că harta nu mai corespundea noilor formațiuni din peşteră. Dar acest lucru, tocmai acest lucru îi atrăgea pe cireşari în peşteră: să facă o hartă nouă, care să înfățişeze întocmai relieful peşterii. Relieful nou, schimbat, poate cu totul altul, pentru ca harta peşterii să fie Harta Cireşarilor.

Dar era o întrebare şi mai chinuitoare: dacă procesul de transformare era în toi şi peştera ar fi suferit o prăbuşire în straturi chiar când cireşarii se aflau înăuntru?… Dacă prăbuşirea s-ar petrece în fața lor, n-ar fi nicio primejdie… Dar dacă se va petrece în spatele lor… Ar însemna să rămână îngropați de vii în adâncul muntelui…

Acest gând îl neliniştea pe Victor şi acestui gând îi găsise, în sfârşit, un răspuns. Era unul singur, în puterea lor. Să se formeze două grupuri: unul să străbată peştera, iar celălalt, paralel, coasta muntelui. Unul înăuntru, altul afară, cu obligația unor comunicări telegrafice periodice, iar în caz de pericol: S.O.S. Grupul de pe coastă ar da alarma şi astfel salvarea celor dinăuntru ar deveni certă.

Victor mulțumi, în gând, lui Ionel şi Luciei pentru marea lor realizare: aparatele T.F.F. Cu ele, cireşarii vor fi tot timpul împreună. Da! Era foarte limpede: toată siguranța expediției stătea în formarea celor două grupuri. Şi înainte de a adormi, Victor se gândi că primul cu care trebuia să discute despărțirea era Ionel.

8

De pe birou dispare un creion. Creionul se ridică în aer, pluteşte, face câteva rotații, apoi se aşază la locul lui. În clasă se deschide uşa, nu intră nimeni, dar pe catedră catalogul se deschide şi o voce îngroşată, pentru a nu fi recunoscută, rosteşte notele: „Apostolescu! Româna patru… istoria doi!… Doi! Nu ți-e ruşine, măgarule!”… Pompilică e înşfăcat zdravăn de păr. Se întoarce: nimeni… Bombeul unui pantof îl izbeşte în spate: tot nimeni. Un cârlig îi prinde urât nasul: dar nu e nimeni în fața lui, în spatele lui, în apropierea lui. Înspăimântat, o ia la goană, se uşcheşte… Moş Timofte doarme. Pe geamul deschis nu pătrund decât razele lunii. Şi totuşi, pe masă, se mişcă o pipă. Din nevăzut curge în ea tutun. Cel mai fin tutun de pipă care există în lume. Pe o farfurioară goală poposesc, una după alta: patru, cinci, şase portocale învelite în hârtie roşie, de mătase. În somn, bătrânul parcă ar simți cum i se încălzesc sprâncenele… Deschide ochii: nimeni. Adoarme iarăşi…

Ciudate, nemaipomenite întâmplări!… Toate se petrec în capul unui prichindel care râde, râde tot timpul, mai ales cu ochii. Cutia fermecată a şi ajuns în buzunarul lui. Nu trebuie să spună decât trei cuvinte, să le sufle încet în cutie, şi gata! Poate să facă orice vrea. Ce bine e să fii nevăzut! Fiuuuuu! Un singur cuvânt… Dar care-o fi cuvântul vrăjit?

Tic îşi chinuieşte mintea, şi caută, şi caută, dar în zadar. Cuvântul… Care-o fi cuvântul?… Pleoapele i se apropie, ochii i se subțiază, i se închid… Dar cât de iute tresare! Deschide ochii, îşi pişcă obrazul… poate c-ar trebui să caute un ac… N-are voie să doarmă! În afară de tăticu, nimeni nu ştie că pleacă şi el în expediție, nimeni. Şi nici nu trebuie să ştie… O să-i urmărească pe cireşari până la ieşirea din oraş,

şi încă puțin, o să ocolească pe un drum lăturalnic, îl cunoaşte el bine, o să iasă deodată în fața lor! Ce mai mutre vor face! Mai ales urâcioasa, nesuferita, scârboasa… Şi la început n-o să-i spuie că i-a dat voie tăticu… O să creadă c-a fugit de-acasă!… Cum de i-a dat voie tăticu?…

Ce bun e moş Timofte! Credea că nu mai vine… vine… vine… Nu! Nu trebuie să adoarmă. Poate că era mai bine să caute un ac… N-are voie să adoarmă… Să nu piardă plecarea… Care-o fi cuvântul vrăjit?… Ce fel de cuvânt o fi?… Întuneric?… Somn?… Moale?… Clopoței?… Clopoței?… Da! Clopoței!… acesta e cuvântul: clopoței…

Ceasul deşteptător o trezi cu răutate pe Maria, o trezi din somnul cel mai dulce. Dar sări imediat din pat, stinse sunetul ceasului şi privi afară: zorile…

În camera de alături, Tic, prichindelul care se războise atât de cumplit cu somnul, era cel mai fericit om de pe pământ. Descoperise cuvântul vrăjit. Somnul şi visul îi zugrăviseră pe chip fericirea neasemuită a descoperirii. Clopoțeii ceasului tăcuseră însă, şi nimeni, nimeni nu-i şopti la ureche că adormise… Doar o zână frumoasă se aplecă şi-i sărută ochii. Dar zgomotul paşilor care fugeau spre zori nu-l mai auzi…

Capitolul VIII

1

Toate străzile din oraş, oricât de întortocheate şi de încâlcite ar fi fost, de oriunde ar fi pornit, se strecurau toate spre şoseaua principală şi se revărsau toate în ea, transformând-o astfel în singura cale de ieşire din târg spre munții care se profilau în depărtări. Mai era şi o gârlă prăpăstioasă care împiedica celelalte străzi să părăsească oraşul de capul lor, o gârlă care înconjura târgul ca un şanț de cetate şi peste care nu se aruncase decât un singur pod, un pod mare, de piatră, la capătul dinspre nord. Locului unde se afla podul i se spunea: „la barieră". În preajma podului se înjghebaseră, de-a lungul anilor; câteva căsuțe pipernicite şi nişte gherete de bârne, toate roase de oftica vremurilor. Dacă în timpul nopții bariera dormea somn greu, rareori tulburat de vreun scârțâit de care sau de claxonul vreunui camion, de cum se iveau zorii începea o forfotă care nu se mai termina până la asfințit. Drumeți, care cu boi, docare, biciclete, mai rar camioane sau maşini de şosea, căruțe, mai ales căruțe cu coviltirul deasupra, se scurgeau, se scurgeau întruna spre oraş. Străini sau cunoscuți, oamenii îşi dădeau bineț în-tr-un fel ciudat, care se împământenise în toată regiunea: întotdeauna îşi destăinuiau şi scopul colindei lor la oraş. Cam în felul acesta se salutau oamenii la barieră:

– Bună să-ți fie ziua, cumetre! Ia, m-a trimis nevasta cu nişte verdețuri…

Celălalt, poate chiar cumătru, poate un străin, îi întorcea cuviincios vorba:

– Să te-audă Domnul! Că azi o să cam fie belşug de păsări la târg…

Vreun altul poate că se cam grăbea cu răspunsul:

– Bună să fie! Bună inima mătăluță. Deseară nu mă mai întorc în sat pe jos. Îmi iau bicicletă.

– Ei na! Parcă nu tot picioarele, săracele, se chinuie la ea.

Oamenii se cunoşteau, mai schimbau noutăți, mai trăgeau o lulea, îşi mai făceau curaj, de… ca înainte de a intra într-un oraş. Iar dacă erau unii cărora li se potriveau mărfurile, nu uitau să statornicească prețurile cu care urmau să le vândă, mai târziu, la piață. Fără acel bob de taifas de la barieră, oamenii n-ar fi intrat cu inima plină în oraş. Aşa se obişnuiseră ei. Şi dacă se pomenea vreun necunoscut, isteții se grăbeau să-l ghicească după mărfuri şi după port.

– Ăsta-i de sub pădure, de la Țurlui… Ia caută-l la jambiere!

Şi ca să se convingă sau să-i convingă pe ceilalți, trebuia să scornească o singură întrebare:

– Din care ai? Zarzăre sau caise?

– Eu aş zice că din amândouă…

– V-am spus eu că-i de sub pădure, de la Țurlui.

În dimineața plecării, isteții de la barieră fură puşi în grea încurcătură.

– Cine-o fi, bre, bătrânul?… Ia uite-te-l!

– Eu aş zice: drumeț, că-i ras de cu seară…

– Fugi, bre, încolo! Nu vezi că poartă ghete?

– O fi vreun controlor că prea se uită înapoi…

– Ei na, controlor! Ăia-s mai diplomați. Se fac că n-au nicio treabă…

– Bre! Eu aş zice că-i un preşedinte, sau cam aşa ceva… Ia uite cum zgâieşte ochii la cireşe!

– Te pricepi şi tu la oameni cum se pricepe fiică-mea la prăşit…

– Ei na! Şi asta-i de laudă la tine!

– Nici de laudă, nici de ruşine, că fiică-mii abia i-au ieşit dințişorii…

Oamenii făcură haz. Cel cu fiica nu se dădu bătut:

– După port… pare orăşan… Păcat că nu fumează. Că omul se cunoaşte şi după cum ține țigara…

– Bre! Asta-i şi mai şi! Uite-te-l! Trage din lulea!

– Orăşean e! că-i prea nervos pentru bătrânețea lui. Aş zice că-i pensionar sau vreun învățător… Luleaua…

– Ei na! Sunt gata să pun mâna-n foc! Din lulea trag numai dascălii. La noi în sat sunt doi: unuia-i zice Petecă… celuilalt Prohab. Şi-amândoi trag din lulea.

– Bre! Aici prea o potrivişi… dac-o luăm aşa, atunci toți cei cu baston sunt pompieri…

– Ei na! Şi asta ce-ar vrea să mai spună?

– Păi e unul la noi în sat care poartă baston, unu' Scurtu. Un pompier… Şi-a zdrelit piciorul la un foc, pe deal, şi până şi-l lecuieşte…

Oamenii făcură iarăşi haz, dar tot nu izbutiră să afle meseria drumețului neobişnuit de la barieră. Ba o bună bucată de vreme îl uitară rezemat de o baracă. Şi asta nu pentru că şi-ar fi aranjat marfa în căruțe sau şi-ar fi adăpat animalele însetate. Altceva le atrase interesul. Pe şosea apăruse o ceată de tineri cum nu prea văzuseră ei de multe ori, deşi erau aproape toți oameni de sub munte.

– Bre! ia uite, bre, ce dihănii! Parc-ar avea o sută de capete şi o sută de picioare… Numai pe creştet să mai ducă un ceaun şi de picioare să le atârne nişte putini şi n-ai mai găsi alt loc de povară…

– Eu aş zice că-s nişte studenți… Parc-ar avea şi lopeți şi securi. Ia uite, minune! Alea trebuie să fie aparate de filmat sau poate ceva de găurit munții…

– Ei na! Studenți!… Nu vezi că nici nu li s-a dus caşul de la gură şi nici n-are de gând să le mijească tuleiele? Nişte tinerei…

– Taci, bre, că nici tu nu te-ai pune cu zdrahonul ăla, care… uite-te-l!… duce-n spate o casă întreagă şi n-a uitat nici hambaru-n ogradă…

– Eu aş zice că-s puşi pe fapte mari… Prea se contrează la drum…

– Las' că mi-i cunosc eu. Am mai văzut din ăştia. După juma' de kilometru încep să scoată limba şi se iau la bătaie că nu s-au dus cu trenu'…

– Nu-i necaz… O să-i ajungem diseară la ăl'lalt pod ş-o să-i cam luăm cu căruța. Cinci, şase kilometri or face ei…

– Bre… Numa' să nu te rogi tu de ei să-ți ia mârțoaga-n spate…

– Eu aş zice că şeful nu pare a fi cel zdravăn…

– Ei na! Atunci care e?

– Ăla de merge cu lanterna la şale…

– Păi dacă toți cei cu lanterna ar fi şefi, atunci fănaragiul nostru cel bâlbâit…

– Stai, bre! Vezi-l cum merge cu mâinile-n buzunare… şi n-are decât un săculeț în spate…

– Ei, na-ți-o bună! Sunt şi două fete-n ceată!

– Fugi de-aici!

– Să mă bată Dumnezeu! Ei, nici acu' nu le vezi pletele? Uite-te-le!

– Ce plete, bre omule!? Că aia bălană e tunsă curat ca băieții. Ş-ai văzut, cumetre? Amândouă cu pantaloni!

– Eu aş zice că nu-i lucru de şagă. Nu se poate să nu aibă ei vreo treabă! Îi încercăm?

– Îi!… Dimineața bună, domnişorilor! Da-ncotro?

– Bună! Bună! Spre Peştera Neagră…

– D-apoi să vă țină norocul! Că-i drum lung pân-acolo şi-năuntru nu prea se-ncumetă omul… Da' ce faceți acolo? Poze sau niscai esperențe?

– Facem! Facem! Şi rămâneți cu bine!

– Şi 'mneavoastră să vă-ntoarceți sănătoşi… O luați tot înainte până la pod, la cel de-al doilea pod, tot de piatră ca ăsta… şi de-acolo o luați la stânga, pe-un drum pietruit, vreo paişp'ce kilometri până la Zănoaga, iar de la Zănoaga sunt două drumuri spre Negroaia, că noi aşa îi zicem peşterii… Cel din dreapta ocoleşte mult al dracului, dar e mai domol… Cel din stânga, mai pieptiş, duce în şapte, opt kilometri acolo…

– Dar cui îi vorbeşti tu, bre, ca să-l înspăimânți, că oamenii au trecut de pod?…

– Ei na, cui?… Ce, n-am dreptul? Cam câți erau cu toții?

– Cinci aş zice eu…

– Taci, bre, că erau şase…

– Cinci, că doar n-am chiorât dintr-odată…

– Bre! degeaba vrei să te betegeşti, da' erau şase. Unu! Cel zdravăn cu hambaru-n spate, este?

– Este! Pe urmă, ăla, şeful cu mâinile-n buzunare… pe urmă aia bălană, care se uita la tine ca la un urs… pe urmă oacheşa cu cozile pe spate…

– Ei na! Că parcă mai era una cu cozile pe piept…

– Stai, bre, că m-ai încurcat!… Vas'că patru pân-acu, da? Zdrahonul, şeful, fetele…

– Şi cu ăla care gâfâia, ăla grăsuliu, care-o să-şi dea sufletul pân' la pod, sunt cinci?

– Sunt!

– Şi mai era unul!

– Care?… Da, bre! Băiatul ăla care ținea sprâncenele în sus de parcă mereu întreba ceva… Da! Şase…

– Ia uite-te-l! Luleaua a luat-o înapoi spre oraş! Ce i s-o fi întâmplat de-şi forțează aşa de crunt bătrânețile?

– Bre! Dar voi ştiți că ne-am cam întrecut cu vorba? Ca babele de la Putinei care, când n-au ce face, cheamă coțofenele la taifas…

– Aşa-i la drum de când e lumea… Bunicul, fie-i țărâna uşoară, îmi povestea el o istorie adevărată cu drumul şi călătorul… Dar v-oi spune-o seara, la întoarcere, pe şosea…

Ceilalți răsuflară uşurați.

– Atunci, spre amurg, tot aici la barieră, oameni buni.

Apoi îşi îndemnară animalele, care cu bice, care cu strigăte, care cu o smucitură de hăț, şi porniră spre oraş, parcă pe urmele moşului cu luleaua, pentru a-i afla îndeletnicirea.

Moşul era însă departe. Se grăbea amarnic pentru că văzuse numai şase tineri luând calea muntelui. Ce se întâmplase cu al şaptelea, cel pe care-l aştepta el?… Moşul se opri nehotărât în fața unei case cu cerdacul acoperit de iederă.

2

Ursu era mereu în frunte, obligându-i pe ceilalți să țină pasul cu el. Ajunsese primul la pod. Toți oamenii care-l întâlniseră pe drum îl priviseră cruciți şi-i lăudară puterea: „Un flăcău ca ăsta n-ar strica deloc la casa omului”, gândea câte unul. Încărcat cum era, părea de trei ori mai voinic.

Vlăjganul îşi rezemă ranița înfricoşătoare de balustrada podului, şi astfel, uşurat de povară, aşteptă prietenii.

– Po… pas! gemu Dan cu ultimele-i puteri.

Şi fără să aştepte încuviințarea celorlalți, se descătuşă de poveri şi se întinse pe iarbă.

– Scoală, imprudentule! îi ordonă Lucia. Iarba-i udă şi rece, iar corpul tău e cald şi transpirat… Cea mai bună combinație pentru o dublă pneumonie perfectă…

– Triplă, cvadruplă, sextuplă, infinituplă să fie şi tot nu mă scol!

Lucia nu se mulțumi, din fericire, numai cu îndemnul verbal, îl însoți imediat de o straşnică zgâlțâitură.

– Hai, nerodule! Hai, că n-avem sanatorii în peşteră.

– Poate că s-au gândit strămoşii… încercă Dan o glumă. Dar Lucia n-avea chef de glume. Îl mai zgâlțâi o dată, apoi îl trase în sus… cu ajutorul Mariei, care-l apucase de cealaltă ureche.

Se apropiau de pod şi ultimii doi: Victor şi Ionel. Îşi încetiniseră dinadins mersul când îi văzură pe ceilalți că se opresc. Victor era mulțumit că Ionel acceptase de la bun început ideea despărțirii grupului, considerând-o şi el absolut necesară pentru securitatea expediției. Ionel, în schimb, părea cam necăjit, sau poate preocupat de un gând căruia nu-i găsea capătul.

Popasul se făcu sub supravegherea foarte severă a Luciei: jumătate de oră, fără nicio prelungire; nimeni să nu se lungească pe iarbă; ceai fierbinte şi biscuiți; două mere de cap; interzicerea discuțiilor triste. Punct!

Maria, fără să-şi dea seama, încălcă primul punct:

– Săracul Ticuşor! Mai bine-l luam şi pe el…

– Atunci ar fi trebuit să aşteptăm ora deschiderii magazinelor, o întrerupse Ionel.

Maria nu înțelese unde bate Ionel.

– Ca să facem o provizie bună de biberoane…

– Zău! schimbă Maria tonul. Eu cred că ție ți-ar fi ajutat foarte mult…

De data asta, Ionel nu ştia unde ținteşte Maria:

– Biberoanele?… întrebă el ofensat.

– Nuuuu… Tic! El ți-ar fi ajutat. După ce i-ai fi dat ranița, poate că te-ar mai fi luat din când în când în spate.

– Ha, ha, ha! făcu Ionel strâmbându-şi fața. Ce spirit! Păcat că n-a adus Dan cu el praful de scărpinat…

– Cine ți-a spus că-i un spirit?

Lucia, încredințată pe deplin că ultimul punct va trebui scos din orice program de popas, opri cearta tradițională printr-o veste, la urma urmei nu prea veselă:

– Mai aveți cinci minute!

– Numai cinci minute?! se prefăcu Dan foarte mirat. Ăstora nu le-ar ajunge nici cinci secole ca să-şi termine sfada…

Până şi Lucia schiță un zâmbet, dar nu uită să rectifice cu un aer sever:

– Cinci minute până la plecare! Leneşilor!

– Poate că n-ar strica să le folosim mai bine, spuse Dan. De pildă… să mai îmbucăm ceva. Atâta drum în față…

– Trei bucățele de zahăr fiecăruia şi…

Făcu o pauză forțată ca să-l ațâțe pe Dan.

– Şi? se interesă cam bănuitor cel flămând…

– Şi… calorii din sursă directă, îl potoli Lucia.

– Dragă Lucia, te-aş ruga să hrăneşti cu mai multă lumină un biet netot. Stau prost cu inteligența…

– Probabil… oftă ea. Lumină ai vrut, lumină vei avea. Poți să te tot saturi de razele soarelui. Şi dac-ai fi asemenea Lycossei de Narbona, nu te-ai hrăni decât cu soare…

– Dacă ar avea inima neagră… îndrăzni Dan.

– Nu! îl opri Lucia. E o arahnidă celebră. Are pântecele negru: tarantula cu pântecele negru! Nu inima…

– Mă gândeam că ar fi putut semăna cu tine…

Lucia îl privea aproape admirativ, dar Dan n-o vedea; îşi plimba privirile temătoare pe câmpia largă.

Complet echipați, Ursu şi Victor se apropiară de grupul certăreților.

– Ne-am interesat la un călător, îi înştiință Victor. O luăm pe drumul din stânga. Până la Zănoaga, calea e dreaptă. Acolo iar vom întreba.

– Cale dreaptă?! spuse Dan îngheboşat de greutatea raniței. Mamă dragă! dacă ar trece un tunel prin dealurile astea idioate, aş zice şi eu că-i cale dreaptă. Şi cam cât e până la Zănoaga?

– Vreo cincisprezece kilometri, îl linişti Ursu, înainte de a păşi în fruntea grupului.

– Câââât!?! se înspăimântă Dan, şi căzu jos, frânt, de parcă străbătuse cei cincisprezece kilometri. Asta-i răsplată la lipsa mea de curaj! Dacă aş fi avut curajul să-i dau eu primul, lui Ursu, poverile… aşa cum mi-a trecut prin cap de la început… Acum m-am convins, Ionel… Eşti foarte curajos!

– Haide, nu te mai tângui! îl îmboldi Maria. Pot să te mai ajut şi eu. Ce vrei să-ți duc?

– Asta mă apasă cel mai greu… răspunse Dan arătându-i un obiect. L-am uitat aseară în buzunar. E cel mai bun brici de frizerie. Mamă dragă, o singură scăpare mai am…

– Ştiu eu ce vrei să spui, îl imită Maria: „Să-l folosesc la gâtlejul meu…”

– Mamă dragă, ce perspicacitate! N-ai nimerit-o! Nu. Dacă pleacă Petrăchescu la vânătoare, rămân viu…

– Adică vrei să înapoiezi briciul lui Petrăchescu? îl luă Maria în serios.

– Tot n-ai nimerit-o… El e singurul client al frizerului. Dă, Doamne, să plece!

Dan şi Maria încheiau şirul. Primul căuta din răsputeri să-şi potrivească pasul după ritmul energic al fetei cu păr de cărbune. Şi tocmai când reuşi isprava, Maria se opri pentru a râde în voie.

– Merită! se înfurie Dan. La bancurile mele se râde cu întârziere… Nu vrei să mai faci ceva provizii?

– Iartă-mă, Dan. Nu mă gândeam la bancul tău. Mă gândeam la Higiena. Mi-a povestit tata, într-o seară, despre Figaro. Îl simpatizează teribil…

– D-aia se rade acasă… Nu, Maria, nu râde… De câte ori nu i-am reproşat tatii că şi-a ales meseria asta tâmpită. Şi mereu mi-a răspuns că şi-ar alege-o şi a doua oară. Şi-a făcut el un fel de filosofie. Zice că un om când se rade îşi leapădă o parte din tristețe sau de supărare, că măcar câteva minute după ce-şi rade barba se uită la lume mai senin şi i se pare viața mai proaspătă. Aşa spune el… Şi îşi închipuie că e un fel de apostol al veseliei şi-al bunei dispoziții… Dar eu cred că toată filosofia lui e o scuză în care a început să creadă…

Dan îşi potrivise temeinic pasul după Maria. Criza, care la un moment dat îl sufoca, dispăruse ca prin farmec. Amândoi mergeau voiniceşte. Urcau nişte dâmburi domoale. Calea trecea prin crânguri de alun cotropite de tot felul de păsăruici. Încetul cu încetul, uitară amândoi gândurile de-acasă. Îi subjugase melodia aceea a dimineții pe care o cânta tot crângul. Maria închidea din când în când ochii pentru a-şi imagina o orchestră ciudată, compusă din mii de instrumente: păsări şi frunze, care se supuneau unui dirijor nevăzut. Se vedea cum îşi mişcă, vioi, căpşoarele, toate odată: la stânga, la dreapta, sus, jos, mii de păsăruici în fracuri şi rochii de seară, ca rândunelele şi graurii, şi

milioane, milioane de frunze, vibrând toate în acelaşi ritm. Dar de ce ținută de seară?… Era cristal şi dimineață…

Dan o ocoli pe Maria, tăcut, respectându-i visarea. Se simțea în formă. Chiar grăbi pasul şi-i ajunse din urmă pe Lucia şi pe Ionel.

– Ei, inventatorule! Aha!… V-ați pus capul la priză solară?… Să nu nimeriți în vreo pată… şi cu inferioarele în vreo groapă…

Şi trecu mai departe, tot cu capul ascuns între umeri, pentru a nu tulbura contactele inteligenței.

Ionel şi Lucia îl priviră în treacăt. Îi preocupa prea mult o anumită problemă pentru a mai fi atenți la ce se întâmplă în jurul lor.

– Zău, Lucia… reluă Ionel. M-au trecut năduşelile tot gândindu-mă la eventualitatea asta, şi altă soluție nu există! E inutil să-ți mai bați şi tu capul. Absolut totul e pentru această soluție!

– Cu Victor ai discutat? întrebă Lucia îngrijorată.

– Am discutat, răspunse Ionel fără ezitare. Am vrut să vorbesc mai întâi cu tine, dar nu ştiu cum s-a făcut…

– Nu trebuie să te scuzi. Spune mai bine ce crede Victor. Sau vrei să-l întreb eu?…

– Nu-i nevoie, Lucia. Victor are exact aceeaşi părere. Mi-a dat imediat dreptate…

– Şi eu cred că e singura soluție, Ionel. Cu cât mă gândesc, cu atât mă conving mai tare. Ai dreptate! Numai despărțindu-ne în două grupuri putem asigura succesul expediției, sau, în cel mai rău caz, întoarcerea tuturor acasă. Zău, Ionel! Meriți toate felicitările…

– Lasă, Lucia… se apără Ionel. Nu e cazul să faci caz de ideea asta. Oricine putea s-o descopere. În clipa de față, ideea nu mai este a mea. E a noastră, a tuturor.

– Totuşi…

– Nu. Lucia! spuse Ionel sentențios. E ideea tuturor, aşa cum aparatele au devenit ale noastre, ale tuturor. Gata! Mai bine să ne gândim la alte probleme, încă nerezolvate. Cum să facem cu alegerea conducătorului expediției?

– Ca să fiu sinceră, îi mărturisi Lucia, m-am gândit foarte mult la Victor.

– Eu mă gândeam că şeful expediției trebuie să fie… cineva cu preocupări ştiințifice, cu…

– Exact! întări Lucia. Şi în plus, Victor are darul de a convinge şi de a te face să te simți aşa cum eşti… Dar acum mă gândesc că ai putea să fii şi tu. Ideea asta a ta e extraordinară… Zău, Ionel! Acum mi se pare simplă: în loc de un grup, două: unul în peşteră, altul în afară; legătură permanentă prin telegraf… Oul lui Columb! Dar eu cred că face mai mult decât o mie de aparate tefefe…

– Iar începi să exagerezi? Te rog să faci abstracție de mine, ba chiar îți ordon!

– Stai, că încă nu eşti şef, râse Lucia. Şi mai e ceva care îmi dă ghes să te propun. Zău, Ionel… Îmi place că nu-ți mai dai ifose. Uite, chiar acum mă duc să vorbesc cu Victor.

Protestele lui Ionel nu mai avură puterea s-o oprească pe Lucia. Ba chiar îi iuțiră paşii. În câteva minute îl ajunse pe Victor. Deşi obosită de alergătură, cu respirația cam neregulată, izbuti să țină pasul cu el. Îşi încetini şi Ursu mersul, şi deodată se pomeniră toți trei alături.

– Am o idee! spuse brusc Lucia.

– Numai una? se prefăcu Ursu posomorât.

– Una şi bună! accentuă Lucia. Ce-ați zice dacă l-aş propune pe Ionel şeful expediției?

Ursu se pomeni că fluieră a uimire, şi poate pentru prima dată în viața lui căută privirile Luciei:

– E o chestie de-a lui Dan… fără praful ăla?

– N-am vreme de glume! îl repezi Lucia. Am fost cât se poate de serioasă…

– Atunci mai bine l-am fi luat pe Tic cu noi! se înfurie Ursu. Ca să fac o contrapropunere în acelaşi stil…

– Ți-am spus că nu glumesc!

– Adică aş putea să te propun şi pe tine… îşi revărsă Ursu tot năduful.

– În orice caz nu un… urs, se enervă Lucia. Tare-mi stătea pe limbă alt cuvânt… Şi de ce crezi dumneata că un om nu se poate schimba?

– N-am spus aşa ceva, se apără Ursu. Un om sigur că se poate schimba, dar Ionel e încă un copil. Copilul mamei…

Ca să-l potolească, sau pentru că nu mai putea răbda atâta împotrivire, Lucia explodă. Dar explozia ei, tunătoare şi neîntreruptă, era totuşi foarte logică: vorbi despre aparatele lui Ionel, despre ideea

explorării peşterii în două grupuri, găsită de Ionel, despre modestia lui… „M-a obligat să nu spun nimănui că el a venit cu ideea despărțirii…” Şi în concluzie:

– Eu cred că am putea să-l alegem şef… ca o răsplată, ca o încercare, ca o recunoaştere, termină ea într-o suflare.

Victor nu spuse nimic, nu-i scăpă nici măcar un gest, care ar fi putut să-i trădeze gândurile. Numai când îl văzu pe Ursu încruntându-se şi gata să urle, interveni categoric:

– Stai! N-ai niciun drept să te amesteci!

– Ba am! Am o mie de drepturi, nu unul! Şi nici nu e vorba de drept!

– Se poate, spuse Victor. De aceea: *te rog!*

Ursu nu mai zise nimic. Dar țâşni de lângă ei şi se lăsă purtat până în depărtare de paşi furioşi.

Lucia îi ceru lui Victor lămuriri, dar Victor îi răspunse ridicând neputincios din umeri.

– Nu-l mai înțeleg pe Ursu, se plânse fata. De când s-a făcut atât de ranchiunos?… Şi de ce?… Şi nici pe tine nu prea te înțeleg, Victor. Altădată te-ar fi bucurat asemenea veşti, mai ales atitudinea lui Ionel…

– N-aş fi sincer dacă ți-aş spune că sunt bucuros… dar sunt de acord să facem o încercare…

Lucia era şi intrigată şi nedumerită:

– Dumnezeu să vă înțeleagă… Totuşi… îmi pare bine că eşti sincer cu mine, Victor. Şi mă obligi să fiu şi eu la fel. Nu mi-aş fi închipuit că o problemă de şefie poate tulbura un om în asemenea hal…

– Nici eu nu mi-aş fi închipuit! răspunse sec Victor.

Lucia încetini anume pasul pentru a-i da a înțelege lui Victor că i-a spus tot ceea ce avea să-i spună. Şi cât de bucuroasă fusese cu câtva timp înainte! O durea inima, fizic. Tocmai Victor şi Ursu! Oamenii cei mai… Uuuuh!

Victor îl ajunse pe Ursu, sau poate Ursu se lăsase ajuns. Multă vreme merseră cot la cot, muți, fără să se privească. Nu vedeau nimic, nici în dreapta, nici în stânga. Mergeau cu capul plecat, nu se uitau decât la drumul pe care călcau paşii lor. Tristețea şi amărăciunea îi asemăna pe amândoi. Şi deodată înțeleseră că se îndepărtaseră prea mult de ceilalți. Nu se mai zărea nimeni în urma lor Se opriră amândoi şi abia atunci Ursu dădu frâu liber mâniei care clocotea în el:

– Cum poți să tolerezi asta? E o mişelie!

– Nu ştiu, Ursule, dar nu vreau să greşesc. Poate că Ionel crede sincer că e ideea lui…

– Ionel!! îşi reluă Ursu atacul. O mie de frunze dac-ai amesteca, şi printre ele şase de-ale noastre, Ionel ți le-ar alege în trei secunde. Ştii tu bine ce crede… Ştii tu ce vrea…

– Ursule! Ce se poate întâmpla cu cineva care ajunge conducător, fără să merite? Eu cred că sunt două posibilități…

– Una singură! se opuse Ursu. Să fie aruncat jos!

– Ce rău îmi pare că nu te-ai liniştit! spuse Victor cu toată sinceritatea. Mi-ai fost de mare folos.

– Nu pot, Victor, dar… uite! Îți jur că o să încerc.

– Ți-am spus că sunt două posibilități, Ursule. Poate chiar trei: ori va ajunge să merite cu adevărat conducerea… ori îşi va da seama că n-o merită… ori vor înțelege alții că n-o merită… Aşa cred eu…

– Adică tu accepți?! se înspăimântă Ursu.

– Da!

– Fă-mă să înțeleg mai bine, te rog. Mi s-a înnegrit capul… Nu ştiu ce am…

– Uite ce cred eu!… Ionel ține morțiş să fie ales conducătorul expediției. Poate că asta îi va prinde bine, poate că-l va schimba, cum crede Lucia. De unde ştim noi că şefia asta, pe care o doreşte atâta, nu-l va deschide, nu-l va încălzi, nu-l va apropia de noi?… S-ar putea să fie şi pe dos… dar eu cred că orice s-ar întâmpla, va fi spre binele tuturor, nu numai al lui Ionel. Acum înțelegi?

– Nu!

– Eu aş da dracului toată povestea asta, Ursule. Zău că luând-o aşa ca problemă n-are absolut nicio importanță. Oricum, vom veghea toți la bunul mers al expediției. Şef, neşef, nu contează. Nimeni nu poate impune idioțenii… Mă gândesc numai la Ionel… Poate că-i va prinde foarte bine experiența…

– Adică tu nu-l urăşti deloc? Nici măcar nu-l dis…

– Nu! Îți jur, Ursule… Doar simt că mă doare ceva. Atât. Aş vrea să fie un băiat bun, ca tine, sau ca Dan…

Ursu se înduioşă într-o clipă:

– Iartă-mă, Victor… Îți mulțumesc.

În fund se zărea Zănoaga.

Capitolul IX

1

La podul de piatră, la cel de al doilea pod, stăteau abătute două ființe. Fiecare la un capăt al podului. Doamne! cum li se mai asemăna soarta! Amândouă erau triste, nenorocite, izgonite… Țângulică fusese gonit de nenumărate ori, cu răutate, de stăpânul lui. Şi nu o dată îi şuieraseră pe la ureche pietre veritabile. Bineînțeles, cățelul ştia că dacă stăpânul lui ar fi vrut cu orice preț să-l ochească, nu i-ar fi scăpat nici vârful cozii, nici cea de a treia bulină cafenie de pe urechea dreaptă. Cine cunoştea mai bine decât el tirul infailibil al marelui maestru!… Dar, oricum, să azvârle după el! Asemenea insultă nu mai primise, ehehehei! de când!

Iar Tic… Povestea lui e bine cunoscută. De fapt, când moş Timofte ajunsese la casa cu cerdac şi iederă, prichindelul era sculat, îmbrăcat, înfuriat, distrus şi nenorocit. Altruist din fire, căută imediat un țap ispăşitor, şi părându-i-se lui că Țângulică seamănă întrucâtva cu animalul căutat, îşi revărsă năduful asupra lui: De ce n-a dat alarma? De ce n-a fugărit cocoşul pe sub geamuri ca să-i audă cucurigul? De ce n-a provocat motanul la bătaie, ca să iasă tărăboi chiar la ivirea zorilor? De ce n-a avut curajul să sară pe geam şi să-i latre la ureche, că doar geamul fusese deschis toată noaptea? De ce a tăinuit plecarea Mariei?… De ce? De ce?… Cățelul, săracul, nu mai ştia ce să creadă. De câte ori făcea asemenea fapte era pedepsit, fără milă, chiar de cel care-l jignea acum. Ce vină avea el dacă stăpânu-său răsturnase toate obiceiurile fără să-l înştiințeze?

Prichindelul foarte ciufulit simțea protestele grave ale cățelului, dar nu voia deloc să le accepte. De-aceea trecu la pedepse şi nu uită să-şi laude indulgența, pentru că în loc de zece pedepse, cât ar fi meritat, cățelul primi una singură: să rămână acasă!… Mai bine moartea! gândi javra nenorocită, şi folosi un întreg cortegiu de sisteme, învățate tot de

la stăpânul lui, pentru a-l îndupleca: se tângui, se linguşi, se gudură, se prefăcu nepăsător, vesel, temerar, se oțărî, se repezi la el. În zadar. Ba se alese şi cu câteva insulte dureros de vulgare. Nu-i rămânea să facă altceva decât ceea ce făcuse şi stăpânul: se gudură pe lângă moş Timofte, care apăruse în fața casei. Şi primi drept răspuns un semn din ochi, un semn de complicitate care-l linişti într-o secundă. Se duse imediat în cuşcă şi se aşeză grav, cu botul pe labe. Iar când Tic se despărți de moş Timofte şi porni în goană pe urmele cireşarilor, ieşi frumos din cuşcă, ieşi frumos pe poartă, adică îşi scoase numai capul, frumos, şi privi după stăpânul lui. Când crezu că a ajuns destul de departe: după el! Presto!

Prima greşeală a lui Țângulică fu aceea că, în loc să se strecoare pe lângă garduri, mergea chiar pe mijlocul drumului. Tic îl zări imediat, îl batjocori bine şi-l alungă. A doua greşeală o făcu pe şosea. Deşi mergea prin şanț, pentru că se învățase minte, în momentul când auzi un zgomot neobişnuit, îşi înălță curios capul şi-şi văzu stăpânul întins cât era de lung în praful drumului. Crezând că s-a întâmplat ceva grav, alergă repede acolo spre ajutor. Tic se împiedicase de o piatră şi căzuse, el care putea să alerge prin cea mai deasă pădure fără să atingă creanga unui copac. Şi mai era şi un martor! Chiar cu piatra care-l trântise aruncă în Țângulică. A treia greşeală o făcu la barieră. Nişte jigodii scârboase încercară să se grozăvească față de el, adică îl încolțiră cu gândul de a-i găuri şi smulge blana, şi el n-avea altă apărare decât să bage zâzanie între ele. Şi începu o bătălie între javrele de la barieră cum nu se mai pomenise. Tic azvârli cu pietre a doua oară, dar aici mai exista o scuză: poate că ochise în luptători, nu în arbitru. Insultele îi erau însă adresate lui şi mai ales acel: „Huuuuuoooo! javră mizerabilă! Acasă, în cuşcă, măgarule!” nu era pentru bătăuşi, pentru că bătăuşii, în mod sigur, nu aveau casă, sau dacă aveau casă nu aveau cuşcă… Şi i s-au mai întâmplat câteva mizerii grele, dar tot a ajuns până la urmă la al doilea pod.

Aici tristețea, jalea şi mila se năpustiseră toate asupra prichindelului. Nu mai era nevoie de nicio vorbă, de niciun gest. Cățelul îl simți imediat. Într-o clipită fu lângă el. De astă dată, stăpânul său se lăsă cotropit de altruismul cel bun:

– Ce facem acum, răule, încăpățânatule? Pe unde-o apucăm? La dreapta, la stânga? Unde?

Se uită şi Țombi cu priviri nesigure spre un stâlp cam nesigur, care încremenise cu brațele întinse. Mişcă şi el capul, a nedumerire, ca stăpânu-său. Țângulică nu era chiar întruchiparea perfecțiunii pentru întreg neamul canin. Avea multe calități, mai ales inteligența lui, într-adevăr fără egal, în schimb îi lipsea aproape cu desăvârşire mirosul; nu şi-l antrenase niciodată, considerându-l prea comun şi prea specific câinesc. Prichindelul îl acceptase însă aşa, de la început, şi nici nu-i reproşase defectul… aiurea! defect!

– Ce ne facem, Țombi? Nu vezi că nu-i nimeni să ne ajute?

Țombi se deghiză totuşi pentru câteva clipe în câine polițist, dar numai de formă, ca să nu se creadă că n-ar fi interesat în găsirea drumului bun, pentru că mirosul lui avea doar trei direcții: motanul, mâncarea şi Tic.

– Ei! Ai găsit ceva? îl întrebă nerăbdător Tic.

Mutra cățelului era atât de dezolată, încât ciufuliciul nu mai insistă. Şi cum stăteau amândoi la capătul podului, abătuți şi nenorociți ca nişte cerşetori de multă vreme nemiluiți, deodată li se păru că se aude un zgomot în depărtare. Într-adevăr, în zare, se vedea ceva: un nor de praf. După vreo cinci minute de groaznică aşteptare se zări şi căruța, iar după alte cinci minute căruța se opri lângă ei.

– Bună ziua! spuse Tic, însoțindu-şi vorbele cu un gest foarte politicos. Nu ştiți dumneavoastră ce drum duce la Peştera Neagră?

– Nu cumva vrei să mergi acolo? îl întrebă la rândul său moşneagul din căruță. Păi acolo-i departe, bre. Hai, suie-te, suie aici, să te duc la oraş, că te-o fi căutând mumă-ta cu toți vecinii. Hai, hai!

Puştiul o sfecli, timp de o clipă, pentru că imediat îi veni ideea salvatoare:

– Cum o să mă duc la peşteră?… Nuuuuu! Am pus rămăşag cu fonfăitul de văru-meu, pe trei kile de caise şi pe doi pumni. Eu am zis că-i drumul din dreapta, el zice că-i ăl din stânga…

– Ai cam câştigat, spuse moşul destul de mirat de amănuntele pe care i le dădea prichindelul. Mă găinărelule! Nu cumva…

– Nu, moşule! se grăbi Tic. Da' de unde!… Vas' că o iau prin dreapta… Mulțumesc…

– Suie-te, bre, în căruță, şi hai acasă, n-auzi?

– Aud foarte bine! îi răspunse Tic îndepărtându-se. Dar n-am să mă întorc de dragul matale în oraş. Ce, crezi că tata e atât de răutăcios ca matale?

– Du-te sănătos, pezevenchiule! îl afurisi moşul în felul lui, şi un zâmbet îi miji sub mustață.

– Dar o iau pe drumul din stânga! îi mai spuse prichindelul şi apoi îi arătă limba.

Nu limba îl supără pe moşneag, ci faptul că puştiul îi mirosise minciuna.

– Da' cin' te-a făcut, bre, aşa de isteț? Ia uite, domnule!

– Apoi abia acum am aflat drumul adevărat, se crezu dator Tic să-i răspundă moşului şi-o luă pe drumul din stânga.

2

Zănoaga era o scobitură adâncă şi prăpăstioasă, ca o coajă de ou, înconjurată de stânci pleşuve şi cristaline, precum constatase Ionel. Iar după calculele Luciei, altitudinea buzelor stâncoase şi a platourilor din jur se apropia de 1200 de metri. Era altitudinea la care se întâlneau frățeşte fagii şi brazii. Ca şi brazii, fagii din părțile Zănoagei erau înalți şi drepți şi cu crengile dispuse simetric. Numai culoarea albă a scoarței, culoarea norilor de dimineață, şi frunzişul lat îi deosebeau de brazi.

Cireşarii poposiră într-un luminiş cu iarbă mătăsoasă. Acolo îşi lăsară poverile, acolo prânziseră, un prânz îmbelşugat, gătit la repezeală din alimente reci, dar pe care foamea şi iuțeala celor două gospodine îl ridicaseră la rangul de rafinament gastronomic. În apropiere se auzea susurul unui pârâiaş; termosurile se umplură repede şi se goliră şi mai repede, şi iar se umplură, dar de astă dată pentru a se filtra şi a se gusta cu picătura de către Lucia şi Ionel, care trăgeau îndărătnici elasticul unei savante dispute ştiințifice. Fiecare trăgea, cât putea, de capătul său, aşa că până la urmă apa deveni „feruginoasă-gazoasă", pentru a-i mulțumi pe amândoi.

Încântați de marea lor descoperire ştiințifică, dar mai încântați de atitudinea pe care-o avuseseră față de descoperire, o băuseră cu plăcere nebună. Îndestulați, foarte obosiți, cireşarii se întinseră pe iarbă, după ce, bineînțeles, desfăcuseră şi aşezaseră păturile sub privirile de Argus ale Luciei. Odihna era absolut obligatorie, ca orice lucru foarte plăcut. Un ceas şi jumătate nimeni n-avea voie să se mişte de pe pătură, dar nici n-avea voie să mai rămână o secundă după semnalul ceasului deşteptător… căruia Dan îi şi pusese gând rău. Nimeni nu crâcni împotriva regulamentului… numai Ursu părea puțintel neliniştit. Aceasta era impresia Luciei, care hotărî în sinea ei să-l supravegheze foarte strict. Îi era teamă să nu părăsească pe furiş poiana. Din fericire, Ursu îşi aşeză pătura chiar pe marginea Zănoagei, şi astfel Lucia răsuflă uşurată. Ca să părăsească poiana ar fi trebuit să sară peste ceilalți, ceea ce, fără îndoială, ar fi atras atenția cuiva. Altă cale de evadare nu avea, pentru că în partea cealaltă zăcea, neîndurătoare prăpastia.

Mai târziu, Lucia se blestemă amarnic că nu urmărise niciodată acrobațiile lui Ursu, celebre în tot oraşul. De unde să ştie ea că două cluburi sportive trimiseseră emisari în orăşel pentru a-l „culege” pe campionul şcolar de gimnastică? Trecuseră doar câteva minute de la semnalul de odihnă generală şi obligatorie, şi Lucia, hotărându-se să-i ceară un sfat lui Ursu, de fapt vrând să se convingă că e la locul lui, nu mai văzu decât pătura pe buza prăpastiei. Spaima o paraliză câteva clipe… Nu cumva?… Această ezitare îi fu fatală. Când se duse apoi cu Victor la locul cu pricina pentru a privi împrejurimile şi străfundurile, nu mai zări nimic, nici urmă de Ursu.

– Păcat… îi şopti Victor. Am fi asistat la un spectacol extraordinar…

– Ce vrei să spui?

– Nu l-ai văzut niciodată pe Ursu făcând exerciții la bară sau trapez?

– Nu! Şi-mi pare foarte rău… dacă e aşa cum vrei să se subînțeleagă…

– Eu cred că Zănoaga asta n-a văzut de când e ea, nici pe vremea maimuțelor, dacă au existat vreodată pe aici, o mai grozavă demonstrație de acrobație.

Lucia era cât pe-aci că caute dovezi sau argumente pro sau contra existenței antropoidelor, dar îşi aminti că abia a început programul de

odihnă obligatorie, şi mai ales că e responsabilă cu îndeplinirea programului.

Victor nu exagerase deloc când imaginase spectacolul acrobatic al lui Ursu. Vlăjganul îşi făcuse planul de evadare în timp ce-şi potrivea pătura şi nu căuta decât un moment de răgaz, pe care îl provocase el, aruncând o pietricică undeva lângă Lucia şi obligând-o să caute mirată prin iarbă. Nu-i trebuia mai mult. Se împinsese, încet, fără zgomot spre buza prăpastiei, îşi încârligase vârful piciorului drept într-un ciot de pe margine şi… dispăruse în prăpastie. Exact în clipita când toată greutatea corpului se lăsase în vârful agățat de ciot, prinsese cu brațul stâng trunchiul unui brad, iar când piciorul drept se eliberase din ciot şi corpul începuse să coboare încet, atârnat în puterea de câteva clipe a brațului stâng, piciorul odihnit întâlnise sub talpă creanga pe care o căuta. Ursu răsuflase uşurat. Tot greul fusese trecut. Şi încă fără să se fi dat alarma! Restul era un joc de copil. Îşi făcuse vânt şi se prinsese de creanga altui brad, sărise apoi în altul, apoi în altul, şi iarăşi, până ajunsese în partea cealaltă a Zănoagei, chiar în clipa când Lucia şi Victor se opriseră pe pătura lui. Niciunul nu văzuse semnalul de despărțire făcut de Ursu de pe marginea cealaltă a Zănoagei, pentru că numai acolo nu se uitau. Îl căutau pe muchia cea mare, printre brazii de pe coasta abruptă, printre ierburile şi bolovanii din vale, dar în fața lor, peste prăpastie, la vreo treizeci de metri depărtare, nu-şi închipuiau că poate să fie.

După ce mai fâlfâi o dată din mână spre locul de popas, Ursu porni în recunoaştere. Îşi luă mai întâi câteva puncte de reper, ca să evite orice întârziere la întoarcere, apoi dibui o cărăruie de multă vreme neumblată, precum dovedeau iarba şi florile care se lăfăiau în mijlocul ei. Foarte capricioasă şi nestatornică, potecuța îl ameți cu ocolurile ei. Cum întâlnea un fir de apă pe care şi un copil l-ar fi sărit, cum făcea un ocol de vreo douăzeci, treizeci de metri; la orice colț de stâncă ieşit afară printre copaci, alt ocol lăbărțat; se întâlnea cu un dâmb care putea fi urcat din două, trei salturi, iar cotea speriată pe la poalele lui. Şi Dan ar fi disprețuit o asemenea potecă. Argumentul părându-i-se hotărâtor, părăsi poteca mofturoasă luând-o de-a dreptul la vale.

Drumul ales de Ursu, la început uşor, ca o suprapunere de mici platouri, un fel de trepte late şi blânde, deveni, pe măsură ce cobora, un

adevărat chin. Arborii, bolovanii, suişurile şi coborâşurile neaşteptate, pârâiaşele, crăpăturile nenumărate, toate deveneau obstacole sâcâitoare, care nu-l lăsau nicio clipă să răsufle în voie. Mai că începea să regrete abandonarea cărăruii… Oare de când nu mai călcase picior de om prin acele locuri?… Întrebarea îl trezi pe Ursu. Până atunci nu-l preocupase nimic altceva decât înaintarea lui, nu căutase nimic altceva decât locuri sigure în care să poată pune piciorul şi puncte de sprijin pentru brațe. Când îşi lăsă privirile să alerge în voie se minună de frumusețea şi bogăția peisajului. Parcă era o întrecere între culorile şi miresmele florilor, şi sub scoarța de frunze uscate roiau tot felul de gângănii multicolore. Fără să stea pe gânduri, culese cele mai frumoase şi mai neobişnuite flori, şi despărți de frunzişul uscat câteva gângănii ciudate, cum nu mai văzuse până atunci. Mai ales o rădaşcă uriaşă, cu colți cât degetul şi cu un corn în mijlocul lor. Tot culegând „podoabele” cu care voia s-o îmbuneze pe Lucia, la întoarcere, Ursu se pomeni deodată în fața unei cărări. Abia se deosebea printre ierburi şi bolovani. Era cărăruia pe care-o părăsise. Întâlnirea neaşteptată îl încălzi, îi strecură în suflet o undă de duioşie. Parcă ar fi regăsit un vechi prieten. Îşi continuă drumul pe cărăruie la vale, şi fusese inspirat apucând noul drum, pentru că întâlni la un cot o aglomerare de stânci care-i furniză în câteva minute o adevărată colecție de roci. Gata! Nu-i mai era teamă de Lucia! Cu bogățiile pe care le avea în buzunare şi-n mâini putea să-şi cumpere toate libertățile… sau evadările. Mai rămânea să facă o ultimă recunoaştere de jur împrejurul regiunii şi pe urmă putea să se întoarcă la Zănoaga.

De multă vreme căuta Ursu copacul care să-i înlesnească recunoaşterea. Îl găsi într-un luminiş, cam departe de locul de popas. Era un fag uriaş care-şi întrecea toți frățânii dimprejur. Nici nu-şi dădu seama când ajunse în vârful lui. Îşi roti încet ochii: nu afla în toată regiunea un loc mai bun pentru recunoaştere. Apoi începu, meticulos, atent, încordat, fără grabă, să cerceteze punctele cardinale.

Spre nord se ridica bariera munților: stânci pleşuve sau împădurite, colți ca nişte crenele, gheburi încordate ale unor giganți plumburii. Undeva, la poalele unui con uriaş, trebuia să fie intrarea în peşteră. „Cel mult zece kilometri”, gândi Ursu. Retrăgându-şi privirile din munți, descoperi, la vreo doi kilometri de locul unde se afla, o scobitură ca o

corabie. Era Zănoaga. Locul de popas nu se desluşea bine din cauza arborilor care-l acopereau ca o pavăză. La dreapta şi la stânga, pădurea era atât de deasă, încât nu se putea deosebi nimic. Numai copaci, copaci, copaci. Doar undeva în zare, spre dreapta, cercetaşul ghici, urmărind nesiguranța reliefului, o vale adâncă şi deci existența unei ape. Îşi întipări bine direcția, apoi îndreptă privirile spre vale, spre regiunea pe care o străbătuseră cireşarii. Valea se vedea ca-n palmă, până la al doilea pod de piatră, pe care mai degrabă îl ghici decât îl zări. Se vedea şi panglica şerpuitoare a drumului, alături de panglica argintie a apei şi cărarea care urca la Zănoaga…

Cercetaşul îşi încordă subit privirile. Parcă zărise un punct pe drumul care urca la Zănoaga. Era un punct mişcător, parcă înainta o gânganie. „Un călător”, gândi el, dar nici nu-şi termină gândul că tresări din nou. În urma punctului mişcător parcă se mai zărea un punctuleț, tot mişcător. Simți cum se strecoară în el o nelinişte stranie. Îşi încordă aprig privirile, fixându-le asupra celor două puncte. Mai bine de un minut nu-şi dezlipi ochii de pe ele.

Poate că a sosit timpul să se afle că, în privința vederii, Ursu era un adevărat fenomen. Profesorul de astronomie i-o încercase într-o noapte, punându-l să descopere, aşa cum fac arabii, vestita stea Alcoor, lângă Mizar, la îndoitura oiştei Carului Mare. Numai respectul față de pedagog îl oprise pe Ursu să râdă: steaua se vedea foarte limpede. Cea de a doua încercare se făcuse după un adevărat ritual. Trebuia să descopere, în Crucea Nordului, la capătul unui cadrilater care o cuprindea şi pe Deneb, cea mai frumoasă stea din Lebăda, o stea foarte mică, numită 61-Lebăda, una dintre cele mai apropiate de sistemul solar. O deosebise şi pe aceasta, fără nicio greutate. Încercarea se sfârşise prin descoperirea unei alte celebrități a firmamentului, supermobila Mira Cetti, aflată atunci între poziția a şasea şi a şaptea. Profesorul rămăsese de-a dreptul uluit: într-adevăr, vederea lui Ursu era cu totul ieşită din comun. Puțini muritori se puteau lăuda cu o astfel de vedere.

Cercetaşul îşi obosi ochii până la lacrimi şi ceea ce zări i se păru de o mie de ori mai grav şi mai important decât faptul că descoperise într-o singură noapte cele mai celebre podoabe ale lumii stelare.

Gonit de descoperirea de ultimă clipă, Ursu ajunse într-o suflare la Zănoaga. Părăsiții se sculaseră doar de câteva minute şi se constituiseră

imediat într-un tribunal imparțial şi sever. O clipă să mai fi întârziat şi pedeapsa ar fi fost hotărâtă în contumacie. I se dădu dreptul la apărare… şi Ursu începu să scoată din buzunare, din cutii şi cutiuțe, tot ceea ce adunase în cutreierul său. Nu rosti niciun cuvânt. Numai energia şi îndărătnicia Luciei opri o aprigă încăierare în apropierea tezaurului adus de evadat. Spiritele se liniştiră repede, fuga lui Ursu fu uitată, sau poate trecută sub tăcere, ba se pomeni şi cu câteva elogii, hai să zicem: laude, şi parcă recunoscuse şi vocea Luciei… Atmosfera fiindu-i prielnică, Ursu îndrăzni să ceară o porție suplimentară de hrană.

– Nu mai poți răbda? îl întrebă Lucia cu destulă bunăvoință în glas.

– Nicio secundă! supralicită el. Dacă ai şti cât m-am chinuit până am găsit rocile! Am scobit tunele, zău… Şi floarea aia albastră ca un clopoțel… Era să-mi rup gâtul…

Lucia se văzu nevoită să cedeze stăruințelor şi-i scoase, din ranița pe care tot el o purta, un pachețel cu hrană rece. I-l dădu cu inima îndoită, dar i-l dădu…

– Poate mai găseşti unul…

– Gata! se încăpățână Lucia.

Era un „gata!” definitiv şi Ursu se retrase. Dar mai era Maria! Tocmai se oprise în fața lui.

– Mie ce mi-ai adus? îl judecă ea.

Era jale! Nu oprise nimic pentru Maria. Tot ceea ce culesese se afla pe pătura din fața Luciei. Căută în buzunare, dar nu găsi nimic. Nicio pietricică, nicio frunzuliță…

– Nu mi-ai adus nimic… se întristă Maria.

Ursu reveni ca prin farmec. Chiar se învioră:

– Ți-am adus ceva!

– Ce? Unde e? Arată! Dă-mi!

– Acum nu pot… îi făcu el cu ochiul. Aşteaptă până deseară… Cam pe la asfințit…

– Ahaaaa! Te-am priceput… Nu vrei să recunoşti că m-ai uitat… şi-ți închipui că până deseară o să găseşti ceva în drum… Nu m-am aşteptat la asta, nesuferitule!

– Zău, Maria… Dacă-ți spun… Crede-mă…

– Nu te cred! Nu te mai cred!

– Atunci… Te rog să-mi dai ceva de mâncare… Poate ți-a mai rămas…

Maria rămase cu gura căscată. Era ultimul lucru la care s-ar fi aşteptat:

– Eşti nebun?!… Sau poate n-ai mâncat? Sau cine ştie?…

– Ai ghicit!… Sau: *cine ştie?*… Spune-mi! Ai?

– Am o coajă de pâine, dacă-ți ajunge… Şi mi se pare că mai am o roşie… şi nişte brânză… Şi un „adio”…

– Grozav! dar bucata de „adio” n-o vreau. O primesc deseară dacă ții cu orice chip…

Maria scotoci în rucsac şi-i întinse lui Ursu rămăşițele prânzului, refuzând, ostentativ, să se mai uite la cel flămând:

– Tot Luciei să-i mulțumeşti… Dacă nu ne obliga ea să păstrăm resturile…

– Vă mulțumesc la amândouă… Sunteți fete cumsecade, gospodine, bune, ce mai…

– Ei! Acuma-mi spui? atacă brusc Maria.

– Ce să-ți spun?! se holbă Ursu.

– Aaaaaa! Ai şi uitat?… În cazul ăsta… O să vezi!

– Zău, Maria… se rugă Ursu. Numai… deseară… sau puțintel mai târziu… Poate chiar înainte de asfințit… Acum însă nu pot, pe cinstea mea…

– Mi-e teamă că ai împrumutat şi altele de la Petrăchescu… Foarte bine că nu vrei!

Ursu însă nu-i mai răspunse. Se încruntă, gonind-o pe Maria. Dar nu la ea se gândea. Fața i se lumină repede şi un licăr cald îi trecu prin priviri. O întrebare chinuitoare pierise. Rămăsese numai răspunsul, un răspuns duios.

Când cireşarii părăsiseră Zănoaga, Ursu mai zăbovi câteva clipe: ca să fixeze în altă parte centrul de greutate al uriaşei ranițe. Dar când prietenii dispărură după un cot şi ieşiră din raza vederii lui, sări ca un popândău. Cotrobăi undeva într-o raniță, scoase ceva, şi porni în goană, la vale, pe potecă. Se făcu repede nevăzut printre copaci. După numai două minute se întoarse cu un aer foarte mulțumit, îşi potrivi bagajele cu îndemânarea unui maestru şi păşi vesel, grăbit, pe urmele prietenilor săi.

Îi ajunse, gâfâind, chiar la locul unde poteca se despărțea în două brațe. Dar nu erau singuri. Două ființe neaşteptate le tăiaseră calea: un cioban voinic, sprijinit într-o ghioagă groasă şi noduroasă, şi un ciobănel de vreo zece ani, probabil fecioru-său, sprijinit şi el într-un ciomag. Păreau amândoi, acolo pe costişă, înțepeniți, cine ştie de când, în poziții oblice. În vale, o turmă îşi suna tălăngile.

– Şi care ar fi cel mai bun drum? îl întrebă Dan pe ciobanul cu ghioagă.

Fără să se clintească şi să facă cel mai mic gest, fără să clipească măcar, cel întrebat răspunse domol:

– De… Asta-i după om… Poate că mătăluță ți-ar conveni cel din dreapta… Poate că 'mnealui, şi arătă spre Victor, i-ar conveni celălalt.

Omul era greoi la vorbă, nu se destăinuia cu una, cu două. Lucia voia precizie:

– Drumul din dreapta-i mai lung?

– De… Mai lung!… E un fel de-a spune… Vezi 'mneata?… De aici şi până la fagul ăla prăbuşit de lângă turmă e tot atâta cale ca de la fag şi pân-aici… Ori ziceți că nu-i aşa?

– Asta-i limpede ca lumina zilei… încercă Ionel să imite graiul ciobanului.

Tot fără să se clintească, nici măcar buzele nu i se vedeau mişcându-se, ciobanul răspunse:

– De… Ia du-te dumneata până-n vale la fag şi uită-te 'mneata la ceas şi vezi cât ai făcut… Ş-apoi vino 'napoi, şi uită-te iar la ceas şi vezi cât ai făcut… Nu mai e aceeaşi poveste… Ori ziceți că nu-i aşa?

Ionel, şi odată cu el şi ceilalți cireşari, se simțeau cam înghesuiți. Era firoscos ciobanul, nu un rupe-vorbe cum crezuseră la început.

– Cam aşa e, cum spui dumneata, îi dădu Dan dreptate.

– Ei!… Acu' o să ştiți şi 'mneavoastră de ce noi, aici la munte, nu socotim drumurile după lungime, ci după ceasuri…

– Şi cam cât facem până acolo pe drumul din dreapta? reluă Dan sub o formă nouă vechea întrebare?

– De… Dacă amu soarele-i spre prăvală, eu aş zice că până în amurg ajungeți la Pietroaia… Dacă țineți pasul vârstei 'mneavoastră, se înțelege…

– Şi pe drumul din stânga? întrebă Maria.

– Pe istălalt?… De… Dacă vă-ncumetați la drum… până-n amurg ajungeți la Pietroaia…

– Atunci am putea s-o luăm pe oricare drum, descoperi Lucia. Totuna e…

– De… Cum să nu se poată! Numa' că ăst' din dreapta ocoleşte binişor…

– Şi ăst din stânga? întrebă Ursu.

– De… istălalt e mai anevoios, că urcă mai de-a dreptul.

Cireşarii erau, în sfârşit, lămuriți pe deplin asupra caracteristicilor celor două drumuri care duceau la Pietroaia, la Peştera Neagră.

– Dumneata ce ne-ai sfătui? căută Victor să-l intereseze pe cioban.

Abia atunci ciobanul făcu prima mişcare: îşi mută ghioaga la cealaltă subsuoară:

– De… Asta-i altă poveste… Cine vrea povețe, să le ceară… Ş-aş zice s-o luați pe drumul cel paşnic…

– Nici vorbă că vom apuca pe el! sări imediat Dan. Şi vă mulțumim foarte mult…

Dar ciobanul nu mai avu vreme să răspundă la mulțumiri. Se desprinse fulgerător din pământ, cu tot cu ghioagă, şi alunecă la vale, pentru că oile, simțindu-se neobservate, o apucaseră razna şi ajunseseră la buza unei râpe prăpăstioase. Exact cu aceleaşi gesturi se desprinse din pământ şi puiul de cioban.

– Pe care drum apucăm? întrebă Lucia.

– Parc-am hotărât o dată! se burzului Dan. Pe drumul cel paşnic, pe drumul din dreapta.

– La vot! propuse Lucia. Cine merge pe drumul din dreapta, mâna sus!

Dan se grăbi să ridice mâna, dar constată cu uimire că nu mai avea niciun tovarăş.

Cireşarii îşi continuară drumul spre peşteră, cotind pe poteca din stânga. În frunte, Ursu, fluierând vesel… La urmă, Dan, gâfâind şi bolborosind cuvinte neînțelese… care aduceau a blesteme.

Lângă trunchiul unui copac prăbuşit, la Zănoaga, poposiseră două ființe obosite. Nu trecuse prea multă vreme de când încetaseră să fie şi foarte flămânde. Dar, aşa cum numai în basme se întâmplă, Tic descoperise, aproape de intrarea corabiei de piatră, un pachet foarte insinuant. L-ar fi ocolit el cu grijă şi cu respect, chiar cu ochii închişi, dacă nu l-ar fi intrigat poziția ciudată în care se afla şi dacă n-ar fi presimțit o anumită înrudire între cățel şi pachet. Țombi se prefăcuse într-o săgeată, nemişcată şi verticală, cu botul şi mai ales cu nările transformate în vârf necruțător, chiar sub pachet… pentru că pachetul era agățat de creanga unui brad, şi potrivit în aşa fel ca să nu-i scape nici chiar unui orb care ar fi urcat poteca: tot s-ar fi ciocnit cu nasul de el. După acest raționament lăturalnic, prichindelul se apropie de pachet şi văzu cu uimire că-i era adresat chiar lui! Adresa scrisă cu litere mari de tipar era vizibilă de la o poştă: PENTRU TICUŞOR. Îi mai trebuia un băț cu crăcană la capăt. Îl găsi repede şi astfel pachetul ajunse la destinație. Cine i-l trimisese?… Anvelopa de hârtie groasă nu spunea nimic, dar ciufuliciul bănuia pe cineva, ştia el că prin codri sălăşluiesc şi zâne bune, nu numai mumele pădurii… Oare anticipa el ceea ce se afla în pachet? De ce se gândea la o zână bună şi nu la muma pădurii?… Trăsese cu coada ochiului la Țombi şi, după felul cum îşi mişca vârful nasului – cerşetorul! –, se convinse, fără urmă de îndoială, că în mâna lui norocoasă se afla un pachet cu mâncare! Îl desfăcu grijuliu, sub supravegherea neîndurătoare a cățelului, şi pe hârtia groasă în care era învelit, stăteau gata să se predea: trei bucăți de pâine, câteva felii de salam, două roşii, o fărâmă de brânză, trei biscuiți şi un măr. Gusturile culinare moderne ale zânei bune nu-l preocupară nicio clipă. Tăbărî asupra bogățiilor noi, fără să uite să înjumătățească tot ceea ce se preta la înjumătățit cu bravul lui sfetnic, adică: pâinea, salamul, din păcate, şi mai ales biscuiții…

Înfulecând de zor, şi imitat cu fidelitate de Țombi, Tic mulțumi din suflet zânei bune. Fără darul ei, cine ştie ce s-ar fi întâmplat! Doamne, cât îl mai chinuise foamea! Cum îi mai muşcase stomacul şi intestinele! Şi câtă sfârşeală îi scursese în trup, în picioare mai ales! Ba la un moment dat începuse să aibă vedenii. De câteva ori, în urcuşul spre Zănoaga, i se păruse că vede în frunzişul pădurii, legănându-se în bătaia vântului, cârnați şi crenvurşti, pulpe şi găluşte, şi struguri negri, psssst!

ce mai bunătăți!… dar nu erau decât cioturi, sau crengi rupte, sau conuri de brad, sau frunze bolnave. Ce foame crâncenă îndurase! îşi aminti prichindelul sorbind cu buze înfiorate roşiile. Ba la un moment dat se gândise că ar putea să invoce zânele bune: să se preschimbe tot codrul într-o pădure tropicală cu palmieri şi cocotieri… dar nu-şi mai rostise rugăciunea de teamă că pădurea necunoscută ar putea să mişune de jivine scârboase şi rele.

Cele două ființe de lângă trunchiul prăbuşit ajunseră la ultima înghițitură. Amândouă în aceeaşi clipă. Privirile li se întâlniră… dar prichindelul se împotrivi valului de duioşie care-l amenința. Soarele se cam rostogolea spre munți.

– Ei! se adresă stăpânul sfetnicului cu urechi supuse. Acum e acum! Ajungem noi la Peştera Neagră?

Coada lui Țombi răspunse foarte afirmativ, şi ca să nu rămână niciun dubiu şi botul participă la răspuns.

– Păi dacă-i aşa, îl luă la rost prichindelul, de ce mai zăboveşti, leneşule? La drum!

Şi o întinseră amândoi la drum, pe cărarea îngustă care țintea munții. Şi merseră ei cât merseră, cum se spune în basme, dar nu prea mult, pentru că se văzură nevoiți să se oprească într-o poieniță duşmănoasă unde poteca devenea asemenea limbii şarpelui, adică se bifurca. Tic parcă simți o țeapă în inimă.

Soarele se lăsa spre asfințit şi de jur împrejur era numai pădure şi nici urmă de aşezare omenească. Numai pădure, şi copaci, şi desişuri amenințătoare. Deodată, Țombi ciuli urechile. O secundă mai târziu îşi încorda şi prichindelul auzul. Undeva, nu prea departe, parcă se auzeau voci. Fără zăbavă, dar cu precauții teribile, prichindelul se strecură în direcția din care veneau zgomotele. Se opri la buza văii. Jos se zăreau două siluete lățoase, una mai mică, alta mai mare, rezemate oblic în nişte pari. Erau cei doi ciobani pe lângă care vremea părea că trece fără să-i atingă. Tic îşi continuă totuşi coborârea, dar amintirea pățaniei de dimineață – întâlnirea cu moşneagul răutăcios –, îl obligă la o prudență întreită. Pe la jumătatea costişei se opri. Mai jos era primejdios. De acolo dădu bineațe celor doi mocani şi primind răspuns, dar mai ales părându-i-se amândoi zidiți în pământ, îndrăzni să întrebe:

– Nu ştiți care drum duce la Peştera Neagră?

Fără să se clintească, fără să facă un gest, şi parcă fără să mişte buzele, ciobănelul îi răspunse cu voce domoală:

– Apăi de… Vrei să spui la Pietroaia?… De… Amândouă ar cam duce acolo…

– Şi care-ar fi cel mai bun? stărui prichindelul.

– De… Asta-i după om, îşi aminti puiul de cioban. Mătăluță poate că ți-ar conveni ăl din dreapta… iar… iar… 'mnealui i-ar conveni poate istălalt.

Tic era prea grăbit ca să se mai întrebe cine era „'mnealui". Altceva îl interesa:

– Care-i mai lung?

– De… Mai lung!… E un fel de a spune… Vezi 'mneata… de-aici şi până la fagul din vale…

Dar fagul era atât de aproape de el încât ciobănelul făcu prima mişcare: întoarse capul spre tătâne-său rugându-se pesemne, din priviri, să-l scoată din încurcătură.

Ideea salvatoare poposi însă în mintea lui Tic:

– N-ați văzut pe unde-au apucat-o băieții care-au trecut înaintea… *noastră?*

Tic folosise ultimul cuvânt din spirit de prevedere: să-l creadă ciobanii trimisul unui grup, care rămăsese sus. Şi la drept vorbind nici nu mințise: nu erau doi cei care căutau drumul spre peşteră?

Ciobănelul îşi mutase ciomagul la cealaltă subsuoară:

– Apăi de… Au apucat-o pe drumul cel paşnic…

– Drumul cel paşnic!? se miră Tic a întrebare.

– Drumul din dreapta…

După un „mulțumesc" rostit în fugă şi după un îndemn energic adresat unui Țângulică prostit de nemişcarea celor doi ciobani, prichindelul porni iarăşi la drum. Şi nu-i trebui multă vreme pentru a tălmăci expresia ciobănelului: drum paşnic. Într-adevăr, poteca era domoală, liniştită, parcă voia să se strecoare neobservată printre obstacole şi zăgazuri, ocolindu-le întotdeauna. De voie, de nevoie, prichindelul suportă o bună bucată de timp cumințenia cărăruii, dar când întâlni în cale o râpă lată de numai zece metri şi adâncă numai de vreo doi, în fața căreia poteca se speriase, nu mai reuşi să se stăpânească şi se hotărî să scurteze drumul. Şi după ce trecu de râpă şi

ajunse iarăşi în cărăruie făcu o socoteală care-l bucură grozav: câştigase aproape jumătate de kilometru! Adică o mulțime de minute. Încurajat de succes, mai scurtă drumul de câteva ori şi de fiecare dată regăsi prietenoasa potecă. Până ce îi apăru la un cot, într-un desiş, o ridicătură ca o cocoaşă de cămilă. Aproape vesel, părăsi cărăruia cu gândul că o va putea regăsi în scobitura dintre cele două cocoaşe. Urcă şi coborî şi iar urcă, dar nu dădu imediat peste poteca părăsită. Puțintel înfricoşat de discul soarelui, care nu mai dogorea şi nici nu mai lumina cu puterea lui de zi, prichindelul făcu marea greşeală de a începe să caute poteca numai înainte, în loc să se întoarcă foarte simplu înapoi, la poalele cocoaşei. Înainte!… Dar erau copaci, şi stânci, şi gropi, şi desişuri, şi toate trebuiau ocolite şi numai înainte nu mergea prichindelul. Când i se aprinse în minte gândul cel bun, era prea târziu. Nici urmă de cocoaşe, nicăieri, nici măcar vreo ridicătură nu se mai vedea. Ba nici soarele nu-şi mai arăta decât o felie roşietică şi foarte grăbită. Prichindelul se întoarse iute cu fața spre asfințit ca să mai aibă timp să fixeze punctele cardinale. Dar la ce i-ar folosi oare punctele cardinale, dacă nu ştie precis unde se află peştera? Şi de unde să aleagă puncte de reper pentru nord sau pentru sud când n-aveau în jur decât copaci care se asemănau ca nişte duşmani unii cu alții? Şi cum va mai stabili punctele cardinale după ce soarele îşi va retrage ultimele culori?… Întrebările îl îmboldeau rele şi ascuțite ca nişte lănci.

– Țombi dragă… începu el să se tânguie. Mi se pare că ne-am rătăcit prin pădure…

Şi în clipa aceea prichindelul înțelese cât de rău şi-ar fi făcut dacă ar fi gonit cățelul acasă cu tot dinadinsul.

Țombi simți neliniştea stăpânului şi i se gudură viu la picioare şi începu să-şi frece botişorul umed şi cald de nişte gambe reci. Înaintau încet printre copaci spre nord, şi ciufuliciul izbuti să-şi mențină curajul până când umbrele copacilor prinseră a se lungi, iar desişul pădurii deveni mai întunecos. Primul val de teamă îi încreți carnea, dar nu se lăsă doborât. Se înverşuna la drum spre nordul lui halucinant şi iluzoriu. Ceva îi spunea că peştera se află în direcția nordului, dar nimeni nu-i mai spunea în ce direcție se afla nordul. Nimeni, pentru că soarele nu se mai vedea, şi nici culorile asfințitului nu mai ajungeau pe cerul îngustat al pădurii. Când primii lilieci îşi luară zborul din scorburile lor

ațâțate de întuneric, prichindelul simți cum i se strecoară frica în oase. Gambele i se muiau, şi dacă se oprea undeva, oriunde, în vreo oază întârziată de lumină, începeau să-l încolțească ghearele ascuțite ale groazei.

Oare de ce nu putea să închidă ochii?… Nu putea! Şi privirile lui descopereau pretutindeni în jur figuri şi forme ciudate, pe care un vânt, venit iute la chemarea groazei, le agita amenințător. Şi mai erau şi țipetele stranii ale păsărilor de noapte, țipetele cu care se trezeau. Pădurea întreagă, pădurea cea bună şi plină de culori, îşi scotea din văgăuni ascunse ființe de groază. Uriaşi cu zeci de brațe, babe deşirate, gheboase, cu părul plin de lighioane şi cu unghii care zgâriau până-n inimă, dihănii cu colți încovoiați şi cu coame zburlite care-i înțepau pulpele, balauri cu zeci de capete, cu limbi şuierătoare care-i atingeau ochii şi ceafa, se mişcau, şi dansau, şi hârşâiau, şi rânjeau mereu, din toate părțile.

Îngrozit, prichindelul luă cățelul în brațe şi încercă să se apere de asediatorii încâlciți, diformi şi muşcători, fugind, fără să ştie unde, fără să se întrebe unde. Şi dihăniile pădurii îi tăiau drumul, îi loveau fața cu cozi, cu gheare şi cu limbi scârboase, îi încolăceau picioarele, îi zgâriau brațele. Cele două ființe bezmetice, ascunse parcă una în alta, trăiau din plin teroarea pădurilor întunecate. Un fâlfâit greu şi cald se apropia de ei şi țipete sinistre ca nişte bocete răsunară undeva aproape. O aripă moale lovi pieptul prichindelului şi câinele, schelălăind, îi scăpă din brațe şi o luă la goană aiurea.

Singur, fără niciun suflet bun alături, ciufuliciul, atât de vesel şi de neastâmpărat altădată, închise ochii aşteptând ceva rău, şi parcă devenea de piatră, şi parcă începea să înghețe… Se răzvrăti cu ultimele puteri, cu ultimele dorințe, cu ceea ce mai rămăsese cald şi lumină într-însul. Protejându-şi mersul speriat cu mâinile, făcu pas după pas, pas după pas… şi deodată auzi, aproape, un scheunat prietenos şi simți la glezne o răsuflare bună. Era o geană de lumină în aer, oare de unde? şi Țombi îşi lipise botul de un loc bătătorit, cu iarbă scurtă, răvăşită. Regăsise poteca!… Dar încotro să apuce? Unde era nordul?… În dreapta?… În stânga?… Lumina încă mai tremura pe potecă. Dar oare cât timp? Dacă dihăniile pădurii vor sări din nou asupra lui?… Iar simțea piatră şi gheață în membre… Se uită în jur, se uită spre cerul

care se zărea ca nişte pete albastre, apoi porni încet, pe potecă, târându-şi picioarele, tremurând şi aşteptând să i se înfigă în umeri gheare şi ciocuri reci.

4

Cireşarii îşi aleseseră locul pentru popasul de noapte într-o poiană largă, aflată la vreo cinci sute de metri de intrarea în peşteră. Îşi instalaseră în grabă două corturi: unul mare pentru băieți, altul mai mic pentru fete. Masa de seară se servi repede, transformându-se printr-o hotărâre unanimă în cea mai îmbelşugată masă a zilei. Îndeletnicirea lor de moment, foarte domestică şi comună, se petrecea într-un decor unic, de o rară sălbăticie şi măreție. Parcă erau în fundul unei căldări, înconjurați de stânci uriaşe, de dantele şi zorzoane de piatră, şi mai erau arborii cu răcori înmiresmate, şi mai ales culorile amurgului ca nişte falduri blânde, binecuvântându-i şi veghind deasupra capetelor lor.

Cutezătorii fuseseră harnici şi inimoşi: ajunseseră la peşteră odată cu asfințitul, îşi pregătiseră locul pentru popasul de noapte, erau toți sănătoşi, nu mai erau flămânzi şi parcă şi oboseala pleca încet din ei… Da!… Ziua încă nu se terminase şi nici lumina nu se subțiase de tot, şi mai erau câteva treburi de făcut, unele plăcute, poate chiar distractive, altele ceva mai grele, la care nu oricine putea să se încumete. Dar rolurile erau împărțite de multă vreme.

Astfel, în timp ce Ursu şi Victor, cu toporiştile în mâini, se repeziră spre marginea pădurii pentru a alege lemne de plută, Lucia şi Dan, manevrând cam la întâmplare două lopeți scurte, de excursie, rădeau iarba şi frunzişul dintr-un cerc trasat cu grijă între cele două corturi şi săpau chiar în mijlocul cercului o groapă ovală. Ionel şi Maria aduceau vreascuri, cu brațele, parcă ferindu-se unul de altul, fiecare făcându-şi depozitul propriu.

– Gata! îi trezi Lucia din preocuparea lor oarbă şi îndărătnică. Cu ce ați adus până acum, putem petrece aici o noapte polară…

Şi se pregăti să aprindă focul, dar Maria se înțepeni în fața ei:

– Stai! Încă n-ai voie să faci focul!

– De ce? se miră Lucia.

– Oooofff! Suflet rece de savant! Nu înțelegi, nu simți că focul n-are niciun farmec dacă nu-l aprinzi atunci când începe să te ia cu fiori întunericul, când încep să licărească stelele şi să arunce scântei pentru ațâțat, când îl aşteaptă toți cu ochii dornici de fum!…

– Ssssttt! opri Dan poezia Mariei. Lasă coțofana aia în pace şi mai bine ascultă mierla.

Dacă fata cu cozi negre şi vise albastre n-ar fi dorit de atâta vreme să asculte cântecul mierlei, câte săgeți, şi poate chiar câteva unghii nu s-ar fi năpustit asupra lui Dan!

De la marginea pădurii străbătea însă până la corturi cântecul duios, cântecul trist al mierlei. Maria uită orice altceva şi se pomeni că şopteşte:

– Pasăre galbenă-n cioc… Rău mi-ai cântat de noroc… Şi deodată se răzvrăti: Nu vreau să cânte rău! Şi nici nu cântă rău! Spune tu, Lucia!

– Suflet cald de artist! îi răspunse Lucia. Nu înțelegi, nu simți că nu cântă mierla… ci mierloiul. Ea cloceşte ouăle în cuib şi el îi ține tovărăşie cu cântecul. Acolo, la marginea pădurii, se află un cuib…

– Stai! Staaaai! se rugă Dan. Zău, Lucia. Sau dacă ții cu orice chip să ne omori, fă-ne descrierea ei. Dar te rog să nu uiți să ne spui cam câte grame de puf are pe burtă în prima săptămână a lui iulie…

– Mie mi s-ar părea foarte interesantă descrierea mieriei… sări Ionel în apărarea Luciei.

– Aoleu, mamă dragă! Zău, Ionele! Am impresia că ai confundat buzunarele. În loc să scoți o glumă, ai scos o piatră, un granit din ăla, arhaic. Nu mai da omului la cap!

– N-am făcut nicio glumă! se enervă Ionel. Şi tu, dacă ți-ai confundat gura cu o râşniță, du-te şi macină în altă parte. Poate găseşti o babă care trăieşte numai cu cafea.

– Mai bine o babă ştirbă care trăieşte cu cafea, decât unul ca tine care trăieşte cu ifose şi cumpără laude… Să nu crezi că m-ai prins pe picior greşit. Cu tine nu mai fac glume!

Noroc că se întorceau din pădure, târâind după ei o groază de pari, Victor şi Ursu. Cine mai avea vreme de ceartă? Parii trebuiau aranjați, şi făcură din ei un fel de metereze în fața corturilor, focul trebuia făcut, şi aduseră câteva brațe de vreascuri la marginea gropii, şi mai era şi Lucia:

– Şedință în mers! anunță ea. Fără vorbărie şi digresiuni. Exemplul îl voi da eu: Trei puncte la ordinea de zi! Unu: Alegerea şefului… Doi: Hotărâri cu privire la siguranța expediției… Trei: Urmările hotărârii… Şi la sfârşit, ştiți ce ne aşteaptă: ceva care se numeşte somn.

– Dar focul!? protestă Maria.

– Focul?! Rămâne la decizia şefului. Gata?… Atunci să ne pregătim pentru vot.

Ionel împărți bilețelele, Lucia, creioanele… colorate; Dan, urna, adică un pahar de campanie.

– Şi acum propuneri de şef! ceru Lucia. Încep eu: îl propun pe Ionel! Mai vrea cineva…

– Eu! se repezi Maria. Îl propun pe Victor…

– Cine mai are propuneri? întrebă Lucia cu un ton iritat. Ursu!… Vrei să spui ceva?… Ce tot te-nvârți? Vino la scrutin! Şi dacă îți închipui că ne jucăm de-a formalitățile stupide…

Ursu era însă prea tulburat ca să mai aibă gând de harță. Nici nu înțelesese ce vrea Lucia; simțise parcă o provocare în vorbele ei, dar n-o acceptă. Se uită încă o dată spre creste: nu se mai vedea soarele, nici voalurile lui de lumină, şi asta îl neliniştea cumplit. Se apropie de corturi împotriva inimii.

– Ai altă propunere? îl întâmpină Lucia cu o voce care prevestea altă explozie.

– Tic! şopti Ursu fără voia lui.

Lucia îşi aminti discuția pe care-o avusese, în cursul dimineții, cu Ursu şi Victor:

– Foarte bine! Dacă îți închipui că ne jucăm şi vrei să strici un joc, ar fi mai bine să te retragi din el. Dar eu cred că e altceva la mijloc. Şi mai cred c-ar fi cazul să te punem la punct! Imediat!

Nedreptatea, numai asta putea să-l înfurie pe Ursu şi să-l facă să-şi piardă capul:

– Şi dumneata cu ce drept îți dai aere de şef? Nici măcar n-ai fost propusă.

– Dacă-i vorba de asta, o propun eu! sări Maria.

– Ssssst! porunci Dan în prima secundă de tăcere. Am şi eu o propunere: să ascultăm numai un minut mierla…

Toate pornirile de ceartă înghețară subit. Nu se auzea niciun cântec, niciun zgomot, liniştea era groasă, grea, năucitoare. Se întâmpla exact ceea ce urmărise Dan: stingerea incendiilor printr-un minut de linişte.

– Cred c-am putea începe, spuse el. Poate că totul e un joc, dar mie mi se pare un joc frumos. Vorbesc în numele meu, bineînțeles. Dar de fapt…

– De fapt… îi luă Lucia vorba din gură, e un lucru cât se poate de serios. Cred că putem începe votarea.

– Dacă e un lucru serios, şi este, spuse Dan, atunci resping acest creion. Cine mai are creion cafeniu? Mi se pare că numai eu…

– Al meu e roşu! descoperi Maria. Cine mai are creion roşu? Va să zică nimeni!

– Al meu e albastru! se miră Ionel.

– Aoleu! se îngrozi Lucia. Creioanele mele! Colecția mea! Dați-mi-le înapoi imediat! Fiecare să scrie cu creionul lui… Doamne! Ce era să pățesc!

– Tu!? o cântări Dan. Ce era să pățim noi!… Am citit nu ştiu ce carte despre nişte alegeri cu culori şi cretă şi răzbunări…

– Poate că ar fi mai bine să votăm cu mâna, la primul scrutin… spuse Maria.

– Nu-s de acord! răsună vocea fermă a lui Ionel. Începe să pară totul o joacă… gata!

Gata! În cinci secunde bilețelele celor şase alegători poposiră în urnă. Lucia se văzu nevoită să aprindă lanterna pentru a le citi. Întunericul coborâse brusc.

– Victor trei… Ionel trei… anunță Lucia.

Şi rezultatul o miră foarte tare. Nu putea să-şi închipuie cine-i acordase lui Ionel cel de al treilea vot. Mai că-i venea să regrete că alegătorii nu folosiseră colecția ei de creioane colorate. Cine-i dăduse al treilea vot lui Ionel?… Dan? Maria? Ursu? Imposibil. Singurul la care nu se gândea era Victor. Dar timpul se grăbea:

– Trebuie un al doilea scrutin… se grăbi şi ea.

De data asta răsună foarte dură şi categorică vocea lui Ursu:

– Nu! Votul poate să mai aştepte. E ceva mult mai grav!

Toți presimțiră apropierea unei amenințări. Dar vocea lui Ursu deveni imediat calmă şi liniştitoare:

– Poate că nu-i chiar atât de grav… Mi se pare că s-a rătăcit cineva în pădure…

– Cine? întrebă un cor uluit.

– Tic! răspunse Ursu. L-am văzut de la Zănoaga şi i-am lăsat semne foarte sigure. Dacă n-a ajuns aici până acum… Şi din păcate s-a întunecat…

În câteva clipe toți cireşarii cunoşteau povestea lui Ursu.

Zguduită, Maria rosti întrebarea tuturor:

– Ce putem face?

Umbrele serii se transformaseră în pâclă groasă.

– Mai întâi focul! spuse Victor. Trebuie să facem un foc mare ca să se vadă de departe.

– Şi noi să rămânem de mămăligă lângă foc? spuse cu un ton de protest Ionel.

– Eu zic să facem două grupuri, îl linişti Ursu, şi să intrăm în pădure pe două căi. Fiecare grup cu o lanternă. Câte doi…

– Atunci să facem trei grupuri, socoti Lucia.

– Ursu are dreptate, interveni Ionel. Trebuie să facă cineva focul şi să-l păzească.

– Ba putem face trei grupuri, pentru că avem trei lanterne, spuse Victor. Ursu, un grup, şi alte două grupuri de câte doi. Eu cu Maria…

Deodată se auziră vreascurile pârâind şi o limbă galbenă, uriaşă țâşni spre cer. Ionel aprinsese focul.

– Şi eu cu Dan! spuse Lucia. Ionel să rămână la foc. Gata! Luați lanternele!

– O secundă! ceru Victor. Să ne înțelegem asupra semnalelor. Fiecare îşi va striga numele ca să ne recunoaştem direcțiile. Din minut în minut, sau la jumătate de minut. Prin „A” se dă alarma, prin „IU” se anunță găsirea lui Tic.

– Plecarea! strigă Ursu uitându-se în urmă.

Totul se petrecuse în câteva minute. Focul de lângă corturi devenise o vâlvătaie. Ionel arunca mereu vreascuri, şi nicio primejdie nu ameninţa împrejurimile. Groapa fusese săpată după ce încercaseră roza vânturilor. Cercetaşii nocturni pătrunseseră în pădure pe trei căi: Lucia şi Dan pe potecă, Ursu în dreapta lor, Victor şi Maria în stânga.

Strigându-şi la intervale regulate numele, înaintau spre inima pădurii. Copleşiți de spaimă şi de speranță.

5

Prichindelul avusese o licărire de luciditate în groaza lui. Amintindu-şi că muşchiul copacilor arată cam întotdeauna nordul, îşi învinsese spaima şi pipăi cu mâinile scoarța câtorva arbori. După ce simți pe alocuri, în vârful degetelor, porțiuni mătăsoase, reveni apoi pe cărarea în care păzea ca o santinelă Țombi cel iarăşi curajos, şi astfel ghici direcția peşterii.

Rolurile celor doi nenorociți se inversară. Țombi trecu în frunte cu misiunea foarte strictă de a nu se abate cu un centimetru de la potecă. Poate că pentru prima dată, cățelul cu sânge albastru regretă că nu seamănă la miros cu javrele obişnuite, dar îşi scormoni cu atâta tenacitate amintirile ancestrale că parcă simți în nări nişte odoruri cunoscute, sau poate numai unul cunoscut care-i deveni imediat chiar familiar. Tic nu putea să-l urmeze în întunericul tot mai gros decât slujindu-se de coada lui ca de o antecârmă. Înaintarea amândurora era însă extrem de prudentă. Un pas dura o veşnicie. Mai ales după ce Țombi ezită îndelung la o bifurcare neaşteptată a potecii. Mirosuri cunoscute găsi pe ambele potecuțe… dar mirosul familiar parcă trecuse pe cea din dreapta.

Mergeau încet nenorociții, Țombi în frunte, prichindelul în urma lui ținându-i coada într-un gest prelung, nesfârşit, de mângâiere şi recunoştință, amenințați de toate spaimele nopții, de toate duşmăniile pădurii, dar cu un mic bob de speranță în suflet… Un bobuleț care începu să se agite când ciufuliciul, multă vreme neciufulit de pieptenul fricii, zări, în depărtare, o tresărire luminoasă, şi care explodă de-a binelea când auzi strigăte şi nume cunoscute. Erau cireşarii! Fiecare îşi rostea numele. Oare când şi unde dispăruse spaima şi groaza şi gheața? Oare existaseră vreodată? Atras de jocul cireşarilor începu şi el să strige, cât îl țineau puterile:

– Tic! Tic!

– Ursu! Ursu! se auzea de undeva de departe.

– Lucia! Dan! răsuna undeva în fața lui.

– Victor! Maria! Maria! Maria!

Era singura care-şi repeta numele. Şi într-o clipă uită toată mişelia ei. Dar din păcate uitarea ținu tot o clipă:

„Las' că-i arăt eu! Din cauza ei…”

Dar strigătele şi chemările răsunau prea frenetic şi prea aproape. Acum mai ales, ar trebui să se păzească. Să nu-i intre vreo creangă în ochi, sau să nu-l împungă vreun ciot. Dar hărmălaia îl ameți atât de rău că nu mai reuşi să se stăpânească. Un singur lucru ştia: lumina pe care-o văzuse tresărind şi care creştea mereu era un foc. Parcă-i simțea şi fumul în ochi. Acolo trebuia să ajungă. Strigându-şi din când în când numele, porni în goană, cu Țombi după el, spre lumină. Şi deodată se trezi în fața focului! Vesel, curajos, ce mai: Tic! Bine i-ar fi prins curajul şi veselia care-l cotropiseră definitiv, cu un ceas înainte în pădure! Uitase totul prichindelul cârn şi iarăşi ciufulit. Sosirea lui nu fusese simțită. Dar el vedea spatele cuiva şi vedea cum se reped vreascurile în vâlvătaie.

– Scuzați, vă rog… începu bravul ciufuliri. Aici a poposit expediția cireşarilor?

Ionel se întoarse uimit şi speriat şi năucit spre vocea nevăzută:

– Tic!

– În carne şi oase! Ba chiar şi cu Țombi lângă el!

– Cum ai ajuns aici, prăpăditule?… îîî… Răule!

– M-am luat după semnalul tău, după foc. Bravo!

– Mare isteț mai eşti, îl alintă Ionel. Ai găsit pachetul cu mâncare?… Te pomeneşti că ți-o fi foame?

Prichindelul era supraîncărcat de primirea lui Ionel. Se aşteptase la nişte muştruluieli şi la nişte ghionturi!

– Am găsit pachetul, cum să nu-l găsesc! Şi eu care am crezut că mi l-a pus acolo zâna cea bună! Va să zică tu mi l-ai pus!

– E un secret! râse Ionel. Cine l-a pus… nu mai contează. Bine că l-ai găsit. Ei! Cum stai cu foamea?

– Aoleu, ce foame mi-e! Aş mânca şi foc!… Dar ceilalți unde-s? N-au terminat joaca?

– Aoleu! se vaită Ionel la rândul lui. Am uitat să dau semnalul. Şi ei te caută. Am organizat o expediție în regulă ca să te găsim. Stai puțin…

Îşi făcu mâinile pâlnie şi începu să strige din toate puterile către toate direcțiile:

– Iuuuuu! Ionel… Iuuuuu! Ionel!… Iuuuuu! Ionel! Iuuuuu! Ionel!

Din pădure i se răspunse cu chiote. Toți ştiau că prichindelul se afla la foc, lângă Ionel. Dar chiotele nu încetară imediat, şi nici semnăturile orale ale cercetaşilor. Jocul se apropia însă de foc.

Ionel îi oferi cârnului cu ochii numai neastâmpăr tot felul de bunătăți şi-i povesti pe scurt, în timp ce ascultătorul înfuleca de zor, cum decursese prima zi a expediției. Tic dădea mereu din cap, dar nu uita să rupă în două tot ce ducea la gură şi să-l blagoslovească astfel pe Țombi cu cel mai îmbelşugat ospăț din viața lui… meritat cu prisosință.

– Grozavă friptură, Țombişorule, nu?… Lasă, nu te mai preface modest! O merităm amândoi.

– Poate vrei un ceai cald? îl întrebă Ionel.

– Mai întrebi? răspunse puştiul uitându-se însă cu ochi de pisică spre nişte pete albe. Astea ce-s?

– Am uitat să-ți spun! tresări Ionel. Avem alegeri… Astea-s biletele de vot. Alegem şeful expediției… Ia stai puțin! Tu te pricepi la Morse?

Tic, în loc de răspuns, bătu de câteva ori cu degetul în ceaşca de ceai.

– S.O.S.! descifră Ionel. Bravo, Ticuşor! Înseamnă că poți să mă înlocuieşti din când la aparate.

De emoție şi bucurie, Tic scăpă îmbucătura din gură:

– Zău, Ionel? Pe cuvântul tău? Nu glumeşti?

– Serios, Ticuşor… Tot îmi trebuia un ajutor. Mai ales dacă voi fi ales şeful expediției. Lucia se va ocupa de aparatul ei.

Chiotele cireşarilor răsunau foarte aproape.

– Zău, Ionel!? Chiar mă laşi la aparat?

– Dă mâna ’ncoa! Dar cu o condiție: să ai grijă de el ca de ochii din cap! Sfânt, Ticuşor, auzi? Şi mai e ceva: să nu fii rău cu Maria şi cu Victor dacă te vor certa, auzi? O să aranjăm noi să nu te pedepsească prea rău… Asta-i o înțelegere tainică, Ticuşor. Numai noi o ştim. Dă mâna!

Întâlnirea mâinilor fu foarte scurtă, abia se atinseră, pentru că în poiana luminată pătrunseseră cireşarii. Tic îi privi de departe cu un aer mirat şi naiv.

– Nesuferitule! îl pironi Maria oprindu-se brusc la mijlocul drumului.

Şi într-o singură clipă prichindelul uită toate blestemele, toate suferințele îndurate din cauza ei, că îi va arăta el, şi sări pe lângă foc ca dintr-o explozie oprindu-se exact în brațele care-l aşteptau deschise.

– Nesuferitule!

Spuseră şi ceilalți câte ceva, cuvinte pe jumătate dojenitoare, pe jumătate bune, unii îşi plimbară degetele prin părul lui, alții îi atinseră urechile, simțea că ajunsese erou.

– Cum ați crezut voi că o să plecați fără mine?! îi luă imediat la rost prichindelul. Şi pe sub pământ să fi mers şi tot aş fi ajuns aici. Tocmai cu mine v-ați pus?

– Nici chiar aşa, Ticuşor! încercă Victor să-l potolească. Dacă n-ar fi noapte, te-aş trimite imediat acasă… ca să-ți ceri voie…

– Gata! interveni Ionel. Zarurile s-au aruncat. Va trebui să-l luăm cu noi în expediție.

– Şi cu biberoanele ce facem? întrebă Dan.

Victor era nemulțumit de panta pe care alunecase discuția:

– Tic! spuse el. Mai întâi trebuie să lămurim ceva. Nici unul dintre cei pe care i-ai găsit aici n-a fugit de acasă…

– De unde ştiți voi c-am fugit?

– Nu vrei să spui că ți-a dat voie tăticul? îl încolți Maria. L-am întrebat înainte de a mă culca…

– Eu am spus că n-am fugit! se încăpățână Tic.

– Aha! îl dibui Dan. Vrei să spui că ai ieşit pe poartă, domol, ca orice om… Nu?

– Da… Am plecat ca orice om… M-am grăbit eu, dar n-am fugit.

– Tic! interveni iarăşi Victor. Mi se pare că ne jucăm cu vorbele. Ai plecat cu voie sau fără voie?

– Şi ce dac-am plecat fără voie?

– E rău şi urât şi vai de noi! izbucni Maria. Un copil care-şi înşală părinții…

– Şi o soră care-şi înşală frățiorul… o întrerupse Tic. Care a vrut să-l înşele… repară el imediat.

– Ticuşor, de ce nu înțelegi? îl dojeni Ursu. Maria te ştia acasă… Gândeşte-te la părinții tăi, ce e în sufletul lor acum? Ce-şi închipuie?

– Îmi închipui foarte bine ce-şi închipuie…

– Adică… îl îmboldi Maria. Ce-ți închipui, urâciosule?

– Adică nu-mi închipui… Ştiu sigur! Tăticu e foarte bucuros. Şi-a dat seama ce greşeală era să facă dacă nu venea moş Timofte…

– Cârnule! sări Dan ca o fantomă. Ți-a dat voie!

– Da! răspunse cârnul pronunțând un *da* nepăsător; parcă ar fi răspuns la cea mai banală întrebare, de pildă: ai pantofi?

Maria îi şi cuprinse capul:

– Răule! Urâciosule! Nesuferitule! Mişelule!

– Dac-ai vorbi la feminin… mai izbuti el să îngâne, dar fu repede sufocat de îmbrățişarea caldă.

De undeva de lângă foc, Ursu îi făcu, prieteneşte, din ochi, iar ştrengarul îi răspunse cu un zâmbet ascuns.

– Acum fii sincer, Ticuşor, şi spune! îl îndemnă Victor. Nu era mai bine să ne anunți de-aseară?

– Am vrut să vă fac o surpriză, pe cuvânt…

– Dacă ai şti prin ce emoții am trecut, mamă dragă…

– Voi!?

– Te pomeneşti că şi ție ți-a venit surpriza de hac… îl zgândări Lucia. Ia recunoaşte!

– Aş! respinse prichindelul provocarea. Dac-ați şti ce frumos şi interesant e în pădure, seara!… Am văzut atâtea dihănii. Adică nu-i frumos, dar e interesant. Mai ales dacă nu-ți pierzi firea şi te uiți la grozăviile din jur…

– Şi cam ce-ai văzut? îl iscodi Lucia.

– Psssst! o groază de dihănii… Păcat că n-ați fost şi voi. Şi mai ales tu, Lucia. Am văzut un balaur cu vreo cincizeci de capete… şi nişte babe cu gheburi de cămilă, să mor eu… şi nişte jivine cu colți şi gheare de un metru… Ştiți cum am trecut pe lângă ele?

– Chiar le-ai văzut? persevera Lucia.

– Aşa cum vă văd pe voi. Şi când închideam ochii.

– Şi nu ți-ai fost frică? întrebă Dan.

– Frică?!!… Mie!!?

– Tic!… îl potoli Lucia pe marele curajos. Ştii tu cine dă drumul tuturor acestor dihănii? Ştii cine le face şi le aduce în fața ochilor?

– Cine, mă rog?

– Frica, prostuțule! Te-ai dat singur de gol!

– Ba nu! Voi sunteți nişte răutăcioşi şi nişte invidioşi. Vă pare rău c-am venit singur, noaptea, prin pădure. Las' că ştiu eu! Şi la urma urmei, mai mare spaimă ați tras voi!

– Asta e adevărat… îl mustră Ursu de lângă foc.

Era un moment de pauză, şi Ionel le aminti celorlalți că prima zi a expediției nu s-a încheiat:

– Ar fi bine să trecem la al doilea scrutin…

– Exact, la asta m-am gândit şi eu, spuse Lucia. Dar, ce facem cu Tic? Face sau nu parte din expediție?

– Sigur că face, de vreme ce a plecat cu voie, răspunse Ionel. Eu sunt de părere să-i dăm şi lui drept la vot. Se pricepe destul de bine la Morse, are ochi buni, poate să ne ajute cu adevărat. Nu-i aşa, Tic?

Tic se grăbi să încuviințeze, iar Lucia, văzând că spusele lui Ionel capătă aprobarea celorlalți, îi lămuri prichindelului situația. Dar Tic îşi dăduse de multă vreme votul.

Alte bilețele se împărțiră, iarăşi se umplu urna, iarăşi se răsturnară, iarăşi se auzi vocea Luciei, mai mirată de astă dată, dar rezultatul nu mai era acelaşi, nici nu mai putea fi acelaşi:

– Victor, trei… Ionel, patru!

Ionel devenise conducătorul expediției! Când celălalt candidat îi ură succes, Lucia înțelese, abia atunci, că nu Tic, ci Victor hotărâse rezultatul.

Ionel, molipsit de energia şi dinamismul Luciei îşi luă imediat în primire atribuțiile. O imita pe Lucia întocmai, fără să-şi dea seama, bineînțeles: în felul cum vorbea, în rapiditatea pe care o impunea, chiar şi în unele gesturi.

Strânşi în jurul focului, fără nelinişti rele, zgândăriți din când în când de emoții plăcute, cireşarii îşi ascultau conducătorul, ales prin vot secret, unii cu uimire chiar, şi toți aprobându-i spusele. Ionel argumenta necesitatea despărțirii expediției în două grupuri. Devenise foarte clar pentru toți: siguranța şi reuşita expediției depindeau de această măsură. Dar odată cu această convingere creştea şi altceva în sufletele

cutezătorilor: o nelinişte, o emoție, o durere. Tocmai pentru a atenua acest sentiment, interveni Victor:

– Despărțirea va dura foarte puțin: o zi, poate două zile, poate chiar mai puțin de o zi, până vom face prima explorare. Când ne vom hotărî să începem harta, numai unul dintre noi va rămâne cu schimbul la aparat, afară, ceilalți vor putea să colinde în voie peştera. Lanterne avem, baterii avem, timp avem destul… Până la urmă ne vom plictisi de peşteră şi vom sta mai mult afară…

– Totuşi… prima întâlnire, primii fiori… se auzi o voce cu tristeți şi nostalgii.

Da! Prima explorare, primele emoții, primele descoperiri! Cui îi erau hărăzite?… De aici izvora neliniştea dureroasă a câtorva cireşari. Cine va intra în peşteră?… Cine va rămâne afară?

Ionel propuse ca grupurile să se alcătuiască în urma unor discuții deschise, şi Victor îl susținu din primul moment, dar toți ceilalți se opuseră ca nişte draci. Nici nu voiau să audă de discuții şi aranjamente: „Las' că ştim noi", insinuase Dan făcându-i cu ochiul lui Tic. „Să tragă la sorți!" Măcar să aibă fiecare aceeaşi şansă. Nicio concesie! Ori vor hotărî sorții, ori… la revedere!

Ionel mai încercă o dată să-i convingă, dezvăluindu-le o teamă, care era şi a lui Victor, că sorții ar putea, de pildă, să hotărască o asemenea componență: Maria, Lucia, Dan şi Tic în peşteră, pentru că peşterii îi erau repartizate patru locuri, ceilalți afară. Exemplul lui Ionel dezlănțui un uragan acolo între corturi. Numai Ursu rămase tăcut. Ceilalți, şi mai ales prichindelul fioros, făcură un tărăboi cumplit. Şi ca să nu se mai piardă timpul, şi ca să arate că sunt democrați, mai ales că erau foarte siguri de rezultat, scandalagiii cerură să se pună la vot modalitatea alcătuirii grupurilor: prin vot sau prin discuții? Victor şi Ionel votară pentru discuții, Lucia şi Ursu se abținură, Maria, Dan şi Tic indicară sorții şi câştigară partida. Şi totuşi discuțiile, adică adepții „discuțiilor" se aleseseră cu ceva: conducătorul expediției va face parte, de drept, din grupul peşterii. Şi mai obținuseră ceva: dacă grupurile vor fi foarte neechilibrate, plenul va putea hotărî prin majoritate de voturi transferuri dintr-un grup în altul.

– Şi calificativul de neechilibrat cine-l va da? întrebă Dan. Va trebui să-l punem la vot… Şi dreptul de a pune calificativul la vot, tot prin vot

trebuie să-l obținem… ca să vedeți ce limpede şi sigură e democrația…

Lucia îi făcu semn să tacă şi Dan se supuse, dar nu şi Tic care încercă, ingratul, să-l oblige şi pe conducătorul expediției să se înfrunte cu sorții. Probabil pentru prima dată, prichindelul nu avea încredere în anturajul cu care se înțelesese atât de bine până atunci, chiar în situații foarte grele, aproape fără scăpare, anturajul Fortunei. Din păcate, argumentația lui fu respinsă fără cruțare, şi trebuia deci să se mulțumească doar cu trei şanse din şapte, nu cu patru, cum ar fi fost drept. „Cea de a patra şansă mă va nenoroci", îşi spuse foarte speriat prichindelul. Şi cu voce tare:

– Dacă ar fi patru locuri în peşteră, unul ar fi absolut sigur al meu…

Numai Dan îi dădu dreptate, mizând însă şi el tot pe al patrulea bilet.

Lucia agită urna cu cele şase bilețele. Pe trei din ele scria: *peşteră,* pe celelalte trei: *afară*. Câteva clipe, nimeni nu îndrăzni să-şi încerce, primul, şansa. Se uitau unii la alții îndemnându-se, adică speriindu-se, cu privirile. Şi totuşi, zburlindu-se şi împungându-i pe ceilalți, prichindelul cu păr de aur şi cu argint viu în priviri provocă sorții. Scoase biletul, îl despături… şi deodată sări ca un apucat azvârlindu-şi vocea până la capătul pădurii:

– Peştera! Merg în peşteră! Uitați-vă şi voi!

Şi plimbă, cu un gest de triumf, bilețelul aducător de fericire, oare numai fericire? pe la nasul celorlalți. De la primul bilețel, şansele se împuținaseră, dar sporiseră în schimb emoțiile. Alte ezitări, până ce Victor băgă degetele în urnă şi spuse cu un uşor tremur în glas:

– În peşteră…

Apoi indiferența Luciei care nu era deloc simulată:

– Afară, pe munte…

Apoi, Dan, consolându-se cu un oftat şi cu:

– Soarele şi Lucia… Sau Lucia şi soarele…

Mai erau două bilețele în urnă. Unul dispăru în pumnul Mariei. Îl strânse aproape cu disperare, dar încă nu-l deschise. Ultimul se desfăcea în mâna lui Ursu. Dar nici el nu spuse vreun cuvânt. Se uită mai întâi la Maria şi-o văzu aruncând hârtia în flăcări, şi apoi privind, până la durere, până la lacrimi, jarul galben şi rău: Adio… primii fiori, prima întâlnire…

– Afară… spuse Ursu cu un glas incolor.

Maria tresări şi se uită nedumerită la vlăjganul care mototolea bilețelul. Ar fi vrut să i-l ceară, să citească şi ea cuvântul care era scris pe el. Dar bilețelul zbură în flăcări şi ea înțelesese tot ce se întâmplase şi nu mai avu nicio urmă de îndoială când îl văzu pe Ursu ocolindu-i privirile care voiau să-i mulțumească.

Tăcerea era prea grea. Noroc că o spulberă prichindelul prin nişte aplauze pe care le adresa tuturor:

– Grozav! spuse el. Fiuuuuu! Ce grozav!

Dar oare ce s-ar fi întâmplat dacă mâna lui îndrăzneață ar fi nimerit alt bilețel? Era întrebarea care-l speriase pe Ursu. Şi cât de mult voise să-l împiedice pe prichindel să tragă primul! Şi prichindelul înțelesese tocmai pe dos!

Ionel reconstitui grupurile:

– Eu, Victor, Maria şi Tic vom intra în peşteră. Lucia, Dan şi Ursu vor explora, paralel cu noi, coasta muntelui. Precum am convenit trebuie să întreb dacă vrea cineva să facă vreo observație cu privire la grupuri… dacă îşi închipuie că e necesar un transfer oarecare…

Toți erau de părere că grupurile erau perfect echilibrate. Alte observații nu se auziră. Numai Tic se apropie de Ursu şi-l privi cu tristețe sinceră. Ar fi vrut atât de mult să meargă împreună… dar numai în peşteră.

– Îmi pare foarte rău că ne despărțim, şopti el. Ce sorți răutăcioşi! Las' că…

Ursu îi acoperi blând, cu palma, chica aurie şi răzvrătită, apoi îl trase încet spre pieptul său:

– Las' că ne înțelegem noi… prin aparat… Şi sunt sigur, Ticuşor, c-o să ne-ntâlnim repede…

Ionel anunță programul zilei care urma:

– Scularea în zori… Despărțirea… La gura peşterii confecționăm pluta… Aşa! Peste cinci minute: stingerea. Somnul obligatoriu. Şi vă urez: Noapte bună!

Ursu se uită spre Lucia: Lucia se uită la Victor.

Somnul fiind obligatoriu, dar mai ales pentru că oboseala suia iarăşi prin membre, iar fantezia însăila o zi plină şi grea – ziua a doua –, tinerii intrară repede în corturi. Somnul nu se mai furişă ca altă dată, amețind mai înainte gândurile, ci veni iute şi autoritar. În cortul băieților, doi

cireş ari îi mai rezistară câteva clipe, clipele în care ar fi vrut să-şi spună, simultan, unul altuia: „Ai grijă de ceilalți.” Dar gândurile lor se întâlniră înaintea şoaptelor, pecetluind acelaşi mesaj nerostit. Noaptea molatică pătrunse pe nesimțite şi în gândurile lor.

Cerul era împroşcat cu jar. Stelele parcă se înțeleseseră să vegheze neostenite şi duioase până în zori visele acelor care peste câteva ore îşi vor începe marele vis.

Cine le-a şoptit oare atât de blând tinerilor cutezători: Noapte bună! Poate chiar tu…

Capitolul X

1

Unul dintre grupuri, cel pe care sorții, şi duioşia lui Ursu, îl hărăziseră primei întâlniri, primilor fiori, ajunsese la intrarea peşterii. Celălalt abia se mai zărea undeva, departe, pe coasta muntelui. Cireşarii începeau să bată la poarta marelui vis…

Toți se sculaseră odată cu zorii, fără să-i trezească cineva, îşi împărțiră merindele cu cântarul infailibil al camaraderiei, apoi uneltele, şi abia apoi se strânseseră în jurul feței de masă aşternută pe iarbă de gospodinele amuțite. În timpul mesei se stabilise programul emisiunilor T.F.F., absolut obligatoriu, cea mai severă lege a expediției. Despărțirea se oficiase chiar acolo, pe platou, cu glume şi încurajări, dar şi cu o umbră de tristețe. Grupul Luciei luase imediat drumul muntelui, grupul lui Ionel se abătuse, pentru scurtă vreme, la o colibă de bârne asuprită de uitare şi ruină, de unde se aprovizionase cu câteva scânduri, cam şubrede, dar care ar fi putut folosi la confecționarea plutei. Alte poveri, grele şi sâcâitoare, apăsau umerii încărcați ai visătorilor. Noroc că Ursu târa după el o cireadă întreagă de bârne şi pari, legată ingenios cu funiile de rezervă. O altă cireadă, asemănătoare, însă mai săracă, se hurduca şi gemea în urma lui Victor. Abia când se opriseră în fața găurii întunecoase, ascunsă de arbori şi bolovani, răsunară primele cuvinte, adică primele exclamații. Dar înainte de a sfredeli întunericul, se mai uitară odată în depărtări şi brațele lor fluturaseră un semn de dragoste şi durere unor mogâldețe care n-aveau dreptul la primii fiori al visului.

Grota îi întâmpină binevoitoare şi primele exclamații ale cutezătorilor fură exclamații de surpriză şi plăcere. Pătrunseseră înăuntru, printr-o crăpătură ca un triunghi de cărbune, încălziți şi transpirați, şi se pomeniseră deodată învăluiți în răcoare şi linişte, iar lumina era discretă şi odihnitoare. Dar senzația de plăcere nu dură multă vreme. După prima recunoaştere, un amestec de dezamăgire şi deziluzie încerca să

pună stăpânire pe ei. Antreul peşterii, camera de primire, era foarte sărac: o scobitură fără asperități, fără cotloane, fără podoabele de calcar pe care şi le imaginaseră, fără urme şi semne care să-i poarte cu fantezia în noaptea timpurilor. O scobitură oarecare, cu boltă joasă, îngustându-se spre fund. Înaintară cu prudență spre întuneric şi chiar după primii paşi avură senzația că sunt înghesuiți şi amenințați cu strivirea. Bezna se îngroşa, iar fundul peşterii se îndepărta transformându-se într-un tunel din ce în ce mai îngust şi mai scund.

În sfârşit, Ionel dădu semnalul pe care-l aşteptau toți: lumină! *Fiat lux!* cum îl corectă Maria. Patru lanterne puternice îşi împreunară razele într-un mănunchi orbitor. Tunelul în care intraseră era destul de larg şi de primitor şi mult mai generos decât antreul din urma lor. Pereții lui erau umezi, tavanul avea crăpături profunde, iar mai departe se zăreau ieşituri, văgăuni şi bolovani răzleți.

Cel mai fericit era Tic. Parcă intrase într-o împărăție a minunilor. Nici nu mai voia să ştie de ceilalți. Uneori rămânea în urma lor, alteori o lua înainte, şi îşi plimba lanterna peste tot. Căuta şi cerceta totul: firide, scobituri, crăpături, gropi, orice spațiu mai ciudat care putea fi un adăpost sau un ascunziş pentru cutia fermecată. Într-un cotlonaş cam zurliu la început, dar imediat cuminți ndu-se şi oprindu-se în barajul muntelui, Tic zări câteva pietre, câteva pietricele, care pe lângă bolovanii uriaşi de până atunci păreau nepoftite în peşteră. Le ridică de jos, le cântări, apoi strigă:

– Ionel! Stai! Am găsit ceva…

Prichindelul rămăsese în urmă şi Ionel îl aşteptă câteva clipe, destul de nerăbdător, dar când zări pietrele din mâna lui, îl pufni râsul.

– Pietre obişnuite, nătărăule… le găseşti în orice curte. Nicio scofală…

Cam împotriva inimii, prichindelul aruncă pietrele, dar nu-i trecu nicio clipă prin minte să renunțe la căutări. O luase înaintea tuturor, iscodind cu botul curios al lanternei pereții tunelului. Țângulică i se strecura printre picioare numai când nu trebuia şi asta îl cam necăjea pe ciufulici, dar nu într-atâta încât să uite cu câtă iscusință îşi îndeplinise rolul de cârmaci în ajun. Îl apostrofă de câteva ori, chemându-l cu numele de momente rele şi astfel cățelul acceptă rolul de trenă. Lângă un bolovan ca un cub găsi câteva pietre şi chiar se gândi să transforme

una dintre ele în piesă de colecție, dar amintindu-şi disprețul lui Ionel şi gândindu-se că ar putea fi iarăşi batjocorit, renunță, deşi cu inima îndoită. Îşi puse în cap să nu mai caute altceva decât ascunzişuri… Dar nu-şi termină gândul pentru că îl înțepeni vocea lui Ionel:

– Stați! Victor! Vino repede! Uitați-vă şi voi! Pun mâna-n foc că-s rămăşițe de granit paleozoic…

Ionel avea în mână chiar piatra pe care era s-o ia Tic. Amărât nevoie mare, puştiul se oțărî la el:

– Ei şi! Mare scofală! De când le-am văzut eu! Dacă nu dădeam cu piciorul în ele nici tu nu le găseai!

– Mai bine puneai mâna, îl repezi Ionel. Tu ştii, mă găgăuță, ce vârstă au pietrele astea?… Cam o mie două sute de milioane de ani…

– Ş-ale mele, alea pe care le-ai aruncat?… Ce, alea n-aveau măcar vreo nouă sute de milioane? Lasă…

Victor îi linişti pe toți anunțându-i că nu mai este mult până la intrarea primului salon, bineînțeles dacă peştera nu se răzvrătise împotriva hărții.

Din fericire peştera fusese cuminte. După numai câteva minute, tinerii pătrunseră într-o încăpere largă, ca o sală de bal, luminată straniu de razele care se furişau iscusit prin nişte crăpături subțiri ca firul de ață. Când lanternele incendiară cu lumina lor unită salonul, exclamații uluite îi salutară splendorile generoase. Zeci de țurțuri albicioşi se spânzuraseră de cupola neagră, iar în mijloc, stalactitele şi stalagmitele aproape că-şi atingeau vârfurile. Şi mai erau ciorchini de marmură lipiți de vreun perete, şi firide tainice, şi statui ciudate, şi coliere suspendate, şi stânci singulare ca nişte vârfuri de săgeți, şi alte forme, şi reliefuri bizare, şi mereu spații negre, ca nişte stele ale întunericului, nenumărate podoabe cioplite şi finisate şi şlefuite de sute de milioane de ani meşteri. Tinerii se înfruptau din ele cu priviri şi fantezii flămânde, şi exclamațiile erau şoptite, sau tăcute pe buze fierbinți. Iar Tic, refugiat în spațiul anilor lui, înțelese, în sfârşit, cât de înțelept fusese acel care alesese peştera drept ascunziş al cutiei fermecate. Iar Maria, fascinată, se străduia să-şi amintească visele ei pentru a le compara cu miracolele care-o înconjurau.

Parcă simțind-o cum arde şi tremură în visele ei, Ionel încercă s-o trezească:

– Şi totuşi, de la spațiu la relief, toate podoabele de aici se datorează apei şi bioxidului de carbon care transfor…

Maria îi fixă raza lanternei drept în ochi:

– Care transformă calcarul în bicarbonat de calciu, țipă ea. Ştiu, domnule mare savant. Dacă ai reduce şi ființa ta nesuferită la elementele de bază: hidrogen, oxigen, fosfor, carbon, calciu, etcetera, etcetera… n-ai mai fi în stare să faci observații ştiințifice şi nici n-ai mai simți regrete că te-ai legat de mine…

Fata peşterii spusese totul într-o suflare. Ionel nici nu avu timp să deschidă gura, mai ales că lanterna duşmană îi ardea toată fața. Dar erau numai ei doi în locul acela. Victor şi Tic ajunseseră la capătul salonului, urmați de un Țombi cam neliniştit.

– Atențiune! ajunse vocea lui Victor la urechile celor doi. Am dat de apă!

Vestea era prea gravă pentru a nu anula într-o clipită pornirile de ceartă. De fapt, Victor încă nu dăduse de apă, dar simțea umezeală în aer, şi parcă auzea şi un clipocit în apropiere; şi mai era şi harta din mâna lui care indica la capătul primului salon existența unui lac subteran. Din prevedere îl apucă pe Tic de mână, dar prichindelul crezând că e un gest de mângâiere, răspunse prompt lipindu-se de el. Aşa îi găsi Maria şi Ionel. Şi tuspatru înaintară cu prudență exagerată, încet, cu paşi de plumb, dar nu numai prudența îi obliga la acest mers chinuitor, ci şi poverile care parcă se îngreuiaseră şi care erau mai greu de strecurat printre atâtea şi atâtea obstacole. Se opriră la marginea lacului. Malul celălalt nu se vedea. Numai apă, apă de cristal, ca o oglindă, spartă uneori de picurii care se prăvăleau invidioşi din întuneric.

Victor aruncă sfoara cu plumb, şi ghemul începu să se desfăşoare mereu, mereu, până ce rămase un mosor gol în mâna lui. Şi tot nu atinsese fundul!

– Foarte adânc! spuse el. Probabil o prăpastie umplută cu apă. Păcat că nu ştim şi cât de lat este…

– Brrrrr! făcu Tic după ce-şi plimbă o clipă degetele prin apa lacului. Rece ca gheața! Nu l-aş trece înot…

– Nici nu-i nevoie, Ticuşor, îl linişti Victor. Îl vom trece cu pluta. Numai că mai întâi trebuie s-o facem, şi, şi mai întâi trebuie să aducem

materialele din antreu. Tot cu cireada…

– Dar şi, şi mai întâi, interveni Ionel, n-ar fi cazul să căutăm o cale de trecere terestră?

Victor făcu un semn de neputință cu mâna, dar lanternele se împreunară iarăşi spărgând pe spații mari întunericul. Pretutindeni: apă, apă, numai apă.

– Da… recunoscu Ionel. E cazul şi timpul să ne ocupăm de plută…

Cireada de bârne şi scânduri adusă destul de repede de Victor şi Ionel fu depozitată la marginea lacului, în dreptul unei crăpături piezişe prin care pătrundea o fâşie timidă de lumină solară. Locul se transformă imediat în şantier. Cele mai groase bârne se întâlniră într-un patrulater închegat solid cu câteva scoabe. Alte bârne, mai subțiri, fură fixate, paralel, în interiorul patrulaterului, iar deasupra scheletului, prins cu atâta străşnicie în cuie şi scoabe că nici măcar nu scârțâia, se aşezară scândurile fostei colibe, bătute şi ele zdravăn în cuie şi legate, pentru mai multă siguranță, cu sârmă şi funii. Estetica plutei cam lăsa de dorit, dar rezistența ei nu dădea nimănui dureri de cap.

– Cam rudimentară… spuse Victor. Dar în lipsă de altceva… Să sperăm că e destul de solidă…

– Oare ne ține? se înfiora Maria. Cum făceai tu, Ticuşorule? Brrrrr! Încăpem toți pe ea?

– Brrrrr! răspunse Victor în acelaşi stil. Cum poate să-ți treacă prin cap aşa ceva?… Cred că ne-am prăbuşi înainte de-a ajunge în apă. E o plută de tranzit, un fel de bac, pentru o singură persoană. La mare nevoie ar încăpea şi două… Vom trece pe rând şi vom trage pluta înapoi cu frânghia.

Imediat ce termină de vorbit, Victor scoase din rucsac doi colaci de frânghie pe care-i legă de bârnele cele mai groase: fiecare la alt capăt al plutei. Unul urma să rămână pe mal, celălalt călătorea cu pluta până la țărmul nevăzut al lacului. Apoi pluta se transforma într-un bac original. Frânghia o trăgea sau înainte, sau înapoi, după nevoie. Sistemul descoperit de Victor era în acelaşi timp simplu şi sigur. Numai primul călător, cel care urma să ducă funia pe malul celălalt, trebuia să înfrunte riscurile unei traversări neobişnuite şi nesigure.

– Gata! anunță Victor după ce controlă încă o dată nodurile celor două frânghii.

Chiar în clipa aceea, Ionel descoperi într-o firidă câteva pietre curioase:

– Oare nu sunt urme de granit arhaic? se întrebă el emoționat şi iscoditor.

– Mi se pare că e tot piatra aia paleozoică, în care am dat cu piciorul, spuse Tic, care apăruse ca prin farmec lângă el.

– Ionel! strigă Maria. Începem trecerea.

– Imediat! răspunse Ionel. Să văd numai dacă n-am dat marea lovitură. Voi puteți să treceți…

– Ba nu! Tu trebuie să treci primul! Aşa se cuvine! Hai, că te aşteptăm!

Dar Victor se şi afla pe plută şi pluta se afla pe apă. Cum îl văzu, Ionel lăsă baltă granitul lui şi veni la plută:

– Stai, Victor! Lasă-mă pe mine! N-ai voie să…

– Atenție! strigă Victor. Prindeți funia şi luminați drumul. Şi aveți grijă de Tic…

Folosind o scândură lată drept vâslă, Victor începu traversarea lacului. După câțiva metri numai, îndreptând raza lanternei sale în față, zări malul celălalt. Vâsli şi mai energic şi acostă fără nicio greutate. Malul nou părea mai primitor decât cel pe care-l părăsise. După ce debarcă, luând cu el colacul de frânghie încă nedesfăşurat, îşi anunță prietenii:

– Gata! Am ajuns şi văd lumina lanternelor voastre. Totul e în ordine aici… Acum trageți de funie, trageți pluta! Trimiteți mai întâi bagajele şi cățelul… Gata?

De pe malul celălalt i se răspunse afirmativ şi sistemul intră imediat în funcțiune. Ionel şi Maria traseră de funia lor, aducând pluta acolo, în timp ce colacul lui Victor se desfăşura domol.

Toate bagajele fură încărcate la iuțeală, şi, deasupra lor, Tic îl puse pe Țombi, ca o santinelă, dar Țângulică se împotrivi teribil despărțirii inutile. Sări de pe plută drept la picioarele stăpânului ingrat, care însă înțelegându-l şi acceptându-i pentru prima dată nesupunerea îl transformă iarăşi în Țombi. E adevărat că şmecherul cu buline pe ureche avu grijă să-şi dea obolul de linguşire lipindu-şi şi frecându-şi blana caldă de gambele reci ale prichindelului.

Ionel anunță semnalul convenit şi, de pe malul celălalt, Victor începu să tragă de frânghie. După trecerea bagajelor veni rândul pasagerilor: Maria, apoi Tic şi Țombi, şi la urmă Ionel. Conducătorul expediției îşi puse imediat rucsacul în spate pentru a-i îndemna şi pe ceilalți la drum:

– Mi se pare că suntem în întârziere…

– Plecăm imediat… îi răspunse Victor. Dar nu mai este nevoie să cari rucsacul. Avem un cărăuş grozav.

Ionel îl privi, odată cu ceilalți, foarte mirat:

– Adică?

– Pluta! Cel mai neobosit cărăuş!

Într-adevăr, din lac pornea prin tunel un pârâiaş subteran destul de lat şi de adânc pentru ca pluta să poată naviga nestingherită. În câteva clipe, ca într-o întrecere, toate bagajele poposiră pe plută.

– O vom trage cu funia! spuse Ionel.

– Nu trebuie s-o tragem, îl corijă Victor. Trebuie s-o ținem. Pârâiaşul nu se varsă în lac, izvorăşte din lac. Curge la vale şi nu e deloc nărăvaş.

– Perfect! spuse Ionel. Vom ține funia cu rândul.

Cireşarii porniră în aval cu alte puteri în trupuri, parcă şi cu altă dispoziție. Ideea lui Victor îi descotorosise de toate poverile şi de multe griji. Parcă niciodată nu se simțiseră mai sprinteni, mai veseli, mai senini, deşi se aflau în inima muntelui, despărțiți de lumea luminii şi culorilor prin zeci de milioane de tone de piatră.

Victor ținea funia de care era legată pluta. Dar pârâiaşul curgea cuminte şi nu-i stingherea deloc mişcările.

– Mai avem de trecut un lac mai mărişor… spuse Victor, uitându-se pe hartă. Apoi câteva saloane. Acuş ajungem la punctul terminus. Cred că până la prânz…

– Victor! îl întrerupse de undeva din întuneric Maria. Unde s-a găsit scheletul mastodontului?

Dar nu-i răspunse Victor, ci Ionel care de asemenea cerceta harta:

– În primul salon în care vom intra. Un salonaş, mai degrabă, dacă ar fi să ne luăm după hartă.

Tic, care până atunci rămăsese în urmă, se strecură ca o fantomă pe lângă Victor şi Ionel, o întrecu şi pe Maria, dar nu şi pe Țombi care provocase toată această schimbare de poziții.

– Stai, Tic! încercă Victor să-l oprească. Atenție! Auzi? E o scobitură în dreapta!

– Tic! țipă Maria. Înapoi, măgarule!

– Uraaaa! se auzi răspunsul celui insultat. Alarmă! Alarmă bună! Veniți toți aici! Uraaa! Am găsit un os de mastodont!

Tustrei cei chemați alergară spre aureola pe care o lansa lanterna lui Tic… şi-l găsiră pe norocosul prichindel instalat comod pe o platformă de grohotiş chiar în locul unde harta indica o scobitură primejdioasă. În mâna lui se afla un oscior care aproape îi fu smuls de către Maria. Cercetarea osului nu ținu prea mult. Ionel şi Victor îl priviră neputincioşi, dar Maria îi veni repede de hac:

– Chiar tu l-ai descoperit, Ticuşor?

– Aproape eu… răspunse ciufuliciul.

– Hmmm… îl amenință Maria. Să ştii, Ticuşor, că mastodontul tău s-a transformat de-a lungul erelor în vițel.

– În vițel!? Nu se poate! În elefant!

– Nu, Ticuşor… Chiar în vițel. E un antricot de vițel, foarte veritabil.

– Ce să caute vițeii aici? o înfruntă prichindelul. Poate e de la un pui de mastodont, se rugă el.

Dar cel care aduse argumentul incontestabil fu Țombi. Ionel îl prinse în raza lanternei în timp de rodea cu pasiune alt os.

– Câini care să roadă oase de mastodont încă n-am văzut… spuse Ionel.

– Dar ce, nu-s tot oase?

– Nu! Mai mult seamănă cu pietrele…

– Zău? Chiar nu-i de la un pui de mastodont? se tângui Tic. Şi cum a ajuns vițelul aici?

Era întrebarea care-l frământa pe Victor, care-l speria pe Ionel, care-o neliniştea pe Maria. Pentru că întrebarea nu avea decât un singur răspuns: în peşteră mai fusese cineva. Şi dacă osul era bun de ros… însemna că nu trecuse prea mult timp de când peştera fusese vizitată. Dar cine o vizitase? Şi în ce scop? Şi când?… Toți gândeau astfel…

– Fiuuuuuiuuu! înțelese Tic. Să ştiți că sunt oase dintr-un pachet de mâncare…

– Ți-a venit mintea la cap, îl luă Maria la rost.

– Atunci, se înfurie prichindelul, înseamnă că a trecut altcineva prin peşteră înaintea noastră.

– Asta-i, piciule!

– Nu se poate! Nu vreau! Cine a avut un asemenea curaj? Cine…

Îşi opri întrebarea, pentru că simți un obiect cam moale sub talpa piciorului. De fapt, piciorul îi alunecase într-o groapă, la marginea pârâiaşului. Când abătu raza lanternei asupra obiectului cu pricina, Tic era cât pe-aci să se prăbuşească de emoție. În groapa aceea nu se afla altceva decât o cutie ruginită, o cutie de metal lunguiață… O scoase la iuțeală din groapă, o băgă în sân şi alergă imediat spre Maria:

– Am găsit cutia fermecată! îi spuse el la ureche. Tu nu ştii cuvântul vrăjit?

– Ce cutie, prostule? Ce cuvânt vrăjit?

Abia după ce-i arătă cutia, Tic îşi aminti că, spre a-i menține farmecele, n-avea voie să vorbească nimănui despre ea, şi mai ales n-avea voie s-o arate nimănui. Era foarte înfuriat şi avea atâta ciudă pe *cineva*… încât îi venea să-şi pocnească țeasta de pereții tunelului. Maria îl linişti repede, neliniştindu-i însă pe ceilalți:

– E tot atât de cutie fermecată tinicheaua asta, cum era antricotul ăla os de mastodont… Băieți! Veniți repede! Ia uitați-vă!

Cutia aceea ruginită îi uimi pe amândoi; şi Ionel şi Victor o întoarseră pe toate fețele. Concluzia lor se asemăna cu a Mariei:

– O cutie de sardele! Unde ai găsit-o, Ticuşor?

Tic le arătă locul: o groapă oarecare. Probabil că fusese aruncată la întâmplare acolo, sau poate o adusese apa. Ba nu! N-o adusese apa. În interiorul ei mai erau pete de ulei.

– Acum e sigur! spuse Victor. A trecut cineva prin peşteră înaintea noastră… O persoană?… Mai multe?… Şi nu e mult timp de când a trecut…

– Da… încuviință Ionel. Am văzut şi eu urmele de ulei din cutie… Trebuie să ne încordăm atenția… şi să nu ne îndepărtăm prea mult unii de alții… Auzi, Tic?

– Cine ți-a spus că nu aud? sări prichindelul. Aud mai bine decât tine, aud şi ce nu vrei să spui. Ştiu eu că ți-e frică şi dai din gură ca să rămânem lângă tine…

– Din clipa asta îți interzic să mai atingi aparatul! îl pedepsi Ionel. Şi cum ieşim din peşteră, cum te trimit acasă!

– Asta ai vrea tu, acum! nu se lăsă Tic bătut. Ce-ai mai vrea să fii afară sau acasă, fiuuuu!

Maria îşi înghionti frățiorul şi-l rugă apoi, în şoaptă, să se lase de harță.

– Mi-e ciudă! mărturisi el tot în şoaptă. Cine ştie ce idioți au trecut pe-aici, înaintea noastră…

Şi iarăşi tinerii se simțiră apăsați de poveri, dar şi mai apăsați de griji şi nelinişti. Uitară de expediție, uitară de hartă, deveniseră toți nişte cercetaşi nervoşi şi tăcuți, mereu cu ochii în patru, iscodind cu lanternele toate spațiile, centimetru cu centimetru. Noroc că tunelul şi salonaşele erau anoste, cuminți, lipsite de podoabe, netede, plictisitoare. Mai găsiră un băț de chibrit şi două mucuri de țigară. Altceva nimic. Dar nici nu trebuia mai mult: un băț de chibrit şi două mucuri de țigară. În jurul lor brodă Victor primul său raționament din acea suită uluitoare care va umple de faimă toți cireşarii.

– N-a trecut o singură persoană prin peşteră… începu el. Nu una singură, ci cel puțin două…

– Ce te face să crezi asta? întrebă mirat Ionel.

– Cele două mucuri de țigară.

– Dar asta nu e o lege, Victor, spuse Maria. Nimeni nu e obligat să fumeze o singură țigară…

– Nu te grăbi! o opri Victor. La ce depărtare am găsit mucurile? Mi se pare că erau aproape unul de altul…

– La câțiva paşi, preciză Ionel.

– Nu sare în ochi? reluă Victor. Mai multe persoane, dar, hai să spunem: două persoane, pentru că două mucuri am găsit, deşi poate au fost aruncate şi alte mucuri în apă… două persoane şi-au aprins în acelaşi timp țigările şi le-au stins aproape în acelaşi timp… E imposibil ca un singur om să fi aprins şi să fi fumat două țigări deodată. Prin urmare, au trecut prin peşteră, înaintea noastră, cel puțin două persoane. Asta ar fi prima concluzie.

Şi ceilalți înclinau spre concluzia lui Victor. Nu aveau alte argumente, erau poate câteva întrebări. La una din întrebări se gândea Ionel:

– Dar dacă unul din mucuri a fost aruncat altădată?

– Aproape cu neputință, spuse Victor. Nici unu la mie şansă. Să-l arunce în acelaşi loc, şi pe urmă… uitați-vă… amândouă mucurile au cam aceeaşi mărime… Imposibil, Ionel.

– Şi eu cred că ai dreptate, interveni Maria. Dar adineauri ai vorbit de o primă concluzie… mai e şi alta?

– A doua concluzie, zâmbi Victor, e încă în studiu de ipoteză… Persoanele care au trecut prin peşteră erau într-un fel familiarizate cu peştera. Cred că o cunoşteau…

„Ipoteza” lui Victor stârni şi mai mare uimire şi ațâță şi nişte licăre de teamă în sufletele celorlalți.

– Cum ai ajuns la concluzia asta… adică la ipoteza asta? îşi aminti Ionel.

– Da… clătină Victor din cap. E mai bine s-o numim presupunere… dar mai înainte de a răspunde, aş pune şi eu o întrebare: cine dintre noi s-a gândit măcar o clipă să înfulece ceva?… Mie, cel puțin, nici nu mi-a trecut prin cap şi nici n-am simțit crampe de foame…

Maria, Ionel şi chiar Tic nu-l contraziseră cu o iotă. Dar prichindelul ridică subit mâna ca la şcoală:

– Țombi! Nu numai că i-a trecut prin minte, dar a şi înfu… a şi ros ceva…

– Hai să-l lăsăm pe Țombi, Ticuşor… reluă Victor. De ce nu ne-am gândit la mâncare?… Însăşi întrebarea pare idioată. Când să ne gândim la mâncare şi cum să ne gândim la mâncare, cu atâtea minunății, cu atâtea podoabe nemaivăzute, cu atâtea surprize în jurul nostru, poate chiar cu amenințări… pentru că n-am fost mereu siguri că pasul nostru nu ne duce spre vreo capcană a naturii… Să te apuci să mănânci şi pe urmă să fumezi într-o peşteră pe care o vezi prima dată, e prea din cale-afară… Vă amintiți unde am găsit chibritul?… În singurul loc din tot tunelul unde curentul e foarte slab. Oare e o simplă coincidență că tocmai acolo a încercat cineva să aprindă țigara? Şi mai e ceva: toate lucrurile pe care le-am găsit, le-am găsit pe malul stâng al pârâiaşului, pe partea pe care mergem noi… Dar noi ştim că partea asta e accesibilă pentru că aşa ne arată harta. Dacă obiectele pe care le-am găsit ar fi fost aruncate la dreapta şi la stânga, ar fi însemnat că vizitatorii orbecăiau în căutarea unui drum accesibil, pentru că şi pe partea dreaptă sunt locuri accesibile.

– De ce să nu ne gândim mai bine că aveau şi ei o hartă? întrebă Ionel.

– Pentru că e imposibil, Ionel… Singura hartă a peşterii se află la muzeul oraşului şi dosarul din care am scos-o şi am copiat-o dovedea de la o poştă că nu fusese desfăcut de zeci de ani. Şi nu e numai atât… Să zicem că ar fi avut o altă hartă, de la o sursă misterioasă… o copie necunoscută a hărții noastre. Atunci n-ar fi trebuit să ospăteze în locul unde Tic a găsit oasele şi cutia, ci s-ar fi ferit de locul acela, pentru că pe hartă e însemnat ca un loc primejdios: o scobitură în proces de eroziune… Deci nu după hartă cunoşteau cei doi vizitatori peştera, ci fiindcă au mai trecut prin peşteră şi – cine ştie? – poate că şi-au făcut o hartă proprie. Prin urmare, avem de-a face cu nişte obişnuiți ai peşterii…

– Mai ai şi altă surpriză? încercă să-l provoace Maria.

– Nu! Nu mai am nicio surpriză. Ceea ce urmează e limpede ca lumina zilei. Cei doi vizitatori erau fără îndoială orăşeni. Sută la sută!

– Poate că erau cei doi ciobani! îşi aminti Tic.

– Ce ciobani! spuse Victor. Orăşeni sută la sută, Ticuşor. Crezi tu că țăranii, şi mai ales ciobanii, vin la munte cu cutii de sardele şi cu antricoate în desagă? Brânză, slănină, ouă, ceapă, asta e mâncarea lor de drumeție… Şi pe urmă mai sunt şi mucurile de țigară. Amândouă mucurile provin de la țigări cu filtru, şi încă cu filtru fin, de nailon… În povestea asta cu fumatul, aş avea curajul să spun că numai unul dintre cei doi vizitatori era fumător, celălalt a fumat pentru că a fost servit cu o țigară… E o presupunere şi se bazează pe faptul că nu e lege ca doi fumători să fumeze aceeaşi țigară…

– Dar nici nu e lege care interzice să se fumeze aceeaşi țigară, spuse Ionel.

– E adevărat… Şansele sunt jumătate, jumătate. Dar e totuşi curios ca doi fumători să termine exact în aceeaşi clipă țigara. Unul fumează mai rar, altul mai iute, unul fumează până la capăt, altul până la jumătate. Eu aş zice, mai degrabă, că nefumătorul, văzându-l pe celălalt că aruncă țigara, a făcut şi el la fel, adică i-a imitat întocmai gesturile. Adică a aruncat-o în acelaşi timp şi cam în acelaşi loc, fără să se gândească s-o stingă, strivind-o cu piciorul, cum fac aproape toți

fumătorii. Chiar amândoi să nu strivească mucurile e puțintel cam curios… Şi pe urmă chibriturile…

– Care chibrituri? se miră Tic. N-am găsit decât un singur chibrit.

– Tocmai acest lucru mă face să cred şi mai tare că avem de-a face cu doi orăşeni, şi că numai unul din ei e fumător. Când X, să spunem, a fost servit cu o țigară de Y, primul lui gest a fost acela de a scoate chibriturile, pentru că fără chibrituri nu intră nimeni într-o peşteră. A aprins primul băț, care însă s-a stins imediat, din cauza curentului, probabil. Uitați-vă şi voi! A ars numai fosforul, bățul nici n-a fost atins de flacără. Y l-a liniştit probabil aprinzând primul țigara.

– Dar n-am găsit decât un singur chibrit! insistă Tic. Şi-am căutat şi eu şi Țombi şi toți.

– Păi tocmai asta, Ticuşor, ți-am mai spus, îmi întăreşte presupunerea: lipsa altor bețe de chibrituri. Cu un singur chibrit e imposibil să se aprindă două țigări într-o peşteră bântuită de curenți. Nu de la chibrit s-au aprins țigările, ci de la o brichetă, de la bricheta lui Y. Țăranii, şi mai ales ciobanii, nu prea folosesc ei brichete cu benzină, cu pietre, cu fitil… şi nici amnarul nu prea are şanse să se aprindă în atmosfera asta umedă… Şi apoi țigări cu filtru de nailon şi amnar… Nu prea merge combinația, zău, Ticuşor…

– Cu alte cuvinte, recapitulă Maria, au trecut pe aici, înaintea noastră, două persoane, hai să zicem doi indivizi, amândoi orăşeni, unul dintre ei e fumător, altul nu, aşa… şi ceea ce e mai grav: nu erau la prima lor vizită în peşteră…

– Mai bine zis, preciza Victor, nu le era necunoscută peştera…

– E cam acelaşi lucru, interveni Ionel.

– Nu-i chiar acelaşi lucru, spuse Victor. Poți să te plimbi, de pildă, de zece ori printr-un loc, să zicem printr-o sală cu tablouri, sau cu cărți, de zece ori, dar de fiecare dată câte zece secunde şi nu vei cunoaşte nimic din sala aceea. Dar dacă stai multă vreme în ea, o dată sau de două ori, poți să înveți totul pe dinafară… E mai bine să spunem că nu le era necunoscută peştera…

– Ai dreptate, accentua Maria. Totul pare foarte simplu.

– Tocmai acest simplu, Maria, se preschimbă, dacă te uiți la el din alt unghi, în ceva foarte ciudat şi complicat, în ceva care nu mai e simplu. Ştii câte probleme obscure se agită!

– Eu nu prea văd cine ştie ce probleme obscure, spuse Ionel. Adică aş vrea să nu văd.

– Asta-i altceva, Ionel. Eu nu vreau să văd neapărat ceva. Problemele există. Hai să ne întrebăm: din ce oraş veneau indivizii tăi, Maria? Dintr-un singur oraş puteau să vină, de vreme ce am căzut de acord că sunt obişnuiți ai locurilor. Din oraşul nostru!

– Într-adevăr!… şopti Maria înfiorată.

– Atunci cine sunt? Iată prima întrebare obscură, Ionel. Oricât mă chinuiesc, nu pot să-i găsesc răspuns. De bine, de rău cunoaştem aproape toți oamenii din oraş, mai ales pe cei care au preocupări mai neobişnuite. Dacă vreunul dintre aceştia, să spunem: profesorul nostru de naturale, ar fi fost vreodată în peşteră, n-am fi ştiut noi? Atunci cine sunt aceşti vizitatori temeinici pe care noi nu-i cunoaştem?

Nici ceilalți nu izbutiră să răspundă. Prinşi de discuție, asaltați din când în când de fiorii unor spaime, cireşarii uitară să-şi continue drumul. Se aşezară pe nişte bolovani paralelipipedici, la marginea ultimului salonaş, fără să ştie, sau nevrând încă să ştie, că mai e foarte puțin până la punctul terminus al peşterii.

– Cine sunt indivizii, Maria? continuă Victor întrebările. Iată primul mister. Şi pentru ce au venit în peşteră? Cu ce scop? Doar cunoşteau peştera?

– Poate că au venit să caute cutia fermecată! spuse Tic atât de încet că nu i se înțeleseră cuvintele.

– Şi atunci, reluă Victor, nu putem spune că, de vreme ce cunoşteau peştera, au venit aici cu alt scop decât acela de a o vizita?

– Care ar fi scopul? întrebă Ionel.

– Acesta e al doilea mister, răspunse Victor. A doua problemă obscură: de ce au venit cei doi indivizi aici?

– Atunci… îndrăzni Maria, de ce au mâncat în peşteră?

– Exact! o aprobă Victor. De ce au mâncat în peşteră? Aceasta e a treia şi cea mai obscură întrebare! Primele două întrebări sunt într-adevăr interesante ca probleme de rezolvat: Cine? De ce? Sunt întrebări… chiar atrăgătoare, şi ar putea să aibă o rezolvare foarte simplă… dacă am cunoaşte câteva amănunte care ne scapă acum. Ultima întrebare însă e insolubilă; oricât mi-aş bate capul, nu pot să găsesc un răspuns. Prin logica de toate zilele nu se poate răspunde la

ea. Poate că ar trebui să apelăm la absurd. Nu ştiu nici eu… De ce să mănânce în peşteră? În întuneric? În frig? În umezeală?… De ce?… Dacă locul în care au mâncat ar fi foarte departe de intrarea în peşteră, adică de ieşirea la lumină, aş mai înțelege. Li s-a făcut foame şi au mâncat… Dar nici foamea nu vine pe neaşteptate, ca un junghi, şi chiar dacă vine, când ştii că după câteva sute de metri poți să mănânci, ca omul, la lumină… E prea de tot! Povestea asta cu mâncarea e prea ciudată, prea misterioasă. Celelalte mistere sunt mai… cum să spun?… sunt ca nişte probleme distractive… Cu o cheie oarecare le poți rezolva… Da ăsta cu mâncarea nu poate fi rezolvat cu o cheie oarecare… Numai dacă-l forțăm prin absurd…

– Şi ce înseamnă absurdul ăsta? întrebă Maria. Dă-mi măcar o idee…

– Maria! Orice om poate să intre într-o peşteră, printr-o întâmplare, sau voluntar, ca să vadă, să revadă, să răs-revadă… ceva… Oricât de ciudat ne-ar părea, oricât ne-ar durea pe noi, care am vrut să fim primii vizitatori ai peşterii, prezența cuiva, chiar repetată, devine normală… Dacă am face abstracție de noi, vizitarea repetată a peşterii de X sau Y, sau de X şi Y, mai pare ciudată? Nu… Dar în clipa când X sau Y mănâncă în peşteră, la două palme de lumină, şi nu mănâncă biscuiți, ci deschid o cutie de conserve, lucrul mai pare normal? Iată de ce spun eu că numai prin absurd poate fi înțeles acest gest… pentru că numai un om anormal îl poate face… un om căruia nu-i place lumina, care urăşte lumea şi soarele, care se simte mai bine în întuneric…

Ionel se uită la ceas:

– E timpul să începem semnalizările… Să nu creadă cei de afară că ni s-a întâmplat ceva…

Victor şi Ionel montară în grabă aparatul. Controlară bateriile şi înălțară antena, strecurând-o cu grijă printr-o crăpătură a peretelui care mijea a lumină. Ionel făcu semn că e pe cale să înceapă emisiunea, un semn de tăcere, fără să-şi dea seama că e inutil, şi toți se supuseseră, aşteptând cu sufletul la gură veştile celor de la lumină.

„Ta-ta-ti-ta-ta-ti-ti-ta-ta-ti-ti”, bătu Ionel şi aşteptă semnalul de răspuns.

Niciun răspuns. Semnaliză din nou. Nimic. Îşi controlă ceasul: secundarul ajunse în dreptul cifrei 12. Imposibil ca Lucia, punctualitatea întruchipată, regina politeții, cum o denumise Dan, să întârzie.

„Ta-ta-ti-ti-ta-ta-ti-ti-ta-ta-ti-ti”, semnaliză Ionel cu încăpățânare.

Aparatul rămase mut. Mai încercă o dată. Apoi încă o dată. Niciun răspuns. Nimic.

– Imposibil! spuse Maria. Lucia nu poate întârzia. Mai încearcă… sau lasă-mă pe mine. Poate am mai mult noroc…

Exact în clipa când Maria îşi termină vorbele, aparatul începu să recepționeze. Încurajat de răspuns, Ionel transmise mesajul peşterii în cifrul unu, adică în cifrul cel mai simplu, aşa cum se înțeleseseră telegrafiştii în cazul emisiunilor obişnuite. Îi anunță pe cei de afară că explorarea se desfăşoară normal, că făcuseră pluta, că primele obstacole fuseseră trecute cu uşurință şi că erau în apropierea punctului terminus.

– Spune-le că e o minunăție, un vis… îl rugă Maria pe Ionel. Sau mai bine lasă-mă pe mine.

Ionel făcu un semn de negație care o înfurie pe Maria. Dar când îl auzi repetând primul mesaj, înțelese că iar s-a întâmplat ceva neplăcut. Într-adevăr, aparatul peşterii nu mai recepționa nimic.

– Nu mai înțeleg nimic… ridică Ionel din umeri. Nici primele semnale recepționate n-au fost prea clare…

Dar tocmai când nimeni nu se mai aştepta, aparatul mereu deschis începu să primească impulsuri. Victor şi Ionel, cu creioanele de multă vreme pregătite, înregistrau cu emoție mesajul care li se transmitea de afară. Se transmitea repede, şi amândoi transcriau semnele, automat, fără să încerce să le tălmăcească. Recepția încetă brusc, şi, după o clipă numai, Ionel holbă ochii cât cepele. Pe hârtia din fața lui se înşiruiau o sumedenie de cifre şi litere:

A 3 C D E 4 1 B I D V 6 S P O 5 D R G G L 1 2 A A I G 2 3 8 U V N L 5 3 F S M I I C A D 4 3 S 5 U O V M 1 3 S 1 1 B L C D 6.

– Ce s-a întâmplat cu mine!? întrebă el cu un aer nătâng. Am înnebunit? Am uitat alfabetul? Am uitat cifrul?

Luă ca un năuc caietul lui Victor. Victor luă caietul lui. Semnele erau exact aceleaşi, în ambele caiete.

– Atunci niciunul dintre noi n-a greşit, spuse Victor. Ia mai încearcă o dată!

Ionel bătu iarăşi semnalul convențional de începere a emisiunii, dar în zadar: nu răspunse nimeni.

– Nu mai înțeleg nimic… se înfurie el. Ori a înnebunit Lucia, ori eu…

– Nici eu nu înțeleg nimic… recunoscu Victor, Imposibil de descifrat.

– Ne-am înțeles să transmitem cu cifrul unu…

– Cunosc ambele cifruri pe de rost, îl linişti Victor. Mesajul Luciei n-are absolut niciun sens.

– Indescifrabil.

– Să nu se fi întâmplat ceva afară? spuse Maria cuprinsă de nelinişte.

Se priviră unii pe alții neputincioşi.

Capitolul XI

1

Cercetaşii de pe munte, cei trei cireşari pe care sorții îi hărăziseră soarelui, înaintau de-a lungul coastei, pe o potecă imaginară, trasată de ochiul lui Ursu şi de calculele Luciei. Fata cu păr de lumină era ca întotdeauna activă şi severă: îl transformase pe Ursu într-un hamal supraîncărcat, fără să se gândească la limitele rezistenței umane, sau poate tocmai pentru că le calculase, oprindu-şi doar o raniță uşoară, un caiet cu scoarțe de piele şi cele patru creioane care fuseseră la o clipă de a-şi câştiga o altă celebritate decât cea pe care şi-o pregăteau acum. Ursu fusese transformat într-un hamal greoi… iar Dan în cea mai sprintenă vietate a acelor locuri, dar nu pentru că aceasta ar fi fost suprema dorință a cireşarului cu gânduri ascunse de scriitor. Aş… Era voința de fier a Luciei care hotărâse pe rând metamorfoza lui: când unitate de măsură, când binoclu, când mesager, când gânditor, când maşină electronică… şi de cele mai multe ori paratrăsnet.

– Ia vezi! îi ordonă Lucia. Câți paşi sunt de-aici până la brad? Şi ai grijă să-i potriveşti egali… altminteri te pun să măsori distanța cu pantoful, ca atunci când vă faceți porțile la fotbal…

Şi Dan măsura, potrivindu-şi pasul la centimetru, dar tot temându-se că va simți în ceafă vorbele de şmirghel ale Luciei.

– Nu ai impresia că stânca aia din vale seamănă cu un cal de şah?

– Cal de şah!?… se mira el filologic, dar pentru că se temea de alte corvezi care l-ar fi purtat până în vale, aproba imediat cu entuziasm: Sigur că da! Aidoma cu calul meu de şah…

– Cât fac paisprezece ori douăzeci şi opt?

Dan dorea din tot sufletul să poată face cât mai repede socoteala, dar numai sufletul nu-i ajungea. Capul însă îi era prea răvăşit, de aceea apela la creion şi hârtie. Nu mai era nevoie. Vocea Luciei îi alinta cu acelaşi şmirghel credincios urechea:

– Trei sute nouăzeci şi doi! Şi e cât se poate de simplu: paisprezece ori treizeci minus douăzeci şi opt! Tot ți se mai pare complicat?

– Ba nu, Lucia… E foarte simplu… şi mai ales ar fi totul foarte simplu… dacă n-ai fi tu atât de complicată… De ce nu eşti şi tu mai simplă?

– Ia lasă prostiile, încâlcitule!… Va să zică, suprafața aproximativă ar fi cam… Ursule! Cam ce suprafață ar putea să aibă costişa asta?

Amintindu-şi de cei 14 ori 28 şi vrând să-şi scutească prietenul de cine ştie ce răzbunare topometrică a Luciei, Dan se pregătea să-i sufle. Dar nu mai era nevoie.

– Vreo patru sute de metri, aproape patru sute… rectifică el după ce mai privi o dată costişa cu pricina.

– Poftim! se repezi Dan la Lucia. Tu îți pierzi o groază de timp, îmi scoți şi mie limba de-un cot şi-mi fierbi creierii mai rău decât soarele lui Petrăchescu, iar Ursu e capabil să rezolve totul în trei secunde. Asta înseamnă la tine simplu!

– O simplă coincidență… încercă Lucia să-şi stăpânească uimirea. Şi mai bine vezi să nu prinzi mucegai! De la bradul ăsta începi să-ți numeri paşii până la bolovanul ăla rotund… Mai repede!

Dan se supuse, săracul, şi când ajunse la bolovan îşi dădu, gâfâind, raportul:

– Două sute treizeci şi patru de paşi… foarte egali.

– Înmulțeşte-i cu optzeci! Hai! Mai repede! Cât fac?

Dan îşi înfipse mâinile în păr:

– Două sute de draci mi se zvârcolesc în creier.

– Numai o sută optzeci şi şapte, îl corectă Lucia imediat. Ursule! Cam ce distanță să fie între brad şi bolovan?

O simplă ochire, apoi vlăjganul spuse fără să ezite:

– Ceva mai puțin de două sute de metri… Cu vreo zece metri mai puțin…

– N-ai auzit nimic? îl întrebă suspicioasă Lucia. Nu ți-a şoptit Dan ceva?

Ursu nici nu-i ascultă întrebarea. Dan, în schimb, se simți foarte ofensat:

– Înțeleg că mă bănuieşti pe mine de fraudă… Dar să te legi şi de Ursu, asta e prea de tot!

Ca întotdeauna, cireşarul cel cumsecade suferea pentru altul. Ursu îi făcu un semn de nepăsare.

– Scuzați… se înclină Lucia în direcția lui Dan, apoi se adresă lui Ursu: Te-aş ruga să-mi spui cam câți metri sunt de la bolovan la brădet… Aproximativ…

– Cam circa aproximativ, exageră Dan pleonasmul.

Lucia nici nu-l privea. Se uita la Ursu, îi pândea orice mişcare, hotărâtă să rezolve problema coincidențelor. Vlăjganul îşi alergă o clipă ochii în direcția brădetului, mai privi o dată printre gene, apoi răspunse:

– Peste trei sute cinzeci, poate chiar peste trei sute şaizeci de metri… În jurul lui trei sute şaizeci…

În sfârşit, Lucia putea să controleze! Şi pentru a îndepărta orice urmă de nesiguranță îl scuti pe Dan de măsurătoare, adică numără chiar ea, în paşi, distanța. Când ajunse la capăt, spuse cu voce obosită:

– Cinci sute douăzeci şi trei de paşi! Ia calculează tu, Dan!

Dan îşi pregătise hârtia şi creionul. Răspunse imediat:

– Patru sute optsprezece metri şi patruzeci de centimetri.

– Nu se poate! se opuse vlăjganul.

– Nici eu nu cred, se miră Lucia la rândul ei.

– Atunci faceți voi socoteala! se enervă Dan. Cât fac cinci sute douăzeci şi trei ori optzeci?

– De ce ori optzeci? întrebă Lucia.

– Păi până acum n-am calculat aşa? se miră Dan.

– Stai puțin… îl domoli Lucia. Eu n-am pasul tău. Pasul meu are numai şaptezeci de centimetri. Ia calculează din nou!

Răsuflând parcă pentru ultima dată în viață, Dan refăcu, destul de iute, calculul, şi terminându-l, îşi schimbă imediat, mina:

– Formidabil! Trei sute şaizeci şi şase de metri! Ursule, eşti un geniu topometric! Acu' ce mai spui, domnişoară?

– Mă mir şi eu, recunoscu Lucia cam în doi peri. Cum de le nimereşti, Ursule?

– Nu-i prea complicat… răspunse nepăsător vlăjganul. Mă gândesc, adică îmi închipui cam prin ce loc se împlineşte un kilometru şi îl împart în zece, adică în sute. Şi dacă ajung la sute, s-a simplificat totul: Una, două, trei sute, ajung la cea de a patra şi o împart la zece… Şi dacă am ajuns la decametri, îi împart: unu, doi, trei, patru, cinci… şi la

al şaselea obțin metrii, pe urmă împart metrii la zece: unu, doi, trei, patru, şi la al cincilea pe care-l împart la zece…

La început, Lucia îl luase în serios. Când însă Ursu ajunse pe la a treia împărțire încercă să i se uite în ochi: nici urmă de ironie pe fața lui. Dan, în schimb, mocnea ca un berbec haiducesc pus pe jăratec într-o groapă. Şi când îl ghici pe Ursu la centimetri explodă într-un hohot de râs cumplit.

– Şi pe urmă în milimetri… îngână el. Ha, ha, ha! şi pe urmă în… Ha, ha, ha! Ce vine după milimetri, Lucia?…

Lucia se bosumflă puțintel. Nu atât gluma o necăjea, cât tonul foarte serios cu care Ursu o rostise.

– Drept pedeapsă, anunță ea, începând chiar din clipa asta Ursu va face măsurătorile şi Dan verificările!

– Pardon! se răsti Dan. Sper că mă confunzi cu altă persoană care poartă numele ăsta. Mai lasă-mă dracului în pace! M-am săturat de atâtea calcule şi socoteli. Vreau să mai văd şi eu priveliştea, vreau să mai zburd…

– De-aceea te-am pus să măsori, îi spuse Lucia. Ca să observi şi ca să zburzi… Dacă te-ai gândi puțintel…

– Nu vreau să mă gândesc deloc! se încăpățână rebelul. Am chef să mă dau peste cap, na!

Nici nu termină bine ultimul cuvânt şi simți cum se prăbuşeşte, fără şanse de salvare, într-o scobitură pe care n-o observase. Lucia văzu cum îl înghite pământul, dar emoția şi spaima o paraliză. Ursu, în schimb, îşi azvârli cu o mişcare toate bagajele şi dintr-un salt fulgerător ajunse la marginea crăpăturii, prinzându-l pe Dan de braț, chiar în clipa când dispăruse cu totul în prăpastie, adică în ultima clipă. Totul durase o fracțiune de secundă. Dar când îl ridică pe Dan la suprafață, Ursu văzu bagajele azvârlite mai înainte rostogolindu-se spre vale, ca într-o cursă bezmetică şi, dintre toate bagajele, cel mai ambițios era chiar aparatul T.F.F. Spaima Luciei se transformase în groază:

– Ursule! țipă ea. Aparatul! Ce ne facem?

Ursu nu mai auzise întrebarea. Pornise în goană după aparat şi-l ajunse cu câțiva metri înainte de sfârşitul cursei: un bolovan uriaş care ținea locul firului de ață. Deşi îl aduse înapoi cu mare grijă, tot nu se

putu abține să nu-l scuture de câteva ori. Îi zornăiau înăuntru toate măruntaiele!

– Mare jale! spuse el, lăsând aparatul jos. Mi se pare că s-a cam dus dracului.

Lucia era palidă şi avea lacrimi în ochi:

– Doamne! Mai bine…

– Mai bine îmi rupeam eu gâtul… spuse Dan foarte smerit şi foarte sincer. De ce nu m-ai lăsat, Ursule?

Şi Ursu era posomorât, dar mai mult furios:

– Eu sunt de vină! M-am pierdut ca un netot… Puteam foarte bine să-i dau drumul, nu să-l arunc…

Lucia desfăcuse cutia hodorogită şi privea înspăimântată masacrul dinăuntru. Dar nu la aparat se gândea, nu la aparatul ei se gândea, se gândea la celălalt aparat şi la cei care erau în jurul lui, şi la întunericul şi la primejdiile care poate îi apăsau şi-i încolțeau acolo, în noaptea de sub munte.

– Oare se mai poate face ceva? se uită Dan spre Lucia. Săracul! Parc-ar fi o ladă cu sârme şi şuruburi vechi… Ufff!

– Lasă scâncelile! îl săgetă Lucia. Până una-alta trebuie să găsim un loc de popas, şi pe urmă…

După o scurtă trecere în revistă a împrejurimilor, Ursu descoperi o pajişte verde, bogată în iarbă şi ferită de soare. Era chiar la poalele unei movilițe stinghere de pe care se putea vedea toată regiunea peşterii. Acolo se făcu popasul, primul popas al zilei. Nimeni nu se gândea la odihnă, la mâncare, la discuții. Un popas trist, pe care nemişcarea şi gândurile îl îmbolnăveau cu spaime şi nelinişti. Înainte de a lua orice hotărâre, cei trei urgisiți se cățărară în vârful movilei pentru a-şi da seama unde se află.

Masivul care adăpostea peştera se despărțise pe nesimțite de ei azvârlindu-i pe o coamă paralelă, foarte asemănătoare. Jos, în vale, se zărea şi tăişul iscusit şi aprig care despicase masivul: o apă argintie, cu luciri nevinovate. Nu se aflau, aşa cum îşi închipuiseră tot timpul, deasupra peşterii!

Lucia se uită aproape rugător la Ursu:

– Cât ne ocupăm noi de aparat, n-ai putea să dai o raită până la vale? … Şi pentru noi e important, dar mă gândesc şi la cei din peşteră.

Trebuie să ne apropiem unii de alții şi trebuie să le spunem cum arată muntele… Ai putea, Ursule?

– O joacă… răspunse vlăjganul. În jumătate de oră sunt înapoi… şi dacă vrei dovezi, îți aduc bradul ăla strâmb de lângă calul de şah… O joacă…

Nu era chiar o joacă, pentru că scobitura care-l supsese pe Dan era de fapt o crăpătură lungă, abruptă, care izola locul de popas de restul coamei. Ca să ajungi la o sută de metri în față pentru a coborî spre calul de şah, trebuia să ocoleşti crăpătura pe o distanță de câțiva kilometri şi numai acest drum dura cel puțin jumătate de oră. Ursu se gândi să-l scurteze, dar pentru că era prea abruptă crăpătura şi deci n-o putea coborî, şi prea lată ca s-o poată sări, singura cale de a o scurta era aceea de a arunca o punte. Fără să mai zăbovească, luă o funie lungă, o toporişcă, un ghem de sfoară… şi în câteva minute, folosind forța de aruncare şi doi copaci curioşi de pe marginile scobiturii, izbuti să înjghebe o punte de frânghie peste prăpastie. Se prinse apoi cu mâinile de ea şi pluti câteva clipe deasupra hăurilor ascuțite.

Înainte ca Ursu să-şi dea drumul în gol, Dan se apropie de Lucia şi începu să-i boscorodească la ureche:

– Am văzut la circ un accident groaznic… S-a prăbuşit un zburător pentru că în momentul cel mai periculos o fată din lojă a țipat, iar el şi-a pierdut echilibrul, săracul…

Lucia îşi duse mâna la gură pentru a-şi opri țipătul prevestit de Dan: Ursu trecea prăpastia, agățat de puntea aceea fragilă şi mişcătoare.

Obstacolele pe care vlăjganul le întâlni mai departe în cale i se păreau floare la ureche. Un bolovan, un şanț natural, o râpă oarecare mai degrabă îl ațâțau şi ucideau monotonia vertiginoasei coborâri. Ursu avea un fenomenal simț al echilibrului. Nu-şi baza mişcările numai pe gesturi reflexe, pe resorturi instinctive, nu şi le încredința numai hazardului. Avea darul de a alege fulgerător, de cele mai multe ori în plină mişcare, punctele de întâlnire, şi de rezistență, punctele de trecere şi de oprire. De fapt aceasta era marea lui artă: de a deosebi, într-o singură clipă, punctele de trecere de cele de oprire, punctele de întâlnire de cele de rezistență. De a alege o anumită creangă ca simplu punct de trecere într-un salt: o clipă de întârziere şi creanga s-ar rupe; de a alege un bolovan, o ieşitură ca simplu punct de întâlnire a corpului

în cădere: o clipă de întârziere şi bolovanul s-ar desprinde, iar ieşitura ar ceda. Încă de copil îşi uimise prietenii cu căderile lui din copaci: de fapt nu cădea, ci cobora din creangă în creangă; sau cu prăbuşirile lui în râpe abrupte şi adânci: de fapt nu se prăbuşea, ci aluneca folosind fulgerător asperități invizibile. Odată pusese rămăşag cu mai mulți colegi că va ajunge în fundul unei adâncituri abrupte din cinci salturi. Toți voiau să-l oprească. Râpa avea vreo treizeci de metri. Când îşi dăduse drumul în râpă fiecare mişcare îi era cunoscută: prima cădere, primul salt drept în jos vreo opt metri; al doilea lateral, vreo doi metri, pentru a evita coborârea strict perpendiculară care l-ar fi dus într-un grohotiş; al treilea salt oblic, spre o ieşitură de lut care se va prăbuşi la o fracțiune de secundă după ce o va părăsi, catapultat; şi ultimele două salturi într-o perpendiculară perfectă cu o scurtă escală la mijloc, pe o excrescență sigură. Căderea lui fusese atât de rapidă şi de precis calculată, încât cei de sus o văzuseră neîntreruptă, iar el avusese senzația sublimă a zborului. Ursu era convins că ar fi putut să alerge chiar pe peretele unei prăpăstii înclinat spre 90 de grade, dacă i s-ar fi dat un răgaz de câteva clipe pentru a cerceta tot peretele şi a alege punctele de siguranță şi de trecere. Un singur accident avusese în toată cariera lui de acrobat, un accident ridicol, întâmplat pe la treisprezece ani. Sărise de pe o scară, de la o înălțime oarecare, în salt mortal, şi-şi rupse mâna stângă, pentru că înainte de a sări, cu o clipă înainte de a sări, se răstise la un copil, cu intenția de a şi-l preface în admirator. În timpul căderii îşi dăduse seama că uitase ceva: nu-şi mai amintea treapta de pe care sărise. Făcuse mişcarea de relans cu o fracțiune de secundă mai devreme. Pământul îl surprinsese ghemuit, necesitatea echilibrului îi încordase mâna stângă şi căderea nefiind atenuată, contactul violent îi rupsese brațul.

Tot felul de amintiri acrobatice însoțiră goana lui Ursu spre creasta calului de şah. Ajuns în vale, făcu o scurtă oprire, mai ales pentru a-şi scălda capul în apa rece a pârâiaşului şi pentru a sorbi câteva înghițituri. Apoi se căță pe un bolovan de pe mal pentru a cerceta coasta muntelui care adăpostea peştera. Coasta era prăpăstioasă, cu porțiuni abrupte care nu puteau fi urcate fără funie. Pe alocuri se zăreau şuvițe negre, ca nişte dungi trase nehotărât cu cărbunele. Erau crăpături. Oare erau profunde? Ajungeau până în interiorul masivului? Ajungeau până în peşteră?… Pentru a răspunde la întrebări i-ar fi trebuit zile întregi de

ascensiuni şi coborâri. Se strădui să memoreze caracteristicile cele mai importante ale masivului care adăpostea peştera, apoi îşi aruncă privirile spre stânca aceea ciudată, care şi de acolo, de jos, continua să semene cu un cal de şah. Capul şi coama calului se odihneau pe un soclu uriaş, un adevărat piept de munte. Ca să ajungă până acolo nu i-ar fi trebuit mai mult de cinci minute, parcurse în goană, bineînțeles. Erau câteva obstacole, care puteau fi însă trecute fără prea mari eforturi. Tocmai punea în balanță un „dacă" şi un „dar" în legătură cu drumul până la calul de şah, când o anumită mişcare petrecută la poalele stâncii îl făcu să tresară. Ochii încordați aveau puterea unor lentile: nu se înşelase. Mişcarea nu fusese o părere. La poalele stâncii se zărea silueta unui om. Uimirea îl fulgeră. De unde apăruse silueta? Jur împrejurul ei nu se afla niciun bolovan, nicio groapă, nicio dezordine de relief care ar fi putut-o ascunde. Parcă ieşise din pământ sau de undeva din munte. Îşi aținti privirile asupra ciudatei apariții şi după câteva clipe de încordare izbuti s-o identifice. Uimirea lui Ursu nu mai avea margini: omul acela care apăruse ca din pământ la poalele stâncii nu era altul decât… Petrăchescu, vânătorul!

Deşi clipele începeau să devină foarte prețioase, Ursu nu putea să renunțe la întâlnirea cu Petrăchescu. Porni spre stânca botezată de Lucia, fără să părăsească o clipă din ochi silueta de dedesubt. Pe la jumătatea drumului, îşi dădu seama că şi Petrăchescu îl zărise. Mai ales când îl văzu cum îşi duce mâna streaşină la ochi şi priveşte în direcția lui. La un moment dat, Petrăchescu făcu stânga-mprejur, cu o iuțeală cazonă, apoi doi paşi, apoi se opri brusc. Ridică ceva de jos şi se întoarse din nou cu fața spre Ursu. Avea în mână o armă de vânătoare. Apoi îşi duse mâna la brâu, dar şi-o retrase imediat spre mijlocul armei.

Ursu înțelese ce se întâmplă. Petrăchescu îşi încărca arma. Nu pricepea însă ce de umblase cu arma descărcată. Sau poate schimbase cartuşele?… Sau poate trăsese în vreun vânat?… Dar nu auzise niciun pocnet de armă… Un firicel de gheață zvâcni în ceafa lui Ursu. Petrăchescu îşi potrivise arma în şold, şi țeava ei, ridicată la înălțimea pieptului, era îndreptată în direcția lui. O simplă apăsare pe trăgaci, involuntară… sau chiar o tresărire puternică, inconştientă… Niciun vânător n-avea voie să țină astfel arma, nici în toiul vânătorii; era o lege ca arma să fie ținută mereu cu țeava în jos.

Când Ursu ajunse mai aproape de stâncă, la mai puțin de o sută de metri. Petrăchescu coborî țeava armei şi clătină încet din cap, ca şi cum i-ar fi dat a înțelege vizitatorului că-l recunoaşte şi că e bine venit. Ba mai mult: porni în întâmpinarea lui Ursu, dar nu făcu prea mulți paşi. Auzi țipăt de păsări şi începu să scruteze văzduhul. Ursu îl imită fără să vrea, aşa cum i se întâmplă oricui când îşi vede semenul uitându-se spre cer, şi descoperi un stol de păsări zbenguindu-se. Petrăchescu le urmări cu puşca ridicată; la un moment dat puşca țintea exact scăfârlia lui Ursu, şi vlăjganul simți iarăşi firicelul de gheață, zvâcnindu-i în ceafă. Un simplu strănut şi… Dar amintindu-şi faima lui Petrăchescu, se linişti.

– Bună ziua! salută Ursu, oprindu-se la câțiva metri în fața vânătorului.

– Dacă nu erai dumneata, răsturnam vreo două, trei becațe, pe cinstea mea…

– Norocul lor… zâmbi Ursu. Nu ne-am închipuit că o să vă întâlnim pe munte. Numai la asta nu ne-am aşteptat, pe cinstea mea…

– Vas-că tot nu v-ați lăsat până la urmă! se încruntă Petrăchescu. După tot ce v-am spus… Nu v-a fost teamă de duhuri şi primejdii?

– Duhuri!? Ştiți şi dumneavoastră că nu există. Noi am crezut că vreți să ne speriați cu duhurile ca să ne feriți de celelalte primejdii adevărate…

– Ia uite, dom'le! Vas'că nu credeți în duhuri! Asta e rău, dom'le, pe cinstea mea… Să nu vă pună gând rău duhurile, dom'le, că direct la azil ajungeți… Eu n-am glumit niciodată cu duhurile, şi nici nu vreau să glumesc, şi vă sfătuiesc şi pe voi să le împăcați, pe cinstea mea…

– De unde să ştim cum să le împăcăm? întrebă Ursu destul de nedumerit. Nu ştiți, trebuie să facem jertfe?

Vânătorul scormoni cu țeava puştii în iarbă:

– Dom'le, trebuie să le împăcați, eu asta ştiu, pe cinstea mea… Cealaltă chestie e treaba voastră. Eu nu m-am certat niciodată cu ele, ca să ştiu cum trebuie să le împac, pe cinstea mea. Poate că ar fi bine să nu le tulburați aici în sălaşul lor, să vă duceți în altă parte…

– Nu ştiu cine zicea… adică un cioban ne-a spus mai ieri că duhurile s-au mutat de prin părțile ăstea, cică ar fi prea multe primejdii pe-aici…

– Zău, dom'le? N-am auzit, pe cinstea mea… Da' să nu fie o cursă, dom'le, să nu fi fost ciobanul ăla un duh…

– Nu era duh, spuse foarte serios Ursu. Avea şi un băiat şi era şi o turmă lângă ei… Spunea că nişte duhuri mai importante au avut accidente, că unul mai mare chiar şi-a fracturat baza craniului, spunea el, şi din cauza asta au şters-o în altă parte. Zicea el că spitalul duhurilor de-aici a cam rămas în paragină şi nu-l mai calcă stafiile rănite. Cică nici penicilină nu s-ar mai găsi… Ciobanul s-a jurat că nu minte…

– Mințea, dom'le! se enervă Petrăchescu. Pe cinstea mea, dom'le! Şi de unde ştia el toate?… Era duh, dom'le, şi vrea să vă prindă în capcană! Şi de primejdii nu v-a vorbit?

– Despre primejdii!? se miră Ursu. N-a suflat un cuvânt… Dar dacă spuneți dumneavoastră…

– Dumneata minți, dom'le, pe cinstea mea! Cum n-a suflat niciun cuvânt despre primejdii?… Păi nu v-a spus că duhurile şi-au rupt gâtul?… Şi ăla cu baza craniului? N-ai spus dumneata că v-a spus ciobanul că duhurile s-au speriat de primejdii şi s-au mutat în altă parte?… Păi dacă şi duhurile s-au speriat de primejdiile de pe-aici, îți dai seama, dumneata, pe cinstea mea?!

– O să ne ferim, pe cinstea mea! încercă Ursu să-l liniştească. Dar să ştiți, tot ciobanul ăla zicea, că unde nu-s primejdii nu se poate zidi şcoală. Cică numai aşa învață omul…

– Cum s-ar zice, dom'le, umblați după primejdii cu lumânarea, pe cinstea mea…

– Nu chiar cu lumânarea… se retrase Ursu. Avem lanterne vânătoreşti…

– Bun! Asta da! Lanterne vânătoreşti, da! Pe cinstea mea. Va să zică aveți lanterne… Da, dom'le… Nu ne împru… Nu aveți una de împrumut?… Ba chiar v-aş cumpăra-o…

– Dacă ne-ați fi împrumutat şi dumneavoastră barca…

– Iar, dom'le? Iar? V-am spus c-am pierdut-o… Nu i-am spus fetei doctorului?… Aia brunetă, pe cinstea mea…

– Aia-i cealaltă, spuse Ursu. Dar sunt amândouă cu noi.

– Aha! se lumină vânătorul. Vas-c-ați adus şi fete cu voi! Păi de ce nu spui aşa, dom'le, pe cinstea mea! Acum înțeleg eu ce căutați voi pe-aici! Locuri, dom'le, locuri căutați! Locuri frumoase, pustii… aia-i, dom'le… Pe-aici puteți să mergeți o zi întreagă în pielea goală şi nu întâlniți suflare de om, pe cinstea mea. Asta era, dom'le. Bravo! Fete bune,

fragede, dom'le… Ohohoho! De la Dobrescu am învățat… Ia zi, dom'le, ca între bărbați! E bine, dom'le, cald, aşa?…

Ursu avu marea putere să se stăpânească:

– Dacă-ar auzi fetele cum vorbiți despre ele, nu ştiu ce vi s-ar întâmpla cu ochii. Credeți că-i ca pe vremea idiotului ăluia?

– Lasă-mă, dom'le, pe cinstea mea. Ce mă prelucrezi, că nu-s tată de fată?… Da' despre ce idiot vorbeai?

– De Dobrescu ăla al dumneavoastră…

– Dom'le! Pe cinstea mea! De Dobrescu să nu te mai legi niciodată, că nu se iartă. Prima oară zic că n-ai ştiut, pe cinstea mea. Dar a doua oară nu se iartă, dom'le. Om ca el mai rar, dom'le. În tot oraşul nu e unul să-i semene!

– Eu zic că este unul, spuse Ursu. Dumneavoastră…

– Dom'le… îți mulțumesc, dar e cam mult, dom'le, pe cinstea mea… Peste câțiva ani, cine ştie…

– Păcat că nu l-ați cunoscut pe Buridan… V-ați fi înțeles foarte bine cu el…

– Dom'le! Numai dacă era vânător bun!

– Dac-ați fi fost mai tânăr poate că ați fi ajuns în slujba lui, că era foarte bun vânător… Înnoptați pe-aici?

– Dom'le… sunt nişte stâne… Încotro mergeți? Spre lac, încolo?

– Ne-am împărțit în două, răspunse Ursu. Unii spre lac, alții prin peşteră…

– Zău, dom'le?! Eu v-am spus… Dar măcar scoateți-vă pârleala cu fetele. Sunt fragede, dom'le. Acum e nemaipomenit, pe cinstea mea!

– Şi dumneavoastră nu uitați să întrebați de Buridan…

– Nicio grijă, dom'le. Cum ajung în oraş… poate chiar mai înainte… Pe cinstea mea…

Cu puşca în mână şi cu țeava la înălțimea pieptului, vânătorul îl urmări îndelung pe Ursu. Şi nu se mişcă din poziția asta, până ce vlăjganul nu dispăru cu totul din raza vederii lui. Abia atunci se apropie de o crăpătură a stâncii, care nu se vedea decât dintr-un singur unghi, şi începu să discute cu un personaj, mai bine zis cu vocea unui personaj, pentru că posesorul ei nu ieşi nicio clipă la lumină.

– Era unul dintre băieții care mi-au cerut barca, spuse Petrăchescu. Ăia de-alaltăseară şi de înc-o dată…

– Ce vorbeşti, coane?! Asta am aflat-o singur… Alta!

– Alta e că-i un prost, pe cinstea mea…

– Să nu te-nşeli, coane!… Ți-a pus mereu capcane…

– Dom'le! Fii serios! E o găgăuță… Să nu-ți treacă prin cap vreo prostie…

– Şi-a bătut mereu joc de dumneata. M-am amuzat tot timpul, coane, şi mă mir cum de-am putut să-mi țin râsul. Mai ales la urmă…

– Dom'le, te rog! Pe cinstea mea! A încercat el, dar pe urmă s-a făcut politicos. N-ai auzit chestia cu Buridan…

– Tocmai… Ştii cine-i personajul ăla al lui Buridan cu care-a spus că semeni?

– Aflu eu în oraş, dacă nu ştii dumneata. Găsesc eu un coleg care ştie… dar mi-e totuna, dom'le… Ori aflu, ori nu. Mi-e indiferent, dom'le. Am libertatea asta… O să întreb în oraş…

– Să nu cumva să faci asta, coane! Personajul lui Buridan e un măgar, un măgar celebru! Stai, coane! Ce spuneai că ți-e totuna, indiferent?

– Nu mai ştiu, dom'le, pe cinstea mea. Am uitat… Va să zică m-a făcut măgar!

– Da, coane! Măgarul lui Buridan! E celebru în toată lumea. Te-a insultat rău! Şi pe dumneata şi pe Dobrescu!

– Dom'le, îl împuşc, pe cinstea mea. Aşa ceva nu se iartă, dom'le. Îl împuşc…

– Lasă-mă, coane, lasă prostiile. Dumneata l-ai provocat, la urma urmei… Dacă te pui la vorbă cu ei…

– Mie îmi plac copiii, dom'le, stau mereu de vorbă cu ei… Dar să nu mă facă măgar! Pe cinstea mea! Eu, măgar! Asta nu se iartă, dom'le! Numai să-mi intre în bătaia puştii…

– Ți-am spus o dată să dai dracului idioțeniile…

– Ce idioțenii, dom'le?! Eu dacă nu iert, trag!

– Mai bine ai veni încoa'… Ia spune, coane! Ce e cu fetele alea?… Parc-ai turnat jăratec şi gheață în mine…

– Dom'le, pe cinstea mea!

2

Ursu îşi găsi prietenii trebăluind la aparat, şi nu se bucură de o primire prea entuziastă; mai ales Lucia era bosumflată, din pricina întârzierii sale „inadmisibile!” Dar când începu să le povestească întâlnirea neaşteptată cu vânătorul, interesul amândurora, şi mai ales al Luciei, se transformă în foame şi spaimă. Nu trecu sub tăcere nimic, nici chiar insinuările de la sfârşitul discuției, având însă grijă să le mai atenueze.

– Nu ştiu cum de mi-am stăpânit mâinile, spuse el în încheiere. Îmi venea să-i prind nasul între degete şi să i-l laminez… până l-aş fi făcut cât o foiță de țigară… mare noroc a avut, măgarul!

– Poate c-ai avut tu mare noroc, se înfioră Lucia.

– Bună chestia cu măgarul lui Buridan! îl felicită Dan. Grozavă! Mai ales dac-o să se apuce să întrebe în oraş. Dar să ştii, Ursule, că măgarul în cauză era doar o ipoteză creată de doctorul Buridan prin secolul al paisprezecelea. Asta pentru a argumenta „libertatea indiferenței”. El dădea exemplul unui măgar deopotrivă de flămând şi de însetat care are în fața lui, cam la aceeaşi depărtare, şi apă şi mâncare. Cu ce va începe? Libertatea indiferenței!

– Eu ştiam numai că se face caz de măgarul ăsta al lui Buridan, mărturisi Ursu, şi-am crezut că-i o întruchipare a tâmpeniei. Ei şi! Al lui Buridan sau nu, tot măgar rămâne!… Voi cum staţi cu aparatul?

Lucia, cu un Dan foarte binevoitor şi entuziast alături, mai ales în laude, elogii şi exclamații, izbutise să demonteze şi apoi să monteze din nou aparatul. Lucrase ca un „roi de albine”, precum spunea Dan. Iar degetele îi alergaseră şi-i bâzâiseră ca nişte „viespi”. Din păcate, terminase montajul aparatului prea târziu. Nici nu se uitase la ceas până când nu înşurubase ultima piesă. Dar când ridicase antena pentru emisie şi recepție descoperise cu groază că ora fixată pentru primul schimb de mesaje fusese depăşită demult.

– Aproape un ceas întârziere, îl anunță ea pe Ursu. Nu ştiu nimic. Nici ce este în peşteră… şi nici dacă aparatul s-a reparat. Mi-e teamă să nu se fi stricat vreo lampă… Uuffff!

– Ufffff, eu! se întrista Dan. Prăpastia aia nenorocită!… Nu putea să mă înghită mai repede, să nu mă mai vadă Ursu.

Apoi se duse lângă aparat şi începu să-l mângâie:

– Hai, puişorule! Hai, că eşti nou-născut… Spune şi tu ceva! Uite, mămica ta…

Şi aparatul răspunse! Ba chiar foarte energic. De emoție, Dan era cât pe-aci să-l scape a doua oară. Şi Lucia şi Ursu se repezită spre el. Inventatoarea de 14 ani se înroşi toată de bucurie şi închise, nevăzută, ochii ca să strivească o usturime. Prea repede îşi ucidea frumusețea! O clipă mai târziu, caietul se desfăcu exact la pagina de serviciu, un creion cu vârful foarte ascuțit amenință aerul, iar vocea cu puțin metal rece în ea îi trezi pe ceilalți:

– Notați şi voi! Fiecare! Să putem controla mesajul!

Notau toți cu înfrigurare sunetele sonore, distincte. Şi deodată receptorul se stinse. Se terminase transmisia cireşarilor din beznă? Cireşarii soarelui profitară de răgaz şi încercară să descifreze mesajul. Dar după câteva minute se uitară năuciți unii la alții. Pe foile lor de hârtie se tălmăciseră aceste cifre şi litere ciudate:

A 3 C D E 4 1 B 1 D V 9 6 S P O I D T G S 1 1 2 A A A 1 G 2 3 8 U V N L 5 3 F S M 1 1 C A D 4 3 S 5 U O V M 1 3 S 1 1 B L C 0 6.

– Nu cunosc cel de al doilea cifru, mărturisi Ursu.

– Nu corespunde nici unui cifru, spuse Lucia. E absolut indescifrabil. Oare s-a întâmplat ceva în peşteră…

– Oare nu s-a încurcat vreo sârmă în aparat? îndrăzni Dan. Vreo lampă, ceva…

– Dacă s-ar fi încurcat ceva, n-ar fi funcționat deloc, răspunse Lucia. Din moment ce funcționează…

– Mai încearcă o dată! ceru Ursu. Cine ştie!

Lucia mai încercă. Transmise iarăşi semnalul convențional al primei emisiuni:

„Ta-ta-ti-ti-ta-ta-ti-ti-ta-ta-ti-ti.”

O secundă… două… trei… patru… tăcere şi deodată răsună foarte clar semnalul de răspuns:

„Ta-ta-ti-ta-ta-ti-ti-ta-ta-ti-ti.”

După zâmbetele lor, după strălucirile din ochi, îşi imaginau cum trebuie să arate în clipa aceea chipurile celor din peşteră. Cireşarii erau din nou împreună. Cu ajutorul celor două aparate, prin unde, îşi uneau gândurile şi sentimentele, şi speranțele, şi bucuriile şi întrebările. Lucia începu să noteze. Dan şi Ursu uitaseră că trebuiau să copieze şi ei

mesajul, Lucia nu uitase, dar îşi trecu peste inimă, se prefăcu că uitase, şi-i lăsă pe cei doi să-şi lumineze privirile cu vorbele pe care le citeau pe caietul ei:

„TOTUL MERGE BINE / AM TRECUT ŞI DE AL DOILEA LAC / NE APROPIEM DE ȚINTĂ / OBSERVAȚI CU ATENȚIE DESCHIZĂTURILE / EVENTUAL DIMENSIUNILE CU APROXIMAȚIE.”

Lucia transmise la rândul ei mesajul care anunța că şi afară, pe munte, în soare, programul se desfăşoară în general bine. În trei cuvinte, cu adevărat telegrafice, Lucia înştiință peştera despre întâlnirea lui Ursu cu Petrăchescu. Câteva secunde de pauză, apoi din nou recepție şi Lucia îi întinse cu mâna liberă o foaie de hârtie lui Ursu, cu un conținut foarte scurt:

PETRĂCHESCU ERA SINGUR?

Ursu clătină capul afirmativ şi Lucia transmise. Aparatul țăcăni iarăşi:

SIGUR? SIGUR? UNDE?

Caietul ajunse iarăşi în mâinile lui Ursu, dar de astă dată vlăjganul nu mai putea răspunde printr-un simplu gest:

– N-aş putea spune cu siguranță unde… Cum dracu să plasez locul?… Cam la vreo patru kilometri de locul nostru. La poalele unei stânci, stânca ta, Lucia. Calul de şah… E lipită de muntele în care se află peştera. Era singur… deşi mi s-a părut foarte ciudată apariția lui, şi foarte bruscă.

Lucia transmise imediat:

SINGUR DEŞI APARIȚIE BRUSCĂ, CIUDATĂ / LIPIT DE MUNTELE PEŞTERII.

Apoi recepționa o nouă întrebare a peşterii:

A STAT MULT DE VORBĂ CU EL? A FUMAT?

Ursu răspunse prin două mişcări cu capul la întrebările puse. Una de afirmație şi una de negație. Lucia transmise.

Ultimele cuvinte schimbate între „beznă” şi „soare” erau salutul pe care-l adoptaseră cireşarii pentru expediție:

NOROC BUN!

NOROC BUN!

Ultimele pocnituri, apoi tăcere, clipe de respirație înceată, clipe de emoție, clipe de tristețe… apoi privirile Luciei care scormoneau şi

trezeau ascuțit.

Recitiră mesajul şi completările, dar nu închiseră imediat caietul. Întrebările din beznă nu erau foarte liniştitoare. De ce-i interesa pe cei din beznă dacă Petrăchescu era singur, sau dacă fuma, sau dacă era vorbăreț? Ce amănunte necunoscute posedau întunecații? Ursu se uită la Dan, Dan se uită la Lucia, iar Lucia se mulțumi să ridice din umeri şi apoi să închidă aparatul.

Era umbră în locul acela, era răcoare, iarba plină de mătase, iar lumina blândă şi parcă aducătoare de miresme.

Capitolul XII

1

Cutezătorii din beznă trecuseră al doilea lac, aşa cum îl trecuseră pe cel dinainte, slujindu-se de plută, de funii şi de curajul lui Victor. Pluta îi dusese cu rândul pe un mal sărac şi zgârcit, pe o fâşie îngustă de piatră, care îi surprinse pe toți, şi mai ales pe Victor. Harta, în care Victor făcea mereu rectificări, indica un lac mai mic decât primul, într-un salon mare, cu largi suprafețe de piatră. Lacul se mărise, spațiile de piatră fuseseră inundate şi acoperite definitiv de apă, numai platforma pe care debarcaseră cireşarii rămăsese necotropită. Erau cele mai mari transformări pe care le întâlniseră până atunci în peşteră.

Pârâul subteran îşi continua mersul spre o confluență necunoscută, sau spre punctul terminus al peşterii, după indicațiile hărții. Cireşarii îl folosiră ca şi până atunci: cărăuş cuminte, docil, un adevărat prieten în bezna aceea cu ecouri şi întrebări amenințătoare. Dar fuseseră nevoiți să păşească pe celălalt mal, pe malul drept, singurul care devenea accesibil după al doilea lac. Harta era foarte fermă în această privință şi, într-adevăr, la lumina lanternelor unite descoperiseră, pe o distanță destul de mare, un mal larg, mai ridicat, ferit de capriciile pârâiaşului, un mal cu podea netedă şi cu pereți dezordonați.

Tot lui Tic îi fusese hărăzit să descopere, nu departe de marginea noului lac, la câțiva paşi de debarcader, în interiorul tunelului de scurgere, un al treilea muc de țigară identic cu celelalte. Dar la numai două bătăi de lanternă de debarcader, malul drept se îngusta brusc, devenind inaccesibil. Era inundat de apă. Pe hartă nu se vedea nimic. Altă schimbare gravă a reliefului. Cu ajutorul plutei trecuseră pe malul stâng, pe care se putea merge înainte, deşi mult mai anevoios ca până atunci.

Ionel devenise foarte tăcut. Nu mai dădea ordine şi nici măcar comentarii nu mai făcea, decât foarte rar. Din când în când bolborosea

câte ceva, atunci când descoperea un sediment cu compoziție dubioasă, sau când credea că a găsit o mostră din acel granit arhaic care părea că-l obsedează cumplit. Victor şi Tic, mereu în frunte, căutau şi cercetau cu ardoare peste tot: pe mal, prin firide şi şănțulețe, prin crăpături, pe după bolovani. Tic avea una şi bună în cap: cutia vrăjită. De aceea, de câte ori avea ocazia, o lua înaintea tuturor, mereu cu Țombi după el, ca să nu dea altora şansa de a găsi cutia. Şi Victor umbla parcă după ceva anume, şi căutarea lui părea că are o destinație foarte precisă. Căuta ceva, cu atâta hotărâre căuta, încât aveai impresia că acel ceva fusese lăsat chiar de el în peşteră. Numai Maria, deşi încolțită uneori de fiori reci, deşi simțind uneori în ecouri amenințări, nu voia să caute şi să găsească nimic, nu voia să se mai gândească la întrebări rele; ea mai visa sala de bal prin care trecuse, cu cavalerii de marmură spânzurați de cupolă, cu coliere şi candelabrele stinse, gata să se prăbuşească, şi mai visa o sală şi cea mai mare, cu lumină violetă şi albastră, cu podea de lespezi albe, şi se vedea, frumoasă şi caldă, făcând piruete, piruete…

Dar o trezi vocea lui Victor, o voce înceată, fără acele accente imperceptibile de duritate, pe care numai ea i le cunoştea.

– În sfârşit, am găsit…

Parcă vorbea unui străin, sau nimănui, dar toți îl auziră şi se apropiară de el. Era o țigară fumată pe jumătate, poate mai mult. Dar de când o căuta Victor!

– Acum nu mai am nicio îndoială, spuse el. Indivizii care au trecut pe aici, înaintea noastră, cunoşteau foarte bine peştera. Şi mai cred că fumătorul era nervos… E prea mică distanța dintre cele două mucuri; parcă au fost aprinse una după alta țigările, poate chiar una de la alta… Ştiți ce mi se pare foarte ciudat la vizitatorul ăsta?… Faptul că nu pare un vizitator! Aşa îmi face mie impresia: în loc să viziteze peştera, se ține de fumat. Cam mult patru țigări, Ticuşorule… aşa că nu mai e cazul să căutăm chiştoace…

– Ce te face să crezi că eu umblu după capete de țigări? răspunse cam înțepat prichindelul.

– Scuză-mă… spuse Victor. Dacă vei găsi totuşi, din întâmplare, vreunul…

– Asta o ştiu şi singur… mai bine i-ai spune lui Ionel, sau ăsteia care n-a găsit absolut nimic…

Câtva timp vocile amuțiră. Toți ştiau că se apropie ultimul salon, punctul terminus al peşterii. Chiar la intrarea salonului, Maria zări un obiect lucitor, dar n-avu vreme nici măcar să-şi anunțe descoperirea, necum să ajungă la ea, pentru că frățiorul ei cârn se repezise ca un hultan asupra obiectului. Mare deziluzie pentru prichindel! Era o simplă cutie de conserve, o cutie goală, care plutea într-un ochi de apă. Tic i-o dădu lui Victor, iar Victor după ce se uită la ea, fără prea mare interes, o dădu mai departe lui Ionel.

– Cutia asta complică foarte mult povestea, spuse Victor. De ce dracu a mai apărut şi ea? Fir-ar să fie!…

– Şi tu de ce te enervezi? încercă Ionel să-l domolească. Indivizii erau flămânzi şi au mâncat… Mi se pare foarte simplu.

– Mie nu! se încăpățână Victor. Oare nu sunt prea flămânzi indivizii ăştia? Doar au mâncat o dată acolo, lângă intrare… Iar li s-a făcut foame?…

– Poate că unul a mâncat acolo, iar celălalt aici, medită Ionel. I s-a făcut foame omu… individului…

– Dacă au fost împreună în peşteră, ceea ce e aproape sigur, spuse Victor, e greu de presupus că unul mânca iar celălalt privea. Ori ți-e foame şi când îl vezi pe altul mâncând te repezi şi tu, ori nu ți-e foame deloc şi-atunci vei aştepta să ieşi afară ca să te ospătezi în regulă. Dar nici aşa: X mănâncă pe săturate, antricoate şi sardele, Y îl priveşte, iar după jumătate de oră, sau o oră, îşi aminteşte şi el că-i este foame şi se apucă să deschidă o cutie de conserve… Cornuri, biscuiți mai mergeau. Dar chiar conserve! Prea din cale afară!

– Dar, în fond, tu ce crezi? îl întrebă Maria. Până acum n-ai făcut altceva decât să ne respingi părerile…

– V-am spus: misterul celor doi antevizitatori se complică. Părerea mea e că unul dintre cei doi, unul singur, a făcut de mai multe ori drumul prin peşteră…

– Aoleu! se sperie Maria. Vrei să spui că ne-a luat-o înainte… fiindcă nu văd de ce s-ar fi plimbat de mai multe ori prin peşteră, dar nu pentru a o cerceta foarte atent, adică… pentru a face harta peşterii!

– La asta nu m-am gândit, spuse Victor, şi nici nu cred că trebuie să ne gândim. Imposibil! Şi noi am venit pentru hartă, şi noi vom trece de mai multe ori prin peşteră, dar sunt absolut convins că n-o să transformăm peştera, sau vreunul dintre saloanele ei, în sufragerie. Tot afară, la aer şi la lumină o să mâncăm. Nu, Maria, eu cred altceva, cred că unul dintre cei doi vizitatori a stat mai mult timp în peşteră…

– Mult de tot? întrebă Tic. Un ceas, două, o jumătate de zi? De dormit, brrrr! nu cred c-a dormit aici…

– Nu ştiu, Ticuşor. Nu se poate calcula în ore precise. Hai să zicem, ca să nu greşim, că a stat atâta timp cât îi trebuie unui om ca să mănânce de câteva ori. Până acum ştim că a mâncat de trei ori…

– E de necrezut! se revoltă Ionel. Parcă nu s-ar întâmpla aievea toată povestea, parcă am citi dintr-o carte…

– Şi mie mi-e teamă de asta, spuse repede Victor. Mi-e teamă să nu fim sub influența unor cărți. Poate că povestea e mult mai simplă, şi o complicăm noi cu tot felul de presupuneri. Oare n-am uitat de ce am venit aici?

– Oare n-ar fi bine să mai încercăm o dată să prindem legătura cu cei de-afară? îşi aminti Maria.

Ca treziți din somn, cireşarii se repeziră asupra aparatului. Mesaje după mesaje, semnalizări după semnalizări, şi când nimeni nu se mai aştepta: legătura. În timpul schimburilor de mesaje, Victor interveni cu întrebările cunoscute. Iar după ce prima întâlnire pe unde se termină, Ionel se grăbi să-şi liniştească prietenii:

– Cred că misterul s-a limpezit: prin peşteră a trecut Petrăchescu. Cunoaşte regiunea ca nimeni altul şi însuşi faptul că se află la doi paşi de noi…

Victor îl întrerupse aproape brutal, ceea ce nu se potrivea firii sale:

– Nu, Ionel! De ce să ne amăgim?… Ai auzit ce l-am întrebat pe Ursu. Vânătorul n-a fumat cât a stat de vorbă cu el, şi nici când ne-a ținut în parc, aproape toată noaptea, n-a fumat. Nu e fumător. Dar asta nu înseamnă că n-a trecut prin peşteră. Sunt sigur că e unul dintre cei doi vizitatori. Dar în cazul acesta înseamnă că ne-a mințit. Înseamnă că n-a vândut barca, pe cinstea mea…

– Poate că a avut celălalt individ o barcă, sau poate că şi-au făcut şi ei o plută ca noi. Asta trebuie să fie! Şi-au făcut şi ei plută!

Victor tempera imediat zelul lui Ionel:

– Şi unde e pluta?

– Cum unde? se miră Ionel.

– Să nu-ți închipui că au luat-o cu ei afară, spuse Victor. Ar fi prea de tot. Noi o să luăm pluta afară sau o să fim fericiți că scăpăm de ea, acolo la lac?… Cu o barcă de cauciuc e altceva… O dezumfli şi o iei pe braț ca pe un palton. Dar asta înseamnă că vânătorul ne-a mințit, şi…

– Şi? întrebă Maria cam neliniştită.

– Iar o presupunere cam hazardată, se retrase Victor.

Ionel mai avea însă o întrebare cu care încerca să-şi susțină părerile:

– Şi dacă barca sau pluta, adică ambarcația pe care au folosit-o se află aici?

– Înțeleg la ce te gândeşti, spuse Victor. Vrei să spui că unul din indi… că unul din vizitatori se află încă în peşteră, poate chiar lângă noi, poate că e chiar martor la discuția noastră…

Ionel se cutremură. Nu la asta se gândise, dar înțelese imediat că nu putea exista alt răspuns logic la întrebarea lui. Parcă-i zbârnâia ceva în şira spinării.

– Dacă barca sau pluta e în peşteră, continuă Victor, nu poate fi altundeva decât pe malul acestui lac. Aici e punctul terminus. De aici încolo, apa şi bicarbonatul de calciu nu s-au mai împăcat, n-au mai făcut casă… adică peşteră bună…

Încercarea lui de glumă nu avu însă niciun ecou. Oare erau toți sub apăsarea unor presimțiri întunecate, sau simțeau fâlfâirile molatece ale beznei?

– Ce ne facem? dădu Tic glas întrebării tuturor.

– Ce facem?… îl corectă Victor. Am ajuns la capătul peşterii, Ticuşorule, şi trebuie să vedem şi noi cum se termină peştera. Să dăm ordin lanternelor.

În aceeaşi clipă, lanternele îşi adunară razele într-un buchet luminos şi răscolitor. Toate umbrele se topiră speriate. Farul se plimbă încet prin toate spațiile şi în toate direcțiile. În stânga, peretele muntelui era neted, mai ales la bază, doar câteva asperități, câțiva zgrunțuri de marmură, timizi, albicioşi se cățăraseră spre cupolă. Drept înainte, apa lacului, nemişcată ca un disc uriaş de sticlă, nu-şi lăsa descoperite țărmurile dinspre miazănoapte. Lumina lanternelor nu era în stare să spargă toată

bezna nordului. Şi acolo unde se termina parcă se răsculau uriaşe spirale de întuneric. Peretele din dreapta era format numai din dantele şi broderii. Sute de firide şi scobituri, nenumărați ciorchini striviți în perete, o dezordine fantastică, o răscoală împotriva oricăror simetrii şi intenții rectilinii.

– Fiuuuuufiuuuuu! se minună Tic uitând toate spaimele şi neliniştile. Ce mai de ascunzişuri!

– Să le cercetăm pe toate ar fi o nebunie, spuse Victor. Şi nici nu văd ce s-ar putea ascunde în ele. Plute şi bărci în niciun caz. Sunt prea mici, prea strâmte… depozite ideale pentru cutii de conserve…

Tic tresări când auzi ultimele cuvinte ale lui Victor; ar fi vrut să spună că şi alte cutii se pot ascunde acolo, mai ales alte cutii, dar îşi aduse aminte că n-are voie să rostească niciun cuvânt despre cutia fermecată. Îndreptă imediat cuvântul scăpat printre buze:

– Şi cutii… de sardele, nu?

– Alea-s tot conserve, spuse Ionel.

– Şi tu ce eşti? ripostă prichindelul.

– După cum vedeți, se auzi de undeva din întuneric vocea lui Victor, apropiindu-se, nici urmă de barcă sau de plută. Asta înseamnă că vizi… că indivizii ăia ciudați au ieşit la lumina zilei… Iar şansele ca unul dintre ei să fie Petrăchescu cresc şi descresc în aceeaşi măsură. Păcat că nu l-am întrebat pe Ursu dacă nu i-a văzut barca!

– Ne-ar fi spus fără să-l întrebăm, îl linişti Maria.

– Sigur că da… acceptă imediat Victor. Cred că ni s-ar fi telegrafiat special pentru asta…

– Sunt prea multe cotloane aici, în dreapta, spuse Ionel. Oare unul dintre cotloane nu poate să fie o cale de ieşire afară, o cale încă necunoscută, pe care o ştie numai Petrăchescu?

– Tot ce se poate, răspunse Victor. Dar ca să răspundem la întrebarea asta, ar însemna să trecem de la teorie la acțiune. Şi noi n-am intrat pentru asta în peşteră. Misterul e interesant, adică întrebările sunt interesante: cine a fost aici? Când? De ce?… Dar nimeni nu ne obligă să răspundem foarte precis la ele. Altceva ne-a adus aici…

– Absolut de acord! aproape silabisi Ionel. Şi aşa ne-am pierdut destulă vreme cu raționamente gratuite. Ar fi trebuit să ne dăm seama mai din timp. Şi eu sunt cel mai vinovat că…

– De ce? îl întrerupse Maria. Eu m-am simțit foarte bine, am privit, m-am distrat, am închis ochii… la ifosele tale.

– Eu n-am găsit nimic… se plânse Tic. Țombi tot a găsit ceva, dar eu…

– Lasă, Ticuşor, că nu ne-am pierdut timpul, îl îmbărbătă Victor. Poate că, dacă nu s-ar fi iscat povestea asta a vizitatorilor ciudați, ne-am fi mulțumit cu o simplă trecere în revistă a locurilor. Aşa, tot căutând şi răscolind prin toate ungherele, putem să ne lăudăm că am învățat peştera pe dinafară chiar de la prima vizită. Erorile mari le-am şi îndreptat pe hartă…

– Ştiu, ştiu, se retrase Ionel. Dar poate că era mai bine să subordonăm toate căutările noastre unui scop principal…

– Asta-i dintr-o lecție, îmi amintesc eu, spuse Maria. Ia să văd dacă eşti sincer! Tu cu granitul tău idiot, care e un scop secundar, recunoaşte! tot căutându-ți-l, n-ai descoperit o mie de alte lucruri pe lângă care, altminteri, ai fi trecut fără să le vezi?

– Nu ştiu, răspunse Ionel, Poate că o fi aşa. Dar n-am venit aici pentru distracții, cum te lauzi tu. La urma urmei, nici nu mă interesează ce ai tu în cap, şi cred că e timpul să ne întoarcem. Destul pentru prima vizită. Am ajuns la capăt, gata!

– Asta e! mărturisi Victor. Oare am ajuns la capăt? Lacul ăsta mă torturează de parcă aş sta în el îmbrăcat. Mă îngheață peste tot.

– Lacul?! întrebară ceilalți.

– Da, lacul. Dar mai întâi aş vrea să mai cercetăm puțintel peretele din dreapta, să ne apropiem mai mult de el şi să-l batem cu lanternele. Poate ne spune ceva.

Înaintară toți pe malul din dreapta până când îi opri apa. Acolo aprinseră farul lor orbitor.

– Să coborâm cât mai jos! ceru Victor. Acolo unde apa lacului se întâlneşte cu peretele, la gura cotloanelor.

Buchetul de raze se supuse întocmai. Gura fiecărui cotlon fu luminată cu dărnicie.

– Mi-am închipuit eu, murmură Victor. Cotloanele de aici sunt nişte scobituri superficiale. Ați observat şi voi?

– Ce anume?

– Apa lacului nu se scurge prin cotloane. Niciunul n-o suge. Nici urmă de învolburare, nicio dâră de spumă la gura cotloanelor.

– Şi? întrebă Maria înfiorată.

– Atunci unde se scurge apa? întrebă Victor la rândul lui. Peretele din stânga n-are nicio fisură…

– Într-adevăr! se amestecă Ionel. Cum de nu ne-am gândit până acum?…

– Trebuie neapărat să se scurgă undeva? spuse Maria cu un ton care mai mult afirma decât întreba.

– Neapărat! accentua Victor. Primul lac e un izvor, nu mai încape nicio îndoială. Apa lui e adusă de pârâu aici, dar nu poate rămâne aici. Eu cred că lacul ăsta e un ghiol, nu un liman. Îți dai seama, Ionel?…

Ionel încă nu înțelese tot gândul lui Victor:

– Ce vrei să spui?

– Că pârâul merge mai departe… Şi dacă pârâul nu se termină aici…

– Vrei să spui că peştera… spuse Ionel cu glasul înghețat. Vrei să spui că peştera… dar tot nu avu tăria să-şi ducă gândul până la capăt.

– Da! şopti Victor foarte emoționat. Sunt aproape sigur că peştera nu se termină aici! Ticuşor! Ia fă iute o barcă de hârtie că te ştiu meşter în îndeletnicirea asta.

Bucuros că are, în sfârşit, ocazia să ajute cu ceva expediția, pentru că Ionel nu-i mai dădea voie să se atingă de aparatul T.F.F., prichindelul confecționă în doi timpi şi trei mişcări o barcă fără cusur.

– Să mai fac una? întrebă el în timp ce i-o dădea lui Victor. Mai cunosc un sistem…

– Deocamdată luminați cu lanternele drumul bărcii, spuse Victor. Eu o să-i fac vânt spre mijlocul lacului.

Victor azvârli barca pe apa de cristal a lacului, apoi manevră cu mare atenție scândura care-i ținuse loc de vâslă pentru a o împinge cât mai spre mijlocul apei. Unduirile stârnite de vâsla lui Victor pieriseră, apa devenise iarăşi ca sticla, fără nicio tresărire, fără niciun bob de spumă… Dar barca înainta domol, înainta mereu, punct alb pe cristalul înghețat, punct mişcător, până ce întunericul o sorbi definitiv.

Lanternele se stinseseră toate ca la un semnal, bezna era groasă şi grea, iar vocea lui Victor tremura:

– Lacul se scurge… uufff!… da!… Cred că suntem pe cale să facem o descoperire extraordinară, la care niciunul dintre noi nu s-a gândit… la care poate nimeni nu s-a mai gândit până acum.

– Dar harta? întrebară Ionel şi Maria în acelaşi timp.

– Harta?… E o hartă, nu e o lege. Cei care au făcut-o s-au oprit aici, cine ştie din ce cauze. Au fost siguri că aici se termină grota.

– Şi dacă greşeşti? spuse Ionel. Dacă apa se scurge în adânc, printr-un fel de puț, printr-un canal natural care e sub nivelul lacului?

– Nu se poate! răspunse imediat Victor. Un asemenea tub de scurgere ar transforma tot lacul într-o pâlnie, într-un vârtej. Şi chiar dacă ar fi cum spui tu, asta nu înseamnă că peştera continuă printr-un etaj inferior?

– Şi ce dacă? se opuse foarte tăios Ionel.

– Nu te grăbi! Etajul inferior e o simplă idee la coada logicii. Eu cred că peştera continuă la acelaşi etaj.

– Şi ce dacă? atacă şi mai vehement Ionel.

– Şi… răspunse Victor surprinzător de calm, trebuie să înlocuim presupunerea cu… Trebuie să ne convingem!

– Nu! reluă Ionel protestul. Nu-s de părerea ta. Cred că părerea ta e mai degrabă o dorință! Uită-te la bolta peşterii! e perfect curbă. Apa s-a izbit de rezistența unor roci mai puternice, a întâlnit formații granitice care au obligat-o să caute alt drum. Unde? În scobitura asta calcaroasă… Aici a lucrat, aici a străpuns, aici a putut să străpungă, în rocile astea sfărâmicioase. Lacul ăsta e un tub de scurgere, un puț! Nu zic că pârâul nu continuă la un etaj inferior, dar etajul poate să fie şi la zece metri şi la o mie de metri sub noi…

– Eu cred altceva, Ionel, spuse Victor după vehementa demonstrație a şefului expediției. Eu cred că de-a lungul vremurilor s-a produs o prăbuşire în masa calcarelor, care a acoperit tunelul şi a despărțit peştera în două. Iar apa ridicându-şi nivelul, la începutul primăverii, după dezgheț, a modelat şi a netezit pereții. Nu vezi că de la un anumit nivel pereții sunt plini de asperități?… Mai ales cel din dreapta…

– Imposibil!

– De ce imposibil?… Mi se pare foarte firesc. Prăbuşirea s-a produs aici, iar tunelul…

– Nu-s de acord! se îndârji Ionel. Ce spui tu e o simplă ipoteză şi eu n-o accept, o refuz cu ochii închişi…

– Nici eu nu accept ipoteza ta! Nu spun c-o resping cu ochii închişi. Dacă poți să mă convingi…

– Şi tu poți? se răsti Ionel. Cum poți să mă convingi? Prin vot?

– Nu! Mult mai simplu şi mai sigur: *verificând!*

– Punct! deveni Ionel foarte autoritar. Cred că ne-am îndeplinit cu prisosință misiunea… pentru o primă explorare. Ne vom sfătui şi cu ceilalți şi dacă va fi cazul…

Ros de gândul că în spațiile necunoscute, de dincolo, pe care le şi vedea în dimensiuni şi forme fantastice, ar putea fi ascunsă, dar mai ales ar putea fi găsită cutia fermecată, Tic i se adresă foarte duios conducătorului expediției:

– Zău, Ionel, de ce eşti aşa?… Hai să vedem…

– Tu chiar vrei să ne întoarcem fără să ne convingem dacă peştera continuă sau se termină? întrebă uimită Maria.

– Da! răspunse Ionel fără cea mai mică ezitare. Ne-am propus să explorăm o peşteră oarecare, nu să scobim una nouă din dorințe şi ambiții. Punct. Am spus.

– Dar e o prostie Ionel, reluă Maria. Dacă peştera nu se termină aici? Şi eu îl cred pe Victor, nu pe tine… Şi nu înțeleg de ce te opui cu asemenea vehemență? Eu am mereu senzația că suntem într-o casă, că am trecut prin câteva camere, şi că ne-am oprit în fața unei uşi. Cineva ne-a spus că la uşa la care ne-am oprit se termină casa. Şi noi, deşi auzim dincolo de zgomote, şi vedem dâre de lumină sub uşă, ne întoarcem pentru că nu ştiu cine ne-a spus că la uşa a treia se termină casa.

– Şi ce vrei tu?

– Să încercăm uşa! Să vedem dacă mai e o cameră sau mai multe, precum susține Victor, sau dacă uşa e zidită, precum susții tu. De ce te încăpățânezi?

– Pentru că am o anumită răspundere, şi ştiu eu de ce! Scurt! Ne pregătim de întoarcere!

– Ce ştii tu? insistă Maria.

– Ştiu că nu trebuie să facem prostii!

– Şi dacă facem prostii tocmai crezând că nu facem? se înfierbântă Maria. Asta-i culmea! La primul obstacol s-o luăm la goană înapoi! Ei bine, eu nu vreau!

– Nici eu nu vreau! se auzi ca un ecou vocea lui Tic.

– Ştiţi ce cred eu? Ca să fim sinceri… Cred că vă amețeşte şi vă ia mințile dorința de glorie…

– De ce neapărat ne amețeşte şi ne ia mințile?… se înfurie Maria. Poftim: vreau glorie! Şi chiar vreau! N-am voie? Spune! Ție nu ți-ar plăcea să descoperi ceva extraordinar? Nu te-ai ridicat în toate slăvile cu aparatul tău idiot? Aici ai devenit dintr-o dată foarte modest. Vorba lui Tic: Las' că ştiu eu! Aici nu mai e Lucia care să te ducă în spate.

– Pentru că m-ai enervat şi m-ai înfuriat, poftim! ne întoarcem imediat.

– Te întorci tu singur! Auzi? Singur!

– Stați că v-ați certat destul! interveni Victor. Abia acum încep să-şi facă de cap ambițiile… Ionel! Maria are dreptate când spune că trebuie să încercăm uşa aceea… O voi încerca eu… şi sunt sigur că o să mă ajutați şi voi…

Se lăsă tăcere, dar Victor rosti ultimele vorbe cu atâta calm şi siguranță, încât tăcerea care urmă părea un leac căutat de multă vreme şi apărut pe neaşteptate.

– Să nu credeți că vreau să fac pe grozavul, continuă Victor cu acelaşi glas liniştit. Cât v-ați certat voi, eu am gândit planul explorării. Vom lega pluta de o frânghie lungă. Un capăt al frânghiei îl veți ține voi. Eu voi vâsli cu scândura asta spre peretele din fund, care nu se vede în întuneric. Dacă drumul va deveni primejdios, sau dacă se va ivi ceva rău, voi striga sau voi scutura frânghia. Ăsta să fie semnalul! dacă frânghia se scutură în mâinile voastre, trageți de ea, trageți vârtos ca să mă aduceți înapoi. Nu e nici complicat, nici imprudent…

Nimeni nu spuse nimic. Victor vorbise cu atâta convingere, încât orice cuvânt ar fi sunat de prisos. Şi imediat trecu la acțiune. Înnodă una după alta toate frânghiile care se găseau în bagaje, cu noduri ingenioase pe care numai sabia şi gestul lui Alexandru cel Mare le-ar fi putut desface. Capătul nesfârşitei frânghii înnodate ajunse în mâna Mariei şi a lui Ionel şi emoția lor subită pecetlui parcă o înțelegere. Dar

şi mâna lui Tic apăru de undeva din întuneric şi prinse capătul ca o gheară.

Înainte de a-şi părăsi prietenii, Victor le aminti ce aveau de făcut, cu aceeaşi voce nepăsătoare şi calmă, în care Maria simți o imperceptibilă undă de emoție:

– Luminați-mi drumul cât puteți şi chiar după ce nu mai vedeți pluta lăsați lanternele aprinse. Dacă scutur…

Apoi păşi cu atenție pe plută, dar nu plecă imediat. Întârzie doar câteva clipe parcă pentru a controla nodurile plutei. Maria văzu ce se întâmplă acolo pe plută şi îşi impuse mutenia totală. Dar când Victor începu să vâslească şi să se depărteze de mal, o năpădi spaima şi remuşcarea. Poate că trebuia, sau poate că ar fi trebuit să-l oprească. În cele câteva clipe cât zăbovise înainte de a porni, Victor îşi legase picioarele de plută cu un capăt de funie. Maria citise undeva, că atunci când îi cuprinde vijelia în largul mării, pescarii din deltă se leagă de barcă, pentru ca trupurile lor, dacă vijelia va fi haină şi ucigaşă, să ajungă totuşi la mal, la cei pe care i-au părăsit pentru totdeauna.

Frânghia pe care toți trei o țineau în mâini se deşira fără încetare. Metri după metri, zeci de metri după zeci de metri. O frânghie lungă, parcă nesfârşită. Când văzură că se apropie capătul, înțepături de spaimă şi nelinişte urcară din brațele lor spre piept. Dar pe neobservate, frânghia se întinse, ajunse nemişcată şi dreaptă ca o coardă. Se simțeau şi ei ca nişte prelungiri ale frânghiei, ca nişte corzi țintuite de beznă şi tăcere, şi dacă umbra unei mâini le-ar fi atins, s-ar fi sfărâmat în vibrații cu mii de rezonanțe. Clipele se întindeau ca nişte elastice grele, amenințând cu explozii îngrozitoare.

Frânghia era însă nemiloasă, ca bezna, ca liniştea, ca aerul rece şi rău, ca apa de sticlă, fără unduiri, fără culori, fără viață. Când aşteptarea şi încordarea atinseră clipa exploziei, frânghia începu să se mişte în mâna lor, să lovească apa rea a lacului, să-i oblige la mişcare. Tot ce era viață în ei vibra în brațele care trăgeau funia. Ritm tăcut, înverşunat, răzbunător. O mână părăsi funia şi lumina unei lanterne spintecă bezna de deasupra apei. Pluta se lovi de lumină şi odată cu lumina se apropie de mal. Altă mână scăpă frânghia şi altă rază țâşni spre monstrul de lemn care se apropia. Cele două lumini împreunate nu se mai înşelau. Pluta se întorcea… goală!

În locul exploziei trăsni tăcerea, o tăcere mai rea decât explozia. Clipe de năucire şi spaimă, apoi vocea nebună a lui Ionel:

– Ați văzut?! Ucigaşilor! Cum ne mai întoarcem?

– La asta te gândeşti?! şuieră Maria. Pleacă imediat în căutarea lui!

– Mă duc eu! se înfipse prichindelul cu părul înțepat de groază. Eu sunt mai mic. Pe mine mă ține pluta şi pot să mă strecor peste tot…

– Stai! îl prinse Ionel de braț. Smintitule!

– Stai! porunci şi vocea Mariei. Mă duc eu!

– Unde vreți să vă duceți! zbieră Ionel. Ați înnebunit amândoi? La dracu să vă duceți! Voi, cu idioțeniile şi cu ambițiile voastre sunteți vinovați!

– Ți-e frică, laşule! şuieră Maria.

– Şi ție nu ți-e frică? Nu e o nebunie şi o prostie să rişti pentru…

– Taci! strigă Maria. Uitați-vă la plută.

Pe un colț al plutei, gata să se prăbuşească în apă, se afla un bolovan. Şi sub bolovan o pată albă, o foaie de hârtie. Trase încet şi cu grijă pluta la mal. Tic se repezi primul, se lungi pe burtă şi luă hârtia de sub bolovan. Ar fi vrut să dea el glas mesajului, dar Maria i-l smulse din mână, îl puse sub lanternă şi citi cu voce tare:

– „Ura! Peştera nu se termină! E o minunăție aici. Veniți pe rând, dar trimiteți mai întâi echipamentul. Atențiune! Cotlonul e îngust ca un tunel de cârtiță. Neapărat să vă lungiți pe burtă!.”

– Ura! exclamă Tic înnebunit de bucurie. Venim! Venim imediat! Ura!

Întunericul închise, undeva într-o celulă a lui, spaima şi durerea din privirea lui Ionel şi mânia amestecată cu dispreț din privirea Mariei.

– Să încărcăm bagajele! luă Maria inițiativa. Tic! Tu luminează pluta. Să punem mai întâi ranițele şi păturile. Aparatul îl lăsăm la urmă. Cine merge cu bagajele?

Tic era gata să se ofere, dar Maria zdrobi imediat pauza involuntară:

– Plec eu! Pe urmă… hotărâți între voi…

Pluta se despărți de mal. Frânghia se deşiră iarăşi, până ajunse la nemişcare. Tic simți scuturătura violentă care venea în valuri de la capătul de departe şi împreună cu Ionel trase cu toată puterea de funie. Al doilea se îmbarcă Ionel. Apoi veni şi rândul lui Tic şi al lui Țombi. Legă aparatul de plută şi în mijlocul uriaşului colac de funii, ca într-o redută circulară, îşi ascunse cățelul. Vâsli până la mijlocul lacului,

domol, condus de lanterna fixată ca un far la botul plutei. Acolo făcu o primă escală, pentru a iscodi împrejurimile, dar nu văzu nimic altceva decât apă. Nici înaintea lui nu se zarea vreo dâră de lumină sau gura vreunui cotlon. Tot căutând tunelul de legătură, simți că pluta merge singură şi chiar într-un ritm mai iute. Se lăsă dus de ea şi după câteva clipe, drept înaintea lui, departe, parcă la capătul lumii, zări o semilună neagră ca o sprânceană: intrarea tunelului. Într-acolo îl ducea apa. Se lungi pe burtă cu mult înainte de a intra în tunel şi transformă vâsla în cârmă pentru a potrivi pluta în deschizătură. Era atât de îngustă sprânceana de intrare şi atât de puțin arcuită încât îi era teamă că nici pluta şi nici el, aşa lungit cum era, nu vor putea trece prin ea. Într-adevăr, pluta atinse de câteva ori pereții tunelului, iar spatele lui aştepta, din clipă în clipă, izbitura rece a cupolei de piatră. Colacul în care se afla Țombi fusese presat de plafon, aparatul puțintel hârşit, dar prichindelul se făcu punte şi luntre! pentru ca neprețuitele comori să rămână intacte. Bârrrr! Şi tunelul nu se mai sfârşea! Dacă n-ar fi fost sigur că îl aşteaptă dincolo cei care plecaseră înaintea lui, ar fi spus că a pornit în drumul spre iad. Puțintel iad tot îndură el în cotlonul nesfârşit. Numai apă şi întuneric, apă şi întuneric. Deodată, lumina lanternei, până atunci înghesuită şi strivită, evadă în spații largi. Şi alte lumini, şi, în sfârşit, vorbe şi răsuflări omeneşti îl primiră de undeva din dreapta. Ieşise, scăpase din cărarea iadului. Se ridică în picioare, o văzu undeva pe Maria şi, fără să se mai gândească la altceva, sări înspre brațele ei. Dar distanța dintre plută şi țărm era mai mare decât şi-o închipuise el, şi încă în aer prichindelul simți răutatea apei care-l pândea. Picioarele-i atinseră apa, se scufundau, brațele căutau sprijin în întuneric şi într-adevăr întâlniră două odgoane care-l săltară pe țărm. Erau brațele lui Victor.

– Ai pățit ceva, Ticuşor? îl întrebă Victor cu blândețe. N-ar fi trebuit să te lăsăm singur…

Demult îşi încolăcise Maria brațul de gâtul lui:

– Spune ce ai! Nesu…

– M-am udat leoarcă… la picioare, râse cel cârn.

– … feritule! îşi termină Maria alintarea. Măcar ai adus ciorapi de schimb?

Prichindelul clipi din ochi, inutil, pentru că bezna nu accepta culori şi gingăşii.

Nu trecuseră decât câteva clipe de la debarcarea nenorocoasă a ciufuliciului, câteva clipe mici… Cine şi-ar fi închipuit că puteau să fie atât de crude! La drept vorbind, o singură clipă fusese crudă şi răzbunătoare, aceea în care Tic sărise pe mal. Alte câteva o imitară şi când Victor simți în aer şi în piept nenorocirea, era prea târziu.

– Pluta! strigă el. Aparatul!

– Țombi! se sperie Tic. Doamne!

Pluta era departe şi viteza ei se mărise. Victor abia îi mai prinse marginea cu raza lanternei. Dar porni după ea în goană de câmp deschis. Noroc că Maria şi Ionel înțeleseră ce se petrece şi îi luminară fulgerător drumul. Victor încă mai ținea raza lanternei lipită de plută, chiar şi după ce pârâul subteran se desfăcu în două brațe. Pluta cotise spre stânga, pe brațul mai iute şi mai învolburat, şi Victor trecu prin apă spre malul stâng şi îşi continuă urmărirea, mai repede, pe piatra netedă a malului. Oare o va prinde?… Răspunsul i-l dete un zgomot îndepărtat, pe care goana dementă îl transformă în asurzitor, apoi în vârtej de tunete. O cascadă! Nu erau mai mult de zece metri până la plută, dar nici de la plută până la cascadă nu erau mai mult de zece metri. Goana era atât de nebună încât cel dezlănțuit imploră cu mâna liberă bezna, pentru a se opri la timp. Dacă nu-l va opri o plasă de cauciuc, gândi el… dar îl opri, ca un recul neaşteptat, tunetul asurzitor şi spuma sfărâmată şi rece a prăbuşirii. Era la un pas de marginea cascadei. Se lipi de peretele ud, iar lumina lanternei se prăbuşi în cataracta de sub pământ. Aburi şi zvârcoliri şi gemete şi tunete. Altceva nimic. Pluta fusese înghițită de abis. Presimți o amețeală rea şi se retrase repede câțiva paşi. Oboseala îi muia mijlocul. Capul îi vâjâia. Necunoscutul devenise dintr-odată atât de crud… necunoscutul de sub pământ cu bezna şi capcanele lui. Victor se îndesă în perete până la durere, până la trezire. Nu avea voie să-şi piardă firea. Momentul era hotărâtor. Porni spre ieşirea tunelului, încet, pentru a-şi aduna gândurile. La bifurcarea pârâului îşi întâlni prietenii şi le anunță vestea cu un ton iritat, parc-ar fi anunțat o pagubă oarecare:

– S-a dus pluta! Fir-ar să fie!

Ceilalți păreau de gheață şi Victor simți parcă pentru el nevoia unor vorbe tari:

– Sunt absolut sigur că ne vom descurca. Nu suntem cireşari? Bine c-am salvat bagajele…

– Eşti nebun!? țipă Ionel ca un semnal de alarmă. Nu înțelegi că suntem îngropați de vii?… Cum vom scăpa de aici? În față cascada, în spate cotlonul iadului…

Victor îi puse mâna pe umăr:

– Ştiu că e foarte grav, dar mult mai grav ar fi dacă ne-am pierde firea. Mergem pe brațul din dreapta. Poate că ne va duce undeva afară…

– Şi dacă ne pândeşte altă cascadă? întrebă Ionel.

Se apropiase şi Tic de Victor. Prichindelul, nenorocit şi întristat cum rareori fusese, cu nişte lacrimi de jar în ochi, care din fericire nu se vedeau, luă parte cu sughițuri la lupta aceea pentru viață:

– Eu l-am prăpădit pe Țombi… Of! Doamne!! Şi uite, mă jur că n-o să plâng şi n-o să mă mai gândesc la el până ieşim afară. Pe urmă o să fac eu ceva…

Se înduioşă şi Ionel. Vocea i se stingea:

– Mergem şi noi pe urmele lui Țombi… În acelaşi mormânt am intrat…

– Dar suntem vii, Ionel! se revoltă Maria. Şi simt o asemenea furie, că aş putea să sparg stânca!… Şi nu suntem numai noi, mai sunt şi ceilalți, afară. Dacă n-o să putem noi, ne vor salva ei! Dacă am fi în locul lor, am face la fel!

– Şi cum îi anunțăm pe cei de afară?… întrebă Ionel chinuindu-se. Cu ce aparat? Cu ce semnale? Pe ce unde?

– Pe undele dinăuntru! spuse Maria strivindu-şi pieptul. Ce-ai face dacă ai fi în locul lor şi dacă n-ai primi nicio veste din peşteră? N-ai da alarma? N-ai alerga ca să vezi ce s-a întâmplat? N-ai chema ajutoare?

– Da… spuse foarte încet Ionel. Numai că nimeni din lumea asta nu ştie şi nu poate şti dacă suntem în peşteră, sau undeva afară, în vreo prăpastie… N-am lăsat niciun semn în urma noastră! Nimic, nici măcar o bucată de hârtie… Cui poate să-i treacă prin minte că peştera nu se termină acolo unde arată harta? De ce să nu creadă că am ieşit afară?

Glasul lui Ionel tremura şi şuiera şi pauza care urmă vorbelor lui era un moment umplut de spaime şi nelinişti.

– Un semn totuşi am lăsat! se răzvrăti Victor.

– Nu, Victor, şopti prichindelul. Am luat şi bilețelul tău, ştii, mesajul tău cu descoperirea. E la mine în buzunar. Am vrut să-l țin amintire… Ți-a spus Maria că l-a pierdut?… I l-am… i l-am împrumutat eu… fără să-şi dea seama…

– Va să zică tu! îl trăsni Maria.

Victor prinse capul prichindelului şi-l strânse la piept, aproape cu cruzime:

– Nu, Ticuşorule… nu la semnul ăsta m-am gândit. Am lăsat alt semn, Ticuşor. Pluta!…

– Dar pluta?… îngână Maria fără voia ei. S-a dus în cascadă… Crezi c-o să iasă undeva afară?

– Nu… răspunse Victor. E altceva: absența plutei va fi cel mai sigur semn că s-a întâmplat ceva în peşteră, nu afară. Toți se vor întreba unde e pluta… şi avem marea şansă să se descopere legătura cu noua peşteră.

– E o probabilitate, totuşi… spuse Maria.

– Ştiu… acceptă Victor. Dar iată că există o speranță şi dincolo de noi, adică o cale de salvare… dar nu putem să ne încredințăm numai ei. Trebuie să ne bizuim în primul rând pe noi. Începând din clipa asta nu mai există expediție, peşteră, hartă, nimic! Există un singur scop: salvarea!… Încotro?… Brațul stâng e închis. Nu ne interesează. Vom înainta pe brațul drept. Va trebui să facem economie la baterii. Vom aprinde o singură lanternă, cu schimbul. Şi vom merge în şir, unul după altul. Fără teamă… pentru că mergem spre viață, nu spre moarte…

– Dar înainte de a porni, propun să alegem un alt şef! spuse cu voce fermă Maria.

– Victor! adăugă imediat Tic.

– N-avem timp pentru asta… se împotrivi Victor.

– Am avut timp… sună foarte stins glasul lui Ionel, pecetluind momentul care se scursese.

Şi tinerii porniră la drum prin bezna groasă şi necunoscută, pe care poate că n-o mai străbătuse până atunci nicio ființă omenească. Înaintau cu paşi prudenți, cu auzul permanent încordat, pe fâşia de

lumină care le tăia calea. Din loc în loc se opreau şi cercetau cu toate lanternele relieful. Orice neregularitate, orice scobitură, orice firidă era umplută de lumină. Şi la un semnal toate lanternele se stingeau pentru a obliga la destăinuire orice cale de ieşire ascunsă, orice cotlon care avea vreo legătură cu lumea şi cu lumina de-afară. Într-o firidă mai înaltă, pe unul dintre pereți, lanternele întâlniră câteva semne ciudate, nişte scrijelituri care păreau o aglomerare de linii, sau mai bine zis o întâlnire de linii drepte şi curbe. Incrustațiile bizare fură cercetate mai îndeaproape. Maria frecă peretele cu o cârpă şi chiar îşi sacrifică periuța de dinți pentru a adânci scobiturile ispititoare. Vocea îi tremură de bucurie:

– Uitați-vă! Priviți din unghiul ăsta! Sunt gata să jur că e conturul unui mamut.

Imaginea, odată creată, căpătă imediat aprobarea şi admirația tuturor, dar mai ales însuflețirea lui Victor:

– Da! Am văzut într-un album de reproduceri dintr-o peşteră… Seamănă exact cu reproducerile din albumul acela…

– Altamira! spuse Maria. Îmi amintesc şi eu…

– Şi e chiar atât de frumos? întrebă prichindelul cu voce nesigură. Eu…

– E foarte frumos, Ticuşor! îl mângâie Victor. Şi are o valoare extraordinară, mai ales pentru noi…

– Da' ce, putem lua mamutul de-acolo? se miră Tic.

– Nu trebuie să-l luăm, spuse Victor. Important e că l-am găsit. Nu vezi că mamutul ăsta vorbeşte? Şi ştii ce spune? Ceva foarte frumos şi foarte important, Ticuşor: peştera a fost locuită. Şi dacă a fost locuită, înseamnă că odată, demult, a avut totuşi o ieşire. De ce să nu ajungem şi noi la ieşirea de demult?

Însuflețirea lui Victor se transmise şi celorlalți. Singurul care nu putea să participe cu tot sufletul la bucuria ce se năştea era Ionel. Tristețea şi durerea îl scurmau fără încetare şi-i înnegurau gândurile. Uneori se simțea singur pe urma lanternei şi i se părea că merge spre un abis din care nu se va mai putea întoarce. Privirile lui nu vedeau nimic, se lăsa purtat de gânduri pe drumuri de groază şi speranțele cu care voia să le alunge erau ca nişte scântei care se stingeau la prima suflare a beznei. Mergea mecanic, jefuit de speranțe, pe un fir de lumină

palid şi chinuit. Stâncă, mereu stâncă, piatră umedă, alunecoasă, crăpături, bolovani, ochiuri de apă, pietre… Câteva pietre, pierdute în ungherul unei nişe profunde, îi aprinseră scântei în priviri. Lanterna Mariei trecuse nepăsătoare pe deasupra pietrelor, Tic căuta altceva, Victor lumina drumul. Apăsă butonul lanternei şi-l fixă asupra pietrelor. Luă câteva în mână, le frecă şi le pipăi şi le înconjură contururile cu degetul mare. O clipă rămase mut.

Nemaiauzindu-i paşii, Maria se opri şi-l descoperi lângă nişă cu pietrele în mână:

– Ce s-a întâmplat? De ce te-ai oprit?

Se apropiară şi Tic şi Victor de ei. Razele lanternelor răscoleau încă o dată firida săracă.

– Ai găsit ceva? întrebă Victor. Ce sunt alea? Pietre?

Fără nicio vorbă, Ionel întinse palma desfăcută, în care oprise câteva pietre cenuşii, unsuroase.

– Granit?!… Şi Maria era cât pe-aci să adauge cuvântul care-l obsedase atâta vreme pe Ionel: „arhaic”, dar vocea indiferentă a culegătorului de pietre o întrerupse:

– Nu… Paleozoic… Cred că sunt unelte… pietre şlefuite… unelte vechi de silex…

– Da! Unelte de silex! confirmă imediat Victor. Prin urmare ne aflăm pe drumul cel bun. Nu mai încape nicio îndoială, Ionel. Peştera a fost locuită! Şi trebuie să existe un drum de ieşire. Am ales braţul cel bun!

– Şi dacă oamenii ăia vechi n-aveau nevoie să iasă din peşteră? întrebă cu naivitate Tic.

– Prostule! îl dojeni Maria fără răutate. Oamenii ăia vechi numai se adăposteau şi se apărau în peşteri. Hrana şi îmbrăcămintea şi le luau de afară… Prin pereţi nu puteau să iasă…

– Dă-mi şi mie o piatră… se rugă Tic de Ionel.

– Ia-ţi! îi răspunse Ionel. E un depozit întreg acolo, dar dacă le vrei pe astea, poftim!

Dar Tic deja cotrobăia prin firidă. Îşi alese cele mai ciudate pietre, ca nişte vârfuri de suliţă şi de săgeţi, îşi umplu buzunarele, apoi se alătură iute şirului indian.

În fruntea şirului, Victor văzu primul întinderea de cristal şi coloanele de calcar de pe margine, care anunţau apropierea unui nou salon din

noua peşteră. Se opri la marginea lacului şi-i aşteptă şi pe ceilalți. Când proiectorul se aprinse şi-şi începu colinda înceată prin spațiul necunoscut uimirea cireşarilor se stinse în şoapte şi exclamații.

Noul salon era mult mai mare şi mai înalt şi mai bogat decât cele pe care le întâlniseră în vechea peşteră. Tavanul de pe margini era o aglomerare de bolți şi arcade, iar pereții de sub el, plini de arabescuri şi de dantelării îşi scurgeau picioare albicioase de calcar în apa foşnitoare a lacului. Stalactitele şi stalagmitele atingeau lungimi şi grosimi de vis. Şi în apropierea pereților se înălțau colonade sau stilobați care aşteptau poveri şi podoabe. Şi fiecare formă geometrică din salon era ornamentată şi sculptată la filigran, cu o iscusință uluitoare. Iar apa care se scurgea leneşă la marginea coloanelor ca trena albastră a unui miracol nevăzut împlinea grandoarea şi rafinamentul salonului. Imaginea palatelor de cleştar din basmele şi visurile copilăriei era îndepărtată şi palidă şi timidă şi copleşită de splendoarea arhitecturii de marmură, ascunsă cu atâta furie şi durere în străfundurile lumii, parcă pentru a învrednici cu priveliştea ei numai ochii celor mai îndrăzneți.

Fără să mai întrebe, fără să se mai întrebe, fiecare îşi luă libertatea de a cutreiera în voie şi după placul său marea catedrală subterană. Unul dintre pereți se transformase de-a lungul erelor într-o orgă albă, imaculată, care cânta cu picurii de apă ai bolții şi cu ecourile lor, şi cu vânturile necunoscute şi, în sfârşit, cu vocile şi exclamațiile unor tineri îndrăzneți, melodii de frumusețe şi spaimă. Priveliştea miracolelor încremenite era o apă vie pentru cireşarii din beznă. Fiecare se întâlni cu sine însuşi, cu anii şi fanteziile lumii lui, cu vigoarea şi siguranța libertății şi nespaimei de altădată…

Iar prichindelul cel cârn şi ciufulit, şi cu păr de grâu în lumină, şi cu ochii iarăşi argintați, simți în toate melodiile şi tăcerile castelului de marmură un cântec al căutărilor, şi când nu mai erau melodii, auzea şoapte reci în ureche şi totul şi toate îi spuneau că aici şi numai aici se află cutia fermecată. Şi porni în căutarea ei, furişându-se şi strecurându-se ca o rază de lumină printre colonade şi stalagmite, printre turțuri şi statui neterminate încă, peste şuvițe de apă, peste trepte stinghere, printre coliere şi arcade gheboase, prăbuşite, departe, spre peretele dantelat şi misterios care alcătuia pavăza din dreapta a catedralei subterane. Acolo, în miile de crăpături, unele subțiri ca un fir de ață,

altele largi cât palma, acolo, în noianul acela de gropi şi scobituri ca nişte cuiburi săpate de păsările altor ere, acolo trebuia să caute şi mai ales acolo trebuia să găsească. Prichindelul începu să-şi zgâiască ochii prin toate crăpăturile mai largi decât degetul, prin toate gropițele în care i-ar fi încăput pumnul. Crăpăturile şi gropile abia zgâriau muntele de calcar. Dar erau unele mai late prin care îşi plimba mâna şi îşi strecura brațul până la umăr şi care călătoreau departe în trupul muntelui, departe, dincolo de moartea luminii. Cum putea să ajungă până acolo, dacă nici privirile nu îndrăzneau? Era aproape trist prichindelul, pentru că bănuia că la capătul unui asemenea ascunziş putea să fie cutia vrăjită. Unde să mai caute?… Privirile lui întâlniră o scobitură piezişă, lată la început de două palme, dar care după câțiva metri se lărgea ca o pâlnie lungă, nesfârşită. Zgândări ca un drac cu raza lanternei pereții crăpăturii, dar nu întâlni nimic, nicio firidă, şi mai ales nicio strălucire de metal. Furios îşi trimise raza departe, spre buzele pâlniei, departe, la zeci de metri şi deodată simți o săgeată izbindu-i inima, şi era o săgeată ascuțită şi blândă, rece şi caldă… Acolo la buzele pâlniei se afla…

– Victor! țipă el ca un nebun, azvârlind bubuituri în ecourile peşterii. Veniți aici! Aici! Am găsit barca!

Tic nu înnebunise. La buza pâlniei se afla o barcă!

Era o glumă! Prichindelul voia să-i înveselească sau combinase o farsă… toți gândeau astfel, dar nu rezistară chemării lansată de trompeta blondă şi se apropiară de colțul minunii. Tic arătă cu degetul spre crăpătură şi speranța zvâcni odată cu degetele care apăsau butoanele lanternelor. Lumina ajunse departe, la capătul buzei de piatră, şi tremurul pierdut al prichindelului renăscu în trupurile celorlalți şi se înghesui iarăşi în el. Da! La capătul pâlniei era o barcă, dar nu o barcă oarecare, şi nicio corabie de marmură eşuată acolo, din ere neomeneşti, ci o barcă adevărată de cauciuc: barca lui Petrăchescu.

Şi ceea ce făcuse Tic până atunci – cercetarea peretelui scobit – repetară ceilalți, mai temeinic şi cu alt scop. Dacă la zeci de metri se afla o barcă, poate că se afla şi o cale de ieşire afară. Nicio scobitură, nicio crăpătură a peretelui nu scăpă căutării disperate a cireşarilor. Dar peretele era crud, neîndurător. Toate cotloanele erau strâmte, nici un şobolan nu s-ar fi putut strecura prin ele, şi aproape toate crăpăturile se subțiau şi îşi opreau tăişul după câțiva metri. Numai crăpătura lui Tic

învinsese calcarul şi se afunda spre depărtări. Dar era atât de strâmtă la început, încât abia încăpea braţul lui Victor. După câţiva metri se lărgea, generoasă, ca o cărare, ca un bulevard al imaginaţiei, dar până la cărarea lată de jumătate de metru, şi până la bulevardul lat de un metru, poate chiar de doi spre gura lui, erau acei câţiva paşi de iad de la început, acel spaţiu de tortură care ura lumea, care strangula speranţele şi bucuriile.

Tinerii priveau neputincioşi şi fierbinţi tăietura din faţa lor. Câţiva metri, poate numai trei metri de bunătate şi calea raiului ar fi fost deschisă. Câţiva centimetri, poate numai zece centimetri dacă s-ar îndupleca pereţii pâlniei să se depărteze şi din nou trupurile lor, şi mai ales inimile lor ar simţi fiorii calzi şi neastâmpăraţi ai bucuriei.

– Dac-ai încerca tu, Ticuşor? spuse Maria ca o rugăciune inutilă. Măcar să punem mâna pe barcă…

De când se gândea Tic la atacul pâlniei! De multe minute capul şi trupul lui fuseseră zgâriate şi zdrelite de zimţii calcarului. Ştia că dacă i-ar încăpea capul…

Prichindelul se apropie aievea de crăpătură şi încercă să-şi strecoare capul. Numai trei, sau poate numai doi centimetri să fi fost mai largă şi ar fi trecut în lumea de basm pe care o presimţea la buzele pâlniei. Maria iscodi cu lanterna mai sus şi i se păru că într-un anumit loc crăpătura se mai deschidea cu câţiva centimetri, dar imediat se strâmta. Din fericire, buchetul de raze rămase mai multe clipe acolo, şi privirile flămânde de speranţă, coborând pieziş, din spaţiul descoperit de Maria, deosebiră un fel de tub oblic, parcă mai lung decât începutul în linie dreaptă al pâlniei. Poate că totul era o iluzie optică, reflexul unei îngrozitoare dorinţe. Dar era singurul sâmbure de speranţă. Tic se uită la Victor şi puse mâna pe umerii lui. Maria încerca să-şi plimbe degetele prin părul lui ciufulit, dar prichindelul se apără. Şi fără mâna Mariei îl usturau ochii.

Victor se îngheboşă şi într-o clipită tălpile prichindelului erau pe umerii lui. După un fluierat scurt, Tic începu să-şi împingă încet, încet, capul prin crăpătura luminată de lanterna Mariei. Când simţi împunsături şi zgârieturi rele la ambele urechi îi veni să urle de bucurie. Capul îi intrase! Cu mâinile înainte, se lăsă să alunece, pieziş, prin tubul care părea mai larg decât începutul de jos al crăpăturii. După ce se juli

cumplit pe față, pe nas, pe urechi, după ce simți cum îi trec umerii printr-un laminor, prichindelul răzbătu şi ajunse cu tot corpul în tub. Se târî înainte cu o voință turbată şi deodată simți că alunecă şi îşi opri căderea în mâini. Se întoarse şi se lăsă în picioare în cel mai larg spațiu prin care trecuse vreodată, deşi vârful nasului şi occipitalul erau apăsate de milioane de tone de piatră. După încă doi metri de potecuță zgârcită, trecu într-o cărare de piatră, apoi într-un adevărat bulevard prin care putea merge cu brațele desfăcute, sau dacă nu cu brațele, atunci cu coatele. Vreo douăzeci, treizeci de metri înaintă pe bulevardul speranței până ajunse în sala bărcii de cauciuc. Era o încăpere de piatră, cam cât camera lui de acasă, care se prelungea în două tunele strâmte şi parcă fără de sfârşit. Dar nu se gândi nicio clipă să pornească pe tunele mai departe. Rămase în sala bărcii, chiar lângă comoara de cauciuc, care se tolănea leneşă şi nesimțitoare, la poalele unui cub de piatră. În barcă se aflau câteva pături puse una peste alta ca o saltea. În două secunde nu mai rămase nimic din patul improvizat. Păturile îşi găsiră alt loc, tot la baza cubului de piatră, iar barca începea să-şi dea duhul, după ce prichindelul îi dibuise şi-i răsucise supapele. Îi grăbi moartea tăvălindu-se pe ea şi apăsând-o cu piciorul. Când ajunse moale ca o cârpă şi subțire ca un covoraş, o înşfăcă şi porni cu ea pe umeri spre cei care-o jinduiseră cu atâta patimă. Mai întâi azvârli barca prin crăpătura care se îngusta, apoi, ducându-şi mâinile la urechi, începu să înainteze. Dar îl opri vocea lui Victor:

– Nu facem nimic fără pompă, Ticuşor. Dacă barca era umflată, trebuie să fie şi pompă prin apropiere…

Nu foarte fericit, prichindelul se înapoie în fosta sală a bărcii şi începu să caute pompa. Într-un ungher zări o firidă şi în firidă parcă lucea ceva. Era o magazie de cartuşe. Se ridică în vârful picioarelor şi reuşi să pună mâna pe ea. Dar şi vârful picioarelor întâlni un obiect dur. Era tot o magazie cu cartuşe. Le cercetă curios pe amândouă, apoi le puse la loc: una pe firidă, alta jos. Apoi căută pompa. O găsi chiar la intrarea unui tunel, lângă un sac de dormit. După ce o înhăță, avu inspirația să ridice raza lanternei… Ochii îi ieşiră din orbite, iar inima, inima prichindelului cârn şi inimos bătea atât de tare, încât de teamă că ar putea să-i spargă pieptul îşi duse mâna în dreptul ei şi începu să apese cu toată puterea.

Într-o nişă cât palma, chiar lângă scobitura care ducea la peşteră, se afla un obiect. Lunguieț, strălucitor ca un diamant. Doamne! Ce mai mănunchiuri de raze împrăştia! În clipa când prichindelul ascunse obiectul în sân, acolo unde apăsase cu o secundă înainte atât de tare, jură pe tot cerul şi pe tot pământul că nu va sufla nimănui nicio vorbă pentru a păstra întocmai nemaipomenitele vrăji ale cutiei. Abia după aceea, cu pompa în mână, cu marele diamant vrăjit în sân şi cu toată bucuria lumii adunată în ochii aceia dragi şi neastâmpărați, se strecură prin scobitură, suferind, fără să crâcnească, toată răutatea pereților de piatră cu zimți, toți colții şi ghearele care-i căutau carnea. Ajunse în sala minunilor şi toți îl primiră ca pe un erou, dar el se feri de îmbrățişări de teamă să nu simtă şi alt piept cutia.

2

Poate chiar în clipa când Tic simțea suflarea caldă a Mariei pe fruntea lui, la capătul tunelului nesfârşit care pornea din sala bărcii de cauciuc, afară, în soare, doi oameni discutau, rezemați de peretele unei stânci care semăna cu un cal de şah. Unul dintre ei era înalt, voinic, şi, deşi tânăr, avea o barbă neagră şi lungă ca a unui preot. Ochii lui clipeau des, uneori îşi strângea pleoapele şi scutura nervos din cap. Era îmbrăcat într-o salopetă groasă şi foşnitoare, tăiată în toate direcțiile de fermoare. Celălalt era… Petrăchescu, vânătorul. Înalt, slab, cu nasul subțire azvârlit înainte, cu pălăriuța țuguiată pe vârful capului, aducea cu o paiață pierdută într-un iarmaroc. De câte ori vorbea, se străduia să ia un ton grav, dar vocea lui pițigăiată nu-i servea:

– Dom'le, dacă cotrobăiesc prin peşteră?

– N-au ce să caute în peşteră, coane, răspunse cel bărbos. Şi chiar dacă intră, cum vor trece de lacuri?

– Dom'le, dar dacă trec ei într-un fel de lacuri?

– Atunci din două, una! se înfurie bărbosul. Ori se întorc şi se duc dracului acasă, ori descoperă tunelul nostru şi vin încoace. Vom vedea atunci ce-i de făcut…

– Dom'le, tot mă gândesc, pe cinstea mea! Dacă peştera nu se termină acolo? Dacă merge mai departe?

– Unde să meargă, coane? Pe unde să meargă?

– Acolo, dom'le… Prin fundul lacului…

– Of, Dumnezeule! Până la urmă o să mă omori cu întrebările astea. Dumneata de ce n-ai avut curajul să mergi până la marginea lacului? Şi eu de ce m-am întors de pe la mijlocul lui? Suntem oameni în toată firea şi nu ne-am încumetat, şi dumneata crezi că nişte copii or să se arunce în întunericul ăla de iad? Ia să fim serioşi, coane, pe cinstea mea.

Argumentele bărbosului parcă-l mai liniştiră pe vânător. Dar nu într-atâta ca să-i abată cu totul gândurile de la cireşari. Îşi amintea ce i se întâmplase mai adineauri:

– Dom'le, eu pe vlăjganul ăla tot îl împuşc, pe cinstea mea! Auzi! Să mă facă pe mine măgar!? Şi pe Dobrescu, dom'le! Nu se iartă! Şi dacă nu iert, trag!

– Iar începi, coane? Dumitale, când îți intră ceva în cap, îți rămâne acolo pentru toată viața. Cerboaica, Dobrescu, acum vlăjganul! Coane, cum spunea cineva: ai puține idei, dar fixe!… Eşti ca un dicționar din care n-a mai rămas decât o singură pagină…

– Asta cine-a mai spus-o, dom'le? Pe cinstea mea!

– Asta am spus-o eu, coane… Îmi mai vine şi mie câte o idee…

Vânătorul îşi plimbă mâna pe țeava armei, apoi amintindu-şi ceva, sări brusc în picioare:

– Dom'le! Dar dacă ajung până la ultimul lac, la capătul peşterii, şi caută acolo, şi descoperă tunelul nostru, pe cinstea mea!

Bărbosul simți o clipă impulsul de a respinge ideea, dar uitându-se mai atent la Petrăchescu şi văzându-i aerul îngrijorat, făcu un gest de supunere:

– La urma urmei, putem astupa intrarea tunelului. Da, coane! Nu strică uneori excesul de prudență… Numai să găsim bolovani prin apropiere…

– Vagoane, dom'le! îl linişti Petrăchescu. Trenuri întregi, pe cinstea mea.

Apoi făcu un ocol în spatele stâncii ca un cal de şah şi se opri în fața unei crăpături, aşteptându-l pe bărbos. Acesta îi făcu semn să intre primul, şi deşi lunguieț şi slab, lui Petrăchescu îi trebui destulă cazną ca

să-şi strecoare trupul prin crăpătură. Bărbosul, mai elastic şi mai priceput, se răsuci pe o coastă, îşi băgă mai întâi picioarele, apoi trunchiul, dar nu dispăru imediat. Se răsuci încet până ce-şi eliberă mâinile şi izbuti să apuce o lespede groasă, un fel de capac de piatră, pe care îl coborî şi-l potrivi deasupra crăpăturii în aşa fel, încât nici un ochi foarte exersat n-ar fi putut observa ascunzătoarea. Nimeni nu ştia că în acel loc se află un drum de ieşire din Peştera Neagră. Nici chiar cireşarii, pentru că nici ei nu cercetaseră toate cotloanele şi toate crăpăturile de pe țărmurile marelui lac de la punctul terminus.

Bărbosul îşi continuă drumul pe întuneric, fără să aprindă lanterna. Încăperea pe care abia o părăsise Tic era luminată de un felinar. La intrarea ei stătea Petrăchescu, încremenit, cu o mutră de cretin definitiv:

– Dom'le, ai ascuns mata barca?

Bărbosul se uită cu milă la el şi nici nu se gândi să-i răspundă. În sinea lui îşi blestema soarta care-l osândise să țină tovărăşie unui asemenea exemplar uman. Încercă să intre în încăpere, dar vocea lui Petrăchescu îl opri:

– Dom'le, pe cinstea mea! N-ai ascuns-o? Barca de cauciuc, dom'le!

– Ce s-ascund, coane? Te ții de goange?

– Barca, dom'le! Unde-i barca mea?

– E jale, coane, dacă nici vederea nu ți-a rămas întreagă. Nu ştiu cum o s-o scoatem la capăt!

– Dom'le, nu-i! Pe cinstea mea! Dumneata ai rămas ultimul aici, dumneata ai ascuns-o, dom'le, dumneata răspunzi!

Petrăchescu se proțăpise în fața bărbosului şi figura lui avea un aer crunt, amenințător. Bărbosul îl dădu însă la o parte şi se îndreptă spre locul unde lăsase barca. În încăpere – nici urmă de barcă. Numai păturile, foarte grijuliu aranjate, aminteau că în mijlocul hrubei barca se preschimbase în pat. Cu iuțeala unui scamator, bărbosul scoase dintr-un buzunar o lanternă mică şi plată şi-i schimbă raza orbitoare în interiorul altor două tunele cu care comunica încăperea. Nu se vedea nimic! Ca un titirez se întoarse spre Petrăchescu:

– Unde ai ascuns-o, coane? Ai profitat de faptul c-am rămas în urmă şi-ai dosit-o? La mine nu se prind puştisme, nene! Hai! Scoate-o!

– Dom'le! Pe cinstea mea! Ori au luat-o duhurile, ori dumneata ai băgat-o undeva! Asta nu se iartă, dom'le!

– Iar îi dai cu duhurile? Nu te-ai lecuit? Fir-ar…

– Nu le insulta, dom'le, că ele au luat-o! Altcineva cine, dacă dumneata nu? Nu insulta duhurile!

– La ce le-ar trebui duhurilor barca dumitale, coane?

– Păi…

Dar vânătorul rămase ca „păi"-ul în gură. Nu ştia ce să-i răspundă bărbosului…

– Poate şi-o fi rupt vreun duh gâtul, răspunse tot bărbosul, şi n-au avut cu ce să-l ducă la spital să-i facă o penicilină. D-aia ți-au luat barca…

Lanterna lui căută ceva într-o scobitură, şi deodată râsul care-i apăruse pe față se transformă în rânjet:

– Candela şi grijania mă-sii! Unde-i cutia, coane?

Se uită şi vânătorul spre firida goală şi amuți. Sprâncenele i se întâlniră într-o singură dungă neagră şi ochii i se închiseră încet, încet, transformându-i întreaga-i figură într-o mască sălbatică şi neîndurătoare.

Bărbosul folosi raza lanternei pe toată lungimea ei. Dar nicăieri, în niciun tunel, în niciun cotlon, nu se zărea nimic. Nici oameni, nici obiecte.

– A fost cineva aici! Cât am stat noi afară, a intrat cineva aici! spuse bărbosul.

Cu un efort îngrozitor, vânătorul deschise ochii şi începu să trăsnească din nou:

– Cine, dom'le? Pe cinstea mea!

– Cineva care n-a putut să intre decât pe dinăuntru. Pe dinafară am păzit noi!

– Ei, dom'le, numai ei! Tot umblau după barcă…

– Cristosul ei de barcă! Nu puteai să le-o dai de la început? Asta mă interesează acum? Râia aia de cauciuc? Să se ducă dracului!

– Domnule! Nu insulta, dom'le, pe cinstea mea! Să nu te mai legi, dom'le, de barcă! Auzi?

Bărbosului îi reveni repede calmul:

– Lasă, coane, barca aia! Las-o dracului! spuse el cu alt ton, parcă de nepăsare. De ea ne arde nouă acum?… Spune, coane! Dacă-şi dau seama pe ce au pus mâna? Înțelegi?

– Poate că n-o să-şi dea seama, dom'le…

– Şi dacă simt ceva? Îți dai seama ce se întâmplă?

– Fii serios, dom'le! Nişte copii, pe cinstea mea! Ce să priceapă ei? Ce să simtă ei? Nici eu nu mi-aş da seama.

– Dumneata!? Dar ce-ți închipui dumneata? Crezi că eşti un etalon al inteligenței?

– După câte îndur, spuse vânătorul, regăsindu-şi masca aceea de moarte rece şi crudă, îmi mai trebuie şi asta?… Mama ei de viață! Dumnezeii şi strămoşii dumnezeilor! Nu-mi ajung atâtea! Trebuie să mă feresc şi de derbedeii ăia?… Dom'le, eu îl împuşc! Îl împuşc ca pe-un iepure, dom'le, pe cinstea mea. Ca pe un lup, dom'le, că-i periculos!

– Lasă-mă, coane, cu împuşcăturile! Un singur lucru contează acum: să nu-şi dea seama pe ce au pus mâna!

De data asta, vânătorul încercă să-l liniştească pe găliganul cu barbă:

– Poate că nu-şi dau seama, poate că nici nu pot s-o deschidă cu butoanele alea încâlcite…

– Şi ce-am realizat din asta? Şi ce dacă nu pot ei s-o deschidă? Dac-au ajuns cu ea în lume, gata!

– Cum vine asta, dom'le, pe cinstea mea?

– E chiar atât de greu de înțeles? Dacă ajung în lume, orice om mai acătării vede ce au în mână, şi s-a dus dracului totul. Tot n-ai înțeles?

– Păi da, dom'le! E crunt, dom-le, auzi?… Păi, dom'le, pe cinstea mea! Dumneata ai pierdut o chestie şi eu pierd totul, dom'le! Asta nu! Pe cinstea mea!

– Stai, coane! Mai domol, că nu s-a terminat istoria. Trebuie să chibzuim, să vedem ce se mai poate face…

– Păi ce se mai poate face, dom'le? Numai aia, ştii dumneata care… Pe cinstea mea…

– Stai, coane! Primul lucru e să le ieşim înainte.

– Păi de unde ştim noi pe unde-au intrat, dom'le?

– Asta o aflăm noi numaidecât. Numai prin două locuri puteau să intre. Prin tunelele care duc la peşteră.

– Dar pe care din ele, dom'le?

Bărbosul nu-i mai ascultă întrebarea. Îi dădu vânătorului o lanternă şi-i arătă tunelul pe care trebuie să-l cerceteze: tunelul din stânga. Pe cel

din dreapta intrase el. Dar se mai întoarse o dată pentru a-l dăscăli pe Petrăchescu:

– Bagă de seamă, coane! Să nu treci cu vederea nici cel mai mic semn. Orice pietricică desprinsă din perete poate să dea o indicație. Orice urmă, oricât de mică, chiar şi un fir de păr, coane, auzi? Ochii mari, coane, ca nişte faruri!

Bărbosul se strecură apoi prin deschizătură, cercetând cu atenție fiecare centimetru pătrat al pereților. Găsi câteva pietre răvăşite, dar nu se mulțumi cu atât. Îşi continuă căutarea cu migală şi tenacitate, până ajunse la locul unde se îngustau pereții pâlniei. Nu mai putea înainta. Îşi plimbă lanterna şi raza ei descoperi câteva pete întunecate pe unul dintre pereți. Îşi muie un deget în gură şi apoi îl lipi de una din pete. Pata se şterse. Îşi retrase degetul, îl mirosi, îl gustă. Rămase un moment paralizat. Nu mai avea niciun dubiu. Petele pe care le zărise şi le gustase erau pete de sânge, sânge proaspăt. Cineva trecuse crăpătura aceea! Stinse brusc lanterna şi îşi încordă auzul. Reuşi să perceapă un zgomot slab, îndepărtat. Încetul cu încetul se obişnui cu el şi-l distinse: era clipocitul apei. Dacă ar fi ajuns acolo numai cu cinci minute mai devreme, ar fi auzit vocea lui Victor poftindu-şi prietenii să se îmbarce. Tinerii erau departe. Niciun alt zgomot nu mai atinse urechea bărbosului. Barca de cauciuc, uşoară şi încăpătoare, îi scosese din marea catedrală subterană, purtându-i iute spre necunoscut. Bărbosul îşi dădu seama că nu mai are voie să piardă nicio clipă. Se întoarse iute în fosta sală a bărcii de cauciuc şi îşi chemă înapoi tovarăşul care căuta zadarnic prin celălalt tunel. Îl puse repede la curent cu descoperirea:

– S-a lămurit, coane! Au pătruns pe-aici.

– Ia uite, dom'le! Păi ce mai aşteptăm? Să ne luăm numaidecât după ei, pe cinstea mea!

– Numai că pentru asta ne-ar trebui dinamită ca să ne facem loc de trecere. Aşa nu se poate trece dincolo. Imposibil!

– Atunci s-o luăm prin partea astălaltă, pe la lacul cel mare, pe cinstea mea.

– Nu, că ne-ar trebui o barcă şi cam mult curaj…

– Stai, dom'le! Ia stai puțin! se trezi vânătorul. Dar cum au ajuns ei în partea asta? Pe unde-au trecut, pe cinstea mea. Nu cumva…

– Asta-i culmea! descoperi bărbosul. Numai pe-acolo au putut trece! Cum s-au încumetat ei pe întuneric, şi cu ce?… E o chestie, coane! Cine i-o fi conducând? Nu-i şi vreun profesor, vreun tată cu ei?

– Nu cred, dom'le, nu e! Asta-i nemaipomenit! Vas'că peştera nu se termină acolo!

– E cam lată istoria, coane… căzu bărbosul pe gânduri. Cum au trecut prin grozăvia aia şi cu ce? Mult m-aş mira să nu fie şi cineva mare cu ei!

– Atunci n-avem altceva de făcut, dom'le. Trebuie să-i ajungem din urmă. Chit că-s cu unul mai mare sau nu, pe cinstea mea. Dom'le, să-i dăm drumul!

– De unde luăm dinamită? întrebă bărbosul.

– Dom'le, dinamită n-avem, dar avem cartuşe…

– Pe cinstea mea! spuse bărbosul. Poate dărâmăm ceva din crăpătura aia.

Vânătorul răsturnă în mare grabă, pe un ziar, toată pulberea pe care o avea la el, îşi goli apoi cartuşierele şi începu să desfacă fiecare cartuş. Adună peste un kilogram de pulbere pe care-o alătură celei vărsată din cutii. Umplu un săculeț pe care-l potrivi cu îndemânare şi pricepere într-o scobitură de la baza crăpăturii. Mai păstrase un dram de pulbere pe care-l presără într-o şuviță subțire, formând un fitil rapid de la săculeț la locul de adăpost.

– Când îi dai drumul? întrebă bărbosul nerăbdător.

– Să-i lăsăm să se mai îndepărteze, dom'le, să nu audă prea aproape detunătura…

– Aşa, coane! îl lăudă bărbosul. Aşa mai merge, coane. Nu-i rău să mai apelăm şi la cap, că de-aia îl avem… Poate-i ajungem fără să ne simtă, şi atunci putem să punem mâna pe cutie, cu vreo capcană, coane. Şi dacă luăm cutia şi ei nu şi-au dat seama, pe cinstea mea, coane! Ai spus că sunt şi nişte fete, nu?

– Dom'le, pe mine fetele nu mă interesează. Pe mine mă interesează vlăjganul. Eu îl împuşc!

– Lasă, coane, neroziile! De câte ori să-ți spun?

– Ce nerozii, dom'le? Care nerozii, pe cinstea mea? Eu nu glumesc! Ce, dumneata glumeşti când tot vorbeşti de fete?

– O să vedem la fața locului, spuse bărbosul. Acum ar fi bine să ne pregătim pentru explozie. Eu o să dau foc fitilului, iar dumneata n-ar strica să ieşi afară. Să vezi efectul exploziei şi mai cu seamă să vezi dacă nu sunt oameni prin împrejurimi…

– Da, dom'le, trebuie, pe cinstea mea! Trebuie să luăm toate măsurile. Eu ies!

– Dacă nu-mi faci niciun semn în trei minute, dau foc fitilului, coane. Să fim înțeleşi.

Petrăchescu porni în grabă prin tunelul care-l ducea afară, la stânca botezată de Lucia, dar nu înainte de a băga în tocul unui pistol magazia de cartuşe din firidă.

Bărbosul îşi privi ceasul, înaintarea secundarului pe cadran şi minutarului din discul cronometrului. Trecură trei minute grele şi nu auzi niciun semnal la ieşirea tunelului. Nu se grăbi. Cu gesturi aproape leneşe îşi scoase bricheta dintr-un buzunar, îşi aprinse mai întâi țigara care-i tremura în colțul buzelor, apoi lipi flacăra brichetei de firul de pulbere. Şarpele de foc înaintă ca un fulger şi când ajunse la vârful pâlniei declanşă o explozie formidabilă care îmbolnăvi urechile bărbosului. Încăperea se zgudui, dar nicio pietricică nu se prăbuşi nicăieri. Doar la vârful piramidei, acolo unde tunelul se revărsa în salon prin crăpătura lui Tic, se desprinseseră câteva aşchii din pereți. Când bărbosul ajunse acolo îşi muşcă de furie pumnii. Crăpătura rămăsese la fel de strâmtă. Explozia n-avusese niciun efect. Şi ca un nebun izbi cu pumnul în stâncă. Durerea îl trezi, dar nu numai durerea. Colțul de calcar pe care-l izbise se prăbuşise târând după el alți bolovani. Deschizătura se lărgise cu câțiva centimetri. Cu răbdare şi ură s-ar fi putut trece pe acolo. Ştia că-şi va schilodi trupul, dar în momentul acela era supus unei singure legi şi religii: să treacă dincolo!

Capitolul XIII

1

De departe, povârnişul pe care cireşarii soarelui îşi aleseseră al doilea loc de popas, semăna cu un ceaun uitat cu fundul în sus, despicat drept în două de o lovitură năprasnică. Crăpătura care despărțea povârnişul era o adevărată prăpastie, cu pereți abrupți, adâncă, parcă fără fund, plină de stânci ascuțite, cu vârful în sus, ca nişte sulițe. Numai aruncându-ți o clipă privirile spre fundul prăpastiei simțeai cum te cuprinde amețeala. Până şi Ursu, deprins cu cele mai temerare escaladări, se văzu nevoit să se lungească pe burtă pentru a cerceta pereții şi fundul crăpăturii. Povârnişul, în punctul lui cel mai înalt, era pesemne cel mai bun post de observație din toată regiunea Peşterii. Nicio creastă, nicio stâncă izolată, niciun copac, niciun alt masiv care să împiedice vederea, loc ideal pentru a observa orice mişcare pe o rază de mulți kilometri… dacă n-ar fi fost soarele arzător de iulie. Ras de obstacole, povârnişul era ras şi de adăposturi. Nimic, nici măcar un copăcel, care să dea o palmă de umbră, şi Ursu nu se simțea niciodată bine în apele lui dacă nu-şi putea odihni privirile în coroana vreunui arbore. Dincolo de crăpătură, la o sută de metri era un fag de o rară frumusețe, cu o coroană bogată şi cu multe crengi şi, probabil, cu nişte fotolii înnodate din ramuri în care ai fi putut să şi dormi. Dar Lucia hotărâse locul de popas în creştetul povârnişului şi cu încăpățânarea ei nu se putea pune nimeni. Sătui de prea mult soare, cercetaşii muntelui înălțaseră cortul de campanie. Ursu şi Dan priveau cu jind fagul ispititor din vale, dar Lucia le interzisese orice îndepărtare de cort. Raza permisă fusese fixată la cincizeci de metri. Abia ajungeau la buza prăpastiei, singurul loc mai deosebit, dar care nu-l atrăgea deloc pe Dan. Şi dincolo de prăpastie era un zmeuriş!… Celelalte întâlniri ale razei cu circumferința erau goale şi rase de orice vegetație. La evadare nu se gândea niciunul. Lucia îi consemnase în acea circumferință

meschină pentru a fi alături de ea la cea de a doua comunicare cu cireşarii din beznă. De două ore aşteptau ca pe ace semnalele aparatului. Nimic, nici măcar o pocnitură în receptor, absolut nimic. Şi Lucia emitea, emitea fără încetare. Nici nu-şi dezlipea degetul de emițător.

– Nu ştiu ce să mai cred? se plânse Lucia. Două ceasuri întârziere, după ce ne-am înțeles atât de clar?

– S-or fi holbând la minunățiile dinăuntru, spuse Dan cu un dram de invidie. Nu mai au ei timp şi pentru nişte prăpădiți ca noi. Suntem prea comuni: doi ochi, un nas, două urechi, două sprâncene, o barbă… dacă măcar i-am fi anunțat că ne-a mai crescut câte o ureche, poate că s-ar mai fi interesat şi de noi… Aşa-i când te înghesuie prea multe frumuseți…

– Ia lasă aiurelile! îl repezi Lucia. Cine ştie ce s-o fi întâmplat acolo şi tu bâigui ca un neghiob.

– Şi ce vrei să fac? Să mai încerc o dată să mă sinucid? Iar o să mă prindă Ursu în ultima clipă… Mai bine să fac haz de necaz…

– Poate că sunt preocupați cu dezlegarea vreunui mister, îndrăzni Ursu. Îl ştiu eu pe Victor…

– Şi eu îl ştiu! i-o întoarse Lucia. Îl ştiu şi pe Ionel, o ştiu şi pe Maria…

– Şi pe mine mă ştii câteodată, încercă Dan s-o scoată din nelinişti. Nu mai fi pesimistă. Mai sunt şi neprevăzute…

– Ne-am înțeles foarte clar… Zău… Am jurat că nu mai întârziem. Voi n-ați auzit… Doar am făcut legământ cu Ionel.

– Şi dacă li s-a stricat aparatul? întrebă Dan. Dacă l-au scăpat în apă? Noi cum era s-o pățim?… Fără geniul tău… Crezi că Ionel ar putea să-l repare?

– De ce te prosteşti cu bună ştiință? îl luă Lucia la rost. Tu ai putea să-l sari?

– Aparatul? se miră Dan.

– Să-l sari. Nu ştiu ce, nu ştiu cum, nu ştiu unde. Tot aşa mi-ai cerut să-ți răspund şi eu. De unde să ştiu ce s-a stricat, de unde să ştiu dacă s-a stricat, de unde să ştiu dacă Ionel nu-i bolnav… Zău, Dan, nu mă mai fierbe şi tu.

– Să mai aşteptăm, interveni Ursu împăciuitor. Tot n-avem ce face… Doar pentru asta suntem aici, pe coasta muntelui. Ca să primim mesajele din peşteră…

– *Sau ca să nu le primim!* îşi spuse Lucia tot gândul. Ştiți foarte bine că dacă s-a întâmplat ceva în peşteră nu vom mai primi mesaje. Dacă s-a întâmplat ceva foarte grav…

– Da! şopti Dan emoționat. Ai dreptate, Lucia. Mai mult pentru asta suntem aici… Dar, zău, că ar putea să fie şi un fleac. Dacă nu ni s-ar fi întâmplat şi nouă…

– Când ați stabilit viitoarea emisiune, cea de a treia? întrebă Ursu.

– Dacă nu ies din peşteră, mâine dimineață la ora zece. Dar eu voi ține tot timpul aparatul deschis. Baterii avem, slavă Domnului… La noapte vom face cu schimbul.

– Eu zic să aşteptăm până mâine dimineață, spuse Ursu. Şi dacă, să zicem, până la ora zece dimineața, nu dau niciun semn de viață, vom lua o hotărâre…

– Să nu fie prea târziu, Ursule… se pierdu Lucia, dar imediat îşi reveni: poate că aveți dreptate: sunt cam pesimistă. Vom aştepta până mâine dimineață, deşi… Bine! Hai, duceți-vă! Dar n-aveți voie să vă îndepărtați prea mult. Măcar să ne putem auzi…

– Bravo! căută Dan s-o învioreze. Vreo cinci kilometri tot ne putem depărta… Ursule! Până unde se aude vocea ta, dacă strigi din toți rărunchii?

– Mai stați o clipă! le ceru Lucia. Nu ne-am hotărât asupra locului de popas. Rămânem aici… sau înnoptăm la cabană?

Dan se codi să răspundă, dar pe Lucia o interesa foarte puțin răspunsul lui. Specialistul popasurilor şi cel care ducea greul transportului era Ursu. Şi Ursu fu foarte prompt:

– Eu cred că n-are niciun rost să ne îndepărtăm de peşteră, adică de gura ei.

– Poate că totuşi ar fi mai bine să ne apropiem de cabană, spuse Lucia.

– De ce? întrebă Ursu nedumerit.

– Mă gândesc tot la rău… răspunse Lucia. Dacă primim o veste rea?… Am putea cere ajutor de la cabană.

Ursu se opuse:

– E mai bine aici, la jumătatea drumului. De aici putem să ne mişcăm mai iute în ambele direcții: spre peşteră şi spre cabană. Dacă tot am ales locul ăsta…

– Zău, Lucia, interveni Dan. Tot suntem aici… Iar să ne cărăm! Mi s-au umflat picioarele…

– Nu te-am întrebat pe tine! îl repezi Lucia furioasă. De dimineață te tângui întruna… Pe tine te-ntreb, Ursule! Unde ar fi mai bine să înnoptăm?

– Parcă ți-am mai spus o dată… Aici e locul cel mai bun.

– Pentru tine? îl zgândări Lucia.

– Şi pentru mine, şi pentru tine, pentru toți. Dacă ți-ai scoate odată negura de pe ochi…

– Şi tu dacă ți-ai scoate lenea din oase! La cei din peşteră de ce nu te gândeşti? Cum poți fi atât de nepăsător!? L-ai molipsit şi pe neghiobul ăsta! Toată ziua n-ai făcut altceva decât grozăvenii. Muşchi ai cu carul, dar altceva n-ai!

Ursu se uită prostit spre Lucia; niciodată n-o auzise vorbind astfel. Dar mai prostit se uita Dan. Tocmai Lucia să fie atât de nedreaptă? Era ultimul om la care s-ar fi gândit. Vlăjganul nu spuse nimic. Părăsi cortul fără să se mai uite înapoi. Dan însă tăbărî asupra Luciei şi o făcu cu ou şi cu oțet.

– Pleacă şi tu de-aici! se răsti Lucia.

– Ai înnebunit?!

– Am înnebunit! Hai, pleacă! Voi vă gândiți la tot felul de prostii, eu nu pot, nu înțelegi?

– Tu te gândeşti la prostii şi ți-ai pierdut capul. Şi să ştii ceva! Mie poți să-mi spui şi să-mi faci orice, nici nu-mi pasă şi probabil că merit orice. Dar de Ursu numai un mişel se poate lega!

Dan se duse glonț spre Ursu. Vlăjganul se oprise la marginea prăpastiei, aşa că Dan se înțepeni la vreo cinci paşi în spatele lui.

– Să nu-ți faci gânduri negre, Ursule! A înnebunit idioata aia… Ar fi trebuit să-i zici una tare şi s-o dai dracului.

– De ce? spuse Ursu întorcându-se spre el.

– Păi, după câte ți-a făcut… Chiar n-ai simțit cum ți se înfierbântă palma? Dacă ar fi avut cozile Mariei aş fi încercat-o eu puțintel.

– Nici nu mi-a trecut prin cap, răspunse Ursu cu gândurile în altă parte. Ba am simțit tocmai pe dos…

– Cum!!? se scandaliza Dan. Poate c-ai fi vrut s-o iei în brațe şi s-o săruți!?

– Nu chiar atât de mult… spuse Ursu şi apoi oftă.

– Te-aş ruga ceva… Ai putea să mă faci şi pe mine să înțeleg. Măcar o geană de lumină…

Ursu ridică din umeri. Mergea pe marginea prăpastiei la vale, cu Dan lângă el.

– Tot ce-a făcut Lucia a făcut din dragoste, din prietenie. Numai că şi-a pierdut capul. Îşi închipuie atâtea nenorociri dincolo, în peşteră, şi e atât de zbuciumată, că zău, Dan, îmi vine s-o strâng brusc în brațe…

– Doamne! se cruci Dan. Cât de încâlciți sunteți amândoi!… Sau, cine ştie? Poate că sunteți cei mai simpli oameni din lume…

Merseră mai departe pe marginea prăpastiei. La vreo trei sute de metri depărtare de cort dădură peste o punte fragilă care lega, sau încerca să lege, cele două margini ale despicăturii. Primul se aventură Ursu. Fragilitatea punții era o simplă aparență. Singura ei meteahnă era lipsa balustradelor. În clipa când Dan voi să pună piciorul pe punte, Ursu ridică mâna stângă şi arătătorul şi-i spuse lui Dan să privească exact în vârful arătătorului. Cireşarul se supuse şi trecu puntea fără să observe.

– În fond ce-ai vrut să-mi arăți? întrebă el când ajunse cu bine în partea cealaltă.

– Am vrut să nu te uiți în prăpastie, atât. Ştii că unora le vine cheful să se arunce când se uită într-o prăpastie. Amețesc sau nu se mai pot stăpâni.

– Uhhhh! se ghemui Dan. Cum s-ar spune m-ai salvat a doua oară de la moarte. Da' de ce-ai luat frânghia cu tine?

– Ca să ne cățărăm în fagul ăla, răspunse Ursu cu cel mai firesc ton din lume.

– *Să ne?*… întrebă Dan, ducându-şi mâinile pâlnie la urechi. Foloseşti pluralul seniorial. Noi, Ursu, gândindu-ne de atâta amar de vreme, etcetera…

– Nu, nu… Vreau să te învăț să faci un tur de recunoaştere. Fără să ştii asta, n-ai ce căuta pe munte…

– Şi chestia asta nu se poate face de pe sol?

– Din copac e mult mai precis şi mai frumos, răspunse Ursu. Sunt convins că o să devii un as al recunoaşterilor… superioare.

Ajunseseră la rădăcina uriaşului fag. De la pământ până la prima creangă erau vreo zece metri, dar pe la jumătatea distanței ieşea din trunchi un ciot bătrân cam cât brațul unui om şi cam gol pe dinăuntru.

Dan se aşeză pe iarbă, se lungi şi privi cu admirație podoaba naturii:

– Mie îmi place rolul de spectator. O singură dată am încercat, cu vreo cinci ani în urmă, să mă urc într-un vişin pe care nici măcar nu-mi crestasem numele. Şi nu mă cheamă Constantin sau Alexandru, ci Dan. Am nume scurt. Şi cu toate astea – mizerabilul! – şi-a rupt o creangă numai ca să-mi rupă mie piciorul. De-atunci nu mai mănânc vişine. Tot de-atunci n-am mai încercat să mă cațăr în al doilea pom.

– Am un sistem foarte sigur şi simplu, încercă Ursu să-l încurajeze. În doi timpi şi trei mişcări eşti sus.

– Te rog, Ursule, vorbeşte la persoana întâi. De ce să-mi dai emoții când pot să te admir din tot sufletul de aici de pe iarbă? Mi se pare că ne pândeşte şi Lucia.

Distanța dintre fag şi cort era foarte mică, peste prăpastie. Mai puțin de o sută de metri. Vreo optzeci. Lucia ieşise într-adevăr din cort şi privea spre locul unde se aflau cei doi cireşari.

Ursu se oprise sub fag şi ochise prima creangă a copacului. Apoi îşi scoase de la brâu toporişca şi o legă de un capăt al funiei. Se dădu câțiva paşi înapoi, ținti îndelung, apoi aruncă toporişca. Greutatea azvârlită cu putere trase funia după ea trecând-o peste prima creangă. Ursu începu apoi să unduiască funia, cu capătul lui, şi toporişca se lăsă în jos aducând celălalt capăt la pământ. Vlăjganul scoase toporişca din laț şi în locul ei îşi băgă piciorul drept. Apoi prinse cu mâinile celălalt capăt al funiei şi începu să tragă încet. Corpul i se ridică de la pământ, înălțându-se parcă fără niciun efort spre coroana fagului. După ce atinse cu mâinile creanga, se lăsă în jos, cu aceleaşi mişcări şi coborî la fel de sigur şi de domol precum urcase.

– Fii atent că repet figura! Fii foarte atent.

Ursu repetă figura şi Dan îl urmări ca un obiectiv fotografic. Nicio mişcare nu-i scăpă. Totul părea de o simplitate copilărească şi chiar era. Ursu nu mai avu nevoie să-şi îndemne prietenul. Cu un curaj de zile

mari, Dan fugi spre fag, străduindu-se să imite întocmai mişcările lui Ursu. Îşi introduse piciorul în laț, prinse cu mâinile capătul celălalt al frânghiei şi începu să tragă în jos. Simți cum se ridică de la pământ, se gândi la simplitatea sistemului şi la plăcerea înălțării, dar o clipă mai târziu avu senzația că se prăbuşeşte în cap. Ceea ce s-ar fi întâmplat cu siguranță, dacă nu l-ar fi prins Ursu, pregătit, pare-se, pentru acest deznodământ. Ca apucat, Dan încercă a doua oară, dar cu acelaşi rezultat.

– Imposibil! Fir-ar să fie de sistem! Fac exact ce ai făcut şi tu. Tu te urci şi eu cad. Mai încerc o dată.

Încercă şi a treia oară, mai furios, şi furia îl trânti şi mai rău la pământ.

– Asta-i culmea! Nemaipomenit! Mă las păgubaş, gata! Nu sunt făcut pentru cățărat în copaci. Nu mă mai interesează asta. Mă interesează enigma. De ce tu poți şi eu nu?

Ursu îi lămuri repede tot misterul. Şi tot misterul era un fleac: brațele trebuiau să înconjoare frânghia în care era piciorul, să facă un cerc în jurul ei, să nu rămână în afara lor.

– Acum ai înțeles? întrebă Ursu.

– Am înțeles, fir-ar să fie, dar m-am lecuit de acrobații… iarăşi pentru cinci ani.

– Nu vrei să mai încerci? îl îmboldi vlăjganul.

– Nici nu mă gândesc. Gata! Ce, eu n-am voie să fiu puțintel mai ciudat? Mereu numai voi?

– Eu mă urc în copac să văd cam ce se mai întâmplă prin jurul nostru…

– N-ai decât! îl îmbărbătă Dan în felul lui. Mai bine mă duc să caut nişte zmeură, mai la deal, că văd o groază de tufe acolo. Cel puțin voi fi în siguranță.

Din câteva mişcări, Ursu ajunse la prima creangă, se prinse cu mâinile de ea, se înălță în muşchi şi dispăru printre frunze, nu înainte de a-i potrivi lui Dan frânghia. În câteva clipe ajunse în vârful copacului. N-avea niciun obstacol în calea privirilor. În partea unde cobora soarele spre apus, muncelul pe care se aflau ei era despărțit, după vreo trei kilometri, de o vale adâncă. Mai departe îşi ridicau coamele zbârlite alți munți. Înspre nord, câteva gheburi cenuşii mascau orizontul, iar spre

răsărit un singur masiv: cel care adăpostea peştera. Undeva, înăuntrul cocoaşei pleşuve, pătată ici-colo de insule de ienuperi, se aflau prietenii lui, prietenii lor: Maria, Victor, Tic şi Ionel. Oare până unde înainta peştera în munte? Trecea oare de stânca aceea ciudată, asemănătoare cu un cal de şah, la rădăcina căreia îl întâlnise pe Petrăchescu? Stânca se afla cam în dreptul povârnişului pe care poposiseră ei. Privită din coastă nu mai avea exact forma sesizată de Lucia prima dată. Spre vest, se vedea numai cortul, şi Lucia care se depărta de cort şi se apropia de marginea prăpastiei.

– Hei! Dan! strigă ea oprindu-se la câțiva metri de prăpastie. Cum se poate ajunge la voi?

Dan îi arătă cu mâna direcția unde se afla puntea:

– Mergi cam vreo trei sute de metri, la vale, şi dai de o punte. Treci fără grijă.

Lucia porni în goană la vale. Din vârful fagului, Ursu se adresă cu voce înceată cireşarului din zmeuriş:

– Spune-i să nu se uite în jos când trece puntea. Hai!

Dan țipă cât îl țineau puterile:

– Luciaaaaa! Ursu zice să nu te uiți în jos când treci puntea! Nu e voie, auzi?

Lucia îi făcu semn cu mâna că auzise, iar Ursu, în vârful fagului, simți cum îl năpădesc sudorile. Se uită furios spre Dan şi abia îl deosebi în zmeuriş. Dan se legăna printre tufe şi arbuşti, atras de bogăția şi mireasma fructelor. Erau roşii, puțintel acrişoare, exact cum îi plăceau lui… şi nu numai lui. Nu simțise până atunci gustul adevărat al zmeurii şi plăcerea de a le culege cu ochii închişi din rămurelele încărcate. Iarăşi închise ochii, buzele şi limba alergară în căutarea boabelor roşii. Simți un ciorchinel pe vârful limbii, îl strivi între buze, apoi un al doilea, un al treilea, şi, înfiorat de plăcere, deschise ochii… Mai târziu, de câte ori îşi amintea pățania, lui Dan îi plăcea să spună că pentru prima dată în viața lui simțise răceala zero-ului absolut… În fața lui, la câțiva metri, se afla un urs, mai amator de zmeură decât el, şi din cauza asta închipuindu-şi că e proprietarul tufelor. Ursul era foarte veritabil, şi era brun, uriaş, probabil cel mai mare şi mai fioros exemplar din neamul lui. Când îi auzi mormăitul şi când îl văzu apoi mişcându-şi laba, Dan înțelese că nu e prada unui vis, a unei halucinații, că nu se află în fața

unui urs împăiat, sau a unei blăni de urs, transformată în sperietoare. O tuli ca din puşcă, spre mirarea lui moş Martin. Şi pe drum avu nefericita inspirație să ridice o piatră şi s-o arunce în capul ursului, care se luase după el mai mult ca să-l sperie.

Singurul Dumnezeu al lui Dan, în acea clipă a morții, se afla în copac. Spre el îşi înălță ultima rugăciune:

– Ursule! Ursu!

– Ce vrei? îi răspunse din fag vocea vlăjganului.

– Ursuuuuu!

– Eşti nebun?… Nu mă vezi… Nu mă auzi?

– Ursu, Ursule!

Ursu dădu la o parte crengile şi rămurelele fagului şi deodată văzu toată scena. Dan fugea ca un iepure cu ursul după el.

– Urcă imediat în copac! Funia e acolo. Şi nu te uita în spate! Hai, urcă!

Dan se apropie de fag şi, fără să se uite înapoi, îşi băgă piciorul în laț, prinse funia cu brațele şi începu să tragă. Dacă s-ar fi uitat înapoi şi ar fi văzut ursul fioros la câțiva metri în spatele lui, n-ar mai fi avut tăria să încerce urcuşul. În clipa când trase prima dată de funie, Dan simți că-l apucă nebunia. Dacă greşise? Trase încă o dată şi încă o dată, cu toată înverşunarea. Când deschise ochii, văzu creanga fagului la câțiva metri deasupra capului. Jos pe pământ, departe, ursul se învârtea furios. Închise ochii şi smuci din nou. Două brațe puternice îl prinseră şi-l traseră sus. Era salvat! Putea să deschidă din nou ochii. Se agăță de o ramură groasă şi se uită la Ursu. Vlăjganul, cu toporişca în mână, se pregătea să întâmpine, dacă va fi nevoie, atacul fiarei în copac.

Animalul mormăia furios, învârtindu-se în jurul copacului, îşi agita mereu labele şi văzând frânghia şerpuind în aer, o prinse cu ghearele şi o smuci în jos. Lumea toată parcă se liniştise, primejdia trecuse, dar chiar în clipa când culoarea unui zâmbet încerca să mijească pe fețele celor din copac, se auzi cristalină şi nevinovată vocea Luciei:

– Unde v-ați ascuns! Hei! Unde sunteți?

Când văzu animalul fioros la zece metri în fața ei, Lucia înțepeni. În aceeaşi secundă, Ursu îşi făcu planul. Strigă cu o forță cumplită, care, singură, o împinse pe Lucia într-o goană nebună:

– Fugi, Lucia! Fugi la vale!

Fiara se repezi spre prada cea uşoară, dar o opri o lovitură grea şi tăioasă din spate: toporişca azvârlită de Ursu. Furios, animalul căută în jur inamicul nevăzut. Atât îi trebuia vlăjganului: câteva secunde de zăpăceală. Cu un salt calculat la milimetru, zbură din creangă în creangă, îşi prinse mâinile de ciotul fagului şi, fulgerător, pentru ca nu cumva ciotul să se rupă din pricina greutății şi izbiturii, sări în jos. Salturile fură executate cu atâta rapiditate, încât Dan, de sus, nu văzu decât o singură săritură. Ajuns pe pământ, Ursu aruncă în ceafa animalului nehotărât un bolovan uriaş. Zguduit de lovitură, animalul nu mai avu în cap decât imaginea agresorului. Prada cea mai uşoară dispăruse pesemne din mintea lui de urs. Se repezi furios, ca un bolid, spre cel care-l atacase. Vlăjganul porni în goană spre povârniş. O văzu departe, în vale, pe Lucia privind îngrozită scena şi aproape simți în ceafă răsuflarea fierbinte a dihăniei înnebunite.

– Fugi, Lucia! strigă el, continuându-şi goana.

În secunda când o zărise pe Lucia la rădăcina fagului, Ursu făcuse un singur plan: acela al salvării Luciei. Pe pământ, urmărit de dihania turbată, încerca să-şi facă şi planul propriei salvări. Avea un avans de câțiva metri asupra ursului, dar animalul era mai rezistent decât el, şi peste câtva timp când îl vor părăsi puterile… Ursu fugea, fugea ca un animal încolțit de un altul mai iute şi mai puternic. Se gândi într-o clipă absurdă că, poate alergând în cerc în jurul fagului, ursul va ameți… Apoi altă clipă, la fel de absurdă, în care îşi închipuia că fugind în zigzag, ursul nu se va putea ține după el. Când o zări pe Lucia, dincolo de prăpastie, în apropierea cortului, îi veni în minte, în cea mai absurdă clipă, cel mai nebunesc gând: să sară peste prăpastie. Îşi încordă ultimele puteri şi alergă ca un fulger, cu ursul mereu la câțiva metri în spatele lui. Crăpătura hidoasă se apropia vertiginos. Prinse bătaia pe muchia prăpastiei şi-şi azvârli trupul în săritura morții. În aer îşi strânse picioarele, apoi şi le împinse crud, transformându-şi trupul în săgeată. Când tălpile atinseră muchia cealaltă, brațele îi făcură trupului ultimul avânt… În aceeaşi clipă îi căzu din buzunar un obiect pe care nu-l văzuse niciodată; tabachera, de lemn, pe care Sergiu o strecurase în buzunarul hainei lui, în seara dinaintea plecării.

Vlăjganul se rostogoli ca o minge pe pământ. Avusese inspirația să-şi facă trupul colac. Când se ridică buimăcit în picioare, la câțiva paşi de

el, Lucia se prăbuşea ca o zdreanță în primul leşin din viața ei. Dincolo de prăpastie, animalul, înspăimântat de tot ce i se întâmplase, hotărî brusc să-şi caute un alt loc de zmeură, fără capcane şi lovituri mişeleşti. Înfrânt şi umilit, coborî repede la vale, dar în partea cealaltă, spre stânca vânjoasă, pe care se odihnea calul de şah.

Ursu o luă pe Lucia în brațe. Figura ei palidă îl înfiora. O privi mult şi descoperi pe chipul ei alte înțelesuri care îl înecau. Fără să-şi dea seama o strânse la piept şi-i atinse cu fruntea obrajii fierbinți.

2

Lumea se liniştise. Cireşarii erau în cort: Ursu nu izbutea să ridice capul din pământ, Dan căuta glume cu urşi şi vânători, Lucia lovea mereu cu degete fierbinți în emițător. Pocnete mici, imperceptibile. Poate că nici nu lovea emițătorul. Poate că tresăreau degetele înfiorate de furnicile spaimelor trecute. Obosiră şi cuvintele, adică Dan. Se întâlni şi el cu amintiri şi cu imagini care-i mai răsuflau în ceafă. Prin câte trecuse într-o singură zi! Şi ziua nici nu se terminase…

Din depărtări răzbătu până la ei o bubuitură înfundată. Un proiectil electric parcă trecu prin inimile lor. Ursu sărise în picioare ca un arc.

– Şi eu care credeam că dormi… îl luă Dan în primire. Oare ce-a fost?

Lucia se uita spre Ursu cu ochi care implorau, dar vocea voia să fie nepăsătoare:

– Probabil c-a tras cineva cu puşca… vânătorul…

Ursu negă mai târziu cu o mişcare a capului:

– Nu… N-a fost zgomot de puşcă… A fost un zgomot mai greu, mai din adâncuri…

Dan îşi duse mâinile la gură… dar după ce scăpase vorbele mocnite şi ascunse ale tuturor:

– N-o fi fost oare zgomotul unei prăbuşiri în peşteră? Nu mai sunt alte adâncuri…

Ursu voia să fie calm şi liniştitor:

– Parcă a fost o explozie… Trebuie să fie pe undeva pe-aici vreo carieră de piatră…

Şi iarăşi se lăsă tăcerea, o tăcere grea prin care se strecura neostenit bâzâitul aparatului telegrafic deschis fără încetare. Dar undele erau neînduplecate.

3

Vânătorul mai aşteptă câteva minute după declanşarea exploziei. Se uită de jur împrejur, se rotea mereu, parcă era un manechin uitat într-un pustiu. Ecourile exploziei se topiseră. Nicăieri nicio mişcare: lumea rămăsese liniştită, nu presimțea crima care se pregătea. Încă o rotire, ultima, apoi se îndreptă spre intrarea tunelului: o crăpătură aproape orizontală, ascunsă printre bolovani şi tufe de munte.

Petrăchescu ştia că va trebui să intre în deschizătură aşa cum intra bărbosul, pentru a avea mâinile libere şi a astupa gaura cu lespedea de piatră de alături. Sprijinindu-se în mâini îşi lăsă trupul să alunece înăuntru, apoi făcu jumătate de rotire, ca un stânga-mprejur, susținut numai de muşchii brațelor, în timp ce vârfurile picioarelor căutau treptele de susținere din interiorul tunelului. Semirotirea se termină cu bine, dar când îşi îndreptă privirile spre capacul de piatră, văzu, doar la câțiva metri de lespede, un urs pentru care s-ar fi dat în vânt orice mare vânător, un urs rege, idealul oricărui as al aventurilor cinegetice… dacă s-ar fi găsit bineînțeles în altă situație decât în cea în care se afla el. După felul cum ținea capul, după mormăitul întretăiat şi gros, dar mai ales după agitația şi încordarea labelor, Petrăchescu înțelese, într-o clipă, că ursul era sau rănit, sau prădat de pui, şi pus deci pe cruntă răzbunare. Groaza morții se întipări pe fața vânătorului. Cu riscul de a-şi sfărâma oasele feței, se împinse cu toate puterile în deschizătură. Încă un centimetru, încă o fracțiune de secundă… Dar chiar în clipa în care capul lui Petrăchescu dispăru în gaură, ursul îşi înfipse ghearele în plin. Laba animalului smuci fulgerător şi capul vânătorului ieşi afară până la bărbie, apoi alunecă înăuntru. În ghearele ursului rămăsese pălăria țuguiată ca un con, iar din pălăriuță atârna un smoc de păr cu rădăcini

însângerate. Dacă părul ar fi fost mai des şi rădăcinile mai adânci… Furios cum nu mai fusese vreodată, ursul duse captura la nas, o mirosi, îşi strâmbă nările a greață, apoi o aruncă în deschizătură, după vânător. Pesemne că îl bătu o clipă gândul să ia şi el urmele omului fără păr, dar fie că deschizătura era prea strâmtă, fie că-i era teamă de alte lighioane, fie că nu-i plăcea mirosul pălăriei şi gustul mătreței, ceva îl făcu să-şi schimbe gândul. Şi apoi soarele cam cobora: ora aventurilor se terminase. Ursoaica o să-l înțeleagă, iar puii n-aveau încă vârsta care le-ar fi permis să-şi ia părinții la rost. Astfel, animalul necăjit şi resemnat porni fără grabă într-o direcție care nu mai interesează pe nimeni.

Bărbosul aplică pe creştetul însângerat al vânătorului un pansament plat şi dens pe care-l lipi cruciş şi-n diagonale cu fâşii de leucoplast.

– Un fleac, coane. Puțină usturime şi trece… Ca să vezi, coane, cum viața omului atârnă de un fir de păr. Dacă aveai câteva în plus…

– Doare crunt, dom'le, pe cinstea mea! Mi-a smuls şi părul şi pielea, dom'le… dar tot îl prind eu odată în bătaia puştii. Bine că i-am dibuit sălaşul… Mi-a smuls tot părul, dom'le… Şi doare că-mi vine să urlu, pe cinstea mea…

– Ți-am făcut un pansament, coane, cum n-ai mai văzut dimineața. Pansament fulger. În două ore trece totul, şi rană şi durere. Poate c-o să crească şi părul la loc…

– Dom'le! Aşa să fie, cum spui dumneata. Dar eu nu-i iert, dom'le, auzi? Nu-i iert. Toate-s din pricina lor, pe cinstea mea…

– Mai bine spune dacă te-ncumeți la drum, sau vrei să te mai întinzi vreun ceas?…

– Cum poți să-ți închipui asta, dom'le, pe cinstea mea! Avem noi timp de pierdut? Uite, că mi-a trecut şi durerea… Nu trebuie, dom'le, să ajungă în lume, ştii şi dumneata…

Bărbosul îi întinse vânătorului o pereche de cizme lungi, care aveau aceeaşi culoare şi acelaşi foşnet ca salopeta lui tăiată de fermoare.

– Îmbracă-le dumneata, coane, şi strânge-le bine la coapse. Eu nu mai am nevoie.

Cizmele erau făcute dintr-un material impermeabil dens şi foarte elastic. Nici tălpile nu erau prea groase şi şănțulețele care le întretăiau în toate sensurile asigurau o priză solidă pe orice teren. Petrăchescu le trase pe el cu vădită plăcere.

– Gata? îl întrebă bărbosul, prinzându-l în raza lanternei şi măsurându-l din cap până în picioare. Îți stă bine, coane, zău că te fac mai tânăr şi mai inteligent. Gata?

– Gata! răspunse vânătorul după ce-şi duse mâna la şold şi controlă dacă pistolul e la locul lui.

Bărbosul începu să înainteze în tunelul prin care venise Tic. Prudent, luminând fiecare ungher, fiecare crăpătură, fiecare piatră dezlipită de la locul ei. Petrăchescu era la câțiva paşi în urma lui, cu lanterna în mâna stângă, cu mâna dreaptă lipită întruna de şold. Se opriră la locul exploziei. Spărtura parcă fusese calculată la milimetru: exact cât să încapă țeasta bărbosului. Ceea ce însemna că Tic scăpase mult mai uşor decât cei doi urmăritori. Iadul, cu mulți draci şi cu multă smoală şi cu multe scule zimțuite şi fierbinți, se mută pentru câtva timp în locul acela. Când ajunseră, în sfârşit, în marea catedrală cu orgă şi statui, fețele şi brațele celor doi stâlciți ardeau de parcă stăteau încă pe frigare. Şi când văzură apa aceea ca oglinda se repeziră spre ea, ca nişte broscoi ținuți la uscat, pentru a-şi răcori fețele. Îşi cufundară fețele în apă, dar şi le retraseră fulgerător, scrâşnindu-şi maxilarele. Apa era rece ca gheața, dar era mai ales sărată, mai sărată decât într-o ocnă de sare.

Fără să mai piardă vremea, roşi de usturimi şi cu pâlpâiri de ură în suflet, porniră amândoi pe marginea pârâului subteran, pe drumul pe care credeau că apucaseră tinerii.

Capitolul XIV

1

Într-adevăr, tinerii porniseră pe drumul acela. Stăteau înghesuiți în captura plutitoare de cauciuc, unul în spatele altuia. Victor în cap, la comandă, cu vâsla în mână, în spatele său, Ionel, apoi Maria şi la urmă Tic. Aaaa, da!… Câțiva centimetri înaintea prichindelului, între el şi Maria, se mai afla ceva, cel mai prețios odor din toate câte existau pe pământ, şi era chiar la sânul lui, lipit de carnea lui: cutia vrăjită cu puterea ei fantastică. Dacă n-ar fi găsit cutia, tristețea l-ar fi înnebunit, l-ar fi sfâşiat. Chiar cu cutia la piept, nenorocirea lui Țombi îi înfipsese în inimă un sfredel, care de multe ori se învârtea zgâriindu-l cu dureri până în ochi. Mai ales când îşi amintea un gând care-l gâdilase atât de plăcut într-o seară nu prea îndepărtată: să-l tragă pe Țombi de coadă şi de urechi cu o mână invizibilă. Din când în când îl ataca o întrebare perfidă, răutăcioasă, brrrr! ce întrebare rea se ascundea în capul prichindelului. Închidea ochii, inutil în bezna aceea groasă, pentru a-şi alunga întrebarea, dar ea îi irita urechile şi-i pompa atâta jale în suflet câteodată, că parcă simțea cum i se topeşte ceva înăuntrul pieptului. Oare ce diavol împielițat o scornise? Oare de ce nu-i era dat să trăiască măcar o singură oră de bucurie plină, o oră în care să ştie, aşa, pe deasupra bucuriei, că la sfârşitul ei nu vor fi pedepse, amenințări sau tristeți? Acum avea cutia vrăjită la piept, adică toată bucuria lumii… De ce oare îl năpăstuia întrebarea aceea rea? Ei da! se zvârcoli prichindelul, nemaiputând să suporte. Da! Oricând aş schimba! Şi acum! Dați-mi-l pe Țombi şi vă dau cutia înapoi!… Ufff! Ce întrebare urâtă…

Dar mai era cineva care trăia o dramă în alunecarea aceea moale spre necunoscut. O dramă cu întrebări grele şi cu răspunsuri simple şi mai ales o dramă a obrajilor roşii, care din fericire nu se vedeau, şi din când în când a unor zvâcniri sfâşietoare care transformau bezna în aer şi sufocau fără milă. Ionel nu mai suferea pentru ceea ce se întâmplase

în peşteră, ci pentru ceea ce se petrecuse afară, în ultimele ore, în ultimele zile, în ultimele luni. Dacă ar fi fost undeva în soare ar fi râs şi s-ar fi pocnit cu pumnii în cap şi ar fi strigat în gura mare că a fost sau că este un prost şi un dobitoc fără pereche. Voise şi făcuse tot felul de manevre ca să ajungă… Ce? Conducătorul expediției… Pentru ce?… Pentru ca în clipe foarte grele să-l topească frica şi să nu fie în stare din cauza asta să rămână lucid şi să scape de negurile de pe ochi şi să ia hotărârea cea mai bună?… Pentru ca să vadă şi să simtă toți că e un… un ce? Orice! Dar în primul rând cel care nu merită să conducă. Crezuse că totul va fi un joc în care va spune nişte lucruri foarte uşor de spus: când să se scoale, când să se culce, ce să mănânce, ce să îmbrace, unde să poposească, unde să aprindă focul. Doamne! ce idioțenie! De ce trebuie pentru toate acestea un conducător? Oricine le poate spune şi le poate face. Şi ce s-ar fi întâmplat dacă le-ar fi spus el? S-ar fi schimbat culoarea Soarelui? S-ar fi mărit Pământul? Ar fi crescut el mai înalt sau ar fi schimbat măcar cu o iotă părerea pe care Maria o avea despre dânsul? Numai aşa de dragul de a comanda să facă atâtea manevre, şi să spună atâtea minciuni, şi să-l şmecherească pe Tic!… Cât de bine îşi dădea seama acum că nu era el cel mai potrivit pentru a fi conducătorul expediției. La greu nu şi-a păstrat cumpătul. L-a apucat frica şi din cauza fricii s-a încăpățânat în a spune şi a face prostii. Dar şi mai grav era că atunci, sub teroarea spaimei, credea că adevărul e de partea lui. Iată unde poate duce frica!… Cu broboane de sudoare pe frunte şi probabil cu obrajii ca focul, îşi spuse în gând, şi erau nişte vorbe grele care dureau, că un conducător aşa cum voise el să fie seamănă cu broasca aceea care se umflă fără să-şi închipuie că ar putea să şi plesnească… Aşa trebuie să fie, îşi termină gândul Ionel: cine vrea să conducă trebuie să fie hotărât ca atunci când e greu şi foarte greu să dea el, primul, exemplu. Nu să spună frecându-se la ochi somnoros: sculați-vă, că e ora deşteptării… ci să se urce pe plută şi să treacă primul prin întunericul iadului… Dar oare ar fi gândit la fel dacă nu ar fi trăit momentul cel greu?… „Mi se pare ceva atât de frumos ceea ce se întâmplă acum, îşi spuse Ionel cu lacrimi în colțul ochilor, şi mai ales ceea ce mi se întâmplă mie acum, dar atâta ruşine mă cuprinde pentru ceea ce mi s-a întâmplat, încât n-o să spun gândurile acestea nimănui, niciodată…”

Maria plutea în lumea ei, plutea aşa cum visase şi cum nu-şi închipuise că poate fi aievea. Trecuse totuşi aievea şi încă mai trecea printr-o lume altora necunoscută, cu castele şi catedrale fantastice, cu orgi şi colonade şi cupole şi coliere şi oglinzi albastre în care îşi privise chipul şi se mirase că e frumoasă. Uneori îşi mângâia pleoapele cu vârful cozilor pentru a simți o atingere care să-i spună că e trează, că nu e un vis nici plutirea lină, nici amintirea sălilor de bal împietrite, nici bezna care se lăsa străbătută, nici surprizele de marmură şi calcar care poate aşteaptă undeva o simplă rază de lumină pentru a se dărui privirilor vii. Era bogată, aşa se simțea Maria, parcă atârnau pe ea bogățiile asemenea unei trene nevăzute, ducea cu ea atâtea imagini şi amintiri de gheață şi marmură şi mai ales amintirea unei oglinzi albastre mirate care-i înfiora pieptul, şi dacă s-ar fi ivit din loc în loc brațele unor candelabre de argint cu lumini palide, şi dacă barca cenuşie s-ar fi transformat într-o iolă albă şi ea şi-ar fi lăsat capul pe spate şi cozile i-ar fi atins apa, şi dacă undeva la capătul beznei o va aştepta un lac cu valuri şi unduiri line şi mai ales soare, soare mult, bulgări şi ploaie şi aer şi soare… Maria tresări, dar încă nu voia să soarbă toată realitatea, mai avea nevoie de visul adevărat pe care în atâtea sute de nopți îl visase şi pe care… Şi gândul o purtă pentru o clipă într-o privelişte solară, afară, unde erau prietenii ei ceilalți, şi printre ei cel care-i deschisese calea spre visul adevărat. Dar clipa trecu, şi iarăşi se lăsă învăluită de beznă, şi îşi lăsă brațele să-i cadă, şi îşi lăsa degetele în apă, şi fiorii reci îi dădeau tot timpul certitudinea fantasticei realități.

Victor era treaz. Nicio imagine nouă, nicio amintire veche nu-l subjuga şi nu-i fura clipele. Vedea totul, până în detalii de ață şi sorbea totul şi întuneca totul ca nişte imagini pe un film care se va developa cândva. Barca era bună şi apa era încă bună, dar până când oare? Curentul şi râul îi duceau oare spre lume, spre lumină, spre clipe paşnice cu soare şi umbră, cu glumele lui Dan şi acrobațiile lui Ursu, spre o noapte cu gângănii şi foşnete şi cu stele deasupra capului şi cu siguranța aceea caldă că în zori, sau mai târziu, când ochii se vor deschide leneşi, pleoapele se vor speria de lumină şi iarăşi se vor închide pentru acea clipă lungă în care se scutură visele şi ultimele pânze negre ale somnului?… Oare unde-i ducea calea de apă şi de întuneric? Victor era asuprit de întrebări care se încrucişau violent şi-l

fulgerau de multe ori cu spaime şi dureri. Poate că Ionel avusese dreptate când se opusese continuării călătoriei… Ce s-ar fi întâmplat dacă nu ar fi dat peste barca de cauciuc şi dacă Tic n-ar fi încăput pe cărarea iadului?… Şi iarăşi: oare unde ducea calea de apă?… Peştera fusese locuită: incrustațiile şi uneltele erau dovezi de netăgăduit. Calea de ieşire şi de intrare a peşterii locuite nu era înapoi, spre catedrala de marmură, ci înainte pe drumul pe care pluteau ei. Nu era o dorință sau o speranță gândul acesta, ci o certitudine. Grota locuită nu putea să aibă o altă ieşire spre lume. Calea era bună… gândea Victor cu spaimă… Dar până când? De ce nu fusese descoperită până acum peştera?… Sau ieşirea ei era atât de bine ascunsă încât nimeni n-o bănuia în cine ştie ce crăpătură astupată de tufe şi bolovani… sau calcarul se răzvrătise şi, cândva, în negura timpurilor, prăvălise asupra ei lespezi gigantice de mormânt. Dacă peştera, altădată locuită, era închisă? Dacă prăbuşirile rocilor calcaroase transformaseră, undeva, înainte, calea de apă într-o cascadă? Victor nu vedea, nu voia să vadă, podoabele şi tainele de marmură şi calcar, nu auzea, nu voia să audă, melodiile şi ecourile catedralelor şi castelelor şi grădinilor împietrite. Îşi păstra simțurile treze, crude, gata să dea alarma, pentru a nu se lăsa furat de acel „prea târziu” care poate că-i pândea şi-i aştepta undeva în beznă. Speranța era ca o ancoră dureroasă şi Victor nu voia s-o arunce, o păstra pentru clipa cea mare, pentru țărmul solid, primitor şi sincer, pentru țărmul cu soare.

2

Gândurile tuturor se întrerupseră subit şi brutal şi parcă mii de cârlige li se înfipseseră în spate. Pentru că în spatele lor răsunase zgomotul unei explozii cumplite, care umpluse cu nesfârşite ecouri bolnave bezna peşterii. Victor îşi transformă vâsla în cârmă şi lipi barca de mal. Sări primul pe stâncă şi după el ceilalți. Capătul de funie cu care legase barca se afla în mâna lui. Stăteau toți nemişcați, tăcuți, cu auzul încordat. Dar nicio altă bubuitură nu mai tulbură liniştea grotei, iar ecourile vechi se topiseră, toate, în beznă.

– Oare ce s-a întâmplat? întrebă Maria. S-a prăbuşit vreo stâncă, s-a sfărâmat ceva?

– Parcă a fost o explozie… gândi Victor cu voce sonoră. Mai tare decât o prăbuşire.

– Explozie!! se miră Maria. Cine s-o facă? Unde? Şi pentru ce? O explozie în peştera noastră?

– Într-adevăr… recunoscu Victor. Nici eu nu înțeleg cum s-ar fi putut produce o explozie. Dar dacă a fost zgomotul unei prăbuşiri, atunci undeva în munte s-a întâmplat o adevărată catastrofă.

– Catedrala! se înfioră Tic. Bolțile şi orga…

– Poate că nu… se rugă Maria. Lacul meu cel albastru, îşi aminti ea clipa neaşteptatei destăinuiri.

Ionel se hotărî să iasă din mutismul lui:

– Orice zgomot este amplificat la maximum de vibrații şi ecouri… în orice peşteră…

– E adevărat, spuse Victor. Dar a fost un altfel de zgomot. Un zgomot rotund, greu… Parcă-mi amintesc nucleul lui, clipa lui fără ecouri. Nu pot să-l redau decât printr-o comparație, aşa l-am şi simțit: mi-a părut ca bubuitura unui tun față de un pocnet de puşcă.

– Nu ştiu… se retrase Ionel. Poate că ai dreptate. Ce-o fi fost o fi fost. Sigur e un singur lucru: prăbuşirea sau explozia, adică zgomotul, a izbucnit aici în peşteră… Afară în niciun caz. Şi acum mă dor urechile.

– Asta e! se înfurie Victor. S-a întâmplat ceva în peşteră. O explozie, o prăbuşire catastrofală? Nu ştim. Şi mai ales nu ştim în ce măsură ne priveşte pe noi zgomotul, fir-ar să fie de zgomot!

– Poate că nu ne priveşte deloc, spuse Maria. Mai ales dacă s-a petrecut vreo prăbuşire în masa calcarelor, cum vă place vouă să spuneți…

– Chiar dacă e o catastrofă? întrebă Ionel.

– Ei şi? întrebă la rândul ei Maria. Să zicem că a fost o catastrofă. Ce ne priveşte pe noi?

Ionel tăcu. Simți broboane de sudoare pe frunte şi arsuri sub ochi. Îi era teamă că spusele lui vor fi interpretate altfel, ca o răzbunare sau ca un țipăt de cucuvea. Dar Victor îi simți reținerea:

– Ionel vrea să spună, că o prăbuşire catastrofală… nu-i aşa, Ionel?… ar fi ca o lespede pe un mormânt… în cazul când calea pe care mergem

acum e închisă… Dacă râul nu ne scoate la lumină, în cel mai rău caz ne-am putea întoarce pe drumul pe care am venit. Dar o prăbuşire catastrofală ar putea să ne închidă calea de întoarcere pentru totdeauna…

– Aha! înțelese Maria. Tot cu gândul la mormânt şi pe deasupra îmi mai ucizi şi amintirile… Atunci… mai bine să fi fost o explozie…

– Ar fi la fel de grav, spuse Victor. Dacă nu şi mai grav… Da! Asta e nenorocirea: că şi una şi alta s-au petrecut în peşteră.

– Şi eu, îngână Tic, parcă simt cum mă frige ceva în spate. Până acum îmi era frică numai de ce-ar putea să fie înaintea noastră, zău…

Vorbind astfel, fără să vrea, Tic îi uşurase pe toți ceilalți de povara unor vorbe şi gânduri grele. Toți simțeau cum cresc nişte gheare în spatele lor. Iar înainte: oare ce era înaintea lor? Ce li se pregătea?… Maria încă mai avea speranța catedralei cu apă albastră:

– Şi dacă a fost o explozie? De ce e mai rău?

– Pentru că a fost făcută de nişte oameni, răspunse Victor, şi oamenii nu fac exploziile fără scop… Şi nu văd ce scop ar putea să aibă acum o explozie în peşteră. Adică nu pot să-i găsesc un scop bun…

– Şi unul rău poți să-i găseşti? îl iscodi Maria.

– În orice caz e mult mai uşor de găsit… chiar dacă ne-am gândi că un singur om ar fi putut să provoace explozia… dar eu zic că ar fi mai bine să luăm o hotărâre…

– Eu aş vrea totuşi să mă lămuresc, se încăpățână Maria. De ce te opreşti la jumătatea gândului?

Şi iarăşi se auzi vocea salvatoare a lui Tic:

– Ne oprim aici? Poposim aici?

Maria parcă uitase întrebarea la care nu i se răspunse sau poate întârzia voluntar răspunsul. Îşi plimbă raza lanternei prin tunelul sărac, cu maluri strâmte, fără nicio podoabă, fără coturi, fără firide. Părea nemulțumită:

– Poate găsim alt loc de popas mai bun, adică mai frumos… Sau nu mai am voie să mă gândesc la frumos?

Ionel simți că întrebarea i se adresase lui:

– Nu m-am gândit la mormânt atunci când m-a speriat catastrofa. M-am gândit, pe cuvântul meu, la ceva frumos. Gata!

Nimeni nu mai spuse nimic. Se îmbarcară la repezeală, lăsând iarăşi corabia în voia curentului. Înaintau destul de iute, cu vâsla lui Victor drept cârmă. Trecură printr-un ghiol în care se văzură nevoiți să strunească viclenia curenților, apoi regăsiră tunelul, adică pârâiaşul bun, numai că devenise foarte capricios după întâlnirea lui cu ghiolul: malurile i se îngustaseră şi mai rău, pereții erau borteliți de tot felul de scobituri şi firide, şi mai ales făcea tot felul de coturi, la dreapta, la stânga, nu se mai împăca deloc cu linia dreaptă.

„Aici trebuie să fie din belşug roci granitice", gândi Ionel, dar hotărâse să nu-şi mai rostească gândurile cu glas tare, mai ales că nici nu interesa pe nimeni în acel moment granitul lui nenorocit.

Undeva, după un cot, în apropierea unei stalagmite retezată parcă de o lovitură de spadă, pe o întindere de piatră care putea oferi adăpost, barca se opri pentru un popas mai îndelungat. De multă vreme nu mâncaseră şi, mai ales, simțeau nevoia să se lungească undeva, chiar şi pe piatră, să-şi odihnească trupurile obosite, să-şi odihnească pleoapele, să uite măcar pentru o clipă spaimele şi neliniştile, durerile, bezna, chiar şi speranțele. Atâta sete de lumină era în ei… şi îşi doreau vise să le amintească, care să-i învețe iarăşi cu lumina.

3

Departe, în peşteră, prin cotloane prin care trecuse de multă vreme barca de cauciuc, două ființe nevăzute păşeau după lumina unei lanterne. Nu se vedea nimic altceva decât o fâşie de lumină străpungând bezna. Mergeau anevoie pe maluri dezordonate, printre gropi şi bolovani, ferindu-se de alunecări şi de izbituri. Nu era mers, ci echilibristică înaintarea lor prin văgăună. Până ce unul dintre indivizi, ferindu-se de un bolovan se prăvăli în apă. Pârâiaşul era lat şi iute şi, privit de pe margine, părea foarte adânc. Dar prăbuşindu-se în apă, vânătorul descoperi că adâncimea ei nu trece de genunchi, ba pe margine abia ajunge până la glezne. Înaintarea lor deveni mai rapidă. Bezna era străpunsă de două fâşii luminoase, uneori apropiate, alteori îndepărtate, uneori paralele, alteori una după alta.

Fiecare era apăsat de emoții şi gânduri felurite, dar era ceva care-i asemăna pe amândoi: ura. Amândoi urau şi amândoi se urau. Mergeau prin beznă şi apă, ca nişte jivine izgonite din urmă. De ce?… Se poticneau şi cădeau, stropii sărați le ațâțau durerile de pe față, bolovani vicleni le pândeau picioarele, colțuri şi ieşituri ascuțite îi împungeau în drumul lor bezmetic. De ce?… Poate pentru că erau împreună, şi ura creştea în ei odată cu frica unuia față de celălalt.

Bărbosul simțea o silă cumplită pentru tot ce se petrecea cu el, pentru tot ce i se întâmplase: traiul din grotă, tovărăşia vânătorului, spaima de lumină, primejdii din fiecare punct cardinal, speranțe zdrelite şi chinuite, şi acum hăituirea prin beznă. Oare cine erau cei urmăriți?… Dimineață, ieşise afară în lume şi se uitase în oglinda unui izvor, şi văzuse cu groază cum îl pândeşte cineva, în spate, gata să se năpustească asupra lui. Era un om-fiară în spatele lui, cu ochi ieşiți din orbite, cu față de ceară, cu părul zburlit şi înnodat, şi cu o barbă de catran. Se întorsese ca să se apere, dar nu zări pe nimeni în pustiul de piatră din jurul lui. Şi abia atunci înțelesese că omul care-l pândea era chiar el, era chipul lui, chip necunoscut. Izbise cu pumnul în apa izvorului pentru a sfărâma oglinda, dar chipul rămânea; nu putea să nu-şi poarte propriul chip necunoscut… Oare cine erau cei urmăriți? Cine pe cine hăituia! Dar îl apucau şi clipe de negură şi atunci pasul lui se grăbea, lovea stânca şi apa şi bezna şi fâşia bolnavă de lumină şi aerul şi mergea înainte cu capul aplecat, cu gâtul apăsat de dureri, tras de nişte coarde nemiloase de oțel spre undeva unde trebuia să strângă şi să distrugă.

– Mai repede, horcăia el. Mai repede! Undeva tot trebuie să ajungem.

Undeva… Pentru prima dată, în bezna aceea groasă şi bolnavă, cuvântul îi spunea şi altceva, scăpa de teroarea unei singure direcții, cuvântul se bifurca.

Aproape tot timpul în spatele bărbosului, aproape tot timpul gemând de ură şi bolborosind înjurături, vânătorul mergea ca un halucinat, fără să simtă apă, beznă, durere, lumină. Puterile îl părăsiseră de multă vreme, de când privise cu atâta siguranță moartea la gura tunelului. Îl duceau înainte, şi-l țineau în picioare instinctele. Ar fi putut merge aşa, fără lumină, fără mâncare, fără vorbele altora, fără răsuflarea altuia, până la capătul pământului. Viața lui se afla în stăpânirea inconştientă a

unor ființe plăpânde închise şi ele în beznă şi groază. Ființele acelea erau undeva înaintea lui şi trebuia să le ajungă pentru a-şi lua înapoi dreptul de a trăi. Şi ura lui prefăcută față de acele ființe devenise ură adevărată şi creştea în el, creştea cu fiecare clipă, o simțea în oase. Mâinile lui strângeau uneori bezna ca nişte gheare care strâng gâtul cuiva. Mergea fără să simtă, uneori se lovea de pereții tunelului, sau de bolta joasă, sau se prăvălea în apă, dar mereu se încorda în linie dreaptă, în verticală, şi-şi purta mai departe paşii, şi-şi antrena mereu mâinile strangulând întunericul.

– Îi omor pe toți, îşi auzea vocea, o voce care nu mai avea în ea acele zgomote ridicole de tinichea. Îi omor pe toți, dom'le. Altminteri va trebui să-mi zic adio, pe cinstea mea.

– Termină cu aiurelile! îi răspundea celălalt. Trebuie să le smulgem prada. Eu asta vreau! Înainte de orice! Chiar înaintea fetelor, auzi? Întâi cutia, auzi?

– Şi dacă şi-au dat seama, dom'le? Şi dacă au umblat la ea, dom'le… Pe cinstea mea.

– Asta n-o ştim. Mai întâi să vedem…

– Dom'le, şi dacă?…

– Termină odată, că mă înnebuneşti! Tot n-ai înțeles? Mai întâi trebuie să-i ajungem din urmă!

– Dom'le, pe cinstea mea! Oare-i ajungem? Ştii cu ce ne întrec pe noi? Ştii cum se îndepărtează de noi? Cu barca mea, dom'le! Unde-a ajuns viața mea?… Auzi, dom'le! Cu barca mea!

– Grijania şi candela şi toți sfinții. Nu puteai să le dai barca!?

– Dom'le! Ți-am spus să nu insulți!… Dom'le, oare-i ajungem? Pe cinstea mea…

– Doar n-or să meargă tot timpul fără să se odihnească. Asta e toată şansa noastră: să-i prindă oboseala şi să poposească undeva. Numai aşa îi putem ajunge…

Vânătorul înțelese că nu avea dreptul la nicio clipă de odihnă. Dar nici n-avea nevoie de odihnă. Ar fi mers până la capătul pământului, prin beznă şi gheață. Îşi lipi mâna dreaptă de şold şi se lăsă tras înainte de forțe neomeneşti.

4

Cireşarii hărăziți primilor fiori, primelor întâlniri, dar osândiți apoi beznei neîndurătoare, se înveliseră în pături şi în saci de dormit, aşteptând, cu gene de plumb şi cu plumb în oase, somnul tămăduitor. Dar somnul întârzia. Întâi îl doriseră toți, până când începuse să-i usture pleoapele, apoi se luptaseră împotriva lui, fără să-şi dea seama. Fiecare se retrăsese în lumea lui, pregătindu-şi visele, vise cu mult soare, cu lumină care să cadă peste ei în stropi, ca o ploaie.

Victor îşi camuflase lanterna sub pătură. Numai o şuviță răzbătea pe caietul lui de însemnări. Şi mâna lui obosită tălmăcea în cuvinte de toate zilele gânduri grele, gânduri încâlcite, gânduri adânci.

„Nu pot să fiu sincer cu voi, scria Victor, aş vrea, dar nu pot. Sunt sigur că spaima mă roade mai tare decât pe voi, dar nu trebuie să se vadă nimic. Dacă v-aş spune ce gânduri îmi trec prin minte!… Dar voi nu trebuie să simțiți… Vă jur că nu mă gândesc la mine… Ştiu că ne amenință primejdii, brrrrr! cum face Ticuşor, dar deasupra tuturor e ceva foarte frumos, ca o lumină… am obosit… o lumină… Toată călătoria noastră e o lumină… Oricine ar fi făcut ca noi… E ca o lumină pentru că aici, la noi, nimic nu poate fi mai frumos ca lumina… aici în bezna noastră… Toată călătoria noastră e o lumină… Uffff…”

Victor închise carnetul şi stinse lanterna. Somnul voia cu orice preț să-l biruie.

Cel mai aprig duşman al somnului era Tic. Se opunea somnului cu tot ce-i venea în minte: cu pişcături, cu degete ude şi reci plimbate pe pleoape, dar mai ales pipăindu-şi cu mâinile cutia lui de vrajă şi căutând cu disperare, în mintea-i febrilă, cuvântul magic. Rostise de câteva ori cuvântul: clopoței, apoi îşi luminase cu lanterna mâna sau piciorul, sau chiar fața. Dar de fiecare dată îşi văzuse părțile luminate ale trupului, şi de fiecare dată ceilalți se uitaseră urât la el, poruncindu-i să stingă lumina. Deci îl vedeau şi ei. Dacă nu l-ar fi văzut, s-ar fi mirat, ar fi spus altceva… Şi deodată, Tic făcu descoperirea cea crudă: nu aflase cuvântul vrăjit, cuvântul adevărat! Trebuia să fie altul, nu cel pe care-l visase el. De aceea atinse încet cu mâna, ca o mângâiere, părul Mariei şi o întrebă în şoapte abia auzite:

– Dormi?

– Nu, Ticuşorule. Dar tu de ce nu dormi?

– Aşa… Ca tine… Maria, tu ştii cuvinte vrăjite?

Maria ar fi vrut să-i pună mâna pe ochi şi să-i spună câteva vorbe mai rele, dar simțindu-l aievea, lângă ea, auzindu-i răsuflarea şi bătăile inimii, în noaptea aceea de beznă şi spaime, deveni subit cea mai gingaşă şi mai bună soră din câte cunoscuse şi din câte putea să-şi închipuie prichindelul cârn şi cu păr de lumină.

– Ce fel de cuvinte, Ticuşorule?

– Cuvinte din basme… Ştii tu!… Cuvinte cu care se fac vrăji, cuvinte cu care se deschid… ştii tu…

– Aaaaaa! se dumeri Maria. Se poate, Ticuşor? Îmi închipui ce-i cu tine. Te crezi în peştera lui Ali Baba şi ai uitat formula magică! Se poate, Ticuşor?

– Am uitat-o… se tângui prichindelul, deşi nu avea ce să uite pentru că nu citise basmul. Spune-o!

– Sesam, deschide-te! Asta-i formula!

Tic şopti în gând cele două cuvinte şi apoi începu să se pipăie. De vreme ce se simțea nu erau bune cuvintele. Dar îşi adusese aminte că moş Timofte nu-i spusese nimic despre harul cutiei de a pulveriza ființele. Cutia avea o singură vrajă. De aceea aprinse lanterna, scoase limba şi-şi lumină fața.

Maria se uită la el gata să-l muştruluiască, dar iarăşi îşi aminti unde se află, şi vocea îi răsună blândă, duioasă:

– Tic! Nu-i frumos să scoți limba… Mai bine te-ai culca. Şi eu…

– Te rog, Maria… Spune-mi alt cuvânt vrăjit…

– Zău, Tic, ar trebui să te culci…

– Te rog mult, mult de tot, spune-mi…

– Abracadabra…

– Cum? întrebă înfiorat posesorul cutiei magice.

– A-bra-ca-da-bra! îi silabisi Maria pe şoptite.

– Abracadabra! reținu de astă dată, foarte precis, prichindelul.

Şopti apoi cuvântul pe înfundate, aprinse lanterna şi din nou scoase limba.

– Tic!… Mă supăr… Vrei să-i trezeşti pe ceilalți? Zău că ațipisem. Doamne…

Ştiind că este absolut nevinovat, prichindelul mai încercă o dată:

– Maria… Te rog… dar se răzgândi înduioşat de oboseala ei.

– Ce vrei, Ticuşorule? întrebă ea din somn.

– Noapte bună, Maria… şopti prichindelul.

Maria nu mai izbuti să-i răspundă, pentru că somnul o cuprinse într-o clipă în sacul moale şi odihnitor. Tic mai rămase o bucată de vreme cu gândurile treze şi cu ochii deschişi în bezna care n-avea nevoie de licărirea lui. Mai întâi i se închiseră ochii, apoi i se încâlciră gândurile.

– Abracada… mai şopti el şi capul îi alunecă blând pe mână, fără să-l poată reține, şi mai ales fără să ştie.

Primul vis îl duse într-o lume fantastică, subpământeană. Parcă era călăuzit de mâna unui uriaş nevăzut, care îl apăra de orice şi de oricine. Şi pe unde nu-l ducea! Câte minunății! Castele şi coloane, şi arcade şi cupole, şi statui, şi oglinzi de apă albastră şi şiraguri de mărgele, mari, la gâtul unor ființe gigantice, care nu-i făceau niciun rău… Şi o catedrală! Doamne! Ce minune!… Cum străluceau tuburile orgii! Şi câte, câte, câte minunății! Numai în vis se pot vedea!

Dacă bezna şi-ar fi deschis numai o clipă ochii, şi-ar fi întipărit pentru vecie, alăturându-l celor mai de preț podoabe, zâmbetul unui prichindel blond şi ciufulit, care ajunsese după milioane de ani în ascunsa ei împărăție.

5

Timpul nu se mai supunea convențiilor şi nu mai avea valoare în noaptea nesfârşită pe care o străbăteau cei doi urmăritori. Parcă trecuseră zile, luni, poate că trecuseră chiar vieți de când părăsiseră lumina zilei. Cândva înconjuraseră, cățărându-se pe țărmuri şi stânci prăpăstioase, un lac mare, apoi pătrunseseră într-un tunel plin de cotloane şi firide, care şerpuia fără încetare. Lampa bărbosului lumina drumul, oprindu-şi raza în stâncile fiecărui cot. Mergeau fără să scoată un cuvânt, fără să mai atingă apa, fără să facă vreun zgomot. Presimțeau că se apropie locul de popas al celor după care porniseră.

De câteva ori oboseala le întinsese lanțuri la picioare, dar izbutiseră să scape de ele, chemați de forțe mai tari.

Lumina lanternei se izbi pe neaşteptate de o barcă lungă de cauciuc şi atinse mâna unui copil, care-şi alunecase degetele în apă. Vânătorul era cât pe-aci să se repeadă înainte, prin apă, dar bărbosul îl opri, strângându-i brațul într-un cleşte de fier. Apoi, fără o vorbă, îl trase spre el şi îşi reluară amândoi mersul, dar nu înainte ca până atunci, ci înapoi spre lac.

Vânătorul se supuse, dar când îşi închipui că se depărtase prea mult de locul unde zărise barca, se smulse din strânsoarea celuilalt, şoptind cu voce furioasă:

– Dom'le! Eşti nebun? Vrei să-i lăsăm să ne scape? Pe cinstea mea! Trebuie să punem mâna!

– Stai! Nu te repezi ca un bolovan! Mai apelează şi la chestia aia de pe umeri. Ce-ai vrea să faci?

– Ştiu eu, dom'le, ce vreau! Orice!

– Uite ce-i, coane! Să ne înțelegem! Primul lucru e să le luăm prada! Al doilea e să le-o luăm fără să ne simtă. Şi pe urmă vin şi chestiile personale. Şi ale mele şi ale dumitale, fiecare vrem câte ceva.

– Dom'le! În ce spui dumneata e ceva care nu-mi convine. Pe cinstea mea. Dacă le-o luăm fără să ne simtă, zici să ne dăm la o parte…

– Cam aşa… spuse bărbosul. Dacă nu simt şi dacă ne dăm seama că nu şi-au dat seama, atunci stăm de vorbă. Şi vedem ce facem şi cu chestiile personale. Poate că nu riscăm nimic…

– Dom'le, cam pricep eu… şi zic da!… Până când o să zic altfel, pe cinstea mea. Dar cum o luăm?

– În aşa fel ca să nu simtă… sau dacă ne simt, să nu ne recunoască. Cu dibăcie, coane!

– Dom'le… Să nu se trezească vreunul. Dacă ne văd la chip, gata! Pe cinstea mea: nu mai au scăpare!

– Uite ce e, coane! Cea mai bună chestie ar fi să te prefaci în stafie şi să cauți cu tăcerea unei stafii printre lucrurile lor…

Vânătorul tresări. Era singurul procedeu la care nu se gândise şi care i se părea cel mai nimerit:

– Nici Dobrescu n-ar fi găsit ceva mai bun, dom'le, pe cinstea mea. Tot i-am speriat eu cu duhurile…

– Numărul unu, coane! Chiar dacă te văd, sau înainte, sau după ce-ai luat cutia, nu mai contează! Niciodată nu vor şti cine le-a luat-o cu adevărat.

– Este, dom'le, este! Pe cinstea mea! Ce e, e!

Bărbosul scoase dintr-un rucsac o pânză lungă şi un cuțit. La lumina lanternei se vedea lama cuțitului spintecând mătasea albă şi fină a unei paraşute. După ce găuri pânza în două locuri, o aşeză pe capul vânătorului, potrivind cele două găuri în dreptul ochilor lui. Îi ceru să țină lanterna aprinsă sub pânză, apoi se îndepărtă câțiva paşi pentru a-şi privi opera. În bătaia lanternei se vedea o arătare albă, nedefinită, înfricoşătoare.

– Ca-n filme! spuse bărbosul. Şi mie mi s-ar face frică, dacă m-aş întâlni cu aşa ceva, coane… Ai grijă să nu faci vreun zgomot. Apropie-te de barcă şi caută înăuntru. Dacă nu, pe mal, în bagaje. Şi lanterna, coane! Doar o dâră de lumină…

Fără să mai răspundă, vânătorul porni spre locul unde zărise barca, fără zgomot, ca o stafie. Auzi şi ultimele şoapte:

– Să nu faci vreo prostie că ne-am dus amândoi…

6

Tic trăia în somn alt vis. Se cufundase într-un lac de munte, un lac nesfârşit, plin cu păstrăvi argintii. Înota pe sub apă după ei, dar păstrăvii se strecurau, uneori îi scăpau chiar din vârful degetelor, şi țuşti! printre pietre, printre tufe şi bolovani. Fiuuuu! îşi aminti pescarul îndrăcit. Cum de nu se gândise să prindă păstrăvi cu cutia fermecată! Se va apropia de ei şi-i va prinde cu mâna, cu trei degete, aşa cum prinzi o floare. Sări iute pe mal să ia cutia. Dar n-o găsi! Dispăruse! Se uită în alte locuri şi o zări sub trupul unui rac mare şi hidos. Cum să-l gonească de pe cutie? Şi începu să-l bombardeze cu bolovani. Şi racul, apărându-se cu mănuşi de box şi cu o pavăză medievală, fugi spre un cotlon care se deschise imediat şi-l ascunse înăuntru. Tic luă repede cutia, o ascunse la sân şi alergă într-un suflet spre lac. Era lumină, lumină albă, frumoasă, dar soarele încă nu răsărise!

Oare cum? Numai când se cufundă în apă, zări departe, în spate – dar oare cum putea să vadă în spate? –, prima rază strălucitoare a soarelui. Răceala apei îl cutremură…

Tic deschise ochii şi nu întâlni nimic, nu zări nimic, parcă era orb. Niciun firicel de lumină. Beznă, numai beznă! Visase… poate că undeva, afară în lume, zorii începeau să aprindă cerul şi să trezească toată suflarea pământului la viață. Dar el nu ştia nimic. De unde să ştie? Cine să-i spună? Pentru el era încă miezul nopții!!! Şi îi încolți în minte o idee straşnică.

Aprinse cu grijă lanterna şi-i feri raza cu mâna. Nu lăsă decât o şuviță subțire de lumină pe care o îndreptă spre una din ranițe. Cu mişcări neauzite, desfăcu ranița şi scoase din ea o față de masă mare, albă. Fără să-i pese şi să ezite, borteli pânza în două locuri cu briceagul de care nu se despărțea niciodată. Apoi se învălui cu pânza, potrivind găurile exact în dreptul ochilor. Era gata! Un singur lucru îl întrista: că nu poate să se vadă şi să se sperie şi el puțin de stafia pe care o interpreta. Ce păcat că nu era prin apropiere o oglindă!

Puiul de stafie porni apoi fără zgomot, aşa cum i se cuvenea unei arătări, în amonte, spre un cot al tunelului, unde ochise mai demult o stalagmită groasă şi retezată, probabil izbită cândva de prăbuşirea stalactitei de deasupra, din care nu mai rămăsese nicio urmă. Acolo trebuia să ajungă: în vârful coloanei retezate. Doamne! Ce mutră vor face toți! Şi cum or să le mai clănțănească dinții în gură! Se cățără cu grijă pe stalagmită, îşi potrivi bine picioarele pe discul zgrunțuros şi aşteptă câteva clipe… Numai acum… se rugă fierbinte prichindelul… numai acum să nu înceapă cutia fermecată să-şi împrăştie vrăjile. Pentru prima dată îi părea bine, sau, în orice caz, nu-i părea rău, că nu ştie cuvântul vrăjit.

În clipa când aprinse lanterna, auzi un zgomot în spatele lui: zgomotul unei înaintări prin apă. Urechea lui se obişnuise în peşteră cu asemenea zgomote. Se întoarse speriat şi zări… zări o stafie venind spre el!

Cele două stafii se priviră o clipă în tăcere, apoi amândouă, ca la un semnal, sloboziră țipete neomeneşti: un țipăt şi un urlet pe care ecourile le prelungiră şi le amplificară până la demență. Stafia din apă o luă la goană înapoi, căzu, se ridică şi iar începu să alerge. Stafia uriaşă se

prăbuşi de pe soclu, transformându-se într-o arătare de-o palmă cu viteză de ogar. Direcția ei era barca de cauciuc.

Urletul prelung, înspăimântător, îi trezise pe cei de lângă barcă. Parcă nişte resorturi îi ridicaseră în picioare. Victor aprinse lanterna şi-i îndreptă raza spre direcția din care i se părea că venise urletul. Şi văzură toți, uluiți, zburând spre ei o mică arătare albă care țipa cu glasul lui Tic! Şi puiul de stafie căzu şi se ridică şi iar se împiedică şi se pomeni în brațele lui Victor. Când izbuti să iasă din valurile de pânză albă şi din brațele lui Victor, spectatorii de lângă barcă văzură chipul unui puşti ciufulit, care, cu tot nasul lui cârn, trăda o spaimă nemaipomenită.

– Stafia! țipă prichindelul. Am văzut stafia! Zău! Era albă şi mare şi avea fața luminată ca un glob electric.

– Ahaaa! ai vrut să ne sperii! îl dibui Maria. Şi mi se pare că ți-ai venit singur de hac! Te-ai uitat în apă, nu?

– Nu! bâțâia prichindelul. Zău! Am văzut-o cu ochii mei. Venea drept la mine, prin aer, nu prin apă…

În loc să râdă, Victor părea cuprins de nelinişte. Povestea lui Tic nu era terminată.

– Tic! întrebă el. Cine a urlat aşa de tare?

– Stafia! răspunse fără ezitare prichindelul.

– Imediat îmbarcarea! porunci Victor în şoaptă. Nu avem voie să pierdem nicio secundă. Până la trei!

Nimeni nu se gândi să numere până la trei. Dar nu încape îndoială că, înainte de a se ajunge la această cifră atât de apropiată, ranițele, păturile, sacii de dormit şi pasagerii erau în barcă. Victor nu mai lăsă înaintarea în puterile curentului. Adăugă şi puterile lui vâslind temeinic cu bucata aceea de scândură care devenise dintr-odată atât de prețioasă. După o vreme, Maria se hotărî să-l întrebe:

– Ce s-a întâmplat, Victor? Ți-e frică de stafii… sau te-a necăjit vreun vis?… De ce fugim?…

– Din cauza stafiilor, răspunse Victor. Ele nu există decât dacă vrea cineva… Aşa cum a vrut Tic…

– Crezi că mai este cineva în peşteră? întrebă Ionel.

– Nu cred… sunt sigur! Şi nu sunt nişte copii care se joacă de-a stafiile, ca Tic. Ne-ar fi oprit, ar fi strigat după noi… E ceva rău în urma

noastră…

Se lăsă iarăşi tăcere. Nu se auzea decât scurgerea apei, şi zgomotul vâslelor, şi fiecare îşi auzea bătaia inimii: iute, bolnavă, pentru că asupra ei se năpusteau toate neliniştile, toate spaimele, toate cârligele şi ghearele beznei.

7

Bărbosul se cutremură când auzi urletul. Se lipi cu trupul de stâncă şi aşteptă. Numai vânătorul era în stare să scoată un asemenea urlet. Dar parcă auzise şi-un țipăt subțire? Oare ce se întâmplase?… Cineva călca apa, şuierând; răsună şi zgomotul unei căzături, şi iarăşi paşi în apă care se apropiau. Îşi duse imediat mâna dreaptă la şold, iar cu stânga fixă lanterna spre direcția zgomotelor şi apăsă butonul. Era vânătorul, cu chipul răvăşit. În spatele lui, atârna ca o coadă nesfârşită îmbrăcămintea de fantomă.

– Stai! îi porunci în şoaptă bărbosul.

Vânătorul se opri greoi, abia trăgându-şi sufletul:

– O stafie! şopti el. O stafie adevărată. Eram cât pe-aci să mă ciocnesc cu ea. Pe cinstea mea!

– Eşti nebun?! îl zgâlțâi bărbosul. Trezeşte-te!

– Dom'le! Am văzut-o cu ochii mei. Era albă, dom'le, şi înaltă de două ori cât mine, dom'le, şi luminată pe dinăuntru.

– Ai prostit de tot! Ai dat în mintea copiilor! La vârsta dumitale ai vedenii!

– Ce vedenii, dom'le? N-ai auzit cum țipa?

Un gând neverosimil se aprinse în mintea bărbosului:

– Dobitocule! Imbecilule!…

– Dom'le! Ți-am spus să nu insulți! A doua oară nu mai iert, dom'le, pe cinstea mea. Şi dacă nu iert…

– Stai, coane! încercă să-l domolească bărbosul… Şi-au… Te-au dus, coane, te-au dus uşor de tot…

– Dom'le! Am văzut-o cu ochii mei. Avea vreo trei metri.

– Unde-ai mai auzit, coane, stafii țipând? Nu zice toată lumea: mut ca o stafie?

– Păi atunci de ce-a țipat, dom'le? Cine-a țipat?

– Dumneata n-ai urlat?… Aşa a țipat şi ea! Era la fel de fantomă ca dumneata. Te-au speriat nişte copii, coane!

– Nu se poate, dom'le! Eu pun mâna pe ei şi-i prefac pe toți în fantome, dom'le. Îi amuțesc pentru toată viața…

– Cum şi-au mai bătut joc de dumneata!

– Dom'le, ți-am mai spus! Uită, dom'le, nişte cuvinte! Pe cinstea mea! Dumneata ce-ai fi făcut dacă te-ai fi trezit cu o ditamai stafie în față? Ai fi luat-o în brațe? Ai fi râs cu ea?

Bărbosul nu-şi putu reține un tremur închipuindu-şi scena şi vânătorul îi prinse chiar în acea clipă chipul în raza lanternei. Era o figură înspăimântată.

– Păi vezi, dom'le! Şi mai zici să nu-i omor…

– Singura noastră şansă, îşi reveni bărbosul, este să te fi luat drept stafie. Coane, dacă n-ai fi urlat!… Fantomele care urlă nu mai sunt fantome, şi oamenii se feresc de ele…

– Păi atunci ce facem, dom'le? Pe cinstea mea!

– Mai avem o şansă, coane. Să întâlnească un obstacol în drum, ceva care să-i oprească. Şi dacă-i ajungem…

– Dom'le! Eu ştiu singur ce trebuie să fac dacă-i ajungem. Dumneata încearcă să mai taci, pe cinstea mea…

– Totuşi să ne dăm seama dacă şi-au dat seama…

– Lasă, dom'le, chestiile! spuse vânătorul amenințător. Mai am şi eu glas şi din altele, auzi? La drum!

Capitolul XV

1

Aurora se transformă într-un semn al groazei în dimineața aceea. Cerul se umplu de mânie şi trimise asupra pământului o vijelie înspăimântătoare. Fulgerele despicau în trombă zările, iar tunetele cutremurau văzduhul. Cortul de pe povârnişul care avea forma unui ceaun cu fundul în sus ar fi fost ridicat ca o frunză în văzduh, dacă Ursu, presimțind uraganul, n-ar fi împlântat ancorele în pământ până la funii. Bubuiturile parcă sudau încheieturile, iar fulgerele răneau şi îmbolnăveau ochii. Era o minune că rezista cortul atacului neîntrerupt al hăurilor. Când vijelia se domoli câteva clipe pentru a-şi reface şi reînnoi forțele, Ursu ieşi din cort. Munții erau acoperiți de cerneala cenuşie a ploii. Zarea se închidea într-un cerc foarte strâmt, cu centrul în vârful povârnişului, chiar unde se afla cortul. Vlăjganul simți un fior zgâlțâindu-i inima când privi peste prăpastie spre fagul măreț. Copacul fusese retezat de lampa aprinsă a unui trăsnet şi prefăcut în cărbune. Un trunchi jalnic, carbonizat, din care mai urcau dâre de fum, atât mai rămăsese din copacul care-i salvase şi-i îmbogățise în ajun. Ursu nu mai pierdu nicio clipă. Intră imediat în cort:

– Trebuie să plecăm de aici numaidecât! Am devenit singura țintă a trăsnetelor pe tot povârnişul.

Ieşiră şi ceilalți afară, pentru a vedea ravagiile dureroase ale furtunii.

– Norii n-au de gând să plece! se înfurie Dan.

– Numai nori de ploaie şi de vijelie, spuse Lucia, învăluind cu privirile zarea. Şi nicio geană de lumină, niciun sâmbure albastru…

– O întindem? întrebă Dan cam speriat.

– Ursu are dreptate! se hotărî Lucia. Cortul nostru a devenit singura țintă a trăsnetelor… Doamne! Cât de uşor ne-am putea schimba compoziția chimică… Ai văzut fagul?… Plecăm!

Când se întoarseră din călcâie, nu mai văzură cortul. Ursu smulsese ancorele, încolăcise funiile, împăturise pânza groasă, cazonă. Totul devenise un pachet care înconjura ca o potcoavă uriaşa raniță din spatele vlăjganului. Aproape toate bagajele erau în ghebul lui diform, copleşitor.

– Nu mai putem pierde nicio secundă, se scuză el. Gata! Plecăm! Direcția: cabana! După mine!

Lucia şi Dan încercară să-l uşureze de câteva greutăți. Nici nu voia să audă. Îi împinse cu forță pe cărare:

– Aş putea să mai car încă de două ori pe-atât. După… Ba nu! Luați-o voi înainte. Goană! Să batem recordurile!

Dan şi Lucia porniră în goană spre puntea din vale. Oare mai exista puntea? Ursu o văzuse, şi cu voință turbată, porni pe urmele prietenilor. Poverile îl zdrobeau, îi frângeau şira spinării, îi îmbolnăveau picioarele. Un săculeț dacă i s-ar fi luat din spate, un termos gol, o batistă şi tot ar fi simțit o uşurare. Dar ştia, simțea că Lucia şi Dan ar fi fost stingheriți, şi-ar fi împleticit mersul şi echilibrul, dacă ar fi dus cu ei cel mai mic obiect. Mai ales când va începe urcuşul, şi când urcuşul se va întâlni cu vijelia… Dar oare el va rezista la urcuş? Lucia şi Dan treceau peste punte. Puntea rezistase, şi sub ea nu se mai afla prăpastia, cu aburi albi şi denşi ca nişte valuri de vată. Trecuseră amândoi, începu să treacă şi el puntea, clătinându-se ca un om beat, nu pentru că se gândea la prăpastia ascunsă de sub el, ci la urcuşul de groază care va începe în curând. Dan şi Lucia erau departe, abia se mai zăreau prin ceață, urcau coasta muntelui cu paşi iuți, fără să se uite înapoi. Începu şi el ascensiunea. Îşi încleştă maxilarele, răsuflă rar şi adânc, îşi duse paşii cu înverşunare înainte, spre nori. Ştia că mai târziu nu se va mai putea grăbi. Când vedea porțiuni rase şi fără obstacole închidea ochii şi trăgea. Se opri doar atunci când auzi glasul Luciei în spatele lui:

– Mai încet, că ne-a ieşit sufletul…

Nu ştia când îi întrecuse, dar ştia altceva: va rezista urcuşului, va putea să reziste. Şi n-o ascultă pe Lucia. Paşii se supuneau unui ritm iute şi regulat cu care se obişnuise corpul. N-avea voie să schimbe ritmul sau să se oprească.

Dar din cer se auzi clocotul amenințător al vijeliei. Şi Ursu se văzu nevoit să-şi schimbe ritmul, să şi-l iuțească până la limita rezistenței, şi

să-i oblige şi pe cei din spate să alerge, să alerge… Altfel nu-i putea salva… Şi nici n-avea putere să se întoarcă şi să urle la ei, să-i cheme, să-i dea dracului, să-i împingă sus… Nerozii! Unde erau? De ce nu treceau pe lângă el, înainte?… De ce nu înțelegeau că atârnau în spatele lui ca nişte greutăți de plumb, că-i trăgea şi pe ei cu genunchii care i se muiau şi cu mijlocul zdrelit de dureri, şi cu horcăielile care-i aduceau vâlvătăi în gâtlej?… De ce rămâneau în urmă, nerozii?… Şi deodată, zări departe, pe o coastă ocolită de ceață, o colibă de bârne. De când aştepta un loc de adăpost: o casă, o colibă, o văgăună?… Dar când zări coliba din depărtări, îl cuprinse furia. Cine-o cocoțase tocmai acolo, la mama dracului, la capătul iadului? Nu putea s-o răstoarne mai în vale, la jumătatea drumului măcar? Şi îşi continuă blestemele întărâtându-şi paşii. Blestema totul, şi mai ales pe cei din spate care nu simțeau că trebuie să sară din rucsacul lui, şi norii şi cerul şi blestemele, pentru că se apropia iadul…

Şi atunci se porni vijelia!… Mai întâi trebuia să scape de plumbul din spate care-i lovea picioarele, care-i topea coapsele şi gleznele. Se întoarse şi îi văzu la doi paşi în spatele lui, folosindu-l ca o pavăză împotriva furtunii. Răcni la ei din toate puterile ca să-l audă şi ca să-i alunge:

– Fugiți înainte! şi vocea lui acoperi vijelia. Fugiți la colibă. De-a dura, cum puteți!

Lucia şi Dan abia îi auziră cuvintele, dar simțiră pe fața lui puterea şi chinul. Îşi încordară ultimele puteri şi trecură în goană pe lângă dânsul. Vedeau coliba şi se prăvăleau spre ea. Dar vijelia îi oprea ca o cortină grea, nevăzută, îi răsucea şi-i întărâta şi parcă îşi făceau drum prin ea cu tot trupul.

Ursu, cu coroana lui de bagaje, atrăgea toată furia vânturilor. Dacă şi-ar fi întins o singură dată mâinile şi şi-ar fi lăsat apoi corpul pe spate, ar fi rămas liber şi uşor, iar bagajele s-ar fi împrăştiat în hăuri. Uită gândul şi începu lupta cu infernul. Hăurile se dezlănțuiseră sonor şi luminos cu tunete şi fulgere. Furtuna îndoia copacii şi azvârlea crengi în văzduh. Muntele parcă se întorsese şi se sprijinea pe spatele lui. Abia îşi mai urnea paşii, abia se mai ținea în picioare, încovoiat ca un cârlig, trăsnit de greutăți şi dureri. Dar prietenii lui erau înainte, îi vedea cum răzbat prin vijelie, îi vedea căzând şi apoi ridicându-se, şi răsucindu-se şi

rostogolindu-se, şi transformându-se şi ei în cârlige şi muşcând şi ei cu dinții din vijelie şi căutând şi ei cu ghearele sprijin în aburi şi-n ploaie. Iar se rostogoli Lucia, dar se ridică şi apoi Dan se prăbuşi într-o groapă şi Lucia îi întinse mâna şi amândoi dispărură în groapă, sau poate Dan îi întinsese mâna Luciei. Şi iar îi văzu fugind şi căzând spre coliba care se mărise.

Dar vârtejurile îl urmăreau şi-l atacau mereu şi unul îl prinse la mijloc, şi-l răsuci, şi-l lovi, şi-l apăsă, şi-l doborî în genunchi, hotărât să-l înfrângă de tot. Era în genunchi, dar spatele i se apropia de pământ şi mai ales fruntea, şi se împotrivea cu coardele gâtului şi cu grumazul. Şi parcă făcea o mătanie şi se ruga cuiva să nu-i lase pe cei din față să se întoarcă şi să-l vadă apăsat spre pământ; ar fi crezut că-i doborât. Nu el s-ar fi prăbuşit, ci ei, iar cărarea era pe o creastă, mărginită la dreapta şi la stânga de prăpăstii. Îşi propti genunchii în stâncă, şi fruntea, şi pumnii în pământ, se opinti, se azvârli în sus. Era din nou în picioare, şfichiuit şi izbit, iar cei din față, încovoiați ca nişte semne de întrebare, mergeau spre colibă… Iar coliba de bârne… Un trăsnet îi trimise arsuri pe limbă şi şfichiuiri de foc în creieri şi-n ochi… Ploaia se prăvăli din înalturi ca un talaz nesfârşit… Coliba… Un vârtej îl prinse din nou în mijlocul lui şi-l răsuci sălbatic, dar nu se lăsă. Închise ochii, coarde de oțel îi plesneau în gât, şi păşi înainte ca un turbat în lanțuri.

Când deschise ochii nu mai văzu în față nimic. Nici nori, nici copaci, nici munte, nici cer. Coliba singură acoperea toată zarea. Câțiva oameni alergau în întâmpinarea lui. Îi smulseră poverile, dar se prăbuşiră ca nişte nuiele sub greutatea lor încărcată de furtună.

Ursu mai văzu chipul Luciei aplecat deasupra lui, îi simți mâna rece plimbându-i-se pe frunte, prin păr. Apoi închise ochii.

2

La vreo zece kilometri de coliba în care poposiseră cireşarii hăituiți de vijelie, pe lacul Păstrăvilor, se petrecea o altă dramă. O barcă pescărească, în care se aflau doi elevi, fusese prinsă de furtună chiar în

mijlocul lacului. Țipetele şi strigătele de ajutor ale pasagerilor adunaseră la țărm o sumedenie de oameni.

Istoria nu începe însă cu drama din larg şi nici nu se sfârşeşte cu ea…

Cu o zi înainte, sosiseră la lacul Păstrăvilor doi elevi de la oraş. Nu le fusese greu să găsească sediul crescătoriei de păstrăvi, pentru că pe tot malul lacului nu se aflau decât patru case de bârne, cam la zece metri una de alta. Erau foarte veseli cei doi vizitatori, îşi făceau mereu cu ochiul, îşi dădeau coate şi-l căutau pe „şeful de la păstrăvi". Şeful era la punctul silvic, adică la a treia casă. Îl găsiseră certându-se cu un alt şef de la pădure şi, pentru că li se păruse un bătrân cumsecade, îi întinseseră un plic. În plic se afla un bilet scris la maşină, prin care tatăl unuia dintre elevi, inspector pe undeva, îl ruga pe şeful crescătoriei să le dea elevilor o mână de ajutor în cele trei zile pe care urmau să le petreacă la lac, până va veni în inspecție.

– Vas'că vacanță? întrebă comandantul păstrăvilor.

– Expediție! răspunse cu mândrie unul dintre elevi, mai rotunjel la față şi cu priviri ca de iepure… Vrem să cunoaştem regiunea şi să ținem o conferință la şcoală.

– Ei da! Brava! Păi să mergem la camera de oaspeți ca să vă lăsați bulendrele…

– Avem puține lucruri… spuse celălalt, cam înalt şi deşirat, poreclit în multe feluri, dar mai ales Codobatură în ultima vreme. Numai cărți, caiete şi creioane…

Şeful de la păstrăvi îşi instală musafirii în camera de oaspeți, se interesă cu câteva întrebări iscusite despre predilecțiile domnului inspector şi ale feciorului său, apoi propuse o plimbare cu barca pe lac. Plimbarea ținu aproape toată după-amiaza, pentru că făcură ocolul lacului şi lacul era mare şi cu țărmuri neregulate ca nişte fiorduri. În unele locuri acostară, acolo unde era apa mică şi numai bună de scaldă. Seara şi-o petrecură pe munte, la o colibă de tăietori, împreună cu alți oameni, în jurul unui foc vesel, şi auziră cei doi musafiri o groază de snoave şi glume.

Şmecherii cu scrisoarea de recomandare erau în culmea bucuriei. Sosiseră la lac înaintea cireşarilor, făcuseră deja o primă explorare, care nu-i costase niciun efort, dar îşi notaseră pe carnete şi în cap o

sumedenie de amănunte, care pe cireşari îi vor costa săptămâni de eforturi. Ştiau tot ce se poate şti despre lacul Păstrăvilor, despre legendele care circulau în legătură cu el, despre flora şi fauna împrejurimilor, şi mai ales despre păstrăvi, lostrițe şi lipani, ştiau întâmplări despre oamenii de-acolo, ba aflaseră o mulțime de istorii şi despre Peştera Neagră, care se afla nu departe de lac.

Oboseala expediției îi adormise repede pe cei doi ghiftuiți. Nu mai avură timp să recapituleze formidabilele lor cuceriri. Paturile moi şi primitoare din camera de oaspeți şi aerul tare al nopții îi duse repede în lumea viselor. Dar când se treziră a doua zi, nu chiar în zori, prima lor grijă, înainte de a se îmbrăca, înainte de a se spăla şi de a sări din pat, a fost aceea de a se lua la harță.

– Bă! dacă nu recunoşti că iar sunt geniu eşti un bou, spuse Pompilică. Tu tăceai ca un fleț. Noroc că l-am tras eu de limbă… Ca un ziarist l-am luat: cu carnet şi creion.

– Ha! Ha! îi urlă Sergiu la ureche. După ce ți-am făcut de drum! Cine a avut ideea cu biletul? Cine a scris biletul?

– Ia mai rompț! Bă, diribelule! Eu puteam să-l fac din partea lui Matei Corvin dacă voiam. Diribelule!

– Zău!?… Eu acuş te-ating peste ăla de la care ți se trage numele, de rămâi fără fotografie…

– Ce s-atingi, bă chestie cu buric?

– Nasul, bă nasolule fără garnitură…

Labele se întâlniră în aer, apoi se înfipseră în păr, apoi îşi căutară nasurile pe care le şi găsiră, nişte şuruburi, nişte scâncete, câte doi pumni în cap de persoană, nişte genunchi în burtă, nişte atingeri sensibile cu „Aaaaaa!”-uri cumplite azvârlite din gâtlej. În aceeaşi clipă îşi întoarseră spatele, cu gândul de a nu mai schimba o vorbă toată ziua. Dar după două minute, cel care pornise harța se ridică în capul oaselor:

– Bă Sergiule! Dacă eu spun că eşti deştept, zici şi tu la fel despre mine? Hai! Amândoi odată: Una… Două… Trei!

Se auzi un urlet.

– Aşa nu merge! sări Sergiu. Eu am zis „eşti deştept” şi tu ai zis „eşti tâmpit”.

– N-am zis, bă, să mor eu! Am zis „eşti un fleț” ca să se potrivească. Eşti deştept – eşti un fleț… Merge, nu?

– Facem pace? Dar de-adevăratelea. Fără trădare.

– Bă, facem! Dă laba şi gata!… Bă, tu ştii că azi trebuie să ajungă la lac?

– Ce le spunem? Să-i luăm aşa ca să le crape maiul!

– Să le spunem c-am bătut de-o săptămână locurile!

– Stai, bă, că nici n-am luat vacanță de-o săptămână…

– Iar eşti bou!… Adică am uitat… Tu crezi că ei or să mai socotească? Bă! Când o să începem să le turnăm! Bă! Cum le-am mai luat caimacul!

– Să le râdem în față, aşa: Ha! Ha! Ha!… Şi când te gândeşti că ştim totul fără să fi mers măcar o sută de metri pe jos! Bă! Zău că ai dreptate. Bine e să fii deştept!

– Ştii ceva? Hai pe lac!

– Cu ce? Moşul s-a dus la cabană. Aşa spunea aseară.

– Iar eşti… Păi ce, o să mergem cu moşul pe lac, să râdă ei de noi? Singuri în barcă, bă!

– Ai tu curaj? Dacă urci tu, urc şi eu…

– Nu ne aiurim, bă. Ştii cum facem? Stăm la mal. Şi când îi vedem, fuga în barcă şi ne prefacem că acostăm. Şi le spunem că venim din fundul lacului, din chestiile alea stâncoase…

– Grozav! Dar ce-ar fi să le spunem că am înnoptat pe lac, în barcă! Nu e şi mai! O uşchim? Hai! Că eu am văzut unde ascunde moşul cheia de la lanțul bărcii.

– Dar ăştia care aşteaptă inspecția ce-or să zică?

– Le spunem că ne-a dat voie moşul…

– Şi moşului?

– Îi spunem că ne-a dat voie unul din ei. Unul înalt, cu pălărie şi cu țigara în gură. Zicem că ne-a poftit el.

Şi se potrivi că în clipa când ieşiră din casă, furtuna era în pauză, îşi pregătea alte forțe, mai turbate. Încurajați de liniştea şi pustietatea de pe lac şi de la marginea lacului, şmecherii se duseră într-un suflet la debarcader, dibuiră cheia şi dezlegară barca. Apa era atât de liniştită încât se urcară în barcă fără un pic de teamă.

– Bă! Dar n-avem vâsle. Ce facem? Ce le spunem?

– Zicem că ne-a prins furtuna şi le-am pierdut…

– Şi cum am ajuns la mal, fără vâsle?…

– Bă, iar eşti cum am jurat că nu-ți mai spun… O să zicem c-am tras cu mâinile. Ce ştiu ei despre bărci?

– Uite vâslele! Sunt legate de barcă. Le tragem!

– Păi dacă-s acolo, să le lăsăm acolo. Ce să facem cu ele? Aoleu! Hai să ne stropim puțintel ca să pară că chiar am fost pe lac…

– Bă, şi dacă nu vin şi ne stropim degeaba?

– Vin! Dacă-ți spun eu! Acuşi trebuie să pice.

Deodată, un fulger despică văzduhul, deschizând din nou drum liber vijeliei. Începutul uraganului fu atât de violent şi de neaşteptat, încât şmecherii deghizați în cutezători se priviră câteva clipe înspăimântați şi nehotărâți. Când Pompilică vru să-l întrebe pe Sergiu ce să facă, sau invers, când Sergiu vru să-l întrebe pe Pompilică, dar asta nu mai are importanță, primele valuri desprinseseră deja barca de mal. Apoi mai trecură câteva clipe în care îşi ascultară dinții clănțănindu-le, şi când se uitară mai bine văzură că au ajuns în mijlocul lacului. Şi niciunul dintre ei nu avea nevoie să se uite pe carnetele cu însemnări pentru a şti cât de adânc e lacul spre mijloc. Era un fund de prăpastie fără fund, aşa le spusese moşul. Singura lor scăpare era tot cuvântul, dar nu celebrele lor combinații de cuvinte, ci un singur cuvânt strigat cu toate puterile, din gât până-n tălpi.

– Ajutoooooor!

– Ajutoooooooooooor!

Barca intrase cu totul în voia valurilor. Din fericire, era încă atacată din față, aşa că mai avea până să se răstoarne. Sălta şi cobora. Vijelia o purta ca o coajă de nucă pe întinsul mânios al lacului. Valurile îşi pierdură orice direcție şi începură să lovească barca din față şi din coastă, ba o trimiseră şi unor vârtejuri, care o răsuciră ca pe o frunză. Vitejii se lungiseră pe burtă. Nu mai aveau curaj nici să strige, nici să se uite unul la altul, le era chiar teamă să răsufle, sau poate că uitaseră, în spaima lor nemaipomenită, unde sunt, dacă trăiesc, dacă visează. Dar din păcate erau trăsnetele şi tunetele şi fulgerele şi şuvoaiele şi scândurile de care se loveau şi scâncetele: tot ce le mai rămăsese din graiul atât de aparte altădată. Că barca încă nu se răsturnase? La asta nu puteau să răspundă nici constructorii ei. Dar vijelia încă nu se terminase, ea nu avea nicio milă față de pasagerii bărcii, nu asculta nici rugăciunile, nici jurămintele lor. Doar îi amăgea din când în când. Îi lăsa

să învie cu câteva clipe de linişte, ca să-i omoare iarăşi, şi tot aşa îi tortura pentru toate fărădelegile lumii. Şi pentru că nu se vedeau unul pe altul, şi pentru că nu vedeau nimic, şi nici nu mai ştiau nimic altceva decât că îi aşteaptă moartea, pentru prima dată nu se mai războiră între ei, ci se război fiecare cu sine însuşi. Poate că nu vijelia îi izbea cu capul de pereți, ci ei singuri se izbeau amintindu-şi multe.

Barca fusese totuşi zărită de un copilandru isteț, care văzând-o dezlegată de mână omenească, nu de vijelie, dădu imediat alarma. Pădurarii şi pescarii se adunară la țărm, dar la început îşi închipuiră că barca e goală. Noroc că lui Sergiu îi veni mintea cea de pe urmă. Nici nu-i trecea prin cap să se scoale în picioare, de teamă că l-ar lua vijelia ca pe-o frunză, dar văzând printr-o gaură oamenii adunați la mal, îşi aruncă şapca, apoi batista, apoi carnetul cu însemnările din ajun. Cei de pe țărm văzură obiectele zburând şi înțeleseră.

Câțiva flăcăi zdraveni, obişnuiți cu furtunile, dezlegară altă barcă, mai mică, şi începură să vâslească aprig spre sora mai mare din mijlocul lacului. Dar acolo în mijloc, valurile potriveau barca pentru a-i da lovitura fatală, pentru a o răsturna. O întorceau sigur cu coastele către ele. Înțelegând pericolul care o păştea, pescarii salvatori începură să strige:

– Mă, cei din barcă! La vâsle, mă!

Strigau să-şi rupă plămânii, strigau cu atâta putere, că îndemnul lor ajunse şi la urechile celor doi.

– Mă, cei din barcă, mă! Țineți barca de-a curmezişul! Contrați-o, mă!

Până la urmă, Sergiu şi Pompilică pricepură cam ce vor să însemne țipetele pescarilor. Într-un moment de răgaz se uitară unul la altul şi în aceeaşi clipă luă fiecare câte o vâslă în mână. Unul în dreapta, altul în stânga, lăsară vâslele în apă. Nu ştiau decât să le țină, habar n-aveau cum se manevrează, şi se agățară de ele cu, toată puterea care le rămăsese, convinşi că asta era tot ceea ce trebuiau să facă: să se țină de ele. Dar barca era atât de violent scuturată încât vâslele lor înțepenite tot atingeau apa. În câteva secunde îi ajunse barca salvatorilor. Doi vlăjgani îşi făcură vânt peste bord, sărind în barca celor doi naufragiați. Le smulseră vâslele din mâini şi începură să tragă vârtos spre țărm.

– Ce v-ați apucat de joacă pe furtună? întrebă unul din ei. Mai întâi am crezut că nu ştiți să vâsliți. Lacul ăsta e rău al dracului pe timp de vijelie.

– Dacă nu potriveați la mare precizie vârful bărcii pe talaz, cu cângile vă scoteam din fundul lacului. Brava!

Sergiu nu mai avea putere şi curaj să mintă:

– În viața noastră n-am pus mâna pe vâsle…

– Glumă!… făcu unul dintre pescari uitându-se spre Pompilică. Mai rar aşa dibăcie!

– Zău că n-am pus niciodată mâna pe vâsle, spuse la rândul lui Pompilică.

Cei doi salvați erau prea galbeni şi prea tremurau ca să le ardă de glume, înțeleseră pescarii. Şi imaginea nenorocirii care putea să se întâmple cu băieții lui dom' inspector îi făcu să-şi piardă pentru o clipă cumpătul. Îndeajuns ca un val să răsucească barca, iar celălalt s-o izbească în coastă, răsturnând-o ca pe-o nucă. Din fericire, țărmul era numai la vreo douăzeci de metri. Dacă ar fi sosit atunci, cireşarii ar fi văzut doi flăcăi vânjoşi purtând în spate, spre malul lacului, două ființe zgribulite care ar fi semănat cu Sergiu şi Pompilică dacă ar fi fost mai vesele şi mai gălăgioase. Dar cu mutrele lor nenorocite, plouate, înspăimântate, aduceau mai degrabă cu doi şoricei traşi afară, de coadă, dintr-o văgăună inundată.

Capitolul XVI

1

Groaznica vijelie nu izbutise să cotropească şi lumea întunecată a grotei. Doar pe alocuri, prin unele cotloane şi crăpături întortocheate care rătăceau neobosite prin pântecele muntelui pentru a-şi găsi căi firave de ieşire la lumină, răzbăteau din când în când slabe ecouri ale uraganului de afară. Dar şi apa pârâiaşului subteran, mai tulbure, mai iute şi mai multă, mărturisea ceva despre zvârcolirile şi prefacerile violente de undeva din lume. Schimbările pe care şi le închipuiau şi le simțeau în lumea de-afară îi îngrijorau prea puțin pe cireşarii din barca de cauciuc. Ei erau sub obsesia altor gânduri şi mai ales erau însetați de lumină. Voiau să scape cât mai repede de tentaculele beznei, de urmărirea acelor ființe necunoscute, care, cu fantomele şi tăcerile lor, nu puteau să dorească binele! Nu! le spusese Victor şi simțiseră toți. Oamenii din urma lor nu erau mânați de gânduri bune. Imaginea primejdiei din spate creştea mereu, şi parcă se apropia cu fiecare clipă care trecea, pentru că fiecare clipă scormonea jăraticul unei întrebări rele: de ce oamenii din spatele lor nu voiau să-şi arate chipul? De ce, după întâlnirea celor două fantome, nu azvârliseră niciun cuvânt înspre ei? Cine era? Cine erau? Numai Petrăchescu?… Sigur Petrăchescu, dar poate că nu era singur. Lui Victor i se părea nefiresc ca din pricina unei bărci Petrăchescu să pornească într-o asemenea urmărire primejdioasă. Şi dacă ar fi vrut să le ia barca, oare n-ar fi putut să strige după ei? Dar celălalt personaj al grotei? Cel care petrecuse mai mult timp în prima peşteră, cel care locuise şi mâncase în peşteră, oare era şi el împreună cu vânătorul? Cine era? Ce căuta în peşteră? De ce voise să-i sperie? Şi de ce nu spulbera odată tăcerea aceea grea din spatele lor? Oamenii care-i urmăreau nu aveau gânduri bune, nu puteau fi nişte rătăciți care caută scăpare… Şi-ar fi împreunat forțele… Atunci?… Victor nu putea să dezlege enigma. Oricât se chinuia, nu putea înțelege mobilul acelei

urmăriri tăcute, rele, ca o tortură. Şi Maria şi Ionel gândeau ca Victor şi simțeau ca şi el ceva înfricoşător, rece, nedefinit, ca nişte tentacule gata să înşface, în tăcerea din urma lor.

Dar în față?… Necunoscutul din față îl neliniştea şi mai tare pe Victor. Se cutremura când se gândea că orice piedică, orice obstacol, oricât de mic, i-ar fi apropiat pe urmăritori. Şi cât de simplu era să li se ivească în cale o cascadă, un zăgaz de piatră sau o prăbuşire care să fi închis, cine ştie de când, ieşirea din grotă! Era gândul pe care Victor nu voia să-l destăinuiască şi celorlalți, deşi, în sinea lui, era convins că şi pe ei îi obseda.

Şi Tic era foarte necăjit, dar necazul lui avea alte pricini. Mai întâi îi era ruşine că se speriase de o scamatorie, că dăduse bir cu fugiții văzând o stafie tocmai când se prefăcuse şi el în stafie. Dar mai ales era necăjit că avea la sânul lui o putere nemaipomenită, cu care ar fi putut stăvili orice primejdie, chiar şi ghearele acelea care-l cotrobăiau uneori cu gheață din spate, dar pe care n-o putea folosi. De câteva ori îi trecuse prin minte să le spună şi celorlalți marele lui secret, pentru a căuta împreună cuvântul vrăjit, dar îşi amintise tocmai la timp că orice destăinuire ar fi rupt vraja cutiei.

– Maria! îşi refăcu Tic curajul. Mai spune-mi nişte cuvinte vrăjite.

– Iar îți trec prostii prin cap? se supără Maria. Iar vrei să scoți limba? Nu, Ticuşor! Fii cuminte!

– Am eu un secret, Maria… şi am nevoie de cuvinte vrăjite. Te rog din tot sufletul…

– De ce ai nevoie de cuvinte vrăjite?

– Doamne! Ce rea te-ai făcut dintr-o dată! Dacă ştii cuvinte vrăjite, de ce nu mi le spui. Zău, Maria! Spune-mi ca şi cum mi-ai răspunde la tabla înmulțirii…

– Uffff. Ce cicălitor, ufffff!

Tic ştia că bătălia e câştigată. Avea undele lui specifice care nu-l înşelase niciodată:

– Eşti cea mai frumoasă soră din lume, ştii?

Maria tresări. Niciodată frățiorul ei n-o făcuse frumoasă. Oare ce-i trecuse prin minte?

– Ce vorbeşti, frățior rău, urâcios şi nesuferit şi… foarte drag, Ticuşorule.

Era beznă şi nelinişte şi parcă avea nevoie de duioşii.

– Ssssst! se auzi semnalul şoptit al lui Victor.

– Hai, spune-mi! se rugă Tic foarte în şoaptă la urechea Mariei.

– Bu hu hu!

– Cum? Aşa de simplu?

– Da, Ticuşor, Bu hu hu!

– Sssst! se răsti Victor. Linişte. Se aude ceva…

Se făcu tăcere şi parcă se auzea undeva, înaintea lor, un zgomot nedefinit.

– Lanternele! porunci Victor tot în şoaptă. Toate! Înainte!

Razele înmănuncheate şi trimise ca un proiectil nu zugrăviră cine ştie ce spectacol neobişnuit privirilor celor din barcă. Tunelul, apa care curgea cu vălurele spumoase, cotloane, firide, bolovani, nimic altceva. Zgomotul însă se apropia. Pentru a preîntâmpina orice pericol, se hotărî debarcarea şi continuarea drumului pe jos, prudent, fiecare ținându-se de celălalt. Primul obstacol apăruse! Oare ce era? O cascadă?… Da! Zgomotul care se apropia era cel făcut de o cădere de apă!

Victor luă din mâna lui Ionel funia de care era legată barca şi începu s-o înfăşoare pe braț lăsând numai o distanță de doi metri între mâna lui şi barcă. Pierderea bărcii ar fi însemnat o catastrofă. Încetul cu încetul, lumina unită a lanternelor descoperi obstacolul. Mai întâi aburi, apoi învolburare, apoi apa prăvălindu-se în şuvoaie înspumate. Era o cascadă… dar nu pe pârâul pe care mergeau ei, ci pe altul care venea de undeva din dreapta. Răsunară uşurați, dar nu-şi continuară imediat drumul, ci se abătură pe malul celuilalt pârâu pentru a cerceta cataracta. Dacă tocmai de acolo pornea o cale de ieşire spre lume? Dar nu reuşiră să descopere nimic, niciun cotlon, nicio deschizătură. Numai căderea nebunească a apelor, pe unde nu puteau să treacă. Se întoarseră pe pârâul lor, la barca legată de un colț de stâncă. Şi iarăşi porniră pe drumul de apă care părea că nu-şi va mai sfârşi niciodată limanul. Coturile râului se înmulțiseră şi-l obligau pe Victor să nu mai lase nicio clipă vâsla cârmă din mână. În spatele lui, Ionel lumina cu lanterna calea de apă.

– Atenție! strigă brusc Maria. Luminați toți în stânga, în spate! Am văzut ceva.

Trei lanterne luminară în acelaşi timp, în spate, malul stâng al pârâului, descoperind obiectul zărit de Maria. Probabil că-l aruncase apa la mal. Era o cutie de lemn, ca o tabacheră lunguiață.

– Cutia! țipă Tic, uitând consemnul ancestral. Cutia fermecată!

Noua descoperire îl azvârli pe Tic din barcă. Dar şi pe ceilalți.

Prichindelul se împiedică şi în ultima clipă se prinse de gambele lui Ionel. Nu căzu, nu-şi juli nasul cum crezuse că se va întâmpla, dar nu mai ajunse primul la cutie. O ridică Victor de jos, şi, înainte de a o deschide, propuse un scurt popas. Locul în care acostaseră nu era bun pentru popas. Apa era prea lacomă, îngustase țărmul, iar coturile dese ale pârâului nu le lăsau libertate de manevră în cazul unei primejdii din spate.

– Ar fi bine să trecem pe dreapta, spuse Victor. Mi se pare că se întâmpla ceva în stânga…

Victor lumină cu lanterna malul stâng şi văzu că într-adevăr se întâmpla ceva în stânga. Pârâul subteran primea un alt afluent, mai liniştit însă decât cel cu cascada. După ce mai merseră vreo treizeci de metri de la confluență, ajunseră la o firidă încăpătoare, care putea fi folosită ca loc ideal de popas. Traseră barca la mal, încolăciră frânghia în jurul unui bolovan, apoi îşi amintiră despre cutia de lemn a Mariei.

– Cutia vrăjită! se repezi iarăşi prichindelul, tăiat în două de o dilemă cumplită. Dar nu se poate. Două cutii?!

Care era cutia cea bună? Cea de la sânul lui sau cea din mâna lui Victor? Uită orice şi smulse cutia din mâna lui Victor. Nimeni n-avu timp să-l împiedice.

– Tic! Eşti nebun? strigă Maria.

– Bu hu hu! urlă el în loc de răspuns. Mă mai vedeți?

– Cum să te vedem în întunericul ăsta, nesuferitule! Să dai imediat cutia înapoi!

Lumina lanternei înfuriate a Mariei descoperi în mâinile lui Tic nu o cutie, ci… două! Maria i le smulse din mâini cu violență.

– De unde ai asta? întrebă ea, arătând spre cutia grea şi strălucitoare de metal.

– Ce te priveşte pe tine? se încontră rău prichindelul. E cutia mea şi să mi-o dai imediat înapoi!

– De unde-o ai? Acuma să spui!

– Din peştera vânătorului! răspunse prichindelul. Am găsit-o ascunsă într-o firidă. E cutia vrăjită. Dă-mi-o!

Dar Maria nu puse cutia în palma deschisă şi fierbinte a frățiorului jefuit, ci i-o dădu lui Victor şi Victor tresări atingând-o.

– Ticuşor – spuse el. Aprinde şi tu lanterna. Ionel, ia uită-te aici!

Victor şi Ionel pipăiră şi întoarseră cutia pe toate fețele. Găsiră mai multe butoane, apăsară pe fiecare, dar cutia nu voia să se deschidă.

– Mi-ați furat vrăjile! se tânguia Tic. Sunteți nişte idioți… Numai eu vă puteam scăpa…

– Sssst! îl înfruntă Victor. Nu mai mişca lanterna.

Din întâmplare, Ionel apăsă pe trei butoane odată şi cutia se desfăcu zgomotos ca un aparat de fotografiat cu burduf. Ionel se uita la Victor şi Victor la Ionel. Nici nu le trecea prin cap să-i facă vreun reproş prichindelului care tremura de furie, de ciudă, de durere, de spaimă, de neputință.

– Ce este? întrebă Maria.

– Un aparat tefefe extraordinar, ca o bijuterie, răspunse Ionel. Cred că poate să comunice şi cu luna…

Maria se înfioră. Descoperirile din grotă, primul mesaj, atât de ciudat, stafiile, barca, toate căpătau parcă un înțeles. Cuvintele i se rostogoliră pe buze fără să vrea.

– Da… încuviință Victor. M-am gândit mai demult la toate acestea, dar nu puteam să cred, nu puteam… Mi se părea imposibil… Parcă era dintr-o carte…

– Ce facem? întrebă Maria.

– Imediat îmbarcarea! Primejdia e mai mare decât ne-am putea închipui. Şi cred că nu ne amenință numai pe noi.

– Şi cealaltă cutie? îndrăzni Tic, care parcă se trezea într-un basm ca un pui de uriaş adormit multă vreme.

Victor o deschise şi citi cu voce tare bilețelul pe care-l găsi înăuntru:

– „V-am luat-o înainte! Sergiu şi Pompilică. Sâc!”

– Cum se poate asta? se miră Maria. Cum, când, cu ce au trecut înaintea noastră?

– Nu… medită Victor. Imposibil! Sau aproape… gata! Îmbarcarea! N-avem voie să mai pierdem o clipă!

Ionel îl opri pe neaşteptate:

– Stai! Nu putem renunța la cercetarea celuilalt pârâu. Dacă tocmai celălalt braț e drumul de ieşire din peşteră?

Victor ezită doar o secundă: Oare pârâul acela să fie drumul de ieşire?

– Nu cred! spuse el. E un simplu pârâiaş care se varsă într-al nostru. Gata! Ne-am hotărât! Mergem pe pârâul nostru!

– E o prostie! se aprinse Ionel. Pentru că am fost odată cum am fost, nu vrei să mă asculți? Dacă acolo e calea? Nu-ți dai seama că pripeala ne poate distruge?

– Nu pripeala! se înfurie Victor. Nehotărârea! Orice minut contează. Singura cale de ieşire e asta! Nu simți?

– Eşti nebun? țipă Ionel. E viața noastră în joc şi poate că dăm cu piciorul unicului mijloc de salvare… Eu mă duc…

Nu aşteptă nicio încuviințare, nicio vorbă, niciun gest. Porni ca din puşcă spre confluența unde găsiseră cutia.

– Ionel, stai! strigă Victor în urma lui.

– Mă întorc… se mai auzi vocea lui din beznă.

Victor era gata să pornească în goană pe urmele lui Ionel, dar alunecă şi izbi bolovanul care ancora barca. Funia se descolăci ca un arc şi barca eliberată fu luată de curent.

– Barca! dădu Victor alarma şi începu să alerge prin apă, nebuneşte, după ea.

Tic şi Maria înțeleseră ce se întâmplă şi porniră după el, luminându-i drumul şi eliberându-i astfel mişcările. Barca se îndepărta cu iuțeală, abia se mai zărea, dar apăru un cot salvator, cu bolovani şi curenți care o opri câteva clipe. Victor o ajunse în clipa din urmă, înşfăcă funia şi o înfăşură iarăşi în jurul brațului. Erau salvați. Dacă n-ar fi fugit Ionel ca un neghiob!

– Repede după el! spuse Victor şi, trăgând barca împotriva curentului, porni spre confluența celor două pârâiaşe.

2

Când ajunse la confluență, Ionel îşi dădu seama că făcuse un act de eroism gratuit. Voia din tot sufletul să-şi ajute prietenii, voia să iasă dintr-o carapace care-l anchiloza, dar momentul pe care-l alesese nu era cel mai nimerit. Victor avea dreptate. În graba care se cerea, exista o singură cale de ieşire posibilă, şi probabilă: pârâul care-şi continua neîntrerupt mersul. Numai în cazul când pârâul care-i dusese cu atâta fidelitate până atunci s-ar fi vărsat într-un altul mai mare, numai atunci ar fi trebuit să-l părăsească. Pârâiaşul pe care Ionel începuse să-l exploreze se îngusta mereu, apoi se împărțea în nişte şuvițe cu neputință de cercetat. Nu mai avea niciun rost să-şi continue explorarea. Porni repede înapoi.

Când ajunse la confluență, urechea lui Ionel înregistră un zgomot ciudat, ca o răsuflare, ca un horcăit şi simți cum îl cutremură groaza. Ar fi vrut să fugă şi chiar se gândi s-o ia de-a dreptul prin apă, dar zări la rădăcina unei stânci un obiect care semăna cu… Se aplecă să distingă mai bine: erau nişte cizme cum nu mai văzuse… Şi aici conştiința lui se opri. Două brațe puternice îl cuprinseră de după ceafă şi de după umeri, capul îi fu strâns cu putere şi presat în ceva moale şi înăbuşitor. Se zbătu, câteva clipe, apoi mintea i se întunecă.

După un minut, vânătorul îl dezlipi de piept. Corpul celui înăbuşit devenise inert. Bărbosul îl aruncă pe umăr ca pe un prosop şi cu un ghiont îi porunci vânătorului să pornească înapoi, de-a dreptul prin apă. După ce făcură un cot şi încă unul, dădură amândoi drum liber razelor până atunci subțiate. Luminară fața prizonierului.

– Dom'le, băiatul directorului, pe cinstea mea!

– Fii atent, coane. Să nu te recunoască. Să nu-ți arăți fața, şi caută să-ți schimbi vocea.

– Dom'le, pe mine nu m-ar interesa chestia asta…

Bărbosul duse mâna spre şold şi vânătorul se văzu nevoit să continue:

– … dar dacă zici dumneata, bine, dom'le…

Mai merseră o bucată de drum înapoi, până socotiră că s-au îndepărtat îndeajuns de confluența celor două pârâiaşe. Bărbosul lăsă ostaticul jos, pe piatră, apoi îi stropi fața cu apă rece din pârâu. Şi fiindcă victima nu făcu nicio mişcare, îi trase capul spre pârâu şi i-l cufundă de câteva ori în apă. Ionel se trezi, se scutură de câteva ori,

deschise ochii, dar îi închise la loc pentru că nu distingea nimic în bezna groasă.

– Nu-ți fie teamă, puştiule, auzi Ionel un glas necunoscut. Eşti în mâna unor oameni buni.

Dar chiar în aceeaşi clipă vârful unei cizme îl lovi cu sete în coaste. Şi imediat altă lovitură în fluierul piciorului.

– Oameni buni, dom'le, foarte buni, prea buni… scrâşni o voce îngroşată, nefirească. Dacă spui, scapi, auzi? Dacă nu spui, scrâşti! auzi?

Şi o altă lovitură îl izbi în fluierul piciorului, în acelaşi loc în care mai fusese lovit, sau poate că durerea îi îmbolnăvise tot osul.

– Stai, coane! spuse bărbosul. Prea te grăbeşti…

– Dom'le pe… se întrerupse brusc vocea îngroşată. Trebuie să ştie ce-l paşte. Dacă spune totul, scapă. Asta-i toată legea. Auzi, mă?

– Mi-e frică… se tângui cel trântit pe piatră.

– Cine-a luat barca? se auzi vocea nefirească.

– Care barcă? întrebă buimac Ionel.

Talpa care-i apăsa urechea şi i-o freca, parcă avea zimți. Simțea cum i se prelinge ceva cald pe ceafă.

– Cine-a luat, dom'le barca? Pe cinstea mea!

– Cel mai mic dintre noi… răspunse Ionel. Numai el a încăput prin crăpătură.

– Şi cutia? întrebă vocea necunoscută. Cine-a luat cutia… Adică tot ăla mic a luat-o… Unde-i cutia?

– Nu ştiu, răspunse Ionel. N-am văzut nicio cutie.

Piciorul intră iarăşi în acțiune: lovea, apăsa şi freca. Lovitura o primi după ureche.

– Nici acum nu ştii, dom'le?

– Am văzut o cutie de lemn, o tabacheră… răspunse Ionel.

Vânătorul îl căută jos cu mâinile, îl ridică încet de guler, până îl potrivi în fața pumnului drept. Brațul se retrase, apoi lovi scurt, năprasnic. Prizonierul se prăbuşi ca o cârpă.

– Ce faci, cretinule? şuieră bărbosul. Te arunci singur cu capul în jos în prăpastie?

– Taci! se zburli vânătorul. Mă arunc cu picioarele, nu cu capul. Şi să nu mă mai insulți, dom'le, auzi? E ultima dată, dom'le. Trebuie să ştie ce-l aşteaptă, dom'le. Să nu creadă că glumim, dobitocule!

Bărbosul încremeni de uimire. Parcă ar fi auzit vocea altcuiva. Şi mai ales înțelegea că vânătorul are dreptate.

– Poate c-ar fi bine să mai chibzuim, spuse cu alt glas bărbosul. Dar nici dumneata să nu mă mai insulți…

– Dom'le, tot una e: libertatea indiferenței, pe cinstea mea! Eu mi-am făcut planul. Mai sunt şase. Ştiu pe ce-au pus mâna, nu ştiu pe ce-au pus mâna, tot una e, dom'le…

– Coane, eu zic să mai încercăm…

– Dom'le… încearcă dumneata, pe cinstea mea…

Bărbosul reuşi să-l aducă pe Ionel în simțiri, după multe strădanii.

– Te-ai trezit?… întrebă el. Acum te-ai convins că nu glumim. Bucăți te facem!

– Nu ştiu, plânse Ionel. Nu ştiu. Doamne!

Dar piciorul vânătorului înainta şi căuta urechea.

– Dom'le, spui?

Piciorul cu zimți începuse s-apese urechea. Apoi s-o frece. Pocneau zgârciurile ca varza.

– Spun… răcni Ionel.

3

Victor îl strigă pe Ionel, dar nimeni nu-i răspunse. Ajunsese în locul unde şuvițele acelea subțiri se revărsau în brațul care-l atrăsese pe Ionel. Terenul era accidentat, inaccesibil. Nu trecuse nici Ionel mai departe. Imposibil! Teama de a i se fi întâmplat un accident îl părăsi repede, după cercetarea brațului inaccesibil pe toată porțiunea lui. Nu erau nici prăpăstii, nici cascade, numai înfundături sau crăpături verticale, prin care nu se putea strecura corpul unui om. Atunci unde era Ionel?

Victor se întoarse la confluență. Tic şi Maria îl aşteptau neliniştiți.

– Aprindeți lanternele! şopti el. Să căutăm peste tot. Maria! Tu să ții lumina lanternei numai înainte.

Căutară cu atenție pe mal, dar nu găsiră nimic, nicio urmă, niciun semn, niciun indiciu care să explice dispariția bruscă şi misterioasă a

prietenului lor.

– Să căutăm şi-n apă, spuse într-o doară Maria.

În apă… Şi Tic zări în apă farul unei lanterne. Mâna se cufundă iute: era lanterna lui Ionel. O recunoscură toți. Numele lui era scrijelit pe metal.

– Aici n-avea ce să caute Ionel, spuse Victor. Numai dacă l-a atras ceva, dacă a zărit ceva neobişnuit… dar ce putea să-l atragă aici?

Căutară în porțiunea în care Ionel zărise cizma vânătorului. Terenul era umed şi uns cu un mâl moale, slinos, ca o pastă cleioasă. Victor lumină centimetru cu centimetru fâşia de mâl de lângă apă, cu speranța că va găsi urmele ghetelor lui Ionel. Urme erau din belşug, dar nu urmele cireşarului. Erau urme de cizme mari, bărbăteşti. Şănțulețele de pe tălpi îi ajutară să descopere numărul agresorilor, pentru că nu mai rămânea nicio îndoială: Ionel fusese atacat. Doi oameni pândiseră acolo. Victor îşi destăinui gândurile cu glas tare:

– Au fost doi indivizi care l-au pândit aici pe Ionel. Şi pentru că nu există nicio urmă de-a lui, înseamnă că l-au luat pe sus. Direcția urmelor duce spre catedrală… Mai încolo urmele dispar: înseamnă c-au luat-o de-a dreptul prin apă.

Simțeau, în beznă, că se uită unii la alții şi mai ales simțeau cum creşte în ei acelaşi gând.

– Poate că e-o nebunie ce facem, şopti Victor, dar alt gând nu-mi trece prin cap. S-au schimbat rolurile: acum trebuie să urmărim noi… Pornim? Gata!

– Luăm şi barca? întrebă Tic.

Funia bărcii era în mâna lui Victor.

– Trebuie, Ticuşor, răspunse Victor. La început o să ne cam încurce, dar poate să ne fie de mare folos, mai târziu.

Tic ceru cu mâna funia bărcii şi Victor i-o încredință strângând cu durere brațul prichindelului. Apoi trecu în frunte pentru a conduce înapoi, pe drumul pe care veniseră, grupul obosit şi jefuit al cireşarilor. Victor lumina drept înainte calea, fâşie dreaptă, fără căutări, Maria iscodea malul drept, iar Tic malul stâng. Nicio pietricică nu putea să scape luminii orbitoare. Lanternele băteau departe, preîntâmpinând orice atac prin surprindere. De aceea, la coturile pârâului, cireşarii încetineau mersul şi, de fiecare dată când îl încetineau, prichindelul cel

blond şi ciufulit îşi lipea cotul de mijloc pentru a simți un obiect dur pe care şi-l agățase la cingătoare: o toporişcă luată din rucsac. Îl văzu pe Victor şi făcuse şi el la fel, dar Victor nu-l văzuse pe el. După un timp dispăru şi fâşia de mâl care trădase urmele agresorilor. Drumul continua tăcut, cu încordări şi emoții, şi mai ales cu speranțe.

– Pssst! dădu Tic semnalul convenit de alarmă. Am găsit o piatră, o pietricică…

Şi Maria şi Victor se pregăteau să-şi reia drumul cam nemulțumiți de zelul exagerat al prichindelului. Dar Tic îi opri:

– E granit din ăla, paleozoic, pe care l-a găsit Ionel la intrare, când ne-am certat prima dată…

Victor luă piatra, apoi i-o arătă Mariei:

– Unde ai găsit-o, Ticuşor? întrebă Victor.

– Aici! Uite alta! Şi încă una! Trei la un loc! Cum de le-a scăpat Ionel?

– Unde le ținea? se interesă Maria.

– În buzunar la pantaloni, am văzut eu când le-a pus. Într-un buzunar cu fermoar… Am vrut eu să-i împrumut una şi ştiu…

După alți câțiva paşi, Tic mai descoperi o piatră şi lângă ea încă două.

– Uneltele de silex, îl lămuri Victor.

– De ce tot trei? întrebă numaidecât prichindelul.

Dar când Victor descoperi, doar după câțiva paşi, alte trei pietre granitice, întrebarea lui Tic începu să-l chinuiască. Trei, trei, trei. De ce mereu câte trei? Era evident că fuseseră aruncate cu bună ştiință, nu pierdute. Dar de ce câte trei? Trei pietricele de granit, trei unelte…

– Ticuşor! tresări Victor. Ia arată-mi pietrele aşa cum le-ai găsit pe mal. Înşiră-le!

– Poftim! spuse prichindelul cam bosumflat.

– Nu te supăra, cârnulețule… Tu mi-ai dat ideea. Nu observi. Trei pietre mici, trei pietre mari, trei pietre mici… Tot nu înțelegi?

– Nu… recunoscu foarte trist ciufuliciul.

– Trei mici, trei mari, trei mici: trei puncte, trei linii, trei puncte!

– S.O.S.! tresări puştiul. Salvați sufletele noastre!

– Doamne! se îngrozi Maria. Oare ce i s-a întâmplat?

– Tu nu simți cât de frumos e mesajul ăsta? întrebă Victor cu tremur în glas. Ionel vrea să fie salvat, ne cheamă să-l salvăm, şi ne mai spune

că poate să fie salvat!

Îşi reluară drumul cu o hotărâre de neînfricat. Tic îşi pipăi securea. Era la locul ei şi securea era un paloş de foc, şi paloşul nu putea fi mânuit decât de un Făt-Frumos. Las' că…

4

Cei doi agresori şi ostaticul lor mergeau împotriva curentului. Pe mal, prin apă, pe unde găseau loc. Ionel era la mijloc, între ei, fiecare îl ținea de o mână. În dreptul unei scobituri, camuflată de un bolovan în formă de piramidă, se opriră. Îl lipiră pe prizonier de perete, se dădură câțiva paşi înapoi, apoi îşi proiectară brusc lanternele asupra lui.

– Acum gata, dom'le! Ai mințit, dom'le! S-a dus!

– N-am mințit… se rugă Ionel. Am spus tot ce ştiam. Poate-am uitat câte ceva…

Vocea lui plângea. Vânătorul îi făcu un semn cu cotul bărbosului. Una dintre lanterne se stinse şi vocea bărbosului întrebă crunt:

– Ia zi-i! Câte fete sunt cu voi? Aici în peşteră…

– Una… răspunse Ionel.

– Şi cealaltă unde-i, dom'le? Că erau două, pe cinstea mea. Va să zică minți…

– Nu mint… Cealaltă e afară, pe munte, cu băiatul ăla solid, cu Ursu…

– Da, dom'le, ştiu… Să nu minți, dom'le, că… scrâşti!

– Şi zi-i aşa! E o fată cu voi. Fragedă, nu? De vârsta dumitale, nu?

În clipa aceea, Ionel făcu un pas, parcă ar fi vrut să se ferească de cineva, şi se prăbuşi dureros în apă. Bărbosul îl ridică de piept. Prizonierul gemea şi se scutura de durere.

– Ce s-a întâmplat, dom'le? se interesă vânătorul.

– Piciorul… se jelui Ionel în sughițuri. Aoleu! Mi-am rupt piciorul, la genunchi.

– Jale, dom'le, îi spuse vânătorul. Pe cinstea mea. Eu nu te iau în spate, dom'le. Şi tot ai spus totul…

Vânătorul se apropie de cel căzut, îl primi din mâinile bărbosului şi-l întoarse cu fața la perete. Apoi îşi scoase pistolul de la şold şi-l lovi scurt şi dur în ceafă.

– Ştiu eu un loc bun, dom'le… Pe oricine l-ai atinge acolo, adoarme cât ai zice peşte, pentru cel puțin două ceasuri.

Ionel căzuse ca un cearşaf. Bărbosul îl târî în scobitura camuflată de piramida de piatră şi-l acoperi cu pânza care fusese odată îmbrăcămintea unei fantome.

– Aşa, dom'le! aprobă vânătorul. Să stea acolo până ce ne întoarcem cu cutia. Şi pe urmă vedem noi. Ori iese o chestie mai aşa, ori scrâşti! Pe cinstea mea…

Cei doi porniră iarăşi prin noaptea peşterii. Alergau ca nişte bezmetici, prin apă, printre stânci şi bolovani, cu nădejdea că undeva îi aşteaptă libertatea şi soarele.

5

Dacă Tic n-ar fi descoperit piatra aceea neînsemnată, o pietricică şlefuită gata să cadă într-o groapă cu apă, oare ce s-ar fi întâmplat în Peştera Neagră?

Era ultima piatră care mai rămăsese în buzunarul lui Ionel şi pe care prizonierul o aruncase înainte de a se prăbuşi lângă piramida de piatră, atunci când îşi rupsese piciorul. Dar Tic văzu piatra, era o unealtă veche de silex, învățase şi el să le deosebească, şi imediat dădu alarma:

– Pssst! O chestie de silex!

Şi iată că piatra aceea murdară deveni cel mai prețios diamant: Ionel trăia, se afla pe undeva prin apropiere, şi îi chema spre el. Căutară la început în jurul locului unde găsiseră piatra. Erau multe scobituri acolo şi una dintre ele era mascată de o piatră uriaşă în formă de piramidă. Acolo se strecură Tic, acolo îl găsi pe Ionel sub pânza paraşutei. Îl traseră afară din nişă şi Maria se repezi să-i facă respirație artificială, dar Victor o opri:

– Mai întâi în barcă, apoi plecarea şi pe urmă respirația! Până la trei!

Înainte de trei, barca porni în aval. Tic în față, ghemuit, lumina calea cu lanterna. Victor în spatele lui trăgea din răsputeri la vâslă. Drumul îi era cunoscut: încă nu-i pândea niciun pericol din față. Restul bărcii era ocupat de Ionel şi de Maria, care ținea în poală capul bolnavului şi încerca toate metodele sanitare şi nesanitare ca să-l aducă în simțiri. Fața lui Ionel era plină de vânătăi şi julituri, urechile la fel, iar în ceafă avea un cucui cât pumnul. În sfârşit, când barca ajunse la confluența celor două pârâiaşe, Ionel scoase primele gemete şi făcu primele mişcări. Imediat, Victor hotărî prima escală.

Tic, Maria, Victor îi şopteau, îi spuneau tot ce le trecea prin cap pentru a-l trezi mai repede şi a-l face să înțeleagă de la început că a scăpat de agresori.

– Pe cinstea mea… se auzi vocea lui înceată. Nu-mi vine să cred că am scăpat.

– Nesuferitule! izbucni Maria.

Îl lăsară să-şi revină cu totul. Maria mai muie o dată batista în apă şi începu să-i frece fruntea.

– Aoleu! țipă Ionel ridicând capul. Ustură ca dracul! Sau ai vrut să mă trezeşti de-a binelea?

Nerăbdător, Victor îl întrebă într-o suflare:

– Câți sunt în total? Ai recunoscut vreunul?

– Sunt numai doi şi mi se pare că nu prea se înțeleg. Unul e Petrăchescu. Celălalt nu ştiu cine e, nu i-am auzit niciodată vocea. Un individ cu barbă, foarte solid…

– Petrăchescu! tresări Victor. Acum încep să se lămurească multe. Povesteşte-ne totul, în amănunte…

Ionel le spuse tot ce i se întâmplase. Mai ales nu uită să-şi amintească metodele lui Petrăchescu: urechile, fața, fluierul piciorului, coastele, ceafa.

– Cum ai scăpat? întrebă nerăbdătoare Maria.

– M-am prefăcut că mi-am rupt piciorul… Dar ce spaimă am tras! Brrrrr! vorba lui Tic. Am crezut c-o să mă împuşte, bestia… Şi să ştiți că am plâns… Uneori m-am prefăcut, alteori am plâns mai rău ca un crocodil…

– Şi cutia? întrebă Victor.

– Le-am spus că n-am putut s-o deschidem şi că am ascuns-o într-o firidă, chiar lângă deschizătura lor, acolo la cărarea iadului. S-au dus după ea.

– Grozav! se bucură Tic. Ce-o să se mai chinuiască!

– Chiar aşa grozav nu-i, Ticuşorule. Dacă se-ntorc şi dau de noi, cu voi nu ştiu ce-or să facă, dar cu mine ştiu… În bucățele mă taie şi pun şi sare deasupra, că se găseşte…

– Cum te simți? îl întrebă Victor.

– Îmi vine să urlu de durere. Dumnezeule! M-a tocat ca pe roată. Şi-n ceafă parcă mi-a băgat un fier roşu…

– Dacă te doare, e bine, spuse Maria.

– Zău că nu-i bine, se rugă, Ionel. E cumplit…

– Ba e bine! îl încurajă şi Victor. Avem o parte din trusa medicală la noi. Trebuie să plecăm imediat. Dacă dau a treia oară peste noi, nu mai scăpăm. Dacă ieşim noi nu mai scapă ei. Dac-ai putea, Ionel, să pui în funcțiune aparatul tefefe…

– O să încerc, spuse Ionel, cu voce bolnavă. Ceafa mă nenoroceşte, dracii şi smoala de-acolo… Vezi, Tic. Dacă punem cutia asta în funcțiune va fi de o mie de ori mai prețioasă decât cutia ta fermecată…

– Daaa… dar mie tot îmi pare rău, zău, Ionel…

Îi părea rău nu pentru cutie, ci pentru că-şi pierduse basmele.

6

Undeva în peşteră, departe sau aproape, cine poate şti? Beznă, ură, disperare.

– Dom'le, numai dumneata eşti de vină, pe cinstea mea. Trebuia să-l împuşc.

– Parcă ziceai, coane, că metodele dumitale nu dau greş. Şi ce foloseai dacă-l omorai? Aflai ceva în plus?

Cei doi agresori cotrobăiseră prin toate cotloanele şi firidele, prin toate scobiturile şi crăpăturile, dar nu găsiră nimic, absolut nimic.

– Asta-i, dom'le! Aşa-i când nu dai ascultare primului gând. Pe cinstea mea!

– Ai dreptate, coane! Ai spus o vorbă mare. Şi eu trebuia să fac la fel. Să mă predau!

– Cum, dom'le? Pe cinstea mea!

– Da, coane. Din prima zi mi-a trecut asta prin cap. De când am ştiut că voi intra în cavernă… Pe urmă… Ca un animal care nu ştie ce să facă…

– Păi atunci de ce-ai venit, dom'le, aici? Pe cinstea mea! De ce n-ai rămas acolo? Ai stricat o paraşută, dom'le…

– Dar ce eşti dumneata? Procuror? Comandant?

– Dom'le! Ai auzit de „Expresul negru"?

– Am auzit, de când tot aud de el…

– Eu sunt, dom'le…

Bărbosul înlemni. Apoi începu să tremure din toate încheieturile. „Expresul negru" era unul dintre cei mai faimoşi spioni, omul care nu greşise niciodată în anii unui sfert de secol. Dar nu se putea… Ba da!

– Dumneata?

– Da, dom'le. Şi acum pot să las la o parte mascarada, pe Dobrescu, Cerboaica, şi pe toți ceilalți. Am dreptul, după atâția ani, măcar pentru jumătate de ceas… Am şi uitat de mine, de gândurile mele. Nici nu mai ştiu cine sunt în realitate? Petrăchescu sau…

– Dumneata „Expresul negru"?

– De ce te miri? Nu mi-am jucat bine rolul? Toți mă cred un smintit, un inofensiv, până şi copiii râd de mine. Şi dumneata, domnule, m-ai crezut…

– Şi pentru ce faci toate astea? se îngrozi bărbosul.

– Pentru ce?… Pentru că asta mi-e meseria, domnule. Unii bat cuie, alții vopsesc, alții predau lecții. Mi-am ocupat şi eu locul în viață. Nici nu mai ştiu când şi pentru ce. La început cred c-am avut destule motive. Pe urmă… Îmi fac meseria, aşa cum bat alții cuie… gata…

Bărbosul îşi reveni din uimire şi căută un plan de scăpare. Dar Petrăchescu îl simți:

– Stai, domnule! nu mai fă nicio mişcare şi să nu ieşi din raza lanternei, că trag. Eu nu greşesc niciodată, domnule. Orice copil ştie asta. Spuneai că vrei să te predai? De ce, domnule?

– Pentru că e o prostie… Ce caut eu aici? Ce fac? Oamenii clădesc şi eu stric… De ce? Am fugit când eram tânăr şi când erau ruine… Acum

am ajuns eu ruină într-o lume tânără… De ce să mai stric?

– Ghinionul dumitale că te-ai întâlnit cu mine… Altminteri puteai să te predai. Mie nu-mi pasă. Pot şi fără dumneata. Dar dacă te predai, eu nu mai exist. Şi mie, domnule, îmi place viața. Nu renunț la ea până-n ultima clipă. E prima dată când îmi divulg secretul, înțelegi? Stai, domnule, nu mişca. Ți-am spus că nu greşesc niciodată!

– Nu te trădez, pe viața mea, se rugă bărbosul presimțind groaznica sentință.

– Copilării! Ştiu, domnule. Dac-ai avea pistolul în mână, nu la şold, ai trage şapte gloanțe în mine. Şi pe cel de pe țeavă l-ai trage. Ştiu, domnule, de-aceea trăiesc.

– Nu spun un cuvânt…

– Stai, domnule! Am opt gloanțe în revolver. Ei sunt şapte. Am opt gloanțe, domnule, exact câte trebuie…

– Adică?… începu să priceapă bărbosul.

– Dom'le, ai fost trimis aici. Şi ai fost ucis, ai dispărut. Crezi că interesează pe cineva de cine ai fost ucis? Cei care te-au trimis vor pune o cruce în dreptul unei cifre şi gata! Eu ştiu, domnule, aşa se întâmplă. Nimeni nu se mai interesează pe urmă de dumneata…

– Dar mama…

– Fleacuri, domnule, pe cinstea mea. Mama! Un cuvânt, domnule. Aşa cum spui masă, pistol, țigară… Mama? Şi ce dacă se spunea „lonă" sau „slagă"? Un cuvânt, domnule… Eu n-am dreptul să pierd niciun cartuş. Şapte sunt ei, al optulea eşti dumneata. Cu dumneata voi începe. Numai dacă bag fiecare cartuş într-o țeastă, pot să scap. Stai! Întoarce-te! Aşa, domnule, cu spatele… Morții tac, dom'le… Ştii cine-a spus primul asta? Cezar, dom'le… Morții tac, dom'le, tac, pe cinstea mea. Şi Petrăchescu va trăi, dom'le, va trăi cu Dobrescu, şi cu Cerboaica, iar dumneata, dom'le, te-ai sinucis fiindc-ai omorât şapte copii… Da, dom'le… Ai omorât şapte copii şi te-ai sinucis… Întoarce-te cu fața, cu tâmpla!

Vânătorul apăsă pe trăgaci. Bărbosul se prăbuşi exact în dreptul deschizăturii.

– Primul cartuş, dom'le… Mai sunt şapte… În fiecare țeastă câte unul, pe cinstea mea…

Capitolul XVII

1

Ceasul lui Victor arăta ora patru, dar niciunul dintre cireşarii flămânzi de lumină nu era în stare să fixeze timpul: patru dimineața? patru după amiaza? Era atâta beznă în urma lor, şi atâtea întâmplări, şi atâtea emoții, şi atâtea spaime, şi atâta marmură întortocheată, şi atâtea taine de calcar, şi atâtea întrebări, încât nimeni nu mai reținuse numărul zilelor sau al săptămânilor trăite în grotă, nimeni nu mai simțise clapele convenționale ale timpului. Patru dimineața? Patru după amiaza?… Şi deodată se îndrăgostiseră toți de cifra patru. Dacă ar fi fost ora unu sau două, dilema i-ar fi învrăjbit, poate chiar le-ar fi îngrăşat neliniştile. Dar ora patru era bună prietenă: ori începea o zi, ori era plină zi… Peste un ceas, afară în lume, totul va fi mai viu şi mai treaz, pentru orice cinci al cadranului, oamenii ar putea să-i asculte… Numai dacă ar izbuti Ionel să aducă semnale şi pocnituri şi bâzâit în aparat! În goana aceea prin apă şi beznă, întrebarea cea grea devenise o rugăciune: va izbuti Ionel?…

Barca trecuse fără să acosteze prin două saloane grandioase şi prin două lacuri albastre, încărcate toate cu minuni de marmură şi calcar. Erau orgi şi oglinzi acolo, şi milioane de boabe roşii, albastre, verzui şi albe împroşcate în arcade şi cupole, erau statui ciudate şi crestături pe lespezi prăbuşite, dar ei n-aveau voie să piardă nicio clipă, nu trebuiau să întărâte timpul. Tunelul parcă nu mai avea capăt, parcă voia să străbată tot lanțul de munți ai lumii. Oare cât goniseră în veşnicia lor subpământeană? Câte grade şi meridiane depăşiseră? Oare-i va duce vreodată tunelul la lumină?… Şi iarăşi cea mai grea şi mai repetată întrebare: va izbuti Ionel?

Lanternele luminau fără încetare necunoscutul dinaintea lor, tubul de apă şi beznă, în care reveniseră, după ere de tăcere şi moarte, ființe

omeneşti. Dar parcă ecourile şi curenții crescuseră, iar tubul devenise drept ca un cilindru, iar picurii de apă se răriseră pe tavanul mai înalt.

– Să stingem lanternele… se auzi vocea emoționată a lui Victor.

Lanternele se stinseră, toate odată, şi bezna le intră în ochi, moale, rea, usturătoare.

– Să nu se-ntâmple ceva chiar acum… şopti Maria cu emoțiile întinse spre un prag pătimaş al luminii.

– Numai câteva secunde… câteva clipe…

Întunericul… da! Întunericul parcă se îmblânzise. Parcă era o noapte, cum sunt multe nopți în lumea obişnuită, o noapte fără lună, o noapte cu un luceafăr mare, viteaz, care vrea să deseneze umbre pământeşti. Întunericul fusese spart undeva. Unde?

– Numai să nu fie o crăpătură sus, spre creştete, dar nu cred… nu se poate!

Era mai degrabă un protest decât o speranță, era poate gestul naufragiaților disperați, care simt, înainte de a vedea, coaja de pământ de la orizont, şi nu mai au putere s-o anunțe, nu mai au decât puterea protestului împotriva unei posibile torturi: tortura prin speranță. Totuşi speranța creştea în sufletele lor; fusese un licăr, o scânteie, dar totul putea deveni explozie. Oare ce forțe necunoscute clocoteau în pieptul lor?…

Victor îşi întoarse capul spre Ionel:

– Ar fi bine să nu mai aprindem lanternele, să lăsăm ochii să ni se obişnuiască încetul cu încetul cu lumina… E un adevărat noroc că nu s-a făcut dintr-odată lumină. Am fi orbit.

Nu răspunse nimeni. Teama încă nu pierise de tot. Se rugau în tăcere. Victor îl căuta pe Ionel, dar bezna încă nu admitea contururi:

– Ionel… Cum să facem ca să te ocupi mai departe de aparat?… Să-ți lumineze Tic cu o lanternă acoperită?

– Nu-i nevoie… îl linişti Ionel. Am învățat aparatul pe dinafară. Îi cunosc fiecare şurub, fiecare resort, fiecare sârmuliță. N-am nevoie de niciun pic de lumină… Într-adevăr e un mare noroc că nu ne-a trăsnit soarele…

După atâta vreme, după atâta veşnicie întunecoasă, cireşarii vorbeau din nou despre lumină şi despre soare… Şi abia acum, când simțeau că lumea şi lumina se apropie, începea să-i doară apăsarea muntelui,

oboseala, setea de odihnă şi de aer, de aer cald, uscat… Se gândeau că poate va fi un cer albastru şi nori albi de sidef şi nişte întinderi verzi şi creştetele gri ale munților… Cât de departe erau culorile, culorile de toate zilele, culorile de odihnă şi mers, culorile de casă, culorile în care închizi ochii şi spui! „Uffff! Ce cald e astăzi!”

Barca înainta purtând spre țărmul luminii de toate zilele patru ființe pline de speranță. Noaptea se transformase în seară, seara devenea o ceață groasă, apoi o negură dintr-o după-amiază de munte, apoi o ceață dinaintea zorilor. Şi după un cot… undeva, departe se vedea printr-o gaură mică, mică, lumea. Lumea cea adevărată. Era o pată albă sau albastră acolo, un punct alb, îndepărtat. Dar acolo, în discul acela mic cât o unghie, cât un bob de mazăre, cât o perlă erau toate bogățiile şi fericirile lumii: părinți, prieteni, oameni, viață, lumină. Totul era acolo în bobul acela de lumină, care devenise cât un nasture, apoi cât podul palmei, apoi cât o farfurie, apoi…

Aerul era cald, uscat, lumina se apropia. Nu mai era o simplă spărtură rotundă şi albastră, ca un semn de speranță al depărtărilor. Se vedea cerul cu norii albicioşi ai Mariei, se deosebeau culorile. Cireşarii nici nu simțiseră când ieşiseră din grotă şi pătrunseseră în lume. Deasupra lor era cer. O şuviță subțire, albastră susținută parcă de pereții de piatră cu creste dantelate care mărgineau pârâul. Barca plutea pe fundul unei prăpăstii hidoase. Soarele nu se vedea, dar cine se îndoia oare în acea clipă că potopul de lumină pe care-l revărsa nu era dăruit, tot, celor care ieşeau din tirania beznei.

Prăpastia era însă nemiloasă, crudă, rea, cu inimă de piatră. Pereții tăiați cu spada şi şlefuiți de ploile şi zăpezile mileniilor nu lăsaseră nicio pecingine, niciun colier să urce sau să coboare pe netezimile lor neverosimile. Nimeni nu s-ar fi putut cățăra pe ei spre lumină. Când priveau dâra albastră de deasupra capetelor şi înțelegeau cât de departe e cerul, pasagerii bărcii simțeau încă fiori de beznă şi închisoare. Tunelul descoperit şi adânc, tunelul din fundul pământului, îi întâmpina cu o melodie gemută şi înfundată, cântată de o orchestră nevăzută peste care parcă se trăsese o cortină sferică, groasă, înăbuşitoare. Parcă totul, tot cântecul cu ecourile lui, urcă de undeva din fundul pământului… dar mai putea fi oare şi un alt fund al pământului? Zgomotul era mai greu şi uneori răzbăteau ecouri de alarmă, ale unor

trâmbițe ascuțite sau bubuiturile unor tobe gigantice. Era un cântec care aducea nelinişti, era un preludiu dureros, funebru…

Cireşarii se priveau cu tăceri. Presimțeau ce-i aşteaptă la capătul drumului. Dar numai departe, în zare, munții îşi coborau gheburile spre pământ. Poate că acolo… Când cântecul lugubru se transformă în zgomot rău şi apoi în răcnet asurzitor, cireşarii părăsiră barca şi îşi continuară drumul pe malul drept al pârâului. Natura era haină. Uitase cât îi chinuise cu bezna şi spaimele ei, sau poate era furioasă că-i fuseseră văzute şi mângâiate podoabele din adâncuri şi le pregătea o coroană a cruzimilor: închisoarea de la pragul lumii, după ce îi sângerase cu neasemuita tortură a speranței.

Cascada era la câțiva paşi. Dintr-un loc ferit de vălmăşagul apelor şi de spuma prăbuşirii, Victor privi în jos… dacă l-ar fi văzut Ursu, l-ar fi împins înapoi numai cu puterea răcnetului. Cascada avea vreo zece metri. Lacul pe care-l făcea era înconjurat de lespezi de piatră netede ca parchetul sălilor de bal, dar şi sulițe groase cu vârful treaz înălțat spre cer, parcă aşteptând căderea cuiva. După ce ieşea din lac, pârâul cotea brusc după un colț de munte şi nu se mai vedea. Victor se retrase de la marginea cascadei, paşii îi obosiseră, vorbele nu voiau să se destăinuie, dar nici nu mai era nevoie. Îi urmăreau toți privirile, şi privirile lui căutau, rugătoare, un semn pe pereții şlefuiți, şi nicio cută, niciun colț de piatră nu se lăsa înduplecat. Netezimea pereților era aspră şi definitivă.

Numai Ionel nu participa la drama mută de lângă cascadă. El nici nu ştia ce se întâmplase, dar el scoase cuvintele încărcate de speranță:

– Gata… oftă el. L-am prins. Doamne, ce simplu!

Ceilalți nu-l înțelegeau. Nu puteau să sară dintr-o dată de la un capăt al lumii la altul.

– Ce vă uitați aşa?… Gata! V-am spus… Aparatul funcționează…

– Suntem salvați! sări imediat fostul posesor al cutiei fermecate.

Maria şi Victor se lipiseră de Ionel. Aparatul bâzâia. De când aştepta tresăririle unor degete bune!.

– Ne poate auzi lumea… şopti Maria. Uffffff!

– Da! Sigur… îi provocă prichindelul pe toți la adevăr. Cutia mea! Ați văzut?

– Cutia ta, Ticuşorule… îi răspunse Ionel. Ei, acum vezi, Ticuşorule! Crezi că poate să existe în lumea asta, acum, o vrajă mai mare decât vraja din cutia ta?…

Cireşarii se aşezară pe o limbă uscată de piatră şi începură să trimită prin degetele lui Ionel mesajul lor către lume. Linii şi puncte, linii şi puncte, dar mai întâi: trei puncte, trei linii, trei puncte…

Tic privea cerul, parcă-şi lipise genele de albastrul îndepărtat. Dar cine ar putea să jure că prichindelul nu urmărea în văzduhul ocolit de nori zborul uluitor al unor linii şi al unor puncte?…

2

Vijelia care întâmpinase dimineața cu atâta spaimă şi distragere îşi pierduse aproape toate urmele. În vălmăşagul vieții devenise ceva care a fost, iar pentru oamenii care o înfruntaseră o amintire urâtă, sau – cine ştie? – o amintire frumoasă. Soarele ieşise biruitor din bătălia cu stihiile care voiseră să-l răpună încă înainte de a se trezi, şi oamenii îl găsiră, după fuga norilor, exact acolo unde trebuia să fie în ziua şi la ora aceea. Şi îşi cheltui cu atâta dărnicie puterea sa de foc, încât foarte repede readuse pace şi linişte pe pământ. O păsăruică îşi făcu îndată curaj şi diapazonul ei dădu semnal şi deşteptare întregii naturi. Era cântecul dintotdeauna al lumii. Pământul îşi scutură amorțeala şi se înzdrăveni, iarba suflă în aer podoaba grea a ploii, copacii îşi îndreptară brațele şi îşi recuceriră spațiile furate, iar oamenii îşi reluară treburile întrerupte.

Cireşarii, cei iarăşi ai soarelui, părăsiseră de multă vreme coliba de bârne. Se despărțiseră de oamenii care-i găzduiseră acolo, după ce unul dintre ei, un bărbat zdravăn, uitându-se la Ursu, rosti ca pentru sine:

– Asta-i: nu există pe lume o ființă mai tare ca omul!

Plecaseră înviorați, şi poate că ar fi trebuit să se predea bucuriilor după marea lor biruință asupra vijeliei. Dar nu scăpaseră şi nu puteau scăpa de nelinişti. Vijelia turbată împiedicase orice întâlnire pe unde. Lucia încercase de mai multe ori, emițând zadarnic semnale care nu se auzeau nicăieri. Nu mai avea nicio veste din peşteră, iar aparatul nu

recepționa nimic. Încetul cu încetul fură năpădiți de gânduri negre în împărăția aceea atât de albă şi de galbenă a soarelui de după amiază. Mergeau spre cabană cu privirile mereu întoarse spre masivul care adăpostea peştera. Oare ce se întâmplase acolo?… Când cabana se zări în fața lor, la mai puțin de jumătate de kilometru, Lucia propuse un popas scurt care prevestea emoții.

– E aproape cinci, spuse ea. Oare n-ar fi cazul să mai încercăm o dată, înainte de a urca la cabană?

– Dacă îți place atât de mult ora cinci fără opt minute şi zece secunde… îi anunță Dan ora exactă.

Oare nu-şi pierdeau iarăşi timpul? Oare nu era mai bine să alerge în cabană?… Tustrei căzură însă de acord să mai facă o ultimă încercare înainte de… Aparatul intră în funcțiune şi înainte ca Lucia să înceapă semnalizarea, auzi un țăcănit:

„Ta-ta-ti-ti-ta-ta-ti-ti-ta-ta…”

– Peştera! spuse Ursu strângând brațul lui Dan ca un cleşte.

– Peştera! gemu Dan care nu-şi mai simțea brațul amorțit de strânsoare.

Lucia închise ochii şi lovi automat cu degetele în emițător; voia să şi-i imagineze pe cei cu care se întâlnea pe unde, voia să-i vadă înainte de a le primi mesajul, măcar o clipă înainte. Aparatul o paraliza. Semnalele cădeau grele:

„Ti-ti-ti Ta-ta-ta Ti-ti-ti!”

Şi din nou:

„Ti-ti-ti Ta-ta-ta Ti-ti-ti!

– S. O. S.! se cutremură Lucia. S. O. S.!

Şi începu să noteze, înfrigurată, mesajul acelora care răzbătuseră prin noaptea muntelui şi scăpaseră pentru o vreme de mânia oamenilor din caverne:

SITUAȚIE APROAPE DISPERATĂ / AVEM NEVOIE DE AJUTOR / SUNTEM URMĂRIȚI DE DUŞMANI PERICULOŞI / FOARTE PERICULOŞI / AM IEŞIT DIN PEŞTERĂ / PRIN PARTEA CEALALTĂ / NU PUTEM DA NICIUN PUNCT DE REPER / SUNTEM LA MARGINEA UNEI CASCADE / AM PARCURS UN DRUM FOARTE LUNG / NU PIERDEȚI NICIO CLIPĂ / UNUL DIN SPIONI E PETRĂCHESCU / TRANSMITEM CU UN APARAT CAPTURAT DE

TIC DE LA EL / AL NOSTRU S-A DISTRUS DEMULT / VĂ VOM ȚINE LA CURENT / VĂ VOM SPUNE MULTE DACĂ VOM SCĂPA / NU MAI PIERDEȚI NICIO CLIPĂ / NOROC BUN –

– NOROC BUN, răspunse Lucia şi adăugă: PORNIM IMEDIAT!

Şi totuşi, câteva clipe, nimeni nu făcu nicio mişcare, nimeni nu fu capabil să mişte buzele. Mesajul părea de necrezut. Dar ei nu trecuseră oare prin întâmplări aproape de necrezut?… Şi aparatul nou capturat de Tic… Şi Petrăchescu care nu voise să le împrumute barca… Şi apariția lui Petrăchescu la poalele stâncii ca un cal de şah… Ursu tresări. Dacă Petrăchescu era în peşteră, atunci pătrunsese pe acolo. Prin urmare, peştera nu se termina înainte de stânca aceea. Era primul punct de reper. Trebuia să caute după stânca aceea, dincolo de creasta masivului. Mai exista un punct de reper: la gura unei cascade!

Cei trei cireşari se uitară în aceeaşi clipă spre masivul în care se afla peştera. După stânca asemănătoare cu un cal de şah, masivul parcă îşi înălța crestele, apoi şi le îngheboşa, se prăvălea parcă la pământ.

– Dacă ieşirea se află spre capătul masivului? întrebă Lucia. Eu cred că numai acolo se află drumul de ieşire…

Îşi adăpostiră bagajele după nişte tufe de ienupăr, apoi se pregătiră pentru plecare şi căutare.

– Fiecare trebuie să cerceteze într-o anumită regiune, delimitată, spuse Lucia, ca să avem cât mai mult spor. Ursu la mijloc. Dan la stânga, eu la dreapta…

– Foarte bine! o aprobă Ursu cu un ton ciudat. Voi faceți ce vreți. Eu, din clipa asta, gata! sunt eu cu tot ceea ce am şi cu tot ceea ce pot. Luați partea stângă sau dreaptă, orice vreți. Eu iau totul. Gata!

Şi acea ființă care se prăvălea prin văi şi coclauri nu mai aducea cu nimic a om. Un animal înspăimântat, o nălucă, un fulger. Acrobațiile nebuneşti ale copilăriei, săriturile şi salturile rămăşagurilor, exercițiile de înaltă clasă de prin săli erau un fleac pe lângă grozăviile goanei spre cascadă. Ursu auzea în urma lui prăbuşiri, rostogoliri de bolovani, crengile brazilor se rupeau sub greutatea trupului catapultat, prăpăstiile şi râpele îşi căscau întunecimi ascuțite, dar el era mereu, mereu cu o fracțiune de secundă înainte. Piciorul găsea întotdeauna locul cel mai potrivit, de trecere sau de rezistență, brațele nimereau întotdeauna punctele de sprijin sau de avânt. Numai goana părea nebună, dar

mişcările care o compuneau erau de o luciditate revoltătoare. Pasul lui trebuia să fie sigur şi era, pentru că un picior rupt sau zdrelit, chiar dacă pentru el nu ar fi însemnat nimic, ar fi însemnat poate pentru alții totul. Când ajunse pe creasta masivului în care se afla peştera, îşi încordă auzul. Dar niciun zgomot de cascadă nu ajungea la urechile lui.

3

La gura cascadei, cireşarii care evadaseră din beznă trăiau clipele cele mai grele. Priveau întruna de-a lungul tunelului descoperit care ducea spre peşteră sau îşi căţărau privirile pe pereții netezi de piatră, spre şuvița albastră de deasupra capului. Moartea sau viața puteau să se prefacă dintr-o clipă în alta în certitudine.

Victor tocmai îşi terminase de notat câteva însemnări în caiet. Pe o pagină trecuse numele fiecăruia, vârsta, adresa, iar pe alte câteva istorisise pe scurt ceea ce se întâmplase: descoperirea noii peşteri, apariția celor doi duşmani, răpirea şi salvarea lui Ionel, urmărirea, ieşirea din peşteră, bariera crudă de la cascadă. Ar fi vrut să mai spună şi altele, gânduri care-l dureau sau care-i dureau pe ceilalți, legămintele pe care le făcuseră, hotărârea lor de a-şi păzi prietenia, dar timpul se grăbea. Făcu sul caietul şi-l introduse într-un termos gol cu gândul de a-l arunca în cascadă în cea mai grea clipă, în clipa fără ieşire.

– Oare nu putem face nimic? întrebă Maria. Nu ne putem apăra? Aşteptăm aşa cu mâinile la piept?…

Nu era nicio scobitură în pereți în care s-ar fi putut refugia, nicio stâncă sau un bolovan după care s-ar fi putut adăposti, nimic, nimic…

– Să ridicăm o baricadă! spuse Ionel. Din barcă, din bagaje, din ce avem. Şi să ne apărăm cu pietre.

Era o idee absurdă. Cum puteau ei, în spatele unei baricade fragile, să oprească înaintarea unor oameni înarmați? Nici n-ar fi văzut în cine să arunce, iar dacă s-ar fi uitat ar fi fost ochiți şi fulgerați.

– Extraordinar! se înfricoşa Maria. Ştiți ce facem noi acum? Aşteptăm să vina cineva ca să tragă în noi! Nu ne putem apăra în niciun fel. Dacă Lucia şi ceilalți nu ne găsesc înainte…

– Dar dacă am face două baricade? sări Tic. Fiecare lipită de un perete. Aşa facem noi în bătăile cu zăpadă. Niciodată nu ştii din ce parte să te fereşti. Vrei să ataci într-un loc şi te atinge de dincolo. Zău, noi aşa câştigăm cu inamicii. Îi ținem în şah şi tocmai când se aşteaptă mai puțin, arde-i!

Lui Victor îi venea să râdă de seriozitatea cu care vorbise prichindelul. Ar fi fost ca într-o bătaie cu zăpadă. Numai că unii se apărau cu bulgări, iar alții atacau cu gloanțe. Dar îşi aminti şi disperarea Mariei. Acea aşteptare neputincioasă era cumplită. Parcă se scurgea viața din ei, parcă se scurgea sângele, picătură cu picătură, şi se uitau unii la alții cum li se scurge şi nu făceau niciun gest ca să-l oprească.

– Bravo, Ticuşor! se pomeni Victor spunând. Numai să găsim materiale pentru baricade.

Nu se temeau de un atac neprevăzut. Nici agresorii n-aveau cum şi unde să se ascundă. Şi se apucară toți, cu zelul disperării, să adune pietre şi bolovani din pârâu sau de pe maluri, pietricele, orice găseau şi să le aranjeze în jurul rucsacurilor şi sacilor de dormit, să improvizeze nişte adăposturi, la început jalnice, înalte de jumătate de metru fiecare, dar care până la urmă ajunseră la un metru şi păreau destul de rezistente împotriva unui atac… dacă şi ei ar fi avut arme, sau dacă nici agresorii n-ar fi avut arme. Mai ales Tic era foarte mândru de cele două baricade; de cele două redute, cum le numea el, şi avusese grijă prichindelul să-şi pună la îndemână o toporişcă şi un uriaş morman de pietre care i-ar fi ajuns pentru două zile de bătălie neîntreruptă.

Umblând după pietre, nu prea departe în amonte, Victor zărise o crăpătură lungă, cu deschiderea spre cascadă şi invizibilă dinspre peşteră. Era un fel de firidă, săpată în malul stâng, sus, la vreo şase metri de suprafața apei. În firida aceea s-ar fi putut ascunde un om. De la firidă până la baricade erau vreo cincizeci de metri. Ideea lui Tic devenea dintr-o dată redutabilă. Trei persoane s-ar fi putut adăposti după baricade, iar a patra, ascunsă în firidă, ar fi lăsat agresorii să treacă pentru a-i ataca din spate cu bolovani. Adică… nu pentru a-i ataca, ci pentru a-i doborî din numai două lovituri fulgerătoare. Altminteri n-ar mai fi fost nicio scăpare, nici pentru cel din firidă, nici pentru cei de după baricade.

Maria şi Ionel respinseră cu violență propunerea lui Victor. Nici nu voiau să audă de ea, dar nici Victor nu voia să cedeze.

– Altă cale de scăpare nu avem! insistă Victor. Numai această apărare combinată. Şi nu înțeleg de ce nu înțelegeți. Adăpostul din perete nu se vede deloc dinspre peşteră şi abia se zăreşte dinspre cascadă, şi numai dacă te uiți anume. Agresorii nu-l vor descoperi. Ei vor vedea numai baricadele de la cascadă. Şi se vor apropia cu precauție. Nu vor trage înainte de a ajunge la mai puțin de cincizeci de metri. Poate că se vor opri chiar sub mine… E de ajuns să lovesc din prima lovitură pe unul din ei, şi nu se poate să nu-l lovesc. Îi las bolovanul în cap, nu înțelegi? Şi pe urmă arunc şi în celălalt. Imposibil să nu-i dobor!

– Eu i-aş atinge sigur! spuse Tic cu ură. Dar ştiu că nu vrei să mă laşi acolo. Pe mine nu mă întrece nimeni din oraş în ochit. Zău, Victor.

Victor vorbise cu însuflețire, cu patimă, cu ură. Maria şi Ionel erau impresionați de siguranța lui, dar încă nu acceptau, încă se codeau. Ştiau că în cazul unui eşec, primul care ar fi fost doborât, fără nicio putință de scăpare, era Victor.

– Dar nu înțelegeți, urlă Victor, mi-e absolut indiferent dacă mă împuşcă acolo sau aici! Acolo, cel puțin, am o şansă să scap şi să scăpați. Aici, ne apărăm cu bulgări de zăpadă după baricade de zăpadă, împotriva gloanțelor… Nu te supăra, Ticuşor, dar fără folosirea redutei din perete, baricadele tale nu fac două parale…

Maria îşi strânse pleoapele de durere când întrebă:

– Şi cum ai să ajungi acolo, în firidă?

– Eu pot să ajung! se însufleți prichindelul. Şi ochesc şi mai bine decât tine. Facem o piramidă şi ajung în firidă cât ai zice peşte!

– Cam aşa voi face şi eu… îl întristă Victor pe Tic. O să mă urc pe umerii voştri şi pe urmă văd eu… Sunt câteva asperități sub firidă, nişte crăpături, nişte scobituri, câteva ieşituri; mi-am imaginat o scară…

Cireşarii priviră în depărtări, spre gura peşterii. Nu se vedea nicio mişcare, nu se zărea nicio siluetă, niciun punct mişcător. Porniră apoi toți spre firida lui Victor. Conducătorul lor avusese dreptate. Numai privită anume crăpătura se zărea dinspre cascadă, iar dinspre peşteră era absolut invizibilă. Dar, odată descoperită, nu mai oferea niciun adăpost.

Înainte de a începe ascensiunea, Victor culese din apa râului câțiva bolovani, mari cât capul lui Tic, pe care-i aruncă, unul după altul, din primele lovituri, în firida pe care şi-o alesese ca loc de atac. Siguranța cu care-i aruncase mai atenuase ceva din tristețea şi durerea prichindelului cu toporişca la brâu.

Ascensiunea deveni repede un chin; mai întâi pentru umerii lui Ionel şi ai Mariei, care, deşi zdreliți de apăsare, rezistară, până ce Victor îi părăsi, pentru a rămâne suspendat ca un desen, ca un basorelief pe peretele prăpastiei. Apoi începu chinul lui Victor. Şi barba i se transformase în cârlig. Dar basorelieful se ridica pe perete, centimetru cu centimetru, iar una dintre mâini apucă buza de jos a crăpăturii, apoi urmă un salt care-l minună pe Tic, o scurtă pendulare într-o mână şi, în sfârşit, cealaltă mână se agăță de muchia crăpăturii. O ridicare înceată şi chinuită în muşchi… şi Victor ajunse în firidă.

Îşi păstrase o speranță absurdă: poate că firida era începutul unei grote în care s-ar fi putut adăposti toți, şi în care ar fi putut rezista oricărui asediu, oricât de îndelungat. Generozitatea cu care crăpătura primise proiectilele îi născuse această speranță. Şi era fericit că nu-şi destăinuise gândul şi că nu-şi făcuse din el idol. Dezamăgirea ar fi fost cumplită. Firida abia îl putea adăposti. Nici nu ştia unde să plaseze bolovanii pentru a-i avea la îndemână, pentru a nu-i stingheri mişcările când va trebui să arunce… Nu!… Când va trebui să țintească, să lovească.

– Duceți-vă la baricade! îşi îndemnă Victor prietenii care nu voiau să se urnească de sub firidă. Întăriți-le!

Se întoarseră împotriva inimii la cascadă. Viața lor atârna de siguranța cu care vor cădea nişte bolovani… asupra unor oameni înarmați şi cruzi, asupra unor oameni care ştiau că nu pot scăpa decât ucigând. Uitaseră, sau poate că-şi ascunseseră undeva, în cel mai ascuns ungher al sufletului, o altă speranță, speranța cerului albastru, pe care îl cerceta cu atâta ardoare prichindelul cu părul iarăşi de aur.

Şi Victor, din firida lui oarbă, din firida lui cu un singur ochi – spre cascadă –, privea şi cerceta cerul albastru al prichindelului. Odată cu Tic văzu mişcându-se ceva, sus, între cer şi munte, şi parcă era capul unui om acolo, ba nu, era…

– Ursu! strigă prichindelul ca un apucat.

Ochii celor patru cireşari rugau până la lacrimi marginea cerului. Ursu dispăruse. Oare nu-i văzuse, oare nu-i auzise?

4

Dintr-o singură privire, Ursu înțelese şi mai ales simți drama cireşarilor de la marginea cascadei. Era o singură cale de salvare: să le arunce frânghia, iar ei să coboare pe rând, pe lângă cascadă, sau prin cascadă, jos, pe malul lacului. Să se cațere pe funie până la el, era imposibil. Nici ei n-ar fi rezistat, nici el n-ar fi rezistat. Se lăsă din nou pe burtă şi-şi arătă capul deasupra prăpastiei.

– Noroc bun! îşi salută el prietenii după ce-şi făcu planul de salvare. Un moment… O clipă…

Era zgârcit cu bucuriile. Iarăşi îşi retrase capul. Se mira singur de tăria din el. Nu! N-avea nevoie de emoții, de bucurii, de nimic. Un singur gând: cum să-i salveze? Va coborî frânghia, o va lega de ceva, îi va îndemna să se prindă de ea şi să coboare spre lacul cascadei. Şi deodată îl atacă spaima cea de la urmă: dacă nu va ajunge frânghia? Până jos la gura cascadei erau vreo… patruzeci de metri… ba nu!… mai puțin… vreo… da! treizeci şi cinci de metri. Iar de la buza cascadei până la malul lacului, sau până în lac mai erau vreo zece metri. În total patruzeci şi cinci de metri… Fir-ar să fie! Nu-i ajungea frânghia! Îi venea să urle. Îi lipseau numai cinci metri. Atât. Frânghia care-i înconjura ca o centură pieptul nu avea mai mult de patruzeci de metri. Precis. Fir-ar să fie!

– Hei! strigă el. Aveți vreo stâncă de care să prindeți frânghia?

– Nimic! răspunse Ionel. Absolut nimic.

– Păcat… dar Victor unde-i? După care baricadă?

Victor îi răspunse din reduta lui şi Ursu se minună, apoi se înfricoşă auzindu-i planul de apărare. Dar nu spuse nimic, nici măcar nu-i ceru lui Victor să coboare din adăpostul suspendat. Înțelegea şi el că e singura apărare în cazul apariției imediate a agresorilor. De sus de unde era el nu avea şanse să-i lovească pe agresori de la primele aruncări şi, odată surpriza trecută, cireşarii de după baricade erau sortiți morții.

– Mama ei de frânghie! înjură Ursu cu voce tare.

– Ce-ai spus? întrebă prichindelul cu urechile mereu ciulite.

– Trebuie să mai aşteptați… Puțin… Trimit imediat după frânghie.

– Pe cine? se sperie Maria.

– Pe ceilalți… Pe Lucia şi pe Dan. Eu în orice caz nu plec. Numai o clipă.

Dar clipa ținu vreo zece minute. Şi atunci, abia îi auziră glasul:

– Duceți-vă după frânghie! La cabană! Frânghie!

Era o voce slabă, ajungea ca un firicel la urechile cireşarilor adunați sub firida lui Victor. Dar niciodată în viața lui nu strigase cu atâta putere. Parcă vibrau şi se cutremurau stâncile din jur. Alergase în întâmpinarea lui Dan şi a Luciei, şi văzându-i departe, în vale, începuse să strige:

– La cabană! Frânghie! Frânghie!

Îi văzuse apoi pe cei doi întorcându-se şi alergând spre cabană. Abia după aceea simți oboseala strigătului. Pământul începu să se învârtească în jurul lui, cerul deveni dintr-odată cenuşiu. Închise ochii, răsuflă adânc de câteva ori, apoi porni repede spre cascadă.

– Ursule! îl strigă Victor chiar în clipa când îl zări. Avem şi noi un capăt de funie. Hai să-l înnodăm la funia ta. Poate ajunge.

Ursu coborî frânghia la care Ionel adăugă capătul luat de la barca de cauciuc. Apoi slobozi funiile înnodate pe lângă cascadă. Abia îşi stăpâni o înjurătură. Frânghia aproape atingea apa lacului, dar până la cel mai apropiat copac de lângă el, de care o putea lega, mai erau vreo trei metri. Încă trei metri de funie, şi Victor ar fi putut să coboare din reduta sinucigaşă, iar ceilalți s-ar fi legănat şi s-ar fi lăsat lin pe marginea lacului.

– N-ajunge! spuse el. Lipsesc vreo trei metri şi ceva. Dar trebuie să vină dintr-un moment în altul cei de la cabană. Nicio grijă…

– Ursule! strigă Maria. Ce face Lucia? Dar Dan? Şi tu, ce faci, Ursule?

Ce să răspundă? se întrebă cu gândul la cei care fugiseră spre cabană. Oare ce făceau ăia acolo? Dacă măcar s-ar grăbi…

– Bine! răspunse el fără să zâmbească măcar. Şi eu… foarte bine…

5

Cabana era plină de oaspeți. Unii care-şi petreceau multe după-amiezi şi seri acolo, la un pahar de vin şi de vorbă, alții care-i trecuseră pentru prima dată pragul, şi mai era un oaspete care, fără să mai fi fost văzut prin împrejurimi, fusese primit ca un inspector de către cabanier. Nu avea nici vârstă şi nici aer de inspector, pentru că era un bătrânel cu părul alb, cam obosit, dar cu ochii vioi şi iscoditori, şi care avea o mare plăcere să pufăie întruna dintr-o pipă cum iarăşi nu se mai văzuse pe-acolo.

– Şi zici că te cheamă Vasile… spuse moşneagul cabanierului. Bravo! Ia spune, Vasile! N-a poposit o ceată de tineri la dumneata? Vreo şase, şapte, şi unul din ei mai mic şi cârn, cu părul ca de oaie, şi cam neastâmpărat…

– Nu, moş Timofte… îi răspunse întristat cabanierul. Zău că nu. Poate c-or veni mai târziu.

– Dar unde s-au dus băieții aceia? se interesă imediat nevasta cabanierului, o femeie slabă, cu nas subțire şi priviri speriate, şi cu părul pus pe nişte moațe veşnice.

– Apoi s-au dus la Peştera Neagră, cică ar avea ei…

– Vai de mine! se cruci şi-şi scuipă de trei ori în sân nevasta cabanierului. Cum s-au dus acolo, Doamne. Toată peştera e bântuită de duhuri! Doamne fereşte! Ptiuuuu!

– Iar începi?! o fulgeră cabanierul.

Uşa cabanei se deschise la timp, parcă anume pentru a opri încăierarea cu țipete şi cu unghii dintre soți. Cei doi bărbați care intrară în cabană salutară din cap, căutară cu ochii pe cineva şi negăsindu-l, unul dintre ei se adresă cabanierului:

– Nu cumva l-ați văzut pe-aici, zilele astea, pe Neculai Petrăchescu, vânătorul?

– Pe vânătorul ăla cu nasul mare, ăl de ocheşte pasărea din zbor? întrebă un cioban proptit într-o ghioagă uriaşă şi încremenit în fața tejghelei.

– L-ai văzut dumneata?

– Ieri mi se pare, răspunse ciobanul. Ieri dimineață. Parcă mergea spre peşteră, singur cu arma lui, aşa cum face mereu.

– Spre peşteră, spui?

– Da, da… Pe poteca veche…

Cei doi schimbară câteva cuvinte în şoaptă apoi părăsiră cabana. Păreau foarte grăbiți.

Moşneagul cu luleaua îşi aruncă ochii pe geam, dar nu mai zări decât o dâră de pulbere în urma unor călăreți. Clătină nedumerit din cap, apoi îşi reluă pufăitul. Nevasta cabanierului se apropie pe nesimțite de el şi-i şopti misterios la ureche:

– Pe crucea mea, moş Timofte… toată peştera-i bântuită de duhuri. Numai stafii şi strigoi… Doamne! Câte ne-a povestit dom' Petrăchescu despre arătările de-acolo, Doamne fereşte! Cum de ți-ai lăsat nepotul, moş Timofte? Pe crucea mea!

Dar femeia descoperi nişte priviri ascuțite sfredelind-o sălbatic şi halba din mâna cabanierului gata să zboare spre ea. Îşi pipăi moațele, apoi o tuli în camera ei. Mai întâi se uită în oglindă ca să-şi potrivească mai bine părul aurit de bigudiuri, apoi se uită pe geam. Era însă atât de subjugată de calitatea moațelor, încât nu observă la început două ființe harnice, care strângeau în cea mai mare linişte rufele uscate sau ude de pe funia întinsă în spatele cabanei. Rufele cădeau pe iarbă, erau numai cearşafuri şi fețe de mese, albe ca norii. Moțata zări mişcarea din spatele cabanei numai după ce Lucia şi Dan o văzuseră la geam, adică după ce se ascunseseră în nişte cearşafuri albe, foarte curate, singurele adăposturi pe care le puteau găsi cireşarii cei harnici şi grăbiți.

Femeia de la geam, cu părul pe bigudiuri aurite, nu leşină când văzu stafiile alunecând printre rufe şi depărtându-se apoi spre nişte tufişuri, numai ca să-i vină odată de hac bărbatului, să-i arate, să vadă cu ochii lui, necredinciosul, cum arată şi cum se plimbă duhurile prin jurul cabanei. Veni la el într-un suflet şi țipă cu atâta putere, de parcă voia cu orice preț să-şi rupă coardele vocale:

– Vasiiiileeee! Vinoooo! Vino să vezi stafiile cu ochii tăi, necredinciosule! Vino până nu fug de tot!

Vasile îi aruncă însă o privire atât de furioasă şi cele două halbe pe care le ținea în mâini aveau atâta dorință de zbor în ele, încât femeia îşi simți gleznele de cauciuc. Dar chiar dacă Vasile ar fi ascultat-o, tot n-ar

mai fi văzut nicio stafie. Lucia şi Dan alergau pe dealuri, cu funia făcută ghem. Alergau cum nu alergaseră niciodată în viața lor, chinuiți de gândul că s-ar putea să nu ajungă la timp.

6

Ursu zări de departe silueta vânătorului. Nu deosebea niciun contur, ci doar o pată mobilă, dar nu putea fi nimeni altcineva decât vânătorul… sau celălalt. Vlăjganul îşi încordă privirile până la durere. Era o singură pată mişcătoare, una singură, a doua nu se mai vedea. Şi pata era subțire şi lungă. Îşi întoarse apoi privirile spre cabană. Se vedeau şi într-acolo, pe deal, două puncte mişcătoare: probabil Lucia şi Dan. Făcu iute o socoteală şi înțelese că dacă vânătorul nu va ajunge la cascadă înaintea celor care veneau cu frânghia, va ajunge, în cel mai rău caz, odată cu ei. Făcu şi o altă socoteală cu acelaşi rezultat: dacă s-ar duce în întâmpinarea celor cu frânghia ar ajunge înapoi la cascadă tot cam în acelaşi timp cu vânătorul… Şi în ambele calcule existența frânghiei era o certitudine. Dar dacă Lucia şi Dan nu găsiseră frânghie?… Ştia că e o întrebare absurdă, dar n-avea voie să nu se gândească, în absurdul în care se afla şi în care se va afla şi mai adânc acuşi, la absolut orice. Dar mai era o soluție, ultima, o soluție nebunească, pe care o păstrase pentru cazul când agresorii ar apărea înainte de a avea frânghia. Vânătorul apăruse, frânghia era departe…

– Gata! urlă el. Pregătiți-vă! A venit frânghia!

Legă un capăt al frânghiei într-un nod mobil, dar foarte sigur, de brațul drept, deasupra pumnului. Apoi aruncă funia spre cei de la marginea cascadei, apoi se lăsă pe burtă şi îşi împinse capul, umărul drept şi brațul drept deasupra prăpastiei. O treime a corpului era în văzduh şi trebuia să se uite în jos, şi îl apucă amețeala, dar era singura soluție, singura cale de salvare. Celălalt capăt al funiei aproape atingea apa lacului.

– Ai legat-o bine de copac? întrebă Ionel încercând rezistența funiei. Văd că ține.

– Ține! Nicio grijă! răspunse Ursu zgâlțâit şi dezechilibrat de încercarea lui Ionel. E un brad solid.

– Doamne, Ursule! se înfioră Maria. Nu te mai apleca!

– Eu zic să aruncați barca de-a dreptul în cascadă, ca să nu ne mai pierdem vremea şi cu ea. Şi primul care coboară s-o pescuiască. Da?

Vânătorul se apropia. Ursu îi putea distinge silueta. Nu mai avea nicio îndoială. Era el.

– Cine începe? întrebă Ursu. Ticuşor!

Tic îşi băgă aparatul în sân, dar nu ca să mai caute vrăji şi farmece, apoi se repezi în salt asupra frânghiei, ca să-şi transforme coborârea în joacă. Nu-i era nicio frică. Ştia că nu va scăpa frânghia din mâini.

Ursu, în schimb, se simți atras în abis. N-avea niciun punct de susținere. Saltul neprevăzut al lui Tic îl prinsese visând. Mâna stângă căută ceva în alunecuşul spre prăpastie, întâlni o gaură, dar i se părea că degetele lui scobesc cu putere de fier stânca. Ghearele încordate ale mâinii stângi îi opriră alunecarea, dar umerii îi atârnau în gol. Îşi refăcu echilibrul, îşi stăpâni trupul şi Tic ajunse jos, chiar pe spuma apei.

Vlăjganul se retrase câțiva paşi înapoi, răsuflă o dată adânc, apoi se lăsă iarăşi pe burtă, după ce ochi ieşitura unei rădăcini în care îşi şi înfipse vârful bocancului.

– Maria! strigă el.

Vânătorul se apropia. Îi distingea îmbrăcămintea şi pălăriuța verzuie şi țuguiată.

Maria se agăță cu mâinile de funie şi se desprinse de pământ. Rădăcina în care-şi proptise Ursu vârful bocancului se rupse ca un pai de trestie. Se simți atras cu iuțeală spre abis: mâna stângă căuta zadarnic o susținere. Şi-o roti de câteva ori prin aer, apoi şi-o înfipse în muchia prăpastiei, îşi azvârli picioarele înapoi şi găsi o poziție de echilibru de câteva secunde. Greutatea însă îi aduse tot trunchiul în gol. Şi aproape în cădere, se încordă ca un arc şi-şi lăsă toată puterea în genunchi. Când simți greutatea şi asprimea sângelui în cap, pe față, în ochi, când se gândi că prăbuşirea nu va mai fi primejdioasă pentru Maria, brațul i se eliberă brusc.

– Ionel! porunci Ursu înfricoşător.

Vânătorul zărise silueta de la marginea cascadei şi deodată îşi transformă mersul în goană. Ursu îi vedea nasul ascuțit. Amândoi se

grăbeau.

– Ionel! mai strigă o dată Ursu, apoi răcni din toate puterile: Victor! Nu fă nicio mişcare. Ascunde-te!

Ionel întoarse capul şi-l văzu pe vânător alergând cu pistolul în mână. Se aruncă dintr-un salt asupra funiei. Exact în aceeaşi clipă se azvârli înapoi şi Ursu pentru a contrabalansa smucitura mortală. Dar încetul cu încetul, secundă cu secundă, vlăjganul simți alunecarea definitivă spre prăpastie. Încercă totuşi să se împotrivească. Îşi simți întâi capul, apoi pieptul, apoi mijlocul în gol, în văzduh. Printr-o răsucire fulgerătoare ajunse cu tot trupul pe muchia prăpastiei, paralel cu ea. Jumătate din corp era în abis, jumătate lipit încă de pământ. Mâna stângă căuta găuri în stâncă, mâna dreaptă căuta sprijin sub muchia prăpastiei. Şi trupul i se prăvălea, îi aluneca, greu pentru că-l ținea cu răsuflarea, cu bătăile inimii, dar îi aluneca, îi aluneca, sigur, în prăpastie. Îl văzu pe vânător sub el. Îşi înfipse dinții într-un smoc de iarbă şi mai rezistă o secundă. Îşi turti fața de stâncă şi mai rezistă o fracțiune de secundă.

Vânătorul ridica pistolul. Ținta era aleasă. Dintr-un foc țintit sus dobora doi. Şi pe cel agățat de frânghie şi pe cel care ținea frânghia.

Ursu se mai lipi o clipă de muchia prăpastiei. Mâna dreaptă se înfipse în aer… poate va mai rezista a zecea, a suta parte dintr-o secundă…

Auzi o detunătură cumplită şi întreg abisul era sub el. Dar simți în aceeaşi clipă două brațe speriate oprindu-i căderea. I-ar fi ajuns şi un fir de păr.

7

Vânătorul coborî țeava pistolului. Ştia că nu greşeşte niciodată. De când îşi amintea nu trăsese niciun foc în gol. Corpul celui țintit nu se prăbuşi însă în prăpastie, ci se rostogoli în partea cealaltă. Se apropie de marginea cascadei, dar acolo jos nu mai zări decât umbra unei ființe care cotise după o stâncă. Se întoarse cu fața spre beznă. Partida… dar nu mai avu timp să-şi termine gândul. Zărise o mişcare pe unul dintre pereții prăpastiei. Porni într-acolo cu ochi neîndurători. Nu se înşelase.

Era o crăpătură în perete, pe jumătate astupată de bolovani. Dar printre doi bolovani se zărea o pată albă, de carne. O pată cât podul palmei. Cel care se ascunsese în scobitură nu-şi dădea seama că a fost văzut şi că gâtul lui se zărea printre bolovani. Îşi căută un unghi de tragere care să trimită proiectilul pieziş, din gât în craniu. Nu se grăbi. Ținti atent, apoi apăsă pe trăgaci. Văzu tresărirea de după bolovani… Niciodată nu-şi greşise ținta.

Partida era pierdută. Petrăchescu, „Expresul Negru”, nu mai era un mister în lumea în care lovea. Nişte copii vor da alarma, poate că au şi dat-o, şi Petrăchescu va trebui să dispară. Va pieri un nume, dar nu el! Îi rămânea viața. Trebuia să şi-o salveze. Oriunde să trăiască, oricum să trăiască, dar să trăiască. Şi singura lui scăpare era fuga. Undeva în lume. Oriunde. Şi porni în goană spre grotă. Ca un nebun. Alergă prin apă, pe stânci, sări peste bolovani, cădea, se ridica, iar cădea, gonea ca un nebun prin beznă după o fâşie de lumină pe care nu putea s-o întreacă. Era sub stăpânirea unui singur gând: să nu se oprească din goană decât în fața deschizăturii unde zăcea hoitul bărbosului. Când va da cu ochii de cadavru, va şti că libertatea şi viața sunt la doi paşi. Câțiva paşi prin cotloane şi printre stânci şi iarăşi în lume.

Vânătorul n-avea de unde să ştie că hoitul nu mai era acolo. Nu-l luase nimeni. Bărbosul se trezise, la câteva minute după detunătură, îşi pipăise tâmpla şi fruntea, îşi simțise fața plină de sânge, îşi găsi şi rana, dar nu era rana unui glonte, era rana unei izbituri, era o simplă zgârietură pe care o suferise în cădere. Vânătorul greşise ținta. De la doi paşi nu-l nimerise. Nu glontele îl prăbuşise pe bărbos, ci spaima şi forța detunăturii. Vânătorul greşise ținta. Cu țeava pistolului la câțiva centimetri de tâmplă, greşise ținta.

Cu ultimele puteri, bărbosul se îndreptase spre deschizătură, pătrunsese în cotlon şi de acolo o luase pe tunelul care îl scotea afară din grotă, sub o stâncă asemănătoare cu un cal de şah. Ştia ce trebuie să facă. Ieşise în lume cu mâinile ridicate, deşi nu era nimeni în preajma lui. Merse mai departe, fără direcție, cu mâinile împreunate pe ceafă. Voia să întâlnească un om, orice om, chiar şi un copil…

8

Brațele care-l atinseră pe Ursu, oprindu-i căderea, erau brațele Luciei. O singură secundă să fi întârziat şi corpul lui s-ar fi prăvălit în prăpastie. Lucia prinsese umerii lui Ursu exact în clipa bubuiturii. Glontele vânătorului nu-l lovise. Vânătorul greşise ținta!

Lucia era lângă Ursu. Tremura şi tăcea. Dar brațele ei încă îl frigeau pe Ursu. Un zâmbet nătâng răsărit pe fața lui, palmele mari i se deschiseră ca aripile unor fluturi uriaşi care ar vrea să zboare. Apoi se închiseră la loc, zâmbetul i se topi într-o clipită, pentru că îşi aminti că mai auzise şi o a doua detunătură. În cine trăsese vânătorul a doua oară?… Oare ce se întâmplase cu Victor?

Vlăjganul se azvârli în sus, uluind-o pe Lucia încă fascinată de palmele lui uriaşe şi alergă ca un nebun, cu frânghia legată încă de braț, pe muchia prăpastiei şi se opri exact acolo unde se afla, la treizeci de metri mai jos, firida lui Victor. În firidă se zărea un spate încovoiat şi un cap căzut între genunchi. Ursu înlemni. Nicio mişcare, nicio tresărire în firida morții. Aruncă o pietricică în firidă, chiar în spatele încovoiat, dar nu răspunse nicio mişcare.

– Victor! strigă el. Lucia! Vino aici!

Şi atunci se întâmplă minunea. Capul din firidă se răsuci, fără să părăsească însă genunchii şi fără să se înalțe cu un centimetru. Privirile lui Victor se cățărau spre el pe pereții abrupți.

Ursu înțelese! Din firida în care se afla, Victor nu putea să vadă dacă vânătorul a plecat sau nu. Şi îşi închipuia că vânătorul îl pândeşte pentru a-l mai ținti o dată, definitiv. De aceea nu se mişca, de aceea stătea cu capul între genunchi, apărat de bolovani.

– Victor! strigă Ursu cu alt glas, de parcă ar fi spart o trompetă a bucuriei. A plecat vânătorul! Nici urmă nu se mai vede din el…

Abia atunci Victor se ridică în picioare, dar era cât pe-aci să se prăbuşească în prăpastie. Tot corpul îi era anchilozat, îl dureau toate încheieturile şi toate oasele, şi cele care nu-l dureau erau amorțite, de-aceea nu le simțea.

– Fir-ar să fie! înjură Victor între râs şi plâns. Ştiți ce-am aşteptat până acum, fără să mă mişc? Moartea! Cel de al doilea glonte… Dar

cum de nu m-a nimerit? Va să zică, domnul Petrăchescu a greşit, o dată în viața lui, ținta! Bine că n-a greşit cu un iepure…

– Şi pe mine m-a ratat! îi strigă Ursu de sus. N-a fost în zi bună, chiar în ultima lui zi…

După câteva minute, coborând pe o frânghie lungă, nesfârşită, legată de un brad uriaş care se găsea la vreo cinci metri de prăpastie, Victor ateriză pe marginea lacului sub cascadă. Prietenii din beznă, prietenii din soare, îi aşteptau după un colț de stâncă.

Sus, lângă bradul legat, apăruse Dan, gâfâind, plin de zgârieturi, cu hainele făcute ferfeniță. Lucia se uită la Dan, apoi la Ursu şi spuse înroşită de soare şi de alte bucurii:

– El ți-a salvat viața. Ne-a înconjurat pe drum o haită de dulăi ciobăneşti. Trebuia să se sacrifice unul din noi. Dan s-a oferit şi a luat-o la fugă cu dulăii după el. Eu am şters-o încet, apoi am luat-o la goană şi am ajuns…

Aici, Lucia se întâlni din nou cu emoția şi spaima. Dar mai era şi Dan, din fericire:

– Mamă dragă, dar răi mai sunt! Mă doborau cu labele şi mă înconjurau. Apoi începeau să-şi bage colții în haine. Se fereau ca dracii să-mi atingă carnea. Dar cum mă sculam, cum tăbărau asupra mea. Ce mai, m-au ținut prizonier până a venit mocanul. Noroc că mă cunoştea. Ăla cu ghioaga şi cu fiu-său. I-a luat la nişte înjurături, aoleu! ce i-a mai înjurat!… Şi acum puteți să-mi spuneți şi mie ce s-a întâmplat pe aici. Dar numai dacă merită, că sunt sătul de fleacuri…

Dar pe măsură ce Ursu povestea, Dan holba nişte ochi cât cepele. Când ajunse la episodul coborârii cu frânghia, Lucia îl întrerupse:

– De care copac ai legat frânghia?

Ursu arătă spre un copac din spatele lui, la vreo trei metri. Dar Lucia nu acceptă:

– Ia stai puțin! Ia arată mâna! Brațul, mai sus! Ce făceai cu frânghia legată de braț când te-am găsit eu?

Ursu se uită undeva pe cer:

– Voiam s-o înfăşor ca s-o… ca să n-o pierd…

– Nu cumva! se înspăimântă Lucia. Dar, nu, nu se poate! Aşa ceva nu există în legile fizicii!

Dan făcu un semn de negație indiferentă cu mâna:

– Nici până acum n-ai înțeles că la Ursu nu se pot aplica toate legile fizicii?

Ursu se ridică de pe iarbă. Se lovi cu mâna peste frunte, apoi se acuză:

– Eu mai am de făcut două lucruri pe ziua de azi… Iar pe urmă…

– Pe urmă? se interesă Lucia.

– Vreau să mă uit măcar două minute la stele, şi să răsuflu şi să închid ochii…

Mai înainte de toate, Ursu se uită în ochii Luciei, se fâstâci, dar îl salvă goana.

9

Pasagerii bărcii de cauciuc, foştii cireşari ai beznei, erau în sfârşit în soare, în soare mult, şi erau veseli şi nicio spaimă nu-i mai încolțea. Prăpastia îşi desfăcuse pereții ca un evantai, îi primea o apă lată, cu verdeață pe margini, iar mai departe se vedea lacul.

Un gând amărui tot mai ciocănea la porțile sau la ferestrele bucuriei lor. Tic îi dădu drumul:

– Unde-i cutia lui Sergiu?

– Să fi trecut ei prin peşteră înaintea noastră? îşi aminti deodată Maria. Dar cum au aflat planul nostru, şi cum au intrat în peşteră, şi pe unde, şi cu ce au trecut?

– Imposibil! se înfurie Ionel. După ce am pătimit atâtea să vină derbedeii ăia…

– Ia stați puțin, spuse Victor. Să găsim un fir în toată povestea asta… În prima peşteră n-au fost, pe unde-am intrat noi, n-au intrat. Prin partea lacului n-au putut să intre din cauza cascadei. Deci în peşteră n-au fost. Dar cum a ajuns mesajul lor acolo? Prin ce miracol?

– Dacă ar mai fi fost cineva în peşteră, interveni Ionel, am putea spune că l-au rugat pe X-ul acela să ne azvârle mesajul când ne-o fi lumea mai dragă…

– Dar vânătorul şi bărbosul? îşi aminti Maria.

– Exact! spuse Ionel. Vânătorul! El trebuie să fi fost mesagerul derbedeilor.

– Nu! se opuse Victor. Unde am găsit noi mesajul nu mai fusese nimeni înaintea noastră. Dar îmi amintesc o istorie poliţistă, în care un individ era purtătorul unor valori, fără să ştie. Hoţul i le strecurase în servietă, iar el, mare demnitar, nu deschidea niciodată servieta şi nici nu era controlat de nimeni. Valorile erau în cea mai deplină siguranţă în servieta lui. Aşa că…

– Aşa că?… întrebă Tic.

– Eu cred că tabachera a ajuns în grotă adusă de unul din noi. Unul dintre noi a purtat-o fără să ştie.

– Da, Victor, spuse Maria. Dar n-am găsit tabachera în urma noastră, ci înaintea noastră, în locuri pe unde n-am fost şi unde nu putea fi pierdută de noi… niciunul dintre noi…

– Dar ceilalţi? îi aminti Victor. N-am pornit numai noi în expediţie. Mai sunt şi cei de-afară, care, înainte de a pleca, nu puteau şti că vor rămâne afară. Lucia, Ursu, Dan… Dacă suntem de acord că Sergiu şi Pompilică n-au fost în peşteră, rămâne o singură posibilitate: unul dintre cei de afară a purtat, inconştient, mesajul, şi tot inconştient l-a pierdut. Eu ştiu? L-a scăpat poate într-o apă, într-un pârâu care l-a adus în peşteră… Mi se pare că l-am găsit lângă o confluenţă…

– Dar dacă l-au aruncat chiar Sergiu sau Pompilică? spuse Maria. Dacă l-au aruncat ei conştient într-un pârâu?

– Nu cred asta din două motive, răspunse Victor. Mai întâi, mesajul nu a fost întocmit pentru a fi aruncat undeva la întâmplare, ci ne-a fost adresat sigur, deci a fost ascuns la unul dintre noi. În al doilea rând, dacă Sergiu şi Pompilică ar fi apărut în preajma peşterii, ar fi fost descoperiţi de grupul de afară, şi în primul rând de Ursu… Şi în al treilea rând, dacă vreţi, Sergiu şi Pompilică, în cazul că ar fi venit spre munte, au venit cu trenul care nu are staţie decât la lac…

Dar Tic puse brusc capăt discuţiei. Zărise un colţ de stâncă, foarte ciudat, care ieşise furios în calea bărcii.

– Ia uitaţi-vă! strigă el. Parcă ar fi un corn de rinocer!

Tic nici nu-şi închipuia efectul pe care îl va avea descoperirea lui atât de întâmplătoare. Îndreptară barca spre cornul de rinocer şi după câteva clipe se dădu şi verdictul cel mare:

– Granit arhaic, Ticuşorule.

Şi Victor şi Ionel şi Maria erau să se repeadă asupra lui, şi prichindelul se făcu mic, dar nu uită să şoptească, mai ales pentru sora lui cu cozi şi cu amintiri albastre:

– Daaaa! Acum… Adu-ți aminte cât m-ai chinuit pe cerdac…

Şi deodată… spațiile se lărgiră, parcă toată lumea voia să apară cu lumini şi culori în fața privirilor lor. Era cer mult, şi apă multă, şi lumină blândă de asfințit, şi culori multe: înfiorate şi speriate şi crude şi arogante, toate culorile amurgului, şi mai erau munții, şi undeva agățată de munți, cabana care-i aştepta, şi mai aproape, pe lac, o barcă şi în barcă doi vâslaşi: Sergiu şi Pompilică.

Şi în loc de salut îi luă în primire vocea lui Tic:

– Mă, şmecherilor! Care dintre noi v-a purtat mesajul?

Sergiu pufni în râs:

– Aha! Va să zică ați dat de el. I l-am pus lui Ursu, adică în haina lui Ursu, seara înainte de plecare… Dar voi de unde veniți?

– Dac-ați şti prin ce-am trecut! începu Tic să se laude. Şi dac-ați şti pe ce-am pus mâna!

– Las' că şi noi am trecut prin nişte chestii! spuse Pompilică scuturându-şi capul ca după o boală. Şi am făcut şi noi o captură formidabilă: o plută şi un cățel. Adineauri le-am găsit…

Dar nici nu mai era nevoie să spună. Pentru că din fundul bărcii şmecherilor, ceva se descotorosi din nişte pânze şi o săgeată neagră sări în barca de cauciuc, drept în brațele lui Tic.

– Țombi! țipă prichindelul şi de bucurie îşi pierdu echilibrul căzând în apă cu cățelul în brațe.

Era limpede acum. Cireşarii se întorseseră în lume.

10

Cireşarii solari erau la cabană. În timp ce Lucia şi Dan aşezau rufele la loc pe frânghie, în spatele cabanei, Ursu vorbea la telefon înăuntru. Alături de el, moş Timofte clătina afirmativ din cap. După ce agăță receptorul, vlăjganul poposi la masa lui moş Timofte şi se apucă să-i

povestească întâmplările prin care trecuseră cireşarii. Când ajunse la Petrăchescu, moşneagul îl întrerupse:

– Aha! Abia acum înțeleg de ce l-au căutat oamenii aceia acum câteva ceasuri… Noroc c-au pornit pe urmele lui.

– Încotro au plecat? întrebă Ursu.

– Cum încotro? Au plecat la gura peşterii, acolo unde i-a îndrumat un cioban.

Moş Timofte încremeni pe scaun neştiind ce să creadă. Fără să fi spus un cuvânt, musafirul lui zburase de pe scaun ca o nălucă. Ba în drum spre uşă, în goana lui necuviincioasă, era cât pe-aci să trântească vreo doi oameni foarte liniştiți.

Vlăjganul se opri în spatele cabanei şi căută cu privirile un mijloc de locomoție, cel mai rapid care putea să existe pe acele meleaguri. Şi îl descoperi sub înfățişarea unui catâr care păşea leneş şi plictisit. Tocmai voia să alerge spre el, dar îl opriră nişte vorbe de tinichea, care se auzeau prin geamul deschis al cabanei:

– Ți-am spus eu, Vasile? N-ai vrut să mă crezi că rufele au zburat singure de pe frânghie. Poftim! Uită-te! Să nu zici că sunt nebună…

Ursu colindă curtea cu privirile, dar văzu că Lucia şi Dan refăcuseră decorul gospodăresc cu o fidelitate fără cusur. Toate rufele erau spânzurate exact cum fuseseră mai înainte. Fără îndoială că nici cabanierul nu văzu altceva. Se convinse definitiv când îi auzi vocea:

– Dacă te mai aud cu tâmpenii din astea, îmi iau lumea în cap şi mă fac strigoi şi vin în fiecare seară la tine în piele de măgar! Poate te lecuieşti odată. Doamne, Doamne!!

Apoi bubui o uşă trântită şi se mai auziră, încet, scâncetele unei femei. Din doi paşi, Ursu ajunse în spinarea catârului, fără îndoială cel mai încăpățânat catâr din rasa lui.

– Stai, băiețaşul tatii! răcni Ursu în urechea lui. Să nu cumva să te prind că fugi, băiețaşul tatii! Stai, mă! N-auzi?… Să nu te prind c-alergi… N-auzi, mă?

Bineînțeles că animalul se hotărî să-i dea o lecție nemaipomenită de încăpățânare celui din spate şi porni într-o asemenea goană, că nu i se mai deosebeau picioarele dinainte de cele dinapoi.

Şi tot nevestei cabanierului îi era sortit să vadă goana de fantomă a catârului, care niciodată până atunci nu se mişcase mai repede decât

un melc. Îngrozită, făcându-şi întruna cruce şi scuipându-şi în sân, alergă mai repede decât catârul fantomă spre sufrageria cabanei:

– Vasiiileeee! Vasileeeeeee! A fugit catârul cu un strigoi în spate. Doamneeeee!

Dacă n-ar fi avut câte şase halbe în fiecare mână… Nu se auzi decât un răcnet, însă atât de cumplit, încât nevasta cabanierului se lovi singură, în leşin, de o halbă de bere care stătea liniştită pe tejghea.

11

Vânătorul nu descoperi însă hoitul bărbosului la deschizătură. Nu-l găsi nicăieri. Dispăruse! Cum?… Oare să fi greşit ținta?… Imposibil! Mâna lui nu greşise niciodată!

Tulburat, năucit, se strecură prin deschizătura de groază, prin cotlon, şi intră în încăperea de piatră care-i servea de adăpost. Unde era cadavrul bărbosului?… Să fi greşit ținta? Imposibil! Şi deodată, un gând de iad îi fulgeră mintea. Îşi aruncă privirile spre firida mare şi zări jos, la muchia ei, magazia de cartuşe oarbe, pe care o aruncase acolo, cândva. O luă în mână şi văzu că e plină de cartuşe bune, cu cartuşe cu plumb în vârf.

Atunci?… Vânătorul scoase la iuțeală pistolul, desfăcu magazia şi cercetă cartuşele. Cartuşele din pistol erau şi fuseseră oarbe!… Mâna lui nu greşise ținta… Dar cine înlocuise magaziile? Cine îl făcuse atât de inofensiv? Se întreba ca un turbat: Cine? În niciun caz bărbosul. Dacă el ar fi schimbat magaziile, în momentul execuției ar fi râs, şi-ar fi scos pistolul şi ar fi tras. Ar fi devenit el călăul. Atunci cine schimbase magaziile? Cine?

Zadarnică întrebare! Petrăchescu nu mai putea să intre în legendă ca singurul țintaş care nu greşise niciodată. Nimeni nu va dezlega enigma lui, pentru că nici autorul faptei, prichindelul cel cârn şi ciufulit, nu ştia că în joaca lui, atunci când pătrunsese prima dată în sala bărcii de cauciuc, înlocuise, printr-o simplă întâmplare, magaziile cu cartuşe. Pe cea cu cartuşe oarbe o pusese în locul celei cu cartuşe bune şi invers.

Vânătorul nu mai controlase magazia când îşi încărcase pistolul. Pornise pe drumul morții cu o armă inofensivă.

Petrăchescu şi-ar fi băgat în trup, oriunde, un fier înroşit pentru a simți durere. Dar mai putea oare să-l doară ceva? Luă ultima hotărâre. Îşi încărcă arma, o băgă în buzunar, şi mai rămase o singură clipă în încăperea de piatră: Pe care drum să apuce? Îşi adună apoi răsuflarea şi hotărî: va ieşi în lume pe drumul cel mai scurt.

12

Ursu îşi îndemna catârul ca un catâr:

– Stai, băiețaşul tatii! hai, încet, băiețaşul tatii! Stai, mă, că ne rupem oasele! N-auzi? Stai!

Şi ce mai rădea catârul în sinea lui! Ce mai lecții îi dădea, Doamne sau diavol al catârilor! Cum îi mai făcea în ciudă călărețului necunoscut! Alerga cum nu alergase niciodată, parcă voia să răscumpere lâncezeala şi nemişcarea tuturor anilor lui, a părinților şi a tuturor strămoşilor lui. Alerga pentru tot neamul lui la un loc, pentru lenea zilelor de muncă şi a zilelor de odihnă, trecute şi viitoare.

Cu toată iuțeala de necrezut a dihaniei urecheate, Ursu era totuşi neliniştit. Îi era teamă să nu ajungă prea târziu la ieşirea din peşteră, sub stânca botezată de Lucia.

– Da' mai stai odată, mă! urlă el, neînchipuindu-şi însă că animalul cel încăpățânat mai avea vreun arc în picioare.

Şi catârul adăugă câțiva kilometri, absolut ultimii, vitezei sale înspăimântătoare. În acele momente ar fi întrecut cel mai rapid exemplar din rasa aristocratică şi arogantă a cailor. Poate că la urma urmei cam asta voia el să dovedească necunoscutului călăreț.

Când ajunse în dreptul stâncii calului de şah, Ursu folosi exact acelaşi sistem:

– Acum să te văd. Dă-i drumul! Aleargă, mă! N-auzi?

Şi catârul se opri atât de brusc, că era să-şi azvârle călărețul chiar în gura cotlonului.

Fără să mai piardă o clipă, Ursu se repezi spre un bolovan uriaş, încremenit lângă deschizătură. Era tocmai bolovanul cu care putea să astupe gaura. Dar bolovanul era încăpățânat şi supus altor legi. Nu se clinti cu un milimetru, deşi Ursu îşi îmbolnăvise şalele de tot împingând. Trebuia să caute o pârghie şi o găsi în coroana unui fag. Se agăță de o creangă groasă şi trase de ea până când o auzi pârâind şi o simți desprinzându-se de trunchi. O desfrunzi şi se întoarse la deschizătură. Dar tocmai când o propti sub bolovan şi se pregătea să salte, zări capul vânătorului ieşind din deschizătură. Privirile li se întâlniră şi amândoi gândiră şi acționară în aceeaşi clipă. Vânătorul îşi smulse din buzunar pistolul. Ursu se avântă ca o săgeată în aer. Brațul se depărtă şi se repezi odată cu zborul corpului în văzduh. Pumnul izbi fruntea vânătorului cu puterea unui ciocan. Trupul celui lovit alunecă în peşteră.

Ursu reveni într-o clipă la pârghia de sub bolovan şi apăsă cu toată puterea. Parul trosni, dar bolovanul se rostogoli oprindu-se exact deasupra deschizăturii. Drumul era închis. Rămânea o singură cale de ieşire, calea pe care o cunoştea toată lumea, calea pe care intraseră cireşarii.

Vlăjganul ciuli urechile. Se auzea tropot de cai. Îndată se iviră şi călăreții de după stânci. Erau doi. Unul întrebă:

– Dumneata eşti Teodoru Teodor?

Ursu îl privi mirat, dar călărețul continuă zâmbind:

– Ne-a vorbit un moşneag, la cabană, nu e niciun mister. Îți mulțumim şi dumitale şi celorlalți cireşari…

Ursu nu mai pierdu vremea. Le spuse în câteva cuvinte ce se întâmplase la deschizătură. Mai rămânea o singură cale de ieşire.

Călăreții porniră într-un galop nebun.

Când vânătorul ieşi la lumină, se pomeni într-o clipă înconjurat de un grup de călăreți. Încercă să ducă mâna la armă, dar brațul altcuiva se dovedi mai iute.

– „Expresul negru” a încetat să mai circule! spuse cel care-l dezarmase. Comunicați imediat.

Vânătorul se uită la călăreții din jur, ridică din sprâncene neputincios, apoi spuse cu glas obosit:

– Da!… Mi se pare că s-a cam sfârşit. Pe cinstea mea.

Capitolul XVIII

1

Umbrele serii, furişate din văgăunile munților, sau poate numai din peştera în care se ascundeau, înaintau domol, învăluind depărtările, apoi şi apropierile. Era o seară de vară, o seară blândă, cu adieri, cu răcori şi miresme, cu acel cântec încet, naiv, tremurător care prevesteşte o noapte calmă, paşnică. La marginea lacului, pescari şi pădurari, adunați în jurul focurilor molcome de vară, privegheau moartea dintotdeauna a zilei. Câte un flăcău încerca melodii vesele sau alunga chiote colorate, apoi îşi pironea privirile în zările cenuşii care înecau pe nesimțite gheburile nemişcate ale munților. Aripile nopții fâlfâiau tot mai aproape, prinzând în răsuflarea lor neguroasă natura despletită şi ființele obosite de sprinteneala zilei. În curând, toate culorile îşi vor pierde undele intime, transformându-se în întuneric şi jar.

În cabană, oamenii se înveseleau cu vorbe, cu cântece şi cu pahare. Cabanierul alerga de la un oaspete la altul, primea şi ducea veşti, glume şi halbe. Dar era cineva care încă nu putea să se amestece în veselia din jur. Nerăbdarea şi chiar cârligul unei nelinişti îi transformase luleaua măreață într-un adevărat leac. Urechile moşneagului, pentru că era un moşneag posesorul acelei pipe nemaivăzute, auzeau în jur tot felul de vorbe despre nişte tinerei care, cică, străbătuseră toată peştera şi încă una pe care nimeni n-o cunoştea, şi ieşiseră teferi pe la cascada Mătrăgunei. Ba mai şi ajutaseră lumea să scape de nişte nelegiuiți. Îi priau moşneagului învăluit în fum vorbele acelea de laudă. Ştia el cine erau tinerii, dar nu ştia cât va creşte cu anii, în toată lumea, faima lor de legendă. Dar parcă prea întârziau, şi încă nu aflase nicio veste despre cel mai mic dintre ei, nici măcar nu ştia dacă fusese împreună cu ei. Tocmai când voise să-l întrebe pe cel mai mare dintre cireşari despre prichindelul cu păr de aur încâlcit… Aşa ceva nu se cuvenea! îşi spuse moş Timofte, amintindu-şi plecarea din tun a lui Ursu. Măcar un cuvânt

să fi spus, precum fac toți oamenii oameni… Nu atât plecarea neaşteptată a lui Ursu îl sâcâia pe moş Timofte, cât faptul că nu-i dezlegase limba, că nu aflase de la el dacă şi cel mai mic dintre cireşari îi însoțise peste coclauri…

Văzându-l îngândurat, cabanierul trecu în fugă şi pe la masa lui:

– Vin, moş Timofte, cum să nu vină! Le-am şi oprit camere… Şi n-ai grijă că vine şi nepoțelul cu ei…

Moşneagul se gândi să caute prin cabană pe vreunul cu care să mai schimbe o vorbă, că aproape toți oaspeții îl salutaseră ca nişte oameni care îl cunosc de multă vreme. Dar tocmai atunci o văzu intrând în sală pe femeia cu moațe. Îşi scoase la repezeală jurnalul din buzunar şi începu să citească, fără măcar să controleze dacă îl ține ca lumea sau pe dos.

Speriată de atâtea fețe necunoscute şi de ziarul larg deschis în locul unde fusese mai înainte un moşneag cu care s-ar fi putut înțelege, de bună seamă, femeia cu moațe nu avea altceva de făcut decât să se destăinuie tot bărbatului înconjurat de zeci de halbe:

– Vasile! Să mă trăsnească ăl de sus dacă am înnebunit. Dar vino să vezi cu ochii tăi cum s-a dus Gâtlan, catârul. Crezi, nu crezi c-a avut un strigoi în spate, măcar vino să vezi că nu mai este…

– L-o fi înghițit negura serii, îi răspunse bărbatul, milos şi binevoitor.

– Doar ştii cât de încăpățânat e Gâtlan, continuă ea să sfredelească. Nu se urneşte din loc să dai cu parul…

– Ooooof, oooof! Cine m-a pus să mă fac cabanier!

– Cine m-a pus pe mine să mă fac nevastă de cabanier! Şi nici măcar nu vrei să vezi cum l-au furat strigoii pe Gâtlan.

– Păi dacă l-au furat cum să-l mai văd?

Dar femeia cu moațe nu voia să oprească râşnița de tinichea:

– Hai măcar să vezi că nu mai este săracu' Gâtlan!

Şi ieşi să se mai uite înapoi, încredințată, aşa cum îi şopteau duhurile, că bărbatul o va urma. Ceea ce se şi întâmplă.

Chiar în clipa când cabanierul şi nevasta ieşeau din sufragerie, Ursu descăleca de pe catâr.

Niciodată urechile urechiatului n-au primit mângâieri mai solide şi mai bărbăteşti.

– Bravo, mă! Ai bătut toate recordurile. Şi cine spune că nu eşti un animal de treabă se aseamănă cu tine când eşti cum eşti…

Catârul îşi plecă urechile a *da,* apoi se tolăni pe iarbă pentru o binemeritată odihnă.

Când Ursu îi văzu pe cei doi ivindu-se la fereastră, se gândi să le alunge înnegurarea prin câteva laude:

– Frumos catâr aveți! Şi voinic, şi cumsecade… Şi mai înțelegător decât orice animal. Cum îl cheamă?

Dar nu primi niciun răspuns. Pentru că femeia cu moațe alunecă, moale, de la geam, iar Vasile părăsi încăperea scoțând un urlet care n-avea nimic omenesc în el. Tânărul clătină nedumerit din cap, iar Gâtlan, presimțind ceva, se sculă în cele patru picioare obosite şi porni spre fereastră. Foarte intrigat de tăcerea care urmase răcnetului, îşi băgă capul pe geam. Când femeia deschise ochii şi văzu capul acela urecheat deasupra ei, mai întâi auzi cum i se ciocnesc bigudiurile în păr, apoi nu mai auzi nimic… pentru că închise ochii pentru mai multă vreme.

Din depărtări răsunau chiote care se rostogoleau prin ecouri în toate împrejurimile. Nu chiotele, ci vocile pe care le simțea adunate în chiote îl goniră pe Ursu spre vale. Cuprins de o veselie nebună, sări peste tufişuri şi bolovani, peste gropi şi alte obstacole lungite înfricoşător de umbrele nopții, în întâmpinarea acelora care dăruiseră o fâşie din bezna lumii, luminii. Trebuia să-i ajungă cât mai repede, atâta timp cât brațele lui îşi mai puteau menține tăria oțelului.

Ursu culesese din noapte cele câteva clipe de stele şi de întuneric blând, pe care le visase cândva, şi când se întoarse o zări pe Lucia în spatele lui, şi o luă de mână şi împreună intrară în cabană.

Toți cireşarii erau acolo. Cu ochi sclipitori, cu răsuflări nerăbdătoare, cu julituri şi cucuie, şi, Doamne! cu câte visuri şi cu câte amintiri!

Îşi povestiseră totul, şi iar îşi mai povesteau. Maria îşi prinsese cozile în colțul buzelor şi se gândea la oglinzile ei albastre. Dan îşi astupa cum putea şi cu ce putea găurile şi zdrențele hainelor şi râdea ca un nebun. Ionel îşi freca şi-şi mângâia cucuiul care-l adormise şi care-l trezise, Lucia îl privea pe Ursu, şi-i privea palmele mari ca nişte aripi, Ursu se uita când în podea şi când în plafon, iar Victor îşi încovoia din când în când spatele, şi tresărea, şi răsufla apoi, parcă ar fi scăpat de nişte văpăi. Şi toți se descopereau în momente uluite de tăcere, privindu-se

neîncrezători unii pe alții, dar iarăşi li se aprindeau obrajii peste paloarea de-o clipă, şi atunci ştiau şi simțeau că vor mai fi împreună, că vor mai fi de multe ori împreună, prieteni ai tuturor frumuseților.

Iar Tic?… Tic era undeva lângă un moşneag, şi râdea şi se lăuda şi se uita în jur ca să vadă dacă i se ascultă vorbele, şi iar râdea şi iar se lăuda, Doamne! cât de vesel era!

Moş Timofte închise ochii şi-l văzu dintr-odată încolțit şi atacat de spaime şi de dureri şi fugărit de tentaculele neîndurătoare ale beznei. Dar când deschise ochii îl zări pe prichindel cu privirile pline de argint şi cu mâinile la nas, fluturându-le şiret înspre nevasta înspăimântată a cabanierului.

— *Sfârşit* —

Schițe care ar putea folosi la întocmirea unei hărți a peşterii negre

Nota autorului:
M-am gândit să prezint în paginile următoare exact aceleaşi schițe din jurnalul lui Victor, care se găsesc în Amfiteatrul Liceului unde învață Cireşarii, într-o vitrină de sticlă, alături de un celebru „extemporal la matematică”

PEŞTERA NEAGRĂ (NEGROAIA)
(Harta veche)
Cabana părăsită
Intrarea în peșteră
Lac
Lac
Lac
Pârâu subteran
Salon
Punctul terminus
Asperități, coloane, tunele mici.

Harta veche are multe lacune. Maria îmi spunea că nici n-ar merita să o numim hartă Dacă ne-am fi ținut întocmai după ea, puteam de multe ori să-o pățim. De pildă în detaliul (harta veche)

am găsit o groapă adîncă și primejdioasă (De bună seamă că s-au petrecut între timp prăbușiri în masa calcarelor)

Punctul terminus (?)

Notă. Schița trebuie refăcută la o scară oarecare. Mă gîndesc la lățimea pîrîului (2 m.) Dar nu; trebuie totul măsurat a doua oară. (~~Poate că nici forma lacului nu e rotundă.~~)

$$\begin{cases} x - ? \\ y = ? \end{cases}$$

(Dacă ar fi o problemă de algebră cît de ușor am rezolva-o?) Cine, cine să fie? Și ce urmăresc? Ce caută? Ce.... (trebuie să-mi rețin întrebările... mă cutremur..... dacă gîndul se adevărește? Nu, nu trebuie să mă mai gîndesc. Să nu simtă ceilalți ~~obse~~ preocuparea mea.

Fără îndoială că sînt doi =

2 ! $x = ?$ $y = ?$

mai tîrziu;

Cîte s-au întîmplat în aceste locuri !!

(distanțele sînt cu totul arbitrare)

. . . — — — . . .

. . . — — — . . .

S. O. S. !

groaznică situație

. . . — — — . . .

Fică !

~~o rămas~~

cât de mult ne-a ajutat !

Tonel, în sfârșit IONEL !

Locul întîlnirilor!
copac
(Am crezut că e legată
frînghia de el!!!
Ursu, Ursu....)
pereții prăpastiei
roșii, roșii ca o....
Locul lui Ursu
loc de popas
pe aici am venit
cascada
o întîlnire dorită
și cealaltă nedorită
aici începe lumea

Peștera cea nouă
Începutul ei pînă la marele salon și paralele ei
punctul terminus
cascada unde s-a pierdut aparatul și prietenul lui Dică (vina mea)
marele tunel al peșterii
marele salon
Tunelul de comunicație a grotei cu peștera Neagră. Se aici au mers x și y
coridorul pe care a mers Dică
de bună seamă aici au stat x și y
perete dantelat
perete spart în fîșide și coloane
tunel de comunicare cu lumea de afară
grota ascunsă
dincă în forma scaului de șah

CONSTANTIN CHIRIȚĂ
CIREȘARII
**
CASTELUL FETEI ÎN ALB

II. Castelul fetei în alb

Cuprins

Capitolul I
1 2 3 4 5
Capitolul II
1 2 3 4 5 6
Capitolul III
1 2 3
Capitolul IV
1 2 3 4 5 6 7
Capitolul V
1 2
Capitolul VI
1 2 3
Capitolul VII
1 2 3
Capitolul VIII
1 2 3 4 5 6 7 8
Capitolul IX
1 2 3 4 5 6 7 8
Capitolul X
1 2 3 4 5
Capitolul XI
1 2 3 4 5
Capitolul XII
1 2 3 4 5
Capitolul XIII
1
Capitolul XIV
1 2
Capitolul XV
1 2 3 4 5 6
Capitolul XVI
1 2 3 4 5 6 7
Capitolul XVII
1 2 3 4
Capitolul XVIII
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Capitolul XIX
1 2 3 4 5 6 7 8 9
Capitolul XX

Capitolul I

1

În orăşel se aciuase liniştea zilelor de vară. Tinerii plecau dis-de-dimineață la scăldat, lăsând curțile, străzile şi mahalalele pustii, moleşite şi tăcute. Spre seară se pornea un oarecare freamăt care se risipea însă la primele adieri ale nopții, când orăşelul îşi aşternea docil străzile la picioarele perechilor visătoare. Era vară şi cald, era vacanță, era un oraş mic, era monotonie, lene, amorțeală, adică tot ceea ce nu se potriveşte tinereții. Pentru că tinerii erau acei care sufereau cel mai mult în orăşel. Şi era cald şi era moleşeală şi nimic neobişnuit nu se profila încă în zarea vremii.

Un timp, toți tinerii, şi nu numai ei, îşi obosiseră gura tot povestind şi lăudând isprava cireşarilor în Peştera Neagră. Dar gloria, cu cât creşte mai repede, cu atât dispare mai repede. Mai ales într-un orăşel unde zgomotul unei ferestre sparte în centru se aude în acelaşi timp în toate mahalalele. S-au spus vrute şi nevrute pe socoteala cireşarilor, dar se ştie că orice melodie cântată prea des începe, după un timp, să obosească. Singurul care nu prea părea încântat de cele spuse cândva de un mare spirit al omenirii despre glorie era, bineînțeles, Tic. Pentru el gloria nu se asemăna cu acele cercuri pe care le stârneşte căderea unei pietre în apă, cercuri din ce în ce mai mari, tot mai mari, până ce dispar pe nesimțite în luciul apei. El continua să creadă în ea şi de aceea, mai în fiecare zi, spre seară, alerga la frizeria „Higiena” în căutare de admiratori, dar cum frizeria nu prea era vizitată de clienți, strădania lui Tic era cam în van. Îndurerat în adâncul lui, prichindelul cel cârn şi ciufulit asculta întotdeauna înainte de plecare replica necruțătoare, mereu aceeaşi, pe care o rostea tatăl lui Dan:

– Domnule, oamenii din oraşul nostru au două mari păcate: nu se rad şi nu-şi iubesc copiii.

Şi Tic pleca puțintel mai înviorat spre casă.

Cireşarii sufereau cumplit din cauza căldurii, a moleşelii, a inactivității şi mai ales din cauza unor despărțiri neprevăzute. Victor plecase pentru câteva săptămâni undeva în străinătate, într-o tabără tinerească, iar Ionel îşi petrecea o parte din vacanță, departe, împreună cu familia. Ursu lua parte la tot felul de concursuri sportive, se pregătea mai ales pentru un meci amical de box cu campionul național de juniori, iar ceilalți, Maria, Dan, Lucia îşi petreceau timpul citind, scriind, visând.

Şi nimic neobişnuit nu se profila încă în zarea vremii.

Dacă Tic nu s-ar fi dus în ziua aceea la şcoală, să-l caute pe moş Timofte, poate că prietenii noştri cireşarii ar mai fi lâncezit vreo câteva zile. Şi se mai poate, cine ştie? ca vizita aceasta întâmplătoare a lui Tic să însemne chiar mai mult decât un strigăt menit să zgândăre şi să ațâțe pe candidații la lene şi plictiseală.

Tic n-a văzut la început în curtea şcolii decât un bărbat străin plimbându-se cu un moş Timofte foarte bucuros, ceea ce, bineînțeles, nu i-a stârnit nicio exclamație, nici măcar o întrebare, cu toate că nu mai zărise personajul acela niciodată până atunci în oraş. Dar puțintel mai târziu, Tic a văzut altceva. Ceva care i-a furat toate privirile, emoțiile şi preocupările. Toți cei care au copilărit în oraşe mici de provincie vor înțelege atât de bine reacția prichindelului!

Lângă cişmeaua din curtea şcolii… era o fată! O fată brunetă, cu părul scurt, ondulat, îmbrăcată într-o rochie foarte albă. Tic n-avea încă vârsta aceluia care în fața unei asemenea arătări îşi duce mâinile la buze şi-şi şopteşte: „Doamne, ce frumoasă!” Băiatul cârn şi ciufulit, încarnare perfectă a tot ce e practic şi concret, şi-a pus o singură întrebare: „Cine e?”

Pentru a nu fi descoperit şi a nu fi silit să roşească, Cireşarul a calculat că nu are altceva mai bun de făcut în calitatea sa de iscoadă – calitate pe care şi-o asumase ad-hoc şi fără consimțământul nimănui –, decât să se furişeze în curtea şcolii şi să-şi aleagă cel mai sigur post de observație. Şi pentru că nimeni nu cunoştea mai bine decât el labirintul vizibil şi invizibil al şcolii, precum şi căile de intrare şi de ieşire din labirint, în mai puțin de un minut, după ce sărise gardul la adăpostul unui trunchi de copac şi se strecurase ca un şarpe printre tufe şi tarlale de flori, îşi fixă postul sub scara mare de piatră într-o firidă

triunghiulară. De acolo, din întuneric, urmări cu privirile, cu tresăririle şi cu auzul uimitoarea apariție albă.

Fata cu păr negru, ondulat rămăsese nemişcată, încremenită, tot acolo lângă cişmea, cu privirile furate de zarea albastră. Atitudinea ei i-a inspirat puştiului prima remarcă: „Asta seamănă cu soră-mea: pesemne că spune în gând poezii.” Iar când fata în alb a început să-şi scuture capul şi să taie cu un gest iute aerul, Tic a făcut o remarcă mai puțin amabilă, pe care însă a atenuat-o imediat: „Asta pare şi puțintel zănate… sau poate că o fi atacat-o vreo viespe.” Numai atunci când, trecând pe lângă scara de piatră, fata în alb a rostit cu voce rea şi sigur înțepătoare: „Ce proşti sunt spionii în oraşul ăsta!”, lui Tic i-au înghețat toate gândurile, ba chiar şi buzele puțintel deschise, nemaifiind în stare, pentru un moment, să facă altă remarcă. Şi-a revenit însă după câteva clipe şi, ca să nu se dea bătut cu una cu două, a scos o limbă straşnică în direcția fetei, după care a adăugat amenințător: „Las’ c-o să vezi tu, deşteapto!”

Nu se poate şti foarte precis ce planuri i-au trecut atunci prin cap lui Tic. Prichindelul avea însă în mâinile lui o tobă de veşti cu care trebuia să scoale şi morții din morminte. Ceea ce însemna, la urma urmei, o victorie.

Iată cum întâmplarea l-a adus pe băiatul cârn şi cu părul de aur în situația de a semnala, primul, faptul neobişnuit care apăruse în orăşel sub înfățişarea unei fete negricioase, visătoare, istețe, îmbrăcată într-o rochie foarte albă.

2

Tic avea nevoie de un prim confident şi în două clipe îl şi alese. Dan. Era o alegere… obligatorie, pentru că avusese grijă dis-de-dimineață să se certe cu soră-sa din pricina unei flori; adică, fără încuviințarea Mariei, rupsese cele mai frumoase flori din grădină ca să-şi întocmească un ierbar nemaipomenit, şi la mustrările ei, o confundase mai întâi cu o soră invidioasă, apoi, pe măsură ce ea ridica glasul, el se cufunda în tăcere, pentru că fața şi limba lui colaborau de minune la

naşterea unor strâmbături şi măşti atât de caraghioase că orice caricaturist şi actor ar fi crăpat de invidie. Cu Ursu nu se certase, dar nu ştia de unde să-l ia, pentru că în fiecare dimineață se antrena în secret, undeva, departe, pe malul râului.

Dan citea de zor la umbra unui nuc bătrân în spatele casei.

Tic îl găsi, îşi băgă mâinile în buzunare şi tuşind boiereşte trecu de câteva ori prin fața lui. Dan era atât de cucerit de lectură, încât îşi uită obligațiile de gazdă. Prichindelul dădu însă altă interpretare purtării sale şi se gândi imediat la răzbunare. Cu cel mai senin aer din lume, rosti ca pentru sine:

– Zău că era foarte simpatic, păcat de el.

Zadarnic. Dan întoarse liniştit fila.

– Poate că n-o să-i taie piciorul. Sau poate c-o să i-l taie numai de la genunchi. Tot ar fi ceva.

Imperturbabil, lectorul se întoarse pe partea cealaltă.

– Şi totuşi e cel mai bun frizer din oraş…

De astă dată, Dan sări în sus ca un resort:

– Cine, mă? Ce s-a întâmplat? şi azvârli cartea aiurea.

– A, aici erai? Nu te văzusem… Ştii…

– Ce-i cu piciorul, mă? Care frizer? Ce s-a întâmplat?

– Care picior de frizer? întrebă Tic cu o uimire provocatoare.

– Păi n-ai spus că o să-i taie piciorul celui mai bun frizer din oraş. Îți bați joc de mine, mă cârnule?

– Eu? Am spus asta? Poate-ai visat, mă necârnule. Eu mă gândeam la cățeluşul lui Ifrim. Şi-a rupt săracul piciorul, şi ştii era atât de simpatic, cățeluşul…

– Şi cu frizerul? N-ai spus tu că frizerul?… Când ți-oi trage un picior…

– Mai întâi – îl întrerupse Tic – încă nu s-a născut derbedeul care să-mi poată trage mie un picior. Şi apoi, când am văzut că nici nu-ți pasă de sărmanul cățeluş, m-am întrebat: cum se poate ca un asemenea băiat nemilos să fie fiul celui mai bun frizer din oraş?… Eu cred că tu ai ceva cu mine dacă mereu îmi iei pe dos spusele şi te răsteşti la mine de parcă… Şi te-aş ruga să nu mă mai faci cârn. Eu, dacă aş fi în locul tău şi aş vrea să insult un cârn, aş găsi ceva mai deştept. Mopsule… sau măgarule!…

– Dar ce, măgarul e cârn?

– Dar ce, tu eşti cârn?

Dan intrase bine în cursa lui Tic. Fusese întrerupt din lectură, fusese îndepărtat pe nesimțite şi cu artă de la istoria cu tăierea piciorului şi cu frizerul cel mai bun din oraş, ba mai primise, la urmă, şi o insultă straşnică. Să continue conflictul, era fără speranță. De aceea îşi schimbă atitudinea:

– N-ai venit tu degeaba aici, cârnule. Trebuie să ai ceva în cap.

De astă dată Tic înțelese porecla ca o manifestare de simpatie, aşa cum era în realitate, şi socoti încheiată răzbunarea împotriva lui Dan. Era cazul şi momentul să înceapă atacul adevărat:

– Care-i femininul de la Harap Alb?

Dan îl privi zăpăcit. Va să zică musafirul continua să-l batjocorească.

– Dacă-i vorba pe-aşa, zise el supărat, eu țin să te-anunț că n-am terminat cartea.

– Pe cinstea mea că nu glumesc. Mă interesează femininul de la Harap alb.

Vocea lui Tic, intonația, aerul feței exprimau atâta seninătate, încât Dan se lăsă convins.

– Dar ce, tu nu ştii?

– Nu ştiu cum să zic: hărăpiță sau hărăpoaică?

– Cred că-i mai bine hărăpoaică…

– Nu se poate! Sună urât. Nu-i aşa?

– Atunci zi hărăpiță!

– Nu cred că merge. Sună cam alintat. Alt feminin nu există?

– Dar ce ai tu la urma urmei cu acest feminin? îl întrebă Dan la capătul răbdării. Altul, eu, în capul meu, nu găsesc.

– Hărăpoaică nu merge că nu-i urâtă. Hărăpiță, la fel, nu merge că-i antipatică… Oare să-i zic Hărăpina Albă?

– Zi cum vrei. Poți să zici şi hărăpină şi hărăpelă şi hărăpoaie, ce mă-ntrebi pe mine? Dar stai, stai… despre cine-i vorba? Ce hărăpină?

– Aha! te-ai trezit. Am întâlnit-o în curtea şcolii. Adică n-am întâlnit-o. Cum să-ți spun?… Ne-am observat reciproc pe furiş. Dar am crezut că numai eu stau la pândă.

– Spune odată! Despre cine e vorba?

– Dac-aş şti… şi Tic se apucă să-i istorisească întâlnirea neaşteptată din curtea şcolii.

Dan îl ascultă cu ochii mari, fără să-l întrerupă, deşi curiozitatea îi era ațâțată la culme.

– Eşti sigur că nu-i din oraşul nostru? Sigur, sigur?

– La fel de sigur cum ştiu că soră-mea e din oraşul nostru şi că e o scârboasă… Ca şi celelalte. De altfel şi seamănă, continuă Tic amintindu-şi povestea cu florile, sunt amândouă nişte hărăpoaice şi-s amândouă împotriva mea. Mai bine să-i zic hărăpoaică albă…

– De ce să-i zici şi albă?

– Dac-ai vedea ce rochie albă are… Ca zăpada…

– Ți s-a părut ție, pesemne că ea e negricioasă.

– Ei şi! Eu tot Hărăpina Albă o să-i zic.

– De cât timp e în oraş?

– Nu ştiu sigur, dar bănuiesc că de câteva zile…

– Ce te face să crezi asta?

– După felul cum calcă prin curtea şcolii şi pe stradă. Se vede că nu merge pentru prima oară.

– Aha! Va să zică, e de câteva zile aici şi nici nu s-a gândit să ne cunoască, descoperi Dan imediat. Trebuie să aibă ea ceva fumuri în cap.

– Ba a şi încercat să-şi bată joc de noi când a spus că în oraşul nostru spionii sunt proşti.

– Ceea ce înseamnă că te-a observat, că a auzit despre noi şi într-adevăr a vrut să-şi bată joc de tine, făcându-te iscoadă nătângă. Vorbeşte cu două înțelesuri. Ceea ce înseamnă că nu e proastă.

– Ba e proastă şi-i arăt eu! se înfurie Tic.

– Ce să-i arăți? Trebuie să procedăm diplomatic, s-o punem uşurel la punct şi dacă-i fată de treabă…

– E-o îngâmfată fără pereche, am văzut eu, se înfurie prichindelul, dar imediat se domoli. Şi cum am putea oare să ne batem puțintel joc de dânsa?

– Hai să-i facem o scrisoare, propuse Dan. Dar cine i-o dă? Cine face pe factorul nevăzut?

– Cine altul? Eu! Mă deghizez în oficiu P.T.T. dacă vrei.

– Ştii unde stă?

– Aflu eu înainte ca tu să termini scrisoarea.

Dan primi fără mofturi invitația subînțeleasă de a compune scrisoarea, iar Tic îşi asumă imediat sarcina de detectiv.

3

Aşa se face că, în faptul serii, o arătare ciudată, un băiat îmbrăcat în nişte haine rupte, cu un bandaj alb peste un ochi, cu un basc țuguiat pe cap şi cu un băț gros în mână, mergea şchiopătând pe străzile din preajma liceului, cercetând cu ochiul liber fiecare curte, fiecare cerdac, fiecare grădină. Rănitul se aşeză, în sfârşit, obosit pe bordura unui trotuar şi începu să mănânce semințe iscodind cu amândoi ochii, bineînțeles după ce-şi ridicase o idee bandajul, ceea ce se petrecea pe cerdacul casei din fața lui.

Acolo, pe cerdac, o fată negricioasă, îmbrăcată într-o rochie foarte albă, vorbea cu o bătrână înaltă şi uscată. Rănitul care mânca de zor semințe înțelese destul de repede, mai ales din gesturile fetei, că discuția de pe cerdac nu era amicală. Dar pentru că nu auzea nicio vorbă şi murea de curiozitate să audă totul, îşi trase din nou bandajul peste ochi şi şchiopătând cumplit traversă strada. Se aşeză fără zgomot pe bordura trotuarului din față. Apoi îşi reluă la iuțeală ocupația de mâncător de semințe, ciulindu-şi teribil urechile. Şi înregistra totul ca pe bandă de magnetofon.

– Ți-am mai spus, Laura! amenința cu voce aspră bătrâna. N-ai ce căuta printre haimanalele de aici… Înțelege odată pentru totdeauna!

„Ce bătrână scârboasă”, reflecta rănitul în sinea lui.

– Bunicuțo, dar te rog, te rog foarte mult… răsună o voce făcută parcă din clinchete de clopoței.

– Poți să te plimbi unde vrei, continuă bătrâna cu o voce obişnuită dar pe care rănitul o califică imediat urâcioasă şi scârțâită, dar nu-ți dau voie să faci cunoştințe. Taică-tău te-a lăsat în seama mea… Eu hotărăsc, Laura. Eu nu rog şi nu sfătuiesc.

– Dar tăticul spunea…

– Lasă-l în pace pe tăticul. Ştiu eu mai bine cum se cresc copiii. Eu l-am făcut şi pe dânsul om… Deşi ar putea să-i fie ruşine… N-a mai dat pe la mine de când erai atâtica…

Rănitul nu văzu gestul bătrânei, dar auzi în schimb vocea fetei în alb: aceeaşi voce de clopoţei.

– Zău, bunicuţo, gândeşte-te, singură, atâta timp. Asta e o tortură. Mai bine mă duceam cu tăticul…

– Dar eu cum stau de atâta timp singură şi nu mă vaiet. Şi să nu-mi mai spui că era mai bine să te duci cu tăticul, că mă supăr rău… Ştii foarte bine unde e el.

– Bunicuţo, iartă-mă, n-am vrut să te jignesc, zău, bunicuţo… Ţi-am spus, fiindcă tăticul m-a învăţat să fiu sinceră…

„Asta, bunicuţă! reflectă din nou rănitul. Buniloaie sau mai bine babă împielţată…”

Băiatul cel atât de nenorocit de soartă, lovit la ochi şi la picior, nu mai auzi o bucată de vreme nimic. Dar nici nu întoarse capul, aşa că nu văzu privirea iscoditoare a fetei în alb cercetându-l. Oare ce-o fi acolo? se întrebă dânsul, dar nu mai avu timp să-şi dea răspunsul pentru că o javră cârnă şi crudă ieşi din curte, se postă în faţa lui şi începu să-l latre şi să-l ameninţe cu colţii fără să-i pese câtuşi de puţin de starea lui jalnică. Schilodul se blestemă groaznic, în gând, că din anumite motive nu poate să-i altoiască javrei vreo câteva ciomege bune pe spinare.

Vocea fetei în alb îl scoase din gândurile lui războinice.

– Bunicuţo, n-ai o bucată de pâine, că văd un pui de cerşetor în faţa casei. Săracul e orb şi olog, şi cred că e şi idiot…

Rănitul era pe drept cuvânt nenorocit. Javra îl lătra fără întrerupere, fata în alb îi remarcase prezenţa… Aşa că procedă cum ar fi procedat orice alt băiat foarte deştept aflat în situaţia lui. Se sculă încet, făcu doi paşi şchiopătând pe trotuar, apoi atinse cu o lovitură fulgerătoare javra cârnă şi antipatică. Îi mai arse una cu piciorul şi abia după ce javra începu să schelălăie amarnic se azvârli într-o goană atât de năprasnică, încât nici sănătoasă şi cu curajul întreg jigodia urlătoare nu l-ar fi putut ajunge.

Singura lui părere de rău era că nu mai putea să înceapă discuţia cu Dan amintind despre un câine simpatic căruia, cine ştie, va trebui să i se taie piciorul de la genunchi. Mai întâi pentru că javra nu era

simpatică. Apoi pentru că nici Dan n-ar mai fi crezut povestea spusă a doua oară şi, în sfârşit, pentru că nu pocnise câinele la picior, ci undeva mai sus, într-un loc mai puțin fragil, dar în schimb foarte dureros.

4

Tic se pomeni atât de repede în fața casei lui Dan încât n-avu vreme, sau poate uită să-şi scoată bandajul de pe ochi şi să-şi reia înfățişarea de toate zilele.

– Ce cauți aici, haimana? îl întâmpină în poartă vocea mamei lui Dan. Vrei să asmut câinii după tine?…

– Lasă, mamă, ştii… interveni Dan cam cu întârziere, descoperind abia după câteva clipe de uimire identitatea vagabondului care pătrundea atât de nestingherit pe poartă.

– Ce să las! Te-ai înhăitat cu derbedeii! Ieşi afară, golane! Grivei? Azor? Ia luați-l!

Tic n-avea ce face. Se retrase, deşi ştia că dulăii chemați sunt imaginari, dar după câteva clipe era din nou în curtea pe care o părăsise, pe undeva prin spatele casei, fără bandaj, în schimb cu gaura de la pantaloni mărită din pricina unui ciot pe care nu-l observase când sărise gardul. Dan îi ascultă pățania cu baba şi javra, îl consolă pentru ghinionul care se ținea scai de capul lui când îşi asuma rolul de detectiv, apoi îi citi cu voce înflăcărată, deşi se făcuse destul de întuneric, scrisoarea la care lucrase toată după-amiaza:

– *Stimată necunoscută. Dacă aş fi poet, scrisoarea aceasta ar fi compusă toată în versuri. Iartă-mă, deci, pentru faptul că natura nu m-a înzestrat cu acest dar. Îți ofer, în schimb, toate celelalte daruri cu care poate fi înzestrat un tânăr. Chipul tău nu mă părăseşte nicio clipă…*

– Doamne, dar mare mincinos mai eşti, îl întrerupse Tic. N-ai văzut-o niciodată…

– Nu înțelegi că-i vorba de o scrisoare. Ascultă mai departe… *În vise îmi apari ca o zână albă…*

– Nu ți-am spus că-i negricioasă?…

– Sssst… *plutind în lumi ireale şi adunând în jurul tău feţi frumoşi neînfricaţi cu care mă lupt până la istovire pentru a avea eu singur fericirea să te văd, fericirea să mângâi urmele paşilor tăi, să sărut florile care ţi-au alintat obrajii şi părul de aur…*

– Ce păr de aur? Nu ţi-am spus că are un păr ca smoala…

– Da, ai dreptate, trebuie schimbat, admise Dan. Păr ca smoala însă nu merge. Nu-i poetic. Să găsim altceva.

– Negru, negru, negru – se gândi Tic. Cioară!… Nu! E jignitor… Ce mai este negru?… Coada lui Ţombi… Cerneala! Tuşul lui tăticu'! Negru ca tuşul… Ce zici?

– Nu, nu sună, spuse Dan. Ca tăciunele…

– Zău că nu-mi place!… Cum dracu' de nu găsim noi ceva negru?

– Ştii ce? Facem ca poeţii. Când nu găsim cuvântul care trebuie punem ceva care merge ca un şperaclu oriunde şi oricând, un şperaclu poetic. De pildă: *minunat*… sau *fantastic*. *„Părul tău fantastic."* Merge fantastic! Mai departe… *Dar sosirea dimineţii care pe alţii îi fericeşte, pe mine mă duce într-o lume tristă, adică în lumea adevărată, care-mi ascunde chipul tău, care-mi opreşte îndrăzneala şi-mi amplifică tristeţile.*

– Stai oleacă. Nu ţi se pare că *„amplifică"* sună puţin a megafon… zău, Dan, nu te supăra…

– Ssst… *Cred că eşti o fiinţă generoasă, nobilă, cu sufletul încărcat de sentimente înălţătoare şi calde. Gata oricând să alini marile suferinţe… Aruncă deci o privire încântătoare tânărului enigmatic care tresare când îţi aude paşii*… asta e inspirat din Eminescu, ştii?

– Nu! luă Tic întrebarea în serios. Dar chestia cu enigmatic…

– Sssst! … *redă-i veselia care înainte nu-l părăsea nicio clipă, insuflă-i mai ales nădejdea că poate zbura spre cuibul inimii tale. Iar dacă dorinţele mele ţi se par prea îndrăzneţe, oferă-i măcar putinţa să-ţi atingă o dată mâna, să te audă şoptindu-ţi numele cu clopoţei din glasul tău…*

– De unde ştii tu că-i sună vocea cum sună clopoţeii? Zău, că-i adevărat…

– Suflet de poet, ce vrei…

– Daaaa… se îndoi Tic. Când a fost vorba de păr n-ai mai avut suflet de poet…

– Lasă şi tu critica şi mai bine ascultă… *şi să se despartă cu icoana fiinţei tale pentru totdeauna păstrată în inima sa mare şi bună. Iar atunci*

când vei voi, peste un an, peste zece, sau mai târziu să vii din nou în fața mea…

– Mi-e teamă că atunci o să se semene cu bunică-sa, spuse Tic în sinea lui.

– *… mă vei găsi în acea veşnică aşteptare pe care un singur sentiment e în stare s-o păstreze. Încântătoare necunoscută, acceptă, te rog, propunerea de întâlnire pe care cu atâta teamă şi speranță ți-o fac şi vino mâine la orele 6 după-amiază, în grădina publică, pe banca din fața statuii aceluia care a cântat ca nimeni altul dragostea, marele Eminescu.* Ce zici, Tic? Cu scrisoarea asta atrag la întâlnire şi… arborii…

– Asta nu mai cred.

– De ce, cârnule?

– Pentru că arborele e de genul masculin. Poate sălciile, că sunt feminine şi plâng. Cunosc însă o fată pe care scrisoarea ar lăsa-o, sigur, indiferentă şi rece.

– O fată?! se miră Dan. Crezi că există o fată care ar rezista la scrisoarea asta?

– Lucia. Aia ți-ar face o demonstrație că inima n-are cuib, că în gură nu pot să existe clopoței, decât poate la bâlci, că nu se pot săruta toate florile, pentru că unele-s amare, ca să nu mai vorbim de urzici şi altele. O cunosc eu bine.

– Hărăpina ta vine la sigur, Ticuşor. Gândeşte-te şi tu, singură aici şi-i soseşte o scrisoare, dar ce scrisoare!… Vine sigur! Cum i-o trimitem?

– Asta-i treaba mea. Când mi-o dai?

– Dacă mă aştepți, şi-acum. Dacă nu, mâine dimineață. Dar vezi să nu afle de la cine e. Să i-o dai în mare secret.

– Şi dacă vine, cum scoatem cămaşa? Adică înțelegi tu…

– Dacă vine? Ştii ce facem? Ne ascundem în stejarul ăla gros din spatele statuii. Şi-i pregătim un bilețel. După ce-o lăsăm să aştepte vreo jumătate de oră îi aruncăm băiețelul drept în poală.

– Şi ce vrei să-i scriem în bilețel?

– Ceva cam aşa: … *Urâcioasă şi îngâmfată necunoscută. Am vrut să ne batem joc de tine ca să-ți mai scadă puțin nasul şi să-ți mai iasă ceva fumuri din cap. Dacă vrei, însă, te primim în cercul nostru. Doi cireşari.* Ce zici?

– Grozav!… Să-ți spun ceva, Dan. Odată mi-a trecut prin cap că eşti, ştii tu, aşa cum zice profesorul de chimie despre tâmpiții ăia… cam

neajutorat, dar acum îmi dau seama că în fond eşti un băiat deştept. Mâine dimineață sunt la tine.

Dan ascultă cu gura căscată spusele lui Tic. N-o fi vrut cumva puştiul să-ți bată joc de el? Dar vorbise cu atâta naivitate…

5

Tic avu grijă să nu intre în casă decât după ce-şi lepădă zdrențele, aşa că ținuta lui nu atrase nicio atenție deosebită şi mai ales niciun reproş din partea părinților. Răspunse în doi peri maică-si la întrebarea pe unde hoinărise, iar atunci când taică-său îi spuse că Maria are oaspeți, puştiul se îndreptă cu un tremur în inimă spre camera albastră, cu ferestre mari şi pian. Dar pentru că nu văzu înăuntru nicio fată cu rochia foarte albă, aşa cum îi fulgerase un gând de o clipă, dădu un „bună seara” morocănos, şi strâmbă plictisit din nas, gest care lăsă indiferente pe Maria şi Lucia, dar care nelinişti oarecum pe Ursu.

– Ce-i cu tine, Ticuşor? îl întrebă vlăjganul. Ați luat bătaie la fotbal?

Întrebarea lui Ursu îl dezmetici pe Tic şi-i readuse într-o secundă vioiciunea.

– Ce?! Aoleu! I-am bătut de i-am rupt. Am băgat trei goluri în cinci minute. Şapte la doi, şi-ncă s-a-ntrerupt meciul din cauza întunericului.

– Te pomeneşti c-ai băgat două goluri dintr-un şut! îl înțepă Lucia.

– Nu, că mi-a fost milă de tine. În poartă apăra pârlitul ăla de văru-tău, ştii tu care: ăla cu ventuză sub barbă.

– Pârlitul de văru-meu a plecat de ieri la băi. L-ai confundat poate cu vărul tău care e plecat la munte.

– Ia spune drept, Tic, pe unde-ai fost? îl luă din scurt Maria.

– După plante, pentru ierbar… Cioboțica pupezii, ferigi, ciuperci, urzici de baltă…

– Şi unde-s plantele? Măcar urzicile, o ferigă…

– Unde-s? Tic se gândi la numele unui coleg dar, amintindu-şi ce i se întâmplase cu vărul Luciei, găsi un alt răspuns: M-am întâlnit pe drum cu un miel şi cum era flămând, săracul, i le-am dat să le mănânce. Să-l fi văzut, mititelul… De-abia se născuse…

– Grozavă oaie trebuie să fie maică-sa dacă l-a făcut acum în iulie – interveni Lucia. Tu nu ştii că mieii zburdă cam pe la începutul primăverii.

– La urma urmei, ce tot îmi cereți socoteală. Le-am mâncat eu şi erau bune, mai ales urzicile, şi n-am nimic, ca să terminați o dată cu întrebările.

Ceilalți, într-adevăr, nu-l mai întrebară pe Tic, dar cam toți pricepură că prichindelul le ascunde ceva. Cârnul cu ochii sărăciți de argint înțelese că făcuse o greşeală la început şi căuta să schimbe vorba.

– Dar voi de ce v-ați adunat aici? E ziua lui Țombi?

– Am primit o scrisoare de la Victor, din Salzburg, îi răspunse Ursu. Adică Maria a primit-o. Îți trimite şi ție salutări şi spune că ți-a cumpărat o lanternă grozavă.

Tic smulse scrisoarea din mâna Mariei, o citi pe nerăsuflate şi când ajunse la lanternă îi veni să sară în sus:

– Psst! O să vedeți voi. Cu lanterna asta îți fac şi ție fața albă… i se adresă Mariei şi atunci îşi aminti o altă fată negricioasă îmbrăcată în alb. Şi chiar… Dar vocea i se rupse la timp.

Nu mai era o simplă impresie; purtarea lui Tic devenea de-a dreptul ciudată. Ursu se repezi să-l scoată din încurcătură.

– Vii mâine după-amiază, la şase, la ultimul antrenament? Poimâine am meci, Ticuşor, cred că ştii…

– Şi de ce-ți mai trebuie antrenament? primi Tic ajutorul. Parcă ai tu cu cine să te bați?

Într-adevăr, aşa cum era îmbrăcat în maiou, cu umerii goi, cu pielea bronzată, Ursu părea întruchiparea forței şi supleței. La cea mai mică mişcare muşchii i se zvârcoleau ca o îngrămădire de şerpi.

– Nu fi chiar atât de optimist, răspunse Ursu prichindelului. Individul ăla e şi mai înalt şi mai greu decât mine. De doi ani e campion la juniori.

– L-ai văzut?

– L-am văzut anul trecut. În repriza a doua şi-a făcut adversarul knock-out. Are un pumn cumplit. Pocneşte ca un ciocan şi se mişcă foarte iute, Ticuşor.

– Chiar eşti obligat să-l înfrunți? se interesă Lucia. Ştiam că sunt nişte categorii după greutate…

– Nu-ți fie frică, încercă Tic s-o consoleze. Îi vine Ursu de hac. Croşeul lui de dreapta! Cred că nu-i om pe lume să-i reziste. Te-am văzut eu la sacul de nisip. Brrrr! Ştii, Ursule… simulezi lovitura cu stânga, te deplasezi un pas spre stânga, te roteşti cu tot corpul şi-ți trimiți dreapta. Exact cum te învăța antrenorul. Eu pun rămăşag…

– Antrenorul lui crede că-i viitorul campion național la grea… spuse Ursu cu un glas cam nesigur.

– Dacă te vedea pe tine spunea că e fostul viitor campion național. Tu să-l atingi cu dreapta şi-şi schimbă el cariera şi câțiva dinți.

– Atunci, vii mâine!

Tic se frământă un moment, apoi avu impresia că spune prima minciună din viața lui:

– Vin!

Şi minți cu atât mai mult cu cât spuse un „vin” categoric.

Puştiul ieşi din camera Mariei odată cu Lucia şi cu Ursu, dar nu mai avu putere să-şi conducă oaspeții, lăsându-i în grija soră-si. Se duse direct în camera lui, se trânti în pat şi începu să mediteze asupra tuturor faptelor rele şi minciunilor pe care le făcuse şi le scornise în ziua aceea. Când maică-sa îl chemă la masă, se grăbi să răspundă că mâncase nişte prăjituri la Dan, cu un ceas înainte, ceea ce îi aduse câteva reproşuri de ordin medical, cum că nu e bine să mănânci dulciuri înainte de masă, pentru că piere pofta de mâncare şi se deranjează stomacul, şi…

– Lasă, mămico, tu şi acasă vorbeşti ca un medic, dar ştii, copiii…

În fața acestui răspuns ea nu găsi altceva de făcut decât să zâmbească şi să dea îngăduitor din cap. Gest care-i stârni mare plăcere prichindelului, îi readuse liniştea, sau, dacă e să vorbim drept, neliniştea unor gânduri şi apoi a unor vise foarte agitate cu boxeri, emoții, spectatori urlând, cu nişte babe urâcioase şi cu o fată în alb.

Capitolul II

1

Ursu se sculă iarăşi odată cu zorii, răsuflă adânc de câteva ori şi se dădu jos de pe prispă. Dormise, ca întotdeauna în timpul verii, afară. Patul făcut din scânduri solide, cu câteva pături deasupra, un pat tare, cazon, îi asigura trupului o odihnă desăvârşită în timpul somnului. Nu departe, în spatele casei, Ursu îşi instalase un duş original. Doi pari puternici prindeau ca un cleşte un butoi, sau mai bine zis o putină, la gura căreia aplicase un acoperiş de tablă perforat în sute de locuri. După ce turna trei căldări de apă în putină, printr-o simplă smucitură de sfoară, Ursu o prăvălea cu gura în jos. Câteva minute se încingea în locul acela o adevărată ploaie artificială. Întotdeauna înainte de a se culca şi imediat ce se scula, Ursu se băga sub duş.

Apa rece, apă de fântână adâncă, îl trezi de-a binelea pe Ursu. Se agită sub duş ca un drac iar când putina îşi goli conținutul se scutură de apă, făcu de câteva ori înconjurul casei, apoi se opri sub bara fixă. Câteva ridicări gigantice în față şi pe spate, alte ridicări, flexiuni, apoi din nou de câteva ori înconjurul casei şi Ursu era gata pentru datoriile şi întâmplările neprevăzute ale zilei. Se îmbrăcă sumar: pantaloni scurți, maiou, tenişi, îşi luă de pe o grindă pachetul cu mâncare agățat încă seara de maică-sa, apoi porni cu paşi mari şi sprinteni pe străzile încă pustii ale orăşelului. De câteva săptămâni, Ursu făcea cu regularitate acest drum. Antrenamentele pe câmp i se păreau cele mai pline şi mai frumoase. Acolo nu-l tulbura nimeni, nu-l urmărea nimeni, se simțea liber, nestingherit.

Când ajunse pe câmp, soarele se ridicase cu câteva palme deasupra orizontului. Îşi prinse pachetul de mâncare de creanga unui copac, tot de o creangă îşi agăță pantalonii şi maioul şi îşi începu goana obişnuită. Oricine l-ar fi văzut alergând aşa, în neştire, l-ar fi luat poate drept un zănatec. El însă simțise şi apoi înțelesese că această goană, care uneori

ținea două şi trei ore, era cel mai bun antrenament pentru un atlet şi pentru un boxer. Mai ales pentru un boxer. Fuga tenace, dură şi dezordonată pe o câmpie plină de gropi şi povârnişuri, cerea corpului forță şi rezistență, mişcări spontane, neregulate, îl obliga la reflexe, la eforturi subite, îl trecea printr-o adevărată scară a eforturilor, adică obişnuia corpul cu cele mai variate şi mai nefireşti mişcări. Suflul se adapta astfel efortului brusc şi Ursu ştia că nimic nu e mai necesar unui boxer decât menținerea respirației, a suflului în acel haos de mişcări violente şi neregulate care este un meci de box.

Ursu îşi cunoştea adversarul, îi cunoştea calitățile: forța, rezistența, iuțeala şi ştia că nu poate să-l învingă, aşteptându-l cu o lovitură puternică, pentru că tot atât de bine putea el să primească lovitura pe care voia s-o dea, ci opunându-i aceleaşi calități la un nivel superior.

Goana neregulată îi plăcea lui Ursu şi pentru că-i încerca reflexele, pentru că, aşa avea el senzația, îi obliga corpul să gândească. Sărea peste o groapă şi i se ivea în față o tufă de scaieți. Sărea peste ea şi după câțiva metri de teren neted se înălța o movilă. O urca şi o cobora în goană apoi se îndrepta spre o adunătură de copaci, trecând fulgerător printre ei, în cele mai ciudate figuri geometrice, ca liliecii, noaptea, fără să-şi atingă, fără să-şi lovească brațele sau corpul. Uneori se agăța cu mâinile de creanga vreunui copac şi se arunca la câțiva metri mai departe. Acesta era secretul forței lui Ursu, secretul supleței sale, a fenomenalei sale rezistențe.

După două ore de goană, Ursu se aşeză undeva la umbră, îşi deschise pachetul cu mâncare, sorbi aproape dintr-o înghițitură ceaiul din termos şi începu să înfulece de zor. Imaginea adversarului nu-l părăsea nicio clipă. Era înalt, puternic, foarte mobil şi mai ales avea rutină şi aceasta îi dădea siguranță şi încredere în sine. Nu era genul bătăuşului orb, pe care l-ar fi liniştit foarte repede. Ca să-l învingă, se gândea Ursu, trebuia să atace în permanență, să nu-i dea posibilitatea să-şi pună în aplicare niciun plan de atac, să-l forțeze să fie mereu în apărare şi în repriza a doua sau a treia să încerce lovitura lui secretă, cea pe care o amintise Tic: simularea atacului de stânga cu acea întoarcere şi înaintare laterală care făcea din croşeul său, după spusele antrenorului, „cea mai formidabilă lovitură pe care o văzuse în viața lui!” Ursu exersase îndelung mişcarea şi lovitura, antrenorul le

perfecționase şi se convinsese de eficacitatea croşeului pe pielea lui, la un antrenament, când îndemnându-şi elevul să-l pună în practică şi pregătindu-se să-l eschiveze îl primise, din cauza fulgerătoarei aplicări, în plină figură, ceea ce avu ca rezultat un knock-out discret şi mai îndelungat.

Dar dacă şi adversarul va folosi aceeaşi tactică? Dacă va ataca şi el mereu? Atunci va hotărî numai rezistența. De aceea Ursu se sculă din nou, îşi dezmorți membrele, apoi îşi reluă goana sa fără țintă.

2

Tic se înființă dis-de-dimineață la Dan, recitiră scrisoarea, compuseră bilețelul de răspuns, exact aşa cum îl „sugerase" Dan cu o seară mai înainte, şi porniră amândoi, în recunoaştere, spre grădina publică. În spatele statuii lui Eminescu, la vreo douăzeci de metri, se afla un stejar mare, stufos, care putea deveni la nevoie un post ideal de observație. Lui Dan nu prea-i convenea să cucerească arborele apelând numai la mijloacele riscante ale omului primitiv: mâinile şi picioarele, dar negăsind altă soluție problemei numărul unu a zilei – a observa fără să fii observat –, se strădui să-şi caute însuşiri ancestrale. Urmări atent încercările pline de reuşită ale lui Tic şi se hotărî, după mari confruntări cu sine însuşi, să treacă şi el la atac. Tic deveni stat major şi Dan se mulțumi doar să-i urmeze ordinele: adică se prinse mai întâi de o cracă, apoi băgă piciorul într-o scobitură, apoi se agăță de altă cracă, apoi îşi sprijini genunchiul într-un ciot şi în sfârşit ajunse în mijlocul coroanei. E drept, puțin cam julit, răsuflând greu, dar oricum era sus în postură de cuceritor.

– Să ştii că mă fac acrobat. Tii, dar bine se mai vede!

Într-adevăr, la adăpostul coroanei stufoase, puteau să vadă ca-n palmă aproape tot parcul, adică jumătatea din fața lor. Mai ales banca de lângă statuie, care căpătase rol de complice, li se părea, de-acolo din înălțimi, la doi paşi de ei.

– Grozav! se bucură Tic. O lăsăm jumătate de oră s-aştepte şi pe urmă îi trimit cu paraşuta, bilețelul. Dacă vrei i-l plasez chiar în poală.

Zău, Dan, în tirul ăsta cu praştia nu mă întrece nimeni.

Dan încuviință vesel şi după ce puseră la punct ultimele amănunte cei doi strategi coborâră din stejar şi se despărțiră, fiecare cu gândul la treburile lui. Adică Dan urma să-şi continue lectura, ceea ce era un lucru plăcut, iar Tic trebuia să facă pe dracul în patru pentru ca o anumită scrisoare să ajungă la o anumită destinație… în alb, ceea ce era, discret vorbind, şi mai plăcut.

Puştiul se duse mai întâi la „Alimentara” de pe strada babei împelițate, cu gândul de a culege noutăți despre evenimentele din cartier, cel mai de seamă fiind, fără îndoială, apariția fetei în alb. Cu o mişcare şmecherească din ochi, îl scoase afară pe vânzătorul lui preferat, sau mai bine zis pe vânzătorul al cărui client preferat era el, şi cum nu se prea îmbulzeau cumpărătorii în dimineața aceea, avu vreme să sporovăiască mai pe îndelete cu dânsul. Bineînțeles că prichindelul îşi începu noul asalt prin câteva manevre ocolite; întrebă mai întâi ce mărfuri noi sunt pe cale să sosească, vorbi apoi despre ingratitudinea şi mojicia unor clienți, mai ales a unor babe uscate şi scârțâite, apoi despre obrăznicia unor fete „care mai au şi tupeul să se îmbrace în alb”, dar crezând că spusese prea mult şi că, într-un fel, îşi trădase intențiile, făcu greşeala să amintească în treacăt şi despre gala de box de a doua zi. Îşi închipuise că o să poată reveni imediat la subiectul în alb. Când auzi însă de box, vânzătorul, un băiat de vreo şaisprezece ani, îşi transformă gura într-o asemenea moară de pronosticuri, aprecieri, subtilități tehnice şi previziuni tactice încât ai fi crezut că el o să boxeze în locul lui Ursu. Tic îi întrerupse elanul de specialist sportiv propunându-i un rămăşag: o ciocolată contra cinci sticle de bere că Ursu câştigă prin knock-out în repriza întâi. Vânzătorul susținea că în cel mai bun caz Ursu poate să bată la puncte, dar de fapt era absolut sigur că va fi învins. Spre a nu-şi periclita pariul, Tic propuse un al doilea rămăşag: două ciocolate contra zece sticle de bere că Ursu învinge. Celălalt primi cu plăcere gândindu-se că-l va aduce la ruină pe Tic, dar fără să-i treacă prin cap că şi prichindelul are aceleaşi şanse.

– Va să zică două ciocolate contra zece sticle de bere. Să-mi sară ochii că țin! se bucură vânzătorul.

– Să-ți spun drept, căută Tic un pretext, nici nu ştiu ce-o să fac cu atâta ciocolată. Dac-aş cunoaşte vreo zgripțuroaică uscată şi înaltă i-aş

da-o ei, că babelor le cam place să morfolească dulciuri. Dar parcă fetelor îmbrăcate în alb nu le place şi mai mult ciocolata… Ce zici?

– Stai, stai puțin, se rugă vânzătorul căruia Tic îi desconsidera, şi nu chiar pe nedrept, inteligența. Avem noi aici pe stradă o zgripțuroaică înaltă şi uscată la care stă de câteva zile o fată îmbrăcată în alb. Să-mi sară ochii.

– Zău?

– Zău! Cică baba are nişte băieți, oameni mari. Din ăia care fac chestii cu cărți şi cu un fel de icoane. Da-i tare a dracului bătrâna. Am auzit-o spunându-i fetei că n-are voie să-şi facă prieteni aici, în oraş la noi. Fata-i din Bucureşti, o cheamă Laura, mi se pare că mai are doi sau trei ani până termină liceul. Chiar pe la ora asta vine bătrâna după târguieli la noi. Să-mi sară ochii. Vrei să le dai lor ciocolata?

– Care ciocolată?

– Păi n-ai spus că…

– Dar tu când spui „să-mi sară ochii” chiar te gândeşti să-ți sară?

Vânzătorul nu mai avu timp să răspundă, pentru că îl chemă şeful înăuntru. Tocmai în acel moment, Tic zări venind spre „Alimentara” o bătrână înaltă şi uscată cu un paner în mână. Fără să se intimideze, puştiul o lăsă să intre în magazin, şi în timp ce ea îşi făcea cumpărăturile, care prevesteau vreme lungă pentru că era mereu nemulțumită, se gândi cum să se prefacă în poştă clandestină. Să trimită pe cineva cu scrisoarea? Tic n-avea încredere în necunoscuți, iar prichindeilor din ceata lui nu avea voie să le încredințeze un secret. „Ăia-s mult mai curioşi decât fetele, n-aş mai scăpa de ei în vecii vecilor.” Să strecoare scrisoarea în panerul bătrânei ar fi însemnat o imprudență de neiertat, deoarece bătrâna îşi va controla măcar de câteva ori, în drumul spre casă, mărfurile şi va da peste ea, ceea ce va declanşa o catastrofă generală. Atunci!? Abia îşi reținu un strigăt de bucurie. Băiatul cu păr blond şi ciufulit simțea că zboară. Găsise în sfârşit dezlegarea. Intră glonț în magazin, trecu înaintea celorlalți clienți şi ceru de un leu ace cu gămălie.

Bineînțeles că obrăznicia şi necuviința lui atraseră imediat curiozitatea, nemulțumirea, uimirea şi mânia cumpărătorilor şi vânzătorilor.

– Dar ce, ne-am mutat în junglă, ne-am reîntors în codru? răsună vocea scârțâită a bătrânei. Auzi, domnule! Am avut şi eu copii, slavă Domnului, îmi mai trăiesc şi astăzi, sunt oameni mari, dar…

Tic încercă s-o îmbuneze rostind cu multă înțelegere:

– Parcă nu ştiți cum sunt copiii… Dar să ştiți că ajung toți oameni mari…

– Asta-i culmea! E nemaipomenit! Auzi, tupeu, madam!?

– Ieşi afară! Că nu-i prăvălia lui tac-tu! Ieşi, derbedeule!

– Dac-ar fi asta prăvălia lui tăticu, nu m-ați mai certa acum pe mine. Ştiu eu…

– N-avem bolduri! La ferometal. În centru, sub cinematograf.

– Dar pentru ce-ți trebuiesc bolduri, nătărăule?

– Mi-au intrat nişte ghimpi în picior şi n-am cu ce să-i scot. De când mă chinuiesc…

– Sărmanul băiețaş. Şi noi îl ocărâm.

– Săracul! Ia căutați un bold. Sau chiar un ac de siguranță…

– Na, ține un ac, băiețaşule… E mai bun ca boldul la aşchii…

– Săru-mâna, mătuşico – mulțumi Tic. Să vă trăiască nepoții… şi oamenii mari…

– Să te-audă Dumnezeu! Da-n care picior ți-a intrat?

Tic însă o zbughise pe uşă. Şi abia atunci bătrânele îşi dădură seama că era fermecat la picioare.

– Ne-o fi amăgit puşlamaua… Ai văzut, madam!?

– Am mai întâlnit eu derbedei din ăştia… Ştiu eu ce le trebuie!

– Ferească Dumnezeu, unii îți bagă mâinile în buzunare… Şi nu ca să şi le încălzească…

– Aoleu, unde mi-i punga cu bani? Săriți, mi-a furat-o hoțul. Mânca-l-ar focul! Ăla micul cu boldul…

– Auzi, prefăcutul! Chemați sergentul!

– Da' a cui e punga asta? Asta de lângă tejghea?

– Mulțumescu-ți Doamne, e-a mea. Şi l-am blestemat, săracul, degeaba. Ptiu, ptiu… Iartă-mă, Doamne…

– Te pomeneşti că chiar i-or fi intrat nişte ghimpi în picior. Şi băiatul meu, mai acu' vreo treizeci de ani…

– Şi de ce să nu-i intre? S-o fi încălțat pe urmă şi l-au apucat durerile…

– Săracul băieţaş, n-aţi văzut ce respectuos era…

Tic nu auzea însă nimic din sporovăială nestatornică… El se ascunsese după un colţ de stradă, nu departe de casa în care locuiau bătrâna şi fata în alb. Pândi la colţ şi o zări pe zgripţuroaică apropiindu-se. O lăsă să treacă şi, când o văzu oprindu-se în apropierea porţii, fugi repede spre ea, o înghionti parcă fără să vrea, îşi ceru iertare, dar totul se întâmplă fără să-şi potolească o clipă goana.

– Bestemeticule! îl afurisi bătrâna. Ce, n-ai alt loc de fugă decât pe trotuar? Dumnezeule! Parcă-ar fi tot derbedeul ăla. Te pomeneşti că mi-a furat ceva!

Se convinse însă repede că nu-i lipseşte nimic. Dar nici nu-i trecu prin cap gândul că ar putea să aibă ceva în plus. Cine ştie? atunci poate că ar fi descoperit agăţat de fusta ei un plic pe care se putea citi: „Prizonierei în alb”. Plicul nu rămase însă multă vreme agăţat de fustă, pentru că o mână subţire, delicată, îl desprinse fără zgomot şi-l purtă către sân. Prizoniera în alb primise mesajul.

3

Exact la ora 5, Ursu sosi în sala de antrenament. Ştia că maestrul său ţine foarte mult la punctualitate. Antrenorul, un bărbat trecut de 50 de ani, cu o statură impunătoare, cu umeri largi şi ceafă puternică, îşi primi ca întotdeauna zâmbind elevul său preferat. Deşi se putea lăuda cu o carieră îndelungată în ring, figura lui nu prea aducea a boxer. Părea mai degrabă a unui om obişnuit, a unui intelectual deprins cu mişcarea şi sportul, decât a unui fost as al categoriei grele. De altminteri, întreaga sa concepţie despre box era foarte mult diferită de a altor maeştri ai sportului cu mănuşi, mai ales de cei care susţineau că boxul este prin definiţie şi exclusiv un sport al forţei şi rezistenţei. Antrenorul lui Ursu nu nega valoarea calităţilor fizice, dar predica fără încetare elevilor lui ideea că în lupta cu pumnii contează, cel puţin în aceeaşi măsură, inteligenţa şi psihologia. Adversarul trebuie cântărit, judecat, susţinea el, stilul său trebuie studiat cu atenţie, de asemenea şi loviturile sale specifice şi, în raport cu rezultatul acestui studiu, boxerul angajat

trebuie să-şi organizeze lupta. El nu propovăduia o singură tactică de luptă dusă până la desăvârşire de un boxer, ci o multitudine de tactici, fiecare prilejuită de adversarul dat, de specificul boxului său. Uneori îşi îndemna elevii să-şi schimbe nu la fiecare repriză, ci la fiecare minut tactica în ring: atac sau dans în jurul adversarului, corp la corp sau lovituri de la distanță, apărare simulată cu contre dure şi oportune, retragere directă care să faciliteze plasarea unei lovituri decisive. Luptătorul trebuie să judece tot timpul, să simtă momentele adversarului, să-l enerveze sau să-l calmeze, să-l înghesuie sau să-i dea satisfacția unor succese uşoare. Clipele decisive, fie pentru acumulare de puncte, fie pentru plasarea unor lovituri puternice, trebuiau alese fără greşeală. Provocarea unui asemenea moment şi fructificarea lui era, la urma urmei, o problemă de psihologie şi de inteligență.

Antrenorul îi aminti lui Ursu toate aceste idei însoțindu-le cu exemple multiple din cariera lui şi din cariera altor boxeri care făcuseră faimă sportului cu mănuşi.

– Ce ştim despre adversarul tău? îl întrebă antrenorul pe Ursu. Că e puternic, mai puternic decât tine, că e tot atât de agil ca tine, că are mai multă experiență decât tine. Două plusuri şi un egal în fişa lui, două minusuri şi un egal în fişa ta. Rațional şi psihologic, aceasta duce la o anumită concluzie: siguranța. Adversarul e sigur de el. Adversarul e sigur de victorie. Nu se îndoieşte nicio clipă că va obține victoria. Ei, eu cred că aici trebuie să căutăm ceva, aici trebuie să acționăm noi. Adică, în raport cu această încredere în el, cu această siguranță a victoriei să ne făurim tactica de luptă, toată concepția noastră de luptă. Înțelegi, Ursule?

Ursu prinsese tâlcul celor spuse dar i se părea că ideea antrenorului nu se potrivea cu ideea pe care şi-o făcuse el despre meciul de a doua zi. De aceea se mulțumi să clatine din cap, dar gestul lui aducea mai degrabă a nedumerire.

– Adversarul e sigur pe el. Întăreşte-i siguranța. Acordă-i câteva succese uşoare. Fă-l să se autoliniştească, să te desconsidere, atrage-l în atac, apără-te mereu cu şovăieli, şi în repriza a doua când va încerca, sigur, să pună capăt luptei plasează-i croşeul de dreapta. Te asigur că-l faci knock-out! Fără discuție!

Ursu îşi privi gânditor profesorul. Tactica pe care acesta i-o predica era într-un fel opusă celei la care reflectase el. Logica profesorului i se părea însă cu neputință de atacat. Maestrul nu-l lăsă prea multă vreme să mediteze; era vremea să înceapă antrenamentul. Frământările şi întrebările lui Ursu nu dispăruseră, nici măcar nu se atenuaseră. Simțea nevoia să se destăinuiască cuiva. De aceea îl şi chemase pe Tic la antrenament. Voia să-i vorbească puştiului ca unui prieten, să se uşureze măcar, pentru că la alt sprijin nu se putea aştepta de la el. Şi nu înțelegea ce se petrece cu Tic de întârzie atât de mult.

Mai era însă cineva căruia Ursu putea să i se destăinuie, dar la care nu îndrăznea să se gândească: Lucia. După întâmplările din Peştera Neagră, prietenia dintre cei doi se răcise. Dacă acolo, pe munte, în mijlocul primejdiilor, firile lor deosebite se întâlniseră şi se atinseseră plăcut, dacă în noianul de spaime şi emoții îşi trimiseră unul altuia unde calde, duioase, necesare, uneori aproape imperceptibile, reîntorşi în liniştea şi monotonia orăşelului, simțiseră amândoi un fel de teamă şi apoi nişte valuri de gheață peste ceva ce fusese blând şi cald. Ursu îşi amintea cu un tremur care-i zguduia tot trupul clipele când o purtase, leşinată, în brațe, când îşi lipise obrazul de părul ei, când îi atinsese cu fruntea fața şi buzele. Sentimentul că făptuise un sacrilegiu nu-l părăsea niciun moment. Timiditatea lui față de Lucia se accentuase, se amestecase cu un sentiment de teamă şi ruşine. Din cauza aceasta, uneori se purta prea băiețeşte cu dânsa. Atitudinea lui Ursu, atât de diferită de cea pe care o avusese pe munte, o readusese pe Lucia în starea veche de superluciditate, de răceală şi indiferență, fără să-şi dea seama că ascunde în carapacea ei voluntară durerea unei adolescente care ar dori să privească altfel florile şi culorile. Nu-l înțelegea pe Ursu sau poate fiorii aceia necunoscuți care reînviau odată cu amintirile o obligau să nu încerce să-l înțeleagă.

Ursu se simți trăsnit când o văzu pe Lucia pătrunzând pe uşa sălii de antrenament. Nici nu-i trecea prin cap că apariția neaşteptată fusese determinată de zvâcnetul unui al şaselea simț feminin care-o făcuse pe Lucia să intuiască, să descopere că Ursu are nevoie de un confident înaintea întâlnirii de mâine. Fata simțise că prezența ei în preajma lui Ursu îl va linişti, îi va spori încrederea în propriile forțe. Simțise totul?…

Nu, judecase totul şi ajunsese la această concluzie, sesizase cu nevinovăție, fata.

Apariția Luciei declanşa însă în Ursu un noian de gânduri şi întrebări şi emoții… Muntele, peştera, prăpastia… Şi dintr-o dată nu mai văzu în fața ochilor decât chipul acela blond, cu ochii puțin oblici, cu buze subțiri, cu obrajii pudrați de o uşoară paloare. Alergă spre Lucia, o prinse de umeri cu mâinile sale deformate groaznic din cauza mănuşilor şi aproape o sfărâmă la pieptul său. Lucia deveni lividă… Se uită în ochii agresorului cu priviri speriate… Ursu îşi retrase mâinile. Se îngrozi. Se dădu un pas înapoi şi Lucia, speriată şi ea, şi cu convulsii în piept, fugi pe străzi fără să mai vrea să se gândească la ceva.

4

Tot cam pe la ora aceea, alți doi cireşari, cocoțați în stejarul din spatele statuii lui Eminescu, trăiau clipe grele şi-ncepeau să simtă gustul amar al înfrângerii. Se urcaseră în stejar pe la cinci şi un sfert. Aşteptaseră în linişte jumătate de oră, dar minutele care urmară erau pline de emoții. Unul din ei întrebă cu frică:

– E şase?

– Fix. Să ştii că nu vine. Eu în locul ei eram aici înainte de şase. Hărăpina dracului.

– Ssst! Vine cineva din dreapta.

Se lăsă din nou linişte în stejar. De pe o alee din dreapta veneau doi îndrăgostiți. O pereche din familia celor care fac senzație pe la baluri. Mergeau dansând şi frecându-şi obrajii, dar deodată se opriră şi se aşezară pe banca din fața statuii. Câteva clipe de ritm din umeri şi călcâie apoi începură să ciripească.

– Ce le-a venit ăstora să se aşeze tocmai pe banca noastră? întrebă înfuriat Dan.

– Tu eşti de vină, răspunse Tic. Trebuia să lipeşti un bilețel „ocupat” pe bancă. La asta de ce nu te-ai mai gândit?

– Dar ce, crezi că suntem la teatru?

– Eu îi scol de pe bancă, se înfurie brusc prichindelul.

– Cum? Vrei să țipi la ei şi să trădezi ascunzişul?

– Aiurea!… cu praştia! În mai puțin de un minut.

Tic scoase praştia, puse în aruncătoarea de piele o ghindă, întinse elasticul şi ținti spre bancă. Nu slobozi însă imediat proiectilul. Aşteptă. Pe bancă, tânărul cu plete feminine savura tacticos o țigară. Cu un gest larg îşi sprijini mâna cu țigara de speteaza băncii. Dar numai după o clipă sări ca ars. Țigara îi fusese pur şi simplu smulsă din mâna.

– Ce s-a întâmplat, greieraşule? îl întrebă speriată fata cu buze foarte roşii şi cu sprâncene de catran.

– Nu, nimic, se încurajă greieraşul, mă uitam, ştii, nişte fluturi formidabili.

Tic pregăti o a doua aruncătură. „Greieraşul” îşi căuta o poziție cât mai comodă. Stătea picior peste picior însă cu spatele atât de lăsat, că parcă stătea cu picioarele în sus. Cireşarului țintaş i se păru prea indecentă poziția, aşa că a doua lovitură i-o trimise în talpa pantofului. Pocnitura se auzi bine în jur. „Greieraşul” sări de pe bancă atât de iute şi o luă atât de cavalereşte din loc, că însoțitoarea cu buze roşii se văzu nevoită să alerge după el pentru a-l ajunge.

După câteva minute de la retragerea greieraşilor îşi făcu apariția, de astă dată din stânga, un nou cuplu: o bătrânică grasă şi scundă şi un băiețaş molâu cu ochelari. Tic îşi pregăti din nou praştia:

– Dacă se aşază pe bancă, îl transform pe molâul ăla cu patru ochi în campion de fugă cu obstacole. Ia uite, tâmpitul!

Într-adevăr, molâul se împiedicase chiar în fața băncii şi era cât pe-aci să-şi întindă oasele pe jos. Noroc că se prinsese de bancă.

– Aoleu, maică! Ți s-a întâmplat ceva? auziră cei doi vocea bătrânei.

– Dă, Doamne, să se aşeze! se ruga Tic, cu praştia pregătită. Zău că-l prefac în popândău.

Cireşarul cel blond era înfuriat. Simțea nevoia să se descarce, să tabere asupra cuiva. Dar pentru că bătrânica se cărăbăni trăgându-şi molâul de mână, îşi amână explozia. Mai trecură pe alee doi oameni serioşi, apoi un ofițer, apoi două țărănci, un popă, un lungan cu nişte mâini până la genunchi şi cu un nas de Pinochio, căruia Tic îi pusese gând rău, mai ales vârfului roz, o fetişcană înaltă cât o prăjină, ținând de mână două fetițe care urlau după maică-sa, acelaşi ofițer, doi colegi de-ai lui Tic, dintre care unul fu gratulat cu un proiectil, într-un loc cărnos

şi usturător, o bătrână cu părul alb ca zăpada, aplecată deasupra unui cărucior, şi şoptind fără încetare: „Țuguloi, țuguloi, țuguloi”, o servitoare oacheşă cu un borcan în mână, din nou ofițerul…

– E şase şi jumătate, spuse Dan. Ce facem? Mi se pare că n-a ajuns scrisoarea la destinație. Sau o fi pus bătrâna mâna pe ea.

– Dac-o fi enervat-o scrisoarea şi-o fi citit-o numai până la jumătate?

– Imposibil! N-a citit ceva asemănător în viața ei.

– Poate că ai şi tu dreptate… spuse rar şi cu subînțeles Tic.

– Adică ce vrei să zici? Că n-oi fi scris aşa la înălțime?

– Mai stăm? îl întrerupse mânios țintaşul.

– Eu unul nu mai stau. Dacă tu vrei…

– Nici eu! M-am săturat. Gata! Las’ că…

Tic sări repede jos, iar Dan şi mai repede… pentru că-şi pierduse echilibrul. Arătau amândoi ca nişte învinşi. O oră şi mai bine stătuseră cocoțați în stejar, de pomană.

– Hărăpina ta e-o fricoasă fără pereche, încercă Dan să se consoleze. Şi n-are niciun pic de romantism în ea. Dacă nu acceptă dânsa riscul şi surpriza unei întâlniri…

– Numai zgripțuroaica e de vină. Ştiu eu. Cred că o ține legată în lanțuri. La mâini şi la picioare.

Cei doi învinşi se apropiară de bancă. Lui Dan îi veni ideea să se aşeze. Dar nici n-apucă să atingă speteaza de lemn, că se azvârli în sus de parcă îi intrase un cui în spate:

– Ia uită-te, Tic! Ce-i asta? Cine-a adus-o? Când?

Tic se uită spre mâna lui Dan. Pe speteaza băncii, la mijloc, era lipit un bilet. Îl smulse într-o clipită şi-l citi cu voce tare:

– … *Stimați copilaşi! Am primit mesajul vostru care mi-a declanşat într-adevăr un sentiment… de milă față de voi. V-am făcut şi cinstea de a vă arunca o privire încântătoare, plină de admirație când am văzut cu câtă uşurință v-ați cățărat în copac. Îmi pare totuşi rău că nu veți putea mângâia urmele paşilor mei şi mi-e teamă că din această cauză veți crede că sunt o zână, ceea ce pentru vârsta pe care presupun c-o aveți n-ar fi deloc de mirare. Sfatul meu este să vă găsiți preocupări mai apropiate de vârsta şi posibilitățile voastre. Ce-ați zice să participați la un concurs de trotinete sau triciclete? Dacă nu-l veți câştiga, ființa mea generoasă se va strădui să aline marile voastre suferințe. Acesta este răspunsul „Prizonierei în alb”.*

P.S. Pariez că veți sta în copac cel puțin până la şase şi jumătate şi că veți face nişte mutre când veți citi aceste rânduri…

Fata în alb nu greşise cu nimic în ultimele presupuneri. Mutrele celor doi erau jalnice. Niciodată un cireşar nu primise o insultă asemănătoare. Se uitau unul la altul şi nu ştiau cu ce să înceapă. Dan era înfuriat că ideea lui cu scrisoarea fusese falimentară şi că îl luase în derâdere o ființă pe care nici n-o cunoştea şi care, după spusele lui Tic, nu depăşea vârsta Mariei şi Luciei. Pe Tic îl scoteau din sărite întrebări mult mai concrete. „Cine şi când lipise biletul pe bancă?" Îi venea să plângă de ciudă că fusese dus de nas ca un țânc. Ca să nu mai vorbim de chestia cu trotinetele şi tricicletele.

– Numai băboaica e de vină! scrâşni puştiul. Dac-aş putea să aranjez să i se plimbe un şoarece pe spate… Las' că tot i-o fac eu!

Dan nu înțelese care putea fi rolul babei în lovitura pe care o primiseră. Şi, dacă e să vorbim drept, nici Tic nu ştia ce rol jucase bunica în piesa care-i ridiculizase, ci vorbise, aşa, ca să-şi reverse mânia asupra cuiva. Istețimea fetei, deşi îl enerva la culme, îi stârnea parcă un anumit sentiment de respect şi de admirație, pe care bineînțeles îl ascundea cât putea mai bine. Astfel se explică de ce paratrăsnetul descărcărilor lui îl constituia bătrâna.

– Şi totuşi cum a ajuns biletul aici? întrebă Tic. Cine şi când l-a adus? E nemaipomenit!

– În orice caz nu înainte de venirea noastră în parc, pentru că l-am fi găsit atunci. Ticuşor! Sunt sigur că bilețelul a fost scris după ora cinci şi jumătate. Adică în loc s-o observăm noi pe ea, ne-a observat ea pe noi. Şi să-şi bată joc în aşa hal de scrisoarea mea! N-o iert toată viața!

– Ia să ne gândim cine a trecut pe alee şi cine a stat pe bancă, reveni la concret fostul țintaş.

– „Greieraşul"! Imposibil!

– Baba cu molâul ăla cu ochelari – şi mai imposibil.

– Păi alții nici nu s-au mai aşezat pe bancă.

– Atunci cine dracu' a lipit biletul? Cu praştia n-a fost azvârlit.

Dacă Tic ar fi avut inspirația să iscodească în acel moment casa în care locuia fata în alb, ar fi dezlegat repede enigma. Bătrâna înaltă şi uscată îşi căuta de zor ochelarii pe cerdac în timp ce, într-o cameră în fund, o fată negricioasă şi obosită îşi aranja în fața oglinzii rochia cea

albă. Pe un scaun, alături, zăceau aruncate: o pereche de pantaloni scurți de excursie, o bluză groasă băiețească şi un basc decolorat, caraghios. Costumată în veşmintele de pe scaun şi mascată cu ochelarii pe care-i căuta bunica, luase înfățişarea unui băiat molâu şi prostuț, într-atât de molâu încât reuşise să convingă o babă fără ocupație să-i arate ieşirea din grădina publică şi chiar s-o conducă până la poartă. Dar pentru că Tic nu avu această inspirație, rămase mai departe cu întrebarea pe buze şi mai ales cu sentimentul unei înfrângeri cum nu se poate mai ruşinoase.

Cei doi cireşari descoperiseră totuşi ceva foarte important şi anume că au avut de-a face cu un adversar greu de bătut. Înfrângerea le aduse mintea la cap şi astfel într-un moment de luciditate căzură de acord să discute despre fata în alb şi cu ceilalți cireşari. Chiar în cursul serii. De aceea plecară amândoi în căutarea prietenilor: Tic spre Ursu, mai ales că trebuia să-şi ceară scuze pentru întârziere, iar Dan spre Lucia şi Maria. O bună bucată de drum merseră împreună, tăcuți, numai când ajunseră pe strada pe care locuia fata în alb, amândoi parcă se treziră. Aceasta cu atât mai mult cu cât chiar în apropierea locuinței inamicului, cam pe la centrul străzii, acolo unde Tic prinsese mesajul pentru prizonieră de fusta bătrânei, se afla chiar ființa pe care în acea clipă cei doi cireşari doreau cel mai puțin s-o întâlnească.

Hărăpina lui Tic discuta veselă, mişcându-şi brațele ca o balerină, cu un tânăr impunător, foarte înalt şi solid. Şi Dan şi Tic fură năpădiți de emoție, dar imediat îi trăsni uimirea pe amândoi, pentru că descoperiseră în însoțitorul fetei un alt redutabil inamic: adversarul lui Ursu, cel care de doi ani deținea titlul de campion de juniori.

– Mă, da frumoasă-i! se minună totuşi Dan.

Tic nu dădu nicio atenție vorbelor scăpate de prietenul lui. Pe el îl chinuiau amarnic, ca întotdeauna, întrebările concrete: De unde cunoaşte vlăjganul pe fata în alb? De ce dacă voia şi putea să aibă prieteni, fata în alb în loc să-i caute pe cireşari se împrietenise cu „individul ăsta urât” care nici măcar nu era din oraşul lor? Şi cum de i-a dat voie babornița să se întâlnească seara cu el?

– Zău, Dan, dacă mai înțeleg ceva! se plânse Tic.

– Nici eu. Doar atât: că are o gardă personală cumplită.

Amândoi se opriseră în mijlocul străzii. Fără să se destăinuie unul altuia, amândoi încercară aceeaşi manevră: să se întoarcă din drum pentru a nu da cu ochii de inamicii lor. Tocmai când să-şi pună în aplicare gândul, fata în alb îşi întoarse fără voie capul şi-i zări. Tic avu fericita inspirație să se aplece şi să-şi dezlege şiretul pentru ca să aibă motiv să-l lege la loc. Fără această inspirație, îşi imagină el, s-ar fi făcut de râs! Dan nu înțelese imediat şi-l întrebă:

– Ce-ai pățit? Când te-ai lovit?

– Vrei să-şi închipuie că suntem laşi? întrebă la rândul său Tic. Scapă ceva jos şi apleacă-te să-l iei.

Dan scăpă o batistă scoasă în fugă din buzunar şi abia pe urmă se simți caraghios.

– Nu cumva ai de gând?… Ne-am făcut de râs!

– Ne-a zărit! Sunt sigur că acum îşi bate joc de noi.

– Bineînțeles! mormăi Dan. Dacă facem mătănii în mijlocul străzii ca doi caraghioşi.

– Hai să mergem chiar pe partea lor! se îmbățoşă subit prichindelul.

Înțeleşi parcă, amândoi luară un aer cât se poate de senin şi de nepăsător şi se îndreptară cu paşi foarte obişnuiți spre cei doi inamici. Dan îşi aținti privirile asupra fetei în alb şi observă că e puțintel cârnă şi are ochi verzi, foarte mari, iar Tic îl privi pe vlăjgan cu fulgere în ochi. Fata râdea cu toată fața. Îi povestea ceva vesel însoțitorului ei. Cu toate strădaniile sale, Tic nu prinse decât o frază:

– … nişte copilaşi! le place să joace roluri de cerşetori, de spioni, de prostănaci…” care-l înfurie atât de cumplit, mai ales când auzi hohotele de râs ale lunganului şi remarca lui idioată: „ce tâmpiți”, încât aproape că răcni la Dan:

– Ah, dacă i-ar muta Ursul nasul, măcar cu câțiva centimetri mai sus…

– Mă hahaleră! auzi Tic o voce groasă şi rea în spatele său.

Spre surprinderea lui Dan, Tic se dezlipi de lângă el şi se îndreptă spre vlăjgan. Îşi înfipse mâinile în buzunare când ajunse în dreptul acestuia şi-l măsură din cap până-n picioare:

– Ce doriți, mă rog?

Întrebarea şi aerul lui Tic îl uluiră pe vlăjgan. Chiar şi fata în alb rămase descumpănită. Cireşarul profită de aceste clipe de uluire şi

porni atacul:

– Spuneți-i, vă rog, domnişoarei că atunci când vom avea nevoie de roluri de măgari, ne vom adresa dumneavoastră…

După care se întoarse, merse liniştit câțiva paşi, apoi se lansă într-o goană nebună. Cireşarul calculase exact. Abia în clipa când Tic îşi începu goana, vlăjganul înțelese că insulta îi fusese adresată şi vru să se ia pe urmele lui, dar fata în alb îl opri reținându-şi o furtună de hohote de râs. Vlăjganul agită pumnul şi răcni după Tic:

– Golan!

Puştiul se opri undeva în mijlocul străzii, făcu şi el un semn cu mâna, apoi rosti cu voce tare:

– Iar eu mă numesc Tic! Încântat de cunoştință.

De astă dată fata în alb nu mai izbuti să-şi stăpânească râsul. O adevărată cascadă. Tic, în schimb, căuta să-l convingă pe Dan că se aşteptase dinainte la insulta adversarului său şi-şi pregătise replica.

– Zău, Ticuşor? Dar dacă accentua, dacă spunea: golanule?! întrebă Dan.

– Atunci îl puneam în conflict cu un cetățean de pe stradă. De pildă cu bătrânul ăsta. Îi spuneam: Domnule, auziți, derbedeul ăla vă face golan… Era şi mai grav.

Istețului îi scăpase însă ceva. Nu se gândise că vlăjganul nu va primi cu aceeaşi indiferență şi cea de a doua insultă, şi nici nu-şi închipuise că fata în alb va râde cu atâta poftă încât nu va mai avea timp să-şi domolească prietenul. De aceea nu se mai uită în spate şi nu-l văzu pe vlăjgan pornind în goană spre el. Când întoarse capul era prea târziu. Vlăjganul se afla la doi metri de el. E drept că startul lui Tic putea fi invidiat de orice campion de 100 metri plat. Şi numai acest start de săgeată îl scăpă de-o chelfăneală cruntă. Totuşi piciorul vlăjganului întins până la limită atinse cu vârful bombeului fundul cireşarului grăbit.

După vreo sută de metri de goană inutilă, pentru că vlăjganul satisfăcut se întorsese demult la locul de unde plecase, Tic se opri, îl aşteptă pe Dan, şi când acesta ajunse lângă el îi spuse cu un calm năucitor:

– Ai văzut cum m-a atins?

Dan, cu toată mila pe care o simțea față de prietenul lui, nu reuşi să-şi rețină râsul:

– Parcă spuneai că încă nu s-a născut omul care să-ți dea ție un picior în spate.

Tic îl privi oarecum disprețuitor pe Dan:

– Mai întâi că abia, abia m-a atins cu vârful piciorului, ca să ştii. Şi în al doilea rând îți jur că pentru această „încercare”, îl fac knock-out, chiar dacă-ar trebui să mă antrenez zece ani la sacul cu nisip şi să-mi schimb cariera de băiat deştept în cea de boxer.

Puştiul vorbea cu atâta calm şi cu atâta siguranță, că Dan îl ascultă cu gura căscată. Şi culmea e că nu avu nevoie să se antreneze zece ani şi nici să-şi schimbe cariera pentru a-şi duce la capăt teribila răzbunare.

5

În sala de antrenament, Tic îl găsi pe Ursu singur şi foarte abătut şi parcă ascuns într-un colț. Purtat de elicea răzbunării, ciufuliciul se miră enorm de starea în care era Ursu. De unde să ştie el că Lucia fusese pe-acolo cu aproape o oră înainte şi că se petrecuse o scenă care ar fi avut altă desfăşurare şi alt deznodământ dacă el n-ar fi întârziat? Ursu se simțea distrus. Aproape un ceas rămase nemişcat în colțul în care-l găsi Tic, sub povara unor gânduri şi sentimente sfâşietoare.

– Ce-i cu tine, Ursule? îl întrebă Tic. Nu cumva ți-e frică? Sau te-a pocnit şi pe tine cineva cu piciorul în spate?

Cel întrebat nici măcar nu îndrăzni să-i arunce o privire lui Tic. Ciufuliciul deveni dintr-o dată înflăcărat:

– Ursule, zău să-l bați! Dar ştii… aşa… să nu-i mai ardă toată viața de box. Dac-ai şti ce mi-a făcut!…

Şi se apucă să-i povestească ceea ce i se întâmplase pe strada fetei în alb. Ursu însă nu auzea şi nu înțelegea nimic. Se gândea mereu la ceea ce se petrecuse între el şi Lucia, îl scăpărau emoțiile cu duiumul, iar pe spate parcă i se urcau reptile. Ce mai, era nenorocit! Tic îşi isprăvi istorisirea cu un of! greu şi amenințător apoi, aducându-şi aminte că întârziase, îi ceru iertare lui Ursu. Abia atunci îşi auzi prietenul rostind primele cuvinte:

– Ah, Ticuşor, dacă n-ai fi întârziat! Uf! Doamne! De ce-ai întârziat?

– Zău, iartă-mă, te rog din tot sufletul să mă ierți… Te rog să mă ierți şi pentru altceva… Ceva mult mai grav… Ți-am ascuns un lucru…

– Ticuşor dragă… am… am jignit-o groaznic pe Lucia, se destăinui pe neaşteptate şi fără să vrea Ursu.

– Şi de-aceea eşti trist? Nu cred…

– Da… nici nu poți… Nici nu poate să-ți treacă prin cap! Mai bine să tac.

Tic se porni pe un râs nebun.

– Ha, ha, ha! Lucia jignită! Eşti un prost! N-o cunoşti. Pe Lucia poți s-o bați cu varga la spate o zi întreagă şi nu se simte jignită. O face pe nebuna.

– Nu, Tic, nu poți să înțelegi… e altceva.

Tocmai atunci pătrunse pe uşă antrenorul:

– Ei, cum a mers? Bagă de seamă, Ursule! Tactica e clară. Întăreşte-i adversarului siguranța. Acordă-i câteva succese uşoare. Fă-l să te desconsidere, să se autoliniştească, atrage-l în atac, apără-te mereu, fă-l să creadă că ți-e frică şi în repriza a doua, când va căuta să-ți plaseze lovitura decisivă, azvârle croşeul. N-are niciun rost să fii abătut. Dacă nu-l faci knock-out, îmi dau cuvântul de onoare că mă retrag din box. Înseamnă că habar n-am ce-i boxul. Haide, nu mai fi abătut! Niciodată în viața mea n-am fost mai sigur de o victorie. Ai tot ce-ți trebuie pentru victorie şi în primul rând tactica!

– Da, da, rosti Ursu cu o voce foarte puțin convingătoare.

– Îmbracă-te repede că trebuie să lăsăm sala liberă pentru adversarul tău.

Ursu urmă sfatul antrenorului, se îmbrăcă şi ieşi din sală împreună cu Tic. După câțiva paşi se opri ruşinat:

– Tic, nu te supăra, dar…

– Aaaa! descoperi puştiul. Vrei să fii singur. Tocmai mă gândeam cum să fac ca să nu te superi… Ştii, vreau să mai rămân puțin, să-ți văd adversarul. Aoleu! Era să uit. Am hotărât să ne-ntâlnim la opt, la mine, să discutăm ceva… extraordinar. Toți cireşarii…

Ursu dădu din cap, afirmativ, iar Tic se întoarse cu paşi tăcuți, spre sală. Pătrunse cu băgare de seamă înăuntru, se ascunse lângă uşă, după nişte bănci, şi rămase în aşteptare.

Când găliganul păşi pragul uşii, Tic simți un fior de spaimă în ceafă. În costumul său sumar de sportiv vlăjganul era şi mai fioros. Înalt, cu umeri lați, cu mâini lungi, musculoase, cu gât puternic, cu figură specifică de boxer, părea că-şi petrecuse toată viața în ring. Antrenorul îi indica mişcările, îl îndruma ca pe un copil:

– Va să zică, mâna stângă în sus cu pumnul strâns înseamnă să te bagi în corp la corp. Mâna dreaptă în sus cu pumnul strâns înseamnă retragere. Palma stângă deschisă înseamnă atac furios. Palma dreaptă deschisă înseamnă contrare. Amândouă mâinile în sus cu pumnii strânşi înseamnă eschivă. Amândouă mâinile în sus cu palmele deschise înseamnă plasarea loviturii decisive. Ia să încercăm.

Şi astfel, Tic avu prilejul să asiste la cea mai perfectă dirijare a unei lupte pe care ar fi putut s-o vadă vreodată în viața lui. Elevul realiza aproape instantaneu semnalele maestrului său. Uneori aplica două indicații în mai puțin de-o secundă: eschivă-contrare sau atac furios-retragere. Era o plăcere să vezi cum un simplu semn cu mâna declanşa o imagine de corp la corp cu zeci de lovituri în câteva secunde, sau cum un alt semn transforma dreapta găliganului într-un piston formidabil.

– Perfect! spuse antrenorul. Sunt mai sigur de victoria ta decât de faptul că exist. Aici greşesc, dragul meu, o mulțime de antrenori. Ei îşi închipuie că în toiul luptei un boxer mai poate să-şi păstreze luciditatea şi judecata. Ei uită că nimeni nu e în stare să aprecieze mai bine lupta decât cel din afara ringului. Numai cel din afară vede ceea ce nu văd boxerii şi simte ceea ce ei nu simt. Totul este să ştii să-ți conduci luptătorul! Ei, şi-acum treci la sacul de nisip! Adversarul tău e puternic. Trebuie lovit tare ca să cadă.

Antrenorul părăsi sala cu chipul scăldat într-un zâmbet de mulțumire, iar elevul său începu atacul sacului de nisip. Lui Tic i se încrâncenă carnea când văzu cu câtă forță izbeşte în sac. Unei asemenea lovituri nu-i poate rezista nimeni, gândi ciufuliciul. La fiecare lovitură sacul de nisip făcea un arc de aproape 90 de grade. Se mişca sacul de nisip ca un pendul bezmetic, parc-ar fi fost umplut cu puf, „Doamne, zău că mi-e frică de Ursu!” Găliganul lovea din ce în ce mai cu sete, mai vârtos. Oscilația sacului creştea. Scoase încet capul de după bancă, se apropie cu paşi neauziți de uşă, aşteptă câteva clipe…

Vlăjganul trimise un pumn ucigător în sacul cu nisip. În aceeaşi clipă acționă şi Tic. Scoase un țipăt, scurt: „Aaaa!” Surprins, boxerul întoarse capul în direcția sunetului. Dar nu mai apucă să vadă cine strigase. Pentru că, revenind din oscilație sacul îl pocni năprasnic în falcă. Găliganul se prăbuşi ca o şubă grea în primul knock-out din viața lui. Cireşarul îşi respectase întocmai cuvântul.

6

În camera albastră, cu ferestre mari şi pian, Maria îl iscodea pe Dan:

– Nesuferitule, spune odată! Nu-ți dai seama că m-ai făcut curioasă?

– Numai când o să vină Tic şi Ursu. Ai puțintică răbdare…

– Dac-ai şti cât de urâcioşi îmi sunt băieții care se prefac discreți. Vor să-şi dea şi ei aere de bărbați. Să-ți spun un secret, Dănel. Cu fetele nu-i bine să fii discret. Între băieți mai merge…

– Şi de ce nu e bine să fii discret cu fetele?

– Pentru că, până la urmă, tot nu poți rezista insistențelor lor şi devii cu atât mai mult un caraghios… şi pentru că… fetele ştiu aproape întotdeauna care e obiectul „marii discreții”.

– Eu sunt sigur, de pildă, că nici nu poate să-ți treacă prin cap despre ce e vorba!

– Vrei să încercăm? Eu îți pun întrebări şi tu răspunzi prin da sau nu. Atât: da sau nu. Nimic altceva.

Dan se codi o clipă, apoi i se păru nostim jocul.

– Hai! M-ai făcut şi tu pe mine curios.

– Bine! Încep… E vorba de o fată…

– Asta-i culmea! De unde ştii? Aha! Cam înțeleg eu: ți-a spus Tic?

Maria pusese întrebarea numai pentru încercare. Dacă i s-ar fi răspuns simplu, cum era jocul, prin da sau nu, ar fi fost în mai mare încurcătură. Răspunsul întrebător al lui Dan îi dădu însă certitudinea. Şi încercă să-l imite pe Victor: „E deci vorba de o altă fată decât Lucia. E deci vorba de o fată cu care nu pot veni în contact. Altfel nu s-ar putea explica uimirea lui Dan. Şi nu pot veni în contact decât cu o fată pe care n-o cunosc… Acesta trebuie să fie al doilea salt.”

– Tic? nu mi-a spus niciun cuvânt. Dar să continuăm.

Şi Maria continuă cu un ton în care plutea oarecare siguranță şi încredere, chiar puțină zeflemea:

– Nu-i aşa că n-o cunosc?

Dan o privi cu ochii mari:

– Să nu mă minți! Ți-a spus Tic. Fir-ar să fie de guraliv! Las' că-i arăt eu!

Maria, cu o mască zâmbitoare, îşi continuă raționamentul: „Nu-i deci vorba de o prietenă, nu-i vorba de o colegă, dar trebuie să fie o fată de vârsta mea, altfel n-am discuta despre dânsa. Şi eu n-o cunosc!… Dar pe care fată din oraş n-o cunosc eu? Deci nu e o fată din oraşul nostru! Sigur!"

– Ți-am mai spus o dată că n-am aflat nimic de la Tic… îi răspunse Maria cu un ton ciudat în voce, pentru a-i strecura îndoiala că ar fi putut afla anumite amănunte de la altcineva: Nu-i aşa că nu-i din oraşul nostru?

– Tu îți bați joc de mine, Maria. Cine ți-a spus? Ea?

„Va să zică nu-i din oraşul nostru, gândi Maria, fără să ia în seamă întrebarea lui Dan: Atunci cum de n-am aflat despre dânsa? Înseamnă că e de puțin timp în oraş. Precis!"

– Nu-i aşa că a sosit numai de câteva zile în oraş?

Dan răspunse de astă dată sec:

– Da!

Maria îşi ascunse nemulțumirea față de răspunsul zgârcit al lui Dan sub masca unui zâmbet atotştiutor. „Dacă a sosit totuşi de câteva zile şi eu n-am aflat de ea, înseamnă: a) că stă în altă parte a oraşului; b) că stă toată ziua în casă; c) că nu are niciun prieten; d) că familia unde stă nu e numeroasă, dacă n-a putut răzbate în rândul fetelor din oraş vestea sosirii unei străine." Îl privi scrutător pe Dan şi spuse cu voce sigură:

– Să-mi răspunzi prin da sau nu cum ne-am înțeles: Dar repede, fără ezitări: Stă în cealaltă parte a oraşului?

– Da!

– Stă toată ziua în casă?

– Da! răspunse Dan din ce în ce mai uluit.

– Nu-i aşa că n-are niciun prieten în oraş?

– N-are!

– Fiindcă o ține de scurt, acasă, nu?

– Da.

Maria puse atunci întrebarea cea mai primejdioasă, întrebarea de care atârna tot succesul „jocului” ei.

– Crezi că e cazul să mai continuăm întrebările? Şi după o pauză cu subînțeles: îmi închipui că te-ai convins…

– Da de unde dracu’ ştii? se prinse Dan. Cine a putut să-ți vorbească despre fata în alb? Cine altul decât Tic?

– Tu!

– Eu? Îți bați joc de mine? N-am obiceiul să vorbesc în vis şi chiar în cazul ăsta nu prea văd cum ai putea tu să-mi supraveghezi visele.

– Tu mi-ai spus!

– Când?

– Acum!

– Ştii ceva, Maria… dar cuprins de o bănuială, nu-şi mai duse la capăt insinuarea. Zici că eu ți-am spus? Chiar acum? Adică…

– Da! Şi te-am avertizat că n-o să poți ține secretul. N-am procedat ca alte fete cu linguşiri, cu promisiuni, cu dezmierdări sau cu amenințări. Am jucat corect. Şi tu te-ai lăsat prins în joc. Tot nu înțelegi?

– Explică-mi mai clar. Ştii tu că m-am născut cu o anumită debilitate în chestia asta care-mi stă pe umeri.

Maria îi explică lui Dan tot raționamentul. Autoindiscretul se cam înfurie la început, apoi se lăsă prins de frumusețea jocului, deveni chiar cavaler şi o felicită pe Maria. Bineînțeles în felul lui:

– Eşti o drăcoaică şi jumătate şi… vorba lui Tic, am impresia că te-am subestimat până acum. Dac-aş fi ştiut… ai fi avut şanse mari să mă îndrăgostesc turtă de tine. Păcat…

Astfel se face că, atunci când Tic pătrunse bosumflat în cameră, Maria cunoştea în toate amănuntele misterul fetei în alb. După ce se însenină puțin istorisind povestea knock-out-ului, Tic le mărturisi celor doi că Ursu nu vine la sfat şi că-l lăsase la despărțire cam abătut, „probabil din cauza meciului, deşi el a vrut să mă convingă că ar fi altă cauză la mijloc”.

– Am trecut pe la el pe acasă, să-l iau, după ce l-am făcut pe ăla knock-out, dar nu vrea în ruptul capului, spuse Tic nu fără părere de rău.

– Nici Lucia nu vrea să vină, anunță Dan. Şi, ştiți voi, ea când spune ceva…

– Nici Lucia! se miră Tic. Ce dracu i-o fi apucat pe amândoi? Să vezi că din cauza lor rămâne hărăpina albă nepedepsită. Dar eu tot nu mă las.

– Ați putea să-mi spuneți şi mie de ce vreți s-o pedepsiți? întrebă Maria.

– Urâcioasa! Scârboasa! Spioana! Parcă nu ştii ce ne-a făcut? sări ca fript prichindelul. Şi-a bătut joc de noi!…

– Şi pentru asta vreți s-o pedepsiți? continuă Maria. Voi de ce n-ați reuşit să vă bateți joc de ea? Sau poate că nici nu v-a trecut prin cap s-o ridiculizați?

– Nu cumva îi iei apărarea? se miră Dan. Maria! Mi se pare că până la urmă tot ai făcut cunoştință cu ea…

– N-o cunosc deloc! O cunosc numai din spusele voastre şi oricât ați căuta voi s-o înnegriți nu reuşiți decât s-o faceți şi mai albă. Ştiți cum vă purtați voi? Ca un coleg de-al nostru, Pompilică sau Sergiu care vorbeşte cam aşa despre Ionel sau despre Victor: „Mă ce tâmpit e, mă; ştie toate râurile la geografie parcă s-ar găsi pe moşia lui. Şi la istorie, mă, să-l vezi, tocilarul, ştie toate datele şi toți domnii, mă, auzi ce bou, dacă până şi la botanică, unde toți îl copiază pe profesor, învață pentru teză de-i ies ochii din cap. Spune şi tu, mă, nu-i un tâmpit?” Ei, acu, spuneți şi voi care-i de fapt tâmpitul?

– Adică vrei să insinuezi că noi suntem tâmpiți? se ofensă frățiorul cu cârlionții zburliți.

– Nu fi chiar atât de categoric. Dar nişte prostuți… ați cam fost… Nişte neajutorați…

Tic se uită la soră-sa, apoi la Dan. N-avea niciun rost să se mai ascundă. Simțea şi el că ar fi momentul să înceteze jocul:

– Dan poate c-a fost un prostuț. Dar eu am fost tâmpit mare. Auzi! Să mă ducă de nas o fată!… Dar eu tot îi fac baborniței ceva! O prind eu pe stradă odată, o opresc şi-i spun: Sărut mâna. Nu vă supărați, vă rog, dar am impresia că sunteți surdă… Sau tot îi fac eu rost de un şoarece frumuşel care ştie să umble pe spate.

Şi Dan şi Maria râseră cu poftă la gluma serioasă a lui Tic. Cam mirat, prichindelul îi lăsă să-şi termine râsul, apoi întrebă nevinovat:

– Şi cu fata în alb cum rămâne? Chiar să n-o pedepsim deloc?

– Eu zic că după faptele ei merită s-o atragem în cercul nostru… îşi spuse Maria părerea. Cred că şi Ursu ar fi de acord. Şi Lucia…

– Lucia?! oftă Tic. Aia până nu-i pipăie toate încheieturile, până nu-i află toate notele, la toate obiectele, în toți anii de şcoală prin care a trecut, nici n-o să vrea să audă de ea. Las' c-o ştiu eu… Exact ca babornița o să arate şi Lucia când o să fie bătrână.

Tic era într-unul din momentele sale de exagerare. Era înfuriat pe Lucia pentru că o bănuia vinovată de tristețea şi nepăsarea lui Ursu chiar înaintea meciului. Nu că se gândea la pariu „câțiva lei acolo", dar înfrângerea lui Ursu ar fi dărâmat toată autoritatea lui în materie de sport şi de pronosticuri sportive. Şi de când, vrând să-şi bată joc de un terchea-berchea care-i ceruse părerea la întocmirea unui buletin pronosport indicându-i cele mai aiurite pronosticuri, buletinul respectiv obținuse singur 12 rezultate exacte, Tic devenise un adevărat rege al pronosticurilor în oraş. O să întrebați: dar ce s-a întâmplat cu buletinul acela? Dacă vreți să aflați, duceți-vă în piața orăşelului, lângă biserica Sf. Ilie, e acolo o dugheană cu mărunțişuri, cereți de un leu nasturi, unui individ scurt, gros, cu nişte urechi mari, blegi, care-i atârnă ca urechile unui elefant, şi o să-l auziți spunând: Să vă dau de doi lei… Cine ştie, poate mai pierdeți unul… Să vă dau şi de un leu agrafe? Cine ştie, poate vă cade nasturele pe stradă şi n-aveți cu ce să vă prindeți imediat pantalonii… Decât să-i țineți cu mâna… Să vă dau şi nişte şireturi? Cine ştie, poate sunteți c-o fată, vi se rupe şiretul… V-aş sfătui să luați şi-un stilou. Un stilou modest dar garantat… Costă nouăsprezece lei… Nu!!!? Păcat! Eu din cauza unui stilou am ajuns nenorocit, vânzător de mărunțişuri. Nu râdeți, un stilou m-a nenorocit. Ah, Doamne… dac-aş fi întâlnit în ziua aceea un vânzător, aşa cum ați întâlnit dumneavoastră azi, care să-mi ofere un stilou!… Oooof… Ştiți! Jucam la „Pronosport"… Am făcut un buletin… Uitați-l! 1-1-X-2-1-X-2-2-2-X-X-2… Concursul 27, uitați-vă bine… Asta s-a întâmplat duminică dimineața. M-am dus la agenție… Ştiți, pe strada principală, unde-a fost înainte bodegă… Era o lume, mai ceva ca la circ… Şi niciun loc liber… Ce să fac? Mă uit la buletin. Zic: dă-l dracului. E prea aiurit. Un copil mi-l dictase: Tic, băiatul inginerului Florescu. Un pezevenghi fără pereche… Am băgat buletinul în buzunar. Mai jucasem zece. Am zis:

Unul în plus sau în minus ce contează? Of, Doamne… Dacă aş fi avut un stilou la mine, l-aş fi completat repede şi l-aş fi dat. Doi lei? Ce contează! Seara am auzit la radio: 1-1-X-2-1-X-2-2-2-X-X-2. Poftiți şi ziarul. Vedeți? Concursul douăzeci şi şapte. Niciun buletin cu douăsprezece rezultate… Mi-am luat la bătaie nevasta. Şi i-am dat pân-a-nceput să zică fără-ncetare: unu, unu, ics, doi, unu, ics, doi, doi… M-am dus la Iacob, vânzătorul de stilouri – criminalul! –, i-am spart vitrina, i-am rupt coastele şi nu l-am lăsat până ce n-a spus: unu, unu, ics, doi, unu, ics, doi, doi, ics, ics, doi… tot buletinul, off… M-am dus la Pronosport… am spart toate călimările şi-am urlat la neghiobii ăia că dacă nu aduc până într-o oră o sută de tocuri şi de călimări îi omor pe toți… M-am dus acasă şi m-am băgat sub pat cu gândul să mor acolo… Ca să vezi! Niciun buletin cu douăsprezece rezultate. Of, Doamne! Cel puțin două sute de mii de lei… Ce să mai fac?… M-am apucat să vând mărunțişuri… stilouri… stilouri… zău luați un stilou. Optsprezece lei… Poftim! Nu doriți şi-o pereche de papuci de casă?… Ieftini, buni… ca la comandă…”

Şi cum nu era om în orăşel şi în împrejurimi căruia vânzătorul cu urechile de elefant să nu-i fi istorisit pățania, e lesne de închipuit ce popularitate şi autoritate avea Tic în domeniul pronosticurilor sportive. Tocmai această autoritate nu voia să şi-o piardă prichindelul. În afară, bineînțeles, de faptul că înfrângerea lui Ursu ar fi însemnat pentru dânsul o durere căreia nu i-ar fi putut găsi niciodată leacul.

– Atunci, încercă Maria să clarifice situația, chiar dacă Lucia ar fi împotrivă, tot am avea majoritatea. În cel mai rău caz, trei voturi pentru şi două contra, deşi nu-mi închipui că Ursu ar fi contra.

– Şi cum crezi c-am putea s-o atragem spre noi? se interesă Dan. Cam ce metodă ar prinde?

– Cea mai simplă, răspunse Maria. Discutând cu ea totul pe față.

– Cine să discute? se sperie Tic.

– În niciun caz voi. Voi v-ați compromis în ochii ei. Va trebui să încerc eu!

– Cum?

– Mâine dimineață îi voi face o vizită…

Capitolul III

1

A doua zi dimineață, Maria se duse într-adevăr la locuința fetei în alb. Era o zi frumoasă de vară, bântuită de o adiere răcoroasă. Maria bătu de câteva ori în poartă, îmblânzi cu un „cuțu-cuțu” javra care nu descoperise în ea pe sora celui care-i ciomăgise spatele, şi aşteptă cu o undă de emoție apariția necunoscutei. După câteva momente de linişte, ieşi pe cerdac o bătrână înaltă şi uscată. Apariția nedorită o cam puse în încurcătură pe Maria.

– Pe cine cauți dumneata? întrebă bătrâna cu voce supărată şi mai ales indignată că fata din fața ei nu rostise niciun cuvânt de salut.

Maria descoperi însă repede greşeala comisă şi căută s-o îndrepte:

– Sărut mâna, nu vă supărați că vă deranjez… Aş vrea să împrumut o carte…

Bătrâna îşi puse ochelarii pe nas, o măsură cu atenție şi-i spuse cu voce posacă:

– Nu cred că te pot interesa pe dumneata cărțile mele. Cunoşti alfabetul chirilic?

Neprevăzutul răspunsului şi al întrebării o fâstâci din nou pe Maria. În sinea ei încerca să-i dea dreptate lui Tic sau mai bine zis începea să înțeleagă pornirea lui împotriva bătrânei. Deodată Maria văzu la una dintre ferestre cum se mişcă o perdea şi, o clipă mai târziu, zări chipul unei fete negricioase şi ochii ei mari, uimiți, privind-o. Încurajată parcă, răspunse fără ezitare bătrânei:

– Poate că are Laura cartea de care am nevoie…

– Dar de unde o cunoşti dumneata pe Laura?

În clipa aceea, uşa casei bătrâneşti se deschise şi cerdacul umbrit se lumină la erupția fetei îmbrăcată într-o rochie albă ca zăpada. Apariția albă o privi pe Maria fără să clipească, dar în afară de curiozitate şi o urmă de uimire, fața ei nu exprima nimic altceva.

– Ne cunoaştem de la Bucureşti… mi se pare de la un concurs… minți înroşindu-se Maria.

Bătrâna se uită cercetătoare la Laura. Fata în alb se uită iarăşi uimită la Maria:

– La ce concurs ne-am întâlnit?

Maria îşi învinse cu ultimul dram de rezistență emoția pe care o simțea în gât, şi astfel răspunsul născocit se auzi:

– La concursul de literatură… anul trecut.

Fata în alb tresări şi se uită iarăşi fix la Maria. Pe fața ei apăru mai întâi un val de roşeață, apoi o paloare dureroasă. Parcă îşi amintea ceva, vag… O masă mare îmbrăcată în roşu… În sală elevi şi eleve, şi teamă şi emoții şi speranțe… Auzea parcă vocea aceea groasă anunțând: …”Premiul întâi pentru compoziție”… Şi parcă vedea înaintând lin prin sală o fată negricioasă, cu cozi, cu sângele în obraji…

– Dumneata eşti Maria Florescu? întrebă de-a dreptul tulburată fata în alb.

– Da! răspunse Maria tulburată şi ea.

Fata în alb se lăsă din nou năpădită de amintiri. Abia ieşise de câteva zile din spital: meningita o ținuse în pat aproape două luni. Era slăbită… capul o mai durea uneori… Venise totuşi la concurs… îl aştepta de un an de zile… O sală mare… Băncile pline cu fete şi băieți… Într-o bancă stătea ea… Scria… scria… Despre păduri şi castele… despre săli mari, întunecoase… despre o fată îmbrăcată în alb care se plimba maiestoasă pe lespezi de marmoră… Auzea parcă zbârnâitul unei sonerii… Auzea foşnetele caietelor care se închid… O profesoară bătrână, cu părul alb, lipită de banca ei… Dar ea continua să scrie… Profesoara îi cerea caietul… I-l întindea cu mâna tremurândă… Apoi din nou amfiteatrul acela… O voce groasă: „… Premiul doi, pentru o lucrare excepțională, din nefericire neterminată…” Dar în sală nicio mişcare… Din nou vocea aceea groasă, strigând un nume… Dar nimeni nu răspundea… Ea plângea undeva într-un colț, plângea adânc, fără zgomot… Era prima înfrângere din viața ei…

– Dumneata eşti Maria Florescu? Dar nu ne-am cunoscut niciodată…

Speriată, Maria îşi duse mâna la piept. Bătrâna părăsi imediat starea de muțenie şi aşteptare la care o condamnase convorbirea nesigură:

– Atunci ce cauți dumneata aici?… Şi cum poți să minți în asemenea hal?… Te rog să pleci imediat!

Vorbele grele ale bătrânei trecură pe lângă Maria fără s-o atingă. Toate gândurile, toate simțurile ei învrăjbite ținteau numai apariția albă uimită, speriată şi palidă. Se uită drept în ochii Laurei şi-i spuse tăios:

– Eşti rea! Eşti fricoasă! Câtă laşitate!

Maria nu mai privi în urmă. Plecă iute, aproape fugind, aproape plângând.

2

Fata în alb veni totuşi la meci. Se aşeză într-un rând de scaune care i se păru mai liber, nu departe de ring, şi îşi roti ochii prin sală, căutând parcă o anumită persoană. O descoperi undeva pe Maria şi-şi aținti privirile asupra ei, ba simți şi impulsul de a fugi spre ea. Dar privirile Mariei erau prea disprețuitoare. Îşi reteză mişcarea. O clipă căzu pe gânduri, dar deodată îşi scutură capul şi alungă ceva cu mâna, parcă ar fi alungat o viespe.

Tic şi Dan aflaseră ce se întâmplase dimineață pe cerdacul baborniței, dar erau amândoi atât de frământați de starea lui Ursu, încât se mulțumiseră doar să ridice din umeri neputincioşi şi să amâne pentru a doua zi discutarea „cazului fetei în alb”. Tic, mai ales, era foarte neliniştit, şi simțise prichindelul că şi antrenorul lui Ursu se scaldă în ape străine. Îl auzise de prea multe ori dăscălindu-şi elevul:

„Nu-ți fie teamă, Ursule! Gândeşte-te la ce ți-am spus. Victoria e în mâna ta, în tactica ta şi în croşeul tău.”

Iar Ursu răspundea prea stereotip, înclinându-şi capul şi refuzând să scoată o singură vorbă. Mişcarea lui din cap şi mutismul care o însoțea, numai convingere nu însemna.

Antrenorul repeta întruna aceleaşi vorbe. Ursu răspundea cu acelaşi gest… Nu prea-i convenea lui Tic ce se petrecea în cabină.

Prichindelul se convinse că lui Ursu i se întâmplase ceva neobişnuit. Îl cunoştea bine, ştia cu câtă răbdare aşteptase întâlnirea, ştia cât de minuțios se pregătise pentru ea, şi iată că numai cu un ceas înaintea

meciului înfățişa tuturor o mutră de înmormântare, nu emoția şi nerăbdarea omului care se pregăteşte să urce o mare treaptă în viața lui.

O clipă lui Tic îi flutură în minte ideea de a-i destăinui lui Ursu ceea ce aflase la antrenament: semnalele cu care antrenorul celălalt îşi va dirija elevul. Ursu ar fi cunoscut astfel în orice clipă intențiile adversarului, pentru că prichindelul reținuse absolut totul, poate chiar mai bine decât găliganul cel antipatic. Dar era un gând de o clipă, un gând speriat. Cu toate năzbâtiile şi şotiile sale, Tic era un spirit loial, un adevărat spirit de sportiv. Ar fi fost o faptă josnică, pentru că ar fi strecurat unuia din luptători o armă în plus, o armă mişelească. Ce deosebire între a-i destăinui lui Ursu semnalele de luptă ale adversarului sau a-i ascunde o bucată de plumb în mănuşă?… Dar totul nu s-ar fi oprit numai aici. Ursu l-ar fi refuzat fără nicio ezitare şi l-ar fi privit apoi toată viața cu dispreț.

Tic se mai duse o dată în cabină. Antrenorul îşi masa elevul fără să-i vadă fața, dar Tic o vedea şi fața lui Ursu exprima aceeaşi stare jalnică, ba parcă mai agravată. Încercă să facă o glumă; spuse, clipind din ochi, că găliganul se laudă în toate părțile că-l va face knock-out înainte de începerea meciului, dar Ursu nu schiță niciun zâmbet, nici măcar o strâmbătură de dezgust. Abia după ce antrenorul părăsi cabina pentru a pune la punct câteva detalii tehnice, Ursu scăpă, în sfârşit, primele vorbe:

– Lucia a venit?…

Tic răspunse bineînțeles cu o glumă, închipuindu-şi că e cel mai bun moment pentru a-şi înveseli prietenul:

– Aia să vină?!… Eu pun pariu că în momentul ăsta Lucia calculează în ce ritm se schimbă conformația oaselor feței la un boxer care are douăzeci de întâlniri pe an şi patru înfrângeri prin abandon… Parcă n-o ştii!

– Chiar n-a venit?…

– Ce tot te gândeşti la ea?! se enervă prichindelul. Dacă ți-a făcut ceva, uite, mă jur că o oblig să învețe boxul sau luptele pentru a se apăra de răzbunarea mea…

– Zău, Ticuşor… E ceva foarte serios…

– Zău, Ursule, că tu nu eşti serios dacă îți închipui că poate fi ceva serios…

– Nu, Ticuşor… Nu poți să înțelegi… Am jignit-o…

– Ei, na! Dă-o dracului! Las' c-o ştiu eu…

Din păcate, Tic nu mai avu timp să-şi liniştească prietenul. Antrenorul se înapoie în cabină pentru a anunța că în câteva minute va începe meciul:

– Ursule, ne-am înțeles! Întăreşte-i încrederea! Fă-l să-şi piardă orice teamă… Lasă-i câteva succese uşoare, atrage-l… Şi când l-ai plasat în zonă deschisă, azvârle croşeul…

Altceva prichindelul nu auzi. Pentru că se grăbi să părăsească mica încăpere, spre a-şi ocupa locul din spatele fetei în alb. Avusese el grijă să lase pe scaun un bilețel pe care scrisese cu litere mari un nume scurt: TIC. Înainte de a se aşeza pe scaun, avu grijă să-i facă un semn energic de încurajare lui Ursu. Cireşarul din ring parcă se mai trezise puțin. Îl auzea pe antrenor vorbind şi se străduia să priceapă tâlcul spuselor lui. Vorbea de raționament, de logică, de tactică, de psihologie… Ursu, într-o clipă de încordare, îşi dădu răspunsul: „Tactica asta e foarte logică, dar nu poate duce decât la înfrângere. Mă voi supune…" Cu această concluzie îngrozitoare se urcă Ursu pe ring.

Apariția celor doi boxeri stârni o larmă de nedescris în sala tixită de tineri, mai ales elevi şi studenți. Chiar în jurul lui Tic, vreo douăzeci, treizeci de puşti alcătuiau o galerie formidabilă, condusă cu o energie neobosită de cireşarul cârn şi ciufulit.

„Ur-su!… Ur-su!… Ur-su!…" răsunau ca nişte bubuituri vocile adunate ale puştilor.

Tic, bineînțeles, striga mai tare decât toți, şi de câte ori se simțea în formă supremă, îşi apropia, ca din greşeală, buzele de urechile fetei în alb. Dar Laura parcă era de marmură. Nu scăpă niciun gest, nicio mişcare. Avea în mână o pungă cu bomboane de care nici nu se atinsese. Calmul şi nemişcarea ei îl cam enervau pe prichindel. Într-o clipă de mare curaj, atinse uşor cu mâna umărul fetei şi când ea se întoarse îi spuse cu o voce care provoca şi amenința în acelaşi timp:

– Ați câştigat un pariu… Ştiți, cel cu copacul… De fapt din pricina unui prieten de-al meu cam neajutorat… Nu vreți să-mi acordați posibilitatea unei revanşe, chiar acum…

– Nu pariez decât la concursuri de trotinete, răspunse ea prompt.

– Păcat că nu pariați şi la concursuri de înfrumusețare, nu se lăsă Tic mai prejos. Sunt sigur că prietenul dumneavoastră va arăta mult mai frumos după meci…

Dar fata în alb se prefăcu că nu mai aude vorbele care-i zbârnâiau la ureche. Şi Tic se răzbună trimițând o nouă salvă spre timpanele rezistente:

– Ur-su Ur-su! Ur-su!

Galeria puştilor, confundând gestul lui de răzbunare cu semnalul convenit, declanşa canonada:

– Ur-su!… Ur-su!… Ur-su!

De pe ring, Ursu făcu un semn cu mâna spre galeria înfierbântată, ba chiar îşi schimonosi fața într-un zâmbet. Fericiți că fuseseră descoperiți, barbăcoții se umflară în pene şi începură să se sfădească între ei, fiecare considerându-se destinatarul salutului şi zâmbetului viitorului învingător.

Ursu îi uită repede. Îşi roti ochii prin toată sala căutând cu disperare ceva. Dar nu găsi ceea ce căuta. Pentru că privirile care se opriră o clipă asupra lui Tic erau triste şi abătute. Prichindelul se simți învăluit de nelinişte şi neliniştea lui aduse linişte în întreaga sală. Puştii cu blazonul lui Ursu pe revere, un blazon simplu: desenul unui urs cu mănuşi de box în labe, aveau un consemn foarte strict: să nu facă galerie decât la semnalele dirijorului cu părul încâlcit. Şi cum ei erau cei care dădeau tonul şi iscau tumult în sală…

Liniştea continuă… Şi deodată o voce amplificată anunță numele boxerilor, categoria, greutatea, durata meciului, numele antrenorilor, poziția în ring…

Iar linişte… Apoi gongul!

Găliganul porni fulgerător la atac. Ursu se retrase, eschivă cu măiestrie primele lovituri, ceea ce îl făcu pe Tic să se învioreze şi să dea semnalul convenit. Vocea galeriei însuflețite sparse pereții sălii. Conducătorul nucleului gălăgios privi spre antrenorul găliganului şi-l văzu ridicând mâna stângă în sus, cu pumnul strâns. „Corp la corp”, şopti el. Schimbarea tacticei, cu totul neaşteptată, îl surprinse pe Ursu. Pumnii găliganului nu mai loveau umbrele şi aerul. Ursu se strădui să iasă din înghesuială cu o retragere mascată, urmată de un atac fulgerător. Dar antrenorul găliganului parcă-i ghicise gândurile. Ridică

mâna dreaptă cu pumnul strâns: elevul său se retrase imediat, anihilând intenția dură de atac a lui Ursu. Apoi ridică mâna dreaptă cu palma deschisă. Ca un automat, găliganul împinse o contră de stângă care-l nimeri pe Ursu în plină bărbie.

Tic închise ochii şi scrâşni din dinți. Parcă în falca lui se oprise cumplita lovitură. Când deschise ochii văzu mâna stângă a antrenorului cu palma deschisă: atac furibund! Şi nu se mai putu stăpâni:

– Fereşte-te, Ursule! țipă el din toate puterile.

Dar cine-l putea auzi în vacarmul de nedescris al sălii? Mai ales că, înainte de a-şi termina fraza, găliganul dezlănțuise atacul comandat. Ursu se retrăgea mereu, eschiva, para, bloca, făcea adevărate minuni, se lăsa foarte greu nimerit de o lovitură mai puternică, dar adversarul era mereu peste el, ca o maşină care nu poate obosi niciodată.

În colțul albastru, antrenorul lui Ursu nu părea deloc speriat sau neliniştit. Elevul îi urma întocmai indicațiile. Îi întărea adversarului siguranța victoriei şi încrederea în sine, îi oferea succese uşoare, îl ducea spre autoliniştire, spre calm, spre momentul când îşi va pregăti o lovitură îngrozitoare. Dar până atunci, până la lovitura aceea de final, va țâşni surprinzătoare şi cumplită reacția lui Ursu…

În retragerea sa, în rolul său de luptător care se apără, Ursu simțea din ce în ce mai sigur că tactica pe care i-o indicase antrenorul îl va duce la înfrângere. Dar nimic din el, niciun gând, niciun simțământ, niciun reflex nu se împotrivea presimțirii rele şi colțuroase. Bloca, para, eschiva, se apăra cu îndârjire… Încerca uneori să simuleze lovituri cu stânga sau cu dreapta, dar întotdeauna adversarul lui era pregătit pentru eschivă.

Sus, în lumea galeriei, în mijlocul ei, Tic urmărea cu sufletul la gură nenorocirea din ring, pentru că îl înțepa mereu gândul unei nenorociri. Şi deodată observă semnalul antrenorului dirijor şi groaza îi strangula vocea. Văzuse două brațe ridicate cu palmele deschise. În aceeaşi clipă, găliganul îl fulgeră pe Ursu la bărbie. O lovitură cumplită, o lovitură în plin, o lovitură sonoră care amuți sala. Ursu se clătină, se îndoi, se sprijini în genunchi… Arbitrul începu să numere. Antrenorul găliganului ținea mereu amândouă mâinile ridicate cu palmele deschise. Elevul lui aştepta în colț, cu mâna dreaptă încordată, ca de oțel, plasarea celei de a doua lovituri de ciocan. Descifrase întocmai semnalele maestrului

său: lovitură după lovitură, fiecare cu toate puterile. La „opt”, Ursu se ridică. Găliganul porni ca o săgeată spre el şi-şi azvârli dreapta. Ursu, încă buimăcit, mai avu totuşi puterea să eschiveze scurt. Pumnul de oțel aproape că-i şterse fața. Forța loviturii, dar mai ales eschiva de miracol îl răsuciră pe găligan, îi transmiseră chiar o spaimă de câteva clipe. Antrenorul nu-şi coborâse însă brațele şi nici nu-şi închisese palmele.

Ursu resimțea încă lovitura. Nu-şi revenise pe de-a întregul. Directa adversarului fusese îngrozitoare, ca un ciocan de fier încins la roşu. Şi fața îi ardea. Pe un altul l-ar fi aruncat dincolo de corzi. Împins de disperare încercă un corp la corp salvator, un paleativ de moment care ar fi întârziat poate deznodământul. Antrenorul dirijor îi ghici iarăşi gândul şi ridicase mâna dreaptă cu pumnul strâns, adică îi ordona elevului retragere grabnică, în plină retragere mai primi o indicație: palma stângă deschisă, şi aproape în aceeaşi clipă alta: îşi deschisese şi palma dreaptă: atac furios încheiat cu lovitura decisivă!

Ursu primi un upercut de stânga care-l trimise în corzi. Antrenorul găliganului răsuflă uşurat şi-şi desfăcu brațele într-un gest de triumf: era sfârşitul! Nu exista om care să poată rezista la o asemenea lovitură. Dar mai era şi gongul… Răsună puternic în liniştea sălii, în clipa când Ursu se sprijini pentru a doua oară în genunchi. Dar auzind vibrațiile gongului, mai avu putere să se ridice şi să păşească năucit, amețit spre scaunul lui. Căzu pe scaun şi închise ochii.

În colțul ringului, alături de el, antrenorul îl masa, îl înviora, sau încerca să-l învioreze, dar parcă în neştire. Era şi el neliniştit. Simțea că-i scăpase ceva, dar nu descoperea ce anume. În timpul primei reprize îşi revăzuse întreaga tactică dar parcă nu-i găsea nicio fisură. Şi cu toate acestea undeva se strecurase ceva şubred.

După câteva secunde, sub efectul unei salve de apă rece ca gheața, Ursu se trezi. Răsuflă adânc, clipi de câteva ori din ochi, apoi roti privirile prin sală. Nu întâlni decât figuri triste, îl zări pe Tic şi-i făcu un semn moale din ochi. Cele două lovituri fuseseră cumplite… Nu-şi închipuise că un om poate lovi cu atâta forță. Îşi mai aruncă o dată privirile în sală, şi iarăşi toată jalea lumii se adună în ochii lui.

Minunea se petrecu în galerie, în mijlocul ei, acolo unde se găsea conducătorul. Tic se uită la ceas. Mai erau treizeci de secunde până la începerea reprizei. Cel de al doilea ocol pe care îl făcuseră privirile lui

Ursu îl lămuriseră definitiv. Scoase iute carnetul, creionul, scrise câteva cuvinte pe o foaie ruptă cu violență, dar pe care o împături cu grijă. Mai rămăseseră 20 de secunde. Nu mai avea timp să ajungă în colțul lui Ursu. Avea prea multe obstacole în față şi trebuia să mai înconjoare şi ringul. Scoase praştia din buzunar. Mai rămăseseră 15 secunde. O întrebare rea îi opri răsuflarea: Cu ce?… În fața lui, fata în alb, cu punga de bomboane neatinsă, privea absentă ringul. Tic tresări. Găsise. Se aplecă spre Laura şi îşi băgă mâna în pungă, spunând cu voce grăbită:

– Nu vă supărați… Am nevoie de o bomboană…

– Cu plăcere… i se răspunse foarte prompt. Sunt cu lapte…

Tic lăsă ofensa fără replică. N-avea timp. Înfăşură bomboana în hârtia pe care scrisese cele câteva cuvinte misterioase, pregăti praştia, puse ghemotocul în aruncător şi întinse. Mai erau şapte secunde. Multe, multe ținte extraordinare ochise prichindelul în cariera lui de campion al praştiei începând cu vrăbii şi terminând cu țigările de pe buzele unor tinerei care făceau pe emancipații. Odată, încheiase un pariu fabulos cu zece colegi: va sparge un bec într-o cameră fără să spargă geamul! Pentru că geamul în cauză avea o crăpătură lată cât unghia. Fusese cea mai mare victorie din cariera lui, prin ea îşi câştigase titlul de zeu al praştiei… şi pariul: o minge de fotbal, o minge adevărată. Dar niciodată nu dorise mai fierbinte ca în acea clipă să nu greşească ținta. Întindea elasticul rugându-se. Mai erau 6 secunde. Tic ținti. Îşi opri răsuflarea şi slobozi proiectilul neobişnuit.

Ghemotocul îl lovi pe Ursu drept în piept. Prichindelul întinsese elasticul până la limită. Ursu tresări de usturime. Ghemotocul căzu la picioarele lui. Se uită în sală, aiurit, şi văzu semnele disperate ale lui Tic, şi mai ales îi văzu praştia în mână. Înțelese. Mai erau 3 secunde. Desfăcu hârtia, o netezi şi citi: „Trebuie să învingi! Lucia.” Mai era o secundă…

Exact în acea clipă antrenorul lui Ursu se repezi asupra elevului, voind parcă să-l rețină, să-i spună că întreg raționamentul lui se baza pe o eroare profundă, că trebuie totul schimbat, dar gongul îi azvârli elevul de pe scaun. Ursu hotărâse să înceapă şi să termine noua repriză cu altă tactică, cea la care se gândise de mult timp.

Şi porni la atac odată cu sunetul, odată cu ultimele lui vibrații, întocmai ca adversarul său care-l credea încă buimăcit. Înfruntarea

trează şi dură iscă momente de o frumusețe fără egal. Lovituri, eschive, contre, blocaje, simulări, reveniri, dans, forță, suplețe, eleganță. Un timp antrenorul găliganului mai avu putința să-şi dirijeze elevul. Iuțeala luptei, dar mai ales surprizele în lanț pe care le născocea Ursu îl lăsau în întârziere. Mai mult asuda el, acolo, afară, decât elevul din ring.

Atacul lui Ursu îl surprinse pe campion. Îl crezuse sfărâmat şi deodată… Ursu dansa mereu în jurul lui. Şi trimitea la momentul oportun lovituri seci la corp şi la figură, eschiva orice contră, lansa upercuturi dure şi refuza prin fente uluitoare orice încercare de corp la corp. Era un dans de o eleganță şi într-un ritm cum nu se mai văzuseră pe un ring de box. Sala se trezise. Galeria puştilor parcă fusese împroşcată cu apă vie. Strigătele şi exclamațiile nu mai conteneau. Nu le mai dirija nimeni, pentru că nici Tic nu mai ştia ce se întâmplă cu el. Aproape că-şi smulgea părul de bucurie. La un moment dat îl văzu pe Ursu pregătindu-se să atace cu stânga. Văzu rotirea corpului, deplasarea laterală spre dreapta, înainte, îi simți brațul drept încordat şi de oțel, şi stângul ridicându-se amenințător. Găliganul îşi duse ambele mănuşi pentru a para o lovitură pe care o simțea cumplită în partea dreaptă a feței. Dar nu acolo urma să fie lovit. Celebra simulare a lui Ursu… Şi când văzu brațul drept smucindu-se scurt, înapoi, apoi plecând ca un fulger, prichindelul închise ochii. Zgomotul loviturii se auzi până la el. Când deschise ochii, Tic nu mai văzu în picioare decât un singur luptător. Celălalt zăcea, pe podea, nemişcat.

Arbitrul numără rar şi inutil, apoi ridică brațul lui Ursu. Învingătorul coborî treptele ringului în urale care nu mai conteneau. Adversarul începea să se mişte, dar cine se mai putea uita la el! Toate privirile şi toate vorbele şi toate respirațiile erau ale lui Ursu. Antrenorul îşi felicita elevul cu un aer de vinovăție pe față:

– Ursule, cum de m-ai înțeles?… N-am mai avut vreme să-ți spun că trebuie să schimbi tactica. Chiar când am vrut…

Ursu îi răspunse cu capul plecat:

– Mi-ați spus, mi-ați spus altădată… M-ați învățat că psihologia contează enorm la un boxer. De la asta am plecat. Raționamentul dumneavoastră pornea de la certitudinea adversarului în victorie. Şi al meu pleca tot de aici. Dar dumneavoastră spuneați să-i acord câteva succese uşoare ca să-i întăresc siguranța şi să-l duc la autoliniştire. Dar

dacă în loc să-l ducă la autoliniştire această tactică l-ar fi dus la hotărârea de a termina cât mai repede cu mine? Mai ales când va vedea că totul îi merge uşor… De ce să nu evite de la început orice surpriză, orice pumn norocos? Eu am simțit tot timpul că raționamentul dumneavoastră şi aplicarea lui va obliga adversarul la această reacție, nu la autoliniştire.

– Şi raționamentul tău? întrebă uimit antrenorul.

– Pleca tot de la certitudinea adversarului în victorie. Numai că-l continuam altfel. Mi-am spus că dacă aş ataca de la început, i-aş zdruncina certitudinea, i-aş inspira teama că ar putea să piardă meciul. Şi cred că asta ar fi dus la un anumit dezechilibru, cred că adversarul, cu teama şi nesiguranța în el, ar fi rămas la discreția mea. Aşa cum s-a întâmplat în repriza a doua. Vă mulțumesc pentru că m-ați învățat să gândesc… dar să ştiți că a mai fost un factor care a contribuit la victoria mea…

Celălalt factor intră tocmai atunci în cabina lui Ursu sub înfățişarea unui băiat blond, cârn, cu părul de aur răvăşit, care se prinse dintr-un singur salt de gâtul învingătorului. Aproape plângea de bucurie:

– Iartă-mă, Ursule, dar nu ştiu cum ai câştigat. Când am văzut cum îți pleacă dreapta am închis ochii. Mi-era milă să-l văd a doua oară knock-out.

– Unde-i Lucia? întrebă imediat Ursu.

– Care Lucia? se miră Tic cu un aer foarte sincer.

– Păi biletul… biletul pe care l-ai?…

– Aaaaa! Biletul! L-am scris eu! Crezi că eram nebun să te las să pierzi meciul din cauza ei? Dar ce-i cu tine?

Ursu se lăsă moale pe canapea. Ar fi dorit din tot sufletul să mai primească o lovitură cruntă de la găligan, cea de a treia, iar Lucia să fie de față.

3

Fata în alb încremenise în cadrul ferestrei. Pe strada slab luminată trecătorii erau rari. În casă se lăsase de multă vreme liniştea. Gândurile

ei puteau să zboare libere. Se simțea singură, prea singură, revoltător de singură. Când tatăl ei îi spusese că-şi va petrece vacanța la bunica, sărise în sus de bucurie. Orăşelul pierdut undeva pe harta țării o atrăgea ca un magnet. Amintirile unei copilării vesele, cam nebuloase ele şi foarte îndepărtate, chipul bunicii, casa mare, cu cerdac, ograda fără sfârşit cu iarba aceea mătăsoasă care-i alinta picioarele, când bunica o lăsa să umble desculță, toată vraja unor zile însorite, de demult, îi suna în urechi ca o melodie luminoasă, albastră. Dar în afară de toate amintirile, orăşelul o chema şi o ispitea şi prin cireşarii lui. Ascultase multe istorisiri despre cireşari, dar cea mai bogată şi cea mai adevărată o auzise chiar din gura unuia dintre ei.

… Nici nu-i trecuse prin minte, la început, că băiatul acela slăbuț şi stângaci, pe care-l întâlnise cu câteva săptămâni înainte în biroul tatălui ei, era unul dintre cireşari. Îl găsise cam stingherit, plimbându-şi ochii peste cărțile care se înşiruiau cu miile în rafturile bibliotecii, în timp ce tatăl ei discuta aprins cu un bărbat înalt şi blond, un fost coleg de liceu. Când, în sfârşit, se făcuseră prezentările, tânărul roşise până în vârful urechilor, ceea ce adusese un zâmbet superior pe fața ei.

Mai mult din politețe, şi fără îndoială sub influența cărților din rafturi, tânărul o întrebase, timid, dacă-i plac călătoriile. Ea afirmase cu o mişcare a capului şi-i aruncase, repezit şi indiferent, aceeaşi întrebare. El răspunse la fel: clătinându-şi capul, pentru a se retrage apoi în mutenia în care îl găsise. Rămăseseră singuri în bibliotecă. Părinții lor ieşiseră în grădină. Îl întrebase brusc:

– Ți-e frică de mine?

Întrebarea, prin cruzimea ei, îl scosese pe tânărul musafir din carapacea în care prefera să stea. O privise în ochi, încruntase din sprâncene a dojană, dar dintr-o dată lovise fără ocol:

– Îți place să faci pe emancipata?! Să ştii că nu-ți stă bine. Caută-ți alte roluri care nu se bizuie pe ifose şi pe dorințe, ci pe inteligență, pe sinceritate…

– Nici ție nu-ți stă bine ca psiholog. Vrei să-ți spun cine eşti?… Eşti un timid, înțepat de spaime. Eu, să fi fost în locul tău, de multă vreme aş fi ştiut cu cine stau de vorbă…

– Aaaaa, sigur… Dacă în locul tău ar fi fost o fată mai… în sfârşit…

Negăsind cuvântul potrivit, sau prefăcându-se că-l caută, se mulțumise să țuguiască buzele.

– Eu sunt Laura…

– Eu aş fi Ionel…

– Mie-mi place să călătoresc, să fiu singură şi regină, îmi plac munții, castelele, pădurile, îmi place să beau apă din izvoare şi să fiu mai deşteaptă decât toți!… Şi să scriu… îmi place să scriu, să scriu, să scriu despre orice… despre păduri, despre castele…

– Teribilă mai eşti! se mirase Ionel, propunându-şi s-o scoată pe Laura din reverie. Dar peşterile de ce nu-ți plac?

– Nu-mi plac peşterile? Cine ți-a spus? Ba îmi plac!

– Dacă erai simpatică aş fi putut să-ți povestesc o întâmplare adevărată petrecută într-o peşteră fantastică…

– Aaaaa! Despre cireşari! Am auzit-o! Nu mai țin minte de câte ori am auzit-o şi de la cine am auzit-o. Ştiu totul! Victor, Ursu, Maria, Lucia, Tic, Ionel, Dan… De ce ai roşit?

– Nu!… N-am roşit… Adică… Ei bine! Nu ştii nimic! În primul rând nu ştii cine sunt eu. Eu sunt Ionel! De ce ai roşit?

– Tu?! Ionel?… Eşti cireşar?… De ce nu mi-ai spus de la început?… Să nu te lauzi, că…

Ionel îi răspunsese cu un zâmbet. Apoi îşi dusese mâna dreaptă undeva la ceafă şi o chemase lângă el.

– Dacă vrei să te convingi, pune mâna aici. Aici m-a pocnit Petrăchescu cu tocul pistolului. Aoleu! Cât m-a mai durut! Dacă nu era Maria…

– Ştii ceva?… Haidem în grădină, într-un colț cu iarbă şi povesteşte-mi totul. Dar dacă uiți ceva, îți las şi eu un semn…

Şi fugiseră amândoi în grădină, şi acolo, la umbra gutuiului, Ionel îi povestise de-a fir-a-păr extraordinara expediție a cireşarilor din Peştera Neagră. Îi făcuse portretul fiecăruia, îi vorbise despre curajul şi forța neasemuită a lui Ursu, despre energia şi clarviziunea lui Victor. Mai ales despre Victor, față de care încă se simțea vinovat, îi vorbise în culorile cele mai frumoase.

Uimirea şi admirația pătrunseseră pe nesimțite în sufletul ei. Seara, se despărțiseră amândoi ca nişte prieteni vechi şi foarte buni. Îşi făgăduiseră să-şi scrie, să se viziteze, să-şi cunoască prietenii. Şi se

simțise dintr-o dată atât de apropiată de cireşari, încât făcuse o groază de încercări pe lângă tatăl ei, să-şi petreacă o parte din vacanță la bunica ei, în orăşelul cireşarilor. La început, tatăl ei nici nu voise să audă: va veni cu el, ca şi în alte vacanțe. Dar până la urmă, rugămințile şi rugăciunile ei învinseseră…

Încremenită în cadrul ferestrei, Laura îşi aduna amintirile. Venise în orăşel cu gândul să-şi caute prietenii pe care îi visa de atâta vreme, dar bunica o ferea din calea oricui, o obliga să stea mereu în casă sau să se plimbe numai cu dânsa… Şi Laura se simțea şi era singură, prea singură, revoltător de singură.

Un zgomot de paşi apăsați pe caldarâm o trezi din gânduri. Pe strada pustie zări o siluetă înaltă. Parcă venea spre dânsa. Când ajunse în dreptul felinarului, silueta căpătă o identitate care o bucură pe Laura. Era Ursu. Şi parcă o cuprinse un vârtej. Zeci de gânduri şi simțăminte o încolțeau şi mai ales unul: să vorbească imediat cu Ursu, să-şi ceară iertare pentru întâlnirea cu Maria, care-i aprinsese o amintire foarte dureroasă, să-i spună fără ocol că vrea să se împrietenească şi să se alăture cireşarilor, să le propună o mare, o extraordinară aventură…

Într-o clipă de înflăcărare, Laura sări geamul chiar când Ursu ajunse în dreptul casei.

Vlăjganul rămase nemişcat ca un stâlp în fața arătării albe. Nu putea să înțeleagă ce se întâmplă. Chiar făcu un pas înapoi. Şi auzi o voce şoptită:

– Eşti Ursu, nu? Eu sunt Laura…

Ursu mai făcu un pas înapoi, dar arătarea albă se apropie şi mai mult de el:

– Nu te supăra şi nu-ți fie teamă… vorbi ea cu şoapte tremurânde. Vreau să-ți spun ceva foarte important…

Dar chiar în aceeaşi clipă becul de pe cerdac se aprinse împrăştiind o lumină orbitoare, se auzi zgomotul unei chei care se învârteşte în broască, şi în deschizătura uşii apăru chipul îngrozit al bătrânei. Când îi zări pe cei doi tineri față în față, aproape atingându-se, bătrâna din cadrul uşii abia mai avu putere să se rezeme de pervaz şi să îngâne un singur cuvânt:

– Intră…

Laura se supuse ca hipnotizată.

Ursu mai auzi uşa închizându-se, cheia răsucindu-se furioasă în broască şi, încă uimit, îşi îndreptă paşii spre casă.

Bătrânei îi trecuse uimirea. O cuprinsese spaima şi furia. Ochii ei scăpărau fulgere.

– Cum se poate asta? La vârsta ta? Să sari geamul?

Laura nu izbuti să-i explice nimic. De câte ori deschidea gura, bătrâna o oprea după primele cuvinte, pentru a tăbărî asupra ei:

– E nemaipomenit! O ruşine! O oroare! De mâine nu mai ai voie să ieşi din casă. Gata!

– O să fug!… se încăpățână Laura şi o podidi un plâns amarnic, care lăsa să se audă printre sughițuri aceleaşi cuvinte: o să fug!… o să fug!…

– De mâine nu mai ai voie să ieşi din casă. Te voi încuia cu cheia!

– Bunico! sări Laura. De ce nu vrei să mă asculți? Măcar ascultă-mă dacă nu vrei să mă înțelegi!

Bătrâna părăsi însă încăperea fără să se mai uite la nepoata ei. Laura se aruncă pe pat şi în timpul plânsului liniştitor îşi făcu un plan temerar.

Capitolul IV

1

Nu există elev, şi poate că nu există om în tot orăşelul, căruia un costum să-i poată schimba atât de mult înfățişarea, cum se întâmpla cu Tic atunci când îşi îmbrăca hainele de sărbătoare. Cămaşa albă ca zăpada, cravata maro cu dungi negre, hainele călcate cu migală, pantofii lustruiți ca oglinda, un vârf timid şi alb de batistă în buzunarul de deasupra inimii, îi dădeau celui mai nebunatic băiețaş de pe acele meleaguri o înfățişare îngerească. Prichindelul ştia bine acest lucru; de aceea îşi păstra costumul de sărbătoare numai pentru cazuri excepționale. De fapt nici nu prea îl îmbrăca de sărbători.

Întotdeauna când comitea vreo şotie cu răsunet şi trebuia să apară în fața unui judecător sever din afara familiei, prima apărare a lui Tic era costumul de sărbătoare.

Într-o zi, la ora de geografie, venise un suplinitor care, după ce se bâlbâise amarnic şi absolut inutil încercând să predea lecția viitoare, chemase câțiva elevi pentru examinare. Printre ei şi pe Tic… pentru că-l zărise făcând nişte scamatorii în bancă. Prichindelul răspunsese corect la început, dar când suplinitorul întrebase: „Unde se află vulcanul Popocatepelt?” nu mai putu să rabde. Şi până atunci suferise. Suplinitorul mutase Aconcagua în Peru, dar pentru că era o epocă de revoluție în America Latină, tăcuse. Cine ştie? Poate că se modificaseră granițele. Apoi schimbase cursul lui Mississippi, făcându-l să treacă prin Colorado. Iarăşi nu zise nimic. Poate că se săpase în ultimul timp vreun canal de care el nu aflase. Îl auzise apoi pe suplinitor plasând Huronul înaintea Michiganului. Îşi duse repede mâna la gură. Poate că avea el un sistem original de a parcurge apele de la vărsare spre izvor. Dar când îl auzi mutilând numele unuia din cei mai mari vulcani de pe glob, nu mai putu să rabde:

– Vreți să spuneți Popocatepetl…

Suplinitorul îl privi cam cu mânie:

– Ei! Răspunde unde se afla Popocatepeltul!

– Vreți să spuneți Popocatepetlul…

– Să ieşi imediat afară, obraznicule! se înfurie de-a binelea pedagogul.

Tic se supuse ordinului categoric, dar în uşă se opri şi spuse cu un ton naiv şi rugător:

– Dacă ar fi fost un pârlit de vulcan, aş fi tăcut ca un melc. Dar gândiți-vă şi dumneavoastră… Unul din cei mai mari vulcani de pe glob…

– Nota doi! decretă suplinitorul.

Nedreptatea era prea din cale afară. Şi asta îl făcu pe Tic să-şi piardă cumpătul:

– Vreau să vă spun, adică să le spun lor, că Aconcagua se află în Chile, că Mississippi nu trece prin Colorado, că Michiganul n-are nicio vină că e înaintea Huronului şi că în America nu există lei decât la circ sau la grădinile zoologice… Şi că Parisul e capitala Franței nu a Japoniei… Asta v-o spun dumneavoastră…

Ultima remarcă era bineînțeles opera lui Tic. Prichindelul se auzi chemat la cancelarie imediat. Dar întârzie un ceas, atât cât îi trebuise ca să ajungă acasă, să-şi îmbrace costumul de sărbătoare, şi să se înapoieze la şcoală. Directorul, suplinitorul, dirigintele şi încă vreo câțiva profesori îl aşteptau în cancelarie. Mai întâi îşi băgase capul pe uşă şi simțise dintr-o privire cât de ostilă era atmosfera. Suplinitorul fierbea, iar dirigintele şi directorul aşteptau încruntați, unul plimbându-se cu mâinile la spate, altul sprijinindu-şi capul în pumni. I se făcu semn să intre. O secundă în care-şi insuflă curaj şi-şi mai potrivi o dată cutele pantalonilor, apoi pătrunse în încăperea de judecată.

Apariția lui cu înfățişarea aceea îngerească îi puse în mare încurcătură pe judecători. Mai mult ca să spună ceva, dirigintele îl privi încruntat de sus:

– De ce ai întârziat atâta?

– Nu puteam să mă prezint în fața dumneavoastră…

– Bine, bine… interveni directorul. Nu despre întârziere e vorba. Cred că-ți aminteşti.

Făcu un semn către suplinitor, ca şi cum ar fi invitat procurorul să-şi înceapă rechizitoriul. Dar şi procurorul se simțea puțintel cam încurcat:

– Ştii foarte bine… începu el. Ştii că nu e frumos ca un elev care… care nu e un elev rău…

– Nu vă supărați… spuse Tic cu voce mieroasă. Numai din cauza Popocatepetlului… Dacă n-ar fi unul din cei mai mari vulcani de pe glob…

– Cum vine asta? se interesă directorul.

Tic îşi spuse încă o dată păsul şi directorul pricepu imediat totul. Îi administră însă o mustrare foarte severă prichindelului sub formă de înger.

– Dacă n-ar fi fost Popocatepetlul… se apără el.

– Dar chestia cu Parisul? sări din altă boxă şi foarte aspru dirigintele.

– E vina mea… dar ştiți… tot din cauza Popocatepetlului. Dacă n-ar fi unul dintre cei mai mari vulcani de pe glob…

Directorul îl invită pe Tic, cu un gest oarecare, să părăsească încăperea. Dar prichindelul trase o clipă cu urechea la uşă, aşa că izbuti să-l mai audă pe director spunându-i suplinitorului:

– Bine, domnule, tocmai Popocatepetlul să-l mutilezi? N-ai găsit şi dumneata în toată America alt vulcan, mai mic…

2

Tic era îmbrăcat în costumul de sărbătoare, ceea ce însemna că se întâmplase ceva deosebit. De fapt, fata în alb era cauza neaşteptatei lui transformări.

Imediat după victoria lui Ursu, Maria se dezmeticise, într-o singură clipă înțelese că se purtase urât cu Laura. Vorbele care o înfuriaseră pe ea: „dar nu ne-am cunoscut niciodată” conțineau mai degrabă o undă de uimire. Nu sunau nici pe departe a reproş sau a fugă… Maria se frământase toată noaptea, mai ales după ce-şi descoperise greşeala, şi îl sculă pe Tic odată cu zorii spre a i se destăinui. Tic o înțelese, dar nu uită s-o facă urâcioasă, apoi primi fără şovăire rugămintea ei de a se duce la locuința fetei în alb, de a o scoate afară din casă cu un pretext

oarecare, pentru a-i oferi scuzele Mariei şi propunerea unei întâlniri. Pentru a nu da greş şi de astă dată, frățiorul îşi îmbrăcă hainele de sărbătoare.

Până să ajungă la casa fetei în alb, Tic mai făcu vreo câteva escale în oraş. Trecu prin parc pentru a-şi felicita galeria, poposi apoi în fața „Alimentarei” pentru a-şi primi şi a-şi consuma rapid pariul, se opri şi pe la ghereta lui moş Timofte dar i se spuse că bătrânul e plecat undeva la țară. Aşa se face că ajunse la locuința fetei în alb către prânz.

Înfățişarea lui Tic era atât de distinsă că nici javra nu mai recunoscu în el pe ciomăgarul de mai ieri. Dar nici Tic nu-şi pierdu cumpătul văzând bătrâna pe cerdac. Porni la atac cu o voce suavă, foarte potrivită înfățişării sale:

– Sărut mâna… Aş vrea să vă dau o veste…

Prichindelul îşi opri vorbele în gâtlej. Bătrâna plângea. Încercă să se retragă, dar apariția lui făcuse, pesemne, o asemenea impresie că auzi o voce slabă, aproape rugându-l:

– Intră, intră! Pe cine cauți?

Tic se supuse chemării, urcă în cerdac, sărută politicos mâna bătrânei şi după aceea răspunse:

– Pe fata… adică pe Laura…

La auzul numelui, bătrâna îşi duse din nou batista la ochi. Plângea cu lacrimi adevărate.

– Am pierdut-o şi pe ea… A plecat… a fugit… Am rămas iarăşi singură… N-am înțeles-o şi nu m-a înțeles.

Lui Tic i se opri inima în piept. Dar nu îndrăzni să dea crezare vorbelor pe care le auzea.

– Soră-mea ar fi vrut… îngână el.

– A plecat, oftă bătrâna. A fugit… Mi-a lăsat o scrisoare…

Nişte firicele de spaimă atingeau inima prichindelului.

Dacă tot ce auzea era adevărat?

– Parcă e blestemată familia asta… Nu-şi găseşte sălaş şi odihnă decât prin munți, printre ruine şi sălbăticiuni. Doamne Dumnezeule!… La vârsta ei să plece singură… Şi voiam atât de tare să am şi eu un suflet lângă mine… De aceea o țineam în casă, mereu, în preajma mea…

Bătrâna era prea nenorocită pentru a-şi da seama cui i se jeluieşte. Înfățişarea îngerească a micului oaspete îi muiase şi-i deschisese inima. Despături o foaie de hârtie şi începu să citească încet, şuşotit, ca pentru ea:

– *„… Iartă-mă, bunicuțo… ai încredere în mine… nu vreau să ne chinuim amândouă… mă duc la munții mei, mă duc în castelele mele… printre coloanele mele înalte… Mă cheamă, bunicuțo, toate, totul mă cheamă… Şi plec pentru că te iubesc…”*

Plânsul cutremură din nou trupul uscat al bunicii părăsite, iar Tic se retrase încet, fără zgomot, cu sufletul sfâşiat de spaime şi întrebări.

3

Printr-un defileu îngust, sălbatic, născut din încăpățânarea unei ape firave, urca un trenuleț forestier. Pe platformele neacoperite oamenii îşi întinseseră trupurile obosite. Erau bătrâni rezemați de desagi încărcați, erau femei cu prunci de-o şchioapă în brațe, erau bărbați cu toporiştile lângă ei, erau tineri cu poftă de chiuituri în glas, erau copilandri cu priviri mereu iscoditoare, era şi o fată negricioasă, puțintel cârnă, îmbrăcată într-o rochie care cu o zi înainte fusese foarte albă. Un rucsac, înnegrit şi el de funinginea locomotivei, purta toată averea fetei. Fata tăcea. Nimic nu-i întorcea privirile de la cerul care i le furase şi căruia niciun nor nu îndrăznea să-i amețească albastrul. Fata în alb îşi căuta cetățile şi castelele şi numai cerul fără nori, fără culori şi relief, i le putea dărui.

În jurul ei, oamenii vorbeau. Erau oameni de munte, atât de obişnuiți cu ciudățeniile că nu dădeau nicio atenție străinilor. Oamenii vorbeau vrute şi nevrute.

– Tot la Brazi mergi?

– Tot!

– La pădure sau treci dincolo la uzină?

– Apoi oi vedea şi eu. Cine dă plată mai bună şi cum se poartă omul. Altă lege mai bună nu-i.

– Da’ ai auzit? Cică iar iese aur… Amu vreo trei, patru luni, la dezgheț, cic-o prins unul nişte bani de aur cu plasa.

– Ei na! Poveşti pentru copchii… Am mai auzit eu…

– Dacă-ți spun… Aici e aur mult, măi băiete, aur greu… E pe undeva o comoară… Cic-aşa scrie în cărțile vechi…

– Da’ câți ani ai, moşule?

– Apoi dumneata cât mi-i da? Ia-n s-te văd?

– Şaptezeci! aş zice eu, da’ cu curaj.

– Mai! Că nu mi-s muiere.

– Şi cinci, dacă nu m-oi fi grăbit.

– Mai!

– Ei na! Optzeci?

– Şi-ncă patru.

– Ei na! Da’ te ții ca un flăcău. De-aceea-ți dau fetele ocol.

– Apăi la noi e unul în sat, îi zice Costache Titirează. Să-l vezi pe ăla cum aleargă după orătănii. Şi-are opt peste-o sută.

– Ei na! Da’ din ce sat eşti dumneata?

– De dincolo, din Tărtăcuța. Apoi să-ți spună Titirează câte-o pătimit el din cauza aurului de pe-aici. Că el viața şi-a petrecut-o prin locurile aistea. A fost pândar. Nu era noapte să nu vină oamenii, acolo sus, la cetățuie. Răsuna toată noaptea pădurea de bocăniturile lor. Dar el ce putea face? L-ar fi tăiat în bucăți.

– Şi-au găsit ceva?

– Titirează zicea că taina comorii n-o poate afla nimeni. Numai când vrea Dumnezeu sloboade câte ceva din comoară în apele primăverii. Da’ oamenii… ți-ai găsit. Ei au spart zidurile, au sfărâmat bunătate de podoabe… Unii au dibuit câte ceva. Acum vreo cinci-şase ani, unul a dus la târg, în Bucureşti, acolo la muzău nişte bazaconii de metal. Nu ştiu câte mii de lei i-au dat pentru ele… Şi de-atunci iar mişună hoții pe-aici.

– Ia uită-te, domnule, ca să vezi!

– Da, mişună ca iepurii, toamna. Mai anul trecut au prins o bandă, vreo patru tâlhari care atacau prin sate şi mai ațineau şi calea oamenilor. Cică i-a pedepsit tare rău. Da eu zic că trebuie să-i spânzure în fața oamenilor. C-aşa le trebuie la toți tâlharii. Ce, ei dacă te prind, crezi că te iartă?

– Tare mi se pare mie toate aestea nişte scorniri, moşule…

– Apoi dacă te-ndoieşti de spusele unui moşneag… înțeleg dac-aş vorbi de muieri sau de alte bazaconii… Poți să-ntrebi pe orice copilandru şi-o să-ți spună la fel.

Oamenii continuau să vorbească. Dar fata în alb nu se despărțise nicio clipă de castelele şi cetățile ei, de visurile ei, de cerul ei cel albastru. Nu auzise nimic din înfricoşătoarele vorbe care se rostiseră în jurul ei. Îşi urma senină visurile, cu certitudinea că vor deveni repede, repede tot atât de reale ca norii aceia îndrăzneți care începuseră să ia cu asalt albastrul cerului.

4

În aer se simțea apropierea înserării. În spatele casei lui Dan, sub acelaşi nuc stufos, deşi nimeni nu mai avea nevoie de umbra lui, în pragul serii, stăteau muți, nemişcați trei dintre cireşari: Tic, Dan şi Maria. Asediați de atâtea evenimente neprevăzute, tustrei se simțeau incapabili să ia o măsură mai acătării. Fără să spună nimănui nimic, Ursu îşi luase cortul în spinare şi se aciuase undeva pe câmp; Lucia nu voia să iasă din casă, şi nici nu-i trecea prin cap să dea explicații. Fata în alb fugise, dispăruse fără să ştie nimeni unde.

Cel mai trist dintre toți era Tic. Dispariția fetei în alb devenise o sursă nesfârşită de emoții pentru el. Dar mai era ceva: prichindelului îi părea teribil de rău că îndrăznise cândva să se gândească necuviincios la bătrâna înaltă cu ochelari, pe care o găsise şi o lăsase plângând pe cerdac. Şi mai era ceva: plecarea lui Ursu, fără să-i spună un cuvânt, absolut de necrezut şi groaznic de dureros. Tic îşi dădea seama şi mai ales simțea că asistă la câteva evenimente neobişnuite, care nu se vor lămuri prea repede. Şi pentru că nu-i plăcea să stea ca un monument, se lăsă ispitit de o idee: să pornească în căutarea fetei în alb. Dar cine l-ar fi luat în serios? Maria? Maria simțea doar regretul că nu se împrietenise cu o fată deşteaptă, demnă de grupul cireşarilor. Nu ştia cine e fata, n-o cunoştea şi în adâncul ei nu dădea crezare scrisorii pe

care Tic o înregistrase literă cu literă în memorie… Dan? Dan declarase imediat că e vorba de o nouă farsă a fetei în alb.

– Precis că e o cursă! spuse el. Şi-a închipuit că o să ne ducem din nou la ea şi a ticluit scrisoarea.

– Bine, dar bătrâna? îl înfruntă Tic.

– Bătrâna?! Ha! O şmecheră ca Laura ar fi în stare să scoată orice babă din groapă şi să o pună să joace rol de capră sau de moşneag viu, darămite s-o învețe pe bunică-sa să plângă. Nu uita cum ne-a dus!

– Eşti nebun? se aprinse Tic. Dacă mergi aşa, n-o să mă mir când o să-mi spui că l-oi fi îndemnat şi pe vlăjgan să ia bătaie de la Ursu.

– Ei şi, crezi că nu se poate?

Tic se înfurie de-a binelea. I-ar fi ars una în coaste lui Dan, dar ştia sigur că nu va primi nicio ripostă şi că nu va ieşi motiv de bătaie mai rea.

– Am impresia că te-ai prostit, căută Tic alt mijloc de răzbunare.

– De când umblu cu tine, replică celălalt.

– Da, pentru că înainte erai idiot… poate chiar bou!

– Tic! interveni Maria. N-ai voie să vorbeşti astfel!

– Nici tu să-mi porunceşti! De ce nu mă aperi pe mine?

– Pentru că eşti un nesuferit. Când o să-ți iasă neroziile din cap?

– Când o să fac bucățele şi ultimele trei flori care-au mai rămas în grădină…

Era rândul lui Dan să intervină cu intenții de împăcare:

– Ho! Potoliți-vă! Ce v-a apucat?

– N-o vezi? După ce că din cauza ei a fugit fata din oraş, mai are şi curajul…

– Aaa! Asta te doare?! înțelese Maria. Nu cumva, domnişorule…

Tic simți cuvântul roşu pe care voia să-l arunce Maria şi i-o luă înainte:

– Vă potriviți ca două picături de apă. La fel de rele şi de urâcioase. Şi la ce să-mi bat eu capul cu voi? De-ai pleca şi tu în vreun castel… De ce nu pleci?

– Ai dori dumneata, şi să nu crezi că nu te-am ghicit… Află, Ticuşorule…

– Mie să-mi zici măgăruş!

– De ce? întrebă surprinsă Maria.

– Pentru că-mi eşti soră mai mare.

– Obraznicule! O să-ți rup urechile! Îți arăt eu!

– Ai mai încercat tu odată… şi ți-ai potrivit atât de bine urechile tale urâte în mâinile mele…

– Hi! strigă Dan. Luați-vă oriunde la bătaie, dar nu aici. Stați! Am găsit! Numărați până la trei. Unu… doi…

În loc de trei se auzi vocea lui Tic:

– Prostule! Adică eşti mai rău decât un prost. Eşti un…

Tic ar fi vrut să spună: „laş” dar îi era frică să nu se trădeze. De aceea, înlocui cuvântul cu un gest care ascundea ceva foarte disprețuitor. După care plecă, trist, bosumflat şi mai ales dezamăgit.

Hotărât lucru, cireşarii erau în zodie proastă. Nimic nu le izbutea. Totul le ieşea pe dos. Începuseră şi certurile. Nici nu le trecea prin cap că undeva, departe în munți, se întâmpla ceva care va influența enorm viața lor.

5

Oamenii numiseră muntele acela „Găleata”. Şi nu greşiseră cu nimic botezându-l astfel. Un lanț muntos, circular, cu pereți abrupți întinzându-se pe zeci de kilometri, care închidea în interiorul lui o văgăună uriaşă cu neputință de explorat. În mijlocul văgăunii se mai înălțau câteva stânci semețe, dar nimeni nu reuşise să ajungă până la ele. Singura cale de acces spre Găleata era cea numită a Cetățuiei. O coamă stâncoasă îndrăznise să-şi suie capătul spre Găleata, oferind oamenilor un drum de trecere. În locul unde spinarea se întâlnea cu Găleata, la Cetățuie, se găseau ruinele unei cetăți foarte vechi. Istoricii dovediseră la început că se află acolo ruinele unei cetăți romane din secolul al III-lea al erei noastre. Mai târziu însă descoperiseră, sub ruinele romane, altele mai vechi care atestau fără dram de îndoială că în locul acela se înălțase prin secolul I o cetate dacică. Zidurile fără mortar şi alte dovezi de metal şi ceramică sprijineau afirmațiile arheologilor.

Regiunea era sălbatică, greu de străbătut, drumurile erau presărate la tot pasul de primejdii. Viperele mai ales ofereau acolo exemplare rare.

Exista o specie cu corn a cărei muşcătură ucidea un adult în mai puțin de două ore. Oamenii de prin partea locului, dar mai cu seamă păstorii care uneori îndrăzneau să urce până la Cetățuie, vorbeau şi despre alte primejdii. Urşii nu se sfiau să atace omul, lupii pândeau în haite, râşii se azvârleau asupra oricărei vietăți. Şi mai spuneau păstorii că legenda unor comori ascunse în ruine atrăgea deseori prin văgăunile de la Cetățuie tot felul de oameni şi nu arareori cete de hoți. Cel mai apropiat sat, Strâmba, era la vreo doisprezece kilometri, la capătul dinspre nord la coamei muntoase. Alt sat, Şoimenii, se găsea tocmai în partea cealaltă a masivului Găleata, la poalele lui.

Liniştea era atât de adâncă în părțile acelea, de parcă niciun picior de om sau de fiară nu-şi mai făcuse sălaş. Totuşi, nu departe de Cetățuie, la o aruncătură de piatră de înălțimile jalnice ale unor ruine, stăteau de vorbă câțiva oameni. Locul pe care şi-l aleseseră pentru sfat le dădea posibilitatea să observe până departe singurul drum care urca spre Cetățuie. Erau patru inşi, cu toții, acolo. Trei din ei păreau orăşeni, îmbrăcați aproape la fel, în haine rezistente de bumbac, cu cizme în picioare, cu şepci de doc pe cap. Fiecare purta la brâu o toporişcă ascuțită, lucitoare, cu coada foarte lungă. Unul dintre ei, mai în vârstă, mai înalt, puțin adus din spate, cu umeri largi şi brațe puternice părea a fi un fel de şef. Figura lui tăiată de cute părea veşnic încruntată. Era greu să-ți închipui că pe fața aceea apăruse vreodată un zâmbet. O cicatrice adâncă pornea de sub ochiul stâng şi aproape se întâlnea cu colțul buzei înăsprindu-i şi mai mult chipul. În stânga omului cu cicatrice, rezemat de un copac, îşi bălăbănea mâinile un personaj scund şi slab, foarte palid la față, ras pe cap şi atât de supt că întâlnindu-l noaptea în vreun loc pustiu te apuca spaimă de cimitir. Mâinile, neobişnuit de lungi, aproape că-i atingeau genunchii şi trădau o forță neobişnuită. Cel de-al treilea personaj, îmbrăcat în straie de oraş, era mai mult gras decât voinic, tot tânăr, cu nişte ochi de viezure ascunşi în fundul capului, cu buze mari, cărnoase, ieşite mult în afară, cu un aer de om lacom şi hrăpăreț.

Cam aşa îi vedea şi-i judeca pe cei trei orăşeni aciuați la Cetățuie, cel de-al patrulea personaj, un cioban în floarea vârstei, sprijinit în fața lor într-o ghioagă uriaşă. Statura lui mai că o întrecea pe cea a omului cu cicatrice. Un nas foarte lung şi ascuțit strica însă armonia contururilor

sale. Ciobanul părea că posedă în el puterea şi curajul omului în stare să se ia la trântă cu ursul. Era unul dintre puţinii oameni din regiune care în fiecare an făcea de câteva ori drumul spre Cetăţuie. Cunoştea, poate ca nimeni altul, tainele locurilor de la Găleata şi putea astfel să ocolească şi să preîntâmpine primejdiile care pe alţii îi îndepărtau.

Omul cu cicatrice îi arătă ciobanului o creastă stâncoasă, pleşuvă de pe Găleata şi-l întrebă c-o voce groasă pătrunzătoare:

– Pe-acolo ai fost?

– Ehei! Acolo numai caprele negre ajung. Au încercat odată unii, nişte flăcăi, că se spune că acolo ar fi îngropate comorile, dar nici n-au ajuns la jumătatea drumului, că pe unul l-au muşcat viperele şi dus a fost, iară altul s-a rostogolit într-un hău, că l-au scos de-acolo cu picioarele zdrelite.

Omul cu cicatrice clătină din cap şi-şi continuă întrebările. Părea cineva sigur pe el, obişnuit să întrebe scurt şi să i se răspundă prompt:

– În timpul verii mai urcă cineva pe-aici?

– Apoi, până pe-aici mai vin oameni. Aşa în cete. Ş-o dată pe lună mai vin şi ostaşi… Tot câte trei, patru, că de unul singur, nu prea vine nimeni.

Individul cu ochii de viezure îl acostă cu vocea sa piţigăiată pe cioban:

– Când au fost ultima dată ostaşii?

– Apoi că n-au trecut nici zece zile. Ba chiar două duminici şi două zile.

– Da, bun… spuse ca pentru el individul cel foarte slab şi cu mâinile lungi.

Tot el scoase dintr-un buzunar de la pantaloni un pachet de ţigări „Carpaţi” şi după ce luă una îl îndemnă şi pe cioban să se servească:

– Ia, ia te rog, că uneori prinde bine o ţigară… Şi de ce vin ostaşii pe-aici? întrebă el aşa într-o doară.

– Apoi cică aşa au poruncă de sus. Cică să păzească pe-aici locurile de hoţi… Că mulţi tâlhari au atras comorile de-aici… Că se şi spune prin lume: cuib mai bun pentru hoţi ca la Cetăţuie nu se află în toată ţara.

Omul cu ochii de viezure se apropie de cioban. Păşea încet, sprijinit în toporişcă. Se uită drept în ochii ciobanului:

– Dumneata cobori acum spre sat? Sau urci dinspre sat?

– Da' pentru ce mă-ntrebați?

– Am avea nevoie să ne aduci ceva din sat, interveni omul cu cicatrice.

– Apoi cu părere de rău n-o să vă pot sluji, că o iau tocmai pe drumul dimpotrivă…

– Te-ntorci tot pe-aici?

– Altă cale nici sălbăticiunile nu ştiu… Sau dacă ştiu sălbăticiunile nu poate omul…

– Şi cam pe când eşti înapoi? întrebă slăbănogul.

– Apoi după vreo trei amurguri… Da-mi pare mie că m-am luat cu vorba… Şi oricât ai cunoaşte drumul nu-i bine să te prindă noaptea pe-aici…

Ciobanul îşi îndreptă trupul, apoi îşi ridică ghioaga pe umăr. Omul cu cicatrice îi urmări mişcările şi apropiindu-se de el spuse cu glas de laudă:

– Bună bâtă. Cu asta te-ncumeți la drum şi noaptea.

– Până-acum opt luni am ucis cu dânsa şi-o ursoaică şi-un urs… Şi şerpi nu mai țin minte. Ia-n vedeți şi dumneavoastră…

Ciobanul întinse ciomagul omului pe care şi-l închipuia şef. Şi spre marea lui mirare văzu cum îl ridică deasupra capului şi cum îl roteşte de câteva ori.

– Apoi nu mi te credeam atât de voinic! spuse ciobanul foarte a laudă. Ghioaga asta n-o mânuie uşor orişicine. Dumneata trebuie să fi fost odată cioban… Aş pune rămăşag.

Omul cu cicatrice îi înapoie mocanului ghioaga fără să ia în seamă încercarea de rămăşag:

– Să nu uiți, omule, să dai pe la noi când te-ntorci. Sau poate ți-om ține noi calea… Drum bun.

După un „rămas bun" cuviincios, ciobanul se îndreptă cu paşi mari spre o potecă ce părea că înconjoară muntele.

– Oare nu se duce spre sat? întrebă omul cu ochii de viezure.

– Nu cred! răsună vocea groasă şi autoritară a omului cu cicatrice. Sculele-s pregătite?

La răspunsul afirmativ al omului cu ochii de viezure, îşi îndreptă privirile spre celălalt:

– Bagă de seamă la provizia de baterii! Să nu ne pomenim că rămânem fără lumină…

– Nicio grijă, răspunse cel întrebat. Sunt la loc sigur.

Omul cu cicatrice îşi aruncă privirile în vale. Tresări.

– Dați-mi binoclul!

Cel cu ochii de viezure se repezi să i-l aducă de undeva de după o stâncă. Şeful duse binoclul la ochi, fixându-l într-o anumită direcție. Ceilalți doi îi urmăriră mişcările cu oarecare teamă. Simțeau că şeful descoperise ceva. Într-adevăr în câmpul binoclului apăruse ceva mişcător… Acum se putea distinge bine… Pe poteca de piatră venea… o fată îmbrăcată într-o rochie albă, cu un rucsac în spate. Fața omului cu cicatrice deveni brusc teribil de încruntată. Înmână ocheanul celor de lângă el şi le spuse poruncitor:

– Pregătiți pentru noapte! Avem un musafir nedorit şi neaşteptat.

După care se afundă în pădure, dar nu pe potecă ci paralel cu ea, prin desişuri, printre brazi, ferindu-se să facă cel mai mic zgomot.

6

Oprit pe o movilă ascunsă de o îngrămădire de puieți, ciobanul scrută cu ochi ageri drumul spre Cetățuie. Îl zări pe omul cu cicatrice mergând prin pădure, paralel cu poteca, şi mai zări o siluetă albă, parcă o fetişcană îmbrăcată în rochie albă, urcând spre ruine. Cercetaşul nevăzut înțelese că undeva, în pădure, cele două ființe care mergeau una către alta vor trebui să se întâlnească. Spre mirarea lui, omul cu cicatrice făcu însă un ocol mare, evitând întâlnirea. După câteva clipe, silueta albă dispăru într-un desiş. Un minut mai târziu, fetişcana ieşi din nou la vedere, în schimb dispăru omul cu cicatrice, parcă înghițit de pământ. Reapăru şi el, mai târziu, însă în spatele fetei în alb. Omul cu cicatrice făcuse ocolul pentru a ajunge în spatele siluetei albe fără să fie zărit.

Ciobanul îl văzu apoi urmărind fata, cu paşi de lup. Când silueta albă ajunse în luminişul Cetățuiei, omul cu cicatrice grăbi pasul, o ajunse, o prinse de umeri, şi-o răsuci spre el. Ciobanul auzi țipătul fetei, o văzu

clătinându-se şi apoi agățându-se cu mâinile de cel care-o ajunsese din urmă. Printr-o mişcare rapidă, omul cu cicatrice o ridică pe umeri, apoi se îndreptă cu povara vie spre ruine. Câteva clipe mai târziu pieri după stânci.

Sprijinit în ghioaga sa uriaşă, ciobanul chibzuia asupra hotărârii pe care urma s-o ia. Şi parcă se hotărî împotriva inimii, îşi continuă agale drumul. În luminişul Cetățuiei apăruse omul cu ochii de viezure… Ciobanul îşi continuă liniştit drumul spre crestele pustii din depărtări. Undeva însă coti pe nevăzute la dreapta. Cu paşi mari, parcă l-ar fi gonit cineva, înaintă prin pădure, pe un drum ştiut numai de el, un drum primejdios, care îl ducea însă într-un timp foarte scurt înapoi în sat.

7

Omul cu cicatrice lumina cu o lanternă puternică spațiile întunecoase dintre ruine. La doi paşi în fața lui mergea fata în alb. Vocea lui era poruncitoare şi nu admitea replică:

– Să nu te abați niciun pas din raza lanternei!

Fata în alb încercă să îngâne ceva:

– Niciun cuvânt! şuieră însoțitorul ei.

Drumul ducea către peretele muntelui. Acolo se opreau ruinele cetății vechi. După câteva ocolişuri strâmte şi întortocheate printre stânci, drumul părea că se termină. Dar într-un anumit loc se zărea o gaură în munte, o deschizătură făcută parcă de mână omenească şi după toate urmele şi semnele din jur de foarte puțină vreme descoperită. Fata în alb îşi întoarse privirile speriate spre omul din spatele ei.

– Apleacă-te şi intră înăuntru! comandă el.

Fata se supuse şi se pomeni într-un coridor lung căptuşit cu plăci de marmură. Uimirea îi aduse pe buzele palide o exclamație şoptită. Ațâțată de lumina lanternei marmura arunca sclipiri ciudate. Vocea groasă porunci din nou:

– Drept înainte!

Fata în alb se dezmeticise. Mergea nu printre ruinele unei cetăți ci prin încăperile unui castel prin care, cine ştie de câtă vreme, nu mai pătrunsese nimeni. Emoția neaşteptatei întâlniri era mai tare decât orice alte sentimente care încercau s-o domine. Din loc în loc, coloane vechi, solide, de granit, îmbrăcate în marmură, susțineau tavanul lucios.

– La dreapta!

Ajunsese la o răscruce, la o adevărată răscruce; alte trei brațe de marmură se întâlneau acolo. O apucă în direcția indicată. La dreapta şi la stânga coridorului, față în față, se zăreau două uşi mari de metal. Fata în alb înregistra în memorie fiecare amănunt al drumului, fiecare coloană, fiecare treaptă pe care o urca sau o cobora, fiecare uşă pe care o întâlnea.

– Am ajuns!

Se oprise în fața uşii de fier din dreapta. Uşa uriaşă era acoperită de rugină. Omul cu cicatrice îşi încordă forțele, împinse cu umărul. Uşa se deschise. Fata în alb observase că uşa de fier avea un dispozitiv simplu cu care putea fi încuiată pe dinafară. Acelaşi dispozitiv se afla şi înăuntru. Încăperea în care intrase părea imensă. Ultimele zvârcoliri ale amurgului pătrundeau pe undeva pe sus împroşcând cu voaluri colorate pereții camerei. Îşi ridică încet privirile. Tavanul boltit era departe, sus. Parcă se afla sub cupola unei catedrale înalte. O coloană groasă îşi urca trupul lucitor spre tavan. Camera era goală şi avea ziduri reci, drepte. Podeaua de marmură îşi păstrase întocmai netezimea de odinioară. Câteva firide spărgeau pe-alocuri zidurile. Într-una se afla o lanternă. Într-alta un ulcior şi un cuțit. Omul cu cicatrice observă privirea fetei… Ea continua să-şi rotească ochii prin încăpere. Într-un colț se afla un pat. Un pat simplu, de campanie. Era singura mobilă din spațiul înconjurat de marmură. În lumina amurgului, în răceala zidurilor, lovit de umbra trufaşă a coloanei, patul părea o încercare şi un început de profanare. Când îşi întoarse privirile spre firidă, fata nu mai văzu luciul cuțitului.

Omul cu cicatrice se îndreptă spre uşă. Trezindu-se parcă din vis, fata în alb înțelese gândul lui. Se repezi la el, spre uşa care se deschidea, dar vocea poruncitoare o țintui locului:

– Nu-mi plac bocetele şi țipetele. Scurt! Vei rămâne deocamdată aici!…

Uşa se închise în urma lui. Fata în alb auzi zgomotul răngii de fier care transforma încăperea de marmură în închisoare. Într-un gest de disperare alergă spre uşă şi lovi cu pumnii mici şi bolnavi în metalul rece. Durerea loviturilor o dezmetici. Se afla prizonieră într-un castel necunoscut! Aproape fără voia ei aşeză drugul de fier de-a lungul uşii. Nu putea să iasă… Dar nici nu putea să pătrundă nimeni în încăperea ei. Obosită, copleşită de emoții, fata în alb îşi întinse trupul pe patul de campanie… Deodată o trecu un fior rece … Ceva se mişca în spatele ei… Groaza o paraliza. Auzi şi un zgomot… Văzu o formă mică, întunecată… Apoi închise liniştită ochii… Nu mai era singură în închisoarea albă de marmură… Ființa aceea mică şi întunecată se lipi de dânsa, alunecă spre capătul patului, apoi îşi frecă urechile de umărul ei. Fata în alb începu să mângâie motanul acela prietenos, uitat parcă acolo de sute de ani, apoi rosti primul nume care-i veni în minte:

– Philippe! Dragul meu. Suntem prizonieri, ştii? Nu te speria! Dar încă avem noroc, Philippe. Să fim cuminți, să aşteptăm şi… să pregătim în taină un plan de evadare…

Apariția felinei blânde şi alintătoare parcă o umplea de speranțe. Iar Philippe, înțelegând-o, simțindu-i tresăririle, începu să-i toarcă lin şi monoton o poveste veche care o adormi repede pentru a i se înfățişa apoi în chipuri şi culori fantastice.

Capitolul V

1

Dintre toți cireşarii, Dan era cel mai puțin irascibil şi îşi înmormânta cel mai repede supărările. Ba, aşa cum spunea Ionel, purta veşnic cu dânsul pipa păcii. Dacă se ivea undeva vreo neînțelegere, el era gata să înceapă manevrele de împăcare ajungând deseori, aşa cum descoperise cu uimire nevinovată Lucia, să devină paratrăsnetul descărcărilor, mai mult sau mai puțin electrice, ale celor în cauză. Dar nu-şi blestema nicio clipă acest rol. Dimpotrivă, îi plăcea foarte mult, ba cu timpul chiar uita să-i mai placă, atât de firesc i se potrivea. Victor îi spusese cândva, într-o perioadă mai moartă, că fără el grupul cireşarilor ar fi de neconceput. Dar nu luase prea în serios remarca lui Victor, o considerase un fel de vorbă bună. Şi fără el cireşarii puteau foarte bine să constituie un grup. Pe când fără Victor, sau fără Lucia, sau fără Ursu, sau fără oricare altul, ca să nu mai vorbim de Tic, nu se putea gândi la cireşari. Dan era foarte sincer când reflecta astfel. Era convins că nu aduce grupului nici prea mare pricepere, nici cine ştie ce energie, nici prea multă îndrăzneală. În cele mai optimiste momente se închipuise ca un fel de greutate infimă necesară unei balanțe pentru realizarea şi păstrarea echilibrului. Aceasta era menirea lui în grupul cireşarilor: o piesă de echilibru.

De aceea, când simți primii nori ai furtunii care amenința cireşarii: certurile, izolările, hotărârile de unul singur, supărările, Dan crezu că e momentul să asalteze balanța. Îi trebuia un aliat. Dar aliatul necesar îi stătea oricând la dispoziție: Tic. Astfel porniră amândoi în misiunea de recunoaştere şi reconciliere pe la ceilalți cireşari. Se gândeau amândoi numai la unitate şi armonie.

Tic îşi începu îndată misiunea cu soră-sa. Prin mijloace greu de destăinuit reuşi să facă rost de nişte răsaduri extraordinare, se sculă dis-de-dimineață, cam odată cu cocoşii, îl chemă pe Țombi şi-i ordonă discret s-o trezească şi pe Maria. Cățelul primi cu bucurie porunca, iar

prichindelul, cu ochii la geam, aştepta numai apariția unui chip negricios, cu ochii încă legați de somn, cu cozi despletite, pentru a începe să planteze rădăcini şi să îmbuneze inimi.

Țombi sări cu multă atenție geamul în camera Mariei, se cocoță pe un scaun dar îl fermeca atât de tare gingăşia fetei care visa încât uită să execute ordinul. Tic, închipuindu-şi că Maria îl priveşte din dosul perdelelor, pentru că avea încredere oarbă în sfetnicul şi supusul său, începu foarte energic să împlânte răsadurile în pământ. Convins că i se urmăreşte fiecare gest, puştiul transformă mica îndeletnicire horticolă într-o adevărată conspirație, într-un ritual tainic; după ce termină răsadurile se uită în toate direcțiile şi numai după ce se convinse că nu fusese văzut de nimeni, răsuflă uşurat şi plecă în altă parte a grădinii… dar cu coada ochiului la geam.

Abia mai târziu, când Maria îşi mişcă întâmplător brațul în somn, Țombi îşi aduse aminte despre misiunea sa. Sub teroarea unor presimțiri negre, cățelul făcu un asemenea tărăboi încât Maria nu numai că se trezi, dar mai şi trimise doi papuci pe urmele lui şi vreo câteva epitete dintre care cel de „jigodie scârboasă” îl jigni cel mai mult.

Bănuind însă cine a pus la cale manevra acelei treziri prea brutale şi prea matinale, Maria se îmbrăcă repede şi porni furioasă în căutarea lui Tic. Frățiorul o întâmpină cu cea mai senină şi mai nevinovată mutră din ultimele săptămâni, ceea ce mări furia Mariei.

– Nesuferitule! Să-ți fie ruşine! Dacă-ți mai prind o dată jigodia, îi tai coada şi ți-o lipesc ție la spate…

Provocarea Mariei era prea puternică şi prea plină de „posibilități” ca să-şi mai respecte făgăduiala luată în fața lui Dan. Îi spuse lui Țombi cu calmul său de zile mari:

– Am avut odată o soră… Dar s-a dus repede la dracu!… Hai, Țombi!

– Mişelul!

– Ciumafaie!

– Ingratule!

– Coțofano!

– Stereotipule!

– Burbalabando!

– Ce-ai spus?

– Ce te interesează? Tu nu m-ai făcut stereotip? Am şi eu dreptul să spun ce-mi trece prin gând. Hai, Țombi!

Aşa se face că numai la câteva minute după ce se înapoie în cameră, Maria se pomeni cu o ploaie de răsaduri, pline de pământ, în cap. Şi auzi de afară vocea frățiorului furios:

– Dacă te-ai fi zburlit mai de dimineață le-ai fi primit tot în cap, dar fără pământ. M-am chinuit să le scot din grădină…

Țombi zburda vesel că totul s-a terminat cu bine, în ceea ce-l priveşte. Era chiar prea vesel, ceea ce-l făcu pe Tic să-i ardă un picior energic în dos.

2

Nici „operațiunea Ursu” pe care o manevra Dan nu se efectua mai uşor. Mai întâi pentru că Dan nu-l găsi pe Ursu acasă. Şi astfel se văzu nevoit să pornească solitar, pe câmp, în căutarea bolnavului de solitudine. Se întâmplă uneori să ascunzi o hârtie oarecare, poate chiar o scrisoare de dragoste, într-o carte şi să uiți în ce carte ai ascuns-o. Ai nevoie de ea şi începi să cauți. Iei carte după carte din raft, răsfoieşti filă după filă şi până la urmă găseşti hârtia în primul volum dacă ai început cu ultimul, şi în ultimul dacă ai început cu primul. Sau o găseşti în buzunar. Cam aşa se întâmplă şi cu Dan. Îl căută pe Ursu prin toate coclaurile, înconjură oraşul, trecu prin băltoace, enervă oamenii cu tot felul de întrebări şi când se întoarse în sfârşit acasă obosit, murdar, prăfuit, moleşit, îl găsi pe Ursu în grădină, sub nucul acela stufos. Lui Dan îi venea să-şi ia lumea-n cap.

– De când m-aştepți? întrebă el cu ultimele puteri.

– De dimineață. La fiecare jumătate de oră mă gândeam: în jumătate de oră vine, cu siguranță. Până la urmă tot ai venit. Dar după câte jumătăți de oră, Dumnezeule! Tu unde-ai fost?

– Te-am căutat!

– Unde m-ai căutat?

– Vrei să spui: unde nu te-am căutat? Numai aici nu te-am căutat. Încolo, în tot oraşul, şi de jur împrejurul oraşului…

– Şi pentru ce te-ai obosit atât? întrebă cu teamă Ursu.

– Dar tu pentru ce m-aştepți de-atâta timp?

Amândoi tăcură… Ursu înțelese că tăcerea îl stinghereşte şi mai rău:

– A mai scris Victor? Când se-ntoarce?

– Ai mai văzut-o pe Lucia?

Vlăjganul simți că se înroşeşte până în vârful urechilor:

– De ce mă-ntrebi? Ce ți-a venit?

– Pentru că te caută!… minți Dan.

Ursu se trezi ca dintr-un somn rău. Îl prinse pe Dan de umăr şi-l strânse cu atâta putere, că sărmanul mincinos se simți pedepsit de un iad întreg.

– M-a căutat? Zău? E-adevărat?

– Nu te-a căutat! îşi reveni Dan. Dar ce dracu' s-a-ntâmplat între voi? Ați înnebunit? Parcă nu mi-ar ajunge certurile dintre Tic şi soră-sa! Azi, în loc să se împace, s-au luat şi mai rău la harță. Dar de bine de rău, ei se ceartă ca oamenii. Nu ca voi… Voi o luați razna, nu vă mai uitați nici în dreapta, nici în stânga… Dacă nu te duci acum la Lucia…

Tocmai în clipa aceea se iviră de după colțul casei… Maria şi… Lucia. Apariția neverosimilă a Luciei produse asupra lui Ursu un efect uluitor. Vlăjganul se desprinse de lângă Dan şi porni în goană către gard. Dan îşi duse palma la gură ca să-şi oprească un răcnet cumplit. Ursu zbură însă peste gard fără să-l atingă şi fără să se sprijine în ceva. Dan alergă după el până la gard şi mai făcu o încercare de salvare:

– Gata, Ursule! Ai câştigat pariul! L-ai sărit fără să-l atingi.

Gardul era aproape cât Dan de înalt. Dar din Ursu nici urmă nu se mai vedea.

Cam la fel reacționă şi Lucia care, trezindu-se față în față cu Ursu, se retrase şi ea, în alt ritm, bineînțeles, primul obstacol întâlnindu-l la poartă, întruchipat de Ursu care ocolise în goană colțul străzii. Cei doi se opriră ca trăsniți. Lucia îşi învinse atunci toate emoțiile şi îndreptându-se spre Ursu cu îndrăzneala disperatului îi spuse:

– Şi la urma urmei ce-a fost? Poftim!

Şi-l sărută pe Ursu chiar acolo în fața porții.

Din fericire, scena nu avu decât un singur spectator, pe Tic. Prichindelul întoarse ruşinat capul şi se uită undeva spre munți. Sosise tocmai atunci la Dan şi fără să vrea fusese martorul primului sărut

înfiorat al Luciei. Inima i se strânse şi gândurile îi zburau stol spre o fată negricioasă cu nasul puțintel cârn, îmbrăcată într-o rochie foarte albă.

Capitolul VI

1

Prin cupola largă, spartă în zeci de locuri de ferestruici adânci se strecura din ce în ce mai îndrăzneață lumina zilei. Repede, repede, întreaga încăpere se lăsă cucerită de lumină. Fata în alb deschise ochii şi privirile sale încă amețite se loviră de cupola spartă de simetrii. Oare visa? Amintirile începeau să se adune, să se apropie, să-i lumineze realitatea. Era prizonieră!… Era închisă într-unul din castelele pe care nici prin vis nu le străbătuse… îşi amintea cu limpezime toate clipele prin care trecuse, îşi amintea fiecare amănunt… Tresări şi căută cu privirile cotoiul care-i ținuse tovărăşie toată noaptea.

– Philippe! Philippe! chemă ea cu voce înceată.

Dintr-o firidă se desprinse într-un salt prelung motanul alb cu pete gri şi începu să-şi frece trupul moale, alunecos de gleznele ei. În firida pe care o părăsise motanul se afla o cutie mare de carton. Înainte de a se culca, îşi amintea ea foarte precis, firida fusese goală. Fata în alb se cutremură. Drugul de fier rămăsese nemişcat de-a latul uşii. Nimeni nu putuse să pătrundă pe-acolo în cameră…

Intrigată, prizoniera începu să cerceteze cu atenție încăperea. Era o cameră mare, perfect pătrată, cu latura de zece metri şi cu înălțimea tot cam de zece metri. Se afla deci în interiorul unui cub a cărui suprafață de deasupra era însă boltită şi presărată cu ferestruici. Coloana din mijloc era groasă, cât trunchiul unui stejar secular, şi se lipea chiar de centrul cupolei. Bolta şi coloana formau împreună o ciupercă uriaşă. Zidurile şi coloana erau acoperite peste tot cu plăci mari de marmură albă. Nicăieri însă nu se vedea altă uşă. Şi totuşi cineva pătrunsese în cameră în timp ce ea dormea. Cutia de carton nu era o simplă dovadă, ci de-a dreptul o provocare.

În cutie se găseau de-ale gurii. Mâncare rece, aspră. Pâine, brânză, ouă. Prizoniera împărți totul cu Philippe şi înfulecă partea ei cu poftă

zdravănă. Sorbi câteva înghițituri de apă din ulcior şi abia atunci îşi dădu seama că şi ulciorul fusese mutat din loc. Rucsacul îi era deschis… I se cotrobăise prin el. Nu i se luase nimic?… Nu! Ba da! I se smulseseră câteva foi din caiet. Se vedeau chiar urmele foilor smulse de la jumătatea caietului. Enigma vizitei îi atrase toate preocupările. Se hotărî să cerceteze camera, metru cu metru, metodic şi calculat. Începu cu podeaua. Podeaua era acoperită cu plăci de marmură: nişte pătrate cu latura de un metru. Erau în total o sută de plăci. Lovi cu piciorul în fiecare placă în parte, dar niciuna nu scoase sunetul acela prin care se recunoaşte un gol dedesubt. Îşi scoase pantofii şi ciocăni cu ei în coloana din mijloc, până unde putea să ajungă, dar îi răspunse acelaşi zgomot greu, înfundat. Se gândi câtva timp că uşa secretă ar putea fi ascunsă în firide, dar nici acolo nu descoperi nimic. Era vremea să treacă la cercetarea amănunțită a celor patru pereți. Fiecare părea aidoma podelei: construiți din acelaşi material, înveliți cu acelaşi număr de plăci. Încăperea era o veritabilă închisoare, cu neputință de părăsit.

În peretele din dreapta uşii nu descoperi nimic. Pipăi suprafețele de marmură, ciocăni în ele. Acelaşi răspuns fără speranță. Continuă cercetarea la peretele din fața uşii. Întâia, a doua, a treia placă… Nicio uşă secretă. Ciocăni mai departe şi deodată tresări. Ciocăni din nou. Placa lovită răspundea altfel. Un zgomot desfundat. Ultima placă din cel de al doilea şir. Prizoniera reflectă o clipă. Apoi se hotărî. Îşi continuă cercetările, pipăi cu degetele muchiile plăcii de marmură. N-ajungea până sus. Trase repede patul în colțul speranțelor şi se urcă pe el. Îşi strecură apoi degetele prin şențulețele care despărțeau plăcile. Philippe, curios, o privea dintr-un ungher întunecat cu pupilele dilatate. Sus, chiar la întâlnirea cu cea de a treia placă, degetele fetei pătrunseră într-o crăpătură subțire care nu putea fi observată de jos, sub reflexele marmurei. Îşi afundă degetele, prinse marginea plăcii şi trase. Placa începu să se mişte. Se dezlipea de zid, se deschidea ca o uşă obişnuită. Prin spațiul albastru care se mărea fata vedea cerul, simțea libertatea.

Philippe sări înaintea ei afară. Ea îl urmă coborând prudent fără zgomot. Închise încet uşa secretă, apoi se întoarse tot în vârful picioarelor şi-şi plimbă privirile în lumea în care evadase. Bucuria i se transformă repede în furie. Lumea în care evadase era tot o închisoare!

Prizoniera se afla în mijlocul unei imense curți interioare înconjurată de ziduri înalte, abrupte, împroşcate cu insulițe de muşchi. Zidurile erau săpate direct în munte, dar cu atâta grijă şi iscusință fuseseră netezite şi întărite încât chiar după secole rămâneau reci şi inaccesibile. Fata zări în zidul din dreapta o uşă mare de metal. Parcă şi-o amintea. Da, era sigură… O văzuse cu o zi înainte… Îi văzuse însă cealaltă față, pe coridor, în timp ce păşea înaintea celui care o făcuse prizonieră. Alergă imediat la uşă şi înțelese dintr-o privire că era încuiată. Dar chiar dacă ar fi fost descuiată oare ar fi avut ea puteri pentru a o desprinde din sudura ruginei? N-avea ce face. Trebuia să accepte închisoarea cu cer. Dar mai întâi s-o cerceteze.

Se învârti fără grabă prin curtea de stâncă. Goliciunea şi răceala ei o oboseau, o speriau, o alungau parcă înăuntru, în închisoarea fără cer. Dar trebuia să vadă totul… Cine ştie?… Zidul din față avea nişte deschizături în creastă care semănau perfect cu nişte crenele. Dar cum se putea ajunge acolo, la o înălțime de aproape zece metri? În zidul din stânga descoperi câteva scobituri afunde, ca nişte cotlonaşe, iar spre capătul lui un izvor tras parcă de mâna omului acolo. Apa rece, cristalină, o învioră, îi şterse încruntarea şi teama. Prizoniera îşi aținti din nou privirile asupra zidului şi crenelelor. O idee îi fulgeră mintea. Dacă scobiturile de pe creastă erau nişte crenele, înseamnă că existase cândva şi o cale care ducea la ele. Ațâțată şi nervoasă şi nerăbdătoare se îndreptă spre zidul cu pricina şi începu să-l cerceteze centimetru cu centimetru.

Într-adevăr, undeva, la baza zidului se afla o scobitură abia vizibilă. Scobitura foarte strâmtă era umplută cu muşchi. Fata îşi înfipse degetele în catifeaua verde, adânc, fără să întâlnească vreun obstacol. Scoase muşchii afară şi scobitura deveni o gaură ovală, şlefuită în care i-ar fi încăput uşor picioarele sau mâinile. Îşi continuă căutările cu febrilitate. Zidul era presărat cu insulițe de pluş verde, unele mai mari, altele mai mici, unele supte de stâncă, altele ca nişte excrescențe. Dacă erau toate, asemenea primei insulițe, scobite de mâna omului? Le urmări cu atenție, le ordonă după un plan care i se ivise în minte şi deodată totul căpătă altă semnificație. Insulițele de muşchi nu erau altceva decât o scară săpată în piatră, o scară dublă şi pentru mâini şi pentru picioare. Fără să mai şovăie, începu escaladarea zidului. Dorința de a ajunge cât

mai repede pe creastă, la crenele, îi învinse teama şi-i mări îndrăzneala. Se cațără cu o siguranță uimitoare. Pe măsură ce urca scobiturile pentru picioare deveneau mai largi, iar în cele pentru mâini descoperi inele de fier. Prinzându-se cu mâinile de inele, urcuşul deveni o jucărie. Încă o treaptă… încă una… ultima.

Prizoniera ajunse teafără şi veselă chiar în scobitura mare din mijlocul crestei. Era un veritabil crenel. Din interiorul lui se vedea o mare parte din regiunea Cetățuiei. Plecându-şi însă privirile se simți atacată de un val rău care o ameți. O prăpastie hidoasă, înspăimântătoare îşi căsca gura. Era imposibil ca o ființă să poată urca sau coborî pe acolo. Îşi învinse amețeala şi privi mult, până simți că se satură, peisajul sălbatic al Cetățuiei. Câteva clipe rămase cu ochii închişi, încredințându-se unui vis, apoi, prudentă începu să coboare. Iar când ajunse jos luă motanul în brațe şi mângâindu-i blana moale îi spuse:

– Dragă Philippe, n-avem ce face! Trebuie să rămânem nişte prizonieri cuminți. Ce frumos ar fi totul dacă am fi liberi!

Philippe o privi cu atâta tristețe că fetei i se sfâşie inima, încercă să-l liniştească:

– Nu dispera, prostuțule, de evadat tot evadăm noi până la urmă. Fii mulțumit că nu ni s-a întâmplat ceva şi mai rău. Să vezi cât de repede ne recucerim libertatea…

Şi tăcu. Numai mâinile i se lăsau topite şi alintate de blana moale, plină de tresăriri. Un vârtej de gânduri o cuprinse, dar vârtejul se linişti. Era foarte trează. Îşi aduse caietul, stiloul, se aşeză pe un bolovan şi încercă să-şi imagineze planul castelului. Încă de la început o frapase simetria desăvârşită a camerei de marmură. Arhitectul castelului fusese pesemne obsedat de legea simetriei. Fiecare perete era pătrat şi era suma unor pătrate, iar uşile şi coloana se încadrau perfect în simetria camerei. Fata în alb socoti latura pătratului de bază din care se compuneau celelalte pătrate cam de un metru. Şi folosi această convenție în planul ei, deşi ştia că pe vremea construcției castelului nu exista sistemul metric. Dacă întreaga concepție arhitectonică pornea de la un pătrat de bază şi continua spre pătrate mai mari, spre cuburi cum era camera ei, era foarte posibil ca tot castelul să aibă forma unui pătrat uriaş, format din patru mari încăperi despărțite de un coridor în formă

de cruce. Şi schiță pe hârtie planul castelului, adăugind detaliile pe care le observase, în camera ei, şi celorlalte trei camere. Cu schița în față planul castelului i se părea de o simplitate uimitoare. Cele patru camere, coridorul în formă de cruce… în formă de cruce… în formă de cruce…

– Philippe! țipă fata ca ieşită din minți. Philippe! Prostule! Ştii tu unde ne aflăm? Prostuțule! dac-ai şti!… E castelul meu! Castelul meu, Philippe! De când îl visez!… Am fost în el o singură dată, în spital… dar atunci era un vis… Şi-am mai fost o dată… la un concurs, am scris despre el… dar era altfel…

Fata în alb părea cuprinsă de febră. Ochii îi luceau ca sticla.

– E castelul meu, Philippe! şopti ea. Castelul din visele mele. Îmi voi pune cea mai frumoasă rochie albă pentru a-mi primi invitații…

Tăcu brusc şi deschise caietul. Amețită de vis şi de exaltare, nu observase chipul omului cu cicatrice şi mai ales expresia feței lui în clipele când îi vorbise motanului. Omul cu cicatrice o privise prin deschizătura uşii de metal. Când prizoniera începu să scrie îşi retrase capul şi închise fără zgomot uşa.

Fata în alb scria fără să se oprească. La picioarele ei, Philippe torcea monoton.

2

În altă încăpere a castelului care semăna în toate detaliile cu cea a prizonierei în alb, omul cu cicatrice, ajutat de individul foarte slab şi cu mâini neobişnuit de lungi, se îndeletnicea cu o treabă foarte ciudată. Amândoi erau cocoțați pe scări înalte de lemn şi loveau metodic şi atent în plăcile de marmură cu un ciocan înfăşurat în cârpe. După un număr fix de lovituri se opreau şi schimbau păreri.

– Nimic… Niciun gol. Numai rezistență.

– Nici eu n-am izbutit…

– Înseamnă locul cu o cruciuliță roşie.

– Nicio grijă. Fiecare placă.

Şi iar începură ciocănelile. Cercetau amândoi acelaşi zid. Dar toată truda lor acrobatică părea zadarnică. Coborâră în acelaşi timp de pe

scările subțiri şi fragile şi amândoi erau osteniți şi mânioşi.

– Nu se poate să nu mai găsim! spuse omul cu cicatrice. Să mai controlăm o dată firidele.

Se opri în fața unei firide, îşi băgă degetele într-o scobitură, deschizând prin simplă apăsare o uşiță secretă. În gaura strâmtă, căptuşită cu marmură, se afla un vas mic de pământ. Răsturnă conținutul vasului pe placa albă a firidei. Sunetul care se împrăştie în cameră, deşi strident, metalic, ascuțit, părea că place mult auzului celor doi. Pe suprafața de marmură se împrăştiară o mulțime de monezi galbene-arămii. Razele care ajungeau până acolo şi reuşeau să atingă cu vârfurile lor luminoase monezile precum şi sunetul rostogolirii nu mai lăsau niciun dubiu nimănui.

– Aur, aur, aur pur! O avere… o bogăție, rosti slăbănogul.

Omul cu cicatrice îl întrerupse:

– Le lăsăm tot acolo. E cel mai sigur ascunziş. Să cercetăm şi cealaltă firidă… deşi am mai căutat o dată… Oare unde s-au mai putut ascunde?

Pe fața lui mereu încruntată, apăru o lumină.

– Stai! S-ar putea…

Celălalt se întoarse şi-l urmări mirat. Omul cu cicatrice se oprise în fața firidei părăsite, deschise din nou uşița secretă, apoi scoase vasul cu monezile de aur. Privea țintă interiorul gol. Cu mişcări lente scoase din buzunar un ciocănel şi începu să lovească în pereții din interiorul tainiței. Din fund se auzi un zgomot înfundat, pereții laterali răspunseră la fel, cel de jos la fel.

– Acum e-acum! spuse dânsul.

Şi lovi cu teamă, poate că nici nu lovea ci îi tremura ciocanul în mână. Lovi în peretele de sus. Slăbănogul se repezi spre el cu ochii mari, ieşiți din orbite:

– E gol! Oare?…

Degetele celuilalt căutau marginea. Placa de sus se deschise ca un chepeng. Îşi băgă mâna înăuntru până la cot şi scoase cu degetele tremurânde un vas de lut. Mai băgă o dată mâna şi scoase al doilea vas. A treia oară nu mai găsi nimic. Deşertă conținutul vasului pe marmură parcă numai pentru a auzi zgomotul monezilor rostogolindu-se.

– Tot douăzeci?

– Tot.

– Adică în total şaizeci.

Amândoi se aplecară asupra comorii împrăştiate. Fiecare luă în mână câteva monezi; omul cu cicatrice le privi pe rând cu ochi semideschişi, slăbănogul le încerca în dinți.

– Aceleaşi?! Exact aceleaşi!

– S-ar putea oare… dar slăbănogul nu mai avu vreme să-şi termine fraza.

Uşa secretă din fundul camerei se deschise şi omul cu ochi de viezure pătrunse înăuntru.

– Ați mai găsit ceva?… Îl văzui urcând încoa' pe cioban…

Omul cu cicatrice se întoarse brusc:

– Vine dinspre sat?

– Da! Deşi ieri ne-a spus că se duce în partea cealaltă…

– Rămâi aici! porunci omul cu cicatrice celui care adusese vestea proastă. Am mai găsit două vase cu monezi…

Apoi îl invită pe slăbănog cu dânsul şi părăsiră împreună încăperea de marmură.

Abia ieşiră cei doi, că omul cu ochi de viezure alergă spre firidă. Monezile erau răspândite în toată firida. Le numără una câte una cu voce tare. „Şaizeci". Le împărți apoi în trei grupuri de câte douăzeci şi-şi plimbă satisfăcut degetele pe bărbie. Se uită îndelung şi la vasele de lut, le pipăi, le scutură, apoi le găsi un loc anume într-un colț al încăperii. Se întoarse la firida cu aur. Parcă nu-i venea să se despartă de monezi. Mai luă câteva, le pipăi pe îndelete, le mângâie. Ochii îi ardeau ca jarul. Apoi le puse la loc… Dar nu chiar pe toate. În mâna lui mai rămăsese o monedă. O băgă în buzunar, tuşi fără rost, poate a satisfacție. Apoi ieşi din încăpere pe uşa de metal. Păşi cu siguranță pe coridor, fără să mai aibă nevoie de lumina lanternei. Înainte de a ieşi prin deschizătura mascată de lângă ruine, îşi scoase prudent capul. Şi iscodi cu atenție în toate părțile. Abia când se convinse că nu-l vede niciun ochi străin, ieşi cu totul afară. Merse o bucată de vreme printr-un labirint de stânci şi ocolişuri care-l scoase în plin luminiş. Prietenii lui stăteau de vorbă cu ciobanul pe o moviliță.

Ciobanul era gata de plecare. Îşi pusese ghioaga pe umăr şi dăsaga în spate. Omul cu cicatrice îl amenință cu degetul:

– La înapoiere să dai musai pe-aici. Cred că ne-am înțeles? Nu? În toate privințele…

– Musai, da' o să cam treacă vreme, că eu numai peste vreo zece zile mă-ntorc… Rămâneți cu bine!

– Drum bun!

Odată cu ciobanul porniră şi cei trei spre munte. Dar fără să se grăbească. Omul cu ochii de viezure se interesă:

– Ce spune mocanul?

– Cam neghiob… îl caracteriză omul cu cicatrice. Deşi cred că ne-am putea înțelege cu dânsul.

– Mie mi se pare isteț, se amestecă slăbănogul. M-aş mira să mai facă vreo boacănă…

– Mai sunt oare monezi? schimbă vorba viezurele. Trecem în cealaltă cameră? Sau…

– Să nu ne pripim, recomandă şeful. Până nu căutăm de zece ori prin fiecare loc, nu părăsim nimic.

Ceilalți încuviințară fără vorbe. Şeful părea să aibă mare autoritate asupra lor. Nu-l contraziceau niciodată. Omul cu ochii de viezure îi înțelese semnul tăcut, se întoarse şi porni către movilă. După câteva clipe de linişte slăbănogul întrebă:

– Ce facem cu fata?

– Deocamdată e în siguranță acolo. Are Boroş grijă de dânsa şi cred că nu-i trece prin cap c-o supraveghează. Şi-i foarte bine aşa!

– Asta ziceam şi eu, spuse slăbănogul. Cu Boroş în preajma ei nu-i nicio primejdie.

– Se mai vede ciobanul? întrebă şeful când se întoarse omul cu ochii de viezure.

Cercetaşul mai aruncă o privire în vale apoi răspunse cu voce sigură:

– În orice caz nu ne poate vedea.

– Atunci să intrăm! se auzi ca o poruncă glasul omului cu cicatrice.

Şi toți trei dispărură fără zgomot în interiorul muntelui.

3

În aceeaşi stare de exaltare, fata în alb recitea cu voce tare paginile pe care le umpluse cu un scris frumos, rotund. La picioarele ei, lungit pe burtă, cu capul întors ostentativ către dânsa, Philippe părea că ascultă scrisoarea, care-l obligase, atâta amar de vreme, să stea cuminte într-un colț şi să toarcă în neştire. Motanul nu pricepea o iotă din ce auzea dar interesul lui simulat părea că-i face plăcere autoarei.

„Dragi cireşari – începea scrisoarea – *sunt atât de fericită încât aş vrea să uitați şi voi toate neînțelegerile şi supărările noastre. Nu vreau să mă mai gândesc. Nu vă mai gândiți nici voi. Am vrut să ne cunoaştem din prima zi, dar, iertați-mă, azi, acum, nu pot să vorbesc urât despre nimeni, nu vreau să jignesc pe nimeni.*

Astăzi, cu câteva clipe înainte de a începe scrisoarea, am descoperit castelul pe care-l visez şi pe care-l caut de zece ani, castelul care mi-a îmbogățit şi mi-a uimit copilăria. „Castelul celor două cruci”… Am vrut să vă vorbesc despre el, să vă chem alături de mine ca să-l descoperim împreună, să pătrundem împreună pe sălile lui îmbrăcate în marmură albă. Am vrut să-l colindăm împreună, să-i aflăm împreună tainele şi bogățiile, să devenim pentru o vreme stăpânii săi veseli şi mândri.

Vă mărturisesc cu toată sinceritatea că n-am crezut niciodată cu certitudine în existența lui. Chiar acum, când îmi port paşii pe lespezile sale de marmură, când îi pipăi cu mâinile mele pereții reci şi strălucitori, când îi aflu intrările secrete şi-i admir frumusețea severă, maiestoasă şi simetrică, mă mai cuprinde încă teama că totul ar putea să fie un vis. Goliciunea şi tăcerea lui aşteaptă parcă de secole vocile şi paşii voştri.

Voi n-ați auzit niciodată despre el? Castelul celor două cruci din Cetatea Vulturilor… Atâtea documente vorbesc despre el fără să-l numească! Amintiți-vă hrisoavele vechi în care se povesteşte despre locurile de refugiu ale familiilor domneşti în timpul luptelor cu duşmanii, despre locurile unde se adăposteau bogățiile domnitorilor noştri în vremuri de bejenie. Dar în multe din ele nu se pomeneşte numele cetăților tainice. Într-unul singur, un cronicar bătrân amintea despre Cetatea Vulturilor şi despre Castelul celor două cruci, dar documentul acela s-a pierdut şi-a rămas numai amintirea altor cronicari despre el. Oamenii au transformat acea amintire în legendă şi legenda înfruntă demult veacurile.

Am auzit şi eu legenda, uneori m-am îndoit asupra adevărului ei, dar imaginea castelului n-a putut niciodată să-mi iasă din amintire. Poate că

această îndărătnicie, această credință mi-a purtat pașii aici, m-a adus spre locurile acestea sălbatice și jalnice care ascund intrarea în castelul meu. Deși sunt prizonieră aici, deși am fost închisă fără putință de scăpare într-o aripă a castelului, deși n-am alături de mine decât o singură ființă, o ființă tăcută și prea liniștită, un motan pe care l-am botezat Philippe, mă simt totuși fericită că am ajuns în împărăția viselor mele. Singura tristețe mai mare mi-o pricinuiește lipsa voastră.

Vă invit pe toți în castelul meu pentru a ne bucura împreună de frumusețile și bogățiile lui, pentru a mă salva din tristețe și mai ales din singurătate, pentru a mă scoate din închisoarea care-mi îmbolnăvește toate bucuriile.

Voi face totul pentru ca această scrisoare să ajungă în orașul vostru, în mâinile voastre. Trăiesc cu speranța, cu încrederea, cu certitudinea că veți veni. De aceea vă spun un nerăbdător „la revedere".

Cu adevărat „Prizoniera în alb"

După ce termină de citit scrisoarea, fata în alb începu să-l mângâie pe Philippe și să-i șoptească rar cu voce blândă:

– Nu fi trist Philippe, prostuțule! Vor sosi în curând oaspeți… Și o să fim liberi… Și o să cântăm, Philippe, prostuțule… Auzi? Acum avem alte treburi… Scrisoarea asta trebuie s-ajungă departe, la prietenii noștri…

Motanul se scutură brusc din toropeală. Mișcarea lui o trezi din gânduri și pe fata în alb. Simțea că trebuie să încerce ceva. Fără mișcarea bruscă, de semnal a motanului nu se știe unde s-ar fi încheiat povestea aceasta. Prizoniera își ridică privirile spre crenelele zidului. Acolo îi era toată speranța. Smulse două foi din caiet, culese de jos un colț de marmură albă căzută, cine știe de câtă vreme, din vreo lespede a castelului ei, înfășură cu scrisoarea bucata de marmură și totul se transformă într-un pachețel greu care fu învelit la rândul lui în cele două foi albe, smulse din caiet. Pe suprafața netedă de hârtie scrise cu litere mari orașul de destinație, apoi cu litere mai mici: „Frizeria Higiena – pentru cireșari". Legă totul bine, cu o sfoară subțire. Mesajul era gata. Îl ascunse în sân. Apoi, cu mâinile libere, începu escaladarea zidului de piatră fixându-și aceeași țintă: crenelul din mijloc.

Prizoniera ajunse în crenel, exact în clipa când pe poteca de la marginea cealaltă a prăpastiei păşea cu mers sigur şi rapid un cioban cu

o ghioagă uriaşă pe umăr. Norocul era alături de ea.

– Hei! strigă fata, cu mâinile aduse pâlnie la gură. Hei!

Ciobanul se opri mirat şi începu să caute cu privirile ființa care strigase. Fata în alb agită brațele. Abia atunci ciobanul descoperi sus, pe creasta peretelui abrupt, o mogâldeață în alb care nu-i părea întru totul necunoscută. Îi făcu un semn prietenesc cu mâna. Încurajată de semnul ciobanului fata în alb luă hotărârea la care se gândise mai demult. Duse mâna la gură în semn de tăcere. Îi era teamă să nu fie descoperită de cei care o făcuseră prizonieră. Scoase apoi din sân pachețelul prețios şi calculă distanța. O cuprinse teama că n-o să aibă putere să arunce greutatea dincolo de prăpastie. Trebuia să-şi facă vânt, să arunce cu toate puterile.

Ciobanul nu prea înțelese la început ce vrea fata. Îi urmări însă atent toate mişcările şi în sfârşit pricepu că vrea să-i arunce ceva. Şi de astă dată fata în alb avu noroc. Temându-se că obiectul care urma să fie aruncat s-ar putea strica în cădere, ciobanul se pregăti să-l prindă. Aruncă ghioaga jos şi îşi întinse, în aşteptare, mâinile sale mari, puternice, transformate în căuş.

Fata în alb îşi făcu vânt, aruncă şi se opri din mişcare chiar la muchia prăpastiei. Dar nu întâlnirea crudă şi subită cu hăurile fără fund o făcu să-i înghețe sângele în vine. Văzu, înțelese, simți că pachetul n-o s-ajungă dincolo la cioban.

Dar şi ciobanul simți primejdia. Dintr-un salt ajunse la marginea prăpastiei, întinse mâna dreaptă în gol… Totul se petrecu într-o clipită. Ciobanul ținea în mână mesajul adresat de prizoniera în alb cireşarilor! Cu un gest larg făcut cu amândouă brațele ciobanul îi dădu a înțelege fetei că poate fi liniştită, că poate fi fără grijă. Era şi un semn de despărțire, de rămas bun.

Fata coborî sprintenă şi veselă scara săpată în piatră şi se îndreptă spre cotoiul uimit, în rotiri de dans. I se destăinui ca într-un cântec:

– Suntem salvați Philippe. Dar să nu cumva să scoți vreun cuvânt… Acuşi o să ne pomenim cu cireşarii aici…

Cotoiul o privea liniştit, părea că-i pricepe cuvintele. Dar mintea lui de cotoi nu mai înțelese nimic, mai ales atunci când văzu că stăpâna lui se îngălbeneşte şi aleargă spre scara de piatră şi o urcă nebuneşte, cu o iuțeală pe care şi dânsul i-o putea invidia.

Dar când ajunse sus, prizoniera nu mai văzu nici urmă de cioban. Coborî jos încet, încet şi se aşeză învinsă lângă Philippe:

– Doamne, cum am uitat! oftă dânsa. Singurul lucru pe care n-aveam voie să-l uit, Philippe.

Din ochii fetei în alb curgeau lacrimi mari, fierbinți. Mesajul către cireşari conținea totul, totul. Lipsea un singur amănunt: nu spunea locul unde se afla castelul ei: Castelul celor două cruci. Şi greşeala deveni ireparabilă, pentru că chiar în cursul acelei nopți fata în alb fu mutată în altă încăpere, aidoma cu a ei, cu aceeaşi curte interioară, cu aceleaşi ziduri reci, solide, care însă nu mai comunicau cu lumea din afară ci cu interiorul muntelui. Noile ziduri nu aveau crenele, nu aveau scări de piatră care să urce spre creste.

Cei trei cercetau încăpere după încăpere, ciocăneau zi şi noapte în ziduri.

Fata în alb, cu tristețea şi disperarea în suflet, aştepta totuşi o minune.

Capitolul VII

1

Mesajul fetei în alb deveni un fel de ştafetă. Ciobanul întâlnindu-se cu un tăietor de lemne din Strâmba i-l înmână cu rugămintea de a-l da cuiva care pleacă spre orăşel.

– Găseşti dumneata pe cineva care coboară cu trenul.

– Da' ce are înăuntru, bade?

– Dumnezeu ştie, că eu n-am obiceiul să m-ating de lucruri străine. Numai muierile au ăst obicei urât, ştii povestea cu inelul şi broasca.

– Cine n-o ştie! minți tăietorul care era, pare-se, grăbit.

– Păi de unde o ştii că aia mi s-a întâmplat mie acum vreo două, trei zile?

Tăietorul înghiți în sec dar ciobanul îl iertă:

– Eu te-oi ruga numai să ai grijă să nu se piardă pachetul…

Tăietorul înmână la rândul lui pachetul unui bătrân cu buza de sus despicată, care mergea la o noră în Şoimeni. Bătrânul întâlni chiar la intrarea în sat un învățător cam cu chef care mergea trei sate mai la vale şi-l rugă să dea pachetul mai departe, învățătorul care de fapt se ducea la un botez întârziat, uită un timp de pachet. După mai multe pahare de vin descoperi, din fericire, un prieten pe care nu-l mai văzuse de vreo zece ani şi aflând că pleacă în orăşel îşi aminti de mesaj.

– Păi dă-mi-l, că plec chiar acum! Dacă mai iau două pahare mai rămân vreo trei zile pe-aici.

Nu bău decât un singur pahar ceea ce-l făcu să-şi amintească pe drum că trebuie să ajungă în orăşel tocmai luni. Întrebă un țăran care umbla în plină vară cu căciula pe cap, dacă e sâmbătă sau duminică. Când auzi că-i numai sâmbătă, se mai trezi puțin şi se hotărî să se întoarcă la botez ca să mai uite o dată în ce zi se află. Noroc că, înainte de a lua calea înapoi, țăranul îl întrebă, aşa, într-o doară:

– Da-ncotro te duceai?

– Nu cumva mergi în oraş? îşi aminti ceva cel cu paharele de vin.

– Ba! spuse sec țăranul cu căciula şi înalt cât Ceahlăul.

– Da' dacă tot mergi undeva, poate găseşti pe drum vreun călător să-i dai să ducă pachetul ăsta la oraş. Că eu mă-ntorc şi dacă mai beau un pahar rămân înc-o săptămână.

Țăranul îl luă şi peste câțiva kilometri îl dădu unei moaşe care fusese chemată în grabă la o naştere. După ce călători o vreme cu brişca, ajunse în sânul unei precupețe care se ducea într-un sat vecin să vadă dacă n-au mai scăzut oamenii din prețul găinilor. Aici ajunse în mâna unui popă care trecea dealul la un priveghi, pe urmă în şareta unui factor care probabil nu cunoştea legea poştelor, pe urmă în mâna unui flăcău de țară care-şi cumpărase de puțin timp bicicletă şi în fiecare zi avea obiceiul să se ducă în celălalt sat spre a-i face în ciudă unui cunoscut cu care avea el ceva de la o fată; pe urmă ajunse în cabina unui şofer care-l duse până la câțiva kilometri de oraş. Aici însă autocamionul suferi o pană grea de motor. Înfuriat de pacostea care-l pocnise la câțiva kilometri de casă, şoferul dădu mesajul unui moşneag înalt şi rebegit, singurul om pe care-l întâlni în drum la ora aceea, spunându-i cam aşa:

– Du şi dumneata pachetul ăsta, moşule… pămătuful mamii lui de radiator…

Moşneagul rămase cu gura căscată:

– Păi cui să i-l dau, omule?

– Şi magnetoul! fir-ar să fie! Dă-l şi dumneata acolo… Haramul, cristelnița şi prescura… cui l-a făcut!

– Păi eu mă duc la Vultureşti. Şi cine ştie când oi ajunge acolo…

– Şi carburatorul!… Anafura şi grijania şi soarele…

– Eu îl duc la primărie.

Dar şoferul mai descoperi şi alt defect la motor pentru că se uită la moşneag ca la o arătare de pe altă lume şi începu s-o ia de la cap cu sudălmile…

Aşa se face că pachetul, în loc să ajungă imediat în orăşelul care se afla la câțiva kilometri, poposi la primăria din Vultureşti care era la vreo douăzeci de kilometri de oraş. De-acolo însă, ajunse fără alte preluări, prin intermediul unei singure persoane, luni la prânz, în localul frizeriei „Higiena". Tot drumul întortocheat durase… două zile!

O oră mai târziu, pachetul se afla în mâna lui Dan. Tatăl său nu reuşi să-i dea altă explicație decât aceea că pachetul îi fusese predat de un țăran din Vultureşti.

– Şi chiar n-a zis nimic țăranul?

– Ba da, a spus că nici el nu ştie de unde-i.

Răspunsul îl încurcă şi mai mult pe Dan. Pachetul fiind adresat cireşarilor, fără să se indice vreun nume precis, şi mai ales pentru că ajunsese la destinație într-un mod atât de ciudat şi de misterios, Dan crezu de cuviință că e cazul să-şi cheme prietenii.

2

Cireşarii se adunară şi de astă dată sub nucul din spatele casei lui Dan. Nu lipsea nimeni în afară de Victor şi Ionel. Chiar şi Țombi îşi găsise un loc discret în adunare. (Pentru a-şi răscumpăra greşeala nemărturisită pe care o comisese nu demult față de stăpânul său, cățelul se ținea scai de el, linguşindu-l şi încurcându-l.) Povestea pachetului îi surprinse pe toți. Deşi ardea în ei nerăbdarea şi curiozitatea, voiau să mai amâne puțintel dezlegarea tainei.

– Ce-ar putea să conțină? întrebă Ursu care continua să stea departe de Lucia şi se ferea să-i întâlnească privirile.

– Dac-ar fi Victor aici, spuse Dan, am fi ştiut acum şi ce este în pachet şi cine ni l-a trimis şi în ce scop, şi în ce zi, şi cum a ajuns la noi…

– … Şi ce marcă de pantofi poartă bunicul trimițătorului… continuă în zeflemea Lucia.

Era însă printre cireşari unul care ar fi putut spune cu precizie cine e trimițătorul ciudatului pachet, dar simțea un asemenea vârtej de emoții în pieptul lui când se gândea la ființa care-l expediase, încât preferă să nu scoată niciun cuvânt. Când Dan începu, cu mişcări foarte încete, ritualul despachetării toți se strânseră în jurul lui.

– O bucată de marmură albă! şopti Tic.

– Şi o scrisoare! completă Dan. O citesc eu.

Fără să se uite la semnătura celei care trimisese scrisoarea, nu atât pentru că recunoscuse imediat scrisul, cât pentru a păstra vie curiozitatea cireşarilor, Dan începu să citească mesajul fetei în alb… În tot timpul lecturii nimeni nu scoase un cuvânt, dar imediat ce citi semnătura: „Cu adevărat prizoniera în alb”, se porni o adevărată furtună de comentarii.

– E o farsă! strigă Lucia.

– Pe mine mă uimesc o groază de amănunte şi mai ales tonul scrisorii, căzu Maria în reverie.

– Mi se pare totuşi ceva necurat la mijloc! spuse Dan. Tu, Ursule, ce crezi?

– Eu habar n-am cine-i fata. Am văzut-o doar două secunde într-o noapte şi i-am auzit două vorbe. Nu pot să spun nimic.

– Dar marmura? îndrăzni Tic.

– E un calcar zaharoid! îi puse la punct Lucia. Într-adevăr foarte frumos, dar până mâine pot face şi eu rost de-o bucată…

– Dar dacă totuşi ceva e adevărat? se înfioră Maria. Ia gândiți-vă şi voi…

– Nu vezi că vrea să-şi bată joc de noi? se opuse Lucia. Castelul meu… Coloanele mele…

– Tocmai chestiile astea îmi dau mie de gândit, o întrerupse Dan. Dar invers de cum presupui tu. Dacă voia să-şi bată joc de noi, putea să creeze o atmosferă mai obscură, mai misterioasă, că fata, trebuie să recunoaştem, are stil…

– Iar tu cam ai dreptate! întări Maria.

– Ştii, am pus mâna pe nişte răsaduri foarte frumoase… îşi apropie Tic buzele de urechea Mariei.

Lucia nu se lăsă bătută:

– Parc-ați fi nişte copii! Judecați mai serios, ce dracu’! Castelul celor două cruci… Cetatea vulturilor… S-a gândit ea bine. Nume care ne vor atrage. Mai e şi-o legendă… Nu e proastă deloc…

Maria se chinuia să-şi amintească ceva… Deodată îşi duse mâna pe obraji şi scoase o exclamație dureroasă:

– Aaaa! Lucia! Băieți! Ştiu cine-i fata… Cum de-am putut fi atât de idioată şi atât de rea! Mi-amintesc totul, totul. Dar vă jur că n-am văzut-

o niciodată… Castelul celor două cruci! Ea e! Ea! Laura! Ce idioată am fost, Doamne!

Toți o priveau pe Maria cu ochii mari. Nu înțelegeau nimic din spusele ei.

– N-am să mi-o iert niciodată. Dar cum de nu mi-am dat seama atunci când mi-a spus?… Săraca! Sigur că era speriată şi surprinsă. Ştiți ce mi-a spus? „Dar nu ne-am cunoscut niciodată…” Exact cum am spus eu adineaori. Pentru că într-adevăr nu ne-am cunoscut!

– Dar spune odată! Cine e? Ce e? țipă Lucia.

Maria îşi reveni. Răsuflă adânc de câteva ori înainte de a vorbi din nou.

– Ne-am întâlnit, adică nu ne-am întâlnit, am luat parte, amândouă, anul trecut la Bucureşti, la concursul de compoziții literare. Eram atât de emoționată! Mai ales în ziua când s-a dat rezultatul şi s-au împărțit premiile. Nu mai auzeam şi nu mai vedeam nimic. Dacă nu s-ar fi întâmplat lucrul acela extraordinar, nici azi n-aş şti… Când s-a strigat numele celei care obținuse premiul al doilea, nu s-a prezentat nimeni în fața juriului. Iată ce a trezit toată sala şi pe mine m-a trezit şi m-a intrigat. Probabil că s-a repetat anunțul, pentru că am memorat cuvânt cu cuvânt fraza asta, fără început… „… Laura, pentru excepționala compoziție literară „Castelul celor două cruci” care, prin originalitatea şi stilul în care a fost scrisă, ar fi meritat cu prisosință premiul I, însă din păcate lucrarea a fost predată neterminată…” Acum îmi amintesc perfect. Nu s-a prezentat nimeni în fața juriului. O voce, pesemne a unei colege, a răsunat în tăcerea sălii: „A fost bolnavă de meningită. Abia a ieşit din spital de câteva zile. Poate i s-a făcut rău…” Dar cum am uitat totul? Eu sunt aceea care, cine ştie?, i-am luat pe nedrept premiul. Ea e… Laura… Castelul celor două cruci…

Povestea Mariei îi impresionă pe toți. Până şi Lucia îşi potoli într-un fel spiritul de contrazicere:

– Şi tu crezi că tot ce ne-a scris e adevărat? întrebă ea cu un ton blând. Nu ştiu de ce am impresia că seamănă puțin a compoziție. Poate că a transcris compoziția de anul trecut…

– Aici greşeşti rău, Lucia! interveni Dan. Nu e în scrisoare nici cel mai mic grăunte de compoziție gândită sau transcrisă. Scrisoarea seamănă cu o destăinuire, cu o erupție.

– Zău, Lucia, se amestecă Tic emoționat, remarcând marele obstacol, gândeşte-te, dac-ai fi tu în situația ei, nu te-ar durea să ştii că prietenii tăi discută în loc să pornească…

– Eu? se miră Lucia. Să fiu în situația ei? De ce? Nu-mi place să alerg pe câmpuri, aiurea… Ce să caut acolo?

Ar fi vrut şi Ursu să spună ceva, dar îi era teamă să nu supere fie pe Lucia, fie pe Tic şi Maria, pentru că sentimental era alături de Tic, iar rațional îi dădea dreptate Luciei.

– Eu zic să nu ne pripim cu vreo hotărâre nesăbuită, spuse Dan şi simți privirea rugătoare a lui Tic. Să mai reflectăm…

– Bine, dar e închisă acolo, se înduioşa prichindelul.

– Asta, Ticuşorule, n-o mai cred. Poate c-a dat ea peste vreo ruină sau, cine ştie, poate chiar peste vreun castel, dar chestia cu prizonierul şi cu Philippe sună puțintel a… a… cum să-ți spun… a compoziție literară.

– Vezi să nu te contrazici! îl ajută Tic. De ce să nu fie adevărat! Noi n-am trecut prin nişte istorii… parcă ai fi uitat…

– Totuşi să nu ne pripim… Ce-ar fi…

Dan nu-şi termină fraza plină de promisiuni, pentru că Lucia, care până atunci părea pe jumătate convinsă de adevărul scrisorii, rosti deodată cu o voce foarte hotărâtă:

– Imposibil! E o farsă! Cetatea Vulturilor… Castelul celor două cruci… Dac-a ajuns acolo şi e acolo, dacă e prizonieră şi vrea s-o salvăm, să ne fi spus măcar… *unde putem s-o găsim!*

Descoperirea Luciei avu efectul unui trăsnet în adunarea cireşarilor. Singurul care nu simți arsuri şi teamă era Tic. Ceilalți însă începeau să dea înapoi: nu mai puteau opri valul de îndoieli.

– Când se-ntoarce Victor? întrebă prichindelul agățându-se de ultimul colac de salvare.

– Spre sfârşitul săptămânii, răspunse Lucia.

– De ce?… Adică… se bâlbâi prichindelul. Dar dacă fata a uitat?

– S-ar putea şi asta, Ticuşor, dar vezi tu, Lucia are şi ea dreptate… Închipuie-ți că primeşti o telegramă: „Tic, vino! Salvează-mă. Pompilică.” Ce-ai face dacă nu spune unde să vii?

– Mai întâi aş crede că era atât de îngrozit încât a uitat adresa… apoi m-aş uita foarte simplu să văd de unde e expediată telegrama! răspunse

puştiul prompt.

Spusele mezinului aproape că stârniră aceeaşi senzaţie ca descoperirea Luciei. Spre mirarea tuturor, Lucia îi adresă prima remarcă elogioasă:

– Foarte logic, Tic! Noi ne complicăm în tot felul de probleme şi adevărul e lângă noi. De unde vine mesajul?

– L-a adus cineva din Vultureşti, răspunse Dan. Dar mai multe n-a putut scoate tata de la el.

– Să dibuim pe aducătorul mesajului! propuse Lucia. Chiar dacă a mai trecut mesajul printr-o mână n-o să fie greu să-l aflăm pe primul mesager. Şi atunci toată enigma va fi uşor de rezolvat. Ticuşor, meriți toate felicitările. Cine porneşte în căutarea mesagerului? Unul sau doi, ajung…

Unul sau doi? Toți se repeziră, dar aleşii cei mai nimeriți erau Tic şi Dan… şi Ursu care nu voi să-şi lase prietenii singuri.

– Să nu uitați esențialul! sublinie Lucia. Ne interesează mesagerul inițial, primul!

Tic o privi cu un zâmbet superior:

– Chiar dacă mesajul a trecut prin trei sau patru mâini într-o zi, cel mult două, dăm de prima mână care l-a luat.

Cine-şi închipuia că mesajul fusese purtat de o groază de oameni?! Trecuse din mâinile ciobanului într-ale tăietorului, de la tăietor la bătrânul cu buza despicată, de la acesta, la un învățător care mergea la un botez, de la învățător la un cetățean care nu ştia dacă-i sâmbătă sau duminică, de la chefliu la un țăran cu căciulă, apoi la o moaşă, apoi la o precupeață, apoi la un popă, apoi la un factor; mai trecuse prin mâinile unui flăcău cu bicicletă, ale unui şofer care înjura ca un birjar, ale unui moşneag dărăpănat, ale secretarului primăriei din Vultureşti şi în sfârşit poposise în mâinile țăranului care-l adusese la frizerie! Cine-şi închipuia toate acestea!

Plecarea fu hotărâtă pentru a doua zi în zori. Cei trei băieți se înțeleseră să se întâlnească după-amiază, la Ursu, pentru a face preparativele şi a întocmi un plan de căutare.

3

Tic ajunse înaintea lui Dan la Ursu. Vlăjganul, lungit pe iarbă citea un celebru roman de aventuri. Era tocmai la pasajul când eroul principal, un om cu o forță neobişnuită, cu brațe distrugătoare, lupta singur, numai cu cuțitul împotriva unui urs grizzly. Tot abătut, puştiul se aşeză pe iarbă lângă cititor. Ursu, deşi ținut cu sufletul la gură de paginile acelea trepidante, văzând mutra jalnică a prichindelului, închise cartea şi-l întrebă:

– Dar ce ți s-a mai întâmplat, Ticuşor?

– Crezi tu, Ursule, c-o să dăm aşa uşor de omul care-a pus, primul, mâna pe mesaj?

– Ți-e teamă că n-o să rezişti la drum?

– Nu-i vorba de asta. Dar dacă l-o fi găsit cineva aiurea şi din întâmplare?

– Tot trebuie să-l fi găsit undeva. Şi-atunci o să ne gândim şi noi cum a ajuns în locul acela. Poate că a fost aruncat de undeva şi-atunci înseamnă că nu-i prea departe castelul. Dac-o fi vreun castel… Ca să-ți spun drept, Ticuşorule, povestea cu castelul pare cam ticluită… Asta ştii, între noi.

– Zău, Ursule, voi prea încurcați lucrurile. Aşa face şi mama. Dacă-i spun c-am tras de urechi o puşlama fiindcă-şi bătea surioara, ca să nu mai țipe, iar ea țipa din cauză că el îi trăsese o palmă peste bot, mama se uită pe sub sprâncene la mine şi-mi dă a înțelege că nu mă crede. Dar dacă-i spun că l-am chelfănit fiindcă a dat cu o piatră după mine, atunci mă crede. I se pare mai simplu şi abia a doua oară am mințit-o. Îți închipui tu că îndrăzneşte vreo puşlama să arunce cu pietre după mine?

– Ce vrei să spui cu asta? întrebă Dan care se apropiase pe nesimțite de ei. Nu prea se potriveşte…

– Parcă trebuie neapărat să se potrivească!… Voi credeți că „ea”, dacă ar fi vrut să ne facă o farsă, ne trimitea o astfel de scrisoare? Ne chema într-un loc precis ca să-şi bată joc de noi, să râdă în gura mare şi noi s-o auzim!

– Păi asta-i şi părerea Luciei, prostuțule, îl încurajă Dan. Am trecut pe la ea şi am găsit-o foarte frământată. Ajunsese la concluzia că lipsa adresei întăreşte cu cincizeci la sută presupunerea că istoriile din scrisoare sunt adevărate. Făcea ea o teorie a echilibrului…

– Atunci de ce m-ai făcut prostuț?

– Când?… Nici nu mi-am dat seama. Poate ca să te-alint…

Lui Tic îi revenise culoarea de toate zilele în obraji:

– Şi ce mai spunea Lucia? Mi-am dat eu seama demult că are o minte foarte ageră, cum spune profesoara de franceză.

– Spunea că nu-nțelege de ce te preocupă atâta scrisoarea. Făcea ea o teorie că, într-un fel, nici tu nu eşti prea îndepărtat de povestea scrisorii…

– … Dar nu pot să pricep, continuă mezinul, ca şi cum nu l-ar fi auzit pe Dan, de ce poate fi uneori atât de nesuferită… şi de…

– Hai, nu te-nfuria pe ea, c-am vrut să te-ncerc. N-a zis nimic despre tine, decât doar că eşti un băiat deştept…

– Despre tine n-a zis nimic?

– Ce să zică? se miră Dan.

– N-a zis că eşti un urâcios şi un papă apă de ploaie… Las' că-ți arăt eu…

Amenințarea lui Tic era rostită într-o doară. Nici Dan n-o luă în serios. Ursu profitase de schimbul de cuvinte dintre cei doi şi terminase pasajul captivant. Se reaprinse în el spiritul de aventură.

– Grozav! visa el. Nici eu nu m-aş da în lături. O mişcare fulgerătoare…

Ceilalți doi îl priveau fără să-l înțeleagă:

– Ce s-a întâmplat! se înfricoşă Dan care punea în legătură spusele lui Ursu cu amenințarea lui Tic. Ce mişcare fulgerătoare? Nu uita că eşti de două ori mai greu decât mine… Sau îl înveți pe Tic cum să sară la bătaie?

– Ar fi o fală nemaipomenită să-şi pună Ursu mintea cu tine, se răzbună totuşi Tic. Numai să te amenințe, fără să-ți scape vreo labă, şi-ai căpătat cel puțin o săptămână un respect şi o prețuire în oraş cum n-ai avut niciodată în viața ta…

Cel care făcu cel mai mare haz la gluma lui Tic era chiar Dan.

– Uite, mă jur că evit de azi încolo timp de o săptămână orice conflict cu tine. Întotdeauna mă prinzi pe picior greşit!

– Şi după o săptămână?

– Am eu timp până atunci să-mi antrenez ambele picioare. Chiar de mâine încep. Până la Vultureşti sunt vreo douăzeci de kilometri. Când mă gândesc…

– Cred c-ar fi mai bine să plecăm cu trenul, spuse Ursu. Ne lasă la Brânceni la vreo şapte kilometri. Mai ales că de la Brânceni, la Vultureşti mergem numai prin pădure. Ce spuneți?

Şi Dan şi Tic acceptară fără rezerve propunerea lui Ursu.

– Cred că n-are rost să ne pregătim pentru un popas lung. Într-o zi, dăm de capătul firului. Putem merge cu mâinile în buzunar, fluierând…

Şi această nouă propunere primi aprobarea celorlalți. Fără rucsacuri, fără bocanci, fără orice alte poveri, e mult mai frumos drumul. Dar din păcate trebuiră să renunțe repede la acest gând frumos. În poarta apăruse Lucia gâfâind. Şi Lucia nu era ființa care să se agite în van, şi mai ales să alerge fără un motiv foarte serios. Când o văzu în starea aceea, Tic simți că i se moaie picioarele.

– Ce-i cu tine? o întâmpină Dan.

– A fost cineva dintre voi la Vultureşti?

– Am fost eu odată, răspunse Ursu. Adică am trecut pe la marginea satului, nu m-am oprit. Dar drumul îl cunosc bine, adică drumul de la Brânceni până la Vultureşti.

– Atunci n-ai văzut ruinele?

Toți băieții se repeziră spre Lucia.

– Ce ruine?

– Acum am aflat şi eu, spuse Lucia. Vin chiar de la muzeu. Mi-am amintit ceva în legătură cu legenda Castelului celor două cruci şi a Cetății Vulturilor. Şi m-am dus la muzeu…

– Vultureşti! descoperi Tic. Şi nimeni dintre noi nu s-a gândit.

– Stai, Tic, nu te grăbi! La muzeu am aflat o mulțime de lucruri care ne interesează pe toți.

Lucia le povesti băieților că la muzeu există un fel de culegere de texte cu privire la istoria Vultureştilor. Cu sute de ani în urmă, la marginea dinspre nord a satului, se înălța o cetate din care n-au mai rămas decât nişte ziduri în paragină. Unii istorici au încercat pe baza

asemănărilor de nume să identifice în ruinele de la Vultureşti misterioasa Cetate a Vulturilor sau Castelul celor două cruci, care, precum spune legenda, ar fi slujit ca loc de refugiu pentru familiile domneşti şi ca loc de adăpost pentru comorile țării. Dar în ciuda cercetărilor făcute, savanții n-au descoperit nimic pe acele meleaguri. Mai mult, ruinele, compoziția şi conformația lor dovedeau că, la vremea ei, cetatea din Vultureşti fusese mai degrabă o întăritură zidită cu dibăcie, un fel de cazarmă a ostaşilor aflați sub porunca vornicului care stăpânea acel ținut. Ba nici nu era trecută pe hărțile vremii şi nici consemnată prea des în documente ca o cetate de seamă. Pesemne că din cauza asta fusese lăsată cu timpul în paragină.

– Tocmai paragina asta, spuse în concluzie Lucia, îmi dă de gândit. Nu vi se pare şi vouă cam misterioasă? Poate că în mod intenționat cetatea a fost lăsată uitării, şi a fost „disprețuită” de documente. Ca să nu dea de bănuit cuiva. Ce spuneți?

– Că povestea începe să devină pasionantă! răspunse Dan.

– Dar în aceeaşi măsură creşte posibilitatea ca scrisoarea să fie o farsă, aminti Lucia.

Pe Tic începea să-l enerveze instabilitatea Luciei. Îşi schimba părerile de la un minut la altul. O întrebă direct:

– Şi ce te face să ajungi la părerea asta?

– Pentru că apare posibilitatea unei explicații în enigma adresei uitate. Fata putea să-şi închipuie că, în clipa când vom primi mesajul ei, ne vom gândi imediat la Vultureşti. Adresa ei era subînțeleasă. Şi apoi cel care ne-a adus mesajul nu e şi el din Vultureşti? Iată dintr-o dată două indicații care ne pot duce exact în locul unde vrea ea… să-şi bată joc de noi.

– Şi nu s-ar putea oare să se găsească în preajma Vultureştilor Castelul celor două cruci? întrebă Dan. Undeva pe-acolo prin munți.

– Nu-s munți, îl temperă Ursu. Numai nişte dealuri. Şi păduri cât vezi cu ochii.

– Dac-o fi în pădure castelul? întrebă Tic cam arțăgos. Ce, nu se poate?

– Nimic nu e imposibil, spuse Lucia. Dar mă cam îndoiesc. Am căutat atâtea documente. Niciun cuvânt. Chiar să se înşele toți istoricii?… Şi apoi un castel în pădure? Nu văd cum a putut rămâne

nedescoperit atâtea sute de ani. Sub pământ? Atunci nu mai e castel… e o văgăună. Nu într-o văgăună se ascundeau familiile domneşti. Cum credeți şi voi. În orice caz, ruinele trebuie văzute.

– Vii şi tu cu noi? se repezi Tic pentru a o obliga pe Lucia la un răspuns şi mai ales pentru a nu pierde momentul care i se părea foarte favorabil.

– N-are niciun rost să mergem atâția. Voi trei sunteți destui. Numai să nu vă pierdeți degeaba timpul pe-acolo. Dacă vedeți că nu-i nimic… n-o lăsați pe „prizoniera în alb” să-şi bată prea multă vreme joc de voi. Întoarceți-vă. Dacă găsiți ceva, aveți mijloace de comunicație.

Deşi lui Tic nu prea-i plăcea tonul poruncitor al Luciei, o lăsă nepedepsită de teamă să nu-i treacă prin cap altă teorie. Se mulțumi cu o simplă întrebare:

– Şi cu mesagerul ce facem?

– Eu cred că o să fie foarte uşor. Sunt aproape sigură că nici nu va mai fi nevoie să-l căutați sau, în cel mai rău caz, o să-l găsiți acolo în sat. Aş fi gata să pariez.

– Deci tu continui să crezi că la mijloc e o…

Dan refuză să rostească ultimul cuvânt din pricina privirilor ucigătoare ale lui Tic. „Că e de datoria noastră să ne convingem care-i adevărul”, sublinie Lucia.

– Foarte bine! zise Ursu care preferase să tacă până la concluzia finală. Mâine în zori plecăm. Cum aflăm ceva, vă comunicăm…

Tic răsuflă uşurat. Acum era sigur. Până la plecare mai rămăsese puțin. Se codea dacă să-l ia sau nu pe Țombi. Deocamdată… Nu!… Dar…

– Nu mai putem merge cu mâinile în buzunar! descoperi prichindelul.

– De ce? întrebă Dan.

– Cum o să cercetăm ruinele? Cu palmele?

Ursu îl linişti:

– Prea multe nu ne trebuie. Două lopeți mici. Un târnăcop scurt. O secure. Frânghii. Câțiva țăruşi… dar țăruşii îi facem acolo, la fața locului. Şi dacă-i vorba să stăm la ruine, atunci trebuie să luăm şi cortul. Şi nişte provizii…

– Şi o trusă! îi aminti Lucia.

– Şi echipament de excursie! adăugă Ursu. Nu ştiu dacă ne trebuie neapărat bocanci, dar nici nu ne putem aventura numai cu pantofi de baschet.

– Şi lanterne! strigă vesel prichindelul, care începea să simtă freamătul şi neprevăzutul unor extraordinare întâmplări.

Capitolul VIII

1

Patru persoane coborâră din tren la halta Brânceni, în dimineața aceea. Cei trei cireşari şi o fetişcană de vreo optsprezece ani cu nişte cozi negre, ca pana corbului şi lungi până la coapse. De la haltă porneau două drumuri, unul ducea în sat, celălalt ocolea satul şi intra în pădurea deasă care acoperea toate dealurile din jur. Fetişcana, după ce aruncă o privire curioasă şi veselă cireşarilor, porni în pas sprinten pe drumul care ducea spre sat. Cireşarii apucară cealaltă cale. La intrarea în pădure întâlniră spre surprinderea lor aceeaşi fată care parcă se oprise să-i aştepte.

– Păi de ce n-ați spus că mergeți prin pădure. Că porneam împreună.

– Tot spre Vultureşti? întrebă la rândul său Dan.

– Tot. Văs-că şi-mneavoastră. Dar nu v-am mai văzut pe-acolo. Parc-ați fi cam nouți pe la noi…

Mergeau împreună pe drumul larg care tăia în două pădurea.

– Nici n-am mai fost! răspunse Ursu mirat de vorbăria fetei.

– Asta-i bună. Dar ce căutați la noi cu atâtea bagaje? Nu cumva mergeți la ruine? De vreo trei ani n-a mai fost nimeni pe-acolo.

– De ce să nu mergem? făcu Dan pe miratul. Nu e voie?

– Ba cum nu. Da' nu ştiu ce-ți mai putea vedea. Că tot ce au lăsat oamenii au sfărâmat învățații aceia. Nu-ş ce căutau că nu scoteau o vorbă. Oamenii ziceau că umblă după nişte oase, da' parcă poți să crezi.

– S-au găsit oase pe-acolo?

– Aşa zic oamenii. Dar asta demult. Din vremea când luau de-acolo cărămizi şi pietre ca să-şi ridice case.

– Cum? întrebă Tic uimit. Au stricat ruinele?

– Apoi tot satu-i făcut din piatră de-acolo. Şi la drept vorbind la ce mai puteau să folosească ruinele? Oamenii noştri-s gospodari şi isteți. Mă miră că n-ați auzit de satul nostru. Gurile rele au scornit şi-o

zicătoare: „cică la Vultureşti dacă-ți dă unul o prună se ține după tine până lepezi sâmburele ca să-l ia înapoi!” Da-s numai vorbe de ocară. Odată chiar, când umblau prin preajmă hoții, că la noi în sat se fereau să intre, le era frică, oamenii au pus un fel de momeală, cic-au lăsat slobode nişte vite într-o curte pustie fără câini. Abia a treia zi s-au încumetat hoții. Şi i-au prins oamenii, le-au descoperit sălaşul, ş-au împărțit între ei toate bogățiile pe care le-au găsit în sălaşul hoților. Şi erau destule. Da’ asta demult, de pe vremea mamei.

– Văd c-aveți cu ce vă lăuda… încercă Dan s-o ia peste picior.

– Parcă numa-atât?! continuă fetişcana. Tot pe vremea mamii, spun oamenii, se zvonise în sat că vin orăşeni şi cată lucruri vechi. Oale, țiglă incrustată, iatagane şi tot felul de bazaconii… Numai vechi să fie. Se zicea c-ar da bani buni pe vechituri din acelea. Au început oamenii să scotocească prin casă, să-şi ruginească lucrurile, să le scrijălească, ce mai, spunea mama că toate oalele din casă păreau de pe vremea lui Noe, iar răzbunicul tocise într-atât armele de la ’77 că parcă le lepădase chiar Decebal. Unii au făcut şi mai şi. Au scos bucăți de țiglă de pe casă, le-au fiert în zamă de cărbune şi-au incrustat pe ele semne, aşa cum le venea lor în cap. A mers bine treaba… Cică s-a vândut!… Mii de lucruri s-au vândut, mai ales unor cocoane înalte şi slabe. Da unu a vrut s-o facă şi mai şi, ş-o scris pe trei bucăți de țiglă învechite trei nume: Decebal, Traian şi Mararu. La-nceput cocoanele au țipat de bucurie. S-au întrebat apoi între ele, aşa spunea mama, că era şi ea în preajma lor: „cine o fi oare Mararu”. Ele schimonoseau cuvântul. Da’ cel care făcea țiglele n-a putut să tacă, prostu’. Le-a zis că trebuie să fie strămoşul popii Măraru, de sus, de la schit. Şi-atunci ăia care cumpăraseră cică erau să leşine. Au început să țipe, să ne facă tâlhari… Da’ oamenii noştri nu-s săraci la minte. Le-ați cumpărat o dată – gata! Ce, am spus noi că-s de pe vremea lui Noe? Voi ați venit în casă şi mai că ni le-ați smuls din mână. Şi să nu ne întâlhăriți că punem mâna pe ciomege… Ş-au plecat cucoanele fără măcar să se mai uite înapoi.

Tic, în ciuda emoției pe care i-o stârnea drumul spre ruine, râse cu o poftă nebună la istorisirea fetei.

– Doamne! Ce şmecheri! Strămoşul popii Măraru!

– Şi-au mai fost şi altele, continuă fata cu cozi. Tot pe vremea mamii. Cic-a venit un panglicar din aceia care umblă prin iarmaroace cu „uite

popa, nu e popa”. Jăcmănise vreo opt sate până atunci. Venise cu vreo patru, cinci hăidăi, fiecare cu altă şmechereală. Oamenii au zis că ce să se bage ei la jocurile alea, că toți îs nişte pungaşi. Dar ei îi îmbiau mereu. Nene, ziceau, încearcă, nene, că nu costă. Dar nenea îşi vedea de treabă. Hai, moşule, că-i pe gratis. Moşul se uita, da’ nu îndrăznea. Pe unul l-a pus dracu’ să joace „Uite popa, nu e popa”. Cu trei cărți. Ş-a deşărtat ăla tot chimirul. Da’ pungaşii nu se lăsau. Iei doi poli pe chimir? Omul, ce să facă, l-a dat cu doi poli. Da a-nceput să câştige. Şi-a scos banii. Pungaşul zice: Ia mai încearcă, nene. Da’ pe toți banii, i-a răspuns nenea. Pe toți. Ş-a câştigat. Pungaşii se înfuriaseră şi ei. Îl îndemnau mereu să joace. Şi el câştiga mereu. Ştiți, cum îs tâlharii, ei nu-şi pierd nădejdea până-n ultima clipă. Mai? îl îndemnau. Hai, acum, după ce-ai câştigat atâta!… Omul ce să facă, juca. Câştiga. Pungaşii tremurau de furie. Da’ n-aveau ce face că era tot satul strâns în jurul lor. Şi tot ei, ca să vezi, îl îndemnau să joace. „Uite popa, nu e popa, care şi unde e popa.” Am văzut şi eu prin iarmaroace da’ nu eram nebună să mă bag. Şi tâlharii mereu: Da’ mai joacă, ce te grăbeşti aşa? Pân-au început să se roage de oameni: Dau haină nouă pe doi poli. Oamenii, de, chilipir, le-au cumpărat şi hainele, pe urmă şi încălțămintea şi nu mai ştiu ce. Pe urmă s-au rugat de om să le dea un pol măcar să aibă cu ce bea câteva garafe cu vin. Omul le-a dat, dar l-au pierdut şi pe ăla. Au ieşit pungaşii din sat doar în izmene şi-n cămăşi, cu cânii după ei. Iar ăla de-şi pierduse la început chimirul se îmbogățise. Dar pe urmă oamenii au aflat că numai jumătate din ce luase era a lui. Fiin-că se înțelesese mai dinainte cu unul din pungaşi ca să-i însemne cartea. A-mpărțit cu el pe din două da’ tot s-a ales cu o groază de bani. Nu-ş câți boi şi cai şi-a cumpărat…

– Mi-e teamă ca nu cumva să ne-ntoarcem şi noi ca pungaşii ăia, se sperie Dan.

– Apoi una şi mai şi, se aprinse fata. Tot de pe vremea mamii. Cică venise un jandar nou în sat, unul tare al dracului. Schimbase opt sate până atunci şi-şi făcuse opt rânduri de case în opt târguri unde-şi avea fetele şi nepoatele. Un pârlit de jandar, majur din ăla… Când a ajuns în satul nostru a spus că mai are două nepoate… Şi după ce le mărită şi pe ele îşi cere pensia. Dădea a-nțelege adică… Oamenii dacă vor, pot să scape lesne de dânsul… Da’ oamenii noştri îs chivernisiți. Nu dau ei

banu' pe te miri ce. Ş-a-nceput să se lege jandarul de oameni. Procese, amenzi, pe-atunci era uşor să-şi facă unul ca el de cap. Oamenii s-au dus la mai marii lui, da' ei le-au spus că l-au mutat de opt ori până atunci, că n-au ce mai face cu dânsul. Oamenii cum să răspundă? Îndurau. Dar el mai cu foc pe capul lor. Ca s-o scurtez, că văd că s-apropie satul, într-o zi numai ce aleargă de la oficiu la el, factorul cu opt telegrame. Opt telegrame!… Jandarmului i s-a albit părul când le-a văzut. Da' cum le-a citit mai să-i treacă supărarea. În telegrame, nepoatele şi fetele îl vesteau că sosesc la el.

Jandarmul s-a gândit că poate or fi crezând ele că-i ziua lui, ba până la urmă se zăpăcise într-atât încât chiar crezu că-i ziua lui. Ş-au venit fetele şi nepoatele lui toate odată, parcă s-ar fi înțeles. Tată-său cu trei căruțe la gară. Ele sar din tren şi vin plângând spre dânsul: „Am venit, tătuță, am venit." Jandarul să leşine nu alta. Da' de ce-ați venit? Păi nu ne-ai chemat tu? boceau ele. Ce se petrecuse? Fetele primiseră telegrame ca din partea tatălui lor să vândă imediat casele, oricui, cu oricât şi să vină la el că-i un lucru foarte grav. Fetele, care ştiau cum se făcuseră casele, le-au vândut mai pe nimic. Le era frică, de, ştiți doar ce frică bagă telegrama-n om, ş-au venit. Jandarul parcă înnebunise. A fugit peste dealuri, a ajuns în sat ş-a-nceput să urle. M-ați calicit, tâlharilor. Vă-mpuşc, vă-mpuşc. Da' l-au luat câinii la goană. Nici până astăzi nu se ştie cine a trimis telegramele, da' trebuie să fi fost unul deştept. Nimeni n-a putut să afle. Că-n ziua când s-au dat telegramele, fusese zi de târg şi tot satul era în oraş. Noaptea, jandarul cică iar a început s-alerge prin mijlocul satului şi să spună că l-au calicit vulturenii. Na! na! urla jandarul şi cică-şi arunca boarfele de pe el prin curțile oamenilor. Şi oamenii le luau, de, cum să dea cu piciorul chilipirului? Pe urmă s-a dus jandarul la post, era aşa cum îl făcuse mă-sa, ş-a-nceput să dea telefoane prin toate oraşele, pe la mai marii lui, cică şi la Bucureşti a dat, ş-aşa zic oamenii că spunea la telefon: „Să trăiți dom' colonel, eu, plutonierul majur Ion Sglimbea, vă raportez c-am ajuns în chelea goală…" Cică închidea telefonul, cerea alt oraş şi mereu aşa. Pân-au venit după el… Aşa-i cu oamenii din satul nostru! Nu-i bine să te pui rău cu dânşii.

Fata se despărți de cei trei cireşari după ce le arătă drumul cel mai scurt spre ruine.

2

Ruinele erau într-adevăr într-o stare jalnică. Fosta cetate fusese aşezată la poalele unui deal abrupt. Cândva zidul din spatele ei făcuse joncțiune cu dealul. Dar zidul acela dispăruse aproape în întregime. Doar câteva rămăşițe roase de vremuri şi sparte de mâna omului mai apăreau pe ici, colo. Din pereții laterali rămăseseră bucăți mai mari care se înfundau în pământ printre nişte gropi şi şanțuri. Din zidul din față, nimic. Oamenii îl dărâmaseră până în temelie, îl căraseră în sat şi-l transformaseră în fundații pentru locuințe. Locul în care fusese temelia zidului devenise un şanț adânc, care uneori se înfunda sub pământ, alcătuind nişte pivnițe. Găurile de sub pământ însă erau mocirloase, rău mirositoare, întunecoase.

Atâta mai rămăsese din Cetatea Vulturilor de odinioară.

Cei trei cireşari îşi instalaseră cortul deasupra zidului de reazem, sau mai bine zis deasupra locului unde fusese zidul din spatele cetății. Locul acela fiind mai înalt, puteau observa de-acolo toată regiunea pe care o ocupase întăritura, aveau vedere liberă în față, iar în spate erau apărați de dealul abrupt, pietros.

Prima explorare nu produse asupra cireşarilor decât o impresie de jale şi de tristețe. La început Dan voise să schițeze pe un caiet planul fostei cetăți, dar pe parcurs îşi abandonă gândul. Era cu neputință, îşi spuse el, ca în ruinele acelea jalnice, scotocite în toate ungherele, să mai fi rămas ceva care să merite cel mai mic interes. Darămite un castel de marmură albă făcut anume pentru refugii domneşti. Scotoceau cam fără convingere, dar nu şi fără atenție. Şi cel mai atent explorator era Tic. Dar şi pe el îl cuprinsese teama. Oare vulturenii, gândea el, oameni dați dracului, după cum îi descrisese fata aceea cu cozi, ar fi lăsat ei în stare atât de jalnică ruinele dacă n-ar fi fost siguri că nu mai pot folosi la nimic altceva decât la construirea propriilor locuințe? Nici nu încăpea îndoială că le cotrobăiseră şi că trecuseră cu sapa, cu grebla sau cu mâna şi dincolo de zidurile cetății. Totuşi, cine ştie… Citise despre atâtea ganguri şi intrări secrete, despre atâtea locuințe subpământene… Ruinele mai aveau şanțuri înfundate, ziduri întregi, pivnițe şi gropi care poate…

– Dan! strigă Ursu. Cred, totuşi, că ar fi bine să întocmim un plan al cetății. Mai mult ca să vedem cum arăta cu trei sau patru secole în urmă. Ți se pare greu?

– Da' de unde! Eu am impresia că avea forma unui trapez, cu baza mare lipită de deal. Ce zici, Ursule?

– Trapez spui? Eu cred că mai degrabă un triunghi cu baza în deal.

– Un triunghi? se miră Dan. Dar zidul mare din față?

– Zidul mare din față nu mi se pare că face parte din cetatea propriu-zisă. Seamănă mai degrabă cu un evantai, cu un semicerc lăsat în afara cetății, un meterez înaintat, cu menirea de a apăra.

– Crezi că merge până-n deal? Atunci înseamnă că spațiul ăsta pe care-l numim cetate, adică locul unde ne găsim, este un fel de donjon. Dar cine-a mai văzut donjon în formă de triunghi?

– În orice caz, sunt sigur că parapetul din față nu se leagă ceva zidit de ruinele pe care ne aflăm noi, spuse Ursu. Poate că aceste ruine nici nu sunt ale unei cetăți ci ale unui castel.

– Ce te face să crezi asta? întrebă Tic.

– Deosebirea prea netă dintre zidul din față şi zidurile pe care stăm noi. Am văzut câteva pietre şi cărămizi care-au mai rămas de la zidul din față, le-ați văzut şi voi…

– Da, îşi aminti Dan, dar nu înțeleg.

– Sunt din alt material. Cred că asta şi explică de ce zidul a fost exploatat ca o adevărată carieră de piatră, de ce n-a mai rămas nimic din el. Era făcut dintr-un material mai bun, mai rezistent.

– Şi ce deduci din asta? întrebă Dan.

– Ştiu şi eu?! Nu-s specialist în materie de construcție, deşi cu vreo doi ani în urmă îl ajutam, vara, la lucru, pe un unchi, zidar. Câte ceva mi-a mai rămas de la el… S-ar putea ca zidul din față să fi fost mai vechi.

– Eu credeam că-i tocmai pe dos! se miră Tic.

– S-ar putea şi asta, deşi dacă ne gândim mai bine…

– Ba eu cred că ai dreptate! interveni Dan. Zidul din față, ca zid înaintat de apărare, înfrunta tot greul unui atac şi trebuia să fie făcut în orice caz dintr-un material mai solid decât cel din care sunt făcute locuințele şi turnurile din interior.

– La asta mă gândeam şi eu, zise Ursu. Vezi de ce, Ticuşor, mi s-a năzărit ideea că avem aici, în fața noastră, ruinele unei cetăți-castel?

– Nu se poate! se opuse Tic cu vehemență. Cum putea să fie răpciuga asta un castel?! Şi încă ce castel! Eu nu cred asta în ruptul capului.

– Stai, Tic, nu te pripi! îl opri Dan. Crezi că e obligatoriu, absolut obligatoriu ca aici să se fi înălțat Castelul celor două cruci?… E adevărat că prea multe concordă… Şi numele, s-ar părea că şi arhitectura…

– Dar istoricii oare de ce n-au găsit nimic? întrebă Ursu. Ei au ajuns în mod sigur la o concluzie. La ce concluzie?

– Asta o ştie toată lumea, spuse Dan. Din moment ce nu se vorbeşte despre descoperirea Cetății Vulturilor şi a Castelului celor două cruci, înseamnă că nu s-a găsit urmă din ele aici.

– Ar fi totuşi bine, să ne băgăm puțintel prin subsolurile ruinelor, propuse Ursu. N-avem voie să lăsăm tocmai asemenea locuri necercetate. Ce zici, Ticule?

Tic era gata. Şi Dan. Amândoi coborâră, cam cu silă, pe urmele lui Ursu, într-o văgăună care părea mai mare şi mai curioasă. Într-adevăr, după ce păşiră câțiva metri pe pământ moale, noroios, simțiră sub tălpi o masă tare, parcă de piatră. Ațâțați, cei trei cercetaşi aprinseră lanternele. Se aflau la intrarea unui gang subteran căptuşit cu piatră. Descoperirea li se părea importantă. Înaintară cu prudență, luminându-şi bine drumul. La stânga şi la dreapta coridorului subteran se vedeau două găuri întunecoase. În lumina lanternelor cele două găuri luară forma unor încăperi pustii şi părăsite.

Le cercetară pe rând, toți pereții, podeaua, dar nu mai descoperiră nicio altă cale de comunicare directă sau secretă. Se pregăteau să facă drumul înapoi. Dan spuse atunci cu inspirație:

– Dar n-am cercetat tavanele!…

În camera din dreapta descoperiră, într-un colț al tavanului, o deschizătură în formă pătrată. Cireşarii se uitară uimiți unii la alții. Cetatea începea să devină interesantă. Tic începea parcă să vadă marmura albă a unor încăperi misterioase şi înăuntru, într-o rochie lungă, foarte albă… Îi ceru voie lui Ursu să pătrundă el primul prin chepengul de sus…

3

Fata în alb fusese readusă în încăperea în care făcuse prima dată cunoştință cu castelul. Liniştea şi lucirea veşnică a marmurei redeveniseră iarăşi stăpâne în cameră după zile aspre de cercetări şi bocănituri şi zgomote rele. Cei trei căutători nu descoperiseră nimic în încăperea prizonierei. Îşi continuau cercetările în celelalte camere.

Prizoniera se refugiase împreună cu Philippe în curtea mare, interioară. Noi emoții îi învăluiră sufletul. Dimineața, găsise în apropierea uşii secrete o hârtie în care cineva înfăşurase o monedă mare, de aur. Privi din nou moneda în lumina puternică a zilei. Era o monedă veche, romană. Fusese păstrată atât de bine încât părea bătută de curând. Oare câte kilograme de aur valora? Ambele efigii erau ale unui împărat roman. Fata tresări când descifra numele împăratului… Caligula… Despotul, crudul împărat care-l făcuse consul pe Incitatus… care-şi înnobilase calul! Moneda avea deci o vechime de aproape douăzeci de secole…

Fata în alb despături hârtia în care găsise moneda şi citi uimită un misterios şi laconic mesaj: *„Nu-ți fie teamă! Nu eşti singură! Primeşte ca semn de prietenie moneda. N-o pierde! Un prieten.”* Cine putea să fie cel care se ascundea sub această denumire? Ce voia să spună prin „nu eşti singură”? De ce-i dăduse o monedă atât de valoroasă „în semn de prietenie?”

Din păcate, un lucru era sigur. Chiar dacă primiseră mesajul ei, cireşarii nu avuseseră timp să ajungă până la cetate. Dar vor putea ajunge vreodată? Scrisese un nou mesaj pentru ei în care le dădea toate indicațiile, schițase chiar şi un plan al drumului către cetățuie şi un altul care-i putea duce pe cireşari la intrarea în castel. Memorase puncte sigure de reper în labirintul acela de movile, şanțuri şi bolovani. Ar fi putut intra cu ochii închişi. Şi mesajul nou şi planurile erau gata, dar vor ajunge ele vreodată în mâinile cireşarilor? Cum? Prin cine?

– Philippe, prostuțule! Ştii tu cât suntem de singuri? Nu mai vreau singurătate, Philippe! Vreau libertate! Vreau lume multă! Vreau prieteni, Philippe!

Prizoniera luă din nou hotărârea de a escalada zidul cu crenele. Iarăşi înțepeni sus, la marginea prăpastiei, iarăşi privi cu febră şi speranță poteca pe care o pornise ciobanul cu primul ei mesaj. Şi iarăşi, ca de atâtea ori, poteca era goală. Coborî cu inima plină de tristețe şi cu arsuri în colțul ochilor.

– Ce crezi, Philippe, oare să-i încredințăm aceluia care spune că ne e prieten mesajul nostru către cireşari?

Fata în alb repeta o întrebare mai veche la care, singură, nu ştia cum să răspundă. Oare cel care-i dăruise moneda era într-adevăr un prieten?

– Ce crezi, Philippe? se înfurie ea. Avem un prieten în închisoarea asta?

Philippe n-o asculta. Devenise tot o coardă. Făcu un salt în aer şi se ascunse după un bolovan. Fata în alb căuta pricina agitației lui Philippe. Pe masa de piatră care-i servise de bancă, zări ceva negru mişcându-se… Spaima o paralizează… Reptila lucioasă, vânătă, cu o umflătură pe bot îşi strânsese toate vertebrele… Părea un arc negru gata să se desfacă! Țâşni în aer ca un fulger negru…

În aceeaşi clipă, din stânga fetei în alb se desprinse o altă vietate, mai iute ca un fulger. Cele două corpuri se întâlniră în aer lângă coapsa fetei în alb. Coada viperei atinse în cădere rochia Laurei.

Reptila nu mai avu vreme să se apere. Colții lui Philippe o decapitară într-o clipită. Apoi leneş, motanul îşi reluă locul la picioarele fetei, alintându-şi blana moale de gleznele ei. Încetul cu încetul fata îşi alungă spaima care o pietrificase. Încercă să-şi adune gândurile. Trebuia să se stăpânească, să-şi învingă emoțiile, să acționeze. Mângâierile blânde ale lui Philippe îi readuseră calmul.

Cu ajutorul unui băț aruncă într-o groapă trupul încă în convulsii al reptilei. Făcu la fel cu capul mic şi scârbos şi doar atunci când îl rostogoli în groapă îi descoperi cornul înspăimântător. Un fior rece îi trecu prin şira spinării. Philippe o privea cu ochi blânzi, adormiți. Fata în alb se aplecă şi începu să-i mângâie lin capul şi gâtul. Motanul îi primi ca un copil mângâierile, îşi lăsă pleoapele să cadă şi începu să toarcă monoton.

– Oh, Philippe, dragul meu Philippe, şoptea fata cu vocea plină de căldură şi recunoştință.

Peste castel se lăsă înserarea. Prizoniera se îndreptă spre camera ei. În ochi i se iviră lacrimi mari, grele:

– Ce cruzime, Philippe! Cât de crud poate să fie!

În mintea ei apăruse imaginea omului cu cicatrice.

4

În încăperea pe care şi-o aleseseră drept sediu stăteau pe un pat de campanie două umbre. Lumina albă nu lăsa să li se distingă feţele.

– E supărat şeful astăzi, se auzi vocea slăbănogului.

– L-am simţit şi eu. Pesemne că nu-i iese ceva la socoteală…

– Crezi că din pricina ciobanului?

– Oricum şi din pricina asta… Dar mai sunt şi altele…

– Mi s-a părut totuşi că, până la urmă, s-a înţeles cu dânsul…

– Într-un fel da… Dar parcă poţi să fii sigur? Dacă a scăpat ceva, dacă a vorbit cuiva?

– Neghiobul! Nu putea să stea de vorbă cu noi mai înainte!…

– El totuşi se jură că n-a scos un cuvânt în altă parte…

– Nu mai ştii când să-l crezi! Trebuie să ne ferim…

– Crezi că mai găsim ceva?

– Sunt sigur! Şeful spune că nu se sfârşeşte totul aici. I-a intrat asta în cap ca o idee fixă…

– Mi-e teamă să nu facă vreo imprudenţă. Nu crezi că în chestia cu fata?…

– Eu am toată încrederea în el. Nu uita că nu suntem la prima încercare. Nu-ţi mai aduci aminte? Întotdeauna am reuşit.

– Aici însă mi se pare foarte primejdios. În fiecare moment, la fiecare pas…

– Ssst! Mi se pare că vine… anunţă omul cu ochii de viezure.

– Ţi s-a părut… Trebuie să fie prin camera…

– Nici acum n-auzi? Sssst! Tot n-auzi?

– Ba da!

Uşa secretă se deschise şi în cadrul ei apăru silueta masivă a omului cu cicatrice:

– Să vină cineva c-o lanternă. Repede!

Slăbănogul sări din pat, luă o lanternă dintr-o firidă şi alergă pe urmele omului cu cicatrice. Viezurele rămase singur în încăpere. Cu paşi înceți se îndreptă spre firida cu tainițe. Deschise uşița secretă şi-şi băgă mâna înăuntru. Contactul cu piesele acelea arămii şi strălucitoare îi produceau o plăcere fizică. Auzul lui ascuțit sesiză un zgomot îndepărtat.

Puse în grabă monezile la loc, închise uşa tainiței, şi se azvârli pe patul de campanie.

Ceilalți se întorceau. Slăbănogul anunță sec:

– Nimic!

Apoi încăperea intră în stăpânirea tăcerii.

5

În cealaltă cameră, în aripa cealaltă a castelului, fata în alb visa…

… Era într-un salon mare, alb, cu pereți de marmură, cu o coloană uriaşă în mijloc… Trena rochiei albe i se prelungea pe lespezile de marmură. Uşa mare de fier era larg deschisă. Un valet, îmbrăcat în livrea cu fireturi de aur, o privea supus, cu nişte ochi mici de viezure. Într-un ungher, un bărbat înalt, cu o cicatrice care pornea de sub ochiul stâng şi se oprea în colțul buzei, îşi plecase capul, învins. Ropot de paşi, pinteni şi clinchete de voci pătrundeau prin uşa deschisă. Valetul cu ochii de viezure îşi îndoi spinarea şi anunță cu voce înceată:

– Excelență, sosesc cireşarii!

Castelana în alb îşi uită pentru o clipă ținuta şi gradul şi alergă spre uşă în întâmpinarea oaspeților. În grup vesel pătrundeau pe uşă cireşarii… O fată mirată şi negricioasă, cu cozi… un tânăr înalt, puternic, un adevărat Hercule… un băiat scund şi rotofei pe care nu se potrivea deloc fracul albastru şi lung până la călcâie… apoi o altă fată pe care n-o cunoştea… un băiat slăbuț, elegant, cu trupul parcă făcut anume pentru a îmbrăca haine de gală… apoi Victor… Victor care nu-şi mai dezlipea privirile din privirile emoționate ale castelanei… apoi un

puşti cârn, cu părul ciufulit, cu un ochi acoperit de o fâşie de mătase neagră…

– Îngăduiți, excelență… spuse valetul şi făcu un semn spre omul cu cicatrice.

Fericită, castelana oferi cu un gest larg libertatea bărbatului învins şi cu capul plecat, ascuns într-un ungher al salonului. Apoi îşi privi oaspeții… dar deodată inima începu să-i bată cu putere. Pe marginea podelei o panglică neagră înainta fără zgomot… Castelana scoase un țipăt…

Omul cu ochii de viezure îşi opri paşii la auzul scâncetului. Din patul de campanie îl priveau aprinşi ochii motanului. Se ascunse după coloană şi aşteptă… După câteva clipe îşi reluă mersul. Lumina lanternei sale parcurse golul unei firide… Descoperi într-un colț un pachețel de hârtie. Îşi abătu raza de lumină asupra lui. Citi cuvintele scrise cu litere mari!… „Frizeria Higiena – pentru cireşari”. Omul luă pachețelul, îl pipăi, şi tresări. Înăuntru se afla o monedă. Stinse lanterna şi bagă pachețelul în buzunar. Se apropie apoi de patul de campanie. Privirile motanului nu-l părăseau nicio clipă. Se opri la un pas de trupul nemişcat şi încordat ca un arc al vietății cu jar în ochi. Îşi aplecă privirile spre patul în care dormea şi visa fata în alb. Întinse mâna… Philippe zbură în aer şi-şi opri ghearele în mâna care se retrase speriată înapoi. Repede, fără zgomot, omul cu ochii de viezure părăsi camera prin uşa secretă.

Fata în alb visa… Philippe se năpustise asupra panglicii negre, scârboase şi-i despărțise capul de trup…

– Philippe! şopti ea în vis şi motanul se ghemui fericit la picioarele ei.

6

Putea să fie miezul nopții. În cortul de deasupra ruinelor niciunul dintre cei trei cireşari nu izbutea să adoarmă. Dar niciunul nu îndrăznea să tulbure liniştea celorlalți. Se gândeau toți la evenimentele zilei. Chepengul acela ascuns sus în plafon nu-i duseră, cum îşi închipuiseră sau cum doriseră, la cine ştie ce descoperire senzațională. Dăduseră

acolo peste o cămăruță strâmtă, murdară, un fel de pod, pe pereții căruia abundau tot felul de inscripții şi semnături şi mai ales date, care de care mai recente. Copiii satului îşi făcuseră, pesemne, un obicei din a se juca pe-acolo, de-a ascunselea, în zilele de sărbătoare. Cercetară apoi şi alte gropi şi alte pivnițe, dar toate erau murdare, înfundate şi țipau de la prima privire, că nu pot ascunde intrări secrete sau cine ştie ce taine care i-ar fi interesat pe ei. Totuşi hotărâră să-şi continue cercetările şi a doua zi, cu mai multă atenție.

Ursu simți că prietenii lui nu au adormit încă. Îl preocupa un gând. Întrebă cu voce cât se poate de şoptită:

– Dormiți?

I se răspunse la fel de încet:

– Nu!…

– Eu cred că trebuie să ne mişcăm mai iute, spuse el. Să nu ne irosim tot timpul scotocind ruinele. Ce zici, Ticuşor?

Puştiul înțelese rostul întrebării lui Ursu. Ar fi vrut să rămână mai departe la explorarea ruinelor. Dacă, totuşi, până la urmă va sări un iepure de undeva? Dacă vor găsi un indiciu cine ştie sub ce camuflaj? El să nu fie acolo? Dar dacă nu se va găsi nimic? Atunci într-adevăr îşi irosiseră timpul zadarnic. De aceea răspunse fără echivoc:

– Ai dreptate! Trebuie să ne mişcăm şi dincolo…

– Vrei să mergem pe urmele mesagerului? întrebă Dan.

– Tic singur ajunge, şopti Ursu. Nu cred c-o să fie prea greu. Zău că trebuie să lămurim cât mai repede toată povestea asta a castelului şi a prizonierei. Până mâine la prânz trebuie să ajungem la o concluzie, sau măcar să ne facem o părere. Ce spuneți?

– Eu pornesc, dacă vreți, şi-acum… răspunse mezinul. Până mâine la prânz dau eu peste cel care a pus primul mâna pe mesaj, chiar de-ar fi să intru în fiecare casă…

– Dacă treaba s-a aranjat, hai să încercăm să ne culcăm, spuse Dan moțăind. Fiecare o să avem mâine bătaie de cap. Noapte bună!

Se lăsă din nou tăcerea în cort. O tăcere grea, forțată. Dar tinerii nu-şi obosiseră într-atât gândurile încât să se lase amețiți şi furați de somnul care întârzia pe undeva.

Timpul se scurgea încet. Minute lungi, nesfârşite. Toți trei auziră şuieratul. Un şuierat lung, estompat, din acelea care se scot cu limba

nemişcată. După câteva clipe răsună un al doilea. Parcă mai aproape. Erau ca un fel de semnale. Pe urmă un al treilea.

Toți trei se ridicară în capul oaselor.

– Ssst!… porunci Ursu şi le făcu semn să se uite odată cu el printr-o deschizătură a cortului.

Noaptea era întunecoasă. O îngrămădire de nori negri acoperise luna şi stelele. Ochii lor nu deosebiră la început nicio mişcare în beznă. Dar după un timp zăriră lipite de un zid trei pete mari albe. Răsună un nou şuierat. Venea din direcția petelor albe. Păreau trei fantome şi înaintau, toate trei, fără alt zgomot spre cort. Ursu îşi linişti prietenii cu un gest.

– Sssst… de-abia auziră Tic şi Dan. Rămâneți aici…

Îşi încălță pe neauzite pantofii şi ieşi afară prin cealaltă parte a cortului.

Umbrele albe înaintau fără zgomot sâsâind mai încet sau mai tare. Se depărtaseră unele de altele, vrând parcă să asalteze cortul din trei direcții. Umbra din dreapta se prăbuşi dintr-o dată fără să scoată un scâncet. Un braț puternic îi cuprinsese mijlocul, iar o palmă îi astupase gura. Totul se întâmplase într-o fulgerare de secundă. Încercase să se împotrivească dar o chingă de fier o strângea atât de tare că i se opri răsuflarea. Forma albă fu ridicată apoi în aer… În aceeaşi clipă, fantoma din mijloc, parcă simțind că se întâmplă ceva, întrebă cu voce aspră:

– Hei? Ce-i acolo? şi aruncându-şi cearşaful alergă în dreapta, unde vedea că se zbate în aer o formă albă.

Când îşi dădu seama despre ce e vorba era prea târziu. Brațul său fu prins ca într-un cleşte de un braț străin şi sucit până la țipăt. Cele două suporturi de cearşafuri, fostele fantome, erau la discreția lui Ursu. Amândouă, cu brațele răsucite până la limită, se supuneau fără să crâcnească.

– Nicio mişcare, porunci Ursu. Altminteri vă rup brațele. Chemați-l şi pe celălalt… Dan, Tic, ieşiți! îşi strigă Ursu prietenii. Avem nişte oaspeți ciudați…

Cei doi indivizi prinşi de Ursu nu îndrăzneau să se mişte nici cu un centimetru. Durerea şi groaza unei dureri şi mai cumplite îi paraliză.

Amândoi strigară în acelaşi timp:

– Fă, Catrino! Vino-ncoace!

Dar nimeni nu răspunse şi nu se mişcă.

– Vino, fir-ai a dracului! Ai vrut să-ți râzi de noi…

Apoi se rugară de Ursu:

– Da' mai sloboade-ne oleacă, valeu, că mâine avem coasă.

Tic şi Dan ieşiră din cort cu lanternele aprinse. În lumina lanternelor văzură toată scena. Doi flăcăi groşi şi înalți, dintre care unul cu un cearşaf pe umeri, stăteau nemişcați ca nişte stâlpi. Amândoi aveau câte un braț întors la spate.

– Vino, fă, odată! rupeți-s-ar rochia de mireasă la altar. Vino, că nu ne mai simțim mâinile.

De după un zid se desprinse o formă albă şi o voce foarte cunoscută răsună în urechile cireşarilor:

– Ptiu, fir-ați voi să fiți! Şi vă lăudați că sunteți cei mai voinici şi mai îndrăzneți din sat!… Halal! Nu mă mai jucați voi la horă câte zile veți trăi…

Pe Tic şi pe Dan îi pufni un râs de le era teamă să nu le crape burțile…

– N-am venit cu gânduri rele, continuă fata cu cozi, am vrut numai să vă speriem puțin şi pe urmă să vă povestesc una, pe care am uitat să v-o spun, tot de pe vremea mamii… Da' dați-le drumul că le-ați băgat de tot frica şi durerea-n oase.

Ursu îi liberă pe cei doi amatori de fantome şi amândoi îşi frecau brațele de zor. Unul din ei începu să se jeluiască:

– Valeu, domnule, m-ai zdrelit. Da' unde-ai învățat să strângi aşa? C-avem noi unul în sat, un mocan, îi zice Chişleag, care se laudă că bate doi şi chiar o face, da' cu noi nu i-a mers niciodată… Dac-am fi ştiut noi asta… demult dormeam… Văleu…

– Trece, zise Ursu. E un fel de a suci brațul care nu face decât durere. Şi cum ai dat drumul, cum trece durerea.

– Chiar aşa-i! se miră celălalt flăcău. Iaca, chiar că nu mai simt nimic. Da' dumneata văd că eşti tare priceput la d-alde astea…

– Ba sunteți voi nişte molâi! îi întărâtă fata cu cozi.

– Ia mai du-te dracului, că ți-o facem noi. Şi zi-i, domnule, cum prinzi brațul.

Ursu îi arătă. Celălalt prinse toată şmecheria şi toată amărăciunea i se preschimbă în bucurie:

– Ahaa! Ia-n să văd dacă-mi merge cu dumneata.

Flăcăul era voinic, nu glumă. Dar nu reuşi să îndoaie braţul lui Ursu. Atunci se înfurie şi-l prinse cu amândouă mâinile. Îşi încordă toate puterile: tot nu izbuti.

– Apoi dumneata nu eşti om, eşti *fer* sau ştiu eu ce mai eşti. Iaca, asta nu mi s-a întâmplat niciodată. Bă Ioane, eu cred că nici amândoi n-am fi în stare… Iac-am văzut şi eu minune la viaţa mea. Da' de ce nu mergi dumneata la circ? Ori ai face parale acolo, ori nu.

– Păi să vedeţi ce s-a întâmplat, odată pe vremea mamei, cu un circ, începu Catrina. Cică era unu' la noi în sat, nu-ş cum îl chema, pare-mi-se Cristofor, sau cam aşa ceva. Da' era cică un şugubăţ fără pereche. Toată ziua se ţinea de năzdrăvănii. Odată, taman când făcea boierul plata la oameni, nu-ş cum a aranjat el, că era tare dibaci, şi-a băgat ceva în buzunarul hainii boierului care atârna de-o creangă. Când a îmbrăcat boierul tunica, după ce gătise cu plata, şi şi-a dus mâna la buzunar numa' ce-a înlemnit. Au trebuit să sară oamenii că era să dea în boala copiilor. Nebunul de Cristofor îi băgase-năuntru un şarpe, da-i scosese înainte dinţii. Altă dată s-a îmbrăcat în haine de popă; de unde a făcut el rost, dracu' ştie? Îşi pusese barbă, mustaţă, nici mă-sa nu l-a cunoscut. Ş-aşa fonfăind pe nas a trecut din casă în casă, zicând că vine de la mitropolie ca să vadă cum se poartă boierul cu dreptcredincioşii. Oamenii i se jăluiau ca unui trimis al cerului. El mereu: „Dar va veni repede pacea şi blagoslovirea." Vorbea pe nas aşa cum am făcut eu. Adică el ca om vorbea bine, dar o făcea pe fonfăitul. Zvonul a ajuns la boier. Şi se spune că boierul avea ceva necazuri cu mitropolia. Un taur de-al boierului cică-şi băgase cornu-ntr-un popă, preoteasa, furioasă că i se betegise bărbatul, pândise o lună taurul până-i înfipse în dos un şomoiog de catran şi paie aprinse, taurul o luă razna prin curtea boierului de sparse nu-ş câte vaci şi hambare, boierul de ciudă dădu drumul cirezii de boi în curtea bisericii, că un bivol chiar pătrunse înăuntru în biserică în sfânta zi de duminică, tocmai când popa cădelniţa cu spatele-ndoit încă de rană. Da' popa crezând că-i taurul care vine la răzbunare numai ce-o luă la goană şi nu se mai opri decât în amvon. Iar oamenii crezând că popa citeşte Evanghelia se lăsară în genunchi să-l asculte. Încurcătură mare. Şi cum auzi boierul că-i un popă de la mitropolie în sat, făcu mari pregătiri şi-l chemă pe popă la el. Popa se duse, ce să facă? Şi erau toţi stâlpii satului acolo şi toţi spuneau

că om mai bun la inimă ca boierul, nu-i pe lume. Şi popa mereu fonfăia: „Da va veni repede pacea şi blagoslovirea.” Apoi s-au dus la chef. Ş-a băut popa până-a-nceput să-i ia la rând: „Dar va veni repede pacea şi blagoslovirea, boierule, cristelnița şi anafura cui te-a făcut… Şi ție jandarule, dumnezeii şi paştile şi toate sfintele taine, şi ție cuconiță, buricul şi moaştele sfintei Paraschiva…” că toți se-ngroziră… Ba popa blagoslovind nevasta boierului cică-ncepu-se să-i facă pe față nu-ş ce… Nevasta boierului îi zicea mereu la ureche: „Părinte, ai grijă, toate la vremea lor.” Şi cică era un chef acolo… Şi au început să vadă cei de la masă că parcă popa se schimbase la față… Da’ au crezut presemne că-s dânşii beți… Mai după un timp au văzut că-i şi mai schimbat popa. Şi nu-ş dădeau seama de ce. Unu’ mai treaz oleacă îi zise: „părinte, da’ parc-aveai mustață”… Popa de colo: „Dar va veni pacea şi blagoslovirea… şi mustățile se vor ridica la ceruri…” Ăla se ținea scai de el: „părinte, da’ parcă la-nceput ai avut barbă.” Popa de colo: „Dar va veni pacea şi blagoslovirea… şi bărbile vor învia a treia zi după scripturi”… Oamenii se jură c-aşa zicea nebunul ăla de Cristofor… Până la urmă a trebuit să sară pe geam că-l dibuiseră oamenii şi se trezise şi el oleacă. Da-n sat n-a mai putut să stea. Cică s-a dus c-un circ ş-a ajuns nu-ş cum le zice la ăştia… Da’ nu-şi mai spunea Cristofor… îşi zicea, nu-ş cum, parcă Trio Ben Kalik şi purta fes roşu. Dar de ce şi-o fi spus şi calic nu ştie nimeni…

Toți râseră cu poftă, iar unul din flăcăi aruncă trăsnetul:

– Că bine le mai scorneşti tu, fă Catrino. Nici dracu’ nu te-ntrece!

– Adică istoriile astea nu-s adevărate?! întrebă Dan mai uimit ca niciodată. Nu se poate!

– Dar ce, dumneavoastră ați crezut vreo iotă? râse flăcăul. Toată ziua nu face altceva decât să scornească snoave din astea. Păi să vezi ce se îmboldesc în timpul lucrului oamenii pe lângă ea. Cu snoavele ei nici nu ştii când trece timpul… Cine-o lua-o să aibă ce râde-n casă.

– Pe cine l-oi lua eu, vrei să spui, mă nătângule!

– Prea ne-am lungit cu vorba şi avem mult de lucru la câmp. Da-n ce parte te duci tu mâine, fă Catrino?

– Mâine nu ştiu un’ m-oi duce. Da’ astăzi merg la grădină…

Fostele stafii înțeleseră că se cam petrecuse vremea şi se despărțiră de tineri la mare prietenie.

– Dacă dumneata vrei să dai o reprezentație în sat, îi spuse fata lui Ursu, noi nu ne-am da în lături. Am scoate o groază de parale, că oamenii noştri-s curioşi şi rezistă bine la buşiri…

Rămaşi singuri cireşarii făcură mare haz de toată întâmplarea, iar Tic nu mai putea de admirație:

– A dracului fată… cu asta nu poți fi trist niciodată…

Apoi intrară toți în cort şi intră şi somnul odată cu ei, dar pe Tic îl atacară repede gânduri triste…

7

Pesemne că somnul prichindelului fusese totuşi presărat cu vise frumoase, deoarece zorii îl găsiră sprinten, vioi, gata să pornească la drum. Un timp mai zăbovi alături de Dan şi Ursu în exploatarea ruinelor, dar când crezu că soarele se ridicase destul de sus pentru a nu risca să găsească satul neînsuflețit se despărți de prietenii lui care tocmai cociobăiau într-o pivniță umedă.

Tic găsi totuşi satul neînsuflețit. Pentru că oamenii plecaseră înaintea zorilor la munca lor de toate zilele… de vară. La primărie nu găsi decât un moşneag care o făcea când pe paznicul când pe curierul, după cum se potrivea: era sau nu mai era altcineva în clădire?

– Bună dimineața! salută Tic. Dar nu-i nimeni pe-aici?

Moşul îl privi lung pe sub sprâncene:

– Păi de ce să nu fie nimeni? Eu ce-s?

Tic înghiți în sec. Păşise cu stângul şi căută s-o dreagă:

– Ştiți, întrebam dacă nu-i nimeni de la primărie… dar îşi dădu seama că o încurcase şi mai rău.

– Mă, bucățică, tu crezi că merge ceva aci la noi fără mine? Ai auzit de Plăcintă?…

– Cum să n-aud?! minți Tic. Tot târgul ştie…

– Şi de la cine, mă rog, ai auzit? îl întrebă moşneagul neîncrezător.

– De la… Catrina! găsi Tic ideea salvatoare. Spunea că nimeni nu-i ca Plăcintă în sat.

– A spus hoțomana aceea aşa?

– Zău c-a spus.

– Nu cumva a spus-o aşa cu tâlc, pe de-a-ndoaselea, hî?

– Nu! rosti prichindelul cu toată siguranța. Spunea: „să-l vezi pe moş Plăcintă, câtu-i el de bătrân şi cât de bine se ține, ş-apoi dacă te-apuci cu el la vorbă râzi două zile şi două nopți de-ți crapă burta… Cică pe vremea mamii făcea nişte bazaconii…”

– Chiar aşa a zis, mă bucățică?

– Chiar aşa!

– Ei iacă, să ştii că Plăcintă mi-e ginere şi e secretarul primăriei.

Tic făcu o mutră aşa de nenorocită, că moşul nu se putu abține:

– Ai văzut cum te-am prins! Eu mi-s Plăcintă. Şi pe secretar îl cheamă Ilie. Ilie Dalbă. Nu era bine să vorbeşti drept de la început?

– Păi dacă m-ai luat şi matale aşa. Eu am vrut să-ți fac o bucurie, zău. Se vede de la o poştă că matale eşti un bătrân de treabă. Ştiu eu.

Noua tactică frânse repede rezistența moşneagului.

– Să ştii că-mi placi, fiindcă eşti isteț şi mai ales finc-ai strâmbat-o pe Catrina cum nu poate nimeni în sat. Hoțomana aceea e fiică-mea. Ştii tu, mă bucățică mă, cum umblă flăcăii după ea? Să-ți spun eu drept, da-ntre noi, din cauza ei merg în sat la noi aşa de bine treburile. Orice vrea ea se face. Chiar asară a luat vreo doi flăcăi şi i-a dus la ruine să sperie nişte musafiri nepoftiți…

Tic tăcu mâlc. Moşneagul îl întrebă dintr-o dată:

– Da ce-ai tu cu Ilie Dalbă?

– Numai să-l întreb ceva.

– Şi nu mi-ai putea spune şi mie. Că chiar dacă-l întrebi pe el, el tot la mine o să se uite ca să-ți poată da răspunsul. Ei, zici?

– Aş zice eu, dar vezi matale…

– Ce tot te codeşti ca o mireasă? Că secretarul e plecat la târg.

– Adineaori parcă spuneai că tot pe matale o să te-ntrebe…

– Ia uite, bucățica! Da’ cum pui tu la îndoială vorbele oamenilor bătrâni. Să ştii că mă mânii.

Tic nu voia să se mai neînțeleagă o dată cu bătrânul:

– N-a adus acum câteva zile aici la primărie cineva un pachet mic legat cu sfoară?

– Ba cum să nu! Unu’ Grigore Beteală. Oamenii îi zic Şandramaua… Da’ ce-ai cu el?

– Aş vrea să-l întreb ceva.

– Pe Şandramaua? Să nu fi plecat, că el nu-i de-aici. E tocmai din Zogreni. Asară încă era în sat. Da' spunea că pleacă dis-de-dimineață.

– Poate că n-a plecat… speră prichindelul care ştia că Zogrenii sunt la vreo şase kilometri de oraş, în partea cealaltă.

– Poate! Dacă vrei să-ncerci ți-oi spune eu unde. Pe uliță înainte, când treci de fântână, întreabă un copchil, că se zbenguiesc o grămadă pe-acolo, toată ziua. Întreabă unde-i casa lui Bolgândă. O să-ți arate, că-i puțin mai sus. Acolo a tras Şandramaua.

Tic îi mulțumi moşneagului şi-aproape c-o luă la fugă pe uliță, spre fântâna care se zărea în vale. Dacă ar fi pornit mai de dimineață şi dacă nu l-ar fi ținut cu vorba moş Plăcintă…

– Mă țâncule! îl întrebă pe un copil cu pantaloni de pânză roşie care se juca pe lângă fântână. Unde-i casa lui Bolgândă?

– Da' ce-ai cu el?

– Zi-i, mă bucățică, ce te zgâieşti aşa.

– Nu vreau!

– Hai că-ți dau un nasture!

– Daaa? se-ndoi țâncul.

Tic fu nevoit să-şi rupă un nasture şi să i-l întindă puştiului. Fata cu cozi avusese dreptate. În satul acela şi copiii ştiau să exploateze o situație.

– Uite-o colo, unde-i agudul acela. Chiar în față. Da' nu-i nimeni acasă.

Tic nu mai luă în seamă ultimele cuvintele şi goni spre casa arătată. Bătu cu putere la poartă, că se apucară să latre toți câinii din sat, dar în ograda lui Bolgândă nu se mişca nimic. Într-un târziu se ivi la fereastra unei case din apropiere capul unei babe:

– Da pe cine cauți, mă, de răstorni satul? Nu-i nimeni la alde Bolgândă.

– Da' unde-i, unde-a plecat? întrebă Tic într-un moment de nechibzuință.

– Dar ce ți-i închipui tu, mă găinarule, că oamenii n-au ce face? Sau crezi c-ai dat peste un sat de puturoşi? Ia cărăbăneşte-te că asmut câinii la tine.

– Zău, mătuşă, sărut mâna, se plânse disperat prichindelul. Aş vrea să vorbesc cu cineva de-a lui Bolgândă. N-am vrut să te necăjesc, zău…

Tic ştia uneori să ia nişte mutre şi să scoată nişte intonații…

– Păi de ce n-ai spus aşa? Vezi, c-a rămas golanul cel mic acasă. Trebuie să fie la fântână. Un jigărit cu pantaloni roşii…

– Sărut mâna! strigă prichindelul cu un glas atât de furios că bătrâna fu cât p-aci s-asmută câinii pe urmele lui.

Când ajunse la fântână cireşarul îl luă de o parte pe țâncul cu pantalonii roşii:

– Vrei să mai capeți un nasture? Unul şi mai frumos…

– Daaa? se îndoi țâncul. Ăla care ți-a rămas e urât…

– Am eu altul grozav, numai să nu spui minciuni.

– Nu spun, să mor eu, numai să mai ai matale nasturii…

– Unde-i moş Beteală?

– Care Beteală?

– Şandramaua, mă, unde-i?

– Aaa! Şandramaua. Păi a plecat dinainte de cântatul cocoşului…

– Unde-a plecat?

– Acasă la Zogreni. Că el nu vine la noi decât o dată pe an… De-amu numai la anu' mai vine.

– Mă, chiar a plecat?

– Să mor eu.

– Ia dă puțin nasturele să văd care-i mai mare. Aşa! Acum pleacă!

– Păi ai spus că-mi mai dai un nasture şi mi l-ai luat şi pe ăla pe care l-ai rupt.

– Hai, cară-te! N-auzi?

– Să-mi dai nasturele, ce crezi! Las' că te spun eu lui tata.

– De ce l-ai lăsat pe Şandramaua să plece? Îți dădeam zece nasturi. Hai, ține un leu şi nu mai scânci.

Când auzi de leu, țâncul sări în sus ca un vrăbioi. Luă leul, îl băgă în buzunar şi abia pe urmă îi spuse lui Tic:

– Şandramaua nu s-a dus chiar la Zogreni. Spunea că are o zi treabă la Papura.

La auzul neaşteptatei ştiri, Tic îi dădu țâncului şi cei doi nasturi. Puştiul puse mâna pe ei şi până în fața casei nu se mai opri din goană.

Înainte de a lua o hotărâre, Tic mai făcu o escală la primărie, în fața lui moş Plăcintă:

– Cam pe unde vine Papura, moş Plăcintă?

– Papura? Apoi de la Zogreni mai sunt vreo cinci kilometri în jos spre Văleni. Dar de-a dreptul pe potecă îs numai vreo patru. Da' ce ai pe-acolo?

Veselia lui Tic se topi într-o secundă. Îşi închipuise că Papura e undeva pe lângă Vultureşti.

– Am vrut numai să ştiu… îi răspunse fără nicio tragere de inimă moşului.

Tic îşi începuse căutarea cam cu ghinion.

8

Ursu şi Dan nu descoperiseră nimic în cea de a doua pivniță umedă. Singurul rezultat al explorării lor migăloase şi îndărătnice era acela că-şi murdăriseră hainele, că li se umpluseră pantofii cu apă şi noroi. Se duseseră la un izvor, se dezbrăcaseră aproape până la piele şi-şi spălaseră rufele. Tic îi găsi în timp ce se uscau la soare.

– Aha! îi dojeni prichindelul. V-ați amintit că suntem în vacanță…

– Vai de capul nostru, se jelui Ursu. Sunt tot mai sigur că nu se află nici măcar o aşchie de marmură în ruinele astea…

Îşi povestiră pe rând pățaniile.

– Noi mai avem de cercetat numai zidurile din partea dreaptă, spuse Dan. Sunt câteva hrube murdare acolo. Cred că până seara terminăm. E şi o intrare de piatră care, cine ştie, poate duce undeva. Am o presimțire…

– Dac-am ajuns să ne luăm după presimțiri, îl întrerupse Ursu. Dar tu, Ticuşor, ce ai de gând să faci?

– Eu mă duc după Şandramaua!

– Cu ce?

– Găsesc eu vreo ocazie.

– Nu vrei să ne aştepți şi pe noi? Putem pleca împreună.

– Ce să mai pierdem timpul! spuse Tic hotărât. Plec singur! Până seara dau eu de Şandramaua. Şi de-acolo, din Papura până-n oraş, sunt vreo zece kilometri…

– Atunci te duci direct acasă! îl îndemnă Ursu. Noi, dacă găsim ceva, trimitem telegramă. Dar nu prea cred.

– Oare să iau rucsacul mic? întrebă Tic.

– Nu strică să-l ai cu tine. Când pleci?

– Acum!

– Mai stai, măcar jumătate de ceas.

Tic îşi pusese rucsacul în spate. Era gata. Ursu şi Dan îi strânseră mâinile, dorindu-i din toată inima succes în investigațiile sale solitare.

– Dacă se întâmplă să afli până diseară ceva, mai spuse în urma lui Ursu, dă o telegramă la Primărie. Să nu găsim pe-aici vreo drăcie care să ne mai țină degeaba o noapte.

– Nicio grijă, îi răspunse Tic.

Prichindelul se încontră rău la drum. Paşii lui mici muşcau cu sete din distanța cea lungă. Nu bănuia nici pe departe câte drumuri îl mai aşteaptă, câte necazuri, câte ghinioane, câte spaime, câte supărări. Nu-şi închipuia cât de întortocheat şi cât de greu de descâlcit era firul pe care alunecase şi ajunsese până la cireşari mesajul fetei în alb.

Capitolul IX

1

Tic mergea de aproape un ceas pe drumul care ducea spre oraş. În tot acest răstimp nu trecuse pe lângă el nicio ocazie. Nici măcar un drumeț cu piciorul nu se vedea în urma lui. L-ar fi aşteptat şi s-ar fi alăturat, pentru că în doi calea pare mai scurtă. Doar câteva babe îi încrucişară drumul. Se apropia ora prânzului şi duceau mâncare la câmp. Le dăduse „bună ziua”, ele îl iscodiseră apoi îi răspunseră aşa cum se obişnuia prin părțile acelea: „bună să fie ş-a-mnetale”.

Soarele îl bătea pe prichindel drept în creştet şi era o căldură! Şi niciun hodorogit de căruță nu se auzea în urma lui. N-avea ce face. Se opri la o fântână sub un stejar mare, scoase o găleată de apă, sorbi câteva înghițituri şi restul şi-l turnă pe cap. Firişoare reci i se prelinseră din păr şi-i ajunseră până la brâu. Cu provizia nouă de răcoreală îşi închipuia că va rezista mai uşor. Îşi iuți paşii. Tocmai găsise o cărăruie moale dincolo de şanțul şoselei. Ca să-i treacă timpul, începu să numere în gând câți paşi face între doi stâlpi de telegraf. Unu, doi, trei, patru, cinci, şase… Tic se opri, nu numai din numărat. Se opri de tot. În spate se auzea un vuiet de motor şi chiar zări, departe, un nor de praf. Un camion.

Când norul de praf se apropie, puştiul se întristă. Se zărea nu un camion, ci o maşină mică, un autoturism. Nici nu se gândea să-şi încerce norocul. Cu un camion era altceva. Maşina trecu în viteză pe lângă el. În afară de şofer se mai afla în maşină o singură persoană. Un bărbat în cămaşă de vară cu o şapcă albă pe cap. Cetățeanul cu şapca întoarse capul după Tic. Dar şi prichindelul întoarse capul pentru că auzise în spate un zgomot de căruță. De aceea nu-şi dădu seama că maşina se oprise la vreo sută de metri de el, lângă nişte salcâmi, la o încrucişare de drumuri.

– Hei, flăcăule! auzi Tic o voce înaintea lui.

Omul cu şapcă se dăduse jos din maşină şi-i făcea semn cu mâna.

– „Ăsta, precis nu ştie drumul spre oraş şi vrea să-l afle de la mine”, îşi zise în sinea lui „flăcăul”, îndreptându-se cu paşi iuți spre maşina oprită.

– Mergi spre oraş? îl întâmpină omul cu şapca.

– Cum să vă spun… nu chiar în oraş dar pe aproape… la Zogreni. Adică de fapt în Papura.

– Ai noroc că şi noi mergem la Zogreni. Urcă-te.

Tic primi cu atâta bucurie invitația, că din doi paşi fu în maşină lângă şofer.

– Nu vrei să stai lângă mine? îl întrebă omul cu şapcă. Să mai schimbăm o vorbă, două.

Tic se mută oarecum surprins lângă cetățeanul cu chef de vorbă. Maşina porni cu viteză bună. Omul cu şapcă scoase un pachet cu țigări, îşi aprinse una, apoi întrebă din obişnuință:

– Fumezi? şi-i întinse pachetul.

Tic îl privi nedumerit. Omul cu şapcă începu să râdă:

– Ha, ha, ha! Uitasem că eşti prea tânăr. Dar chiar n-ai tras niciun fum, în timpul recreației, la şcoală, în closet, sau vara la scăldat? Nu cred eu…

– Ba, am tras odată un fum, chiar la scăldat… De unde ştiți?

– Ai tras adânc în plămâni şi te-au învățat să zici: „A popa!” Nu?

Tic îşi privi mai cu interes însoțitorul cel guraliv. De unde ştia el atât de bine?

– Chiar aşa. Dar ce-am tuşit, mamă… Dar dumneavoastră de unde ştiți?

– Asta-i meseria mea: să ştiu… Ia spune! Tot istoria îți place cel mai mult? Sau geografia? Sau amândouă?

– Amândouă.

– Şi mai ştii care-i al doilea vârf din lume? Davalghiri sau Kintschindschinga?

– Godwin Austen! răspunse prompt Tic. Opt mii şase sute unsprezece metri.

– Şi Everestul?

– Asta o ştie oricine! se ofensă prichindelul, opt mii opt sute patruzeci şi cinci de metri.

– Vezi că n-o ştie oricine? Opt mii opt sute optzeci şi doi de metri.

– Nu-i adevărat!

– Pui rămăşag?

– Îmi pun şi cămaşa! Şi… orice vreți: opt mii opt sute patruzeci şi cinci!

– Opt mii opt sute optzeci şi doi! Uite ce-i. Să lăsăm la o parte rămăşagul. Are opt mii opt sute optzeci şi doi. După ultimele măsurători. Acum vreo… foarte precis nu ştiu… în orice caz nu de mult timp. Dar se vede că ați cam rămas în urmă la geografie…

Înfrângerea îl cam supără pe Tic, mai ales că nu era vinovat. Dar îi pregăti şi el una învingătorului:

– Dacă ştiți atâtea, ia spuneți ce vulcan are cinci mii patru sute cincizeci şi doi de metri?

– Da' şmecher mai eşti? Dacă te iau şi eu aşa şi te întreb, ce munte are şase mii trei sute zece metri, ia să te văd ce faci? Îți convine?

– Îmi convine! Chimborozo din Antile! E bine? Acum răspundeți şi dumneavoastră…

Tic îi pusese întrebarea cu vulcanul de 5 452 de metri pentru că avea două şanse: sau nu i se răspundea, sau se stâlcea numele vulcanului. De aceea îşi ciuli tare urechile când i se răspunse:

– Popocatepetl!

Şi rămase cu gura căscată. Se uită apoi cu atenție la însoțitor. Acesta zâmbea pe sub mustață şi se făcea că nu observă privirea prichindelului cu nas obraznic.

– Dumneavoastră sunteți profesor, nu? îl întrebă Tic.

– Nu, nu prea… se apără omul cu şapcă.

– Daaa?! îngână cu subînțeles ciufuliciul. Vreți să vă spun o ghicitoare?

– Numai dacă-i foarte deşteaptă…

– Dar să fiți atent că nu-i uşoară. Să-mi spuneți în ce țară s-a putut petrece un asemenea fapt. Asta-i ghicitoarea. Încep! În ce țară, când buletinul *meteorologic* arată ploaie, e secetă, *arachnidele* dau mai multe fructe în timpul iernii şi *boababii* ajung până la o sută metri înălțime? Ca să vă dau un ajutor, primul om alb care a debarcat acolo a fost Magellan, în anul o mie cinci sute patruzeci, din ordinul lui Filip al treilea, regele Spaniei.

Omul cu şapcă îl privi pe Tic foarte atent.

– Cine a făcut ghicitoarea asta? Dar spune drept!

– Eu…

– Când?

– Chiar acum.

– Şi chestia aia cu Magellan tot tu şi tot acum ai făcut-o?

– Da… aia-i foarte simplă.

– Ce vorbeşti, dom'le! Da unde-nveți?

– La liceu în oraş. Dar de ce nu răspundeți la ghicitoare? Vreți să v-o repet… sau să vă ajut cu ceva?

– Va să zică, dacă nu opream maşina nu ştiam că la liceul vostru se învață aşa…

– Dac-o luați aşa… Eu v-am pus o ghicitoare…

– Cu meteorologie stricată, cu arachnide care fac alune, cu baobabi care-şi schimbă ordinea vocalelor şi se dau drept eucalipți sau Secvoia Gigantica. Şi după toate mai dai şi indicii!… Îi prelungeşti viața lui Magellan şi-l faci spaniol. Cu Filip al treilea să-ți spun drept nu prea ştiu ce-ai vrut să încerci. A domnit mai devreme sau mai târziu?

– A murit exact la o sută de ani după moartea lui Magellan… răspunse Tic îndurerat că tot planul lui ingenios fusese dejucat.

– Eşti premiant?

– Uneori, răspunse Tic cam în doi peri.

– Nu-ți plac celelalte materii, sau de ce?

– Nu, că nu mă-ntrece nimeni în clasă la nicio materie. Mai ales când vreau eu…

– Aaaa! Acum încep să pricep! Îți place să mai bați mingea pe maidane, să mai spargi câte-un geam, să mai tragi de urechi pe câte unul, bineînțeles atunci când te-njură…

– Nu! că nimeni n-are curajul să mă-njure…

– Ce vorbeşti, domnule? Şi după toate câte le faci nici măcar nu te premiază, hm, ciudat…

– Ce vreți, mai greşesc şi profesorii… Unii zic că-s obraznic. M-au făcut şi puşlama, zău…

– Zic ei aşa? Care din ei? Bătrânii sau tinerii? Nu-i aşa că mai ales tinerii?

– Tinerii! Dar de unde ştiți dumneavoastră?

– Pentru că bătrânii cunosc mai mulți copii decât tinerii. Să-ți spun drept: eu ți-aş da premiul întâi mereu, însă cu două condiții: Una: Să înveți la fel. Doi: Să nu-ți schimbi purtarea.

– Adică să rămân obraznic?

– Exact! Adică să nu te văd tocind cărțile între patru ziduri. Mai bine să mai spargi din când în când câte-un geam decât să te-ngălbeneşti în casă. Eu nu zic că dacă nu spargi geamul nu-i şi mai bine, dar…

– Dacă ştiți atâtea, de ce nu vă ocupați de liceul nostru sau de altele? Sunt sigur că la dumneavoastră niciunul n-ar trage chiulul. Şi nu i-ați mai lăsa să mă facă puşlama… Şi vă mai garantez că ne-am împrieteni la toartă…

– Să ştii că chiar o să încep să mă ocup…

– Chiar veniți la noi la liceu? întrebă Tic. Avem un director grozav! Sunt sigur c-o să se bucure.

– Ştiu eu c-aveți un director bun. O să mă ocup eu într-altfel. Ziceai că vrei să mergi la Papura, nu? schimbă vorba omul cu şapcă când maşina îşi făcu intrarea în Zogreni.

– Da! răspunse Tic. Mă dau jos chiar aici. Am avut un noroc…

– Şi stai mult acolo?

– Caut pe cineva. Dacă-l găsesc, în zece minute sunt gata.

– Ce zici, Sandule? se adresă omul cu şapcă şoferului. Mergem la Papura, că demult n-am mai trecut pe-acolo?

– Chiar voiam să vă propun, răspunse şoferul care trăsese tot timpul cu urechea la convorbirea pasagerilor din spate şi admirase grozav istețimea lui Tic.

Maşina ajunse în câteva minute în Papura. Tic se dădu jos la capătul satului şi mulțumi foarte politicos omului cu şapcă. Acesta îi spuse parcă într-o doară, înainte de-a porni maşina:

– Dacă termini până-ntr-un ceas, ne găseşti în fața primăriei.

Dorința de a nu pierde ocazia motorizată îl îndemnă pe prichindel la acțiune grabnică. Întrebă pe primul om pe care-l întâlni în cale:

– Nu l-ați văzut pe moş Grigore Beteală?

– Vrei să zici pe moş Şandramaua. Păi numai ce sosi în sat. E la vărsău, la Clondiraş. Uite în casa aceea cu hoceagul dărâmat.

Tic alergă într-un suflet acolo. Zări pe o prispă doi moşnegi. Unul din ei slab şi prăpădit de credeai că n-o să se mai poată scula de pe prispă

în vecii vecilor. Puştiul se duse întins la el:

– Bună ziua, moş Grigorie!

Bătrânul se uită la el şi mormăi:

– Hî? Da' pe cine cauți tu?

– Pe moş Grigorie Beteală.

– Zi, mă cârnule, moş Şandramaua, nu te sfii. Eu îs. Şi ce vrei mătăluță?

– E vorba de un pachet pe care l-ai lăsat matale la primărie în Vultureşti…

– Da! Şi?

– Nu mai ştiți cine vi l-a dat?

– Cum nu! Un şofer, un sudălău… Pe-o hodoroagă cât casa…

– Îl cunoaşteți?

– Na, că n-o să cunosc toți oamenii din lume. Ştiu eu cine dracu-o fi… Atunci l-am văzut prima dată. Se necăjea în mijlocul drumului că-l lăsase maşina, tocmai ca o iapă după ce-o sug mânjii. Suduia mereu şi trosc-pleosc mi-a dat pachetul. Eu am crezut la început că-i zărghit. Dar de ce te interesează pe mătăluță treaba asta? N-o fi cumva pachetul tău?

– Ba da! Şi-aş vrea să ştiu cine i l-a dat.

– Mai mult n-am ce-ți spune…

– N-ați observat cumva numărul maşinii?

– Nu prea cred eu, se amestecă în vorbă celălalt moşneag.

– Da de unde? Ce să am eu cu numărul maşinii? adăugă Şandramaua.

– Şi nici măcar n-avea ceva scris pe maşină?

– Stai olecuță… Ba da! Chiar avea ceva scris, cu litere mari.

Lui Tic îi veni inima la loc. Era salvat:

– Vă mai amintiți ce scria?

– Nu prea cred eu, interveni iarăşi celălalt moşneag. Cum să-şi amintească?

Tic era înfuriat pe intervențiile celuilalt bătrân. Parcă voia să-i facă în ciudă:

– Poate totuşi vă amintiți?

– Mi-aş aminti eu dac-aş fi citit, răspunse Şandramaua. Da' vezi mătăluță, eu carte nu ştiu. Ce-o fi fost scris acolo?…

Prichindelul era aproape nenorocit. Mai făcu o încercare:

– Nu v-a spus dacă-i din oraş, ori poate unde lucrează?

– Ce să spună, că suduia mereu. Da' eu cred că era din oraş. Aşa părea.

Prichindelului îi veni totuşi o idee:

– Nu vă amintiți cum înjura?

– Păi numai de anafura, grijanie, prescură, cristelniță, soare, haram…

Tic îşi notă bine în cap înjurăturile. Erau singurele amănunte pe care i le putea da Şandramaua cu privire la şofer.

Oare va reuşi el să descopere şoferul folosindu-se de cele câteva înjurături memorate?

Îi părăsi pe cei doi moşnegi şi se duse spre primărie. Maşina era goală. Se urcă pe banca din spate şi aşteptă. Câțiva oameni îl salutară. Ba unul se apropie de el şi-i şopti:

– N-ai putea, dragul moşului, să pui o vorbă bună şi pentru mine? O poveste cam rea cu o vită. Mi-au prins-o pe imaşul ăllalt şi-mi cere să-i despăgubesc cu o groază de bani. Dac-aş avea trei vaci şi doi boi şi-aş vinde totul, încă n-aş scoate-o la capăt.

– De ce nu te duci dumneata singur? îl îndemnă puştiul care nu prea înțelegea cum vine cu vorba bună.

– Crezi că să mă duc? Da' i-oi spune c-am vorbit mai întâi cu mătăluță.

Tic nu mai era atent la ce-i zicea moşul. Îi venise o idee straşnică în minte cu ajutorul căreia avea mari şanse să descopere şoferul.

2

Dan şi Ursu nu găsiseră nimic nici în hrubele de sub zidul din dreapta, în afară de urme, cu duiumul, care mărturiseau că şi pe-acolo cotrobăiseră oamenii.

– Ne-am pierdut vremea degeaba, spuse Dan. Aproape două zile. Ne-ntoarcem?

– Eu nu cred să fi rămas o singură palmă din ruinele astea necercetată, gândi Ursu. Tu ce crezi? Am putut scăpa ceva?

– Imposibil! Eu cred că n-a rămas centimetru…

– Atunci să-i dăm drumul. Până diseară cred c-ajungem în oraş. Dacă avem noroc, ne agățăm de un tren de marfă. Ce spui?

– Mai întrebi? Mi s-a urât cu mlaştinile şi cu miasmele de-aici.

Ursu mai ocoli o dată cu privirile fosta cetate. Întâmplător îşi aruncă ochii în sus pe coasta dealului. Dealul era abrupt. Ici, colo, câte un copac îndrăznise să se agațe de coastă. Câteva tufişuri se aciuaseră şi ele pe lângă copaci. Privirile vultureşti ale lui Ursu descoperiseră însă ceva într-un tufiş.

– Dan! Ia uită-te colo, între cei doi copaci. Vezi un tufiş?

– Unde?… Da, da… Se vede.

– Şi nu vezi nimic altceva? În mijlocul tufişului.

– Parc-ar fi un bolovan…

– Crezi că-i bolovan? întrebă Ursu.

– Ce-ar putea să fie? Nu vezi că tot dealul e plin de ieşituri de piatră.

– Mie nu-mi pare a fi un bolovan, seamănă a ceva lucrat, spuse vlăjganul şi vreme de câteva secunde nu-şi dezlipi ochii de tufiş. Precis că sunt şi nişte cărămizi acolo. Eu mă urc să văd.

– Eşti nebun? Ce să caute-acolo cărămizi?

– Ăsta-i lucrul care mă enervează şi pe mine. Tu, dac-ai fi sigur că-s cărămizi, ce-ai face?

– Ce să fac? Le-aş cerceta. Nu prea au ce căuta acolo.

– Eu pun mâna-n foc că sunt şi nişte cărămizi în tufişul ăla.

– Şi-ai să poți urca? întrebă Dan mai mult ca să se afle în treabă.

Deşi dealul nu oferea căi uşoare de urcat, Ursu nu-şi pierdu prea mult timp ca să ajungă acolo la tufiş. Dintre ierburi şi rădăcini ieşise la iveală, pesemne în urma unor ploi şi a unor recente alunecări de teren, un colț de piatră. Ursu învârti de câteva ori lopata, dezgropând şi mai mult colțul ferit atâta amar de vreme de lumină. Nu era o ieşitură stâncoasă ci un colț de zid ridicat acolo de mâna omului! Se prinse cu o mână de nişte rădăcini şi începu să sape vârtos cu lopata. Dan îl privea neputincios de jos din vale.

– Ce e? îl întrebă Ursu.

– Un zid: şi-ncă un zid misterios.

După jumătate de oră, Ursu reuşise să-şi facă în deal o treaptă de pe care putea să-şi continue săpăturile în jurul zidului. Coborî jos, luă o

frânghie şi-l chemă pe Dan lângă el, aruncă un capăt al funiei şi astfel, urcând îl ajută şi pe Dan să se țină după dânsul. Urcuşul îi obosi pe amândoi. Se odihniră câteva clipe pe treapta săpată de Ursu, mirându-se amândoi de ciudățenia zidului.

– Ce-ar putea fi? întrebă Dan. Se vede limpede că-i ridicat de mâna omului.

Tufişul îi ferea pe cei doi cireşari de orice priviri indiscrete. Începură să sape cu mânie în jurul ieşiturii de piatră. Dan făcu repede bătături. Dar curiozitatea îl ațâță atât de mult că nu lăsă lopata din mână decât atunci când Ursu îi văzu palmele însângerate şi-l obligă să nu mai sape. Zidul înainta adânc în deal. Amândoi erau uimiți de descoperirea făcută. Tocmai când se hotărâseră să plece… Fără privirea de ultimă clipă a lui Ursu…

– Dan! şopti Ursu. Ia vino încoace!

Rănitul se apropie de Ursu pentru a face cunoştință cu o nouă descoperire. Zidul se prelungea printr-o placă de metal.

– Trebuie să fie o uşă, îşi dădu Dan cu părerea.

Într-adevăr, pe măsură ce Ursu continua săpăturile, placa de metal se transforma tot mai evident în uşă. Erau la marginea de sus a uşii. Şi căzură de acord să sape numai în jos, să facă un fel de puț cu scopul de a elibera uşa. Săpatul era greu, mai ales din cauza pietrelor şi bolovanilor care umpleau dealul. Cu toată dorința pe care o aveau de a dezlega cât mai repede enigma misterioasei construcții ascunse în creasta dealului, amândoi cireşarii pricepură că mai au mult de săpat pentru a elibera uşa de fier. Şi pentru că erau obosiți şi răniți se înțeleseră să-şi menajeze forțele şi să continue a doua zi dimineața săpăturile.

După ce coborâră dealul şi ajunseră la cort le veni în minte ideea să se ducă la izvor pentru a-şi răcori fețele şi trupurile înfierbântate. Miraculoasă idee. Se bălăciră din belşug în apa rece şi se simțiră mai limpezi ca dimineața. Amândoi trăiau tensiunea unei mari descoperiri. Presimțeau că acolo, sus, în construcția aceea ascunsă cu atâta grijă vor găsi dezlegarea unei extraordinare taine.

În timp ce Ursu pregătea masa, Dan dădu o fugă la oficiul poştal, pentru a transmite o telegramă cu următorul conținut: *„Întârziem cu o zi stop Descoperiri foarte interesante stop Ursu Dan.”* Dar văzând privirile

curioase ale fetei de la ghişeu, Dan ceru un alt formular cu care se purtă mai zgârcit: *„Mai întârziem o zi stop Dan Ursu.”*

3

Când Tic ajunse acasă, o găsi în grădină şi pe Lucia cu telegrama celor de la Vultureşti în mână. Sosise chiar atunci. Conținutul telegramei îl lăsă rece pe prichindel.

– Iar or fi dat peste vreo hrubă nenorocită… Dac-ați şti ce murdărie e acolo! Doamne!

Şi se apucă să le povestească fetelor toate peripețiile prin care trecuseră de când plecaseră din oraş. Despre ceea ce i se întâmplase lui vorbi cu mai puține amănunte deoarece era foarte grăbit. Se mulțumi să le spună că primul mesager trebuie să fie un şofer pe care până seara îl va dibui. Pentru a-şi pune în aplicare ideea lui grozavă, se văzu nevoit să apeleze la cei mai isteți şi mai devotați puşti din ceata lui de candidați de cireşari. Îi chemă pe toți, prin semnale misterioase şi grabnice, la el, în fundul grădinii, întări atmosfera enigmatică prin câteva cuvinte bine pregătite, şi abia pe urmă le vorbi despre misiunile lor tainice şi urgente: să afle până „deseară” care şofer de camion din oraş înjură de „anafură”, „cristelniță”, „grijanie”, „soare”, „haram”, şi „prescură”. Indică fiecărui puşti în parte planul şi sectorul în limitele căruia trebuia să caute, ceru discreție definitivă însoțită de jurăminte solemne, aşa că în momentul când se pregătea să dea semnalul de plecare întreaga ceată era transfigurată şi fiecare puşti ajunsese la marginea celui de-al nouălea cer.

– Seara la ora şapte, raportul! încheie Tic. Tot în acelaşi loc. Parola: ȚOMBI!

Astfel se explică de ce în după-amiaza aceea în oraş se petrecură câteva scene foarte curioase mai ales pe străzile pe care mergeau sau opreau camioanele.

Pe o stradă laterală un şofer tocmai dădea drumul motorului.

– Mă iei şi pe mine, nene?

– Cât dai?

– Ce să dau?
– N-oi fi vrând să te plătesc eu? se înfurie şoferul.
– Cu rabla asta… spuse puştiul îndepărtându-se.
Primi bineînțeles o „anafură” şi puştiul, fericit, notă numărul maşinii.

Pe altă stradă, un camion trecea cu viteză redusă. Un puşti de pe trotuar îi făcu semn şoferului să oprească, apoi spuse:
– Ce mai faci, nene?
– Ce vrei, mă?
– Se-nvârte roata…
– Ba se-nvârte capul tău, nerodule, grijania…
Puştiul notă imediat numărul maşinii.
Pe altă stradă, în fața unei crâşme poposise un camion. Un puşti intră înăuntru şi se duse direct la şofer:
– Nene, ia înjură-mă!
– Ce, mă? Soarele şi…
Curajosului îi sfârâiră imediat picioarele.

Un alt puşti traversa agale strada principală tocmai când venea în viteză un camion mare. Şoferul încetini într-adins viteza pentru a-i spune puştiului ceva în legătură cu o „cristelniță”. Numai când îl văzu pe prichindel notând numărul camionului îl bătu gândul că puştiul ar putea fi băiatul vreunui ofițer de la circulație.

Pe altă stradă, unul din candidați nici nu mai trebui să-l provoace pe şoferul care se chinuia să schimbe un cauciuc explodat. Şi bineînțeles se încuraja din când în când cu câte-un „haram” şi cu câte-un „pămătuf”. Puştiul notă imediat „haramul” şi numărul camionului, gândindu-se cu bucurie la cuvintele de laudă pe care i le va spune Tic.

Al şaselea puşti procedă cel mai simplu. Taică-său fiind şofer şi mânuitor al „prescurii” nu făcu altceva decât să-l întrebe numărul camionului, pentru că acest lucru îi ceruse Tic.
La ora 7 fix, şase puşti îmbujorați de emoție se întâlniră la poarta lui Tic. Şeful, foarte grav, ceru fiecăruia în parte parola şi cu o aprobare discretă din ochi îi trimise pe rând în fundul grădinii. Până la sosirea lui

Tic niciunul nu scoase un cuvânt. Dar când şeful ajunse în mijlocul lor şi întrebă cu glas poruncitor.

– Ei?

Toți se repeziră cu carnetele întinse, țipând fiecare:

– Eu! eu! eu! eu! eu! eu!

Fericit, prichindelul primi rapoartele scrise ale celor şase detectivi. Fiecare raport conținea un alt număr de camion şi una din înjurăturile desprinse din catalogul pe care îl indicase Tic.

Şeful cel mic şi cârn şi cu părul încâlcit îi privi la-nceput năuc, apoi deodată se întristă atât de tare că puştii din jurul lui se simțiră apucați de tremurici. Cum va putea el totuşi să dea de şoferul care adusese mesajul?

Prichindelul se convinse în sinea lui că nu aflase tot ceea ce putea afla de la Şandramaua. Nu-i rămânea altceva de făcut decât să se mai ducă o dată la moşneag. Şi hotărî să plece spre Zogreni chiar a doua zi în zori.

4

Poate chiar în clipa când Tic, însoțit de Țombi, ieşea pe poartă cu direcția Zogreni, Ursu şi Dan îşi reluară săpăturile sus, pe creasta dealului, acolo unde se ascundea acea construcție ciudată. Noaptea îi ținuse pe amândoi într-un somn de plumb, îi odihnise, iar spre dimineață îi ațâțaseră vise pline de taine. Din nefericire, palmele lui Dan erau numai băşici, fiecare mişcare cu lopata îi provoca usturimi şi arsuri insuportabile. Ursu se zburlise la el, interzicându-i orice mişcare cu brațele. Dan îşi scoase însă din trusa medicală un sul de tifon, îşi bandajă palmele şi continuă să mânuie lopata, până ce Ursu îi văzu bandajul înroşit. Vlăjganul se răsti cu atâta hotărâre că Dan scăpă lopata din mână:

– Dacă nu laşi imediat lopata, te azvârl jos! Mai bine uită-te în jur şi vezi dacă nu ne iscodeşte vreun curios!

Bucuros că totuşi poate să aducă un folos, aşa schilod cum era, Dan îşi luă noua misiune în primire cu toată seriozitatea. Din fericire pentru

dânşii, regiunea era într-un teren mlăştinos nelucrat, departe de comună, aşa că nimeni nu prea trecea prin părțile acelea. Țăranii plecaseră şi ei cu dimineața în cap pe ogoare, în cealaltă parte a satului. Nimeni nu tulbură liniştea de la ruine.

Cu cât se adâncea puțul de eliberare, cu atât munca lui Ursu devenea mai anevoioasă. După o pojghiță de pământ moale, nu prea groasă, lopata întâlni şisturi pietroase, greu de străpuns. Ursu era nevoit să lucreze numai cu târnăcopul la adâncire, lopata folosind-o numai la degajarea gropii. Târnăcopul fiind mic, munca nu era prea spornică, deşi vlăjganul lovea tot mai vârtos în pământul îndărătnic. Apăruse cam jumătate de metru din uşa de fier, când târnăcopul deveni neputincios. Ceea ce crezuse Ursu la început, că e o porțiune de şisturi stâncoase, se dovedi mai târziu un zid înălțat cu scopul de a acoperi uşa de metal. Era cu neputință ca mica lui cazma să poată frânge rezistența zidului vechi.

– Aici, numai cu dinamită putem să răzbim, se plânse el lui Dan.

– Atât ne-ar trebui… se înfricoşa Dan. Poate găsim un alt mijloc mai la îndemână.

– Mă-nfurie grozav toată drăcia asta!

– Să-ți spun drept, Ursule, pe mine mă bucură grozav.

Ursu se uită la Dan cu o privire nu prea amicală. Şi Dan se grăbi să înlăture echivocul şi să-şi aducă prietenul pe calea cea bună.

– Nu, nu-i vorba de, cum să-ți spun, de blindajul ăsta nenorocit, ci de toată descoperirea noastră. Cu cât lucrurile se complică, cu atâta cresc şansele noastre de a da peste ceva grozav, Ursule.

– Aaa! pricepu vlăjganul. Sigur că da, numai că nu ştiu cum o să trecem noi de obstacolul ăsta cumplit. N-avem nici unelte, nici zgomot prea mare nu putem face. Mă gândeam să trag cu târnăcopul în uşă, cine ştie poate reuşim s-o bortelim. Dar gândeşte-te şi tu la zgomot… Ar alerga tot satul aici… Doar ştii de la Catrina cu ce oameni avem de-a face.

– Am o idee! Ce-ar fi să loveşti de câteva ori tare, pe urmă să întrerupi loviturile vreo jumătate de oră şi pe urmă iar să trăsneşti de câteva ori.

– Şi-a treia oară? Sau îți închipui că oamenii din sat or să rămână nepăsători…

– Tic spunea că ieri nu era țipenie de om în sat… Doar câteva babe şi nişte țânci…

– O să facem şi-aşa că nu e altă cale. Dac-am avea nişte carbid la noi!…

Dan nu înțelegea ce are Ursu cu carbidul:

– Carbid?! Ce să faci cu el?

– Nu te-ai jucat niciodată cu carbid şi cutii de conserve? Pui cutia de conserve într-o băltoacă, bagi o bucată de carbid dedesubt, ştii tu de la chimie. Carbidul face explozie şi aruncă în sus cutia.

– Ştiu, dar nu înțeleg la ce ți-ar folosi chestia asta? Crezi c-o să poți să arunci în aer uşa cu câteva bucăți de carbid?

– Nu să arunc în aer uşa, dar aş putea s-o deschid fără ca babele din sat să devină prea curioase.

– Nu înțeleg… Explică-mi.

– E simplu! Tu te-ai duce în sat şi-ai face câteva experiențe cu carbid, acolo la fântână printre țânci. Cutii de conserve avem. Ne-am potrivi ceasurile şi ne-am înțelege asupra secundei precise…

– Aaaa! se dumeri Dan. Vrei să te maschez, să ne sincronizăm mişcările pentru ca bubuiturile să se audă cam în acelaşi timp. Grozavă idee! Dar ce folos dacă n-avem carbid.

– Oare nu s-o găsi la cooperativă?

– Eu încerc. Dacă găsesc… Iau şi cutiile de conserve cu mine.

Ursu şi Dan îşi potriviră întocmai ceasurile. Numai când secundarele arătară la fel se declarară mulțumiți. Apoi se înțeleseră ca prima explozie să aibă loc la o anumită oră şi ea să fie semnalul că s-a găsit carbid. După două minute va urma cea de a doua explozie. Apoi din trei în trei minute alte explozii. Ursu va lovi la secunda fixată în uşa de fier.

– Bagă de seamă! îi spuse Ursu lui Dan. Ia mai multe cutii că nu poți şti pe unde ți se pierde vreuna. Şi pune-i pe puşti să le caute după fiecare explozie, ca să fii mereu aprovizionat cu cutii.

– Nicio grijă, din trei în trei minute!

– Şi mai e ceva, adăugă Ursu. Groapa cu apă să fie mică. Şi imediat ce pui carbidul sub cutie, aruncă-te într-o parte pe burtă. Eu am văzut odată un individ aproape scalpat de explozia unei cutii de carbid. Țâncii să stea la mama dracului.

Dan plecă în goană către sat, în timp ce Ursu începu să lărgească platforma pe lângă uşa de metal pentru a avea putința să-şi facă vânt şi să lovească cu toată puterea în uşă. Nu se gândise însă la un amănunt. Era prea preocupat cu lărgirea platformei. Când termină îşi făcu planul loviturilor. Urcat deasupra zidului, va pendula cazmaua cu ambele mâini, îşi va pune ceasul alături, la vedere, şi la secunda exactă va lovi cu toată puterea. Cine ştie, poate că fierul ruginit nu va opune prea mare rezistență. Se întinse apoi pe iarbă, cu fața în sus, cu mâinile şi picioarele desfăcute pentru a-şi odihni forțele. Timpul trecea încet. Începeau să-l asalteze gândurile şi îndoielile. Pe unde-o fi Dan? Va găsi oare carbid? Va putea să-şi facă experiențele? Dacă nu merg la fel ceasurile? Tocmai în clipa când îşi dădu seama că trecuse peste un amănunt foarte important auzi zgomotul unei explozii. Dan găsise deci carbid şi-l anunța prin semnalul convenit începerea „jocului".

Fără să se mai gândească la altceva, Ursu îşi luă în primire locul şi postul. Se urcă pe muchia de sus a zidului, îşi desfăcu picioarele, apucă în mână cazmaua, începu s-o penduleze, cu ochii țintă la ceas. Mai rămăseseră trei… două secunde… Una singură.

Vlăjganul lovi cu o forță cumplită. Nu auzi decât un singur zgomot, cel făcut de lovitura lui, la fel ca şi Dan, care, înconjurat de o ceată de țânci, lângă fântână, nu auzi decât zgomotul exploziei sale. Ursu aşteptă, încordat, încremenit în aceeaşi poziție. Când din cele trei minute convenționale nu mai rămăseseră decât vreo câteva secunde, începu iarăşi pendularea brațelor. Secundarul se apropia… Înțelese înainte ca târnăcopul să atingă uşa de fier că noua lovitură va fi mai năprasnică… Atât de puternică încât coada cazmalei se frânse în două. La acest amănunt nu se gândise Ursu. Dar nu mai era vreme de pierdut. În trei minute greşeala trebuia reparată… N-avea voie să rateze nicio explozie pentru că n-avea de unde să ştie câtă vreme va mai putea continua Dan „jocul".

Ursu coborî dealul în stilul său nebunesc care întindea siguranța mişcărilor până la limita nenorocirii. Cu toate că de la uşa de metal până la locul pe care-l ochise Ursu, jos, erau cel puțin treizeci şi cinci de metri, vlăjganul făcu această coborâre înfigându-şi doar de câteva ori călcâiele în coasta dealului. Ajuns acolo, Ursu se aplecă asupra unui bolovan care ar fi pus pe gânduri un bărbat voinic, îl prinse cu

amândouă mâinile şi-l ridică la înălțimea pieptului. Cu această povară în brațe, care-i împletici trupul încă înainte de a ajunge la coasta abruptă, începu urcuşul. Hotărârea de a ajunge la timp îl făcu să parcurgă aproape o treime din drum fără să se oprească o secundă. Îşi luase ca punct de reper un brăduleț şi o rădăcină ieşită afară. Dar când ajunse acolo, rădăcina în care-şi proptise genunchiul cedă. Cu bolovanul în brațe se rostogoli la vale.

În căderea crudă şi neprevăzută, Ursu avu totuşi inspirația să dea imediat drumul bolovanului. Îşi restabili echilibrul, înainte de a ajunge jos. Când luă a doua oară bolovanul în brațe, îşi propuse la început să urce cu mai multă grijă, dar nu-i trebui mult pentru a-şi da seama că acest stil de ascensiune îi destramă iute forțele. De aceea urcă în mici asalturi întrerupte de momente de pauză. Îşi lua mereu ținte un copac, un smoc de iarbă, o piatră, o gânganie, orice, străduindu-se să le atingă fără să răsufle, să se odihnească o secundă şi să continue. Mergea mai mult pe coaste, cu capul lipit de pământ, căci bărbia era aceea care, înfigându-se în scoarța dealului, ducea greul urcuşului. Bolovanul îl trăgea în jos, genunchii i se încordau cu disperare, vinele gâtului îi plesneau. Un timp crezu că va urca mai uşor dacă se va lipi cu spatele de munte. Greutatea bolovanului îl trase însă repede în jos. Numai cu câteva grade să fi fost mai puțin înclinat dealul şi urcuşul pe spate ar fi devenit o jucărie.

Ultima țintă pe care Ursu o ochise era coada cazmalei, chiar la începutul platformei. Abia când ajunse acolo, îşi dădu seama că încordarea care-i împinsese toate simțurile spre o singură țintă: cazemata, îl împiedicase să audă zgomotul exploziilor lui Dan. Se uită la ceas. Îl interesa numai secundarul. Nici nu observă celelalte ace. Îi era teamă să se uite în starea în care era. Nu-i rămânea să mizeze decât pe o singură şansă: că nu avusese loc decât o singură explozie şi că trecuseră de-atunci numai două din cele trei minute. Înțelese într-o clipă scurtă de luciditate cât de nebuneşti sunt calculele pe care le face. Mai erau cinci secunde şi acul urma să-şi încheie, apoi să înceapă un alt tur de cadran. Ursu ridică bolovanul, îşi întinse brațele înaintea pieptului, îşi aplecă trunchiul, pendulă o singură dată, scurt, apoi prăvăli povara într-un efort suprem.

5

Dan era pe cale să declanşeze cea de-a patra explozie, când văzu cârdul de babe alergând spre fântână. Din nenorocire nu putea să se grăbească. Mai rămăseseră câteva secunde. Țipă spre babele care se apropiau oțărâte.

– Feriți-vă! Înapoi!

Apoi băgă carbidul sub cutie. Şi de astă dată explozia avu loc la secunda hotărâtă. Țâncii chiuiră de bucurie în jurul lui. Țopăiau ca nişte diavoli şi strigau mereu:

– Mai fă, nene, o bubuitură, că-i straşnic!

Babele erau însă lângă el, cu gurile gata să reverse blesteme, ca nişte puhoaie distrugătoare.

– Golanule! Lua-te-ar dracii de gât şi de subsuori, şi de altele! Vrei să beleşti satul?

– Lasă, bunico…

– Taci, găinarule! Mânca-te-ar câinii şi viermii! Da' ce, am ajuns la cheremul vagabonților?…

– Ia-n dă, țață Leano, varga aceea, să-i arătăm noi.

Bătrânele îl înconjuraseră pe Dan. Erau mânioase foc.

Bravul cireşar nu vedea niciun loc printre fustele lor care să-i asigure o retragere nevătămată.

– Cu parul ar trebui să-i frecăm schinarea.

– Ce mai aştepți, Floareo? Dă-i stârchiturei, să-l învățăm minte! Să nu mai sperie satul şi să ne strice plozii!

– Pungaşule! se repezi una din bătrâne cu pumnii la dânsul. Barbarule!

Dan îşi băgă capul în piept oferindu-şi spatele… Aşteptă tremurând dar lovitura nu-l atinse pentru că o voce groasă, pe care Tic ar fi identificat-o imediat, opri gestul bătrânei.

– Ho! babornițelor! Ce-aveți cu băiatul? După ce vă înveseleşte nepoții vă mai şi repeziți asupra lui. De ce nu-i întrebați pe copchii?

– Şi tu ce te-amesteci, hodoroagă? se oțărî o babă. Dac-ar fi după tine l-ai angaja la primărie ca să bubuie toată ziua satul.

– Eu, hodoroagă?!! Auziți, oameni buni! se prefăcu moşul jignit şi-i făcu semn cu ochiul lui Dan s-o şteargă. Mai bine v-ați uita la chipurile şi făpturile voastre. Nu vedeți că vă curg oasele?

– Ba ai putea să-ți legi gura! interveni o babă cu nasul ca un ardei.

– Şi să-ți mai struneşti fata că prea-şi bate joc de flăcăi! adăugă alta.

– Ia uită-te, babele! Babornițele! Ho! N-aveți de cine să vă legați?

Dan nu mai apucă deznodământul conflictului, care începuse la fântână, pentru simplul motiv că se strecură printre două bătrânele amețite de insulta lui moş Plăcintă şi se lansă într-o goană nebună până a nu simți babele evadarea lui. Nu-şi opri fuga decât la ruine. Acolo, se prinse cu ultimele eforturi de frânghia pe care i-o aruncă Ursu. Noroc că vlăjganul, observând oboseala lui Dan, trase el de frânghie aşa că mânuitorul carbidului şi al cutiilor de conserve ajunse sus fără să mai facă vreun efort. Se trânti mort pe iarbă, jeluindu-se prietenului său:

– Erau să mă omoare babele. Dacă nu apărea un moşneag cumsecade mi-ai fi cules oasele de la fântână. Mamă dragă, să fi văzut cum mă înconjuraseră şi cum se repeziseră la mine?

– S-a auzit zgomotul loviturii?

– Ce lovitură? întrebă Dan cu ultimele eforturi.

– De câte ori ai explodat?

– Păi… de patru ori.

– Cum? Atunci înseamnă că nu s-a auzit nimic, n-am pierdut nicio explozie!

– Eu nici n-am auzit altceva decât zgomotul exploziilor mele. Păcat că nu ne-a reuşit planul, dar dacă le-ai fi văzut şi tu cum se pregăteau să mă atingă.

– Dă-le-ncolo de babe. Asta contează acum?

Dan observă târnăcopul şi sări în sus întrerupând fraza lui Ursu:

– Ce!? Ți s-a rupt târnăcopul? Când?

– La a doua lovitură!

– Şi ce-ai făcut? Adică ai reuşit?

Ursu îi arătă lui Dan bolovanul. Dan, uluit, se uită la vlăjgan:

– Unde l-ai găsit?

– Aici! Hai să-ți arăt!

Se aplecară amândoi asupra uşii de metal. Bolovanul sfărâmase partea de sus a uşii făcând o crăpătură prin care putea pătrunde

pumnul unui om.

– Dacă mai era o explozie, băgăm sigur bolovanul înăuntru. Parcă am presimțit ceva. M-am oprit în ultimul moment.

– Acum n-ai putea? Babele o să creadă că m-am oprit undeva la marginea satului şi continui jocul. Ce zici? Riscăm foarte puțin.

Dar nu mai era cazul să rişte. Auziră zgomotul unei explozii din direcția satului. Puştii prinseseră „tehnica jocului” şi sub oblăduirea lui moş Plăcintă începură să se distreze singuri. Cei doi cireşari înțeleseră că nu mai era niciun obstacol în calea lor. Ursu ridică bolovanul, îşi încordă năprasnic brațele şi-l prăvăli din nou asupra uşii. Dan care era în partea cealaltă scoase un strigăt de triumf:

– Gata! Ura!

Bolovanul trecuse prin uşa de metal căscând o deschizătură prin care se putea lesne strecura trupul unui om.

6

Detectivul cu păr de aur şi cu Țombi după el ajunsese destul de repede la Zogreni. Întâlnise o căruță în drum şi țăranul se bucurase că are cine să-i țină tovărăşie. Un țânc de treabă îl dusese până la locuința lui moş Beteală. Şandramaua era chiar în mijlocul curții înconjurat de nişte orătănii. Le arunca din când în când câte o mână de grăunțe. Dacă pe Tic l-ar fi preocupat porecla moşului, ar fi dezlegat-o imediat. În picioare, moş Grigorie Beteală avea înfățişarea unui par fără de sfârşit, format parcă din doi de S. Capul i se bălăbănea înainte, ghebul din spate parcă voia să i-l tragă înapoi, burta încerca să readucă echilibrul corpului, dar imediat fundul se grăbea să-i asigure ciudățenia, pentru ca genunchii să facă un ultim efort de restaurare a trupului. Această neînțelegere dintre atâtea părți ale corpului dăduseră naştere siluetei formată din doi S, unul continuându-se prin altul şi aspectului jalnic de şandrama gata să se prăbuşească.

Şandramaua îl identifică pe Tic imediat ce-i auzi „bună ziua”, şi-l scrută cu privirea câteva clipe.

– Aaaa! Tot mătăluță. Da’ ce te-o mai fi aducând pe-aici?

– Tot cu şoferul acela, moş Şandramaua.

– Bată-l să-l bată pe sudălău, ca să vezi cum poartă copchiii pe drumuri.

– Poate vă mai aduceți aminte de ceva. Era gras?

– Nu-mi păru deloc gras…

– Era slab? Înalt? Ghebos?

– Aşa, ca omul de toate zilele, pe care-l uiți cum îl vezi.

– Nu cumva şchiopăta, sau poate că avea ceva pe față, vreo cicatrice?

– Cică… Ce-i aia?

– Vreo urmă de rană, ştiți când se taie cineva…

– Aaaa! Vrei să întrebi dacă nu cumva era însemnat? Nu mi s-a părut. Ia stai!… Ba nu… Era doar murdar de funingine de maşină, nu-ş cum îi zice. Avea urme de degete pe obraji.

– Nu vă amintiți cum era îmbrăcat?

– Ba cum nu. Cu haine din cele de umblă tractoriştii. Le zice „salopente”. Dar el îşi dăduse jos haina, rămăsese într-o cămaşă de bumbac subțire, fără mâneci. Ş-avea omul brațele tari, se cunoştea.

– N-avea pe brațe vreun tatuaj?

– Cum? Ce-i aia? Că eu ți-am spus că n-am umblat la şcoală… Tatu…?

– Ştiți, cum fac marinarii. Îşi scriu ceva pe brațe, parcă şi le-ar desena cu cerneală albastră. Inimi, chipuri de femei…

– Aaaa! se dumiri Şandramaua. Da’ n-avea nicio bazaconie pe brațe. I se vedeau numai vinele umflate.

Tic era deznădăjduit. Ce şofer idiot şi anost! Fără cicatrice, fără tatuaj. Dacă măcar şi-ar fi rupt un picior, sau i-ar fi tăiat cineva o ureche într-o încăierare…

– N-avea chiar nimic, nimic? Nici măcar nasul nu i-l turtise cineva?

– Eu, dacă l-aş vedea, poate că l-aş cunoaşte, dar aşa, să aibă ceva aparte, nu-mi aduc aminte. Da’ ce ai mătăluță cu el de vrei neapărat să-l vezi?

Prichindelul nu mai avu ocazie să răspundă la întrebarea moşului. Țombi, bănuind probabil că stăpânul lui se află în încurcătură, se luă brusc la harță cu o javră lățoasă care-l privea înfricoşată dintr-un ungher al ogrăzii. În ajutorul javrei sări însă şi un dulău vecin aşa că lupta

tindea să ia proporții egale dacă n-ar fi intervenit inteligența şi şmecheriile lui Țombi. Printr-o figură abilă musafirul cu colți reuşise să aducă javra lățoasă în stare de schelălăială şi părea a-i spune dulăului vecin, care era totuşi ceva mai mare decât el şi mult mai fioros, că-l aşteaptă aceeaşi soartă dacă nu-şi caută de treabă. Şandramaua, neştiind care-i situația adevărată pe frontul de luptă câinesc, luă o joardă şi o azvârli drept în capul dulăului de sacrificiu.

– Ieşi afară din ogradă, pămătuful şi haramul!… înjură el, apoi întorcându-se spre Tic îşi ceru parcă scuze: Sudălăul acela de şofer… înjura atâta că m-a năucit şi pe mine, om bătrân. Da' ce-o fi pămătuful?

– Un fel de pensulă de ras… răspunse indiferent prichindelul.

– Aha! Şi ce-avea şoferul cu pensula de bărbierit ca s-o suduie?

– Înjura de pămătuf? sări Tic ca un greier.

– Păi cum îți spusei. În viața mea n-am mai auzit pe cineva suduind de pămătuf, şi slavă Domnului n-am auzit puține sudalme. Da' ca şoferul ăla şi ca alți şoferi mai rar.

Va să zică prichindelul nu făcuse drumul degeaba. Tot aflase ceva. Poate că până la urmă va descoperi şoferul chiar cu ultimul amănunt, cu pămătuful de care-şi amintea Şandramaua. Deşi grăbit nu uită să-i lase moşului un „sărut mâna" recunoscător şi o zbughi pe poartă.

– Hai, Țombi! îşi chemă el câinele. Trebuie să descoperim omul care înjură de pămătuf în oraşul nostru. Ştim atâta: e şofer.

Se vede că norocul începea să-i dea târcoale cireşarului cu nasul cârn. Abia ieşise din sat că-l prinse din urmă o şaretă. Vizitiul îl pofti să se urce, aşa că Țombi fu nevoit să facă uz de toată rezistența lui pentru a ține pasul cu trapul iute şi mărunt al calului. Cum ajunse în oraş, Tic convocă în grabă ceata de puşti şi anunță misterios şi încruntat că misiunea trebuie repetată. Apoi schimbă planurile şi zonele candidaților în aşa fel ca niciunul să nu mai provoace înjurăturile cu aceeaşi metodă la acelaşi şofer.

– Schimbăm şi parola, spuse Tic: IBMOȚ!

Îl puse pe fiecare să repete şi când se convinse că niciunul nu se bâlbâie, le destăinui misiunea.

– Trebuie să aflați care şofer din oraşul nostru înjură de pămătuf. Băgați de seamă: PĂMĂTUF. Ştiți ce-i pămătuful? Pensula de bărbierit.

Din ceată se auzi vocea timidă a unui puşti:

– Păi eu ştiu cine înjură! Dacă mi-ai fi spus atunci! Întâi a înjurat de „haram”. Pe urmă l-am auzit înjurând şi de pămătuf, dar am crezut că-i vreo piesă de maşină, vreun şurub.

– Cum?! sări în sus maestrul de ceremonie. I-ai notat numărul?

– Ți l-am dat atunci.

Tic îşi cotrobăi cu înfrigurare buzunarele, dădu peste rapoartele puştilor, şi alese unul din ele:

– Asta-i? Raportul numărul cinci, zona E?

– Da!

– Mă țânculică! Pentru asta ai merita să-ți spun cireşar.

Ceilalți puşti erau trişti nevoie mare că li se terminase misiunea înainte de a o începe. Vice cireşarul în schimb era în al nouălea cer. Ştia că fiind protejatul lui Tic, niciun puşti din cartier nu va mai îndrăzni să-l înjure sau să-l provoace la bătaie. Emoția îl tulburase într-atât încât chiar îndrăzni să-i facă o propunere şefului:

– Ce-ar fi să căutăm maşina?!

Propunerea lui fu acceptată fără rezervă de Tic şi cu mare entuziasm de ceilalți candidați de cireşari. Unul din ei avea iarăşi şansa de a obține felicitările şi favorurile şefului. Plecară toți în goană repetând în gând numărul maşinii şi ciudata parolă. Şi după o oră unul din ei se întoarse gâfâind:

– IBM… hî, hî, hî, IBMO… M, hî, hî,… IB…

– MOȚ! completă Tic. Ce s-a întâmplat?

– Pe Dom… hî, hî, hî, pe Domnească… maşina, şoferul, în pană de motor.

– Mă! țipă Tic. Eşti sigur?

– Dacă m-a înjurat şi pe mine de pămătuf. „Ce zgâieşti, mă, ochii? mi-a zis. Pămătuful tău de vagabond!…”

– Unde l-ai lăsat?

– Pe Domnească… Cam prin fața Ferometalului.

Deşi se grăbea, Tic nu voia să strice marile ritualuri ale cetei sale. Luă o poziție de drepți şi-i întinse mâna puştiului. Neaşteptându-se chiar la o asemenea cinste, puştiul fu cuprins de tremur.

– Îi vei aştepta pe ceilalți şi le vei spune că eşti însărcinat de mine să primeşti rapoartele. Dar să nu uiți să le ceri parola IBMOȚ!

Tic plecă apoi în goană, iar puştiul începu să-şi chinuie capul cu o sumedenie de întrebări. Cu ce ton să le vorbească celorlalți? Dacă n-ar fi bine să le ceară rapoarte scrise? Cam ce observații să le facă? Mai ales ăluia care avusese norocul să dea primul peste şofer. Ăluia, Tic nu-i întinsese mâna.

Prichindelul cârn şi ciufulit nu se mai gândea însă la dramele prin care va trece ceata lui de puşti în urma acestor întâmplări. El alerga spre calea Domnească, stârnind prin goana lui uimirea cetățenilor. Îi era teamă ca nu cumva şoferul să repare motorul şi să dispară.

Teama lui Tic nu era însă întemeiată. Şoferul, ca întotdeauna, avea mult de lucru pentru a-şi aduce motorul în stare de funcțiune. Tic îl găsi în locul în care-l lăsase puştiul cel fericit, poate chiar mai furios decât îl lăsase puştiul. Încă înainte de a ajunge lângă el auzi cuvântul „pămătuf" scrâşnit în dinți. Ca să nu atragă mânia şoferului asupra sa, prichindelul căută un prilej mai puțin obişnuit de a intra în vorbă cu el. Se strădui să nu fie observat de şofer şi atunci când îl văzu scăpând jos o piuliță se repezi, o ridică şi i-o întinse în mare grabă:

– Poftim! Era cât p-aci să cadă-n canal.

Surprins de gestul şi de vorbele politicoase ale lui Tic, şoferul nu se mai gândi să se uite în jur pentru a descoperi că nu era nici urmă de gură de canal. Cireşarul riscase, dar cu folos.

– Mulțumesc, răspunse şoferul cu voce încă morocănoasă. Dacă o pierdeam iar mai întârziam jumătate de oră.

Şoferului începuse să-i vină inima la loc. Reuşise reparația… Dădu drumul la motor şi-i făcu semn lui Tic:

– Ei, nu vrei să te plimbi puțin?

Prichindelul nici nu visase că va ajunge atât de repede atât de departe. Se urcă imediat în cabină alături de şofer şi începu să-l descoase cu multă artă:

– Mergeți şi-afară din oraş, prin sate?

– Aproape numai afară. De-aceea s-a şi hodorogit camionul. Nişte drumuri, pămătuful şi haramul celor care nu le îngrijesc! Uff! Numai pene. Una după alta. Când merge motorul, explodează cauciucul. Când merge cauciucul, se strică motorul.

– Şi nu găsiți pe nimeni ca să v-ajute? Am văzut chiar azi la Zogreni o maşină în pană. Dar s-a găsit un moşneag, unul Şandramaua, înalt şi

deşirat care l-a ajutat pe şofer.

– Un moşneag cu trupul şui? întrebă şoferul.

– Da… Avea trupul ca un fel de S dublu.

– I-auzi, domnule! L-am întâlnit şi eu, acum vreo două zile. Ştiu că i-am dat un pachețel. Oare l-o fi dus?

– Era pachețelul dumneavoastră? puse Tic întrebarea cheie.

– Nu! Mi-l dăduse un țăran, un flăcău din Bozieni, care se tot plimbă cu bicicleta. M-a rugat să-l duc la târg.

– Nu-l cunoaşteți pe flăcău? Nu ştiți cum îl cheamă?

– Nu! L-am văzut de vreo două ori când am trecut pe la Bozieni şi Movila. Umblă toată ziua pe bicicletă. Dar de ce te interesează?

Tic tocmai se pregătea să scornească un motiv, când o bubuitură groaznică cutremură camionul. Şoferul frână şi-şi duse mâinile la cap:

– Pămătuful şi haramul ei de maşină. Ai văzut! Cauciucul! Ufufuf!

Tic nu mai auzi cel de-al doilea pămătuf. Sări din maşină şi cu toată viteza o apucă spre casă. Voia să ajungă chiar în acea zi la Bozieni şi să dea peste aducătorul mesajului. O puse repede la curent pe Maria cu cercetările sale şi o îndemnă să spună părinților că s-a dus în vizită la un coleg din Bozieni. Apoi îl chemă pe Țombi după el şi porni pentru a doua oară în aceeaşi zi pe drumul pe care îl cunoştea în toate amănuntele.

7

Ursu îşi introdusese mai întâi brațul, apoi capul în gaura pe care o făcuse bolovanul în uşa de metal. Aprinse lanterna şi începu să-i plimbe raza. Bolovanul se prăvălise într-o încăpere strâmtă care exala un miros puternic de mucegai. Încăperea avea o formă pătrată cu latura de vreo trei metri. Proiectă raza lanternei de-a lungul pereților dar nu descoperi în ziduri nicio uşă, nicio deschizătură. Îşi scoase cu multă băgare de seamă capul şi brațul afară şi-i descrise apoi lui Dan ceea ce-i destăinuise lanterna.

– Să nu fie gura unui puț, se cam înfricoşă Dan.

– O să cercetăm podeaua. Deocamdată nu cred că e vreo primejdie.

– Ai văzut tu podeaua? Eşti sigur?

– Dacă bolovanul e înăuntru înseamnă că încăperea are o podea, răspunse Ursu. Cobor eu primul. Tu să-ți bagi întâi capul şi pe urmă te laşi în seama mea. Ia o lanternă.

Ursu îşi strecură cu dibăcie capul prin gaură, mai întâi picioarele, apoi din câteva mişcări elastice, răsucite şi restul trupului. Îşi dădu drumul jos. Simți sub tălpile sale o podea dură, acoperită de o pojghiță subțire de pământ. Îl ajută şi pe Dan să coboare. Aprinseră amândoi lanternele şi începură să studieze cu atenție interiorul de cub în care pătrunseseră.

Încăperea părea o construcție simplă, dar solidă, cu ziduri groase. Cei doi cireşari organizară un control temeinic şi metodic, căutând ieşirea secretă pe care erau siguri că încăperea o posedă. Ursu bocăni cu târnăcopul în fiecare zid în afară de cel în care era uşa şi care era astupat din afară. Nu lăsă nicio palmă de zid necercetată dar nu găsi nici urmă de uşă.

– Imposibil! se încăpățână Dan. Camera trebuie să aibă un rost. Şi singurul pe care-l poate avea este acela de a tăinui o intrare secretă. Vezi tu un altul? Eu oricât mă chinui nu-i găsesc altul.

– Mai ştiu şi eu ce să cred? Fiecare descoperire pare plină de speranțe şi de promisiuni… ştii doar, şi-n ruine, în hrubele acelea… dar nici n-apuci să răsufli bine după eforturile făcute, ori să strigi „Ura”! ca să-ți dai seama că descoperirea e o aiureală care duce nicăieri, sau că au mai fost şi alții înainte, pe-acolo.

– Nu uita, Ursule, că aici, de când a fost îngropată încăperea, cine ştie de câte sute de ani, nimeni în afară de noi nu i-a păşit pragul.

– Asta-i adevărat. Locul ăsta n-a fost descoperit de nimeni înaintea noastră.

– Vezi? Eu cred că încăperea asta tăinuieşte ceva.

– Să cercetăm podeaua! De-aceea am lăsat-o la urmă. Întotdeauna intrările secrete se află în podea.

– Hai! Şi-aş îndrăzni să spun: Cu noroc!

Ursu avusese inspirația să-şi arunce, înainte de a coborî, uneltele înăuntru. Zgârie cu ajutorul cazmalei două diagonale. Apoi împărți podeaua încăperii în patru părți egale, tot prin linii făcute de vârful târnăcopului. Luă apoi la cercetare fiecare parte a podelei. Rase cu

lopata pojghița de pământ de la suprafață până ajunse la zid. Când podeaua fu astfel curățită plimbă cu atenție lumina lanternei din ungher în ungher. Într-un colț, spre zidul din fund, zări un cerc de pământ cât jumătate de palmă. Îşi dădu imediat seama că trebuie să se afle o gaură acolo. Poate chiar mai mult.

Dan urmări cu atenție mişcările lui Ursu. Îl văzu luând partea de fier a cazmalei, introducându-i colțul în insulița aceea de pământ şi răsucind. Auzi şi el clinchetul metalic pe care-l scoase vârful târnăcopului.

– Un inel! şopti Ursu înfiorat. Asta am vrut!

Abia atunci, fixând razele lanternelor acolo, observară în jurul inelului patru tăieturi subțiri, patru şănțulețe, alcătuind un pătrat cu latura de aproape jumătate de metru.

– Un chepeng! tremură Dan de emoție. Ai văzut, Ursule?

În loc de răspuns, Ursu băgă vârful cazmalei în inel şi începu să tragă cu toată puterea de coada de lemn care mai rămăsese. Trase până simți că-i pleznesc vinele.

– Nu vrea să cedeze? întrebă Dan. Să facem o pârghie din coada lopeții.

– N-o să reziste, dar altceva n-avem ce face.

Într-adevăr coada lopeții se frânse, dar lui Ursu i se păru că chepengul se clintise. Băgă din nou vârful cazmalei şi trase… trase până avu senzația că-i pocnesc şi venele şi tâmplele. Chepengul se mişca. Se ridicase cu câțiva milimetri. Mai trase o dată din răsputeri. Una din muchii depăşise podeaua. Scoase târnăcopul din inel şi din câteva mişcări forțate ridică tot capacul de piatră, despărțindu-l de podea.

În fața ochilor celor doi cireşari apăruse o scobitură. În interiorul scobiturii era o ladă de metal. Scoaseră lada afară. Scobitura se termina foarte aproape de suprafață. Ursu bocăni cu vârful târnăcopului dar zgomotul era înfundat. Nu mai încăpea nicio îndoială. Scobitura nu continua printr-un gang secret.

În sfârşit, se puteau ocupa de obiectul găsit. Lada nu avea lacăte şi era numai rugină. Deschiseră capacul şi spre surprinderea lor văzură o altă lădiță de lemn. Putrezită. Dar şi această lădiță adăpostea o altă ladă de metal mai puțin atinsă de rugină şi încuiată.

– Ladă după ladă! se miră Ursu. Ce taină o mai fi şi aici?

– Dacă-i o comoară? Altceva nu văd ce-ar putea fi.

– S-o deschidem?

– Poți?

Ursu manevră cu lopata. Capacul de metal nu rezistă prea mult. Sări în lături dar înăuntru se afla o altă lădiță de lemn foarte bine păstrată. Lemn dur, fără moarte.

– Asta-i culmea! spuse Dan uimit. Ce comori s-or fi aflând înăuntru?

Scoaseră amândoi cu grijă lada de lemn din interiorul celorlalte lăzi. Capacul era bătut în cuie.

– Ieşim afară? propuse Ursu. Că nu cred să mai fie altceva în camera asta.

– Hai! Că mi s-a făcut şi mie rău de atâta praf şi mucegai.

Întâi aruncară uneltele, apoi ieşi Ursu. Dan îi întinse lada enigmatică, apoi îşi scoase şi el capul pe gaură. Ursu îl trase în sus fără nicio greutate.

– E mai bine la lumina zilei, spuse Dan inspirând cu nesaț aerul curat şi răcoros. Tare sunt curios să ştiu ce conține lada. Hai s-o deschidem!

Pentru Ursu, înarmat cu târnăcopul, deschiderea lăzii era un fleac. Totuşi mânui vârful cazmalei cu multă atenție ca să nu distrugă lădiță. Odată capacul în lături cei doi îşi aruncară privirile în interiorul lăzii. Altă lădiță? Sau… Se aşteptau să vadă luciul comorii, monezi, giuvaeruri. Nimic strălucitor, nicio fărâmă de metal. Nişte cârpe putrezite şi nişte scoarțe vechi. Atât! Acesta era tot conținutul lăzii. O răsturnară cu fundul în sus, o întoarseră pe o parte şi alta. În zadar. Lada nu mai conținea nimic altceva. Dan tocmai era pe cale să scoată o înjurătură, când Ursu cu un gest rapid desfăcu scoarțele. În interiorul scoarțelor se aflau nişte coli de hârtie. Două coli de hârtie. Dan se repezi asupra lor.

– Ce-ar putea să fie?

Colile erau umplute cu un scris mărunt de mână. Erau scrise cu litere chirilice. Dan se uita la Ursu. Vlăjganul se scuză cam încurcat:

– Eu, din păcate, habar n-am! Poate cunoşti tu alfabetul chirilic?

– Nu cunosc decât cifrele… Stai că parcă descifrez ceva… Pssst! ce rău îmi pare că nu cunosc alfabetul! Ia notează Ursule: …? …1 …4 …1. Ce-ar putea să însemne aceasta. Uite aici în josul colii, 7141…

– N-o fi anul? îşi dădu cu părerea Ursu.

– Ai dreptate, Ursule! Anul şapte mii o sută patruzeci şi unu. Ia scade din el cinci mii cinci sute opt.

– O mie şase sute treizeci şi trei! răspunse Ursu prompt. Anul o mie şase sute treizeci şi trei. De-atunci trebuie să fie documentul.

– Cred c-am descoperit ceva grozav, Ursule. Ia gândeşte-te la vechime. Şi mai ales la grija cu care a fost ascuns şi păstrat documentul. Te pomeneşti că toată zidirea asta s-a făcut pentru el!

– Ştiu şi eu ce să zic? Ți-am spus că mi s-a făcut teamă. De câte ori credem c-am dat peste ceva…

– Nu mai fi şi tu pesimist. Sunt convins că-i ceva grozav! Şi tot meritul e al tău, Ursule. Dacă n-ai fi observat colțul ăsta de zid, ne-am fi întors acasă cu buzele umflate.

– Las-o şi tu mai moale. Ai cel puțin acelaşi merit ca mine. Ce facem?

– Ne-ntoarce, imediat! Şi Maria şi Lucia cunosc bine alfabetul chirilic. De altfel, îți dau cuvântul meu de onoare că, până mâine la prânz, îl descifrez singur, numai să fie scris în româneşte.

– Uite, la treaba asta mă bag şi eu, spuse Ursu cu fermitate.

– Cu gaura ce facem? întrebă Dan. O lăsăm aşa, sau o astupăm?

– N-ai nicio grijă. Mai trec multe săptămâni până să fie observată. Cine să umble pe-aici? Poate numai din întâmplare.

– Şi de altfel nici nu cred că mai avem ce căuta aici, adăugă Dan.

Dar în privința asta, Dan se înşela.

Ursu strânse repede cortul şi îndesă totul în ranița cea mare. Puteau să plece. Cu o nuanță de tristețe în glas, Dan îi spuse prietenului său:

– Ce rău îmi pare că n-a asistat şi Tic la descoperirea noastră. Cât s-ar fi bucurat! Săracul, Ticuşor. Cine ştie pe unde-o fi?

Ursu şi Dan îşi mai aruncară o dată privirile asupra ruinelor, apoi porniră cu paşi inimoşi spre gară. Soarele mai avea câteva ore până la asfințit.

8

Niciunul din cei trei băieți nu-şi atinse însă ținta în cursul acelei zile. Dan şi Ursu sosiră atât de târziu în oraş, încât nu mai avură curaj să-şi

scoale prietenii şi să le anunțe marea descoperire. Amânară totul pentru a doua zi dimineața. Iar prichindelul, nevoit să parcurgă tot drumul până la Bozieni pe jos, ajunse în sat odată cu înserarea. Din fericire, n-o mințise pe Maria când îi spusese că are un coleg acolo în sat, aşa că trase chiar la dânsul. Iscodindu-l, pe departe, Tic află de la el că există într-adevăr un flăcău care face de câteva ori pe zi, cu bicicleta, drumul între Bozieni şi Movila, dar care nu locuieşte în Bozieni, ci în Movila.

– Să-l vezi ce țanțoş e pe bicicletă! adăugase colegul. Mamă, mamă! o să râzi să te prăpădeşti. Parcă ar călări un armăsar. Dacă ne sculăm mâine mai dimineață, îl vedem.

Tic îi lăudă colegului spiritul de observație, îi făcu chiar câteva complimente dându-i a înțelege că are talent la română („să ştii, mă, că te persecută profesorul de română”) şi se arătă foarte curios să-l vadă pe biciclist, pentru a se convinge dacă portretul făcut îi corespunde într-adevăr. Năpădit de atâtea atenții şi bucurii, colegul se jură, cu cele mai sfinte cuvinte, că îi va arăta mâine dimineață biciclistul, chiar dacă ar trebui pentru asta să nu doarmă toată noaptea.

Capitolul X

1

Lucia, Maria, Ursu şi Dan îşi consacrară toată dimineața descifrării documentului. Truda lor era chinuitoare şi complicată din cauza caracterelor vechi în care fuseseră scrise paginile descoperite în lăzile încăperii tăinuite. Cei doi eroi, regele carbidului şi sfărmătorul de uşi, îşi ținuseră întocmai cuvântul. Reuşiră să învețe alfabetul chirilic până la prânz. O oră mai târziu, cireşarii izbutiră să transcrie întreg documentul. Lectura le umplea sufletele de emoții cum rar mai trăiseră şi le aprinse toate fanteziile şi îndrăznelile atâta vreme amorțite.

Iată ce glăsuiau paginile acelea vechi, care răzbătuseră la ei după 300 de ani:

„Eu, logofătul Cristache Zogreanu, umbra plecată a Măriei Sale, primind prea înaltă poruncă din chiar gura domnului nostru care, asemenea stejarului stufos şi nestrâmb, umbreşte cu mila lui ograda țării, m-am căznit din greu, aici în Şoimeni, în casa domnească, de multe ori apucându-mă zorii, să zăvoresc în slove cu neputință de desluşit taina Cetății Vulturilor căreia i se mai spune şi Curtea celor două cruci. Păzită cu grijă de însăşi firea, oamenii istorisesc că cetatea numai la lumina lunii a fost zidită, în a opta domnie a Muşatinilor şi că nimeni nu ştie a-i arăta astăzi drumul. În cetatea cea veche, după cum zic unii, întâia grijă este păzirea în vremi de cumplită bejenie a odoarelor scumpe ale țării, ce fac culme neamului nostru, şi a odraslelor domneşti la picioarele cărora îngenunchiem cu toții. Căci, precum la adăpostul stâncii de cremene ne ferim de săgeata duşmanului azvârlită împotrivă-ne, tot aşa ne fereşte în vremi de amar ca un soare binefăcător domnul pământului nostru. Şi truda mea nu a fost în van, căci nu văd unde se găseşte acea minte iscusită care să prindă cheia ce-i dă dezlegarea tainei, şi deci intrarea în cetate. Numai cel ce pogoară din os domnesc şi cel ce urcă în domnie poate să ştie taina, locul şi drumul cetății Vulturilor. La fel şi eu cunosc taina, dară apoi, din înaltă poruncă şi drept

județ, oi uita-o eu însumi, căci chiar Măria Sa spus-a că numai această uitare mă poate duce la moarte bătrânească şi senină şi-i va feri pe urmaşii mei de primejdii grele domneşti şi nu-i va duce la osânda cruntă pe care fiece nelegiuit toată viața o poartă.

Scris-am eu, tretilogofătul Cristache Zogreanu, hrisovul tainic de mai gios în cea de a doua domnie a Măriei Sale Moisei Movilă şi în cel de al patruzeci şi unulea an la vieții mele, care, deie Domnul, cel din urmă să nu fie."

După această introducere pe o pagină, urma o altă coală, scrisă tot numai pe o pagină cu alt conținut.

Era documentul propriu-zis:

„Mai întâi, de oriunde ai lua-o acelaşi lucru îl afli; apoi drumul te duce la o cetate veche, zisă a Vulturilor, în care nu cred ceva să găseşti; apoi din cele zece porunci pe a cincea şi pe a noua le alegi; apoi ca racul mergi câțiva stânjeni, chiar patru; apoi faci repede doi paşi înainte şi numai la urmă te mai opreşti; apoi oleacă răsufli că oboseala te-a ajuns şi drumul nu-i ferit de primejdii; apoi nici dedesubt nu-i altceva decât numai van; apoi te-ncumeți la drum cu toate evangheliile şi nu-i rău să mai scorneşti două porunci; apoi zece fără de unu şi zece cu unu îți poartă paşii; apoi îți ajută întâia călătorie şi nu chiar şi cea din urmă; apoi urci cu trudă până la capătul satului; apoi părăseşti capătul şi în ultimele ogrăzi te aşezi la umbra streaşinei; apoi te opreşti în cele trei zile de Paşti; apoi după un hop îți propteşti piciorul în pământ şi după un alt hop la fel faci; apoi numai dacă porneşte luni şi duminică poți răzbi; apoi numeri bine treptele, dară nu chiar la cea din urmă te opreşti; apoi rătăceşti în voie printr-o pădure plină de bozii; apoi oprindu-se la izvor şi la sfânta duminică împărăchiezi doi de unu şi numeri trei brazi; apoi te rogi Domnului şi nu mai cauți decât mai apoi; apoi treci o creastă; răsufli de două ori şi chiar de nouă; apoi bați la prima poartă; apoi deschizi al şaptelea lacăt şi o să vezi puieții de la capătul ogrăzii; apoi după a treia vine a patra precum după a opta vine a noua; apoi trei şi opt se risipesc; apoi ajungi la sfârşitul sfârşitului; căci nimic nu mai este; nimic; nimic."

La capătul acestui document, o altă mână, cu o altă pană, cu alt scris şi cu altă culoare de cerneală adăugase:

„Răposat-a, de moarte cu neputință a destăinui, logofătul de divan Cristache Zogreanu în luna şasea a anului 7141 de la facerea lumii."

Cu această frază dureroasă se încheiau slovele scrise pe hârtiile descoperite de cei doi cireşari în încăperea de taină.

După a doua citire a documentului de către Lucia, în cameră se lăsă o linişte mormântală. Mult timp, niciunul dintre cireşari nu îndrăzni să tulbure tăcerea grea, de marmură. Gândurile fiecăruia zburau încâlcite. Toți îşi dădeau seama că mesajul fetei în alb nu era o farsă ci o chemare adevărată. Dar dincolo de acest mesaj, cireşarii îşi închipuiau o dramă sângeroasă petrecută cu mai bine de trei sute de ani în urmă. Sărmanul logofăt de divan, după ce zăvorise în slove „cu neputință de desluşit" taina Cetății Vulturilor, fusese ucis pentru ca nimeni să n-o poată afla vreodată din gura lui.

Simțul datoriei îi trezi pe cireşari din vise şi amintiri. Lucia se hotărî, prima, să rupă tăcerea:

– Documentul lămureşte multe enigme, dar mai ales risipeşte o mare îndoială. Înseamnă că a existat cândva un loc de refugiu numit Cetatea Vulturilor. Şi s-ar putea ca fata în alb să fi dat într-adevăr de el.

– Deci crezi în adevărul mesajului! încercă Dan s-o oblige la un răspuns precis.

– Nu ştiu unde se termină în mesaj realitatea şi unde începe fantezia. De pildă povestea cu prizonieratul mi se pare scornită. Dar posibilitatea ca „fata în alb", cum îi spuneți voi şi cum îi place şi ei să-şi spună, să fi ajuns într-un castel sau în cetatea de refugiu începe să se transforme în probabilitate, dacă nu chiar în certitudine.

– Eu sunt convinsă! spuse Maria. Prea multe fapte coincid. Şi-mi amintesc şi tonul scrisorii ei. Cred că nu ți se mai pare nesincer, Lucia?

– Nu! recunoscu fără ezitare conducătoarea de moment a cireşarilor.

– Eu cred chiar şi în posibilitatea ca ea să fi fost făcută prizonieră… spuse visătoare Maria.

– De către cine şi în ce scop? întrebă Lucia. Şi dacă s-a întâmplat asta, tu crezi că indivizii care o țin prizonieră şi care nu pot fi decât oameni răi sau cu intenții rele, ar fi lăsat-o să scrie şi să trimită un asemenea mesaj? Un astfel de lucru nu se face în doi timpi şi trei mişcări. Gândeşte-te şi tu, Maria!

– Dar dacă o ajută cineva… chiar unul din cei care o țin prizonieră?

– Mi se pare prea complicat. Hai, să fim serioşi! Tu crezi că într-un castel misterios şi singuratic o fată de vârsta ei poate rămâne mult timp nevătămată? Dacă ar fi adevărată povestea ei, cei care o țin prizonieră nu pot fi decât hoți, sau căutători de comori, sau alți nelegiuiți. Crezi că

ar putea trăi atât de simplu printre ei? Eu zic să lăsăm gândul ăsta la o parte. Să ne preocupăm deocamdată numai de enigma castelului!

– Sunt de acord cu Lucia, interveni Dan. Enigma fetei în alb se poate dezlega numai odată cu enigma castelului sau a cetății.

– Aaaa! Sigur că da! spuse Maria. Cu ideea asta sunt absolut de acord!

– Şi eu! spuse Ursu cu voce calmă.

Toți erau conştienți de însemnătatea afirmațiilor făcute, toți ştiau la ce urmări îi obligau afirmațiile. Adevărul e că doreau toți acțiunea.

– Primul lucru pe care trebuie să-l facem, cred că e descifrarea documentului, propuse Maria.

– Ce descifrare? întrebă Dan cu naivitate.

– Vrei să spui că documentul nu mai are nevoie de interpretare? sări Lucia.

– Poate că pe vremea lui o fi fost greu de interpretat, răspunse Dan. Mie însă mi se pare foarte simplu. Fii atent, Ursule! Lucia, dă-mi puțin transcrierea documentului. Aşa! Auziți! Dar mai întâi trec peste frazele fără niciun rost.

– De unde ştii care sunt frazele fără niciun rost? întrebă surprinsă Lucia.

– Ce-ar putea să însemne de pildă prima frază? continuă Dan. *„Mai întâi de unde ai lua-o acelaşi lucru îl afli?”* Nu ți se pare simplu? Adică tot acolo ajungi, unde spune el în cealaltă frază: *„apoi drumul duce la o cetate veche zisă a Vulturilor”*… apoi spune că dedesubtul cetății nu găseşti nimic, ci dacă mergi înapoi ca racul patru stânjeni… cât are un stânjen, Lucia?

– Cam doi metri…

– Nu *cam!* Spune precis!

– Un metru nouă sute nouăzeci şi şase.

– Bine, bine!… Va să zică, dacă mergi înapoi vreo opt metri, documentul zice *„chiar patru”,* deci un metru nouă sute nouăzeci şi şase ori patru, pe urmă mai faci doi paşi înainte.

– Dar de ce treci peste fraza cu oboseala şi răsuflarea? întrebă Maria care luase şi ea una din transcrieri.

– Pentru că dacă mergi şi tu acolo o să vezi cum o să răsufli! Tot nu vă dați seama? E cât se poate de copilăros documentul. Pe urmă vine

„zece cu unu” adică unsprezece paşi, apoi *„zece fără unu”,* adică nouă paşi, apoi *„urci cu trudă”,* mamă dragă, ce adevărat e! Apoi încă vreo câțiva paşi şi pe urmă probabil dai de intrare. Documentul spune: *„numeri bine treptele, dară nu chiar la cea din urmă te opreşti”,* pesemne că e o intrare laterală, la dreapta sau la stânga, care duce în castel, pe urmă vin povestea cu cel de al şaptelea lacăt, ceea ce înseamnă că dai propriu-zis peste poarta de intrare în castel…

– Totuşi ai trecut peste o serie de fraze, îl întrerupse Lucia pe Dan. Ce rost au aceste fraze, Dan? Pentru ce au fost scrise?

– Cred că întrebarea ta e cel mai bun răspuns! răspunse Dan în mare vervă. Pentru ca să încurce cititorul, să-l zăpăcească şi, în această privință, tretilogofătul a fost cât se poate de ingenios. Asta se vede cel mai bine din stilul în care e scris documentul, un stil misterios, religios. Nu uita, Lucia, că pe-atunci oamenii erau foarte temători în credință. Dacă unul ar fi dat atunci peste document, ar fi fost foarte impresionat de chestiile religioase, cu poruncile, înțelegi, nu? Să nu furi, să nu râvneşti bunul altuia, sau de pildă cu evangheliile, cu sfânta duminică; ar fi fost atât de impresionat că adevărul i-ar fi scăpat printre degete. Gândeşte-te la epocă, gândiți-vă la epocă… zău, pentru vremea de-atunci, logofătul pare într-adevăr foarte isteț, dar pentru noi…

– Cu alte cuvinte, îi întrerupse Maria zelul, tu crezi că dezlegarea enigmei se află…

– Se află totuşi la Vultureşti! adăugă Dan foarte ferm.

– Dar unde? întrebă Ursu. Că doar am colindat toate coclaurile pe-acolo.

– Şi eu am crezut la început ca tine, Ursule, dar o frază din document mi-a deschis ochii: *„apoi ca racul mergi câțiva stânjeni”,* adică înapoi…

– Unde dracu’ să mai mergi? se înfurie Ursu. Înapoi e numai deal.

– Dar noi unde-am descoperit documentul? În vale?

– Aa! exclamă Ursu. Vrei să spui că în deal, chiar dincolo…

– Da! Cred că cetatea se află în deal. O fi având ea poate şi alte intrări, dar aceea pe care ne-o indică documentul se află în deal.

– Dar cum s-a putut şi oare când s-a putut ridica totul? întrebă Maria.

– Păi nu spune în predoslovie că s-a lucrat numai la lumina lunii? răspunse tot Dan. Şi apoi cum s-a procedat cu logofătul Zogreanu s-a putut proceda şi cu alții: Crâşti! Jos capul!… Şi oare de ce dealul de

pământ să nu fi fost dinadins tăiat şi făcut abrupt? Pare prea curios dealul… Acum mi se explică multe, Ursule. Dac-am fi ştiut! Trebuia să cercetăm nu ruinele ci dealul…

– Atunci ce reprezintă ruinele acelea nenorocite? întrebă Lucia.

– Ce-ar putea să reprezinte decât fortificațiile de apărare a castelului? Castelul era tăinuit, dar pentru orice eventualitate trebuia şi apărat. Însă în mod discret. O cetate mare ar fi atras atenția. Dar una mică… trece mai neobservată, nu ațâță curiozitatea nimănui. Castelul se află în deal. Dacă ați avea şi voi în minte ruinele şi dealul şi locul în care am găsit documentul, sunt sigur că nu v-ați îndoi nici voi.

– Eu cred că Dan are în mare măsură dreptate! încuviință Lucia. Vultureştii trebuie cercetați metru cu metru. Şi totuşi!… Fata voastră în alb vorbeşte despre un castel de marmură, nu pomeneşte nicăieri despre camere întunecate, despre lipsa soarelui… Asta cum se explică? Scrisoarea fetei să fie totuşi o farsă?

– S-ar putea ca în deal să se afle doar intrarea la Castel, spuse Dan.

– Dar Castelul unde să fie? întrebă Maria.

– Undeva în spatele dealului, în pădure, prin vreo râpă neumblată, sau chiar departe undeva. Sunt tuneluri subterane lungi de kilometri… Dacă ne luăm după document, la Vultureşti, nu în ruine, ci în spatele lor, se află ceva în legătură cu castelul. Eu cred că o intrare sau vreun tunel subteran.

– Atunci n-ar fi mai bine să ne despărțim în două grupuri? propuse Lucia. Unul să cerceteze dealul, celălalt împrejurimile. Am înainta mai repede.

Ceilalți acceptară.

– Dar cu Tic ce facem? întrebă Ursu. Cine ştie pe unde umblă săracul…

Într-adevăr, toți uitaseră de prichindel în emoția ultimelor descoperiri.

– Să-i dăm o telegramă să vină imediat la Vultureşti! sugeră Dan.

– De ce? întrebă Lucia. Dintr-un anumit punct de vedere acțiunea lui e foarte utilă. Ea nu poate decât să ajute la dezlegarea enigmei castelului şi… a fetei în alb. Mai ales a prizonierei din castel. Tic nu mai poate întârzia mult timp. Îi laşi tu, Maria, răspuns acasă că am plecat la Vultureşti.

– Când vreți să plecăm? întrebă Ursu.

– Mâine dimineață în zori! Avem tren! anunță Dan. Ne lasă la şapte kilometri de sat.

– Mai bine să mergem cu autobuzul, spuse Ursu. Azi am aflat că merge un autobuz în direcția aceea. Plecăm tot în zori.

– Atunci cu atât mai bine! Ne lasă şi mai aproape de ruine. Deci mâine, la stație, în centru. Tuturor le spunem că mergem într-o excursie. Şi prietenilor şi părinților… O excursie într-o pădure. Iar lui Tic îi lăsăm răspuns să vină după noi…

– Şi dacă întârziem mai multe zile? se îngrijoră Maria.

– Şi?! se miră Dan.

– Peste două zile trebuie să sosească Victor…

– Aoleu! Uitasem… Îi lăsăm şi lui un răvaş… Chiar eu îl scriu. Tu, Maria, scrie pentru Tic.

Cireşarii se despărțiră pentru a-şi face din timp pregătirile. Dan căpătase strălucirea unui zeu. Era prima dată când simțea dorința de a fi conducător.

2

Elevul cu talent la română îşi ținuse cuvântul. Se sculase cu noaptea-n cap şi când simți că se ivesc zorile îl trezi şi pe Tic. Ciufuliciul se încredințase fără grijă somnului şi dormise grozav. Anticipase cu siguranță infailibilă plăcerea colegului său de a-l trezi.

– O să vezi acu, ce țanțoş trece! Grozav de țanțoş.

Tic se îmbrăcă la repezeală şi ieşi la poartă. Soarele răsărea. Oamenii plecau în cârduri prin ogoare. Departe, pe şosea se vedea parcă un biciclist.

– El e! Țanțoşul! se bucură colegul. Să-l vezi ce țanțoş! (Îi plăcea teribil cuvântul.)

Când biciclistul se apropie, Tic făcu câțiva paşi spre mijlocul drumului şi se postă acolo ca un stâlp. Biciclistul se opri destul de surprins.

– Foarte frumoasă bicicletă! spuse prichindelul în loc de „bună dimineața”, cu convingerea că țanțoşul îi va primi lauda cu mare plăcere. Dar v-aş ruga ceva. N-ați dat dumneavoastră acum câteva zile un pachețel unui şofer? Nu ştiți de la cine l-ați primit?

Biciclistul îl măsură pe Tic de sus până jos, dar făcu greşeala ca mai întâi să-i răspundă şi pe urmă să întrebe:

– Factorul de la Brusturi mi l-a dat. Dar ce te interesează pe tine, bă țâncule?

– Am pus un pariu cu puştiul ăla din poartă.

– Aaa! aprobă fericit biciclistul, dar după câteva clipe îşi reveni: Ce fel de pariu şi pentru ce?

– Asta-i treaba noastră!

Din fericire, la poarta unei case apăru o fetişcană frumuşică şi zveltă şi, văzând-o, biciclistul cel țanțoş sări pe şa ca un campion, dar nu apăsă pedala înainte de a-i spune lui Tic:

– Ziceai că-i grozavă bicicleta, hî? Da, e foarte bună! Cea mai bună bicicletă din câte se există, cea mai simultană…

Şi trecu prin dreptul fetei, cu capul sus şi drept în şa, ca un motociclist.

– Adevărat că-i țanțoş, îşi felicită Tic colegul. Şi zici că-i din Movila? Dar Brusturi unde vine?

– Brusturi? Păi de la Movila nu-i mult. Vreo cinci kilometri, în sus, spre munte.

– Şi până la Movila?

– Numai trei kilometri. Dar de ce întrebi?

– Mă gândesc să dau o raită până la Brusturi, la o prietenă de-a Mariei, la o colegă a soră-mi.

– Hai că merg şi eu! Numa’ să mă schimb.

– Stai! Stai că nu sunt sigur… Zău…

– Chiar vrei să pleci? Hai, nu pleca! Acuş vin băieții pe teren, la fotbal… Ardem un meci…

– Da?! se prefăcu Tic foarte interesat. Să ştii că vin. Mă duc numai până la Movila. Am puțină treabă acolo. Până mă-ntorc, tu poți să alegi formațiile… Eu joc pe postul de căpitan… Şi la toamnă să ştii că te bag în echipa clasei.

Tic era sigur că va pleca singur. Nu chiar singur de tot, pentru că îl avea şi pe Țombi cu el. Spre Brusturi, băiete!

Dar din pricina promisiunii sale, puştii din Bozieni n-au jucat fotbal în dimineața aceea. L-au aşteptat cu o încredere nețărmurită pe cel mai bun pitic din oraş, „adică ce din oraş, din toată țara”, l-au aşteptat până li s-a făcut foame rea şi s-au cărăbănit pe la casele lor, hămesiți şi nenorociți. Dar nici Tic nu era prea vesel. Factorul din Brusturi îi spusese că primise pachetul de la preotul Gârbaciu din Stăncuța. Iar Stăncuța se afla la vreo cinci kilometri de Brusturi. Deşi prichindelul se grăbise nevoie mare să ajungă cât mai repede la Stăncuța, nu mai reuşi, din păcate, să dea imediat de firul mesajului. Preotul Gârbaciu, mare iubitor al celor pământeşti, fusese seara la o petrecere în capul satului de la care nu se întorsese decât spre zori. Micul cutezător îl găsi dormind şi sforăind vârtos într-o balie uriaşă, care-i slujea de pat pe cerdac. O îngrijitoare bătrână, cu fața plină de cute şi cu vederea slabă, îl întâmpină destul de bucuroasă pe îngerul blond din pragul porții:

– Bine-ai venit, domnişorule! Da’ conița ce face? Sănătoasă, voinică?

– Îl căutam pe părintele, îngână Tic.

– Ce spui?! se miră îngrijitoarea care, după cum se vede, era şi olecuță surdă. Şi când vine încoace? Să-i pregătesc eu o oală de sarmale că tare-i mai plac… Ei, nepoții, nepoții…

– Nu sunt nepot… încercă Tic să nu se pună rău cu biserica.

– Sâmbătă? îl întrerupse slujnica. Numai bine… Dar matale n-ai vrea să mănânci ceva, că ți-o mai fi foame… De la Bătrâna pân-aici e drum, nu glumă… Şi prea cuviosul doarme, săracul… O avut de lucru az’noapte. Numa-n zori a venit… Noroc că s-o lăsat de vin… Acum numai țuica-i mai place… Şi totul din pricina viilor, că ei îl îmboldesc.

Tic se gândi din nou să se împotrivească, să-i spună bătrânei că nu-i nepotul popei şi că nu-i din Bătrâna. Tocmai se pregătea să-şi ascută vocea, când părintele făcu prin somn o mişcare.

– Părinte! îi țipă slujnica la ureche. Ian scoal’ oleacă, părinte, că ți-o venit nepotul de la Bătrâna!

Preotul deschise ochii, cercă să se ridice în capul oaselor, dar pe la jumătatea drumului se răzgândi.

– Dar ce vrei, mă Ioneluş? întrebă dânsul.

Tic se hotărî să profite de acest scurt moment de luciditate:

– Sărut mâna… Cine v-a dat pachetul acela mic învelit în hârtie?

Popa holbă ochii încețoșați:

– Care pachet, mă Aghiuță? Ce, crezi că-s beat? Vezi că acuş pogor iadul asupra ta.

– Nu, sărut mâna. Pachetul acela pe care l-ați dat unui biciclist acum vreo două zile…

– Ce biciclist, mă, ce pachet? Ce două zile?

– Un pachet mic, tare, legat cu sfoară, cu adresa frizeria Higiena.

– Cum… Higiena?! şi popa se rezemă în cot căutând să-şi amintească. Frizeria… frizeria… Ceva cu cireşe, nu?

– Da, da! strigă îngerul travestit, bucuros că preotul îşi amintise.

– Şi ce vrei cu el? Că eu ştiu că l-am dat unui neghiob, unui fudul…

– Cine vi l-a dat dumneavoastră?

– Cine mi l-a dat? Dar parcă mai țin eu minte! Pare-mi-se că Pupăza… Da! chiar Pupăza…

– Pupăza?!

– Fleandura aceea de precupeață din Prisaca, mânca-o-ar focul iadului s-o mănânce şi mărita-s-ar cu Scaraoțchi, că mi-a plătit pe cinci găini şaizeci de lei şi-am auzit că-n târg se vinde cu treizeci de lei bucata. Şi nici măcar bani nu mi-a dat, pungăşoaica, crăpa-i-ar măselele, mi-a adus patru sticle de țuică îndoită cu apă. Da' n-o să pun eu mâna pe ea! Zicea că o costă douăzeci de lei sticla, dar mi-o dă mie cu cinşpe lei ca să se pună bine cu Dumnezeu… Şi s-o fi văzut cum se prefăcea, străpezita. Ce-o s-o chelfănesc. O fi cumpărat şi ea două sticle de țuică, cu doişpe lei kilu, a făcut din ele patru şi m-a înşelat, hoțoaica. Am dat cu cinci lei găina. Auzi, Doamne? Oare-oi fi fost beat? Sau poate m-oi fi zmintit… mai ştiu eu… Da' nu pun eu mâna pe ea? Întâi o bat şi pe urmă o afurisesc…

Tic o şterse pe nevăzute lăsând preotul să-şi facă singur, mai departe, autocritica şi planurile de răzbunare. Trebuia s-ajungă la Prisaca, să dea peste precupeață. Era obosit prichindelul, dar nădejdea că noul mesager va fi poate ultimul, adică primul, îl făcea să scape de cauciucul care i se strecura în glezne. Dacă ar şti fata în alb câte pătimeşte el, pentru a dovedi prietenilor că mesajul e adevărat, că există şi castelul, dar mai ales că în castel se află prizonieră ea!… Dac-ar şti fata în alb!…

Cu aceste gânduri, care-i înțepau pieptul şi spatele, şi cu altele care-i opreau răsuflarea, fostul nepot al popii din Brusturi străbătu, parcă fără să-şi dea seama, calea de arşiță până la Prisaca.

În sat părea că nu e țipenie de om. Era pe la miezul zilei, zăpuşeala ardea plămânii, şi nicio boare de vânt rece nu se îndura să-l învăluie, măcar pentru o clipă, pe micul şi grăbitul călător. Tic văzu pe ulița principală firma cooperativei şi se duse întins acolo. Dădu bună ziua cu glas smerit. Înăuntru se aflau vreo trei bărbați şi o femeie înaltă, încă tânără, cu nişte priviri focoase. Bănui imediat care-i vânzătorul şi-l întrebă politicos:

– Nu vă supărați, dar nu ştiți unde aş putea-o găsi pe mătuşa Pupăza?

Hohotul de râs pe care-l stârnise întrebarea lui era atât de cumplit că Tic se pomeni cuprins de un tremurici prevestitor de rele.

– Care mătuşă, mă prăpăditule? Şi care pupăză, mă jigodie?

Vocea aceea foarte arțăgoasă aparținea femeii şi Tic o sfecli: „N-o fi cumva fiica pupăzii?”

– Nu vă supărați dar…

– Cum să nu mă supăr, mă chiştocule? Ce te-apuci să batjocoreşti oamenii, dârdâitură ce eşti?!

– N-am ştiut că sunteți rudă…

– Ce rudă, mă cioflingarule! Când ți-oi azvârli una peste bot, golanule!…

Ultima insultă era prea din cale afară şi Tic n-o mai putu suporta. Mai ales când vânzătorul îi dădu a înțelege prin mişcări discrete şi cuvinte mute că „pupăza” e chiar femeia care-l amenința.

– Daaaa!? se supără Tic. Atunci: bună ziua!

Prichindelul ieşi imediat din cooperativă, bineînțeles după ce făcu o mutră de om jignit şi pus pe răzbunare. Parcă tot spatele i se prefăcuse într-o ureche care aştepta strigătul salvator. Şi strigătul nu întârzie:

– Mă băiețaş, mă domnişorule! Ian stai puțin! Ce te mâniaşi aşa. Stai că mai am o vorbuliță bună…

Tic îşi încetini pasul, dar nu se opri. Femeia îl ajunse din urmă:

– Stai o dată, că ne-om înțelege noi… Suntem doar oameni. Dacă ar veni cineva din senin la maică-ta şi-ar întreba: dar nu ştiți pe unde stă nebuna aia de mama lui… cum îți zice?… te-ai simți bine, ia spune!

Prichindelul părea mai puțin încruntat dar încă nu se lăsa bătut.

– Hai, hai, că ți-oi găsi eu ceva la oraş, minți Pupăza. N-o mai fă pe bosumflatul şi spune o dată pentru ce mă cauți.

– Nu vreau! Fin-că ştii matale…

– Hai, domnişorule, de, oamenii, aşa-s ei, se mai ceartă, se mai împacă, chiar când spun o vorbă rea n-o fac din răutate; eu am vrut doar să glumesc, aşa-s eu din firea mea; şi dacă ne-am lua după glume nu ştiu unde am ajunge. Ce voiai matale de la mine?

– Voiam eu să vă spun o vorbă, adică nu eu, cineva m-a rugat să vă caut şi să vă spun ceva din partea lui. În legătură cu nişte găini.

Figura pupezei deveni şi mai binevoitoare, iar vocea nespus de mieroasă…

– Am văzut eu de la-nceput că eşti un domnişor isteț şi frumuşel. Şi ce cățeluş frumos ai! Cum îi zice, Azorică, Grivei?

– Țombi şi Țângulică… Depinde de felul cum se poartă.

– Țombi sau Țângulică! se miră femeia. Vai, ce nume frumoase! Şi cum i se potrivesc! Şi ce frumos sună! Nu-i aşa că matale i l-ai dat? Se vede de la o poştă. Şi, dacă nu te superi, ce voiai să-mi spui cu găinile?

– Părintele Gârbaciu m-a rugat să vă spun c-ar mai dori câteva sticle cu țuică, tot vreo patru… Dar spunea că neapărat să fie tot din aceea.

– N-a spus şi cât dă pe sticlă?

– Nu! A spus că ştie Pupăza. Cum ne-am înțeles data trecută, parcă aşa zicea…

– Apoi să-ți dea Dumnezeu sănătate şi să ştii că-ți aduc eu ceva de la târg, nu te uit. Uite, chiar acuma plec cu țuica la părintele. Şi să ştii că nu te uit. Pupăza când spune ceva apoi e vorbă…

Bineînțeles că nu-l întrebă pe Tic nici cum îl cheamă, nici de unde-i, ca să-i poată da acel „ceva” pe care i-l va cumpăra de la târg.

– Şi-a mai zis părintele să nu uitați să-i spuneți şi cine v-a dat pachețelul acela…

– Pachețelul?! Care? Aaa! Da, da! Cum să nu-i spun? Că doar mi l-a dat moaşa din Bătrâna, grăsana ceea, Paruşoaica!… Iaca, eu chiar acuma mă duc să-i fac rost de țuică. Şi tot din aceea. Dac-ar şti Sfinția Sa cât mă chinuiesc pân-o găsesc… Da’ matale eşti vreun neam cu părintele?

– Nu! Dar treceam prin sat şi aflând…

Tic tocmai voia să-i spună Pupezei că totul fusese o glumă şi că popa, înfuriat nevoie mare, abia aşteaptă să pună mâna pe ea, când deodată înfăţişarea şi vorbele şi tonul Pupezei se schimbară ca prin farmec…

– Adică nu eşti neam?

– Nu!

– Atunci, mă golane, cum de-ai îndrăznit să mă faci pupăză, mă. Mânca-te-ar ciorile! Ce ți-aş mai trage eu două după ceafă; jigodie afurisită…

Cuvântul nefiindu-i străin lui Țombi, dar auzindu-l din gura femeii, îl trezi brusc din lâncezeală: luă o căutătură fioroasă şi scoase un mârâit atât de amenințător că Pupăza se retrase înfricoşată câțiva paşi înapoi. Tic îşi linişti câinele dar nu-i mai spuse nimic altceva femeii decât „bună ziua”. Iar după ce rosti cuvintele, din fericire, sau din păcate, simți un val de milă. Îşi amintea cât de înfuriat îl lăsase pe preot şi mai ales se gândea de câte ori îi va spori furia când o va vedea pe Pupăză oferindu-i din nou patru sticle de țuică pe cinci găini. Dacă ar fi ştiut prichindelul că Pupăza îşi pusese în cap să-i ceară popii şase găini în loc de cinci…

3

La Vultureşti, cireşarii se despărțiseră în două grupe. Dan şi Lucia rămăseseră la ruine, iar Ursu şi Maria apucaseră calea pădurii.

Pădurea era deasă, întinsă, părea fără început şi fără sfârşit. Maria nu înțelegea cum vor putea răzbi prin ea şi mai ales nu vedea cum îşi vor putea face cercetările. Ursu era mai optimist. Se urcase în vârful unei movile şi zărise undeva în interiorul pădurii un fag uriaş care-şi înălța cu mult creştetul deasupra tuturor copacilor din împrejurimi. Îşi aleseră ca primă țintă acel arbore gigantic al pădurii.

Maria cercetă busola şi fixă direcția fagului. Ursu, râzând, îi spuse că o duce la fag fără să mai fie nevoie de ajutorul busolei.

– Imposibil! se împotrivi Maria. În pădure nu poți să-ți iei puncte de reper. O să ne rătăcim şi atâta ne mai trebuie.

– Atunci facem altceva, propuse Ursu. Tu mergi în urma mea şi dacă mă abat o singură dată de la direcția pe care ți-o indică busola, îți dau ție conducerea.

Cei doi porniră. Ursu, înainte, se străduia să-i facă Mariei drumul cât mai uşor. Alegea dintr-o privire locurile accesibile, evita tufişurile dese, râpele, urcuşurile abrupte. Simțul lui de orientare îl ducea cu o precizie de busolă în direcția fagului. La câteva ocolişuri Maria era cât p-aci să-i atragă atenția că se abate din calea pe care i-o arăta busola, dar îşi dădu repede seama că abaterile erau dictate de terenul accidentat. Căpătă atâta încredere încât, cu timpul, nu se mai obosi să privească busola.

Deşi mergeau repede şi cu spor, arborele întârzia să le iasă în cale. Timpul trecea… Oare nu rătăciseră drumul? Maria tocmai voia să-şi controleze busola, dar văzu semnul lui Ursu apoi privirile ei evadară într-o poiană luminoasă, şi în mijlocul poienei trona, fără rivali, uriaşul arbore.

– Acum spune-mi şi mie pentru ce ai vrut să ajungi aici? întrebă Maria. Nu crezi că ne-am afundat cam mult în pădure?

– Ce ne-am fi făcut dacă n-am fi ajuns aici?! De bine de rău avem acum la dispoziția noastră un punct de observație formidabil, care ne va uşura mult cercetarea.

– Vrei să te urci în fag?

– Trebuie.

Ursu îşi scoase bocancii, mai privi o dată trunchiul arborelui, drept şi lucios, apoi începu urcuşul. Cu mişcări sigure, de pisică, ajunse aproape de vârf. Maria se înfricoşă când îl văzu ca o mogâldeață printre crengile din creştetul copacului. Ursu continuă să urce, până îşi dădu seama că din locul în care ajunsese privirile nu mai întâlneau niciun obstacol şi că orice centimetru mai sus putea fi fatal.

De la fag spre Vultureşti, pădurea se vedea ca-n palmă. Părea că se întinde pe un podiş neted, tăiat cam pe la jumătatea lui de o apă care, de-acolo de sus, lui Ursu îi apărea ca o panglică subțire de argint, ca un fir de beteală. Tăietura nu era dreaptă, ci forma un semicerc, dar era atât de adâncă încât despărțea pădurea în două. Ursu descoperise tot ce voia să descopere, tot ce-şi închipuise că va descoperi. Coborî repede din copac, şi era atât de nerăbdător, că de pe la vreo şase metri sări de-a dreptul jos sub privirile speriate ale Mariei.

– Suntem salvați! spuse el. Fără fagul ăsta bun nu ştiu ce-am fi făcut.

– Ai descoperit castelul?!

– Încă nu, dar dacă nu se află aici, în zona noastră, avem toate şansele să-l descoperim până diseară. Cel mult până mâine la prânz. Asta depinde numai de tine.

– Nu te înțeleg.

Ursu îi explică Mariei că pădurea se află pe un podiş al cărui capăt îl constituie dealul abrupt la poalele căruia se află ruinele. Din fericire, nu departe de muchia dealului se află o apă care taie adânc podişul.

– Cum să-ți spun eu… căută Ursu. Imaginează-ți pădurea în forma unui cerc, ca o lună plină. Exact aşa, ca o lună plină. Vine o eclipsă şi fură o parte din lună. Înțelegi? Aşa face şi apa noastră. Fură o parte din pădure, adică o desparte definitiv de restul pădurii. Şi tocmai partea de la început.

– Acum înțeleg. Vrei să spui că n-avem de cercetat decât partea aceea.

– Exact! Dacă se află în pădure, castelul numai acolo se poate afla. Şi cred că nici nu se putea găsi un loc mai nimerit.

– Atunci e cazul să mergem pe firul apei… sesiză Maria.

– Primul lucru pe care trebuie să-l facem! Dacă e o ieşire sau o intrare secretă, cred că numai pe malul apei poate să fie. Avem şi norocul că malul e cam chel. Şi dacă nu găsim nimic pe mal, cercetăm în colțul de pădure…

– Altceva n-ai zărit? Ceva care să sugereze o construcție, o locuință?

– Mi s-a părut că s-ar afla ceva într-un luminiş, într-o poiană… Parc-am zărit un acoperiş, dar nu sunt sigur…

– N-ar fi mai bine să mergem întâi acolo?

– Dacă n-ar fi fost într-un luminiş… Nu! Mai bine să mergem la început pe firul apei şi dacă nu găsim nimic…

– Dar spui că ai văzut ceva acolo în poiană…

– Gândeşte-te, Maria, acolo în poiană ar putea să fie o cabană, sau o locuință oarecare, şi-atunci înseamnă că nu există niciun castel în părțile astea…

– Ai dreptate! Dacă au ajuns oamenii acolo, nu văd de ce n-ar fi descoperit castelul. Să lăsăm pentru la urmă această speranță. Bine… Mergem pe firul apei!

Ursu şi Maria porniră spre valea aceea adâncă şi pleşuvă, parcă anume făcută ca să le uşureze cercetările. Ursu înainte, Maria după el. Păşeau cu emoție, dar şi cu teamă. Îi încolțise pe amândoi teama zădărniciei.

4

La poalele dealului, deasupra ruinelor, Dan şi Lucia, mai ales primul, se agitau şi se frământau fără întrerupere. Dan se cățărase pe deal şi de-acolo îşi descărca furia:

– Fir-ar să fie de document! Merg eu ca racul patru stânjeni, dar de unde pornesc?

– Ziceai că-i o copilărie documentul! îi aminti Lucia. Eu cred mai departe că fiecare frază are o semnificație.

Dan scoase din buzunar copia documentului şi citi fraza dinaintea indicației cu cei patru stânjeni:

– *„Apoi din cele zece porunci pe a cincea şi pe a noua le alegi.”* Care-i porunca a cincea?

– Să nu ucizi!

– Şi a noua?

– Să nu râvneşti femeia altuia…

– Asta-i culmea! Ce legătură pot să aibă poruncile astea cu ruinele de aici şi cu cetatea Vulturilor. Nu, nu! Eu continui să cred că-i pusă numai aşa, să încurce.

– Sunt şi eu năucită… recunoscu Lucia.

– Dacă o fi în legătură?… Stai! Fata aia, şmechera aia, Catrina, spunea că s-au găsit oase pe-aici. Dacă o fi fost îngropat aici vreunul care a râvnit nevasta altuia şi-a fost ucis?

– Eşti nebun? Cum de-ți poate trece aşa ceva prin minte?

– De ce nu? Poate că de la mormântul ăluia care-a râvnit la nevasta altuia trebuie să faci patru stânjeni ca racul…

– Mai întâi că n-o să ştim niciodată unde-a fost înmormântat individul tău, dacă am da crezare bâiguielilor tale, şi apoi cred că n-ai altceva mai bun de făcut decât să-ți fixezi în cap distanța de patru

stânjeni, să tragi o linie imaginară de-a lungul dealului şi să cauți pe linia asta.

– Of! Cred că documentul ăsta a fost predestinat să-mi fie călău, oftă Dan, gândindu-se la acrobațiile şi chinurile care-l aşteptau pe linia imaginară propusă de Lucia.

– Să împărțim dealul în două, îl învie Lucia. La dreapta tu, la stânga eu.

– Mai bine tu la dreapta, că eu am mai fost pe-acolo.

Lucia acceptă contrapropunerea fără să-i treacă prin cap că Dan o făcuse numai pentru că porțiunea din stânga i se părea mai accesibilă. Porniră amândoi, unul într-o parte, altul într-alta pe brânci, pe vârfuri, pe spate, cu capul în jos, căutând cu privirile şi pipăind cu brațele fiecare palmă de pământ. Parcă totul fusese aranjat. La înălțimea aceea de 8 metri, dealul era complet neted, niciun tufiş, nicio piatră, nicio groapă nu-şi aflase sălaşul. Se întoarseră amândoi după ce-şi dădură seama că depăşiseră limitele ruinelor şi se mai uitară o dată deasupra şi dedesubtul liniei imaginare. Dar nimic, nimic nu le reținu atenția.

– Dar în fond ce căutăm noi? întrebă Lucia.

– Cum ce căutăm? întrebă la rândul său Dan. Căutăm o intrare în castel.

– Dar acum, aici, la înălțimea asta de patru stânjeni, ce am putea să descoperim?

Dan rămase cu gura căscată. La aşa ceva nu se gândise.

– Dacă-am şti de unde trebuie să pornim, continuă Lucia, am putea folosi combinațiile tale. Ne-am opri la un punct imaginar şi de-acolo am face cei doi paşi înainte şi pe urmă zece cu unu şi zece fără unu. Dar dacă nu ştim de unde să pornim…

– Eu încă nu mi-am scos din cap chestia cu mormântul.

– Adică tu chiar crezi în aiureala cu ăla care-a fost ucis?

– De ce nu? E o ideea ingenioasă. Nu-i vorba de mine. Ci de tretilogofăt…

– Atunci înseamnă că n-avem ce căuta aici la Vultureşti.

– De unde-ai scos-o şi pe asta?

– Din deducțiile tale. Nu tu spuneai că nu trebuie să dăm crezare fiecărei fraze? Acum văd că ți-ai schimbat părerea…

– Ei şi! De la asta până a nu veni la Vultureşti e cale lungă…

– Ia citeşte cea de a doua frază din document!

– Poftim: *„apoi drumul te duce la o cetate veche, zisă a Vulturilor, în care nu cred ceva să găseşti”*… Adică, vrei să spui…

– Da! Adică vreau să spun că dacă dăm crezare fiecărei fraze nu la Vultureşti se află taina.

– Bine, dar e absurd, protestă Dan.

– E într-adevăr absurd. Şi nu ştiu ce să mai cred! Înseamnă că documentul tainic dă din capul locului o indicație şi anume aceea că nu la Vultureşti se află taina Cetății Vulturilor. Eu nu cred că un tăinuitor ar face această greşeală.

– Cam asta începe să fie şi părerea mea, zău, Lucia.

– Prin urmare, stimate logician, interpretarea cuvântului Vultureşti în sens pozitiv ar însemna de asemenea o indicație foarte prețioasă. Recunoaşte!

– Recunosc… de ce să nu recunosc? Dar care-i misterul?

– Că documentul e mult mai greu de descifrat… se bosumflă Lucia.

– Bine, să admitem asta, spuse Dan. Să ne mai uităm o dată pe document. Singurul cuvânt concret de aici e cuvântul Vultureşti. Recunoaşte şi tu!

– Recunosc! Şi din cauza asta am atâtea rețineri. Este totuşi imposibil ca într-un asemenea document să se omită lucrul cel mai important şi anume locul unde se află cetatea. De-aceea am crezut la început şi mai cred şi acum că aici trebuie să înceapă dezlegarea enigmei.

– Ar mai putea fi ceva, Lucia, mărturisi Dan cu oarecare regret. Dacă tretilogofătul a avut în cap alt Vultureşti? Mă înțelegi? Dacă există un Vultureşti, cum să-ți spun eu, mai veritabil decât ăsta al nostru.

– Imposibil! Nu poate fi altul!

– De ce? În țara noastră sunt precis mai mulți Vultureşti. Poate chiar în regiunea noastră.

– Nu cred că e vorba de alt Vultureşti. Din două motive, la fel de importante amândouă: că există, totuşi, aici ruinele unei cetăți şi că… aici ați găsit documentul.

– Da! se văzu silit Dan să recunoască. Fir-ar să fie! Dar care-i atunci misterul?

– Poate l-au dezlegat Ursu şi Maria, că-i văd venind.

Frânți de oboseală şi târându-şi picioarele cei doi se apropiau.

– Voi ați găsit ceva? întrebă Maria la capătul puterilor.

– Cum s-ar spune nici voi n-ați găsit! descoperi Lucia.

– Prin urmare ne-am lămurit… spuse Maria. Noi totuşi am descoperit ceva…

– Ce? sări Dan.

– Un adevăr, o certitudine, îl linişti Ursu.

– Care?

– Că în partea aia nu poate fi vorba de niciun castel, de nicio intrare, continuă Ursu.

– De ce? De unde eşti atât de sigur? atacă Dan mai departe.

– Pentru că unde-ar fi putut să fie nu este, răspunse Maria în locul lui Ursu, iar unde ar fi putut fi mai greu este ceva care arată că nu poate fi în niciun caz.

– Lasă jocurile de cuvinte! Spune mai clar! insistă Dan.

– Valea e pleşuvă şi nu pare să ascundă niciun mister. Iar în zona de pădure se află o cabană veche, cu urme proaspete de locuit, ceea ce înseamnă că au trecut prea des oameni pe-acolo, ca să nu fi descoperit vreo urmă, dacă ar fi existat vreun castel. Deci e clar.

– S-ar mai putea ceva, nu zic nu, adăugă Ursu. Dacă ajungem la concluzia că refugiul ăla, castelul ăla e sub pământ, atunci ar putea să existe oriunde, numai că trebuie să dezvelim tot dealul.

– Sau să n-o credem pe prizoniera în alb! încheie Maria. Voi ce-ați găsit?

– Ca şi voi…

– Adică aveți şi voi o certitudine? întrebă Maria.

– Din păcate nu! răspunse Lucia. Singura concluzie la care am ajuns amândoi se referă la document: acum mi se pare mult mai misterios şi mai enigmatic, nu atât de copilăros cum am crezut la început.

– Cum am crezut eu la început, sublinie Dan.

– Şi ce-i de făcut? întrebă Ursu.

– Nimic altceva decât să studiem mai bine documentul. Deocamdată.

Fiecare cu câte o copie în mână începu să citească de la cap la coadă şi de la coadă la cap documentul tainic al logofătului de divan Cristache Zogreanu. Şi cu cât îl citeau mai des şi mai pe îndelete, cu atât erau siliți

să recunoască, în sinea lor, că răposatul logofăt zăvorise în slove *„cu neputință de desluşit”* taina cetății Vulturilor.

Norocul lor era că mezinul eu păr de aur şi ochi trişti înainta cu o perseverență extraordinară pe urmele mesajului fetei în alb, şi că se apropia şi un alt eveniment de seamă, un eveniment salutar pentru situația în care se aflau cireşarii.

5

Tic n-o găsi acasă pe moaşă. I se spuse că e la maternitate. Clădirea cu scâncete se afla chiar în mijlocul satului, o clădire nouă, curată din care răzbătea un concert ascuțit. Prichindelul, surprins parcă de înserarea care apăruse în aer, întrebă de moaşă, şi trebui să aştepte aproape jumătate de oră până ce se ivi în sala de aşteptare o femeie îmbrăcată în alb, şi atât de grasă că nu mai văzuse niciodată până atunci o altă femeie care să-i semene. Înainte ca el să deschidă gura, sări în fața moaşei un bărbat de vreo 40 de ani:

– Ce e, ce e? întrebă el răvăşit de emoție.

– Na! parcă-ai fi la primul copchil. Ce te repezi aşa? Nevastă-ta cică s-o cheme Aurora.

– Tot fată?

– Dar ce-i fi vrând să rămâi cu cinci fete? Acum că ai şase, al şaptelea copil poate să fie băiat.

– Aşa spuneai şi data trecută.

– Nu cumva ăi fi supărat?

– Nu, că parcă e mai frumos un număr cu soț. Dar ştii şi dumneata, ca tot bărbatul…

– N-ai nicio grijă. O să fie şi-un băiat.

Moaşa îl zări pe Tic şi se duse imediat la el.

– E urgent, urgent, sau se mai poate aştepta?

– Urgent! răspunse Tic fără să se gândească, sau mai bine zis obsedat de gândurile lui.

– Anico! țipă moaşa. Pregăteşte-te. Va să zică e al cincilea pe ziua de azi. Nu-i nimic. Să crească ei sănătoşi. Şi zi-i! Ce-ai vrea să ai, soră sau

frate?

Tic se dezmetici şi încercă să înlăture confuzia:

– Nu, că nu-i vorba de naştere, spuse el. Altceva.

– Iaca n-am avut noroc. Când să bat şi eu recordul. Dar despre ce-i vorba?

– O chestiune personală.

– Personală? Da' ce chestiune personală ai putea să ai tu, mă sfârlează?

– Cu un pachet. Adică un pachețel…

– Ce pachet? Adică ce pachețel?

– Un pachet pe care l-ați dat Pupezei…

– Ia te uită, domnule! Şi ce-i fi vrând cu pachetul?

– Să-mi spuneți cine vi l-a dat?

– Dar curios mai eşti, mă sfârlează. Şi dacă te-aş întreba şi eu ceva?

Tic o sfecli. Tonul moaşei era prea autoritar:

– De unde vii, şi unde te duci?

– Din oraş şi mă-ntorc! răspunse în aceeaşi manieră prichindelul.

– Şi când vrei să te-ntorci?

– Acum! Adică după ce-mi spuneți cine v-a dat pachetul.

– Aşa! Şi te interesează mult să afli cine mi-a dat pachetul?

– Foarte mult… chiar foarte mult… se rugă Tic.

Moaşa îl privi de sus:

– Trebuie să ai tu un interes mare, mă sfârlează, dacă ai venit până aici pentru asta. Uite ce-i! Eu îți spun cine mi l-a dat, dar vreau să te mai întreb ceva. Cu ce vrei să te întorci noaptea în oraş?

– Găsesc eu o ocazie… Când am venit, ehehei! câte erau!

– Şi dacă nu găseşti nicio ocazie?

– De… M-oi descurca eu…

– Ia ascultă, sfârlează! Ai pe cineva în sat?

– Am… un verişor… minți Tic.

– Cum îl cheamă?

Istețul o sfecli o clipă, apoi răspunse foarte degajat:

– Iliuță… Un coleg cu nasul ca o pătlăgică…

– Iliuță?! se miră moaşa. Ia uită-te! Păi stă chiar lângă mine. Anico! Lasă pregătirile că deocamdată n-avem naştere. Dacă-i ceva, mă găseşti

acasă. Atunci mergi la Iliuță, te odihneşti, dormi bine şi mâine dimineață îți spun.

– Da, dar vedeți, mi se pare…

– Ce ți se pare?… Eşti gata? Vezi, mă sfârlează, să nu mă răzgândesc.

Tic n-avu ce face. O luă pe urmele moaşei străduindu-se în fel şi chip să găsească ceva care să-l salveze din situația jalnică în care se afla. Moaşa însă se oprise în fața unei case mari, frumoase, cu multă verdeață în jur.

– Intră tu întâi, mă sfârlează.

– Ştiți… dar Iliuță nu ştiu dacă mă cunoaşte…

– Cum să nu te cunoască dacă ți-i verişor şi coleg şi are nasul ca o pătlăgică?

Moaşa mai mult îl împinse în casă pe nenorocitul de Tic. Țombi rămase afară, pe cerdac. Înăuntru, prichindelul dădu cu ochii de un băiat cam de seama lui pe care nu-l văzuse însă niciodată, nici măcar în vreo fotografie.

– Uite-l pe Iliuță al tău. Noi îi cam spunem Petrică.

– Ca să fiu drept, se hotărî Tic, n-am spus chiar adevărul întreg.

– Ia uite! Dar ce-ai crezut vreo clipă că s-a prins minciuna? Dar deştept te mai crezi? Dac-ai fi ştiut că în valea asta sunt cel puțin o mie de copii de seama ta cărora eu le-am auzit primul scâncet, n-ai mai fi îndrăznit… Mamo! Vezi că avem musafiri în noaptea asta! Aşa-i! O să te joci cu Petrică, vă împrieteniți voi repede, o să mâncați şi pe urmă: culcarea. Mâine dimineață o să afli ce vrei. Nu-ți fie teamă că nu-mi place să mă bag în poveştile străinilor. Eşti mulțumit?

Tic nu ştia ce să răspundă. Moaşa auzi doar scârțâitul porții. Se repezi la uşă:

– Ce-i, Anico?

– Peste deal la Turturele. Acum a venit cu brişcă un flăcău. Zice că-i moare gravida de durere. Plânge ca o muiere…

– Ha, ha, ha! râse moaşa… Abia învață să fie tată… Vas-că tot avem zi de record. Mamo! Da' pregăteşte-i odată băiatului că-i flămând. Şi voi ce vă uitați aşa unul la altul, parcă n-ați fi amândoi băieți. Ia dați-vă frumos mâna şi… găsiți voi pe urmă ce să faceți.

Abia termină de spus aceste cuvinte şi femeia cea mai grasă pe care Tic o văzuse vreodată coborî cu paşi nemaipomenit de sprinteni

treptele casei.

– Dar straşnică mamă ai, măi Petrică! rosti Tic cu toată sinceritatea.

– Stai să vezi! răspunse celălalt şi se apucă să-i povestească musafirului neaşteptat o sumedenie de întâmplări extraordinare cu maică-sa.

Capitolul XI

1

În domeniile castelului de marmură părea că nimic nu se schimbase. Aceeaşi tăcere grea, aceleaşi mişcări furişate, ca nişte alunecări, aceeaşi pâclă de taină care nu lăsa nicio rază limpede luminii de afară. Dar dincolo de pâclă, în spațiile din marmură albă, nu mai erau toate aceleaşi. Cei trei păreau mai agitați, mai neliniştiți. Mai ales omul cu cicatrice. Nu le ieşeau multe la socoteală. Răscoliseră cu ochi de lup şi cu încăpățânare de cârtiță tot castelul dar nu descoperiseră nimic altceva. Şi niciunul din cei trei călători tăcuți şi alunecoşi nu se putea împăca deloc cu gândul că în castel nu se mai află nimic.

Şi mai era ceva care tulbura liniştea şi rosturile tainice ale domeniului de marmură: o patrulă militară poposise în preajma Cetățuiei. Slăbănogul le anunța celorlalți vestea:

– I-am auzit spunând că vor veni aproape în fiecare zi încoace.

Ceilalți doi se uitară la el parcă neîncrezători. Viezurele clipi din ochi:

– Mi se pare că se cam îngroaşă povestea. Ar trebui să luăm şi noi măsuri.

– Am luat! anunță sec omul cu cicatrice. Începând de mâine se astupă intrarea şi nimeni nu mai iese în pădure fără să ştiu eu.

Ceilalți doi încuviințară în tăcere. Îl cunoşteau de mult timp şi ştiau că hotărârile lui sunt bine chibzuite. Omul cu ochii de viezure întrebă:

– Oare nu este şi o altă ieşire? Tot pentru caz de primejdie… Să nu se fi gândit nimeni la o asemenea eventualitate?

– Nu se poate să nu fie! se răsti omul cu cicatrice. Dar n-o găsim noi, aşa cum nu găsim multe altele. Timpul însă nu ne mai este prielnic. Trebuie să ne grăbim, să nu mai pierdem niciun minut.

– Unde să mai căutăm? întrebă slăbănogul. În ce cameră?

– Peste tot! Încă o dată şi încă o dată. Şi iar de la capăt!

Vocea şefului era fermă şi dură:

– Fiecare să cerceteze o cameră! continuă el. Cu vârful cuțitului şi cu acul…

– Şi fata? întrebă cel cu ochii de viezure.

Omul cu cicatrice îl săgetă cu privirea. Parcă-i aşteptase întrebarea. Şi întrebarea îl mânia şi-i amintea o descoperire întâmplătoare făcută cu câteva minute mai înainte. Sosise momentul izbiturii. Scoase din buzunar un obiect pe care-l ținu cândva în pumnul său uriaş:

– Parc-am luat cândva o hotărâre cu fata! Am căzut toți de acord s-o ținem închisă şi sub pază sigură. A fost vorba că nimeni nu va călca hotărârea. Atunci ce-nseamnă asta?

Deschise brusc pumnul şi plimbă sub nasul celor doi un pachețel de hârtie. Parcă un obiect tare fusese înfăşurat în hârtie. Omul cu ochii de viezure se cutremură. Ştia că pierduse pachețelul. Dar nu ştia în mâinile cui se afla.

– Nu… dar… începu el să se bâlbâie.

Vocea şefului deveni dinadins aspră şi tăioasă:

– Am luat sau nu o hotărâre?

– Da!… recunoscu cel căruia i se adresase întrebarea.

Vocea şi mai ales atitudinea lui erau supuse, speriate şi asta îl mai înmuie pe omul cu cicatrice:

– Fiecare lucru la timpul lui. De ce vă grăbiți? Vreți să stricăm totul? Orice gest nesăbuit poate duce la consecințe crunte. Scurt: N-am nevoie de tulburări! În privința asta nu admit nicio încălcare!

Aruncă apoi pachetul pe un pat de campanie, lângă omul cu ochii de viezure. Vinovatul nu-i suportă privirea grea. Dar vorbele pe care le auzi parcă îl mai liniştiră:

– Nu mă interesează al cui e pachetul, nici ce conține. N-am obiceiul să suspectez pe nimeni. Dar atunci când simt că se întrece măsura… Cred că mă cunoaşteți…

Amenințarea îi înfioră pe ceilalți. Iar omul cu ochii de viezure simți şiroaie de sudoare pe spate auzind din nou vocea şefului:

– Sper că toate monezile sunt la loc. Ia să facem un control!

Din doi paşi ajunse la firidă. Cu o mână scotea fişicurile din tainiță, iar cu cealaltă rupea în buzunar hârtiile care erau destinate cireşarilor; le rupse cu puterea unor gheare şi nu-şi reveni din emoție decât în clipa când simți metalul în palmă. Porni apoi spre şef cu mâinile împreunate

ca un căuş. Omul cu cicatrice luă, una câte una, monezile din căuş, le mai numără o dată, apoi se uită țintă în ochii celui care i le adusese:

– Bine! Şaizeci! Pune-le la loc. Trebuie să le găsim pe celelalte, trebuie să găsim alte bogății pe lângă care monezile vor fi nişte fleacuri. Gata! Începem!

După câteva clipe, cei trei căutători ieşiră din bârlogul lor, fiecare înarmat cu ciocane, vergele de fier, cuțitaşe şi toporişti.

2

Dar şi prizoniera în alb era chinuită de nelinişti şi frământări. Întârzierea cireşarilor n-o mai întrista. Era ca amintirea unui gând frumos. Alte spaime îi fulgerau clipele vii şi visele: cireşarii nu vor mai sosi niciodată în castelul ei, sau vor poposi în apropierea lui atunci când va fi prea târziu. Ultima ei întâlnire cu omul cu cicatrice îi lăsase această convingere neagră, bolnavă. Dacă n-ar exista în lume acest: „prea târziu”! Ploua cu tristeți în camera ei cu străluciri albe.

Ca să-şi învingă tristețea, încercă să-şi găsească preocupări care să-i absoarbă toate gândurile, care s-o chinuie cu întrebări îndepărtate, incolore, gratuite. Începuse să-şi scrie jurnalul; primele cuvinte le scrisese în ziua când Philippe îi salvase viața, în ziua când se plânsese lui Philippe de cruzimea omului cu cicatrice. Şi dăruia ore întregi jurnalului ca unui prieten intim care-i primea docil toate gândurile şi tresăririle. Dar paginile începeau să se umple tot mai greu. Fata în alb nu mai visa. Şi ceea ce nu se visează e atât de greu de aşternut pe hârtie!

Prizoniera ştia tot ce se întâmplă cu cei trei călători, tot ce fac şi tot ce găsesc. Castelul nu mai avea taine pentru ea. Ştia că găsiseră monezi de aur, ştia unde le găsiseră. Bănuia că în încăperile castelului se mai află locuri tainice pe care le căutau cu disperare cei trei. De ce să nu caute şi ea? Oare putea să existe preocupare mai obsedantă decât aceea de a căuta şi a descoperi locuri şi lucruri tainice?

Calea spre firidă îi era divulgată de urmele unor degete lungi pe praful marmurei. Cei trei, disperați, uitaseră în graba lor să şteargă

urmele. Prizoniera se cocoță în firidă şi începu să bată cu un creion în pătrățelele mici de marmură care căptuşeau interiorul întunecos. Una dintre plăcuțe scoase un sunet deosebit şi fata în alb descoperi astfel mica tainiță… din nefericire goală şi umblată. Îşi continuă cercetările şi în alte spații şi pe alte suprafețe ale camerei. Dar cu toate strădaniile ei nu mai găsi nicio ascunzătoare. Reveni iarăşi în firidă, încă o dată şi încă o dată şi până la urmă descoperi şi cea de a doua tainiță. Tot goală ca şi prima.

Prizoniera, înfierbântată de fantezii renăscute, nu căuta numai monezi sau numai intrări secrete. Căuta şi documente vechi prăfuite, care să mărturisească vechimea şi istoria Castelului celor două cruci. Acest gând o făcea să observe şi să cerceteze spațiile neînsemnate, cele mai mici crăpături, şi mai ales plăcuțele de marmură din firidă. Îşi petrecea o parte din vreme în fața nişei cu două tainițe. Şi gândurile, gândurile cele mai îndrăznețe o bântuiau. Ambele cuburi erau goale… Dar uşițele care închideau cuburile? În cea de a doua uşiță, în grosimea ei care dintr-o dată deveni ciudată descoperi, între două scoarțe galbene şi roase, o foaie de pergament, şi ea rănită de vreme. Despicătura din uşiță fusese lucrată cu multă finețe. Foile de pergament aveau parcă rolul să umple cu precizie golurile. Foaia din mijloc era plină de litere chirilice. Dar prizoniera cunoştea atât de bine alfabetul chirilic…

Sări jos din firidă cu foile de hârtie în mână şi, țopăind de bucurie, începu să i se destăinuie lui Philippe:

– Philippe, dragul meu! Cine ştie peste ce comori nemaipomenite am dat aici? Vrei să ne apucăm cuminți de lucru? Încetul cu încetul…

Şi prizoniera se apucă să traducă vechiul manuscris. Uitase de odihnă, de somn, de mâncare. Nu ştia decât de manuscris. Cel care-l scrisese parcă n-ar fi ştiut bine limba… sau… Fata în alb înțelese că documentul era cifrat. Îl traduse cuvânt cu cuvânt dar sensul traducerii i se păru obscur şi neinteligibil.

– Philippe! prostuțule… Ce taină se ascunde în această hârtie? Ah, dac-ai putea să mă ajuți! Philippe, Philippe…

Prizoniera înțelese mult mai târziu că textul peste care dăduse era compus din cuvinte de bază şi din cuvinte fără niciun rost. Toată strădania ei era să le deosebească pe unele de altele. În forma în care-l

găsise, documentul părea absurd. Era o încâlcire supărătoare de fraze religioase.

Iată transcrierea corectă pe care o făcuse fata în alb:

„Taina cea mare şi marea nenorocire abătută pe capetele noastre ne fac să ne gândim la comoara pe care-o ascunde cine oare decât sufletul prăpădit al nostru. Căci dacă ne ducem în cea veche cetate-a Vulturilor zisă şi ne rugăm cumplit, vor spune oamenii că mântuirea se află ascunsă în crucea cea mare. Iar când vom fi şi mai nenorociți, doar crucea cea mare în stare-i să poată trimite pe capetele noastre o izbăvire şi cu ea solii cei tainici în crucea cea mică şi toți să-şi facă această cruce. Şi încă una şi iar şi iar, iar asta din urmă va fi iarăşi cea dintâi. Iar cine va sudui în veci fapta asta nu fi-va în stare să şi-o răscumpere. Şi iar a doua oară cu gândul măcar s-o gândească nu va fi în stare. Căci în împărăția cerului intrarea cea mare şi dânsa, precum zic unii, se află ascunsă şi nimeni nu ştie şi-n vecii vecilor nu va şti. Iară pe fiara fioroasă pe-afară prin care coclauri s-o caute cu trudă aprinsă-n făptură? În van totul, în van, în van. Vom găsi totul nu aiurea şi doară documentul cel tainic din cartea sfântă ni-l va arăta. Şi el se află în acel vechi ceaslov al prea iscusitului nostru Cristache Zogreanu sărman logofăt de cea de a treia putere. Dar numai în credință i se arată intrarea cea mare aceluia care din toți muritorii o merită. Căci acela care cu agera-i minte va prinde înțelepciunea cerească, va putea scoate din carte şi din slovele tainice cheia fericirii noastre a tuturor.”

Cu cât fata în alb îl citea mai des, cu atât absurdul textului devenea mai evident. Făcu fel de fel de încercări, eliminând cuvinte, adăugind altele, schimbând ordinea rândurilor, a cuvintelor, dar nu ajunse la niciun rezultat. Atunci care putea fi cheia lui? Trebuia să aibă o cheie. Disperată începu să-l citească rar şi cu voce tare lui Philippe:

– Ajută-mă, prostuțule, nu ştiu cum să mă descurc…

„Taina cea mare şi marea nenorocire abătută pe capetele noastre ne fac să ne gândim la comoara pe care-o ascunde cine oare decât sufletul prăpădit al nostru. Căci dacă ne ducem în cea veche cetate-a Vulturilor zisă…”

Fata în alb avu inspirația salutară să-i citească lui Philippe textul cu glas tare, parcă pentru a-şi auzi şi ea vocea. Philippe, smerit, o asculta cu atenție. După primele trei rânduri, prizoniera tresări… O luă de la capăt, şi încă o dată, apoi sări în sus de bucurie:

– Philippe, dragul meu, am găsit! Ce simplu, ce copilăresc!

Dar Philippe nu cunoştea nicio altă limbă decât limba pisoilor, aşa că nu află imediat taina fetei în alb. Un singur lucru era în puterea lui: să-şi ciulească urechile. Şi ascultă cucernic vocea fetei în alb şi i se păru pisoiului că nu mai suna ca înainte, ci parcă altfel. Vorbirea fetei se asemăna într-un fel cu torsul său.

3

Tic se sculă vesel şi odihnit. Dimineața era frumoasă şi senină, adia un vânt răcoros care nu putea decât să sporească hotărârea prichindelului de a porni imediat în căutarea noului mesager. Îl lăsă pe Petrică să doarmă şi ieşi afară, pentru a vedea, chipurile, cum se odihnise Țombi. Moaşa îi pricepu manevra şi veni în întâmpinarea lui:

– Cam devreme, mă sfârlează, şi cum de-ai avut inima să-l laşi pe Iliuță să doarmă…

– L-am ținut atâta cu vorba aseară…

– Aha! Şi acum ce gânduri ai? Chiar vrei să pleci spre Călțunu? Dis-de-dimineață?…

– Călțunu?

– Da! Păi nu acolo vrei să te duci?

– Aha! exclamă Tic la rândul său. De acolo ați primit pachețelul?

– Nu de-acolo, dar mi l-a dat un om de-acolo.

– Şi nu vreți să-mi spuneți cum îl cheamă…

– Dacă ții morțiş, îți spun. Dar mai întâi trebuie să mănânci şi pe urmă…

Tic se uită speriat spre femeie. Cine ştie ce i-a mai trăsnit prin cap? se îngrozi el.

– Pe urmă trebuie să-mi făgăduieşti ceva. Dacă te-apucă iar noaptea pe-aici, nu-l mai cauți pe Iliuță ci vii de-a dreptul la Petrişor. Da?

– Da! răsuflă prichindelul uşurat. Acum îmi spuneți?

– Oleacă de zăbavă. Mamo! Gata laptele? Că e pe cale să plece musafirul şi n-aş vrea deloc să plece flămând.

– Gata! se auzi o voce din casă. Numai să poftească…

– Atunci hai să mâncăm! îl invită moaşa cea grasă.

Tic mâncă în tăcere, cu poftă. După masă, bătrâna aduse o bucățoaică de caş, un braț de ceapă verde, vreo cinci ouă, vreo cinci roşii, mari cum nu văzuse nici la expoziție în oraş, un cârnat de vreo doi metri şi o halcă de pâine cu care s-ar fi putut sătura jumătate de sat.

– Să le pui, mămucă, în traistă că până la Călțunu e drum lung şi te-o apuca foamea…

Speriat că noul sat o fi pe undeva pe la capătul țării, Tic se şi repezi cu întrebarea:

– Da-i mult până la Călțunu?

– Păi sunt poate mai bine de cinci kilometri… răspunse băbuța în timp ce aranja gospodăreşte bucatele în ranița lui Tic.

Moaşa se îndeletnicea cu a urmări schimbările la față ale musafirului, dar miloasă cum era nu-i mai lungi nerăbdarea.

– Atunci să ne-nțelegem. Întrebi la Călțunu de Ghiță Saftu. Vezi că-i om cam sălbatic. El mi-a dat pachetul. Dacă nu se poartă ca omul îi spui că te-am trimis eu. Zici aşa cum îți spun eu: „Moş Saftule, Paruşoaica m-a trimis la matale.” Aşa să-i strigi, dacă îți lasă răgaz.

– Şi dacă…

– Dacă-i spui aşa afli ce vrei. Acum: drum bun că trebuie să fug la dispensar. Şi să nu uiți să treci la înapoiere pe la Petrică. Nu, nu. Lasă-l să doarmă… Lasă-l…

– Sărut mâna şi nu ştiu cum să vă mulțumesc…

– Ia uită-te, sfârleaza! Nici n-a apucat bine să intre în casa mea şi se şi gândeşte la mulțumiri! La drum!

Tic îşi puse ranița pe spate, îi făcu semn lui Țombi şi ieşi totuşi cu paşi grăbiți din casa cea mare şi primitoare. Cine ştie ce-l mai aştepta şi acolo, la Călțunu?! Firul mesajului părea că nu se mai termină niciodată. Fata în alb îl chema însă cu atâta putere, că prichindelul ar fi fost în stare să meargă până la capătul lumii pentru a-i afla castelul în care era ținută prizonieră.

Imaginea fetei în alb îl însoți pe micul cutezător tot timpul drumului. Nici nu încerca să se despartă de ea. Era lângă el, aproape de el, la fel de aproape ca în seara aceea la meci când îi țipase în ureche cu atâta răutate. Era tăcută atunci, şi fața i se făcuse de ceară, dar parcă văzuse şi un licăr ciudat în ochii ei. Cum de-şi amintea totul atât de limpede?… Oare o durea ceva, sau o încolțise vreo spaimă aşa cum începea să-l

încolțească pe el?… Şi Tic îşi iuți paşii gândindu-se că poate merge pentru a însenina un chip foarte trist.

Satul în care pătrunse era mic, azvârlit într-o vale răcoroasă şi pierdut parcă într-o pădure de pomi fructiferi. Cineva îi arătă casa lui Ghiță Saftu şi-l urmări curios cu privirea. Tic bătu la poartă cu oarecare sfială. De după o şură se ivi un bărbat a cărui înfățişare îl zăpăci pe cireşar. Deşi era un uriaş, omul părea scund din cauza umerilor care i se lățeau la nesfârşit. Prichindelul avea impresia că omul din fața lui e cel puțin la fel de lat în spate pe cât e de înalt. Nu mai văzuse niciodată un altul mai voinic. Purta pe cap o căciulă uriaşă care i se lăsase până la sprâncene, nişte sprâncene, negre şi arcuite, dar mai ales încruntate:

– Ce vrei, mă bârzoiule, la casa omului? îl întâmpină o voce groasă şi deloc prietenoasă. Mi-ai speriat orătăniile!

– M-a trimis…

– Cine te-a trimis, mă, la mine! Ia-ți tălpăşița, mă, până nu strănut. M-auzi?

Ultima vorbă o rosti cu atâta putere că zornăiră ferestrele casei şi câțiva țânci care se jucau pe uliță o tuliră repede în ogrăzi.

– Moş Saftule… se grăbi Tic să recite fraza magică, dar colosul nu-i lăsă timp:

– Ce moş, mă tontule? Mă!

În clipa aceea colosul ajunse la poartă. Dar şi Tic explodă:

– Paruşoaica m-a trimis la matale!

Într-adevăr: vorbe magice. Chipul colosului se însenină într-o clipită:

– Aha! Păi de ce n-ai spus de la-nceput? Hai, vino-năuntru. Şi zi-i aşa, te-a trimis Paraşoaica. Şi cam ce-ai vrea tu?

– Să-mi spuneți de la cine ați primit pachetul acela pe care i l-ați dat ei.

– Aha! Păi pe bețivul ăla nu l-am văzut niciodată în viața mea. Nu ştia măcar în ce zi se află. M-a întrebat pe mine dacă-i sâmbătă sau duminică. Şi când a aflat că-i sâmbătă a spus că se întoarce din nou la botez. Atunci mi-a dat pachetul.

Moş Saftu vorbea cu voce atât de blândă că parcă ungea auzul.

– Şi chiar nu l-ați văzut niciodată?

– Da' să-l ia dracu' de bețiv! Un' să-l văd? Că eu la crâşmă nu m-am dus în viața mea. Eu beau acasă. Ce, mi-ar ajunge mie o crâşmă!?… Da'

poate l-o fi cunoscut vreunul cu care a băut la botez.

– Poate vă amintiți cum arăta…

– Ca un nătărău. Parcă-i mutase cineva falca din loc. Sau poate aşa avea el obiceiul să rânjească. Nu arăta a fi din sat şi nici măcar din satele megieşe. Asta fără doar şi poate… Stai, stai, stai, flăcăuaşule. Purta el nişte pantofi roşii, dar roşii ca ouăle de Paşti. Aşa ceva n-am mai văzut în viața mea. O haimana fără rost… Altceva?… Ce să-ți mai spun? Te pomeneşti că pachetul o fi fost de furat.

– Nu! se opuse Tic. Dar trebuie neapărat să aflu cine i l-a dat.

– Dacă asta-ți trebuie, atunci te-nvăț eu ce să faci. Mergi la baba Aglaia, peste drum de biserică, ş-o-ntrebi pe aia. Că aia ştie şi de câte ori am strănutat eu azi-noapte, şi câtă apă a băut de dimineață pân-acum taurul comunal, şi câți pui au scos capul din găoace acum un ceas sub cloşca Cârnățoaiei.

– Nu-i rea? se interesă practic micul pățit.

– O să-ncerce ea să te descoase dar tu să-i spui că moş Saftu vrea să ştie… şi-i spui ceea ce vrei tu să ştii…

– Dacă n-o să vrea? C-am mai dat peste una…

Moş Saftu se uită la Tic, apoi îşi întoarse fața spre răsărit şi prichindelul îi auzi vorbele bubuind ca nişte tunete prăvălite din văzduh:

– Fă Aglaio! Vezi că trimit un băietan la tine cu o vorbă… Acum poți să te duci fără teamă, îşi linişti el musafirul.

Tic îi mulțumi şi porni către biserică. Baba Aglaia însă nu era acasă. Era undeva la capătul satului, dar auzise vocea lui moş Saftu şi se îndrepta cu paşi de struț spre casă. Prichindelul profită de absența babei şi se duse până la oficiul poştal de unde expedie: *„Încă nu am dat de capătul firului dar nu cred să mai fie mult stop Vă țin la curent. Tic.”*

4

La Vultureşti, cireşarii, în clipele lor de răgaz, aşteptau cu înfrigurare apariția lui Tic sau măcar un semn oarecare de la el. Dar clipele de răgaz erau atât de puține! Tot timpul şi toate preocupările lor erau dedicate descifrării documentului. O vreme întreprinseră cercetări în

jurul izvorului. Era în textul vechi o frază care suna astfel: *„apoi, oprindu-te la izvor şi la sfânta duminică, împerechezi doi de unu şi numeri trei brazi”*… Căutară peste tot în jurul izvorului dar nu găsiră nimic, nici măcar un bolovan aruncat la întâmplare. Lucia încercă, la un moment dat, să interpreteze numeric textul.

– Ia să scoatem toate cifrele concrete pe care le conține textul! spuse ea.

– Mai întâi avem cei patru stânjeni, îşi aminti Dan la iuțeală. Îi transformăm în paşi, în metri, în ce?

– Stai, stai, Dan! îl opri Maria. Înaintea stânjenilor avem cele zece porunci şi cifrele a cincea şi a noua. Şi după stânjeni cele patru Evanghelii. Nu zice într-un loc *„te-ncumeți la drum cu toate evangheliile”?*

– Şi pe urmă zece cu unu şi zece fără unu, adică douăzeci, spuse Lucia care cunoştea documentul pe de rost. Dar mi se pare că Dan a cam nimerit-o. Ce facem cu cifrele astea? Ce reprezintă ele? Distanțe?

– Dar dacă reprezintă litere? îşi dădu cu părerea Ursu.

– Litere?! se miră Lucia. Să-ncercăm! Să luăm frază cu frază.

– În prima n-avem nicio indicație de cifră – începu Maria. Nici într-a doua, nici într-a treia. Va să zică într-a patra… Notează, Dan: 10, 5, 9… Apoi 4, apoi 2, apoi 4, apoi 2.

– Care 2? întrebă Dan.

– Cele două porunci din fraza a şasea…

– Aha! Apoi 10 şi 1 şi 10 fără 1. Cum le interpretăm? 11 şi 9 sau 10, 1, 10, 1.

– Şi aşa şi aşa! propuse Lucia. Să iasă ceva cu sens şi vedem noi. Măcar să reuşim să le transformăm în ceva…

În câteva minute scoaseră toate cifrele din text. Dan se repezi să le interpreteze după alfabet. Va să zică 10 este J, 5 este E, 9 e I…

– În ce alfabet? întrebă Lucia…

– Cum în ce alfabet? Aoleu, mamă dragă, descoperi Dan. Trebuie să găsim corespondențele cifrelor în alfabetul chirilic. Cine-l ştie?

– E o prostie! se opuse Maria. E o pierdere de timp idioată. Nu poți să scrii o taină cu primele zece litere ale alfabetului. Fiindcă nicio cifră nu trece de zece.

După o clipă de surpriză, acceptară toți, fără rezerve, remarca făcută de Maria.

– Ce vulpoi o fi fost la vremea lui tretilogofătul! recunoscu Dan. Oare nu cumva o fi vrut să-şi bată joc de oameni?

– Numai asta nu! demonstră Lucia. N-ar fi fost ascuns cu atâta grijă documentul. Staţi! Voi aţi cercetat bine încăperea în care l-aţi găsit?

– Podeaua, pereţii, toate ungherele, palmă cu palmă, răspunse Dan. L-am căutat şi la cub, nu numai la pătrat, adică şi-n relief nu numai la suprafaţă…

– Dar plafonul? întrebă Lucia.

– Plafonul!? se miră Ursu. Nu, şi nici zidul unde-i uşa. Dar nu văd unde-ar putea să ducă… Zidul cu uşa e închis, e zid şi pe dinafară, iar plafonul se mărgineşte cu coasta dealului… Ştiu eu? Poate că ar fi bine să mai scotocim puţintel pe-acolo. Mă gândesc şi eu acum la plafon… Dealul face un unghi destul de curios… Mergem?

Cireşarii îşi puseră de data aceasta toată nădejdea în încăperea aceea mică şi întunecoasă. Toţi intrară în ea şi o luminară cu toate lanternele. Izbiră cu cazmaua în plafon, peste tot locul, dar zadarnic. Izbiră şi în zidul în care se afla uşa. În dreapta nimic, dar în stânga…

– Sună a gol!!! ţipă Dan. Ursule! Intrarea!

Ursu lovi în continuare cu colţul târnăcopului, încet şi meticulos, şi în câteva secunde reuşi să stabilească foarte precis contururile suprafeţei care răsuna a gol. Ceilalţi urmăreau cu inima la gură mişcările lui Ursu. Conturul zgâriat pe zid era destul de mare şi de forma unui pătrat cu latura cam de trei sferturi de metru.

– E precis o intrare! anunţă Ursu. Nu cred să fi fost secretă la vremea ei, şi nu pot să înţeleg de ce a fost zidită…

– Putem sparge zidul? întrebă Maria.

– Cred că e o coajă foarte subţire de zid, o linişti Ursu. Răsună prea puternic a gol. Daţi-vă la o parte.

Ursu începu să lovească uşor cu ciocul de fier al târnăcopului. Dar el însuşi fu uimit când, după o pojghiţă subţire de mortar, cazmaua întâlni în cale metal.

– Prin urmare e tot o intrare secretă, Ursule! se bucură Dan.

Noua descoperire nu îngreună munca lui Ursu ci mai degrabă i-o uşură. Găsi o crăpătură între zid şi metal, vârî acolo colţul cazmalei şi trase cu putere. Capacul de fier se desprinse din zid oferind privirilor nu

o scobitură laterală cum se aşteptau toţi ci una în adâncime. Aveau de fapt în faţa lor o intrare sub formă de puţ.

– Formidabil! strigă Dan. Aţi văzut? Tot aici la Vultureşti e misterul. Lucia! Meriţi un sărut de la cine ştiu eu…

Lucia nu luă în seamă ultimele cuvinte ale lui Dan şi nici nu-l văzu pe Ursu înroşindu-şe, deoarece vlăjganul îşi coborâse capul în puţ căutând să distingă ceva în adâncimi.

– Are trepte de fier, adică… adică nişte mânere, spuse el, după ce îşi scoase capul înroşit de aplecare din deschizătură. Eu cobor.

– Stai! îl opri Lucia cu cel mai poruncitor ton din lume. Cum o să cobori aşa? Dacă vreo treaptă… şi închise ochii pentru a-şi alunga gândul. Nu! Te legăm cu frânghia.

Ursu se supuse întocmai poruncii primei dintre egali, care devenise între timp hotărâre prin aprobarea mută a celorlalţi. Se lăsă legat imediat sub braţe printr-un nod pe care tot el şi-l pregăti, un nod care nu-i stingherea mişcările şi care se strângea numai atunci când îl trăgea o greutate. Îşi luă cu dânsul lanterna, un ciocănel, o vergea de fier, o secure şi un cuţitaş. Frânghia avea vreo 20 de metri şi asta îi linişti pe toţi.

Ursu începu coborârea… Cei de sus dădeau drumul la frânghie cu mare grijă. După primii metri de coborâş, după ce-şi lăsă raza lanternei în jos, Ursu înţelese că nu-i va ajunge frânghia. Puţul era mai adânc de 20 de metri. Se oprea la fiecare treaptă pentru a cerceta zidul puţului, adică întreaga suprafaţă cilindrică din jurul lui, cu lanterna, cu ciocănelul şi cu vergeaua. Voia să se convingă definitiv că nesfârşitul cilindru de piatră nu ascunde altă intrare secretă, capătul vreunui gang sau cine ştie ce altceva. Zidul însă părea că nu are nicio taină. Treaptă după treaptă, Ursu repetă migăloasele lui cercetări. Aerul se împuţinase. Ajunsese în locul unde, după calculele lui, nu mai era mult până să se termine frânghia. Lumina lanternei arăta parcă o cotitură a puţului. Mânerele de fier, deşi pe alocuri se clătinau, dovedeau însă rezistenţă… Îşi desprinse cu mişcări lente frânghia din jurul trunchiului, o legă de un mâner şi fără să mai aştepte îşi puse în aplicare gândul temerar care-i venise mai demult în minte.

Coborî cu cea mai mare băgare de seamă şi se opri la fiecare treaptă pentru a studia în continuare zidul puţului. Nimic… Ajunse şi în locul

unde i se păruse că zidul face o cotitură. Nu era decât o scobitură în zid. Acolo se terminau mânerele de fier, iar câțiva metri mai jos se termina şi puțul. Ursu nu mai avea nicio îndoială: ceea ce credeau toți că e o intrare secretă nu era decât un puț veritabil. Adică fusese, la vremea lui, un puț. Poate chiar o fântână tăinuită pentru aprovizionarea cetății în caz de primejdii. Urmele de eroziune de pe pereți şi puzderia de cioburi din fundul puțului erau dovezi de netăgăduit.

Vlăjganul se chinui să scoată o piatră mare din zid şi după ce izbuti o azvârli cu putere în jos. Voia să se convingă că fundul puțului nu e înşelător. Bolovanul scoase un zgomot greoi, înfundat şi foarte apropiat. După ce mai lumină o dată cu lanterna fundul puțului pentru a calcula distanța precisă şi a determina locul precis unde se afla bolovanul, Ursu băgă lanterna în buzunar, îşi eliberă mâinile şi sări în gol pe întuneric.

Calculul pe care-l făcuse Ursu fusese de o precizie salutară. Atingerea pământului şi flexiunea se produseră în acelaşi timp. După ce îşi restabili echilibrul şi aprinse lanterna, vlăjganul îşi descoperi piciorul stâng la câțiva milimetri de bolovan. Câțiva milimetri mai la stânga şi căzătura, cu toate urmările ei nenorocite, ar fi fost inevitabilă. Ursu mai sărise odată pe întuneric, de la o înălțime mult mai mică şi cunoştea foarte bine senzațiile şi urmările unei astfel de sărituri. Puțul nu avea însă niciun secret înăuntrul lui, de la gură şi până la fund. Secretul era însuşi el, existența lui acolo, deasupra cetății, existența lui tăinuită. Era un puț foarte adânc, secat în întregime şi care, fără îndoială, nu slujise la altceva decât la aprovizionarea cu apă a cetății. Ursu oftă. N-avea niciun rost să-şi mai piardă timpul acolo. Săpă cu ajutorul ciocănaşului câteva găuri în pereții tari ai cilindrului de piatră, îşi fixă vârfurile picioarelor în ele, mai făcu un rând de găuri şi ajunse cu mâinile la mânerele de fier. Se cățără cu dibăcie până la frânghie, şi-o prinse de trunchi şi începu urcuşul cel permis. Nevoia de aer proaspăt îl amuți câteva clipe, acolo sus, ba chiar îl obligă să părăsească, fără regrete, încăperea tăinuită. Se întinse cât era de lung, cu spatele pe iarbă. Şi abia după ce trase câteva guri de aer proaspăt, anunță rezultatul explorării:

– Nimic, dar nimic din ăla solid.

– Nu cred! se îndoi Dan. Vrei să ne faci o surpriză…

– Aş vrea şi eu, spuse Ursu râzând, dar din păcate intrarea noastră secretă nu-i decât un puț secret, un puț cât se poate de veritabil.

– Ai cercetat bine pereții? La fiecare treaptă?

– Da! răspunse vlăjganul fără şovăială.

– Şi fundul? sări Maria.

– Şi fundul!

– Ce adâncime are? întrebă Dan.

– Cam 30 de metri…

– Cât? sări Lucia. Parcă n-am auzit bine…

– Trei-zeci! silabisi Ursu. Dar abia după ce răspunse a doua oară înțelese ce anume o făcuse pe Lucia să repete întrebarea: Adică… douăzeci plus zece. 20 şi 10, cum ar spune documentul, încercă el să glumească.

– Atunci de ce te-ai lăudat c-ai cercetat şi fundul? îl luă Dan la rost.

– Am coborât şi pe trepte, fără frânghie. Erau solide, rezistente, ce mai.

– Până unde mergeau treptele? azvârli Lucia o nouă întrebare răutăcioasă.

– Până-n fund! răspunse Ursu prompt.

– Atunci nu-mi ies calculele… spuse Lucia cam cu părere de rău.

– Care calcule? întrebă la rândul său Ursu.

– Nişte cifre din document…

Ceilalți făcură ochii mari. O frază din document spunea: *„Apoi numeri bine treptele dară nu chiar la cea din urmă te opreşti”*… Dar Lucia nu se gândise la fraza aceea. Încerca o manevră cu un scop meschin.

– De fapt nu erau chiar treizeci, ci numai 25, preciză Ursu.

– Şi la ce distanță una de alta? muşcă din nou Lucia.

– Cam la un metru…

– Ura! exclamă Dan. Atunci mai avem şanse, Ursule! De ce-ai spus c-ai cercetat şi fundul puțului. Tu crezi că se vede chiar totul cu lanterna? Dacă găsim acolo capătul unui coridor subteran?

– Nu-i niciun capăt! răspunse Ursu sec. Am ajuns până-n fund. Puțul e puț şi gata! Poftim o bucată de ceramică, de la o oală spartă, de pe fund.

– Cum ai ajuns acolo? se miră Maria.

– Erau… am săpat nişte găuri în zid, pe cuvântul meu…

– Am găsit! îl salvă Dan fără să vrea. Puțul trebuie să fie izvorul despre care vorbeşte documentul. După fraza cu treptele nu vine fraza

cu izvorul? *„Oprindu-te apoi la izvor…”*

– Nu! îl temperă Maria. Dar poate c-a văzut Ursu vreo pădure de bozii înainte de a ajunge în fundul puțului, adică la izvor. După trepte nu vine fraza: *„apoi rătăceşti în voie printr-o pădure plină de bozii…”?* Unde-i pădurea? La mijlocul fântânii!

– Poate că de-aceea l-au ucis pe tretilogofăt… se răzbună Dan. Pentru că a încâlcit prea tare documentul… Eu unul mă dau bătut, îmi plezneşte capul, nu mai pot…

– Bravo!

Exclamația aceasta, puțin dojenitoare, puțin veselă, n-o scosese niciunul din cei patru cireşari cocoțați pe coasta dealului. Tresărind, coborâră toți privirile şi ochii lor uimiți întâlniră o ființă de care poate nu avuseseră niciodată mai multă nevoie. De jos, de la poalele dealului, îi privea râzând, cu mâinile în şolduri, un băiat înalt, cu figura bronzată, cu cămaşa în mână şi cu maioul de pe el leoarcă de sudoare. Victor!

5

La Călțunu, în căsuța strâmtă de peste drum de biserică, Tic asculta spusele unei bătrâne cu fața plină de zbârcituri, cu nasul ca un cioc de uliu şi cu nişte ochi care-i jucau în cap ca nişte mărgele.

– Şi ce vrea bivolu’ acela de Saftu, măiculiță?

– Să aflați cine-i bețivanul necunoscut care i-a dat pachețelul…

– Scârba aia care nu ştia dacă-i sâmbătă sau duminică?

– Întocmai! spuse Tic fără să se mai mire.

– Mare lucru! Apoi prăpăditul ăla cu pantofi ca zgorghina nu-i de pe-aici, adică o fi fost el pe-aici odată, da’ amu-i la Bucureşti. Face pungăşii prin obor. Un terchea-berchea, doi lei părechea… Păscuță Gâtlan îi zice.

– A plecat? întrebă Tic înspăimântându-se.

– Nu l-a mai văzut nimeni de-atunci. Ba a trimis şi-o epistolă din Bucureşti prin care cere nişte acte de la primărie.

– Aoleu! se vaită prichindelul. Dar cine o fi putut să-i dea pachetul?

– Păi să vedem cu cine-a băut, se cufundă baba în amintiri. Dimineața a băut la cooperativă cu băieții lui Todiriță Dascălu. Cu

crăcănatul ăla de Maftei şi fonfăitul ăla de Stăniță. Până pe la vreo două-ş-pe. P-ormă a trecut pe la Iordache, sfrijitul ăla de lângă cimitir, ş-a mai supt ş-acolo vreun sfert de rachiu, că mai mult nu scoate sfrijitul pe degeaba; apoi a prânzit la Scălămbău, aşa-i zicem noi lu' Niță a lui Truțu; acolo să fi băut vreo trei, patru kile de terază; p-ormă a trecut pe la Anița, văduva lui Nichifor crâşmarul, cucuiata aia, n-ar mai ține-o pământul şi alții, dar n-a găsit-o acasă, aşa că s-a dus iar la cooperativă unde s-a-nhăitat vreo două ceasuri la bere cu hârşâitul de Stelian, finu' lui Bucă Preda, învățătorul. Cic-au băut vreo opt-şp-ce sticle, da' i-o mai fi înşelat şi vânzătorul, că se pricepe, hoțul; apoi s-a dus de-a deschis botezul. El a fost primul. A băut întâi cu lăutarii, cocostârcii aceia ai lui Ştiulete Baniță de peste deal; cică-i spune baniță lui taică-său pentru c-odată, la un iarmaroc, a şterpelit o cogeamite baniță fără să-l vadă negustorul; p-ormă a băut cu un învățător din Şoimeni, încrezutul ăla de Papucea, pe care nu-l mai văzuse de zece ani, că au fost acelaşi leat în acelaşi regiment. Apoi a vrut să plece, dar pe la jumătatea drumului s-a-ntors, după ce s-a-ntâlnit cu huiduma de Saftu şi l-a-ntrebat de-i sâmbătă sau duminică. Ş-o băut iar cu…

– Nu mai avea pachetul la el. I-l dăduse cineva înainte, o întrerupse Tic îngrozindu-se la gândul unui nou pomelnic…

– Da, da, da! recunoscu baba Aglaia. Cine putea să i-l deie? Fonfăiții lui Dascălu?… Nu cred, că toată săptămâna au fost la târg. Sfrijitul de Iordache nu iese din casă de zece ani. Vinde rachiu pe sub mână, pungaşul, da' are un rachiu, Doamne! Scălămbăul, nu cred fiindcă s-a dus el la târg a doua zi; hârşâitul de Stelian poate, sau dacă nu cocostârcii lui Baniță, ori fudulul acela de învățător din Şoimeni. Alții nu cred. Ei, dar amu n-ai putea să-mi spui şi mie la ce-ți trebuie să ştii toate astea?

– Moş Saftu vrea să ştie…

– Ei, apoi vezi… Să nu-mi umbli mie cu şmecheşuguri, ori poate n-ai auzit încă de baba Aglaia. Parcă eu nu ştiu că te-a trimis elefanta aceia de Paraşoaica… după ce-ai dormit noaptea cu Petrică al ei într-o cameră?… N-o fi fost vreun lucru de furat în pachet? Că tot umblă fel de fel de vorbe pe-aici…

Tic înțelese că singura şansă de a scăpa de întrebările babei era aceea de a o face să vorbească.

– Dar ce fel de vorbe umblă? făcu prichindelul pe miratul. Fură cineva?

– Cic-ar fi nişte hoți prin părțile noastre care caută comori şi jefuiesc oamenii dacă-i prind seara răzleți pe drum. Ba un mocan cu nasul ca o mistrie zicea c-au luat zălog…

– Umblă hoții pe-aici? se repezi Tic.

– Nu chiar pe-aici, dar nici prea departe… Dincolo de munte, sunt nişte coclauri pe-acolo! De la Şoimeni nu-i mult.

– Nu-i şi-un castel alb de marmură?

– Asta n-am mai aflat-o! Şi dacă n-am aflat-o eu… Sunt numai nişte văgăuni vechi, da' mai departe, dincolo de Brazi, cică-s de pe vremea strămoşilor.

– Şi ce caută hoții?

– Ce caută toți hoții… să jefuiască oamenii. Numai că pe la noi umblă şi după comori. De când mă ştiu eu, au prins patru cete de tâlhari pe meleagurile noastre. Una din ele, a lui Duşan, mai şi căsăpea oamenii după ce-i jefuia şi-i dezbrăca până la chele. Da' până acum n-am auzit să fure şi fete…

– Când au furat fete? întrebă într-o doară Tic.

– Păi aşa zicea mocanul acela cu nasul ca mistria. Pe urmă a-ntors-o el că nu-i adevărat, da' la-nceput i-a spus cuiva în mare taină c-a văzut cu ochii lui cum au luat nişte oameni zălog o fată sus pe munte.

– Când?

– Păi nu e chiar aşa de mult. Nicio săptămână. Da' ce te-ai îngălbenit?

– Eu? se stăpâni Tic din răsputeri. Poate din cauza plămânilor. Sunt cam bolnav. Şi-i chiar adevărată povestea cu fata?

– Aşa umblă vorba. Da' ciobanul pe urmă s-a jurat omului căruia-i spusese taina că nu-i adevărat, că s-a-nşelat. Şi eu mai că l-aş crede. Dacă era adevărat cu fata, ştiam eu înaintea ciobanului… I s-a părut şi lui, cine ştie. Sau o fi avut vreo vedenie. Mai ales că zicea că fata era îmbrăcată într-o rochie albă. Aşa apar vedeniile, în alb… Da' ce ai, dragul măicuții, de ți-ai schimbat iar culoarea? Să-ți dau olecuță de rachiu? Face bine…

– Nu, sărut-mâna, că nu-i bun pentru plămâni.

– Atunci poate-ai vrea o cană de chişleag? Stai numa' oleacă…

– Nu, săru-mâna, nu mi-i foame…

– Ei! Acuma ai vrea să-mi spui şi mie ce vrea Paruşoaica cu pachetul? Ce vrea elefanta! Că tot aflu eu până la urmă.

Tic se agăță imediat de ideea băbuței:

– Nici mie n-a vrut să-mi spună. A aflat că vin încoace şi mi-a spus să-l întreb pe moş Saftu cine i-a dat pachetul.

– Da-ncotro ziceai că te duci?

– La… Şoimeni… răspunse prichindelul gândindu-se că oricum va trebui să-l întâlnească pe învățătorul de-acolo.

– La Şoimeni? Tocmai unde s-a stârnit zvonul cu hoții? Da' pe cine ai mătăluță acolo, că de prin părțile noastre nu pari a fi?

Tic se gândi la cel mai frecvent nume care putea să fie în Şoimeni şi răspunse imediat:

– Am un coleg acolo, unul Şoimu.

– Şoimu? Trebuie să fie al fierarului, că ăla are băieți la şcoală. Vezi-că tot am aflat că înveți la şcoala tehnică?

Prichindelul nu protestă. Despărțirea îi fu uşurată de apariția câtorva babornițe în pragul casei. Pesemne, iscoadele babei Aglaia. Se duse în goană la poştă pentru a expedia o altă telegramă către frizeria „Higiena" însă cu un conținut foarte diferit de cel al primei depeşe: „Veniți la Şoimeni, stop Mesajul e adevărat. Tic."

Din nefericire, mesajul nu putea să ajungă imediat sub ochii cireşarilor. Erau toți la Vultureşti. Prichindelul n-avea însă de unde să ştie ce se întâmplase la ruine. Şi totuşi tremura la gândul că ar putea ajunge prea târziu la castelul fetei în alb.

Capitolul XII

1

Prizoniera în alb descifrase mesajul. Îşi dăduse seama că toată rezolvarea lui stătea în despărțirea şi selecționarea unor anumite cuvinte. N-avea însă cheia. Citindu-l cu voce tare lui Philippe, simțise că unele cuvinte au o anumită rezonanță, detaşându-se singure de celelalte. Sesizase un anumit ritm pe care-l impuneau anumite cuvinte. I se păruse că ritmul care cuprindea aceste cuvinte era foarte asemănător cu ritmul epopeilor homerice. Se gândea la dactilii şi hexametrii lui Homer:

„Cân-tă ze-*i*-ță mî-*ni*-a ce-a-*prin*-se-*pe*-A-*hil* Pe-le-*ia*-nul". Iar în document primele cuvinte sunau la fel: *Tai*-na cea *ma*-re şi *ma*-rea…

Se apucă să copieze textul documentului, cu toată fidelitatea, şi după ce termină de copiat se gândi să sublinieze cu creionul cuvintele care impuneau şi care se încadrau în ritmul homeric:

„Taina cea mare şi marea nenorocire abătută pe capetele noastre ne fac să ne gândim la *comoara pe care-o ascunde* cine oare decât sufletul prăpădit al nostru. Căci dacă ne ducem în *cea veche cetate-a Vulturilor zisă* şi ne rugăm cumplit, vor spune oamenii că mărturisirea se află *ascunsă în crucea cea mare*. Iar când vom fi şi mai nenorociți *doar crucea cea mare în stare-i să poată trimite* pe capetele noastre o izbăvire şi cu ea *solii cei tainici în crucea cea mică* şi toți să-şi facă această cruce. Şi încă una şi iar şi iar, *iar asta din urmă* va fi iarăşi cea dintâi. Iar cine va sudui *în veci fapta asta nu fi-va în stare* să şi-o răscumpere. Şi iar a doua oară *cu gândul măcar s-o gândească* nu va fi în stare. Căci în împărăția cerului *intrarea cea mare şi dânsa* precum zic unii se *află ascunsă şi nimeni nu ştie* şi-n vecii vecilor nu va şti. Iară pe fiara fioroasă, *pe-afară prin care coclauri s-o caute cu truda aprinsă-n făptură*. În van totul, în van, în van. Vom găsi totul nu aiurea *ci doar hrisovul cel tainic* din cartea sfântă ni-l va arăta. Şi el se află în acel vechi ceaslov *al prea iscusitului nostru*

Cristache Zogreanu, sărman logofăt de cea de a treia putere. Dar numai în credință i se arată *intrarea cea mare aceluia care din toți muritorii* o merită. Căci acela care *cu-agera-i minte va prinde* înțelepciunea cerească, va putea scoate din carte şi *din slovele tainice cheia* fericirii noastre a tuturor."

Fata în alb adună şi împărți apoi în hexametri şi septametri cuvintele subliniate şi se pomeni cu următorul text:

„Taina cea mare şi marea comoară pe care-o ascunde
cea veche cetate-a Vulturilor zisă se află ascunsă
în crucea cea mare. Doar crucea cea mare în stare-i să poată trimite
solii cei tainici în crucea cea mică iar asta din urmă
în veci fapta asta nu fi-va în stare cu gândul măcar s-o gândească.
Intrarea cea mare şi dânsa se află ascunsă şi nimeni nu ştie
pe-afară prin care coclauri s-o caute cu trudă aprinsă-n făptură
ci doară hrisovul, cel tainic al prea iscusitului nostru
Cristache Zogreanu sărman logofăt de cea de a treia putere
arată intrarea cea mare aceluia care din toți muritorii
cu agera-i minte va prinde din slovele tainice cheia."

Fata în alb citi din nou de la un capăt la altul cele douăsprezece versuri trisilabice. Îşi mai aruncă o dată ochii pe textul vechi, apoi puse toate hârtiile pe pat şi începu să se plimbe îngândurată prin cameră. Cu toată zgârcenia celor unsprezece versuri, textul vechi destăinuia câteva amănunte de o însemnătate excepțională. Mai întâi lămurea taina castelului celor două cruci. Castelul era împărțit în două aripi, una *mare* şi una *mică*. În care parte se afla ea şi în care cei trei oameni? În care parte se afla ea? În crucea cea mică sau în crucea cea mare? Dacă se afla în crucea cea mică, textul dezvăluia o a doua taină şi anume că din partea asta niciodată nu se va putea trece în partea cealaltă a castelului, adică acolo unde se aflau cei trei căutători. Dacă se afla în partea cea „mare" a castelului, atunci trebuia să găsească o comoară de preț şi o comunicare secretă cu cealaltă aripă a castelului prin care *să poată trimite solii cei tainici*. Iar cea de a treia taină pe care o dezvăluia documentul era că *intrarea cea mare se află ascunsă pe-afară prin cine ştie*

ce coclauri şi că numai un alt text al unui tretilogofăt, pe nume Cristache Zogreanu, dezvăluie taina acelei intrări.

Fata în alb revăzu în minte planul castelului dar nu descoperi niciun indiciu care să ateste că se află fie în aripa cea mare, fie în aripa cea mică. Marea intrare? Oare nu era vorba despre intrarea pe care ajunsese şi ea în castel? Şi această intrare fusese tăinuită şi încă atât de bine că nimeni nu reuşise s-o descopere până la cei trei oameni.

Cu aceste gânduri, prizoniera ieşi în curtea interioară. Absorbită de gânduri şi întrebări, nu dădu nicio atenție lui Philippe, care după ce decapitase o altă viperă cu corn, îi împingea leşul într-o scobitură. Fata în alb se întreba dacă şi cei trei căutători cumpliți ştiu că vechea cetate a Vulturilor ascunde o comoară şi ganguri secrete. Şi găsi un răspuns afirmativ la întrebare, sau mai bine zis datele unui răspuns afirmativ. De aceea scotoceau ei prin toate încăperile. Dar pesemne că nici ei nu ştiau în ce aripă se află. Cercetările lor puteau să însemne atât căutarea comorii cât şi căutarea unei comunicări. Dar cum ar putea să existe o comunicare între două încăperi, de pildă, care să folosească numai uneia dintre încăperi?

Fata în alb se gândi la cea mai simplă comunicare, la uşă. Cum ar putea să se folosească de uşă numai o singură parte? Chiar dacă uşa ar fi la capătul unui gang subteran, asta nu înseamnă oare că ar putea fi folosită şi dintr-o parte şi din alta? Numai dacă ar fi foarte primejdioasă, sau dacă… dar nu, nu-şi putea explica lămurit o intrare tăinuită care să poată fi folosită dintr-o singură direcție… Trecând pe lângă uşa grea de fier care asigura comunicarea curții interioare direct cu coridorul, prizoniera fu izbită de un adevăr de o simplitate uluitoare.

– Philippe! îşi strigă ea cotoiul. Cât e de simplu! Uită-te la uşa asta! Nu e ea o comunicare între două părți? Dar există o parte, Philippe, care n-o poate folosi. Partea noastră. Pentru că e încuiată pe dinafară. Acum înțelegi, Philippe?

Fata în alb se convinse că nu poate fi alt adevăr. Intrarea era încuiată în permanență printr-o parte şi era atât de bine ascunsă că nimeni nu era *„în stare cu gândul măcar s-o gândească”.* Chiar ea, în încăperea ei, şi ceilalți trei locuitori ai castelului nu cercetaseră peste tot fără să dea de intrarea secretă? Dar de unde putea ea să ştie cu certitudine că oamenii din partea cealaltă nu descoperiseră intrarea? Intrarea sau ieşirea? Iar i

se încâlciră gândurile. Se strădui să şi le limpezească. Intrare sau ieşire… Oricum s-ar fi numit, trebuie să se găsească undeva în castel. Unde? În curte? Dar dacă s-ar afla în curte? Iată la ce nu se gândise, poate, nimeni până atunci!…

Îşi aruncă ochii prin curte, de-a lungul zidurilor înalte. Erau atât de roase de ploi şi furtuni… Erau pline de muşchi. În afara scăriței care ducea la crenele, părea că nu mai ascund nicio altă taină. Iar spațiul de la picioarele ei era din piatră naturală… Nu, în niciun caz în curte! Ar fi fost lipsit de romantism. Ar fi fost mai prejos de înfățişarea maiestoasă şi severă a castelului, ar fi stricat toată simetria, i-ar fi stricat visul.

Dacă intrarea secretă se afla chiar în camera ei?

– Philippe! îşi chemă fata în alb prietenul şi alergă în celula mare de marmură.

Dar când pătrunse înăuntru primul lucru care o izbi fu sărăcia patului. Pe patul atât de bogat la ieşirea ei în curte nu se mai afla nimic. Textul, descifrarea şi copia lui dispăruseră toate, de parcă le înghițise pământul.

2

Lucia îi istorisi lui Victor din fir în păr, şi într-o succesiune foarte precisă, toate întâmplările care se petrecuseră de la plecarea lui în Austria. Dan nu se putu abține la sfârşitul extraordinarei relatări!

– Deşi ai uitat un singur amănunt, trebuie să recunosc, Lucia, că eşti un geniu în materie de istorie obiectivă.

– Ce-am uitat? întrebă surprinsă Lucia.

– Ai uitat să-i spui că eu am fost acela care, cuprins de o vervă nebună, v-am adus pe această pistă greşită, fir-ar să fie de tretilogofăt…

– Cred că şi eu aş fi făcut la fel ca tine, îl linişti Victor. Atâtea coincidențe. Numele, locul unde ați găsit documentul, ruinele… Nu, Dan, n-ai absolut nicio vină. Mai bine spuneți-mi dacă aveți vreo veste de la Tic?

Întrebarea lui Victor îi trezi pe ceilalți cireşari dintr-un somn foarte vinovat.

– Fiindcă mi se pare, continuă Victor, tot din spusele Luciei, că Tic a plecat pe urmele mesajului fără să ştie precis unde vă aflați sau crezând că sunteți în oraş.

– Da, recunoscu Ursu. I-am spus în ziua în care a plecat că până seara suntem în oraş.

– Unde-ar putea fi? se îngrijoră Maria.

– Unde în altă parte decât pe urmele mesajului? Dar cine ştie pe unde-l poartă aceste urme. Şi cine ştie câte telegrame ne-or fi aşteptând acasă.

– De ce telegrame?

– Pentru că dacă s-ar fi întors, ar fi venit el încoace. Într-un fel trebuia să vă țină la curent cu investigațiile lui. De aceea cred că a trimis măcar o telegramă. Dar n-are niciun rost să vă îngrijorați. Tic e destul de descurcăreț şi de dibaci.

– De ce întârzie atunci atât de mult? întrebă Dan.

– Ar fi o singură explicație, răspunse Victor. Că firul mesajului e foarte încâlcit.

– Vrei să spui că e foarte lung! sublinie Maria.

– Nu! Foarte încâlcit. E cu totul altceva. Dac-ar fi fost foarte lung… să zicem, de pildă, că şoferul i-ar fi spus că a primit mesajul de undeva dintr-un oraş de la o sută de kilometri depărtare de oraşul nostru. Ce-ar fi făcut Tic? V-ar fi pus imediat la curent cu descoperirea lui şi mai cred că ar fi cerut şi ajutorul unuia dintre voi.

– Tot nu înțeleg, mărturisi Ursu.

– Eu cred că mesajul a trecut prin multe mâini, chiar prin foarte multe mâini, continuă Victor. Aş îndrăzni să spun că din locul inițial a trecut din sat în sat. De aici vine întârzierea lui Tic. De câte ori dă peste un nou mesager, care probabil nu e prea departe, i se pare că e ultimul. Şi merge; şi merge înainte fără să simtă, săracul, câtă distanță parcurge.

– Atunci tu crezi în adevărul mesajului? îl întrebă Lucia.

– În măsura în care cred în existența castelului. Şi cred că de această existență niciunul dintre voi nu se îndoieşte.

– De ce să nu fi făcut „fata în alb” o glumă cu noi? Ne ştie întreprinzători, curioşi…

Lucia voia să se convingă odată pentru totdeauna că nu greşise când începuse să dea crezare mesajului. De aceea îl ațâța pe Victor.

– Sunt prea multe date care pledează împotriva farsei, Lucia. Mai întâi dispariția fetei. Care este o realitate şi încă una crudă. O fată cu istețimea şi educația ei nu-şi părăseşte bunica pentru a ne face nouă o farsă…

– Asta ziceam şi eu! îl întrerupse Dan.

– Pe urmă, continuă Victor, printr-o farsă, cineva vrea să-şi bată joc de altcineva, nu să se autoridiculizeze.

– Ce vrei să spui? întrebă Maria.

– După câte mi-ai spus chiar tu şi după tonul pe care-l dovedeşte mesajul fetei, Castelul celor două Cruci era visul ei, idealul ei. Or, tu, Maria, ai ajunge până acolo ca de dragul unei farse, oricât ar fi ea de ingenioasă, să-ți dezvălui visul sau idealul şi să faci din el subiect de râs?

– Nu! recunoscu Maria. Ai dreptate.

– Şi mai e un lucru, nu lipsit de importanță, ba destul de serios. Firul mesajului. E prea încâlcit ca să fie voit. Când vrei să faci o farsă, să spunem cu ajutorul unui mesaj, primul lucru este acela de a te asigura că mesajul va ajunge repede şi sigur la țintă. Poți risca să-l dai chiar cu propria ta mână numai ca să fii sigur că a ajuns la țintă, şi ca să-ți aranjezi apoi amănuntele farsei. Încâlcirea firului, de care sunt sigur, arată: sau că mesajul a fost găsit din întâmplare, deci a fost aruncat de undeva, sau a fost dat inițial unei persoane… cum să vă spun, care n-a înțeles situația fetei, sau n-a vrut s-o înțeleagă, ceea ce mi s-ar părea foarte curios.

– Atunci tu crezi că ea e prizonieră în castel? întrebă Lucia surprinsă.

– Lucia! Cum să-ți spun? Cred! Dar am totuşi un mare dubiu!

– Ce te face să ai acest mare dubiu? se interesă Maria.

– Tonul mesajului! E prea chemător, parcă prea senin. Numai dacă n-o fi o exaltată. Încă nu pot să ajung până la capăt. N-o cunosc deloc. Nimeni n-o cunoaşte. Numai Maria a schimbat câteva vorbe cu ea. Dar şi Maria…

– Stai, Victor! îl întrerupse Maria. E ceva dureros… am uitat să-ți spun, adică n-am avut când să-ți spun. Laura a fost bolnavă de meningită…

Acest amănunt îl făcu pe Victor să tresară:

– Atunci… atunci lucrurile se schimbă. Sau totul e o nebunie sau totul e adevărat. Tot ce spune fata. Şi cum prima ipoteză e exclusă… înseamnă că tot conținutul mesajului e adevărat. Fata e într-adevăr prizonieră. Dar un anumit lucru o împiedică să fie pesimistă. Ce anume? Sau subestimarea unei primejdii… sau o anumită stare de vis care n-o părăseşte niciodată şi care ar putea să-şi aibă cauza în ceea ce spunea Maria. Cred că povestea captivității e poate lucrul cel mai adevărat din mesaj… Dar cum poate subestima o primejdie atât de gravă?

– Atunci… descoperi Ursu, înseamnă că am întârziat foarte mult.

Victor nu răspunse direct la întrebarea lui Ursu:

– Ar trebui să acționăm imediat. Deşi suntem legați de mâini şi de picioare.

– Avem totuşi două şanse, spuse Lucia. Prima: ca Tic să fi dat peste ceva…

– Şi a doua? întrebă Victor.

– Ca tu să descifrezi mesajul!

– Numai din prima lectură şi mi se pare al dracului de încâlcit.

– Las' că următoarele… îl consolă Dan.

– Următoarele îl vor încâlci şi mai rău, râse Victor. Parcă tu nu ştii că aşa se întâmplă întotdeauna în romane cu mesajele cifrate.

– Al nostru însă, din fericire sau din nefericire, există cu adevărat.

– Şi nu face decât să dea dreptate autorilor… Totuşi n-avem dreptul să ne despărțim de ruine şi de împrejurimi până ce nu suntem siguri că nu părăsim nici cea mai neînsemnată şansă. Să nu ne scape nici cel mai mic indiciu.

– Nu ştiu dacă ne-a rămas ceva nepipăit, se grăbi Dan. Cred că nicio pietricică, niciun smoc de iarbă.

– Siguranța nu ne-o poate da decât dezvelirea locului, spuse Lucia. Adică numai dac-am da la o parte, ca pe o coajă groasă de un metru, tot pământul de pe-aici.

– Tu ce crezi, Ursule? întrebă Victor.

Ursu se gândi, cumpăni în minte, apoi după câteva clipe răspunse cu un ton înfricoşător de sigur:

– Nu e nimic aici!

– Nu crezi sau eşti convins? insistă Victor.

– Sunt convins!

Victor era mulțumit de răspunsul lui Ursu pe care-l judeca mai mult după criterii psihologice, dar Lucia, spirit prea ştiinţific, sări în sus:

– Cum poți să fii atât de convins? Ai tu în ochi raze speciale care îți dau posibilitatea să vezi şi sub pământ? De ce nu le brevetezi?

– Lucia! o opri Victor cam târziu. Nu uita că noi căutăm un castel într-o regiune totuşi umblată. Dac-ar fi vorba de o intrare oarecare sau de o locuință simplă… Dar planul pe care ni-l trimite fata arată o construcție grandioasă. Unde ar putea să fie aici, în mocirlele astea, sau în pădurea asta bătută fără încetare?

– Ştiu, totuşi… Ba da! Ai dreptate, Victor. Iartă-mă, Ursule, dar m-au înfuriat atât de mult căutările astea inutile şi idioate.

– Nu, Lucia! N-ai voie să închizi ochii! reveni Victor. Dacă ți se pare că trecem peste cel mai mic indiciu, ai dreptul, ba chiar obligația să ne opreşti.

– Puțul! Oare nu ascunde nimic? se întrebă Lucia.

Ursu răspunse cu atâta dezinteres că toți îl priviră curioşi.

– Aaaa. Puțul… Nuuu… E cea mai pură fântână…

Tonul lui nepăsător o convinse pe Lucia, dar pe Victor îl cam puse pe gânduri:

– Ia spune, Ursule, ți-a trecut prin cap ceva, nu? Ceva ca un fir de nisip. Orice-ar fi, spune!

– Mă gândeam c-ar fi bine să vezi şi tu ruinele. Nu că ar fi acolo castelul. Dar să nu fi scăpat ceva din vedere. Şi eu şi Dan, chiar şi Tic le-am privit cam cu dispreț la început. Prin câteva hrube prea murdare nici nu ne-am aventurat.

– N-am nimic împotrivă. Să mai dăm o raită pe-acolo, dar dacă nu ne ispiteşte nimic n-are niciun rost să ne murdărim degeaba.

Porniră cu toții spre ruine, le făcură ocolul, se opriră în câteva locuri. Victor îl întrebă pe Ursu:

– Unde spui că nu v-ați aventurat?

Ursu îi arătă un loc spre zidul din stânga. Chiar sub zidul unde se căscau câteva gropi pline cu apă şi noroi.

– În băltoacele acelea?… E prea scârbos, se împotrivi Victor.

– Şi crezi tu că acolo… ar putea fi ceva? strâmbă Maria din nas.

– Nu, dar nu prea m-am uitat pe acolo…

– Alea-s nişte gropi, spuse Victor, probabil săpate de curând.

– Ştiu, dar o să merg puțintel sub zid. Câțiva metri…

– Fii serios, Ursule! E o copilărie.

– Zău, Victor, sunt convins că nu poate fi nimic acolo. Dar m-ai întrebat în aşa fel, că a trebuit să mă gândesc la toate zonele de pe-aici. Şi mi-am amintit că gropile astea sunt singurele locuri pe care le-am disprețuit…

– Dacă-i aşa, se înveseli Victor, atunci nu mai am nicio grijă, Ursule. Precis că Vultureştii nu ne mai ascund nicio taină… Şi chiar dacă ar mai fi vreuna nu ne mai interesează acum. Mi se pare că trebuie să ne grăbim…

Şi ceilalți răsuflară uşurați. Simțeau că le-a venit conducătorul, că de-acum înainte nu-şi vor mai irosi, inutil, puterile şi timpul.

– Atunci plecăm imediat! sugeră Maria.

– Ar fi bine dac-am putea pleca imediat. Dar autobuzul, îmi spunea şoferul, se întoarce abia seara. Aşa că… am putea să nu ne pierdem timpul…

– Vrei să?… dar Lucia parcă se temea să-şi termine întrebarea.

– Da! să începem o studiere sistematică a documentului. Cine îmi dă o copie?

Maria îi întinse copia ei şi Victor începu să citească cu voce tare textul cel vechi, atât de cunoscut celorlalți cireşari.

3

Înainte de a porni spre Şoimeni, Tic trecu şi pe la „hârşâitul” de Stelian, şi pe la Baniță care deşi nu-şi avea „cocostârcii” în curte, îi spuse, ca şi Stelian, că nu auzise niciun cuvânt despre vreun pachet care să fi trecut prin mâinile lor. Deci, singurul om care, după socotelile babei Aglaia, ar fi putut să-i înmâneze lui Păscuță Gâtlan mesajul nu putea fi decât învățătorul din Şoimeni, „încrezutul ăla de Papucea”.

Țombi primi un nou îndemn la drum, aşa că se văzu nevoit să renunțe la reprezentația de salturi acrobatice pe care o începuse în curtea lui Baniță, sub privirile incredule a vreo două duzini de căței şi dulăi de țară, şi porni pe urmele neobositului său stăpân. Pe la

jumătatea drumului, Tic poposi la umbra unui agud şi pregăti din bucatele pe care i le dăduse bătrâna Paruşoaia o masă foarte abundentă şi gustoasă. Oboseala îl făcu să mai prelungească olecuță prânzul, prilej de a recapitula evenimentele prin care trecuse şi de a presimți altele care fâlfâiau la orizont.

Mai ales cele care trimiteau fiori şi sudoare rece, de undeva, din depărtări ascunse de voaluri negre, îl nelinişteau pe cutezătorul cu păr de aur şi cu ochi umbriți.

Prichindelul simțea că se apropie de castelul fetei în alb şi mai simțea, cu nişte antene care se încolăceau în piept, că fata se află într-o mare primejdie. Dar ce putea face el singur?… Se hotărî să mai dea o telegramă cireşarilor după ce va vorbi cu ultimul purtător al mesajului, cu învățătorul. Dar de câte ori nu crezuse până atunci că omul pe care-l căuta era ultimul purtător al mesajului?… Îşi făcu iarăşi un plan: cum să-l iscodească pe învățător ca să nu-i strecoare vreo bănuială şi se încontră iarăşi la drum.

Pe la vreun kilometru de sat zări un puşti cam de vârsta lui chinuindu-se, nevoie mare, să smulgă dintr-un tufiş nişte porumbe.

– Măi bucățică! îl strigă Tic. Ia spune! Casa învățătorului Papucea e departe?

Când se auzi astfel strigat, puştiul uită de porumbe şi se duse drept în întâmpinarea curajosului necunoscut. Îl măsură din cap până în picioare, apoi îi spuse cu oarecare dispreț:

– Bă chiştocule, crezi că dacă ai javra lângă tine, poți să faci pe nebunu'? Dac-ai şti pe câți d-alde tine i-am dat cu fundul de pământ…

Tic îşi dădu seama că se înşelase imediat ce-l văzuse pe „bucățică" ieşind din tufa de porumbe. Mâniosul era chiar mai înalt decât el şi nu părea deloc lipsit de vlagă şi de curaj. Dar nu de teamă se grăbi Tic să liniştească apele:

– Hai să facem pace! Vrei? Dă mâna!

– După ce ne măsurăm forțele, bă, crăcănatule. Ori ți s-a făcut frică în pantaloni?

Tic nu mai putea răbda insulta şi insinuarea:

– Dacă te juri că n-o să scânceşti şi că n-o să mă spui maică-ti sau soră-ti…

– Cu pumnii sau la trântă? întrebă celălalt direct.

– Alege tu, că eu oricum te bat de te sting…

– Las' că te văd eu cum te mai lauzi după ce te dau jos…

– Dai a înțelege că vrei trânta? ceru Tic precizare.

– La trântă!

Călătorul cel obosit şi prăfuit îşi dădu jos rucsacul şi înainte de a începe lupta îşi întrebă adversarul:

– Şmecherii? Capcane? Piedică?

– De toate! Tot ce ştii tu şi taică-tău…

– Bine. Cine-i întâi cu umerii la pământ e bătut.

– Hai!

– Hai tu!

Porniră amândoi. Îşi prinseră mijlocul şi începură să țopăie pe câmp stârnind o nespusă uimire cățelului care nu înțelegea cum pot doi oameni să se ia din senin la harță fără măcar să se certe unul cu altul. Tic simți de la primele încleştări că puştiul e voinic şi dibaci. Nu putea să-l înfrângă decât cu o şmecherie… pentru că n-avea timp. Dar şi adversarul încercă tot felul de şiretenii. Lupta era însă de multă vreme terminată, de când călătorul cel paşnic se gândise la cele câteva figuri fără scăpare pe care le învățase de la Ursu. Greutatea era să aleagă una mai spectaculoasă. O alese fără zăbavă. Se lăsă în genunchi îşi trase şi rivalul după el, se lăsă apoi în patru labe şi apucă brusc adversarul de mijloc şi se rostogoli cu el peste cap. Tic ajunse în mai puțin de o secundă deasupra inamicului său, care nu mai mişca de uimire. Îi lipi umerii de iarbă, apoi sări în sus.

– Gata! Eşti bătut!

– Încă o dată! ceru adversarul după ce-i strânse mâna lui Tic. Să văd dacă mai poți repeta figura.

Tic n-o mai repetă din pricină că folosi altă şmecherie. Îndoi adversarul de mijloc, îl prinse repede cu mâinile pe sub burtă şi-l azvârli dintr-o singură mişcare pe umărul drept. Se roti de câteva ori cu el, îl ameți, apoi îl aşeză ca pe un mieluşel cu umerii la pământ.

– Mai vrei? îl întrebă învingătorul după ce-şi potrivise mâinile în şolduri.

– Mai vreau! răspunse sec puştiul, şi-i întinse iarăşi mâna.

– Nu mai vreau eu. Mă grăbesc.

– Trebuie să mă-nveți şi pe mine cum faci. Sunt bătut dar trebuie să mă-nveți. Dar lui tata tot o să-i spun.

– Parcă ne-am înțeles să fie secret…

– O să-i spun cum m-ai bătut. Şi dacă n-o să-ți… strângă mâna, o să vezi.

Tic n-avu ce face şi-l învăță pe învinsul cel plin de entuziasm figurile.

– Gata! De-acum nu mă mai bate nimeni în sat. Bă, da' eşti hoț al dracului!… Hai că merg şi eu cu tine în sat. Dar ce ai cu Papucea?

Lui Tic îi plăcea puştiul. Felul lui cavaleresc de a se bate şi de a primi înfrângerea îl cucerise imediat. Nu într-atât însă ca să-i destăinuie secretele.

– Vreau să m-ajute să fac o problemă…

– Aha! Dar de unde eşti tu?

– Dar tu?

Se întrebară, îşi răspunseră, se împrieteniră la toartă. Tic îi destăinui totuşi un secret de consolare şi de năucire, anume că trece prin Şoimeni pentru a vedea dacă nu se poate face o excursie.

– De ce n-ai venit cu trenul forestier? se zăpăci puştiul.

– Am avut o ocazie care m-a adus până la Călțunu. O maşină aproape nouă. Era păcat s-o las.

– Aha! Păi să vezi ce excursii se pot face aici la noi. Psst! Nu ştiu oamenii. Dar sunt şi locuri prin care n-a ajuns până acum picior de om.

– Zău?! Dar de ce nu s-a ajuns acolo?

– Prăpăstii grozave… şi… hai să-ți spun o taină mare de tot. Sunt şi hoți pe-aici…

– Nu cred… se prefăcu Tic.

– Dacă-ți spun eu. Tata e şef aici, la post. Am tras cu urechea şi-am auzit. Cică ar fi nişte hoți colo sus, pe la Brazi.

– Nu cred… îl ațâță iarăşi prichindelul înfiorat.

– Dar ce crezi, că degeaba se duce el aproape în fiecare zi cu patrula în munți? Dacă-ți spun eu. Dar tu când te-ntorci în oraş, c-ai pierdut trenul?…

– Poate găsesc o ocazie!

– Ştii ce, haide la mine să dormi. Când o auzi tata c-ai reuşit să mă bați, n-o să ştie ce să-ți mai facă. El mereu îmi zice aşa: „mă, bagă de seamă să nu te bată nimeni, dar când cineva te bate, să-i strângi mâna".

– Bine… o să vin. Da-ntâi să mă duci la Papucea.

– Stă chiar lângă noi. Până-ți face el problema eu vorbesc cu mama.

Traian, feciorul şefului de post, îi arătă casa lui Papucea şi se duse într-o fugă acasă. Tic bătu la poartă şi când îi apăru în față învățătorul îl rugă cu o voce foarte mieroasă:

– Domnu-învățător nu aveți timp să mă ajutați la o problemă?

Învățătorul, un tinerel lung şi deşirat, puțintel miop, îl privi cam neîncrezător pe solicitant.

– Dar ce ai tu acum, vara, cu problemele?

– Învăț pentru corijență, ştiți, şi am o mulțime…

– Aha! se dumiri Papucea. Intră! Şi ce problemă ai?

– Una cu o ştafetă. Zece oameni duc un pachet pe o distanță de cincizeci de kilometri…

– Mare scofală! Fiecare câte 5 kilometri.

– Nu! spuse Tic. Unul din ei se îmbată şi face distanța într-un timp dublu.

– Aha! Şi?

– Altul şchioapătă şi face drumul într-un timp de trei ori mai mare. Un al treilea pierde pachetul la jumătatea drumului şi de-abia când ajunge la țintă îşi dă seama că nu-l mai are, se duce înapoi, îl caută, îl găseşte, îl aduce şi-l predă.

– Şi ce vrea problema?

– La ce oră a luat primul om pachetul?

– Aha!? Păi e simplu: la ora cinci şi cinci minute.

– Cum ați calculat aşa de repede.

– Aşa cred eu!…

– Bine, dar ştiți… ora la care a luat pachetul…

– Asta-i părerea mea, bă… La ora 5 şi 5 minute, maximum la 5 şi 10 minute.

– Păi nu v-am spus nişte cifre… Cât a făcut fiecare, cât a întârziat cel cu…

– Ei şi! Dacă eu îți spun că la 5 şi 5. Ştiința se învață din experiență, bă. Eu am primit un asemenea pachet acum câteva zile de la un țăran, de la unul Iepure din Brazi. L-am primit la ora 5 şi 5 minute, maximum la 5 şi 10. De ce să nu se predea pachetul şi în problemă la aceeaşi oră? De ce să mai faci calcule?

Era atât de absurd totul şi atât de frumos că Tic ar fi sărit de gâtul învățătorului… dacă gestul nu i s-ar fi părul prea simplu. Nicio clipă nu-i trecuse prin cap că va putea afla atât de lesne răspunsul care-l tortura. Văzându-l pe Traian în poartă, Tic îl salută respectuos pe învățător:

– Vă mulțumesc din toată inima. Mi-ați luat o piatră de pe ea.

Măgulit de compliment, învățătorul îi făcu imediat un semn cu nepăsare superioară:

– Dacă mai ai vreo problemă, poți să mă deranjezi. Numai să nu vii cu fleacuri. Tot cu chestii din astea complicate.

Când ajunse destul de departe ca să nu-l mai poată auzi învățătorul, Tic îi spuse, la ureche, lui Traian:

– Mă Traiane, mă, dar aveți un învățător!…

– Ce?! Ăsta numai de şcoală nu se ține. Face gimnastică şi popice şi pălării împletite…

– Dar, în orice caz, are îndrăzneală…

– Mai ales la popice şi la fete, completă puştiul.

– Hai! Mergi cu mine să dau o telegramă prietenilor? Le spun să vină imediat, că-s locuri grozave pe-aici…

Şi cei doi băieți se îndreptară spre oficiul poştal.

4

Cireşarii îşi făcuseră de multă vreme bagajele şi se opriseră pe marginea şoselei în aşteptarea autobuzului sau a unei ocazii mai vrednice. Cum nu se vedea nimic în zare, se aşezară în cerc pe iarbă, cu gândurile furate de textul cel vechi al logofătului de divan Cristache Zogreanu. Victor vorbea încet şi rar şi parcă fără țintă:

– Ce ştim concret din lectura documentului? Nimic. Nu putem să punem bază pe niciun nume. Doar în introducerea aceea ca o provocare mai găsim ceva. Dar documentul propriu-zis? Cu cât îl recitesc, cu atât simt că-mi plezneşte mai rău capul.

– Vezi? se consolă Dan. Mie îmi vine să urlu la cer. Dac-aş şti unde-i mormântul tretilogofătului, zău că l-aş scula din groapă…

– Mormântul ar putea să fie la Zogreni, spuse în loc de orice altceva Victor.

– La Zogreni! se miră Maria. Crezi că satul îşi trage numele de la logofăt…

– Cam aşa s-a întâmplat cu multe sate… Dar să lăsăm asta că nu ne ajută cu nimic la dezlegarea misterului. Unde trebuie aplicate toate indicațiile documentului? Asta-i problema!

– Tu chiar crezi că ar trebui aplicate undeva! întrebă într-o doară Lucia.

– Sigur că da! Altminteri nu le văd rostul.

– Dar atunci cum îți explici enumerarea haotică a atâtor indicații: unele foarte concrete, altele foarte misterioase? E un talmeş-balmeş din care nu se poate înțelege nimic, răsuflă Lucia.

– Eu iarăşi cred că unele-s puse ca să încurce, îşi aminti Dan. Tot stilul ăsta religios…

– Dac-am putea, dac-am avea o cheie cu care să selecționăm frazele necesare de cele de umplutură, medita Maria.

– Cum? Ce cheie? întrebă Ursu. Mereu, la fiecare frază „apoi” „apoi”, „apoi”. Dacă n-ar fi o dată „apoi” am şti că fraza aceea nu-i bună, adică nu-i necesară, cum se întâmplă la sfârşit cu „nimicul”. Dar de fapt, de ce-a trebuit să spună de-atâtea ori „nimic”? Nu ajungea o singură dată.

Victor îl privi pe Ursu puțintel cam mirat. Întrebarea lui Ursu era exact întrebarea care-l enerva şi pe el. Remarcase, la fel ca Ursu, abundența „apoi”-ului, şi repetarea „nimic”-ului.

– De ce? se pomeni Victor întrebându-se cu voce tare.

– Şi cu poruncile… adăugă Dan.

– Şi cu scornirea altor porunci… completă la rândul ei Maria.

– Şi cu sfânta duminică şi cu pădurea de bozii şi cu trei brazi şi cu marile adevăruri că după a treia vine a patra şi după a opta vine a noua! se răsti Lucia. Un haos şi un nonsens general.

– Şi totuşi există un sens! se încăpățână Victor.

– Gata? Ai şi început să-l vezi! se entuziasmă Dan.

– Nu! răspunse Victor dezolat. Dac-ar fi aşa… Dar în principiu trebuie să existe un sens şi încă unul foarte precis.

– Din asemenea ilogisme! spuse Lucia cu un ton oarecum de reproş.

– Din asemenea ilogisme! spuse Victor cu un ton oarecum de admirație.

– Eu nu cred c-o să apuc vreodată vremea ca să mi se arate în această încâlceală de fraze vreo limpezime. Imposibil! Mă conving pe minut ce trece.

Era vocea lui Dan. Nu mai era mânioasă, ci calmă şi fermă.

– S-o luăm de la coadă… propuse Maria. Să începem cu „nimic”-ul…

– Ca să ajungem imediat la sfârşitul sfârşitului! spuse enervată Lucia.

– Şi asta nu înseamnă că undeva este, totuşi, o logică? întrebă Victor.

Lucia nu se lăsă însă cu una cu două:

– Spune-mi, te rog, ce logică e în fraza asta, Victor: *„apoi deschizi al şaptelea lacăt şi o să vezi puieții de la capătul ogrăzii”*. Poți?

– Nu pot, recunoscu Victor. Dar trebuie să aibă una.

– Sau astalaltă, continuă Lucia: *„Apoi îți ajută întâia călătorie şi nu chiar şi cea din urmă”?* Care e *„întâia călătorie”* şi care este, mai ales, *„nu chiar şi cea din urmă”?*

– Nu ştiu! De unde să ştiu!

– Sau alta: *„apoi te rogi domnului să nu mă mai cauți decât mai apoi”*.

– Lucia! Textul trebuie să aibă până la urmă un rost. Nu posedăm cheia. Asta e! Dacă am poseda-o, totul ni s-ar părea foarte simplu.

Lui Dan îi veni pe neaşteptate o idee:

– De ce l-o fi ucis domnitorul pe Cristache Zogreanu?

– Ca să rămână zăvorât secretul! răspunde Maria.

– Dar dacă l-a ucis fiindcă n-a reuşit să cifreze documentul sau pentru că şi-a bătut pur şi simplu joc de *„înalta poruncă”* scriind grozăvia asta. Zău că vorbesc serios.

– Atunci n-avea niciun rost să se păstreze documentul, şi-ncă atât de bine, îl tempera Victor. Ar fi fost rupt imediat, în bucățele. Eşti convins?

– Da! Totuşi… s-ar mai putea ceva: dacă acest document este un fals şi a fost pus dinadins în loc tainic, ca un fel de capcană iscusită, iar adevăratul document…

– Asta s-ar putea… aprobă Victor cam împotriva inimii, după o clipă de gândire. Dar nu putem admite ipoteza asta până nu avem documentul veritabil sau până nu ne convingem definitiv că textul pe care îl avem noi e absolut indescifrabil… din cauză că e fals.

– Eu zic că ultima ipoteză a devenit sau va deveni certitudine! se apără Dan.

– Eu nu! spuse Victor. O capcană atât de iscusită trebuie să dea câteva indicații celor care intră în ea, ca să-i ducă, aşa cum ar spune Tic.

– Şi eu cred la fel, sări sora celui amintit de Victor.

Şi Lucia recunoscu destul de sincer că, deşi toate aparențele ar pleda pentru un document absurd, nu poate să ia în serios ipoteza lui Dan.

– Cred că nu s-au epuizat toate posibilitățile de a-l descifra, asta e!

Ursu era demult alături de Victor.

– Iarăşi mă bate un gând, reveni Victor. Ați copiat oare foarte exact textul original? Nu v-a scăpat nimic la transcriere?

– Absolut nimic! îl asigură Lucia. De altfel ar fi bine să vezi şi tu originalul.

Scoase din rucsac un dosar gros, îl deschise şi-i întinse lui Victor cele două coli îngălbenite de vreme. Victor le luă şi-şi concentra toată atenția asupra lor. Cunoştea destul de bine alfabetul chirilic pentru a citi direct originalul. Îl citi o dată, îl reciti, apoi recunoscu:

– Nu v-a scăpat nimic, îl cunosc pe de rost… Stați! Totuşi v-a scăpat ceva. N-ați transcris frazele în ordinea în care sunt în document. Trebuia să-l copiați exact cum e în original. Ia să facem acum operația asta, că mai avem ceva timp până vine autobuzul.

– Dar e stupid! se încăpățână Dan. Tocmai când credeam că am scăpat de chinuri…

Maria îl privi furioasă:

– Nu te-a rugat nimeni să-l copiezi. Mai bine recunoaşte că te-a cuprins lenea.

– Aiurea! Nu de lene e vorba. Mi-e ciudă. Am suferit prea mult din cauza hârțoagelor ăstora. M-am îmbolnăvit…

– Şi-acum vrei să ne molipseşti şi pe noi! îl luă la rost Lucia. Mai bine ai pune mâna pe o coală…

– Bineînțeles! acceptă Dan. Pot să pun mâna pe amândouă hârțoagele, dacă vrei. Dar mă jur pe toți dracii că nu copiez o literă. La foc cu el!

– Tocmai tu! îl apostrofă Maria.

– Şi de ce tocmai eu să n-am voie să spun prostii sau să fac glume? De ce să fiu tocmai eu cel mai serios dintre toți?

– Pentru că nu eşti niciodată. Scurt! spuse Lucia. Şi la urma urmei n-avem nevoie de ajutorul tău… în clipa asta.

Deşi nu dădea în sinea ei prea mare importanță aranjamentului frazelor, Lucia copie textul unei pagini, transcriindu-l exact cum era în original în timp ce Victor făcea aceeaşi treabă cu cealaltă pagină.

Iată cum arătau transcrierile lor, respectând întocmai textul original:

„Eu logofătul Cristache Zogreanu, umbra plecată a Mariei Sale
primind prea înaltă poruncă din chiar gura

Domnului nostru care asemenea stejarului stufos şi ne strâmb, umbreşte
cu mila lui ograda țării, m-am căznit din greu, aici în
Şoimeni, în casa domnească, de multe ori apucându-mă zorii
să zăvorăsc în slove cu neputință de desluşit taina Cetății Vulturilor căreia îi mai zic
unii Curtea celor două cruci. Păzită cu grijă de însăşi firea,
oamenii istorisesc că cetatea numai la lumina lunii a fost zidită, demult, în a opta domnie

a Muşatinilor şi că nimeni nu ştie cum arată astăzi drumul.
în cetatea cea veche, după cum zic unii, întâia grijă este păzirea
în vremi de cumplită bejenie a odoarelor scumpe ale țării ce fac
culme neamului nostru şi a odraslelor domneşti la picioarele
cărora îngenunchiem cu toții. Căci precum la adăpostul stâncii de cremene ne ferim
de săgeata duşmanului azvârlită împotrivă-ne, tocmai aşa ne fereşte
în vremi de amar ca un soare binefăcător Domnul pământului nostru.
Şi truda mea nu a fost în van căci nu văd unde se găseşte acea

minte iscusită care să prindă cheia ce-i dă dezlegarea tainei şi deci
intrarea în cetate. Numai cel ce pogoară din os domnesc şi cel ce urcă

în domnie poate să ştie taina, locul şi drumul Cetății
Vulturilor. La fel şi eu cunosc taina, dară apoi din înaltă poruncă
şi drept giudeț oi uita-o eu însumi, căci chiar Măria Sa spus-a
că numai această uitare mă poate duce la moarte bătrânească şi

senină, şi va feri pe urmaşii mei de primejdii grele domneşti şi
nu-i va duce la osânda cruntă pe care fiece nelegiuit toată viața

o poartă.

Scris-am eu, tretilogofătul de divan Cristache Zogreanu, hrisovul tainic de mai gios în cea de a doua domnie a Măriei Sale Moisei Movilă şi în cel de al patruzeci şi unulea an al vieții mele, care, deie Domnul, cel din urmă să nu fie.

RĂPOSAT-A DE MOARTE CU NEPUTINȚĂ A DESTĂINUI LOGOFĂTUL

Mai întâi de ori unde ai lua-o acelaşi lucru îl afli:
apoi drumul te duce într-o Cetate veche zisă a Vulturilor, în care
nu cred ceva să găseşti;
apoi din cele zece porunci pe a cincea şi pe a noua le alegi!
apoi ca racul mergi câțiva stânjeni, chiar patru;
apoi faci repede doi paşi înainte şi numai la urmă te mai opreşti;
apoi oleacă răsufli că oboseala te-a ajuns şi drumul nu-i ferit de primejdii;

apoi nici dedesubt nu-i altceva decât numai van;

apoi te-ncumeți la drum cu toate evangheliile şi nu-i rău să mai
scorneşti două porunci;

apoi zece fără unu şi zece cu unu îți poartă paşii;
apoi îți ajută întâia călătorie şi nu chiar şi cea din urmă;
apoi urci cu trudă până la capătul satului;
apoi părăseşti capătul şi în ultimele ogrăzi te aşezi la umbra streaşinei;

apoi te opreşti în cele trei zile de Paşti;

apoi după un hop îți propteşti piciorul în pământ şi după un alt hop la fel faci;
apoi numai dacă porneşti luni şi Duminica poți răzbi;
apoi numeri bine treptele dară nu chiar la cea din urmă te opreşti,

apoi rătăceşti în voie printr-o pădure plină de bozii;
apoi oprindu-te la izvor şi la Sfânta Duminică împărăchiezi doi
de unu şi numeri trei brazi;
apoi te rogi Domnului şi nu mai cauți decât mai apoi;
apoi treci o creastă, răsufli de două ori şi chiar de nouă;
apoi bați la prima poartă;
apoi deschizi al şaptelea lacăt şi o să vezi puieții de la capătul ogrăzii;

apoi după a treia vine a patra precum după a opta vine a noua;
apoi trei şi opt se risipesc;
apoi ajungi la sfârşitul sfârşitului;
căci nimic nu mai este;

nimic;
nimic.
DE DIVAN CRISTACHE ZOGREANU ÎN LUNA A ŞASEA A ANULUI 7141 DE LA FACEREA LUMII.”

5

– Acum putem spune că avem într-adevăr documentele originale în fața noastră, se linişti Victor. Ar mai rămâne o singură întrebare. Dacă nu s-a pierdut… adică, dacă n-ați pierdut voi o coală?

– Noi? făcu Dan pe ofensatul. Noi n-am pierdut niciun fir de praf. Poate că o fi lipsit o foaie de la începutul începutului, de când s-a îngropat documentul.

– Nu! spuse Victor. E un sigiliu pe document care dovedeşte că nu s-a pierdut nicio foaie.

– Unde vezi tu un sigiliu? întrebă Maria.

– Fraza prin care se anunță moartea tretilogofătului, în felul cum a fost adăugată, face impresia unui sigiliu. Dacă hrisovul ar fi avut trei coli, fraza adăugată s-ar fi lungit pe toate trei. Voi nu simțiți în ea un fel de autentificare?

Şi ceilalți înclinară spre părerea lui Victor.

– Prin urmare, tu eşti convins că întreg documentul se află în mâinile noastre, spuse Lucia.

– Da! Sunt sigur. Avem documentul… dar care-o fi cheia?

– Autobuzul! anunță Dan. Tot un fel de cheie…

Într-adevăr se vedea autobuzul. Cireşarii se urcară. Ultimii rămaseră Ursu şi Victor în rolul lor temporar de hamali.

– Ursule, nu vrei să vii la mine în noaptea asta? întrebă Victor. Tata a plecat şi ne-am putea ocupa în linişte de descifrarea documentului. Nu mă culc până nu-l dezleg, chiar dac-ar trebui să nu dorm o lună.

Ursu încuviință din cap.

Tot drumul spre oraş cireşarii se gândiră numai la documentul cifrat. Care putea fi cheia?

Capitolul XIII

1

Era târziu. Somnul cucerise ființele. Dormea oraşul, dormeau satele, dormea natura. Castelul de marmură îşi pierduse umbrele şi strălucirile în noaptea întunecoasă. Din cei trei bărbați care-l stăpâneau, numai unul din ei nu dormea: omul cu cicatrice. Îşi aprindea țigară de la țigară şi-i colinda fără încetare spațiile. Fata în alb îşi trimisese mai întâi gândurile şi apoi visele spre cireşari. La picioarele ei, Philippe supraveghea întunericul cu ochi de jar. La Şoimeni, Tic şi noul său prieten, Traian, se împotriviră multă vreme cu amintiri ascuțite plumbului care li se scurgea în pleoape. Apoi unul din ei tresări în somn, mângâiat de fâlfâiri albe.

Cireşarii sosiseră târziu în oraş. Oboseala îi trimisese repede în paturi. Lucia dormea; invocase un somn de piatră, odihnitor care să-i limpezească până dimineața toate încâlcelile. Maria adormise cu gândul la fratele ei pierdut undeva în lume, dar îl regăsi repede în vise duioase. Dan sosise prea târziu ca să se mai abată pe la frizerie, iar tatăl său avea, ca niciodată, în seara aceea clienți. Când se întorsese acasă cu cele trei telegrame urgente trimise de Tic, îşi găsi feciorul războindu-se cu convulsii şi răsuflări împotriva unor vise duşmane. Nu-l mai trezi.

Numai Victor şi Ursu îşi păstraseră toate simțurile treze. Trecuseră amândoi pe sub duşuri de gheață, îmbogățiseră camera cu lumină vie, orbitoare, apoi se aşezaseră, unul în fața altuia, la masa pe care se odihneau cele două foi îngălbenite. Victor se hotărî, în sfârşit, să rupă tăcerea în acea noapte de neuitat pentru toți cireşari şi pentru toți prietenii cireşarilor:

– Ursule, dacă am face abstracție de orice sens al documentului, dacă am ajunge să zicem la concluzia că frazele n-au niciun rost, ce elemente concrete am avea?

– Vrei să spui că tot ce e scris…

– Nu, nu vreau să spun că frazele sunt scrise fără rost, dar dacă ar fi scrise, să zicem, într-un alfabet secret absurd în care i este egal cu 1, a cu 7, s cu 3, ce-am face?

– Te înțeleg, Victor! Ce-am face? Am vedea…

– Care sunt elementele cele mai concrete, nu? Hârtia, paginile, rândurile, schimbarea cernelii, a scrisului, data. Nu?

– Exact! se bucură Ursu. Cred că de aici ar trebui să începem.

– Să recapitulăm. Avem două foi de hârtie, autentice, vechi. Aici nu mai încape nicio îndoială. Scrise fiecare pe câte o față. Una e explicația, introducerea logofătului, cealaltă conține documentul propriu-zis.

– Scrise amândouă de aceeaşi mână, aminti vlăjganul.

– Da! Nici în privința asta nu există cel mai mic dubiu. Mai departe: Rândurile. Documentul conține 29 de rânduri. Data e vagă, dar sigură. A doua domnie a lui Moisei Movilă coincide întocmai cu data morții lui Zogreanu: 1633. M-am uitat în enciclopedie. Singurul lucru care iese din comun e fraza scrisă de altă mână, cu altă cerneală.

– De ce iese din comun? Mi se pare foarte firească.

– Nu! Mie nu mi se pare chiar foarte firească.

– Adică tu nu crezi în ea, Victor? Te îndoieşti de autenticitatea ei? Parcă spuneai că e un fel de sigiliu…

– Nu, Ursule. Nu mi-am schimbat părerea. Dimpotrivă.

– Atunci?

– De ce scrisă pe ambele pagini? Încăpea numai pe una singură.

– Mie nu mi se pare o problemă. Aşa i-a venit celui care a scris-o. Zău, Victor, pare cam complicată ideea ta.

– Nu, că n-am nicio idee. Atât numai: consemnează acest lucru, singurul care până acum iese din comun. Să revenim. Mă gândesc mai întâi la discuția dintre Maria şi Lucia. Va să zică, făcând abstracție de text, nu avem niciun element concret în document. Nume, localitate…

– E normal! zâmbi Ursu. Dacă facem abstracție de text!…

– Nu e normal deloc!

– De ce?

– Pentru că nici în text nu avem elemente concrete: nume, localitate şi altele. Undeva totuşi ar trebui să existe!

– Victor, dar nu uita că textul e cifrat!

– Asta e clar. Dar nu e cifrat într-un stil obişnuit: 1 = 3, a = p, t = 8… adică într-un stil copilăresc şi foarte uzitat. E cifrat în ceea ce priveşte sensul frazelor, în ceea ce priveşte indicațiile… Nu-s cifrate literele. Dac-ar fi aşa l-am rezolva în jumătate de oră, fără nicio greutate. Sunt cifrate cuvintele sau frazele… Înțelegi, Ursule? Atunci unde-s denumirile concrete?

– Poate că Dan avea dreptate cu ideea lui despre cele zece porunci. El spunea că fraza a treia poate să indice un loc: mormântul unuia care a fost ucis pentru că râvnise la femeia altuia…

– E o copilărie, Ursule. Documentul n-a fost făcut pentru locuitorii unui sat care rețin asemenea amănunte şi nici pentru o perioadă de câțiva ani. A fost făcut pentru posteritate…

– Ai dreptate în cazul ăsta. Dar, de pildă, în rândul 18, acei „trei brazi” de la sfârşitul frazei n-ar putea să indice un loc?

– Aceeaşi poveste! Nu cred! Deci nu avem indicații concrete de nume şi localități. Acesta e lucrul care mă supără cel mai mult. Dacă e aşa cum gândesc eu, atunci nu vom putea dezlega niciodată textul.

– Cum aşa? se înspăimântă vlăjganul.

– Înseamnă că s-a pierdut totuşi o parte din text! O altă pagină.

– Păi nu spuneai tu singur, Victor, că fraza aceea adăugată…

– Da, dar m-am uitat adineauri pe hronicul lui Miron Costin… Uită-te şi tu… Ai observat?

– Ce anume?

– Întâi se trece anul de la facerea lumii şi pe urmă anul de la naşterea lui Isus Cristos.

– Prin urmare, tu crezi totuşi…

– Nu cred cu ochii închişi. E o simplă ipoteză. S-ar putea să lipsească foaia de hârtie pe care e continuată însemnarea *„iară de la naşterea Mântuitorului lumii Isus Hristos 1633”*.

– Atunci, adăugă Ursu cu teamă, totul e în van, vorba documentului.

– Nu, e numai o ipoteză, ți-am spus. Dar n-avem dreptul să scăpăm nimic din vedere. Chiar când găsim lucruri care ne îmbolnăvesc.

– Mare adunătură de microbi e pe foile astea…

– Încă o dată, Ursule. Documentul nu cuprinde denumiri concrete! Acesta e al doilea lucru de care suntem siguri. Întâi fraza care

autentifică documentul, *ciudată,* al doilea, lipsa denumirilor concrete, *la fel de ciudată*. Numai ciudățenii.

– Chiar să n-aibă nimic netăinuit textul lui Zogreanu?

– Vom vedea; chiar cred că e timpul să trecem la text.

– Aoleu! se tângui Ursu. Ce să mai trecem, că-l ştim pe de rost. Avem 29 de rânduri…

– Nu! Avem 29 de rânduri-fraze. Fiecare rând e o frază! Ceea ce mi se pare iarăşi foarte ciudat!

– De ce?

– Am impresia, Ursule, că rândurile s-au scris intenționat aşa, ca să cuprindă fiecare o frază. Nu te uita la documentul din capul tău. Uită-te la hârtie. Fraze lungi, fraze scurte. Cine l-a putut obliga pe logofăt să facă din fiecare rând o frază sau din fiecare frază un rând? În orice caz nu spațiul şi mai ales nu obişnuința. Pe vremea lui unii cărturari scriau fraze care se întindeau nu pe rânduri ci pe pagini. Nu ți se pare ciudat?

– Acum… da! recunoscu vlăjganul. Atunci şi acest *„apoi”,* care mi-a ucis nervii…

– Spune! Nu te sfii! îl încurajă Victor.

– Are un fel de rol între fraze… fir-ar să fie!

– Da! Întăreşte despărțirea frazelor. Eu chiar aş îndrăzni să spun că rupe intenționat frazele una de alta. Îi dă într-un fel fiecărei fraze un înțeles al ei, singular.

– Brr! se sperie Ursu cu exclamația lui Tic. Ce complicat!

– Foarte! Pentru că în cazul acesta înseamnă că totuşi fiecare frază are un sens, chiar dacă întreg textul, totalitatea frazelor, nu are un sens general.

– Iar „nimicul” de la sfârşit? întrebă Ursu.

– Altă ciudățenie. De ce spune de trei ori „nimic”. Ia să mai vedem o dată. Notează! 29 de rânduri-fraze; fiecare frază are un înțeles al ei, rupt de sensul general al textului… Stai! Atunci înseamnă că nu putem vorbi de un sens general al textului… Dar ce poate fi? Ce dracu poate fi? Să nu pierd şirul… Şi repetarea „nimicului”, de la sfârşit. Din nou rămânem fără nicio lumină… Ce-ar putea să cifreze frazele? Cuvinte? Litere? Să facem o încercare… Dă-mi numărul unei fraze, Ursule!

– Unsprezece sau optsprezece, care vrei tu…

– Unsprezece! *„Apoi urci cu trudă până la capătul satului.”* Ce poate să conțină această frază? Unde urci? La capătul cărui sat? Nici măcar nu avem o indicație numerică… Să vedem optsprezece… *„Apoi oprindu-te la izvor şi la Sfânta Duminică împărăchezi doi de unu şi numeri trei brazi…”* Aici avem câteva indicații numerice… Doi de unu… Unsprezece sau doi? Şi trei… Ce reprezintă? Litere?… Nu! Fiindcă nu e alfabet pe lume care să fie format din 10 litere. Cuvinte? Ce cuvinte? De unde cuvinte?

– Şi dacă unele fraze sunt fără rost? îl întrerupe Ursu pe Victor. De pildă *„nimicul”* de la sfârşit.

– Nu poate fi nicio frază fără rost, Ursule!

– De ce?

– Pentru că n-ar fi fost trecută în text. Frazele sunt de sine stătătoare. Nu era nevoie de ele, nu erau trecute în text. E clar?

– Totuşi ultimele fraze nu conțin nimic altceva decât *„nimic”*. Şi ele au un rost?

– Eu cred că da, Ursule! De aici trebuie să vină fulgerul!

– Atunci nu mai înțeleg. Dacă şi cuvântul *„nimic”* poate să însemne ceva, ce fel de document mai e şi ăsta?

– Asta mă întreb şi eu, Ursule, rosti Victor cu o licărire ciudată în ochi. Oare avem noi în fața noastră documentul?

– Cum? sări Ursu. Eu spuneam numai aşa…

– Eu nu spun numai aşa. E absolut sigur! Şi totuşi logofătul de divan a făcut o greşeală… Sau poate că a voit s-o facă…

– Ce greşeală? spuse Ursu simțindu-şi spatele plin de furnici.

– Despărțirea prea netă a frazelor, transformarea lor în fraze de sine stătătoare, fără nicio legătură între ele… Asta arată că nu avem în fața noastră, sau că nu putem avea, Ursule, în fața noastră un sens general. Şi dacă lipseşte sensul general înseamnă că nu avem în fața noastră documentul!

Şi Victor şi Ursu se ridicară în aceeaşi clipă de pe scaune. Vlăjganul părea amețit, năucit:

– Dar ce-i ăsta, foaia asta care mi-a umplut pieptul cu untdelemn clocotit?

– Cred că-i cheia! În fața noastră nu se află documentul, Ursule, ci cheia cu care se descifrează documentul…

– Dar atunci documentul unde-i?

– Ori s-a pierdut… ori e aici!

– Unde? Eşti nebun!? spuse Ursu ducându-şi mâinile la tâmple.

– Nu! Am fost nebun, toți am fost nebuni, zăpăciți, aiuriți… Extraordinar! Oare chiar s-a pierdut?

Victor îşi lipise fruntea de sticla geamului şi atârna acolo, lângă fereastră, fără nicio vlagă în trup.

– Oare chiar s-a pierdut, Ursule? îşi reveni el după câteva momente de gândire. Oare chiar s-a pierdut?… Mi-e şi teamă să încerc.

– Dacă tu crezi că documentul nu-i decât o cheie, atunci s-a mai pierdut o pagină.

Victor nu luă în seamă ceea ce spusese Ursu, părăsise geamul parcă mai înviorat. Se plimba prin cameră:

– Pur şi simplu mi-e teamă să încerc. Niciodată n-am trăit o asemenea emoție. Ursule! Eu nici nu mă uit, nici nu mă gândesc, fă tu totul…

– Ce să fac?

– Numără rândurile din introducere…

– Introducerea! urlă Ursu.

– Nu, nu… Te rog nu scoate nicio vorbă. Numără rândurile… Atât! Cum vrei tu: tare, încet…

– Douăzeci şi nouă! şopti Ursu, uluit şi el de descoperire. Douăzeci şi nouă, adică…

Victor căzu moale pe pat.

– Ce s-a întâmplat? se repezi vlăjganul.

Victor răspunse cu voce stinsă, tremurătoare:

– Am descoperit documentul!…

– Cum?! Da… da!… şi vocea lui Ursu cutremură pereții camerei: Au! Introducerea! Bine, dar… numai după numărul rândurilor?…

– Nu, Ursule! După toate. După *„apoi”* şi după *„nimic”* şi mai ales după fraza adăugată. Ne mai lipsea un singur amănunt. Numărul rândurilor. Acum nu mai am nicio îndoială!

– Eu nu văd decât asemănarea de rânduri…

– Care e accentuată de frazele-rânduri. Adică până la urmă, de acel mic şi neînsemnat *„apoi”*.

– Şi *„nimicul”?*

– Şi mai important! Ia citeşte ultimele trei rânduri scrise de logofăt.

Ursu începu să citească.

– „Scris-am eu…

– Stai! îl întrerupse Victor. Mai întâi ia seama că numai din acest loc tretilogofătul începe un nou aliniat… E foarte important. Citeşte!

– *„Scris-am eu tretilogofătul de divan Cristache Zogreanu, hrisovul tainic de*… acum începe un nou rând… *mai gios, în cea de a doua domnie a Măriei sale Moisei Movilă şi în cel de al*… începe alt rând, ultimul… *patruzeci şi unulea an al vieții mele, care, deie domnul, cel din urmă să nu fie”*. Să citesc şi fraza?…

– Nu!… Acum nu ți se pare totul limpede? Aceste fraze conțin *„nimicul”*.

– Păi, cu atâtea date într-însele?…

– Dar nu date care interesează documentul. Aceste fraze înseamnă pentru document *„nimic”*.

– Prin urmare, celelalte fraze din introducere?…

– Da! Celelalte fraze constituie documentul!…

– Şi fraza adăugată?

– O idee genială, Ursule! Genială! Ca de altfel întregul document. Cel care a adăugat fraza cunoştea taina documentului! Lungind-o astfel, pe două coli, pe ambele pagini scrise de logofătul Zogreanu, a dat cel mai însemnat indiciu. Că există o legătură indisolubilă între cele două pagini, că nu pot fi despărțite una de alta, că amândouă împreună constituie documentul! Asta-i!

– Şi noi care n-am dat nicio atenție introducerii!…

– Grozav de deştept cărturar. Dacă nu era ucis ajungea sigur vel logofăt. Cine ştie cât a pierdut cultura şi istoria prin uciderea lui?…

– Dar eu tot nu înțeleg unde-i documentul! Ce conține?

– Nici eu nu ştiu. Trebuie să-l descifrăm. Avem cheia. Fiecărui rând din introducere îi corespunde o frază din cheie. Asta-i tot ce ştim. Dar e enorm! O să ne chinuim noi o mulțime, dar merită. Începem?

Ursu era gata. Victor luă în față ambele coli:

– Taina fiecărei fraze din document, din introducere, e strâns legată de sora ei, adică de fraza respectivă din cheie. Cu asta pornim la drum. Prima frază din cheie: *Mai întâi de oriunde ai lua-o acelaşi lucru îl afli.* Ce poate să însemne asta? Mă gândeam la o indicație numerică, la ceva

care să ne ajute la selecționarea cuvintelor. Stai! Păi avem o indicație Ursule! Când ajungi în acelaşi loc, în acelaşi punct, de oriunde ai porni?

Când punctul este un centru, când e undeva la mijloc…

– Câte cuvinte are primul rând din introducere?

– 9! Mijlocul e deci 5… Merge…

– Exact! Subliniază cuvântul Ursule. Eu îl notez separat. Mai departe… *Apoi drumul te duce la o cetate veche zisă a Vulturilor în care nu cred ceva să găseşti*… Deocamdată să considerăm că în rândul respectiv din introducere nu se află niciun cuvânt care ar putea interesa taina… Mai departe: *Apoi din zece porunci pe a cincea şi pe a noua le alegi*…

– Am subliniat cuvintele 5 şi 9 din rândul 3 anunță Ursu. Gata! S-a zis cu teoria lui Dan.

– *Apoi ca racul mergi câțiva stânjeni, chiar patru* – continuă Victor. Ca racul… deci înapoi, deci numărăm al patrulea cuvânt de la coadă, la rândul 4; *Apoi faci repede doi paşi înainte şi numai la urmă te mai opreşti*. Deci ar fi vorba de primul şi de al doilea cuvânt şi de ultimul. Ai subliniat Ursule?

– Am subliniat! Dar să ştii că n-am curajul să leg între ele cuvintele pe care le-am subliniat până acum.

– Şi eu vreau să-mi las surpriza la urmă. Hai să jurăm, Ursule, că până ce nu terminăm, niciunul dintre noi să nu lege cuvintele între ele! Bravo! Atunci să continuăm: *Apoi oleacă răsufli, că oboseala te-a ajuns şi drumul nu-i ferit de primejdii*. Deci nici aici nu avem ceva de găsit. *Apoi nici dedesubt nu-i altceva decât numai van*. Deci nici rândul acesta. Deştept logofătul! Ştia să țină bine condeiul în mână. *Apoi te-ncumeți la drum cu toate evangheliile şi nu-i rău să mai scorneşti două porunci*.

– Toate evangheliile… Oare să însemneze patru? sau: 1, 2, 3, 4, …?

– Cred că 4. Dar ce-o fi însemnând *să mai scorneşti două porunci?* Aici e cam încâlcit…

– De ce? Mi se pare foarte simplu: 2, adică al doilea cuvânt.

– Atunci ar fi fost firesc să indice mai întâi al doilea cuvânt şi pe urmă pe cel de-al patrulea. Nu? În privința asta logofătul e foarte precis. Până acum toate numerele au fost luate în ordinea lor firească.

– Atunci care să fie cele două noi porunci?

– Cele care vin după zece! descoperi Victor. Adică a 11-a şi a 12-a. Extraordinar! Mă năuceşte istețimea minții lui! Ai subliniat? Ia să vedem

mai departe: *Apoi 10 fără 1 şi 10 cu 1 îți poartă paşii…* Adică 9 şi 11, prea iscusite logofăt… *Apoi îți ajută întâia călătorie şi nu chiar şi cea din urmă.* Prima călătorie!

– Adică prima frază, sau primul cuvânt… căută Ursu.

– Sau primul număr, Ursule, nu? Parcă a fost 5, nu? Ia subliniază *şi nu chiar şi cea din urmă.* Adică cea dinaintea celei din urmă… penultima… 9 era. Nu? Ai subliniat *Apoi urci cu trudă până la capătul satului…*

– Ăsta trebuie să fie ultimul cuvânt din rând. L-am subliniat. Altul n-ar putea fi.

– *Apoi părăseşti capătul şi în ultimele ogrăzi te aşezi la umbra streaşinei…*

– Adică ultimul şi penultimul… se grăbi vlăjganul.

– Nu, nu! îl opri Victor să sublinieze. Nu uita că fiecare frază e de sine stătătoare. Nu părăseşti capătul din fraza trecută, aşa cum s-ar putea înțelege. Fraza începe exact cum trebuie. Ia să ne uităm la fraza din introducere.

Fraza arăta astfel:

„neamului nostru şi a odraslelor domneşti la picioarele cărora îngenun-”

– Care e capătul frazei? *Îngenun* sau *cărora?* Logofătul e prea precis ca să considere capăt un cuvânt neterminat. Deci capătul e *cărora.* Ultimul şi penultimul începând de la *cărora* sunt *picioarele* şi *la,* deci *la picioarele.* Acestea trebuie subliniate!

Ursu le sublinie şi ascultă în continuare vocea lui Victor:

– *Apoi te opreşti în cele trei zile de Paşti…* În orice caz nu 1, 2, 3… pentru că ar fi indicat zilele de la începutul săptămânii. Cuvântul Paşti are deci o semnificație. Care-i prima zi de Paşti?

– Duminica! răspunse prompt Ursu.

– Adică ziua a şaptea… Da! Asta-i! A şaptea, a opta, a noua! Duminică, luni, marți. Extraordinar de ingenios! Formidabil! Dacă spunea duminică, luni, marți, însemna 7, 1, 2! Dar adăugând Paştele, a dat numerelor altă semnificație: 7, 8, 9. Subliniază-le! Ce surpriză ne-o mai rezerva oare logofătul? Ia să vedem! *Apoi după un hop îți propteşti piciorul în pământ şi după un alt hop la fel faci.*

– Asta-i simplă! spuse Ursu. La hop sari. Deci sari primul şi al treilea cuvânt. Şi astfel rămân 2 şi 4.

– Cred că da! zise Victor. *Apoi numai dacă porneşti luni şi duminică poți răzbi.* 1 şi 7. Foarte simplu!

– Şi cât le-a înfuriat pe fete fraza asta!

– *Apoi numeri bine treptele dacă nu chiar la cea din urmă te opreşti…*

– Treptele lui Dan şi ale Luciei! Puțul era izvorul… Deci subliniez penultimul cuvânt.

– *Apoi rătăceşti în voie printr-o pădure plină de bozii.* Bozii? *Pădure de bozii!* Aaaa! Dacă-i vorba să rătăceşti în voie şi-ncă printre bozii, nu găseşti nimic! *Apoi oprindu-te la izvor şi la Sfânta duminică împărăchezi doi de unu şi numeri trei brazi.* Cam complicat. Izvorul e 1. Subliniază. Iar Sfânta duminică 7. Iar doi de unu împărăchiați nu pot căpăta decât valoarea de 11. Nu poate să mai fie decât 11 plus 3! Sunt paisprezece cuvinte în frază Ursule?

– Exact 14!

– Atunci subliniază şi ultimul cuvânt. *Apoi te rogi domnului şi nu mă cauți decât mai apoi…* Adică n-avem ce căuta în rândul acesta… *Apoi treci o creastă, răsufli de două ori şi chiar de nouă.*

– Am subliniat! anunță Ursu.

– *Apoi bați la prima poartă…*

– S-a deschis! râse Ursu. Cam târziu, dar s-a deschis până la urmă!

– *Apoi deschizi al şaptelea lacăt şi o să vezi puieții de la capătul ogrăzii.*

– 7 e clar, dar puieții?

– Vrei să spui *puieții de la capătul* rândului? Dacă nu-i unul, un puiet, ci-s puieții, nu pot fi decât doi. Ultimele două cuvinte Ursule…

– E cam complicat! Care să fie?

Se uită şi Victor. Ultimele două cuvinte erau *bătrânească şi se-*

– Cred că *şi se-,* se hotărî Victor.

– De ce? De ce nu *bătrânească* şi *şi…*

– Pentru că vorbeşte de puieți. Şi zău că seamănă cu nişte puieți *şi*-ul şi *se*-ul. Sunt atât de mici!… *Apoi după a treia vine a patra şi după a opta vine a noua.* Deci 3, 4, 8, 9!

– Gata! S-au subliniat!

– *Apoi trei şi opt se risipesc…* rosti Victor încet cu vocea încărcată de emoții.

– Şi mai rămân 4 şi 9. Le-am subliniat!

– *Apoi ajungi la sfârşitul sfârşitului.* Care nu poate fi decât ultimul cuvânt. *Căci nimic nu mai este, nimic, nimic.*

Victor şi Ursu priviră copia documentului subliniată ici şi colo de creionul vlăjganului.

– Tu ai putea, Ursule, să extragi cuvintele subliniate şi să le scrii în ordinea lor, fără să te gândeşti, fără să simți, fără să vezi sensul frazei care se aşterne pe hârtie? Eu n-aş putea. Poate izbuteşti tu…

– Eu pot! spuse Ursu cu toată hotărârea şi se apucă să extragă şi să transcrie cuvânt după cuvânt, străduindu-se din răsputeri să nu le perceapă sensul, să nu intuiască fraza. Scria şi număra în gând de la 134 în jos din 7 în 7… 134… 127, 121, 114, 107. Apoi din 8 în 8, din 3 în 3… până ce termină de aşezat pe coala de hârtie ultimul cuvânt.

– Să facem următoarea convenție, Ursule. După ce citeşti, indiferent de sensul pe care-l conțin frazele extrase, ne trântim în pat şi ne culcăm fără să scoatem un cuvânt. Chiar dacă aflăm dezlegarea unei taine nemaipomenite, chiar dacă auzim cine ştie ce absurdități cumplite sau cine ştie ce nonsens… De acord?

De fapt, nu mai rămăsese mult până la răsăritul soarelui. Dar Ursu înțelegea că prietenul lui vrea să scape măcar de gândul emoțiilor de după lectură.

– Primesc, anunță Ursu.

– Citeşte!

Înainte de a auzi primele cuvinte ale lui Ursu, Victor simți fiori şi dureri şi amețeală. Se sprijini ca să nu cadă. Dar şi lui Ursu îi tremura vocea.

– *„Umbra stejarului strâmb din Şoimeni în zorii lunii a opta arăta drumul. După întâia culme la picioarele stâncii de cremene săgeata azvârlită în soare găseşte intrarea. Pogoară şi urcă la fel apoi drept duce. Şi se va feri de primejdii la fiece poartă.”*

Cei doi cireşari se aruncară pe pat cu fața în jos. Nu scoaseră niciun cuvânt, dar somnul îi prinse pe amândoi plângând de emoție şi bucurie.

Capitolul XIV

1

Pe Dan îl trezi din somn un vis urât… Trăia într-o epocă veche, încâlcită, sau chiar în mai multe epoci. Pentru că făcea, ca un veritabil peripatetician, expunerea ideilor lui Copernic pe străzile unui oraş medieval, deşi nu împlinise doisprezece ani. Îi trimisese unui prieten, care avea aceeaşi vârstă ca dânsul şi se numea Pascal, o telegramă, felicitându-l pentru descoperirea elementelor geometriei euclidiene. Asta se întâmpla la Modena. Dar abia ieşi de la poştă şi văzu lume adunată în jurul unui turn înalt, aplecat. Ajunsese oare la Pisa? La o fereastră a turnului, un bărbat tânăr, cu ochi negri şi nasul acvilin, striga mulțimii că poate să vorbească *de omni re scibili* şi aşteaptă *ergo* orice întrebări. Profesorul, jignit de curajul necunoscutului, se urcă într-un stejar gros din fața statuii lui Dante şi începu să țipe celor adunați că el se angajează să vorbească mulțumii nu numai de *omni re scibili* dar *et quibusdam aliis*. Cineva îl întrebă dacă Pământul se învârteşte. Descoperi în omul acela pe conducătorul mascat al unei gărzi a Inchiziției. Se văzu înconjurat de zeci de ostaşi cu arme lucitoare dar avu curajul să urle: *Eppur si muove*. Fu ridicat pe sus şi dus direct la eşafod. Acolo un preot bătrân îi dădu o carte veche, spunându-i că dacă va reuşi să citească din ea va fi salvat. Dar fiindcă nu reuşi în niciun chip să descifreze scrierea etruscă în care era copiată cartea, se dădu foc rugului. Înconjurat de flăcări îşi duse mâna la cap şi începu să strige mulțimii adunate în jur: *J'avais, pourtant, quelque chose là!* Dar nici ghilotina care apăruse din senin, nici flăcările care începeau să-i ardă fața nu erau sortite să-l ucidă pe de-a-ntregul. Pentru că Dan deschise ochii şi sări înfricoşat din pat. În jurul lui nu se afla însă niciun obiect de tortură sau de execuție ci doar razele soarelui, foarte fierbinți şi strălucitoare. Se spălă şi se îmbrăcă în goană, deschise fereastra, îşi aruncă ochii pe masă şi abia atunci descoperi obiectele de tortură…

Pe masă se aflau trei telegrame. Telegramele lui Tic… Dan le citi, câteva clipe rămase fără răsuflare, apoi porni ca un bezmetic, într-o goană care l-ar fi făcut invidios pe cel mai rapid alergător din oraş. Când ajunse în apropierea casei lui Victor, se gândi că e cazul să se oprească o clipă pentru a-şi reface respiraţia. Numai doi cireşari nu se aflau în curte: cel care expediase telegramele şi cel care le primise. Fetele sosiseră înainte. Ei şi! Tot el era acela care aducea marea veste. Trecu triumfător pragul porţii şi anunţă cu voce poruncitoare:

– Pregătiţi-vă de plecare. Imediat!

Cei din curte întoarseră surprinşi capetele.

– Dar tu te-ai pregătit? îl întrebă Lucia.

– De ce să mă pregătesc? Aaaa! Sigur că mă voi pregăti şi eu.

– Dar tu de unde ai aflat că plecăm la Şoimeni? îl întrebă Maria.

– Şoimeni! Dar voi de unde ştiţi? Nu se poate! V-a telegrafiat şi vouă Tic?

Victor rămase şi mai uimit decât Maria după ce auzi cuvintele lui Dan.

– Ţi-a telegrafiat Tic din Şoimeni?!

Dan nu răspunse şi nici nu arătă telegramele. Se uită la ei cu nişte priviri rătăcite:

– Voi vreţi să vă bateţi joc de mine?! Dacă nu v-a telegrafiat Tic, de unde ştiţi de Şoimeni?

– Din document, întârziatule! îl informă Maria. Victor şi Ursu au descifrat documentul.

– Cum?!?! Aţi descifrat voi etrusca aia ucigaşă?

– Ce etruscă?! se înfurie Lucia. Află că adevăratul document se afla în introducere şi ceea ce consideram noi document nu era decât cheia.

– Ce-mi tot sporovăiţi la cap! Daţi-mi documentul!

– Dă şi tu telegramele!

Imediat schimbară între ei hârtiile şi uimirea fu la fel de mare pentru ambele părţi.

– Ce s-o fi întâmplat cu Tic? întrebă Maria uitându-se în ochii lui Victor. De ce-a expediat trei telegrame, dintre care două cu acelaşi conţinut?

Victor încercă s-o lămurească:

– Când a expediat prima telegramă încă nu dăduse peste ultimul mesager.

– Asta e clar! Dar celelalte?

– Celelalte… continuă Victor. Cea de a doua dovedeşte că a aflat ceva în legătură cu mesajul înainte de a ajunge la Şoimeni.

– Adică a dat de primul mesager, sugeră Lucia.

– Nu cred…

– De ce?

– Pentru că ar fi telegrafiat chiar despre marele eveniment. El spune însă altceva în prima telegramă: *Veniți la Şoimeni, mesajul e adevărat.* Nu spune: *Am ajuns la capăt* sau *Ura! am găsit!* Îl ştim noi pe Tic… Mai ales după atâta căutare…

– Şi ce crezi tu? întrebă Maria.

– Că mergând pe urmele mesajului a aflat o serie de amănunte în legătură cu conținutul lui care i-au dat siguranța că mesajul e adevărat. Dar nu acest lucru mă intrigă… De ce ne cheamă atât de categoric la Şoimeni, înainte de a fi ajuns el acolo?

– Poate o fi aflat că acolo se află primul mesager, interveni Ursu.

– Poate. Dar asta nu justifică tonul chemării lui şi nici chemarea. Eu cred că a aflat şi altceva. Ceva care i-a cerut acțiune grabnică.

– Ceva în legătură cu castelul, nu? sesiză Maria.

– Da! Ar putea să fie şi asta… Sau ceva în legătură cu fata…

– Ceva grav? întrebă Lucia.

– Şi da şi nu. Chemându-ne, înseamnă că e sigur de ceva! De castel, să zicem. Dar el ne chema înainte de a descoperi primul mesager. Atunci nu e vorba de castel. Ci mai degrabă de fată…

– Cum asta?

– În telegrame, Tic nu pomeneşte niciodată cuvântul *castel* ci numai cuvântul *mesaj*.

– Tot nu înțeleg, mărturisi Maria.

– Înseamnă că acolo, în regiunea Şoimenilor, unde noi ştim că se află castelul, oamenii din regiune habar n-au de aşa ceva. Dacă Tic ar fi aflat de la ei vreun amănunt sau vreo poveste cu privire la castel, misterul nemaifiind un mister, ar fi folosit cuvântul *castel* în mesaj. Acum e clar? Deci n-a aflat nimic despre Castelul celor două cruci…

– Ci despre „fata în alb”! completă Lucia.

– Da! reluă Victor. Mai ales dacă ne uităm la ultima telegramă: *Veniți imediat la Şoimeni*. Tic se fereşte să spună orice altceva. Probabil ca să nu dea cuiva de bănuit. Deci nimeni nu ştie nimic despre castel, acolo în regiune. Dar trebuie să se fi petrecut un anumit eveniment în împrejurimi care l-a determinat să creadă în autenticitatea mesajului… fiindcă fără să fie sigur de adevărul mesajului Tic nu ne-ar fi chemat acolo.

– Atunci de ce nu crezi că a dat peste primul mesager? insistă Lucia.

– Pentru că nu putea să dea peste el: Pentru că dacă ar fi dat peste el Tic ar fi expediat următoarea telegramă: *Am ajuns la capăt, am descoperit locul. Veniți în cutare punct.*

– Ce legătură ar avea o astfel de telegramă cu primul mesager? se miră la rândul ei Maria.

– Pentru că descoperind pe primul mesager Tic ar fi descoperit şi castelul.

– Crezi că primul mesager a luat pachetul chiar de la castel? întrebă Ursu.

– Da!

– Atunci cum de nu e cunoscut castelul în regiune? interveni iarăşi Lucia.

– Nu ştiu. Cu primul mesager e o enigmă. Purtarea lui e foarte ciudată. Primeşte mesajul de la castel sau de la cetate şi totuşi nu spune nimic despre cetate. Vă închipuiți ce vâlvă ar fi făcut un asemenea zvon. Să fie cineva din castel? Să aibă mesagerul un anumit interes ca să rămână totul sub tăcere?…

– Sau să fie castelul ceva foarte, foarte cunoscut. De pildă o casă veche, sau ceva… Ceva… căreia oamenii, neştiindu-i istoria, nu i-au dat niciun fel de importanță până acum.

– E interesant ce spui tu, Lucia, îi răspunse Victor. Dar Tic nu este de acord cu ipoteza asta. El evită în mod intenționat să folosească cea mai mică aluzie la *castel* sau la *cetate* în telegrame. Şi totuşi ne cheamă la Şoimeni într-un mod imperativ. Pentru nişte ruine vechi sau pentru nişte lucruri lipsite de importanță n-ar face-o.

– Ai dreptate! recunoscu Lucia. Atunci tot ceva în legătură cu *fata în alb* l-a determinat pe Tic să ne cheme acolo.

– Crezi că e ceva grav cu fata? se îngrijoră Maria.

– Mai degrabă s-ar putea asta… reflectă Victor. S-a întâlnit cu ea sau… sau a dat în mod sigur de urmele ei… Dar nu de urmele ei obişnuite… ci de urmele ei de castelană… sau de urmele ei de prizonieră…

– Crezi că e ceva cu fata? se îngrijoră Maria.

– Deocamdată şi acest lucru e o enigmă… povestea cu prizonieratul ei… Dar s-o lăsăm la o parte… Problema e alta. Chemarea lui Tic, telegramele lui, Şoimenii lui coincid cu documentul nostru, cu Şoimenii noştri. Ne aflăm deci în mod cert pe drumul cel bun. Nu ne mai poate reține nicio îndoială. Ce părere aveți?

Toți încuviințară. Şi Dan, care se retrăsese până atunci într-un colț al grădinii pentru a studia documentul:

– Ne-am întâlnit pe drum cu Tic! fură primele lui cuvinte când reveni în grup. Mamă dragă, dar m-a zăpăcit documentul… Şi eu care credeam că e o bazaconie. Formidabil logofăt! Eu l-aş fi făcut… nu ştiu ce, dar ceva foarte mare. Formidabil. Cum de i-a venit ideea asta năstruşnică cu introducerea?

– Numai asta? se aprinse Lucia. Dar cheia? Şi fraza aceea cu zilele de Paşti, care mă uluieşte… Şi cu puieții. Şi cu scornirea altor două porunci. Ia spune drept, Victor! Când ai început să simți prima dată că textul nu-i decât o cheie?

– M-a pocnit ca un trăsnet. S-au adunat parcă o groază de nori în capul meu. Dar prima ciudățenie mi-a scos-o la iveală discuția ta cu Maria despre lipsa denumirilor concrete… De aici am plecat. Dar să lăsăm asta. Trebuie să ne hotărâm imediat. Te-ai interesat Ursule?

– Da! răspunse vlăjganul. Către prânz pleacă un tren forestier spre Şoimeni. Ajunge pe la 4 sau pe la 5 după amiază. E urcuş şi drumul nu e sigur.

– Am pierdut o zi! se întristă Dan. Din cauza mea. Dacă nu adormeam şi-l aşteptam pe tata, veneam încă noaptea cu telegramele la voi şi în zori eram plecați.

– Tot n-aveam ce face acolo astăzi! îl potoli Lucia.

– Cum n-aveam ce face?

– N-ai citit documentul! *Umbra stejarului strâmb din Şoimeni în zorii lunii a opta…*

– De ce trebuie să vedem umbra stejarului în zori? Stați oleacă… Păi de când s-a scris documentul sunt mai bine de 300 de ani. O mai fi existând oare stejarul strâmb?

Nimănui nu-i trecuse până atunci prin cap gândul acesta, întrebarea aceasta, cea mai simplă, şi mai rea dintre toate. De aceea se uitară la Dan cam furioşi.

– O mai fi existând oare stejarul strâmb? repetă Maria ca un ecou nesigur întrebarea.

Victor se gândi să-i scoată din starea aceea de îndoială:

– N-are rost să ne pierdem timpul. Ne pregătim ca pentru o excursie de durată. La ora douăsprezece fix ne întâlnim la gară.

Vocea lui voia să fie liniştitoare. Dar întrebarea lui Dan nu-i ieşea din minte nicio clipă. Ce se va întâmpla dacă nu vor mai găsi stejarul strâmb în Şoimeni?

2

Traian ținuse morțiş să-l însoțească pe Tic la gară. Se sculaseră amândoi odihniți şi plini de voie bună. Mama lui Traian le pregătise două porții zdravene de brânză cu smântână, o mămăliguță caldă, aburindă, şi-i invitase pe amândoi afară, într-un chioşc. În timpul mesei, Tic îi spusese lui Traian că trebuie să se ducă la gară în întâmpinarea prietenilor „care precis vor sosi cu trenul de dimineață”, Traian se oferise numaidecât să-l conducă pe Tic, dar prichindelul cel blond şi nerăbdător căutase prin tot felul de manevre să-l facă să renunțe la marea şi inutila dovadă de prietenie. Dar şi Traian era încăpățânat nevoie mare, aşa că porniseră amândoi spre mica gară forestieră. Pe drum, Traian, cam oțărât şi cam bosumflat, îi mărturisi lui Tic că ar fi vrut să meargă şi el în excursie, dar că maică-sa nici nu voise să-i asculte rugămintea.

– Dac-ai şti ce mamă am! Nu că e rea. Dar mă fereşte până şi de gândaci. Ca să pot s-o şterg cu prietenii undeva pe câmp, trebuie neapărat să-i spun că merge şi învățătorul cu noi, sau cineva mai mare. Ea mă obligă să mint. Tata e altfel. Dar el stă foarte puțin acasă… Şi

când vrea să mă ia cu el prin munți iar sare mama cu gura şi cu puterea…

Tic, deşi nu putea, în ruptul capului, să fie de acord cu atitudinea unei astfel de mame, recunoscu, în sinea lui, că nelăsându-l pe Traian în excursie, maică-sa îl scăpase pe el de o povară grea. De aceea se gândi să-şi potolească prietenul:

– Aşa sunt mamele! Săracele… trebuie să le înțelegem. S-au chinuit atâta cu noi…

Puştiul cu nume glorios nu luă însă în seamă bunăvoința şi înțelegerea lui Tic:

– Dar pe tine de ce te lasă? Şi-ncă singur… Dac-ar avea mai multă încredere în mine…

Lui Tic nu-i convenea deloc că discuția alunecase pe un asemenea făgaş. Încercă să schimbe vorba:

– Am uitat să-ți spun despre meciul lui Ursu…

– Ba mi-ai spus! Croşeul acela de dreapta, ştiu… O deplasare laterală la stânga, simularea loviturii cu stânga, o scurtă rotire spre dreapta şi avântul întregului corp odată cu pornirea loviturii de dreapta. Mi-am băgat-o bine în cap. Eu mă gândesc cui să i-o aplic mai întâi. Trebuie să fie grozavă. Şi spui că l-a aruncat dintr-un pumn peste ring? Nu-mi vine să cred.

– Las' c-o să-l vezi. Ți-am spus că nu există pe pământ om care să-l poate bate pe Ursu…

În apropierea gării, drumeții întâlniră o apă, un râuleț cu maluri adânci. Ca să-l treacă aşa cum s-ar fi cuvenit, ca oamenii, trebuiau să facă un ocol de câteva sute de metri până la o punte.

– Eu nu pot să suport nedreptatea asta! se răzvrăti prichindelul cel blond. Gara-i la doi paşi şi din pricina unui pârlit de pârâu să înconjur jumătate de kilometru? Nu! Eu sar!

Albia pârâului n-avea mai mult de trei metri. Tic îşi luă avânt şi ateriză fără nicio dificultate pe malul celălalt al gârlei.

– Hai, Traian! îşi îndemnă apoi prietenul.

Traian se cam codi. Privi apa, lățimea albiei. În sfârşit se pregăti să sară.

– Sări odată! Ce te codeşti atâta? Nici trei metri nu are. Nu ți-o fi frică…

– Nu… dar să nu-mi rup vreun picior că mă omoară mama…

Traian sări cu bine, dar Tic nu mai avu vreme să-l felicite. Se auzea pufăitul locomotivei. Alergară amândoi şi ajunseră odată cu trenul în gară. De pe platforma vagoanelor şi din micul vagon acoperit coborâră destui călători. Dar printre dânşii Tic nu descoperi figura nici unui cireşar.

– Nu înțeleg de ce n-au venit… se jelui Tic prietenului său. Să fi pornit cu o ocazie! Sau vin cu alt tren?

Îl întrebă pe un cetățean cu chipiu când soseşte al doilea tren şi i se răspunse că „pe la patru după masă, dacă nu se încăpățânează locomotiva”. Tic se întristă. Siguranța că va porni imediat în căutarea castelului şi a fetei în alb îl făcuse să uite sau să lase uitării o groază de gânduri şi presimțiri negre. Şi dintr-o dată se năpustiră, toate, buluc, asupra lui.

– De ce te-ai supărat? îl întrebă Traian. Eu ştiam de aseară că n-au să vină cu trenul de dimineață. Până ajunge telegrama, până află toți, până îşi fac pregătirile… ehei! e nevoie de timp. Eu cred că nici mâine nu vin.

– Nu-i adevărat! se mânie Tic. Vin sigur cu trenul de patru!

– Hai mai bine să-ți arăt satul. Avem nişte locuri grozave.

Tic se luă pe urmele lui Traian, săgetat mereu de fiori şi gânduri negre, rareori tulburate de viziuni albe. Nici nu-şi dădu seama că trecuseră puntea şi nu înțelegea nimic din ce-i spunea însoțitorul lui. Prichindelul nu-şi putea lămuri pricina întârzierii cireşarilor, mai ales că, precum socotise el, trebuie să se fi întors şi Victor. Oare să se fi opus Victor plecării? Să creadă Victor că totul e o farsă? Nu se poate! Dacă ar fi fost aşa, venea cineva cu trenul de dimineață pentru a lămuri cum stau lucrurile şi a-l chema acasă. Precis!… Cireşarii întârziaseră, sau pierduseră trenul, sau făceau pregătiri pentru o expediție mai lungă… Altă explicație nu era. Nu puteau să-l lase fără niciun semn după chemările lui atât de categorice. Prin urmare vor sosi precis cu trenul de după masă.

Micul cutezător parcă se mai lumină la față. Abia atunci văzu că ajunseseră la marginea satului.

– Uită-te! îi spunea Traian. Toată partea de la apus e străjuită de munți. Parcă-ar fi un zid.

Într-adevăr, spre apus se vedea un lanț muntos, înalt, sălbatic, înfricoşător. Lanțul era format dintr-o sumedenie de creste. Părea o bucată de fierăstrău cu zimți ascuțiți. Numai culmi pleşuve. Lanțul cădea spre sat, prelungindu-se printr-o sumedenie de coline muntoase, care, deşi mult mai scunde şi mai tocite, păreau repetarea redusă a masivului din fund.

– Ăştia-s zimții cei mici, zimții tociți, îi boteză. Tic.

– Noi le spunem „Turma”. Şi chiar seamănă c-o turmă.

Puştiul avea dreptate. Dacă te uitai cu ochii întredeschişi, colinele păreau o turmă încremenită în depărtări.

– Acum hai să-ți arăt lucrul cel mai grozav din satul nostru, se îmbățoşă Traian. Fala noastră!…

Şi-l urcă pe Tic pe o colină, chiar în mijlocul satului, pe creştetul căreia se afla o biserică înaltă cu înfățişare ciudată.

– Ce-i cu asta? întrebă cireşarul surprins.

– Nu ți se pare că turnul nu e chiar la mijlocul bisericii? Chiar nu e. E pus într-adins câțiva metri mai la o parte.

– Parcă-i strâmb!…

– Aşa i se şi spune la noi: biserica strâmbă. E o legendă care zice că biserica s-a ridicat cu multe sute de ani în urmă, la porunca lui Vasile Lupu. Şi se mai zice că s-a ridicat întocmai după voia şi porunca domnitorului: strâmbă.

– De ce? se miră Tic. Nu putea să fie ca toate bisericile?

– Stai să vezi. În legendă se spune că chiar în locul unde-i biserica se afla cel mai bătrân stejar din țara noastră… chiar de pe timpul lui Decebal. Din cauza bătrâneții stejarul se îndoise, ajunsese strâmb. I se spunea stejarul strâmb, şi-l ştia toată țara. Cică veneau români de pe toate meleagurile să se închine la rădăcina lui. Dar cică-ntr-o noapte s-a auzit un bubuit năprasnic. S-a auzit bubuitul în toată țara, până la apele cele adevărate care o împrejmuiau. Se prăbuşise stejarul. Şi-atunci domnul a dat poruncă grea ca chiar pe locul nenorocirii să se înalțe o biserică aşa cum fusese stejarul. Cică chiar atât de înalt şi de gros a fost cât biserica. Şi la fel de strâmb.

– Săracul stejar! se întristă Tic. Dar să ştii, Traiane, că n-o fi fost el chiar de pe vremea lui Decebal. Cel mai bătrân stejar din țară are vreo

opt sute de ani. Atât trebuie să fi avut şi stejarul strâmb. Poate să fi avut şi o mie de ani, cine ştie…

Cei doi puşti făcură un ocol în jurul bisericii obosite, apoi se urcară în clopotniță, pentru că în interiorul lăcaşului sfânt nu puteau să pătrundă. Uşa mare era încuiată şi preotul nu venea acolo decât în zilele de sărbătoare. Traian îl mai duse pe Tic la capătul satului ca să-i arate o mică hidrocentrală o „microcentrală făcută de oamenii noştri, fără niciun ajutor. Numai într-o vacanță când au venit acasă studenții. Ei au făcut planurile, au supravegheat lucrările, au făcut cărămizi, ciment, de toate… Să fi văzut…” Îl duse apoi într-o livadă dar nu peste gard ci chiar pe poartă. Livada era a satului şi printre cei care o îngrijeau se afla şi o soră mai mare de-a lui Traian. Au mâncat amândoi atâtea poame că acasă nu prea s-au atins de bunătățile care-i aşteptau aburinde, ceea ce a cam atras supărarea şi mirarea mamei.

Se făcuse ceasul trei, iar Tic îşi pusese în gând să pornească spre gară de unul singur. De aceea, când o văzu pe mama lui Traian că se apropie, îi spuse puştiului cu o voce de taină:

– De data asta nu mai înconjurăm pe punte. Sărim amândoi gârla. Eu, de când mi-am rupt o dată un picior, am prins şpilul…

Bineînțeles că Traian nu mai fu lăsat să plece.

„Săracul Traian, îl compătimi Tic pe drum, ar fi devenit atât de curios şi i-ar fi părut atât de rău când ar fi văzut că plecăm direct în excursie!… Mai bine că n-a venit…”

Când Tic ajunse la gară, trenul încă nu sosise, dar, aşa vorbeau oamenii, în cel mult cinci minute i se va auzi chiuitul.

Aşteptând să treacă cele cinci minute, care păreau că se transformă în cincizeci, Tic îşi ridică privirile înspre munți. De la gară păreau şi mai înfricoşători. Se apropie de un țăran cu buza despicată, un straşnic fumător de lulea, şi-i întrebă:

– Cum li se zice, moşule, munților din zare?

– Ăia de după Turmă?

– Da, ăia ca nişte zimți.

– Apoi cum *nu* li se zece! Unii le zic Munții Vulturilor. Cei bătrâni. Alții le zic Crestele pustii! Ai noştri le zic Urieşii. Eu le spun Afurisiții. Da-n cărți sunt trecuți Găleata sau Căldarea, nu mai ştiu nici eu.

– Şi-s greu de urcat?

– Da! ce crezi mătăluță c-a ajuns cineva prin partea asta de la noi până-n vârful lor? Dar nici pe dincolo pe la Brazi, sau pe la Cetățuie nu-i chip. Munți sălbatici, afurisiți. Cine a-ncercat să-i urce sau nu s-a-ntors, sau s-a-ntors beteag pentru toată viața. Stau degeaba acolo. Ba ne mai opresc şi ploile, afurisiții…

Tic auzi țipătul unei sirene şi după câteva clipe pufăitul locomotivei. Gâfâind obosită, locomotiva mică şi îndrăzneață intra în gară. Emoționat, prichindelul închise ochii şi numără până la opt. Când îi deschise zări în partea cealaltă a gării…

Se repezi ca un bolid în brațele Mariei.

– Nesuferitule! îl întâmpină soră-sa. Nu puteai şi tu…

Dar neştiind ce-ar fi putut să poată frățiorul ei, îşi opri cuvintele într-o îmbrățişare salvatoare. Apoi cârnul cu ochi usturători trecu prin brațele celorlalți. Lucia, Dan, Ursu, Victor. N-avu vreme să-l mai întrebe pe Victor când s-a întors, pentru că Victor slobozi prima întrebare:

– Tic, n-ai zărit cumva în sat un stejar bătrân, un stejar cam strâmb?

– Ce-aveți voi cu stejarul? se trezi puştiul. S-a prăbuşit încă de pe timpul lui Vasile Lupu.

– Şi n-a mai rămas nimic din el, nimic, nimic? întrebă Lucia speriată.

– S-a ridicat în locul stejarului o biserică. Chiar în locul şi după înfățişarea lui. Uite-o! Pe colina aceea din mijlocul satului. Dar ce-aveți voi cu stejarul! Eu credeam că vi se făcuse dor de mine, sau de…

Tic văzu cum se schimbă într-o clipă fețele cireşarilor, cum se umplu de luciri stranii. Ce era cu ei?

– Ursule! spuse Victor. Putem monta corturile. Cred că-i bine să le montăm cât mai departe de sat. Şi-acum, dragă Ticuşor… avem atâtea să ne spunem.

Îşi povestiră unii altora întâmplările până târziu după miezul nopții. Aşteptau cu înfrigurare zorii, pentru că erau în luna a opta şi pentru că umbra bisericii strâmbe din Şoimeni urma să le arate o cale pe care, poate, de sute de ani nimeni nu mai umblase.

Capitolul XV

1

Ursu îşi trezi prietenii înainte de răsăritul soarelui, când zări pe cer, la orizont, acele culori de bucurie şi spaimă care vestesc aurora. Cireşarii îşi ridicaseră corturile chiar la marginea pârâului; apa era rece ca gheața şi avea puterea de a trezi pe cel mai leneş dintre leneşi. Stabiliseră de cu seară că nu se vor duce toți în sat, la biserica Strâmbă, ci numai Victor şi Tic, ceilalți urmând să strângă corturile şi să pregătească bagajele pentru plecare.

Victor şi Tic luară un start rapid în direcția satului pentru a nu-i surprinde răsăritul în afara colinei pe care se afla biserica. Străbătură repede ulițele neînsuflețite şi ajunseră pe movilă, înainte ca să apară, la orizont, discul roşietic al soarelui. Când văzu turma de coline de la apus, Victor nu se putu reține:

– Să ştii Tic, băiete, că dacă biserica n-a fost zidită chiar pe locul stejarului şi chiar după înfățişarea lui, nu cred să mai dăm noi vreodată de intrare.

– Zău, Victor, e chiar atât de important?

– Foarte. Documentul spune să mergem pe calea pe care-o arată umbra stejarului strâmb în zorii lunii a opta. Umbra trebuie să indice o culme. De altfel şi textul spune asta: *„După întâia culme”*… Acum înțelegi?…

– Crezi c-ar putea să arate o altă culme?

– De asta mi-e frică. Pesemne că trunchiul strâmb al stejarului, adică umbra lui se prelungea spre o anumită culme pe lângă care, sau peste care, sau sub care, sau prin care trecea domnul spre intrarea secretă. Dacă biserica n-a luat întocmai locul stejarului, umbra ei ar putea să ne arate o altă culme şi… îți dai seama?…

Cuvintele lui Victor îl neliniştiră pe Tic. Dar când mezinul văzu ieşind încet, încet, parcă din pământ, discul soarelui îşi recapătă entuziasmul.

– Eu nu cred, Victor… Dacă există şi o legendă despre stejarul strâmb şi despre biserica asta care i-a luat locul…

– Asta mă linişteşte şi pe mine… Poate că biserica a fost zidită în locul stejarului, tocmai în scopul de a arăta drumul. De aceea a şi fost zidită cu turnul strâmb. Nu s-ar fi născut din senin legenda. Să fim atenți, Ticuşor… Soarele începe să urce… Da, dar de unde putem observa umbra? La asta nu m-am gândit… Fir-ar să fie!

– Eu am o idee. M-am urcat ieri în clopotniță. Ştii ce bine se vede de-acolo totul? Ce zici, să încercăm să ne suim în clopotniță?

Clopotnița era chiar în fața uşii de intrare a bisericii, la câțiva metri. Nu era prea înaltă, aşa că umbra ei era înghițită de umbra bisericii. Cei doi se urcară repede în clopotniță oprindu-se la fereastra din vârf. Umbra bisericii se alungise în direcția colinelor. Dacă trăgeai o linie imaginară de la capătul umbrei, linia se oprea la poalele unei culmi.

– A treia din stânga, Tic!

– Aceea cu trei copaci care parcă-s capetele unui triunghi?

– Da, da. Ia să mai aşteptăm puțin… Dar n-are niciun rost. Va să zică trebuie să trecem peste cea de a treia culme… Ne-ntoarcem!

Victor şi Tic părăsiră colina. Pe drum Victor i se destăinui prichindelului:

– Nu înțeleg totuşi cum o să ajungem de la culme la picioarele stâncii de cremene. De la colină până la munți mi se pare că mai e cale bună…

– Poate că e vreo stâncă înainte de munți, sugeră Tic…

– Poate, deşi nu-mi vine să cred. În orice caz documentul trebuie să se bizuie pe nişte puncte de reper foarte solide… Ticuşor dragă, până deseară, dacă avem noroc, putem ajunge la Castelul celor două cruci, sau cum îl numiți voi „Castelul fetei în alb”…

Până atunci, lui Tic îi venise peste mână să-l întrebe pe Victor ce crede despre fata în alb. Dar auzindu-i vorbele îşi învinse teama:

– Victor, tu ce crezi despre „fata în alb”?

Victor îi răspunse din mers, zâmbind:

– Cred că e în castel… Poate chiar în camera pe care ne-o indică în planul trimis…

– Dar cum a putut ea să dea peste castel?

– Miroase puțin a enigmă, Ticuşor…

– Nu crezi că a fost făcută prizonieră şi închisă în castel?

– De ce? Cine şi de ce s-o facă prizonieră şi de ce s-o închidă tocmai în castel?

– Tu nu crezi că e prizonieră?

– Să-ți spun drept, Tic, eu nu cred chiar cu toată convingerea…

– Dar nu scrie în mesaj că e prizonieră? Şi tu parcă nu te îndoieşti de mesajul ei. Şi toată povestea care circulă în regiune… Din senin nu s-a stârnit…

– Adevărat… sunt lucruri pe care nu le înțeleg şi care-mi dau mult de gândit… Uneori, aproape sunt convins că o paşte o mare primejdie, alteori, cum să-ți spun, am impresia că totul nu e decât o glumă… Nu povestea castelului, ci povestea fetei în alb…

– Eu sunt convins că o paşte o mare primejdie… ba mi-e frică să nu ajungem prea târziu…

Tic vorbise cu atâta durere, că şi Victor simți nişte cârlige de spaimă. Încercă să-şi alunge presimțirile întunecate şi să-l liniştească pe prichindel:

– Caută să vezi totul mai dinafară, Ticuşor… De ce să ajungem prea târziu?

– Să-ți spun drept, mi-e frică să nu fi pus mâna pe ea nişte hoți…

– Nişte hoți! Dar cum de ți-a venit asta în minte? încercă Victor să facă pe miratul.

Tic însă schimbă imediat vorba pentru că îi zărise pe ceilalți cireşari zburând către ei:

– Să nu uităm colina, Victor. A treia din stânga, colina cu cei trei copaci.

Ultimele cuvinte le spuse cu voce tare ca să audă şi ceilalți.

– A treia? îi întâmpină Lucia. A treia din stânga… Câți kilometri să fie până acolo?

– Şase kilometri şi jumătate, socoti iute geniul lor topometric. Nu mai mult… poate o sută, două sute de metri mai puțin… Dacă-l descotorosim pe Dan de bagaje, în mai puțin de două ore suntem în vârful ei.

– Chiar atât de mult să facem până acolo? se miră Maria.

– Ce ți se pare mult? căută Dan s-o tempereze. Eu credeam că abia la prânz vom fi acolo… Zău, Ursule, poate că te-ai înşelat… Aşa cu vreo doi kilometri… Două ore şi jumătate, trei fără un sfert…

– Nu te speria! În două ore fără zece minute suntem acolo. La poalele ei ajungem într-o oră. Urcuşul o să fie mai greu. E cam direct…

– Şi de acolo, din vârful colinei, la picioarele munților cam câți kilometri mai sunt, Ursule? îl întrebă Victor.

– Cam greu de răspuns… În linie dreaptă… vreo cinci kilometri. Nu ştiu însă dacă drumul urcă sau coboară… Când ajungem în vârful colinei vă spun sigur.

– Să nu mai pierdem timpul! decretă Lucia spre bucuria lui Tic. Cred că e timpul să pornim! Gata! Nu ne oprim decât în vârful colinei la umbra copacului din dreapta.

– Aoleu! se prefăcu Dan.

– Şi pentru mai multă siguranță, am hotărât, eu şi Maria, să servim acolo masa de dimineață.

– Cu ce drept luați hotărâri în doi? se indignă Dan.

– În două! îl puse Maria la punct. Adică în unanimitate. Sau dacă vrei să fie numai majoritate te primim şi pe tine în rândul gospodinelor…

– Bine!… le amenință Dan. Bine! Sunt gata de plecare.

Şi chiar porni cu un pas iute, îndărătnic, care îl uimi până şi pe Ursu. Dan era atât de hotărât să se răzbune pe gospodine şi, mai ales, să-şi şteargă faima de leneş şi de lipsit de vlagă, încât îl prinse repede acea stare de sufocare binecunoscută sportivilor care fac eforturi peste limita rezistenței. Momentul de criză îl pocni după vreo doi kilometri. Ca un trăsnet. Mergea spre iad, spre o mocirlă cu smoală în clocot. Simțea, nu că se va prăbuşi, ci că îşi va da sufletul. Tic însă era lângă el. Magnetul castelului şi mai ales al fetei în alb îl transformase multă vreme pe prichindel într-o ființă neobosită, într-un miracol blond şi cu ochi trişti. Bănuia prin ce trece Dan şi tocmai în clipa când comandantul se pregătea să horcăie: „Tic, mor! Spune-i lui tata c-am murit ca un erou…”, puştiul i-o luă înainte:

– Lucia zicea la plecare că îşi închide hohotele de râs până la kilometrul trei…

– De ce? abia izbuti să şuiere Dan.

– Ca să râdă de tine c-ai pornit ca un viteaz şi te-ai prăbuşit ca un salam… Zău, că ea spunea… Dar Maria e mai bună. Ea zicea c-o să râdă pe drum ca să se poată ocupa de tine când o să cazi.

– Da?! răsuflă Dan şi îşi iuți paşii.

Se întâmplase cu el acea minune simplă şi frecventă în lumea sportivilor. Reuşise să depăşească punctul de criză… Simți cum i se ridică greutățile sufocante de pe piept, cum i se topeşte moleşeala, cum i se limpezeşte capul. Mergea fără să se uite înapoi. La un moment dat, îi spuse lui Tic:

– Te rog, du-te şi cere rucsacul Luciei. Eu nu pot să dau ochii cu ea. Mi-e frică să nu mă opresc.

Tic îi aduse lui Dan un rucsac dar nu pe al Luciei care, încăpățânată, nu l-ar fi dat nici pentru un popas de două ore, ci pe al Mariei, bucuroasă că poate să scape de povară în mersul impus de Dan. Numai Tic şi Țombi cel fidel erau foarte bucuroşi de alergătura matinală.

Nici când începu urcuşul, Dan nu lăsă pe nimeni să-l întreacă. Ce de puteri zăceau în el! Cu Tic şi Țombi alături, înfruntă curajos cruzimea colinei şi ajunse în vârf fără să se simtă prea obosit. Se opri chiar sub copacul uriaş indicat de Lucia şi aşteptă, în picioare, cu mâinile în şolduri, cu aerul unui om sătul de triumf şi plin de dispreț chiar față de fapta lui, sosirea celorlalți, mai precis a celor două gospodine. Când fetele îşi făcură, în sfârşit, apariția, le privi tăcut câteva clipe, de fapt le lăsă să-i vadă mimica, apoi se adresă, aşa într-o doară, lui Victor:

– M-am sfătuit cu Tic să luăm masa de dimineață la picioarele stâncii de cremene.

Cel care râse cel mai aprig fu Ursu:

– Ha-ha-ha! Ha! Dan eşti un erou! Îți făgăduiesc că te fac campion la maraton. Dac-ai reuşit să treci pe punctul de criză înseamnă că ai calități de sportiv. Dar să-ți spun drept, eu aş fi preferat să nu treci de punctul de criză.

– De ce? se înfurie Dan. Aha! Invidia…

– Pentru că eu o să fiu acela care o să te duc în spate. Să nu-ți închipui că o să scapi de oboseală. Deseară o să înceapă, iar mâine o s-avem nevoie de o targă. Oricât de încăpățânat o să fii, oricât o să te zbați, mâine nu mai eşti bun de nimic. Sau în cel mai fericit caz, chiar astăzi, spre seară.

– Vom vedea! îi răspunse Dan dârz.

Dar spusele lui Ursu îi domoliră puțintel entuziasmul. Acceptă masa de dimineață care avu loc jumătate de oră mai devreme din cauza performanței la care-i forțase pe ceilalți. Generos şi cavaler, le scuti pe

Lucia şi pe Maria de contrațepii care li se cuveneau, mulțumindu-se doar să le amenințe prieteneşte:

– Dacă mă mai puneți a doua oară la încercare… vă duc de-a dreptul în iad. Zău!

Ursu se urcase în vârful copacului pentru a cerceta împrejurimile. Colina pe care poposiseră cobora vijelios spre rădăcina munților. La poalele ei, în depărtare, se zărea albia unui pârâiaş, care cobora din munți printr-un defileu. Ursu urmări drumul pârâului şi descoperi repede că albia lui era singura cale accesibilă spre munți. Imediat îşi strigă raportul din vârful copacului, apoi îl auzi pe Victor răspunzându-i:

– Am fost sigur de asta. Trebuie să fie ceva, un drum, sau o cale naturală, care să-l ferească pe cel în cauză de greşeli şi abateri. Logofătul indică foarte sigur drumul.

Ursu coborî din copac, se înfruptă la rândul lui cu poftă grozavă din bucatele pe care le scoseseră fetele din rucsac şi stabili cu Victor un plan de bătaie, după ce socoti că până la poalele munților nu sunt mai mult de 5 kilometri. Deşi ritmul impus de Dan ceruse eforturi din partea fiecăruia, nimeni nu se gândi să prelungească odihna. Ceasul încă nu arăta 8 dimineața când cireşarii începură coborâşul colinei spre rădăcina munților. Era o singură cale de coborâre a colinei, printre prăpăstii, care ducea chiar la începutul defileului.

Ajungând la malul pârâului, simțiră toți, poate în aceeaşi clipă, că au intrat în altă lume, că aparțin altor forțe.

Munții, care de sus de pe culme păreau nişte înălțimi obişnuite cu creste pleşuve, ascuțite, îşi arătau acum toată puterea şi sălbăticia lor. Semănau mai degrabă cu nişte ziduri drepte, grele, nepăsătoare, tocite şi netezite pe coaste, despicate ici-colo în fâşii prăpăstioase, înfricoşătoare. Era o regiune sălbatică, aspră, care apăsa mereu, care amenința rău, care sugera cruzimi, o regiune cum nu mai întâlniseră cireşarii în plecările lor.

Defileul, deşi era mărginit la început de dealuri stâncoase, nu prea înalte şi nici abrupte, îi puse la grele încercări. Nu izbutiseră să găsească un drum umblat, nici nu văzuseră urmă de potecă. Apa înghesuită de stânci oferea căi de acces nesigure şi capricioase. Mai erau şi bolovani, şi râpe şi copaci şi mai ales coturile nesfârşite ale pârâului care-i obliga,

la fiecare zece metri, să schimbe malul şi direcția, ceea ce îl făcu pe Dan să se urce pe un bolovan şi să țină un scurt discurs:

– Zău că drumul ăsta seamănă cu un meci de box. Atacă din dreapta, eschivează în stânga, croşeuri, directe, svinguri, jaburi, upercuturi şi niciun mal nu rămâne knock-out mai mult de zece secunde… Nu turist ci arbitru de box trebuie să fii ca să te descurci aici…

Apoi Dan sări de pe bolovan… Şi iarăşi atacuri şi eschive şi simulări…

Tinerii ajunseră la poalele munților dar nu se opriră. Pentru că nici pârâul nu se oprea, şi pârâul era singurul drum sigur, şi nici coastele calcaroase care se dezveleau din când în când nu prevesteau în jur stânci de granit. După vreun kilometru de mers printre stânci tot mai colțuroase şi mai amenințătoare se pomeniră brusc într-un platou rotund şi întunecat. De jur-împrejur se ridicau pereți abrupți de piatră atât de deşi şi de adânci şi de arcuiți că parcă alcătuiau o pădure de sulițe amenințând cerul. Una din acele sulițe războinice parcă se deosebea la culoare şi la formă de celelalte. Spre ea mergeau cireşarii, pentru că nu era o stâncă de calcar, ci o stâncă de granit, supraviețuitoare stingheră a cine ştie cărui cataclism geologic.

– Stâncă de cremene! spuse Ursu.

Numai când ajunseră la picioarele ei, tinerii se opriră şi-şi lepădară poverile. Ursu începu să se cațere ca o maimuță pe stâncă abruptă, până găsi un loc de unde putea să observe mai bine regiunea. Dincolo de sulițele şi stâncile care alcătuiau pereții micului fund de căldare în care se aflau ei, după câteva răsuciri şi noduri stâncoase, se ridicau ca o barieră nemiloasă Munții Crestelor Pustii. Parcă-i tăiase cineva cu o singură lovitură de spadă, atât de netezi erau pereții lor. Numai păsările cerului puteau poposi pe crestele lor. Părea cu neputință ca o ființă omenească să ajungă acolo.

– Suntem perfect închişi! se grăbi Ursu să-şi anunțe prietenii după ce coborî. Nu ştiu unde o fi intrarea în castel, că nu se vede nimic ce ar putea arăta a castel, dar de urcat munții spre vârf e absolut imposibil!

– Nu e nicio crăpătură, nicio vale care se strecoară prin munți?… întrebă Lucia.

– Vale?! Ştii cum arăta zidul unei cetăți? Exact aşa arată şi munții. Parcă i-a făcut omul, nu natura. Numai spre vârf se mai dantelează. Bineînțeles nu ca să uşureze vreun urcuş ci ca să-ți taie orice chef de a-i escalada. Numai dacă n-o fi castelul undeva în spatele acestor stânci colțuroase.

– Nu cred! spuse Victor. Ar fi descoperit imediat.

– Poate c-o fi chiar în interiorul vreunei stânci, sugeră Maria.

– Şi atunci ar fi fost simplu de dibuit, o dezamăgi Ursu.

– Să vedem unde-o să ne ducă documentul logofătului, se amestecă Lucia. N-are niciun rost să facem presupuneri. El nu vorbeşte de castel ci de intrare. Şi în harababura asta de stânci pot să se ascundă o sută de intrări, nu una.

– Va să zică, îşi aminti Maria, o săgeată azvârlită în soare găseşte intrarea. Ceea ce înseamnă că la distanță de o aruncătură de săgeată se află intrarea…

– În soare! preciza Dan. Dar ce înseamnă acest *„în soare”?* Nici nu se vede soarele de aici, din fundătura asta.

– Nu se vede, spuse Victor cu oarecare insinuare în voce, dar se ştie din ce direcție răsare, nu?

– Aaaa! se dezmetici Maria. Săgeata azvârlită spre răsărit. Bravooo! Unde-i răsăritul?

Lucia scoase busola, o fixă în palmă şi după câteva clipe arătă direcția precisă a acelui punct cardinal dintr-o dată atât de necesar cireşarilor:

– Poftiți! Aveți în fața dumneavoastră Estul. Ne mai trebuie un arc şi o săgeată.

– Cam ce distanță putea să facă o săgeată, Victor? întrebă Maria.

– O săgeată bine zvârlită nu cred că trecea de o sută de metri. Tu ce crezi, Ursule?

– Eu cred că trecea… Dar nu cu foarte mult. Deci, dincolo de stânci… Până la prima stâncă dinspre est sunt vreo 60 de metri. Dincolo de stânci… Acolo e o îngrămădire destul de curioasă… de sus părea un adevărat labirint de stânci… Numai că nu-i spre inima muntelui, ci spre poalele lui. Ce să caute acolo o intrare?

– Asta n-are nicio importanță, spuse Victor. Noi nu ştim nimic decât că în acea direcție se află o intrare secretă spre castelul celor două

cruci. Şi mai ştim că drumul spre castel e un drum subteran deoarece textul spune *„pogoară şi urcă la fel apoi drept duce”!*

– Trebuie să fie neapărat un drum subteran? întrebă Lucia.

– Cam aşa ar trebui după text. Dacă spunea: *„urcă şi pogoară la fel”,* era altceva. Altă interpretare nu pot să dau frazei din text. Mai ales că vorbeşte şi despre *„poartă”.* Unde vezi aici porți?

– Poate că e o vale ascunsă, undeva… se încăpățână Lucia.

– Vale nu poate fi în pereții ăştia, zău, Lucia, îi spuse Ursu cam cu regret.

– În orice caz, un râu a trecut odată pe aici, Ursule. Toate scobiturile de aici, fundul acesta de căldare, pârâul pe care am venit noi nu s-au născut la porunca unui demiurg.

Remarca Luciei îl puse oarecum în derută pe Victor. Îşi roti ochii peste tot, apoi se adresă Luciei cu un ton cât se poate de domol:

– În privința râului ai dreptate. Totuşi nu cred că râul venea dinspre est ci mai degrabă dinspre apus. Tu ce părere ai?

– Şi eu cred că venea dinspre apus. Deci într-acolo ar putea să fie o vale…

– Da, o întrerupse Victor, numai că textul spune foarte clar să azvârlim săgeata în soare, adică spre răsărit. Eu cred că tot despre o intrare şi despre un drum subteran e vorba. Începem cercetările?

Toți căzură de acord să se înceapă imediat cercetările. Dar când ajunseră în apropierea stâncilor înțeleseră că nu se vor descurca prea uşor, aşa cum crezuseră la început. Ursu avusese dreptate. Un adevărat labirint de stânci de toate formele şi mărimile se vedea în fața lor. O mulțime de stânci şi de ridicături, mai ales cele din partea stângă a labirintului, erau acoperite de arbori; partea cealaltă, în schimb, era aproape goală, pleşuvă.

Pentru a se uşura şi a se grăbi cercetările, căutătorii se împărțiră în două grupe. Una formată din Tic, Ursu şi Maria, alta din Victor, Dan şi Lucia. Grupul lui Ursu urma să cerceteze partea împădurită, grupul lui Victor partea pleşuvă. După ce îşi înveliră bagajele într-o foaie de cort pe care o fixară apoi cu câțiva bolovani, şi după ce Tic îi dădu dispoziții cățelului să-şi asume rolul de Cerber, tinerii, înarmați cu unelte de turişti, începură ascensiunea şi căutarea.

– Mare atenție! ceru Victor înainte de despărțire. Fiecare metru pătrat poate să ascundă intrarea. Indiferent de rezultat, la ora două ne întâlnim toți la bagaje.

2

Victor, Lucia şi Dan se înțeleseră să facă mai întâi un drum de recunoaştere în toată zona lor şi să noteze pe o schiță locurile cele mai ciudate, cele mai neobişnuite, cele care ar fi putut să constituie, cândva, un ascunziş pentru intrarea tăinuită. După prima raită care dură peste un ceas şi scoase multă sudoare din ei, Lucia recapitulă, într-un moment de răgaz, însemnările făcute:

– Stânci calcaroase, atacate de intemperii, cu multe sinuozități şi scobituri. Scobiturile superficiale, în general. Două din ele se prezintă sub forma unor începuturi de grote. De asemenea, una din stânci, cu pereți netezi, imposibil de escaladat, prezintă spre vârf o scobitură ciudată.

– Va să zică trei locuri care ar putea să tăinuiască intrarea în castel, rezumă Dan. Bineînțeles, dacă sunteți şi voi optimişti…

– Nici eu nu cred că restul ne poate interesa, spuse Victor. Cu ce să începem?

– Cu ceea ce stă în puterile noastre, răspunse Lucia. Stânca e cu neputință de escaladat.

– Atunci, haidem la văgăuni! sugeră Dan. Dar să nu uităm lanternele.

Fiecare luă câte o lanternă puternică, vânătorească. Porniră spre grote cu speranțe şi emoții.

– Eu cred că una din văgăuni ascunde intrarea… îşi mărturisi Dan dorința. E mai simplă, mai uşor de…

– Eu mă cam îndoiesc, spuse Lucia. Văgăunile sunt prea ispititoare şi prea la îndemâna oricui. Mai degrabă scobitura aceea din vârful stâncii…

– În orice caz, medită Victor, scobitura are mult mai multe şanse decât văgăunile, tocmai fiindcă pare inaccesibilă.

– Dar nu se potriveşte cu indicațiile logofătului, sesiză Dan. Nu spune logofătul: *„pogoară şi urcă la fel”?* Chiar tu, Victor, ai demonstrat adineauri…

– Ba e chiar după indicațiile logofătului… El nu spune fraza asta înainte de a vorbi despre intrare ci după aceea. Săgeata găseşte intrarea, şi săgeata poate să-şi aleagă foarte bine ca țintă scobitura din vârful stâncii… Şi de-acolo se pogoară, nu?

– Da, da, da, da… Îmi amintesc. Da…

Cireşarii ajunseră la una din văgăuni. Intrarea era strâmtă dar destul de primitoare pentru un corp elastic. Înainte de a se strecura înăuntru, Victor ceru celorlalți să-şi caute un loc de refugiu. El se cățără pe o ieşitură deasupra intrării, trimise raza lanternei înlăuntrul văgăunii şi începu să facă zgomot, să fluiere, să țipe, să arunce cu bolovani. Din văgăună nu răspunse însă nimeni. Deci nu-şi făcuse sălaş vreo vietate care avea tot dreptul să se înfurie şi să se apere împotriva unor nepoftiți.

– Intru eu întâi, se hotărî Victor şi, dacă e nevoie, vă chem.

Victor se strecură înăuntru, aprinse lanterna care îşi izbi repede razele de pereții stâncoşi. Scobitura era destul de superficială, un fel de scorbură întunecată şi hâdă. Lângă intrare, descoperi pe pereți pete negre de fum, iar pe pământ resturi de lemn ars. Iată de ce animalele evită această vizuină naturală, gândi Victor. Văgăuna era folosită, pesemne, ca loc de refugiu de cine ştie ce vânători sau ciobani. Nu mai avea ce să caute înăuntru.

– Nimic! îşi anunță prietenii când ieşi afară. Au stat oameni înăuntru. E un loc de refugiu. Tare mi-e teamă că şi cealaltă văgăună are aceeaşi menire. Păcat!

Lucia şi Dan îl imitaseră pe Victor, în timpul scurtei sale dispariții în grotă, încercând să sperie şi să alunge eventualele vietăți primejdioase din cealaltă văgăună.

– Animale nu-s înăuntru! îl puse Lucia la curent pe Victor.

– Atunci cu atât mai mult n-o să găsim nimic…

Victor pătrunse şi în cealaltă văgăună şi zări, chiar de la primii paşi, urme de refugiu: cutii de conserve goale, hârtii şi ziare, pete de fum şi resturi de lemn ars. Deşi un pic mai mare decât sora ei, nici noua grotă nu părea să ascundă vreun mister. Pereții erau pietroşi, netezi, nescobiți,

doar într-un ungher un ochi de apă limpede se aciuase în taină şi se străduia să nu facă vreun zgomot pentru a nu atrage atenția asupra lui. Victor luă hârtiile şi cutiile goale şi ieşi afară.

– Asta-i tot ce conține grota, în afară de un izvor pe care nu l-am putut aduce. Dacă vi-i sete… Ia să vedem cine şi când a fost înăuntru… mai multe ziare… şi pare-se nu din aceeaşi zi… ba nici măcar din acelaşi an. Lucia, tu mai ții minte când a apărut ediția a treia din „Tom Sawyer”?

– De ce?

– Păi scrie aici, în coloana din mijloc, despre cărțile noi apărute şi printre ele e şi „Tom” ediția a treia.

– Anul trecut… în… în… iunie, îşi aminti Dan.

– Iar alt ziar e chiar din anul ăsta… tot din iunie. Cine să fie? Turişti? Vânători? Iunie… Iunie… Nu cumva e sezon de vânat? S-ar putea să fi fost nişte vânători… Dar să lăsăm asta pentru mai târziu… Să vedem ce e cu scobitura din vârful stâncii…

Stânca semăna cu vârful unei biserici şi avea vreo 30 de metri înălțime. Pereții erau cu totul inaccesibili. Cel puțin până la înălțimea de 20 de metri, de unde stânca se îngusta ca un vârf de piramidă zimțuit. Scobitura era cam la vreo cinci metri sub vârf. Victor înconjură stânca din toate părțile pentru a ochi o cale de acces.

– Victor! Nici nu te gândi! îl opri Lucia. În cel mai bun caz, poți să urci câțiva metri. Pe urmă, e imposibil să mai faci un pas şi orice mişcare greşită… Să căutăm alt mijloc…

– N-avem altul, Lucia, degeaba… ori ne uităm cu ochii noştri înăuntru, ori renunțăm.

– Dar nu se poate! E o absurditate numai să te gândeşti la ascensiune.

Pe Victor nu-l puteau opri cuvintele Luciei. Descoperise câteva găuri în stâncă. Băgă piciorul în una din ele, se prinse cu o mână de un colț şi astfel încet, încet, cu multă prudență şi cu multă sudoare urcă vreo trei metri. Se cățără ca o pisică pe scoarța unui copac. Poziția în care se afla şi netezimea de gheață a peretelui îi topiră însă toată rezistența şi încăpățânarea. De înaintat nu mai putea înainta niciun centimetru. Dar din nefericire nici de coborât, în stilul în care urcase, nu mai putea. Şi nici nu avea spațiul şi posibilitatea să-şi dea drumul jos sărind. Atunci îi

veni ideea să-şi elibereze mâinile. Parcă l-ar fi scăpat altcineva, atât de neaşteptată i se păru prăbuşirea. În cădere făcu o mişcare de redresare, însă prea bruscă, aşa că atinse pământul nu cu picioarele cum calculase el, ci cu mâinile.

Lucia şi Dan se repeziră în acelaşi timp spre dânsul, dar îl văzură ridicându-se de jos ca un popândău. Nu pățise nimic, dar palmele i se juliseră în atingerea neprevăzută cu pământul pietros.

– Imposibil, Lucia! răsuflă el. Ai avut dreptate. Nu se poate urca. Dar cum o să explorăm scobitura? Cum dracu'!

– Ce-ar fi să aruncăm cu pietre înăuntru? propuse Dan.

– E un fel de „hai să facem ceva ca să nu stăm degeaba", se resemna Victor.

Era tot ce le stătea în putință: să arunce în scobitură cu pietre. Dar era, de fapt, un gest al neputinței. Pietrele aruncate de Dan nu ajungeau însă până la scobitură. Încercă şi Victor după ce Lucia, foarte severă şi incoruptibilă, îi dezinfectă palmele. Şi reuşi să introducă în scobitură cea de a treia piatră. Aproape în aceeaşi clipă ieşi dinăuntru o dihanie uriaşă care se înălță ca o săgeată în văzduh.

– Un vultur! spuse Lucia. O fi vreun cuib de vulturi…

– Asta înseamnă că nimeni n-a ajuns până acolo… se bucură Victor… Ce facem?

– Să ne sfătuim şi cu ceilalți, răspunse Lucia. De altfel se apropie ora două.

Tustrei porniră cu paşi repezi spre locul de întâlnire.

3

Înainte de a începe cercetările, Ursu, Maria şi Tic se suiră pe o înălțime izolată pentru a trece în revistă întreaga zonă împădurită pe care urmau s-o exploreze. Se vedea ca-n palmă toată zona. Era o pădurice tânără cu suişuri şi coborâşuri, dar fără deosebiri de relief prea accentuate. Doar undeva, la un capăt, se zărea o adunătură de stânci ca ruinele unei cetăți. După ce-şi însemnară bine în minte locurile, cei trei cireşari coborâră pentru a stabili planul explorării.

– Cred că n-avem decât un singur loc de cercetare, spuse Ursu. Adunătura aceea ciudată de stânci.

– Seamănă atât de bine cu o cetate în ruină, se repezi Tic. Oare n-o fi acolo Cetatea Vulturilor?

– Dacă ar fi fost acolo, demult era descoperită, Ticuşorule, îl potoli Maria. Şi nici nu corespunde indicațiilor din document. Noi căutăm aici intrarea, nu castelul. Cine ştie pe unde o fi cetatea…

– Să mergem într-acolo! propuse Ursu.

– Şi restul! întrebă Maria. Când cercetăm restul?

– După părerea mea, în rest n-avem ce găsi. Pădurea e prea tânără, ceea ce înseamnă că porțiunea a fost goală, sau tăiată şi răvăşită. Şi pe urmă pare destul de umblată. S-au tăiat atâția copaci în ultimul timp că nu văd cum putea rămâne nedescoperită o intrare, oricât de tăinuită ar fi fost ea…

Tinerii se apropiară de îngrămădirea de stânci. De fapt, ceea ce părea o îngrămădire de departe, nu era decât un bolovan uriaş, o singură stâncă sfârtecată în zeci de locuri de ploi şi furtuni. Unele tăieturi intrau profund în trupul stâncii ca nişte cotloane. După ce înconjură uriaşul bolovan de câteva ori, Ursu reveni cam dezamăgit:

– În afară de câteva hrube mici, neînsemnate, sunt două găuri mai mari, două tăieturi care intră adânc în bolovan. Am impresia că sunt cioplite pe alocuri de mâna omenească…

– Intrarea! se entuziasmă Tic.

– Nu-mi vine a crede, îl temperă Maria. Prea e la vederea tuturor, şi prea e la cheremul oricui, stânca asta. Nu e un loc prea bine ales pentru a tăinui o intrare…

– De ce? se încăpățână puştiul. De unde ştii tu cum arătau locurile astea cu 300 de ani în urmă. Poate că era un codru aici pe care nimeni nu se gândea să-l răzbată.

– Poate… spuse Ursu. Decât să pălăvrăgim, mai bine să intrăm înăuntru prin partea asta…

– Să nu fie vreun animal în văgăună, se înfioră Maria.

– Nicio grijă. Şi chiar dacă e vreun lup sau vreo vulpe ies pe partea cealaltă.

Ursu porni înainte cu lanterna într-o mână şi cu un baston-secure în cealaltă mână. Cotlonul nu era prea întunecos. Mai exista undeva o

sursă de lumină. Pereții micului coridor nu păreau că ascund vreo taină. Pe la mijlocul bolovanului, coridorul se revărsa într-o scobitură mai spațioasă, un fel de încăpere, în care, după toate semnele, se aciuaseră cândva oameni. După ce cotrobăiră prin toată acea încăpere naturală, tinerii îşi continuară drumul pe coridor până se pomeniră afară în partea opusă intrării.

– Nimic! se întrista Tic. Oare n-o fi vreo altă scobitură la etaj?

Bolovanul nu era prea greu de urcat. Se cățărară tustrei pe coasta lui, îi atinseră creasta, dar în zadar. Nici urmă de intrare secretă nu se zărea pe suprafața lui. Se odihniră câteva minute pe creştetul bolovanului, observând încă o dată împrejurimile.

– Ursule! se învioră Tic. Ia uită-te în râpa aceea… O vezi? Acolo! Nu ți se pare că în fundul ei e o pată neagră?

– Nu-i nicio pată, răspunse Ursu. E o gaură, o gaură strâmtă, cred că o vizuină. Dacă ții morțiş, hai s-o cercetăm.

Exploratorii porniră spre pata lui Tic fără prea mare tragere de inimă. Când ajunseră la marginea râpei, Ursu îl întrebă pe mezin:

– Ai văzut vreodată un viezure?

– Nu! răspunse Maria în locul prichindelului. Bursucul?…

– O să vedeți acum. Să nu vă fie teamă, că-i cel mai paşnic dintre animale, cel mai curat dar şi cel mai leneş. Nu strică să-l mai trezim puțin.

Cu un băț lung, Ursu începu să scormonească în vizuina bursucului, dar în zadar. Animalul nu se sinchisi nici de foşniturile frunzelor şi nici de fluierăturile lui Ursu. Înfuriat, vlăjganul se lăsă pe burtă şi îşi băgă brațele în vizuină. Bursucul țâşni pe lângă el şi o luă la sănătoasa, lovind caraghios pământul cu picioarele lui scurte şi neobişnuite cu goana.

– După cum vezi, Ticule, gaura asta duce cel mult la Castelul Bursucilor, glumi Ursu. Eu zic să mai ocolim o dată bolovanul, dar nu de dragul lui; să vedem cam ce e în jurul lui: ar fi păcat să scăpăm ceva. Apoi să coborâm spre locul de întâlnire, fiecare pe o potecă a lui ca să nu zicem că n-am cercetat întreaga porțiune.

Cei trei nenorocoşi, aproape nenorociți, invocară iarăşi grațiile Fortunei, dar zeița nu li se arătă nici de astă dată. Dezolați, coborâră spre locul de întâlnire şi ajunseră acolo aproape în acelaşi timp cu grupul lui Victor.

După ce făcură schimb de informații, de necazuri şi speranțe, cireşarii hotărâră în unanimitate şi cu mare înflăcărare câteva ore de odihnă în care intra, bineînțeles, şi mult dorita masă de prânz. Toți fără excepție erau obosiți şi înfometați. După masă se înțeleseră să înalțe corturile. Numai Tic, foarte surprins de hotărârile luate, se repezi la Victor.

– Nu plecăm astăzi spre castel?

– Astăzi? Păi nici n-am descoperit intrarea, Ticuşor.

– Nu poate fi în altă parte decât în scobitura aceea din vârful stâncii, insistă prichindelul.

– Asta-i şi părerea mea, îl linişti Victor, dar e numai o părere, Ticuşor. Până la certitudine mai este. Dar chiar dacă ar fi acolo abia se complică povestea. Cum reuşim să ajungem la intrare? Ursule, ai tu vreo idee?

La întrebarea lui Victor nu răspunse nimeni. Ursu dispăruse. Profitase de neatenția celorlalți şi plecase iute, pe furiş, spre stânca găurită. Nu avu nevoie de prea mult timp spre a se convinge că stânca nu poate fi escaladată… cu una cu două. Trebuia găsit un mijloc anume… şi mijlocul exista! Vlăjganul se întoarse repede la corturi şi ajunse tocmai când Victor repeta întrebarea:

– Ce crezi, Ursule, poate fi escaladată stânca?

– Da! răspunse el foarte liniştit.

Deşi simțeau cauciuc în glezne şi plumb în tălpi şi Lucia şi Victor se ridicară de jos ca împinşi de nişte resorturi.

– Poți să ajungi la scobitură? întrebă Lucia cu un ton de reproş şi amenințare.

– Nu te nelinişti Lucia, încercă Victor s-o liniştească. Dacă Ursu a ajuns la concluzia asta, înseamnă că nu e niciun pericol.

– N-o să fie uşor, o linişti şi mai mult Ursu, dar n-o să fie primejdios. Pentru voi o să fie mai greu, dacă bineînțeles e acolo intrarea. Dar am găsit eu o soluție şi pentru eventualitatea asta.

– Ce soluție? întrebă Dan destul de îngrijorat.

– O să învățați de la mine, dar înainte de a urca o să trebuiască să faceți câteva antrenamente… De aceea cred şi eu, ca Victor, că nu putem porni spre castel decât mâine.

Dan se uită iarăşi la Ursu, de astă dată însă cu priviri înfricoşate:

– Mâine? Crezi că-mi trece prin minte?

– Gata, te-a şi apucat oboseala? întrebară amândouă fetele deodată.

– Ce oboseală? Moartea m-a apucat! se tângui Dan. Sunt sleit şi mă dor picioarele, mamă dragă. N-am ştiut până acum că şi plumbul poate avea dureri.

– Atunci se complică lucrurile, spuse Ursu. Trebuie să stai liniştit, să nu faci nicio mişcare, deseară îți ard eu un masaj pe cinste şi poate că mâine o să-ți revii puțin, aşa ca să poți încerca ascensiunea.

– Nu cumva vrei să-mi masezi picioarele?

– Numai picioarele!

– Aoleu! Poate îți dă altcineva picioarele la masaj în locul meu, Ursule. Eu n-o să pot rezista, zău…

Maria pufni într-un hohot de râs care-i contamină repede şi pe ceilalți. Tic se gândi să-l felicite pe bolnav:

– Faci şi tu uneori câte un banc, mamă dragă…

– Ce banc am făcut?! se oțărî Dan. Ce banc? Dacă ați fi voi în locul meu…

– Odihnă! decretă Lucia. Lăsați pălăvrăgeala că o să aveți nevoie de ea mai târziu.

Cu toate acestea, chiar Lucia fu aceea care, câteva minute mai târziu, se adresă lui Victor:

– Tu crezi că acolo în stâncă e intrarea?

– În orice caz, Lucia, cuibul vulturilor spre singurul loc inaccesibil de la estul stâncii de cremene. Şi nu numai atât. E şi la o distanță egală cu o azvârlitură de săgeată, şi, în sfârşit, e un loc foarte sigur.

– Totuşi nu văd cum ar putea comunica stânca aceea cu un castel care nu se vede pe o rază de kilometri?

– Asta-i cu totul altceva. Nici nu trebuie să ne preocupe. Ne interesează intrarea, deocamdată. Atât. Asta ne spune logofătul; şi abia acum îmi dau seama cât de sigur o indică. Trebuia să ne gândim de la început, să nu mai pierdem atâta timp cu cercetările.

– Ce vrei să spui? întrebă curioasă Maria.

– De la picioarele stâncii de cremene, răspunde Victor, nu e decât o singură țintă spre răsărit. Gaura aceea din vârful stâncii. Un arcaş dacă ar vrea să ia ceva la ochi ar întâlni aproape fără să vrea acea țintă, care niciodată nu poate să dispară. Dacă raționam aşa de la început, poate că eram acum la porțile cetății…

– Dacă am fi chemat şi pompierii din oraş cu scara mare, glumi Lucia nu fără oarecare răutate.

Ursu, simțind teama Luciei, nu consideră că e momentul cel mai potrivit pentru a-şi destăinui planul de escaladare a stâncii. Evită privirile lui Tic şi ale lui Victor prefăcându-se preocupat de altceva.

– Odihnă! porunci deodată Maria, tocmai în clipa când Lucia deschidea buzele cu un nou buchet de întrebări pe limbă.

Cireşarii intrară în corturi şi nu mai fu nevoie de niciun îndemn pentru a se lăsa în voia somnului. Oboseala le smulse repede orice urmă de împotrivire. Doar Țombi, afară, veghea somnul lor.

4

Nemişcarea şi somnul îi înzdrăveni pe toți. Numai Dan, respectând întocmai indicațiile lui Ursu, nu făcu nicio mişcare. Încercă el să se ridice în picioare, dar se pomeni cu un urlet în gâtlej pe care nu şi-l putu stăpâni:

– Auuuu!

– Ce s-a întâmplat? alergă Maria spre dânsul.

– Auuuu! se prefăcu Dan. De ce mă lăsați singur. Vreau să merg şi eu cu voi.

– Tu să rămâi nemişcat! îi porunci Ursu cu un ton nemaipomenit de sever. Trebuie să păzească cineva bagajele! Numai câinele nu ajunge…

– Dacă-i aşa treaba, sigur că rămân! acceptă Dan. Dar să nu cumva să plecați fără mine la castel, că… vă jur că ajung înaintea voastră. Nu uitați povestea de azi dimineață.

După ce Maria îl convinse pe Dan că fără el intrarea în castel n-ar avea niciun farmec, cireşarii cei teferi porniră spre stânca găurită, lăsând paza bagajelor în sarcina celui mai nefericit dintre muritori.

Când ajunseră la poalele stâncii, Ursu le înfățişă planul ascensiunii. La vreo doi metri mai jos de scobitură, se afla un colț ascuțit de piatră.

– Colțul acela e toată salvarea noastră! arătă Ursu.

– Adică? se interesă Tic.

– Adică, facem un lasou cu care prindem colțul!

– Vrei să te cațeri ținându-te numai de frânghie? se înfricoşă Lucia.

– E o jucărie! râse vlăjganul. Cât ai bate din palme am ajuns sus.

– Şi de la colț cum ajungi la scobitură?…

Ursu tuşi de câteva ori, se prefăcu că râde şi mai vârtos până prinse ideea:

– Nu vedeți acolo nişte crăpături mici? Sunt parcă făcute anume ca să poți ajunge la scobitură…

Nimeni nu zări vreo crăpătură dar se încrezură toți în agerimea vederii sale.

– Şi frânghia? descoperi Lucia. O să pierdem o bunătate de frânghie.

– Nu pierdem nicio frânghie, o linişti Ursu.

– Totuşi nu văd cum o s-o scoți de-acolo, spuse Maria.

– O să vedeți. Puțină răbdare.

Vlăjganul pregăti un lat, se depărtă de stâncă, roti de câteva ori lațul deasupra capului şi-l aruncă spre colțul de piatră de sub scobitură. Frânghia se desfăşură în aer, lațul se căscă pe toată circumferința lui şi prinse în cădere colțul stâncii. Ursu trase tare spre el pentru a înnoda bine frânghia în jurul colțului, apoi îi dădu drumul. Frânghia alunecă de-a lungul stâncii, oprindu-şi capătul la picioarele tinerilor.

– Eu sunt gata! îi anunță Ursu. Să nu vă fie teamă, că nu-i nicio primejdie.

Cu toată asigurarea lui Ursu, spectatorii simțeau un fior rece strecurându-li-se în inimi.

Vlăjganul se înălță în vârful picioarelor şi prinse funia în locul unde-i ajungeau mâinile, apoi se ridică în muşchi şi se depărtă de stâncă printr-o scurtă răsucire din trunchi. Brusc îşi împinse ambele picioare spre peretele abrupt rămânând suspendat în aer. Cu mişcări calculate, sigure, încete, începu apoi să se cațere pe stâncă. Peretele însă era atât de neted şi de lipsit de asperități, încât nu-şi putea continua ascensiunea decât luând o poziție orizontală, o poziție incomodă, obositoare şi primejdioasă. Îl dureau toți muşchii, dar mai ales cei ai umărului, care asigurau poziția orizontală. Totul era însă o joacă, un exercițiu oarecare. Greul venea după ce ajungea la colțul de piatră. Pentru că în afara acelui ciot nu mai era niciun punct de sprijin, nicio gaură, nicio crăpătură în care să-şi prindă mâinile.

Ursu ajunse la colțul de piatră. Îşi încolăci brațul stâng în jurul ciotului şi dădu drumul frânghiei. Picioarele căutară în zadar o scobitură, o ieşitură în peretele muntelui. Îşi încolăci celălalt braț în jurul ciotului: toată greutatea corpului stătea în mâini. Şi trebuia să se grăbească, să nu piardă nicio clipă, să-i mai rămână forțe pentru momentul suprem. Fiindcă îşi făcuse un plan nebunesc, singurul care-l putea urca în cuibul vulturilor.

Cei de jos îl văzură cum îşi ridică încet palmele spre vârful colțului, cum se prinde de vârf, cum îşi destinde corpul. Apoi asistară la cea mai uluitoare demonstrație de acrobație din viața lor. Prins cu mâinile de vârful stâncii, Ursu îşi azvârli cu un salt brusc picioarele în sus. Atinse poziția de lumânare, apoi îşi întinse brațele la limită. Parcă îşi menținea tot echilibrul şi-şi susținea toată greutatea corpului în vârful degetelor. Mişcarea se petrecu în câteva secunde. Vlăjganul devenise un corp paralel cu peretele de stâncă numai că era cu capul în jos şi cu picioarele în sus. Vârfurile picioarelor căutară şi întâlniră muchia scobiturii. Se agățară de ea. Prima primejdie trecuse. Era în siguranță. Răsuflă câteva clipe apoi începu mişcarea cea mai imprudentă pe care o făcuse vreodată.

Agățat cu vârfurile picioarelor de muchia netedă a scobiturii, Ursu îşi făcu vânt cu mâinile, se desprinse de colțul de piatră şi se îndoi ca un arc de oțel. Cei de jos văzură la un moment dat un corp încovrigat în aer… Fără nicio susținere fără niciun sprijin… Fetele închiseră ochii, aşteptând groaznica prăbuşire. Dar parcă sfidând toate legile gravitației, trupul lui Ursu în loc să se prăbuşească se roti în sus, o zvâcnire cumplită din umeri îl aduse până la baza scobiturii, iar picioarele părăsiră golul găurii exact în clipa când mâinile atinseră muchia. Se înălță încet în muşchi, se mai roti o dată şi se aşeză apoi pe muchia scobiturii ca pe cea mai confortabilă bancă. Le făcu, râzând, un semn de salut celor de jos şi aşteptă câteva clipe, pentru a-şi reface răsuflarea, pentru a se elibera din chingile unor emoții şi spaime care abia începeau să-l atace.

Aşa cum se întâmplă însă întotdeauna la demonstrațiile de acrobație, emoțiile spectatorilor fuseseră cu mult mai mari decât cele ale acrobatului. Maria şi Lucia îşi țineau capul parcă pentru a-şi alunga, fizic, gândurile care-i paralizaseră. Acolo, sus, Ursu stătea foarte liniştit

şi nepăsător, aşa li se părea, dar fiecare căuta cuvinte aspre pentru actul său nebunesc. Numai Tic, nelipsit la marile exerciții de bară şi de trapez ale lui Ursu, îşi păstrase un oarecare calm, dacă emoția aceea care îl cutremurase spre sfârşit putea fi numită calm. El îi aruncă marelui învingător primele cuvinte:

– I-ai băgat în buzunar pe toți acrobații, Ursule. Ce păcat că n-am avut un aparat de fotografiat!

Vlăjganul îi făcu un semn cu mâna de-acolo, din înălțimi cucerite, apoi se strecură în scobitură.

Văgăuna nu era adâncă. Ursu reuşi s-o cerceteze în voie fără să mai aibă nevoie de lanternă. Pipăi fiecare perete în parte, fiecare gaură şi fiecare umflătură, cercetă podeaua destul de netedă şi cupola neregulată. Nicăieri nicio taină, nicio ispită. Doar undeva, într-un ungher, zări o crăpătură boltită. Scoase lanterna şi proiectă raza spre acel spațiu şi relief ciudat şi parcă mişcător. Ceea ce văzu acolo îi scoase o exclamație de uimire…

5

După ce zăcuse pe iarbă, gemând din când în când şi alimentându-se cu tot felul de idei, Dan se gândi că totuşi nu i-ar strica puțintică mişcare. Reuşi cu chiu cu vai să se ridice în picioare şi să înainteze câțiva paşi. Îl durea tot corpul dar mai ales picioarele. La fiecare pas simțea zeci de locuri dureroase atacate de burghie şi jar de la tălpi până la abdomen.

Corturile erau aşezate în spatele unor stânci, într-o oază ferită şi răcoroasă. Chiar prea răcoroasă pentru nemişcarea lui Dan. Țombi nu se mulțumise cu răcoarea oazei. El descoperise o rază de soare undeva pe platou şi se dusese acolo să-şi pârlească blana. Zărindu-l incendiat, Dan porni spre el cu mişcări de om beat. Chiar când atinse cu piciorul fâşia de lumină solară, simți cum îl lasă puterile. Căzu zdrobit în spatele unui tufiş. Încredințat că nu se va putea mişca din acel loc, se întinse cât era de lung şi se lăsă, la rândul lui, ars şi aureolat de raza pribeagă. Dar

foarte repede fâşia de lumină dispăru şi răcoarea deveni stăpâna micului fund de căldare.

Nefericitul tânăr închise ochii şi nu se mai gândi la altceva decât la sosirea prietenilor cu ajutorul cărora va ajunge, poate, din nou la corturi. Era o linişte de piatră în locul acela… Dar, dintr-o dată, Dan auzi zvon de glasuri şi îşi ciuli urechile instinctiv, întocmai ca Țombi. Glasurile se apropiau. Nu erau însă ale prietenilor lui, erau glasuri străine. Îşi aminti că tufişul în spatele căruia se prăbuşise era pe buza unei văi adânci. Dar cine putea să coboare pe valea aceea? Cine oare? Glasurile se apropiau. După ce îi făcu semn cățelului să tacă, luă o hotărâre eroică. Se întoarse pe burtă, oprindu-şi în gâtlej urletele de durere şi îşi împinse capul în tufiş până ce întâlni cu privirea fundul văii. Din stânga coborau doi oameni: un mocan înalt şi zdravăn cu nasul proeminent şi ascuțit şi un omuleț slab şi sfrijit, pesemne un tăietor de lemne. Omulețul se opri pe neaşteptate, proptindu-se în fața ciobanului:

– Hai, mă Cârlane, ce dracu' te fereşti? Eu tac chitic. Ai auzit tu ieşind ceva din gura mea? Hai, zi-i ce-i cu fata aceia? Chiar au pus mâna pe ea?

– Mă, dar netot mai eşti! îi răspunse ciobanul, obligându-l s-o ia din loc. De două zile nu aud din gura ta altceva. Ți-am spus o dată că nu-i nimic, ce dracu' mai vrei?

– Păi nu ziceai tu că o fată îmbrăcată în rochie albă…

– Mă, o să mă aduci în stare să te strâng de gât. Când ți-am spus, mă? răcni ciobanul. Şi ce dacă ți-am spus!? Brebenelul cui te-a făcut? Vrei să mă bagi la belea cruntă?

– Ei na, gata, acuma trebuie să te mânii, se înfricoşă tăietorul. Aşa zice lumea. Şi aşa ai spus prima dată…

– Mă, eu îți mai spun o dată că nu-i nimic! Uită-te la mine! Dacă aflu că sufli o vorbă despre povestea asta…

Cu toate strădaniile sale, Dan nu auzi mai mult. Cei doi se depărtară, lăsându-l pe cireşar cu gura căscată şi ochii holbați de spaimă. Aşteptă câteva minute şi, când îşi închipui că au ajuns destul de departe ca să nu-i mai audă, se ridică anevoie în picioare şi porni spre stânca găurită, în goană, bineînțeles dacă un mers şchiopătat, nenorocit, întrerupt de popasuri la fiecare metru, poate fi numit goană. Pentru Dan era însă cea mai costisitoare goană din viața lui.

6

Ursu ieşi din scobitură cu fața zâmbitoare. Se prinse cu mâinile de muchia găurii şi-şi lăsă încet, încet picioarele în jos până atinse cu vârful lor vârful pietrei. Îşi făcuse planul de coborâre dinainte, de când urcase… Îşi sprijini un picior în vârful pietrei, îşi dădu drumul mâinilor şi cu un scurt avânt sări în gol. În clipa când capul îi ajunse în dreptul colțului întinse mâinile şi se agăță de ciot. Tot greul trecuse. Nu-i rămânea decât să salveze frânghia. Scoase din buzunar un ghem de sfoară, îl desfăşură şi legă un capăt al sforii de lat. Aruncă apoi ghemul peste vârful stâncii în cealaltă parte. Oricine de jos putea dintr-o singură smucitură să scoată lațul din colț şi să elibereze frânghia.

Vlăjganul coborî uşor, parcă aluneca. Când puse piciorul pe pământ, răsuflă totuşi uşurat:

– A fost cam greu! Ei, dar a trecut cu bine…

– Sinucigaşule! îl apostrofă Lucia. Măcar spune-ne dacă ai găsit ceva sus.

– Am găsit, răspunse Ursu misterios. Dar mai întâi să scoatem lațul.

– Ceea ce înseamnă că nu prea ai descoperit mare lucru în văgăună! se resemna Victor.

– Ba da! Un cuib de vulturi. Erau nişte puişori acolo, dar jerpeliți şi jumuliți săracii…

– Dar intrarea? sări prichindelul.

– Nici urmă… o simplă scobitură în piatră. Atât.

– Şi ți-ai mai periclitat şi viața, pentru nimic, îl dojeni Maria.

– Cum pentru nimic? Nu văzusem niciodată până acum pui de vultur. Aşa jumuliți cum erau voiau să se repeadă la mine. Şi părinți atât de laşi ca ai lor, mai rar. Să nu vină ei în apărarea odraslelor…

Victor era trist. Toată ascensiunea lui Ursu, atât de periculoasă, se făcuse numai în urma ideii şi îndemnului său.

– Nu mai înțeleg nimic, mărturisi Victor. Unde poate fi intrarea?

– Poate-i mai departe, răspunse Ursu. S-o fi gândit logofătul la vreun arcaş de soi…

– Nu cred. Aici e un mister. El nu putea să indice decât un loc foarte sigur, foarte precis şi în harababura asta de bolovani, singurul punct

foarte precis pare scobitura din vârful stâncii. Orice alt loc pare nesigur şi întâmplător.

Tocmai atunci sosi Dan. Era sfârşit, mort. Se clătina ca o nuia.

– N-ați găsit intrarea? întrebă el. Ce păcat. Am fi avut mare nevoie de ea.

– Şi pentru ca să ne spui asta ai venit aici?

– Nu. Pentru altceva. Dar mai întâi să mă țină cineva să nu cad.

Ursu sări în ajutorul lui:

– Ți-am spus să stai nemişcat. O doză suplimentară de masaj!

Dan se uită o clipă rugător la Ursu, apoi începu să le povestească celor cinci exploratori nenorocoşi tot ce a auzit un bolnav nefericit, „în urma unor străduințe şi chinuri supraomeneşti care ar putea măcar să-l scutească de masaj”.

Istorisirea lui Dan îl tulbură cumplit pe Tic. Îi reapăru în fața ochilor chipul fetei în alb, îi simți parcă părul negru atingându-i obrazul, ca atunci în sala mare. Şi privirea aceea care parcă-i vorbea despre ceva tainic… O văzu retrasă într-un colț al castelului, tremurând, frângându-şi mâinile în fața unor oameni răi, fioroşi.

– De ce n-o salvăm? explodă ca un țipăt vocea prichindelului.

Cireşarii îl priviră surprinşi. Tic îşi dădu seama într-o clipă că se întâmplase ceva groaznic şi căută iute pavăza unei glume:

– Ce vă uitați aşa? Nu vă dați seama c-a trecut ocazia pe lângă noi? Aoleu! Dac-aş fi fost eu în locul lui Dan, îl aduceam pe cioban legat aici. L-aş fi torturat, l-aş fi zmucit de nas, până ne-ar fi spus cum se ajunge la castel. De ce n-am căpătat eu febra ta, mamă dragă?…

– Să-l fi văzut ce urs era! Şi avea un nas!… zău, Ticuşor. Ca un vârf de lance. Sunt sigur că-l poartă ca armă de atac…

– Ce-i cu ciobanul ăsta? se întrebă Victor. Păcat că n-am putut sta de vorbă cu el.

– Poate-l mai ajungem! interveni Maria.

– Ce să-l ajungem că mergea cu o viteză… Zău că ălălalt alerga ca să-i poată ține pasul. Şi numai cât am făcut eu până aici, aproape un ceas… Dar ce ne facem fără intrare?

– Să mai răscolim mâine din nou coclaurile… spuse Maria. Oare n-o fi fost stricată busola?

– În niciun caz! o asigură Lucia. Eu zic să mai repetăm o dată fraza. Poate că se interpretează în alt fel: *„Săgeata azvârlită în soare arată intrarea”*…

– Inutil, Lucia, spuse Victor. Ce altă interpretare putem să-i dăm? Ce poate să indice cuvântul soare decât răsăritul? Soarele nici nu pătrunde în fundul ăsta de căldare. N-am văzut toată ziua o palmă de lumină.

– Au! Auuuu! răcni Dan de răsunară toate ecourile văii. Toți se repeziră spre el.

– Nu! Nu spun nimic. Numai dacă mă absolviți de masaj…

– Ai înnebunit? Nesuferitule! îl luă din scurt Maria. Ce tot îți bați joc de noi?

– Vreau să vă fac o mărturisire. Azi dimineață mi-am dat seama că sunt un geniu, mai ceva decât Oedip. De aceea v-am forțat la marş. Ca să fac o febră musculară… Am calculat grozav… Pe la 5 mă apucă febra, voi plecați fără mine în explorare. Eu rămân pe platou cu Țombi. Ştiam că vine ciobanul…

Pe Lucia o impresiona debitul verbal fără noimă al lui Dan. Îi puse mâna pe frunte:

– Mi se pare că ai febră generală. Precis peste 40 de grade.

– Dacă-i vorba pe-aşa, se-nfurie Dan, de ce să nu vă fac eu vouă febră. Aflați, dragii mei, că la ora 6 şi 35 de minute precis, pe fundul căldării, o rază de soare s-a odihnit 5 minute.

Niciodată nu văzuse Dan în privirile prietenilor lui mai multă uimire. O uimire care şi implora.

– Da! Nesuferiților! se milostivi el. E drept că Țombi a descoperit raza de soare. Dar el nu vă putea anunța descoperirea… Eu sunt eroul! Dacă nu mă duceam pe urmele razei de soare, nu-l auzeam nici pe cioban.

Dan nu greşise. Prietenii lui păreau cuprinşi de delir. Se năpustiră asupra lui, îl zgâlțâiră, îi răcniră în urechi, până ce sărmanul căzu moale în brațele lui Ursu:

– Du-mă, Ursule! M-au nenorocit, mişeii. Un om bolnav…

Ursu îl puse pe umăr ca pe un pardesiu.

– Unde-ai văzut soarele? răcni Lucia în urechile lui.

– La tufiş, Ursule! Şi mai repede, că în urechi nu-mi mai poți face masaj.

Dan le arătă locul precis în care se tăvălise îmbrăcat în raza de soare. Îşi aruncară toţi privirile spre apus. Soarele apăruse, pesemne, printre zimţii muntelui. Dar care erau zimţii prin care îşi arătase discul? Dacă nu descopereau direcţia razei prin calcule şi deducţii, trebuiau să mai piardă o zi, adică să pornească spre castel doar a treia zi dimineaţă.

– Cum era fâşia de lumină? îl întrebă Victor pe Dan. Era paralelă cu buza văii, sau venea pieziş?

– Parcă puţintel pieziş, dar nu pot fi sigur.

– Geniu ce eşti! îl zgândări Lucia. Nici atâta lucru n-ai fost în stare să reţii. Dar de fapt, Victor, soarele nu s-ar fi putut vedea decât printre zimţii cei mai înalţi.

– Sau printre cei mai adânci, spuse Victor. Asta-i!

Ursu privea intens spre crestele masivului, trăgând cu multă fineţe o linie imaginară de la zimţi până la tufiş, apoi invers. Victor şi Lucia nu mai priveau spre munte, ci spre ochii lui Ursu. Vlăjganul, după câteva clipe de cumpănă, spuse cu vocea lui de momente grave:

– Foarte curios! Linia mea merge într-un loc, unde se întâlnesc doi zimţi mari, cu doi zimţi mici. Uitaţi-vă şi voi! Printr-una din aceste scobituri a trecut discul soarelui când a pătruns raza lui până la tufiş.

Toţi ceilalţi căutară linia imaginară de la ei spre zidul uriaş de piatră, dar nu mai reuşiră să deosebească contururile crestelor dinţate. Înserarea se lăsase brusc, aşa cum se întâmplă la munte.

– Mi-am luat toate punctele de reper, îi linişti Ursu. Mâine putem porni cercetările. Chiar dacă mergem spre amândouă scobiturile, fâşia de teren nu va fi prea largă.

– Numai să nu ne pască o nouă eroare, îi avertiză Lucia.

– Nu, Lucia! De astă dată, nu! Logofătul a dat cu cea mai mare precizie şi această indicaţie… Eu sunt de vină că nu i-am căutat înţelesul precis ci un înţeles general: răsăritul. Dacă m-aş fi gândit la precizia cu care a dat celelalte indicaţii, n-am fi pierdut o zi…

– Aici nu-s de părerea ta! se supără Lucia. Tot ar fi trebuit să aşteptăm până la apusul soarelui.

– Da… dar ne-am fi păstrat forţele…

– Atunci ar fi bine să ni le refacem cât mai iute, spuse Lucia. Adică să începem imediat refacerea…

Se supuseră întocmai îndemnului Luciei, aprinseră un mic foc de vară, se strânseră împrejurul lui şi ospătară în tăcere subjugați de poezia întunericului, dar şi încălziți de emoții şi zgândăriți de nelinişti. Iar unul din ei, cel mai mic şi poate cel mai grav, amuțise sub amenințarea unor spaime albe.

Capitolul XVI

1

Lumina zorilor o trezi cu blândețea de toate zilele pe fata în alb. În camera mare cu reflexe şi oglinzi timide era răcoare. Prizoniera în alb îşi înfăşură pătura în jurul trupului, scoase de sub pernă caietul şi, sprijinindu-l pe genunchi, începu să întoarcă foile, să recitească pagini, frânturi, fraze din jurnalul ei. Simțind-o trează, Philippe veni dintr-un salt lângă ea, îşi lipi capul de tălpile sale, apoi îşi reluă torsul lui monoton.

Fata în alb îşi destăinuia din nou gândurile caietului cu scoarțe de piele. Primele fraze le rosti cu voce tare:

– *„Orice speranță s-a destrămat. Cireşarii nu mai pot ajunge la timp, sau poate nu vor mai veni niciodată aici, sau vor veni când eu nu voi mai fi… Au mai rămas zile puține… foarte puține… Totul se aseamănă cu o inimă bolnavă, cu un trup înfierbântat, zguduit de loviturile rele… În aer pluteşte ceva… Oamenii din jurul meu sunt neliniştiți…”*

Creionul aluneca mai departe pe hârtie, dar buzele fetei nu mai scoaseră niciun sunet. Într-un târziu, creionul îi scăpă din mână… Ultima frază, prizoniera o rosti din nou cu voce tare:

– *„Am greşit… Eu sunt marea vinovată pentru tot ce s-a întâmplat, pentru tot ce mi s-a întâmplat. Dacă v-aş fi destăinuit încă atunci, în seara aceea, gândurile mele, planurile mele, dragii mei prieteni de departe…”*

Sări apoi din pat, respiră adânc de câteva ori, şi, cu Philippe pe urmele ei, părăsi încăperea de marmură ducându-şi paşii înfrigurați spre izvorul cu apă vie. Stropii reci şi bolboroseala lor o trezeau din visuri şi-i alungau, ca un descântec, gândurile negre, şi parcă-i culegeau şoaptele unor speranțe…

– Philippe, dragul meu. Aş vrea să cânt, să dansez pe lespezi de marmură… dar nu simți şi tu, Philippe, că au mai rămas foarte puține

zile! Eu singură mi-am distrus Philippe visul, cel mai frumos vis, Philippe…

Dar se întoarse într-un suflet în încăperea rece de marmură, îşi îmbrăcă cea mai frumoasă rochie albă, o rochie lungă, cu poale largi, vaporoase, cu mâneci ca o cascadă de dantelă, şi cu dantele pe piept, parcă pentru a-şi ascunde primele rotunjimi şi zvâcnete. Şi fața i se îmbujorase şi părul îi devenise negru, strălucitor. Îşi puse deasupra o jachetă largă de lână, albă ca zăpada. Se plimbă apoi prin încăpere cu paşi mici, neauziți, cu mişcări line, alunecând ca un vis pe lespezile de marmură.

– Nu, Philippe, nu trebuie să fiu veselă! se opuse deodată. N-am voie să fiu veselă. Sunt prea singură. Ar trebui să fiu tristă, să îmbrac o rochie neagră şi să plâng. Ştii tu, Philippe, cât de bun e plânsul?… Să stai culcată pe pat, în linişte, într-o linişte mare, şi să simți cum îți curg lacrimi fierbinți pe obraji… Ar trebui să plâng… să-mi simt lacrimile, Philippe…

Fata în alb închise ochii şi încercă să-şi adune tristețile… Era singură în castelul ei… cu Philippe cel bun şi blând, dar care nu voia să scoată niciun cuvânt, cu ziduri de marmură rece şi implacabilă… cu zile mari de singurătate şi monotonie… cu aceleaşi dimineți… cu aceleaşi amurguri… cu aceleaşi tăceri pe care nicio trompetă nu le sfâşia… prin care niciun alt glas tânăr nu aluneca… iar acum… acum… cu aceste imagini triste… cu ore numărate care îşi bat secundele ca bătăile unei inimi, şi inima e tânără, dar e bolnavă şi grăbită… să se ducă unde… unde… unde?…

– Nu, Philippe, nu trebuie să plâng. N-am voie să fiu tristă. Şi condamnații la moarte speră până în ultima clipă. Şi clipele mele încă nu s-au terminat, încă nu mi s-au oprit orele… Sunt grăbite pentru marea întâlnire… pentru marea recepție de la castelul de marmură… De ce să plângem, Philippe? Poate vom auzi, curând, zgomot de paşi… şi glasuri, glasurile pe care le aştept… Ei sunt!… prietenii mei… Fără să-i cunosc, fără să mă cunoască… sunt cei mai buni prieteni ai mei… să-i aşteptăm până în ultima clipă… Trebuie să-mi apăr toate visele, dragul meu Philippe.

Fata în alb îşi reluă plimbarea prin marea încăpere de marmură, mângâind lespezile cu paşi mici, neauziți, alunecând parcă prin spațiile

albe şi albastre ale unui vis.

2

În cealaltă încăpere locuită a castelului nu ajunsese însă liniştea din camera fetei în alb. Oamenii erau agitați, posomorâți, se plimbau nervoşi de la un capăt la altul al încăperii, îşi aruncau priviri reci, scrutătoare. Singurul care se străduia să-şi ascundă neliniştea şi să-şi păstreze înfățişarea de toate zilele era omul cu cicatrice. Vocea lui era ca întotdeauna poruncitoare, mişcările stăpânite şi sigure, privirile îi luceau ca oțelul.

– Azi nu e voie să se facă nicio mişcare în afara cetății! decretă el.

– Am văzut patrula încă înainte de răsăritul soarelui, îl informă omul cu ochii de viezure.

– Intrarea în cetate e închisă perfect? îl întrebă şeful pe slăbănog.

– Am dezgolit şi prăpastia din fața intrării…

– Ați blocat drumul cu bolovani? întrebă din nou şeful.

– Da! răspunseră cei doi într-un glas.

– Şi pe dinăuntru? Ați pus şi proptelele?

– Da!

– Mă duc să controlez. Rămâneți aici!

Omul cu cicatrice părăsi încăperea. Cel cu ochii de viezure aşteptă o clipă să se îndepărteze, apoi se adresă slăbănogului:

– Se stăpâneşte grozav, dar tot i se simte neliniştea…

– Te cred şi eu. Tu ce-ai face dacă ai fi în locul lui?

– Ție chiar nu ți-e frică deloc, sau te prefaci?

– De ce să-mi fie frică?… Suntem în siguranță deplină. Nimeni nu poate pătrunde aici.

– Dar pe cealaltă intrare? se înfioră viezurele.

– Nu cred că mai există o intrare. E o legendă.

– Adică nu vrei să ții seama de documentul pe care l-a descifrat fata? Chiar deloc?

– Ştiu şi eu… Zău că pare totul cam nefiresc…

– Şi dacă ne pomenim peste noapte cu cine ştie ce musafiri în cameră? se cutremură omul cu ochii de viezure.

– Imposibil! încercă celălalt să-l liniştească. Unde ar putea să fie intrarea?

– Eu voi sta totuşi mereu cu armele lângă mine…

Câteva clipe de tăcere. Apoi slăbănogul se adresă celui cu ochii de viezure:

– Despre fată n-a mai vorbit nimic?

– E foarte mânios. Nu ştiu ce-o să iasă până la urmă…

– N-o scapă o clipă din ochi. Oare ce are de gând cu ea?

– Acum e prea târziu… Nu e decât o singură soluție…

– Numai dacă nu şi-o schimba peste noapte gândul… Acum două zile voia s-o…

– Nu cred că şi-l mai schimbă, îl întrerupse viezurele pe slăbănog. Îl forțează împrejurările.

– Ia spune drept! răbufni slăbănogul după o clipă de tăcere. Îți pare rău c-am poposit aici? Parcă te simt altfel…

– Cred şi eu… răspunse omul cu ochi de viezure. Dacă n-ar fi fost povestea cu ciobanul, şi cu patrula, şi cu fata, şi atâta nesiguranță… Dar tu?

– Aiureli! Mie-mi pare rău că n-am găsit toată comoara… Am fi uitat totul, sau poate s-ar fi schimbat totul…

– Crezi prea mult în legenda comorii… Eu…

– De ce să nu cred? Intrarea e altă poveste. Dar comoara există. Am şi găsit o parte din ea. Şi dacă am avea răgaz, am găsi şi restul. Dar e prea mare agitația pe-afară…

– Asta e! Mi-e teamă să nu pătrundă aici…

– Sssst! Vine! şopti slăbănogul.

Se lăsă iarăşi tăcere în cameră. Omul cu cicatrice pătrunse înăuntru parcă mai liniştit.

– E în ordine, spuse el. Pe intrarea noastră nu se poate pătrunde în castel. Am adăugat şi eu un baraj. Rămâne cealaltă intrare.

– Oare există?… şopti ca pentru sine slăbănogul.

– Există! se hotărî omul cu cicatrice. Şi trebuie s-o găsim! Şi chiar acum vom porni! Luați-vă uneltele!

Îşi luară lanternele, securile, vergelele de fier, ciocănaşele şi părăsiră tustrei încăperea în cea mai mare linişte.

Deasupra castelului de marmură parcă pluteau norii unor mari primejdii.

3

Cireşarii se sculaseră iarăşi odată cu zorii. Ursu, care-şi fixase de cu seară puncte de reper, le arătă celorlalți zimții şi adânciturile în care soarele putea să rămână câteva minute țintă pentru un arcaş al amurgului. Îşi imagină un triunghi cu vârful în locul de popas şi cu baza în zimții de cremene din depărtări. Laturile triunghiului imaginar nu se depărtau una de alta mai mult de şaizeci de metri în locul unde putea să ajungă o săgeată bine azvârlită. Prin urmare, aveau de cercetat o porțiune lungă de o sută şi ceva de metri şi largă de vreo şaizeci-şaptezeci de metri spre baza terminus. Zona se întindea la dreapta şi la stânga unei coame stâncoase, pe fundurile unor văi prăpăstioase, foarte greu de explorat. Cireşarii se împărțiră iarăşi în două grupe. Grupul lui Victor luă în cercetare valea din stânga coamei, grupul lui Ursu valea din dreapta. Iar Țombi rămânea mai departe Cerber la bagaje.

Victor se înțelese cu Lucia şi cu Dan să meargă cam 150 de metri înainte de firul văii, cercetând toți o singură coastă, iar întoarcerea s-o facă pe cealaltă coastă.

Valea nu se lăsa uşor cutreierată. Deşi nu se vedea niciun strop de apă pe fundul ei, tinerii înțeleseră că era calea de scurgere a unui torent ucigaş şi se adaptase întocmai furiei lui. La tot pasul, bolovani uriaşi rupți din stânci barau trecerea şi-i obligau pe cei trei cercetaşi la eforturi şi acrobații grele. Dan, deşi se tânguise amarnic, seara, după ce-i făcuse Ursu un masaj zdravăn, începea deja să-i mulțumească din suflet vlăjganului. Nu-i trecuseră chiar de tot durerile şi acele de la încheieturi şi din muşchi, dar iată că era în stare să înainteze pe drumul acela plin de ură fără să aibă senzația că-şi va da la fiecare pas sufletul.

– Ursu m-a salvat! se lăuda el mereu. Fără duşmănia lui mă tăvăleam acum în fața cortului.

– Oare n-ar fi cazul să-ți mai odihneşti puțintel coardele vocale şi să-ți antrenezi ochişorii cu coasta din dreapta? îl înțepă Lucia.

Din fericire, coasta din dreapta era destul de netedă şi de pleşuvă pentru a adăposti şi a feri de priviri iscoditoare o intrare secretă. Pe alocuri doar câte un brad mai tânăr îşi ridica trupul semeț spre cer, învingând parcă legile naturii.

– Şi totuşi valea e umblată! descoperi Victor. Nu prea îmi vine mie să cred că vom găsi ceva pe-aici.

– Eşti sigur că e umblată? întrebă Dan.

– Am zărit câteva urme care nu pot înşela. Nişte ramuri de brad tăiate de secure, câteva locuri de trecere bătătorite… Am impresia că mergem pe o potecă de piatră destul de umblată.

– Crezi c-am greşit direcția? se interesă Lucia.

– Nu ştiu ce să-ți răspund… Colindăm o zonă relativă, trasată de Ursu. E adevărat că Ursu e ultimul om care s-ar putea înşela în privința distanțelor şi măsurătorilor. Totul depinde de locul pe care i l-a arătat Dan şi de direcția razei.

– I-am arătat chiar locul unde m-am scăldat în soare, se scuză Dan.

– Şi i-ai mai spus că raza nu era paralelă cu buza văii, ci cam piezişă, îi aminti Victor. Pe baza acestor spuse ale tale a trasat Ursu zonele.

– Şi dac-ați fi văzut voi soarele? întrebă Dan.

– Atunci se schimba povestea… Dar mai întâi trebuia să prindem indicația logofătului. După aceea… nu cred că mai era vreo greutate. Dacă logofătul vorbeşte de *săgeată azvârlită în soare*… cât de limpede pare totul acum!… Înseamnă că soarele se vede o singură dată de la picioarele stâncii de cremene şi pentru foarte puțin timp. Tragi cu săgeata în direcția lui şi locul unde se opreşte săgeata e intrarea tăinuită spre castel.

– Foarte ingenios şi foarte frumos! recunoscu Dan.

– Şi foarte precis, şi foarte sigur…

– Victor! le întrerupse Lucia convorbirea. Ai văzut despicătura aceea de lângă brad?

– Prea strâmtă, Lucia. Şi pare prea recentă. E mai degrabă o prăbuşire de roci, probabil sub acțiunea unui torent puternic.

– Voi nu credeți, reveni imediat Lucia, că am depăşit cei 150 metri? Eu am vrut să-mi număr paşii, dar cu atâtea cotituri şi ocolişuri mi-am

dat seama că-i imposibil sau inutil.

– Să mai mergem puțin, propuse Dan. Un arcaş bun putea să trimită săgeata şi mai departe.

Dar nu găsiră nici mai departe ceva care le-ar fi putut sugera o intrare secretă. Coastele din dreapta văii, spălată şi netezită cu grijă de ape, nu ispiteau cu nimic privirile. Când înțeleseră că au ajuns prea departe ca să-i mai ajungă săgeata oricărui mare arcaş, făcură cale întoarsă, ațintindu-şi de astă dată privirile pe cealaltă coastă a văii.

– Asta-i şi mai necuviincioasă, glumi Dan. De-a dreptul impudică. N-are nimic pe dânsa.

Într-adevăr, noua coastă, mai abruptă şi mai înaltă decât prima, era lipsită de orice urmă de vegetație. Parcă fusese rasă cu un brici necruțător. Niciun smoc de iarbă nu se cățărase pe peretele stâncos.

– Tare mă bate gândul că n-o să găsim nici în partea asta intrarea, se înnegura Lucia. Dacă şi ceilalți au acelaşi noroc…

4

Ursu propuse un alt plan de explorare: Maria şi Tic să cerceteze fundul văii şi partea din stânga, iar el, paralel cu cei de jos, partea din dreapta care i se părea mai răutăcioasă şi mai arogantă. O bună bucată de drum, Ursu se strecură printre brazi şi bălării cu „mâinile în buzunare”, împăcându-se de minune cu micile capricii ale coastei. Şi pentru că înainta prea comod avea timp şi grijă să mai dirijeze, din când în când, şi căutările celor doi Floreşti. Vegetația tânără şi timidă precum şi blândețea coastei începeau să-l enerveze. Totul semăna cu o carte prea deschisă şi prea uşor de citit: intrarea nu se putea afla în zona aceea.

Tic şi Maria mai mult se distrau, jos în vale. Drumul li se părea floare la ureche, obstacolele erau foarte rare iar ciudățeniile nu prea dădeau ghes. Amândoi erau însă cu ochii în patru; nu pentru că şi-ar fi făcut cine ştie ce iluzii, mai ales Maria, ci pentru că se supuneau acelei corectitudini atât de comună cireşarilor. Prichindelul era, în sfârşit, optimist. Avea siguranța că de astă dată porniseră pe drumul cel bun.

De aceea fluiera neobosit şi vesel stârnind cu trilurile lui curiozitatea păsăruicilor. În curând va ajunge la castel… se va întâlni cu… Trilul care zbură de pe buzele lui era atât de gingaş şi de duios şi de înfiorat şi de sfâşietor încât Ursu, auzindu-l în toate nuanțele şi parcă descifrându-i taina, coborî privirile spre prichindel. Acel tril suav a fost salvarea ciufuliciului cu păr de aur şi ochi iarăşi calzi.

Un râs mare, aproape cât Țombi, urmărise cu alunecări neauzite bucuria blondă care fluiera şi setea de sânge îl îndemnă să atace. Ursu îl zări tocmai când se pregătea să sară spre gâtul lui Tic. Vlăjganul ştia ce înseamnă muşcătura fulgerătoare a unui râs. Carotida despicată… Moartea… Râsul era la câțiva metri în spatele prichindelului. Maria era la câțiva metri înaintea lui. Cam în dreptul ei era şi Ursu, dar sus pe coasta de piatră, la vreo cinci metri înălțime: Maria tocmai întorsese capul să-i spună ceva lui Ursu. Îl văzu sărind în gol.

Ursu nu mai avusese vreme să-l anunțe pe Tic şi să-şi calculeze saltul ci acționase instantaneu. Şi el şi râsul săriră în aceeaşi clipă. Saltul lui Ursu fu mai lung. Cele două corpuri se întâlniră în aer. Ursu avea mâinile pregătite. Râsul nu-şi mai putea opri săritura. Se izbi de pieptul lui Ursu, dar în aceeaşi clipită degetele de oțel ale vlăjganului îi prinseră gâtul. Laba râsului se înfipse în buza lui Ursu, dar sufocarea şi moartea i-o prefăcură în cârpă. Vlăjganul strângea gâtul sălbăticiunii ca-ntr-o menghine. Când Ursu atinse pământul în locul pe care şi-l fixase, râsul atârna ca o zdreanță în mâinile lui. Roti de câteva ori animalul amețit apoi îl azvârli cu toată puterea într-un bolovan uriaş. Acolo rămase, acolo îl găsiră corbii uimiți de moartea misterioasă şi neaşteptată a celui mai feroce tiran al pădurii.

Tic şi Maria asistaseră neputincioşi la ciocnirea ucigaşă dintre cele două ființe. Niciunul nu ştia ce se întâmplase. Totul se petrecuse atât de fulgerător, încât nu văzuseră încotro îşi îndreptase râsul atacul. De aceea Tic se apucă să-l mustre pe Ursu:

– De ce l-ai omorât? Era atât de frumos!

Şi rămase foarte mirat când Ursu îi înconjură umerii şi când simți degetele uriaşe plimbându-i-se prin păr.

Vlăjganul nici nu voia să se gândească la ce s-ar fi întâmplat dacă ar fi întârziat numai o fracțiune de secundă… Începu să tremure.

– Ursule! țipă Maria. Eşti rănit!

Din buza lui Ursu se prelingea un firicel de sânge.

– Nu-i nimic! Mi-am muşcat limba.

Se şterse cu dosul palmei şi supse adânc sângele care-i năvălea prin cele câteva găuri făcute de ghearele râsului în buză. Se întoarse, scuipă de câteva ori, apoi se uită la prichindelul care privea cu milă ucigaşul ucis şi atunci îi trecu prin minte că-i iubeşte pe toți cireşarii atât de mult încât şi-ar da oricând viața pentru a-i salva. Dar erau printre ei două ființe, pentru care… pentru care… Nu găsi nimic comparabil, numai sfâşieri şi neant.

– Gata! îşi învinse Ursu slăbiciunea cu clocote. Reluăm cercetările.

Valea pe care mergeau cei trei cercetaşi îşi schimbă brusc aspectul. Peretele, până atunci blând şi accesibil al coamei de piatră, deveni dintr-o dată înalt şi abrupt. Părea imposibil de escaladat. Ursu se văzu nevoit să-şi pună în joc toate virtuțile sale de acrobat pentru a ajunge pe muchia crestei. Muchia era însă atât de subțire şi de jur împrejur atâta gol că Ursu îşi menținu cu greutate echilibrul. Înainta greu, în patru labe, uneori susținându-se numai în muşchii brațelor, alteori făcând adevărate salturi mortale şi răsuciri sinucigaşe pentru a depăşi crăpături şi prăpăstii înspăimântătoare. După vreo 30 de metri de chin şi demență întâlni, în sfârşit, un platou strâmt în formă de romb alungit pe care se trânti parcă aruncat de altcineva. Era mort. Abia după un timp izbuti să-şi vină în fire şi să se uite în jur. În stânga, jos, în fundul văii, reapăruseră, chiar în dreptul lui Tic şi Maria. Din dreapta, tot pe fundul văii, veneau spre el, fără să-l observe, Victor, Lucia şi Dan.

– Hei! strigă Ursu. Ați descoperit ceva?

Dar înainte de a termina întrebarea, ochii lui Ursu fixară un punct anumit din mijlocul micului platou. Îşi zgâi ochii câteva clipe acolo, apoi îşi căută prietenii. Toți îl observaseră.

– Imposibil să descoperiți ceva acolo! Uitați-vă toți la ceas.

– Iar vrei să te sinucizi?! strigă Lucia mânioasă.

– 8 şi 3 minute! răcni Dan.

– Şi patru minute! auzi Ursu vocea lui Victor.

– Şi patru minute! repetă ca un ecou Maria.

– La ora 8 şi 4 minute, anunță Ursu, cireşarii au ajuns la intrarea Castelului. Aduceți iute bagajele şi frânghiile. E loc pentru toți, aici, pe platou.

5

Exact în mijlocul platoului pe care se oprise, după acea cumplită trecere prin infern, Ursu zărise o crăpătură mică în formă de romb. Marginile crăpăturii erau atât de drepte şi forma de romb atât de perfectă încât tânărul nu mai avea îndoieli. Ori era o gaură făcută de mână omului, ori era desăvârşită de om. La altceva nu se gândi pentru că nu voia să se bucure singur de descoperirea făcută. Aşteptă sosirea celorlalți cireşari fără măcar să se mai uite la rombul săpat în stâncă, prinse frânghia pe care Victor i-o aruncă, apoi îşi trase prietenii, unul câte unul, sus, pe platou, lângă el. Întâi Tic, care se agățase prin salt, ca un râs, de funia coborâtă de Ursu, apoi Maria, apoi Lucia, apoi Dan şi pe urmă Victor.

– Dă, doamne, să nu-i fi urcat aici degeaba! îi întâmpină Ursu. Eu unul cred că gaura asta e intrarea!

Cu mare prudență sau poate cu mare emoție, cireşarii păşiră ca într-un ritual spre rombul din mijlocul platoului. Nu era niciun pic de vegetație pe platou. Gaura se deschidea întunecoasă şi înfricoşătoare. Ursu se aplecă şi privi în adânc. Profunzimea crăpăturii sărea în ochi.

– Un puț adânc, spuse Ursu, şlefuit de mâna omului. Dați-mi o lanternă.

Cu ajutorul lanternei Ursu reuşi să vadă în pereții drepți ai puțului mânere de fier alcătuind o scară care ducea spre profunzimi. Ceru apoi o piatră pe care o aruncă numai în clipa când îşi apropie urechea de gura puțului. Numără în gând până ce auzi un plescăit.

– Cam la 30 de metri adâncime e apă, anunță vlăjganul. E cazul să încep coborârea.

Victor şi Lucia îl legară cu frânghii de mijloc şi stabiliră un cod obligatoriu de semnale convenționale. Apoi Ursu începu coborârea. Mânerele solide de fier înfipte în zidul de piatră duceau până la suprafața apei. Băgă mâna în apă şi căută. Când apa îi ajunse până la cot, degetele lui întâlniră alt inel. Oare scara continua mult în jos? Atunci intrarea?… Dar dacă fusese acoperită de apa ploilor şi zăpezilor?… Imposibil… Ploi şi zăpezi au existat întotdeauna… prin

urmare intrarea nu putea fi sub nivelul apei, ci mai sus, unde n-o putea ajunge apa.

Ursu începu să urce căutând cu lanterna o scobitură sau o crăpătură în pereții puțului. O descoperi la vreo cincisprezece metri mai sus, adică la jumătatea drumului, în zidul din fața mânerelor de fier. Crăpătura se deosebea greu pentru că era piezişă, nu se căsca direct în zid. La prima vedere putea fi luată drept o pată sau o umbră lunguiață. Deşi era foarte îngustă, Ursu reuşi să se strecoare prin ea, făcu un pas, al doilea pas, văzu crăpătura lărgindu-se, transformându-se într-un coridor subteran, mai văzu o despicătură în dreapta, care parcă tăia zidul în sus. Făcu al treilea pas pe coridorul subteran şi în aceeaşi clipă simți ceva mişcător, nesigur, sub tălpi. Instinctiv şi fulgerător se dădu înapoi. Exact la timp. Un bolovan mare, colțuros se prăbuşi cu zgomot asurzitor la picioarele lui. Bolovanul era destinat să zdrobească țeasta musafirului nepoftit. Deşi fusese la un pas de moarte, Ursu scoase o exclamație de bucurie. Căpătase certitudinea! Se afla pe drumul spre castel.

Nu spunea iscusitul logofăt la sfârşitul ingeniosului său document: *şi se va feri de primejdii la fiece poartă?* Iată că ajunsese la prima poartă a Castelului celor două cruci!

Revăzând în memorie textul vechi, Ursu îşi mai aminti o indicație: *Pogoară şi urcă la fel, apoi drept duce*. Aşa îndemna logofătul după ce săgeata va găsi intrarea. Deci drumul pe care apucase el nu era drumul cel bun. Era o capcană, anume pusă pentru a-l amuți pe vecie pe cel care nu cunoştea întocmai taina. Adevăratul drum nu putea fi decât prin scobitura din dreapta care ducea sus… Nu stătu mult timp pe gânduri. Îşi scoase iarăşi, ca la Vultureşti, frânghia din jurul trunchiului şi porni, târându-şi paşii de pardoseala de piatră, prin cotlonul suitor din dreapta. Dar numai după câțiva metri se opri îngrozit. Se afla pe o platformă de piatră suspendată. De jur-împrejur numai gol. Platforma era ca o trambulină deasupra unei prăpăstii. Piatra pe care o lăsă să-i cadă din mână întoarse raza lanternei şi nu departe de intrarea în scobitură zări o scară de fier, soră geamănă cu cea pe care călcase în puț. Aceleaşi mânere, aceleaşi distanțe. Scara urca parcă spre creasta platoului, dar nu drept ci cu o uşoară înclinație. Era şi mai limpede! Drumul subteran ducea spre munți prin coama de piatră pe care o escaladase el. Ca să se convingă de tot, se cățără pe mânerele de fier, şi

după vreo zece, doisprezece metri se pomeni într-o încăpere largă, la capătul căreia se deschidea un gang. Încăperea era mobilată cu bănci de piatră, cioplite rudimentar chiar în peretele stâncii. Îşi imagină o veche cameră de aşteptare…

Ursu nu mai pierdu timpul. Făcu cale întoarsă evitând cu uşurinţă primejdiile, îşi prinse din nou frânghia de mijloc şi urcă la suprafaţă. Cireşari îl aşteptau tremurând toţi de nerăbdare şi emoţie. Îi puse repede la curent cu descoperirile de sub pământ şi făcu o schiţă foarte precisă a intrării, însemnând locurile primejdioase, obstacolele posibile, şi indicând aproape la centimetru distanţele. Era un moment mare, era linişte, se auzea numai vocea lui Ursu care cerea ca Victor să ia imediat conducerea expediţiei, iar lui să i se încredinţeze ariergarda. Vlăjganul ştia cel mai bine câtă vitejie, câtă dăruire faţă de grup, câtă răspundere şi câtă siguranţă şi decizie se ascundeau sub înfăţişarea modestă, uneori timidă, alteori însufleţită a cireşarului pe care-l propusese conducător. Nu era unanimitate, ci bucurie, o bucurie mută care urca din adâncimi. Cireşarii porneau spre Castel!

Indicaţiile lui Ursu, foarte precise, îi ajutară pe tinerii cutezători să ajungă în camera de aşteptare fără să se întâmple vreun incident. Victor, la gura puţului, şi Ursu, la intrarea de la mijlocul puţului, supravegheară coborârea fiecăruia folosindu-se de un sistem dublu de frânghii care înlătura orice primejdie posibilă. Şi pentru că Victor avea oroare de întâmplarea rea îi ceruse lui Ursu să conducă pe fiecare în camera de aşteptare. Ultimul coborâse el, cu ultimele bagaje.

Imediat ce apăru în încăperea largă, de piatră, Victor ceru să se aprindă toate lanternele. Lumina puternică, orbitoare, îi familiariză cu toate ungherele încăperii. După câteva minute de cercetare Victor stinse lanterna iar ceilalţi îi urmară exemplul.

– Avem baterii de rezervă? întrebă el.

– Cred că mai avem… douăsprezece bucăţi, răspunse Lucia. Câte un schimb de fiecare lanternă.

Lanternele vânătoreşti înghiţeau în corpul lor câte două baterii mari, rotunde.

– Ţi-e teamă că nu ne ajung? se interesă Dan.

– Nu pot să-mi dau seama cât ţine tunelul subteran, răspunse Victor. S-ar putea să fie foarte lung. Mă bate gândul că tunelul sfredeleşte

munții. În altă parte nu poate să fie castelul decât dincolo de munți.

– Aoleu! se înfioră Dan. Dar cine dracu' l-a făcut atât de lung? Cine? Cum?

– Apa, dragul meu, îl lămuri Lucia. Aminteşte-ți de Peştera Neagră[1]. Tunelul nu e altceva decât albia unui pârâu subteran. Cineva l-a secat sus, la izvor şi l-a transformat în cale de comunicație. Ăsta-i tot misterul.

– Ăsta-i tot misterul! repetă Victor foarte rar, aproape silabisind. Ai avut dreptate, Lucia, când ai spus că drumul spre castel nu poate merge decât printr-o vale, prin albia unui râu. Numai că nu ne-am gândit nicio clipă la o albie subterană.

– Cum a putut pătrunde pe-aici fata în alb? întrebă Tic. De unde a aflat ea despre această intrare? Nu mai înțeleg…

– Pe intrarea asta n-a pătruns nimeni, probabil de sute de ani, spuse Victor. Nu e nicio urmă recentă de trecere. Nu pe aici a trecut fata în alb.

– E absolut sigur! întări Victor. Mai este o intrare, descoperită, cred, tot în ultima vreme. Pe acolo a pătruns fata în alb în castel. Cine a putut oare să descopere intrarea aceea? Şi ce de se ține ascuns secretul? E destul de ciudată toată povestea… Ar fi o explicație…

– Care? sări Tic, nerăbdător.

– Încă nu sunt sigur. Doar o bănuială, Ticuşor. Dacă se adevereşte… Poate că o să ne lămurim mai bine pe drum. Să fim cu ochii în patru!

Ultimele vorbe ale lui Victor erau un semnal de plecare. Cireşarii se pregătiră, îşi verificară lanternele, se ridicară de pe bănci. Erau gata! Şirul se alcătui de la sine. După Victor veneau Tic şi Țombi, cuminte nevoie mare, probabil sub povara unor amintiri mai vechi, în urma lor Maria, apoi Dan şi după Dan, Lucia. La urmă Ursu cu un rucsac uriaş în spate.

Victor pătrunse în coridorul subteran alungând raza lanternei drept în față. Coridorul era drept, destul de înalt şi nu prea strâmt. Puteau merge prin el fără să se înconvoaie şi fără să-şi strângă umerii.

Singurul lucru cu care se împăcau mai greu cireşarii era curentul din tunel, un curent rece şi foarte îndărătnic. Înaintau împotriva lui, cu paşi apăsați, cu gândurile încordate. După o vreme, un zgomot neobişnuit ajunse la urechile celor şase cavaleri ai eliberării.

– Parc-ar fi o furtună undeva în apropiere, spuse Victor.

– Sau o cascadă! se înfioră Maria.

După câteva minute de mers zgomotul deveni mai distinct. Părea un şuierat metalic, ascuțit, uneori asurzitor, scos parcă de gura unui monstru.

– Atențiune! rosti Victor. Cred că se apropie o uşă… nu! O poartă! îşi aminti el. Asta trebuie să fie cauza zgomotului…

Într-adevăr, după alte câteva minute de mers, raza lanternei se izbi de o poartă de metal, spartă la mijloc, care bara drumul. Şuieratul era produs de năvala aerului prin gaura din mijlocul porții. Oare fusese anume pregătit monstrul de metal pentru a înspăimânta nepoftiții? Era una din primejdiile, de astă dată psihologice, de care amintea logofătul?

– Să ne ferim de primejdii la fiece poartă! avertiză inutil Lucia.

Ursu veni imediat lângă Victor. Îşi scoase bastonul şi împinse. Dar uşa nici nu se clinti.

– Să fie încuiată? întrebă Ursu.

– Nu cred! răspunse Victor. Atunci logofătul n-ar cere să ne ferim de primejdii. E numai închisă, aşa îmi închipui eu, şi dacă e încuiată într-un fel, e încuiată de curentul de aer.

– Să forțăm! propuse vlăjganul.

– Dar cu grijă, Ursule! Cine ştie ce e dincolo de poartă…

Ursu nu împinse uşa nici cu bățul nici cu umărul. Îşi propti spatele în zid şi-şi repezi talpa piciorului în uşă. Uşa se crăpă, se deschise aproape până la jumătate, dar curentul o repezi cu zgomot la loc. Victor avu inspirația să țină lanterna aprinsă şi să-i strecoare raza prin deschizătura de-o clipă. Văzuse tunelul, prelungindu-se, la fel de drept, dar parcă mai zărise, chiar sub pagul uşii şi o idee mai departe, căscându-se un gol.

– Victor! spuse vlăjganul. Eu o să bag câțiva draci în uşă ca s-o deschid, iar tu să priveşti cu atenție prin deschizătură. Aprindeți toți lanternele!

Toți erau cu lanternele aprinse în spatele lui Ursu. Vlăjganul îşi încordă muşchii şi începu să împingă uşa. Deschizătura se mărea mereu. Cireşarii descoperiră capcana. De la pragul uşii pe o distanță de vreo doi metri, tunelul nu avea podea…

– Ursule, mai poți ține deschisă uşa câteva secunde? întrebă Victor.

– Şi mai mult!! răspunse vlăjganul, opintindu-se din răsputeri.

Victor nu mai ezită. Fără să spună un cuvânt celorlalți îşi făcu vânt şi sări prin deschizătură. Ajunse cu bine dincolo înainte ca prietenii lui să-şi revină din uimire. Aprinse lanterna şi găsi lângă mânerul interior al uşii alt mâner în zid. Prinse iute cu o funie mânerul uşii, trecu funia prin celălalt mâner şi începu să tragă. Când uşa de lipi de zid înnodă funia. Intrarea era liberă. Scăpat de povară, Ursu îşi reveni din amețeală. Îndreptă în acelaşi timp cu Victor lumina lanternei în jos. Golul nu era prea adânc. Doar vreo cinci, şase metri. Dar din fundul gropii țâşneau în sus vârfuri ascuțite: arme şi pietre. Deşi unele erau ruginite şi altele tocite, ar fi străpuns încă uşor orice corp prăbuşit în capcană.

– Brr! se îngrozi Maria. Dar cruzi mai erau castelanii. Nu-ți lăsau nicio şansă de scăpare. Noi cum trecem?

Tic nu mai aşteptă nicio invitație. Sări ca o pisică dincolo. Țombi imediat după el. Trecu şi Ursu în partea cealaltă pentru a preîntâmpina vreo săritură neizbutită. Sări şi Lucia, apoi Maria… Rămase Dan căruia în viața lui nu-i izbutise o săritură mai lungă de un metru, şi pe care nu atât sulițele din fundul gropii, cât muşchii şi încheieturile picioarelor, pline de alte sulițe, îi obligau să fie nehotărât.

– N-aveți ce face! glumi el cam încurcat. Trebuie să ne despărțim. Nu văd cum s-ar putea înjgheba o punte…

– Cel mai simplu lucru! îi răspunse Ursu. Victor, aruncă-i o frânghie.

Ceilalți nu bănuiau ce urmăreşte Ursu. Vlăjganul îşi propti picioarele pe gura micii prăpăstii apoi îşi lăsă trupul în cădere. Mâinile lui prinseră muchia cealaltă a gropii. Trupul coborî încet sprijinit în mâini şi în picioare până ce atinse o poziție perfect orizontală. Puntea era gata!

– Treci mai repede! răcni Victor la Dan, care privea cu ochi increduli toată scena.

Bolnavul se dezmetici, puse repede piciorul pe ceafa lui Ursu şi ținându-se cu mâinile de frânghia aruncată de Victor îşi păstră echilibrul până ajunse în partea cealaltă. Acolo se lăsă moale în brațele lui Victor.

– Dacă n-ai fi răcnit la mine, n-aş fi participat niciodată la un asemenea asasinat. Eşti un monstru! Şi tu şi celălalt!

Ursu apăruse lângă el şi deşi nu i se vedea fața, toți înțeleseră că-i vesel:

– Iar tu eşti uşor ca un fulg. Nici nu te-am simțit. Când ai slăbit?

– În timp ce treceam, se răzbună Dan în felul lui.

Într-adevăr, pentru Ursu puntea aceea vie fusese un fleac. Victor desfăcu frânghia şi uşa se închise cu zgomot.

– Pornim!

Tunelul părea fără de sfârşit. Nicio geană de lumină nu se vedea în întuneric. Nimic nu prevestea apropierea celuilalt capăt. Curentul de aer continua să fie rece şi răscolitor. Cireşarii îl înfruntau senini. Pentru că nu mergeau pe apă, ca altădată, cu gheare de foc în urma lor, mergeau pe drum tare, de piatră, spre un castel alb, de marmură, care-i atrăgea ca un magnet cu enigmele şi fiorii lui necunoscuți. Mai ales pe cel mai tânăr dintre ei, un băiat cârn şi blond, cu ochi sticloşi şi cu inima încălzită de apropierea unei revederi.

În câteva locuri tunelul se bifurca. Victor înaintă cu precauție pe unul din brațe, şi se pomeni la marginea unei prăpăstii hidoase. *„Pogoară şi urcă apoi drept duce”* scrisese iscusitul logofăt în vechiul document. N-aveau voie să se abată de la drumul drept. Se întoarse, şi cavalerii luminii îşi continuară drumul drept înainte. O altă poartă, asemănătoare cu prima, se ivi în raza lanternelor. Ce mare primejdie se afla oare îndărătul ei? Dacă nu i-ar fi avertizat milostivul logofăt…

Abia împinse Victor uşa cu piciorul că o avalanşă de bolovani se prăbuşi în cealaltă parte a coridorului subteran. Când totul se linişti, Victor deschise din nou uşa. Chiar sub pragul ei se afla o groapă aproape umplută cu bolovani. O capcană dublă cum fusese şi prima. Pentru cel care ar fi căzut acolo, groapa devenea mormânt.

După ce trecură cu bine obstacolul, tinerii descoperiră şi mecanismul care elibera avalanşa. Bolovanii se aflau într-o scobitură deasupra uşii. Unul din ei se sprijinea pe o platformă de metal. Deschiderea uşii îndepărta platforma şi bolovanul de la bază se rostogolea, atrăgând după el ceilalți bolovani. Avalanşa!…

– Capcana asta e un fel de document sigilat, spuse Victor. Nimeni n-a mai trecut pe-aici de multă vreme. Nici măcar cineva care cunoştea tainele castelului. La prima poartă capcana putea fi deci evitată ca şi prăbuşirea bolovanului, dar oricine şi de oriunde ar fi deschis poarta, bolovanii trebuiau să cadă. Ultimul om care a trecut pe aici a intrat, nu a ieşit…

– Oare prin ce secol s-a plimbat pe-aici ultimul castelan? visă Maria. Şi cum era îmbrăcat?

– Ca să aflăm, o trezi Dan, trebuie să ajungem întâi la castel! Zău…

Şi cireşarii porniră din nou prin gangul întunecos care părea că nu se mai sfârşeşte.

6

Fata în alb iscodea prin uşa întredeschisă a camerei sale ceea ce se petrecea în curtea interioară a castelului. Cei trei oameni se plimbau neliniştiți de la un capăt la altul al curții. Omul cu cicatrice fuma țigară după țigară. El era singurul care vorbea. Gesticula şi îşi strângea pumnii, parcă îşi revărsa furia asupra cuiva. Când trecură pe lângă uşă, fata în alb izbuti să-i fure câteva cuvinte.

„… fir-ar să fie!… Tocmai acum când avem mai multă nevoie… când am fi descoperit în mod sigur…”

Mai mult nu auzi. Paşii se îndepărtaseră. Se aşeză iarăşi la pândă. Omul cu cicatrice gesticula. Ceilalți doi nu scoteau niciun cuvânt. Îl ascultau şi-l aprobau uneori cu mişcări din cap.

La un moment dat se opriră toți trei lângă zidul cu crenele. Omul cu cicatrice părea că-i spune ceva grav celui cu ochii de viezure. Mâna lui indica sinuozitățile scării care ducea la crenele, apoi izbea aerul cu putere. Cel cu ochii de viezure îşi înclină capul, ba chiar spuse câteva cuvinte. Imediat i se alătură şi slăbănogul.

– Ssst Philippe… Tăcere! şopti fata în alb. Uită-te pe furiş. Trebuie să se fi întâmplat ceva grav…

Omul cu ochii de viezure începu să escaladeze zidul. Se vedea de la primele mişcări că nu este obişnuit cu asemenea îndeletniciri. Urcuşul era un chin pentru el. Prizoniera asista la un spectacol de acrobație comică şi abia îşi stăpânea râsul. Mâinile, picioarele şi trupul erau mereu în conflict, transformând ascensiunea viezurelui într-o scenă caraghioasă grotescă, dar şi primejdioasă, pentru că în apropierea crenelurilor, o mişcare bruscă îl dezechilibră, lăsându-l câteva clipe agățat într-o singură mână. Când ajunse în vârf, omul cu ochii de

viezure se culcă mai întâi pe spate şi răsuflă adânc şi prelungit: parcă se aproviziona cu aer. Încerca să-şi refacă puterile şi mai ales să-şi alunge spaimele.

În sfârşit se ridică în genunchi, îşi făcu semnul crucii şi începu să înainteze, în brânci, pe marginea zidului. Ajuns într-una din despărțituri, le adresă un semn cu mâna celor de jos, apoi se aşeză în spatele unei piramide de piatră, în rol evident de iscoadă.

Omul cu cicatrice îi mai spuse câteva vorbe, apoi îl părăsi îndreptându-se, urmat de slăbănog, spre izvorul de la celălalt capăt al curții. După ce cercetă cu atenție zidul din spatele izvorului şi schimbă câteva cuvinte cu slăbănogul îşi întoarse brusc privirile spre uşa secretă dindărătul căreia îl spiona fata în alb.

Prizoniera tresări. Avea impresia că privirile li se întâlniseră. Închise fără zgomot uşa şi se retrase pe pat împreună cu Philippe.

Clipele treceau încet. Uşa însă nu se deschise. După o aşteptare lungă şi plină de emoție, fata coborî din pat şi se duse în vârful picioarelor spre uşa secretă. Îşi lipi urechea de uşă, dar nu auzi nimic. Aşteptă câteva minute într-o încremenire de piatră, apoi îşi ridică mâinile spre crăpătura uşii. Prinse cu degetele marginea şi trase uşor. Uşa nu se mişcă. Trase mai tare. Nimic… Zmuci cu toată puterea… uşa rămânea imobilă.

– Ne-au închis! țipă fata în alb.

Şi alergă spre uşa grea de metal din mijlocul peretelui de marmură. Ca întotdeauna, şi de astă dată, era încuiată. Alte câteva minute de împietrire. Apoi îşi îndreptă cu o mişcare energică trupul. Luă o atitudine nepăsătoare, aristocratică, începu să se plimbe cu mers lin, elegant. Dar pe obraji i se prelingeau lacrimi mari, calde…

7

Cireşarii mergeau înainte prin tunelul întunecos. Nicio poartă nu li se mai ivise în cale. Undeva, tunelul se înălța cu câteva trepte. Victor le numără. Erau şapte în total. Puse piciorul pe prima treaptă, dar imediat şi-l retrase. Oare aceste trepte nu constituiau şi ele o poartă? Fără

îndoială că da. Ciocăni cu bastonul de alpinist în prima treaptă. Zgomot dur, greu. A doua la fel. A treia la fel. A patra suna altfel. La fel şi a cincea. Şi a şasea. Ultima sună din nou dur, înfundat. Deosebirea de zgomote nu putea fi întâmplătoare.

– O nouă capcană? întrebă Tic.

În loc de răspuns, Victor izbi cu călcâiul în treapta a patra. Simți cum călcâiul i se duce în gol şi chiar se formă un gol în locul celor trei trepte, care-şi trădaseră menirea la ciocăniturile lui.

Gaura pe care o dezveliră treptele prăbuşite era profundă. O adevărată prăpastie. Ca şi celelalte capcane, era o condamnare sigură la moarte!

– Brrr! Ce cumplit! se înfioră Victor. Castelul era atât de bine tăinuit că nu mai avea nevoie de paznici. Dacă vreun oştean indiscret sau vreun călător oarecare găsea intrarea şi voia să pătrundă taina, aici îi rămâneau oasele. Chiar dacă ar fi scăpat de prima capcană, cred că atâta spaimă i-ar fi intrat în oase, că nu ştia cum să se mai întoarcă afară. Nu-i mai ardea lui de taine.

– Gaura nu e largă, anunță Ursu. Se poate sări uşor.

Cu toate acestea, vlăjganul se postă deasupra deschizăturii, gata să intervină la orice mişcare greşită, şi pentru a da o mână de ajutor fetelor şi lui Dan.

Gangul continua tot în linie dreaptă. Dar undeva în fund se zărea parcă o gaură mică albastră. Cireşarii îşi iuțiră paşii, încrezători în indicațiile fără greş ale logofătului de divan Cristache Zogreanu. Pata aceea albastră se apropia văzând cu ochii. Era capătul tunelului. Ursu ieşi înaintea lui Victor afară, îl împinsese obiceiul său de a face recunoaşteri rapide. Din fericire se grăbise. De aceea, lovitura, în loc s-o primească în cap sau în gât, o primi în rucsac. Surprins se întoarse înapoi, tocmai pentru a mai apuca să vadă căderea unei săbii uriaşe, mâncate de rugină. După câteva sute de ani poate că lama ei nu mai era în stare să taie. Cândva însă, căderea ei ar fi despărțit capul de trunchi într-o clipită.

Pățania lui Ursu cu deznodământul ei comic aduse buna dispoziție în rândurile cireşarilor.

– Dacă nu ne-am gândit că ieşirea e o poartă! spuse Victor, jumătate vesel, jumătate serios. Şi era doar la mintea oricui… Oare cât de lung să

fie tunelul?

– 11 349! răsuflă Lucia.

Ceilalți o priviră uimiți. Numai Ursu o luă în serios:

– Nu se poate. Nu are mai mult de 8 kilometri…

– 11 349 de paşi! trăsni Lucia.

– Eşti nebună? se zgâi Maria la ea. Nu cumva ai numărat?

– Ce să fac? Mi s-a părut atât de stupidă pălăvrăgeala voastră încât m-am gândit că-i mai bine să fac o treabă utilă. Mi-am numărat paşii. Vă rog deci să mă iertați că n-am participat la discuție. 11349 de paşi ori… ori 70 de centimetri… Cât face, Ursule?

– Şapte mii nouă sute şi vreo cincizeci de metri… Numai o clipă… Exact: 7944 de metri. Aproape 8 kilometri.

– Uff! Răssanta Lucia!! o blagoslovi Dan. N-ai învățat nimic din toate plimbările noastre. De ce te apuci să calculezi distanțele dacă-l ai pe Ursu lângă tine? Când o să te lecuieşti?

Cireşarii ieşiră cu totul la lumină. Mai urcară câteva trepte apoi se pomeniră pe un platou stâncos, aşezat la capătul unei coame cu pereți abrupți, prăpăstioşi, care atingeau pământul la sute de metri mai jos. Coama ducea spre o îngrămădire uriaşă de stânci ascuțite. Se aflau într-un fund de căldare, înconjurați din toate părțile de munți uriaşi, inaccesibili, mai degrabă într-un fund de prăpastie pe unde nu cutezau decât vulturii. În mijlocul platoului suspendat se înălța îngrămădirea aceea de stânci semețe, ascuțite, amenințătoare…

– Cetatea Vulturilor! rosti prichindelul cu toată emoția lumii în priviri.

Şi chiar în clipa când Tic o numi, insula de piatră din mijlocul prăpastiei se transformă în fața privirilor avertizate într-o fantastică şi inexpugnabilă cetate naturală. Şi tot atunci, din seninul cerului, un vultur începu să plutească deasupra înfricoşătoarelor stânci, ca pecetea regăsită a unor secole trecute.

Era vremea prânzului. Uriaşa văgăună se umpluse de soare. Cineva aminti de odihnă. Altcineva, cu ochi şi cozi negre, se rugă de toți ceilalți să nu se oprească până la intrarea în cetate, la poarta Castelului.

Creasta pe care porniră cireşarii era lărgită de mâna omului şi forma o adevărată punte de legătură între tunel şi cetate. Aproape trei kilometri ținu drumul de piatră şi soare până când ajunseră la porțile Cetății. Îngrămădirea de stânci era despicată drept în mijloc. Acea

despărțitură falnică trebuia să fie poarta de intrare în cetate. Dar nu se vedea nicăieri un castel, nicio coloană, nicio arcadă, nicio revărsare de eleganță şi fast domnesc. Totul era tăcut şi brutal şi sălbatic, aşa cum hotărâse natura.

Cireşarii se opriră pe un platou îngust, îşi lepădară bagajele, şi cu umerii liberi ca nişte aripi, cu privirile limpezi şi purificate de atâta cer, stăteau în fața cetății gândindu-se nu la o năvală zgomotoasă şi haotică, ci la un marş senin, cum se potrivea unor cercetători.

– Întâi un popas pentru refacerea forțelor, pentru aranjarea ținutei… spuse Lucia.

– Apoi ne facem intrarea triumfală în cetate!… se bucură Dan.

– Poate că vom găsi şi castelul… îşi destăinui Maria visul şi dorința.

De departe, se auziră câteva bubuituri înfundate ca nişte salve de salut. Tinerii însă nu le aşteptau. Oare ce însemnau acele bubuituri? În locul veseliei se urca încet, încet în sufletele lor neliniştea.

Capitolul XVII

1

Soarele trecuse de zenit. Razele grele, pline de aur, incendiau cetatea mută. Cireşarii porniseră în marş triumfal spre poarta cetății. Truda, şi chinul, şi emoțiile, şi încleştările, şi visele lor erau răsplătite. Pătrundeau, după veacuri de linişte netulburată, în cea mai tainică şi mai ascunsă cetate dintre toate cetățile țării.

Niciun glas însă nu-i întâmpină, nicio trompetă speriată nu anunță temerara lor apariție. Niciun cavaler îmbrăcat în haine de epocă nu-şi duse mâna dreaptă la piept, pentru a face plecăciunea şi chemarea cuvenită: „Sosesc excelențele lor… Cireşarii…” Şi totuşi, tinerii pătrundeau pe poarta cea mare a cetății, îşi purtau paşii înfiorați pe lespezi de granit, treceau printre coloane şi arcade naturale de piatră. Înaintau spre intrarea castelului. Două stânci îşi apropiau crestele, parcă atingându-şi-le, alcătuind o poartă ciudată, ca un triunghi isoscel. Abia când trecură pragul invizibil al porții de cremene, ochii lor întâlniră primele străluciri ale castelului.

Ajunseseră într-un uriaş amfiteatru descoperit, cu pereții rotunzi căptuşiți în marmură. Podeaua amfiteatrului pardosită cu lespezi de granit era tăiată în mijloc de un drum îngust bătut din plăci albe de marmură. Drumul alb şi strălucitor lega poarta triunghiulară de cremene de altă poartă care se zărea ca o arcadă de gheață sclipitoare, ca o provocare şi o răzvrătire a naturii. Intrarea în castel! Capetele ascuțite ale stâncilor nu lăsau să se vadă turnurile şi cupolele castelului. Dar în sufletele cuceritorilor nu mai era loc pentru îndoieli şi spaime. Erau atât de siguri că se află în vechea curte domnească în care se adăpostiseră în vremuri de cumplită bejenie, familia domnească şi averile țării!

De-a lungul zidurilor rotunde se ridicau din loc în loc cuburi de piatră folosite cândva ca jețuri şi bănci de către castelani. Două havuzuri

secate găureau podeaua de cremene, la dreapta şi la stânga punții de marmură. Lângă unul dintre bazine încremenise de veacuri o amforă veche, zveltă şi intactă, acoperită cu lac negru şi incrustații albe.

Privirile cireşarilor alergau uimite prin marele amfiteatru descoperit. Reflexele marmurei le frigeau ochii. Se uitau, nemişcați şi tăcuți, şi priveau totul cu tresăriri şi respirații nesigure. Într-un târziu, Victor rupse tăcerea:

– Castelul e pustiu! Nimeni n-a trecut pe-aici!

Într-adevăr, în pulberea care acoperise granitul şi marmura ca un voal nu se zărea nicio urmă, nicio călcătură.

– Şi totuşi, descoperi Lucia, sunt urme… cineva a umblat pe-aici.

Ochii ei zăriseră nişte semne ciudate undeva pe pardoseala de granit. Parcă trăsese cineva prin pulbere o linie subțire, sinuoasă care ducea spre havuzul din stânga. Lucia urmări curioasă linia până la marginea bazinului.

– Nu înțeleg ce poate fi? Oare…

Dar nu reuşi să-şi termine fraza. Simțise ceva mişcându-se la picioarele ei şi când coborî privirile… Groaza o paraliza… Ultima imagine pe care o reținu fu aceea a reptilei gata să sară… O dungă vânătă, cu capul triunghiular, cu o umflătură în vârful botului… Nu mai simți înțepătura viperei… se prăbuşi lin pe lespezile de granit…

În aceeaşi clipă sări şi Țombi. Observase mişcarea târâtoarei şi-o decapită încă în aer. Din nefericire, după ce colții subțiri ca nişte ace îşi injectaseră veninul în gamba Luciei. Țombi lepădă capul viperei undeva în havuz şi se azvârli apoi asupra panglicii vinete cutremurată de convulsii, care parcă voia să-şi caute capul. Nu mai putea face însă rău nimănui.

Totul se petrecuse în câteva secunde. Când Ursu se repezi spre bazin, Lucia cădea moale pe lespezile de cremene. O luă în brațe şi o întinse pe un cub de piatră. Victor apăru lângă el, palid, străveziu:

– O viperă cu corn, Ursule.

Vlăjganul nici nu-i mai auzi cuvintele de groază. Când îl văzuse pe Țombi lepădând capul reptilei parcă simțise prăvălindu-se asupra lui un trăsnet negru, al morții. Şi ca întotdeauna în clipele supreme, se răzvrăti totul în el şi deveni de o luciditate crudă. Pe cubul de piatră nu se afla numai un muribund, se afla Lucia, se aflau toți prietenii lui. Se repeta

parcă scena trăită odată, demult, la Peştera Neagră, când o salvase pe Lucia din ghearele ursului. Ca şi atunci timpul trebuia simțit şi cules în sutimi şi zecimi de secundă.

Îi îndepărta brutal, cu mâinile, pe toți ceilalți. Avea nevoie de lumină. Trebuia să găsească muşcătura reptilei… dacă o muşcase… Oare o muşcase?… Oare nu leşinase Lucia numai văzând-o cum țâşneşte, numai auzindu-i şuieratul? Muşcătura nu putea fi decât sub genunchi… Mai sus nu putea ajunge capul târâtoarei. Cercetă gambele Luciei cu fixitatea şi puterea unor lentile. Poate că niciodată nu-şi încordase atât de cumplit privirile… Şi zări pe piciorul drept, la mijlocul gambei, două înțepături fine, două punctişoare roşii. Trecuseră doar câteva secunde!

Degetele lui Ursu se încleştară cu putere de oțel în gamba Luciei. Prin cele două puncte începu să picure sânge. Era tot ceea ce dorise el; toată rugăciunea lui era să vadă țâşnind sângele. Apoi îşi lipi buzele de pata roşie şi începu să sugă până ce simți că i se umple gura de sânge. Cleştele degetelor se desfăcu. Lucia era salvată! Nu era o dorință, era tot adevărul vieții lui în gândurile acelea… Scuipă sângele otrăvit în bazin, apoi răcni:

– Spirt! Alcool!

Victor îl aştepta cu sticla de spirt pregătită. Făcuse deja un tampon de vată îmbibat cu alcool pe care-l aplică pe gamba Luciei. Ursu îi smulse sticla din mână, scuipă de câteva ori, apoi o duse la gură şi începu să bea. Sticla era plină cu alcool pur, de 95 de grade. Când i-o înapoie lui Victor, lichidul de foc coborâse la jumătate.

Toți se uitară la el uluiți. Nu înțelegeau nimic. Până când auziră țipătul dement al Mariei:

– Aaaa! Doamne! E rănit în gură! Azi dimineață!… Râsul!

Se repezi spre el. Vlăjganul se aşezase pe cubul de piatră lângă Lucia. Îşi simțea gâtul ars. Sângele îi frigea carnea. În cap parcă i se zvârcoleau milioane de vipere. Expiră îndelung de câteva ori, ca să-şi alunge incendiul dinăuntru, apoi se întinse pe piatră şi închise ochii. Exact în clipa când, lângă el, Lucia făcu prima mişcare şi-şi trimise privirile amețite, nebuloase, spre prietenii din jur.

Vreme de câteva ore organismul vlăjganului duse o luptă crâncenă cu veninul viperei. Alcoolul acceleră şi întări împotrivirea sângelui. Cireşarii priveau neputincioşi zvârcolirile prietenului lor. Şiroaie de

sudoare îi curgeau de pe față, maioul era numai apă, parcă se lichefia. Îmbibat de alcool şi amețit de otravă, Ursu îşi pierduse demult cunoştința. Trupul lui de oțel respingea atacul nemilos al otrăvii; sângele, celulele, forțele de miracol ale organismului izgoneau veninul cumplit care ucidea orice vietate în mai puțin de două ore. Tic şi Lucia şi toți ceilalți nu se mişcară o clipă de la căpătâiul lui. Degetele Luciei se plimbau neîncetat prin părul lui Ursu, în timp ce mâinile prichindelului îi cuprinseseră brațul drept şi i-l strângea dureros, parcă voiau să transmită sânge, viață, căldură, tot ceea ce puteau da.

Maria, Dan, Victor stăteau ca nişte statui în jurul cubului de piatră, urmărind tăcuți şi asupriți de spaime şi speranțe convulsiile inconştiente ale prietenului lor. Numai după ce se scurseră două ore de la autoleşinul lui Ursu, Victor aruncă primele ancore ale speranței:

– Două ore! Scapă! Sigur! Absolut sigur!

Era atâta convingere disperată în vorbele lui, că ele singure ar fi avut puterea să-l salveze pe Ursu. Fețele cireşarilor se mai luminară. Tic şi Lucia mai ales se uitau la Victor cu ochii plini de lacrimi şi de lumini. Spasmele şi convulsiile parcă se domoleau şi se răreau. Dar valurile de sudoare erau şi mai abundente. Câteva zvârcoliri sălbatice atraseră iarăşi sfredele în inimile tinerilor. O răsuflare profundă… apoi trupul lui Ursu rămase nemişcat. Tic simți cum brațul pe care-l ține în mâini îşi pierde încordarea şi se înmoaie. Era cât pe-aici să țipe, dar auzi glasul lui Victor:

– Gata! A trecut orice pericol… Doamne, ce frică mi-a fost!… Nu ştiu dacă alt om pe lume ar fi rezistat la veninul ăsta… Şi-ncă atât de aproape de inimă…

Respirația lui Ursu devenise iarăşi normală. Trăsăturile feței i se destinseră. Trăia. Organismul biruise în lupta cu otrava necruțătoare.

– Niciun medic n-o să creadă povestea asta, continuă Victor. Vipera cu corn este cea mai ucigătoare reptilă din toată specia asta scârboasă.

Bolnavul de pe cubul de piatră făcu o mişcare cu mâna. Toți îşi ațintiră privirile asupra lui. Se trezise. Dar nu deschise ochii. Aşteptă să-şi revină din amețeală. Îl durea groaznic capul şi mai simțea încă arsuri în gât. Dar gândurile i se limpezeau şi îşi amintea toate amănuntele… degetele care strângeau gamba… cum sugea sângele Luciei şi odată cu el veninul reptilei… Cum golea sticla cu alcool… Ultima imagine pe

care şi-o amintea era mişcarea vie a Luciei… apoi o ceață caldă, blândă care-l dobora… Mai aşteptă câteva clipe… Simți cum îi revin puterile, cum îi piere durerea, cum aude toate foşnetele şi parcă şi multe bătăi de inimă…

Deschise ochii şi sări în picioare ca un arc. Îşi privi prietenii zâmbind. Îi era teamă de cuvintele multe şi-l speriau mângâierile. Trebuia să oprească totul! De aceea glumi:

– Nu cumva v-ați speriat!? Când am văzut sticla cu alcool în mâna lui Victor m-a apucat pofta să beau şi să mă îmbăt! Dar a fost prea tare. Ce-aş mai trage o duşcă! Zău, Victor, o duşculiță…

– Ursule! îl dojeni Maria. Ce tot pălăvrăgeşti?

– Ce palavre? Dacă-i vorba pe-aşa, mă jur să nu mai pun toată viața în gură alcool… curat! Şi vă sfătuiesc şi pe voi să faceți la fel, brrr… tare mai e… face explozie în gură.

Victor cam înțelegea ce se întâmplă cu Ursu şi se hotărî să-i vină în ajutor:

– Ca să vezi! Şi noi ne-am închipuit alte drăcii… A doua oară nu mai vezi tu alcool de la mine, chiar de te-ar muşca o sută de vipere cu corn. Nu ție îți trebuia alcool, ci viperelor, săracele. Sunt sigure că mor la jumătate de oră după ce te muşcă.

Înfloreau iarăşi zâmbete pe fețele cireşarilor. Trecuseră prin clipe de iad cum poate nu mai trecuseră până atunci. Vlăjganul îi întrebă brusc:

– Ei, cum arată castelul? Nu cumva mi-ați vegheat somnul de beție?… Eu să fi fost în locul vostru, ehei, vă prezentam până acum fetei în alb.

Cuvintele lui Ursu readuseră seninătatea şi veselia. O singură ființă schimbase o durere cu alta. Tic. Câteva ore o uitase pe fata în alb. Dar începea iarăşi să şi-o amintească şi de câte ori şi-o închipuia undeva, aproape, simțea ceva sfâşietor în inimă.

– Sunteți gata toți!? întrebă Victor cu prefăcută severitate. Cine ştie ce ne aşteaptă de aici înainte?… Lucia, cum stai cu piciorul.

Lucia nu simțea nicio durere în locul muşcăturii. Atât de iute îi fusese supt sângele otrăvit, că nici măcar nu i se umflase piciorul. O durea în jur, acolo unde degetele lui Ursu lăsaseră urme vinete.

– Ei! Cum stai cu piciorul?

– Parcă nu l-aş avea, glumi, în sfârşit, şi Lucia.

– Tu, cum îți simți capul, Ursule?

– Tot parcă nu l-aş avea…

– Să nu ți-l pierzi de tot… adăugă Dan cu aer nevinovat, dar văzându-l pe Ursu roşind se grăbi să adauge: Mai de dimineață era să ți-l taie iataganul… mai adineauri Lucia… adică… Gata!

– Vezi să nu ți-l țuguiez eu pe al tău, îi şopti Tic la ureche lui Dan.

– Cum?! se aplecă Dan uimit spre urechea care i se întindea.

– Foarte simplu! Cu un pumn! preciza puştiul, bineînțeles pe şoptite.

Dar nimeni nu luă în seamă schimbul şoptit de cuvinte dintre cei doi cireşari.

– Luăm bagajele cu noi? întrebă Maria.

– Cum vrea fiecare, răspunse Victor. Dar poate că ar fi mai bine să le luăm. Gata? atunci să intrăm în castel odată cu amurgul.

Porniră spre intrarea arcuită, pe drumul de marmură. Lucia şi Ursu rămaseră la urmă. Ea îşi lipi capul de pieptul lui, şi în clipa când îi simți palmele alintându-i părul, se desprinse, îl apucă de mână şi-l trase după ea țipând şi înveselindu-se aşa cum nu i se mai întâmplase niciodată:

– Hai, Ursule! Hai să încălzim castelul ăsta rece şi răutăcios! Hai să-i aprindem marmura!…

Vlăjganul fu nevoit să alerge după ea. Şi trupul ei era atât de zvelt şi mişcările atât de sprintene încât îi venea s-o apuce de mijloc şi s-o azvârle spre cer şi s-o prindă în brațe şi iar s-o azvârle. Şi Lucia îl trăgea de mână, repezindu-şi paşii pe lespezile de marmură…

Cei doi nici nu-l văzură pe Tic rezemat de arcada intrării de gheață. Trecură pe lângă el în goană, aprinşi de emoții, fericiți. Prichindelul închise o clipă ochii pentru a zăvorî în el imaginea unei fete negricioase, îmbrăcată în alb, care trăgea veselă de mână un băiat speriat, neîncrezător, dar atât de fericit şi de cald în adâncurile lui.

2

Omul cu ochii de viezure stătea de câteva ore în crăpătura de piatră iscodind fără încetare zona cetățuiei. Un timp nu zări totuşi nimic. Nicio ființă nu voia să tulbure liniştea pădurii. Îl mustră în gând pe omul cu

cicatrice pentru veghea inutilă, caraghioasă şi incomodă la care-l condamnase. I se părea atât de tăinuită şi invulnerabilă cetatea, încât rolul lui de iscoadă acolo la crenele nu avea niciun rost.

Tocmai se gândea că ar fi cazul să coboare, când privirile lui deosebiră o mişcare în desişul pădurii. Pe cărăruia de legătură cu lumea urca o patrulă de oşteni. Oamenii mergeau agale, cu armele pe umăr, unii iscodind desişurile, alții privind spre cetățuie. Când ajunseră într-un luminiş, în mijlocul căruia se afla o movilă, se opriră. Apoi se urcară toți pe movilă şi trecură în revistă regiunea. Unul dintre ei descoperi pesemne ceva, pentru că arătă cu mâna într-o anumită direcție. Porniră toți într-acolo şi ocoliră stânca, parcă pentru a dispărea din raza vederii celui care pândea la crenele, dar reapărură foarte repede, în formație ciudată. Mergeau în şir, retrăgându-se parcă din fața unui inamic. Mergeau cu spatele şi cu armele pregătite să tragă.

După câteva clipe, omul cu ochii de viezure văzu şi inamicul care-i forțase să se retragă. Era o ursoaică brună, înaltă şi puternică. Părea foarte agitată şi mânioasă. Pesemne că fusese tulburată în timp ce se hârjonea cu ursuleții. Sălbăticiunea înainta amenințător spre oşteni. Omul cu ochii de viezure îi văzu ridicând armele şi imediat auzi şi bubuiturile. Speriată de trăsnetele care-i spărseseră auzul şi de gloanțele care-i vâjâiseră pe la ureche, ursoaica se trezi din furia inutilă şi făcu repede cale întoarsă.

Patrula mai zăbovi puțintel, apoi îşi continuă drumul spre cetățuie. Omul cu ochii de viezure îi văzu pe oşteni oprindu-se într-un luminiş ca pentru popas. Pentru că se aşezaseră pe iarbă, unul scoase din raniță un şervet şi câteva pachete, altul o sticlă, altul îşi aprinse o țigară.

Viezurele se pregătea iarăşi să coboare dar îi ajunse la ureche un fluierat sacadat, care părea că vine din cealaltă parte, de peste cetățuie, din zona sălbatică şi inaccesibilă. Îşi întoarse privirile într-acolo şi zări în depărtare silueta ciobanului. El fluiera, ca să sperie, pesemne, fiarele pădurii, sau ca să-şi îndemne paşii la mers vârtos. Cu desaga în spate, cu ciomagul în mână mergea fără să-i pese de nimic. Trecu prin dreptul crenelelor şi chiar privi spre o anumită despicătură, dar nu prea încordat şi nu prea multă vreme pentru că auzise zgomote în vale şi descoperise oşteni în luminiş. Şi îşi grăbi paşii, parcă se lua la întrecere

cu cineva, iar când ajunse în luminiş îşi lepădă desaga şi se aşeză pe iarbă alături de oşteni.

Omul cu ochii de viezure urmărise totul, ca un aparat de fotografiat. Nu mai ezită nicio clipă: trebuia să coboare. Şi chinul reîncepu. La fiecare treaptă se oprea şi-şi blestema zilele. Era atât de preocupat cu blestemele şi coborâşul de iad, încât nu-şi observă tovarăşii apropiindu-se de zidul cu crenele şi oprindu-se la poalele lui. Şi se înecă chiar la mal. Piciorul îi alunecă din ultimul mâner… şi se pomeni în brațele omului cu cicatrice.

– Ce s-a întâmplat? întrebă şeful după ce-l repuse energic în poziție verticală.

– Nu… Nimic! dar… se bâlbâi încă năucit viezurele.

– A sosit patrula? îl luă la rost omul cu cicatrice.

– Da! I-a atacat ursoaica…

– Te pomeneşti c-au tras în ea?

– Nu… numai au speriat-o…

– Aha! Va să zică de acolo veneau împuşcăturile! descoperi slăbănogul.

– Da… dar am mai văzut pe cineva.

Omul cu cicatrice îşi duse degetul la frunte:

– Pe cine?

– Pe cioban! S-a întors. Şi stă de vorbă cu oştenii…

– Unde?

– Chiar aici, în fața cetății, în luminiş.

– Da… da… În sfârşit! Acum e acum. Ştiți ce avem de făcut?

Cei doi îşi priviră şeful întrebător.

– Fiecare câte o cameră. Trebuie să găsim neapărat cealaltă ieşire… Nu mai avem voie să pierdem niciun minut.

Nu îndrăzniră să-l contrazică. Numai slăbănogul adăugă:

– Dac-am avea o scară mai înaltă…

– Nu cred că-i nevoie… Nu scară ne trebuie… Ci…

Omul cu cicatrice îşi duse degetul la frunte:

– Cap… asta ne trebuie…

Apoi plecă, lăsându-i pe cei doi nehotărâți şi uimiți.

– Măcar recunoaşte că n-are nici el, murmură slăbănogul.

– Mai bine ți-ai vedea de treabă, îi atrase celălalt atenția. Nu-mi plac de loc chestiile astea. Ai ceva împotriva lui, spune-i.

Slăbănogul tresări şi se uită speriat spre tovarăşul lui:

– Nu cumva ai de gând…

Omul cu ochii de viezure îl privi cam disprețuitor:

– Zău c-ai merita!… Dar n-are niciun rost să ne pierdem timpul. Dacă nu descoperim în cel mai scurt timp ieşirea secretă… ne putem aştepta la orice deznodământ.

Fără să mai zăbovească, pătrunseră în castel.

3

Fata în alb stătea întinsă pe pat cu Philippe la picioarele ei. Ținea ochii închişi, iar brațele ei albe băteau aerul ca nişte aripi. Un singur gând o obseda şi încă n-avea puteri să-l treacă în caietul cu scoarțe de piele: *„… ziua de azi sau ziua de mâine va fi şi pentru mine ziua hotărâtoare… Aş avea o singură dorință… implor atât de mult clipele să mi-o înfăptuiască… aş dori atât de mult… n-am nici măcar curajul s-o aştern pe hârtie… i-o voi şopti încet, la ureche, lui Philippe…”*

Aşa că nimeni nu auzi dorința fetei în alb. Dar cine nu i-o cunoştea în camera aceea mare şi albă de marmură? De câte ori n-o şoptise cupolei înalte şi lespezilor supuse de la picioarele ei şi firidelor lucitoare şi pereților reci?

Fata în alb tresări:

– N-ai auzit nimic, Philippe? întrebă ea cu teamă.

Îşi încordă din nou auzul şi aşteptă în nemişcare. Clipele se scurgeau mute, se scurgeau încet. Philippe sări din pat şi se îndreptă cu mişcări mlădioase spre uşa acoperită, postându-se ca un ghem în fața ei. Molipsindu-se parcă de la alunecarea felină a lui Philippe, fata în alb porni după el. Când ajunse în fața uşii se opri:

– Sssst! şopti ea. E cineva în partea cealaltă…

Motanul i se lipi de picioare aşa cum făcea numai când voia s-o liniştească. Fata în alb îşi alunecă mâna spre pătratul de marmură, îşi

purtă fără zgomot degetele pe muchia nevăzută, prinse marginea uşii şi trase brusc.

În deschizătura uşii se ivi chipul omului cu cicatrice.

4

După coridorul în formă de cruce, Victor înțelese că se află în castelul pe care-l descrisese fata în alb. Cireşarii ajunseseră la punctul unde se întretăiau cele două coridoare pardosite cu lespezi de marmură. Prizoniera le trimisese un plan foarte fidel. Fiecare uşă era trecută, distanțele erau surprinzător de precise, până şi numărul lespezilor de marmură corespundea. Şi cu toate acestea niciun semn, niciun zgomot, nicio urmă, nicăieri. Parcă de sute de ani nu mai trecuse nimeni pragul castelului. Era halucinant, totul. Enigma castelului şi a fetei în alb începea iarăşi să-i obsedeze, să-i îmbolnăvească pe cireşari. Crezuseră că ajungând în castel totul se va lămuri, misterele se vor spulbera precum colbul de pe suprafețele de marmură. Şi iată că, dimpotrivă, totul se întuneca, enigmele se îngroşau.

– Deocamdată să nu ne grăbim cu nicio concluzie, spuse Victor. Mai întâi să cercetăm încăperile castelului. Să începem la inspirație.

Revenind de la capătul coridorului în formă de cruce, cireşarii se opriseră chiar între primele două uşi din apropierea intrării: la dreapta sau la stânga?

– În care vrei, Ticuşor, mai întâi? întrebă Ursu.

Tic rămase câteva clipe în cumpănă. Apoi se hotărî:

– În dreapta.

Uşa mare, de metal, era acoperită cu un strat gros de rugină. Ursu împinse cu toate puterile şi reuşi s-o deschidă. Mâinile i se făcuseră roşii, iar izbitura brutală împrăştie pe marmura albă o pulbere ruginie.

– În camera asta n-a intrat nimeni, spuse Victor înainte de a-i trece pragul. Sau cel puțin, pe uşa asta n-a intrat nimeni de câteva secole.

Cireşarii pătrunseră în încăpere: Un cub imens, alb, luminos, dar trist. Recunoşteau camera după planul fetei în alb. Aceleaşi dimensiuni, aceleaşi firide săpate în perete, aceeaşi coloană ciudată, de marmură, în

mijlocul încăperii. Cu singura deosebire că încăperea lor era mobilată, sau fusese mobilată cândva, la vremea ei. Câteva jețuri roase amarnic de vreme erau aşezate ca un evantai în preajma unui baldachin din care nu mai rămăseseră decât coloanele subțiri şi împletite, de bronz, şi scheletul acoperământului, iar dedesubt ruinele unui pat domnesc. Tot ce fusese cândva stofă, pânză, piele, suprafață, culoare devenise pulbere. Mai atârnau doar câteva zdrențe cenuşii, uscate şi câțiva ciucuri arămii, pe care vremea şi păsările răpitoare încă nu-i destrămaseră. În apropierea unei firide, o masă de marmură neagră, cu picioarele curbate, de metal, îşi păstrase încă înfățişarea domnească. Pe masă adormise o amforă ciudată de argint înconjurată de zece cupe aurite, toate zvelte, toate într-un picior ca nişte paznici. Într-o firidă se odihneau sub pulberea vânătă vase de argilă smălțuite şi puzderie de tacâmuri aurite.

Nimic, nicio urmă, nicio dâră în pulbere nu arăta că pătrunsese altcineva în încăpere. Cireşarii priveau cu emoție, cu fiori, cu tăcere plecată acea pagină încremenită a istoriei. Numai gândurile clocoteau în capul lor, gânduri multiple, şi mai ales întrebări la care nu puteau încă să răspundă. Victor i se adresă lui Ursu în şoaptă:

– Încearcă tu să deschizi uşa de fier. Eu caut uşa secretă.

În timp ce Victor şi Ursu se străduiau să deschidă cele două uşi, ceilalți îşi apropiau privirile timide şi incredule de lucrurile răspândite în încăpere. Mai văzuseră până atunci în muzee obiecte asemănătoare, dar toate erau lustruite, curate, păzite de geamuri de cristal. Lucrurile lor păstrau însă colbul sfânt al istoriei pe ele, toate erau pline şi învelite de răsuflarea secolelor. Oare ce mână apropiase ultima dată gura amforei de cupele aurite şi în sănătatea cui se închinase?

Glasul lui Victor îi trezi pe ceilalți din visul vechi cu colb şi mucegai, cu fiori şi enigme:

– Veniți în curte!

Victor reuşise să deschidă uşa secretă, aproape în aceeaşi clipă în care Ursu deschisese uşa de metal. Cireşarii ieşiră întâi în curtea interioară. Era aidoma celei pe care le-o descrisese fata în alb. Goală, pustie, înconjurată de ziduri înalte, cu neputință de escaladat. O colindară de la un capăt la altul, dar nu găsiră nimic altceva decât un bolovan scobit şi cioplit pe margini care semăna cu o bancă.

Tinerii se întoarseră, închiseră fără zgomot uşile şi reveniră tăcuți pe coridorul de marmură. Urmau să pătrundă în încăperea vecină, din stânga.

Noua cameră nu se deosebea de cea pe care abia o părăsiseră. Aceeaşi mobilă veche roasă de vreme, acelaşi colb, des, vânăt, aceeaşi atmosferă tristă, apăsătoare. Până şi în distrugere şi ruină se asemănau cele două încăperi. Oare cine hotărâse toată acea moarte jalnică până la amănunt? Amfora de argint era şi aici răsturnată pe masa cu picioare curbe de fier. Uşa secretă dădea şi aici într-o curte interioară în care nici cireşarii, nici Țombi nu găsiră, cu tot zelul lor, nimic altceva decât banca masivă de piatră. Şi aici, ca şi în cealaltă curte, zidurile şi lespezile neatinse spuneau fără echivoc că nimeni înaintea lor nu pătrunsese în castelul de marmură.

Mai rămânea de vizitat aripa de nord a castelului. Acolo mai puteau să dezlege enigma cetății şi a fetei în alb. Înainte de a intra în cele două încăperi, cireşarii cercetară cu atenție şi migală coridoarele interioare. Crucea albă de marmură care despărțea în patru părți egale castelul nu avea decât o singură intrare, aceea pe care veniseră ei. O altă intrare sau ieşire nu izbutiseră să găsească la celelalte trei capete ale crucii. Ciocăniseră în ziduri dar în zadar. Le răspunsese un zgomot greu, dur, care nu lăsa nicio speranță.

Cireşarii erau gata pentru marele asalt. Ursu deschise uşa… Tic îşi acoperi ochii cu palma. Intrau în camera fetei în alb. Prichindelul îşi amintea în toate detaliile planul din mesajul prizonierei… Dar încăperea era goală, pustie. Nimic, absolut nimic nu se afla înăuntru. Nici măcar un scaun, o urmă în pulberea deasă, nici măcar o undă invizibilă care să le dea senzația stranie că trecuse altcineva înaintea lor pe acolo. Ieşiră în curtea interioară dar şi acolo îi aştepta pustietatea. Doar un bolovan, undeva într-un colț şi o grotă în care picura un izvor. Zidurile erau inaccesibile. În creasta unuia se zăreau câteva scobituri ca nişte crenele.

Le mai rămânea o ultimă speranță. În aer plutea înserarea. Amenințarea întunericului îi grăbi. Ultima cameră, cea din dreapta. Ursu deschise uşa… dar făcu repede, speriat, un pas înapoi. Văzuseră şi ceilalți, chiar în apropierea uşii, două siluete uriaşe cu armele gata să lovească. Războinicii rămaseră însă nemişcați. Numai armele lor sclipeau amenințătoare…

Ursu şi Victor aprinseră brusc lanternele cu intenția de a-şi orbi agresorii. Siluetele nu se clintiră nici de astă dată. Încremenirea lor dura de veacuri… Erau două armuri medievale reprezentând doi cavaleri în poziție de luptă. Cireşarii pătrunseră încet în încăpere, cu toate lanternele aprinse. Era un incendiu, cu văpăi şi reflexe cu puncte de jar, cu luciri reci, amenințătoare, era cel mai tulburător spectacol la care asistaseră vreodată.

Se aflau în camera armelor. Panoplii ciudate împodobeau pereții. Arme de toate mărimile şi din toate timpurile sclipeau în raza lanternelor. Erau acolo buzdugane, ghioage țintuite, arcuri, arbalete, săbii, spade, iatagane, hangere, sulițe, lănci, pumnale, halebarde, unele ruinate de rugină, altele păstrându-şi încă rezistența şi strălucirea. Sute şi sute de arme acopereau pereții de marmură, împrăştiind umbre şi luciri stranii în lumina lanternelor. O a treia armură, mai veche decât celelalte două, se înălța dreaptă în apropierea coloanei de marmură străpungând aerul cu o suliță lungă, ruginită. Cu viziera ridicată, cavalerul părea că se opune intrării străinilor şi sulița lui părea gata să se înfigă în pieptul îndrăznețului. În firide se aflau tolbe pline cu săgeți, unele de lemn cu vârf de metal, altele de bronz sau fier, alături de căşti şi coifuri, de platoşe şi scuturi, care cândva fuseseră stropite cu aur şi argint şi incrustate cu pietre prețioase.

Era o altă pagină de istorie acolo, încremenită şi ea de secole; nimeni nu tulburase liniştea războinică a încăperii, nimeni nu locuise şi nu locuia acolo decât doar cavalerii de fier nemişcați şi tăcuți. Oare nu era totul un vis, o părere? Sau se puteau atinge şi pipăi reliefurile acelea de vis? Tic încercă să ridice un buzdugan şi numai cu mare greutate izbuti să-l mişte din loc. Degetele lui îşi lăsară tiparele în pulberea de pe mânerul buzduganului. Era prima urmă omenească după atâtea secole. Tot el descoperi într-un perete o firidă tăinuită care, deschizându-se, adună privirile şi exclamațiile tuturor. Era o panoplie numai cu pumnale şi hangere, o colecție cu sute de piese, poate locul cel mai prețios din întreaga încăpere. Fiecare mâner era bătut cu pietre scumpe, îmbrăcat în aur şi argint, ori împodobit cu incrustații de fildeş şi alabastru, de jad şi de chihlimbar. Unul din hangere, încovoiat ca un cosor, purta pe mâner semnele înaurite ale dinastiei selgiucizilor.

Cireşarii priveau totul cu ochi beți, dar erau atât de multe obiecte acolo, atâtea comori în marele tezaur al armelor, atâtea străluciri şi atâția fiori, încât obosiră repede. Victor deschise uşa secretă şi ieşiră cu toții într-o curte care nu se deosebea, la prima vedere, cu nimic de celelalte. Lanterna unuia dintre tineri descoperi totuşi o scobitură într-unul din zidurile înalte ale curții. Ursu şi Victor se îndreptară într-acolo cu lanternele aprinse. Scobitura se lărgea în zid, în stâncă, transformându-se într-o încăpere largă şi scundă. De-a lungul pereților se afla un şir de bănci masive, de piatră, ca un inel rupt într-un singur loc, la intrare.

– Aici a fost, pesemne, camera de gardă, şopti Victor.

Era noapte, şi odată cu întunericul coborâse parcă şi oboseala şi neliniştile şi pocneau în sufletul fiecăruia şi emoțiile atâta vreme închise. Simțeau nevoia odihnei, dar mai întâi nevoia unor vorbe care să liniştească şi să umple pânzele speranței. Îşi aleseră camera de gardă ca loc de popas pentru noapte. Acolo îşi duseră bagajele. Din corturi şi pături făcură saltele cu care acoperiră băncile de piatră. Urmau să petreacă prima noapte a victoriei ca nişte ostaşi adevărați, bravi şi viguroşi, în camera de gardă a castelului, pe blocurile dure de piatră. Dar şi oboseala şi somnul erau departe. Simțindu-se iarăşi alături, cu unde care treceau direct de la unul la altul, fără obstacolele marmurei şi ale surprizelor şi ale metalelor amenințătoare, cireşarii se pomeniră apăsați de întrebări chinuitoare:

– Nu mai înțeleg nimic, mărturisi Dan fără ocol. Ori suntem într-un castel fantomă, ori fata în alb nu e altceva decât o fantomă. Voi ce credeți?

– Sunt două fapte care se bat cap în cap, spuse Lucia. Unul, e planul castelului pe care ni l-a trimis fata în alb şi care nu putea fi făcut decât de un cunoscător al castelului. De cineva care a trecut prin castel. La început n-am crezut în plan, dar acum, după ce am colindat castelul, am certitudinea că fata în alb n-a putut face planul decât după ce a văzut castelul. Atâtea amănunte nu puteau fi nici imaginate, nici reținute dintr-o povestire. Mă gândesc mai ales la amănuntele de distanțe, de dimensiuni, la detaliile arhitecturale. Cine putea să-i povestească asemenea amănunte? Şi al doilea fapt, la fel de sigur, e acela că nimeni

nu a trecut prin castel înaintea noastră. Nu am găsit nicio urmă de urmă. Cum se împacă unul cu altul?

– Nu se împacă de loc, recunoscu Victor. Şi mai ales se duce şi singura ipoteză mai plauzibilă, şi anume aceea că o anumită persoană i-ar fi povestit fetei despre castel. Cine şi cum putea să-i povestească atâtea amănunte când prin castel n-a trecut nimeni?

– Dar dacă fata în alb, sugeră Maria, a dat peste un plan al castelului, cine ştie prin ce întâmplare, l-a copiat şi ni l-a trimis nouă?

– În orice caz, presupunerea ta este cea mai logică dintre toate, spuse Victor. Poate chiar singura care ar părea că explică totul. Indicațiile sunt atât de precise – vorbesc de indicațiile pe care le dă fata în plan –, încât te îndreptățesc să te gândeşti la o asemenea concluzie: că au fost copiate după un document vechi.

– Nu se poate! se răzvrăti Tic. Atunci de ce circulă în regiune zvonul că fata?…

– Ei, tocmai acest lucru, dacă nu spulberă, clatină foarte serios ipoteza ta, Maria. N-ar fi altă ieşire decât aceea de a admite că fata singură a lansat zvonul cu răpirea. Dar de ce? Ca să ne atragă pe noi aici? Să zicem că ar fi aşa. Mergem la absurd. Bineînțeles făcând abstracție de documentul lui Zogreanu. Unde putea să ne atragă mesajul fetei şi zvonul lansat de ea? Unde a ajuns Tic pe urmele mesajului? La Şoimeni; şi dacă ar fi continuat, unde oare ar fi ajuns?

– Totuşi la castel nu putea să ajungă! se împotrivi Maria, pentru că, după cum se vede, nici fata n-a ajuns la castel.

– Eşti sigură?

– Victor, se amestecă Lucia, totuşi fata n-a intrat în castel şi nici altcineva. E un fapt sigur.

– Sunteți foarte, foarte sigure?

– Tu singur ai recunoscut, răspunse Maria, că nimeni n-a pătruns poate de sute de ani în acest castel. N-ai spus asta?

– Ba da!

– Atunci, iartă-mă, dar nu te mai înțeleg.

– Să recapitulăm, spuse Victor foarte calm. Primim un mesaj, de la o anumită persoană, care ne cheamă într-o cetate veche, necunoscută până acum. Odată cu mesajul primim şi un plan foarte amănunțit al

castelului. Dar persoana respectivă uită să ne spună locul unde se află castelul.

– De ce uită? sări Lucia. Oare nu pentru că nu-l cunoaşte nici ea?

– Să lăsăm deocamdată răspunsul la această întrebare pentru mai târziu. Eu aş avea curajul să afirm că, dacă nu uita să ne spună locul unde se află cetatea, poate că n-am fi dat niciodată peste castel şi n-am fi acum aici.

– Mi se pare ilogică afirmația ta! i se împotrivi Maria.

– Stați să nu pierd şirul. Va să zică, uită să spună în ce loc se află cetatea. Cineva dintre noi crede în sinceritatea mesajului şi astfel încep cercetările. Una din căi este şi firul mesajului. Pe această cale merge Tic şi ajunge la Şoimeni fără să dea însă de capătul firului. O a doua cale, greşită, cea a cercetării ruinelor de la Vultureşti, duce întâmplător la descoperirea documentului scris cu mai bine de trei sute de ani în urmă de logofătul Zogreanu. Pe această cale, a documentului, mergem şi noi şi ajungem tot la Şoimeni.

– E foarte ciudat dar e posibil, spuse Dan, care începea să dea dreptate fetelor.

– Sau mai bine-zis: e foarte posibil dar e ciudat, îl corectă Victor. Sau mai bine-zis: e ciudat, dar e foarte posibil.

– Accept! spuse Dan.

– Atunci, haideți să mergem la cel mai strict raționament. O persoană, A, găseşte un document unic care spune că în locul X se află cutare lucru. În acelaşi timp, o altă persoană, B, primeşte un mesaj care spune că în locul X se află cutare lucru. Cele două persoane, A şi B, se întâlnesc la punctul Y şi se duc astfel împreună în locul X unde găsesc acel lucru. Ce rezultă din toată această poveste? Existența în timp a altor două persoane: autorul documentului şi autorul mesajului, C şi D. Putem foarte bine să raportăm această problemă la cazul nostru. Documentul şi mesajul sunt două lucruri perfect distincte. Şi totuşi, ele duc la locul X.

– Dar nu duc amândouă la locul X, îl întrerupse Lucia. Persoana B nu a ajuns la locul X.

– Pentru că nu a mers până la capăt, răspunse Victor. Dar să considerăm că a mers până la capăt.

– Cu logica mea nu pot accepta raționamentul ăsta! se opuse Lucia. Dar… poftim! Să mergem la absurd! Persoana B parcurge firul până la capăt. Ajunge ea oare la locul X?

– Foarte logică întrebarea, Lucia. Aici se opreşte şi raționamentul meu: ajunge oare persoana B la locul X dacă nu trece prin punctul Y? Iată deci că elementul Y începe să devină un element de primă importanță. Devine poarta de intrare la locul X. Dar… nu numai pentru persoana A, ci şi pentru persoana B. Existența acestui Y, extrem de important, nu justifică oare şi existența persoanei D?

– Da! răspunse Lucia. Dar nu neapărat existența ei în locul X.

– Ba da. Dacă punctul Y ar fi fost indicat în mesaj, existența persoanei D în locul X putea fi pusă la îndoială. Dar în momentul când punctul Y apare drept rezultatul unei ecuații matematice, transformându-se din necunoscută în cunoscută, nu mai poți pune la îndoială existența persoanei D în locul X. Fără D şi X nu mai poate exista problema, nu mai poate exista Y. Numai alături de D şi X poate exista Y. Sunt indispensabile în ecuație. Şi în clipa când Y devine cunoscută, înseamnă că întreaga ecuație e valabilă, deci şi D şi X.

– Cred că raționamentul tău e cam sofisticat. Pare logic, dar…

– Dar ce? Judecă. Dacă A + C + Y = X şi B + D + Y = X, asta în mod matematic, nu ne rămâne decât să confruntăm X-urile. X-ul nostru, adică cel obținut de noi prin C, prin logofătul Zogreanu, e X pur, adică e rezultatul numai al acestei ecuații.

– Exact! sări Lucia. X-ul acesta e numai al nostru. În castelul nostru n-a pătruns nimeni altcineva decât noi, bineînțeles în ultimele sute de ani.

– Dar acest rezultat trebuie neapărat să distrugă cealaltă ecuație? S-ar putea ca şi X-ul obținut prin D să fie pur.

– Asta nu, în niciun caz! se împotrivi Maria. Nu poate fi pur decât un singur X. Acesta pe care păşim noi.

– Ecuația cealaltă, glumi Dan, să fie sănătoasă. O fi ea valabilă, dar nu poate să dea acelaşi X.

– Atunci, spuse Victor cu un ton foarte ciudat, singura problemă e problema X-ului. Ca să împăcăm ecuațiile pe care voi le-ați recunoscut valabile, şi *le-ați recunoscut valabile pe amândouă,* nu avem altceva de

făcut decât să-i dăm uneia, să zicem primei ecuații, drept rezultat X1 iar celeilalte X2…, pentru că amândouă au nevoie de un X.

– Doi de X?! se miră Lucia. Ori X, ori altceva.

– Nu doi de X, ci X1 şi X2, accentua Victor. Doi de X, însă doi de X gemeni.

– Nu mi s-a întâmplat asta în matematică, se împotrivi iarăşi Lucia. Unde ajungem cu asta? La a admite existența ambilor X.

– Şi dacă X înseamnă castel? întrebă Victor.

– La existența a două castele? râse Dan.

– Sau, ca să terminăm, spuse Victor cu o voce foarte sigură, la existența Castelului celor două cruci. Aşa spune Zogreanu. Curtea celor două cruci.

– Cum? întrebă Dan năucit.

– Algebra e de vină, se scuză Victor. Un singur X mare, format din doi gemeni mai mici. Un singur castel format din două cruci.

Tinerii erau uluiți. Enigma castelului celor două cruci le fusese dezvăluită fără pic de dubiu. Totul părea acum atât de simplu şi atât de clar.

– Formidabil! răcni Dan. Două castele identice. De fapt un singur castel format din două pătrate asemănătoare… Când ai ajuns la descoperirea asta?

– În timpul discuției, recunoscu Victor. Fără opoziția voastră teribil de logică, nici nu mi-ar fi putut trece prin cap. Şi acum pare atât de simplu. Oul lui Columb!

– Dar asta înseamnă că mai există o intrare, în afară de cea pe care am venit noi! descoperi Lucia. Intrarea pe care a ajuns fata în castel.

– Fără îndoială! spuse Victor. Dar cu asta nu s-a terminat enigma castelului. Să nu uităm că e un singur castel, format din două părți, din două cruci. E deci absolut necesar ca o parte să comunice cu cealaltă. Unde e comunicarea?

– Dacă există două intrări în castel, interveni Maria, atunci cele două cruci nu pot să fie despărțite una de alta?

– Mi se pare imposibil! răspunse Victor. Un loc de refugiu trebuie neapărat să aibă şi intrare şi ieşire… Ceea ce, de fapt, se întâmplă cu castelul nostru. Din moment ce logofătul Zogreanu indică drumul pe care am venit noi drept intrarea în cetate, înseamnă că drumul pe care

a pătruns fata în alb este ieşirea din cetate. Putem, cu asemenea date, să admitem că nu există un drum de legătură între intrare şi ieşire? Ar fi absurd. Castelele comunică unul cu altul. Sigur!

– Dar pe unde? întrebă Dan. Tot castelul e atât de simetric, e atât de lipsit de fantezie. Nu-i ca acele castele din romane, cu mobile, cu fel de fel de arcade şi şemineuri, cu ganguri şi coridoare, cu bolți de piatră şi tapiserii. Ce intrare secretă poți să ascunzi în zidurile acestea netede de marmură?

– Asta mă înnebuneşte şi pe mine, mărturisi Victor. Unde să fie intrarea? Unde ar putea fi? Să începem prin eliminare…

– În coridoare sigur nu e! spuse Ursu. Zidurile sunt groase şi dure ca stânca.

– Dar nici în curțile interioare nu poate fi, adăugă Maria. Aici, cel puțin zidurile sunt de-a dreptul stânci.

– Atunci nu rămân decât încăperile! conchise Lucia. Într-una din cele 4 camere. În care?

– În care? repetă Victor.

– O să vedem la fața locului, se rugă Dan cuprins de oboseală.

Cireşarii acceptară fără cuvinte rugămintea timidă a lui Dan. Aveau ei nevoie de odihnă pentru eforturile pe care le făcuseră, dar mai ales pentru cele pe care nu le făcuseră.

Capitolul XVIII

1

Omul cu cicatrice se sculase cu noaptea în cap. Dormise profund, odihnitor. Abia după ce se bărbieri îi trezi şi pe ceilalți. Părăsi apoi încăperea luând cu sine uneltele de care nu se lipsea aproape niciodată. Slăbănogul şi viezurele nu se grăbiră să sară din pat. Îşi aprinseră câte o țigară, apoi îi cuprinse chef de vorbă, şi începură o discuție pe şoptite, aşa cum se obişnuiseră.

– Nu ți se pare oarecum schimbat? întrebă slăbănogul.

– Ba da! Parcă i-ar fi venit inima la loc.

– Ufff! Poate-o să mai răsuflăm şi noi puțin. Să-ți spun drept: mă cam săturasem.

– Poate… Numai să nu se mai ivească vreo chestie…

– Ai vorbit şi tu cu ciobanul? Mare rău era să ne facă… În ultima clipă s-a salvat totul…

– Şeful zicea că patrula nu se mai întoarce, anunță cel cu ochi de viezure. Şi chiar dacă se mai întoarce, nu ne mai prinde pe noi aici. El intrase serios la griji. Mai ales din cauza fetei…

– Te cred şi eu, spuse slăbănogul. Fata era cel mai grav lucru în toată povestea asta… Oare ce-o să se întâmple cu ea acum?

– Cu toanele lui, nu poți fi niciodată sigur…

– Aseară a stat o mulțime în preajma fetei, reluă slăbănogul. Ba mi se pare că a şi intrat în camera ei în timp ce dormea…

– Ce vorbeşti?! Crezi că?… Eu, în orice caz, nu mă mai bag în povestea asta. N-ai văzut ce era să mi se întâmple atunci, când cu moneda?… Zău c-am avut noroc… şi inspirație.

– Tu chiar crezi că nu te-a simțit? Eu am avut altă impresie. S-a prefăcut…

– Fugi de-aici! Dacă mă simțea, cu toanele lui de-atunci, era mare jale…

– Să nu vină! tresări slăbănogul. Hai să ne sculăm!

Săriră amândoi odată din pat, se îmbrăcară la iuțeală, apoi alergară către izvor cu prosoapele pe braț. Când se întoarseră, îl găsiră înăuntru pe omul cu cicatrice. Amândoi înțeleseră dintr-o privire că s-a mai înseninat la față, fără să i se fi atenuat însă veşnica lui încruntare.

– Am dat drumul la ieşire, dar nu e cazul să devenim dintr-o dată prea imprudenți, îi anunță el. Rar şi cu ochii în patru…

– A plecat şi ciobanul? întrebă omul cu ochii de viezure. Parcă a înnoptat pe aici…

– A plecat. Adineauri. L-am frecat nițeluş, că merita.

– Nu cred c-o să mai aibă chef de pălăvrăgeală, după atâtea şuruburi, din atâtea părți, râse slăbănogul.

– Da! spuse omul cu cicatrice. Mi-a jurat cu mâna pe inimă că s-a lecuit. Şi chiar îl cred.

– Şi patrula? se interesă viezurele.

– S-a liniştit. Prin urmare o să avem şi noi linişte. Şi-i păcat să n-o folosim. V-ați mai gândit?

– La intrare?! se prefăcu mirat slăbănogul. Toată noaptea. N-am visat decât intrări.

– Şi?… continuă întrebarea cu o notă de dispreț în voce. Nimic?… Ei, ce-ați spune dacă intrarea ar fi chiar în camera asta?

– Aici!? întrebară cei doi în acelaşi timp.

– Da!… Uitați-vă şi voi în jur. Unde-ar putea să fie?

Omul cu cicatrice făcu un gest prin care părea că le dăruieşte pentru vecie încăperea de marmură:

– Nimic nu vi se pare ciudat în camera asta? Hai! Uitați-vă şi gândiți-vă!

Cei doi se uitau prin cameră ca doi nătângi. Cunoşteau totul, fiecare plăcuță de marmură, fiecare centimetru al fiecărei plăcuțe. Ridicară din umeri neputincioşi.

– Ați mai văzut vreodată o singură coloană într-o cameră? întrebă omul cu cicatrice. Şi-ncă una fără niciun rost?

– În coloană? bâigui slăbănogul.

– Am bănuit mai demult… dar m-au ținut în loc ultimele întâmplări… Puneți scara!

Slăbănogul aduse dintr-un ungher al încăperii o scară metalică, uşoară, pe care o rezemă de coloană. Înarmat cu un ciocănel, omul cu cicatrice se urcă pe scară cu mişcări sigure şi elastice. Cam pe la mijlocul scării se opri.

– Nici măcar nu-i atât de sus. Ia ascultați!

Bătu încet cu ciocănelul în coloană. Lovea pe rând numai în două plăci de marmură, lipite una de alta. După fiecare lovitură, aştepta. Apoi începu să lovească de câte două ori şi de câte trei ori în fiecare placă. Cei de jos nu auzeau însă nicio deosebire în răspunsul dat de plăcile de marmură.

– Tot nu auziți?… Ce vă holbați aşa? Mai bine ați ciuli urechile.

Reîncepu loviturile şi iată că ascultătorii parcă distingeau nişte nuanțe în zgomotele făcute de cele două plăci. Una dintre plăci scotea parcă un sunet mai desfundat.

– Țineți minte placa! Şi în camera de vizavi, aceeaşi placă dă acelaşi sunet. Nu-i mare diferența de grosime. Câțiva centimetri, O placă poate să aibă 25 de centimetri, cealaltă 15 sau chiar 20. Dar prea mare e coincidența: chiar aceleaşi plăci!

– Oare s-ar putea deschide?

– Ăsta-i păcatul. Numai prin interiorul coloanei s-ar putea deschide. Probabil că e un mecanism. Pe aici numai dacă s-ar arunca în aer coloanele… Sunt prea groase… Sssst!

Era un ordin. De undeva răsuna un zgomot înfundat. Nu era o părere, ci bocănituri în zid, foarte distincte. Într-o clipită, toți trei aveau în mână securile acelea cu coadă lungă.

– Închideți imediat intrarea! le porunci celor doi.

Şi se duse după ei pentru a-i supraveghea. Numai când îi văzu că nu sunt în stare să împingă un bolovan uriaş, plasat într-un sistem de pârghii, apăru lângă ei şi puse umărul. Bolovanul se urni şi acoperi ca pentru veşnicie orice cale de comunicare cu lumea de afară.

– Controlați încăperile cu cea mai mare atenție! Stânga! Dreapta!

Cei doi înțeleseră. Slăbănogul urma să controleze încăperea din stânga, omul cu ochii de viezure pe cea din dreapta. Porniră amândoi în goană, cu toporiştile la brâu.

Când ajunse în fața uşi care dădea în camera fetei în alb, omul cu ochi de viezure începu să-şi controleze fiecare mişcare. Desfăcu

mecanismul şi descuie, fără zgomot, uşa. În cameră nu se afla nimeni. Închise uşa la loc, puse drugul de siguranță şi se întoarse pe celălalt coridor. Aşteptă câteva clipe, apoi pătrunse în curtea interioară, dar nu zări pe nimeni, nicăieri. Parcă-l pocnise trăsnetul. Unde putea fi fata? Dar parcă simți o fluturare undeva. Îşi ridică privirile. O zări sus, pe zid, la crenele. Dar şi fata în alb îl văzu. Şi începu să coboare, neliniştită…

2

În celălalt castel, cireşarii căutau de zor uşa secretă prin încăperile de marmură. Bocăneau în fiecare bloc, în fiecare lespede, în fiecare perete. Înjghebaseră o scară rudimentară pe care se urcau cu schimbul şi băteau în fiecare pătrat şi apoi îi pipăiau cu degetele perimetul şi şănțulețele de legătură.

Prima căutare nu duse la niciun rezultat. De undeva parcă îi pândea ceața resemnării.

– Totuşi o comunicare trebuie să fie! se încăpățână Victor. Unde? Unde? Fir-ar să fie!

– Eu cred că facem o greşeală, spuse Maria.

– Iar te îndoieşti de existența celor două castele? o înfruntă Dan care, fluctuant ca întotdeauna, devenise adeptul cel mai fidel al teoriei lui Victor.

– Nu e vorba de asta, se apără sora lui Tic. Să ne gândim la documentul logofătului, la intrarea în castel, la porțile păzite cu atâta cruzime şi iscusință, fără să fie nevoie de vreun paznic, la ideea asta generală a construirii unei cetăți cu două castele surori…

– Ei bine, eu mă gândesc, o persifla Dan, şi nu văd unde vrei să ajungi.

– Vreau să ajung aici! se înfurie Maria. Vreau să vă scot din cap că intrarea ar putea să fie o simplă uşă în perete. Eu cred că-i mult mai ingenios concepută…

– Ai dreptate, Maria! încuviință Victor. Dar toată această simetrie severă a castelului ne obligă la cercetări banale, obişnuite. Ce să facem altceva?

– Ce-ar fi să vedem totul prin prisma simetriei? dădu Lucia glas primei inspirații.

– E o idee! se înveseli Victor. Dar necunoscând intrarea, ce alte mijloace să folosim pentru a o descoperi?

– Să ne gândim mai întâi! propuse Maria.

– Toată noaptea n-am făcut altceva, se destăinui Victor. Caut mereu ideea comunicării… Caut să mă pun în pielea constructorilor… dar… vorba lui Dan; dacă ar fi măcar nişte şemineuri, nişte statui, nişte ganguri şi cămăruțe… Dar aici totul e mare, imens şi descoperit. Nimic nu arată că s-ar putea ascunde o taină. De aceea suntem nevoiți să ciocănim în pereți.

– Şi dacă uşa secretă e la fel de groasă ca peretele, sau aproape la fel de groasă? întrebă Lucia.

– Asta ar însemna eşecul cercetărilor noastre, răspunse Victor. Eu sunt de acord să luăm de la capăt încăperile şi să căutăm locurile simetrice. Poate că reuşim ceva. Să vedem unde nu corespunde numărul lespezilor, al plăcilor de marmură, să comparăm camerele între ele pe dimensiuni şi cifre, cine ştie…

– Atunci n-ar fi bine să facem mai întâi un plan al castelului? spuse Lucia. Facem prototipul camerei, pe hârtie, şi-l comparăm cu fiecare încăpere în parte. Sunt sigură că o să meargă mai uşor.

– Un fel de pat al lui Procust! descoperi Dan. Să-i dăm drumul.

Lucia schiță pe o foaie de hârtie camera-prototip. Un cub cu latura convențională de 10 metri, alcătuit din cinci suprafețe drepte, pereții şi podeaua şi uşa boltită care însă nu intra în sfera cercetărilor. Fiecare suprafață era formată din 100 de plăci de marmură, cam de câte un metru pătrat fiecare. Patru pătrate de câte un metru, în mijlocul podelei, constituiau baza coloanei, iar trei dreptunghiuri, fiecare de câte doi metri pătrați, constituiau uşa de intrare şi cele două firide. Astfel arăta prototipul unei camere.

Cireşarii tocmai erau pe cale să plece, când Ursu veni cu o altă propunere:

– Eu totuşi cred că nu-i bine să excludem din principiu ideea că ogrăzile interioare nu ar putea să ascundă o comunicare secretă cu cealaltă parte a castelului…

– Te gândeşti la ceva anume? îl întrebă Maria.

– Mă gândeam că, în timp ce voi cercetați încăperile, eu şi Tic am putea să facem acelaşi lucru în curțile interioare.

Ideea lui Ursu căpătă aprobarea tuturor şi însuflețirea prichindelului. Tic nici nu se mai uită la ceilalți. Se lipi de Ursu şi amândoi, cu Țombi după ei, ieşiră în prima curte din stânga, în timp ce cireşarii de salon, în frunte cu Victor, intrau în încăperea din dreapta. Încăperea însă corespundea întrutotul planului Luciei. Nicio placă în plus sau în minus, nicio lespede stingheră. Rămâneau cele două firide. În locul plăcilor de marmură de un metru pătrat, firidele erau alcătuite din bucățele mici de un decimetru pătrat. Ciocăniră cu bastoanele în fiecare plăcuță, dar niciun sunet nu trăda prezența vreunui gol.

– Cred că în camera asta nu mai avem ce căuta, spuse Dan. S-o controlăm şi pe soră-sa de vizavi.

Lucia mai zăbovi câteva clipe pentru a încerca o lespede de marmură din podea, care părea puțintel urnită de la locul ei. Dar ciocăniturile înfundate o lămuriră repede.

Cealaltă încăpere era şi ea aidoma prototipului. Nici aici căutările nu duseră la altceva decât la enervări şi blesteme. Simetria era fără cusur. În firide ascultară acelaşi zgomot înfundat. Părăsiră camera cam dezolați. Şansele de a descoperi intrarea li se reduseseră la jumătate.

– E absolut obligatoriu, spuse Lucia, ca în una din cele două camere care au mai rămas să se afle comunicarea secretă.

– Şi dacă găsim şi acolo aceeaşi simetrie? întrebă Dan.

– Atunci, ori nu există intrare secretă, ori nu ține de legile simetriei, ori există o anumită asimetrie pe care noi nu izbutim s-o observăm.

Maria se uită la Victor, dar nu descoperi pe fața lui nimic altceva decât o expresie chinuită. Îşi muşca buzele de ciudă.

3

Ursu şi Tic trecuseră prin toate curțile interioare, şi la fiecare schimbare de prag simțeau că li se umflă şi mai rău buzele. Numai ziduri nemiloase, stânci naturale, fără scorburi şi cotloane, ziduri groase cât muntele, în care nu mai era nevoie să ciocăneşti. Se aşezară, obosiți,

pe banca de piatră din camera de gardă şi meditau. Ursu sesizase o anumită schimbare în purtarea lui Tic şi nu putea să-şi explice cauza ei. Încă nu putea. Prichindelul nu mai era acelaşi. Isteţimea şi veselia care-i aduceau atâta argint viu în ochi şi-atâta dibăcie în mişcări pieriseră, parcă deveniseră nelinişte şi amărăciune. O tăcere speriată înlocuise verva lui neobosită, iar privirile acelea neastâmpărate, duioase, scăpărătoare, încărcate mereu de alte nuanţe aveau parcă o singură culoare: se întunecaseră. El, Tic, neobositul, veverița, rămânea uneori cu privirea pierdută, parcă nici nu ştia ce se întâmplă în jurul lui, unde se află, cu cine este. Enorm se schimbase prichindelul şi se simţea bine numai alături de Ursu, sau poate că alături de el se simţea mai liniştit. Ursu era atât de bun. Ar fi fost în stare să-şi rişte viaţa numai pentru a aduce zâmbet pe faţa cuiva. Lui Ursu i-ar fi putut spune tot ce simţea. Dar îl ţinea ceva ca un cleşte fierbinte. I se părea că, dacă ar fi spus un cuvânt, cleştele l-ar fi prins rău înăuntru. Întrebă, aproape fără voia lui:

– Ursule, tu ai văzut-o pe fata în alb? Era în faţa mea la meci. Şi atunci noaptea, în poarta casei…

– Îmi amintesc… răspunse vlăjganul, mai mult ca să se afle în vorbă. Da… Mi s-a părut frumoasă…

– Foarte frumoasă, Ursule… oftă Tic. Nu ştiu cine dracu m-a pus să-i fac mereu în ciudă. Oare de ce am ofticat-o mereu? Tu nu crezi că din cauza mea a fugit?… Aşa mă gândesc câteodată… Şi-n loc să-mi pară rău, îmi pare bine…

– De ce, Ticuşorule?

– Dac-a fugit din cauza mea… ştii… şi eu aş fi fugit din cauza ei… Când mă gândesc c-am s-o văd, Ursule…

Lui Ursu i se strânse inima. Va să zică, asta era pricina cea mare! Cu ghimpi în inimă, luă prichindelul de după gât şi-l apropie blând de pieptul lui. Tic se lăsă furat de mângâiere. Închise ochii şi se gândi la fata în alb… Vlăjganul nu îndrăzni să-i spună un cuvânt; neliniştea şi durerea îl sugrumau. Dacă ar fi avut o bucată de gheaţă la îndemână i-ar fi topit-o pe frunte şi abia apoi i-ar fi spus câteva cuvinte rele, care să trezească. Tot Tic îşi reveni primul:

– Ursule, nu crezi că prin scobiturile alea din zid s-ar putea vedea ceva?

Ursu îşi aminti că într-una din curțile interioare se afla un zid înalt şi neted ca un perete, cu nişte deschizături în creastă, ca nişte crenele. A încerca escaladarea lui era o nebunie. Dar puştiul pusese atâta nădejde în întrebarea lui.

– Să încercăm, Ticuşorule, poate cu o frânghie reuşesc să ajung în creastă.

– Nu, nu! mă urc eu.

Vocea lui Ursu se făcu dintr-o dată rea:

– Tic! E un lucru prea serios ca să glumim. Adă o frânghie!

Prichindelul se supuse fără să cârnească şi plecă în căutarea frânghiei. Ursu pătrunse în curtea interioară şi se opri furios în fața zidului cu crenele. Zidul avea vreo cincisprezece metri înălțime şi era drept, parcă tăiat cu barda, dintr-o lovitură. Zări la mijlocul zidului un colțişor de piatră şi mai sus, câteva mici crăpături. Coborâşul de sus, de la crenele în curte, Ursu îl avea în cap, foarte precis, în toate amănuntele lui. Urcuşul, în schimb, era încă o mare întrebare. Tic sosi cu un colac de frânghie:

– Îți ajunge?

– Berechet! Va să zică… poate reuşesc s-o strecor pe acolo… Colțul cred că ține. Dă-mi funia!

Tic i-o întinse. Ursu desfăşură frânghia pe toată lungimea ei.

– Nu merge cu lațul. Vezi, Ticuşorule? Colțul e prea mic şi prea triunghiular. Lațul ar ieşi din ele imediat. Sau, măcar de-ar ieşi imediat. Ar fi bine. Să nu iasă pe la mijloc…

– Atunci, mai bine să lăsăm… Poate că descoperă Victor intrarea…

Ursu simți toată disperarea mascată din vocea prichindelului:

– Nu! Ar mai fi o soluție, dar o să ai şi tu de furcă.

Tic era de-a dreptul bucuros:

– Fac orice… orice… Dacă-mi dai voie…

Dar n-avu curajul să termine fraza. Îi era teamă că-l va mânia iarăşi pe Ursu dacă-i va spune că ar putea să încerce ascensiunea deşi nu prea vedea cum i-ar reuşi isprava.

– N-o să-ți fie prea greu, dar nici prea uşor, mai spuse Ursu.

Vlăjganul aruncă funia în aşa fel că mijlocul ei se opri între colțul mic de piatră şi zid. Smuci cu putere. Colțul rezista. Înnodă un capăt al funiei de un bolovan mare de la baza peretelui iar un capăt rămase liber.

Îi arătă şi lui Tic ce are de făcut: să se străduiască şi să țină lipită frânghia de zid, pentru că, depărtându-se, ar putea să iasă de după colțul de piatră şi atunci… Puştiul înțelese cât de grea era ascensiunea lui Ursu şi deodată simți că trebuie să-l roage să nu urce. Dar nu avu curajul.

Ursu începu cățăratul cu o prudență care părea frică. Ştia că dacă nu forțează frânghia, dacă nu face mişcări neregulate, s-ar putea ca să se înțepenească între colț şi zid, oferindu-i sprijin pentru ascensiune. Era poate unica şansă ca să ajungă la colțul de piatră. Şi presupunerea lui sau dorința lui se adeverea. Frânghia înțepenise. Trebuia să facă eforturi duble, dar câştiga, în schimb, siguranță. Ajunsese destul de repede la colțul de piatră. Aici însă…

Tic îl văzu lipindu-se de zid, apucând cu mâna stângă colțul de piatră şi înfăşurându-şi vârful unui picior în funie. Susținându-se astfel, se împinse încet pe zid cu mâna dreaptă întinsă spre o crăpătură neînsemnată. Degetele intrară în crăpătură ca nişte gheare, iar piciorul stâng se propti în colțul de piatră. Ursu făcu un lat cu mâna stângă prinzându-şi în el piciorul stâng. Latul era atât de ingenios, că trăgea în sus frânghia după piciorul lui Ursu. Tic nu înțelese la început rostul acelui lat, dar când îşi văzu prietenul deplasându-se în direcție opusă, îi trecu în minte ca un fulger descoperirea. Ursu îşi legase funia de picior, pentru ca, în cazul unei căderi neaşteptate, să rămână suspendat undeva, de-a lungul zidului… o fracțiune de secundă numai să fie oprit în cădere, pentru a avea posibilitatea să-şi refacă echilibrul…

Ascensiunea lui Ursu deveni un chin cumplit pentru Tic. Cele mai neînsemnate asperități ale zidului ajungeau prin încăpățânare feroce puncte de sprijin sigure şi rezistente. Spectacolul era unic. Pe un zid înalt, neted ca o placă de marmură, o ființă omenească, sfidând orice legi ale echilibrului, se cățăra. Era imaginea unui înotător pe suprafața unei ape line, ca oglinda, înaintând rar, cu încetinitorul, numai că apa era verticală. Şi ființa înota încet, neverosimil… Tic avea mereu imaginea apei verticale în fața ochilor întredeschişi… Îl văzu pe Ursu apucându-se cu mâinile de o balustradă, înălțându-l în muşchi, parcă ieşind dintr-un bazin.

Vlăjganul ajunsese pe creastă! Răsuflă de câteva ori, jurându-se să nu mai facă a doua oară în viață o asemenea ascensiune. N-ar mai fi reuşit.

Era sigur. Îşi dezlegă imediat frânghia de la picior, trecând-o după un colț mare şi puternic de la capătul ei. Privirile i se rostogoliră brusc şi fără voie într-o curte interioară, aidoma celei pe care o părăsise, cu acelaşi bolovan în mijlocul ei, cu aceleaşi ziduri. Vlăjganul îşi opri printr-un miracol o exclamație de uimire.

Chiar lângă bolovan se afla o fată în alb… Mergea cu capul aplecat. Un bărbat înalt, gros şi puternic, o trăgea de braț. Fata în alb nu opunea nicio rezistență. Se lăsa dusă spre intrarea secretă. Dar în clipa când trecu pragul, Ursu îşi înălță capul iar fata îşi întoarse privirile. Totul se petrecu într-o fracțiune de secundă. Se zăriseră.

Fulgerător, Ursu se retrase. Tocmai la timp pentru a nu fi descoperit de privirile iscoditoare ale omului cu cicatrice. Când privi a doua oară în curte, dintr-o poziție invizibilă, îl văzu pe omul cel voinic ferecând uşa secretă. Vlăjganul îşi trase trupul înapoi, se împinse pe marginea zidului, apucă frânghia în mâini şi începu să alunece cu o viteză uluitoare. Tic avu senzația că Ursu se prăbuşeşte…

4

Exploratorii din interiorul castelului terminaseră de cercetat şi ultima cameră, şi erau cât pe-aici să dea drumul unui potop de blesteme, dar îi opri altă vijelie: apariția lui Ursu şi Tic cu vestea cea mare. La început luară totul drept o glumă pusă la cale de Tic. Nu puteau să-şi închipuie, nici în ruptul capului, că zidul de sticlă putea fi escaladat, dar când văzură fețele celor doi şi mai ales când observară hainele lui Ursu roase şi prăfuite, simțiră cum trăsneşte în preajma lor. Erau atât de năuciți de ambele întâmplări, de nebunia lui Ursu şi de scena văzută de Ursu, dincolo, încât le trebui destulă vreme ca să se reculeagă.

– Ştii ce meriți, Ursule? îşi dădu, în sfârşit, drumul mâniei Lucia.

– Fiindcă totul s-a terminat cum s-a terminat, interveni prompt Victor spre a o calma, merită, nici nu ştiu ce ar putea să merite. Dac-aş fi în locul tău, aş cere tuturor să închidă ochii…

– Eu i-am închis, anunță Dan, şi-mi astup şi urechile!

Gluma lui Dan suna ca un clopoțel miraculos: înseninarea. Lucia se împurpură, Ursu începu să-şi şteargă praful de pe haine cu un asemenea zel, că timp de câteva minute nu-i mai văzu fața. Iar când reveni în poziție obişnuită, bineînțeles că fața îi era congestionată.

Cireşarii, de la primul până la ultimul, erau sub impresia unui singur gând: să acționeze imediat. Şi Victor, care ar fi vrut mai întâi să dezlege enigma din celălalt castel, lăsă la o parte supozițiile şi ipotezele:

– Trebuie să descoperim intrarea! Există aici, undeva şi trebuie s-o găsim imediat! Am avea un atu extraordinar în mână. Vă dați seama?

– Da! spuse Lucia înfierbântată. Da! Da! Ştim cu toții ce-ar însemna să găsim intrarea. Am fi stăpânii castelului, feriți de orice primejdie, am putea să salvăm fata, să dezlegăm toate enigmele de dincolo… Dar unde-i, unde-i afurisita asta de comunicare?

– În curte nu-i sigur! anunță Ursu.

– Nici în camere! adăugă Dan.

– Nici pe coridor! completă Maria. În văzduh nu poate fi. Atunci unde-i?

– O să mă omoare simetria asta scârboasă a castelului, se tângui Lucia. Poftim! Ce-i asimetric în această încăpere? Spuneți şi voi. Zidurile perfect asemănătoare, coloana drept în mijloc, firidele şi uşa exact la locul lor… Simetria nu ne duce nicăieri.

– Atunci jos cu simetria! se răzvrăti Dan. Să căutăm altă lege.

– Care lege? întrebă Maria. Dacă ar fi ceva ciudat aici, am aplica o lege a ciudățeniei! Dacă ar fi ceva inutil, am aplica o lege a utilității. Nu văd nimic…

– Stai! o întrerupse Victor, Maria! Ai spus un lucru mare. Totul pare util. Dacă-i aşa, ia să privim totul prin această prismă, prin această lege a utilității. Lucia! Dă-mi prototipul camerei.

– Ce să ți-l mai dau! Îl ştiu pe de rost. Cinci suprafețe, fiecare de o sută de metri pătrați…

– Nu, nu, nu! Ce nu este util? întrebă Victor.

– Firidele, lespezile de marmură, uşa secretă, coloana… enumera Dan. E atât de sărac totul… Poate marmura… ce nevoie aveau de atâta marmură?

– Firidele erau necesare, reluă Victor. Lespezile de marmură, nici nu mai discutăm; uşa secretă leagă fiecare cameră de o curte interioară…

Coloana…

– Dar coloana la ce serveşte? întrebă deodată Maria.

– Dac-ar fi una singură… spuse Dan.

– Într-adevăr, la ce serveşte? repetă Victor. O coloană… şi drept în mijlocul încăperii!… Maria! E oare utilă coloana asta în cameră?

– Nu văd la ce-ar putea să fie utilă…

– Şi totuşi castelul acesta nu are nimic inutil, nici măcar un bolovan. Atunci ce rost au coloanele?

– Sunt inutile! accentua Maria.

– Atunci ce caută aici? Trebuie să aibă un rol în această simetrie şi sărăcie utilă. Din moment ce nu susțin nimic, din moment ce nici măcar nu înfrumusețează camerele, nu pot avea decât rolul de a servi ca mijloace de comunicare.

– Cum de nu ne-am gândit până acum? întrebă Lucia şi mirată şi mânioasă.

– Pentru că erau prea simetrice şi prea uriaşe! răspunse. Vorba lui Dan: dacă era una singură, ne şi năpusteam asupra ei, dar aşa, în fiecare cameră câte una… Dacă nu venea Maria cu ideea utilului, nu ştiu când le-am mai fi descoperit. S-aducem scara!

Ursu tocmai venea cu scara. O rezemă de coloană, se cațără pe ea şi începu să ciocănească. Înfundat, înfundat… Tic… Tic… Tic… Tec… Tec… Tec…

– Aici parcă-i o mică deosebire, sesiză Ursu. Auziți?

Tic… Tec… Tic… Tec… Tic… Tec… Una dintre plăcile de marmură scotea un zgomot care se deosebea, vag, de zgomotul scos de celelalte plăci lovite. Ursu o pipăi la toate marginile, reuşi să-şi bage degetele într-o crăpătură şi trase. Placa nu se mişcă. Trase cu toată puterea! Nimic. Atunci îi veni ideea să împingă. Placa de marmură se roti în jurul unui ax deschizând o intrare prin care putea să pătrundă cu uşurință corpul unui om.

– Închide la loc, Ursule! spuse Victor. Acum trebuie să aplicăm legile simetriei!

– Crezi că şi în celelalte coloane există asemenea căi de comunicare? întrebă Dan.

– Dacă aplicăm legile ciudățeniei, da! răspunse Victor. E cam ciudat să descoperim comunicarea chiar în prima coloană pe care-o cercetăm.

Să vedem şi în celelalte camere.

În încăperea vecină, care adăpostea sala de arme, cireşarii dibuiră cea de a doua intrare. Dar în celelalte două încăperi, cu tot zelul şi meticulozitatea lor, coloanele nu dezvăluiră niciun secret, nu-şi clintiră nicio placă de marmură.

– Asta-i, trase Victor concluzia. Castelul are două căi de comunicare. Şi mi se pare că le-am descoperit pe amândouă, nu?

– Cu alte cuvinte, sesiză Maria gândul lui Victor, am devenit stăpânii castelului!

Tic îl trase de o parte pe Ursu. Ceilalți porniseră spre cele două încăperi cu toate secretele dezvăluite. Prichindelul îşi apropie buzele de urechea vlăjganului:

– Ursule… te rog mult… lasă-mă pe mine într-o coloană… zi… că te-ai lovit la picior… la genunchi…

Mai mult nu reuşi să-i spună, pentru că Victor tocmai venea.

– Ursule! Pornim amândoi în recunoaştere! Să nu mai pierdem nicio clipă.

Vlăjganul îşi privea cu disperare genunchii. Parcă se uita cum şi-i freacă. Răspunse fără să-şi ridice privirile:

– Nu ştiu ce am… Parcă mi-a anchilozat piciorul… Când am coborât de pe zid…

Victor nu mai avu răgaz pentru întrebări, tresăriri şi spaime. Prichindelul sări ca o nevăstuică în fața lui. Privirile îi ardeau ca jarul, deşi vorbea cu o nepăsare uluitoare:

– N-are niciun rost să ştie Lucia, Victor. Fă-te şi tu că ți-ai schimbat părerea şi spune că merg eu în locul lui Ursu. Sunt mai subțire, trec mai uşor prin gang, o convingi tu, ca să nu o necăjim, săraca…

– Ursule, Ursule!… spuse Victor şi mai uimit.

Dar nimeni nu mai avea timp să încerce să afle la ce s-a gândit Victor când a repetat numele vlăjganului. Se găseau toți cireşarii într-o încăpere albă cu o coloană la mijloc, dar Tic parcă rătăcea prin ceață şi vocea care anunța că la prima recunoaştere va participa şi el, o auzea parcă din depărtări.

Şi deodată îl trezi o voce rea, care-i zbârnâia la ureche şi care se împotrivea alegerii lui. Era Lucia, dar, din păcate, nu rămase singură.

Sări şi Dan şi mai sări şi nesuferita şi mincinoasa care spunea că-l iubeşte.

– Să plece Ursu, spunea Maria. Eu nu-i dau voie lui Tic!

Prichindelul, totuşi zăpăcit, şi nu de tot în apele lui sprintene, se mulțumi să ia o mutră foarte jignită şi nedreptățită. Îl chemă pe Țombi cu un gest scurt apoi spuse cu înverşunare:

– Dacă nici pentru o recunoaştere nu-s bun, o să vă dovedesc puțin că ştiu să mă întorc fără ajutorul vostru acasă. Hai, Țombi! Şi tu, tâmpito, o să vezi…

– Stai! îl opri Lucia. Parcă ai fi un copil. Nu înțelegi?…

– Stai şi tu! se încruntă Tic. Parcă ai fi o dădacă. Tu de ce nu înțelegi? Şi să nu-ți închipui că am vrut să plec de-adevăratelea. Am vrut să-ți arăt că te poți înşela. Ca şi în chestia cu recunoaşterea…

– Nici nu te gândi! țipă Maria. M-ai făcut şi tâmpită… O să urci ultimul în coloană…

Tic începu să se gudure pe lângă Maria:

– Hai, zău Maria… De câte ori nu te-am făcut şi idioată şi tot ți-a trecut supărarea. Tâmpită e mai puțin decât idioată… Lui Dan îi spun mereu.

– Şi dacă mă opun şi mai tare? se repezi Dan.

Cireşarii erau în camera goală. Tic privi îndurerat pereții de marmură, coloana… oftă lung, lung de tot.

– Dacă vă opuneți toți, n-am ce face. Măcar să văd cum arată intrarea…

Cu expresia ce mai jalnică pe figură, cu mersul unui om obosit, se urcă pe scară şi se uită prin deschizătură. Deodată vocea i se schimbă. Şi înfățişarea:

– Pssst! Ia uite o carte! Cum de n-ați văzut-o?

Toți făcuseră cerc în jurul coloanei. Tremurau de nerăbdare. Ursu îl ajută pe Tic să intre în interiorul coloanei pentru a aduce cartea. Prichindelul dispăru doar câteva clipe. Capul care se ivi apoi în deschizătură era al altcuiva. Al unui învingător foarte tânăr şi blond, cu un nas cârn şi cu argint viu în ochi:

– Cartea e grozavă, spuse el. Ştiți ce scrie în ea? Dacă Tic vrea ceva, gata! S-a terminat. Atât scrie. Auzi! Tâmpito şi idioato! Parcă nu m-ai cunoaşte! Ai tu noroc că țin la tine…

– În fața unui fapt împlinit, ridică Victor din umeri, nu mai avem ce face, decât doar să ne închipuim că şi noi am vrut aşa. Ursule, rămâi tu aici pentru legătura cu Tic, iar Lucia ține legătura cu mine. Tic, la semnul Mariei pornim amândoi.

Peste câteva minute, Maria dădu semnalul de plecare. Cei doi cireşari porniră în acelaşi timp pe drumul subteran care trebuia să facă legătura cu castelul fetei în alb. Amândoi îşi imaginau că drumul va fi greu, întortocheat, plin de obstacole şi surprize. Căile subterane erau însă tot ce poate fi mai simplu. După ce coborau sub nivelul podelei, înainta fiecare drept, ca un tunel. Numai când ajungeau sub încăperile celuilalt castel urcau câțiva metri în interiorul coloanelor de-acolo. Constructorii căilor de comunicație secretă se îngrijiseră de un singur lucru: să împiedice intrarea în castelul în care se afla camera de arme şi în care locuia familia domnească. De aceea uşile de comunicație prin coloanele celuilalt castel aveau un dispozitiv, în interior, care le închidea automat, după ce solul tainic părăsea intrarea. Se putea ieşi prin ele, dar de intrat nu se mai putea intra; numai dacă un paznic de casă, aflat în interiorul coloanelor, deschidea uşile la un semnal convenit. Familia domnească avea deci o a doua ieşire în caz de primejdie. Dar prin acea ieşire nimeni nu putea pătrunde în crucea cea mare.

Tic şi Victor n-aveau însă de unde să ştie această taină. Ei înaintau ca nişte melci, luminând drumul de jur-împrejur, oprindu-se la fiecare pas şi ascultând. Dar se convinseră amândoi că nimeni nu mai folosise, de foarte multă vreme, acele căi misterioase. Erau deci în deplină siguranță. Raza lanternei arăta fiecăruia un drum drept, liber, fără niciun obstacol. Drumul urca brusc pe o scară cu mânere de fier, într-un cilindru înalt de piatră, care nu putea să fie decât interiorul unei coloane.

5

Fata în alb fusese iarăşi închisă în camera ei. Era din nou prizonieră, împreună cu Philippe, în spațiul uriaş şi tăcut ca un mormânt de gheață. Altă dată ar fi plâns, ar fi izbit cu pumnii în uşa de metal, i-ar fi plâns lui

Philippe tristețea care o sfâşia. Deşi omul cu cicatricea nu fusese niciodată mai sever şi mai neînduplecat, fata în alb uitase toate tristețile, toate spaimele, toate amintirile negre. O bucurie mare, caldă îi apăsa în valuri pieptul şi-i înfiora inima. Caietul cu scoarțe de piele cunoştea pricina marii bucurii. Prizoniera i-o destăinuise: Nimeni altcineva n-o aflase…

Minunea pe care o aştepta fata în alb se ivise. Chiar în ultima clipă, când îşi pierduse orice nădejde, când intra din nou în închisoarea de marmură, chiar când îi păşise pragul, privirile ei descoperiseră pe creasta zidului chipul unuia dintre cei pe care îi aştepta cu atâta înfrigurare. Era chipul lui Ursu. Nu era părere, nu se înşelase!

Cireşarii sosiseră! Nu se întreba cum şi când. Sosiseră! În ultima clipă!

– Ți-aduci aminte, Philippe? *„Şi condamnații la moarte mai speră pânăn ultima clipă."* Am învățat ceva, Philippe. N-avem voie să părăsim speranțele! Până în ultima clipă.

Omul cu cicatrice, ferm şi dur ca întotdeauna, nu observase tresăririle şi apoi strălucirile din privirile fetei. Nici n-avusese timp să se uite la ea. Fata în alb aştepta în linişte. Cireşarii ştiau că e aici, ştiau că e prizonieră. Şi afară era cald, frumos şi castelul avea nevoie de voci, de paşi sprinteni, de o nemaipomenită recepție.

Fata în alb se lăsă furată de vârtejul unui vals imaginar. Dansa în cercuri largi, tăcute. Nu se auzea nimic. Paşii nu făceau zgomot, nici mâinile care alintau aerul, nici faldurile rochiei albe. Marmura era obişnuită cu tăcerea, era stăpâna întregii tăceri, nu cuvânta niciodată altfel decât prin sclipiri reci, mute. Dar bătăile inimii deveniseră prea puternice, amenințând liniştea incoruptibilă. Fata în alb îşi opri dansul şi încercă să-şi liniştească gândurile pornite într-un cutreier prea luminos.

Lipit de baza coloanei, Philippe se transformase într-un arc. Fata tresări şi urmări privirile de foc. Coloana! De-acolo veneau zgomote abia perceptibile. Dar zgomotele veneau din interiorul coloanei… şi una din plăci începu deodată să alunece fără zgomot.

O față bronzată cu priviri adânci, cu întrebări în sprâncene, cu trăsături aproape bărbăteşti se ivi în deschizătură. Privirile de sus şi de jos se întâlniră instantaneu. Ale fetei: speriate, cu luciri de vis şi avânt; ale băiatului: surprinse, uimite, strălucitoare. Băiatul îşi duse tăcut

degetul la buze, chiar în clipa când fata în alb voia să spună ceva. Cerea tăcere… Capul tânărului dispăru pentru câteva clipe, apoi ieşi din nou la iveală.

– Bine c-am observat la timp, spuse el în şoaptă. Nu pot să cobor. Uşa se închide automat. Poți să urci pe frânghie?

– Cine eşti? întrebă tot în şoaptă fata în alb. Victor?

– Victor!

– Victor? Ați venit toți? Şi fetele?

– Toți! Îți arunc frânghia. Prinde-te bine! Te trag eu.

Fata ezită o clipă. Deşi-i aştepta pe cireşari, apariția bruscă a lui Victor o surprinsese. Ştia că mai are ceva de făcut, dar se agăță fulgerător de frânghie şi începu să se cațere ca o pisică. Auzise pe cineva umblând la uşa de metal.

Victor o prinse în brațe şi o trase în deschizătură. Zmuci şi frânghia pe care Philippe nu mai avu vreme să se agațe. Apoi împinse fără zgomot placa de marmură care se lipi de celelalte exact în clipa când pătrunse în încăperea pustie omul cu ochii de viezure.

6

Şi Tic ajunsese în interiorul coloanei. Urcă fără zgomot scările de fier şi se opri în dreptul plăcii care alcătuia uşa. Inima prichindelului bătea cu putere. O va vedea în sfârşit pe fata în alb. Cât îl invidiase pe Ursu când îi spusese că o zărise în curte! Visase şi dorise atât de mult ca el să fie primul care s-o vadă! Acum însă va trebui să o salveze. Chiar dacă va fi nevoie să înfrunte cele mai mari pericole. Nu se va întoarce dincolo fără fata în alb.

Însuflețit de gânduri eroice, Tic încercă să manevreze dispozitivul uşii. Mecanismul era vechi şi făcea zgomot. De aceea îşi împărți operația de deschidere în etape scurte cu pauze între ele. Placa de marmură începu să se îndepărteze de celelalte, să se rotească încet, fără zgomot. Tic îşi scoase capul prin deschizătură şi privi în încăpere. Zări trei pături de campanie, câteva geamantane, rucsacuri, văzu trei fişicuri de monezi scânteietoare de aur. Zări chiar lângă coloană o masă

plină cu pachete, cu hârtii, cu pahare şi termosuri: în altă firidă văzu o puzderie de obiecte, accesorii de alpinism, bastoane, ciocane, cuțite, vergele de fier, lanterne, baterii, securi, toate însă într-o rânduială perfectă.

Prichindelul luă o hotărâre temerară: îşi va da drumul în cameră. Cunoştea tot planul castelului, cunoştea amplasamentul încăperilor, specificul fiecărei camere, uşile secrete şi mai ales cunoştea calea de comunicație secretă. Se uită încă o dată înăuntru, dar nu zări pe nimeni, nu auzi niciun zgomot. Din nefericire, Tic nu putea să vadă şi în spatele coloanei. L-ar fi descoperit ascuns acolo, cu o secure în mână, abia ținându-şi răsuflarea, pe omul cu cicatrice. Tic nu-l văzu. De aceea îşi scoase tot trupul afară, se prinse cu mâinile de marginea deschizăturii şi îşi dădu drumul, alunecând pe coloană.

În clipa când atinse podeaua, Tic auzi uşa secretă pe care o părăsise, închizându-se cu zgomot rău şi simți două mâini de fier prinzându-l şi răsucindu-i brațele.

7

Omul cu ochii de viezure pătrunse în camera fetei în alb. Intrase zâmbitor, cu gândul că va face impresie. Dar nu zări pe nimeni nicăieri. Numai motanul îl privea duşmănos dintr-un ungher. Camera era goală, uşa secretă era închisă pe dinafară… Şi totuşi fata dispăruse. Când se convinse că dispariția fetei era tot atât de reală pe cât era de enigmatică se simți năpădit de spaimă. Părăsi repede încăperea, dar nu se duse direct la şef. Îl căută mai întâi pe slăbănog, într-o curte interioară unde-l lăsase la pândă.

– A dispărut fata! îl anunță el îngrozit.

Pândarul făcu o mişcare de negație şi teamă:

– El ştie? I-ai spus?

– Nu! Şi nu ştiu ce să fac! Dacă află…

– De unde a dispărut! îl zgâlțâi slăbănogul.

– Din camera ei… cu uşile încuiate pe dinafară.

– Atunci şi coloana de acolo are o intrare secretă. Hai să-i spunem! Imediat!

Alergară amândoi spre camera cu pături de campanie şi când intrară înăuntru îl văzură pe şeful lor răsucind brațele unui omuleț cu păr blond, care se zvârcolea sălbatic.

– E mic dar neastâmpărat ca o zvârlugă, dumnealui, îi întâmpină omul cu cicatrice.

Îşi împinse prizonierul într-un colț mai luminos şi-i cercetă fața. Îşi îngroşă vocea şi răcni, parcă s-ar fi prăvălit o sută de tunete asupra încăperii:

– Ce cauți, tâlharule?

Imperturbabil, Tic nu scoase niciun cuvânt. Omul cu cicatrice se apropie mai amenințător. Ridică mâna în aer parcă pentru a-l lovi:

– Răspunde, pungaşule! N-auzi?

Tic se uită țintă în ochii lui dar nu răspunse.

– O să văd eu dacă după douăzeci şi cinci de curele pe spatele gol te mai ține curajul. Spune, mă, cine te-a trimis aici şi de unde vii?

Prichindelul luă o mutră nepăsătoare şi parcă disprețuitoare, ceea ce mări furia omului cu cicatrice. Întorcându-se spre cei doi pe care scena neaşteptată îi amuțise şi văzându-i cum stau nemişcați lângă uşă, strigă la ei:

– Ce-i cu voi? Ce-ați încremenit acolo? Numai statui mai lipseau în camera asta.

– Fata… îndrăzni viezurele.

– Ce-i cu ea? Ce s-a întâmplat?

– A dispărut!…

– Cum? urlă omul cu cicatrice. Şi mai stați aici şi vă holbați la mine?

Uitând de prizonier, luă la repezeală o secure în mână şi se avântă pe uşă cu cei doi după el. Slăbănogul însă nu-şi pierdu firea cu totul şi încuie uşa.

Rămas singur, Tic sări ca o veveriță spre uşa secretă, împinse cu toate puterile. Zadarnic. Uşa era închisă pe dinafară. Alt mijloc de scăpare nu avea. Prizonierul cântări situația. Trebuia să facă neapărat ceva, să profite de absența celor trei. Deşi dorise atât de mult să dea el primul peste fata în alb, era totuşi bucuros că fata scăpase. O grijă i se

luase de pe inimă… Dar ce putea să facă acum în situația în care se afla? Să stea cu mâinile în sân? Nu!

Ochii lui cotrobăiau avizi încăperea şi se ațintiră asupra firidei cu fişicurile de monezi. O idee mare îi trecu prin minte. Alergă spre firidă, privi o clipă monezile, apoi îşi roti ochii prin cameră, căutând ceva. Şi deodată ochii i se umplură de străluciri.

Acțiunea lui nu dură mai mult de două minute. Abia revenise în colțul în care fusese lăsat, că uşa de fier se deschise şi cei trei îi păşiră pragul. Omul cu cicatrice era congestionat la față. Se repezi la prichindel gata să-l zdrobească:

– Tot nu vrei să spui, pungaşule?

Cu o sforțare supremă reuşi totuşi să se stăpânească. Înțelese că trebuie să procedeze repede şi calculat. Se adresă celor doi cu voce tot mai calmă:

– Lanțurile! Şi încuietoarea de siguranță!

Slăbănogul scoase dintr-un rucsac un lanț gros la capătul căruia atârna un lacăt mare şi solid:

– Scara! îi porunci celui cu ochii de viezure.

I se aduse la repezeală scara. O rezemă de coloană, urcă până la mijlocul ei, apoi înconjură de câteva ori cu lanțul porțiunea de coloană în care descoperise uşa secretă. Strânse lanțul cu ajutorul încuietorii de siguranță, în aşa fel că uşa secretă nu se mai putea clinti.

– Lanternele şi lanțul celălalt! porunci iarăşi, după ce coborî de pe scară.

Tic îi văzu luându-şi lanternele de pe o măsuță de piatră, apoi scoțând din rucsac un al doilea lanț şi îndreptându-se spre uşa de fier. Înainte de a părăsi încăperea, omul cu cicatrice îl fixă cu degetul:

– Stai liniştit, că totul e în zadar. Eşti un zălog foarte prețios! Aflu eu ce-i cu tine şi cu cine eşti…

Puştiul auzi distinct cum se fixează drugul de siguranță. Era prizonier… Ştia însă că prieteni lui îl vor salva şi mai ştia că oamenii care-l făcuseră prizonier nu vor mai găsi monezile de aur când se vor întoarce. Într-adevăr, în firida de marmură nu se afla nici urmă de monedă.

8

Victor o lăsase pe fata în alb să coboare înaintea lui pe scara cu mânere de fier. Îi luminase drumul cu lanterna şi când fata ajunsese în gang începuse şi el coborâşul.

– Pot să vină după noi? îl întrebă fata când îl simți aproape.

Victor aprinse lanterna şi lumină drumul până departe. Apoi îi răspunse liniştitor:

– Numai dacă sparg coloana. Uşa nu se deschide decât pe dinăuntru.

Fata îl apucă pe Victor de braț şi-i spuse cu o voce tremurătoare:

– Nu se poate! Trebuie să mă întorc neapărat… Măcar pentru câteva clipe. Am uitat ceva…

– Calmează-te! o întrerupse Victor. Dacă de-acolo nimeni nu poate veni după noi… în schimb noi putem pătrunde oricând acolo. Castelul a fost special construit ca numai din aripa noastră…

Dar nici fata în alb nu-l lăsă să-şi termine fraza:

– Eram sigură că mai există o aripă! E mai mare decât a noastră?

– Exact la fel! Seamănă cu planul tău ca două picături de apă.

– Ați găsit şi comoara?

– Comoara!? A, da! E o sală de arme cu obiecte de mare preț. Dar de unde ştii toate astea?

– Am dat peste un document vechi, ascuns în camera mea. Dar voi cum ați reuşit să ajungeți aici? Am uitat să vă spun în mesaj…

– Am dat şi noi peste un document vechi care ne-a dus însă la altă intrare… O să-ți povestim.

Amândoi mergeau cu paşi prudenți pe lespezile de piatră ale gangului subteran.

– Cine sunt oamenii care te-au făcut prizonieră? o întrebă brusc Victor.

– Voi n-ați aflat?

– Încă n-am aflat, dar am o bănuială…

Cei doi tineri ajunseseră la mijlocul tunelului. Fata în alb făcu un pas înainte pentru a merge cot la cot cu Victor.

– Ce bănuială ai? îl întrebă ea cu subînțeles.

Victor o prinse de braț cu mâna liberă. Dar nici n-apucă să deschidă gura că îl trăsni fulgerul unei presimțiri negre. Era prima reacție la atacul mişelesc. Pământul îi fugi de sub picioare. Fata în alb se agăță de gâtul lui într-un gest instinctiv de salvare. Amândoi se prăbuşiră în gol îmbrățişați, lipiți unul de altul, cu spaima morții în suflet.

9

În camera de arme, Lucia se plimba nervoasă printre armurile amenințătoare. Trecuse prea mult timp pentru o recunoaştere. Victor n-avea obiceiul să forțeze lucrurile şi mai ales nu-i plăcea să lase în urma şi în absența lui nelinişti. Întârzierea i se părea prea mare Luciei, pentru a mai aştepta cu brațele încrucişate întoarcerea celor două iscoade. Ieşi pe coridor şi-i chemă pe ceilalți.

Ursu părea la fel de frământat. Îl rodeau remuşcările că-l lăsase pe Tic să plece în locul lui. Cine ştie ce i se întâmplase prichindelului? Încercă totuşi să-şi liniştească prietenii:

– Nu vă alarmați. Cine ştie ce obstacole li s-au ivit în cale? Dacă vreți, eu pornesc pe urmele lui Tic.

I se răspunse din ochi; mai ales ochii celei atât de jignită de întârziatul cel blond şi nesuferit răspundeau cu lacrimi. Vlăjganul se cățără la iuțeală pe coloană şi dispăru prin uşa secretă. Ajunse repede în gang şi de acolo înaintă cu prudență luminând şi cercetând fiecare perete şi fiecare lespede de piatră în parte. Trecu de mijlocul tunelului fără să i se întâmple nimic. Capcana era în aşa fel construită că nu se deschidea decât atunci când cineva din castelul celălalt încerca să intre în castelul domnesc. Era o dublă măsură de siguranță împotriva oricărui străin şi nechemat care ar fi râvnit spre castelul domnesc.

Ursu ajunse în interiorul coloanei, dădu peste uşa secretă şi se chinui s-o deschidă fără zgomot. Mecanismul se supuse, dar uşa nu se clinti din loc cu toate opintelile lui. Nu mai era nicio enigmă. Vlăjganul înțelese că uşa fusese baricadată pe dinăuntru. Prin urmare, Tic căzuse în mâinile oamenilor de acolo. Ceea ce nu-şi putea închipui Ursu era faptul că, umblând la mecanismul uşii, declanşase instantaneu un

dispozitiv de pârghii care punea în funcțiune trapa de la mijlocul tunelului. Nu mai avea timp de pierdut. Trebuia să se întoarcă imediat, să-l cheme pe Victor şi să facă împreună un plan pentru salvarea prichindelului din mâinile necunoscuților.

Vlăjganul porni cu paşi repezi înapoi. Gândul că Tic e în pericol îi provoca dureri fizice. Cum se putea apăra prichindelul, cum putea să reziste împotriva unor nelegiuiți? Trebuia să-l salveze imediat şi ştia cum. Va trece în castelul celălalt, escaladând încă o dată zidul cu crenele. Lumea îl va ierta că pentru salvarea lui Ticuşor îşi călcase jurământul. Va fi pentru prima şi ultima oară în viață lui.

În clipa când ideea salvării lui Tic îl cotropise de tot, când se hotărî s-o aplice fără zăbavă, vlăjganul simți căscându-se un gol la picioarele lui. Se răsuci instinctiv în aer, încercând să prindă ceva. Nu reuşi decât să-şi recapete echilibrul, ceea ce însemna însă foarte mult în prăbuşirea crudă şi neaşteptată.

10

Castelul nelocuit de aproape 300 de ani deveni dintr-odată teatrul unor evenimente nemaipomenite.

În partea nordică, aripa fetei în alb, trei oameni, mai mult deznădăjduiți decât furioşi, se învârteau în jurul unui tinerel cu nasul cârn şi păr ciufulit, care la toate amenințările lor răspundea printr-o mutenie definitivă.

În aripa domnească, trei cireşari trăiau clipe unice prin cruzimea lor. Cei mai buni dintre ei dispăruseră fără urme. Dispăruse Victor, singurul care ar fi putut să despice cu mintea lui întunecimile, dispăruse Ursu, singurul care ar fi putut duce la capăt cel mai absurd plan de salvare, dispăruse prichindelul cârn şi ciufulit, singurul care le sfâşia tuturor inimile.

Singurele ființe care ar fi putut aduce linişte, seninătate şi poate chiar veselie în castelul rece de marmură se zbăteau neputincioase în două hrube adânci şi întunecoase de unde nu putea răzbate în afară niciun strigăt de încurajare sau de ajutor. Ingenioasele capcane nu-şi

pierduseră memoria mecanică nici după secole de aşteptare. Făcuseră prizonieri, aşa cum le era menirea.

Deasupra cetății celor două cruci începea să fâlfâie pasărea nopții cu aripile sale negre, înfricoşătoare, cu răsuflările sale de spaimă.

Capitolul XIX

1

Omul cu cicatrice îşi recăpătase stăpânirea de sine.

– Avem un zălog la fel de preţios, le spuse tovarăşilor lui. Sunt sigur că „ăilalţi” vor propune schimbul. Umblă sigur după comoară. Trebuie să mai aşteptăm.

– Numai să fie legată apariţia intrusului ăluia mut de dispariţia fetei… îndrăzni omul cu ochii de viezure.

– Prea s-au petrecut în acelaşi timp, ca să nu fie legate între ele.

Cei doi tineri erau impresionaţi de tăria „şefului”. Slăbănogul i se adresă după câteva clipe:

– Ce facem cu mormolocul?

– Îl închidem în camera fetei! răspunse sec omul cu cicatrice.

Când pătrunseră în încăperea închisoare, îl găsiră pe Tic încremenit în ungherul lui de pedeapsă. Slăbănogul se postă în faţa lui şi-l fulgeră cu privirea:

– Dacă până mâine dimineaţă nu spui totul, te…

Gestul pe care-l făcu era foarte crud şi hotărât. Tic îşi ridică ochii spre individul din faţa lui, îl măsură din picioare până în cap şi faţa lui ca de mort îl cutremură scurt. Se feri repede coborând privirile.

– Duceţi-l, porunci şeful. Ai timp să te gândeşti toată noaptea. Ai auzit, pungaşule?

Slăbănogul îl smuci pe Tic inutil, pentru că prichindelul nu făcu nicio încercare de rezistenţă. Tocmai când ajunsese la uşă, vocea îngrozită a omului cu ochii de viezure umplu încăperea:

– Monezile! Au dispărut monezile! Hoţul!… Staţi!

Parcă-l cuprinsese demenţa. Ochii îi ieşiseră din orbite.

– Unde-s monezile? răcni el şi se repezi cu pumnii strânşi spre prichindelul înghesuit dar foarte indiferent.

– Stai! îl opri şeful. Nu pot să fie decât aici în cameră. Mai întâi controlați-l pe dumnealui până la piele.

Amândoi se năpustiră asupra lui Tic, îi scotociră veşmintele, îl pipăiră peste tot, dar nu găsiră nimic. Repetară de câteva ori percheziția până ce omul cu ochii de viezure se convinse:

– Nimic! N-are absolut nimic la dânsul. De înghițit nu putea să le înghită.

– Atunci, duceți-l! Imediat!

Fiecare îl luă pe Tic de câte un braț şi-l transportară în camera fetei în alb. Nu părăsiră însă încăperea înainte de a-l amenința:

– Dacă până mâine dimineață nu spui totul, te facem bucăți!

Tic îi salută politicos, înclinându-şi capul, apoi se trânti pe pat pentru a-şi aduna gândurile.

Cei doi baricadară uşa dar nu se înapoiară până ce nu verificară şi siguranța uşii secrete care dădea din camera lui Tic în curtea interioară.

Era întuneric de-a binelea. Mergeau amândoi cu lanternele aprinse.

– Unde-a pus pungaşul ăla monezile? întrebă omul cu ochii de viezure.

– Le-o fi ascuns undeva în cameră, răspunse celălalt. Nu ăsta-i baiul. Ce-o fi cu el şi mai ales ce-o fi cu fata?

– Şeful parcă s-a calmat.

– Aşa e el întotdeauna când e distrus. Chiar mă neliniştişte starea lui. Când e nervos nu-i nimic grav, dar când pare liniştit… Să nu facă vreo gafă.

– Nicio grijă, îl asigură celălalt.

Când se înapoiară la sediul lor, găsiră lumânările aprinse. Omul cu cicatrice încremenise, gânditor, lângă firidă.

– Voi căutați monezile! se trezi el. Oare unde le-o fi ascuns pungaşul? Căutați bine! Iar eu o să dau o raită prin castel.

– Trebuie să răscolim totul! spuse viezurele.

– Poate că nu, se îndoi slăbănogul. Să ne gândim cam unde ar fi putut să le ascundă… Camera o cunoaştem cum ne cunoaştem palma… Nu există altă ascunzătoare secretă decât acolo în firidă.

– Dar dacă le-a dat cuiva prin uşa secretă din coloană? tremură omul cu ochii de viezure.

Şeful se uită la el cu o nuanță de dispreț:

– În loc să i le fi dat cuiva, prin uşa din coloană, nu crezi că era mai simplu să le fi băgat în buzunar şi să fi plecat apoi cu buzunarele pline pe-acolo?

Cel întrebat îşi aplecă privirile, ruşinat, prefăcându-se că începe să caute monezile.

– Ce-ar fi să ne uităm întâi prin bagaje? îşi dădu cu părerea slăbănogul.

Şi pentru că nu-i răspunse nimeni, se apucă să cotrobăiască prin bagaje. Răsturnă prima raniță pe patul de campanie.

2

Prăbuşirea lui Victor şi a fetei în alb fusese atenuată de închiderea mecanismului. Lespedea de piatră care avea rolul de trapă îi aruncase pe amândoi în hrubă ca un tobogan. Contactul cu pământul îi zdruncinase rău, mai ales pe Victor, care printr-un gest reflex o ridicase în brațe pe fata în alb, chiar în clipa atingerii, pentru a o feri de izbitură. Leşinul stârnit de ciocnirea dintre oase şi abdomen nu durase insă prea mult. Victor se trezise cu capul în poalele fetei în alb, cu fruntea şi tâmplele lipite de palmele ei. După ce-şi revenise în simțiri, primul lui gând fusese să caute lanterna. Dar mâna lui nu întâlni pe podea decât cioburi şi aşchii de ebonită şi sticlă şi degetele fierbinți ale fetei în alb.

În hrubă era întuneric beznă, întuneric de mormânt, iar prizonierii nu aveau la ei nicio sursă de lumină, nici măcar bețele uscate ale omului primitiv. Şi nu le trebuia decât o clipă de lumină ca să vadă locul în care se află. Cumplită situație! Nu ştiau dacă sunt pe marginea unei prăpăstii, sau înconjurați de tăişuri de fier, sau amenințați de prăbuşirea unor bolovani, sau suspendați pe vreo platformă îngustă deasupra abisului. Ca s-o încurajeze pe fata în alb, Victor începu să-i povestească peripețiile prin care trecuseră cireşarii în drumul lor spre cetate. Timpul se scurgea şi Victor era convins că Lucia şi Ursu şi ceilalți vor porni în căutarea lui. Fata îl asculta fără să-l întrerupă. Numai când Victor îi spuse cu voce timidă şi cam nesigură ce credea el despre mesaj, despre

castel, despre oamenii care-o făcuseră prizonieră, fata îi aprobă spusele prin exclamații uimite şi tresăriri speriate.

– De-acum înainte n-o să te mai numesc fata în alb, îi spuse Victor. Te voi numi Laura.

După ce simți că Laura îşi recăpătase calmul, Victor o invită la o explorare temerară prin beznă.

– Eu merg înainte, iar tu mă ții de mână, o dăscăli el. Îmi trebuie neapărat un punct de sprijin, sau mai degrabă ideea că există cineva lângă mine care mă poate ajuta în cazul unui accident neprevăzut, al unei alunecări, al unei ezitări.

Laura înțelese totul şi în loc de orice răspuns îi căută mâna. Astfel porniră amândoi la o explorare, care, cel puțin pentru Victor, deveni o sursă de senzații stranii, netrăite, unice. Parcă era înconjurat de toate amenințările lumii, parcă-l aşteptau pretutindeni tăişuri şi zimți şi goluri şi gheare şi tentacule, dar mâna aceea mică, plină de zvâcnete, care se înghesuise în mâna lui, şi şoaptele care-i mângâiau şi-i călăuzeau ceafa şi obrajii şi toată fierbințeala din spatele lui, care intra în el ca nişte unde, şi apropierile, şi fiorii îl făceau să uite spaimele rele… dar îl încolțeau altele pe care nu le cunoştea.

Cutreierul celor doi prin beznă ținu multă vreme. Victor înainta încet, cu pauze după fiecare pas, căutând reazem sau obstacole în întunericul misterios. În ciuda prudenței exagerate, cireşarul se împiedică de două ori. Prima dată când întâlni un gol lăsat de alunecarea unei lespezi, şi la tresărirea lui speriată simți un braț cald încolăcindu-i-se de gât şi trăgându-l înapoi. A doua oară se împiedică mai rău, chiar în mijlocul hrubei şi se prinse el de gâtul fetei, iar fata i se cuibări înfricoşată la piept. Dar acolo nu se afla niciun obstacol, niciun gol, niciun ascuțiş din afară. Erau alte spaime, care-i ținură îmbrățişați şi tremurând multe clipe. Se treziră amândoi şi se îndepărtară unul de altul fără să-şi deznoade mâinile. Şi târziu, după ce liniştea şi calmul se întoarseră în cubul de întuneric, se auzi vocea lui Victor:

– Suntem într-o hrubă, un fel de închisoare, supusă şi ea legii pătratului. Latura cred că e de vreo patru metri. În zidul din stânga noastră e o gaură de aerisire, însă mult prea sus. Înălțimea hrubei cred că e de vreo trei metri, poate trei metri şi jumătate.

– Şi podeaua? întrebă fata. E accidentată?

– Într-un singur loc a alunecat o lespede, răspunse Victor.

– Şi eu am simțit la fel: într-un singur loc… tremură vocea Laurei.

Victor înțelese tâlcul întrebării şi închise ochii, deşi întunericul era gros, parcă se simțea în mâini. Încercă să-şi oprească bătăile inimii, dar îl înfioră şi mai tare adierea unor degete pe brațul lui. Şi brațul înfiorat căută umerii fetei şi-i apropie încet de pieptul lui.

– E atât de frig aici, Laura… dar ce s-ar fi întâmplat dacă n-am fi căzut aici?

Şi fata în alb ținea ochii închişi:

– Nu, Victor! Trebuia să ne prăbuşim aici…

Dar simți dintr-odată că visase prea mult şi i se făcu teamă de răzbunarea zeilor. Se retrase din îmbrățişarea lui, apoi şopti:

– Dar trebuie să şi ieşim, Victor! Cine ne poate auzi?

– Nu trebuie să ne audă nimeni. Cred că de multă vreme ne caută cineva… tu nu-l ştii pe Ursu, Laura… Nu se poate să nu ne găsească.

Amândoi îşi trimiteau speranțele după ajutor. Amândoi voiau lumină, voiau soare, voiau să se privească mult, fără să clipească, fără să cuvânte…

3

Ființa spre care zburau speranțele celor doi prizonieri era la fel de neputincioasă ca şi ei, închisă şi ea într-un cub de întuneric. Trapa îl azvârlise pe Ursu în gol, fără niciun avertisment. Printr-o scurtă răsucire, vlăjganul îşi recăpătase însă echilibrul. Raza lanternei sale coborâse luminând podeaua, îşi calculase cu precizie flexiunea, aterizase prefect, parcă pentru a sări imediat. Dar trapa se închisese prea repede. Nu mai avu timp să se prindă cu mâinile de ea. Ajunsese prizonier într-o încăpere strâmtă şi adâncă. Plafonul era la aproape trei metri şi jumătate înălțime. Ursu îl cercetase cu lanterna şi înțelesese că trapa, deşi era foarte groasă, s-ar putea deschide printr-o simplă împingere.

Mica văgăună era complet pustie. Nu zărise nici măcar un bolovan care l-ar fi putut înălța cu câțiva centimetri. Trapa era prea groasă şi se

lipise prea bine de plafon, pentru a lăsa să se audă afară vreun sunet. Măcar o piatră să fi găsit… Ar fi aruncat cu ea în plafon şi poate că ar fi auzit de cei de sus. Ursu mai descoperi într-un ungher al carcerei o gaură care servea pesemne la aerisire. Gaura era sus, în colțul opus trapei, nu departe de plafon şi părea destul de largă pentru a se putea strecura în ea. Din fericire, vlăjganul avea la el un cuțit de excursie. Lovi cu el în zid, în colțul în care se afla gaura de aerisire, până făcu o mică scobitură în care-şi putea sprijini vârful piciorului. Îşi înfipse bine bombeul în mica scobitură, apoi făcu un salt disperat în întuneric şi izbuti să-şi agațe degetele de marginea găurii de aerisire. Se înălță în muşchi, îşi lăsă greutatea corpului într-o singură mână, apoi scoase lanterna din buzunar. Raza lanternei îi descoperi un tunel îngust şi drept care se oprea undeva într-un zid.

Ursu se împinse înăuntru şi începu să înainteze prin tunel ca o reptilă. Numără în gând cam vreo şapte metri, până când atinse cu fruntea capătul tunelului. Cotlonul era oprit de un zid artificial făcut din cărămizi şi mortar, dar continua în sus printr-un cotlon strâmt prin care abia îi intra mâna: gaura de aerisire. Zidul de cărămidă îl atrăgea cel mai mult pe Ursu. Care era rostul lui acolo dacă nu acela de a bara o cale de comunicare? Barajul acela asimetric şi arogant nu numai că-l enerva pe vlăjgan, dar parcă îl şi provoca, îi ațâță degetele.

… Nu-şi mai dădea seama de câte ore se chinuia la demolarea zidului. Cuțitaşul nu putea face mare treabă. Cuțitaşul sfărâma mortarul, iar mâinile lui Ursu smulgeau ca un cleşte cărămizile din zid. Truda lui putea fi invidiată de toți stăpânii iadului. Numai ca să se debaraseze de o cărămidă smulsă trebuia să se învârtească şi să se răsucească, să-şi transforme tot corpul, până la vârfurile picioarelor, în bandă de expulzare. Împingea şi cu nasul, şi cu bărbia, şi cu răsuflare. Zidul era gros, solid, temeinic, cum era totul în castel. Parcă devenise el întreg un burghiu, atât de chinuitor înainta. Deşi praful de mortar şi de cărămidă îi umpluse gura şi gâtlejul, nu încetă nicio secundă sfredelirea. Lovea mereu, smulgea cărămidă după cărămidă, colț după colț din zidul tuturor iadurilor.

Deodată, cuțitaşul, sau ce mai rămăsese din el, începu să scoată zgomote seci. Ursu ajunsese la capătul puterilor. Fără acel zgomot al speranței s-ar fi înăbuşit acolo, pentru că de întors nu mai avea pe unde.

Îşi adună toată energia îşi împinse mâna şi mâna alunecă odată cu zidul, sau cu ce mai rămăsese din el, în gol. Sfredelise bariera de piatră. Îşi strecură corpul prin gaura spartă de mâinile lui şi se pomeni într-un tunel identic cu cel pe care venise el.

Vlăjganul îşi opri târâşul prudent. Auzise parcă nişte sunete… Înaintarea deveni tăcută ca o alunecare în apă… până ce mâinile lui pipăiră o muchie: ieşirea din tunel. Scoase cu gesturi neauzite lanterna din buzunar, întinse mâna în gol căutând cu farul lanternei o direcție precisă. I se părea că aude un foşnet, undeva, jos, în stânga lui. Îndreptă într-acolo farul şi apăsă brusc butonul împrăştiind o explozie de lumină.

4

În camera de arme, Lucia, Maria şi Dan se străduiau de ore întregi să găsească un mijloc oarecare pentru a da de cei dispăruți, pentru a afla care e soarta lor. Lucia oprise orice coborâre prin coloană. Înțelese că intrarea e primejdioasă, că de acolo vin toate relele. Aştepta din moment în moment o apariție înfricoşătoare în cadrul uşii secrete. Spaima şi tensiunea prin care treceau erau atât de mari, că multă vreme niciunul din cei trei abandonați nu izbuti să închege o idee mai ca lumea.

Dan nu putea să-şi imagineze că Victor încăpuse atât de uşor pe mâna necunoscuților, că nu fusese în stare să le dea măcar un semn de alarmă. Niciodată Victor nu făcuse un act nesăbuit, hazardat. Şi mai ales nu înfrunta un pericol fără să-şi avertizeze prietenii.

Lucia nu-şi putea lua gândul de la Ursu… Îl cunoştea prea bine, îi cunoştea gândurile, îi cunoştea capacitatea unică de a acționa şi de a se orienta fulgerător în clipele cele mai grele, şi mai ales ştia ce forță putea să declanşeze Ursu dacă era în joc viața cuiva.

Iar Maria… Imaginea lui Tic în mâinile unor necunoscuți, care nu puteau fi decât nişte oameni răi şi fioroşi… parcă le vedea mutrele crude, hidoase, neînduplecate… îi străpungea cu mii de ace inima. Şi nu mai era în stare să se gândească la altceva. Dacă ar auzi un glas care ar face-o idioată, nebună, orice, cât de fericită ar fi lumea!

Şi mai era şi Țombi, credinciosul cățel, pe care neaşteptata dispariție a stăpânului îl adusese într-o stare jalnică.

Lucia îşi revenise prima. Încercă să-şi liniştească prietenii, sau poate să se autoliniştească, să-şi alunge disperările:

– Nu se poate să fie ceva grav, Maria. Mintea mea nu vrea să accepte aşa ceva…

– Oare mintea, Lucia? îndrăzni Dan s-o întrerupă. Sau poate…

– Nu, Dan… ştiu la ce te gândeşti. Sigur că mă doare şi sufăr… Dar judecați şi voi. Dacă prietenii noştri ar fi ajuns în mâna necunoscuților, credeți că ăia s-ar fi mulțumit numai cu atât? Chiar dacă n-ar fi scos un cuvânt de la ai noştri, dacă n-ar şti că suntem aici, oare n-ar fi venit ei încoace să se convingă că nu mai este nimeni?

– Poate că se tem, spuse Dan, fără convingere.

– Dacă sunt în stare să pună mâna pe Ursu, crezi că sunt oameni care se mai tem de ceva în lume?

– Atunci ce crezi tu? o întrebă Maria.

– Cred că s-a întâmplat ceva neprevăzut, că au căzut într-o capcană care nu are nicio legătură cu necunoscuții… cine ştie! Camerele în care au pătruns poate că sunt închise…

– Atunci de ce nu se întorc?

– Poate că s-a stricat mecanismul uşilor, sau…

– Sau ce? se interesă Dan. Atunci n-avem altceva de făcut decât să pornim pe urmele lor prin comunicarea secretă.

– Nu! se opuse Lucia din răsputeri. Primejdia e aici, în coloanele astea nenorocite. Numai dacă n-o să găsim nicio altă cale vom încerca să trecem prin ele legați de frânghii… Până atunci…

Lumina zorilor pătrundea pe nesimțite în castel. Întunericul se topea şi parcă renăşteau speranțele în inimile cireşarilor abandonați.

– Maria, Lucia! descoperi Dan. Mai este o cale de comunicare cu castelul celălalt… Zidul pe care s-a urcat ieri Ursu.

– Eşti nebun? tresări Lucia. Calea aceea este inaccesibilă!

– Dacă Ursu a ajuns acolo… se încăpățână Dan.

Totuşi tinerii se îndreptară spre curtea interioară. Ajunseseră în situația înecatului pentru care şi un pai e o speranță de salvare. Era o speranță absurdă, dementă, şi iată că acest crez absurd le oferi marea şansă. Pentru că, ajungând în curte, văzură miracolul: de sus, de pe

creastă, atârna o frânghie. În graba lor, Ursu şi Tic uitaseră, cu o seară înainte, să tragă frânghia jos.

Bucuria descoperirii îl amuți pe Dan. Uită că e grăsun, că încă nu i-a trecut febra musculară, că n-a făcut acrobații în viața lui, că poate să-şi rupă picioarele şi mâinile, că poate să-şi spargă capul. Simțea asemenea fiori de vitejie în el, că nu voia să mai audă nimic:

– Eu urc, fetelor. Fie ce-o fi! Dacă Ursu a ajuns fără frânghie, eu de ce să nu reuşesc cu frânghia?

Fetele se uitară la el ca la un necunoscut. Niciodată nu-l văzuseră atât de hotărât. Dan era gata să-şi înceapă temerara ascensiune.

5

În aceeaşi clipă în care aprinsese lanterna cu farul îndreptat în direcția în care auzise foşnetele, Ursu răcni cu o voce îngroşată care ar fi paralizat pe oricine numai prin puterea ei:

– Stai!

Dar cuvintele continuară printr-un hohot de râs care cutremură pereții de piatră. Chiar în bătaia lanternei, stăteau, ținându-se de mână, încremenite, lipite de zid, cu ochii măriți de spaimă, două ființe… Dacă ar fi întâlnit un crocodil sau un urangutan în hruba aceea, uimirea vlăjganului n-ar fi fost atât de mare. Numai pe Victor şi pe fata în alb nu se aştepta să-i găsească acolo!

Victor care recunoscuse autorul cumplitului hohot, pentru că un singur om pe lume era în stare să râdă astfel, răsuflă uşurat:

– Doamne! Ce spaimă am tras! Credeam că s-a terminat cu noi. Nu puteai şi tu să răcneşti mai altfel, Ursule!…

– Ursu! se bucură fata în alb, odată cu Victor. Cum ai dat peste noi?

– Am spart un zid atât de gros, că tare mi-e teamă să nu se prăbuşească temeliile castelului.

– Şi cum ai descoperit intrarea asta? întrebă Victor.

– Care intrare?

– Asta care te-a adus la noi… Doar n-ai venit numai prin zid.

– Aaaaa! O blestemată de trapă…

– Nu cumva eşti şi tu prizonier?

– Ba da! Întocmai ca voi. Tic e în mâna ălora, noi suntem îngropați de vii… Nu ştiu ce-i cu ceilalți… Trebuie să se fi întâmplat şi pe acolo ceva… S-or fi năpustit armurile asupra lor. Vreun ienicer sau vreun tătar întârziat…

Lui Victor i se părea cam ciudată veselia lui Ursu, mai ales după ce-i văzu fața şi mâinile înroşite de cărămidă şi sânge.

– Ia spune drept, Ursule! Ai descoperit vreo posibilitate de ieşire?… Mai bine aruncă-ne frânghia că tremurăm de frig?

– Şi cum o să vă încălziți cu frânghia? glumi iarăşi Ursu. M-ar interesa şi pe mine… pentru altă ocazie, fiindcă acum n-am frânghie.

– Dacă ai fi stat atâta timp ca noi, în hruba asta, se plânse fata în alb.

– Adevărat! Eu n-am stat prea mult timp. Am spart zidurile castelului… Dar dacă nu le-aş fi spart poate că ne-ar fi rămas oasele aici.

– Ai găsit vreo ieşire pe drum? îl întrebă din nou Victor.

– Pe drum, nu. Aici la voi. Dar mai întâi trebuie să cobor.

Coborârea li se părea tuturor o tentativă de sinucidere. Ursu era cu capul înainte, spațiu ca să se întoarcă nu avea nici cât negru sub unghie, iar până jos erau cam vreo trei metri şi jumătate. Dacă podeaua ar fi fost de pământ s-ar fi aruncat pur şi simplu cu capul în jos.

– Victor! Ia vino aici sub gaură şi ține-te bine. O să-ți apăs puțintel umerii. Dar altfel nu pot să cobor.

Vlăjganul se lăsă încet cu capul în jos, reuşi să-şi oprească prăbuşirea prinzând muchia tunelului cu vârfurile picioarelor, îşi lăsă apoi mâinile în jos şi atinse cu degetele umerii lui Victor. În clipa aceea i se desprinseră şi picioarele de margine… Era însă în plin salt, un salt mortal, nemaipomenit, în întuneric, pe care-l execută însă fără greş.

Imediat ce atinse podeaua, Ursu aprinse lanterna şi se lăsă jos pe piatră. Se întinse cât era de lung.

– Ce-i cu tine? se sperie Victor.

– Sunt frânt! Mor! Dacă-ți spun că am bortelit un zid de vreo doi metri.

– Unde ai văzut ieşirea aici? îl întrebă fata în alb.

Ursu lumină trapa de sus:

– E aceeaşi pe care ați intrat. Trebuie împinsă puțin şi suntem liberi.

– Cine s-o împingă? se miră fata în alb.

– Cred că însăşi persoana care întreabă! răspunse Ursu vesel. Facem o piramidă. Eu baza, Victor mijlocul, iar… dumneata… vârful. Dar să mă mai odihnesc puțin…

6

În castelul celălalt, lumina zorilor surprinse aceeaşi agitație şi tensiune. Cei trei bărbați întorseseră camera cu fundul în sus, răscoliseră şi cotrobăiseră peste tot şi prin locuri în care nu şaizeci de monezi dar nici măcar jumătate de monedă n-ar fi putut să încapă. Şi cu toate acestea nu găsiră nimic. Ciocăniseră din nou în pereți crezând că poate descoperise puştiul vreo ascunzătoare secretă de care ei încă nu dăduseră, dar pereții erau reci şi indiferenți. Toată noaptea lanternele lor luminaseră colțuri şi crăpături, interioare de valize şi de rucsac, pantofi, cutii de conserve, lanțul de pe coloană, dar în zadar.

– Şi totuşi la el nu sunt! țipă omul cu ochii de viezure.

– L-ați căutat şi-n încălțări? întrebă şeful.

– Şi-n gură l-am căutat, şi-n mâini, şi-n căptuşeala hainei, numai dacă nu le-a înghițit.

– Atunci tot aici sunt, în camera asta! hotărî şeful.

– Dar n-a rămas niciun colțişor necercetat, îndrăzni să-l contrazică slăbănogul.

– Dacă le-o fi pus înapoi în ascunzătoare? sări viezurele.

Iată la ce nu se gândise niciunul. Tustrei îşi ațintiră privirile spre firidă. Omul cu ochii de viezure se apropie de ascunzătoare, desfăcu prima placă de marmură, apoi pe a doua şi-şi băgă mâinile înăuntru. Şi le retrase însă repede înapoi. Mâinile îi tremurau ca varga. Ultima speranță fusese distrusă.

– Nu-s!

– Atunci unde dracu le-a ascuns? se înfurie şeful. Un pungaş, un mucos îşi bate joc de noi.

– Numai o explicație rămâne. Să le fi aruncat pe coloană!

Omul cu cicatrice îl privi mânios pe slăbănog, dar se strădui să păstreze un ton calm:

– V-am mai spus o dată! Ca să le arunce pe coloană, trebuia mai întâi să se deschidă uşa secretă. Ca să se deschidă uşa, trebuia să fie acolo, în coloană, o ființă omenească… Această ființă nu putea veni decât pentru a-l salva pe pungaş. Şi cred că mult mai uşor puteau ajunge monezile în coloană prin buzunarele pungaşului cel mic, decât aruncate.

– Şi totuşi…

– Aici sunt monezile, în camera asta, accentuă şeful. Cârnul ăsta trebuie să fie ori fiul celui mai mare hoț de buzunare, ori al vreunui scamator celebru. Cât am lipsit din încăperea asta prima dată?

– Fix trei minute! anunță slăbănogul.

– În aceste trei minute le-a ascuns. Asta-i culmea! Să ne punem în pielea lui. Unde le-ar fi putut ascunde în trei minute?

– Eu zic să-l aducem mai bine aici! îndrăzni viezurele. Să-l amenințăm cu tortura. Până la urmă va spune el.

Omul cu cicatrice alungă propunerea viezurelui cu o mişcare de dispreț.

7

Şi pentru Tic noaptea fusese rea şi cu chinuri. Singur, în camera imensă şi tăcută, fără niciun semn de la prietenii lui, căzuse pradă unor gânduri negre. La un moment dat auzise nişte foşnete în cameră şi zărise undeva într-un colț două puncte de foc. Un fior îi trecuse prin şira spinării. Dar dezlegase repede enigma punctelor de jar, şi-l strigase cu voce blândă pe Philippe. Motanul, simțind parcă în prichindel un prieten, se aciuase lângă el, pe pat. Torsul monoton şi blana moale, de catifea îl mai liniştiră puțintel pe prizonier.

Tic nu putea să-şi răspundă la o întrebare teribilă. Pentru că odată cu liniştea apăruse şi o întrebare, care se transformase repede în obsesie chinuitoare: unde-l mai văzuse pe omul cu cicatrice? Figura lui încruntată, statura lui vânjoasă şi parcă şi vocea lui groasă nu-i erau străine. Îl mai văzuse sigur undeva şi nu demult… Dar cu toate

strădaniile sale, prizonierul nu izbutea să-şi amintească. Unde? Unde? Unde?

Somnul nu voia să i se strecoare în pleoape şi nici nu-l dorea. Şi cum stătea lungit pe pat cu ochii închişi, un gând neaşteptat îl făcu să tresară… În patul în care stătea el, dormise atâta timp fata în alb. Motanul de la picioarele lui primise mângâierile ei. Marmura albă şi tăcută o urmărise cu toate strălucirile ei. Tic începea să se simtă într-o închisoare de vis. O moleşeală caldă pătrunse în gândurile lui. Îl luă pe Philippe în brațe ca să-l mângâie şi să-l alinte. Parcă simțea pe blana lui moale urmele altor mâini pe care ar fi vrut atât de mult să le atingă… încet… uşor…

Cu gândul la fata cea dragă, în alb, cel mai tânăr dintre cireşari adormi blând, poate chiar în clipa când, într-o hrubă mică şi întunecoasă de sub castel, mâinile fetei din vis primeau mângâierea altor mâini. Şi acele mâini care mângâiau erau ale unei ființe pe care Tic o iubea cum iubea puțini oameni pe lume.

… Lumina zorilor îl trezi pe ciufulici dintr-un somn adânc cu vise calde. Tic îşi regăsi gândurile, îşi aminti întâmplările prin care trecuse… Era prizonier, era în mâinile unor oameni rai… Sări din pat cu iuțeala unui fulger… Trebuia să se salveze! Nu mai putea suporta captivitatea. Saltul lui brusc răscoli perna şi salteaua patului şi descoperi undeva un caiet cu scoarțe de piele. Jurnalul fetei în alb… Tic îl deschise, şi imediat ce citi primele rânduri, bineînțeles, fără să vrea, uită de orice obligație de pudoare şi discreție. Începu să citească cu pasiune. Când îşi dădu seama că pătrunsese taine nepermise era prea târziu. De acea reciti încă o dată jurnalul cu intenția de a găsi ceva anume.

Însemnările din jurnalul fetei în alb fiind foarte necesare pentru înțelegerea unor taine, iată că indiscreția lui Tic devine indiscreția tuturor:

„Sunt tristă, îşi începea fata în alb jurnalul. Deşi mă aflu în castelul pe care-l visez de zece ani, pe care l-am căutat cu atâta înfrigurare în zilele şi nopțile mele libere, trebuie să stau închisă, prizonieră, mută, înconjurată de oameni la fel de tăcuți ca pereții de marmură. Poate că-mi merit soarta, dar nu mai puteam rămâne închisă într-un orăşel gălăgios în care orice prieten ar fi însemnat o durere pentru bunica… Nu pot s-o condamn, o înțeleg şi o voi

ruga mult, mult, să-mi ierte gestul… Dragă bunicuțo, o să-ți treacă tristețea dacă îmi voi culca capul încet în poala ta şi-ți voi povesti despre castelul meu… Îți voi povesti mult iar tu vei fi fericită când îmi vei cunoaşte şi prietenii… Sunt mult mai aproape de tine, bunicuțo, când nu stau tristă lângă tine… Poate chiar acum când sunt departe, prizonieră într-un castel rece… te simt atât de aproape… Nu-i aşa că mă vei ierta şi mă vei înțelege?

. . . . . .

Când îmi amintesc spaima pe care am tras-o în prima zi!… Ştiam cum să ajung la Cetățuie, aveam planul precis al drumului de la gară la ruine, ştiam că o să-i găsesc acolo, dar când l-am simțit lângă mine… şi când… i-am văzut fața, am ştiut că nu mă va ierta. Ca să-l înduplec m-am prefăcut că leşin… L-am auzit când şi-a trimis asistenții să-mi pregătească patul, l-am văzut cum caută în trusa de medicamente, şi când am zărit seringa în mâna lui m-am prefăcut că mă trezesc.

– Ştiam că te prefaci! mi-a spus dânsul. De ce-ai fugit din oraş? N-a vrut să țină seama de niciun motiv, nu mi-a ascultat nici cea mai mică rugăminte. Era neînduplecat, aşa cum e întotdeauna când nu i se dă ascultare. Când i-am auzit vocea calmă, liniştită, mi-am dat seama că sunt pierdută.

– Vei sta închisă! N-ai voie să ieşi decât în curte şi cât mai rar. De altfel nici nu vei putea ieşi, oricât te vei zbate. Totul e închis în jurul tău.

Am încercat să protestez. Ştiam că e în zadar. Vorbea prea liniştit pentru a-mi lăsa cea mai mică speranță. Mi-a spus doar atât: că nu vrea să mă expună la primejdii… şi că mă va trimite acasă cu prima ocazie. Dar nu mi-am putut da seama imediat ce primejdii pot fi în castelul acesta vechi şi liniştit… Şi dac-ar da Dumnezeu să mai întârzie prima ocazie!

El a vrut să luptăm unul împotriva altuia! Mă gândesc la un plan de acțiune.

. . . . . .

Chiar a doua zi am făcut marea descoperire! Mă aflam în Castelul celor două cruci. Amândoi îl căutam şi îl visam. Câte documente prăfuite n-am citit despre acest castel. Devenise țelul lui. De aproape 20 de ani îl căuta. Şi în ultimii ani mă lua mereu cu el. Oare de ce nu m-a luat şi în vacanța asta? Ce stupidă sunt! Eu n-am vrut!… Vorbeşte mereu de primejdii. Ce primejdii pot fi aici?

Dar n-am descoperit numai castelul meu în această zi. Am descoperit şi ideea care mă va slava. Care va elibera pe prizoniera în alb. Le voi scrie

cireşarilor, le voi vorbi despre castelul meu. Vor veni sigur. Şi dacă vor veni şi ei, atunci ne va lăsa să cutreierăm în voie castelul…

. . . . . .

Sunt foarte, foarte tristă… Sărmanul Philippe… Se gudură la picioarele mele… Parcă m-ar înțelege şi ar vrea să mă liniştească… Le-am scris cireşarilor… Oare va ajunge mesajul meu până la ei? I l-am dat unui cioban cu nasul ascuțit. Ce-o fi crezut oare despre mine când m-a văzut cocoțată deasupra prăpastiei şi aruncându-i pachetul?… Şi chiar dacă va ajunge mesajul, vor veni oare vreodată cireşarii aici? Cum de-am uitat? Lucrul cel mai de seamă l-am uitat. Sunt sigură că nu vor crede în mesajul meu… Vor crede că e o farsă… Îi chem la un castel necunoscut, fără să le spun unde se află castelul! Nu pot să înțeleg cum de-am uitat cel mai important lucru! Dacă măcar s-ar duce ciobanul cu mesajul în oraş… Să nu-l pună la poştă, sau să-l dea altuia şi altuia… Am avut în mână colacul de salvare… Oare voi mai avea şi un al doilea?… Oricum, trebuie să fiu pregătită… cineva… mi se pare… Pasteur, spunea că întâmplarea cea fericită nu vine decât la oamenii pregătiți…

. . . . . .

Abia a plecat din camera mea. E foarte încruntat. Mi-a spus că un cioban nătâng care l-a văzut când m-a luat în brațe (atunci când m-am prefăcut leşinată) s-a dus la post în sat şi a povestit toată întâmplarea… Mă gândesc la mutra pe care-au făcut-o cei de acolo când ciobanul le-a povestit întâmplarea. Pe mine m-a pufnit râsul. Trebuie să fie ciobanul căruia i-am încredințat mesajul!

– De ce râzi? s-a răstit el. Dacă s-a apucat să povestească şi altcuiva? O să se scornească în regiune că s-au aciuat aici, la Cetățuie, tâlhari şi hoți de copii. Ce dobitoc! Nu putea să vorbească mai întâi cu noi?

A plecat furiş din cameră. M-a anunțat însă că are de făcut cercetări aici şi că o să mă mute pentru un timp în altă încăpere „Tot închisă”! m-a avertizat el.

. . . . . .

Ce zi groaznică!… Şi începuse atât de frumos… Unul din asistenți, probabil numismatul, mi-a trimis un bilețel de încurajare şi o monedă. Dacă ar şti el că se amestecă… Nu ştiu ce i-ar face, deşi ține foarte mult la asistent şi la fetița lui, blondă ca o păpuşă.

El trebuie să-mi fi trimis bilețelul. Şi moneda cu chipul lui Caligula pe dânsa… Oare a trimis-o din întâmplare? Caligula a fost un tiran, un despot… Cred c-a vrut să facă o aluzie. E inteligent şi simpatic… Şi e înnebunit după monezi.

Începuse frumos ziua… tocmai priveam moneda, când l-am zărit pe Philippe şi apoi vipera… Am înghețat… Urăsc cu cea mai mare ură din lume şerpii… Dar când am văzut că-i viperă… Dragul meu Philippe… Mi-a salvat viața! Fără el nu mai apucam să scriu aceste rânduri… Până să dea peste mine, veninul şi-ar fi făcut efectul. De ce mă ține închisă? Cum poate să fie atât de crud? Dacă mă muşca vipera nu puteam să ajung la medicamentele lui. De ce e atât de crud? De ce mă ține închisă? Îi voi spune în față cu răutate. Vreau să doară! Poate că era mai bine să mă înțepe vipera… Ba nu! Nu!

. . . . . .

Am fost atât de nedreaptă cu el! L-am întristat şi-mi pare foarte rău. Mi-a spus că tocmai din cauza asta mă ține închisă. Regiunea e plină de vipere. Sunt şi exemplare rare de viperă cu corn a cărei muşcătură omoară în mai puțin de o oră. Mi-a spus că au fost atacați de multe ori. Şi mi-a mai destăinuit un secret. Pe Philippe îl cheamă Boroş… E un motan din regiune. Oamenii spun că-i cel mai vestit omorâtor de vipere din părțile acestea. L-au dresat de mic nişte vânători. Cu mare greutate l-a obținut pentru timpul cât stă la Cetățuie. De aceea l-a lăsat cu mine. M-a convins să nu-mi mai fie frică de şerpi când e Boroş cu mine. Boroş! Nu-mi place numele. Eu îi voi spune tot Philippe. Şi ei au început să-l numească aşa.

Cu toate acestea, încă nu vrea să-mi lase libertatea. Poate mai târziu, mi-a promis el. Am aflat, tot de la dânsul, că l-a mustrat pe numismat pentru că s-a amestecat în povestea mea.

– Ți-a trimis o monedă? m-a întrebat dânsul.

L-am mințit, i-am spus că nu. Dar sunt sigură că nu mă crede. N-aş vrea să fiu în pielea numismatului. Oare de ce e atât de sever cu asistenții? Eu ştiu foarte bine cât de mult ține la ei şi cât îi apreciază!

. . . . . .

Azi am făcut o descoperire grozavă. Am găsit un document vechi scris în litere chirilice. Mi-a plăcut mult ingeniozitatea cheii. Dacă n-ar fi tors Philippe lângă mine, nu m-aş fi gândit niciodată că se poate descifra numai prin scandare. Mi l-a luat în timp ce eram în curte. Seara mi-a spus că-i va fi

de mare folos în cercetările lui… De ce nu-s cireşarii aici? Am întreprinde atâtea cercetări. Sunt sigură, sigură că acest castel e plin de taine… Dacă mă gândesc mai mult, încep să mă conving că cireşarii nu vor mai sosi aici niciodată.

. . . . . .

Sunt fericită, fericită, fericită… Adineauri am smuls de la el o promisiune. Mai am o zi şi-o noapte. De mâine la prânz… sunt liberă. Voi fi stăpâna castelului! Mi s-a pus o singură condiție. Să fie mereu Boroş (ce urât nume!) cu mine. Dar eu l-am îndrăgit atâta pe Philippe că nu mă mai pot despărți de el. (Oare o să vrea să-l luăm acasă pe Philippe?) De mâine, Philippe…

Şi cu toate acestea, mă cuprinde din când în când câte un val de tristețe. Dacă ar fi şi cireşarii aici… câte n-am face! Dar cum să creadă ei într-un mesaj fără adresă… şi cum să ajungă aici când nimeni nu ştie despre Castelul nostru şi când e atât de departe!…

. . . . . .

Orice speranță s-a destrămat. Cireşarii nu mai pot ajunge la timp. Sau poate nu vor mai veni niciodată aici, sau vor veni când eu nu voi mai fi… Au mai rămas zile puține… foarte puține… totul se aseamănă cu o inimă bolnavă, cu un trup înfierbântat zguduit de lovituri rele… În aer pluteşte ceva… Oamenii din jurul meu sunt neliniştiți…

Toți sunt disperați. Şi ei şi-au pierdut calmul. Patrula l-a anunțat, azi dimineață, că se zvoneşte despre o bandă de tâlhari în preajma Cetățuii. I-au spus că regiunea începe să devină primejdioasă, că s-au mai aciuat şi altă dată cete de tâlhari prin părțile astea… Cred că numai din cauză că țin foarte mult la el, au acceptat să mai rămână aici câteva zile, însă cu condiția fermă ca intrarea în castel să fie închisă în aşa fel ca nici musca să nu pătrundă înăuntru.

. . . . . .

S-a sfârşit cu visul meu de libertate… Aproape că sunt ferecată în cameră… N-am voie să ies de-aici fără ştirea lor. Şi el şi asistenții nu scapă nicio clipă din ochi camera şi curtea mea. Oare de ce le e atâta teamă?… Din cauza mea?… Poate că totuşi le-am adus multe neplăceri… Dar cum aş fi putut renunța să-mi vizitez castelul?… Atâtea zile pierdute! Nicio zi nu m-am plimbat liberă prin încăperile castelului meu… Dacă i-aş fi chemat de la început pe cireşari, sau dacă n-aş fi uitat să trec în mesaj locul castelului…

Am greşit… Eu sunt marea vinovată pentru tot ce s-a întâmplat, pentru tot ce mi s-a întâmplat. Dacă v-aş fi destăinuit încă atunci, în seara aceea, gândurile mele, planurile mele, dragii mei prieteni de departe…

Stau închisă cu Philippe. N-avem voie să ieşim în curte. Patrula cercetează pas cu pas regiunea. Trebuie să fie ceva foarte grav. Le-a vorbit despre comoară şi de atunci vin în fiecare zi la cetățuie. I-au spus să se pregătească se plecare. El e nervos. Nu-şi poate continua cercetările. E convins că povestea cu hoții e un zvon lansat inconştient de cioban. De aceea e furios… Stau singură şi camera pare că nu mai are niciun secret… mereu mă gândesc că s-ar putea să fie ultima zi… N-am gustat nicio zi plină de libertate, nicio clipă de libertate, în castelul meu… Aş putea oare să plâng?

. . . . . .

Aceeaşi nelinişte… Philippe a mai ucis o viperă… Am asistat la întreaga scenă. Vipera se târa pe piatră… Philippe a sărit asupra ei. Întâi a imobilizat-o. I-a pus o labă pe cap şi alta pe trup. Pe urmă i-a băgat colții după cap. A decapitat-o foarte repede. Ah! ce scârboase reptile! Şi ce noroc cu Philippe…

Şi-a făcut un post de observație la crenele… Cred că şi-au pierdut prea uşor cumpătul. Cine ar putea să pătrundă în castel? Mai bine s-ar ocupa de cercetări… Dacă mâine ni se va cere să părăsim regiunea?… Nu! Trebuie să-mi păstrez speranța. Până în ultima clipă.

. . . . . .

Şi totuşi el a avut dreptate! S-a întors ciobanul şi când l-au luat oştenii la rost a mărturisit că i-a mai povestit unuia despre răpirea mea şi despre tâlharii de la cetățuie. Cât de repede s-a răspândit zvonul!

Sunt din nou fericită! Mi s-a dat în sfârşit libertate. Pot să merg oriunde în castel, numai afară din castel n-am voie să ies. Bineînțeles, cu Philippe. Avem încă multe zile în față. Bucuria libertății îmi reînvie o speranță veche… Poate că totuşi vor veni cireşarii… Atâtea minuni se întâmplă! De ce oare n-ar putea să dea peste castel… Dacă vor crede în mesaj, ar putea merge pe urmele lui şi ar ajunge aici…

Dragul meu caiet, te voi umple de azi înainte cu lucruri vesele, cu povestiri şi istorii… Dacă îl voi putea convinge pe el să povestească!… Ştii tu ce frumos povesteşte?… Parcă vezi totul în culori, simți vremea cu toate legile, obiceiurile şi oglinzile ei, vezi mişcări uriaşe de oameni. N-am auzit pe nimeni

să povestească atât de frumos. Şi a trecut prin atâtea cetăți şi castele… Ştii tu cât de mult îl iubesc? Îl iubesc, îl iubesc…

. . . . . .

Oare chiar niciodată n-o să-mi pot vizita castelul? Sunt aici de atâta timp şi totuşi mereu prizonieră. Întotdeauna mă aflu la câțiva paşi de libertate, dar niciodată nu-i pot trece pragul. A venit la mine cu o figură atât de încruntată. Niciodată nu l-am văzut atât de nervos. Mi-a spus că a auzit zgomote străine în castel… Crede că sunt hoți… Iarăşi mi-a limitat granițele… N-am voie să părăsesc încăperea şi curtea…

Oare ce s-a întâmplat? Cine a putut să fie? Ce-ar fi să încerc şi să le dau o mână de ajutor. Îmi voi lua în primire postul de observație de la crenele…

. . . . . .

Sunt din nou închisă în camera mea, sunt ferecată, parcă aş fi în lanțuri. Dar sunt atât de fericită! L-am văzut pe Ursu sus, pe creasta zidului. L-am văzut şi m-a văzut. Au venit cireşarii! Au venit dragii mei prieteni! În ultima clipă. Am sperat până în ultima clipă… Cred că eu i-am adus aici, cu speranțele mele. Sunt salvată! Sunt liberă:

Au venit cireşarii… Vă aştept dragii mei…

Aici se termina jurnalul fetei în alb. Tic îl închise şi deveni trist şi gânditor. Dorise atât de mult ca fata să-şi fi amintit de dânsul. Ar fi vrut s-o salveze din ghearele unor oameni răi… S-o ia de mână şi s-o poarte prin ganguri şi încăperi secrete… Unde o fi acum fata în alb? Probabil că era în mijlocul celorlalți. Trebuia şi el să scape din închisoarea asta rea… dar şi caldă… în care petrecuse atâta timp fata în alb…

Prichindelul îşi amintea şi unde-l zărise pe omul cu cicatrice, îl zărise în curtea şcolii, alături de moş Timofte în ziua când o întâlnise, prima dată, pe fata în alb. Şi moş Timofte era atât de bucuros lângă dânsul, încât Tic îşi închipui că trebuie să fie unul din cei mai de seamă oameni pe care-i dăduse şcoala.

Tocmai în momentul când Tic îşi amintea, parcă întristat, tainele, uşa de fier a camerei sale se deschise cu zgomot, lăsând să intre înăuntru trei oameni furioşi. Omul cu cicatrice se uită fix în ochii lui Tic şi-l întrebă cu voce copleşitoare:

– Spui?

– Spun! răspunse prichindelul râzând. Dar cu condiția ca să desferecați coloanele…

Prichindelul nu destăinui însă locul unde ascunsese monezile ci cu totul altceva. Spusele lui îi lăsară năuci pe cei doi asistenți şi îl făcu pe omul cu cicatrice să explodeze într-un asemenea hohot de râs, cum demult nu i se mai întâmplase.

8

Întregul castel trăia evenimente neobişnuite.

După eforturi groaznice Dan, Maria şi Lucia reuşiseră să ajungă pe creasta cu crenele a zidului de piatră. Escaladarea îi obosise. Se aşezaseră pe zid pentru a răsufla câteva clipe. Ultima urcase Lucia. Trăsese frânghia după ea şi se aşeză alături de ceilalți.

9

Piramida înălțată de Ursu în hruba de sub castel îşi împlinise întocmai menirea. Ursu o dăscălise pe Laura să-şi lipească palmele de zid pentru a menține echilibrul întregii piramide. Îi apusese, de asemenea, ca imediat ce va împinge trapa să caute să se agațe cu mâinile de marginea deschizăturii. Când piramida ajunse sub trapă, Ursu îl apucă pe Victor de tălpi şi-l ridică spre plafon. Fata în alb reuşi astfel să împingă trapa şi să se agațe de marginea deschizăturii. Ursu şi Victor se cățărară pe trapă. Ajunseră, în sfârşit, sus, în gangul subteran, după o noapte de temniță.

Dezorientați, cei trei evadați porniră nu spre castelul domnesc ci spre crucea cea mică. Lanțurile fiind coborâte de pe coloane pătrunseră la repezeală… în camera fetei în alb.

Aşa se face că în clipa când, sus pe creastă, Dan, Lucia şi Maria îşi luară în primire posturile de observație de la crenele şi îşi aruncară

privirile în curte, asistară la un spectacol care pur şi simplu le produse amețeală.

Două grupuri de oameni pătrundeau în curtea interioară pe două intrări deosebite. Unul era format din Ursu, Victor şi fata în alb, celălalt din Tic, omul cu cicatrice şi asistenții lui. Scena era atât de năucitoare şi atât de neaşteptată, mai ales din cauza veseliei care-i cuprinsese pe cei din curte, încât Dan îşi duse mâinile la gură şi începu să strige:

– Hei! Nu uitați galeria!

Dar şi pe cei din curte, mai ales pe Tic şi pe Ursu care nu-şi mai aminteau nimic despre frânghie, îi apucă amețeala la vederea înspăimântătoarei galerii.

Capitolul XX

Era dimineață. O dimineață caldă şi strălucitoare care va rămâne neştearsă în amintirea cireşarilor. Maria şi Lucia coborâseră în curtea interioară. Mai rămăsese Dan, sus, pe creastă, la crenele. Ursu îi ținea frânghia întinsă ca să-i ajute coborârea. Dar nici n-apucă să facă prima mişcare, când Victor îl opri:

– Stai! trebuie să deschizi uşile din coloane. Au rămas închise amândouă.

Acesta era adevărul. În graba şi dezorientarea lor, Ursu, Victor şi Laura uitaseră să lase uşile deschise. Comunicarea cu castelul domnesc era tăiată. Dan n-avea ce face, trebuia să primească misiunea. Îşi dădu drumul pe frânghie, viteaz şi grăbit, dar din nefericire în cealaltă curte interioară, în Crucea cea mare. Fără vina lui, întârzia la întâlnirea din curtea fetei în alb, tocmai în momentul când se dezvăluiau toate tainele. Şi iată că această absență atât de motivată, poate chiar lăudată şi elogiată, avu nişte repercusiuni, dacă nu dramatice, cel puțin comice, şi în orice caz neplăcute, pentru Dan. În formă de zile mari, bravul cireşar nu se mulțumi să deschidă mecanismul la o singură uşă, ci alergă să elibereze şi cealaltă intrare. Ajunsese tocmai la jumătatea drumului. Când păşi pe lespedea uriaşă din mijloc, auzi în spatele lui răcnetul lui Ursu:

– Stai! Stai! E o cap…

Atâta auzi Dan. Restul cuvântului se pierdu undeva în lume. El ajunse sub pământ, trimis de tobogan drept în fundul hrubei. Căderea bruscă îi produse mai multă spaimă decât durere. Numai abdomenul era foarte revoltat, şi, pentru a-l împăca, bravul cireşar se tăvăli câteva clipe pe podeaua de piatră.

– Şi eu care credeam că mi-au încredințat o misiune de seamă… se tângui Dan în timp ce-şi căuta juliturile. Ce mişei! Ce ingratitudine!

Ursu ajunsese la trapă, izbuti s-o deschidă, şi pentru că n-avea lanternă la el se mulțumi să întrebe:

– Hei, Dan! Eşti rănit?

Dar niciun răspuns nu veni din hruba rece şi întunecoasă. Vlăjganul îşi simţi inima săgetată. Strigă din toate puterile:

– Daaaaan! Hei Daaan!

– Ho! C-o să-mi spargi urechile! Ce păcat că eşti singur! Aş fi vrut să-i bag în sperieţi pe toţi… Va să zică aşa; m-aţi trimis la moarte… Mi-am rupt numai piciorul drept şi două coaste. Şi o claviculă…

Ursu ştia că Dan nu e omul care putea să facă glume cu oasele rupte:

– Atunci te mai las puţintel acolo, până te vindeci de oase şi de glume proaste…

– Stai! Stai că n-am nimic. Şi scoate-mă, că am trecut printr-o spaimă soră cu moartea.

Tocmai sosise Victor cu frânghia. Ursu aruncă un capăt în hrubă, Dan îl prinse, şi se simţi ridicat în aer ca o păpuşă.

– Dar tot eu mă duc să deschid intrarea cealaltă! spuse el, şi într-adevăr fugi spre capătul coloanei ca un Hermes.

– Stai! îl opri Victor. Şi capcana de dincolo e deschisă. Pe-acolo am ieşit noi.

Dan consideră însă totul o glumă şi-şi continuă fuga. Ursu îl prinse de umeri tocmai când se prăbuşea în gol. Aşa că ajunse la timp în curtea întâlnirilor, la timp pentru a-l auzi pe Tic dezvăluind omului cu cicatrice enigma celor 60 de monede de aur. Toţi erau ochi şi urechi.

Tic trase mai întâi cu coada ochiului undeva, apoi se uită destul de obraznic, adică puţintel cam superior, spre cei trei bărbaţi care abia îi aşteptau cuvintele:

– Sunt chiar la dumneavoastră! spuse el.

Toţi făcură acelaşi gest reflex: îşi duseră mâinile la buzunare. Dar nu găsiră nicio monedă. Bricege, ciocănele, lanterne, pachete cu ţigări, tot felul de lucruri obişnuite. Asistentul cu ochi de viezure îl mustră prieteneşte pe Tic:

– Acum nu mai merg glumele. Ne-am făcut oameni serioşi.

– Dar v-am spus foarte serios! se prefăcu ofensat prichindelul şi iar trase cu coada ochiului undeva şi cineva în alb nu părea că-şi drămuieşte uimirea şi zâmbetele.

Privirile fetei parcă-l căutau pe Tic, şi parcă-i trimiseseră şi un semn de încurajare, aşa că emoţia îl obligă să dezvăluie enigma mai repede

decât ar fi vrut el, fără pariuri şi promisiuni, ehei! Îşi făcuse un plan grozav.

– În lanterne… îşi recunoscu ciufuliciul vocea.

Neîncrezător, numismatul cu ochii de viezure desfăcu lanterna şi văzu înăuntru bateria. Dar când răsturnă lanterna, odată cu bateria alunecară şi monedele. Fusese o adevărată lovitură de teatru! Arheologii îşi explicau, în sfârşit, ce se întâmplase. În cele trei minute cât lipsiseră prima dată din cameră, prizonierul desfăcuse lanternele, scoase una din cele două baterii şi pusese în locul ei monezi, câte douăzeci de fiecare lanternă. Arcul de la capătul lămpii ajutase la sudarea perfectă dintre monezi şi baterie. Apoi aruncase bateriile scoase în colțul unde se aflau bateriile de rezervă şi-şi reluase, liniştiți şi tăcut, locul în ungherul lui. Intrând înăuntru, arheologii nu observară imediat lipsa monezilor. Erau prea grăbiți să pornească în căutarea fetei. Baricadaseră intrarea din coloană, îşi luaseră lanternele şi uneltele de cercetare şi părăsiseră încăperea ferecată. Astfel, obiectele care se transformaseră în ascunzişuri şi tainițe se aflau în mâinile lor, şi, mai ales, erau convinşi că le avuseseră tot timpul asupra lor. Cu lanternele pline de monezi, căutaseră toată noaptea, prin toate crăpăturile!

– Dar tot mi-a fost teamă de ceva… mărturisi curajos cireşarul. Mi-a fost teamă să nu vi se consume bateriile…

Hazul îi molipsi pe toți. Şeful, mai ales, îşi pierduse orice urmă de încruntare de pe față auzind ultimele cuvinte ale „pungaşului cârn”. N-avea ce face. Trebuia să-i înconjoare umerii şi chiar să-l apropie puțin de pieptul lui. Şi bineînțeles să surâdă, şi chiar să râdă de-a binelea.

Pe Tic îl interesau însă mult mai mult reacțiile fetei în alb. O văzu veselă, râzând nestăpânită, şi privindu-l mirată, sau poate chiar speriată, cu ochi mari care-l furnicau şi-i tăiau respirația. Trecu întâmplător pe lângă ea şi descoperi cu bucurie că e aproape tot atât de înalt, şi mai văzu că e îmbujorată, şi îşi duce uneori mâna la piept, aşa cum ar fi vrut şi el, dacă nu i-ar fi fost teamă că îl vor observa toți.

Tânăra castelană nici nu-l vedea pe Tic. Făcu o plecăciune în fața tuturor, apoi îşi desfăcu brațele ca două aripi albe şi spuse cu vocea ei de clopoței:

– Urmează recepția! Vă invit pe toți în sala de arme!

– Iar eu… se repezi Dan… bineînțeles dacă mi se permite, voi pleca înainte, pentru a anunța, ca un veritabil mare postelnic, sosirea înalților oaspeți.

Dan fugi înaintea tuturor, şi numai după ce pătrunse în coloană întoarse capul pentru a-i linişti pe cei care veneau pe urmele lui:

– De data asta nu mai cad! Feriți-vă dumneavoastră.

Apoi dispăru în interiorul coloanei.

Fata în alb sosi înaintea celorlalți în sala armelor. Dan o întâmpină cu o plecăciune adâncă, anunțând cu voce gravă, parcă pentru a impresiona şi clinti armurile:

– Excelența Sa, Castelana în alb!

Apoi o rugă cu voce foarte înceată:

– Te rog să-mi şopteşti numele celorlalți, că habar n-am cum îi cheamă.

Castelana îi făcu un semn din ochi, iar Dan îşi reluă poziția solemnă. Venea omul cu cicatrice.

– Soseşte… Excelența Sa… spune! o rugă el în şoaptă. Excelența Sa… tatăl Castelanei în alb!

După ce-i aruncă o privire fioroasă Laurei, continuă:

– Excelența Sa… Iuliu Vernescu! Marele vistiernic al castelului… Excelența Sa… Adrian Filip… marele armurier al castelului…

Când îi zări pe cireşari, Dan făcu anunțurile pe cont propriu, obligându-şi prietenii să intre într-o anumită ordine:

– Sosesc excelențele lor… *Ci-re-şa-rii!* Victor! vel logofătul cireşarilor (Nu prea merge *excelență* cu *vel logofăt,* îşi spuse Dan, dar treacă de la mine)… Maria! prietena cea mai dragă a marelui postelnic, îi găsi, în sfârşit, un titlu… Lucia! marele vistiernic al cireşarilor!… Ursu! prea marele spătar!… Tic! Micul mare ispravnic!… şi Dan! marele postelnic!…

Pătrunse pe uşă într-o atitudine demnă chiar de rangul de vel vornic.

Şi începu veselia!…

Dar mai întâi, arheologii se văzură nevoiți să sature foamea de cunoştințe a tinerilor. Erau atâtea bogății acolo, atâtea obiecte şi documente necunoscute, atâtea mărturii istorice, dar mai ales atâta emoție şi fiori şi evlavie şi plecăciune… şi, în sfârşit, acel pocnet necesar al tinereții şi veseliei.

– Dacă nu găseați documentul lui Zogreanu, nu ştiu ce s-ar fi întâmplat… le spuse cireşarilor Excelența Sa, tatăl Castelanei în alb, celebrul profesor de arheologie. Probabil că ar fi trebuit să spargem coloanele…

– Şi să faceți cunoştință cu temnițele! îşi aminti Dan, cuprins de-o vervă de zile mari. De capcane tot nu scăpați…

Dar cine nu era în vervă în ziua aceea!? Cea de a doua expediție a cireşarilor se terminase cu bine. Îi întrista doar absența lui Ionel. Ei nu aveau de unde să ştie că poate chiar în acele momente prietenul lor de pe malul mării era pe urma unor taine care, cândva, îi vor atrage acolo pentru a le încerca ultimele energii şi a-i încărca de faimă.

Cireşarii se bucurau de coroana expediției lor şi se dăruiau, fără zgârcenie, cu toate emoțiile şi melodiile din suflet alcătuirii de marmură.

– Dacă nu era ciobanul, spuse Lucia, nu ştiu dacă ar mai fi avut loc expediția noastră…

– Multă bătaie de cap şi multe necazuri ne-a dat cu gura lui de muiere! îşi aminti tatăl castelanei în alb. Tare aş fi vrut să-i prind nasul între degete şi să i-l strâng puțintel…

Asistenții rămăseseră pedagogi. Mai râdeau ei uneori la glumele lui Dan, dar râsul li se prefăcea în tuse dacă observau privirile profesorului căutându-i sau dacă-i auzeau glasul undeva în preajmă.

Omul cu cicatrice se apropie de ei:

– Asta e cea mai sinceră şi mai generoasă vârstă a vieții… Dacă oamenii ar rămâne măcar cu amintirea ei… Oare prin ce constelații şi-ar căuta pasiunile?

Tinerețea pocnea pretutindeni. Chiar armurile, cu toată răceala şi nemişcarea lor disprețuitoare, începeau să-şi găsească locul în acel iureş cald. Cavalerii de fier erau, de fapt, singurii martori verticali care puteau să jure că în nicio altă zi a veacurilor trecute castelul nu trăise o veselie mai pură. Dacă tinerii s-ar fi uitat la ei, din unghiuri neobservate, cu ochii întredeschişi, ar fi zărit poate în vizierele trase reflexe ciudate. Cu siguranță însă că Lucia ar fi explicat totul prin legi fizice stricte, ca un schimb de lumini între soare, marmură şi metal.

Fata în alb, castelana care îşi găsise cetatea şi prietenii, îşi ducea mereu mâinile la piept parcă pentru a-şi opri erupții şi clocote. Ea îl căuta cu privirile pe Victor, şi Victor îi căuta mereu privirile, şi se

apropiau mereu pentru a-şi atinge mâinile sau umerii, şi iar se depărtau, şi iar se întâlneau privirile, şi iar se apropiau.

Dar mai era o ființă în camera veselă cu pereții reci de marmură, care n-o pierdea din ochi pe castelană. Îi urmărea fiecare mişcare, dorea să-i întâlnească măcar o dată privirile. Fata în alb era însă lângă Victor, mereu lângă el, numai lângă el, şi ființa care n-o slăbea din ochi înțelese totul.

Niciodată sala armelor şi Castelul vulturilor nu trăiseră asemenea clipe de veselie senină. Doar într-un ungher, ascuns după o armură, un băiat cârn, cu părul de aur încâlcit, uitat de toți ceilalți, se lupta cu disperarea. Ursu îl zări şi-l chemă cu toată dragostea lui:

– Ticuşorule!…

Dar Ticuşor nu răspunse. Îşi pierduse copilăria. Intrase în adolescență. Şi, ca aproape toți copiii, pătrunsese pe porțile largi ale dragostei. Iar întâmplarea hotărâse ca prima lui dragoste să fie tristă şi deznădăjduită.

— *Sfârşit* —

CONSTANTIN CHIRIȚĂ

CIREȘARII

***

ROATA NOROCULUI

III. Roata norocului

Cuprins

Cuvântul autorului
Muzeul cu tanagrale
Capitolul I
1 2 3
Capitolul II
1 2 3 4 5 6 7
Capitolul III
1 2 3
Capitolul IV
1 2 3 4 5 6
Capitolul V
1 2 3
Capitolul VI
1 2 3 4 5
Capitolul VII
1 2 3
Capitolul VIII
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
Capitolul IX
1 2 3
Capitolul X
1 2 3 4 5 6 7
Capitolul XI
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
Capitolul XII
1

CUVÂNTUL AUTORULUI

De fapt nu e cuvântul autorului, ci scrisoarea unui tânăr cititor pe care mă văd obligat s-o redau aici, înainte de începerea cărții:

Dragul nostru prieten drag,

Am auzit în câteva locuri că unii cititori, foarte puțini de altfel, pun sub semnul îndoielii cele ce se povestesc în această carte. Eu sunt elev la liceul din oraşul în care se petrec toate isprăvile descrise de dumneavoastră în „Roata Norocului". Probabil că ați văzut orăşelul nostru. Nu are nimic interesant decât acele statuete de Tanagra din muzeu. Dar aşa cum nu se poate vorbi de Pisa fără să ai imaginea celebrului turn înclinat, aşa cum nu se poate vorbi de Paris fără să te gândeşti la Louvre, sau de Roma fără să ai imaginea Colosseumului, sau de Londra fără să-ți apară imediat Westminsterul în fața ochilor, tot aşa nu se poate vorbi de orăşelul nostru fără să te gândeşti imediat la statuetele de Tanagra. Oricărui oraş al planetei aceste statuete i-ar face faimă. Sunt cele mai frumoase din lume şi cele mai bine păstrate, aşa spun toți cei care le-au văzut şi le-au comparat cu altele din alte muzeele cu nume celebre. Cum au ajuns ele aici la noi? Se va răspunde în această carte. Cum vin din toată lumea oameni ca să le vadă şi să le admire? Asta din păcate nu se ştie prea bine. Dar dacă aş da câteva nume luate din cartea de onoare a muzeului, cred că mulți custozi ai multor celebre galerii de artă ar face ochii mari. Marele nostru sculptor Brâncuşi a venit special de câteva ori, incognito, de la Paris, ca să le vadă. Ore şi zile întregi stătea şi le privea la fel de nemişcat ca ele.

Se mai spune că au poposit aici, tot incognito: Picasso, Matisse, Dali, Moore şi alții. S-au oferit sume fabuloase pentru ele, s-au oferit schimburi: opere de Michelangelo şi Rodin, dar toate tanagralele noastre fac parte dintr-o donație de care nimeni nu se poate atinge. Ele constituie toată mândria şi gloria orăşelului nostru. Sunt exemplare unice, fără egal în frumusețe şi grație, sunt adevărate bijuterii. Poate că n-o să mă credeți, dar de multe ori, unii oameni, mai trişti sau mai necăjiți, vin la muzeu să le privească. Frumusețea şi eleganța statuetelor devin un fel de leac care liniştește şi

înseninează. De aceea mai că le privim ca pe nişte fiinţe, prietene ale noastre de toate zilele.

Acum închipuiţi-vă ce lovitură cumplită pentru oraşul nostru, şi nu numai pentru el, ar fi fost dispariţia pentru totdeauna a acestor statuete. Pentru că asta ar fi fost soarta tanagralelor noastre, dacă din întâmplare cireşarii n-ar fi fost în perioada aceea blestemată aici la noi. Fără ei orăşelul nostru vesel şi cald ar fi devenit trist, ca un mormânt părăsit.

Eu sunt unul dintre acei care ştiu cel mai bine ce s-a întâmplat cu statuetele noastre de Tanagra şi care a fost rolul cireşarilor în salvarea lor. De aceea spun tuturor că toate întâmplările povestite aici sunt absolut autentice. Nimic nu s-a inventat. Ba cred că au mai existat o mulţime de amănunte despre care nici nu s-a amintit.

Asta am vrut să vă spun, dragii mei prieteni cititori. Nu semnez scrisoarea pentru că s-ar putea crede că am scris-o anume ca să mă pun bine cu cireşarii. Da' poate că exist şi eu în această carte… Vă urez lectură plăcută.

Un cititor tânăr ca şi voi

MUZEUL CU TANAGRALE

Locurile unde se aflau vizitatorii înainte de ora închiderii, în clipa când s-a uitat bunica în aripa dreaptă.

fereastră
De aici a arunfat Ilie ora închiderii
aici se aflau Dan Ioana Maria
De aici a privit bunica
tablouri
statuie
fereastră
Andreescu
Luchian
fereastră
stature
tablouri
vitrina cu tanagrale
Aici se afla scheletul
tablouri
fereastră
fereastră
statuie
Aici se afla omul în gri
picturi noi
statuie
tablou nou
vestibul
Aici stăteau profesoara pictura și omul cu ciocănaș
vestibul
măsuță cu telefon
banca lui Ilie
Banca lui moș Costache

Capitolul I

1

Cum ajunseseră cireşarii în orăşelul D.?… Nu e foarte greu de răspuns. Mai întâi orăşelul nu era foarte departe de fratele lui, destul de geamăn, în care trăiau cireşarii. Apoi, aşa cum se întâmplă deseori, unul dintre locuitorii orăşelului D. avea rude în orăşelul cireşarilor. Apoi, cel care avea rude avea şi o fată care se numea Ioana, dar asta n-ar fi însemnat nimic, dacă Ioana n-ar fi fost verişoara lui Dan şi dacă, în sfârşit, Dan n-ar fi primit o scrisoare de la ea prin care era invitat împreună cu prietenii lui „oricâți ar fi, chiar douăzeci", deşi ştia ea bine că sunt numai şase, pentru câteva zile, spre sfârşitul vacanței, în orăşel. De ce, spre sfârşitul vacanței? Pentru că se deschidea bâlciul de pe malurile Căprioarei, care „nu-şi are pereche în țară" şi pentru că se puteau face plimbări frumoase într-o poiană tăinuită în care „se bănuieşte că ar exista nişte ruine misterioase, chiar de pe timpul…" – dar urma o scuză pentru că „nimeni n-a reuşit să stabilească vechimea lor cu precizie".

Cireşarii ceilalți, cu excepția lui Tic pe care-l atrăgea grozav bâlciul, într-adevăr celebru, nici nu voiră să audă despre invitația Ioanei. Maria însă nu-şi putea lăsa dragul ei frățior singur, aşa că porniră toți trei spre orăşelul D., unde ajunseseră noaptea târziu. Îi aşteptau: o fată mirată, zveltă şi foarte frumoasă, doi bunici severi ca nişte profesori în preajma examenelor şi două camere: una pentru Ioana şi Maria, alta pentru Tic şi Dan. Cam după jumătate de oră fetele dormeau, iar băieții săreau geamul (ca să nu deranjeze anumite persoane mai în vârstă care aveau alte concepții despre tinerețe, şcoală şi iarmaroc) şi porneau grăbiți undeva.

2

Ce forfotă era în bâlci la ora aceea! Şi în dreapta, şi în stânga Căprioarei. Eroii noştri nu zăboviră decât câteva minute în partea dreaptă. Se înfruptară repede cu nişte gogoşi cât pălăriile de mari, îşi răcoriră gâtlejurile cu înghețată de zmeură: „mamă, mamă!”, şi apoi, ca vântul, peste un podeț împodobit cu panglici de hârtie de toate culorile, poposiră în partea stângă, acolo unde-i chemau inimile. Nu ştiau încotro să se ducă, nu ştiau încotro să se uite. Totul se mişca amețitor în jurul lor. Jocuri, oameni, lumini. Şi nu mai era nimeni care să-i tragă de mânecă sau să le amintească sever despre şcoală, despre importanța gramaticii, despre oameni care au ajuns mari, fără să se plimbe prin iarmaroace. („Parcă altminteri, gândise Tic atunci, ar fi rămas mici, ca piticii de la panorama de vizavi!”). Erau liberi şi voiau să vadă cât mai multe, şi se gândeau cu plăcere că părăsiseră casa sărind de pe fereastră într-un nuc care-şi aranjase parcă anume crengile pentru acțiunea lor. Se auzeau mereu acorduri de fanfară, când repezite, când lăbărțate, explodând fals, dar cu un entuziasm cumplit, aşa cum numai la bâlci se pot auzi. Goarne, trompete, clarinete, tromboane, tobe îşi împreunau sunetele în cântece uluitoare – o armonie fantastică a stridențelor – în care se recunoştea vag fie un marş şovăitor, cu alternanțe de tango, fie un vals răguşit, cu improvizații periodice de sârbă oltenească. Fundalul acesta muzical pătrundea pe nesimțite în memorie, căutând un ascunziş definitiv, care va apărea mai târziu în amintire: neverosimil, unic şi, mai ales, fermecător.

Cei doi holbau ochii la estradele suspendate, pe care oameni îmbrăcați în costume extravagante – o învălmăşire de culori indescriptibile – se agitau şi răcneau până le ieşeau ochii din cap. Unii scoteau panglici, cutii, şerpi şi cranii din jobene găurite, alții sfărâmau lanțuri şi împrăştiau flăcări orbitoare din degete sau din gură, alții se îndoiau până nu le mai deosebeai mâinile de picioare, alții țopăiau ca nişte popândăi şi făceau salturi mortale, cu uşurința unui pisoi, alții mergeau cu capul în jos, în mâini, în timp ce în jurul fiecărui picior se învârteau cercuri colorate, alții pur şi simplu strigau şi gesticulau, anunțând numere senzaționale, nemaivăzute, nemaiauzite, nemaipomenite, nemaiîntâlnite. Şi peste tot se ofereau reduceri unice, şi se promiteau premii pentru curaj şi perspicacitate, şi se declara că

nemulțumitul va primi de zece ori suma plătită, şi se vorbea direct cu spectatorul:

– Intră, intră, nea Costică! Vino-ncoace, nea Mitică! Program mare, astă-seară, pentru mata, coană mare! Ia-ți băieții şi nepoții şi intrați, intrați cu toții… Hai, grăbiți! Luați bilete, pentru militari şi fete! Dați semnalul din trompete.

– Slab, slab! şoptea Tic la urechea lui Dan.

– Mie totuşi îmi place, Ticuşorule. Nu ceea ce se întâmplă acolo. Toată atmosfera asta. E ca un rotocol făcut din tot felul de sfori colorate, un ghem pe care nu ai de unde să-l începi. Ştii? Eu nu mă uit atât la ăia de sus care țipă şi se agită. Mă uit mai mult la cei care se uită la ei. Ia priveşte-l pe cel de lângă roata norocului! Acolo! Îl vezi? I-a căzut pălăria din cap de atâta râs. Şi nici nu-şi dă seama că i-a căzut.

Tic parcă-şi aduse aminte de ceva:

– Hai repede acolo! Mi-am pus eu ceva în cap cu roata norocului. Vreau să-i prind şmecheria.

Un cerc uriaş de oameni era în jurul roții. Cireşarii abia îşi găsiră un loc de unde să poată privi. Mişcarea necontenită îi strivea. Se prinseră de mâini şi îşi înțepeniră picioarele în pământ, pentru a rezista întrucâtva.

Roata țăcănea ca o mitralieră. Aproape fără întrerupere. Dacă nu-şi încerca nimeni norocul, atunci cel care o avea în seamă împingea cu putere şipca şi striga cât îl ținea gura:

– Încercați-vă norocul! Fiecare număr câştigător! Nimeni nu pierde! Toată lumea câştigă! Vaze, lighene, oale, crătiți! Încercați-vă norocul! Paguba e numai a noastră! Statui! Celebrul cap de negru al lui Fradaburidi! Priviți şi nu mai uitați! Glastra în care Frederic al Şaselea a oferit flori Giocondei! Originală de două mii de ani! Atletul cu discul, bust artistic de la ultima olimpiadă! Găleți smălțuite cu smalț din Othelo! Toată lumea câştigă! Şi numeroase obiecte pentru casă şi petrecere. Poftiți! Poftiți! Cine ia oala cea mare? Încap opt sute nouăzeci şi trei de sarmale! Poftiți!

Oamenii nu rezistau chemării. Roata se învârtea mereu. Niciun număr nu pierdea. Cei mai norocoşi câştigau o solniță sau o ceşcuță de lut, care costau a treia parte din suma plătită pentru o tragere. De obicei însă ieşeau numai bucățele de ghips modelate şi vopsite rudimentar. Îşi

încercă şi Tic de trei ori norocul şi de fiecare dată câştigă aceleaşi obiecte. Un fel de lulea de ghips, care nici măcar nu era găurită.

– Nu se poate, îi şopti el lui Dan. Am numărat de câte ori s-a tras de când suntem noi aici. Ştii de câte ori? De treizeci şi opt de ori! Şi, cu toate acestea, nimeni n-a câştigat un obiect mai mare… E o şmecherie la mijloc. În total sunt o sută douăzeci de numere. Fă şi tu o socoteală…

Odată cu Dan mai auzi cineva vorbele lui Tic. Un tânăr înalt, puternic, cu aer de atlet, îmbrăcat într-un costum lejer sportiv. Abia îşi ținea râsul. Şi el stătea de multă vreme acolo, urmărind împreună cu cireşarii ce se petrecea la roata norocului. Când Tic termină de vorbit, clătină din cap, parcă a aprobare.

Şi deodată răsună vocea gâjâită a proprietarului:

– Încercați-vă norocul! Vine, vine norocul! Încercați-l! Curaj! Curaj! Nimeni nu pierde! Vine, vine norocul!

Supunându-se parcă acestui îndemn, un tinerel de vreo 14–15 ani se îndreptă şovăitor spre roată. Stătu în cumpănă o secundă, îşi făcu apoi curaj şi împinse şipca. Nu prea tare. Țăcănitul metalului lovit deveni tot mai rar. Tinerelul aştepta indiferent. Vocea gâjâită îl trezi:

– A luat-o! A luat-o! Uite cum a luat-o!

Vesel de parc-ar fi câştigat el, proprietarul îşi agita într-o mână pălăria de paie cu boruri mari, iar în cealaltă o găleată roşie, frumos smălțuită. Oamenii se îmbulziră ca la nuntă. Băiatul luă repede găleata în mână şi, parcă pentru a nu-i da timp omului cu pălărie de paie să se răzgândească, o şi tuli printre rânduri, urmărit de o sumedenie de priviri invidioase.

Imediat îşi încercară norocul şi alții. Printre ei şi Tic. Tânărul puternic din spatele lui făcu un gest cu mâna, pentru a-l opri. Era însă prea târziu. Tic împinsese şipca. La fel ca norocoşii dinaintea lui, câştigă aceeaşi lulea, inutilă, scârboasă. Două minute mai târziu, mâna lui Tic împinse din nou şipca. De astă dată nu mai câştigă luleaua, ci un obiect inform, colorat strident, care putea să reprezinte orice: de la papagal până la pantof. Se uită la Dan cu privirile unui om pus pe bătaie:

– Fir-ar să fie! Îmi vine să… O să arunc cu un bolovan în taraba asta! Mai zi că nu-i şmecherie! Dar tot nu mă las.

Tânărul atlet din spatele lui clătină iarăşi din cap, în semn de aprobare. Izbuti să-l oprească la timp pe Tic. Se aplecă şi-i spuse în

şoaptă:

– Dacă-i şmecherie, de ce joci? Mi se pare că e a şaptea oară, nu?

Tic se uită plin de curiozitate la interlocutorul neaşteptat. Nu descoperi dojana pe fața acestuia, ci mai degrabă veselie şi complicitate.

– Dar dumneavoastră… începu Tic, însă nu mai avu vreme să termine întrebarea, pentru că vocea gâjâită a omului cu pălărie de paie răsuna disperată:

– Încercați-vă norocul! Vine, vine norocul! Încercați-l! Curaj! Curaj! Vine, vine norocul!

Din mulțimea de spectatori se desprinse un bărbat între două vârste, îmbrăcat destul de modest. Stătu şi el în cumpănă o clipă. Parcă nu ştia cum să împingă şipca. Mai tare sau mai încet. Până la urmă se hotărî. Împinse.

– A luat-o! A luat-o! țipă din nou gâjâitul.

Numărul la care se oprise coarda de oțel – 72 – oferea drept câştig un serviciu de ceai de şase persoane.

Tic se uită întrebător spre cel care-l împiedicase să-şi încerce pentru a şaptea oară norocul.

– Asta nu înseamnă nimic, îi şopti atletul. Ai socotit singur şi ai ajuns la o anumită… idee. Toți sunt nişte şmecheri. Şi aici, şi dincolo, la zaruri… şi dincolo, la ceasuri… Ai prea mulți bani de pierdut?

– Sunteți chiar atât de sigur? întrebă Dan.

Atletul clătină din cap, aproape plictisit. Gestul lui arăta că nu mai are nicio îndoială. Ar fi vrut şi Tic să întrebe ceva, dar îl opri din nou vocea omului cu pălărie de paie:

– Vine, vine norocul! Încercați-l!

Tânărul cu înfățişare simpatică de atlet se posomorî.

– Nişte dobitoci, nişte pungaşi! şopti el printre dinți.

Nu-şi termină însă bine vorbele, că o femeie blondă şi durdulie se văzu posesoarea unei crătiți care reprezenta cel puțin de treizeci de ori valoarea taxei de participare la roata norocului.

– Acu ce mai spuneți? întrebă Tic triumfător, de parc-ar fi câştigat el obiectul. În ultimele douăsprezece trageri au ieşit trei premii mari. Am văzut cu ochii mei!

Atletul nu părea deloc convins. Îşi menținea în continuare părerea, pe care o exprima însă tot în şoaptă:

– E o şarlatanie! Dar dacă dumneata nu vrei să crezi…

Tic nu putea să creadă. Aşa că mai câştigă două lulele şi o pasăre neidentificabilă, cât degetul de mare. Ba îl îndemnă şi pe Dan să-şi încerce norocul de trei ori la rând, dar şi acesta nu se alese cu nimic altceva decât cu două ceşcuțe şi cu o lulea negăurită.

– La urma urmei, ce vrei tu aici? îl întrebă Dan iritat. Nu vezi că nu avem noroc?

– Aş vrea să câştig atletul acela cu discul, îi răspunse trist Tic. Are numărul optzeci şi nouă. Odată mi-a ieşit optzeci şi patru, altă dată optzeci şi cinci. Nu vezi ce aproape am fost de el?

Dan holbă ochii. Era uimit. Cuvintele lui Tic ascundeau nişte mistere.

– Întâmplător te-ai apropiat… sau…?

– Nu, Dan, îi răspunse Tic. Nu întâmplător. Am calculat şi eu. N-ai văzut că trăgeam după ce şipca rămânea într-un anumit loc? La început m-am antrenat. Am vrut să mă obişnuiesc cu rezistența cuielor. Când am încercat cu adevărat, m-am apropiat de număr. Şi dac-ai şti cât îmi place statuia aceea!

Dan trecu de la admirație la duioşie. Privi şi el atletul cu discul şi într-adevăr i se păru deosebit față de celelalte obiecte. Avea o anumită finețe şi o mişcare grațioasă, care nu-i ascundea însă forța, şi nişte detalii care surprindeau prin autenticul lor.

– Într-adevăr, e foarte frumos, Tic. Nu ştiu cum a ajuns aici printre atâtea crătiți şi lighene…

Abia în acel moment începu Dan să cerceteze lucrurile care se înălțau în piramida din interiorul roții. Nu mai privi ca până atunci crătițile, gălețile, serviciile de ceai şi de cafea, farfuriile colorate, castroanele şi celelalte obiecte care încântă ochiul gospodinelor sau îi obligă pe cetățenii întârziați să-şi încerce norocul, cu gândul de a-şi împăca nevestele bosumflate. Privea vălmăşagul de culori şi străluciri cu ochi de artist. De aceea descoperi câteva obiecte care păreau stridente în piramidă. Investigația lui superioară era ajutată de semnele foarte precise ale lui Tic. Lucru ciudat, de astă dată gesturile celor doi cireşari se asemănau, se identificau. Şi unul şi altul căzură de acord că singurele obiecte care meritau atenția lor, care, eventual, puteau să intre

în posesia lor – în afară de aruncătorul de disc – erau următoarele: o vază mare, lăcuită în culori închise şi brăzdată neregulat de vinişoare aurii, probabil o imitație chinezească; un cuplu de dansatori sugerând o piruetă îndrăzneață, sculptat în marmură şi aşezat pe un soclu mare de granit; un cap în mărime naturală (Dan susținea că-l reprezintă pe Apollo) vopsit urât în bronz, fără să i se fi alterat însă frumusețea trăsăturilor; un negru bizar, îmbrăcat într-un costum alb colonial, cu caschetă pe cap şi cu arme prinse la centură. Celelalte statuete erau banale sau erau atât de prost executate, încât făceau rău privirilor.

– Ei, ce crezi, avem vreo şansă? îl întrebă Tic pe Dan.

Dan nu avu vreme să-i răspundă, sau poate că Tic se dezinteresă pentru un moment de răspunsul prietenului său. Cireşarul cel ciufulit se uita pe furiş la un personaj ciudat, care apăruse ca din pământ lângă roata norocului. Era un om înalt şi slab, adus din spate, îmbrăcat într-un pardesiu lung, cenuşiu, cu o pălărie de aceeaşi culoare şi cam ponosită, pe cap. Într-o mână ținea o umbrelă bine strânsă, care-i servea şi de baston. Şi umbrela era tot gri. Şi batista cu care-şi acoperea nasul şi gura, parcă pentru a se apăra de praf, era gri. Nişte ochelari cu rame groase şi lentile întunecate îi ascundeau ochii.

– Pariezi cu mine că are mustăți? spuse pe neaşteptate şi cu multă siguranță Tic.

– Le-ai văzut înainte de a şi le acoperi cu batista? întrebă la rândul lui Dan.

– Nu. Dar dacă te uiți mai bine, ai să vezi la marginea de jos a batistei capătul unei bărbi. O barbă sură.

– Aha! se dumiri Dan. Logică „ticiană”: Cine are barbă nu se poate să nu aibă şi mustăți… Dar să ştii că nu e regula absolută.

– Sssst! făcu Tic, ducând mâna la gură. Hai să ne apropiem de el. Dar mai întâi urmăreşte-i privirile…

Cireşarii îşi croiră drum prin mulțime. Apropiindu-se de „omul în gri”, Dan avu timp să-l observe. Din locul unde se afla, omul în gri trebuia să-şi îndoaie gâtul pentru a avea în raza privirilor lui un anumit obiect din piramida roții norocului. De aceea, ochelarii nu-i puteau ascunde intenția.

Cireşarii îl supravegheau. Obiectul cu pricina era aruncătorul de disc.

În câteva clipe, Tic şi Dan ajunseră în spatele ciudatului personaj. Tocmai la timp pentru a-i auzi vocea – o voce pițigăiată, nervoasă – cu care se adresa omului cu pălărie de paie:

– Nu vindeți cumva aruncătorul de disc? E singurul obiect care mă interesează…

Proprietarul tarabei rămase un moment nehotărât. Voia să spună ceva, dar parcă buzele nu aveau curajul să se deschidă.

În clipa aceea, Tic îl zări alături pe tânărul cu înfățişare de atlet. Părea şi el foarte interesat de ceea ce se întâmplă în fața lui. Dintr-un exces de simpatie, cireşarul îl lovi cu cotul, dar imediat se ruşină. Atletul însă îi răspunse cu acelaşi gest, îi făcu complice din ochi, apoi îi indică printr-o privire scurtă personajul gri.

– Îl vindeți sau nu? întrebă pentru a doua oară acesta.

Omul cu pălărie de paie redeveni subit oratorul dezinvolt, cu voce gâjâită:

– Încercați-vă norocul! Statuia lui Fradaburidi!

– Fradaburidi? repetă uimită o voce pițigăiată.

Apoi, cu un gest furios, omul în gri împinse şipca de lemn, după care dispăru în mulțime.

– Optzeci şi nouă! țipă ca un apucat proprietarul tarabei. Optzeci şi nouă!

Dan simți degetele lui Tic înfigându-i-se în braț ca nişte cârlige. Îşi smuci mâna, dar într-o clipă se pomeni că repetă şi mai violent gestul lui Tic:

– Aruncătorul de disc! Dacă n-ar fi plecat…

Numai atletul de lângă ei părea sceptic:

– Nu cred eu că va câştiga vreodată cineva aruncătorul lui Fradaburidi.

Tic nu era însă de acord cu această părere:

– Păi n-ați văzut că l-a câştigat? În fața noastră. Dac-ar fi jucat cu adevărat…

– I-ar fi ieşit o lulea sau o pasăre ca acelea pe care le ai dumneata în mână… Ți-am spus că-s toți nişte şarlatani…

Clătină din cap înfuriat, apoi îşi făcu loc cu coatele printre spectatori. Tic îi urmări multă vreme cu privirea silueta. Era aproape cu un cap mai înalt decât oamenii pe lângă care trecea.

„Oare cine-o fi?” îşi spunea în gând cireşarul. „Şi de ce-o fi atât de înfuriat pe…?” Dar nu mai avu timp să-şi termine gândul. O voce binecunoscută se ridică deasupra tumultului.

– A luat-o! Uite cum a luat-o!

Un fior săgetă inima lui Tic. Întoarse capul iute ca un cățel. Se linişti repede. Aruncătorul de disc se afla la locul lui. În schimb, pe palma întinsă a omului cu pălărie de paie se odihnea strălucitor un castron de supă. Câştigătorul nu-i era necunoscut. Parcă-l mai zărise undeva, şi nu de multă vreme, îşi aminti imediat. Era acelaşi tinerel care câştigase cu vreun ceas înainte o găleată roşie smălțuită. Numai că de astă dată purta pe cap o şapcă albastră, cu cozoroc de țiplă. De aceea nu-l recunoscuse imediat. Şi simțea cum îl roade invidia.

– Oare de ce unii oameni sunt atât de norocoşi! îl întrebă el pe Dan. Eu am tras de zece ori şi m-am ales cu nişte…

Nu mai rosti cuvântul. Se mulțumi să scape din mână obiectele câştigate. Îl imită şi Dan.

– Cu banii pe care i-am pierdut aici, Ticuşorule…

– Adică tu îți închipui că n-o să câştig eu aruncătorul de disc! Chiar de-ar trebui să-mi risipesc toate economiile… Nu mă las. Şi-mi pare bine că n-am uitat carnetul C.E.C.

Dan nu părea prea convins de ceea ce auzea.

– Eu nu zic că n-ai putea să-l câştigi… Dar mai este un lucru la care ar trebui să te gândeşti. Şansa aceasta o are oricine. S-ar putea ca mâine dimineață să nu-l mai vedem acolo…

– Înțeleg, răspunse Tic nu tocmai mulțumit. Vrei să plecăm şi să ne întoarcem mâine dimineață… Fir-ar să fie! Nu mi-e necaz că plecăm. Mi s-a făcut şi mie somn. Mi-e teamă să nu-l câştige altcineva. Asta e! Ce zici? Să mai încerc o dată?

– Treaba ta, răspunse Dan. Nu zic nici da, nici nu. Ştii tu ce se întâmplă în asemenea cazuri… N-am acum nevoie de tunete. Am nevoie de linişte, pentru că mi-e un somn cumplit.

Tic stătea la îndoială. Să mai încerce sau nu? Avea nevoie de un îndemn. Afirmativ sau negativ. Răspunsul lui Dan, neutru, îl țintuia locului… Ce să facă? Noroc că-l zări în mulțime pe tânărul cu înfățişare de atlet. Venea spre ei, spre roata norocului. Prin urmare nu va mai juca… până mâine dimineață.

– Atunci hai să mergem! îi spuse el lui Dan. Poate că până mâine dimineață n-o să se câştige… Şi poate că până atunci vom descoperi o metodă care să ni-l aducă mai sigur în mâinile noastre.

Tic îşi făcea curaj, pentru că în sinea lui era trist. Cheltuise o groază de bani, îi risipise în vânt şi mai ales simțea că n-o să se poată stăpâni şi va mai pierde încă mulți.

– Nu! se hotărî el. Numai mâine! Nu se poate să nu-l câştig. Uite, aş fi în stare să-ți jur, dar încă n-o fac. Şi nu înțeleg cum poți fi tu atât de nepăsător?

– Nici eu nu ştiu ce e cu tine, îi răspunse Dan. Oare te atrage aruncătorul de disc sau jocul în sine?

Apariția atletului le întrerupse convorbirea.

– Ei, v-ați lecuit? îi întrebă acesta. Mai bine duceți-vă acasă… Nu se termină bâlciul într-o zi!

Şi iarăşi îi făcu un semn de complicitate cu ochiul lui Tic. Când se uită însă spre roata norocului, privirile i se încruntară.

Cireşarii mai zăboviră un timp în iarmaroc, însă nu la roata norocului. Undeva, în apropiere. Se ascunseseră în umbra unei tarabe închise şi de acolo îl urmăreau pe atletul încruntat. Îl vedeau nemişcat, cu mâinile în buzunare, cu privirile întunecate. Din când în când clătina din cap, de parc-ar fi dibuit rostul sau înțelesul unor enigme.

– Oare cine-o fi şi ce-o fi cu el? întrebă Dan. Nici nu vorbeşte, nici nu joacă, nici măcar nu se înveseleşte…

Tic nu ştia nici el ce să răspundă. Mintea lui făurea fel de fel de planuri legate de aruncătorul de disc.

3

Cireşarii intrară în cameră pe drumul pe care ieşiseră. Adică pe fereastră, slujindu-se de acelaşi nuc docil şi prietenos. Ora era destul de târzie. Se apropia miezul nopții. Aprinseră lumina cu multă precauție – de altfel inutilă – se mişcară în vârful picioarelor, cu ochii întredeschişi, pentru a suporta mai uşor strălucirea becurilor. Tocmai în clipa când se pregăteau să-şi facă un semn de mulțumire cu cotul, privirile lor

întâlniră o coală de hârtie, fixată probabil cu o pioneză sus, în uşa care ducea spre balcon. Poate că n-ar fi observat imediat coala, dacă n-ar fi fost tăiată în diagonală de o săgeată groasă, făcută din tuş negru. Bineînțeles că săgeata era doar un semnal de atenție. Când se apropiară ca hipnotizați de uşă, cireşarii descoperiră în dreapta şi în stânga săgeții câteva rânduri scrise de mâini diferite.

– Ăsta e scrisul Mariei, spuse Tic, arătând spre rândurile din dreapta. Dacă nu-l mai cunosc eu…

– Iar ăsta, descoperi la rândul său Dan, indicând cu degetul rândurile din stânga săgeții, e scrisul scumpei mele verişoare. Numai ea are obiceiul să folosească atâtea bucle şi să-şi încline literele spre stânga.

Preocuparea lor era prea formală pentru situația în care se aflau. Se agățau dinadins de idei colaterale, pentru a întârzia un lucru pe care-l simțeau neplăcut. Bănuiau ei că au comis pe undeva o trădare. De aceea îşi relatau descoperirile, plimbându-şi privirile pe tavan, cu un glas care trăda o indiferență prea sigură pentru a fi reală. Nu puteau însă evita pentru multă vreme contactul cu literele care deja le ardeau ochii. Tic – pe care-l cunoaştem cu toții ca pe o persoană înzestrată din plin cu simț practic – îşi făcu, primul, curajul şi citi cu voce surprinsă – fără îndoială prefăcută – rândurile Mariei:

– Ți-am spus eu că e ea, începu el, se cunoaşte de la primele cuvinte: „Să vă fie ruşine --------” (Prea multe liniuțe şi dacă le număr… da! ne aseamănă cu animalele acelea cu urechi lungi, de care râde toată lumea. În fond e o proastă, pentru că fapta noastră nu are nimic de râs în ea.) Aşa! Mai departe: „Ați plecat, bineînțeles, la iarmaroc, întâi ați mâncat gogoşi, pe dreapta, ca să ni le turnați nouă, mâine dimineață, sub forma unui somn lung şi a unor vise încâlcite…” (Îi place s-o facă pe deşteaptă. De unde ştie ea ce i-am fi spus mâine dimineață?)

– Ba mie mi se pare, recunoscu Dan, că i-aş fi vorbit chiar aşa despre prima noapte petrecută aici…

– Tu! Ei bine, află că eu i-aş fi spus că am citit o carte până la miezul nopții şi că pe urmă m-am gândit la ce ni s-a întâmplat nouă, vara trecută, la castelul celor două cruci. Lasă, lasă, n-o mai apăra. Mai bine să citesc mai departe: „Pe urmă v-ați dus în partea stângă, ați holbat ochii ca nişte nătărăi la panoramele groteşti de acolo… (Las’ că-i arăt eu mâine dimineață. Îşi dă aere de detectiv!) apoi cârnul şi-a consumat

un sfert din economii jucând la roata norocului… (Nu-i adevărat! N-am cheltuit decât… decât a cincea parte, o cincime şi jumătate!) şi a câştigat: un păun, o privighetoare, o ciocârlie, o vrabie, un crocodil, o găină etc., şi un măgăruş mai mic decât el… (Nu-i adevărat! Mi se pare că am câştigat şi nişte lulele.) Încă o dată să vă fie ruşine, pentru că nu ne-ați invitat şi pe noi. Ne-am fi întors mai devreme acasă şi am fi redus la un sfert cheltuielile, chiar dacă ne-ați fi oferit câte două gogoşi. Acum e trecut de zece, ne ducem la culcare şi ne gândim că Dan devine pe zi ce trece mai nesuferit şi mai urâcios. Celălalt… (probabil că e vorba de mine) e un ingrat şi un ------ mare?…" (Ce lipsă de fantezie! Foloseşte acelaşi cuvânt, în locul liniuțelor, la singular…)

În sinea lui, Tic era amărât. Îşi disimula însă starea, luând masca unui om plictisit şi jignit pe nedrept.

– Degeaba, Tic, spuse Dan cu blândețe, Maria are dreptate. Nu crezi tu că merităm epitetele acelea înlocuite cu liniuțe?

– Se putea să nu-i iei tu apărarea… ripostă cireşarul cel cârn şi ciufulit. Să ştii că n-ai niciun folos din asta. Nu-i pasă niciodată de tine. Dar mai bine citeşte ce scrie ailaltă, care-şi potriveşte scrisul după forma părului.

Dan se supuse imediat cererii lui Tic, pentru a scăpa de un sentiment neplăcut de jenă:

– Ioana! Pare mult mai zgârcită decât Maria. Sau poate e mai timidă. În sfârşit… Să descifrăm buclele ei. Da: „Nu era nevoie să săriți pe geam şi să coborâți pe nuc. Am avut grijă să vă las toate uşile deschise, pentru că aşa e obiceiul la noi şi pentru că voiam să vă facem o vizită. Nu vreți să întocmim mâine dimineață un plan, un program de distracție?"

Tic reținu un singur lucru din rândurile fetei cu bucle:

– De unde a ştiut ea că am plecat pe geam? Doar n-am lăsat niciun semn. Sau…

Renunță însă la vorbe, cel puțin pentru câteva clipe, şi aleargă la geam, unde întreprinse nişte cercetări meticuloase, care l-ar fi făcut invidios şi pe Sherlock Holmes.

– Da! se dezmetici el. Mai întâi am lăsat deschis chiar geamul ăsta atât de puțin folosit, care dă spre nuc. Pe urmă am uitat aici scaunul pe

care ne-am cățărat. Şi mi se pare că am julit puțintel şi peretele cu vârful pantofilor. Ne-am purtat ca nişte proşti…

– Ştiu eu, Ticuşor. Eu cred mai degrabă că nici Maria, nici Ioana nu sunt chiar atât de naive… Pe Maria o cunosc eu bine…

– Eu o cunosc şi mai bine! se burzului Tic. Ştiu eu câte parale face. Dacă n-aş fi eu…

Dan căscă de câteva ori, fără să se mai ascundă, ducându-şi mâna la gură. Începu chiar să se dezbrace, lângă patul comod, pentru a nu-i mai da lui Tic posibilitatea să înceapă o nouă conversație pe care capul lui buimac n-ar mai fi putut-o suporta.

– E aproape miezul nopții, se tângui el. Şi mi s-au făcut pleoapele de plumb, Ticuşorule. Noapte bună!

Mai mult din spirit de imitație, ceea ce nu prea era în obiceiul lui, Tic se dezbrăcă şi se întinse, fără prea multă convingere, pe patul de campanie. Plăcerea contactului cu somiera elastică şi confortabilă nu ținu prea multă vreme. Îl năpădeau roiuri de gânduri, iar imaginile care colorau aceste gânduri încă nu voiau să se încâlcească, în ciuda întunericului care învăluise camera.

– Hm! spuse el râzând. Ce caraghios era ăla cu pălărie de paie! Ai văzut? Când îşi scotea pălăria, parcă descoperea o sfeclă roşie, nespălată. Şi când țipa, i se umflau ochii… parcă îi sufla cineva în ceafă.

– Da… mormăi Dan ca prin vis. Cineva în ceafă… O pompă. O pompă de bicicletă.

– Nu-i adevărat! Mie mi se părea că-i suflă cineva în ceafă, într-o gaură. Da… Şi puştiul ăla… ăla cu cozoroc de țiplă. Stătea ca un bleg acolo, învârtea fără să se uite… Ia spune! De ce toți blegii au noroc? De ce a câştigat de două ori? De două ori a tras şi de două ori a câştigat obiecte mari… Eu am tras… Ştii de câte ori am tras eu? De treisprezece ori! Pssst! Maria are dreptate! Dacă mai pun la socoteală şi costul gogoşilor, am cheltuit într-adevăr un sfert din economii… De treisprezece ori! Şi ce-am câştigat? Nişte lulele şi nişte orătănii cu fulgi în coadă. Şi eu am calculat de fiecare dată… Nu-i aşa că are dreptate Maria?

– Maria… Maria… şopti Dan pe jumătate adormit.

– Parc-ai spune poezii, aşa îi rosteşti numele… Hei! Nu cumva ai adormit?

– Cum? tresări Dan speriat. Cine-a adormit?

– Tu! Şopteai numele Mariei ca într-o poezie, ca într-un cântec. Nesuferita…

– Eu? Poate am visat, Ticuşorule, se scuză Dan ruşinat. Mi se încâlcesc toate gândurile. Zău, lasă-mă să dorm…

Tic îşi scoase limba pe întuneric, în direcția lui Dan. Apoi se ridică într-un cot şi spuse cu glasul unei bunici:

– Dormi, dormi, copilaşule… nani, nani… La urma urmei, pot să gândesc şi singur. Şi la altă urma urmei, ai tot dreptul să dormi, să visezi…

– Zău, Ticuşorule, am şi eu dreptul să dorm…

– Dar şi eu am dreptul să gândesc cu voce tare. Dacă nu-mi închipui că mă ascultă cineva, mi se începțoşează ideile…

– Nu te ascultă nimeni, Ticuşorule. Eu am adormit… Nu ai nevoie decât de un sfert de metru pătrat de ceață, un decimetru cub… un degetar…

Tic nu-l mai asculta. Alte imagini îi apăreau în minte. La început confuze, dilatate, nesigure, dar se concentra atât de mult să le prindă, să le rețină, încât izbutea să le clarifice, să risipească negura care le învăluia. Uneori chiar se pomenea că suflă cu buzele țuguiate parcă pentru a împrăştia, pentru a alunga un val de fum răutăcios.

– Şi omul gri!… Ce om ciudat! Totul în gri. Parcă era scos din cenuşă… Oare de ce îşi acoperea fața? Şi de ce purta ochelari întunecați noaptea? Tu crezi că era atât de bătrân pe cât părea? De ce nu-şi ascundea barba… şi mustățile?

Un nou val de ceață îl înfăşură pe Tic. O clipă, gândurile i se încâlciră. Tresări însă repede ca un automat şi se feri, inutil, de parc-ar fi fost prins asupra unui fapt urât:

– Dan! Ai adormit? întrebă el. Hei, Dan!

– Da… da… bolborosi Dan prin somn.

– Tu crezi că bătrânul acela în gri era chiar atât de bătrân? Ştii? Ăla cu batista, cu mustățile nevăzute…

– Da… da… îi răspunse Dan.

– Eu nu cred! E ceva necurat la mijloc. Şi aruncătorul de disc. De ce voia tocmai aruncătorul de disc? Ce-i trebuie unui bătrân atletul acela frumos? Spune şi tu!

– Da… da… repeta Dan.

Tic se ridică iarăşi într-un cot, cu gândurile aprinse de altă imagine:

– Şi atletul acela… Nu, nu aruncătorul… Ăla din spatele nostru. Ăla cu părul tuns scurt. Zău că era foarte simpatic. Ce căuta el acolo? Tu ştii că n-a jucat niciodată? Zău că da! Şi se uita mereu, parcă nu voia să-i scape nimic. Dacă l-aş fi ascultat pe el… Am mai tras pe urmă de… oare de câte ori am tras? De patru… de cinci ori? Oare de câte ori am tras?

Tic se lupta cu somnul. Nu voia să se lase doborât. Îşi schimonosea fața, îşi scutura mereu capul, uneori îşi înfigea unghiile în frunte. Imaginile piereau, se topeau într-o ceață, pe care n-o mai putea alunga cu forțele lui slăbite. Valurile erau tot mai dese, mai groase, auzul îşi punea paveze prin care răzbăteau vag acorduri ciudate, lăbărțate, stranii, de fanfare. Tot ce mai rămăsese treaz, conştient, se condensa într-o dorință moale, grea, care-l îneca încet ca o apă cleioasă, ca un nămol. Aruncătorul de disc. Îl dorea ca pe o ființă vie, ca pe o călătorie, ca pe o poveste din vremea însetată a copilăriei, ca pe albul unei fete întâlnite demult, într-un cuib al munților.

Un fulger de luciditate, de trezie îl răscoli, fără să-l scoată însă din starea de toropeală care-i îngreuna trupul şi membrele.

„Trebuie să dorm, îşi spuse el în gând. Trebuie să dorm, şi mâine să fiu limpede, şi mâine… Ce este mâine? Ce trebuie să fac mâine?… Unde?”

O roată uriaşă se învârtea amețitor. Se învârtea, se învârtea şi coarda de oțel care lovea cuiele nu mai scotea zgomote. Cuiele erau de lemn şi coarda, o vergea de pluş care nu scotea zgomote, ci trimitea nişte valuri calde de ceață, nişte valuri care legănau, care ungeau pleoapele cu catifea, care se strecurau în urechi până la timpane, care obligau răsuflarea să fie tot mai lentă şi mai regulată.

Era miezul nopții, era ora somnului naiv, dulce, generos, pe care-l merită copilăria.

Şi deodată, ca o trompetă semeață, unică, arogantă, răsună cântecul unui cocoş. Şi Tic şi Dan se treziră speriați. Parcă le țipase cineva în ureche printr-o pâlnie. La început nu înțeleseră ce s-a întâmplat. Abia după câteva minute, când răsună al doilea „cucurigu!” la fel de falnic şi de entuziast, amândoi pricepură cine i-a trezit. Dan se tângui

neputincios. Tic însă, mai practic, alergă la geamuri şi le închise fără şovăială. Niciunul nu se trezise de-a binelea. Acționau ca nişte somnambuli. Adormiră repede, dar nu scăpară de atenția cocoşului. Acutele lui disperate străpungeau pereții şi ferestrele ca pe nişte țesături de mătase. Tic se uită la ceasul lui fosforescent. Era ora unu.

– Poate că de la ora asta se va potoli, îi spuse în şoaptă lui Dan. A anunțat miezul nopții pentru noi, apoi pentru Europa centrală. Cred că nu-l interesează şi țările din preajma primului meridian.

– Nu ştiu de ce vorbeşti în şoaptă? îl întrebă Dan. Ți-e teamă să nu te audă?

– Mi-e teamă să nu mă trezesc, răspunse Tic bosumflat.

Somnul le dădea târcoale şi niciunul nu i se împotrivea. Imagini confuze începeau să se transforme în vise. Poate că pe fețele lor răsărea zâmbetul duios şi liniştit al destinderii, al trecerii spre somn. Primele tresăriri, primele neguri şi încâlceli…

Şi iarăşi strigătul victorios de trompetă!

Cu mâinile la urechi, Dan începu să se tânguie şi să se roage:

– Fă ceva, Ticuşorule! Altfel mă sinucid. Îmi dau cu ceva în cap… sau mai bine dă-mi tu cu ceva în cap, ca să nu mai aud asasinul.

Tic nu se lăsă prea mult rugat. Dibui un obiect undeva pe o ladă de lângă patul lui şi-l aruncă drept în capul lui Dan.

– Pune-ți perna pe cap, poate că nu-l mai auzi! Eu o să-mi sacrific un pantof. Deocamdată e ora unu şi un sfert…

– Crezi că pantoful e mai bun decât o pernă? întrebă Dan.

Tic nu-i răspunse. Deschise geamul şi aşteptă cu răsuflarea tăiată. Aproape un sfert de oră rămase acolo, tremurând, cu pantoful în mână. Abia la unu şi jumătate, un „cucurigu” viteaz îi indică locul unde se află cocoşul. Bănuia că e cocoțat pe o creangă laterală a nucului. Azvârli pantoful cu precizie în direcția aceea şi nişte cârâieli speriate îl anunțară că nu greşise ținta. Se auzi şi un zgomot de crengi lovite, parcă provocate de căderea unui corp.

– Cred că l-am pregătit pentru ciulama, spuse Tic în şoaptă. Dacă nu i-am spart capul, atunci şi-a rupt gâtul în cădere.

Tic era optimist. Exact din acelaşi loc, un sfert de oră mai târziu, cocoşul îşi azvârli în văzduh şi în camera celor doi cireşari proiectilul sonor. Tic îi trimise în schimb, drept cadou, celălalt pantof, ceea ce

stârni ca şi mai înainte critici şi refuzuri cârâitoare, fâlfâit de aripi şi lovituri de crengi. Un vaiet prelungit şi exprimat în limbaj păsăresc umplu de bucurie inima somnorosului cireşar.

– Tu nu simți mirosul pulpelor prăjite? Eu simt şi aroma garniturii de cartofi, şi gustul verzii călite. Noapte bună! O să visez o friptură…

Cireşarii nu apucară să intre în relații de armonie cu visul. Nici măcar cu somnul. Exact peste un sfert de oră, nemuritorul cocoş era la datorie cu trompeta şi mai strălucitoare, şi mai sonoră.

Spiritul practic iarăşi birui în Tic:

– Cel puțin acum îi cunosc programul. Îşi începe concertul la douăsprezece, la miezul nopții, şi-l repetă la fiecare sfert de oră. Îmi pare rău că nu mi-am adus praştia. Nu mai scăpa el de pilaf. Cu foi de dafin, aşa cum îl face Zânica, în partea dreaptă a Căprioarei. Dacă eşti drăguț, dă-mi pantoful stâng!

Eforturile cireşarilor fură zadarnice. Nici pantofii lui Dan nu izbutiră să vicieze fidelitatea şi precizia cocoşului. Se uitau amândoi la ceas, aşteptând să se scurgă sfertul de oră dintre un cântat şi altul. E adevărat că se prefăceau adormiți, îşi îndesau pernele pe cap, îşi propuneau vise, dar totul zadarnic. Obsesia era mai puternică decât voința lor. Mureau de somn, dar nu puteau să adoarmă. Se va scurge oare un sfert de oră fără să cânte cocoşul? Aşa treceau orele, împărțite în sferturi precise şi toate semnalate de ceasornicul cu pene, pinteni şi creastă. Abia în zori, oboseala îi doborî în nişte tenebre din care nu-i mai puteau scoate tunuri şi canonade şi divizii întregi de cocoşi înfumurați.

Dar două cuvinte rostite în şoaptă?

Capitolul II

1

– Sus, leneşilor! răzbătură şoaptele Mariei prin uşa întredeschisă.

Dan sări ca o lăcustă în mijlocul camerei. Tic îşi ascunse şi mai aprig capul între perne, fără să uite să mormăie mai întâi câteva cuvinte:

– Huo! Nu vreau să mă scol odată cu cocoşii!

– Dac-ai şti tu de când s-a trezit cocoşul! încercă să-l consoleze Maria.

Din patul lui Tic, o pernă îşi luă zborul cu precizia unui cântec de cocoş. Poposi exact în spațiul dintre uşă şi pervaz, unde cu o clipită înainte se aflase capul Mariei. Şi asta fără ca frățiorul să fi deschis ochii.

– Lasă-mă în pace! se răsti el. Şi dacă vrei să ştii, criminalul cu pinteni s-a trezit exact la miezul nopții cu hotărârea mizerabilă de a-i trezi şi pe cei din jur.

– Pe cei care şi-au ales atunci ora de culcare, adăugă cu un ton de admonestare Maria.

– Ce oră de culcare? întrebă Dan încă buimac. Dormeam ca nişte îngeraşi cu aripile moleşite.

– Adică n-ați aprins lumina, când v-ați întors? N-ați citit răvaşele noastre de dragoste? Nu v-ați smuls părul din cap de ruşine? Sau sunteți nişte diavoli mincinoşi?

– Aaa! îşi aminti Dan. Am făcut o plimbare prin împrejurimi. Sufăr de o insomnie congenitală, ştii tu…

– Hm, nu suferi de insomnie… spuse Maria de după uşă. Suferi de minciună congenitală, nesuferitule! Întocmai ca haimanaua aia cârnă, care-şi dă aere de frățior precoce. Să vă fie ruşine!

Tic bâțâia de nerăbdare. Voia să-i dea Mariei o replică usturătoare, dar capul lui era încă pe jumătate amețit. Putea să se schimonosească, să scoată limba, să-şi prelungească nasul, batjocoritor, cu ajutorul

palmei. Dar ce folos? Ascunsă după uşă, surioara lui nu ar fi văzut nimic. Spuse ce-i veni în minte atunci:

– Şi ție, mă rog, de ce să nu-ți fie ruşine? Repeți nişte cuvinte urâte ca o papagaloaică. Altceva nu poate să intre în capul tău strâmt şi negricios, fără bucle… Mi-e somn şi dacă mi-ai vedea limba…

– Bine! se retrase Maria îmbufnată. Să ştiți că nucul e pus acolo pentru umbră. Aşa că dacă v-ați fi uitat la ceas şi nu la fereastra pe care ați sărit ca nişte nătărăi… Noi ne ducem la plimbare. Într-o poiană fără nume. Adio şi să mai ştiți că nu v-am trezit până acum… din milă.

Nu era o amenințare vană. Maria cobora într-adevăr treptele. Şi încă foarte repede.

– Tu chiar crezi că ne lasă singuri cu profesorii ăia pensionari? întrebă Tic speriat. Trebuie să-mi lustruiesc pantofii, să-mi fac câte două funde la şireturi şi să-mi pun şi o şapcă pe cap. Ştii, cu părul meu o să creadă că nu m-am pieptănat. Numai nasul nu văd cum să mi-l aranjez. O să spună că-l țin aşa într-adins.

Dan se înveseli la început, dar când se uită la ceas se pomeni că-şi trage o palmă, pentru a se trezi mai bine.

– E trecut de zece, Ticuşorule! Ce ne facem?

– Dacă mai ai nevoie de palme, răspunse Tic repede, pot să-ți împrumut o curea. Odată a fost şi ea piele vie.

– Mai bine împrumută-mi o pereche de pantofi de piele, se rugă Dan, uitându-se stăruitor pe fereastră. Nu văd nici măcar un centimetru de şiret.

Imediat apăru şi capul lui Tic în cadrul ferestrei. Ochii lui iscodiră cu puterea unui binoclu toată porțiunea de sub nuc, dar zadarnic! Nici urmă de pantofi!

– Dacă ni i-au luat ei? întrebă Tic agitat. Aoleu! Să vezi ce morală şi ce exemple din antichitate şi din cartierul ăsta, de acum treizeci de ani!

– O să spunem că aşa e tradiția în oraşul nostru, zise Dan. În loc să se lase pantofii, ca la hotel, în fața uşii, se lasă în curte, pe cerdac, sau pe trepte…

– Tu crezi că eu, când am aruncat cu pantofii, am calculat în aşa fel ca să cadă unul lângă altul pe cerdac?

– Dacă n-au închis poarta, aseară! râse Dan. A intrat un câine străin, sau o pisică şi a târât pantofii. Bine că n-a fugit cu ei în stradă. Gata!

Tinerii făcură un duş zdravăn şi se îmbrăcară la iuţeală. Jos, în hol, îi aştepta masa. Dulceaţă, unt, caşcaval, ceai. Ceaiul se cam răcise. Păşeau încet şi cu teamă pe covor, parcă pentru a-l feri de uzură. Auzind un zgomot îndepărtat se aşezară repede pe scaune, pentru a nu li se vedea picioarele goale. Noroc că faţa de masă era lungă. Gestul lor fu atât de iute, încât simţiră din plin contactul cu nişte obiecte dure, nemiloase, pe care nu le observaseră pe scaune. N-avură vreme să încerce vreo manevră, pentru că uşa din dreapta se deschise. Bunica, înaltă şi severă, îşi făcu apariţia şi-i iscodi îndelung şi fără jenă din pragul uşii. Dan suportă ca un stoic durerea, care-i stâlcea fundul, cu gândul că merită o asemenea pedeapsă pentru faptele comise în timpul nopţii. Tic se simţea însă nedreptăţit. Căuta un pretext care să-i salveze pulpele de acţiunea tenace şi neîndurătoare a cioturilor de sub el.

– Aseară parcă eraţi mai mici, răsună vocea bătrânei. Sau poate păreaţi aşa, din cauza luminii electrice.

Cei doi rămâneau muţi şi nemişcaţi. Numai Dan, văzând cum tremură buzele prietenului său, înţelese câte replici usturătoare erau spuse în gând.

– Vă lipseşte ceva? întrebă parcă mai îngăduitoare bunica.

– Puţin unt, spuse Tic, cu un curaj nemaipomenit.

– Extraordinar! se supără gazda. Nu trebuia să le las pe ele să pregătească masa. Tocmai untul să-l uite! Oare pe unde le umblă gândurile? Când aveam vârsta lor, ehei… mi-aduc aminte, la onomastica unei mătuşi… Da, da, era ziua mătuşii Smărăndiţa, şi mi se dăduse mie în grijă pregătirea mesei.

– Şi puţină sare, vă rog, se milogi Tic, nemaiputând suporta durerea. Şi dacă aveţi şi puţină lămâie…

Bătrâna se uita la el, din pragul uşii, ca la o arătare. Nu-şi putea crede urechilor. Sentimentul de gazdă birui însă în ea:

– Sigur că da! Mie nu mi-ar fi scăpat. Oare pe unde le umblă mintea?

Şi părăsi, în sfârşit, camera. Cam neconvinsă, cam nesigură, încă nehotărâtă. Nu ştia ce să admonesteze mai întâi: vina şi superficialitatea fetelor sau obrăznicia naivă a ciufuliciului?

– Untul! ţipă Tic, imediat ce bunica dispăru. Ascunde-l undeva, sub masă, unde ştii! Sarea o răstorn eu în buzunar, iar lămâia… Unde să ascund lămâia?

Amândoi săriseră în picioare, descoperind în acelaşi timp pe scaune obiectele care-i torturaseră până atunci: pantofii. Bineînțeles, fiecare se aşezase pe pantofii celuilalt.

– Nu puteau să ne indice locurile cu o carte de vizită, mormăi Dan înfuriat.

Schimbară la repezeală încălțămintea şi în mai puțin de o secundă erau amândoi cu pantofii în picioare. Nu se gândiră să-şi înnoade şireturile. Voiau mai întâi să citească un bilețel strecurat în pantoful lui Dan.

– „Altă dată, imită Tic vocea Mariei, să nu vă mai lăsați pantofii sub nuc. Puteți să vă cățărați cu ei în picioare. O oră întreagă ne-am chinuit să-i curățăm. Toate orătăniile din curte şi-au găsit de lucru în preajma lor…” Of! Bine că n-au dat peste ei bunicii. Sunt convins c-am fi umblat toată ziua în ciorapi prin cameră…

Nu mai avu timp să-şi continue atacurile, pentru că bunica pătrunse în sufragerie, cu o tavă încărcată.

– Lămâia am găsit-o, o întâmpină Tic foarte îndatoritor. Era după ceainic.

– Şi untul, completă Dan, zâmbind oarecum vinovat. Era după coşul cu pâine.

Dacă fetele uitaseră ceva, acel ceva era coşul cu pâine la care se referise Dan şi care se afla plin, cu o piramidă de felii prăjite, pe tava bunicii severe.

Bătrâna, pe nedrept numită astfel, pentru că era încă viguroasă, dreaptă, doar cu câteva fire albe în păr, răspunse cu siguranța care o caracteriza, fără să ia în seamă, sau poate fără să observe, fâstâceala celor doi cireşari:

– Nu era chiar după coşul de pâine, şi asta spre norocul Ioanei. A avut grijă să-l lase în frigider. Îmi pare bine că au mâncat jumătatea de pachet, care a rămas de aseară. Îi place atât de mult untul surioarei matale?

Tic tresări brusc şi se uită speriat pe geam. Gestul neaşteptat al cireşarului, un gest de spaimă, de surpriză neplăcută, era cât pe-aci să răstoarne tava din mâinile bunicii. Nu pentru că Tic ar fi trimis un proiectil nevăzut drept în brațele care țineau tava, ci din simplul motiv că bătrâna îl imită pe cireşarul cel cârn. Tresări şi ea şi se uită spre

geam, parcă pentru a preîntâmpina o primejdie, dându-i astfel răgaz lui Tic să dosească jumătatea de pachet de unt sub nişte şervețele.

– Mi s-a părut că văd un uliu, spuse el, după ce-şi îndeplini cu succes misiunea. Dar nu era decât un cocoş…

Micul dejun începu şi continuă fără alt incident. Rezemată de fereastră, bunica îi supraveghea şi-i îndemna din când în când cu privirile, sau chiar cu vorbele, să se ospăteze din belşug. La terminarea mesei mulțumiră politicos amândoi, prezentându-se în fața ei ca nişte nepoți care cer voie să se joace…

– Să vă fie de bine, le ură ea. Şi să vă înnodați şireturile.

2

Exista o poiană fără nume într-una din pădurile care împrejmuiau orăşelul, botezată astfel, pesemne, de un cetățean aflat în conflict temporar cu fantezia. Cei doi cireşari, crezând că Maria le oferise spre dezlegare o enigmă, nu întrebară unde se află poiana fără nume, ci căutară să şi-o imagineze privind, cel puțin câteva minute, cu asiduitate, ochiurile de verdeață care se zăreau, ici-colo, pe dealurile împădurite. Investigația îi obosi repede. Ajungând la concluzia leneşă, dar foarte argumentată, că e imposibil să descopere poiana în care s-au dus fetele („nişte scârboase, nişte nesuferite care au vrut să scape de noi”), porniră bineînțeles cu paşi chinuiți şi cu nişte mutre de martiri spre iarmaroc. Autoflagelarea ținu doar două-trei minute. Aşa că după câteva sute de metri alergau veseli, fără să se uite însă unul la altul, spre locul unde Căprioara împarte cetățenii orăşelului în două categorii: în gurmanzi şi în amatori de distracții ieftine… sau costisitoare.

Ioana şi Maria aşteptau nerăbdătoare în poiana amintită sosirea întârziaților. E adevărat că o bună bucată de vreme, preocupate să citească două romane de aventuri, n-au simțit scurgerea timpului. Până când s-au uitat la ceas, amândouă odată, apoi una la alta, apoi tot mai insistent pe cărarea care urca domol spre poiană.

– Poate că dacă ar fi fost Victor, sau Ursu… încercă Ioana, foarte timidă, să deschidă conversația.

Maria înțelese gândul neterminat al noii sale prietene. Ioana îşi închipuia că Dan şi Tic nu vor fi în stare, sau cine ştie?… vor descoperi cu întârziere poiana în care se aciuaseră ele.

– Imposibil! spuse ea. Trebuie să apară dintr-un moment în altul. Am trecut doar prin atâtea întâmplări! Îi cunosc. E un fleac pentru ei să afle unde e poiana… Ți-a plăcut cartea?

– Şi da, şi nu, răspunse fără prea mare plăcere Ioana. Nu pot să înțeleg un lucru. De ce aproape toate romanele de aventuri, romane care se adresează mai ales tineretului, au ca eroi principali oameni maturi? Eu aş vrea să fie toți tineri, să aibă vârsta noastră. Nu crezi că ne-am identifica mai uşor cu eroii cărților?

– Asta e şi părerea mea, zâmbi Maria. Dar noi n-avem nicio putere. Totul depinde de părerea autorilor. Şi ei, aşa cum ai spus, au predilecție pentru…

– Iartă-mă că te întrerup. De ce spui că noi n-avem nicio putere? Eu mă gândesc de multă vreme la voi, de altfel de aceea v-am şi invitat aici şi-mi pare rău că n-au venit toți. Voi n-ați oferit cu peripețiile voastre subiecte pentru autori? Şi crezi că nu mai sunt şi alți tineri care au trăit întâmplări asemănătoare?

Maria simțea o anumită jenă. Ioana începea să-i placă, deşi îşi dădea seama că nu-i dibuise toate ascunzişurile, că se putea aştepta din partea ei la surprize, care, ca toate surprizele, pot fi calificate şi cu plus, dar şi cu minus. Era o fată inteligentă, poate puțin cam timidă, cam leneşă în inițiative. Sau poate sărise fără voia ei, ori fără să-şi dea seama, puntea subțire, îngustă, pe care o constituie vârsta romantismului. Dar dacă educația şi structura ei se opuneau visului, fanteziei, romantismului?

Răspunsul la ultima întrebare veni imediat:

– Uneori simt în mine nişte valuri… nu ştiu cum să-ți spun… sau parcă mă cheamă nişte valuri albastre, îndepărtate… Nu! Nu m-am exprimat bine. Nu ştiu dacă sunt albastre, pentru că îmi apar nedefinite, şi nici nu ştiu dacă sunt valuri. Poate sunt nişte nori care se topesc înainte de a le putea reține imaginea… Dar aici, în orăşelul nostru, e atâta monotonie, atâta uniformitate… Nimic interesant nu se poate întâmpla… Nu zâmbi! Aici şi râsul mi se pare planificat, minutul, secunda lui sunt dinainte cunoscute… Şi emoția, şi ea ține de evenimente precise, de sărbători, de aniversari, de onomastici… Uite,

eu ştiu precis ce cadou mi se va face de Anul Nou; niciodată nu mă înşel. Ştiu, când voi lua o notă bună, cum vor reacționa părinții şi bunicii; zău, uneori mi se pare că se ştie şi ziua în care eu sau altcineva îşi va scrânti piciorul. E o monotonie sigură, fatală, definitivă. De aceea v-am chemat. Ca să inventăm ceva, dar îmi dau seama că nu se poate întâmpla nimic aici. Aici nu se poate zbura decât cu avionul. Şi tare aş vrea…

Ioana vorbise cu capul în pământ. Dacă s-ar fi uitat în ochii Mariei, ar fi văzut luciri duioase, umezi. Privirile ei erau triste, vocea i se îneca; de aceea nu-şi termină fraza…

– Adineauri simțeam o oarecare jenă, îi răspunse Maria cucerită de franchețea Ioanei. Îți bănuiam calități frumoase şi mi se părea ridicol să te uiți la mine ca la o eroină. Acum sunt şi mai încurcată… Poate nici n-ar fi trebuit să-ți vorbesc. Poate că tu în locul meu…

– Nu! se opuse Ioana cu îndârjire. Te cunosc bine, şi dacă nu te cunosc, te simt. Ştiu ce-ați făcut, ştiu ce-ai făcut tu. Cum poți să încerci o comparație? Ce ştii despre mine? Sunt o elevă-model, o fată ascultătoare, cuminte, care nu iese din vorba părinților sau profesorilor, care zâmbeşte când i se aduc laude… Nici nu ştiu dacă m-a certat cineva până acum. Poate bunicii, dar ei… Iar pe întuneric îmi vine să plâng, mi se pare că sunt falsă, că nu fac ceea ce aş vrea şi aş putea eu să fac… Na! Sunt o idioată cu pretenții. Rebeliunile mele provin, pesemne, din lectură şi din vise întotdeauna întrerupte… Îți fac o mărturisire foarte sinceră. Niciun vis frumos nu ajunge până la capăt. Spre sfârşit se întrerupe. Sau poate nu sunt eu capabilă să-mi amintesc sfârşitul. În orice caz, dacă zbor, sau dacă sunt undeva unde simt apropierea unei mângâieri, visul se întrerupe. Mă trezesc dimineața goală şi tristă. Nu pot să-mi continui visul şi am o ură pe somn! Dacă aş putea, n-aş dormi nicio clipă…

Maria o înțelegea foarte bine. Trecuse şi ea prin clipe asemănătoare, cu vise întrerupte, cu somn duşmănos, cu tristeți şi amărăciuni matinale. Mărturisirea spontană, făcută cu atâta convingere, în loc s-o îndurereze, îi strecură o undă de veselie duioasă în suflet.

– De câtă vreme treci prin stările acestea? întrebă ea şi se strădui să-şi ascundă veselia.

Ioana slobozi primele cuvinte, fără să se gândească. Era mai degrabă încruntată decât tristă:

– Dintotdeauna… adică de câteva luni: adică, ştiu eu? poate de un an de zile… dar timpul nici nu contează. Adevărul e cel pe care ți l-am spus. E monotonie şi moleşeală şi-mi vine să strig în gura mare tuturor că sunt nişte… Îți imaginezi ce cuvânt am vrut să folosesc. Poate că mi s-ar potrivi mai bine mie. Dac-aş fi acum într-o barcă, pe o mare albastră!… Nu! nu albastră! o mare violetă, cu reflexe aurii la orizont… Sau pe vârful unui munte înalt, înalt, deasupra lumii, să stau ca un steag acolo şi să privesc departe, şi să se împrăştie din mine culori… oh! Oare cine a aşezat oraşul nostru aici, în decorul ăsta banal?

Maria râse şi râsul ei o molipsi şi pe cealaltă. Numai că în ochii Ioanei apăruseră lacrimi de ciudă. Smulse cu mâna fierbinte câteva smocuri de iarbă, cărora apoi le rupse vârfurile cu dinții. Nu-şi dezlipi privirile din pământ.

– M-am gândit şi eu de multe ori la cele ce-mi spui, începu Maria. Am blestemat şi eu orăşelul nostru, poate că nici acum nu-l iubesc prea mult. Câte insulte nu i-am aruncat! Şi de câte ori nu mi se părea că toți oamenii pe care îi întâlneam îmi sunt duşmani, că nu mă înțeleg, că nu vor să mă înțeleagă, că mă disprețuiesc şi-mi aruncă pe furiş priviri batjocoritoare. Erau momente când chiar îi înzestram eu cu asemenea priviri. De fapt, îi nedreptățeam, dar pe atunci nu-mi dădeam seama. Cine ştie ce-şi aminteau ei, sau cine ştie ce vedeau, poate chiar felul cum îmi purtam eu servieta, şi zâmbeau. Mi-i închipuiam însă ironici sau disprețuitori. Nici acum n-am scăpat de asemenea metehne şi nu ştiu cum de m-a apucat acest moment de luciditate. Parcă mi-aş aminti o altă lume prin care n-am trecut cu ființa mea vie… Brrrr! vorba lui Tic. Mi se pare că exagerăm, că ne dăm prea mare importanță, şi de fapt, cine şi ce suntem? Mi se pare că n-am trecut încă de copilărie. Eu, chiar când mă răzvrătesc, simt în adâncul meu nevoia unui impuls dinafară… Mă prefac tristă, îndurerată, dar abia aştept vorbele mamei, întâi ca să le contrazic, apoi ca să mi le amintesc şi apoi – îți mărturisesc foarte sincer – ca să le ascult…

– N-ai dreptate! se îndârji Ioana. N-ai, n-ai! Tu te-ai plimbat prin toate fanteziile. Singură sau cu prietenii tăi, probabil că şi visele tale au un sfârşit… Dar eu… Eu ruginesc, mă ofilesc şi nimeni nu-mi udă

rădăcinile. Nici măcar de urechi nu mă trage nimeni, pentru că sunt prea cuminte. Aşa!… Şi să nu te înspăimânți, pentru că o să-mi treacă imediat. Dar mai întâi să recunoşti că oraşul nostru nu oferă nimănui nici posibilitatea de… Uită-te şi tu! Aceleaşi vile, cred că şi boabele de grâu se deosebesc mai mult între ele. O, să-mi spui imediat: dar pădurile, dar poienile? Vrei să ştii ceva? Toți copacii sunt numărați aici, şi puieții. Iar poienile… Ei bine, să ştii că se cunoaşte suprafața fiecăreia până la centimetru pătrat. Ah!

Iar o cuprinse râsul pe Maria. Şi înțelese din vorbele prietenei sale că aceasta trece prin ultima criză de furie. Ultima erupție, apoi se va linişti. Şi se gândi să aducă ea cu un minut mai devreme liniştea. Mai ales că era şi timpul.

– Ne-am luat cu vorba şi, precum vezi, n-a venit nimeni după noi. Oare nu li s-au confiscat pantofii?

– Eu aş fi alergat şi cu picioarele goale, numai să mă fi chemat cineva, răspunse Ioana cu ultimele rămăşițe de revoltă. Dar nu cred în ideea ta cu pantofii. Ştiu, am nişte bunici pe care încă nu i-a moleşit şi încălzit vârsta. Sunt cam ciudați, dar au un suflet bun… Oare ce mi-a venit să-i apăr? Pentru că fără să fie bătrâni, sunt cam învechiți…

– Doamne! râse Maria. Cu câtă uşurință îi judecăm pe cei mari! Nu spun asta pentru tine. O spun mai ales pentru mine, pentru că şi eu trec prin momente asemănătoare. Atunci când mă consider neînțeleasă… şi poate că şi sunt uneori… Ne place să ne alintăm.

– Dacă nu face altcineva lucrul acesta?

Maria pricepu că e pe cale să deschidă o nouă discuție, mult mai complicată decât prima, şi se simțea prea nesigură pentru a o duce la capăt. Reveni, de parcă n-ar fi auzit întrebarea, la preocuparea de mai înainte:

– Şi dacă n-au să mai vină după noi? Şi-i aşteptăm aici ca proastele, de parc-ar fi cine ştie cine. Ştii de cât timp îi aşteptăm? Mai bine de două ore! Sunt sigură că au găsit un pretext şi în loc să vină aici, s-au dus… acolo unde au fost aseară…

– La iarmaroc? întrebă Ioana. Nu ştiu ce pot să găsească interesant acolo… Praf, praf, praf… şi țipete, şi cele mai zănatice culori. Să-ți spun drept, mie mi se pare că şi bâlciul ăsta, atât de aşteptat, se potriveşte monotoniei oraşului nostru. N-ai văzut? Aceleaşi râsete caraghioase,

parcă s-ar multiplica o fotografie. Îmbrăcămintea şi încălțămintea la fel, adică gri, plină de praf. Şi mereu aceleaşi şi aceleaşi voci, rostind aceleaşi şi aceleaşi cuvinte. Toate răguşite şi parcă s-ar învârti la nesfârşit o singură placă, veche, crăpată, din alt secol… Brrrr! vorba fratelui tău… care nu cred că mai vine…

– Nu vrei să mergem după ei la iarmaroc? întrebă Maria. Eu nu cred că m-aş plictisi.

– Şi dacă nu-i găsim acolo? Dacă umblă după noi prin cine ştie ce coclauri?

– Asta n-o mai cred! răspunse Maria foarte sigură. Că ne-au abandonat, invocând un pretext oarecare, da. Dar că ne caută prin alte locuri, în niciun caz. Cine ştie pe unde cască gura acum!

Mai mult din politețe, Ioana acceptă propunerea.

– Dacă tu crezi… Bine! De altfel nici n-avem ce face altceva. Nu mai e nimic interesant în oraş… Poate muzeul. Sunt câteva obiecte foarte, foarte prețioase acolo… Unice în lume. Dar nu ştiu dacă le mai putem vedea. Mi se pare că începând de azi sau de mâine, muzeul se închide. Ce ghinion! Extraordinar!

3

Tic şi Dan se înfipseră de multă vreme, ca nişte pari, lângă roata norocului. Parcă făceau parte din decorul bâlciului. Nimic nu-i mişca din gropile lor. Cel puțin Tic nu mai vedea şi nu mai auzea altceva decât roata de lemn cu piramida ei strălucitoare de obiecte şi strigătele de îndemn şi de bucurie ale omului cu pălărie de paie. Dan paralizase lângă el, mai mult din solidaritate. Privirile lui alunecau din când în când pe lângă cele cinci obiecte care rămâneau nemişcate la locurile lor. Gândurile însă îi fugeau în altă parte. Ar fi preferat decât să stea acolo în soarele dogoritor, în mijlocul norilor leneşi de praf, cu picioarele chinuite de durere, să se tolănească undeva într-o poiană răcoroasă, pe un covor moale şi mătăsos de iarbă şi să audă, în locul reclamelor răguşite, vorbele usturătoare ale Mariei sau lamentările verişoarei lui. Din păcate, în afara ripostelor pur verbale, îi venea foarte

greu să i se opună lui Tic. Mai ales când vedea cât de fascinat se uită la cele cinci obiecte ciudate şi cu câtă atenție calculează mişcările şi opririle corzii de oțel. Îndura nemişcarea şi mai ales muțenia ca o tortură. Şi în anumite clipe se pomenea blestemându-se că acceptase cu atâta uşurință ideea sinuoasă a lui Tic de a porni spre bâlci şi nu spre pădure. Dar când îşi vedea prietenul concentrat, mut, crispat, chinuit de neputință, revenea la sentimentul de solidaritate care-l pironise acolo.

Era puțină lume în jurul roții pentru că era puțină lume în iarmaroc. Foarte rar îşi încerca vreun plimbăreț norocul. Mai ales oamenii de la țară, atraşi de îndemnurile repetate, aproape personale ale omului cu pălărie de paie. Împingeau cu teamă şipca de lemn şi aşteptau neîncrezători rezultatul, cam întotdeauna acelaşi: o lulea, sau o pasăre cu pene colorate în coadă, sau un iepuraş mic cât degetul, sau cine ştie ce altă statuetă de ghips fără nicio valoare. Uneori coarda de oțel se oprea în apropierea numerelor mari şi oscilațiile ei făceau să tremure inima cireşarului cârn şi ciufulit. Dar, ca prin miracol, sau poate din cauza rugăminților mute şi fierbinți ale lui Tic, coarda de oțel depăşea sau se oprea la câteva cuie înaintea numărului câştigător.

Foarte târziu, Tic observase printre spectatori un personaj preacunoscut pentru a scăpa atenției sale. Era tinerelul care, noaptea trecută, câştigase cele două obiecte gospodăreşti. Nu-l remarcase până atunci, pentru că stătea aproape ascuns în spatele unei tarabe la care se vindeau fesuri. Purta, ca şi ultima dată când îl văzuse, şapca aceea albastră cu cozoroc de țiplă.

Tic îi făcu semn lui Dan cu cotul şi prin câteva cuvinte şi gesturi meşteşugite îi dezvălui prezența şi locul unde se afla cozorocul. (Hotărâseră amândoi să-i dea această denumire.) Dan nu acordă prea mare atenție senzaționalei descoperiri; Tic, în schimb, trecu imediat la o supraveghere foarte atentă şi la nişte calcule foarte complicate în felul lor. Acestea surveniră însă mai târziu. Cireşarul urmărea fiecare gest al cozorocului, îi urmărea mai ales privirile şi pentru a nu i le întâlni, recurgea la cele mai abile subterfugii. Nu voia cu niciun chip ca tinerelul să se simtă supravegheat. De aceea, în anumite clipe, norii foarte rari de pe cer, păsările mai îndrăznețe şi gâzele pe care păsările le vânau, sau vreun spectator oarecare, deveneau ținte de un interes extraordinar pentru poetul sau pentru căutătorul de fizionomii în care se întrupa –

de la caz la caz – cireşarul cel cârn. Astfel evita să i se încrucişeze privirile cu cele ale cozorocului.

Atitudinea cozorocului i se părea puțintel cam stranie lui Tic. Şi prin faptul că stătea nemişcat şi ascuns; şi prin faptul că privea aproape fără contenire ceea ce se întâmpla la roata norocului; dar mai ales prin faptul că erau clipe când tresărea, când parc-ar fi vrut să sară de la locul lui, dar se reținea în ultimul moment. Aceste clipe îl înciudau pe Tic, pentru că nu izbutea să le descopere cauza. Tresăririle şi impulsurile cozorocului se repetau parcă la anumite intervale; nu erau neregulate, cu toată spontaneitatea lor; păreau în relație strânsă cu ceva. Acest ceva îi scăpa lui Tic. Ceasul nu-i fu de niciun ajutor cireşarului, Dan îi şoptise la ureche să controleze tresăririle cozorocului cu ajutorul ceasului. Tic se supusese fără prea multă convingere şi instinctul îi dăduse dreptate. (Instinctul sau poate bunul simț.) Gesturile ciudate ale tinerelului de după taraba cu fesuri nu se repetau la perioade precise. Uneori la două minute, alteori la cinci minute, alteori la şapte sau zece minute. Nu era nicio relație de timp între ele. Atunci?

La un moment dat, Tic zări în mulțimea spectatorilor (se adunaseră dintr-o dată şi fără motiv aparent o grămadă de oameni în jurul roții) şi pe atletul care-i strecurase în suflet o anumită simpatie. Avu chiar impresia că-i zâmbeşte şi că-l salută ştrengăreşte, clătinând capul, aşa cum îi era obiceiul. Din păcate, îl pierdu repede din vedere, sau poate plecase el din cercul acela gălăgios; Tic n-avu vreme să se gândească prea mult, din cauza altor evenimente la care era obligat să participe.

Omul cu pălărie de paie începu să strige parcă mai tare ca de obicei:

– Încercați-vă norocul! Vine, vine norocul! Care mai trage? Statuia lui Fradaburidi!

Tic cunoştea pe dinafară repertoriul sărac al omului cu pălărie de paie, pentru a mai lua în seamă vorbele lui. Toată atenția sa era concentrată asupra cozorocului. Băiatul părea că e prada unei agitații neobişnuite. Tresări parcă mai puternic ca altă dată (ceea ce îl îndemnă pe Tic să-i facă semn cu cotul lui Dan) şi porni subit, ca mânat de un imbold cu neputință de evitat, spre roata norocului. Plăti cu un gest cam timid taxa de tragere, apoi împinse şipca. Coarda de oțel se învârti cam de două ori în jurul cuielor, dar tocmai când îşi încetini mersul, pentru a poposi în dreptul unui număr, între coardă şi privirea lui Tic se

interpuse trupul gras al omului cu pălărie de paie. Strigătul acestuia răni urechile cireşarilor:

– A luat-o! Uite cum a luat-o! Vaza! Vaza! Cristalul din Veneția! Uite cum a luat-o! Cu trei lei a luat-o!

Vaza nu prea era ea dintr-un cristal celebru şi mai ales nu era aceea pe care o remarcaseră cireşarii. Totuşi era frumos lucrată, dintr-o sticlă limpede, strălucitoare şi valoarea ei depăşea cu mult suma de trei lei.

Îndârjit şi bucuros în acelaşi timp, tinerelul mai trase o dată, şi încă o dată, dar norocul nu mai fu de partea lui. De aceea renunță să mai joace. Îşi croi drum prin mulțimea care îl privea cu invidie şi, când găsi spațiul mai liber, paşii lui deveniră sprinteni, poate chiar prea sprinteni. Parc-ar fi vrut să scape de amenințarea unei primejdii.

Privitorii căpătară curaj. Se îmbulzeau tot mai mulți spre locul unde se afla şipca de lemn. Într-o singură clipă, Tic luă o hotărâre eroică:

– Rămâi tu aici! îi spuse lui Dan. Eu mă duc să văd ce se întâmplă cu cozorocul.

Nici el nu ştia de ce luase acea hotărâre, dar nici nu voia să se gândească la motivul care o determinase. Auzi în spatele lui țăcănitul ca de mitralieră al corzii de oțel şi o zbughi imediat în direcția în care plecase fericitul câştigător. Îi zărea şapca albastră la vreo douăzeci de metri înaintea lui şi era fericit că are un asemenea minunat punct de reper. În clipa când cozorocul coti după o tarabă care deschidea un fel de uliță în bâlci, Tic îşi iuți paşii, sau, ca să spunem adevărul adevărat, începu să fugă în toată regula. Îi era teamă să nu-l piardă pe undeva printre tarabe şi ulicioare. Când ajunse la locul unde tinerelul cotise, cireşarul abia mai avu timp să-i mai zărească pentru o clipă şapca albastră dispărând după alt cot. Ezită o fracțiune de secundă, parcă pentru a-şi întipări mai bine locul în memorie, dar chiar în clipa când îşi simți muşchii picioarelor în stare de alarmă, gata pentru start, o voce fermă îl țintui locului:

– Stai!

Tic închise ochii pentru o secundă, aşteptând docil o lovitură cumplită pe ceafă. Sentimentul de culpabilitate îi dispăru însă în clipa când deschise ochii, lăsând loc unei stări de revoltă, atât de aprigă încât simți vibrații de oțel în pumnii strânşi. Şi vocea câştigă subit un accent de violență:

– De ce? Cu ce drept?

Dar îl pufni dintr-o dată râsul, pentru că, întorcând capul, zări chipul vesel şi clipirea ştrengărească a atletului. Pentru prima dată, Tic îl vedea în plină lumină şi foarte aproape. Atletul nu era chiar atât de tânăr cum i se păruse la prima vedere. Şi asta din cauza unor cute groase care-i brăzdau fruntea; din cauza ochilor care păreau obosiți. Sclipirile lor erau vioaie, ironice, ştrengăreşti, dar cutele subțiri de la colțuri, cearcănele evidente şi o paloare vagă, stranie, mărturiseau veghe, aşteptare, efort, nelinişte. Un zâmbet plin, spontan îi şterse ca prin farmec oboseala, îi lumină şi-i întineri figura.

– Cred că e timpul să ne cunoaştem, spuse el şi-i întinse mâna cireşarului. Măcar cu numele mic. Al meu e Terențiu.

– Dacă e vorba de numele mic… al meu e într-adevăr mic… O singură silabă: Tic. Şi-mi pare foarte bine, deşi din cauza… din cauza acestei cunoştințe neaşteptate am pierdut un lucru foarte important. Adică nu un lucru, ci o ființă care ducea cu ea un lucru şi un mister încă nedezlegat.

Cutele de pe fruntea lui Terențiu se adânciră.

– Bănuiesc despre ce este vorba. Hm… Nu crezi că eşti prea tânăr, pentru a te ocupa de asemenea mistere?

– Ha! râse Tic, trimițându-şi gândurile, ca nişte fulgere prin amintiri nu prea îndepărtate. Dacă nu mă opreați dumneavoastră, o anumită parte din mister, măcar cinci sau zece la sută ar fi fost, în mod sigur, clarificată. V-am spus doar cum mă cheamă…

Atletul îşi prinse şoldurile în mâini, adăugind un aer de ironie atenției cu care-l privea pe micul său interlocutor.

– Va să zică ai devenit celebru din naştere! Mă mir cum de n-am auzit până acum de dumneata.

– Chiar n-ați auzit? se întristă Tic pentru un moment.

– Hai să lăsăm asta! se hotărî brusc Terențiu. Eşti un tinerel simpatic, chiar foarte simpatic, de aceea vreau să te feresc de copilării sau de imprudențe. Spune-mi imediat ce vrei să ştii!

Tonul cu care i se făcuse invitația era categoric. Şi Tic suporta foarte greu asemenea porunci. Mai ales că-l invadaseră nişte gânduri confuze în clipa aceea. Bâlbâiala lui nu era prefăcută, aşa cum obişnuia el când

voia să câştige timp, dar aceasta nu-l împiedică să ajungă la acelaşi rezultat:

– De ce?… Adică… Ştiți… Am şi eu o dorință… Adică… Brrr! Vreau să-mi explic un anumit lucru… şi mai ales vreau să obțin un anumit lucru…

– Cu ce se ocupă părinții dumitale? întrebă dintr-o dată Terențiu, cu un vădit accent de nemulțumire. Locuieşti aici în oraş?

Întrebările şi răspunsurile directe îi erau nesuferite lui Tic. Îl cuprinse un val de revoltă.

– Nu pot să răspund din obligație. Eu când îl întreb ceva pe cineva, care mi-a spus mai înainte că-mi este foarte simpatic… Ştiți… Eu de ce nu v-am întrebat nimic? Şi nici n-o să vă întreb… aşa cum cred eu că face un judecător…

– Aha! pricepu atletul, reluându-şi aerul vesel. Va să zică simpatia e reciprocă. Atunci se schimbă situația şi e cazul să-ți spun câteva vorbe… Nu! Nu vreau să-ți dau sfaturi, Doamne fereşte! Te-am văzut pierzându-ți timpul pe la roata norocului şi… m-am gândit că ai putea să-ți pierzi şi banii acolo, fără niciun folos. Dacă eşti atât de deştept pe cât pari, sau pe cât vrei să dai a înțelege… nu crezi că e un păcat să te amesteci printre şmecherii aceia?

– Păcat nu cred eu că este, răspunse Tic, însoțindu-şi vorbele cu un surâs viclean. Şi să ştiți că până la urmă tot voi dibui şmecheria şi voi deveni proprietarul unui anumit obiect de acolo… Dacă Tic îşi pune ceva în gând…

Involuntar, atletul îşi plimbă degetele prin părul ciufuliciului. Era un gest de alintare cam dur, ca al unui părinte sau al unui frate mai mare care vrea în acelaşi timp să-şi dojenească odrasla sau frățiorul neascultător.

– Oh! Oh! zâmbi el. Eşti pus pe fapte mari şi, ți-am mai spus o dată, cam primejdioase. Ascultă bine! Nu e uşor să descurci ițele pe aici. Sunt prea încâlcite şi ai putea să te loveşti de nişte piedici cam colțuroase, care pot lăsa urme şi dureri… Lasă-i pe alții să se ocupe de treburile astea. Au şi mai multă experiență şi… sunt mai chemați decât dumneata…

– Aha! înțelese cireşarul. Prin urmare, dumneavoastră…

Terențiu duse repede degetul la buze, indicând ferm tăcere:

– Stai! Nu te grăbi! Nu-ți împuia capul cu asemenea gânduri. Mai bine te-ai plimba prin bâlci, împreună cu prietenul dumitale, ca doi băieți cuminți care vor să se distreze… Mai mult ziua şi mai puțin noaptea. Nu mi-ai spus ce sunt părinții dumitale, dar eu nu cred că ar fi bucuroşi să-şi ştie copiii prin bâlci, în țoiul nopții, aruncându-şi banii unor vagabonzi. Nu-i aşa că ai plecat de acasă, aseară, sărind pe fereastră?

– Da… răspunse Tic, înroşindu-se. Numai că am plecat din altă casă. Nu locuiesc aici. Suntem invitați la nişte rude… aşa că e mai… e mai uşor de folosit fereastra…

Terențiu râse cu toată fața. Îi pierise orice urmă de severitate. Iarăşi îşi plimbă degetele prin părul ciufuliciului; de astă dată însă fără duritate.

– Şi cam ce obiect te interesează acolo?

– Atletul! Atletul cu discul! răspunse Tic fără ezitare.

– Fiuu! fluieră Terențiu. Statuia lui Fradaburidi? Îmi pare rău că te întristez, dar nu cred că vei putea s-o câştigi.

– De ce? întrebă Tic nedumerit. Am aceleaşi şanse ca oricare altul. Nu-mi trebuie decât mai multă stăruință. Şi în privința asta, vă rog să mă credeți…

– Nu-i vorba de şanse şi de stăruință, începu să-l lămurească atletul. Pot să pariez cu dumneata că, oricât ai juca, nu-l vei câştiga niciodată. Numai în cazul când e de acord borțosul…

– Borțosul! se miră Tic. Aaaa! Ăla cu pălărie de paie? Într-adevăr, i se potriveşte bine porecla. Dar nu văd de ce trebuie să fie el de acord? Să ştiți că am urmărit fiecare tragere, bineînțeles când eram de față, şi am ajuns la nişte calcule pe care, dacă le-aş folosi cum trebuie şi când trebuie…

Terențiu surâse compătimitor.

– Acolo nu se câştigă cu calcule, dragul meu…

– Nu-s de acord cu dumneavoastră, răspunse Tic foarte prompt. De când supraveghez roata norocului, cozorocul a câştigat de trei ori. Şi de fiecare dată câte un obiect important. Şi am mai văzut că nu trage la întâmplare. Calculează şi el ca şi mine. Numai că nu ştiu cum izbuteşte să-şi aleagă momentul cel mai favorabil.

– Cine-i cozorocul? întrebă atletul.

– Băiatul acela cu şapcă albastră şi cu cozoroc de țiplă. I-am dat noi această denumire convențională, aşa cum dumneavoastră l-ați numit pe ăla borțosul. Şi dacă nu mă opreați, îl urmăream mai departe, fără să simtă el, şi cine ştie ce noutăți aş mai fi aflat. Dar să ştiți că nu-l las, chiar dac-ar trebui pentru asta să mă transform în copoi.

Chipul lui Terențiu deveni sever. Prinse cu mâinile umerii lui Tic şi-i strânse până ce cireşarul simți durerea în oase.

– Lasă la o parte orice calcule şi urmăriri! Prin bâlci nu umblă numai oameni de treabă. Mai sunt destui pungaşi, derbedei, vagabonzi, pe care n-ar fi bine să-i cunoşti sub înfățişarea lor adevărată. E mai mult decât un sfat ceea ce-ți spun. Poate că sunt alții care au menirea să descurce aceste ițe. Şi în niciun caz nişte copii. Şi să nu uiți ce ți-am spus la început. Eşti un băiat simpatic şi probabil deştept. E bine să te ştii simpatic, dar nu e prea bine să-ți închipui că eşti foarte deştept.

Atletul îl lăsă pe Tic năucit. Cireşarul nu ştia ce să creadă. Un vălmăşag de sentimente, un vălmăşag de gânduri cutreierau ființa lui. Nu ştia dacă trebuie să se ferească, să se apere, să acționeze, să lase totul baltă, să fie perseverent sau nepăsător. I se părea că e înconjurat din toate părțile de enigme şi acest lucru îl irita. Îi pierise pentru un timp acel surâs cuceritor care-i deschidea peste tot porțile.

„Fir-ar să fie! îşi spuse el în gând. O să las totul baltă şi o să fug spre casă. Poate o să născocim ceva în oraşul nostru. Brrr! Ce vacanță ingrată!”

4

Cu aceste gânduri ajunse Tic la roata norocului. Primul personaj pe care-l zări acolo fu omul în gri. Arăta la fel ca în seara trecută. Nu mai depăşise însă rândul spectatorilor încă nedecişi. Stătea retras undeva, ferindu-se parcă să fie băgat în seamă, şi privea țintă un singur punct al piramidei cu obiecte strălucitoare. Cireşarul descoperi imediat obiectul care-l fascina pe omul în gri. Era acelaşi de care se îndrăgostise şi el: atletul cu discul. Bătrânul nu rămase prea multă vreme acolo sau poate sosind cu mult înaintea lui Tic se săturase tot privind statuia. Nu plecă

însă fără să bolborosească nişte cuvinte pe care urechile ciulite şi pregătite pentru orice eventualitate ale celui mai tânăr dintre cireşari le prinse şi le descifră fără greş:

– Hm… Hm… Statuia lui Fradaburidi! Fradaburidi!!

Tic ar fi pornit fără şovăire şi pe urmele acestui personaj ciudat, dacă n-ar fi zărit la vechiul post de observație chipul năucit şi roşu ca sfecla al lui Dan. Iar la doi paşi de el, două fete, ținându-se de mână, zâmbeau batjocoritor: Maria şi Ioana.

Nu mai era nicio îndoială. Dan pierduse bătălia… dacă avusese loc vreo bătălie… Cine ştie? Poate că se predase fără nicio rezistență. Probabil că nicio mişcare, niciun gând, niciun gest pe care îl făcuseră cei doi cireşari nu rămăsese nedezvăluit.

– Da! spuse Tic furios, oprindu-se sfidător în fața Mariei. Tot ce ți-a spus dumnealui e adevărat. N-a exagerat cu nimic şi n-a ascuns nimic. Cred că nu e nevoie să-ți mai repet, cum faci tu când îți înveți lecțiile de fizică…

– Sau cum faci tu când spui o minciună gogonată, îi replică Maria. Mai întâi află că abia am sosit şi, în al doilea rând, sunt situații ca aceasta când nu se vorbeşte la singular. Ca să ştim cum stăm şi cu politețea. Şi în al treilea rând, dacă am aflat ceva, atunci tu eşti cel care ne-ai spus şi nu prietenul care s-a transformat în sfinx de culoare roşie.

Tic trăi un moment penibil. Şi pentru că-l jignise pe Dan pe nedrept (dar asta nu se întâmpla pentru prima dată); şi pentru că o jignise pe Ioana, ignorându-i prezența (deşi, prin felul în care se comportase, voise s-o scoată din cauză, mai puțin pentru că-şi jignise sora); mai mult însă pentru că se autojignise, transformându-se într-un mic imbecil. Acest ultim lucru îl scotea din sărite. Prin felul cum se purtase dăduse un răspuns general afirmativ gândurilor şi întrebărilor cu siguranță batjocoritoare şi duşmănoase ale celor două domnişoare, care se țineau prieteneşte de mână.

– Va să zică v-ați împrietenit… la toartă, spuse el, în loc de orice altceva. Mâine-poimâine o să faceți schimb de nume, iar eu, începând din această clipă…

– Nu începând din această clipă, Ticuşorule, îi spuse Maria aproape plictisită. De multă vreme eşti urâcios şi nesuferit, mai ales, când te

încăpățânezi în prostii. Într-adevăr, în ultimul timp frecvența lor… mă cam înspăimântă.

– Lasă-mă-n pace! se opuse el cu iuțeală. Fără prostiile mele… Bine! O să vedeți voi! M-am gândit eu ce-o să fac. Şi mâine, împreună cu Ursu, şi cu Victor, şi cu… fără voi… Las' că ştiu eu… Nu-i aşa, Dan?… Fradaburidi!…

– Fradaburidi? întrebă Dan inocent şi cu voce tare.

Fetele dădură un alt înțeles întrebării lui Dan.

– Ce-i cu Fradaburidi? întrebară la rândul lor. Cine e acest Fradaburidi? Iarăşi o scorneală de-a ta?

Ultima întrebare îi aparținea Mariei, care se uita curioasă când la Dan, când la Tic. Primul îşi ținea privirile ascunse în pământ, celălalt privea foarte atent o gheretă la care se vindeau mingi colorate, cu coadă de cauciuc. Râsul abia stăpânit nu i-l stârnise însă ceea ce se întâmpla acolo, ci curiozitatea incipientă a celor două prietene.

– Aha! pricepu Maria. Vrei să scapi din încurcătură, folosind metodele tale vechi… Ştii, dragă Ioana, cum face dumnealui când e într-o încurcătură? Scorneşte un nume ciudat ca acest Fradaburidi, cei care îl ascultă se apucă să-i găsească un înțeles şi astfel dumnealui câştigă timp pentru a inventa altă poveste.

– Bine! acceptă Tic. Dacă nu vă mulțumiți cu Fradaburidi, atunci o să scornesc alt nume… De pildă… Piro… Pio… Da! Piroboridava!

– Piroboridava!? tresări Ioana. Ăsta nu-i un nume scornit. Nu-ți aminteşti? se adresă ea Mariei. Nu-i numele unui oraş dac din părțile Tecuciului?

– Da! răspunse Maria. E o cetate dacică descoperită în apropierea Siretului. Îmi amintesc. Până la descoperirea aşezărilor din munții Grădiştei era cea mai importantă cetate dacică dezgropată la noi…

– Nu-s chiar atât de sigur, interveni Dan.

– Aaaa! Prin urmare, tu i-ai sugerat acest nume, se dezmetici Maria. De la cine altcineva putea să-l afle? Şi celălalt… îîî… Fra… Bra… Fradaburidi? Tot opera ta e?

– Nu! se dezvinovăți Dan. N-am nimic cu Fradaburidi. L-am auzit şi eu, cum l-ați auzit şi voi.

– Poate că face parte din metodă, râse Ioana. Întâi un nume straniu, inventat, apoi altul la fel de straniu, însă real, pentru a da o anumită

autenticitate şi primului… Trebuie să recunosc că e o metodă inteligentă…

– Mulțumesc, răspunse Tic, în urma unei clipe de meditație, care-l îndemnase să nu piardă măcar acest compliment rostit cu un accent atât de sincer.

Tinerii se îndepărtaseră de roata norocului. Porniseră pe câmp, spre un pod îndepărtat, care scurta însă drumul. Foamea le dădea târcoale şi gândurile lor începeau să graviteze tot mai des în jurul unei mese încărcate cu bunătăți. Câmpul era pustiu. În depărtare doar, se zărea o siluetă mişcătoare, dar nimeni nu-o luă în seamă. Oarecare plictiseală se strecurase în sufletele lor. Dan îşi controla în gând biblioteca, alegând cărți pe care nu le citise sau le pusese la loc după ce citise, nemulțumit, un capitol sau două. Ioana blestema cu ochii închişi monotonia şi uniformitatea oraşului, pentru că nu oferea nicio atracție deosebită, misterioasă, pentru că nu-i îndemna la acțiuni nemaipomenite pe noii ei prieteni; blestema şi se gândea că foarte repede va rămâne iarăşi singură, cu acea senzație dureroasă, că în fiecare noapte i se taie aripile înălțate spre zbor. Maria încerca să se obişnuiască într-un fel cu ideea că va petrece o vacanță plictisitoare, o oarecare vacanță, fără acele tentații, enigme şi emoții pe care le trăise în Peştera Neagră sau în Cetatea Vulturilor. Ştia că repede-repede se va lăsa pradă unor visuri care îi vor înfățişa fantastice aventuri. Iar Tic… Ticuşor îşi făcea planurile de plecare neîntârziată, convins că alături de Victor şi de Ursu… da, şi de Dan, şi de Lucia, şi de nesuferita lui soră, va da peste un lucru extraordinar. „Nu se poate să rămânem ca nişte copaci, nemişcați şi tâmpiți” îşi spunea el în gând. E adevărat că nu putea să scape de nişte imagini care îi apăreau ca nişte fulgere; şi prin ele întrezărea oameni ciudați, obiecte strălucitoare, un discobol în plin efort, şi auzea în permanență un țăcănit ca de mitralieră. Oare mâine toate acestea vor fi nişte simple amintiri? se emoționă Tic o clipă, încetinind pasul. Fetele erau înainte, mergeau tăcute, cu capul în pământ. Dan îşi potrivi mersul după cel al lui Tic, aşa că după câteva secunde amândoi erau la vreo douăzeci de metri în urma fetelor. Puteau vorbi în şoaptă.

– Tu ce zici? întrebă Tic. Să mai facem o încercare după-masă? Dacă nu reuşim, ne luăm calabalâcul şi…

– Va să zică te-ai resemnat.

Dan răspunse fără să se gândească şi mai ales fără să-şi închipuie că vorbele sale, aruncate la întâmplare, cu o voce obosită, vor avea efectul unei explozii. Pumnul lui Tic îl lovi cu atâta putere în spate, încât simți că i se taie răsuflarea. Durerea îi închirci trupul, dar îl părăsi repede când îl zări pe Tic uitându-se sus, spre orizont, şi izbind furios cu piciorul în pământ.

– Ce te-a apucat? Şi de ce-ai dat în mine?

– În tine?! tresări Tic. Când? Aaa! Nici nu mi-am dat seama… Oraşul ăsta mi-a învinețit oasele. După-masă voi pune mâna pe discobol. Dacă nu-l câştig, îl iau. Îl iau şi fug. N-o să mă prindă borțosul…

– Eşti nebun?! Nici n-o să ai vreme să te mişti. Nu din cauza borțosului. Oamenii din jur. Nimeni nu suferă hoții.

– Pssst! se învioră Tic. Am o idee, o idee grozavă. Poți să-i pui cruce discobolului. Nu-i aşa că stă chiar în vârful piramidei? În orice caz, cam pe-acolo. Gata! E grozav! Dar trebuie să aşteptăm până se înnoptează. Am nevoie de întuneric. Grozav!

Fetele se treziră dintr-o dată singure. Simțiră aceasta când, cotind printr-o pădurice, se pomeniră în fața unui personaj ciudat, un bătrân înalt şi uscățiv, îmbrăcat în gri, care privea soarele prin ochelarii lui întunecați şi bolborosea cuvinte nedesluşite. Atitudinea personajului li se părea prefăcută şi o uşoară spaimă le încolți pe neaşteptate. Paşii li se încetiniră, dar tot nu reuşiră să evite întâlnirea cu personajul, înainte de apariția băieților, din simplul motiv că bătrânul, săturându-se probabil să se uite la soare, evadă din starea de paralizie şi porni cu atâta iuțeală pe cărare de parcă l-ar fi împins cineva de la spate. Fetele abia avură timp să se ferească din calea lui; mergea ca un orb sau se prefăcea că nu vede nimic? Din bodogăneala lui neîntreruptă reuşiră totuşi să desluşească un cuvânt: „Fradaburidi”…

– Ai auzit? se întrebară fetele în acelaşi timp. Fradaburidi! Deci nu e o scorneală a ălora.

Maria arăta cu mâna locul unde se opriseră Tic şi Dan, chiar la capătul păduricii. Cei doi nu se sinchiseau însă de ele. Se uitau cu cefele înțepenite într-o anumită direcție, spre o anumită țintă, pe care fetele n-o puteau vedea din cauza păduricii, dar pe care o ghiceau: omul în gri.

5

Somnul de după-masă era obligatoriu în vila Ioanei. Sentința fu primită fără nicio crâcneală de către băieți. Fetele încercară să protesteze nu atât prin vorbe, cât prin gesturi şi priviri; destul de timide şi acestea. Ioana ştia că împotrivirea e zadarnică, dar i se părea că bosumflarea face parte din personalitatea ei. Bunica nu i se adresă direct; vorbea cu băieții:

– O să vă prindă foarte bine somnul! Să ştiți de la mine: somnul de după-amiază te obişnuieşte să fii cuminte, ordonat, ascultător. Te pregăteşte pentru viață.

– Eu voi fi foarte cuminte în viață, răspunse Tic.

– Dar în timpul şcolii? întrebă Ioana.

– De-aceea aveți vacanță, spuse nestingherită bunica. Vă odihniți, vă pregătiți pentru zilele de şcoală. Da, da! de la o vreme, băieții încep să aibă mai multă minte decât fetele.

– Mai ales când sunt obosiți, adăugă Maria în şoaptă.

Tic şi Dan porniseră spre camera cu balcon. Era cald, o căldură grea, obositoare, care înnămolea orice fantezie.

– Eu îi dau dreptate, de astă dată, bunicii, spuse Tic. După o masă atât de bogată, după noaptea nenorocită cu cocoşul… Of. Ştii ce somn mi s-a făcut?

– Nu ştiu ce-o să spui mâine sau poimâine… Dar povestea aia cu cumințenia… Ce ți-a venit să faci declarația?

– Ei, na! Parcă tu nu ştii! Aşa-s eu! Dacă am prilejul să mulțumesc pe cineva. Hai mai bine să dormim până la cinci… o oră pentru antrenament. E grozav! Grozav! Bine că aruncă discul…

Dan încercă de câteva ori să obțină mai multe lămuriri de la Tic. Ciufuliciul se dăruia însă cu toată ardoarea somnului. În loc de vorbe răspundea prin chicoteli; parcă-şi pregătea visele. Dan oftă, înfuriat că nu are partener de conversație. Îşi aminti cât îl chinuise Tic în noaptea trecută. Se revoltă, pentru că îşi închipuia că are gust de vorbă, dar adormi înaintea lui Tic. Fetele îşi blestemau soarta, inventau fraze, cuvinte şi formule care să cristalizeze cât mai sugestiv disprețul lor

pentru cei doi somnoroşi. Dar nu simțeau nicio satisfacție. Ele stăteau ca pe ghimpi, iar ei dormeau nepăsători ca nişte pisoi.

– Asta nu se poate! se înfurie Maria. Eu zic să-i ascultăm.

– Imposibil! Trebuie să trecem prin hol.

– Aş trece şi prin zid…

– Ar fi mai uşor, zise Ioana. În hol croşetează bunica. În fiecare după-amiază, de când îmi amintesc eu, de când eram atâtica, stă acolo şi croşetează. Trebuie să răbdăm până la cinci.

– N-ai o enciclopedie? Un Larousse sau altceva?

– Pentru ce? Adică… Iartă-mă, se scuză Ioana. Nu ştiu ce mi-a venit să te întreb pentru ce ai nevoie. De obicei sunt discretă… Avem o enciclopedie mare din păcate, în biblioteca din hol. Dar am un Larousse aici… Uite! Acolo, după sticlă. Stai, că ți-l aduc eu.

Nu mai era nevoie. Maria îl găsi repede şi începu să-l răsfoiască.

– Nu dau peste niciun Fradaburidi, spuse ea necăjită.

– De Fradaburidi era vorba? Poate că îl găsim în enciclopedie. Mă întreb şi eu cine-o fi? Şi *ei* de ce nu vor să ne spună?

– Pentru că n-am insistat noi, îi răspunse Maria. E mai plăcut când descifrezi singur o enigmă.

Pe Ioana o atacă subit un gând:

– Ce te face să crezi că Fradaburidi e ceva celebru?

– Rezonanța… Ca la Epaminonda, ca la Vercingetorix…

– Eu mi-am închipuit mai degrabă că e numele unui oraş sau al unei regiuni. L-am legat mai mult de geografie, nu de istorie.

– Hai să facem pronosticuri cu privire la Fradaburidi! propuse Maria. Va trece mai repede timpul.

Stăteau tolănite, fiecare pe patul ei. Începu un joc original de născociri, de presupuneri şi invenții. Fantezia le duse pe amândouă atât de departe, încât căzură foarte uşor în apele somnului.

6

Cu câteva minute înainte de ora cinci se treziră toți. Li se părea că rătăcesc prin infern. Pentru că era întuneric ca noaptea, fulgerele

adunau fiori electrici pe limbă, iar tunetele cutremurau pereții.

Fetele alergară la ferestre, dar nu ca să le închidă, ci să se împotrivească fierbinți rafalelor reci şi puternice. Ghemuite, cu mâinile înfipte în pervaz abia puteau să reziste vijeliei. Erau atât de amețite, că nu simțiră imediat declanşarea potopului. Când izbutiră, cu chiu cu vai, să închidă geamurile, apa curgea din părul lor ca dintr-o cişmea. Erau însă atât de fericite, că se pomeniră amândouă dansând în mijlocul camerei.

– Fantastic! spuse Ioana, avântându-se într-o piruetă. Nici nu ştiu ce e pe fața mea. Apă, lacrimi?… Niciodată n-am pomenit o asemenea furtună. Îmi vine să mă urc în vârful nucului şi să stau acolo până se termină totul…

– E o prostie, îi răspunse Maria. Emoțiile n-au întotdeauna nevoie de vijelii. Ah! Câte furtuni n-am trăit noi în mijlocul celui mai nepăsător decor!

– Voi! Eu vreau furtuni, vreau să mă rostogolesc odată cu apele unui torent, vreau să ajung… oare unde vreau să ajung?

– În baie! se auzi o voce severă. Imediat în baie!

Bunica stătea încruntată în pragul uşii, cu două halate în mână. Fetele se supuseră, fără să scoată o vorbă.

În camera băieților era o linişte neverosimilă. Pe pat, în capul oaselor, cu spatele rezemat de perete, Dan rătăcea prin alte lumi. Nu auzea şi nu se vedea nimic. Îşi acoperise capul cu o pernă uriaşă. Numai nasul şi gura i se vedeau. Respira regulat; parcă se supunea unui exercițiu precis.

– De ce să mă consum degeaba? spuse el într-un târziu. Mai bine să-mi păstrez nervii pentru altceva…

Tic îşi lipise fața de sticla geamului. Văzut de afară, era hidos. Dar cine avea asemenea preocupări? Clipea des din ochi; adică se ferea inconştient de luminile orbitoare ale fulgerelor.

– Pentru ce să-ți păstrezi nervii? întrebă el furios că fusese nevoit să-şi desprindă gura de geam. Şi parcă tu ai nervi!

Nu primi niciun răspuns, pentru că nimeni nu putea să-i audă vorbele. Şi nici n-avea nevoie de vreun răspuns. Se retrase cu un pas de la fereastră, rămase câteva secunde în cumpănă, apoi se prăvăli pe patul de campanie. Supraevaluase rezistența patului. Căzu pe podea cu patul

peste el. Furia îl făcu neputincios. Nu se mişcă. Stătea pe podea, rezemat în coate şi-n bărbie, ca un paralitic, cu patul odihnindu-se deasupra lui.

„Măcar de-aş adormi!” îşi spuse el în gând.

Şi Dan, cu capul ascuns în pernă, gândea cam la fel.

Dar gândurile lor nu se împliniră. Ioana şi Maria dădură buzna în camera lor. Se opriră însă în prag, săgetate de spaimă. O clipă numai. Ca slobozite dintr-o praştie, alergară amândouă. Maria spre Tic, Ioana spre Dan. Probabil că amândouă au rostit întrebarea în acelaşi timp:

– Ce s-a întâmplat?

Dan răspunse cu ochii închişi şi profund fericit:

– Visez… Am ajuns undeva, la mare, poate chiar la Veneția, şi mă plimb cu o gondolă…

Tic nici nu simți că i se ia greutatea de pe spate. (E drept că patul era foarte uşor.) Rămase în aceeaşi poziție.

– Sunt distrus…

– Ți-ai rupt ceva? se înfioră Maria. Spune repede!

– M-a distrus vijelia. Mi-a ucis toate planurile. S-a dus dracului Fradaburidi. Oare ce-o fi acum în iarmaroc?

– La asta te gândeşti tu? Dacă vrei să faci băi de nămol, n-ai decât… Du-te!

– Sunteți nişte proşti! se auzi vocea lui Dan. Ați venit aici cu gânduri extraordinare şi acum ați căzut în letargie. Eu încerc să mă adaptez mediului şi reuşesc de minune. Am făcut nişte călătorii grozave, dar câte n-am făcut!

– Asta nu-i adaptare la mediu, spuse Ioana. Pentru că nu trăieşti aici. Evadezi. Şi ai norocul că-ți duci visele până la capăt…

– Aiureli! se enervează Dan. N-ajung niciodată până la capăt. Trec din vis în vis. Asta-i frumusețea! Dacă vreți, pot să vă povestesc unul dintre ele…

– Nu! se opuse Tic cu vehemență. N-am nevoie acum de visele tale. Mai bine mă duc afară, în ploaie…

– N-ai decât, îi răspunse Dan. Eu am vrut să vă mai înveselesc puțin. Nu m-am gândit la mine, ci la voi.

Tăcerea se lăsă ca o cortină în camera de lângă turn. Nimeni n-avea chef de vorbă. Parcă ascultau cu toții răpăitul sacadat al ploii. De multă

vreme nu trăiseră cireşarii o asemenea stare de somnolență. Se simțeau străini, stingheri, îi încolțeau gânduri duşmănoase. Cel mai mult dintre toți suferea Tic. Planul său genial – aşa îl calificase el într-un moment de entuziasm – de capturare a discobolului fusese lichidat şi înghițit de furtuna neprevăzută. E adevărat că şi acest plan era un paleativ; izvorâse din necesitatea de a face ceva în acest orăşel pe care începuse să-l urască. Ciufuliciul nu se împăca deloc cu inacțiunea şi, în lipsă de altceva, se hotărâse să treacă discobolul în proprietatea lui. Totul era pus la punct. La un singur lucru nu se gândise. Dar cine şi-ar fi închipuit că se va revărsa un potop asupra oraşului, care va scoate bâlciul din circulație? Sau, mai bine zis, care va opri circulația în bâlci? Un lucru era însă sigur: nu va aştepta până se va usca pământul. Mai bine învins, ruşinat, dar acasă. Fir-ar să fie de ploaie neghioabă! Nu putea să mai aştepte o zi!

Totuşi ploaia se opri. Dintr-o dată. Norii se topiră ca prin farmec şi soarele, coborând spre asfințit, luă din nou în stăpânire pământul. Cam timid, cam obosit, cam morocănos, dar totuşi soare. Camera în care stăteau tinerii se umplu de lumină. Fețele lor nu acceptară însă darul acela neaşteptat. Rămâneau în continuare plictisite şi rebegite. Ce folos? Acum, la spartul târgului! La drept vorbind, lumina îi indispunea. Până atunci îşi ascunseseră tristețile în întuneric. Şi iată că luminile îi trădau.

– Acum da! încercă Dan o diversiune. Cele mai frumoase plimbări, cele mai plăcute, cele mai interesante… sunt cele de după ploaie.

– Dacă mergi cu picioarele goale pe câmp, prin iarbă… îl completă Maria.

– Duceți-vă voi! îi îndemnă Tic furios. Eu o să stau sub nuc, fiindcă îmi place ploaia. Vreau să simt picurii pe gât.

– Şi eu vreau să te ştiu în toate mințile…

Maria n-avu vreme să-şi termine fraza. Bunica apăruse în prag. Vocea îi suna ca o poruncă:

– Peste jumătate de oră mergem la muzeu!

Invitația aceea nu înveseli pe nimeni. Dac-ar fi fost făcută pe un ton mai nesigur, nimeni n-ar fi ascultat-o. A doua zi dimineața, cireşarii ar fi plecat acasă, Ioana ar fi rămas mai departe roaba viselor sale întrerupte, iar orăşelul şi-ar fi continuat existența sa obişnuită, monotonă. Din fericire, bunica fusese fermă şi autoritară.

7

Paznicul nu se clinti din uşa muzeului:

– Ați venit prea târziu. La ora asta nu mai intră nimeni.

Era înalt şi lat cât uşa. Pe capul strălucitor şi roşu nu descopereai niciun fir de păr. Vocea groasă, de bas, făcea să zbârnâie geamurile din jur. Văzându-l, te gândeai imediat la huidumele de prin circuri care stopează pe ceafă bile şi ghiulele de oțel azvârlite din public şi le prind pe ceafă. Privirile saşii îl făceau şi mai fioros.

Cu toate acestea, bunica nici nu-l luă în seamă:

– Intrați! le spuse ea tinerilor. Mai e o jumătate de oră până la închidere.

Paznicul rămase în acelaşi loc. Ba îşi potrivi în aşa fel trupul, ca să nu lase loc de intrare nici pentru o muscă.

– Azi e program, special, explică el. Închidem cu o jumătate de oră mai devreme, fiindcă de mâine se închide muzeul.

– În cazul acesta, interveni Dan, ar trebui să închideți cu o jumătate de oră mai târziu. Cel puțin cu o jumătate de oră.

Paznicul ridică din umeri, iar bunica se uită cu neplăcere vădită la cireşarul cel vorbăreț. N-avea nevoie de ajutorul lui.

– Din moment ce nu s-a scris în ziare, te rog să ne dai drumul. Imediat!

Tic nu auzise niciodată o poruncă rostită cu atâta siguranță. Acel „imediat” îl dădu pe paznic la o parte, ca pe o gânganie. Ba îl făcu să-şi încline capul, speriat, ca în fața unui personaj foarte important. Succesul acesta îl scoase pe cireşar din toropeală şi-i strecură în suflet un sentiment de stimă pentru bunica Ioanei.

Interiorul muzeului avea forma unei potcoave. Pe pereți şi pe piedestale speciale se aflau o sumedenie de statui şi de tablouri. Tinerii erau obligați de însoțitorul lor sever – bunica – să privească fiecare obiect cel puțin un minut. După victoria repurtată asupra paznicului, nimeni nu mai îndrăznea să se opună voinței ei. Se aflau acolo şi pânze, şi statui frumoase, semnate de nume cunoscute, dar şi foarte multă umplutură. Cireşarii şi Ioana cam strâmbau din nas şi, parcă înțeleşi, scoteau exclamații încete de admirație tocmai în fața obiectelor de

duzină. Numai Tic nu lua parte la acest joc. Căuta ceva deosebit şi nu găsea. Această căutare îi duse privirile spre centrul potcoavei. Şi deodată tresări. Îl trase de mânecă pe Dan şi-i şopti ceva la ureche. Dan se adresă imediat bunicii, cerând o explicație oarecare despre un tablou pe care îl văzuseră. Bunica şi tot cortegiul se zgâiau iarăşi la tabloul cu pricina, iar Tic o tuli fără zgomot, dar destul de iute, spre centrul sălii. Încă doi paşi şi dispăru din raza vederii celorlalți.

În aripa în care pătrunsese Tic mai erau câteva persoane, iar obiectele păreau mai mari, mai impunătoare. Se aflau câteva statui în mărime naturală, pe socluri înalte, şi undeva, pe la mijloc, o vitrină uriaşă, care părea centrul de interes al muzeului. În fața ei stăteau toate celelalte persoane şi printre ele omul în gri.

Cireşarul înaintă cu precauție, în vârful picioarelor. Nu se amestecă imediat printre ceilalți vizitatori, ci se furişă în spatele unei statui. Vitrina era la câțiva metri în fața lui, dar nu putea să distingă obiectele din interior, din cauza barierei pe care o constituiau vizitatorii. Nici omul în gri nu era în primul rând al curioşilor. Stătea în spatele lor, sprijinindu-se cu mâna de soclul unei statui. Era înalt, aşa că putea vedea foarte bine podoabele din vitrină. Tic înțelese însă că straniul personaj nu privea vitrina. Era prea absent şi era prea multă nemişcare în atitudinea lui. Tic ar fi pariat cu oricine că omul în gri îşi ținea ochii închişi. Nemişcarea lui nu dură însă prea multă vreme. Se uită la ceas, un ceas mare, strălucitor, pe care-l ținea într-unul din buzunarele vestei, apoi porni cu paşi lenți spre centrul potcoavei, şi nu spre ieşire, aşa cum se aştepta Tic.

Cireşarul se ascunsese şi mai bine, aproape lipindu-se de statuie. Omul în gri trecu pe lângă el, mai că-l atinse cu mâna, dar Tic avu convingerea fermă că nu fusese văzut. Ar fi vrut să întoarcă încet capul, pentru a-l urmări pe ciudatul vizitator, dar spaima îl menținea încă într-o stare de paralizie. Numai ochii îi alergau fără voie pe o rază scurtă. Exact în clipa când se hotărî să pornească după omul în gri, privirile lui întâlniră într-un colț al sălii, într-un ungher întunecos, pe tânărul cu înfățişare de atlet. Figura lui nu mai era zâmbitoare. Părea foarte preocupat, neliniştit, nervos.

„Cu ăsta ce-o mai fi aici?” se întrebă cireşarul în gând.

Atletul se desprinse din ungherul întunecos şi se apropie de vitrină, oprindu-se – după părerea lui Tic – exact în locul în care stătuse omul în gri. Nu zăbovi însă nici el prea multă vreme. După câteva minute părăsi vitrina şi se îndreptă spre ieşire, dar, mai întâi, aruncă o privire spre centrul potcoavei. Tic n-avu timp să-l vadă ieşind, pentru că, urmărind privirile atletului, zărise în centrul sălii statura uriaşă a paznicului. Din trei paşi, se alătură grupului de vizitatori, ocupând un loc în extrema parte dreaptă, pentru a fi mai aproape de ieşire.

Vitrina avea câteva compartimente căptuşite cu catifea în care se aflau tot felul de obiecte vechi, mai ales ceramică, monede, unelte de bronz şi podoabe de argint. Compartimentul central adăpostea cinci statuete cam veştejite de vreme, dar toate lucrate cu o gingăşie şi zugrăvite în nişte culori cum nu mai văzuse niciodată Tic până atunci. Îi venea să fluiere de admirație. Era o anumită asemănare între acele statuete şi discobolul lui Fradaburidi. Pe o etichetă mare, lipită de peretele din fund al compartimentului, se aflau scrise câteva cuvinte, pe care Tic le citi imediat:

„TANAGRALE ORIGINALE DIN BEOTIA – donație profesorul Neştian”.

Toate statuetele reprezentau femei. Erau mici de-o şchioapă, dar autorii lor nu uitaseră niciun detaliu. Două dintre ele erau îmbrăcate în voaluri; sute de mii de cute, de crețuri era toată îmbrăcămintea. Alta era surprinsă dansând, şi aşteptai, văzând-o, să-şi termine pirueta. Alta purta un obiect mutilat, probabil o amforă. Mâna cealaltă, corpul, mişcarea picioarelor, intenția mişcării realizau un extraordinar echilibru. Ultima, fără mâini, stând pe un jilț înalt, reprezenta o zeiță. Figura ei împrăştia un aer de siguranță şi demnitate, de finețe şi severitate.

Tic le-ar fi privit multă vreme, dacă n-ar fi simțit paznicul în spatele său şi dacă n-ar fi ghicit, în uitătura încruntată a acestuia, intenții nu prea blajine. Căută la repezeală un mijloc de salvare. Trebuia să se agațe de unul dintre vizitatori şi-i trecu iute în revistă pe toți. Erau patru persoane, atâtea mai rămăseseră în fața vitrinei: două femei, una foarte tânără, alta cam bătrâioară, şi doi bărbați, unul în floarea vârstei, altul slab şi galben ca un schelet, dintre aceia cărora nu le poți ghici vârsta.

„Băbuța! se hotărî Tic. Pe ea o cuceresc eu repede.”

Mai întâi se uită însă la ceas, cu un gest plictisit, ca şi cum ora i-ar fi amintit un lucru pe care-l uitase, tresări şi încercă să se îndrepte spre

persoana pe care o transformase în bunică. Paznicul îi aținu însă calea şi cu un gest categoric îi indică ieşirea.

– Poftim? căută Tic să se împotrivească.

Paznicul îi răspunse tot fără vorbe, mişcând de câteva ori un deget gros cât brațul unui copil. Manevra aceasta tăcută îl zăpăci pe cireşar. Porni spre ieşire ca un cățel zgribulit. Abia pe la jumătatea drumului înțelese că se comportase ca un nerod şi mai înțelese că partida era definitiv pierdută. După ce se dovedise atât de slab, nu mai avea nicio şansă să reînceapă disputa cu paznicul. Nu-i rămânea decât să se strâmbe la el, ceea ce şi făcu, bineînțeles când ajunse la doi metri de uşă. Coborî destul de repede treptele şi se ascunse în umbra unui copac. Inima însă i se făcu cât un purice, pentru că namila cu capul chel apăru în uşă, şi după ce-i spuse câteva cuvinte celuilalt paznic de la ieşire, coborî treptele venind parcă pe urmele lui. Din fericire, paşii namilei îşi continuară drumul pe aleea asfaltată – probabil era interzisă călcarea ierbii – iar Tic se lipi cât putu de trunchiul copacului. Rămase acolo şi după ce-l văzu pe „urmăritor” luându-şi postul în primire, la intrarea în muzeu.

Tic ar fi părăsit fără îndoială locul în care se afla, dacă n-ar fi zărit, din întâmplare, la câțiva paşi în spatele lui, o bancă îngustă, fără spetează, cam incomodă, totuşi o bancă. Şi, pe deasupra, se găsea în umbră, la adăpostul oricăror priviri indiscrete. Imediat se aşeză pe ea, pentru a aştepta acolo ieşirea celorlalți. Banca era un post ideal de observație. Îi dădea prilejul să vadă şi intrarea şi ieşirea din muzeu.

Primele minute de aşteptare se scurseseră fără niciun incident. Cei doi paznici stăteau neclintiți la posturile lor. Exact în acelaşi moment, ca şi cum s-ar fi înțeles între ei, îşi aprinseră câte o țigară.

„Hm!” zâmbi cireşarul, dar n-avu vreme să-şi ducă până la capăt comentariul – inițial răutăcios – pentru că atenția îi fu captată de un bărbat înalt, care se îndrepta cu paşi repezi spre ieşirea muzeului. Paznicul îl salută politicos şi-i lăsă cale liberă. Apoi îşi reluă liniştit fumatul.

Tic se uită la ceas, mai degrabă din plictiseală. Şi tot din aceeaşi cauză se uită şi mai târziu, când personajul, atât de politicos salutat de către paznic, ieşi pe aceeaşi uşă pe care intrase. De astă dată însă nu se mai înapoie pe drumul pe care venise. Trecu pe lângă Tic şi se opri

câteva clipe în fața paznicului de la intrare. Probabil îi spunea ceva, pentru că huiduma clătina docilă din cap.

– Am înțeles, domnule director, răzbătu până la Tic o voce groasă de bas.

„Eram sigur, îşi spuse cireşarul. Puteam să pariez cu orişicine că e directorul muzeului. Dar nici nu e mare scofală…”

Paznicul scoase o cheie uriaşă, descuie uşa şi dispăru în muzeu. Tic se uită iarăşi la ceas, apoi îşi îndreptă privirile spre ieşire.

„Dacă nu s-a dus să-i dea afară, să-mi ziceți cuțu! se adresă cireşarul copacilor din jur. În mai puțin de trei minute, toți vor părăsi muzeul.”

Prevederile lui se adeveriră. După numai două minute ieşi primul grup de vizitatori, dar nu acela la care se gândise el.

De data aceasta, Tic ar fi pierdut totul, pentru că ar fi pariat pe orice. Primul grup care părăsea muzeul îl constituia bunica şi cei trei sateliți. Coborau scările ca o avalanşă.

„Aşa fac şi eu când mă supără cineva, râse Tic. Plec din casa lui, convins că gestul meu îl va ofensa. Numai că m-am gândit prea târziu la asemenea posibilitate.”

Meditația spontană nu împiedică oaia rătăcită să se furişeze, tiptil şi pe nevăzute, înapoi în turmă. Dan îi dădu a înțelege că nu i se remarcase lipsa. Tinerii însă nu mergeau, ci fugeau de-a binelea, ca să țină pasul cu bunica înfuriată. Până la urmă, obosi şi ea, sau poate vederea unei bănci goale la capătul parcului îi provocă oboseala.

– Dumneata pe unde-ai fost? se răsti ea la Tic, după ce se aşeză pe bancă. De ce-ai rămas mereu în urmă?

– Tanagralele… răspunse Tic, fericit că nu-l întrebase de ce-o luase înainte.

– Care tanagrale? întrebară Ioana şi Maria în acelaşi timp.

Dan le făcu semn cu cotul (stătea între ele, la mijloc), şi ele se grăbiră să repare gafa:

– Aaa! Tanagralele… Sigur că da…

– Care tanagrale? întrebă bunica la rândul ei. Pe unde ai umblat dumneata?

Tot Dan încercă să-l scoată pe Tic din încurcătură printr-o diversiune:

– Ştiți? L-a luat la rost paznicul, pentru că a rămas în urma noastră. Ăla chel, cu capul roşu, care n-a ştiut cum să se poarte cu dumneavoastră.

– Îl voi reclama la director, la primar, la minister! explodă bătrâna. Neobrăzatul! De la dumneata ce-a vrut?

– M-a cam înghiontit, răspunse Tic. Dar m-am strâmbat şi eu la el… când am ajuns la uşă.

– Foarte bine! Ba nu! se răzgândi bunica. Nu-i frumos să te strâmbi!

– Dar şi el are o mutră, de parcă se strâmbă tot timpul, căută Tic o cale de retragere. L-am imitat puțin.

Ceilalți erau să izbucnească în râs. Din fericire, bunica se sculă brusc, obligându-i să pornească spre casă.

– Repede! Să nu întârziem la cină! îi invită ea.

Bineînțeles că nu se putea întârzia la cină, pentru că ea era aceea care o pregătea.

Dan rămase iarăşi în urmă, cu Tic.

– Ce s-a întâmplat? întrebă ciufuliciul. V-a dat afară din muzeu? Eu ştiam că se apropie ora de închidere.

– S-a repetat scena de la intrare, răspunse Dan. Tocmai ajunseserăm la centrul potcoavei, când ne-am pomenit cu namila lângă noi. A întins un braț cât un stâlp de telegraf, arătând spre uşă. „Ora de închidere”, a spus tare, pentru toți. „Imediat!” i-a spus încet, dar foarte ferm bunicii. Ea a pornit ca din puşcă. Şi noi după ea.

– Prin urmare, se întristă Tic, n-ați văzut tanagralele.

– Eşti nebun? Ce tanagrale? Aiurezi?

Tăcură brusc amândoi. Ajunseseră acasă.

Capitolul III

1

La ora zece se termină cina. Băieții, fetele şi bunicii se despărțiră, urându-şi unii altora „noapte bună!” La ora zece şi jumătate, pe baza înțelegerii conspirative din timpul mesei, tinerii se întâlniră în camera de lângă turn. Până atunci, Dan refuză categoric orice conversație cu Tic. Îşi trecuse nişte însemnări în jurnal. De ce hotărâseră ei să se întâlnească la zece şi jumătate, nimeni nu poate şti! Fapt este că se aflau toți laolaltă, gata să-şi depene întâmplările zilei.

– Acum poți să-mi spui de ce m-ai făcut nebun? îl întrebă Tic pe Dan. Cred c-am răbdat destul. Mai mult de un ceas.

– Asta-i o manieră de a începe discuția? îşi admonestă Maria frățiorul.

– Mai întâi să răspundă dumnealui, se apără Tic.

Dan, băiatul atât de calm şi de potolit, se înfurie:

– Nu ştiu dacă eşti nebun, dar în conflict cu inteligența, în orice caz. Ce tot îi dai cu tanagralele? N-ai văzut cu câte riscuri te-am scos din încurcătură?

Tic îl privi uluit, ba se uită şi la ceilalți, parcă pentru a cere o mână de ajutor.

– Ştii cu ce ți-aş da în cap? Cu o statuetă din acelea. Chiar cu riscul s-o distrug.

Ioana încercă să-i tempereze pe cei doi cocoşei:

– Nu puteți să ne spuneți şi nouă de ce vă certați? Sau dacă e un secret de-al vostru… eu sunt gata să mă retrag.

– L-am întrebat dacă a văzut statuetele, tanagralele răspunse Tic, şi dumnealui m-a făcut nebun. Ba mi se pare…

– Da! îl întrerupse Dan. Ți-am spus că aiurezi.

– Nu-i adevărat! M-ai întrebat. Dacă mi-ai fi spus că aiurez, ți-ai fi schimbat hainele în timpul mesei.

– Asta cum vine? întrebă Maria nedumerită.

– Foarte simplu. I-aş fi răsturnat farfuria în aşa fel, ca să se creadă că el a făcut-o. Mă pricep eu…

– Tot nu înțeleg pentru ce vă certați, zise Ioana. Despre ce tanagrale e vorba?

Tic se credea victima unui complot. Sau a unei farse. Se uită fără sfială la ceilalți, dar nu descoperi nicio urmă de zâmbet pe fețele lor.

– Aaaa! se dumeri el. N-ați mai avut timp să vedeți vitrina. Ați şters-o prea repede! Păcat! Eu, în locul vostru…

– Ce-ai fi făcut în locul nostru? în întrebă Dan. Monede, şi ceramică, şi unelte, şi inele am văzut cu sutele în alte părți, în alte muzee. Şi mai vechi, şi mai interesante.

– Nu ți-e ruşine să ne insulți muzeul? se bosumflă Ioana. Ce, al vostru e mai bogat?

Tic se uită iarăşi la ei cu priviri curioase.

– Va să zică tot ați văzut vitrina.

Maria făcu un gest de plictiseală:

– Câteva secunde. Nici măcar un minut. Dar, vorba lui Dan, tot n-aveam ce vedea…

– Şi tanagralele? țipă Tic. Tanagralele nu le-ați văzut? V-ați uitat peste tot şi numai în mijlocul vitrinei nu v-ați uitat? Sau vă bateți joc de mine?

– Sau îți bați tu joc de noi? îi răspunse Dan. Ne-am uitat şi în compartimentul din mijloc, dar în afară de o etichetă nu era nimic altceva.

– Nici tu n-ai văzut cele cinci statuete? o întrebă Tic pe Maria. Cinci femei. Două înfăşurate în voaluri, una pe tron, una dansând şi una ducând o amforă.

– Niciodată n-ai suferit de lipsă de fantezie, Ticuşorule!

– Las' că suferi tu de altceva! Te-ai molipsit de la ăla…

– Stați! interveni Ioana. E o neînțelegere la mijloc.

– Să nu fie o farsă…

– Nu, nu! E o neînțelegere. Ai văzut într-adevăr cele cinci statuete? Şi eu le-am văzut… de mai multe ori, ultima dată acum câteva luni. Sunt exact aşa cum le-ai descris.

– Da! se avântă Tic. Una purta un voal albastru, cealaltă un voal roz. Cucoana de pe tron n-avea mâini, iar cea care dansa avea fața julită. Iar aia care purta amfora… aia… era aplecată în stânga, din cauza greutății… Şi amfora era mutilată. Nici nu ştiu dacă ținea o amforă…

– Da! încuviință Ioana, cu ochii holbați. Într-adevăr, sunt exact aşa. Ai mai vizitat vreodată muzeul?

– Nu! răspunse Dan în locul lui Tic. Şi nici nu văd de unde a aflat atâtea detalii. Par prea proaspete… Spune drept, Ticuşorule! Te-a informat cineva, sau le-ai văzut cu ochii tăi?

Dacă întrebarea ar fi fost rostită cu alt ton şi nu ca o rugăminte, cum o exprimase Dan, Tic ar fi sărit în gâtul lui. Se mulțumi să se aşeze pe pat şi rămase acolo, cu coatele pe genunchi, fără a scoate o vorbă.

– Cred c-ar fi bine să recapitulăm, propuse Maria. Şi ca să evităm orice neînțelegeri, şi ca să terminăm odată cu babilonia asta, la orice întrebare care se iscă să se răspundă scurt, prin da sau nu, fără să se dea alte amănunte.

Tăcerea celorlalți suna ca un acord.

– Bine, continuă ea. De mai multe ori, dar nu astă-seară, Ioana a văzut în muzeu tanagralele.

– Da! afirmă Ioana. Dacă e nevoie, pot să precizez data.

– Aceleaşi statuete au fost văzute şi astă-seară de Tic.

– Îhî! afirmă, în raport cu personalitatea lui, ciufuliciul.

– Noi, însă noi: Ioana, Maria, Dan… şi bunica… nu le-am văzut. Şi cum nimeni nu minte… Ia spune drept, Ticuşorule, nu cumva ți s-a părut?

Tic se pregătea să sară ca o panteră; noroc că-l opri Ioana:

– Te rog… Nu căuta alt înțeles întrebării… Ni se pare atât de ciudat totul nouă, ăstora care am văzut cu ochii noştri vitrina goală, încât… încât, fiind trei, avem dreptul să cerem celui care a văzut altceva, el fiind singurul care a văzut altceva…

Tic înțelese tot gândul Ioanei şi se calmă imediat.

– V-am spus doar. V-am dat şi amănunte şi pot să vă mai dau încă o sută… Când scornesc ceva… nu vă dau prilejul să vă îndoiți. Ştiu eu cum să fabric de-alde astea…

– Prin urmare, reluă Maria, Tic a văzut tanagralele, iar noi nu le-am văzut.

– Asta-i concluzia ta? întrebă Dan. Ce mai încolo-ncoace! Tanagralele au dispărut. Probabil că s-a răzbunat paznicul pe noi. Le-a scos ca să nu le vedem.

– Imposibil! spuse Tic. Paznicul m-a dat pe mine afară. M-a luat din fața vitrinei şi a ieşit imediat după mine pe uşă. Pe urmă n-a mai intrat în muzeu decât ca să vă dea pe voi afară.

– De unde ştii tu? întrebă Maria. L-ai urmărit în permanență? Dacă a mai intrat fără să-l vezi? sau dacă a intrat celălalt paznic?

– Dacă vă spun eu! Nu i-am scăpat nicio clipă din ochi.

– Atunci? se înfioră Ioana.

– La un moment dat a intrat directorul în muzeu, continuă Tic. A intrat pe uşa de la ieşire şi a ieşit tot pe acolo.

– Ce păcat! se întrista Ioana.

– De ce păcat?! se miră Dan.

– Înseamnă că le-a luat el…

– Şi asta e un păcat?! se miră iarăşi Dan. Nu cumva îți zburdă imaginația şi te gândeşti la cine ştie ce?

– Stați o clipă! încercă Tic să-i potolească. Directorul a ieşit aşa cum a intrat. Nu ducea nimic cu el. L-am văzut la lumină. N-avea unde să pună statuetele. Nici măcar haină nu purta.

– Altcineva n-a mai intrat? întrebă Maria. Sau poate că a ieşit altcineva între timp?

– Până la plecarea voastră, n-a mai intrat şi n-a mai ieşit nimeni din muzeu. Dar voi l-ați văzut pe director?

– Nu! răspunse Ioana. Eu îl cunosc bine. E profesorul nostru de istorie. Nu l-am văzut. V-aş fi spus imediat.

– Şi totuşi numai apariția lui poate explica dispariția tanagralelor, zise Dan. Păcat că nu ştim cu precizie orele…

– Ba eu le ştiu! strigă Tic.

– De ce avem nevoie de ore? râse Maria. Mie mi se pare totul foarte limpede. Dintr-un motiv sau altul, directorul a scos statuetele din vitrină. Numai că, în loc să le ducă în afara muzeului, le-a pus în altă parte, în interiorul muzeului.

– Motive ar fi, spuse Ioana. De mâine încep reparații în muzeu. Nu ştiu ce anume. Poate se repară numai exteriorul.

– Vedeți?

– Stați, că n-am terminat! continuă Ioana. Eu cunosc foarte bine muzeul. Am fost de zeci de ori în el. Nu există nicio altă cameră, nicio altă cale de comunicare decât cele două uşi de la capetele potcoavei. Birourile sunt în față, în scobitura potcoavei, dar ele nu comunică direct cu muzeul.

– Poate c-o fi undeva, în perete, vreo ascunzătoare secretă, îşi dădu Dan cu părerea.

– Vorbe! îi replică Maria. Şi s-a apucat să ascundă statuetele în văzul tuturor… E o prezumție slabă, Dan.

– Voi l-ați văzut pe director? întrebă Tic. Nu! Înseamnă că a rămas tot timpul în aripa dreaptă. Dac-am şti ce-a căutat acolo!

– Poate că nici n-a intrat înăuntru, spuse Ioana. Dac-a stat tot timpul în hol? În holul de la ieşire… E un telefon acolo. Poate c-a telefonat undeva în oraş.

– Sau poate că s-a întâlnit cu cineva în muzeu…

– Atunci de ce acel cineva n-a ieşit odată cu directorul? Eşti sigur, Tic, că n-a ieşit nimeni odată cu el sau după el?

– Doar v-am mai spus! N-a intrat decât el în muzeu şi a ieşit cu mâinile goale, după… după câteva minute…

– Tocmai atât cât ar fi durat o convorbire telefonică.

– Poate c-ar fi totuşi bine să încercăm să precizăm orele.

Tic făcuse deja câteva însemnări pe o foaie de hârtie:

– Eu am ieşit… adică a trebuit să ies afară la ora nouă fără douăzeci. Nu ştiu de ce m-am uitat la ceas, dar bine că m-am uitat. La nouă fără un sfert a apărut directorul…

– Stai puțin! îl întrerupse Maria. Înseamnă că la ora nouă fără douăzeci, tanagralele erau în vitrină. Mai departe, Ticuşorule!

– La ora nouă fără un sfert a apărut directorul, adică a intrat în muzeu, după ce l-a salutat foarte politicos paznicul. Aşa! Mă uitam mereu la ceas din plictiseală. De aceea am reținut orele. La ora nouă fără şapte minute, directorul a ieşit. Cel mult un minut a durat drumul de la ieşire la cealaltă poartă. Deci la nouă fără şase minute s-a oprit în fața huidumei.

– Stai! interveni iarăşi Maria. Dac-a ieşit cu mâinile goale, dacă n-a ieşit nimeni după el, dacă nu se află nicio altă cale de comunicare între

muzeu şi birouri, înseamnă că la ora nouă fără şapte minute tanagralele erau încă în vitrină.

– Cum ai ajuns la deducția asta? o întrebă Dan.

– Dacă tanagralele n-ar fi fost la locul lor, directorul ar fi dat imediat alarma.

– Dar dacă n-a intrat deloc în muzeu? Dac-a vorbit pur şi simplu la telefon de acolo, din hol? o interogă Ioana.

– Mi se pare nefiresc. Chiar dac-a vorbit la telefon, măcar pentru un minut-două tot ar fi trebuit să intre în muzeu.

– Ei, asta-i! se opuse Dan. Poate că i s-au spus lucruri atât de importante la telefon, încât nici nu i-a mai trecut prin cap să intre în muzeu.

Privirile tuturor se îndreptară spre Tic. Ciufuliciul nu părea deloc intimidat. Răspunse foarte sigur:

– Nu mi s-a părut deloc că se grăbeşte. A stat de vorbă şi cu celălalt paznic. Cred că vreo două minute. Deci la nouă fără patru minute, huiduma a intrat în muzeu. La nouă fără două minute ați ieşit voi.

– Eşti sigur, Ticuşor?

– Foarte sigur. Nu ştiu dacă e potrivit ceasul meu după ora exactă.

– Asta n-are nicio importanță, îl linişti Dan. Un minut-două înainte sau în urmă nu contează. Importante sunt intervalele de timp. Durata lor contează. Şi aici se pare că nu greşeşti… Ar fi bine să mai repeți o dată…

Tic se supuse imediat:

– La nouă fără douăzeci am ieşit eu. La nouă fără un sfert a intrat directorul. La nouă fără opt minute a ieşit directorul, la nouă fără şase minute, directorul s-a despărțit de paznicul de la intrare şi tot la aceeaşi oră paznicul a intrat în muzeu. Când s-au furat tanagralele?

Tic nu făcuse altceva decât să dea glas, la modul cel mai brutal, întrebării care stătea pe buzele tuturor.

– Da! Când s-au furat? se repezi Ioana.

Dan şi Maria făcură o vajnică opoziție de circumstanță, pentru că, în sinea lor, erau la fel de convinşi că statuetele fuseseră furate. De ce-i preocupa pe ei ora la care s-au furat e o altă problemă.

– Dacă-l excludem pe director, spuse Maria, înseamnă că statuetele s-au furat între ora nouă fără opt minute şi ora nouă fără trei minute,

când ne-am oprit noi în dreptul vitrinei şi nu le-am mai văzut.

– Eşti prea sigură! îi ripostă Dan. Dacă directorul n-a intrat deloc în muzeu?

– Eu sunt convinsă că a intrat! se încăpățână Maria. Dar nu-s deloc împotriva lămuririi acestei probleme. Trebuie să aflăm cât mai repede dacă directorul a telefonat sau nu de acolo, din hol.

Privirile tuturor se îndreptară spre Tic.

– Nu ştiu, răspunse ciufuliciul. Din locul unde eram, nu puteam să văd tot holul. De ce să vă mint? Lăsați-mă până mâine dimineață. În două minute aflu şi cu cine a vorbit la telefon… dacă a vorbit, bineînțeles.

– Oare chiar s-au furat? întrebă cineva.

– Sigur, sigur! se înfierbântă Ioana. Brr! S-au furat tanagralele! O să vuiască oraşul! Toată faima oraşului nostru erau aceste tanagrale! Ce-o să fie, Doamne, ce-o să fie! În sfârşit, s-a întâmplat şi aici, la noi, ceva deosebit!

– Nu te grăbi! o temperă Dan. Noi facem aici simple supoziții. Cine ştie unde o fi adevărul? Şi mai ales, nu trăncăni. Nu vrem, din cauza unor vorbe aruncate în vânt, să ajungem de râsul lumii. Înțelegi, Ioana?

– Cum vă închipuiți aşa ceva? O să tac ca o moluscă. Nu spun nimănui nimic. Îmi ajunge că sunt împreună cu voi. Dac-ați şti la ce mă gândesc acum…

– Eu ştiu, răspunse Maria. Nu te gândeşti la nimic. Te rogi. Se cunoaşte după fața ta…

Ioana se înroşi. Îşi plecă privirile în pământ. Pumnii însă nu şi-i desfăcu.

– Şi din străinătate veneau oameni ca să le vadă, şopti ea. Toată faima oraşului… Extraordinar!

– Prin urmare, aşteptăm până mâine dimineață, conchise Maria. Să vedem ce veşti noi o să ne aducă Tic.

Fetele se pregăteau de plecare. Nu prea se îndurau ele, dar ora era prea târzie. Sufletele tuturor erau scurmate de nelinişte. Oare urmau să trăiască o nouă aventură? Sau le dădea ghes dorința? Asta era teama Mariei. Poate că dorința lor complica sau denatura o întâmplare, o întâmplare cât se poate de simplă. În raționamentul lor verbal era ceva

nesigur, ceva forțat. Dac-ar fi fost Victor lângă ei, cât de clare le-ar fi apărut lucrurile!

2

Tic îşi mutase patul de campanie lângă cel al lui Dan.

– Ştii ce încerc eu acum? spuse el. Încerc să mă pun în pielea lui Victor. Mă întreb cum ar proceda el?

– E foarte greu, Ticuşorule. Şi să nu crezi că prin asta vreau să te subestimez… Mă gândesc şi eu la Victor, şi sunt convins că şi Maria, ba şi zănatica aia de verişoară-mea fac acelaşi lucru. Şi cu toate acestea ni se încâlcesc gândurile, nu găsim firul care să le lege, nu găsim premisa de la care să pornim…

– Tu ce crezi, Dan? S-au furat sau nu tanagralele?

Dan stătu o clipă pe gânduri:

– În fond, tu ai dreptate. Să ne punem în pielea lui Victor. Nu ştiu de ce am impresia că el nu ar da imediat un verdict. Ar cumpăni mai pe îndelete faptele. El ar porni în raționament de la o certitudine.

– Şi noi nu putem să găsim una de asta, cum spui tu… o certitudine?

– Ba da! se hotărî Dan, după o scurtă chibzuială. O certitudine este: dispariția tanagralelor. Nu ştim dacă s-au furat sau nu. Ştim însă în mod sigur că au dispărut. Cum? Când? Cine?… Iată întrebările la care ar trebui să răspundem. Şi la fiecare întrebare, câte presupuneri nu se pot face?!

– Dac-am putea elimina măcar o întrebare, şuşoti ciufuliciul cu vocea tremurândă. Măcar una…

– Cu oarecare bunăvoință s-ar putea face lucrul acesta, medita Dan. De fapt, ne-am şi ocupat de această întrebare: când au dispărut tanagralele? Am gravitat mereu în jurul ei. Şi să-ți spun drept, dragă Tic, nu mi se pare deloc cea mai importantă. Cu ce ne-ar putea ajuta dacă am găsi răspunsul?

Pesimismul lui Dan nu-l mulțumea deloc pe Tic:

– De unde ştii tu că nu e întrebarea cea mai importantă? Eu am scăpat odată de o chelfăneală cruntă, datorită unei întâmplări cu ceasul.

În drumul de la şcoală acasă m-a provocat un derbedeu. Nu ştiu dacă eram chiar nevinovat, în orice caz el a sărit la bătaie. Tocmai mă învățase cu o zi înainte Ursu nişte figuri de judo. Aşa că mi-au reuşit grozav. Se tăvălea ca dracu' de durere. L-am văzut însă pe fratele lui, alt derbedeu, dar mai mare decât el, şi ce să fac? Am luat-o la goană. M-am oprit acasă. Mama era în bibliotecă şi i s-a părut că am sosit prea devreme. S-a uitat la ceas. Pendula din biroul tatii arăta ora două. Am mâncat, mi-am făcut lecțiile, am bătut vreo oră mingea… Pe la şase a sosit şi tata acasă. M-a chemat imediat: „Ia să-mi spui cu ce te ocupai la ora două şi jumătate?"… Tu nu ştii cum întreabă tata când vrea să scoată ceva de la mine… Eram cât pe-aci să spun totul. Şi deodată o aud pe mama în spatele meu: „Ce putea să facă la ora două şi jumătate, dacă a sosit de la ora două acasă? Mânca…" Am tăcut mâlc. Tata însă nu: „Eşti sigură că la ora două şi jumătate era acasă?" Mama i-a răspuns foarte calm, în momentul acela era foarte sinceră: „Azi a venit mai devreme. M-am uitat la ceas când a sosit. Era două fix…" Tata a ridicat din umeri şi a mormăit cam aşa: „Înseamnă că m-am înşelat eu"… Prin urmare mă văzuse în plină încăierare cu derbedeul acela… dar nu era sigur că fusesem eu. A tăcut şi el. Apoi a ieşit afară, nu ştiu pentru ce treburi. Şi deodată o văd pe mama îngălbenindu-se. Nici nu s-a uitat la mine. I-am urmărit privirile. Pendula din biroul tatii arăta tot ora două. Mi-a făcut un semn cu mâna şi m-am supus… adică am potrivit pendula şi-am învârtit arcul… Şi tu mai spui că nu e întrebarea cea mai importantă! Crezi că m-ar mai fi întrebat tata cum m-am bătut şi cine era ăla cu care m-am bătut?

Dan râdea cu hohote:

– La urma urmei, cine te-a salvat? Pendula sau mama?

– De ce râzi ca un prost? Nu la urma urmei, ci cine m-a salvat mai întâi? Aşa trebuie să întrebi. Ceasul m-a salvat… adică el a ajutat-o pe mama să mă salveze, la urma urmei.

– O fărâmă de adevăr este în ceea ce spui tu, Ticuşor. Dar e prea firavă şi nu ştiu unde s-o plasez. Încă nu-mi poate intra în cap: ce folos avem noi, dacă ştim ora precisă când au dispărut tanagralele?

– Păi n-ai spus tu adineauri că trebuie să pornim de la nişte certitudini? Ştim deocamdată că statuetele au dispărut…

– În împrejurări ciudate, să nu uităm, adăugă Dan.

– Şi apoi ştim aproape sigur şi ora când au dispărut, dacă ne luăm după Maria: între nouă fără opt minute şi nouă fără trei minute.

Dan se ridică brusc în capul oaselor:

– Putem să ne luăm după raționamentul Mariei?

– Parcă am mai discutat lucrul ăsta…

– Da, da! recunoscu Dan. Ne învârtim într-un cerc vicios. Dac-am şti ce-a făcut directorul în cele şapte minute cât a stat în muzeu! Eu încep să cred tot mai mult că el a luat statuetele şi le-a depozitat undeva… undeva în interiorul muzeului.

– De ce? întrebă Tic.

– De ce? Ca să le pună la adăpost. Nu spunea Ioana, nu spuneau şi paznicii, că de mâine încep reparațiile? Asta-i!

– Brrr! se înfurie Tic. Am rămas de unde am plecat. De ce nu-ți vine şi ție o idee mai ca lumea?

– Ideea e simplă, ți-am spus-o: statuetele au fost puse la adăpost. E clar, nu?

– Ei, acum vezi, se răzbună Tic, cât de important ar fi să ştim ora exactă la care au dispărut tanagralele? Dac-au dispărut între nouă fără un sfert şi nouă fără opt minute, înseamnă, după teoria ta, că au fost depozitate de director.

– Şi dac-au dispărut între nouă fără opt minute şi nouă fără trei minute, înțelese Dan, înseamnă că au fost furate. Da, Ticuşorule, ai mare dreptate. Dar cum dracu să stabilim ora precisă?

3

În camera lor, fetele discutau exact aceeaşi problemă.

– Aici e toată cheia! spunea Maria. Când au dispărut tanagralele? Când vom răspunde la întrebarea asta, vom şti dacă statuetele au fost furate, sau dacă au fost depozitate undeva.

– Dar nu spuneai tu că directorul… încercă să protesteze Ioana.

– Nu ştiu ce-am spus atunci şi chiar dacă ştiu, n-are nicio importanță. În cazurile acestea trebuie să păstrăm numai gândurile cele mai lucide, cele mai limpezi.

– Eu nu-s de acord cu tine. Tu parc-ai vrea să impui anumite reguli care ție ți se par clare. Eu cred că trebuie să dăm frâu liber oricărui gând. Cine ştie de unde iese adevărul?

Maria clătină nedecisă din cap:

– Ai şi nu ai dreptate! Nu strică să adunăm cât mai multe presupuneri, dar mi-e teamă să nu le alegem decât pe cele care ne convin, să nu confundăm presupunerile cu dorințele noastre.

Ioana se întristă. I se părea că un nou vis, în care-şi ancorase toate speranțele, e pe cale să se întrerupă. Ar fi vrut să se opună cu toate puterile, dar logica o îndemna să-i dea dreptate Mariei.

– Dac-am şti ce-a făcut directorul acolo? spuse ea.

Maria îi răspunse zâmbind:

– A vrut să vadă ceva, să spună ceva paznicilor, să facă o inspecție… Avea o mie de motive ca să vină la muzeu. Sau a venit pur şi simplu să depoziteze undeva tanagralele. De ce să nu presupunem că se află într-un anumit loc în perete o ascunzătoare secretă. Cunoşti tu atât de bine muzeul?

– Cunosc însă foarte bine obiceiurile de la noi. Nicio casă nu se deosebeşte de alta. Uite, eu pun mâna în foc că nu există în muzeu nicio ascunzătoare secretă. La noi, totul e uniform…

– Dac-ai fi trecut prin ce-am trecut noi, spuse Maria, n-ai vorbi cu atâta siguranță. Câte ascunzători secrete n-am găsit noi acolo nici prin gând nu ți-ar fi trecut!

Ioana n-o asculta. O idee neaşteptată îi fulgeră mintea:

– Să zicem c-ar exista o ascunzătoare secretă în muzeu, deşi nu cred. Pentru ce să se depoziteze statuetele acolo?

– Pentru ce?! întrebă uimită Maria. Te contrazici singură. N-ai spus tu mai înainte că se vor face reparații la muzeu? Ca să fie ferite de accidente…

– Mie mi se pare că vitrina e cel mai bun adăpost. De ce să le scoată de acolo şi să le ducă în altă parte? Dacă s-ar face reparații în interiorul muzeului atunci cele mai primejduite obiecte n-ar fi cele din vitrină, ci cele de pe pereți… Avem câteva tablouri de Grigorescu, două de Luchian şi, aşa se spune, cel mai prețios şi mai frumos tablou al lui Andreescu. Şi bustul acela de Paciurea, de care nu mai voiai să te desparți… N-ar fi fost firesc să se adăpostească mai întâi acestea, dacă

se fac reparații în interior? În cazul când ar exista o ascunzătoare secretă…

Încă înainte de a termina de vorbit Ioana, Maria se convinsese de adevărul spuselor ei. Într-adevăr, nimic nu justifica scoaterea statuetelor din vitrină. Ele erau cele mai puțin periclitate dintre toate obiectele din muzeu…

– Ai dreptate, Ioana. Dispariția lor e ilogică… Şi totuşi, Tic le-a văzut în vitrină, cu un sfert de oră înainte de a ajunge acolo… Atunci ce s-a întâmplat cu ele? Crede-mă! Nu mai înțeleg nimic. Absolut nimic.

– Tot mai crezi că exagerez dacă susțin că singura concluzie logică e aceea că s-au furat? Şi dacă ai înțelege ce însemnau aceste tanagrale pentru oraşul nostru! Doamne! Ce-o să fie! Se zice că valorează de mii de ori greutatea lor în aur. Ce-o să fie!

– Cine să le fure? Cine?

Fetele se priveau năucite, rostind în neştire aceeaşi întrebare: „Cine?”

Dac-ar fi fost acolo Victor, ar fi apelat la altă întrebare, la fel de simplă, care ar fi dus mult mai repede la adevăr.

După peregrinări absurde cu ajutorul fanteziei, după dispute verbale cumplite dar inutile, obosiți, Tic şi Dan ajunseseră la aceeaşi întrebare: „Cine?”

– Tu mai ții minte, Ticuşor, câte persoane erau în muzeu, acolo, în aripa dreaptă, în momentul când te-a dat paznicul afară?

– Fir-ar să fie de huidumă! se burzului Tic. Dacă nu m-ar fi dat afară, poate nu s-ar fi furat tanagralele… Stai! Stai! Când a venit paznicul să vă dea pe voi afară, unde erați?

– Încă nu trecuserăm de centrul potcoavei, răspunse Dan.

– Prin urmare, până atunci n-ați văzut nicio clipă ce se petrece în aripa dreaptă. Sigur că da! Dacă toate cele cinci persoane au fost complici?

– Acum stai şi tu! îl potoli Dan. Nu te avânta prea departe. S-o luăm cu încetul. Ergo: au fost cinci persoane în muzeu, în afară de noi.

– Ce-nseamnă ergo? întrebă Tic.

– Înseamnă: prin urmare. Eşti sigur că erau numai cinci persoane? Poate că mai era cineva ascuns pe după vreo statuie.

Tic se lumină dintr-o dată la față. Dar numai pentru o clipă.

– Da, mai era cineva. Dar a plecat înaintea mea. Nu ştiu cum de am uitat să-ți spun. Ştii cine era?… Atletul de la roata norocului…

– Atletul?! se miră Dan. Ce căuta el acolo?

– Nu ştiu ce căuta acolo, dar îmi închipui că n-avea ce să caute în bâlci. Din cauza ploii, bâlciul a fost închis. Dacă urmărea pe cineva? Atunci de ce-a plecat înainte de închiderea muzeului? Hopa! Se încâlcesc şi mai rău ițele…

– Eşti sigur că a plecat înaintea ta? Poate că numai ți s-a părut, poate că s-a ascuns după o statuie.

Tic rămase un moment nedecis.

– Nu l-am văzut când a ieşit; l-am văzut pornind spre ieşire. Nu! Sigur n-a rămas acolo! L-aş fi zărit în timp ce plecam. Şi nici n-avea unde să se ascundă. O să-l întreb mâine…

– Mâine? zâmbi Dan, uitându-se la ceas. O să-l întrebi tu azi… Dar să trecem peste asta. Să-l excludem pe atlet, de vreme ce l-ai văzut ieşind… Să ne oprim la cele cinci persoane. Dacă statuetele s-au furat, una din cele cinci persoane e hoțul. Asta în mod sigur. Le mai ții minte?

– Parcă i-am fotografiat, supuse Tic, sărind de pe pat. Măcar cu asta m-am ales. Am clişeele lor aici (arată cu mâna la cap). Oricând şi oriunde i-aş vedea, i-aş recunoaşte. Dintr-o mie. Ştii ce s-a întâmplat? Am simțit că paznicul vrea să mă izgonească şi atunci mi-am căutat un salvator… pe care l-am găsit în persoana unei bunici. Dar până m-am hotărât, i-am fotografiat pe toți ceilalți, ca să-l aleg pe cel mai bun.

Dar nu pierdu prilejul să-şi felicite prietenul:

– Bravo! Datorită ție n-o să plecăm de la zero. Şi ce părere ți-ai făcut despre ei? Poți să developezi clişeele?

Tic îşi adună amintirile:

– Mai întâi, bunica. Era îmbrăcată într-o rochie lungă, de catifea… Stai! Îmbrăcămintea nu contează. Mâine poate s-o schimbe. Purta o pălărie înaltă şi neagră, ca un joben…

– Perfect! râse Dan. Cu pălăria asta o identificăm uşor.

– Aoleu! se tângui Tic. Cealaltă, cea tânără, nu purta pălărie. În schimb avea mănuşi… lungi până la cot, mi se pare albastre, cam de culoarea cerului… Aş recunoaşte-o imediat. Era foarte frumoasă, Dan. Parcă o pictase cineva… Şi pe urmă doi bărbați. Unul probabil că ieşise atunci din mormânt. Era ca un schelet, numai oase. Nici nu se putea

ține bine pe picioare. Se clătina mereu. Cred că i se desfăcuseră oasele. Celălalt? Prea mare lucru n-am observat la el. Îi străluceau ochii când se uita la statui, ba îi tremurau şi mâinile… Zău că nu glumesc… Oare n-o fi el hoțul? Şi tocmai pe el nu mi-l amintesc bine… Ba da! Ba da! Avea o rană roşie, o cicatrice, ceva ca un semicerc sub buza de jos. Pe al cincilea îl cunoşti şi tu. Omul în gri… Oare cine-o fi hoțul?

Dan ridică din umeri neputincios:

– Nu ştiu. N-am curajul să spun că e unul sau altul. În clipa când mă gândesc la o persoană anume, am impresia că batjocoresc sau condamn pe cineva fără motiv. Nu uita! Nici nu ştim sigur dacă statuetele s-au furat. Facem simple prezumții.

– Atunci de ce m-ai lăsat pe mine să-i condamn? se înfurie ciufuliciul.

– Mai domol, Ticuşorule! Parcă eu nu i-am insultat!… Unul din ei tot trebuie să fi şterpelit tanagralele. Şi fără tine nu se poate şti dacă ar fi fost vreodată dibuit. Pentru că i-ai fotografiat fără greş. Bravo!

Complimentul lui Dan îi făcu plăcere ciufuliciului. Neştiind ce să răspundă, întrebă cât e ora. Şi se îngroziră amândoi când se uitară la ceas.

– Iar o să dormim patru ore! se plânse Dan. Stingerea!

Tic îşi duse patul la loc, lângă fereastră, apoi stinse lumina. Îşi urară amândoi odată: „Noapte bună!” Parc-ar fi presimțit un pericol.

Preocupați cu descurcarea şi încurcarea – mai ales – a unor enigme, până atunci nu auziseră atacurile nemiloase ale cocoşului. În momentul când pleoapele li se lipiră, iar gândurile li se întunecară, trompeta semeață le sună la amândoi în ureche.

– Iar? se înspăimântă Tic. Unde-s pantofii?

Era o amenințare pur verbală, de care criminalul cu pinteni nu ținu seamă. Şi nici cireşarii n-o mai puseseră în aplicare, convinşi deja de ineficacitatea ei. Se mulțumiră să-l blesteme crunt în clipa când tresăreau în somn.

– Ce ne facem? întrebă Tic. Mâine nu-mi mai scapă…

– Nici tu nu dormi? se văietă Dan. Sunt distrus.

Abia în zori, când cocoşul părăsi nucul, izbutiră să adoarmă. Câteva ore de somn greu, fără vise.

Capitolul IV

1

Se sculară toți indispuşi. La masă, nimeni nu scoase o vorbă. Numai Tic, la sfârşit, arătând cu degetul spre uşa pe care tocmai dispăruse bunica, întrebă bosumflat:

– Dimineața ni se face program?

Ioana – pentru că, în ultimă instanță, ei îi era adresată întrebarea – îşi plecă privirile în pământ şi mormăi ceva nedesluşit. Profitând de faptul că nu era văzută, Maria îşi dojeni frățiorul cu mâna. Tic înțelese, tăcu şi înghiți în sec. Era surprinzătoare docilitatea lui. Prin urmare, Tic nu se afla în zi bună – gândi Dan – şi toate speranțele erau îndreptate spre el. Ca să nu se ivească noi conflicte, Dan crezu că e momentul să-şi destăinuiască unii altora rezultatele raționamentelor din timpul nopții. Atmosfera parcă se mai învioră cu ocazia discuțiilor. Concluzia fetelor că nimic nu justifica scoaterea statuetelor din vitrină îi convinse foarte repede pe băieți.

– Asta da! le felicită Dan. Nouă nu ne-a trecut prin cap. Noi ne-am gândit la făptaş.

– Noi abia am ajuns la întrebarea asta, spuse Maria. Bineînțeles dacă îl scoatem din cauză pe director.

Tic era sătul de vorbărie. Bănuia că iar se vor face presupuneri, că iar se vor învârti cu întrebările în jurul aceluiaşi punct. Era sătul până în gât. Aceleaşi întrebări puse sub altă formă, aceleaşi probleme văzute din alt unghi… Nu mai putea suporta. Şi mai ales – îşi dădu el seama – era dator să vină cu o clarificare, cu un amănunt care ar fi spulberat multe întrebări. Simți aceasta înainte de a observa privirile întrebătoare ale tuturor îndreptate asupra lui.

– Eu plec, spuse el. Am nişte treburi în oraş.

Pe măsură ce se apropia de muzeu, Tic simțea cum se trezeşte, cum îl părăseşte lâncezeala. Ceața care-l înfăşurase până atunci se rarefia. Îşi

aminti că în ajun plouase şi descoperi că urmele ploii se mai zăreau ici-colo. Vântul nopții zvântase pământul. Răcoarea era plăcută. Soarele împrăştia o lumină blândă, vântul n-avea nici măcar puterea să prăvălească boabele de rouă.

Întâlnirea aceasta neaşteptată cu natura binevoitoare îl învioră şi-l limpezi pe Tic. Regretă cele câteva vorbe spuse cu răutate în timpul mesei şi căută imediat un vinovat: somnul. Un somn greu şi foarte scurt. Şi cine era vinovat de acest somn? Cocoşul! Ceea ce îl făcu pe cireşar să intre pentru două minute într-un anumit magazin din centrul oraşului şi să iasă de acolo cu un pachețel – nu prea în armonie cu diminutivul – care totuşi intră lesne în buzunarul său. După aceea pătrunse în parcul orăşelului, cu aerul unui băiat care-şi aminteşte, cu bucurie, cele mai grele lecții din timpul anului şcolar. (Numai algebră şi fizică.) După o scurtă dar ageră recunoaştere, îşi alese o bancă, de astă dată cu spetează, în umbra unui boschet. Era ferit de soare, de privirile unor cerberi uriaşi, pe care-i zărise din prima clipă, nu fără să-i tresară inima. Şi în loc de fizică începu să se gândească la chimie, adică la anumite combinații, la multiple combinații care ar putea provoca o reacție pozitivă la unul dintre cerberi. Huiduma era exclusă din principiu şi de altfel nici nu putea să-i fie de vreun ajutor, deşi – îşi aminti cireşarul – directorul îşi pierduse două minute cu ea.

Tic nu-şi dezlipea ochii de la muzeu. Şi mai ales nu scăpa nicio mişcare, niciun gest al cerberului din partea dreaptă. Părea un om în vârstă, aproape un moşneag („Dă, Doamne, să fie cât mai bătrân!” se ruga el), avea părul alb şi nişte mustăți lungi, albe şi era adus de spate. De la distanța aceea nu putea, din păcate, să-i observe trăsăturile feței, ca să ştie dacă va avea de-a face cu un om hain sau cu un bătrân cumsecade, pentru a-şi potrivi metoda cea mai bună de atac. Mintea lui scornea fel de fel de planuri. La început, fiecare i se părea interesant, dar după o clipă numai îl respingea ca absurd şi ineficient. Dacă cerberul cel chel şi crud ar fi dispărut undeva, şi-ar fi luat inima în dinți şi s-ar fi apropiat de celălalt paznic. Huiduma rămânea însă nemişcată la postul ei, adică pe o bancă de lemn, solidă (e absolut necesar adjectivul, dacă ne gândim la proporțiile paznicului), aşezată în rând cu treptele care urcau spre intrarea în muzeu.

O voce de copil îl făcu pe Tic să tresară:

– Bună dimineața! Nu ştiți cât e ceasul?

Descoperi în fața lui un băiat de vreo zece-unsprezece ani, slăbuț, timid şi cam nătâng. I se adresase însă atât de politicos, încât se simți obligat să răspundă. Puştiul mulțumi la fel de politicos, apoi se aşeză pe un colț al băncii.

– Ai întâlnire la vârsta asta? îl întrebă Tic cu un ton de plictiseală şi de dispreț.

– Nu chiar la ora asta, îi răspunse prichindelul. Puțin mai târziu, spre prânz.

Tic îşi cercetă „oaspetele" mai pe îndelete. Oare nu auzise bine întrebarea, sau o făcea pe istețul?

O explozie de zgomote brutale îi aduse aminte cireşarului că are altceva de făcut, nu să-şi piardă vremea cu un puşti pretențios. Şi se mânie când văzu forfota din fața muzeului. Staționau acolo trei camioane şi din ele se descărcau tot felul de lucruri: pari, scânduri, vergele de fier, lăzi, butoaie, unelte. După îmbrăcăminte, cei care descărcau păreau zidari.

– Hai! Cară-te de-aici! se enervă Tic. Caută-ți alt loc de întâlnire! Şterge-o!

Parcă-l trăsnise cineva în creştetul capului pe prichindel. Suferea. Îi venea să plângă. Abia reuşi să îngâne cu o voce cețoasă:

– Eu v-am răspuns frumos… de ce vă purtați aşa?

Cu toată duioşia care-l cuprinse, cireşarul, din păcate, n-avea timp nici de scuze, nici de explicații. Scoase un leu din buzunar şi i-l întinse puştiului:

– Poftim! Ia-ți înghețată de la taraba din fața parcului. Hai! Hai! Repede!

Nu se putea o mai mare ofensă ca aceasta. Prichindelul se întoarse scurt din călcâie şi porni fără să spună „bună ziua", ceea ce în concepția şi în obiceiurile lui era o jignire nemaipomenită. Mergea drept şi iute, fără să se mai uite înapoi.

Chiar dacă s-ar fi uitat, nu l-ar mai fi zărit pe Tic. Cireşarul se amestecase în mulțimea de curioşi din fața muzeului. Pentru că huiduma se transformase din cerber în cărăuş, iar paznicul de la ieşire se înfipsese undeva, în față, cam pe la mijlocul clădirii. Răspundea fără încetare întrebărilor pe care i le puneau trecătorii atraşi de hărmălaie.

„Acum e momentul! îşi spuse Tic. La atac!”

Cel puțin douăzeci de oameni erau în jurul paznicului. Mai tineri, mai bătrâni, gospodine, studente, militari, trecători de toate zilele.

– Cât durează reparațiile?

– Apoi… cam o săptămână.

– Se repară şi pe dinăuntru sau numai exteriorul?

– Apoi… numai pe dinafară, aşa cum se vopsesc cucoanele…

– În ce culoare?

Paznicul nu răspunse la întrebarea lui Tic. Clătină capul a mustrare. Noroc că tânărul îşi ascunsese mutra.

– Gri deschis sau închis? completă cineva întrebarea lui Tic.

– Apoi… aşa cam pe la juma’.

– Se repară şi olanele? Şi turnulețul?

– Mi se pare că i s-a stricat acoperişul…

– De unde s-au adus materialele? Aş avea şi eu nevoie de nişte ciment şi de nişte pietriş.

– Apoi…

– S-au achiziționat ceva tablouri? Parcă era vorba…

– De ce nu mutați statuia aceea, cu caporalul, în centru?

– De ce în centru? Mai bine în aripa dreaptă…

– Apoi…

– Alaltăieri era un praf cât degetul pe vitrină.

– Când încep reparațiile?

– Apoi, nu vedeți? Chiar în dimineața asta.

– Şi nu puteați să le începeți mâine?

– De ce mâine? Foarte bine puteau să înceapă ieri!

– Şi dacă s-ar fi amânat cu o săptămână, ce se întâmpla?

– De unde ai luat roşiile? Splendide! Splendide!

– Crezi dumneata că zidarii ăştia or să facă treabă?

– Apoi… lucrează în acord. Treaba lor.

– Cât îi plătiți? Anul trecut, când s-a vopsit şcoala…

– De ce nu se angajează un ghid? Sunt atâția studenți…

– Apoi… asta nu-i treaba mea.

– Urmezi Artele Plastice?

– Directorul n-a plecat în concediu?

– Apoi… peste vreo două-trei zile pleacă la Herculane…

– *A telefonat aseară de la muzeu?*

– Apoi da… aşa, mai spre seară…

– Ați adus şi…

– *Cam pe la ce oră?*

– Apoi… nu mai înțeleg nimic. Eu ştiu despre ce oră întrebați dumneavoastră? Şi ce să aducă?

Tic îşi pregătise cu cea mai mare grijă cele două întrebări. Ştia că i se va răspunde mecanic. Din nefericire, după ce i se răspunsese la prima, cineva i-o luase înainte cu jumătate de întrebare. Era riscant să încerce şi a doua oară. Mai ales că rămăseseră foarte puțini curioşi, iar întrebările erau mult mai concrete. Se întreba numai despre reparații. Era cât pe-aci să plece, îl reținu însă o întrebare care-i oferea iarăşi perspective de acțiune.

– Nu ştiți, directorul e acasă?

„Acum e acum! îşi spuse Tic. Nu trebuie cu niciun chip să pierd prilejul ăsta.”

Paznicul răspunse mai greu.

– Apoi… de unde să ştiu? Mai bine întrebați-l pe feciorul lui dom' director. Acolo, sub castan…

Tic simți cum îi bagă cineva un cuțit în spate. Înainte de a întoarce capul, ştia pe cine va zări „acolo, sub castan”. Nu era o presimțire, ci o certitudine.

Într-adevăr, sub castan, cu brațele încrucişate, cu figura împietrită într-o grimasă de plictiseală, se afla prichindelul pe care-l gonise, nu demult, cu atâta autoritate.

Tic nu se pierdu însă în lamentări. Simțul practic birui iarăşi într-însul. Mai întâi se hotărî să ocolească parcul, pentru a-l surprinde pe puşti nu din față, ci pe neaşteptate, din spate. Între timp îşi va făuri el un plan de acțiune.

Tot timpul cât înconjură parcul, nu se gândi decât la acest lucru: cum să-l împace pe prichindel? Cu vorbe? Imposibil. Nu-şi făcea iluzii. Îl insultase grozav, pentru a-l atrage cu câteva vorbe, oricât de abile ar fi fost ele. Ştia cireşarul, din proprie experiență, că mai greu se recucereşte cineva. Metoda de a proceda încet şi pe îndelete nu-i surâdea deloc. Nici nu credea în eficiența ei şi nici nu avea timp pentru asta. Ar fi însemnat să-şi piardă ore întregi, cu riscul de a suferi un eşec.

S-o facă în continuare pe nepăsătorul, pe preocupatul, pentru a-l întărâta? Îşi aminti pe loc versurile unui poet la care ţinea foarte mult:

Ispitele uşoare şi blajine
N-au fost şi nu sunt pentru mine.

Oare îl va întărâta, oare îl va atrage pe prichindel prin atitudinea lui de nepăsare morocănoasă? Erau şanse. Dar cât va trebui să joace acest rol? După câte ore puştiul se va apropia de el? Altceva… Altceva…

Tic ajunsese din nou la banca umbrită de boschet. Zărea printre crengi silueta puştiului, la vreo zece metri de el. Rămăsese în acelaşi loc în care-l zărise ultima dată şi parcă în aceeaşi atitudine. Prin urmare, prichindelul avea voinţă, ambiţie şi tenacitate. Nu era uşor de luptat cu dânsul, mai ales după gafa grosolană pe care o comisese.

Şansa cea mai sigură şi mai rapidă era o acţiune bruscă, dură, brutală. Ceva care să-l năucească, să-l uimească, şi în acelaşi timp să-l atragă, să-i facă plăcere.

Obosit, probabil de nemişcare, puştiul se îndreptă spre banca unde-şi instalase Tic postul de observaţie noaptea trecută. Se aşeză pe ea şi începu să se joace cu câteva pietre, încerca să jongleze, dar nu-i reuşeau decât trei-patru mişcări. Mai multe nu izbutea. Scăpa întotdeauna o piatră din mână.

Exerciţiul acela copilăresc îi aminti cireşarului un plan mai vechi, pentru realizarea căruia vizitase cu câtva timp înainte un magazin. Faţa lui se lumină subit. Gata: descoperise procedeul cu care să-l recucerească pe prichindel! Pachetul pe care Tic îl băgase în buzunar conţinea printre altele o funie nu prea groasă, în schimb foarte solidă. În două minute, Tic transformă funia într-un lassou, pe care l-ar fi invidiat orice cowboy. Prima ţintă fu vârful unui arbust. Era la vreo şase metri depărtare de bancă. Laţul se înfăşură în jurul vârfului chiar de la prima aruncare. Şi pentru că mai izbuti de câteva ori, îşi căută altă ţintă mai îndepărtată: creanga unui copac. (Semăna atât de mult cu braţul unui om!) Primele două încercări constituiră tot atâtea eşecuri. Laţul atinsese creanga, în ambele rânduri, cu partea exterioară. A treia oară însă, ramura rebelă, ciotul acela care semăna cu braţul unui om, nu mai scăpă abilităţii cireşarului. Nici a patra oară, nici a cincea oară. Distanţa

dintre aruncător şi ciot era aproape identică, după părerea lui Tic, cu distanța dintre el şi prichindel. Acum venea greul. Dacă nu reuşea de la prima încercare, putea să lase totul baltă. Planul său se baza în primul rând pe surpriză.

Prichindelul continua să jongleze cu cele trei pietre ale lui.

Nu progresase însă cu nimic în răstimpul în care Tic se ocupase de altceva. Tot trei-patru mişcări reuşea. Dacă mâinile i-ar fi rămas înțepenite cum era ciotul la care se antrenase Tic, lassoul s-ar fi înfăşurat, în mod sigur, în jurul unui braț. Din păcate, mâinile puştiului erau în continuă mişcare. Cireşarul era nevoit să calculeze aruncarea în raport cu mişcarea mâinilor celuilalt. Calculul, oricât de exact ar fi fost, nu elimina însă toate riscurile. Unul mai rămânea. Şi evitarea lui nu ținea de aruncător. Era o simplă chestie de noroc. Dacă jonglerul scăpa piatra, nu la a treia sau la a patra mişcare, ci la prima sau la a doua, mâna lui, în loc să stea ridicată, ar fi coborât după piatră, iar lassoul ar fi scăpat ținta. De aceea, Tic nu se grăbi. Mai aşteptă un timp, până ce sesiză o anumită regularitate, un oarecare ritm în mişcările puştiului. Profitând de acest răgaz, îşi alese şi un loc mai bun de aruncare, un loc care-i oferea spațiul necesar şi nu-i punea în față niciun obstacol. Era o cale perfect liberă între aruncător şi ținta mobilă.

În sfârşit, consideră că momentul prielnic a sosit. Îşi ținu răsuflarea, învârti de câteva ori lassoul deasupra capului (prichindelul era la prima mişcare) şi aruncă. Lassoul se înfăşură în jurul brațului, când puştiul ajunse la a treia mişcare. Tic trase cu putere. Întâi se auzi un țipăt scurt, de surpriză, apoi jonglerul îşi pierdu echilibrul. Se prăbuşi în iarbă, cu picioarele în sus.

„Mai mult decât mi-am dorit” îşi spuse Tic triumfător.

2

Tudorel, prichindelul, îşi găsise în sfârşit idolul. În jumătate de oră învățase tot felul de scamatorii, jonglerii, acrobații şi figuri de judo, rezolvase o sumedenie de probleme distractive de matematică, răspunsese la o seamă de întrebări care-l purtaseră cu gândul prin toate

cele cinci continente şi Antarctica. Fiecare succes îl făcea să țopăie ca un popândău.

– Ei, acum să ne odihnim puțin, propuse Tic, când îl văzu cum îi curge apa pe față. Stai aici, lângă mine.

Tudorel se supuse imediat, de parcă odihna ar fi însemnat un nou exercițiu.

– Te culci târziu? îl întrebă cireşarul.

– De obicei pe la zece… dacă nu se întâmplă ceva special.

– Probabil că între nouă şi zece îți completezi jurnalul?

Perspicacitatea lui Tic nu mai era o noutate pentru prichindel. De aceea nu se miră câtuşi de puțin când îi auzi întrebarea.

– Exact! răspunse el. Dar sunt zile banale când termin însemnările în cinci minute.

– Ziua de ieri cum a fost? Excepțională… sau banală?

– Foarte banală… până spre seară, când am aflat că tata pleacă la Bucureşti. Aproape o oră m-am chinuit gândindu-mă ce să-i spun să-mi aducă.

– Aaaa! pricepu Tic. Va să zică nu ştiai că pleacă…

– Nici el nu ştia. A aflat foarte târziu… I-a sosit o telegramă la şcoală… Şi dădea mereu telefon acasă, să vadă dacă n-a venit mama… Ea e inginer agronom şi e toată ziua pe teren.

Tic râse misterios şi făcu nişte semne cabalistice cu mâna:

– Nu-i aşa că a dat telefon de la muzeu pe la … pe la nouă fără zece… Stai puțin! Fix la nouă fără paisprezece minute, nu?

– Da! se miră Tudorel. La nouă fără un sfert. Țin minte pentru că m-a întrebat cât arată ceasul din birou. Şi a mai dat din nou telefon peste cinci minute, dar mama încă nu sosise… Adică am văzut-o pe stradă şi i-am spus că vine.

Tic îşi făcu la iuțeală un nou plan.

– Prin urmare, ziua de ieri nu a fost o zi banală. Îmi închipui că l-ai condus pe tăticul la gară…

– Da, împreună cu mama.

– Mai ții minte numărul locomotivei? Ia să văd!

– 231.058. Sistem „Pacific”.

– Construită la Reşița, în 1939, şi revizuită la Bucureşti, în anul… în anul 1948!

– Exact! Mi-am notat şi eu. Dar dumneavoastră de unde ştiți? Ați fost în gară?

Ca să fim sinceri, lui Tic îi plăcea atitudinea reverențioasă a lui Tudorel. Chiar o încuraja.

– Nu! N-am fost în gară, răspunse cireşarul. Cunosc însă orice tip de locomotivă, cunosc o mulțime de numere. Îmi place să le memorez. Ai făcut vreodată exerciții de memorie?

– Exerciții? întrebă Tudorel. Nu ştiu… Nu ştiu la ce fel de exerciții vă referiți. Dacă mă izbesc într-o zi de prea multe numere şi amănunte… importante, le trec seara în jurnal.

– M-am gândit la altceva. Ştiu eu un exercițiu foarte util. De pildă… De pildă, ia caută să-ți aminteşti ce-ai făcut între… La ce oră a plecat trenul?

Prichindelul răspunse vesel şi prompt:

– La unsprezece şi două minute… Ora de plecare e însă unsprezece şi un minut.

– Aşa… continuă cireşarul. Caută să-ți aminteşti ce ai făcut între ora nouă şi unsprezece fără un minut… fără un minut, nu fără două minute. Ai să poți?

– Fără două minute? Pardon! Fără un minut? Ce am făcut eu?… Sigur că pot!

Se întâmplase aşa cum calculase şi prevăzuse Tic. Încurcat la început de acea diferență dintre un minut şi două minute, prichindelul trecuse imediat la răspuns, fără să se mai gândească la fondul întrebării.

– Păi, la ora nouă fără ceva a sosit mama, iar după câteva minute… cred că pe la nouă şi cinci… a venit şi tata. Pe urmă… pe urmă ne-a spus că pleacă la Bucureşti…

– Stai puțin! îl întrerupse Tic. Am spus că facem un exercițiu de memorie. Trebuie să-ți aminteşti toate amănuntele. De pildă, cum era îmbrăcat tăticul, ce avea în mână, cuvintele pe care le-a spus când a deschis uşa… Înțelegi?

– Acum sigur că înțeleg, se lămuri prichindelul. N-am făcut până azi asemenea exerciții de memorie… Sigur că da!… Să spun cum era îmbrăcat tăticul… Avea pantaloni gri de tergal şi o bluză cu mâneci, tot gri, un gri mai închis. I-a făcut-o mama cadou de ziua lui. N-avea nimic în mână… Adică nu! Îşi cumpărase două pachete de țigări „Virginia” şi

le ținea în mână. Nu le bagă în buzunar, pentru că i se umflă… aşa spune mama.

– Nu avea şi alt pachet la el? Ia încearcă să-ți aminteşti! Poate când a intrat în casă…

– Nu! N-avea niciun alt pachet. L-am văzut doar de la geam. Şi eu şi mama. Şi i-am ieşit în întâmpinare pe scări. Eu mai în față, mama la… cred că la doi paşi în urma mea. Ea era îmbrăcată…

– Va să zică, tăticul v-a spus că pleacă la Bucureşti… V-a spus asta după ce-a intrat în casă sau chiar pe scări?

Întrebarea precisă îl făcu pe Tudorel să uite că începuse să dea amănunte despre îmbrăcămintea mamei sale.

– Ne-a luat pe amândoi de umeri, continuă el. Eu eram în dreapta, mama în stânga. Am intrat în casă. Tata, adică tăticul, aşa cum spuneți dumneavoastră, a închis uşa cu piciorul, apoi ne-a spus că trebuie să plece urgent la Bucureşti, la minister. Pe mine m-a trimis să-i aduc un pahar cu apă. Am înțeles că vrea să-i spună mamei ceva… ceva…

– Confidențial… îl ajută Tic.

– Da… Aşa că am întârziat puțin, ca să-i las să termine. Poate c-aş mai fi stat câteva minute, dar am auzit soneria. M-am dus eu să deschid. Era paznicul muzeului. Adusese cheile…

– Iar ai greşit, îl admonestă Tic cu un zâmbet. Care dintre paznici era? Şi ce i-a mai adus în afară de chei?

– Adevărat… recunoscu Tudorel. Era Ilie, un paznic mai nou… Se spune că în tinerețe a fost luptător la circ. N-a adus decât cheile, altceva nimic. Şi ta… tăticul i-a spus să supravegheze reparațiile şi să mai pună un anunț… adică i-a spus să scrie pe anunț că muzeul e închis temporar pentru reparații… Pe urmă, mama a început să facă bagajele. Tăticul a zis că are nevoie numai de o servietă, cu o pijama şi câteva cărți, dar mama n-a fost de acord. Tăticul iar a…

– Şi te-a trimis să-i mai aduci un pahar de apă…

– Da, încuviință surprins prichindelul. De fapt uitasem să-i aduc paharul cu apă, dar şi el uitase că uitasem să i-l aduc… Când am intrat cu apa, am ghicit după fața mamei că tăticul va pleca la Bucureşti numai cu servieta. Dar în timp ce el vorbea la telefon, tot i-a strecurat mama în servietă un pachețel cu mâncare…

– Ei! Acum vreau să văd dacă îți mai aminteşti ce-a vorbit tăticul la telefon? îl întrebă Tic.

Tudorel căzu pe gânduri. Părea nedecis. Tic sesiză un oarecare pericol, sau mai bine zis, pentru a preîntâmpina orice pericol, se grăbi să sară în „ajutorul” puştiului:

– Eu am pierdut odată un concurs de memorie, pentru că n-am izbutit să-mi amintesc o convorbire telefonică… Acum tu nu ai ce pierde, dar eu, atunci… Premiul întâi era o minge de fotbal… formidabilă… o minge de import, cu semnătura lui Pelé pe ea. Bineînțeles că semnătura nu era autentică… Oricum însă… Lasă, lasă… Dacă nu-ți aminteşti, nu pierzi prea multe puncte… Vreo şase…

– Cum să nu-mi amintesc? se repezi Tudorel. Din păcate, l-am auzit vorbind numai pe tata. Şi el nu spunea decât „da, da”, sau „foarte bine”. Odată a spus: „N-aveți nicio grijă, domnule profesor…” Şi a mai spus că pleacă la Bucureşti „probabil pentru două-trei zile, aşa că va trebui să-mi amân cu o săptămână concediul”, şi a mai spus… Ce-a mai spus? Aha! Da! A spus că muzeul se redeschide peste o săptămână, „cel mult zece zile”. Pe urmă a zis „mulțumesc şi vă urez succes, în loc de noapte bună”, şi a închis telefonul.

Câte speranțe îşi pusese Tic în acea convorbire şi de fapt cât de banală şi de neinteresantă i se părea! Era trist, însă spiritul de sportivitate îl obligă să-l felicite pe Tudorel pentru extraordinara sa memorie:

– Bravo! Ai câştigat şase puncte în plus! Şi ai merita să te trec în rândul candidaților de cireşari… Numai că…

Emoția îl făcu nepoliticos pe prichindel. Nici nu-şi dădu seama că-l întrerupe pe Tic:

– Dumneavoastră îi cunoaşteți pe cireşari? Le-am citit şi eu aventurile şi m-am îndrăgostit mai ales de…

– Tic! fu întrerupt prichindelul la rândul său.

– Şi de Tic. Dar parcă mai mult de Ursu şi de Victor…

– Bine, bine, spuse neîncoronatul cireşar. Mi se pare că n-am terminat exercițiul… Ce-a mai făcut pe urmă tăticul? Ați plecat imediat la gară, sau mai întâi ați luat masa?

Tic se grăbea. I se părea că aflase tot ceea ce îl putea interesa pe el şi pe ceilalți cireşari. Voia să scurteze exercițiul. Ultima lui întrebare îl

obligă însă pe Tudorel să uite un amănunt – câteva vorbe pe care tăticul i le spusese mămicăi, încă bosumflate, imediat ce aşezase telefonul în furcă – care i-ar fi scutit pe cireşari de multe chinuri, eşecuri şi eforturi. Dar erau atât de banale acele vorbe, încât nu se poate şti dacă prichindelul şi le-ar fi amintit în acea clipă. Şi nu făcu altceva decât să se conformeze prescripțiilor lui Tic.

– Da! Mai întâi am luat masa… Mi s-a făcut observație că țin furculița prea de jos… Eu ştiu cum se ține furculița, dar am apucat-o anume mai de jos, ca să nu mai stea nimeni cu ochii în farfurie şi să aibă pe cine să critice. În tot timpul mesei mi s-a făcut morală, când din stânga, când din dreapta, dar când ne-am sculat de la masă, ta… tăticul şi mămica se împăcaseră… Aşa că mi-a reuşit planul…

„Dacă n-aş fi folosit metoda cu lassoul, îşi spuse Tic în gând, nu l-aş mai fi recucerit în vecii vecilor pe istețul ăsta.”

– Va să zică aşa! spuse Tic cu voce tare. Acum fii foarte atent. Exercițiul se termină printr-o suită de întrebări, la care trebuie să se răspundă imediat prin: da sau nu. Dacă nu poți să dai un răspuns precis, ridici mâna. Nu se aprobă nicio ezitare, nici măcar o fracțiune de secundă. Ai înțeles?

– Dacă nu pot să răspund imediat prin da sau nu trebuie să ridic mâna. Care mână? Dreapta se ridică mai uşor.

– Mâna dreaptă, acceptă cireşarul. Şi acum: atenție! Încep întrebările!… Aşa!… A mai venit cineva în vizită până ați plecat la gară?

– Nu! răspunse foarte prompt prichindelul.

– A mai telefonat cineva?

– Da!

– Cine? se repezi Tic cu întrebarea.

– Inginerul agronom de la Poieneşti.

– Altcineva? întrebă Tic nemulțumit.

– Nu!

– Ați plecat la gară cu automobilul?

– Nu!

– Pe jos?

– Da! Stăm destul de aproape de gară. În cinci minute…

– Doar ne-am înțeles cum să răspunzi, îl apostrofă Tic. Fără amănunte. Prin da sau nu.

– Dar atunci când m-ați întrebat cine a telefonat, cum puteam să răspund?

– Întrebarea asta intră în categoria Piroboridava. O să înțelegi mai târziu ce importanță are această categorie…

Prichindelul făcu o mutră mirată:

– Piroboridava? Mi se pare că tăticul a lucrat acolo. Avem şi nişte cărți.

– Cu atât mai bine, îl încuraja Tic, luând un aer misterios. Te las să faci singur relația… Aşa!… Continuăm!… V-ați întâlnit cu cineva pe drum?

– Da!

Tic era în încurcătură. Ca să mențină regula jocului, trebuia să obțină răspunsul folosind întrebări colaterale:

– V-a dat cineva vreun comision?

– Nu!

– Ați vorbit cu cineva?

Prichindelul ridică mâna dreaptă. Tic înțelese:

– V-ați salutat numai? Nu?

– Da!

– Ați stat pe peron până la plecarea trenului?

– Da! Am ajuns cu trei minute înainte de plecarea trenului. Tăticul nu vrea să-şi piardă vremea pe peron. Mămica, în schimb, stă pe peron câte o jumătate de oră. Odată…

– Iar ai uitat regulile jocului…

– Păi dacă mă întrebați atât de uşor?

– Câte vagoane de clasa a doua avea trenul? încercă Tic să repare. Unsprezece?

– Nu!

– Nouă!

– Nu!

– Opt?

– Nu!

– Zece?

– Nu!

– Şapte?

– Nu!

– Cinci?
– Nu!
– Şase?
– Nu!
– Două? se răsti exasperat cireşarul.
– Da!
„Idiot ce sunt! îşi spuse Tic. Doar ştiam că pe linia asta circulă un autorapid!”
– Atunci de ce mi-ai spus mai adineauri numărul locomotivei? Cum vine asta? Autorapid cu locomotivă „Pacific?”
– Atunci m-ați întrebat ce număr avea locomotiva. În gară era o singură locomotivă, la celălalt tren, care face cruce cu autorapidul.
– În afară de rămas bun a mai spus tăticul şi altceva?
– Da!
– Ți-a spus să fii cuminte?
– Da!
– Şi să ții furculița cum trebuie?
– Da!
– Ce constelație ai văzut deasupra trenului? Carul Mare?
Puştiul ridică mâna.
– Nu era chiar deasupra. Era mai spre dreapta?
– Da!
– S-a mai urcat cineva cu tăticul în compartiment?
– Da?
– Ştii cine era?
– Da!
– Cine?
– Profesorul de matematică.
– Acum aplicăm metoda Fradaburidi! Fii atent! Câte geamuri avea primul vagon? Cinci secunde de gândire!
– Opt!
Tudorel ezitase doar o secundă şi faptul acesta îl puse pe gânduri pe Tic:
– Eşti sigur sau ştii că nu te pot controla?
– Ultima… răspunse prichindelul cam amărât.

– Aha! Bine… Acum îți voi înşira zece cuvinte. Fii atent. Trebuie să-mi spui care dintre ele au fost rostite de tăticul tău, din clipa când ați pornit de acasă şi până a plecat trenul, încep! Voi vorbi rar, ca să-ți dau răgaz de gândire. Gata! Încep: Radio… Ilie… Telefon… Ziar… Statuetă… Concediu… Muncă… Adăpost… Muzeu… Vitrină… Prudență…

– Ați rostit unsprezece!

– Primul punct l-ai câştigat, îl felicită Tic. Bravo! Acum să văd ce faci cu celelalte!

– De acasă până la plecarea trenului, zise prichindelul, ca pentru sine. Şi cum mă puteți controla?

– Mai întâi îți voi cere să fii sincer şi apoi… am eu metodele mele. Răgaz de gândire: două minute.

Tudorel închise ochii şi se concentră cumplit. Şi pumnii i se strânseseră. Tic se uita când la el, când la ceas:

– Atenție! Încă un minut… Încă treizeci de secunde… Zece secunde… Gata!

Puştiul deschise ochii. Probabil că-şi ținuse şi respirația, pentru că răsufla de parcă abia terminase o probă de fugă.

– Din cele… unsprezece cuvinte îmi amintesc că a rostit… Telefon… Concediu… Muzeu… Muncă… Adică a folosit verbul a munci… Altele nu-mi mai amintesc… Ba da! Ziar! Din păcate mi-a venit în minte prea târziu…

– Vom vedea noi dac-ai pierdut sau nu punctul, spuse cireşarul pe un ton încă sever. Urmează controlul! În ce împrejurări a rostit cuvântul… cuvântul… „muzeu”?

– I-a spus pe drum mamei: „Tocmai acuma plec, când se fac reparații la muzeu. Ăştia trebuie supravegheați îndeaproape…”

– Plauzibil… acceptă Tic. Dar cuvântul „telefon”, în ce împrejurări l-a rostit?

– Aaaa! L-a rostit de mai multe ori. Întâi a spus că-i va da telefon mamei mâine seară, adică azi… Pe urmă a spus că a dat de vreo zece ori telefon acasă, pentru a-i anunța mamei plecarea… De fapt n-a dat decât de şapte ori… Pe urmă… a spus că ar fi trebuit să mai dea un telefon…

– Ajunge! îl opri Tic, comițând o nouă greşeală. Nu e nevoie să controlez mai departe. Ergo: ai câştigat toate punctele!

– Ce înseamnă ergo? întrebă la rândul său prichindelul.

– Prin urmare… deci… răspunse Tic, mai inspirat decât Dan.

Tudorel nu înțelese.

– E un titlu? Un epitet?

Confuzia se risipi repede. Cireşarul continuă cu un ton foarte patetic:

– Ergo… ştii? asta face parte din ritual… ai obținut punctajul maxim minus două. Şi eu am obținut prima dată acelaşi punctaj, deşi aş fi meritat „minus unu”… Aşa! Mi se pare că peste zece minute am o întâlnire, nu în parc, în altă parte…

Prichindelul se întristă imediat şi era atât de sinceră întristarea lui, încât Tic se emoționă şi spuse la repezeală ceea ce crezu el că va fi o minciună:

– N-ai nicio grijă! Ne mai întâlnim noi. Poate chiar în dimineața asta. Tot aici, în parc, pe banca asta.

Cuvintele lui Tic, din fericire rostite fără duioşie (ştia cireşarul cum să se poarte cu puştii), readuseră pe fața lui Tudorel speranța şi buna dispoziție. Ba avu chiar curaj prichindelul să-i pună lui Tic o întrebare care-l frământa de multă vreme:

– Puteți să-mi spuneți de ce în exercițiul de memorie nu ni-ați întrebat nimic despre ma… despre mămica? E o regulă a jocului?

Pe Tic îl pufni râsul, dar ca să nu strice relația nou înfiripată, ca să nu alunece, să nu nimicească mirajul despre care vorbeau cu atâta pasiune ochii prichindelului, îşi termină râsul printr-o grimasă de durere, ca şi cum un gâdilici s-a transformat brusc într-un junghi. Chiar îşi duse mâinile spre gamba dreaptă şi începu s-o frece.

– Nu! Nu-i o regulă, răspunse el. Este o premisă spontană. Nu l-ai condus la gară pe tăticul?

– A, da! răspunse puştiul automat, gândindu-se că va trebui să găsească mai târziu tâlcul frazei lui Tic.

Era exact ceea ce urmărise cireşarul.

Ascunşi într-un foişor umbros din mijlocul grădinii, Maria, Dan şi Ioana îşi băteau de aproape două ceasuri capul, încercând să dea un răspuns la aceeaşi întrebare care-i frământase şi în timpul nopții: „Cine?” Dan relatase întocmai, parcă citise dintr-o carte, înfățişarea celor cinci personaje descrise cu atâta precizie de cireşarul cel cârn şi ciufulit. Vai! Ce repede li se aprinsese fantezia! Fiecare îşi căuta un suspect. La început se repeziseră toți asupra omului în gri. Mai ales că Ioana nu-şi amintea să-l fi văzut vreodată în oraş. Întrebările curgeau lanț: Cine era acest ciudat personaj? De unde venea? Ce căuta în oraş? Ce căuta în bâlci? Ce căuta la muzeu? Ce legătură era între el şi acel enigmatic Fradaburidi căruia i se rostea numele ca un trofeu la roata norocului? De ce întrebase dacă e de vânzare discobolul?

– Gata! strigase Ioana. El e făptaşul! El e! Se interesează peste tot de statui… Oare s-a dus la muzeu numai ca să vadă, pur şi simplu, tanagralele?

Maria şi Dan erau mai temperați. Personajul în gri le apărea şi lor la fel de ciudat; cu toate acestea nu aveau curajul să-l declare suspectul numărul unu. Îi reținea pe amândoi ceva nedefinit.

– Şi scheletul? întrebase Maria. Ăsta ce cusur are? Ce căuta el la muzeu? Cine-l cunoaşte? Oare s-a dus la muzeu numai ca să vadă, pur şi simplu, tanagralele?

Repetiția era o săgeată la adresa Ioanei. Dan simțise pericolul unei înfruntări care va depăşi repede subiectul discuției şi, în căutarea unui colac de salvare, descoperise o idee cât se poate de prețioasă. O comunicase repede fetelor:

– Aşa nu mai merge! spusese el, prefăcându-se furios. O să ajungem la certuri… tangențiale sau chiar externe preocupărilor noastre. De ce nu procedăm metodic? Să ne gândim la toate personajele în bloc… Adică să le vedem în grup. Şi să folosim metoda eliminării. Să nu pornim de la cine ar putea să fie făptaşul. Să pornim de la cine n-ar putea să fie.

Ioana acceptase imediat ideea lui Dan. Maria încă se codea.

– Pe cine să excludem? întrebase ea cu voce înceată, ca şi cum şi-ar fi vorbit sieşi.

– Pe fata cu mănuşi! se repezi Dan. După descrierea lui Tic este exact tipul de vizitatoare.

– Şi pe tânărul cu cicatrice! sărise Ioana. Cel căruia-i sticleau ochii de admirație.

Maria intervenise ironică:

– Atunci ar fi cazul să-i arătăm aceeaşi bunăvoință şi politețe şi doamnei cu joben. O cucoană în vârstă cu rochie de catifea… Poate are pasiunea muzeelor…

Ioana era în cumpănă. Dan, în schimb, jubila:

– Imposibil! N-o putem exclude. Ori e făptaşa principală, ori e complice. Precis! Îmi pun gâtul!

– De unde atâta siguranță? Ştii tu ceva în plus?

– Nu! se apărase Dan. Ştiu tot atât cât voi. Folosesc aceleaşi date ca voi… dar am o intuiție de detectiv. Recunoaşteți şi voi! Până în momentul acesta, cucoana cu rochia de catifea e singura persoană care ar fi putut să scoată, fără să atragă atenția nimănui, statuetele din muzeu… Repet încă o dată… Bazându-ne pe datele pe care le avem.

– De ce ea şi nu altcineva? întrebase Ioana.

– Pentru că, după câte ştim până acum din relatările lui Tic, numai ea avea cu ce să scoată afară tanagralele. Ticuşor nu ne-a spus că a văzut la celelalte persoane serviete sau alte mijloace de cărat.

– Înseamnă că ai ascuns, sau ai omis să ne spui un amănunt.

– Of, Doamne! De câte ori să repet? Nu v-am ascuns nimic. Mă folosesc de aceleaşi date… Şi tot voi îmi interziceți dreptul de a mă califica după merit. Unde se puteau ascunde cel mai uşor statuetele? Cum puteau să iasă afară din muzeu, fără să atragă atenția cuiva? Nu în pălărie? Nu cu ajutorul pălăriei?

Ideea lui Dan stârnise şi haz şi surpriză. Pornit pe ofensivă, cireşarul continuă:

– Prin urmare, n-o putem scoate din rândul suspecților. În orice caz, mai greu decât pe cei doi tineri.

Ioana îşi făcuse în sfârşit curaj:

– După descrierea pe care mi-ați făcut-o… mă refer la îmbrăcăminte… cucoana cu joben s-ar putea să fie o persoană pe care o cunosc… profesoara de pian Magda Prosano. Ştiu că ea are obiceiul să poarte pălării mai bizare.

– Ei şi! îi răspunse Dan. Orice răufăcător e cunoscut de cineva sau de un grup de oameni. Şi ce dacă o cunoşti? Asta o absolvă de orice

păcate?… Dac-ar fi aşa, nu m-aş mai dezlipi de tine.

Maria râdea de-a binelea. Dan devenise cel de toate zilele. Adică sărea de la o extremă la alta, confunda glumele cu lucrurile serioase, se umfla, se dezumfla şi făcea totul cu o inocență cuceritoare.

Ioana nu înțelegea ce se petrece. Credea că e batjocorită pentru vreo prostie pe care o spusese fără să-şi dea seama şi-i venea să plângă de ciudă:

– Ce-aveți cu mine? se răzvrătise ea. V-am spus că s-ar putea s-o cunosc. Nici măcar n-am afirmat categoric. La urma urmei, e singura persoană identificată dintre cele cinci care se aflau în muzeu în momentul dispariției tanagralelor.

Ioana rostise un adevăr care risipi pentru un moment veselia. O oarecare undă de gravitate plutea în aer. Ce folos că se ştiau câteva detalii din înfățişarea celor cinci personaje! Principalul era ca ele să fie identificate. Şi Ioana, poate fără să-şi dea seama, îndreptase investigațiile lor din domeniul teoretic în cel practic. O nouă problemă se ridica în fața tinerilor.

– Da! E o chestie, spusese Dan. Trebuie să ne gândim la identificarea personajelor, dar până atunci n-ar strica totuşi să terminăm lista suspecților. Eu îmi mențin punctul de vedere. Cucoana cu joben e cel puțin suspecta numărul doi. Sau unu şi doi la un loc: E cazul să recunoaşteți şi voi. Între ea şi fata cu mănuşi, sau între ea şi tânărul cu cicatrice, dac-ar fi de ales… eu cred că la ea v-ați opri. De acord să încheiem lista?… Adică eu vă fac o propunere. Suspectul numărul unu: cucoana!

– Veto! strigase Ioana. Suspectul numărul unu: omul în gri! Între el şi statuete…

– Dă-mi voie să termin lista. Amendamentele, după aceea. Ergo: suspectul numărul unu: cucoana!… Suspectul numărul doi: Omul în gri!… suspectul numărul trei: scheletul!… E mai uşor să identificăm trei oameni decât cinci.

– Mie nu-mi dă pace un gând. În aproape toate cărțile polițiste pe care le-am citit, făptaşul era persoana cea mai puțin suspectă… Putem să dăm la o parte această posibilitate?… Ce ştim noi despre cele cinci persoane? Ioana are dreptate. Cunoaştem doar câteva detalii fizice, sau de îmbrăcăminte, pe care ni le-a relatat Ticuşor. Ba şi acestea datorită

unei întâmplări. Dacă nu s-ar fi gândit să-şi aleagă un salvator, pentru a se apăra de paznic, n-am fi ştiut absolut nimic…

– Eu zic să fii mai puțin modestă, o întrerupse Dan. Frățiorul tău s-a născut cu darul observației, aşa că…

– Aşa că… nu posedăm aproape nimic, continuase Maria. Nu putem să ne lăsăm frapați şi atraşi de nu ştiu ce extravaganțe în îmbrăcăminte, sau de nişte detalii fizice ieşite din comun… Eu ştiu?… Mi-e teamă să nu greşim… Să nu ne spargem capul alergând după unii şi să-i lăsăm pe alții să alerge fără grijă… V-am spus… Cei pe care-i suspectezi mai puțin îți oferă cele mai mari surprize. Acum, dacă îmi cade în mână o carte polițistă, toate bănuielile mele se îndreaptă spre cei care par cei mai inocenți. Şi mereu am satisfacții…

Dan strâmbase din nas…

– N-ai niciun merit pentru că aplici o regulă, nu urmezi un fir logic. Eu, dac-aş fi autoritar, aş îndrepta toate bănuielile spre cel mai suspect personaj, dar în aşa hal ca să creadă cititorii că vreau să-mi bat joc de ei într-un mod grosolan. Ar spune că e un truc şi ar face nişte calcule şi nişte supoziții în legătură cu alte personaje, anume le-aş plimba aiurea prin carte, până la saturație. Vor bănui fiecare personaj pe rând… În fond, câte nedreptăți nu suferă autorul! Dacă le bănuieşti pe fiecare pe rând, cum să n-ai satisfacții la urmă? Unul dintre cei bănuiți tot va fi făptaşul. Atunci de ce să te lauzi că l-ai dibuit de la pagina cutare? Eu însă l-aş face făptaş pe cel mai grotesc, pe cel care-a fost prins cu arma în mână, fumegând, în pagina a treia a cărții… La urma urmei, jocul contează, nu?… Of… m-am luat cu teoria…

– Mai bine răspunde precis! îl încolți Maria. Poți să elimini de pe lista suspecților cele două personaje care, după descrierea lui Tic, par cele mai inocente?

– De câteva minute nu mai am acest curaj, Maria. Dac-ar fi fost vorba de un joc literar, despre o carte… de, mai treacă-meargă… Dar în condițiile astea reale nu ne putem permite să omitem nicio posibilitate. Sunt pentru includerea celor doi tineri pe lista suspecților…

– Şi eu sunt pentru, spusese Ioana. Dacă-i trecem pe locurile patru şi cinci…

Maria nici nu se sinchisea:

– Ordinea reală n-o pot stabili decât faptele. După câteva ore s-ar putea ca suspectul numărul unu să treacă pe locul cinci, iar acesta pe locul unu.

– Te asigur, însă, o întrerupse Dan, că numărul unu al meu nu-i va ceda niciodată locul numărului doi al dumneaei. Fac pe dracu-n patru şi tot dovedesc până la urmă că statuetele au fost scoase afară prin intermediul jobenului. Chiar dacă… Aoleu! Dacă i s-a furat mai întâi cucoanei pălăria, acolo în muzeu, şi pe urmă ăla a pus statuetele în ea? „Bună seara! Ce mai faceți? Vai, ce frumos tablou! Vedeți?” Apoi un ghiont şi țac! i-a luat pălăria de pe cap. Eu nu l-am văzut pe unul la bâlci căzându-i pălăria şi el râdea mai departe, fără să-şi dea seama? I l-am arătat şi lui Tic. Foarte uşor se poate şterpeli o pălărie…

Perorația lui Dan despre pălărie avusese darul să le descopere o nouă întrebare, la care nimeni nu se gândise până atunci: Cum au fost furate tanagralele? Şi era firesc ca, punându-se această întrebare, să se ceară răspunsul la o alta mai veche, pe care o escamotaseră mai toți prin teorii şi presupuneri, legând-o de necesități oportune şi supunând-o pragmatismului: s-au furat sau nu tanagralele? La stadiul la care ajunsese discuția, răspunsul era imperios necesar. De aceea aşteptau toți, cu sufletul la gură, întoarcerea lui Tic.

– Cum s-au furat tanagralele?

Exact în clipa când Dan repeta această întrebare, apăru la poarta grădinii Tic.

4

– Cu alte cuvinte, spuse Maria, după ce Tic îşi termină relatarea, fără să piardă din vedere cel mai mic amănunt, directorul, cum a ajuns la muzeu, a dat un telefon acasă, din hol, apoi a intrat înăuntru, a stat cinci minute, n-a observat nicio neregulă şi s-a întors din nou în hol, pentru a telefona acasă. Băiatul l-a anunțat că vine maică-sa şi atunci directorul s-a îndreptat spre casă.

– Stai! se repezi Dan. Nu s-a întors imediat acasă. Mai întâi a stat de vorbă cu celălalt portar. De ce?

– Deducția e simplă, răspunse Maria. I-a spus să închidă muzeul şi să-i aducă pe urmă cheile acasă. Toată atitudinea lui dovedeşte foarte limpede un lucru: n-a observat nicio neregulă în muzeu. Deci, în timpul inspecției sale, statuetele erau la locul lor…

– Tu crezi că a făcut o inspecție? întrebă Ioana.

– Nu o inspecție specială. A trecut prin muzeu ca orişice director. Mai ales că trebuia să plece la Bucureşti. Era obligat să vadă ce se petrece în muzeu înainte de plecarea lui şi înainte de a începe reparațiile.

– Atunci de ce n-a trecut, de ce n-a vizitat şi aripa în care se aflam noi? Doar şi acolo sunt lucruri prețioase.

– Nu ştiu, Dan. De unde să ştiu? Poate c-a venit până într-un anumit punct, s-a uitat în treacăt şi s-a întors înapoi în aripa dreaptă. A văzut că suntem cu bunica… ia spune, Ioana! Directorul o cunoaşte pe bunica ta?

– Cum să n-o cunoască? Nu e om în oraş care să n-o cunoască! Poate numai cei nou veniți…

– Şi noi cum de nu l-am văzut? întrebă Dan. Ia să ne gândim cam pe unde eram noi la ora aceea? Între nouă fără un sfert şi nouă fără opt minute… Cine îşi mai aminteşte? Paznicul ne-a smuls de lângă Grigorescu, nu? Peisajul acela din perioada albă.

– Eu ştiu unde eram, zise Ioana. Eram în locul acela în care se află bustul lui Paciurea şi tabloul lui Andreescu. Am stat o mulțime acolo…

– Exact! aprobă Dan. Îmi amintesc şi eu. Şi mi se pare că eram cu spatele la centrul potcoavei. Prin urmare, nu e nicio enigmă faptul că nu l-am văzut pe director.

– Şi în restul timpului? întrebă Maria. Directorul a zăbovit cel puțin cinci minute în muzeu; intervalul în care a dat cele două telefoane. Ce-a făcut în tot acest timp?

– S-a plimbat… îşi dădu Tic cu părerea.

Maria nu era prea încântată de răspunsul frățiorului ei.

– S-a plimbat! E uşor de spus. Nu-i trebuia mai mult de două minute pentru a trece în revistă muzeul. Restul timpului?

Tot Tic răspunse:

– S-a plimbat, aşteptând să dea celălalt telefon. Nu uita: a fost chemat urgent de la Bucureşti, cei de acasă nu ştiau; pesemne voia să-i

anunțe cu câteva minute mai devreme…

– Aşa şi aşa! zise Dan. Argumentul e mai degrabă psihologic. Nu zic că nu-l putem lua în considerație. La o analiză mai atentă însă… se cam prăbuşeşte.

– Bine că rezistă argumentele tale! Le-ai făcut din beton armat. De câte ori cade unul, îți face un cucui, ca să ai o scuză pentru toate teoriile tale neroade.

– Dac-am şti ce-a făcut directorul în cele cinci minute! reveni Maria la vechea întrebare.

– Vezi? nu pierdu Dan prilejul. Dacă nici familia nu e de acord… Zău, Ticuşorule…

– Zău, Nedănuțule…

– Poate că directorul a stat de vorbă cu cineva, cu o persoană din cele cinci, se auzi vocea Ioanei. Imposibil ca una dintre cele cinci persoane să nu-l fi cunoscut, sau să nu fi fost necunoscută. Profesoara de pian, în mod sigur!

– Care profesoară de pian? întrebă Tic.

– Aia cu jobenul, Ticuşorule, îi răspunse Dan. Pe aia am identificat-o, cu ajutorul Ioanei. Şi-am mai identificat şi arma crimei… mijlocul cu care s-au scos statuetele din muzeu. Ține-te bine, Tic! Jobenul cucoanei!

Ciufuliciul căzu o clipă pe gânduri:

– Eu ştiu! Adică da! Cred că încăpeau toate cele cinci tanagrale în pălăria aceea uriaşă. Da' tu chiar crezi că ea a…

– Complice, în orice caz! decretă Dan. Dacă n-ai văzut tu altă persoană cu vreo sacoşă în mână…

– Nu ştiu, Dan. Nu-mi amintesc. Când m-am uitat la cele patru persoane, ca să-mi aleg salvatorul…

– Care patru? întrebă Maria. Până acum ai susținut că erau cinci persoane în muzeu!

– Aaaa! Omul în gri! îşi aminti Tic. El a plecat din fața vitrinei înainte de a ajunge eu acolo…

– Ciudat! murmură Ioana. De ce-a plecat?

– Ei, asta-i! se enervă Dan. Ai tu ce ai cu „omul în gri"! De ce-a plecat? De ce-am plecat noi din fața lui Luchian, din cauza asta a plecat…

– De fapt, nici n-a stat în fața vitrinei, adică n-a stat aproape de vitrină. Se uita mai de departe, peste capetele celorlalți. Şi mi s-a părut că nici nu se uită la statuete.

– Poate că se uita la pălăria cucoanei şi se gândea cum s-o şterpelească…

– Eu mai degrabă cred că se uita, spuse Tic foarte serios, la locul în care, peste zece minute, se va opri un bleg…

– Ha-ha! râse Dan. De astă dată nu ți-a mers! În aripa dreaptă nu m-am oprit nicăieri, aşa că…

– Aşa că, spuse Tic întristat, ai acceptat epitetul, fără să te mai opreşti în aripa dreaptă.

– Terminați odată! se rățoi Maria la ei. Mereu pierdem firul logic al discuției…

– Dacă tu-ți închipui că firul nostru are ceva comun cu logica… mormăi Dan, destul de încet ca să nu fie auzit de Maria.

– Putem presupune, continuă ea, că directorul a vorbit în intervalul celor cinci minute cu o anumită persoană, aşa ca să treacă timpul… dacă renunțăm la gândul c-ar fi ascuns undeva tanagralele… într-o încăpere secretă.

– Sunt atât de sigură, explodă Ioana, că nu s-au ascuns tanagralele şi că nu există încăpere secretă în muzeu, încât dacă mi s-ar dovedi contrariul, aş fi în stare să-mi smulg singură tot părul din cap, fir cu fir…

Toți se uitară ca la o comandă la părul ei sclipitor şi ondulat şi o licărire de teamă şi compătimire li se strecură în priviri. N-aveau de unde să ştie cât adevăr conținea vorbele ei. Îi impresiona mai puțin explozia ei sentimentală, decât raționamentul Mariei.

– Ce concluzie putem trage? îşi reluă Maria raționamentul. Atâta vreme cât directorul a rămas în muzeu, tanagralele, erau la locul lor. În cele cinci minute era imposibil să nu observe dispariția lor, mai ales că a stat aproape tot timpul în aripa dreaptă. Deci tanagralele au dispărut după ce-a plecat directorul… Deci…

– … Tanagralele au fost furate! conchise Ioana.

Timp de o secundă, Tic se văzu în muzeu, în fața vitrinei, strecurat în pielea unuia care ar vrea să fure statuetele:

– Imposibil! spuse el. Cum dracu' să le furi aşa, dintr-o dată, fără să te vadă nimeni? Cum să le scoți din vitrină? Cu ce? De unde cheie?

– Poate c-au spart sticla, se gândi Maria.

– Ce sticlă? Geamurile erau de „sekurit”. Am văzut eu. Nici cu toporul nu le poți sparge…

– La asta nu ne-am gândit, se tângui Dan. Şi mi se pare întrebarea cea mai importantă. Cum s-au scos statuetele din vitrină? Eşti sigur că vitrina era încuiată, Ticuşorule?

– Eşti sigur că mi-ai pus această întrebare?… Spuneți şi voi! Oare cum s-au scos statuetele de acolo?

– În trei minute… adăugă Maria. Înseamnă că nu s-au putut scoate decât folosindu-se cheia vitrinei. Oare în trei minute, dacă ai cheia…

– Ce trei minute! ripostă Tic. Eu, dacă am cheia vitrinei, le scot în mai puțin de zece secunde…

– Aşa cum ai deschis şi uşa cu borcane de dulceață la trei ani, se grăbi Dan să folosească minunatul prilej de înțepătură.

– Aia era deschisă…

– Şi dacă era deschisă şi uşa vitrinei? întrebă Dan.

– Imposibil! se alarmă Tic. Şi totuşi… Dacă uşa vitrinei era descuiată?

– Atunci pe ce cale mergem? se îngrozi Maria. A fost un furt spontan sau premeditat? Şi-a fabricat cineva o cheie sau a găsit uşa vitrinei deschisă? Cum rezolvăm dilema asta?

Căzură toți pe gânduri. Întrebările nu se mai terminau. Apăreau mereu altele noi, parcă mai importante. Zeci şi zeci de întrebări. Era de neînchipuit că nu descopereau tocmai întrebarea hotărâtoare… Căutau răspunsuri. Parcă stăteau pe jeratic. Şi rămâneau încă pe jeratic. Uitau să sară din el. Nu toți. Adică nu aproape toți… În tăcerea aceea gravă se auzi deodată vocea lui Tic:

– Trebuie să mă întorc în parc. Mai am puțină treabă… şi o obligație de onoare… Mă aşteaptă cineva acolo şi e un personaj foarte important pentru situația în care ne aflăm…

5

Nu atât din recunoştință, cât mai mult din simpatie, Tic se hotărî să-i facă o surpriză prichindelului. Era convins că Tudorel îl aşteaptă pe bancă („Săracul! gândi Tic. Ar putea să mă aştepte acolo până seara, până când i se întoarce mămica de pe teren”) şi voia să-l atace din nou pe neaşteptate, cu ajutorul lassoului. De aceea intră în parc pe altă poartă şi alese o altă alee care-l ducea exact în spatele băncii. Era acolo un arbore cu coroană bogată, în care se putea urca fără niciun efort. Un post ideal de atac prin surprindere. Acestea erau intențiile cireşarului. Dar ele nu se realiză întocmai. Din simplul motiv că Tudorel nu era singur. Tic n-avu nevoie să se urce în copac pentru a face această constatare. Chiar din locul în care se oprise, sub arbore, Tic îl văzu pe Tudorel stând în echilibru pe speteaza băncii, în fața privirilor înspăimântate ale unui copil cu vreo doi-trei ani mai mic decât dânsul. Şi cum cei doi păreau antrenați într-o convorbire misterioasă, ciufuliciul se gândi că nu i-ar strica să accepte, măcar pentru câteva clipe, rolul de martor nevăzut. În două secunde ajunse în spatele boschetului, fără să trosnească o creangă, fără să tremure o frunză, fără să se sperie o gânganie.

– Bine! se auzi vocea lui Tudorel. Şi ce-a mai spus tăticul după ce s-a sculat de la masă?… Să zicem… la ora nouă şi douăsprezece minute?

Răspunse o voce cam miorlăită:

– Tati… adică tăticul a spus… a spus… Dar nu e adevărat!… A spus că sunt cel mai rău copil din oraş…

– Nu tu trebuie să hotărăşti dacă e adevărat sau nu. Să-mi spui numai ce-a spus el. Înțelegi?… Bine! Mai departe… De câte ori a vorbit la telefon după ce-a sosit acasă?

Puştiul răspunse înfricoşat:

– N-avem telefon…

– Bine… Adică nu e bine! se răzgândi Tudorel. De ce n-aveți telefon?… Aşa! Iar acum vine sistemul Piroboridava. O să înțelegi mai târziu, peste câțiva ani, ce importanță are această categorie… Nu trebuie să răspunzi decât prin da sau nu. Dacă răspunsul nu e clar, atunci ridici mâna dreaptă în sus. Bagă de seamă! Prin da sau nu! Începem! A mai venit cineva în vizită la voi?

– Nu!

– Scânceşti după ce iei bătaie acasă?

– Îîîî… Da.
– Ai împlinit nouă ani?
– Nu!
– Ai trecut de opt ani?
– Da.
– Ai opt ani şi unsprezece luni?
– Nu!
– Aaaa! îşi aminti Tudorel. Ai opt ani şi două luni?
– Nu! răspunse puştiul uimit.
– Cum nu?
– Am opt ani şi nouă luni…
– Da… M-am grăbit, spuse Tudorel ca pentru sine. După unsprezece vine nouă… Nu-i nimic. Mai departe! Ați plecat la gară cu auto? Stai! Ați plecat la gară pe jos?
– Când? întrebă puştiul nedumerit.
– Of… se înfurie Tudorel. De ce nu respecți regulile? Trebuia să ridici mâna dreaptă!
– Aha! înțelese puştiul. Ai vrut să mă duci.
Tic nu se mai putea stăpâni. Explodă într-un hohot de râs care alungă toate păsările din jur. După cele câteva clipe, necesare, de uimire, cireşarul îi făcu un paşaport fulger examinatului, cu viză specială de ieşire prin poarta parcului. Tudorel părea necăjit:
– Dacă nu erați dumneavoastră… obținea minimum plus două puncte. L-ați salvat de la dezastru!
– Mult mai interesant este, îşi începu Tic acțiunea, când faci aceste exerciții cu oameni mai în vârstă… cu părinții, de pildă, sau cu oameni apropiați, care nu te iau în bătaie de joc… Ştii ce te sfătuiesc? Să încerci la prânz cu mămica sau cu tăticul.
Mutra prichindelului se posomorî din nou:
– Mămica nu vine la prânz… E în plină campanie, iar tăticul e plecat la Bucureşti. Aşa că trebuie să aştept până deseară.
– Da… da… se prefăcu cireşarul că-şi aminteşte. Păcat! Dac-ai cunoaşte pe cineva pe aici, prin apropiere…
Tudorel sări în sus ca un arc:
– Aici! Chiar aici! Vizavi! Moş Costache, paznicul muzeului! El mă cunoaşte… spune că mă cunoaşte de când locuiam în oraş. Şi-i place să

stea de vorbă cu mine. El mă provoacă, zice, ca să-i mai treacă timpul. Dar numai în vacanțe…

– E o idee grozavă, îl încuraja Tic. Nu-ți rămâne decât s-o pui în aplicare. Până mă întorc eu, cam peste două ore, ai tot timpul. Numai să nu uiți sistemele. Să nu inversezi Fradaburidi cu Piroboridava şi să lansezi la momentul oportun premisele spontane. Altminteri, n-o să obții cine ştie ce rezultate…

Prichindelul o cam încurcase. Toată figura lui exprima o profundă şi arzătoare rugăminte:

– Dacă m-ați ajuta măcar un minut-două să repet, sau să pun la punct sistemele. Prima dată am fost prea emoționat şi n-am memorat chiar totul.

– Hm… cumpăni Tic. Trebuia să termin nişte schițe… Întotdeauna când vin într-un oraş pe care nu-l cunosc, am obiceiul să schițez pe nişte foi de bloc clădirile mai interesante. Aici… m-am oprit la o vilă din partea de sud a oraşului: Primăria, o vilă spre răsărit, un pod peste Căprioara, muzeul…

– Muzeul? se înveseli prichindelul. Nu puteți să faceți acum muzeul şi după-masă teatrul?

– Da, spuse Tic cu indiferență în voce. E o idee. N-o să mă încurce prea tare… dar n-am blocul la mine… Oare o fi deschis la librărie?

Tudorel o luă la goană, fără să-l mai întrebe pe Tic. După două minute era înapoi cu un caiet de desen în mână.

– Aoleu! se sperie. Am uitat să iau creion…

Cireşarul îl linişti repede…

– De creion nu mă despart niciodată… da… Cât ai fost plecat, m-am gândit la un exercițiu. Eu cred c-ar fi bine să-l întrebi pe moş Costache…

Şi începu să-şi dăscălească elevul, dându-i cele mai precise indicații cu privire la metodele pe care trebuie să le aplice în timpul exercițiului şi alcătuindu-i un chestionar de bază. Toate întrebările se refereau la o durată de timp foarte scurtă: nouă fără un sfert şi nouă fix şi ele urmăreau să controleze dacă moş Costache are spirit de observație: dacă-şi aminteşte, de pildă, cine era în muzeu la ora aceea, cum era îmbrăcată fiecare persoană, cine cu cine a vorbit, cu cine s-a întreținut

directorul muzeului, ce anume obiecte s-au bucurat de atenția vizitatorilor etc.

– Şi ca să fie mai amuzant jocul, îi făcu Tic cu ochiul prichindelului, la unele răspunsuri vom scorni alte întrebări, mai încuietoare. Eu voi schița în apropierea voastră şi dacă mă vei auzi tuşind, să ştii că e un semnal. Dacă dau din cap a negație, pui întrebarea „când?”, dacă aprob, pui întrebarea „cum?”, dacă stau nemişcat, pui întrebarea „unde?”, dacă îmi plec capul în partea dreaptă, pui întrebarea „ce fel?”, dacă îmi plec capul în partea stângă, pui întrebarea „cât?”. Nu-i aşa că am stabilit un cod grozav?

Tudorel era în culmea bucuriei. Niciodată nu participase la un joc atât de ciudat, atât de complicat, atât de interesant. Repetă în gând semnalele codului.

– Ia să facem un control! propuse Tic. Uită-te la mine! Să zicem că moş Costache ți-a răspuns cam aşa! „După aceea a venit şi Ilie, am stat puțintel de vorbă, de… ca oamenii, după ce şi-au terminat lucrul…” Uită-te la mine! Ce-l întrebi?

Tudorel îl văzu pe Tic negând cu capul şi imediat dădu răspunsul:

– Îl întreb: când a venit nenea Ilie, moş Costache?

– Excelent!… Şi dacă îmi plec capul în partea stângă?

– În partea stângă? repeta Tudorel. Atunci… Atunci îl întreb: Bine… Ei, dar poți să-mi spui acum, precis, câte minute ai stat de vorbă cu el?

– Şi mai excelent! Bravo!… Numai să ştii cum să-l iei, ca să nu refuze jocul.

– Nu v-am spus că-i place să mă iscodească? Ha-ha! Mi-a venit şi mie rândul! Mă duc!

– Stai! îl opri Tic. Întâi mă duc eu. Şi după două minute şi… douăzeci de secunde, vii şi tu. În niciun caz nu trebuie să observe că suntem în combinație. Piere tot farmecul jocului…

Cu blocul de desen deschis şi fluturându-l ca pe-o legitimație, Tic trecu de două ori prin fața paznicului, apoi se duse glonț la el:

– Bună ziua! Nu vă supărați că vă deranjez! Ceilalți au venit? Sau poate că am greşit eu ora?

– Care ceilalți? întrebă moş Costache. Pentru ce să vină?

Tic se prefăcu nedumerit:

– Grupa a patra… Ni s-a cerut să facem schița muzeului…

– Ahaaa… A mai fost şi un student, acu' două săptămâni, tot ca să facă un desen… D-apăi n-a venit nimeni până la dumneata… S-or fi dus la scăldat… De… vreme frumoasă… Nu-s chiar toţi aşa de silitori… Da' dumneata…

Moşul nu-şi mai termină întrebarea. Apăruse prichindelul şi dintr-o dată centrul său de interes se schimbă:

– Ia vin' la moşu', ca să ne mai treacă olecuţă timpul… Ori ai venit şi mătăluţă tot pentru desene?

Prima parte a conversaţiei nu-l interesa pe cireşar. Mai mult, prefăcându-se discret se îndepărtă de paznic, atras de un ornament de la capătul scărilor. Luă o poziţie, o atitudine pe care ar fi invidiat-o orice pictor abstracţionist şi începu să mâzgălească foile de hârtie. Când îi termină prima schiţă şi se mută la celălalt capăt al scărilor, pentru a copia din alt unghi acelaşi ornament – adică se apropie la câţiva paşi de banca pe care stăteau moş Costache şi Tudorel – îl auzi pe acesta din urmă rostind cu voce foarte veselă:

– Bine! Atunci începem… Dar te rog, moş Costache, să nu cumva să depăşeşti ora… şi să fii sincer, că altfel jocul nu are niciun farmec… Aşa! Începem!

Tic nu mai arunca la întâmplare linii sau bucle pe foaia de bloc. Îşi nota cu repeziciune răspunsurile care i se păreau utile şi importante. Tuşi de câteva ori şi de fiecare dată, înţelegând semnalul, prichindelul punea exact întrebarea care-l preocupa. O singură dată, spre sfârşitul chestionarului, Tudorel se cam fâstâci. Cireşarul tuşise şi-şi plecase capul în partea stângă. Moş Costache răspunsese cam aşa:

„Şi dumneaei (era vorba de cucoana cu joben), şi duduiţa, şi mai cu seamă flăcăul acela subţire au mai fost pe la muzeu…"

– Câţi? întrebase foarte prompt Tudorel.

Tic continua să tuşească aplecându-şi mai tare capul spre stânga. Tudorel tot nu înţelese:

– Câte? Cât? încerca el cu voce tare interpretarea semnalului.

Moş Costache se scărpina în cap şi era mai zăpăcit decât examinatorul lui. Tic interveni la ţanc, pentru a-i scoate din încurcătură:

– Nu ştiţi *de câte ori* s-a reparat muzeul până acum?

Moşul căută prin amintiri:

– Tare îmi vine a crede că asta e cea de-a doua reparaţie.

– Vă mulțumesc foarte mult, spuse cireşarul. Dacă n-au venit până acum… o să mă duc şi eu la scăldat. Bună ziua!

Prichindelul era în derută. Oare idolul lui se va duce la scăldat? De aceea se grăbi cu întrebările. Dădu peste cap sistemul Fradaburidi, iar ritualul final îl transformă în simulacru:

– Ergo, moş Costache: ai obținut maximum minus trei puncte. Cu un punct mai puțin decât mine.

– Ehei! se bucură bătrânul. Atunci matale meriți un ergo şi mai mare!

Tudorel nu-l mai auzi. Uitase toate consemnele. Alerga de-i sfârâiau picioarele. Pătrunse în parc ca o vijelie.

– Am crezut că vă duceți la scăldat… se scuză el gâfâind.

– Astăzi n-am timp de baie, răspunse Tic. Am câteva treburi foarte urgente. Ce notă i-ai dat?

– Maximum… minus trei puncte…

– Nu cumva te-ai grăbit? E o notă foarte mare… Ți-a răspuns şi la ultima întrebare? Ți-a răspuns în amănunt?

Tudorel încercă să imite vocea moşneagului:

– „Pe dumneaei am mai văzut-o de trei-patru ori. Pe domnul cu barbă a doua oară… Cel mai des vine flăcăul. Săptămâna asta cred c-a fost în fiecare zi… Duduița?… A fost şi ea de vreo trei ori… adicătelea… Şi ieri, şi alaltăieri… ba şi răsalaltăieri a fost… Mai înainte nu ştiu s-o fi văzut.”

Tic se sculă de pe bancă şi-i întinse solemn mâna prichindelului:

– Foarte bine! Ai reuşit excelent şi ca examinator.

– Cu ajutorul dumneavoastră, spuse Tudorel roşu până la urechi. Şi să vă spun drept, la sfârşit am cam… am cam rasolit-o, cum se spune. Îmi era teamă că plecați…

– Nu puteam să plec fără să-ți comunic rezultatul. Dacă rămâi în partea asta, poate te mai întâlnesc…

Era convins că prichindelul nu se va dezlipi de bancă. Îi părea rău. Dar îşi aminti că şi el – ehei, de câte ori! – aşteptase nu ore, ci zile întregi (exagera!) sosirea vreunei veşti sau a vreunui prieten.

Tic îşi găsi prietenii la cealaltă extremă a parcului, într-un rondou înconjurat de arbuşti şi sălcii, pe care-l stabiliseră în comun drept loc de întâlnire. Îl aşteptau toți cu sufletul la gură. Cât îi chinuise nerăbdarea! Nici nu mai avuseseră curajul să emită supoziții. Simțeau nevoia unor clarificări, pentru a da un dram de utilitate şi siguranță raționamentelor lor.

– Eu am descoperit hoțul! îl întâmpină Dan. L-am descoperit de vreo cinci ori până acum. Numai că de fiecare dată era altul. Pentru variație m-am hotărât să mă amestec printre suspecți… Şi las toate porțile deschise… *Per me se va nella città dolente*[2]… Brrr! Vorba ta! Ne plângem de lâncezeală şi iată cât de repede am ajuns la infern… Ştiți doar că în infern cam toți sunt puşi la cazne inutile…

– Lasă-mă dracului în pace! se enervă Tic.

– Până acum ți-am făcut preambulul. Aşa că…

– Aşa că… îl întrerupse Tic. Ascultați-mi mai bine raportul. Nici nu ştiu cum să încep.

Ciufuliciul n-avea nevoie să mai parcurgă o dată notele. Recapitulase în gând totul, tot ceea ce îi dezvăluise exercițiul de memorie suportat de moş Costache, şi selecționase cu grijă ceea ce i se părea lui mai important.

– Mai întâi, începu el, au fost cinci persoane înăuntru.

– Extraordinar! aplaudă Dan. Dac-am fi ştiut asta de la început…

– Ordinar! ripostă Tic. Şi ştiam asta de la început… Şi vă rog să nu mă mai întrerupeți. Va să zică au fost cinci persoane… Cucoana cu joben, aşa cum zicea… îîî… (Tic încă nu ştia cum să-i spună Ioanei când era de față cu ea) într-adevăr, e profesoară de pian… Ai avut dreptate!

– În sfârşit! reluă Maria. Primul punct câştigat!

Ioana ridică din umeri, dând a înțelege că n-are niciun merit în identificarea cucoanei cu joben, deşi obrajii i se coloraseră. O încolțeau pesemne prea multe priviri.

– Aşa… continuă Tic. Scheletul e un fost colonel sau maior, probabil maior, pentru că (Tic imită vocea moşneagului) „Ehei! de când a ieşit din armată! De vreo douăzeci de ani.” Acum, adică de douăzeci de ani, are altă ocupație: e bețiv. Toată ziua stă prin cârciumi. Rar, foarte rar, o

dată, de două ori pe an e treaz, „ş-apoi ş-atunci, când vede halul în care a ajuns, s-apucă iar să bea, ca să uite. Aşa o ține…”

– Hopa! sări Dan cu gura. Ăsta merită locul întâi pe lista suspecților. Adică locul unu-doi. Dar eu tot nu renunț la omul în gri şi nici la cucoana cu joben, oricât ar cânta ea la pian. Ce ziceți? Merge ca să aspire tustrei la locul întâi?

– Taci odată! îl înghionti Maria. Avem destul timp să discutăm mai târziu. Spune, Ticuşor!

– Familiarism… murmură Dan.

Tic îşi ascultă sora…

– Duduița… aşa o numeşte moş Costache, paznicul… duduița cu mănuşi albastre e artistă… Nu ştiu la ce teatru, dar în mod sigur în Bucureşti. Marieta…

– Marieta Nicolau! țipă Ioana. O cunosc, cum să n-o cunosc! A venit şi aici în turneu. Juca un rol… Pssst! Extraordinar! Juca rolul unei hoațe…

– Hopa! interveni iarăşi Dan. Un adevărat asalt pentru locul întâi! Continuă, Ticulețule! Devine din ce în ce mai palpitant. Dacă omul în gri a fost scamator, iar ăla cu cicatrice brazilian…

Momentul de veselie nu dură prea mult. Ciufuliciul îşi continuă raportul:

– S-ar putea ca Dan să aibă dreptate. Despre omul în gri şi despre cel cu cicatrice n-am putut să aflăm nimic. Adică… adică nu ştim cine sunt… Omul în gri a mai fost o dată la muzeu. Cel cu cicatrice a fost, în ultima săptămână, aproape în fiecare zi… Artista a fost şi ieri, şi alaltăieri, şi răsalaltăieri… Cucoana cu joben a fost de vreo trei-patru ori în ultimul timp…

– Ce trebuie să înțelegem prin ultimul timp, Ticuşorule?

– Nu ştiu nici eu, Maria. Ultimul timp… Eu am adăugat ultimul timp. Poate să însemne şi un an, şi cinci… Nu ştiu…

– Şi scheletul, maiorul? întrebă Ioana.

Tic încercă să-şi amintească. Paznicul nu vorbise despre schelet. Tudorel întrebase precis de câte ori i-a văzut pe cei cinci la muzeu. Întrucât paznicul nu-l amintise, probabil că-l văzuse pentru prima dată. Le relată şi celorlalți presupunerea sa şi toți îi dădură dreptate.

– Foarte suspect! medită Dan cu voce tare. Ce-a căutat bețivul la muzeu? Aşa, nitam-nisam! Aici e cheia misterului! O să vedeți! El e făptaşul! Sigur!

– Cum să n-ai dreptate? îi răspunse ironic Maria. Nu ți-a scăpat niciunul: pe fiecare l-ai făcut hoț. Până la urmă, unul din ei va fi dovedit şi tu te vei mândri cu nemaipomenita ta perspicacitate. Mai adineauri ai declanşat un atac împotriva cititorilor, care, bănuind la rând toate personajele cărții…

– Ei şi! Eu nu-s un cititor? Şi nu simțiți că mi-am asumat un anumit rol? Eu trebuie să fiu omul simplu pe care îl impresionează fiecare fapt în parte, omul de bunăcredință cu resurse de gândire limitate, care spune ce-i trece prin cap, poate eu o fac mai hazliu, pentru a nu lăsa nicio întrebare, nicio posibilitate, nicio enigmă necercetate… Ştii tu doar! Spiritele fine, ca tine sau ca alții, pot să ignore, din dispreț, ca neinteresante, ca prea banale, unele căi, unele întrebări şi poate tocmai pe acolo sau poate de acolo se strecoară adevărul. De aceea mă bag mereu. Ca să ascultați opiniile mediocre ale omului simplu… Acordați-mi rolul acesta… Dacă nu, mi-l iau singur… sau mi-l mențin…

– Ce teorii faci tu acolo? îl ridiculiză Tic. Nici măcar n-am terminat… deşi nu mai am mult. Asta e tot ce am putut să aflu despre persoanele care au fost aseară în muzeu… Acum despre tăti… despre director… Chestia cu telefoanele e adevărată, între cele două telefoane a intrat în muzeu. Cam cinci minute, cam atâta a stat. Din păcate, paznicul nu l-a urmărit tot timpul. L-a văzut salutând-o pe cucoana cu joben, apoi l-a văzut ducându-se spre omul în gri. Ăsta nu era împreună cu ceilalți vizitatori. Stătea singur în preajma vitrinei.

– Eşti sigur că s-a dus spre omul în gri? întrebă Ioana.

– Asta n-o mai ştiu. Aşa i s-a părut paznicului. Poate că s-a dus spre centrul potcoavei, să vadă dacă mai e cineva înăuntru.

– Prin urmare, nu ştim ce-a făcut directorul înăuntru… zise Dan. Păcat!… Şi n-ai aflat nimic despre vreo ascunzătoare?

– Nu! răspunse Tic. Am strecurat însă o întrebare în chestionar: ce se întâmplă cu obiectele când muzeul e închis? „Ce să se întâmple? a răspuns paznicul râzând. Stau toate la locul lor, aşa cum stau noaptea şi joia”… Ştiți? Joia, muzeul e de obicei închis.

– Atunci e limpede! triumfă Ioana. Nu se află nicio ascunzătoare în muzeu. V-am spus!

– Nu te grăbi! o temperă Dan. Nu uita că atunci când a răspuns, paznicul râdea… Râsul ăsta e enigmatic…

Remarca lui stârni – şi asta era destinația ei – râsete.

– Mi se pare că ți-ai luat rolul de bufon, îi declară Maria, singura care nu participase la hazul celorlalți. Mie mi se pare foarte gravă situația, tocmai pentru că se limpezeşte. Toate încercările noastre de a ne opune ideii furtului şi de a o transforma într-o dispariție enigmatică se dovedesc cam inutile. Voi mai aveți vreun dubiu?

Dan răspunse zgomotos. Ceilalți, Ioana şi Tic, îşi plecară capul. Erau impresionați de felul cum vorbise Maria şi de subînțelesul vorbelor ei. Ceea ce li se păruse până atunci o combinație de joacă şi de adevăr, balansându-se când într-o parte, când în alta, devenea o realitate crudă.

– Statuetele n-au fost depozitate într-o ascunzătoare secretă, recapitula Maria. Directorul nu le-a luat cu el. La ora nouă fără un sfert le-a văzut Tic; la ora nouă fără şapte minute, sau la ora nouă fără opt minute le-a văzut directorul, altminteri ar fi dat alarma… iar la ora nouă fără trei minute nu mai erau în vitrină! Ultimul om care le-a văzut a fost de bună seamă directorul… Ei bine…

– Asta nu putem şti! îi întrerupse Ioana pledoaria. Poate că le-a mai văzut, după director, altcineva…

Dan parcă o pândea. Imediat se repezi asupra ei:

– Formidabil! Ăsta model de logică! Tu ce crezi? Ăla care le-a furat a lucrat cu ochii închişi?

Ioana se fâstâci. Ştia că voise să spună altceva, altă idee o îmbiase, dar intervenția ironică a lui Dan şi zâmbetele furişe ale celorlalți – mai ales acestea – îi încâlciră gândurile. Îşi muşcă buzele de ciudă. Oare ce voise să spună? Ceva ca un fulger îi luminase capul pentru o clipă. Şi totuşi, Dan era principalul vinovat.

– Mai bine ți-ai ține tu gura închisă, se răzbună ea într-un mod lamentabil.

Maria făcu din nou pace:

– Ei bine! continuă ea. Ce s-a întâmplat în muzeu între ora nouă fără şapte minute şi ora nouă fără trei minute? Care persoană anume, din cele cinci, a furat tanagralele?

– Şi când te gândeşti, adăugă Dan cu tonul său semiironic, că nu mai putem folosi metoda eliminării. Nici măcar nu-i mai putem grada pe suspecți… cu excepția scheletului. El are gradul de maior sau de colonel.

– Poate că ar fi bine să ne gândim la felul cum stăteau în sală, când i-a văzut paznicul ultima dată… spuse Ioana, îndreptându-şi privirile spre Tic. După ce-a ieşit directorul…

Ciufuliciul avea răspunsul pregătit:

– Paznicul s-a uitat în sală, dar pesemne că din locul unde se afla el nu se vedea toată sala. Pe omul în gri nu l-a zărit. Nici pe artistă. Ceilalți priveau nişte tablouri pe peretele din stânga.

– De unde se poate deduce că omul în gri şi artista, spuse Maria, priveau ceva pe peretele din dreapta.

– Nu ştii, Ticuşor, întrebă Dan, de astă dată serios, cam la ce distanță erau unii de alții?

– N-am putut să aflu. Dar nu erau în grup. Nu priveau toți acelaşi tablou. Aoleu! Am uitat să vă spun… În partea dinspre ieşire, şi pe un perete şi pe altul, s-au agățat nişte tablouri noi. Paznicul se lăuda că sunt foarte prețioase. Nişte donații. Nu ştiu de la cine…

– Iată un amănunt important! reflectă Maria.

– De ce? întrebă Dan. De ce? Pentru că vrei tu?

– Nu, Dan! Pentru cei care vizitează mai des un muzeu, cred că lucrurile noi prezintă o atracție deosebită. În orice caz, îi atrag mai mult decât cele cunoscute.

– Doamne, ce aforism! se încăpățână Dan. Manualele de fizică folosesc la însuşirea fizicii. Cam aşa ar veni… Sau… O casă nouă nu e veche; veniți s-o vedeți!

– Exact! spuse Ioana, dar fără să-i ia apărarea. Veniți să le vedeți! Eu înțeleg ce vrea să spună Maria şi-i dau dreptate. Vizitatorii se uită mai pe îndelete la obiectele noi… Şi nu uita, scumpul meu văr, că ele sunt agățate lângă uşă…

– Eu ți-am spus că joc rolul omului simplu, scumpa mea verişoară. Şi dacă ar fi agățate în centru?

– Foarte simplu! răspunse Maria. Vizitatorii, uitându-se la ele, aveau şi vitrina în raza vederii. Fără voia lor. Pe când aşa… Cred că acum înțelegi.

– Înțeleg, recunoscu Dan cu toată sinceritatea. Preocupați să se uite la tablouri, nu mai aveau posibilitatea să vadă ce se petrece în spatele lor, adică la vitrină… Prin urmare…

– Prin urmare, sublinie Maria, absolut toți sunt suspecți. Oricare dintre ei putea să profite de atenția celorlalți, adică de neatenția lor. E acelaşi lucru. Şi dacă, aşa cum spunea Tic, în zece secunde tanagralele puteau fi luate din vitrină, atunci… atunci, cu sau fără complici, furtul s-a comis.

– Fiuuuu! fluieră Tic. Dar cum dracu' s-au putut scoate din vitrină? Şi-a făcut cineva cheie, sau a găsit vitrina descuiată? Am ajuns iarăşi la întrebarea asta…

– Cu alte cuvinte, vrei să întrebi dacă furtul a fost spontan sau premeditat? insinuă Maria.

Ciufuliciul nu se gândise la aceasta. Reflecția lui punea însă în discuție una din problemele capitale ale enigmei.

– Spontan sau premeditat? repetă Ioana cu emoție neprefăcută în voce. Dacă vitrina era descuiată, oricare din cei cinci putea să ia tanagralele… dacă-i considerăm pe toți cinci suspecți.

– Iar dacă furtul a fost premeditat, unul singur este în afara cauzei, sugeră Maria.

– Cine? se interesă Dan imediat.

– Scheletul! Maiorul! răspunse Ioana în locul Mariei. Numai el n-a mai vizitat muzeul. Numai el nu putea să ia tiparul cheii. Toți ceilalți aveau această posibilitate.

– Mai ales artista, mai ales tânărul cu cicatrice, spuse Maria, care au venit câteva zile la rând în muzeu… Ia să ne gândim puțin! Oare putea să rămână vitrina descuiată? Înainte de reparații? Înainte să plece directorul la Bucureşti? Mie mi se pare imposibil! Poate că directorul a venit special ca să vadă, înainte de plecare, dacă obiectele sunt în siguranță. Şi n-ar fi uitat el să controleze tocmai vitrina. Şi chiar dacă n-a intrat special pentru asta în muzeu, eu nu cred că nu s-ar fi uitat, măcar pentru o clipă, la vitrină… Eu sunt aproape sigură că fapta a fost premeditată. Sare în ochi.

– În cazul acesta, se tângui Dan, îmi ştergi un suspect de pe listă. Tocmai când voiam să-l înalț în grad! L-aş fi făcut general… suspect.

– Logic, cam aşa stau lucrurile, îi dădu Maria dreptate. Dacă nu-l ştergem de pe listă, cel puțin îl lăsăm la coadă…

– Cumplită degradare…

– Eu sunt de acord cu tine, Maria, spuse Ioana. Faptele şi logica îl arată cel mai puțin suspect. Dar mai e ceva. Dacă s-a lucrat în complicitate? În cazul acesta ce facem? Nu apare cu atât mai ciudată prezența lui la muzeu? Am auzit şi eu de el. Tot oraşul îl cunoaşte. La şcoală sau în familii, când se ceartă un copil, zău că se spune aşa: „Vrei să ajungi ca Scarlat?” Ce căuta el în muzeu? Aşa, ca să vadă tablourile?

– Poate că era treaz… sugeră Dan. Tu parcă l-ai văzut, Ticuşorule. Cum ți se părea?

– Acum îmi închipui că era beat. Atunci m-a înspăimântat pentru că arăta ca un schelet şi era galben de parcă îl dezgropaseră din mormânt. Îmi amintesc însă că se clătina…

– Dacă s-o fi obişnuit aşa, spuse Dan, eu cred c-o să se clatine şi în mormânt… Şi s-ar putea să ajungem şi noi acolo…

– Nu eşti chiar aşa de departe…

– Dacă mă condamnați la moarte prin inaniție… Ştiți voi cât e ceasul? Şi s-ar putea să mai murim şi de altceva. De ruşine.

Trecuse ora prânzului. Aproape că o luară la goană. Nu de foame le era lor. La altceva se gândeau. Adică la altcineva. Niciunul nu se grăbi să intre pe poartă. Bunica însă îi zări, şi culmea! le făcu semn cu mâna să vină mai repede.

– S-a întâmplat o minune… şopti Ioana.

Când se apropiară de ea, o văzură veselă. Încruntătura ei era prefăcută. Zâmbetul abia şi-l ascundea.

„Tortura prin speranță”, şopti Dan în sinea lui.

– Spălați-vă pe mâini şi duceți-vă mai repede în chioşc, îi îmboldi ea. Astăzi luăm prânzul acolo.

– Zău că s-a întâmplat o minune! repetă Ioana.

Chioşcul nu era gol. Înăuntru îi aşteptau, veseli ca nişte clovni, Lucia şi Ionel…

– Dar aşezați-vă odată! se încruntă bunica. Se răceşte supa. Şi nu vă mai uitați aşa!

Bunica se uita însă cu cea mai duioasă privire din lume spre o anumită ființă. Acolo era minunea. Lucia o cucerise.

Capitolul V

1

Bunica nu scăpă prilejul să strecoare, în timpul mesei, câteva complimente Luciei. Mai ales că toți ceilalți, inclusiv Ionel, dădeau semne de nerăbdare: se grăbeau să-şi termine porțiile, loveau tacâmurile, vărsau din când în când câte un strop de supă sau de sos pe fața de masă albă ca laptele, se foiau de parcă fiecare se aşezase pe un loc străin. Numai Lucia, calmă şi meticuloasă ca întotdeauna, demonstra un rafinament şi o politețe care umezeau ochii bunicii, atât de iscoditori şi de încruntați de obicei.

Masa se termină cu un compot făcut din tot felul de poame cu o nemaipomenită artă culinară. Şi cum era şi ultimul fel, şi cum nu mai era mult până la clipa când vor rămâne singuri, compotul avu un succes extraordinar. Uriaşa cratiță se goli atât de repede, de parcă n-ar fi fost niciodată plină.

În sfârşit, tinerii rămaseră singuri. Întrebările dintr-o tabără şi din alta curgeau şiroaie. Până ce Lucia îşi duse mâinile la urechi şi începu să țipe:

– Nu mai înțeleg nimic! Mă ucideți! Pentru Dumnezeu, hai să procedăm metodic! Poftim! Întrebați-ne! În două minute terminați cu noi…

– Ceilalți de ce n-au venit? se repezi Tic cu prima întrebare.

– Stai, Ticuşor, încercă Dan s-o imite pe Lucia. Să procedăm metodic. De unde ați ştiut că avem nevoie de ajutorul vostru?

– De la voi, răspunse Ionel. Voi ne-ați chemat…

Ioana, Tic, Maria, Dan se uitau unii la alții ca la nişte suspecți. Cine luase inițiativa?

– Prin telepatie? întrebă Dan.

– Nu cred, zâmbi Lucia. Pentru că nu v-ați gândit la noi.

– Dac-ai şti de câte ori m-am gândit…

– Lasă, Dan. Nu te mai scuza. De aceea am venit. Pentru că nu v-ați gândit la noi. Şi atunci (Lucia îşi schimbă tonul) ne-am gândit noi la voi. Şi ne-am zis: dacă v-ați fi plictisit, v-ați fi întors acasă. Nu sunteți voi oamenii care să accepte plictiseala. Dar nici nu ne-ați scris, nici nu ne-ați chemat telefonic sau telegrafic, şi atunci iar ne-am zis: ceva, ceva s-a întâmplat acolo, dacă nici nu vin, nici nu ne cheamă. Au dibuit ceva, sunt abia la început, dar sunt atât de preocupați, încât au uitat să ne cheme. Până se trezesc ei, hai să le facem o vizită.

– Dar Victor şi Ursu? întrebă Tic.

– Victor şi Ursu sunt prinşi până peste cap în nişte treburi, spuse Ionel. Nu zic că n-ar fi venit şi ei încoace, dac-ar fi fost ceva foarte grav. Dar, precum ştiți, lucrurile grave se anunță prin telegrame… Aşa că am hotărât, de comun acord, să venim deocamdată numai noi… Dacă ne acceptați, bineînțeles.

– Vai de mine! se îmbujoră Ioana. Avem spațiu berechet… Şi n-am văzut-o pe bunica atât de veselă de nu ştiu când…

– Mare noroc să ai o asemenea bunică! o gratulă la rândul ei Lucia. Eu, din păcate, n-am.

– Mare noroc să ai şi o asemenea Lucie, mormăi Dan cu voce destul de înceată, ca să fie auzit numai de Tic.

Ciufuliciul lansă, fără să-şi dea seama o insultă generală…

– Ce noroc ar fi să avem un Victor! Of!

– E chiar atât de grav? întrebă Ionel. Atunci de ce ne țineți pe jeratic? Noi… În plus nu mai avem nimic… Banalități.

– E grav! se declanşă Maria. Nu mai pot suporta! Până acum m-am ținut tare… Tare, e un fel de-a vorbi. Am jucat un rol care nu era al meu… Şi Dan pretinde că ar juca un rol… Eu însă l-am jucat cu adevărat. Am vrut să fiu alta decât ceea ce sunt… adică n-am vrut… M-am gândit că sunt nevoită… Poate că mă şi alint acum în fața voastră… De ce să nu recunosc că mi-a plăcut şi că de multe ori nici nu simțeam că sunt în pielea altcuiva…

– Brrrr! o întrerupse Dan. Eu am impresia că acum încerci tu să joci nişte roluri…

– Taci! se răsti Maria. Deşi… poate că ai dreptate. Îmi plesneşte capul, Lucia. M-au ucis atâtea întrebări şi atâta necesitate de logică.

– Află că pe noi nu ne-au ucis, o anunță Tic. Şi ne-au chinuit poate mai mult decât pe tine. Adică tu crezi că noi suntem nişte cifre şi tu eşti creierul electronic care trebuie să manevreze cifrele. Tot ziceai tu ceva despre rol…

– Nesuferitule! se înfurie Maria. Tocmai când eram să spun că singurul care a făcut ceva…

– De ce nu mi-ai spus înainte? se înduioşa Tic. Sunt şi eu furios. Puteam să mă reped asupra altcuiva.

Degetul lui Tic arăta spre Dan. Acesta însă era cu gândurile în altă parte.

– N-are niciun rost să ne mai lamentăm. Aflați de la mine, se adresă el celor noi veniți, că ați căzut într-un moment… nici nu ştiu cum să-l calific? Ați picat la tanc!

– Să ne fie de bine, îi mulțumi Ionel, dar eu tot nu înțeleg ce se întâmplă. Parc-ați interpreta o farsă. Decât să vă pierdeți bunătate de timp, spuneți-ne de la început: idioților! Şi dați-i drumul cu râsul!

– Ei! Ne faceți părtaşi la enigmele voastre? îi îmboldi la rândul ei Lucia.

Ce urmă după acest schimb de cuvinte, e greu de redat. Până ce Lucia a pus ordine în relatări a trecut multă vreme. Fiecare se repezea cu o întrebare sau cu un amănunt. Mai apoi rolurile se inversară. Rapoartele se dădeau foarte ordonat şi disciplinat, iar întrebările Luciei şi ale lui Ionel erau atât de dese şi de diverse, încât cu greu se putea răspunde. Şi mereu răsăreau fapte, şi mereu se lansau supoziții, şi mereu apăreau întrebări. Până când, la un moment dat, unii îşi dădură seama că nu mai au ce să spună, iar alții că nu mai au ce să întrebe. Cu alte cuvinte, ceea ce în limbajul cireşarilor se numea deocamdată „Enigma tanagralelor” devenise preocuparea tuturor celor şase tineri adunați în chioşc. Noii veniți ştiau toate amănuntele, ştiau toate frământările prin care trecuseră ceilalți. Ba ştiau şi rolul fiecăruia în încercarea disperată de a se clarifica misterul. Ceea ce, ca să fim sinceri, îi crease lui Tic nişte satisfacții grozave, însă ascunse.

Şi ca întotdeauna după o mare răbufnire, urma o perioadă lungă de linişte şi de meditație. Se însăilau gânduri, se năşteau idei îndrăznețe, numeroasele firişoare subțiri începeau să se încolăcească pe o axă logică.

Cireşarii erau din nou în miezul unei neaşteptate şi uimitoare aventuri. Aceasta era convingerea tuturor.

2

– Toată speranța noastră e în voi, rupse Dan tăcerea. Toată speranța noastră… şi liniştea mea. Am impresia că o parte din grijile mele vor trece asupra voastră.

Tic se strâmbă la el:

– Tu n-ai spus până acum decât neghiobii… Ce nevoie ai de linişte?

– La urma urmei, se încăpățână Dan, n-am făcut altceva decât să te salvez pe tine şi pe ceilalți. Unul dintre noi tot ar fi fost obligat să vânture aiureli.

Maria ignora disputa incipientă dintre cei doi cireşari. Ea se uita când la Lucia, când la Ionel, şi privirile ei cereau un răspuns neîntârziat. Acelaşi lucru se petrecea şi cu Ioana. Lucia încremenise. Fața ei era ca o mască. Nicio tresărire nu-i altera imobilitatea. Ionel, în schimb, tremura ca un vrăbioi iarna. Mereu era pe cale să deschidă gura, dar mereu se oprea în ultimul moment. Când se hotărî, în sfârşit, vălmăşagul de gânduri care-i cutreierau capul se topi ca un nor. Câteva clipe rămase cu gura deschisă, fără să articuleze un cuvânt.

– Da… spuse el după un mare efort. Unul dintre cei cinci e autorul. Sau poate unul dintre cei patru… dacă pornim de la premisa că furtul a fost premeditat. Nu ştiu de ce, eu am impresia că în afacerea asta e implicată o singură persoană… S-a lucrat repede, sigur, fără ezitări… Scheletul n-ar fi fost capabil, n-ar fi avut când să gândească un asemenea plan, o acțiune atât de temerară. Eu aş reduce grupul de suspecți la patru.

– Eu… spuse Lucia cu o voce care arăta că încă meditează, eu l-aş mări, mai degrabă, la şase… Dacă sunteți de acord că directorul trebuie exclus din orice combinație.

Auzindu-i primele vorbe, toți îşi închipuiră că Lucia se gândeşte la director ca la un eventual suspect. Negarea acestei posibilități avu efectul unei lovituri de teatru.

– Aha! se învioră Dan. Te gândeşti la eroul lui Wells, sau la ăsta mai recent din „Vaillant”, la Jacques Flash. Poate că a ajuns şi pe-aici omul invizibil.

– Nu! îl reteză Lucia. Mă gândesc că nu avem voie să omitem nicio posibilitate. Fără să ajungem la absurd, bineînțeles, cum ar fi cazul cu directorul.

– Stai puțin! o rugă Dan. Fac eu o socoteală în capul meu şi, ştiți bine, obişnuiesc să gândesc în tăcere şi cu voce tare. Deci: personajul cel mai inocent e directorul. Spun asta, ca să nu-şi închipuie cineva că nu vrem să atragem atenția şi asupra lui. Gata! Am terminat. Poți să continui, Lucia.

Cea vizată îşi continuă raționamentul, fără să se tulbure câtuşi de puțin:

– Numai dacă mărim la maximum cercul suspecților putem să eliminăm, să preîntâmpinăm orice eventuală surpriză.

– În cazul acesta, spuse Tic, nemulțumit că nu dibuie gândul Luciei, cel mai bun lucru ar fi să suspectăm pe toți oamenii din oraş, pe excursionişti (sunt o grămadă), pe saltimbanci, adică şi pe toți cei de la bâlci. Unul dintre ei tot trebuie să fi dat lovitura.

Diversiunea lui Tic nu avu niciun efect asupra Luciei. Rămânea în continuare impasibilă.

– Mai este un posibil suspect, la care nu v-ați gândit. În afară de voi, n-a mai pătruns nimeni în muzeu, între nouă fără şapte minute şi nouă fără trei minute?

– Absolut nimeni! răspunse Tic, culegând şi aprobarea celorlalți. Nicio muscă.

– Dar tocmai tu, Ticuşorule, ai dovedit contrariul în informațiile pe care le-ai dat. Cel de-al şaselea suspect nu e o plăsmuire a imaginației mele. Tu ni l-ai făcut cadou. N-ai spus tu că după ce directorul, la ora nouă fără patru minute, a vorbit cu paznicul (mi s-a părut că-l cheamă Ilie), acesta din urmă a intrat în muzeu, după ce mai întâi a descuiat uşa?

– Aaaaa! se auziră mai multe exclamații de surpriză.

Imediat însă veni şi replica dată în numele tuturor de Maria:

– Ştim că a intrat în muzeu, Lucia. Dar a intrat ca să ne dea pe noi afară… Probabil în urma indicațiilor directorului. El nici n-a ajuns până

la vitrină, acolo unde se aflau statuetele.

– Asta-i problema! apăsă Lucia cuvintele. A ajuns până la vitrină sau nu?

– E absurd! interveni brusc Ionel. Chiar dac-a ajuns până la vitrină, nu putea s-o vadă altfel decât goală. Aşa cum au văzut-o Ioana, Maria, bunica şi Dan. Mai mult, faptul că n-a dat alarma înseamnă că n-a ajuns până acolo.

– Sigur că da! întări Ioana. Noi am văzut vitrina goală. Dacă şi el o vedea la fel, în urma noastră, nu era obligat să dea alarma?

– Da! Da! se încăpățână Lucia. Când a văzut vitrina? După ce-ați trecut voi prin fața ei, sau înainte de asta? Sau mai bine răspundeți: cine dintre voi l-a văzut intrând pe uşa muzeului? Sau măcar amintiți-vă de unde venea, din ce direcție, în momentul când v-a cerut să ieşiți!

Dan, Ioana şi Maria schimbară priviri interogative. Niciunul nu-şi amintea să-l fi văzut pe paznic în momentul când intra pe uşă, niciunul nu-şi amintea să-l fi văzut din ce direcție venea în clipa când i-a acostat. Se pomeniseră cu el, în spate, pe neaşteptate. Parcă ieşise din pământ.

– Dacă mai întâi a trecut pe lângă voi, continuă Lucia, a ajuns în aripa cealaltă, îndemnat de un motiv oarecare: să vadă dacă mai este lume, să inspecteze vitrina şi abia apoi s-a întors ca să vă anunțe că muzeul se închide?

– Fac o obiecție! se repezi Ionel. După spusele lui Tic, de la intrarea paznicului în muzeu, adică după ce a descuiat uşa, şi până la ieşirea voastră, s-au scurs în total două minute, să zicem două şi jumătate, sau chiar trei. Avea el răgazul să golească vitrina? Adică să treacă tiptil pe lângă voi, să sesizeze o situație favorabilă de acțiune, în aripa cealaltă, să scoată statuetele, să le ascundă, sau să le împacheteze, şi apoi să se întoarcă la voi?

– Când ai cheia la tine, oricare încuietoare e un fleac, zise Tic cam iritat. V-am mai spus doar. Şi ce vă uitați la mine? Duceți-vă cu cheia în mână, să descuiați bufetul din hol şi să luați de acolo cinci pahare aranjate frumos, cu spații goale între ele. Nu ştiu de ce voi vă imaginați, gândindu-vă la vitrină, o casă de fier? Încercați să faceți experiența pe care v-am propus-o. Eu, dacă-mi dați cheia, fac să dispară cele cinci pahare în cinci secunde. Asta, chestia asta cu timpul nu e o problemă. Totul e să ai cheia.

– Te înțeleg, Tic, îi spuse Ionel. Dar, recunoaşte şi tu, trebuie să-l servească un concurs de împrejurări foarte favorabil. Să treacă pe lângă voi neobservat, să nu-l vadă nici ceilalți din aripa dreaptă. Oricât ar fi premeditat el furtul, putea să se bizuie pe un asemenea concurs de împrejurări?

Argumentele lui Ionel erau foarte convingătoare. Le acceptaseră toți prin tăcere… Adică aproape toți. Pentru că Lucia zâmbea atât de ironic!

– Tu, Ionel, nu faci decât să întăreşti presupunerile mele, îi replică Lucia. Concursul de împrejurări pe care l-ai etalat tu îi era necesar pentru… finalizare… mai bine zis pentru confirmarea furtului, nu pentru comiterea lui. Pentru că, dragii mei, el era singurul om care nu risca nimic. Chiar dacă l-ați fi văzut trecând pe lângă voi, chiar dacă l-ar fi văzut cineva umblând la vitrină, chiar dac-ar fi fost văzut când scotea şi ascundea statuetele! Cui i-ar fi trecut prin cap că în fața lor se comite un furt? Ce-ar fi gândit oricine? Paznicul muzeului îşi îndeplineşte îndatoririle! Nevăzut însă de nimeni, nici trecând în aripa dreaptă, nici umblând la vitrină, nici revenind în aripa stângă, ceea ce putea fi considerat de oricine o îndatorire se transforma în cea mai abilă şi mai premeditată lovitură. Iar alibiul lui era inatacabil. Asta e situația!

– Extraordinar! se minună Ioana, exprimând cum nu se putea mai bine starea tuturor.

– Iată, în sfârşit, suspectul numărul unu! spuse Dan în rolul pe care îl cunoaştem atât de bine. Ăsta nu mai are nevoie să împartă cu nimeni locul întâi.

– E o simplă presupunere, se retrase modestă Lucia. M-am gândit că n-ar fi bine să pierdem din vedere şi această posibilitate. Prin urmare, lista suspecților se măreşte… Sau, mai bine zis, mi se pare că se încheie.

– Chiar paznicul muzeului? se întrebă cu voce tare Maria. Numai la el nu m-aş fi gândit. Deşi el era cel mai în măsură să-şi procure cheia, să pândească momentul cel mai favorabil pentru punerea în aplicare a planului său, pentru a face să planeze bănuiala furtului nu asupra lui, pentru că alibiul lui e într-adevăr inatacabil, ci asupra altor cinci persoane.

– Asupra altor nouă persoane, adăugă Ionel. Pentru că voi vă scoateți din cauză. Alții însă nu v-ar fi scos atât de lesne.

– Stați să ne mai gândim puțin asupra alibiului, spuse Dan, reluându-şi rolul său de om simplu. De ce să nu cadă vina pe el? Putea fi acuzat că a luat statuetele după închiderea muzeului!

– Cum după închiderea muzeului? sări Tic. Păi n-a dus imediat cheile la director?

– Şi nu sunt doi oameni în permanență de pază acolo? interveni şi Ioana. L-ar fi văzut moş Costache, dacă intra după închiderea muzeului.

– Ne batem cu morile de vânt, spuse Lucia. La orice cercetări – şi el, închipuindu-ni-l făptaş, ştia lucrul acesta – se afla imediat că tanagralele au dispărut între ora nouă fără şapte minute şi ora nouă fără trei minute. Pentru că la ora nouă fără opt minute directorul le-a văzut, iar la ora nouă fără trei minute, voi nu le-ați mai văzut. El, cu alibiul lui, era imediat scos din cauză. Voi… tu, Maria, şi tu, Ioana, şi bunica îi barați drumul spre lista suspecților.

– Este! acceptă Dan. Ai păşit cu dreptul Lucia. Într-un timp foarte scurt…

– Nu te grăbi, Dan! Eu n-am făcut altceva decât să închei lista suspecților, v-am mai spus.

– Stai! sări Tic. Mai este un fapt. De ce, după ce-a vorbit cu directorul, a mai intrat în muzeu?

– Ca să vă dea pe voi afară! îi ripostă Dan.

– Ba nu! se împotrivi ciufuliciul. Ca să-şi pună planul în aplicare. Putea foarte bine să se ducă la celălalt paznic, la moş Costache, sau numai să strige la el, că nu era mare distanță, să-i spună acestuia să închidă muzeul.

– E şi acesta un raționament, spuse Lucia. Dar eu din clipa asta mă opun la orice gradații şi mai ales la orice ochelari… de cal. Dacă ne uităm într-o singură direcție, putem să ajungem la un eşec cumplit. Paznicul e un suspect ca oricare altul. Dacă nu ne intră asta în cap… Ia gândiți-vă puțin! Ce-a căutat în fiecare zi la muzeu tânărul acela cu cicatrice? Şi mereu în fața vitrinei, cum spunea celălalt paznic pe care l-a descusut Tic.

– Nu eu l-am descusut, se apără Tic. Adică l-am descusut prin intermediul unui… unui elev de-al meu.

– N-are a face, continuă Lucia. Ce-a căutat o săptămână în şir acolo? S-ar putea ca nici să nu fie din acest oraş. Un simplu vizitator. Moş

Costache nu-l cunoaşte. Şi e paznic la muzeu de douăzeci de ani. Adică de cel puțin douăzeci de ani locuieşte în acest oraş. Ce-a căutat acolo? Poate că s-a gândit tot timpul cum să pună mâna pe tanagrale. Şi la momentul oportun, adică găsind momentul cel mai prielnic, a acționat, după ce în prealabil şi-a confecționat sculele necesare… De ce să nu fie mai suspect decât paznicul, sau cel puțin la fel ca acesta?

– Mai că aş înclina să-l trec din nou primul pe lista suspecților, spuse Dan convins pe deplin, în rolul pe care şi-l asumase, de noile argumente ale Luciei.

– Şi artista? izbucni Maria. Ea ce cusur are? Să zicem că prima dată a venit ca tot omul să viziteze muzeul. A doua oară, ca să revadă un obiect, sau poate mai multe, care i-au plăcut în mod deosebit. Dar a treia oară pentru ce-a venit?

– Te pui cu artistele? râse Ionel. Poate că nu-s ca toți oamenii. Cine ştie ce gânduri li se pot aprinde în cap, cu totul pe neaşteptate, cine ştie ce sentimente le pot scurma?…

– Tocmai de-aceea, îl întrerupse Maria. Cine ştie ce gânduri, cine ştie ce sentimente… au încolțit-o. Eu nu zic că n-ar fi putut să viziteze muzeul de trei ori… Unii privesc mai pe îndelete un obiect. Dar chiar de trei ori la rând, o seară după alta… mi se pare cel puțin suspect…

– Moş Costache spunea că tot prin preajma vitrinei îşi găsea de lucru, îi sări Tic în ajutor.

– Vedeți? întări Lucia. Maria are dreptate. Atâtea argumente logice şi psihologice se pot aduce în sprijinul ipotezei ei!

Dan se uită cu oarecare bănuială la Lucia.

– Eu am impresia, scumpa mea, că tu vrei să-l treci pe fiecare suspect, pe rând, în capul listei, şi făcând asta, îmi nenoroceşti rolul. Nu-mi mai laşi nicio posibilitate de acțiune, nu-mi dai prilejul să uit acel amănunt, lucru atât de posibil omului simplu pe care-l interpretez, sau acel personaj care ar oferi brusc, eclatant şi uluitor cheia pentru descifrarea enigmei. Ce surpriză mai poți să-mi aduci?… Şi când te gândeşti că mie îmi trecea prin cap, în momentele când îmi închipuiam că voi deveni autor de romane polițiste, să scriu o carte în care numele făptaşului, ca urmare a unei demonstrații logice foarte riguroase, să apară abia pe ultima pagină, el fiind existent în roman ca personaj, dar nimeni să nu se gândească până la ultima pagină la el. Bineînțeles,

ultima pagină trebuie să aibă cinci rânduri. Şi mie îmi trece prin cap să dau cititorilor cheia cu care se dezleagă întreaga enigmă chiar în ultimul rând al cărții, ea fiind însă existentă în multe din paginile cărții… Tu ai pornit un asemenea atac, încât, folosindu-mă de datele pe care le oferă aventura noastră, n-aş putea în niciun caz să scriu o asemenea carte.

Oare Dan avea dreptate?

3

– Eşti prea pretențios, Dan, i se adresă Lucia. Surpriza nu trebuie să se bazeze pe inducerea în eroare a cititorului… Nu mă întrerupe! Ştiu ce vrei să spui. Că eşti hotărât, în cartea ta imaginară, să nu abandonezi nicio clipă logică faptele. Pe undeva, însă, tot vei strecura nişte amănunte de natură să deruteze, cu multă abilitate, raționamentul cititorului.

– Nu! se opuse Dan. Mă gândesc că orice fapt poate fi privit din mai multe unghiuri. Şi mai cred, e opinia mea personală, că un adevăr, un adevăr adevărat, poate fi urmărit, fără greşeală, în procesul lui, adică în retrospectivă, prin două raționamente opuse, însă perfect valabile. Cu această metodă aş scrie acea carte despre care v-am vorbit. Bineînțeles, e un vis al meu, mai degrabă o teorie, o fantasmă…

– Hai să lăsăm fantasmele astea, propuse Ionel. Să revenim mai bine la oile noastre.

– Eu însă îmi voi păstra mai departe rolul, anunță Dan.

– Da, să revenim la problema noastră, fu şi părerea Ioanei. Cum ne comportăm față de cucoana cu joben?

– Cum să ne comportăm? răspunse Lucia. Aşa cum ne comportăm față de toți ceilalți. În privința ei, cred că Dan are dreptate. Ea este poate singura persoană care putea să scoată, fără să atragă atenția nimănui, statuetele din muzeu. Dacă suntem de acord că încăpeau în pălărie, şi se pare că ați ajuns la această concluzie. Dacă e făptaşă sau o simplă complice… aceasta ne-o va spune viitorul.

– Şi artista? se interesă Maria. Oare a fost o simplă figurantă?

– Figurantă a fost, în orice caz, la începutul carierei sale, încercă Dan să înveselească asistența. Pe deasupra, a mai jucat şi rolul unei hoațe, pe scenă, aşa că nu ar fi chiar atât de străină într-un astfel de rol, în viață…

– Şi omul în gri? întrebă Ioana, amintindu-şi cu câtă ardoare susținuse culpabilitatea lui, nu cu mult timp înainte.

– Aici nu mai e nimic de adăugat, zise Ionel. L-ați sucit pe toate fețele. E foarte misterios şi dacă ne gândim că e necunoscut în oraş… Pornesc tot de la faptul că paznicul nu-şi aminteşte de el… Un om cu înfățişarea lui nu putea să nu atragă atenția, chiar dac-ar fi numai de o săptămână-două în oraş… Ce căuta el acolo? Şi-apoi la iarmaroc… Nu s-a interesat de statuia aceea?…

– Discobolul lui Fradaburidi! îl ajută Tic.

– Tocmai. Vă repet. Mi se pare foarte misterios. Să nu uităm că a mai fost o dată la muzeu…

Se crezu dator şi Tic să intervină cu o părere:

– Şi să nu uităm că poartă nişte ochelari cu ramele groase de un deget, cu nişte lentile prin care nu i se văd ochii… şi cu o barbă, şi cu nişte mustăți care pot să nu fie adevărate. Şi ține aproape întotdeauna batista la gură… Aşa!

– Şi cu scheletul ce facem? întrebă Ionel.

– Sau îl facem complice cu cineva, sau îl scoatem de pe lista suspecților, spuse Dan, jumătate în glumă, jumătate în serios.

Tăcu subit. Îi venise un gând în minte şi voia, mai înainte de a şi-l dezvălui, să-l limpezească.

– Faptul că e bețiv nu-l absolvă, se înflăcără Ionel. Beția a devenit, poate, pentru el o stare firească. Sunt cazuri de bețivi care au făcut isprăvi de geniu. Excepții, bineînțeles. Dar de ce să nu fie şi bețivul nostru o excepție? S-a întâlnit şi el cu un moment extraordinar. Şi a acționat cu atâta siguranță şi inteligență, cum alții poate n-ar fi fost capabili.

– Moş Costache, adăugă Tic, spunea că în tinerețea lui, maiorul, pe atunci nu ştiu ce grad avea, putea să vorbească latineşte. Amănuntul ăsta am uitat să vi-l spun. Cred că e singurul pe care l-am uitat, se scuză ciufuliciul.

– Cu atât mai mult! reveni Ionel. Nu putem în niciun caz să-l ştergem de pe lista suspecților, cum ai spus tu, Dan, chiar dacă singurul motiv ar fi acela că în momentul dispariției tanagralelor era în muzeu. Dar, după cum vezi, se adaugă şi alte argumente… de ordin logic şi psihologic.

Dan se trezi din meditația lui îndelungată:

– Ştii ce, Ticuşorule! Parcă spuneai că mai era cineva în muzeu, dar că a plecat înainte ca tu să fi fost dat afară?

– Aaaa! îşi aminti ciufuliciul. Atletul! Şi ce vrei tu să insinuezi?

– Pentru că plecând înainte, răspunse Dan, vrem nu vrem, îl scoatem din cauză… Atunci de ce să nu-l punem în legătură cu scheletul? El a organizat ceva pe-acolo, prin muzeu, iar scheletul a acționat. Adică au lucrat în complicitate. Mie mi se pare foarte plauzibilă şi ipoteza asta…

– Nu mă opun din principiu la ea, spuse Maria. Dar ca să nu ne irosim eforturile în vânt, trebuie să precizăm câteva lucruri. Şi cel mai important este: dacă atletul şi scheletul se cunosc. Adică dacă au organizat împreună acțiunea… Nu-mi închipui că ajungi până acolo, încât să le sincronizezi gândurile şi acțiunile de la distanță, spontan, separat unul de altul, fără o întâlnire prealabilă… Măcar o dată să se fi văzut, sau să se fi cunoscut foarte bine dinainte. Într-o afacere gravă ca aceasta, nimeni nu se dă pe mâna unui necunoscut…

– Uiți că scheletul e un bețiv? perseveră Dan. Cu unul de teapa aceasta poți să faci oricând un târg. În jumătate de oră. Atletul a deschis vitrina, adică a descuiat-o şi a plecat, pentru a ieşi din cauză. Celălalt, într-un moment prielnic, a scos tanagralele din vitrină şi a plecat şi el…

– Devenind prin aceasta unul dintre suspecți, îl întrerupse Lucia. Adică s-a înscris cu forța pe lista suspecților.

– Parcă el ştia lucrul acesta… spuse Dan. Ce ştia el? Bețiv cum e, a devenit un simplu instrument.

Toți acceptaseră că ideea lui Dan are o doză de logică. Ioana veni prima cu întrebarea:

– Atunci putea să devină instrumentul oricui. Nu numai al atletului. Un fel de pradă azvârlită fără nicio milă.

– Cam aşa, începu Dan să traducă. Eu îți deschid vitrina şi mă car. Am nişte treburi importante. Tu iei statuetele, când îți dai seama că nu te vede nimeni. Dacă te prinde (asta autorul combinației o spune în gând), treaba ta. Nu te-am văzut, nu te-am cunoscut. Dacă nu te prinde

(tot în gând), ne întâlnim la ora cutare, în locul cutare (asta cu voce tare). Bravo, nenişorule! (Apoi tot în gând.) Cât să-i dau? Un pol? Cincizeci? O sută? (Apoi cu voce tare.) Ține, nenişorule! Să-ți cumperi câteva sticle cu rachiu. E prea mult pentru hârburile astea mutilate. Ai văzut doar şi dumneata cum arată! Nişte jucării puțintel mai vechi… Pe urmă, adio! Nu te-am văzut, nu te-am cunoscut. Dacă tipul respectiv umbla deghizat, ia spuneți-mi! Cum o să se apere bețivul? Poate să țipe oricât, poate să spună oricui că a fost un simplu instrument. Eu cred că nici n-ar şti ce să spună. S-ar bâlbâi şi gata! O să-i curgă vorbele în neştire. N-o să poată să scoată nimeni nimic de la el. Şi cine-ar putea să-i dea crezare? O să-şi mai amintească el ceva? Nici nu se putea un personaj mai ideal, în stare să devină oricând instrumentul cuiva. Conştient… sau mai degrabă, sau în primul rând, inconştient. Să căutăm, prin urmare, pe cel care l-a folosit. De aceea mă gândesc să-l introducem pe lista suspecților şi pe atletul lui Tic. Dixi!

Ciufuliciul nu numai că nu era de acord cu Dan. Vorbăria acestuia, teoriile, ideile lui care loveau în ultimă instanță în cunoştința lui simpatică de la bâlci, îl iritau nevoie mare.

– Eşti un caraghios! îi spuse el oratorului, în lipsă de orice argument logic. Atunci de ce să nu ne gândim şi la borțos? Şi la Ursu… Şi la Hanibal?… Eşti un caraghios, şi Ioana are dreptate. Asta-i!

Abia după ce termină de vorbit, Tic îşi dădu seama că-i spusese Ioanei pentru prima dată pe nume. Şi ca în urma unei înțelegeri tacite, a unui pact nevăzut, semnat atunci, interveni ea:

– Şi eu sunt de părerea lui Tic. Şi v-am mai spus asta. Numai că el, exagerând, a demonstrat la ce implicații absurde poate duce teoria lui Dan.

– Am impresia că nu pe mine vreți să mă convingeți. Parc-ați fi în slujba unui autor care vrea să adoarmă, la un moment dat, vigilența cititorilor… Treaba voastră! Numai să-mi răspundeți la întrebarea asta: ce căuta atletul la muzeu? După câte mi-am dat seama, el are ce are cu bâlciul. Şi cu toate astea, a renunțat la bâlci şi a venit la muzeu…

– Şi noi n-am făcut la fel? îi răspunse Maria.

– Nouă… parcă ne-a întocmit altcineva programul, insinua Dan. Dacă era după noi, am fi preferat bâlciul. Nu-i aşa, Tic?

– Nu! Nu-i aşa! Nu ne-am fi dus la bâlci, chiar dacă n-am fi avut program de muzeu. Da!

– Tocmai tu spui asta? Te credeam mai…

– Nu mă interesează cum mă credeai tu! Pentru că eşti un uituc. Nu-ți mai aduci aminte că ieri a plouat? Ai uitat vijelia! Aha! Sigur că da! Dac-ai stat tot timpul cu capul înfofolit… Ieri seară n-a fost bâlci… Aşa, ca să ştii… M-am uitat pe geam de câteva ori. Nu era nicio lumină aprinsă. Cred că era un glod până la genunchi…

– Mă retrag… şi-mi retrag intenția de insultă, spuse Dan, ridicând mâinile în sus. Într-adevăr! Cred că aseară bâlciul a fost închis… Pentru renovare… Nu-i aşa, Ticuşorule?

Ciufuliciul se îmbuna:

– Bine… Prin urmare, atletul a venit la muzeu, pentru că nu avea ce face…

– Sau pentru că avea o treabă specială, sugeră Ioana.

– De aceea a plecat înainte de a se închide muzeul? întrebă Tic. Dac-ar fi rămas în preajma clădirii, l-aş fi zărit, sau poate m-ar fi zărit el… Şi cred c-am fi schimbat câteva vorbe, aşa cum ne-am obişnuit. A plecat aşa cum au plecat şi alții înaintea lui.

– Mi se pare că evadăm, că ieşim din subiect, zise Ionel.

– Ba nu! se amestecă Lucia în vorbă. Nu facem altceva decât să dăm o undă de claritate faptelor şi personajelor. Dar ca să concentrăm discuția, înainte de a trece la acțiune, eu zic să ne gândim şi la schelet ca la un suspect: complice sau autor. S-a făcut atâta risipă de argumente, şi de interpretări, şi de presupuneri, că n-a ajuns cu nimic mai prejos decât celelalte personaje… În ceea ce priveşte atletul… Cred că aici ne lipseşte un amănunt – Lucia se uită la Tic –, încă nu ştim dac-a mai fost sau nu la muzeu. E foarte greu de imaginat că, fără să mai fi fost acolo, chiar de la primul lui contact cu muzeul, să găsească imediat mijlocul de a se deschide vitrina, sau dacă a găsit-o deschisă, să-şi ochească imediat un complice sigur printre cele cinci persoane, care să-i urmeze întocmai indicațiile. Să nu uităm că nici scheletul n-a mai fost până ieri la muzeu. Spun asta, gândindu-mă că am putea să-l considerăm pe schelet inițiatorul furtului, fără ca prin asta să-l scoatem din rolul care i se potriveşte, teoretic, cel mai bine, şi anume acela de instrument. În clipa când vom şti (Lucia se uită din nou în direcția în

care stătea Tic) dacă atletul a mai vizitat muzeul, atunci vom lua în considerație şi posibilitatea unei colaborări dintre el şi schelet, sau dintre el şi oricare alt personaj care se afla acolo.

– Aflu eu… şi chiar foarte repede, se angajă imediat Tic.

– Până atunci, continuă Lucia, să ne îndreptăm atenția spre cele şase persoane pe care le-am trecut în revistă. Dacă directorul, care a văzut ultimul statuetele, n-a dat alarma… Nu! Nu! Vreau să plec de la faptul aproape sigur că directorul a văzut ultimul statuetele, ca să fixăm ora furtului…

Lucia nu mai avu vreme să-şi termine fraza. Ioana amintindu-şi parcă un anumit lucru, sări în sus şi făcu un gest de tăcere cu mâinile:

– Acum ştiu! Mi s-a limpezit gândul. M-a mai fulgerat o dată, dar ei nu m-au lăsat. S-au repezit asupra mea, m-am intimidat şi l-am pierdut pe drum. Da, da! Eu zic să nu plecăm de la faptul că ultimul om care a văzut statuetele a fost directorul! Vă rog, ascultați-mă! Iar vreți să-mi spuneți că, bineînțeles, hoțul n-a putut să opereze cu ochii închişi. Nu! Nu-i vorba despre asta. Oare nu putem să aflăm pe adevăratul făptaş, adică pe autorul furtului… nu putem să-l aflăm mult mai repede şi mai uşor, dacă ştim persoana care a văzut ultima dată statuetele? Poate că după director le-a mai văzut cineva… Şi apoi altcineva… Ei bine, cine-a fost ultimul?

– Ultimul a fost cel care le-a scos! accentua Dan.

– Foarte bine! acceptă Ioana. Dar, înaintea lui nu le-a văzut altcineva? Între ora nouă fără opt minute şi ora nouă fără trei minute? Cei care le-au văzut în acest interval nu ies automat din cauză? Şi, prin eliminare, nu ajungem astfel la o listă de suspecți mult mai restrânsă? Poate chiar de-a dreptul la făptaş?

Lucia, de obicei atât de calmă şi de închisă, se înviorase ca un copil. Ideea Ioanei o cucerise cu totul.

– Bravo! spuse ea. Ideea ta e grozavă! Ba nu! E extraordinar de utilă! E exact ceea ce ne trebuia în clipa de față… Cine a văzut ultima dată statuetele? Aşa vom ajunge să eliminăm rând pe rând suspecții, apropiindu-ne tot mai mult de făptaş.

– Chiar atât de uşor nu va fi, îşi destăinui Maria gândurile. Pentru că nu toate persoanele de acolo au stat cu ceasul în mână, pentru a vedea ora la care s-au uitat ultima dată la vitrină. Dacă n-ar fi această durată

de timp foarte redusă în care s-a comis furtul, aceste cinci minute… ehei! Cât de simplu ne-am descurca aplicând această idee. Din păcate…

Maria rostise un adevăr greu de atacat. Entuziasmul Luciei scăzu. Se vedea aceasta pe fața ei. În locul bucuriei nestăpânite de adineauri, chipul ei împrăştia un aer de gravitate, de concentrare, de meditație.

– Da, da! încuviință Lucia. Ceea ce ni se părea acum câteva clipe foarte simplu şi uşor se complică rău de tot. Maria are dreptate. Cine va şti ora precisă, minutul, fracțiunea de minut la care s-a uitat la vitrină? Da! Durata asta scurtă, de cinci minute e un blestem. Şi chiar dacă, din întâmplare, despărțindu-se de vitrină, s-au uitat la ceas şi îşi amintesc ora la care s-au uitat şi o aflăm, de unde vom şti noi că mergeau bine ceasurile lor? Nu şi le-au potrivit toți după ora exactă… Foarte complicat!

– Poate că unii au mania să se uite la ceas şi să-şi memoreze ora când au văzut sau când n-au văzut ceva, spuse Dan mai mult în glumă.

– Unii… unul, îl luă Lucia în serios. Dar ceilalți? Trebuie să aflăm ora asta blestemată, slujindu-ne poate de alte detalii. Cum erau grupați în muzeu? Ce anume obiecte priveau? Poate că unii discutau între ei, comentau ceva… Se pot confrunta spusele lor şi astfel ies din cauză… Bineînțeles, dacă ideea unei complicități ni se pare absurdă. Pentru că, de obicei, aşa se fabrică alibiurile. Două persoane pot spune că la ora cutare, ora crimei, au fost împreună în locul cutare. Gata! Se strecoară în afara cazului… Cât mai multe amănunte cu privire la mişcarea şi la relațiile dintre cele cinci personaje în acele blestemate cinci minute trebuie să aflăm. Pentru ca, adunând datele, să ne formăm o părere generală, comună, asupra situației şi să aplicăm eficient metoda eliminării. Nu?

Nu mai era nevoie de alte îndemnuri. Fiecare era în muzeu şi încerca să se plaseze în pielea unuia dintre cele cinci personaje, pentru a-i veni mai uşor să se descurce cu întrebările atunci când se va afla, aievea, în fața lui. Da, da. Tinerii se gândeau la acțiune, mai ales că ştiau încotro, cum şi cu ce scop urmau să-şi înceapă acțiunea. Vremea întrebărilor trecuse. Aşa credeau ei, sau aşa sperau. În orice caz, simțeau că vehiculul care le depozita întrebările se apropia de capul liniei. De fapt, făcea o simplă escală. Dar asta n-are nicio importanță.

Mai rămânea o problemă: repartizarea sarcinilor, cum îi plăcea Luciei s-o numească. O problemă deloc uşoară pentru că intrau în joc atâtea gusturi şi temperamente. Înainte de a se trece concret la repartizare, începuseră să se aprindă conflicte. (E drept, deocamdată în priviri.) Lucia procedă însă cu atâta iscusință, sau mai bine zis cu un asemenea simț al realității, că se auziră doar câteva bubuituri, şi acestea surde, nu izbucni, aşa cum se speriase ea, o furtună, o vijelie. Autorul moral al celor câteva bubuituri era, bineînțeles, Tic. Fusese cuprins de o asemenea frenezie când auzise cuvintele: „acțiune", „investigații", „urgență", „orientare", că la fiecare întrebare se repezea, cu o sinceritate incontestabilă, cerând să i se încredințeze neapărat lui sarcina respectivă. Se domoli (însă nu în întregime), când i se atrase atenția că prin comportarea lui îşi subestimează prietenii. O anumită râcă față de Lucia (autoarea remarcii) rămase în sufletul cârnului simpatic şi neastâmpărat.

– Nu uita, i se adresă Lucia, că tu trebuie să afli şi dacă atletul a mai vizitat muzeul.

– Pot să mă duc să-l întreb acum, direct, ripostă el. Ce, e mare lucru?

Imediat interveni Ionel, cu un gând care-l păştea de mai mult timp şi pe care vorbele lui Tic i-l amintiseră:

– Mai e ceva! Ca în toate întâmplările noastre, trebuie să păstrăm cel mai strict secret. Nimeni nu trebuie să afle, nimeni nu trebuie să bănuiască măcar intențiile şi acțiunea noastră. Să ne prefacem preocupați de altceva. Aici, fiecare îşi poate da frâu liber fanteziei. Să aplicăm cu grijă metoda noastră, a cireşarilor: prudență şi curaj. Să nu ne pomenim, din pricina unei neghiobii, ridicoli în ochii oamenilor.

– În cel mai rău caz, îl linişti Dan, ne alegem cu un exercițiu de logică. Cine ştie la ce ne va folosi cândva acest lucru! Vorbesc tot cu glasul personajului pe care-l interpretez. Iar mă gândesc la cartea mea imaginară. Trebuie să-i dau şi această posibilitate cititorului. Să-şi închipuie că tot ce se întâmplă e un simplu exercițiu de logică. Că nu va ieşi nimic rău până la urmă. Totul a fost o farsă. Detectivul sau detectivii au ajuns ridicoli, iar autorul un farsor. Să ne închipuim că noi am fi eroii cărții. Oare nu ne paşte ridicolul?

– Of! Ce rău îmi pare că n-ai scris cartea asta! se jelui Tic. M-aş fi depărtat la zece metri de tine şi ți-aş fi aruncat-o exact în creştetul

capului. De aproape nu te-ar fi durut…

Dan îi întinse mâna lui Tic în semn că-i acceptă gluma. Şi astfel pericolul unei certuri sau al unei simple digresiuni se îndepărtă. Iar Lucia izbuti – cu nu ştim câte minute mai devreme, pentru că nu ştim cât ar fi durat evadarea de la subiect – să amintească încă o dată sarcinile fiecăruia.

Tic urma să se ocupe de omul în gri; Maria de artistă; Ionel de schelet; Ioana de cucoana cu joben; Dan de omul cu cicatrice. Lucia rămânea permanent de gardă, pentru a primi rapoarte şi pentru a repartiza, dacă era cazul, noi sarcini, pe baza rapoartelor primite. Sediul cartierului general al cireşarilor era chioşcul din mijlocul grădinii.

Cel mai fericit dintre toți era Tic. Descoperise o lacună în planul de repartizare al sarcinilor, dar îşi propuse să tacă mâlc. Ca şi cum i-ar fi simțit gândul, Ionel întrebă:

– Şi Ilie, paznicul chel şi fioros?

– Rămânerea sau scoaterea lui de pe lista suspecților, îi răspunse Lucia, țin într-o măsură hotărâtoare de ceea ce vom afla de la ceilalți. Şi apoi, pe el ştim unde să-l găsim, ştim cum să-l luăm. Cel puțin aşa cred eu.

Ciufuliciul se întristă. Dar când îl văzu pe Dan holbând ochii spre cer şi ridicând din umeri ca un neajutorat de soartă, se învioră iarăşi. Cum îl va descoperi Dan pe omul cu cicatrice, unde îl va descoperi, când nimeni nu-i cunoştea identitatea? Tocmai Dan rămăsese să ia legătura cu cel mai enigmatic personaj.

Tic îi făcu un semn de complicitate cu ochiul. Dan îl înțelese. Aşa că nimeni nu porni nehotărât la marele examen.

Capitolul VI

1

Ioana se gudură aproape un sfert de oră pe lângă bunică-sa, risipind ca niciodată complimente, manifestând ca niciodată bunăvoință, arătând ca niciodată docilitate. Bătrâna era sigură că nepoata sa, pe care de altfel o iubea cu dragoste nețărmurită, observase simpatia şi căldura cu care o primise pe Lucia, şi urmărea prin purtarea sa nouă s-o recucerească. De aceea rezistă atâta timp la asalturile ei sentimentale. Convingerea ei se întări şi mai mult când Ioana aduse vorba despre pian.

– Ştii ce rău îmi pare, bunicuțo, că am renunțat la pian? Îmi pare atât de rău că nu te-am ascultat atunci…

Cum să nu-şi amintească bunica! Cât o bătuse la cap şi pe ea şi pe mama ei, care-i luase apărarea! Numai că acel „atunci” era atât de îndepărtat! Şapte sau opt ani trecuseră. Opt ani! Era pe vremea când se construia clădirea teatrului. Cum să nu-şi amintească! Profesoara de pian stătea chiar vizavi de teatru. De câte ori n-o dusese şi n-o adusese pe Ioana de acolo! Nu-i spusese ea: „Învață, fetițo! Învață pianul! Cine ştie! Mâine-poimâine, vei da şi tu un concert. Poate chiar în sala asta care se construieşte acum.” Ioana, nu! Încăpățânată ca întotdeauna, nu voia să facă un lucru la care era silită.

– Am ştiut eu şi ți-am spus atunci, îi răspunse bunica, ți-am spus că odată şi-odată o să-ți pară rău şi o să-ți smulgi părul din cap pentru că nu m-ai ascultat… Şi atunci aveai păr frumos; toată lumea de pe stradă se oprea ca să te admire. Dar parcă mai frumos îl ai acum…

– Ştii, bunicuțo… Ca să nu mi-l smulg mai târziu… Nu spuneai matale? „Mai bine mai târziu decât niciodată.” M-am gândit că nu-i trecută vremea ca să învăț pianul… Cum să-ți spun?… Parc-aş fi neisprăvită… Prietenele mele, Maria şi Lucia, ştiu să cânte la pian… iar eu…

– În sfârşit, acum înțeleg… Va să zică asta era? Ei, vezi! De câte ori ți-am spus cât de important este pentru un copil să ştie să-şi aleagă prietenii! Vezi cum te-au molipsit? Ei, da! Prietenii din acestea mai înțeleg şi eu. Să ştii că ai multe de învățat de la Lucia… şi de la cealaltă, nu zic nu. Poți s-o opreşti… poți să le opreşti aici până la începerea anului şcolar… Să vezi cât de mult o să te iubească pe urmă bunica…

Ioana ar fi vrut să-i întrerupă sfaturile, dar îi era teamă că prin aceasta i-ar pierde bunăvoința. O lăsă să vorbească şi la prima pauză se repezi:

– Ştii, bunicuțo! M-a cuprins o asemenea ambiție, că aş începe chiar de astăzi să iau lecții. Nu că mâine m-aş răzgândi…

Ioana tăcu. Nu era rău, gândi ea să strecoare şi o mică amenințare. Bătrâna crezu că sesizează un pericol şi o îmboldi imediat:

– Chiar azi să te duci la profesoară. Chiar acum. Vorbeşte cu ea! Nu eşti la vârsta când îți mai trebuie dădacă. Du-te şi vorbeşte singură! Te cunosc eu. Dacă-ți dai cuvântul o dată, nu ți-l mai retragi… Îți mai aminteşti unde stă?… Iar în privința costului, asta nu te interesează pe tine…

Ultimele cuvinte abia le auzi Ioana. Era la poartă. Ştia că va trebui să se ocupe de nesuferitul acela de pian, dar marea aventură la care participa merita acest sacrificiu. Avea uşă deschisă la profesoara de pian; putea să discute orice cu dânsa; şi profesoara de pian era o femeie cam excentrică; purta pălării ciudate şi una dintre ele avea forma unui joben; şi această pălărie fusese zărită ieri seara, între orele nouă fără opt minute şi nouă fără trei minute, în muzeul oraşului.

Ioana era o fată norocoasă. O găsi acasă pe profesoara de pian. Era singură, nu avea pe nimeni în vizită, nu avea niciun elev la oră. Îşi terminase chiar şi somnul de după-masă, care neîmplinit o irita foarte tare.

Nu se poate şti dacă profesoara era sau nu era în criză de elevi. Fapt este că o primi fără nicio rezervă, măcar de circumstanță, pe Ioana în rândurile viitorilor solişti. Îi vorbi cu mare căldură despre muzică, despre marele rol al interpreților, fără de care muzica n-ar exista, şi o întrebă pe noua ei elevă dacă doreşte să înceapă imediat lecțiile. Fata se înfricoşă. Parcă plana un pericol în aer. Figura ei era însă copleşită de interes şi admirație când dădu răspunsul:

– Începem de azi… dar aş vrea atât de mult să-mi mai vorbiți despre muzică! Aş dori să faceți din prima noastră oră, o oră de… o oră de … Nici nu ştiu cum să mă exprim…

Atinsă cu atâta duioşie în coardele sensibile, profesoara satisfăcu dorința elevei şi începu să-i vorbească încet şi emoționat despre splendoarea şi rolul muzicii în univers. Ioana asculta fascinată, plimbându-şi fără întrerupere ochii de la un capăt la altul al camerei. Cerceta toate ungherele, lumina cu privirile ei cele mai întunecate colțuri, deschidea şi răscolea prin dulapuri, prin valize, prin sertare, chiar şi prin nişte cutii nevinovate de fondante. Ca să nu mai vorbim de bibelouri. Toate înduraseră privirea iscoditoare, nemiloasă, a viitoarei pianiste. Un singur gest şi ar fi sărit direct în brațele ei, pentru a-şi dovedi autenticitatea sau structura lor placidă, fără enigme, atât de dure şi de pătrunzătoare erau privirile ei. Mai toate bibelourile – destul de puține de altfel – erau de porțelan şi reprezentau mai ales animale. Câini, urşi, maimuțe, un hipopotam, un cal nărăvaş şi o veveriță cu coada spartă la vârf. (Avea ochi buni eleva!) Pe pereții camerei erau agățate câteva tablouri: o natură moartă, un peisaj înfățişând un plop îndoit de furtună, capul unui copil cârlionțat şi reproducerea unui car cu boi de Grigorescu (perioada albă).

Concluzia Ioanei era clară: profesoara nu era pasionată numai de muzică. Arta plastică nu era ultima dintre preocupările sale. Bibelouri, tablouri, țesături în culori destul de fine, covoraşe de preț, mobile vechi, sculptate cu artă… Dar ultimele trei categorii nu făceau parte din arta plastică, recunoscu ea. În acelaşi timp însă încercă să se convingă că nu are de-a face cu o persoană obişnuită. Toată atmosfera din camera aceea i se părea plină de mister. Până şi glasul profesoarei, catifelat, nuanțat, până şi vorbele ei care aduceau atâtea elogii artei muzicale i se păreau că izvorăsc dintr-un suflet enigmatic.

– Muzica, numai muzica, numai ea, draga mea, putea să creeze acest univers atât de fantastic, îşi termină profesoara pledoaria cerută, în slujba lui Euterpe.

„Univers fantastic! gândi Ioana. Prea e îndrăgostită de fantastic profesoara mea! Mai bine îi ascultam conferința. Cine ştie? aş fi aflat mai multe…”

Poate de aceea Ioana începu să-şi apropie pe ocolite profesoara de subiectul care o interesa. Se dovedi foarte abilă şi astfel izbuti, nu după multă vreme, să ajungă cu conversația la arta plastică (profesoara vădea cunoştințe serioase), şi apoi, ca un rezultat firesc, la podoabele pe care le conținea muzeul.

– Chiar aseară am fost la muzeu, îi spuse Ioana, încercând să-şi pună toată candoarea şi naivitatea ei în fraza aceea banală.

„Şi v-am văzut şi pe dumneavoastră", era cât pe-aci să continue, dar se opri la timp.

Spaima frazei nerostite încă n-o părăsise. Ce greşeală era să facă! I s-ar fi înfățişat dintr-o dată profesoarei drept o martoră a faptei pe care aceasta o comisese. Cine ştie dacă ar mai fi părăsit vie acea locuință? Poate că într-una din cutiile cu fondante se aflau bomboane otrăvite. I s-ar fi oferit una, ea n-ar fi putut să refuze… Sau poate i-ar fi strecurat, pe neobservate, într-un pahar cu apă, numai o picătură de… Bine că tăcuse la timp!

– Şi eu am fost aseară la muzeu, îi zâmbi profesoara. Mi-a spus cineva că au sosit câteva tablouri noi… Într-adevăr, foarte frumoase! O nouă donație a profesorului Neştian… Nu vrei o bomboană, draga mea?… Poate ți s-a făcut sete…

– Nu… ştiți… eu… se bâlbâi Ioana. Nu sunt obişnuită cu dulciurile… Iar apă nu beau decât la masă…

– Sau poate preferi alunele?…

„În alune n-are cum să strecoare ceva", gândi Ioana.

– Da… îmi plac foarte mult, rosti ea cu voce tare, şi rostea purul adevăr.

În clipa când le văzu însă pe masă, pline de sare, unele cam arse, într-un coşuleț de argint foarte îmbietor, îşi propuse să nu le atingă nici măcar cu mâna.

– Ai văzut şi dumneata ultimele tablouri? o întrebă profesoara. Era unul, lângă ieşire, o pânză de Schweitzer-Cumpănă, o frumusețe… N-am putut să mă dezlipesc de ea. Dacă n-ar fi răsunat vocea paznicului… Se făcuse ora de închidere… Aş fi rămas acolo un ceas şi mai bine… Dar de ce nu te serveşti! Poți să le spargi în dinți; li se rafinează gustul…

Prin câte emoții trecea Ioana! Nu găsea nicio scuză şi apoi profesoara rostise o frază care-i făcuse inima cât un purice. Trebuia să

ia imediat o hotărâre! Şi o luă.

– Oare de ce e atât de nepoliticos îîî… paznicul muzeului? Se poartă atât de urât cu vizitatorii!

– Probabil că are şi el ordine, dispoziții… Nu poate să aştepte pe toți vizitatorii. Mai erau şi alții care, ca şi mine, ar mai fi rămas multă vreme în muzeu…

– Da?! întrebă Ioana, uimită. Mai erau şi alții?

– Aşa mi s-a părut… Câteva persoane erau chiar lângă mine. Nu ştiu cine, mi se pare o femeie, privea un portret nou şi îşi rostea părerile cu voce tare. Nu e frumos, draga mea. Dacă s-ar apuca toți spectatorii, în timpul unui concert, sau numai câțiva, să-şi exprime comentariile cu voce tare, unde am ajunge?

– Era frumos portretul acela? se grăbi Ioana să întrerupă comentariul despre comentarii.

– Foarte frumos! Un cap superb de femeie. O candoare subtilă, rafinată în priviri, şi o duritate pe cale de a se naşte în colțul buzelor… Splendid! Dar asta nu înseamnă neapărat că trebuie să-l elogiezi în plin muzeu. Mai era un domn lângă ea, care privea tabloul, însă mult mai rezervat.

– Domnul acela înalt, ca un… ca un… Domnul acela cu fața foarte osoasă? izbuti cu chiu cu vai Ioana să găsească o expresie mai potrivită.

– Nu… Nu cred… Mi se pare că era un domn mai tânăr… Dar de ce nu te serveşti?

– Vă mulțumesc foarte mult, sunt foarte bine prăjite, minți Ioana. N-ați avut şi dumneavoastră impresia că aseară s-a închis mai devreme muzeul?

– Vai de mine! o linişti profesoara. Nu!… Când am auzit vocea paznicului, m-am uitat la ceas, cu gândul ca să-l pun la punct. N-am simțit când a trecut timpul în fața acelui splendid tablou. Şi îl priveam de zece minute încheiate… Nu, draga mea. Era exact ora de închidere. Poate un minut-două mai devreme. Dar nu puteam pentru două minute să-l… să-i fac observație… Nu toate ceasurile merg la fel. Poate că al meu rămăsese în urmă.

– Aveți dreptate… Doar nu era să-i cereți paznicului să vă arate ceasul… Nici nu cred…

Ioana se opri intenționat. Profesoara căzu în cursa ei:

– Vai de mine! Cum să fac lucrul acesta! Şi nici nu se putea. El era în fundul sălii, lângă statuia „maternității”.

– Vă mulțumesc foarte mult, vă mulțumesc din inimă, spuse Ioana, deja în picioare, cu pumnul plin de alune. Rareori am simțit clipe atât de plăcute ca astăzi, lângă dumneavoastră. Iar vorbele, gândurile dumneavoastră despre muzică nu le voi uita niciodată.

Profesoara o mângâie înduioşată pe obraji şi-i spuse că are un suflet de artistă.

Ioana închise ochii, fericită că aflase ce persoane se găseau lângă profesoară la o anumită oră blestemată, că mai aflase unde era paznicul muzeului, în clipa când a invitat grupului bunicii să iasă afară. Nu se întorcea cu mâinile goale după prima ei incursiune. La drept vorbind, i se părea că deține nişte informații extraordinare.

Oare o favorizase norocul, sau propria iscusință?

2

Ionel descoperise strada şi numărul unde locuia scheletul; nu-i fusese prea greu. Întrebase un camionagiu în centrul oraşului, pretextând că trebuie să-i aducă o scrisoare din partea cuiva. Pornise de la premisa că un asemenea personaj nu se poate să nu fie cunoscut în oraş. Spre marea lui surprindere, locuința scheletului se găsea într-un cartier frumos, pe un bulevard la extremitatea de nord a oraşului, şi vilele care-l alcătuiau se înşiruiau chiar pe deal, oferind ochilor o privelişte foarte pitorească. Ionel se minună şi mai mult când ajunse în fața locuinței maiorului. Casa era bine întreținută, cel puțin în exterior, iar grădina era plină de flori şi de pomi fructiferi. Nu se aştepta la aşa ceva. Poate din cauza aceasta se simți intimidat; nu reuşea să născocească un plan care să-l introducă fără risc în „găoacea” ciudatului personaj. Se plimba prin fața casei parcă în aşteptarea cuiva.

Timiditatea lui se transformă în spaimă, când îşi dădu seama că era privit de la una din ferestrele casei. Ce pretext putea să mai scornească pentru a intra înăuntru? Celui care îl văzuse dând târcoale locuinței i s-ar fi părut cel puțin nefiresc interesul său pentru schelet. Se gândi că

singurul lucru pe care poate să-l mai facă este acela de a-şi continua plimbarea, de a se uita tot mai des la ceas, pentru a dovedi că într-adevăr este victima unei întârzieri la un rendez-vous… amical… sau amoros.

Se complăcu în această situație care-l făcea ridicol în ochii unui străin, gândindu-se că peste un sfert de oră, cel mult, va trebui să dea bir cu fugiții. Şi se blestema şi se înjura, de parcă s-ar fi adresat unui duşman lăsat moştenire de bunii şi străbunii familiei. Îşi închipuia că e categorisit cel puțin imbecil, dar asta conta pentru el cel mai puțin în momentul acela. Groaza lui era că nu va duce nicio informație la cartierul general al cireşarilor. Şi probabil că va fi singurul cu care se va întâmpla acest lucru.

Tocmai situația aceasta de victimă îl salvă pe Ionel. Arătați-mi omul care să nu încerce din tot sufletul să-şi consoleze semenul batjocorit şi rănit mişeleşte cu arma perfidă a *rendez-vous*-ului! Mai ales când omul acela este un bărbat cam trecut de a doua tinerețe, cu înclinații spre vârsta albă, începând să se obişnuiască deja cu retrăirea amintirilor pline de întâlniri, la care el a fost întotdeauna punctual, iar ea sosea cu întârzieri astronomice, „pentru că oamenii cei mai leneşi din lume sunt croitoresele", „pentru că manichiuristele şi coafezele au o încetineală de cârtițe", „pentru că ora de pian s-a prelungit, fir-ar să fie de maimuță îmbătrânită!", „pentru că a aşteptat o oră şi jumătate la locul unde s-au întâlnit data trecută şi abia apoi s-a gândit că întâlnirea s-a fixat la locul dintâi, deşi ea e convinsă că nu greşeşte" (ce plăcută va fi după această explicație întâlnirea, nu mai e cazul să spunem).

Acest candidat la postul de moşneag părăsise fereastra; venise la gard, ca să-l vadă mai bine pe nefericitul tânăr cu care se asemănase cândva şi care-i răscolea amintirile.

Ionel nu mai putea suporta. Se mai uită o dată la ceas; voia să-şi joace până ca capăt rolul de neghiob; apoi din simplă curiozitate (dar cât curaj i-a trebuit pentru aceasta!) privi o fracțiune de secundă spre personajul care în mod sigur râdea de el (părerea lui Ionel). Şi deodată auzi o voce cam scorojită:

– Nu mai vine!… Gata!… Dar ți-aş da un sfat. Data viitoare să întârzii dumneata, ca să-ți iei revanşa. Atunci o să te aştepte ea cel puțin o

jumătate de ceas. Ascultă-mă, fiindcă-ți vreau binele. Dacă nu le mai cunosc eu…

Din fericire, Ionel acceptă jocul. Răspunse cu o voce în care mânia nu era deloc prefăcută:

– Aşa voi face. O voi lăsa să aştepte, nu o jumătate de ceas, ci o oră întreagă.

– Nu, nu, nu! îl povățui moşneagul. O oră întreagă nu! N-o mai prinzi a doua oară. Are şi femeia răbdarea ei. Jumătate de oră îşi va aminti şi ea că a întârziat fără motive, va înțelege ce înseamnă să aştepți, îşi va face remuşcări şi îşi va propune să nu mai întârzie niciodată. N-ai nicio grijă, că n-o să se țină de promisiune, chiar dacă şi-o face ei şi nu unui străin. După o jumătate de oră, însă va începe să se enerveze. O să-şi aducă aminte că, de fapt, ea n-a întârziat, sau că n-a avut nicio vină, pentru că matale te-ai grăbit să fixezi ora; ea ar fi vrut, dacă ai mai fi întrebat-o o dată, să fixeze întâlnirea cu o oră mai târziu. Dar aşa-s bărbații! va spune ea în continuare. Nu cer niciodată părerea femeilor. Ce? Milişor n-a pățit-o cu băiatul ăla. I-a promis că vor merge împreună la schi, o lună întreagă a încântat-o cu promisiunea asta, înaintea vacanței, şi când a sosit momentul plecării, hop! şi-a rupt un picior. Desigur că a făcut-o dinadins, ca să plece ea singură şi el să rămână cu Suzica. Pe urmă îşi va aminti că nota pe care i-a dat-o profesorul de franceză, când n-a deschis gura nici măcar pentru un „oui”, e din cauza dumitale, că tot din cauza dumitale şi-a agățat cu o lună înainte ciorapul, când căuta lingura de sarmale, că tot de aceea s-a lovit la ochi cu trei ani în urmă, când dumneata locuiai în alt oraş. „Pentru că dacă n-ar fi fost el…” Adio cu întâlnirea viitoare… Sau o să treacă exact la ora fixată, cu cel mai aprig duşman al dumitale la braț, şi-i va spune cu voce tare şi veselă ca să n-o confunzi cu altcineva: „Nu-i aşa că o să mă ierți, puişorule, că am venit cu un sfert de oră mai devreme?” Aşa zic eu! Data viitoare să n-o laşi să aştepte decât o jumătate de oră. Niciun minut mai mult. Şi să vezi pe urmă…

Lui Ionel îi revenise buna dispoziție. Moşnegelul, pe care-l urâse atât de crunt cu puțin timp înainte, îi devenise foarte simpatic şi pofta lui de vorbă îi dădea curaj. Poate că până la urmă tot va izbuti să afle ceva de la el. Nu ştia însă cum să se apropie discuția de subiectul care-l interesa. Mai mult ca să spună şi el ceva, începu cu o banalitate:

– Aveți o grădină foarte frumoasă. Şi casa e parcă mai deosebită decât cele din jur. Se simte de la o poştă mâna gospodarului.

– Mai întâi îmi pare bine că ți-a trecut supărarea, îi răspunse moşnegelul. Se vede şi după fața dumitale. Şi, nu ştiu de ce, am impresia că o să-mi asculți sfaturile. Dacă ți-au făcut atât de repede bine, numai auzindu-le, apoi să vezi ce bine or să-ți facă, dacă le vei asculta… Dar vorbele dumitale prea multă bucurie nu-mi aduc. Aş putea spune că din contră. Lasă, nu te speria… Dumneata n-ai de unde să ştii… Ehei! Dacă ai cunoaşte povestea casei pe care o vezi, n-ai mai aduce niciodată vorba despre ea, oriunde te-ai afla. Grădina e frumoasă, pentru că o îngrijesc eu şi soața mea. Casa, pe dinafară, arată cum arată, tot din pricina asta. De… Stăm şi noi în ea. N-o să ne facem de râsul lumii. Avem şi două cămăruțe care n-ar alunga oamenii văzându-le. Ba chiar i-ar îmbia să rămână înăuntru. Şi cu asta, gata! Mai departe e paragină şi pustiu. Şi jale, de parcă în fiecare zi ar muri cineva aici… Of. Of! În toată hardughia asta pe care o vezi găseşti un pat, o masă, două scaune şi un dulap. Şi nu ştiu cât timp or mai rămâne şi astea. Şi dac-ai şti matale ce-a fost înăuntru! Muzeu se putea face din casa asta, atâtea minunății avea. Şi s-au dus toate, toate, toate pe rachiu. Un sfert de veac s-a vândut, fără contenire, din casa asta. Un sfert de veac, înțelegi matale? O viață de om! Şi parcă nu se mai termina. Mereu, mereu! Până a sosit ziua când n-a mai avut ce să vândă. Ziua asta a fost acum două săptămâni. A vrut el să dea şi lucrurile despre care ți-am vorbit, dar ne-am rugat noi de clienți să nu le ia, să spună că nu-i interesează. Până la urmă o să treacă unu' peste rugămintea noastră şi atunci mă întreb şi eu: Unde o să doarmă? Şi de două săptămâni, de când nu măi are ce să vândă, umblă ca un bezmetic. Intră prin cârciumi, goleşte paharele oamenilor de la masă şi spune întruna poezii. Din Virgiliu, şi din Horațiu, şi din Ovidiu… Vai de capul nostru! Şi poate că nu e vina lui… El a vrut să facă latina… Auzi dumneata? În clasa a opta de liceu vorbea latineşte cu profesorul, mai bine decât el. Toată lumea se minuna. Dar ei, nu! Să-l facă ofițer, pentru că e înalt şi chipeş, ajunge sigur general… A ajuns până la gradul de maior, şi asta cu proptele, cu intervenții în fiecare lună… Cică făcea nişte orgii de se cutremurau oraşele. Nu-i păsa de nimeni şi de nimic. Până a prădat casieria garnizoanei, ca să-şi plătească datoriile la un chef. Că el făcea

ce făcea, dar dator nu rămânea la nimeni şi nici n-a rămas. Atunci, gata! N-au mai putut să-l scape. Tot regimentul ştia. L-au dat afară. Şi-a ajuns ce-a ajuns. Ca să vezi şi matale ce e viața.

Povestirea îl cutremurase pe Ionel. Îi trebui multă vreme ca să scape de starea de spaimă în care-l cufundase vorbele moşneagului şi să-şi aducă aminte pentru ce venise pe strada aceea.

– Şi ziceți că acum s-a mai domolit? întrebă el.

– Mai ştim noi ce e cu el? Toată ziua spune poezii. Şi afară, şi-n casă. Într-o seară, l-am văzut războindu-se cu o fantomă, că nu era nimeni înăuntru. Dădea cu pumnii în ea, pe urmă a început s-o caute cu sabia, dar nu avea nimic în mână. Pe urmă cu pistolul. Şi la urmă de tot a îndreptat împotriva ei un tun. Comanda ca la armată. Că a fost ofițer de artilerie. Ca să vezi unde poate să aducă pe un om băutura. Eşti tânăr, băiatul meu, şi ia aminte! Să te fereşti de alcool ca de diavol. Alcoolul e mai rău decât diavolul. E blestemul lumii!

– N-o să pun o picătură în gură toată viața mea, promise Ionel cu toată sinceritatea.

– Nici chiar aşa, îl opri bătrânul. Un pahar-două nu face niciun rău. Cu măsură băut nu strică sănătății. Răul e când îi pierzi măsura. Şi e atâta viclenie în el, că nu-ți dai seama la început ce primejdie te paşte…

Înfricoşat că ar putea să audă un întreg discurs, întocmit după toate canoanele clasice, cu privire la alcool, Ionel se hotărî să-şi întrerupă interlocutorul:

– Şi în ultimele zile tot aşa a venit acasă?

– Alaltăieri nici nu l-am văzut, îi mărturisi moşnegelul. Aseară parcă n-a venit aşa de târziu, ba mi s-a părut că nici nu e beat. Bodogănea el ceva. Dar nu am înțeles bine despre ce vorbea. Că nu mai vorbea în latină. Parcă în greaca veche. Am făcut-o şi eu în clasa a opta, dar aşa cum am făcut-o, aşa am uitat-o. Nu ştiu ce căuta el prin Beoția, că vorba asta am auzit-o. Şi-o fi amintit că a fost în Grecia când era tânăr, că o vreme a călătorit mult… Într-un an a plecat împreună cu profesorul Neştian. Erau tineri amândoi… Abia ieşise sublocotenent. Şef de promoție. Familia, de bucurie, l-a trimis în străinătate. Şi-a colindat nu ştiu câte țări. Eu eram mic pe-atunci. Nu-mi mai aduc aminte. Când m-am făcut mai mare, l-am cunoscut cum îl cunosc şi astăzi… Ce nenorocire! Ce nenorocire!

– Şi spuneți că aseară vorbea în greaca veche?

– Aşa mi s-a părut. Nu se auzea desluşit. A ajuns să vorbească mai limpede când e beat decât atunci când e treaz.

– Va să zică aseară nu era beat, spuse Ionel.

– Aşa mi s-a părut. A umblat prin toată casa, a răscolit peste tot, cred că şi zidurile le-a ciocănit. Căuta probabil rachiu, sau ştiu eu ce căuta? Că toată casa e goală. Ce-şi închipuia el că o să găsească? Numai că noi, eu şi soața mea, ne-am obişnuit cu toate drăcoveniile lui. Nu ne mai mirăm de nimic. Durerea însă nu se poate şterge. Ea rămâne şi ne scurmă, aşa cum scurmă găinile prin ogradă gunoaiele…

– Poate că astăzi n-o să mai bea, încercă Ionel să-l consoleze, fără să facă asta cu totul gratuit. Dacă nici la prânz n-a fost beat…

– Dar cine l-a văzut la prânz? Crezi că mănâncă vreodată la prânz acasă? Îi lăsăm seara mâncare, dar şi pe aceea numai dimineața, când se scoală, o mănâncă. Umblă ca-n fiecare zi după băutură. Nu după mâncare. De aceea e slab ca un schelet. Eu nu înțeleg cum de se mai ține pe picioare. Ştii dumneata cât de mult s-a schimbat în ultimii ani, de când nu mai mănâncă? Dacă fratele cel mai mic, care nu-l văzuse de cinci ani, nu l-a mai recunoscut! Şi doar e frate, fratele nostru! Ani de zile am stat împreună…

Durerea care-l cuprinse pe Ionel era aşa de mare, că nu mai putu să reziste. Îşi luă rămas bun de la moşnegel, cu vocea înecată şi cu ochii plini de lacrimi.

3

Tic şi Dan erau în parc, pe banca din fața muzeului. Îl expediaseră acasă, cu un pretext irefutabil, pe prichindelul care organiza exerciții de memorie cu micii vizitatori ai parcului. Dar asta nu înainte de a-l trimite la moş Costache şi de a afla de la dânsul, prin câteva întrebări meşteşugite, dacă atletul, „tânărul acela înalt, cu tricou de marinar”, mai fusese şi cu altă ocazie în vizită la muzeu. Răspunsul fusese negativ, aşa cum dorise de altfel ciufuliciul.

Scăpați de povara pe care o constituia prezența lui Tudorel, cei doi cireşari încercau să întocmească un plan de bătaie.

– Noi suntem cei mai oropsiți, se plânse Dan. Din cele cinci personaje, numai două n-au identitate şi tocmai în sarcina noastră au căzut amândouă! Crezi tu că e întâmplător?

– Nu, îi dădu Tic dreptate. Pentru că eşti prieten cu mine.

– Asta cum trebuie s-o interpretez? Ca un compliment sau ca… Aaa! se dumeri el. Îți faci singur complimente şi pe mine mă laşi cu gura căscată! Va să zică tu crezi că Lucia mi l-a încredințat pe ăla cu cicatrice, ştiind c-o să lucrăm mână în mână…

– A vrut, n-a vrut, dar după cum vezi, aşa s-a nimerit. Şi tu ți-o închipui pe Lucia făcând lucruri la care nu s-a gândit cel puțin de când avea trei ani?

– Acum, să-ți spun drept, Ticuşor, nu ştiu ce m-aş fi făcut singur. Cu tine împreună am mai mare curaj. Simt curajul în minte, dar nu ştiu ce să fac cu el. Îți dau voie să-l exploatezi cum şi când vrei.

– Curaj! îl persiflă Tic. Mai degrabă ne trebuia de-aia… Ştii tu de care!… Eşti doar plin de ea. Tu o numeşti inteligență spontană…

– Aha! îşi aminti Dan. Câtă vrei, Ticuşorule. Mă pricep de minune s-o adaptez în orice împrejurări. Numai să creezi tu împrejurările… Şi fiindcă a cam sosit timpul lor, ia spune tu cum crezi că am putea măcar să identificăm cele două personaje? Eu, ca să-ți spun părerea mea, nu mă tem atât de mult de omul în gri.

– Pentru că e în sarcina mea…

Dan nu dădu prea mare atenție completării făcute spontan de cireşarul cel cârn.

– Cum ne descurcăm însă cu celălalt? Nu ştim absolut nimic despre el. Atâta că are o cicatrice… care, să-ți spun drept, putea să fie urma unui sărut pe care i l-a dat pe furiş artista, acolo, în muzeu… Nu-ți mai aminteşti? Era fardată duduița?

Tic rămase o clipă în cumpănă:

– La asta nu m-am gândit. Dar nu cred. Imposibil. De ce nu erau împreună? Nu păreau ei chiar în relații care să lase asemenea urme. Nu, Dan. Semnul acela roşu, mai degrabă roz, era în mod sigur o cicatrice.

– De ce? Pentru că era roz? Te pui tu cu rujurile astea noi… Dac-ai ştii câte nuanțe de roz, numai câte nuanțe de roz există! Eu însă nu mă

opun. De ce să eliminăm singurul semn distinctiv, chiar dac-a fost făcut de un ruj contemporan?

Ce să facă Tic? Putea să-şi înghită râsul?

– Mai bine să ne împărțim sarcinile, propuse el, după ce trecu momentul de veselie. Să începem colinda pe străzile oraşului, că altă posibilitate de a da peste ei nu avem. Mai ales peste ăla cu cicatrice, cum îi spui tu.

– Nu ştiam că eşti un adept atât de fanatic al teoriei hazardului. Eu cunosc un caz, dragă Ticuşor, când doi oameni care stăteau în acelaşi bloc nu s-au văzut timp de cinci ani niciodată… Unul era bolnav, iar celălalt nu era medic… Gata! Gata! Am terminat cu glumele.

Tic râse iarăşi cu poftă, dar, ca şi cum i-ar fi venit o idee mare, se potoli subit:

– Pe undeva ai şi tu dreptate. Nu ne putem lăsa pe seama întâmplării. Şi totuşi n-ar strica să cutreierăm măcar pentru puțin timp străzile cele mai populate.

– Nu cred eu, Ticuşor, că la ora asta străzile cele mai populate se află în oraş. Zău că nu fac glume! Ştii şi tu doar… Străzile cele mai populate se află în iarmaroc.

– Nu se poate să mergem acolo fără aprobarea Luciei, spuse Tic. Nu ni s-a…

– Chiar în caz de forță majoră?

Tic nu se lăsă cucerit de pretextul plăcut şi plauzibil oferit de Dan. Simțul datoriei şi al disciplinei erau mai puternice.

– Nu! Nu! Dac-o să vedem că batem pasul pe loc în oraş… poate c-o să mergem şi acolo. Dar mai întâi… Ție nu ți se pare cam misterios personajul ăsta cu cicatrice?

– Numai ăsta? răspunse Dan. Toate mi se par ultra, supra, infra, intra, extra misterioase. Dar şi ăsta. Parcă mai mult decât toți. În primul rând, pentru că nu-l cunoaşte nimeni în oraş. Şi cred că eşti de părerea mea că moş Costache reprezintă în cazul nostru oraşul. Avea cumva mutră de scamator, de saltimbanc, de… Ia stai puțin! Dacă totuşi cicatricea era urma unei deghizări? Ştii! E clovn la circ şi nu s-a spălat bine după matineu. … Ce-ar fi să-l căutăm totuşi în bâlci? Zău că nu glumesc…

– Ori ai tu dreptate, îi replică Tic, ori e un oarecare excursionist, ori s-a mutat de curând în oraş. Altceva nu văd.

– Şi unde să-l căutăm mai întâi?

– Pentru că suntem în oraş… să începem să-l căutăm în oraş. Şi dacă nu dăm de el…

– Dac-am şti cum îl cheamă! se tângui Dan. Ce noroc au ceilalți! Se duc la adresa exactă, sună la uşă. Bună ziua. Îmi dați voie? Sunt cutare. Aş vrea să ştiu dacă personajul cutare e acasă. A! Dumneavoastră sunteți? Ce bucurie! Dacă sunteți amabil, ce-ați făcut dumneavoastră aseară, între ora nouă fără opt minute şi ora nouă fără trei minute?… Aud?… Aaa! N-ați fost în oraş! Atunci, vă rog să scoateți imediat tanagralele. Număr până la trei… Aşa, domnule! Mulțumesc… Pe când noi, dragă Ticuşorule… Noi trebuie să găsim un om fără nume în furnicarul ăsta. Oare câți locuitori are oraşul?

– Am o idee, spuse Tic.

– Şi eu am câteva. Dar prea fixe şi prea vechi, ca bancul ăsta imbecil. Gata! Gata! Mă las de glume până când îmi dai tu dezlegarea, pentru că te ştiu mărinimos.

– Nu ştiu dac-o să obținem vreun rezultat, dar cred că trebuie să încercăm. Cam în ce locuri au obiceiul oamenii să dea buzna?

– La cinema, la bâlci… răspunse Dan. La magazine, când se distribuie peşte, la restaurante… La librării, când apar cărțile cireşarilor…

– Să alegem locul unde se află… unde există un reper, Dan. Sigur că da. Hai să mergem la restaurantul principal. Facem acolo prima încercare…

– În calitate de consumatori? întrebă Dan. Dacă tu îți închipui că ne va lua vreun chelner în serios, îți faci iluzii.

– Ba trebuie să ne ia, se înverşună Tic. Şi nu un singur chelner. Toți chelnerii din restaurant şi din alte restaurante. Dar până ajungem acolo, să deschidem bine ochii pe străzi.

Cei doi cireşari aleseră dinadins străzile cele mai aglomerate. Cercetau toate chipurile pe care le întâlneau. Cu atâta insistență, că nu o dată erau pe cale să cunoască duritatea caldarâmului. Nu se uitau pe unde merg. Se uitau numai la figurile oamenilor. Câte ciocniri, câte înghiontiri, câte apostrofări, câte epitete, nu mai este cazul să amintim. Din păcate, pasiunea lor pentru fizionomii nu le furniza nicio satisfacție.

Ajunseră la restaurantul principal al oraşului, cu speranțele intacte. Se aşezară la o masă şi comandară, cuminți, două siropuri.

Chelnerul care îi servea era bătrân, slab şi în criză de clienți. Cele două siropuri reprezentau pentru el, în acea zi, un adevărat eveniment.

Tic nu-l acostă imediat. Îi mulțumi doar, însă cu un asemenea gest şi cu asemenea priviri, de parcă i s-ar fi oferit acea licoare în mijlocul Saharei, după zece zile de mers prin arşiță. Mutra de obicei servilă a chelnerului se împodobi cu un zâmbet pe care de mulți ani nu-l mai exprimase.

– Să-l mai lăsăm puțin, îi şopti Tic lui Dan, după ce chelnerul se îndepărtă. La a doua comandă pornim la atac.

Însetat, Dan sorbi paharul dintr-o înghițitură. Dar când îl aşeză gol pe masă, figura lui mărturisea nedumerire:

– Tu crezi că ăsta-i sirop? Şi vrei să mai comandăm încă un rând? Nu! Eu prefer sifon sec. Sau, dacă eşti de acord, un țap cu guler, pe care să-l împărțim în două…

– Gulerul? întrebă Tic. Ce să fac cu jumătatea de guler?

– Un suport pentru jumătate de cravată, tăiată pe lung… Tu m-ai provocat… De aceea a ieşit un banc atât de prost. Ştii tu. Legea adaptării… Şi-acum, gata! Vreau să-ți spun ceva serios, care mă roade de multă vreme. Ştii ce mi-a trecut prin cap? Brr! Bine c-ai lansat expresia asta, care anunță o stare de groază… Încă o dată, brrr! Ei bine, Ticuşorule! Eu m-am gândit că în locul vitrinei, exact în locul acela, între ora nouă fără opt minute şi ora nouă fără trei minute a stat o ființă vie. Să zicem un bărbat. O femeie ar fi prea de tot. Şi când am trecut noi, ora nouă fără trei minute, prin locul acela, l-am văzut lungit, sau rezemat de perete, sau în orice poziție, după preferință, însă cu un cuțit în spate. Adică în locul omului viu şi exuberant, pe care l-ai văzut tu la ora nouă fără un sfert, noi am găsit un cadavru… Cuțitul reprezintă cheia vitrinei. Cât s-a băgat cheia în broască, s-a băgat cuțitul în spatele sau în pieptul individului. Zece secunde pentru furt, zece secunde pentru crimă… Prin urmare, nu e vorba de tanagrale, ci de un cadavru… Tu crezi că se schimbă cu ceva datele problemei? Eu sunt convins că rămân exact la fel. Aceiaşi oameni, aceleaşi întrebări, aceleaşi presupuneri, aceleaşi piste. Nimic, dar absolut nimic nu se schimbă… Prin urmare, suntem în căutarea unui asasin, nu a unui

spărgător. Hai să ne închipuim lucrul acesta! Ca în romanele polițiste. Să căutăm ucigaşul, odiosul ucigaş!

– Brrr! se înfioră Tic. Doamne! Ce imaginație!… Nu ştiu, Dan, ce să zic, zău că nu ştiu! Poate că nu se schimbă nimic, nu vreau să mă gândesc la asta acum. Eu cred că e mai bine să-l căutăm pe omul cu cicatrice. Asta e sarcina pe care ne-a dat-o Lucia. Şi dacă ții cu orice preț la ideea ta… poți s-o discuți cu Lucia, când ne întoarcem să-i dăm raportul…

– Mersi! îi răspunse Dan. Ca să ajung eu în starea ăluia cu care vreau să înlocuiesc vitrina. Nu. Prefer să adulmec urmele omului cu cicatrice. Deşi, Ticuşor, dacă s-a spălat dimineața pe față, aşa cum obişnuim noi… s-au dus odată cu săpunul şi şansele noastre… Cerem țapul acela, ca să ne mai înviorăm puțintel? Chelnerul parcă vine spre noi.

– Comandă tu, că eşti mai mare, şopti ciufuliciul.

– Vă rog, vă rog… se înfățişă chelnerul, cu aerul unui om fericit că a izbutit să treacă prin mii de bariere pentru a ajunge la timp la cei pe care-i iubeşte. Încă un rând?

Dan făcu un gest superior de negație cu mâna.

– Un țap! comandă el, cu o voce plictisită, de parcă ajunsese la al zecelea. Un țap de aceeaşi culoare!

– Nu avem decât blondă – îl anunță chelnerul.

– Foarte bine, acceptă Dan. Un țap înainte de a se duce la banchet. Ştiți dumneavoastră…

– Şi la banchete servim tot în acelaşi… în aceleaşi chestii de sticlă: regale, țapi, halbe… După cum preferă clientul.

– Adică fără guler, traduse Tic limbajul lui Dan.

– Aaaa! exclamă ospătarul cu o lucire de neprețuită stimă şi recunoştință în priviri. Sigur că da. Imediat!

Şi se întoarse imediat, aşa cum promisese, aducând un țap plin, fără guler, şi două pahare curate, în care vărsă berea – ca un reprezentant unic al egalității pe pământ – exact la acelaşi nivel în amândouă. Se uită cu complicitate la Tic, aşteptând parcă un răspuns la gestul său, care nu putea fi interpretat decât ca o dovadă de stimă şi considerație. Ciufuliciul nu pierdu, bineînțeles, prilejul:

– Serviți demult aici, în oraş? întrebă el.

– Extraordinar! Cu patruzeci şi cinci de ani în urmă am fost picolo la grădina publică, şi tot în acelaşi an am fost picolo şi la bâlci. La restaurantul „Frunză verde”. Dar dumneavoastră cred că nu erați născuți pe atunci, dacă-mi permiteți să fac această observație. Extraordinar!

Tic clătină din cap a admirație:

– Cred că nu există om în oraş pe care să nu-l fi servit…

– Dacă-mi permiteți, se înclină ospătarul, l-am servit, desigur, şi pe tatăl dumneavoastră… şi pe bunicii dumneavoastră. Extraordinar!

– Noi nu suntem de-aici, interveni Dan. Am venit în vizită la nişte prieteni…

– Da?! se miră ospătarul. Extraordinar! Nu mi-aş fi închipuit. Aş fi jurat, dacă-mi permiteți, că sunteți din oraşul nostru, după felul cum arătați…

– Aveți dreptate, îi spuse Tic. Semănăm la față… şi la îmbrăcăminte… şi la vorbă…

– Uneori semănăm şi la ochi, completă Dan. Ați observat, desigur, şi dumneavoastră, dacă-mi permiteți…

– Desigur, încuviință chelnerul foarte politicos. Când v-am văzut la masă, am ştiut, desigur, că o să comandați ceva. Extraordinar!… Un an mai târziu, ba mi se pare chiar după nouă luni şi jumătate, am fost angajat, tot picolo, la alt restaurant de pe bulevardul Calomfir. Îi spunea restaurantului, dacă-mi permiteți, „La noi ca la nimenea”. Dar n-am rămas acolo decât trei săptămâni, ba mi se pare numai douăzeci de zile, fiindcă m-a luat într-o seară unu’ Ghiță Zdrob pentru două luni la el la țară. Avea o crâşmă chiar în mijlocul satului: „La nenea”. Şi pe urmă… da… dacă-mi permiteți… Extraordinar!

Tic însă nu-i mai permise. Îşi închipuia că ospătarul, bătrân cum era, perindase cel puțin o sută douăzeci şi trei de restaurante. Îl întrebă direct:

– Ați putea să ne ajutați să ieşim dintr-o încurcătură?

Ca prin farmec, chelnerul se schimbă la față. Nu mai era omul politicos şi servil dinainte. Părea gata să se azvârle asupra celor doi clienți. Noroc că Dan sesiză, din instinct de conservare, marea primejdie. Scoase o bancnotă de douăzeci şi cinci de lei odată cu batista şi se grăbi să-şi şteargă nasul. Privirile de Argus ale ospătarului

strălucire o fracțiune de secundă, apoi fața lui se îmbogăți cu o expresie pe care nici cei mai duioşi bunici n-ar fi capabili s-o arate nepoților ascultători.

– Extraordinar! Cum să nu vă ajut? Dacă-mi permiteți, pot să aştept să-mi plătiți mâine consumația. Mi s-a mai întâmplat chestia asta şi alte dăți.

Zâmbetul lui era duios, înțelegător. Lui Tic i se păru însă că urechile i se lungesc şi i se lățesc, pentru a auzi fără greş răspunsul. De aceea se hotărî să-l liniştească definitiv:

– Nu de bani este vorba. Avem chiar prea mulți. Şi s-ar putea să avem şi bani străini. Nu ştim sigur, pentru că plicul l-am lăsat acasă. Dacă nu reuşim să-l găsim pe cel care l-a pierdut.

– Ați găsit un plic cu bani? întrebă ospătarul, dovedind o foarte vie perspicacitate când era vorba de probleme pecuniare. L-ați găsit pe stradă sau acasă?

– Nu ştim dacă are bani în el, răspunse Tic. S-ar putea, pentru că nu e chiar atât de subțire.

– Şi nu l-ați desfăcut? Extraordinar!

De astă dată, expresia lui favorită îşi găsise locul. Iar uimirea de pe fața lui nu mai era prefăcută.

Dan sesiză planul ciufuliciului şi se grăbi să-i sară în ajutor:

– Din păcate, plicul nu are adresă. Niciun semn, ca să ştim cui îi aparține.

Chelnerul era pe cale să-şi amintească o întâmplare recentă. Pentru că nu zăbovi decât o clipă. În momentul când tresări şi când îşi duse mâna la buzunar, pentru a constata că nu mai are o anumită „chestie”, probabil un plic, Tic era gata cu completarea:

– Am văzut când l-a scăpat cineva, când i-a căzut jos din buzunar, dar n-am apucat să i-l dăm. Persoana respectivă se urcase în autobuz şi autobuzul demarase.

– Extraordinar! se miră iarăşi chelnerul, schimbându-şi planul şi fizionomia. Am câțiva nepoți care, dacă-mi permiteți, au prostul obicei să-şi pună banii în plicuri. De câte ori nu le-am spus să-şi scrie măcar numele pe plic. Desigur că nu m-au ascultat. Ați văzut pe persoana aceea la față?

– Cum să nu! spuse Tic, cu hotărârea de a ucide în faşă orice manevră a ospătarului. Am şi stat de vorbă cu el. E un om tânăr, poate că nici nu are treizeci de ani. Din păcate, nu ştim cum îl cheamă, nici unde stă, nici unde lucrează. Atâta ştim: că are o cicatrice roşie, un semn sub buza de jos… Cum să vă spun?… parcă l-ar fi tăiat paharul, jumătatea de jos a paharului… Dumneavoastră nu-l cunoaşteți? Cred că s-ar bucura foarte mult dacă i-am înapoia plicul… eventual prin intermediul dumneavoastră. Noi nu avem nevoie de recompensă…

Nu mai era nevoie de răspuns verbal. Figura chelnerului toate stările posibile. La început regret, pe urmă uimire, apoi iar regret, ceva mai slab, apoi interes, apoi siguranță, apoi iar o undă de regret (şi mai slabă), apoi chibzuială, ezitare şi în sfârşit, hotărâre:

– Vi-l găsesc eu, n-aveți nicio grijă, numai dacă-mi permiteți… Spuneți că era tânăr, în jur de treizeci de ani?… desigur… desigur că era tânăr… Extraordinar!

Cireşarii plătiră consumația, oferind în plus chelnerului un bacşiş generos, apoi părăsiră restaurantul. Parcă mai auzeau cuvintele ospătarului:

– Mai treceți pe aici. Cât de des. Mă interesez eu, desigur. Nu se poate să nu-l aflu.

Erau din nou pe strada principală şi mai aglomerată acum, la asfințitul soarelui. Căutau, căutau, dar nicio clipă privirile lor nu tresăreau. Nici omul în gri, nici omul cu cicatrice nu se plimbau la ora aceea pe stradă. Tic era atât de întristat, că Dan simți nevoia să-l consoleze:

– Nu-ți mai fă griji, Ticuşorule. Ştii cum urlă acum telefonul fără fir? Nu cred că mai prinde cineva tonul în oraş.

Tic îşi deschise palmele şi i le arătă lui Dan:

– Uite cum ne întoarcem la cartierul general! Îmi vine să mor de necaz. Şi asta numai din cauza ta!

– Sunt în criză, Ticuşorule, recunoscu Dan. Nu-mi mai vine nicio idee genială în minte. Ce să fac? Poate că sunt obosit. Gândeşte-te şi tu! În două nopți am dormit câteva ore şi apoi atâtea emoții…

– Fiuuu! îşi aminti ciufuliciul. Era să uit. M-am pregătit de dimineață şi era cât pe-aci să uit. Nu vezi că asfințeşte soarele? Hai mai repede acasă!

– Dacă vrei tu să obținem primii felicitările Luciei, hai! spuse Dan, grăbind pasul.

– Nu vreau asta! Vreau altceva! Vreau să dorm la noapte. Dacă pe tine nu te interesează…

– Acum ştiu ce urmăreşti, pricepu Dan. Dar am auzit şi meniul de mâine. Se serveşte vițel. Supă, rasol, şnițel… toate cu concursul unui vițel. Cocoşul nu s-a planificat.

Cireşarii se apropiau de casă. Tic îl îmboldi pe Dan:

– Tu du-te înainte. Caută s-o ții pe bunica de vorbă. Spune-i… spune-i ce note a luat Lucia în ultimul trimestru. N-ai nevoie să minți, că n-a avut niciun nouă.

– Mă duc, dar îmi declin orice… orice… Tu ştii că mie nu-mi place nici ciulamaua, nici pilaful, nici prăjitura de cocoş. Extraordinar! Dacă-mi permiteți, bineînțeles… Dan fugi. După câteva minute se strecură şi Tic în curte. Orătăniile se pregăteau de culcare. Ochi cocoşul. Era mare, puternic, țanțoş, aşa cum îi stă bine unui cocoş. Nu l-ar fi prins, o zi întreagă să fi fugit după el. În buzunarul lui se găsea însă o funie subțire, transformată de dimineață în lasso, iar în mâini avea amintirea unor exerciții. Criminalul cu pinteni parcă bănuia ceva. Se îndreptă glonț spre nuc. Dar nu mai avu vreme să ajungă în prima creangă. Lassoul îi curmă brusc elanul. Nici măcar nu avu vreme să dea un semnal de alarmă. Cârâielile i se înecară în gât. Tic îl trase cu iuțeală spre dânsul, îl prinse între picioare şi începu operația pe care i-o promisese în gând. Adică scoase din buzunar un rotocol de izolier-band, tăie o bucată cam de zece centimetri, pe care începu s-o înfăşoare cu pricepere în jurul pliscului. Totul dură zece secunde. Cocoşul sări din mâinile lui ca o ghiulea. Dar se opri undeva năuc şi iritat. Îşi sucea capul în toate părțile. Pliscul însă nu voia să-l asculte. Se transforma parcă într-un gotcan, aşa se sălbăticise. Zadarnic. Amețit de neputință şi de oboseală, se cățără în nuc.

Când trecu pe sub pom, Tic i se adresă în şoaptă:

– Nu te speria, puişor cuminte! N-o să te fac de râs în fața găinilor. Mâine dimineață îți redau glasul. Dar seara iar îți priponesc pliscul… Noapte bună! Nu ție îți spun. Îmi urez singur. Numai că, până atunci, of! câte nu ne aşteaptă! Să dea Domnul să nu-ți fi încuiat pliscul degeaba…

4

Maria aştepta de un sfert de oră în camera artistei. Când vecina de hol a anunțat-o că o caută cineva, artista a sărit ca arsă din pat, a înhățat un maldăr de fuste, bluze, rochii, furouri şi ciorapi, a înfipt în degetele mâinii libere patru perechi de pantofi şi a alergat într-un suflet în baie. Apoi, deschizând pentru o clipă uşa, i-a spus vecinei:

– Să mă aştepte numai două secunde în cameră! Ah! Cum am uitat? Mă întorc imediat.

Maria aşteptă, dar nu fără folos. Camera nu-i spunea mare lucru. Era o cameră obişnuită, special mobilată pentru vizitatorii de sezon. În graba ei, artista lăsase deschise uşile şifonierului. Dar, în afară de câteva obiecte vestimentare, nu se afla nimic altceva în compartimente. Sus, pe şifonier, se odihneau două valize uriaşe, cu siguranță goale sau golite, gândi Maria. Căuta ascunzişuri posibile în încăpere, dar oricât îi zburda fantezia, nu le descoperea. Toaleta, scaunele, fotoliul, biblioteca mică, adăpostind câteva vaze fără flori, câteva albume, două sau trei fotografii înrămate şi cam tot atâtea cărți, noptierele, toate erau mobile noi, cu linii limpezi, moderne, fără ascunzători secrete. Singurul obiect din cameră, greu de cercetat şi prin aceasta mai dubios, era patul. Dându-şi seama că-i va fi cu neputință să sondeze interiorul lui, Maria căută altceva. Şi anume ascunzătoarea ideală, obiectul cel mai simplu şi mai banal, la care nimeni nu se va gândi ca la o ascunzătoare posibilă. Unde? se întreba ea. Şi deodată zări într-un colț o cutie de carton, aruncată la întâmplare. O cutie de pantofi. Capacul i se părea săltat, neglijent pus. Dar când atinse cutia cu vârful sandalei, o simți goală. Se îndreptă din întâmplare spre fereastră, din necesitatea de a se mişca. Fereastra dădea într-o curte interioară. Un plop subțirel îşi lungea timid crengile până în apropierea pervazului. Una dintre crengi, cea mai apropiată, se îndoia din cauza unei greutăți neobişnuite. Adică se agățase de ea o plasă, iar în plasă se afla un pachet înfăşurat în hârtie de ziar. Maria nu mai avu răgazul să cerceteze pachetul, pe jumătate acoperit de frunze, pentru că se deschise brusc uşa şi în cadrul ei se ivi o arătare albastră, cu un cerc roşu sângeriu în partea de jos a feței,

acolo unde de obicei se află gură. Surpriza Mariei era un fleac pe lângă uimirea artistei.

– Dumneata erai?! spuse arătarea, după un lung moment de tăcere. Te-a trimis *el?*

Atâta duritate suportase bietul şi micul pronume, încât Maria îşi închipui că are, într-adevăr, de-a face cu o actriță remarcabilă. Încercă să se scuze cu un gest rafinat, adică îşi frecă, abia atingându-şi-le, mâinile.

– Nu. Vă rog să mă iertați. Nu ştiu la ce vă referiți. Probabil că e o…

„O confuzie”, ar fi vrut să spună Maria, dar se opri la timp. Poate că suspensia o va face pe gazdă să dea câteva lămuriri suplimentare, pe care le-ar fi suportat cu îngăduință, chiar dacă nu s-ar fi încadrat în obiectul preocupărilor ei.

Suspicioasă din fire, sau poate ajunsă astfel pe baza unei intense experiențe, artista depăşi momentul dificil.

– Pe mine mă căutați? întrebă ea cu tonul uneia care a fost vecină cu o familie de aristocrați şi obişnuia să pândească, noaptea, prin perdea, ce se petrece dincolo.

– Chiar pe dumneavoastră… răspunse Maria, ca o elevă nepregătită, în fața unei profesoare severe. Am auzit că sunteți în oraş… şi am vrut să vă cunosc… (Şi deodată exuberantă:) Atât de mult am vrut să cunosc o artistă adevărată! (Apoi timidă, dar cu privirile în reverie:) Şi atât de mult aş vrea să ajung şi eu pe scenă. (Apoi rugătoare, sinceră, emoționată:) Vă închipuiți ce se petrece în sufletul meu… Nici nu-mi vine să cred că sunt aici, în fața dumneavoastră, că ați putea să-mi întindeți mâna…

Mărturisirea aceea atât de spontană şi de sinceră („Când le voi spune, n-or să mă creadă, invidioşii!”) întări brusc oasele artistei, ca după o îndelungată cură de calciu Sandoz, îi mări înălțimea cu cel puțin cinci centimetri şi o făcu să-şi amintească ultimele fotografii („penibile, săraca!”) ale Sophiei Loren.

– Da, da… spuse ea, micşorându-şi la maximum cercul roşu de deasupra bărbiei, cu convingerea că aşa făcea şi Greta Garbo când răspundea admiratorilor. Te rog, ia loc… pe scaun. (Nu putea să-i acorde fotoliul unei admiratoare paralizate. Nici n-ar fi ştiut cum să stea pe el.)

„Vin doică! Fii statornic, Montague.
Mai stai o clipă-două, mă întorc.”

Ce splendid! (Îşi ridică trei degete de la mâna stângă, parcă pentru a le număra, apoi privindu-le repetă ultimul vers:)

„Mai stai o clipă-două, mă întorc.”

– Splendid! rosti Maria în adorație. Ați jucat de multe ori rolul Julietei?

Şi era atâta naivitate, atâta teamă sinceră că întrebarea ar putea să ofenseze o persoană atât de celebră!

– O, da! spuse artista ca şi cum ar fi răspuns la întrebarea: Citiți revista „Cinema”?

Şi continuă să recite:

„O inimă de şarpe tăinuită
Sub chip de floare! A mai stat balaur…”

A mai… a mai stat balaur… (Şi la examen se încurcase la acelaşi vers.) Balaur… balaur… îngână ea meditativ.

Maria îşi plecă vinovată ochii în pământ:

– … „În peşteră atât de minunată…”

– Da! da! se repezi ea, ca un copil căruia i se suflă lecția la tablă.

„Tiran frumos! Angelică satană!…” (Se opri brusc, uitându-se la Maria ca la un călău. E adevărat că nici nu mai ştia versurile următoare.)

„În clipa asta ar fi gata să sară la bătaie, gândi Maria. Mare, mare primejdie! Nu mi-e de bătaie. Datoria!”

– Am auzit că vă plac versurile acestea, i se destăinui Maria cu inflexiuni şi voaluri în voce. O zi întreagă am căutat cartea, ca să le ştiu când vin la dumneavoastră…

– Da, da… acceptă artista explicațiile Mariei şi îşi aminti cu nostalgie că rostise de multe ori primele două versuri, iar la începutul carierei de şi mai multe ori ultimul vers: „Tiran frumos! Angelică satană!”

– Sunteți foarte îndrăgostită de Shakespeare, se spune peste tot în oraş. Vă place atât de mult?

Ah! Cât ar fi vrut cea întrebată să poarte acum rochia Ofeliei din scena înecului, aşa cum o văzuse în filmul lui Lawrence Olivier! Numai voaluri albe, dantele… Şi să se plimbe prin cameră, chiar cu riscul de a-i provoca o criză de inimă admiratoarei.

– Enorm! Îmi place enorm, formidabil! răspunse ea.

Maria îşi muşcă buzele până la sânge, chemând în ajutor durerea împotriva râsului care se pregătea ucigător, eruptiv, în pieptul ei. Şi se gândea mereu cum s-o apropie de tanagrale. Şi până la urmă se gândi să se folosească tot de idolul ei, Shakespeare.

– Ştiți ce-aş fi vrut să vă mai întreb? Dar vă rog să-mi spuneți dacă nu vă răpesc timpul.

– Nu! pronunță actrița un verdict generos, arătând o favoare cu totul specială, dar uitându-se totodată şi la ceas.

– Aş fi vrut să vă întreb dacă vă plac şi alte piese de Shakespeare… cele scrise în ultima perioadă… Troilus şi Cresida… Pericle… Timon din Atena?…

– Da! răspunse ea scurt, fără să manifeste o încântare deosebită. Toate piesele lui îmi plac foarte mult. Da, şi Pericle, şi… Troilus şi Timon… Sunt frumoase, plăcute, interesante.

– Mă gândeam la Marina, zâmbi Maria cu gingăşie. Nu găsiți că e o coincidență interesantă? Pe ea o cheamă Marina… pe dumneavoastră Marieta… Cred că vi s-ar potrivi foarte bine rolul.

– Da? surâse aprobator şi prieteneşte artista. Formidabil! I-am spus şi eu regizorului acelaşi lucru… Dar el a preferat-o pe alta… o stri… Vai! Să nu crezi că e atât de liniştită lumea noastră, a actorilor… Mă refer, bineînțeles, la actorii mari, nu la figuranți sau la dubluri, sau la cei care joacă roluri episodice. Dac-ai şti câtă mâncătorie e la noi! Vai! Câte roluri nu se dau după ochi sau după… după… Mi-e şi ruşine să spun. Atât de răi şi de apucați sunt unii regizori; şi fiecare îşi are protejații şi protejatele lui; şi să-i vezi pe aceştia cum şuşotesc pe la colțuri, când iese o creație mai bună; mi-e teamă să beau dimineața cafeaua, să nu mă pomenesc cu cianură în ea… Ce mă fac eu dacă mor? Sau chiar pe scenă, când sunt scene cu dueluri, cum e când duelează ăla… Cyrano, sau când se trage cu pistolul, cum s-a întâmplat într-o piesă în care am

avut o admirabilă creație, magnifică; au crăpat toate de necaz; le vedeam cum îşi muşcă unghiile în sală sau în culise; una şi-a rupt în zeci de fâşii rochia de seară, chiar pe stradă, în fața afişului pe care era trecut numele meu; alta a vrut să bage un glonț adevărat în pistolul cu care se trăgea în mine, pe scenă; noroc că a uitat glonțul acasă; vai! şi câte altele, când te lansezi ca vedetă! dacă le auzi vorbind între ele! Ştii? se adună toate în câte o cabină şi încep să boscorodească bra, bra, bra, bra… fac descântece acolo, aduc cărbuni şi-i ard în ibricul de ceai; sau se duc la studio, să spună nu că ele sunt fotogenice, se duc să spună că tu nu eşti fotogenică, şi mai spun că ai un ochi mai mare şi unul mai mic, că nasul se loveşte de bărbie. Şi când te duci acasă, zău că te doare capul şi iei câte două antinevralgice… Vai, vai, vai!… Dacă ar şti Shakespeare, săracul, l-ar pune pe Hamlet să-i ucidă pe toți artiştii, atunci când merge cu ei să joace în fața lui tată-său vitreg, ăla care l-a ucis pe taică-său… Of! Şi cât am vrut ca s-o joc pe Ofelia! Dar iar m-am gândit că or să crape de ciudă, şi or să pună la cale cine ştie ce; aşa că m-am lăsat păgubaşă… Şi acum joc într-o piesă în care omor pe cineva, pentru că m-a lăsat pe drumuri. Dar cel puțin le fac în ciudă. Şi ele simt că le spun lor când spun: „Ah! ce v-aş gâtui pe toți, uite aşa şi aşa şi aşa…” Ultimul *aşa* l-am adăugat eu… Că şi noi, actorii, introducem replici în piese, după temperamentul fiecăruia. Că doar suntem şi noi creatori…

„Ce potop! Ce potop!” gândi Maria. Dacă ar juca un rol ca acesta pe care mi l-a jucat acum, ar înnebuni sala. Brrr! Cum a trecut timpul! Trebuie s-o iau direct, altfel nu mai merge. Dacă mai începe o tiradă din asta, fără cap şi fără coadă, mă ține aici până mâine dimineață.

– N-ați fost aseară la muzeu? parcă v-am zărit… sau poate mi s-a părut numai…

– La muzeu? se trezi actrița. Da, da. S-a ținut tot timpul un bărbat de mine şi, ca să scap de el, am intrat în muzeu. Dar şi acolo a intrat după mine. L-aş fi dat afară, dar nu ştiu pe unde a intrat, că l-am găsit înăuntru. Şi n-am putut să văd niciun moment un tablou ca lumea, din cauza lui… oare cum pot fi aşa bărbații? Cum aud că eşti artistă, cum se uită toată lumea la tine şi toți, numai la căsătorie se gândesc. Eu nu vreau să mă mărit. Vreau să mă dedic numai artei. Tot sufletul să mi-l

dau, toată ființa, să nu mai rămână nimic pentru altceva, sau pentru altcineva… Şi el tot timpul se ținea de mine…

„Ceva tot am aflat, se bucură Maria. Un lucru e sigur. Duduița nu l-a slăbit din ochi pe tânărul acela cu cicatrice nicio clipă. Şi probabil de aceea s-a dus în ultimele trei zile la muzeu. Ştia că e şi el acolo. Alta e problema. Dacă nici el n-a slăbit-o din ochi şi ce făcea el acolo în fiecare seară? Oare premedita dispariția tanagralelor?”

Şi deodată Maria făcu descoperirea! Tânărul cu cicatrice trebuia scos din cauză. Era singurul care avea un alibi perfect! Oriunde ar fi fost în muzeu, erau nişte ochi care-l urmăreau fără încetare. Deci nu putea să golească vitrina, fără să fie văzut. Şi se gândi că trebuie să se convingă definitiv de lucrul acesta, mai ales că artista era foarte dispusă să fabuleze în jurul personajului. Aproape că n-o mai interesa situația artistei pe lista suspecților… Voia să dovedească alibiul omului cu cicatrice.

– S-ar putea să fie un om serios…

– Te mai îndoieşti de lucrul acesta? se supără artista.

Maria nu făcuse nicio gafă. Premeditase iritarea artistei, cu speranța că va scăpa mai uşor adevărurile pe care le aştepta.

– Vă rog să mă iertați, se scuză ea. M-am gândit că se acostează atât de uşor pe stradă…

– Cum îți închipui că el e un om care se pretează la aşa ceva? începu actrița. E chiar prea serios. (Şi deodată îşi aminti că spusese altceva cu câteva clipe înainte.) Adică… face propuneri foarte serioase. El nu umblă ca alții terchea-berchea pe stradă. Îi place să stea la muzeu, să observe fiecare lucru în parte. Stă în fața unor tablouri sau în fața unor statui câte un sfert de oră… Era un portret foarte frumos într-un loc şi l-a privit fără să se clintească… m-am uitat la ceas… douăzeci de minute…

– Poate că e pictor… sau student la Arte plastice…

– Nu e pictor… Nu! Mi-a răspuns foarte politicos: „Nu, domnişoară! Nu sunt pictor… nici sculptor…” Sculptor, a adăugat de la el… Mi-a răspuns foarte serios.

– Şi-a stat tot timpul cu dumneavoastră aseară la muzeu? Probabil că voia să vă cunoască preferințele.

– Da, da! Eşti o fată inteligentă. M-am gândit şi eu la asta. La fiecare tablou la care mă opream eu, se oprea şi el. Chiar m-am mirat că ni se aseamănă gusturile…

„Oare cine s-a mirat? se întrebă Maria în gând. Prin urmare, iată, în sfârşit, un personaj scos de pe lista suspecților. Gata! Nu mai am niciun dubiu. Asemenea ochi nu pot să înşele şi mai ales nu pot să obosească. Dar ea, în schimb, a fost oare atrasă numai de cel pe care-l atrăgeau tablourile, acolo, în muzeu? Trebuie să aduc vorba despre statuete şi să văd cum reacționează. Asta înainte de-a pleca. Până atunci ar mai fi câte ceva de clarificat."

– Eu îmi închipui că aveți un gust atât de rafinat, că toate persoanele din muzeu priveau împreună cu dumneavoastră tablourile la care vă uitați.

– Nu ştiu… răspunse artista, cuprinsă subit de un acces de modestie. Poate că da… Eu n-aveam timp să mă uit la persoanele care se aflau în muzeu. Erau atâtea tablouri acolo!

„Ori spune adevărul, medita Maria, ori a văzut ceva despre care nu vrea să vorbească, ori e implicată ea în dispariția tanagralelor. La urma urmei, sarcina noastră este să elimine suspecții. Dacă prin atitudinea ei preferă să rămână încă pe listă, treaba ei!" conchise nu fără răutate Maria.

– Vă rog să mă iertați că v-am reținut atât de mult… Dar e atât de plăcut să stai de vorbă cu o persoană cultă şi informată şi atât de amabilă, că greu, greu îți vine să te desparți de ea!

– Mulțumesc, răspunse artista absentă. Ce păcat că s-a închis muzeul! Mi-au mai rămas câteva tablouri de văzut… şi… îmi place să-mi petrec vacanțele aici… la muzeu… la… Păcat că s-a închis… Îți mulțumesc, îți mulțumesc! Mi-ai făcut mare plăcere…

Maria ajunse la uşă. Înainte de a păşi pragul, puse ultima întrebare, cu aceeaşi voce timidă cu care vorbise la început:

– Da… Voiam să vă întreb ceva… În piesele lui Hariton ați jucat?

– Hariton? A, da! Sigur că da…

– Ați jucat şi în… „Casa cu statuete"?

– Da! răspunse ea, fără să se jeneze. Dar nu în rolul principal, din cauza unei invidioase. În cel secundar. Chiar am debutat cu acest rol într-o zi ploioasă, de martie.

Maria o privea prin genele întredeschise cu o atenție cumplită, dar nu observă nicio tresărire pe fața artistei. Şi plecă mai decisă decât intrase. Femeia aceasta avea un talent extraordinar de a minți fără să clipească. De ce să nu creadă că era implicată în dispariția tanagralelor? Nu-i tresărise niciun muşchi al feței când auzise cuvântul „statuete". Dar nici atunci când spusese că jucase rolul secundar într-o piesă care nu exista, din simplu motiv că autorul ei nu existase niciodată.

5

Începea să se întunece când tinerii se întâlniră, toți, în chioşcul din mijlocul grădinii. Trecuți prin atâtea încercări şi experiențe, cireşarii instituiseră un sistem de informare reciprocă de o mare rapiditate şi precizie. Făceau mai întâi o relatare de ansamblu, extrăgeau apoi esența problemei, înfățişând-o cu toate argumentele pro şi contra culese, aminteau amănuntele care aparent nu aveau nicio însemnătate, iar la urmă îşi manifestau propriul punct de vedere. Dacă mai existau lacune, ele erau imediat sesizate şi completate. În felul acesta, într-un timp foarte scurt, ceea ce fusese domeniul unuia singur devenea foarte repede domeniul familiar al tuturor. Sistemul fusese verificat de nenumărate ori şi cu timpul încetase să mai fie un sistem. Se transformase într-un obicei de toate zilele.

Şi de data aceasta sistemul îşi dovedi eficiența. Nu mult timp de la întâlnirea din chioşc, toți ştiau cu precizie ce se întâmplase în perioada cât acționaseră izolat. Rapoartele lor aduceau în esență următoarele precizări:

1. Omul cu cicatrice nu era un locuitor al oraşului, sau se mutase de foarte puțină vreme în oraş. Posibilități: a. să fie în concediu de odihnă; b. să fi venit odată cu bâlciul. Observații: se exclude posibilitatea de a fi un oarecare turist (o săptămână la rând vizitase muzeul).

2. Omul în gri nu era cunoscut în oraş. Încă nu se aflase dacă a plecat sau nu din oraş. Observații: trebuie căutat la bâlci, unde a fost întâlnit de două ori. Urgent.

3. Atletul a vizitat o singură dată muzeul. Până la proba contrarie (eventualitatea unei complicități) este scos de pe lista suspecților.

4. Cucoana cu joben oferă un alibi aproape irefutabil omului cu cicatrice şi artistei. Observații: vezi raportul despre artistă. Confirmă suspectarea paznicului.

5. Artista oferă un alibi foarte solid omului cu cicatrice.

6. Scheletul e într-o perioadă de luciditate.

7. Paznicul rămâne în continuare pe lista suspecților. Depoziția cucoanei cu joben poate fi interpretată în ambele sensuri: şi favorabil şi nefavorabil.

Cam acestea erau datele esențiale din rapoartele aduse. Implicațiile erau însă mult mai diverse şi mai serioase. Şi fiecare cireşar era conştient de lucrul acesta. De aceea nimeni încă nu îndrăznea să spargă tăcerea. Aşteptau un imbold. Şi el veni bineînțeles de la Lucia, aceea care le centralizase rapoartele şi făcuse însemnările de mai înainte.

– Eu propun să începem cu lista suspecților, zise ea. Ca să reducem câmpul investigațiilor şi să ne disciplinăm mai bine raționamentul, deducțiile, ipotezele. Nici atletul, nici omul cu cicatrice n-au ce căuta pe lista noastră. Primul pentru că n-a fost în muzeu în momentul blestemat, al doilea pentru că două persoane, interogate separat, susțin alibiul lui.

– Şi noi, care am pus orăşelul pe ghimpi, ce facem? întrebă Tic. La ora asta toți chelnerii de pe o rază de zece kilometri îl caută pe omul cu cicatrice…

– Asta încă nu-i nimic, adăugă Dan. Să nu ne caute mai târziu el pe noi. Pe unde scoatem cămaşa?

– Eu port maiou, ripostă Tic. Am spus asta de la începutul cărții… Şi chiar să-l ştergem aşa, dintr-o dată?

– Nu, Ticuşorule, îl linişti Lucia. Trebuie găsit. Artista ne-a dat un alibi pentru el. Dar de unde ştim noi că şi el ne va oferi un alibi solid pentru artistă?

– Dar cucoana cu joben? interveni Ioana. Ea ne-a dat alibiuri pentru amândoi. Se pare că în perioada blestemată i-a văzut pe amândoi uitându-se la acelaşi tablou. Să zicem că el nu putea să scape de sub observația artistei…

– Sigur nu! accentua Maria. Şi m-am gândit şi eu la ce spui tu. Dar cred că problema cea mai importantă e alta. Excluzând suspecții, unul după altul, de pe listă, prin metoda pe care o folosim acum, aceea a alibiurilor personale, individuale, nu excludem în aceeaşi măsură şi posibilitatea furtului prin complicitate? Dacă artista a colaborat cu drăguțul ei? Ştiți cum m-a întâmpinat când m-a văzut! „El te-a trimis?" aşa mi-a spus. Oare la cine se gândea? Mie mi s-a părut că-l aştepta pe el… Se poate să fi fost şi o simplă închipuire a ei. De multe ori vezi totul din jurul tău nu cum este, ci cum ai dori să fie. De aceea susțin ideea Luciei. Omul cu cicatrice trebuie găsit. Dar nu sunt de acord şi cu prima ei idee şi anume de a-l şterge de pe lista suspecților. Numai dacă abandonăm ideea complicității, şi eu sunt cu totul împotriva abandonării.

– Stați! Stați! se învolbură Dan. Gata! Misterul s-a clarificat. Am găsit cheia enigmei! E formidabilă! Cea mai ingenioasă idee a secolului. Ştiți cine a comis furtul? Cele două cucoane în complicitate. Rujul şi jobenul. Oferindu-i alibi celui mai suspect dintre toți – nu omul cu cicatrice a venit la muzeu şapte zile la rând? – se scot pe ele din cauză. Aia care purta valiza cu tanagralele pe cap spune că a văzut-o pe ailaltă cu tipul în fața unui tablou, în momentul blestemat. Le oferă alibi la amândoi. Dar înseamnă că şi ea a fost acolo tot timpul. Deci nu s-a putut mişca. Sau s-a mişcat artista. I-a luat pălăria, s-a dus la vitrină, a umplut-o de tanagrale şi pe urmă i-a pus-o înapoi pe cap. Câteva minute o să suporte ea greutatea… Vedeți ce ingenios! Se cunoaşte că a jucat rolul unei hoațe… iar cealaltă a învățat meseria din diverse librete de operă şi operetă… Formidabil!

– Nu e nimic formidabil, îl temperă Maria. O simplă posibilitate ca atâtea altele, poate mai trasă de păr ca altele.

– Mă opun! rezistă Dan eroic. Tu nu vezi că amândouă se servesc de omul cu cicatrice cu atâta abilitate că ăsta, o să vezi tu, o să le ofere cel mai solid alibi; pentru că şi ele îi oferă lui, fără să-i spună.

– Ce nevoie are el de alibi, dacă e nevinovat? se încăpățână Maria. Şi ce tot ai cu femeile? Cu ce au deschis uşa vitrinei? Cum, când au făcut cheia? Cine le-a făcut-o? Cum au scos statuetele?… Mai bine l-ai găsi pe omul cu cicatrice, ca să ne lămurim cu problema alibiurilor!

– Şi eu care credeam… se plânse Dan. Nu-i nimic. Îmi susțin mai departe ideea, în calitatea pe care mi-o dă rolul meu vechi. Ofer prin ea ideea celor mai năstruşnice combinații… Şi nu te mai rățoi aşa, că ea dă apă la moară teoriei tale cu complicitatea. E cea mai ingenioasă întruchipare a teoriei tale. Dixi!

– Aş vrea să spun şi eu ceva, se înscrise Tic la cuvânt. Artista zice că a stat mereu împreună cu omul cu cicatrice, fiindcă nu putea să scape de el… Stai să termin, Maria! Cucoana cu joben spune că i-a văzut alături, uitându-se la un tablou, cu puțin timp înainte de închiderea muzeului… Dar nu uitați că şi paznicul a privit în sală după plecarea directorului, probabil în timp ce ieşea directorul. Şi el n-a mai văzut-o pe artistă alături de omul cu cicatrice. Aşa spunea el. Unde era artista?

– Unde era? repetă Maria întrebarea. Era după o statuie şi-l urmărea pe omul tău, să vadă dacă va intra sau nu în vorbă cu cucoana. Cum să-l slăbească din ochi? Numai dacă…

– Ei, vezi? o îndemnă Lucia. Numai dacă avea ceva mult mai important de făcut, nu?… Dar eu mai rețin ceva din ceea ce spune Tic. După plecarea directorului din muzeu, trei oameni, în trei momente diferite, plasați în unghiuri diferite, l-au văzut pe omul cu cicatrice privind nu ştiu ce tablou aşezat pe peretele din stânga, la o distanță apreciabilă de vitrină. În condițiile acestea mai putem noi să-l considerăm suspect?

– Da! răspunse Ionel. Sunt absolut convins că nu el a scos statuetele din vitrină. Dar un complice de-al lui putea să le scoată. De unde ştim noi că nu s-a amestecat intenționat printre cei care priveau tablourile, pentru a risipi mai târziu orice bănuială că ar fi comis el furtul? A venit în fiecare zi la muzeu, a confecționat cheia, a văzut care-i situația şi la momentul hotărât a înmânat cheia complicelui… sau complicei.

– Şi el a venit la muzeu şapte zile la rând, ca să atragă în mod special atenția asupra lui? întrebă Lucia.

– Argument psihologic, protestă Maria. Şi apoi eu am văzut la artistă, nu în cameră, ci afară, ascuns între frunzele unui plop, un pachet ciudat.

– Asta seamănă cu un amănunt pus anume de autori în cărți, pentru a induce în eroare cititorii, spuse Dan. E pentru naivi, Maria. Să-ți spun eu ce era în pachet? Cinci roşii şi un sfert de kilogram de brânză telemea, puse la umbră…

– Îmi pare rău că nu m-am interesat dacă e frigider în casă, reflectă Maria. În orice caz, artista asta e foarte dubioasă… Sau e extraordinar de inteligentă şi de talentată… sau e de-o prostie fenomenală.

– Eu aş înclina spre ultima părere, o ajută Dan. Numai nătângii pot spune cu atâta uşurință şi nepăsare prostii de genul celora pe care ți le-a debitat ea.

– Cum faci tu acum, nu pierdu Tic prilejul să se afirme.

Lucia ceru cu un gest scurt linişte:

– Ca să lămurim misterul ei şi alte mistere trebuie să-l găsim pe omul cu cicatrice. Şi asta cât mai urgent. Mă gândesc la un lucru. Dacă paznicul ar mai fi văzut-o pe artistă lângă omul cu cicatrice, eliminam dintr-o dată trei suspecți. Ne-am fi continuat mult mai uşor cercetările…

– N-ai dreptate, se opuse Ioana. Paznicul i-a văzut împreună doar într-una din secundele celor trei minute blestemate. De unde ştim noi ce-au făcut pe urmă? Poate s-au despărțit… Adică (îşi aminti ea) ai dreptate… Şi cucoana cu joben, şi artista susțin că erau în locul în care le-a văzut paznicul. Da! Trebuie să aflăm ce a văzut omul cu cicatrice după plecarea directorului…

În clipa aceea descoperi Maria greşeala săvârşită de toți cei care făcuseră cercetări:

– Am uitat toți un lucru, spuse ea. Trebuia să ne interesăm în primul rând despre ceea ce s-a întâmplat în muzeu, în timpul în care a fost directorul acolo… Adică să legăm cercetările noastre de momentul directorului.

– Absurd! se împotrivi Dan. Statuetele s-au furat după ce-a plecat directorul, în cele două sau trei minute care au trecut până la apariția paznicului. Nu s-au putut fura în timp ce el era acolo. E la mintea cocoşului.

Tic se gândi atunci la împintenatul imobilizat, dar vocea surorii sale îi scurtă evadarea:

– Nu te grăbi dumneata cu concluziile! Lasă-mă să-mi duc ideea până la capăt. Noi am uitat că directorul, plecarea lui, mai ales plecarea lui, constituie momentul crucial el enigmei. Nu trebuie să întrebăm: unde erați înainte de închiderea muzeului? Înainte poate să însemne şi trei minute, dar şi zece sau douăzeci de minute. Trebuie să procedăm

altfel. Să întrebăm pe fiecare în parte dacă l-a văzut pe director în sală, dacă l-a văzut când a plecat, mă rog… Şi apoi, sub o formulă sau alta, să ne interesăm ce s-a mai întâmplat în muzeu, după ce-a plecat directorul. Să profităm adică de momentul acesta precis pe care-l constituie plecarea directorului şi care inaugurează momentul blestemat.

– Eu abia am avut curajul să întreb, mărturisi Ioana. M-am simțit mereu într-o primejdie.

– Precizarea Mariei e foarte importantă, susținu Ionel. Cel puțin pentru cercetările viitoare.

Era şi părerea Luciei:

– Într-adevăr. Dar să uităm că suntem la primele noastre investigații. Până acum n-am făcut decât presupuneri. Am luat, cum s-ar spune, primul contact cu personajele. La al doilea contact suntem obligați să aplicăm metoda Mariei.

– Eu pot să mă duc chiar mâine, se oferi Ioana. Găsesc un pretext foarte uşor.

– Şi e şi foarte necesar să te duci, o îndemnă Lucia. Paznicul spunea că directorul a salutat-o pe doamna cu joben, când a intrat în sală. Poate că a salutat-o şi la plecare. Trebuie să afli care era situația atunci şi ce s-a întâmplat după aceea, până când paznicul a anunțat închiderea.

Maria strâmbă din nas:

– Pentru mine e de-a dreptul penibil, după chestia cu Hariton. Mi-e teamă să nu…

– Aiurea… încercă Dan s-o liniştească. Spune că ai găsit, sau că ai citit o piesă extraordinară…

– Formidabilă, aşa îi place să zică…

– Eu sunt obişnuit cu „extraordinar”, continuă Dan. Spune-i că ai citit o piesă ex… formidabilă de Dantic… Nu te supăra, Ticuşorule, că m-am instalat înainte: Ticdan nu prea sună a autor… Dantic, în schimb, aduce a Alighieri… Şi poate o să-i dea ăleia prilejul s-o corecteze pe Maria: „Nu Dantic, domnişoară… Vai de mine, se poate să nu ştii?! Dante a scris-o… Ăla care a găsit bijuterii la Monte Cristo… Vai! Ce frumoase bijuterii! Şi cum le împărțea pe gratis tuturor! Vai! Ce ghinion!

Nu putea să se nască mai târziu? Of! Bărbații de azi… Ştiu eu unul…” Şi aşa mai departe. O să ai precis succes, Maria.

– O să am pe dracu! Probabil că directorul nu i-a dat nicio atenție, şi atunci o să spună: „Cine? Directorul? Nici nu l-am văzut, nici nu ştiu cum arată. Dar nu cred c-a fost în muzeu. Nu se putea să nu-i facă observație tânărului care se ținea de mine. Bărbații, când văd o…” Şi aşa mai departe. Mai bine du-te tu!

– Înainte sau după ce dau de omul cu cicatrice? întrebă Dan. Şi într-un caz şi-n altul, dacă e adevărat ce spune interpreta lui Hariton, riscați să restrângeți grupul cireşarilor, sau să vă dedicați toți profesiei de medic.

– Dacă vreți, mă duc eu, se oferi Tic. La început mă dau fratele „unui domn care vă cunoaşte şi vă admiră”, şi la sfârşit o întreb, după ce-i spun că-mi caut de cincisprezece ani părinții. Ştiți… asta ca să-mi măresc vârsta… O întreb dacă nu sunt cumva copilul ei.

– Voi, ăştia cu glumele, spuse Lucia, uitându-se insistent la Tic şi la Dan, ar fi mai bine să vă ocupați de personajele voastre. Nu ştim nimic despre ele şi poate că ele constituie cheia enigmei.

Tic vru să spună ceva, dar Ionel i-o luă înainte:

– Şi scheletul? Uitați că el a fost în Grecia? Poate c-a vizitat şi Beoția?… Ce-a căutat dintr-o dată la muzeu şi încă într-un moment de luciditate? Ce l-a apucat să vorbească aşa, din senin, în greaca veche? Şi să răscolească toată casa, şi să facă exerciții de atac? Ascundea ceva? Se pregătea să întâmpine pe cineva?

– În privința lui, încercă Lucia să aducă o lămurire, în cazul lui ne izbim de un obstacol, dar am mai vorbit despre asta. Premeditarea. Numai dacă a sesizat că vitrina e descuiată… Dar şi atunci se pune întrebarea: ce-a făcut cu tanagralele? Unde le-a ascuns, ca să poată ieşi neobservat din muzeu? Era pentru prima dată acolo. Nu-şi adusese nimic pentru…

– Asta e! o întrerupse Ionel. Ce-a căutat la muzeu? Dacă s-a dus cu gândul să fure ceva? Atunci nu a luat ceva cu dânsul? O sacoşă, o plasă? Sau poate nici nu avea nevoie de aşa ceva. Şi-a aplicat pur şi simplu un buzunar mare în interiorul hainei… Cu ce gânduri s-a dus scheletul la muzeu? Ce anume l-a îndemnat? Ce anume l-a atras? E de douăzeci şi cinci de ani în oraş şi iată că-i vine deodată în cap să viziteze muzeul.

Oare fără niciun scop?… Poate c-a venit cu gândul să fure şi întâlnind un prilej foarte favorabil – vitrina descuiată – şi-a pus planul în aplicare… De unde ştim noi că, dacă vitrina ar fi fost încuiată, n-ar fi dispărut din muzeu un Luchian sau un Andreescu?

– Dar de unde ştim noi că vitrina a fost descuiată? întrebă Lucia. Ipoteze, mereu ipoteze. Mă îngrozesc la gândul că n-am clarificat nimic, că s-au încurcat şi mai mult ițele pe care le ținem în mână… De pildă, ideea lui Dan. Şi ea trebuie luată în considerație. Până mai adineauri mă gândeam că am putea să-l ştergem măcar pe schelet de pe lista suspecților… Singurul lucru care mă face să nu disper e că suntem abia la începutul cercetărilor noastre. Şi mai este ceva. Tot o speranță de-a mea. E de-ajuns să aflăm un singur amănunt, care ne scapă acum, dar care poate să ne parvină oricând: într-un minut, într-un ceas, într-o zi şi care dintr-o dată reduce numărul suspecților la unul singur, sau la doi, sau ne dezvăluie direct vinovatul. Amintiți-vă! Când tu, Ticuşor, pe-atunci erai într-adevăr Ticuşor, ai scos aparatul T.F.F. în Peştera Neagră, imediat ne-am lămurit cine se află în urma noastră! Sau când a sesizat Victor singurul lucru inutil în încăperile din Castelul fetei în alb, coloana aceea maiestuoasă, cât de repede i-am dezlegat misterul! Căutând mereu, cu atenție, fără să ignorăm nimic, nu se poate să nu ajungem şi de astă dată la amănuntul care va oferi cheia enigmei.

Lucia nu vorbise cu căldură, ci cu acea severitate care o caracteriza. Le dăduse celorlalți exact imboldul de care aveau nevoie în situația confuză, încâlcită, în care se găseau. Toți înțelegeau că le trebuie şi mai multă tenacitate, şi mai multă hotărâre, şi mai multă iscusință pentru a parcurge misterul până la capăt.

– Am omis două persoane, îi trezi vocea Ioanei. Paznicul şi omul în gri. Putem să-i excludem din preocupările noastre? Profesoara mi-a spus că paznicul n-a străbătut întregul muzeu… A rămas în centrul potcoavei, de acolo a anunțat închiderea…

– N-a pătruns în aripa dreaptă, sau nu l-a văzut nimeni trecând? întrebă Ionel. Situația lui rămâne neschimbată. Adică rămâne în continuare suspect.

– Iar despre omul în gri, spuse Tic, eu bănuiesc unde l-am putea găsi. Dacă sunteți de acord, putem să-i facem, în grup, o vizită, după cină.

Ciufuliciul nu uitase, aşa cum nu-l uitase nici pe criminalul cu pinteni, sarcinile suplimentare pe care şi le luase în legătură cu roata norocului. Spre bucuria lui, toți ceilalți, în frunte cu Lucia, acceptară să facă o plimbare nocturnă în iarmaroc. Dacă le va da voie bunica, bineînțeles. Iar bunica, uitându-se după-masă cu încredere la Lucia, îşi dădu acordul.

Capitolul VII

1

Feeria şi vacarmul îi ameţiră pe toţi, chiar şi pe Tic şi pe Dan, care nu făceau prima dată cunoştinţă cu bâlciul din orăşelul Ioanei. Uitară pentru o vreme îndatoririle pe care singuri şi le asumaseră, dăruindu-se fără zgârcenie amuzamentelor atât de diverse şi de stridente din jurul lor. Culorile se schimbau la fiecare pas; firmele veştejite şi spălăcite înfăţişau mereu alte minunăţii; trâmbiţele şi vocile de pe fiecare estradă anunţau noi numere, unice, nemaivăzute, nemaipomenite; orchestrele sugrumate, adăpostite în trunchiurile uriaşe de la căluşei, de la lanţuri, de la roata mare, proiectau în văzduh nişte melodii care păreau din altă lume; omuleţi de-o şchioapă sau lungani deşiraţi până la cer, cu fesuri înstelate pe cap, ţipau, răguşeau şi iar ţipau, îmbiindu-te să le cumperi mărfurile, şi peste tot se râdea şi oamenii se strâmbau unii la alţii, cu măşti sau fără; şi o puzderie de mese şi gherete ofereau sigur şi pe gratis: ceasuri, ţigarete, cizme, borcane, baticuri, mingi, ciocolată, becuri, şampanie, pocnitori, ibrice, stilouri, bricege, şireturi şi loţiune de păr. Iar în locul cel mai potrivit, circul cu cortegiul lui de zburători, acrobaţi, luptători, saltimbanci, clovni, jongleri, biciclişti, cai, urşi, pantere, girafe, lei, rinoceri, crocodili, canguri, struţi şi elefanţi, toate zugrăvite fioros pe cartoane uriaşe, dar din pâlnia mare de tablă, care nu se mai dezlipea de la gură, se auzea mereu: „Ce vedeţi aici pe pânză este viu şi natural. Hai! Intraţi, intraţi cu toţii – un program fenomenal!” Şi câte alte versuri, şi rime, şi onomatopee, şi exclamaţii, şi mai ales muzica, fanfarele entuziaste şi neobosite, şi tobele, bubuind neîntrerupt, până la distrugere, şi melodiile îndrăznețe ca nişte jeturi de apă risipindu-se în stropi mărunţi şi inundând pe nesimţite memoria. Şi mai ales cei care vedeau şi auzeau toate acestea, devenind toţi naivi, copilăroşi, uitând, ca în urma unui farmec, anatomia, fizica şi buna-

cuviință. Spectacol unic, în care fiecare juca pentru celălalt: actorii pentru spectatori şi spectatorii pentru actori.

Cireşarii noştri se opriseră în fața circului. Se anunța cu tobe, tromboane, goarne şi țipete începerea spectacolului: „Ultimul salt mortal! Reprezentația începe!” Acrobatul de pe estradă dispăru după nişte perdele, dar după două minute apăru altul, făcu şi acesta câteva tumbe, şi iarăşi se dădu semnalul de începere, şi iarăşi după două minute apăru un saltimbanc, apoi un scamator, apoi un clovn, apoi primul acrobat, apoi un vlăjgan cât toate zilele rupând nişte lanțuri de parcă erau panglici de hârtie, apoi un jongler cu trei făclii aprinse, până ce Tic spuse foarte sigur:

– Altceva nu cred că mai au în programul dinăuntru; poate una care se îndoaie, dar din alea nu pot să văd…

Şi plecară spre alte locuri. Tic şi Dan îi conduceau. Mergeau pe căi ocolite spre un anumit loc care-l interesa în mod deosebit pe cel mai tânăr dintre cireşari. Se opriră în apropierea acelor roți verticale, de care se agață scaune şi care în limbajul de bâlci se numesc lanțuri. Erau vreo patru mecanisme de acest fel în bâlci, dar Tic îl alesese pe cel mai mare dintre ele, un adevărat uriaş, care domina împrejurimile mobile şi colorate.

– Vrei să te dai în lanțuri? îl întrebă Dan. Eu n-am nicio poftă, Ticuşorule.

– Vreau să fac o repetiție, răspunse el. Vreau să fac un mic antrenament şi mai vreau să-mi arunc o privire de sus, de la înălțime, asupra bâlciului. Cine ştie ce voi descoperi! Tu spune-i Luciei şi Mariei că m-am dus să cumpăr ceva.

Şi ciufuliciul dispăru într-o clipă în mulțime. După cinci minute se întoarse cu un fes pe care-l puse pe capul lui Dan.

– Pentru fesul ăsta ne-ai făcut să aşteptăm atâta timp? îl ocărî Maria. Nesuferitule!… De când te aşteptăm au trecut cel puțin zece vânzători de fesuri pe lângă noi. La patru fesuri, unul cadou, aşa țipau.

– Ei, poftim! răspunse el. Ia-l de la Dan. Ți-l fac ție cadou. Mie mi l-a pus cineva în cap pentru reclamă. Am încercat opt şi ăla mi-a zis că-mi stă atât de bine cu fesul, încât mi l-a pus pe al nouălea pe cap şi m-a rugat să mă plimb aşa prin bâlci. E din material mai bun. Şi eu zic să mergem în altă parte.

Îl luă pe Dan de mână, Dan pe Maria, Maria pe Ioana, Ioana pe Ionel, Ionel pe Lucia şi astfel, în şir indian, înveselindu-se, porniră spre necunoscut, adică spre locul unde-i ducea Tic, şi Tic îi ducea spre roata norocului, în partea opusă aceleia în care îl aşteptaseră cinci minute. Din cauza vălmăşagului de oameni, cei mai mulți simpli privitori, cireşarii nu zăreau decât vârful piramidei. Şi chiar în vârf, ca un trofeu unic, se afla discobolul lui Fradaburidi.

– Probabil că a câştigat cineva un obiect mare, pronostică Dan. De aceea e atâta înghesuială. Trebuie să mai aşteptăm puțin.

Tic zări silueta atletului strecurându-se prin masa de spectatori, afară. Îi dădu cu cotul lui Dan, acesta Mariei şi aşa mai departe, până la capătul şirului. Apoi începu să funcționeze telefonul fără fir. Atletul nu-i zărise. Părea preocupat. Trecu la un pas de Lucia. Apoi fu înghițit de mulțime. Şirul cireşarilor se transformă în cerc.

– Oare unde se duce? întrebă Lucia.

– Poate că urmăreşte pe cineva, spuse Tic.

– Nu cred. Era într-adevăr grăbit, dar nu mi s-a părut că se uită după cineva anume. Privea de sus. Parcă voia să numere stelele.

– Numai poet nu credeam că este, i se adresă Dan Luciei. E a treia oară că venim la bâlci şi e tot a treia oară că-l întâlnim.

– Eu am o bănuială… firavă, murmură Tic, dar atât de încet că numai Dan îl auzi.

Iar Dan, ştiind că prietenul său nu vorbeşte şi nu tace degeaba, prin urmare nici nu şopteşte fără motiv, găsi în murmurul lui Tic un motiv de tăcere. Atât doar: îl lovi cu cotul. Neinformat, Tic lovi mai departe până i se înapoie lovitura. Aşteptau toți să li se dezvăluie pricina semnalului de alarmă. Şi negăsind răspunsul în priviri sau în verbe, se uita fiecare într-o anumită direcție.

– Scheletul! şopti Ioana înfricoşată.

Într-adevăr, în raza privirilor ei, undeva, nu prea departe, se zărea scheletul. Abia atunci făcură şi ceilalți cunoştință cu el. Pentru că, subit, cercul se transformă din nou în şir, potrivind-o pe Ioana la mijloc. Şi Ioana privea fără încetare spre acelaşi punct.

Nici zece metri nu-i despărțeau pe tineri de personajul despre care vorbiseră atâta vreme. Era în fața lor şi valurile de oameni nu-i puteau ascunde decât trupul. Capul lui rămânea parcă suspendat şi era atât de

palid, că se putea asemăna cu un glob slab luminat, aşa cum atârnau cu sutele prin iarmaroc. Parcă şi părul rar, care-i acoperea creştetul, era galben. Niciun muşchi nu se mişca pe fața lui. Ochii înfundați în orbite şi oasele puternic reliefate, ajutate de jocul de umbre la care era supus tot bâlciul, îi dădeau o expresie fantomatică.

– E neverosimil! şopti îngrozit Ionel, care-şi vedea pentru prima dată personajul. L-am creat mereu cu imaginația, dar nicio clipă n-am îndrăznit să ajung până acolo, încât să mi-l reprezint ca pe un mort. Brrr! se cutremură el. Parc-aş vedea o fotografie de pe sticlețele cu otravă.

Ceilalți erau mai puțin impresionați, dar un fior de spaimă încă li se zbătea în inimă. Scheletul nu se mişca. Parcă era un felinar pe jumătate stins, înfipt în mijlocul iarmarocului. Numai ochii îi rătăceau în neştire, ochi sticloşi, înfundați, ca ai unui bolnav în delir.

– Nu mai pot suporta! se rugă Ionel. Şi nu numai asta. Dacă ne observă? Dacă vine la noi şi ne întreabă pentru ce-l privim? Eu cred că aş leşina…

Tic îl înghionti zdravăn în coaste, atât de zdravăn că lui Ionel i se opri respirația.

– Nu fi prost! îl încurajă ciufuliciul în stilul său original. Mai bine fă-te că râzi de ceea ce-ți spun…

Mutra lui Ionel exprima însă nu veselie, ci suferință. Încă nu-şi recăpătase respirația normală.

– Du… După… ce… După ce m-ai… m-ai ucis…

– Aoleu! Am uitat! se scuză Tic. Nu mi-am dat seama şi te-am lovit exact acolo unde m-a învățat Ursu să lovesc, dacă sare vreun vagabond la bătaie. Ultima figură pe care am învățat-o. Şi am aplicat-o inconştient. Noroc că n-am dat mai tare…

– Ai folosit-o şi cu mine, îi aminti Dan. Şi tot cam prin aceste locuri. Şi tot cam aşa. Numai motivul era diferit.

Ciufuliciul se uită şi la unul şi la altul.

– Mi-a explicat-o teoretic. Şi tot teoretic am aplicat-o, ca să-mi obişnuiesc mâna. S-a întâmplat ca s-o experimentez cu voi.

Toți cireşarii, cu excepția Luciei, participau la discuția care se ivise. Incidentul o bucura pe Lucia. Nimeni nu se mai uita la schelet, în afară

de ea. Privirile ei însă păreau că urmăresc vârtejul lanțurilor. Dar şi Ionel îşi aminti misiunea pe care o avea.

Scheletul rămânea în acelaşi loc, imobil, straniu în agitația, veselia, mişcarea şi larma generală. Părea o amenințare la adresa lumii, întruchiparea unui verdict inevitabil, o primejdie suspendată, gata oricând să se reverse, încremenind, pietrificând mişcarea.

Aşa îl defini Ionel în gând, luptându-se cu o groază de sentimente nelămurite. Apoi simți că-l cuprinde ura şi o dorință nebună de acțiune. Starea aceasta nu ținu decât o clipă.

Oamenii nu mai dădeau buzna spre roata norocului. Țăcănitul ca de mitralieră al corzii de oțel răsuna mai rar. Cercul compact de privitori se mai destrămase. Ionel primi sarcina de a nu-şi pierde din ochi personajul. Ceilalți se apropiau de roata norocului. Ajunseră la câțiva paşi de piramida încărcată cu obiecte.

Omul cu pălărie de paie îl salută pe Tic ca pe o veche cunoştință. Îi zâmbi şi-i făcu semn cu mâna:

– Poftiți, poftiți! Încercați-vă norocul! Nimeni nu pierde. Toată lumea câştigă. Poftiți! Încercați-vă norocul! Care mai trage? Toate numerele câştigătoare!

Cireşarii se înțeleseseră între ei să nu stea în grup, pentru a nu observa nimeni că veniseră împreună. Hotărâseră aceasta, pentru a face față oricărei eventualități.

Tic nu rămase indiferent la apelul borțosului. Plăti trei trageri, apoi puse mâna pe şipca de lemn. Oare mai era mâna lui obişnuită cu rezistența cuielor? Ei şi! Prima dată va face o încercare; poate că va aduce coarda spre una din porțiunile roții care-i ofereau mai mare siguranță, pe care le experimentase. Şi chiar aşa se întâmplă. Împinse uşor. Coarda se opri în dreptul unui şir de numere care, în concepția lui, reprezentau startul ideal pentru tragerile cu şanse. Cam tot din acelaşi loc împinsese şi cozorocul când îl văzuse câştigând ultima dată. Îşi potrivi cea de-a doua mişcare, fără să se uite la animalul de ghips, mic şi diform, pe care i-l oferea borțosul. Împinse scurt şi puternic. Câştigă o lulea. Şi tot o lulea negăurită câştigă şi a treia oară… Înfuriat, mai cumpără patru trageri, şi apoi încă patru. Abia la penultima câştigă un obiect mai mare: un iepuraş alb, cam cât pumnul lui. În schimb, trecuse de două ori (doar trei numere îl despărțeau) pe lângă negrul în costum

colonial, iar o dată coarda depăşise cu numai cinci numere discobolul lui Fradaburidi.

Toate obiectele câştigate de Tic încăpeau în mâna mare a borțosului. Tic nu voi să le primească, nu voi în ruptul capului, în ciuda îndemnurilor şi rugăminților din jurul lui. Neavând ce face, borțosul le puse într-o ladă, sub roată.

Ciufuliciul era înfuriat la culme. Trăsese de unsprezece ori la rând, fără niciun folos. Ba se mai şi făcuse de râs în fața celorlalți. O văzuse şi pe Maria şi pe Lucia, îl văzuse şi pe Dan aruncându-i priviri disperate şi făcându-i semne să înceteze, dar el, cuprins de frenezia jocului, se prefăcu că nu le observă.

– Tot vă iau eu, până la urmă, discobolul! spuse ciufuliciul, ca o amenințare supremă.

– Poftim? Poftim? îl întrebă borțosul pe Tic, apoi se adresă înflăcărat privirilor: încercați-vă norocul! Care mai trage? Niciun număr nu pierde! Poftiți! Fireşte!… Ce spuneați dumneavoastră?

– Despre atletul lui Fradaburidi… răspunse încă supărat marele păgubaş. Tot o să-l iau până la urmă…

– Statuia lui Fradaburidi! țipă ca la un semnal omul cu pălărie de paie. Atletul cu discul! Bust asiatic, de la ultima olimpiadă! Autentică, de două mii de ani! Care mai trage? Încercați-vă norocul!

Umilit, Tic îşi îndreptă încercarea în altă direcție:

– Nu l-ați văzut cumva astăzi pe domnul acela bătrân cu barbă, domnul acela înalt, îmbrăcat în gri… care v-a întrebat alaltăseară dacă nu e de vânzare discobolul lui Fradaburidi?

– Îl ştiu, îl ştiu, cum să nu-l ştiu… răspunse proprietarul. M-am obişnuit cu vizitele dumnealui. Aproape în fiecare zi trece pe aici. Şi azi a trecut… Înainte de prânz… Care mai trage?

– Îl cunoaşteți? insistă Tic.

– Care mai trage? Încercați-vă norocul! Vase, crătiți, lighene, servicii de masă… L-am văzut şi eu la bâlci. Nu-l cunosc. Nu ştiu ce-i cu el. Poate ştii dumneata, că nimeni dintre noi n-a reuşit să afle ce e cu el… Servicii de masă! Crătiți cu smalț! Vase originale… Stă câte un minut-două în fața mea, se uită nu ştiu unde… Încercați-vă norocul! Care mai trage?… Că nu i se pot vedea ochii prin ochelarii aceia groşi… Pe urmă

pleacă… Nimeni nu pierde! Toată lumea câştigă! Încercați-vă norocul! Care mai trage? Poftiți! Poftiți!

Dan se strâmba fără încetare la Tic. Dar ciufuliciul nu-i dădea nicio atenție. Îl interesa mult mai mult convorbirea cu borțosul decât orice altceva. Nemairezistând, Dan îl trase cu toată puterea de mână. Tic îşi pierdu echilibrul. Abia în ultima clipă evită să se ciocnească de o persoană care stătea la un metru în spatele lui. Se şi gândi să-l înghiontească pe Dan în acelaşi loc dureros; din fericire însă pentru acesta din urmă, ciufuliciul îşi ridică privirile şi descoperi în persoana pe care era s-o lovească… pe schelet. Picioarele i se înmuiară; şi doar e binecunoscut faptul că Tic nu-şi pierde firea cu una, cu două. Ochii scheletului îl priveau. Oare ce exprimau scânteile acelea adânci? Şi mai simți strecurându-i-se prin păr şi înțepându-l o sută de mii de ace. Totul dură poate o secundă. Tic îşi reveni, iar senzația de atingere îl părăsi. Se strânse lângă Dan. Avea un zâmbet forțat pe față.

– Ce ți-a făcut? îl întrebă Dan la ureche. Am crezut că vrea să te strângă de gât…

– Nu ştiu, răspunse Tic. N-am simțit nimic.

Ciufuliciul nu mințea. Nu-şi putea imagina că bețele pe care le simțise o fracțiune de secundă în părul lui fuseseră degetele scheletului.

– Probabil că a vrut să te tragă de urechi… şi apoi s-a răzgândit, încercă Dan să-l liniştească.

Tic îşi aminti cine provocase posibila ciocnire, îşi aminti şi gândul lui de atunci. Brațul se destinse parcă fără voia lui. Dan observase însă mişcarea şi o pară. Se alese cu o lovitură uşoară, de toate zilele.

Nimic deosebit nu se mai întâmplase la roata norocului în tot acest timp. Îşi mai încercaseră câțiva oameni şansa şi se aleseseră cu lulele sau cu statuete cât degetul.

Şi deodată, scheletul puse mâna pe şipca de lemn. Borțosul îl întâmpină fără nicio jenă:

– Toată lumea câştigă! Nimeni nu pierde!… Plata, vă rog. Mai întâi plata!

Fostul maior scoase din buzunar o bancnotă jerpelită de douăzeci şi cinci de lei. I-o întinse proprietarului, şi fața acestuia se lumină imediat:

– Poftiți! Poftiți! Încercați-vă norocul!

– Mi-e milă de el, îi şopti Dan lui Tic la ureche. De un sfert de oră se uită şi aşteaptă. Oare ce crede? O să-şi piardă banii, ca tine. Ai să vezi!

– Mai bine aici decât să-i azvârle pe băutură, îi răspunse Tic. Eu mai degrabă mă întreb de unde are bani? Oare nu…

Nu mai apucă să-şi termine cuvintele. Zărise pe cineva în mulțime. Atletul se apropia de cercul de spectatori de la roata norocului. Tic îl părăsi pe Dan fără explicații şi porni în întâmpinarea cunoştinței sale. Atletul îi întinse mâna:

– Cred că astăzi n-ai mai jucat…

– De unsprezece ori la rând, îi mărturisi Tic. Numai lulele şi iepuraşi. Dar tot îl iau până la urmă!

– De unsprezece ori la rând?! se miră atletul. Îți mai aminteşti ce ți-am spus? De ce nu mă asculți?

Fără să se uite la fața atletului, cireşarul simțea după tonul cu care i se vorbea că are de-a face cu un om înfuriat. Chiar se simți prins de umăr şi zgâlțâit. Abia atunci îndrăzni să se uite la atlet. Parcă-i mai trecuse mânia, dar priviri de dojană tot mai avea în ochi şi capul i se clătina amenințător. Cel puțin aceasta era impresia lui Tic.

Omul cu pălărie de paie strigă şi mai tare:

– Încercați-vă norocul! Vine, vine norocul! Care mai trage? Toate numerele câştigă!

Scheletul pusese mâna pe şipcă. Borțosul îi făcu însă un semn de aşteptare. Trăsese de patru ori până atunci şi câştigase două lulele şi doi iepuri.

– Încercați-vă norocul! Vine, vine norocul! Care mai trage? Niciun număr nu pierde! Discobolul lui Fradaburidi! Vine, vine norocul!

– Fir-ar să fie! înjură atletul. Ăştia ar trebui bătuți! Da, da! Sigur că da!

Vorbise printre dinți, dar Tic îl auzi foarte bine. Şi ciufuliciului îi părea rău de schelet. Ajunsese la a cincea tragere.

– Poftiți! Poftiți! îi spunea proprietarul.

Fostul maior împinse cu o nepăsare totală. Nici nu urmări mersul corzii de oțel. Parcă nici vocea borțosului nu-l trezi din apatia şi indiferența lui:

– A luat-o! Uite cum a luat-o! Toate numerele câştigă!

Agita în aer, deasupra capului, o oală uriaşă, probabil aceea despre care se spunea că poate adăposti aproape o mie de sarmale. Scheletul

parcă nu înțelegea despre ce e vorba. Ridică din umeri. N-avea ce face cu oala. Uimit, borțosul nu ştia cum să reacționeze. Se uita spre spectatori, cerând parcă din partea lor o mână de ajutor. Sau avea el un plan? gândi Tic. Poate vrea să ştie dacă au văzut şi alții când scheletul a câştigat oala? Dacă alții n-au observat, atunci… Cât de uşor putea să-l ducă pe omul acela atât de nepăsător! Dar nu! hotărî Tic. Nu-l va lăsa. Şase martori erau acolo…

Omul cu pălărie de paie întrebă cu un zâmbet nătâng:

– Dacă doriți, v-o cumpărăm imediat. La prețul de cost.

Celălalt acceptă, plecându-şi capul. Cât i s-a plătit pe oală maiorului, nimeni nu poate şti. Scheletul şi-a pus banii în buzunar şi tot fără să scoată nicio vorbă, a plecat de la roata norocului. Nici nu mai putea sta acolo. Oamenii dădeau buzna. Trăgeau, trăgeau, şi țăcănea coarda de oțel, şi se uitau uluiți la lulelele şi la iepuraşii pe care borțosul, radios, li-i oferea. Chiar şi Tic simți imboldul să mai tragă o dată. Dar mâna care-l prinse de umăr era prea puternică.

– Ți-am spus ce se întâmplă aici! auzi vorbele şoptite ale atletului, şi şoaptele sunau ca o dojană familiară. Lasă-i pe nătângi să-şi piardă banii… N-ai simțit că e o şmecherie?

– Orice-ar fi! Discobolul tot îl voi lua!

Se uita la discobol. Oare a câta oară de când era la roata norocului? Oare a câta oară în acea seară? Şi iarăşi observă asemănarea dintre acel discobol şi statuetele pe care le admirase câteva minute la muzeu. Avea ceva din grația acelor statuete, deşi părea mai nou, mai strălucitor. Asociația aceasta îi aduse în minte evenimentele la care participase şi la care participa. Îi făcu semn atletului să se retragă într-un loc mai izolat. Figura lui era probabil atât de serioasă, că Terențiu îl ascultă. Se opriră amândoi în locul indicat de Tic, în apropiere de trunchiul uriaş al lanțurilor.

– V-am văzut la muzeu aseară, îi spuse Tic în şoaptă.

Terențiu nu înțelegea ce urmăreşte ciufuliciul cu această destăinuire. Nu se încadra în atmosfera conspirativă pe care o sugera şi o cerea tonul lui Tic.

– Ați văzut şi dumneavoastră tanagralele, nu-i aşa?

Atletul tot nu înțelegea despre ce este vorba:

– Ce tanagrale? Unde? Când?

– Eu am crezut că ați văzut şi vitrina, spuse Tic cam bosumflat.

– Da. Am văzut-o. Nici nu mi s-a părut altceva mai interesant în muzeu.

Auzind aceasta, Tic nu se mai stăpâni:

– Vreau să vă spun un secret… Dar vă rog foarte mult să-l păstrați… Pe cuvânt de onoare… Statuetele au dispărut… S-au furat… Ştim sigur asta şi suntem singurii care o ştim. Eu şi prietenii mei.

Terențiu îl privi la început cu uimire, apoi cu neîncredere. Făcu chiar şi o mişcare de plictiseală cu mâna:

– Te lăudai că eşti deştept. Eu credeam că eşti… Ia spune! Pentru asta m-ai chemat aici?

Fața cireşarului exprima o durere atât de evidentă, încât atletul îşi domoli vocea. Tic profită de răgaz:

– Nu ştie nimeni că s-au furat, pentru că muzeul e închis, cheile sunt la director, iar directorul e plecat la Bucureşti. Noi avem nişte bănuieli şi până la urmă tot vom descoperi hoțul! Am mai făcut fapte din acestea… Noi vrem ca, în ziua când se întoarce directorul, să-i spunem cine este hoțul. Pe urmă… treaba lui!

Era ceva în tonul lui Tic care lovea în neîncrederea şi nepăsarea atletului.

– Să nu faceți zgomot de pomană. E cam primejdios!

– Ştim, răspunse Tic, şi de aceea n-am spus nimic nimănui… până acum…

Apropoul aduse un zâmbet fugar pe fata atletului:

– Îți mulțumesc pentru încredere. Din păcate, sunt plin de treburi până peste cap. Trebuie să fiu când într-un loc, când în altul, nici n-am timp să mă odihnesc. Dorm câte două-trei ore pe noapte. Toate acestea le discutăm între noi, bineînțeles… pentru că-mi eşti foarte simpatic. Dacă vei avea nevoie de ajutorul meu… îți stau la dispoziție… Deşi eu, din anumite motive, continui să cred că toată povestea e o născocire a minții voastre… Lasă, lasă! Vom vedea cine are dreptate până la urmă… Şi îți mai dau un sfat. Nu un sfat. Un ordin! Nu mai azvârli banii la roata norocului! Nu-i mai arunca în vânt… Asta era… Şi trebuie să plec urgent… La revedere!

Tic a vrut să dea câteva explicații, să-şi manifeste opoziția față de unele vorbe ale atletului, dar acesta plecă. Numai când ajunse în

dreptul roții norocului se opri pentru o clipă, se încruntă şi făcu din cap un semn inutil de amenințare. Apoi Tic îl pierdu în mulțimea care se îmbulzea.

Omul cu pălăria de paie se agita în mijlocul unor grupuri (erau şi cireşarii) care ezitau să-şi încerce norocul. Ca şi cum ar fi simțit starea lor, începu să-şi înşiruie repertoriul:

– Încercați-vă norocul! Vine, vine norocul! Care mai trage? Vase, servicii, lighene, statui! Discobolul lui Fradaburidi. Încercați-vă norocul! Vine, vine norocul!

Atrasă de înflăcărarea cu care vorbea borțosul, o gospodină căută în sacoşă şi scoase suma cerută. Dar mai iute decât ea fu un tinerel. Puse mâna pe şipcă, privi într-o anumită direcție şi împinse încet. Coarda de oțel nu străbătu nici jumătate de roată. Ca atras de un magnet, Tic îşi făcu drum prin mulțimea de gură-cască. Răzbătu greu. Vocea borțosului îi sfârteca urechile:

– A luat-o! Uite, lume, cum a luat-o! Încercați-vă norocul! Nimeni nu pierde! Toate numerele câştigă. A luat-o! Uite cum a luat-o!

Şi lumea se înghesuia… ca la bâlci. Şi Ticuşor îşi zdrelea trupul încercând să treacă precum un sfredel prin zidul nemilos. Când ajunse, în sfârşit, la loc liber, abia apucă să mai vadă silueta unui băiețandru suptă de mulțimea care se îmbulzea. Abia ieşise din cerc şi acum se zbătea ca un disperat să-l străpungă!

Cât se chinui ciufuliciul până învinse presiunea mulțimii! I se părea un veac, deşi trecuseră doar câteva secunde. Când ajunse însă, nu mai zări nici urmă de băiețandru. Şi băiețandrul nici măcar nu mai purta şapca aceea cu cozoroc de țiplă, care-i servise altădată ca punct de reper. Îi venea să-şi dea cu pumnii în cap. Numai două secunde să fi câştigat, atâta, şi era acum pe urmele norocosului jucător.

Stătea abătut, cu umerii rezemați de peretele unei gherete la care se vânduse până nu demult înghețată. Îl auzea pe omul cu pălărie de paie răcnind ca un apucat, auzea țăcănitul de mitralieră al corzii de oțel când lovea cuiele, auzea exclamații de surpriză şi de nemulțumire, auzea comentarii despre băiatul care câştigase „în fața mea a câştigat, domnule, un cogeamite serviciul de ceai”, auzea toate acestea, dar nimic nu-l mai interesa. Se simțea obosit, parcă i se amărâse gura. Când o să mai pună mâna pe cozoroc? Poate că pierduse ultima şansă,

ultima, ultima… Simți că se apropie cineva de el şi tresări speriat. Era Dan, şi el cu o mutră pleoştită, cu umerii scăpați în jos, cu mâinile atârnându-i ca nişte mâneci goale.

– L-am scăpat, Ticuşorule… Nu ştiu ce s-a întâmplat cu el. Parc-a intrat în pământ.

– Ai fost după cozoroc? se trezi ciufuliciul. Cum de l-ai pierdut?… Te-a oprit cineva?

– A cotit pe o uliță. Eram la vreo zece metri în urma lui. Am fugit, dar când am ajuns după cot, n-am mai văzut pe nimeni, adică nu l-am mai văzut pe el. Erau nişte oameni acolo, cu petromaxuri în mâini… Ştii? Chiar în spatele barăcilor… Nu prea am avut curajul… Aveau nişte figuri cam dubioase. Dacă l-aş fi văzut pe el, cred că m-aş fi aventurat.

– Cam prin ce loc a dispărut? întrebă Tic.

Dan arătă cu mâna într-o direcție, spre un stâlp de încercare a puterii, dar lui Tic locul acela nu-i spuse nimic. Când cozorocul scăpase de sub supravegherea lui, apucase într-o direcție diametral opusă.

– Ai aflat ceva de la atlet? îl întrebă Dan.

– Mai degrabă a aflat el de la mine… dar să nu le spui celorlalți. Habar n-are despre tanagrale. Aş putea să jur că nu e implicat în afacerea asta. Se uita la mine ca la un smintit când m-a auzit. Şi sunt convins că nu crede că s-au furat… Şi iar m-a obligat să nu mai joc la roata norocului…

Dan citi pe fața lui Tic o schimbare profundă şi întoarse capul, spre a se uita acolo unde se uita şi prietenul său. Nu-i fu greu să zărească în mulțime statura uriaşă şi capul chel, fără niciun fir de păr, al paznicului de la intrarea muzeului.

– Ilie! spuse Tic. Parcă şi-au dat toți întâlnire aici… Dar pe ăsta nu-l mai scap, în copoi de m-aş transforma…

N-a fost nevoie să se transforme în copoi, ci într-un pitic hazos, cu barbă lungă până la brâu şi cu mustăți până la urechi. Şi cu un fes pe cap. Acesta a fost deghizamentul pe care şi l-a putut întocmi la repezeală ciufuliciul, pentru a se învârti fără riscuri în preajma lui Ilie, şi pentru a fi în nota travestiurilor care se efectuau în seara aceea la bâlci. Fața artificială, masca lui Tic, era veselă şi nepăsătoare. În dosul măştii însă era zugrăvită, şi nu mâna unui pictor oarecare, o expresie reală de teamă şi de uimire. Pentru că Ilie, îndepărtând cu simpla mişcare a

coatelor cete de câte patru-cinci oameni, îşi făcea loc spre roata norocului. Tic nu ezită mai mult de două secunde, înainte de a porni pe urmele uriaşului. Şi obstacolul uman se refăcu parcă şi mai strâns, şi mai greu de învins! Ei! dar acum cireşarul avea experiență. Se avântă iarăşi ca un sfredel şi când ajunse pe la mijlocul barierei, abia atunci îşi dădu seama că din masca de carton care-i înveselea, dar mai ales care-i ascundea fața, rămăseseră doar câteva resturi jalnice. Nici fesul nu-l mai avea pe cap. Îl pierduse în timp ce străbătea zăgazul uman, sau mai bine zis inuman. Totuşi, nu-şi scoase masca de pe față în momentul când reuşi să răsufle. Şi-o potrivi numai, pentru a înregistra mai limpede, pentru a fotografia scena care se petrecea la câțiva paşi de el.

Ilie şi omul cu pălărie de paie se băteau pe umeri ca nişte prieteni vechi, de când lumea. Şi tot atunci ghici Tic forța care ascundea sub înfățişarea ridicolă a borțosului. Şi, ca din senin, răsăriră în preajma celor doi câteva persoane care nu-i erau deloc necunoscute lui Tic: Ioana, Dan şi Ionel. Lucia şi Maria priveau scena din alt unghi, mai puțin convenabil.

Ciufuliciul se văzu nevoit să renunțe la semne şi să folosească, în locul lor, ghionturile, pentru a-i determina pe cei trei curioşi să-şi caute alte locuri în jurul roții. Abia când se convinse că totul e în ordine, acceptă să i se lungească urechile (doar i le ascundea masca), pentru a surprinde o convorbire care-l atrăgea mai mult decât orice dialog cu care se fălea antichitatea. S-o ascultăm şi noi.

– Bine, mă Hultane, de ce nu mi-ai dat veste mai devreme?

– Încercați-vă norocul! Care mai trage? Ştiam eu c-o să vii… Obiecte pentru gospodărie. Nimeni nu pierde! Ai reuşit bine? Vase, lighene, crătiți, servicii!

– Cam… Da' tu mai ştii când te-am învârtit cinci minute pe umeri? Te-ai prăvălit ca un dovleac. Aşteptam să-ți curgă semințele…

– Semințe, vaze, castroane, statui!… Las' că şi eu te-am pus o dată. Icneai ca un bivol… Care mai trage? Încercați-vă norocul!… Şi zi-i! A ieşit bine până la urmă? Care mai trage? Poftiți! Poftiți!

– Cam… Dar ăl mai crunt a fost Neamțu, mă! Oho! Cât m-a chinuit! Îmi intrau picioarele în pământ, aşa greu era…

– Care mai trage? Nu mai vor, mă! Toți se codesc… Încercați-vă norocul!

– Dă-le şi tu o momeală…

– N-am semnal… Niciun număr nu pierde!… Şi dacă n-am semnal, poa' să treacă o zi şi… Toate numerele câştigă! Care mai trage?… Tu te-ai aranjat de tot? Poftiți!

– Cam… Mă, eu aş vrea să-ți spun o vorbă, da' nu aici, în gloata asta, cu toți în urechile noastre şi cu urechile tuturor la noi… Aş vrea să boscorodim pe îndelete…

– Facem, mă Ilie… Faceți jocurile! Care mai trage?… Şi când vrei tu să fie asta? Oale, vaze, lighene!

– Păi, acu' cât mai devreme, aş zice mâine noapte, că pe urmă… Cine ştie?

– Statuia lui Fradaburidi! Te ține rău în hamuri, măi Ilie… De la ultima olimpiadă… care mai trage?

– Decât cu pungăşiile ăstea mărunte pe care le faci tu… cine-i ăsta Fradaburidi? Te-ai bătut vreodată cu el?

– Parcă eu ştiu! Fradaburidi! Marele discobou!

– Discobol, mă! Te-aude cine ştie cine…

– Discobolul! Cine vrea să-l ia? Nimeni nu pierde! Încercați-vă norocul! Oale, crătiți, vaze, căldări! Care mai trage!…

– Vas'că mâine noapte vii… adică vin eu… Mergem la o crâşmă… fac eu cinste, că tu eşti pârlit. Vreau să te fac om, mă! Numai să ai curaj!

– Trageți! Trageți! Încercați-vă norocul! Dacă-i vorba de bani buni, cum să nu vin?… Servicii! Pentru gospodine!… Că doar mă ştii…

– Nu vezi, mă, că nu trage nimeni? Dă-le o momeală!

– Care mai trage? Ți-am spus că n-am semnalul… N-am voie. Vrei s-o pățesc? Care mai trage? Încercați-vă norocul!

– Mă Hultane, eu plec. Mâine seară. Pe la unş'p'ce, e bine?

– Pentru gospodine! S-a făcut… Poftiți! Poftiți! La unş'p'ce, Ilie… Vaze, oale, crătiți, căldări!

Cele două matahale se despărțiră, strângându-şi mâinile cu putere. Îşi scoase şi Tic jalnica mască de pe față. Şi câteva minute mai târziu, cireşarii erau în afara cercului, dar nu prea departe, pentru a asculta raportul şoptit al ciufuliciului. Acolo îi descoperi atletul. Îl amenință pe Tic, clătinând din cap, şi-i trecu prin fața ochilor ceasul de mână. Era o oră foarte târzie. Atletul nu se mai opri la roata norocului. Porni în altă

direcție. Tic îl urmări însă cu privirea şi-l văzu oprindu-se lângă căluşei, unde îl aşteptau trei bărbați. Rămase cu ei.

Hultanul striga de-i ieşeau ochii din cap:

– Încercați-vă norocul! Vine, vine norocul! Care mai trage? Poftiți! Poftiți! Vine, vine norocul! Care mai trage?

Şi după o pauză iar se auzi vocea lui, răcnind:

– A luat-o! Uite cum aluat-o!

Un cetățean primea din mâinile lui o căldare:

– Păcat că n-am fost acolo! se tângui Tic. Aş fi prins şi eu semnalul… Dar tot voi pune mâna pe discobol!

Era târziu. Bâlciul încă nu obosise. Larma şi luminile lui şi mai ales fanfarele lui dezlănțuite îi cântau puterea. Dar cireşarii trebuiau să se întoarcă acasă. Porniră din nou în lanț, lăsându-se conduşi, ca şi la sosire, de cel mai tânăr dintre ei. El nu mergea însă pe o linie dreaptă, ci în zig-zag. Dar nu pentru a ocoli aglomerațiile umane, ci pentru a descoperi noutăți. Trecură şi pe lângă căluşei. Atletul era tot acolo. Din cei trei bărbați, unul singur rămăsese cu el. Discutau, ascunşi de umbra pe care o proiecta cilindrul central al căluşeilor. Tic îi făcu semn cu mâna. Atletul îi răspunse fluturându-şi o clipă palma deschisă.

2

Ioana şi Maria adormiră în clipa când puseră capul pe pernă. Lucia le mai lăsă un timp până se convinse că somnul le învăluise definitiv, ca o cortină groasă de catifea, şi abia atunci se sculă din patul ei, luă de undeva o servietă mică de piele, scoase din ea un caiet şi cu el în mână se duse la o măsuță mică de lângă fereastră, pe care suferea, stinsă, o lampă de citit. Multă, multă vreme rămase nemişcată la masa aceea, cu capul sprijinit în coate. Îşi aduna şi-şi disciplina gândurile. Auzea parcă în depărtare respirația regulată a prietenelor ei, şi o uşoară invidie o cuprinse. Dar nu, nu se putea lăsa cucerită de orice gând. Avea nevoie de limpezime şi parcă de aceea stătea în întuneric, ca să simtă fizic lumina, s-o absoarbă, să se lase pătrunsă de ea până în cele mai adânci cute ale ființei.

Simțea nelămurit că-i lipseşte ceva. Întâmplările prin care trecuse şi cele care i se povestiseră nu voiau să se împletească pe un fir logic. Se lăbărțau izolat, refuzau unitatea. Oare era ea obosită, sau se întâlnea în acea tăcere neverosimilă cu un adevăr crud? Ce anume element esențial, care ar fi realizat unitatea faptelor, lipsea în construcția logică pe care o întrevedea? Lipsea oare un amănunt esențial, sau era vulnerabilă premisa?

După ce mai controlă o dată, deşi inutil, somnul prietenelor ei, Lucia aprinse lampa. Lumina ei era discretă, nu putea să stingherească pe nimeni. Şi, pe caietul de care nu se despărțea niciodată, începu să recapituleze şirul întâmplărilor şi să tragă primele concluzii cu privire la personajele implicate în enigma obsedantă. Iată cum sintetiză ea întâmplările şi personajele pe foile caietului fidel.

Fapte:

1. La ora nouă fără un sfert, Tic şi împreună cu el alte cinci persoane au văzut statuetele în vitrină.

2. La ora nouă fără trei minute, Dan, Ioana, Maria şi bunica au văzut vitrina goală. Rămăsese numai eticheta.

3. La ora nouă fără opt sau şapte minute, directorul iese din muzeu, fără să ducă nimic cu dânsul şi fără să dea alarma.

Întrebare: Există o ascunzătoare secretă în muzeu? Logica, tradiția şi unele cercetări verbale dau un răspuns negativ.

Observație în sprijinul răspunsului: Muzeul reparându-se în exterior, e absurd să se depoziteze tocmai obiectele cel mai bine apărate.

Concluzia firească: Tanagralele au fost furate.

Observație esențială: Deoarece la ora nouă fără un sfert tanagralele au fost văzute în vitrină, iar la ora nouă fără trei minute n-au mai fost văzute, autorul furtului nu poate fi decât unul dintre vizitatorii care se aflau în acea perioadă înăuntru. (E vorba de autorul activ, nu de autorul moral.)

A doua observație esențială: Se exclud ca făptaşi posibili următoarele persoane: Maria, Ioana, bunica, Dan.

A treia observație esențială: Nu poate fi exclus paznicul de la intrare.

Suspecți:

1. Scheletul. Argumente: Era în muzeu în perioada B. Vizita pentru prima oară muzeul. E într-un hal de degradare care-l poate transforma

foarte lesne în răufăcător. (Poate c-a jefuit şi până acum. Deci sunt necesare informații suplimentare.) Posedă inteligența necesară pentru a profita de o situație favorabilă. Nu se exclude ideea că a venit la muzeu mânat de gânduri urâte. Are relații dubioase. Poate fi folosit foarte uşor ca instrument. Să fie văzut în special în această postură.

Întrebare: Dacă se află în stare de luciditate? (Ceea ce începe să se confirme.) Răspuns posibil: Datele de mai sus nu se anulează. Mai mult: e mai plauzibil în postura de făptaş direct.

Argumente contra: Nu a putut să premediteze furtul şi cum e greu de închipuit că furtul a fost spontan, acuzațiile împotriva lui se anulează în foarte mare măsură.

Întrebare esențială: Ce-a căutat la muzeu exact în ziua dispariției tanagralelor?

Sarcina de bază: Înainte de orice, să se găsească un răspuns la această întrebare.

2. Omul cu cicatrice. Argumente: Era la muzeu în perioada B. A vizitat şapte zile la rând muzeul, fiind deci personajul care cunoştea cel mai bine situația, obiceiurile, aranjamentul. Date ideale pentru premeditarea furtului. Într-un anumit moment al perioadei B, nu a fost văzut în grup. Unde era? În alt moment al perioadei B a fost văzut împreună cu artista. Prin toată atitudinea lui e foarte suspect.

Argumente contra: A fost urmărit în permanență de un alt personaj: artista. Foarte greu de închipuit că a izbutit să scape de sub supravegherea ei exact în perioada care îi era necesară pentru comiterea furtului.

Întrebare: Se poate vorbi de o complicitate între el şi artistă?

Sarcini: Să se afle identitatea lui.

Să se afle de ce s-a dus şapte zile la rând la muzeu. Să se afle adevăratele relații dintre el şi artistă.

3. Cucoana cu joben: Argumente. Era în muzeu în perioada B. A mai fost de câteva ori la muzeu, deci putea să premediteze furtul. Purta cu ea (pălăria) mijlocul de a scoate statuetele din muzeu, fără să atragă atenția. Are predilecție pentru obiecte de artă. Nu e exclusă ideea complicității. Are mâini iscusite, repezi (pianistă).

Argumente contra: A fost văzută într-un moment al perioadei B, într-un grup. În parte îi oferă şi artista un alibi. E o persoană distinsă, cultă,

cu poziție în societate.

4. Omul în gri: Argumente: Era în muzeu în perioada B. A mai fost şi cu o zi înainte. Condiții de premeditare a furtului. Purta un pardesiu gri şi deci avea unde să ascundă tanagralele. Personaj enigmatic, necunoscut, se interesează de obiectele de artă.

Întrebare: A vorbit sau nu directorul cu el? De ce s-a dus directorul spre el? Sau pur şi simplu s-a dus spre vitrină şi el fiind în partea aceea i s-a părut paznicului că se duce spre el… Ce-a căutat în muzeu cu o zi înainte?

Sarcini de bază: Să se afle identitatea lui. Să se răspundă la întrebările de mai sus. Să se afle ce motive îl fac să viziteze zilnic bâlciul.

5. Artista. Argumente: A fost în muzeu în perioada B. A vizitat muzeul trei zile consecutiv (ultima fiind cea în care s-au furat tanagralele). Condiții de premeditare a furtului. Condiții psihologice (a jucat într-o piesă rolul unei hoațe) şi poate şi condițiile fizice: dexteritate, curaj, tupeu. Are obiceiul să denatureze adevărul (aproape o regulă).

Întrebare: Cine i-a făcut cheia? Ce-a căutat în muzeu trei zile la rând?

Argumente contra: Are un solid alibi pentru o parte din perioada B (poate chiar pentru întreaga perioadă, oferit de cucoana cu joben şi de paznic).

Sarcini importante: Să se răspundă la întrebările de mai sus. Să se afle adevăratele ei relații cu omul cu cicatrice. Să se ia în considerare şi posibilitatea complicității. (Mai cu seamă între ea şi omul cu cicatrice. Fără să se excludă şi altele.)

6. Paznicul de la intrare. Argumente: Cunoaşte cel mai bine muzeul. Condiții ideale de premeditare. Condiții ideale de a descuia vitrina şi a dosi tanagralele. Avea marele atu ca, surprins asupra faptului, să nu poată fi învinuit de furt. Deci nu întâmpina niciun risc. Ideea furtului e extrem de ingenioasă, dar nu izvorăşte atât din inteligență, cât din observație. Relații dubioase. Vrea să-l atragă într-o combinație (?) pe un fost prieten care lucrează în bâlci (Hultanul). A lucrat şi el în trecut la bâlci.

Sarcini: Să se afle ce combinație pune la cale. Să se afle cu precizie dacă a trecut sau nu de centrul potcoavei, când a anunțat închiderea

muzeului.

Aici se opreau însemnările Luciei. Creionul încă nu-i scăpase din mână. Capul însă i se odihnea pe masă, furat de somn.

3

Undeva se frământau zorii. În camera băieților era linişte. Scăpați de atacurile cocoşului, adormiseră şi ei repede. Un somn profund, liniştit. Doar spre zori, Ionel începu să se frământe în pat. Se chinuia să alunge o vedenie în somn şi nu reuşea. Vedenia îl îngrozea atât de rău, încât făcu un efort suprem şi se trezi, pentru a o alunga definitiv. Îi văzu pe Tic şi pe Dan dormind liniştiți în paturile lor. Auzea cum se zbate cocoşul în nuc. Probabil voia să cânte, dar inelul de izolier-band îl împiedica. (Tic îi povestise, înainte de a adormi, cum transformase criminalul cu pinteni într-o oarecare pasăre inofensivă.)

Ionel se plimbă prin cameră încet, tăcut, cu paşi de somnambul. Ştia că nu va mai putea să adoarmă. Şi plimbarea inutilă îl irita. Deodată îşi aduse aminte de sarcinile care i se încredințaseră. Un gând obsedant începu să-i dea târcoale. Întâi ca o întrebare inofensivă: oare ce face la ora asta scheletul? Stă singur în camera lui pustie? Sau poate s-a sculat? Îl văzu executând asalturi cu spada. Mânuia arma cu o iscusință diabolică. Şi sărea în lături, când presimțea un atac, ca un adolescent… Ionel nu mai putea suporta imaginea îndepărtată care se voala. Voia să fie în camera scheletului nu cu gândurile, cu imaginația, ci cu ființa lui trează, vie.

Se îmbrăcă la iuțeală. Deşi era frig afară, frigul aurorei, îşi puse doar o cămaşă subțire pe el şi se mulțumi cu nişte pantaloni scurți, despre care nici nu ştia că-i are în valiză. De teamă că orice ezitare îi va moleşi gândul, sări imediat pe geam, se agăță de una din crengile nucului, aşa cum făcuseră Tic şi Dan în prima seară când plecaseră la bâlci, şi apoi coborî cu grijă. Numai cocoşul îl privi speriat, şi i se păru că pliscul cocoşului se umflase ca o minge. Când simți pământul sub picioare, răsuflă uşurat. Nimic nu-l mai putea împiedica. Nici nu ieşi pe poartă. Sări gardul cu uşurința unei pisici. Şi porni în goană pe străzile

cunoscute, care-l duceau spre locuința maiorului. Fugea ca un bezmetic. Îşi simțea spatele ud, sudoarea îi curgea şiroaie pe față, dar nu se oprea. Nici când o siluetă înaltă, nedefinită în culoarea zorilor, încercă să-i bareze drumul şi să-l prindă cu mâna, nu se opri. O ocoli ca o sfârlează şi-şi mări iuțeala. Nu-şi închipuise niciodată că are o asemenea rezistență. În fuga lui nebună, trecu de locuința scheletului, fără să-şi dea seama. Deşi simțea că se întâmplă ceva straniu cu el. Oare îl forța cineva, necunoscut, să nu se oprească, să nu intre acolo, pentru a-l feri de o cumplită primejdie? Degete de gheață îi frecau spinarea. Fugea, fugea orbeşte spre capătul străzii. Şi deodată, ceva ca un braț de fier îl opri. Atât de brusc, de parcă l-ar fi curmat o mişcare străină. Ştia ce-l oprise. Gândul său obsedant de a-l vizita pe maior la ora aceea. Se împotrivea mişcării care voia să-l salveze. Ud leoarcă de transpirație, cu picioarele tremurânde, cu răsuflarea sugrumată, cu inima rupându-i pieptul, făcu cale-ntoarsă. Mergea încet, încet, de astă dată, pentru a întârzia primejdia. Se apropia de poarta pe care o cunoştea atât de bine. Era în fața ei.

Un pas, doi paşi, trei paşi, şi ar fi fost salvat. Va trece oare de poarta care se deschidea încet, trasă de o mână nevăzută? N-avu puterea să facă pasul. Un singur pas. Se întoarse încet din călcâie şi intră pe poartă. Prundişul aleii îi tortura tălpile rănite de alergătură. Ce idee stupidă! De ce alergase? Ca să-şi irosească forțele, să nu mai aibă nicio putere tocmai în momentul când i se cerea luciditate, hotărâre, rezistență de fier? Fața îi era aprinsă, iar picurii de sudoare reci ca gheața. Căută o batistă în buzunar, dar nu găsi. Se şterse cu mâna, dar şi mâna îi era udă. Uşa casei era deschisă. Ştia că rămânând acolo, în fața uşii, ar mai fi existat o posibilitate de salvare. Poate c-ar fi ieşit fratele maiorului, l-ar fi văzut şi… Dar nu rezistă. Parcă-l împingea cineva de la spate.

Urcă treptele, căutând cu tălpile rănite smocurile de muşchi, care răsăriseră printre crăpături. Şi pătrunse în casă. Trecu printr-un vestibul strâmt. Se mai vedeau găurile în care fuseseră înfipte odinioară cuiere grele, de coarne de cerb. Acum numai era nimic în vestibul. Şi oglinda veche se demontase din perete. Tencuiala şi varul cenuşiu ningeau un praf des, mirositor, care îneca.

Scheletul îl văzu imediat ce trecu pragul holului. Într-o mână ținea o statuetă de tanagra. Cealaltă şi-o ascundea la spate. Era mai hidos decât la bâlci. Era aşa de galben, că toată lumina din încăpere iradia din craniul lui. Lui Ionel i se muiară picioarele:

– Vă rog să mă iertați, se bâlbâi el. Cred că am greşit adresa. Am întâlnire cu o… cu o… Fratele dumneavoastră mă cunoaşte. Mi s-a dat o adresă greşită.

Nici buzele nu i se mişcau când vorbea. Şi cuvintele lui erau rostite într-o limbă pe care Ionel nu o înțelegea. Nu înțelegea niciun cuvânt, dar erau atât de limpezi, că le citea. Da! Citea vorbele scheletului. Nu-i mai auzea glasul, deşi ştia că răsună, că umple de sonoritate toată încăperea. Ionel citea şi, ca prin vis, reuşi să traducă totul.

– Să nu-ți fie frică. Iubesc copiii. Îmi place să-i alint. Îmi place să le spun poveşti… Trebuia să fiu bunic… Ştii câți ani am? Şaptezeci de ani…

Scheletul vorbea, dar Ionel nu-i mai citea cuvintele. Vedea un singur lucru în încăperea aceea. Nici pe maior nu-l mai vedea. Numai sabia pe care o ascundea la spate, o sabie lungă, ascuțită, strălucind ca diamantul. De ce-o ținea la spate? De ce-o ascundea? Şi de ce ochii lui pluteau parcă fără cap prin cameră?

– Nu mişca! îi ordonă maiorul. Stai drept! Şi ascultă ce-ți comand eu! Întoarce-te jumătate spre stânga. Să nu-ți dezlipeşti privirile de privirile mele! Şi acum pregăteşte-te! Vei merge înapoi. Cu spatele. Nu ştii încotro mergi. Când ai intrat în casă, nu ai socotit direcția. Nu vei ştii nicio clipă unde mergi. De ce-ai venit aici? Cine te-a trimis? Nu trebuie să-mi răspunzi. Vei merge cu spatele şi cu ochii în ochii mei! Nu aveai voie să pătrunzi în casa asta! Vei merge înapoi! Şi nu vei şti unde mergi. Priveşte-mă în ochi! Şi acum vei începe să mergi. Cu spatele. Fără să ştii unde. Acum! Primul pas! Fă primul pas! Am spus! Primul pas! Am spus! Primul pas!

Ionel rămase cu piciorul suspendat în aer. Nu îndrăznea să-l lase în jos. Nu ştia dacă talpa lui va întâlni pământ sau altceva. Şi privirea lui era sorbită de văgăunile întunecate în care licăreau două scântei firave, îndepărtate – ochii scheletului. Simțea cum i se fură privirea, cum i se soarbe, cum nu mai vede cu ochii lui. Ce-a căutat în casa asta blestemată? A vrut să arate celorlalți că e curajos şi că are

personalitate? Şi de ce-a fugit? Fuga i-a ucis luciditatea, curajul, prudența. Numai fuga. Şi sudoarea care-i înghețа spatele şi fața! Parcă-i curgea şi părul odată cu şiroaie de sudoare. Nu mai vedea. Ochii lui nu mai aveau puterea să vadă. Îi închise, pentru a simți cu genele rotirea globilor. Dar vocea maiorului îi opri mişcarea.

– Priveşte-mă în ochi! Lasă piciorul jos! Jos!

Ionel se supuse. Piciorul lui întâlni ceva dur. Podeaua? Era mai sus decât nivelul la care se afla celălalt picior.

– Priveşte-mă în ochi! Lasă-ți toată greutatea corpului pe picior! Nu ştii unde mergi! Nu ştii unde calci! Priveşte-mă în ochi! Lasă-ți toată greutatea corpului pe piciorul stâng!

Da! Ionel începuse mişcarea comandată, ducându-şi înapoi, spre acel necunoscut care-l îngrozea, piciorul stâng. Comanda îl apăsa ca un sac cu plumb. Oare ce căutase în casa asta? Îşi lăsă încet greutatea corpului pe piciorul stâng. Necunoscutul acela dur, mai ridicat decât podeaua, rezistă apăsării. Piciorul drept se ridica fără voia lui de pe podea.

– Al doilea pas! ordonă maiorul. Cu dreptul. În spate. Fără să ştii unde mergi. Priveşte-mă în ochi! Al doilea pas!

Ionel îl făcu. Nu putea să se împotrivească. Dac-ar fi izbutit măcar să-şi deschidă buzele, să spună câteva cuvinte! Coborî încet piciorul, dar mişcarea nu se mai termina. Talpa nu mai întâlnea niciun obstacol. Trecuse de nivelul podelei. Piciorul era mai jos, dar talpa nu întâlnea nicio împotrivire. Piciorul stâng i se scurta, iar dreptul i se lungea, cobora în gol, mereu în gol. Şi abisul nu avea fund. Şi piciorul nu întâlnea nimic, şi parcă i se subția tot lungindu-i-se, simțea că i-a ajuns ca un fir de pai. Nu-l mai cobora el, cu muşchii lui, cu voința lui. Piciorul i se scurgea ca o şuviță uleioasă, care odată şi odată tot se va termina.

– Şi acum repede! ordonă scheletul. Vei merge cu spatele, fără să ştii încotro. Repede! Pas de marş! Ascultă comanda! După mine! Încep! Stângul! Dreptul! Stângul! Dreptul! Stângul!

Ionel se supunea comenzilor. Picioarele, unul scurt, mic, parcă-i ajungea până la bărbie, altul lung, nesfârşit, moale ca o ață, executau comenzile ducându-l undeva.

– Stângul! Dreptul! Stângul! Dreptul! ordona fără contenire scheletul. Nu ştii unde mergi!

Oare unde îl duceau aceşti paşi hidoşi? Spatele înghețat aştepta degete scârboase, ascuțite, fierbinți, lungi, nesfârşit de lungi. Undeva, în mersul acesta nebunesc, carnea lui vie va întâlni limbi de reptile, picioare de păianjen, răsuflări de fiare. Şi paşii se supuneau comenzilor, fără nicio împotrivire.

– Stângul! Dreptul! Stângul! Dreptul! comandă maiorul. Stângul! Dreptul!

Ionel simțea în spate apropierea necunoscutului. Mergea, mergea, mergea şi parcă picioarele i se întoarseră din trunchi. Păşeau înainte, nu înapoi, dar privirile lui rămâneau mai departe sorbite de văgăunile scheletului. Şi necunoscutul înfiorător îl cuprinse deodată cu zeci de mii de brațe…

Când se trezi gemând, îi văzu pe Tic şi Dan îngroziți.

– Ce coşmar înfiorător! se cutremură el şi povesti visul.

– Lipseau câteva pagini de groază, îl linişti Dan.

Capitolul VIII

1

– Oare ce s-o fi întâmplat cu cocoşul? întrebă bunica în timpul micului dejun. Parcă s-a sălbăticit. Aleargă întruna şi cântă ca un blestem. Auziți-l!

Din trei în trei secunde, cocoşul lansa câte un „cucurigu!” asurzitor şi de fiecare dată folosea alt registru. Parcă se pregătea pentru un concert şi-şi verifica, tenace, toate posibilitățile. Când ajungea la acute, urechile mesenilor simțeau atacurile necruțătoare ale unor proiectile.

– Huşşşş! îl alungă din prag bunica. Huş, dihanie nesătulă! Ți s-a făcut dor de tigaie?

– Iertați-l… se rugă Tic, conştient de vina pe care o avea. O fi adormit azi-noapte şi acuma se simte dator…

Cocoşul ghici probabil o amenințare în vorbele bătrânei, aşa că-şi luă tălpăşița şi se aciuă undeva, în fundul grădinii. Nu renunță însă la antrenamentul său. Adevărul e că fuga lui avea alt motiv, mult mai real. Îl zărise pe ciufulici ieşind din casă şi o amintire nebuloasă îi înfiora mintea de cocoş. Îşi verifică fără ezitare iuțeala picioarelor, dar ajungând la loc sigur, îl cuprinse setea de răzbunare. Îşi anunță găinile – prefăcându-se generos şi modern – că sunt libere, şi se dedică imediat preocupării sonore.

Tinerii, adunați la cartierul general, uitaseră însă de el. Ascultau raportul sintetic făcut de Lucia şi se grăbeau să-l completeze cu alte fapte. Toate „noutățile” pe care ei le aduceau se integrau însă, sub o formă sau alta, în raportul prezentat.

– Astăzi trebuie neapărat să restrângem cercul suspecților, spuse Lucia. Ori găsim…

– Eu am impresia, draga mea, o întrerupse Dan, că în fiecare zi cercul se lărgeşte, nu se restrânge. Ieri l-a dilatat nea Ilie, astăzi va fi rândul lui moş Costache, mâine…

– Ce-ai cu moş Costache? îl repezi Tic. Pe moş Costache l-am văzut cu ochii mei, în toate cele cincisprezece minute, afară. Nici nu s-a mişcat de la locul lui.

– Poate că era un altul, deghizat, care juca rolul lui moş Costache. Întuneric… penumbră… puțin răguşit… Şi directorul putea să se înşele, nu numai tu… Sau… Aoleu! Cum am scăpat asta din vedere? Dacă s-a pitit cineva după o statuie, a prins un moment propice, şi a înşfăcat tanagralele? Şi după ce s-au stins luminile şi s-a închis muzeul, iar lui moş Costache i-a căzut țigara din gură din pricina moțăielii, a deschis frumuşel fereastra, a sărit, a închis-o la loc, şi când se va observa furtul, vina va cădea pe zidari. Ei! Acum ce mai spuneți?

– Foarte ingenios! îl ironiză Maria. Dar de ce n-a scos tanagralele din vitrină după ce s-au stins luminile, după ce s-a încuiat muzeul, după ce moş Costache a început să moțăie?

– Ca să ne dea nouă de furcă! îi răspunse Dan prompt, deşi cam amărât.

– Avem nişte întrebări la care trebuie să răspundem, le atrase atenția Lucia, şi nişte sarcini de bază care trebuie rezolvate. Dacă sunteți de acord, bineînțeles…

– Foarte bine! o aprobă Ionel. Dar eu nu mă mai duc la schelet… după coşmarul prin care am trecut. Şi acum mi se pare că merg cu spatele prin nişte locuri pe care nu le cunosc şi mă aşteaptă undeva nişte tentacule cu ventuze tăioase…

Tic îi însoți cuvintele cu expresia binecunoscută:

– Brrr! Şi nu te mai lăuda cu tentaculele. Ia încearcă să mergi cu spatele pe aici, prin curte, după ce te uiți jumătate de oră în direcția spre care vei porni. Să vezi cum te gândeşti că vei da peste o groapă sau peste o cărămidă, sau că te vei izbi de colții unui dulău ieşit din senin… Ştiu eu, dar tu ai uitat. Am mai făcut noi jocul ăsta odată şi ai căzut cât erai de lung, numai pentru că ți-ai proptit piciorul într-o cracă…

Ionel îşi aminti şi zâmbi. Un zâmbet de circumstanță, evident. Pentru că tot îl mai treceau fiori, îi simțea mai ales în şira spinării, aceea care trebuia să înfrunte, în coşmar, necunoscutul.

– Nu vrei să mergem la schelet? îl întrebă el pe ciufulici. Parc-aş avea mai mult curaj.

– Eu am treabă cu Dan. Nu uita că singurele personaje despre care nu ştim nimic…

Maria îl opri cu un gest brusc…

– Am o propunere! strigă ea. Să nu mai plece nimeni de unul singur. Să ne împărțim în grupuri de câte doi, ca să preîntâmpinăm orice eventualitate. Mă gândesc la absurdități, dar n-are a face. De ce să nu fim pregătiți pentru orice? Poate că unul dintre noi, urmărind un personaj, ajunge într-un loc necunoscut. Ce face singur? Se duce după el. Şi dacă nu mai iese?… Pe când în doi, celălalt poate să stea ascuns undeva şi, dacă vede că primul nu mai iese, aleargă aici şi dă alarma. Sau să presupunem că personajul urmărit se întâlneşte cu cineva: cu un cunoscut sau un necunoscut. În orice caz, un tip dubios. După care să se ducă, dacă la un moment dat cei doi se despart?… Pe când, dacă nu e singur…

Propunerea Mariei fu aprobată cu entuziasm. Numai când se formară grupurile avură loc discuții. Unul dintre grupuri era alcătuit mai demult: Tic şi Dan. Nimeni nu avu nicio obiecție. Ceilalți însă nu ştiau cum să se potrivească mai bine. Dilema fu rezolvată de opțiunea Ioanei:

– Eu aş dori să merg cu Ionel, spuse ea. Întâi la schelet sau întâi la profesoară… O să ne înțelegem noi.

– Cred şi eu, bolborosi Tic. Mai ales că aveți acelaşi nume.

Ionel se cam înroşi, dar îşi ascunse emoția prefăcându-se cucerit de ideea Ioanei. Lucia şi Maria ridicară în acelaşi timp din umeri. Erau forțate să acționeze împreună.

– Două femei ca să descoasă una singură?! se miră Dan. Îi dați prea mare importanță. Să vedeți voi dacă n-o veți determina, prin admirația pe care i-o veți mărturisi, să refuze chiar rolurile principale: Julieta, Antigona, Nora, Desdemona, Galathea, Salva… Poate că pe Salva n-o va refuza…

– Asta cine mai e? întrebă Maria.

– O eroină formidabilă pentru viitoarea piesă pe care Hariton o va scrie special pentru ea. Numai aşa o veți cuceri. Dar pentru asta chiar amândouă trebuie să vă duceți?

– Îl mai avem şi pe paznic în sarcină, îl linişti Lucia. După convorbirea de aseară trebuie să ne ocupăm mai pe îndelete de el… Aşa! Şi câteva detalii… importante. Dacă se iveşte ceva deosebit, cu

totul deosebit, atunci se lansează o chemare urgentă, un răvaş care se va lăsa aici în chioşc, după scândura asta. Prin urmare, atunci când unul dintre noi are timp liber, vine la chioşc şi controlează ascunzătoarea. Răvaşul, după ce e citit, va fi pus la loc.

– Eu cred că ar trebui extins sistemul şi pentru lucruri mai puțin deosebite, spuse Ionel. Ca să ştim fiecare unul de altul.

Amendamentul lui Ionel fu acceptat fără obiecții. Grupurile se pregăteau de acțiune. Era nervozitate, neastâmpăr, emoție, teamă de necunoscut. Dar de câte ori nu mai trecuseră prin stări asemănătoare cireşarii?

2

Primul cuplu care-şi luă tălpăşița, şi-ncă în mare grabă, fu cel format din Tic şi Dan. Când cei doi ajunseră în centrul oraşului şi Dan văzu că Tic n-avea de gând să se oprească, se răzvrăti şi îşi încetini mersul, dar nu fără a-l trage de mână pe ciufuliciul grăbit:

– Nu mă mai chinui atât! Fugi de parc-ai fi în urmărirea unui hoț! Stai oleacă, să mai răsuflu!

– Crezi că după un om de treabă se grăbeşte cineva? îi ripostă Tic.

Dan se uită în urmă şi clătină afirmativ din cap:

– Ai dreptate. Nu văd pe nimeni în urma mea. Şi când mă gândesc, Ticuşor, continuă el, spre a-şi trage răsuflarea, că poate nici nu s-au furat tanagralele! Să vezi dacă n-o să am eu dreptate. Ne agităm ca nişte tâmpiți, degeaba.

Tic îl înfruntă cu privirea lui caracteristică, privire care mărturisea o ironie compătimitoare:

– Cum să n-ai dreptate? Cred că n-a rămas posibilitate pe care să n-o fi „descoperit”. Cu sistemul ăsta… Nu-ți rămâne decât s-o suspectezi şi pe Ioana, şi gata! Ai fost primul care a dibuit enigma…

– Şi de ce să nu mă gândesc şi la ea? se întrebă Dan mai mult pentru sine. Eu nu pot să jur că a stat tot timpul lângă noi. Cunoaşte şi ea muzeul… Poate ştia că vitrina e descuiată şi… Aoleu! Ea e! În mod sigur ea era! Ne-a chemat special aici pentru asta! Ia gândeşte-te puțin!

La urma urmei, pentru ce ne-a chemat? Nu ştii cât am suferit noi în prima zi? Ca să vedem bâlciul ăsta idiot? Ca să ne tolănim într-o poiană fără nume?… Nu, Ticuşor! A organizat furtul, ca să ne pună pe noi la încercare. Să vadă dacă ne descurcăm… Pssttt! Ce ingenioasă! Cât de abil a combinat totul! Dar tot i-am venit eu de hac! Ai văzut? Probabil că se plictisea în decorul ăsta monoton şi deodată i-a venit ideea asta. Şi bineînțeles e personajul cel mai inocent. Cum poate să-ți treacă prin cap s-o bănuieşti tocmai pe ea?… Asta-i, Ticuşor! Nu degeaba, în cărți, adevărații vinovați sunt persoanele cele mai inocente. Spune şi tu! Fără ideea asta a mea, ne-am fi gândit vreo clipă la Ioana? Şi la urmă, după ce ne-am fi smuls părul din cap, ne-ar fi arătat triumfătoare tanagralele. Ha-ha-ha-ha! De-o sută de ori ha-ha-ha! ar fi râs. Cireşarii! Poftim! Ați vrut să vă puneți cu mine? Na! V-am făcut-o!

– Mai bine fă un pronostic despre omul cu cicatrice, îl povățui Tic.

– Cum? Tu nu iei în serios ideea mea? Nici nu se putea idee mai genială. Mai genială decât a ei. Gândeşte-te, Ticuşorule! Nu e Ioana cel mai inocent personaj din cele pe care le cunoaştem până acum în acest oraş?

– Ştii ceva, Dan? Eu am şterpelit tanagralele şi mă mir cum de nu te-ai gândit până acum şi la asta.

– După ce n-ai fost în stare să descui uşa turnulețului…

– Păi tocmai experiența aia m-a determinat să încerc uşa vitrinei, răspunse Tic. Am văzut că era deschisă…

– Lasă bancurile, Ticuşor! Te cunosc eu foarte bine. Tu nu eşti chiar atât de inocent, ca să oferi un final surpriză…

Băieții ajunseseră în fața restaurantului. Binecunoscutul lor ospătar era, ca şi ieri, în criză de clienți. Când îi văzu, dispăru ca un popândău. Apăru însă imediat pe terasă, purtând cu gesturi de jongler două pahare cu sirop, un țap de bere şi două pahare goale. Îşi zâmbea lui însuşi, cu o profunzime netăgăduită, probabil ca Napoleon după bătălia de la Austerlitz.

– Extraordinar! îi salută el. Dacă-mi permiteți, v-am adus comanda. Desigur şi țapul de aceeaşi culoare ca ieri.

Dar nu pentru acest bun venit îşi confecționase el zâmbetul victorios, gândi Tic. Vrea să se joace cu noi de-a pisica şi şoarecele. Ei bine! Şi-l opri exact în momentul critic pe Dan, care avea întrebarea pe buze.

– Nu aveți şi puțină gheață? întrebă ciufuliciul. Şi v-am ruga şi o farfurioară în care s-o puneți. Şi câteva scobitori…

Inteligența chelnerului nu era într-o relație foarte armonioasă cu zâmbetul său napoleonian. Fața lui exprima o nedumerire ca aceea a înaltului personaj la Waterloo, după bătălie. Poate de aceea pierdu şi el lupta.

– Ştiți că am dat de tânărul acela care a pierdut plicul! Eu personal l-am găsit. Extraordinar! Desigur că va veni aici imediat după-masă, dacă-mi permiteți… Gheața încă nu a sosit, dar scobitori vă aduc imediat, dacă-mi permiteți… Şi farfurioara, desigur.

Primi însă imediat plata, pentru că nici Dan, nici Tic nu erau dispuşi să stea acolo pe terasă, în bătaia soarelui nemilos.

– Şi-acum ce facem? întrebă Dan, după ce scăpară de asalturile ospătarului şi se aşezară pe o bancă la capătul bulevardului principal. Îl aşteptăm aici pe omul în gri?

– Decât aici, mai bine să mergem la bâlci, propuse Tic. Acolo avem mai multe şanse să-l întâlnim.

– Iar la roata norocului? spuse Dan cu dezgust. Şi, ca să-ți spun drept, am uitat banii în ceilalți pantaloni…

– N-am niciun chef să-mi azvârl banii în vânt, îi răspunse Tic. Şi la ai tăi n-am apelat până acum. Mă gândesc numai la omul în gri… şi la borțos. Ce strică dacă mai aflăm ceva despre el?

. . . . . .

Câtă deosebire între bâlciul de seară şi cel de dimineață! Totul era jalnic, obosit, fleşcăit. Tot ce nu se vedea noaptea sărea acum în ochi. Pânzele julite ale panoramelor, crăpăturile şi tencuiala veştejită a barăcilor, vopseaua scorojită de pe căluşei, puzderia de hârtii colorate răspândite peste tot, ca după o vijelie, figurile oamenilor, palide, încercănate, hirsute, ca după un somn scurt, agitat. Ici-colo, câteva trompete încercau să învioreze atmosfera, dar sunetele lor răguşite întristau.

Câțiva puşti se adunaseră la roata norocului. Un individ înalt cât o prăjină, pe care Tic îl mai zărise undeva, poate pe o estradă, încerca să-i ademenească, învârtind fără încetare şipca de lemn şi arătându-le un obiect diform pe care-l înălțase spre nori cu mâna stângă. Era eternul

iepuraş de ghips, iepuraşul dintotdeauna al bâlciurilor, cu singura deosebire că mărimea lui era grotescă.

– Care vrea să-l ia? Care vrea să-l ia? striga lunganul. O singură tragere şi e al tău! O singură tragere! Cine-şi încearcă norocul? O singură tragere!

Lunganul țipa din obişnuință, fără nicio pasiune. Nu avea în voce acel îndemn al borțosului, care te obliga să împingi şipca. Era şi el obosit, şi probabil că în pauze rostea cu glas încet înjurături. Şi acestea moi şi fără țintă. Văzându-i pe cireşari, privirea lui deveni mai vie, iar glasul parcă i se mai învioră. Pe la mijlocul chemării îşi dădu seama de inutilitatea efortului şi se adresă din nou puştilor care-şi scotoceau buzunarele.

– Ne mai lipseşte un leu, nene, se rugă unul din ei. Ne lăsați să mai tragem o dată?

Lunganul le făcu semn cu mâna că nu, îşi continuă apelul, plimbându-le prin fața ochilor amețiți oribilul iepuraş. Puştii scotociră iarăşi prin buzunare, câțiva chiar le întoarseră pe dos spre a-şi dovedi sinceritatea şi până la urmă reuşiră să adune în monede de câte cincisprezece şi cinci bani leul trebuincios. Lunganul numără de două ori cantitatea aceea de mărunțiş, care-i umplea palma:

– Încă zece bani! strigă el cu vocea cu care făcea reclamă. Încă zece bani! Care vrea să-l ia? O singură tragere!

Primi şi cei zece bani şi atunci începu conflictul: care dintre ei să tragă? Cel care oferise cea mai mare parte din sumă îşi reclama întâietatea. Dar mai trăsese o dată. Cearta ținu vreo zece minute, până ce se înțeleseră între ei ca să-şi înceapă norocul acela care nu trăsese până atunci niciodată, un prichindel care stătea amărât şi fără speranță deoparte.

Tic şi Dan priveau scena din apropiere şi amândoi se gândeau la ce se va întâmpla dacă şipca şi coarda de oțel se vor opri în dreptul unui număr mare.

Prichindelul împinse, abia ajungea cu mâna până la şipcă. Îi dăduse altul un ghiont, de aceea mişcă şipca. Coarda de oțel abia lovea cuiele. Înainta încet, încet şi Tic ghici, după încetineala cu care oțelul înainta, regiunea în care se va opri. Îl săgeta brusc un fior şi alergă ca un apucat spre roată. Din trei paşi fu acolo. Exact în momentul când coarda se opri. Dar chiar în aceeaşi clipă, lunganul îi făcu vânt mai departe, cu o

mişcare scurtă din cot. Puştii erau însă foarte atenți, ştiau toate numerele pe dinafară. Începură să vocifereze, să țipe, să urle.

– A luat-o! Uite cum a luat-o! țipă lunganul şi scoase din piramida de obiecte un iepuraş de ghips, aproape tot atât de mare ca acela pe care-l ținea în mână.

Ceata de puşti era în dubiu. Unii ar fi vrut să ceară obiectul câştigat, o vază albastră, cu vinişoare aurii, probabil o imitație chinezească, alții erau mulțumiți şi cu iepuraşul care li se oferea. Şi unora şi altora le era teamă că lunganul se va înfuria şi le va da banii înapoi sau îi va pune să mai tragă o dată.

Ciufuliciul nu mai putea suporta atâta nedreptate. Îşi strânse pumnii şi se răsti la lungan:

– Să le dai vaza! Am văzut cu ochii mei numărul la care s-a oprit. Şi eu şi prietenul meu.

Lunganul se uită la Dan, apoi din nou, nepăsător la Tic:

– Hai, car'-te! Car'-te mai repede, până nu-ți dilesc muia!

Ciufuliciul nu înțelese ce spusese lunganul, mai ales că mutra lui îi era prea indiferentă, ca să se gândească la o insultă.

– Vă rog să le dați obiectul, rosti el mai calm. Norocul e noroc. Trebuie respectat!

Lunganul strâmbă din nas, apoi scuipă cu o precizie uimitoare exact în vârful pantofului lui Tic. O clipă, cireşarul îşi privi pantoful. Era descumpănit. Nu mai întâlnise asemenea precizie. În următoarea clipă, însă, descoperi situația în care se afla. În jurul lui, puştii râdeau cu gura până la urechi. Gestul lunganului îi copleşise, aşa cum era să-l copleşească şi pe el. Furia îi congestionă fața. Se repezi în neştire spre lungan, dar acesta, cu o mişcare iarăşi foarte precisă, îşi întinse piciorul şi opri cu talpa vârful pantofului pe care-l scuipase mai înainte, exact în clipa când trebuia să se ridice de la pământ pentru a continua mersul. Tic îşi pierdu echilibrul şi căzu ca un nătărău în praf. În momentul acela, nu-şi mai pierdu însă cumpătul. Nici nu se ridică imediat – în ciuda râsetelor care-i răneau urechile – pentru a se gândi la replica pe care poate să i-o dea lunganului. Să-şi încerce forțele cu el, nici vorbă. Era de trei ori mai înalt şi mai puternic. Trebuia să se gândească la altceva. Şi văzu nu departe de el o piatră. Ca o sfârlează se ridică de jos. Într-o secundă era cu piatra în mână. Dar tot într-o secundă, vlăjganul fu lângă

el şi, înainte ca Tic să arunce, îi trăsni o palmă, care-l azvârli din nou în praf şi-l făcu să scape şi piatra din mână. Lovitura îl ameţise. Se uita ca prin ceaţă la lungan. Îl zări pe Dan apropiindu-se de roata norocului şi mai zări în mâna lui Dan o scândură groasă. Oare de unde o luase? se gândi Tic. Dar când îl văzu pe lungan rotindu-şi braţul, înţelese că Dan va avea imediat aceeaşi soartă ca a lui. Vru să-i strige ceva, pentru a-l feri de lovitură, dar nici nu mai avu timp, nici nu mai era nevoie. O palmă uriaşă – şi-o imagină ciufuliciul – izbi scurt ceafa vlăjganului, aruncându-l la câţiva metri de roata norocului şi la câţiva centimetri de el. Putea Tic să nu profite de prilej? Îşi înfipse unghiile în faţa lunganului şi sfâşie până auzi ţipete. Durerea îl trezise pe lungan din năuceală. Cireşarul crezu că se va repezi la el. Se sculă imediat şi alergă într-un suflet spre cel care-l salvase.

Atletul nu-l întâmpină cu prea mare bucurie:

– Ţi-am spus să ai grijă şi să te fereşti, îl mustră el. Ţi-am spus că poţi să dai peste vagabonzi. Ai scăpat uşor. Putea să te rupă în bătăi.

Tic încerc să-i explice atletului ce se întâmplase, dar acesta nu voi să-l asculte.

– Acum n-am timp. Altă dată. Şi ascultă mai bine sfaturile pe care ţi le-am dat.

Lunganul îşi reluase postul lângă roata norocului. Lui Tic încă-i mai era teamă de el. Dar când îl văzu cum tremură din toate încheieturile, la privirea pe care i-o aruncă atletul înainte de a pleca, se linişti. Era absolut convins că lunganul cu faţa julită – parcă i se puseseră gratii pe obraz – nu-l va mai atinge câte zile va avea, nici măcar cu vorba. Se uită apoi în jur, pentru a vedea ce se întâmplase cu ceata de puşti. Şi urmele parcă li se şterseseră. Lui Tic i se făcu ciudă. Măcar să-l fi văzut pe lungan dându-se de-a rostogolul prin praf.

Dan îl aştepta mai la o parte, cu scândura încă în mână.

– Brrr! Ştii cum l-a atins? Dacă nu-l trezeai tu cu unghiile, stătea acolo, răstignit, până la prânz… Dobitocul! Ar putea măcar să-ţi mulţumească pentru asta.

Vorbele lui Dan îi aduceau o foarte vagă consolare ciufuliciului. Niciodată până atunci nu fusese atât de înjosit în faţa unora mai mici decât el.

– Nu ştiu de ce faci mutra asta? continuă Dan. La urma urmei, am scăpat destul de ieftin. Mai ales eu, care eram sigur că-mi voi căuta dinții prin praf. Crezi că i-aş mai fi găsit?

Tic tot nu se înveseli. Îl ardea încă urma loviturii pe care o primise şi, mai mult decât asta, îl durea ca o bătătură vârful unui deget de la picior. Deasupra degetului, pe pantof, se vedea o pată întunecată. Pata aceea de pe vârful pantofului îi provoca durerea. Şi râsetele puştilor cărora le luase apărarea.

Mergeau amândoi abătuți prin praf. Numai când ajunseră la unul dintre podurile care despărțea distracțiile de restaurante se opriră pentru a privi înapoi. Puştii se adunaseră iarăşi la roata norocului. Pesemne că-şi scotoceau iarăşi buzunarele. În dreptul piramidei cu obiecte strălucitoare nu mai era însă lunganul. Acesta se strecura, cu umerii aplecați, amețit, slujindu-se parcă de picioare străine, printre tarabele fără mărfuri, fără proprietari, fără muşterii. Abia acum simțea urma loviturii, gândi Tic. Dar nu-l urmări multă vreme. Îşi pironi din nou privirile la roata norocului. În locul lunganului apăruse altcineva. Un individ gros, chel, care-şi făcea vânt cu o pălărie de paie.

Cireşarii trecură totuşi podul. Nările lor adulmecau dezinteresate, mirosul fripturilor. Era mai multă veselie în partea aceasta a bâlciului. Şi îi mai atrăgea ceva acolo. La o masă, singur, în fața unei sticle de vin neîncepute se afla scheletul.

3

Ioana şi Ionel mergeau tăcuți pe bulevardul de la marginea de nord a oraşului. De ce-i cuprinsese mutenia? Nu puteau să-şi răspundă. El îşi închipuise că o va lua vesel de braț, că-şi vor spune o sumedenie de amănunte hazoase şi astfel va scăpa de ghearele încă nedesfăcute ale coşmarului.

Până ajunseseră pe bulevard mai schimbaseră câteva cuvinte. Dar imediat ce se pomeniseră sub umbra deasă a teilor şi castanilor, cuvintele li se împleticiră. Din când în când tuşea câte unul, ca şi cum ar fi fost pe cale să înceapă o conversație. Şi mergeau la o asemenea

distanță unul de altul, de parcă îi separa o maşină nevăzută, care-şi potrivise viteza după mersul lor. Înfricoşați că ar putea să întâlnească o groapă în calea lor, cercetau în permanență trotuarul. Şi tuşeau din când în când, iar el îşi ținea mâinile la spate; şi se uitau mereu în pământ, iar ea îşi împleticise degetele ținându-le strâns în dreptul pieptului.

Ionel zări de departe chipul şi silueta moşneagului. Şi cu cât se apropia de casa blestemată, cu atât creştea emoția lui. Dar izvorul emoției nu era în casa de care se apropiau.

– Trebuie să te iau la braț! se hotărî Ionel, fără să ridice privirile din pământ şi fără să facă acei doi sau trei paşi care l-ar fi apropiat de ea.

– De ce? întrebă ea, strângându-şi şi mai tare pumnii.

– Ştii… încercă el să explice. Moşnegelul… fratele maiorului… El a crezut că am o întâlnire şi că mi s-a tras chiulul… Trebuia să-i explic de ce stau în fața casei lui. Altminteri nu intram cu el în vorbă… adică nu intra el în vorbă cu mine… Adică… mi se pare că m-am încurcat… Ştii? O să creadă că ai venit la întâlnire, şi…

Tot explicându-i şi bâlbâindu-se se pomeniră amândoi în fața casei scheletului, fără să-şi fi dat brațul unul altuia, ba parcă şi mai distanți. Locul maşinii nevăzute i-l luase un camion, tot nevăzut.

Ionel îl salută politicos pe moşnegelul care-i făcea cu ochiul din poartă.

– Bună! îi răspunse bătrânul complice. Aşa e când te mulțumeşti cu o jumătate de oră. Şi încotro?

Un pretext ideal pentru a se opri. Ioana, însă, în loc să se apropie de poartă, se îndepărtă timidă, rezemându-se de trunchiul unui arbore.

– La plimbare, răspunse Ionel. E o dimineață frumoasă, e linişte, nici nu e prea cald, nici lume multă…

„Oare ce-aş putea să-i mai spun?” se întrebă cireşarul, îngrozit de banalitățile care-i ieşeau din gură. Iar ea stătea acolo şi auzea tot!

– Da, da, îl aprobă moşneagul. Dar noaptea e şi mai frumos. Nimic nu e mai frumos decât umbra nopții, vara. Mai fluieră câte un mierloi sau, dacă ai noroc, o privighetoare, şi e mireasma copacilor şi e aşa de linişte, că se aude şi inima când bate… Atunci ce nevoie mai ai de vorbe? Simți părul străin pe obrajii tăi şi degetele străine tremurând în mâna ta… (şi cu voce foarte înceată): Ai lăsat-o să aştepte mai mult de

o jumătate de oră? (Cu voce foarte tare.) Să ştii dumneata, domnişoară, că nu e lucru mai frumos ca plimbarea de seară, după ce guşti dimineața umbra castanilor… Seara, să vezi dumneata… Ehei, abia câte o luminiță, şi aia mai mult ca să facă umbră, să-şi ia copacii putere de la ea. Şi simți nevoia să te sprijini de cineva, de cineva anume, nu de oricine. Şi ai auzi şi zborul unei gângănii, şi simți cum îți fâlfâie ceva pe la ureche, şi-atunci îți fereşti urechea, ți-o apropii de un obraz cald şi răsufli adânc de două-trei ori. Apoi te uiți la cer şi vezi cum cade o stea şi iar ți se face frică şi te ghemuieşti la un piept care nu şovăie. Şi fără să fi vrut anume, asculți bătăile unei inimi… (Cu voce foarte joasă:) Spun bine, nu-i aşa?… (Şi iar cu voce tare:) Şi-ți dai deodată seama că inima aceea bate aşa de puternic tot fiindcă nu vrea ea; şi strângi şi mai tare degetele şi, fiindcă nu simți nicio durere, te uiți nedumerită la ele şi descoperi că strângi degetele altei mâini… Se mai aude departe şi clopotul unui ceas, dar nu te mai gândeşti la oră în momentul acela. Îți dai seama că nu mai mergi de multă vreme… (Cu voce foarte joasă:) Lasă, domnule, nu vezi că nu i-a trecut supărarea… (şi iar cu voce tare), dar simți că merge ceva în tine şi nu ştii unde te duce… De aceea ridici privirile în sus. Şi nu mai întâlneşti stelele, şi nici n-ai vrea să le întâlneşti atunci… Între cer şi priviri s-a ivit o umbră, şi umbra e vie şi-o simți cum se apleacă… Închizi ochii şi aştepți… Ehei!… Câtă minune e seara… Numai să nu întârzii la întâlnire…

Ionel se rezemase de gard. Toată vlaga din oase i se scursese. Pledoaria aceea parcă îl anulase. Bătrânul, văzându-l atât de pleoştit, îi şopti imediat:

– Păi dacă acuma, dimineața, fără să se întâmple nimic, te pierzi aşa, atunci ce-ai să faci deseară? Dumneata s-o laşi pe ea să se viseze, şi să fii treaz şi tare, că pe urmă te ia cu vorba şi să vezi cum te întoarce. Te ține cinci luni de zile până te lasă să-ți lipeşti obrazul de-al ei… Las-o pe ea să viseze. Dumneata să numeri în gând din trei în trei până la nouă sute nouăzeci şi nouă şi pe urmă să oftezi de câteva ori şi iar s-o iei de la început cu numărătoarea…

Învingându-şi starea de jenă, sau poate din simplă curiozitate, Ioana se apropie, în sfârşit, de poartă. Cu un curaj de zile mari îi răspunse moşneagului:

– Vă mulțumesc pentru intențiile dumneavoastră… Dar în privința asta nu se dau sfaturi…

Şi dacă e să vorbim drept, oratorul de mai înainte se fâstâci ca un copilandru, aşa cum i se întâmplase de nenumărate ori în momentele, veştejite de multe decenii, despre care vorbise cu atâta dezinvoltură şi pricepere. Şi ca să-şi alunge mai repede starea, schimbă imediat subiectul discuției:

– Şi, cum îți spuneam aseară, iar a venit târziu şi iar a început să răscolească toată casa. Uite, nu pot să ştiu ce căuta. Şi nu băuse. Pot să jur că nu băuse. Aşa ceva nu s-a mai întâmplat de douăzeci de ani; să nu bea mai multe zile la rând. Eu şi soața mea ne uitam toată ziua la icoane, rugându-ne să-l ție Domnul aşa. Da' cine mai poate spera într-o minune la aproape şaptezeci de ani câți are? Şi iar s-a războit cu o fantomă. Dar nu cu armele. Cu pumnii dădea în ea! Săracu'! Cine poate şti prin ce trece el acuma? Când vede casa goală şi pustie. Şi-o fi amintind cum era în tinerețe.

– Parcă l-am văzut într-o seară la muzeu? se hotărî Ionel să întrebe. Ieri… Ba nu! Alaltăieri seara…

– La muzeu?! se miră moşnegelul. Ei, asta nu mi-ar fi trecut prin cap! Dar ce să caute la muzeu?

Ionel căpătă şi mai mult curaj:

– Mi s-a părut că se uita la o vitrină. Nu ştiu la ce anume, pentru că erau mai multe obiecte acolo…

– La vitrină… La vitrină, repetă bătrânul înduioşat. Ştiu eu la ce se uita… Nici nu vă închipuiți ce bucurie mi-ați făcut! Înseamnă că începe să-şi aducă aminte… Numai dacă nu s-ar apuca din nou de băutură… Ştiu la ce se uita. Cum să nu ştiu… Acu' cincisprezece ani le-a vândut. Ultimele lucruri de preț care mai rămăseseră în casă. Zece ani le-a ținut lângă el şi casa se golea, dar de ele nu se putea despărți. Aşa beat cum era… Dar într-o zi tot le-a dat. Ca să-şi plătească nişte datorii. Le-a vândut la un negustor cu a zecea parte din prețul lor… Cum să nu-mi amintesc?

– Bijuterii de familie? întrebă Ioana, arzând de nerăbdare.

– Bijuterii? repetă bătrânul. Bijuteriile le-a vândut în primul an. Nu, domnişoară. Nu bijuterii. Ceva mai de preț. Nişte statuete mici cât mâna; li se spune tanagrale, după locul unde au fost dezgropate prima

dată. Le-a adus cu el din Grecia, când a fost acolo cu profesorul Neştian… O groază de bani trebuie să fi dat pe ele. Dar pe atunci avea bani. Prea mulți chiar. Cred că asta l-a nenorocit. A adus cu el două statuete. Parcă le văd. Un Eros gata să sară asupra cuiva şi o dansatoare fără un braț. Nişte minunății. Şi ținea la ele ca la ochii din cap. Pesemne că-l lega o amintire, dar n-a vrut să spună nimic, nimănui. Nici mie, care-i eram cel mai apropiat… Cât de mult ținea la ele! Dacă zece ani de zile, aşa cum era, că nici pe mine nu mă recunoaşte, şi tot le-a apărat. Să nu fi venit datornicii aceia pe capul lui, le aveam şi astăzi. Că el, în privința datoriilor, era un om de onoare. Şi ăia au cerut atât de mulți bani, că n-am avut de unde să-i scoatem. Dar eu şi până astăzi cred că totul a fost pus la cale. L-au înşelat, l-au pus să iscălească la beție nişte chitanțe. A fost o înțelegere la mijloc, altfel cum ar fi apărut, aşa, din senin, negustorul acela din Bucureşti? Ştiți cum s-a tocmit? Namila aceea cu barbă sură şi cu ochi ca de cucuvaie… i-a socotit cinci sticle de rachiu peste suma la care se ridicau datoriile. Auziți? Cinci sticle de rachiu, atât a dat pe ele. Zicea că datoriile fac la un loc cât o mie de sticle de rachiu, şi se arăta generos tâlharul…

Ioana, asemenea lui Ionel, era înduioşată de povestea pe care o auzea. Nu-şi pierdu însă luciditatea şi pregăti o nouă întrebare, pentru a risipi orice dubiu:

– Credeți că s-a uitat la statuetele donate de profesorul Neştian? Şi nu v-a spus nimic când a sosit acasă?

– Păi la ce altceva să se fi uitat, dacă a intrat în muzeu? Da' de ce-o fi intrat? Să-şi fi adus aminte? Aşa, din senin, după ce timp de cincisprezece ani a uitat totul? Încă un lucru pe care nu pot să-l înțeleg. Dar asta nu scade cu nimic bucuria pe care mi-ați făcut-o… Dacă şi-a adus aminte de tanagrale, înseamnă că a intrat într-o zodie bună… Oare ce n-au făcut toți doctorii şi toate medicamentele cu care a fost tratat să izbutească aşa dintr-o dată? Da, da. Era să uit. Aseară a mâncat. Şi nu s-a mai întâmplat lucrul acesta de foarte mulți ani… Abia aştept să mă duc să-i spun soției mele vestea pe care mi-ați adus-o…

Asta era dorința fierbinte şi a celor doi tineri. Să scape mai repede de moşnegelul care-i îmbogățise cu atâtea fapte senzaționale. Se retraseră încet, salutând politicos, mergeau cu spatele spre bordura

trotuarului, dar moşnegelul nu-i lăsă să plece fără să mai adauge câteva cuvinte:

– Aliați-vă cu seara, cu noaptea şi umbrele ei… şi să nu întârziați niciodată la întâlnire… Cel mult o jumătate de oră…

Parcă ei mai auzeau cuvintele bătrânului! Ar fi vrut să alerge, dar îşi simțeau picioarele moleşite amândoi. Când moşnegelul dispăru de la poartă, Ioana oftă şi se uită drept în ochii lui Ionel…

– Te rog să mă iei de braț, sau lasă-mă să mă sprijin de tine.

Alte sentimente provocaseră neaşteptata rugăminte. Dar ele nu atenuară cu nimic tremurul şi emoția lui Ionel.

4

Maria şi Lucia fuseseră degeaba la muzeu, Ilie nu era acolo. Un singur paznic supraveghea muzeul. Stătea pe o bancă, lângă uşa de la ieşire şi răspundea întrebărilor unui prichindel. Ghinionul se ținea scai de ele. Nici pe artistă n-o găsiseră acasă.

– A plecat de o jumătate de oră cu un domn în vârstă. A spus că e unchiul dumneaei.

– Unchiul Toader? întrebă veselă Maria. Un domn înalt, cu pălărie de paie? Şi cu ochelari cu ramă groasă?

– Nu mai poartă ochelari cu rame groase… cam de două luni, îi sări Lucia în ajutor.

Iscusința fetelor nu duse la niciun rezultat. Vecina, după o clipă de gândire, răspunse indiferentă:

– Nu ştiu dacă era unchiul dumneavoastră, pentru că nu l-am văzut decât de la fereastră, în stradă. Mi se pare că era cu capul gol… Poate era alt unchi…

Femeia nu trânti uşa, ci o închise încet. Chiar dac-ar fi rămas în prag, fetele tot n-ar mai fi avut curajul s-o întrebe altceva după remarca usturătoare de la sfârşit. Se întoarseră acasă, cu speranța că vor găsi un răvaş în ascunzătoare. Dar nici acolo nu era nimic. Păşiseră cu stângul.

– Hai să mai mergem o dată la muzeu, spuse Maria fără nicio convingere. Poate o fi venit paznicul nostru între timp.

– Haidem! răspunse Lucia, la fel de neconvinsă. Tot n-avem ce face aici.

Dar n-apucară să facă doi paşi, că ghinionul le ieşi din nou în cale. Bunica le chema să-i dea o mână de ajutor în bucătărie.

– Dacă n-aveți vreo treabă importantă, se grăbi ea să adauge. Vreau să pregătim împreună o prăjitură specială. Cu ocazia asta învățați şi voi cum s-o faceți.

Răspunseră cu atâta promptitudine şi erau atât de bucuroase, atât de vioaie, de parcă mergeau să afle misterul tanagralelor, nu să ajute la aluat şi la bătutul ouălor.

– Cum vă place oraşul nostru? întrebă bunica, în timp ce ungea nişte tăvi cu un şomoiog de pene îmbibat de untură.

Toate superlativele pe care le puteau găsi cele două ajutoare de gospodine li se păreau sărace pentru a elogia frumusețea oraşului. De emoție, bunica era să scape cutia cu scorțişoară. O prinse în aer ca un jongler şi fetele se minunară, de astă dată sincer, de îndemânarea ei. Alerga de la un capăt la altul al bucătăriei, neobosită, ca o fetişcană. Şi le întreba mereu despre oraşul lor, despre părinți, despre profesori, uneori se interesa de cunoştințe, pe care nu le mai văzuse de douăzeci de ani.

– Am fost de multe ori în oraşul vostru, le mărturisi ea. Şi m-am simțit întotdeauna bine… Nu! Nu pune aşa aluatul. Se întăreşte şi pe urmă… Mai aşteaptă două minute. Exact două minute. Numără în gând până la o sută cincizeci.

– Până la o sută cincizeci? întrebă Lucia mirată.

– Da, da. Pentru că mătăluță numeri mai repede decât… (arată spre Maria)… Dumneaei nu ajunge nici până la optzeci. Şi dă-i zor cu ouăle. Mai repede, mai cu foc!… Mai e muzeul acela de pe deal la voi în oraş?

– Nu mai e pe deal, răspunse Lucia. S-a mutat în centru. În vechea clădire a poştei. Nu mai încăpeau acolo obiectele… Unde să pun cratița?

– Pe scăunel… acolo, lângă sobă. Aşa… Erau trei picturi de Grigorescu, pe vremea mea, în muzeul vostru…

– Acum avem cinci, răspunse Maria, considerând pauza bunicii drept o invitație.

– Aveți şi Luchieni?… Nu! Nu te aşeza pe scaunul acela. E plin de făină. Şi câți Aman?

– Doi Luchieni, şi… câți Amani avem, Maria?

– Şase, răspunse Maria. Dar Luchian numai unul. Celălalt e o copie. S-a descoperit săptămâna trecută.

– Aveți cumva şi tanagrale? întrebă bunica, în timp ce bătea straşnic ouăle.

– Din păcate, nu. Avem puține statui şi niciuna nu-mi place.

– Mie îmi plac, spuse Lucia. Sunt câteva… Ne pare aşa de rău că n-am văzut tanagralele…

– Dac-aş fi ştiut că muzeul intră în reparație, v-aş fi dus mai întâi acolo, regretă bunica. Eu le văzusem cu câteva zile înainte, ba mi se pare chiar cu o zi înainte de a sosi voi aici. Cât de greu trece câteodată timpul… Şi m-am gândit să vă duc mai întâi în aripa stângă! Păcat! Nimic nu-mi place mai mult în muzeu ca tanagralele. Sunt unii care vin din alte părți şi chiar din alte țări ca să le vadă. Şi când am fost noi erau doi străini în sală. Un tânăr şi un bătrân. Nu i-am mai văzut până acum în oraş.

Maria se uita mirată la Lucia. Când îi văzuse bunica pe cei doi străini? Înfuriată de gestul paznicului, trecuse prin aripa dreaptă cu capul sus, fără să se uite nici în dreapta, nici în stânga. Maria încerca o întrebare hazardată:

– I-ați văzut înainte sau după plecarea directorului?

Bunica râse şi-o amenință cu degetul:

– Eu credeam că te uitai la tablouri, şi când colo… Directorul tocmai trecea prin fața uşii de la intrare. Se ducea spre casă. Nici nu ştiam că fusese în muzeu. A intrat pe dincolo?

Maria ridică, nepoliticoasă, din umeri:

– De unde să ştim noi? Nu l-am văzut… Dar nici pe dumneavoastră nu v-am văzut când ați trecut în partea dreaptă.

Era întrebarea subînțeleasă în care Maria învestise tot curajul şi toate speranțele ei. Bunica zâmbi din nou:

– Vă subjugase pe toți Andreescu. Dumneata mi se pare că rămăseseşi tot la Luchian… M-am dus pentru două secunde, ca să văd cine mai e dincolo…

Amândouă fetele erau să scape cratițele din mână. Aveau în fața lor persoana care putea oferi cele mai sigure alibiuri. Stătuseră atâta timp lângă ea şi nu ştiau acest lucru! Maria aproape mângâia cojile ouălor pe care le spărsese cu atâta ciudă. Şi îi mai veni în minte şi o idee bună: exercițiul de memorie de care le povestise Tic. Imediat îi făcu ochi dulci bunicii, veni mai aproape de ea, îi scutură şorțul, îi făcu câteva complimente cu privire la tinerețea şi suplețea ei (la care primi răspunsuri duioase), apoi îi propuse exercițiul lui Tic:

– Bunicuțo! Vrei să facem un joc în timp ce aşteptăm să crească aluatul? Un exercițiu de memorie. Ne întrebăm una pe alta diferite lucruri. Aşa cum fac eu cu Lucia.

Cele două tinere experimentară o mostră de asemenea exercițiu, pentru a o pregăti pe bunica. Lucia o întrebă pe Maria câteva amănunte de la bâlci, din noaptea trecută. Unde stătuse? Ce obiecte remarcase în piramidă? Dacă-şi aminteşte chipurile câtorva norocoşi sau candidați la noroc. Îi veni şi rândul Mariei. O întrebă mai întâi pe bunica dacă-şi aminteşte rochia pe care a purtat-o la aniversarea Ioanei, cu cinci ani în urmă. Era o întrebare de control, la care bunica răspunse cu o precizie uluitoare.

– Dar rochia pe care ai purtat-o cu patru seri în urmă? îşi continuă Maria întrebările.

– Hoață mai eşti! o amenință bunica. Mă întrebi ce rochie purtam la muzeu, ca să mă poți controla?… Catifea mov, cu guler negru. Am îmbrăcat-o prima dată cu doisprezece ani în urmă…

– Sunt mulțumită, o opri Maria. Dar poți să-mi spui, de pildă… Trebuie să găsesc o întrebare mai complicată… Da! Am găsit! Evrica! Spune, bunicuțo… câte persoane erau în aripa dreaptă a muzeului, când te-ai uitat matale… şi mai spune cum erau îmbrăcate… şi mai spune cum şi unde stăteau? Ia să vedem, Lucia!

Bunica aşeză pe masă castronul care-i încurca mâinile, căzu un moment pe gânduri, apoi se uită fix în ochii Mariei, îşi duse şi mâinile la cap, albindu-i-se pentru o clipă părul încă negru şi lucios. Efortul îi închise ochii. Maria profită de răgaz şi-i făcu un semn Luciei.

– Cât răgaz de gândire am? întrebă bunica. De fapt, pot să răspund… Câte persoane erau? Cinci persoane. Trei bărbați şi două femei… Cum erau îmbrăcate?… Doamna Prosano era în taior negru şi avea o pălărie

înaltă pe cap… Domnişoara de lângă ea era într-o rochie de stofă, foarte strânsă pe trup şi cam decoltată, o rochie de culoare închisă şi avea în mână… un pulover alb, gros. Tânărul din cealaltă parte a doamnei Prosano… n-avea pălărie… cred că era într-un costum gri… nu ştiu sigur… Maiorul Scarlat în costumul de toate zilele… N-are niciun rost să vi-l descriu, pentru că îl văd mereu cu el… Şi mai era un domn cu spatele, adică din profil, un domn foarte înalt, cu barbă şi mustăți, pe care iarăşi nu-l cunosc. Era îmbrăcat într-un pardesiu gri, un fel de halat, pentru că părea foarte uşor. Curentul îi clătina poalele… Cum şi unde stăteau? Parcă v-am spus… Doamna Prosano, domnişoara şi tânărul parcă formau un grup, în colț, spre ieşire, în partea dreaptă… Maiorul Scarlat lângă o statuie, cam prin mijlocul sălii… Ba nu! Mai spre uşă… Pentru că la mijloc e vitrina şi el stătea mai încolo de vitrină… cam la jumătatea distanței dintre vitrină şi uşă, însă lipit de perete. În fața lui, dar mai spre mijlocul sălii, stătea domnul acela înalt cu pardesiul. Nu ştiu la ce se uita… Ştiu însă că maiorul Scarlat se uita la el. Şi parcă se ferea să fie văzut… Asta m-a frapat în atitudinea lui. De aceea am zăbovit câteva secunde. Altminteri, după o clipă m-aş fi întors înapoi… Ei, sunteți mulțumite?

Şi Lucia şi Maria o îmbrățişară, amândouă odată. Erau fericite cum rareori fuseseră. Bunica le furnizase amănunte foarte sigure şi oferise câtorva personaje alibiuri greu de clintit. Şi toate acestea cu un preț derizoriu: una bătuse nişte ouă, alta frământase o cocă moale. Şi tot ele se vor înfrupta nu peste mult timp, din prăjitura care, sigur, va fi delicioasă, o minune a artei culinare.

5

Scheletul era la aceeaşi masă, în acelaşi restaurant, în fața aceleiaşi sticle de vin, din care nu turnase nicio picătură în pahar. Stătea nemişcat, ca o statuie, parcă i se înțepeniseră oasele. Nici măcar nu se sprijinea cu coatele pe masă. Din când în când scotea un creion din buzunar şi desena ceva pe o foaie de hârtie. O dată sau de două ori pusese mâna pe sticlă şi o ridicase în bătaia soarelui, parcă pentru a

controla culoarea vinului. Nici când ospătarul de opri în fața lui şi-l întrebă dacă doreşte să mănânce ceva nu răspunse nimic, nu făcu nicio mişcare.

Tic şi Dan îl urmăreau fără întrerupere, îi înregistrau fiecare gest, fiecare mişcare şi fixau totul în timp, de parcă se oficia un ritual la masa de lângă ei. Consumaseră până atunci o mare parte din bucătăria restaurantului, pentru a-şi păstra masa. Era ora prânzului şi bâlciul – în regiunea aceea – începea să se aglomereze. Acum îşi explicară cei doi cireşari de ce restaurantul central era atât de puțin frecventat. Toate bunătățile şi trufandalele oraşului, toți maeştrii artei culinare se mutaseră probabil aici. Constatarea aceasta nu-i mulțumea însă deloc. Se apropia ora care-i obliga să se despartă de schelet şi convieţuirea cu el nu le furnizase, până atunci, niciun amănunt demn de luat în seamă. Ar fi plecat ei, dar îi atrăgea ca un magnet nu atât personajul pe care-l supravegheau ca pe o lamelă la microscop, cât foaia de hârtie lăsată cu atâta neglijență pe masă. De aproape un ceas maiorul uitase de ea. Şi Tic născocea fel de fel de planuri care s-o aducă în posesia lui.

Un alt chelner decât cel care-i servise până atunci veni să le ceară plata. Plictisiți de atâta aşteptare şi mai ales grăbiți de întâlnirea pe care o aveau la alt restaurant, acceptară pretențiile nepoliticoase ale tânărului în halat alb. Inutil să spunem că nota de plată cuprindea şi costul unei baterii pe care cireşarii o văzuseră la altă masă. Ei băuseră numai sifon. Tic se adresă lui Dan cu un zâmbet care cerea socoteală:

– De fapt, trebuia să faci cinste… Ştiți? (îi spuse chelnerului) tatăl lui a fost avansat colonel chiar azi la prânz. În miliție…

Şi astfel nota de plată deveni exact ceea ce trebuie să fie o asemenea foaie de hârtie: precisă, într-o relație foarte sigură cu memoria clientului şi cu posibilitățile din portofel.

Maiorul se sculase de la masă înaintea cireşarilor şi lăsase foaia de hârtie acolo. Buzunarul lui Tic o înghiți într-o fracțiune de secundă şi, ca să evite orice hazard, ciufuliciul lăsă în schimb o foaie de hârtie goală pe masă. Dar şi ea dispăru după câteva secunde, luată de vânt.

– Ar fi avut aceeaşi soartă, se dezvinovăți el, mângâindu-şi buzunarul. Şi să ştii, Dan! Buzunarul mă arde ca un fier de călcat, dar de uitat nu mă uit până nu găsesc condiții ideale. Presimt că e ceva nemaipomenit şi ar fi păcat s-o rasolim.

Dan acceptă. Ce putea să facă? Şi astfel, posesori ai unei comori neaşteptate, părăsiră bâlciul. Avură norocul să găsească un autobuz gata de start, drept care, în mai puțin de zece minute, erau în fața restaurantului central. Omul cu cicatrice se afla pe terasă, singur la o masă.

Fără istorisirea şi reflecțiile Mariei, cei doi ar fi sfeclit-o. Fiindcă omul cu cicatrice nu părea prea vesel când îi văzu la masă, lângă el. Tic simți instinctiv cu cine are de-a face. Îi pieri orice teamă. Nici când auzi întrebarea răstită a tânărului nu se fâstâci:

– Ce-i cu plicul ăla cu bani pe care l-am pierdut?

– Un truc, răspunse ciufuliciul plin de curaj. Am vrut să ne întâlnim cu dumneavoastră.

Tânărul fu cuprins subit de un acces de veselie:

– Ia te uită până unde ați mers! Inventați poveşti cu plicuri, ca să atrageți oamenii în capcană! De data asta nu se prinde. S-a dus!

„Asta s-o crezi dumneata!” îşi spuse Tic în gând.

– Mai avem şi altceva, continuă cu voce insinuantă ciufuliciul.

– Nici nu vreau să aud! Discutați cu directorul fabricii. Dacă îmi dă el voie, poate. În două luni de zile, cât stau aici, nu pot să mă ocup şi de voi. Îmi sunteți dragi, dar ce să fac… Mă aşteaptă şi alte fabrici din țară. Şi peste tot specific local. Ce ştiți voi? Voi ştiți atât: să cereți întruna!

– Păcat că nu v-am prins într-o zi mai bună… sau că nu suntem noi în formă… Nu ne-ați fi scăpat atât de uşor…

Dan îl imitase pe Tic. Voia să câştige noi amănunte, provocându-şi interlocutorul.

– Să vedem mâine… Poate îmi fac puțin timp… Dar să nu vă mai prind cu plicuri sau telegrame sau invitații… Îmi dați un telefon la fabrică. Voi lucra toată dimineața la modele, secția întâi, ştiu toți.

– Vă mulțumim foarte mult, şi, pentru că sunteți atât de amabil, vrem să vă spunem şi noi ceva, zise Dan.

– Ceva personal, particular, adăugă Tic, şi să ştiți că n-are nicio legătură cu…

Făcu pauza necesară pentru a primi o completare, dar cum ea întârzia şi cum chipul tânărului exprima un aer de neîncredere, cireşarul continuă grăbit:

– Ştiți… Când ați fost la muzeu, era o cuconiță acolo, am auzit-o întâmplător vorbind…

– Aia de la muzeu? râse tânărul. Am tăcut mereu, nici măcar nu i-am răspuns când m-a întrebat cât e ceasul, şi făcea nişte remarci de-ți venea să-ți iei lumea-n cap…

– Se lăuda că v-ați ținut de ea, spuse Dan. O prietenă de-a noastră s-a întâlnit cu ea. Spunea că v-ați ținut mereu după ea. Şi mai zicea că înainte de închiderea muzeului ați privit împreună vreo zece-cincisprezece minute aceleaşi tablouri.

Relatarea nu-l indispuse deloc pe tânărul cu cicatrice:

– Treaba ei! Poate să spună ce vrea. Mie nu-mi plac ăstea care se bagă cu de-a sila în om. Nu-i dați nicio importanță!

Tic se opuse:

– Dumneavoastră faceți ce vreți. Dar noi prestigiul vi-l apărăm. O să-i clocesc eu una… De ce să se laude că, înainte de a se închide muzeul, ați privit aproape un sfert de oră, împreună, aceleaşi tablouri?

– Stați! Nu vă grăbiți cu sentința. Am observat şi eu că se uita la aceleaşi tablouri, mai ales înainte de a se închide muzeul. Erau două pânze noi, foarte frumoase. Mai era o doamnă care se uita la ele… Dar ea nu se minuna în gura mare, lăudând exact ce nu era în tablouri… De câteva ori ne-am şi înțeles, eu şi doamna aceea, din priviri. Mai bine zis râdeam pe înfundate la remarcile duduiței decoltate…

– Ați văzut şi tanagralele? întrebă Dan.

– Dar pentru ce credeți că m-am dus atâtea zile în şir la muzeu? De când am sosit în oraş, în fiecare seară, acolo mi-am petrecut timpul… Păcat că s-a închis!

– Şi nouă ne pare rău, îl imită Tic.

Ciufuliciul se gândea ce întrebări să mai scornească pentru a afla şi alte amănunte de la tânăr. Acesta se sculase însă de la masă. Se uită la ceas, ca pentru a se scuza:

– N-am ce face… Îmi pare rău, dar trebuie să plec. A fost simpatică ideea voastră cu plicul, am ştiut de la început că e un truc. Cu toate acestea am venit. M-am mai aerisit şi eu puțin şi am cunoscut doi băieți simpatici şi cam timizi. Ei, ne vedem mâine?… Fiuuu! Era cât pe-aci să vă chem degeaba la fabrică… Uitasem. Mâine şi poimâine sosesc nişte delegații străine… Peste trei zile. E mai bine. Dacă nu dați peste mine în

niciun chip, organizați-mi o cununie, sau altceva, în afară de înmormântare. Şi tot o să mă scoateți.

Imediat după plecarea tânărului sosi chelnerul. Probabil că-i pândise în tot timpul convorbirii:

– Extraordinar! spuse el. I-ați dat plicul? El nu voia să creadă! Desigur că l-a primit! Dacă-mi permiteți, erau mulți bani în el?

– Ne-am înşelat noi, răspunse Tic. Erau câteva scrisori de la un unchi care-i murise de două săptămâni. Nici n-apucase să le citească…

– Extraordinar! Desigur că i-a lăsat avere… Era vesel când a plecat…

– Aş, de unde! se strâmbă Dan. I-a lăsat numai datorii. Îl cunoaşteți bine?

Chelnerul nu înțelese la început despre cine e vorba. Abia mai târziu se dumeri:

– Maistrul Andronic? Extraordinar! Se spune că este cel mai mare meşter din țară la suflatul sticlei. N-ați văzut ultimele cristale la expoziția fabricii? El le-a suflat. Desigur, e o plăcere că l-am cunoscut… dacă-mi permiteți, bineînțeles.

– S-au limpezit câteva lucruri, spuse Tic, după plecarea ospătarului. Odată cu el mai ies două personaje de pe lista suspecților. Cred că nu mai eşti împotriva lui acum, după ce l-ai cunoscut? N-ai văzut ce simpatic este?

– Nu ştiu, răspunse Dan evaziv. Nu vreau să mă pronunț. Nici eu nu-l cred vinovat. Dar ți-am atras atenția asupra altui lucru. Uită-te şi la personajele inocente din jurul tău. S-ar putea să ne vină de acolo marea surpriză.

– Eu, de pildă, cred că tu eşti cel mai inocent… Însă din foarte multe puncte de vedere…

– Ticuşor, treaba ta. Nu vrei să crezi… n-ai decât. Dar asta nu mă împiedică să-mi fac datoria, în rolul pe care mi l-am ales… Şi dacă mai vrei să ştii ceva… Ei, uite, îmi fac curaj şi îți spun. Am citit cărți în care făptaşul, vinovatul, e chiar detectivul. Da, da! Nu râde ca un…

– Ce vrei să insinuezi cu asta? îl întrebă Tic, cu o vagă amenințare în voce. Nu crezi că eşti cam… Mă refer la cuvântul pe care l-ai lăsat adineauri în suspensie… l-ai păstrat pentru tine.

– N-ai niciun motiv ca să te superi, Ticuşorule. Totul e să înțelegi rolul meu. De ce nu te gândeşti puțin? Câți detectivi urmăresc misterul

acesta? Mi se pare că vreo patru, dacă-i excludem pe Ionel şi pe Lucia… pentru că ei n-au existat în timpul momentului blestemat. (Cu bunica nu ştiu ce să facem… În sfârşit…) De ce să nu ne gândim şi la unul din aceştia patru? Fiecare dintre ei, şi mai cu seamă unul, puțintel ciufulit şi cârn, avea toate condițiile să escamoteze tanagralele. Nu le lipsea celor patru nici inteligența, nici dibăcia, nici simțul de a se orienta în orice împrejurare… nici simțul farsei… Nu vreau decât să atrag atenția şi asupra acestei posibilități şi cu asta, dragul meu Ticuşor, presimt că am lichidat toate posibilitățile… dacă mai născocesc vreuna, necunoscută, o să-mi fac datoria, n-ai nicio grijă… Şi acum, dacă-mi permiteți, desigur, n-ai vrea să studiem harta aceea misterioasă, care a fost pe masa scheletului?

Tic scoase hârtia şi o puse pe masă. Capetele celor doi prieteni se apropiară. Coala era înnegrită de mâzgăleli şi pe o față şi pe alta. Tot felul de semne cabalistice, fără nicio noimă, la prima vedere. Linii, cercuri, bucle, ştersături. Privită însă mai cu atenție, ea oferea câteva semne distinctive. Şi pentru a reține tot ceea ce era demn de reținut, tinerii o cercetară, nu în ansamblu, ci pe porțiuni precise. Ca să-şi uşureze munca, o împărțiră în mai multe dreptunghiuri (sau pătrate), aşa cum fac elevii când copiază o hartă. În felul acesta nu putea să le scape nimic aprigilor căutători. Apoi începu migăloasa muncă de cercetare a pătratelor. Nici cel mai puternic microscop, electronic să fi fost, n-ar fi egalat teribila şi riguroasa selecție pe care o făceau privirile cireşarilor. La capătul unui ceas de încordare şi concentrare supremă, mută – aşa cum conveniseră – pe foaia de hârtie apăruseră mai multe cerculețe sau cercuri mai mari, trasate cu creion albastru, care conțineau, în interiorul lor, semnele distinctive, mâzgăleli cu sens, literele sau cuvintele pe care le desenase acolo scheletul, în diversele momente ale meditației sale.

Din literele culese, cireşarii nu izbutiră să închege niciun cuvânt ca lumea. Erau patru *B* în majuscule, un *G* uriaş, câțiva *M* răspândiți peste tot, doi de *R,* piperniciți, abia identificabili (Dan susținea că pot să fie *V),* şi o singură vocală, un *A,* care se repeta cel mai des pe cele două fețe ale colii.

Dintre cuvintele distincte (pentru că mai erau pe foaia de hârtie şi câteva serpentine, câteva zigzaguri care puteau fi interpretate;

încercând să le dezlege, Tic descoperi că există un cuvânt format din şapte litere, probabil cel mai lung din limba română, care poate fi scris numai din linii zigzagate: minimum; fără puncte acest cuvânt ar părea un exercițiu liniar, pentru învățarea lui i, la începutul clasei întâi) deci, dintre cuvintele distincte trei fuseseră, după mari cazne şi interpretări, descifrate. Şi anume: Tanagra… Neştian… şi Scarlat… Ultimul dăduse loc la dispute şi interpretări, pentru că nu se ştia sigur dacă e vorba de c sau de e, de r sau de v, iar t-ul final nu prea avea la extremitatea de sus liniuța orizontală. Cea mai senzațională descoperire era însă alta. Aşa îşi închipuiau, cel puțin, tinerii. Din mâzgălelile groteşti ei selecționaseră un număr de desene, toate foarte copilăreşti, ridicole, dar care reprezentau fiecare ceva. Nu desenul în sine era interesant – deşi în alte condiții putea fi trimis la cine ştie ce expoziție extravagantă – ci intenția desenului, strădania autorului de a exprima ceva. Cele şapte desene selecționate reprezentau figuri, unele neterminate – le lipsea o mână, sau un braț, sau un picior. Aceste amănunte îl determinară pe Tic să facă o asociație ingenioasă: desenele scheletului încercau să reprezinte tanagralele.

– Asta e! spuse Tic. Tanagralele! Tanagralele din vitrină! Parcă le văd. Uite dansatoarea! O vezi? Aici! Asta strâmbă. Şi uite şi femeia cu amforă… Nu vezi că-i atârnă ceva în mână… Uite şi zeița fără brațe, uite şi ăstea două îmbrăcate… Da, da! Sunt femeile cu voaluri, pe care le-am văzut eu în vitrină. Scheletul nu le-a putut desena voalurile, le-a îmbrăcat într-o simplă mantie… Tanagralele din vitrină.

– Şi ăstea două? întrebă Dan. Omulețul ăsta aplecat şi femeia asta fără o mână… Astea ce mai sunt?

– Habar n-am! răspunse ciufuliciul. O fi încercat altceva şi nu i-a reuşit.

– Nu cred, Ticuşor. Tot ce nu i-a reuşit a fost şters. Nu vezi capetele acestea care ies din colaci? Astea sunt figuri şterse. Se simte furia cu care au fost desființate. Nu i-a reuşit, nu i-au plăcut, şi atunci le-a şters… oare ce-or fi?

Tic ridică din umeri, nedumerit:

– Nu ştiu… Eu n-am văzut decât cinci statuete în muzeu. Şi nimeni altcineva n-a văzut mai multe. Dar să-ți spun drept, nici nu mă mai interesează ce reprezintă. Tu nu-ți dai seama că am descoperit totul

datorită amănuntului lunganului? Dacă n-ar fi făcut el şmecheria acolo şi nu ne-am fi repezit la el, ne-am fi plimbat ca nişte gură-cască prin bâlci, fără să întâlnim scheletul…

– Şi dacă nu era atletul… adăugă Dan, stăteam acum la patul unui invalid şi căutam să-i alin durerile prin glume… care l-ar fi făcut să sufere şi mai mult…

– De astă dată te iert, pentru că sunt foarte bucuros, Dan. Şi cum se potrivesc toate! Maistrul ne-a dat alibiuri pentru cele două cucoane, şi prin asta şi pentru el… şi hop! ne cade în mână hârtia scheletului! Ceilalți oare ce-au făcut?… Cum vor suporta explozia bombei?

6

Bunica, veselă şi mai sprintenă ca oricând, alergă spre chioşc, pentru a anunța masa.

– Azi am întârziat olecuță, dar avem nişte bunătăți, să-ți lingi buzele, nu alta. Haideți! Repede! Ceilalți băieți sunt în casă?

Asta era nenorocirea! Ceilalți băieți nu erau în casă. Nu lăsaseră niciun răvaş în ascunzătoare şi nici măcar nu lăsaseră semne că umblaseră acolo şi dăduseră peste semnalul de alarmă şi de urgență, binecunoscut în codul cireşarilor: S.O.S., scris în litere uriaşe de mâna Luciei. Bunica aştepta răspunsul Mariei, cea mai în măsură să dea o explicație pentru că era vorba în primul rând de frățiorul ei, începu să se bâlbâie:

– Ei… Ticu… Tic şi Dan… s-ar putea să nu vină la masă. Ştiți?… S-au dus la nişte prieteni… Şi au spus că ar putea să ia masa acolo.

Vestea o supără la culme pe bunica. De aceea se pregătise ea? Câte speranțe îşi pusese în prânzul care de fapt sărbătorea o aniversare tainică! Se împlineau treizeci şi cinci de ani de când la un prânz asemănător, între prieteni, cunoscuse un tânăr timid şi cam stingher, de care nu se mai despărțise pe urmă. Pregătise atunci o prăjitură, aşa hotărâseră sorții. Şi fistichie cum era, făcuse prăjitura după stilul ei. Tânărul, neputând refuza din cauza timidității şi de teamă că ar putea s-o jignească pe gazdă, pe care o considera autoarea delicioasei prăjituri,

mâncă trei porții uriaşe. Şi de atunci, în fiecare an, la o anumită dată, se repeta întâmplarea veche. Cât o rugase pe bunica mama Ioanei, şi mai târziu Ioana, să facă mai des prăjiturile acelea romboidale, sau măcar să le dea rețeta! Zadarnic! Demersurile lor nu avuseseră niciodată succes. Şi nu accepta pe nimeni din familie în preajma ei, când se întâmpla evenimentul. Masa nu fu prea veselă, dar nimeni nu avea asemenea pretenții. Bătrânul stătea ca şi atunci, timid, emoționat, numai că de astă dată gusta doar din felurile care i se puneau în față. Îşi păstra forțele şi capacitatea pentru cele trei porții care îl aşteptau semețe pe o farfurie ascunsă cu grija în bufet. Pentru că şi farfuria participase la întâlnirea care se petrecuse cu treizeci şi cinci de ani în urmă.

Tinerii stăteau ca pe ace. Se uitau mereu, fie pe fereastră, fie la uşă, întorceau capul, tresăreau la fiecare cântec de cocoş – şi cânta împintenatul, nu glumă – abia aşteptau să se termine odată masa aceea încărcată de bucate. Când văzură prăjitura, îngălbeniră. Nicio alună n-ar mai fi putut să bage în gură, darămite romburile acelea pline de creme şi de cristale ciudate. Încercară chiar un gest de scuză. Ioana însă îl reteză, cerând tăcere:

– Bunico! spuse ea. Nu ne aduci şi câte un păhărel de vin?

Şi cum bunica zâmbi mulțumită şi plecă în căutarea licorii, Ioana avu răgazul să declanşeze telefonul fără fir. Era o comandă fără echivoc: „Obligatoriu să mâncați toată prăjitura!” Ceea ce, după eforturi disperate, se întâmplă.

Foarte fericită, bunica privea din capul mesei – şi atunci ocupa acelaşi loc – lupta sonoră, din păcate uneori prea sonoră, dar de astă dată acest lucru n-o mai irita – dintre lingurițele nemiloase de metal şi romburile docile. Şi observa ea cum Ioana se uită cu nişte căutături stranii într-o anumită direcție şi când mai descoperi şi timiditatea băiatului pe care-l țintea privirile furişe ale nepoatei, fericirea ei nu mai avu margini. O clipă se gândi că poate sute de ani prăjitura va trece ca o ştafetă din familie în familie, servindu-se o dată pe an… Lângă ea, bunicul răsufla greu, dar victoria fusese câştigată. Nicio firimitură nu mai rămăsese în farfurie.

Îndopați că abia se mai țineau pe picioare, tinerii ajunseră cu chiu cu vai în chioşc. O bucată de vreme stătură tăcuți şi nemişcați în şezlongurile cu care mobilaseră chioşcul. Încetul cu încetul, spiritul de

acțiune îi cucerea. Prânzul, ale cărui urme dispăreau, îi întrerupsese în mijlocul discuției. Preocupările atunci abandonate le dădeau iarăşi târcoale. Şi cuvintele – prin care se desfac în lume adevărurile şi neadevărurile – nu întârziară să izgonească tăcerea moleşitoare, mai întâi prin glasul lui Ionel:

– Nu mai putem înota în supoziții. Ne trebuie şi o doză de curaj, pentru a ajunge mai repede la capăt. Restrângem sau nu cercul suspecților?

– Ar trebui să luăm hotărârea în colectiv, îi răspunse Lucia. De unde ştim noi ce gânduri, ce bănuieli, ce fapte noi au în clipa asta ceilalți? Iar să ne pripim?

– Să ne amintim ce spunea bunica, propuse Maria. Să căutăm să interpretăm cât mai bine observațiile ei… Rareori am întâlnit un asemenea spirit de observație şi ar fi păcat să nu profităm de el. În câteva secunde a fotografiat totul cu precizie de obiectiv. Ai o bunică, Ioana…

– Foarte bine, acceptă Ionel. Să interpretăm spusele ei. Cel mai aproape de vitrină era scheletul. Nu? Şi mai stătea şi ascuns. Probabil comisese furtul şi voia să se convingă că nu l-a văzut nimeni… şi mai ales omul în gri.

– Mai este ceva, se aprinse Maria. Abia acum îmi dau seama. Un amănunt pe care l-a observat bunica la actriță. Nu-ți aminteşti, Lucia? Actrița avea în mână un pulover gros, alb, de lână… dacă era o simplă mască… Dacă în puloverul acela înfăşurase statuetele… sau i le înfăşurase altcineva?

– Nu! se împotrivi Ionel. Dacă mergem pe linia asta, nu mai ajungem niciodată la capăt. Cele două femei şi omul cu cicatrice au alibiuri. Trebuie să excludem aceste personaje din lista suspecților. Să luăm obligatoriu această hotărâre!

– Parcă n-ai fi în toate mințile, îi replică Maria. Cum ne putem permite aşa ceva? Eu nu zic că nu e bine să urmărim mai întâi, repet: mai întâi, o singură pistă, ca să nu încurcăm prea mult ițele, sau ca să nu ne încurcăm pe noi… dar de aici până la a nimici, după inspirație, orice alte posibilități… Asta e o… o nerozie. Tu ce spui, Lucia?

– Sunt absolut de acord cu tine! Fiindcă nu ştim încă o seamă de lucruri. Nu ştim, de pildă, ce amănunte ne vor aduce cei doi întârziați şi

neghiobi: Tic şi Dan. Dacă omul cu cicatrice dă peste cap toate alibiurile?…

– Şi bunica? întrebă nedumerită Ioana. Eu o cunosc foarte bine. Ea nu se poate înşela.

Lucia trăi un moment de spaimă neaşteptată. Îşi reveni însă repede:

– Bunica?… Da, bunica… Bine! Să lăsăm pentru mai târziu grupul celor trei şi să ne ocupăm de cei doi bătrâni…

– De ce spui cei trei? ceru Ionel explicații.

– N-am spus cei trei, ci grupul celor trei, răspunse Lucia. Am vrut să subliniez prin asta că erau împreună în fața unui sau unor tablouri.

– Şi de ce-ai spus cei doi? fu rândul Ioanei să întrebe.

– Pentru că… Nu înțeleg întrebarea. Pentru că sunt doi.

– Spune drept, Lucia! insistă Ioana. Îl bănuieşti şi pe omul în gri? Nu te-a convins relatarea noastră despre maior şi despre tanagrale? Mi se pare atât de limpede… Omul şi-a dat seama, foarte târziu, după cincisprezece ani, că a fost furat şi s-a gândit că ar fi momentul să-şi ia înapoi, prin aceeaşi metodă, lucrurile…

– Uiți un amănunt, o întrerupse Maria. N-au dispărut două tanagrale din muzeu… ci, mi se pare, cinci. Sau… tu crezi că s-a gândit să-şi ia şi dobânda acumulată în cei cincisprezece ani?

Tonul ironic al Mariei o intimidă pe Ioana. Şi, pe deasupra, mai sări şi Lucia:

– E adevărat ce spui tu, Maria… Iar trebuie să ne adunăm gândurile… Prin urmare, pentru moment ne despărțim de grupul celor trei. Avem şi câteva motive. Şi ne oprim la cei doi… Ca să fiu cât mai clară: eu nu vreau să ne gândim la un singur suspect, ci la doi… dacă scheletul stătea ascuns după statuie, nu ca să se ferească de omul în gri… ci pentru a-l pândi pe omul în gri?… Poate că-l văzuse pe acesta scoțând tanagralele din vitrină… Nu putem şti ce anume a cauzat gestul lui… Dar nu putem neglija în niciun caz şi această posibilitate.

– Tu crezi că bunica s-a uitat în sală după comiterea furtului? întrebă surprins Ionel.

– Mai mult! spuse Lucia. Cred că s-a uitat în sală la foarte puțin timp după comiterea furtului, la câteva secunde numai. E o intuiție a mea; se bazează şi pe nişte date, dar ca să fiu sinceră, aşa simt eu. Tabloul pe

care ni l-a descris ea înfățişează condițiile ideale pentru furt. Grupul celor trei era în colț, cu spatele…

– Cine ştie cât timp or fi stat aşa, reflectă Maria.

– … cu spatele la vitrină, continuă Lucia. Unul din cei doi avea deci posibilitatea să acționeze. În orice caz, cred eu, numai cineva din spatele grupului putea să comită furtul. Ori scheletul, ori omul în gri…

– Bunica spunea că l-a văzut mai aproape de vitrină pe schelet, adăugă Maria. Deci mai plauzibilă ar fi ipoteza că el a comis furtul. Deşi… dacă mă gândesc… da! Omul în gri, crezându-se neobservat, nu s-a mai uitat în spate… Şi dacă scheletul era ascuns după statuie, nici nu l-a văzut… S-a dus la vitrină şi… gata! În cinci secunde au dispărut tanagralele în interiorul halatului.

– Iar ajungem la coincidența asta blestemată, se tângui Lucia. Cum de s-a potrivit ca exact în ziua când scheletul, amintindu-şi de tanagrale, s-a dus la muzeu, hop! apare şi omul în gri pentru a comite furtul?

– Dacă sunt complici? întrebă Ionel. Raționamentul ar duce spre această concluzie. Unul acționa, celălalt pândea, gata în orice clipă să dea semnalul. Bunica l-a surprins pe schelet încă la pândă… pentru că… pentru că… aşa cum spunea Tic, aşa cum ați văzut şi voi, omul în gri e atât de înalt, încât din trei paşi, adică într-o fracțiune de secundă a ajuns lângă uşă.

– Chiar aşa de sprinten nu mi-l închipui, spuse Maria. Pare foarte bătrân, deşi spatele şi-l ține drept.

– Numai cu oameni lungi ne întâlnim în istoria asta, descoperi Ionel. Şi scheletul, şi omul în gri, şi paznicul, toți sunt nişte lungani, nişte namile…

Ultimul cuvânt al lui Ionel o făcu pe Ioana să tresară. Îl mai auzise în acea zi… şi deodată simți c-o apucă amețeala:

– Stați! Stați! se rugă ea. Mi-a venit în cap o idee… Maiorul a fost jefuit de tanagrale… I s-a întins probabil o cursă, aşa spunea fratele lui… Fiindcă în ziua când au venit la el cu chitanțele pentru datorii, în ziua aceea a apărut şi un negustor din Bucureşti, care s-a oferit să cumpere tanagralele. Adică să plătească polițele, vorba vine, şi să-i ofere în plus câteva sticle de rachiu… negustorul acela era ca o namilă şi avea barba sură… aşa a spus fratele scheletului…

Toți se cutremurară. Zeci de idei se aprindeau ca nişte fulgere în mintea lor. Şi una dintre ele devenea tot mai obsedantă, le înlătura pe celelalte, se îngroşa, domina.

– Extraordinar! se înfioră Ionel. După cincisprezece ani, marea întâlnire! Cum să nu se trezească? Brrr! Cum să nu-şi amintească de tanagrale? Cum să nu se ducă la muzeu? Şi acolo îl întâlneşte din nou!… Oare cine le-a luat?

– Asta-i întrebarea! gândi Lucia cu voce tare. Cine le-a luat? Care dintre ei?

– Ei, acum îi excluzi pe ceilalți? reveni Ionel la vechea obsesie. Restrângem cercul?

– Pentru moment, răspunse Lucia. Şi nu te mai strâmba aşa! Ți-am spus de la început. Să vedem ce veşti ne aduc ceilalți… Dacă descoperă şi ei nişte amănunte care dau peste cap concluziile noastre? Ai văzut cum s-a întâmplat cu noi?… Tu nu te-ai întrebat? De ce întârzie? De ce n-au venit la masă? De ce n-au lăsat un mesaj? De ce n-au venit măcar să caute mesajul nostru. De ce? Pentru că li s-a întâmplat ceva! Asta e! Au descoperit asemenea lucruri care pur şi simplu nu le dau voie să se mişte. Altfel ar fi venit măcar unul dintre ei. Deci prima noastră sarcină, ca întotdeauna în asemenea situații, e aceea de a afla ce se întâmplă cu ei! În trei minute plecarea!

Lucia vorbise cu atâta siguranță şi autoritate, că nu mai crâcni nimeni. Dimpotrivă. Toți simțeau nevoia de a-i asculta imboldul. După trei minute, chioşcul era gol.

7

Lucia nu greşise. Tic şi Dan nu întârziaseră fără motive. Unele le cunoaştem. Altele apăruseră după despărțirea noastră de ei. Tocmai se pregăteau să pornească spre casă, sau, ca să fim cu totul sinceri, ajunseseră deja în stradă, când deodată îl văzură pe Ilie, paznicul cel uriaş, despărțindu-se de vitrina unui magazin. Se înțeleseră dintr-o ochire. Porniră pe urma lui, cu aerul unor tineri înflăcărați şi nerăbdători să comenteze rezultatele sportive din ultimele trei săptămâni, hai să

zicem ale unei olimpiade. Şi erau atât de pasionați şi într-o dispută atât de aprigă, că nu putea fi vorba decât de aprecierea şanselor unor aşi ai sportului mondial. Ilie era la douăzeci de metri înaintea lor; dar ei erau convinşi că le aude vorbele, ba se speriau să nu le miroasă şi intențiile. În pauza unui comentariu, Dan îi şopti lui Tic un gând clandestin:

– Parcă ni s-a aranjat totul! Nu ne întâlnim decât cu personajele care cad în sarcina altora…

– Măcar să avem norocul pe care l-am avut până acum, îi răspunse Tic, folosind acelaşi limbaj clandestin.

Previziunea lui Dan se spulberă însă într-o clipă. Subit, fără să-şi explice cum, între ei şi silueta lui Ilie apăru altcineva. Ieşise pesemne dintr-un magazin. Şi acel cineva era personajul pe care cei doi cireşari îl doreau mai mult decât pe oricare altul în acel moment. Înalt ca o prăjină, îmbrăcat într-un pardesiu subțire, de culoare gri, cu o sacoşă verde în mână, un fel de servietă subțire de material plastic, aşa cum văzuseră cu sutele la bâlci, cu nişte semicercuri groase după ureche, personajul traversa cu paşi lungi (de trei metri fiecare, după calculele nu foarte riguroase ale ciufuliciului) strada principală a orăşelului, îndreptându-se spre o direcție deocamdată necunoscută.

Ilie, în ciuda staturii sale, dispăruse; parcă fusese înghițit de o ceață, de o cortină groasă de negură. El mergea liniştit după treburile lui, cireşarii însă nu-l mai vedeau. Traversară şi ei strada, transformându-se din comentatori sportivi în tineri moleşiți de căldură, care se duc să facă o baie la Căprioara. (Pentru că omul în gri părea că are această direcție.)

– Foarte cald, astăzi, se plângea Dan. Curge sudoarea pe mine şiroaie. N-ai o batistă sau un prosop?

– Psssst! îşi aminti ciufuliciul. Am uitat prosopul acasă. Cu ce ne vom şterge, când o să ieşim din apă? Am să fac astăzi o baie… Aşa, din răzbunare!

Omul în gri era departe înaintea lor. Paşii lui erau domoli. Nu se simțea nicio grabă în mersul lui. Lungimea lor îi obliga însă pe urmăritori la eforturi. Şi ele trebuiau în aşa fel făcute, ca să nu pară că fug după cineva. Personajul care-i trăgea după el, de parcă-i prinsese cu o funie lungă, nevăzută, pe fiecare de câte un picior de-al lui, îi ignora

cu desăvârşire. Niciodată nu întorsese capul, ca să se uite înapoi. Şi lucrul acesta îi intrigă foarte mult pe cei doi tineri.

– Oare se simte urmărit? întrebă Dan. Poate că are ochelari speciali, aşa cum am citit în cărți, şi vede tot ce se întâmplă în urma lui. Ce-ar fi să trecem pe partea cealaltă?

– Dacă vrei tu, putem să i-o luăm şi înainte… (cu voce tare:) Ce bine-ai făcut că n-ai luat prosopul! Şi ce păcat că n-ai luat o pătură! Nu ți-am spus?

Omul în gri pornise pe o stradă care, în loc să ducă la ştrandul oraşului, se revărsa în poteca principală ce urca spre pădure. Strada aceea avea puține case, şi dacă personajul nu se oprea la poarta uneia, atunci în mod sigur va lua calea pădurii. Acesta fu raționamentul lui Tic. Şi raționamentul se adeveri.

Omul în gri ieşise din oraş. O luase pe cărarea care ducea la pădure. Mergea încet, cu mâinile la spate, din când în când doar se uita la dreapta sau la stânga, înapoi însă nu.

– Nici acum nu mai crezi că are ochelari speciali? se înspăimântă Dan. De ce nu se uită înapoi? Acuşi o să intrăm în pădure şi, din păcate, noi nu visăm, ca Ionel. Dac-aş fi sigur… aş crede, poate, şi lucrul ăsta.

– Foarte ciudat! acceptă Tic, şi el sub impresia pe care i-o lăsase un fior neaşteptat. Dacă ți-e teamă, eu zic să te întorci. Pssst! Ar fi cazul să-i înştiințăm pe ceilalți. Ştii că ne-am purtat ca nişte necireşari? A trecut atâta timp şi nu le-am lăsat niciun mesaj… Zău, du-te! Eu sunt atât de obişnuit cu pădurile şi cu plimbările de unul singur… Parcă nu ştii… Mai frică îmi este în câmp gol. Dar în pădure, dacă vreau eu, nici dracul nu mă poate găsi, darămite omul în gri.

– Ăsta poate fi mai rău decât dracu', Ticuşor. Şi dacă e să se întâmple ceva, atunci să fim amândoi, împreună.

– Mi-e teamă să nu mă încurci, Dan, încercă Tic o nouă stratagemă. De unul singur mă strecor mai uşor.

Dan nu acceptă nici în ruptul capului îndemnurile ciufuliciului. Aşa că rămaseră amândoi pe cărarea care urca spre pădure, în urma personajului în gri.

De când ieşise în oraş, omul în gri nu-şi dezlipise mâinile de la spate. Sacoşa îi atârna greu, se bănuia aceasta după balansul ei neîntrerupt. Copoii făceau fel de fel de prezumții cu privire la conținutul sacului de

plastic, toate în gând, şi mirosul lor era nesigur, capricios. Amândoi voiau să ajungă mai repede în pădure, ca să scape de o ameninţare care le dădea mereu târcoale: teama că omul în gri va întoarce totuşi capul, măcar o dată, şi-i va descoperi pe amândoi stingheri, fără ţel, în plin câmp. Ce vor face atunci? Poteca nu oferea niciun ascunziş. Pomii de pe margine erau înalţi şi aveau trunchiuri subţiri care, în loc să ascundă pe cineva, nevoit să facă această operaţie, mai degrabă îl scoteau în evidenţă. Locuitorii oraşului nu avuseseră nici pasiunea arbuştilor şi nici nu săpaseră şanţuri adânci de un metru jumătate-doi, la marginea potecii.

– Eu zic s-o luăm pe câmp, să părăsim poteca, suflă Tic la urechea lui Dan. Nu mai pot suporta starea asta. Parc-aş aştepta din clipă în clipă să-mi cadă pantalonii. Oricând poate să se întoarcă brusc şi… Uite! Aş fi în stare să pariez cu tine pe orice că în mai puţin de trei minute se va uita în urmă.

– Nu-s împotriva ideii tale, răspunse Dan, dar pariul îl ţin. Începând din clipa asta. Mă uit la ceas.

Tinerii părăsiră poteca. Înaintară pe câmpul gol, în direcţie oblică, potrivind în aşa fel pasul, ca să ajungă, după un timp, la aceeaşi distanţă de omul în gri, dar nu în spatele, ci la dreapta lui, adică să meargă paralel cu el. În mai puţin de trei minute ajunseră în dreptul lui (e adevărat că alergaseră puţintel), într-un mărăciniş de porumbe, care-i ferea cu multă grijă de orice priviri indiscrete. Câteva clipe după ce ajunseră acolo, tocmai când Dan, generos, voia să anunţe cât a mai rămas până la scurgerea celor trei minute, cam vreo zece secunde, omul în gri se întoarse încet din călcâie şi privi în urma sa. Dan nu se mai uita la el. Îl privea cu gura căscată pe Tic.

– Asta n-o mai înţeleg, mărturisi el. Că se va uita o dată înapoi, treacă-meargă, dar dacă va face acest lucru într-un interval precis de trei minute, asta îmi depăşeşte capacitatea de înţelegere, şi ca urmare pun totul pe seama hazardului. Pariul l-am pierdut, recunosc. Şi cum n-am precizat, poţi să-mi ceri orice…

– Îţi cer să fii altă dată mai atent, atâta. Şi ce spuneai cu hazardul, e numai cinci la sută din adevăr. În sensul că am făcut un calcul norocos. Am văzut că poteca duce la o movilă şi m-am gândit foarte simplu că nu e om pe lume care, ajungând în vârful unei ridicături, să nu se întoarcă

şi să nu privească drumul pe care a venit. Pentru mine asta e o regulă şi cred că şi pentru tine… Am făcut socoteala cam câți metri sunt până acolo, am raportat totul la viteza sunetului, apoi am scos rădăcina pătrată… Hopa! Iată că nu se duce în pădure! S-a aşezat acolo… Să ştii că e o bancă de lemn acolo…

– Eu pariez că e o bancă de piatră, îl întărită Dan.

– Primesc!… Oare cum să facem să ne apropiem de el? Nu prea văd bine ce face acolo… Tu nu vezi? Parc-ar umbla în sacoşă… Pssst! Cum să ajung mai aproape?

Tic suferea de ciudă că nu poate străbate nevăzut platoul descoperit care despărțea insula cu porumbe de movilă. Niciun copac, nicio moviliță, nici măcar nişte scaieți nu se zăreau pe platoul despărțitor. Iarbă, iarbă, câteva smocuri mai înalte, cam de o palmă, probabil pe nişte valuri de pământ, şi nimic altceva. Disperarea era însă alta. Ar fi ajuns el la movilă, dar răutatea omenească aranjase în aşa fel banca, încât speteaza ei să se sprijine de răsărit şi nu de apus. Adică omul în gri, rezemându-se de spetează, stătea cu fața la ei. Asta îl înnebunea pe ciufulici.

– Auzi ce idee! S-o aranjezi cu spatele spre răsărit. E o insultă la adresa soarelui, Dan! Eu, dac-aş fi în locul lui…

– De ce crezi că amicului tău nu-i place să fie privit când asfințeşte?

– La cine te referi tu acum? se mânie ciufuliciul.

– La soare, Ticuşor. Amurgul e mai romantic şi banca s-a pus acolo pentru cei molipsiți de boala asta…

Tic făcu un semn cu mâna. Dan îşi înghiți cuvintele. Omul în gri scotea ceva din sacoşă şi acel ceva, întâlnind cine ştie ce rază ciudată, scăpă o lucire scurtă, de o fracțiune de secundă.

– Oare ce-o fi având în mână? întrebă el în şoaptă. Ia uite! Parc-a venit special pentru asta. Îşi plimbă mâna, parc-ar da un semnal… Ce face acolo? Ce are în mână?

Hotărât să dezlege misterul sacoşei cu orice preț şi al îndeletnicirii pasagere a omului în gri, Tic născoci un plan nebunesc. I-l destăinui lui Dan într-o răsuflare şi acesta nu mai avu vreme să-l oprească. Ciufuliciul porni ca un glonț spre movilă, țintind cu ochii, în alergarea lui nebunească, mâinile omului în gri. Fugea ca un bezmetic, gata să bată toate recordurile de viteză din lume. Dar înainte de a ajunge la

jumătatea drumului, pista necercetată de ochii lui îi devie piciorul stâng într-o ridicătură moale, urmată de o groapă în care n-ar fi încăput nici pumnul lui, şi ţuşt! de-a dura! aşa cum i se întâmplase cu mai multe ore înainte. Pământul lovit bubui cu atâta putere, încât Dan îşi duse instinctiv mâinile la urechi.

Omul în gri făcu un gest de surpriză. Cu o iuţeală uluitoare introduse obiectul cercetat în sacoşă, ridicându-se în acel moment în picioare, pentru a vedea ce se întâmplă.

Tic era ameţit, năucit, îl dureau toate oasele. Spatele parcă-i era rupt în două. Se ridică greu, ţinându-se cu mâinile de şale şi gemând încet şi profund, ca un porc înjunghiat, înainte de a-şi da ultima suflare. Şontâc-şontâc, se întoarse spre insula de porumbe, care-l aştepta nepăsătoare.

Omul în gri se sculase de pe bancă. Cobora încet movila, pe cărarea pe care venise. Se înapoia în oraş.

În mărăciniş, Tic făcea exerciţii de respiraţie. Pe faţa lui, câteva minute palidă ca a unui mort, începeau să apară pete roşii. Mai răsuflă o dată, apoi spuse destul de calm:

– Cred că nu mi-am rupt nimic… Iarbă moale şi deasă… Nici măcar nu mi-am scrântit nimic… Noroc nemaipomenit… Şi cred că am văzut în mâna lui ceva care semăna cu o statuetă…

– Poate că semăna cu un luceafăr, Ticuşor. Sau chiar cu mai mulţi luceferi… Erau verzi, roşii, albaştri… dar mai mult verzi…

– Ba nu! Era ceva ca o statuie… Fir-ar să fie! Dacă nu cădeam, nu mai avea timp s-o ascundă. Şi poţi să-mi spui, te rog, dacă nu era statuie, de ce-a ascuns-o?

– Ai văzut şi asta? îl întrebă Dan. Eu credeam că eşti mort. Aşteptam să văd dacă mai mişti…

– Am văzut. Ochii nu i-am închis nicio clipă. De aceea nu am putut să zăresc luceferii tăi… De ce-a ascuns-o?

În ciuda mutrei jalnice a prietenului său, Dan pufni în râs. Nu izbutise să se stăpânească.

– După felul cum ai apărut şi mai ales după felul cum ai căzut – Doamne! ce-a mai bubuit pământul! –, eu cred că şi pălăria şi-ar fi ascuns-o. Ar fi luat-o de pe cap şi ar fi băgat-o în buzunar, fără să-şi dea seama ce face. Păi şi eu m-am speriat, Ticuşor. M-am pitit şi mi-am pus mâinile la urechi…

– Eu totuşi cred că avea o statuetă în mână, se încăpăţână ciufuliciul. De ce n-am căzut cinci metri mai departe? Aş fi înghiţit-o înainte de-a o băga el în servietă.

– Mai bine spune ce facem! S-a cam îndepărtat personajul nostru. Crezi că mai are rost să mergem după el? Să nu ni se întâmple şi altă pacoste mai mare…

– Bine! Azi am avut o zi de ghinioane fizice… Bine! Chiar dacă mi-ar spune cineva c-o să cad într-o fântână… Ce s-o mai lungesc? Parcă tu nu mă cunoşti? Pornim!

– Da! acceptă Dan. Dar mai întâi să trecem pe la movilă, să vedem din ce e făcută banca.

– Am văzut-o, oftă Tic. Am văzut-o la al treilea rostogol. E făcută din piatră! Numai ghinioane!

8

Tic era pesimist din cauza întâlnirilor sale neprevăzute cu pământul. Alte motive nu avea. Dimpotrivă. Hârtia descifrată, care se lipise cu atâta dragoste de pieptul lui, personajul care-l purta spre o aşezare omenească obişnuită, cu sonerie, cărţi de vizită sau oameni dispuşi să dea informaţii, fără să ştie că fac acest lucru, erau succese senzaţionale în cariera micului cireşar. Tot meditând în drumul spre oraş, ajunse la această concluzie. Şi Dan simţi cu bucurie lângă el pe acelaşi Tic vesel, plin de voie bună, aşa cum îl cunoştea de ani de zile.

Omul în gri mergea cu paşii săi lungi, fără să se preocupe de ceea ce se întâmplă în spatele lui. Doar când ajunse la unul dintre capetele bulevardului care străjuia dinspre nord oraşul, îşi întoarse privirile, parcă pentru a-şi lua câteva puncte de reper, apoi îşi continuă drumul. Cireşarii, pregătiţi pentru orice eventualitate, avuseseră timp să-şi potrivească trupurile lor firave în dreptul unor copaci uriaşi, aşa că prezenţa lor nu fusese remarcată.

– Doar dacă n-are ochelari cu lentile speciale, repetă pentru a zecea oară Dan.

– Iar mi-a venit o idee, spuse Tic. Eu mă fofilez până la el, mă prefac că mă împiedic de ceva şi, în timpul căderii, mă agăț de sacoşa lui. Prea o ține la spate, aşa, ca o ispită. Nu mai rezist!

– Aş înțelege să mă laşi pe mine să fac treaba asta. Tu ai mai căzut o dată lângă barba lui. Vrei să te ia la ochi?

– Nu se poate! Tu nu ştii să cazi, Dan. Dacă-ți spargi capul sau îți rupi un picior?

– Mă duc! se hotărî Dan într-o clipă.

Tic îl prinse însă de mână şi-l opri. Exact la momentul oportun. La câțiva metri în fața lor se deschisese o poartă. Nu fără scop. Ci pentru a permite unui personaj bine-cunoscut să iasă în stradă. În criză de inspirație, cireşarii priveau cu sete cerul fără nori. Cu coada ochiului se uitau însă la schelet care, după o scurtă oprire în fața porții, păşii pe urmele omului în gri. Şi traversară strada, pentru a avea sub observație – pe celălalt trotuar – ambele personaje. Printr-un simplu gest îşi repartizară sarcinile. Tic va merge după omul în gri, Dan după schelet. Şi astfel merseră amândoi aproape o oră pe străzile oraşului. Dar nu separat, ci împreună. Pentru că scheletul părea umbra omului în gri. Se ținea în permanență de el. Dacă se oprea omul în gri, se oprea şi el. Dacă omul în gri cotea pe o anumită stradă, şi el făcea acelaşi lucru. Dacă omul în gri se oprea în fața unei vitrine, şi celălalt se oprea, la altă vitrină, chiar dacă scria pe geamul mare: „Coafură de dame” ori „Remaiem ciorapi” (pe geamul mic).

Străzile orăşelului nu mai aveau taine pentru eroii noştri, aşa cum, la aceeaşi oră, nicio baracă din bâlci nu mai avea taine pentru prietenii lor, care-i căutau de le ieşeau ochii. Chiar trăseseră de câteva ori la roata norocului, pentru a-şi învinge sfiala şi a intra în vorbă cu Hultanul, înflăcărat şi îmbietor ca întotdeauna. Dar nici acesta nu le dădu informații mai sigure despre cei doi cireşari. Le aminti doar că în cursul dimineții avusese loc un scandal în bâlci, scandal în care fuseseră şi ei implicați.

Tic şi Dan nu aveau de unde să ştie ce spaimă trăiesc, într-un anumit loc, în iarmarocul plin de freamăt şi de veselie, prietenii cu care aveau obiceiul să corespondeze în orice situație, uneori chiar şi în somnul liniştit al după-amiezii. Poate chiar în momentul în care Hultanul îi înspăimânta, ei îşi înfiorau gâtlejul ars cu câte o porție de înghețată, la

colțul unei străzi. Vizavi, tot la colț, omul în gri privea nepăsător cerul. La zece metri în spatele lui, scheletul se uita exact în ceafa omului în gri, parcă pentru a-l hipnotiza. Cireşarii erau la a treia porție de înghețată.

Stăteau de zece minute în colțul străzii, lângă taraba salvatoare. Apoi Tic şi Dan nu-l mai văzură pe omul în gri. Şi acest lucru nu se datora unei încețoşări de moment, ci faptului că în dreptul personajului cu sacoşă se oprise un autobuz. Îl zăreau numai pe schelet, şi acesta se întorcea scurt din călcâie, milităreşte. Când Tic citi firma autobuzului, era prea târziu. Şoferul dăduse drumul la motor. Maşina trecu prin fața lor în viteză, iar locul unde stătuse până atunci omul în gri era pustiu. Nici scheletul nu se mai vedea. Cotise probabil după un colț.

– La bâlci! şopti printre dinți ciufuliciul. Sunt un dobitoc, Dan. Auzi tu! Sunt cel mai mare dobitoc de pe pământ! Şi după mine vii tu, şi după noi e un pustiu mai mare decât Sahara. Abia pe urmă vin ceilalți.

Era prima erupție, caracteristică lui Tic. O clipă mai târziu birui în el simțul practic. Îl favoriză şi norocul. La doi paşi de el, nu mai departe, tocmai descăleca un băiat de pe bicicletă.

Într-o clipită, ciufuliciul fu lângă el. N-avea timp de explicații. Trebuia acționat repede.

– L-ai văzut pe prietenul meu? Am pus cu el un pariu extraordinar. Ia uită-te!

Băiatul se uită, Tic sări pe bicicletă şi porni după autobuz într-o goană care, în alte condiții, ar fi smuls tricoul galben de pe trunchiul oricărui campion ciclist.

Posesorul bicicletei veni la Dan, gata de bătaie. Cireşarul îl primi cu mâna întinsă. Celălalt, confundând mişcarea cu o lovitură de jiu-jitsu, făcu un pas înapoi, parcă pentru a se azvârli în brațele încărcate cu coşuri şi sacoşe ale unei gospodine grijulii, care tocmai trecea atunci. Se iscă un tărăboi cu perspective, pe care numai inocența lui Dan îl stăvili. Cei doi foşti viitori rivali se împrieteniră în timp ce culegeau roşiile şi cartofii de pe jos:

– Şi ouăle! Şi ouăle! țipa gospodina încă înfuriată.

Incidentul acela îi aduse până la urmă câştig de cauză gospodinei. Pe lângă cele două ouă pe care le adăugase ea la suma celor sparte, mai primi şi un kilogram de roşii, gata ambalate în plastic, gest care o dădu

gata, pentru că şi ea suferea, ca toate gospodinele de altfel, de obsesia înşelatului la cântar. Le mulțumi cu entuziasm celor doi băieți, dar îi sfătui să nu se mai ia la harță pe stradă, deşi în adâncul sufletului ar fi dorit să se repete povestea.

– Şi crezi că va câştiga pariul? îl întrebă Mircea (acesta era numele băiatului de la care Tic împrumutase bicicleta) pe Dan. Se pricepe el aşa de bine la bicicletă?…

– A câştigat un concurs interregional, îi răspunse Dan. E cea mai mare speranță a ciclismului nostru.

– Prea mare handicap… Două sute de metri?… Mare… Autobuzul nu opreşte decât în centru. La celelalte stații, nu. E direct pentru bâlci. Ați ştiut asta?

Dan se prefăcu foarte mirat:

– Extraordinar! Pssst! Asta n-am ştiut-o! Începe şi mie să-mi fie frică. Ca să vezi ce şmecher ăla!

– Eu sunt în stare să pariez cu tine că nu ajunge autobuzul. Trebuia să aştepte o maşină… Aşa mai avea şanse…

– De unde maşină! Nu vezi că până acum n-a trecut niciuna? Dacă nu erai tu cu bicicleta, gata!

– Păcat că nu mi-a spus…

Dan înghiți în sec. Ar fi decurs oare altfel „întrecerea” dacă Mircea ar fi ştiut de pariu?

– N-a avut timp. Până să te lămurească, autobuzul mai parcurgea patru-cinci sute de metri. În cazul acesta n-ar mai fi avut absolut nicio şansă.

– Şi pe ce anume ați pariat? întrebă Mircea. Numai asta nu mi-ai spus. Ceva serios, sau o bagatelă?

– Pe hărți, nenişorule! Cine pierde, îi desenează celuilalt în tot timpul anului viitor, hărțile la geografie…

– Aoleu! se sperie Mircea. Ştii de ce mi-e frică? Să nu facă vreo pană de cauciuc…

Dan îl nimerise exact în punctul sensibil.

Tic era la vreo trei sute de metri în urmă, când autobuzul ajunse la capătul liniei. Pedală din răsputeri şi astfel mai apucă să vadă silueta omului în gri traversând unul dintre podurile Căprioarei. Era liniştit. O siluetă ca aceea pe care o urmărea nu poate fi înghițită atât de lesne, nici măcar într-un iarmaroc supraaglomerat. Liniştea lui era însă numai interioară. Pentru că abia îşi trăgea sufletul. Pedalase ca un nebun, pentru a se putea ține de autobuz.

„Cumplită zi!" gândi ciufuliciul, când îşi aminti cum era cât pe-aci să se ciocnească de alt autobuz, care se întorcea de la iarmaroc. Scăpase ca prin urechile acului. Mâneca lui atinsese una din aripile maşinii.

Ce-ar fi zis însă dac-ar fi ştiut că în autobuzul pe care îl evitase în ultima clipă se aflau înghesuiți pe un scaun patru tineri, care îşi făceau cele mai negre gânduri cu privire la soarta lui?…

Ciufuliciul lăsă bicicleta în grija unui tarabagiu uluit şi mânios de tupeul „neobrăzatului", dar imediat binevoitor şi linguşitor când auzi rugămintea lui:

– Vă rog să nu dați altcuiva bicicleta. Numai dacă o cere tăticul… Probabil că îl cunoaşteți… Inspectorul Ciucă de la regiune. Vă mulțumesc foarte mult.

După care porni la iuțeală spre parcul de distracții, convins că va zări foarte repede silueta omului în gri.

Era în plină zi. Dar era aceeaşi forfotă ca în timpul nopții. Cu singura deosebire că bâlciul era invadat, în aceste ore mai ales, de către copii şi de însoțitorii lor, părinți sau bunici. Peste tot se anunțau matinee cu prețuri reduse, aceleaşi strigăte, aceleaşi fanfare entuziaste, ba erau mai multe tarabe cu dulciuri, cu jucărele, cu pachete pentru farse: „Bucuria copiilor" (cu voce tare), „Spaima bunicilor" (cu voce înceată). Şi poate şi căluşeii, şi bărcile, şi lanțurile, şi roata mare, şi avioanele, şi bicicletele, şi podelele miraculoase, şi zidul sau sfera morții, şi panoramele, şi circul erau mai vii, mai agitate, mai gălăgioase… Şi totuşi câtă deosebire față de bâlciul nopții! Lipseau luminile şi insulele de întuneric, şi umbrele care dădeau senzația furnicarului. Siluetele de pe estradă nu mai erau fantomatice, mişcările lor nu mai proiectau umbrele fantastice, oamenii nu mai trăiau, ca în timpul nopții, numai prin chipuri. Li se vedea îmbrăcămintea, şi mersul, şi golurile dintre ei, şi nicăieri nu mai aşteptai mistere, iar culorile, culorile care se năşteau din alianțe cu o beznă

ciudată, sfâşiată de felinare palide, păreau acum chinuite şi ridiculizate de soarele atotputernic.

Tic nu reflectă multă vreme la toate acestea. Înregistră poate pentru amintire câteva detalii, apoi se dedică cu trup şi suflet preocupării care-l adusese într-un mod atât de neaşteptat în bâlciul după-amiezei. Trebuia să-l găsească pe omul în gri. Şi apoi să-l urmărească – toată noaptea dacă va fi nevoie – până ce se va întoarce acasă. Nimic mai mult nu dorea cireşarul. Era convins că obiectul pe care-l văzuse în mâna stângă a omului în gri, sus, pe bancă, la marginea pădurii, fusese o statuetă. Era convins că nimeni altul, ci numai omul în gri luase tanagralele din vitrină. Şi mai bănuia că, în timp ce scotea statuetele, fusese văzut de schelet. De aceea îl urmărise scheletul. Şi foaia de hârtie pe care scheletul o mâzgălise cu linii, cuvinte şi desene nu reprezenta decât amintirile lui mai îndepărtate şi mai apropiate. Îl văzuse omul în gri furând tanagralele şi şocul fusese atât de puternic, încât îl trezise.

Tic era atât de mulțumit de raționamentul lui (dar mai ales fericit că reuşise, aproape sigur, să descifreze misterul care îi înveninase pe cireşari), încât îşi permise luxul să se distreze – nu chiar fără niciun scop – câteva minute. Voia să se dea în lanțuri. Îi plăcea înălțimea, îi plăcea rotirea aceea iute, care-i aduna aburi de amețeală în jurul capului, îi plăcea să vadă mişcându-se, jos, sub el, ca nişte pitici, sutele de oameni. I se părea că el stă pe loc, iar ei se învârtesc. De acolo, de sus, îl zări pe omul în gri, departe, în fața unui bazar cu obiecte vechi. Cât de departe era! Dar viteza lanțurilor creştea, cercul de scaune se dilata, plutea în văzduh, se apropia de omul în gri, era aproape, aproape, deasupra lui. Probabil că era la douăzeci de metri deasupra pământului şi tot la douăzeci de metri depărtare de trunchiul lanțurilor. Îl cuprindea amețeala. Închise ochii, parcă pentru a i se părea şi mai tulbure lumea, şi se gândi că ar putea să-şi desfacă încet chingile de siguranță şi să se lase aruncat de mişcare. Ar fi zburat poate chiar până lângă omul în gri. Amețeala îi trecea. Aburii dureroşi din tâmple se subțiau. Şi mişcarea lanțurilor se încetinea. Cercul se micşorase. Zbura deasupra roții norocului. Hultanul era acolo. Îl văzu cum îşi făcea vânt cu pălăria de paie. Cât de chel şi roşu îi era capul! Semăna cu al lui Ilie.

Câteva secunde nu-l mai văzu, apoi rotirea i-l aduse din nou în raza vederii. Avea în mână o cratiță, şi de sus, din înaltul cerului, Tic parcă îi auzea vocea:

– A luat-o! Uite cum a luat-o! Încercați-vă norocul! Care mai trage?! Toate numerele câştigătoare! Niciun număr nu pierde! Care mai trage?

Tic nu mai auzea, ci rostea de acolo, din înalt, cuvintele borțosului. Câțiva oameni se uitară în sus la el. Şi el le râse vesel şi le făcu semne prieteneşti. Ar fi vrut să-şi pună un fes pe cap şi să pornească în colindă prin bâlci, strigând reclame, anunțuri, îndemnând oamenii la veselie. Era vesel ciufuliciul. În mâna lui mică se afla o cheiță nevăzută, de aur, cu care putea să descuie oricând noua enigmă a cireşarilor. Şi tot el fusese acela care chemase o anumită persoană în bâlciul acesta mic, provincial, pentru a-i spune la ureche, că aici se va petrece acțiunea unei noi cărți despre cireşari. Dar îşi aminti brusc că e în lanțuri, că e plină de acțiune, că e un erou care trebuie să se supună voinței neclintite a autorului. Uită gândurile de mai înainte, dar veselia îi rămase în continuare pe față, ca o mască.

Cu această figură radioasă îl întâlni el pe atlet, undeva, lângă o tarabă cu mărunțişuri.

– S-ar putea să ne despărțim, îi spuse el atletului. Şi cum n-am avut timp să vă mulțumesc pentru… pentru ce s-a întâmplat azi dimineață, o fac abia acum.

Atletul îl prinse prieteneşte de umăr:

– Iar ai umblat haihui! Pe unde ai umblat azi? Erau foarte îngrijorați prietenii tăi. Te-au căutat ore întregi prin bâlci.

Ciufuliciul îi clipi ştrengăreşte din ochi:

– Degeaba sunt îngrijorați! Dacă eu sunt vesel, gata! Vreau să vă spun un secret, dar trebuie mare discreție. L-am găsit!

Atletul nu înțelese. Îl zgâlțâi dur, aşa cum avea obiceiul:

– Pe cine-ai găsit? Iar cu mistere? Ți-am mai spus de câteva ori… Şi dacă nici după cele ce s-au întâmplat azi-dimineață nu te-ai învățat minte…

– E vorba de altceva… Statuetele… Am descoperit hoțul. Le are la el…

Terențiu zâmbi şi-l amenință clătinând capul:

– Tot de bazaconii te ții! Să n-o pățeşti odată…

Apoi plecă. Tic ar fi vrut să se ducă pe urmele lui, să-i țipe tare în ureche că nu e o glumă ceea ce i-a spus, dar vocea răsunătoare a Hultanului îl întoarse din drum:

– Încercați-vă norocul! Vine, vine norocul! Care mai trage? Oale, crătiți, vaze, căldări! Care mai trage?

Discobolul lui Fradaburidi era la locul lui. Nu va mai rămâne mult timp acolo! hotărî ciufuliciul. Mâine sau poimâine va fi în buzunarul lui şi apoi se va odihni în camera lui şi, pe urmă, ani şi ani de zile, va sta pe colțul unui birou, spre a-i aminti, până târziu, târziu…

Vocea Hultanului îi trezi iarăşi din visare:

– A luat-o! Uite cum a luat-o! Încercați-vă norocul! Nimeni nu pierde! Care mai trage? A luat-o! Uite cum a luat-o!

Tic nu se mai înghesui în cercul curioşilor. Dac-ar fi făcut asta, ar fi zărit un băiat cu o şapcă albastră pe cap, cu un cozoroc de țiplă deasupra frunții, primind din mâinile Hultanului o oală mare de supă. Se duse spre bazarul unde-l zărise ultima dată pe omul în gri. Personajul era tot acolo. Se uita nemişcat la nişte obiecte vechi, murdare, aparent fără nicio valoare. Şi rămase aşa nemişcat aproape un sfert de oră. Nu mai ținea sacoşa la spate. Demult i-ar fi pipăit Tic conținutul. O ținea la piept, sus, şi pentru a ajunge la ea, Tic ar fi trebuit să se urce pe un scaun.

Omul în gri plecă din fața bazarului, după ce cumpără un pahar de argint, julit şi decolorat, cu incrustații indescifrabile în interiorul lui. Tic se luă pe urmele sale şi se îngrozi la gândul că va trebui să se țină iarăşi după autobuz. Din fericire pentru cireşar, omul în gri porni pe jos spre oraş. Tic îl urmări cu bicicleta, străduindu-se de astă dată să pedaleze cât mai încet, pentru a nu i-o lua înainte. După zece minute numai de mers bolmojit, ciufuliciul regretă că „obiectivul” lui nu preferase autobuzul. Era mult mai chinuitor, mai obositor, mai plictisitor – brrr! îi venea să urle – mersul acela la pas, decât viteza. Noroc că, de la un timp, omul în gri iuți pasul. Se simțea mai bine.

Tic îl zări de departe pe Dan. Era în acelaşi loc, în compania proprietarului bicicletei. Ajunse în dreptul lor aproape în acelaşi timp cu omul în gri.

– Ei, ai câştigat? Ai întrecut autobuzul? îl întâmpină Dan, făcându-i cu ochiul.

– Pe ultima sută de metri, răspunse Tic. Ca să fiu sincer, pe ultimii zece metri. Of! Dar m-am chinuit…

– Bravo! îl felicită Mircea. Va să zică îți va face el hărțile la geografie! Formidabil! Ha-ha! Un an întreg!

Tic se gândi să-i mărească veselia. Măcar cu satisfacția asta să se aleagă:

– A mai fost o clauză secretă în pariu. Foarte secretă. N-o ştim decât noi, altminteri îşi pierde efectul…

– Pe cuvântul meu de onoare! se jură Mircea. Uite, jur pe bicicletă şi pe dinam…

– Te cred, îl linişti ciufuliciul. E vorba şi de temele de matematică pe trimestrul trei. Ştii, sunt mai grele.

Mircea era în culmea bucuriei:

– Dom'le, ce bine că nu ai avut pană! Tot timpul mi-a bătut inima… Ce te făceai?

Tic îi răspunse printr-un semn rapid de salut. O tuli imediat. Omul în gri dispăru după un colț. Dar ajunse la timp, pentru a-l vedea intrând pe o poartă. Cum ar fi putut Tic să uite vreodată poarta aceea? În fața ei era un castan atât de deosebit de ceilalți, pentru că din trunchiul lui se desprindeau două ramuri vânjoase, şi una dintre ele îşi azvârlise în direcția porții un ciot, iar la capătul ciotului i se părea că vede o aşchie ca un deget indicând spațiul strâmt prin care dispăruse omul în gri. Putea să uite el vreodată acest castan atât de deosebit, care păzea ca o santinelă reşedința misteriosului personaj?

„Hm! Zâmbi ciufuliciul. A fost misterios. Odată, demult. După zece minute voi da raportul şi misterul, misterul…"

Dar când se întoarse din călcâie, imitându-l pe schelet, pentru a porni spre locul unde i se aştepta raportul, îl văzu mai întâi pe Ilie, la capătul străzii, iar în spatele lui pe Dan, făcându-i semne disperate cu mâna. Ilie parcă presimți că se întâmplă ceva în spatele lui. Se întoarse greoi, văzu un băiat pe care nu-l cunoştea sărind în sus şi aruncându-şi mâinile după nişte gângănii. Veni şi Tic în ajutorul sârguinciosului elev, care-şi pregătea insectarul. Într-o clipă erau amândoi după colț.

Dan, furios la culme, aşa cum nu-l mai văzuse niciodată ciufuliciul, începu să se reverse:

– Ştiai că te urmăreşte? A venit după tine până la colț.

– Cine? întrebă Tic, uluit. Ilie? Abia acum l-am văzut.

– Ce Ilie? Nu-i vorba de niciun Ilie. L-am văzut din întâmplare după tine. Ilie a apărut dintr-o dată. Parc-a ieşit din pământ.

Tic nu înțelegea nimic. Se uită la Dan ca la un năuc, dar şi Dan avea o mutră asemănătoare.

– Nu poți să-mi spui mai limpede? Ca la şcoală, în clasa întâi… Domnule profesor, să vedeți…

– Ilie a răsărit din pământ, repetă Dan. L-am văzut şi eu când a trecut colțul. Dar înaintea lui te-a urmărit altcineva. L-am văzut mereu după tine, pe partea cealaltă. Când te opreai tu, se oprea şi el. Ce s-o mai lungesc! se vedea de la o poştă că se ține după tine.

– Eu cred c-ai avut vedenii, spuse Tic. Dac-ai şti măcar cine este…

– S-a dus Mircea cu bicicleta după el. Eu am venit după tine, să te anunț. L-am îmbrobodit pe Mircea că e tipul cu care ai făcut tu pariul. Şi i-am spus să-l urmărească până când intră undeva.

Tic era convins că Dan exagerează sau că fusese prada unei halucinații de moment. Vestea, tâmpită, parcă urmărea să-i rănească marea bucurie. Puțintel cam indispus se simțea el.

– Mai bine hai acasă! se hotărî ciufuliciul. Ne-au căutat ăia şi prin bâlci nu ştiu câte ore.

– Şi cu Mircea ce facem? Îl lăsăm ca un caraghios, să ne aştepte în mijlocul drumului?

Tic era pe cale să dea un răspuns afirmativ. Ce-i păsa lui de Mircea? Să aştepte oriunde, oricât, oricum. Dar cel în cauză îşi făcu apariția. Era ud leoarcă, iar bicicleta părea luată dintr-un morman de fier vechi.

– M-am nenorocit! începu el să se jeluiască. Eram în viteză, şi deodată văd o maşină. N-am mai putut să frânez. Am intrat în bazin cu tot cu bicicletă…

În altă situație, cireşarii ar fi râs, să le crape burta. Sinceritatea lui Mircea însă îi emoționă.

– Cine te-a pus să alergi aşa? îl întrebă Dan, abia ținându-şi râsul.

– Cum cine?! se holbă Mircea. L-am văzut că se urcă în autobuz şi am început să gonesc. Nu mi-ai spus să-l urmăresc până intră undeva?

– La care stație s-a urcat? întrebă Tic, mai mult pentru a-i da oarecare considerație şi a-l face să creadă că efortul şi accidentul lui n-au fost inutile.

– Chiar în centru. În autobuzul de oraş. N-a simțit că e urmărit. M-a mirat însă un lucru. Înainte de a se urca, a scos din buzunar o şapcă albastră, cu cozoroc de țiplă…

Tic simți că se învârteşte pământul sub el. Dan n-avusese halucinații. Oare cozorocul îl urmărise chiar de la bâlci? Dar pentru ce? Pentru ce?

– Pe Ilie când l-ai văzut? îl întrebă el pe Dan.

– Ți-am spus când şi cum. Altceva în plus nu mai ştiu.

Tic simți o revoltă cumplită împotriva… împotriva… Nici nu ştia împotriva cui se revoltă. Numără în gând până la şaisprezece, îşi închipui că toarnă dintr-o sticluță într-o linguriță şaisprezece picături, aşa cum îl învățase cineva. Cu fiecare picătură se scurgea parcă şi revolta lui.

– Cred că e timpul să mergem acasă, îl chemă Dan.

10

Toți erau nervoşi, iritați, puşi pe gâlceavă. Tic pentru că raportul lui nu produsese nicio senzație. Dan pentru că îşi încheiase rolul şi orice remarcă i se părea că l-ar fi pus în postura unui imbecil. Lucia pentru că simțea undeva o eroare şi, oricât îşi bătea capul, nu putea s-o găsească. Maria pentru că teoria ei era luată în râs de Ionel, Ionel pentru că Maria îl ridiculiza la orice frază, Ioana pentru că îi vedea pe toți ceilalți necăjiți. Şi pe deasupra, ultimii patru îşi pierduseră ore întregi, fără să facă altceva decât să înghită colbul din iarmaroc.

În adâncul ființei lor, toți îşi dădeau seama că erau pe cale să dezlege o extraordinară enigmă. Ar fi trebuit să jubileze, să sară într-un picior, să facă tumbe, să-şi însăileze, veseli, alte planuri mai cutezătoare, mai grandioase. Şi cu toate acestea se uitau unii la alții, şi încă pe furiş, cu mutre pleoştite, aşteptând fiecare ocazia să-l contrazică pe celălalt.

– Paralizie generală! spuse Dan. Trebuie urgent un medic! Sau un medicament. Ce-ați spune să ne dăm de-a berbeleacul?

Atâta i-a trebuit lui Dan. Toate trăsnetele cerului se abătură asupra lui! Dar oare el urmărise altceva? Voia să le dea celorlalți prilejul să erupă; era convins, ştia asta dintr-o experiență îndelungată, că după

erupție se vor linişti toți, aşa cum după o vijelie, oricât de cumplită, tot se înseninează cerul, şi toți oamenii care au trăit vitejia, toți, îl văd mai frumos, măcar pentru câteva clipe.

Numai Tic nu participa la această erupție. Profitase de neatenția celorlalți, pentru a spăla putina. Când i se observă lipsa, era prea târziu.

– Iar a şters-o, vagabondul! se repezi Maria cu insulta, dar amintindu-şi că doar cu câteva ore înainte, când auzise de scandalul din bâlci, tremurase ca o trestie, îşi îndulci expresia: Urâciosul! Nesuferitul!

– Scheletul sau omul în gri? dădu Ionel glas întrebării care-i obseda pe toți cu o singură excepție, dar din fericire excepția aceea nu era prezentă.

Şi iarăşi începu disputa, şi iarăşi se cheltuiră argumente, şi iarăşi logica făcu loc, învinsă, unor explozii care țineau de alte categorii umane.

Adevărul era altul. Toți simțeau că se află la capătul enigmei, dar niciunul nu ştia ce trebuie să se facă de acum înainte. O anumită nesiguranță şi o teamă nelămurită paralizau în faşă orice intenție de acțiune. Dar gândul acesta niciunul n-avea curajul să-l mărturisească. Încercau chiar să-l uite, apelând la certuri şi imprecații. Fiecare în sine voia să uite gândul tulburător, transformându-l astfel, aşa cum era firesc, în obsesie.

În sfârşit, se întoarse şi ciufuliciul. Cinci fulgere erau pe cale să se descarce asupra lui. Tic le oferi însă ceea ce căutau toți: acțiunea.

– Vă rog să veniți după mine.

Şi fără să ezite vreunul, fără să scoată o vorbă, porniră imediat după el. Îi purtă o vreme pe nişte alei necunoscute ale parcului, apoi pe nişte poteci strâmte, apoi prin nişte desişuri, până ajunseseră la o oază de lumină. În fața lor se înălța un zid. Tic se cățără primul, folosindu-se de câteva cărămizi ieşite în afară, ca de nişte trepte. Ceilalți îi urmară exemplul. Privirile lor întâlniră o curte, o grădină bine îngrijită. În mijlocul grădinii era o masă. Iar pe masă în culorile neasemuite ale asfințitului, străluceau cinci statuete.

Erau din nou pe pământ. Prima vorbi Lucia:

– Să telegrafiem imediat după Victor şi Ursu.

Ea vorbise, dar toți gândiră la fel.

– Am telegrafiat, anunță Tic. Înainte de a descoperi locul acesta. Am spus: „Veniți urgent”, dar i-am chemat fulger.

Departe, spre asfințit, se auzea un zvon de fanfare.

Aproape, în desiş, cineva îi pândea de după trunchiul unui copac.

Capitolul IX

1

– Asta nu se poate! spuse Tic la intrarea în parc. Mai sunt şaptezeci de minute până la sosirea trenului. Ce-o să facem pe peron? Să ne zgâim ochii la cele două locomotive deşelate? Mai bine stăm aici, pe o bancă.

– Stai tu, dacă vrei, îi răspunse Maria. Poți să stai cât vrei. Dacă ții cu orice chip să faci altceva, n-ai decât. Nimeni nu te împiedică. Dar nici tu nu împiedica pe alții…

– Şi nici tu nu-ți da aere de profesoară. De ce-mi vorbeşti pe tonul ăsta? Parcă te-ai fi cocoțat în vârful unui copac scorojit.

Maria vorbise cu tonul ei firesc, dar acuzația frățiorului n-o mai enervă. Se mulțumi doar să strâmbe din gură, ceea ce însemna că făcuse alianță cu muțenia. Tic îi cunoştea obiceiul, aşa că o mai blagoslovi cu câteva epitete nevoalate, după care îşi duse mâna la un chipiu imaginar, se răsuci scurt pe călcâie şi îi lăsă pe ceilalți cu gura căscată. Mersul şi gesturile sale erau ale unui pierde-vară. Se uita la flori, admira zborul şi culorile fluturilor, căuta insecte prin iarbă, privea agitația puişorilor în cuiburi… (De multă vreme puişorii făcuseră primele antrenamente de zbor.) Şi Dan, interpretând just ultimul gest al ciufuliciului, înțelese că plimbarea acestuia, nedecisă, inutilă, absentă, avea un scop şi o destinație foarte precisă. Dar nu era el omul care să-l trădeze pe Tic. Dimpotrivă, îi sări în ajutor:

– Nu-i place deloc să aştepte în gări. Ăsta e marele lui defect… De, fiecare cu capriciile lui…

– Ăsta-i marele lui defect? îl atacă Maria. Prin urmare, altele nu are, nici mai mici, nici mai mari?

– Ba mai are unul singur, mai mare, o linişti Dan. Pe tine…

Tic, imitându-l parcă pe omul în gri, nu se uită nicio clipă înapoi. Scăpă de câteva ori batista, pe care o ținea în mână, pentru a se şterge

de transpirație, şi culegând-o de pe jos avu timp berechet să vadă care e poziția grupului părăsit. I se părea că prietenii lui se grăbesc, nu mai aveau mult până la ieşirea din parc. Dan era ultimul, ținea mâinile la spate, mereu (cât de mult îi influențase „convieţuirea” cu omul în gri!) şi palmele lui se agitau întruna. Deşi nu conveniseră asupra semnalului, Tic înțelese că Dan îi dădea cale liberă, ceea ce îi făcu plăcere, şi mai înțelese, din insistența mişcărilor şi din aritmia cu care se roteau palmele, că mirosise un plan, e drept, încă neidentificat (cum ştiau să vorbească palmele!), ceea ce nu-i mai făcu plăcere, dar nici nu-l abătu din drumul lui.

Ciufuliciul, sau mai bine zis drumul lui, avea nevoie de o escală, planificată de multă vreme, la banca din fața muzeului. Sperase să-l găsească acolo pe Tudorel, dar ajungând în preajma postului de observație îl primi o asemenea linişte, care i se păru nefirească. În loc să cotească pe altă alee – care l-ar fi dus spre ținta dorită – se apropie tiptil de oaza aceea de linişte care-l intriga peste măsură. Desfăcu ramurile unui arbust şi privi.

Şapte copii, probabil cei mai guralivi şi mai neastâmpărați din oraş, erau adunați în preajma băncii. Cel mai mare dintre ei, Tudorel, stătea pe spetează, aşa cum stătuse şi Tic cândva. Ceilalți, aşezați pe nişte movilițe de frunziş, anume făcute, ca nişte scăunele inspirate din obiceiurile cine ştie cărui trib polinezian, stăteau smirnă, cu brațele încrucişate şi cu capul în pământ. Dirijorul îi cerceta nemilos. Bălăngănea cu mâna dreaptă un fel de pendul făcut dintr-un ciot şi o sfoară şi număra fără glas, mişcându-şi doar buzele.

– Gata! anunță el. Începem sistemul Tananarive! Cine are curaj să ridice mâna! Nu cele două degete de la şcoală. Aşa cum v-am spus: degetul mare şi cel mic. Amândouă drept în sus şi pumnul strâns. Începem!

Numai trei din cei şase examinați aveau curajul să înfrunte cumplitul sistem Tananarive. Ceilalți, ca nişte malgaşi, încă analfabeți, ridicară numai capul, dar imediat şi umerii, parcă pentru a se feri de primejdiile unei lovituri. Asta, deoarece fața dirijorului exprima o anumită nemulțumire.

– Şi mai aveți pretenții să ajungeți la Piroboridava! îi împroşcă examinatorul cu dispreț. Drept pedeapsă… să vă amintiți toate

minciunile pe care le-ați spus într-o săptămână… Ba nu, că n-am timp… Minciunile pe care le-ați spus în ultimele două zile. Şi dacă vă prind cu minciuna, vai de mama voastră! Să nu vă închipuiți că mă duceți!

Cei trei codaşi erau atât de fericiți că primiseră o pedeapsă atât de uşoară, încât Tic îşi imagină, în acea denumire bine găsită, cu sonoritate, un sistem inspirat de Inchiziție, sau de cine ştie ce alte vremuri istorice cumplite. Din nefericire, nu avea timp să asiste la experimentarea sistemului. Fără să fie văzut, părăsi marginea oazei de linişte, înapoindu-se pe aleea care-l purta spre ținta evadării sale inițiale.

Ciufuliciul refăcu singur drumul de ieri, dinaintea amurgului. Se afundă în parcul neregulat, părăsi căile bătute, se strecură prin desişuri, făcând mereu ocoluri subtile, pentru a cădea în spatele oricărui urmăritor. Când se asigură că nu e absolut nimeni pe urmele lui, nici măcar un copoi, se grăbi să ajungă la zidul uriaş, care despărțea parcul de casele învecinate. Poposi exact în acelaşi loc. Era singur în imensitatea aceea umbroasă şi tăcută. Dar când îşi opri respirația şi ascultă îndelung, îşi dădu seama că viața foieşte în jurul lui. Mii de foşnete, de gungureli, de şuierături, de bâzâieli, toate atenuate de o surdină nevăzută. Soarele abia răzbătea până la el. Şi deodată i se făcu frică. O clipă se lăsă scuturat de un tremur violent, apoi se îndârji, îşi luă inima în dinți şi începu să se cațere pe cărămizile ieşite din zid.

Grădina care se deschidea privirilor lui era pustie. Nici țipenie de om. Pe o funie atârnau rufe: două rochii de vară, nişte bluze, trei cămăşi bărbăteşti mai lungi decât rochiile, câteva perechi de ciorapi, batiste şi altele, pe care ciufuliciul nu le mai luă în seamă. Masa din mijlocul grădinii, masa aceea înconjurată de pomi, pe care văzuse în lumina asfințitului reflexele celor cinci statuete, era goală. În jurul ei, câteva coli de hârtie. Albul lor era nesigur. Prin urmare erau scrise. Îşi duse instinctiv mâna la piept, pentru a simți foşnetul unei hârtii pe care o va păstra multă vreme în amintire. Cât ar fi dorit să le alăture, să-şi cunune coala veche cu una din cele care rătăceau atât de nestingherite în grădină! Gestul acela instinctiv îl dezechilibră pe cireşar. Ca să nu cadă, făcu o mişcare ca de maimuță. Şi cu toate acestea căzu. Nu pentru că nu-i reuşise mişcarea, ci pentru că o apariție neaşteptată i se ivi înaintea ochilor. Şi era aşa de uriaşă acea apariție, că parcă o văzu câțiva metri

înaintea lui. Noroc că era cu spatele la el. Ce-ar fi făcut dacă li s-ar fi întâlnit privirile? Omul care se apropiase de masă, care parcă ieşise din pământ, care-l speriase pe ciufulici… era Ilie.

Tic o luă la goană spre gară…

2

… Şi ajunse în clipa când trenul îşi făcea zgomotos intrarea. Ionel se văzu nevoit să-i țipe la ureche, pentru a se face auzit:

– Ai grijă, Ticuşor… ne-am înțeles între noi să nu le spunem nimic despre ceea ce am văzut ieri seară în grădină. Le povestim absolut totul; numai despre faptul că ştim unde se află tanagralele nu suflăm niciun cuvânt. Ai înțeles?

– Am auzit, dar n-am înțeles, îi răspunse Tic. Expli…

Nu-şi mai termină cuvântul. Sirena locomotivei saluta prelung, întâlnirea tuturor cireşarilor. Victor şi Ursu erau pe scara unui vagon. Săriră din mersul trenului, nu în gol, ci în brațele nerăbdătoare ale celor care-i aşteptau. Tic se întâlni însă cu Ursu la jumătatea drumului, adică îi sărise în brațe. Şi îndemnat de dragoste, dar şi de un gând care nu-i dădea pace. Gândul i se prefăcu în şoaptă:

– E ceva grozav, Ursule! Formidabil!

Apoi, cu aerul unui om încredințat că şi-a făcut pe deplin datoria, se grăbi să-l scape pe Victor din celula vie în care-l închiseseră ceilalți. Bineînțeles că-şi începu acțiunea cu Lucia, pe care o scoase brutal din cerc şi o împinse undeva la întâmplare. Dacă n-ar fi fost Ursu acolo, ar fi căzut, sărmana!

În afară de veselie – şi aceea simulată – gazdele nu se grăbiră să-i întâmpine cu destăinuiri de genul celor făcute de Tic lui Ursu, sau cu cine ştie ce noutăți senzaționale, pe noii veniți. Zâmbeau, zâmbeau fără încetare, întrebau despre felul cum a decurs călătoria, lăudau liniştea şi frumusețea oraşului, anunțau ca o surpriză că se află şi un bâlci, undeva la margine, arătau spre pădurile şi poienile de pe dealuri (pe care nu le vizitaseră încă), şi mai spuneau şi alte lucruri interesante, şi mai ales zâmbeau aşa de nătâng, că Dan nu se mai putu abține:

– Fiuuu! Era cât pe-aci să uit! Există şi o şcoală în oraş, şi câteva străzi… şi am mâncat ieri o prăjitură, Ursule… ceva nemaipomenit…

– Ai uitat să le spui că suntem şi noi în oraş, îl completă foarte prompt ciufuliciul.

Aşa se face că în momentul când grupul pătrunse în parc, nimeni nu mai zâmbea. Numai pe Tic era să-l apuce leşinul (de râs) când văzu şase prichindei înşirați în fața unei bănci, într-o poziție perfectă de „drepți”, şi-l auzi pe cel de-al şaptelea, cocoțat pe bancă, rostind o comandă solemnă:

– Onor la comandantul Fradaburidi!

Ciufuliciul rămase câțiva paşi mai în urmă, pentru a strânge, tot cu un gest solemn, mâna lui Tudorel şi a-i adresa, după ce controlă încă o dată şi teribil de încruntat poziția trupei de examinați, felicitările de rigoare:

– Bravo! Maximum minus zero cinci!

Tudorel nu se aşteptase la un asemenea succes. De emoție şi surpriză alunecă de pe spetează (şi rândul celor în poziție de drepți ar fi devenit un rând de spectatori la circ), dar Tic avu fericita inspirație să-i întindă mâna, aşa cum se întâmplă după orice felicitare transmisă personal. Onoarea ajutorului de comandant fusese salvată.

Cireşarii tocmai cochetau cu un cerc de bănci care se odihneau la umbra unui stejar uriaş, când îi ajunse Tic. Neştiind ce se întâmplase în timpul scurtei sale absențe, neştiind dacă se luase vreo hotărâre sau dacă se rostise vreun cuvânt fundamental, se aşeză pe bancă, spunând el – dar absolut fără nicio intenție – vorba care stătea pe buzele tuturor:

– În sfârşit!

– Da! repetară toți, ca un cor disonant: În sfârşit!

– Ați trăit momentele grele, nu glumă! le-o luă Victor înainte. Chiar atât de mare e dilema la care v-ați oprit?… Sau vi se pare că problemele vă depăşesc?

Ce puteau să răspundă cei întrebați? Înclinară capul, în semn de aprobare.

După ce le trecu, vesel, mutrele în revistă, Victor continuă:

– Prin urmare, sunteți în posesia tuturor datelor şi nu vă mai satisface (asta e, desigur, abia o simplă intuiție a voastră) interpretarea pe care le-

ați dat-o până acum. Aşa se naşte microbul paraliziei. La care s-a mai adăugat, sunt sigur, un şoc neaşteptat.

Cât de bine îi cunoştea Victor! Şi cât de evidentă era pentru ei prezența conducătorului. Câte respirații începură să-şi găsească ritmul regulat în acele clipe!

– Ei, şi acum ați putea să vă descuiați buzele, îi invită Victor. Ca să fiu sincer… ard şi eu de nerăbdare.

O bună bucată de vreme, nici Victor, nici Ursu nu apelară la întrebări. Ascultau amândoi, fără să intervină, chiar când unele amănunte sau unele interpretări dădeau loc la aprige dispute. Faptele ieşeau parcă mai uşor la iveală în fierbințeala discuției. Atât numai. Pentru că relatările se supuneau acelui sistem binecunoscut de informare. Nu era nicio confuzie, nici umplutură, nici hazard în vorbele pe care le spuneau ei, în rapoartele izolate, sau în încercările de sinteză ale Luciei. Până şi Ioana se supunea, fără să-şi dea încă seama, rigurozității sistemului. Erau toți, toți cei care vorbiseră, satisfăcuți că nu omiseseră nimic, că nu adăugaseră nimic întâmplărilor extraordinare prin care trecuseră. Victor şi Ursu aveau în fața lor oglinda multiplicată şi în relief a tuturor evenimentelor la care participaseră prietenii lor. Conştiința acestui lucru îi ajuta să fie mai liniştiți, mai puțin speriați, mai încrezători.

Şi deodată, asupra liniştii care începea să-i împresoare, se abătură o sumedenie de trăsnete: întrebările lui Victor. Şi din sacii pe care-i credeau goi, scoaseră alte şi alte fapte, alte şi alte probleme. Numai Tic, sărmanul, cât se chinui până refăcu exact convorbirile lui cu Tudorel! Dar Maria şi Lucia până ce repetară în toate detaliile spusele bunicii! Dar Ionel şi Ioana până redară întocmai întâlnirile lor cu fratele scheletului! Şi din nou Tic, pentru a-şi aminti minutele trăite în fața muzeului, în seara când dispăruseră tanagralele; şi Ioana pentru a relata nu impresiile, ci gesturile şi atitudinea, şi frazele profesoarei; şi Dan pentru a-şi juca încă o dată rolul şi a da glas pronosticurilor şi teoriilor sale, oricât de absurde păreau; şi Maria pentru a-şi aminti alte gesturi şi cuvinte din convorbirea cu bunica; şi iarăşi Ionel pentru a reface discursul ținut de fratele maiorului în prima zi; şi mereu alte întrebări şi mereu alte răspunsuri, şi mereu alte detalii, şi, în sfârşit, capitolul de sinteză al Luciei şi foaia mâzgălită de la pieptul lui Tic.

– Nu-ți fie teamă, Ticuşor, îi zâmbi Victor. O vei primi înapoi… Vreau să mă uit la ea numai din curiozitate… Sunt convins că ai cules tot ceea ce se poate culege din ea.

Ciufuliciul îi făcu un semn uşor cu cotul lui Ursu. (Lângă cine altcineva putea să stea Ticuşor?) Apoi se uită gingaş şi modest către ceilalți. Parcă voia să vadă cum arată fața lui, împodobită cu expresia acestor rare sentimente, în oglinda vie pe care o constituiau ochii celorlalți.

Întrebările lui Victor, la care se adăugau şi cele ale lui Ursu, îi storseseră pe toți. Nu mai găseau nimic altceva demn de a fi luat în seamă şi istorisit. Oricât îşi scormoneau amintirile. Un singur lucru nu spusese nimeni. Nici chiar Tic. Toate amintirile lor, toate faptele lor, toate gândurile lor se opreau la o oră, la un moment precis: momentul când Tic îi chemase după el, ca să le arate statuetele. Din această cauză, ciufuliciul nu-i înştiințase – nu avusese când şi cum – despre ultima lui incursiune, după ce se despărțise de ei în parc.

Trecuseră ore, dar discuția nu se termina. Din parc, se mutase în chioşc. Şi Victor tot mai găsea câte ceva de întrebat. Cu singura deosebire că întrebările lui nu mai cereau date şi amănunte, toate erau în posesia lui, ci mai degrabă interpretări, atitudini, supoziții. Ionel îşi povesti până şi coşmarul. Victor era ghiftuit. Orice nouă întrebare ar fi însemnat repetarea alteia la care se răspunsese o dată.

– Eu nu cred că e o farsă, răsună vocea lui Ursu.

Victor îl aprobă, clătină din cap. Dan ridică două degete:

– Vreau să-mi retrag acuzația împotriva Ioanei, se scuză el. Eram într-o stare… de rol…

– Multe acuzații îți vei retrage, îi răspunse Victor. Multe presupuneri, multe posibilități, multe teorii… multe teorii…

Era evident pentru toți. Repetițiile lui Victor arătau că e pe cale să înceapă marea erupție, marea lecție de logică, marele moment care se va înscrie printre amintirile de neuitat ale cireşarilor. Se pregăteau toți pentru tăcere. Dan însă o întârzie:

– Una dintre teorii se va dovedi până la urmă valabilă. Sau măcar posibilitățile pe care le deschide ea. De pildă, teoria vinovatului inocent. Să căutăm făptaşul printre cei mai inocenți. Eu am aplicat această

teorie la Ioana şi la omul cu cicatrice… dar ea se poate aplica şi la alții… chiar la unul dintre noi… ducând-o, bineînțeles, spre hiperbolă.

– Sau spre aberație, Dan, începu Victor. Spre absurd… Şi eu cred că una din posibilitățile, una dintre teoriile pe care le-ai născocit se va potrivi şi cazului nostru. Dar sunt convins că nu e aceea la care te-ai gândit cel mai serios… sau cel mai adesea… Poate că ai amintit-o undeva, în treacăt… Eu aş avea un răspuns imediat la cazul vostru… sau mai bine zis nu un răspuns, ci o întrebare… Mi se pare însă prea crudă întrebarea. O voi lăsa pentru mai târziu… Să parcurgem logic drumul pe care l-ați mai parcurs o dată… Bineînțeles, de data asta mai uşor, pentru că o serie de fapte culese ulterior proiectează lumină asupra unor umbre, care, în momentul dat, nu puteau să aibă contururi precise. Eu n-am niciun merit în cele ce voi spune şi s-ar putea să fac multe greşeli. Meritul e al vostru… ați adunat multe… ați interpretat multe… poate chiar prea multe… Ați întrebat mult… poate chiar prea mult… Şi cu toate acestea, ați făcut o greşeală esențială, o greşeală de bază: ați inversat o premisă… Şi culmea! cred că ați ajuns la acelaşi rezultat la care v-ar fi dus un raționament solid… Singurul neajuns e acela că ați păstrat, ceea ce era firesc, pe toată durata raționamentului, calitatea premisei. Şi ea fiind minus, tot procesul a purtat în permanență acel minus în toate datele lui. Fiți atenți! Vorbesc în permanență despre calitate…

– Nu asta contează, îl întrerupse Dan. Mai bine să ne spui în ce limbă vorbeşti, ca să căutăm un dicționar… Eu am cam înțeles pe unde vrei tu să bați şi mă gândesc tot timpul ce teorie de-a mea se potriveşte sensului pe care-l întrevăd în preambulul tău.

– În ciuda faptului că l-ați ridiculizat mereu şi nu prea l-ați luat în serios, continuă Victor, eu cred că Dan a avut un oarecare rol în inducerea voastră în eroare. Numai că teoriile lui au găsit teren bine pregătit pentru a fi cultivate… Nu vă speriați! Procesul a fost aproape inconştient. Şi nici nu vă alarmați, pentru că rezultatul, v-am spus-o doar, nu e negativ, în ciuda premisei şi împotriva ei… Să pornim de la faptul inițial, singur, controlabil, verificat: dispariția tanagralelor. Ticuşor, prin observațiile lui de cronometru, v-a dat date ideale. Hazardul, starea lui de nerăbdare, plictiseala, l-au făcut să-şi controleze

mereu ceasul. A legat fiecare mişcare pe care a văzut-o de secundarul ceasului său…

– De minutar, se apără Tic cu modestie.

– De secundar, de minutar, continuă Victor zâmbind, nu are prea mare importanță. Fapt este că v-a pus la dispoziție un film al întâmplărilor, cronometrat la secundă. Precizia lui Tic a fost elementul fundamental care a influențat raționamentul vostru, care de la început v-a creat un fel de reflex: acela al preciziei, al rigurozității. Întâmplarea a făcut să mai întâlniți pe drum şi alte elemente dotate cu acest simț al preciziei, caracteristic lui Tic. Mă gândesc, de pildă, la Tudorel, la bunica, poate şi la alții… Şi atunci ați văzut tot ceea ce s-a întâmplat prin această prismă… Da, da, Ticuşor. Tu i-ai făcut să alunece de pe Everest în jos. Dar considerați asta o figură de stil, ceea ce şi este în realitate. Şi deodată v-ați văzut înconjurați de date şi elemente precise: timpul în care au dispărut statuetele, cele cinci personaje din sală… Dacă erau douăzeci sau treizeci, dacă era aglomerat muzeul, dacă nu puteați aplica regula după care v-ați călăuzit, fără să vă dați seama, puneați alte întrebări, *altă întrebare* şi poate ați fi ajuns la dezlegarea enigmei mult mai uşor…

– Teoria ta e foarte… hazardată, îl opri Lucia. Cum poți spune că am fi descoperit mai repede făptaşul, dac-ar fi fost o sută de persoane în muzeu? Ne-am fi lăsat păgubaşi din prima clipă…

– Greşeşti, Lucia. Gândeşte-te că se comite undeva… să zicem, o crimă… De ce este descoperit criminalul? Să ne închipuim că se petrece asta într-un oraş mare, în parcul oraşului. Oricine dintre cei trei sute de mii de locuitori majori ai oraşului putea să omoare… Cu toate acestea se descoperă autorul din cei trei sute de mii. Există, prin urmare, o cale logică de a se ajunge la un cerc restrâns de suspecți şi, mai târziu, prin eliminare, la autorul crimei. O cale foarte sigură…

– Dar şi noi am folosit aceeaşi metodă, spuse Ionel. Țin minte cât ne-am chinuit ca să putem restrânge cercul suspecților, cât ne-am bătut capul cu alibiurile, până s-au confruntat, prin intermediul nostru, bineînțeles, observațiile profesoarei cu ale bunicii şi cu ale omului cu cicatrice. Numai aşa am ajuns la doi suspecți principali…

– *La doi suspecți care nu vă furnizează hoțul,* spuse Victor cu voce tăioasă.

Ascultătorii înghețară. Toate planurile, toate constatările, toate concluziile lor, toate faptele care sprijineau aceste concluzii erau date peste cap. Şi ei îl cunoşteau prea bine pe Victor, pentru a şti că afirmațiile făcute cu un astfel de ton nu erau gratuite, ci întotdeauna absolut riguroase. Deruta în care se aflau îi obliga la mutenie. Victor continuă:

– E adevărat. Ați folosit metoda eliminării, dar ați făcut aceasta slujindu-vă de reflexul pe care vi-l condiționase Tic. Ați transformat metoda într-o formulă algebrică şi cum fiecare formulă are nevoie de cifre, ați introdus în ea cifrele pe care le aveați la dispoziție. Mai bine zis, cantitatea de cifre v-a silit să căutați o formulă. Şi nu puteați să alegeți decât una greşită! Relațiile dintre cifre trebuia să vă dea un rezultat… Mă refer la concepția voastră… nu la realitate, la adevăr. Şi acest rezultat al îmbinării cifrelor nu putea fi decât *hoțul*… Foarte bine! Dar ce anume cifre posedați voi? Posedați cifrele orelor, ale minutelor, cifrele personajelor, nu pe cele ale logicii. Cam aşa ați socotit voi: X este egal cu cinci personaje minus patru, dacă adăugăm trei minute, minus o sută şaptezeci de secunde, supra ora nouă fără un sfert, minus ora nouă fără două minute, pe lângă cinci personaje minus trei plus alte două minute… şi aşa mai departe. Ei, bine! Cum putea să iasă un rezultat logic dintr-o asemenea ecuație?

– Păi tu singur spuneai, îl întrerupse Maria, că rezultatul nostru nu e negativ.

– Rezultatul vostru, nu al ecuației voastre, preciza Victor. Ceea ce e cu totul altceva… Dar să mergem mai departe… Din datele pe care le aveați, ați combinat o formulă originală, care să vă slujească la operația de eliminare, la restrângerea cercului de suspecți, la aflarea făptaşului. Trec peste faptul că n-ați găsit *adevărata, singura, cea mai precisă metodă de eliminare*. Purtați cu voi reflexul preciziei cauzat de datele lui Tic. Cu toate acestea nu pot să înțeleg de ce nu ați aplicat în cercetările voastre *datele fundamentale ale problemei, datele cele mai precise?*… Tic v-a spus că la ora nouă fără un sfert, nouă fără paisprezece, fără treisprezece a văzut, şi odată cu el au văzut şi alții, statuetele în vitrină… Să fixăm convențional ora, nu are nicio importanță un minut sau două în plus. Deci *nouă fără un sfert*. La ora aceea, tanagralele erau în vitrină. Element fundamental. La ora *nouă fără două minute,* tot oră convențională,

bunica, Maria, Ioana şi Dan n-au mai văzut tanagralele. Ei bine! Asta nu înțeleg eu. De ce n-ați plasat dispariția tanagralelor între ora nouă fără un sfert şi ora nouă fără două minute? De ce-ați redus perioada în care puteau să dispară la patru sau la cinci minute şi nu la cincisprezece sau treisprezece minute?

– Dar e absurd, Victor, protestă Lucia, să ne închipuim că directorul a intrat în muzeu şi n-a văzut vitrina goală!

– De ce e absurd? întrebă Victor la rândul lui. Argumentează afirmația ta!

Dar nu sosi un răspuns, ci o nouă întrebare, din partea Ioanei de astă dată:

– Pentru că ştim în mod sigur că nu se află nicio ascunzătoare secretă în muzeu.

– Sunt absolut de acord, spuse Victor. Dar încă nu mi-ați răspuns la întrebare. Parcă n-ați vrea să puneți punctul pe i.

– De vreme ce directorul n-a dat alarma, spuse Maria.

– Şi eu l-am văzut cu ochii mei că nu avea nimic în mână, adăugă Tic. Şi mi s-a confirmat asta cu ajutorul unei metode foarte precise. Zău, nu ştiu de ce râdeți!

– Vom mai vorbi noi despre metoda asta, îl amenință Victor. Eu observ că, în loc să-mi răspundeți la întrebare, sau veniți voi cu alte întrebări, sau învârtiți totul în jurul directorului. E normal lucrul acesta. Prezența şi mai ales plecarea directorului vă oferă vouă durata *precisă* în care s-a putut comite furtul. Încercați să extindeți durata! Curaj!

– În cazul acesta, descoperi Dan, în loc să restrângem, nu facem altceva decât să mărim lista suspecților.

– Da! aprobă Victor. Dacă ne supunem logicii voastre, observațiilor pe care le-ați cules, de ce oare să nu se fi comis furtul şi în timp ce directorul era acolo? Aşa cum n-a fost văzut – şi băgați de seamă! nimeni până acum nu v-a spus acest lucru – deci aşa cum n-a fost văzut hoțul în timp ce scotea tanagralele din vitrină, în cele patru sau trei minute blestemate – bine le-ați numit! – când erau încă patru persoane în sală, de ce să fie văzut dacă era o persoană în plus? În loc de patru: cinci vizitatori, în afara hoțului. De ce să nu poată acționa şi cu cinci persoane în preajma lui, de vreme ce a putut acționa cu patru?

– Pentru că directorul l-ar fi văzut, răspunse Ursu. Eu aşa cred. El n-a intrat ca să vadă tablourile, cum se întâmpla cu celelalte persoane.

– Exact cum am intuit şi noi, spuse Ioana. El ar fi văzut fie vitrina goală, şi în cazul acesta ar fi dat alarma, fie când se scoteau statuetele şi iarăşi ar fi dat alarma…

– Bine! acceptă Victor. Să reținem deci un alt fapt: directorul n-a dat alarma. Şi să adăugăm la aceasta plasarea dispariției tanagralelor în timp: cincisprezece minute. Pentru că, repet, din toate cercetările voastre de până acum, niciun vizitator n-a văzut, în cele trei sau patru minute blestemate, acționând hoțul. Mai mult: depozițiile vizitatorilor oferă tuturor alibiuri. Suntem, prin urmare, nevoiți să prelungim perioada…

– Şi să lărgim cercul suspecților, spuse iarăşi Dan.

– Să-l considerăm suspect pe director? se revoltă Ioana. E profesorul nostru de istorie…

– Dar pe profesoara de pian cum ai bănuit-o? o întrerupse Dan cu brutalitate.

– Am greşit, răspunse foarte sincer Ioana. Dacă era şi ea în muzeu în perioada aceea blestemată?… Dar pe director… să-l bănuim pe director mi se pare absurd.

– Şi nici n-a scos statuetele afară, se încăpățână Tic.

– Poate că i le-a dat unui complice, insinuă Dan. Ne-am gândit la atâtea complicații, de ce să nu gândim şi la asta?… El a ieşit cu mâinile goale, fluierând, purta şi o simplă bluză, ca să vadă toată lumea că nu poate ascunde decât cel mult un plic şi un ziar… Şi de fapt a pasat statuetele unui complice… oricăruia dintre cei care se aflau în sală.

– Eşti nebun? săriră Ionel şi Lucia în acelaşi timp. Ce interes avea el să fure tanagralele?

– *Dar profesoara de pian, dar omul în gri, dar artista,* spuse Victor din nou cu voce tăioasă, *ce interes aveau ca să fure statuetele?* Dacă ştim că directorul n-avea interes să fure tanagralele, atunci de unde ştim că persoanele celelalte din sală aveau interes să le fure?

Se lăsă o tăcere ca de plumb. Toți simțeau că se ia o ceață de pe ochii lor, dar câteva voaluri subțiri mai rămâneau. Aşteptau ca Victor să continue.

– Da! spuse el. Ați ajuns singuri la întrebarea fundamentală, la aceea care trebuia să constituie, să condiționeze toate acțiunile, toate supozițiile, toate criteriile voastre de cercetare. *De ce s-au furat tanagralele?* Aceasta e întrebarea. Nu când şi cum. Precizia unor date v-a îndemnat să abordați altă întrebare: când? Şi ați sucit toate datele şi presupunerile şi tot raționamentul vostru în jurul acestei întrebări. Trebuia să faceți acelaşi lucru, dar în jurul altei întrebări: de ce? Aici trebuia, sau, mai bine zis, de aici trebuia să plece acțiunile şi ipotezele voastre. În jurul acestei întrebări trebuia să înfăşurați toate cercetările. *De ce s-au furat tanagralele?*… Erau şase persoane în sală, în perioada în care au dispărut. Ei, bine! Aşa cum ați raportat această întrebare la director şi găsind-o absurdă ați refuzat-o, aşa trebuia s-o raportați şi la celelalte personaje suspecte. De ce X sau Y a furat tanagralele? Nu e cea mai sigură metodă de eliminare?… Din capul locului, aplicând această întrebare, l-ați eliminat pe director. Iată cât de uşor se aplică… Amintiți-vă ceea ce v-am spus la început cu crima imaginară. Din trei sute de mii de oameni va putea fi găsit criminalul numai dacă se va aplica această întrebare inițială. Ea e întrebarea de plecare. De ce? Pentru că un X avea interes ca acel om să dispară. Cine-ar fi putut avea un asemenea interes?… Lanțul logic continuă, se strânge, se strânge, până ce ajunge la autor… De la această întrebare – de ce? –, raportată la fiecare dintre cele şase sau cinci personaje aflate în sală, trebuie să plecăm şi noi. Faptele pe care le avem la dispoziție ne vor uşura enorm munca. Aici trebuie să recunosc, ați dovedit acea iscusință, despre care se vorbeşte atât, iscusința cireşarilor…

– Am fost o zăludă, recunoscu Lucia. Obsedată de întrebarea aceasta: Când? Şi de implicațiile ei, la un moment dat mi-a venit în minte o idee – Doamne! ce idee! Ne povestea bunica în bucătărie că a fost şi ea în centrul sălii în perioada aceasta blestemată, pentru a arunca o privire. Şi mi-a trecut prin cap că şi ea ar fi avut vreme şi condiții, mai ales după ce ne-a spus că toți vizitatorii se aflau cu spatele la vitrină, să ia statuetele… Nu fi supărată, Ioana! A fost o idee absurdă… Şi Victor are dreptate. Dacă mi-aş fi pus întrebarea: *de ce?* cum m-aş mai fi putut gândi la o asemenea posibilitate absurdă? De ce să fure bunica tanagralele? Ce interes avea ca să le ia? Ce nerozie! Ce nerozie!

– Aoleu! îşi aminti Dan. Eu mi-am pus, fără să vreau şi fără să-mi dau seama, întrebarea aceasta. Şi ştii, Victor, că am găsit imediat răspunsul?… Adică de la răspuns, ca să fiu sincer, am ajuns la întrebare, dar n-am reținut-o. Atunci când ți-am spus, Ticuşor, că poate furtul a fost organizat de Ioana, ca să ne pună pe noi la încercare şi apoi să ne ridiculizeze. Păcat că n-am reținut întrebarea… De ce s-au furat tanagralele? Ca să-şi bată joc Ioana de noi. De ce-a furat artista tanagralele?… Nu vă amintiți câtă vreme am învinuit-o?… Dar întrebarea n-am pus-o.

– Exact aşa trebuia să se procedeze, interveni Victor. Şi aşa vom proceda noi acum. Dar pentru a nu scăpa din vedere nicio posibilitate, trebuie să mai lămurim ceva. Să vedem ce anume reprezintă obiectul dispărut. Care este valoarea lui. Sau cum poate fi el valorificat… Eu cunosc prea puține date despre tanagrale. Ştiu că s-au descoperit în localitatea de unde îşi trag numele, pe la sfârşitul secolului trecut, în nişte morminte vechi, în cantități foarte mari, că s-au descoperit apoi şi în alte locuri, în Turcia, în Italia, şi că valoarea lor a crescut enorm, şi datorită numărului totuşi limitat, şi datorită teoriei emise şi acceptate că nu sunt opera unor meşteri casnici, ci a unor artişti de seamă, influențați de şcoala lui Praxiteles… Altceva…

– Noi am avut o lecție specială la muzeu, interveni foarte timidă Ioana. Ni s-au spus cam aceleaşi lucruri, dar s-au dat mai multe amănunte. Limitele de mărime sunt între şapte şi douăzeci şi cinci de centimetri… Ale noastre aveau cam cincisprezece centimetri şi se spune că datau din secolul al patrulea, dinaintea erei noastre… Ce să vă mai spun? Ştiți şi voi că sunt făcute din lut ars, acoperite cu un strat subțire de pământ special pentru pipe, pe care se aşezau culoarea şi detaliile de mişcare şi îmbrăcăminte. Sunt multe, mii… s-au găsit pe dealul Kokkali, la Tanagra pentru prima dată şi… Da!… Reprezintă diferite scene casnice, măşti, întâmplări comice… Sunt foarte multe dansatoare şi aproape toate poartă voaluri… draperii… De fapt, aşa ni s-a spus, arta asta a draperiilor le-a adus celebritatea… Şi sunt şi multe zeițe şi zei, şi Eroşi mulți… Probabil au slujit şi ca jucării şi bibelouri, dar mai ales ca obiecte de cult… De aceea au ajuns în morminte şi s-au păstrat… Altfel… Sigur că au o valoare foarte mare. Muzeul nostru se mândreşte cu ele şi au venit atâția să ne facă oferte din toate părțile…

Norocul nostru că profesorul Neştian le-a făcut cadou muzeului de aici… Uite! Abia acum mă întreb de ce ni le-a făcut cadou tocmai nouă?

– Poate că nu eşti mulțumită? o întrebă Dan. Ei, află că noi suntem oricând gata să le cărăm, oricât ne-ar încovoia spatele şi să le ducem la noi, la muzeu. Mai ales că-l avem şi pe Ursu cu noi…

– Iată-ne deci în posesia câtorva date precise, reluă Victor. Cunoaştem valoarea obiectelor dispărute, ştim perioada în care au dispărut, acele cincisprezece minute asupra cărora am convenit, ştim că în perioada respectivă se aflau în aripa dreaptă a muzeului şase personaje, fiecare din acestea devenind suspect. Un altul, în afară de aceştia şase, nu poate fi făptaşul.

– Paznicul! Ilie! spuse Lucia.

– Foarte puțin probabil, răspunse Victor. Până la plecarea directorului n-a intrat în muzeu. După ce-a plecat directorul din fața uşii de la intrare – bunica l-a văzut atunci pe director plecând şi mă folosesc de mărturiile ei – el nu mai avea vreme şi nici condiții să ia tanagralele. S-ar fi ciocnit în calea lui de bunica. Deducțiile pe care le-ai făcut tu, Lucia, cu privire la posibilitatea paznicului de a-şi însuşi tanagralele fără niciun risc, sunt foarte subtile şi ingenioase, dar suferă de o mare lacună. Privit la modul ideal, el putea să acționeze aşa cum ai demonstrat tu. Să profite de faptul că nu l-ați văzut voi, de faptul că nu l-a văzut nimeni nici în aripa cealaltă, şi să scoată tanagralele, fără să-i pese. Să zicem c-a reuşit şi a ascuns undeva tanagralele. S-a întors pe furiş spre uşa de la intrare, nu era nevoie să ajungă până acolo, şi apoi a venit să anunțe închiderea. Prin urmare, nu putea să ajungă la tanagrale, fără să-l vedeți voi. Avea un alibi solid. Şi pe urmă? întrebă el. Cine ştia că el posedă acest alibi de vreme ce n-a dat alarma, de vreme ce n-a anunțat dispariția statuetelor? Numai în cazul când s-ar fi constatat dispariția tanagralelor în timp ce vă invita pe voi afară, alibiul lui ar fi fost luat în serios. Fără prezența voastră (şi el în spatele vostru), în timp ce se constata dispariția tanagralelor, adio cu alibiul. Şi deoarece lucrurile nu s-au petrecut aşa, eu zic să-l scoatem din cauză, cel puțin pentru o vreme, oricât de suspect ar părea în alte privințe… Să ne oprim la cei şase suspecți. Dar pentru a continua raționamentul nostru, mai avem nevoie de o precizare: să stabilim dacă furtul a fost sau nu premeditat… Voi ați adus argumente şi pro şi contra. Furtul putea fi

spontan, dar pentru aceasta era nevoie de o condiție esențială: vitrina să fie descuiată. Celelalte condiții: posibilitatea de acțiune, timpul de acțiune, obiectul în care să se ascundă statuetele sunt copilării, sunt copilăreşti. Nici nu ne interesează. Fiindcă, fără ca vitrina să fie descuiată, putea să aibă oricine cele mai ideale condiții. Zero!… Era sau nu era descuiată vitrina?… Eu încerc să răspund plecând de la un calcul foarte simplu. Când uiți un obiect anume descuiat? Atunci când umbli foarte des la el. Eşti atât de obişnuit, încât poți să fii furat de un gând oarecare şi să uiți obiectul descuiat. La vitrină se umbla însă foarte rar şi atunci cu mare prudență. Şi mai este ceva. Vitrina conținea obiecte de mare preț, era mai bogată decât o casă de bani. Vă închipuiți voi un casier uitând casa de fier descuiată?… Dacă nici nu se umblă des la vitrină, nici nu e un oarecare dulap cu cine ştie ce mărunțişuri, eu cred că posibilitatea ca vitrina să fi fost descuiată trebuie exclusă definitiv. Şi cum aceasta e condiția esențială a furtului spontan, trebuie exclusă şi această posibilitate… Mai adăugăm încă o verigă la raționamentul nostru: premeditarea, premeditarea dispariției tanagralelor… Posedăm datele esențiale şi metoda: întrebarea „de ce?”…

– Dacă furtul a fost premeditat, atunci trebuie scos din cauză un personaj, interveni Lucia. Scheletul. El n-a mai fost niciodată în muzeu până atunci.

– Nu putem să ne gândim la el ca la instrumentul ideal? întrebă Dan.

– După raționamentul Luciei trebuie scos, după al tău, Dan, trebuie să rămână. Prin urmare, problema nu se poate rezolva din unghiurile din care o priviți voi. O vom rezolva probabil în clipa în care o vom raporta la întrebarea noastră de bază… Putem să începem cu el, dacă vreți, dar pentru că posedă prea multe „posibilități”, eu propun să lăsăm cazul lui mai spre sfârşit.

Toți ceilalți fură de acord cu propunerea. Aşa că Victor îşi reluă firul expunerii:

– Să începem, de pildă, cu artista. S-o socotim autoarea furtului. De ce-a furat tanagralele? Asemenea obiecte, şi vreau prin aceasta să fac o remarcă generală, valabilă pentru toate personajele nu se vând prea uşor. Aş putea spune că orice încercare de a le vinde e echivalentă cu o sinucidere, cu o autodemascare. Tanagralele nu puteau fi furate pentru a fi vândute decât de un „specialist” în asemenea spargeri, de un individ

care are relații sigure şi care poate să le expedieze undeva în străinătate, fără prea mari riscuri. Pentru că în țară, fiind înregistrate în catalogul operelor de preț, ar fi riscat foarte mult oferindu-le cuiva. Repet. Remarca aceasta e de ordin general. Nu se aplică numai la artistă… Ei, bine! o vedeți voi pe artistă în postura unui asemenea specialist? E ridicol…

– Dar complice? întrebă Maria.

– Întrebarea aceasta ne obligă să cercetăm datele culese de voi. Să apelăm la ele. Şi voi răspundeți, prin depozițiile pe care le-ați obținut de la paznic, de la bunica, de la omul cu cicatrice, de la profesoara de pian, că ea are un alibi cvasiperfect pentru perioada blestemată. Concluzia logică este aceea de a o şterge de pe lista suspecților… Au rămas cinci, prin urmare… Să trecem la omul cu cicatrice, la maistrul sticlar… În cazul lui ar exista un mobil… Lasă, Ticuşorule, nu te speria! Omul s-a îndrăgostit atât de mult de statuete, în plus este şi un amator de artă, încât într-un moment iresponsabil, e drept, mai lung, îşi propune să devină proprietarul tanagralelor, nu vânzătorul lor. Şi aici iarăşi fac o remarcă de ordin general. La întrebarea: de ce s-au furat tanagralele? sunt posibile două răspunsuri: ca să se valorifice, deci s-au furat de un răufăcător, de un „specialist”, sau ca să se păstreze, deci s-au furat de un maniac. Ar mai fi şi al treilea răspuns: de un om care vrea să distrugă, care vrea să facă rău, dar în cazul acesta ar fi găsit alt mijloc: incendiul, explozia… Deci nu ținem seamă de el… Revenim la cel de-al doilea răspuns: un maniac, şi îl raportăm la omul nostru, cel cu cicatrice, cum l-ați numit voi. Să zicem c-ar fi un asemenea maniac. Şapte zile la rând a privit tanagralele, a avut vreme să premediteze furtul, să prindă cele mai favorabile condiții. Atunci să controlăm aceste condiții care s-au ivit în ziua dispariției. Unde era el în perioada blestemată? Ce făcea?… Răspunsul îl avem. Părerea Mariei e întru totul realistă. Omul nostru n-a scăpat nicio clipă atenției artistei. Alibi foarte solid. La care se adaugă şi spusele profesoarei de pian şi ale bunicii: alibi perfect. La care se adaugă şi impresia lui Tic: alibi irefutabil.

– Deci îl scoatem de pe lista suspecților şi pe el, conchise ciufuliciul în locul lui Victor. Şi voi de ce râdeți aşa?…

– Lasă, Ticuşor, îl domoli Victor, nu întotdeauna simpatiile tale sunt necriticabile…

– Dacă te referi la Dan sau la … murmură Tic.

– Să trecem la alt personaj, continuă Victor. La cucoana cu joben… Cel puțin pentru asta poți să fii mulțumit, Ticuşor. Denumirile tale, după cum vezi, s-au păstrat nealterate.

După precizie, e cel de-al doilea element cu care i-ai influențat pe ei. Poți să fii mândru… Profesoara de pian, prin urmare. După datele pe care le-ați cules, nu pare nici maniacă, poate are mania muzicii, şi cu atât mai mult nu poate fi văzută ca autoare sau complice într-un asemenea furt ca acela pe care l-ați descoperit voi. La această impresie se adaugă însă faptele: alibiul ei e confirmat de mai multe persoane: Şi astfel, eliminând, am ajuns la personajele în care v-ați pus atâtea speranțe… Să începem cu scheletul, a cărui poveste despre tanagrale o cunoaştem toți. Ar avea un mobil: să-şi ia înapoi tanagralele, sau nişte tanagrale care i s-au „furat” cu cincisprezece ani în urmă. Lipsesc însă datele care ar demonstra că a premeditat furtul. Deci nu poate fi considerat autorul furtului. Ce caută totuşi la muzeu chiar în ziua când dispar statuetele, simbolul unui amor disperat cândva? Vă amintiți cu câtă greutate s-a despărțit de ele… cum se face totuşi că pe hârtia „dăruită” lui Tic se găsesc desenele celor cinci tanagrale dispărute? Iată date foarte precise, peste care nu putem trece. La care mai adăugăm şi momentul prelungit de luciditate în care află… Cu omul acesta se întâmplă ceva extraordinar. Aduceți-vă aminte ce ne-au povestit Tic şi Dan. Scena din bâlci, de la restaurant. Scheletul a stat câteva ore în fața unei sticle de vin şi nu a gustat nici măcar o picătură din el. Mai mult. După cum spuneți voi, lua sticla în mână, o ducea în fața ochilor, parcă pentru a fi sigur că se află vin în interiorul ei, şi cu toate acestea nu şi-a turnat în pahar. Ca un om care s-a lăsat de fumat şi, pentru a se controla, îşi pune o țigară în gură, aprinde chibritul, dar nu aprinde țigara. Ei, bine, acolo la bâlci se dădea o bătălie teribilă între voință şi ispită. Şi scheletul a biruit. Ce şoc extraordinar a suferit el, pentru a ajunge în situația aceasta nesperată, neverosimilă?… Oare întâlnirea cu tanagralele? E evident, şi foaia de hârtie culeasă de Tic demonstrează aceasta, că scheletul a suferit şocul la muzeu. S-a întâmplat acolo un lucru extraordinar, încât s-a trezit şi s-a hotărât să rămână treaz. Ce s-a întâmplat oare acolo, la muzeu, în prezența lui?

– Eu bănuiesc, spuse Ionel. A întâlnit acolo pe cineva.

– Asta e şi părerea mea, încuviinţă Victor. Cu singura…

– Eu cred că şocul i-a fost provocat de altceva! interveni Lucia. A asistat acolo la comiterea furtului. A fost martor ocular. Cel care a furat n-a ţinut seamă de el, îl cunoştea, ştia probabil că e permanent inconştient; el când a văzut scena furtului s-a îngrozit şi asta l-a trezit şi de atunci îl caută pe autorul furtului…

– Asta am vrut să spun şi eu, sări Ionel. Dar vreau să dau un amănunt în plus, un amănunt plauzibil. El a fost jefuit cu cincisprezece ani în urmă de două tanagrale, care, aşa cum spuneai tu, erau un fel de simbol pentru el… Cel care i le-a cumpărat şi care era înţeles cu organizatorii jafului era „o namilă de om cu barba sură". Eu cred că a întâlnit pe stradă această namilă de om cu barba sură; amintindu-şi ceva vag l-a urmărit, a intrat după el în muzeu, l-a văzut furând tanagralele, doar namila mai fusese o dată sau de două ori, pentru a premedita furtul, l-a văzut furând tanagralele, obiecte asemănătoare acelor pe care i le furase şi lui cu cincisprezece ani în urmă, l-a văzut furând şi şocul a fost atât de puternic, încât l-a trezit. Şi de atunci, aşa cum spune Lucia…

Victor ceru linişte:

– Am spus că sunt de acord cu voi, dar cu o singură rezervă. Nu m-aţi lăsat să termin. Voi spuneţi că s-a întâlnit *cu namila aceea de om cu barbă sură,* care-l jefuise cândva. Eu cred că, în cincisprezece ani, namila de om putea să slăbească şi să ajungă la dimensiunile omului în gri, dar tot în cincisprezece ani, barba, din sură, trebuia măcar să albească. Cincisprezece ani nu sunt un fleac, Ionel… Iar un negustor, să zicem un „specialist", nu vine într-un oraş, în care pregăteşte un furt pentru a-şi etala extravaganţele şi a-l lua toată lumea la ochi. Şi eu cred că întâlnirea maiorului cu omul în gri, care s-a petrecut înainte de a intra în muzeu, a constituit marele şoc care l-a trezit. De aceea a intrat la muzeu, pentru prima dată în viaţa lui, de aceea îl urmăreşte şi parc-ar vrea să intre în vorbă cu el. Şi mai cred că dezlegarea acestei probleme se află pe foia de hârtie adusă de Tic… Să ne amintim. În tinereţe, după ce-a ieşit ofiţer, sublocotenentul Scarlat şi nu Scarbat, Ticuşor, dar tu nu aveai de unde să ştii numele lui, a plecat împreună cu un prieten de-al lui în Grecia. Prietenul acesta se numea Neştian şi era absolvent, probabil, al Facultăţii de Istorie. Nu se poate şti dacă era bogat sau

sărac. Au plecat împreună în Grecia – cine ştie dacă tânărul ofițer nu l-a ajutat cu bani? – au vizitat probabil Beoția, au cumpărat câteva tanagrale şi s-au întors în țară. Poate s-a întors numai ofițerul. Absolventul a rămas acolo pentru continuarea studiilor. Sunt simple supoziții. Cert este însă faptul că pe când ofițerul Scarlat cobora tot mai adânc în mocirlă, ajungând cu anii o zdreanță umană, celălalt devenea cu fiecare lucrare publicată tot mai cunoscut, până a ajuns la celebritatea de azi. E unul dintre cei mai mari specialişti ai epocii elenistice din Europa. Amintindu-şi probabil într-un moment al vieții de fostul său prieten, care-i făcuse, pesemne, un mare serviciu în tinerețe, şi negăsindu-l, sau auzind cine ştie ce despre el, şi-a revărsat recunoştința asupra oraşului, donând muzeului cele cinci tanagrale. Pe urmă a uitat aşa cum uită toți marii profesori de istorie, faptele mici, banale, cotidiene, pentru a le reține pe cele de care au nevoie pentru ştiința lor. Şi într-o bună zi – eu nu fac aici decât simple presupuneri – anumite motive, de ordin ştiințific, cred eu, l-au obligat să vină aici pentru a studia tanagralele… Stai, Ticuşor, nu mă întrerupe… Pe stradă s-a întâlnit cu fostul său prieten pe care nu l-a recunoscut… Parcă aşa ți-a spus moşnegelul, Ionel, că fratele lui s-a schimbat în aşa hal, încât nici cei din familie, care nu l-au văzut de câțiva ani, nu-l mai recunosc… Deci, profesorul Neştian nu l-a recunoscut. Dar fostul maior, da. Şi şocul a fost atât de mare, încât s-a trezit. L-a urmărit la muzeu, l-a văzut acolo privind tanagralele, şi-a adus şi el aminte de cele două care i se furaseră, şi a treia zi, la bâlci, tot treaz fiind le-a desenat pe o foaie de hârtie, pe care apoi şi-a trecut numele lui necunoscut şi numele celebru al fostului său prieten din tinerețe şi dacă-l mai întâlneşte pe acesta pe stradă, se ia după el gândindu-se, poate, să-i spună câteva cuvinte, dar n-are curajul să-şi ducă gândul până la capăt…

Cireşarii erau uluiți. Povestea lui Victor, deşi oarecum romanțată, cuprindea adevăruri care li se păreau fără echivoc. Prin urmare, toată truda lor fusese în van. Victor avea însă o teamă, pe care nu le-o mărturisi. Şi anume că povestea tanagralelor nu se încheiase.

– Tu ştii că noi am văzut tanagralele? spuse Tic într-o asemenea stare de admirație, că i se putea ierta orice indiscreție. Le-am văzut acolo unde locuieşte omul în gri, în grădină. Şi…

Ciufuliciul nu fu lăsat să-şi termine fraza. Interveni imediat Lucia:

– Am fost… suntem nişte… nişte… nici nu ştiu ce calificativ să găsesc!

– Nu vă mai autoflagelați, încercă Victor s-o calmeze. La urma urmei, pornind de la o premisă profund greşită, ați ajuns la descoperirea unui furt… pentru că, într-un fel, tanagralele s-au furat… N-ați descoperit însă chiar pe autorul furtului, ci pe complicele lui. Folosesc şi eu hiperbole.

– Tu cum crezi că s-a întâmplat „furtul”? întrebă Dan. Dar vreau să adaug ceva foarte important. Eu am atras atenția că s-ar putea să nu fie vorba de un furt… Am întrevăzut şi această posibilitate…

– De ce te lauzi? se înfurie Tic. Când ai spus asta?

– La pagina 131, Ticuşorule… Dar mai bine să ne spună Victor părerea lui asupra furtului.

– Eu cred, răspunse Ursu în locul lui Victor, că profesorul şi directorul şi-au dat întâlnire la muzeu, la o anumită oră, aceea pe care voi o numiți „blestemată”, şi i-a înmânat foarte frumos tanagralele.

– Absolut! întări Victor. Şi-au dat întâlnire şi, fiindcă muzeul se închidea, nu era nicio pacoste pentru nimeni faptul că tanagralele se aflau la locuința profesorului şi nu în vitrină. Poate că le-ar fi scos şi dacă nu s-ar fi închis muzeul… dar atunci… nu ne-am fi întâlnit aici şi nici voi n-ați fi descoperit…

– Dacă nu erau câteva coincidențe, spuse Lucia, câteva blestemate coincidențe…

– Şi totul din cauza directorului! spuse Maria.

– Ba nu! protestă Tic. Din cauza paznicului. Dacă nu mă dădea pe mine afară… Aoleu! Era să uit. L-am văzut ieşind ca din pământ, aşa cum are obiceiul, în grădina profesorului. Şi nu era nici urmă de statuetă pe masă. Nu vă mai amintiți ce-i spunea Hultanului?

– Iar începi? îl amenință Maria. Nu ți-a ajuns ce ne-ai făcut până acum? Nu tu ai fost primul care ne-ai aiurit cu tanagralele? Şi cu ceasul tău, şi cu exercițiul tău de memorie…

– Foarte bine! răspunse ciufuliciul. Acum pot să vă spun adevărul. V-am organizat o farsă. Eu am ştiut chiar a doua zi ce s-a întâmplat cu statuetele, de la Tudorel, dar am vrut să vă pun pe voi pe jeratic şi acum… uite chiar acum! să râd de voi: ha-ha-ha!

Tic râdea cu gura până la urechi. Dan holbă ochii şi se bâlbâi ca un năuc:

– Iată finalul ne… ne… neprevăzut… Aoleu… Dar parcă am prevăzut şi asta, Ticuşor… Ideea cu Ioana… Ideea cu totul.

Victor nu participa la uimirea şi suferința celorlalți. Şi nici Ursu, căruia Tic îi făcuse un semn cu ochiul, înainte de a începe să vorbească.

– Mă întreb dacă ai fi fost capabil să organizezi farsa, Ticuşor, spuse Victor. Pentru că posibilități aveai. Ştii de ce te-am pus să-mi repeți chestionarul pe care l-ai experimentat cu Tudorel? Deoarece am avut impresia că la un moment dat puteai să ai în mână cheia întregii probleme. Şi nu o dată, ci de două ori.

Tic nu mai râdea. Se uita nedumerit la Victor. Şi ceilalți îşi reveniseră. Înțeleseseră că gestul lui Tic fusese o simplă fanfaronadă, un fel de răzbunare împotriva lor şi, mai ales, împotriva nesuferitei care-l insultase cel mai rău, uitând că era să plângă la bâlci de grija lui.

– Când am greşit? întrebă Tic. Sau când crezi tu că am avut putința să pun mâna pe cheie? Aş fi pus mâna pe ea, chiar dac-ar fi fost o simplă cheie de metal, din alea pentru cotețe…

– Prima dată, îi răspunse Victor, atunci când l-ai oprit pe Tudorel să-ți spună ce-a făcut tăticul după ce a închis telefonul… Ticuşor dragă, prea tare suferi de boala preciziei… Şi a doua oară, când l-ai întrebat ce s-a întâmplat pe peron, în ce împrejurări a auzit cuvântul telefon. Parcă ți-a mai spus c-ar mai fi trebuit…

– Îmi amintesc, recunoscu Tic. (Imită vocea lui Tudorel.) „Şi i-a spus tăticul mamei că ar mai fi trebuit să dea un telefon…” Şi eu, ca un nătâng, i-am spus: „Bine, ajunge!”

– Aminteşte-ți, îl îndemnă Victor, şi despre convorbirea telefonică pe care a avut-o tatăl lui Tudorel, după ce s-a întors acasă… Atunci ai greşit prima dată. Dac-ai fi insistat… Poate că te cert pe nedrept, Ticuşor… Sunt simple presupuneri… Ei! Şi acum v-aş ruga să-mi arătați şi mie tanagralele… Dar să nu ne uităm peste gard, ci să intrăm pe poartă.

– Asta de unde o mai ştii?! se miră Dan. De unde ştii că am privit tanagralele de după gard?

– De la Tic, râse Victor. Cum ar fi putut să iasă un om din senin la masa la care stătuseră tanagralele, şi-ncă un om care să-l sperie, fără ca

privitorul să fie avertizat?… Înseamnă că privea masa dintr-un loc incomod, dintr-un anumit unghi, care nu-i oferea posibilitatea să vadă toată grădina. În niciun caz privitorul nu era în grădină… Şi cum niciunul dintre voi nu s-a mirat… Înseamnă că şi voi ați privit la fel… Eu cred că e mult mai simplu să-i facem o vizită profesorului Neştian. Îi spunem cine suntem şi-l rugăm să ne arate şi nouă tanagralele…

„Brrr!” era pe cale să exclame Tic, dar îşi aminti repede că înspăimântătorul personaj, pe care-l numise „omul în gri”, era un ilustru şi foarte liniştit profesor de istorie veche.

Porniră tot prin parc, ca să scurteze drumul. Şi nu se poate spune că fețele cireşarilor erau prea vesele.

3

Când ajunseră la poartă, un fior de emoție tot mai trecu prin inimile cireşarilor. La urma urmei, Victor făcuse simple presupuneri. Erau ele convingătoare, logice, dar abia acum se verificau. Oare într-adevăr omul în gri era celebrul profesor? Şi emoția lor creştea pe măsură ce se prelungea aşteptarea. Băteau în poartă, dar niciun glas, nici măcar un lătrat de câine nu le răspundea.

În sfârşit, de după clădirea ascunsă de pomi, îşi făcu apariția o femeie în vârstă, cu o figură nu prea ospitalieră.

– Dumneavoastră ce mai vreți? întrebă ea, văzând grupul de tineri. A murit cineva?

– Am vrea să vorbim cu domnul profesor Neştian, o lămuri Victor. Spuneți-i că un grup de elevi…

Toți aşteptau răspunsul femeii cu sufletul la gură. Ea însă nu se grăbea. Se uita la ei ca la o marfă. Parcă voia să vadă câte parale face fiecare.

– Nu s-a întors şi nici nu vă pot spune când se întoarce, zise femeia, ridicând din umeri. Îl aştept şi eu, ba am şi trimis pe cineva după el la iarmaroc. O să-i spun că l-ați căutat.

Altceva nu mai adăugă. Plecă înapoi pe cărarea pavată, cu acelaşi mers legănat şi obosit cu care le ieşise în întâmpinare.

Pe chipurile cireşarilor se putea citi o undă de triumf. Îl felicitară pe Victor cu privirile şi cu tăcerea lor care spuneau mai mult decât orice cuvinte. Şi se înapoiară din nou în parc, alergându-şi o bancă dublă, care dădea spre strada principală, cu gândul că şansa îi va ajuta şi vor zări de acolo, poate, silueta înaltă a profesorului.

Numai Tic se despărți de ei. Se afundă pe nişte alei care-l duceau în partea cealaltă a parcului. Avea el gust să se odihnească pe o bancă incomodă (Ah! măcar banca aia să nu fi fost!), care-i provocase cu câteva nopți înainte blestemata lui precizie. Dar nici până acolo nu ajunse. Pentru că în calea lui se ivi altă bancă, nu prea departe de muzeu, pe speteaza căreia făcea echilibru un prichindel simpatic şi activ, nu cu multă vreme în urmă considerat drept candidat de cireşar. Prichindelul îl întâmpină pe Tic cu figura numai zâmbet. Îi făcu chiar şi un salut milităresc, apoi îi clipi ştrengăreşte din ochi, precum îl învățase cireşarul. Tic îl cercetă cu o asemenea privire, că puştiului i se iviră lacrimi în ochi. Îşi aminti, într-o fracțiune de secundă, că mâncase frumos, că ținuse furculița cum trebuie, că nu spusese nicio minciună, că luase un singur opt, la matematică, pe trimestrul întâi, dar că media îi ieşise tot zece.

– Mai facem un control, îi spuse Tic morocănos, conştient însă că vorbele lui îl vor mai aduce puțintel în fire pe puşti. Numai şase întrebări, sistemul Țombi. (Era noul nume, pe care Tic i-l dăduse lui Țângulică, fidelul său patruped.)

Timp de cinci minute, prichindelul dovedi foarte serioase cunoştințe de geografie, gramatică şi zoologie. Tic se prefăcu încântat. (Pe jumătate era, de, avea spirit sportiv.) Apoi îl întrebă brusc dacă-şi aminteşte chestionarul de la prima lor întâlnire. Prichindelul avea memorie, nu glumă. Îi repetă întrebările ca tabla înmulțirii. Apoi îl puse să-i redea convorbirea telefonică pe care o avusese „tăticul (Tic respecta expresiile) după ce sosise acasă, în seara în care plecase la Bucureşti. Nicio bâlbâială.

– Şi după ce-a închis telefonul ce-a spus?

– I-a spus mămicăi aşa: „I-am făcut mare bucurie profesorului cu statuetele… Şi când te gândeşti că sunt donația lui!”

Tic era aşa de furios, că-şi pierdu controlul:

– Şi la gară, înainte de plecarea trenului, cui i-a spus că ar fi trebuit să-i telefoneze?

– Ştiu! răspunse vesel prichindelul. Domnului Pricop, ajutorul lui de la muzeu. Să-i spună că a umblat el la vitrină, dacă întreabă cineva…

Lui Tic îi venea să urle. Era exact aşa cum prevăzuse Victor. Spiritul de dreptate birui însă în el.

– Ai obținut maximum! Maximum integral! Fără minus.

Şi prichindelul nu înțelese, în bucuria lui debordantă, de ce examinatorul îşi duce mâinile la cap ca după o catastrofă.

Tic se întoarse cu coada între picioare la banca dublă de lângă strada principală. Îşi recunoscu, franc, eşecul. Ceilalți tăcură o vreme, apoi apelară la banalități, pentru a trece mai uşor timpul. După vreo oră de aşteptare îşi pierdură însă răbdarea şi porniră iarăşi spre locuința profesorului. Şi de data asta le ieşi femeia în întâmpinare. Dar nu li se mai păru atât de ursuză.

– Domnul profesor a plecat, le spuse ea. I-am dat telegrama şi a zis că trebuie să plece imediat. La început mă speriasem. Credeam că e vorba de cine ştie ce nenorocire. De aceea nu mai ştiam ce e cu mine. Că e un om aşa de bun, rareori am întâlnit un altul care să-i semene… Dar m-a liniştit el repede. Mi-a spus că trebuie să țină mâine o conferință nu ştiu unde… I-am zis şi de dumneavoastră. M-a întrebat câți erați şi a dat din cap a bucurie. Neapărat să veniți, a spus. Că dacă nu, se supără… Dar nu vreți să gustați nişte poame? Avem nişte pere în grădină… Nu vă speriați că sunteți aşa de mulți… Eu mi-s obişnuită… Am lucrat ani de zile la un internat… Şi apoi şi domnu' profesor a spus că dacă veniți, să vă invit în grădină, să gustați din poamele noastre. Mai vin oameni la el în vizită. A fost şi o profesoară de pian şi un maistru de la fabrica de cristale… Poftiți!

Tinerii acceptară invitația. Femeia îi conduse la masa din grădină, la masa pe care văzuseră tanagralele. Erau nişte bănci acolo; ei nu le observaseră din cauza poziției incomode în care făcuseră primele investigații. Şi se pomeniră, după câteva minute, cu o căldare de poame: mere, pere, prune, amestecate laolaltă, dar tocmai prin aceasta mai îmbietoare.

– Să vă simțiți ca la dumneavoastră acasă, ca la dumneavoastră în grădină. Dacă vă fac altele cu ochiul din pom… nu vă sfiiți… Că n-a dat

şi peste noi norocul să avem copii… De două ori câți sunteți dumneavoastră să fi fost în jurul nostru şi tot nu ne-am fi săturat… Că el mai are nişte treburi şi prin alte părți, nu ştiu pe unde nu mă amestec în ale lui, şi bani, slavă Domnului! avem destui. De altele ducem noi lipsă…

Cireşarii nu ştiau cum să-i răspundă, nu ştiau ce să-i spună. Nici fetele. Şi ele erau copleşite de purtarea femeii străine, şi mai ales îşi aminteau că, în urmă cu vreo trei ore, o asemănaseră cu o scorpie.

Şi deodată, ca din senin, se treziră cu Ilie lângă ei. Instinctiv, Tic se ascunse în spatele lui Ursu. Ilie era încruntat şi nu părea că are chef de vorbă. Îi trecuse în revistă pe toți, dar se uita cel mai adesea la Ursu. Victor îi explică pentru ce veniseră în vizită:

– Am crezut că putem vedea tanagralele.

Ilie tresări şi aruncă o privire întrebătoare spre nevastă.

– Parcă le ia toată ziua cu el. Niciodată nu le lasă acasă.

– De data asta le-a lăsat, răspunse ea. Mi-a spus să le încui bine şi dacă vor băieții să le vadă, să le arăt. Da' eu am crezut că e mai bine să te aştept pe tine. Doar tu mi-ai spus că n-au preț în lume, aşa de scumpe sunt.

– Vas'că le-a lăsat, spuse Ilie. Toată ziua se plimbă cu ele. Dac-ar şti cineva ce are acolo… zău că nu ştiu ce s-ar întâmpla.

Ilie se mai uită încă o dată la tineri, îi cântări pe îndelete, apoi îi invită în casă. Nevastă-sa scoase dintr-un dulap, încuiat de două ori, o sacoşă verde.

– Ți-am spus eu, şopti Tic la urechea lui Dan.

– Uitați-vă dumneavoastră, îi invită Ilie. Eu le-am văzut de-atâtea ori, că mi le închipui ale mele.

Victor desfăcu sacoşa, dar când se uită înăuntru, rămase cu gura căscată. Îşi roti apoi privirile ca un năuc. În sacoşă se aflau câteva cărămizi, câteva pietre şi o păpuşă hidoasă de ghips.

Zece capete erau plecate asupra sacoşei şi zece perechi de ochi clipeau ca în fața unei vedenii. Numai Ilie nu-şi pierdu cu totul firea:

– Asta a făcut-o domn' profesor. Le-a luat cu el.

– Păi nu l-am dus eu la poartă? îi răspunse nevasta. N-avea cu el decât o geantă, în care tot eu i-am aranjat lucrurile.

– Minte de femeie, ripostă el. Îți erau ochii la altele…

Cireşarii aveau însă altă părere.

Capitolul X

1

Amurgul îi adunase pe cireşari în chioşcul din mijlocul grădinii. Amurgul zilei şi răsăritul unei noi enigme.

– Nu sunt de acord cu Ilie, spuse Dan. Tanagralele sunt în altă parte, bine ascunse, iar sacoşa e o simplă mască. Povestea tanagralelor s-a încheiat, dragii mei prieteni. Îmi pare rău că n-a avut un final cu totul neprevăzut, aşa cum am sperat până în ultima clipă… Cât m-au încălzit vorbele tale, Ticuşor!… Atât de mult, că am crezut sincer în ele… Ştii, Victor? Am emis o teorie, pe vremea când îmi interpretam rolul mai bine. M-am gândit la o carte cu un subiect asemănător celui pe care îl trăim noi. Şi atât de mult aş fi vrut ca făptaşul să fie descoperit abia pe ultima pagină, ultima pagină să aibă cinci rânduri, iar în ultimul rând să se dezvăluie şi cheia cu care a fost dezlegată enigma.

– Să nu ajungem acolo, dragul meu prieten, îl ameninţă Victor. Şi încă ar fi un mare noroc să ajungem la un asemenea sfârşit. Ar însemna că povestea s-ar încheia bine.

– Tu crezi că tanagralele s-au furat? îl întrebă Ionel.

– Da! răspunse Victor, cu tonul care-l însoţea în cele mai grave momente. De astă dată nu mai e vorba de o farsă sau de o interpretare greşită a unor date. Tanagralele s-au furat! Asta e convingerea mea fermă. Şi tot timpul mi-a fost teamă de această posibilitate. Când mi-aţi povestit cum umblă omul în gri cu sacoşa la spate… În sferele în care trăieşte profesorul…

– Stai! îl întrerupse Lucia. Eu nu sunt chiar atât de pesimistă, Victor. Abia acum putem să aplicăm şi totodată să verificăm metoda pe care ne-ai expus-o mai înainte. Nu se potriveşte furtul acesta real al tanagralelor cu crima despre care ne-ai vorbit? Iată că într-un oraş, nu cu trei sute de mii de locuitori, ci numai cu douăzeci de mii, se petrece

un furt neobişnuit. Se aplică metoda ta pentru a găsi „specialistul” sau maniacul, acel care avea interes…

Victor curmă cu un gest ferm intervenția Luciei:

– Din păcate, datele esențiale ale problemei se schimbă, Lucia. De astă dată, statuetele nu s-au mai furat dintr-un muzeu care le etala valoarea. Ci din sacoşa, sau odată cu sacoşa unui oarecare cetățean. Dispariția lor poate fi pusă în relație cu intervenția oricărui vagabond, chiar a unui inconştient. Pentru că în sacoşa aceea banală tanagralele nu mai aveau valoare. Erau simple obiecte care puteau să tenteze pe oricine, chiar pe un copil dornic să aibă cu ce se juca. Sau pe un vagabond care, neştiind ce se află în sacoşă, căuta o pradă uşoară. Iar profesorul, prin atitudinea lui, putea să constituie acea pradă. Nu înțelegeți destinul pe care ar putea să-l aibă statuetele ajunse pe mâna unui inconştient? E mai grav decât dacă ar fi în mâna unui „specialist”, pentru că acesta mai are şanse să fie detectat şi prins. Sunt ei cunoscuți „undeva” aceşti „specialişti”, n-aveți grijă. În mâna unui vagabond, însă, a unui vagabond care spera că va găsi în sacoşă cine ştie ce obiecte de gospodărie, sau de îmbrăcăminte, sau altele care au în ochii lui o valoare, statuetele, învechite şi mutilate cum sunt, vor fi disprețuite; şi de aici până la a le arunca într-o groapă sau într-o ladă de gunoi, sau a le împărți unor copii nu e decât un pas. Acest pas mă îngrozeşte.

– Într-adevăr, e foarte grav, recunoscu Lucia. E ca şi cum un nebun sau un borfaş de rând ar comite acea crimă de care vorbeai tu. Unul fără motiv, dintr-un simplu instinct criminal, altul cu speranța că va da poate o lovitură. Un asemenea făptaş e cel mai greu de descoperit… Cum, de la ce să începem?… De unde să pornim?

– Un element totuşi avem, spuse Ursu. Decorul, locul unde s-a petrecut furtul.

– Da, Ursule! E singurul element pe care-l avem la dispoziție. Altceva nu ştim.

– Dar bâlciul e un adevărat furnicar, se înspăimântă Maria. E mai populat decât un oraş. Mereu vin şi mereu pleacă oameni. Numai când îmi amintesc priveliştea de acolo, înghesuiala, îmbulzeala, țipetele, agitația… mi se încrețeşte pielea. Acolo nu ai unde să te opreşti, nu poți să te opreşti, te duce mereu valul împotriva voinței tale. Ca să stăm ceva

mai mult timp la roata norocului – erau acolo Ilie şi scheletul – a trebuit să ne zbatem mai rău decât într-o mare plină de valuri…

– N-avem ce face, îi răspunse Victor. Alte elemente nu există. Să ne gândim la locurile pe care le frecventa profesorul.

– L-am văzut întotdeauna la roata norocului, sări Dan.

– Eu l-am văzut şi la un bazar cu vechituri, interveni Tic. A stat o groază de timp acolo. Chiar a cumpărat ceva, un pahar de argint vechi şi mutilat…

– Vedeți? încercă Victor să-şi încurajeze prietenii. Iată două locuri spre care ne putem îndrepta de la bun început cercetările. Nu mai plecăm de la zero.

– E mai degrabă o încurajare, îl simți Lucia. Lovitura putea s-o dea oricine, în orice metru pătrat al iarmarocului.

– Oare nu ne pierdem timpul? întrebă Ioana cu un accent de sfială în voce. E cred că în situația noastră, câteva minute în plus sau în minus pot fi salutare, sau fatale.

– Cam aşa e, îi dădu dreptate Ionel. Nu ştiu ce mai aşteptăm. Ar trebui să plecăm imediat la bâlci. Tanagralele nu s-au furat de prea multă vreme. De câteva ore doar…

Victor era în cumpănă. Simțea nevoia să-şi limpezească mai întâi câteva gânduri care-l preocupau. I se părea că s-ar duce, fără să fie bine pregătit şi înarmat, într-o bătălie în care nici măcar nu cunoaşte posibilitățile duşmanului. Numai locul bătăliei îl cunoştea. Nimic altceva. Putea să-şi asume un asemenea risc?

Privirile celorlalți erau însă atât de însetate de nevoia acțiunii, încât Victor se decise. Îi era teamă că orice întârziere ar putea să potolească acea sete de acțiune, ar putea s-o înlocuiască pe nesimțite cu nelinişte, cu teamă, cu confuzie sau – şi asta ar fi fost cel mai grav – cu pesimism.

– Aveți dreptate, spuse el. Nu trebuie să pierdem niciun minut. Avem timp să medităm, să ne clarificăm şi în marş. Pornim imediat. Ne vom împărți sarcinile pe drum…

Tinerii se pregăteau de plecare. Lucia se apropie de Victor şi-l întrebă în şoaptă:

– De ce eşti nesigur? Crezi că furtul s-a petrecut în altă parte? Eu sunt sigură că la bâlci s-au furat tanagralele.

– În privința asta nu mai am nicio îndoială. Mă asaltează un gând nedefinit, Lucia. Şi nu pot să-l prind, să-l păstrez. Ştii cum mi se întâmplă? Ca în jocurile noastre, când mergeam la Ionel pentru a face experiențe în laborator… Ți-aminteşti cum ne chinuiam să culegem mercurul când curgea câte o boabă pe masă?… Mii şi mii de oameni, şi printre ei un profesor bătrân, cu o sacoşă în mână… Şi dintre acele mii, unul singur…

– Şi dintre acele mii… nouăzeci, poate nouăzeci şi nouă la sută sunt oameni cinstiți, pe care nu-i interesează sacoşa banală a profesorului…

– Ştiu, Lucia… Dar cum îi putem delimita? Asta mă înspăimântă pe mine. Ştim unde se dă bătălia. Dar în ce direcție să atacăm? Pentru că noi suntem cei care atacă… Şi cu ce arme să atacăm? Iată-ne ajunşi în situația de a căuta acul în carul cu fân. Avem noi în mână arma cea mai potrivită?… Eu, ca să fiu sincer, mi se pare că pornesc undeva, la o mare înfruntare, orb şi cu mâinile goale… Ar trebui să recapitulez de zeci de ori faptele, de la începutul începutului.

– De la începutul începutului?! se miră Lucia. Te pomeneşti că ai iarăşi nevoie de lista primilor suspecți…

Dan, care asculta de câteva minute convorbirea dintre cei doi, nu pierdu prilejul să se amestece şi el în vorbă:

– Iar mă simt în rol, dragii mei. Pentru că simt din nou cum înfloresc posibilitățile… Şi un teoretician de forță, cum sunt eu, nu poate să rămână impasibil… Mă gândesc, de pildă, la schelet… Tu, Victor, l-ai tratat la un mod sentimental, că eram gata-gata să plâng… Să zicem că şocul l-a trezit. Ei, şi! Trebuia să se transforme neapărat într-un înger? Viața cumplită pe care a dus-o i-a lăsat, poate, urme. De ce să nu-şi jefuiască prietenul?… Să zicem că în tinerețe l-a ajutat pe profesor… Dar de unde ştim că, într-un anumit moment al vieții, de pildă atunci când l-au asaltat creditorii, nu a apelat şi el la profesor şi acesta l-a refuzat. Dar să zicem că nici asta nu s-a întâmplat. De ce să nu credem că, în momentul când s-a trezit, i s-a trezit şi pofta pentru tanagrale? Nu spunea cineva că ne întoarcem mereu la vechile, la primele iubiri? Ba a simțit şi mai mare pasiune decât în tinerețe şi în loc se două statuete, s-a gândit că n-ar fi rău să aibă cinci… Sau artista, de pildă… Sau chiar Tic… N-a vizitat el, înainte de a veni la gară, locuința în care stă profesorul?… Ştiu că spun aiureli când dau nume concrete, cu excepția

teoriei despre schelet, în care cred cu toată sinceritatea. Dar mă gândesc la artistă, la Ticuşor, la Ioana, la moşnegel, la Hultan, la cozoroc – ăsta chiar l-a şi urmărit pe Tic – pentru a oferi ideea unor posibilități. Mi se pare că iar pornim de la început şi iar de deschid în fața noastră toate posibilitățile… Oare putem noi separa prima dispariție de cea de a doua?

Victor rămase un moment pe gânduri:

– Dacă o putem separa, dacă o putem separa, repeta el cu voce slabă. Şi deodată izbucni: Nu, Dan! Asta în niciun caz! Totul, totul intră în unul şi acelaşi angrenaj. Nu se poate separa nimic. Ar fi o absurditate. Nu pricepi? Cum de ți-a putut veni ideea asta?

Din vorbăria lui Dan, conducătorul cireşarilor culesese un amănunt esențial. Nu mai pleca spre locul bătăliei nepregătit. Avea în mână o armă foarte sigură şi, deocamdată, singura posibilă. Oare o va mânui el unde, cum şi când trebuie?

Lucia şi Dan văzură cum i se luminează fața. Şi nu erau singurii care asistau la această schimbare. Toți ceilalți intraseră în chioşc, echipați pentru marea bătălie. Adică erau îmbrăcați în costume curate, călcate; fetele chiar cu amănunte cochete în îmbrăcăminte. Acesta era tot echipamentul lor. Dar mai aveau inimile, gata oricând să-şi întețească bătăile în fața a ceea ce e nobil şi frumos în lume, şi mai aveau mințile care, de fapt, nu făceau altceva decât să dirijeze bătăile inimilor.

2

Astfel cireşarii plecară din nou la bâlci.

Şi ajunseră acolo odată cu lăsarea nopții, chiar în clipa când sute de felinare palide transformară bâlciul într-un decor fantomatic. Se țineau iarăşi unul de altul de mână, ca să nu se piardă în marea de oameni. Tic deschidea drumul, Ursu îl închidea. Şirul acela şerpuia printre oameni, cu alunecări subtile de reptilă. În momentul când cineva din şir dădea un semnal, în prima insulă de linişte care apărea în cale se constituia un cerc viu, însuflețit, de comentarii. Cireşarii îşi ascunseră preocuparea şi neliniştea printr-o veselie de paradă. Îşi cumpăraseră fesuri şi măşti,

mingi şi pocnitori. Primele două obiecte puteau să le fie oricând necesare; celelalte făceau parte din recuzita pestriță şi veselă la care obliga dintotdeauna bâlciul.

Prima jumătate de oră cireşarii şi-o petrecură colindând iarmarocul (e vorba de regiunea din partea dreaptă a Căprioarei) de la un capăt la altul, străbătându-i toate ulițele convenționale, învârtindu-se prin toate piețele convenționale. Şi descoperiră astfel că locul acela – atât de grotesc şi imens în închipuire – care constituia parcul de distracții era un pătrat cu latura de cel mult o sută cincizeci de metri. Numai diversitatea priveliştii şi aglomerarea umană îi măreau dimensiunile.

– Facem o simplă recunoaştere, le spusese Victor.

Şi toți acceptaseră. Dar în recunoaşterea aceea de numai o oră, câte nu văzuseră cireşarii! O văzuseră pe artistă, însoțită de un spate cam adus, cu un cap chel în creştet – spatele se remarcase numai pentru că era îmbrăcat într-o haină albă, sclipitoare – intrând într-o panoramă cu Cleopatre, Napoleoni şi Wilhelmi de ceară, cu balauri, caracatițe şi țestoase vii, pentru că aveau capete de om, înzestrate cu darul vorbirii; îl văzuseră pe schelet zgâindu-se la nişte bibelouri sinucigaşe – figurine de toate soiurile – spânzurate de grinda vopsită în roşu-sângeriu a unui bazar; Tic şi Dan îl zăriseră chiar pe omul cu cicatrice în mijlocul unui grup vesel, care urca spre zidul morții, pe o scară şubredă de lemn (mai bine i se potrivea ei denumirea); pe estrada circului, unde începuseră reclame timpurii, un individ slab şi înalt ca o prăjină, cu fața vopsită în alb, care jongla cu nişte făclii aprinse, nu se dovedi altcineva decât lunganul; Tic se gândi – amintindu-şi o scenă mai veche – cât de uşor ar fi putut să-i şterpelească una dintre făclii cu ajutorul lassoului care nu-i părăsea buzunarul; câțiva metri mai departe se întâlniră nas în nas cu atletul; ciocnirea fu atât de bruscă şi de violentă, încât atletul se sperie; (oare îi fusese teamă – gândi Tic – în momentul când se văzu în mijlocul cercului, că va înfrunta o răzbunare a lunganului?); ciufuliciul îl salută însă vesel şi atletul îi răspunse clipindu-i din ochi şi prinzându-l de umăr, aşa cum avea obiceiul; îl văzură şi pe moş Costache, la o tarabă colorată, cumpărând baloane şi fesuri; şi, spre surprinderea lor, dădură cu ochii de profesoara de pian, lângă o flaşnetă, culegând un bilețel din pliscul unui papagal; era şi ea într-un grup alcătuit din tineri şi bătrâni, legați de aceeaşi trăsătură comună tuturor: veselia; şi pe Mircea îl

descoperiră, călare pe o bicicletă, şi pedala, pedala în neştire, parcă se lua la întrecere cu cineva; şi se rotea de fapt în jurul unui ax care hotăra singur viteza celor zece biciclete prinse de el prin nişte vergele de oțel… („Ceea ce înseamnă – îi şopti ciufuliciul lui Dan – că nu i s-a reparat încă bicicleta… Să sperăm că n-o să ne vadă…”)

– Într-adevăr trebuie să găsim acul în carul cu fân, spuse Ursu, după ce se opriră toți în cerc, într-un colț mai liniştit al iarmarocului.

– Vă mai amintiți păpuşa aceea hidoasă, care era în sacoşa profesorului, printre pietre şi cărămizi? întrebă Maria. Am văzut o tarabă cu zeci de surori gemene. Ce-ar fi să mergem acolo?

– Eu am văzut una aruncată într-un coş de gunoi, spuse Tic. Şi acolo nu vreau să merg.

– Iar începi?

– Pe cuvântul meu, Maria! Zău că am văzut o păpuşă asemănătoare într-un coş de gunoi… Brrr! M-am gândit că şi tanagralele noastre pot avea aceeaşi soartă… În mintea unor copii, cum erau ăia de ieri cu iepuraşul, o păpuşă ca aceea din sacoşă e o regină pe lângă tanagrale. La asta m-am gândit, când am văzut păpuşa de ghips în coşul de gunoi.

– Ar trebui să ne gândim la asta, zise Ionel. Mie mi se pare tot mai plauzibilă ideea că tanagralele au fost furate de nişte copii. Ei se pot strecura mai uşor în îmbulzeală, nimeni nu le dă atenție, au mâini mai mici, deci pot să cotrobăie mai lesne într-o sacoşă… Au văzut, cine ştie cum, capul unei statuete ieşind din sacoşă… şi s-au pus pe lucru…

– Sau au fost folosiți de unii mai mari ca nişte unelte, adăugă Ioana. În cazul când nu se ştia ce este în sacoşă. Şi când puştii le-au arătat tanagralele vechi şi mutilate, ăia le-au aruncat sau au zis: jucați-vă voi cu ele…

Victor nu era deloc mulțumit de ceea ce auzea:

– Iar plecați de la o întrebare neesențială, cel puțin acum, în acest moment. De ce vă gândiți la felul cum au fost furate?

– Pentru că e foarte important, Victor, spuse Lucia. Explicându-ne cum s-a înfăptuit furtul, putem, în mare, să vedem, să ne imaginăm cam cine anume ar putea fi autorul. Am spus: în mare. Eu, de pildă, după felul cum s-au furat, îi exclud dintr-o dată pe copii de pe lista suspecților… Nu zic că pe nişte copii nu i-ar fi putut atrage vederea unei statuete în sacoşa profesorului. Ar fi luat-o, sau le-ar fi luat,

profitând de înghesuială, şi gata! Cu o sută de kilometri pe oră, undeva, la loc sigur, ca să nu-i vadă nimeni! Mintea mea nu poate să conceapă că, după ce nişte copii au luat statuetele din sacoşă, în loc să fugă, s-au apucat să umple sacoşa cu pietre şi cu păpuşa aceea infamă.

– Ba eu aşa aş fi făcut! strigă Tic. Dac-aş fi fost copil, bineînțeles, şi dacă aş fi vrut să-mi bat joc de cineva.

– Şi mie îmi vine să cred, spuse Ursu, că furtul nu e opera unor copii. Ticuşor a spus singur de ce ar fi pus altceva în sacoşă. Ca să-şi bată joc de cineva. De unde-l cunoşteau copiii pe profesor şi ce le-a făcut el, ca să-l batjocorească?

Tic negă imediat teoria lui Ursu:

– S-a plimbat atâta timp profesorul prin bâlci! Poate că l-o fi repezit pe unul… Şi atunci s-au înțeles între ei… Dacă ați şti ce mi-au făcut mie ieri, când am sărit să le iau apărarea!… Râdeau de mine, pentru că lunganul era şmecher… Nişte prichindei amărâți care-şi scotoceau buzunarele şi scoteau ca nişte scamatori câte zece sau cincisprezece bani pentru roata norocului.

– Şi tu crezi, întrebă Lucia, că s-ar fi despărțit cu atâta uşurință de o păpuşă?

Tic era în dubiu. Îşi amintea cât de simplu era să-i câştige lunganul, dându-le în locul vazei un iepuraş de ghips, mai hidos decât păpuşa. Ridică din umeri:

– Nu ştiu, Lucia… Adică nu prea cred că nişte copii ar fi renunțat atât de uşor la o păpuşă… dacă vrei să fiu sincer.

– Atunci ce reprezintă păpuşa? țipă Dan. Ce semnificație are în ea această întâmplare? Ne dă ea un indiciu? E gestul unui nebun? Al unui farsor? De ce în loc de cărămidă hoțul, sau hoții, au pus în sacoşa pe care o goleau o păpuşă? Fir-ar să fie! Parcă le-am citi într-o carte… Oare păpuşa asta are vreun rol? Sau e un simplu act al hazardului?

– Da! Cred că are un rol, răspunse Victor. Nu a ajuns prin hazard în sacoşă. Tu te întrebai, Dan, dacă ne dă un indiciu foarte important… Trebuie să mă gândesc mai mult la acest lucru… Dacă voi reuşi să leg cele două idei…

Tinerii tăcură, parcă pentru a-i da posibilitatea lui Victor să mediteze în linişte. Nu-şi dădeau seama cât de caraghios e gestul lor. Totul zbârnâia în jur. Larma crescuse. Reclamele erau mai zgomotoase,

fanfarele şi tobele (mai ales tobele!) rupeau urechile. Uneori, voci mai puternice, mai ascuțite ajungeau până la ei. Nu reţineau decât silabe vagi, poate câte un cuvânt, larma generală îneca orice evadare personală.

– Victor! rupse Dan tăcerea. Dacă păpuşa e un simbol, prezența ei în sacoşă… Nu! Mi se încâlcesc ideile… Mai bine să spun pe şleau. Numai un om inteligent putea să facă un asemenea gest… nu ştiu dacă mă înțelegi… Un om… un om cu simțul umorului…

– Unde vezi tu obligația, spuse Maria, ca un om inteligent să aibă şi simțul umorului, sau invers?

– N-o lua şi tu aşa *ad literam,* îi răspunse Dan. Nu ştiu precis ce-am vrut să spun… Dar nu-mi simțiți ideea?… Păpuşa s-a pus acolo pentru ceva… Eu cred că e o răzbunare sau o batjocură… Iar mă gândesc la nişte personaje pe care le-am mai cunoscut. De aceea spuneam că trebuie să fie inteligent…

– Ei, na! i-o reteză Ionel. Poate că a pus-o acolo acel necunoscut la care ne gândim, pentru că e obişnuit cu asemenea obiecte. Din instinct, fără să-şi dea seama… Dacă tot umblă mereu cu statui, cu obiecte de artă, cu tablouri, nu-i trebuie neapărat inteligență pentru a scăpa o păpuşă într-o sacoşă…

– După cum văd, înțelese Victor, ați început să aveți preferințe şi presupuneri deosebite. Cum spunea Dan în chioşc… Presupuneri… Ipoteze… Şi timpul trece… Hai să ne împărțim sarcinile… Fiecare va avea ceva de făcut… Dar mai întâi ar fi bine să trecem toți pe la bazar şi pe la roata norocului, locurile preferate ale profesorului.

3

La bazar nu mai era vânzătorul pe care-l văzuseră când trecuseră prima dată pe acolo, în recunoaştere, un bărbat cam bondoc, cu ochi şireți de vulpe şi cu nasul ca pliscul unei păsări de pradă. În spatele dughenei, plină şi ea de mărunțişuri, se afla lunganul. Pentru a nu fi recunoscut, ciufuliciul îşi puse repede masca pe față şi fesul pe cap. La fel procedase şi Dan.

Bazarul de vechituri conținea toate ciudățeniile de pe fața pământului. Ce nu era acolo? Obiecte de fildeş sau imitații; bibelouri de toate soiurile şi de toate dimensiunile, murdare, scorojite, mutilate; gablonzuri; cercei, inele, medalioane, unele cu fotografii, broşe, mărgele, coliere, brățări, niciuna întreagă; sau fără lanț, sau cu prinzătoarea lipsă, sau fără boabe, sau tocite, sau zgâriate, sau rupte pe undeva; lădițe, rame, tablouri, casete, sticle de colonie, pudriere, pahare (cu sau fără picior, cu picior întreg, sau numai jumătate), sticle goale, carafe, ilustrate, stilouri (cu sau fără peniță), evantaie, scaune de pian, policioare, tabachere, medicamente în fiole sau tablete vechi, că ambalajul era îngălbenit şi plin de socoteli, becuri, lanterne, pălării, cravate, umeraşe, zgărzi pentru câini, centuri, nasturi, o maşină Yost, o jumătate de binoclu (prezentat drept lunetă), trepiede, aparate de fotografiat fără lentile, coarne de cerb, banderole de doliu, ochelari cu sau fără lentile, borcane, cutii de chibrituri şi de cremă de ghete goale, vaze, ibrice, cuțite, bustul lui Traian, un voal de mireasă şi o cunună, lumânări de botez, panglici, flori artificiale, albume cu fotografii, portrete de țigănci, cărți fără coperte, serviete, un capac de abanos, acuarele, o bufniță împăiată, ziare vechi, pantofi, ghete, sandale, cizme, pinteni de roşiori, pampoane, ceşti, ace, rotițe, ceasuri, pipe, şuruburi, rulmenți, pedale şi o cască de pompier.

Părea un haos acolo, dar proprietarul cunoştea locul fiecărui lucruşor, de aceea îşi schimba atât de des vânzătorii, fără să-i fie teamă că va fi înşelat. Cireşarii căscară multă vreme ochii; credeau că vor găsi printre miile de obiecte unul care i-ar interesa, dar în afară de o pereche de bocanci de fotbal, cu multe crampoane lipsă, care reținu mai multă vreme atenția lui Tic, nimic altceva nu-i tentă. Lumea se înghesuia la bazar şi aproape toate cererile clienților erau satisfăcute. Cât timp stătură ei acolo, înregistrară o seamă de vânzări printre care: un ochi de plită, un batic, mai multe coliere, un sertar de dulap (gospodina controlase cu o ață plină de noduri dimensiunile mai multora, până îl găsi pe cel potrivit), nişte căpute de cizme şi o colivie. Fusese amânat pentru a doua zi un client care ceruse o şa. Iar altul adusese înapoi, pentru schimb, un radiator de calorifer.

Se aflau şi câteva păpuşi într-un galantar, dar n-aveau nici forma, nu erau făcute nici din materialul care-i interesa pe eroii noştri. Să stea mai

mult în fața bazarului ar fi însemnat pentru ei o inutilă pierdere de timp. Porniră şir spre roata norocului. Dar mai întâi, la propunerea Ioanei, făcură o escală în preajma unei tarabe la care se vindeau figurine de ghips. Erau acolo sute de păpuşi asemănătoare celei pe care o văzuseră în sacoşa profesorului. Şi printre ele iepuraşi, elefanți, cocoşi, lulele şi păsăruici. Negustorul nu prea era asaltat cu cereri. Trăgea cu sete dintr-o lulea, din care nu mai ieşea fum de multă vreme, iar în pauze striga cu voce răguşită, înecată:

– Raiul copiilor! Exersarea ochiului! Amintiri de la bâlci! Luați! Luați! Uite-o că nu se sparge!

După ultima frază arunca, mai mult de ciudă, o păpuşă uriaşă pe o scândură groasă. Nu se spărgea. Numai că arunca una şi aceeaşi păpuşă. Celelalte obiecte s-ar fi făcut țăndări.

În sfârşit, cireşarii se opriră la roata norocului. Era îmbulzeală ca întotdeauna. La postul său, Hultanul striga şi-şi făcea vânt cu pălăria de paie:

– Care mai trage? Care mai ia? Niciun număr nu pierde! Toată lumea câştigă! Încercați-vă norocul! Oale, lighene, vaze, tingiri! Statuia lui Fradaburidi!

Oamenii trăgeau. Mai ales copiii (după ce scânceau un sfert de oră la poalele mamelor sau bunicilor), şi apoi şi aceştia, întărâtați de ghinionul odraslelor. Şi mereu, mereu ieşeau aceleaşi obiecte: lulele, iepuraşi, figurine fără formă. Din când în când, după ochi, Hultanul dăruia nenorocosului câştigător câte o bomboană. Şi cum asta se întâmpla numai când trăgeau copiii, răsunau iarăşi scântece neîntrerupte şi bolboroseli, mamele sau bunicile îşi scotoceau iarăşi gențile şi iar odraslele îşi încercau zadarnic norocul.

Tic zări lângă trunchiul lanțurilor silueta înaltă a atletului. Alergă spre el şi, fiindcă îl găsi singur, îi spuse vesel şi prieteneşte:

– Nu vă mai răstiți la mine, că nu mai joc. M-am lecuit. Acum ştiu că nu se poate câştiga acolo. De o jumătate de oră numai lulele negăurite şi iepuraşi. Şi, din când în când, câte o bomboană.

– Asta îmi place, îi răspunse atletul. Şi dacă m-ai fi ascultat mai demult, făceai economii. Ia spune-mi! Ai fost până acuma la circ?

– Nu! răspunse ciufuliciul. Am fost foarte ocupat.

– Şi în astă-seară? De ce nu veniți la circ în seara asta?

– Vă găsim acolo şi pe dumneavoastră?

Atletul zâmbi şi clătină din cap în semn că da.

Tic alergă imediat spre grupul de la roata norocului. Într-o secundă fu lângă prietenii lui.

– Nu vreți să mergem la circ? Am primit o invitație… Atletul mi-a spus că va fi acolo…

Dar nu auzi răspunsul lui Victor, pentru că vocea Hultanului îl asurzi:

– Încercați-vă norocul! Vine, vine norocul! Care mai trage, care mai ia! Încercați-vă norocul! Vine, vine norocul! Oale, crătiți, vaze, tigăi. Statuia lui Fradaburidi! Care mai trage!

Îndemnul îi atrase pe mulți. Nu se vedea nimic în îmbulzeală. Doar Ursu, cu statura lui uriaşă, putea să vadă ce se petrece acolo, peste capetele celorlalți. Şi iar răsună vocea Hultanului:

– A luat-o! Uite cum a luat-o!…

– Cine, Ursule? Ce-a luat? se rugă Tic.

– Un individ, un cetățean. De unde să-l cunosc? O cratiță cât toate zilele…

Tic se linişti. Îi spuse din nou lui Victor despre invitația atletului. De astă dată cu mai puțin curaj. Spre surprinderea lui, Victor acceptă imediat:

– Chiar ar fi bine să va duceți şi la circ. Mi se pare că e singurul loc din bâlci la care nu ați fost… Mă şi mir, Ticuşor!

– Păi… dac-am văzut programul pe estrada de afară! Chestii din alea pot să fac şi eu…

– Ei, lasă că n-au arătat ei chiar totul. Au mai oprit ceva şi pentru arenă. E program de lupte, la sfârşit, parcă aşa am citit pe un afiş…

– Nu e program de lupte, răspunse ciufuliciul. M-am interesat eu. Dac-ar fi fost lupte, ehei! eram în fiecare seară acolo. Oricât s-ar aranja între ei, tot vezi ceva… E numai o provocare… Unul de la circ, nu ştiu cum îl cheamă, provoacă pe oricine din sală la luptă… contra un premiu, nu ştiu cât de mare… Şi dacă se găseşte cineva… iese crunt bătut… Aşa se face reclama: două sute celui care învinge! Nu i se cere nimic celui crunt bătut!… Ştii… asta ca să încurajeze pe eventualii candidați…

Victor râse cu poftă. Apoi deveni brusc serios:

– Da, Ticuşor. A sosit timpul să vă duceți şi la circ.

Tic încă stătea la îndoială. Era convins că Victor vrea să-i facă o bucurie. Şi îi era teamă totodată că ar putea să piardă câteva acțiuni senzaționale, pe care le-ar întreprinde Victor cu ceilalți. Îi veniră în ajutor trompetele şi tobele. Parcă bubuia văzduhul şi goarnele parcă sfâşiau îmbrăcămintea cu sunetele lor. Tic ştia ce se întâmplă. Se dădea ultimul semnal, pe estrada circului, înainte de începerea spectacolului. Porni împreună cu Ursu în direcția de unde venea zgomotul. De pe estradă, printr-o pâlnie uriaşă, un om căruia nu i se vedea fața striga fără încetare:

– Muzica dă ultimul semnal! Reprezentația începe!

Era mare înghesuială în fața circului. Dar biletele se ofereau din toate părțile.

4

Tic insultase pe nedrept programul circului. Intrarea artiştilor pe arenă era foarte vioaie. Aproape cinci minute de salturi mortale, repetate din diferite unghiuri şi diferite poziții, înainte, înapoi, la dreapta, la stânga. Trupa de saltimbanci cuprindea vreo opt inşi şi printre aceştia câțiva mai mici de statură decât ciufuliciul. Săreau prichindeii ca nişte păpuşi de cauciuc. Unul dintre ei, cam de statura lui Tic, făcu, împins de mâinile împreunate ale şefului trupei, un dublu salt mortal, suplu, grațios, sigur, care stârni admirația cireşarului.

– Ai văzut, Ursule? Eu n-aş putea să fac aşa ceva. Şi nici tu nu-l faci decât la bară…

– Dacă te-aş antrena câteva săptămâni la marginea unei ape, să vezi cum l-ai face şi tu, îi răspunse Ursu.

– În fond, care e secretul? întrebă Tic, în timp ce privea repetarea acelui salt care-l entuziasmase.

– Secretul, Ticuşor, e să simți când l-ai terminat pe al doilea, ca să-ți împingi picioarele în jos, pentru a-i da direcție. Altminteri, cazi în cap. Dar nici cu picioarele întinse nu trebuie să rămâi. Să simți clipa când vei atinge pământul, pentru a face flexiunea… Altfel îți zgudui abdomenul şi trebuie să te ridice altcineva de jos.

Victoriosul saltimbanc se îndrepta spre partea unde se aflau cei doi cireşari, pentru a executa saltul a treia oară. Încă înainte ca piciorul lui să fie împins în sus de mâinile împreunate ale şefului trupei, Tic îl recunoscu. Îi făcu semn cu cotul lui Ursu şi şopti uluit:

– Cozorocul, Ursule! Formidabil! Gata! Trebuie să mă antrenezi! Începând chiar de mâine. Nu se poate una ca asta!

Extraordinarul saltimbanc nu era altul decât băiatul care câştiga cu atâta uşurință la roata norocului!

Aplauze prelungi, entuziaste, răsplătiră iscusința micului acrobat. Şi el răspunse publicului atât de darnic, făcând o suită uluitoare de salturi mortale, de unul singur, ceea ce la vârsta lui era desigur o performanță deosebită, pe care o recunoscu în sinea lui şi cireşarul cel morocănos. O răsplăti însă cu mai puțin entuziasm decât spectatorii din jur; brațele, palmele lui nu voiau să se mişte şi să se lovească (sărmanele!) cu aceeaşi ardoare.

Al doilea număr, compus de doi acrobați la sol, un bărbat şi o femeie, îl lăsă rece pe Tic. În afară de sincronizarea perfectă a câtorva mişcări şi de suplețea şi forța bărbatului nu remarcă nimic altceva. Şi cu toate acestea, aplauzele erau aproape la fel de puternice ca la terminarea primului număr. Înfuriat, ciufuliciul scrâşni din dinți şi îşi făcu amare procese de conştiință că nu-şi lovise mai tare palmele. Parcă aportul lui ar fi mărit intensitatea aplauzelor! Parcă stând acum nemişcat, cu mâinile demonstrativ împreunate şi întinse departe, ca să-şi facă atitudinea cunoscută tuturor nepricepuților, atenua cu ceva vacarmul din sală!

Ursu îl prinse de umeri şi-i țipă la ureche:

– Nu te enerva, Ticuşor! Aşa e la circ. Nu se aplaudă numai iscusința. Uită-te la ea! Nu vezi ce frumoasă e?

Mai multă înrâurire avu asupra lui Tic gestul decât vorbele lui Ursu. Îşi aminti că, nu cu mult timp în urmă, mai făcuse cineva gestul acela cu el, acolo, lângă lanțuri, lângă roata norocului. De aceea era acum la circ. Profită de faptul că urma un număr de contorsionism (Tic nu numai că nu suporta, dar se simțea dezgustat, umilit, jignit, când vedea asemenea numere) şi începu să caute, atent şi metodic, prin sală. Căutarea nu-l îngrijora. Era imposibil să nu remarce statura înaltă a atletului printre oameni. Chiar şezând, ar fi ieşit în evidență. Cu toate strădaniile lui – şi

numărul de contorsionism se prelungea la infinit – Tic nu zări nici urmă de atlet. Cu siguranță că se afla sus, în ultimele rânduri, acolo unde era întuneric şi unde se deosebeau foarte greu chipurile şi siluetele spectatorilor.

– Nu-l găsesc, îi spuse el lui Ursu. Ori e sus, ori a întârziat pe undeva…

– De ce crezi tu că e sus? Chiar în ultimele rânduri? Îl vezi tu om pentru cucurigu?

Tic îi clipi lui Ursu din ochi:

– Sigur că da! Cine ştie ce treburi are pe-acolo…

– Lasă-l în pace şi mai bine uită-te la cățeluşii ăştia. Dacă te-a invitat şi ți-a spus că vine şi el… înseamnă că o să te caute el…

– Şi ce-are a face asta cu cățeluşii?… Să mă uit eu la prăpădiții ăştia? Păi, Țângulică al meu, Țombi, cum îi spun de câteva săptămâni, ar scoate aplauze de la dânşii, cât sunt ei de câini. Le dă handicap. Tu ştii ce salturi mortale l-am învățat? Chestiile astea sunt umplutură, Ursule, zău că da! Uită-te şi tu la dresori. Nu par mai jigăriți decât câinii?

Dar constatarea aceasta, spusă la început cu un ton de dispreț, îl transformă imediat pe ciufulici. Se uită cu mai multă atenție la cei cinci cățeluşi, le descoperi o seamă de calități – şi erau atât de prostuți, săracii! – încât chiar aplaudă de câteva ori, lovind din greşeală pălăria unui grăsan care stătea impasibil în fața lui; pălăria fu salvată în ultimă instanță, altfel s-ar fi prăbuşit printre bănci, jos, sub rotonda de scânduri a circului; salvatorul dezastrului fu chiar Tic, aşa că se alese nu cu înjurături ci cu mulțumiri.

Tic aplaudă ca un nebun când se termină numărul cu cățeluşi. Se sculase în picioare şi aplauda şi striga; oamenii începeau să se uite la el.

– Nu-i nimic, îi spuse lui Ursu, când se aşeză pe bancă. Poate că i-am dat prilej atletului să mă descopere… Ah, Ursule! Mi s-a făcut o milă… Sărmanii! La urma urmei, îşi câştigă şi ei pâinea… şi cred că mai mult de jumătate, poate chiar trei sferturi din ea, o dau cățeluşilor…

Ce putea să răspundă Ursu? Îl strânse înduioşat la piept.

În arenă apărură doi clovni. Matusalemicul Ciacanica şi un altul, Bimbirică, o mogâldeață, o bucată de om, slab ca o scrumbie, cu vreo şapte-opt instrumente muzicale prin buzunare.

– Ursule, mor! Ăla prăpădit o să cânte, Ciacanica o să-i ia instrumentele, unul câte unul, ăla mic o să scoată mereu altele din buzunar; muzicuțe, fluieraşe, sârme, linguriţe; când se va aşeza pe scaun, Ciacanica o să i-l tragă şi el va cădea cu picioarele în sus pe urmă o să apară un cățel cu funduliță, vor lătra amândoi la cățel; o să vină alt cățel cu funduliță de altă culoare şi ăla mic îi va cânta din armonică, pe urmă Ciacanica va trage cu pistolul şi toți din sală vor râde până le vor crăpa burțile…

– Taci odată, domnule! i se adresă grăsanul cu voce răstită. Din cauza dumitale nu mai înțeleg nimic.

Tic bufni într-un hohot de râs, care ar fi cutremurat sala dacă nu s-ar fi potrivit să râdă şi spectatorii tocmai atunci; apăruse în arenă un cățel cu funduliță şi cei doi clovni lătrau la el. Ciufuliciul începu să recite în gând „Rapsodiile de toamnă”. Le recită şi a doua oară, uitându-se spre cupola circului şi abia când ajunse la jumătate auzi pocnetul pistolului.

– De ce a durat atât de mult? întrebă pe Ursu.

– I-a tras scaunul de sub el de patru ori şi a mai apărut un cățeluş, al treilea, cu funduliță galbenă la gât, răspunse Ursu.

Numărul de jonglerie care urmă i se păru mai acceptabil cireşarului dezamăgit. Unul dintre cei patru jongleri era un as în materie. Jongla cu şase obiecte diferite ca formă şi greutate şi învârtea şi două cercuri în jurul picioarelor.

– Dac-ar face asta pe sârmă, spuse Tic, în echilibru, ar lăsa lumea țuț.

Ceilalți jongleri îşi câştigară repede disprețul cireşarului. Mai ales lunganul, care mai mult îi încurca decât îi ajuta pe ceilalți.

După o pauză comică începură să bubuie tobele, aşa cum se întâmplă înainte de anunțarea unui număr senzațional. Directorul circului în persoană apăru în arenă şi rosti cu o voce voit stâlcită, pentru a da impresia că e importată din străinătate:

– Şi acum urmează celebro campione de echilibristica, maestro Torenzo!

Numărul era într-adevăr senzațional sau, cel puțin, aceasta era impresia lui Tic. Maestrul adusese mai întâi o masă, bineînțeles făcând echilibru cu ea. Apoi patru sticle, fiecare în echilibru pe câte un deget. Aşeză sticlele pe masă formând un dreptunghi, apoi pe vârfurile

sticlelor aşeză picioarele altei mese, apoi aduse alte patru sticle şi potrivi deasupra lor altă masă mai mică, apoi cu două scaune într-o mână şi cu altul în echilibru pe bărbie se căţără pe o scară de funie. Când ajunse în dreptul ultimei mese, muzica şi mai ales tobele dădură un prelung semnal de atenţie şi alarmă. Apoi se lăsă tăcere deplină în sală. Maestrul Torenzo aşeză primul scaun cu picioarele în sus, pe al doilea îl potrivi pe picioarele primului, iar pe al treilea deasupra. Ultimul scaun avea spetează. Spectatorii nu mai respirau. Pentru că maestrul se aşezase pe scaun, pe ultimul scaun, începu să se balanseze încet cu el, apoi rămase oblic, într-o poziţie perfectă de echilibru, nemişcat. După trei secunde ucigătoare bubui brusc şi năprasnic toba mare, iar maestrul Torenzo se înclină şi căzu pe spate, stârnind un cor de ţipete, mai ales printre femei. În cădere prinse scaunul de picioare şi ateriză servindu-se de acest sprijin. Căderea era punctul culminant al numărului.

Aplauzele cutremurau circul. Şi cel mai aprig, cel mai entuziast, cel mai gălăgios spectator era ciufuliciul. Îl întrecea de astă dată până şi pe grăsanul din faţa lui. Fiindcă acesta trebuia din când în când să facă pauze, pentru a-şi şterge cu o batistă, mare cât un prosop, faţa udă de sudoare. Cum să nu se bucure, cum să nu urle, cum să nu înnebunească Ticuşor? Maestrul Torenzo nu era altul decât prietenul lui, atletul.

După emoţia aceea cumplită nu putea să urmeze decât pauza.

Ciufuliciul încă nu-şi revenise. Comenta, ca un apucat, nemaipomenitul număr, cu prietenul lui cel mai bun, grăsanul. Se împrieteniseră în timpul căderii maestrului, când se pomeniseră unul în braţele celuilalt.

– Da, domnule! Nemaipomenit! Numai pe sticle şi pe scaune! Şi când a căzut, domnule… când a căzut… Nemaipomenit…

– Şi când a stat acolo, în vârf, ripostă Ticuşor. Pe picioarele picioarelor de la picioarele scaunelor…

– Da, domnule! Nemaipomenit! Vin şi mâine să-l mai văd. Domnule! Atâtea mese, şi atâtea scaune, şi atâtea sticle… Şi toba, domnule… Când a bubuit şi l-am văzut cum cade… Mi-a sărit inima.

– Eu îl cunosc foarte bine, i se destăinui Tic grăsanului. Ne întâlnim în fiecare zi. Dar nu-i spun Torenzo… Ştiţi? Are alt nume pentru prieteni… Terenţiu…

– Ce spui, domnule?! Terențiu! Nemaipomenit… Poate îmi faci şi mie cunoştință cu el… După terminarea programului… Că acum trebuie să mă duc după nevastă-mea, la bufet… Altminteri nu mă mai lasă mâine la circ.

Abia după ce plecă grăsanul, Tic îşi aduse aminte de Ursu.

– Ce spui, Ursule, de atlet? Nemaipomenit!

Ursu ridică din umeri:

– La urma urmei, nu ştie altceva decât să cadă de sus, de la patru metri şi jumătate.

„Aaaa! gândi Tic. De aceea Ursu fusese atât de nepăsător! De aceea nu participase la entuziasmul sălii! Va să zică Ursu era invidios pe Torenzo!”

Dar gândurile acestea cireşarul nu i le spuse prietenului său. Bănuia el de ce e invidios Ursu. Era gelos pentru că… pentru că… Şi pentru a-i dovedi că niciun dram din dragostea pe care i-o purta nu se pierduse prin apariția lui Torenzo, se cuibări la pieptul lui Ursu. Aceasta, parcă mai liniştit, începu să-i mângâie părul ciufulit şi transpirat.

5

Ceilalți cireşari se împărțiseră în două grupuri. Ionel şi Ioana făceau naveta între roata norocului şi bazar, şi din când în când dădeau câte o raită prin bâlci. Ei trebuiau să semnaleze orice prezență a vreunui personaj cunoscut. Victor, Lucia, Dan şi Maria nu se dezlipeau de roata norocului. Foarte rar, ultimii doi erau trimişi de Victor la ghereta unde se vindeau păpuşi de ghips.

Timpul se scurgea pe nesimțite, fără ca nimic deosebit să se întâmple. Nu se remarcase prezența nimănui, iar la ghereta cu păpuşi vânzătorul căsca a somn şi trăgea în neştire din luleaua stinsă. Nici la roata norocului nu se întâmplase nimic. Hultanul îşi făcea datoria, invitând vizitatorii să-şi încerce norocul. Oamenii nu rezistau tentațiilor colorate şi chemărilor Hultanului. Trăgeau, trăgeau mereu, dar în afară de lulele şi iepuraşi nu obțineau nimic. Nici bomboane nu li se mai ofereau, pentru că ora copiilor trecuse. De câte ori Hultanul se pregătea

să deschidă gura, Victor le spunea dinainte ce vor auzi. Îi învățase repertoriul pe dinafară. Pentru că Hultanul avea totuşi un repertoriu. Erau momente când folosea din aceleaşi cuvinte alte chemări. Uneori începea cu „oale”, alteori cu „vaze”, alteori strecura la mijlocul frazei „statuia lui Fradaburidi”, alteori spunea după „care mai trage”, „care mai ia”, alteori repeta numai prima expresie. Neavând ce face altceva, Victor îi învățase repertoriul şi-i amuza pe ceilalți, luându-i-o înainte Hultanului.

Tocmai când făcea o astfel de glumă, se pomeni lângă el cu Ionel şi Ioana, alarmați, nervoşi.

– Scheletul! spuse Ionel. S-a oprit în fața bazarului. Acolo unde l-am văzut când am făcut recunoaşterea.

Victor parcă se aşteptase la această întâlnire. Nu părea nici intrigat, nici surprins.

– Mă întreb unde a fost până acum? spuse el. Nu s-a plimbat prin bâlci. L-am fi văzut. Nici la circ n-a intrat… aşa îmi închipui eu. N-ar fi plecat în plin program… Şi cu toate acestea cred că a fost aici.

– De ce aici? întrebă Ionel. Poate c-a fost dincolo… la restaurante şi berării… Să-şi exerseze voința sau să mănânce ceva… Şi a încremenit, aşa cum l-am văzut eu şi Tic, la o masă. Păcat că n-am fost acolo. Poate aş mai fi găsit o coală de hârtie mâzgălită, care să ne ajute să dezlegăm a doua parte a misterului, că singuri, fără ajutorul lui, nu văd cum ne vom descurca…

– Cred că am făcut o greşeală, recunoscu Victor. Trebuia să ne gândim şi la partea cealaltă. Acolo se întâlnesc de obicei oamenii la o friptură sau la un pahar de vin… Şi poate că nici acum nu e prea târziu… Ce spuneți? Formăm trei grupuri? Tu, Dan, ai mai fost dincolo, aşa că nu-ți este străin locul…

– Cu însoțitoare, pretinse Dan. Cum o să mă aşez singur la o masă… Dacă dau peste vreun personaj care ne interesează?

– Ei! Ce stai aşa? îl îndemnă Maria. Hai să mergem!

Grupurile erau formate. Ionel şi Ioana porniră spre bazar, pentru a-l supraveghea pe schelet. Dan şi Maria, spre restaurantele bâlciului, adică pe partea centrală a Căprioarei. Victor şi Lucia rămaseră în continuare la roata norocului.

– Ştii de cât timp nu s-a câştigat niciun obiect mare? îl întrebă Lucia pe Victor. Dar tot ea răspunse: De aproape o oră şi jumătate. Numai mărunțişuri insipide. Ce spui?

– Ce i-a spus atletul lui Tic? E o şmecherie toată tragerea şi tot norocul pe care-l oferă Hultanul. Cinstit nu se poate câştiga. Numai prin şmecherie. Eu cred că toate obiectele mari le câştigă oameni de-ai lor…

– De ce să nimerească ei numărul câştigător şi ceilalți nu? se miră Lucia.

– Asta mă întreb şi eu, Lucia, de jumătate de oră, după ce m-am convins că norocul nu are nicio valoare aici. Cum aranjează ei să câştige oamenii lor?

– Asta te interesează pe tine? Eu mă întreb cum fac ei să nu câştige ceilalți care trag, sutele de oameni. Aproape o sută au tras până acum, fără să ia nimic serios. O sută de trageri! Raportează la şansele posibile… Ei! Cum aranjează ei ca să nu se oprească niciodată coarda de oțel la un număr mare?

– La lucrul acesta m-am gândit aproape o oră, Lucia. Adică prima oră de când stăm aici. Şi cred c-am dezlegat misterul. E de o simplitate copilărească. O să vi-l spun eu… misterul. Celălalt e încă mister, din păcate… Uită-te bine la roată, Lucia. Caută numerele câştigătoare printre cuiele ei. Le cunoşti, nu? Vaza aceea chinezească, negrul acela în costum colonial, discobolul… lui Tic, capul lui Apollo, cei doi îmbrățişați… Îți spun eu numerele pe care le au pe etichetă. Vaza are numărul 94, negrul, numărul 101, discobolul, numărul 89, capul lui Apollo, numărul 75, cuplul de pe soclu, numărul 112… Ei, bine, caută numerele acestea printre cuie… Du-te mai aproape şi uită-te… Uită-te numai la două numere, sunt aproape unul de altul…

Lucia urmă sfatul lui Victor şi se apropie de roată, pentru a observa, între cuie, numerele 89 şi 94, cele mai apropiate, în zadar se chinui să deosebească vreun detaliu. Nu izbuti. Se întoarse lângă Victor mai nedumerită decât plecase:

– Nu ştiu… N-am remarcat nimic.

În momentul acela parcă se produse o oarecare animație în bâlci. Erau mai mulți oameni, mai multă gălăgie.

– Cred că e pauză la circ şi la alte panorame, spuse Victor. Acum să fim atenți. Să dezlegăm şi cealaltă parte a misterului. Nu se poate să nu

ofere Hultanul o momeală, adu-ți aminte de ceea ce îi spunea Ilie.

Într-adevăr, Hultanul îşi amplifică vocea:

– Încercați-vă norocul! Care mai trage?

– Acum va spune „care mai ia”, îi şopti Victor Luciei.

– Care mai ia? Oale, vaze, crătiți, tigăi! Care mai trage?

– Acum va repeta, şopti din nou Victor.

– Care mai trage? continuă Hultanul. Nimeni nu pierde!

Lumea se îmbulzea spre roata norocului. Mitraliera țăcănea fără încetare. Dar niciun norocos nu se afla printre trăgători. Uitându-se la spectatorii care priveau mai de departe ceea ce se petrecea la roata norocului, Victor zări şi pe atletul lui Tic. În acelaşi timp îl zări şi atletul, şi îl salută zâmbind. Victor îi răspunse la fel clătinând din cap. Gestul lui îl mişcă pe cireşar. Ar fi vrut să se ducă la el şi să schimbe câteva cuvinte. Dar oamenii veneau buluc. În curând nu-l mai zări.

– Păcat, spuse Victor. El trebuie să ştie ce e la roata norocului. L-aş fi întrebat şi poate mi-ar fi divulgat secretul.

– Nu cred, îi răspunse Lucia. Mai degrabă e în situația ta. Caută să dezlege misterul. De aceea vine uneori pe aici… Numai că tu… Cred că tu eşti mai avansat decât el.

Complimentul Luciei nu-i displăcu lui Victor. Tocmai voia să-i răspundă ceva. Dar îl opri vocea stridentă, răsunătoare, a Hultanului:

– Încercați-vă norocul!

– Acum va spune: „Oale, crătiți, vaze”…

– Încercați-vă norocul… Vine, vine norocul!

– Am greşit, recunoscu el. De data asta am greşit…

– Încercați-vă norocul! Vine, vine norocul! Care mai trage? Care mai ia?

– Acum va spune: „Statuia lui Fradaburidi”, şopti Victor.

– Statuia lui Fradaburidi! continuă vocea Hultanului. Care mai trage?

Mitraliera țăcănea fără încetare. Victor o trase de mână pe Lucia şi se apropiară amândoi şi mai mult de roata norocului:

– E prea multă lume, şopti Victor la urechea Luciei. Nu se pate să nu ofere o momeală.

Tocmai trăgea o femeie în vârstă, îmbrăcată ca o gospodină. Părea cam timidă. Coarda de oțel începu să țăcăne, apoi se opri. Şi deodată vocea Hultanului răsună năprasnic:

– A luat-o! Uite cum a luat-o!

Ținea în mână un lighean mare de rufe şi-l agita arătându-l tuturor. Înghesuiala deveni şi mai insuportabilă. Oamenii se repezeau să cumpere trageri. Victor o apucă pe Lucia de braț. O scoase din marea de candidați la noroc. Se opriră într-un loc liniştit. Nu era nimeni lângă ei. Puteau să vorbească, în sfârşit, ca oamenii.

– Cred că acum era momentul, spuse Lucia. De ce n-am rămas acolo?

– N-avem de ce, răspunse Victor. Nimeni n-o să mai câştige nimic, Lucia. Hultanul le-a dat momeala. Oamenii vor spune că au văzut cu ochii lor cum a câştigat cineva un lighean. Şi vor trage, vor trage. Cel puțin treizeci-patruzeci de trageri… Cine să-şi închipuie că femeia aceea, cu alură de gospodină, e înțeleasă cu Hultanul?

– Parcă spuneai că vrei să afli…

– Am aflat, Lucia. Am descoperit cum se câştigă… Suntem nişte netoți… M-am gândit la fel de fel de calcule, aşa cum a făcut şi Tic după ce l-a văzut pe cozoroc câştigând de câteva ori. M-am gândit la rezistența cuielor, la viteza care trebuie să i se imprime corzii, la timpul cât durează o turație… Prostii… Ştii cât de simplu şi sigur e sistemul?… Îmi vine să-mi dau cu pumnii în cap… Şi mai ales mă gândesc la ce-o să spună Tic… O să ceară să-i dea Ursu cu pumnii în cap…

– De ce mă ții aşa? Spune-mi!

– Ştii ce se întâmplă, Lucia? Omul lor trage… Am văzut când a tras şi m-am uitat la, numărul la care s-a oprit coarda. S-a oprit la numărul 49. O fracțiune de secundă mai târziu, adică după ce s-a făcut că se uită la număr, Hultanul a împins şipca şi a început să urle: „A luat-o!” Şi a scos din piramidă un obiect care avea un alt număr: 53… Înțelegi?… N-am fost noi nişte neghiobi?… Hultanul se uită în ce regiune s-a oprit coarda, o mişcă imediat, ca să nu vadă şi alții şi pune mâna pe un obiect mare, al cărui număr se află în regiunea în care s-a oprit coarda… Şi pe urmă urlă ca un apucat… Dacă nu mi-ar fi trecut prin cap, exact în clipa când femeia a împins şipca, gândul acesta, n-aş fi observat. Noroc că eram în partea în care s-a oprit oțelul. Adică pieziş, pentru că borțosul acoperea regiunea „norocoasă” cu trupul, ca să nu vadă cei din spate. Am ochit numărul şi pe urmă m-am uitat la numărul

de pe obiectul din mâna Hultanului. Relația s-a făcut, instantaneu, ca şi observația, de altfel… Doamne! Ce simplu!

– Într-adevăr, recunoscu Lucia, e foarte simplu, mai ales după ce ştii. M-am lămurit cum se câştigă, dar nu m-am lămurit de ce nu se câştigă…

– E tot atât de simplu, Lucia. Din cauza cuielor. Toate cuiele au aceeaşi înălțime, aceeaşi grosime, e aceeaşi distanță între ele, au aceeaşi formă… Trebuie să le priveşti cu un gând preconceput ca să observi ceva deosebit în dispunerea lor. Altminteri nu sesizezi nimic, aşa cum s-a întâmplat cu tine. De fapt, te-am pus la încercare… Eu am făcut mai întâi un calcul şi apoi le-am privit. Ştiam din experiența lui Ticuşor că nu se poate câştiga la roata norocului. El l-a crezut pe cozoroc. Eu l-am crezut pe atlet. Şi atunci m-am întrebat: de ce? Ce alt răspuns se putea găsi? Numai din cauza cuielor. Şi m-am uitat mai întâi la numerele câştigătoare şi pe urmă la cuie. E cam greu de observat pentru că figurile de lângă cuie lasă nişte umbre… Cred că anume e potrivit Petromaxul, ca să lase umbre… Am căutat cuiele în relief, Lucia, şi am văzut că unele sunt drepte, cel mai multe, altele sunt puțintel ieşite în afară, altele puțintel supte, trase înăuntru. Diferențele acestea sunt aproape insesizabile. Am căutat printre cuie numerele mari, pe care le văzusem pe etichetele obiectelor şi am observat că orice număr mare e plasat între două cuie trase înăuntru, în aşa fel ca abia să le atingă coarda de oțel. Două-trei numere mai departe se află un cui mare, un fel de obstacol în calea corzii. Nu e simplu? Coarda nu se va opri acolo unde nu întâmpină rezistență, ci acolo unde întâmpină. Numerele mari vor fi întotdeauna sărite, iar cuiele ieşite în afară vor opri coarda, într-o regiune unde nu sunt decât obiecte fără preț. Ăsta e tot secretul. Şi nu se observă neregularitatea din cauza uniformității cuielor şi a distanței foarte exacte dintre ele. În momentul când nu le priveşti pe întindere, ci în relief, nu se poate să nu descoperi diferența…

– Ce şmecherie! se cruci Lucia. Şi cu toate acestea se poate întâmpla să iasă o dată un număr mare, chiar la o tragere, nearanjată… cine ştie ce mişcare, ce viteză?…

– Ai dreptate, Lucia. Dar şansele sunt foarte mici, minime. Poate la zece mii una…

– Nu mă gândesc la calcule… Mă gândesc la întâmplare. Scheletul, de pildă, a câştigat într-o seară o cratiță, nu mai ştiu ce… Oare să i se fi aranjat câştigul?…

Victor rămase pe gânduri.

– Amănuntul acesta mi-a ieşit din cap, spuse el într-un târziu. Nu-ți mai aminteşti: era multă lume?

– Cum să nu-mi amintesc! răspunse Lucia. Era o îmbulzeală cumplită. Mă mir cum de-am scăpat… Brrrr! La ce te gândeşti? Crezi c-a fost o simplă întâmplare, sau, cum spune Ilie, s-a oferit ezitanților o „momeală”?

– Nu ştiu ce să răspund, Lucia. Mă gândesc şi eu la întrebarea asta. Să fie el unul din cei zece mii?… Ne-am luat cu roata norocului şi am uitat de lucrul cel mai important pentru care suntem aici… Se întoarce grupa de dincolo…

Într-adevăr, Dan şi Maria veneau spre roata norocului. Şi din graba lor se putea deduce că nu vin chiar cu sacul gol.

– Prea mare lucru n-avem, spuse Dan. Am zărit un singur personaj, într-un restaurant… Un singur personaj cunoscut. Ceilalți, care erau cu el, ne sunt necunoscuți… Deocamdată… Că după mutre, par de prin părțile astea…

– Ilie? întrebă Lucia.

– Ia uite! se miră Dan. Ai devenit şi oracol! Sigur că era Ilie. La o masă dublă, înconjurat de vreo cinci gealați, cam de dimensiunile lui. Era o linişte în restaurantul ăla, că am putut să ne aşezăm şi noi la o masă… fără să ne vadă el, asta e de la sine înțeles.

– Ceea ce înseamnă că nu i-ați auzit vorbind, îl întrerupse Victor. Iar indivizii ăia vi se par nişte profesionişti…

– Cam aşa… spuse Maria. Ba chiar am impresia că i-am mai văzut pe unii din ei, prin nişte panorame. Se distrează acolo de minune. Dar mai mult vorbesc decât beau, deşi sunt vreo câteva sticle, goale şi pline, pe masă… Voi ce-ați făcut?

– Am dezlegat şi noi nişte mistere, răspunse Lucia. Adică Victor le-a dezlegat. Eu n-am niciun merit… Numai că ele nu sunt prea legate de cazul nostru…

Victor nu se simțea prea bine de astă dată:

– Mai bine să ne întrebăm ce fac ceilalți? Cuplul Ionilor! Pe unde i-o fi purtând oare scheletul?

. . . . . .

Cuplul Ionel-Ioana îl urmărea fără întrerupere pe schelet. Urmărirea nu le cerea niciun efort, în schimb o răbdare de dresor de melci. Scheletul se plimba foarte puțin. Se oprea în fața firmelor şi stătea, stătea nemişcat, fără măcar să dea impresia că le priveşte. Mai făcea doi-trei paşi şi iar se oprea în fața unei panorame sau a unei tarabe, şi iar pleca. Îi purtase în acest fel pe cei doi prin tot bâlciul, dându-le posibilitatea să-l cunoască – pe dinafară şi după reclame – până în cele mai neumblate unghere. Dar oriunde se oprea, scheletul nu arăta nicio reacție, parc-ar fi vrut să fotografieze cu nişte obiective ascunse în ochii înfundați anumite detalii care nu-l impresionau însă cu nimic, detalii care le scăpau celor doi tineri. Nici când se oprise în fața tarabei cu păpuşi – trei minute după ceasul lui Ionel – nu sesizară nicio schimbare în atitudinea lui. Privea tot cu un aer absent ceva; nu se putea şti ce anume. Capul vânzătorului căzuse pe tarabă şi mişcarea prăvălise o păpuşă peste el. Dar bătrânul nu-i simțea greutatea.

De câteva ori scheletul se îndreptă spre roata norocului, dar se opri pe la jumătatea drumului, stând nemişcat ca un stâlp, în mijlocul bâlciului. Multă vreme zăbovi la instalația rudimentară pentru încercarea puterii. Proprietarul încercă să-l atragă, la început, oferindu-i reducere, apoi oferindu-i gratuitate. Maiorul nu răspunse nimic şi nici nu se mişcase de la locul lui. Proprietarul ridicase din umeri, apoi îl lăsă în plata Domnului. Ionel şi Ioana imitară gestul lui şi se retraseră câțiva paşi înapoi, într-un loc întunecos, pentru că scheletul se întoarse pe neaşteptate. Venea drept spre ei. Şi ei rămaseră nemişcați şi înghețați de spaimă, lipiți unul de altul, ca şi cum ar fi vrut să-şi dăruiască şi să-şi caute căldura. Scheletul se opri la câțiva paşi de ei; parcă s-ar fi oprit în fața unor obiecte neînsuflețite, de genul celora pe care le văzuse până atunci.

Câteva minute nu se mişcă din fața lor şi ei nici măcar nu ştiau dacă sunt priviți sau nu. Țineau ochii închişi şi aşteptau o lovitură năprasnică, un trăsnet, cuțitul unei ghilotine. În minutele acelea de încremenire îşi căutară încet mâinile şi le împreunară, se strânseră şi mai tare unul de altul, parcă pentru a primi împreună, uniți, o sentință fatală. Şi peste

groaza care-i pironise, parcă prin tentaculele ei se apropiau şi nişte adieri calde. Țineau ochii închişi; nu voiau ei să-i deschidă; simțeau contururile dure ale unei umbre rele amenințându-i, dar în acelaşi timp încălzindu-le fața. Tremurau, şi izvoarele tremurului se împleticeau, se confundau, se anulau. Când deschiseră, în sfârşit, ochii, nu mai întâlniră niciun obstacol în calea lor, dar nici în interiorul lor nu întâlniră vreun obstacol. Şi atunci se întoarseră unul spre altul, îşi apropiară fețele şi Ioana simți gustul amar, dulce, disperat, al primului sărut. Scheletul fusese înghițit de umbrele nopții.

6

La circ, Tic era în criză de veselie. Aproape toată partea a doua a programului se petrecea după gratii. Apăruseră, pe rând, patru lei, doi tigri, doi urşi albi şi se chinuiseră, în fața spectatorilor îngroziți, să facă nişte exhibiții jalnice.

– Iată ce nu-mi place mie la circ, spuse ciufuliciul. Contorsionistele şi dresurile chinuite.

– Da, domnule, îi răspunse grăsanul din față, nici mie nu-mi plac chestii din astea. Când le vezi cum se îndoaie… zău că nu e politicos, domnule, aşa, abia îmbrăcate…

„Aha! gândi Tic în sinea lui, amintindu-şi cu câtă ardoare aplaudase grăsanul numărul contorsionistei. Probabil că a avut loc o anumită discuție.”

Fioroasele animale se chinuiau să treacă prin cercuri de foc, să sară obstacole, să bea sticle de lapte, să se aşeze docile pe nişte bănci de lemn. În zadar întărâtase dresorul pe unul dintre leii cu coamă mare. Animalul nici măcar nu mişcase din coadă. Să ragă? Nici nu-i trecea prin gând.

Condițiile erau destul de prielnice pentru ca Tic şi grăsanul să înceapă nişte tratative cu privire la programele de circ.

– Va să zică, domnule, spunea grăsanul, ridicând vocea, alea care se îndoaie. Alea să fie scoase din program, în primul rând. Şi animalele astea, vorba dumitale. Să le ducă la menajerii şi să pună preț popular,

sau să le dea drumul în junglă. Noi cum ne ducem la serviciu dimineața?… Şi să bage în program echilibrişti, domnule. Cel puțin cinci numere…

– Şi cățeluşii, spuse Tic încă înduioşat de amintire. Îşi câştigă şi ei, săracii, pâinea…

– Asta da! Da, domnule! Cine ne fereşte de străini şi de dihori? Nu ei?… Trei numere cu cățeluşi, ce crezi dumneata, ajung?…

– Cred că ajung, spuse ciufuliciul atins de nişte bucle nevăzute de ironie. Dacă s-ar găsi şi doi crocodili… şi un cangur, domnule… Pssst! Dac-ar fi şi un cangur din cei finlandezi…

– Nu cred eu c-o să ne exporte finlandezii canguri; mai degrabă ăilalți, suedezii, că ei n-au făcut război… Şi dacă se bagă şi dactilografii… e primo, domnule, ce mai!

– Da' mai tăceți odată! răsună o voce supărată de undeva, de la galerie. Doar n-am venit să v-auzim pe voi!

– Ia mai las-o, domnule! se înfurie grăsanul. Crezi că eu nu ştiu? Dumneata ai venit după alea care se-ndoaie! De-aia nu ți-ai adus nevasta!

– Parcă dumneata, nu ți-ai adus-o pe-ailaltă? se auzi aceeaşi voce de la galerie.

– Eu pot să-ți arăt buletinul, domnule! răspunse grăsanul. Dar dumneata ce arăți? Pălăria?

– Aşa! Aşa! Aşa! răsunară voci încurajatoare.

– Eu cu pălărie, dumneata cu chelie, versifică imediat cel de la „cucurigu".

– Şi crezi că eşti sfântul Ilie! nu se lăsă mai prejos grăsanul. Şi unde vezi dumneata chelie?… Dumneata te scoli la cinci dimineața? Aş… Stai în pat ca o cucoană…

– Aşa! Bravo!

– Care cucoană, dom'le! Eu mă scol la patru şi jumătate. Şi fac piața când dumneata tragi din lulea…

– Las' că ştiu eu, domnule! Te duci să cumperi „Sportul". Şi eşti din ăia care ții cu „Progresul". Ha-ha!

– Aşa! Bravo!

– Eu cu „Progresul"? Eu mă duc numai la teatru, dom'le. L-am văzut şi pe Birlic. Dumneata ce-ai văzut? Filmul ăla cu aia care zice că n-are

bani?

– Bani n-ai dumneata! îi ripostă grăsanul. Eu mi-am cumpărat şi frigider. Şi nu în rate ca dumneata. Banii odată! Aşa!

– Uite, dom'le, Cecul, uite-l aici! În mâna mea!

– Şi în picioare ce ai? Tot Cec sau… ceapă?

– Eu am vorbit frumos, dom'le, se înfurie cel de la galerie. Nu m-am gândit la părinții dumitale dinspre mamă.

– Asta ai învățat, domnule, de la teatru? Să-ți fie ruşine!

– Ba dumitale! Că tot vorbeşti şi nu ne laşi să vedem animalele. Cu de-alde dumneata suntem sătui! Nu vezi c-ai asudat? Ha-ha!

– Aşa! Bravo! Aşa!

Dar conflictul nu se prelungi, pentru că între timp gratiile se scoseseră, iar tobele anunțau un număr senzațional: zburătorii. Pe Tic şi pe Ursu nu-i prea încântară cei trei zburători. Îşi făceau semne cu coatele la fiecare salt. O singură dată, unul dintre ei încercă un dublu salt mortal, dar şi atunci se prăbuşi în plasă. Zâmbi la public, ca şi cum saltul i-ar fi reuşit, sau ca şi cum căderea ar fi punctul forte al numărului, şi publicul îl aplaudă îndelung, inclusiv grăsanul.

Iarăşi bubuiră tobele şi iar apăru directorul circului în arena, anunțând cu vocea lui stricată:

– Stimate spectatori! Direcția circului vă face una provocare: cine îşi încearcă puterea cu maestro Torenzo? Mare premio pentru cel care învinge maestro Torenzo! Toate figurile permiso! Numai fără pumne şi picioare! Mare premio, mare!… Libero, maestro Torenzo!

Întâmpinat triumfal de orchestră îşi făcu apariția maestrul Torenzo. Tobele bubuiau fără întrerupere. Chiar dacă ar fi avut cineva curajul, bubuitul lor şi sfâşierea goarnelor l-ar fi întors înapoi sau l-ar fi țintuit pe scaun. Iar când l-ar fi văzut apoi pe maestrul Torenzo aruncându-şi cu un gest elegant hlamida de pe umăr, şi-ar fi uitat şi gândul. Atletul, aproape gol, avea o musculatură superbă, pe care lumina unor reflectoare o scotea şi mai bine în relief. Numai şerpi şi colaci peste tot. Stătea încordat, zâmbitor, sigur, aşteptându-şi rivalul. Părea o statuie a forței, a supleței, a armoniei. Cine să îndrăznească să se înfrunte cu un asemenea campion?

Şi pentru că în cele două minute de aşteptare nu se ivi niciun candidat, muzica dădu semnalul. O explozie înfiorătoare de tunete şi

scrâşneli: sfârşitul spectacolului.

– Cumplit mai e, Ursule! Ai văzut ce musculatură? Brrrr! Cred că în zece secunde ar fi terminat cu oricine.

Era, bineînțeles, vocea ciufuliciului. Ursu îi spuse duios:

– Zău, Ticuşor… Nu ştie decât să cadă…

Tic strânse mai tare brațul lui Ursu. La urma urmei, Ursu nu voia altceva decât să-l apere şi să-l păstreze. Şi asta îl bucura cel mai mult pe ciufulici.

7

Deşi se făcuse târziu, mai era multă lume în bâlci. Terminarea spectacolelor umpluse iarăşi insulele pustii. Cei care moțăiau la tarabe se treziră ca la o comandă şi tot ca la o comandă începură să lanseze chemări. Era ultimul zvâcnet. Peste o oră se va lăsa liniştea, luminile vor începe să se stingă una câte una, iar întunericul şi noaptea îşi vor împărți ultima pradă.

Roata norocului părea centrul de atracție al bâlciului la ora aceea. Hultanul nu mai contenea cu îndemnurile. Cireşarii, din nou împreună, stăteau mai retraşi. Printre cei de la roata norocului Tic întâlni chipuri cunoscute. Le văzuse mai înainte la circ. Îşi încercă norocul şi contorsionista, dar nu câştigă decât o păpuşă, asemenea celei găsite în sacoşa profesorului. Îl zări pe Torenzo şi alergă imediat spre el, pentru a-l gratula.

Victor părăsi brusc grupul cireşarilor. Voia să vadă mai bine ce se petrece la roata norocului şi pentru aceasta îşi căută un post de observație pe care-l găsi pe o tarabă părăsită, ascunsă în întuneric. Privi de acolo tot spectacolul. Îl văzu pe Tic lângă atlet. Acesta, zâmbitor, îi mulțumea clătinând capul. Tic era în culmea fericirii şi observatorului discret îi părea rău că nu aude conversația dintre cei doi. Îl zări pe lungan printre cei din jurul roții, şi pe vânzătorul cu ochi de vulpe şi nas de acvilă, de la bazar. Undeva mai departe stătea ascuns şi scheletul. Imobil, absent, straniu. Şi auzi peste glasurile nedefinite vocea stridentă a Hultanului:

– Încercați-vă norocul! Vine, vine norocul! Care mai trage? Care mai ia?

Un om între două vârste, cu şapcă pe cap, se desprinse din cerc, ezită un moment, apoi împinse şipca. Câteva secunde mai târziu se auzi iarăşi vocea Hultanului:

– A luat-o! Uite cum a luat-o!

Victor sări jos de pe tarabă. Nu-l mai interesa restul. Ultima figură pe care o văzuse fusese aceea a lui Tic. Ciufuliciul alergase speriat spre roata norocului.

Cireşarii mai rămaseră în bâlci şi după ce alți oameni îşi încercaseră norocul, atraşi de momeala oferită de Hultan. Vedeau cum se sting luminile, petromaxurile, cum înaintează întunericul. Hultanul desfăcea piramida. Aranja cu grijă obiectele în nişte lăzi care se găseau sub roată. Când se umplea o ladă, o încuia grijuliu cu trei lacăte. Şi de fiecare dată încerca lacătele, le zgâlțâia. Foarte repede, din piramida strălucitoare nu mai rămăsese nimic. Din ungherul întunecos unde se aflau, cireşarii puteau să observe totul, fără să fie văzuți. Numai patru obiecte nu încuiase Hultanul: capul lui Apollo, negrul îmbrăcat în costum colonial, vaza chinezească şi cuplul îmbrățişat.

– Obiectele cele mai de preț, şopti Lucia.

– Dar discobolul?! întrebă mirat Tic. Discobolul unde l-a pus? Discobolul e cel mai frumos dintre toate. I-a plăcut şi profesorului. Unde l-a pus?

– În a doua ladă, răspunse Ionel. Am văzut eu.

Hultanul aranjă cu grijă cele patru obiecte într-un coş de papură, apoi plecă şi el. Dispăru repede în întuneric.

Cireşarii încă nu îndrăzneau să se urnească. Asistau la moartea pasageră, dar dramatică totuşi, a bâlciului. Ici-colo mai pâlpâiau câteva lumini pe lângă panorame, în cuşetele din preajma circului, la câte o tarabă întârziată.

– Ce spectacol jalnic! se înfioră Maria. Aici se moare prelung, multiplu…

Apoi plecară şi cireşarii. Dincolo, la un restaurant, la o masă dublă îl zăriră pe Ilie, alături de Hultan şi de alții, pe care nu-i cunoşteau. Noaptea târzie îi împinse repede spre casă.

Capitolul XI

1

Cât de neliniştiți erau cireşarii! Nimeni nu-şi găsea locul. Şi cel mai nervos, cel mai agitat dintre toți era Victor. De dimineață nu scosese niciun cuvânt. Uneori se posta în fața lor, se uita la ei fără să-i vadă, parcă voia să le spună ceva, făcea şi gestul, dar întotdeauna se oprea în ultima clipă. Îşi relua plimbarea fără țintă, se oprea aiurea şi atunci îl vedeau clătinând din cap, în semn de da sau nu, sau ridicând din umeri, sau muşcându-şi buzele cu dinții. Îi respectau tăcerea şi îi împrumutau neliniştea şi frământarea.

– Dracu' să le ia de tanagrale! spuse la un moment dat Lucia. Niciodată n-am suferit atâtea eşecuri, niciodată nu ne-am dovedit atât de neghiobi ca în povestea asta! Of!

– Ştii teoria lui Hasdeu despre cuvântul neghiob? întrebă Dan, cu scopul de a face o digresiune. E foarte interesantă şi ingenioasă. El descoperă, prin nu ştiu ce asociații, în nu ştiu care vorbire indică, un cuvânt cu rezonanța *ghiob* şi caută să dovedească, aşa mi se pare, că plasarea negației înaintea acelui cuvânt a dat naştere unei semnificații şi unui nou…

– Tu nu înțelegi că nu pot suferi în clipa asta vorbe? se înfurie Lucia. Ce nevoie avem de discursurile tale?

– Discursuri?! se miră Dan. Ce discursuri? Eu fac nişte simple teorii… Gândeşte-te la cuvântul nebun, sau la…

– Sau la cuvântul netot, sări Tic, pentru că ți se potriveşte mai bine.

– Nu ştiu dacă mi se potriveşte, dragă Ticuşor, dar ştiu că ai ridicat o problemă care ar putea să dea de furcă filologilor… Oare cum s-ar aplica aici teoria lui Hasdeu?

Se lăsă imediat tăcere. Victor se oprise din nou în fața lor.

– Ticuşor! spuse el. Te-aş ruga ceva. Poți să afli cât timp a stat ieri, la muzeu, Ilie?… La ce oră a venit, la ce oră a plecat, dacă între timp şi-a

părăsit postul… Şi te-aş ruga să faci asta cât mai repede.

Parcă atâta aştepta ciufuliciul! Nici măcar nu-i răspunse lui Victor. Ridică din sprâncene, îşi strâmbă nasul şi porni ca din puşcă. În două secunde ajunse la poartă.

– Iar voi, se adresă Victor celorlalți, ar fi bine să vă duceți… să vă plimbați prin bâlci. Tot n-aveți ce face aici.

– Şi acolo ce să facem? explodă Lucia. Să căscăm gura? M-am săturat până în gât de bâlciul ăsta… Dacă vrei să scapi de noi, trimite-ne în altă parte, sau lasă-ne în pace. Găsim noi singuri unde să ne ducem… Te închizi în tine ca o scoică…

Ceilalți tăceau. Unii erau de acord cu Lucia, alții nu. Victor părea din nou absent. Oare nu auzise vorbele Luciei?

– Să vă duceți în altă parte… gândi el cu voce tare, aproape silabisindu-şi cuvintele… De ce să vă duceți în altă parte?

Vocea îi suna straniu. Era evident că se gândeşte la altceva. Subit, glasul lui căpătă fermitate:

– Trebuie să vă duceți la bâlci, să căscați gura. La bazar, la vânzătorul de păpuşi şi, mai ales, la roata norocului… Şi tu, Ursule… Să nu te desparți de roata norocului. Caută să memorezi precis locul unor numere. Cinci numere: nouăzeci şi patru, o sută unu, optzeci şi nouă, şaptezeci şi cinci şi o sută doisprezece. Fiecare număr e între două cuie. Ei, bine, Ursule! Nu atât numerele, cât cuiele acelea să le memorezi, în aşa fel ca să le poți atinge din prima clipă, cu ochii închişi… Şipca poate fi împinsă în ambele direcții, mi se pare…

Ultimele cuvinte fură rostite iarăşi cu voce slabă, nesigură. Parcă intrase într-o nouă criză de nelinişte.

– Înțeleg gândurile tale umanitare şi sunt de acord cu ele, zise Lucia. Hultanul şi toți şmecherii de acolo trebuie să primească o lecție… Dar n-ar fi mai bine să ne gândim şi la statuete?

– Ba da! răspunse Victor. Tu, Ursule, ştii ce ai de făcut… Voi… Voi trebuie să vedeți ce se întâmplă în locurile despre care v-am vorbit… Da! Şi trebuie să aflați obiceiurile de acolo… Nu atât ceea ce se întâmplă în timpul zilei… cât mai ales ce se întâmplă noaptea, după ce se închide bâlciul… Din ceea ce am văzut noi aseară, nu putem să ne facem o părere precisă…

– Eu am o anumită bănuială, spuse Ionel. Mă gândesc la relația dintre borțos, dintre Hultan şi anumite obiecte… iepuraşi, păpuşi, statuete…

– Foarte bine! îi răspunse Victor. Atunci supraveghează-l tu pe Hultan… Dac-am şti ce-a făcut aseară, după ce a tăcut roata norocului!

– Dacă nu ne-am fi grăbit să ne întoarcem… insinuă Maria.

Victor fusese acela care grăbise întoarcerea, după ce zăriseră grupul în care se aflau Ilie şi Hultanul.

– Şi cu scheletul? întrebă Ionel. Îl abandonez? Renunțăm la orice idee?…

– De schelet mă ocup eu, îl asigură Victor. Şi ar mai trebui să dăm de urmele cozorocului…

În timp ce Ionel îşi făcea un motiv de întristare din faptul că Victor îi împrumutase personajul într-un moment atât de important, ceilalți se gândeau că plimbarea lor prin bâlci urma să se transforme într-o acțiune precisă. Nu se duceau acolo, aşa cum crezuseră la început, în postura de gură-cască. (Deşi, pentru a-şi duce la bun sfârşit sarcinile, trebuia să împrumute aerul unor asemenea indivizi.)

– Cozorocul lucrează la circ, răspunse Ursu. Aşa că de urmele lui am dat… E saltimbanc într-o echipă care deschide programul. Şi e foarte dotat.

– Mi-ați spus asta, Ursule. Ar fi bine să ştim ce e cu echipa de saltimbanci şi care e rolul cozorocului în echipă… înainte şi după ce se termină programul ei… înțelegeți?… Pentru că, lăsând la o parte intențiile umanitare la care se referea Lucia, bâlciul ne interesează în primul rând ca decor al enigmei… Şi mişună în el câteva personaje suspecte care ar putea să aibă legătură cu enigma… Ați văzut aseară? Într-o simplă recunoaştere am întâlnit o sumedenie de personaje cunoscute. Eu cred că unul dintre aceste personaje e legat de dispariția tanagralelor. Nu! Nu cred că m-am exprimat bine. Poate că sunt mai multe personaje legate de dispariția lor, conştient sau inconştient, însă unul dintre ele e autorul direct al dispariției…

– Să nu ne pomenim iarăşi cu finalul din prima parte a dispariției, mormăi Dan. Dacă tot vorbeşti de dispariție şi nu de furt.

– Stai puțin, Victor! spuse Maria. După câte îmi dau seama, după sarcinile pe care ni le-ai expus, tu excluzi din cercul posibilităților o

anumită teorie, pe care am comentat-o ieri… Văd că nu te mai neliniştesc lăzile cu gunoi şi…

– … şi rafturile de jucării de prin case, o ajută Lucia. Şi eu mă gândesc la acelaşi lucru, Maria… Eşti sigur, Victor, că inconştienții, vagabonzii, copiii pot fi scoşi de pe lista suspecților?… Ieri spuneai că nemaigăsindu-se într-o vitrină de muzeu, ci într-o simplă sacoşă, tanagralele, dispariția lor… în fine, spuneai că se modifică datele problemei… Ți-ai schimbat părerea de ieri până azi?

– Şi ce vrei tu? spuse Dan. Să rămână cu o idee fixă? Eu îmi schimb ideile de la o clipă la alta. Un singur element nou…

– Tu n-ai nevoie de elementele noi, ca să ți le schimbi, îi replică Lucia. Orice părere, orice…

– Degeaba te aprinzi, Lucia. Mai bine să te iei după fapte. Eu am emis ieri o părere cu privire la simțul umorului şi la o anumită doză de inteligență, necesare pentru combinația dintre dispariția tanagralelor şi apariția păpuşii… Victor şi-a însuşit ideea mea… Şi aş mai spune ceva, Victor. Oare n-ar fi mai bine să-l căutăm pe autorul dispariției, supunându-l la aceste teste de umor şi inteligență! Dintr-un condei putem elimina câțiva suspecți… Pentru că imbecilii nu prea au ce căuta în povestea noastră, ca şi inconştienții de altfel. Şi când spun inconştienți, mă refer la o categorie mai largă, care să-i cuprindă şi pe copii… Ei! Aplicăm testele de umor şi de inteligență? Eu aş începe, de pildă, cu…

– Şi de ce să nu ne gândim şi la ură, şi la cruzime, şi la răzbunare? întrebă Ioana. Tu, Dan, vezi în furtul acesta opera unui rafinat. S-ar putea însă ca şi un om redus, animat de ură, sau de cruzime, sau de răzbunare, să comită gestul pe care tu i-l atribui rafinatului… „Îi plac păpuşile? – va spune el – Na! Poftim păpuşă! Să se sature de ele!”

– Pentru asta îți trebuie ură, nu glumă, spuse Maria.

– Eu rămân la întrebarea mea veche, reveni Lucia. Excludem categoria inconştienților?

– Da! răspunse Victor. O excludem!

– Numai pentru a rămâne iluzia că tanagralele mai pot fi găsite? Pentru asta, Victor?

Întrebarea Luciei era foarte gravă. Victor însă nici nu clipi din ochi când răspunse:

– Nu din cauza asta. Din cauza păpuşii!

Dan îşi freca mâinile de bucurie. Până la urmă, teoria lui se va adeveri. Şi ceilalți, chiar dacă nu erau bucuroşi, deveniseră parcă mai liniştiți, mai încrezători. Tanagralele mai puteau fi găsite. Acesta era esențialul. Încăpute pe mâna unor copii sau a unor vagabonzi, pierderea, distrugerea lor era sigură. Constatarea aceasta le mări pofta de acțiune. Se pregăteau de plecare.

Înainte de a părăsi chioşcul, Ionel i se adresă lui Victor:

– Cunoşti adresa scheletului? Stă pe bulevardul…

– N-am nevoie de ea, îi răspunse Victor. Ți-am spus să-l laşi pe schelet, pentru un timp, în sarcina mea.

– Şi dacă-l întâlnesc în iarmaroc?

Victor căzu un moment pe gânduri. Apoi se hotărî:

– Lasă-l tot în seama mea, Ionel. Tu ai altceva de făcut.

Victor rămase singur în chioşc. Stătu o vreme la masă, sprijinindu-se în coate. Clătina mereu din cap. Ştia că îşi luase o mare răspundere. Deodată izbi violent cu pumnul în masă. Apoi se ridică în picioare şi părăsi chioşcul.

2

Graba cu care plecase, nu-l împiedicase pe Tic să fie prevăzător. Îşi luase blocul de schițe, gândindu-se că s-ar putea să nu-l găsească pe fidelul Tudorel. Şansele de a nu-l găsi erau de unu la mie, dar putea ciufuliciul, în situația gravă în care se aflau cireşarii, să-şi asume un risc, oricât de neînsemnat ar fi fost? Banca din fața muzeului – care devenise sediul exercițiilor de memorie din oraş – se anunța, din depărtare, plină şi gălăgioasă. Iată însă că acel unu la mie îşi găsi, tocmai atunci momentul de a se manifesta. Erau mulți prichindei pe bancă, sub bancă şi în jurul ei. Numai Tudorel lipsea.

Moş Costache se pomeni din nou cu un elev sârguincios lângă el, care în loc să se ducă la scăldat sau la iarmaroc, prefera să facă schițe, aşa cum i se ceruse la cercul pionierilor. Tic nu-şi dădu prea mare osteneală pentru a-l cuceri pe paznic. Mai degrabă voia paznicul să-l

cucerească pe el. După un preambul puțintel cam lung – aşa i se părea lui Tic – moş Costache începu să-i povestească despre avantajele şi necazurile meseriei de paznic. Ascultătorul său era însă un ingrat. Ce-i intra pe o ureche îi ieşea pe cealaltă. Nu asculta, ci pândea momentul potrivit pentru a intra în acțiune. Şi câtă silință îşi dădea bătrânul să-l convingă pe elevul sârguincios că meseria de paznic, mai ales la muzeu, are o însemnătate atât de mare şi cere calități atât de diverse, încât… Ciufuliciul avea impresia că niciodată nu va fi apt pentru o asemenea meserie.

– Şi se mai ivesc şi prilejuri ca acestea, spuse bătrânul, când trebuie să supraveghezi şi reparațiile, când n-ai voie să pierzi nicio minută, nici măcar ca să-ți aprinzi țigara.

Reparații se făceau o dată la douăzeci sau treizeci de ani, iar bătrânul nu numai că-şi aprindea țigara cu toate tabieturile din lume, dar mai găsea cu cale să-şi petreacă timpul cu un oarecare elev, venit acolo să facă schițe. Prilejul i se păru foarte potrivit lui Tic:

– Şi stați aici de dimineața până seara, mereu cu ochii la reparații?… Mare oboseală… Eu nu ştiu cum de rezistați…

– Păi… răspunse moş Costache, noroc că facem cu schimbul. O zi, Ilie, o zi eu. Azi e rândul meu… Ilie mă schimbă la opt seara, dar fiindcă m-a rugat să vin ceva mai devreme, i-am cerut şi eu azi acelaşi lucru… De ce să rămânem datori?

„Va să zică Ilie a plecat ieri mai devreme? gândi Tic. Da! Pentru că sosise acasă înainte de opt, înainte de a asfinți soarele…”

– Şi cam pe la ce oră vă schimbă? întrebă el cu voce tare.

– La şapte punct. Noi, în privința orelor, suntem straşnici. În privința asta, nimic de zis. Ne înțelegem bine amândoi. Ne mai cocoşim noi când e vorba de altceva… despre un pahar de vin… despre o treabă suplimentară. La prima, e fruntaş da' rezistă, că nu cred să-şi aibă pereche… La a doua e un catâr… Un ceas mai mult nu stă… Eu l-am mirosit că mai face şi altceva, de aceea nu se lasă… Încolo, grijuliu… şi să vezi 'mneata cum ține la tablouri… Ca la ochii lui. Un fir de praf nu lasă pe ele… Ca să fiu drept, eu nici nu prea mai am ce face după el.

– Azi parcă sunteți mai liber, încercă Tic să-l abată pe altă cale de discuție.

– Azi, da. Da' ieri nici nu ştiu cum a răzbătut săracu' Ilie. Ieri a venit toată marfa şi restul sculelor şi s-au pus şi schelele. Am mirosit eu c-o să fie aşa, de-aceea am schimbat zilele cu Ilie. Că de fapt el trebuia să fie azi şi eu ieri. Da' am zis eu că m-a apucat vătămătura…

– Ieri a venit toată marfa şi sculele?! se miră Tic.

– Ieri… Şi ce-a avut săracu' pe cap. Că la toate trebuia să dea bon de intrare, să iscălească… Şi s-au descărcat ieri cam cincisprezece camioane: nisip, pietriş, lemnărie, fier, scule… Ultimul abia se descărcase, când am sosit eu… Tocma' iscălea Ilie bonul… Ş-aşa am scăpat eu de daravele.

– Bine că măcar în timpul mesei a avut răgaz, spuse Tic cu un accent de bucurie duioasă în voce.

– Masa?… Când îți vin cincisprezece camioane, mai ai timp de masă? Eu cred că n-a avut timp nici de țigară. Noroc că nu fumează… Pentru mine, ziua de azi e domnie…

Fără să-i mai pese de ceea ce ar putea crede moşneagul, Tic se hotărî să scoată tot ce îl interesa pe dânsul:

– Şi ziceți că după toate acestea mai are timp să se ocupe şi de alte treburi?

– Are, da' nu vrea să spună… Eu cred că nu e angajat cu leafă… da' bani primeşte el; bani buni… Învârteşte ceva şi pe la fabrică, şi pe cooperativă. Se ține întruna de bătăi… Ai văzut şi dumneata ce zdravăn este. Mai ceva ca un bivol…

Ar mai fi insistat Tic să afle amănunte – mai ales că începea să-l intereseze povestea lui Ilie – dar îl văzu pe Victor plimbându-se gânditor de partea cealaltă a străzii şi făcându-i cu degetul acel semn imperceptibil, care înseamnă adunare, în codul cireşarilor. Aşa că îl părăsi pe moş Costache după câteva cuvinte de mulțumire şi de recunoştință… pentru că-l inițiase în tainele meseriei de paznic de muzeu.

După foarte puțin timp, ciufuliciul îi făcu lui Victor un raport amănunțit despre cele culese de la moş Costache cu privire la Ilie.

– Bine, Ticuşor, îi spuse Victor. Maximum integral. Totul e să interpretăm cum trebuie câteva amănunte furnizate de moşul tău. Dar nu pentru asta am venit după tine. Hai să ne aşezăm pe o bancă, pentru că avem multe, multe de discutat.

Găsiră destul de repede o bancă liberă într-un colț mai liniştit al parcului. Deşi îndrăzneț, ba chiar prea, Tic simți o oarecare emoție când se aşeză pe bancă. Până atunci Victor nu scosese un cuvânt. Oare ce voia de la el? Şi spre surprinderea lui, Victor îi ceru să-i povestească despre bâlci, despre primele impresii culese la roata norocului, despre programul de la circ, despre tragerile lui nenorocoase (şi, cu acest prilej, ciufuliciului i se dezvălui misterul roții; despre mutra lui nu mai este cazul să spunem ceva), despre plimbările omului în gri şi ale scheletului prin bâlci, despre felul cum îl recunoscuse pe Torenzo, despre norocul scheletului şi despre oamenii care asistaseră la tragerea lui, despre conflictul care-l avusese cu lunganul, despre prima întâlnire cu cozorocul, despre urmărirea infructuoasă… Aici Tic devie de la răspuns:

– Oare ce s-ar fi întâmplat dacă m-aş fi ținut după el până când intra undeva?

– Ar fi fost foarte rău pentru noi, Ticuşor, îi răspunse Victor. Cred că te păştea o mare primejdie. Aminteşte-ți ce s-a întâmplat cu lunganul… şi la povestea aceea erai un simplu spectator. Ai avut mare noroc, mare, Ticuşor, că te-a văzut Torenzo când te-ai luat după cozoroc.

– Tu crezi că m-a văzut? Eu am crezut că a fost o întâlnire întâmplătoare… Va să zică m-a salvat de două ori…

– Şi acum vorbeşte-mi despre Hultan, Ticule, absolut tot ce-ai observat la el. Înțelegi tu? Cum îşi scotea şi când îşi scotea pălăria, aminteşte-ți repertoriul lui… Şi încă o dată aminteşte-ți discuția lui cu Ilie. Totul, totul, până la gesturi.

Tic era un maestru în arta fotografiatului fără obiectiv. Imaginile pe care i le înfățişa lui Victor erau fidele, precise, fără pete sau umbre. Şi repertoriul Hultanului parcă era înregistrat pe o bandă sonoră.

– Şi acum fă un exercițiu de memorie, Ticule! Aminteşte-ți ce l-ai auzit spunând pentru prima dată, înainte de a trage tu. Şi apoi aminteşte-ți ce a spus când a tras cozorocul… sau scheletul…

Tic făcu un groaznic efort de memorie, dar avu impresia că-i spune lui Victor exact ce auzise. Victor nu era mulțumit. Calmul şi nuanța de veselie din vorbele lui dispărură iarăşi. Neliniştea parcă-i întuneca fața. Îi ceru să-şi amintească dinainte, din timpul şi de după tragerile

norocoase. Cât de greu îi venea ciufuliciului! Parcă trecuseră ani de atunci… Spune ceea ce credea el că văzuse.

– Şi acum un nou exercițiu de memorie, Ticule. Aminteşte-ți cu precizie la câte trageri norocoase ai asistat, ce câştiguri s-au oferit, în ce loc erai cine era alături de tine, ce personaj cunoscut de noi era în fața ta sau trecuse pe-acolo… şi toate acestea la fiecare tragere, Ticule.

Tic îi răspunse lui Victor la toate întrebările fără să piardă, fără să uite niciun amănunt esențial.

– Mai redă o dată tragerea scheletului, Ticuşor… dar nu numai momentul tragerii. Lungeşte-l puțin… Să zicem cu cinci minute înainte şi cu cinci minute după…

Tic se strădui să răspundă exact. (Dacă Dan ar fi fost acolo, i-ar fi spus ciufuliciului: închipuie-ți, Ticuşor, că ai în mână o carte. Aminteşte-ți cu asemenea precizie, ca şi cum te-ai uita în paginile cărții. Pentru că de aceste amănunte, de aceste pagini atârnă misterul tanagralelor.) Ca şi în celelalte răspunsuri (prin asta vrem să-i liniştim şi pe cititori, nu numai pe Victor), Tic nu omise niciun amănunt esențial.

– Încă o dată, Ticule, te rog să-ți aminteşti prima întâlnire cu profesorul Neştian. În toate amănuntele ei esențiale. Şi el, ca şi tine, era îndrăgostit de discobolul lui Fradaburidi, parcă aşa mi-ai spus. Nu? Mi se pare că el a vrut să-l cumpere sau a întrebat dacă e de vânzare? Plasează-te în peisajul de la roata norocului şi răspunde-mi cât mai precis!

După ce termină cu răspunsurile, Tic adăugă:

– Ce hoț, Victor! Ce şmecher Hultanul ăsta! Cum a vrut să-i facă în ciudă profesorului! Ştii? De ciudă, profesorul a împins şipca şi a plecat. Şi Hultanul imediat: „Discobolul lui Fradaburidi!” ca şi cum, dacă ar fi tras serios, profesorul ar fi câştigat discobolul! Abia acum îmi dau seama că vorbise din burtă. Cine ştie unde se oprise coarda de oțel!… Atletul mi-a spus că nu-i adevărat, chiar atunci. Mi-a spus că e o şmecherie, dar nu l-am crezut nici o clipă. Dacă l-aş fi ascultat… Dar tot iau eu discobolul, chiar dacă nu-mi dai tu voie. Vreau să-l am amintire. Şi înainte de a pleca, o să i-l arăt şi lui Torenzo.

– Te-am văzut seară discutând cu el, Ticule… Erați amândoi veseli. Ce-i povesteai?

– Nu-i spuneam nimic, răspunse Tic emoționat. Îl țineam de mână. Dar mă feream să nu mă vadă Ursu… De-aceea am tăcut mereu.

– Aaaa! Va să zică ai intrat în conflict cu Ursu!… Bine, Ticule… Aş vrea să-ți mai aminteşti ceva. Nu ştiu a câta oară ți-o cer… Convorbirea lui Ilie cu Hultanul… Şi pe urmă caută să-ți aminteşti dacă ai văzut vreodată ghereta cu păpuşi lângă roata norocului…

Tic se supuse din nou. Când ajunse la gheretă, răspunse cam în doi peri…

– Eu am văzut-o întotdeauna la locul ei, aşa cred. Dar pentru că n-am luat-o în seamă, nu pot să garantez exactitatea…

– Ia spune, Ticule! Pe individul ăla cu mutră de vulpe l-ai văzut pe la roata norocului? A stat vreodată în locul Hultanului? L-ai văzut măcar printre spectatori?

– În locul Hultanului nu l-am văzut decât pe lungan. Dar printre spectatori l-am zărit.

– Spuneai că la una dintre tragerile norocoase, la care ai asistat, o femeie, o gospodină, a câştigat un obiect oarecare, nu ne interesează obiectul… Nu-ți aminteşti ce personaje cunoscute erau atunci în jurul tău?

– Atunci… se gândi Tic. Nu ştiu… Nu eram decât eu şi atletul… dar parcă am zărit pe cineva cunoscut… Pssst! Cum de nu mi-am dat seama? Era artista! Da! Era şi ea cu un bărbat. Acum îmi amintesc de o tânără cu mănuşi lungi, albastre… Ea era!

– Foarte, foarte ciudat… spuse Victor ca pentru sine. Totul s-ar înnoda perfect… dar lipseşte una dintre verigi, Ticule… o verigă esențială… După ce a tras, sau înainte de a trage, l-ai văzut cumva pe schelet vorbind cu cineva?

– Nu! A tăcut tot timpul. Parcă era mut. Niciodată nu l-am auzit vorbind… Parcă n-are limbă.

– Nu l-ai văzut niciodată în bâlci vorbind cu cineva?

– Absolut niciodată! răspunse Tic foarte sigur.

– Dar pe Ilie, Ticuşor, l-ai mai văzut şi altă dată în bâlci?

– Ştii când l-am văzut? Atunci seara şi aseară la restaurant. Altă dată, nu. Deşi se pare că are cunoştințe pe acolo.

Victor era din ce în ce mai nemulțumit:

– Şi în seara aceea, Ticule, a mai vorbit Ilie cu altcineva în afară de Hultan? Bagă de seamă! E o întrebare esențială.

– Eu nu l-am văzut vorbind cu altcineva. Şi pe urmă a plecat… Şi-au strâns mâinile şi a plecat…

– Brrr! se înfurie Victor. Bună expresie ai scornit, Ticule… Va să zică a plecat. Ia aminteşte-ți ce s-a întâmplat pe urmă… Şi aminteşte-ți din nou convorbirea Hultanului cu Ilie… Nu, nu trebuie să mi-o mai redai. Caută să vezi dacă ai uitat vreun amănunt… Şi dacă Ilie a mai vorbit cu altcineva… oricine ar fi această persoană, Ticuşor, chiar moş Costache, sau chiar nevasta lui… Şi scheletul, scheletul, Ticuşor, eşti sigur că n-a deschis gura, că n-a vorbit cu nimeni înainte de a câştiga şi după ce a câştigat?… De ce dracu' a câştigat?… Ia aminteşte-ți ce a spus Hultanul… aminteşte-ți chemările lui înainte de a trage scheletul… Eşti sigur, Ticule?

Victor simțea că se sufocă. Lacrimi de neputință îi răsăreau în colțul ochilor. Şi strângea pumnii cu o forță sălbatică. Asculta ceea ce-i spunea Tic. Ştia dinainte care vor fi răspunsurile. Nimic, niciun alt amănunt nou. Totul era cunoscut. Doar la ultimul răspuns tresări şi-l puse pe Tic să i-l repete.

– Ți-am spus şi mai înainte acelaşi lucru, răspunse cam îmbufnat ciufuliciul. N-am uitat nimic. Ți-am spus. Hultanul a strigat, a repetat de două ori aceeaşi frază: „Încercați-vă norocul! Vine, vine norocul…" Ştii tu! Reclama lui. A strigat de două ori.

– Cam la ce interval, Ticuşor? Între prima şi a doua chemare care o repeta pe prima: „Încercați-vă norocul! Vine, vine norocul!" cam cât timp a trecut? O secundă, două trei?

– Ce trei secunde? răspunse Tic uimit. Poate treizeci de secunde, poate un minut, poate chiar mai bine de un minut… Nu-mi amintesc precis. Dar ştiu că a fost o pauză mai lungă…

– Bravo, Ticuşor! strigă Victor. Mi-ai relevat un amănunt esențial, extrem, extrem de important… Din păcate, însă, în loc să dezlege enigma, o încurcă şi mai rău… Sau ştiu eu? Poate că totuşi o simplifică… Dacă v-ați fi luat atunci după Ilie… Nu! Înainte de sosirea lui Ilie nu putea să se întâmple nimic. Mă gândesc la Ilie, Ticule. Mă gândesc în general. Oare Ilie a plecat imediat din bâlci?

– Eu cred că s-a dus la restaurant, Victor.

– Asta n-are nicio importanță, Ticule. Nu! Dacă a rămas sau nu în bâlci, asta contează… Deşi nu cred, nu cred… Dar cine ştie… dacă aş găsi încă o verigă, Ticuşor… Una singură… S-ar înnoda totul. Ia spune! Tu ai putea să furi discobolul?

– Mai întrebi? Mi-am şi făcut planul. M-am jurat, Victor. Al meu va fi discobolul!

– De unde o să-l iei? întrebă Victor.

– De unde? De acolo, din vârful piramidei, o să vedeți voi. Cum o să-l iau? Asta-i mai interesant…

– Vezi ce relativ e totul, Ticuşor? De unde ştii tu că e în vârful piramidei?

– Păi nu stă tot timpul acolo? Nu-l văd cu ochii mei? Tu crezi că n-o să-l scoată din ladă?… Oare cum de nu le-a fost teamă că o să-l fure cineva? Celelalte valori le pun la adăpost. Deşi eu cred că discobolul e cel mai valoros dintre toate. Şi profesorul avea aceeaşi părere. Nişte tâmpiți, Victor. Nu-şi dau seama de valoarea obiectelor proprii.

– Şi eu mi-am spus acelaşi lucru, Ticuşor, aseară. Dar mi se pare că am sărit peste o problemă. Te-am întrebat de unde o să iei discobolul, nu cum o să-l iei… Ticuşor, eu nu pot să răspund la prima întrebare, la a doua, da. Dacă aş putea să răspund la prima întrebare… Ce frumoasă ar fi viața, Ticule!

Tic se uită la Victor cu nedumerire şi admirație. Dar îl vedea trist, suferind, cu pumnii încordați.

– Spune-mi ce pot să fac, Victor! Dacă vrei, îți repet totul încă o dată, de zece ori dacă vei… Sau altceva…

O duioşie alintătoare se țesea în sufletul lui Victor:

– M-ai ajutat foarte mult, enorm, Ticuşor. Îți voi spune mai târziu. Vreau să-ți destăinui acum un singur amănunt, care va căpăta poate o importanță excepțională. Ți-am spus *cum* se câştigă la roata norocului. Acum vreau să-ți spun *când* se câştigă. Deoarece *cine* câştigă, de asemenea, ştim. Deci când se câştigă… În masa de oameni e în permanență un câştigător, un om care stă acolo, cum e cozorocul, de pildă – tu credeai că face calcule – şi aşteaptă să fie chemat pentru a câştigă. E chemat în momentele cheie: când e îmbulzeală, când e ezitare mare, în pauzele spectacolelor. Omul acesta e chemat printr-o formulă care face parte din repertoriul borțosului, Hultanului. Strigă

tare, atât de tare, încât se aude de la mare distanță. Când aude formula, omul vine, trage şi câştigă. Am descoperit aseară formula şi tu mi-ai confirmat-o. Aminteşte-ți, sau caută să fii atent de acum înainte când treci pe la roata norocului. De câte ori vei auzi după: „Încercați-vă norocul”, aceste trei vorbe: „Vine, vine norocul!” se va câştiga la roata norocului. „Vine, vine norocul!” e chemarea pe care Hultanul o adresează celui care trebuie să câştige pentru a întinde, o momeală, cum spunea Ilie, nehotărâților din jur. Niciodată nu se va câştiga, sau nu s-a câştigat la roata norocului, fără să se rostească această formulă. Caută şi aminteşte-ți, dragul meu Ticuşor. La vremea lui, acest amănunt va căpăta o importanță excepțională! Aşa îmi închipui, aşa sper eu…

3

Ceilalți cireşari rătăceau prin bâlciul dimineții. Vânzătorul de păpuşi era la ghereta lui, mai vioi, mai îndrăzneț, mai încrezător decât în timpul nopții. Încerca să ademenească prin tot felul de chemări şi promisiuni prichindeii care-şi zgâiau ochii la mărfurile hidoase de pe tarabă. Bazarul avea clienți din belşug, poate mai mulți decât în oricare alt moment al zilei. Mai ales gospodine şi țărani, în căutare de obiecte care ajutau la completarea altor obiecte mai mari. Roata norocului era în criză la acea oră. Din când în când, câte un puşti răzleț sau câte un copil agățat de poalele bunicii, atraşi de strigătele lunganului, îşi încercau şansa. Se alegeau cu un iepuraş sau cu o păpuşă cam de mărimea degetului mic. Dimineața nu se câştigau lulele la roata norocului: se respecta specificul clientelei.

Pentru a-şi îndeplini misiunea, Ursu se văzu nevoit să tragă de câteva ori, la intervale rare, parcă pentru a căuta obiectele pe care ar fi dorit să le câştige. Iepuraşii şi păpuşelele câştigate le oferi prichindeilor cască-gură care stăteau cu duiumul în preajma roții. Ursu, precum se ştie, era renumit pentru agerimea privirilor sale. Observă şi el, ca şi Victor, neregularitățile insesizabile în dispoziția cuielor. Toate cuiele care încadrau numere mari, numere care ofereau câştiguri „senzaționale”, erau într-adevăr aplecate spre interiorul roții. Coarda de oțel nici nu le

atingea, aceasta era părerea lui Ursu. Memoră cu precizie locul exact unde se aflau cuiele care încadrau cele cinci numere indicate de Victor. Pentru a fi sigur că nu va greşi, făcu câteva experiențe. Se plasă în câteva unghiuri diferite, după ce înconjurase roata norocului, mergând cu spatele spre piramidă – ca şi cum ar fi fost atras de cine ştie ce spectacol care se petrecea undeva în bâlci (deci nu ştia unde se va găsi în clipa când se va întoarce). Apoi într-o fracțiune de secundă se orienta şi ghicea dispoziția precisă a celor cinci numere excepționale. Era imposibil să greşească. Şi cu ochii închişi le-ar fi găsit. Ceilalți îi protejau experiențele, ținându-l de vorbă pe lungan. Numai Dan stătuse mai la o parte, de teamă să nu reînvie amintirile lunganului. O simplă căutătură îi aruncase Torenzo şi fusese de ajuns ca lunganul să se transforme în trestie, iar adierea molcomă, ce bântuia bâlciul, în vijelie. Dan îşi pierdu orice urmă de teamă sau de jenă şi se apropie şi el de roată.

Apoi cireşarii se despărțiră din nou în grupe, pentru a colinda bâlciul şi a culege informațiile cerute de Victor. Ursu şi Lucia rămaseră în preajma roții, Dan şi Maria se duseră spre circ, Ionel şi Ioana se opreau când în fața bazarului, când lângă ghereta vânzătorului de păpuşi.

Ioana cumpără o păpuşă uriaşă, pentru a deschide gura vânzătorului. Dar nu reuşi să afle prea multe de la el. În esență le spuse că noaptea se strânge totul şi se încuie în lăzi, că ei – vânzătorii – trebuie să se ducă în oraş, unde au gazde, că nu rămâne nimic deschis după miezul nopții, uneori doar ghereta de tragere la țintă de lângă circ, dar nu mai mult de jumătate de oră, o oră.

– Şi nu v-au călcat niciodată hoții? întrebă Ioana, de parcă ar fi fost în fața unui magazin de bijuterii.

– Pe mine? răspunse vânzătorul. Păi ce să ia de la mine? Ghipsul ăsta? Lada şi lacătul ăsta ajung. Acolo unde ar fi ce să ia, nu pot dovedi spărgătorii; doar cu dinamita.

Arătase cu mâna spre vecinii îndepărtați, de la roata norocului. Şi s-ar fi retras în muțenia lui, dacă Ioana n-ar fi continuat cu întrebările. Pentru a-i deschide gustul de vorbă, plecă de la ultima lui afirmație:

– Sunt chiar aşa de blindați cei de la roata norocului?

– Trei lacăte speciale şi cheie… Şi în pădure ar putea să lase lăzile, că sunt căptuşite cu metal.

Ioana se gândi că sosise momentul să pună întrebarea cheie:

– Vă ajută şi pe dumneavoastră, când aveți obiecte mai de preț? Poate că se întâmplă uneori…

– Cine? Ei? Tâlharii ăia? Eu măcar îmi câştig pâinea cinstit. Cine vrea să cumpere, cumpără; cine nu, treaba lui. Nu iau banii prin viclenie şi hoție ca ei… Da' nici nu vreau să mai aud de dânşii. Înainte am stat mai aproape de ei, e vad bun acolo… Dar m-au amenințat că-mi distrug marfa, dacă nu mă mut; cică le făceam concurență… Cred şi eu, că eu nu hoțeam lumea ca ei… Decât să tragă la ei, mai bine cumpărau de la mine… mai ales copiii, că pe ei îi atrag păpuşile astea… Ce era să fac? Să mă pun cu ei? Mi-ar fi spart lada într-o noapte şi mi-ar fi distrus marfa… Iată cum am ajuns în locul ăsta mai ascuns, pe unde nu prea trece lume… Acolo lângă ei era în avantajul meu… Lucrurile lor atrag şi mă vedeau şi pe mine copiii cu tărăbuța asta…

Dan trecu lângă Ionel, făcându-i semnul acela discret de adunare. După două minute, toți, cu excepția lui Ursu, care rămânea de pază la roata norocului, se întâlniră lângă căluşei. Acolo era mai multă animație, căluşeii se roteau întruna, nu atrăgeau atenția nimănui. Dan părea alarmat:

– L-am văzut pe cozoroc! îi anunță el. Stă cu câțiva băieți de seama lui la ghereta de tir. Trag la țintă. Din fericire, el nu m-a zărit. Şi nu ştiu ce să facem… Eu nu pot să intru în vorbă cu el. Mă cunoaşte şi s-ar putea să iasă cu scandal. Dacă n-ar fi atâția băieți acolo…

Maria se simți jignită. Îl întrerupse imediat pe Dan:

– Şi ce dacă sunt atâția băieți? Crezi că mi-e teamă? Stați voi aici liniştiți. Mă duc eu. Gata!

Şi se opri la gheretă, nu ca să se uite la figurile şi scenele mobile, ci ca să râdă de neîndemânarea unui trăgător. În loc să simtă curaj sau să treacă la golănisme, băieții, aşa versați cum erau ei într-ale circului, se cam intimidară. Gestul ei era neobişnuit, neverosimil. Şi Maria îşi continuă ofensiva. Se adresă direct cozorocului (avea şapca pe cap):

– Dumneata neapărat trebuie să fii la înălțime, ca…

Maria arătă cu mâna spre circ. Cozorocul tocmai se pregătea să tragă şi din cauza emoției rată şi el ținta. Dar Maria era convinsă că va avea în el un aliat în incidentul care se pregătea.

Într-adevăr, revenindu-şi din prima uimire, băieții îşi pregăteau atacurile. Căutau vorbe grosolane şi chiar acțiuni directe. Dar mai întâi

unul din ei lansă provocarea (pe care Maria o aştepta de la început):

– Arată-ne dumneata, dacă o faci atât pe grozava.

Maria îşi înclină capul, uitându-se speriată la vecinul ei, cozorocul. Ceilalți nu-i puteau vedea figura. Mai ridică o dată din sprâncene, luă o puşcă şi potrivi o țintă. Ochi mult, multă vreme, până simți că vecinul i-a prins intenția. Îşi căuta şi el o țintă.

– Calul şi călărețul? spuse Maria zeflemitoare, apoi îşi îndreptă țeava armei spre micul punct negru.

Ea nici nu apăsă pe trăgaci şi ținta anunțată începu să se mişte ca urmare a zgomotului sec pe care-l făcu descărcarea unei arme. „Acum se va decide soarta partidei!” gândi ea. Lăsă arma pe tarabă şi le adresă un zâmbet de dispreț băieților în semn de: „Ați văzut?” Forțase jocul, pentru că nu ştia sigur dacă vecinul ei voise s-o ajute, sau s-o batjocorească. Prin gestul pe care îl făcuse îi strecura însă o anumită îndoială. El putea să-şi închipuie că au tras amândoi în acelaşi timp sau că el a greşit ținta şi că ea a nimerit-o. Nu putea fi sigur că el a țintit şi ea a greşit.

Cozorocul îi zâmbi admirativ. Partida fusese câştigată. Ceilalți încercară un atac verbal, dar privirile cozorocului îi puseră repede la punct. De unde se vedea că băiatul se bucura de un mare respect printre ei. De aici până la a se plimba cu cozorocul prin bâlci era un fleac. Băiatul devenise atât de timid, că ea se văzu nevoită să facă propunerea, după ce strâmbă nasul în direcția celorlalți.

Cozorocul nu avea nimic din ceea ce îşi închipuia Maria că trebuia să fie un artist de circ. Nu era nici înfumurat, nici arțăgos, nici nepoliticos, ba mai mult, părea că posedă o anumită doză de candoare. Ridica mereu din umeri şi zâmbea chinuit ca un nătâng. La toate întrebările ei răspundea prin da sau prin nu, parcă n-ar fi ştiut să vorbească. Când îl atinse de câteva ori cu mâna se înroşi până la urechi. Şi Maria căpătă subit simpatie pentru el. Probabil că şi glasul ei se schimbase, deoarece cozorocul îşi pierdu zâmbetul acela care-l urâțea şi parcă îi pieri şi stinghereala. După un sfert de oră începu să-şi povestească viața prin câteva cuvinte, fără prea multe amănunte. Reda numai esențialul. Fusese pierdut în timpul secetei, într-o gară. Cunoscuții, care-l luaseră cu ei, spre a-l duce undeva în Muntenia la nişte rude, coborâseră în stație împreună cu el şi-l pierduseră în aglomerația de pe peron. Trenul

plecase fără el. Cineva îl văzuse plângând, se strânsese probabil lume, îl întrebaseră cum îl cheamă, dar el nu avea decât trei ani şi răspunsese aşa cum ştia: Andu. În gară era un circ şi el gata de plecare. Cineva îl luase. O dresoare de cai. Îl dusese probabil în cuşeta ei. Îi rămăsese numele. Numai vocala de la sfârşit i se schimbase. Ando. Şi de atunci trăise în permanență la circ. Dresoarea plecase cu cinci ani în urmă în altă parte. De astă dată nu-l mai luase cu ea. Avea trei copii.

– Eşti numai saltimbanc? îl întrebă Maria.

– Mai fac şi altele… de toate… Pantomimă… Vând programe… am grijă de animale… Şi altele.

– Şi altele? prelungi Maria întrebarea.

Dar Ando nu-i răspunse. Îşi plecă ochii în jos şi iar se înroşi până la urechi. Şi mersul parcă i se împletici.

– Te-am văzut! minți Maria. Şi mi-a plăcut foarte mult cum faci salturile mortale.

Ando ridică timid din umeri. Parcă voia să spună: „Asta-i meseria mea.” Dar aproape imediat se produse o nouă erupție în el:

– Nu vreau să rămân saltimbanc! Vreau să mă fac echilibrist! Asta n-am voie s-o spun nimănui. M-ar călca în picioare şeful trupei. Fac pe ascuns antrenamente cu maestrul Torenzo. Ştii ce bine stau pe patru scaune? Şi cad jos în salt mortal… Pregătim împreună un număr senzațional… Dar asta nu trebuie s-o ştie absolut nimeni!

Mai merseră câteva minute împreună, tăcând amândoi. Deodată Ando tresări şi se scuză:

– Trebuie să plec… Dacă vrei să vii şi mâine la aceeaşi oră… tot acolo… Am văzut că n-ai apăsat pe trăgaci… Eu pot să țintesc şi cu ochii închişi… Numai atunci am greşit, cred că prima dată în viața mea… Am văzut că n-ai tras şi… Dar să nu-ți fie frică de ei… Dacă te-au văzut cu mine… La revedere…

Ando zbură de lângă ea. Nu se ducea spre circ. Ci în altă parte, spre o panoramă, în fața căreia îl aştepta atletul.

Când ajunse la roata norocului, Maria îl zări pe schelet. Stătea cu mâinile la spate, nemişcat, tăcut. I se putea vedea însă, pentru prima dată, direcția privirilor. Se uita necontenit spre Ionel şi Ioana care se prefăceau interesați în ceea ce se întâmpla la roata norocului încercuită de un grup de prichindei. Amândoi însă tremurau. Şi după ce scheletul

părăsi regiunea, cei doi vinovați rămaseră câtva timp nemişcați. Până când Lucia, cu tonul ei care nu accepta opoziție, anunță că a sosit timpul plecării.

4

Imediat după-masă – bunica fusese nemulțumită de întârzierea neanunțată a celor de la bâlci – cireşarii se retraseră în grabă la sediul cartierului general, în chioşc. Victor le ascultă cu multă atenție rapoartele, rugându-i încă înainte de a începe să nu omită niciun detaliu. Raportorii erau nemulțumiți de sărăcia şi neînsemnătatea informațiilor culese. Dar Victor îi încuraja mereu să vorbească, să spună totul, chiar şi amănunte din îmbrăcămintea celor întâlniți sau a celor cu care intraseră în vorbă. Cea mai mare emoție produse, aşa cum era firesc, povestirea Mariei, deşi ea nu insistase la început asupra modului cum intrase în vorbă cu Ando. (După multe insistențe, din partea lui Tic mai ales, ea cedă.) Ciufuliciul, ca şi Ursu, ca toți ceilalți de altfel, erau profund impresionați de povestea saltimbancului. Începeau să-i urască pe cei de la circ.

– A spus chiar aşa: că l-ar călca în picioare? întrebă emoționată Ioana.

– Noroc de maestrul Torenzo! strigă Tic. O să facă din el cel mai mare echilibrist din lume. Cuplul Ando–Torenzo! Auziți ce frumos sună?

– A încăput pe mâna unui maestru, spuse Victor. Cuplul Ando–Torenzo! Într-adevăr sună frumos, Ticuşor…

Victor era vesel. Se ghicea aceasta din toată atitudinea lui. De câteva ori, însă, figura îi fu bântuită totuşi de o undă de nelinişte. Atunci ridica sprâncenele şi murmura ca pentru el:

– Tâlharii de la roata norocului!

Repeta cuvintele pe care le rostise vânzătorul de păpuşi. Alunga însă de fiecare dată, cu o mişcare a mâinii, gândurile negre.

– Cam săraci, spuse Lucia. Dacă ar fi fost lume mai multă… poate că am fi aflat lucruri mai interesante. Ne simțeam cam stingheri, Victor. Mereu înfipți în mijlocului bâlciului, putea să ne ia toată lumea la ochi…

– La asta nu m-am gândit, recunoscu Victor. Mi-e teamă să nu vă fi luat la ochi… tâlharii de la roata norocului… Hultanul nu a apărut nicio clipă pe acolo?… Şi nimeni, nici o dată măcar, n-a câştigat un obiect mai mare?

Negație totală, sigură, fără echivoc.

– Mă întreb de ce nu s-a câştigat? continuă Victor. Tu, Ursule, ai stat tot timpul lângă roată?

– Cam… răspunse cel întrebat. M-am mai mişcat eu, dar tot în apropierea ei… Cred că am greşit…

– Şi scheletul? întrebă Tic. N-a tras niciodată? Asta nu se poate! După ce a câştigat… Tu ce crezi, Victor?

– Ce cred eu, Ticuşor? Eu cred că astăzi nu se va mai câştiga la roata norocului… Aşa s-a planificat… Dar nu uita că Lucia spunea, dimineață, ceva despre nişte intenții umanitare. Şi tare mi-e teamă, Ticule, că se vor câştiga nişte obiecte…

Lucia îl întrerupse iritată:

– Noi v-am spus ceea ce aveam de spus… Am fost cam săraci. Dar după bucuria ta, Victor, îmi închipui că voi ați pus mâna pe nişte date esențiale… Lasă, că simțim noi…

– Mai întâi că n-ați fost deloc săraci, răspunse Victor. Dimpotrivă. *Ați adus câteva date esențiale*. Şi am fost convins că le veți aduce. Noi? Ce-am făcut noi? Spune-le tu, Ticule, că tu ai fost cel chinuit. Noi am discutat mereu, mereu. Ore întregi… Hai, Ticuşor, nu-i mai ține pe jeratic.

Ticuşor relată mai întâi convorbirea pe care o avusese cu moş Costache, apoi concluzia discuției cu Victor. Şi trebui să răspundă la o sumedenie de întrebări. Cum? De ce? Când? Ce fel? Suporta un al doilea calvar după cel de dimineață, din parc. Rezistă însă eroic până la urmă. În sfârşit, toți tinerii cunoşteau în aceeaşi măsură datele problemei. Nimic din ce ştia unul nu-i era străin celuilalt.

– Asta e! spuse Victor în concluzie. Din aceste date va trebui să dezlegăm misterul tanagralelor.

– Lipseşte totuşi o logică, îndrăzni Lucia să-l contrazică.

– Ştiu, Lucia, răspunse el. Lipseşte ceva. O verigă esențială. Dar câteva fapte, şi unele dintre ele culese azi, ne vor ajuta s-o găsim. Eu am impresia, am aproape certitudinea, că unul dintre noi are această verigă

în mână, dar nu e conştient de ea. Poate că nici nu-şi aminteşte de ea, poate că i se pare atât de mărunt şi de nesemnificativ detaliul, încât îl ignoră, sau poate că nu-l pune în relație cu problema noastră. Bineînțeles fără să-şi dea seama. Ei, dar logica va putea suplini, nădăjduiesc, lipsa verigii… S-ar mai putea şi altceva. Poate că n-am posibilitatea materială, fizică, de a descoperi acel amănunt esențial… Dar eu înclin spre prima părere…

– Te-ai apropiat atât de mult de dezlegarea misterului? întrebă Dan. Şi tot ce ai scos din mister ai adăugat persoanei tale. De aceea ai devenit atât de misterios. Acum te cred, Victor. Pe baza raționamentului pe care l-am expus. Ca la o balanță. Ce scoți dintr-un taler este egal…

– Iar cu teoriile? spuse Maria. Am ajuns într-un loc… Eu mă simt în beznă… Parcă aş fi la bâlci, în miezul nopții…

Victor o linişti:

– Nu vom sta până la miezul nopții. Dar trebuie să ne pregătim pentru bâlci. Lucia susținea că trebuie pedepsiți tâlharii de la roata norocului… Dacă ştim totul, nu sunteți de părere că intenția noastră umanitară poate fi transformată foarte uşor într-o acțiune cu acelaşi caracter?

– Ba da! Ba da! se înfierbântă Tic. Am jurat ceva la începutul întâmplărilor noastre şi eu îmi țin jurămintele. Cu banii pe care i-am pierdut acolo puteam să organizez o roată a norocului. Măcar la un obiect, la un singur obiect, am şi eu dreptul.

– Ai, Ticuşor! Ai din plin dreptul! îl încurajă Dan. Şi dacă vrei, îți pot veni în ajutor.

– Dar pentru a reuşi acțiunea noastră umanitară, spuse Victor, trebuie să-i invităm pe bunici la circ, şi pe prietenii bunicilor tăi, Ioana, şi pe alți prieteni ai bunicilor tăi… Trebuie să fie alături de noi şi împreună cu noi oameni în vârstă, care impun respect… Amintiți-vă scena dintre prichindelul care a câştigat vaza şi lunganul care l-a bătut apoi pe Tic…

– Când m-a bătut? se oțărî ciufuliciul. Mi-a tras o palmă şi m-am împiedicat eu. Nu asta-i durerea. M-a scuipat, nemernicul, m-a scuipat de la cinci metri drept pe vârful pantofului şi din păcate chiar acolo a vrut să ochească…

Intervenția lui Tic, cu tot patetismul ei, nu fu luată în serios. Toți se gândeau la ceea ce spusese Victor. Era nevoie să se preîntâmpine orice conflict şi asta nu se putea face decât aşa cum propusese el.

– Şi chiar crezi că o să-i putem pedepsi pe tâlhari? întrebă Dan. Cine ştie ce şmecherii mai descoperă, sau cine ştie ce obstacole pot ridica în calea acțiunii noastre profund umanitare?

Era şi un ton de zeflemea în spusele lui. Dar Victor parcă nici nu sesiză:

– E obligatoriu, Dan.

– E obligația noastră morală! îl susținu Lucia. Şi decât să ne pierdem timpul, mai bine să lansăm invitații. Eu îi invit pe bunici! Tu, Ioana, caută pe alții. Ia-ți ajutoare!

Victor rămase singur cu Ursu:

– Tu ai rolul cel mai greu, Ursule. Trebuie, la un anumit semnal, dar numai atunci, în câteva secunde, să îndrepți cuiele şi chiar să le scoți în față, pentru a le transforma în obstacole. Şi cred că şi după aceea o să ai o misiune foarte dificilă.

5

Şi Lucia, şi Ioana, şi Maria procedaseră cu atâta iscusință, încât cireşarii porniră spre bâlci, după cină, însoțiți de patru perechi de bunici, care tot timpul drumului lăudară „stima şi grija tinerilor de azi. Ehei! Iată-i că nu-i uită pe cei bătrâni, care le-au îndulcit copilăria. Ieri îi duceam noi de mână pe la panorame şi menajerii, azi ne duc ei. Şi să le fie spre cinste şi cu noroc!”

– Oare n-am plecat prea târziu? îl întrebă Ursu în şoaptă pe Victor. La ora asta, oamenii au intrat la spectacole. Ba chiar cred c-o să ajungem după pauză, Victor.

– Nimic nu e întâmplător, Ursule. Nu ştiu cine a spus vorba asta pentru prima dată, dar cred că orice om a descoperit-o, măcar la vârsta de şapte ani.

– Aaaaa! Va să zică eşti vesel… înțelese Ursu.

– Cam aşa, Ursule, şi sunt un ingrat. Mă gândesc la tine. Şi ar trebui să fiu trist, foarte trist.

– Cuiele alea? Cu riscul de a-mi rupe degetele, de a-mi zdrobi brațele şi tot le scot eu afară.

– Numai asta nu, Ursule! Să-ți fereşti degetele şi brațele ca ochii din cap. Nicio julitură, auzi?

– Cuiele sunt înfipte cam adânc, răspunse Ursu. Le-am controlat dimineață. Şi lemnul e foarte rezistent. N-o să fie chiar aşa de uşor. Mai ales că trebuie făcut totul iute. N-ai spus aşa?

– Ba da! Ba da! În mai puțin de jumătate de minut. Dar nu mi-e teamă mie de asta… Stai puțin mai în urmă… Vreau să discutăm ceva între noi… Nu ştiu de ce, am impresia că Ticuşor are gânduri de circ… L-a impresionat atât povestea lui Ando… Până s-a înnoptat, a făcut întruna exerciții. De jonglerie, de echilibru…

– Nu Ando, răspunse Ursu morocănos, Torenzo l-a prins. Tot timpul, aseară, am stat la circ ca pe ghimpi…

– Eşti gelos, Ursule…

– Sunt furios! De ce să mi-l ia pe degeaba? Ăla nu ştie decât să cadă, cu bubuituri de tobe. Atât de rău m-am înfuriat aseară, că eram cât p-aci să răspund la provocare. Numai ca să-i arăt lui Ticuşor…

– Extraordinar! spuse Victor uluit. Crezi tu că i-ai putea face față?

– Nu ştiu… Dar cu furia pe care o aveam în mine… E antrenat şi e foarte puternic şi are mai multă experiență…

– Cred că ar vui oraşul numai dacă i-ai răspunde la provocare… Dar mi-e teamă, Ursule… Şi tare-aş vrea să-l lecuim pe Ticuşor… Hai mai repede! Ne apropiem…

Se terminase demult pauza spectacolelor, când cireşarii şi invitații lor ajunseră la bâlci. În dosul cartoanelor, scândurilor şi pânzelor de cort se auzea larmă, vuiete, muzică, aplauze. Spectacolele continuau.

Grupul de tineri şi bătrâni colinda parcă la întâmplare prin bâlci, dar avea o direcție precisă, e drept, cam lentă: roata norocului. În fața gheretei cu păpuşi de ghips, Tic se ciocni fără să vrea de un bărbat gras şi înalt, care se uita fără scop la statuete.

– Pardon! Ce, nu vezi, domnule, pe unde treci? spuse înfuriat cel lovit. Eu mă scol mâine dimineață la…

Dar nu-şi mai termină fraza. Se uita cu ochii mari şi puţintel cam încurcat la ciufulici. Îşi dăduseră doar amândoi întâlnire la circ, singuri, ca să poată comenta în voie programul.

– Ştiţi… se scuză Tic, sunt cu bunicii… Nu s-a putut…

– Şi eu, arătă el spre nevastă, sunt tot cu… Nu s-a…

Deodată lui Tic îi veni o idee:

– Nu mergeţi cu noi la roata norocului? Săru-mâna…

– Cum să nu! răspunse grăsanul. Mai luăm şi noi oleacă de aer. Nu-i aşa, Sofiţo?… Da, domnule! Toată noaptea m-am gândit. Extraordinar! Câte mese, câte sticle, câte scaune! Şi tobele, domnule! Tobele! Exact când s-a prăbuşit. Extraordinar.

– Eu l-am şi visat, mărturisi Tic. Parcă săream amândoi de sus de tot, din cer, ţinându-ne de mână… Şi coboram lin, fără paraşută şi lumea se uita înspăimântată…

– Da, domnule! Fără paraşută! Aşa ar trebui să se facă!

Victor îl lovi cu cotul pe Ursu. Auziseră amândoi conversaţia filo-echilibriştilor. Ursu răspunse semnului lui Victor, încordându-şi braţul ca o coardă de oţel. Şi Victor se cutremură.

Erau mulţi gură-cască la roata norocului dar parcă nimeni nu îndrăznea să-şi pună mintea cu şipca de oţel. Hultanul striga, striga fără încetare, chema, ridica şi flutura deasupra capetelor celor adunaţi tigăi, oale, căldări, statuete. Din când în când îşi făcea vânt cu pălăria de paie şi apoi iar striga. Faţa i se congestionase de atâta efort, ochii i se făcuseră cât nişte cepe. Grupul noilor sosiţi înconjură roata. Hultanul, simţind pradă în apropiere, îşi înteţi chemările:

– Încercaţi-vă norocul! Care mai trage! Care mai ia! Oale, vase, crătiţi, tigăi! Discobolul lui Fradaburidi! Care mai trage!

Victor lansă semnalul de adunare al cireşarilor. Toţi erau în jurul lui şi-i ascultau şoaptele. Apoi se răspândiră în jurul roţii. Hultanul striga mereu. Făcea semne cu mâna oamenilor. Cireşarii şi însoţitorii lor strângeau pe nesimţite cercul în jurul roţii. Făcuseră un zid între ei şi ceilalţi privitori. Victor se uită la ceas. Numără în gând până la zece. Voia să-şi adune calmul. Cu o mână îi făcu semn lui Ursu, iar cu cealaltă îşi aranjă părul.

Atacul porni simultan. Tinerii îl înconjurară pe Hultan, cumpărându-i trageri. Nu mai prididea cu împărţirea biletelor. Fiecare cumpăra câte

cinci, câte şase trageri odată şi se băteau pe rând. Aşa ceva nu i se mai întâmplase nici în zilele cele mai norocoase, în toiul bâlciului. Împărțea întruna bilete, aranja ordinea tragerilor, iar Ursu înconjura roata, trăgând cu o putere cumplită, disperată, cuiele care încadrau cele cinci numere mari. În sfârşit, ajunse în dreptul lui Victor, cu mâinile amorțite de durere. Răsuflă de două ori. Era semnalul convenit. Îl felicită pe Ursu, strângându-i brațul, apoi îi strigă la ureche:

– Şi acum poți să te răzbuni, Ursule. Măcar să-i rezişti. Arată-i de ce sunt capabili cireşarii. Să-i rezişti până la ultima putere!

Vlăjganului nu-i venea să creadă:

– Chiar? întrebă el.

– N-a fost asta dorința ta?

Ursu se desprinse ca un fulger din grupul cireşarilor. Era convins că în urma lui aleargă Tic.

6

Ciufuliciul nici nu-i trecea prin cap un asemenea gând. Începu primul tragerile. Ghinionul îl urmărea însă şi în aceste condiții noi de „răzbunare umanitară”. Primi trei lulele şi doi iepuraşi pentru cele cinci trageri.

– Mai dați-mi cinci trageri! ceru Tic.

Hultanul primi banii şi-i înapoie biletele, dar nu izbuti să-i pună şi şipca în mână.

– La rând! La rând! se auziră voci nerăbdătoare, şi toate îi erau cunoscute.

– Ce la rând domnule?! îi luă cineva apărarea. Ce, el n-are voie să tragă când vrea? N-aveți şi dumneavoastră bilete?

– La rând! țipă Dan şi împinse şipca.

La a treia tragere, Hultanul se îngălbeni. Coarda se oprise în dreptul cifrei care avea drept obiect câştigător negrul îmbrăcat în costum colonial.

– Ura! strigă Dan ca un apucat. Ura!

– A luat-o! țipă cu jumătate de gură Hultanul. A luat-o!

Pentru celelalte două trageri, Dan primi doi iepuraşi. Ionel trase de şase ori, fără să câştige altceva decât iepuraşi şi lulele. Ioana, în schimb, îi arătă Hultanului chiar de la prima tragere o cifră care-l înverzi de astă dată. Pierduse vaza chinezească.

– Stați! spuse el cu un răcnet. Vă dau o oală în loc. O oală de sarmale. Poftiți oala!

– Vaza! țipă Ioana. Să-mi dai vaza! Am câştigat-o!

Imediat se ridicară câteva bastoane şi umbrele. Grupul bătrânilor devenise temut, amenințător. O voce şi mai groasă decât a Hultanului domină vacarmul:

– Să-i dai, domnule, vaza imediat! Ştii cine sunt eu? Te iau de guler şi te duc imediat! Auzi?

Intervenția aceea autoritară îl dădu gata pe Hultan. Ridică vaza în mână şi, de ciudă, începu să urle ca un smintit:

– A luat-o! Uite cum a luat-o!

Dar nu mai era nevoie să urle. Acțiunea umanitară a cireşarilor strânsese toți oamenii care erau la ora aceea la bâlci, la roata norocului. Şi în față de tot era un zid imens, format numai din oameni respectabili, cu părul alb, cu bastoane argintate la capăt, şi cu un conducător „Ştiți cine sunt eu, domnule?”

Îi venea rândul lui Victor să tragă. El nu era însă fericit şi vesel ca prietenii lui. Se gândea la altceva. Mâna lui tremura când împinse şipca.

7

Ursu răspunsese provocării. Coborî din stal, printre spectatori, în arenă. Directorul circului îi strânse mâna. Torenzo îl întâmpină zâmbitor, ca pe o veche cunoştință. Apoi Ursu dispăru după perdele, în culisele circului. În cele două minute de aşteptare, atletul înconjură de câteva ori arena, făcând exerciții de respirație. Pectoralii i se umflau ca mingile.

– Aoleu! se auzi o voce de femeie dintr-o lojă. Ce i-a venit tânărului ăla să se bată? O să-l omoare. Eu plec. Nu suport.

Apăru în sfârşit şi Ursu, îmbrăcat la fel ca Torenzo, în ținută de luptător. Un murmur de admirație întâmpină sosirea lui. Păcat că era mai scund şi mai slăbuț decât adversarul său. Musculatura lui superbă părea mai suplă, mai fină, mai reliefată.

– Ar trebui să-l oprească, se auzi altă voce. O diferență de greutate. Asta nu-i drept. Cel puțin cincisprezece kilograme…

Cei doi adversari şi întinseră mâinile şi chiar în aceeaşi clipă porniră atacul. Îşi căutau umerii, gâtul, picioarele. Dar fiecare se ferea. După câteva tatonări, pentru a încerca forța şi rezistența adversarului, Torenzo îi întinse o cursă lui Ursu. Se lăsă apucat de gât şi de brațul stâng, se prefăcu că-şi pierde echilibrul, dar se întoarse imediat ca o sfârlează şi căzu în spatele lui Ursu. Sala izbucni în aplauze. Nu era un aranjament, ci o luptă adevărată. Ursu prevăzuse însă manevra. Simulă şi el o cădere, dar în plină alunecare prinse brațul drept al adversarului, petrecându-şi-l după umăr cu iuțeala fulgerului. Torenzo fu azvârlit în aer, dar efortul îl amețise pe Ursu. Căzu la podea, înaintea atletului, şi se pomeniră amândoi jos, încolăciți, căutând prize, puncte vulnerabile, rotindu-se, apoi alunecând din încleştare exact în momentul hotărâtor.

Într-o astfel de alunecare, Torenzo îl prinse pe Ursu de picior cu amândouă brațele. Partida părea jucată. Şi nu-l trase spre el, cum sperase şi cum se pregătise cireşarul, ci îi suci piciorul, nemilos, crud, ca un cleşte de fier, neînsuflețit. Durerea neaşteptată, violentă, îl transformă pe Ursu în arc. Nu alunecă, nu se desprinse din teribilul cleşte, ci sări ca împins de o forță. Şi fără să-şi refacă respirația, se azvârli asupra atletului. Surpriza îl dezechilibră pe Torenzo. Ursu îi căzu în spate, prinzându-l pe sub brațe, parcă voind să-l ducă spre dublul Nelson. Aceasta crezu atletul. Şi îşi căută toate rezistențele împotriva primejdioasei figuri. Se înțepeni, îşi încordă toți muşchii, se lăsă încet în genunchi, aşteptând acțiunea adversarului, pregătindu-şi replica hotărâtoare. Dar Ursu nu urmărea Nelsonul. Îl speria numai pe atlet, prin încordarea muşchilor. Încordarea se petrecea la intervale precise. Şi foarte târziu, atletul înțelese că adversarul său urmărise o simplă manevră, o manevră copilărească prin acea mişcare amenințătoare, atât de temută în lumea luptătorilor. Într-adevăr, Ursu îşi potrivise în aşa fel mişcările, încât ele să-i dea rivalului impresia că încearcă să-l doboare, dar de fapt să-l ajute la refacerea respirației şi la adunarea forțelor. Se

odihnise şi atletul în această perioadă tulbure, plină de ameninţări pentru el. Dar odihna lui fusese neregulată, întâmplătoare, parcă impusă anume aşa de adversarul pe care-l ţinea în spate. Cu un efort teribil se eliberă din strânsoare, dar efortul lui fusese în van. Ursu îi dăduse drumul exact în clipa în care simţi încordarea celuilalt. Ştia că explozia lui nu se va întrerupe, ci va continua inutil.

Se aflau din nou la mijlocul podelei, unul din faţa altuia. Parcă abia începeau lupta. Cu deosebirea că amândoi începeau să-şi cunoască forţele. Cu spatele aplecat, cu umerii şi mâinile întinse înainte se căutau, dar mai ales îşi căutau în gând metodele, armele cu care să învingă. Primul atac îl porni Torenzo.

8

La roata norocului, bastoanele şi umbrelele se înmulţiseră. Câţiva „oameni” liberi de la panorame şi de la tarabele întârziate încercară să intervină în sprijinul Hultanului.

– Se închide! Se închide! strigau ei.

Porniră imediat bunicile la asalt:

– Să vă fie ruşine! Parcă-aţi fi nişte vagabonzi!… Staţi! Staţi puţin! Domnule! Domnule! Veniţi aici! Aveţi nişte clienţi!

– Ia staţi, nenişorilor! strigă grăsanul. Staţi numai o secundă! N-auziţi? (Era urlet, nu voce.) Fugiţi, hai?

„Ajutoarele” nu se gândiseră până atunci la fugă. Dar când îi auziră întrebarea (parcă îi era teamă grăsanului că n-o să-i prindă), o tuliră ca nişte potârnichi.

Victor câştigase capul lui Apollo. Chiar la ultima tragere. A şaptea. Îl ridică în sus, ca pe un trofeu. Dar, temându-se că i l-ar putea lua cineva, îl duse imediat în sacoşa bunicilor, anume pregătită pentru acţiunea „umanitară” a cireşarilor.

Era Maria la rând. De undeva din cercul privitorilor, cu pumnii strânşi, palid, cu buzele muşcate până la sânge, o privea Ando. Tremura ca varga. Maria trase de două ori. Prima dată primi o păpuşă cât

degetul. A doua oară coarda se opri la numărul la care fusese vaza chinezească.

Lumea începu să vocifereze:

– Să-i dea altceva în loc! Altceva! A câştigat!

Hultanul se strâmba la toți. Nu ştia ce să facă. Scoase o păpuşă de ghips de sub tarabă şi i-o întinse. Apoi se rugă de ea:

– Nu mai trageți, vă rog! Mă nenorociți…

Victor îl auzi şi-i făcu semn Mariei să tragă. La a patra tragere, Maria câştigă cuplul de îndrăgostiți înălțat pe un soclu de marmură şi abia atunci descoperi că marmura era o imitație. Victor luă trofeul şi-l duse vesel spre sacoşa bunicilor.

Hultanul profită de răgaz şi smulse cu o repeziciune uluitoare, de necrezut pentru proporțiile sale, eticheta de pe soclul discobolului şi o lipi în aceeaşi secundă pe un lighean de rufe. Mişcarea fusese atât de fulgerătoare, că nimeni nu sesiză. Nimeni… cu excepția ciufuliciului care nu-şi dezlipise nicio clipă ochii de la acel obiect. Mai trebuia, oare, Tic să-şi amintească jurămintele, suferințele pe care i le pricinuise discobolul? Fără ispita pe care i-o produsese acea statuie ar mai fi trăit, oare, cireşarii extraordinara lor aventură? Cum ar fi putut să renunțe la ea? Mai bine… Mai bine…

Discobolul stătea triumfător şi, de câteva clipe, invulnerabil, în vârful piramidei. Brațele lui, în efort, se depărtau de umeri ca o cruce, apoi urmau trunchiul şi picioarele suple, subțiri, apoi venea soclul ca o palmă de mare şi subțire ca un deget. Cât de mult studiase ciufuliciul detaliile statuii! Cât de mult îi plăceau brațele întinse ca nişte aripi, apoi linia subțire a trupului şi soclul acela parcă anume potrivit pentru planul său.

9

Ursu ştia că va fi învins. Încercase zadarnic să-şi obosească adversarul. Folosise în acest scop o sumedenie de tertipuri şi de manevre, care altuia i-ar fi scos sufletul. Dar atletul avea rezistența dură a oamenilor de profesie. Era imposibil să-l doboare. Peste un anumit

timp, care nu va fi prea lung, vlaga se va scurge din trupul său şi atunci atletul – care se pregătise pentru o asemenea posibilitate, care acceptase şi impusese această tactică – îl va răsuci de câteva ori, îl va lua pe umeri şi-l va azvârli la pământ, apoi îl va întinde ca pe o zdreanță pe podea, îl va imobiliza acolo, atâta timp cât va voi el. Trebuia să rişte un atac surpriză, să strecoare, cât mai era vreme, în mintea atletului, nesiguranța, neprevăzutul. Va face exact ceea ce îi spusese Victor: să reziste cât mai mult. Şi porni un atac fulgerător. Se repezi spre gâtul adversarului cu iuțeala şi suplețea unei pantere. Atletul se feri printr-o eschivă uşoară, întocmai cum prevăzuse şi dorise Ursu. În plin salt, cireşarul schimbă direcția atacului şi, de astă dată, Torenzo nu mai avu timp să se ferească. Îi prinse piciorul drept. Îi apucase cu amândouă mâinile glezna. Şi începu să-l împingă şi să-l tragă neregulat, dezordonat, încet sau tare, pentru a nu-i da celuilalt posibilitatea să se apere, pentru a-l face să-şi piardă echilibrul. Torenzo nu rezistă multă vreme ritmului dezordonat. Se prăbuşi, dar, în cădere, lovi fulgerător cu piciorul liber abdomenul lui Ursu. Durerea înțepă cu mii de ace ochii cireşarului. Respirația i se opri, simți cum i se clatină capul şi în cădere i se aprinse fulgerul unui gând. Toată ființa lui era parcă un singur gând. Nu mai ştia dacă are puteri, simțuri, senzații. Un singur gând: să mai reziste. Parcă treceau ore. Se zvârcolea cu ideea că se întâmplă totuşi ceva care scăpa oricăror reguli umane. Când îşi reveni din amețeală, simți că are ceva în mâini, ceva dur şi viu, pentru că degetele lui sesizau zvârcoliri. Prin urmare nu scăpase piciorul, nu-i dăduse drumul. Înțelese că strânsoarea aceea de cleşte, care nu se supunea nici unei reguli, care scăpa oricărei înțelegeri şi oricărui experiment, acea strânsoare, transformarea brațelor în cleşte neînsuflețit, dirijat şi susținut de alte forțe, îl salvase.

Publicul nu înțelegea ce se petrece în arenă. Văzuse un om căzut în genunchi, cu trupul îndoit, cu capul balansându-i-se ca un pendul neregulat, ținând cu mâinile glezna altuia, care se zbătea să scape, se sucea, se învârtea, izbea, împingea, trăgea, dar nu reuşea în niciun chip; piciorul îi părea prins într-o capcană de oțel.

Descleştarea îi trânti pe amândoi. Torenzo se ridică primul. Chipul lui exprima o decizie neclintită. Ursu îl aştepta în genunchi. Se trezise. Îşi amintea lovitura pe care o primise în abdomen. Nu putea, sau nu voia

să creadă, că fusese o lovitură întâmplătoare, o scăpare, nu reflex necontrolat al adversarului. Fusese prea dură, prea sigură, îl țintise exact în plexul solar. Va răspunde cu aceeaşi monedă. Se repezi ca un fulger în brațele adversarului. Şi, în încleştarea aceea, nimeni nu văzu genunchiul lui Ursu izbind în acelaşi loc în care fusese izbit el, nimeni nu văzu cotul lui înălțându-se ca un arc spre falca lui Torenzo. Cireşarul ridică pe umeri un corp inert. Iar când îl azvârli pe podea şi-l întinse ca o cruce, corpul nu opuse nicio rezistență.

Publicul delira. Se azvârleau pălării, pulovere, se înroşeau mâinile de aplauze. Ursu nu văzu şi nu auzi nimic. Se retrase cu spatele, amețit, năucit, abia trăgându-şi sufletul, spre culise.

10

Maria trase ultima dată. Coarda de oțel se opri în dreptul numărului dorit.

– Atletul! țipă Maria. Am câştigat statuia lui Fradaburidi! Ticuşor! Ți-am câştigat discobolul!

Tic n-o auzea, iar Hultanul îi întindea un lighean de rufe.

– Nu se poate! răcni Maria. Să-mi dai discobolul!

– Să-i dai… ăla, domnule, auzi! Să i-l dai imediat!

Hultanul, fără să vorbească, arătă cu mâna spre o etichetă.

– Săracul Tic! îl compătimi Victor. Apoi adresându-se Hultanului: N-avem nevoie de lighean. Poți să-l ții pentru dumneata.

Hultanul nu aşteptă să i se repete propunerea. Imediat puse ligheanul la loc, într-o ladă plină cu obiecte asemănătoare.

Săracul Tic! Dar el nu auzea compătimirile şi lamentările prietenilor săi. El se dădea în lanțuri. Şi acolo, de la înălțime, privea insula de oameni, care avea în centru roata norocului. Aşa îl descoperi în marea de oameni pe Ilie, aşa o descoperi pe profesoara de pian cu pălăria ei cu joben, pe maistrul de la fabrica de cristale, aşa îl descoperi şi pe schelet, fix, nemişcat, ca un stâlp. Dar ce-l mai interesa pe ciufuliri cine era la roata norocului!? El savura înălțimea şi viteza. Roata norocului ajunsese sub el. Vedea piramida de obiecte şi în vârful ei silueta mică a

aruncătorului de disc. Ce inspirație fericită avusese artistul! Îl sculptase în plină mişcare, cu brațele întinse. Acolo, între brațe şi soclu, trebuia să ajungă capătul lassoului. Chiar de la prima aruncare. Şi când va trage… Tic îşi pregăti momentul, fără să se grăbească. În curând, scaunul lui va trece iarăşi pe deasupra roții norocului… Azvârli lassoul încă înainte de a ajunge deasupra cercului de oameni.

Nici n-avu timp să vadă dacă discobolul fusese prins. Mişcarea rotativă îl ducea, dar parcă simțea o greutate în mâini. Şi când ajunse din nou deasupra roții, totul era la fel, nu se schimbase nimic. Parcă revedea o fotografie. Numai discobolul nu se mai afla în vârful piramidei. Atârna la capătul lassoului.

Când Victor îl văzu pe Ursu, se înspăimântă:

– Ce s-a întâmplat, Ursule? N-ai rezistat?

– Nu, Victor. L-am doborât. Şi nu cred că-şi va reveni prea repede… Dar… l-am lovit nepermis… Am crezut că şi el a procedat la fel…

Capitolul XII

1

Cireşarii erau toți în chioşc. Becul mare, înşurubat cu câteva minute înainte, împrăştia o lumină orbitoare. Tinerii îşi trăiau acolo veselia. Pe masă, în fața lor, sacoşa de piață a bunicii ascundea, vremelnic, roadele acțiunii lor umanitare.

– Mamă dragă, spuse Dan cuprins de frenezie, i-am pedepsit mai ceva ca într-o carte. Cred că nici fantezia celui mai înaripat autor n-ar fi descoperit o metodă mai grozavă. Cândva voi folosi această întâmplare. Bravo! Bravo tuturor şi, dacă-mi permiteți, considerați-mă şi pe mine erou. Extraordinar!

– Brrrr! se rățoi Tic mai mult în glumă. Potriveşti în aşa fel cuvintele ca să ne amețeşti urechile. Noroc că se mai şi scriu. Te ajut eu, dacă-mi permiteți… Erou. Punct. Extraordinar.

Probabil molipsindu-se de la Dan, se avântă şi Ioana în discuție, cu un curaj de zile mari:

– Am o propunere! Adică mai întâi o întrebare… Ce să facem cu obiectele câştigate?… Oare n-ar fi bine să le transformăm în amintiri?… Fiecare să-şi declare preferința!

– Eu n-am nicio preferință, se repezi Dan. Nu mă interesează niciunul dintre obiectele câştigate la roata norocului.

– Nu mai cred eu asta…

– Zău, Ticuşor, zău că n-am. Eu îmi voi păstra păpuşa. Aşa hidoasă cum este, va fi pentru mine cea mai frumoasă amintire. Sau cum spune nu ştiu care franțuz celebru: Păpuşa aceasta e cea mai frumoasă zi din viața mea… Cu propunerea Ioanei sunt însă de acord. Şi pentru că ea a făcut-o, să auzim mai întâi preferința ei… Hai, hai! Nu te mai codi atâta!

Ioana îşi făcu din nou curaj:

– Eu… Dacă nu vrea altcineva vaza chinezească…

Dan care îşi asumase dintr-o dată sarcina de conducător al discuției decretă, fără să asculte părerea celorlalți:

– S-a făcut! Şi vă rog să nu mă acuzați pe mine de familiarism, ci mai degrabă pe Ioana de exces de modestie. Dacă ne gândim că e gazdă, şi că e o verişoară inteligentă, frumuşică… Şi aş mai da o decizie: Cuplul de îndrăgostiți va aparține lui Ionel! Am spus şi repet: decizie!

Ionel se îmbujoră la față, dar niciun cuvânt de refuz nu ieşi din gura lui. Se împărțiră repede şi celelalte obiecte. Maria se alese cu capul lui Apollo, Lucia cu negrul îmbrăcat în costum colonial.

Dan îşi freca mâinile de bucurie:

– Aşa! *Aşa* din mai multe puncte de vedere. Mai întâi, pentru că am împărțit – animat de nişte simboluri ascunse – obiectele câştigate la roata norocului. Căutați fiecare simbolul, eu nu-l dezvălui… Apoi, pentru că sunt într-o vervă grozavă… În al treilea rând, pentru că recunoaşteți acest lucru… Apoi…

Şi deodată Dan tăcu. Privirile sale făcuseră înconjurul mesei şi…

Într-adevăr, mai rămăseseră trei cireşari care nu se alegeau cu nicio amintire materială, drept mărturie a nemaipomenitelor lor întâmplări. Abia atunci, urmărind privirile lui Dan, înțeleseră ceilalți acest lucru.

– Oh, Ticuşor! Tocmai tu… se întristă Maria.

– La mine să nu vă gândiți, răspunse prompt ciufuliciul. Am şi eu o surpriză, dar v-o arăt mai târziu.

– Şi tu, Victor? întrebă Ionel. Te-am despuiat de câştig fără să ne dăm seama.

– Eu mă mulțumesc cu o sacoşă… adică m-aş mulțumi cu ea… Numai dacă o voi căpăta, bineînțeles.

– Cum să n-o capeți? răspunse Ioana. Ştii tu ce mult țin bunicii mei la tine?

Victor zâmbi şi se uită demonstrativ spre Ursu. Îl imitară şi ceilalți. Ursu simți privirile tuturor ațintite asupra lui. O clipă de stinghereală, numai o clipă. Îşi reveni imediat. Îl apucă de umeri pe ciufuliciul care stătea lângă el şi rosti emoționat:

– Eu am… Mi-a rămas şi mie ceva… Mult mai frumos.

Ticuşor simți îmbrățişarea şi se lipi de pieptul lui. Dar nu ştia la ce anume „obiect” se referă Ursu.

Dan ridică mâna şi ceru tăcere:

– Pentru că e târziu… V-aş ruga să-mi dați mie cuvântul de închidere… E un non-sens voit, Lucia, nu te speria… Mă gândeam la un somn mai timpuriu… Aoleu, Ticuşor! Ai făcut chestia aia cu cocoşul?

– Astă-seară nu, răspunse cel întrebat. Şi nu fiindcă am uitat. Am presimțit ceva deosebit şi l-am lăsat liber, ca să ne cânte triumful… Dar metoda de amuțire nu-mi aparține, Dan. Am împrumutat-o de la un candidat de cireşar din oraşul nostru. Unul Ionuț. Are şanse mari să intre în rândurile noastre… Dacă ați fi fost atenți, ați fi auzit prima exclamație de bucurie a cocoşului. Chiar când am intrat pe poartă. Prin urmare e trecut de miezul nopții…

– Atunci cu atât mai bine, reluă Dan. Ne-am împărțit amintirile, am pedepsit tâlharii… N-or să uite ei lecția cât vor trăi, două secole. Chiar dacă se vor muta pe altă planetă… Şi, dacă îmi permiteți, vreau s-o iau înaintea lui Victor. Vreau să vă dezvălui eu enigma tanagralelor. Îmi pare rău că nu vă pot oferi finalul acela de pe ultima pagină, cu cinci rânduri, şi cu ultimul care să dea cheia enigmei. Dar nici nu vreau să pierd ocazia de a ieşi în relief, după ce am slăbit atâta cu istoriile acestea neroade şi în acelaşi timp de neuitat. Eu ştiu cine a luat tanagralele şi unde se află ele. S-a întâmplat exact ca prima dată. Profesorul nu s-a plimbat cu tanagralele…

– Nu-i adevărat! îl contrazise Tic. Nu l-am văzut eu, acolo pe bancă, scoțând o statuetă din sacoşă?

– Iluzie optică, Ticuşor, continuă Dan imperturbabil. Aşa cum am avut şi eu astă-seară, la plecarea din bâlci, o asemenea iluzie. Numai că a fost inversă. N-am mai zărit discobolul în vârful piramidei… Deci, iubiții mei, profesorul nu s-a plimbat cu tanagralele, ci cu o sacoşă încărcată cu pietre şi cărămizi. Din spirit de farsă a pus înăuntru şi o păpuşă. Tanagralele le-a ascuns bine, şi Ilie ştia aceasta. De aceea n-a apărut deloc mirat când a văzut sacoşa. Cine ştie dacă n-a umplut-o chiar el… Apropo! Nici nu ne-ai spus, Ticule, ce explicație ți-a dat moş Costache. De ce nu s-a prezentat Ilie la muzeu, să-şi ia serviciul în primire?

– I-am spus lui Victor, răspunse Tic. Moş Costache zicea că aşa l-a rugat Ilie. Şi cum ştia că mâine, adică azi, se vor descărca alte camioane, a acceptat imediat. Ba mi-a făcut şi cu ochiul… Dar să ştii că tu ai greşit într-un loc, Dan. Când ai făcut teoria iluziilor optice.

Tic îşi băgase mâna în buzunarul lui fără fund şi pipăia fără încetare un obiect dur, care făcea să-i tremure inima.

– Lasă, lasă! îl ignoră Dan. Şi acum, după ce v-am explicat enigma tanagralelor, să-mi dați voie să fac o adăugire. Mai există o tanagra în povestea asta, care nu şi-a dezvăluit misterul. Din păcate… Discobolul lui Fradaburidi! Eu sunt convins că e o tanagra veritabilă…

– Fradaburidi! râse Maria. E un nume născocit, Dan. Ca să uimească pe cei nătângi ca noi. Şi nu mai fi tu atât de sigur. Nu e o tanagra! E o imitație. Dacă ar fi fost veritabilă, o cumpăra de multă vreme profesorul Neştian.

– Şi eu cred asta! o susținu Lucia. Cum să lase profesorul Neştian un asemenea obiect pe mâinile unor inconştienți?

– A vrut s-o cumpere! se opuse Dan. Eram acolo când a întrebat dacă e de vânzare, însă i s-a răspuns negativ.

– E o prostie! se încăpățână Lucia. Dacă le oferea o sumă mare, de pildă câteva mii de lei, tu crezi că ăia n-o vindeau? Nu, Dan. Discobolul e o imitație. În mod sigur. El voia s-o studieze ca imitație, pentru a-şi imagina originalul. De aceea îi dădea mereu târcoale. Şi cine ştie dacă până la urmă n-o va cumpăra?

– Asta nu, Lucia! strigă ciufuliciul. În mod sigur, nu!

– Treaba voastră, se retrase Dan. Eu mi-am făcut datoria. Pssst! Dacă stau şi mă gândesc…

– Stai şi te gândeşte! îl pofti ciufuliciul. Nu faci decât să mă amărăşti şi să… Brrrr!

– Brrr! Ticule! spuse Victor. Bună erupție acest brrrr! Tare cred eu că-l vom mai folosi… poate chiar în noaptea asta…

Era o amenințare în vocea lui Victor. Şi atunci descoperiră cireşarii că Victor tăcuse de mult timp. Se uitau la el. El ridică din umeri şi începu să vorbească domol, cu tonul acela cu care îşi pregătea de obicei raționamentele.

– Nici nu ştiu cum să încep… de la ce să pornesc. Poate de la ceea ce spunea Dan, cu singura deosebire că eu neg teoria lui. Prima dată, furtul tanagralelor a fost o invenție de-a noastră… Am vorbit despre asta, nu mai trebuie să insistăm. A doua oară, însă, nu a mai fost o *invenție* a cuiva dintre noi, cum s-a întâmplat la început, Ticuşor. Nu l-am mai *inventat* noi, Ticuşor… Şi vă rog să rețineți cuvintele pe care le

accentuez. A doua oară, tanagralele au fost furate. *Bel et bien,* cum spun francezii. Cum îți poți închipui, Dan, măcar o clipă, că profesorul Neştian s-ar fi plimbat cu adunătura aceea de pietre la el? Tic n-a avut nicio iluzie optică, nici prima dată, când l-a văzut pe profesor, acolo pe movilă, privind statuetele, nici a doua oară, când le-a văzut nu căzând, ci cocoțându-se pe zid. De altfel v-a chemat şi pe voi să le vedeți … Şi mai cred, dragul meu Dan, că nici tu nu ai suferit de o iluzie optică în momentul când n-ai mai zărit discobolul în vârful piramidei. Cireşarii nu prea suferă de această boală… cel puțin până acum…

– Sigur că da! strigă Tic. Şi sigur că nu! Sau invers, cum vreți voi. Nu mai pot răbda! Numai voi să aveți amintiri?

Tic aşeză în mijlocul mesei – parcă ar fi împlântat o suliță în miniatură – discobolul lui Fradaburidi, stârnind o adevărată uimire în rândurile celorlalți. După ce se potoli efectul surprizei, după ce Tic dădu explicațiile cerute şi flutură lassoul fidel în aer, Victor continuă:

– Aşadar, tanagralele au fost furate! A doua oară! Nu am avut nicio clipă un dram de îndoială. Dacă nu m-aş fi gândit mereu la acest lucru… Dar mai bine să-mi alung această idee nebună… Cum puteam noi să suportăm ideea că s-au furat, când aveam un asemenea rol, în *toată* povestea tanagralelor?… Ne-am fi comportat ca nişte laşi, ca nişte josnici. Cum se pot împăca aceste atitudini cu calitatea de cireşar? Nu! Aveam datoria sacră să descoperim, să dezlegăm enigma tanagralelor… Peste câteva ore vom merge la profesorul Neştian şi împreună cu el vom admira în toate detaliile anticele statuete… Bineînțeles dacă profesorul va fi acasă, dacă se va fi întors din oraşul unde şi-a ținut conferința…

– N-am spus eu? profită Dan de răgazul pe care-l făcea Victor, pentru a-şi aduna gândurile.

– Nu te grăbi, Dan, spuse Victor. Mai avem încă mult până la ora aceea fericită pentru toți… Să ne întoarcem la povestea noastră… furtul tanagralelor era un fapt sigur, de altfel singurul pe care-l posedam. Ba mai era un fapt. *Obligația* noastă sacră de a dezlega enigma lor… Când am acceptat ideea furtului real şi nu a unei dispariții care poate fi interpretată în fel şi chip, ne-am pomenit – amintiți-vă discuțiile noastre – în fața unei întrebări hotărâtoare: *Cine le-a furat?* Înspăimântătoare întrebare, pentru că statuetele nu mai fuseseră furate din vitrina unui

muzeu în care se aflau câțiva vizitatori, ci din sacoşa unui profesor necunoscut, înconjurat de un adevărat furnicar uman, la bâlci. Datele problemei se schimbau în *esența* lor. Era un furt întâmplător sau un furt premeditat? Aceasta era întrebarea la care trebuia să dăm în primul rând răspunsul. Ideea furtului întâmplător era groaznică. Tanagralele nu mai puteau fi găsite, sau, în cel mai bun caz, nu mai puteau fi recuperate. Am discutat despre aceasta. Şi cred că toți aveam în fața ochilor imaginea obsedantă a lăzilor de gunoi, a gropilor, a ogrăzilor, a rafturilor cu jucării stricate. Puteam noi să eliminăm, fără riscul de a greşi, această idee, această posibilitate? Puteam să ne agățăm, de asemenea fără riscuri, de ideea unui furt premeditat, idee care ne lăsa totuşi speranța regăsirii tanagralelor? Ce elemente aveam? O simplă sacoşă, cu câteva pietre şi cărămizi în ea, şi cu o păpuşă hidoasă care se oferă cu miile la bâlci. Dar mai aveam un element subînțeles: substituirea tanagralelor, înlocuirea lor cu acele pietre. De ce au fost înlocuite tanagralele? Această întrebare m-a chinuit, la început, cel mai mult. *De ce?* care e logica acestei înlocuiri? Dan avea dreptate. Numai un om cu simțul umorului, răufăcător fiind, sau – adaug eu – un nebun putea să facă acest gest. Nişte copii? În niciun caz. Nişte vagabonzi, nişte pungaşi din aceia care caută pradă în bâlciuri? E de necrezut. Răspundeți! De ce, într-un asemenea furnicar uman, într-o asemenea îmbulzeală şi înghesuială, în asemenea condiții ideale de a şterpeli un obiect, fără să fii văzut, de ce atunci, un copil sau un vagabond, sau un pungaş, *în loc să fure sacoşa şi să se strecoare cu ea şi să dispară cu ea în marea de oameni,* fără să-i pese se țipetele păgubaşului, să aleagă un asemenea mod ciudat de a fura? De ce să scoată una câte una statuetele – deoarece toate odată ar fi fost imposibil – şi apoi să vâre una câte una pietrele şi cărămizile în sacoşă, pentru a nu constata păgubaşul diferența de greutate, în loc să smulgă, într-un moment favorabil, sacoşa şi să se piardă cu ea în înghesuială?… Puteți da vreo explicație logică, o explicație care să favorizeze metoda de sustragere folosită de un copil sau de un pungaş oarecare? Nu! Şi iată cum o întreagă categorie, cea mai numeroasă categorie de suspecți posibili, era înlăturată… Dar se ridicau, vai! se ridicau imediat alte întrebări grave… Sacoşa şi conținutul ei trebuiau văzute cu altă optică, dintr-un alt unghi. Acel unghi trebuia să-l descoperim noi, acel unghi care ar fi

făcut din sacoşă un ajutor foarte preţios în cercetările noastre. Şi acest unghi îl constituia ideea furtului premeditat. Între sacoşă şi furtul premeditat era o relaţie indisolubilă. Amândouă aceste elemente se susţineau reciproc. Să raţionăm. De ce fuseseră introduse acele pietre în sacoşă?

– Şi păpuşa? întrebă Dan. Păpuşa nu e o piatră, Victor!

– Va veni şi rândul ei, Dan. Nu te speria! Cât m-a ucis această păpuşă, de câte ori m-a ucis?! De ce fuseseră introduse acele pietre în sacoşă? Pentru ca profesorul să nu simtă o diferenţă în greutate… Acesta ar fi răspunsul… Prin urmare, cineva se gândise, nu întâmplător şi nu dintr-o dată, să fure statuetele *pe care le ştia în sacoşa profesorului.* Deci premedita un furt. Acţionând astfel şi nu smulgând la înghesuială sacoşa înseamnă că era un mare specialist şi ca toţi specialiştii nu putea să-şi imagineze un furt banal; sau era un începător *în asemenea furturi,* încât îşi bătea capul cum să fure neobservat statuetele. Şi într-un caz şi într-altul, acest cineva avea o idee despre valoarea obiectelor din sacoşă. Şi într-un caz şi în altul era un individ care prin firea sa, prin natura profesiunii sale, complica lucrurile. Apela la inteligenţă, nu se folosea de experienţă (mă refer la furtul care se comite la înghesuială); deci e de crezut că nu avea o asemenea experienţă. Gândind astfel i-a venit ideea sacoşei. Cum puteau fi furate cel mai lesne tanagralele, fără ca proprietarul lor să-şi dea seama? Substituindu-le una câte una şi pentru aceasta fiindu-i necesare cel puţin cinci momente prielnice? Sau pur şi simplu înlocuind o sacoşă dinainte pregătită cu sacoşa profesorului? Profitând, bineînţeles, tot de un moment de înghesuială. Iată cum se leagă, în sfârşit, cele două elemente: sacoşa şi premeditarea furtului. *În clipa când descoperim ideea substituirii sacoşei, premeditarea furtului devine o certitudine.* Posibilitatea furtului spontan este înlăturată definitiv, cercul suspecţilor se restrânge enorm. Nu mai orbecăim în întuneric. Încep să vină de la sine, fără să ceară nimeni indicii, elemente noi. Substituindu-se sacoşa, furtul este în mod cert premeditat.

– Sigur că da! interveni Lucia. Trebuie să-l fi văzut măcar o dată pe profesor plimbându-se cu sacoşa prin bâlci. Ca să-şi poată procura una la fel. Şi se găsesc – slavă Domnului! asemenea sacoşe, cu sutele.

– Şi mai trebuia, adăugă Maria, să ştie ce avea profesorul în sacoşă. Altminteri de ce ar fi substituit-o?

– Şi mai trebuia, sări Tic, împins de spiritul său de precizie, să ştie cam ce greutate au tanagralele.

– Foarte bine, Ticuşor? îl felicită Victor. Da! Erau necesare aceste amănunte de care ați vorbit. În esență – *şi deocamdată* – acel cineva trebuia să ştie măcar două lucruri: ce avea profesorul în sacoşă şi cam ce greutate aveau acele obiecte. Deci: *cel care premedita furtul văzuse tanagralele, acele tanagrale pe care le avea profesorul în sacoşă şi mai poseda şi un etalon pentru aprecierea lor materială*. Despre aprecierea lor ca valoare v-am spus mai înainte. Trebuia să aibă măcar o vagă idee. Numai astfel era interesat să substituie sacoşa, numai astfel putea să acționeze fără să rişte nimic. Deci: ştim unde, de ce şi cum s-a petrecut furtul. Apărea, în sfârşit, problema esențială: cine l-a comis? Întrebarea esențială: *Cine?…* Din clipa aceasta nu mai interesează sacoşa, ci conținutul ei. Dintr-o dată, păpuşa aceea hidoasă capătă o importanță excepțională. Pentru că, printre pietrele şi cărămizile care se găsesc pe toate drumurile, păpuşa era singurul obiect deosebit. Ce reprezenta oare această păpuşă în sacoşa substituită? Putea ea să ne ofere măcar o pagină, măcar un rând din carnetul de identitate al celui care comisese şi premeditase furtul? Vă amintiți câte supoziții s-au făcut. Vă amintiți ideile lui Dan. Oare aveam de-a face cu un nebun? Cu un individ înzestrat cu simțul umorului? Cu un maniac? Cu un om care prin acest gest îi răspundea unui alt gest al profesorului? Cu un individ însetat de gândul unei răzbunări rafinate? Ce reprezenta această păpuşă? O răzbunare? O glumă? Un simbol? O batjocură? O idee fină? Gândiți-vă şi voi şi încercați să răspundeți, făcând o asociație între păpuşă şi toate personajele pe care le cunoaştem noi, pentru că furtul fiind premeditat şi comis din motivele pe care le-am stabilit, autorul lui nu putea fi decât un personaj pe care îl cunoaştem. Condițiile expuse: să fi fost în muzeu şi să fi văzut tanagralele, să-l fi cunoscut pe profesor, să fi ştiut ce are el în sacoşă, să fi avut o vagă idee măcar despre valoarea tanagralelor, sau măcar dorința de a poseda asemenea obiecte, toate aceste condiții indică un personaj cunoscut de noi, cu care noi într-un fel sau altul am fost în contact. *Individul respectiv era familiarizat cu statuetele şi, pentru un motiv sau altul, voia să intre în posesia lor.* Pentru a le ține, pentru a le valorifica? – lucrul acesta nu contează în clipa de față. Gândiți-vă la un asemenea personaj şi puneți-l în relație cu păpuşa şi cu toate

posibilitățile pe care le oferă ea… Cât m-a chinuit, cât m-a obsedat păpuşa asta blestemată!

– Eu ştiu cine este! strigă Tic.

– Şi eu ştiu! îl imită Dan. Dar nu e acelaşi personaj, Ticuşor. Eu mă gândesc la altul.

– Scheletul! strigă cineva.

– Nu! Nu putem proceda aşa. Trebuie să mergem pe un fir logic, nu să dăm răspunsuri – şi sunt multe răspunsuri posibile – care ne-ar face nedrepți față de un om sau altul…

Intervenția lui Victor, făcută cu voce gravă, aduse din nou tăcere. După câteva secunde, Victor continuă:

– Înainte de a căuta un răspuns, trebuie să ne gândim, să ne mai gândim, dacă prezența păpuşii nu poate să aibă şi o altă semnificație acolo, în sacoşă. Oare considerând-o răzbunare, glumă, simbol, batjocură, idee fixă i-am descoperit toate semnificațiile? Oare numai văzând-o dintr-un astfel de unghi – oricare ar fi el – o putem lega de un personaj sau altul?… Nu mai e posibilă nicio altă semnificație? Le-am găsit pe toate? Pentru că, dragii mei, nu ne putem continua drumul, nu avem voie să răspundem la întrebarea *cine?* dacă nu suntem siguri că am găsit toate semnificațiile care pot explica prezența păpuşii în sacoşă. Şi eu cred că mai e o semnificație posibilă. Cel puțin una. După ce o găsim, ne putem continua liniştiți drumul mai departe, spre locuința făptaşului. Dar nu înainte de aceasta.

Se făcu o pauză. Liniştea era gravă. Toți căutau – cei mai mulți apelând la fantezie – răspuns la întrebarea subînțeleasă, pe care o ridicase, Victor. Ce semnificație mai putea avea prezența păpuşii în sacoşă?

– Şi eu am căutat semnificația cu ajutorul fanteziei, spuse Victor, după ce înțelese că tăcerea se poate prelungi încă multă vreme. Şi nu puteam găsi decât aceleaşi răspunsuri, în esență. Deosebiri de nuanțe erau şi sunt. Dar noi nu de nuanțe avem nevoie, ci de un răspuns sigur. Pe care numai logica îl poate da. *Oare prezența păpuşii în sacoşă nu putea să reprezinte şi o simplă necesitate?* Puteam noi să eliminăm, să nu luăm în considerație şi această posibilitate?

Toți rămăseseră atât de uluiți de spusele lui Victor, încât nu erau în stare să deschidă gura nici măcar pentru silaba sau silabele unei simple

întrebări.

– Să apelăm la logică, dragii mei cireşari, continuă Victor emoționat. La celelalte semnificații pe care ar fi putut să le reprezinte prezența păpuşii ne-am gândit destul şi fiecare poate însemna un jalon pe drumul pe care îl mai avem de parcurs. Să încercăm să ne gândim şi la semnificația despre care v-am vorbit. Cum s-ar putea explica prezența păpuşii în sacoşa substituită, privind această prezență prin unghiul necesității?… Un individ oarecare, să-i spunem X, premeditează furtul şi descoperă ideea substituirii sacoşei. Primul lucru pe care îl va face va fi acela de a-şi procura o sacoşă asemănătoare. Aşa cum spunea Lucia, aceasta nu constituie o problemă. Sunt sute de asemenea sacoşe la bâlci, poate că X şi-a procurat-o chiar de la taraba de la care şi-a cumpărat-o profesorul pe a lui. Amănuntul acesta nu are nicio importanță. Are sacoşa în permanență la el. Ați văzut-o toți, e făcută din material plastic, încape cu uşurință într-un buzunar. Chiar şi în buzunarul tău, Ticule… Şi, deodată, individul X îl vede pe profesor prin bâlci, poate chiar trecând pe lângă el. Momentul i se pare favorabil. E înghesuială – să spunem că profesorul s-a opri în fața bazarului – sacoşa poate fi uşor substituită. Se va lipi de profesor, se vor stâlci unul pe altul şi, la un moment dat, va smulge brusc sacoşa din mâna profesorului, ca şi cum aceasta s-ar datora îmbulzelii, şi i-o va pune în aceeaşi clipită în mână pe a lui. Sunt convins – faceți experiențe, dacă vreți – că nici nu s-ar sesiza faptul că sacoşa a dispărut, chiar pentru o fracțiune de secundă, din mâna celui care o ține. Proprietarul ei se va crede, dacă va simți, victima unu gest reflex. Era să-i cadă sacoşa din mână, era să-i fie smulsă de înghesuială, dar a prins-o în ultimul moment. În cel mai rău caz se va uita la sacoşă, apoi îşi va relua liniştit preocuparea de mai înainte, să zicem, va privi mărfurile din bazar… Acesta e planul lui X, pe această bază a premeditat furtul. Să revenim… X, pregătit pentru furt, îl descoperă pe profesor în condiții favorabile. Ce va face el atunci? *Nu va scoate imediat sacoşa din buzunar şi o va umple cu ceea ce va găsi în preajma lui, pentru a acționa imediat, pentru a nu pierde minunata ocazie?* Găseşte câteva pietre, câteva cărămizi, ceea ce se afla în imediata lui apropiere, dar îşi dă seama că sacoşa nu a ajuns la greutatea pe care o au tanagralele în închipuirea lui, în calculul pe care îl face spontan. Din întâmplare nu mai vede pietre şi cărămizi în apropiere. Şi profesorul cu

sacoşa lui ispititoare e tocmai în locul şi în condițiile pe care şi le dorea el. Ce va face? Va băga repede în sacoşă primul obiect pe care-l va avea la îndemână – care după calculele lui sumare reprezintă tocmai diferența de greutate – şi va fugi spre locul unde se află profesorul. Obiectul care-i satisface *necesitatea* e tocmai păpuşa!… Iată cum prezența ei în sacoşă îşi schimbă imediat şi esențial semnificația!

– Extraordinar! şopti Ioana şi vorba ei exprima starea tuturor celorlalți.

– Ei, bine! continuă Victor. Dintre toate semnificațiile pe care le căuta fantezia, eu am ales această semnificație pe care o furniza logica. Drumul spre X, spre autorul furtului, devenea dintr-o dată mai sigur… dar, din păcate, nu şi mai lesne de parcurs, dragii mei.

– De ce?! se miră Lucia. Dacă X a luat la repezeală un obiect care se afla în preajma lui, atunci are, într-un fel sau altul, sub o formă sau alta, o anumită relație cu acel gen de obiecte.

– Exact invers decât în romanele polițiste, spuse Dan, încă sub impresia raționamentului lui Victor. În ele, orice păpuşă, mai cu seamă una hidoasă ca a noastră, ar fi dus tocmai spre un simbol misterios… În altă ordine de idei, sunt şi eu de părerea Luciei, dragul nostru Victor.

– Ceea ce spuneți voi e adevărat, încuviință Victor. Dar ia gândiți-vă! Dacă acel X se afla întâmplător lângă ghereta vânzătorului de păpuşi? Dacă în locul în care stătea era aruncată, pur şi simplu aruncată, o păpuşă? Dacă o câştigase la roata norocului? Dacă o luase din mâna unui copil, oferindu-i în schimb o monedă sau o bancnotă cu care copilul putea să-şi cumpere altceva mai frumos, mai de preț?… Iată întrebări, întrebări, întrebări la care nu puteam să dau un răspuns precis…

– Dar nu era mai simplu, spuse Ionel, să te gândeşti la posibilitatea despre care au vorbit Lucia şi Dan? Pare cea mai apropiată de adevăr. Eu aşa aş fi făcut şi aş fi ajuns mult mai repede la domnul X… dacă aş fi descoperit mai întâi, se înțelege, ideile tale, Victor.

– Da! Da! Da! aprobă Victor. Era cel mai simplu, era cel mai logic să mă gândesc mai întâi la vânzătorul de păpuşi, sau la Hultan, sau la vulpoiul de la bazar, sau la lungan, sau la alții care au, într-un fel sau altul, sub o formă sau alta, o relație oarecare cu păpuşile de ghips. Acest lucru m-a chinuit cel mai mult. Logica, Ionel, se opunea – încearcă şi tu,

încercați şi voi! – se opune acestei optici. *Pentru că, în momentul când ne gândim la aceste personaje, dispare tocmai elementul care ne-a dus la ele, elementul fundamental pe care se bazează întregul nostru raționament:* p r e m e d i t a r e a … De unde ştiau toate aceste personaje cine este acel bătrân excentric, care se plimbă cu sacoşa prin bâlci, şi ce anume are el în acea sacoşă? Adu-ți aminte, Ticuşor, cât te-am chinuit cu nişte întrebări! De câte ori ți-am cerut să-mi repeți ce a discutat Hultanul cu Ilie la bâlci, sau dacă scheletul a vorbit cu cineva, pentru că aceste două persoane – scheletul şi Ilie – *erau singurele care ştiau ce se află în sacoşa profesorului*. Din două una: ori au substituit ele sacoşa, ori, voluntar sau inconştient, le-au vorbit despre conținutul sacoşei celor care puteau s-o substituie: adică personajelor care aveau relații cu păpuşile. Cum puteau personajele acestea să premediteze furtul? Cum? Dacă nu ştiau ce este în sacoşă?

– De aceea l-au răsplătit pe schelet la roata norocului! țipă Dan. Pentru că le-a vândut pontul.

– De ce să le vândă scheletul pontul şi să nu ia el sacoşa, dacă tot ştia că se va fura? întrebă Lucia.

– Dar profesoara de pian… sau omul cu cicatrice? țipă Tic. Ei puteau să ştie ce se află în sacoşă. Au fost doar la profesor…

– Dar Ilie? întrebă Maria. L-am văzut la restaurant cu Hultanul şi cu alții. Poate că-şi primea răsplata.

– Sau poate că-şi sărbătorea reuşita acțiunii, spuse Ioana.

– Toate întrebările voastre, ca şi ale mele, îşi reluă Victor raționamentul, vizau aceleaşi personaje. Şi mă gândeam mereu la aceste personaje, încercând să mi le imaginez în diferite situații, în care noi nu le observasem, pentru a mă apropia de făptaşul real, de acel X. Până când am descoperit că toate aceste personaje au un element comun. Nu puteam să le judec separat în faptele lor – şi ați demonstrat şi voi prin întrebările voastre acest lucru – ci numai în relație cu un element comun. În afara lui nu puteau să existe ca suspecți, nu puteau candida la postul X. Şi acest element comun, dragul meu Ticuşor, era roata norocului… Încercați să vă gândiți la oricare personaj şi să nu-l legați de roata norocului – unde venea profesorul, unde se găseau păpuşi, unde Hultanul înşela oamenii, unde Ilie spunea să le se ofere ezitanților o momeală, unde activau „tâlharii aceia”, cum spunea

moşneagul de la ghereta cu păpuşi, unde scheletul câştiga un obiect însemnat, când ştim că numai „oamenii” lor puteau câştiga ceva – încercați deci să dezlipiți suspecții noştri de roata norocului. E foarte greu să ni-i imaginăm, fără roata norocului, ca suspecți. Şi, la urma urmei, oare nu acolo îşi dădeau loc de întâlnire toți suspecții noştri? Ei, care dintre ei era domnul X?

– Scheletul! răspunse Dan. N-a câştigat?

– Stai, Dan! îl opri Victor. Vreau să lămuresc această problemă. De aceea l-am pus pe Ticuşor să-mi repete de o sută de ori cum a câştigat scheletul acolo. Noi ştim formula prin care se invitau „oamenii” la câştig. „Vine, vine norocul.” Hultanul a lansat formula de două ori, cu un anumit interval între chemări, cam la jumătate de minut, după câte spune Tic. Înseamnă că nu era ceva în regulă. Hultanul nu se aştepta la asemenea „om”. Şi a lansat formula a doua oară, ca să se convingă definitiv că despre el, despre schelet este vorba. Hultanul a avut deci o ezitare, care i-a dispărut însă după ce a lansat a doua chemare. Putem trage această concluzie, deoarece până la urmă scheletul a câştigat.

– Deci nu a câştigat prin noroc, trase Ursu concluzia.

– Nu a câştigat prin noroc, sublinie Victor. Şi se va înțelege, mai târziu, de ce a câştigat scheletul.

– În cazul acesta rămâne principalul suspect, spuse Dan. De ce i-a oferit Hultanul câştig? Adică reiese tot ceea ce susțineam eu, şi anume că scheletul a vândut pontul…

– Până la această concluzie, îl opri Victor, să revenim la roata norocului, la locul de întâlnire al tuturor suspecților. Şi să ne continuăm raționamentul. Prin urmare, enigma nu se putea dezlega decât la roata norocului. De aceea am rămas aseară acolo până la închidere, până la stingerea bâlciului. Să vedem ce se întâmplă la roata norocului, care sunt relațiile, care sunt obiceiurile de acolo. Le ştiam pe toate – de dimineață, de după-amiază, de seara – nu le cunoşteam însă pe cele din momentul stingerii. Şi s-a întâmplat aseară un eveniment care dovedea că nu greşisem. Că tanagralele s-au furat de cineva care era în legătură cu roata norocului şi – ceea ce este mult mai important, esențial – că tanagralele sunt păzite de cei de acolo. Deci tanagralele existau şi mai ales exista un mijloc de a intra în posesia lor. De aceea, înainte de a răspunde la întrebarea *cine este hoțul?* era mult mai important să luăm

înapoi tanagralele. Îmi era teamă să nu-şi schimbe destinația… Trebuia acționat rapid şi sigur. Nu vă uitați aşa! Amintiți-vă ce am observat aseară şi mi-ați confirmat apoi dimineața. Toate obiectele de la roata norocului se încuie, după stingere, în nişte lăzi care există acolo, sub tarabă. Acesta e obiceiul şi păpuşarul susținea că lăzile sunt invulnerabile, în graiul lui, când spunea că numai cu dinamită ar putea fi desfăcute. Atunci cu ce scop au fost luate aseară câteva obiecte: vaza, negrul, cuplul, capul lui Apollo? De ce n-au fost şi ele încuiate în lăzi, cum s-a întâmplat cu discobolul lui Tic, cel mai prețios obiect de la roata norocului? Transportarea lor de acolo nu era deci o obişnuită, ci un accident izvorât dintr-o necesitate oarecare. Care putea să fie acea necesitate? Să recapitulăm. Tanagralele fuseseră furate în plină zi. Noul lor proprietar n-avusese unde să le ascundă, într-un loc sigur, pe care nimeni nu l-ar fi bănuit. Le purta cu dânsul. Se poate că ideea ascunzişului să-i fi venit mai dinainte. Asta nu contează. Prin urmare, hoțul nu putea să dosească ziua, pentru că nu avea condițiile necesare să folosească ingeniosul ascunziş. A preferat să facă operația noaptea, pentru că nu-l vedea nimeni. De aceea, după stingere, la miezul nopții, s-au transportat câteva obiecte mai mari: vaza, cuplul, capul lui Apollo, negrul, spre o destinație care le îmbogățea *conținutul*… Nu rămâneau arătoase numai pe dinafară… Da! Dragii mei! Căutați în ele! Scoateți capacele acelea provizorii sau mişcați fundurile… Da! Da!

Cireşarii se supuseră îndemnului lui Victor. În mai puțin de un minut, cinci tanagrale superbe îmbogățeau masa la care se aflau cireşarii. Încremeniți de admirație, cireşarii nu se uitau atât la tanagrale, cât la Victor. Conducătorul lor făcu un gest de apărare cu mâna, apoi continuă:

– Şi acum trebuie să ne ocupăm, să încercăm să răspundem la cea mai gravă întrebare: cine a furat tanagralele?

– Cum cine? strigă Lucia. Dar e evident, Victor.

– Da, Lucia. Aşa pare la prima vedere. Dar câtă mizerie conține această întrebare, câte chinuri, câte absurdități! Şi mereu, una şi aceeaşi obsesie: de unde au aflat cei de la roata norocului despre plimbarea pe care o făceau tanagralele prin bâlci? De la Ilie, de la schelet? Sau poate aceştia doi aveau relații ascunse, neştiute, cu roata norocului?

– Moş Costache spunea azi-dimineață, îl întrerupse Tic pe Victor, că Ilie are nu ştiu ce treburi misterioase în alte părți, vorbea şi de nişte „bătăi”…

– Şi femeia lui, aminti Lucia, şi ea când se referea la bani, spunea că are şi alte ocupații…

– Şi convorbirea lui cu Hultanul, adăugă Dan. Ilie a fost în mod sigur luptător la bâlci. Nu-i sunt străine lucrurile care se petrec la iarmaroc. Momeală, lupte, vin şi alte chestii…

– Asta însă nu l-ar împiedica să fie totuşi un om la locul lui, spuse Victor. După experiența bâlciului, şi-a găsit altă meserie, paznic de muzeu, iar seara antrenează nişte echipe de luptători de la diferite cluburi… E posibil şi acest lucru…

– Şi scheletul? întrebă Ioana. De unde ştim că nu are şi el relații cu bâlciul sau cu unii de acolo, cum ar fi cei de la roata norocului? Parcă spuneai că nu a câştigat întâmplător?…

– Da, răspunse Victor, şi îmi susțin mai departe afirmația. Un lucru este cert. Tot raționamentul nostru de până acum şi faptele acestea care stau pe masă, în fața noastră – tanagralele, dați-mi voie să le numesc fapte – demonstrează că domnul X nu poate fi altul decât proprietarul roții norocului. Numai el, el singur, putea să ascundă statuetele în obiectele pe care le-am câştigat noi, împinşi, cum spunea Lucia, de un profund sentiment umanitar. Dar ca să premediteze furtul, omul acesta trebuia, repet, să mai fi văzut tanagralele la muzeu, pentru a-şi face o idee despre valoarea lor: asta pentru ca în momentul când, voluntar sau inconştient, i s-ar fi spus sau i s-ar fi dat a înțelege că tanagralele se plimbă prin bâlci, să pornească la premeditarea şi organizarea furtului. Deci trebuia să îndeplinească aceste condiții: să aibă o idee despre valoarea tanagralelor; să ştie că sunt în altă parte decât la muzeu, adică în sacoşa unui bătrân excentric; şi să fie proprietarul roții norocului. Condiții *sine qua non*.

– Hultanul! țipă Tic.

– Să punem una dintre condiții: ştia, şi de la cine ştia Hultanul ce conține sacoşa profesorului?

– Aaaaa! îşi aminti Tic. Ştii, Dan?… Atunci, când cu Mircea… cu bicicleta… Tu l-ai văzut!… Da! Da, Victor! Fiuuu! Cum de nu ne-am

gândit până acum?… Cozorocul. M-a urmărit cozorocul, Victor… Vezi? L-a trimis Hultanul după mine…

– De ce, Ticuşor? De ce crezi tu că l-a trimis tocmai Hultanul după tine? Cu ce scop?

– De ce? Ca să ştie unde mă duc… A observat că-l urmăresc pe omul în gri şi l-a anunţat pe Hultan… A doua zi au venit după noi şi ne-au văzut când ne uitam la tanagrale… S-au uitat şi ei… Şi au pus la punct combinaţia…

– Raţionamentul tău e valabil, Ticuşor, spuse Victor. S-ar putea să vă fi văzut cineva uitându-vă la tanagrale. Dar ce anume l-a atras pe X acolo? Ce anume l-a determinat să organizeze urmărirea ta şi apoi a celorlalţi? Prin ce ai putut să devii tu un obiect de interes în ochii Hultanului?

– Păi am jucat atâta acolo, că toţi ar fi trebuit să se ia după mine, răspunse ciufuliciul.

– De ce vorbeşti la plural? întrebă Victor.

– Tu, Victor, crezi că Hultanul a acţionat de unul singur?! se miră Dan. În cazul acesta, cozorocul a fost o simplă iscoadă. I-a dat ăluia raportul. Şi pe urmă, aşa cum spunea Ticuşor…

– Imposibil! se împotrivi Maria. Nu-l văd pe Ando capabil de asemenea gesturi. Nu-i el omul pe care să-l impresioneze şi să-l influenţeze un individ ca Hultanul…

– De ce? întrebă Ionel. Nu era unul dintre „oamenii” care câştigau la roata norocului? Nu vezi că toţi cei de la bâlci sunt legaţi între ei? Pe lungan îl găseşti când la bazar, când la roata norocului, când la circ… Aoleu! Lunganul!

– Stai! îl întrerupse Dan. S-ar putea ca hoţul să fie chiar cozorocul… Nu e nici prost, a prins obiceiurile de la cei mari…

– Bine! interveni Victor. Să aplicăm la lungan şi la cozoroc una dintre condiţiile esenţiale. Poate fi unul dintre ei – oricare – proprietarul roţii norocului?… Eu cred că nu. Şi în niciun caz cozorocul. E doar o mică unealtă supusă, subjugată sau inconştientă, în această combinaţie.

– Atunci tot Hultanul… Sau lunganul? se răzgândi Ionel. În orice caz unul dintre ei. Şi s-au servit de Ando ca unealtă.

– V-am mai spus, dragii mei, zâmbi Victor. Hoţul trebuie să fie proprietarul roţii norocului. Obligatoriu!… Amintiţi-vă încă o dată

convorbirea dintre Hultan şi Ilie. Paznicul îl sfătuia pe Hultan să ofere momeală, dar Hultanul îi riposta că nu are semnal. Un proprietar nu aşteaptă semnal, pentru a oferi câştiguri „oamenilor” lui. Îi cheamă singur, atunci când simte nevoia…

– Cu formula acea: „Vine, vine norocul!” îl completă Ursu pe Victor.

Lucia abia îşi reţinu un tremur de spaimă:

– Dar asta înseamnă că de câte ori s-a câştigat la roata norocului, el era acolo. Era printre noi. Înseamnă că şi aseară a fost printre noi. Când s-a câştigat prima dată…

– Eu nu ştiu… se bosumflă Tic. Eu eram cu Ursu la circ. Poate l-aş fi observat.

– Dar şi după circ s-a mai câştigat o dată! continuă Lucia. După ce v-aţi întors voi. Şi nu e de mirare, Ticuşor, că nu l-ai văzut. Tu erai ameţit de echilibristică şi nu aveai ochi decât pentru Torenzo al tău…

– Dacă ai fi fost şi tu la circ şi l-ai fi văzut… încercă să se apere ciufuliciul.

– Puteai măcar în pauză să ne faci o vizită, Ticuşor, îl ameninţă Victor. Da… Da… De câte ori se câştiga un obiect important, proprietarul era în preajma roţii norocului. Întotdeauna el dădea semnalul de câştig. A fost şi aseară la roata norocului. A dat şi aseară semnale. Roata norocului era şi o sursă de câştig şi un fel de pasiune al lui. Îi plăceau obiectele frumoase, mai cu seamă statuetele. De aceea n-a vândut imitaţia de tanagra profesorului. Tot el s-a opus… Ia gândeşte-te, Ticuşor, tu care eşti omul preciziei! Hultanul i-a răspuns imediat profesorului că discobolul nu e de vânzare? Sau a avut un moment de nehotărâre?

Răspunse Dan în locul lui Tic:

– Într-adevăr, Victor. A avut un moment de ezitare.

– Şi eu îmi amintesc, spuse Tic la rândul său.

– Momentul necesar pentru a primi sau nu încuviinţarea, accentuă Victor.

– Acum îmi explic limpede ce s-a întâmplat cu scheletul, zise Maria. Hultanul a aşteptat un al doilea semnal de la adevăratul proprietar, de teamă că ar putea să greşească… Oare a avut proprietarul un acces de milă atunci când l-a obligat pe Hultan să-i ofere un câştig important scheletului?

– Nu văd cum s-ar putea explica altfel gestul lui, răspunse Lucia cu un ton cam nesigur.

– Tot ce se poate, spuse Victor. După cum vedeți, era cineva acolo – domnul X – care dirija activitatea de la roata norocului. Nu lăsa nimic la întâmplare. Tanagralele i s-au părut nişte obiecte atrăgătoare – nu avea calitatea să cunoască valoarea lor reală – şi eu cred, aproape sunt convins, că după ce bâlciul se muta în alt oraş, statuetele ar fi împodobit roata norocului, înconjurându-l poate pe discobolul lui Fradaburidi… Da, dragii mei cireşari! Aseară, proprietarul era printre noi, era lângă unul dintre noi. Şi eram foarte curios să ştiu dacă vorbesc amândoi şi dacă proprietarul aprobă într-adevăr spusele cireşarului. Am aflat azi-dimineață că n-au vorbit nimic… Deci aproba nişte cuvinte care nu se rosteau. Bănuiam acest lucru, dar voiam să ajung la o certitudine… Cum să nu-şi însuşească acest om tanagralele care erau atât de frumoase – le văzuse doar la muzeu şi poate şi în grădina profesorului, atunci în amurg – mai ales când ştia că sunt lucruri de furat. Nu era prea mare păcat – în concepția lui – să le fure de la un hoț… Pentru că există un organizator inconştient al acestui furt, care i-a vorbit cândva – discret – despre sacoşă, adevăratului proprietar al roții norocului, adică aceluia care dădea semnale de câştig; un organizator căruia îi devenise simpatic proprietarul, dar şi proprietarul îl simpatiza, la rândul său, pe micul inconştient.

– Atletul?! şopti ciufuliciul cu ochii în lacrimi.

Victor încuviință clătinând încet capul. Imita gestul cu care atletul dădea semnal de câştig la roata norocului.

— *Sfârşit* —

CONSTANTIN CHIRIȚĂ
CIREȘARII
****
ARIPI DE ZĂPADĂ

IV. Aripi de zăpadă

Cuprins

Capitolul I
1 2 3 4 5 6 7
Capitolul II
1 2 3 4 5 6 7 8
Capitolul III
1 2 3 4 5
Capitolul IV
1 2 3 4 5
Capitolul V
1 2 3
Capitolul VI
1
Capitolul VII
1 2 3
Capitolul VIII
1 2 3 4
Capitolul IX
1 2 3
Capitolul X
1 2
Capitolul XI
1 2 3 4 5 6 7 8
Capitolul XII
1 2 3 4 5
Capitolul XIII
1 2 3 4

Capitolul I

1

Uriaşa cabană, cocoțată temerar deasupra vechiului burg, cu toate camerele, cu toate paturile, cu restaurantul, bucătăria, holurile şi sălile de distracție, dar mai ales cu spațiile albe şi cu pârtiile de schi dimprejur, fusese reținută pentru elevi, ca în fiecare an la începutul primei vacanțe şi înaintea sărbătorilor de iarnă. Ninsese mult şi mai ningea uneori, noaptea, cu fulgi mari care se împotriveau blând întunericului; soarele se dăruia limpede şi fără părtinire fiecărei zile, din depărtări prietene; razele lui nu topeau, dar nici nu înfrigurau prea tare; vânturile întârziau mai întotdeauna prin alte hăuri, doar spre dimineață se burzuluiau câtva timp, înecându-se în vârtejuri albe, pufoase, dar se potoleau repede pentru a nu înspăimânta tinerețea.

„Era vreme frumoasă!” spuneau toți cei care voiau să dea a înțelege că apucaseră pe-acolo, altădată, răscoale şi vijelii cumplite. „Nici nu se putea vreme mai bună pentru concursurile de schi!” spuneau alții care voiau să dea a înțelege, plimbându-şi triumfători tuleiele, că erau veterani ai concursurilor şcolare de iarnă. „Era grozav!” spuneau toți, fără excepție. Şi într-adevăr era grozav.

Se adunaseră elevi din toate liceele țării. La fiecare minut se făceau noi cunoştințe, se legau şi se dezlegau prietenii, se formau grupuri şi scăpărau rivalități, se organizau antrenamente şi demonstrații de virtuozitate terminate, nu rareori, cu rostogoliri şi aterizări involuntare, de un comic irepetabil, se încăierau, mai ales profanii, în pronosticuri vehemente şi… nestatornice, iar seara, înainte de culcare, întreaga cabană intra în zodia farselor. Aici, fantezia nu mai avea margini. Chiar în prima seară, toți elevii se adunaseră în sala de cinema pentru a se întâlni cu celebrul Toni Sailer, în carne şi oase, invitat în țară la premiera unui film în care juca rolul principal. Imediat după terminarea filmului apăru şi Toni Sailer pe scenă, urmat de un cortegiu întreg de

admiratori şi admiratoare. Parcă sărise chiar de pe ecran, pentru că era îmbrăcat în costumul ultimei scene. Întrebări şi răspunsuri, mai ales emoții şi autografe, până ce faimosul campion olimpic şi mai puțin faimosul actor de cinema începu să bată din palme pentru a cere linişte. Când se topi şi ultima şoaptă, se recomandă: Hans Bürger, elev în ultimul an la o şcoală de artă. Fusese prima farsă care declanşase rafala. Câte nu se făceau! De la poştele lui Oşlobanu până la şedințe de iluzionism care transformau puştii în părinți, părinții în ciomege, ciomegele în tărgi, tărgile în sicrie, iar din sicrie săreau pisici, căței şi mingi de fotbal. Cu două zile înaintea concursului, cineva lipise un afiş care anunța că după cină vor sosi la cabană, pentru o oră de încălzire morală, campioana şi campionul național la combinata alpină. Exact la ora promisă năvăliseră în sala de recepție vreo treizeci de perechi de campioni naționali: unii pe uşi, alții pe ferestre, alți de sub scaune, alții din cabina suflerului, alții coborând de pe nişte coloane. Dar şi spectatorii erau pregătiți să întâmpine farsa. Aduseseră multe cu ei: pungi cu făină, cu zăpadă, cu funingine, cu praf de scărpinat, funii, sfori, bandaje, sârmă. Odată imobilizați şi machiați, campionii fuseseră luați pe sus şi duşi cu nemaipomenit alai pe terasa uriaşă de la etajul întâi, iar de acolo aruncați fără teamă în movilele de zăpadă anume pregătite. Probabil că nu din întâmplare, ci ca o reacție la nesupunerea ei violentă, una din perechi fusese frecată, muştruluită şi tăvălită prin zăpadă mai rău decât toate celelalte, de fapt mai bine decât toate celelalte perechi. Pentru că se zbătea şi striga cel mai tare: „Noi suntem adevărații campioni! Noi suntem adevărații campioni!” Şi, bineînțeles, erau… Numai tinerețea veritabililor campioni şi spaima galbenă care paralizase brusc spectatorii îndreptaseră până la urmă lucrurile.

Nu se putea ca în acel noian de farse, care-l transformase pe directorul cabanei în cel mai mare jocheu englez, iar pe o ziaristă timidă şi speriată în soția lui, să nu-i vină cuiva ideea celei mai năucitoare farse: în cabană, chiar printre concurenți se aflau, incognito, *cireşarii!* Fusese o farsă de dimineață, lansată în restaurant, chiar când concurenții îşi terminau micul dejun. Din clipa aceea, toate denumirile şi chemările se schimbaseră ca prin farmec. Orice elev mai micuț şi mai blond şi, obligatoriu, cu nasul cârn sau împins cu degetul în sus, se numea Tic. Orice vlăjgan cu umeri lați şi cu mers de atlet se numea

Ursu. Brunetele îşi făcuseră la repezeală codițe, unele mai scurte decât degetul, pentru a se transforma în Maria, blondele îşi îndesau părul sub căciuliță, lăsându-şi numai câteva şuvițe pe frunte, pentru a se confunda cu Lucia, rotofeii timizi şi cu ochii întrebători îşi retrăgeau capul între umeri şi se strigau Dan… Cei care-şi spuneau Ionel îşi duceau mâna la ceafă şi loveau cu cotul brațul vreunei negricioase. Alții, cufundați în meditație, priveau ca din depărtări agitația terestră din jur sau căutau, cu licăre de spaime în priviri, chipurile unor fete îmbrăcate în alb… În tot restaurantul nu se auzea altceva decât: Victor, Maria, Dan, Tic, Ionel, Lucia, Ursu… Denumiri însoțite de rugăminți, de destăinuiri, de provocări, de amenințări. Mănuşi nu se aruncau, pentru că era cam frig afară.

– Ascultă, bă Terchea! N-o mai fă pe Victor, că-i spun lui Ursu cum l-ai înjurat…

– Mamă dragă! Crezi că aş deveni şi eu mai interesant dacă m-aş uita toată ziua, ca tine, într-o oglindă albastră?

– Nesuferitule! Răule! Nu puteai şi tu…

– Formidabilă prăjitură! se întâmpla să se bucure vreun întârziat oarecare.

– Depinde… Tot proteine, glucide, grăsimi şi vitamine. Ba chiar predomină vitaminele liposolubile…

– Degeaba! Mă imiți foarte prost. Mai citeşte o dată cărțile. Şi încă o dată.

– Le-am citit de douăsprezece ori pentru că suferam de narcisism… înainte de peşteră. Brrrr!!

– Cine mi-a furat vorba? Asta o spun numai eu!

– Zău, Ticuşorule? Hai mai bine să facem o gigantică!

Erau atâția cireşari acolo, şi foloseau cu atâta fidelitate fraze din primele cărți, şi se priveau unii pe alții cu atâta complicitate: Tic pe Maria, Lucia pe Ursu, Victor pe Ionel, Dan pe toți, speriat, aşteptând trăsnete în creştetul capului, încât s-ar fi pierdut în hărmălaie şi mulțime, fără să fie recunoscuți, şi mai ales fără să fie luați în serios chiar veritabilii cireşari. Şi, bineînțeles, cireşarii erau! Da, cireşarii cei adevărați, cei care trecuseră prin Peştera Neagră, cei care descoperiseră Castelul celor două cruci, cei care salvaseră tanagralele erau acolo! Dar nimeni nu-i recunoscuse, pentru că nu voiau să fie recunoscuți. Iar după

farsa de dimineață, puteau să strige ei sus şi tare cine sunt, că nu i-ar fi crezut nimeni. Alți elevi, prin aplomb şi imitație, păreau mai veritabili decât ei.

Aşa se face că la antrenamentul de dimineață porniră spre pârtiile de coborâre… vreo două sute de cireşari. Şi asta după ce unii se retrăseseră din farsă pentru că aveau o înfățişare prea anticireşărească. Oare unde erau adevărații şapte?

2

Tinerii urcau spre capul celor două pârtii de antrenament, în grupuri care se formaseră încă înainte de sosirea la cabană. Erau grupurile care urmau să reprezinte liceele şi şcolile din diferite oraşe la concursuri. Dar oricât de mare ar fi fost încâlceala celor care urcau, oricât s-ar fi amestecat unii cu alții, două grupuri se distingeau net şi se recunoşteau de la prima aruncătură de ochi. Mai întâi din cauza treningurilor, în sutele de siluete albastre, un albastru închis, aproape de negru, culoare obligatorie, apăreau câteva pete ciudate care chemau privirile mai mult spre a le însenina. Erau pete galbene, un galben palid, încărcat totuşi de oglinzi şi reflexe, şi pete de azur, dar un azur neobişnuit, acel albastru de baltica, spălăcit şi strălucitor în acelaşi timp. Apoi, după felul cum purtau schiurile când nu le aveau în picioare. Galbenul palid ducea schiurile pe umărul drept, dar nu cap la cap, ci cap la coadă; albastrul de baltica ducea schiurile de asemenea cap la coadă, dar nu pe umărul drept, ci pe umărul stâng. Apoi, după felul cum îi priveau ceilalți pe concurenți îmbrăcați în banalele şi sâcâitoarele uniforme albastre: cu milă, cu dispreț, sau, în cel mai fericit caz, cu indiferență. Şi, în sfârşit, după felul cum se înțelegeau cu schiurile atunci când le aveau în picioare: alunecau cu o siguranță, cu o îndemânare şi cu o eleganță care scoteau exclamații de uimire de pe multe buze şi obligau multe priviri să se minuneze. Treningurile galbene reprezentau liceul din Suşteni, care cucerise campionatul şcolar cu doi ani în urmă. Treningurile de azur reprezentau liceul din Binaia, câştigătorul ultimului concurs şcolar, cel de anul trecut. Uniformele elegante şi ispititoare, împreună cu bocancii

austrieci şi schiurile iugoslave, le fuseseră înmânate odată cu medaliile de campioni şcolari.

Cele două grupuri erau în conflict deschis, declarat, cunoscut şi ireconciliabil. Un conflict mut, dar cu nimic mai feroce, un conflict în care privirile culeg şi revarsă atâta putere ascuțită, încât sunt în stare să sfâşie şi să strivească. Şi galbenul palid şi albastrul de baltica vedeau roşu. Cu cinci zile în urmă, adică în dimineața sosirii la cabană, la primele ciocniri participaseră cu prioritate vocile: glume, negații, insulte, injurii, amenințări. Dar pentru că vocile riscau să se scurgă în brațe, iar brațele să se prelungească în mişcări, iar mişcările să caute anumite ținte: urechi, obraji, păr, iar toate aceste ținte să fie purtate de alții, conducătorii celor două grupuri, într-un moment de inspirație salvatoare, hotărâseră să amuțească total în raporturile reciproce până în clipa în care se va termina decernarea titlurilor. Costin, conducătorul celor cinci treninguri galbene, şi Alexandru, conducătorul celor cinci treninguri azurii, consfințiseră imediat înțelegerea nu întinzându-şi mâinile, ci azvârlindu-şi priviri nimicitoare, parcă s-ar fi confundat cu pulberea zăpezii, fiecare.

Cele douăsprezece treninguri distinse şi distincte, şi galbenul şi azuriul fiind purtate de câte trei fete şi trei băieți, se urmăriseră cu atâta ardoare şi încăpățânare mută în primele două zile, încât nu mai descoperiseră niciun alt adversar capabil să le amenințe titlul la care aspirau. Erau sigure că marea bătălie se va da între ele. Niciun alt grup, îmbrăcat în albastru închis, nu li se părea demn de cea mai mică atenție. În a treia zi însă, Alexandru zărise un concurent absolut necunoscut lansându-se cu o viteză amețitoare şi trecând printre obstacole fără să le atingă, parcă i-ar fi purtat nişte şopârle nevăzute schiurile. Din nefericire, îl pierduse în masa de uniforme albastre din vale. Imediat, cele cinci treninguri azurii primiseră misiunea să coboare şi să afle cine este concurentul insolent. Şi porniseră toate cinci, după Alexandru, într-o superbă trombă de zăpadă.

Scăpate de supravegherea de gheață a rivalelor şi de obligația de a răspunde cu o supraveghere de foc, treningurile galbene răsuflaseră uşurate, câteva minute, până ce conducătorul lor, Costin, zărise o siluetă care dansa cu atâta grație printre obstacole şi se prăbuşea cu o asemenea viteză în vale încât se uitase imediat la Elena, pentru că stilul

de dans al alunecării albastre se asemăna cu stilul Elenei şi pentru că mai apucase să vadă două codițe împungând umerii uniformei comune care erau şi ele aidoma cu ale Elenei. Conducătorul fantomelor palide dăduse imediat semnalul de alarmă, indicând cu degetul o siluetă albastră care tocmai zbura peste o râpă şi pornise cu cortegiul fantomatic pe urmele ei. După primul cot o pierduseră însă din ochi, iar după al doilea, când pârtia de coborâre reapăruse în fața privirilor, nu mai zăriseră nicio săgeată albastră, ci o uriaşă adunătură de gândaci negri foind prin zăpada lovită de soare de la capătul pârtiei.

Tot restul celei de a treia zi şi ziua a patra, în întregime, ambele grupuri de campioni căutaseră cu înverşunare, fără să-şi destăinuie o iotă din misterele lor. Azurii căutau un băiat îmbrăcat în albastru, iute ca săgeata. Galbenii căutau o fată cu cozi, la fel de iute. Unii căutau un băiat, alții o fată. Fiecare culoare căuta pe pârtia pe care şi-o alesese din prima zi. Azurii pe pârtia A, galbenii pe pârtia B. Se instalaseră în capul pârtiei şi urmăreau cu schimbul, azurii fiecare schior care li se părea mai îndemânatic, galbenii fiecare fată cu cozi şi cu grație în alunecare. Căutare zadarnică în ambele tabere. Căutare înverşunată, nervoasă, mai ales spre sfârşitul zilei a patra. Mai rămânea o zi până la concurs, ziua a cincea, şi încă nu izbutiseră să-şi descopere rivalii cei mai periculoşi. Poate chiar în aceeaşi clipă le trecuse prin minte celor doi conducători acelaşi gând: dacă „ăilalți” s-au deghizat în concurenți obişnuiți pentru a ne induce în eroare şi a ne enerva, pentru a ne distruge moralul înaintea concursului? Răspunsul era mult mai simplu, foarte simplu: misterioşii schiori îmbrăcați în uniforme albastre schimbaseră între ei pârtiile de antrenament. Fata trecuse pe pârtia A, iar băiatul trecuse pe pârtia B, nu din proprie inițiativă, ci pentru că aşa îi sfătuise un drăcuşor cu păr blond, încâlcit, şi cu nasul cârn din naştere, care nici în republica de zăpadă nu putea să se dezbare de obiceiul lui de iscoadă.

Marii rivali în costume distinse nu se gândiseră însă la această soluție simplă şi nici nu puteau să se gândească pentru că nu-şi destăinuiseră nimic unii altora. Azurii căutau pe pârtia A un fenomen albastru, masculin, iar galbenii căutau pe pârtia B un miracol albastru, feminin. Campionii abia ajunseseră la o întrebare oarecare, transformată brusc în presupunere: probabil că erau traşi pe sfoară de „ăilalți”, pentru a li se învrăjbi nervii înaintea concursului.

În noaptea celei de a patra zile, fiecare grup luase o hotărâre de ultimă oră: a doua zi dimineața, înaintea primului antrenament, unul din membrii grupului îşi va căuta un post foarte discret de observație în zona inamică, pentru a vedea ce se petrece acolo, dar mai ales pentru a-şi da seama dacă sunt sau nu traşi pe sfoară. Şi azurii şi galbenii luaseră exact aceeaşi hotărâre, fără să ştie nimic unii de alții. Şi pentru a nu fi recunoscuți în rolul lor de spioni *iscusiți,* detectivul voluntar al fiecărui grup primise indicația, sau poate descoperise singur, că ar fi bine să se îmbrace în trening albastru obişnuit. Şi pentru a nu bate întru nimic la ochi, azurii se înțeleseseră să trimită în iscoadă o fată, pe campioana lor, Atena, iar galbenii un băiat, pe vicecampionul lor, Tiberiu.

Noaptea trecuse în emoții cumplite, cu somn şi vise rele. Iată cum începuse cea de a cincea şi ultima zi de antrenament.

3

O groază de tineri transformați în cireşari urcau pe coasta muntelui spre capul celor două pârtii paralele. De departe, păreau şiruri de furnici albastre-negre cățărându-se pe trunchiul unui mesteacăn. Cele câteva pete galbene şi azurii nu mai erau ca în alte zile în frunte, rămăseseră în grosul şirurilor, ba începeau să se împotmolească pe la coadă. Dacă s-ar fi găsit cineva să le numere de undeva, de sus, ar fi descoperit cu uimire numai câte cinci gângănii de fiecare culoare: cinci azurii şi cinci galbene. Şi nu le-ar mai fi văzut strânse laolaltă, ca altădată, ci disparate printre siluetele albastre, dar alcătuind cu artă nişte puncte deosebite, clare, senine, la egală depărtare unele de altele, pe o linie întunecată, mobilă. De aceea nu puteau fi numărate precis decât de undeva de sus. Şi undeva sus, la capătul celor două pârtii, chiar la mijloc, între cei doi uriaşi oameni de zăpadă, unul cu tichie roşie şi altul cu tichie verde, care distingeau într-un fel teritoriile A şi B de pe platoul de lansare, se afla cineva, o mogâldeață albastră care ştia să numere, care voia să numere şi care chiar putea să interpreteze rezultatul numărătorilor. „Când şi cum ajunsese acolo mogâldeață

albastră?” era o întrebare la care n-ar fi putut răspunde decât ea şi care nu preocupa în clipa aceea decât doi concurenți, cei care-o zăriseră, fruntaşii şirurilor angajate pe cele două pârtii. Pentru că erau doi *albaştri* care lăsaseră în urmă şirurile, strecurându-se într-un urcuş discret şi îndărătnic cu o țintă foarte precisă: omul de zăpadă. Omul, la singular, pentru că fiecare siluetă era atrasă de un singur om, dar nu de acelaşi. Atena se furişa pe pârtia B, spre omul cu tichie verde, Tiberiu pe pârtia A, spre omul cu tichie roşie. Amândoi ştiau că pe băncile înalte din fața oamenilor de zăpadă se ținea în fiecare dimineață sfatul azurilor, lângă omul cu tichie roşie, şi sfatul galbenilor, lângă omul cu tichie verde.

Platoul care era străjuit la extremitățile lui de cei doi giganți albi cu tichii colorate, fiecare în capul unei pârtii, avea forma unui pătrat cu latura de vreo două sute de metri şi era tăiat drept la mijloc de o prăpastie adâncă şi abruptă, cu ambele maluri acoperite de brazi. Prăpastia continua până în vale, despărțind în două şi coasta cu pârtiile de coborâre, şi ducând până jos perdeaua dublă şi impenetrabilă de brazi, la adăpostul căreia urcau, nevăzuți unul de altul, cei doi detectivi în albastru. Trecerea dintr-o zonă în alta se făcea pe la marginea de nord a platoului unde prăpastia se îmblânzea. Până acolo însă, zonele erau perfect separate şi apărate cu străşnicie de priviri indiscrete şi de pericolul fofilării vreunui nechemat. Bineînțeles, în condițiile în care deveneau zone rivale.

Iată de ce Atena şi Tiberiu preferaseră să gâfâie dis-de-dimineață şi să tragă din răsputeri la urcuş, fiecare încredințat că va ajunge primul sus pe platou, iată de ce îi intrigase pe amândoi apariția acelei mogâldețe albastre în cel mai îndepărtat punct al platoului, chiar pe locul de unire al celor două zone, acolo unde se îmblânzea prăpastia… pe când ei se aflau abia la jumătatea urcuşului. Fără să ştie unul de altul, fără să se vadă, ambii detectivi în albastru îşi grăbiră suişul.

Dar când ajunseră sus, pe platou, fiecare la omul de zăpadă rival, nu găsiră nici urmă din mogâldeața albastră, adică nu găsiră urmă vie, pentru că, în zăpadă, erau urme destule, însă atât de încâlcite, de parcă se împleticiseră în fiecare zonă vreo douăzeci de bețivi. Hărmălaia celor care urcau se apropia primejdios, aşa că iscoadele în albastru nu mai avură răgaz să descifreze enigma urmelor din zăpadă. Fiecare se grăbi,

în zona ei, să-şi găsească un loc sigur de observație, şi fiecare îl găsi la adăpostul unor tufe de jnepeni, cam la vreo douăzeci de metri de statuile de zăpadă.

Repede, repede, platourile de lăsară cucerite şi cotropite de siluete şi bucurii albastre şi de câteva spaime şi nelinişti galbene şi azurii. Deşi aproape toți erau îndrăzneți, guralivi şi în căutare de glorie, schiorii în costume întunecate priveau în fiecare dimineață cu admirație şi chiar cu un fior de teamă spre băncile din fața paznicilor de zăpadă unde se adunau şi se sfătuiau campionii. Nimeni nu îndrăznea să tulbure consiliul de obicei vesel şi arogant al zeişorilor zăpezii. Îl ocoleau în tăcere, rareori câte un cutezător saluta în direcția băncii, aşteptând cu înfrigurare un răspuns, oricât de fugitiv şi de indiferent, pentru a se lăuda apoi toată ziua. Îl ocoleau mereu, dar în fiecare zi cercul admiratorilor părea că se apropie de centrul olimpului de zăpadă, fără să stârnească mânia perceptibilă a vreunei zeități. Cea de a cincea dimineață fusese proclamată în taină de către siluetele întunecate dimineața decisivă; cercul trebuia să se contopească pe nesimțite cu centrul. Dar… mutrele zeilor de pe bănci erau atât de încruntate şi gesturile lor atât de neliniştite, încât se petrecu exact mişcarea contrară: cercul se îndepărtă tot mai mult de centrul său, atingând un diametru care, de fapt, îl dizolva.

Aşa că sfatul tainic, vegheat de paznicii cu mături în loc de arme, se bucura şi într-o zonă şi într-alta de linişte desăvârşită… de care însă nu putea să profite niciunul din detectivii ascunşi printre jepi, pentru că zeii vorbeau numai în şoaptă. Se discutau amănuntele cheie ale concursului de a doua zi, adică se punea la cale însăşi victoria şi nicio ureche străină n-avea voie să audă un singur cuvânt. Dar urechile omului de zăpadă?

În zona A, sub oblăduirea gigantului cu tichie roşie, Alexandru, campionul cu părul aproape alb şi cu fața îngustă şi lunguiață pe care nu se vedeau sprâncenele, dar cu ochii vii şi strălucitori ca două vârfuri de cărbune, de statură mijlocie, subțire şi suplu ca o zvârlugă, dezvăluia marea taină:

– Nimeni n-are voie să sufle un cuvânt! începu el. Secret absolut, sub jurământ!… Aşa! Urechile la mine! Coborârea se va da pe pârtia specială, mâine la prânz. Azi după-masă şi mâine dimineață se vor face recunoaşteri şi antrenamente de acomodare… cunosc pârtia cum îmi

cunosc palma. Nici după cinci sute de antrenamente nu-i prinzi punctul nevralgic. Aşa! Urechile la mine! La cota 1150 e o groapă acoperită în care coborârea se împotmoleşte pe nesimțite şi se pierd cam patru secunde, fără să-şi dea nimeni seama. Acolo-i punctul nevralgic, dar tot acolo-i şi punctul de salvare… Dacă se coboară pe la limita din dreapta pârtiei, exact pe muchie, se prinde o ridicătură absolut invizibilă, care dă un impuls teribil, ca o catapultă. În loc să se piardă patru secunde, se câştigă patru secunde, adică, în total, opt secunde. Asta înseamnă victorie sigură, chiar dacă le-am da handicap!

– O fi aşa, îndrăzni un tânăr cu părul creț şi ochi albaştri ca azurul treningului, dar de unde ştim noi când ajungem la cota 1150? Şi cum vom putea noi, în viteza aia, să prindem exact muchia pârtiei?

– Asta e! spuse Alexandru. Asta e marea taină! Urechile la mine: trebuie să pregătim momentul, să-l anunțăm din timp prin câteva semnale secrete. Aşa! Iată ce voi face eu: cu cincizeci de metri înainte de cota 1150 voi ridica un omuleț de zăpadă cu tichie roşie pe cap, ca ăsta din spatele nostru, dar mult mai mic, cam un sfert din cât e ăsta. Va fi primul semnal: deci cârmirea, spre marginea pârtiei. Iar la punctul nevralgic voi înfige în zăpadă două ramuri de brad în formă de X. Voi să vă potriviți schiurile exact la o palmă de cele două ramuri. Şi să fiți pregătiți pentru catapultare, altminteri vă pomeniți cu capul în groapă… Nicio vorbă, nimănui. Sfânt!

– Şi dacă vreun schior tembel o să nimerească în ramurile de brad şi o să le doboare? întrebă una din fete, o negricioasă cu codițe fragile şi chinuite.

– La asta nu trebuie să vă gândiți nicio clipă! răspunse imediat Alexandru. Voi să nu le loviți! Ceilalți? Imposibil! Toți vor căuta muchia de vizavi şi vor trece obligatoriu prin groapa acoperită… Urechile la mine: toată formația pârtiei obligă la cotitura asta. Nimănui nu-i va trece prin cap să încerce marginea din dreapta. Şi dacă din întâmplare va încerca vreunul, fără să cunoască secretul dâmbului, gata! s-a dus! Până se scoală din groapă trece minutul… Asta-i tot! Altceva nimic. Nimic decât secret absolut! Mormânt!

Mormântul ar fi început, poate din clipa aceea, dacă băiatul cu părul creț şi cu ochii de azur n-ar fi simțit nişte fiori electrici în priviri. Îşi

întorsese capul fără să vrea şi observase o siluetă albastră trecând pe lângă omul de zăpadă.

– Ăsta de unde-a mai apărut? arătă el cu mâna spre băiatul care se depărta. Din vale n-a venit…

– Şi nici din spate nu putea să vină… se miră Alexandru. Am stat tot timpul cu fața spre voi…

– Şi dacă el o fi stat ascuns în spatele omului de zăpadă!? se îngrozi negricioasa cu codițe chinuite.

– Imposibil! o linişti Alexandru, sau mai bine zis încercă s-o liniştească, pentru că nici el nu era dumerit. De unde dracu' a apărut idiotul ăla? După el!

Dar era prea târziu… „Idiotul" în albastru ajunsese la locul de întâlnire a celor două zone, acolo unde prăpastia se îmblânzea şi oferea o punte de legătură între maluri. O secundă mai târziu dispăru în cealaltă zonă, după perdeaua de brazi. Cu toate acestea, azurii porniră după el, cu Alexandru în frunte. Dar când păşiră în zona B, în zona gigantului cu tichie verde, văzură aproape o sută de mogâldețe albastre zbenguindu-se pe platou.

– Ia-l de unde nu-i! se enervă Alexandru.

– Adică ia-l de unde e! îl corijă negricioasa cu codițe stoarse. Înainte de a începe *discuția* m-am uitat de jur împrejurul omului de zăpadă. Nu era nimeni!

– Şi eu m-am uitat… spuse băiatul cu ochi albaştri: Nici eu n-am văzut pe nimeni. Şi-am mai făcut un ocol chiar în toiul discuției şi n-am zărit niciun albastru pe o rază de cincizeci de metri…

– O fi trecut pe lângă noi fără să-l vedem… se gândi Alexandru. Altă explicație nu e, că din pământ n-a ieşit şi nici fantomă n-o fi.

Silueta misterioasă se apropiase pe nesimțite şi nevăzute de omul alb cu tichie verde. Şi deodată căzu pe zăpadă ca fulgerată. Dar nici nu se ridică şi nici nu rămase acolo. Se împinse într-o alunecare lină spre omul de zăpadă, ajunse cu fruntea la poalele lui… o secundă… două… şi pata albastră începu să se micşoreze, parcă sub influența unei vrăji neîndurătoare, până ce se dizolvă cu totul în zăpadă. Dacă ar fi urmărit-o cineva cu privirile de departe, ar fi asistat la acest nemaipomenit spectacol. Dar nimeni n-o urmărise şi n-o văzuse, nici chiar omul de zăpadă, pentru că era cu spatele la ea. Nici chiar iscoada albastră

ascunsă în tufele de jnepeni, la douăzeci de metri de omul de zăpadă, pentru că nu avea în ochi decât treningurile palide de pe bancă.

Cinci fantome galbene stăteau pe banca din fața gigantului cu tichie verde. Parcă aşteptau să se întâmple ceva, pentru că niciuna nu era în stare să scoată o vorbă. Fețele începeau să capete tot mai mult culoarea treningurilor, bocancii hârşâiau cu vârful sau cu călcâiul zăpada înghețată de sub bancă, privirile nu se dezlipeau de buza platoului de lansare, tresărind ori de câte ori vedeau o siluetă albastră ivindu-se acolo. Poate chiar în clipa când orice speranță părea pierdută, apăru pe platou un cățărător în albastru, cu ochelari de soare, fără schiuri pe umeri, asemănându-se la mers şi la înfățişare cu alți douăzeci, treizeci de tineri care se antrenau în zona omului cu tichie verde. Un singur amănunt îl deosebea, poate, de ceilalți: căciuliță verde cu moț alb-roşu. Dar era exact amănuntul pe care îl aşteptau fantomele galbene, şi mai ales conducătorul fantomelor galbene, Costin. Noul-sosit trecu prin fața băncii cu mâinile în buzunare şi, fără să privească la cei care tremurau acolo, şuieră printre dinți:

– Speciala… Mâine la unsprezece şi jumătate…

Şi îşi continuă plimbarea, la fel de liniştit, făcu un ocol prin spatele omului de zăpadă, apoi coborî pe unde venise. Nimeni nu-i dădu vreo atenție, nimeni nu-i remarcase sosirea şi mai ales înapoierea.

Costin şi fantomele sale se învioraseră. Şuierul acela, auzit atât de vag de urechile lor, avusese puteri vrăjite. Costin sări de pe bancă şi începu să-şi desfacă brațele parcă după un somn greu şi tulbure. Dar nici nu se gândi să deschidă gura înainte de a face un cerc în jurul omului de zăpadă.

– Nu e nimeni în preajmă, se linişti el. Niciun intrus. Ăilalți ne privesc de sus de pe punte. Parcă ar avea de gând să vină încoace. Aha! Îşi pun schiurile. Să ni le punem şi noi cât durează colocviul…

– Adică monologul… se auzi o voce groasă.

– Acum nu mai poate fi monolog… şi du-te dracului! se înfurie Costin. Urechile la… Adică aşa zice ălălalt… Atenție! Concursul se face pe pârtia specială şi începe mâine la unsprezece şi jumătate. Asta am vrut, asta am aşteptat. Începând din clipa asta, ăilalți sunt în mâinile noastre, adică în schiurile noastre. Un singur hop trebuie să trecem, un

hop pe care imbecilii nu-l cunosc, pentru că habar n-au de tainele pârtiei speciale. Frățiorilor, i-am halit!

– Să nu ne haleasca ei… se auzi aceeaşi voce groasă.

– Ia nu mai cobi, cretinule! Urechi… adică nu… Atenție! Hopul cel mai mare e cota 1300… La insuliță, aşa i se spune vara. Pârtia înconjoară o moviliță pe care s-au înfipt doi brăduleți gemeni, ca două lumânări încovoiate la rădăcină, aşa ca un fel de U. Exact. Dacă te uiți de departe la ei seamănă cu un U. Ei, bine! Acolo, la insuliță, e marele hop! Cei mai mulți schiori înconjoară movilița prin dreapta. E mai uşor de cârmit şi mai în firea lucrurilor…

– Aha! descoperi cel cu vocea groasă. Noi trebuie să ocolim prin stânga… Şi ce câştig aduce ocolul prin stânga?

– Niciun câştig! îl reteză Costin. Cel mult o deraiere şi vreo zece tumbe, ca să-ți treacă pentru toată viața pofta de concurs şi poate chiar de schi… dacă nu ştii să faci bine stânga… Dacă te pricepi, scapi numai cu spaima şi cu vreo cinci, şase secunde pierdute.

– Păi atunci ce scofală e dacă o luăm ca şi ceilalți prin dreapta? întrebă altă voce cam la fel de groasă, adică tot în schimbare.

– Nu e nicio scofală! Nici dreapta, nici stânga nu aduc vreun câştig. Dar cine trece prin mijlocul acelui U, câştigă vreo opt secunde! Parcă i s-ar prinde elice la schiuri, parcă l-ar goni un motor din spate…

– Alții nu ştiu şmecheria?

– Nu e nicio şmecherie, nerodule! Movilița face parte din traseu. Pe dreapta, pe la stânga, pe deasupra ei, nu contează. Numai că nimeni nu se gândeşte să treacă printre cei doi brăduleți. Când îi vezi prima dată în față, de după cotitură, dintr-un unghi rău, ți se par atât de apropiați încât primul gând e să te fereşti de ei, să nu cumva să intri în ei. Şi din cauza asta nimeni n-a simțit că acolo e o adevărată trambulină.

– Şi tu de unde ştii? se amestecă una din fete în vorbă. Dacă e o capcană?

– Nu e nicio capcană, fricoaso! Şi nu sunt singurul care ştie secretul ăsta. Îl mai ştiu trei persoane, o fată şi doi băieți, şi toți trei sunt campioni. De ce să nu fim şi noi?… Şi dacă anul trecut concursul ar fi avut loc tot pe pârtia specială, poate că erai şi tu campioană. Acum e clar? Toată echipa noastră va trece prin U şi vom câştiga concursul pe

echipe… La individual o să vedem noi… Ce-o să-i mai halim pe idioții ăia!

Azurii se apropiau… Şi erau numai cinci! Dar şi azurii văzură cu uimire numai cinci galbeni lângă gigantul cu tichie verde! Şi deodată se porni de undeva un iureş albastru, o învălmăşeală care cuprinse în centrul ei şi cele zece pete deschise. Larmă, țipete, mişcare, trombe de zăpadă, toți concurenții se adunaseră parcă în zona fantomelor galbene. Două, trei minute ținuse vârtejul de pe platou, apoi începură lansările. Unul după altul, la o secundă, se prăvăleau în vale schiorii albaştri. Când larma şi agitația se potoliră, cele două grupe de campioni şi de candidați la victorie se treziră față în față: cinci galbeni şi un albastru contra cinci azurii şi o albastră. Doar câteva clipe de surpriză… şi nu mai era nevoie de niciun raport din partea iscoadelor. „Misterul celor două siluete albastre încetase să mai fie un mister!” aşa gândeau cei doi conducători ai culorilor senine. Fiecare era încredințat că înlăturase primejdia de a fi tras pe sfoară de celălalt. Galbenii răsuflară uşurați văzând fata în albastru printre azurii, fără să se mai întrebe dacă fata avea sau nu codițe, iar azurii, văzând silueta albastră ascunzându-se după fantomele galbene, îşi făcură cu cotul, apoi îşi împroşcară rivalii cu priviri dure din care nu lipsea o licărire de dispreț. Şi pentru că povestea se încheiase, îşi dădură drumul la vale cu o viteză care-i transforma în năluci. Galbenii porniră după ei, ca să nu rămână mai prejos. Pe întreg platoul rămăseseră doar două siluete albastre, o fată şi un băiat, amândoi cu figuri posomorâte, încercând să-şi potrivească schiurile, dar de fapt ferindu-se să se uite unul la altul. Se spetiseră urcând înaintea tuturor, înghețaseră în nemişcarea lor printre jnepeni, ba se şi făcuseră de râs în costumele albastre, cam jerpelite şi cam intrate la apă, şi după toate, nimeni nu-i întrebase nimic, şi nici măcar un semn sau o vorbă de mulțumire nu-i răsplătise. Prefăcându-se că nu se văd, se apropiară de bancă, apoi se aşezară pe ea pentru a-şi potrivi schiurile. Dar parcă n-aveau chef să coboare. N-aveau chef nici să-şi pună schiurile. Nici măcar nu stăteau cum trebuie pe bancă: fiecare la un capăt, abia atingându-l. Atena la dreapta, Tiberiu la stânga. Ba la un moment dat îşi ridicaseră şi schiurile între ei, ca o pavăză. Erau subțirei şi palizi amândoi, ea cu priviri mari, mirate, descoperind pretutindeni taine, el

înspăimântat şi speriat, sau poate numai supărat, cu ochi negri, scăpărători. Primul izbucni el, cu şuierături rele în glas:

– Costin ăsta e un dobitoc! Şi un caraghios! Şi un îngâmfat fără pereche! Câştigă un concurs şi apoi trăieşte din el un an întreg. Şi la română, şi la matematică, şi la ştrand, deşi înoată ca un dezmăţat, şi la cofetărie, şi cu fetele… numai dintr-o coborâre cu schiurile…

– E drăguţ… spuse Atena foarte încet. E drăguţ din partea ta că nu vorbeşti aşa despre Alexandru, deşi ar merita şi mai multe…

– Pssss! Ce-mi mai sărise inima! mărturisi Tiberiu. Credeam că-ţi place Costin… De nătărăii tăi nu pot să mă leg pentru că nu-i cunosc. Pe-ai mei îi ştiu însă mai bine decât schiurile… Sunt băieţi de treabă, mai ales fetele…

Atena zâmbi fără să vrea şi dintr-o dată atmosfera se destinse. Se aşezară mai bine la capetele băncii, ba chiar începură să se apropie.

– Şi în grupul nostru sunt fete cumsecade, mai ales băieţii… râse Atena de-a binelea. Dar Alexandru e într-adevăr un nătărău… El ne obligă la rivalitate…

Câteva clipe niciunul nu scoase vreun cuvânt. Apoi se auzi vocea tremurândă a băiatului:

– Ştii… Am uitat să-ţi spun anul trecut… când vi s-au dat premiile. Tot din cauza lui Costin… El ne-a înhăţat şi ne-a obligat să plecăm imediat… Ştii… Eşti foarte frumoasă…

Atena tresări şi se uită speriată împrejur. Vorbele rostite atât de neaşteptat o umpleau cu aer cald, dar parcă o şi sufocau. Poate că trebuia să le respingă… Oare? Sau poate că ar fi avut voie să le audă chiar cu un an în urmă…

– Mulţumesc! se pomeni că şopteşte fără voia ei.

Şi în clipa aceea plină de tresăriri şi surprize, cu un început firav de melodie, cu respiraţii nehotărâte, mirate, dar atât de adânci şi plăcute, în clipa aceea de gheaţă şi foc, în care două mâini încercau să se caute printre schiuri, exact în clipa aceea se produse catastrofa. Omul de zăpadă, gigantul cu tichie verde se prăbuşi ca un nevolnic peste bancă, izbindu-i şi aproape îngropându-i pe cei doi melancolici, dar şi apropiindu-i până la atingerea frunţilor. Când izbutiră să se ridice din movila de zăpadă, să-şi elibereze trupurile şi mai ales capetele, văzură în locul omului de zăpadă un omuleţ viu, un băiat speriat, năucit, cu păr

blond, acoperit ici-colo de platina zăpezii, şi cu un nas cârn care aducea cu al…

Nu mai avură timp să-şi termine gândul sau să-şi înceapă amintirea, pentru că băiatul din spatele băncii se lansă într-o goană nebună pe pârtia de coborâre.

– Extraordinar! se minună Atena. Tu nu crezi, ca şi mine, că fugarul ăsta e… el? Fratele Mariei, Tic…

– Precis! sări Tiberiu, poate pentru a-i face plăcere fetei. Pun mâna-n foc că e Tic… Dar dacă e el aici, atunci sunt şi ceilalți cireşari! Şi noi care am luat totul drept o farsă!

– Ca şi în seara trecută cu campionii… îşi aminti Atena. Oare să fie şi Victor, şi Ursu, şi Lucia?

– Precis! Hai după el! Fără să le spunem celorlalți! Formidabil, nu? Ne jucăm mai departe rolul de detectivi. Tu vrei?

Atena clătină veselă din cap. Amândoi se grăbeau să-şi potrivească schiurile. Şi parcă pentru a pecetlui secretul, îşi prinseră mâinile şi merseră aşa până la buza văii. Mogâldeața albastră se apropia vertiginos de forfota neagră de jos.

– Nu-l mai ajungem… se sperie Tiberiu, sau poate încerca o manevră abilă.

Atena îi strânse vârfurile degetelor cu mâna caldă, apoi se lansă ca o nălucă în vale. Parcă voia să doboare toate recordurile de coborâre. Pe la jumătatea pârtiei, Tiberiu o ajunse. Zburau umăr la umăr. Mogâldeața albastră intrase în furnicarul de jos şi poate că ar fi pierdut-o din ochi dacă nu ar fi zărit-o, vreme de o clipă, oprindu-se lângă o altă siluetă albastră care se deosebea de cele din jur prin statură. De sus, silueta lângă care se oprise fugarul părea că le domină pe toate celelalte. Mogâldeața dispăruse. Parcă o înghițise pământul. Dar uriaşul rămăsese. Şi pe măsură ce schiorii detectivi se apropiau, gigantul îşi reducea proporțiile înfiorătoare, transformându-se într-un tânăr înalt şi solid, aşa cum mai erau şi alții în furnicar. Şi lângă el se afla o fată blondă, cu părul scurt, tuns băieţeşte, sprintenă şi îmbujorată.

Atena şi Tiberiu îşi găsiseră un loc de pândă la vreo zece metri depărtare de prietenii dărâmătorului de statui, între doi bolovani care-şi ascundeau deschizătura după ramurile unui brad. Spațiul de pândă fiind mic, se lipiseră unul de altul şi urmăreau zgribuliți mişcările vlăjganului şi ale fetei cu păr de aur, care parcă gravita în jurul lui.

Tiberiu prinse cu mâna brațul Atenei:

– Ai văzut? Şi-au pus amândoi ochelari de soare…

– După ce s-au uitat în toate părțile… Mi-a fost teamă că ne vor descoperi… El e Ursu şi ea e Lucia, nu?

– Eşti foarte perspicace… nu scăpă prilejul unei laude Tiberiu. Ei sunt! Absolut sigur! Ursu şi Lucia! Dă-mi mâna şi hai să jurăm: să rămână numai secretul nostru… până ce hotărâm amândoi să le spunem şi celorlalți.

Şi pentru că Tiberiu se grăbi să-şi scoată mănuşa, Atena înțelese că trebuie să-l imite. Două mâini calde îşi schimbară fiori şi tresăriri.

– Dacă se despart, spuse Atena, după ce-şi recăpăta respirația cea obişnuită, eu mă duc după ea şi tu după el…

– Formidabilă idee! se bucură Tiberiu şi-i căută iute mâna pentru a i-o mai strânge o dată, băieţeşte. Eu mă iau după Ursu şi tu după Lucia… şi ne întâlnim… adică ne aşteptăm unul pe altul la fiecare *şi jumătate* în holişorul cu flori şi draperii verzi de la etajul trei…

– Şi dacă unul din noi e obligat să-şi continue urmărirea, se însufleți Atena, lasă un bilețel cu amănunte… şi cu ce crede el… între foile cactusului de lângă fereastră. Chiar lângă rădăcina cactusului, între foile care ating fereastra… Sunt două foi gemene care se despart pe la mijloc, eu le cunosc foarte bine. Numai tu să le ții minte. Da?

Tiberiu nu mai avu vreme să răspundă, pentru că îl văzu pe vlăjganul cu ochelari, care nu putea fi decât Ursu, îndreptându-se cu paşi grăbiți spre adăpostul mascat dintre cei doi bolovani. Amândoi şoptiră în aceeaşi clipă:

– Să nu ne vadă fețele…

Dar cum oare să nu li se vadă fețele, fără să trezească bănuieli? Dacă şi-ar fi întors capetele, sau şi le-ar fi aplecat, sau şi le-ar fi acoperit cu mâinile, s-ar fi trădat imediat şi ireparabil. Exista o singură atitudine firească şi frumoasă.

– Doamne, ce noroc! spuse în şoapte neauzite Tiberiu, în timp ce-şi încolăcea mâinile înmănuşate în jurul căpşorului împroşcat de jar şi îşi apropia obrazul de obrazul ei, pentru a-i primi şi a-i da toate uimirile.

Şi cuprins subit de gândul că s-ar putea, Doamne fereşte! să rămână descoperită o parte a chipului de care-şi lipise obrazul, şi pe urmă să fie recunoscută de Ursu, se chinui, cu o spaimă care-i oprise inima, să atingă buzele fetei chiar cu buzele lui, şi ceva subțire ca un fir de sârmă încărcat de scântei şi fiori electrici îi încremeni buzele şi-i închise ochii. Şi rămaseră amândoi, aşa, cu buzele atinse şi uscate, fără măcar să respire, până când inima, duduind, şi pieptul, sufocându-se, simțiră nevoia cumplită de aer. Atunci se treziră, abia atunci, şi norocul îi copleşi iarăşi. Lucia şi Ursu tocmai se despărțeau şi deci trebuiau să se despartă şi ei imediat, amânând, pentru cine ştie când, emoția, ruşinea şi îndrăzneala de a se privi în față.

„Ce bine că ne-am înțeles dinainte!” se bucură adânc Atena, încă neîndrăznind să se uite, măcar cu coada ochiului, spre Tiberiu. Dar Lucia se îndepărta, şi se îndepărta şi Ursu şi abia mai avură vreme să-şi întâlnească mănuşile groase şi fără fiori. Se despărțiră fără să se uite unul la altul şi îşi începură sub o zodie fericită misiunea lor voluntară şi misterioasă.

5

Fata cu păr blond, tăiat scurt, se plimba pe platoul de la poalele pârtiei, fără nicio țintă. Nimeni nu-i dădea vreo atenție, dar nici ea nu dădea vreo atenție cuiva. Pur şi simplu se plimba. Tăia platoul în diagonale şi în cruciş, sau făcea cercuri şi volute şi tot felul de sinuozități, uneori o speria larma care se aprindea ici-colo ca nişte focuri izolate, sau se oprea în preajma unor grupuri care păreau mai vesele şi mai originale, dar le părăsea repede, cu acelaşi surâs înțelegător zugrăvit pe figură, sau înțepenea pentru câteva clipe în spații libere, fără obstacole, pentru a admira priveliştea grandioasă din depărtare. Se plimba, probabil, ca atâtea alte siluete albastre, fără țintă. Şi nici nu-i trecea prin cap că e urmărită.

Atena n-o scăpă nicio clipă din ochi, dar nu se agățase de spatele ei ca o umbră sâcâitoare şi vulnerabilă. O urmărea cu iscusință, schimbându-şi mereu locul, pentru a nu fi observată. Cel mai adesea mergea paralel cu ea, la stânga sau la dreapta, uneori rămânea şi în urma ei sau chiar o lua înainte, alteori o lăsa să se îndepărteze mult până se pierdea în grupurile albastre fără să-i fie teamă că n-o va regăsi. O recunoştea uşor, după căciuliță roşie cu cercuri albastre spre frunte şi cu cercuri galbene spre creştet, dar mai ales după curcubeul care îi juca în moț: toate culorile zilei se adunaseră, strălucitoare, în moțul mare, mătăsos, care-i aluneca pe ceafă.

În plimbarea aceea neîntreruptă şi inutilă, Atena auzise de atâtea ori strigându-se numele Luciei şi văzuse atâtea fete blonde răspunzând prin zâmbete sau strâmbături la această chemare, încât începuse s-o roadă îndoiala că urmăreşte o himeră. Mai întâlnise băieți înalți şi puternici alături de blonde cu păr scurt, mai întâlnise atâtea tipuri care se puteau asemăna cu cireşarii… Oare nu era într-adevăr o farsă toată povestea? Oare fără ideea că eroii ei favoriți se află acolo, l-ar mai fi asemănat pe băiatul care se ascunsese sub omul de zăpadă cu celebrul Tic? Şi pe blonda în urma căreia se afla, cu Lucia?… Dar fără prăbuşirea omului de zăpadă poate că ar mai fi aşteptat un an până să i se spună, chiar de către băiatul de la care voia să audă, că e foarte… da! el spusese singur, fără să-l oblige nimeni: foarte frumoasă! „Grozav!” se bucură ea şi aproape se izbi de fata cu căciuliță roşie şi cu moț multicolor. Noroc că mai avu vreme să se mlădieze şi să evite ciocnirea, în ultima clipă.

Scufița roşie nu mai era singură. Fusese atacată pe neaşteptate, din dreapta şi din stânga, de doi băieți, fiecare o apucase de un braț şi o răpiră într-un vârtej de zăpadă. Dar ea nu scoase niciun strigăt de ajutor, nici măcar o exclamație de uimire, se lăsă purtată pe sus, şi apoi trasă ca o povară, când îşi pierdu echilibrul, şi apoi se agăță de gâtul lor când şi-l recăpătă. Asta era prea de tot! se hotărî Atena cu toată convingerea. Prea multe coincidențe ca să rămână la o simplă bănuială: Fata devenise, cel puțin pentru ea, Lucia cea adevărată. Iar băieții care o răpiseră nu erau decât Dan şi Ionel!

Iscoada în albastru se strecură ca o adiere printre neiscoadele care umpleau platoul pentru a se apropia cât mai repede de cei trei cireşari.

Apărată de nişte gură-cască, merse câteva clipe în linie cu cei trei, chiar atingând cotul lui Dan.

– Tic a pățit-o! spunea Lucia. A dărâmat omul de zăpadă din dreapta. Cel cu tichie verde. Dar a aflat toate tainele.

– Aoleu, mamă dragă! se sperie băiatul de lângă Atena. Nu cumva au pus mâna pe el?

– Nu! îl linişti Lucia. A scăpat ca prin urechile acului de furia unei perechi. Acum s-a dus după ac…

– După ac? se miră băiatul slăbuț şi puțintel cârn din partea cealaltă. Aha! Vrei să spui că şi-a deteriorat pantalonii.

– Da… râse Lucia. Jumătate din pârtie a coborât-o căzând. Are o gaură că abia şi-a putut-o acoperi cu cipilica. Dar altă şansă de salvare nu avea. Cred că l-ar fi linşat schiorii… O să stea câtva timp lângă Țombi…

– Sssst! îi avertiză Ionel. Prea folosim cuvinte după care am putea fi recunoscuți…

– Dacă-i pe-aşa, spuse Dan, trebuie să mă uit cu mai multă atenție la voi. Dacă sunteți alții? Am auzit atâția numindu-se Lucia şi Ionel şi vorbind cu atâta fidelitate în graiul vostru, că s-ar putea să fiți nişte mistificatori. Şi chiar nu bănuiți deloc că m-am deghizat?

Mai mult nu auzi Atena, pentru că, fără niciun avertisment, cei doi băieți o smuciră iarăşi pe Lucia, obligând-o să se lase purtată de ei pe un alunecuş în pantă. La capătul alunecuşului, Dan se împiedică şi toți trei se rostogoliră ca nişte mingi. Atena evită alunecuşul, sau mai bine zis nu ajunse până la el. Cireşarii îşi scoteau dintr-o moviliță de zăpadă schiurile. Prin urmare se pregăteau de plecare.

Iscoada alergă într-un suflet la locul unde-şi lăsase schiurile, între cei doi bolovani mascați cu ramuri de brad, dar nu mai găsi acolo decât o singură pereche. Schiurile lui Tiberiu dispăruseră! Numai o clipă ținu spaima ei. Parcă se vedea un capăt de hârtie, undeva sub legăturile schiurilor. Într-adevăr, era un bilețel de la Tiberiu:

„El e! Sigur. Dar nu singur. E şi Maria, şi Victor. Au pornit toți trei spre platoul de lansare. Pornesc şi eu. La revedere şi… ştii tu… Tibi.”

Din tot ceea ce scria în bilețel, un singur lucru o uimea şi o neliniştea, acel *ştii tu*… Oare ce să ştie, oare ce ştia, sau ce trebuia să ştie?… Întrebările misterioase erau dublate, din fericire, de mişcări

harnice şi îndemânatice. Nici nu respirase de două ori şi schiurile i se prinseseră solid de bocanci. *Ştii tu*… şopti ea în loc de rămas bun, apoi porni spre alunecuşul unde se rostogoliseră cireşarii. Nu mai era nimeni lângă movilița de zăpadă şi nici în jurul ei. Şi nici pe coasta care urca spre platoul de lansare nu-i zări. Dar pe drumul spre cabană parcă se zăreau trei siluete albastre la marginea unei pădurici. Exact! O fată, încadrată de doi băieți. Alunecau pe schiuri, lin, ca într-un dans ciudat. Îi ajunse repede, dar pe tot drumul spre cabană nu se mai aflau alți schiori decât cei trei cireşari şi iscoada, cam neliniştită. Era neliniştită iscoada pentru că nici în urma ei nu se afla vreun schior. Pustiu în față, pustiu în spate… Şi ea la zece metri în urma cireşarilor! Nu mai putea rămâne neobservată şi nici nu-i trecea prin cap altă idee de salvare decât aceea de a-şi încetini alunecarea. Dacă i-ar fi venit ideea asta numai cu câteva minute mai înainte… Acum putea să fie cam târziu. Şi chiar era.

Pentru că şi cireşarii îşi încetiniră alunecarea. Ba unul din înaintaşi, cel subțire şi cu nasul în vânt, îşi întoarse capul şi o zări. Şi la câteva secunde îşi întoarse capul, pentru a privi în urmă, şi Dan. Apoi şi Lucia. Era evident că discutau despre ea. Dar pentru că se uitaseră înapoi şi o priviseră fără să se ascundă, o considerau, probabil, o simplă curiozitate, nu un caz.

Atena simți cum cei din față îşi încetinesc şi mai mult alunecarea, abia se târau. Erau chiar la punctul de întâlnire dintre poteca de munte şi drumul mare, asfaltat, care urca la cabană. Iscoada trecu pe lângă ei, dar în loc să cotească spre cabană, merse mai departe pe potecă, ba chiar acceleră alunecarea. După câteva sute de metri, chiar când voia să vadă ce se mai întâmplă în spatele ei, cei trei cireşari o depăşiră. Iar după alte câteva sute de metri se opri, odată cu ei, în fața unei cabane mici, de bârne.

6

Acolo se oprea şi poteca: în fața cabanei „Poienița”. Atena rămase un moment năucită. Cei trei cireşari îşi lepădaseră schiurile şi intraseră

înăuntru. Ea ce trebuia să facă? Să se întoarcă sau să intre şi ea în cabana necunoscută?… Chinuitoare dilemă… Ba nu! Trebuia să se hotărască imediat!… Şi deodată se petrecu miracolul. De undeva din pământ apăru în fața ei… Tiberiu. Avea schiurile pe umăr. Îşi duse degetul la buze făcându-i semn imperios să tacă, apoi o ajută să-şi desfacă legăturile înghețate. Abia atunci îi şopti primele cuvinte:

– Ufff. De jumătate de oră aştept o minune, începu el cu voce tânguitoare. Am înghețat bocnă. Cel puțin degetele de la picioare mi-au degerat de vreo trei ori… Ufff. Am găsit un ascunziş formidabil, dar străbătut de toți curenții din lume. Dacă nu veneai tu…

Gata! Introducerea fusese făcută. Apoi îşi ridicară şi privirile, şi le întâlniră. Nu era nicio umbră de jenă în ele, poate un licăr de spaimă, ca să fie totul şi mai frumos. Se prinseră brusc de mâini şi cu un curaj extraordinar intrară în cabană.

La început nu văzură decât patru mese în sufrageria călduță şi întunecoasă, sau mai bine zis una singură, lângă tejghea, o masă mai mare la care se aflau şapte persoane, adică şapte tineri, cinci băieți şi două fete: cireşarii. Dar sub masă se agita o vietate cu urechi ciulite şi cu o coadă încărcată de neastâmpăr: Țombi. Îşi făcură cu cotul, silindu-se să pară calmi şi indiferenți, dar inimile le duduiau ca nişte clopote înfăşurate care-şi cer dreptul la sunet. Pentru a scăpa de privirile curioase ale cireşarilor, trecură în revistă încăperea şi abia atunci descoperiră cea de a cincea masă, într-un fel de firidă fără fereastră, scobită în peretele opus tejghelei. Un post de observație ideal… dacă n-ar fi fost ocupat mai demult, după cum dovedea norul gros de fum prin care se puteau totuşi zări doi bărbați, doi veritabili coloşi, fiecare rezemat în coate, fiecare privindu-şi, într-o nemişcare ciudată, farfuria din fața lui.

Atena şi Tiberiu se aşezară la o masă mică, aşa cum se cuvenea unei perechi, mai ales că măsuța se afla la doi paşi de sobă şi tot cam la vreo doi paşi de sora ei mai mare la care se îndestulau cireşarii. Gesturile şi întreaga lor atitudine păreau un manifest viu al nepăsării. N-aveau priviri decât pentru ei, cam asta voiau să dovedească, dar trăgeau cu coada ochiului spre un loc anumit, ca într-un film de desen animat, şi îşi încordau auzul mai ceva decât specialistul de sub masă.

– Doriți masa de prânz? îi trezi o voce hodorogită. Avem ciorbă de varză, sarmale, varză călită, varză murată şi nişte plăcinte cu… varză, specialitatea casei!… Va să zică… ciorbă, sarmale şi plăcinte… Perfect!

Vocea hodorogită se stinse imediat. Era şi timpul, pentru că la masa vecină se discuta în şoaptă.

– Ce e cu prefăcuții ăştia? se interesă Tic. Ăştia au venit cu pâlnii în loc de urechi.

– Aiurea! i se împotrivi Dan. Azi n-ai fler, Ticuşor. Nu-i vezi cum se topesc privindu-se? Pe ea am întâlnit-o pe drum. Săraca! Părea năucită. Nici nu ştia încotro s-o apuce. Cine ştie? S-or fi certat, iar acum sunt în epoca împăcării…

– Să nu fi tu în epoca aia a… Ştii tu… Când sună capul gol. Pac, pac…

– Zău, Ticule! sări Ionel tot în şoaptă. Am văzut-o şi eu, şi Lucia. N-a venit ea după noi…, ci noi după ea. Probabil că şi-a dat întâlnire aici cu tipulețul… Slab de tot! strigă Ionel. Dacă şi ăsta e banc, unde ajungem?… Să vă spun eu unul. Şi aplecându-se spre urechea lui Tic, continuă în şoaptă: Hai să-i lăsăm dracului şi să vorbim despre ale noastre. Tot şoptind abia le atragem atenția.

Şi Tic şi Dan râseră ca după o glumă bună. Atena şi Tiberiu nu auziseră nicio silabă din şoaptele schimbate între cei trei cireşari. Numai cuvintele rostite anume de către Ionel ajunseseră la urechile lor.

– Nu ți se pare ciudat? întrebă Atena. Să nu auzim chiar niciun cuvânt din bancurile lor! E prea de tot!

– Dar nici ei nu ne aud pe noi… îi răspunse Tiberiu, nevoit şi el să-şi apropie buzele de cârlionții Atenei pentru a nu-i asculta altcineva şoaptele.

– Şi asta ce înseamnă? se posomorî Atena. Aşa cum ne ferim noi de ei, se feresc şi ei de noi. Ne-au simțit, asta e!

– Nu… zău că nu! îi şopti Tiberiu. Noi avem dreptul să vorbim în şoaptă, suntem obligați…

– De ce? se miră Atena, dar imediat de înroşi şi îşi plecă privirile.

La cealaltă masă, Dan îi făcu semn cu ochiul lui Tic:

– Tot mai spui că-s prefăcuți? Uită-te la ei! Parcă ar fi găsit răvaşe în sarmale, nu carne şi orez, sau cine ştie ce file de album…

– Eşti tu un prost! se enervă cârnul. Dacă vrei, uite! În două secunde îmi schimb în aşa fel mutra că o să-ți vină să plângi cu sughițuri…

– Dacă ar fi toată lumea ca tine, Ticuşor, îl lăudă Dan, n-am mai şti niciodată ce e adevărat şi ce nu…

– Ia fă ochii mari! îi porunci Tic. Deschide gura! Aşa! Scoate şi limba! Aşa! Gata!

– La urma urmei ce-ai vrut? îl întrebă Dan.

– I-am simțit pe ăia că trag cu coada ochiului şi-am vrut să te strâmbi la ei!

– De ce neapărat cu gura căscată şi cu ochii mari? întrebă surprins Ionel.

– Ca să pară că se strâmbă cu adevărat, fără să ştie că se strâmbă… Şi ca să semene mai bine cu ceea ce este… Pac! Pac!

Dan mai scoase o dată limba şi îşi holbă ochii în direcția lui Tic. Se strâmbă de-a binelea, dar grimasa lui părea o imitație neizbutită a celei dinainte.

– Cred c-ar fi timpul să ne odihnim, se auzi vocea Luciei. Discutăm mai târziu…

– Mai bine acum! spuse Maria. Eu nu-s obosită deloc.

– Eu sunt! se repezi Dan. Şi mie nu-mi vin idei decât la orizontală, sau după multă orizontală…

– Credeam că te-ai săturat la schi de amorul tău pentru orizontală…

– Ahaaa! exclamă Dan, ca şi cum s-ar fi dumerit. Te năpusteşti şi tu asupra mea ca să acoperi înfrângerea lui frate-tău! Bine… Atunci vreau să vă amintesc că s-a hotărât odihnă după fie…

– Oricum, trebuie să urcăm, îl întrerupse Victor. Aici tot nu putem discuta. E aer prea închis, prea mult fum…

– Şi prea multe urechi! adăugă cel mai tânăr dintre ei, uitându-se țintă spre masa vecină.

– Apropo de urechi! îşi aminti Ionel. Vă rog din suflet să nu mai duceți în camere plăcinte cu varză. Cred c-a intrat mirosul de varză şi-n creioane, şi-n nasturi… Şi-n urechi…

– N-a mai dus nimeni nicio plăcintă… de două zile! răspunse Lucia, aproape ofensată. Am controlat mereu. Poate că suferi de mania persecuției…

– Nu de mania persecuției! se apără Ionel. De persecuția verzei, pe cinstea mea!

– Poate că există o instalație specială, spuse Dan, care răspândeşte, prin țevi şi orificii invizibile, mirosul ăsta de varză gătită în fiecare cameră. La urma urmei, de unde ştiți voi că nu e mirosul viitorului?

– Eu abia îl aştept seara, mărturisi Ursu. Bineînțeles, înainte de masă… Mai ales când se combină cu mirosul de slănină afumată. Îl simt de sus, din capul pârtiei.

– Apropo de pârtie! îşi aminti Ionel. Încă n-am hotărât cum ne prezentăm la concurs.

Tic se ciondănea cu Țombi sub masă. Auzind însă cuvintele lui Ionel, țâşni ca un fulger. Din păcate, Victor începuse să vorbească, şi pe el n-avea curajul să-l întrerupă.

– Nici nu văd ce-am putea să hotărâm… spunea Victor. Ne prezentăm ca toți ceilalți… fără să ştim nimic.

– Poftim?!!! se miră foarte cireşarul cel cârn şi ciufulit. Adică eu m-am chinuit degeaba? Şi dacă puneau idioții ăia laba pe mine?

Victor ridică neputincios din umeri, dar îi făcu un semn complice, din ochi, lui Ursu. Vlăjganul transmise semnalul mai departe, spre Tic:

– Lasă, Ticuşor… Nici n-au pus laba pe tine, nici…

– Asta am zis-o şi eu aşa… se apără puştiul cu demnitate. Chiar pe mine să pună laba?!… Mi-e teamă să n-o fi pățit ăia doi când s-a prăbuşit omul de zăpadă peste ei…

– N-ai nicio vină, Ticuşor, încercă Dan să-l liniştească. A fost un semn al justiției divine. O pedeapsă…

– Aiurea! îl întrerupse Tic. Îmi intrase nasul în zăpadă şi am ridicat prea brusc capul… ca să strănut cum trebuie…

– Strănutul dreptății! îl felicită Dan.

– Aranjăm noi şi dreptatea, Ticuşor, spuse Ursu. Mâine, înainte de concurs, o să facem o inspecție tainică pe pârtie. Noi doi… Ca nişte apostoli ai dreptății, Ticuşor…

7

Cireşarii părăsiseră de multă vreme sufrageria, dar nici Atena, nici Tiberiu nu aveau curaj să rupă tăcerea pe care o lăsase plecarea lor. Ascultaseră parcă pe ruguri de tortură discuția cireşarilor şi ultimele cuvinte îi chinuiau pe amândoi, ca nişte sfredele îndărătnice. O undă de fericire zvâcnea totuşi în ei. Într-o clipă de spaimă, atunci când Tic amintise despre prăbuşirea omului de zăpadă, îşi apropiaseră involuntar degetele, parcă pentru a-şi umple brațele de scântei. Şi rămăseseră aşa, poate că şi muțenia lor urca din întâlnirea, de adieri, a celor două mâini. Nu se uitau unul la altul; din când în când îşi priveau mâinile şi atunci degetele li se încordau şi fiorii alergau până în pleoape, şi se trezeau tremurând, cu ochii închişi.

Într-un astfel de moment îi surprinse vocea hodorogită a cabanierului. Parcă i-ar fi împins cineva într-o prăpastie şi se refăceau din bucăți dureroase. Nu se treziră de-a binelea decât în clipa când ajunseră în vestibul. Îi primi un şuvoi rău de aer rece… şi o foaie de hârtie înfiptă în vârful unui schi. Foaia aceea le umplu ochii cu gheață şi-i trezi definitiv. Conținea doar câteva cuvinte scrise cu litere groase. O amenințare: *„Dacă ați auzit ceva – uitați! Altminteri…”* Apoi semnătura: *„Cineva care nu glumeşte.”*

– Adică ce înseamnă acest altminteri? simți nevoia să întrebe, foarte curajos, Tiberiu.

– Eu ştiu ce-o fi însemnând? ridică din umeri Atena. Între *altminteri* şi semnătură e atât de mult spațiu gol, încât îmi închipui că a vrut să ne dea a înțelege… Adică se va alege pulberea de noi… Uite că mai scrie ceva!

Într-adevăr, chiar la capătul paginii, mai erau câteva cuvinte, care se descifrau greu, pentru că fuseseră scrise cu litere mici, abia zgâriate pe hârtie: Un sfat: *„Zău că e bine să uitați. Ăl de sus nu glumeşte. Un binevoitor.”*

– Ia uite, domnule! se enervă Tiberiu. Dacă-i pe-aşa…

Atena îl întrerupse clipindu-i zâmbitor şi discret:

– Sssst! E o frază cu dublu înțeles: Ăl de sus nu glumeşte… Mie îmi place grozav! Îmi place totul. Şi amenințarea, şi sfatul… tu nu-i simți pe cireşari?

– Ba da… se bosumflă Tiberiu. Dar nu ți se pare că ne iau cam tare? Vor cu orice preț să ne sperie…

– Nu cred că vor să ne sperie, râse Atena. Ba cred că nici nu ne-au observat. Dacă au vorbit cu atâta nepăsare în preajma noastră… înseamnă că ne-am deghizat foarte bine…

– Bine, bine… se înfioră Tiberiu, amintindu-şi rolul pe care-l trăise nu cu mult timp înainte. Adică… tu crezi că pur şi simplu ne-am deghizat?

– Nu ştiu… se retrase Atena. Dar poate că e mai bine să ne închipuim asta… deocamdată. Ca să ne putem gândi mai în voie la toate întâmplările… Şi la cele viitoare.

Tiberiu acceptă invitația, împotriva inimii, şi cu un regret care-i aducea fiere în gură:

– Dacă tu spui aşa… cu o condiție: *deocamdată!…* Aşa! Dar de ce crezi că nici nu ne-au observat? se grăbi el să continue. Atunci ce e cu hârtia asta?… Cel puțin doi dintre ei ne suspectează: cel care-a scris avertismentul şi cel care ne dă sfatul. După câte-i cunosc eu, din cărți, îmi cam închipui cine sunt cei doi…

– Nu! Nu! îl opri Atena de teamă să nu audă vreo prostie care ar fi îndurerat-o. Mai bine lasă-mă pe mine să ghicesc. Te rog foarte mult…

Tiberiu se înduioşă ca un copil auzindu-i rugămintea. Şi îi răspunse cu un zâmbet forțat care voia să ascundă bucuria năvalnică din pieptul lui, bucuria că poate fi mărinimos cu Atena.

– Sunt convins că şi tu gândeşti la fel! o încuraja el. Nu-i aşa că… Aoleu! Uitase… Spune!

– Îți mulțumesc… Ştii… eu tot cred că nu ne-a observat nimeni, adică nu ne-a luat nimeni în serios. Unul singur dintre ei, mai mult din prudență, a vrut să ne sperie…

– Şi celălalt?… întrebă mirat Tiberiu.

– Celălalt e acelaşi… numai că şi-a schimbat scrisul şi creionul. Ca să ne sperie şi mai tare, ca să ne facă să credem în seriozitatea avertismentului… Nu-i aşa că şi tu te-ai gândit la acelaşi lucru?

Tiberiu nu se gândise la aceeaşi persoană, adică nu se gândise la o singură persoană. Dar putea el să nu-i facă o plăcere sau o bucurie Atenei? Mai ales că s-ar fi putut să aibă dreptate… De aceea se grăbi s-o încurajeze:

– Da… Mi-a trecut şi mie prin cap ideea asta… E destul de ingenioasă, demnă de cireşari…

Tiberiu se gândea la ideea Atenei, fata însă îşi imagina că Tiberiu laudă ideea biletului.

– Numai Tic putea să facă asta! şopti Atena. Nu-i aşa că şi tu te-ai gândit la el?

Putea Tiberiu să nu-i dea dreptate? Clătină din cap şi mai închise şi ochii, şi totul părea atât de grav şi de definitiv de parcă ar fi răspuns la cea mai hotărâtoare întrebare a vieții lui. De aceea avu curajul să-i strângă mâna, pentru o clipă.

– Celorlalți nu le destăinuim nimic… şopti Tiberiu la rândul lui. Niciun cuvânt. Eu o să spun că m-am rătăcit…

– Iar eu voi spune că m-am supărat pe ei. Bravo!

– Şi nici despre cireşari nu le vorbim!

– Nici despre cireşari! consfinți fata prima sa taină.

Capitolul II

1

Deşi de câteva minute nu-şi dezlipise ochii de la firidă, cabanierul tresări violent în clipa când auzi şuieratul scos de unul din cei doi coloşi. Era un şuierat scurt, dens şi puternic, ca o explozie ciudată, fără ecou, un şuierat parcă anume azvârlit pentru a te ridica în picioare şi a te ține în stare de alarmă. Aşteptarea nelămurită dură însă foarte puțin. După numai două secunde, celălalt colos îşi mişcă de câteva ori arătătorul, fără să-şi întoarcă însă capul spre tejghea, făcând şi repetând un semn de chemare, şi categoric şi indiferent, care-l tulbură şi mai tare pe cabanier. Era prea multă vigoare, prea multă poruncă în încordarea brațului şi în mişcarea degetului care chema, dar capul ridicat spre tavan şi imobilitatea trupului voiau parcă să demonstreze o stranie nepăsare. Măcar să nu se fi auzit înainte acel şuierat ca un semnal de alarmă.

Distanța dintre tejghea şi firidă deveni pentru câteva secunde o cale de tortură, o cale spre tortură, pe care cabanierul o străbătu parcă împins de cineva.

– Ne cunoşti? îl întâmpină o voce groasă şi gravă.

Cabanierul se uită mai întâi la stânga, la cel care îl întrebase. Şi deodată i se ivi în față imaginea unui luptător de circ. Gros şi mătăhălos, cu ceafă de taur, cu urechile lipite strâns de ceafă, cu bărbia rotundă, fără nicio asperitate, care făcea ca întreaga față să pară trasă cu compasul, cu ochii mici, întunecați şi iscoditori, acoperiți de sprâncene negre, dese, stufoase, dar cu craniul lucitor, ras cu briciul, fără niciun fir de păr, individul parcă abia aştepta să iasă din arenă.

– N-ai de unde să mă cunoşti… răspunse tot el. Sau poate că m-ai văzut *undeva,* fără să te văd eu…

Cabanierul, din ce în ce mai speriat, negă prin câteva mişcări precipitate, apoi, supunându-se gestului pe care-l făcu subit arătătorul

colosului, îşi fixă privirile spre celălalt client, spre cel care scoase şuieratul tulburător. Avea o figură comună, care nu se remarca prin nimic, numai ochii cenuşii, cu sclipiri de oțel, trădau o energie şi o hotărâre neobişnuite.

Privea însă cu pleoapele întredeschise, ca un om obosit, şi cabanierul se simți mai în largul său. Amintindu-şi însă statura lui, care o depăşea pe a colosului, şi simțindu-se fixat în aceeaşi clipă de nişte luciri ca de oțel, cabanierul era cât pe-aci să facă un gest de retragere.

– Stai… îl invită o voce obosită, calmă, în care se simțea însă şi obişnuința de a comanda… Pe scaunul ăsta… Dumneata te numeşti Miron… Aristide Miron… Dacă vrei neapărat să cunoşti şi numele noastre…

Cabanierul negă din nou, prin câteva mişcări precipitate, în timp ce se aşeza pe scaunul oferit de omul cu reflexe de oțel în priviri:

– Nu… De ce?… Vă rog… vă rog…

Cei doi încuviințară în tăcere şi cabanierul simți parcă o undă de linişte trecând prin carapacea de spaimă care-l cuprinsese şi în care se sufoca.

– Foarte bine! continuă omul cu oțel în priviri. Îți voi spune totuşi numele meu: Liviu Iordan…

– Iar eu mă numesc Petric… Ion Petric! adăugă imediat cel cu capul ras şi cu înfățişare de luptător.

– Mulțumesc… bâigui cabanierul, ca şi cum, destăinuindu-şi identitatea, cei doi i-ar fi făcut o mare favoare.

– Îți voi pune câteva întrebări, spuse Liviu Iordan. Şi ca să ne înțelegi de la început, cred că e bine să repet: *Noi* vom întreba. Da… Şi încă un lucru: Dacă unul dintre noi va găsi de cuviință să noteze din când în când răspunsurile dumitale… să nu te sperii. Deocamdată nu urmărim altceva decât să ne *lămurim* asupra unor lucruri. E foarte clar?

– E foarte clar… răspunse cabanierul tot în neştire.

– Bine… continuă Iordan. De câtă vreme lucrezi dumneata aici, la cabana asta?… Dacă vrei, poți să nu răspunzi. Nu asta ne interesează cel mai mult…

Aristide Miron simți din nou tăişul spaimei de-a lungul şirei spinării, deşi vocea lui Iordan nu avea nicio nuanță de amenințare, suna obosită şi indiferentă. Întrebarea însă i se părea absolut inutilă, stupidă,

urâcioasă, şi tocmai asta îl speria. Toată lumea din împrejurimi, tot oraşul de la poalele munților, şi atâția alți turişti din atâtea alte regiuni, o groază de oameni ştiau de când lucrează el la cabană.

– De la cincisprezece ani… se pomeni el că răspunde. Adică de aproape treizeci şi doi de ani… O viață de om.

Ion Petric, cel cu umeri cât uşa şi cu craniul ras, părea că-şi aminteşte ceva:

– Aha!… mormăi el. Cum s-ar spune, aproape că suntem cu toții acelaşi leat. Ba chiar suntem! N-ai făcut şi dumneata armata la artilerie? La douăzeci şi trei de mortiere?

– Nu! răspunse cabanierul. Nici n-am făcut armata. Am avut pe la şaptesprezece ani un accident, sus la Hodoroaga. Mi s-a zdrelit piciorul drept… Şi de-atunci îl târăsc…

– Nu prea se cunoaşte, spuse Ion Petric.

– Aproape… părea că se roagă Aristide Miron. Vreo opt ani am făcut în fiecare zi exerciții. Câte patru, cinci ore pe zi. Aşa cum m-a învățat un doctor mare. Dacă nu l-aş fi ascultat, azi nu m-aş mai fi mişcat. De două ori pe an venea să mă vadă. Să-i dea Dumnezeu sănătate, că bun om a fost…

– Doctorul Valeriu Georgescu? întrebă Liviu Iordan.

– Nu! Doctorul Atanasie Ianăş. Lui îi datorez faptul că pot să umblu. Îi plăcea să urce pe munți şi întotdeauna…

Liviu Iordan făcu un semn obosit care spunea fără ocol că nu-l interesează vorbăria cabanierului:

– Altădată… Ca să fie clar… Prin urmare lucrezi la cabană de treizeci şi doi de ani… Şaptesprezece plus opt… Douăzeci şi cinci… Douăzeci şi doi… Foarte bine!

Aristide Miron nu pricepea nicio iotă din calculele pe care le făcea Iordan, dar cifrele îi sunau înfricoşătoare în urechi. Teama iarăşi se îngroşa şi pentru prima dată, de zeci de ani, parcă simțea că-l doare piciorul. O încercare de revoltă nestăpânită urca în el.

– Stai! îl opri Iordan chiar în momentul când era să explodeze. Va să zică în 1944 erai aici… Prin iunie, iulie… Da?

– Da… răspunse iarăşi temător şi retras cabanierul. Aş putea spune că din 1943 n-am mai coborât de aici niciodată…

– Niciodată?! se miră a provocare colosul fără păr.

– Nu chiar niciodată… îşi aminti Aristide Miron. Am coborât de câteva ori ca să-mi aranjez nişte treburi. Dar n-am lipsit mai mult de o săptămână… poate două…

Liviu Iordan îi făcu un nou semn de tăcere:

– Altădată… Va să zică începând din 1943, în fiecare vară ai rămas aici, la cabană…

Aristide Miron clătină capul în semn de încuviințare.

– Bine… continuă Iordan. Şi aşa cum i se potriveşte unui cabanier, ai colindat în acest timp toate împrejurimile… Sau te-au colindat ele pe dumneata… Stai!… Vreau să spun că ai fost la curent cu tot ceea ce se întâmplă în împrejurimi, la celelalte cabane… E foarte clar?

– E foarte clar, răspunse Aristide Miron. Am mai cutreierat şi eu coclaurile… dar mai mult au venit ceilalți pe la mine. Aşa că de… Am aflat destule. Şi cum sunt destul de vechi pe aici, oamenii, mai ales cunoscuții, au obiceiul să mai schimbe, câteodată, numele cabanei. În loc să-i zică „Poienița” îi zic şi ei „Traista”.

– Traista?! se întrebă mirat Ion Petric. Asta cam ce-ar vrea să însemne?

– Adică un fel de traistă cu veşti sau cu amintiri. Că mai toți oamenii care poposesc pe aici, fie de-alde noi, fie de-alde dumneavoastră, vor să-şi amintească şi ei câte ceva… De cele mai multe ori prostii sau nimicuri: accidente, chiolhanuri, mizilicuri cu tot felul de cuconițe… Dumneavoastră le ziceți aventuri… Şi altele: bătăi, spaime, crime… Dar pe dumneavoastră cam ce v-ar interesa?

Pleoapele lui Iordan se îndepărtară pentru o clipă şi cabanierul parcă văzu țâşnind din ele nişte proiectile de oțel. Poate că era o simplă părere de o clipă, dar neliniştea începea iarăşi să scurme.

– Întrebările le punem noi! aminti, cu voce înceată şi gravă, Liviu Iordan. Ne interesează, mai întâi, un anume Paul Bălan. Ne interesează însă foarte discret. Dacă află că ne interesăm de el, înainte de a-l vedea, e foarte rău. E ireparabil!

– Înțelegi? spuse foarte amenințător Ion Petric. În asemenea cazuri ireparabile… Ce mai! Îți dai singur seama cât de rău este. Nimeni nu are voie să audă de acest Paul Bălan! Nimeni nu trebuie să ştie că e căutat!

– Nici acum şi nici *după!* ameninţă la rândul lui Iordan. În ambele cazuri e la fel de grav! E foarte clar?

– E foarte clar… răspunse cam sugrumat Aristide Miron. Nici *după*… Adică… Asta înseamnă că…?

– Asta nu înseamnă nimic! spuse Liviu Iordan. Sau înseamnă un singur lucru: suntem aici ca să întrebăm, nu ca să răspundem!… Să fie foarte clar! Ne interesează individul Paul Bălan, iar el nu trebuie să afle că ne interesează! Scurt!

– Nici nu poate să afle! se revoltă în felul lui cabanierul. Nu poate să afle… pentru că nu are cine să afle. Eu nu cunosc niciun Paul Bălan şi nici nu-mi amintesc să fi cunoscut vreun cetățean cu numele ăsta… care să stea prin împrejurimi…

Liviu Iordan făcu un semn discret, cu degetul, către Petric, un semn care nu putea să-i scape cabanierului. Petric scoase un carnet din buzunar, în care începu să noteze cuvintele pe care le repeta Liviu Iordan:

– … Nu cunosc şi nici nu-mi amintesc să fi cunoscut pe individul Paul Bălan…

– N-am spus aşa! răbufni cabanierul. Am spus că nu cunosc şi nici nu-mi amintesc să fi cunoscut *un individ cu numele ăsta*. N-am auzit despre niciun Paul Bălan prin împrejurimi, asta am spus. De unde ştiți dumneavoastră că nu şi-o fi schimbat numele?

Cei doi rămaseră o clipă nedumeriți, apoi îşi ațintiră privirile asupra lui Aristide Miron. Priviri ascuțite, nemiloase. Cabanierul nu le putea suporta. Fața parcă i se făcuse şi mai lividă, iar mâinile îi tremurau.

– Deci nu cunoşti niciun individ cu numele Paul Bălan, spuse cu voce insinuantă Liviu Iordan. Bine… Dar nu-l cunoşti nici pe cel care a avut cândva numele ăsta?

– De unde să ştiu eu cine şi când şi-a schimbat numele? se dezmetici cabanierul. Nu pot să jur decât pentru numele unui singur om şi omul acela sunt eu. Şi pe mine mă cheamă Aristide Miron. Şi mai ştiu că niciodată nu m-a chemat altfel…

– Notează! sună ca o poruncă vocea lui Liviu Iordan. Numitul Aristide Miron nu cunoaşte şi nici nu bănuieşte vreo persoană care are sau care a avut cândva numele de Paul Bălan. E clar?

– Aşa e foarte clar, acceptă cabanierul. Ce vină am eu dacă nu-l cunosc?… Şi dacă s-a aciuat prin împrejurimi şi eu nu-l cunosc, nu văd cine altul ar putea să vă pună pe urmele lui.

– Nici nu ne gândim la altcineva… se auzi iarăşi glasul ciudat al lui Liviu Iordan. Chiar dumneata ne vei pune pe urmele lui… De aceea discutăm cu dumneata!

Din nou pluteau valuri de amenințare şi din nou inima cabanierului se făcu cât un purice.

– Dacă nu-l cunosc, începu el să se tânguie. Ce vină am eu? N-am comis nicio neregulă, nicio…

– Poftim?! îl întrerupse brutal Ion Petric. Dacă ții cu tot dinadinsul să ajungem la dumneata…

Cabanierul simți că îngheață. Îşi duse mâinile la frunte, nu atât pentru a-şi ascunde privirile, cât pentru a-şi sprijini capul, care începuse deodată să-i atârne greu, ca plumbul, ca un corp străin.

– Ai cel mai bun prilej ca să-ți răscumperi… prostia! spuse Liviu Iordan. Asta ți-o declar eu, cu toată răspunderea. Aminteşte-ți termenul pe care l-am folosit. Am spus *prostie,* nu altceva… Deocamdată… Numai de dumneata depinde schimbarea termenului. Cred că ştii cât de simplu se poate ierta sau uita o prostie oarecare…

Cabanierul ridică din umeri ca un om care nu mai are scăpare:

– Nu ştiu cum v-aş putea fi de folos… N-am nicio putere… Iar dacă-i vorba despre prostia la care vă referiți…

– Dar nu înțelegi odată pentru totdeauna, imbecilule, că nu ne interesează nici cât negru sub unghie ce-ai făcut dumneata? izbucni ca un vârtej Liviu Iordan. Încearcă să-ți aminteşti! Gândeşte-te la toți cei care s-au aciuat pe-aici, prin împrejurimi, în ultimii douăzeci de ani, în ultimii douăzeci şi cinci de ani! Ne interesează un individ cam de statura dumitale, însă mult mai slab, cu părul castaniu, al cărui nume autentic este Paul Bălan. A ieşit din spital fără un rinichi şi cu jumătate din urechea stângă tăiată…

– Fără jumătate de ureche?! se învioră subit cabanierul… Cred că-l cunosc… Dar nu-l cheamă Paul Bălan!… Ca să vezi, domnule! De-aceea umblă zi şi noapte cu şapca trasă pe-o ureche. Dacă nu l-aş fi văzut într-o noapte adormit, fără şapcă, n-ați mai fi dat niciodată peste el. Asta s-a întâmplat cu vreo doi ani în urmă… Ba nu! Chiar acum trei ani… Îi

căzuse şapca în timpul somnului şi-am văzut că-i lipseşte o parte din urechea stângă. Nici nu-mi amintesc dacă era urechea stângă sau urechea dreaptă, dar dacă ziceți dumneavoastră că i s-a tăiat urechea stângă… aia o fi fost… L-am întrebat ce-a pățit şi m-a rugat să nu suflu nimănui vreo vorbă despre urechea lui… Aoleu! Dumnezeule! Cum de nu mi-am dat seama! M-a pus să-i jur că o să păstrez taina… şi din cauza dumneavoastră…

– Chestiile astea nu ne interesează! îi respinse Iordan tânguielile. Cum îl cheamă?

Cabanierul se codea, dar văzându-l pe celălalt scoțând carnetul şi cerând încuviințarea lui Iordan, socoti că e mai bine să răspundă la întrebare:

– Fie ce-o fi!… Licu îi spunem între noi. Iar numele de familie: Balău. Dar toată lumea îl numeşte altfel: Cucu. Multă vreme am crezut că ăsta i-i numele de familie: Cucu. Până i-a venit pe adresa asta o scrisoare. Cu vreo şapte, opt ani în urmă. Ştiu c-a fost mare tevatură. *Domnului Paul Balău – Cabana Poienița*. Nu era niciun Paul Balău la cabană. Nici în registru n-am găsit vreun client cu numele ăsta ca să-i trimitem scrisoarea acasă. Am început să iau şi eu cabanele la telefon şi să întreb dacă nu se află pe undeva un Paul Balău. La *Vulturi* am dat peste Cucu la telefon. Şi mi-a spus că scrisoarea e pentru el, şi a venit într-un suflet aici ca să şi-o ia. Dar nu i-am dat-o până ce nu mi-a arătat buletinul. Şi am văzut cu ochii mei că-l cheamă Paul Balău… Dar nu cred să mai ştie altcineva că-l cheamă aşa. Toată lumea-i zice Cucu… şi cred că i s-a dat porecla asta pentru că nu-şi află niciodată cuibul… Rătăceşte mereu din cabană în cabană…

Liviu Iordan îi făcu semn lui Petric să închidă carnetul. Apoi se lăsă greoi pe speteaza scaunului, parcă pentru a-i încerca rezistența, şi-l privi pe cabanier cu ochi mari, de copil. Lucirile stranii, de oțel, se topiseră ca prin farmec, făcând loc altora, mai vii, de mirare şi bucurie.

– Cucu… Cucu… repetă el în şoaptă. Cine l-ar fi recunoscut sub numele ăsta?… Din Bălan – Balău… Un *n* transformat în *u*… Ce poate fi mai simplu?… Mutarea căciulii pe celălalt a… Ce poate fi mai simplu?… Şi apoi cu şapca pe-o ureche şi cu alt nume, rătăcind din cabană în cabană… Ce poate fi mai simplu?… Acum la ce cabană a ajuns?

– La cabana *Izvoarele,* răspunse Aristide Miron. Mi se pare că a mai fost o dată acolo… Cu vreo… zece… ba nu, chiar cu unsprezece ani în urmă! Exact! Un an după avalanşă… Ba nu! Chiar în timpul avalanşei… Din ianuarie până în aprilie a stat îngropat acolo… Am crezut că n-o să-l mai găsim viu… Doamne! Ce urgie! La fiecare zece ani, aşa zice lumea, şi aşa am băgat şi eu de seamă, e an de avalanşă la Şaua Morții. Se prăvăleşte zăpada peste trecătoare şi până la dezgheț nu e chip să se mai ajungă la *Izvoarele*. Eu am apucat trei avalanşe până acum, prima la şaptesprezece ani, când cu accidentul… Mare urgie! Într-un an au prins şapte oameni acolo, adică nişte tinerei… Cei bătrâni i-au sfătuit să nu rămână la cabană, că e an de urgie… aşa i se spune prin părțile noastre avalanşei… dar ei nici n-au vrut să audă… Şi s-au opintit munții chiar în noaptea de Anul nou. Nimeni n-a putut urca până acolo şi nimeni n-a putut coborî pe acolo… La primăvară nu s-a mai aflat suflet în niciunul… De… Frigul, foamea, dihăniile, spaima…

– Bine, bine… îi întrerupse Liviu Iordan amintirea. N-ai idee cum a ajuns din nou Bălan… adică Licu… Cucu… la *Izvoarele?* S-a mai întors şi pe la alte cabane?

– La asta nu m-am gândit niciodată… căzu cabanierul pe gânduri. Ca să vezi, domnule! Iaca! E întâia oară că se angajează a doua oară la aceeaşi cabană. Şi după ce le-a terminat, parc-ar vrea s-o ia de la cap… Oare ce-o fi cu el de nu-şi găseşte locul? Chiar aşa ca un cuc… Bine i-a zis cine i-a zis… Cucu… Parc-ar căuta un cuib în care să-şi lase ouăle…

– Şi dacă o fi căutând ouă pentru un cuib? întrebă pe neaşteptate Ion Petric.

– Asta n-o mai înțeleg, spuse cabanierul. Ce ouă să caute?… Cum vine chestia asta?

– Nu vine deloc! răspunse tăios Liviu Iordan. E un fel de a vorbi. În limbajul nostru are o semnificație foarte precisă, dar care nu trebuie să te intereseze pe dumneata. Nu e bine să te intereseze! Notează! Paul Balău, zis Cucu, zis Licu, cu domiciliul temporar la Cabana Izvoarele…

– Cu ce se ocupă acolo, întrebă Ion Petric.

– Un fel de om la toate, răspunse cabanierul. Cărăuş, om de serviciu, câteodată bucătar, câteodată ghid. Demult putea să ia o cabană în primire, dar întotdeauna a refuzat. Nu e nici mai hoț, nici mai cinstit decât alții…

Liviu Iordan se ridică pe neaşteptate în picioare. Era foarte înalt, mai degrabă slab, însă suplu şi bine legat. Spatele parcă începea să se încovoaie, iar părul odată negru devenise gri. Nu părea să aibă cei 47 de ani pe care îi destăinuise colosul chel şi cu capul rotund ca o minge. Mulându-şi puloverul pe corp, Iordan încercă să camufleze o umflătură la şoldul drept. Cabanierul îi surprinse gestul şi mai avu vreme să observe conturul foarte precis al unui pistol Parabellum. Îşi ascunse descoperirea sub masca unui zâmbet forțat care nu putea decât să sporească suspiciunea celor doi.

– Vreți să urcați spre *Izvoarele?* întrebă mai mult ca să se afle în vorbă cabanierul. Eu nu v-aş sfătui. Nu mai aveți timp să ajungeți pe lumină. Trebuia să porniți mai de dimineață…

Iordan îşi îmbrăcase vindeacul care-i ajungea până la jumătatea coapselor. Nu i se mai vedea nicio umflătură. Gesturile i se voiau mai degajate, dar pe figură i se întipăriseră cute de supărare:

– Aş vrea să-mi răspunzi foarte exact la câteva întrebări. Mai întâi: cum se ajunge la Cabana Izvoarele?

– E un singur drum. Şi de vară, şi de iarnă. Marcaj metalic cu cerc albastru. Până la Şaua Morții sunt vreo patru ore. De la Şaua Morții la cabană vreo două ore. Unii fac drumul în cinci ore şi jumătate. Alpiniştii chiar în cinci ore.

– Alt drum nu există? O potecă, o…

– Până la Şaua Morți sunt destule, însă de-acolo e o singură potecă: aceea marcată cu cercul albastru. I se zice Bârna Iadului şi-şi merită numele. Altă cale nu-i. Numai prăpăstii şi prăvăliri de torente. De-aceea, dacă se închide Şaua Morții, nu mai e loc de trecere spre Muntele Înalt. Doar vara se poate urca pe Torentul Magilor cu frânghiile.

– Există telefon la cabană? întrebă Liviu Iordan.

– Este!… Cum să nu fie?… Dar se aude ca de pe altă lume… Atunci când se aude… Firul urcă pe deasupra unor prăpăstii aşa de crunte, că abia s-a găsit loc pentru câte un stâlpuleț firav. Dacă-şi caută cineva de joacă, gata cu legătura.

– Cine răspunde acum de cabană?

– Apoi nu prea se poate şti. Sunt doi frați acolo, frații Barbu, amândoi gospodari pe cinste şi vânători de prima mână, dar unul din ei e

căsătorit, ăl mai mic, Constantin, şi cum şi-a luat şi femeia sus, gurile rele zic că ea face şi desface totul la cabană. De…

Se ridicase şi Ion Petric de pe scaun. Deşi puțintel mai scund decât Liviu Iordan, grosimea şi lățimea lui îl transformau într-un adevărat colos, aşa cum de altfel era supranumit de cei care-l cunoşteau. Cabanierul se simțea ca un şoarece între doi motani fioroşi. „Dac-ar fi şi Cucu aici, îşi spunea el în gând, că şi ăla e o matahală cât toate zilele, ar fi ca într-un film.” Aştepta să-i cadă o labă uriaşă de piatră în moalele capului sau să se întâmple o minune, tot ca în filme, care să-i prăvălească pe cei doi uriaşi printre mese şi scaune. Dacă i s-ar fi cerut în clipa aceea să-şi semneze propria condamnare la moarte, oare n-ar fi dus imediat mâna la toc? Din fericire i se ceru altceva.

– Ne-am înțeles de la început, îi aminti Liviu Iordan, că n-ai voie să sufli nimănui niciun cuvânt…

– Jur pe toți sfinții!… se grăbi cabanierul.

– Am văzut noi cum îți respecți jurămintele… mormăi Ion Petric. Noi nu suntem Bălan sau Cucu, auzi?

Degetele lui Petric se înfipseră pentru câteva clipe în umărul cabanierului. Nici când îşi zdrelise piciorul nu simțise o asemenea durere.

– Nu vrem să te înspăimântăm, spuse Iordan. Am apela la alte mijloace. Vrem să-ți pui lacăt la gură. E foarte clar?

Tremurul cabanierului era cel mai clar răspuns.

2

Ascuns după uşă, Ionel asistase, nevăzut, la ultima scenă a convorbirii dintre cabanier şi cei doi uriaşi, acolo, în firidă. Auzise şi memorase cu fidelitate, nu atât din curiozitate, cât dintr-o senzație ciudată de spaimă şi uimire, vorbele pe care cel mai înalt dintre ei le rostise, înainte de plecare:

„Nu vrem să te înspăimântăm. Am apela la alte mijloace. Vrem să-ți pui lacăt la gură. E foarte clar?”

Ba chiar văzuse cum alunecă din buzunarul colosului cu craniu pleşuv un obiect lucitor, parcă un portofel de plexiglas. Cu gândul că dacă ar intra, pentru câteva minute, în posesia acelui obiect extraordinar, lumea s-ar vedea descotorosită – cine ştie? – de una dintre cele mai întunecate enigme ale ei, Ionel rămase într-o aşteptare tainică şi îndelungată.

Uriaşii părăsiseră de mult timp sufrageria, dar cabanierul încă nu se mişcase de la fereastra la care se mutase, probabil pentru a urmări plecarea celor doi. Ionel tocmai se gândea cum să ajungă, fără primejdii, adică fără să fie văzut, în stăpânirea magnetului de plexiglas, când îl văzu pe cabanier păşind în vârful picioarelor nesigur, ca pe sârmă, spre firida cu taine. Tot cu mişcări şi gesturi de om care vrea să se ascundă până şi de zei, cabanierul ridică portofelul de sub masă şi se întoarse cu el la fereastra de observație. Îşi aduse şi un scaun, se aşeză încet pe el, apoi începu să se închine şi să-şi apese, în pauze, partea stângă a toracelui, Răsufla prelung, şuierător, se închina, îşi apăsa pieptul, mormăia cuvinte fără rost, dar portofelul de plexiglas, pus în fața lui pe pervazul geamului, n-avea curajul să-l deschidă. Se ferea de el ca de un scorpion. Pesemne că-l podidise transpirația pentru că alergă ca un țap umflat spre tejghea în căutarea unui şervet. Îl găsi repede şi, după ce-şi frecă de câteva ori ceafa, reveni la fereastră cu acelaşi mers tăcut şi țopăitor. Împături şervetul cu grijă… dar Ionel nu mai putea suporta. Părăsi ascunzişul şi bocăni cât mai al dracului în treptele scării, parcă pentru a deştepta toată cabana. Dar când ajunse, după două secunde, în sufragerie îl întâmpină, de la fereastra binecunoscută, un zâmbet calm şi o voce numai plăcere:

– Oooo! Bine v-ați trezit! Cu ce vă putem servi?

Pe pervaz, nici urmă de portofel lucitor. Doar un şervet împăturit cu grijă, însă aruncat neglijent într-un colț.

– Un pahar de borviz, ceru Ionel arătându-şi cu aceeaşi plăcere gingiile. Vreau să iau un antinevralgic. Ştiți…

– V-am dus, dimineață, câteva sticle de borviz în camere. Mi se pare trei… Ba nu! Chiar patru…

– S-au consumat, rânji Ionel. Nu ştiu ce-am avut? Pe toți ne-a cuprins dragostea de borviz, după masă… Probabil din cauza sarmalelor sau din cauza ciorbei de varză…

– Aha! înțelese cabanierul. Vreți un pahar de borviz. Puteți să vă serviți singur. Sunt trei sticle pe tejghea. Una începută şi două pline… Şi tirbuşonul e tot acolo, lângă sticle…

Ionel n-avea ce face. Se duse la tejghea şi bău pe nerăsuflate, pentru a părea mai convingător, un pahar uriaş de borviz. Abia în clipa când aşeză paharul pe tejghea, simți că se întâmplă ceva ciudat, sau că se întâmplase ceva ciudat. Îl lămuri imediat vocea cabanierului:

– Antinevralgicul! Ați uitat să-l luați!

Ionel se scotoci prin buzunare şi deodată se prefăcu că-şi aminteşte:

– Pssst! L-am uitat sus, sau poate că l-am pierdut pe scări. Fir-ar să fie.

Cabanierul se grăbi să-l scoată din încurcătură:

– Căutați în lădița albă de deasupra tejghelei. Găsiți acolo tot felul de antinevralgice.

De astă dată Ionel respinse cu succes atacul:

– Noi luăm antinevralgice speciale: Buridoane. Dacă doriți şi dumneavoastră… Într-un minut scapi de orice durere… şi opreşte şi transpirația…

Cabanierul clătină din cap, căutându-şi un zâmbet cât mai amabil, şi descoperi săgeata împotriva transpirației câteva clipe mai târziu, când din arcaş nu se mai vedea nici umbra.

Şi se întâmplă cu Ionel exact ceea ce se întâmplase cu cabanierul. Tic îl surprinsese în ultimul moment al scenei:

– Dă-mi şi mie un buridon! îl primi el pe Ionel în capul scării. Am asudat ca un peşte. Şi mă doare prin toate buzunarele…

Ce putea să facă Ionel? Nimic altceva decât să i se destăinuie lui Tic. Două minute de şoapte şi nu numai că taina ajunse la urechile puştiului, dar se schiță şi o întreprindere foarte serioasă pentru *absorbția* portofelului găsit.

– Tu caută cât mai mult mărunțiş, îl îndemnă Tic pe Ionel. Orice şi oricât. Eu trebuie să-l dăscălesc pe *mizerabil*.

Prin urmare cireşarul cel cârn şi ciufulit era în conflict cu… Țângulică! Ei! Dar cu câteva mângâieri, şi mai ales cu câteva promisiuni, dar mai ales cu câteva amenințări – „Te las aici, mizerabile! Noi urcăm sus şi tu o să rămâi aici ca o cloşcă. Şi-o să-i spun cabanierului să te țină legat, în cuşcă, lângă jigodia aia lățoasă cu nume de catâr. Aşa!” –,

Țângulică se transformă în Țombi, şi în această calitate ascultă şi învăță cu un zel nemaipomenit lecția pe care i-o preda, în şoaptă, şi mai ales prin gesturi, stăpânul lui.

Când Ionel sosi cu pumnii plini de monezi sunătoare, Țombi cel silitor şi inteligent era tobă de carte… adică îşi cunoştea fără greş întreg rolul, în toate nuanțele lui.

Poate că nu trecuseră nici cinci minute de la despărțirea lui Ionel de cabanierul înțepenit pe scaunul de lângă fereastră, şi cei doi cireşari, urmați de un Țombi de umbră, priveau prin crăpătura de la poalele scărilor în sufrageria pustie a cabanei. Parcă nu se schimbase nimic. Cabanierul era în acelaşi loc, cu privirile fascinate de obiectul pe care nu îndrăznea să-l atingă, sudoarea îi curgea probabil şiroaie, pentru că şervetul se freca fără încetare de ceafa lui, şi dacă vreuna din mâini i se elibera din închinăciune şi igienă alerga imediat în partea stângă a toracelui pentru a apăsa şi a slobozi răsuflări şuierătoare.

Ionel urcă treptele în vârful picioarelor pentru a le coborî zgomotos şi a-i da prilej lui Tic să urmărească gesturile cabanierului. Într-adevăr, sărmanul personaj de trezi parcă în craterul unui Krakatau. Zăpăceala, spaima şi alarma nu ținură decât o clipă… Cu mişcări de jongler împături şervetul şi-l azvârli peste portofelul lucitor, sări ca un saltimbanc de pe scaun, şi, asemenea unui clovn, îşi schimbă înfățişarea, împrumutând masca unui nătâng perfect. Şi toate acestea într-o secundă!

Când cei doi cireşari îşi făcură apariția în sufragerie, cabanierul schiță un gest obişnuit de surpriză şi plăcere. „Doamne, ce măgar! Ce prefăcut!” şopti mezinul.

– Vă doare şi pe dumneavoastră capul? întrebă cu o bunăvoință tulburătoare cabanierul. Doriți un pahar de borviz?

– Nu… îi zâmbi Tic foarte cuceritor. Avem sus două sticle neîncepute… Şi una pe trei sferturi. Poate ne găsiți altă apă minerală… Zău… Ca să nu vă jignim, deşertăm sticlele, dimineața, la chiuvetă…

Ionel rămăsese atât de perplex, încât nu-şi mai găsi puteri şi vorbe pentru a opri introducerea lui Tic. La început crezuse că toată povestea apei face parte din planul pentru absorbția portofelului. Abia spre sfârşit îşi aminti că nu-i povestise lui Tic încercarea sa de a-l îndepărta pe cabanier de fereastră sub pretextul unui pahar de borviz.

– Asta cum vine? întrebă buimac cabanierul. Domnul Ionel moare după apa noastră minerală… A băut pe nerăsuflate, chiar adineauri, o halbă întreagă şi mi-a spus că ați golit toate cele patru sticle…

– Unul din noi a glumit… clipi Tic din ochi. Am pus un pariu grozav cu Dan… Cred că-l cunoaşteți… V-a povestit aseară bancul cu melcii şi hipopotamii…

– Melcii şi hipopotamii!… Aseară! Păi aseară parcă ați venit mai târziu…

– Da, da! părea că-şi aminteşte cireşarul cel cârn. Nu aseară. Mi se pare că alaltăseară. După ce am spus eu bancul cu melcii şi maimuțele…

– Melcii şi maimuțele!? se miră şi mai tare cabanierul. Alaltăseară?… Păi, alaltăseară parcă ați venit după miezul nopții. Nu v-am lăsat cheia de la intrare sub răzătoare?

– Aveți o memorie extraordinară! se auzi o voce pe care cei doi cireşari n-o prevăzuseră. Degeaba, Ticuşor. Bancul cu melcii şi maimuțele încă nu s-a inventat. Hei! Țombi! Unde a dispărut catastrofa cu coadă, mamă dragă?

Şi Tic şi Ionel erau prinşi pe picior greşit. Orice replică, orice gest anti-Dan putea să le năruie planul. Îşi amânară răzbunarea pentru mai târziu. Ionel scoase imediat un pumn de monezi din buzunar şi se adresă triumfător prietenilor:

– Vreau să scap de mărunțişul ăsta şi fac cinste… spuse el înaintând cu palma deschisă spre cabanier. Oare cam câți bani să fie aici?

Dar nici n-apucă să termine întrebarea şi fu cât pe-aci să se prăbuşească la picioarele cabanierului. Noroc că se prinse în ultima clipă de colțul unei mese. Din nefericire tocmai cu mâna în care se aflau monezile. Cabanierul se repezi totuşi să-l susțină, apoi, împreună cu ceilalți, se apucă să caute monezile care se prăvăliseră ca un şuvoi pe podea.

– Mamă dragă! Mare neghiob mai eşti! îl investi Dan fără întârziere. Nici măcar nu ştii să te prefaci ca lumea. Te cred şi eu că-ți convine să faci cinste după ce ne pui să-ți culegem averea de pe jos… Mai bine te cățărai pe-o masă şi azvârleai mărunțişul ăsta nenorocit ca semănătorii… Uite! Cam aşa!

Dar Tic îi puse o piedică neaşteptată şi Dan nu-şi găsi scăpare decât în brațele cabanierului.

– Eu nu mai caut! se răzvrăti Dan după ce scăpă din îmbrățişarea udă şi neaşteptată. Nu mai caut… decât monede de un leu. Uite! Aici… Şi aici… Şi aici… Şi acolo… Şi dincolo…

De fiecare dată ridica o monedă de un leu de pe podea, purtându-i pe toți, cu vocea şi cu descoperirile, prin toată sufrageria. Era cel mai caraghios spectacol de cabană: patru oameni încovoiați, uneori în genunchi, căutând parcă un loc cât mai potrivit pentru mătănii, ciocnindu-se unii de alții, înghiontindu-se, lăudându-se. Norocul nu-i surâdea decât lui Dan. Ceilalți găseau monezi de cincisprezece şi douăzeci şi cinci de bani. Foarte rar câte una de un leu.

– Gata! propuse cabanierul ud de efort şi de transpirație. S-or mai fi rătăcit câteva prin crăpături… Mi se pare că am găsit în total… şaptesprezece lei şi patruzeci de bani…

– Cum??! întrebară cireşarii la unison.

– Exact şaptesprezece lei şi patruzeci de bani! repetă cabanierul. Am adunat în gând tot ce a găsit fiecare.

– Nu se poate! se opuse Dan. Şaptesprezece lei şi…

– Dumneavoastră ați găsit cel mai mult, îi răspunse cabanierul. Nouă lei şi cincisprezece bani…

– Nouă lei! se sperie cireşarul. Eu? Poate un leu şi cincisprezece bani… Aha! Înțeleg ce înțelegeți dumneavoastră! Nu? Ceilalți lei… erau acelaşi: tot primul pe care l-am găsit. Aşa cum s-a prefăcut Ionel că a căzut… m-am prefăcut şi eu că găsesc. Trebuia să intru şi eu în joc…

– Las' că ți-o plătesc eu! îl amenință imediat Tic, dar cu un ciudat accent de bucurie în glas.

– Ba plătesc eu! sări Ionel. Eu am anunțat primul! Plătesc trei sticle de pepsi şi o halbă de bere… adică o sticlă de bere, cum se spune pe aici…

Vorbele lui Ionel parcă mai atenuau necazul pe care destăinuirea lui Dan i-l pricinuise cabanierului. La drept vorbind, nici nu visase el mai mult de o sticlă de bere atunci când îl auzise pe Ionel, la început, lăudându-se că va face cinste cu tot mărunțişul pe care-l avea în palmă.

Şi se nimeri că tocmai în momentul când lichidele gâlgâiau în gâturile însetate ale căutătorilor de monezi, uşa cabanei se deschise cu

putere şi un grup de turişti, pornit de jos cu un entuziasm ridicat la un grad pe care numai deznădejdea de la jumătatea urcuşului putea să-l egaleze, pătrunse în încăperea încălzită şi amețitoare. Cabanierul se scuză chiar înaintea cireşarilor care întârziaseră gâlgâitul numai pentru a găsi un pretext de scuză. Fiecare urma să-şi ia, adică să-şi reia în primire calitatea lui de bază, cea a tinerilor, fiind binecunoscută: dezlegători de enigme şi mistere. Dar Tic mai întârzie câteva secunde la crăpătura de la poalele scării pentru a înregistra, ca pe o peliculă, grija şi nepăsarea jucată cu care cabanierul luă şervetul de pe fereastră pentru a-l pune într-un sertar al tejghelei, şi apoi gesturile sale degajate, gesturi de invitație, cu mâna stângă, adresate clienților, în timp ce mâna dreaptă încuia, fără greş, sertarul.

Puştiul, cu părul blond ca grâul copt şi ciufulit ca o claie de fin, întârziase doar câteva secunde. Îndeajuns ca toți cireşarii să fie puşi de Ionel în stare de alarmă.

3

Portofelul de plexiglas, scos de sub şervet de către Țombi şi dus într-o ascunzătoare sigură tot de către el, se afla în mâinile cireşarilor. În locul lui, sub şervet şi în sertarul încuiat cu un seif, se afla unica listă de mâncăruri şi de băuturi din cabană, care chiar în acel moment era căutată cu disperare prin toate rafturile tejghelei. Tot Țombi operase substituirea.

Absorbția, aşa cum numise Ionel operațiunea de răpire a portofelului găsit, stârnise mari ciondăneli în plenul cireşarilor. Portofelul ar fi fost înapoiat fără să se deschidă… dacă Maria n-ar fi trecut, de la bun început, de partea răpitorilor. Presimțirea că o nouă taină, o nouă enigmă e pe cale să apară în calea lor, o făcu pe Maria să voteze altfel decât Lucia, Victor şi Ursu, şi-l făcu pe cârnuleț să-i trimită o clipire plină de duioşie… întâmplare foarte rară în relațiile dintre cei doi bruder-schwester.

– Ei s-au aiurit ca nişte nătărăi de-o şchioapă, o apostrofă Lucia, în şoaptă, pe Maria, şi tu te apuci să le ții hangul.

– Mai întâi să vedem ce-i acolo… îi răspunse Maria, tot în şoaptă. Şi ne războim pe urmă.

– Şi cam ce înseamnă *absorbția* asta? întrebă Victor.

– Un termen de moment şi cam inadecvat, încercă Ionel să se scuze. Poate că i s-ar fi potrivit mai bine altul. În loc să botez actul, am botezat metoda…

– Şi care ar fi sensul actului? îl ajută Victor.

– Un simplu împrumut! răspunse Dan dintr-o suflare. Un împrumut pe scurtă durată. De unde ştim noi că peste câteva minute nu vom înapoia obiectul?

– În cel mai bun caz e vorba de o mârşăvie! se revoltă Lucia. Un furt… o indiscreție grosolană… o … o infamie!

– Zău!? făcu Tic, încrucişându-şi brațele. Ză-ău! Mi se pare că ai dormit după-masă şi te-ai sculat… Ştii tu cum… De unde ştii tu că n-am *absorbit* portofelul ca să-l păstrăm în siguranță până se întoarce cel care l-a pierdut? Cu ce drept mă faci hoț şi infam?… Sunt sigur că dacă nu era Ionel şi noi… cabanierul i-ar fi venit de hac portofelului.

– Bine… acceptă Lucia. Nu eşti hoț… Îmi cer scuze. Dar mişel eşti. Pentru că nu-mi închipui eu că o să renunți să te uiți în portofel…

– Asta nu înseamnă că suntem mişei, sări Dan. Suntem şi noi curioşi. Asta e… Am luat un portofel străin de la un *poate-hoț*… nu e stăpânul lui… Am fi nişte tâmpiți să nu ne uităm în el…

– Nu tâmpiți, spuse Maria. S-ar putea să fim nişte criminali. Dacă în portofel se află o rețetă urgentă… sau o chemare disperată… sau o adresă foarte importantă… sau cine ştie ce S.O.S.?

– Vedeți?! se îmbățoşă Ionel. Tu de ce taci, Ursule? Tu n-ai nicio părere?

Ursu se uită spre Victor. Părea foarte încruntat, aproape distrus. Dar masca i se destrămă repede. Şi un hohot de râs cumplit umplu încăperea.

– Nu ştiu ce mai aşteptăm, spuse el printre sughițuri. De vreme ce majoritatea a hotărât un anumit lucru, gata! Avem timp de sfadă mai târziu. Ne irosim forțele ca nişte… mişei. Zău, parcă am fi furat portofelul şi vrem să-l păstrăm pentru noi… Să nu găsim înăuntru vreo listă de bucate…

Atmosfera se mai învioră. Ionel se hotărî să înceapă ritualul. Scoase portofelul de sub un ziar şi începu:

– După cum vedeți: patru foițe de plexiglas cu marginile de piele… Probabil piele artificială sau meşină… Aşa! Acum să-l deschidem. Am impresia că ne-am certat degeaba… Nu se află absolut nimic în portofel… doar o bucată de hârtie… Aşa! O bucată de ziar… Ba chiar o jumătate de foaie de ziar… Cam galbenă şi roasă… ceea ce înseamnă că e ruptă dintr-un ziar cam vechi. Cine ştie ce documente au fost ascunse în ea… Ceea ce înseamnă că domnul cabanier e mult mai abil decât ne închipuiam noi… Am *absorbit* un portofel gol…

– Tu crezi că signorul de jos a golit portofelul? întrebă foarte furios Dan.

Ionel era foarte dezolat. Tocmai se pregătea să pună la loc, în portofel, foaia gălbejită şi cu miros de mucegai, dar îl opri vocea Mariei:

– Vreau s-o văd şi eu. Voi nu?

– Cred că mai avem şi altceva de făcut decât să ne pierdem vremea cu cercetarea ambalajelor şi pungilor de hârtie, spuse Lucia cu vehemență.

Dar Ionel n-o ascultă. Plimbă prin fața tuturor, întorcând pe o parte şi alta sărmana jumătate de foaie de ziar. Una din fețe era aproape albă. Doar câteva cuvinte uriaşe, care terminau, probabil, un apel:

VECHI
NU UITAȚI CETĂȚENI!
E UNA DIN DATORIILE
CEASULUI DE FAȚĂ!

Pe cealaltă jumătate de pagină, sub un titlu care se întindea pe toate coloanele:

F A P T E D I V E R S E D I N C A P I T A L Ă

abia de puteau descifra, din cauza ştersăturilor şi rosăturilor, literele şi cuvintele unor articole. Pe alocuri nu se putea citi nimic. Hârtia era plină de găuri şi de pete nedefinite.

– Ştiţi de când e ziarul ăsta de ambalaj? întrebă Ursu când foaia ajunse în dreptul lui. Mi se pare că din timpul războiului… Uitaţi-vă! O ştire despre bombardamente… Ce păcat că nu se poate citi mai nimic…

– Te rog, Ursule… se auziră câteva voci răscolite de închipuiri dureroase.

– Dacă tata avea vârsta mea, pe vremea aceea, încercă Dan o glumă, cine poate să-mi spună ce vârstă aveam eu cu trei ani în urmă?…

– Aceeaşi vârstă!… se repezi Tic. Tu de la şapte ani n-ai mai crescut deloc… Păcat… Zău, Ursule…

Vlăjganul, renumit pentru ascuţimea privirilor sale, se chinuia să descifreze literele şi jumătăţile de litere care alcătuiau jumătăţi de cuvinte, să le găsească sensuri şi legături. După o repetiţie mută, care nu prea îl satisfăcuse, se hotărî, în sfârşit, să adune în fraze cuvintele presupuse:

– *„… În ciuda numărului mare de avioane, au fost mai puţine decât săptămâna trecută… imediat la faţa locului* probabil că e vorba de echipele de salvare… *eroismul populaţiei merită toate laudele, dar cele mai frumoase…* aici iar lipsesc câteva cuvinte… se *cuvin medicilor, neobosiţi, mereu la datorie, uimind cu rezistenţa şi spiritul lor de sacrificiu… Şi în luna iunie, Capitala a avut cel mai mult de suferit…”* Parcă ar fi un fel de bilanţ al bombardamentelor…

– Exact! spuse Victor. Cred că e comentariul unui comunicat oficial… Şi după cele cuprinse, s-ar părea că ziarul e din iulie 1944, dintr-o zi de la începutul lunii…

Toţi cireşarii se strânseseră ca un buchet în jurul lui Ursu. Toţi voiau să citească, toţi voiau să privească, să afle cât mai multe din acea zi îndepărtată şi încă nedefinită a unei luni şi a unui an de pustiire şi pârjol.

– Dacă vă înghesuiţi aşa, nu mai pot să citesc nimic, se apără Ursu. Şi dacă mai rupeţi şi foaia… Mai sunt nişte ştiri care par mai uşor de descifrat…

Promisiunea vlăjganului îi readuse pe toţi la locurile pe care le ocupaseră mai înainte. Încercau să călătorească în trecut, dar nu erau în stare. Îi durea ceva, striga în ei, amar şi surd, durerea unui trecut pe care nu puteau să-l vadă în imagini. Era ascuns de flăcări şi de fum şi de

vaiete şi de bubuituri. Şi nu trecuse prea mult timp de atunci, încă nu se împliniseră două decenii şi jumătate, acel sfert de secol care separă generațiile. Sau poate că trecuse prea mult…

– Nu mai e nimic cu războiul, spuse Ursu. Numai întâmplări din Capitală… Probabil că e un ziar de Capitală: un furt… o crimă… o evadare… o dispariție… Şi cel mai des cuvânt din titluri şi din cuprins, cuvântul *senzațional*.

– Hai, nu mai fi atât de răutăcios! îl rugă Maria. De ce nu ne citeşti şi nouă?

– Zău, Ursule!… Hai, să vedem şi noi cum a fost atunci.

– Bine… se lăsă Ursu înduplecat. Să încep cu…

– Cu evadarea senzațională! propuse Ionel.

– … *O evadare ca-n filme! O evadare demnă de eroul lui Leslie Charteris. În plin proces, poate în cel mai mare proces al anului. Cine nu-şi aminteşte de arestarea senzațională de la începutul lunii februarie? Nu fusese făgăduită cu o zi mai înainte? Nu se ajunsese la un adevărat duel între*… Păcat! Aici lipsesc câteva rânduri… *îi declarase avocatului că va evada atunci când nimeni nu se va aştepta. Şi iată că s-a ținut de cuvânt*… Iar sunt şterse literele… *Cineva din sală a strigat: Foc! şi chiar în acea clipă s-a auzit şi sirena de alarmă, atât de aproape că-ți vâjâiau urechile. O panică de nedescris, zgomotul unei explozii chiar la uşa sălii de judecată*… Scuzați, vă rog. Două rânduri şterse … *nici urmă de acuzat… până s-au dezmeticit gărzile… Şi totul n-a fost decât o înscenare: şi focul, şi alarma, şi explozia! O înscenare fantastică, neverosimilă, ca-n filmele cu James Cagney, şi astfel a scăpat… supranumit „Prințul”… pe care… îl socoteau cel mai*… Imposibil! se dădu Ursu învins. Nu se mai poate descifra nicio literă. Şi până acum mi-am ucis ochii…

– Formidabil! se agită Tic. Exact ca-n filme!… Dar oare cine-o fi fost individul ăsta, supranumit „Prințul”? Cel mai mare: *ce?*

– În orice caz: un ticălos! îl temperă Lucia. Un bandit, un tâlhar, un spărgător…

– Probabil un şef de bandă, spuse Victor. Cel puțin patru oameni l-au ajutat să evadeze: cel cu sirena, cel care a strigat: „Foc!”, altul care a provocat explozia la uşa sălii de judecată şi, în mod sigur, un şofer care îl aştepta în stradă, cu maşina pregătită… Numai într-o bandă se poate pregăti o asemenea eva…

– Un moment! îl întrerupse Ursu. A mai găsit câteva rânduri care țin de ştirea asta… aşa mi s-ar părea… în capul coloanei următoare… de-aceea nu le-am dat atenție… Voi ce spuneți? Sună cam aşa… *„… În ultima cli… pă, am aflat dintr-o scri… soare… so… sită la red… acție că evadarea ar fi fost organizată de banda rivală „Mănuşile Negre”… pentru a smul… ge de la… teribilul sec… ret…”* Asta-i tot! Urmează altă ştire…

– Mamă dragă, ce film! se entuziasmă şi Dan. Regele bandiților se crede liber. Maşina cu un şofer mut şi necunoscut trece ca un fulger pe străzi, undeva spre un loc sigur… Şi când colo, ajunge la altă închisoare, şi mai cumplită, plină de unelte de tortură. În fața lui se află celălalt rege, sau candidatul la tronul bandiților… De-aici cum mai evadează?…

– Poate că s-au înțeles între ei… spuse Maria.

– Sau poate că s-au luat la bătaie, sări cârnul, şi cel care a învins şi-a pus coroana pe cap…

– … Şi a primit felicitările sfetnicilor şi chiar pe ale celui învins… îl strâmbă Lucia. Tot nu-ți dai seama că e vorba de nişte bandiți? Doamne! Credeam c-ai terminat cu basmele…

– Şi eu credeam c-ai terminat cu răutățile şi cu oasele. Nu cauți decât oase şi sâmburi. Când te uiți la mine mi se pare că vrei să vezi dacă e bine prinsă clavicula… eu când mă uit îți văd toată răutatea… Şi ai buzele ca nişte ațe… Aşa! Nu te supăra, Ursule, că ea m-a provocat…

Lucia ar fi trecut cu vederea izbucnirea lui Tic… dacă n-ar fi fost ultima frază. Îi aruncă o privire de gheață, căutând în acelaşi timp un gest crud sau câteva vorbe rele. Din fericire, Maria i se alătură imediat:

– Nesuferitule! Numai la bandiți te gândeşti! Ce te-aş mai da afară, dacă n-ar fi frig… Hai, Ursule! Citeşte mai departe, să aflăm şi noi ce se mai întâmpla în Bucureşti pe vremea a…

– Stai! o opri Tic supărat la culme. *Tu* să mă dai pe mine afară? Dacă nu te fac eu să cazi de trei ori, mâine, la concurs, şi ultima dată chiar la sosire, să-mi spui „cuțu” sau cum vrei tu!

– Şi după toate astea, asupra mea vor cădea toate trăsnetele… oftă Dan. Parcă nu ştiu!… Vă iertați, apoi vă antrenați puterile cu mine, până ce vă săturați de amenințări şi promisiuni… Numai eu rămân în pagubă. Parcă vă aud mâine: Ticuşorule! Nesuferitule! Hai, Măriuța, zău…

– Idiotule! şoptiră în aceeaşi clipă Maria şi Tic.

– Nu v-am spus eu! Hai, Ursule! Citeşte-ne! Uite, ştirea asta: „O dispariție fără urme!”

Tic se strecură totuşi lângă Dan pentru a-i şopti la ureche că i-a plăcut „chestia cu Măriuța”, dar şi pentru a-l ciupi într-un loc dureros, atât de dureros, că-i amuți strigătul pe buze. Bineînțeles, cireşarul cel cârn îi zâmbea ca un înger.

Ursu profitase de ceartă: aproape că se familiarizare cu textul ciuntit. Vocea lui era mai sigură, iar pauzele mult mai rare:

– *„… Am informat la timp cititorii noştri despre cele trei scrisori de amenințare primite în cursul lunii trecute… şi ne putem mândri cu faptul că am fost primul ziar care am atras atenția despre primejdia care planează asupra vieții cunoscutului nostru industriaş”…* Aoleu! Ce gramatică! „… *Şi iată că timpul cel drept şi neînduplecat ne dă dreptate, spre disperarea tragică a aceluia care poate fi supranumit, pe drept cuvânt, speranța industriei româneşti. În ultima scrisoare primită cu zece zile în urmă, amenințarea era foarte vehementă. Abia acum putem da în vileag brutalul ei conținut. «Dacă în seara zilei de 3 iulie nu veți depune, la ora 10,30 la locul indicat în prima scrisoare, suma pe care v-am cerut-o şi planul prototipului B 12 (n.r. e vorba de una din cele mai secrete şi mai importante invenții ale concernului industrial, care poate avea grave implicații pe întreaga piață europeană) ne vom vedea nevoiți să punem în aplicare, fără milă şi întârziere, un plan diabolic, de furie şi răzbunare, care va aduce mult sânge şi multe lacrimi în familia dumneavoastră. Numai hotărârea noastră de a nu şovăi şi de a trece imediat la consecințe sângeroase şi, bineînțeles, nevoia de a para eventualele măsuri ale autorităților ne obligă să trecem sub tăcere şi să nu dezvăluim represaliile crunte pe care le-am pregătit. Ar fi păcat să simțiți pe propria piele că ştim să ne ținem cuvântul. Orice măsuri de apărare se vor dovedi zadarnice. Noi ştim când şi unde să lovim şi mai ales suntem hotărâți să lovim fără nicio milă! Atențiune! E ultimul avertisment! Buboiul…»”*

– Brrrr! exclamă Tic înfiorat. Ce semnătură, Doamne! şi ce amenințări! Oare cum de nu le-a dat nimeni crezare?

– Aşteaptă, Ticuşorule, îl rugă Dan. Zi-i, Ursule!

Şi Ursu continuă lectura, parcă şi el impresionat, deşi nu citea pentru prima dată textul:

– *„… Din păcate, autoritățile şi chiar unii confrați au considerat totul o glumă de prost gust. Autoritățile s-au mulțumit să posteze un detectiv în civil în preajma vilei cunoscutului industriaş, şi aceasta după mari presiuni din partea opiniei publice pe care cu cinste o reprezentăm. Dar, vai! Măsura s-a dovedit cu totul ineficace. Detectivul a fost găsit, ziua în amiaza mare, legat fedeleş şi cu căluş în gură, pe jumătate mort, într-un boschet din grădina vilei, iar pe pieptul lui, prins într-o agrafă, un carton cu următorul conținut: «Luați aminte! E doar prima măsură de represalii. Vor urma altele şi mai sângeroase. Buboiul…» Şi pentru că detectivul nu era rănit şi n-avea nicio urmă de sânge, anchetatorii s-au gândit la ceva mai rău. Şi într-adevăr, dând alarma, au descoperit dispariția unicului fiu al industriaşului, un tânăr de mare viitor, proaspăt bacalaureat. În camera lui de dormit s-a găsit o scrisoare cu acest emoționant apel, scris cu sânge, nu cu cerneală roşie, aşa cum insinuează un jurnal de dimineață: «Tăticule drag, salvează-mă. Nu mă lăsa pradă unei morți crâncene.» În afară de urmele unei încleştări violente, în dormitor, nu s-a mai găsit nicio altă urmă care să ajute la elucidarea dispariției. Respingem cu indignare insinuările provocatoare ale unor confrați, din presa de dimineață, care încearcă să fluture ideea, inadmisibilă, că toată întâmplarea ar fi un truc pus la cale de însuşi marele nostru industriaş cu triplu scop: punerea la adăpost a unei mari părți din averea sa lichidă, disimularea celebrului prototip şi salvarea fiului de la încorporare. În ultima clipă, aflăm că bandiții, folosind cheile luate de la fiul dispărut, au pătruns în locuința celebrului industriaş, susträgând din casa de fier celebrul plan (unic) al prototipului B 12. Vom reveni în numărul de mâine cu toate amănuntele…”*

Nici nu terminase Ursu lectura, adică nici nu apucase să răsufle ca lumea, că Victor se şi văzu asaltat de privirile întrebătoare ale celorlalți cireşari. Ce putea să le spună? Oare nu era mai bine să ridice din umeri şi să rămână în continuare mut? Parcă ghicindu-i gândul, Ionel tăbărî asupra lui:

– Nu te lăsăm până nu ne spui ce crezi!

– Dar e stupid! răspunse Victor. Ce să cred? Înainte de orice, cred că Lucia are dreptate. Avem şi alte lucruri de făcut decât să comentăm, în neştire şi la nesfârşit, nişte fapte petrecute cu aproape un sfert de secol în urmă.

– Totuşi… mi se par interesante, recunoscu Lucia, cu roşeața sincerității pe față. Ca un fel de joc mai neobişnuit.

– Adevărat… acceptă Victor. Dacă n-ar fi mâine concursul şi dacă n-ar trebui să fim odihniți şi preocupați de un singur lucru: „Ce vom face?” am putea să ne jucăm şi de-a trecutul…

– Dar eu mă odihnesc de minune cu acest joc, protestă Maria. Şi mai ales nu vreau să mă gândesc la ceea ce se va întâmpla mâine la concurs… Dacă încep să mă gândesc… nu mai dorm toată noaptea…

– Asta-i cam aşa… interveni şi Ursu. E ca o boală, cu spaimă şi sudoare. Mai rea ca frigurile. Bâțâi toată noaptea şi simți cum te sufoci, şi gata somnul! Friguri… Nu-s bune…

– Probabil… spuse Victor. Dar mi se pare atât de inutilă vorbăria asta despre nişte fapte pe care nu le cunoaştem! Mai mult decât în ziar ce am putea spune? Şi la ce ar folosi supozițiile noastre? Am mai putea să îndreptăm ceva?… Ce s-ar întâmpla dacă am începe să comentăm fiecare bucată de ziar? Ne ocupăm de ea în măsura în care interesează sau foloseşte unui scop, cum s-a întâmplat altă dată, în drum spre Castelul celor două cruci… Vă mai amintiți bucățile de ziar pe care le-am găsit în cele două scobituri?… Doar ne-am aruncat ochii pe ele ca să ştim când s-au adăpostit acolo ultimii vizitatori. Altceva n-am căutat…

– Fiindcă aveam altele pe cap, îşi aminti Dan. Mai ales eu. Mamă dragă! Cum mă mai dureau picioarele!

– În sfârşit! nu scăpă Tic prilejul. Ai recunoscut şi tu cam pe unde-ți porți capul…

– Şi dacă ziarul ăsta îngălbenit şi mucegăit se va lega într-un fel de viața noastră? se auzi vocea tremurândă a Mariei.

O clipă de spaimă, apoi replica Luciei:

– Asta e o provocare, o ațâțare!

– Ba nu! se apără Maria. E o presimțire…

Şi iarăşi câteva clipe de spaimă, de care nimeni nu scăpă, apoi din nou Lucia:

– Nu presimțiri! Dorințe! Fantezii! Te cunosc eu foarte bine. Nimeni nu te obligă să renunți la ele, dar înainte de a le preface în vorbe ar fi bine…

– Poate ai pretenția ca fiecare, înainte de a deschide gura, să ceară voie de la tine! luă Tic apărarea Mariei. Atunci, te rog să-mi dai voie să-ți spun că eşti ca o gheață băgată cu forța în sân. Mereu mă faci să tremur… Brrrrr! Şi-ți mai cer voie să mă laşi să spun că presimt şi eu exact ca Maria. Na!

– Presimțiri negre? se interesă Dan pe şoptite.

– Tu poți să te duci dracului… că de tine nu mi-e teamă! îi răspunse Tic. Presimțiri albastre şi violete, e bine?

– Am spus eu că asupra mea se vor abate toate trăsnetele, începu Dan să bocească. Şi cam ce legătură ar putea, mă rog, să aibă cu noi evadatul şi dispărutul de acum douăzeci şi nu ştiu câți de ani? Sau Buboiul, sau Mănuşile Negre?

– Aha! se prefăcu Tic că pricepe. De pe acum a început să te încolțească frica.

– Dacă tot am ajuns pe făgaşul ăsta, îi trezi vocea lui Ursu, măcar să citim ziarul până la capăt. Putem să amânăm puțintel sfada, ce ziceți?

Nu răspunse nimeni, aşa că Ursu îşi reluă lectura:

– *„… Senzaționale amănunte despre senzaționalul furt învăluit în tăcere”*… Ăsta e titlul. Şi începe tare! *„… Au trecut trei zile de la senzaționalul şi misteriosul furt săvârşit în plin centrul Capitalei, în plină zi, sub privirile îngrozite a zeci de cetățeni, şi cu toate acestea nu am auzit încă o părere autorizată, lăsându-se să se răspândească zvonul că tot ceea ce s-a întâmplat a fost repetiția unei scene de film… Unii dintre cititorii noştri poate că-şi mai amintesc… chiar pe strada… Vodă…, în spatele…* Fir-ar să fie! Lipsesc cam multe rânduri… *În urma străduinței întregii noastre redacții, astăzi suntem în măsură să dăm cele mai sigure amănunte. Iată cum s-au desfăşurat lucrurile: Ultima maşină a convoiului, o camionetă de fabricație germană, a fost oprită brusc de o altă maşină care stopase în mijlocul străzii. Imediat, cinci indivizi înarmați cu pistoale obişnuite şi cu pistoale mitralieră au atacat camioneta. Toți agresorii purtau pălării de paie şi ochelari de soare. Doi dintre ei au imobilizat şoferul şi gardianul din față, iar ceilalți trei s-au năpustit asupra uşii din spate a camionetei, aducând în stare de nesimțire, doar în câteva clipe, pe cei doi gardieni care nici n-au avut vreme să-şi scoată armele. S-a sustras din camionetă o singură casetă de fier, cam de mărimea unei maşini de scris Remington, semiportabilă, care a fost transportată în goană spre o altă maşină ascunsă într-una din străzile*

laterale. Până să se dea alarma, toate cele trei maşini cu ajutorul cărora s-a comis nemaipomenita agresiune s-au făcut nevăzute. Cei trei gardieni şi şoferul, loviți toți cu tocul pistoalelor în ceafă, se află internați în spital în stare gravă, însă nu disperată. În ciuda insistențelor repetate ale ziarului nostru, autoritățile nu vor să dea niciun amănunt cu privire la scopul şi valoarea furtului, cu privire la stadiul în care se află cercetările şi ancheta, cu privire la persoanele fizice sau juridice care vor suferi de pe urma acestui furt, unic la noi, prin temeritatea şi precizia cu care s-a săvârşit. În două minute, o camionetă misterioasă, făcând parte dintr-un convoi misterios, protejat însă de autorități, a fost devalizată în ciuda unei paze excepționale. Care e misterul acestui atac senzațional? De ce atâta tăcere? Dacă redactorii noştri n-ar fi văzut cu ochii lor rănile hidoase ale celor loviți şi dacă n-am avea la redacție scrisorile atâtor martori oculari, am crede şi noi că suntem victima unei halucinații, sau că pur şi simplu am asistat la repetiția unei scene dintr-un film de groază. Faptele însă sunt fapte… În ultima clipă aflăm alte amănunte senzaționale, pe care ne grăbim să le comunicăm cititorilor noştri. Convoiul atacat era un convoi oficial care dispersa depozitul uneia din cele mai mari instituții bancare din țara noastră. Caseta sustrasă conținea bijuterii de o valoare neprețuită, printre care trei coliere princiare şi celebra diademă „Dulcineea" pentru care, cu cinci ani în urmă, s-a oferit, de către un colecționar, o vilă cu 14 camere la Monte Carlo. După toate probabilitățile, la săvârşirea furtului au participat doi spărgători cu renume, celebrul cuplu Negrupop, a căror arestare e o problemă de ore, dacă nu de minute… Aflăm în ultima clipită, ultimissima, un zvon care circulă în brigada judiciară: cei doi necunoscuți ale căror cadavre, oribil mutilate, au fost descoperite pe calea ferată, la punctul Buda, şi despre care am relatat în numărul de ieri al ziarului, au fost identificați: Nae Pop şi Mihai Negru, adică Negrupop…"

– Nu mai pot suporta! spuse Dan. Nu găseşti nimic vesel?… Numai crime, jafuri…

– Ba mai e ceva! încercă Ursu să-l liniştească: „Bombardamentul de ieri"… Cred c-ar fi timpul să plecăm…

4

Cireşarii porniseră spre cabana-mamă, unde obişnuiau să ia cina şi să-şi petreacă serile. Grupul nu era complet. Lipsea Țombi, care primise misiunea ingrată şi primejdioasă de a transporta sub tejghea, într-un anumit loc, bineînțeles fără să fie văzut, portofelul de plexiglas, şi mai lipsea Tic, care plecase cu vreo zece minute mai devreme, grăbit nevoie-mare şi atât de înfofolit, că nici nasul nu i se vedea.

– Mi se pare că ți-ai pierdut nasul, Ticuşorule… îi spusese Dan în loc de „la revedere”.

– Atunci e foarte bine îi răspunsese prompt păgubaşul. Dar să nu-ți fie teamă, că ştiu eu unde şi când să-l găsesc…

Se lăsase întunericul, un întuneric blând, aproape cald, cu iradieri şi cu reflexe ciudate, şi mai ales cu fulgi mari, care te făceau să scoți limba, pe furiş, şi să încerci să topeşti câte unul. Poteca strâmtă obligase grupul să se despartă în perechi. În frunte erau Victor şi Ursu; undeva în urmă: Dan şi Ionel, iar fetele la mijloc; la început una în spatele alteia, până ce Lucia o apucă pe Maria de braț, obligând-o să-şi încetinească mersul:

– Eu ar trebui să fiu supărată, nu tu! Pentru că te-ai purtat ca o neghioabă. Ce ți-a venit să scorneşti presimțirile alea tâmpite? Am venit aici să petrecem o vacanță liniştită, toți ne-am înțeles… Poate că ar fi fost bine să nu ne înscriem nici la concursuri… Şi tu…

– Sigur c-ar fi fost bine! se enervă Maria. Voi m-ați obligat, voi mi-ați mâncat toată liniştea! Mai ales tu…

– Dar eu te-am rugat… răspunse Lucia foarte mirată. Te-am rugat… gândindu-mă ce bine o să-mi pară dacă o să câştigi tu concursul… Eu ştiu? S-ar putea să ai dreptate… Poate că am fost puțintel egoistă… M-am gândit la mine, nu la tine…

– Zău, Lucia… tremură Maria, înnorată de mărturisirea prietenei sale. Nici nu poți să-ți închipui prin ce chinuri trec. Nu mă gândesc decât la concurs… Oare de ce? Îmi dau seama cât de stupid e totul… Ce-o să se întâmple dacă n-o să câştig?… Nimic… N-o să se schimbe nimic… O să fim la fel de buni prieteni, poate chiar mai buni… Şi cu toate acestea parcă mă îngheață ceva la gândul că n-o să ies prima… Ufff! Şi cât mă zbat să scap de ideile astea idioate şi rele: citesc, vorbesc, spun tot felul de aiureli… Şi nu pot… Undeva mă frământă gândul cel rău…

– Prin urmare tot eu te-am nenorocit…

– Nu! Nuuuu… Dac-ai şti cât mă rugam să mă rugați… Bine că se termină totul mâine!… O să ies ultima, absolut ultima… Adică de ce ultima? Nu! Prima o să ies! Auzi, Lucia?

– Nu vreau altceva decât să treacă şi ziua de mâine… Pot să-ți spun şi eu, dacă e vorba să ne spunem totul, că trec prin aceleaşi chinuri ca şi tine… Ştii ceva, Maria? Hai mai bine să ne gândim la ce-o să facem începând de mâine seară! Ne mai rămân şase zile, nu? Ce-ar fi să vizităm fiecare orăşel din împrejurimi? Să pornim cu schiurile pe lângă şosea, sau fără schiuri, pe jos, şi să poposim în fiecare orăşel. Sunt chiar şase: două dincoace şi patru dincolo de munți. Rămânem câte o zi şi o noapte în fiecare… Toată lumea spune că-s cele mai frumoase localități din țară… Ce zici?

– Fac orice vrei tu, răspunse Maria. Absolut orice. Numai să treacă ziua de mâine şi să scap de tot ce-i negru…

– Tot te mai apasă presimțirile alea?! se miră Lucia.

– Ce presimțiri?… Aaaa! Nu ştiu. În clipa asta nu le simt cu mine… Poate c-a fost o simplă idee…

– Acum încep să mă zgândăre pe mine… aşa, ca idee, ca abstracție… Foarte rar îmi lasă câte un fior.

– Zău! se miră negricioasa la rândul ei. Nu mi-aş fi închipuit aşa ceva. Tocmai tu!

Ajunseseră la capătul unei coline şi după câțiva paşi cabana răsări în fața lor: uriaşă, strălucitoare, plină de zgomote. Ursu şi Victor aşteptau în fața intrării. În lumina orbitoare, fețele lor păreau palide, iar privirile trădau nelinişte şi nervozitate. Numai Dan şi Ionel, care se iviră după câteva clipe, radiau de bucurie şi păreau gata de atac.

– Am dezlegat toate misterele! începu Ionel să se laude. Ştim tot ce s-a întâmplat cu „senzaționalii”. Şi cu „Prințul”…

– Şi cu „Buboiul”, şi cu „Mănuşile Negre”… îl întrerupse Dan, la fel de nerăbdător. I-am aranjat pe toți!… Ia imaginați-vă ce s-ar putea întâmpla cu „Buboiul”?

Dar nu mai avu vreme să dea şi răspunsul pentru că Ionel se prăbuşi, din senin, peste el, târându-l într-un morman de zăpadă. În prăbuşirea neaşteptată, în vânzoleala din zăpadă, Ionel izbuti să sufle la urechea lui Dan câteva vorbe:

– E jale! Ne-au auzit ăia cu portofelul…

Într-adevăr, la câțiva paşi de cireşari, ascunse de umbra streaşinei care apăra intrarea în hotel, se aflau două matahale, nemişcate ca două coloane.

Dan se sculă imediat şi sărind într-un picior căută sprijinul lui Ursu:

– Idiotul! începu el să se plângă. S-a repezit anume ca să-mi spargă buboiul… Auuuuu! Las' că-i arăt eu…

„O inspirație magistrală!" îl va felicita mai târziu Ionel, care, pândindu-i pe uriaşi, văzuse cum uimirea şi încruntarea de pe fețele lor se preschimbară mai întâi în zâmbet, apoi în nepăsare. O inspirație magistrală… care-l va obliga însă pe Dan să meargă şontâc-şontâc toată seara.

5

Cireşarii se aşezaseră la masa lor, o masă de colț, retrasă, poate cea mai îndepărtată de orchestră. Acolo puteau discuta în voie, iar zumzetul localului devenea o adevărată cortină acustică. Îl aşteptau de aproape un sfert de oră pe Tic, şi unii începeau să simtă aşchii în gât.

– Vine! anunță Dan. Dar nu întoarceți capul pentru că vine sub formă de detectiv. Fără păr şi fără nas… parc-ar fi pârtie… Face un ocol ca să ne cadă în spate…

Detectivul fără păr şi fără nas poposi exact în spatele lui Ursu. Nimeni nu-l simți, deşi îl aşteptau toți. Făcu un semn către Dan şi Ionel pentru a-şi apropia scaunele, apoi se aşeză la locul lui, răsuflând prelung ca după un efort chinuitor…

– Nu m-au văzut şi nici n-au să mă vadă, dacă voi doi nu vă mişcați, clipi el spre noii frați siamezi.

– Ai putea să ne scuteşti de misterele astea prefăcute, îl întărită Maria. Avem şi aşa destule pe cap…

– Nu prea cred, pentru că nu ai pe ce să ai… se oțărî Tic cel dintotdeauna, adică şi ciufulit şi cu nasul cârn. Şi dacă vrei să ştii, află că am fost aşteptați şi că suntem şi acum sub observație. Na!

– Ăia doi? îşi aminti Ionel scena de la intrare.

– Chiar ăia! răspunse Tic, dar imediat tresări: Ăia, dar voi de unde ştiţi? I-aţi văzut la intrare?

– Nu numai că i-am văzut, se amestecă Dan, dar i-am şi dus. Din cauza asta sunt şchiop. Mi-a spart Ionel *buboiul*…

– Văd că-l mai ai… îi spuse Tic printre dinţi, arătându-i capul cu degetul. Dacă nu vreţi să ascultaţi, treaba voastră.

– Pe cuvântul meu, Ticuşor! încercă Ionel să restabilească adevărul şi armonia. Era cât pe-aci să ne ciocnim de ei. Noroc că a avut Dan o inspiraţie de geniu…

Un minut mai târziu, confuzia era risipită, dar parcă se simţeau asediaţi de nişte valuri de teamă, sau poate prindeau rădăcini presimţirile Mariei.

– Eu am crezut că i-aţi observat pe „porumbei", se dezmetici Tic. Ăia care se gudurau şi se giugiuleau la prânz, lângă noi, la *Poienița*… Puteam să pariez şi pe schiuri că sunt nişte iscoade idioate…

– Iscoadele cui? întrebă Victor. Oare nu e o simplă coincidenţă? Aminteşte-ţi că ni s-a mai întâmplat şi alteori…

– Nu schiurile, îmi pun capul la bătaie că nu e o simplă coincidenţă. I-am simţit de la prânz şi i-am pus la încercare… Le-am lăsat un bilet la schiuri şi în loc să-l arunce l-au luat cu ei… După asta i-am mirosit, şi din cauza asta am plecat mai devreme spre hotel… Să văd cam ce se pregăteşte…

– Şi cam ce s-a pregătit? întrebă Maria.

– S-au ascuns în nişte fotolii şi nu şi-au luat nicio clipă ochii de la uşă. Stăteau la distanţă şi se prefăceau că nu se cunosc. Din când în când, doar, îşi transmiteau semnale cu degetele. Nu s-au mişcat din fotolii nici când i-au chemat prietenii… ăia cu treninguri galbene şi azurii. Pe ea o cheamă Atena şi face parte din grupul azurilor. Pe el îl cheamă Tiberiu şi face parte din echipa celorlalţi…

– Bravo! îl felicită Dan. Eşti cel mai mare detectiv fără nas! Ai aflat şi ce notă au luat la geografie pe întâiul?

– Nu m-am interesat de nota la geografie… îşi începu Tic răzbunarea. M-am interesat în schimb…

– Stai, Ticuşor! îl opri Ursu. Mai bine spune-ne ce s-a întâmplat mai departe… Dan a vrut să-ţi facă un compliment…

– Şi chestia cu nasul? stărui puştiul. Am eu grijă… Dar dacă mă rogi tu… Adică nici nu mai am multe de spus… Cum v-au văzut intrând s-au ridicat şi s-au ascuns după nişte coloane, apoi s-au luat după voi… dar mai întâi şi-au pus ochelari de soare… şi eu m-am lipit de ei şi i-am auzit când el îi şoptea ei: „Vezi ce bine am făcut că nu ne-am schimbat treningurile? Sunt absolut sigur că n-or să ne recunoască în agitația asta albastră. Iar ideea ta cu ochelarii a fost grozavă…” Cam aşa i-a spus. Şi erau mereu cu ochii pe voi…

– Eşti foarte, foarte sigur că nu urmăreau pe alții? întrebă Lucia să-l descumpănească.

– S-ar putea să greşesc… continuă Tic cu o voce nesigură. Mai ales că am auzit-o pe ea când îi răspundea: „Să fim foarte atenți, Tiberiu. Ăla mic nu e cu ei. Nu-s decât şase…” Stați, stați! Nu vă grăbiți, că n-am terminat. A mai spus şi el ceva, cam aşa: „O fi rămas cu Țombi la cabană…” Asta e totul… şi încep să cred şi eu că e o simplă coincidență…

– Oare să ne fi dibuit? întrebă Dan. Tot hotelul e plin de cireşari şi tocmai pe noi să fi pus ochii? Mai ales după ce ne-am plimbat mereu în două sau trei grupuri… şi fără Țombi.

– Poate că sunt în slujba coloşilor… spuse Ionel.

– E o prostie! se împotrivi Lucia. Ce avem noi cu coloşii? I-am văzut azi la prânz pentru prima dată, iar porumbeii ne urmăreau probabil de dimineață. Trebuie să fie altceva… Dar ce?

– Tot mai sunt acolo? îl întrebă Tic pe Ursu.

– Chiar în clipa asta se scoală… răspunse Ursu uimit.

– Înseamnă că s-a prins, se înveseli puştiul. Am aranjat cu un picolo să le dea un bilet, fără să spună de la cine l-a primit. Aşa că…

– Aşa că?… îşi trădă Maria nerăbdarea. Ce-ai scris?

– Cam aşa: *„Veniți urgent la «Poienița» şi aşteptați semnalul meu: trei țipete de cucuvea.”* Dacă n-o să se prefacă în oameni de zăpadă… adică ce zăpadă! În oameni de gheață, să nu-mi mai spuneți Ticuşor… O să tot aştepte semnalul…

Victor se uită la prichindelul înveselit şi-l întrebă, parcă, într-o doară:

– Asta ce mai înseamnă? O măsură de prevedere?

Dar nimeni nu înțelese şi nici nu se strădui să înțeleagă sensul întrebării lui Victor. Se mulțumiră să râdă, în neştire.

6

Spre sfârşitul mesei, orchestra de amatori îşi întrerupse concertul pentru a se putea citi la microfon un apel de ultimă oră: toți elevii şi instructorii lor, dar în primul rând concurenții, erau rugați să urce în sala de festivități pentru a li se face comunicări extrem de importante. Apelul fu repetat de câteva ori, şi, pentru a i se sublinia importanța, cineva avu ideea să adauge, la sfârşitul lui, că nu e vorba de o farsă. Aşa că din clipa când crainicul anunța: *Atențiune! Atențiune!"* şi până când încheia cu cuvintele: *„Atragem serios atenția că nu e vorba de o farsă"* tot restaurantul se prefăcea într-o cascadă de râsete.

– Oare ce se mai pune la cale? întrebă Dan.

– Să nu se întâmple ca în povestea cu ciobanul şi lupul, zâmbi Victor, sau ca alaltăseară cu campionii… Mergem?

Cireşarii porniră spre sala de festivități tot în trei grupuri, aşa cum sosiseră la hotel, dar în altă ordine şi cu Tic în ariergardă. După câteva clipe se pierdură în masa de siluete albastre care se revărsa în două şuvoaie distincte: unul urca treptele interioare ale hotelului, altul le cobora pe cele exterioare: credulii şi incredulii.

Victor şi Ursu se opriseră în holul de la etajul întâi. Acolo îi găsi Tic, într-un ungher mai întunecos în care se mai retrăseseră în câteva rânduri.

– Ai avut dreptate… şopti ciufuliciul către Victor. Zău că mai mulți sunt cei care ies afară… Nici Ionel şi nici Dan n-au vrut să urce. Mi-au făcut semn să-i las în pace…

– Asta era?! se miră Victor. E credeam că-mi dai altă dreptate. Credeam că i-ai întâlnit pe cei doi… pe ceilalți…

– Care ceilalți? tresări puştiul. Coloşii? Parcă i-am văzut şi pe ei prin hol.

– Nu coloşii, Ticuşor, îl înghionti Ursu. Porumbeii…

– I-ați întâlnit voi? se înspăimântă fostul detectiv.

– De vreme ce ți-am spus *Ticuşor,* încă nu i-am întâlnit, îl linişti Victor.

– Aaaaaa! înțelese Tic cu întârziere. La asta ai făcut aluzie când cu măsura de prevedere! Nu mi-a trecut prin cap…

Victor se prefăcu de-a dreptul dezolat:

– Şi eu care mi-am închipuit că ai aranjat în aşa fel lucrurile ca să nu pierzi prea mult în caz de eşec…

– Nu se poate! se împotrivi Tic. Dacă tu crezi că eu… Uite! Şi acum, dacă vrei, sunt gata să…

Prichindelul îşi pierdea însă încetul cu încetul graiul, iar figura lui trecea printr-o adevărată metamorfoză: la început uimire, apoi neîncredere, apoi negație, apoi furie. Prietenii lui cei mari nu mai aveau nevoie să se uite în direcția în care privea el pentru a şti ce se întâmplă. Figura lui era o oglindă fidelă. Şi Victor şi Ursu încercară în aceeaşi clipă să-şi ducă mâinile spre părul lui groaznic de ciufulit, dar Tic se feri ca de nişte gheare.

– Asta înseamnă că de azi înainte ar trebui să-ți spunem Tic, dragă Ticuşor, îl iertă Victor prin aranjamentul frazei.

Dar Tic n-avea antene de recepție pentru aşa ceva:

– De unde ai ştiut că n-o să se prindă? se burzului el către Victor. Sau i-a avertizat cineva dintre voi?

– Dacă vrei să spui: *cineva dintre noi toți*…

– Poftim! Spun! Pentru că nu mă gândesc neapărat la voi doi.

– Cineva dintre noi, na!

– În cazul ăsta, ai ghicit! spuse Victor. Dar nu e bine să te superi prea tare pe el… Stai, stai puținei!… Mai întâi, Atena şi Tiberiu sunt destul de isteți… pentru că ne-au dibuit. Din toată hărmălaia şi adunarea asta, numai ei ne-au descoperit… Pe urmă, sunt şi destul de discreți şi de liniştiți… pentru că dacă ne-ar fi recunoscut altcineva… la ora asta trebuia să ne luăm tălpăşița. Ar fi dat alarma şi nu cred că ne-am fi simțit prea bine… Pe urmă, sunt şi destul de inteligenți… Dacă ar fi primit alții biletul tău, la ora asta erau într-adevăr oameni de gheață. Ei însă l-au citit mai atent, l-au interpretat şi s-au întrebat cam aşa: „Cine ne cheamă? De ce ne-a trimis un bilet? De ce nu ne-a luat cu el? De ce tocmai pe noi?” O groază de întrebări, Ticuşor. Şi toate din pricina unui pronume…

– Din cauza unui pronume? se învolbură puştiul.

– Din cauza unui pronume, care ține locul… unui nume. Uite! Eu sunt gata să pariez pe ce vrei tu că de la pronume ți se trage eşecul. De la pronumele „meu” şi de la ce se subînțelege prin folosirea lui. Dacă în

loc să scrii: „Veniți urgent la cabana *Poienița* şi aşteptați semnalul meu… etcetera”, fără să semnezi biletul, ai fi scris: „Veniți urgent la cabana *Poienița* şi aşteptați următorul semnal etcetera”, s-ar fi interpretat altfel mesajul şi s-ar fi iscat alte întrebări. Înțelegi, Ticuşor? Ar fi apărut altă întrebare de bază. Nu: *cine ne cheamă?* Ci: *de ce ne cheamă… Cine ne cheamă?* îndeamnă la meditație. *De ce ne cheamă?* îndeamnă la acțiune. Pronumele ține locul unui nume, Ticuşor.

– Nu-i adevărat! spuse Tic cu voce îndurerată, abia auzită. Nu ține locul unui nume, ține locul unui adjectiv: *idiot!*

– Te-am avertizat să nu te superi prea tare pe cel care i-a avertizat, încercă Victor să-l domolească. Şi pe urmă, aş mai avea ceva de adăugat despre ei: am impresia că sunt şi destul de simpatici.

– Nu-i adevărat! se încăpățână Tic. De ce s-au prins la primul bilet? La biletul pe care l-am agățat de schiurile lor… De ce nu l-au aruncat dacă nu l-au luat în serios?

De astă dată, Tic nu se mai feri de mâinile prietenilor lui. Ba îşi aduse şi capul între umeri, lăsându-se mângâiat ca Țombi, în zilele lui rele.

– Cine ştie, Ticuşorule… îl alină Ursu. Poate că s-au gândit să-l păstreze undeva într-un album, după ce vor scrie pe el, cu litere mici: „Amintire de la… Tic.”

7

Cel mai aglomerat spațiu al hotelului era holul în care se aflau cabinele telefonice interurbane. Mai ales seara, după cină. Vocea operatoarelor nu înceta nicio clipă. Comenzi, chemări, apeluri, cifre, proteste, toate lovind timpanele ca scârțâitul uneia şi aceleiaşi uşi neunse. Acolo îşi găsiră loc de refugiu Dan şi Ionel. Chiar în mijlocul holului, unde tronau patru fotolii, fiecare cât o caleaşcă de mare. Cândva, fotoliile fuseseră un simplu element de decor; lipite unul de altul, în pereche, şi potrivite spate în spate, tot în pereche, toate având aceeaşi culoare roşie, grea, păreau, de departe, un singur ornament, un fel de havuz ciudat în care apa obosise. Vremea şi necesitățile le transformaseră însă în ceea ce erau de fapt.

Cei doi cireşari avuseseră marea şansă să găsească două din cele patru fotolii, libere. Bineînțeles, nu cele care ofereau privire spre cabinele telefonice. Acelea erau de multă vreme ocupate de două persoane care în imensitatea caleştilor de catifea păreau nişte matahale. Rămăseseră libere surorile lor siameze, care ofereau perspectivă spre ferestre, şi în acea zonă a holului se aflau foarte puține persoane. Marginile fotoliilor erau sculptate în lemn, iar sculptorul fusese un adept al barocului. Atâtea serpentine şi şănțulețe şi cercuri şi tuburi erau sculptate în marginile de lemn, că oriunde ți-ai fi pus urechea întâlneai o pâlnie acustică. Nu trebuia decât să închizi ochii şi să te prefaci că moțăi, ba să-ți laşi şi căciulița pe ochi, din spirit de extraprudență, pentru a auzi absolut tot ceea ce se vorbea în celelalte fotolii, cele cu perspectiva spre cabinele telefonice, chiar dacă s-ar fi vorbit în şoapte de vis. N-ar fi fost o neghiobie nemaipomenită, din partea celor doi cireşari, să se împotrivească unei asemenea şanse?

Când, nevăzuți şi cu mişcări de nevăstuică, Dan şi Ionel ocupaseră cele două daruri ale Fortunei, în partea cealaltă parcă dădea în clocot un cazan.

– Fir-ar să fie de rețea şi de telefon şi de cabană! se auzea o voce groasă, îndârjită. Aşteptăm de două ore, şi nu mai pot! Înțelegi dumneata? Nu mai pot! Aşa e firea mea, ce să fac? Pot să aştept un ceas întreg fără o scamă de revoltă. Înțelegi dumneata? Nici nu-mi dau seama că aştept, sau că a întârziat cel cu care mi-am dat întâlnire sau că trece timpul. Un ceas întreg! Mă uit la ceas şi văd că e şapte. Mă mai uit o dată şi văd că e opt fără cinci, sau opt fără un minut. Nu-mi dau seama când a trecut ora, parcă atunci am sosit la întâlnire. Dar în clipa când se împlineşte ceasul, la secundă, dintr-o dată se produce explozia. Simt că mi se preschimbă degetele în gheare şi-mi vine să strâng. Orice, absolut orice. O secundă mai mult şi gata! Nu mai pot! Asta e firea mea!

– Eu nu pot să aştept niciun minut, nici măcar o secundă… se auzi altă voce, mai limpede şi mai calmă. Desigur, atunci când sunt eu stăpânul timpului, când îl fixez eu, sau când mi se fixează şi eu accept… Dar toate acestea sunt nişte accidente… Viața are un singur adevăr, aşteptarea. Toată viața nu înseamnă altceva decât o aşteptare, împărțită în câteva capitole… Dacă nu înveți să aştepți, pierzi. Ca să fie clar…

– Cum s-ar spune, trebuie să mă stăpânesc…

– Nu trebuie să te stăpâneşti… Trebuie să te gândeşti. Ca să-ți dai seama ce fleac e ora asta de aşteptare. Un fleac, o scamă, cum spui dumneata… Eu aştept de douăzeci şi doi de ani această oră de aşteptare. Şi o savurez, o las să mă umple, ca o baie caldă, cu toate secundele ei…

– Eşti atât de sigur că s-a terminat totul?

– Absolut! Numai că nu se termină, ci începe totul. Aici e deosebirea. Orice final înseamnă un început… Mai bine zis: orice final devine un început…

– Eşti tare, dumneata, în chestii din astea mai complicate. Eu nici nu mă gândesc la ele… Eu mă învârtesc mai simplu prin viață. Iau sau dau. Sau: iau şi dau. Sau: nici nu dau, nici nu iau. Nu iau şi dau. Nu dau şi iau… Cam pe-aici începe şi se termine filosofia mea… Până acum nici nu te-am întrebat cum o să combini firele ăstea ca să ducă la liman… De fapt, nici nu ştiu ce fire împleteşti dumneata…

– Două fire… răspunse vocea calmă. Nimic mai mult. Numai două fire. Nu e clar?… Cum se pot împleti două fire? Într-un singur fel. A le împleti nu înseamnă nimic. Orice copil e în stare. Totul e să le găseşti… Da! Cea mai mare nenorocire a unui om e să ştie că există două fire care, găsite, dau ceva nemaipomenit. Toată viața devine o căutare, o nenorocire…

– Eşti tare, zău că da! spuse a admirație vocea groasă… Chiar aşa e… Eu, până să ştiu de firele astea, eram un om ca toți oamenii… cu bucurii şi necazuri. Dar de când ştiu de ele, parcă m-aş afla într-un iad… Zău că e o nenorocire, exact cum ai spus dumneata… Dar oare cum o fi atunci când ştii că firele există, dar nu ştii unde?… Trebuie să fie mai rău decât într-o mie de iaduri…

– Mult mai rău! întări celălalt. Nu vorbesc eu, cel din clipa asta. Vorbesc douăzeci şi doi de ani din mine… E o groază, e ca într-o mlaştină în care stai până la gât şi nici măcar mâinile nu le poți scoate afară… Te trage totul în mâl, în afund… Nici nu ştii cum de poți să mai rămâi cu capul nevătămat afară. Îți vine să crezi că-l țin urechile. Altminteri s-ar afunda şi el în mâl…

– Nici nu te-am întrebat pe dumneata cum ai dat de firul ăsta pe care suntem acum, că de cestălalt nu cred că o să mă încumet vreodată…

– Nu e o poveste prea lungă… A ținut numai douăzeci de ani. În primii doi ani m-am chinuit să dezleg un semn. De fapt, semnul l-am dezlegat într-o clipă. Mi-au trebuit însă doi ani ca să înțeleg că un anumit lucru reprezintă un semn… L-am văzut cu câteva clipe înainte de a muri… Nu trebuia să ştie nimeni că-l văd, nu trebuia să mă vadă nimeni altcineva decât el… Şi m-a văzut, m-a recunoscut. Nu putea să vorbească… A întins greu brațele, până şi-a transformat trupul într-o cruce. A rămas aşa câteva clipe. Ochii îi scăpărau, cu ultimele puteri pe care le mai avea… Apoi s-a chinuit să-şi apropie brațele de corp. Făcea eforturi cumplite, dar a izbutit. Şi le-a împreunat şi mă implora din ochi să-l înțeleg. Nu, nu mă implora. Îmi poruncea. Aşa a murit… cu brațele împreunate, dar nu mi-am închipuit altceva în toată mişcarea lui decât o îmbrățişare interzisă, care mi se trimitea din depărtare, cum fac doi oameni care se despart: unul rămâne pe chei, altul pleacă în larg cu vaporul. Eu rămâneam pe chei şi primeam îmbrățişarea îndepărtată a celui de pe vapor. Cine putea să-şi închipuie că îmbrățişarea aceea chinuitoare era un semn, ultimul semn pe care mi-l lăsa: testamentul lui… Eu căutam altceva: scrisori, cuvinte rostite. Zadarnic!… L-au adus în comă la spital. N-a fost în stare să scoată nicio vorbă. I-am întrebat de sute de ori pe toți doctorii, pe toate infirmierele care l-au îngrijit, pe bolnavii cu care a stat în salon. Zadarnic! Niciunul nu l-a auzit spunând o singură vorbă… Toți îmi povesteau acelaşi lucru. Din când în când ridica amândouă mâinile, cu arătătoarele întinse, ca şi cum ar fi indicat două direcții… Era un semn?… Nu puteam să cred… Dar dacă era totuşi un semn? Ce fel de semn?… Oare o cifră? Doi? Douăzeci? Două sute? Două mii? Aproape doi ani de zile am făcut tot felul de combinații cu cifrele pe care mi le închipuiam în semnul lăsat de el… Şi am scăpat de obsesia cifrei într-o secundă, la un teatru. Întârziasem. Se stinsese lumina, spectacolul începuse. Plasatoarea m-a întrebat ridicând arătătorul: „Un loc?” I-am răspuns automat, ridicând arătătorul şi mijlociul: „Două”. În clipa aceea mi-am dat seama că nu putea fi vorba de o cifră. Parcă mi-a trecut un fulger prin creier. Nici nu-mi mai amintesc ce s-a jucat. Nu vedeam şi nu auzeam nimic. Mă gândeam la un singur lucru: ce a vrut să-mi spună ridicând mereu cele două arătătoare? Scăpasem de obsesia stupidă a cifrei doi. Dacă ar fi vrut să-mi sugereze cifra doi, ar fi făcut exact cum am făcut eu cu plasatoarea:

ar fi ridicat arătătorul şi mijlociul… Nu mai aveam însă nicio îndoială că gestul lui – cele două arătătoare ridicate – reprezenta un semn lăsat anume pentru mine. Ştia că voi veni la el. Ştia şi pentru ce voi veni. Ştia că sunt singurul care ştiu totul. Ştia că ştiind aceasta îl voi căuta. Ştia, prin urmare, că trebuie să-mi lase un semn… Dar ce anume reprezenta semnul?

– Arătătorul de-aceea se numeşte arătător… îndrăzni celălalt să-l întrerupă. Fiindcă arată o direcție…

– La asta m-am gândit şi eu… Dar nu multă vreme. Ce direcție putea să-mi arate? Un punct cardinal? Chiar dacă ar fi fost capabil să se orienteze asupra punctelor cardinale, cu ajutorul soarelui, să zicem, deşi era greu de presupus lucrul acesta, în starea în care se afla el, ce indicație precisă ar fi însemnat pentru mine nordul, sau sudul, sau estul, sau vestul?… La ce mi-ar fi folosit? Orice punct cardinal însemna pentru mine un infinit de posibilități… Dar nu ridicase un singur arătător, ci pe amândouă… Era stupid să-mi închipui că-mi indica două direcții, şi chiar dacă mi-ar fi indicat două direcții, la ce mi-ar fi ajutat? M-am debarasat repede şi de ideea direcției, n-am mai aşteptat să se transforme în obsesie. Căutam alte sensuri… Zile şi nopți m-am tot gândit fără încetare. Uneori nu eram în stare să adorm nici după trei zile şi trei nopți de gânduri şi chinuri. Şi tot n-ajungeam la vreun înțeles. Ce puteau să însemne cele două arătătoare ridicate?… Nu ştiu cum am ajuns la întrebarea cea mai simplă, dar şi cea mai importantă: oare cum judecă un om în agonie?… Nu trebuia să înțeleg semnele lăsate cu judecata mea, ci cu judecata lui, cu judecata unui om în agonie… Oare cum judecă un om ajuns în stare de agonie?… Nu era mare filosofie să răspund la întrebarea asta: cât mai simplu, ca un primitiv… Iată cum trebuia să judec semnele lui!… Şi iarăşi mi-am amintit de schimbul mut de cifre, de la teatru, dintre mine şi plasatoare. Şi mi s-a aprins brusc nu ideea cifrei, ci ideea formării ei. Când vrei să-i spui cuiva, cât mai simplu, când vrei să-l înveți pe cineva, cât mai simplu, cifra doi, nu o arăți dintr-o dată, ci o compui: unu şi cu unu fac doi. Era cea mai simplistă interpretare a gestului lui: cele două arătătoare nu indicau o cifră, ci modul cum se compune o cifră, chiar dacă cifra în cauză era doi… Semnul lui putea să reprezinte această operație: unu şi cu unu fac doi… sau invers: doi este egal cu unu plus unu…

– Dar acest doi ce însemna? întrebă cu mirare de copil vocea cea groasă.

– Încă nu sosise timpul să mă întreb ce reprezintă acel doi. Sau chiar dacă-mi răsărea întrebarea, o alungam imediat. Trebuia mai întâi să scormonesc în sensul cel mare, să-l înțeleg şi abia pe urmă să-l descompun, dacă va fi nevoie… Ştiam că făcusem primul pas, dând sens de operație, şi nu de cifră fixă, celor două arătătoare. Şi atunci am încercat să combin, sau să alătur, pentru a putea combina mai târziu, testamentul lăsat în mâini străine şi cel lăsat în mâna mea… Pentru prima dată începeam să mă îndoiesc de sensul pe care-l dădusem întâlnirii noastre de la spital. Dacă gestul lui nu voia să fie o îmbrățişare? Dacă voia să fie într-adevăr un testament? Cel din urmă semn, cel care trebuia să-mi spună totul… Era logic să fie aşa. Am renunțat la ideea celei din urmă îmbrățişări. Am considerat gestul lui un semn şi am încercat să-l interpretez, simplificând judecata, coborând-o până la primitiv… Găseam tot aceleaşi elemente în crucea care se desfăcea şi de închidea: cifra doi în mişcare. Am alăturat în mintea mea cele două semne şi m-am străduit să caut semnificațiile unuia prin celălalt. Şi mi-am amintit cum şi-a desfăcut brațele, ca o uşurare, şi apoi chinul cu care şi le-a împreunat. Prin urmare, mi-am zis, gestul nu poate fi interpretat decât în întregul lui. Chinul cu care şi-a strâns brațele era o componentă a semnului. Putea să moară liniştit, fără să se mai chinuiască. Dar murind altfel, mi-am zis, nu mi-ar fi destăinuit tot semnul. Aşa am descoperit ideea operației duble. Desfacerea brațelor în formă de cruce: doi este egal cu unu plus unu. Revenirea brațelor la poziția dinainte: unu plus unu fac doi… Semnul lăsat conținea ambele operații: desfacerea şi refacerea cifrei doi. Numai interpretând perfect semnul puteam să descopăr marea lui taină. Din fericire ştiam care este taina lui. Şi mai aflasem, după doi ani de chinuri, o idee, ideea unei operații complete, cu dublu sens.

– Simt eu ceva, dar nu înțeleg prea bine… Ți-am spus că doar dumneata eşti tare în complicații.

– Eu trebuia să simplific totul, nu înțelegi?… Trebuia să alătur cele două elemente: taina şi ideea operației duble. Ştiam ce conține taina, dar nu ştiam nici unde este, nici cum se poate ajunge la ea… Din semnul lui, din întregul semnului – cele două arătătoare desfăcute şi

apoi împreunate, cele două brațe desfăcute şi apoi împreunate –, reieşea foarte clar că taina nu poate fi alta decât cifra doi desfăcută şi refăcută. Brațele separate, arătătoarele separate, oare nu spuneau că taina fusese împărțită în două locuri? Semnul lăsat nu începea cu această desfacere? Revenirea brațelor, revenirea arătătoarelor oare nu spunea că taina nu poate exista decât prin împreunarea celor două părți?… M-am gândit la cea mai simplă imagine a unei taine, potrivită pentru o asemenea interpretare: o casă de fier cu două chei. Dându-se fiecare cheie altei persoane, fără ca să ştie una de alta, fără ca să ştie vreuna unde se află casa de fier, poate chiar fără să ştie că obiectul din mâna ei este o cheie, poate chiar fără să ştie că există o casă de fier, oare în felul acesta taina nu se păstrează cel mai bine?… Revenirea brațelor şi a arătătoarelor nu însemna altceva decât regăsirea celor două chei cu care se putea deschide taina… Era foarte clar pentru mine. Atacul morții îl obligase, pentru a nu se pierde taina şi pentru a nu ajunge în mâini străine, s-o desfacă în două părți, ca pe o legătură de chei de la o casă de bani. O cheie într-o parte, o cheie în altă parte. Taina va fi a celui care va găsi cheile, şi unui singur om i-a spus, prin testament, că taina nu poate fi descoperită decât cu ajutorul a două chei: mie. Izbutisem să dezleg testamentul, sensul lui cel mai adânc. Îmi mai rămânea să descopăr ce trebuie să înțeleg prin cele două chei… prin cele două arătătoare, prin cele două brațe… şi cum pot să dau peste ele… Pentru asta mi-au trebuit douăzeci de ani…

Câteva minute, încâlcitele tuburi acustice ale fotoliilor nu mai aduseră nicio şoaptă la urechile celor doi cireşari. Tăcerea ciudată şi apăsătoare din zona celor două fotolii fu tulburată de o voce de tablă:

– Cabana Izvoarele, vă rog!

– Du-te! spuse vocea care-i umpluse de emoții pe cei doi cireşari. Trebuie să-i obligi pe cei trei să coboare. Mâine la prânz să fie aici. Vii sau morți! Hai!

Unul dintre fotolii scârțâi, apoi şi al doilea. Dan şi Ionel nu se clintiră de la locurile lor. Se prefăceau adormiți. Nu îndrăzniră să deschidă ochii nici când un al şaselea simț le spuse că sunt observați de cineva. Aşteptau să le cadă tavanul în cap. Când deschiseră ochii şi priviră hoțeşte printre fotolii văzură doi coloşi părăsind o cabină telefonică, apoi îndreptându-se agale spre scara hotelului.

8

Era o oră de seară şi jumătate. Era deci o oră de întâlnire, undeva în holul unui etaj, în preajma unor plante exotice. Prima sosi Atena. Aşa îşi închipui ea. Dar nici n-apucă să se rezeme de pervazul ferestrei, că simți două mâini calde acoperindu-i ochii şi o răsuflare fierbinte în ceafă. Se lăsă cuprinsă de amețeală, o clipă numai, apoi îndepărtă cu gingăşie palmele străine de pe ochii aproape înlăcrimați.

– M-ai speriat… bolborosi ea. Ştiam că eşti tu, dar tot m-am speriat. I-ai găsit pe ceilalți?

– Nicăieri! Nici urmă din ei. Până şi-n pod am căutat. Probabil să s-au întors la cabană… Şi probabil că ne aşteaptă… Tot mai crezi că Tic ne-a trimis mesajul?

– Nu cred… cochetă Atena un moment. Ştiu! Aceeaşi cerneală, o mulțime de litere care se aseamănă…

– Şi crezi că asta ajunge? o ațâță Tiberiu.

– Dacă mă laşi să termin… Mai este şi stilul biletului. Tu nu simți stilul lui Tic?… Trei semnale de cucuvea… şi pe urmă… Greşeala lui. Nu poate să fie decât greşeala lui Tic! Aşteptați semnalul *meu!*

– Şi eu aş fi scris aşa! îi luă apărarea Tiberiu. Tu cum ai fi scris?

– Eu? Cred c-aş fi scris cam aşa: „Veniți urgent la Poienița şi aşteptați acest semnal: trei țipete de cucuvea…”

– Şi eu aş fi scris aşa! râse Tiberiu. Dar tot mi-e frică. Tot mă gândesc că biletul vine de la Dan şi de la Ionel. Şi ne aşteaptă, săracii… tu i-ai găsit pe ceilalți?

– S-au strecurat pe furiş în sala de festivități. Mai întâi fetele şi după câteva minute: Ursu, Victor şi… Tic.

– De unde-au apărut? fluieră Tiberiu. Fiuuuu! I-ai pierdut în sală sau le-ai reperat ascunzişul?

– Numai să fi rămas acolo unde i-am lăsat, răspunse Atena, în dreptul celei de-a treia ferestre, chiar lângă perete. Tic stă ascuns după draperie…

Trăsnetul luase forma lui Alexandru. Şi imediat izbucni al doilea: Costin.

– Trădătoare infamă! se repezi azurul spre fata de lângă flori. O să te pun să-mi dai schiurile cu ceară şi să-mi faci bocancii. Marş, mizerabilo!

Atena porni cu paşi înceți, dar când ajunse în dreptul lui Alexandru se opri şi-l plesni pe obraz cu toată puterea:

– Să-ți fie ruşine! Nu se vorbeşte aşa cu fetele…

Costin nici nu apucase să scoată o vorbă. Se retrase cu spatele împins numai de privirile lui Tiberiu:

– Ce? începu el să se bâlbâie. Tu crezi că eu sunt ca idiotul ăla?… Am venit să văd ce mai faci… să… să…

– Dacă nu mi-ar fi milă de tine, hahaleră! Laşule! îi şuieră Tiberiu la ureche. Ce te-aş mai pocni. Fugi!

Şi Costin fugi, adică se urni din loc, cu Alexandru pe urmele lui. Niciunul nu radia de bucurie. Păreau amândoi degerați. Dar nici suferința, nici durerea nu izbutea să-i împace.

Tiberiu o găsi pe Atena în sala de festivități, nu departe de locul în care se aflau cireşarii. Era foarte tristă, întunecată la față, aproape plângea sau poate plânsese până atunci.

– Îmi pare groaznic de rău, se scuză ea. Dacă n-ai fi fost tu acolo, poate că nici nu l-aş fi luat în seamă…

– Ai fost superbă! se entuziasmă Tiberiu. Dac-ai şti ce frumoasă ai fost după ce l-ai pocnit! Ți se înroşise fața şi…

– Ssssst! îi ceru Atena ducându-şi mâna spre buzele lui. Uite-i şi pe ceilalți: Dan şi Ionel…

Cireşarii erau din nou împreună. Unii pe scaune, alții rezemați de perete, Tic ascuns de draperie.

Atena nu mai putea să reziste imboldului. Îi făcu un semn cu ochiul lui Tiberiu, apoi se strecură printre scaune spre locul unde se aflau cireşarii. Ochise un scaun liber lângă Maria.

– E liber? întrebă ea înainte de a se aşeza.

Maria ridică din umeri, în semn că nu dispune ea de locul care i se cere. Nici nu se uită prea bine la fata care se aşeză lângă ea. De după draperie, Tic se grăbi să dea semnal de alarmă, prin telefonul fără fir:

– Iscoada! S-a aşezat lângă Maria. Aia cu ochii mari.

Semnalul se opri la Dan, sau mai bine zis se întoarse de la Dan spre Tic, sub formă de întrebare:

– Aia cu ochii frumoşi?

Şi fără să mai aştepte confirmarea mezinului, Dan făcu un mic slalom printre scaune pentru a ajunge viu şi nevătămat chiar lângă Atena cea cu ochii mari şi frumoşi.

– Dacă-mi permiteți… luă Dan atitudine de recomandare. Şi dacă nu vă supărați: *Eu!*

– Ce coincidență! îi răspunse Atena. La fel.

Încolțit de un mic gând de răzbunare împotriva lumii, Dan şi-o alese ca victimă pe Maria. O trezi dintr-un vis neliniştitor, apoi făcu recomandările de rigoare:

– Tu!… Ea!…

– Cred că eşti de prisos… îi zâmbi curtenitor Maria. Apoi adresându-se Atenei: Dacă nu mă înşel, dumneata umbli pe urmele noastre… în ambele sensuri…

Complimentul neaşteptat o îmbujoră pe Atena:

– Ar trebui să-ți mulțumesc, dar… încă mi-e teamă de farse şi ironii. N-ar fi mai bine să amânăm pe mâine?…

– Noi îți mulțumim chiar acum… în clipa asta, pentru multe, dar mai ales pentru discreție…

– Eu v-am mulțumit demult, mărturisi emoționată Atena. M-am temut atât de tare de clipa asta… Bine că a trecut cu bine!

– Te-ai înscris la concurs? întrebă Maria.

– M-am înscris… Şi voiam să vă spun că se pregătesc nişte… nişte şmecherii regulamentare…

– Am aflat prin propriile noastre mijloace. Dar simt nevoia să-ți mulțumesc a doua oară.

În clipa aceea începu să bâzâie megafonul. Apoi o voce se grăbi să anunțe că, din cauza timpului nefavorabil, concursul va începe la opt dimineață şi se va desfăşura pe cele două pârtii de antrenament. Sala se umplu de râsete şi urlete. Prea era cu ochi şi cu sprâncene ultima farsă.

Capitolul III

1

Fusese noapte rea, mai ales pentru băieți. Dan şi Ionel, ca nişte benzi de magnetofon, povestiseră până la ultimul amănunt convorbirea misterioasă surprinsă în fotoliile cu conducte acustice. Se întrecură amândoi în fidelitate şi se completaseră de minune. Toți rămăseseră impresionați, tulburați, uluiți, şi erau gata să se repeadă în comentarii şi supoziții interminabile, care i-ar fi ținut treji până la ziuă, dacă Victor şi Lucia n-ar fi trecut la o contraofensivă atât de fermă, că abia în pat căpătaseră glas primele izbucniri de protest. Numai că la orizontală şi în pijama orice act de vitejie devine caricatură. Exact la miezul nopții se stinsese lumina. Liniştea se lăsase ca o lege dar somnul, ca orice lucru personal, nu putea fi impus. La început fusese respins. Mai târziu refuzase el să vină. Şi astfel, noaptea se transformase în ceva sălciu şi nedefinit: trezie, moțăială, veghe, vis, coşmar. Băieții se zvârcoleau în pat ca nişte bolovani în friguri: gemeau, icneau, şuierau sau se ridicau în capul oaselor ca să se încredințeze că sunt undeva împreună, sub un acoperiş cald. Până şi Ursu se trezi de câteva ori împuns şi zgâriat de vise rele. Fetele, în schimb, adormiseră foarte repede. Lucia numărând oi şi fluturi, mai ales fluturi neastâmpărați: era metoda ei personală şi nemărturisită de a se împotrivi insomniei fugind după fluturi; Maria oscilând cu gândurile şi senzațiile între cele două forțe: concursul, cu fiorii lui de gheață, şi taina coloşilor, cu un roi de ace înroşite. În clipa când cele două forțe începuseră lupta pentru a o cuceri, Maria adormise. Lucia încă mai fugea după nişte fluturi mari din care picurau tot felul de culori.

La ora şase fix sunase deşteptătorul şi zbârnâitul lui îndărătnic nu mai stârnise ca altă dată proteste şi amenințări. Iar la şase şi jumătate toți cireşarii erau jos, în sufragerie, în jurul unui ceainic uriaş care înălța jerbe de aburi spre tavan.

Cabanierul țopăia pe o circumferință invizibilă, dar foarte precisă, făcea fel de fel de propuneri culinare şi fiecare suna ca o pledoarie pentru alimentul suveran: varza, şi mai ales zâmbea şi lăuda ca un fotograf de bâlci înfățişarea fiecărui cireşar.

– Vai, ce bine vă stă cu nasul aşa… îi dădea el târcoale lui Tic. Şi dumneavoastră, cu părul ăsta negru şi cu codițele lângă ureche…

– Şi dumneavoastră vă stă foarte bine cu părul rar… îl luă Dan în primire. Probabil l-ați aranjat special…

Instinctiv, cabanierul îşi duse mâna la creştet, exact acolo unde nu avea niciun fir de păr.

– Dacă aveți nevoie de un leac pentru… căderea absolută a părului, îşi continuă Dan ofensiva, pot să vă dau adresa unui frizer din oraşul nostru… Un leac garantat…

Cabanierul simțea că începe să fie luat peste picior, dar Ionel nu-l lăsă să se dezmeticească de tot:

– V-au mai sosit clienți în timpul nopții?… Parcă am auzit zgomote… Sau alții s-au dovedit mai vrednici decât noi?

– Ați auzit zgomote?! se miră cabanierul. Şi eu am auzit, dar mi s-a părut că vin de la dumneavoastră… Clienți n-au venit, dar de plecat vor pleca…

– Mi-e teamă că o să rămâneți singur… încercă Ionel o nouă manevră. A intervenit ceva în programul nostru…

– Plecați şi dumneavoastră? întrebă cabanierul cu o voce în care accentul de tristețe nu era deloc prefăcut. Am crezut că rămâneți până la sfârşitul vacanței… Chiar mă gândeam să îmbogățesc lista de…

– Mai pleacă şi alți clienți? îl întrerupse repede Dan, speriat că vorbele cabanierului vor împrăştia miros de varză.

– Ce pot să vă spun?… Mai bine nu ştiu… Dar de clienți nu ducem niciodată lipsă. Cel puțin de trei ori pe zi mi se telefonează de jos şi mereu aceeaşi întrebare: mai sunt locuri libere?… Cu dumneavoastră, ca să fiu sincer, îmi plăcea. Şi veselie, şi linişte… Şi apoi vă plăcea şi dumneavoastră bucătăria. Alții strâmbă din nas când aud de varză…

– Nu, nu! se apără Tic. Eu am nasul aşa din naştere…

– Ştiu, cum să nu ştiu… Mă obişnuisem şi cu glumele dumneavoastră. Unii clienți, în loc să glumească…

Dar cabanierul tăcut brusc, parcă fără motiv. După o clipă auziră şi cireşarii zgomotul unor paşi care coborau spre sufragerie. Paşi grei, bolovănoşi.

Când uşa sufrageriei se deschise, cabanierul ridică vocea, anume ca să fie auzit de cei care intrau:

– Sigur, sigur, spre seară o să se burzuluiască vremea. Poate chiar mai devreme. Sunt semne de vijelie şi ninsoare. Aaaaa! Bună dimineața!

Cei doi coloşi, echipați ca pentru plecare, mormăiră un salut nedefinit, fără adresă, şi se îndreptară spre masa din firidă. Cabanierul țopăia în urma lor, iar cireşarii îi priveau pe furiş şi cu schimbul, ca să nu atragă atenția. Cel mai înalt ceru ceai, caşcaval, unt şi două coniacuri mari, iar când cabanierul aduse coniacurile, îi mai comandă şi cinci pachete de țigări „Carpați". Celălalt încuviința mereu din cap, iar din când în când îşi umfla pieptul şi răsufla apoi zgomotos, şuierător, parcă făcea exerciții de respirație.

– E timpul! anunță Ursu. Nu-i nicio pagubă dacă ajungem sus cu zece minute mai devreme. Dimpotrivă…

– Să n-ajungem cu două, trei ore mai devreme, spuse Dan. Sau chiar cu vreo şase… dacă se ține concursul după masă…

Tic se mulțumi doar să-l strâmbe. Avea alte preocupări. Îl urmărea pe Ursu, care tocmai deschidea uşa spre scara interioară şi-i raporta înălțimea şi lățimea la anumite puncte de reper, luate atunci când pătrunseseră coloşii în sufragerie. Rezultatul calculelor sale tainice îl făcu să clipească uimit din ochi. Când Ursu se întoarse şi porniră toți spre ieşire, Tic se lipi de el pentru a-i spune în şoaptă:

– Zău, Ursule, pe cuvântul meu că eşti aproape cât ei de înalt. Nici două degete diferență, două degete de-ale mele. Oare de ce par atât de uriaşi?

În loc să-i răspundă, Ursu îl împinse afară şi întunericul nesigur i se păru ciudat de cald şi de prietenos.

Cabanierul privea de la fereastra sufrageriei îndepărtarea şirului indian şi parcă un zâmbet începea să se deschidă pe fața lui, fără să-şi dea seama, fără să şi-l comande. Dar un şuierat sec şi fără ecou îl făcu să tresară şi când întoarse capul spre firidă văzu aceeaşi mişcare autoritară şi indiferentă care chema şi înspăimânta în acelaşi timp.

– Ce e cu tinerii ăştia? întrebă Liviu Iordan.

– În vacanță, la concursul de schi… răspunse cabanierul. Ori ei, ori alții, acelaşi lucru.

– Nu ți s-au părut cam curioşi, cam inoportuni?… Cine se face că nu te vede, înseamnă că te priveşte pe furiş, şi cine te priveşte pe furiş, vrea sau ştie ceva… sau vrea să ştie ceva…

Cabanierul ridică neputincios din umeri:

– Eu nu-s obişnuit cu calcule din astea. Eu cred că-s nişte tineri… şi tinerii, dacă te-ai lua după gesturile şi vorbele lor, pot să te încurce mai rău decât artiştii.

Liviu Iordan se încruntă un moment. Părea în cumpănă, sau era nemulțumit de ceva. Dar nu uită să facă un semn spre Ion Petric, un semn care aducea cu cale liberă. Luciosul parcă atâta aştepta. Îl măsură pe cabanier ca un tăietor de lemne care-şi potriveşte butucul:

– Parcă unul din ei era beteag… Ceva la picior. Mi se pare un buboi. Cum de nu mai şchioapătă?

– Cine să şchiopăteze? holbă ochii cabanierul. Beteag? Când asta?… Aa!… Îmi cam închipui cu ce s-a întâmplat… Se țin mereu de glume şi de pariuri şi pesemne c-au vrut să-şi bată joc de cineva…

– De ce tocmai cu buboiul? întrebă Liviu Iordan.

Veselia cabanierului era prea sinceră:

– Au încercat şi cu dumneavoastră să facă glume? râse el. Pe mine mă prind întotdeauna cu câte ceva. Şi adineauri m-au atins cu o aluzie la chelie. Sunt grozavi de isteți. Şi dacă ai norocul să-i auzi cum se înțeapă între ei, zău că-ți vine să-i ții pe gratis… Straşnici băieți!

– Mie nu-mi plac deloc coincidențele, spuse Liviu Iordan, întotdeauna le suspectez şi le controlez, în special. Dar nu cu dumneata vorbesc…

Cabanierul încercă să se retragă. Simțea în aer nişte valuri vagi de amenințare. Ion Petric îl opri însă cu un şuierat rău, care-l lovi ca o iuşcă peste ceafă. Dar tot Iordan îi vorbi:

– Îți mai aminteşti unde-ai găsit portofelul? Dar vreau un răspuns sigur, nu bâlbâieli. Ca să fie foarte clar!

– V-am spus şi aseară… Sub tejghea, într-o ladă cu sticle de bere… între sticlele goale…

– Noi n-am băut bere! îl amenință Iordan cu degetul. Nici n-am umblat sub tejghea, nici în ladă, nici printre sticle. Cum a ajuns

portofelul acolo?

Întrebarea era ascuțită, sfredelitoare. Fruntea cabanierului se umplea cu broboane de sudoare, iar mâinile parcă aveau nevoie de un sprijin:

– Dacă vă lipseşte ceva… Bani sau altceva… Nu ştiu… Nu ştiu ce să vă spun?… N-am nicio vină…

Petric se ridică în picioare, lent, ca într-un film cu încetinitorul, îşi lipi mâinile de şolduri, apoi se întoarse spre cabanier. Şuieratul scurt şi neaşteptat îl lovi pe cabanier ca un proiectil. Iar din partea cealaltă se auzi vocea lui Iordan:

– Cum a ajuns portofelul sub tejghea?

Cabanierul se apără instinctiv, cu mâinile, şi făcu un pas înapoi. Dârdâia din toate încheieturile:

– Vă jur că n-am luat nimic… Vă jur că nici nu l-am deschis… Vă jur că nici n-am citit hârtiile care se vedeau prin geamurile alea de cauciuc…

– Unde l-ai găsit, domnule? întrebă Liviu Iordan cu un ton mai potolit în voce.

– L-am găsit aici… în firidă… chiar sub masa la care staţi acum… Vă jur!… L-am pus într-un şervet… Şi când au sărit clienţii pe mine… Ştiţi? Au venit nişte beţivi din oraş… Când au sărit pe mine, m-am gândit să-l pun la loc sigur, în sertar… Şi nu mai ştiu ce s-a întâmplat… Probabil că am încurcat şervetele. L-am încuiat pe cel în care era lista de mâncăruri… Iar portofelul? Probabil că l-am scăpat în ladă. Vă jur!

– Şi nu puteai să spui asta de la început? îl apostrofă, cu un început de înţelegere, Iordan. De ce atâtea ocolişuri? N-ai simţit că nu-ţi merge cu noi?… Dacă vrei, pot să-ţi spun şi de ce l-ai pus în şervet şi nu în buzunar. Fiindcă te-a năpădit sudoarea când l-ai găsit şi fiindcă te-ai pomenit cu şervetul într-o mână şi cu portofelul în alta, când au năvălit clienţii… Dar dacă am lăsat dinadins portofelul aici, ca să te încercăm?

– Dacă-i aşa, nu mai am nicio teamă! răspunse cu însufleţire cabanierul. Nu se poate să nu fi pus dumneavoastră un semn după care să vedeţi dacă a umblat cineva în portofel…

Ion Petric se aşeză înapoi pe scaun, sub privirile parcă recunoscătoare ale cabanierului. Dar verdictul pe care acesta îl aştepta veni tot de la Liviu Iordan:

– Asta a fost salvarea dumitale… şi norocul dumitale: că l-ai găsit şi că ți-ai frânat curiozitatea… Din păcate, coincidența rămâne, dar nu văd ce amestec ai dumneata…

– Absolut niciunul! se grăbi cabanierul. Nici nu ştiu despre ce este vorba… Eu pot să mă dau la o parte…

Arătătorul lui Petric nu era însă de acord cu retragerea cabanierului. Privirile acestuia urmăreau cu spaimă mişcările de negație pe care arătătorul colosului le făcea întruna.

– Mai încet… părea că-l sfătuieşte Petric… O să-ți spunem noi când trebuie să te dai la o parte…

– Dacă n-ar fi coincidența asta! se revoltă încă o dată Liviu Iordan, apoi se uită fix în ochii cabanierului: A întrebat cineva de noi? Oricine-ar fi fost: bătrân, copil, militar… Oricum s-ar fi interesat: pe față, pe furiş, oficial… E clară întrebarea?

– E foarte clară!… Dar nu s-a interesat absolut nimeni. Nici măcar registrul nu mi l-a cerut nimeni… dar tot nu v-ar fi găsit în el. Încă nu…

– Şi nici nu trebuie să ne găsească! sună tăios glasul lui Iordan. Asta e una!… A doua: Iar dumneata trebuie să uiți! Absolut totul. Şi vizita noastră aici şi, mai ales, ceea ce am discutat. Vreau să fie totul clar! Înțelegi!… Peste tot ce s-a întâmplat trebuie pus *cruce,* înțelegi? Ori pui dumneata singur cruce… *ori punem noi.* Asta-i tot!

– Pun eu… răspunse cabanierul, făcându-şi cruce.

2

Sus, pe platoul de lansare, jalea lumii strălucea nevinovată, sub cel mai frumos soare şi pe cea mai frumoasă zăpadă care aşteptaseră vreodată un concurs de schi. Era aproape opt, dar nici jumătate din concurenții înscrişi nu apăruseră pe platou. Ceea ce însemna că mai mult de jumătate plecase, dis-de-dimineață, spre oraş sau spre alte atracții. De-aici venea toată jalea. Buletinele şi alarmele meteorologice erau nemiloase: vremea se va schimba brusc, temperatura va coborî vertiginos, vor izbucni vijelii şi viscole de durată. Abia peste vreo două

săptămâni se prevedea îmbunătățirea vremii. Concursul nu putea fi amânat!

Instructorii şi antrenorii erau în derută, se agitau întruna şi blestemau de mama focului necunoscutul sau necunoscuta care inaugurase „zodia farselor”.

– Noi n-avem nicio vină, spuse unul dintre oficiali. Am anunțat, ne-am făcut datoria. La urma urmei, concursul nu e obligatoriu. Se înscrie cine vrea şi participă cine vrea.

– Ştiu, ştiu… răspunse altul, care părea şi mai oficial. Dar mi-e teamă că se vor pierde cine ştie ce talente…

– Să nu se piardă mai multe dacă nu-l ținem… sună ca un avertisment vocea primului. Începătorii sunt începători… iar avansații, după cât i-am observat, se vor mărgini la acelaşi vechi duel: azurii sau galbenii?

– Şi dacă nici ăştia n-au venit? se sperie şeful oficialilor. Ratăm tot concursul…

– N-au venit… intră un instructor în vorbă. Dar vin chiar acum… Şi e opt fără zece…

Primul oficial părea înconjurat de un nimb, atâta strălucire apăru deodată pe fața lui.

– Gata! hotărî el. La opt fix începem concursul!… Pe cuvântul meu că mi se făcuse frică. Credeam că au căzut şi ei victimă farsei… Pssst!… Ce spectacol ne aşteaptă! Ca la Cortina, între austrieci şi francezi… Bravo!

Veselia primului îi molipsi şi pe ceilalți oficiali şi se transformă iute în zel şi mişcare. În mai puțin de douăzeci de minute, tabelele concurenților, în ordinea lansării, erau în mâinile cronometrorilor. La opt şi zece, steagul arbitrului dădu primul semnal de lansare: un albastru oarecare. Îşi începu coborârea ca un bolid, înghețând de spaimă şi pe albaştri şi pe azuri, dar nu reuşi să şi-o încetinească la primele porți, sau poate că nu le mai văzu, aşa că trecu de-a dreptul, reîntâlnindu-se cu pârtia abia după câteva rostogoliri, de altfel destul de reuşite, după cum le categorisi imediat unul din cei mai vioi spectatori: Dan.

Coborârile se succedau cu regularitate, din minut în minut, timpii realizați de fiecare concurent erau controlați cu cea mai mare străşnicie

şi apoi înscrişi în tabele, dar şi sus, pe platoul de lansare, şi de-a lungul pârtiei se mai întâmplau mici răzmerițe sau, dimpotrivă, mici aranjamente, care, altădată, poate că ar fi rămas uitate şi necunoscute…

Încă înainte de începerea concursului, Atena îl auzise pe Alexandru felicitându-şi, cam în şoaptă, echipa:

– Ați fost la înălțime aseară! Bravo!… Ați văzut că s-a întâmplat cum am spus eu? S-a prins grozav, nu?

– Aproape… îndrăznise secundul lui. Ăia au venit în păr, mortăciunile… Tu ziceai c-or să coboare în oraş…

– Cu-atât mai bine! se înfuriase şeful azurilor. O să-i batem de-o să-i stâlcim…

– Oare necunoscuții s-au prins? se auzise vocea timidă a unei fete.

– Nu s-au prins! răspunsese Atena în locul lui Alexandru. Şi sunteți nişte mişei şi nişte nemernici! Nu vreau să mai am de-a face cu voi. Asta-i!

Abia atunci descoperise Alexandru că Atena era îmbrăcată în costum albastru! Era gata să se repeadă la ea… dar o amintire de jar îi zvâcni în obraz şi-l țintui locului.

– Tu ce cauți aici, printre noi? se mulțumise el să întrebe. Du-te la ăilalți, sau unde vrei, sau unde-ți place!

– Te-ai trezit cam târziu… îi făcuse ea o reverență zeflemitoare, pentru a i se vedea şi mai bine uniforma albastră.

Şi în grupul galbenilor se petrecea o scenă asemănătoare. „Mortăciunile” clipeau vesele din ochi şi se lăudau pentru marea lor ispravă: alungarea concurenților.

– Noi i-am lichidat! se bătea Costin în piept. De la noi a plecat zvonul că grăbirea concursului e o farsă!

– Doamne, dar cretini mai sunteți! le răspunsese Tiberiu. Ştiți de cine ați scăpat? De cei care au venit aici pentru distracții, nu pentru concurs. Schiorii urcau oricum la antrenament, ca în fiecare dimineață. În loc să ieşiți pe locul doi din cincizeci de concurenți… o să ieşiți pe locul trei din douăzeci de concurenți…

– Cine, mă rog, o să iasă pe locul întâi? se zbârlise Costin. Alexandru?

– Nu Alexandru, îl liniştise Tiberiu. *Eu!* Şi eu, dacă vă uitați mai bine la mine, adică la costumul meu, nu mai vreau să am de-a face cu voi.

Asta-i!

Aşteptându-se la un asemenea deznodământ, Costin nu schițase niciun gest de protest. Altceva îl râcâia:

– Şi pe locul doi cine o să iasă, mă rog? Care din ei?

– Altcineva! Cel pe care nu-l cunoaşteți… nici voi şi nici ăilalți. Ba mi-e teamă să nu mă ia şi pe mine…

– Numărul şase! răsună vocea starterului, amplificată de o pâlnie uriaşă. Numărul şase la start!

– Aoleu! îşi aminti Tiberiu. Eu sunt numărul şase!

Galbenii, azuriii, oficialii, racoleurii, instructorii şi concurenții de toate zilele urmăriră cu sufletul la gură coborârea vertiginoasă, de nălucă, a schiorului cu numărul şase.

– Mi-e teamă că s-a dus locul întâi… îi spuse Costin noului secund, un băiat mărunțel, cu aer de mare şmecher. Măcar de n-aş pierde locul doi… Ai văzut cum a trecut prin poarta aia blestemată?… Acolo-i moartea…

– Acolo va fi! îi răspunse secundul.

Apoi convorbirea dintre şef şi secund continuă câteva clipe în şoaptă. De fapt era un monolog. Secundul şoptea, iar şeful aproba, clătinând capul.

– Perfect! se învioră Costin la sfârşit. Bravo! Cu nătărăul ăla de Tiberiu nu m-aş fi înțeles.

– Să ştii că numai o dată merge… îl avertiză secundul. Dacă nu-mi faci semnul când trebuie şi la cine trebuie, s-a zis!

Secundul se grăbi să coboare pe o pârtie lăturalnică, iar Costin se apropie de locul startului, mulțumind cerului şi pământului că s-a înscris printre ultimii pe tabelul de lansare. Se postă lângă starter pentru a urmări zvâcnetul fiecărui concurent. Numărul 12 era Alexandru. Zbură ca din săgeată, dar Costin nu făcu niciun semn nimănui. Ştia că pârtia A era pârtia care-l enerva cel mai mult pe Alexandru, pârtia pe care fusese totdeauna învins. Numărul 13 i se păru un începător cu ifose, numărul 14 un curajos fără tehnică, numărul 15 un oarecare, conştient că este un oarecare. Numărul 16… Încă înainte de a cădea drapelul de start, Costin simți că e un concurent de rasă. După felul cum se oprise la linia de start, după încordarea brațelor, după mlădierea

corpului. Iar când porni… parcă ar fi zburat din arbaletă… Costin ridică imediat ambele brațe. Parcă se pregătea pentru start.

3

Cireşarii neconcurenți, adică Ursu, Lucia, Tic, Dan şi Ionel, înşirați undeva lângă linia de sosire, urmăreau cu sufletul la gură coborârea lui Victor.

– Până acum i-a întrecut pe toți! şopti Ionel care îşi controla întruna cronometrul.

– Acum e-acum! îşi strânse Ursu pumnii. Vine cotitura aia sălbatică şi cele două porți blestemate.

Victor coti superb, ridicând o trombă uriaşă de zăpadă, dar când ajunse la prima dintre cele două porți blestemate îşi pierdu brusc echilibrul şi se prăbuşi pe o coastă… Ba nu! În ultima clipă, ca un acrobat pe sârmă, îşi reveni în poziție verticală, coborî mai departe, însă clătinându-se, ca un om beat, şi tocmai când toți credeau că va pierde cea de a doua poartă, se răsuci şi trecu prin ea, pe la extremă, atingând stâlpul cu unul dintre bețe.

Ionel îşi muşcă buzele după ce-şi privi cronometrul, iar Tic se uita la Ursu cerşind parcă o explicație.

– L-a lovit cineva! îi şopti vlăjganul. L-a lovit cu un bulgăre de zăpadă, imediat după cotitură…

– Imposibil! încremeni puştiul. La viteza asta?! Nici eu n-aş fi fost în stare să-l ochesc.

– Ssssst! îşi trădă Ionel neliniştea şi speranța.

Într-adevăr, Victor izbutise, printr-un efort miraculos, să-şi sporească viteza pe ultima parte a cursei. Se apropia ca o furtună de linia de sosire. Ionel apăsă butonul cronometrului, dar nu avu curajul să se uite pe cadran.

– Uită-te tu, Lucia, se rugă el. E după sau înainte de şaptezeci şi patru?

– Oh! nu se putu stăpâni Lucia. E după…

Ionel îi smulse cronometrul şi privi câteva clipe parcă fără să vadă ceva. Acul se oprise între liniile care reprezentau cifrele paisprezece şi cincisprezece, exact la mijloc. Toți ceilalți cireşari aşteptau sentința lui Ionel.

– A pierdut! şopti el. Numărul şase abia a depăşit linia. Iar numărul 12 e mai aproape de cincisprezece decât de paisprezece. Câteva sutimi de secundă…

Victor se feri de felicitări şi de larmă. Îşi înfipse schiurile în zăpadă şi se grăbi să se piardă în noianul de uniforme albastre. După câteva secunde se apropie, neobservat şi necunoscut, de ceilalți cireşari.

– Nu ştiu ce mi s-a întâmplat… spuse el; încă palid şi tulburat. Nu pot să-mi închipui. Parcă mi-a plesnit capul. Am crezut că m-am prins cu fruntea de un cârlig de fier. Dacă nu m-ar fi trăsnit ideea asta idioată, cred c-aş fi evitat dezechilibrul. Noroc că nu mi-am dus mâna la cap…

– Asta te-a salvat! încuviință Ursu. Dacă după mişcarea de uimire şi de apărare ar fi urmat alta, de control, n-ar mai fi rămas nimic din echilibrul tău…

– Foarte ciudat!… reflectă Lucia. Mişcarea a ascultat de trup, nu de cap. De obicei, în asemenea momente reacția e spontană şi se subordonează unei singure posibilități… Ori duci mâna la cap… ori o întorci în aer pentru a-ți reface echilibrul.

– Nu crezi că te-a lovit cineva? întrebă Ursu. Eu parcă am văzut ceva ca o flacără de zăpadă ridicându-se din capul tău. Să mi se fi părut?

Dan cercetă cu degetele fruntea lui Victor. Rădăcina părului, lângă frunte, era umedă. Dar nu erau numai urmele umede ale zăpezii. Erau şi urme de sânge. Lucia se îngălbeni când văzu petele roşii de pe vârfurile degetelor lui Dan. Dar după ce privi cu atenție rana, se linişti:

– O julitură… foarte, foarte superficială. Fir-ar să fie! Din cauza ei…

Oare cât de emoționată şi de întristată era fata dacă nu-şi mai putea controla cuvintele!

Tic, în schimb, îşi lovea întruna pumnii, şi toată ființa lui ducea un dialog cumplit, între *da* şi *nu,* sau pentru *da* şi *nu*. N-avea curajul să ceară părerea celorlalți, până ce Victor, îngrijorat, îl întrebă ce i s-a întâmplat.

– Nu ştiu… răspunse Tic. Adică, nu pot să cred. Eu n-aş fi fost în stare să te lovesc. La viteza asta, trebuie să fii nemaipomenit ca să

ţinteşti drept în cap…

Victor nu-şi putu stăpâni zâmbetul:

– Exagerezi, Ticuşor. Nu zic că nu trebuie să fii un fel de campion, dar dacă te împinge ceva: o dorinţă, o necesitate, ceva foarte cotropitor, nimereşti de la prima lovitură… şi în mod sigur de la a doua!… Ştii tu! Acolo sunt nişte curbe aparte, ca un fel de opt, şi dacă se ascunde cineva în centru, că sunt destui bolovani, are răgaz pentru două, trei trageri… De unde ştiu eu că nu m-a ţintit a doua oară, poate chiar a treia oară?…

– Eu cred că te-a lovit a treia oară… spuse Tic cu o voce care dovedea că-i venise inima la loc şi că se liniştise. Oare cine-o fi?

Era tocmai ceea ce urmărise Victor, care după atâtea necazuri nu voia să-i facă inimă rea şi neîntrecutului campion la ochitul cu mâna sau cu praştia.

– Lasă, Ticuşor, că ne răzbunăm cu Maria. Ea o să ne salveze onoarea… Adică, în ea e toată speranţa noastră…

– Aiurea… făcu Tic un gest de neîncredere şi de indiferenţă… Nesuferita aia… Nici nu mă interesează. Brrrr! S-a înscris ultima şi ultima o să iasă… Idioata!

– Cred că ultimul e cel mai avantajat, Ticuşor, încercă Ursu să-l îmbuneze. Îi vede pe toţi coborând şi simte… cum să-ţi spun eu? simte cu sângele, cu… un fel de fluid dacă poate şi cum poate să-i întreacă…

– Aiurea! deveni bănuitor puştiul. Zici tu aşa… De fapt, nici nu-mi pasă că s-a înscris ultima. Trebuia să se uite pe tabel ca să vadă că sunt numai treisprezece concurente. Nu s-a uitat, treaba ei! Nu-mi pasă deloc… Na!

– Ssssst! se auzi iarăşi protestul lui Ionel. Mi se pare că numărul ăsta, nouăsprezece, vrea să-i facă praf pe toţi…

Numărul nouăsprezece era Costin. Cobora nebuneşte şi trecea printre porţi cu o iscusinţă uluitoare. Când ajunse la curba blestemată, Ionel îşi privi cronometrul:

– Formidabil! Exact acelaşi timp ca Victor! Mi se pare că-l va întrece şi pe şase…

Cele două porţi rele îl obligară să-şi micşoreze viteza. Dar imediat ce scăpă de primejdie zvâcni iarăşi ca o săgeată. Mai avea o poartă de trecut şi o străbătu prin mijloc, cu o iuţeală ameţitoare. Zbura. Şi nimeni

nu înțelese de ce unul din schiuri îi sare din picior, şi după o clipă şi celălalt. Fostul schior se prefăcu într-un covrig, din fericire, care nu-şi opri rostogolirea decât la cinci metri la linia de sosire. Printre cei care-i săriră în ajutor era şi eternul său rival, Alexandru, care, numai cu un minut mai înainte, fusese pe cale să-şi gâtuie secundul pentru că nu meşterise cum trebuie schiurile lui Costin. Îl ajută să se ridice din zăpadă şi să-şi târască trupul într-un loc ferit.

– Păcat! spuse Alexandru. Dacă nu ți-ar fi sărit schiurile, ai fi ieşit pe locul trei… Hai să ne împăcăm! Suntem doi învinşi glorioşi şi cinstiți…

– Cine a câştigat? se interesă Costin. Tiberiu?

– El! Şi pe locul doi un necunoscut. Nici nu şi-a arătat nasul. Un anume Victor şi nu mai ştiu cum…

– Va să zică Tiberiu… clocoti Costin. Ne-a scăpat, mizerabilul! Vrei s-o laşi şi pe ea să ne scape.

– Am avut eu grijă… îl potoli Alexandru. Şi acum dă-mi brațul şi hai să ne plimbăm ca doi adversari care se respectă. Ar fi bine să-i dăm târcoale ăluia cu țugui pe şapcă, de lângă oficiali. Mi-a şoptit cineva că e de la un ziar…

Dar individul cu țugui pe şapcă nici nu-i luă în seamă. Îl căuta ca un copoi neantrenat pe concurentul cu numărul şaisprezece. Negăsindu-l nicăieri, se întoarse lângă oficiali. Exact în momentul când se dădea startul primei concurente.

Cireşarii îşi reluaseră locurile vechi din preajma liniei de sosire. Erau numai cinci acolo, pentru că al şaselea, Tic, se îndeletnicea cu alte preocupări: privea peisajul, bineînțeles în partea opusă pârtiei, fredona sau fluiera melodii fără noimă, sau pur şi simplu îşi privea vârfurile bocancilor.

Ursu se apropie de el şi-i făcu un semn discret:

– Hai, Ticuşor… Chiar dacă te-ai supărat pe ea… Ştii, într-un moment ca ăsta trebuie să uiți, sau măcar să amâni supărarea. Toată speranța noastră…

– Aiurea! se încăpățână cârnul. Trebuia să mă înscriu eu la începători şi atunci ați fi văzut voi… Nu-mi pasă, gata! Stai! Stai că vreau să te rog ceva… Te rog să nu te superi pe mine… Mi s-a întâmplat ceva… O să-ți spun eu…

Ursu cam bănuia ce i se întâmplase şi se despărți de el înduioşat. Tic trată cu aceeaşi indiferență concursul până ce auzi cum se înalță şi creşte un murmur general de admirație. Putea să se uite, pentru că nu cobora nesuferita de soră-sa. Înregistrase fără greş anunțul starterului: concurenta cu numărul nouă. O recunoscu imediat, adică o simți, pentru că nu vedea decât un punct albastru alunecând pe zăpadă, ca o rândunică pe un cer de lapte. Nu putea fi decât Atena, iscoada, adică fosta iscoadă, prietena celui care îl întrecuse pe Victor, şi care voia să se lipească de cealaltă nesuferită, de soră-sa. Tic nu-şi mai putea opri tremurul care-i încerca încheieturile. Atena se apropia de linia de sosire. Ca un fulger albastru. Dar parcă voia să se oprească la câțiva metri de linie. Pentru că îşi încetini mersul brusc, brutal, dând senzația opririi. Îşi înfipse însă imediat brațele în zăpadă pentru a-şi lua un ultim avânt. Şi numai după ce trecu linia îi fugiră schiurile din picioare. Întâi dreptul, apoi stângul.

Undeva, printre spectatori, se auzi o exclamație ca un țipăt, apoi chiar un țipăt, şi bufnituri, şi gemete; doi tineri se zvârcoleau în zăpadă. Un galben şi un azur. Şi nu se slăbiră din încleştare decât în momentul când văzură deasupra lor un cap oarecare şi pe cap o şapcă verzuie cu țugui.

Ursu trase cu coada ochiului spre Tic. Se anunțase numărul treisprezece. Dan chiar voia să se repeadă spre cireşarul dizident, dar Victor, la fel de atent ca Ursu, îl opri. Parcă simțind că se petrece ceva în spatele lui, Tic întoarse capul şi se strâmbă spre locul unde se aflau prietenii lui. Nimeni însă nu-i văzu grimasa de dispreț. Toți ochii urmăreau fantastica alunecare albastră. Se uită şi Tic, cu mutra unuia care striveşte o lămâie în gură, cu mutra cu care îşi acompania de obicei brrrr-ul să celebru. O clipă, cel mult două, după care cel mai curios băiat din lume reveni la atitudinea dinainte, de superioară nepăsare… până ce auzi un murmur surd, apoi o exclamație generală de surpriză, apoi țipătul uluit al lui Ionel:

– Prima! Optzeci şi patru!

În clipa aceea, toate legăturile puştiului se făcură pulbere. Cu o iuțeală pe care nici n-o visase Maria, în coborârea ei de campioană, alergă spre locul unde soră-sa, în genunchi, răsuflând ca după un plonjon disperat în apă, aştepta pe cineva care să-i spună pe ce planetă

a ajuns. Ce s-a întâmplat atunci nimeni nu poate şti. Nici chiar Tic. S-a împiedicat? S-a prefăcut numai? L-a împins vreun duşman? L-a împins vreun prieten?… Fapt e că s-a pomenit în brațele nesuferitei, tremurând ca un neghiob. Dar şi ea tremura…

Ursu l-a luat repede deoparte nu atât pentru a le da celorlalți putința s-o sugrume pe noua campioană, cât mai ales pentru a-l scoate dintr-o încurcătură nevinovată şi pentru a-i spune aşa, într-o doară:

– Ia zi, Ticuşorule, fiindcă suntem între noi! N-ar fi fost mai uşor pentru tine să fii în locul Mariei?

Iar Tic spuse dintr-o dată tot adevărul:

– Aiurea! Ea ar fi suferit şi mai mult…

4

Oare ce s-ar fi întâmplat dacă o fată oarecare, subțirică şi pistruiată, nu s-ar fi dus la Atena ca s-o întrebe, plină de uimire şi mânie:

– Nu înțeleg de ce te bucuri?… Ai căpiat?… Nu-ți dai seama că ai luat bătaie?… Smintito!

Era prea mult! Atena se năpusti asupra ei ca un uliu:

– Tu eşti smintită!… Ştii cine a câştigat concursul? Maria!… Maria cireşarilor!

– Şi dacă Victor n-ar fi fost atacat mişeleşte…

Era vocea lui Tiberiu, care se stinse prea târziu. Şi pistruiata simți din jena şi spaima care începea să-i cuprindă pe cei doi apărători că i se oferise, întâmplător, prilejul de a ieşi din anonimat. Dar mai întâi trebuia să scape cu viață. Şi o luă la goană înainte ca Tiberiu să se trezească şi să strige spre Atena:

– S-o prindem şi s-o închidem undeva…

Era prea târziu, din păcate. Pistruiata se strecura ca o zvârlugă printre siluetele albastre.

– Mai bine să-i anunțăm pe cireşari! Fuga!…

Alarma se dădu prin Tic, pe care cei doi îl întâlniră la jumătatea drumului. Puştiul deveni într-o clipă detectivul fără nas. Maria şi Victor

primiră semnalul chiar în momentul când numele lor începeau să fie strigate. Maria se repezi să-şi potrivească schiurile, dar Victor o opri:

– Fără schiuri… Adică mai bine cu schiurile pe umeri, şi nu spre cabană, ci spre platoul de lansare.

Se înfofoliră la iuțeală şi porniră, cu schiurile pe umeri, spre platoul de lansare. Când începu vânătoarea de cireşari, cei doi campioni se odihneau undeva, pe nişte bolovani, în apropierea porților blestemate. De acolo pornea o pârtie secundară spre hotel. Făcură un semn de rămas bun, apoi se lăsară duşi de alunecuşul pârtiei.

Jos, vânătoarea era în toi. Strigăte, proteste, mărturii. Primul scăpă Tic. Se fofilă ca un diavol şi ajunse dincolo, printre începători, printre cei de seama lui. Şi ca să se ştie sigur scăpat, izbuti să ațâțe curiozitatea unor prichindei, şi astfel, vreo douăzeci de începători trecură râpa în partea cealaltă, în căutarea unui Tic îmbrăcat în trening vişiniu şi cu căciulă albă cu dungi roşii. Şi îl căutau cu atâta frenezie, că în câteva minute hoarde întregi se năpustiră asupra lor pentru a le controla părul, urechile şi mai ales nasul. Şi fiindcă nasul nici unuia nu semăna cu al lui Tic, vânătorii se mâniau şi începeau să-l frece cu zăpadă. Cam la fel se întâmpla şi cu părul lor, şi cu urechile, mai ales cu urechile, deşi nicăieri nu s-a spus că urechile lui Tic s-ar fi deosebit de ale altor băieți de seama lui.

Ceilalți patru cireşari se transformaseră şi ei în vânători, dar înțeleseră repede că nu vor putea rămâne multe vreme nedescoperiți. Ideea salvării veni de la Dan, după un raționament foarte simplu:

– Toți patru nu putem scăpa. Dar e de ajuns să se sacrifice unul singur ca să scape ceilalți trei. Cineva strigă: „eu sunt cutare!” Adică îşi strigă numele… Toată adunătura se va îmbulzi în jurul lui. Parlamentări, controverse, dubii, suspiciuni, tot felul de chestii, până ce se îndepărtează cei trei… Şi pe urmă ştie el cum să se descurce, dacă e un adevărat cireşar…

– Bravo! se entuziasmă Lucia, uimindu-i pe toți. Cred că numai aşa putem scăpa… Bravo! Şi sunt convinsă că o să găseşti şi o idee cu care să ieşi din încurcătură…

– Poftim?! se răți Dan. Adică, după ce vă scap de la moarte, voi mă condamnați la moarte!

– Un moment! interveni Ionel. Ideea ta e grozavă, dar are o mică lacună. De ce să te chinuieşti tu să strigi: „Eu sunt Dan!” când pot să fac lucrul ăsta chiar eu?

– Poftim?! simți Dan primejdia.

Dar Ionel îşi transformase mâinile în pâlnie:

– Hei! strigă el cu toate puterile. Lume! Veniți aici! L-am găsit pe Dan! Aici! Aici! Ăsta e Dan! Cireşarul!

– Dacă mai scap cu viață, îi şopti Dan printre dinți, o să mă răzbun ca şi cum aş fi fost ucis. Crunt!

– Urcă iute pe bolovanul ăla! îl sfătui Ursu înainte de a părăsi, îngheboşat, zona primejdioasă.

Era singura, dar absolut singura salvare în fața talazului zgomotos care înainta. Dan se cățără la iuțeală pe bolovan şi în momentul când îi atinse creştetul, talazul se desfăcu ca un evantai la poalele stâncii. Părea că un geniu regizase o scenă de mare efect. Se topise, într-o clipă, şi avalanşa tunătoare şi distrugătoare a mulțimii, şi spaima galbenă a cireşarului. Pentru că… de la tribună, un orator urma să se adreseze mulțimii. Dan se descoperi subit în postură de orator, iar avalanşa într-o adunare spontană care aşteaptă un discurs.

– Chiar eu sunt… începu Dan, uitându-se cu jind şi pe furiş după trei siluete albastre care fugeau grăbite, deşi nimeni nu le vedea şi nu le urmărea. Cred că mă recunoaşteți, nu? Sunt Dan. Ca să vă convingeți definitiv, vă voi spune de ce sunt aici. În misiune de sacrificiu: trebuie să vă țin de vorbă până ce se îndepărtează ceilalți…

– Ha! Ha!… râse cineva din mulțime, probabil un incredul.

– Un moment! îi făcu semn cu mâna cireşarul. Mai întâi ascultă versurile astea:

Nu ştiu dacă voi spune cu adevărat un vers,
Dar ştiu că din clipa asta ceilalți nu mai pot fi ajunşi…

Aşa că vă puteți uita încolo, spre hotel, aşa! Îi vedeți pe cei trei? Să vă spun cine sunt? Numai dacă vreți, bineînțeles…

– Individul vrea să câştige timp! descoperi cineva.

– Exact! recunoscu Dan. V-am spus că sunt în misiune de sacrificiu. Trebuie să vă țin de vorbă până ce toți ceilalți cireşari vor fi în

siguranță. *Trebuia,* la imperfect, pentru că misiunea mea s-a terminat. Cei după care v-ați uitat sunt: Lucia, Ursu şi Ionel. Nu-i mai puteți ajunge nici cu avionul, nici măcar cu campionul vostru, Tiberiu, care poate să confirme că eu sunt Dan.

– Pe cuvântul meu! ieşi Tiberiu în fața mulțimii. Şi Atena poate să vă spună că e adevărat.

– Şi ceilalți trei? strigă o fată din mulțime. Ceilalți trei unde sunt? Nu-s printre noi? Victor, Maria şi Tic. Unde-s?

Dan ceru linişte, fluturându-şi brațele de câteva ori:

– Ceilalți au şters-o mai demult. Victor şi Maria s-au prefăcut în doi schiori care urcă pârtia… Voi i-ați urmărit numai pe cei care coborau spre hotel… Iar Tic?… Pe cinstea mea dacă ştiu ce s-a întâmplat cu el. Dar e singurul de care nu mi-e teamă. Am impresia că toți puştii ăştia pe care i-ați căutat la nas au fost aduşi sau trimişi de el ca să vă încurce…

Puştii trecuseră însă râpa înapoi, în căutarea celui de la care li se trăgeau toate necazurile. Erau puşi pe răzbunare amarnică. Cineva îl zărise pe Tic şi hoarda înfuriată şi cu nasuri roşii făcuse un cerc de fier în jurul lui.

Dan n-avea de unde să ştie toate acestea. El îşi continua pledoaria, era în vervă, dar în ce vervă! şi nu mai avea nicio îndoială asupra influenței pe care o proiecta în mulțime discursul său improvizat. „Pot să fac ce vreau cu ăştia…” se bucură el în gând. „Pot să-i transform în saltimbanci, în bigoți, în chelneri, în olteni, în…” Numai în gardieni nu se gândise că poate să-i transforme… Unul singur, un băiat mărunțel, cu aer de mare şmecher, țipă cu un glas care-l asurzea…

– Să-l luăm ostatic până se prezintă ceilalți ca să-l elibereze! Prizonier!

În mai puțin de un minut se petrecu cea mai teribilă schimbare la față pe care o văzuse până atunci cireşarul. Cei peste o sută de ascultători veseli şi simpatici se transformară într-o ceată de cerberi neîndurători.

– Aici rămâi! strigau vocile. Până la miezul nopții. Şi dacă nu vine nimeni să te ia, te ducem noi, pe sus, până în oraş.

– Grozav, îşi frecă Dan mâinile. Tot n-am văzut oraşul. Poate faceți rost şi de o litieră…

– O să vedem noi… răspunseră câteva voci.

Mulțimea se calmase, devenise aproape nepăsătoare, şi tocmai atitudinea aceasta îl neliniştea pe Dan. Începea să se simtă ostatic. Tinerii nici nu se mai uitau la el, păreau că nici nu vorbesc despre el sau despre cireşari, născoceau glume, făceau comentarii despre concurs, unii scoteau ostentativ sandvişuri din buzunare, alții citeau ziarele sau completau scrisori şi ilustrate. Numai el rămăsese ca un cocostârc uitat pe bolovanul asediat.

Din fericire, se formase între timp o ceată de haiducei: „Buboiul Negrubob”, sub conducerea „Prințului”, care, printre alte datorii sfinte, o avea şi pe aceea de a elibera prizonierii nevinovați. Ca nişte cârtițe albastre circulau iscoadele dintr-o zonă în alta, până ce, la un semn al „Prințului”, se adunase toată ceata într-o văgăună păzită cu străşnicie de doi aghiotanți şi de două movile de grenade albe.

– Ei! Începem acțiunea? întrebă „Prințul” cercetându-şi supuşii până în măruntaie.

– Începem! îndrăzni unul din haiducei. Dar să nu uiți promisiunea. Ai jurat că veți trece şi prin oraşul nostru…

Prințul nu mai avu timp să-i oprească şi nici haiducelul nu-şi dăduse seama că trădează un secret de aur. Tic cucerise primii trei puşti promițându-le, în mare taină, că va trece împreună cu ceilalți cireşari prin oraşul fiecăruia. Abia după aceea organizase ceata de haiducei.

Nepricopsitul încercă să repare gafa, dar nu făcu altceva decât să sporească neliniştea celorlalți neaghiotanți. Imediat văgăuna de taină se transformă în clocot şi vacarm.

– Şi la noi! țipau puştii. Şi la noi!

Iar unul mai țâfnos şi, bineînțeles, isteț nevoie-mare, descoperi ideea loviturii:

– Adică de ce să nu-l închidem aici?… Şi să-l aducem şi pe cel de dincolo de râpă!

Era momentul cheie. „Prințul” îşi duse mâinile în şolduri şi trecu în revistă cercul amenințător, clătinând dezgustat şi disprețuitor din cap:

– Bravo!… Halal buboi! Mai sunt sau nu mai sunt „Prințul” ales de voi?

Dar simțindu-i că se cam codesc, Tic continuă:

– Bine! Numai două minute mai rămân „Prințul” vostru! Apoi se adresă brusc primului din dreapta: Vino aici, să ne luăm rămas bun, pentru că numai tu nu eşti de acord cu trădătorul ăla.

Puştiului nu-i trecuse nicio clipă prin cap să nu fie de acord, dar putea el să refuze favoarea nemaipomenită care i se făcea? Tic se retrase cu el în cel mai întunecat ungher al văgăunii. Acolo îşi începu contraofensiva:

– De unde eşti? îl întrebă el pe netrădător.

– Din Mitiş… Tata e inspector pe toată zona interzisă.

– Bravo! îl felicită „Prințul”. Numai pentru tine, pentru că eşti leal, vom trece prin Mitiş. Dar chiar dacă nu vom putea trece, să le spui tuturor că te-am vizitat! Auzi?… Şi, ca dovadă, să le arăți hârtia asta… Ți-o scriu eu acum… Mi se pare că te cheamă Bogdan, nu?

– Da! încuviință fericit puştiul. Petrişor Bogdan.

Adevărul e că Tic îl alesese anume: pentru că-i reținuse numele. Rupse din caiet o foaie pe care scrise foarte citeț: „Lui Petrişor, amintire de la Tic şi de la ceilalți cireşari.”

– Poftim! îi înmână „Prințul” actul de onoare. Dar să-mi juri că până poimâine nu-l arăți nimănui.

– Jur! se gâtui vocea norocosului.

Şi puştiul se întoarse la locul lui, năucit şi cu ochii plini de diamante.

– Gata! anunță „Prințul” foarte solemn. De două minute au trecut două minute…

– Vreau şi eu să-mi iau rămas bun! țipă cineva.

– Şi eu! Şi eu! răsunau vocile foştilor haiducei.

– Bine! acceptă cireşarul. Dar în ordine şi fără larmă, începând din spatele lui Petrişor.

Carnetul lui Tic se subție cu vreo douăzeci de file, dar ceata de haiducei „Buboiul Negrubob” era mai unită ca oricând şi gata să-şi reia nobila şi ingenioasa acțiune de eliberare. Şi nu trecuseră mai mult de opt minute de la încercarea de răzvrătire.

– Chiar dacă nu venim, îl dăscălise „Prințul” pe reprezentantul fiecărui orăşel, tu să te lauzi c-am fost. Dar nu înainte de două zile…

Dacă ar fi ştiut istețul cireşar ce consecințe cumplite va avea gluma lui nevinovată!

5

Haiduceii fuseseră la înălțime… şi chiar ajunseseră la înălțime. Iar Tic şi Dan, cam la jumătate de oră de la întâmplarea din văgăună, se apropiau singuri-singurei, şi mai ales nevătămați, de cabana *Poienița*.

Ce se întâmplase? Un puşti oarecare, dar în secret membru al cetei de haiducei, se rostogolea pe pârtie, de parcă i-ar fi făcut cineva vânt de pe platoul de lansare. Alți puşti, amestecați printre gardieni, îndreptaseră atenția tuturor spre cel care se rostogolea. Tunete, urlete, exclamații. Mai ales că la vreo douăzeci de metri în urma lui, un alt haiducei, transformat şi el în covrig, venea de-a dura. Când ajunse cam la o aruncătură de piatră de locul asediului, puştiul se opri şi ridicându-şi brațele ca nişte drapele începu să urle:

– Cireşarii! Sunt toți sus! Cu Dan cu tot!

Cel de al doilea mesager îl ajunse pe primul şi-i dădu imediat brânci, azvârlindu-l pe pârtie ca pe-o minge. Şi începu să strige şi mai tare:

– Mi-a pus piedică… De-aceea am întârziat… Eu i-am văzut primul… Dacă nu mă trântea el…

– Ba eu i-am văzut! țipă celălalt ridicându-se din zăpadă. Tu ai vrut să mă trânteşti şi-ai căzut singur…

Nu era nevoie de mai mult. Douăzeci de haiducei deghizați în puşti luară pârtia cu asalt, fiecare țipând mai tare decât celălalt:

– Cireşarii! Cireşarii! Să nu-i lăsăm!

Gardienii simțiră, fără voia lor, arcuri în picioare. Doar câțiva întoarseră capul spre Dan pentru a-i arunca priviri sau vorbe nimicitoare.

– Credeai c-o să ți se prindă… Netotule!

– V-am ținut aici aproape jumătate de oră?! Ha! Ha! îi persiflă Dan. Chiar dacă m-aş fi dat drept Ursu sau Lucia şi tot m-ați fi crezut… Ha! Ha! Şi mai spuneți că eu sunt netot.

Un bulgăre aruncat exact în gură îl transformă într-o clipă în statuie. Din fericire, Tic mai avu vreme să-l vadă pe marele ochitor. Un băiețaş mărunțel cu aer de şmecher. Tocmai sărea peste o adâncitură când îl atinse bulgărele lui Tic, chiar la rădăcina nasului. Saltul lui se transformă

brusc în cădere. Într-o cădere cu urlete şi cu bufnituri şi cu un pleoscăit asurzitor, pentru că adâncitură era plină de apă.

Şi astfel, cei doi cireşari de sacrificiu ajunseră vii şi liberi la *Poienița* chiar în momentul când se discuta foarte pesimist soarta şi viitorul lor. Prima echipă de salvare se şi formase: Ursu, Victor şi Țombi.

– Cam târziu! îi salută Dan din pragul uşii. Eu, cel puțin, mi-am încasat porția de amenințări, înjurături şi proiectile. Până la prânz vine şi rândul vostru. Nu scăpați voi, în gaură de şarpe de v-ați ascunde…

– Zău… confirmă imediat fostul „Prinț”. Toți ăia au pornit atât de cumplit la deal ca să pună mâna pe noi… Fiuuuu! Duduia muntele… Noroc că le-am spus haiduceilor să se piardă pe la jumătatea urcuşului! Nu ştiu pe cine or să-şi verse mânia…

În câteva minute, Dan şi Tic îi puseră la curent pe ceilalți cireşari cu ceea ce se întâmplase în zona sosirii.

– Până la prânz ne descoperă! repetă Dan. Eu zic să ne facem calabalâcul şi s-o ştergem cât mai e vreme…

– Asta e! spuse Victor. Mi se pare că a cam trecut vremea. Mi-e teamă să nu ne fi închis drumul spre oraş…

– Aoleu! îşi aminti Maria. Drumul spre oraş trece chiar pe lângă platoul de sosire. Ce facem?… Vă mai amintiți ce-am hotărât la plecare? Dacă dau peste noi, s-a dus cu odihna… Măcar zilele care ne-au mai rămas…

– Nu te mai tângui atâta! o întrerupse Ionel. Eu sunt pentru planul Luciei. Să trecem peste munți şi să ne oprim câte o zi în fiecare orăşel.

Un tropăit greoi făcea să se zguduie cabana. Cobora Ursu încărcat de ranițe.

– Mi-am închipuit că o să vă certați, spuse el aşezând rucsacurile pe podea. Cred că ăia vor ajunge aici înainte ca noi să luăm o hotărâre…

– Fir-ar să fie! se înfurie Tic după ce privi harta. Toate drumurile şi potecile trec prin apropierea cabanei.

Abia atunci se ivi cabanierul în preajma lor. Îi ceru lui Tic harta şi după ce o privi fără nicio grabă, pe îndelete, mereu mormăind câte ceva, o desfăcu de tot şi o întinse pe masă. Era mare cât o față de masă. Tinerii simțeau jar sub tălpi.

– Încă puțin, puțintel… încercă el să-i liniştească. Dacă ne înțelegem cu harta, gata! ați scăpat… Aşa!… Grozavă hartă, dar nu are decât

potecile însemnate… Aşa!… Dați-mi un creion cu vârful foarte ascuțit. Aşa! Uitați-vă foarte bine! Da… Aici e *Poienița*. Se vede. De aici pleacă o potecuță ciobănească. Nu e marcată. Ocoleşte Piciorul Caprei… vedeți, da?… Aşa! Pe urmă trece pe la buza pădurii, taie colțul pădurii pe aici, aşa, pe urmă urcă Stânca Şoimului, apoi se întâlneşte cu poteca albastră, aşa-i zicem noi, care vine de la hotel. E foarte clar… pardon!… Până aici e limpede, nu?… De aici intrați pe marcaj. Mai sunt vreo şase sute de metri până la Şaua Mică. Bun. Treceți prin Şaua Mică şi de acolo vi se deschid trei drumuri. Două sunt marcate: ăstea. Roşul duce spre oraş, albastrul spre Şaua Mare şi de acolo spre Izvoarele. Ăsta pe care vi-l fac eu, ăsta care începe pe la vreo sută de metri de Şaua Mare, duce la stânga. Dacă ocoliți pe aici, vă fac semn, pe la Furnicile Moşului, şi o luați apoi la stânga, cam o sută cincizeci de metri, dați de Bolovanul Miresei, o stâncă rotundă ca o minge: aici. Va fac semn. Aici puteți să vă puneți schiurile. Se coboară ca-n palmă până în Mitiş. O coborâre lină, fără nicio primejdie. Nu faceți mai mult de… să zic cincisprezece minute până în Mitiş. Hai să zic douăzeci: de la Bolovanul Miresei până la Mitiş. Dar numai spre stânga, pe partea pădurii. Pe dreapta n-aveți ce căuta.

– Şi până la Bolovanul Miresei cam cât facem? întrebă Ursu. Dacă mergem voiniceşte.

– Voiniceşte? de gândi cabanierul. Cam trei ore, poate chiar patru, să zicem: patru şi jumătate… dacă faceți popas.

– Ajungem încă pe lumină, calculă Ionel privindu-şi cronometrul. Chiar dacă facem cinci ore până la Bolovanul Miresei.

Cabanierul clătină nedecis din cap:

– Ce v-am spus e una. Nu e totul. Dacă vremea ține aşa, ajungeți pe lumină. Dar dacă vremea se strică şi vă întârzie şi ajungeți pe întuneric la Bolovanul Miresei, nu trebuie cu niciun chip să coborâți spre Mitiş. Dacă pierdeți direcția la coborâre, v-a văzut Dumnezeu. Toată coasta din dreapta e o prăpastie. Asta ar fi a doua…

– Şi a treia? întrebă Dan. Mai este şi o a treia?

– Este… între Şaua Mică şi Şaua Mare. Pe vreme bună şi pe lumină e ca pe stradă. Dar pe întuneric şi pe vijelie e mai rău decât de la Bolovanul Miresei la Mitiş. Toată poteca e făcută din coturi şi dacă nu le

vezi la timp, numai Dumnezeu te mai vede. Parc-ar fi pus nu ştiu cine nişte capcane…

– Şi a patra? îndrăzni Tic, simțind ezitarea cabanierului.

– A patra ar fi asta: să nu plecați astăzi, să amânați cu vreo săptămână…

– O săptămână! se sperie Ionel. De ce tocmai o săptămână. De ce nu două?

– Poate chiar două… admise cabanierul. Dacă izbucneşte vijelia care se simte, nu vă văd eu plecați de aici înainte de o săptămână… Taman când se termină vacanța… Cam aşa a socotit Cel de Sus, s-ar părea…

Cireşarii se întrebară din priviri, mai mult de formă. Toți erau hotărâți să plece.

– Dacă țineți cu orice chip să plecați, se învoi, în sfârşit, cabanierul, e bine să mai ştiți câteva lucruri. Atâta vreme cât e lumină să mergeți vârtos, să nu vă opriți nicio secundă… Să trageți, iertați-mă, ca nişte catâri. Chiar dacă se stârneşte furtuna. Vă legați unul de altul cu o funie şi mergeți… Numai că trebuie să ne înțelegem şi încotro să mergeți… Dacă furtuna vă prinde înainte de Stânca Şoimului, e musai să vă întoarceți la *Poienița*. Dacă vă prinde după Stânca Şoimului, faceți la dreapta spre hotel. Dacă vă prinde între Şaua Mică şi Şaua Mare, e mai greu. Ori o luați înapoi, ori o luați spre oraş. Numai că trebuie să vă uitați la ceas, să vedeți cât mai rămâne până la întuneric. Dacă mai e un ceas, un ceas şi jumătate până se întunecă, puteți să coborâți şi spre oraş şi spre Mitiş. Dacă e mai puțin… se încurcă rău socotelile. Ori o porniți spre *Izvoarele* prin Şaua Mare, dar aşa cum v-am mai spus, vă rog să mă iertați, ca nişte catâri… Se face vreo două ore până la cabană, şi urcuşul e uşor, numai la început, când să treceți prin Şaua Mare, pe Bârna Iadului, trebuie să vă legați cu funia şi să fiți cu ochii în patru… Ori n-aveți ce face…

Cireşarii erau copleşiți de avalanşa de amănunte şi mai ales de siguranța şi bunăvoința cu care cabanierul le oferea. Tocmai se pregăteau să-i mulțumească, dar el le făcu semn să tacă:

– Şi mai este ceva… pentru că nu se poate şti ce i se poate întâmpla omului. De aici până la Şaua Mare nu e decât un singur loc de refugiu, la Furcile Moşului: o colibă de bârne, ascunsă după nişte stânci. Dar de ce s-a făcut acolo, nimeni nu poate şti… Că dacă te prinde noaptea şi

vijelia între cele două Şei, nu mai ajungi la locul de refugiu. Alt loc nu mai e, asta-i nenorocirea… Ar fi o stână după Şaua Mare, dar n-au mai rămas din ea decât nişte împletituri de nuiele şi un bordei, dacă nu l-or fi suflat vânturile de pe fața pământului… Aşa că… eu tare aş fi de părere să nu plecați…

– Mergem vârtos, voiniceşte! îşi dădu Ionel curaj. Dacă n-ajungem în trei ore la Bolovanul Miresei, înseamnă că nu suntem ci… cineva… Ştii matale?

– Dacă ajungeți în trei ore la Bolovanul Miresei, nu vi se poate întâmpla nimic. Înainte de trei şi jumătate nu cred să izbucnească vijelia. Şi abia e unsprezece şi jumătate… Ba eu aş crede că pe la patru, patru şi ceva o să înceapă…

– Atunci avem timp berechet, spuse Ursu.

– Timp aveți, că altfel nu v-aş lăsa eu să plecați, dar parcă nu ştiți şi singuri cum e la drum… Mai o vorbă, mai un minut de răgaz, mai o privire spre cine ştie ce ciudățenie, mai o întâmplare rea… şi trece timpul… Şi dintr-o dată te înhață întunericul. Şi dac-ar fi numai întunericul…

– Credeți că o să fie vijelie mare? întrebă Lucia.

– Nu mare, răspunse cabanierul. Cumplită! Mânia lui Dumnezeu, dacă nu s-o abate chiar urgia…

Cireşarii erau gata echipați, gata de plecare şi parcă se despărțeau cu o strângere de inimă de cabanierul, dintr-o dată atât de grijuliu şi de cumsecade.

– Vă urez: sănătate, putere şi curaj! le spuse el ca o profeție.

Capitolul IV

1

Un singur lucru nu le spusese cabanierul celor şapte tineri neînfricaţi: dacă pe poteca nemarcată puteau fi folosite şi schiurile. Oare uitase să le spună?

– Nu cred, răspunse Lucia. Nu ne-a spus, pentru că n-avea ce să ne spună. Deci fără schiuri!

Cireşarii scăpaseră de zona primejdioasă a hotelului şi făceau un scurt popas de recunoaştere pe o ridicătură care domina împrejurimile. Cercetau harta şi mai ales porţiunea pe care o completase, cu puzderie de amănunte, cabanierul.

– E stupid! se enervă Maria. Cu atâta zăpadă şi cu atâtea pante, să mergem cu schiurile pe umeri. Eu cred c-a uitat să ne spună…

– N-a uitat! interveni Ionel. E altceva: nu-l preocupă sportul ăsta, pentru că are beteşug la un picior, mi se pare că şi-a zdrelit piciorul pe la şaisprezece ani. Aşa că…

– Aşa că vrei să îndemni la imprudenţe! se încăpăţână Lucia. Nu-ţi aminteşti ce ne-a spus să facem când ajungem la Bolovanul Miresei? Să ne punem schiurile! Atunci a vorbit prima dată de schiuri.

Ursu şi Victor priveau relieful, îl raportau la hartă prin tot felul de puncte de reper şi făceau tot felul de calcule. În sfârşit, îşi familiarizaseră amândoi privirile şi cu harta şi cu relieful. În ciuda decorului alb, pătat ici-colo de insule rebele de jnepeni, izbutiseră să deosebească şi să urmărească până spre barierele munţilor poteca trasată pe hartă, cu un extraordinar simţ al preciziei, de topograful amator. O mulţime de şerpuiri şi neregularităţi care la un moment dat păreau că se datorează tremurului mâinii se dovedeau, în confruntarea directă cu relieful, reale şi însemnate cu bună-ştiinţă.

Poteca însoţea cursul în amonte al unui pârâiaş obraznic şi nestatornic. Urca şi cobora, ocolea şi revenea, când pe dreapta, când pe

stânga văii.

Ursu nu voia să-şi dea acordul pe care i-l cerea Victor pentru folosirea schiurilor… decât cu condiția ca el să fie în avangardă. Erau în toiul disputei când se pomeniră cu Lucia lângă ei, o Lucie pusă pe atac şi mişcare:

– Ați înnebunit?… Nu vă dați seama că pierdem vremea? Spuneți *da* sau *ba,* şi apoi certați-vă în mers.

Grija şi furia Luciei îi încălzi pe cei doi cireşari.

– N-am pierdut timpul, Lucia… încercă Victor s-o îmblânzească. Dimpotrivă. Astea cinci minute pierdute aici ne pot aduce un câştig de jumătate de oră. Dar numai dacă Ursu respectă dreptul campionului de a conduce.

Lucia înțelese că partida era pierdută pentru Ursu. Victor nu era omul care se oferea să conducă de florile mărului.

– Lasă-l! se întoarse ea spre Ursu. De vreme ce ați căzut amândoi de acord asupra asasinatului, nu mai contează cine-l comite… Iar chestia cu dreptul campionului nu e chiar o glumă…

– Bine… se retrase Ursu. Vom merge toți pe urmele schiurilor tale. Oriunde ne-ar duce…

– La Bolovanul Miresei! mai strigă Victor, apoi se lansă ca o nălucă pe un drum nou, neumblat, compus din amintirea amănuntelor topografice culese de pe hartă, din aprecierea rapidă şi precisă a reliefului real, şi mai ales din inspirații de moment şi de ultimă clipă.

Urmele lăsate de schiurile lui Victor, pe care alunecau şi schiurile celorlalți, chiar şi ale Mariei când îi obosea fantezia, nu respectau poteca topografului amator, ci numai direcția ei. Pantele erau însă puține şi scurte, nu se cobora decât ceea ce se urca, de aceea Victor se străduia să economisească timp şi efort pe terenuri plate, legând tot felul de linii drepte, sau mai bine zis unind segmentele pierdute ale unei drepte generale, ceea ce îl făcu pe Ionel să-i acorde pe loc şi titlul de campion al geodeziei. Dar mai ales la urcuşuri, Victor se dovedi foarte inspirat, conducând în aşa fel înaintarea cireşarilor, încât schiurile să nu ajungă nişte obstacole.

– Asta n-a ştiut cabanierul, spuse Maria apropiindu-se de Lucia. Am uitat să-i spunem că Victor e campion la schi… şi la antipodul schiurilor.

– Mie tot mi-e frică, mărturisi Lucia în mare taină. Nu ştiu ce m-a apucat?… Niciodată n-am trecut prin asemenea stări. Am impresia că m-am prostit.

Urcau o coastă lină, una lângă alta. Numai Ursu era undeva în urma lor. Toți ceilalți le-o luaseră înainte.

– Cred că mulți s-au prostit… râse Maria. Şi eu!… Ştii ce bine mi-a părut că am câştigat concursul? Parcă s-ar fi întâmplat nu ştiu ce lucru mare în lume… Prostii! În loc să mă duc la Atena şi să-i spun…

– Într-adevăr, eşti proastă! se enervă Lucia. Ori tu, ori Atena, un câştigător trebuia să fie, cu tot ceea ce se întâmplă în jurul unui câştigător… Dar să ştii că m-am uitat şi eu pe cronometrul lui Ionel. Nu a pierdut Atena, ai câştigat tu… Ceea ce nu pot spune despre Tiberiu…

– Când îmi amintesc ce i s-a întâmplat lui Victor… se cutremură Maria. Ce mizerabil! Brrrrr!… Hai să nu mai discutăm despre dureri şi aiureli… tu simți tot soarele ăsta? Nu cred să fi existat pe lume o zi de iarnă mai frumoasă. Parcă tot albul ăsta blând ar urca în mine, parcă l-aş respira, parcă mi-ar curge prin vine… De ce spun oamenii că va fi vijelie?

– Din cauza unor smocuri, tot albe, cum ți-ar plăcea ție, îi răspunse Lucia. Le vezi? Norii aceia îndepărtați şi nemişcați… Parcă ar țâşni din stânca aia ca un vultur, din ciocul vulturului. Trebuie să fie Stânca Şoimului.

Într-adevăr, departe, în zare, pe cerul de un albastru palid, se profila o stâncă semeață, ca un vultur cu aripile desfăcute. Şi parcă o aureolă albă îi înconjura creştetul.

Poteca rămăsese undeva în dreapta. Urmele lăsate de schiurile lui Victor urcau, deşi tot drumul până la stâncă părea o veritabilă pârtie de coborâre.

– De ce ne duce în sus? întrebă Dan rămas în aşteptare. Vrea să ne apropie de slăvi? Dacă ne tot forțează aşa, tare mi-e teamă că o să aveți un supraveghetor în văzduh. O să-mi dau sufletul…

Nu-i răspunse nimeni, nici măcar Ursu care-i ajunsese din urmă. Dar nici nu mai avea nevoie de răspuns. În depărtare se zărea o siluetă neagră alunecând la vale, spre Stânca Şoimului, cu o iuțeală fantastică: Victor. Urcase colina anume pentru a coborî pe pârtia cea mai bună, cea mai sigură, ca dintr-o catapultă.

Ceilalți cireşari, cu Ursu şi Țombi în ariergardă, se lansară pe pârtia deschisă de Victor. Asta nu însemna că Țombi îşi trădase stăpânul. Aş!… Se gudura tot timpul pe lângă schiurile lui, mai ales pe teren neted şi la urcuşuri. Cum apărea o pantă mai lungă, Tic îi făcea un semn cu degetul, indicându-i spatele. Şi cățelul se supunea ca un mieluşel… ba chiar îşi ascundea o senzație vie de plăcere şi satisfacție sub o căutătură oarecum încruntată. Ştia el ce-l aşteaptă în spate. Ursu îl certa aspru cu degetul, îl trăgea de ureche, întotdeauna de urechea dreaptă, apoi îl lua subsuoară sau pe umăr, după nevoie sau la inspirație. Şi coborau împreună, ca doi campioni, ba chiar avea impresia că el e cel care conduce şi asigură coborârea… Şi la urma urmei avea dreptate! Ce s-ar fi întâmplat dacă s-ar fi zbătut în brațele lui Ursu sau dacă n-ar fi vrut, pur şi simplu, să fie luat în brațe?… Ei, dar erau simple reflecții canine. Numai o dată să fi țipat Tic la el şi s-ar fi prefăcut într-un cățel docil şi cuminte, ba chiar într-o blană neînsuflețită, dacă țipătul s-ar fi repetat.

După Stânca Şoimului, cireşarii zăriră primele semne de marcaj: era poteca albastră care venea de la hotel. La confluența dintre cele două poteci, una bătătorită şi umblată, alta destăinuită numai de schiurile lor, făcură un nou popas, de astă dată însă nepremeditat. Pentru că… se pomeniră cu Tiberiu şi Atena în fața lor!

– Le-am lăsat un bilet la cabană, se scuză Lucia. Le-am spus că plecăm pe altă potecă… şi le-am mulțumit pentru…

– Noi vă mulțumim că nu ne-ați uitat! o întrerupse Tiberiu. Am bănuit pe ce potecă ați pornit… adică v-am văzut urmele. Cabanierul n-a vrut să ne spună nimic…

– Şi trebuia neapărat să ne luăm rămas bun, adăugă Atena.

– Dar cum de-ați ajuns înaintea noastră? întrebă Ionel. Pe unde ați venit?

– Pe poteca principală, poteca albastră, îi răspunse Tiberiu. Cea pe care ați venit voi ocoleşte teribil… Credeam că o să vă mai aşteptăm un ceas, şi când colo ați sosit cam în acelaşi timp cu noi… Ați mers grozav.

– Trebuie să ne grăbim! îşi aminti Dan. Localnicii spun că se va schimba vremea. Cică o să fie vijelie… Aiurea! Dar nu strică să fii prudent…

– Nu numai localnicii susțin că se va schimba vremea, se îmbujora Atena. Toate buletinele meteorologice au dat alarma. La hotel se repetă din jumătate în jumătate de oră. Noi am şters-o pe neobservate. Nimeni nu mai are voie să părăsească tabăra. E consemn general. Toate coborârile spre oraş se fac numai pe şosea şi numai în grupuri organizate…

– Grupul nostru pleacă peste o oră… spuse Tiberiu, cu o voce în care se simțea regretul despărțirii.

– Iar grupul nostru pleacă peste un minut! anunță Victor. Coborâm la Mitiş şi de-acolo…

– Vă vizităm şi pe voi, vă promitem! spuse Maria în timp ce-i strângea mâinile Atenei.

– Atunci trebuie să treceți şi prin Binaia şi prin Suşteni… se bucură Tiberiu. O să ne distrăm grozav!… Să nu vă fie teamă, că ajungeți cu bine la Mitiş, dacă o luați pe la Bolovanul Miresei. Într-o oră şi jumătate sunteți acolo şi ceasul abia e unu… V-aş conduce eu, dar…

Cireşarii le mulțumiră din tot sufletul şi nu se mişcară de la punctul de confluență decât odată cu ei. Porniră în direcții opuse, întorcându-se mereu şi făcându-şi cu mâinile semne de rămas bun.

– Foarte simpatici! spuse Dan care mergea alături de Ionel. Atâta drum şi atâtea riscuri pentru o strângere de mână!

– Nu cred, îl contrazise Ionel. Nu cred c-au venit numai pentru asta. Tu n-ai simțit nerăbdarea şi sfiala lor? Altceva au vrut, şi cam bănuiesc ce… Tu poți să ghiceşti?

– Ceva, ceva am simțit şi eu. Dar n-au cerut nimic… Aaaaa! Acum ştiu! Au venit să ne invite la ei!

– Le-am promis eu în scrisoare, spuse Lucia care-i ajunse din urmă. N-au venit să ne invite la ei, şi nici pentru rămas bun n-au venit…

– Atunci pentru ce? întrebă Ionel neîncrezător.

– Să răspundă „Prințul”! apuse Lucia după ce-i făcu semn lui Tic să se apropie. Pentru ce au venit cei doi campioni?

– Porumbeii? se învioră mezinul. Mai întâi: ca să se plimbe amândoi, singuri… Las’ că ştiu eu… Şi pe urmă: ca să ne anunțe că se va strica vremea şi că s-a dat alarma…

– Oare nu mai întâi ca să ne anunțe, şi pe urmă ca să se plimbe… singuri? întrebă Lucia cu un ton foarte binevoitor.

Numai din cauza tonului blând, Tic nu se împotrivi apărării feminine. În schimb, Ionel era aproape furios:

– Atunci de ce nu ne-au anunțat de la început? De ce ne-au ținut numai cu declarații de rămas bun?

– Uffff! făcu Maria, uitându-se spre cer. Doamne, dar mare psiholog mai eşti!… N-ai văzut-o pe Atena cum s-a înroşit când a început să ne vorbească despre buletinele meteorologice? Nici acum nu pricepi? Uf! Nu înțelegi că le-a fost teamă să nu ne jignească? De aceea au aşteptat primul prilej ca să ne anunțe. Şi pe urmă, e mai frumos să spui că ai venit să-ți iei rămas bun…

Cireşarii tocmai treceau prin Şaua Mică. Tic, cu Țombi după el, îşi făcu vânt cu bețele pentru a-l ajunge pe Victor. Îi încolțise o idee şi voia neapărat s-o discute cu el.

– Ştii ce-mi trece prin cap? începu puştiul gâfâind. Dacă toată alarma asta e o farsă, ca şi celelalte?

– Nu ştiu, Ticuşor, răspunse Victor. La asta nu m-am gândit. Dar chiar dacă ar fi o farsă, ce pierdem noi? De ce să nu ajungem pe lumină la Mitiş?… De altfel suntem în avans cu… jumătate de ceas, dacă nu mai bine, față de orarul cabanierului… Şi mi se pare că ar cam trebui să ne scoatem schiurile.

Poteca se îngustase chiar la ieşirea din Şaua Mică. Urca numai în serpentine, ocolea tot felul de ieşituri şi de bolovani, sărea peste râpe şi adâncituri, şi nicăieri nu se zăreau netezimi sau coaste care s-ar fi putut transforma în pârtie pentru schiuri. Înaintarea deveni mai anevoioasă, numai urcuş neregulat, schiurile stinghereau mişcările şi obligau la prudență şi la încetinirea pasului, mai apăreau şi platforme false, care acopereau superficial râpe sau crăpături. Victor îi făcu semn lui Ursu să preia avangarda. După vreo cincisprezece minute de chin prin labirintul de stânci, lumea cea albă şi largă apăru iarăşi în fața privirilor. Se deschidea o vale lină, fără vegetație, doar cu câteva stânci, stinghere, apoi un platou strălucitor, parcă aruncând scântei şi diamante albe, şi în fund, spre orizont, o barieră uriaşă, ca un zid de cetate: munții, despicați drept la mijloc, parcă pentru a lăsa o intrare spre veşnicie. Despicătura aceea, de culoarea cerului, era Şaua Mare.

Cireşarii se opriră doar câteva clipe pentru a admira priveliştea neasemuită. Şi deodată se auzi vocea lui Ursu:

– Uitați-vă repede în vale! Chiar sub noi. Vedeți? Două linii negre, doi oameni. Şi al treilea… Alunecă la vale…

– Da! țipă Tic. Îl văd. Dar de ce nu se opreşte?

– Pentru că a nimerit într-un crater de gheață, răspunse Ursu. Ceilalți doi…

Dar nu mai era nevoie să spună ce făceau ceilalți doi. Urletele lor ajungeau până sus, la cireşari. Cel care nimerise în craterul de gheață aluneca, fără să se zvârcolească măcar, ca un obiect scăpat într-o pâlnie uriaşă de sticlă.

– Parc-ar fi mort, spuse Maria. Parcă l-ar fi lovit cineva în cap. Fantastic! Ce alunecare!

– Alunecarea morții! tresări Dan. Vedeți?

Obiectul se însufleți dintr-o dată, deveni om şi viu. În ultima clipă. Pentru că îl înghiți imediat neantul. Urletul lui ajunse la cireşari câteva secunde mai târziu.

– Schiurile! spuse Victor ca o comandă. Emoția tuturor era atât de puternică, încât o clipă nimeni nu-l înțelese. Privirile însă nu puteau să se dezlipească de craterul de gheață. Zornăitul legăturilor metalice şi mişcările precipitate ale lui Victor îi treziră însă şi pe ceilalți cireşari. Îşi puseră iute schiurile şi porniră după conducătorul lor, fără să se abată cu o iotă de la pârtia pe care acesta o tăia în zăpada presărată cu pulbere de diamante. Alunecau spre crater ca nişte năluci, în serpentine vijelioase, care ocoleau cu iscusință capcanele telurice ascunse sub mantia albă şi înşelătoare.

La buza de gheață a prăpastiei îi aşteptau, cu fețele schimonosite de groază şi disperare, o femeie şi un bărbat.

– Salvați-l! căzu femeia în genunchi în fața tinerilor uluiți. Salvați-l! E omul meu! Poate că mai trăieşte…

Bărbatul părea că-şi revenise în fire. Îşi scutură de câteva ori capul ca şi cum ar fi vrut să alunge o vedenie, apoi o ajută pe femeia înnebunită de groază să se ridice din zăpadă.

– Pentru numele lui Dumnezeu, taci odată! o zgâlțâi el. Sau du-te undeva să nu te mai aud… E fratele meu, se rugă el de cireşari. Dac-ați avea o frânghie… măcar să ne dăm seama ce s-a întâmplat…

Ursu tocmai scotea colacul de frânghie din rucsac.

– Dumneata treci în spatele meu! îi spuse vlăjganul bărbatului. Propteşte-te în bolovanul ăsta şi apucă solid capătul funiei. Eu voi ține din partea astalaltă. Tu, Victor, leagă-te sub umeri cu celălalt capăt şi apoi fă o recunoaştere spre interiorul craterului. Te ții tot timpul cu mâinile de funie, ca şi cum n-ai fi legat…

Victor confecționă repede un lasou pe care şi-l trecu sub umeri, apoi, ținându-se de funie, începu să înainteze spre buza prăpastiei, chiar pe dâra lăsată de corpul celui care alunecase. Înainta încet, prudent, înfigându-şi călcâiele în zăpadă, dar după câțiva metri crusta de gheață deveni atât de dură, încât nu mai putea fi spartă. Începu să alunece şi abia atunci Ursu simți greutatea şi smucitura frânghiei.

Victor ajunse la locul unde omul începuse să urle şi se zvârcolise pentru prima şi ultima oară. Acum înțelegea alunecarea aceea ireală, fără împotrivire, neînsuflețită. Gheața era netedă ca oglinda, fără găuri, fără zgrunțuri şi orice zvârcolire ar fi forțat alunecarea. Împotrivirea omului lăsase câteva semne în oglinda de gheață. Probabil că degetele lui căpătaseră putere de gheare de oțel, dacă izbutiseră să sape gropi şi să spargă şănțulețe de gheață.

Victor se întinse pe spate, îşi lăsă toată greutatea corpului în mâini şi în funie, şi începu să lovească aprig, cu călcâiele, în crusta de gheață, pentru a scobi un reazem. Abia după aceea îşi aplecă trupul deasupra prăpastiei. În prima clipă, adâncimea îl cutremură şi-l obligă să închidă ochii. A doua oară nu mai privi spre adâncurile prăpastiei, ci de-a lungul peretelui pe care se afla. Îşi coborî privirile metru cu metru, mai degrabă pentru a se obişnui cu adâncimea decât pentru a căuta. Era convins că omul se prăvălise în fundul prăpastiei ca un bolovan. Peretele era neted, fără platforme care ar fi putut atenua o cădere, oricum mortală. Nu distinse nimic în cenuşiul stâncii sau în albul zăpezii. Nicio formă omenească, nicio mişcare, niciun strigăt. Fundul prăpastiei nu se vedea. Aşa cum îşi coborâse privirile, lent, cercetând totul, străduindu-se să identifice fiecare pată în albul zăpezii, tot aşa şi le ridică, dar în zadar. Nu se zărea nicio urmă din cel care căzuse, nici măcar o dâră în zăpada care acoperea pe alocuri, ca o spoială, porțiuni întregi din peretele prăpastiei. Alunecarea îl proiectase, pesemne, departe de perete, nici nu mai atinsese peretele în timpul prăbuşirii.

Concluzia se impunea nemiloasă… dar Victor mai zăbovi câteva clipe, acolo, la marginea prăpastiei.

Frânghia tremura, trimitea semnale, oamenii de la capătul ei erau neliniştiți. Nimeni nu-l putea zări pe Victor, mai ales că se întinsese iarăşi pe spate, rezemându-se cu călcâiele în scobiturile de pe muchia prăpastiei. Atinse de câteva ori funia încordată: era semnalul de răspuns, semnalul de veghe, nu cel de întoarcere. Îl reținea ceva acolo, un gând, o întrebare, mai degrabă o undă de nelinişte şi de nesiguranță. Se întoarse pe o coastă şi cercetă încă o dată urmele lăsate de zvârcolirea omului. Erau urmele unor degete. Îşi înfipse şi Victor degetele în găurile acelea. Degetele intrau până la rădăcina unghiilor, ba chiar până la rădăcina falangelor. Probabil că acolo fusese o pojghiță superficială de gheață şi degetele omului o întâlniseră, sau… cine ştie?… o aşteptaseră. Profunzimea găurilor lăsate de degete îl neliniştea pe Victor. Alunecarea fusese oprită măcar o secundă, două… prin urmare omul nu fusese aruncat ca din praştie în abis. Atunci de ce nu se vedea nicio urmă din prăbuşirea lui, nicio dâră în zăpada care spoia pe alocuri pereții?… Era o singură explicație. Buza prăpastiei, buza pe care stătea el fusese transformată de gheață într-o surplombă… Omul nu căzuse în prăpastie, ci dedesubt, în golul surplombei, şi… cine ştie?

Victor mai ciupi de câteva ori frânghia nemişcată ca o coardă, semnalizând aceeaşi veghe, apoi se lăsă într-o alunecare lină, întârziată, deviind-o de la semnele lăsate de cel care se prăbuşise. Depăşi încet buza prăpastiei, întâi cu capul, apoi cu trunchiul, îşi înfăşură piciorul în frânghie pentru a-şi câştiga un al doilea punct de sprijin, şi alunecă apoi mai departe, până ce jumătate din corp rămase suspendată deasupra prăpastiei. Se vedea tot golul surplombei, o scobitură acoperită de zăpadă, şi în zăpadă, tot ca Victor, pe jumătate suspendat deasupra prăpastiei, un om. Cum încremenise în poziția aceea „între viață şi moarte” era un miracol… Pentru că omul atârna deasupra prăpastiei la limita ultimă a echilibrului. Cea mai mică mişcare l-ar fi prăbuşit în abis. Era în nesimțire. De aceea trăia. Când se va trezi însă… Şi Victor, văzându-l atârnat între viață şi moarte, îşi închipui că simpla revenire a respirației normale, simpla mişcare a diafragmei, îi putea destrăma echilibrul precar şi-l putea trimite în abis.

„Dacă nu s-ar trezi prea devreme!” se rugă Victor în gând. Îşi făcuse planul de salvare, singurul, absolut singurul… Mai întâi îşi încolăci de câteva ori funia pe braț, apoi îşi scoase lasoul, apoi, cu mişcări lente, de vis, desfăşură funia, până la o anumită lungime. Făcu un alt lasou, la mijlocul frânghiei, mai bine zis un colac, pe care şi-l trecu sub umeri. În sfârşit, avea din nou mişcările libere şi putea să-şi controleze echilibrul. Cu aceeaşi prudență refăcu alunecarea deasupra prăpastiei, până ce se ivi în cavitatea surplombei cel suspendat între viață şi moarte. „Doar câteva secunde!” se mai rugă Victor. Patru secunde, două secunde… o secundă de nemişcare… Lasoul coborâse, larg deschis, sub mâinile atârnate ale condamnatului la moarte, apoi se ridică încet, cuprinzându-le, îşi continuă ridicarea, apoi cu o uşoară smucitură ajunse sub umeri, înconjurând larg şi rotund toracele celui inert.

Cireşarul ştia că urmează clipa decisivă. Va trebui să smucească de funie, scurt şi violent, în aşa fel ca lasoul să se strângă în jurul toracelui, chiar sub umeri, şi să-l tragă în interiorul cavității pe cel prăbuşit chiar în momentul când smucitura îl va trezi. Dacă lasoul nu se va strânge bine, omul se va trezi şi prăbuşirea lui nu va mai putea fi oprită. Şi Victor smuci! Totul se petrecu în mai puțin de o secundă. Omul ajunsese în fundul cavității, ca într-un cuib, dar Victor atârna deasupra prăpastiei, aşa cum atârnase cu câteva clipe mai înainte cel pe care-l salvase. Noroc că în clipa smuciturii lasoului anunțase cu mâna stângă semnalul de primejdie. Cele două acțiuni se petrecuseră aproape simultan. Ursu smucise funia în aceeaşi clipă în care Victor smucise lasoul. Restul fusese un fleac. După zece minute de la smucitură lasoului, pe buza craterului de gheață se lăsau târâte şi trase sus două ființe în loc de una.

Victor sări în picioare îndată ce mâinile lui simțiră crusta de gheață devenind sfărâmicioasă. Ştia că se află la marginea craterului, în afară de orice primejdie. În schimb, cel scos din prăpastie nu făcu nicio mişcare, nu dădu niciun semn de viață. Îşi pierduse a doua oară cunoştința, în momentul când scăpase de sub surplombă, când înțelesese sau simțise că e salvat. Femeia tăbărî ca un uliu asupra lui: disperarea de mai înainte făcuse loc unei fericiri fără seamăn, dar Maria şi Lucia o opriră în ultima clipă. Mâinile, dar mai ales fața celui readus în lume erau pline de sânge. Târâşul pe gheață îi redeschisese rănile

coagulate. Fetele se transformară imediat în infirmiere, îi pansară mai întâi degetele şi brațele, apoi rănile de pe frunte. Chiar la mijlocul frunții avea o tăietură lungă, pe toată adâncimea pielii, ca un început de scalp.

– Nu ştiu cum să vă mulțumim… începu fratele rănitului, în timp ce fetele îşi terminau pansamentul. Numai să nu i se fi rupt ceva înăuntru… Mergea înaintea noastră şi dintr-o dată s-a împiedicat. Doamne! cum mai aluneca spre moarte. Se uita la noi, că aşa a alunecat, cu capul spre noi, se uita şi ne întreba ca un copil: „Ce să fac? Ce să fac?”… Dacă am fi avut o funie la noi să i-o aruncăm… Doamne! Vedeam cum se duce spre moarte şi parcă eram blestemați să-l lăsăm să moară… Numai păgânilor să le dea Domnul asemenea pedeapsă… Oare o mai trăi?

Răspunsul îl dădu chiar cel scos din prăpastie. Un geamăt ieşi din pieptul lui, ca un început de răsuflare. Apoi deschise ochii, mai gemu de câteva ori, îşi întoarse capul şi spaima din privirile lui se transforma încetul cu încetul în mirare. Vedea fețe necunoscute: băieți, fete, îl văzu pe frate-său, apoi pe nevastă-sa, gata să se repeadă. Buzele i se mişcară încet, dar cuvintele pe care le rosti sunau foarte clar:

– Tot n-am scăpat de tine, muiere afurisită…

– Precis n-are nimic… clipi Ursu din ochi spre fratele celui înviat. Dacă îşi aduce aminte de toate…

– I-auzi! îşi încleştă pumnii femeia. Credeam că ți-o fi intrat altă minte prin spărtura aia din mijlocul frunții. Te pomeneşti că te-ai aruncat în prăpastie anume ca să mă faci să te jelesc de pomană… I-auzi!

Dar se duse spre el veselă şi grijulie, ajutându-l să se ridice în picioare.

– De-acum, gata! hotărî ea. În vecii vecilor nu te mai las s-o iei înaintea mea. Până nu zic eu da, nu te mai mişti nicăieri. De când ți-am spus că dacă mergi de capul tău, o să dai mereu în gropi? Şi dacă nu erau dumnealor mai zăceai multe ore în prăpastie…

– Prea multe, nu… o întrerupse bărbatul. M-ar fi prins vijelia acolo şi nu mai dădeați voi de mine. Îmi găsisem în culcuş bun, sub o streaşină; aş fi dormit acolo somnul cel de veci…

Cuvintele rănitului îi amintiră lui Victor poziția în care îl găsise. O vrabie dacă s-ar fi aşezat pe capul lui, echilibrul ar fi fost destrămat şi

nimic nu l-ar mai fi salvat de la prăbuşire. Darămite vijelia…

Victor tresări. Se uită la ceas şi simți cum îl trec fiori prin şira spinării. Oare mai aveau timp să ajungă la Mitiş înainte de a se întuneca, înainte de a se schimba vremea? Pierduseră mai bine de un ceas cu popasul neaşteptat.

– Credeți că va fi vijelie? întrebă el, uitându-se spre fratele rănitului care părea mai în vârstă şi mai aşezat.

– Ba să nu fie urgie… răspunse cel întrebat. O să vedeți şi o să apucați ce n-a văzut şi n-a apucat până acum pământul! Nu ne-am fi mişcat din bârlogul nostru, dacă nu ne-ar fi chemat cu atâta stăruință la tribunal… Pe amândoi şi pe muiere… Şi urla ăla la telefon, ca majurul la armată… Zicea că dacă nu ne prezentăm la ora cinci după-masă, ne concediază şi ne dă şi-n judecată… Măcar să ne fi telefonat de dimineață, dar aşa, în plină noapte… Dacă aveam lume la cabană?

– Probabil că vi s-a telefonat pe la zece noaptea? nu se putu stăpâni Ionel.

– Chiar aşa! răspunse muierea. Dar dumneavoastră de unde ştiți?… Le-am spus eu hăndrălăilor ăştia că trebuie să fie o batjocură… Unde se lucrează la zece noaptea, şi de ce să ne cheme la cinci după-masa la tribunal? Vrea să-şi bată cineva joc de noi… Că de păcătuit n-am păcătuit cu nimic…

– Dar dumneavoastră unde mergeți? întrebă fostul condamnat la moarte. Nu cumva la *Izvoarele?*

– La *Izvoarele?!* se miră Dan. Ce mai e şi asta?

– Cea mai frumoasă şi mai retrasă cabană din munții noştri, răspunse fratele rănitului. Şi dacă nu veniți într-o vară să petreceți măcar o lună la noi, să vă arătam noi nişte plaiuri pe care numai câțiva oameni în țara asta le ştiu, unde şi puiul de vultur se simte stingher, dacă nu faceți asta cu mult amar o să ne umpleți, dar şi *'mneavoastră* o să fiți mai săraci…

– Dacă-i pe-aşa, spuse Dan, la vară suntem oaspeții *'mneavoastră*. Toți şapte venim, adică toți opt…

– Dar nu ne-ați spus unde mergeți? îşi aminti rănitul.

– La Mitiş! răspunse Victor grăbit. Şi nu ştiu dacă mai avem timp. Dumneavoastră ce spuneți?

– Dacă e trei acum, chibzui fratele, cam pe la patru şi un sfert ați putea fi la Bolovanul Miresei, aşa că timp ar fi să ajungeți înaintea

vijeliei şi întunericului la Mitiş. Dară e musai să mergeți acolo? Poate că ar fi mai sănătos să mergeți împreună cu noi în oraş. E drum mai bun şi chiar dacă ne prinde vijelia, răzbim noi până la barieră, de-ar fi să pipăim cărarea cu mâinile. E musai?

– E musai! hotărî Victor pentru a nu mai pierde timpul. Ne vom face luntre şi punte ca să ajungem înainte de patru la Bolovanul Miresei.

– Asta ar fi cel mai bine! aprobă fratele mai în vârstă. Fiindcă mai e o primejdie, de, trebuie să ne gândim la toate, ca omul la aman. Să nu se înfurie hăurile mai devreme, asta-i! Până acum, de când mă ştiu eu, şi sunt ceva ani, vijelia a izbucnit cam după apusul soarelui. Numai când e urgie pare mai grăbită. Şi dacă vreți un sfat, atunci băgați seamă şi feriți-vă să puneți schiurile până la Bolovanul Miresei. Nicăieri în munții ăştia zăpada nu e mai înşelătoare ca pe-aici. Sunt mai ales nişte lunecuşuri de gheață în care poți să te pierzi şi fără schiuri, darămite cu ele… Ați văzut şi dumneavoastră… Prăpastia asta blestemată, şi coaja asta de gheață nu se zăresc decât de sus, de unde ne-ați văzut şi dumneavoastră. E mai vicleană decât o muiere… Nu-şi arată relele decât după ce te prinde şi nu mai ai scăpare. Cam la fel e calea până la Bolovanul Miresei… Aşa că vă urăm drum bun, noroc şi sănătate, şi fiindcă ați spus că veniți într-o vară la cabana noastră, altceva nu vă mai spunem, în afară de mulțumirile cele grele care se dau de fiecare om numai o dată în viață…

– Eu… începu să se bâlbâie curajosul rănit. Dar mai bine să vă spună muierea ceva… că eu nu pot…

– Să mă iertați că v-am căzut în genunchi… spuse femeia. Dar cred că pentru prima dată în viața mea am căzut cu folos.

Cireşarii se despărțiră cam stânjeniți. Fusese a doua întâlnire neprevăzută. Oare ce-i mai aştepta?

2

Era aproape patru. În aer se simțea un vânt rece şi aburi cețoşi, străvezii se ridicau la orizont. Dacă n-ar fi fost avertizați de schimbarea vremii, cireşarii n-ar fi sesizat nicio deosebire. Temperatura era încă

blândă, lumina nu părea mai amenințată decât în alte zile. Dimpotrivă, parcă strălucea mai viu în zăpadă şi pe cer, deşi se apropia ora asfințitului. Poate că tocmai acesta era semnalul cumplitei vijelii care se apropia, dar tinerii nu aveau de unde să ştie. Ajunseseră sub Şaua Mare, după un adevărat marş forțat, condus de Victor şi apărat de Ursu în ariergardă. Nimeni nu scosese un cuvânt în timpul marşului: fiecare îşi păstrase întocmai locul în şirul indian hotărât la plecare; nu se acceptase nicio secundă de oprire, nici măcar pentru schimbarea schiurilor de pe un umăr pe altul. Totul trebuia făcut în mers şi în ritm.

Primul moment de oprire, pentru recunoaştere, se hotărî chiar sub Şaua Mare, la punctul ipotetic de unde trebuia să înceapă poteca nemarcată spre Bolovanul Miresei. Până acolo se orientaseră foarte uşor; merseseră în permanență pe urmele lăsate de cei trei cabanieri de la Izvoarele. În sens invers. Şi se opriseră acolo unde urmele care-i ghidaseră se întâlneau cu altele, venind din diferite direcții şi încâlcindu-se într-un talmeş-balmeş imposibil de descifrat. Ursu descoperi imediat, fără să se mai uite pe hartă, punctele de reper ale drumului spre Bolovanul Miresei. Dar nici nu mai era nevoie, pentru că, în sfârşit, îşi făcu şi Țombi datoria față de grup. Se apucase să mârâie, într-un fel care-i dădu de gândit lui Tic. Lăsându-se condus de el, mezinul anunță descoperirea potecii.

În harababura de urme de la punctul de popas se întâlneau mai multe direcții şi una din ele venea din stânga, dinspre Bolovanul Miresei. Erau urmele dibuite de Țombi. Bineînțeles că iscusința câinelui îi atrase o suită se laude… lui Tic. Dar nu era prima nedreptate de acest fel care se întâmpla în lume…

– Suntem salvați! spuse Lucia privind la rândul ei urmele descoperite de Țombi. Mergem din nou pe urme sigure.

– Patru oameni au venit de la Bolovanul Miresei încoace, anunță Tic. Probabil că s-au dus pe alt drum, nu pe cel ales de cabanierii de la Izvoarele. Brrr! Ce urme uriaşe! Parcă ar fi trecut pe aici nişte hipopotami!

– Cu-atât mai bine! hotărî Victor. Nu riscăm să le pierdem. Gata! Schiurile pe umăr. Spre Bolovanul Miresei.

Victor rămase în capul grupului, aşa cum se înțelesese cu Ursu, căruia îi revenea misiunea de a supraveghea din urmă, deci reperabil,

cel de al doilea marş forţat, spre Bolovanul Miresei. Mergeau în şir indian, ca şi până atunci, la distanţă şi mai mică unul de altul, paralel cu urmele de ghidaj. Zăpada era adâncă, pe alocuri ajungea la jumătatea gambelor. Făcuseră un fel de semicerc de câteva sute de metri care-i ducea la o adunătură de stânci golaşe, aruncate ca nişte zaruri. Când ajunseră în apropierea stâncilor, văzură în stânga o altă aglomerare, şi mai ciudată, care aducea cu o imagine…

– Furcile Moşului! spuse foarte vesel Ionel. Încă puţin şi am ajuns la trambulina cea mare.

Erau atât de veseli, încât se opriră o clipă. Şi deodată toţi simţiră că-i apucă ameţeala. Priveau năuciţi spre locul pe care-l arăta mâna lui Victor.

Urmele descoperite de Ţombi nu veneau de nicăieri! Pentru că plecau din apropierea unui bolovan uriaş care n-avea nici văgăuni, nici intrări sau ieşiri secrete.

– Fantastic! se înfioră Maria. Parcă ar fi căzut din văzduh hipopotamii ăştia. Cum se poate aşa ceva? Au fost lansaţi cu paraşuta? Au coborât din elicopter, pe o scară suspendată? Nu mai înţeleg nimic.

– Nu se poate! negă Lucia cu toată fiinţa. E absolut cu neputinţă! Voi nu simţiţi că vi se opreşte inima? Ce fel de oameni ai zăpezilor mai sunt şi ăştia? De unde au ieşit? Din propriile lor urme?

– Da! se cutremură Dan. Zău! Parc-ar fi ieşit din propriile lor urme. Bine ai spus!

Ursu făcuse un ocol în jurul stâncilor:

– Nicio urmă! anunţă el. Zăpada e neatinsă. De aici încep… şi zău că mă doare capul… Numai dacă au coborât din elicopter, cum spune Maria… Tu ce crezi, Victor?

Victor era într-o stare de mare nelinişte, cum rareori îl văzuseră cireşarii:

– Nu ştiu ce să cred! Şi eu am simţit că mi se zbârleşte părul, în prima clipă… Acum… Acum cred că suntem în cea mai deplină siguranţă dacă pornim imediat spre Furcile Moşului. Atât pot să vă spun…

– Dar nu înţelegi că nu se poate? se răzvrăti Lucia. Mergem sute de metri după nişte urme care încep din senin! Mă apucă demenţa… Niciodată n-am simţit atâta spaimă în jur…

– Şi eu simt spaimă în jur… recunoscu Victor. Dar nu din cauza urmelor. Sau nu numai din cauza urmelor. Fir-ar să fie de urme! Parcă m-a lipit cineva cu plumb aici!

– Atunci spune ceva! țipă Maria la el. Spune! Ce facem? Plecăm! Rămânem?

– Nu ştiu… scrâşni Victor. Tu ce spui, Ursule?

Parcă voiau să-şi împletească împreună toate răspunderile şi riscurile.

– Cred că aerul se răceşte cu fiecare minut care trece, spuse Ursu, învârtindu-se în loc. Poate că n-ar trebui să vă spun, dar niciodată în viața mea n-am simțit în jurul meu o amenințare mai rea… Se întâmplă ceva… nu ştiu ce…

– Din cauza urmelor? țipă iarăşi Maria. Ați înnebunit şi vreți să ne faceți şi pe noi să înnebunim? Mă sufoc… Nu mai ştiu ce e cu mine…

– Spune, Victor… se rugă Dan. Spune ce se întâmplă cu noi. Parcă ar fi împrăştiat cineva gaze în jurul nostru…

– Nu cumva suferim de halucinații colective? mai găsi Ionel o câtime de luciditate. Poate că urmele nu se opresc aici, poate că încep de aici… Oare de ce am spus că nu se opresc aici?

– Uită-le! arătă Lucia spre zăpada dintr-o dată orbitoare. De aici încep! De aici, de unde îmi duc eu picioarele…

– Nu! se repezi Maria spre ea. Nu trebuie să te atingi de urmele ăstea blestemate!

Dar Lucia căuta cu mâinile prin zăpadă, prin golurile lăsate de paşii de hipopotam. Nu! Nu căuta! Luase un pumn de zăpadă să-şi frece fruntea, ca să scape de arşița care clocotea în pieptul ei.

– De aici încep… bâigui ea, făcând cu piciorul o cruce în zăpada dintr-o dată albastră.

– Cred că e prea târziu… spuse Victor uitându-se la Ursu. Dar poate că nu e foarte târziu…

– Şi mie îmi vine să spun vorbe de pe pereți, pe cuvântul meu… mărturisi Tic căutând numai ochii lui Victor. Şi Țombi, săracul. Niciodată n-a tremurat ca acum. Ar geme, îl simt eu, dar îl omoară frica… L-au înspăimântat şi pe el urmele.

Victor îşi redobândi dintr-o dată tot calmul:

– Trebuie să luăm o hotărâre… Dar mi se pare că am şi luat-o… Nu! Nu spun vorbe de pe pereți, Ticuşor… Nu ştiu ce se va întâmpla? Poate că aceste urme ne-au salvat viața… Dacă nu ne-am fi luat după ele, şi mai ales dacă nu ne-am fi oprit aici… Nu simțiți vântul? Nişte rafale subțiri, ca nişte sulițe… Poate că eram acum la Furcile Moşului… Şi de acolo până la Bolovanul Miresei… Nu ştiu? Poate că era mai bine să fi plecat imediat…

– Tu vrei să ne ucizi? îl fulgeră Maria. Nu simți şi tu ce se întâmplă cu noi? Tu nu vezi că nu mai suntem noi? Uită-te la Tic! Uită-te!

– N-am nimic! țipă Tic. Şi ce? N-am şi eu voie o dată… Nu mi-e frică, zău că nu… E altceva, altceva…

– Gata! mai găsi Victor forțe în el. Trebuie să ne întoarcem imediat. N-auziți? Toți cu schiurile pe umăr!

Ultimele cuvinte se transformară într-un răcnet care-i zgudui pe toți. Dar era şi un moment de răzvrătire, pe care îl lansă vocea Luciei:

– Mai întâi…

– Mai întâi echiparea! răcni iarăşi Victor. Până la trei: Unu… Doi… Trei!

Deşi beți, clătinându-se, cu privirile răvăşite, toți îşi ridicaseră schiurile pe umeri.

– Urmele dați-le dracului! începu Victor. Doi indivizi probabil s-au ascuns aici. Nu e nimic misterios.

– Cum nu e nimic misterios? întrebă Maria. Cum s-au ascuns aici? De unde au venit? Din văzduh?

– Nimeni nu mai are voie să mă întrerupă! se înfurie Victor. Da! S-au ascuns aici, venind din direcția din care am venit noi. Numai că în loc să meargă cu fața, au mers cu spatele. Din cauza asta cred că s-au ascuns. N-au vrut să întâlnească pe cineva, au vrut să inducă în eroare pe cineva, nu ştiu ce să vă spun? Şi nici nu interesează ce-au vrut. Numai prin mersul acesta cu spatele, pentru a se ascunde, se poate explica misterul urmelor. Altfel ajungem la cauze miraculoase… Şi nu trebuie să ne pierdem firea… Gata cu urmele! N-avem nimic cu ele, poate că au fost făcute cu zile în urmă…

– Nu cred… îl întrerupse Ursu. Sunt urme proaspete. Sunt urme făcute nu demult…

– Şi Țombi? întrebă Tic. De ce ne-a dus Țombi pe urmele astea? De ce nu ne-a dus pe urmele cabanierilor, doar se obişnuise cu mirosul lor?

– Dă-l dracului pe Țombi! spuse Maria. Jigodia! Dacă n-ar fi fost el, căutam altă potecă… De ce nu l-ai lăsat acasă?

– Mizerabilo! se cruci Tic. Las' că-ți arăt eu…

Parcă ghicind cu câtă înverşunare i s-a luat apărarea, Țombi se lipi imediat de gleznele lui Tic.

– Să nu-l dăm dracului pe Țombi, reveni Victor, dar nici să ne gândim prea mult la el şi la urmele lui. Şi să nu ne mai gândim la nicio urmă…

– De ce ne ții cu schiurile pe umăr? întrebă Lucia.

– Ca să vă doară ceva! răspunse Victor. Ca să vă treziți. Ca să scăpați de boala asta care… care ne-a apucat… Acum e totuna… Câteva minute mai devreme sau mai târziu, nu mai contează. Spre Bolovanul Miresei nu mai putem pleca. Ne întoarcem!

– Unde? se înspăimântă Ionel. Unde mai putem ajunge de aici? Nu trebuie să ne întoarcem!

Şi deodată se stinse lumina! Parcă întorsese cineva un buton şi făcuse întuneric. Era ireal totul, fantastic. Şi se auzi şi întâiul şfichi al furtunii. O şuierătură îndepărtată.

– Ai grijă, Ursule! strigă Victor. Rămâi la urmă. Toți să se lege cu frânghia. Imediat! Trebuie să trecem prin Şaua Mare… Dacă avem noroc, poate că ajungem la cabană…

Şirul porni. Cu puterea groazei. Dar când ajunse în Şaua Mare, se dezlănțuiră toate hăurile, toate iadurile: vijelia.

3

De departe păreau doi turişti oarecare. Erau îmbrăcați aproape la fel: pantaloni negri şi hanorace cafenii, cu glugi pe cap, cu bocanci mari, negri, şi cu ciorapi de lână, strânşi pe gambe. Cel mai gros purta un rucsac anemic în spate. Niciunul nu avea schiuri. Urcau cu înverşunare o coastă abruptă, sprijinindu-se în nişte bastoane groase şi ciudate, ca nişte pari. Când ajunseră sus pe creastă, se opriră. La doi paşi de ei îşi desfăcea brațele de metal un indicator. Brațul din dreapta, mai mare şi

mai lat, era acoperit de zăpadă. Pe brațul mai mic se putea citi foarte clar: *Cabana Izvoarele – 200 metri*.

– Am ajuns! răsuflă cel mai gros. Am tras tare, dar am ajuns la timp. Mai e până se întunecă şi nici vijelia n-a izbucnit.

– Parcă nu-mi vine să cred, răspunse celălalt. La 200 de metri… Nici nu se vede. Trebuie să fie după perdeaua asta de brazi… Parcă s-ar zări un acoperiş cu horn… Sau…?

– Ba da! E un acoperiş. Mult a fost, puțin a rămas. După şase ore şi jumătate, adică după şapte ore, în cap! N-aş mai fi rezistat încă un ceas. Cum aş mai bea un coniac!… Numai să aibă. Mergem?

Cel mai înalt cercetă cu atenție împrejurimile, îşi aținti privirile într-o anumită direcție, apoi spuse:

– Mai întâi trebuie să facem un înconjur… Vorba dumitale: mult a fost, puțin a rămas. Încă o sută de metri în plus nu mai contează…

Cel mai gros părea edificat:

– Înțeleg cam cum vine treaba. Vrei să încurcăm urmele, ca sub Şaua Mare, când am aşteptat să treacă mai întâi cabanierii.

– Acolo a fost altceva. Cabanierii erau singurii oameni de care trebuia să ne ferim. Puteau să intre la bănuială dacă vedeau urmele noastre trecând pe sub Şaua Mare. Dacă simțeau ceva, mai ales după chemarea telefonică din plină noapte, şi făceau cale întoarsă? Se ducea totul dracului, sau se complica în aşa hal… Dar nu de urme trebuie să ne ocupăm acum. E altceva mult mai important. Şi n-ar strica să începem cu fleacul ăsta… Să nu mă întrebi de ce, pentru că nu pot să-ți dau un răspuns logic…

Şi în timp ce rostea ultimele fraze, prinse cu mâinile stâlpul indicator şi încercă să-l scoată din pământ. Se opinti din toate puterile, dar în zadar.

– Fir-ar să fie! se înfurie el. Ajută-mă, ce stai!

– Lasă-mă numai pe mine! îl îndepărtă cel cu rucsac în spate. Şi stai mai la o parte, să nu-l scap.

Mai întâi răsuflă de câteva ori, zgomotos, ca o locomotivă, apoi repetă mişcarea celuilalt. Dar stâlpul nu se clinti. Îndărătnic, trase până ce i se congestionă fața ca o sfeclă, până ce se sperie celălalt.

– Stai, domnule, că mai ai nevoie de forțe. Ți-am spus că e mai bine să tragem amândoi.

Îşi uniră puterile, se opintiră ca nişte bivoli, dar tot cu acelaşi rezultat.

– Trebuie să-l scoatem cu orice preț? întrebă cel mai gros. Crezi că fără indicator cine vrea nu nimereşte aici?

– Nu ştiu; ți-am spus de la început să nu mă întrebi nimic. Simt că trebuie să-l scoatem. Dumneata nu ai niciodată presimțiri? Poate că e o simplă poftă de a strica, nu ştiu…

– Ți-am spus că nu mă pricep la chestii din ăstea complicate. Dar ar fi păcat să facem hernie sau să ne spetim pentru o părere… La urma urmei, cine poate veni aici?

– Stai! tresări cel mai înalt. Ia să încercăm altfel!

Prinse cu mâna brațul acoperit de zăpadă şi la cea dintâi smucitură îl scoase din stâlp. Nici celălalt braț nu opuse mai multă rezistență.

– Vezi, domnule?! spuse el arătând ambele brațe. Ne-am chinuit ca nişte bezmetici, când cu puțină glagorie se putea aranja totul. Ştii ce scrie pe brațul ăstalalt? *Atențiune! Prăpastie la 15 metri*. Poate din cauza asta trebuia să distrugem indicatorul. Ca să nu se ştie că e prăpastie la cincisprezece metri…

Se dădu doi paşi înapoi, îşi încordă brațul drept, apoi aruncă una din tăblii spre locul unde se vedea prăpastia. Parcă făcea exerciții de aruncare, ca un copil. Cu aceeaşi putere şi cu aceeaşi îndemânare aruncă şi cealaltă tăblie, însă cu mâna stângă. Era mulțumit, deşi însoțitorul său îl privea năucit.

– Să nu mă întrebi, domnule, spuse el. Poate că e joacă, poate că e control, poate că nu-mi place să ştiu ce e… Dacă ai fi căutat douăzeci şi doi de ani, ca mine, un singur lucru, pretutindeni şi întotdeauna, ai fi ajuns să faci şi dumneata nişte gesturi pe care nu vrei să ți le explici. Când duci cu tine o închisoare, şi a-ți sufla nasul e un gest de libertate, şi este, domnule! Altfel mori…

Făcuseră un ocol destul de larg. Ajunseseră lângă un alt stâlp, de lemn, care susținea sârma telefonului.

– Ia uită-te, domnule! răsună speriată vocea celui mai gros. Mi s-au stricat mie ochii sau s-a făcut zăpada albastră?

– Lasă-mă cu prostiile, ce dra… răspunse celălalt, dar vorba îi rămase în gură. Cum se poate asta? Zăpada albastră!

– Iar acum parcă s-ar îngălbeni…

Pe neaşteptate, sârma de deasupra capului lor începu să se mişte. Amândoi priveau ca hipnotizați legănarea ei. Cel mai înalt se dădu un pas înapoi, ridică bastonul şi-l prăvăli cu toată puterea asupra sârmei. Nu se întâmplă nimic. Sârma nu era atât de întinsă ca să se rupă dintr-o lovitură. Mai lovi o dată, şi încă o dată, apoi începu şi celălalt să lovească, apoi îşi comandară loviturile: Unu! Ridicarea bastoanelor. Doi! Prăvălirea bastoanelor. Unu! Doi!… Unu!… Doi!… Unu! Doi!… Parcă ar fi lovit într-o coardă de cauciuc. Izbeau năprasnic: sau unul după altul, sau în acelaşi timp, sau neregulat.

– Fugi, domnule! răcni cel mai gros. Fugi, că-mi vine să te omor. Fugi, cât mai judec!

Celălalt nu-l auzea. Nu mai lovea în sârmă, izbea cu bastonul în stâlpul de lemn care o susținea, izbea ca un tăietor de lemne, regulat, sacadat, icnind după fiecare lovitură. Haaa! Bum! Haaa! Bum! Haaa! Bum!

Individul cel gros îşi scotocea buzunarele hanoracului. Scoase un obiect lunguieț şi lucitor, un briceag neobişnuit, cu lama cât o baionetă. Se înălță în vârfurile picioarelor şi din prima apăsare tăie sârma. Apoi îşi potrivi briceagul ca un pumnal. Ochii îi ieşiseră din orbite. Privea cu atenție de leopard către însoțitorul lui, care lovea ritmic în stâlpul de lemn, ridicându-şi şi coborându-şi spatele. Baioneta se înălță încet în aer… Dar cel care stătea cu spatele se întoarse fulgerător. Un pistol cu țeava neagră, lungă tremura în mâinile lui.

– Ce e, domnule? Ce faci? întrebă el. Am simțit vântul morții în preajma mea. Ce ai în mână?

– Am tăiat sârma… răspunse cel gros. Am tăiat-o aşa: hârşşşş! Hârşşş! Şi vreau s-o mai tai o dată…

– Stai! Stai acolo! Auzi? Întoarce-te cu spatele! Auzi?… Aşa! Ca să fie foarte clar! Aruncă imediat cuțitul! Auzi? Imediat!

Cel cu cuțitul nu schiță nicio mişcare decât în momentul când vocea din spatele lui se prefăcu în şuier. Simțea că-i îngheață sângele în vine. Se grăbi să arunce cuțitul, departe în prăpastie. Apoi se întoarse:

– Păcat… Era un cuțit special… Mi-l dăduse un italian în timpul războiului. Tot într-o iarnă mi l-a dat. Îl aveam de douăzeci şi cinci de ani… Dar dacă nu mă forțai să-l arunc… îl băgăm în dumneata. Până în

plăsele şi apoi îl învârteam, îl învârteam… Şi parcă tot mai am poftă să ucid.

– Şi eu! îl ameninţă cel cu pistolul. Dar eu nu trebuie decât să apăs cu arătătorul. Înţelegi dumneata? O simplă apăsare, aşa cum ai întoarce fila unei cărţi, şi gata cu dumneata. Nu te mai găseşte nimeni, domnule, că te împing cu piciorul în prăpastie. Aşa!… Înţelegi? Ca pe-un butuc, ca pe-o murdărie. Dumneata nu simţi cum te duci de-a dura, că eu simt cum te împing cu piciorul drept?

Dar în loc să tragă, băgă pistolul cu ţeavă lungă sub hanorac, apoi îşi şterse năduşeala de pe faţă.

– Hai, domnule, hai! Să intrăm mai iute în cabană… se împotrivi el unei rafale reci, subţiri ca un bici de gheaţă. Hai, că simt ceva în jur… parc-ar fi o otravă, o întunecime care intră în creier şi se zvârcoleşte şi ia minţile… Treci înainte!

Porniră spre cabană, pe o potecă largă, bătătorită, printre trunchiuri de brad îmbrăcate în alb. Se înţeleseră fără vorbe. Fiecare lovea cu bastonul în trunchiurile liliputane pe care le întâlnea în cale. Cel gros în dreapta, cel înalt în stânga. Loveau cu sete, scuturând zăpada de pe brăduleţi dintr-o singură izbitură. După un cot se opriră. La vreo sută de metri în faţa lor se zărea, într-o adâncitură, o movilă albă, cu uşi şi ferestre. Dar poteca pe care veniseră nu ducea într-acolo. Cotea din nou la stânga. Cotiră şi ei şi văzură, printre brăduleţi, chiar la picioarele lor, la vreo douăzeci de metri în vale, o clădire înaltă, cu fundaţii de bolovani şi cu ziduri de bârne, acoperită de zăpadă: Cabana Izvoarele. În clipa când ajunseră în faţa uşii, cineva stinse, dintr-o suflare, lampa lumii.

4

Poate chiar în secunda aceea se aprinse lampa în cabană. O lampă de petrol, pe care cineva încerca s-o agaţe de un cârlig înfipt în mijlocul plafonului. Sufrageria se umplu dintr-o dată de umbre mişcătoare. Cel care o aprinse, o adevărată namilă, coborî de pe scaun şi se duse la uşă, deschizând-o fără să se grăbească:

– Poftiți… spuse el. Ați ajuns la timp. Numai un sfert de oră dacă ați fi întârziat… Ce doriți? Rom? Coniac?

– Coniac! alese cel gros. Două mari, duble…

– Asta cum vine? întrebă cabanierul. Două de câte-o sută? Sau două de câte-un sfert? Sau mai bine să vă dau o sticlă neîncepută?

Nu mai aşteptă răspunsul lor. Luă o sticlă din raft, apoi două pahare şi le aşeză pe o masă pe care o alese el, chiar sub lampa de petrol, care parcă începea să-şi mărească flacăra.

– Nu! porunci cel mai înalt. Nu-mi place să fiu privit, fără să văd cine se uită la mine şi mai ales când se uită la mine.

– Cum poftiți… ridică din umeri cabanierul. Bine că a trecut greul. Dacă rezişti până la primul semnal…

Aşeză paharele pe o măsuță retrasă care abia era atinsă de razele lămpii, apoi destupă sticla.

– Şi care e primul semnal? întrebă cel gros.

– Primul semnal e o şuierătură. Dar n-ați mai apucat-o…

Omul se întoarse la tejghea. Deschise un registru, apoi scoase de undeva un toc:

– Fiți buni şi spuneți-mi numele. Cine stă mai mult de douăzeci şi patru de ore…

– Mâine plecăm, răspunse cel mai înalt. Rămânem numai peste noapte. Aşa că…

– Mâine n-o să puteți pleca, şi nici poimâine, şi nici răspoimâine, şi nici…

Cel înalt îşi strecură mâna sub hanorac, apoi sub pulover. Atinse patul pistolului.

– Şi de ce, mă rog, n-o să putem pleca nici mâine, nici poimâine, nici?… se interesă el cu un accent de amenințare în voce. Aş vrea să ştiu foarte clar…

– Dumneavoastră nu sunteți munteni… se dumeri cabanierul. Dacă Domnul e bun şi îngăduitor, şi după o săptămână potoleşte prăpădul care va să vie… Şi dacă nu abate urgia… Rămâneți numai o săptămână în închisoarea asta… Acum cred că-mi puteți da şi numele… Aşa ni se cere, că eu de felul meu nu sunt deloc curios. Puteți să spuneți ce nume vreți, la urma urmei… Măcar să ştiu cum să vă chem. Că o să

trebuiască să ne obişnuim, şi eu cu dumneavoastră şi dumneavoastră cu mine…

– Ion Petric, spuse cel gros. Trebuie să mă ridic şi-n picioare?

Cabanierul nu-i răspunse. Aştepta numele celuilalt. Şi simți în glasul lui un fel de întrebare.

– Iordan Liviu… Inginer… Sau profesor…

– Iar eu mă numesc în mai multe feluri… spuse cu voce nepăsătoare cabanierul. Dar m-am obişnuit să mi se spună Cucu. Doriți o cameră împreună?

Se pregătea să părăsească sufrageria, dar vocea lui Liviu Iordan îl opri:

– Ce voiai să spui cu semnalul ăla? Cu şuierătura?

Cabanierul se apropie de masa lor:

– V-am văzut de sus, din pod, când ați încercat să scoateți indicatorul. Şi v-am auzit apoi lovind în stâlpul de telefon.

Iordan îşi strecură iarăşi mâna sub pulover:

– Eu te-am întrebat ceva pe dumneata… spuse încet printre dinți. Şi îmi plac numai răspunsurile precise, fără pete. Ca să fie foarte clar.

– Parcă dumneata ştii în momentul ăsta ce e foarte clar? făcu un gest de nepăsare cabanierul. După cum se vede, nu ți-a trecut, dar nu mai e mult, acuşi se porneşte prăpădul, şi te linişteşti ca prin farmec. Aşa se întâmplă întotdeauna… şi cu oricine. Oricât de tare ai fi, nu poți scăpa de nebunia dinaintea vijeliei.

– Asta era?! se lămuri Petric.

– Asta era… Tot aerul se preface în otravă. Şi aerul, şi lumina, totul. Ori te doboară spaima, ori te cuprinde dorința de a sfărâma. Şi nu mai ştii ce faci… Altul ar fi râs dacă v-ar fi văzut cum vă opinteați să smulgeți indicatorul, sau s-ar fi gândit că ați fugit dintr-un ospiciu. Dar eu ştiu că aşa se întâmplă. Şi eu am pățit la fel prima dată. Eram singur într-o cabană… N-am ştiut ce se întâmplă. Am început să arunc cu scaunele în rafturi. Am spart aproape toate sticlele şi tot nu m-am săturat. Dacă aş fi avut pe cineva lângă mine, cred că l-aş fi ucis. M-au lămurit bătrânii, după aceea… Când am auzit zgomote la uşă, adineauri, ştiți la ce m-am gândit?…

Cabanierul tăcu, un moment, lăsându-şi întrebarea suspendată, aşa crezu la început Liviu Iordan. Dar îl văzu scotocindu-şi buzunarele şi

apoi aprinzându-şi ţigara.

– M-am gândit, continuă el, câţi clienţi o să am în timpul vijeliei: doi sau unul?… Dacă nu v-aţi fi repezit asupra indicatorului şi pe urmă asupra stâlpului, nu ştiu ce s-ar fi întâmplat… Aţi avut mare noroc, nici nu vă daţi seama. Ştiţi cum numesc muntenii cei bătrâni vremea asta dinaintea vijeliei?… Dar mai bine nu vă spun, n-ar fi bine nici pentru mine, nici pentru dumneavoastră. Aşa se zice, că nu e bine să se rostească vorbele. Cică în clipele astea învaţă toate dihăniile sălbatice pofta de a ucide. O aşteaptă lupii în văgăuni, aşa spun cei care i-au văzut, că mai există şi oameni din aceştia pe lume, o aşteaptă lupii cu botul deschis, încremeniţi… Cică stau aşa, ore întregi înainte de a începe vijelia, stau cu botul deschis ca şi cum s-ar adăpa cu otravă. Şi numai dacă prind asemenea vreme învaţă să ucidă. Şi dacă o prind, pofta de sânge nu-i părăseşte până mor… Că numai la zece ani odată se întâmplă o asemenea vreme… adică nu se întâmplă, că aşa e sortit lumii…

– Poveşti… încercă Iordan să se împotrivească groazei şi neliniştii care-i dădeau târcoale.

– Or fi poveşti… spuse cabanierul îndepărtându-se. Dar ce v-a apucat, acolo sus, la marginea prăpastiei?… Dumneata de ce crezi că am lăsat braţul drept al indicatorului acoperit de zăpadă?… Sigur că-s poveşti… Mai bine să vă fac focul… Aici nu se simte frigul, fiindcă aţi uitat să vă dezbrăcaţi tot luându-vă cu vorbele şi cu poveştile astea…

Liviu Iordan aşteptă să plece cabanierul, şi numai după ce nu-i mai auzi paşii îl lăsă pe Petric să-şi spună păsul.

– Ăsta parc-ar vrea să ne îngrozească! explodă el pe şoptite, îmi venea să sar la el şi să-l strâng de gât.

– N-a vrut să ne îngrozească şi nici nu vrea… Nu e atât de nebun ca să toarne otravă în doi necunoscuţi. A vrut să ne calmeze, dar se vede că dumitale încă nu ţi-a trecut criza…

– Ba da, ba da! răsuflă Petric uşurat. Am scăpat şi eu câteva vorbe, ca omul. Nu mai simt teroarea aceea în mine şi nici pofta aceea de lup flămând… Dar m-au trecut năduşeli auzindu-l. Şi alte gânduri mă bat… Dumneata crezi că e omul pe care-l căutăm? După vorbă şi după felul cum se mişcă pare muntean din tată în fiu. Şi după obiceiurile pe care le ştie… Dacă n-a coborât în viaţa lui la oraş?

– Îmi închipui că întrebi tot aşa, scăpând vorbele la întâmplare… îl măsură Liviu Iordan. Ia spune-mi, domnule! De ce atâția oameni îşi aruncă părerile crezând că lumea are absolută nevoie de ele? Nu se întâmplă nimic rău în lume dacă tac, înțelegi dumneata? Dimpotrivă… Atunci de ce atâtea vorbe? Ca să te dovedeşti neghiob, sau de-a dreptul imbecil?… Să ştii una de la mine: în lumea asta n-au existat proşti şi mizerabili decât după ce omul a început să vorbească…

– Ți-am spus că dumneata eşti tare în chestii din astea, se retrase Petric. Dar ştii ce e ciudat? Că şi filosofia asta a dumitale, care are atâta efect, tot din vorbe se face… Şi dacă eu n-aş spune o prostie, n-ai face nici dumneata filosofie…

Se auzeau paşii cabanierului apropiindu-se şi Petric descoperi pe fața lui Iordan trăsături care oglindeau un mare zbucium şi o concentrare crâncenă. Stătea ca o pisică gata să sară asupra prăzii. Şi gâtul i se încordase, şi umerii. Dar aşteptarea şi energia ascunsă în ea dispărură în clipa când cabanierul pătrunse în sufragerie.

– V-am aranjat o cameră cu godin, spuse el. Într-un minut se face cald ca-n baie. Vreți s-o vedeți?…

Era o invitație pe care Petric se pregătea s-o primească, dar Iordan îl opri, apăsându-i mâna. Cabanierul se uita fix la Petric. Îl văzuse schițând gestul de ridicare şi, neînțelegând ce se întâmplă, ridică din umeri, dar tot nu-şi dezlipi ochii de la el.

– E o cameră cu trei paturi… continuă cabanierul, privindu-l cu aceeaşi insistență pe Ion Petric. Eu parcă te-aş mai fi văzut undeva, domnule Petric… Mai demult…

Petric căută răspuns în ochii lui Iordan şi înțelese din căutătura lor încruntată că trebuie să nege.

– Nu! Nu! răspunse el ca şi cum s-ar fi apărat de ceva neplăcut. Nu cred că ne-am văzut.

– Dar nu e nicio supărare dacă ne-am întâlnit sau nu în lumea asta mare, spuse cabanierul. Cine ştie pe la ce cabană ați trecut, sau…

– Sau poate că l-ai întâlnit dumneata, în vale… interveni Liviu Iordan. Adică în lume…

– M-aş mira… răspunse imediat cabanierul. De mai bine de douăzeci de ani n-am coborât în lume… Poate în timpul războiului. Dar nu pe front, pentru că n-am fost pe front…

În tot timpul dialogului, nici cabanierul, nici Liviu Iordan nu se clintiră cu un centimetru din locurile în care se aflau. Era ceva amenințător şi ciudat în atitudinea lor. Liviu Iordan simți că trebuie să schimbe vorba:

– Parcă am mai văzut o clădire cu hornuri…

– E mai veche şi mult mai mică, spuse cabanierul. Nici nu ştiu dacă a fost vreodată cabană. Vara, când e multă lume, punem acolo paturile de rezervă. Cu puțin interes s-ar putea amenaja…

Cabanierul intrase în joc, dar nu se mişcase de acolo de lângă tejghea. Petric, crezându-se privit, dădea semne de nervozitate. Iordan interveni din nou:

– Nu putem dormi într-o cameră cu trei paturi! anunță el, tot fără să se uite spre cabanier. Aşa ne-am obişnuit…

– Eu credeam că o să vă prindă bine un al treilea pat…

– Eu credeam că dumneata eşti cabanier şi trebuie să ții seama de ceea ce vrea clientul! spuse sec Liviu Iordan.

Cabanierul rămase doar o clipă în cumpănă:

– Bine. Atunci o să-l scot. Altă cameră mai mică nu avem… Şi, chiar dacă am avea, ar fi păcat, că asta s-a încălzit.

Se auzeau paşii lui îndepărtându-se.

– Nu la dumneata s-a uitat tot timpul, spuse Iordan. S-a uitat numai la mine. Probabil că mă vedea într-o fâşie de lumină. Probabil că i s-au aprins nişte amintiri. N-o să fie uşor…

Şi deodată cabana fu atacată din toate părțile de forțele vijeliei.

5

Cireşarii se opriseră chiar la începutul Brânei Iadului, îndărătul unor stânci uriaşe care-i apărau ca nişte scuturi. Se opriseră să-şi tragă sufletul, după ce înfruntaseră vijelia prin toată Şaua Mare. Erau sleiți de puteri, dar scăpaseră toți de spaima şi nebunia care-i cuprinseseră la Zaruri. În locul unde se opriseră, vijelia devenise o simplă forță sonoră.

– Parc-am fi într-o sală de cinema, spuse Dan, într-un moment de pauză acustică. Ce-ar fi să rămânem aici?

Se înghesuiseră toți într-un cerc spontan, îşi lipiseră unii de alții umerii şi capetele ca să se poată auzi. Nu erau înfrigurați şi aveau, aproape toți, senzația stranie că participă la o întrecere sportivă. Când nu vor mai putea, vor spune: „Gata! Abandonăm!” şi se vor da la o parte. Mai departe nu încercau, sau nu puteau să se gândească.

„Acum, trebuie să profităm acum! îşi spunea Victor. Vijelia e abia la început, încă nu şi-a dezlănțuit toate puterile. Mai mult urlă decât atacă. Parcă ar vrea să ne înşele… Singur că vrea să ne înşele!… Ce vom face când va începe viscolul? Când se va lăsa gerul? Când nu se va mai vedea nimic?… Toată liniştea asta e o capcană… Aici nu e un adăpost. E un mormânt…”

– Trebuie să plecăm! spuse deodată Victor. Aici nu mai putem rămâne niciun minut. Gata! Pregătirea!

– Poate că suntem mai feriți aici… împrumută Ionel ideea lui Dan. De ce să mergem aiurea?

Victor ar fi putut să-i răspundă cu gândurile care-l frământaseră până în clipa când luase hotărârea plecării. Dar n-ar fi însemnat altceva decât să deschidă gustul discuțiilor. Îl cuprinse un val de mânie şi nu făcu nimic ca să i se împotrivească:

– Idiotule! strigă el. Dacă vrei să te sinucizi, n-ai decât! Dar nu-i molipsi şi pe alții. Gata! Plecarea! Şi nimeni nu are voie să abandoneze schiurile! Mai bine să rămână el decât să-şi lase schiurile! Gata!

– Stai! îl opri Ursu. Nu putem să pornim orbeşte.

– Ba da! se încăpățână Victor. Pornim orbeşte. Nu înțelegi că primul lucru pe care trebuie să-l facem este să fugim din capcana asta?

– Aşa nu se poate! Trebuie să înțelegi şi tu că nu ne plimbăm pe asfalt. Ne scoți din capcană, dar unde ne duci?

– Nu ştiu! răspunse Victor. Şi nici nu trebuie să ştim.

– Victor! se rugă Maria. Aici începe Brâna Iadului. Nu vezi ce întuneric s-a făcut? Nici palma nu se mai zăreşte… Cum putem să trecem iadul ăsta blestemat?… Mai bine…

– Mai bine taci! urlă Victor. Vă cer un singur lucru. Probabil pentru prima şi ultima dată. Nu ştiu unde vă duc… Dar lăsați-mă să vă duc. Până când voi cădea, nimeni să nu facă altceva decât ceea ce spun eu. Atât!

– Da! spuse Lucia. Daaaa! Şi să plecăm odată!

– Cum o să trecem cu schiurile pe umăr? întrebă Dan.

– Cum o să trecem? întrebă Ursu. Schiurile le duc eu. Dar pe unde o să trecem şi cum? Dac-am avea lanterne…

– O să trecem legați, răspunse Victor. Şi o să mergem pe potecă, fără niciun risc. Vom călca pas cu pas, în urmele celor care au coborât de la cabană. Dacă va fi nevoie, vom căuta urmele cu mâinile. Şi cred că ar fi mai bine să treacă Tic în frunte. El are piciorul cel mai mic. Ai înțeles, Ticuşor?

– Cum să nu înțeleg?… Nici măcar n-o să fie greu. Din şase urme nimeresc eu una. Cel de după mine… Adică mai bine eu, nu el! Nu ridic piciorul decât după ce simt piciorul celui de după mine atingându-mi glezna. O să fie grozav!

– Da… consimți Ursu. Aşa vom putea ajunge… undeva. Iar schiurile… Cred că ar fi bine să facem un fel de sanie din ele. Să le legăm şi să le tragem după noi. Funii avem, avem şi sfori. Într-un minut terminăm cu ele. Şi dacă rămân ultimul, le trag eu. Mai uşor decât dacă le-aş duce pe-ale mele pe umăr…

– Oare n-am putea să-l folosim şi pe Țombi? spuse Maria, parcă pentru a răscumpăra nedreptatea pe care i-o făcuse cu câtva timp în urmă, la Zaruri, cățelului.

– M-am gândit şi eu, se bucură Tic. Chiar în clipa când ai început să vorbeşti tu. O să-i fac o zgardă din sfoară şi o să-l învăț să ne dea semnale. Auzi, Țombi? Să nu-ți închipui altceva. Dacă poteca e sigură, mă tragi. Dacă simți gol, te lipeşti de picioarele mele. Da?

Câteva minute mai târziu, legați unul de altul, cireşarii începură să urce Brâna Iadului. Nu se vedea nimic. Se lăsau duşi de urme. Erau închişi între doi pereți gigantici, care nici ziua nu lăsau să pătrundă lumină în despicătura de iad. Dacă poteca nu s-ar fi strecurat ca un labirint printre stânci, vijelia i-ar fi zvârlit pe cireşari ca pe nişte frunze în prăpastie. Şuierăturile ei erau înspăimântătoare. Înaintau încet, pas cu pas, parcă-şi lipiseră picioarele; formau împreună o lighioană necunoscută, o omidă a nopții şi a zăpezii, cu şapte perechi de picioare. Înaintau îngheboşați, cu glugile trase peste cap, ca un convoi orb de fantome, şi fiecare pas era o întrebare, aceeaşi întrebare de groază. De câte ori nu simțeau goluri sub paşii lor! De câte ori nu simțeau în stânga

şi în dreapta hăuri fără fund! De câte ori nu căutau cu mâna şi apoi cu trupul reazemul stâncii când vijelia răzbătea până la ei!

Înaintau încet, fiecare pas era o veşnicie, şi frigul se strecura în ei, mai ales în mâini şi-n picioare, şi n-aveau cum să se apere. Şi cel mai mult suferea ultimul, încheietorul convoiului, care de multă vreme nu mai târa după el vraful de schiuri. Le ridicase pe umăr, în mers, şi trebuiau ținute vertical ca să nu le lovească de stânci, să nu-şi piardă echilibrul şi apoi să-i tragă şi pe ceilalți în prăpastie după el. Greutatea poverii îi aplecase umărul, iar teama că ar putea să-i stânjenească pe ceilalți îi transformase mersul într-un chin… Brâna Iadului… Brâna Iadurilor…

Dar nu era decât o cărare spre iad. Iadul abia începea. Vuietul surd se apropia, se apropia, se apropia. Întunericul se transformase într-o ceață albă, sclipitoare, densă, prin care nu se vedea nimic. Nici degetele care atingeau ochii nu se vedeau. Era halucinant totul. Şi mai ales vuietul cumplit, rău, apăsător. Şi şuierăturile care înțepau şi frigeau auzul. Şi rafalele care se îngroşau şi se transformau în talazuri, izbind furioase în piept şi-n abdomen.

Intraseră în iad, în mijlocul iadului. Cineva se prăbuşise şi după el toți ceilalți. Alunecau, alunecau pe o coastă de gheață. Cel cu schiurile se azvârlise înainte, luase el conducerea şirului. Nu se vedea nimic. Ceața albă lovea, era aspră şi rece. Albeața aerului trecea prin pleoapele închise. Era un infern neverosimil, un infern alb şi crud. Şi alunecarea nu se mai termina. Era o alunecare lungă, o alunecare fără sfârşit, dar prea lungă pentru a fi rea. Devenise o alunecare lină, înceată, care primea din plin ura şi forța vijeliei şi mai ales canonada şi şuierăturile ei. Încet, încet alunecarea se opri…

Ursu îşi descolăci de pe braț funia de care erau legate schiurile, apoi, cu o singură mişcare, îşi scoase lațul din jurul toracelui. Apoi porni după funie pentru a-i număra pe cei care alunecaseră. Erau toți. Şi Țombi. Abia după aceea îşi întoarse spatele împotriva vântului şi izbuti să deschidă ochii. Era o lumină stranie, albă, străvezie. La început nu zări nimic decât vânzoleala albă. Apoi îşi văzu mâna, apoi zări la picioarele lui o pată întunecată: legătura de schiuri şi bețe. Spatele şi gâtul îl mai dureau, mii de alice foiau în carnea lui, dar schiurile erau acolo, toate. De câte ori nu crezuse că umărul nu-l va mai asculta, că va azvârli cu o

singură tresărire povara duşmană, că mâna îi va cădea inertă şi liberă… Dar de fiecare dată se aprindea un fulger: erau singurele lor arme în infernul acela alb…

Ursu simți deodată o lovitură năprasnică în spate, parcă i-ar fi căzut un sac cu nisip din înaltul cerului. Abia mai avu timp să se răsucească pentru a nu se prăbuşi peste schiuri. Se ridică încet, cu spatele împotriva viscolului, împingându-se spre locul unde se aflau ceilalți, într-o groapă salvatoare în care vijelia lovea cu a zecea parte din puterea ei. Îl găsi pe Victor, în spatele lui era Maria. În spatele Mariei era Lucia. Ultimul era Ionel. Înaintea lui Victor era Dan. Iar primul era Tic, încovrigat peste Țombi. Se aplecă deasupra lui Victor şi îşi lipi buzele de urechea lui:

– Suntem într-o groapă, chiar pe potecă, dar abia se mai văd urmele. Le astupă viscolul. Nu ştiu încotro s-o luăm. Cred că nici târându-ne nu putem înainta…

Apoi îşi duse urechea la buzele lui Victor:

– Ia ochelarii mei, îi răspunse Victor. Mi-a fost teamă că am pierdut poteca. S-ar putea să o pierdem de-acum înainte, dar măcar ştim că alunecarea nu ne-a dus aiurea… Poate că dăm peste stâna aceea. Tu să o iei înainte. Leagă-te de mine cu o sfoară… sunt vreo două ghemuri în rucsac. Şi dacă mai dai de urme, trimite semnale. Noi vom porni după fiecare semnal. Înțelegi?

– Înțeleg, spuse Ursu. Trebuie să dibuim urmele până nu le astupă viscolul. Dacă smucesc de trei ori la rând, porniți în direcția sforii. O să trag şi schiurile după mine… Victor! Mai frământă-i pe ceilalți. Să nu cumva să adoarmă… O să leg sfoara de Tic, ca să nu se încurce şirul…

Victor mai avea să-i spună ceva lui Ursu:

– Nu lua schiurile cu tine. Trebuie să fii liber ca să poți umbla după urme. Ursule! Numai de la urme poată să vină salvarea noastră. Dacă va fi nevoie să cauți prin zăpadă cu mâinile? Hai, du-te!

Ursu plecă. Legase un capăt al ghemului de sfoară de mâna lui Tic, apoi băgase ghemul în buzunar şi trăsese fermoarul în aşa fel ca să rămână doar o deschizătură prin care să se desfăşoare sfoara. Victor avea dreptate. Trebuia să aibă mâinile libere. Găsi o urmă chiar lângă legătura de schiuri. Era bine întipărită în zăpada veche. Viscolul încă n-o astupase. Vârful încălțămintei era îndreptat spre coasta pe care

alunecaseră cireşarii. Era prin urmare o urmă bună, urma cabanierilor. Îşi potrivi, întorcându-se şi el cu spatele, bocancul în urma găsită. Calculă în gând lungimea pasului celui care lăsase urma şi îşi purtă piciorul liber înapoi. Începu să apese zăpada şi acolo unde simţi mai mică rezistenţă, călcă. Era urma veche. Făcuse un simplu control pentru a afla direcţia potecii. Din păcate, poteca înainta împotriva vijeliei. Dar şi aceasta era o direcţie. Cu spatele împotriva vântului, se căzni să meargă pas cu pas pe cărarea presupusă, pe urmele lăsate de cei trei cabanieri, refăcând în sens invers mersul lor. Mergea fără să mai cerceteze urmele, se lăsa dus de un fel de instinct. Din loc în loc se oprea pentru a controla poteca. Uneori urmele erau vizibile sau se lăsau uşor descoperite de căutarea mâinilor prin zăpadă. Alteori însă îl apuca spaima că a pierdut poteca, atât de mult îi trebuia până ce îndepărta zăpada pufoasă şi dădea de golul unei urme vechi. Mergea numai cu spatele. Cu faţa nu ar fi putut să înainteze nici doi paşi. Uneori, paveze pe care nu le vedea îl apărau de rafalele turbate ale viscolului. Alteori, lovindu-l cu puterea şi răutatea unor saci cu nisip, rafalele îl prăbuşeau, îl rostogoleau, îi strecurau proiectile de zăpadă pe sub glugă. Nu se vedea nimic, doar o învălmăşeală albă, ca nişte nouri care nu-şi găsesc locul. Un talaz, scăpat de bariere, aproape că-l ridică pe sus şi-l azvârli câţiva metri, lipindu-l de un bolovan. Se ridică anevoie, năucit şi mai ales speriat că a pierdut poteca. Nici nu putea să-şi dea seama în ce direcţie îl azvârlise talazul. Dar chiar lângă el, sub bolovan, zări câteva urme distincte. Nici măcar nu erau astupate de zăpadă. Îşi potrivi bocancii în ele, apoi îşi continuă mersul în sens invers. Urmele erau mari şi le găsea mereu, fără să le caute. Nu mai coborau, urcau o pantă lină. Vijelia însă îşi schimbase direcţia. Îl izbea în piept şi-n abdomen. Şi puterea ei creştea mereu. Iarăşi se pomeni luat pe sus şi aruncat. Nimerise într-o groapă. Întinse mâinile pentru a-şi opri rostogolirea şi întâlni obstacole vii, mişcătoare. Ajunsese în groapa din care plecase, în groapa în care se aflau cireşarii!

Vijelia nu se simţea acolo, dar pe măsură ce ninsoarea se întetea, zăpada se aşternea în groapă. Mai devreme sau mai târziu, groapa se va umple cu zăpadă…

Tinerii se strânseseră într-un cerc, într-o horă stranie, fantastică. Se învârteau fără încetare: un minut la dreapta, un minut la stânga. Şi

țopăiau mereu. Poate că strigau sau cântau, dar nu se auzea nimic altceva decât urletul neîntrerupt şi lugubru al vijeliei.

Ursu îl căută pe Victor, îi căută urechea pentru a-i spune ce se întâmplase.

– Nu mai înțeleg nimic… Aceleaşi urme m-au adus înapoi.

– Eşti sigur că sunt aceleaşi? îl întrebă Victor. Eu nu cred… Trebuie să fie alte urme… Mai uită-te o dată. Poate că nu sunt urme care vin de la cabană… poate că sunt urme care duc la cabană… Altfel nu se poate explica…

– Vrei să spui că… Daaaa! Să ştii că ai dreptate. M-au adus aici nişte urme uriaşe. Cele pe care le-am întâlnit la Zaruri. Mă iau după ele. N-au unde să ducă decât la cabană!

Ursu le găsi la extremitatea de sus a gropii. Încă nu erau acoperite. Nu se mai întoarse cu spatele. Se încovrigă şi, căutându-le cu mâinile şi cu ochii, începu lupta disperată cu vijelia. Înainta prin cortina de zăpadă şi urlete, prin groaza şi teroarea talazurilor, ca un obiect mânat din spate de-o forță şi mai cumplită decât a vijeliei. Parcă trecea prin ziduri rele de cauciuc, pe care trebuia să le sfredelească pas cu pas, metru cu metru. Tot trupul îi devenise un sfredel şi mergea ca un nebun, sfredelea cu înverşunare talazurile de cauciuc, se opintea, cădea, împingea cu capul, şi cu grumazul, şi cu spatele, şi cu umerii, mai ales cu umerii. Nu mai vedea urmele pe care le căuta. Le simțea cu bocancii în zăpada dură sau moale, le simțea şi le călca îndărătnic şi nimicitor, parcă le-ar fi căutat cu picioarele goale. Şi mereu controla sfoara şi o smucea şi-i chema pe ceilalți după el. Şi-i simțea venind, îi simțea din încordarea sforii când îi oprea desfăşurarea, şi puterile creşteau în el, parcă i le trimiteau ceilalți prin sfoara aceea mai subțire decât o sârmă de telefon. Ca un sfredel înainta prin cortina rea şi vâscoasă, printre proiectilele care-i ciupeau cu țepi otrăviți părțile descoperite ale feței. Şi se încălzise, parcă simțea sudoarea pe spate şi pe piept, dar se opintea ca un bezmetic, îşi ducea cu înverşunare jugul de plumb. Cădea şi se ridica, şi de multe ori mergea în patru labe, sau se târa, aşa cum pesemne se târau cei de după el.

Se opri lângă un perete pe care-l ghici neted şi uriaş, se opri pentru că acolo, la rădăcina peretelui, vijelia devenea iarăşi o simplă forță sonoră. Ceața era mai străvezie acolo şi se vedeau limpede urmele

celor care trecuseră; zăpada veche abia se primenise cu un strat subțire de ninsoare. Erau două feluri de urme: unele care urcau, altele care coborau. După grosimea stratului de ninsoare, cele care urcau, urmele gigantice, erau mai noi decât cele care coborau. Deci, Victor avusese dreptate!…

Ursu se pregăti să dea semnalul convenit… dar nu mai găsi sfoara. Ghemul se desfăşurase de tot, iar capătul sforii îi ieşise prin deschizătura buzunarului. În prima clipă crezu că va înnebuni. „Dacă prietenii din urmă vor pierde poteca? Imposibil!” îşi reveni el imediat. Probabil că în momentul când nu vor mai simți rezistență, se vor opri. Sau poate că veneau chiar pe urmele lui, şi atunci vor înainta cu prudență până… „Numai să nu creadă că mi s-a întâmplat ceva!” se înfioră vlăjganul. Gândul acesta îl trezi. Scoase la iuțeală cel de-al doilea ghem de sfoară, apoi căută un ciot în peretele de stâncă pentru a lega de el unul din capetele sforii. După ce se asigură astfel, porni pe urmele pe care venise. Muntele încă îl proteja de puterea vijeliei. Căuta peste tot, deşi ştia că nu va găsi sfoara decât în clipa când îşi va întâlni prietenii. Undeva se lovi de un obiect ciudat de metal, înfipt în zăpadă. Era o tăblie. Câțiva paşi mai încolo găsi o altă tăblie, asemănătoare cu prima, poate mai îngustă. Îşi continuă căutarea, uitând o clipă pentru ce pornise înapoi. Şi mai găsi un obiect, tot de metal, un cuțit uriaş, ca o baionetă, împlântat în zăpadă. Abia mai târziu se dezmetici. În locurile unde găsise cele trei obiecte de metal, nu întâlnise nicio urmă!

N-avu vreme să se gândească prea mult, pentru că mai găsi ceva în vârtejul de zăpadă. O pată neagră, mobilă, care i se strecură printre brațe şi-i răsuflă cald în obraji: Țombi. Era emisarul celorlalți şi strângea în dinți un creion rupt pe jumătate de care era legat un capăt de sfoară. Ursu trase, trase mult de sfoară până ce o simți încordată. Prietenii lui erau pe la jumătatea sforii, adică pe la vreo cincizeci de metri. Îi chemă după el cu smuciturile convenite, dar simți şi el nişte smucituri care nu făceau parte din codul de semnale. Le descifră din prima clipă. Era un mesaj de bucurie, de încredere, de speranță. Reîntâlnirea… Se înapoie la scutul de piatră, gândindu-se să aştepte cu folos sosirea celorlalți. Mai întâi refăcu ghemul pe care-l avea în buzunar, apoi înfăşură în jurul creionului sfoara adusă de Țombi.

Revederea, reîntâlnirea, se transformă într-o horă mută şi imobilă. Abia după aceea se prăbuşiră, unul după altul, în zăpadă, la rădăcina peretelui de stâncă. Voiau să răsufle, măcar de câteva ori, ca oamenii. Atât: să răsufle de câteva ori fără groază că le îngheață plămânii. Vijelia îi zdrobise şi-i sufocase.

Ursu dibui repede mecanismul şi resorturile cuțitului. Era un pumnal special, cu lamă lungă şi ascuțită ca briciul şi cu un vârf subțire ca acul, care ar fi pătruns şi prin capătul unghiei. Era o armă redutabilă, care se închidea ca un briceag şi se deschidea fulgerător prin simpla apăsare a unui buton. Celelalte obiecte metalice, cele două tăblii le dădură mult de furcă tinerilor până îşi făcură o idee asupra utilității şi scopului lor. Dar când descoperiră că sunt brațele unui indicator metalic, simțiră poate prima undă de bucurie şi speranță de când părăsiseră acel loc blestemat pe care-l botezaseră „La Zaruri". Descifrarea indicatoarelor se făcu în două secunde, după ce îşi uniră trupurile într-o sferă, care nu lăsa să pătrundă nici cea mai subțire rafală a vijeliei. Victor şi Ursu aprinseră simultan două chibrituri, fiecare luminând şi memorând literele unei tăblii. Pe una dintre ele scria: *„Atențiune! Prăpastie la 15 metri!"* Iar pe cealaltă: *Cabana Izvoarele: 200 metri*.

După ce telefonul fără fir anunță rezultatul descifrării, cireşarii ținură cea mai fantastică adunare a vieții lor. Fiecare primi un număr de recunoaştere, sau un semn de recunoaştere. Tic: un deget, Maria: două, Lucia: trei, Ionel: patru, Ursu: pumnul strâns, Victor: palma întinsă, Dan: tot pumnul strâns. Erau în cerc, un cerc format din trupuri aplecate. Nu se putea auzi nimic decât lipind buzele de ureche şi protejându-le cu mâinile. Cel care voia să vorbească trebuia să-şi anunțe mai întâi, în mijlocul cercului, semnul de recunoaştere. Uneori semnele se ciorovăiau între ele, pentru întâietate, alteori erau pauze, sau reveniri, sau retrageri de la cuvânt. Telefonul fără fir, de atâtea ori folosit în joacă, devenise acolo, în infernul de gheață, în haosul de urlete şi de şuierături, toată speranța şi puterea lor.

Iată cum se desfăşurase nemaipomenita lor adunare:

Ursu: Le-am găsit pe o rază de zece metri, poate chiar mai puțin. Tăblia cea lată era înfiptă în zăpadă. Celelalte obiecte păreau trântite, căzute.

Lucia: N-ai căutat stâlpul?

Ursu: Din păcate nu ştiam că sunt de la un stâlp. Dar chiar dacă aş fi ştiut şi aş fi căutat anume un stâlp, nu l-aş fi găsit. Nu cred că era în raza aceea.

Ionel: Dacă ai trecut pe lângă el?

Victor: Ne pierdem timpul cu întrebări inutile. Nu văd cum se poate răspunde la întrebarea asta… de unde să ştie dacă a trecut sau nu pe lângă stâlp?

Ursu: în orice caz, acolo unde am găsit tăbliile nu era nici urmă de stâlp. Sigur.

Tic: Probabil că le-a smuls vijelia…

Victor: Se poate să le fi smuls vijelia. Dar nu puteau să zboare. Trebuiau să cadă lângă stâlp.

Ursu: De câte ori să vă spun? Nu era nici urmă de stâlp. Dacă am găsit un cuțit, cum să nu fi găsit un stâlp?

Lucia: Argument decisiv!

Maria: Dacă au căzut de pe o înălțime? De pe o movilă sau de pe o colină care nu se vede?

Dan: Noroc că nu ți-au căzut în cap. Mi-au înghețat picioarele. Bocnă.

Victor: S-ar putea că Maria să aibă dreptate. De fapt, e singura explicație. Deşi…

Lucia: Oare nu ne pierdem timpul? Ce voiai să spui cu deşi, Victor?

Victor: Cuțitul mă pune pe gânduri… Dacă n-ar fi fost cuțitul, eram liberi să credem orice. Aşa se complică totul. Trei obiecte în acelaşi loc! Nu vi se pare cam straniu?

Ursu: Ba da!

Lucia: Cum ai găsit cuțitul?

Ursu: Nu era înfipt în zăpadă. Era culcat. Şi deschis.

Victor: Asta-i! Un asemenea cuțit nu se poartă deschis decât cu un anumit scop. Bravo, Lucia! Nu e un cuțit de bucătărie, ci un pumnal…

Tic: Oare nu puteau şi tăbliile să se prefacă în arme? Unul cu cuțitul… altul cu tăbliile…

Ionel: împotriva cui, Ticuşor? Cine e nebun să înceapă să se bată pe o vreme ca asta?

Tic: De unde ştii că s-au bătut acum? Poate mai demult.

Ionel: Nu… Două grupuri au trecut pe aici înainte de vijelie. Unul de la cabană, altul spre cabană. Cum de n-au văzut obiectele, în mijlocul potecii sau în apropierea ei? Deci nu s-au pierdut şi nu s-au aruncat înainte de vijelie.

Victor: Bravo, Ionel! Şi bravo, Ticuşor! De la fiecare trebuie reținută o idee. Una: că obiectele au putut fi folosite ca arme. A doua: că n-au putut ajunge aici decât după o anumită oră. Cu câtva timp înainte de vijelie, cu foarte puțin timp, sau chiar în timpul vijeliei.

Maria: Nenorocirea e alta. Indicatorul nu ne spune niciun adevăr. Nu e nicio cabană la 200 de metri. Dacă obiectele au căzut de pe o înălțime, de ce să nu fi căzut de pe vârful muntelui? Unde ne aflăm?

Dan: Orice nenorocire cu reversul ei! Dacă nu e nicio cabană la 200 de metri, înseamnă că nu e nici prăpastie la 15 metri. Bravo, Dan! Deşi nu pot să vă spun unde ne aflăm.

Victor: Cine îşi aminteşte harta? Dar nu drumul spre Mitiş. Cine îşi aminteşte relieful de la Şaua Mare în sus?

Ursu: Nu sunt foarte sigur… Ceva îmi amintesc…

Victor: Nici eu nu sunt foarte sigur, Ursule. De aceea am întrebat. Simt nevoia să confrunt cu cineva amănuntele pe care mi le amintesc. După Brâna Iadului poteca parcă se lasă la vale în serpentine?

Ursu: Da. Un fel de zigzaguri mai ondulate. Cam aşa: la dreapta, la stânga, la dreapta, la stânga. Da! De patru ori. Prima dată făcea mult la dreapta… Şi a patra oară mult la stânga.

Tic: Bravo, Ursu!

Victor: Pe urmă parcă urca în serpentine largi între doi versanți: unul înalt şi altul mai scund, probabil pe valea unui torent… Ba nu!

Ursu: Ba da! Între doi versanți şi chiar la poalele celui mai înalt. Cândva o fi fost un torent…

Victor: Cândva da! Ştiți ce cred eu? Cred că suntem salvați! Versantul din stânga, care ne adăposteşte acum, ne va duce până sus, la cabana Izvoarele! Lasă, Ticuşor! Ştiu ce vrei să spui… Nu trebuie decât să-l pipăim în tot timpul urcuşului…

Dan: Dacă ar fi numai asta…

Lucia: Trebuie să rezistăm. Să ne târâm, să ne… Ce să vă mai spun? Parcă voi nu ştiți ce înseamnă a rezista…

Ursu: Aici ne apără un munte întreg. Dar când vom coti? E bine să fim pregătiți…

Ionel: Cred că e bine să ne înarmăm cu bețele…

Maria: Nu cred… Nu că ne-ar încurca, deşi s-ar putea întâmpla şi asta… Să nu-l lovim pe cel din spate…

Lucia: Dublu argument decisiv!

Victor: Concluzii: Pornim spre cabana Izvoarele. Ne ghidăm după versantul din stânga. Mereu şi mereu după peretele din stânga. Mergem în salturi. Oriunde întâlnim o poziție de apărare, ne oprim. Dar nu ne oprim nici pentru o clipă în calea vijeliei. Să tragem mereu până la primul scut… ca nişte catâri… Vă mai amintiți?… Cabanierul de la Poienița! El ne-a spus că după ce trecem de Şaua Mare s-ar putea să găsim un loc de refugiu, o stână veche… Cine o vede… adică cine o simte, dă alarma!

Pregătirea plecării se termină foarte repede, iar primele minute de urcuş, la adăpostul meterezului de granit, se transformară în plăcere. Victor conducea grupul. Ursu era în urmă şi trăgea după el schiurile. Urcuşul era lin şi din vijelie nu răzbăteau până la ei decât urletele, îngrozitoare, şi din când în când câte o rafală pierdută, care le şfichiuia obrajii şi-i obliga să se întoarcă, mai mult din umeri. Dar cărarea coti brusc şi-i oferi vijeliei şi viscolului. Nici n-apucară să se întoarcă. Talazurile îi prăbuşiră la pământ într-o clipită. Şirul se întoarse ca o omidă, târându-se. Ursu trecu în frunte, iar Victor în ariergardă, cu schiurile după el. Vlăjganul se întoarse cu spatele şi porni mai departe, aproape lipit de munte, obligându-i şi pe ceilalți să pornească, smucindu-i, trăgându-i după el. Mai mult cădeau decât urcau. Vijelia parcă-i descoperise atunci, prea teferi, şi trimitea asupra lor toate proiectilele, toate calibrele. Ursu îi trăgea, îi scula, îi smucea, îi chinuia. În genunchi, pe spate, pe burtă, numai să urce. Dacă i-ar fi scăpat la vale… Trase şi mai aprig de funie, până ce simți că vijelia se înmoaie. Atunci deschise ochii şi zări la câțiva paşi în fața lui, pe o movilă albă, o pată neagră, o jivină a groazei. După o clipă n-o mai zări. Simți şi o lovitură pe umăr. Îl căutau buzele lui Ionel care-i şopteau că la dreapta se vede stâna.

Dihania neagră reapăruse. Urletele ei de chemare şi moarte se pierdeau în vijelie.

Capitolul V

1

Vijelia huia din o mie de guri rele şi hămesite, făcea să scârțâie acoperişul şi să zdrăngăne geamurile, dar în cameră era cald, înăbuşitor de cald, iar lampa de metal, ca un glob din bâlciurile provinciale, împrăştia o lumină orbitoare, care rănea ochii. Cabanierul rămase în uşă. Iordan îi spuse sec, fără să se întoarcă:

– Pregăteşte-ne masa peste… vreo două ore. Tot ce ai mai bun. Şi vinul cel mai bun. Avem câteva lucruri de lămurit. Ca să fie foarte clar…

Cabanierul rămase iarăşi o clipă în cumpănă; Avea sprâncene stufoase. Când se încrunta, îi acopereau ochii.

– Bine… se hotărî el. Mai avem câteva sticle de Fetească neagră şi un Pinot negru, de Murfatlar…

Apoi închise uşa încet, fără zgomot. I se auzeau paşii îndepărtându-se, apoi bocănind pe treptele scării interioare.

– N-ar fi fost mai bine să mâncăm acum? întrebă Ion Petric. Măcar o felie de pâine, ceva. Văd negru de foame… Şi poate că era mai bine să-l luăm pe nepregătite…

Iordan îşi lipise urechea de uşă. Asculta. Apăsă încet clanța şi la fel de încet crăpă uşa. O crăpătură cât o muchie de cuțit. Nu se vedea nimeni pe coridor. Dădu mulțumit din cap, apoi apropie un scaun de uşă pentru a păstra deschizătura aceea subțire cât o muchie de cuțit. Se dezbrăcă la iuțeală. Hanoracul îl puse la uscat, pe un scaun în apropierea godinului, iar puloverul şi-l aşeză, desfăcut, deasupra pernei. Îşi scoase şi bocancii, şi ciorapii de lână, apoi se întinse pe pat, cât era de lung, numai picioarele şi le aşeză pe scaunul care asigura uşa. Din locul unde era, pe pat, putea să vadă o porțiune a coridorului, în diagonală, în aşa fel că nimeni nu s-ar fi putut apropia de uşă pe furiş, fără să fie zărit. Ca să se închidă uşa, nu trebuia decât să împingă scaunul cu piciorul.

Petric se oprise lângă patul lui:

– Ai grijă, domnule. Se vede pistolul de parcă ar fi o mitralieră… Ziceam că poate ar fi fost mai bine să-l luăm pe nepregătite. Nu numai că mi-ar fi fost foame…

– Lasă foamea! se supără Iordan după ce îşi ascunse centura şi pistolul sub pernă. Rabdă, că nu mori. Înțelegi, domnule? Gândeşte-te că trebuie să rabzi şi pe urmă e simplu. Iar cu nepregătitul las-o mai moale. Dacă nu te pricepi, de ce te bagi? Nu înțelegi că e mai bine pentru noi dacă-l lăsăm să fiarbă în tot felul de gânduri?… Asta e! Să-l îndopi cu nelinişte, cu întrebări, cu aşteptări nesigure. Să-l aduci în aşa hal, încât dacă-l atingi cu un creion pe ceafă şi-i spui că e gheață, să simtă că e gheață. Iar dacă-i spui că e jar, să simtă că e jar… Acum înțelegi?… Dumneata treci totul prin burtă, nu prin cap…

Petric îl imitase întocmai pe Iordan. Se dezbrăcase şi se întinsese pe pat, ba îşi aşezase şi el picioarele pe un scaun. Numai când îşi duse mâna la centură îşi descoperi teaca goală.

– Am rămas fără armă, oftă el. Fără Silvia… Dumneata îți mai aduci aminte ce s-a întâmplat afară? Eu nu ştiu decât că era să înnebunesc… Oare chiar am vrut să te omor? De ce?

– Ia drept bun ce-a spus ăsta… Cucu… Nu-s născociri. Sunt nişte adevăruri pe care savanții abia încearcă să le explice. Ce voiai să spui cu Silvia?…

– Pumnalul… se trezi Petric dintr-un vis rău. Cu numele ăsta mi l-a dat italianul şi cu numele ăsta a rămas. Mare păcat… Dacă n-ar fi vijelie, m-aş duce s-o caut. Ştii dumneata cum mă înțelegeam eu cu Silvia? Puteam să mă duc la circ cu ea. Puteam să-ți tai țigara din gură. Şi-o tăiam, domnule, n-o atingeam. Brici, nu altceva… Mare păcat… N-aş fi dat-o nici pentru o maşină, domnule…

– Faci iar apropouri… îl ținti Iordan. Ți-am spus doar că maşina e un fleac şi ne-am înțeles să nu mai deschidem vorba asupra acestui capitol. N-a fost clar, ce dracu!… Iar la Silvia nu te mai gândi. Atât pot să-ți spun: n-ai fi intrat în camera asta cu Silvia la dumneata. Nici în cabană n-ai fi intrat cu ea. Nu-mi place să dorm în aceeaşi cameră cu oameni înarmați, nu-mi place nici să stau cu ei alături. Dacă n-ai fi aruncat-o dumneata, aş fi aruncat-o eu, domnule. Ca să nu se înfigă în spatele meu când nu m-aş fi aşteptat…

– Dar dumneata?… arătă Petric sub perna lui Iordan.

– Am impresia că foamea nu te atinge la burtă, domnule, ci la creier. Cum poți să întrebi asemenea nerozii? Tot nu e clar? Tot nu înțelegi de ce umblu cu Silvia asta la mine? Ca să tremuri, domnule, înainte de a face un pas spre mine. Ca să te sufoci înainte de a încerca vreo prostie. Ca să te gândeşti tot timpul că poate să te atingă un glonte sub burtă, puțintel mai jos, pricepi dumneata unde. Acolo voi trage… Să nu-ți iasă asta din cap. Dacă trag, acolo trag: mai jos de burtă, acolo unde te doare numai când te gândeşti…

Petric parcă simți o pocnitură sub burtă şi nişte valuri de leşie urcându-i spre gât. Într-o clipă îi trecu toată foamea. I se făcu greață şi frica începu să pătrundă în el vâscoasă, paralizantă. Se uită spre Iordan şi abia atunci, văzându-l întins pe pat, descoperi anomalia pe care o simțise de multă vreme în conformația lui. Iordan avea un corp uriaş, osos, puternic, musculos, bine legat. Dar capul îi rămăsese parcă de copil. Poate din cauza trăsăturilor, poate din cauză că era mic, potrivit pentru un altul mult mai scund decât el. Asta era: Iordan parcă purta pe umerii lui un cap străin.

– Am impresia că ți-a trecut pofta de mâncare… spuse Iordan cu voce absentă. Nu e cazul să te sperii. Ştiu că dumneata o să asculți mereu. M-am convins astăzi, înainte de vijelie. Domnule, păstrează-ți firea! Nu ți se va întâmpla nimic. Pentru că ştii acum totul despre mine. Ştii că trag şi ştii unde trag…

Petric nici nu bănuia că Iordan începuse cu bună-ştiință discuția şi o dirijase în aşa fel ca să împrăştie în jurul lui o atmosferă de teroare şi spaimă permanentă. „Acuşi, acuşi – gândi Iordan – îmi va jura credință cu hotărârea de a-şi respecta jurământul.” Şi chiar aşa se întâmplă:

– Eu, domnule, spuse Petric, nu-mi calc cuvântul. De vreme ce am zis da, merg până la capăt, fie ce-o fi. Aşa cum mi-ai spus dumneata despre gaura de sub burtă, aşa îți spun şi eu că merg, fie ce-o fi! Ca să fie foarte clar, cum spui dumneata…

Iordan se ridicase într-un cot pentru a asculta declarația de supunere a celuilalt. Nu era o declarație formală, ştia şi simțea asta.

– E mai bine să fie o singură armă… continuă Petric. Când sunt mai multe, începi să te gândeşti la prostii…

– Asta-i, domnule! spuse Iordan cu un accent de satisfacție în voce. Asta-i! Dac-ai ajuns la gândul ăsta, e ca şi cum am fi pornit împreună la drum, de la începutul începutului.

– Dumneata ştii să pregăteşti bine lucrurile! îl lăudă Petric. Mă gândesc la ceea ce simte acum ăsta de sub noi… Cred că-şi aminteşte toate păcatele pe care le-a săvârşit… Cum a fost şi cu celălalt de la *Poienița,* săracul. Acolo te-am ajutat şi eu. Oare ce-o fi fost în capul omului ăluia, că pungaş nu cred că era, ca să se teamă de inspecții şi controale… Ce şi-o fi spus când l-am luat aşa?…

– Domnule, dacă pregăteşti bine lucrurile, şi o faptă bună îți apare drept un păcat. Poate că a găzduit pe cineva pe gratis, ca să facă un bine. Şi s-a gândit, văzându-ne cum îl luăm, că omul pe care l-a găzduit, sau cei pe care i-a găzduit, or fi fost nişte răufăcători, iar el ar putea fi acuzat de complicitate… Începutul, pregătirea… astea sunt hotărâtoare! Acum e foarte clar?

– E foarte clar! acceptă Petric plin de admirație. Dumneata eşti un om mare. Psssst! Precis că s-a gândit la aşa ceva!… Dar ăsta de sub noi?

– Ăsta are la ce să se gândească…

– Să nu-i treacă prin cap tot chestii din astea cu găzduirea, spuse Petric. O să vezi dumneata, că numai la vremea aia n-o să se gândească…

– Ba da! îl asigură Iordan. De la început l-am făcut să se gândească într-acolo. Ai uitat că şi-a amintit imediat perioada din timpul războiului?

– Eşti cumplit, domnule! Exact! Chiar aşa e!

Dar Iordan îi făcu semn să tacă. Se sculă apoi fără zgomot din pat şi se apropie de uşă. Îşi lipi urechea de crăpătură şi ascultă câteva secunde. Se auzea numai urletul vijeliei şi din când în când scârțâitul bârnelor şi zdrăngănitul geamurilor.

– Nu era nimeni… spuse el după ce se întoarse la locul lui pe pat. Mi s-a părut că aud zgomote care ies din concertul ăsta al vijeliei. Probabil că m-am înşelat. L-aş fi văzut dacă ar fi urcat scările.

Parcă pentru a i se da o confirmare, auzi, peste câteva minute, din capul scării, vocea cabanierului:

– Doriți șnițele sau grătar? Şi ce doriți pentru garnitură: cartofi sau fasole albă?

Iordan făcu iarăşi un semn de tăcere către Petric şi dădu exact comanda pe care acesta ar fi respins-o:

– Șnițele bine bătute, foarte bine bătute… şi fasole albă mestecată. Fără usturoi.

– S-a-nțeles! răspunse vocea cabanierului.

Mai întâi aşteptară să se stingă zgomotul paşilor lui. Bocănea greoi, toată cabana se zguduia.

– De ce n-ai comandat grătar şi cartofi? întrebă Petric foarte mirat. Se face mai repede, e şi…

– Din cauza asta! răspunse Iordan. Ca să nu termine prea repede. Să aştepte până fierbe fasolea şi să fiarbă odată cu ea. Acum e foarte clar?… Dar de ce bocănea aşa de tare, domnule? De ce bocănea?

– Fiecare om merge cum s-a învățat. Dacă aşa s-a obişnuit! Şi eu bocănesc la fel…

– Ştiu… spuse Iordan. Dar dumneata nu eşti cabanier, domnule. Nu înțelegi că dintre toți oamenii numai cabanierii nu au voie să bocănească? Ei trebuie să meargă numai în vârful picioarelor. Şi cine e de douăzeci de ani în meseria asta, n-are voie, domnule, n-are voie să izbească în trepte, nici măcar în glumă!

– Iar e prea complicat pentru mine, recunoscu Petric. Înțeleg că ai dreptate… dar din păcate nu pot să răspund…

– Ia spune, domnule! se încruntă Iordan. Dumneata l-ai mai văzut vreodată? Caută să-ți aminteşti foarte bine!

– Absolut niciodată! Numai atunci. Pe urmă…

– Nu mă interesează pe urmă. *Înainte* l-ai mai văzut? Pe urmă ştiu că nu l-ai mai văzut…

– Niciodată! Şi nici atunci nu l-am văzut prea bine… Doar câteva minute. Nu-mi amintesc decât că era un om înalt… De fapt nici nu ştiu dacă e el… Dumneata ştii, eu nu!

– Încearcă să-ți aminteşti totul! spuse Iordan cu un glas greu, adânc, care fascina. Absolut totul!

– Cred că ți-am povestit de douăzeci de ori totul, răspunse Petric. Nu mai ştiu nimic în plus… Sigur că nu pot să jur că nu mi-a scăpat absolut niciun amănunt… Dar ce să fac?… Nu am niciunul nou în minte… Ştii

ce mă gândesc?… Poate că ar fi bine să mă întrebi dumneata! Poate că aşa răsare ceva nou…

Iordan clătină încet din cap:

– Da… spuse el cu un glas care abia se auzea. Da, domnule. Asta ar fi singura metodă cu care să-ți storc totul. Da… Păcat că o încercăm abia acum… Dar e numai din vina mea… Aşa! *El* unde te-a cunoscut?

– El… Să ştii că semeni cu el… De bună seamă… Pe front. Eram şofer la popota dumnealui. Făceam aprovizionarea. Intrasem într-o poveste…

– Nu mă interesează! îl opri celălalt. Cum a dat de dumneata? Cum te-a găsit?

– Foarte simplu. Atunci, când cu povestea aia care nu vă interesează, i-am dat şi mi-a dat adresa. Ce să vă spun? Îi datoram totul… Ştiți cum era pe front… M-a căutat într-o seară. Mi-a spus atât: să fiu la ora cutare într-un anumit loc cu maşina. Şi după atâtea minute să plec într-o anumită direcție. Dacă mi se întâmplă ceva, trebuie să râd. Aşa mi-a spus. Să râd tot timpul, orice s-ar întâmplă.

– Mai era cineva cu el când ți-a vorbit?

– Absolut nimeni! Am vorbit pe stradă, plimbându-ne. Se uita mereu în urmă, dar nu era nimeni. Eram pe lângă Parcul Carol, pe o străduță oarecare, fără niciun felinar. Camuflaj.

– Şi a doua oară? continuă Iordan cu întrebările.

– A doua oară ne-am întâlnit la locul pe care-l fixasem prima dată. În fața Patriarhiei. Am coborât pe alee şi mi-a spus cam acelaşi lucru: să fiu cu maşina acolo, la ora fixată, să nu mă uit nici în dreapta, nici în stânga, să nu mă intereseze ce se întâmplă în jurul meu, absolut nimic, şi peste atâtea minute să plec, în aceeaşi direcție pe care mi-o fixase data trecută…

– Şi nu ți-a mai spus nimic?

– Ba da… Ne-am potrivit ceasurile… De fapt ni le potrivisem de data trecută, dar să vadă diferența dintre ele. Era o diferență de vreo două minute. Dar şi-a aranjat el în aşa fel ceasul ca să corespundă exact cu al meu. Şi mi-a spus că totul trebuie să se petreacă a doua zi. Da… Şi la sfârşit mi-a dat întâlnire în fața gării, două zile mai târziu. Cum ar veni, nu mâine, când urma să se întâmple povestea, ci poimâine, la ora unsprezece şi jumătate, trebuia să ne întâlnim în fața gării. Eu i-am spus

că e oră de bombardament, dar el nici n-a vrut să audă. Mi-a răspuns că nu e loc mai sigur în Bucureşti în timpul bombardamentului decât în fața gării. Probabil că se gândea la adăpost. Era cel mai sigur adăpost din Bucureşti. A doua zi m-am dus la ora exactă, la secundă, acolo unde mi-a spus… Absolut la secundă…

– Ştiu! îl întrerupse Iordan. Ştiu tot ce s-a întâmplat acolo. Nu mai am nevoie de alte detalii. De altfel, dumneata nici nu ai de unde să le ştii. Mi-ai spus că nu ți s-a întâmplat nimic.

– La ora fixată am plecat în direcția în care mi s-a spus, continuă Petric. Nu m-am uitat nici în dreapta, nici în stânga, nici în maşină nu m-am uitat. Am ajuns acolo. Am oprit maşina, fără să mă uit în spate, aşa cum mi s-a spus, şi am intrat în bodegă. Am luat o gustare, am băut o bere, pe urmă încă una, şi când m-am uitat la ceas şi am văzut că a trecut o oră şi cincisprezece minute, m-am sculat de la masă şi am lovit, ca din greşeală, cu cotul, halba pe jumătate plină, aşa cum mi s-a spus. Cârciumarul a zis că nu-i nimic, de, se mai întâmplă, că-s supărat. Am zis exact cum am fost învățat: „De un ceas şi patruzeci şi cinci de minute o aştept, mama ei de muiere, şi tot n-a venit. Cred că eşti şi dumneata martor. Mi-a dat arvună ca s-o duc până la Piteşti. Cinci sute de lei. Spune şi dumneata ce să fac? Eu i-am spus muierii să nu mă încurce. I-am zis că mai mult de jumătate de oră nu aştept. Ea m-a rugat să stau trei sferturi de ceas. Poftim! Au trecut de două ori câte trei sferturi de ceas şi n-a venit! Nu cumva o fi venit înaintea mea, acum un ceas şi cincizeci de minute! Spune şi dumneata ce să fac?” Cârciumarul mi-a zis că-mi stă martor orişicând că am aşteptat-o acolo două ore încheiate şi a pus-o şi pe femeia de serviciu să recunoască în fața mea că m-a văzut intrând la o anumită oră în bodegă şi aşteptând apoi două ore sosirea clientei. Am dat câte o halbă de bere şi-am plecat. Nu am ieşit o iotă din cuvântul lui.

– Asta se cheamă alibi, spuse Iordan. Un alibi perfect. Şi la tribunal ar fi jurat ăia doi, că ai aşteptat acolo două ore, de la ora cutare la ora cutare, pe cineva. Foarte bine ticluit… Şi a doua zi cum a fost?

– A doua zi… îşi căută Petric amintirile, fără să-şi poată stăpâni un tremur de groază. A doua zi am fost la ora unsprezece şi jumătate în fața Gării de Nord. De un sfert de oră se dăduse prealarma. Două minute după ce am sosit s-a dat şi alarma. Toată lumea fugea, numai eu

stăteam aşa cum îmi spusese el, lângă cea de-a doua coloană. Mă uitam la ceas şi vedeam cum trec minutele şi parcă auzeam şi zgomotul avioanelor. Trecuseră zece minute de la ora de întâlnire şi opt minute de la alarmă. Şi deodată l-am simțit în spatele meu. Nu ştiu de unde a răsărit. „Hai repede să-l luăm şi pe celălalt", mi-a spus. Celălalt era în cealaltă parte a gării, la intrarea dinspre Calea Griviței. Era îmbrăcat ca şi mine, asta m-a frapat. În cămaşă albă şi pantaloni de doc, el îmi spusese să vin îmbrăcat aşa, cu basc pe cap şi cu ochelari de soare. Probabil că-i spusese şi lui să vină la fel. Eu nu ştiu nimic. Ştiu că l-a numit aşa: *celălalt*. Şi îmi mai amintesc că era cam tot atât de înalt ca mine… Adică aşa cred… pentru că el îi ajungea şi celuilalt numai până la umeri, din asta deduc că era tot atât de înalt ca mine.

– Ai schimbat vreun cuvânt cu *celălalt?* Ai dat mâna cu el? Ați făcut cunoştință? V-ați spus numele?

– Absolut nimic! răspunse Petric. Cred că nici nu ne-am uitat unul la altul. Aşa îmi spusese mie. Să nu mă uit la cel cu care va fi, dacă va fi cu cineva. Şi probabil că-i spusese tot aşa şi celuilalt. Nici nu ne-am văzut. El ne-a luat pe fiecare de braț şi ne-a spus: „Să mergem iute la adăpost, la palat!" Şi atunci am văzut că ne ajungea la amândoi până la umeri… Îmi venea să-i spun celuilalt să-l luăm pe *el* pe sus. Mi se părea că aş fi ajuns mai repede. Şi deodată au început să curgă bombele. Probabil că l-a lovit o schijă. S-a făcut mic şi s-a aşezat lângă un perete. Ne-a făcut semn să ne aşezăm lângă el. Se uita mereu la sângele care-i curgea pe mână. Şi iar au început să cadă bombele. Ne trântiserăm toți trei la pământ. El era la mijloc, între noi. Gemea. Am auzit cum pârâie ceva. Şi a căzut peste noi ceva greu. Atunci şi-a apropiat gura de urechea mea. Şi mi-a şoptit: *„iulie"*. N-am înțeles nimic. Am vrut să mai întreb ceva. Eram şi eu plin de sânge, hăcuit, zdrelit. Dar s-a prăbuşit pesemne alt perete şi ne-a îngropat. M-am trezit la spital, nu ştiu unde. Nici n-am întrebat, nici nu mi s-a spus…

– La Spitalul Z.I. 287, îi aminti Iordan.

– Nu ştiu… Nu m-am interesat niciodată. M-am trezit mai târziu la alt spital, adică într-un pavilion de lemn, pe Şoseaua Piteşti. Acolo mi-au spus că scap.

– La spitalul Z.I. 319. În Pavilionul cinci.

– Eu habar n-am. Dacă n-ai fi fost dumneata, n-aş fi ştiut niciodată prin ce spitale am trecut şi nici cărui medic îi datorez viața.

– Dar eu trebuia să te găsesc, nu înțelegi? izbucni pe neaşteptate Liviu Iordan. Douăzeci de ani am umblat după voi. Ştiu şi femeile care ar fi vrut să se mărite cu voi, ştiu şi sticlele pe care le-ați băut pe jumătate, ştiu şi datoriile pe care le-ați lăsat la brutari, şi de câte ori ați fost bolnavi, şi de câte ori v-ați prefăcut că sunteți bolnavi…

Ion Petric se cutremură auzindu-l. Parcă auzea mugetul şi amenințarea vijeliei.

– Trebuia să ştiu totul… se calmă la fel de brusc Liviu Iordan. Pentru că trebuia să vă găsesc… Da… Te-a salvat doctorul Iftode… Dacă nu-ți făcea o minune de trepanație, nu-şi mai amintea de dumneata şi eu nu te-aş mai fi găsit în vecii vecilor. Ai murit în ziua de… şi ai înviat în ziua de… Aşa trebuie să scrie în actele dumitale… Da…

– Altceva nu mai ştiu, spuse Ion Petric. Sau nu-mi mai amintesc. Nu ştiu nimic despre pistol. Nu era el meu. L-au pus printre obiectele mele la spital, dar nu era al meu. Mi-au spus că l-au găsit lângă mine, încărcat, cu un glonte pe țeavă şi cu piedica trasă… L-am lăsat spitalului, paznicului, pentru că nu era al meu…

– Nu era al dumitale… aprobă Liviu Iordan. Era al lui.

– Al lui! se înfioră Petric. Cu glontele pe țeavă şi cu piedica trasă! Pentru ce?

– Probabil că avea un motiv foarte serios! spuse Liviu Iordan cu glas rău, încărcat de ură. Şi avea! Dar mai crudă şi mai hotărâtoare decât toate a fost întâmplarea…

– Întâmplarea?! Nu înțeleg cum vine asta. Adică ce a hotărât întâmplarea?

– A hotărât altceva! se încruntă Liviu Iordan. A inversat hotărârea! Tot nu e clar?

– Nu înțeleg nimic… Cum să fie clar? Şi nici măcar nu simt ce ar trebui să înțeleg.

– E ceva rău, domnule… făcu un gest de refuz Liviu Iordan. Şi e mult mai bine pentru dumneata că n-ai înțeles atunci, şi că nu înțelegi nici acum… Cu asta să terminăm, că nu-mi face bine nici mie, nici dumitale… Altceva, domnule. Ai uitat să-mi spui altceva. Şi la capitolul

ăsta aş vrea să fii foarte clar. Fără nicio amnezie, înțelegi?… Ca şi până acum…

Ion Petric răsuflă uşurat. Era prima vorbă plăcută pe care o auzea din gura celuilalt.

– Am spus adineauri, aminti el. Am spus că merg până la capăt, fie ce-o fi. Şi până la capăt nu se poate merge în alt fel, decât deschizând toată traista…

– Asta e, domnule. Asta înseamnă să fii înțelept. Bine. Uite ce vreau să-ți aminteşti: Ce-ai făcut după ce ai plecat de la bodegă? Caută să-ți aminteşti totul, tot ce-ai făcut până când te-ai întâlnit, a doua zi, cu el în fața gării…

– Nu-i deloc greu… râse uşurat Ion Petric. Nu-i greu, pentru că am făcut exact ce m-a învățat el. N-am ieşit din cuvântul lui cu o iotă. M-am dus acasă, am oprit maşina în fața casei şi m-am dat jos amețit. Au venit câțiva vecini să mă ajute să ajung în casă. Le-am spus că am o durere la inimă. M-au aşezat în pat şi i-am rugat să mă păzească cu schimbul. Le-am stârnit curiozitatea. Şi atunci le-am spus că m-a amenințat cineva cu moartea, că a jurat moartea mea în ziua de cutare iulie. Ei au râs, dar eu m-am rugat de ei şi au rămas cu schimbul la căpătâiul meu. Iar a doua zi dimineața i-am dat afară şi m-am încuiat în casă. Am ieşit la ora unsprezece şi m-am dus la întâlnire, cu tramvaiul, aşa cum mă înțelesesem cu el…

– Prin urmare n-ai citit ziarele în ziua aceea…

– N-am mai apucat să le citesc…

– Nu ştii de ce ți s-a spus să fii cu maşina într-un anumit loc, la o anumită oră?

– Nu ştiu, pentru că mi s-a spus să nu aud şi să nu văd nimic. Atât: să mă uit la ceas şi după atâtea minute să pornesc în cea mai mare viteză, indiferent ce s-ar întâmpla cu maşina… Am făcut exact ce mi s-a spus!

– Aveai mare încredere în el… spuse Liviu Iordan.

– După felul cum s-a purtat cu mine pe front… începu Ion Petric. Dar mi-ați spus că nu vă interesează povestea…

– Nu mă interesează… Şi poate că e în folosul dumitale. Probabil că te-a salvat dintr-o mare încurcătură…

– Nu dintr-o mare încurcătură… De la Curtea Marțială, dacă ştii dumneata ce înseamnă aşa ceva pe front… Acum înțelegi de ce nu

puteam să ies din cuvântul lui?

– Încearcă să revii la bombardament, spuse Iordan fără să dea vreo importanță istoriei cu Curtea Marțială. La momentul când s-a întors spre dumneata. N-a mai spus ceva? Nicio vorbă, absolut nimic? Nicio cifră, niciun număr? Nimic? Nimic?

Ion Petric simți iarăşi un cutremur rece în tot corpul.

– Cred că am repetat de douăzeci de ori, poate de treizeci de ori scena aceea… se împotrivi el. Mă apucă groaza şi greața… Şi-a apropiat buzele de urechea mea şi mi-a spus un singur cuvânt: *iulie*. Fără nicio cifră, fără niciun număr, fără nimic. Atât: *iulie*.

– Nu i-ai văzut buzele? insistă Iordan.

– Cum să le văd?! şuieră cu ură Ion Petric. Cum să le văd dacă şi le lipise de urechea mea? Nu înțelegi şi dumneata că prea sfredeleşti rana omului?

– Nu înțeleg! îl imită Liviu Iordan cu acelaşi şuier în voce. Nu pot să înțeleg şi nici nu vreau să înțeleg. Stai acolo! Pentru cuvântul ăsta mă zbat şi mă chinuiesc şi mă omor de douăzeci şi doi de ani. Pentru cuvântul ăsta şi pentru altul şi pentru altele pe care încă nu le ştiu…

Criza îi trecu la fel de repede ca prima dată.

– Da… continuă el mult mai potolit. De la dumneata nu mai am nimic de aflat. Mi-ai spus absolut totul. *Absolut,* aşa cum îți place dumitale să zici… Dacă n-ar fi vijelia asta, ți-aş mulțumi şi poate că te-aş ruga să mă laşi singur aici… Da. Şi aşa cum te-am găsit prima dată, te-aş găsi şi a doua oară… Şi ar fi o zi mare pentru dumneata… Dar o să fie, domnule! O să fie o zi mare pentru dumneata! Numai oda…

Nu-şi mai termină vorba, pentru că sări ca un fulger din pat. La fel de iute deschise uşa, dar nu zări nimic, nici pe coridor, nici în capul scărilor. Era neliniştit. Celălalt îi ghicea neliniştea după felul cum îşi încleşta pumnii. Îşi strângea pumnii, până i se înroşeau, apoi îi apropia unul de altul şi începea să scapere din degete. Scăpăratul din degete îi trăda neliniştea. Cu cât era mai puternic şi mai repetat, cu atât era mai neliniştit.

– Iar mi s-a părut că aud nişte note care nu intră în concertul ăsta al vijeliei, spuse el. Rar mi se întâmplă să-mi pierd cumpătul şi să mă las dominat de păreri. Trebuie să fii întotdeauna lucid, domnule. Lucid şi rece…

Din capul scărilor se auzi vocea cabanierului:

– Poftiți la masă! Să nu se răcească ciorba…

Şi iarăşi se auzi bocănitul paşilor greoi.

– Aici e un mister… îşi clătină amenințător capul Liviu Iordan. De ce se aude bocănitul numai când coboară? De ce nu se aude şi atunci când urcă scările?… Bocănitul ăsta e un fel de semnal, domnule… Nouă ni se adresează: *Puteți să vorbiți în linişte. Eu am plecat.* Asta vrea să însemne bocănitul. Dar de ce să ni se dea semnalul ăsta?

– Tare-mi vine să cred că de astă dată dumneata complici lucrurile fără să fie nevoie, spuse Ion Petric. Poate că are omul o manie… aşa cum ai şi dumneata. El bocăneşte când coboară scările, dumneata ai mania să complici mereu lucrurile…

– Iar treci vorbele prin burtă şi prin coate! se enervă Liviu Iordan. Ți-am spus de douăzeci de ori că nu-mi plac decât lucrurile foarte simple. Dumitale ți se pare că le complic, dar eu nu vreau altceva decât să despletesc complicațiile… Dacă simt că un anumit lucru nu se potriveşte undeva, întreb. Asta-i totul!… Mi se pare ciudat bocănitul? Atunci întreb: De ce?… De ce bocăneşte un om care n-are voie să bocănească? De ce? Ca să arate altuia că nu ascultă ceva! Tot nu înțelegi, domnule? Ia spune! Când vrei să-i arăți cuiva că nu-l asculți? Când spune ceva ce dumneata nu trebuie să asculți. Dar ca să ştii asta, înseamnă că ai ascultat. Nu e foarte clar?

Ion Petric nu răspunse. Nici măcar nu urmărise până la capăt raționamentul celuilalt. Auzise doar nişte vorbe rostite de un glas dur şi amenințător. Îşi îmbrăcase puloverul şi scotocise prin rucsac după papucii de noapte.

– Sigur că e clar… se mulțumi el să aprobe.

Liviu Iordan îşi încheia centura sub pulover. Pistolul i se lipise de şold.

– Şi asta trebuie s-o înveți, spuse el. Dacă vrei, se vede conturul pistolului, dacă nu, nu. Îl ascunzi sau îl arăți dintr-o singură mişcare. Aşa cum cere momentul… Aşa! Pistolul trebuie să se vadă, dar chipul nu… Cum e, domnule?

Petric nu mai văzu fața lui Iordan, ci o pereche de ochelari enormi, cu lentile negre şi cu rame mai groase decât degetul; şi iarăşi îşi aminti că Iordan are o față mică, de copil.

– Nu se vede nici bărbia, domnule… aprecie Petric. Dar totul pare o mască, pare aranjat anume…

– Atunci e în regulă. Asta vreau! Să se simtă masca, dar să nu se ştie ce se ascunde. Să-i dăm drumul!

Primul ieşi Ion Petric. Dar nu făcu nici doi paşi şi se pomeni tras de mânecă înapoi.

– Stai! îi şopti Liviu Iordan. Țipă la ăla de jos că venim imediat. Spune-i să ne dea Fetească neagră…

Ion Petric se supuse ca un şcolar…

– Venim imediat! strigă el din pragul uşii. Şi să ne dai Fetească neagră.

Liviu Iordan scosese o lanternă din rucsac, apoi părăsi camera, în vârful picioarelor, făcându-i semn celuilalt să-l urmeze fără zgomot. Nu mergeau spre scară, ci în direcție opusă. Doar câțiva paşi. Traversară coridorul şi se opriră în fața unei uşi pe care fâşia lanternei o descoperi întredeschisă. Liviu Iordan o împinse cu piciorul şi uşa se căscă, fără să scârțâie. În loc să caute prin încăpere, lanterna cercetă mai întâi balamalele uşii. Se vedeau urme de ulei proaspăt, picuri prelungindu-se de pe metal pe lemn. Abia după aceea pătrunseră în încăpere. Era aidoma cu a lor, numai că avea trei paturi, iar unul din paturi era tras lângă uşă şi se mai putea vedea pe el adâncitura lăsată de cineva care şezuse acolo. În cameră se simțea un miros vag de tutun. Fâşia de lumină mai descoperi două uşi în pereții laterali. Una din ele, cea care ducea în direcția scărilor, era uşor întredeschisă.

O clipă mai târziu, cei doi se aflau în camera lor. Liviu Iordan îşi puse din nou masca, ochelarii aceia hidoşi şi impenetrabili.

– E tare, domnule! spuse el. Şi-a lăsat tot portretul în camera de vizavi. E curajos, prudent şi foarte sigur de el. Nu ştiu ce se întâmpla dacă nu-i întâlneam portretul… Hai!

2

Dihania neagră părăsise iarăşi movila. Era un lup uriaş, unul din acei înaintaşi bătrâni, care adulmecă prada şi dau de veste haitei. Ursu ştia

că atâta vreme cât va fi singur, lupul nu va ataca. Va da mereu târcoale şi va urmări prada, din apropiere, dar în momentul când vor sosi şi ceilalți, când haita se va întregi, se vor năpusti toți asupra prăzii, dacă o vor simți fragilă şi fără apărare, sau o vor asedia şi o vor hărțui necontenit, cu urlete şi şarje neterminate, dacă vor simți primejdie şi putere.

Fiecare secundă putea să fie hotărâtoare. Viața tuturor atârna de iuțeala cu care puteau să-şi găsească un adăpost. Înaintarea trebuia oprită, chiar dacă ar fi fost nevoiți să-şi sape un adăpost în zăpadă, chiar dacă ar fi fost nevoiți să aştepte, apărându-se cu ceea ce aveau, năvala fiarelor. Ursu se decise imediat. Comunică prin Ionel că trebuie făcut un popas, chiar acolo, din cauza unor obstacole neaşteptate, şi-l chemă pe Victor la el. Era singurul cu care trebuia să discute amenințarea cumplită din nevăzutul alb.

Victor intui primejdia. Dacă Ursu folosise telefonul cald în loc să vină singur la capătul şirului, însemna că întâlnise o amenințare vie, care-l obliga să rămână acolo, în față, de pază. Ieşi din lațul funiei şi porni cu legătura de schiuri după el, spre locul unde bănuia că se află Ursu. Se înțeleseră mai mult prin gânduri şi gesturi decât prin vorbe.

Trebuia căutat bordeiul despre care le vorbise cabanierul de la *Poienița*.

Da! Erau în zona stânei părăsite. Şi Tic şi Ionel se ciocniseră, chiar acolo unde se aflau acum, de nişte garduri împletite din nuiele.

Cu schiurile împlântate în zăpadă vor face un fel de palisadă. Dacă nu vor găsi bordeiul…

Oare bordeiul nu era chiar movila pe care apăruse dihania? Ce-ar fi să scotocească mai întâi acolo? Era totuşi un punct de plecare într-o căutare aproape fără nădejde.

– Să vină toți încoace! şopti Ursu la urechea lui Victor. Să fim un corp compact. Aici trebuie să fie bordeiul…

Victor se întoarse să-i adune pe ceilalți, iar Ursu începu să înainteze, cu şira spinării rece, spre Movila Lupului. Cuțitul, cu lama deschisă, parcă-şi tăia drum prin vijelie. Mâna îi înghețase din prima secundă, dar îi înghețase pe cuțit. Când ajunse la movilă, simți un tremur în tot corpul. Zărise pata neagră în spatele movilei. Parcă aştepta. O rafală îl izbi în piept şi o a doua încercă să-l prăvălească. Se lăsă în genunchi,

gata să riposteze la atacul dihaniei. Lupul parcă se apropiase, văzuse prada clătinându-se. Dar se oprise la câțiva metri de ea. Îl vedea mare, uriaş, cu botul căscat, probabil urlând, îi vedea colții, lungi cât degetele, şi îl cuprinse ura şi setea, setea crâncenă de a-l ucide. Îşi găsi puteri şi sări prin talazuri asupra fiarei. Cu dinții, nu cu pumnalul voia s-o ucidă. Dar fiara parcă simțise furia şi puterea agresorului. Fugi.

Ursu rămase acolo. Îngenunche în zăpadă şi rămase în aşteptare. Mâna dreaptă, mâna în care ținea pumnalul, începea să-şi piardă puterea. Înfipse cuțitul în zăpadă şi îşi băgă mâna înghețată în mănuşa caldă. Stătea la pândă, cu simțurile tot atât de treze ca ale fiarei care pândea şi ea, undeva, aproape, şi urla, urla fără încetare, chemându-şi haita.

Movila din spatele lui Ursu era chiar bordeiul despre care le vorbise cabanierul. Cireşarii îi căutau intrarea. Dezlegaseră vraful de schiuri şi fiecare se înarmase cu bețele, aşa cum le spusese Victor. Căutau intrarea bordeiului împungându-i suprafața albă cu bețele întoarse. Patru dintre ei: Lucia, Maria, Tic şi Dan se ocupau cu dibuirea intrării. Victor şi Ionel cărau schiurile cât mai aproape de movilă. După ce le împlântară în zăpadă, adânc, transformându-le într-o pavăză care rezista furtunii, încercară să mute în apropierea movilei şi gardurile de nuiele. Nu izbutiră. Parcă erau zidite în beton. Victor căută parii cei mai groşi şi îi legă jos, la rădăcină, cu funia liberă. Trase vârtos, dar nu reuşi altceva decât să se convingă că-i înnodase bine. Era chiar ceea ce urmărise. Apoi se întoarse împreună cu Ionel la cazemata albă, atacată din toate părțile de sulițele cireşarilor.

– Nu dăm peste nicio intrare! i se şopti la ureche lui Victor. Am bortelit tot învelişul. Peste tot, rezistență.

Erau nişte căutări disperate, mânate de groază. Vijelia nu-i iertase niciun moment, mereu îşi trimitea talazurile, rafalele şi proiectilele. Îi răsucea, îi chinuia, îi tăvălea prin zăpadă, îi amețea uneori cu clipe scurte de linişte, pentru a-i azvârli apoi, ca pe nişte frunze, departe de movilă. Dar se găseau, se înlănțuiau, se ridicau ca nişte catâri şi se repezeau iarăşi asupra sărmanei movile, împungând-o mereu, peste tot, ca nişte sulițaşi nebuni, disperați. Iar hăurile se năpusteau din nou asupra lor şi ei se chirceau şi apoi iar se repezeau spre movilă, târâş sau

în genunchi, şi voiau să se prefacă în burghie şi cazmale pentru a sparge crustele de gheață. Oare presimțeau amenințarea care-i pândea?

Era un atac orb, dement, o explozie de distrugere, se umpluseră toți cu microbii vijeliei. Victor se trezi, poate în clipa supremă:

„Am înnebunit! îşi spuse el. În loc să căutăm un bordei, căutăm o cupolă… Vijelia asta ne-a luat mințile. Unde poate fi intrarea într-un bordei? Numai împotriva vântului, nu!”

Smulse un schi din palisada improvizată şi începu să sape la poalele movilei, în direcția opusă vântului. Ceilalți îi înțeleseră gândul şi-l imitară imediat. Din fericire, Victor îşi păstră de astă dată luciditatea. Nu se mai năpustiră ca nişte sălbatici asupra înălțimii de zăpadă. Trebuiau s-o păstreze cât mai solidă şi mai rezistentă pentru a face față vijeliei şi altor primejdii. Săpau ordonat, tăiau zăpada în cuburi adânci, iar cuburile erau rânduite pe marginile şanțului, unindu-se în ziduri şi metereze. Parcă pregăteau un iglu, ca eschimoşii. Şanțul se adâncea, le ajungea până la brâu. Sfărâmaseră trei cruste de gheață şi întâlniră o a patra care rezista la împunsăturile bețelor şi la presiunea schiurilor. Şi deodată, schiul Mariei nimeri în gol. În mai puțin de un minut, intrarea în bordei era degajată.

În momentul când văzu deschizătura bordeiului şi când simți aburi calzi umezindu-i fața, Victor îşi pierdu calmul şi stăpânirea de sine. Cu gesturi brutale, violente îşi împinse prietenii înăuntru, apoi începu să smulgă schiurile din palisadă şi să le arunce în şanț. Îşi mai aminti ceva, dar licărul nu ținu nicio clipită. Se simți luat pe sus şi trântit undeva. Apoi cineva îi prinse picioarele repede. Nu mai avusese vreme să-şi ferească fața. Simți tăişuri şi durități pe frunte şi pe obraji, apoi o nouă smucitură, şi parcă nişte bolovani săltându-i sub ceafă, apoi auzi, da! *auzi* o voce, vocea lui Ursu:

– Azvârliți toate bețele aici. Nu mă puteți lovi.

Sări şi el şi se izbi de alții. Bețele zburau spre o țintă albă, dar aceeaşi voce strigă: Gata! Apoi nu se mai zări nicio pată albă. Intrarea fusese astupată. Vijelia încă urla, dar parcă în depărtări.

– Au venit? întrebă Victor mai mult pentru a-şi auzi vocea. Tu m-ai rostogolit, sau vijelia, sau?…

Ursu râse. Un hohot dement, ca o erupție, care ținu câteva secunde. Era de necrezut. Nu izbuteau încă să scape de urletele vijeliei, nu le

aveau numai în urechi, le îmbolnăviseră tot trupul, îi aduseseră în starea de a le fi teamă să vorbească. Şi deodată râsul lui Ursu. Parcă râdeau toți odată cu el, după ore de chin şi groază, după ce fuseseră zdrobiți şi biciuiți, după ce unii dintre ei simțiseră veghea şi teroarea morții.

– Ştii de ce râd? spuse Ursu. I-am simțit, nu ştiu cum dracu', dar i-am simțit. Şi în momentul când am fugit m-am gândit că ar putea să mă atace din spate. Şi deodată, hop! simt că-mi sare cineva în spate!… Zău c-ai scăpat de la moarte, Victor. Dacă aveam cuțitul în mână, îl înfigeam…

– Ce tot vorbiți voi? întrebă Lucia cu ton ofensat.

– Lasă-mă, Lucia… se rugă Maria. Lasă-mă să respir şi să aud şi să simt altceva decât întuneric, şi urlete, şi frig, şi spaimă. Te rog… Lăsați-mă să mă refac, vreau să simt că am inimă şi glas şi ochi… Oare nu putem scăpa de întunericul ăsta?

Era o întrebare de toate zilele. Revenise şi Maria la viață. Şi Tic care-l certa pe Țombi, şi Dan care începuse să fluiere ca şi cum şi-ar fi amintit scene dintr-un film de groază, şi Ionel care-şi căuta cutia de chibrituri prin buzunare.

– Aoleu, mamă dragă! I-auzi ce mai bocăneşte vijelia la sărmana noastră uşă din schiuri… Te pomeneşti că şi-a schimbat direcția!

Țombi începu să scâncească şi să se bage în sufletul lui Tic. Mezinul îl mângâia şi-i simțea tremurul neîncetat; îşi închipuia că suferă din cauza frigului.

– Cred c-ar fi timpul să vedem unde ne aflăm, spuse Victor. Cine atinge peretele bordeiului?

– Eu! răspunse Ionel. Stau rezemat de perete, dacă n-o fi vreun bolovan. Ba nu! e chiar peretele. Pământ… da… Şi mai sus nişte bârne, sau nişte pari… ba nu! Nişte nuiele… adică parcă ar fi şi nişte împletituri…

– Eu stau pe zăpadă! descoperi Lucia. Voi unde ați aterizat? Eu am căzut prima şi m-am dat la o parte ca să vă fac loc.

– Nu se poate! spuse Dan. Nu se poate să stai pe zăpadă. De unde zăpadă? Mi-a intrat mâna până la cot în salteaua de iarbă şi puf de sub mine…

– Aiurea! se miră Tic. Nu vrei să schimbăm locurile? Eu am găsit şi nişte perne şi ți le las ție. Hai!

– Trebuie să facem o trecere în revistă a adăpostului, propuse Victor. Să nu fie pe undeva vreo prăpastie sau vreo sălbăticiune…

– Brrrrr! se înfiora Tic. Vrei să ne țintuieşti în locurile în care suntem… Eu stau pe nişte cetini…

– Deocamdată… încuviință Victor. Să rămânem unde suntem… Nu e chiar obligatoriu. Dar e interzis oricui să se apropie de uşă… În niciun caz…

– Nu-i nevoie să insişti, spuse Ursu. Stau eu chiar în fața uşii. Nu se poate trece.

– Ei na! dădu Dan semnalul răzmeriței. Şi dacă mi se face poftă să ies la aer? Pe cinstea mea că am uitat vijelia… N-auzi cum bate la uşă?

– Nu bate vijelia la uşă… îşi începu Ursu destăinuirea de groază, dar se opri în ultima clipă. Bate vântul!

– Mai târziu, puțin mai târziu… îi răspunse Victor. Da! Bate vântul… Şi noi trebuie să ştim unde ne aflăm. O să facem o torță de hârtie şi o vom ține aprinsă. Şi ca să observăm tot ceea ce se află, eu cred că ar fi bine să ne fixăm fiecare câte ceva. De pildă… Ticuşor să observe cu atenție acoperişul… Ursu să ne spună în ce stare se află intrarea, deschizătura bordeiului…

– Eu sunt de acord să mă uit la plafon şi Ursu la intrare… acceptă Tic. Dar în cazul ăsta, Dan să se uite…

– Vrei să ştii cum arăți! îl întrerupse Dan. În regulă…

– Pe cuvântul meu că la asta m-am gândit! recunoscu Tic. Ți-a prins bine vijelia. Dacă ai mai fi rămas puțin afară…

– Dacă nu vă astâmpărați, se auzi vocea lui Ursu, vă promit că aduc tremurul şi spaima în bordei… Hai, Victor!

– Asta era spaima: Victor? nu se putu abține Dan.

Râse şi Ursu, ba chiar şi Tic, înfuriat că nu fusese mai prompt decât „mamă dragă”. Numai Țombi scheuna fără încetare.

– Va să zică, Tic va observa acoperişul, reluă Victor. Ursu va cerceta intrarea. Ionel, peretele de care e rezemat… Dan şi Maria, podeaua… Mi se pare că fiecare ați ajuns la capătul unei diagonale. Lucia…

– Eu vreau să văd ce e cu zăpada asta, spuse Lucia. E mai înaltă decât mine. E ca o coloană… Şi tu, Victor?

– Eu o să caut să văd pe unde sunt bagajele noastre, răspunse Victor. Şi o să le aranjez într-un loc anume… Bineînțeles, dacă se observă ceva

deosebit… Sunteți gata?

– Suntem gata, spuse Lucia. Dar nu ştiu cum ne vom obişnui cu lumina. O să orbim la început. Şi dacă se aprinde ceva?… Dacă ia foc bordeiul?… Brrrrr! vorba lui Tic. Oare n-ar fi bine să desfacem puțin uşa?

– De uşă mă ocup eu! spuse sec Ursu.

– Şi eu stau lângă un bloc de zăpadă… încercă Victor să-şi liniştească prietenii. Avem unde să stingem torțele. Am făcut trei şi le voi aprinde una de la alta. În primele clipe să țineți ochii întredeschişi… Ionel! Dă-mi chibriturile!

Torța de hârtie se aprinse de la primul chibrit, dar flacăra ei arse ochii tuturor. Trecea prin pleoape. Instinctiv îşi duseră toți mâinile la ochi. Numai Victor era obligat să sufere întreaga tortură. Când simți arsura pe mâini, aprinse cealaltă torță. Resturile de la prima le vârî într-o scobitură pe care o făcuse mai dinainte în zăpadă. Ridică torța cât mai sus, pentru a împrăştia o rază mai mare de lumină, dar răsună deodată vocea lui Tic:

– Mai jos, Victor! Să nu ardă acoperişul…

Cea de-a treia torță trecu din mână în mână, ca o ştafetă. Fiecare purtător îşi lumină, cu zgârcenia cuvenită, împrejurimile. Nici nu mai ajunse înapoi la Victor. O stinse Lucia în malul de zăpadă de lângă ea.

– Acum e-acum! începu Dan. Mai întâi despre Tic: pare pus pe harță, după cum arată cutele din colțul ochilor… Aşa! Lasă, că şi tu faci destule glume proaste… ei, vezi? Eşti sau nu eşti pus pe harță acum?… Încep să-mi înghețe picioarele, mamă dragă… Aşa! În partea mea sunt paie, puse anume pentru culcuş. Un strat gros cam de vreun sfert de centimetru. Patul ăsta de paie ar avea vreo doi metri şi jumătate pe doi metri. E lipit de perete…

– N-are doi jumătate pe doi… îl întrerupse Ursu. Cam doi pe doi. Dar lângă Maria mai este un pat de iarbă cam de aceleaşi dimensiuni… Aşa mi s-a părut…

– Chiar aşa e, spuse Maria.

Fiecare îşi relată observațiile culese în timpul arderii celor trei torțe, de hârtie, întregind imaginea generală a adăpostului. Se aflau într-un bordei săpat în pământ cam la un metru adâncime, de forma unui dreptunghi cu laturile de patru şi cinci metri. Acoperişul se scândură şi

şindrilă, îndopat din belşug cu cetini şi paie, era susținut de doi stâlpi, unul la intrare, iar celălalt în fund, legați între ei printr-o bârnă groasă, de care erau prinse, oblic, scânduri şi bârne mai subțiri, înfipte în pământ, de-a lungul malurilor. Intrarea bordeiului nu era chiar la mijloc, ci într-o parte, ca o fereastră, de-aceea evitaseră tinerii ciocnirea cu stâlpul de bază, şi de aceea o găsiseră mai greu. Cei doi stâlpi care susțineau acoperişul aveau cam doi metri înălțime, iar între malurile bordeiului şi acoperişul de scândură se împletise un gard de nuiele înalt cam de jumătate de metru. Deşi bordeiul era săpat la un metru adâncime, nu se ajunsese încă la piatră, ceea ce o făcuse pe Lucia să emită ipoteza, acceptată şi de Ionel, că toată zona aceea era fundul unui lac de munte astupat, cu timpul, de aluviuni. Zăpada se adunase numai la intrarea bordeiului: un morman compact, ca o pavăză interioară, făcut de cine ştie de ce vijelie trecută, care bătuse din față, dinspre miazăzi. Iar într-un ungher se afla un maldăr de cetini de brad, din care se putea face un foc bunişor, după cum calculase Ursu. Dan se repezi s-o ia înaintea tuturor:

– Ăsta nu-i bordei… Ăsta-i palat! Are de toate, ba chiar şi încălzire centrală… Nu-i aşa că vom face focul în centru, ca să ne bucurăm toți de căldura lui?

– Rezistăm până mâine la răsăritul soarelui? întrebă Ionel. Asta e esențial!

– De ce până la răsăritul soarelui? întrebă şi Lucia la rândul ei.

– Pentru că… Pentru că aşa mi-a spus cabanierul de la *Poienița*… se hotărî Ionel. Vijelia are un singur moment de odihnă, mi-a spus el. Voi erați sus, după bagaje, nu l-ați auzit. Vijelia nu se opreşte decât un ceas, două, la primul ei răsărit de soare. Asta-i o lege, zicea el. Dacă nu profităm de răsăritul soarelui… Dar de unde ştim noi când răsare mâine soarele?

– De asta ți-e teamă? îl luă Dan peste picior. Dacă vrei neapărat să ştii, uite: chiar în clipa asta, Lucia poate să-ți spună. Nu-i aşa, Lucia?

– Mulțumesc de invitație!… Mâine soarele răsare fix la ora şapte şi cincizeci şi trei de minute.

– Numai să putem pleca, mormăi Ursu. Dar când l-ai auzit tu pe cabanier spunând povestea asta cu răsăritul soarelui?

– Dar nu înțelegi că nu-i vorba despre răsăritul soarelui? se bosumflă Ionel. E vorba de primul răsărit de soare al vijeliei! Numai atunci îşi slăbeşte forța, pentru un ceas sau două. Asta a spus cabanierul. Şi tot ce-a spus până acum s-a adeverit…

– Din păcate… îl completă Maria. Prin urmare, trebuie să rezistăm până mâine dimineață la ora şapte şi cincizeci şi trei de minute. Numai că mie au început de pe acum să-mi înghețe picioarele. Mă dor…

– E foarte rău! se auzi vocea lui Victor. Fiecare să-şi scoată rucsacul şi să-şi învelească picioarele în el. Din tot ce avem, picioarele trebuie ferite cel mai straşnic.

– Cum s-ar zice, profită Dan, se întoarce proverbul: unde nu-s picioare e vai de cap… Bine că li se face şi lor dreptate! Parcă spuneai ceva cu cetinile alea de brad şi cu focul…

– Mai întâi ar trebui să mutăm mormanul ăsta de zăpadă în uşă, răspunse vlăjganul după un moment de gândire. Îl tăiem în cuburi mari şi facem o uşă pe cinste din el. Putem să lăsăm şi un geam pentru aerisire… Lasă, Ticuşor. Stai acolo! Voi n-aveți ce căuta aici! Vino tu, Victor! În trei minute n-avem ce face…

Victor înțelese că se întâmplă ceva grav la intrarea bordeiului, dar când ajunse acolo şi văzu în ce infern se află prietenul lui, îl cuprinse groaza.

Fugărit de lupi sau de ideea că se adunase haita, Ursu abia avusese timp să-l azvârle pe Victor în bordei şi să ridice vraful de schiuri, cu o singură mişcare, în fața intrării bordeiului, pentru a baricada goana fiarelor. Schiurile nu erau înfipte în zăpadă, unul câte unul, pentru a se transforma în stâlpi foarte greu de clintit. Rezistența lor era un miracol şi se datora numai brațelor lui Ursu. În repezeală şi-n disperare, vlăjganul nu găsise altă soluție de a asigura rezistența uşii improvizate, decât aceea de a-şi trece brațele prin legăturile de metal ale fiecărui schi şi de a trage apoi cu toată puterea în jos. Şi rămăsese aşa, în genunchi, cu brațele încordate, cu capul la două palme de uşa improvizată, încleştat, auzind şi aproape simțind fiecare urlet şi fiecare şuierat şi fiecare răsuflare a fiarelor de dincolo.

– Sssst… îi căută el urechea lui Victor. Să nu ne simtă ceilalți. Ar muri de spaimă, săracii.

Emoționat, cutremurat, Victor îşi lipi capul de fruntea lui Ursu şi-i simți sudoarea înghețată.

– Ssssst… continuă Ursu o clipă mai târziu. Mi-au scos năduşelile. Cred că mi s-au dublat bătăile inimii… Acum m-am obişnuit. Să vezi cum mă strâmb la ei printre zăbrele.

Pe alocuri, schiurile erau îndepărtate, oferind crăpături subțiri prin care se putea vedea vânzoleala dihăniilor. În una dintre crăpături intrase laba unui lup şi se prinsese ca într-o capcană. Acolo rodeau cel mai tare jivinele.

– Ssssst… Sunt o mulțime, fir-ar să fie! După laba asta, trebuie să fie nişte lupi giganți, sau poate o fi intrat în capcană chiar şeful lor, ăla care ne-a aşteptat pe bordei… Hai să-l sacrificăm! Scoate cuțitul din buzunarul meu şi taie-i laba! Ai putere?… Dacă ăilalți îl simt rănit, se reped asupra lui şi măcar scăpăm de unul…

– Ce tot sporovăiți acolo? întrebă Dan foarte intrigat. Dacă nu mi-ar fi atât de bine în puful ăsta…

– Toată lumea rămâne la loc! strigă Victor, aproape cu răutate în voce. Mai bine apărați-vă picioarele!

Scoase cuțitul din buzunarul lui Ursu, îi dibui resortul şi apăsă. Apoi cu mâna tremurândă întinse lama spre crăpătura prin care se zărea o pată neagră agitându-se. Simți imboldul lui Ursu din umeri. Lama întâlni rezistență. Apăsă tare, cu răutate. Urletul de durere din partea cealaltă sparse canonada vijeliei şi-l făcu pe Țombi să scheaune prelung. Schiurile zăngăniră, iar laba tăiată de lama ascuțită ca bricul căzu chiar la picioarele lui Victor.

– Ssssst… Bravo! Dacă se satură şi pleacă, mâine dimineață ieşim şi noi din mormânt… Dă-i drumul, că nu mai ştiu ce se întâmplă cu brațele mele şi mai ales cu gâtul. Trebuie să mă freci după ce scap. Are Lucia alcool…

Victor folosi cuțitul la tăiat cuburile de zăpadă. În scurtă vreme, mormanul uriaş se prefăcu în cuburi mari şi, încetul cu încetul, cuburile se uniră într-un perete gros, de aproape jumătate de metru. Când peretele ajunse sus, la două palme de bolta deschiderii, abia atunci Ursu îşi eliberă brațele din kandahare. Prin ferestruica rămasă, trase înăuntru schiurile, unul câte unul, apoi le aşeză în spatele uşii ca nişte baricade, ca nişte zăvoare uriaşe. Chiar dacă ar fi pătruns prin zăpadă,

sfredelind-o, fiarele ar fi fost oprite de uşa formată din baricadele orizontale. În sfârşit, putea şi el să respire aer, nu duhoarea sălbăticiunilor.

– Psssst… făcu el pentru ultima dată. Am scăpat bine. Înseamnă că sunt ocupate cu ospățul… Am găsit laba… A cui este: a mea sau a ta? Eu am prins-o în capcană, tu ai tăiat-o…

Încetul cu încetul, atmosfera din bordei se schimbă, începură glumele, nu mai răsunau râsete demente, ci râsete de toate zilele, chiar şi Țombi se mai liniştise, după ce Ursu îi trecuse de câteva ori pe la nas laba însângerată a fostului şef de lupi. E adevărat că în centrul bordeiului, de fapt mai aproape de uşă şi de fereastră, se aprinsese şi un foc, care nu împrăştia numai fum. Bordeiul se încălzise, tinerii începură să moțăie, unii se şi visau în zori pornind printr-un coridor de linişte spre căldură, spre o casă care să-i primească prieteneşte. Dar pe la miezul nopții se auzi o bubuitură prelungă, îngrozitoare. Munții se scuturau de zăpadă.

3

– Nu bei şi dumneata un pahar de vin? îl întrebă Iordan pe cabanier. Excepțional vin! Vechi şi autentic…

– Mulțumesc… răspunse cabanierul cu politețe convențională. M-am obişnuit cu vinuri mai ieftine, cu vinuri care se beau, nu care se gustă. Cel negru, pe care-l gustați dumneavoastră, mergea mult mai bine la grătar…

Iordan se uită spre el ostentativ, dar tot nu-şi lepădă ochelarii. Mâncase fără să şi-i scoată.

– Dumneata cam vrei să impui nişte lucruri, spuse Iordan… Arunci, aşa din coadă, parcă la întâmplare, subiecte de discuție… Ai vrea să ne faci să întrebăm: ce înseamnă a gusta, ce înseamnă a bea, la ce se potriveşte mai bine vinul negru sau cel alb, ce se înțelege prin vinul ieftin… O mie de subiecte cu care să treacă vremea… Şi toate să pară întâmplătoare, plecate de la noi…

Cabanierul făcu o mutră de om copleşit de puteri prea mari, recunoscându-şi parcă neputința, inferioritatea:

– Eu nu vreau altceva decât să-mi servesc clienții… Vorbele cumințí fac şi ele parte din serviciu… N-o să spuneți dumneavoastră că am sărit măsura!… Se mai poate întâmpla şi altfel; nu ştiu cine aruncă o piatră şi nu ştiu câți înțelepți…

– Ia stai, domnule, puțintel! îl opri Liviu Iordan. Galopezi prea repede. Cum vine asta: nu ştii *cine* aruncă o piatră şi nu ştiu *câți* înțelepți încep s-o caute? Cum vine asta?… De ce într-un loc foloseşti pronumele şi în celălalt numeralul… Asta nu-i egalitate, domnule! Ia spune! De ce?

– Nu pricep… răspunse cabanierul. Eu am spus o vorbă, dumneata o răsuceşti pe toate părțile, cu pronume şi numerale. De unde să ştiu eu…

– Sigur că nu ştii… Nu ştiința te-a obligat să foloseşti pronumele şi numeralul, ci instinctul, domnule. De ce n-ai folosit egalitatea, domnule? De ce n-ai spus: un *prost* aruncă o piatră, sau un *nebun* aruncă o piatră… Din cauza instinctului, domnule. Te refereai la dumneata, la vorbele pe care le serveşti clienților, şi fără să-ți dai seama ai folosit pronumele, ca să nu te insulți singur… Ăsta-i instinctul! E foarte clar?

Cabanierul stătea rezemat de tejghea şi privea parcă nepăsător spre clienții care încercau să-l tulbure. Fuma lacom, întotdeauna avea o țigară în gură.

– Dacă doriți cu tot dinadinsul, pot să tac, se retrase el. Eu nu v-am căutat nicio pricină…

– Fumezi mult… spuse ca o constatare Liviu Iordan. Dar probabil că asta ți-o spune oricine te vede două ore în preajma lui… Sau, hai să zicem: patru ore. Da… Vezi, domnule! Eu puteam să-ți spun asta fără să te văd, fără să te cunosc. Sau, hai să zicem la… cât a trecut de când am sosit?… Patru ore?… Puteam să ți-o spun la patru ore după ce te-am văzut, chiar fără să stai în preajma mea! Fără să stai *vizibil* în preajma mea… Nu simți, domnule, din formularea frazei, nimic?

– Dumneata ai chef de vorbă şi de discursuri şi măcar de unul care să bată din palme! explodă cabanierul.

– Aha! Treci la ofensivă ca să pară grosolane acuzațiile mele! Eşti tare, domnule! Ia spune! Ce-ai căutat în camera de vizavi? Ai fost de două ori acolo, în timp ce noi vorbeam. Te-ai aşezat ca la teatru în aer liber: nevăzut şi cu țigara în gură.

Cabanierul scăpă o pufnitură de râs, ca o răsuflare:

– Dumneata eşti pus pe ceartă. Încă n-a ieşit vijelia din oasele dumitale… Cauți pricină… sigur c-am fost în camera de vizavi. Atunci când v-am văzut luptându-vă cu indicatorul. Am intrat ca să v-o pregătesc. Am uns şi balamalele ca să nu scârțâie. O fi rămas, poate, şi miros de tutun…

Petric ar fi vrut să-i spună lui Iordan: „Ai văzut dumneata? Tocmai la asta nu ne-am gândit…”, dar îi observă pumnii încleştați scăpărând mai dur ca niciodată. De aceea luă o atitudine de judecată şi începu să-l măsoare pe cabanier:

– Va să zică aşa, domnule…

– Ce-nseamnă acest „va să zică aşa?” întrebă cabanierul cu aceeaşi nepăsare iritantă în voce.

– Înseamnă că ai răspuns perfect! interveni Liviu Iordan. Absolut perfect! Şi pe mine perfecțiunea mă incomodează, domnule, mă neliniştеşte… E foarte clar?

– Eu vreau să tac, răspunse cabanierul. Sunt destule chestii perfecte pe lume cu care te poți dumneata certa. Dar nu înțeleg de ce-mi cauți ceartă?… Faci teorii cu egalitatea, că-i nu ştiu ce cu pronumele sau cu numeralul, dar de fapt susții neegalitatea de când ai intrat aici… Eu nu zic că oamenii nu se pot ciondăni, dar dumneata azvârli cu piatra ca să provoci cearta, şi asta nu-i egalitate, domnule…

– Gata?! întrebă surprinzător de calm Liviu Iordan.

– Nu e gata! spuse celălalt, cu un vag tremur de enervare în glas. Nu-i egal, domnule, nici atunci când unul e chemat gol în fața altuia îmbrăcat, ca să i se dea lecții de morală…

– Pe cine vezi dumneata gol? întrebă Ion Petric.

– Într-un fel, pe dumneata! răspunse ironic Iordan. Dar gazda noastră se gândea la altceva: eu sunt îmbrăcat şi dumnealui e gol. Şi ce e cu asta, domnule?

– Nu-i nimic, dacă ăla care e îmbrăcat nu face pe moralistul şi nu provoacă, spuse în silă cabanierul. Dacă m-ați fi găsit mascat în Moş Crăciun, cum v-ați fi simțit?

– Ne-am fi simțit foaaaarte bineee, îşi lungi vorbele Liviu Iordan. Dacă dumneata crezi că ochelarii sunt o mască… Poftim! I-am scos!

Vorbise repede, parcă ar fi poruncit altcuiva. Dar cabanierul îşi întoarse încet capul, ca şi cum ar fi săvârşit o obligaţie neplăcută, îl privi o secundă pe omul cu faţa mică, fără ochelari, apoi ridică din umeri, scăpând iarăşi, din piept, o pufnitură de râs, ca o răsuflare:

– Te-ai ferit atâta, că mi-am închipuit nu ştiu ce… Crezusem că eşti vreunul dintre cei care-şi au chipul prin ziare…

Liviu Iordan îşi descleştă încet pumnii. Mâinile i se desfăcură pe masă, uriaşe, ca două farfurii. Cabanierul săvârşise, în sfârşit, prima greşeală.

– Şi de unde ştii dumneata că nu sunt unul dintre aceia?… întrebă el, rar, făcând pauze după fiecare cuvânt.

– Asta am zis-o şi eu aşa…

– Nu! N-ai zis-o aşa! îl ţintui Liviu Iordan. *Ai gândit* că trebuie să spui aşa! Iar aici se ascunde o siguranţă inconştientă. Dacă nu-i cunoşti pe toţi cei cărora le apare fotografia în ziare, când poţi să spui despre cineva că nu i-ai văzut fotografia în ziare? Când, domnule?… Că doar nu citeşti toate ziarele care apar… *Când îl cunoşti, domnule!* Când ştii cine este, când ştii că nu putea să-i apară fotografia!… Stai, domnule! Stai, că ştiu ce vrei să spui. Vrei să spui că nu mă cunoşti, că nu m-ai văzut niciodată. Păi asta-i încurcătura în care ai intrat! Contradicţia asta, domnule! Cum poţi dumneata, fără să mă cunoşti, să spui că nu mi-ai văzut fotografia în ziare?…

– Am spus că… am zis-o şi eu… aşa… începuse să se bâlbâie cabanierul. De ce să despicăm…?

– Nu despicăm nimic! îl întrerupse brutal Liviu Iordan. De ce nu recunoşti, domnule?… De ce nu recunoşti că ai aflat, adineauri, anumite lucruri care te fac să bănuieşti cine sunt… Şi cel care îţi închipui că sunt nu putea să aibă fotografia în ziare; nu putea să fie decât ceea ce ai auzit că este: un om care caută, un om care nu trăieşte decât pentru a căuta. Dumneata ştii cine sunt, ştii ce vreau, ştii ce caut… Poate că nu ştii de când te caut?… De douăzeci de ani!

Cabanierul îşi pierduse cumpătul:

– Ce tot mă înnebuneşti, domnule? De unde să ştiu eu cine eşti? De unde să ştiu eu ce cauţi dumneata? De când ai venit, tot mă freci ca într-o moară, tot mă strecori şi mă cauţi… Ce vină am eu că ai dumneata idei fixe? Caută-ţi alţi clienţi!

Liviu Iordan era mulțumit. Degetele lui răsfirate loveau uşor masa, fără zgomot. Petric recunoscu gestul şi azvârli priviri rele şi ascuțite spre cabanier:

– Gurrrrra! Hotărâm noi ce trebuie să spui! Apropie-te de noi! Mişcă-ți picioarele, domnule! N-auzi?

Cabanierul parcă nici nu-l auzise. Rămase lipit de tejghea. Numai mâna lui urca lent spre gâtul unei sticle.

– Începi să fii nerod, domnule! îi spuse Iordan ridicându-se de la masă. Ştii mai bine decât mine că în pustiul ăsta suntem numai noi trei. Dar trebuie să mai ştii ceva: nimeni nu are habar că am urcat aici. Cei care au coborât nu ne-au văzut. Ei! Începe să fie clar?

Cabanierul apucă sticla şi turnă din ea într-un pahar. Bău cu mâna stângă. Dreapta dusese sticla sub tejghea, într-un gest firesc, de gospodar. Dar degetele eliberate căutară, găsiră şi strânseră cu putere capul metalic al unui sifon.

– Mi s-a părut mie curios telefonul ăla la miezul nopții… îşi aminti cabanierul. Şi toată chemarea aceea grabnică. Dar nu m-am gândit că se pregăteşte o lovitură aici… N-o să găsiți mare lucru. Câteva sute de lei. Şi nişte provizii pe care nu prea văd cum o să le duceți jos… Altceva…

– N-o întoarce, domnule! Nu fi nerod, domnule. Dă drumul sticlei, dă drumul armei, domnule! Auzi?… Ce poți să ai acolo sub tejghea? Un cuțit… Un topor… Un sifon… Astea nu-s arme, domnule… Auzi?

Liviu Iordan înaintă câțiva paşi, dar nu spre tejghea, ci oblic, spre uşa care dădea în antreu. Parcă înțelegându-i intenția, Ion Petric porni spre cealaltă uşă, care dădea spre dormitoare. Cabanierul nu mai avea unde să se refugieze.

– Nu vreau să te împuşc, domnule… continuă Liviu Iordan, scoțând pistolul de sub pulover. Dumneata ridică mâinile încet şi aşază-ți-le pe creştetul capului. Chiar dacă ai un pistol, nu te poți salva. Unul dintre noi doi tot te va doborî. Hai!

Ultimul cuvânt şuieră ca un proiectil. Cabanierul îşi ridică încet mâinile, împreunându-şi-le pe creştetul capului.

– Acum ieşi de-acolo! porunci Ion Petric. Aşază-te pe scaunul de lângă sobă. Şi să nu cobori mâinile de pe creştet… Ca să fie foarte clar!

Liviu Iordan îl aprobă cu un zâmbet ironic. Cabanierul se supuse. Ieşi de după tejghea şi păşi rar spre locul pe care i-l indicase Ion Petric. Colosul se luă după el şi îi controlă, în mers, buzunarele şi ascunzişurile posibile pentru o armă. Nu găsi nimic. Abia după aceea îi făcu semn să se aşeze pe scaun.

– Nu! se opuse Liviu Iordan. Stai în picioare. În poziție de repaus, ca la armată în fața superiorului… Taci! Ştiu ce vrei să spui: ce-ai spus mai adineauri… câți bani sunt în casă… Nu-ți stă bine în rol de nerod. Nu ți se potriveşte, domnule, îți propun să dăm cărțile pe față!

Cabanierul îşi schimonosi figura pentru a-şi dovedi neputința. Dacă n-ar fi fost în poziția aceea obositoare şi caraghioasă, ar fi ridicat simplu din umeri:

– N-am ce să fac… răspunse el. Ați urcat aici cu nişte idei fixe. Singura mea nădejde este că n-o să ucideți un om nevinovat. Numai un nebun ucide de pomană…

– Da, domnule! spuse Iordan aproape în şoaptă, venind către el. Numai un nebun poate să ucidă inutil. De-aceea, domnule, îți dau cuvântul meu de onoare că nu sunt nebun şi că nu te voi ucide nevinovat…

Pentru prima dată, muşchii tresăriră pe fața cabanierului. Şi parcă dându-şi seama de slăbiciunea de o clipă, fața i se înroşi imediat, iar vocea îi deveni rugătoare:

– Mi-e teamă, domnule. Mi-e teamă că vei ucide…

– De ce? şuieră Liviu Iordan. Pentru că mă crezi nebun, sau pentru că n-ai încredere în cuvântul meu?

Cabanierul închise ochii. Omul din fața lui era un diavol. Intra în el ca o boală şi începea să cotropească. Nu-l putea respinge, orice rezistență se transforma în prăbuşire.

– Mi-e teamă, domnule, cum să nu-mi fie? începu cabanierul. Nu mă cunoşti, nu te cunosc. Vii aici purtat de nişte idei fixe. Crezi că sunt nu ştiu cine care trebuie ucis…

– Iar vrei să mă abați pe o potecă lăturalnică… îl dibui Liviu Iordan. Dacă veneam să te ucid, de ce n-am făcut-o? De ce nu te-am ucis până acum?… Ştii dumneata pentru ce am venit… Ți-am dat cuvântul că nu te voi ucide nevinovat! De ce ți-e frică, domnule?

Cabanierul nu răspunse. Iarăşi simți fiori în ceafă şi iarăşi închise ochii.

Liviu Iordan începu să se plimbe nervos prin sufragerie. Nu izbutea să răspundă la cea mai simplă întrebare: „De ce-i era teamă cabanierului?” O anumită teamă îl făcea pe cabanier să nu joace cu cărțile pe față, aşa cum se întâmplase cu Ion Petric. De unde provenea această teamă? Să fi ajuns singur la descoperirea tainei? Să posede el un anumit amănunt, de o importanță extremă, pe care nu-l mai ştia nimeni altcineva? De ce se ferea?… I se părea că pentru prima oară pleacă la atac fără să ştie cum să-l ducă şi fără să ştie cum se va sfârşi. Trebuia totuşi să pornească atacul!

– Te numeşti Paul Bălan… începu el. De ce ți-ai schimbat numele? Cum ai ajuns Paul Balău?

– Nu mi-am schimbat numele, răspunse cabanierul. Paul Balău e numele adevărat…

– Vrei să spui că numele celălalt: Bălan, provenea dintr-o eroare? Asta trebuie să înțeleg…

– Chiar aşa este. Mi s-a dat un nou buletin, când s-a dat la toată lumea, şi s-a trecut numele adevărat de pe actul de naştere. Eu nici nu mi-am dat seama…

– Înțeleg… spuse Liviu Iordan. Ştii că aşa ceva este aproape imposibil de verificat. Dar nici nu interesează dacă era greşit vechiul buletin sau dacă s-a greşit ăstălalt. Principalul e că te-ai numit odată Paul Bălan. De când ți-ai schimbat numele… adică de când porți numele ăsta: Balău? Am revenit special asupra întrebării ca să nu-ți închipui că-ți întind o cursă.

– Am primit noul buletin acum… douăzeci de ani… De-atunci s-au mai schimbat o dată buletinele…

– Hopa! făcu Liviu Iordan. La asta nu m-am gândit. Prin urmare, acum douăzeci de ani, ți-ai schimbat dintr-un anumit motiv buletinul!… Încă nu mă interesează motivul. Vreau să precizezi cum te-ai numit până acum douăzeci de ani când ți-ai schimbat buletinul?

– Paul Bălan… Tot timpul…

– De când te-ai retras în munți? Vreau răspunsuri foarte precise. Ca să fie clar, foarte clar!

– De douăzeci… şi doi de ani. Imediat după terminarea războiului. Am avut un accident şi…

– Ce meserie ai avut înainte de a urca în munți?

– Am fost şofer…

Liviu Iordan încuviință, clătinându-şi capul:

– Ştiu… şi probabil ştiai că ştiu, adică îți închipuiai că ştiu… Da!… Mai departe… Ai spus c-ai avut un accident… în fața Gării de Nord, pe Calea Griviței, lângă un chioşc cu răcoritoare…

Cabanierul îngălbeni. Tremura, sau clătina capul repetând o afirmație? Era greu de răspuns.

– Ai fost transportat la Spitalul 303, la fostele grajduri regale, în Cotroceni. Cu dublă fractură de claviculă şi cu câteva coaste rupte. Celelalte răni erau superficiale… Convalescența ai petrecut-o într-un sanatoriu de câmpie, lângă Slatina… ai stat acolo, ca invalid de război… pentru că aşa ai aranjat lucrurile… până în octombrie… Pe urmă ai dispărut. Ca să dau de dumneata, am umblat cincisprezece ani de zile prin toată țara… Am căutat toți oamenii cu care ai stat în pavilion, vreo treizeci de răniți… fiecare cu altă adresă, cu altă profesiune, mutându-se dintr-un oraş în altul… şi numai doi dintre ei, cu care te împrieteniseşi, mi-au povestit despre mama dumitale şi şi-au amintit numele satului în care trăia.

Şi Paul Bălan şi Ion Petric ascultau ca fascinați povestea lui Iordan.

– Da, domnule… continuă el. Când am ajuns în satul dumitale, n-am mai găsit niciun Bălan. Mama dumitale murise de trei ani şi nimeni nu ştia unde eşti. Cei mai mulți credeau c-ai plecat din țară. Mai aveai un văr care lucra într-o mină de lângă Vatra Dornei, într-o mină de mangan. Am mers pe urmele lui prin tot felul de mine şi şantiere, prin toată țara. Ajungeam întotdeauna mai târziu cu câteva luni. La Comăneşti, am ajuns chiar la câteva zile după ce a plecat. L-am găsit la Uioara. El mi-a spus că eşti cabanier în regiunea asta. Îi părea rău, săracul, că nu-mi poate da adresa, dar nu te mai văzuse de vreo opt ani. Nu ştia că-mi dă prima şi singura veste despre dumneata… Asta s-a întâmplat cu câteva luni în urmă… Nu-ți fie teamă, că am ştiut eu cum să vorbesc cu el. Nici nu ştie cine sunt, a şi uitat că a vorbit cu mine… L-am tras de limbă, domnule, fără să simtă, şi l-am întâlnit întâmplător la o cârciumă… Să n-ai nicio teamă şi nicio nădejde. Nimeni în lumea

asta, cu excepția celor care sunt aici, nu ştie că eu te caut pe dumneata… Mai este cineva care ştie, dar nu ştie cine sunt eu. Am luat toate măsurile, domnule. Ca să fie foarte clar!… Ți-am spus toate acestea ca să-ți intre bine în cap că nu voi da niciun pas înapoi. Jumătate din anii pe care-i am, i-am petrecut numai în căutări. N-am fost nimic, domnule, înțelegi?… Nimic! Un om care caută, nu unul care mănâncă şi doarme, care se duce la cinema, care iubeşte, care râde, care citeşte ziarul. Am fost un om care caută. Căutam în fiecare mişcare pe care-o făceam, în fiecare minut pe care-l trăiam… Asta e, domnule: căutam! La început am crezut că în câteva luni voi termina căutarea, pe urmă am mai adăugat câteva luni, aşa cum face omul când are o întâlnire şi se hotărăşte să mai aştepte câteva minute, şi iar câteva minute, până pleacă. Eu mai adăugam luni, şi alte luni, şi pe urmă ani, şi alți ani, până mi-am dat seama că nu mai pot pleca. Investisem prea multă căutare ca să mai pot renunța. Era ca o greutate care trăgea într-o balanță. Nu mai puteam să renunț. Şi nici n-aş fi fost în stare. Îmi intrase căutarea în sânge… Ani? Douăzeci şi trei… Înțelegi, domnule? Mi se lăsase un testament, pe patul de moarte mi s-a lăsat…

Cabanierul se dădu un pas înapoi, alungat de groază, de o teroare căreia nu putea să i se împotrivească. Liviu Iordan era într-o asemenea stare, că nici nu-i observă mişcarea, închisese ochii şi aştepta să se liniştească. Vocea îi deveni iarăşi lucidă şi fermă:

– Acum ştii mai bine, domnule. Ştii că nu voi da înapoi niciun pas, ştii că nu pot să dau înapoi… Nu mai are rost să te ascunzi… Când l-ai cunoscut pe George Iordan?

– Niciodată! răspunse prompt cabanierul.

– Poate că l-ai cunoscut sub alt nume? insistă Liviu Iordan. Poate n-ai reținut că şi pe mine mă cheamă Iordan?

– Ba da… răspunse cabanierul.

– Numele dumnealui l-ai reținut? întrebă într-o doară Liviu Iordan.

– Mi se pare că… Petrescu sau… cam aşa ceva.

– Atunci de ce spui că nu l-ai cunoscut pe George Iordan?

– Ce-are a face una cu alta? Pe dumnealui l-am cunoscut, pe domnul Petrescu, sau cam aşa ceva, dar pe George Iordan nu l-am cunoscut. Dacă ar fi venit şi el la cabană…

– De unde ştii că n-a fost la cabană?

– Dacă dumneata vrei să faci glume cu mine!… Cum să vină la cabană?

– Dar de ce să nu vină, domnule, la cabană? întrebă apăsat Liviu Iordan, ridicându-se amenințător de pe scaun. De ce să nu urce la cabană ca tot omul? De unde ştii dumneata că n-a fost şi el printre miile şi zecile de mii de oameni care s-au perindat prin cabanele din țara asta?

Cabanierul îşi dădea seama că făcuse o greşeală copilărească. Oare o mai putea repara?

– Poate că o fi fost, dar nu l-am cunoscut… se retrase el nesigur, încordându-şi la limită atenția.

– Nu, domnule! lovi celălalt. Ştii bine că nu putea să urce la cabană. Poate că ştii mai bine decât mine, sau poate că ai ştiut înaintea mea… *Cum să vină la cabană?* Sigur că ți se părea o glumă. Cum să urce din mormânt la cabană?… Atunci de ce spui că nu-l cunoşti, domnule? De ce spui că nu l-ai cunoscut? De ce numele Iordan l-ai reținut? De ce l-ai reținut din prima clipă, fără să ți-l repete cineva? De ce nu l-ai reținut şi pe al dumnealui?… *Cum să vină la cabană!*… Dacă ştii că George Iordan e mort, de ce te încăpățânezi, ca un nerod, în a susține că nu l-ai cunoscut?

– N-am spus nimic, domnule. Dumneata spui totul. Dacă-i pe teorie, pot să zic şi eu că am aflat de la nu ştiu cine că George Iordan a murit. Nu ştiu nimic. Nu l-am cunoscut.

– Acum e prea târziu! îl privi cu dispreț Liviu Iordan. Înțelegi, domnule? *Pentru mine* e prea târziu, nu pentru dumneata. Dumneata poți să cauți câte prostii vrei. Ai şi început să te aperi prosteşte, cu încăpățânări de copil: nu ştiu nimic… nu l-am cunoscut… Acum ştiu eu, ştiu că nu pot să greşesc! Am obținut de la dumneata o mie şi una de dovezi şi mai ales încăpățânarea asta de la urmă! Mi-a fost pe undeva teamă că ar putea să fie o coincidență, o teamă minoră, domnule, a mia parte dintr-un adevăr sigur. Dar acum, gata! A dispărut şi fărâma aceea… Dumneata eşti cel de-al doilea! Înțelegi? Într-o zi, la începutul lui iulie, a doua zi după ce ai plecat cu maşina spre un anumit loc din Bucureşti, la ora unsprezece şi jumătate, ai avut întâlnire cu George Iordan, în fața Gării de Nord, pe Calea Griviței… Erai îmbrăcat în cămaşă albă, cu pantaloni de doc…

– Nu-i adevărat! strigă Paul Bălan. E o cursă! Nu m-am întâlnit cu niciun George Iordan. Poate că ne-am refugiat toți trei acolo, la întâmplare, şi a căzut casa peste noi. N-am avut întâlnire cu el… Nu l-am cunoscut…

Liviu Iordan se întoarse către Ion Petric:

– Adu funia, de sus, din rucsacul meu. Îl ajutăm noi să-şi refacă memoria. O să-şi amintească şi laptele supt de la maică-sa…

Paul Bălan nu opuse nicio rezistență când cei doi oaspeți începură să-l lege. Se lăsă moale ca o cârpă. Fedeleş, ca o mumie, fu rostogolit în antreu, iar acolo i se legară picioarele de un stâlp. După un timp, gerul începu să-i trezească amintirile.

Capitolul VI

1

Gerul îndurat, spaima, oboseala şi căldura răspândită în tot bordeiul de focul de cetini, supravegheat şi întreţinut cu schimbul, îi adormiseră pe cireşari. Trecuse de miezul nopţii şi venise rândul lui Victor să facă de gardă, după Ionel. Focul abia mocnea. Maldărul de cetini era pe sfârşite. Victor arunca din când în când câte-o crenguţă în foc, mai mult pentru a păstra o geană de lumină în adăpostul de sub pământ şi a auzi pârâiturile acelor de brad. Când flacăra ajungea la apogeu, îşi plimba privirile peste paturile de iarbă. Lucia şi Maria dormeau una lângă alta, amândouă cu picioarele în rucsac. Braţul Mariei se odihnea pe braţul Luciei. Alături de Maria se întinsese Tic, în diagonală, cu picioarele spre foc şi cu capul spre soră-sa, iar Ţombi adormise, în sfârşit, cu botul pe ceafa neînfricatului său stăpân. Pe celălalt pat de iarbă dormeau: Dan, Ionel şi Ursu. Dan cu capul împins în perete, Ionel legănându-se şi răsuflând şuierător, Ursu frământându-se mereu, întorcându-se şi pe o parte şi pe alta, sau ridicându-se uneori în capul oaselor.

Cam la un sfert de oră după ce intrase Victor în schimb, apăru şi Ursu lângă foc.

– Nici nu pot să mă gândesc la somn, şopti vlăjganul. Abia am aşteptat să adoarmă toţi, şi acum Ionel. Tu auzi? Simţi? Vijelia s-a înteţit… Şi dacă ar fi numai vijelia… N-avem nimic, nici fărâmă de pâine… Dacă n-ar fi luat Lucia sandvişurile, muream de foame… Şi nici foc nu mai avem din ce să facem…

– Ba foc am mai avea din ce să facem, răspunse Victor, tot în şoaptă. Gărduleţele ăstea de nuiele ne ajung pentru câteva zile. Tot nu folosesc la nimic. Dar cu mâncarea e o nenorocire.

– Oare cât am putea să rezistăm fără hrană?

– Cam tot atâtea zile cât va ţine focul, adică vreo două, trei zile. Toate nenorocirile se vor abate odată… Ssssst!

Se auzeau foşnete într-un pat. Victor aruncă o crenguță în foc şi la flacăra ei îl zări pe Tic în capul oaselor.

– Mizerabilul ăsta… se scuză Tic în şoaptă. Iar a început să scheaune. Tocmai când visam că mănânc cârnați de porc şi răcituri. Nici n-am apucat să simt gustul usturoiului. Jigodia…

Victor era atât de înduioşat (dar mai ales Ursu, care n-avea însă voie să-şi trădeze prezența, acolo lângă foc), încât îi venea să se ducă la el şi să-i mângâie părul ciufulit şi plin de paie. Se mulțumi să-i facă un semn de „somn uşor", apoi rămase iar nemişcat aşteptând să adoarmă ciufuliciul.

– Tu crezi că lupii s-au săturat cu ăla? întrebă Victor în şoaptă când îl simți pe Ursu iarăşi lângă el.

– Tare mi-e teamă că nu… Dacă e capul haitei, ne-am dus. Cred că nici nu s-au atins ceilalți de el. Fără un picior e încă puternic şi ceilalți ştiu că-i mai poate conduce. De asta mi-a fost teamă… Aşa am citit nu mai ştiu pe unde. Când cade unul dintre ei rănit, îl sfâşie cât ai zice peşte, dar am citit că se supun întocmai capului haitei… Scârboase şi crude jivine! Când atacă o stână, nu ucid numai oile pe care le fură şi le mănâncă. Fac un adevărat măcel. Ucid totul. Sute de oi. Numai din pofta de a ucide… De aceea am sărit asupra ăluia singuratic. Cred că l-aş fi sugrumat…

– Oare sunt mulți? se cutremură Victor.

– După bocănituri şi urlete parcă erau sute. Brrrr! Nu ştiu, Victor. Dar parcă mai contează dacă sunt cinci sau douăzeci! Sau o sută… Au simțit pradă bună în bordei şi n-or să se mişte de-aici chiar dac-ar muri de foame. Sau dacă-s mai mulți, se împart. Unii rămân, alții pleacă în căutarea altor prăzi… Numai că pe-aici, în afară de noi, nu prea văd ce-or să găsească… Eu aşa îmi închipui, cam asta le trece prin mintea lor de jivine scârboase: *fraților! am dat lovitura!*… Singura noastră şansă e să stea vijelia şi să înceapă oamenii să bată iarăşi drumurile… Sau să pornească vreo ceată de vânători după lupi… aşa cum se întâmplă pe vremea rea…

– Nu rezistăm până atunci, aici… spuse Victor. Tu ştii la ce oră a început vijelia? Exact când ne-a spus cabanierul… Şi tot el ne-a spus că va ține cel puțin o săptămână. Cel puțin, Ursule! Cum putem să rezistăm în bordeiul ăsta o săptămână? Chiar dacă n-ar fi lupii ăştia la

pândă şi tot ar fi greu până la primul adăpost mai ca lumea, până la cabana Izvoarele, unde ne-a sfătuit cabanierul de la *Poienița*… Şi ştii de unde ni se trage toată nenorocirea asta?

– Ştiu… îşi aminti Ursu. Dacă nu ne-am fi grăbit să-l salvăm… Oare n-ar fi putut scăpa singur din prăpastia ăia?

– Să scape singur?! se înfioră Victor, amintindu-şi poziția în care-l găsise pe cabanierul de la Izvoarele. Numai dacă s-ar fi trezit, Ursule… ştii, mi-a fost ruşine să spun… numai dacă ar fi căscat în leşin, sau dacă i-ar fi căzut un bulgăraş de zăpadă pe spate, şi s-ar fi prăbuşit… Ufff! Ştii cum stătea deasupra prăpastiei?… Dacă ar fi avut o batistă în buzunarul de la piept, sau un inel în deget, ar fi căzut… Zău că nu exagerez… Probabil că s-a certat cu nevasta… dar să-l lăsăm dra… adică să-l lăsăm în plata Domnului… Noi suntem într-o situație mult mai disperată decât a lui… Pentru că pe noi nu are cine să ne salveze…

– Dac-am putea profita de răsăritul de soare al lui Ionel! spuse Ursu înfuriat de groaznica neputință pe care-o simțea pretutindeni în jur. O oră sau două ore de urcuş…

– E fantastic, Ursule! Acum îmi amintesc harta în toate detaliile. Nu numai regiunea asta. Toată harta. Parcă o văd în fața ochilor. Fiecare cută, fiecare vale, fiecare înălțime… Oare cum de nu ne-a trecut prin cap să ne uităm pe ea?… Ştiu unde suntem, adică bănuiesc… adică ştiu cu precizie!

– Stâna nu era trecută pe hartă, îşi aminti Ursu.

– Ştiu că nu era trecută, dar într-un fel era… Teoria Luciei cu fundul de căldare îmi dă siguranță. Parcă văd pe hartă fundul de căldare. Şi de la fundul căldării până la Izvoarele, pe serpentinele de care ți-ai amintit şi tu, nu e mai mult de o oră…

– În timp normal, Victor…

– Sigur că da… Şi ştii ce mai cred?… Cabana e chiar deasupra noastră. De-acolo, de lângă cabană, au căzut obiectele pe care le-ai găsit tu. Sunt absolut sigur!

– Pumnalul, Victor! Un adevărat dar ceresc… Cine ştie la ce ne va mai folosi! Fără el… nu cred că aş mai fi avut curajul să vă păzesc în fața movilei… Stăteam față în față, fir-ar să fie de cotonog! Abia aştepta să cad sau să vină ăilalți…

– Oare ce fac? Nu se duc prin alte părți?

– Ştii ce fac? Stau undeva la adăpost. În zăpadă, sau după vreo stâncă… Stau în cerc şi în mijlocul lor se află cotonogul… Sunt sigur că el e şeful şi că laba e a lui. A vrut să facă pe viteazul față de ăilalți şi şi-a repezit laba… Stau în cerc, mizerabilii! Şi mereu unul din ei vine spre bordei să vadă ce se întâmplă. Cu schimbul. Se-ntoarce unul, pleacă altul, mereu, mereu e mişcare. Ca să nu le scape cumva prada. Dacă n-ar fi vijelie, ar înconjura bordeiul şi-ar aştepta.

– Dacă scăpăm primul răsărit de soare al vijeliei… se înfricoşă Victor. Poate că nu-s aşa de mulți…

Ursu înțelese gândul lui Victor. De câte ori nu-i trecuse şi lui prin cap! Dar mai ştia, din atâtea povestiri şi lecturi, că nu e animal mai crud şi mai hămesit ca lupul în haită. Atât de laş când e singur, în momentul când se adună în haită întrece în ferocitate şi în îndrăzneală orice alt animal de pe planetă. Atacă satele, ba ajunge uneori şi pe la marginea oraşelor mai liniştite. Ba mai citise prin cărți despre lupii care-şi caută şi chiar îşi recunosc duşmanii după ani de zile.

– Şi eu te-am pus pe tine să-i tai laba! făcu Ursu haz de necaz. Acum suntem amândoi trecuți în catastiful lor. Cred că-s mulți… Dar dacă tu crezi că ar trebui să facem o încercare, eu mă alătur… De fapt m-am gândit şi eu la inversarea masacrului: să-i măcelărim noi pe ei…

– Cum? Cu ce? Chiar dacă am avea un pistol mitralieră şi tot ar fi greu…

– Dac-am avea un pistol mitralieră! visă Ursu. Doamne, ce i-aş mai curăța. Aş sta aici, în gura bordeiului, şi i-aş trăsni unul câte unul… Nu ştiu de ce-i urăsc atâta… Poate din cauza întâmplării aceleia groaznice din prima iarnă după război! Brrrr! Mi-a povestit-o un vânător care a fost în grupul de răzbunători. Cumplită poveste. Era o ceată de turişti. Urcau spre o cabană şi i-a prins viscolul. Era un grup mare, vreo cincizeci de băieți şi fete… Şi deodată i-a atacat o haită de lupi. Vreo zece, doisprezece lupi… cincisprezece… Şi ştii care a fost nenorocirea? I-a cuprins panica pe toți cei din grup. În loc să facă un cerc şi să se apere cu schiurile şi cu bețele, să facă un fel de gard din schiuri, iar alții să întâmpine, în spatele gardului, lupii cu bețele, au luat-o la goană, care încotro. A fost un masacru total. Niciunul din cei cincizeci de tineri n-a scăpat. I-au ucis pe toți. Numai la beregată i-au atacat… Eram mic când mi s-a istorisit întâmplarea. Atunci am simțit prima dată în viață dorința

să mă fac ceva. Ani de zile, de câte ori mă întreba cineva, aşa, de formă, ce vreau să mă fac, nu spuneam nici şofer, nici aviator, nici vânzător de înghețată. Spuneam mereu: să omor lupi. Măcelar de lupi. Nu ştiu cine mă învățase cuvântul ăsta: măcelar.

– Şi pe mine mă trece groaza! spuse Victor. Şi pentru turiştii aceia… Dar mă gândesc şi la situația noastră… Zău, Ursule… Pentru prima dată, parcă mi-ar părea rău că am avut ocazia să salvăm un om de la moarte… Mă gândesc la Tic, la Maria, la Lucia… la toți, la tine… Şi la fiarele astea care aşteaptă în jurul bordeiului… Hai să jurăm ceva, Ursule! Noi doi… Să jurăm că vom apăra uşa până la ultimul nostru strop de putere. Nu împotriva lupilor, că ei nu vor putea să intre aici. Împotriva celor dinăuntru, Ursule! Să nu-i lăsăm să iasă afară. Şi dacă eu o să înnebunesc şi o să vreau să ies, poți să faci orice cu mine… Mai bine să mă ucizi tu, decât să ajung în colții fiarelor…

Ursu era profund impresionat de cuvintele lui Victor, înțelegea ca şi el în ce situație se află cireşarii. Erau apărați de dihăniile crude şi hămesite, dar nu erau apărați de foame, de ger, de groază…

– Poate că sunt puțini… încercă el să se încurajeze. Poate că sunt mai puțini decât cred eu… Dar nu ştiu cum să facem, pentru că nu avem decât o armă, o armă de mână… Dacă n-ar ataca în grup, ci unul câte unul, le-am veni foarte uşor de hac. Eu singur nu m-aş mai sătura să tai cu cuțitul ăsta grozav. Dar dacă sar deodată patru, cinci şi chiar mai mulți, ce ne facem? Nici cu puşca nu i-am putea opri. Asta-i nenorocirea… Zău că nu mi-e frică! Aş da în ei cu toată ura lumii. În fiecare lup parcă văd pe unul din cei care au făcut atunci măcelul… Dar dacă sunt prea mulți, nici n-apuc să ucid unul şi îmi sar alți trei, patru în spate… Chiar dacă am fi împreună, fiecare înarmat, şi tot n-am putea să facem mare lucru. Ne-ar doborî repede. Văd că te preocupă grozav…

– Mă preocupă… spuse Victor. Cumplit mă preocupă. Dacă nu scăpăm de fiarele ăstea, dacă nu trecem prin barajul lor, nu mai avem nicio altă şansă de salvare. Ştii care-i groaza mea cea mai mare, Ursule?… Suntem în fundul unei căldări, în fundul unei prăpăstii şi ninge întruna şi viscoleşte, Ursule, şi mi-e teamă de avalanşă… Dacă se prăbuşeşte zăpada de pe munții de deasupra noastră, cu lupi sau fără lupi, s-a terminat cu noi… Asta-i! Mereu tremur… şi zău, pe cuvântul meu, că parcă mă bucur când îi aud pe lupi hârşâind în fața intrării

bordeiului… Înseamnă că încă nu suntem îngropați… Fiecare minut trece prin mine… Fir-ar să fie de accident! Oare de ce s-a certat idiotul ăla cu nevastă-sa! Şi de ce nu s-a uitat în jurul lui? Şi când te gândeşti că acuşi va răsări soarele… peste câteva ore… acuşi se vor scula ceilalți şi vor vrea cu orice risc să pornim spre Izvoarele. Ce-o să le spunem?

Se lăsă o tăcere plină de spaime, apoi se auzi vocea terorizată a Mariei:

– Nu e nevoie să ne spuneți nimic. Ascultăm, amândouă, de aproape un ceas, şoaptele voastre.

– Şi eu… spuse Tic.

– Şi noi… spuse Ionel. Eu şi Dan… S-a dus cu frumosul şi inspiratul meu răsărit de soare. Ştiți ce rău îmi pare!

Se auzi de undeva dintr-un ungher şi schelălăitul înăbuşit al lui Țombi.

– Eu mă opun! strigă Dan. Ei, na! Din cauza unor dihănii urâcioase! De ce nu e Țombi ăsta un dulău, un tigru!? Pssst! Dac-ar fi Țombi un tigru! Ce-ar mai da iama prin ei!

– Din păcate, spuse Ursu, nu e tigru. Şi chiar dacă ar fi, nu cred că i-ar speria. Dacă sunt înfometați, sar zece odată asupra lui şi-l fac bucăți… Şi voi de ce-ați tăcut? se înfurie subit Ursu. De ce nu ne-ați spus că sunteți treji? Ce rost avea să auziți poveştile noastre aiurite?

– E mai bine aşa… interveni Lucia cu un accent trist în voce. Măcar să ştim pe ce lume ne aflăm. Ne-am fi sculat dimineață cu atâta speranță, încât n-am fi putut rezista la ideea închisorii fără speranță…

– Oare nu se poate întâmpla o minune? întrebă în şoaptă Maria. O minune frumoasă şi caldă…

– Dacă am putea să le întindem o capcană… se foia Tic întruna. Să-i trimitem dracului în altă parte…

– Şi eu mă gândesc la o capcană, Ticuşor, spuse Victor. Dar cu altă direcție. Uffff! Mai lăsați-mă puțin…

– Nu putem ucide de la distanță unul sau doi dintre ei? întrebă Ionel. I-am preface în ospăț şi între timp am tuli-o…

– Copilării… îl temperă Ursu. Hai să zicem că am putea să ucidem, de la distanță, unul sau doi. Fie că am arunca pumnalul ăsta grozav în unul mai curajos, care ar veni mai aproape de noi, fie că am prinde cu funia pe al doilea şi l-am răni cu bețele sau cu nişte bolovani… Să zicem

că ne-ar reuşi ambele încercări… N-am face decât să-i întărâtăm. Unde s-o tulim? Ar lăsa totul şi ar veni după noi.

– Eşti sigur că sunt aşa de mulți?

– Sunt sigur, Ticuşor… din păcate. Cel puțin zece, doisprezece sunt… Am auzit adineauri vreo douăsprezece urlete… Şi mi se pare că lupii urlă pe rând… începând cu şeful şi terminând cu mezinul… Ba să nu fie mai mulți…

– Dacă am putea să-i prăbuşim într-o prăpastie, într-o groapă! se revoltă Dan. Într-o groapă nu prea adâncă. Să ne uităm la ei de sus, şi să-i scuipăm, şi să azvârlim cu bolovani în ei, şi să aruncăm paie şi pe urmă să le dăm foc. Ha! Să-i văd cum ard!

– Asta e! spuse Victor cu o explozie de triumf în voce. Bravo, Dan! Asta e! Trebuie să le dăm foc!

– Ai înnebunit? sări Lucia.

– N-am înnebunit deloc! Trebuie să-i atragem aici în bordei şi să le dăm foc!

– Şi noi?! se cutremură Maria. Noi ce facem?

– Noi ieşim! răspunse Victor. În momentul când ei intră, noi ieşim. Iau locul nostru şi le dăm foc. Cred că oamenii şi lumea şi văzduhul ne vor ierta pentru crima asta premeditată.

– Şi cum evităm întâlnirea cu ei! țipă Ionel. Vreau să ştiu că ard, dar cum trecem pe lângă ei?… Zău că aş privi spectacolul, fără să mi se facă, nu milă, greață. Dar cum?

– Spectacolul nu cred că-l vom putea privi… răspunse Victor din ce în ce mai vesel. Dar, aşa cum spunea Dan, vom putea să-i scuipăm, să-i întărâtăm. Gata cu glumele!

– Cum?! țipă Tic. Totul a fost o glumă?

– Nu, Ticuşor… N-a fost nicio glumă. Tot nu înțelegeți? Îi atragem în bordei… Dar pentru asta, mai întâi şi mai întâi, trebuie să jurăm că o să ne păstrăm curajul şi sângele rece. Pentru că o să locuim câteva minute împreună cu ei aici, în bordei. Numai că vom fi despărțiți de ei printr-un perete…

– Dar de unde putem lua atâta zăpadă ca să facem un perete care să țină? întrebă Lucia. Abia ne-a ajuns pentru uşă…

– Zăpadă n-avem de unde să luăm? sări Tic. Toată lumea e îngropată în zăpadă. Zăpadă este, dar nu ştiu cum s-o aducem…

– Îți înțeleg planul, spuse Ursu. E formidabil! Să împărțim bordeiul în două compartimente, să-i atragem pe lupi în cel rezervat lor şi pe urmă să-i închidem. Dar nu văd absolut nicio posibilitate de a căra zăpadă înăuntru, fără să fim atacați de lupi… Şi ştii câtă zăpadă ne-ar trebui pentru un perete care să reziste? Vagoane întregi. Să nu-ți închipui că lupii nu vor încerca să străpungă peretele de zăpadă când vor simți că sunt închişi. Vor scormoni şi vor reuşi. Dar până vor reuşi ei, noi vom fi afară şi vom baricada bine ieşirea… Numai dacă am putea aduce zăpada. Cum? Pe unde?

– Să spargem bordeiul în partea cealaltă! propuse Dan. Ar veni singură zăpada, mânată de vijelie… Nu merge?

– Nu merge, Dan, îi răspunse Victor. N-ar intra numai zăpada, ar intra şi vijelia, şi prăpădul. Dar de ce credeți că s-ar putea face un perete numai din zăpadă?

– Din pământ? întrebă Lucia. E extraordinar! Zău că eşti un geniu! Numai că o să ne chinuim îngrozitor. Cum să spargem pământul ăsta de piatră? Măcar dacă am avea un târnăcop… Nu ştiu ce se va întâmpla, Victor. Altceva mă bucură în clipa asta. Nu mi-am închipuit că poate fi scăpare pentru situația noastră. Am crezut că suntem sortiți pieirii… probabil prin ger şi foamete, pentru că nu ne-am fi lăsat ucişi de lupi. Vă jur; am crezut că s-a terminat cu cireşarii. Şi deodată ideea asta extraordinară: să facem un zid şi să-i închidem pe lupi în bordei! Nu ştiu cum, şi cu ce, şi în cât timp vom face zidul. Poate că nici nu vom apuca să-l terminăm. Dar… Nu ştiu dacă mă înțelegeți?… Nu ne lăsăm doborâți. Ne împotrivim imposibilului. Ba mai avem şi şanse să scăpăm. Asta e!

– Avem! spuse Victor cu o voce în care cânta bucuria. Întâi m-am gândit şi eu la zăpadă, pe urmă la pământ… Imposibil. Adică nu chiar imposibil, însă nesigur şi primejdios şi … Nu! Avem un zid gata făcut, mult mai bun şi mai sigur şi mai rezistent. Gardurile de nuiele! Nu folosesc la nimic. Sunt ca un decor interior. Bordeiul este apărat din toate părțile de acoperiş. Iar zăpada şi gheața l-au sudat prin acoperiş de pământ. Gardurile nu mai folosesc la nimic… Adică nu foloseau la nimic, pentru că începând din clipa asta sunt cele mai prețioase garduri din lume, din toată lumea. Avem funii, avem sfori, avem bețe şi la nevoie chiar schiuri care se pot transforma în stâlpi de legătură, şi cu

atâtea materiale cred că putem ridica numai în câteva ore un perete care să cedeze lupilor o parte din bordei, poate chiar jumătate, dacă ne ajunge gardul.

– Ştiţi cum îi atragem înăuntru? râse puştiul cu părul plin de paie. Cu ajutorul lui Ţombi. Îl fac eu cel mai curajos cățel din lume… dacă se ştie apărat de perete. O să-i atragă pe toţi în capcană, dacă nu şi pe puii lor. Grozav!

– Atunci începem peretele chiar de la mijlocul intrării, spuse Ursu. Lăsăm jumătate pentru ei şi jumătate pentru noi. Şi aranjăm o uşă, tot din gard, pe care o trântim imediat ce a intrat ultimul în capcană. Pe urmă o zidim noi cu zăpadă.

– Şi focul? protestă Dan. Eu nu plec din bordei până ce nu le dăm foc.

– Aranjăm noi şi cu focul! îl linişti Ursu. Acum, la lucru. Mai întâi să scoatem toate gardurile, să vedem pe ce material ne putem bizui.

– Cineva să se ocupe de foc, spuse Victor. Să pună numai cetini şi din când în când paie, ca să fie lumină bună.

– Eu! se oferi Maria. Vă fac un foc ca o aureolă. Şi pentru mine vor fi câteva flăcări…

Îi cuprinsese pe toţi frenezia. Condamnaţii de mai adineauri se descopereau dintr-o dată liberi şi învestiţi cu puterile şi drepturile unor zei ai răzbunării. Îşi regăseau puteri cumplite, şi energii, şi visuri, ba chiar şi cântece şi glume. Dan era din nou la cuţite cu Tic, Ionel arunca din când în când câte o săgeată în zona focului, Ţombi renăscuse, făcea de-a dreptul scandal, încât Tic se văzu nevoit să-l tempereze cu câteva epitete, dintre care nu lipsea şi cel de „laş”. Parcă îi era teamă că bucuria neaşteptată a cățelului ar putea să aducă suspiciuni şi precauţii în tabăra lighioanelor, care precis se îmbulziseră la intrarea astupată a bordeiului. Lasă, că acuşi, acuşi o vor găsi deschisă…

Gardurile de nuiele erau smulse cu mare grijă din pereţii bordeiului. Se adeverea ceea ce spusese Victor. Nu folosiseră la nimic. Sudura bordeiului cu pământul se obţinuse prin acoperişul ţuguiat şi înfipt în maluri. Lucia făcuse un calcul sumar şi adunase peste opt metri pătraţi de gard. Din ei se putea ridica un perete de patru metri lungime pe doi înălţime, ceea ce era mai mult decât necesar pentru scopul propus de cireşari.

Gardul trebuia desprins pe toată lungimea lui, adică pe lungimea fragmentelor lui: era scos din pământ, smuls, nu rupt, pentru a putea fi folosit la ridicarea noului perete în bucăți mari, mai solide şi mai uşor de prins. Era smuls cu tot cu țăruşi.

Lucia şi Ionel îşi asumaseră sarcina de arhitecți ai peretelui. „Zidul Speranței şi Răzbunării", cum fusese botezat de Maria. Materialul de bază, gardul, prisosea. Din nefericire, pentru amplasarea lui în condițiile unei rezistențe şi soliditați fără cusur, practic definitive, după expresia Luciei, erau necesari trei stâlpi, foarte siguri, dintr-un material dur, fără moarte, trei stâlpi de bază, cu înălțime variabilă: unul de doi metri, al doilea de un metru şi optzeci de centimetri, al treilea de un metru şi jumătate, dar se accepta şi un metru şaptezeci de centimetri, ca să poată fi folosit schiul metalic al viitorului, sigur, campion de slalom uriaş, Tic. Contribuția la rezolvarea problemei stâlpilor era, bineînțeles, voluntară. Primele schiuri sacrificate în epopeea albă a cireşarilor fură schiurile lui Ursu, Dan şi Tic. Vlăjganul, constructor şef al zidului, transformă cele trei schiuri, care născuseră atâtea invidii pretutindeni unde fuseseră văzute, în trei stâlpi fără de moarte. „Poate numai din cauza arderii vor suferi întrucâtva" adăugase Ursu. Împinşi cu forța între acoperişul bordeiului şi pământ, şi potriviți exact la înălțimea care-i făcea de neclintit, deveniră adevărați stâlpi de bază. Gardurile de nuiele erau prinse cu funii şi sfori, sau proptite şi trecute în sinuozități printre stâlpi, şi iarăşi legate şi asigurate dublu şi triplu. Peretele se ridica văzând cu ochii şi, pe măsură ce se ridica, tinerii îi încercau rezistența, şi erau atât de încântați de neclintirea lui, încât mai adăugaseră un calificativ în denumirea lui: „Zidul Speranței, Răzbunării şi Certitudinii". Noua adăugire născuse câteva dispute filologice şi estetice.

Cineva spusese că unde e certitudine, nu mai încape speranță, subînțelegându-se, altcineva răspunsese că speranța se referea la tentativa generală de salvare, nu numai la ieşirea din bordei, de aceea trebuia să participe la denumirea zidului şi încă la început. Numai *Răzbunarea* rămăsese intactă, neatinsă, având mereu aprobarea unanimă.

Tinerii glumeau, dar munceau ca nişte disperați. Până ce se auzi vocea lui Tic:

– Aoleu! Am uitat dincolo ceva!

– Nu-i adevărat! îl contrazise Lucia. Am aruncat absolut totul peste zid, cum am fost ultima dată acolo. Special pentru asta am sărit gardul…

Expresiile involuntare ale Luciei stârniră hazul tuturor, spre surprinderea autentică a proiectantei.

– Am uitat paiele! o scoase Tic din încurcătură. De ce să le lăsăm bunătate de pat acolo…

– Patul morții, Ticuşor! îl boteză Dan la repezeală. De-acolo vor începe flăcările, incendiul cumplit al răzbunării noastre sfinte! Ce păcat că n-o să-i vedem când ard…

– Oare nu vindem noi pielea lupilor din pădure? întrebă Ionel într-o doară.

– În orice caz, piele nu vom vinde! îl asigură Ursu. Ceva ce va aduce a scrum… Şi dacă-i vorba de proverbe, eu cred că lupii ăştia ai noştri îşi vor schimba odată cu părul şi năravul.

Peretele era gata. Pornea de la deschizătura bordeiului şi înainta oblic, lipit în permanență de acoperiş, chiar atunci când cobora, şi se oprea în malul din dreapta, aproape de unghiul pe care-l formau latura din dreapta şi latura din fund. Avea aproape patru metri lungime; înălțimea varia, urmând acoperişul. În apropierea deschizăturii înălțimea atingea doi metri. La întâlnirea cu malul lateral, numai un metru. Rezistența lui la împingere fusese verificată de umerii lui Ursu, pe care nicio sută se lighioane înfuriate n-ar fi putut-o egala. Pentru că mai intrau în calcule şi caracteristicile fiarelor. Forța lor nu stătea în împingere, care era, de pildă, caracteristică pentru un taur, ci în năvală şi furie, în muşcătură şi hârşâială. De aceea, cel mai riguros control se făcu la legăturile de sfoară şi funie şi la împletiturile nuielelor. Legăturile dintre stâlpi şi gard se realizaseră cu o adevărată risipă de ingeniozitate. Erau făcute aproape toate din spate, în aşa fel ca labele şi colții fiarelor să nu le poată atinge. Iar în privința împletiturilor şi rezistenței nuielelor, tinerii nu aveau decât cuvinte de laudă. De câteva ori, Ursu apăsase, strânsese şi apropiase unele împletituri care i se păreau mai îndepărtate. Doar acul şi andreaua puteau să treacă dintr-o parte în alta.

– Zău că începe să-mi pară rău când mă uit la peretele ăsta… se tângui Dan. Nu e păcat să-l prefacem în scrum?… Dacă ar rămâne aşa,

tare cred că ar deveni una din mândriile arheologilor din secolul LII, adică cincizeci şi doi…

– Acum uşa! spuse Victor. În treaba asta eu zic să nu ne amestecăm. Închizătorul uşii va fi şi constructorul ei…

Adevărul e că Ursu începuse, în tăcere şi cu oarecare gravitate, să-şi construiască uşa. Ba din când în când îl încerca şi câte un firicel de groază. În prima secundă va trebui să țină singur, numai cu mâinile, uşa de nuiele în deschizătura lupilor. Şi lupii se vor repezi bineînțeles asupra uşii pe care vor fi intrat. Nu-i era teamă că n-o va putea ține, că nu va avea putere s-o împingă, s-o facă de neclintit, dar va simți fizic vânzoleala dinăuntru, va simți iarăşi răsuflările şi duhoarea fiarelor şi va auzi toate urletele lor de groază. Şi, mai ales, va trebui să aleagă secunda supremă, unică, secunda când toți lupii vor fi înăuntru, iar mişcarea lui va trebui să fie definitivă. O întârziere sau o ezitare, o clipă de spaimă sau de amețeală… fiecare putea să fie fatală. De aceea, văzându-l cum îşi pregăteşte uşa şi simțindu-i parcă încordarea, tinerii se retraseră într-o clipă de tăcere, poate chiar necesară, pe care tot Ursu o îndepărtă:

– Le vin eu de hac… Ca să nu-mi vină ei mie… Că orice s-ar întâmpla, chiar dacă aş scăpa uşa, de mine nu mai reuşesc ei să treacă. Mă bag acolo, în deschizătura lor, ca un dop… Dar e mai bine să astup intrarea cu uşa, aşa cred eu… Voi ce ziceți? De rezistat o să reziste… Mai bine decât pământul şi zăpada… Dar tot cu zăpadă o s-o asigurăm şi o s-o cimentăm…

Capcana era gata să-şi primească duşmanii. Mai rămânea un singur amănunt de pus la punct, poate cel mai important: deblocarea intrării de zăpadă şi transformarea ei într-o uşă mobilă care să-i dea, în orice moment, posibilitatea lui Ursu să astupe, cu uşa lui de nuiele, deschizătura prin care vor intra lupii în compartimentul-capcană. Problema părea foarte complicată şi aparent insolubilă. Dacă cele două mişcări nu erau perfect sincronizate, deschiderea uşii cireşarilor şi astuparea uşii lupilor, se putea ajunge la o adevărată tragedie. Cine şi cum putea să asigure deblocarea uşii reale? Cine putea să-i dea răgaz şi spațiu lui Ursu pentru a astupa în clipa cea unică intrarea iadului?

– Am găsit! spuse deodată Dan. Ca să nu ziceți că nu am şi eu din când în când câte o idee salvatoare, dacă nu genială. Ştiți care e uşa

ideală care poate să închidă două deschizături egale, în dreapta şi în stânga… Aoleu! Mi se pare că răspunsul se află chiar în întrebare. Nu se putea să nu mă prostesc eu până la urmă. Ufff!

Dan juca teatru. Formulase anume întrebarea lui de geniu. Toți se năpustiră asupra lui… în afară se păzitoarea focului, pe care ar fi dorit-o cel mai mult…

Da! Soluția fusese găsită. Cea mai simplă, cea mai sigură, cea mai frumoasă. Soluția care se potrivea cel mai bine cireşarilor. De aceea era şi frumoasă. Dar frumusețea ei cuprindea alte valori: îndrăzneală, fantezie, cutezanță… Ursu va manevra o singură uşă. În clipa când zăpada va fi degajată şi semideschizătura eliberată, Ursu va astupa intrarea în bordeiul cireşarilor cu uşa de nuiele. Cealaltă semideschizătură se va elibera automat. În clipa când toți lupii vor pătrunde în bordeiul hărăzit răzbunării, Ursu va muta printr-o simplă rotație uşa de nuiele în cadrul celeilalte semideschizături, astupând-o. Uşa de nuiele devenea o uşă cu dublă funcțiune. Închidea şi deschidea în acelaşi timp. Deschidea intrarea cireşarilor şi închidea ieşirea lupilor. Printr-o simplă mişcare de semirotație. Foarte simplu! Dar trebuia să fii Dan pentru a găsi această simplitate desăvârşită… care se baza însă pe încrederea definitivă a lui Dan în cutezanța şi puterea lui Ursu. Ursu era singurul om din lume care putea să-i inspire semenului său o asemenea idee fantastică, nemaipomenită.

– Asta va rămâne în istorie, uşa asta… spuse visătoare Maria. Uşa vieții şi a morții. Uşa speranței şi a groazei. Închipuiți-vă! În clipa când se deschide la noi, trebuie să se închidă dincolo. Fără balamale, fără resorturi misterioase, fără telecomandă, chiar fără clanță… Brrrrr! Uşa cireşarilor!

Se apropia şi acel răsărit de soare pe care-l anunțase Ionel. Calea spre viață urma să se deschidă. Dar mai erau necesare câteva măsuri… pentru a preîntâmpina eventualitățile, pentru a fi gata de ripostă întâmplărilor neprevăzute.

Dacă nu vor intra toți lupii în bordeiul care brusc li se oferea?… Dar la întrebarea asta se răspundea foarte greu… Era hotărâtor un amănunt: câți lupi vor rămâne afară? Dacă va rămâne unul sau doi… cireşarii vor ieşi. Mai întâi Victor, înarmat cu cuțitul găsit de Ursu. Apoi Ionel şi Dan, cu bețele de la schiuri ca nişte sulițe. Apoi Maria şi Lucia, înarmate şi

ele cu bețe. La orice atac trebuiau să-şi pună în față bețele şi să le îndrepte spre abdomenul fiarelor. Iar Tic?… Tic avea un rol special. El trebuia să-l aprovizioneze pe Ursu cu schiuri pentru a propti uşa de nuiele şi a o face de neclintit. Eliberarea lui Ursu depindea de iuțeala cu care îl ajuta ciufuliciul.

Se apropia răsăritul speranței lui Ionel. Ursu se postase lângă deschizătură cu uşa de nuiele în față. Parcă ținea o platoşă impenetrabilă. Tic îl dăscălea pe Țombi, care devenea dintr-o dată element cheie în planul cireşarilor. Ionel, Victor şi Dan începuseră deblocarea uşii de zăpadă. Întâi scoaseră schiurile care formaseră baricada şi uşa orizontală. Fiecare schi era trecut înaintea blocului de zăpadă sau băgat prin blocul de zăpadă, pentru a se apropia cât mai mult de deschizătura reală. Intrarea în bordei era apărată, la un moment dat, numai de schiuri: o uşă orizontală ținută de Victor, Dan şi Ionel. Fetele dădură zăpada la o parte. Ursu se apropie cu uşa de nuiele de uşa făcută din schiuri, pe care o potrivi exact în spațiul deschizăturii, pe care o depăşea cu mult, şi, la strigătul lui, cei trei băieți coborâră schiurile. Între lumea de afară, lumea de groază, şi adăpostul cireşarilor nu se afla decât uşa de nuiele țintuită în malul bordeiului de brațele lui Ursu. Se vedea parcă lumina printre zăbrelele de lemn şi mai ales se auzea urletul vijeliei. Sau poate nu urla numai vijelia.

Iscoada cu colți simțise că se petrece ceva în bordeiul asediat şi se apropie de intrare atingând cu botul uşa pe care o ținea Ursu. Abia atunci descoperi că se poate intra în bordei şi mai ales auzi lătratul unei jigodii de trufanda, şi simți din plin miros îmbelşugat de carne vie, omenească. Şi mai ales jigodia aceea care lătra cu o impertinență nemaipomenită. Şi, în afară de toate, din bordeiul deschis ieşeau şi aburi calzi, aburi de om viu cu carne fragedă. Şi iarăşi jigodia care chema la harță…

Recunoaşterea fusese făcută. Lupul se depărtă de bordei şi apăru câteva secunde mai târziu însoțit de un altul mai mare, un adevărat uriaş care şchiopăta. Noul venit sări ca o săgeată în bordei, pentru a se întoarce imediat cu propria-i labă între dinți. Şi muşca din ea sălbatic, lupeşte. Se îndepărtă şi el de bordei, mulțumit că simțise cu propriul nas mirosul de carne omenească şi unda fragedă a unei trufandale canine, dar şi mai mulțumit că simțurile lui foarte versate şi antrenate nu

percepuseră niciun dram din acea primejdie de moarte pentru neamul său, care era praful de puşcă. Fără multă pierdere de timp, fără prea multe convingeri, se întoarse la intrarea bordeiului însoțit de o adevărată hoardă de lupi. Toți dădeau târcoale bordeiului şi din când în când se repezeau furioşi spre poarta de nuiele care le bara drumul spre ospăț şi fericire. Şi deodată reîncepu şi mai stridentă şi mai ascuțită şi mai obraznică hărmălaia câinelui. Părea că o haită întreagă de câini a adăstat în bordei. Şi nu erau schelălăituri de groază şi de jale, ci provocări neruşinate, probabil înjurături şi insulte care nu mai puteau fi suportate. Se mai auzeau şi câteva gemete omeneşti…

Primul intră în bordei lupul cel bătrân şi beteag. Şi începu să se certe imediat la gardul de nuiele cu javra blestemată. Sărea Țombi la el să rupă gardul, nu altceva. Dar şi lupul, mai ales că simți şi aroma foarte apropiată de carne vie, de om. Urletele lui atraseră în bordei şi celelalte fiare. Intrau una câte una, fără să se grăbească, încă precaute, dar foarte sigure de ele. Intrau urlând şi mârâind şi Ursu se îngrozi numărându-le. Le pierdu şirul. Reuşise să numere până la treisprezece, dar cea de-a treisprezecea se repezi cu atâta putere în uşa de nuiele, încât vlăjganul, nepregătit de atac, era cât pe-aci să scape pavăza.

În sfârşit, nu se mai văzu afară niciun lup, şi nicio pată neagră în depărtare. Se luminase brusc şi se vedea în lume toată furia strălucitoare a vijeliei.

Ursu dădu semnalul, din nefericire printr-un strigăt care întoarse spre deschizătură întreaga haită. Era singurul amănunt la care cireşarii nu se gândiseră. Ca un fulger roti uşa spre cealaltă deschizătură. Dar tot ca un fulger unul din lupi încercă să iasă. Ursu îi prinse capul între uşă şi malul bordeiului. Şi chiar în clipa aceea începu asaltul fiarelor. Se repezeau bezmetice spre uşa de nuiele, rupeau şi muşcau din bețe, urlau şi se împingeau şi împingeau, şi muşcau şi chiar rupeau aşchii din lemne şi bețe cu colții şi cu ghearele întărite de o groază de moarte. Simțeau că intraseră într-o cursă. Se năpusteau înnebunite şi turbate asupra uşii şi capul lupului prins între uşă şi mal îi înspăimânta atât de tare pe cireşari, încât, timp de o clipă, trecură printr-o stare de paralizie colectivă.

– Ucide-l! țipă Ursu sfâşiind vijelia şi urletele îngrozitoare din bordei. Ucide-l! Bagă-i pumnalul! În ochi, în gât, în urechi, oriunde… Ucide-l!

Să-l simtă că e mort şi să se repeadă asupra lui. Ucide-l! Nu mai pot rezista!

Victor înțelese. Cu setea de a ucide pe care o simțise Ursu în spatele movilei, se repezi asupra capului de lup, strangulat de uşa de nuiele. Îi înfipse lama cuțitului în gât, după uşă, ca să simtă dihăniile din bordei mirosul şi gustul de sânge. Înfipse şi adânci, şi sfredeli, apoi scoase pumnalul din gâtul fiarei şi începă mai sus, sub urechi, într-un loc moale.

– Scoate pumnalul! țipă Ursu.

Şi Victor îl scoase în ultima clipă. Capul lupului dispăru în bordei, tras cu o furie turbată de zeci de perechi de colți. Chiar atunci sosi şi Tic cu schiurile. Şi se îngrozi când văzu ce se întâmplase cu uşa de nuiele. Dacă Ursu n-ar fi dublat-o, lupii ar fi trecut prin ea. Muşcaseră cu sălbăticie, cu turbare, din bețe şi nuiele, îşi lăsaseră urme de gingii şi bucăți din limbă şi colți în cioturile şi ghimpii bețelor.

– Să nu rupă peretele! se înfiora Ursu. Altă uşă nu mai avem. Proptiți repede schiurile!

Victor, Ionel şi Dan se căzniră să facă din schiuri proptele de neclintit. Ursu le încercă cu genunchii şi abia după aceea îşi retrase brațele de la uşă. Îl cuprinse amețeala. Dar îl trezi lătratul şi mai obraznic, triumfător aproape, al lui Țombi.

– Opreşte jigodia! strigă el. Vrei să rupă peretele?

Se uită în jur după ceva care s-ar fi putut transforma în uşă. Dar nu se vedea nimic decât întinderea albă, strălucitoare şi vânzolită de viscol.

– Unde au dispărut gardurile de nuiele? întrebă el.

Dar Victor găsi un capăt din funia cu care le legase, noaptea, când încercase să le smulgă. Atunci se gândise că poate îi vor folosi pentru foc sau pentru o pavăză împotriva furtunii, şi voia să le țină la îndemână. Funia aceea fusese salvarea cireşarilor. Victor şi Ursu traseră de ea cu puterile groazei. Dan, Ionel, Lucia, Maria şi Tic degajau zăpada din jurul gardurilor. Puterile unite izbutiră să smulgă gardurile din pământ. Erau doar două bucăți de garduri, dar care se puteau preface într-o poartă dublă, imposibil de clintit şi de distrus.

– Să umplem mai întâi ambele deschizături cu zăpadă, spuse Victor, şi pe urmă să le punem şi pe ăstea…

– Şi cum dracu' mai dăm foc? se plânse Dan. Îi lăsăm să moară de foame, atât?

– Am aranjat eu cu focul, îl linişti Maria. Câteva bețe vor atinge câteva cetini şi când vor lua foc cetinile se vor aprinde şi paiele şi pe urmă şi gardul şi pe urmă şi lupii… Mai sigur decât cu fitil şi cu pulbere. Hai să astupăm ieşirea…

După ce prăvăliră mormane de zăpadă în şanțul săpat cu o seară înainte şi bătură cu schiurile în zăpadă pentru a o presa, potriviră cu precizie şi cele două porțiuni de gard smulse din pământ. Apoi din nou răsturnară zăpadă peste ele, mormane întregi, pe care o bătătoriră cu schiurile până se prăbuşiră de neputință.

– Gata! S-au dus… spuse Ursu. Putem să punem cruce.

– Numai să fi rămas destul aer ca să poată arde… descoperi Lucia. Ba da! Mai e şi zăpadă…

– Ce să mai ardă? se trezi Tic. Trebuie să fie un măcel acolo! Zău c-ar trebui să venim o dată aici, într-o vacanță, să dezgropăm mormântul ăsta… Să vedem câți au fost… cum au murit… Oare ard sau se sfâşie între ei?

– În orice caz, pe şeful ăla cotonog nu-l invidiez deloc, spuse Dan. Cred că l-au halit de multă vreme… Dar zău că ar fi interesant să mai trecem o dată pe-aici şi să căutăm rămăşițele măcelului…

– Să-i lăsăm pe alții… spuse Maria. Să caute ei „Zidul Speranței şi Răzbunării”… Ufff! Parcă e mai frumos aşa, fără Certitudine…

– E şi mai adevărat… spuse Ursu cu voce îngrijorată. Mi se pare că au scăpat câțiva…

Se uitară şi ceilalți în direcția în care privea Ursu. Undeva, în vânzoleala albă, parcă se zăreau câteva pete negre. Nu, nu era o părere. Privirile lui Ursu nu se înşelau niciodată.

– Mai întâi să ne căutăm armele, spuse Victor. Schiurile şi bețele. Şi altă cale nu avem decât spre Izvoarele…

Abia în clipa când părăsiră movila începură să simtă puterea cumplită a vijeliei. Şi mai era şi teroarea petelor negre.

Capitolul VII

1

Ion Petric se băgase în pat, sub trei pături. Îi cădeau pleoapele de somn. Totuşi mai avu putere să spună:

– Domnule, să nu înghețe. Să nu-l găsim, mâine dimineață, mort de-a binelea… E frig, domnule…

– Dacă vrea să trăiască, să se dea de-a dura! răspunse nemilos Liviu Iordan. Să se tăvălească toată noaptea şi scapă cu o simplă răceală. Nu moare, domnule. N-o să moară, pentru că nu vreau eu! Ca să fie foarte clar!

Celălalt aproape adormise. Dar vocea apăsată şi dură a lui Liviu Iordan îl trezi parcă dintr-un somn lung.

– E foarte clar… răspunse el automat. Mi s-a făcut un somn cumplit. Parcă ar curge carnea din mine…

Liviu Iordan azvârli câteva lemne în godin, apoi coborî flacăra lămpii. Era îmbrăcat în pijama şi avea deasupra un halat.

– Eu trebuie să mă mai gândesc, spuse el. Trebuie să dezleg câteva noduleț̦e… Dormi, domnule?

– Aproape… abia îngână vocea celuilalt.

– Trebuie să te trezeşti măcar un minut, ridică el vocea. Auzi, domnule? Un minut… Ca să-ț̦i intre bine în cap un anumit lucru… Auzi? Să nu te dai jos din pat în timpul nopț̦ii. Pentru nimic. Dacă ai neapărată nevoie, mai întâi să mă strigi. Auzi?… Domnule! Dacă simt o mişcare în cameră în timpul nopț̦ii, trag fără să întreb. Auzi? Numai aşa pot să dorm fără teamă. Vreau să mă ştiu în siguranț̦ă. Dumneata ai toate şansele să mă ucizi, pentru că îmi place să dorm… Auzi?… Dar eu trag dacă simt paşi în cameră… Ca să fie foarte clar!

– Ț̦i-am spus că merg până la capăt… răspunse celălalt complet treaz. N-am niciun motiv să te omor… Am toate motivele ca să trăieşti…

– Aşa ar judeca un înțelept… dar şi înțelepții comit erori. Eu trebuie să fiu asigurat. Iar dumneata trebuie să ştii că trag în oricine se mişcă în cameră. Domnule, să te ferească Dumnezeu să fii somnambul. Dacă n-ai gânduri rele dormi, domnule, în linişte şi pace… Dar înainte de a te da jos, dimineață, uită-te în patul meu… Dacă nu m-am sculat, stai liniştit… Altminteri te pomeneşti cu un glonte acolo… Noapte bună…

După câteva minute, Ion Petric îi auzi răsuflarea regulată de om care doarme. După alte câteva minute îi auzi sforăielile de om obosit care doarme. Ştia că în patul de lângă uşă, celălalt doarme, dar trecea printr-o asemenea spaimă, că nici nu îndrăznea să se întoarcă pe o parte. Niciodată în viața lui nu întâlnise un om care să împrăştie atâta spaimă şi atâta respect ca omul care dormea cu pistolul sub pernă. La urma urmei, îi spusese să se culce liniştit dacă nu are gânduri rele. Şi se întoarse, cu mişcări de felină, pe partea care-i convenea în clipa aceea.

– Aşa, domnule… se auzi şoapta lui Iordan. De întors poți să te întorci cât vrei. Poți să faci şi tumbe în pat. Dar în clipa când te dai jos, trag. Culcă-te!

Petric simți cum îi curge năduşeala pe spate. Era leoarcă de sudoare.

Celălalt adormi de-a binelea. Până atunci se prefăcuse, aşteptând prima mişcare a lui Petric, pentru a-l face să creadă că doarme iepureşte şi pentru a băga în el spaima necesară pentru alte nopți. Ştia că alături de Petric va putea dormi fără teamă.

2

Era atât de convins că planul îi va reuşi! Singur îl gândise, singur îl va duce la capăt. Celălalt nu putea să miroasă capcana. N-avea cum. N-avea de unde. Îl va chema pe strada lăturalnică unde lăsase maşina. Nici nu-i va spune pentru ce. Îl va trage de mână până acolo, ca şi cum i-ar paşte o primejdie gravă pe amândoi, sau ca şi cum ar trebui să-i arate ceva foarte important şi urgent. Va deschide uşa maşinii şi-i va arăta ceva înăuntru. Şi când se va apleca să se uite, îl va lovi cu boxul de metal în ceafă. După aceea va ieşi afară din Bucureşti, departe, într-o

pădurice pe malul râului, şi în jumătate de oră va obține de la el totul. Nu se putea să nu izbutească!

Era exact unsprezece şi jumătate. Îşi băgă degetele în box şi strânse cu putere, până simți dureri în tot pumnul. Va lovi exact în ceafă, tare, ca să nu mai poată face nicio mişcare, ca să alunece în maşină. Chiar dacă îl va vedea cineva, nu era nicio primejdie. Până să se dea de urma maşinii sau de urma lui vor trece zile, poate chiar luni, se vor încâlci lucrurile, poate că nici nu va mai exista cu numele lui, poate că unul dintre ei nu va mai exista deloc.

Răgetul lugubru al sirenelor îl cutremură. Alarmă! Şi se afla în cea mai periclitată zonă a oraşului. Toată lumea ştia că între unsprezece şi douăsprezece se bombardează oraşul, aproape zilnic, toată lumea ştia că zona gării e lovită la fiecare bombardament… şi cu toate acestea fixase întâlnirea chiar acolo, chiar la mijlocul orei. De ce?

Oamenii fugeau spre adăposturi. Se trăgeau obloanele la magazinele pe jumătate prăbuşite, maşini şi camioane goneau în viteză sinucigaşă spre bariere, unii țipau sau se căutau, şi parcă tot vacarmul şi toată groaza nu ajungeau. Începuseră să şuiere şi sirenele locomotivelor. Străzile deveneau pustii. Rar câte un trecător fugind spre casă sau spre adăpost. Sirenele urlau şi şuierau, împlântând groaza până în oase. Dar nu puteau să acopere un ronronit care se apropia, care creştea, şi apoi zgomotele exploziilor din depărtări. Era singurul om în pustiul acela. Lipit, aşa cum i se ceruse, de un stâlp de beton. Nu mai era nimeni pe Calea Griviței. Nici măcar maşini nu mai treceau. De unde şi cum mai putea să vină la întâlnire?… Ceasul arăta exact douăsprezece fără un sfert.

Un al şaselea simț îl făcu să se uite în spate. Venea. Îl recunoştea după statură şi după hainele albe de buret, şi după pantofii albi de piele. Avea ochelari care îi acopereau aproape toată fața. Dar nu era singur. Mai era cineva cu el. Îmbrăcat tot în cămaşă albă şi în pantaloni albaştri de doc, ascunzându-şi şi el ochii după lentile întunecate. Oare presimțise ceva? De ce nu venise singur? Tot planul se spulbera în vânt. Individul care îl însoțea era un adevărat uriaş. Nu mai avu răgaz să-şi facă alt plan. Mărunțelul îl luă de braț şi îl obligă să fugă, să traverseze strada, undeva… Mărunțelul făcea exact gestul cu care voia să-l atragă el la maşină.

Ajunseseră la mijlocul străzii când auzi şuierul ucigător şi văzu explozia primei bombe. Chiar pe strada unde-şi lăsase maşina, chiar la colțul străzii, chiar în fața casei care se năruia peste maşina lui. Suflul îi trânti pe toți la pământ, sau poate se aruncaseră toți, în acelaşi timp, într-o clipă a instinctelor. Fusese împroşcat de lovituri, peste tot, simțea şi schije în omoplați, dar putea să se mişte, să se ridice. Voia să fugă din iadul acela, dar văzu privirile mărunțelului, priviri de moarte, priviri de gheață, şi-i mai văzu mâna căutând în buzunare, şi mai văzu pistolul şi degetul care trăgea piedica.

Dar chiar în clipa aceea explodă altă bombă, şi suflul îi rostogoli, şi o ceață de moloz se prăbuşi asupra lor. Îl simți în stânga lui, mişcându-se, îi simți, cu brațul dezgolit, capul, îşi lipi cotul de capul lui şi lovi năprasnic, cu boxul, chiar acolo unde-şi lăsase cotul. Apoi o altă explozie, mai îndepărtată, şi din nou îi văzu privirile, nu împrăştiind moarte, ci aşteptând moartea, şi îl simți că vrea să-i spună ceva. Îşi lipi urechea de gura lui şi-i auzi horcăitul, şi un cuvânt şuierat şi horcăit, apoi un trăsnet şi noaptea.

3

Amintirea şi frigul îl înghețaseră. Începu să se rostogolească, să se chircească, să se zvârcolească, dar frigul îi pătrunsese în oase şi era un frig care adormea şi ucidea. Se împotrivi nebuneşte morții care urca în el, ca un somn, ca o amețeală. Ştia că dacă adoarme nu se va mai trezi niciodată. Şi iar începu să se dea de-a dura, să caute pereții şi să lovească în ei cu picioarele înghețate. Sângele îi zvâcnea sălbatic în toate încheieturile, inelele de sfoară nu-l lăsau să circule, şi-l durea peste tot.

Se izbi cu capul de o treaptă, dinadins, şi durerea îl trezi, înțelese, într-o clipă de luciditate, că nu se poate salva decât făcându-şi un plan, decât gândindu-se la salvare, nu împotrivindu-se dement frigului şi paraliziei. Trebuia mai întâi să se târască până la uşa sufrageriei şi să izbească în ea cu picioarele, să se găsească, să-şi prefacă tot trupul într-un tampon, până o va deschide. Se rostogoli spre uşă, ca un vierme, ca

o lighioană a altei lumi, dar nu ajunse. Îl ținea funia cu care-i erau legate picioarele. Era treaz, era încărcat de ură şi de disperare. Se încovrigă până îi pocni şira spinării, până atinse cu bărbia funia care-l priponea. Şi începu s-o roadă, cu ură, cu îndărătnicie, minute şi ore şi veşnicii. Smuci picioarele şi iarăşi smuci până începu să se dea iarăşi de-a dura. Rupsese priponul.

Izbi cu picioarele legate în uşă. O singură dată, apoi renunță. Se lăsă în umeri şi-şi cățără picioarele pe lemnul uşii. Mereu cădea, în stânga, în dreapta, îşi julea obrajii, fruntea, urechile, nasul pe podeaua de lemn, dar nu se lăsa. Îşi cățăra picioarele şi căuta clanța. Până ce o simți sub tendonul lui Ahile. Abia atunci izbi a doua oară.

Uşa se deschise. Se împinse, peste trepte, se făcu iarăşi covrig, se rostogoli, se târî, până ajunse în mijlocul încăperii calde. Dar nu se apropie de sobă. Nu voia să trăiască, voia mai mult. Voia să se răzbune, să se salveze. Se rostogoli spre tejgheaua învelită cu tablă. Îşi amintea o muchie a tejghelei în care-şi tăiase mâna de atâtea ori, acolo trebuia să ajungă. Numai picioarele putea să şi le mişte. Şi le desfăcu, atât cât îl lăsau legăturile, doar cu un deget se îndepărtară unul de altul, o crăpătură de un deget care-l chinuia şi-i sugea toată vlaga. Dar reuşi să prindă între călcâie muchia de tablă. Începu să frece, rar şi regulat, ca un ferăstrău, şi sfoara se rupea. Între glezne, între genunchi, până îşi trase picioarele sub el şi se ridică.

Fără să se grăbească, parcă ar fi slujit un ritual necunoscut şi straniu, se aşeză cu spatele la tejghea şi făcu zeci de flexiuni. Cu îndârjire, cu răbdare, cu ochii închişi. Funiile trosneau, le simțea cum alunecă de pe el ca nişte şerpi ucişi, şi deodată îi căzură şi mâinile. Era liber.

Abia atunci începu să vadă obiectele din jurul lui, abia atunci îşi recâştigă vederea. Se lumina de ziuă, şi strălucirea de afară îl cutremură. Era liber, putea să se mişte. Sângele îşi reluase circulația, membrele i se dezmorțiseră, numai încheieturile îl mai înțepau. Îşi turnă coniac într-un pahar de vin, până sus la buză, şi începu să-l soarbă, rar, inspirându-l parcă, gândindu-se, aproape cu frenezie, la ceea ce avea de făcut.

Ştia unde doarme cel cu pistolul. În patul de lângă uşă. Întâi va unge balamalele, ca să nu se audă niciun scârțâit, apoi va închide toate uşile, ca să nu răzbată nicio undă din vijelia de-afară, apoi va deschide uşa şi va intra târându-se, aplecat, ba nu! Lipit de podea se va apropia de pat,

se va ridica încet şi va izbi cu boxul, tot în ceafă, aşa cum făcuse cu celălalt. Nu se va auzi decât o bufnitură. Individul de la fereastră nici nu va simți, şi dacă se va trezi îi va spune că i-a mai salvat viața, tot printr-o lovitură de box, cu douăzeci şi trei de ani în urmă.

Îşi căută boxul în lădița cu țigări şi chibrituri, sub hârtia raftului de sus, îşi băgă degetele în el şi strânse până simți că-i plesneşte pumnul. Ca atunci când îl aşteptase pe mărunțel în fața gării.

Se întoarse încet şi-l văzu pe Iordan, rezemat de sobă…

Era îmbrăcat cu pulover, cu pantaloni de schi, numai în locul bocancilor încălțase papuci uşori care nu făceau zgomot.

– Ai dinți tari, domnule… îl gratulă cu admirație batjocoritoare cel de lângă sobă.

Se auzeau şi paşii lui Ion Petric coborând scara. Dacă ar fi apucat să-i spună că-l salvase atunci de la moarte! Dacă ar putea să-i spună.

– Ți-a fost teamă că mori, continuă Liviu Iordan. Fără groaza asta a morții nu ți-ai fi ros priponul şi nu ai fi ajuns aici la căldură. Dar n-ai fi murit, domnule. În cel mai rău caz ai fi făcut o pneumonie.

Cabanierul nu răspunse. Îşi lăsase boxul să alunece de-a lungul pulpei chircite, apoi îl prinse între bocanci. Îl coborî încet pe podea şi-l împinse cu vârful bocancului sub o ladă.

– Cum ai putut să rezişti fără țigară?! se miră Ion Petric. Credeam că o să te dai cu capul de pereți…

– Da, domnule! spuse Liviu Iordan. Groaza morții te-a adus aici de-a rostogolul. Guzgan şi târâtoare ai fost… Dar de ce te-ai eliberat, domnule?… Nu vrei să deschizi gura?… Nu e nevoie. Ai vrut să scapi de moarte şi ai ajuns aici, la căldură. Ai vrut să omori şi te-ai eliberat… Tot nu vrei să deschizi gura?… Poate că ar trebui să te ucid. Pentru că ai vrut să mă ucizi. Şi ştii care e legea luptei şi a supraviețuirii… Cele mai mari şanse le are cel care ucide primul. Dar e stupid ce-ți spun. N-am niciun interes să te ucid, pentru că am nevoie de dumneata. Ăsta e tot secretul…

Cabanierul asculta năucit.

Simțea că toate gândurile şi spaimele lui se transformă într-un haos, într-o ceață care începe să se topească.

– Adică?… îndrăzni el. Atunci…?

– De ce să te ucid, domnule? îl măsură cu suspiciune Liviu Iordan. Tot n-ai înțeles? Vreau să ştiu de la dumneata un singur lucru, jumătatea unei taine. Atât! Numai dacă taci, numai atunci va trebui totuşi să te ucid. Te voi împuşca în gură. Ca să mai trăieşti câteva ore, dar fără să poți spune un singur cuvânt… Dacă ți-a plăcut rolul de mut, atunci să urci în rolul ăsta la ceruri. Te voi ajuta, domnule…

Nu era niciun pic de glumă sau de ironie în vocea lui Liviu Iordan. Nu numai cabanierul, dar şi Ion Petric simți tăişul de sentință al vorbelor lui.

– Am crezut altceva! izbucni subit cabanierul. Am crezut că ai venit aci ca să mă execuți…

Liviu Iordan căzu iarăşi pe gânduri:

– E ceva foarte straniu în optica şi-n spaima dumitale. De ce ți-e teamă, domnule?… Nu pot să înțeleg de ce… Numai într-un singur caz…

Broboane de sudoare curgeau pe fruntea cabanierului. Şi parcă simțea cum e gata să-i explodeze gura, dinții. O singură imagine i se aprinse în minte: parcă se vedea într-o oglindă cu maxilarele încleştate şi parcă vedea şi simțea țeava unui pistol pătrunzându-i printre buze şi ciocnindu-i-se de dinți. Nu putea să-şi descleşteze maxilarele.

– Numai într-un singur caz, domnule… auzi din depărtare vocea lui Iordan. Dacă ai descoperit singur taina şi ai… Dar aşa ceva e imposibil! Nu se poate! N-ai mai fi rămas aici, ca o sălbăticiune…

Paul Bălan, cabanierul fără rădăcini, simți în acea clipă că i se dă dreptul să trăiască în lume. Fața i se lumină şi valuri de sânge nou îi pulsau în artere. Căzu pe un scaun.

– Ce mister ascunzi dumneata? întrebă foarte intrigat Liviu Iordan. La întrebări şi lucruri normale te sperii, iar când e vorba de probleme grave, capitale, parcă ai renaşte… Ai dibuit taina?

Întrebarea voia să cadă ca un trăsnet, dar cabanierul nici nu tresări:

– Nu… răspunse el foarte calm. N-am dibuit-o…

– Îți dai seama că ai răspuns la o întrebare subînțeleasă mult mai gravă. Prin urmare ai căutat-o.

– Da! spuse cabanierul complet transformat. Am căutat-o şi încă o mai caut. De douăzeci… şi trei de ani…

– Domnule, am impresia că s-a întâmplat ceva… Poate că ar trebui să caut nişte resorturi care-mi scapă… dar mi se pare că nu mă mai goneşte atât de aprig timpul… Da… Domnule, s-a întâmplat ceva şi începem să ne înțelegem. Cred că vom putea discuta cu cărțile pe față…

– Cu toate! supralicită Paul Bălan.

– Parcă mi s-ar face şi mie cald, răsuflă uşurat Ion Petric. Peste câtva timp s-ar putea să ciocnim un pahar de vin negru. Adică, mă înțelegeți. Vinul se ciocneşte numai între prieteni…

– Atunci s-o luăm metodic, spuse Liviu Iordan, ca să-mi pot da seama de eventualele fisuri, sau… hai să zicem… scăpări… Vreau să se închege totul perfect!

– Am spus! reveni cabanierul. Cu toate cărțile pe masă. Ca dovadă, pun şi ultima carte pe masă: arma!

Şi înainte de a-şi termina vorba, se aplecă sub tejghea pentru a scoate boxul de metal. Când se ridică vesel, cu boxul în mână, văzu țeava pistolului îndreptată spre el. Şi iarăşi îl îngălbeni groaza.

– Pentru orice eventualitate, auzi vocea lui Iordan.

Cabanierului îi reveni inima la loc. Se apropie de masa celor doi şi puse boxul drept în mijloc:

– Poate că vă vine să râdeți, dar credeți-mă pe mine. E o armă cumplită. Pentru că nu se vede şi se poate lovi cu ea pe nepregătite, ca un trăsnet…

– Domnule, eu de pistol nu mă despart. Trebuie să ştiți amândoi. La orice mişcare suspectă, voi trage. Oricâte declarații voi auzi. Vă previn, ca să ştiți… Asta ar fi şi ultima mea carte şi cea mai tare: spaima. Amândoi trebuie să ştiți, în fiecare clipă, că puteți să vă treziți cu un glonte sub burtă sau în gură. Ca să vă feresc de prostii. Sunt cel care comandă aici, dar sunt şi cel care plăteşte. Trebuie să fiți convinşi că ştiu să plătesc sigur şi prompt. Cu viață sau cu moarte. Cu tot ce se poate înțelege prin viață sau prin moarte. Ca să fiu foarte clar!

Cuvintele lui Liviu Iordan sunau ca o introducere fermă la o partidă care trebuia jucată pe față. Ceilalți doi acceptară prin tăcere şi încordare.

– Domnule, s-o luăm metodic! începu Liviu Iordan. Cum l-ai cunoscut pe George Iordan?

– În timpul războiului, răspunse cabanierul. Am avut ghinion. Am încercat ceva şi nu s-a prins, dar am fost prins eu… Adică m-a prins el… Şi-a dat seama că eram un nepricopsit, un găgăuță… şi chiar eram, domnule… şi m-a făcut scăpat. Nu eram numai găgăuță… Eram şi foarte tânăr… Dar dacă nu mă făcea scăpat, nu se făcea cazier… pentru că mă bâjbâise şi mă prinsese o bandă periculoasă, care a şi căzut mai târziu… I-am jurat că nu se va mai repeta. Probabil că i-am vorbit şi de mama şi de tata, încă nu murise, săracul… probabil că am şi plâns… Nu mai ştiu… Era prima dată când intrasem cu pasul în prăpastie, că era prăpastie, nu groapă. Dacă vreți, pot să vă dau toate amănuntele… M-a împins pe alt drum, asta s-a întâmplat… Abia ieşisem şofer…

– L-ai mai întâlnit după aceea? întrebă Liviu Iordan, mai mult ca să-i scurteze efuziunile şi să-l țină în centrul subiectului. E clar pentru oricine că i-ai rămas foarte îndatorat.

– Nu l-am mai întâlnit. L-am văzut de câteva ori pe stradă… L-am salutat, mi-a răspuns. Până când…

– Acum vreau precizie absolută! îl întrerupse Liviu Iordan, începând din momentul ăsta. Deci nu l-ai mai întâlnit, până când te-a căutat el pe dumneata…

– Exact… M-a căutat într-o seară. Ne-am plimbat împreună la Şosea, după ce am băut câteva halbe la Bordei. M-a întrebat dacă-mi mai amintesc ce a făcut pentru mine. Şi mi-a spus că n-a făcut-o numai din milă, ci şi dintr-un anumit interes. „Dacă nu te făceam scăpat, mi-a zis el, te înhăitai cu tâlharii ăia şi azi erai în închisoare pentru vreo cinci ani. Asta a fost pedeapsa cea mai mică… Eu n-am nevoie de la dumneata de cinci ani, nici măcar de cinci zile. Îți iau din viață cinci minute şi încă vreo cinci, mai târziu…” Aşa mi-a spus. Şi-am spus că-i dau oricâte minute vrea, că înțeleg ce a făcut pentru mine. Numai să nu mă pună să gâtui pe cineva. A râs când a auzit. Ca să scurtez… Mi-a spus că va trece a doua zi seara pe la Şosea, la aceeaşi oră, şi tot în locul în care eram atunci. Să fiu cu maşina ca să-l iau. La despărțire ne-am potrivit ceasurile…

– Era după nouă seara? întrebă Ion Petric.

– Cam pe la zece, zece şi jumătate… continuă cabanierul, fără să se uite la Petric. Adică întâlnirea era pentru zece şi jumătate, dar eu m-am

plimbat de pe la zece, ca să fiu sigur că n-o să-l pierd… Să vă spun drept, credeam că-l voi găsi cu vreo cucoană… Dar era singur. Mai întâi mi-a controlat ceasul şi l-a găsit cu patru minute în urmă. Pe urmă a spus să-l duc în centru, la „Bavaria”. Aproape că n-a vorbit tot timpul drumului. Doar câteva cuvinte. Trebuia să fiu a doua zi, la o anumită oră, într-o anumită stradă, cu motorul aprins. Cinci minute mai târziu trebuia să pornesc cu toată viteza spre Grădina Botanică şi să opresc chiar acolo, la intrare. Iar a doua zi la unsprezece şi jumătate trebuia să fiu în fața Gării de Nord, la intrarea de pe Calea Griviței.

– La Grădina Botanică ai intrat într-o bodegă? întrebă iarăşi Ion Petric.

– Nu… Am intrat în grădină şi m-am legat de o fetişcană. Erau o droaie înăuntru. Toate de meserie. M-am aiurit cu ea, apoi am plimbat-o spre Bolintin. Acolo am intrat într-o cârciumă. Trebuia s-o fac să creadă că ne întâlnisem la zece şi jumătate… Era convinsă că intrasem în Grădină de pe la zece, ba chiar mi-a făcut şi o scenă că mai întâi m-a văzut cu alta, şi că m-a urmărit vreo jumătate de oră…

– Asta nu mai contează… interveni Liviu Iordan. Mă interesează altceva: ce-ai făcut în cele cinci minute cât ai stat pe strada aceea?

– Nimic… Am stat. Am auzit ceva scandal şi m-am uitat înapoi. Dar din locul în care eram nu se vedea nimic, absolut nimic… Numai strigăte se auzeau. Eram eu curios să ştiu ce se petrece, dar mi se spusese să nu mă mişc de la volan şi să pornesc maşina după cinci minute orice s-ar fi întâmplat: bombardament, defilare, manifestație, gaze lacrimogene, mitraliere, tancuri, orice! Ca să spun drept, cam tremuram…

– A intrat cineva în maşină în cele cinci minute? întrebă, rar şi apăsat, Liviu Iordan.

– Nu… N-a intrat nimeni. A vrut să intre cineva, chiar a deschis uşa din spate, dar în ultima clipă s-a răzgândit. Când mi-a spus *„pleacă!”* se împliniseră exact cinci minute de când aşteptam pe strada aceea. Am şi dat drumul maşinii.

– Eşti sigur că n-a intrat nimeni? Eşti sigur că n-a lăsat cineva un anumit obiect acolo?

– De intrat n-a intrat nimeni, l-aş fi văzut prin oglinda retrovizoare. Sigur n-a intrat… Dar nu pot pune mâna în foc că nu s-a lăsat ceva în

maşină. La asta nu m-am gândit… Abia acum îmi trece prin cap că s-a deschis uşa pentru a se pune ceva în maşină… Mie aşa mi se spusese: să opresc în fața Grădinii Botanice, să agăț o muieruşcă, să mă plimb cu ea vreo jumătate de oră, prin grădină, apoi s-o scot la Bolintin. N-aveam voie să mă uit în spatele maşinii. Asta mi s-a spus foarte clar. Chiar aşa mi-a spus: „Nu ai voie nicio clipă să te uiți ce se întâmplă în spatele dumitale în maşină. Să fie foarte clar!” De unde ştiu eu că nu mi-au pus o ladă, sau un câine, sau chiar un om mai mititel? El, de pildă, ar fi încăput acolo ghemuit, fără să-l văd. Dar cine se gândea la asta? Mie îmi treceau altele prin cap… Era sfârşitul războiului, aşa se vorbea, şi îmi închipuiam că se pune la cale cine ştie ce ispravă…

– E clar, spuse Iordan. După ce te întorceai de la Bolintin ce trebuia să faci?

– Trebuia să mă întâlnesc cu el în fața Gării de Nord, asta trebuia. De la Bolintin direct la gară, ăsta era consemnul. Să plec la unsprezece fără un sfert de-acolo, ca să ajung la gară la unsprezece şi jumătate. N-aveam voie să mă mişc din Bolintin. Trebuia să stau tot timpul acolo, la o gazdă oarecare, cu muieruşca aia… Am făcut exact ce mi-a spus…

– Ai rămas tot timpul acolo? îl fixă Liviu Iordan. N-ai făcut niciun drum, a doua zi dimineața?

Cabanierul ezită o singură clipă:

– … Ba da… Am plecat dis-de-dimineață, când aia încă nu se sculase. Şi când m-am întors, peste un ceas, tot mai dormea.

– Unde ai fost şi pentru ce? se încruntă Iordan. De ce ai trădat consemnul?

– Din prostie… răspunse cabanierul. Din curiozitate muierească. M-am dus până la Cotroceni ca să iau ziarele, să văd ce s-a întâmplat în ziua care trecuse…

– Asta era… spuse gânditor Liviu Iordan. Ai făcut bine că ți-ai amintit… Înțelegi ce vreau să spun. Iar intrai într-o contradicție, domnule, la fel de gravă ca prima… Şi dacă mai colecționai încă una, te împuşcam în gură, domnule… după ce mi-ai fi spus totul…

Cabanierul abia îşi stăpâni tremurul. Dacă ar fi negat, cum avusese de gând… Nu! Faptele nu trebuie să le nege, faptele se pot afla… Numai gândurile pot fi ascunse până la moarte.

– Din curiozitate, spuse el, ca şi cum şi-ar fi cerut iertare. Toată noaptea n-am dormit. Voiam să ştiu ce s-a întâmplat acolo… Mi-am închipuit că trebuie să fie ceva extraordinar…

– Şi ce ai înțeles din ziare? Te-ai dumerit?

– Nu prea… Dar o bănuială aveam… adică am ajuns eu la o presupunere… În ziua aceea se întâmplaseră vreo patru evenimente: o răpire senzațională, un atac gangsteresc asupra unui convoi bancar, o evadare ca-n filme şi un atentat politic, o chestie de pagina întâi. Când am citit ziarele, am simțit numai țepi în ceafă… Şi tot făcând nişte calcule, am ajuns la o părere…

– Încă nu e vremea să ne intereseze părerile dumitale, îl opri Liviu Iordan. Cel puțin pe mine nu mă interesează… Altceva vreau să ştiu… Ce taină cauți dumneata?

Cabanierul fu luat prin surprindere. Rămase un moment cu gura căscată, în neputință de a articula o vorbă. Apoi începu să se bâlbâie:

– Adică… ştii… cum…

– Domnule! Jucăm cu toate cărțile pe față! Dumneata, de mai bine de douăzeci de ani, cauți ceva prin munții ăştia. Toată lumea ştie că rătăceşti de la o cabană la alta, dar nimeni nu-şi închipuie că alergi după ceva… Eu însă ştiu că dumneata cauți ceva, cauți să descoperi o taină… De altfel ai recunoscut singur. Ce taină cauți, domnule?… Să te ajut eu, ca să nu te bâlbâi şi să nu te încarci cu cea de-a treia contradicție, că la mine în anumite momente şi intențiile contează… Ce fel de taină cauți? Cum ți-o închipui dumneata? Un om? O valoare? Un document?

– Nu ştiu… răspunse cabanierul. N-am decât bănuieli. Dar nu cred să fie un om…

– Nu crezi, domnule, sau nu poate fi un om?

– Nu ştiu… se fistici iarăşi Paul Bălan… Dacă mă crezi sau nu… dar eu mai mult umblu după o idee… Cred că undeva pe aici trebuie să fie o taină. Şi încerc să văd ceva ce nu se potriveşte, sau ceva ce s-a uitat, sau ceva ciudat, sau ceva de mare valoare…

– Dar de ce cauți dumneata tocmai pe-aici? De ce chiar prin locurile ăstea?

În momentul acela cabanierul crezu că domină situația. Liviu Iordan nu ştia amănuntul pe care-l ştia el. Şi se hotărî să-l ascundă şi mai

departe.

– Domnule! spuse pe neaşteptate Liviu Iordan. Eu n-am urcat până aici şi n-am căutat douăzeci şi trei de ani pe cineva care să-mi spună ceea ce ştiu… Vreau să-mi spui ceea ce nu ştiu!

– Nu cred să fie ceva important… încercă să pareze cabanierul. Nişte amănunte…

– Domnule, eşti imbecil! Eşti un imbecil de duzină. Te anunț că te-ai agățat de a treia contradicție, dobitocule! Ridică-te în picioare! Pune-ți mâinile pe creştet!… Auzi, domnule: după ce-mi vei spune totul, îți voi îmbogăți dantura cu un plumb. Te voi împuşca, domnule! Am hotărât! Şi-ți spun asta ca să nu mai speri până în ultima clipă, ca orice condamnat la moarte, că vei fi iertat, dacă vei mărturisi tot adevărul, sau că vei scăpa printr-un miracol. Auzi? Te voi împuşca! În gură. Aşa cum ți-am promis.

– Te cam grăbeşti… îi răspunse la inspirație cabanierul. Dumneata prea vezi totul definitiv. Nici nu-mi trece prin cap să mor… Ți-am mărturisit că sunt curios. Puteam să spun că n-am citit ziarele… Cine ştia? Nici fata nu mă văzuse… Domnule, vreau să-ți mărturisesc tot o chestie din astea, care ține de mărunțişurile omeneşti… Ai văzut dumneata femeie care să nu-şi dea ifose când are ceva mai acătării? Ai văzut dumneata artist care să cânte imediat ce-l rogi?… Până şi un copil, domnule, zice atunci când îl rogi sau îi ceri să facă ceva: „Ce-mi dai?” Dumneata n-ai promis nimic… Înseamnă că nici dumneata n-ai dat toate cărțile pe față şi pe masă…

– Domnule… s-ar putea să scapi… medită Liviu Iordan. Sau nu eşti deloc imbecil… şi chiar şi în cazul ăsta mai meriți să trăieşti… Domnule! Vei primi! Nu pot să-ți spun ce, pentru că ar însemna să dezvălui taina. Dar vei primi! Am spus mai adineauri, dar probabil că n-ai înțeles dumneata: ştiu să plătesc, prompt şi sigur. Şi în bine şi în rău. Cu viață şi moarte. Cu tot ce se poate înțelege prin viață sau prin moarte. Mi-am închipuit că e foarte clar…

– Acum e foarte clar… îngână cabanierul. Adică înțeleg şi altceva: că taina nu poate fi încă dezvăluită…

– Cam aşa, domnule! îl aprobă Liviu Iordan. Încă nu poate fi dezvăluită. Dar la momentul oportun se va întâmpla şi asta. Şi ca să evităm încâlceala unei a treia contradicții, trebuie să ştii, domnule, că

taina nu poate fi dezlegată de unul singur. Orice ai şti dumneata nu are nicio valoare fără o anumită combinație. E un simplu element dintr-o formulă… Numai în combinație cu alte elemente constituie cheia tainei… Acum e clar?

– Mă predau de tot… zâmbi cabanierul, numai că făcu gestul invers. În loc să ridice mâinile în sus, le coborî de pe creştet. Nicio ezitare din clipa asta!

– Aşa da! acceptă Liviu Iordan veselia cabanierului. Şi voi căuta să te ajut eu, ca să nu ne mai pierdem timpul… Prin urmare, la unsprezece jumătate ai fost la gară, îmbrăcat cum ți-am spus, şi după o întârziere de nu ştiu câte minute a apărut şi George Iordan împreună cu domnul aici de față…

Cabanierul făcu ochii mari, se uită la unul, apoi la altul, şi deodată începu să bâțâie.

– Credeai c-a murit? zâmbi pentru prima dată Liviu Iordan, observând spaima galbenă a cabanierului. Nu, domnule! N-a murit. L-au dus şi pe el la spital ca pe dumneata…

– Poate că n-a murit nici… căută cabanierul să i se confirme un anumit gând.

– Nu… îşi plecă încet capul Liviu Iordan. El a murit. A murit de tot… O victimă a bombardamentului, ca atâtea altele.

„Oare să fie o cursă?” se gândi cabanierul. Dar îşi îndepărtă imediat gândul. Răsuflă cutremurat ca după un coşmar.

– Să revenim, domnule… auzi vocea lui Iordan. După o întârziere de nu ştiu câte minute, v-ați întâlnit toți trei. A început bombardamentul. V-a luat de braț şi v-ați trântit toți trei la pământ, lângă o casă… Sau poate că v-a trântit suflul exploziei. Vreau să ştiu ce s-a întâmplat din momentul acela. Ce s-a întâmplat între el şi dumneata? Clipa cu clipă, domnule, înțelegi?

– Nu ştiu… Nu pot… se rugă disperat cabanierul. A fost prea cumplit… Nu ştiu… Nu-mi amintesc nimic.

Spaima şi groaza cabanierului nu mai erau prefăcute, nu erau o înşelătorie. Şi Petric şi Iordan se uitară uluiți unul la altul când îl văzură pe cabanier tremurând din toate încheieturile şi acoperindu-şi fața cu mâinile.

– Stai, domnule… încercă să-l liniştească Petric. Am trecut şi eu exact prin ceea ce ai trecut şi dumneata. Ba eu am fost şi mai rănit decât dumneata. Numai printr-o minune am scăpat. Aşa ne-a fost dat. Să scăpăm amândoi. Lui i-a fost scris să moară de bombe, a murit… Fii bărbat, domnule, ce dracu'!

Era un chin. Paul Bălan îşi amintea mereu scena. Simțea metalul armei în degete şi parcă vedea şi figura agonică a mărunțelului. Nici n-avea curajul să deschidă ochii. Îşi astupa cu palmele şi gura. Şi aştepta gloanțele de răzbunare ale celuilalt Iordan. Nu mai putea răbda!

– E groaznic, domnule! Nu mai pot suporta. Prea mult iad. Trage odată, să scap!

– Bine, domnule… spuse cu un glas mai blând Liviu Iordan. O să încerc să te scap… Să trecem peste celelalte… Caută să-ți aminteşti altceva… Te voi întreba eu… Înainte de a-ți pierde cunoştința, înainte de explozia fatală, a întors capul spre dumneata?

Paul Bălan îşi aminti figura mărunțelului după ce lovise năprasnic cu boxul.

– L-am văzut înainte de a…

– N-a murit acolo… a murit la spital, spuse Liviu Iordan. A mai rezistat. De necrezut, dar a mai rezistat. Până m-a văzut pe mine. Nu mai putea vorbi. Doar mâinile şi le-a mişcat. Cu mâinile mi-a lăsat testamentul. Cu mâinile şi cu degetele…

– Cu mâinile şi cu degetele! se înfioră Paul Bălan. Nu înțeleg… Adică a spus… a scris…

– Nu, domnule… A făcut o simplă mişcare, pe care am dezlegat-o după trei ani… Adică am interpretat ideea ei… Şi unul din elementele acelui gest de testament eşti dumneata!

– Iar?! strigă cabanierul. Domnule! Nu mai pot suporta. Lăsați-mă odată! N-am ajuns la judecata de apoi!

– Dumneata eşti nebun, domnule! Dumneata ai rămas cu un traumatism după bombardamentul acela… sau cine ştie ce s-o fi întâmplat acolo cu dumneata… Răspunde, domnule! Ce ți-a spus când a întors capul spre dumneata?

Cabanierul se uită cu priviri rătăcite spre cel care întreba. Vorbele îi ieşiră fără voia lui din gură:

– Ce mi-a spus?… A horcăit… A şuierat un singur cuvânt: c a b a n ă … Pe urmă mi s-a părut că moare… A căzut şi bombă lângă noi…

– Cabană… cabană… c a b a n ă … şoptea, întruna, ca transfigurat, Liviu Iordan. Iulie şi cabană… iulie şi cabană… i u l i e şi c a b a n ă… Asta e taina lui, descompusă în cele două elemente… cele două brațe, cele două arătătoare. Cum şi când şi dacă se pot compune la loc?… I u l i e şi c a b a n ă … C a b a n ă şi i u l i e … În ce ordine? Dar oare ordinea contează? În iulie s-a întâmplat. Dar în ce cabană s-a ascuns? Ştim că s-a întâmplat în iulie. Sigur. Ştim că s-a ascuns la o cabană. Sigur. Dar unde?

Paul Bălan îi curmă şirul meditațiilor orale:

– Cum a murit? I-au zdrobit schijele capul?

– Nu… răspunse Liviu Iordan fără să se gândească. N-a avut nicio rană la cap. I-a intrat o schijă în inimă… Dumnealui a fost rănit groaznic la cap şi l-au salvat printr-o minune chirurgicală…

Capitolul VIII

1

Era lumină. O lumină de lapte, prin care nu se vedea nimic. Nici cu ochelarii ovali şi concavi care altădată ar fi respins aşezarea fulgilor. Vijelia nu avea fulgi. Avea numai rafale neîntrerupte, şi urlete, şi gemete, şi şuierături. Totul izbea: fizic, material, concret. Şi zăpada, şi urletele, şi şuierăturile. Toate la un loc erau vijelia.

Cireşarii se lipiseră de peretele muntelui. Nu aveau alt mijloc de orientare. Numai peretele, pe care unul din ei, capul şirului, Victor, îl pipăia, îl izbea cu bățul pentru a-l dezgoli şi a-i legitima stânca. Şi după fiecare recunoaştere se urneau, cu spatele, trei sau patru paşi. Uneori cinci. O singură dată zece. Şi pe urmă se stârnea un talaz care-i zvârlea înapoi, în locul de unde plecaseră. Pentru fiecare metru câştigat împotriva vijeliei se făceau cinci înainte şi patru înapoi.

Dacă n-ar fi fost spaima neagră din spatele lor, poate că s-ar fi trântit în zăpadă sau ar fi căutat vreun adăpost după vreo stâncă. Dar ştiau că sunt urmăriți de fiare crude şi flămânde, ştiau că la prima oprire vor începe hărțuielile şi pe urmă atacul. Şi mai ştiau că, deasupra lor, streşini gigantice de gheață şi zăpadă se pot prăvăli din clipă în clipă, cu puteri de milioane de tone, măturând, ucigând şi înmormântând totul. Era an de urgie şi streşinile amenințau în fiecare secundă.

Speranța răsăritului de soare!… Stihiile păreau şi mai dezlănțuite, furia văzduhului şi mai turbată, rafalele şi proiectilele şi mai răutăcioase, şi mai hămesite. Speranța răsăritului de soare! Din toate părțile se adunau armele, în toate spațiile se premedita crima… Oare ce energii necunoscute, ce voință supraomenească îi ținea treji şi-i împingea spre înalturi pe cireşari? Oare de ce Maria visa un alt Excelsior?

Nu mai aveau voie să se oprească. Lupii îi urmăreau pas cu pas. Ursu îi vedea, uneori, la o aruncătură de piatră, prin ceața albă şi deasă. Erau patru dihănii. Mergeau încet, prudent, năucite pesemne de dispariția

haitei care le trimisese în altă parte pentru a căuta altă pradă şi care nu le lăsase niciun semn şi nici măcar o iscoadă obişnuită. Mergeau încet, uneori se apropiau înfricoşător, aşteptând întâmplarea, aşteptând un moment prielnic pentru un atac sigur.

Dacă n-ar fi fost poteca strâmtă, săpată în peretele muntelui, de multă vreme lupii i-ar fi atacat pe tinerii cutezători. Dar fiarele miroseau primejdia. Într-o parte era peretele muntelui, în cealaltă prăpastia. Nu puteau să atace decât drept, şi atacul drept, fără ocoluri şi surpriză, nu era în obiceiul lor. De aceea îi urmăreau pas cu pas şi aşteptau, aşteptau să cadă vreunul, aşteptau momentul prielnic pentru atac.

În față, Victor îi trăgea pe ceilalți cu frânghia, dar de cele mai multe ori îl trăgeau ceilalți înapoi. Prăpastia se căsca hidoasă, la câțiva paşi în dreapta lor, şi pe alocuri erau alunecuşuri de gheață, şi trebuiau să îngenuncheze şi să se târască în patru labe pentru a înainta câțiva paşi, sau măcar pentru a sta pe loc. La urmă, Ursu mergea numai cu spatele. Niciodată nu întoarse capul. Cu pumnalul într-o mână şi cu un băț de schi în cealaltă era pregătit împotriva oricărui atac. Şi în sinea lui mulțumea oamenilor şi naturii pentru că făcuseră poteca atât de îngustă şi atât de uşor de apărat. Din nou se vedea în vale o zonă cu ceață străvezie. Şi Ursu se cutremură. Mai apăruse o fiară pe lângă cele patru. Oare scăpaseră cele închise în bordei? Până atunci numărase de fiecare dată numai patru!

Dar nu era numai asta. Fiarele păşiseră până atunci. Şi deodată le văzu gonind pe potecă, în sus. Oare era momentul să-i oprească şi pe ceilalți pentru a face zidul de apărare împotriva dihăniilor? Nu mai era nevoie. Se opriseră singuri. Apăruse un obstacol, obstacolul de care le fusese atâta frică, obstacolul pe care îl presimțeau. Poate pentru că-l cunoşteau, începuseră şi lupii goana şi pregătirea de atac. Era o crăpătură în potecă, o crăpătură numai de un metru, însă cu margini de gheață, iar deasupra crăpăturii lunecoase poteca era tăiată. Continua printr-o treaptă de gheață, înaltă de vreun metru.

Ursu nu mai pierdu niciun minut. Începu să izbească aprig, cu vârful de metal al bățului, în gheața de pe buzele crăpăturii. Automat, Ionel şi Dan, trecură de pază cu bețele ca nişte suliițe îndreptate în jos, în locul părăsit de Ursu. Victor săpa şi el cu bățul în marginea de gheață. În

clipa când Ursu îşi termină de săpat găurile pentru picioare, îi făcu semn lui Victor să se apropie. Îşi lipi buzele de urechea lui:

– Fă pe dracu în patru şi urcă, pe spatele meu, dincolo!

Şi încă înainte de a-şi termina fraza se lăsă oblic deasupra crăpăturii, până ce atinse cu mâinile treapta de gheață de dincolo. Nici Victor nu pierdu o secundă. Înfrângându-şi orice urmă de emoție şi milă, se folosi de prietenul lui ca de o scară şi ajunse din două salturi pe treaptă. Imediat începu să sape în gheața de pe treaptă gropi de sprijin în care-şi propti picioarele. Apoi aruncă fetelor unul din bețe. Îl prinse Maria şi înțelese într-o clipită. Susținându-se şi trasă de el, izbuti să urce pe spatele lui Ursu, ca pe o scară, aşa cum făcuse şi Victor. După Maria veni rândul Luciei să facă ascensiunea ucigaşă, apoi Tic, care ajungând dincolo îşi furişă o mână desmănuşată şi caldă spre obrazul lui Ursu. Apoi Dan şi Ionel, ultimul cu Țombi în rucsac. Apoi se răsuci şi Ursu, tocmai la timp pentru a se pregăti şi a lua poziția de luptă. Dihăniile ajunseseră la câțiva metri. Rămăsese singur împotriva lor. Tic şi Dan căutau, sus, bolovani sau bucăți de gheață, dar Victor îi opri. Fiarele nu trebuiau întărâtate.

Lupii se codeau să atace. Poteca era foarte îngustă. Numai unul ar fi putut să atace şi numai în linie dreaptă. Ursu se aplecă în genunchi pentru a ridica schiurile lăsate acolo. Lupii urlau şi-şi arătau colții. Se vânzoleau, se întărâtau, se pregăteau pentru salt. Deodată rămaseră nemişcați ca într-o fotografie. Ursu simți primejdia. Încremeni şi el. Numai bățul pe care-l ținea în mâna stângă se ridică la înălțimea mijlocului. Îşi încordă şi brațul. Mâna dreaptă rămase nemişcată, înghețată pe pumnal. Omul şi fiarele se priveau în ochi; îi separau câțiva metri. Aşteptau ceva. Şi omul şi fiarele. Un talaz turbat care se năpusti cu urlete şi şuierături asupra tuturor. Omul rezistă. Parcă-şi zidise genunchii în piatră. Fiarele fură zvârlite înapoi. Urmă al doilea talaz. Şi mai cumplit. Apoi al treilea. Toate hăurile gemeau în el. Apoi o clipă de linişte. Era clipa pe care o aşteptau cu toții. Şi oamenii şi fiarele. Ursu se transformă iarăşi în pod printr-o răsucire care dură o fracțiune de secundă. (Victor abia avu vreme să prindă cuțitul aruncat de mâna vlăjganului.) Apoi, cu o putere monstruoasă, se aruncă lateral, se răsuci din nou, se împinse în aer, iar când picioarele atinseră platforma de sus, de unde cireşarii, îngroziți, priveau scena neverosimilă, trupul zvâcni şi

înapoie răsucirea dinainte, realizând în numai o secundă cea mai fantastică poziție de echilibru pe care puteau s-o vadă ochii vreunui muritor. Aproape în aceeaşi clipă sări asupra lui Ursu, asupra spațiului ocupat de Ursu cu o fracțiune de secundă mai înainte, primul lup, cel mai puternic din haită. Dar pe la jumătatea saltului întâlni bățul de metal împins de Victor cu o forță la fel de sălbatică şi de rea ca aceea a dihaniei. Urletul de durere sparse timpanele cireşarilor. Dar fiara rănită nu se prăbuşi pe potecă, ci se rostogoli în hăuri. Celelalte dihănii, speriate, se retraseră, fără să se întoarcă, mereu cu fața la ucigaşi.

Era un moment prelungit, de linişte, în împărăția vijeliei. Parcă şi ceața începea să se risipească.

– Poteca se termină… anunță Lucia. Imediat după cotul ăsta vine un platou uriaş.

– Asta era! se înfurie Ursu. Trebuie neapărat să facem o pavăză împotriva fiarelor. Victor! Ionel! Să pescuim repede bețele şi schiurile de jos.

Într-adevăr, dincolo de crăpătură, acolo unde Ursu se prefăcuse în punte, se afla legătura de schiuri şi bețe a cireşarilor. Cu cele trei bețe pe care le aveau, izbutiră să le pescuiască pe celelalte şi să le tragă sus, pe platforma de gheață.

– N-au să ne atace acum, spuse Maria. Le simt, le văd după priviri că aşteaptă şi că sunt însetate de răzbunare…

– Dacă ne prind pe platou, se cutremură Dan, cred că nici pielea de la bocanci nu mai rămâne din noi.

Ursu îi arătă lui Victor nişte crăpături şi fisuri în peretele muntelui:

– Trebuie să sacrificăm câteva bețe. Le băgăm în fisurile ăstea şi le transformăm în zăbrele orizontale. Din schiuri facem zăbrele verticale. Înțelegi?…

Dar nu mai auzi niciun răspuns. Vijelia îşi trimise din nou talazurile şi urletele. Victor făcu semne celorlalți să fugă spre platou, iar el rămase lângă Ursu ca să ridice pavăza. Şi ca să-l apere cu bățul ucigaş de atacul răzbunător al lupilor. Cinci bețe şi şase schiuri urmau să fie sacrificate pentru a înălța pavăza. Şi ca să reziste vijeliei, ca să nu fie smulsă, Ursu lăsă distanțe între zăbrelele verticale, adică între schiuri, şi săpă un şanț adânc de vreun sfert de metru, în suprafața de gheață a platformei pentru a înrădăcina în el schiurile. Era o lucrare de o simplitate

ingenioasă, toată pavăza aceea construită doar în câteva minute, sub privirile amenințătoare şi însetate de răzbunare ale haitei împuținate.

Ursu şi apoi Victor îi încercară rezistența împingând şi trăgând. Nici măcar nu vibra.

– De rezistat rezistă! îi şopti Victor la ureche vlăjganului. Numai să nu sară pe deasupra…

– Să dea Dumnezeu să încerce! îi răspunse Ursu. Ştii cât e de la bază, de la rădăcina treptei, până la vârful pavezei? Aproape trei metri. Imposibil să sară. Şi dacă încearcă din două salturi, sfătuieşte-i Doamne! nici nu ating buza de gheață a platformei şi gata cu ei, în prăpastie se duc!

– E grozav, Ursule! răsuflă Victor uşurat, întorcându-se cu spatele la vijelie. Poate că am scăpat de primejdii…

Ceilalți îi aşteptau pe platou, la adăpostul unui bolovan uriaş, parcă scăpat din văzduh acolo, în mijlocul platoului. Acolo sări Tic la urechea lui Ursu:

– Ce ne-ar mai fi mâncat aici! Oare scapă pe la barieră? Ştii cum am botezat-o? Pavăza Ursului!

Erau totuşi pe platou, fără hăurile hidoase care-i însoțiseră până atunci, fără buzele de gheață care aşteptau împiedicări şi rostogoliri, fără teroarea crudă şi lacomă care-i urmărise pas cu pas. Dar înfruntând o vijelie de trei ori mai rea şi mai vicleană. Nu mai viscolea numai dinspre nord. Intraseră într-o zonă a vârtejurilor, a unor cicloane năprasnice care-i obligau să-şi croiască şi să-şi sape cotloane şi tunele în zăpadă pentru a înainta. Cu cele cinci schiuri care le mai rămăseseră, săpau în zăpadă şi se târau ca nişte cârtițe. Nu era un platou, era o vale care urca lin spre vârful muntelui. Înaintau metru cu metru prin cotloanele pe care le săpau cu schimbul. Vijelia încerca să-i acopere, să-i înmormânteze, dar ei săpau mai adânc, şi mergeau în genunchi sau pe burtă, şi se apărau, fără să-şi dea seama, de alt duşman neîndurător: gerul.

Undeva întâlniră un stâlp de metal, îngropat aproape în întregime. Abia i se mai vedea vârful. Era un indicator cu disc albastru. Regăsiseră poteca albastră!

Bucuria îi opri. Simțeau că se apropie de ceva. Dar simțeau în jur şi ceva neliniştitor, straniu. Îşi ridicară capetele din zăpadă şi spectacolul îi

ului. Era cel mai fantastic spectacol pe care-l ofereau munții. Se aflau sub o căciulă de nori, atât de aproape, că i se puteau atinge marginile cu mâna. O căciulă albă, densă, făcută din valuri de vată. Şi toată căciula suferea de o stranie nemişcare. Se oprise ca prin farmec orice vânt, orice rafală, orice şuierătură, parcă se oprise în loc rotirea lumii, parcă încremenise întreaga planetă. Nu se auzea nimic, nu se mişca nimic. Şi se vedeau sub căciula de nori toate orizonturile. Şi totul era cristal şi nemişcare. Oare ce magie necunoscută, care se aduna la un mileniu o dată, împrăştiase spectacolul ireal, parcă o proiecție gigantică venită din alte lumi?!

Era numai nemişcare şi linişte.

Era un moment care voia să strângă într-un spațiu fără margini şi dimensiuni toată frumusețea înălțimilor.

Era o clipă din cristalul veşniciei.

Şi deodată bagheta căzu. Toată zarea se întunecă şi stihiile se dezlănțuiră turbate şi ucigaşe. Era parcă un urlet de groază al întregii lumi. Şi începu canonada. Munții îşi scuturau umerii. Zăpada se prăvălea cu gheață, cu stânci şi bolovani asupra lumii. Milioane, şi milioane, şi milioane de tone. Venise urgia.

2

Platoul pe care se aflau cireşarii era scurmat de vârtejuri. Orice idee de adăpost sau de refugiu imediat trebuia abandonată. Bolovanul devenise un adevărat zid de execuție. Ionel fusese săltat de uragan şi trimis ca o frunză în stâncă. Noroc că se încovrigase şi noroc că se răsucise în ultima clipă. Se izbise cu spatele de bolovan şi spatele îi era protejat de rucsac. Lovitura fusese atât de puternică, încât leşină. Îl traseră ceilalți de lângă bolovan cu gândul să-l adăpostească într-o groapă în care stăteau Lucia şi Maria. Dar nu mai găsiră groapa şi nu mai găsiră nici fetele. În câteva secunde groapa fusese transformat în mormânt. Săpară din nou cu mâinile şi cu schiurile, şi le scoaseră din mormântul de zăpadă. Apoi veni rândul lui Dan. Într-o clipă de amețeală fu luat de un vârtej şi izbit de bolovanul ucigaş. Ursu îl lăsă pe

Ionel, care-şi revenea, în seama lui Victor şi se duse după Dan. Abia îl mai găsi sub lespezile de zăpadă. Îl târî după el, până căzu în groapa fetelor, uitată câtva timp de vijelie. Ionel îşi revenise. Dan rămânea însă fără viață, inert ca o cârpă.

Din nou se legară unul de altul cu frânghia pe care Tic n-o lăsase din mână nicio clipă. Dar nu-l mai găseau pe Țombi. În momentul de cristal fusese scos din rucsacul lui Ionel, şi asta îl salvase de la zdrobire, apoi se aciuase în groapa fetelor. Tic se şi repezi într-un plonjon disperat spre fundul gropii… şi ieşi de acolo cu cățelul. Numai Dan continua să zacă fără simțire şi nimeni nu putea să ştie ce i se întâmplase: era rănit sau căzuse într-un leşin prelungit?

Dar vijelia parcă îi căuta anume pe cireşari. Îi descoperi şi trimise iarăşi talazuri asupra lor. Ionel se simți din nou luat pe sus şi azvârlit; parcă se juca un uriaş nevăzut cu el. De astă dată avu mai mult noroc. Căzu departe de bolovan, atât cât îl lăsase frânghia să zboare, într-o zonă cu zăpadă moale, probabil într-o scobitură. Parcă era mai multă linişte acolo. Le trimise celorlalți semnale de chemare şi după un minut se aflau toți în adăpostul ferit de vijelie ca prin miracol. În sfârşit, dădu şi Dan semne de viață. Deschise ochii şi privi năucit în jur. Parcă i se mişcau şi buzele. Victor îşi apropie imediat urechea de buzele lui. Dar Dan se apără cu mâna.

„Măcar mâinile nu-i sunt zdrobite”, gândi Ursu.

Se repezi şi Tic spre el, dar şi el fu respins. Încercă Maria, şi Dan clătină din cap, fericit.

– N-ai înțeles de la început? şopti el cu buze fierbinți la urechea Mariei. Pe cuvântul meu că vreau să te sărut…

Şi chiar o sărută pe obraz, lângă ureche…

– Ai înnebunit? schimbă Maria receptorul. Delirezi?

– Nu… spuse Dan. De când am aşteptat clipa asta, Doamne! De câți ani! Nu ştiu ce am la piciorul drept. Nu mi-l mai pot mişca…

Maria se îngrozi. Încercă să-i ridice piciorul drept şi i-l simți inert, atârnând. Parcă i-l trăgea un bocanc de plumb. Înainte de a le spune celorlalți ce se întâmplase, îşi apropie buzele de obrazul lui Dan, dar nu pentru a-i şopti ceva, cum îşi închipuiau toți, ci pentru a-i înapoia sărutul. Un sărut de spaimă şi de durere. Şi Dan leşină a doua oară.

Ursu pornise în recunoaştere şi în înaintare. Desfăşurase frânghia pentru a se bucura de o mai mare libertate de mişcare şi jalona drumul cu ajutorul schiurilor. Maria trase cu toate puterile de frânghie şi vlăjganul alunecă spre groapă.

– Dan… spuse ea aproape plângând când Ursu îşi apropie urechea de buzele ei. Cred că i s-a zdrobit piciorul.

Toți cireşarii deveniseră un fir de comunicație. Înțelegeau că se întâmplase ceva grav. Ursu îi transmise vestea lui Victor, acesta lui Ionel, de la Ionel la Tic, de la Tic la Lucia. Totul se petrecu aproape simultan.

Victor schimbă imediat rolul cu Ursu. Porni el în recunoaştere, iar vlăjganul rămase lângă Dan, la capătul şirului şi al frânghiei. Sistemul de noduri era atât de ingenios alcătuit, încât schimbările şi mutările se puteau face în orice situație şi cu mare iuțeală. Funia era de fapt o înşiruire de lasouri, cu distanțe mari între ele, ca să nu se simtă nimeni stingherit în mişcări, dar care se puteau micşora atunci când apăreau obstacole grele.

Uraganul umbla însă după cireşari, îi căuta pretutindeni, nu numai cu talazuri, ci şi cu vârtejuri îngrozitoare. Trimise tone de zăpadă asupra lor, învelindu-i până la gât într-un lințoliu alb şi iscoditor. Puful de zăpadă începuse să pătrundă prin micile crăpături şi găuri ale veşmintelor, se topea la primul contact cu căldura corpului, dar se răcea repede sub urmărirea rafalelor înghețate. Hanoracele şi pantalonii li se făcuseră ca nişte scoarțe. Carapacea de gheață devenea tot mai cotropitoare şi mai primejdioasă. Mâinile dureau, degetele parcă erau gata să li se sfarme, şi începeau să muşte colții gerului şi la picioare.

În rol de iscoadă solitară, Victor nimerise pe o pârtie ciudată, pe un fel de cotlon, protejat parcă de pereți de cristal. În dreapta şi-n stânga lui, şi deasupra capului, se vânzolea zăpada şi urlau toate vârtejurile lumii şi se ridicau adevărate trombe spre văzduh, dar în locul unde se afla el, şi pe direcția pe care înainta, în genunchi sau târându-se, nu se simțea nicio adiere, doar o boare subțire îi atingea fața şi se topea, înfiorându-l.

În locul unde începea acel miracol al vijeliei, Victor înfipse un schi în zăpadă, transformându-l în jalon. Se desprinse şi din lasou pentru a lega frânghia de jalon. Apoi făcu semnale repetate de chemare. După ce

simți răspunsurile în palme, porni liber pe fantastica potecă. Din loc în loc înfigea câte un schi-jalon, pentru a nu i se pierde fericitele urme. Dar nu erau decât cinci schiuri, ale lui, ale Mariei, şi un al cincilea, stingher, probabil al Luciei. Celelalte fuseseră sacrificate. După ce înrădăcină şi ultimul jalon, Victor îşi continuă mersul prin tunelul de cristal, prudent, atent, încordat. Era ferit de orice lovituri şi răsuciri, numai urletele şi gerul eternizau vijelia. Oare ce lege necunoscută a naturii domina şi ordona spațiul pe care înainta Victor, şi după el ceilalți cireşari?

Era un urcuş acel tunel prin vijelie care ducea pe un platou de vârf. Fascinat de miracolul care-l atrăsese pe vârful acela retezat, Victor se ridică în picioare pentru a găsi un semn, pentru a găsi semnul pe care-l presimțea, sau pe care poate numai îl dorea. Şi văzu la câțiva paşi de el un stâlp de metal. Era un indicator, dar brațele îi lipseau. Fuseseră smulse probabil de vijelie. Acolo îl prinse talazul. Victor revăzu ca un fulger, în amintire, cele două brațe de metal cu indicațiile lor: una de viață şi alta de moarte. Fu săltat ca un fulg. Se împotrivi, încercă să se arunce în zăpadă, dar talazul îi nimici toată împotrivirea, în aer îşi încolăci brațele în jurul stâlpului dur şi dureros de metal. Mâinile parcă-i ieşiseră din umeri, dar nu-şi descleştă brațele. Rămase acolo, afundându-se cu capul în zăpadă, lăsându-se acoperit de zăpadă, sfredelind cu picioarele zidul alb care voia să-l îngroape, dar nu-şi desfăcu brațele. Până simți că slăbeşte puterea vârtejului. Oare cât rămăsese acolo legat cu brațele de stâlp? Îşi amintea vise trăite în momentele acelea de turbată împotrivire. Când începu să se ridice, mai întâi în genunchi, apoi în picioare, simți o undă de acalmie. Parcă şi urletele furtunii se îndepărtaseră. Sau i se astupaseră urechile? Îi venea să râdă. În fața lui se aflau ceilalți. Erau aproape veseli. Urcaseră fără bariere. Numai Ursu părea îngrijorat. Dan atârna ca o zdreanță pe umerii lui.

3

Era linişte. Se priveau curioşi, parcă nu s-ar fi văzut de multă vreme. N-aveau curaj să rostească vorbe, de teamă că s-ar destrăma toată

vraja. Păzeau liniştea neverosimilă. Şi deodată fură izbiți mişeleşte. De la spate, fără niciun avertisment. Ca nişte mingi se rostogoliră de-a berbeleacul. Într-o vale, într-o prăpastie? Numai Ursu îşi căută toate forțele, toată ura, toate instinctele. El nu trebuia să cadă. Se lăsă săltat şi sări ca un cangur, cu povara pe umeri. Salturi de câte opt, zece metri. Căderi verticale, într-o prăpastie sau într-o vale. Ceilalți treceau de-a dura pe lângă el. Se transformaseră toți în colaci şi se rostogoleau undeva, spre un necunoscut plin de spaime. Ultima cădere a lui Ursu se termină în genunchi, ca o frână. Ceilalți se descovrigau şi se ridicau mirați din zăpadă. Şi schiurile se opriseră într-un obstacol uriaş de zăpadă; Victor le salvase. Înainte de a fi luat de uragan, le făcuse vânt şi alunecase odată cu ele spre obstacolul nevăzut din vale.

Vijelia parcă se muiase. Se treziseră toți pe o ridicătură ciudată, o movilă albă care semăna cu buza unei prăpăstii, cu o trambulină, după care urmează vidul.

Tic făcu primii paşi spre creştetul movilei, şi tocmai voia să se întoarcă pentru a spune ceva, când îl atrase vidul sau o pojghiță haină de gheață. Într-o clipă nu mai rămase nimic din el. Nimeni nu auzi țipătul Mariei, sau poate că mai țipaseră şi alții. Se priveau pierduți, incapabili să facă un gest. Primul proiectil o izbi pe Maria, al doilea căzu în mijlocul lor. Păreau nişte mesaje dintr-o lume adevărată, pentru că semănau cu bulgării de zăpadă, cu acei bulgări rotunzi care înspăimântă şi înveselesc recreațiile. Dar nici nu puteau fi altceva decât bulgări de zăpadă, făcuți de mâna unui om, adică de mâna unui băiat cârn şi blond şi vesel, mai ales atunci când undeva în lume era cald şi frumos. Dar nu erau simpli bulgări, ci nişte mesaje vesele, pline de speranță. Unul după altul păşiră pe urmele ciufuliciului, lăsându-se să cadă dincolo, la vreo doi metri mai jos în nişte mormane de zăpadă ospitaliere. În fața lor se vedeau spații albe, vânzolite de vijelie, de vârtejuri şi uragane, şi nişte lumânări albe ciudate, triunghiulare, pe care oamenii le cred întotdeauna verzi. Iar în spatele lor, la câțiva paşi, se afla, pe jumătate acoperită de zăpadă… o casă adevărată, cu uşi, cu ferestre, cu pereți groşi de piatră. Iar în fața casei, un cub ciudat de zăpadă, probabil o magazie acoperită, sfredelită însă de cotloane, ca un şvaițer.

Nici Victor nu izbuti să se stăpânească. Se aruncă şi el, ca prietenii lui, în zăpadă, într-un plonjon de cumplită bucurie. Dan, întins pe

zăpadă, se uita la lighioanele care se tăvăleau în vata albă şi îşi făcea întruna cruce.

– Parcă n-ar fi văzut zăpadă de şapte milenii…

Îşi îndreptară scoarțele de gheață şi se apropiară de uşă. Era prea multă linişte în jur, şi mai ales era zăpadă la toate geamurile, ca nişte perdele exterioare, şi mai ales nu se vedea nicio urmă în fața uşii. Întâi încercă Ionel clanța. Se mişca, dar uşa nu se clintea. Trase mai tare. Nimic. Se uită la Ursu şi vlăjganul înțelese. Smuci clanța, dar uşa grea, ca o uşă de închisoare, nici nu se clinti. Numai zăpada se scutură de pe ieşiturile de lemn. Trase cu toate puterile, cu ură, şi ajunse la dracu', în zăpadă, cu clanța în mână. Se înfuriase. În douăzeci de secunde, cu un schi transformat în pârghie, deschise uşa, fără măcar să spargă un geam.

Era emoție, erau şi lacrimi, era chiar şi teamă în sufletele urgisiților. Prea multe înfruntaseră, prea multe capcane li se aruncaseră, prea multă teroare suportaseră, ah! cumplita teroare albă!…

Numai după ce Ursu îl potrivi pe Dan în spate pătrunseră cireşarii în locuința misterioasă, plină de tăceri. Dar oare nu aveau dreptul, după atâtea urlete şi gemete, nu aveau dreptul la linişte grea, adâncă, multă, odihnitoare?

Îi primi un antreu gol, poate de aceea părea mare, pardosit cu piatră bolovănoasă, neregulată. Ionel închise uşa şi din toată vijelia nu se mai auzi decât un geamăt slab şi îndepărtat. În fața lor se înălța, ca un monument, o uşă masivă de lemn, cu zăbrele de fier în fața geamurilor. Iar deasupra uşii, pe zid, litere mari, în relief, se înşiruiau, ordonate, într-un semicerc. Cuvintele nu aveau nicio noimă, la prima vedere, parcă lipseau nişte litere:

BI E AȚ ENIT
LA
C S I L A
1900

Dar pentru cireşari era un joc să le descifreze, adică să le interpreteze. În spațiile goale îşi imaginară litere, anumite litere, căzute

de-a lungul deceniilor şi pe care nimeni nu le mai înlocuise. Şi i se dădu lui Tic întâietatea la bucurie.

– Iar noi vă mulțumim… începu el mai contorsionat, precum îi era obiceiul. La urarea dumneavoastră, prea stimată şi veche cabană, la urarea dumneavoastră de BINE AȚI VENIT vi se răspunde cu MULȚUMIRILE CIREŞARILOR!

– Mulțumirile tuturor cireşarilor! preciză Dan cu o voce în care se simțeau accente de tristețe şi de bucurie.

– Da! repetă Tic. Vă mulțumesc TOȚI CIREŞARII, sau, dacă vreți, OȚI CI RE A RI

– Dar cine ne primeşte atât de frumos, Ticuşor? întrebă Ionel. Oare ce litere lipsesc în cuvântul de jos? Nu crezi că lipsesc cam multe?

– Ba nu! țipă Tic bucuros nevoie mare. Lipseşte o singură literă. Cuvântul a avut spații mai mari. Cine ghiceşte?

– Castilia! spuse Dan într-o doară. Castelul din Castilia… însă nu din cărți de joc.

– Aproape, aproape! se grăbi puştiul pentru a nu i se fura bucuria descoperirii. BINE AȚI VENIT LA COŞTILA! Cabana Coştila! Eu am ghicit!

– Bravo, Ticuşor! îl felicită Ursu. Nici nu suntem prea departe de Coştila. Cred că ne desparte numai o vale, sau două… Dar chiar pe Coştila nu suntem…

– Ei şi! Parcă la Trei Brazi sunt neapărat trei brazi, sau la Babele şi Furnica sunt babe şi furnici…

– Mai bine să intrăm înăuntru! spuse Lucia arătând cu mâna spre Dan. Lăsăm pentru mai târziu dezlegările.

– Acum e-acum! spuse Victor uitându-se cu teamă spre uşa masivă, apărată de zăbrele. Ar fi păcat s-o distrugem.

Ursu răsuflă adânc de câteva ori, ca şi cum s-ar fi pregătit pentru o luptă crâncenă, îşi încordă brațele şi încercă apoi să capete aprobarea celorlalți. Dar mai întâi puse mâna pe clanță, apăsă… şi ca după un ritual magic uşa se deschise.

Sala în care intrară era complet goală. Numai o sobă mare de teracotă şi podeaua de scândură mărturiseau că încăperea fusese cândva locuită. Mai erau două camere, la dreapta şi la stânga holului sau sufrageriei. Cea din dreapta era de asemenea goală. În cea din

stânga se vedeau o sumedenie de lucruri. Mese, scaune, paturi: toate de fier. Era şi un godin, într-un colț, iar vizavi un maldăr de saltele de paie.

– Avem dreptul? întrebă Ursu repezindu-se spre vraful de saltele. Câte sunt? Unsprezece, fir-ar să fie. Nu puteau să fie mai multe!

– Suntem numai şapte! îi aminti Lucia.

– Ştiu… răspunse vlăjganul. Suntem şapte, însă unul e rănit şi ceilalți degerați. Eu cred că avem dreptul. Prindeți-o.

Salteaua aruncată de Ursu ateriză chiar lângă godin. Fusese semnalul. Toți îşi descoperiră mâinile libere şi în două secunde deveniră nişte gospodari straşnici. Se apucară să desfacă paturile de fier, să le aranjeze cât mai aproape de godin, dar fără să disprețuiască o anumită ordine şi estetică. Tot ce era în plus: paturi, mese, scaune, nu şi saltele, trecu din mână în mână pentru a fi evacuat de urgență în fosta sufragerie. Camera începea să capete un aspect de locuință, mai ales că pluteau şi nişte norişori de fum, încă firavi, proveniți parcă de la o țigară… dar aşa încep toate.

Ionel aprinse focul, cu spaimă, pentru că mai avea doar patru chibrituri. Dar paiele şi anvelopa scorțoasă a saltelelor începură să ardă ca pulberea. După cincisprezece minute şi două saltele… în încăpere se făcu cald.

Abia atunci patul lui Dan fu vizitat de medici. Maria şi Lucia scoaseră din rucsac trusa cu medicamente şi priveau, ca şi ceilalți, gesturile încete şi grijulii cu care Victor îl descălța pe rănit. Dan suferea cumplit. Se vedea după pumnii încleştați, după buzele muşcate până la sânge. De câteva ori gemu surd, înfundat. În sfârşit, i se traseră şi ciorapii exteriori, umeziți, de căldura care bântuia camera. Pantalonii îi erau prea strânşi pe gambă ca să poată fi ridicați sau coborâți fără dureri. Interveni Ursu cu pumnalul. Apăsă lama pe cusătură. Parcă tăia cu briciul. Prelungi tăietura până la genunchi. Nu mai era nevoie să-i scoată ciorapul interior. Fractura era sus: la jumătatea gambei. Piciorul era ca un gât de lebădă. Probabil tibia, sau peroneul, sau poate amândouă. Din fericire, oasele nu spărseseră țesuturile. Ursu privi spre cele două infirmiere. Piciorul trebuia pus în ghips, dar în trusă nu se găseau decât scândurele, pentru prim ajutor.

– N-am ce să fac… tremură Ursu fără să se uite la Dan. Ştiu că doare cumplit… pentru că am avut şi eu o fractură, tot cam pe-acolo. Ăsta e

norocul tău…

– Noroc! se revoltă Dan. Aş fi avut noroc dacă-şi rupea altul piciorul. Mamă dragă! Auzi!

Surcelele, benzile şi bandajele erau deja în mâinile celor două infirmiere. Ursu oftă, pipăi încet piciorul lui Dan la locul fracturii, apoi clătină din cap clarificat:

– Da… Exact ca a mea. Noroc că ți-s rupte amândouă oasele…

– Iar începi cu norocul?! se oțărî Dan. Ştiu eu cui îi trebuie noroc din ăsta…

– Zău, Dan! continuă Ursu. Cunosc tipul ăsta de fracturi. Trebuie apucate cele două părți ale piciorului, uite cam aşa, pe urmă… printr-o singură mişcare trebuie puse la loc!

Dan țipă din gâtlej, un țipăt scurt, de o fracțiune de secundă, care-i scoase broboane de sudoare pe față şi-l congestiona teribil. Ursu se uită în ochii lui şi-i zări lacrimi.

– Zău, Ursule, te rog! gemu Dan. Termină odată. Nu mă mai ține aşa… Te rog…

– Am terminat cam de multişor, răsuflă Ursu ca după un efort cumplit. Şi tare mă tem că oasele s-au prins exact unde au fost…

– Pe cuvântul tău? holbă Dan ochii. Zău c-am avut noroc.

– Mare! îl încurajă iarăşi Ursu. Mai ales că eu, de când mă ştiu, n-am avut decât o singură fractură, la mână…

– Dacă-ți închipui că eu nu ştiam… îl privi Dan cu ochii plini de lacrimi.

– Gata cu prostiile! se încruntă Lucia pentru a-şi ascunde propria-i emoție. Trebuie să-i potrivim scândurelele.

Dar tot Ursu le legă. Cu atâta artă şi atât de solid, că nu mai era nevoie de ghips.

4

Deşi pereții erau ca gheața, în cameră se făcuse cald ca-n baie… Se încălzise aerul, godinul aproape se înroşise, dar nu mai rămâneau decât două saltele pentru foc.

– Ia spune, Ticuşor! se auzi vocea rănitului. Crezi că am venit chiar atât de bine cum scrie acolo, deasupra uşii?

– Da… recunoscu ciufuliciul, cu jumătate de gură. Nu prea avem lemne… Dacă n-o fi în preajma casei, undeva, vreo magazie plină cu lemne. Las' că facem noi o explorare…

– Nu ştiu dacă mai este nevoie, spuse Lucia. De vreme ce nu stă nimeni aici, în cabană, nu văd de ce am găsi magazie cu lemne. Pentru ce şi pentru cine să se fi depozitat lemne?

– Nu puteți să-mi explicați şi mie la ce ne trebuie lemne? întrebă Maria. Ce să facem cu ele?

– Nu te supăra… o căută Dan cu privirile. Nu ți-ai rupt şi tu ceva, mai sus?… Mai sus de umeri…

– Eu? se supără negricioasa. Vai!… N-am ştiut că lemnele voastre sunt atât de prețioase. Că se pot mânca, şi te poți înveli cu ele, şi poți să anunți un doctor, şi pot să te ducă jos în vale, şi de-acolo la gară, şi de la gară în tren, şi din tren acasă…

– Şi de acasă la şcoală, dar mai întâi în cămară… se rugă Ionel. Dintr-o dată mi s-a făcut foame. Nu foame de lup. Mi-e atât de foame, că aş mânca un lup.

Un strigăt, un geamăt, o undă, atât trebuia. Toți simțiră ghearele foamei, şi dureri şi amețeli. Îşi amintiră toți deodată că nu mai mâncaseră de multă vreme, şi mai ales îşi amintiră cât de bine se poate mânca oriunde în lume. Însă în lume…

– Doamne! se înfurie Tic. Am vrut să cumpăr patru ciocolate mari. Am văzut la hotel un vraf uriaş, chiar dintre cele care-mi plac mie. Dacă n-o simțeam pe Lucia în spatele meu… Mi-a fost ruşine că o să râdă de mine…

– Şi chiar aş fi râs, spuse Lucia. Ce păcat că n-am râs atunci, Tic! Oare ce s-ar putea mânca pe-aici prin împrejurimi?… Tu, Victor, ce spui?…

Victor era abătut. De câtva timp nu deschisese gura şi nici nu părea că-l interesează ceea ce se vorbea.

– Mi-e teamă să nu fi intrat în altă închisoare… spuse el. Dacă am nimerit la o cabană pustie?

– Poate că vom găsi alta mai plină prin împrejurimi, se amestecă Ursu în vorbă. Important e că am găsit adăpost… Dar ce spuneai tu de

închisoare? La ce închisoare te gândeai?

Victor era în cumpănă. Să-şi destăinuiască sau să nu-şi destăinuiască temerile?… Oare nu i-ar fi speriat şi mai tare?

Dar se mai putea speria cineva după ce trecuse prin ceea ce trecuse?… Poate că era bine să ştie toți primejdia pe care o presimțea el… Dar era oare o presimțire… sau ceva mult mai grav, mult mai palpabil?

– Mi-e teamă… se hotărî el. Mi-e teamă de altceva. Voi vă mai amintiți harta? Vă mai amintiți pe unde am urcat?… Vă puteți închipui relieful, conformația muntelui pe care ne aflăm? E asemenea unei cetăți… inexpugnabile… Chiar asta e imaginea! O cetate inexpugnabilă… cu podul lăsat la Brâna Iadului. Numai pe acolo se poate ajunge la masivul nostru. Dacă strâmtoarea de la Brâna Iadului dispare, muntele nostru nu mai are legătură cu lumea… Cel puțin până se termină dezghețul…

– Îmi amintesc, sigur că da… spuse Lucia. Dar cum poate să dispară strâmtoarea de la Brâna Iadului?

– Prin avalanşă, Lucia. Aşa poate să dispară şi aşa cred că a dispărut. Strâmtoarea a fost acoperită de avalanşă…

– Şi eu cred asta… oftă Ursu. Cred că strâmtoarea a fost acoperită de avalanşă. Nimeni nu mai poate să urce şi nimeni nu mai poate să coboare. Totul a devenit prăpastie şi lunecuş.

– Dar noi unde suntem? tresări Maria. Unde? În ce cabană, pe ce munte? N-am urcat pe urmele celor care au coborât de la o cabană şi care au urcat la o cabană? Nu s-a coborât din pustiu şi nici nu s-a urcat spre pustiu… Unde am ajuns? Pe alt munte? La altă cabană?

– E un mister! spuse Ionel. Pe muntele pe care ar trebui să fim se află o singură cabană: Izvoarele. Asta se cheamă Coştila. Ce s-a întâmplat? De unde au coborât cei trei cabanieri?… Dacă am pierdut undeva poteca şi am urcat spre Coştila? Când am plecat de la bordei… oare am luat-o pe drumul cel bun?

Victor era derutat. Se uită la Ursu. Nici vlăjganul nu prea se simțea în apele lui.

– Vă mai amintiți miracolul? se auzi vocea înnorată a Mariei. Tunelul acela fantastic în care nu pătrundea nicio undă de vijelie… Dacă este un fel de subspațiu sau de anti-spațiu în care guvernează alte legi şi alte

dimensiuni? Dacă tunelul acela ne-a dus în altă parte? Nu vă mai amintiți? Cum se putea, cu atâta vijelie în jur, cu atâta sete de crimă în jur, să urcăm ca în vis? Nici nu simțeam că urcăm. Parcă ne trăgea cineva, parcă zburam… Mi se ridicau umerii. Chiar am vrut să vă spun că simt cum mi se ridică umerii şi tot corpul…

– Aiurea… îi sfâşie frățiorul cel cârn visul. Eu, odată, după un urcuş urât, am lepădat doar un rucsac din spate şi am simțit că zbor, pe cuvântul meu. Zău, parcă mă ridica nu ştiu cine spre cer… Dar după atâta vijelie!… Crezi că eu n-am închis ochii, acolo, în tunel, şi nu mi-am închipuit că zbor? Mai ales că-mi amintisem de povestea cu rucsacul…

– Dar tunelul? se întristă Maria. Am trecut toți prin el. Toți ne-am crucit. De ce să nu fie un subspațiu, sau un super-spațiu care ne-a schimbat direcția? Dar spectacolele pe care le-am văzut?… Şi minunea aceea dinainte de avalanşă? Cum s-a eliberat dintr-o dată tot cerul? Şi liniştea aceea? Şi universul acela de cristal?…

– E frumos… spuse Lucia. În amintire va fi foarte frumos. Maria, dacă vom mai avea amintiri… Dar Victor are dreptate. Suntem în afara lumii şi mă îngrozesc… Nu de ceea ce se va întâmpla cu noi… Poate că vom dezlega misterul… Ci de ceea ce se va crede în lume că s-a întâmplat cu noi…

Ursu îşi izbi cu propriul pumn genunchiul, fără să-şi dea seama, şi lovitura era cumplită.

– Fir-ar să fie! spuse el. Unde dracu' e cabana aia Izvoarele? Acolo este şi telefon şi de toate… Vă mai amintiți? Ăia trei care ne-au nenorocit pe noi… că din cauza lor suntem acum în închisoarea asta… au spus că i-a chemat cineva la miezul nopții la telefon…

– Şi coloşii! îşi aminti Dan. Şi ei au chemat cabana Izvoarele la telefon, seara târziu. Dacă ei i-au făcut pe ăia trei să coboare? Înseamnă că din cauza lor ne-am nenorocit noi. Din cauza coloşilor!

– Asta ar fi culmea! spuse Ionel. Să nu pățim şi noi ca Scott. Să nu murim la câțiva paşi de depozitul de alimente şi de stația se salvare, adică de cabană…

– E foarte greu să ne orientăm, asta e! îşi mărturisi Ursu gândul. N-avem nicio potecă, nimic. Poate că e mai puțin de un kilometru până la cabană, poate chiar mai puțin de jumătate de kilometru. Dar încotro s-o căutăm pe vijelie?

– Da… aprobă Victor. Suntem ca un punct în mijlocul unui cerc. Cabana aceea cu viață şi cu de toate se află undeva pe circumferință. Vă dați seama? Cum tragem raza până la ea? Cum găsim direcția razei? Dacă n-ar fi viscolul ăsta, ni s-ar părea totul un joc foarte nostim…

– Dacă n-ar fi viscolul, se întristă Tic, ne-ar mai ajuta şi neghiobul ăsta de Țombi.

– Şi dacă n-ar fi şi lupii… se înfioră Maria. Dacă s-au aciuat şi pe-aici?… Oare am scăpat de toți?

– Brrrrr! îngheță Tic. De la zbor şi vis ai ajuns la dihăniile astea… Brrrr! Zău că o să mă fac vânător, Ursule.

– Din ce în ce mai rău! izbucni invalidul. Şi mai sunt şi eu pe capul vostru… Lăsați, lăsați morala… Ştiu că trebuie să mă salvați şi că totul e de la sine înțeles, dar sunt înfuriat, şi cred că am şi eu voie să mă înfurii o dată… Mai aveți vreo drăcie din aia amară… că iar începe să mă doară. Huo!

Infirmierele erau la căpătâiul lui Dan. Îl îndopau cu medicamente.

– Sunt singurul care mai înghite ceva, spuse Dan, după ce dădu pe gât, odată cu medicamentul, un pahar întreg de apă de zăpadă, topită la godin. E caldă, atât…

Ursu se întoarse la căldură după ce trecuse prin celelalte încăperi ale cabanei pentru a cerceta de la ferestre împrejurimile.

– Viscol şi iar viscol! anunță el. Mai sunt şi zăbrele la câteva geamuri. Nu se vede nimic. Oare ce-a fost cu ăştia? Un geam are zăbrele, altul nu: Cum vine asta?

– Foarte simplu! îl ajută Lucia. La început fiecare încăpere a avut numai un geam. Cu zăbrele. Mai târziu s-a mai făcut un geam. Şi noii proprietari, sau ce-or fi fost, nu au mai pus zăbrele. Li s-o fi părut demodat.

– Mai bine puneau nişte cârnați în loc de zăbrele, spuse Tic. Sau nişte şunci…

– Sau o roată de caşcaval, îl completă Dan. Sau nişte miere de albine şi o supă cu aburi… Pe mine mă puteți scuza. Cred că sunt în stare de delir…

– Asta e o mişelie! țipă Lucia. Fiecare să-şi trăiască singur foamea. Să nu-i mai stârnească şi pe ceilalți! Mai bine spune ce e cu magazia aia din fața casei!

– Din păcate, nu e magazie, răspunse Ursu. E un cub de piatră găurit ca un şvaiţer şi acoperit de zăpadă. Păcat că şvaiţerul ăsta foarte ciudat nu e veritabil. Mă întreb la ce-o fi folosit aici, în faţa cabanei? Fir-ar să fie!…

Simţiseră toţi nevoia să vorbească, să pălăvrăgească şi să se audă, să se sature de vorbe de toate zilele, de glume, de tânguiri, de întrebări, de duioşii, de nimicuri, de prostii. Voiau să scape de amintirea urletelor şi gemetelor şi şuierăturilor rele cu care-i îndopase vijelia. Fiecare jurase, în trecerea sa prin infernul sonor, să repete de zeci de ori cele mai banale cuvinte, ca să le înveţe a doua oară, ca să se obişnuiască iarăşi cu vocea omenească. Şi iată că se întâlneau cu cele mai banale şi mai răspândite şi mai scumpe cuvinte din viaţa omului.

– Staţi puţin… spuse Victor cu un ton ciudat. Eu cred că ne-am prostit… Sau am vrut s-o facem pe proştii? De ce să ne considerăm noi, Coştila lui Tic, un centru într-un cerc? Dacă ar fi aşa, am avea aici telefon şi de toate, cum spunea Ursu. Adică am fi noi cabana… Ia să punem altfel problema! Cabana Izvoarele e centrul cercului şi noi suntem undeva pe circumferinţă! Nu e mai firesc aşa?

– Şi asta cu ce schimbă situaţia noastră? întrebă Dan.

– O schimbă, Dan… interveni Lucia. În loc să graviteze circumferinţa în jurul nostru, gravităm noi pe circumferinţă în jurul unui centru, adică al cabanei Izvoarele. Bravo, Victor!

– Învăţaţi-mă şi pe mine, se rugă Tic.

– Hai să traducem, Ticuşor, o problemă foarte simplă. Noi atârnăm de o cabană adevărată. E obligatoriu. Pentru că în această casă pustie, nelocuită, găsim mobilier de cabană. De vreme ce găsim mobilier de cabană, iar camerele sunt pustii, înseamnă că suntem sucursala unei cabane care e locuită numai în cazuri speciale, de pildă când e mare aglomeraţie. Vara… Poate şi iarna uneori… Sunt unsprezece paturi, dar puteau să fie şi douăzeci. Şi probabil c-au fost…

– Poftim! spuse Maria. Eu sunt mai generoasă. Eu ofer chiar treizeci. Ce se întâmplă cu asta?

– Se întâmplă ceva foarte simplu! răspunse Victor. Gravitaţia are anumite legi. La o distanţă prea mare de centrul de atracţie nu mai gravitezi în jurul acelui centru… Înţelegi? Nu mai primeşti paturi de la el, nu mai obligi oamenii din paturi, după ce se scoală, bineînţeles, să se

ducă la centru să ia masa. Devii tu singur centru cu paturi şi bucătărie. Dacă această Coştilă a lui Tic gravitează, ceea ce e clar, în jurul unei cabane, acea cabană nu poate fi decât Izvoarele, şi nu poate fi decât foarte aproape! Dacă punem la socoteală reperul einsteinian de sus, de deasupra noastră, stâlpul metalic, eu aş avea curajul să afirm că adevăratul centru de gravitație al acestei zone, cabana Izvoarele, se află la mai puțin de două sute de metri de Coştila noastră. Poate chiar la mai puțin de o sută de metri.

– Ai putea să-mi spui ce s-a întâmplat cu tine? întrebă Lucia.

– Ce s-a întâmplat cu noi toți, Lucia? zâmbi Victor. Cu atâtea elemente în jurul nostru, cu aceste saltele, cu godinul acesta intact, cu burlane, şi mai ales cu pustietatea asta care urlă la cer, cum de ne-am gândit la subspații şi erezii?

– Eu aş fi preferat subspațiul sau extraspațiul! se încăpățână Maria. E mai frumos.

– E mai frumos, Maria… o imploră Dan. Dar nu duce direct şi sigur la şuncă şi cârnați… cum duce teoria asta banală a gravitației victoriene. Zău…

– Numai să găsim pe cineva la cabană… spuse Lucia.

– Nu cred că este obligatoriu… se învioră Ionel. Totul e să găsim cabana. Uşă de fier să aibă şi tot răzbim prin ea, chiar dacă ar trebui să mă prefac în dinamită.

– Acum pot să vă spun şi eu că mor de foame, mărturisi Tic.

Capitolul IX

1

La cabana „Izvoarele”, în sufrageria caldă şi aerisită, era pe terminate ospățul de prânz. O roată uriaşă de caşcaval fusese atacată cu un cuțit lung de bucătărie care-i aminti imediat lui Ion Petric pierderea Silviei. Se mâncase totuşi cu zgârcenie.

– Domnule, eşti sigur că s-a închis drumul? întrebă a zecea oară Liviu Iordan. Nu se poate, domnule, să rămânem aici până în primăvară.

– Mi s-a mai întâmplat o dată, acum zece ani… răspunse cabanierul. Şi am răbdat, ba chiar m-am simțit bine… Singur, fără să dai socoteală nimănui, fără să fii la cheremul cuiva… Dar dacă țineți cu orice preț, putem să chemăm helicopterul… De-atunci ne-am mai modernizat…

– N-avem nevoie de niciun helicopter. Scurt!

– Tot va trebui să-l chemăm, se încăpățână cabanierul. Helicopterul sau un avion sanitar… Trebuie să ne paraşuteze alimente. Ce avem în magazie nu ne ajunge mai mult de o lună… Pentru mine ar fi fost prea destul… dar cine ştia că or să mai fie doi oaspeți… Şi încă nişte uriaşi…

– Nu trebuie să chemăm niciun avion! se încruntă Liviu Iordan. Ce o să explici dumneata? De ce nu-ți ajung alimentele? Ştii ce se întâmplă în cazuri din ăstea? Toată lumea, toate ziarele vor întreba cine mai e la cabană… Or eu nu am nevoie de publicitate, domnule. Ca să fie clar!

– Eu v-am spus că nu ne ajung alimentele, se spălă pe mâini cabanierul. O să mă rugați să chem avionul. Numai cu vin şi cu coniac n-o să putem trăi…

– Mai termină, domnule, cu avioanele ăstea, se înfurie Liviu Iordan. Până să le chemăm, trebuie să reparăm telefonul. S-a rupt sârma chiar aici, sus…

Cabanierul nu păru deloc surprins:

– Am ştiut eu că ați tăiat-o. Am şi simțit când, că stăteam cu telefonul la ureche.

– Cum s-ar spune, bănuiai ceva… îl ameninţă amical Ion Petric. Dar să ştii că am tăiat-o tot la furie. Nici nu ştiam ce facem. Am tăiat-o ca să stricăm ceva; eram otrăviţi de vijelie.

– Asta n-o mai cred, râse cabanierul. Aţi tăiat-o ca să nu pot eu să dau alarma dacă se întâmplă ceva aici… După asta am dibuit că nu trebuie să mă bucur de sosirea dumneavoastră. Mai ales că venea după chemarea celorlalţi la telefon. Prea se înnodau toate…

Liviu Iordan nu era mulţumit. Părea cufundat în gânduri şi mereu nega ceva, cu gesturi repetate, înverşunate.

– De ce nu se rupea? întrebă, subjugat de amintirea scenei demente, Ion Petric. De ce nu s-a rupt când am tras cu bâţul în ea? Am tras până mi s-au umflat mâinile. Dacă nu scoteam pumnalul, nici dracu n-o mai tăia.

Cabanierul tresări brusc. Parcă se dădea o luptă în el, parcă voia să se opună unei presimţiri sinistre:

– Unde ai tăiat dumneata sârma?

– Cum unde? se miră Ion Petric. Păi n-ai spus că ne-ai văzut? N-ai spus că ne-ai urmărit din pod şi de la fereastră?

– Eu ştiam că aţi tăiat-o în spatele casei, aici, la legătură. Nu cred că v-aţi apucat s-o tăiaţi chiar acolo, la stâlp?

– De ce nu, domnule? Chiar acolo am tăiat-o…

Cabanierul se ridicase de la masă. Era galben ca ceara şi se simţea cât de tare se stăpâneşte. Părea gata să facă o explozie dintr-o clipă în alta.

– Ce s-a întâmplat, domnule? întrebă Liviu Iordan. Iar vechiul dumitale traumatism?

Dacă nu l-ar fi apucat groaza trădătoare! Nu mai putea să dea înapoi. Liviu Iordan i-ar fi smuls până la urmă mărturisirea. Era singurul lucru la care nu s-ar fi aşteptat.

– Suntem nenorociţi… şopti el. Absolut nenorociţi! Legătura telefonică nu se mai poate reface. Aţi tăiat firul chiar deasupra prăpastiei. Cine zboară dincolo, pe malul celălalt, la o sută de metri, ca să-l aducă înapoi?

– N-o să-l aducă nimeni, domnule… îi răspunse Liviu Iordan nepăsător. Vom rămâne fără telefon. Ei şi?

– Am spus că nu ne ajung alimentele nicio lună de zile. Cine ne aprovizionează? Cum cerem alimente?

Liviu Iordan se uită disprețuitor spre cabanier:

– Lasă odată dracului alimentele! O să facem rații mai mici, o să ne organizăm, nu fi imbecil!

– Dumneata eşti imbecil! explodă cabanierul. Un dobitoc, un nebun!

Liviu Iordan îşi duse mâna sub pulover. Dar cabanierul nici nu se sinchisi de gestul lui.

– Trage, domnule! Trage! În gură să tragi! Dumneata eşti cel tare pentru că ai arma. Şi eu oricum voi fi sacrificat. N-o să mori dumneata de foame pentru mine. Când o să vezi că se duc alimentele, în mine o să tragi primul, ca să scapi de o gură. Trage odată. În gură să tragi. Că tot n-o să am ce să mai fac cu ea. Idioților!

Explozia nefardată îl impresionă pe Liviu Iordan. Nici nu scoase pistolul. Se uită cu priviri înțelegătoare la cabanier.

– Da, domnule… îşi aplecă el capul. Ai toate motivele să crezi că se va întâmpla aşa… Pentru că eu sunt cel înarmat şi pentru că eu comand. Oricine ar fi fost în situația dumnitale ar fi gândit la fel… Da, domnule! Mi-ai plăcut. Ştii să mori şi ăsta e un lucru frumos. Dar nu ştii altceva, domnule. Un amănunt nu ştii. Nu cunoşti un om. Nu mă cunoşti pe mine… Eu sunt altfel. Dacă va fi să murim de foame, vom muri toți, domnule. Poate că eu voi muri înaintea dumitale. Am spus că ştiu să plătesc. Şi eu nu pot să te condamn, nevinovat, la moarte prin inaniție, sau prin glonte… Dar asta e o teorie, domnule, un principiu. Nu m-am chinuit douăzeci şi trei de ani ca să mor de foame…

– Şi totuşi vom muri de foame… spuse cabanierul.

– Nu, domnule… Vom trăi. Cu ce avem şi cu ce vom avea. Vom mânca zăpadă, dacă va fi nevoie, ne vom mânca bocancii, hainele, vom trăi din vin, din ramuri de brad… Nu se moare de foame atât de uşor, în ziua de azi…

– Am mai trăit, tot aici, în cabana asta, o urgie. V-am spus. Am avut mai multe alimente decât acum… Mi-am mâncat şi câinele, m-am hrănit cu vin şi țuică, şi era mai multă băutură decât acum… şi când m-au găsit primele echipe de alpinişti, aproape mort, nu mâncasem de zece zile nimic, pentru că nu mai aveam ce… Mi-am ros şi bocancii… Trei luni… Nouăzeci de zile.

Ion Petric era cutremurat de cele ce auzise şi mai ales de tonul de nepăsare din vocea cabanierului. Parcă povestea întâmplarea altcuiva. Liviu Iordan nega mereu din cap:

– Nu, domnule! Nu vom muri de foame. E stupid să ne gândim la asta. Dar vom trece din momentul ăsta la raţii minime. La gram. Numai ca să ne ţinem zilele. Şi cine nu le respectă… Atunci, da! Atunci ne vom îmbogăţi raţiile, eu şi cel dintre voi care va rezista ispitelor. Pentru că într-un astfel de caz nu încape iertare şi înţelegere. Execuţie pe loc! Vom suferi toţi!

– Şi totuşi vom muri de foame… spuse cu acelaşi glas obosit şi indiferent cabanierul. Vă jur…

– Poate că se vor alarma cei de jos… îşi dădu cu părerea Ion Petric. Când vor vedea că nu răspunde nimeni la telefon.

– Nu se va alarma nimeni… Înainte de a coborî cei pe care i-aţi chemat, am vorbit cu ei chiar despre urgie. Le-am spus că de astă dată o înfrunt şi că o să rezist. Le-am spus că abia o aştept ca să mă odihnesc o iarnă întreagă. Le-am jurat că dacă se abate urgia voi tăia firele telefonului… Şi n-am glumit, şi ei ştiu că n-am glumit… Nimeni n-o să se intereseze de cabana asta… o să vedeţi… Vom muri de foame… Zăpada o să ne acopere… Nici n-o să mai putem ieşi din casă. Dar nici n-o să avem de ce. Ne vor păzi lupii… Poate că o să mâncăm carne de lup… dacă n-or să mănânce ei carne de om… Acum zece ani îi priveam de la geam. Treizeci şi patru erau… N-aveau pe unde să coboare în vale şi se adunaseră în jurul cabanei… Ştiţi câţi au rămas din ei până când am mai putut să mă ridic la geam şi să mă uit? Şase… Şase din treizeci şi patru… Întâi la o zi, mai târziu la două zile, apoi la trei zile săreau asupra unuia dintre ei şi-l sfâşiau. Iar când au venit alpiniştii n-au mai găsit decât patru. Noroc că au avut arme la ei… De foame o să murim…

Tânguirile cabanierului începeau să-l enerveze pe Liviu Iordan. Se răsti la el:

– Deocamdată trăim, domnule. Taci! Gata! M-am săturat! Trecem la raţii. Cine nu le respectă, moare imediat. Şi ca să nu moară, dintr-o eroare, vom duce toate alimentele în magazie, şi băutura, şi vom încuia magazia cu trei lacăte. Fiecare va avea cheia unui lacăt. Numai toţi trei, împreună, vom putea să descuiem magazia şi să scoatem alimente. Ne

vom lua în fiecare dimineață rația. Şi vom scăpa de tentații. Ai trei lacăte?

Erau mai multe lacăte noi şi fiecare avea câte două chei. Le aleseră pe cele mai sigure. Cheile de rezervă le azvârliră aiurea în zăpadă. Nu se duseră cu mâinile goale spre magazie. Mai întâi dădură jos din rafturi toate alimentele: cutii de conserve, zahăr, ciocolată, salam, biscuiți, bomboane, sticle cu diferite băuturi, covrigi, alune. Le încărcară cu grijă în coşuri, ca să nu se spargă sau să se rupă ceva.

– Ce tot spuneai, domnule, că o să murim de foame? arătă Liviu Iordan spre coşurile încărcate. Păi numai aici câte provizii avem!…

– O să vezi dumneata peste două săptămâni… când o să ajungem numai la zahăr şi la caşcaval, sau peste o lună de zile, când o să ajungem numai la bomboane sau la alune… dacă o să mai ajungem…

Magazia era lipită de spatele cabanei, o construcție greoaie, făcută numai din bolovani sudați cu mortar. Se intra în ea numai prin interiorul cabanei, iar aerisirea se făcea prin două ferestruici pătrate, cu latura cam de jumătate de metru, fiecare zăbrelită cu drugi de fier şi apărată cu plase de sârmă. Interiorul ei îl cam dezamăgi pe Liviu Iordan. Rafturile erau aproape goale, doar câteva cutii de conserve şi nişte săculeți cu făină, alături de borcane cu murături şi tuburi de cicoare. Pe o grindă erau agățate două şunci, un şir de cârnați şi trei plase cu cartofi.

– Mai e nişte ceapă şi usturoi şi o mulțime de morcovi acolo, în nisip, arătă cabanierul spre un ungher al magaziei. Morcovi o să roadem…

Se întoarseră cam abătuți în sufragerie, mai ales Ion Petric, care se aşteptase la un adevărat depozit de alimente. Numai bucatele de pe masa lor de prânz uitaseră să le încarce şi să le transporte.

– Cunoşti istoria cabanei ăsteia? întrebă Liviu Iordan.

– Din fir în păr… răspunse cabanierul. Nu există cabană în munții ăştia pe care să n-o cunosc până la ultimul secret.

– Şi de ce te-ai întors dumneata tocmai la asta? Mi se pare, dar de fapt ai spus şi dumneata, că e prima cabană la care ai revenit.

Paul Bălan ştia că ar fi o neghiobie să mai tăgăduiască:

– Pentru că e singura cabană din părțile ăstea care are o pivniță dublă. Cele mai multe nici n-au pivniță… Mi-am spus şi eu: şi pivniță şi magazie şi pivniță dublă… cam ciudat!

– N-ai avut timp prima dată s-o cercetezi?

– Am avut destul timp, răspunse cabanierul. Mai ales că m-a prins urgia singur. Dar până anul trecut n-am ştiut că are pivniță dublă.

Liviu Iordan tresări. Era un amănunt la care nu s-ar fi aşteptat. Dar oare ajungea un singur amănunt? Şi cum se integra el în acel testament foarte concis: I u l i e şi C a b a n ă ?

– Ai coborât până acum în cea de-a doua pivniță?

– N-am avut când… Şi nici nu ştiu pe unde se coboară. Nu eram prea grăbit. Am o întreagă iarnă înainte.

– Da… înțelese Liviu Iordan. Vom începe cercetarea metodic, dacă vom găsi de cuviință să căutăm aici. Domnule… înainte de a căuta trebuie să gândeşti: unde să cauți? Cum să cauți?

– Ce să cauți? îl completă Ion Petric.

– Dar lucrul cel mai important este să te gândeşti, domnule, să nu te repezi la întâmplare. Să te gândeşti cu anii, dacă e nevoie. Să cauți idei şi să le potriveşti unei situații. Să stai cu ochii închişi o lună de zile, aici, în cabana asta, şi pe urmă să te duci într-un loc şi să spui: aici e taina. Şi taina să fie chiar acolo…

Iarăşi vorbea cu pasiune şi iarăşi cei doi îi simțiră forța şi hotărârea.

– Numai că s-ar putea să nu fie nicio legătură între taină şi cabana asta… continuă el. Pentru că cheile nu se potrivesc, domnule. În *iulie* s-a întâmplat istoria aceea mare… şi la o *cabană* s-a consumat ultimul act… dar asta e prea… ca o clanță, domnule, nu e o cheie… E prea banal. Nu e o taină! Nu se combină cum ar trebui, cum le-aş fi dorit… De ce să-mi transmită cu atâta înverşunare şi vehemență ceva ce ştiam? Ceva care nu mă lămureşte deloc… Sau n-ați înțeles dumneavoastră bine ceea ce v-a spus el, sau încă n-am dat eu peste combinația cea bună… *Cabană şi iulie. Iulie şi cabană!* Ce poate fi, domnule?

Se lăsă o clipă de tăcere, dar tot Liviu Iordan părea cel mai grăbit, cel mai preocupat:

– Nu înțeleg ceva… Da… Dumneata spuneai că ştii ceva despre cabana asta. Cine a construit-o, domnule? Cine a fost proprietarul ei? Cine s-a perindat pe aici? Cine a avut interese aici? Cum putem noi să aflăm?

– Prea multe nu ştiu, răspunse cabanierul. Ştiu ceea ce cunosc şi alții… Poveşti în jurul ei există destule… Se zice că a ridicat-o un mare

industriaş pentru fiica sau pentru nora lui… Sunt numai zvonuri… Dar a fost a unui om mare din Bucureşti… Asta sigur… Dacă vă interesează numele…

– Şi pe urmă? întrebă Liviu Iordan.

– Pe urmă… cam la vreo zece ani şi mai bine… adică până la război şi primul an după război, a fost a unei bănci mari din Bucureşti… Dacă vă interesează numele…

– Şi pe urmă?

– Pe urmă… ca toate cabanele. Câțiva ani a rămas pentru salariații băncii, pe urmă, ca toate celelalte, pentru toți turiştii…

– Încă nu ştiu ce înseamnă, încă nu ştiu ce combinație trebuie să dea cele două cuvinte, medită Liviu Iordan. Dar abia acum încep să cred şi să mă conving că aici, în cabana asta, se află taina…

În clipa aceea se auziră bătăi puternice în uşa cabanei.

2

Liviu Iordan îşi duse fulgerător mâna sub pulover. Privirile îi luceau ca oțelul şi-l ținteau pe cabanier…

– Cine e, domnule? întrebă el cu acelaşi şuier rău şi amenințător în voce. De ce n-ai spus, domnule?

– Să mă trăsnească Dumnezeu! începu să se jure cabanierul. Eu singur am rămas aici, iar altcineva n-a venit înaintea dumneavoastră. Ați fi găsit urme dacă ar fi venit cineva şi s-ar fi ascuns. Iar pe vijelie nu poate să urce nimeni; încă nu s-a pomenit o asemenea ispravă… Să nu fi fost o părere.

Dar nu fusese o părere. Pentru că bocăniturile se întețiră: nu se mai ciocănea cu mâna, ci se izbea cu vârful bocancului. Şi parcă se deosebeau două sunete simultane.

Cei trei nu se mişcaseră de la locurile lor, atât de năuciți erau. Când Iordan îi făcu semn lui Petric să dispară, se auzi uşa de la intrare deschizându-se, adică se auzi închizându-se zgomotos, zdrăngănind şi bubuind, pesemne împinsă de vijelie.

– De ce n-ai încuiat uşa, imbecilule? mai avu vreme să scrâşnească Liviu Iordan în direcția cabanierului.

– Păi cine s-a gândit c-o să avem oaspeți? răspunse Petric în locul celui insultat.

Cu aceste cuvinte fură întâmpinați la cabana Izvoarele cei doi cireşari care porniseră de pe un oarecare punct al unei circumferințe spre un centru gravitațional… Ursu şi Victor.

Surpriza era mare pentru ambele părți, cu oarecare deosebire: tabăra Coştilei era uimită, cea a Izvoarelor de-a dreptul stupefiată.

– Cum ați ajuns aici? întrebă cabanierul, uitându-se la cei doi cireşari ca la două arătări căzute din cer.

– Asta ne întrebăm şi noi… zâmbi Victor. Am crezut tot timpul că poteca nu poate duce decât în iad.

– Nu cumva vreți să spuneți că ați urcat pe vijelie? întrebă din ce în ce mai neîncrezător cabanierul. Păi unde v-a prins vijelia? Veneați spre Izvoarele?

– Nu… răspunse Ursu. Nici nu ne-am gândit să urcăm spre Izvoarele. Mergeam ca tot omul de la *Poienița* la Mitiş, dar spre seară, mai încoace de Furcile Moşului, ne-a prins vijelia. Şi-am căutat refugiu la o stână părăsită, după Şaua Mare, într-un bordei nenorocit.

– Dar cine v-a învățat aşa de bine locurile? Că dacă porneați pe vijelie spre oraş sau spre Mitiş, nu mai erați la ora asta în viață…

– Poate că nici nu mai suntem… zâmbi din nou Victor. Cabanierul de la *Poienița* ne-a învățat. Şi tot el ne-a spus să profităm de primul răsărit de soare al vijeliei, de prima ei dimineață, când se mai domolesc stihiile, şi să căutăm un adăpost ca lumea, o cabană, sau cam aşa ceva…

– Nu se poate! spuse cabanierul. Aristide v-a dat o asemenea povață? Nu se poate! Asta ar fi fost mai rău decât să vă spună să vă tăiați gâtul. Nu-i moarte mai sigură decât să porneşti la drum odată cu primul răsărit de soare al vijeliei. Atunci ajunge ea la turbare, la culmea turbării… Asta nu putea să v-o spună Aristide!

– Am înțeles noi pe dos… se retrase Victor.

– Să nu vă fi pus cineva gând rău, îşi dădu cabanierul cu presupusul. Dar nu Aristide, asta în niciun caz… Altcineva…

Atunci interveni în discuție şi Liviu Iordan:

– E inutil, domnule… i se adresă mai întâi cabanierului. De vreme ce dumnealor au ajuns aici, înseamnă că au fost învățați bine sau au avut inspirație bună. În doi se urcă întotdeauna mai uşor…

– Dar nu urcuşul contează aici! îndrăzni cabanierul să-l contrazică. Toată nenorocirea şi răutatea e în vijelie. Poate să fie drum ca-n palmă şi te zdrobeşte ca pe-o coajă de ou… Ați făcut o ispravă nemaipomenită! Numai că…

– Numai că… nu suntem numai noi doi! spuse Ursu. Suntem exact şapte, şi dacă-l adăugăm şi pe Țombi, cățelul…

Cabanierul căută un reazem în sobă, într-atâta îl cuprinsese amețeala. Şapte persoane! Nu două, nu patru… Încă nouă persoane!… Zece în total… Dumnezeule!

Chiar şi Liviu Iordan tresări când auzi cifra şi parcă deveni incredul. Numai Ion Petric se strâmba ştrengăreşte la el:

– Adică vreți să spuneți că ați urcat toți cei şapte de la *Poienița*… Şi cele două fete… Asta e glumă!

– Toți cei şapte… admise Ursu cu un oftat în voce.

– Şi ceilalți unde-s? întrebă cabanierul.

– Dincolo, la Coştila… răspunse Victor. Avem şi un rănit printre noi: o fractură a gambei…

– Unde e Coştila? Până la Coştila sunt…

– Mai puțin de o sută de metri… îl întrerupse Ursu pe cabanier. Acolo am poposit, adică am căzut acolo, şi am plecat în recunoaştere ca să găsim o cabană adevărată.

– Ați nimerit la Izvoraşul, aici, în vale? se interesă cabanierul. Păi cum ați deschis uşa?

Liviu Iordan se uită cu milă la cabanier:

– Asta te preocupă pe dumneata? Cum se deschide uşa unui adăpost? După ce răzbesc prin iad îi întrebi cum au sărit pârleazul… Mai bine aranjează-ți tejgheaua. Ca să fie clar!

Cabanierul înțelese că trebuie să-şi țină gura şi mai înțelese asta şi Petric. Dar şi cei doi cireşari simțiseră în vorbele lui Iordan un ordin subînțeles.

– Cred că se găseşte o cameră cu mai multe paturi, trecu Victor la atac. Ne-ar trebui una cu vreo opt… cu şapte nu prea se obişnuieşte…

– Nici cu opt, în anumite situații… îl avertiză Liviu Iordan. Şi nici cu patru… Şi nici cu douăsprezece. Bineînțeles, numai în anumite situații.

– N-am ştiut că toată cabana e ocupată… glumi Victor. Am fi ales alta… mai pustie şi mai ospitalieră.

– Eu credeam că v-ați instalat în ea, ripostă imediat Liviu Iordan. Credeam că ați venit într-o vizită de curtoazie…

– Păi de ce să nu stea aici?! se miră Ion Petric. Sunt atâtea camere libere…

– Ştii dumneata foarte bine pentru ce! îl fulgeră Liviu Iordan. Ştii de ce eşti aici! Ştii ce dispoziții sunt! Du-te sus şi controlează aparatul!

– Care aparat? întrebă Ion Petric ca un nătâng.

– Cel mic! îi făcu semn de „şterge-o” Liviu Iordan. Cel cu antenă dublă. Tot nu e clar?

Ion Petric se supuse cu greu, parcă ezitând, alungării sale atât de evidente, în ciuda unui camuflaj abil. Dar nimeni nu auzi paşii lui bocănind pe trepte.

– E o situație specială… părea că se scuză Liviu Iordan. Cabana trebuie să rămână aşa cum este. E o asemenea situație, că explicațiile sunt imposibile şi chiar primejdioase. Altceva nu pot să vă spun şi nici nu ar fi bine pentru dumneavoastră să ştiți. Principalul e că ați găsit adăpost.

Victor începu să se scarpine în cap:

– Dacă spuneți dumneavoastră că e o situație specială… probabil că este… Dar şi la noi, acolo, la sucursală, e o situație destul de specială.

– Ați găsit-o ocupată? simulă mirare Liviu Iordan.

– Nu! spuse Victor cu un început de zâmbet în colțul buzelor. Înseamnă că nu vă interesează gestiunea cabanei şi că nu e o stare generată de inventar… Alta trebuie să fie cauza situației speciale din zona dumneavoastră… La noi cauza e tocmai pustietatea… Adică, în afară de câteva paturi de fier, şi de câteva saltele, şi de câteva scaune de fier, şi de câteva mese de fier nu se mai găseşte nimic altceva. Adică mai este şi un spălător, dar altceva nu mai este. Nici măcar o surcea. Nici măcar un fir de la o pătură. Nici măcar o cutie goală de conserve… Deşi la intrare, deasupra uşii, ne-a primit o urare optimistă: Bine ați venit!

Liviu Iordan clătină din cap…

– După câte înțeleg eu, ați avea nevoie cam de următoarele obiecte: şapte pături, adică paisprezece pături, şapte cearşafuri, adică paisprezece cearşafuri, şapte prosoape, adică…

– Adică prosoape avem… spuse Ursu.

– Nu-i nimic… se dovedi foarte generos Liviu Iordan. Ca să fie tot paisprezece. Să zicem două fețe de mese…

– Mai bine ceva peste fețele de mese… zâmbi Ursu.

– Bine, bine, înțelese Liviu Iordan. Deci şapte tacâmuri complete: cu pahare, cu solnițe… Mă rog, complete…

– Mai avem şi noi nişte ustensile pentru transportul alimentelor de la masă la gură, zâmbi iarăşi Ursu.

– Cu atât mai bine, aprobă celălalt, fără să i se mişte un muşchi de pe față. Şi probabil ați avea nevoie de câteva brațe de lemne…

– Mai bine zis de lemne! spuse Victor înfricoşat de semiprecizia primejdioasă a rației.

– Sunt destule lemne? întrebă Liviu Iordan spre cabanier. S-a auzit?

– Sunt destule! răspunse cabanierul. Dacă s-ar putea preschimba în altceva…

– Încă n-am ajuns la comentarii! îi atrase atenția Liviu Iordan. O întrebare precisă, un răspuns precis! E clar?

– Lemne sunt… Pentru că sunt libere camerele din cabană… adăugă Paul Bălan. Ca să se priceapă de ce unele chestii pot fi şi unele nu vor mai fi. E clar?

Liviu Iordan se încruntă doar, auzind comentariul îndărătnic al cabanierului, dar întrebarea de la sfârşit îi aprinse scântei în priviri.

– Domnule! Mi se pare că trebuie să faci ordine în magazie şi în pivniță. Lasă tejgheaua… Aşa… Cred că vă puteți instala bine pentru un timp… cu ceea ce vi se va da…

– Da! făcu politicos Victor. Dar ştiți… Mai avem nevoie de ceva, tot atât de important ca lemnele. Tot pentru combustie, pentru combustia internă a fiecăruia…

– Din păcate, la capitolul ăsta suntem neputincioşi, ridică din umeri Liviu Iordan. Nu vă putem oferi nimic…

– Poftim!? tresări Ursu. Dar aici nu suntem la cabana Izvoarele? Şi cabana nu trebuie să-şi hrănească oaspeții?

– V-am spus care este situația, spuse calm şi ferm lunganul cu figură mică, de copil. N-a sosit la cabană transportul de alimente… şi după cum, probabil, vă imaginați, nu poate să mai sosească… până în primăvară… Altă situație specială…

Victor devenise dintr-o dată bănuitor şi atent:

– Dar asta nu înseamnă, de fapt, un fel de condamnare la moarte? Ce să facem cu lemnele? Bine, scuzați… cu lemnele avem ce face… Dar cu tacâmurile ce să facem?… Nu e cam crudă farsa dumneavoastră?

– Domnule, eşti în eroare. Nu e farsă…

– Dar dumneavoastră cât timp rămâneți aici? întrebă Victor aproape zăpăcit, neînțelegând bine ce se întâmplă.

– Domnule, nu am obiceiul să primesc întrebări în anumite situații… răspunse Liviu Iordan cu subînțeles. Iar anumite întrebări nu le primesc în nicio situație.

Era un ton ferm, neclintit, care trăda o energie şi o hotărâre de oțel. Iar figura omului rămânea imobilă, chiar atunci când accentua exagerat unele cuvinte.

– Nu am fost nepoliticoşi, interveni Ursu. Omul nu se miră cu gura închisă sau vorbind în gând. Mai ales când nu e singur… N-am mâncat de multă vreme şi am venit la *cabană* să cumpărăm alimente… De fapt, am venit să locuim aici, dar pentru că dumneavoastră spuneți că e o situație specială…

Cei doi tineri priveau ostentativ bucatele de pe masa la care prânziseră locatarii cabanei-centru. O roată de caşcaval abia atinsă, o pâine uriaşă din care se tăiase un sfert, un salam cât brațul unui copil, tot cam pe un sfert amputat. Şi cutiile goale de conserve, şi sticlele pe care Ursu izbutise să descifreze: Fetească Neagră de Urlați.

– Asta e tot ce avem! răspunse Liviu Iordan privirilor celor doi. Şi bineînțeles că vom ceda… să zicem jumătate. Dar nu cred că o să ajungă nici pentru o zi…

– Şi dumneavoastră o să vă ajungă restul până la primăvară? nu se mai putu abține Victor.

Liviu Iordan cumpăni un moment situația.

– Înțeleg… Da… Domnule, aş putea să te dau afară…

– Suntem împreună… îl întrerupse Ursu.

Liviu Iordan cumpăni un moment situația.

– Da. Aş putea să vă dau afară pe amândoi, dar înțeleg că sunteți într-o situație disperată, înțeleg că sunteți flămânzi, şi că toate cuvintele vă trec prin burtă. Asta e una. A doua: foarte rar, numai în momente capitale, când e vorba literalmente de viață sau moarte, îmi schimb părerile şi-mi retrag hotărârile…

– Vă înțeleg şi eu, începând din momentul ăsta, răspunse Victor. Tot ce este în jurul dumneavoastră nu există în afara dumneavoastră, ci în raport cu dumneavoastră… Adică: adevărul sau eroarea este ceea ce credeți sau ceea ce hotărâți dumneavoastră… Bineînțeles în momentele esențiale, adică în singurele momente care contează în viață…

– Cred că e chiar aşa! acceptă Liviu Iordan. Ai înțeles foarte clar. Stai, domnule! Ştiu ce vrei să spui. Vrei să spui că aşa începe, sau aşa supraviețuieşte tirania…

– Sau aşa sfârşeşte… adăugă Victor. Ca să fie ciclul complet. Eu am căutat să fiu politicos…

– Asta mă interesează destul de puțin; e ceva insignifiant pentru mine. Dumneata ai căutat altceva şi ai obținut. Ai căutat o adeverință. Da, domnule! Eşti un tânăr inteligent… Dacă nu mulțumeşti, înseamnă că te simți jignit. Nici asta nu mă interesează… Altceva?

– Cred că ştiți în ce situație ne aflăm… începu Ursu.

– Nu mai e nevoie! îl opri Liviu Iordan. Veți primi ceea ce vi s-a promis. Altceva nu este… Nu înțelegeți?! *Nu este!*

– Înțeleg! se înfurie Ursu. Înțeleg şi ceea ce vreți sau nu vreți să se înțeleagă. Şi să nu vă închipuiți dumneavoastră că ați reuşit să ne impresionați. Cu voce, cu gesturi, cu autoritate… Astea-s bune pentru alții. Ce vreți să ne arătați? Că ați ocupat cabana? Că sunteți nu ştiu cine? E inuman ce se întâmplă aici. Asta e!…

Liviu Iordan nu părea deloc ofensat sau atins:

– Puteți să găsiți orice calificativ, spuse el. Atâta vreme cât nu se transformă în acțiune, pur şi simplu nu mă interesează. Şi eu pot să spun despre o carte sau despre un autor orice-mi trece prin cap. Ei şi! Prietenul dumitale a sesizat foarte bine…

– Da… interveni Victor. Dar a explica nu înseamnă a accepta. Ăsta e totuşi un adevăr în afara dumneavoastră.

– Deocamdată nu-l simt, răspunse foarte calm Liviu Iordan. Încă nu a intrat în relații cu mine acest adevăr. Dar cred că ar trebui să ne grăbim.

Nu vă puteți plânge că n-ați fost primiți cu destul interes. Sunteți prea tineri pentru convorbiri definitive, şi cu toate acestea… îmi mențin părerile favorabile. Şi ca să fiți pe deplin edificați, nu mi-am făcut nicio părere proastă despre dumneavoastră. Dimpotrivă… îmi dau perfect seama în ce situație vă aflați şi asta pentru mine înseamnă întotdeauna *a scuza*. Ca să fie foarte clar! Dar să nu uitați totodată că acțiunea naşte contraacțiune. Prompt şi dur! Deci!

Ultimul cuvânt fusese rostit ca o poruncă: „Luați ce vi s-a dat, înțelegeți ce vi s-a spus", cam acestea erau semnificațiile voite ale cuvântului.

Şi Ursu şi Victor erau nesiguri şi neliniştiți. Omul impusese anumite lucruri, ca nişte adevăruri definitive, şi părea greu de clintit din convingerile lui. Şi parcă împrăştia prin fermitatea şi forța lui o undă de fascinație. Dar dincolo se aflau prietenii bolnavi şi flămânzi care nu puteau să înțeleagă şi să accepte situațiile speciale şi nu aveau cum să simtă puterea cvasihipnotică a omului cu fața mică, de copil.

– Şi pentru o convorbire telefonică urgentă sunt necesare explicații? întrebă Ursu, apropiindu-se de telefon.

– Da! răspunse Liviu Iordan după ce ezitase o clipă.

Ezitarea îl surprinse pe Victor şi se străduia să înțeleagă cauza ei. Dar părea de neînțeles. De ce erau necesare explicații, în situația în care se aflau, pentru a obține o convorbire telefonică? Explicațiile erau atât de fireşti şi de subînțelese. Cum să nu se telefoneze pentru a se anunța…

Dar Ursu începuse să dea explicațiile:

– Nu ştie nimeni unde suntem, spuse el. Aveam cu totul altă direcție când am plecat de la *Poienița*. E de la sine înțeles că vrem să ne anunțăm părinții, ca să nu-şi închipuie nu ştiu ce…

– Nu ştie absolut nimeni că ați urcat spre Izvoarele?

– Absolut nimeni! spuse Ursu. Dar nu vrem numai să-i anunțăm pe cei de-acasă. Vrem să facem şi ceea ce n-ați făcut dumneavoastră… Adică să cerem ajutor.

În clipa aceea Victor găsi cauza ezitării lui Liviu Iordan şi simți un fior rece pe şira spinării. Dar izbuti să se domine. Şi mai ales izbuti să-şi ascundă emoția care voia să-i altereze vocea:

– Lasă, Ursule… Legătura telefonică e tăiată.

Şi pentru prima dată de la începutul convorbirii, pe figura lui Liviu Iordan se ivi o tresărire care se prelungi într-o cută de nemulțumire.

– De unde ştii dumneata că legătura e întreruptă? întrebă el, cu aceeaşi voce impasibilă.

– N-am spus că e întreruptă, preciză Victor. Am spus că e tăiată… Ceea ce presupune o intenție, nu un accident…

– Domnule! se încordă Liviu Iordan. Raționamentul e desăvârşit. E cutremurător, domnule! Ştiu de la ce ai pornit. De la o ezitare… Şi cu toate acestea, domnule, desființarea legăturii telefonice se datorează unui accident!

Victor negă. Era convins că nu greşeşte. Nu putea să se gândească la otrava nebuniei dinaintea furtunii.

– Sau poate că e o simplă întâmplare concluzia dumitale, continuă Liviu Iordan. Poate că n-a existat raționamentul. De ce am ezitat, domnule?

Victor ezită la rândul lui, tot o ezitare de o clipă:

– Din aceeaşi cauză care m-a făcut pe mine să ezit, răspunse el. Ca să se afle mai multe. Ca să aflați care este situația noastră reală, în cazul dumneavoastră. Ca să ştiți dacă se cunoaşte soarta noastră… Ca să aveți cât mai multe atuuri în mână.

– Şi dumneata de ce-ai ezitat?

– Exact pentru acest lucru! răspunse Victor. Ca să aud această întrebare. Ca să aud o întrebare, nu un raționament, ca să vă aud pe dumneavoastră întrebându-mă de ce am ezitat…

Liviu Iordan căzu pe gânduri, apoi spuse cu o voce care şoptea:

– Vrei să spui… dar se opri cu intenție.

– Da… îl continuă Victor. Vreau să spun că am aflat şi eu ceva despre dumneavoastră. Nu vă puteți impune întotdeauna adevărurile, chiar cele proprii. Aveți şi momente de nesiguranță şi… probabil că ştiți: orice cantitate din infinit este egală cu infinitul…

De câteva minute, cabanierul era martorul mut şi vizibil al convorbirii dintre Liviu Iordan şi cei doi cireşari. Simțind o pauză rece în convorbire, interveni cu ceea ce-l frământa pe el:

– V-am pus la o parte aşternuturi, tacâmuri şi celelalte, anunță el. Lemne puteți să luați din spatele cabanei, de lângă magazie, câte vreți…

Sunt acolo pentru doi ani… tot acolo o să găsiți şi o sanie, adică o ladă pe tălpici, ca să faceți mai uşor transportul.

Cabanierul părea binevoitor şi prietenos, dar când ajunse la împărțirea alimentelor, deveni viclean şi avar. Împărți totul, tot ce se afla pe masă, pe din două, dar la fiecare aliment folosi cântarul şi la fiecare cântărire folosi vicleşuguri.

– Asta-i tot ce avem… se tânguia el întruna. Şi băuturile s-au terminat. De-aceea s-au dus ceilalți la oraş. Ca să aducă provizii…

– Dacă mai găsim ceva, împărțim, îi asigură Iordan.

– De unde? Unde să găsim? se răstea la cer cabanierul.

3

Erau vreo optzeci de metri de la cabana-centru la sucursală, de la Izvoarele la Coştila, cum începuseră să fie denumite. Optzeci de metri cu nămeți cât casa, cu vijelie necurmată, cu obstacole sub care se ghiceau bolovani sau jnepeni. Şi trebuia făcută pârtie pentru sanie. Cei patru băieți valizi munciră pe rupte, aproape un ceas, până izbutiră să taie în zăpada îndopată o pârtie ca vai de lume. Primul transport de lemne fu mai greu.

Pe urmă pârtia se mai adânci, se mai lărgi, şi ca nu cumva să fie nevoiți s-o mai facă o dată, umplură sania de şase ori cu cele mai bune lemne care se aflau în spatele cabanei. Numai butucei unul şi unul, aleşi pe sprânceană, îndesați într-o sanie care nu mai avea fund. Tot antreul Coştilei era plin de lemne, aranjate în grămezi şi grămăjoare, după mărime şi calitate.

Abia după aceea sună clopoțelul neauzit care vestea prima masă a zilei. Din caşcaval, salam, muştar, ceapă, ceai, zahăr, fasole verde de conservă, cicoare cu ghiotura şi pâine, fetele izbutiră să pregătească un adevărat festin. Din fiecare câte puțin, e adevărat, dar cu atâta artă tăiat, şi mai ales pâine în felioare şi bucățele prăjite, şi feliuțe de salam tăiate în patru, şi năsturei de caşcaval, şi boabe şi păstăi de fasole, răspândite în farfurii pe toată suprafața lor… oh! nu mai părea puțin. Părea mult, pentru că se mânca încet, rar, fără vorbe, parcă se oficia o

rugăciune a gesturilor şi a atitudinilor. Dacă n-ar fi fost totul atât de bine drămuit şi împărțit, dacă nu s-ar fi calculat rațiile cele mai exacte şi mai estetice, n-ar mai fi rămas nimic din proviziile sărace aduse de la nerudele bogate. Dar pregătite, prezentate şi mai ales mâncate după ritualul impus de cele două gospodine, proviziile parcă nici nu fuseseră atinse. Mai rămâneau pentru cel puțin încă două mese foarte estetice. Festinul se încheie cu un ceai foarte generos în apă de cea mai bună calitate.

Apoi începu revolta. Prima izbucnire avea forma cu păr scurt şi blond a Luciei.

– E o mişelie! îşi încleştă ea pumnii. Eu dacă aş fi fost în locul vostru…

– Mai bine că n-ai fost! spuse Ursu, care de când ieşise din cabană fără alimente era mereu încruntat şi neliniştit.

– De fapt, care este situația noastră reală? se trezi Maria. Avem vreo şansă ca să supraviețuim?

– Dacă am scăpat noi din bordei… îşi aminti frățiorul. Până când terminați voi cu filosofia, o să termin şi eu cu ceva…

– Stai, Ticuşor, numai o secundă, îl rugă Victor. Ca să afli şi tu cum era să ne ucidă cabanierul de la *Poienița*… Ai ştiut, şi voi ați ştiut, că perioada cea mai cumplită a vijeliei este chiar în primele ore ale primului răsărit de soare?…

– Cum!!? sări Ionel ca ars. Vrei să spui că…

– Da… confirmă Ursu. Aşa au zis ăia din palat, că nu e timp mai rău şi mai turbat într-o vijelie decât atunci când îi răsare soarele, când primeşte binecuvântarea răsăritului… Dacă scăpăm, trebuie să ne răfuim cu cabanierul de la…

– Stați un moment! îi rugă Ionel.

– Nu prea avem unde să fugim, îl lămuri Dan. Eu nici nu pot să fug… Cum ai reuşit tu să înțelegi aşa anapoda?… Dacă am fi murit?… Dacă unul dintre noi şi-ar fi rupt ceva?

Ionel se apropie de patul invalidului:

– Eu sunt călăul, mărturisi el cu tristețe cumplită în priviri. Mi-a fost teamă că ne va prinde somnul şi înghețul în bordei şi mi-a venit în minte… adică am scornit povestea cu răsăritul soarelui care

îmblânzeşte vijelia… Dacă v-aş fi spus că am citit undeva, nu m-ați fi crezut… Aşa că…

– Aşa că… trebuie să-ți mulțumim toți! îl împunse Dan cu degetul. Poate că am fi scăpat oricum, că nu ne lăsam noi pe colții lupilor, dar oricum ne-ai activat… ne-ai făcut să ne fie teamă că vom pierde clipa cea mai prielnică…

– Eşti un scârbos! îl strâmbă Maria pe Dan. De ce nu recunoşti adevărul? Dacă nu ne era teamă că o să pierdem clipa cea mai prielnică, am fi rămas în bordei, aşteptând să plece lupii. N-am mai fi născocit planuri de salvare imediată şi poate că nici Victor nu s-ar fi gândit la „Zidul Speranței şi Răzbunării". Ați uitat cum adormisem acolo… Două ore dacă mai întârziam, tot muntele se prăvălea peste noi…

Îi uni pe toți acelaşi tremur, aceeaşi imagine. Dacă Ionel nu i-ar fi grăbit cu născocirea lui, cu „Răsăritul Speranței", ar fi aşteptat în bordei nu plecarea lupilor şi viața, ci urgia, lespezile gigantice de milioane de tone ale mormântului de zăpadă.

Dar cireşarul erou îşi ascunse capul între umeri şi spuse de undeva, din spatele apărătoarei cu codițe:

– Da… Şi ce dac-am ajuns aici? Mi se pare că tot peste nişte lupi am dat. Iar în bordei, dacă ne-ar fi ocolit avalanşa, n-am fi murit de foame? Am mutat mormântul mai aproape de cer…

Ursu şi Victor povestiră în toate amănuntele strania convorbire de la Izvoarele.

– Hopa! se auzi vocea lui Dan. Acum chiar că-mi pare rău de nătărăul ăsta de picior. Am impresia că ne aflăm în preajma unui mister formidabil…

– Eu cred că e ceva mai simplu! reveni Lucia. Ce spunea Ionel cu lupii, asta e. Ăia sunt hotărâți să ne lase să murim de foame. Dacă nu i-ați fi găsit cu bucatele pe masă, ne-am fi supt degetele…

– Oare nu găsim ceva asemănător cu planctonul oceanic în imensitatea asta albă? întrebă Ionel. Nu se poate să nu fie nutritivă. E prea multă… Şi prea seamănă cu zahărul, cu laptele şi cu făina.

– Mai degrabă lemnele, spuse Ursu. Cel puțin cu ele se mai hrăneşte câte cineva… Tu ce crezi?

Toți se uitară la Victor şi-l ghiciră îngândurat.

– Sunt două întrebări, răspunse el, şi nu ştiu cum se leagă, sau dacă trebuie să se lege între ele, măcar prin răspunsuri: Ce se întâmplă la cabană? şi: Cum putem scăpa de foame? Două întrebări arbori, de care atârnă întrebările crengi. Cine poate şti ce crenguță oarecare poate duce la adevăr?… Cei doi coloşi n-au venit întâmplător la Izvoarele. De aici trebuie să plecăm, şi de la ce ştim despre ei… Dar dintr-o dată răsare o altă întrebare… Foamea noastră se datorează coloşilor? Fir-ar să fie!

– Ce vină au ei? întrebă Maria. De unde au ştiut ei că va fi vijelie şi că vom fi noi aici?

– Sigur că da! întări Dan. Şi dacă sunt puțintel mai rudimentari, e de înțeles poziția lor. De ce să moară zece oameni de foame, când pot să moară numai şapte?

– Aiurea! răsări Tic de undeva. Toți sunt graşi şi au de unde să slăbească. L-am văzut şi pe celălalt pe care nu-l cunoşteam. Are nişte fălci, parcă i le-a umflat Ursu.

Victor nu luă în seamă gluma lui Tic. Îl preocupau ca o obsesie cuvintele lui Dan: De ce să moară zece oameni de foame, când pot să moară numai şapte?

– Nu ştiu, Dan… răspunse el. E o întrebare îngrozitoare. Pentru că există şi un drept al primului venit, aici… totuşi nu e întrebarea fundamentală. Nu! Bine c-am scăpat de groaza asta! Alta e întrebarea şi cu asta se termină toate sau mai bine zis încep toate. Cum de nu m-am gândit până acum?… De ce zece oameni au ajuns în situația să moară de foame?… Asta e întrebarea cheie, de aici trebuie să pornim.

– Şi vrei să tragem la răspundere vijelia? întrebă Lucia. Sau ne întoarcem la vechiul nostru blestem? La întâlnirea cu cei trei, la povestea cu prăpastia…

– Aoleu! făcu Dan. Uitasem. Ce dracu' le-a venit celor trei să se certe la marginea prăpastiei?… Dacă ăla mai mic a fost împins în prăpastie…

– Chiar bolnav cum eşti, nu pot să te las să aiurezi întruna! îl luă Lucia la rost. Eu am vrut să fiu ironică…

– Şi tu crezi că eu am vrut să fiu serios?! se miră Dan. Poftim! Mai rupe-mi o dată piciorul! Ştiu eu de ce… Şi mai ştie cineva… Acuma chiar aiurez, altfel se supără Maria…

– Poate am putea să fim şi noi o dată serioşi, se rugă Ionel. Victor a spus ceva foarte…

De astă dată se zborşi Tic:

– De ce zici că nu suntem serioşi, şi cum vine asta că vrei să fim şi noi o dată serioşi? Dacă am fi ca tine sau ca Lucia n-am mai fi cireşari. Aşa că…

– Gata! interveni Victor. Hai mai bine să ne gândim la întrebarea cheie. De ce zece oameni au ajuns în situația să moară de foame?

– Dar nu zece oameni vor muri de foame, Victor… parcă se ruga Maria. Numai şapte sunt condamnați la moarte…

– De ce din zece oameni, şapte trebuie să moară se foame? rectifică Victor întrebarea pe care o considera cheie.

– Pentru că ăilalți trei sunt nişte lupi! răspunse imediat Lucia. Pentru că sunt nişte mişei.

– Asta cade! se opuse Victor. Cade pentru că apare întrebarea îngrozitoare a lui Dan: de ce să moară zece, când pot să moară numai şapte?… Trebuie să găsim răspunsul real. Şi unul singur: Pentru că nu ne ajută nimeni! Nimeni de dincolo, din lume. Din atâția prieteni pe care-i avem, nimeni nu…

– Cum poți să vorbeşti aşa? îl fulgeră Lucia. Cum să ne ajute dacă nu ştiu ce e cu noi? Aaaaa! Vrei să spui că din cauza distrugerii firului nu putem să ne adresăm lumii!?

– Aici e misterul! se răzvrăti Victor. Firul a fost tăiat. Asta e sigur. Mi-a spus-o în față. Într-un anumit fel, care nu mai poate fi pus la îndoială. A folosit chiar cuvinte mari. Şi cu toate acestea a fost un accident? Ori îl tai, ori se rupe…

– E atât de importantă întrebarea? se auzi vocea lui Ursu. Nu ajunge faptul că nu există nicio legătură cu lumea?

– E foarte importantă! se încăpățână Victor. E îngrozitoare! Dacă a fost tăiat temporar? Dacă a fost tăiat cu premeditare? Dacă a fost tăiat din farsă?… Atât se poate spune: că a fost tăiat înainte de vijelie. Atât! Dar numai când vom găsi întrebarea cea adevărată, adică răspunsul cel adevărat, numai atunci vom şti cu cel fel de oameni ne-am întâlnit aici, pe munte. Numai atunci vom şti… Stai! Stați! Parcă încep să înțeleg! Firul a fost tăiat. Şi totuşi întreruperea legăturii se datorează unui accident. Aşa ne-a spus uriaşul ăla cu mutră de copil. Cum se împacă

aceste două elemente? Când se pot împăca? Fir-ar să fie! De ce a spus aşa?… Da! Am găsit! Când spui, de pildă, despre o carte: „Am distrus cartea aceea. Totuşi a ars din întâmplare.” Când ai vrut s-o distrugi şi te-ai pomenit cu ea arzând… Poate că ai aruncat-o singur în foc fără să-ți dai seama. Şi văzând-o arzând, ți-ai amintit că ai vrut s-o distrugi… Numai atunci poți să spui: totuşi a ars din întâmplare!… Prin urmare, întreruperea legăturii telefonice era premeditată! Şi cine se gândeşte la o asemenea faptă, înseamnă că se fereşte de lume, şi cine se fereşte de lume, înseamnă… Dar mai bine să rămânem la întrebarea: Cine se fereşte de lume?… Acum vă dați seama?… Noi facem parte din lume, noi, cireşarii… Tare mi-e teamă că nu suntem condamnați la moarte prin foame, aşa cum s-ar putea înțelege şi justifica rudimentar prin întrebarea lui Dan: De ce să moară zece, când pot să moară numai şapte? Mi-e teamă că nu suntem condamnați la moarte prin foame… ci suntem pur şi simplu condamnați la moarte!

– Oare nu exagerăm? se îngrozi Lucia. De ce să fim condamnați la moarte? Cine ce are cu noi? De ce?

– Pentru că facem parte din lume… răspunse Victor. Şi pentru că întâmplarea ne-a adus aici.

– Da! se întristă Ursu. Aşa e. Am simțit şi eu. Nu pot să-mi dau seama cum şi de ce… Dar am simțit că e o condamnare şi o execuție rece, calmă, fără tresăriri. Probabil că ni se va şi spune într-o zi.

– De ce într-o zi? întrebă Dan. De ce nu imediat?

– Nimeni nu se grăbeşte, răspunse Victor. Suntem în cea mai sigură închisoare. Orice încercare de evadare înseamnă moartea… dar şi supunerea înseamnă tot moartea. Iată cum mişcarea şi repausul se identifică.

– Eu cred că suntem încă sub impresia atâtor urgii, zise Maria. De ce să nu fie totul o farsă? Sau nişte întâmplări pe care starea noastră şi amintirile noastre foarte recente le îmbracă în culori întunecate…

– Eu cred că Victor are dreptate, reveni Ursu. Nu vedeți ce se întâmplă în preajma noastră? Trei oameni ocupă o întreagă cabană. Au distrus legătura telefonică. Au ascuns proviziile. Sunt înarmați. I-am zărit unuia pistolul sub pulover, şi a vrut anume să i se vadă… Ştiți care e tot norocul nostru? Că am simțit întrebarea cea grea şi i-am găsit

imediat răspunsul. Şi de aceea trebuie să fim mereu în gardă… Nimeni nu se va grăbi. Şi eu cred asta…

– Dar eu sunt grăbit! spuse Tic. Eu nu vreau să mor de foame. Eu sunt convins că în magazia din spatele cabanei se află şuncă şi caşcaval şi mi-am făcut un plan…

Capitolul X

1

Erau toți trei la aceeaşi masă. Petric şi Bălan îşi trădau prin gesturi neterminate şi priviri întrerupte neliniştea şi nehotărârea. Iordan rămânea impasibil, absent, numai pumnii îi scăpărau fără încetare. De câtva timp stătea cu ochii închişi şi cu nările dilatate, parcă aşteptând o mişcare, un sunet.

– Asta ne mai trebuia! începu să-şi verse năduful cabanierul. De ce au căzut pe capul nostru?

– Şapte inşi… murmură ca pentru sine Ion Petric. Adică – cinci băieți şi două fete. Pssst!…

– Închipuiți-vă că n-ar fi! le răspunse Liviu Iordan. Şi nici nu sunt! Pentru mine au încetat să mai existe… Au murit înainte de a muri de tot. Sunt morți, gata! Lăsați-i acolo şi nu vă mai gândiți la ei. Gata!

– Nici la fete? se aprinse Ion Petric la față. Sunt vii şi nu pot să nu mă gândesc la ele. Sunt la doi paşi de noi, domnule. Şi în chestia asta nu dau înapoi! Ca să fie clar! Aşa cum ne înveți dumneata…

Şi cabanierul aştepta ca pe ghimpi hotărârea lui Liviu Iordan. Se uita spre el, rugător, ca un câine.

– Înțeleg totul… spuse el privindu-i şi măsurându-i fără ură pe cei doi. Vă înțeleg pentru că şi eu simt. Scurt şi clar! Dar toate la timpul lor, şi timpul îl fixez eu. Dacă se sare numai cu un minut peste ceea ce fixez eu, trag jos, sub burtă. Sau în gură… Mai întâi trebuie să găsim ceea ce căutăm!

– Şi dacă nu găsim? se congestionă Ion Petric. Şi dacă ceea ce căutăm nu se găseşte aici? De ce să le lăsăm?

Liviu Iordan îşi ascunse sclipirea de oțel îndărătul pleoapelor obosite. Vorbi rar şi încet, cu ochii închişi, cu un glas fără accent:

– Domnule!… Îmi dau seama că eşti flămând. De aceea am rămas cu mâna dreaptă pe masă. Înțelegi, domnule? Te frige ceva şi strigi: „Au!”

Asta s-a întâmplat. Te-a fript ceva, domnule, *te-a fript,* pentru că s-a terminat. Gata! Crezi că numai dumneata arzi?… De-aceea înțeleg şi stau cu mâna dreaptă pe masă. Ca să fie clar… Iar acum trebuie să-ți arăt de ce eşti dobitoc. Fiindcă ceea ce căutăm e de o mie şi de un milion de ori mai important decât fleacurile astea cu codițe. Şi fiindcă este o lege, domnule: cine aleargă după doi iepuri, sau după un iepure şi o iepuriță, nu prinde nimic… şi dacă nu prinde nimic, dacă nu prinde mai întâi iepurele, în mod sigur va prinde un glonte sub burtă! Şi fiindcă ospățul e mult mai vesel când nu mai ai pe cap altă grijă decât grija lui. Şi e şi mai sălbatic dacă flămândul e mai flămând… Poți să pui de pe acum la o parte vin pentru ospăț. Pune vin şi uită de el… ca să uit şi eu că dumneata adineauri n-ai uitat. Gata! Vă învăț să fiți civilizați şi înțelepți, asta se întâmplă acum. Ca să fie foarte clar!

– Domnule, numai să dea Dum…

Liviu Iordan, se ridică în picioare, se apropie de scaunul pe care stătea Ion Petric şi oțelul din privirile lui întâlni parcă o groapă în privirile celuilalt:

– Te-ai fript o dată şi ai strigat: „Au!” Ştii de ce nu trag în clipa asta…

Dar înainte de a-şi termina fraza, îl izbi năprasnic pe celălalt, îl izbi cu muchia palmei pe ceafă, de-a lungul unei cicatrice adânci şi mereu congestionate. Petric se rostogoli până în mijlocul încăperii.

– Ştii de ce nu trag, imbecilule? continuă Liviu Iordan. Pentru că s-ar putea să mai am nevoie de dumneata. Poate chiar pentru a păzi iepurițele alea… Te mai frige?

– Nu… răspunse Petric, ridicându-se de pe podea. A trecut. Nu ştiu nici eu ce s-a întâmplat…

Parcă-şi cerea iertare, şi chiar îşi cerea.

– Da, domnule. De aceea n-am tras. Fiindcă trebuie mai întâi să încerc să te trezesc. Dar să ştii că ai fost la un pas de moarte, la un centimetru, domnule. O singură silabă dacă scoteai…

– Nu… că m-am trezit, îl asigură celălalt, frecându-se cu mâna la ceafă. Năprasnic ai mai izbit, domnule!

Paul Bălan privise toată scena ca hipnotizat. Lovitura aceea cumplită parcă o primise şi el. Îi trecuseră ca sub vrajă toate arsurile. Şi se uita şi el la Liviu Iordan, oferindu-i aceleaşi priviri care cereau iertare.

– Dacă ai fi lovit cu un box, domnule, spuse el ca prostit, i-ai fi spart capul, i-ai fi fracturat baza craniului…

– V-am spus… îşi plimbă Liviu Iordan privirile de la unul la altul. Fiecare lucru la timpul lui. Cine sare peste timp piere şi pierde. Şi mi-e teamă să nu piară el şi să pierd eu. Cred că ai simțit şi dumneata lovitura…

Într-adevăr, cabanierul îşi dusese mâna la ceafă şi se freca; parcă fusese el cel lovit. Răspunse ca şi Ion Petric, acceptând supunere totală. Parcă-şi plecau amândoi umerii în fața unui idol.

– Domnule! începu cabanierul să-i folosească şi expresiile. Mergem. Fără să crâcnim. Eşti tare, domnule, şi mai ales ştii când şi cum să loveşti. Sunt clipe când omul simte nevoia să aibă lângă el pe cineva ca dumneata. Dar vrem să ştim şi noi unde mergem şi ce ne aşteaptă la capătul drumului. Numai unul cu ochii deschişi nu cred că mai ajunge… Mai mulți ochi văd mai multe lucruri…

– Nu-i vorba de ochi şi nu din cauza ochilor… răspunse Liviu Iordan. Tainele nu se descoperă cu ochii, v-am mai spus. Dar pentru că au apărut şi muribunzii din vale, pentru că s-au mai ivit nişte neprevăzute, pentru că… în sfârşit… pentru că am căpătat convingerea că nu vor mai fi răzmerițe…

Dar se auziră iarăşi bocănituri puternice în uşă. Zornăiau toate geamurile cabanei, atât de tare se lovea în uşă.

– Ei sau alții?! tresări Liviu Iordan.

Erau ei, dar nu aceiaşi, adică unul fusese înlocuit. Victor era însoțit de Ionel, nu de Ursu. Cabanierul se văzu nevoit să coboare drugul de siguranță şi să tragă zăvorul interior. Cei doi cireşari pătrunseră în sufragerie, pe urmele cabanierului, întârziind însă o clipă pentru a-şi curăți bocancii de zăpadă.

– V-ați gândit că e ora cinei, îi întâmpină superior Liviu Iordan, şi că o să ne găsiți cu masa plină de bucate… Ați greşit de două ori. Încă n-am mâncat şi nici alte provizii nu avem, aşa cum v-am mai spus mai înainte.

– Ar fi fost bine să vă găsim la masă… îi răspunse Victor pe jumătate fâstâcit, pe jumătate vesel. Poate mai ciuguleam ceva de la dumneavoastră. Dar n-am venit pentru asta… Am venit să mai

împrumutăm nişte lucruri. Ne-ar trebui încă două saltele şi… dacă se mai poate… câteva pături…

– Saltele! se miră cabanierul. Pentru ce? Nu vă ajung cele care sunt acolo? Au mai sosit şi alți oaspeți?

– Nuuuu… spuse Ionel. Am rămas singuri. Dar avem un invalid care are nevoie de o saltea în plus ca să-i stea mai bine piciorul. Dacă nu-l ține ridicat, nu i se face circulația…

– Bine… înțeleg… simți totuşi ceva neclar cabanierul, în ciuda vorbelor rostite. N-ați găsit acolo unsprezece saltele? Unsprezece paturi, patru mese şi şapte scaune?

– Am găsit unsprezece saltele, răspunse Victor. Dar patru dintre ele s-au transformat în căldură, mai demult, când nu ştiam că există un depozit de lemne în apropiere…

– Cum!? se repezi cabanierul. Şi gestiunea? Şi inventarul?… Cum puteți să ardeți bunurile statului?

– Mi se pare că şi lemnele sunt bunurile statului, încercă Victor să-l calmeze. Şi ard mai cu folos decât saltelele… N-aveți nicio grijă, că vi le plătim.

– Cum o să le plătiți? îşi pierdu firea cabanierul. Când o să le plătiți? Adică…

Spusese prea mult. Liviu Iordan interveni după ce trecuse momentul, alungându-l cu un gest de dispreț pe cabanier…

– Vă trebuie două saltele… spuse el parcă recitând o frază celebră. Dacă vi se vor da din cele care se găsesc pe paturi şi nu din stocul care se află în magazie?

Era o întrebare cu capcane, cu mai multe capcane. Nu se putea ca oaspeții cei naivi să nu rătăcească măcar printr-una. Ionel părea consternat, iar Victor scăpă o tresărire veselă, pe care şi-o ascunse însă imediat printr-o încruntare:

– Cum vreți dumneavoastră… De oriunde ar fi, numai saltele să fie. Ni le aduceți dumneavoastră?

Era o întrebare care parcă încerca să provoace. Cabanierul voia să se zborşească la ei, dar Liviu Iordan îl calmă cu un singur gest. Apoi se adresă căutătorilor de saltele:

– Nu e prea politicos să cereți asemenea servicii unor oameni mai în vârstă… dar vă înțeleg. Sunteți într-o situație aproape disperată…

prietenul invalid vă aşteaptă, nu vă mai trec toate cuvintele prin minte… Le veți lua singuri, de sus, din camera ultimă, de pe paturile care vă plac… Numai să le aşterneți la loc, înainte de a părăsi camera. Condu-i dumneata…

Cabanierul parcă înțelese semnul misterios pe care i-l făcuse Liviu Iordan pe furiş. Porni înaintea tinerilor. Trebuia să-i țină sus cu vorba. Aşa i se poruncise.

– Crezi că au venit pentru saltele? întrebă Ion Petric după ce nu se mai auzi zgomotul celor care urcau scara.

– Nu ştiu… răspunse Iordan. Adică nu cred. De ce au schimbat echipa? De ce n-au venit tot cei dinainte?… Aha! Înțeleg. Iau măsuri de prudență. L-au lăsat pe cel mai puternic dintre ei acolo, să apere fetele… Prin urmare au venit cu un scop foarte precis aici. Nu pentru saltele. N-au nevoie de saltele pentru ca piciorul invalidului să stea ridicat. E o nerozie… Oare au crezut că le vom deschide magazia?… Nu sunt chiar atât de neghiobi, deşi… Nu! Au venit ca să vadă cum e orânduirea aici, cum sunt împărțite camerele, au venit să pregătească un anume lucru. Probabil o spargere la alimente. De aceea ne-au provocat cu întrebarea…

– Eu credeam că vor să fie politicoşi… că nu vor să pară indiscreți, spuse Ion Petric. Cam acesta a fost tonul ăluia mai deştept…

– Nu domnule. Au zvârlit o nadă complicată, ca să poată prinde cu una simplă. Ei au discutat cu mine, nu cu voi. S-au gândit că voi alege instantaneu direcția cea mai complicată a întrebării. Şi m-am prefăcut că o aleg… Vezi?… De câtă vreme trebuiau să fie jos… Hai, domnule, sus! Să mergem şi noi. Să-i lăsăm singuri un moment, că asta vor. Pentru asta au venit. Pentru a pregăti ceva. Să-i lăsăm singuri într-o cameră şi să-i pândim… Înțelegi?… Dumneata îl vei scoate pentru două minute pe cabanier din dormitor. Vei simula o ceartă la uşa închisă a dormitorului. O chestie în care să-i înjuri şi pe ei, în aşa fel ca să te audă. O să pară o ceartă autentică… Să spui cam aşa: „Mama lor de şnapani! Au venit aici cu o şmecherie. Vezi să nu te ducă, bă nene!” Cam aşa să-i spui, auzi? Eu o să-i pândesc prin geamul de sticlă al celeilalte uşi…

– Şi dacă nu se vede? întrebă Ion Petric.

– Se vede, nu se vede, nu interesează, răspunse aproape înfuriat Liviu Iordan. Eu nu ştiu ce aveți voi pe umeri… Nu înțelegi, domnule, că vor să fie măcar un minut singuri, şi că e bine să fie singuri? Dacă au venit cu un scop, vor lăsa urme, domnule. Şi urmele se pot găsi dacă te gândeşti că există! Acum e clar, domnule? Hai, şterge-o!

Dar nu plecă numai Ion Petric. Urcă şi Liviu Iordan scara. Era în papuci şi nu făcea niciun zgomot. Primul merse drept înainte pe coridorul dormitoarelor. Liviu Iordan deschise o uşă, la dreapta, o uşă care nu scârțâia, pentru că fusese unsă nu de multă vreme. Din dormitorul cel mic trecu în alt dormitor mai mare, care comunica, în fund, cu un alt dormitor şi mai mare, printr-o uşă, jumătate lemn, jumătate geamuri. Din fericire, geamurile erau astupate cu hârtie albastră şi hârtia fusese lipită din încăperea în care se afla el. Desprinse uşor cu degetul marginea hârtiei şi îi văzu pe toți cei patru în mijlocul camerei. Râdeau ca după un banc bun.

– Hai, domnule, să aprinzi lampa în camera noastră! se auzi vocea lui Ion Petric. A intrat şeful înăuntru. Într-un minut eşti înapoi şi n-are ce să ți se fure de-aici… Mă scuzați dumneavoastră, dar ştiți cum sunt ăştia care au gestiuni…

„Perfect! îşi spuse Liviu Iordan. În rol de neghiob e desăvârşit. Numai acum să nu facă vreo boacănă…”

Tinerii rămaseră singuri. Îi vedea prin mica deschizătură albastră. Îi văzu cum se uită ca nişte copoi în toate părțile, chiar şi spre uşa cu geamuri, în spatele căreia se afla el, apoi unul din ei dispăru din raza vederii. Celălalt, puțintel mai slăbuț şi parcă mai speriat, încremenise într-o poziție oblică, de om în stare de alarmă. De pe coridor se auzeau cuvinte înăbuşite:

– … Mama lor de şnapani! Au venit aici ca să şterpelească vreo chestie. Bă nene, vezi să nu te ducă. Atenție la pături şi la cearşafuri, că altceva nu au ce să ia… Şi fă-te, bă nene, că nu observi nimic…

Liviu Iordan îl văzu pe cel mai înalt revenind la locul pe care-l părăsise şi frecându-şi mâinile ca după o ispravă grozavă. Nu-i trebuia mai mult. Ieşi pe coridor, apoi coborî scările şi se aşeză, mulțumit, la masa pe care-o părăsise cu câteva minute mai înainte. Avea dreptul să bea chiar un pahar cu vin.

Aşa îl găsiră cei patru când se întoarseră în sufragerie toți încărcați de poveri:

– Le-am dat mai multe pături, părea că se scuză cabanierul. Am primit şi garanție, aşa că totul e în regulă…

– Ați fost deosebit de amabil, îi mulțumi Ionel.

– Şi foarte încrezător… adăugă Liviu Iordan. V-a lăsat singuri în dormitor…

– Dar dumneavoastră de unde ştiți? se interesă Victor. N-ați rămas tot timpul aici?

Parcă, parcă era un accent de provocare în vocea tânărului. Sau o undă de mirare şi surpriză?

– Ați avut chiar atât de mare nevoie de saltelele astea? întrebă brusc Liviu Iordan pe un ton foarte ciudat.

Victor se opri chiar în uşa sufrageriei. Ionel îl precedase. Era şi el curios ce va răspunde Victor.

– Da… Am avut mare nevoie… răspunse cireşarul. Şi vă mulțumim pentru amabilitate şi pentru celelalte.

Liviu Iordan clătină din cap, dar gestul lui aducea cu o nedumerire, cu o întrebare:

– Va să zică *ați avut nevoie?*… Vrei să fii tare, domnule.

2

Cabanierul trase zăvorul, apoi potrivi un drug uriaş de fier în două scoabe, de-a lungul uşii, ca o ultimă pavăză împotriva nechemaților. După ce se întoarse, controlă şi geamurile sufrageriei. Toate erau închise şi zăvorite.

Liviu Iordan îi urmărea indiferent mişcările.

– Aici controlezi dumneata? întrebă el într-o doară. Tot nu-ți dai seama pentru ce au venit?

– Ba cred că da, răspunse cabanierul. Au scos o hartă cât un cearşaf şi m-au rugat să le arăt potecile de coborâre. Ziceau că din curiozitate vor să cunoască regiunea, dar eu îmi închipui ce le trece prin cap. Vor s-

o şteargă, măcar unul din ei, şi să ceară ajutor… Elicopterul… Au şi făcut apropouri…

– Şi dumneata ce le-ai spus?

– Le-am spus ce e adevărat: că nu e niciun drum, nicio potecă, că a fost odată unul pe la Vadul Lupilor, o punte care unea malurile unei prăpăstii, dar la ultima avalanşă s-a dus şi puntea şi s-au dus şi malurile… Era o căscătură de vreo patru metri, peste care trecea puntea, dar s-au surpat malurile şi a ajuns la vreo douăzeci de metri deschiderea prăpastiei, dacă nu şi mai bine. Brrrr! Numai când îți aminteşti ce e acolo te apucă groaza. Le-am spus ce e adevărat… de… mai bine să stea aici cu fetele lângă noi…

– Şi dumneata crezi că pentru asta au venit? îl persiflă Liviu Iordan. Ştiau ei mai bine decât dumneata că nu e nicio posibilitate de scăpare din închisoarea asta. Ne-au şi spus-o aici, sau poate le-am spus-o noi, ceea ce totuna face: înseamnă că nu pentru asta au venit…

– Nici eu nu cred, intră celălalt în vorbă. Ăsta a fost un pretext. Nu i-ai simțit dumneata, nene…

– N-ați auzit cum ne-am despărțit? întrebă Liviu Iordan. Printr-o întrebare şi un răspuns. Dar amândouă la trecut. I-am întrebat dacă *au avut* nevoie de saltele, nu dacă *au* nevoie. Şi deşteptul lor mi-a răspuns tot la trecut: *„Am avut”*. Şi n-a răspuns întâmplător. Am vorbit ca într-un limbaj cifrat. Numai că se crede prea tare. A răspuns arogant, domnule! A recunoscut, într-un moment de înfumurare, că saltelele au fost un simplu pretext. Că odată plecați de-aici cu ele în mână, au încetat să mai aibă nevoie de ele. Nu mi-a răspuns întâmplător…

– Eu cred că iar învârtiți nişte posibilități, îndrăzni Ion Petric să-l contrazică. Iar complicați lucrurile… Ce puteau să facă acolo sus, în dormitor…

– Un singur lucru… răspunse Liviu Iordan cu un oarecare dispreț în toată atitudinea lui. Unul singur: au venit să pregătească o spargere. N-au venit pentru altceva. Aş fi în stare să merg la a-mi pune capul sub tăietor, că au venit pentru asta. Domnule! Dacă nu găsesc urmele sau semnele unei asemenea pregătiri, îmi zbor creierii aici, în fața voastră. Vă jur!

Era unul în sufragerie care se ruga să nu se adeverească presupunerea lui Iordan şi să audă împuşcătura eliberatoare. Nu avea

nicio îndoială, şi tonul vocii lui Iordan era o chezăşie mai sigură decât o semnătură că jurământul nu va fi călcat.

– V-am spus că mai întâi trebuie să gândeşti un lucru, continuă Liviu Iordan. Vă voi trimite exact la urmele pregătirii. Dumneata, domnule Petric, du-te sus, în dormitorul în care ați căutat saltelele, du-te şi cercetează geamul camerei. Vă dau cuvântul meu de onoare că n-am văzut nimic. Du-te şi spune ce ai găsit acolo. Eu pun pistolul pe masă şi trag piedica. Ca să fie clar.

Ion Petric se întoarse după două minute. Se apropie de masă fără să spună un cuvânt. Toți cei trei coloşi erau galbeni, dar cel mai nepăsător părea Iordan. Îşi puse pistolul la loc sub pulover chiar în clipa când Petric aruncă pe masă un capăt de sfoară, lung de vreo doi metri.

– L-am găsit legat de zăvorul interior al ferestrei… începu el să-şi dea raportul. Dar atârna în interior. Amândouă geamurile erau închise, dar descuiate, cu zăvoarele trase în sus. Dacă nu-mi spuneai dumneata să mă uit la geamuri, n-aş fi găsit capătul de sfoară…

– Da, domnule, răsuflă Iordan uşurat. Ați trecut printr-o primejdie cumplită… Mi-aş fi descărcat arma în tâmplă… dar mai întâi vă trimiteam câte un glonte: dumitale sub burtă… iar dumitale în gură…

Cei doi se făcură şi mai livizi. Încercară să îngâne ceva, dar nu izbutiră.

– Toți răspundem… se auzi vocea lui Iordan. Ori toți, ori niciunul. Ar fi fost caraghios să dispar dintr-un nimic. Dar să nu vă speriați. Eram mai sigur de pregătirea spargerii decât de existența mea. De aceea aş fi suprimat-o! Ori toți, ori niciunul! Şi dacă am ajuns la asta, înseamnă că a sosit timpul să dau şi ultima carte pe față: cartea cea mare…

Ceilalți doi îşi reveniseră din spaimă. Dar înainte de a asculta destăinuirea şefului, îşi umplură paharele cu coniac. Liviu Iordan refuză să i se toarne. Nu voia să i se altereze cu niciun dram luciditatea, mai ales când urma să-şi reverse năduful unei vieți întregi.

– Da… Trebuie să ştiți totul, absolut totul. Voi amâna un singur amănunt. Acela nu poate fi destăinuit… acum. Numai după ce se vor termina toate şi totul… Dar e un amănunt care nu are nicio importanță pentru treburile şi mişcările care ne aşteaptă imediat… Da… Povestea începe demult. Poate că începe cu mine. Eram doi frați, eu mai mic cu doi ani. Semănam ca două picături de apă. Parcă am fi fost gemeni. Mai

ales între patru şi şapte ani, când absolut nimeni nu putea să ne deosebească. Şi părinților le jucam renghiuri. Dar după ce eu am împlinit şapte ani şi el nouă, am început să ne deosebim. Îl întrecusem în înălțime şi lui i se spunea George mărunțelul. După zece sau doisprezece ani, eu ajunsesem la un metru nouăzeci, el la un metru şaizeci. Din cauza înălțimii şi a proporțiilor, din cauza unghiurilor diferite din care eram priviți, nu mai semănăm aproape deloc, nici frați nu mai păream, dar dacă ne ascundeam după un paravan sau ne acopeream cu o pătură, lăsându-ne numai capetele afară, iarăşi deveneam ca doi frați gemeni, şi iarăşi nimeni nu ne putea deosebi. Câte farse nu le-am făcut prietenilor… şi mai ales prietenelor!

– Acum îmi dau seama, îl întrerupse Ion Petric, de ce mi s-a părut mereu ceva ciudat în înfățişarea dumitale.

– Şi mie! interveni celălalt. Mai ales atunci când ți-ai scos ochelarii, am simțit că mă fulgeră şi mă trăsneşte fără zgomote drept în moalele capului… dar nu simțeam pricina…

– Asta înseamnă că ştii să te prefaci bine! descoperi Liviu Iordan. Da… Eu eram un leneş, aşa credea toată lumea şi aşa mi se spunea. Dar mie îmi plăcea să mă gândesc. Grozav îmi plăcea. Citeam câte o carte şi aproape la fiecare frază mă opream. Dacă, de pildă, citeam: „Şi era cald în seara aceea”, închideam cartea şi începeam să mă gândesc. Fel de fel de gânduri. Dacă era cald însemna că era vorba de o seară de vară, altminteri ar fi spus: şi era frumos… Dar pentru că spunea *„şi era cald”,* începea să mă obsedeze *şi*-ul. Oare voia să arate o aşteptare sau o surpriză? Ceva trist sau ceva plăcut? Tot felul de gânduri, că niciodată nu puteam să citesc o carte până la capăt. Şi pe urmă am dat de cifre, şi am început tot felul de combinații, dar nu erau atât de frumoase ca vorbele. Am început, cu timpul, să găsesc sensuri absolut noi, şi uneori foarte ciudate, în cele mai banale fraze. Ce să mai lungesc vorba? Mă simțeam foarte bogat… George era altfel. Era harnic, muncitor, energic, plin de voință. Dar era îngrozitor de trist. Mereu. Niciodată nu l-am văzut vesel. Şi asta din cauza înălțimii. Dacă n-aş fi fost eu fratele lui, pesemne că nici nu şi-ar fi dat seama că e mărunțel. Dar şi-a dus toată copilăria lângă mine şi întotdeauna auzea râsete şi ironii. Se războia cu toți cumplit, domnule, se bătea până cădea jos şi cea mai mare groază a lui era să-i sar eu în ajutor. De câteva ori a vrut să se omoare pentru că

am sărit să-l apăr. Nu s-a prefăcut. A vrut pur şi simplu să se omoare. Şi mi-a şi spus că dacă-i mai sar în ajutor se împuşcă. Tata era plutonier major şi aveam o mulțime de arme în casă. Ceilalți băieți din mahala parcă aflaseră toate astea şi săreau la el numai când eram împreună. Prin ce dureri am trecut când vedeam cum îl bat până îl umplu de sânge… şi eu nu puteam să fac nicio mişcare… cred că vă puteți închipui… Din cauza asta mie mi se spunea *Lungulaşul*. Într-un cuvânt, nimeni n-avea curajul să sară la mine la bătaie: mai ales după ce am zdrelit câțiva. Nu îndrăznea unul să mă provoace. Şi toată ura şi răzbunarea lor se revărsau asupra lui frate-meu. Îl băteau în fața mea până începeam să mă izbesc cu capul de caldarâm.

– Cumplit, domnule… răsuflă ca dintr-un vulcan cabanierul. Nici eu nu ştiu ce-aş fi făcut…

– Dumneata… Dumneata ți-ai fi omorât fratele, pentru că te-ar fi subjugat faptele. Eu trebuia să-l gândesc, domnule, ca să-l înțeleg. Altminteri s-ar fi omorât… Eu am rămas în orăşelul nostru de lângă graniță… el a fugit în Bucureşti să se ascundă, să scape de teroarea celor din oraş, şi m-a pus să jur că n-o să-l caut niciodată. Nu l-am căutat niciodată. Dar mai bine de doi ani de zile m-am răzbunat. Pentru asta am trăit în orăşelul ăla prăpădit doi ani, după ce am terminat liceul. Ca să mă răzbun. I-am bătut pe toți cei care ne-au batjocorit, i-am bătut crunt. Am rămas şi după ce orăşelul a fost cedat altei țări, tot pentru asta. Ca să mă răzbun pe toată tinerețea. Nu mi-a scăpat niciunul şi fiecăruia voiam să-i las un semn. Sau îi sfărâmam nasul… asta am făcut-o cu cei mai mulți… sau îi rupeam bărbia, sau îi scoteam dinții din gură. La început am făcut-o cu scârbă şi numai din răzbunare, dar cu vremea am început să învăț să bat, a început să-mi placă bătaia, a început să-mi placă să lovesc. Când îi vedeam cum se tăvălesc şi cum se roagă şi cum vor să mă plătească, mă apuca disprețul, dar şi un fel de mândrie pentru puterea mea. Ajunsesem teroarea oraşului. Pe trotuarul pe care mergeam eu nu mai mergea altcineva. Dacă ieşeam seara în grădina publică, fugeau toți pe alei şi căutau toate porțile de ieşire. Pentru că îmi plăcea să bat, nu mă mai gândeam la răzbunări… Pesemne că de multă vreme toți cei care ne batjocoriseră îşi luaseră răsplata. Băteam pe oricine întâlneam, oricine-ar fi fost, mai ales dacă era şi voinic, sau dacă se asocia cu alții… Să nu vă închipuiți că n-am

luat şi eu bătaie. Cumplită! De vreo trei ori nimeni n-a crezut că voi mai scăpa. Şi sicriu mi se făcuse. Am fost dus bucăți la spital, cules pe făraş, cum se zice. Dar asta nu făcea decât să mă întărâte… Într-o noapte m-au atacat cinci. Undeva pe un pod. Voiau să mă arunce în apă, adică în râpă, peste bolovani. Dacă ar fi izbutit, nu mai eram astăzi aici. Erau toți zdraveni, am şi recunoscut vreo doi… Din fericire pentru mine, prima lovitură de ciomag nu mi-a atins capul, cum au țintit ei, adică unul din ei, ci umărul. M-am ferit, aşa din instinct. Ne-am bătut crunt. Dar după ce am izbutit să-l arunc pe al doilea peste pod, în mormântul care mi se pregătise, ceilalți au luat-o la goană. Trei secunde să mai fi rămas, mă făceau ferfeniță. Nu mai puteam nici eu. Ei fugeau şi eu cădeam ca o cârpă. M-am târât undeva, m-am dat de-a rostogolul în râpă, apoi în apă şi când m-am trezit mi s-a părut că ăia pe care-i aruncasem eu muriseră. Nu ştiu, nici până în ziua de astăzi n-am aflat dacă au murit sau nu. Am fugit din oraş, cum am putut, mai mult târându-mă; era noapte şi nu prea era voie să se circule, aşa că nu m-a întâlnit nimeni. Şi m-am oprit la vreo doi kilometri afară din oraş, la un cantonier căruia îi făcusem un bine, îl scăpasem de la bătaie la un iarmaroc. El m-a pus pe picioare. Dar de fapt eram mai mult obosit decât rănit. Am plecat în zori şi am trecut granița înot. Şi direct la armată am ajuns… Şi pe urmă pe front… şi pe urmă în spital… şi din spital în spital, am ajuns şi-n Bucureşti. Nu ştiam nimic despre frate-meu, absolut nimic. Până s-a repezit într-o zi o femeiuşcă la mine, eram lungit în pat, îmi petreceam convalescența într-un spital de la marginea Bucureştiului, s-a repezit să mă mângâie şi chiar am lăsat-o, că era frumuşică. Până ce am auzit-o spunându-mi:

„Ah! Dragă George, să nu-mi dai nicio ştire… Cum ai putut să te superi pentru o…”

N-am mai aflat pentru ce s-a supărat cu George. Am azvârlit-o de lângă mine, adică am împins-o, dar ea nu se aştepta şi a căzut. Mă rog… Mi-am cerut scuze şi i-am spus că nu mă cheamă George şi abia atunci şi-a dat şi ea seama că pe George îl întâlnise ultima dată cu vreo lună în urmă şi că se întorsese de mai bine de un an de pe front. Nu i-am spus nimic. Nici cum mă cheamă. Nici măcar n-am întrebat-o ce e cu frate-meu. I-am spus răstit să mă lase în pace.

– După atâția ani de zile să nu vrei să-ți revezi fratele! se miră cabanierul.

– Da, domnule! După atâția ani. Pentru că-i jurasem. Îi jurasem că nu-l voi căuta niciodată şi eu de pe-atunci eram obişnuit să-mi țin jurămintele. Ştiam că e undeva în oraşul cel mare, poate chiar la câțiva paşi de mine, dar n-am vrut să mă interesez şi n-am vrut să ştiu nimic. Şi aş fi avut nevoie de multe. Mai ales că urma să mă liberez şi n-aveam niciun rost, nicio cunoştință, părinții muriseră, rude nu prea aveam, în oraş nu mă mai puteam întoarce. În afară de altele, îmi era teamă că m-ar fi zdrobit oamenii… Îmi petreceam vremea în grădina spitalului fumând şi gândindu-mă. Începeam să mă gândesc ca în copilărie. Desfăceam frazele cele mai banale şi le căutam tot felul de sensuri care altor oameni le scăpau. Mulți rămâneau uluiți şi încremeniți când le spuneam ce am simțit eu că se ascunde îndărătul unei vorbe oarecare scăpată de ei. Unii chiar îmi prinseseră frica. Doctorii îmi spuneau Platonius… Şi deodată m-am pomenit cu frate-meu în grădină. Muierea îi povestise întâmplarea… şi ea a fost prima care a murit, pentru că era singura care ştia cât de bine semănăm amândoi într-o anumită poziție… Da! A venit frate-meu. Mi-a făcut rost de o cameră mobilată în oraş, undeva într-un cartier periferic. Ne întâlneam la două zile odată şi duminica prin parcuri şi grădini, sau la o halbă de bere, ca să punem la cale lovitura. El era şeful pazei secrete la una din cele mai mari bănci din Bucureşti, în felul ei cea mai mare bancă din țară. Aşa…

– Uite, nici până în ziua de azi n-am ştiut asta… îl întrerupse Paul Bălan. Am văzut eu că ordonă unor paznici şi am crezut că e un tip de la poliție, ceva mare. Eu căzusem ca musca în lapte, şi dacă nu mă aducea în fața lui…

– A fost o întâmplare, pesemne… îl opri Liviu Iordan. Dacă nu erai dumneata, era altul. Cred că avea mulți oameni în rezervă, pentru că gândea de mulți ani lovitura… Domnule, cred că nu s-a organizat de când e lumea o lovitură mai perfectă şi mai bine pusă la punct ca a noastră… Pentru că l-am ajutat şi eu, şi cu idei, poate cu cele mai importante idei, şi l-am ajutat şi direct, domnule… Deci ne întâlneam regulat să discutăm lovitura. Niciodată în acelaşi loc şi întotdeauna unul din noi sosea mai înainte, adică eu soseam mai înainte, ca să văd dacă el nu e cumva urmărit. Dar mai întâi a trebuit să scape de muieruşca

aceea care mă văzuse la spital. Nu ştiu cum. Nu mi-a spus şi nu l-am întrebat. Aşa era între noi înțelegerea. Să spunem ceea ce credem că trebuie spus. Şi să nu se întrebe… Domnule, devenise foarte crud. N-am văzut om mai fără milă ca el. Cumplit. Pe cei pe care îi ajuta, îi ajuta cu scop, ca să se folosească de ei, aşa cum a făcut cu dumneata şi cu dumneata… Deci ne întâlneam regulat ca să discutăm lovitura… Dar mai întâi trebuie să vă spun câteva cuvinte despre *caseta albastră*. Nu ştiu decât ce mi-a scăpat el, am adunat povestea din vorbele pe care le-am prins în zbor de la el… Caseta albastră era un seif special în care nimeni nu ştia ce se află. Numai directorul general al băncii şi câțiva oameni fără nume din afara băncii. Altcineva nimeni. Era ținută ca orişicare altă casă de valori, dar întotdeauna când se umbla la ea, se luau măsuri speciale de pază. Numai directorul general umbla acolo, şi când el cobora în depozit, frate-meu era anunțat să pregătească pază suplimentară. La început nu l-a interesat ce se întâmplă în depozit. Pe urmă a început să ia seama… Dar valoarea *casetei albastre* eu am descoperit-o, prin calcule. Aşa cum, prin calcule, un matematician francez a descoperit una din planetele sistemului nostru solar… Da… El voia să dea o lovitură, dar nu ştia ce anume să ia: aur? Devize? Bijuterii? Şi atunci l-am pus să-mi povestească ce se întâmplă în depozit, şi i-am cerut să-mi socotească frecvența coborârii directorului general în depozit… Directorul general nu putea să coboare decât pentru valori cu totul excepționale. Mi-a socotit frecvența şi-am ajuns la un rezultat fals. Directorul general controla, la fiecare coborâre în depozit, un seif în care se aflau valorile unui oarecare industriaş şi nişte lingouri de aur ale altui bogătaş. Era prea banal. Controlul directorului era o farsă, un simulacru pentru a ascunde ceva excepțional. Un secret sau o mare valoare. La început n-a vrut să mă creadă. Dar n-a trebuit decât să-i deschid ochii, mai ales că de la o vreme directorul general cobora aproape în fiecare zi în depozit. Şi întotdeauna se prefăcea că inspectează depozitele cele mai banale. De fapt, deschidea şi punea câte ceva într-o oarecare casetă, nu prea mare, cam cât o maşină de scris de birou, nu semi-portabilă, cum s-a scris nu ştiu unde; deschidea caseta pe furiş şi punea ceva acolo. Pesemne un obiect mic, un obiect care încăpea în buzunar. Dar înainte de a coborî în depozit, directorul chema paza secretă şi cerea, mereu, câte doi agenți. Mereu alții, până

se termina rotația. De câteva ori, şi-a amintit frate-meu, directorul a coborât cu câte o persoană străină, necunoscută, deghizată ca să nu fie cunoscută, de cele mai multe ori purtând ochelari negri şi mustăți. Dar nu era întotdeauna aceeaşi, asta a observat frate-meu după înălțimea persoanelor care-l însoțeau pe director. Numai deghizamentul era acelaşi, stereotip. Cum ştia că sunt alte persoane? După înălțime. Cred că n-a fost om pe lume care să poată ghici ca el înălțimea altuia. Nu la centimetru, cred că la milimetru o ghicea…

– Înțeleg… dădu Petric din cap. Era obsedat de înălțimea lui şi se simțea mereu… Adică îi intrase în instinct…

– Asta nu mai interesează… Deci a văzut şi alte persoane însoțindu-l pe director în depozit. Prefăcându-se că se interesează de alte valori, dar de fapt umblând la caseta albastră. Şi după ce umblau, sau înainte de a umbla, se retrăgeau într-un colț al depozitului şi vorbeau. Câte o jumătate de oră, ba chiar şi câte un ceas. I-am spus să facă orice ca să asculte ce se vorbeşte acolo. Şi o dată a reuşit. Nici nu mi-a spus cum, nici nu l-am întrebat. Dar, când a sosit la întâlnire în Parcul Carol, era transfigurat. Domnule, parcă mâncase diamante, aşa îi strălucea fața.

„Ai avut dreptate, a început el să-mi spună. Va fi cea mai mare lovitură care s-a dat vreodată în țara asta şi poate în lume… Nu ştiu ce e în caseta aceea… Dar e ceva mai însemnat şi mai valoros decât tot depozitul băncii. Poate că nici nu e aur, sau poate că sunt cele mai scumpe bijuterii din lume, sau poate că sunt acte pentru care s-ar plăti averi nemaipomenite… Nu ştiu. Dar probabil că sunt de toate acolo. Pentru că i-am auzit vorbind şi despre valoarea caratului la anumite diamante în America, dar şi despre acte care ar putea să însemne ruina sau gloria unor personaje din țară şi din străinătate, căderi de guverne şi nu mai ştiu ce… Ăla cu ochelari a spus cu gura lui: «Săptămâna viitoare îți voi aduce celălalt fragment. Trebuie şi el pus în siguranță. Tot în caseta albastră. Dacă facem rost şi de al treilea fragment, timp de douăzeci de ani avem în mână bagheta industriei de…» N-am înțeles cuvântul. Şi l-am auzit şi pe director, parcă lăudându-se: «Numai cu ce avem în compartimentul al cincilea al casetei albastre se poate cumpăra jumătate din plaja de la…» Iar n-am auzit… Dar nu era vorba de plaja de la Mamaia, pentru că individul cu ochelari şi-a amintit de-o aventură mai veche cu o contesă din Estramadura şi de nu ştiu ce prinț pe care l-

a cunoscut acolo… Şi de la prinț au ajuns la un document din caseta albastră pentru care un anumit guvern, sau un anumit suveran ar oferi o flotă întreagă…” Cam aşa mi-a vorbit frate-meu şi în sinea mea eram mulțumit. Eu descoperisem *caseta albastră:* caseta puterii şi bogăției unor personaje care circulau numai deghizate şi în Rollsuri. Dar cine ştie ce mai conținea caseta! Pentru că frate-meu a mai surprins, cu altă ocazie, câteva fraze în care era vorba despre necesitatea de a se ascunde în cel mai sigur loc, un loc care să nu bată la ochi „această valoare inimaginabilă”, care nu se afla depozitată la Banca Națională, numai pentru că acolo era căutată cu înverşunare de tot felul de personaje sus-puse, deşi se prefăceau că se interesează de altceva. Numai cinci persoane ştiau unde se află *caseta albastră,* dar despre conținutul ei de fericire şi teroare ştiau mult mai multe, mai ales cele de vază. „O voi depozita eu foarte bine, mi-a spus frate-meu. Dar mai întâi trebuie să învăț ceva zidărie.” Mai târziu, peste vreo lună, mi-a spus că a terminat şi ascunzişul. Era foarte satisfăcut.

– Şi n-a spus niciun cuvânt despre ascunziş? sări imediat cabanierul.

– Absolut niciunul. Mi-am închipuit că trebuie să fie un ascunziş grozav, pentru că era foarte mulțumit. Iradia de bucurie, ca atunci când mi s-a părut că înghițise diamante.

– N-ai încercat să întrebi, din curiozitate?… păru foarte mirat Ion Petric.

– Ba da… răspunse cam jenat Liviu Iordan. Probabil că a fost prima întrebare după nu ştiu câți ani, mulți, mulți ani… S-a supărat cumplit. Nu din cauza întrebării, mai mult din cauză că am călcat principiul. M-am scuzat, aşa cum era adevărat, spunându-i că aveam ideea unor ascunzători sigure, cu neputință de dibuit. I-am vorbit şi despre o scorbură sau despre o fântână părăsită, şi a început să râdă de mine. „Nu avem nevoie de ascunzişuri pentru o noapte, mi-a zis el. De ascunzişuri pentru opt generații sau măcar pentru câteva decenii. Ce? a continuat el. Tu crezi că vom putea exploata imediat valoarea *cutiei albastre?* Mai întâi trebuie să se liniştească timpurile, să vedem toate tainele ei, şi abia pe urmă să începem marea valorificare… Poate că o oferim unui singur personaj sau unei puteri, poate că o valorificăm succesiv şi parțial…” Mi-am dat seama că mai aflase câte ceva despre *cutia albastră,* dar nu l-am mai întrebat ce anume. Mi-a mai spus să nu

am nicio grijă despre ascunziş. Altul mai sigur şi mai ingenios nu se putea găsi. Visam amândoi *cutia albastră,* el îmi mai scăpa câte o vorbă despre valoarea ei, despre anumite secrete excepționale pe care le ascunde, şi despre valori fantastice, care nu cred că v-ar putea interesa, pe dumneata şi pe dumneata… În orice caz, în *cutia albastră* se găseau şi se găsesc valori de toate zilele cu care omul poate să-şi fericească zilele, dar mai mult ca nişte ornamente sau ca nişte indicații false pentru priviri şi controale indiscrete. *Cutia albastră* era împărțită în compartimente secrete şi în compartimente de suprafață. Fiecare valoare era contrafăcută, aşa cum peste un Tizian sau peste un Rembrandt ai picta nu ştiu ce lucru frumos pentru a înşela privirile şi a feri tabloul, adevărata lui valoare, de toate primejdiile. Iată ce mai aflase despre *caseta albastră*… Dar toate erau nişte visuri, pentru că scoaterea casetei din depozitul băncii, ca şi scoaterea oricărei alte valori, era practic imposibilă… Şi deodată apare iarăşi frate-meu ca după un ospăț cu diamante. „Gata! îmi spuse el. *Caseta albastră* e a noastră!” Şi mi-a spus că în urma bombardamentelor şi a altor primejdii depozitul băncii, dar în primul rând *caseta albastră,* vor fi dispersate într-un loc necunoscut. El bănuia că în străinătate, dar nu sunt sigur. În orice caz, convoiul trebuia să ajungă la prima gară după Chitila, la Buftea, şi abia acolo urma să fie îmbarcat în vagoane speciale. „Ori dăm lovitura în câmp, dar pentru asta ne trebuie forțe imense, ori o dăm în oraş, cu oameni puțini şi cu multă surpriză”, spuse el. Am ales cea de-a doua idee. Şi tot planul loviturii, tot planul atacului l-am făcut eu. La secundă, la cronometru. I-am arătat planul şi era foarte mulțumit. Nu erau necesari decât cinci oameni. Doi trebuiau să atace în față şi trei în spate. Şi mai trebuiau doi şoferi, cu maşinile gata să pornească, instalați undeva pe străzile laterale… Ei nu trebuiau să ştie nimic despre lovitură. Absolut nimic…

– Noi eram! spuse Ion Petric. Va să zică la asta am participat noi, la lovitura asta!

– Tot la asta m-am gândit şi eu, mărturisi Paul Bălan, dar după ce am citit ziarele, la Bolintin. Câte năduşeli m-au apucat fără să-mi treacă măcar o dată prin minte ce lovitură am dat! Vorba vine, că n-am dat-o eu. Dar cine ştie care din noi a transportat *caseta albastră?!*

– Asta a fost! reluă Liviu Iordan firul povestirii. Numai că dumneata ai trădat consemnul. Te-ai apucat să citeşti ziarele… În sfârşit… El s-a ocupat de tot. Cum a aflat despre planul dispersării, cum a început organizarea atacului. A făcut rost de cei cinci, adică cei patru oameni care trebuiau să atace convoiul, pentru că şi el lua parte la atac… Numai un lucru uitasem, dar n-a uitat el: cine va deschide *caseta albastră?* Numai un mare specialist putea să izbutească treaba asta, probabil unul singur în țară: perechea Negrupop. Şi ca să facă economie de oameni, i-a transformat şi pe ei în atacanți. Prin ce metode a reuşit să-i atragă, nu ştiu. Nu mi-a vorbit despre nimeni altcineva decât despre perechea Negrupop, o să înțelegeți mai târziu de ce… Despre altcineva nu mi-a vorbit şi asta a fost singura lui eroare. Dar era atât de sigur că va reuşi atacul! Şi de altfel i-a reuşit… A aflat toate amănuntele despre dispersare şi despre mersul convoiului. Nu direct, pentru că era bolnav, ci prin alte mijloace, care singure ar putea constitui un roman… El era bolnav în pat, foarte bolnav, o intoxicație cumplită, în fiecare zi avea câte o criză, şi în fiecare zi veneau alți medici la căpătâiul lui. Mai ales în seara dinaintea atacului şi în dimineața atacului a avut două crize îngrozitoare. Erau o mulțime de oameni la căpătâiul lui. Paznici, funcționari, numai oameni de la bancă. Mereu erau câte doi, trei, parcă ar fi făcut cu schimbul. Gemea şi cerea din când în când câte un medicament sau un pahar de apă, şi iar gemea şi voia să dea a înțelege că fusese otrăvit. La ora atacului erau vreo trei funcționari de la bancă în camera lui. Pe toți trei i-a prins acolo ora atacului. El s-a înspăimântat cel mai tare când a auzit vestea. A şi spus „Negrupop” şi a vrut să sară din pat, dar l-au ținut ceilalți. De sărit n-ar fi sărit nici în ruptul capului, pentru că era prea înalt şi n-ar mai fi semănat deloc cu cel pe care-l interpreta în pat.

– Mi-am închipuit că erai dumneata! spuse cabanierul. Acum mi-am închipuit. Deci dumneata îi asigurai ăsta, cum se zice, chestia asta judecătorească…

– Alibiul! îl ajută Liviu Iordan. Da! Eu aveam rolul alibiului şi l-am interpretat bine… Atacul ştiți cum s-a dat. Doi indivizi au oprit camioneta cu o maşină furată din fața ambasadei italiene, iar alți trei, frate-meu şi Negrupop, au atacat în spate, unde se afla *caseta albastră*… De atunci nu l-am mai văzut decât la spital. Nu ştiu unde s-a deschis

caseta albastră, nu ştiu nici dacă s-a deschis. Ştiu doar că a plecat spre munte. Eu trebuia să aştept perechea Negrupop la Câmpina şi s-o arunc din tren. El urma să-i lichideze pe ceilalți. Aşa ne înțelesesem dinainte. Trebuia să ne întâlnim a doua zi după atac, la ora douăsprezece şi jumătate, în Grădina Icoanei…

– După ce ne lichida şi pe noi!… spuse Paul Bălan. De asta ne-a chemat în fața gării, la oră de bombardament, ca să nu se audă când va trage în noi… Tot nu l-ar fi văzut nimeni, că erau pustii toate străzile. Cumplit, domnule!

– Nu se poate! se împotrivi Ion Petric mai mult de formă. Cum să ne lichideze, aşa, fără să fim vinovați?…

Liviu Iordan făcu un gest de neputință:

– Asta era situația… Nimeni nu trebuia să afle despre lovitură. Nu trebuia să ştie nimeni cine e autorul loviturii… Şi cel mai sigur lucru era să-i facă pe toți să tacă pentru totdeauna. Jumătăți de măsuri nu ajungeau…

– Dar eu eram nevinovat, domnule. Nu ştiam nimic şi nici măcar nu citisem ziarul, ca dumnealui…

Gândul că fusese la doi paşi de moarte îl teroriza pe Ion Petric. Sudoarea îi umpluse fruntea, iar masa tremura de zguduiturile pe care le făceau picioarele lui.

– Şi dumneata… pe Negrupop? întrebă Paul Bălan, îngrozit şi el de răceala cu care fuseseră sau trebuiau să fie executați toți martorii crimei.

Liviu Iordan răspunse mai întâi prin acelaşi gest de neputință, desfăcându-şi brațele.

– Era hotărât totul, domnule… spuse el. Nici n-a fost nevoie să-i arunc din tren. Au sărit singuri. Îi chemasem pe platformă printr-un gest discret. Eram cu ochelari… şi cu şapcă pe cap. Am scos pistolul şi i-am somat să se predea. „Comisarul Vasiliu! le-am spus. Va să zică voi ați atacat convoiul…” Atât le-am spus şi au sărit din tren. Comisarul Vasiliu era celebru prin cruzimea lui, era spaima pegrei. La cel mai mic gest, trăgea, dar de cele mai multe ori trăgea fără să observe vreun gest. Şi toți pungaşii ştiau asta. Când auzea unul de comisarul Vasiliu, ştia că s-a curățat. Singura şansă a celor doi spărgători era să scape sărind din tren. Am ştiut că se va întâmpla aşa când voi rosti numele comisarului

Vasiliu şi mai ales parola: „Voi ați atacat convoiul!” Numai comisarul Vasiliu putea să-i dibuie atât de iute pe agresori… Am fost nevoit să trag semnalul de alarmă ca să văd ce s-a întâmplat cu ei. Dacă unul din ei scăpa?… Căzuseră amândoi sub roțile trenului. Nimic nu se mai cunoştea din ei… Fantastic a fost altceva: comisarul Vasiliu era în tren! Luase urma lor. Cum? Asta a rămas o enigmă pentru mine… L-am auzit când s-a legitimat în fața personalului ceferist care se adunase la locul accidentului. L-am auzit apoi, mă pierdusem şi eu prin mulțimea de gură-cască, şoptind un cuvânt pe care numai eu l-am sesizat: Negrupop!… Asta e povestea *casetei albastre*. Cam roşie povestea acestei *casete albastre*…

– Cam roşie… aprobă printr-un oftat cabanierul. Şi putea să fie şi mai roşie…

– Oare nu s-a răzbunat vreo forță de sus? se cutremură Ion Petric. Prea mulți au pierit…

Până atunci, Liviu Iordan povestise, transformat parcă în alt om care îşi aminteşte nişte întâmplări nici prea triste, nici prea vesele. Rareori, în cursul povestirii, vocea lui trădase un sentiment propriu, de spaimă sau duioşie, de regret sau de ură. Fusese vocea unui elev care citeşte corect, cu intonațiile învățate de la profesor, o lecție din manual. Şi deodată redeveni acel Liviu Iordan cu mişcări rare, cu priviri sigure, mereu treaz, mereu în alarmă, cu un aer vag de superioritate şi ironie pe față, redeveni omul care trebuie să ajungă la țintă.

– Da, domnule! spuse el. Aceasta e povestea. Au trecut douăzeci şi trei de ani şi abia începe… *Cutia albastră*… Undeva se află *cutia albastră*. În testamentul pe care mi l-a lăsat prin dumneata şi prin dumneata se află cheia… Dumitale ți-a şoptit cuvântul: *cabană*. Iar dumitale ți-a şoptit cuvântul: *iulie*. Lovitura s-a dat în *iulie*. Ştim. Toată lumea ştie. Iar *cutia albastră,* sau conținutul ei, se află undeva la o *cabană*.

– Dar dacă a vrut să spună altceva, sau dacă aiura?… întrebă iarăşi Ion Petric.

– Nu, domnule! răspunse sec Liviu Iordan. Au fost ultimele cuvinte pe care le-a rostit. A simțit că e pe moarte, altminteri n-ar fi suflat nimic. Şi-a închipuit că voi da peste dumneata şi peste dumneata şi că, împreunând cuvintele rostite, voi închega cheia. A fost ultima măsură

de prevedere pe care o putea lua. A fost o idee genială… Dar nu şi-a închipuit că fiecare va ajunge la alt spital. Din cauza echipelor de salvare, am pierdut douăzeci şi trei de ani până v-am găsit şi am aflat testamentul pe care vi l-a lăsat. A fost singurul lucru care nu i-a trecut prin minte. Dar cui putea să-i treacă prin cap, mai ales în starea în care se afla el, că echipele de salvare ar putea să transporte pe fiecare din cei trei răniți la alt spital?… *I u l i e* şi *C a b a n ă !*… Ce semnificație pot să aibă cuvintele astea? Fără îndoială că la o cabană s-a ascuns *cutia albastră*. Fără îndoială că în iulie s-a ascuns. Dar asta nu e o cheie…

– Sigur, sigur la o cabană? întrebă Ion Petric.

– Absolut sigur! Nu mai încape nicio îndoială, am spus o dată. A învățat zidărie ca să poată construi singur ascunzişul. Iar în perioada când mi-a spus că pregăteşte ascunzişul, a fost plecat. Şi mi-a spus că se duce undeva spre munte, abia acum îmi amintesc… Şi mai e ceva, foarte important… deşi poate că ar fi fost mai bine să nu ştiți şi asta… Nu, nu e vorba de amănuntul acela esențial pe care-l veți afla la sfârşit… E vorba chiar de cabana aceasta… Înainte de război şi în timpul războiului, deci şi în timpul loviturii, a aparținut chiar băncii la care era depozitată *caseta albastră*. Era cabana băncii, el o cunoştea foarte bine şi probabil că era aici ca la el acasă… Şeful pazei secrete…

– Dacă ne-am interesa, s-ar putea să aflăm că în acel iulie a murit, prin accident, îngrijitorul cabanei acestea… insinuă Paul Bălan.

– Nu mai este nevoie, dacă te gândeşti că prin acest amănunt ne-am întări convingerea că aici s-a ascuns *cutia albastră,* răspunse nepăsător Liviu Iordan. E foarte posibil să se fi întâmplat ceea ce spui dumneata. Dar nu mai avem nevoie de un amănunt în plus. Asta e! *Cutia albastră* se află undeva aici!

– Dacă se află în cabană, o găsim! se răsti către pereți Ion Petric. Nu se poate! O vom găsi! Fir-ar să fie de cutie!

– Şi dacă se află în apropierea cabanei? Dacă se află în zona cabanei? întrebă Paul Bălan.

Liviu Iordan se ridică subit în picioare. Părea transfigurat, îi tremurau pleoapele şi buzele.

– Da! spuse el. Am complicat stupid lucrurile! Nici nu se putea o cheie mai simplă şi mai sigură! Nu! Ascunzişul nu se află în jurul cabanei, nu se află în munți sau în pădure. E stupid! Pentru asta nu

trebuia să învețe zidărie. Şi cum ar putea să fie lăsată o asemenea valoare pe seama hazardului?! S-o scoată la iveală orice furtună, orice întâmplare… El nu putea să gândească aşa cum ar fi gândit un simplu spărgător. Absolut sigur. Sunt convins că a ascuns cutia într-un loc elegant, sunt convins că a făcut o adevărată operă estetică din ascunziş. Pentru a sparge ceva nu trebuie să înveți zidărie… Mi s-a lăsat o cheie foarte simplă şi clară: *În iulie am fost la cabană!* Asta e cheia definitivă! *În iulie,* ca să ştiu că e vorba de lovitura din iulie, aşa cum o numisem… şi la *cabană,* ca să ştiu că s-a ascuns totul la casa de munte a băncii! Ăsta e tot secretul! *Cutia albastră* se află aici, în această cabană! Nu în altă parte! Aici! E cel mai clar testament care mi se putea lăsa! De aceea putem spune că suntem posesorii *cutiei albastre!* Deocamdată atât! Mai târziu vă voi destăinui şi ultimul amănunt… Dar mai întâi să găsim *cutia albastră!* Şi nu se poate să n-o găsim!

– Dacă e aici, şi în mod sigur e aici, spuse cabanierul impresionat de pasiunea cu care vorbise Liviu Iordan, nu se poate să n-o găsim! Mă gândesc la cea de-a doua pivniță…

– Da, domnule! Vom face planul întregii cabane şi-l vom gândi, şi vom gândi mai ales ascunzătoarea, ideea ascunzătoarei. Vom proceda prin eliminare. Sunt locuri în care nu pot fi ascunse obiecte de felul *cutiei albastre*. În sobe, care se dărâmă şi se refac. Sobele nu ne interesează. Şi nici zonele în care nu sunt posibile lucrări de zidărie, de pildă în bârne sau în tot ce e parte lemnoasă. Sau în obiectele mobile, cum ar fi paturi, scaune, mobile, lucruri deteriorabile. Trebuie să căutăm un ascunziş care să reziste câtorva decenii de uzură. Iată deci şi ideea lucrărilor şi zonelor imobile. Dintr-o dată, înainte de a începe căutarea, înainte de a avea planul cabanei, am redus imens de multe zone… Nu vom mai orbecăi, ci vom căuta să mergem la sigur!

Îl ascultară amândoi hipnotizați. Simțeau puteri şi energii şi hotărâri urcând în ei.

– Numai să rezistăm până la primăvară! se rugă cabanierul. Dacă am avea ce mânca… Dar…

– Spune, domnule! îl invită Liviu Iordan. Bănuiesc ce vrei să spui! Ai dosit undeva alimente…

Celălalt rămase năucit. Simți acelaşi şuvoi rece şi cutremurător care-l zguduise în clipele când crezuse că va fi acuzat de moartea lui George

Iordan.

– Da… nu putu el să suporte oțelul scăpărător din privirile lui Liviu Iordan. Uitasem… De fapt, nici nu ştiam… Pentru că sunt proprietate personală… Sunt ale celor doi frați şi ale femeii… şi sunt încuiate într-o ladă, în pivniță. Un sac cu făină şi… mi se pare, jumătate de porc afumat… Vreo şaizeci de kilograme de carne, că era un porc uriaş, ca un vițel…

– Şaizeci de kilograme! îl privi cu dispreț Liviu Iordan. Ştii greutatea, ştii şi cum arăta porcul… dar nu ştiai că sunt depozitate în pivniță…

– Poate din respect pentru proprietatea altuia, găsi cabanierul altă scuză.

Liviu Iordan râse de-a binelea şi tăinuitorul se simți în sfârşit în apele lui. Lui Ion Petric i se înroşiseră şi fălcile şi chelia lucioasă.

– Dacă e bucurie generală, aş vrea şi eu…

– Ştiu, domnule, ce vrei să spui. Te gândeşti iar la fetele de dincolo… O să grăbim treburile, domnule. O să facem ospăț unic, domnule. De asta puteți fi siguri. Un ospăț cum nu s-a mai pomenit. Atunci vă voi destăinui şi ultimul amănunt! Dar până atunci, trebuie să găsim *cutia albastră*… şi, înainte de asta, s-ar părea că am avea dreptul să luăm masa de seară! Puteți să aduceți ceva mai multă mâncare…

Petric şi Bălan porniră la iuțeală spre magazie. Dar fură opriți înainte de a ajunge la uşa care ducea spre dependințele cabanei.

– Ați uitat un amănunt esențial! râse Liviu Iordan. Ați uitat să luați cheia mea. Şi fără ea, nu puteți să deschideți magazia. Prindeți-o!

Se ridicase şi Liviu Iordan de la masă. Fața i se luminase. Începu să se plimbe prin sufragerie, parcă pe o alee, fără să se grăbească. Din când în când îl pufnea râsul. Alteori scăpa şi murmure, şi exclamații. Unul dintre murmure deveni deodată voce:

– Da, domnule! Imbecilii!… Amănuntul esențial. La sfârşit îl vor auzi. Va fi un singur cuvânt: Gata!… Unul în gură, altul sub burtă… Amănuntul esențial…

Apoi din nou începu să se plimbe, aşteptând fără interes sosirea celorlalți.

Cabanierul se dovedi, de astă dată, foarte generos. Aduse o pâine cât roata carului, tot şirul de cârnați, un caşcaval neînceput, tot felul de cutii de conserve şi o şuncă de toată frumusețea. Mai poposiră pe masă

şi câteva sticle de vin. Banchetul era pe cale să înceapă. Dar parcă se auzise un pocnet uşor în uşa care ducea spre dormitoare. Toţi ciuliră urechile. Câteva secunde, nimic. Apoi o trosnitură, sus, pe coridorul dormitoarelor.

– Ssssst! făcu Liviu Iordan. S-ar putea să fi intrat.

– Domnule! Să-i luăm ostateci. Şi facem schimb cu fetele. Îi eliberăm dacă ne dau fetele pentru câteva zile.

– Sssssst! Imbecilule! Fetele le putem lua oricând şi oricum… Poate că a fost vântul…

Dar nu fusese vântul. Se auzi un zgomot distinct de uşă care se închide. Apoi un altul de uşă care se deschide, scârţâind.

– E uşa de la camera dumneavoastră! anunţă în şoaptă cabanierul. Precis. Îi cunosc scârţâitul dintr-o mie.

Liviu Iordan făcu un semnal mut de atac. Porniră toţi în vârful picioarelor, lăsându-se conduşi de cabanier. Când ajunseră la uşa care dădea spre scara interioară, cel din ariergardă îşi scoase de sub pulover pistolul. Apoi traseră uşa după ei şi o zăvoriră pe dinafară, ca să întârzie la nevoie fuga spărgătorilor.

Dar mai exista un zăvor geamăn şi în interior. Înainte de a se trage acel zăvor, uşa se crăpă de o palmă pentru a face loc de trecere unui căţel cu urechi inteligente şi cu întrebări în priviri. Deşi graba era o problemă vitală, mogâldeaţa care ieşise de sub tejghea, dintr-o ladă întoarsă cu fundul în sus, îşi pierdu o secundă pentru a strânge foarte ceremonios laba căţelului, care acţionase cu o precizie extraordinară, aşa cum fusese învăţat, la cel dintâi semnal pe care i-l dăduse zeul lui drag: o pocnitură în lemnul tejghelei.

Apoi Tic trase zăvorul pe dinăuntru şi mai pierdu o clipă în faţa mesei încărcate.

– Doamne! Cum aş putea să fac să iau totul?!

Îşi scoase iute cureaua şi o puse pe masă, apoi găuri pâinea drept la mijloc cu primul obiect mai lung pe care-l zări în faţa ochilor: cleştele de sobă. Trecu prin tunelul făcut în pâine cureaua, îi încheie catarama şi-şi agăţă noul obiect de gât ca o tobă. Cârnaţii îi azvârli spre Ţombi.

– Să nu cumva să… pierzi vreunul…

Dar Ţombi făcu o mutră atât de ofensată, încât bravul cireşar îşi ţuguie buzele în semn de sărut. Echipat astfel, fugi spre uşă. Deschise

repede uşa de la tindă şi o lăsă căscată. Cu uşa de la intrare avu mai mult de furcă. Scoase drugul din scoabele strâmte şi mai trebui să tragă vreo două zăvoare. Se întoarse iarăşi în sufragerie, mereu cu toba bălăbănindu-se, înşfăcă şunca cea frumoasă, caşcavalul pe care mai întâi trebui să-l găurească şi să-l sfredelească pentru a-l pune pe mână ca o brățară, şi îşi umplu brațele cu cutiile de conserve. Ba mai târî după el, legată cu o sfoară, tot de gât, o sticlă de Fetească Neagră. Încărcat astfel, că abia se putea mişca, porni pe calea pe care tot el şi-o deschisese. Parcă auzea tropote de paşi pe scară.

Chiar se opri o secundă, contrariat, în uşa antreului. Aşa de repede să se fi dezmeticit ăia? Ba nu! Cotiseră, la începutul scării, spre dependințe. În sfârşit, spărgătorul nesătul ajunse la uşa care-i asigura libertatea şi viața. O deschise şi porni cu cățelul lui drag spre casa din vale, unde şase prieteni sufereau tortura foametei. Şi deodată îngheță. Auzi o bubuitură care-i zdruncină spatele. Şi Țombi se sperie.

Oare a tras cineva?… „Uffff! Ce prost mai sunt! îşi reveni puştiul. Asta n-a fost bubuitură de pistol, ci de tun. Ştiu eu ce s-a întâmplat! S-a închis uşa cabanei!”

Într-adevăr, cu o bubuitură năprasnică se închisese uşa cabanei. Până şi în fundul pivniței, unde se aflau cei trei căutători de borfaşi, se auzise cumplita bubuitură.

– Asta ce-a fost? se sperie Ion Petric. Parcă s-a tras cu tunul! Oare n-au dinamită sau arme la ei?

Liviu Iordan nu-i răspunse nimic, nici măcar nu-i aruncă o privire. Ultimele evenimente, zgomotele de sus şi căutarea, îl nelinişteau. Rămase nemişcat câteva secunde, obligându-i şi pe ceilalți să stea locului, apoi porni spre sufragerie. Dar fu nevoit să se oprească odată cu ceilalți. Uşa era zăvorâtă de dincolo.

Se opintiră toți trei, adunându-şi toate puterile, ca să scoată uşa din țâțâni. Şi abia reuşiră să evite, în ultima clipă, o prăbuşire rea, odată cu uşa.

Petric şi Bălan începură să gesticuleze şi să urle ca nişte apucați. Alergau la uşi, la ferestre, trăgeau zăvoarele, căutau în sobă, sub mese, sub tejghea. Numai Liviu Iordan încremenise undeva, în mijlocul sufrageriei. Nu vedea şi nu auzea nimic. Se gândea la o singură frază, la

un răspuns pe care-l primise cu câteva ore mai înainte: *Am avut mare nevoie… Am avut!*

– Ne-au luat absolut toate alimentele! îl trezi vocea îngrozită a cabanierului. Tot ce-am adus din magazie. Probabil că ne-au invadat toți şapte, şi invalidul…

– Lasă, domnule, fleacurile ăstea… îi răspunse cu un calm uluitor Liviu Iordan. Asta mai contează acum! După ce ai găsit un porc întreg în pivniță…

– Numai jumătate… se grăbi să precizeze manipulatorul balanței. Ne-au luat şi-o sticlă de vin. Oare-au avut şi complici?

Ion Petric se înfuriase groaznic. Era congestionat tot. Chelia lucioasă părea o sfeclă smălțuită.

– Eu zic să mergem după ei! îşi strânse el pumnii şi începu să-i scapere, aşa cum făcea uneori Liviu Iordan. Mergem şi aranjăm totul încă din noaptea asta…

– Domnule! Imbecil să nu fii! Dispariția alimentelor e un fleac, domnule, o aiureală. Le-aş da şi tot porcul, dacă aş şti că n-au stat aici în timp ce noi discutam despre *cutia albastră*. Le-aş da tot ce avem aici, şi mi-aş mânca bocancii, şi după ce s-ar termina, mi-aş roade piciorul… Nu mai contează alimentele! Ca să fie foarte clar!

– Au fost aici? Au stat aici? se îngrozi cabanierul.

– Unul dintre ei în orice caz! răspunse Liviu Iordan. Cel care le-a dat drumul. Cel mic, pesemne. Deci ni s-a declarat război!

Capitolul XI

1

Ursu îl aşteptase pe Tic pe la jumătatea drumului. Era îngrijorat, înghețat şi deodată văzu ceva ca o minge înaintând prin vijelie. Se repezi înaintea arătării în formă de sferă, pentru că era precedată de o alta, mică şi lunguiață, urmată de un şarpe nesfârşit.

– Ticuşor! se încălzi subit vlăjganul.

– Ursule! Te rog din tot sufletul. Te rog aşa cum nu te-am rugat vreodată… Du-te înainte, du-te singur, şi repede, şi nu le spune nimic. Intră şi fă-te îngrijorat. Te rog…

– Dar cu ce te-ai îmbrăcat? întrebă Ursu, orbit de vijelie sau poate numai prefăcându-se orbit. Nu vrei să te ajut şi eu? Dacă nu… uite, plec.

Îi vorbise la ureche, şi parcă simțea un miros foarte neobişnuit. Parcă de un veac nu-l mai simțise.

– Te rog, Ursule… Hai, du-te!

Putea Ursu să nu-l asculte pe cireşarul la care ținea mai mult decât la lumina ochilor? Plecă imediat şi încă într-o goană care-l uimi până şi pe Țombi.

Bineînțeles că Tic nu intră în cabană imediat. Îşi aranjă mai întâi obiectele cu care era încărcat, în aşa fel ca să pară umflat sau cărăuşul unei întregi orchestre lăutăreşti. Ursu lăsase uşa crăpată. O deschise încet. Mai întâi trecu Țombi, apoi încăpu cu mare greutate şi el. Apoi începu să păşească în vârful picioarelor prin antreu… dar uşa cabanei bubui ca o canonadă.

Toți cireşarii erau în prag. Ba şi Dan, în spatele lui Ursu. Se întâmplase ceva, pentru că Ursu aprinsese şi cea de-a doua lampă, luată de la cabana-centru, şi-i mărise flacăra aşa de tare, că părea un reflector. Şi toată lumina celor două lămpi cădea pe el, probabil tot pentru că le aranjase Ursu într-un fel anumit. Şi toți îl priveau cu ochi

holbați, se cruceau şi iar îl priveau, şi se frecau la ochi, iar cuvintele le amuțiseră pe buze.

– Asta nu-i nimic! se răsti foarte vesel cireşarul. O să vedeți voi mai târziu!

– Nesuferitule! se auzi glasul cel mai drag. Ce-ai făcut acolo? I-ai cucerit? I-ai adormit?

Abia atunci se strecură printre picioarele lui Tic politicosul Țombi. Dar nu se opri, ci merse, merse înainte pentru a i se putea admira isprava. Târa după el vreo zece metri de cârnați.

– Eu cred că suferim de sugestie colectivă, se resemna Lucia. Spun şi eu cum spunea cel din Kon-Tiki când i s-a arătat peştele necunoscut: Aşa ceva nu poate să existe… Zău, Ticuşorule…

În clipa aceea, Ticuşor scăpă jos tot ceea ce ținuse în brațe. Rămase numai cu sticla, agățată de umăr ca o goarnă, cu pâinea care-i atârna ca o tobă şi cu caşcavalul ca o armonică neobişnuită. Oare-i mai spusese vreodată Lucia: *Ticuşorule?* Trebuia neapărat să recitească romanele cireşarilor, ca să vadă…

– Răspunde, Ticuşor! îl somă Victor. Ți s-au dat toate acestea sau le-ai luat? E cea mai importantă problemă. Zău că-ți facem pe urmă triumful.

– Le-am luat! I-am încuiat sus şi le-am luat totul. Au mai rămas două sticle cu vin. Am pus mâna şi pe o cutie de chibrituri, fiindcă stătea degeaba pe masă.

– Înseamnă că e foarte grav, Ticuşor… spuse Victor.

– Foarte, Victor. Foarte, foarte grav! încuviință teribilul spărgător.

2

Tic îşi depănase fantastica lui povestire pe întuneric absolut. Lămpile se stinseseră, după ce geamurile fără zăbrele fuseseră baricadate şi uşa de la intrare zăvorâtă şi, de asemenea, baricadată cu paturi, mese şi scaune de fier. Focul abia mocnea în godin. Lemnele se puneau rar, camuflându-se fiecare rază. În preajma fiecăruia se aflau lemne, butuci

mai mari sau mai mici, care la primul semnal se puteau preface în proiectile.

Relatarea lui Tic îi ținu pe toți cu sufletul la gură şi îi duse iarăşi într-un univers de spaime şi nelinişti, într-un univers amenințat de groază şi teroare.

Se lăsă tăcere în încăperea întunecoasă şi ca întotdeauna în clipele cele mai grele, în clipele decisive, aşteptau cuvintele aceluia care trebuia să devină imediat conducătorul lor.

– Doamne! exclamă Maria. Iarăşi, iarăşi groaza. De jur împrejur numai groază… Şi această teroare albă!

– Nu, Maria! se auzi vocea lui Victor. Începând din momentul acesta, vijelia devine cel mai prețios aliat al nostru. Nu înțelegi? Cine poate sta în vijelie măcar un minut, pentru a pândi o mişcare de-a noastră, o imprudență, ceva de care ar putea să profite criminalii de dincolo? Vijelia îi împiedică şi, cu cât va fi mai tare, cu atât va fi mai bine pentru noi… Şi nu e numai asta. Nu-şi pot face ascunzişuri şi nu pot să atace prin surprindere. Întotdeauna le vom vedea urmele… Vijelia e numai în avantajul nostru.

– Şi crezi că ei nu ştiu asta? spuse Lucia. Crezi că nu vor căuta alte mijloace?

– Nu, Lucia. Deocamdată nu… Cred că ne vor lăsa în pace. Bineînțeles că vom fi foarte prudenți… Dar cred că ne vor lăsa în pace… adică ne vor lăsa să murim… Pentru că suntem condamnați la moarte… în raport cu ei… şi chiar de către ei. Mai devreme sau mai târziu. Prin foamete, prin îngheț… Din clipa aceasta nu ne mai putem bizui decât pe ce avem aici: pe alimentele pe care ni le-a adus bravul nostru Ticuşor şi pe lemnele pe care le avem… Dar şi alimentele se vor termina odată… şi se vor termina şi lemnele… Deci, în fața lor, noi suntem condamnați la moarte. Cale de scăpare nu e… Numai dacă apare cineva din văzduh… Abia atunci vom fi în primejdie directă, abia atunci ne vor ataca… Dar, fiindcă nimeni nu ştie că am rătăcit prin părțile astea… până se va trezi cineva, va trece timp şi…

– Nu e absolut nicio cale de scăpare? se îngrozi Maria. Nu putem să fugim pe undeva? Nu e o trecătoare, o pârtie secretă, un tunel, orice?

– Ştiți foarte bine că nu… răspunse Victor. Am căutat să-l tragem de limbă pe cabanierul de aici, care cunoaşte cel mai bine drumurile şi

situația, mai ales că l-a prins o avalanşă tot la cabana asta… Şi zău că era interesat să scape de noi… ca să nu ne dea din alimentele lor… Şi atunci când noi discutam cu el despre hartă, ştiau că nu ştim absolut nimic din tainele lor. Deci n-avea niciun motiv să ne mintă… Şi ne-a spus că nu e nicio cale de ieşire, nicio potecă, niciun drum, nici măcar pentru alpinişti. A fost unul, cu zece ani în urmă, care trecea peste o prăpastie, la Vadul Lupilor mi se pare… Brrrr! Iar lupii!… Dar l-a distrus avalanşa. Din prăpastia de vreo patru, cinci metri, peste care era aruncată o punte, s-a făcut o prăpastie de peste douăzeci de metri şi, zicea el, oblică şi cu margini de gheață. Deci n-avem nicio scăpare, decât hazardul… rezistența noastră şi slăbiciunea lor, dar aici mă îndoiesc, pentru că şeful lor e foarte sigur şi cu un sânge rece nemaipomenit… deşi numai din siguranță şi superîncredere în el în raport cu noi am putut să-l cambriolăm şi să-i aflăm extraordinara taină… Rezistența noastră, erorile lor… şi hazardul ne pot salva din situația în care suntem acum…

– Numai să nu comitem şi noi erori… se auzi vocea invalidului. Trebuie să fim de-o prudență… Mă gândesc mai ales la Maria şi la Lucia…

– O să vedem noi… spuse Ursu.

– Au cel puțin un pistol… aminti Victor. Dacă ajung să tragă în noi… Vă închipuiți ce ar însemna să fie unul din noi rănit sau… Uf! Trebuie să luăm imediat câteva măsuri! Mai întâi să mutăm dormitorul în cealaltă aripă…

– Ne vor ghici după coş, după fum… descoperi Ionel.

– Nu… îşi aminti Ursu. Tu nu ştii, Ionel. Am deszăpezit eu coşul. E unul singur, pentru toate cele trei sau patru sobe, că se mai poate pune una şi în spălător. Lui Victor i-am spus, adică el mi-a spus mie…

– Mutăm camera acolo… reveni Victor. Cred că la asta nu se vor gândi. Şi primul atac, chiar înarmat, va fi fără urmări.

– Bun! spuse Dan. Am găsit şi eu ceva! Avem cu ce baricada geamurile! În aşa fel ca să nu se poată trage prin ele. Ia ghiciți!

– Cu suprafețele meselor! spuse Tio. Dar tu m-ai făcut să mă gândesc la ele, se dovedi foarte generos aducătorul şuncilor şi cutiilor de conserve.

– Mai sunt şi-n spălător nişte tăblii, îşi aminti Lucia. Le putem transforma tot în baricade. Prin urmare, nu se poate trage prin geamuri.

– Gata! Deocamdată ajunge! hotărî Victor. Mutăm dormitorul şi întreg sediul cireşarilor în aripa cealaltă. Dar mai întâi, până se răceşte godinul, facem baricade. Ce zici, Ursule? Putem să aprindem lampa, cu flacără mică? Să ştim pe ce lume suntem. Ar fi prea mare coincidența să vină tocmai acum în recunoaştere… Dar nu cred. Imposibil! Sunt prea siguri pe ei…

– Putem, răspunse Ursu. O să fac eu o mică recunoaştere, împreună cu Țombi…

– Atunci o fac eu! sări Tic. Eu şi Țombi…

– Zău, Ticuşorule! se rugă Ursu la rândul lui. Prea multă glorie vrei. Te rog din tot sufletul…

– Uffff! făcu băiatul cel blond, încălzit de duioşie.

Ursu nu ieşi imediat. Se postă la una din ferestre şi aşteptă câteva minute. Se obişnui cu viscolul de-afară şi putea să deosebească orice siluetă pe fondul alb al vânzolelii. Nu trecuse nimeni, prin urmare putea să iasă. Mai întâi îi dădu drumul lui Țombi, apoi reveni în cameră, pentru o clipă, şi luă ceva de pe patul lui. Îl chemă pe Tic să facă de gardă la fereastra la care stătuse el mai înainte, apoi conveni cu ceilalți să aprindă lampa, cu flacără mică, chiar în clipa când va ieşi pe uşă.

Deschise încet crăpătura, după ce-l învăță pe Tic să pună drugul de siguranță. Țombi îl salută cu coada, nu cu capul care trebuia să rămână de veghe. Apoi ieşi şi Ursu. Tic îl zări de la geam, îl văzu înaintând câțiva paşi prin zăpadă, apoi nu-l mai zări. Subit. Parcă l-ar fi înghițit pământul. Dar pentru că Țombi înainta liniştit prin zăpadă, puştiul nu-şi făcu nicio grijă.

Ursu sacrificase totuşi un cearşaf. Îl sparse la mijloc, apoi şi-l trase pe gât ca pe o foaie de cort. Peste glugă îşi legă o batistă albă. Nu se mai putea distinge din zăpadă. Simți şi pumnalul în buzunar şi prinse parcă mai mult curaj. Dacă se va ivi o situație excepțională, va arunca pumnalul… pentru că din apropiere nu i se putea întâmpla nimic. Numai de la distanță, cu pistolul, putea fi doborât. Oh! Dacă l-ar ataca vreunul de aproape! Merse pe poteca aproape acoperită iarăşi de zăpadă, înfruntând vijelia. Țombi, dresat, era mereu înaintea lui cu câțiva metri. La cabană se vedeau lumini. Două camere erau luminate,

sus. Dar cu nămeții uriaşi din jurul clădirii nu exista *sus*. Ursu se opri un moment undeva în fața cabanei; rămase nemişcat, cu privirile încordate. Apoi îşi începu ascensiunea pe nămeți. Încet, încet, până ajunse în dreptul primei ferestre luminate. Se uită înăuntru şi zări… o cameră goală. Un instinct fulgerător îi comandă mişcarea următoare: se aruncă în zăpadă ca un nebun, chiar în clipa când auzi pocnetul, o clipită, o sutime de secundă mai înainte. Şi chiar în cădere îşi calculă mişcarea următoare. Adică îşi prelungi căderea printr-un dublu salt rostogolit care-l scoase din raza ferestrei ucigaşe. Încă două salturi şi ajunse pe pârtie, în deplină siguranță, dar la picioarele lui se tânguia un Țombi foarte neliniştit.

– Am fost un neghiob, Țombişor, începu Ursu să se spovedească. Am căzut în cursă. Au luminat o fereastră falsă, ca să tragă de după una sigură. Noroc că m-a fulgerat camera aceea goală. Nu ştiu cum dracu s-au aprins aşa de repede gândurile. „Dacă-i goală, e o cursă”, aşa mi-am zis. Şi m-am trântit.

Cam aceleaşi cuvinte i le spuse Ursu, câteva minute mai târziu, lui Victor, pe şoptite, în noul dormitor care începea să se încălzească.

– Îmi vine să te strâng de gât! îi răspunse Victor tot în şoaptă. Nu-ți dai seama că tu eşti toată puterea noastră? Fără tine ar fi fost toți trei aici. Brrr! Jură-mi că nu mai faci o imprudență ca asta… Dacă măcar mi-ai fi spus mie, sau lui Ionel, ți-am fi atras atenția asupra ferestrei… Fir-ar să fie! Şi mai am o teamă… Ştii ce s-ar putea întâmpla? Ar putea să creadă că e cel mai bun moment psihologic pentru atac. Tu ce crezi?

– Eu ştiu… răspunse Ursu cam stânjenit. Cred că aşa se va întâmpla, dar mi-e teamă că nu-mi dai voie să-i aştept afară…

Victor ştia, simțea mai bine zis, că de afară s-ar fi apărat cel mai eficace. Dar era şi un risc, care putea să se transforme într-o catastrofă.

– Zău, Victor… şarjă Ursu când îi simți ezitarea. Ți-l aduc aici… adică de ce să-l aduc, că n-avem cu ce să-l hrănim, dar pistolul în orice caz ți-l aduc, şi jumătate din mâna lui dacă aveți nevoie… Ah! Ce l-aş mai trăsni… Tu înțelegi că a vrut să mă împuşte? A tras ca să mă omoare. Ai văzut gaura în cearşaf? Zău că mi-a răzuit pielea de pe umăr. Lasă-mă!

– Nu! răspunse Victor scurt şi Ursu înțelese că partida e pierdută. E nu ştiu cât la sută risc să tragă iarăşi în tine. Şi chiar dacă ar fi un milion,

tot nu te-aş lăsa. Gata! S-a încheiat!

Ursu se retrase în dormitor. Ceilalți orbecăiau prin întuneric. Făceau paturile, îşi aranjau noua locuință.

Şi deodată se auzi un zgomot asurzitor în camera pe care o părăsiseră de jumătate de oră. Ursu alergă ca un fulger la fereastra lui de veghe. Şi văzu trei umbre îndepărtându-se grăbite pe pârtie. După o secundă dispărură în vânzoleala albă.

– Acum să mă laşi… îi şopti iarăşi lui Victor. Acum ar fi contramomentul psihologic.

– Dacă mai insişti, se enervă Victor, voi fi nevoit să mă sfătuiesc cu Lucia.

Era dureros, era neloial că-l amenințase astfel pe Ursu, dar trebuia neapărat să-i reteze elanurile care puteau să-i coste pe toți viața. Fără Ursu… Dar Victor nu mai avu putere să se gândească mai departe. Se cutremură şi simți cum îl gâtuie cineva.

Atacul celor trei fusese mişelesc. Aruncaseră prin fereastra nebaricadată trei sticle pline cu benzină.

– Doamne! spuse Maria. La asta nu ne-am gândit. Au vrut să ne dea foc. Şi dacă nu erai tu, Victor, cred că am fi ars ca nişte paie…

– Îşi răzbună frații din bordei! spuse Dan.

3

Cei trei erau sus, în camera cabanierului. Îşi mutaseră acolo locuința şi sediul. Camera era ca un turn şi mai ales ziua se putea transforma într-un post de observație ideal.

– N-a luat foc! N-au luat foc! spuse cabanierul. Şi am aruncat fiecare în altă direcție. Dumneata ziceai că nu există să nu se aprindă… cum vine asta?

– Dacă vreți neapărat să-i prăjiți sau să-i faceți să iasă din bârlog, atunci veți reuşi mâine… Dacă mai aveți benzină, aveți toate şansele…

– Adică dumneata nu vrei să vii? înțelese Ion Petric.

– Pe mine nu mă interesează, domnule. E prea barbar, şi prea inestetic… şi ca să fiu sincer: absolut inutil! V-am spus că sunt

condamnați la moarte oricum. Vreți neapărat să moară imediat? Parcă aveați alte intenții cu domnişoarele de acolo. Să vedeți cât de frumos vor ieşi când vor intra în conflict cu stomacul… Ca nişte mironosițe vor bate la uşa noastră…

– Dar adineauri de ce n-am reuşit să-i aprindem sau să-i scoatem din casă?

– Fiindcă s-au mişcat foarte repede, răspunse Liviu Iordan, aproape cu admirație în voce. Trebuie să avem şi un pic de sportivitate, când situația ne avantajează, bineînțeles. Au mutat dormitorul, domnule, asta au făcut. L-au mutat în aripa cealaltă. Noi am aruncat benzină într-o cameră pustie şi probabil răcită. Foarte repede s-au mişcat. Şi încep să mai cred ceva… Ia spune, domnule Bălan! Ce fel de paturi şi mese au acolo la… cum îi ziceți? Mi se pare Izvoraşul?

– Paturi de metal, cu somiere şi mese tot de metal, de tip vechi, mese grele…

– Mese de cabană, înțelese Liviu Iordan. Cred că nu mai e nevoie să atacăm. Suprafețele de metal ale meselor s-au şi transformat în baricade la ora asta… E inutil să ne pierdem vremea cu ei… Gata! Să nu riscăm să ne atingă vreun butuc după ceafă…

– Cum, domnule? se revoltă cabanierul. Adică…

– Ce adică? se umplu iarăşi cu dispreț vocea lui Iordan. Aveți mare poftă să spargeți? Duceți-vă! Numai să nu vă întoarceți cu capul spart… Nu e foarte clar?… Nu se înțelege? Ce avem noi cu ei? Să-i lăsăm să moară în pace… De atacat, nu vor ataca în niciun caz!

– Dar ăla îmbrăcat în alb care s-a urcat pe acoperiş? întrebă Ion Petric. Ăla de ce-a venit?

– Ăla a venit în recunoaştere şi a căzut în cursă ca un neghiob. Îmi vine să cred că a făcut-o de capul lui… Oare l-am atins sau nu? A căzut înainte sau după ce am tras? Asta e! S-ar putea să-l fi rănit… Dacă nu… am pierdut un glonte… şi la ora asta gloanțele au asemenea valoare, că pot fi depozitate în *cutia albastră*. Ăsta e adevărul. Ca să fie foarte clar…

– Da, domnule! recunoscu cabanierul. Fără pistol nu ştiu ce-am face…

– Ar trebui să-i gâtuim…

– De ce nu înțelegeți odată că nu mai avem nimic cu ei? se înfurie Liviu Iordan de-a binelea. Numai imbecilități aud, şi asta nu se mai

poate suporta! Suntem inatacabili! Scurt! Suntem stăpâni pe situație! Clar! Avem cea mai redutabilă armă! Clar! Nu pot să scape ca să devină primejdioşi pentru noi! Clar! Atunci de ce ne lamentăm?… Când vor sosi în fața uşii noastre, fiindcă în altă parte nu au unde să se ducă, vom vedea ce e de făcut. Până atunci, trebuie să ne ocupăm exclusiv de *cutia albastră*. Şi asta nu mai e, începând de acum, o simplă părere. Ca să fie clar!

4

Cireşarii făceau de gardă cu schimbul. Cineva venise cu ideea ca fetele să fie scutite… pentru a regreta, zece secunde mai târziu, amarnic. Niciodată Lucia şi Maria nu fuseseră mai furioase şi mai agresive.

Făceau de gardă cu schimbul, dar oare cine se odihnea şi dormea cu adevărat? Poate că ațipeau pentru câteva minute, dar îi atacau fără încetare gânduri şi spaime, iar minutele de somn erau minute de coşmar. Mai bine rămâneau cu ochii deschişi, mai bine şuşoteau unii cu alții, sau se lăsau furați de gânduri, de care puteau să se apere cu alte gânduri mai limpezi, când primele se întunecau şi începeau să scormonească inima.

Visau o *cutie albastră* din care, ca în basm, ieşeau de sub capacul ei cele mai îngrozitoare lighioane de pe fața pământului, sau cele mai gingaşe şi mai scumpe frumuseți ale lumii. Oare ce era această *cutie albastră?* Ce se ascundea în pântecele ei, în compartimentele ei fantastice? Imaginea unei cutii albastre plină de taine şi necunoscut îi ducea cu fantezia spre lumi stranii, totuşi îi odihnea, îi ferea de teroarea care colcăia în jurul lor. Uitau că sunt condamnați la moarte, că mai devreme sau mai târziu vor trebui să părăsească adăpostul, destul de sigur încă, pentru a căuta undeva în lume lemne şi hrană. Şi atunci… *Cutia albastră* le atrăgea gândurile ca un magnet şi-i ferea de tortura groazei de mai târziu.

Numai Victor nu putea, sau nu voia, să se gândească la calmantul efemer. Povestea *cutiei albastre,* povestea cutiei roşii, povestea cutiei

însângerate îl ațâțase cumplit în cursul povestirii. Îl ispiteau tainele cutiei, şi tainele dispariției tainei, era o istorie fantastică, plină de drame şi tragedii omeneşti, era o poveste de groază, era o poveste care nu se terminase, care poate că abia începea, şi acest gând îl trezise şi-i descoperise situația precară în care se aflau. Cum vor putea părăsi închisoarea? Cum vor putea transmite un mesaj lumii bune? Ce se va întâmpla când vijelia va înceta?… Poate că nu vor fi atacați, dar asta nu însemna salvarea lor. Îşi prelungeau agonia. Şi când puterile îi vor părăsi, atunci vor apărea şi ceilalți… Poate că până atunci cei de dincolo nici nu se vor sinchisi. Îşi vor căuta liniştiți taina, aşteptând semnele de moarte din tabăra cireşarilor… Dar dacă vor descoperi mai devreme *cutia albastră?* Oare ce se va întâmpla?… Acelaşi lucru. Singurii care nu se vor grăbi, singurii în favoarea cărora timpul lucra neîncetat erau cei de dincolo… Victor tresărea mereu, se cutremura… Numai hazardul putea să-i salveze… O întâmplare binefăcătoare, o întâmplare prietenoasă, un dar din văzduh… Era cumplit! Se aflau într-o închisoare şi sentința fusese dată. O sentință fără drept de apel, o sentință crudă, sigură, neîndurătoare! Erau în închisoare. Îşi petreceau agonia într-o închisoare uriaşă, care le răpea până şi dreptul de a evada.

Apăruseră zorii. Ca şi la primii zori ai vijeliei, se aflau tot într-o închisoare şi tot pândiți de lupi… Dacă le-ar putea întinde şi acestor lupi o capcană definitivă… Dar erau înarmați, cu o armă teribilă, şi probabil că primul glonte îl vor trage asupra lui Ursu… Îl şi trăseseră. Şi tot asupra lui vor trage a doua oară… Şi pe urmă…

– Bună dimineața! se auzi vocea lui Dan. Oare nu-i putem atrage şi pe lupii ăştia încoace?

Auzindu-l pe Dan, parcă refăcându-i gândul, Victor se simți fulgerat de o idee năprasnică, de o idee de groază. Dacă hazardul va fi de partea celorlalți? În loc să le întârzie agonia, hazardul ar putea să le grăbească agonia, să le-o transforme în execuție imediată. Era numai o idee, ideea răutății hazardului, ideea răzbunării hazardului… Şi Victor simți nevoia să i se împotrivească dur, cu toate forțele pe care le avea. Cum ar putea hazardul să fie împotriva lor, să poarte nu semnul plusului eliberator, ci semnul minusului amenințător? Cum?

Era o simplă idee care-l obliga însă pe conducătorul cireşarilor să scormonească, să caute, să întrebe, să afle, să simtă cum ar putea să-i

persecute şi să-i ameninţe hazardul pentru ca să nu-i prindă nepregătiţi.

Era ideea care urma să-l ducă pe Victor, după un raţionament chinuitor, la îngrozitoarea descoperire.

Toţi îl văzură neliniştit, chinuit, într-o stare cum rareori îl mai văzuseră. Încetaseră glumele, chiar şi discuţiile, chiar şi şoaptele. Era o atmosferă de tensiune rea, cu mii de cârlige nevăzute care înţepau şi loveau numai înăuntru.

– Doamne! îl auziră şi-i simţiră durere şi groază în exclamaţie. Ar fi prea nedrept! De ce?

Toţi se uitau la el, dar nimeni n-avea curajul să-l întrebe ceva. Parcă dându-şi seama că-i molipseşte şi pe ceilalţi cu starea lui, făcu un groaznic efort ca să se domine.

– Nu se vede nicio mişcare? îl întrebă el pe Ursu.

Vlăjganul tocmai se întorcea din camera cu miros de benzină care avea vedere spre cabana cealaltă. Îi cedase locul de veghe lui Ionel, printr-o înţelegere tacită, pentru că-i venea rândul lui Victor. Dar niciunul nu voia să-l tulbure.

– Nicio mişcare… răspunse Ursu cam abătut. Sunt atât de siguri de ei şi pe ei, încât nu încearcă şi nu vor încerca nimic. Înţelegi de ce sunt atât de siguri? Adică…

– Nu sunt siguri de ei… se revoltă Victor. Sunt siguri de noi, Ursule. Asta e! Şi-au dat seama că drumul nostru duce obligatoriu într-o singură direcţie: iadul… moartea…

– Las' că şi al lor va duce acolo! se auzi vocea lui Dan. Am mai întâlnit şi alţi lupi…

– Au arme, Dan… se înfioră Ursu. Pot să tragă de la zece, de la douăzeci, de la patruzeci de metri în noi şi să ne doboare. Asta e nenorocirea.

– Aiurea! apăru Tic cu o mutră cam răvăşită. N-o s-o scoată nici ei la capăt cu un sfert de porc şi cu jumătate de sac de făină…

– Adică ai vrea să mai dai o lovitură… înţelese Maria.

– Nu, Ticuşor! hotărî Victor. Acolo nu mai ai ce căuta. Orice s-ar întâmpla, Ticuşor. Va trebui să ne juri că nu vei ieşi din cabana asta fără să ne spui.

Puştiul se lipise de Maria şi tremură o clipă lângă ea, molipsind-o. Dar tot el se întoarse spre soră-sa ca s-o liniştească şi s-o încurajeze:

– Nu-ți fie frică! O să vezi tu ce le fac… Găsesc eu nişte metode şi de la distanță… Las' că…

– Până atunci, Ticuşor, aş avea nevoie de altceva… îl rugă Victor. Trebuie să te urci pe umerii lui Ursu!

– Bravo! îl felicită invalidul pe Victor. E ca şi cum ai spune în tramvai: „Scuzați, domnişoară, luați piciorul dumneavoastră delicat de sub bocancul meu cu ținte!" Îi ceri voie lui Tic să se urce pe umerii lui Ursu!

Gluma lui Dan nu izbuti să-l înveselească pe Victor. Era la fel de abătut. Nici măcar un zâmbet de circumstanță nu se ivi pe fața lui.

– De ce să mă urc, Victor? întrebă Tic. Adică unde să ne aranjăm în piramidă?

– În antreu, răspunse Victor. Mi-e teamă, Ticuşor. Mi-e teamă că urarea aceea de „BINE AȚI VENIT!" trebuie scrisă altfel: „RĂU AȚI VENIT"… Haideți…

Se adunaseră toți în antreu, chiar şi Ionel, care putea să-şi continue veghea, privind printr-un geamlâc lateral spre cabana duşmană, chiar şi Dan care-şi făcuse cârje din două bețe de schi. Nu era numai curiozitate, era şi o presimțire rea în sufletele lor. Accentele din glasul lui Victor şi figura lui din ce în ce mai întunecată nu promiteau nimic bun.

– Uite despre ce e vorba, Ticuşor, începu Victor să-l dăscălească. Cu BINE AȚI VENIT şi cu data 1900 nu avem niciun conflict. Literele alea mari, în relief, nu pot să dea decât urarea pe care ai descifrat-o tu. BI E AȚ ENIT. Nu pot să lipsească decât: din primul cuvânt litera N, din al doilea litera I, iar din al treilea litera V. E limpede ca lumina zilei. Au căzut trei litere în aproape trei sferturi de secol. Nu le-a pus nimeni la loc, aşa că urarea a rămas ştirbă… cu data iar n-avem nicio problemă… Dar cu ultimul cuvânt nu mă împac deloc, Ticuşor. Nu ştiu de ce cred că ideea ta nu merge. COSTILA. Uită-te mai bine la litere. Întâi e un C, apoi un spațiu liber, apoi un S, iar cu spațiu liber după el, parcă puțintel mai mare. Pe urmă un I, tot cu spațiu liber, un L cu spațiu liber şi la sfârşit un A. Cam aşa ar ieşi: C S I L A. După ideea ta, ar trebui să transcriem cam aşa cuvântul, linioarele vor ține locul literelor sau spațiilor goale de după litere: C—S—x—I—L—A… De aceea primul cuvânt care sare în ochi e COSTILA. Mai ales că şi muntele se află pe

undeva prin apropiere. Ei, ştii care e problema, Ticuşor? Mie mi se pare că între S şi I, adică între S—x—I, spațiul e mai mic, nu mai mare.

– Şi dacă ar fi aşa, ce s-ar întâmpla? întrebă puştiul.

– Nu pot să-ți răspund înainte de a controla, Ticuşor. N-are niciun rost. Mai întâi să vedem cine are dreptate…

Tic se înălță pe umerii lui Ursu şi abia ajunse cu mâinile sub literele care constituiau cuvântul presupus COSTILA.

– Ce trebuie să fac? se uită el spre Victor.

– Trebuie să masori din ochi sau cu o bucată de sfoară, dacă ai la tine, distanța dintre literele C şi S, sau dintre literele I şi L, sau L şi A şi s-o compari cu distanța dintre literele S şi x, sau x şi I. Cred că înțelegi, Ticuşor. X-ul ține locul literei pe care tu o crezi T, din cuvântul tău: COSTILA.

Tic nu măsură nici din ochi, nici cu sfoara, ci pur şi simplu cu degetele. Făcu o mutră cam înțepată când îi răspunse lui Victor:

– E o diferență foarte mică… doar de câteva degete. Adică distanța dintre S şi x, ca şi distanța dintre x şi I sunt puțintel mai mici, cu două degete, decât distanțele dintre celelalte litere… Vrei să-ți măsor şi distanțele dintre literele astea mari de deasupra? BI E AȚ ENIT? Sunt exact cât brațul meu şi se pot măsura mai uşor.

– Nu e nevoie! răspunse Victor sec. La literele mari nu e nicio eroare. Poți să cobori.

Tic coborî cu o figură bosumflată:

– Adică tu vrei să zici că n-am descifrat bine decât urarea de sus: BINE AȚI VENIT? Literele de jos nu alcătuiesc cuvântul COŞTILA?

– Stai! Să încercăm să ne reprezentăm distanțele, după măsurătoarea pe care ai făcut-o. Mi se pare că literele s-ar distanța cam aşa: după C spațiu liber, apoi S, după S spațiu liber, apoi iar spațiu liber, pe urmă I cu spațiu liber, apoi L cu spațiu liber, apoi A. Deci cam aşa: C—S——I—L—A. Ia spune, Ticuşor. Nu e mai corectă reprezentarea asta?

– Exact aşa! se miră puştiul. Dar de unde ştii? Şi se schimbă ceva?

– Ştii ce se schimbă? îşi trecu Victor prietenii în revistă. Se schimbă întreg cuvântul. Primul spațiu liber de după S ar trebui să facă legătura cu litera X, acel T al lui Tic, dar atunci înseamnă că nu mai rămâne spațiu liber între X şi I. Şi atunci nu iese simetria, se sfărâmă legea după care au fost fixate literele. Înțelegeți?

– E foarte încâlcit… ridică Dan din umeri. Teoria lui Tic era mai simplă: COSTILA şi gata! După teoria ta, parcă ar veni aşa: C gol, S gol, gol, I gol, L gol, A. Cam ce ar vrea să însemne asta? Ce lipseşte?

– Lipseşte spațiul liber dintre X şi I, răspunse Victor. Nu înțelegeți că litera T în cuvântul COSTILA nu încape acolo?

– Ba mie mi se pare că e prea mare spațiul! sări Lucia.

– Tocmai din cauza asta nu încape, se încăpățână Victor. Sunteți pradă unei iluzii optice, provocată de Tic prin găsirea cuvântului COSTILA. Dacă vă fixați asupra imaginii exacte: C—S——I—L—A… fără să vă gândiți la COSTILA, o să descoperiți că literele de mai sus nu formează un singur cuvânt, ci două cuvinte. C gol, S gol, apoi spațiul de despărțire dintre două cuvinte: un singur gol, apoi celălalt cuvânt: I gol, L gol, A. Deci două cuvinte: primul format din patru litere, al doilea din cinci litere.

– Extraordinar! exclamă Maria. E chiar aşa! Spațiile goale ale lui Tic nu sunt spații goale dintre litere, ci litere căzute! Extraordinar! Cum de ți-a venit în minte?

Dar răspunse Ionel în locul lui Victor:

– E absolut exact şi e un rezultat matematic, nu o teorie. Cele zece locuri din spațiu nu pot fi matematic explicate şi înțelese decât prin două cuvinte cărora le-au căzut literele. Bravo, Victor!

– Dacă am mai găsi jocuri din acestea, spuse Dan, ca să treacă mai interesant timpul… până murim de foame!

– E foarte grav! se cutremură Victor. Din cauza jocului ăstuia s-ar putea să nu mai murim de foame… ci de o moarte mai rapidă şi mai violentă…

Ceva din vocea lui Victor îi făcu pe toți să tresară şi să se reîntâlnească fulgerător cu spaime vechi.

– Poate că ai vrut să faci o glumă… se rugă Ionel.

– Din păcate, nu! răspunse Victor. S-ar putea să greşesc… nu ştiu, dar aş dori tare mult să greşesc… Nu în ceea ce priveşte transformarea cuvântului lui Tic în două cuvinte de câte patru şi cinci litere. Nu! Aici e lege, e matematică precisă, cum a spus şi Ionel. S-ar putea să greşesc în interpretarea celor două cuvinte… Primul, de patru litere, se impune aproape de la prima privire. Mai ales dacă-l legăm de cuvintele uriaşe de deasupra: BINE AȚI VENIT, după care urmează un *la* mic

dedesubt… Deci: BINE AȚI VENIT la CASA… Mi se pare cuvântul cel mai firesc. Apoi urmează spațiul gol care nu înlocuieşte o literă, cum credea Tic, ci separă primul cuvânt de cel de al doilea: I, literă căzută, L, literă căzută, A, literă finală. Fără îndoială că e vorba de numele casei, al vilei în care ne aflăm, construită după cum se ştie în 1900. Era mai mică, pesemne că i se punea casă. BINE AȚI VENIT la CASA I gol L gol A. Un cuvânt din cinci litere cu aceste jaloane sigure… Dacă n-ar fi fost povestea *cutiei albastre,* poate că nu aş fi căutat să interpretez într-un anumit fel cuvântul. Vă mai amintiți, din povestirea lui Tic, de testamentul lăsat de fratele lui Liviu Iordan prin cei doi şoferi? Unuia i-a şoptit: iulie. Celuilalt: cabană. Adică unuia i-a şoptit: *Cabana,* celuilalt: *Iulia*. *Cabana Iulia*. Cabana asta în care stăm noi e *Casa Iulia*. Eu cred că acesta este testamentul lui George Iordan: *Cabana Iulia,* care e totuna cu Casa Iulia. Aici este ascunsă *cutia albastră,* nu la Izvoarele.

– Doamne! se îngrozi Maria odată cu ceilalți. Doamne! Poate că nu-şi vor da seama. Poate că nu vor afla…

– Mă gândeam la o întâmplare bună… mărturisi Victor cu glasul încărcat de tristețe. Mă gândeam că întâmplarea ne va veni în ajutor… Ufff! Bine că mi-a trecut prin minte şi ideea întâmplării rele… Situația s-a schimbat… Tu ce zici, Ursule?

Vlăjganul era mai neliniştit decât Victor. Îşi strângea neputincios pumnii şi se plimba fără întrerupere prin încăpere, zguduind podeaua:

– Zic prost! răspunse prompt vlăjganul. Zic foarte prost! Dacă mi s-ar da voie să ajung dincolo… aş face, aş zice şi aş crede mult mai bine… Asta e! Acum nu mai putem aştepta cu mâinile în sân. Ăia precis vor tăbărî pe noi… Şi eu cred că trebuie să le-o luăm înainte. E singura noastră şansă!

– Mai este o şansă! aproape că țipă Lucia. Mai este şansa despre care vorbea Maria. Poate că n-o să-şi dea seama. Dacă până acum n-au descoperit cabana, de ce să fim atât de siguri că o vor descoperi de acum înainte?

– Asta nu e o şansă, Lucia! îi răspunse Victor. Asta e o rugăminte, o dorință, o rugăciune. Pe asta nu ne putem bizui nicio clipă. Iar tu, Ursule…

– Ştiu, se retrase imediat vlăjganul. Am spus şi eu o rugăciune. Nu voi părăsi cabana fără să vă anunț.

– Trebuie să luăm câteva măsuri, printre care şi interdicția de a se părăsi cabana. Aici nu încape nicio excepție. Trebuie să ne aşteptăm la orice atac şi să fim gata să-l preîntâmpinăm. De aceea veghea şi pânda trebuie dublate… Un mic avantaj, foarte foarte mic, avem. Lor nu le poate trece prin cap că am aflat ascunzişul *cutiei albastre*. De aceea vor crede că ne atacă prin surprindere. Îi vom lăsa să se apropie, în aşa fel ca să putem scoate măcar unul din luptă… Dar mai întâi: atenție!

În sfârşit, Ursu se mai înviorase. Tic era însă pe jăratic:

– Unde poate să fie aici, în pustiul ăsta, *cutia albastră?*

5

Toată noaptea căutaseră. Prin toate încăperile. Ciocăniseră pereții, bocăniseră în lespezile de piatră, în plafoane, în toate excrescențele sau în scobiturile care puteau să adăpostească un obiect asemănător *cutiei albastre*. Ca să aibă o idee cât mai precisă şi mai vie despre mărimea obiectului, Liviu Iordan alese din vraful de lemne un butuc paralelipipedic „absolut identic ca dimensiuni". De multe ori îl cărau cu ei, îl potriveau deasupra lespezilor de piatră sau în anumite colțuri ale zidurilor, îşi imaginau perimetre, apoi ciocăneau şi iar ciocăneau. Nici în dependințe nu găsiseră nimic. Erau prea plate, prea netede, prea banale, prea lipsite de fantezie.

– Ar trebui să dărâmăm toată cabana să găsim cutia… spuse Ion Petric. Poate că tocmai în locurile astea comune a fost ascunsă şi zidită…

– Domnule! El n-a dărâmat-o ca să ascundă cutia. Trebuie să ne transpunem în situația lui, trebuie să gândim, domnule, ascunzătoarea. Şi o scoatem într-un minut…

Se făcuse ziuă de-a binelea. Ei tot căutau. Intraseră în pivniță, în prima privință.

– În pivniță nu are nimeni voie să intre… îşi începu scuzele Paul Bălan. Numai cei doi frați Barbu şi muierea. Eu n-am intrat decât de vreo şase, şapte ori, întovărăşind pe unul sau pe altul. Dar am observat unde ascund cheia…

Pivnița nu era prea adâncă. Toți trei trebuiau să meargă aplecați pentru a nu-i atinge plafonul. Dar nu se întindea decât pe jumătate din suprafața cabanei. Avea câteva rafturi pline cu tot felul de alimente, nu numai cu două jumătăți de porc şi cu mai mulți saci de făină de grâu. Se mai vedeau movile întregi de cartofi şi de zarzavaturi, totul orânduit cu multă grijă şi chiverniseală.

– Când am intrat eu ultima dată, îşi continuă scuzele cabanierul, nu era mai nimic. Nici nu ştiu când s-a adus cealaltă jumătate de porc şi sacii…

Liviu Iordan nu-l auzea. Privea pereții pivniței şi căuta ascunzişuri posibile. Era dezamăgit.

– Unde e, domnule, cea de-a doua pivniță? întrebă el.

– Asta n-o ştiu! Să mă trăsnească Dumnezeu. Numai am aflat că este o a doua pivniță, dar nu ştiu unde. Trebuie să căutăm un chepeng.

Liviu Iordan lovi cu piciorul în podea. Era stâncă, nimic altceva, stâncă naturală.

– Nu chepeng trebuie să căutăm, domnule, spuse el. Ci o uşă. O uşă simplă ca toate uşile. Cea de-a doua pivniță trebuie să fie în continuarea ăsteia. Acum e clar?

O găsi Ion Petric chiar în spatele rafturilor. Era mascată de sacii de făină. O uşă de lemn, sigilată, o uşă groasă, solidă, cu belciuge şi lacăt. Lacătul era uriaş, cât o palmă, iar belciugele pe măsura lui.

– N-avem ce face, domnule! spuse Iordan cu vădită părere de rău. Trebuie să mai sacrific un glonte. Dar mai rămân…

Potrivi țeava pistolului chiar în deschizătura în care intra zăvorul şi trase. Lacătul se deschise ca un cercel. Paul Bălan trecu primul pragul noii încăperi. El ducea lampa. Niciunul nu se aştepta să găsească bogățiile de acolo şi era un mister cum rămăseseră neatinse. Numai rafturi, de-a lungul pereților, şi în rafturi sticle cu vin şi coniac. Vinuri fără etichete, cu dopurile învelite în catran. În fiecare compartiment se afla o tăbliță pe care scria soiul vinului şi vechimea. Cel mai „tânăr” avea 25 de ani. Dar în afară de rafturi şi sticle nu se mai vedea nimic. Aduseră şi o a doua lampă şi se făcu lumină ca ziua în pivnița de atâta vreme necolindată. Sticle, sticle, sticle… Rafturile nu aveau fund de scândură, ci se sprijineau direct pe stâncă.

– Aici nu poate să fie nicio ascunzătoare… spuse cabanierul. Oare ce e cu misterul sticlelor astea? Auzi, domnule! Să stea aici sute de sticle, ce sute? Mii de sticle…

– Termină, domnule, cu prostiile! îl fulgeră Liviu Iordan. Lasă dracului sticlele! Acum ai găsit altă obsesie? Mai bine mână-ți creierii spre alte gânduri!

Fiecare era înarmat cu câte un baston pentru a putea răscoli şi ciocăni de la distanță. Dar toate strădaniile lor păreau zadarnice. Dacă n-ar fi fost strălucirea uneia dintre lămpi, nimeni n-ar fi zărit reflexul metalic dintre două rafturi. Bastonul lui Liviu Iordan atinse suprafața metalică şi apoi ciocăni. Era chiar metal. În sfârşit, îl văzură şi ceilalți doi cu fruntea plină de sudoare. Pipăi îndelung ascunzişul dintre rafturi, îşi lăsă mâinile în jos, rămase o clipă încremenit, apoi cu o mişcare de fulger scoase obiectul ascuns acolo. Era o cutie de tutun, lunguiață şi plată, care scăpase ca prin minune ruginei. Altceva nu mai găsiră nici în cea de-a doua pivniță.

Se întoarseră în sufragerie cam pleoştiți. Liviu Iordan ducea cutia şi o ținea cu două degete, ca pe-o lighioană spurcată. Ceilalți doi aveau brațele încărcate cu sticle de vin. Din fiecare soi luaseră câte o mostră.

Cu un gest plictisit, Liviu Iordan răsturnă cutia pe masă. Şi căzură din ea numai ilustrate, fotografii şi cărți poştale.

– Ar fi trebuit s-o arunc pe foc, spuse el. Ar fi trebuit s-o arunc fără s-o deschid…

– Şi dacă se află vreun semnal acolo? întrebă Ion Petric. Dacă e vreun indiciu?

– Domnule! Eu nu mă las pe seama hazardului! răspunse Liviu Iordan. Şi mai ales urăsc prostia. Pivnița s-a închis probabil în primul an de război şi închisă a rămas până în ziua de azi. Cum s-a putut întâmpla asta? Nu mă interesează! Scurt. Important este altceva: nici el n-a intrat în pivniță, deci nu putea să ascundă acolo *cutia albastră*.

Se auzeau zgomotele unor paşi care coborau în grabă scara interioară.

– Oare ce-o mai fi găsit dobitocul ăla? întrebă Liviu Iordan, fără să caute să-şi ascundă dezgustul.

Cabanierul, întors dintr-o scurtă recunoaştere, părea lovit de dambla.

– Nu mai înțeleg nimic… reuşi el să bâlbâie. Ştiți ce fac ăia? După ce am tras în ei… după ce am aruncat cu sticlele de benzină… ştiți ce fac? Îşi fac un om de zăpadă. Un uriaş!

Nici de astă dată Liviu Iordan nu-l auzi. Privea la întâmplare ilustratele şi fotografiile.

– Dacă n-aş avea altceva de făcut, începu el, aş încerca să refac povestea de dragoste a unor imbecili. Numai *„săruturi şi sărutări cu miile şi jurăminte…”* Auzi, domnule! *„Ca stânca pe care-am urcat să fie dragostea noastră. Semeață şi veşnică şi cu fruntea în curatul cerurilor…”* Şi după o lună: *„De ce nu-mi mai scrii, iubito, nețărmuritul meu amor?… Oare e adevărat ce se spune despre tine şi Biri? Nu se poate! Mă sinucid… Până atunci te sărut de mii de ori, ah! ştii tu, iubito.”* Domnule! Cumplit de imbecili mai sunt oamenii!

– Oare ce s-o fi ales de capul lor? întrebă Petric, uitându-se cu jind la una din sticlele pe care le luase din raftul: Tămâioasă Tohani – 1940.

– Când s-a ridicat cabana asta în care suntem noi? întrebă brusc Liviu Iordan. Cabana Izvoarele…

– În 1931… răspunse cabanierul. Atunci i-a luat locul celeilalte din vale: Izvoraşului… Au terminat omul de zăpadă!

Un pocnet ca de pistol răsună deodată în sufragerie. Liviu Iordan lovise cu degetele făcute pumn în masă. Lovi a doua oară. Şi mai năprasnic. Era un miracol cum de nu i se zdrobiseră degetele. Ceilalți îl priveau îngroziți.

– Ia vino încoace, domnule! îl chemă pe cabanier. Vino şi priveşte fotografia asta, în care un imbecil îi jură unei imbecile amor veşnic. Vino, dobitocule!

Cabanierul se supuse fără să crâcnească. Înainta spre Liviu Iordan ca un om împins de o forță supranaturală. Toată fața îi era apă şi i se îngălbenise ca lămâia. Se uită la fotografia pe care i-o întindea Liviu Iordan.

– Ce cabană e asta? şuieră vocea celui care-l chemase.

– Cabana asta din fotografie? tremură vocea lui Paul Bălan. Păi nu se vede? E Izvoraşul. Singurul acoperiş…

– Izvoraşul?! îl întrerupse Liviu Iordan. Atunci de ce scrie, domnule, pe spatele fotografiei: „Amintire de la cabana Iulia”? De ce scrie, domnule, cabana Iulia?…

– Habar n-am… ridică din umeri parcă mai uşurat Bălan. I s-o fi spus vreodată Iulia. Noi aşa am apucat-o: Izvoraşul…

– Iar ai scăpat de la moarte, domnule! şuieră Liviu Iordan. Auzi, domnule? Cabana Iulia…

– De ce, domnule? întrebă uluit Paul Bălan. Nu înțeleg. Pentru că n-am ştiut numele vechi al unei cabane?

Liviu Iordan se ridică în picioare. Avea numai oțel în ochi. Dar şi gesturile iradiau ceva metalic:

– Domnule! Ce cuvânt ți-a şoptit George Iordan înainte de a muri? Acolo, sub bombe…

– *Cabană*… se retrase câțiva paşi înapoi Paul Bălan.

– Şi dumitale? se întoarse brusc înspre Ion Petric.

– *Iulie*… Atât mi-a şoptit. Nicio silabă în plus…

– Şi dacă se împreunează cuvintele astea două… rosti ca transfigurat Liviu Iordan. Ce se întâmplă? Din cuvântul *cabana* şi din cuvântul *Iulia* ce iese, domnule, dacă le unim? Trebuie să vă învăț ca la şcoală?

– *Cabana Iulia!* şoptiră amândoi în acelaşi timp.

– Acum înțelegeți? explodă Liviu Iordan. *Cabana Iulia*. Ăsta a fost testamentul lui. Un testament sigur, limpede, două cuvinte care, împreunate, dau marea cheie! *Cabana Iulia!* Acolo e *cutia albastră!*

– Dar e imposibil! se trezi Paul Bălan. Cunosc cabana aia cum îmi cunosc palma. Aproape întotdeauna e goală. Doar câteva paturi de fier. Trei camere şi un spălător. Spălătorul s-a făcut acum vreo zece, doisprezece ani. În el nu se putea ascunde. Un antreu, două dormitoare şi între ele o sufragerie. Şi mai era afară o bucătărie de bârne, care s-a dărâmat demult… Unde se putea ascunde *cutia albastră* acolo?…

– Chiar dacă ai spune că e o singură cameră acolo şi tot nu m-ar interesa ce crezi dumneata, se înfierbântă Liviu Iordan. Eu cred ce spune el. Şi el spune foarte clar că acolo, la *cabana Iulia* s-a ascuns *cutia albastră!* Altceva nu mă mai interesează. Acolo vom căuta şi o vom găsi!

– Aşteptăm până ăia… făcu semn de prăbuşire Ion Petric. Că eu nu mai am curajul să propun nimic ca să nu credeți…

– Ți-a venit şi dumitale timpul! îi azvârli parcă un os Liviu Iordan. Nu aşteptăm nimic! Trebuie să ajungem la cabană. Adică trebuie să luăm cabana. Nu vreau ca hazardul să-mi încurce socotelile. Cu cât suntem

mai repede acolo, cu atât mai bine… Mai ales acum, când ei nici nu se gândesc că-i vom ataca…

– De aceea au făcut omul de zăpadă, spuse cabanierul. Se cred feriți de orice primejdie şi se apucă de joacă.

– Omul de zăpadă… reflectă Liviu Iordan de la geam. L-au făcut din joacă! Nu mai e vremea calului troian…

6

Omul de zăpadă nu fusese ridicat din joacă, ci avea un rol foarte important în planul de apărare a Casei Iulia, în care trăiau cireşarii. Mai ales că vijelia se domolise, ninsoarea aproape încetase, iar gerul muşca mai blând. Era un om gigantic, de peste doi metri şi gros ca un halterofil de categorie grea, de două ori cât Ursu. Avea o mână îndoită în care ținea ceva ce semăna cu un baston, iar pe cap o cipilică făcută din câteva batiste colorate, umplute probabil tot cu zăpadă. Se înălța ca o statuie la câțiva metri de geamul prin care fuseseră aruncate sticlele cu benzină. Era un paznic de nădejde al cireşarilor.

Reîntorşi în locuința încălzită, după isprava lor care unea utilul cu esteticul, încercară să se mai gândească şi la altceva, dar în ciuda ofensivei abile a lui Dan şi a Luciei, care complotaseră împreună un plan al digresiunilor, nu izbutiră altceva decât să revină la amara şi prea adevărata obsesie. Se făceau comentarii foarte iscusite, dar încheiate mereu cu ofuri şi rugăciuni, despre posibilitățile de a scăpa din groaznica închisoare. Erau comentarii în mers, pentru că de fapt se amenajau locuri de atac şi apărare, se întăreau baricadele, mai ales în dormitorul încălzit, care nu mai lăsa nicio fisură la geamuri, nici măcar pentru razele unui soare cald atât de dorit. Citadela de dormit devenise, după expresia lui Dan, inexpugnabilă. Şi lemnele fuseseră mutate tot în dormitor. Cireşarii se temeau cel mai tare de un nou atac cu benzină, de aceea puseseră la adăpost, în dormitor sau în spălător, tot ceea ce era obiect de lemn. Din fericire, toate camerele aveau podele de piatră. Primejdia unui incendiu nu era atât de amenințătoare.

Fiecare loc de atac sau de apărare era aprovizionat din belşug cu proiectile ocazionale, adică mai ales lemne. Undeva exista şi o armă teribilă, cu tragere lungă, o praştie ca o catapultă, făcută din benzile de cauciuc ale unui rucsac, care fusese abia cu câteva zile în urmă mândria cireşarilor, unic în toată zona concursurilor de schi. Era arma secretă care trebuia să lovească precis şi necruțător. Şi se mai amenajaseră şi alte redute, în locuri tainice, în afara cabanei, care trebuiau ocupate la anumite semnale de alarmă.

Abia după ce totul fu gata, cireşarii acceptară un moment de odihnă, ba chiar şi câteva îmbucături.

– Oare de ce nu ne atacă? întrebă cu naivitate Maria. Numai pentru că nu ştiu că aici se află ascunsă *cutia albastră!*

– Ar mai fi şi altceva… îi răspunse Victor. Dar cred că în primul rând din cauza asta: n-au descoperit încă ascunzişul cutiei. Îl caută acolo. Nu ştiu că Iulia e numele cabanei noastre.

– Eu am tras peste tot cu ochiul, spuse Tic. Şi nu văd unde ar putea fi *cutia albastră*. Poate numai sub una din lespezile astea care pardosesc camerele…

– Eu chiar am căutat în toată legea, mărturisi Dan. M-am dus şontâc, şontâc în fiecare încăpere. Am bătut cu bețele în aproape toate lespezile. Nimic. De fapt, nu ştiu ce am vrut să aud. Dacă s-a scos o lespede, s-a ascuns în adâncitură cutia şi apoi s-a pus lespedea la loc, cum poate să sune decât ca ălelalte sub care nu e nicio cutie?… În pereți nu văd unde… Înseamnă că numai sub vreo lespede… Ştiți câte sunt? Le-am numărat cât ați făcut voi paznicul de zăpadă… Ia ghiciți! Vă spun eu: două sute şaptezeci şi două. Ca să vedeți că nici eu nu mi-am pierdut timpul degeaba. Şi din astea două sute şaptezeci şi două, o sută nouăzeci şi cinci sunt îndeajuns de mari ca să poată fi ascunsă sub ele *cutia albastră*. Şi din astea aproape două sute, vreo optzeci au dimensiuni regulate, ca nişte cuburi sau paralelipipede. Şi din astea optzeci simetrice, vreo cincizeci sunt de cremene…

– Eşti mare! îl felicită Ionel. Şi din astea cincizeci, cam unde crezi tu că ar fi ascunsă *cutia albastră?*

– Sunt vreo optsprezece mai curioase şi mai ispititoare, răspunse foarte serios Dan. La astea n-am mai putut să fac nicio reducere. Optsprezece în cap, cu poziții foarte bune şi chiar discrete. Pe urmă…

– Poftim?! se sperie Tic care vedea cum descresc şansele ca să devină el marele descoperitor al neasemuitei cutii. Nu cumva ai cercetat şi pereții?

– Numai doi prezintă interes şi emit nişte sunete ciudate… îşi continuă Dan năucitoarea ofensivă. Iar în ceea ce priveşte plafonul… Lasă, Ticuşor! Tu ai adus cârnați şi şuncă şi caşcaval, îți ajunge… Aşa… Plafonul nu e interesant decât în camera cu benzină şi în antreu, deasupra urării de BINE AȚI VENIT. Deasupra urării am bătut eu cu un băț de schi, aşa că mai rămâne porțiunea de lângă gaura burlanului din camera cu benzină. Deci: optsprezece lespezi, doi pereți şi un plafon. Dacă găsiți în altă parte *cutia albastră* puteți să scoateți tot ce e într-însa şi să mă băgați pe mine în loc.

– Ai vrea tu! îl atinse Tic. Acolo capeți luciu…

– Sau mucegai, îl completă Dan. Dacă or fi şi nu ştiu ce documente pe-acolo? Tu ce crezi, Victor?

– Cred c-ai făcut o eliminare foarte bună, dar încă nu prea severă. Ar trebui să elimini rând pe rând toate elementele care ți-au mai rămas. Să rămână pustiu!

– Adică tu crezi că nu se află aici la noi *cutia albastră!* se miră Dan. Doar tu singur ai demonstrat…

– Ştii ce trebuie să facem noi? spuse Victor. Să le întindem tot felul de capcane ca să-şi irosească gloanțele. Cred că de aceea întârzie să atace… Au o singură armă şi o singură încărcătură. Dacă am putea să-i facem să tragă cât mai multe gloanțe, dar numai în vânt!… Iar despre *cutia albastră*…

– Vin! se auzi vocea lui Ursu care era de veghe. Toți trei… Au bastoane… Fiecare are un baston… Ce facem?

Victor ezită o singură clipă:

– Planul unu! Tic şi Ursu. Gata!

Tic părăsi imediat dormitorul. Se auzeau şi paşii lui Ursu, apoi o uşă, uşa de-afară, deschizându-se. După două secunde sosi şi Victor la uşă. Trase ambele zăvoare şi puse drugul de siguranță. Planul numărul unu prevedea ca numai Victor, Ursu şi Tic să participe la apărarea directă şi imediată. Victor în antreu ca supraveghetor şi conducător al întregii operații, Tic şi Ursu în anumite locuri, fiecare cu o misiune secretă.

Ceilalți erau obligați, până la semnalul special al lui Victor, să rămână în dormitor. Acolo erau feriți de orice primejdii şi de orice surprize.

Victor privea din antreu printr-o crăpătură, invizibilă de afară, înaintarea celor trei coloşi.

Se opriseră cam la jumătatea distanței dintre cele două cabane. Priveau în toate părțile, chiar şi în spate, dar parcă nu mai îndrăzneau să înainteze.

– De acolo, spuse Victor, cu voce înceată, neauzită, glontele ucide. Uh! Dacă nu s-ar mişca înainte de semnal…

Începea să regrete că optase pentru planul unu, cel mai riscant, dar şi cel mai eficace, cel care transforma într-o clipă apărarea în atac.

Îl văzu pe Liviu Iordan scoțând pistolul din buzunar şi încărcându-l. Gest ostentativ. Se bănuieşte pândit, poate de aceea s-a şi oprit şi vrea să impresioneze. Dar asta mai înseamnă ceva: în mod sigur n-au decât o singură armă. De aceea şi-o etalează atât de evident… Cei trei începură iarăşi să înainteze. „Uh! tremură Victor. Să nu se grăbească Tic şi Ursu. Uhhhh!”

7

După ce se opriseră pentru câteva minute la jumătatea pârtiei care lega cele două cabane, Liviu Iordan îi îndemnă pe ceilalți doi să treacă înaintea lui şi să-şi reia înaintarea.

– Lăsați-mi spațiu să trag! spuse el. Şi fiți atenți ca o sută de draci. Orice glonte e mai scump decât averea unui oraş. Şi acum, hai!

Porniră, dar după zece metri se opriră din nou, la semnalul lui Petric. Erau în apropierea unui bolovan.

– Să nu ne fi întins vreo capcană, vreo groapă… avertiză Petric. Ăştia n-au cu ce altceva să se apere…

Vorbeau în şoaptă şi se uitau fiecare în altă direcție. Petric la stânga, Bălan la dreapta, Liviu Iordan înainte, pentru a observa la timp orice mişcare suspectă.

– Imposibil să nu fi ieşit unul sau doi afară, pentru a avea mai multă libertate de mişcare… Altfel nu pot para atacul. Oare să-şi închipuie că

avem mai multe arme?

Nu se vedea de nicăieri nicio mişcare. Vijelia se transformase într-un vânt obişnuit. Parcă totul înghețase şi încremenise. De la vreo douăzeci şi cinci de metri, omul de zăpadă uriaş îi privea cu ochi de cărbune şi parcă-i invita să se apropie.

– Fiți atenți la omul de zăpadă! le şopti Liviu Iordan. Să nu fie cineva în spatele lui… Deşi ar însemna o sinucidere… Nu! Mai bine uitați-vă numai în dreapta şi-n stânga… Lăsați-mi mie omul de zăpadă! Hai! Încă zece metri. Ni se măreşte raza vizuală. Şi ochii în patru…

Mai înaintară zece metri. Parcă ar fi călcat pe jar, deşi mersul încet şi opririle le înghețaseră picioarele. Aveau bastoane groase în mână, bastoane cu care se putea omorî un lup, iar în buzunare tot felul de greutăți de fier şi plumb care se puteau oricând transforma în proiectile. Petric şi Bălan înaintau pe aceeaşi linie, cam la un pas distanță, lateral unul de altul. Iordan era ferit de trupurile lor, oferindu-i-se în acelaşi timp şi o deschidere destul de largă pentru a putea trage nestânjenit cu pistolul.

Mai făcură o haltă la zece metri de omul de zăpadă. Rămaseră nemişcați, fiecare cercetându-şi zona, fiecare cu mâna încordată pe baston. Şi Liviu Iordan avea un baston. În mâna stângă.

Nu se auzea de nicăieri niciun sunet, nici măcar şuieratul vântului nu se mai auzea. Şi nicio mişcare nu se vedea, nici măcar o pasăre nu zbura în văzduh.

Liviu Iordan privea țintă omul de zăpadă, îi privea mâna îndoită şi bățul care-i atârna parcă în mână. Chiar lângă băț, ca o ață, se zărea un luciu metalic. Liviu Iordan îşi îndreptă încet, insesizabil, țeava pistolului spre burta omului de zăpadă. Degetul arătător atinse ca un abur trăgaciul. Privea lucirea metalică de lângă bățul omului de zăpadă, vedea cum se deplasează încet, încet spre dreapta, transformându-se în lama unui cuțit. Nu, nu era o iluzie. Luase şi un punct de reper: distanța dintre muchia lucitoare şi băț. La început fusese de un centimetru. Se mărise la aproape cinci centimetri. Nu era o iluzie. Le făcu celorlalți semn cu vârful bastonului şi țeava pistolului: să înainteze. Încet, încet: doi, trei paşi. Din nou se opriră. Erau la vreo şapte metri de omul de zăpadă. Ceilalți nu-l vedeau. Îşi cercetau zonele lor. Dar Liviu Iordan nu-l slăbea din ochi, şi țeava pistolului fixa tot burta lui. Lama cuțitului

nu se mai depărtase. În schimb se ridicase, cu aproape zece centimetri, îi urmărise mişcarea, se ridicase parcă pentru a lua poziție de atac.

Şi deodată lama cuțitului se mişcă violent. În aceeaşi clipă Iordan trase două focuri în burta omului de zăpadă. În aceeaşi clipă, Petric azvârli bastonul tot în omul de zăpadă care ridicase brusc bățul. Tot în aceeaşi clipă un butuc uriaş se abătu asupra celor trei agresori şi tot în aceeaşi clipă un proiectil mic, dar cumplit de dureros izbi pe unul din agresori în coşul pieptului. Numai Liviu Iordan scăpase cu o simplă zgârietură. Butucul îi atinsese fruntea. Dar acelaşi butuc îl lovise pe cabanier în unghiul dintre umăr şi gât, prăbuşindu-l în zăpadă. Şi în aceeaşi clipă încetă totul. Doar omul de zăpadă începu să se prăbuşească lent, lent ca o paraşută.

Liviu Iordan, cu pistolul încă fumegând, se retrase câțiva paşi târând cu mâna stângă corpul lui Petric. Cabanierul se rostogolea, singur, scrâşnind din dinți şi gemând în şoaptă, parcă ferindu-se să nu fie descoperit acolo, pe pârtie. Petric îşi reveni. Fusese o lovitură năprasnică în plexul solar. Probabil cu o piatră sau cu o bucată de fier. Cabanierul se umpluse de sânge. Dar şi pe fața lui Liviu Iordan se prelingea o şuviță roşie.

– Înapoi! porunci Liviu Iordan. Atât, deocamdată. Voi luați-o înainte. Cât mai repede. Eu vă acopăr retragerea.

Ceilalți găsiră puteri să se târască mai iute spre adăpostul sigur şi cald. Liviu Iordan se retrăgea cu spatele, fără să-şi lase arma din mână, privind mereu spre ceea ce mai rămăsese din omul de zăpadă: o movilă informă de sub care nu mişca nimic. Doar după ce ajunse la jumătatea drumului dintre cele două cabane îşi iuți pasul.

Îi prinse pe cei doi tocmai când se chinuiau să intre pe uşă. Îi ajută să se ridice, să păşească în antreu, apoi zăvorî singur uşa cabanei. Nu scoase nicio vorbă tot timpul cât îl pansă pe cabanier. Găsise tot ceea ce îi trebuia în lădița cu medicamente şi trebăluise cu îndemânare de medic. După ce termină cu Bălan şi cercetă locul loviturii pe care o primise Petric chiar în plex, respingând cu un gest de nepăsare şi dezinteres pata vineție, îşi aplică un plasture pe zgârietura de pe frunte. Pumnii începuseră să-i scapere, iar maxilarele păreau că mestecă plumb.

– Cam ăsta-i rezultatul atacului… începu el. O rană mai gravă, dar nu foarte, şi alte două extrem de superficiale… Ăsta e rezultatul *bun* al atacului. Pentru că mai este un rezultat *rău,* aproape o catastrofă.

– N-ai împuşcat decât unul? întrebă Ion Petric.

– Nu, domnule! se crispa Liviu Iordan. Am pierdut două gloanțe! Asta e catastrofa. Două gloanțe!

– Cum, domnule? se înspăimântă cabanierul. Nu i-ai nimerit? N-ai nimerit niciunul? Ai tras de două ori…

Liviu Iordan nu răspunse imediat. Începu să se plimbe de-a lungul şi de-a latul sufrageriei. Câteva minute numai. Când se aşeză la masă, fața lui, întreaga lui atitudine exprimau un calm şi o nepăsare care îngrozeau.

– Domnule, eu sunt de vină! Eu răspund… Am pierdut două gloanțe… şi cu celelalte două: patru. Mi-au mai rămas deci cinci gloanțe… Nu mai pot să mai pierd nici a mia parte dintr-un glonte. Omul de zăpadă a fost o batjocură, domnule. O fantomă pe care o mişca de după fereastră cineva. Au lucrat foarte ingenios. Mi-au dat răgazul să iau şi puncte de reper ca să nu-mi închipui cumva că totul e o iluzie optică. Dar nu puncte de reper groteşti… asta a fost toată ingeniozitatea, ci abia sesizabile, ca să mă prind ca un imbecil. Şi am tras de două ori ca să fiu sigur… Domnule, numai unul dacă e împuşcat sau rănit, ei au pierdut partida! Sau dacă i se întâmplă ceva unuia singur, vor pierde partida. Vor veni singuri şi vor face mătănii în fața noastră. Şi fetele, toți! Jur, domnule!

Vorbea cu un calm otrăvitor. Ceilalți erau iar fascinați. Uitaseră rănile şi ruşinea înfrângerii.

– Vom mai da un atac după-masă, probabil, vom vedea noi. Şi măcar unuia dintre ei i se va întâmpla ceva. Eu singur voi ataca!

8

În tabăra cireşarilor era bucurie. În sfârşit. Şi oare cine putea să fie cel mai bucuros, cel mai invidiat, mai ales de către Dan, cel mai aplaudat? Cine altul decât puştiul cel drag, cu păr de aur, şi cu nasul

chiar mai sus puțintel decât în momentele lui de toate zilele, pentru că, de… îi mai plăcea şi lui să-şi dea din când în când aere. Cârnul ridica mereu două degete, parcă ar fi cerut cuvântul. Le ridica, apoi se uita în ochii fiecăruia:

– Două! Două gloanțe! Le-au tras cu o precizie cumplită exact în burta omului de zăpadă! Păcat că n-am putut să văd cum se mişcă pumnalul… dar simțeam că merge bine totul, după ochii lui… Cum l-am mai dus!… Şi pe ăllalt l-am făcut cnocaut. Ați văzut? Dar şi Ursu l-a ochit, fiuuuuu! cum mai zbura butucul!

– Taci, nesuferitule! îl lua Maria la rost din când în când. Prea te lauzi, de parcă numai gura ar fi de tine. Nu-i a bună lauda asta prea multă…

– Las' că ştiu eu cam ce e în sufletul tău… îi răspundea frățiorul. Nu mai poți de bucurie…

– Uffff! Doamne! se înduioşă negricioasa până la lacrimi. Eşti un nesuferit. Nici nu vreau să te mai văd…

Ursu, în schimb, era posomorât. Nu-i izbutise lovitura. Şi numai din cauză că voise să-i izbească pe amândoi. Dacă şi-ar fi ales o singură țintă, unul din ei era scos din luptă pentru mult timp. Dar voise să doboare doi odată… Asta era…

Nici Victor nu era tare bucuros. Îi era teamă să nu se repete atacul. Dacă niciunul din ei nu fusese rănit grav, atunci se vor pomeni cu un atac furibund. Vor sări asupra cabanei cu tot ce aveau la ei, cu toate armele posibile. De aceea, când toți păreau a fi în culmea bucuriei, decretă stare de alarmă generală. Atât de autoritară era vocea lui, încât amuțiră toți într-o clipă.

– Pază la ferestre! spuse el. Şi să discutăm măsurile pentru la noapte! Precis vom fi atacați!

– Nu avem nevoie să-i mai aşteptăm înăuntru! trecu Ursu la atac. Eu cred că am putea să-i respingem chiar lângă cabana lor. Ne căutăm posturi de pândă, bune şi sigure. Nu mai e frig…

– E o prostie! sări Lucia. Şi dacă nu-l loveşti? Dacă tragi pe alături sau îl răneşti uşor? Nu te ucide imediat?

– Nu-mi mai scapă a doua oară! scrâşni vlăjganul. În moalele capului îi ating.

Şi Victor era de părerea Luciei:

– Nu cedez, Ursule! Atâta vreme cât mai au gloanțe în pistol, nu accept să fie atacați decât de la distanță sau să se riposteze din locuri sigure la agresiunile lor. Cum am făcut la primul atac. Ne-a reuşit totul!… Gândeşte-te ce înseamnă să ai o armă de foc. Îl loveşti, îl dobori, dar nu trebuie să-i mai rămână decât un dram de putere şi luciditate şi te ucide… Întâi să facem totul, să folosim toate vicleniile ca să le lichidăm gloanțele! Asta e!…

– Vine! se auzi vocea lui Dan, care era de gardă la postul de observație. Unul singur. Cel cu pistolul!

Parcă trecu un curent electric prin toți. Numai Ursu se uita la Victor cerşind voie. Conducătorul cireşarilor se prefăcu că nu-l vede. Victor dădu un semnal de aşteptare. Agresorul era singur. Nu putea să încerce, singur, asaltul cabanei.

Dar dacă era o cursă? Dacă ăilalți veneau prin ocoluri pentru a cădea în spatele cabanei? Victor îl chemă pe Ursu ca să se sfătuiască, în antreu. Imediat sosi şi Tic.

– Oare nu vor să ne înconjoare? întrebă Victor.

– E acelaşi lucru, îi răspunse Ursu în şoaptă. Ca să ne atace cu oarecare şansă, tot prin fața noastră trebuie să treacă. Eu totuşi aş crăpa uşa… poate se aventurează şi-i putem sări în spate… Ce zici?

Şi pentru că Victor nu răspunse nimic, Ursu crăpă uşa.

Agresorul se apropiase la vreo zece metri de cabană. Avea pistolul în mână, cu degetul pe trăgaci. Era un pistol mare, cu țeava lungă, un Parabellum, o armă rea. Rămase nemişcat şi cu privirile fixate spre o fereastră. Spre fereastra de unde se manipulase omul de zăpadă.

Tic vru să spună ceva, dar Victor îl opri. Şi şoaptele puteau să trădeze.

Liviu Iordan mai înaintă doi paşi. Deveni şi mai prudent, şi mai încordat, gata să sară ca un leopard. Şi tot spre fereastra care-l batjocorise privea. Mâna parcă-i tremura pe pistol.

„Oare nu-şi dă seama că este văzut şi urmărit? se gândi Victor. Cum de poate fi atât de sigur? Şi mai ales ce anume urmăreşte? Parcă ar vrea să se răzbune orbeşte. Oare nu a înnebunit? Singur… Pentru ce?”

Liviu Iordan mai înaintă un singur pas. Pistolul parcă i se ridicase odată cu mâna.

„Doamne! se îngrozi Victor. Să nu fie cineva la fereastra aceea! Şi nici nu mai am cum să dau semnalul…”

Liviu Iordan ținti spre fereastră şi trase. Bubuitura răscoli toate ecourile. Imediat după ce trase se lăsă fulgerător, parcă pentru a se feri de o lovitură. Dar se ridică la fel de fulgerător, țintind cu pistolul spre aceeaşi fereastră. Însă nu mai trase. Se întoarse şi îşi băgă pistolul în buzunar. Dar arma îi alunecă pe alături. Nu-şi dădu seama. Continuă să se retragă şi abia când ajunse la vreo zece metri de locul unde-i căzuse arma, se întoarse iarăşi şi din nou privi spre fereastră. Tresări ca şi cum ar fi văzut ceva şi îşi duse din nou mâna spre pistol. Tresări şi mai violent, pentru că nu-şi mai găsi pistolul în buzunar. Se uită înapoi cu ochii holbați de spaimă. Şi zări pistolul, în zăpadă, la vreo zece metri înaintea lui.

Avu numai o secundă de ezitare. Se lansă în goană spre pistol, în aceeaşi clipă în care se lansase şi Tic. Dar puştiul avea mai puțin de fugit şi era şi mai iute. Ajunse înaintea lui Liviu Iordan la pistol.

Victor şi Ursu îl văzură cum ridică pistolul de jos. Liviu Iordan se oprise la vreo cinci metri de armă. Privirile lui şi ale lui Tic se întâlniră. Amândouă luceau de bucuria triumfului.

Dar deodată puştiul îngheță. Auzi vocea lui Liviu Iordan şuierătoare, şoptită:

– Poți să-l şi iei de jos. E o bucată de lemn. Pistolul e în mâna mea. Şi dacă nu vii spre mine, imediat îți găuresc scăfârlia. De la cinci metri nu pot să greşesc. Hai! Unu…

Tic se apropie cu pistolul de lemn în mână spre Liviu Iordan. Se lăsă luat de umăr. Țeava pistolului lui Iordan cădea perpendicular pe creştetul puştiului. Ca să fie văzută de toți.

Şi o văzură toți. Mai întâi Victor şi Ursu. Vlăjganul sări ca un arc, dar Victor îl apucă şi-l strânse de picior cu toată puterea pe care-o avea.

– Stai, Ursule! îi şopti el. Îl ucizi. Ăla nu glumeşte.

Ursu închise ochii şi înțelese. Se lăsă în genunchi alături de Victor. Era moale, fără un pic de vlagă. Dar tremura şi simțea că se sufocă, şi de pe buze i se prelingeau şuvițe de sânge.

Era şi Maria în spatele lor. Nu scoase niciun cuvânt. Dar din ochi îi curgeau întruna lacrimi. Era şi Lucia. Şi ea plângea. Victor oftă greu, apoi spuse:

– Poate că ne cer numai *cutia albastră* în schimbul lui. Va trebui să le-o dăm…

Capitolul XII

1

Tiberiu îşi dăduse întâlnire cu Atena la Răsdeal. Voiau să se plimbe singuri şi necunoscuți pe străzile orăşelului, să ia masa de prânz la cabana de pe ghebul Cioaca, apoi să coboare în parc pentru jumătate de oră, să intre la cinema şi să se întoarcă acasă cu trenul de şapte seara, care-i lăsa la o distanță de şase minute pe unul de celălalt. Până la cabană, planul lor merse ca pe roate. Dar la cabană li se înfundă. Erau foarte mulți sportivi care-i cunoşteau şi mai ales erau mulți prichindei din toate oraşele văii, care, din nefericire, asistaseră la concursul interşcolar de schi. Tiberiu devenise de multă vreme, de vreo două zile, idolul lor absolut, iar Atena, visul şi bucuria lor caldă din clipele de vis. Se pomeniră înconjurați de prichindei şi se văzură nevoiți să susțină o discuție interminabilă… ah! cum mai fugea filmul!… despre toate amănuntele unei vacanțe ideale. Pentru că li se cerea părerea despre mărcile de schiuri, despre calitatea bețelor cu zgardă roşie, despre bocancii cu şanțuri neterminate, despre culoarea cea mai favorabilă slalomului… la ciorapii exteriori, despre ultimele performanțe ale schiorilor francezi şi despre şansele lor la Olimpiada albă. Şi bineînțeles şi despre pregătirea amândurora în vederea viitoarei Olimpiade albe din Japonia. Şi dacă un idol nu ştie să stea pe soclu, mai ales în asemenea situații… Dar şi Atena şi Tiberiu, la început cam speriați şi cam ostili, deveniră cu timpul fermecători, mai ales că în clocotul şi pasiunea discuției se întrebau din priviri sau din vorbe, îşi atingeau întâmplător mâinile, ba uneori şi le țineau una într-alta secunde întregi. Şi-şi spuneau, printre sau deasupra vorbelor cu care răspundeau prichindeilor, atâtea şi atâtea înțelesuri înfiorate!

Şi aşa cum se întâmplă întotdeauna într-o discuție, se lăsă deodată şi momentul de tăcere, acel moment inexplicabil despre care un mare scriitor francez, bineînțeles prin unul din eroii săi, spunea că apare

întotdeauna la ora x şi douăzeci de minute, sau la ora x fără douăzeci de minute.

– E abia şase fără douăzeci! se miră unul dintre prichindei după ce se uită la ceas. Mâine, pot să jur, vin şi la noi cireşarii… Cu trenul de şapte seara…

Tiberiu şi Atena tresăriră. Da! Cireşarii le promiseseră că îi vor vizita! Oare nu-i căutau chiar în clipele acelea în orăşelele lor? Amândoi se albiră la față.

– Au fost cireşarii pe la voi? izbuti să îngâne Tiberiu. Când au plecat?

– Dar de ce ne întrebi când au plecat? se interesă unul oacheş, cu ochii numai neastâmpăr.

– Pentru că dacă ar fi cireşarii în orăşelul vostru, răspunse Atena în locul lui Tiberiu, n-ați mai fi voi în momentul ăsta aici, la cabană.

După atâtea declarații de dragoste, prichindeii nu mai puteau să dea înapoi. Nu spuseră nimic, doar îşi căutară nişte zâmbete care, din păcate, nu li se potriveau deloc: erau false. Ei, dar momentul trecu. Unul mai politicos îşi aduse aminte că uitaseră să răspundă la o întrebare frumoasă şi isteață.

– Încă n-au sosit. Dar îi aşteptăm din zi în zi. Am luat toate măsurile. De la doi kilometri vom fi informați prin băiatul unui cantonier, care e şi el în legătură cu băiatul unui şef de gară, care şi ăsta are legătură cu băiatul unui alt cantonier de la Mitiş. În clipa când s-au urcat în tren răsună la comandantul nostru semnalul de alarmă…

– Şi de unde ştiți voi că au poposit cireşarii la Mitiş? întrebă Tiberiu cu un ton în care se putea ghici suspiciune.

Prichindeii se priviră la început speriați şi întrebători, apoi fiecare plecă ochii în pământ, pentru că fiecare voia să răspundă… adică să trădeze un secret grozav. Şi juraseră…

– Ne-a spus Petrişor Bogdan… se auzi vocea primului trădător simpatic. El e din Mitiş şi ştie precis…

– Aiurea! interveni hazardul prin persoana unui pici, cu un an mai mic decât ceilalți, adică neluat în seamă şi deci neîncrezător. Aiurea! Ăla se laudă mereu. Las' că ştiu eu…

Piciului însă nu i se mai putea trăda niciun secret. De aceea se lăsă o clipă de tăcere în care ceilalți prichindei se înțeleseră prin unde

nevăzute să nu scape o iotă mai mult. Doar unul dintre ei privi spre Tiberiu şi îşi luă inima în dinți:

– Pe cuvântul nostru că nu mințim… Ne-a spus Petrişor. Şi nu numai că ne-a spus, că l-am suspectat şi noi. Pe cuvântul nostru că ne-a dovedit. Cireşarii au stat chiar la el!

– Când? întrebă emoționată Atena.

– Alaltăseară şi ieri dimineață… răspunse un altul. Şi mai mult nu vă putem spune.

– Sigur, sigur? se interesă iarăşi Tiberiu.

– N-am spus pe cuvântul meu, reveni cel care-şi luase inima în dinți. Am spus pe cuvântul nostru… Zău! Pe cuvântul nostru că ne-a dovedit la toți şase!

Cinci prichindei ridicară imediat mâinile în sus, ca nişte conjurați, pentru a susține spusele şefului lor.

Atena şi Tiberiu mai avură o brumă de prezență de spirit sau de bun-simț pentru a păstra aparențele. Se prefăcură speriați, îşi amintiră că au uitat să cumpere ceva, aoleu! şi dacă va fi coadă vor pierde trenul… deşi parcă stăteau pe arcuri şi ar fi fost în stare să sară pe geam şi să se dea de-a rostogolul până la gară, în vale.

Norocul îi ajută. Un personal întârziat tocmai pleca din gară în momentul când ajunseră pe peron. Săriră în el, adică Tiberiu o ajută pe Atena să sară pe scară şi ea acceptă, fără să-şi dea seama, şi uitând că e campioană la sărituri. În sfârşit… Se ghemuiră pe un culoar cam gol, dar aveau noroc şi aici. Din când în când mai trecea câte cineva spre vagonul restaurant, sau dinspre vagonul restaurant, obligându-i să facă loc, adică să se subțieze şi să se strângă, nevinovați şi îmbujorați, unul în altul. Niciunul nu mai regreta parcul, cinematograful, filmul grozav, dar aveau numai vorbe de laudă şi admirație pentru prichindeii care-i ținuseră sus pe Cioaca şi care, fără să ştie, le organizaseră toate spaimele şi bucuriile prin care treceau.

Coborâră mai întâi în orăşelul lui Tiberiu şi alergară amândoi, într-un suflet, pe strada mare, spre locuința lui. Nu le mai păsa dacă-i vede cineva. Din păcate, cireşarii nu sosiseră. Întorcându-se spre gară, se interesară despre cireşari la unul din puştii care se fandoseau pe stradă. Dar puştiul nu numai că le răspunse printr-o afirmație, dar se şi lăudă că

Tic îi lăsase o amintire. Într-adevăr, pe o foaie de hârtie se vedeau câteva cuvinte: *„Amintire de la Tic.”*

– E scrisul lui! atâta mai avu vreme Atena să spună, pentru că Tiberiu o şi smuci cu brutalitate.

Se auzea sirena unei locomotive. Trenul de şapte. Se urcară în el tot în ultima clipă. Cireşarii îi aşteptau de bună seamă în orăşelul Atenei. Dar nici acolo nu-i găsiră. Nicăieri. La nicio cabană. Şi îi cuprinse pe amândoi o dezamăgire ucigătoare. Cireşarii nu-şi respectaseră promisiunea. Nu-i vizitaseră…

2

Tic, cireşarul care lăsase atâtea amintiri prichindeilor din toate orăşelele celor două văi, stătea în mijlocul sufrageriei de la Izvoarele. Era legat de mâini şi de picioare nu cu brutalitate, ci cu artă. Putea să-şi mişte şi mâinile şi picioarele, câțiva centimetri, în orice direcție. Şi mai era legat de un scaun uriaş, lăsându-i-se şi cu această legătură un joc de câțiva centimetri. Dar aceasta era toată libertatea lui. Câțiva centimetri. Legăturile erau imposibil de forțat. Nu se putea scăpa din ele decât cu ajutorul cuiva. Singur, imposibil. Cel mult putea să se prăvălească odată cu scaunul, să provoace prăbuşirea scaunului, dar asta ar fi însemnat o sinucidere. S-ar fi izbit cu capul de podeaua de piatră, dacă ar fi căzut din față, şi cine ştie ce i s-ar fi întâmplat dacă ar fi provocat prăbuşirea în spate. Acestea erau gândurile care treceau prin mintea ciufuliciului, pentru că era teribil de ciufulit. N-avea nicio scăpare.

– Să n-ai nicio teamă… se adresă Liviu Iordan cabanierului. Când te-am legat pe dumneata, ți-am lăsat intenționat o şansă de scăpare, ca să nu îngheți. Dumnealui nu are niciuna.

Tic îşi dădea seama că într-adevăr nu are nicio şansă. Jocul de câțiva centimetri parcă nu făcea altceva decât să-i amintească mereu că e legat bine, că e legat şi că e în mâinile duşmanilor.

Petric şi Bălan stăteau tot timpul la pândă. Nu se dezlipeau de ferestre. Până ce Liviu Iordan nu se mai putu stăpâni:

– E crunt, domnule, să ai de-a face cu neghiobi! spuse ca pentru sine, apoi vocea i se înăspri: Degeaba staţi acolo, de pomană… Puteţi să lăsaţi şi uşile şi ferestrele deschise, puteţi să scrieţi mare, pe o placardă, LIBER – DESCHIS. Nimeni nu va îndrăzni să intre atâta vreme cât nevolnicul ăsta e legat lângă mine, iar pistolul se află în mâna mea. Nu înţelegeţi? Orice mişcare s-ar face din partea cealaltă, orice încercare… gata! Nevolnicul ăsta mic s-a dus. Şi ăilalţi, de dincolo, îşi închipuie că nu glumesc.

– Aiurea… spuse Tic, deşi cuvintele gangsterului cu pistol îi frecau încă şira spinării pe dinăuntru. Aiurea… Ăia sunt atât de fricoşi!… Parcă-i interesează pe ei ce mi se întâmplă mie… ei să scape, mai ales lunganul ăla laş, care nu vrea niciun moment să sară la bătaie.

– Te înţeleg, nenişorule… îl luă Liviu Iordan în zeflemea. Te simt eu. Ai vrea să ne adormi, să ne ameţeşti, vrei să faci pe şmecherul cu noi… V-am prins pe toţi… Vă am în vârfurile degetelor… Numai prin viclenii vă apăraţi, pentru că puterea e de partea noastră, de partea mea… M-aţi făcut să pierd două gloanţe cu omul vostru troian, două gloanţe care fac mai mult decât diamantele de mărimea lor… Dar nu le-am pierdut în zadar. V-am descoperit puterea: viclenia.

– Noi îi spunem iscusinţă şi ingeniozitate… îl întrerupse prizonierul ciufulit.

– Da, domnule! îl privi Iordan cu mai mult interes. Puteţi să-i spuneţi cum vreţi. Eu îi zic şiretenie, viclenie… Şi dacă am văzut că asta e arma voastră, m-am conformat… Să ştii de la mine ceva… E o lege, o convenţie nescrisă între oameni… Cel şiret îl duce pe omul de rând pentru că acesta nu se gândeşte că semenul lui ar putea să-l înşele. Cel foarte viclean îl duce pe cel viclean pentru că acesta cade în greşeala omului de rând: nu crede că altul ar putea să-l înşele… De aceea aţi căzut voi în capcana mea… Nu v-aţi închipuit că sunt mai viclean decât voi şi că o să vă pregătesc o capcană şi mai cumplită… De aceea, nenişorule, am sacrificat şi un glonte, deşi poate că n-ar fi fost nevoie. Am rămas cu patru gloanţe, am sacrificat un diamant de cartuş, pentru că ştiam că voi ştiţi în ce situaţie ne aflăm cu armele, ştiam că voi ştiţi cât preţ are pentru noi un glonte.

– Asta de unde-o mai ştiaţi? se interesă din pură curiozitate puştiul.

– Dintr-o chestie care se numeşte gândire… îi răspunse Liviu Iordan. Eraţi prea inteligenţi ca să nu vă întrebaţi, după spargerea pe care aţi dat-o şi după ce aţi aflat nişte secrete cumplite: de ce nu vă atacăm? V-aţi întrebat: de ce nu ne atacă? Dacă am fi tăbărât toţi trei cu pistoalele şi cu încărcături de rezervă asupra voastră, aţi fi rezistat mai mult de cinci minute? Nici pomeneală… Faptul că v-am condamnat la moarte prin ger şi foamete nu însemna altceva decât că nu suntem bine înarmaţi… Asta s-a întâmplat. M-am gândit la felul cum *trebuia* voi să gândiţi. Dacă nu aş fi tras şi dacă în aceeaşi secundă nu m-aş fi prefăcut că mă apăr, aplecându-mă, de fapt, pentru a substitui pistolul, şi a vă da apoi impresia şi certitudinea că am rămas cu acelaşi pistol în mână, ar mai fi alergat unul dintre voi să-l ia din zăpadă? Dacă n-aş fi tras cu acelaşi pistol pe care apoi l-am scăpat, poate că s-ar fi bănuit o capcană. De aceea trebuia să sacrific un cartuş. Ştii cum spune francezul?

– *Au voleur, un voleur et demi*… răspunse Tic uluit de abilitatea cu care Liviu Iordan îşi pregătise capcana.

– Exact! Trebuia să vă năucesc, să vă fascinez, să fiu în ultimă instanţă mai viclean decât voi. Şi totul s-a întâmplat exact aşa cum am prevăzut… Unul dintre voi trebuia să cadă în cursă şi a căzut cel mai interesant. Poate că era şi mai bine dacă ar fi căzut o fată… Negricioasa aia cu codiţe…

– Aiurea, spuse Tic, deşi voia să aibă jar în mâini şi să i-l toarne ăluia. Soră-mea e o fricoasă fără pereche…

– Poftim!? sări Liviu Iordan de pe scaun chiar în clipa când Tic înţelese ce groaznică gafă a făcut. Va să zică e şi surioara dumitale acolo! Hopa!

– E soră vitregă… e soră de caritate… începu Tic să se bâlbâie, aproape să plângă. Las' că…

– Era tot ce trebuia să mai ştiu! îşi reluă locul pe scaun Liviu Iordan. Toţi o să ajungeţi aici, în genunchi o să vă târâţi. Întâi sora dumitale şi după ea ceilalţi…

Nu soarta lui, ci soarta nesuferitei sfâşia inima lui Tic. Imaginile pe care şi le închipuia şi în care o vedea pe Maria terorizată, cu faţa. Brrrrr! Era o groază, un iad.

– Şi dacă vă dăm *cutia albastră?* spuse ciufuliciul în ultimul moment al groazei sale din imaginaţie, în care mai putea să-şi păstreze ceva

omenesc în voce.

– Şi asta mai voiam să ştiu! țâşni ca o goarnă de triumf glasul lui Liviu Iordan. Voiam să ştiu dacă ați aflat despre *cutia albastră*… dar eram sigur de asta… pentru că individul care a dat drumul celorlalți când s-a făcut spargerea a rămas tot timpul în sufragerie şi a auzit o discuție foarte secretă… despre *cutia albastră*… Dar nu-mi închipuiam că ați aflat locul în care se află cutia… Acum mi-ai spus… De unde dracu' ştiți că acolo la voi a fost ascunsă cutia?… Numai dacă ați găsit scrisă pe undeva denumirea veche a cabanei… Numai atunci ați putut să faceți o relație între testamentul verbal lăsat de frate-meu… şi denumirea cabanei voastre… Da! Mi-am închipuit, sau trebuia să-mi închipui mai devreme. Nu sunteți deloc proşti… Numai că ați dat peste cineva care vă întrece, aşa cum întrece muntele ăsta colinele din jur…

Raționamentul lui Liviu Iordan îi impresionase pe Tic, dar lauda de la urmă îl cam necăjea şi-l cam ațâța.

– Dar să ştiți că un anumit lucru nu l-ați ghicit. Na! Eu singur am făcut spargerea. Eu singur am cărat totul…

– Nu, domnule! Asta e o minciună. Nu ai făcut spargerea singur. Poate că ai stat singur ascuns aici, poate că ai cărat sau ai scos singur alimentele, dar asta e altceva. Ai avut complici, sus, complici care ne-au scos pe noi de aici…

– Ei bine, dacă vreți să ştiți…

Dar spre fericirea vieții lui şi a atâtor altora, bravul cireşar se opri în ultima clipă. Doamne! Ce era să spună!

– Spune, domnule! Sau vrei să te ajut eu?… Cine a deschis geamurile? Cine le-a deschis cu sfoara? Cine a intrat sus în camera mea?… Degeaba îți ascunzi complicele… Nu eşti la tribunal… Aceeaşi pedeapsă o va primi şi el, aceeaşi soartă o va avea, cu sau fără martori… Toți veți avea aceeaşi soartă!

– Chiar dacă vă dăm *cutia albastră?* insistă, terorizat, ciufuliciul. Chiar dacă v-o aducem aici neatinsă?

– Nu, domnule! Nu veți putea găsi voi *cutia albastră*. Nu aveți minte pentru ascunzişul ei… Şi nu aveți, poate, nici mijloace, domnule…

– Şi dacă unul dintre noi o va găsi? întrebă Tic. Dacă va închide ochii şi va spune, după un ceas: „Uite! Acolo, sub a opta lespede din dreapta, e *cutia albastră*. Săpați!" Dacă unul dintre noi va face aşa?

Liviu Iordan îl ascultă aproape năucit. Dar îşi reveni:

– Asta nu se poate!… Nu poate nimeni să gândească aşa, pentru că nu ştie că aşa trebuie să gândească! Numai hazardul ar putea să vă ajute s-o găsiți.

– Şi dacă hazardul ne va ajuta? continuă Tic.

– Atunci vom face schimbul, domnule. Mi se va aduce *cutia albastră,* pe cuvânt de onoare. Îți voi da drumul dumitale, conform cuvântului de onoare, şi-i voi lua ostatici pe cei care mi-o vor aduce. Nu-i voi împuşca pentru că îmi trebuie gloanțele. Îi voi ucide altfel. Până îți va veni din nou rândul…

3

Era jale mare în Casa Iulia, în casa care-i primise pe cireşari cu optimistul BI E AȚ ENIT. Urarea ştirbă de bun venit îi persecutase teribil pe tineri. Numai necazuri, şi spaime, şi nelinişti, şi teroare, iar acum lovitura cea mai mişelească: răpirea celui mai drag dintre ei.

– Ne-a hipnotizat! se înfioră Lucia. Cum de nu a bănuit nimeni nicio primejdie? Cum de n-am presimțit capcana?

– Pentru că toată atitudinea şi mai ales gestul lui de a veni singur, cu pistolul în mână, spre noi, erau ale unui halucinat… Uh! Dacă n-ar fi tras cu pistolul! Asta m-a indus în eroare, mărturisi Victor în continuare. Asta m-a făcut să cred că a înnebunit. Cum să-şi irosească gloanțele? Nu mi-am închipuit nicio clipă că a substituit pistolul. Mai ales când l-am văzut că descoperă pistolul pierdut şi aleargă după el… Dacă nu mi-o lua Tic înainte… Am sărit aproape în aceeaşi clipă cu el… Dar el a fost mai iute…

– Eu sunt de vină! bodogăni Ursu. Eu! Eu trebuia să sar primul. Şi chiar dacă ar fi avut pistolul adevărat şi ar fi tras toate gloanțele în mine, tot l-aş fi gâtuit…

– În tine ar fi tras! răspunse Victor. Nu ştiu dacă ar fi tras toate gloanțele, dar sunt sigur că ar fi tras… Iar pe mine cred că m-ar fi luat ostatic. Dar pe tine, nu! Dacă scăpa de tine, ne lua pe toți!

– Eu tot nu-l las! se încăpățână Ursu. Tot voi pune mâna pe el. Chiar dacă o să aibă o mitralieră în mână…

– Şi Tic? întrebă Dan. Ce facem? Cum îl scoatem de acolo? N-o să-l lăsăm în mâinile lor…

– Deocamdată lui Tic nu i se poate întâmpla nimic! spuse Victor. Pe Tic îl țin ca ostatic. Până nu intră sau nu intrăm noi în tratative, cu ei, nu i se poate întâmpla nimic lui Ticuşor.

– Daa… îngână Maria. Spui tu aşa…

– Nu! interveni Ionel. Nu spunem aşa, ci e chiar aşa. Vor încerca probabil un schimb. Precis. Vor cere cutia în schimbul eliberării lui…

– Numai să fie aşa… oftă Maria.

– Numai să fie aşa… repetă Victor. Dacă află că eşti şi tu aici, atunci vor fi şi mai răi, şi mai siguri. Să nu ceară în schimb pe altcineva dintre noi… Unul sau mai mulți… Dacă fac un asemenea schimb, oricum va fi şi cutia în mâinile lor…

Toți simțeau ghearele groazei scormonindu-le până în măruntaie. Cine nu se va duce dincolo dacă lupii de-acolo vor propune un schimb? Cine nu se va duce ca să-l scape pe Tic?

– Poate că nu le vine gândul ăsta, spuse Ursu. Poate că sunt înnebuniți de cutie şi se gândesc numai la cutie…

Victor clătină încet din cap…

– El probabil că nu se gândeşte decât la cutie. Altceva îl interesează cât negru sub unghie. Dar sunt ceilalți, Ursule, brutele acelea cu ochii în flăcări. Şi chiar el. Siguranța lui, siguranța vieții lui e în mâinile noastre. Ştim prea multe despre el ca să ne lase în viață… Singurul lucru pe care l-ar putea face ar fi acela de a ne lăsa condamnați la foame sau la îngheț. Adică tot la moarte. Dar sunt ceilalți pe care-i simt cum caută otravă.

– Niciodată n-am fost într-o asemenea situație, spuse invalidul. Dacă aş putea să fac ceva… Să mă duc eu în locul lui Ticuşor. Tot nu mai sunt bun la nimic…

– Ba ai fost foarte bun, încercă Victor să-l consoleze, când te-ai apucat să calculezi ascunzişurile posibile ale *cutiei albastre*. Nu înțelegi că singurul atu care ne-ar mai putea îmbunătăți situația ar fi să găsim *cutia albastră?* Şi tu ai făcut foarte mult pentru asta. Toată suita ta de

eliminări e o capodoperă, Dan. Numai de la ea putem să plecăm la teribila idee a ascunzişului propriu-zis…

– Cuvânt de ordine! se trezi imediat Lucia. Toată lumea să înceapă să caute cutia, adică ascunzişul *cutiei albastre*.

– Oare nu ni se poate întâmpla nimic? întrebă Ionel. Să nu fim luați prin surprindere, să nu pierdem totul…

– Deocamdată nu ni se poate întâmpla nimic, răspunse Victor. Cei de dincolo sunt prea stăpâni pe situație, cred că îşi fac un plan de acțiune şi aşteaptă inițiativele noastre.

– Adică de ce crezi că aşteaptă inițiativele noastre? întrebă Maria. De ce nu încep ei tratativele?

– Ți-am spus numai o părere, continuă Victor. Poate că vor începe ei tratativele… Dar s-ar putea să le aştepte de la noi… dacă Tic le va spune ceva despre *cutia albastră*. De bunăvoie sau de nevoie… Trebuie să ne aşteptăm la orice, să fim în gardă tot timpul… Dar primejdie imediată nu cred că va fi.

Tinerii începuseră căutările. Dan le conducea. Aprinseră ambele lămpi, cu flacără mică, şi căutau după indicațiile pe care le dădea invalidul. Numai Victor rămăsese nemişcat, la fereastra care avea vedere spre cabana Izvoarele. Veghea şi se gândea, era concentrat la intensitate supremă, gândea cu atâta furie, încât uneori simțea cum nu mai poate, cum îi pier toate gândurile. Auzea zgomotele făcute de ceilalți, dar toate se integrau într-o partitură sonoră fără nicio identitate. Gândurile îl fulgerau, i se întretăiau ca un roi de fulgere, trebuia să gândească într-o oră pentru toate orele cumplite ale lumii.

– Am ajuns aici… îl trezi vocea lui Dan. Ne-am oprit asupra câtorva lespezi, vreo şase… Şi a mai rămas plafonul din sufragerie… şi o porțiune dintr-un perete… De fapt numai lespezile selecționate devin interesante. Restul e mai mult din conştiinciozitate. Ca să nu lăsăm nimic necercetat… Şi ar mai fi ceva. Asta mă chinuie cel mai rău, Victor. E un bloc uriaş în fața cabanei. Parcă ar fi fost o fundație sau aşa ceva. Dacă pe vremea când s-a ascuns cutia, blocul făcea parte din cabană? Nu ar fi bine să se ducă Ursu să-l miroasă puțintel?

Victor încuviință, clătinând capul. Ursu era în spatele lui. Înțelese răspunsul lui Victor şi ieşi, precaut, afară. Abia atunci se apropie Țombi de picioarele lui Victor şi începu să schelălăie încet, parcă rugându-se

să fie luat şi el în seamă. Victor se aplecă şi începu să-l mângâie blând şi cățelul stătea nemişcat, cu trupul încordat ca o săgeată, parcă pentru a-şi arăta toată energia şi puterea.

Ursu se întoarse după vreun sfert de oră. Victor îl urmărise prin geam tot timpul. Întârzierea lui acolo, la bolovan, îl cam punea pe gânduri. Oare ce era cu şvaițerul acela?

– E un bolovan foarte ciudat… dădu el raportul. E plin de scobituri, ca un copac scorburos. Unele mici, că abia încape pumnul, altele prin care ar încăpea şi Tic, dacă nu şi Ionel. Dar nu mi se pare că a fost o fundație, ci mai degrabă o stâncă adusă sau găsită la locul acela şi ținută ca ornament. Trebuie să fie foarte interesant vara, cu verdeață în jur…

– De asta mi-a fost teamă! spuse Dan cu un accent de triumf în glas. Tu nu crezi că acolo ar putea să fie ascunzişul?

– Mă gândesc mai departe pe firul eliminării tale… îi răspunse Victor. Va să zică, am rămas la şase lespezi şi la bolovanul-curiozitate de-afară. Trebuie s-o găsim…

– Numai să fi fost ascunsă aici, se rugă Ursu.

– Aici a fost ascunsă… spuse Victor aproape în şoaptă.

– Cum poți fi atât de sigur! îl fixă Dan cu neîncredere. Numai dacă ai şti unde se află cutia…

– Cred că ştiu… răspunse tot în şoaptă Victor. Tu m-ai ajutat cu eliminările tale şi cu chinul tău de a căuta. Nu ți-a rămas nimic necercetat. Şi am făcut ultima eliminare, Dan… Din clipa asta avem un atu în mână… Dacă am putea să-l folosim… Oare cum să-i convingem că ei nu vor găsi niciodată cutia?

– E chiar atât de bine ascunsă?! se miră Dan.

– N-o vor găsi niciodată, Dan. Aşa cum tu nu puteai s-o găseşti. Pentru că şi ei, ca şi tine, pleacă de la o premisă falsă. Şi cu premisa aceasta, cutia nu poate fi găsită decât printr-o pură întâmplare… Cum aş putea să-i conving că n-o vor găsi?

Discuția fusese auzită şi de ceilalți, dar nimeni nu îndrăzni vreun comentariu. Îl cunoşteau toți pe Victor şi ştiau că are nevoie de linişte în asemenea clipe. Doar Maria se lipi de el şi-i căută mâna. Iar la picioare, ca şi cum ar fi presimțit ceva bun, Țombi începuse să se mişte, gudurându-se.

– Din păcate, nu putem fi siguri pe nimic! reîncepu Victor. Dacă Tic nu l-ar fi auzit pe Iordan, singur, când îşi condamna la moarte complicii, poate că am fi sperat… Dar aşa, nu trebuie să avem încredere în nimic, în nicio promisiune. E prea viclean, prea inteligent, într-un fel e un geniu… Numai capcana pe care ne-a întins-o şi în care a căzut Tic… Nu! Trebuie să luăm toate măsurile… Nu trebuie să ne bazăm numai pe ideea schimbului: *cutia albastră,* contra Tic. Chiar dacă îl voi convinge că n-o va descoperi… Nu! Trebuie să atacăm din două… ba nu, din trei direcții…

Victor era iarăşi cel dintotdeauna în momentul cheie. Dar era cel mai mare greu prin care trecuseră cireşarii vreodată. Niciodată primejdia nu fusese atât de cumplită, atât de groaznică. Victor părea în transă. Nu mai vorbea. Gândea cu ochii închişi. Apoi îi ceru lui Ursu, cu voce calmă, harta. Şi o chemă pe Maria alături ca s-o studieze împreună. Apoi îi spuse lui Ionel să se pregătească pentru a porni împreună, la tratative, dincolo.

4

Parcă nu se schimbase nimic. Liviu Iordan stătea la aceeaşi masă, în aceeaşi atitudine de meditație şi concentrare, iar Tic era legat de acelaşi scaun uriaş şi făcea aceleaşi mişcări regulate, reduse şi chinuitoare, pentru a nu-i amorți membrele. La altă masă, parcă în fața aceleiaşi sticle de vin, stăteau ceilalți: Petric şi Bălan.

– Să nu puneți la cale vreo prostie, îi avertiză Liviu Iordan. Veți rămâne sub teroarea mea până când voi vrea eu. Auziți? Să nu încercați nicio răzvrătire, nicio nesupunere. Chiar dacă voi rămâne cu un singur glonte în pistol şi tot veți trăi sub teroare, pentru că nici unul dintre voi nu va şti cui îi este destinat. Cine îl va primi? Dumneata? Sau dumneata? De aceea vă avertizez. Ca să fie clar!

Cei doi se sculară de la masă. Nici nu le trecea prin gând să se răzvrătească. Liviu Iordan îi hipnotizase, îi fascinase pe amândoi. Aveau o groază cumplită de el, mai ales când tăcea nemişcat, când îl simțeau că gândeşte. Se duseră amândoi la fereastra care dădea spre cabana

Iulia, parcă pentru a anunța că se observă o mişcare. Cabanierul anunță primul:

– Vin… Sunt doi… Şi parcă duc un băț cu o batistă albă în vârf. Da, da. Au un băț cu o batistă albă.

Liviu Iordan tresări. Tic îl urmărea cu ochi de drac. Voia să-i surprindă orice mişcare, orice gest, orice clipire a pleoapelor. Îl văzu tresărind, aproape uimit, aproape neîncrezător. Dar numai după câteva secunde fața i se destinse, transformându-se în aceeaşi mască impasibilă.

– Luați-l! porunci el celor doi. Duceți-l sus imediat. Nu vreau să le facă vreun gest, vreun semn, chiar din ochi. Unul să-l păzească, să stea lângă el cu cuțitul pregătit. Dacă aude semnalul convenit, să-i taie imediat beregata. Celălalt să rămână lângă uşa scării interioare ca să prelungească semnalul dacă va fi nevoie. Gata!

Cei doi coloşi îl transportară pe sus, cu tot cu scaun, pe prizonier. Cabanierul se întoarse chiar în clipa când începuse să se bată în uşă. Liviu Iordan îi făcu semn să rămână lângă uşa scării. Se duse el să deschidă.

Aşa cum îşi închipuise, vlăjganul rămăsese iarăşi de pază la cabana Iulia. Erau cei doi care fuseseră ultima dată când pregătiseră cambriolajul: Victor şi Ionel. Le deschise uşa şi odată cu ei se strecură în antreu şi un cățel zgribulit şi speriat.

– Dumnealui rămâne aici! arătă Liviu Iordan spre cățel.

Apoi le indică scurt cu mâna, fără cuvinte, uşa sufrageriei. Zăvorî uşa, fără să mai pună drugul de siguranță, amenință câinele zgribulit printr-o încruntătură din ochi, apoi pătrunse în sufragerie. Cireşarii se opriseră undeva în mijloc.

– E un act de mare curaj din partea voastră că ați venit aici! îi luă în primire Liviu Iordan. Dacă vă sechestrăm şi pe voi? La asta nu v-ați gândit? Credeți că întotdeauna şi toți respectă, în timp de război, consemnele de onoare? Dacă vă reținem şi pe voi sau dacă vă ucidem, ni se uşurează misiunea… Pe ce vă bazați tot curajul?

– Pe un amănunt de mare importanță pe care vi-l vom spune la momentul potrivit! răspunse Victor foarte calm.

– Nu e nevoie să mi-l spuneți. Îl bănuiesc. Ați aflat că în cabana în care stați se află *cutia albastră*. Am aflat şi noi că ați aflat taina asta.

Dintr-o mică eroare sau indiscreție a mezinului vostru, fratele uneia dintre fetele de la cabană, a celei negricioase, mi se pare…

Liviu Iordan voia să-şi arate întreaga putere şi Victor simți în acelaşi timp cu Ionel furnici de gheață pe spate.

– După cum vedeți, continuă Liviu Iordan, surpriza voastră nu mai este surpriză, atuul vostru e o mică eroare… Prin urmare, ați venit să vă predați.

De acolo, de lângă uşă, cabanierul nu putea să nu-şi exprime întreaga admirație. Dar văzu privirile de oțel ale lui Liviu Iordan fulgerându-l. Îşi duse mâna la gură, ca o babă.

– Am venit pentru tratative, spuse foarte calm Victor. În niciun caz ca să ne predăm. Şi în niciun caz gândindu-ne că una dintre părți va respecta codul onoarei…

– Domnule… începu nepăsător parcă Liviu Iordan, astea sunt vorbe. Oricât de frumoase şi oricât de demne ar fi, se transformă dintr-o dată în apă de ploaie atunci când se ridică un pumn de fier sau un simplu pistol, chiar dacă mai are numai patru cartuşe. Apă de ploaie, domnule. Nici nu trebuie să trag. Pot să pun pe unul să-l ucidă pe celălalt, pentru a-şi salva viața, şi pe urmă să-l ucid şi pe el pentru că a fost atât de crud şi şi-a ucis prietenul. Nu fac joc de cuvinte, domnule! Ca să fie clar! Situația voastră adevărată e asta: ați venit să vă predați!

– Poate că mai este un atu! ripostă Victor. Un atu mai puternic, mai important. Cred că vă închipuiți la ce mă gândesc.

Liviu Iordan deveni dintr-o dată neliniştit, dar pe fața lui încă nu se produse schimbarea. Numai pumnii îi scăpărau. Îşi dădea seama că nu-şi va putea ascunde tulburarea. De aceea îşi puse ochelarii, numai pentru o clipă. Descoperise imediat că făcuse sau că era să facă o primă eroare: îşi trăda starea de nelinişte în fața unor prizonieri.

– Ştiam că nu veți rămâne nepăsător! îl ațâță Victor.

– Nu se poate, domnule! aproape răcni Liviu Iordan, dar iarăşi izbuti să se domolească. Ați venit aici cu o născocire şi cu intenția de a pregăti o nouă spargere cu un obiectiv mai mare.

– Vă înțeleg… îi spuse Victor cu compătimire în voce. Ați dorit şi ați visat şi ați vrut să faceți totul cu propriile dumneavoastră mâini până la ultimul act, până la ultima scenă. Şi tocmai la sfârşit, sunteți scos de pe scenă, pentru ca altul să rostească replica finală, apoteoza…

Era fantastic! Cabanierul abia aştepta să se tragă cu pistolul asupra tânărului care provoca. Şi în loc de aceasta, Liviu Iordan se aşeză pe scaun, complet stăpân pe sine.

– Mi-ai spus prea mult, domnule… încuviință el. Să sperăm că nu mi-ai spus foarte mult, domnule… Da… Nu puteai să vorbeşti astfel în fața mea, dacă nu ai fi găsit *cutia albastră*. Niciun om de pe lume nu ar fi avut acest curaj. Nu pentru că i-ar fi fost frică de viața lui, ci pentru că i-ar fi fost frică de viață altuia, nevinovat.

Liviu Iordan arătă cu degetul spre plafon, spre etaj, unde Victor şi Ionel înțeleseră că se află Tic, supravegheat.

– Prin urmare, ați găsit *cutia albastră*… Ar trebui să vă felicit… Şi chiar o fac… Da! Meritați felicitări. Probabil că se află într-un ascunziş extraordinar…

Dar niciunul din cei doi nu răspunse. Ionel pentru că nu ştia. Victor din alte motive.

– Nu, domnule… Să nu vă fie teamă că vă trădați… Sunteți naivi… Nu se trădează printr-o tresărire un ascunziş care a dăinuit un sfert de secol. Nu, domnule… Şi cam ce tratative ați vrea să încheiați?

– Vă dăm *cutia albastră* în schimbul eliberării prietenului nostru, spuse Ionel cu vocea tremurându-i de emoție.

– Nu e scump, domnule… răspunse Liviu Iordan după o foarte scurtă pauză. N-ar fi fost scump… în alte împrejurări. Ați fi meritat poate mai mult. *Cutia albastră* valorează de o mie şi de un milion de ori mai mult decât spărgătorul vostru…

– E un punct de vedere… spuse Victor politicos.

– Nu de un punct de vedere, accentuă Liviu Iordan. Se pare că ai uitat discuția noastră anterioară, cam cifrată spre final. Nu e un punct de vedere. E un adevăr. Ai uitat, domnule, că adevărurile există în raport cu mine? Eu le impun! Cum vă închipuiți, în condițiile date, că mă puteți invita la tratative? Încep să-mi schimb părerea despre inteligența voastră…

– Cred că faceți o eroare… spuse Victor. Nu ați ascultat până la capăt argumentul cu care ne prezentăm la tratative. Nu vă oferim numai *cutia albastră*. Vă oferim unica posibilitate de a intra în posesia *cutiei albastre*. Dumneavoastră n-o veți găsi niciodată!

– E un punct de vedere… zâmbi superior Liviu Iordan.

– Nu e un punct de vedere, răspunse Victor. E un adevăr care există în afara dumneavoastră, de astă dată. Un adevăr definitiv!

– Cum, domnule? se înfurie Liviu Iordan. Dumneata îți închipui că nu voi fi în stare să găsesc *cutia albastră?*

– Absolut niciodată! îi răspunse foarte calm Victor. Pentru că tot raționamentul dumneavoastră se bazează pe o premisă falsă. Din cauza construcției dumneavoastră. Nu sunteți maleabil ca să puteți descoperi altă premisă şi alt raționament. Sunteți ca un puț de petrol din care nu poate ieşi altceva decât petrol. Cu sistemul dumneavoastră de a raționa nu veți descoperi niciodată *cutia albastră!* Nu înțelegeți că trebuie să descoperiți o altă idee despre premisă? Asta în afara subiectului. *Deci nu veți putea niciodată să descoperiți cutia albastră, ascunzişul cutiei albastre*. Îmi pot pune viața!

Nu numai Liviu Iordan, dar şi ceilalți care se aflau în cameră rămaseră uluiți şi de vorbele lui Victor, dar mai ales de tonul pasionat, vibrant, aproape suprauman cu care le rostise.

– M-ai impresionat, domnule! recunoscu Liviu Iordan. Dar îmi vine foarte greu să te cred… M-ai impresionat şi până acum un singur om m-a impresionat în viața mea: cel care a ascuns cutia. Dar emoțiile trec, trec foarte repede, uneori cu un simplu drog, domnule. Eu nici nu am nevoie să caut droguri. Le posed la centură, în tocul ăsta de piele în care se află un pistol cu patru cartuşe ucigătoare… Dumneata ai mizat pe o dispută a inteligenței loiale, domnule, a unei inteligențe de onoare, domnule. Iar eu mizez pe o inteligență de război! O inteligență susținută de armă. Aici ai greşit dumneata!

– N-am greşit! răspunse Victor.

– Ai greşit, domnule. Să spunem că ai dreptate şi *încep să cred că ai dreptate*. Nu voi putea să găsesc cutia. Eu nu voi putea s-o găsesc. Dar ai uitat un singur lucru, domnule. *Că voi ați găsit-o*. Înțelegi, domnule?

– Nu înțeleg, răspunse Victor.

– Scurt! se ridică Liviu Iordan în picioare. Vă voi face prizonieri. Vă voi duce legați în fața cabanei Iulia. Şi acolo, în fața cabanei, vă voi tortura. Până când cel mai slab… sau cea mai slabă dintre voi va începe să țipe. Poate chiar sora celui care stă sus cu cuțitul la beregată. Va țipa şi va spune unde se află cutia. Şi după ce va spune, nu vă voi mai tortura. Vă voi ucide! Asta ai uitat, domnule. Inteligența de război.

– Nu! răspunse Victor cu un calm care teroriza. Nimeni nu cunoaşte ascunzişul cutiei. Numai eu. Nu l-am spus şi nu-l voi spune nimănui. Acesta a fost atuul meu. Şi acesta rămâne atuul meu şi al nostru, al tuturor. Vă dau cutia dacă eliberați prizonierul. Altminteri puteți să faceți un măcel, dar cutia n-o veți avea. Cred că vă dați seama că nu voi scoate un cuvânt…

Liviu Iordan devenise livid. Răspunse fără vlagă:

– Să amânăm tratativele până mâine dimineață…

5

Prizonierul fusese coborât din nou, cu tot cu scaun, în sufragerie. Îşi reluaseră toți locurile. Liviu Iordan singur la o masă, cu un pahar de coniac în față, ceilalți despărțiți parcă de aceeaşi sticlă de vin.

Prizonierului nu i se dăduse nimic, nici de mâncat, nici de băut. Nimeni nu se uita la el, dar nici el nu se uita la nimeni. Din când în când se foia în legături şi ciocănea cu degetele în lemnul scaunului. Uşile şi ferestrele fuseseră toate zăvorite, baricadate şi controlate. Nicio muscă nu putea să pătrundă în cabană. Tăcerea era apăsătoare şi nimeni nu îndrăznea s-o spargă.

– Nu se poate, domnule! se răzvrăti într-un târziu Liviu Iordan. Am avut o simplă clipă de amețeală, de slăbiciune… Nu trebuia să cedez! Nu înțelegi? I-am avut în mână şi le-am dat drumul! Ba chiar eu am propus amânarea tratativelor! De ce, domnule, de ce?

Se uită spre cabanier, dar cabanierul îi răspunse cu o privire înfricoşată şi supusă. Vorbe n-avea curajul să rostească.

– Nu se poate, domnule! se îndărătnici Liviu Iordan. Umblu de un sfert de secol după o taină, fac adevărate minuni ca să ajung la ea, şi chiar la mal să mă înec? M-a sugestionat, asta s-a întâmplat! M-a făcut să cred că nu pot, prin raționament normal, să găsesc ascunzişul. M-a sugestionat! Şi eu nu pot să renunț la *cutia albastră*. De aceea am cedat. Mi-a fost teamă că voi pierde *cutia albastră*. Nu mă interesează măcelul, nu mă interesează prizonierul, mă interesează un singur lucru: *cutia albastră!* Pe asta a mizat el. M-a simțit şi m-a prins!

Abia atunci îndrăzni cabanierul să-l întrerupă:

– Dar ce puteți face cu *cutia albastră*… dacă, dacă… dacă n-o aveți… Dacă ei scapă…

Era tocmai întrebarea care-i venise în minte cireşarului şi pe care o ura cu toată ființa.

– Asta e, domnule! recunoscu Liviu Iordan. Nu se poate ajunge şi nu se poate folosi *cutia albastră* fără măcel. La asta nu m-am gândit… Dar dacă-i măcelăresc fără s-o găsesc? Domnule, ăla m-a hipnotizat! Şi acum mai am în minte teama că n-o voi găsi… Cum s-ar putea să n-o găsesc? Să fie el singurul om din lume care să poată găsi ascunzişul *cutiei albastre,* şi încă fără să caute, pentru că altfel l-ar fi aflat şi ceilalți? Aici e clar. N-a spus nimănui niciun cuvânt… Să fie el singurul…?

Parcă din altă lume se auzi vocea lui Tic:

– V-am spus că numai el poate să găsească ascunzişul *cutiei albastre*. V-am spus şi cum va face… Va închide ochii şi va începe să se gândească…

– Taci! se răsti Liviu Iordan care simțea că începe să-şi iasă din fire. Ştiu singur cum se procedează… Domnule, e cumplit! A băgat frica în mine… Dar dacă a folosit şi el o inteligență de război?!… Dacă nu cunoaşte niciun ascunziş şi a vrut numai să scape de aici ca să ia măsuri de apărare… Domnule, m-a hipnotizat, m-a sugestionat… Ştie sau nu ştie?…

– Poate că ar mai fi o soluție… spuse Ion Petric cu o voce cam timidă. Să dați prizonierul pentru cutie… Ca să scăpați de obsesie… Şi pe urmă aranjăm noi… tot sunt condamnați la moarte prin ger sau foame… Nu se schimbă cu nimic situația…

– Ba da, domnule! se enervă Liviu Iordan. Înseamnă că am fost înfrânt… Cum spunea ăla, ultima replică, replica de triumf, o va rosti altcineva.

– Dacă va fi ultima lui replică? interveni iarăşi Ion Petric. Tot trebuia să facem ceva ca să ajungem la *cutia albastră*. Am pus mâna pe individul ăsta mic şi ni se aduce cutia plocon…

– Da, domnule… admise Liviu Iordan. E şi ăsta un raționament de război… Vom face schimbul şi-l vom lua prizonier pe cel care va aduce cutia… Şi vom începe iarăşi teroarea… Numai să nu-l aleagă pe invalid, sau pe cine ştie, care nu i-ar îngrozi prea tare când vom începe să-l

torturăm în fața cabanei… Vreau să iasă toți de acolo! Toți domnule. Şi fetele! Da! Asta vom face. Vom primi schimbul. Şi vom pregăti atacul. Ca în vechime, domnule. Vom face berbeci şi vom, izbi în geamuri, şi vom face torțe pe care le vom arunca înăuntru. Vor ieşi toți, toți, aprinşi şi umiliți. Mâine dimineață vom pregăti armele pentru atac… La câteva minute după schimb, îl vom porni… Gata!

Trecuse de miezul nopții. Tic fu ridicat cu tot cu tron şi dus în camera unde dormea Liviu Iordan, singur. Acolo fu aşezat scaunul, în mijlocul camerei. Liviu Iordan controlă toate zăvoarele şi încuietoarele geamului, unicul geam al camerei. Dar nu rămase înăuntru. Se aşeză pe un fotoliu, luat din camera cabanierului, în fața uşii deschise, cu privirile spre prizonier. Şi ceilalți doi îşi aduseră câte un fotoliu, postându-se unul în fața uşii care dădea spre dormitoare, altul la capătul scării. Nimeni, absolut nimeni nu putea să pătrundă în coridor, spre camera prizonierului, fără să treacă mai întâi prin fața celor doi coloşi şi apoi prin fața lui Liviu Iordan. La capetele coridorului agățară câte o lampă, cu flacără mică. O altă lampă fu agățată în camera prizonierului, chiar deasupra lui, dar tot cu flacără mică. Tot etajul cabanei, dar mai ales coridorul şi camera prizonierului deveniseră un joc de umbre şi lumini.

Primele ore de după miezul nopții trecură fără să se întâmple nimic. Paznicii, cu armele lângă ei, moțăiau în fotolii. Moțăia şi Liviu Iordan. Urechile lor obosite începuseră să se obişnuiască, încetul cu încetul, cu zgomotele provocate de vânt, de furtună, cu scârțâitul şi zdrăngănitul uşilor şi ferestrelor împinse de vijelia care parcă se trezise după miezul nopții. Era ora somnului dulce şi ațipiseră toți. Abia atunci începu să înainteze pe scări şi pe coridor umbra fără suflare şi fără zgomot, umbra care primise prin pocnituri de degete toate semnalele şi tot planul temerar al prizonierului.

Umbra se furişă pe lângă primul fotoliu, cel din fața scării, apoi şi pe lângă cel din fața camerei cu lumină săracă. Umbra ajunse lângă scaunul prizonierului şi acolo deveni Țombi. Adică îşi frecă mai întâi botişorul de mâinile stăpânului, apoi îşi începu munca şi chinul. Rodea, rodea ca un castor, ca o armată de castori, mereu cu privirile spre fotoliul în care sforăia încet o matahală în papuci.

Tic nu se mişcă nicio clipă. Îi era teamă să nu scârțâie scaunul, îl încercase şi ştia că scârțâie. Îşi lăsa legăturile roase de colții cățelului.

Doar când simți cum îi cad sforile de la picioare, îşi ridică genunchii, dar scaunul scârțâi şi în fotoliu se produse o mişcare. Țombi alunecă sub pat, trăgând după el toate legăturile roase, iar Tic rămase nemişcat. Probabil că Liviu Iordan deschisese ochii şi-l zărise nemişcat pe scaun, iar pe urmă pleoapele îi căzuseră.

Țombi îşi reluă chinul. Când se simți aproape liber, Tic încercă să-l ajute. Iarăşi scârțâi scaunul, dar de astă dată în fotoliu nu se mai făcu nicio mişcare. Cireşarul simți că este complet liber. Cum trebuia să acționeze în clipa cea mai grea? Încet sau brusc? Se sculă de pe scaun, se duse încet la geam şi începu să manevreze deschiderea lui. Trase toate zăvoarele, deschise primul rând, dar când ajunse la al doilea, zgomotul inevitabil se produse. Liviu Iordan tresări, dar în aceeaşi clipă un vultur se repezi asupra lui, răsturnându-l. Cireşarul sărise, şi nu căzu în zăpadă, ci în nişte brațe vânjoase care nu-l mai lăsară jos, ci îl purtară mult, până îl primiră alte brațe mai calde şi auzi cuvântul pe care-l aştepta atâta: „Nesuferitule…”

Capitolul XIII

1

Tiberiu o conduse pe Atena acasă. Stătea la vreo sută de metri de gară. Dar… pentru că totuşi Tiberiu pleca mai departe, cu trenul, îl conduse şi ea la gară, dar… pentru că nu se cade ca o fată să conducă un băiat… Tiberiu o conduse iarăşi acasă, şi asta se întâmplă de câteva ori, până ce, pe la jumătatea drumului dintre gară şi casă, se auzi fluieratul unei locomotive: era ultimul tren al serii. Cei doi se despărțiră brusc, sub un felinar neobişnuit de luminos… printr-o simplă strângere de mână, deşi aşteptau momentul despărțirii cu inimile numai fiori, pentru că îşi închipuiau că-i va prinde undeva, în întuneric şi…

Despărțirea de Tiberiu o întrista pe Atena, pentru că îi amintea ceva la care se gândise până atunci doar în treacăt: promisiunea nerespectată a cireşarilor. Cum au putut să fie capabili de un asemenea gest? îi judecă foarte aspru Atena. Dacă n-ar fi promis… nu s-ar fi întâmplat nimic, dar după ce promiseseră atât de solemn, după scrisoarea pe care le-o lăsase Lucia, după repromisiunea de la Stânca Şoimului… gestul lor era într-adevăr necireşăresc. Nici nu le va mai scrie ca să-i mustre…

Tocmai gândea aşa, şi luase hotărârea de pe urmă, când se auzi strigată de o voce pe care parcă o cunoştea. Era Bili, cel mai sârguincios elev al ei la schi şi la pian, care ca întotdeauna la ora aceea înaintată nu dormea. Ehei! De când o aştepta Bili ca să se laude! Dar o văzuse plimbându-se întruna cu cel mai mare inamic al oraşului: câştigătorul concursului de schi, cel care-l detronase pe Alexandru, şi furia lui împotriva lui Tiberiu crescuse teribil.

– Atenaaaa! şopti el de la o ferestruică a unei camere mici, probabil a băii sau a cămării, că numai acolo se putea ascunde la ora aceea. Am o surpriză grozavă!

– Aoleu! se prefăcu Atena supărată. Tu erai? Şi încă nu te-ai culcat? Mâine nu mai facem coborârea! Gata!

– Mai bine poimâine nu mai facem pianul… se rugă Bili. Dar dacă ai şti ce surpriză am, cred că m-ai ierta… Am fost obligat să stau până la ora asta treaz, pe cuvântul meu… Ştii cine m-a ținut de vorbă şi-a râs ca un nebun de bancurile mele? Tic!

– Care Tic! se încruntă Atena. Cel de sus de pe Galba, care-l imită pe Tic al lui Chiriță?

– *Aiurea!*… Ştii?… Asta e ultima expresie a lui Tic. Nu cu idiotul ăla am stat de vorbă. Chiar cu Tic cireşarul! Na! Şi asta-i tot expresia lui.

– La revedere! îi spuse Atena. N-am vreme de glume idioate. Iar mâine facem lecție suplimentară de pian.

– Nu mă crezi? se bosumflă amarnic Bili. Bine! Atunci poftim dovada! Chiar Tic mi-a lăsat-o ca să dovedesc oricui.

Era o hârtie de caiet pe care scria: „Amintire de la Tic.” Era aidoma celeilalte, arătată la Suşteni, era chiar scrisul lui Tic pe ea, scrisul de pe biletul de amenințare. Asta era prea mult! În patru minute de amenințări şi promisiuni, Bili rămase fără cuvânt. Adică începu să-i povestească Atenei tot ceea ce se întâmplase în mica grotă unde se organizase salvarea lui Dan.

Aşa, din senin, Atena se simți cuprinsă de amețeală, sau poate că o ataca o presimțire urâtă. Se despărți de Bili după ce-i promise că va suspenda lecția de pian, cea suplimentară, bineînțeles, şi ajunse acasă atât de neliniştită, încât tatăl ei, medic, ca şi mama ei o priviră foarte îngrijorați. Întrebări precise, răspunsuri nesigure, ocheade între părinți, apoi şoapte: „Pesemne că s-a îndrăgostit… e la prima ei dragoste”… până ce fata ceru voie să dea un telefon. Era foarte târziu, dar nu puteau să-i refuze rugămintea… Tiberiu sosise şi când auzi istorisirea Atenei, probabil că se făcu alb la față, aşa îl simțea ea, şi îi ceru voie s-o cheme peste jumătate de oră. Părinții îi îngăduiră, dar pentru că ei trebuiau să se scoale foarte devreme, se duseră în dormitor. Până să sune telefonul lui Tiberiu, adormiră amândoi, amintindu-şi, înduioşați, că trecuseră şi ei prin clipe asemănătoare, dar că nu avuseseră telefon ca să-şi spună, de la distanță, „noapte bună” şi celelalte. În sfârşit, se auzi şi zbârnâitul foarte încet, ca un bâzâit de muscă, al telefonului. Era Tiberiu. Îl sculase din somn pe prichindelul cu dovada şi aflase exact aceeaşi poveste pe

care o aflase Atena de la Bili. În noaptea aceea linia telefonică dintre Binaia şi Suşteni fu foarte solicitată. Cer doi tineri nu puteau să închidă ochii şi mereu le veneau alte gânduri şi alte presimțiri, din ce în ce mai întunecate. Spre ziuă, amândoi ajunseseră la convingerea că grupul cireşarilor fusese surprins de vijelie undeva pe la Şaua Mare… dacă nu a izbutit să coboare la Mitiş. Deci primul lucru pe care trebuiau să-l facă amândoi era să se urce în primul tren spre Mitiş. Dar… după jumătate de oră, Atena veni cu altă idee. Până ajung la Mitiş, până dau de băiatul acela la care trăseseră cireşarii, Petrişor Bogdan, până îşi găsesc prietenii, până dau alarma… oare nu va fi prea târziu? Orice minut contează în asemenea situații. Tiberiu îşi dădu imediat acordul şi telefonul fiecăruia se puse în funcțiune… pe linie locală. Răspundeau numai părinții sculați pentru treburi, care-şi chemau imediat odraslele la telefon când auzeau că e vorba de un concurs special pentru nişte titluri extraordinare. Astfel se face că, înainte de a apărea zorii, zeci de tineri schiori de pe toată valea erau în stare de alarmă. Cu parole, cu discreție, cu promisiunea că foarte repede li se va spune cauza. Toți acceptaseră fără să crâcnească: Atena şi Tiberiu, fiecare în oraşul lor, deveniseră, mai ales după concursul de schi de la Poiana, idolii tuturor, ba cei doi campioni se pomeniră chiar cu telefoane de la Alexandru şi Costin care voiau cu orice chip să ia parte, sub conducerea lor, la misterioasa acțiune.

Atena se urcă în primul tren spre Mitiş. La Suşteni, încă din mers, sări în vagonul ei Tiberiu. Nici nu mai aveau ce să-şi spună. Toată noaptea, la fiecare frază şi la fiecare convorbire, în pasiunea argumentației nu-şi spuseseră altfel decât: „Draga mea, dragul meu, scumpa mea, nu se poate! Crede-mă, tu, dragule”… Erau cam îmbujorați, dar pe drum, mai ales în tunel, îşi găsiră mâinile, îşi auziră inimile cum bat, apoi închiseră ochii şi li se întâlniră buzele, dar fără să vrea… Când deschiseră ochii, văzură că nu mai sunt demult în tunel şi mai văzură nişte prichindei ițindu-şi capetele de după uşa unor compartimente. Noroc că se apropia Mitişul…

Pe Petrişor Bogdan îl găsiră destul de repede. Cine nu-l cunoştea pe prietenul lui Tic, singurul din orăşel căruia Tic îi lăsase o amintire semnată.

Cum îl văzură, cei doi înțeleseră că prin metodele obişnuite nu vor scoate nimic de la el. Dar când se pomeni în fața lui cu Atena şi cu Tiberiu, spuse totul. Aceeaşi poveste auzită la Binaia şi la Suşteni. Mai rămânea de telefonat la Poienița. Nici acolo nu erau cireşarii. Nici în oraş nu poposiseră. Doar o secundă de ezitare, ca înaintea marilor decizii, apoi Atena şi Tiberiu hotărâră să dea semnalul de alarmă. În câteva minute, toți elevii schiori de pe cele două văi porniră în căutarea celor mai buni prieteni ai lor: cireşarii.

2

Nici la Casa Iulia nu se dormi în noaptea aceea. Toți îl aşteptaseră pe Tic şi… pe Ursu, care căpătase, în sfârşit, aprobarea să plece în întâmpinarea lui.

Dar ciufuliciul scăpă până la urmă din brațele Mariei şi ale celorlalți, ba chiar lovise, în nerăbdarea lui, piciorul lui Dan, care, săracul, îşi închipuia, din cauza durerilor, că va mai suferi o a doua repunere la loc a oaselor.

– Acum să vă spun totul! explodă mezinul cireşarilor după ce scăpă definitiv de primejdia strangulării. Ne aşteaptă tot iadul de pe lume! Na!

Şi se apucă să le povestească tot ceea ce auzise la cabana Izvoarele, tot planul care li se pregătise şi care li se pregătea. „Brrrr!” făcea din când în când ciufuliciul. Dar şi ceilalți făceau la fel.

– După evadarea ta ce va fi? spuse Dan. Cred că vor tăbărî asupra noastră cu unghiile şi cu dinții…

– Uh, dac-ar fi aşa! se rugă Ursu. Dar îşi vor schimba planul, Ticuşor… O să vezi tu…

– Şi eu cred că şi-l vor schimba, spuse Victor. Nu vor turba, din cauza şefului care se stăpâneşte şi ştie să stăpânească. Cred că vor pregăti un atac general şi total. Vor căuta să ne nimicească. Şi din cauza asta cred că nu-l vor da dimineață, ci mai târziu, după ce-l vor pune la punct în toate amănuntele. Vor căuta să meargă la sigur, nu la viclenii şi hărțuieli.

– Exact aşa cred şi eu! tremură Ursu. Vor căuta să ne măcelărească, să ne mântuie. Cu cele patru gloanțe, cu topoare, cu ce vor găsi pe-

acolo. Cu torțe şi şomoiage înmuiate în benzină…

– Cu sania le vor aduce! spuse Ionel. Va fi un adevărat atac… Brrrr! Ce se va alege de capul nostru? Oare cât timp vom putea rezista?

– Dar dacă nu vor mai ataca? spuse Lucia. Poate nu vor voi să rişte nimic şi atunci ne vor condamna la moartea de la început: prin îngheț şi foamete.

– S-ar putea şi asta, Lucia… răspunse Victor. Dar între timp a intervenit un factor nou… Am găsit *cutia albastră* şi ei ştiu c-am găsit-o… Ştii de ce cred că vor ataca decisiv? De teamă că am putea să ascundem noi, în alt loc, sau să azvârlim undeva într-o prăpastie *cutia albastră*… Nu vor lăsa să treacă prea mult timp…

– Cum de-ai fost atât de rău şi nu ne-ai spus unde este *cutia albastră?* sări Dan, cu gura, bineînțeles… După ce eu ți-am dat toate ideile…

– Poate că n-am găsit-o, Dan, râse Victor. Poate că e o simplă inteligență de război toată teoria mea. În orice caz nu vă voi spune… Şi dacă v-aş fi spus, n-aş fi avut argumentul decisiv, care l-a înfrânt pe Iordan…

– Înțeleg, Victor, spuse Lucia. N-ai vrut să ne spui pentru a avea tu posibilitatea sacrificiului, pentru a te putea sacrifica şi a ne salva pe noi… Nu cred că se poate face un gest mai frumos în lume… Dar de ce nu ne *vei spune?*

– Pentru că nu a sosit timpul, Lucia. Pentru că va trebui să plec. Nu putem aştepta aici execuția. Trebuie să încercăm ultima şansă. Ştiți că de doborât nu-i putem doborî… Trebuie să plec în lume şi să cer ajutor. Veți rămâne cu Ursu…

– Unde vrei să pleci? îl opri Lucia. Eşti nebun? Nu înțelegi că nu se poate scăpa de pe muntele ăsta înconjurat peste tot cu prăpăstii? Mai mult ne ajuți aici, decât încercând să te sinucizi. Nu e nicio altă posibilitate decât aceea să rezistăm…

– Asta nu e posibilitate, Lucia. E agonie! Mai devreme sau mai târziu vom fi ucişi… Trebuie să încercăm chiar şi o posibilitate de vis, Lucia, chiar şi o dorință… Nu înțelegi?

– Ba da, Victor… şopti ea aproape plângând. Dar… nu ştiu ce va fi… Dacă ni se întâmplă ceva tuturor, parcă e… nu ştiu… parcă e mai uşor, mai frumos…

– Trebuie să se ducă… se rugă Ursu. Dacă Victor se gândeşte la ceva… atunci există posibilități, există şanse… Ştii, Victor… Eu am vrut să te opresc, cu forța, când am auzit că te duci cu Ionel la ăia de dincolo, pentru tratative… Am fost sigur că vă vor face prizonieri. Pe cuvântul meu, dacă nu mi-a trecut prin minte gândul că vă vor aduce aici, în fața noastră, la ferestre, şi vă vor tortura… Am vrut să te lovesc şi să te țin aici cu forța… Dar am ştiut, nu ştiu cum să spun, m-a oprit ceva… Am simțit că nu poți să te duci acolo ca să ne faci rău, că porți cu tine o armă teribilă, mai teribilă decât pistolul lui… Şi nu m-am înşelat…

Victor era emoționat. Şi Tic mai ales, care se lipi pe nesimțite de el. Şi ceilalți.

– Pe unde vrei să încerci? întrebă Maria. Pe la Vadul Lupilor? Dar acolo e o prăpastie uriaşă, Victor. Nu e niciun loc de trecere. Mai bine ar fi pe poteca pe care am urcat…

– Ştiu… spuse Victor. Dar acolo există un obstacol îngrozitor: lupii. Cei care au rămas în spatele pavezei noastre.

– Nu cred! se opuse Maria. Sunt absolut convinsă că au fost îngropați de avalanşă. Nu! Lupi nu mai sunt!

– Are dreptate Maria! interveni Ursu. Lupii au fost în mod sigur îngropați de avalanşă. Poate că sunt mai multe şanse pe poteca noastră, adică prin locurile pe unde a fost poteca…

– Eu am altă părere! răsună ferm vocea Mariei. Să încercăm prin ambele locuri! Sunt mai multe şanse de salvare. Sunt mai multe şanse ca unul dintre noi să ajungă undeva. Şi de acolo va da alarma. Şi pentru salvarea celor de la Casa Iulia şi pentru salvarea celuilalt.

– Da… acceptă Ursu în şoaptă. E mai bine cum spune Maria. Se dublează şansele de salvare ale fiecăruia… pentru că asta e cel mai important. Nu, Victor? Unul din voi trebuie să scape. Dacă pleacă numai unul singur şi are un accident, nimeni nu va şti şi accidentul va fi fatal. Dacă pleacă doi…

– Da! spuse şi Dan.

Tic răspunse altfel. Se ghemui la pieptul Mariei pentru a-şi lua cel mai cald rămas bun pe care şi-l luase vreodată de la ea. Ionel răspunse printr-un oftat. Lucia, căutându-i mâna.

– Bine… spuse Victor încet, cu vocea gâtuită.

Dar Maria îl scoase imediat din starea de nelinişte…

– Tu sari mai bine decât mine, Victor. Ți-am înțeles planul. Vrei să sari peste prăpastie. Dacă ai noroc şi pe malul celălalt e zăpadă, nu gheață, şi aşa cred că va fi… atunci ne vom întâlni la Zaruri. Pentru că vei ateriza aproape de Zaruri.

– Va să zică şi tu ai studiat harta! descoperi Victor. Bine, Maria! Din fericire, tocmai schiurile noastre au rămas…

– Nu din fericire, Victor, îl lămuri Ursu. Le-am păzit tot timpul ca ochii din cap. Schiurile campionilor!… Ar fi bine să plecați înainte de ivirea zorilor, ca să nu vă observe cei de la Izvoarele, să nu ştie că ne-am împuținat forțele…

– Eşti sigur că nu sunt lupi pe valea aceea a lupilor? întrebă Victor, parcă fără să fi auzit ceea ce-i spunea Ursu.

– Sunt absolut sigur! răspunse Ursu.

Şi Victor scăpă de cumplita obsesie. Îşi aduseră schiurile din antreu şi începură să le ceruiască.

– Şi voi cum veți organiza apărarea? întrebă Victor. Dacă vă atacă mai înainte de sosirea ajutoarelor? Cum o să vă apărați?… Nu uita, Ursule! Patru gloanțe!

– Trei gloanțe! preciza Tic. Unul trebuie să-l oprească pentru a-i ține pe ăilalți doi sub teroare. Doamne! Dar cumplit individ mai e! Cum spuneai tu, Victor. În felul lui e un geniu!

– M-am gândit la o metodă specială de apărare… începu Ursu. Nu ți-o spun, de teamă că vei sări asupra mea şi-mi vei măcina încrederea în ea. Degeaba, Victor… Nu-ți spun nimic. Aşa cum nici tu nu ne-ai spus unde ai găsit *cutia albastră* şi astfel ai putut să ne salvezi. Nu-ți spun! Atât doar: îți jur, Victor, că nu voi fi doborât! Nu mă vor ucide! Şi cred că înțelegi ce înseamnă asta. Dacă eu nu voi fi doborât, nu i se va întâmpla nici unuia dintre noi nimic!

Înainte de a pleca, Victor îl chemă totuşi pe Ursu în antreu. Şi pentru a-i strânge mâna, dar şi pentru altceva.

– Nu ştiu, Ursule, ce se poate întâmpla… Dacă se vor ivi primejdii cumplite, dacă pentru salvarea oricăruia dintre voi va trebui oferită *cutia albastră,* te vei duce şi o vei lua, Ursule… Într-un singur loc se poate afla. Nu ştiu. Nu m-am uitat nici eu… Dar acolo este.

Şi Victor îi şopti, la ureche, locul unde trebuia să se afle *cutia albastră*. Ursu rămase năucit.

– Nu se poate… îngână el. E fantastic…

– Aşa se pare… V-am spus. Pentru că în raționamentul vostru plecați de la o premisă greşită. Gândeşte-te la mărimea ei, Ursule. O casetă de fier, nu o casă de fier. O casetă cât o valiză, mai mică decât un violoncel, cât o maşină de scris de birou, înțelege sensul acestei mărimi, Ursule… Gândeşte-te la atacul convoiului, la cei care l-au dat, la cei care au fost ucişi… Dar asta nu mai are importanță acum; mai târziu… dar oare cât de târziu va fi?

Peste câteva minute, încă pe întuneric, Victor şi Maria porniră împreună pe colina de deasupra casei. Dar când ajunseră în vârf se despărțiră.

3

Toate drumurile şi potecile munților fuseseră invadate de cei mai tineri şi mai buni schiori. Fiecare ştia că se întâmplase ceva cireşarilor, că fuseseră surprinşi de vijelie, poate chiar surprinşi de avalanşă. Două direcții principale fuseseră indicate de cei doi conducători ai echipelor de salvare, Atena şi Tiberiu: Şaua Mare cu Brâna Iadului şi pârtia de la Furcile Moşului spre Mitiş, pe lângă Valea Lupilor. Erau zeci de tineri, pentru care cireşarii se confundau cu visul şi idealul lor, zeci de tineri care nu-şi închipuiau prieteni mai buni decât cireşarii. Gândul că ar putea să ajungă totuşi la timp undeva şi să-i salveze parcă le dădea aripi. Tiberiu conducea grupul mare care pătrunsese prin Şaua Mare şi urca, poate pentru prima dată în istoria avalanşelor, trecătoarea de la Brâna Iadului. Atena era în fruntea grupului care cerceta prăpăstiile din stânga pârtiei de coborâre spre Mitiş şi care avea ca punct final abisul de la Valea Lupilor.

Şi mereu veneau rapoarte din alte locuri, de la alte echipe, care se formaseră spontan auzind despre nenorocirea care se abătuse asupra cireşarilor. Vuiau munții de energii tinereşti, şi toate obstacolele erau trecute cu un curaj cum nu se mai pomenise. Deodată sosi vestea că au

intrat în acțiunea de salvare şi elevii şcolii de schi cantonați lângă *Poienița*. Alți zeci de căutători, din toate colțurile țării, toată tinerețea țării străpungea munții şi barierele de gheață în căutarea cireşarilor.

Primele echipe conduse de Tiberiu ajunseră la o movilă de zăpadă de după Şaua Mare. Dacă se adăpostiseră acolo prietenii lor? Imediat lopețile şi schiurile începură să sape şi apăru bordeiul şi o duhoare groaznică începu să iasă pe orificiile şi crăpăturile lui. Căutătorii înghețară. Nici n-aveau curajul să se uite înăuntru. Era duhoare de hoituri. Mai ales, când Tiberiu recunoscu, proptite în uşă, schiurile cireşarilor… Dar cum se putea aşa ceva? Cum puteau să se închidă pe din afară cu propriile schiuri? Deschiseră uşa şi aşteptară să mai iasă duhoarea. Erau lupi înăuntru. Sfâşiați şi pe jumătate arşi. Tiberiu avu curajul să intre înăuntru şi să-i numere: nouăsprezece lupi! Dar nici urmă de cireşari… Nouăsprezece lupi fuseseră atraşi acolo de cireşari! Oare cum? Era încă un mister. „Zidul Speranței şi Răzbunării” arsese. Doar cele trei schiuri îşi mai păstrau osatura de metal. Oare nu fuseseră şi cireşarii înăuntru? Doamne! Dar era imposibil. Lupii fuseseră închişi pe dinafară şi nimeni altcineva nu-i putea închide acolo. Numai cireşarii… După ce se întăriră cu această convingere, tinerii salvatori porniră mai departe, pe fundul prăpastiei, spre coama de gheață. Şi parcă se trezise şi vijelia. După un timp tinerii mai găsiră hoiturile câtorva lupi, dar şi un schi cu marca prietenilor lor, şi asta iar le încreți carnea. Oare să-i fi atacat pe cireşari şi să… Sau schiul era o armă care-i prăvălise pe lupi în prăpastie? Se uitară spre culmile de gheață, şi toți căutătorii recunoscură mai târziu că Tiberiu văzuse, primul, o siluetă care aluneca, sau poate care cădea de deasupra prăpăstiilor. Maria se prăbuşise. Îşi pierduse un schi într-o prăpastie de gheață. Abia se salvase în ultima clipă. Dar văzuse în vale roiul de schiori. Şi se lăsase să alunece, sau pur şi simplu se dădea de-a rostogolul ca o minge. Câte nu învățase în cumplita vijelie! Ca o minge venea la vale…

Grupul Atenei nu întâmpinase mari obstacole, dar nici nu găsise vreo urmă care să-i dea speranță sau să-i insufle groaza că prin locurile acelea trecuseră cireşarii. Nimic. Nicio urmă, niciun semn. Niciun schi. Niciun băț măcar. Grupul ajunsese la Vadul Lupilor, la îngrozitoarea prăpastie de acolo, când sosi din urmă vestea – oare prin ce miracol? – că se dăduse de urmele cireşarilor. Veştile curgeau cu duiumul.

Cincizeci de lupi fuseseră ucişi de cireşari… Poate nu chiar cincizeci, dar douăzeci şi cinci fuseseră numărați de Tiberiu… Apoi, după câteva minute numai, cea mai fantastică şi mai aşteptată veste: Unul dintre cireşari fusese găsit viu! Apoi imediat alta: Grupul lui Tiberiu se întâlnise cu Maria cireşarilor! Nu avea decât câteva zgârieturi…

Dar chiar când sosi ultima veste, Atena zări sus, pe panta de gheață a masivului care se înălța în cealaltă parte a prăpastiei, o siluetă care se mişca… Nu, care aluneca vertiginos pe schiuri, spre prăpastie. Țipătul ei îi făcu pe toți să se uite într-acolo. Era un schior care se lăsase spre prăpastie pe o platformă de gheață, sclipitoare ca oglinda. Atena îi înțelese într-o clipă intenția, dar mai înțelese că aterizarea lui, din direcția în care venea, se va face printre stânci, pe un alunecuş mai dur decât cremenea. Şi-şi dădu drumul mai la vale, într-o zonă plină de zăpadă. Dacă ar mai avea timp să-i atragă în partea aceea săritura. Se opri acolo şi începu să urle şi să facă semne disperate. Imediat o imitară şi ceilalți. Corul de urlete ajunse probabil la urechea schiorului, pentru că îl văzură schimbând direcția în ultima clipă. Săritura îi reuşi şi ateriza la câțiva metri de Atena. Şi bucuria lui era atât de mare, dar şi bucuria ei, încât se pomeniră unul în brațele celuilalt. Şi era bineînțeles şi un fotograf printre salvatori, care după ce imortalizase fantastica săritură a lui Victor, imortalizase şi scena îmbrățişării dintre Victor şi Atena. Noroc că printre martori era şi Tiberiu, care tocmai atunci sosise, împreună cu întreg grupul lui, dar mai ales împreună cu Maria.

Şi fără prea multe cuvinte, fără nicio explicație, la semnalul lui Victor se lansară toți, ca nişte năluci, spre Mitiş.

Şi poposiră chiar la casa lui Petrişor, prima casă cu telefon care le ieşi în cale. Maria rămase cu ceilalți afară. Şi ca să nu-l stânjenească pe Victor, porni într-o plimbare fără țintă cu cei mai buni prieteni ai ei de pe meleagurile acelea: Tiberiu, Atena şi toți ceilalți care îi urmau, sau îi înconjurau. Şi erau mulți… Victor ceru Bucureştiul şi legătura i se dădu aproape instantaneu. Pentru că Petrişor avusese grijă să spună nu numai instituția care era chemată, ci şi numele celui care cheamă. Şi după numele lui Victor mai adăugase el un cuvânt.

Trei sferturi de oră mai târziu se auzi deasupra stațiunii bâzâitul unui elicopter. Undeva, ateriză. Iar schiorii salvatori se dovediră destul de bine crescuți ca să nu dea buzna la locul aterizării.

Victor şi Maria izbutiră să scape din insula vie, după ce împărțiră tot felul de promisiuni, una din ele însă sfântă: tot ceea ce li se întâmplase în fantastica lor aventură va fi cunoscut de fiecare. Ştiau ei cui să se adreseze pentru asta. Mai ales că zăriseră coborând din elicopter un bărbat cu zâmbet cam ciudat, cu fața lunguiață şi bărbia pătrată, ba avea şi capul gol, parcă anume pentru a i se vedea părul, odată blond, rărit, şi foarte rar spre creştet. Avea alura unui bărbat puternic, bine clădit, spre deosebire de cel de lângă el, mai scund şi mai în vârstă, cu o figură obosită, teribil de obosită, parcă nu dormise de multe nopți. Cel pe care-l cunoşteau veni lângă ei pentru a-l prezenta pe bărbatul mai în vârstă cu figura foarte obosită:

– Doctorul Alexandru Tudor… Victor… Maria…

Cei doi cireşari tresăriră. Mai ales Victor:

– Chiar dumneavoastră? Doctorul Alexandru Tudor? Atunci înseamnă că această *cutie albastră* e ceva foarte important.

– Nu foarte, dragul meu Victor, spuse cealaltă voce. Nu există calificativ. Dar mai bine să urcăm în elicopter.

4

Atacul începu mai devreme. Un atac calculat, decisiv. Veneau cu sania după ei. Şi sania era încărcată cu tot felul de proiectile. Drugi uriaşi de fier care puteau să pătrundă prin orice obstacol de tablă sau care puteau să dărâme orice obstacol, dacă erau împinşi, cu putere, butuci de lemn care trebuiau să spargă toate geamurile, cocoloaşe de carton şi smoală băgate în petrol, care trebuiau să ardă mocnit, sticle cu benzină şi torțe care trebuiau aruncate prin geamurile sparte.

Liviu Iordan, cu pistolul în mână, proteja înaintarea cărăuşilor. Sania fu oprită la vreo zece metri în fața antreului. Se pregăteau să atace lateral, pentru a avea în raza vederii toate uşile şi ferestrele prin care se putea evada.

Toți cireşarii priveau prin crăpături înaintarea convoiului de atac. Tic nu se mai duse la catapultă ca să-i întâmpine de la distanță cu proiectile fără prea mare efect. Deşi Ursu era foarte calm, foarte liniştit, toți

simțiră cum îi cotropeşte groaza, spaima. Abia după ce sania se opri în fața antreului, Ursu spuse în şoaptă:

– Voi să rămâneți înăuntru orice s-ar întâmpla. Nu ieşiți decât dacă vă chem eu. Altminteri nu! Înțelegeți? Orice s-ar întâmpla, nu aveți voie să ieşiți afară din cabană. Dacă nu sunt sigur că se va întâmpla aşa, nu cred că-mi va reuşi planul…

– Ba da! Rămânem înăuntru! îşi uniră toți şoaptele.

Grupul de la Izvoarele se pregătea de atac. Liviu Iordan, ferit de sanie şi de trupurile celor doi coloşi, supraveghea cu pistolul în mână intrarea cabanei. Parcă aştepta ceva. Şi văzu un băț cu o batistă în vârf strecurându-se afară prin deschizătura uşii. Le spuse celorlalți să se dea la o parte şi făcu un gest de invitație, cu mâna stângă. Ursu ieşi. În clipa când ieşi afară, dădu drumul bățului şi ridică mâinile sus.

– Lipeşte-le de creştet! porunci Liviu Iordan. Şi să nu faci mai mult de trei paşi. Spune ce vrei!

– Vă dăm *cutia albastră* dacă ne lăsați în pace… spuse Ursu cu vocea tremurândă şi cu priviri speriate.

– Mai întâi spune de ce ai ieşit dumneata afară cu vestea asta? întrebă foarte atent Liviu Iordan.

– Ştiam că primul care iese este cel mai periclitat. Am tras la sorți. Şi sorții au căzut pe mine…

– Da… Asta e o posibilitate… Dar mai întâi vreau să te asigur că sorții te-au favorizat. Pe dumneata te voiam primul. Trebuie să vă predați toți. Iar *cutia albastră* o voi lua eu după ce veți ieşi toți, cu mâinile pe creştet, din cabană. Îmi vei spune unde e şi o voi lua eu. Anunță-i să iasă afară…

– Le voi spune… se supuse Ursu. Dar *cutia albastră* nu e înăuntru. E afară… Dar nu v-o putem oferi fără niciun…

– Asta o hotărăsc eu, nu dumneata! îl întrerupse Liviu Iordan cu dispreț. Dumneata vei pieri chiar aici, în fața uşii.

– Numai eu şi celălalt cunoaştem locul unde e ascunsă *cutia albastră,* spuse Ursu. Şi nici celălalt nu va spune. Aşa că ne veți măcelări fără să dați de *cutia albastră*…

Din nou o mască de dispreț şi superioritate se suprapuse pe fața lui Liviu Iordan:

– Aici ați greşit… Ați destăinuit, fără să vă dați seama, *ideea* ascunzişului. Hm. Dacă ascunzişul e afară, nu poate fi decât bolovanul ăsta ciudat.

Şi arătă sigur de el cu țeava pistolului spre bolovanul găurit în zeci de locuri, ca un fagure de miere, ca un şvaițer.

Atunci se petrecu acel miracol pe care nimeni nu-l va putea dezlega. Erau aproape şapte metri între Ursu şi Liviu Iordan. Ursu nu avea nevoie decât de fracțiunea de secundă în care țeava pistolului va fi îndreptată în altă parte, ca şi atenția celui cu arma. Sări ca din arc, ca din catapultă, ca un proiectil. Iar în timpul fantasticului salt, îşi schimbă direcția printr-o smucitură neverosimilă. Glontele trecu pe lângă el. Ateriză la mai puțin de un metru de Liviu Iordan, dar mâna lui se prelungi în săgeată şi lovi mâna care ținea pistolul. Arma zbură câțiva metri în aer. Ca un cangur, Ursu porni într-un nou salt. Luă arma de jos şi o aruncă departe peste prăpastie. Se întoarse apoi spre cei trei coloşi care încă nu-şi reveniseră din miracol. O ură sălbatică se citea pe fața lui.

– Acum să vă văd! Poate că mai vreți ceea ce voiați…

Nu mai avură vreme să-şi ia arme din sanie. Ursu poposi ca un bolid în mijlocul lor. Şi începu o bătaie cumplită, în care se trăsnea, nu se lovea. Era un vălmăşag de trupuri acolo, o încâlceală. Ursu voia să fie lovit ca să-i crească furia, ca să-şi ierte cândva că izbise cu atâta violență şi ură. Zece să fi fost acolo, zece să fi fost, nu trei, şi i-ar fi sfărâmat pe toți. Auzea cum trosnesc şi simțea cum se rup oasele la fiecare lovitură de pumn pe care-o dădea. Se lupta pe viață şi pe moarte acolo. Toți ştiau şi toți îşi mai găseau puteri şi rezistențe. Nimeni nu mai auzea şi nu mai vedea nimic. Se băgau toți ca nebunii în încâlceala albă. Şi pocneau maxilare, şi pocneau oase, şi se auzeau gemete înfundate şi icnituri. Şi Ursu se băga ca să simtă lovituri grele, să simtă că i se rup şi lui oasele. Şi pumnii lui loveau scurt, dar ca nişte ciocane, în maxilare şi-n pomeți, în nas şi-n gură, peste dinți. Era un pumn de plumb, care zdrelea şi zdrobea. Scurt. Din orice poziție. Şi numai la față, ca să rămână urme şi amintiri pentru toată viața. Dacă i-ar fi lovit în alte locuri, demult se termina lupta. Dar trăgea numai la față, unde durea şi unde rămâneau urme. Scurt şi năprasnic. Ca un ciocan de oțel. Până

când simți o mână zgâlțâindu-i umărul. Cine putea să fie? Cei trei coloşi gemeau în zăpadă sub el.

Era Victor. Şi Ursu, beat, îl îmbrățişă, mânjindu-l cu sânge. Scutură din cap şi se trezi într-o clipă:

– Nu e sângele meu, Victor. I-am zdrobit. I-am sfărâmat.

Cei trei încercau să se ridice din zăpadă. Erau zdreliți toți trei, nu puteau. Nu-i țineau genunchii. Îi ajutară alții. Cei care veniseră cu Victor şi cu Maria în elicopter. Niciunul nu scosese arma. Târau nişte zdrențe în urma lor.

– Trebuia să-i bat… se scuză el în fața bărbatului solid, cu păr rar şi cu zâmbet ciudat. Vă rog să mă iertați, dar dacă ați şti ce gânduri aveau cu noi!

– Vom şti imediat… îi zâmbi bărbatul cu păr rar şi începu să spele fața lui Ursu cu zăpadă. Te-am urmărit şi noi de multă vreme. Am văzut cum căutai pumnii lor. Se va şti şi asta.

Se adunară toți în Casa Iulia. Toți cireşarii. Ursu abia era zgâriat şi parcă atunci se sculase din somn, atât de odihnit părea. Şi împreună cu ei erau şi cei doi bărbați care coborâseră primii din elicopter: prietenul lor şi doctorul Alexandru Tudor.

– Ei, Victor! sări de undeva cireşarul cu părul de aur şi cu nasul cârn. Acum poți să ne spui şi nouă unde e ascunsă *cutia albastră*. Dar să le urăm mai întâi oaspeților noştri: BI E AȚ ENIT la Casa Iulia!

Victor se simțea stingherit:

– Nu a fost deloc complicat. Mai întâi m-a frapat că la atacul convoiului au participat doi spărgători renumiți care pe urmă au fost ucişi…

– Cuplul Negrupop… părea că-şi aminteşte doctorul Tudor. S-a crezut tot timpul că a fost accident sau sinucidere.

– Şi una şi alta, spuse Victor. Eu am căutat să creez o altă *cutie albastră,* nu aceea care era căutată de Liviu Iordan, o altă imagine a *cutiei albastre,* mult mai adevărată, nu aceea care-l fascina pe Liviu Iordan. Era o casetă. O cutie mică. Nu puteau să se ascundă acolo valori grele: lingouri de aur sau de platină, sau cine ştie ce pachete cu acțiuni fabuloase greu de manipulat. M-am gândit la conținutul *cutiei albastre*… pentru că la atac au participat şi doi spărgători. Pentru ce? Ca să deschidă *cutia albastră*. După aceea şi pentru aceea au murit. Nu m-

am mai gândit la *cutia albastră,* ci la conținutul *cutiei albastre,* care putea fi ascuns mult mai uşor şi mai ales fragmentar. Nu într-un singur loc, ci în mai multe locuri. Şi unde sunt în casa asta mai multe locuri, aranjate simetric, locuri făcute de un zidar, în care puteau fi ascunse fragmentele care constituiau cutia *mea* albastră? Unde, Ticuşor? Într-o singură zonă. În antreu. În literele mari care ne-au urat: BI E AȚ ENIT. De ce lipsesc câteva? Ca să dea senzația vechimii şi autenticității. N-au căzut literele acelea. Nici n-au fost puse vreodată. Împreună cu data, dădeau un fel de sigiliu în timp ascunzişului. Cred că acolo se află *cutia albastră*…

– V-aş ruga ceva… se auzi vocea doctorului Alexandru Tudor. Şi eu cred că acolo se află *cutia albastră*. Raționamentul e strălucit, aşa cum i se potriveşte lui Victor. Dar n-ar fi bine să se vorbească despre cei care au găsit *cutia albastră*. Sunt mulți oameni la noi şi în alte părți, care, auzind că s-a găsit *cutia albastră,* ar fi capabili să se răzbune groaznic pe cei care au descoperit-o. Nici voi nu trebuie să ştiți ce se află acolo. E absolut tulburător… De aceea ar fi bine să-l rugați pe cel care vă povesteşte isprăvile să nu pomenească niciodată numele orăşelului vostru… Şi atunci nu vă va găsi nimeni. Sunt atâția tineri care vi se aseamănă în țara asta! Mi se pare că unii dintre ei vă şi aşteaptă jos, la Mitiş.

Cui îi fusese teamă o clipă că isprava asta nu va fi cunoscută?

— *Sfârşit* —

CONSTANTIN CHIRIȚĂ
CIREȘARII
*****
DRUM BUN, CIREȘARI!

V. Drum bun, cireşari!

Cuprins

Capitolul I
1 2 3 4 5
Capitolul II
1 2 3 4
Capitolul III
1 2 3 4
Capitolul IV
1 2 3 4
Capitolul V
1 2 3 4 5
Capitolul VI
1 2 3 4
Capitolul VII
1 2 3 4 5
Capitolul VIII
1 2 3 4 5
Capitolul IX
1 2 3 4 5 6
Capitolul X
1 2 3 4 5 6 7
Capitolul XI
1 2 3 4 5 6
Capitolul XII
1 2 3 4 5 6
Capitolul XIII
1 2 3 4 5
Capitolul XIV
1 2 3 4 5
Capitolul XV
1 2 3 4 5 6 7 8
EPILOG

Capitolul I

1

Peronul era ticsit de lume. Şi era agitație, larmă, şi atâtea gesturi şi vorbe inutile, îmbrățişări şi mângâieri grăbite, lacrimi şterse pe furiş, zâmbete curajoase, sau de-a dreptul eroice, şi sfaturi, sfaturi repetate de zeci de ori, spuse în clipe de stânjeneală, pentru a ascunde o emoție, pentru a întrerupe un oftat sau pentru a aminti realitatea despărțirii.

– Dragul meu, ai grijă, să nu cumva să…

Nu trebuia mai mult nici pentru cel care rostea cuvintele, nici pentru cel căruia îi erau adresate. Şi unul şi celălalt găseau în această frază banală, neterminată, inutilă, prilejul de a respira câteva clipe liniştite, de a se întâlni cu alte gânduri, până simțeau din nou, poate în aceeaşi fracțiune de secundă, cum îl asaltau furnicile emoției. Dar atunci răsuna încet invariabilul răspuns:

– Ştiu, n-ai nicio grijă, dar nici tu…

Şi iarăşi câteva clipe linişte, până ce fluieratul unei locomotive, de undeva, din depărtare, oferea pretextul unor îmbrățişări fără vorbe, unor îmbrățişări furate, şi toți aveau convingerea culpei, pentru că ochii urmăreau fără încetare ceasul mare al gării, şi acele lui, din fericire, înaintau încet, încet. Şi erau necesare doar câteva vorbe pentru ca mulțimea să se deznoade şi să-şi destrame toate legăturile naive pe care şi le crease în îndelungata aşteptare, să se transforme în ceea ce era inițial: părinți, copii, frați, surori, prieteni, cunoscuți. Adică să se sfărâme în îmbrățişări, să-şi elibereze toate lacrimile, să spună totul, totul într-un gest sau într-un cuvânt. Dar vorbele acelea întârziau, parcă anume reținute, pentru a se rosti – deşi toți le simțeau ca o amenințare aproape fizică, materială – pe neaşteptate.

Vorbele întârziau şi mulțimea trăda cu fidelitate emoțiile prelungite, care există pesemne înaintea oricăror despărțiri, oriunde, în orice gară a

lumii. Cum să nu se supună acestor reguli şi gara orăşelului nostru de provincie?

În masa aceea de oameni puteau fi recunoscuți undeva şi cireşarii. Se deosebeau ei de ceilalți care urmau să plece cu acelaşi tren? Nu se poate răspunde sigur, dintr-o dată, la această întrebare. Dar ei erau acolo, toți, cu excepția lui Ionel, care-i aştepta undeva pe malul mării, pentru a-i antrena într-o nouă şi fantastică aventură. Erau toți acolo şi, cu toate acestea, trăiau clipele unei despărțiri.

Îşi luaseră rămas bun de la părinți, îi rugaseră să nu-i petreacă la gară, aşa cum făcuseră şi cu prietenii şi cunoscuții lor. Părinții acceptaseră, poate numai formal, poate unii se aflau ascunşi pe undeva prin mulțime. Prin urmare, cireşarii se aflau singuri în apropierea vagonului lor, probabil aşteptau şi ei cuvintele pe care le aşteptau toți cei de pe peron. Dar acolo se oficia o despărțire. Unii o trăiau intens, alții mai puțin. Ursu era cel mai trist şi, cum nu avea obiceiul să-şi ascundă sentimentele, oricine putea să-i citească tristețea pe față sau în gesturi. Pentru că el vorbea întotdeauna cel mai puțin dintre toți. Maria căuta mereu cu privirile cerul, poate stelele care începeau să se vadă, şi absența, izolarea ei tăcută în freamătul care vuia nu indicau oare o stare neobişnuită? Ce pricinuia această stare: despărțirea sau altceva? Victor era aproape nepăsător, prea calm, prea atent la ce se petrecea în jurul său, prea lucid pentru a i se putea atribui emoții prea mari. De aceea Ursu, văzându-l, clătina uneori imperceptibil din cap şi privirile lui, din triste, deveneau dojenitoare şi apoi parcă mai triste. Lucia, mai devreme foarte sigură, se îmbujorase la față şi se simțea parcă stingherită de când îşi descoperise tatăl în mulțime. Ducea o luptă cu sine însăşi, aproape că făcea un exercițiu de logică. Căuta o formulă care să fixeze un echilibru între sentiment şi rațiune. Dan, încercând să se adapteze pe rând stărilor celorlalți, scornea glume vesele sau duioase, dar valoarea lor rămânea numai în intenție. Adevărul e că-l chinuia pe ici pe colo gândul despărțirii.

– Să vă spun una! zise el la un moment dat, ridicând învins din umeri. Asta e, dragii mei. Toți suntem la fel, numai eu sunt un prost!

Victor sesiză imediat incoerența celor spuse de Dan şi, văzându-i mai ales şi mutra plouată, izbucni într-un hohot de râs. Iar Tic, cel mai nepăsător, cel mai calm dintre toți cireşarii de pe peron, da, Tic,

posesorul ad-hoc al unui zâmbet degajat, înțelegător, al unor mâini care se aciuaseră arogante în buzunare, al unor umeri care descoperiseră o înclinație oblică de înțeleaptă superioritate, răspunse cu o voce fără nicio intonație, ca şi cum ar fi rostit formula algebrică a ecuațiilor de gradul doi cu două necunoscute:

– Ai dreptate, dar nu mai era nevoie s-o spui.

– Da, da, da! acceptă Dan cu nestrămutată convingere. Să ştii însă că numai din cauza ta. Sau… uite, îți jur că-mi retrag cuvintele, dacă, dacă-mi faci o surpriză…

O idee, o speranță neaşteptată trecu ca un fulger prin mintea celorlalți cireşari. Se uitau toți la Tic şi privirile lor deveniseră dintr-o dată rugătoare.

Tic îşi scoase mâinile din buzunare, şi le propti în şold şi, înainte de a spune ceva, îşi apropie încet, încet pleoapele, până i se împreunară. Privirile lui, străbătând greu prin mica deschizătură a genelor, se ațintiseră asupra lui Dan. Vorbi leneş, ca un om ghiftuit:

– De ce să-ți retragi cuvintele? Atât de rar te cuprinde dorul de autocritică…

– Nu-i adevărat, se răzvrăti Dan. Eu, eu recunosc întotdeauna orice, fără să mă oblige nimeni. Dacă-i vorba pe-aşa, atunci tu eşti cel care, cel care… brrr… stai… adică… Adică tu faci experiențe cu mine! Asta-i! Vrei să-mi întuneci gândurile, să mi le întortochezi, şi-n loc să răspunzi tu la întrebarea pe care ți-am pus-o, mă faci pe mine să vorbesc despre altceva…

– E foarte adevărat, recunoscu Tic, fără să-i piară plictiseala din glas. Cu tine, aşa cum te-ai calificat mai înainte, se poate prinde orice. Îți spun asta ca să vezi cât de prieten îmi este şi mie adevărul. Şi eu sunt capabil să recunosc orice. Aminteşte-ți numai…

– Nu, nu te mai las să ne duci cu vorba. Zău, Tic, nu-i aşa că ne pregăteşti o surpriză?

Ceilalți cireşari urmăreau schimbul de cuvinte dintre Dan şi Tic, şi în larma gării, lucrul acesta nu era prea uşor. Mai mult ghiceau vorbele după mişcările buzelor decât le auzeau.

– Hai, Ticuşorule, aproape se rugă Ursu. Nu ne mai ține aşa. Toți am fi bucuroşi…

Tic se înduioşă pentru o clipă. De aceea îşi strânse şi mai tare pleoapele. Dar, ca întotdeauna, găsi imediat o idee în stare să-i mențină măcar pentru puțină vreme vajnica lui încăpățânare. Ştia că-i va întrista, ştia mai ales că-l va nedreptăți pe Ursu, dar se gândise prea mult timp să-şi demonstreze bărbăția. Avu chiar impresia că e în fața celui mai greu examen.

– Amintiți-vă! Atunci când ați plecat la Peştera Neagră voi nu m-ați vrut…

– Şi abia acum te-ai hotărât să ne dai replica?! i se împotrivi pe neaşteptate Lucia. Nu te mai preface. Ştiu eu de ce cochetezi cu noi. Ştiu eu pe unde-ți umblă gândurile cele adevărate.

Lucia rosti ultimele vorbe cu voce tremurată. Zărise privirile aproape poruncitoare ale lui Victor, înțelese că face o mare greşeală, dar inerția îi condusese fără voia ei destăinuirea până la capăt.

Tic simți încă o dată gustul amar al unei grele înfrângeri. Se întoarse brusc, cu intenția să-şi părăsească fără niciun cuvânt prietenii, dar, într-o fracțiune de secundă, îşi schimbă gândul. La urma urmei, hotărârea lui nu era rezultatul unui capriciu, ci… în clipa aceea nici el nu ştia cum să-şi justifice hotărârea. Ştia numai că trebuie să-şi treacă ultimul şi cel mai greu examen. Se întoarse alene şi se uită la Maria înainte de a răspunde:

– Mai sunt cinci minute până la plecarea trenului, dacă orologiul gării nu merge înainte… Să vă spun drept, sunt foarte plictisit, şi am atâta de învățat… O să vă fac o surpriză, da! O surpriză extraordinară, însă atunci când o să vă întoarceți… adică după ce o să descoperiți farsa lui Ionel.

Tic era mulțumit în sinea lui. Nici nu putea să găsească scuze mai bune pentru purtarea sa. Neîncrederea în chemarea lui Ionel şi… izvorâtă din această neîncredere, dorința de a le face celorlalți o „surpriză extraordinară”. „Grozav!” se felicită el în gând.

– Vrei să repeți aventura de acum doi ani? Vrei să te duci iarăşi la Castel? întrebă cu naivitate Dan.

Tic simți cum i se scurge sângele din obraji. Aflase întâmplător, şi era singurul care aflase, că arheologii au revenit la Cetatea Vulturilor. Şi mai era cineva cu ei… Oare de aceea luase el hotărârea eroică? Oare de aceea rezistase ispitei necunoscutului?

– Du-te Tic! îl îndemnă Maria cu voce pierdută. Du-te spre visuri, spre…

Oare ce s-ar fi întâmplat cu cireşarii dacă în acel moment nu ar fi răsunat acele cuvinte menite să destrame mulțimea de pe peron?

– Urcați în vagoane, vă rog! Urcați în vagoane, vă rog!

Parcă se împletea şi se despletea ceva acolo, pe peron. Câteva clipe de tăcere, de uimire, apoi revărsarea unei mări agitate. Înainte, înapoi, înainte, înapoi. Şi strigăte, voci, plânsete, oftaturi: cine oare le mai auzea?

– Fii cuminte! Să nu ieşi în larg! Promite-mi, spune-mi… Şi să-mi scrii, să-mi scrii…

– Aoleu! Puişorul mamei! Am uitat să-ți pun pieptenul în valiză.

– Faceți loc! Faceți loc! Mesageria… Mesageria…

– Să te mai sărut o dată, numai o dată…

– Cel puțin şapte sute de lei. Cu mandat telegrafic.

– Şi în fiecare zi, măcar o oră de exerciții la latină.

– Telefonează-mi mâine din Bucureşti. La nouă seara. La opt şi jumătate.

– Va să zică dulceața… merele, lanterna, roşiile, untul, farfurioara… în coş. Şi sarea, şi sarea…

– Să vii negru ca o… ca un… Ptiu, Doamne, numai năzdrăvănii îmi vin în minte.

– Şi n-ar strica o jumătate de oră la algebră. Îți găseşti tu tovarăşi.

– Urcați în vagoane, vă rog! Urcați în vagoane, vă rog!…

– Florile, florile! Uite că ți-au scăpat… of… Să nu cumva să faci aşa şi în apă.

– Să-mi trimiți bani. Îți telegrafiez eu adresa. O mie…

– Dac-ar pleca mai repede trenul…

– Puişor, puişor scump… Micuțul mamei. Odoraşule… Vezi să nu te tai cu briciul…

– Nu ți-ar strica nicio oră de fizică, şi mi se pare că nici la chimie.

– Să nu cheltuieşti toți banii pe dulciuri… şi să nu te bagi în apă…

– Iubitule! Nu-i aşa c-am să-ți lipsesc mult trei săptămâni? Să fii cuminte!

– Eu?!

– Pune-ți jacheta! Nu vezi ce frig e?… Doamne! Ce-o să fac eu dacă răceşti acolo?!…

– Mai ştii anul în care a căzut Constantinopolul… Hm… Vezi, istoria…

– Urcați în vagoane, vă rog! Urcați în vagoane, vă rog!

Trenul totuşi porni. Tic îşi salută cu mâna prietenii, le ură „drum bun” şi, ca să-şi dovedească lipsa oricărei emoții, reflectă câtva timp la vorbele conductorului. Descoperise în ele o inadvertență gramaticală, sau poate o doză de personalitate.

2

Demult se mistuise trenul în întuneric şi-n depărtare, demult nu i se mai auzeau ecourile; peronul devenea tot mai sărac în oameni, lacrimi şi şoapte. O singură ființă rămăsese undeva la capătul peronului, o siluetă nemişcată, integrându-se parcă în decorul semiîntunecat al gării. Era Tic, dar semăna atât de puțin cu băiatul vesel gata oricând să facă o şotie, o năzdrăvănie! Gânduri, frânturi de gânduri necontrolate, neterminate i se încolăceau în minte. „Oare ce-o fi cu mine?” reuşi să se întrebe după un timp. Dar n-avu curajul să-şi dea răspunsul sau îşi închipui că nu găseşte răspuns la întrebarea pe care şi-o pusese în şoaptă. „La urma urmei, mi s-a năzărit o întrebare neroadă. Gata! Au plecat, eu am rămas. Mâine sau chiar astă-seară…” Parcă-l apuca din nou tremuriciul. Şi, ca să se stăpânească sau măcar să încerce să se stăpânească, îşi găsi o preocupare în a privi nişte fluturi de noapte care se roteau în jurul unui bec. Privi câteva minute intens jocul fluturilor, dădu de câteva ori din umeri, pentru că nu descoperea niciun sens în el, până ce i se strecură în cap o ideea insinuantă, absurdă, obsedantă: i se părea că din hora aceea care se înfiripase în jurul becului lipseşte un fluture. De ce-i venise acest gând? De unde ştia el că lipseşte un fluture? De ce-l obseda gândul? Totul era atât de absurd! Erau zeci de fluturi, de musculițe, de gândaci. Zeci şi zeci de gângănii. De unde putea şti el că lipseşte din roiul acela o gânganie?… „Brrr! Oare ce-o fi cu mine?” se pomeni repetând prima întrebare. Şi, ca să nu mai cadă

din nou în aiureli, luă o hotărâre bruscă. Îşi înfundă mâinile în buzunare, îşi verifică umezeala şi elasticitatea buzelor şi, cu un fluierat vesel, părăsi peronul moleşit, obosit şi trist (dar acest sentiment nu voia să şi-l recunoască). Ştia că va fi gratulat cu mişcări ale capului de către cei câțiva funcționari care populau coridoarele gării, ştia că va părea un caraghios, dar mai ştia că pornise la drum, că făcuse un început. Evadase din starea aceea de paralizie care-l fixase ca un stâlp pe peron.

Dar, când păşi pragul gării afară, Tic deveni din nou ceea ce fusese pe peron. Se simți din nou paralizat, incapabil să facă vreo mişcare. Zărise ceva, departe, în fața lui. Mai degrabă simțise decât văzuse. O siluetă albă despica iute, delirant întunericul străzii. Se apropia repede şi în ochii lui Tic silueta căpătă proporțiile unei arătări gigantice, din altă lume. Era într-adevăr Laura, fata în alb. Ca întotdeauna (ca întotdeauna mai ales în închipuirea lui Tic), era şi de data asta – după doi ani de zile – fata în alb, prizoniera, zâna, superba stăpână a castelului din Munții Afurisiți.

Cu părul răvăşit, cu fața desfigurată, cu lacrimi de deznădejde în ochi, Laura se opri în fața lui Tic. Abia îşi mai trăgea răsuflarea. Tic, dintr-o dată duios, bun, cu o blândețe de catifea în priviri, vorbea, îi venea în ajutor:

– Odihneşte-te… Nu mai este nevoie să întrebi. Au plecat. Au plecat demult. Au plecat departe…

Fata în alb îşi duse mâinile la piept, parcă pentru a-şi stăpâni bătăile inimii. Respiră de câteva ori îndelung şi-i mulțumi lui Tic din ochi. Apoi începu să vorbească încet, cu vocea tristă a unei ființe învinse:

– Din vina mea… M-am grăbit în loc să iau trenul, am preferat o maşină… un camion… Credeam că voi ajunge mai repede.

– Un camion? se pomeni că întreabă Tic, simțind cum îl gâdilă ceva pe dinăuntru. Un camion cu un şofer năsos care… care pomenea mereu de pămătuf?

Amintirea schimbă brusc starea tânărului. Fața i se destinse şi hohote de râs erau gata de năvală. Şi, fără să-şi dea seama de situația caraghioasă în care se afla, începu să râdă, abia reuşind să îngâne câte ceva printre sughițuri.

– Ha, ha, ha… ha… Întâi a explodat cauciucul… ha, ha… Pe urmă i-a sărit acumulatorul… ha, ha, ha… Pe urmă… ha, ha… Pe urmă

cauciucul din spate, amândouă, odată…

Cireşarul avea lacrimi în ochi. Şi Laura avea lacrimi în ochi. Dar văzând, simțind aceasta, lui Tic nu-i trebui decât o fracțiune de secundă pentru a-şi schimba cauza lacrimilor. Se pomeni dintr-o dată trist, profund, aşa cum fusese înainte:

– De fapt sunt trist, recunoscu el într-un suprem gest de remuşcare. Mi-a venit în minte o întâmplare… o întâmplare stupid de veselă, dar sunt trist, zău… foarte trist.

– Înțeleg, şopti Laura cu o intonație ciudată în glas. Înțeleg mai mult decât îți închipui. Ştiu ce-i cu tine… îți spun imediat.

– Nu! se rugă Tic aprins de ruşine. Mai bine să vorbim despre altceva. Nu vrei să ne plimbăm prin parc? Sau prin… sau prin…

Tânărul îşi dădea seama că e la capătul puterilor. Descoperise pe neaşteptate că, pentru această întâlnire, nu-şi urmase prietenii. Voise să provoace el întâlnirea, să se ducă la Castel, să apară brusc în fața zânei în alb, să râdă, să plângă, să privească sau să nu facă nimic, nimic. Să se arunce pentru câteva clipe cu ochii închişi în necunoscut, cu senzația unui salt orb în gol. Nu-l preocupase viitorul, ceea ce va fi, ceea ce se va întâmpla, ci numai acele câteva clipe de necunoscut care i se dăruiau acum. Nu le furase el, ci i se dăruiau.

Laura tresări şi se pomeni vorbind, întrebând şi răspunzându-şi totodată:

– Au plecat… au plecat toți? Da… de bună seamă. Au plecat toți, toți.

De fapt se gândea la unul singur dintre cei care plecaseră. Prin toți îl înțelegea pe el.

– Voi veni şi eu! aproape se răsti fata în alb, de parcă ar fi vrut s-o oprească cineva. Voi veni acolo, departe şi voi răscoli mările, pentru că şi mările sunt frumoase… Şi sunt atât de albastre!

Tic se uită în jurul său. Parcă-i era frică să nu audă cineva acele vorbe. Sau poate ar fi vrut să le ştie auzite numai de el. Întinse încet mâna, rugător, spre fata în alb:

– Haide! Alungă-ți tristețea… Eu… dar vocea lui suna atât de trist.

Într-un gest impulsiv de bunătate, de solidaritate, fata în alb întinse şi ea mâna spre Tic. Dar nici n-o atinse pe-a acestuia. Palma ei înaintă

blând în părul ciufulit al tânărului. Mângâierea dură doar câteva clipe, dar Tic îşi oferi capul cu gestul docil al unui cățeluş.

– Eşti un copil, Ticuşorule… rosti Laura. Eşti un copil bun, duios şi… foarte, foarte copil. Zău, Ticuşorule, tu n-ai dreptul să fii trist. Eu… eu… Dar nici eu n-am dreptul! Nu! se răzvrăti Laura. De ce? De ce? Niciodată nu e prea târziu. La revedere, la revedere tuturor, tuturor celor care au plecat, care vor pleca.

Fata în alb se întoarse brusc şi porni în goană undeva prin întuneric. Tic rămase cu gâtul întins ca o ființă nedreptățită căreia i s-au furat mângâierile. Îşi apropie încet mâna de păr, dar, în loc să simtă arsură sau răcoare pe palmă, simți deodată un gust amar în gură, vederea i se întunecă şi picioarele i se înmuiară.

Arătarea de scurtă durată se topise în noapte. Poate fusese un vis, un vis straniu, trăit cu ochii deschişi. Ştia însă că totul se întâmplase aievea. Dacă ar fi putut transforma acea adiere în ceva material, în ceva care să poată fi păstrat… Pentru că adierile mâinii în părul său existaseră cândva, fuseseră clipe prezente. De ce e nedreaptă lumea? De ce să se piardă asemenea simțiri? Orice, o haină, o carte, o foaie de hârtie, un cui, o bucată de sfoară, o piatră, o aşchie, orice poate fi păstrat, încuiat, păzit, ferit de timpuri, de necunoscut. Dar acele clipe, dar clipele fericite ale tuturor oamenilor de ce nu pot fi păstrate şi păzite?

Lui Tic îi era teamă de timp şi de necunoscut. Simțea parcă o şovăială într-însul. Fusese bolnav de visuri şi de închipuiri, întâlnirea materială cu visul acționa asupra lui ca un leac.

„Poate că sunt încă un copil, îşi spuse el cu un zâmbet încă amar în colțul buzelor. Sau, poate, cine ştie? Ca să nu regret mai târziu, vreau să mai trag puțin de copilărie, s-o mai îmbrac ca pe o haină care nu este a mea, dar care mi se potriveşte. Dar se poate face, oare, lucid lucrul acesta? Nu cred, nu cred…”

Oare erau gândurile lui Tic acolo, în noapte?

Deodată răsună de undeva un bubuit de tobe şi o fanfară începu să țipe, cu multe acorduri false, un cântec vesel. Parcă se repeta în imagini mai mari scena ieşirii lui Tic din gară. Cireşarul porni la drum, potrivindu-şi pasul după bubuitul tobei, cu direcția spre cântec. Se înseninase oare oraşul, sau cineva, învârtind un comutator uriaş, aprindea prozaic luminile pe străzi? Tic uitase, sau voia să uite de

problema eternității simțirilor, sau, mai bine zis, a clipelor. Cântecul vesel, cu multe intonații false, era azvârlit lumii cu atâta entuziasm şi toba cutremura atât de obsedant noaptea, încât tânărul nu mai şovăi.

– Uite-l, uite-l pe Tic… Tică! țipă un prichindel care se zgâia la lume de la poarta unei case. Te duci şi tu, Tică?

Cireşarul îi aruncă prichindelului o privire atât de severă, încât acesta îşi duse mâna la burtă. Dar, cuprins pe dată de milă, se opri în fața lui şi începu să-l mângâie pe păr. Prichindelul încercă să bâiguie câteva cuvinte:

– Zău, dar… dar cum să-ți zic… Tic? Aşa cum am auzit că vrei să ți se spună? Nene? Zău că nu pot…

– Dacă şi tu îmi spui că sunt un copil, atunci, atunci… Gata! Drepți! Înainteeee… marş!

Prichindelul se supuse, dar, după câțiva paşi, îndrăzni să iasă la raport în plin mers.

– Vă rog să-mi dați voie să-mi iau un pulover. În câteva secunde sunt înapoi. Altminteri nu mă lasă mama să plec. Aşa de formă, pentru că tot nu-l îmbrac.

După câteva secunde prichindelul se întoarse cu un pulover sub braț. Îşi potrivi pasul după pasul lui Tic şi porni vesel spre fanfară, strigând din când în când:

– Băieți! A venit Tic. S-a-ntors Tic. Toți după el! Să nu-i mai spuneți Tică!… Tic!… Toți după el! Ta, ta, ta, ta, ta, ta!

Tic se plimbase şi până atunci în oraş, dar niciun prichindel nu avusese curajul să-l acosteze şi să-l tutuiască. Pe fața lui apăruse din nou copilăria. Dacă zâmbetul şi seninătatea cireşarului nu erau firele dantelate, vaporoase ale unei iluzii…

3

Trenul gonea în noapte. Cireşarii îşi aranjaseră bagajele în compartiment, treabă nu prea uşoară din pricina mulțimii şi greutății lor. Fără Ursu, fără puterea şi îndemânarea lui, n-ar fi scos-o prea lesne la capăt. Răsuflând uşurați, părăsiseră în grabă compartimentul, pentru

a ocupa locuri bune la ferestrele de pe culoar. Numai Maria rămăsese singură într-un colț, surdă la chemările celorlalți şi oarbă la peisajul fantomatic care defila în fața ei. Închipuindu-şi că trăieşte, pesemne, durerea despărțirii de fratele ei, prietenii o lăsaseră singură. Se repeziseră la ferestre şi, tăcuți, îşi îndopau privirile cu imagini fugare, care se iveau stranii printre zăbrelele de lumină şi întuneric. Poate şi gândurile şi simțirile lor erau aidoma peisajelor. Dungi de lumină şi de întuneric. Realitate şi vis, bucurie şi tristețe.

Fusese de ajuns ca unul singur dintre ei, Dan, acuzând frigul nopții şi al vitezei, să se refugieze în compartiment, pentru ca toți ceilalți să-i urmeze exemplul. Spre bucuria lor, se descoperiseră singuri acolo. Cel de-al şaselea loc, de lângă uşă, nu era ocupat de nimeni.

– Ura! se bucură Dan. Ăsta zic şi eu noroc. Sau cine ştie? Poate că şeful gării, în mod intenționat, n-a vrut să fim stingheriți. De, cireşarii!

– Nu fi chiar atât de entuziast, încercă să-l domolească Lucia. Mai sunt alte gări şi în consecință mai sunt şi alți şefi de gară. Sau, dacă vrei, norocul nostru poate să dea, sau poate chiar a dat peste vreun călător întârziat…

– Aşa eşti tu întotdeauna, pesimistă. Eu, eu sunt un optimist incorigibil, dar nu declarat. Şi în consecință… pun locul neocupat la dispoziția cireşarilor.

Şi ca să evite alt răspuns, sau ca să-şi exprime cât mai plastic siguranța, Dan îşi scoase sandalele şi se întinse fără grabă, ca un bătrân tacticos, pe cele două locuri. Nu uită, bineînțeles, să facă o grimasă de plăcere şi să ofteze uşurat:

– Aaaaa!… Şi acum, pentru că oricum cineva trebuie să întreprindă ceva, îmi dau cuvântul şi ridic problema cheie, problema fundamentală: De ce Tic nu a venit cu noi?

– Asta-i problema cheie? întrebă insinuant Victor.

Ursu tresări fără voia lui şi se uită întrebător la Victor, dar nu descoperi pe fața acestuia nicio urmă de glumă sau de ironie. Victor părea foarte serios, parcă preocupat de o problemă gravă. I se putea citi aceasta din încruntarea feței. De aceea vlăjganul se posomorî şi hotărî în sinea lui să nu scoată niciun cuvânt. Absența lui Tic îl întrista. Până la ultima clipă sperase că prâslea cel neastâmpărat se va urca în tren. Nu-şi putea închipui veselie, aventură, peripeții, nu-şi putea închipui lumea

din jur fără Tic. Dar, mai mult decât aceasta, atitudinea lui Victor provoca o adevărată durere. Oare Victor putuse renunța atât de uşor la cel mai tânăr şi mai vesel dintre cireşari?

– De ce nu-i problema cheie? răsună parcă din depărtare vocea Mariei. Sau poate că nici nu este…

– Eşti şi tu pe ici, pe undeva, o problemă cheie, încercă s-o ironizeze Dan. O cheie mai mică, aşa ca o cheiță, care nu prea îşi găseşte locul în broască…

– Sau nu poate să intre, îl corijă Maria cu glas domol, pentru a se cufunda apoi din nou în mutenie.

Dan se ridică într-un cot, se uită la Maria cu priviri vădit şi forțat uluite:

– Se pare că urmaşii familiei Florescu au căzut în… în ce? În melancolie? Sau suferă de… de ce? De amnezia perspectivei?

– Ce tot spui tu acolo? interveni Lucia. Suferi tu, mi se pare, de amnezia limbii române.

– Sau poate că ți-a jefuit ție cineva inteligența. Trebuie să-ți explic băbeşte. De vreme ce Maria închide ochii la ceea ce se petrece în jur, înseamnă că un timp va trăi în eter şi nu-şi va procura deci, printre altele, amintiri pentru mai târziu. Asta, în formula mea originală, se numeşte amnezia perspectivei. Dixi! Nu, nu-i nevoie să te opui. Cam ştiu eu ce vrei să rosteşti. Injurii sub formă de raționamente delicate. Şi, pentru că sunt în vervă, vreau să vă spun un banc grandios… Ştiți de ce au câinii coadă?… Ei?!… Pentru că n-au ceas! Banc original, propriu, zău. Paternitate absolută.

– Cred că şi temperatură absolută, adăugă Lucia.

– De ce? Eu n-am văzut până acum nicio ființă şi cu ceas şi cu coadă. Bineînțeles cu coadă originală. Sau altul… De ce au boii coarne?

– Pentru că n-au ghete, stilouri, cămăşi, portofel, castraveți murați şi fotolii.

– Aş, de unde. Pentru că au şi viteii. Şi cum vițelul este un bou în devenire… Vezi, Lucia… aceeaşi paternitate.

– Doamne! îl întrerupse Lucia. Cu logica asta, o să compui nişte bancuri…

– Dac-ar fi fost Tic aici, brrrr! Ce replică mi-ar fi dat.

Stratagema lui Dan izbutise pentru o vreme să-i scoată pe ceilalți cireşari din gânduri, dar, când pronunță numele lui Tic, iarăşi se schimbă atmosfera din compartiment.

– Da! Problema cheie, se retrase Dan cu sentimentul unui om înfrânt.

Şi iarăşi se auzi, spre uimirea lui Ursu mai ales, întrebarea oarecum ciudată a lui Victor:

– Asta-i problema cheie? E alta mult mai importantă, crede-mă, Ursule.

Cel căruia îi fuseseră adresate vorbele se strădui să scape de starea sa de tristețe, dar nu reuşi. Ridică din umeri, de parc-ar fi vrut să spună „nu ştiu", dar imediat dădu neîncrezător din cap. Victor zâmbi puțin stingherit, căzu o clipă pe gânduri, apoi îşi scoase carnețelul şi creionul din buzunar. Începu să scrie ceva pe o foaie de hârtie. Maria îşi ațintise privirile asupra lui:

– Problema cheie… De ce n-a venit Laura la gară?

Creionul îşi opri mersul pe foaia de hârtie. O secundă, două, trei. Apoi şi-l continuă tremurând.

Atentă la ceea ce se petrecea, Lucia interveni salvator:

– Te gândeşti, Victor, la ceea ce ne-a spus Tic pe peron?

– Ce-a spus? sări în sus Dan. A încercat să ne împuie capul… Aoleu!

Cu ochii bulbucați şi cu gura căscată, Dan ar fi stârnit în alte împrejurări hazul tuturor. Mai ales dacă ar fi fost Tic de față, cu nelipsitele-i încondeieri. De astă dată, mutra lui caraghioasă parcă nici nu fusese zărită. Văicăreala lui însă produse tuturor gânduri febrile. Până şi Ursu încercă să-şi adune alte gânduri, iar Maria se trezea parcă încet din amorțeală.

Victor terminase de scris. Rupsese din carnet foaia pe care trecuse doar câteva cuvinte, o împături cu grijă şi, când o aduse la dimensiunile unei gume mici de şters, i-o întinse lui Ursu:

– Ține asta, Ursule. Te rog s-o citeşti numai poimâine dimineață. Până atunci nu-ți cer altceva decât să-mi acorzi încredere. Scutură-te, trezeşte-te şi consideră-te laolaltă cu toți, da, cu toți cireşarii. Problema cheie constă în ceea ce ne-a spus Tic pe peron!

Vocea lui Victor crescuse în amploare şi fermitate. Cireşarii simțeau în mijlocul lor conducătorul. Ursu se gândi o clipă la Tic, apoi la ceea ce spusese Maria cu privire la Laura, îşi aminti ezitarea şi tremurul

mâinilor lui Victor, îi ghici dintr-o dată durerea învinsă – sau poate numai ascunsă. Primind bilețelul şi auzind glasul lui Victor şi cererea lui aproape poruncitoare, trăi, aproape lucid, senzația trezirii. Nici nu mai avu vreme să-şi facă remuşcări. Încerca să afle, să ghicească ceea ce spusese Tic pe peron înainte de despărțire.

– Aoleu! continuă Dan să se tânguiască. Chemarea lui Ionel! Dacă e o aiureală? Dacă e o farsă? Oare nu ne-am pripit? De ce i-am dat atât de lesne crezare?

Aceasta era problema cheie. Ce însemna mesajul lui Ionel? Telegrama pe care acesta o trimisese cireşarilor la frizeria „Higiena" conținea doar câteva cuvinte. Îşi aminteau toți foaia de hârtie pe care fusese lipită banda telegrafică:

„Veniți urgent stop descoperire senzațională stop toți cu corturi cu barcă stop.

Ionel."

Telegrama era adresată dintr-un sat cu nume ciudat pe care cireşarii îl identificaseră lesne pe harta Dobrogei, undeva la nord de Constanța. După câteva zile de pregătire, cireşarii hotărâseră plecarea. Îi întârziase însă procurarea biletelor. Abia la o săptămână după ce terminaseră pregătirile, izbutiseră să se urce în tren. O înştiințaseră şi pe fata în alb despre expediția lor, dar ea nu putea să-i însoțească. Avea încă de lucru la Castelul celor două cruci. Îi scrisese însă lui Victor că va căuta să vină la gară, pentru a asista la plecarea lor.

Tinerii îşi aminteau toate acestea, refăceau conținutul telegramei, controlau înțelesul cuvintelor, înțelesul propozițiunilor. Era o simplă chemare, un apel imperios, foarte concis, fără nicio explicație suplimentară. Dan, Ursu, Maria căutau tot felul de sensuri cuvintelor binecunoscute. Pe Lucia o intriga mai ales preocuparea lui Victor. De aceea nu se sfii să-l întrebe:

– Tu chiar crezi că Tic ştie ceva? Vorbele lui chiar au avut darul să te descumpănească? Poate că n-a făcut decât o simplă glumă, aşa cum obişnuieşte el…

– De asta sunt sigur, răspunse Victor. Tic a descoperit o explicație de moment, pentru a-şi justifica… hai să zicem, capriciul său… Nu vreau

să spun hotărârea lui, cum voia el să ne dea a înțelege.

– Atunci? interveni Dan. De ce ai căzut pe gânduri? Şi de ce mai ales crezi că aceasta e problema cheie?

Gânditor, Victor bătea cu degetele un tact pe genunchi. Se vedea că nu e hotărât, că nu are niciun răspuns:

– Am spus că e vorba de o problemă, nu de o certitudine. O problemă nu e altceva decât o întrebare. Or dreptul de a întreba îl avem. E adevărat că mă preocupă un lucru. Ionel ne-a adresat un apel urgent. Să facem un mic calcul. Patru zile ne-a aşteptat telegrama. Am pierdut trei zile cu pregătirile. O săptămână, până ne-am procurat bilete. În total, două săptămâni. Ce părere aveți?

– Aaaa! descoperi Lucia. Având în vedere urgența mesajului şi întârzierea noastră, te intrigă faptul că Ionel n-a revenit cu o a doua telegramă.

– Întocmai, confirmă Victor. Două săptămâni înseamnă ceva. Şi cu toate acestea…

Victor văzu un semn de tăcere în ochii lui Dan. Urmărind privirile acestuia, întoarse capul spre uşă. Ochii tuturor cireşarilor erau ațintiți într-acolo. În fața uşii compartimentului se oprise cineva. Încerca să deschidă uşa şi, după mari sforțări, reuşi. Dan se sculă repede de la locul lui şi se trezi față în față cu un om căruia nu putea să-i ghicească vârsta. Era un bărbat aproape înalt, voluminos, cu un cap mic, lunguieț, acoperit de o coamă deasă, sură. Figura îi era palidă, cadaverică, iar ochii îi erau ascunşi de nişte lentile fumurii, neobişnuit de groase. Bărbia i se termina printr-un cioc ascuțit, care mări uimirea lui Dan. Ciocul nu cobora în jos, dimpotrivă, înainta orizontal şi parcă voia să atingă vârful nasului când se mişca bărbia. Personajul era însoțit de o valiză mică, elegantă, de piele şi de un rucsac de-a dreptul gigantic.

Pătrunzând în compartiment, noul pasager îşi scoase pălăria şi salută politicos, dar fără vorbe, apoi căută cu ochii un loc pentru rucsacul său. Ursu se repezi să-l ajute şi, profitând de mişcare, ceilalți cireşari părăsiră compartimentul.

– Pe cinstea mea dacă nu-i adevărat, spuse Dan în şoaptă, după ce închise uşa. Poartă perucă. Am observat când şi-a scos pălăria. I s-a rotit părul ca o aureolă, ca un nimb. Iar ochelarii au lentile groase cât degetul. Şi ciocul, ciocul… să mor eu dacă nu-i lipit cu pap. Şi-ncă a fost

lipit greşit, că a intrat în conflict cu nasul. Şi rucsacul, zău dacă nu are în el o barcă sau chiar un submarin. I-am văzut periscopul. Ciudat, prea ciudat personajul ăsta.

– Parcă ziceai ceva de noroc la început, fatalistule, îl apostrofă Lucia.

– Pun un „ne” înainte şi gata. Rămân fatalist. Numai că personajul ăsta nu-i nenoroc. Ar fi simplu. E… e… zău dacă nu e o problemă fundamentală…

– Poate pentru familia lui, sau pentru sine însuşi, zise Victor. Hai, nu mai exagera.

Dan luă expresia unui om profund jignit:

– Bine… Eu nu mai insist. Dacă nu vreți. Dar o să vedeți voi. Ascultați-mă pe mine. Aşa ceva n-am văzut în viața mea. Fiecare părticică pe care o posedă cetățeanul e în conflict cu alta. Ciocul cu nasul, ochii cu ochelarii, chelia cu peruca, valiza cu rucsacul, şezutul cu locul, pentru că îmi închipui că posedă bilet pentru loc. O să vedeți… Nu e o întâmplare.

În clipa aceea ieşi pe uşă Ursu. Pe fața lui nu era nicio urmă de mirare. Spuse doar ca o constatare:

– Parcă-i mai grea valiza decât rucsacul. Şi a trebuit să fac ceva schimbări printre bagaje ca să-i încapă rucsacul în plasă. L-am legat, altminteri putea să se prăbuşească.

– Ați văzut? sări Dan. Mai grea valiza decât rucsacul. Un nou conflict, ce vă spuneam…

– Mai bine să ne preocupăm de ale noastre, îl îmboldi Victor. Sunt lucruri mult mai importante şi mai urgent de dezlegat.

– Mie mi-e foame, spuse Dan care, privind cu coada ochiului prin fereastră, îl văzuse pe noul pasager sugând tacticos un baton de ciocolată lung şi subțire ca un creion. Alt conflict: între ciocolată şi gură. Eu un asemenea baton n-am mai văzut, iar o gură care să amenințe în fiece clipă urechile cu exterminare totală nici atât. V-am spus eu…

Toți făcură haz de spusele lui Dan. Şi, pentru că-l vedeau pe acesta înghițind în sec, se gândiră şi hotărâră că e momentul să ia masa de seară.

4

Circul poposise de câteva zile în orăşel, dar Tic se afla pentru prima dată în preajma lui. Înconjurat de o ceată de prichindei, cireşarul cel cârn şi ciufulit înjghebase acolo o adevărată insulă a veseliei. Nimic din ceea ce se întâmpla pe estrada din fața circului nu scăpa comentariilor sale caustice, spre hazul puştilor. Întâi apăruse pe estradă un individ cu bluză galbenă şi şalvari albaştri, cu un turban, cândva alb, uriaş, pe cap, cu o barbă ca de catran. Se recomandase: Ali Ben Kali. Se jucase mai întâi cu nişte mingi de ping-pong, cărora le mărea sau le reducea numărul, îşi înfipsese apoi câteva cuțite în mână, în burtă şi în gâtlej, scosese dintr-o cutie de chibrituri nişte şoricei albi şi un boboc de rață, apoi învârtise un iatagan lucitor, în timp ce un individ slab şi deşirat anunțase, printre bubuiturile tobei:

– Urmează acum un numero extraodinare a lui maestro maestrisimo Ali Ben Kali. Uitate bine, lume! Giniți, vă rog! Despărțirea lui capul de gâto! Dintr-una lovitura. Maestro!

– Un moment! strigase Tic. Mai bine executați figura înăuntru.

Maestrul rămăsese cu iataganul în aer, iar individul deşirat, cu limba afară din gură. Cireşarul le-o luase înainte şi, cum inteligența nu prea era în favoarea celor doi, schimonoseala lor împietrită ținuse câteva secunde, îndeajuns ca grupul de puşti să se cutremure de râs. Tot Tic fusese acela care-i scosese din încurcătură pe cei doi:

– Atinge-l, maestre! Înfige-i iataganul în spate. Unu, doi, trei!…

Maestrul care descoperise dintr-o dată că ştie limba română, se repezise de-a dreptul furios spre prezentatorul său, agitând sabia prin aer. Lunganul îşi desfăcuse la iuțeală cracii lungi ca nişte picioroange. Din trei mişcări, ajunsese după perdelele din spatele estradei, dar iataganul îi atinse fundul şi-ncă împins de o forță cumplită, spre stupefacția celui care-l mânuia. Izbucniseră nişte răcnete înfiorătoare, aşa cum n-ar fi scos niciodată Polonius, se auziseră nişte zgomote înfundate, iar pe estradă apăruseră în zbor planat o eşarfă albă, care fusese cândva un turban şi un obiect ca o cioară cu aripile desfăcute, care fusese cândva o barbă. Râsul prichindeilor fusese atât de delirant, că lui Tic îi era teamă să nu li se încurce intestinele.

Fanfara atacă imediat un marş voios care te-ar fi obligat să alergi cu nouăzeci pe oră, în care Tic descoperi o melodie blajină despre o fată plângându-şi iubirea neîmplinită. Urmă apoi o bucată de vals inspirată din refrenul unui tango vechi şi în final nişte acorduri disperate, care aduceau foarte vag pe undeva cu uvertura la „Bărbierul din Sevilla”. Bineînțeles, conducătorul fanfarei avusese grijă să ceară solemn instrumentiştilor:

– Acum e-acum, băieți. Să zicem aia cu cavalerii *răspicani*. Aia tare.

Pe estradă apăru un individ gras, îmbrăcat cu nişte veşminte ciudate, care ar fi semănat cu cele preoțeşti, dacă n-ar fi fost foarte portocalii, despicate în spate şi cam sfâşiate pe la poale. Comitea acolo ceva între săritura în înălțime şi aruncarea discului. Uneori mişcările lui aduceau cu cele ale unui vânător încolțit de trei leoparzi, care nu găseşte cale de fugă. Conducătorul fanfarei făcuse cu ochiul mulțimii şi şoptise misterios spre orchestră, în aşa fel, ca să audă însă şi lumea:

– Dans clasic! Din „Văduva vândută” de Rigoleto. Gata! Unu, doi, trei, patru!

Şi dintr-o dată Tic descoperi că individul în portocaliu era de fapt o femeie. Din spirit antimisogin se feri să facă vreun comentariu, în schimb se apucă de nişte scamatorii folosind doar câteva monede şi o cutie goală de chibrituri. Cutia se umplea când cu monede, când cu chibrituri, iar dacă era goală, chibriturile şi monezile se aflau în buzunarele sau în pantofii puştilor. Ba, la un moment dat, trei discuri de douăzeci şi cinci de bani se odihneau docile pe borul larg al pălăriei unui țăran. Dansatoarea mişca furtunos din şolduri, dar nici cei din fanfară nu se mai uitau la ea. Erau atât de fascinați de scamatoriile cireşarului, încât suflau în trompete şi în tromboane, într-adevăr cu entuziasm, însă fără nicio noimă. Până şi femeia în portocaliu începu să-şi mişte tot mai des gâtul, pentru a vedea ce se întâmplă acolo jos.

Cutia cu chibrituri dispăruse. Toți îşi controlau buzunarele, pălăriile, şepcile, ba unii duceau mâna la nas şi la urechi. Se uitau mirați în jur, se pipăiau, se scărpinau în cap. Cutia se înfipsese însă în vârful baghetei dirijorului. Şi, cum dirijorul mişca bagheta fără să se uite la orchestră, iar orchestra sufla în alămuri fără să se uite la dirijor, nimeni nu văzuse, o bucată de vreme, unde poposise cutia. O descoperise de la înălțimea estradei dansatoarea.

Toată lumea râdea… ca la circ. De teamă să nu-şi piardă spectatorii, se ivi pe estradă lunganul gonit mai înainte de iatagan şi începu să strige cu atâta putere, că nu mai era mult până să-i iasă ochii din cap…

– Poftiți, lume! Într-un minut începe. Minunile globului. Capete care zboară. Omul cu nasul de un sfert de metru şi douăş'cinci de vați. Iataganul lui Ali Paşa. Femeia călăreț. Şarpele cu coadă. Duo Tamburino Rino! Mortul fără cap, îngropat de viu. Trupa de zburători Palmiero, care a dat spectacole în toată lumea şi la Buhuşi. Poftiți, lume! Nemaivăzut, nemaipomenit! Parabambca! Cel mai mare crocodil atlantic din Oceanul Pacific. Poftiți, poftiți! Până la optsprezece ani reducere juma' la sută. De la opş'pce ani în sus, doi pe un bilet. Marşul, maestro! Poftiți, poftiți! Trio Scampolo începe numărul din junglă. Acrobați, rinoceri, fachiri, elefanți şi gorila aproape vie, Pimpirina. Marşul, maestro!

Înduioşat, Tic dădu semnalul de plecare trupei de prichindei. Şi, cum cetățenii riscau să rămână fără distracții, se îmbulziră spre casa circului.

Cireşarul poposi cu ceata lui în parcul din centrul oraşului. Erau încă veseli puştii, dar nu prea aveau curajul să-l bombardeze pe Tic cu întrebări, pentru că observaseră pe fața acestuia un aer de gravitate. Încet, încet în jurul celor două bănci alăturate se aşternu tăcerea.

– Aşa, spuse Tic. Acum să trecem la chestii serioase. Mai întâi să vedem pe cine alegem în rândul candidaților de cireşari. Aveți ceva propuneri?

Toți tăceau mâlc. Nici nu se gândeau să deschidă gura. Fiecare se voia candidat, fiecare credea că va fi propus de celălalt. Tic îi cercetă cu privirea. Întotdeauna în asemenea momente împrumuta un aer solemn, sever. Pielea puştilor era parcă împunsă de mii de țânțari.

– Va să zică aveți aceleaşi propuneri ca şi mine. Mi-am închipuit. Să rămână aici… Matei… Sănducu şi Adrian. Ceilalți sunt liberi până mâine dimineață. Întâlnirea la şase şi jumătate în fața ştrandului. Dacă eu am treburi, îl trimit pe Țângulică la ora fixată… Aşa că… Despărțirea!

Prichindeii nu aşteptară o a doua poruncă. Părăsiră în linişte adunarea. Erau atât de înfiorați, că până la ieşirea din parc păşiră în vârful picioarelor. Pe stradă însă începură ciorovăiala. Se certau cumplit, pentru că nu avuseseră curajul să se propună unul pe altul.

Tic şi cei trei candidați, cei care-l ajutaseră la scamatorii, pufniră fără voia lor în râs. În clipa când cireşarul îşi schimbă expresia feței, ceilalți făcură la fel. Parcă repetau un exercițiu de mimică.

– Aşa! Problema numărul unu este cum să ne petrecem timpul mai frumos. Mai avem destul până la sfârşitul vacanței. Ce-ați spune de organizarea unei expediții la Cas… la… la Peştera Neagră, de pildă? Mai luăm câțiva necireşari cu noi… Ei?

Cei trei candidați la titlul de cireşari înghițiră în sec. Se uitau cu coada ochiului unul la altul, simțeau noduri în gâtlej, dar nu îndrăzneau să scoată o vorbă. În capul lor totul era vraişte. Tic şi-i închipui copleşiți de emoție şi încercă să-şi alunge severitatea:

– Bine, bine… Răgaz de gândire până mâine dimineață. La ora şase fix, în fața ştrandului.

Prichindeii îl părăsiră pe Tic şi mai aiuriți. Fiecare porni în altă direcție. Oare de ce voiau să fie singuri? Întrebarea îl zgândărea pe cireşar. Dar nu găsea niciun răspuns.

„Cine ştie ce-o fi cu ei?… Sau mai degrabă cine ştie ce-o fi cu mine?”

Tic ştia de fapt ce urmăreşte. Ceea ce le spusese puştilor: să-şi petreacă din plin restul de vacanță. Să plece undeva, să facă o descoperire, să pregătească o surpriză. Cu orice eforturi. Cam simțea el că nu va fi pe de-a-ntregul bucuros, că umblă după un surogat de aventură şi de satisfacție, dar nu-şi putea păta nici orgoliul, nici prestigiul.

În drum spre casă îşi aminti momentele prin care trecuse de la sosirea în gară. Parcă mergeau alături două ființe, două vieți. Care era cea adevărată? Laura îi mai rătăcea din când în când prin păr, dar nu ca o flacără, ci ca o adiere. Dar parcă trecuse atâta timp de atunci! Uneori simțea că are nevoie de singurătate, de o cameră, de un pat şi de o fereastră prin care să privească albastrul cerului. Alteori simțea nevoia unor ființe în jurul său, cu sau fără identitate, voia să audă glasuri, râsete. Dar cel mai mult simțea parcă nevoia unor emoții care puteau să se ivească undeva, în lume. Şi-i era teamă că el nu le va trăi. I se strecura teama în suflet ca un şarpe. Cu toată împotrivirea lui, veninul înainta sigur. Îşi amintea hora fluturilor în jurul becului şi-i reveni gândul obsedant că din hora aceea lipseşte o gânganie.

Ajunse acasă preocupat. Tatăl lui încă nu sosise de la uzină. Maică-sa broda prea liniştită într-un fotoliu, pentru ca Tic să nu ghicească în gesturile şi privirile ei nerăbdarea cu care-l aşteptase. Se aşeză cuminte pe un scaun, lângă pian, şi aşteptă să se întâmple ceva.

– Da, bună seara, Ticuşorule.

Abia atunci Tic îşi dădu seama că nu salutase şi se împurpură ca o floare de mac. Încercă să bâiguie ceva, dar n-avu putere. Se mulțumi doar să-şi frământe neputincios degetele.

– Înțeleg, Ticuşorule, înțeleg. Prin urmare, ai rămas. Şi ce ai de gând să faci?

– Multe, multe! se hotărî tânărul ca prin farmec. O să descopăr cinci cetăți şi zece… zece… zece…

– Zece naivități în purtarea ta, îl ajută maică-sa. Sau una singură, dar mare, Ticuşorule, mare de tot. Uite-atât de mare!

Tic văzu brațele mamei sale desfăcându-se larg, cât puteau de larg. Cuvintele, tonul şi gestul ei îl emoționară. Se duse încet spre dânsa, îi prinse duios capul în mâini, îşi lipi obrazul de părul ei şi întrebă cu voce şoptită:

– Oare chiar sunt un copil?

– Of, Ticuşorule… Dacă pui asemenea întrebare!? Du-te la culcare, pentru că ai nevoie de somn şi de vise.

Înainte de a porni spre camera lui, Tic se codi puțin, dar tot se destăinui până la urmă:

– Dacă sunt copil, înseamnă că mi se iartă mai uşor păcatele mici, de altfel destul de drăgălaşe…

– Of, of, of, Ticuşorule, râse adânc, duios şi reconfortant mama celui mai neastâmpărat dintre cireşari.

5

După o masă abundentă şi veselă, care-i pricinuise o dublă satisfacție lui Dan, deoarece – aşa cum îi plăcea să spună – făcea două lucruri în acelaşi timp: mânca şi mergea, tinerii începuseră o discuție destul de aprinsă, deşi vorbeau aproape în şoaptă. După primele cuvinte, Lucia

avusese grijă, bineînțeles, să se adreseze noului venit cu întrebarea politicoasă: dacă nu cumva îl deranjează discuția. Personajul cu ciocul orizontal negase alene din cap şi încuviințase cu mâna printr-un gest aproape elegant continuarea convorbirii. Nu catadicsise nici de astă dată să mişte buzele, de parcă ar fi fost mut, ceea ce îl intrigă iarăşi pe Dan. Se mulțumise doar să răspundă prin cele două gesturi, după care îşi reluase lectura. Citea dintr-o carte groasă (ajunsese cam pe la jumătatea ei), căreia Dan – simulând că-şi descheie sandalele – încercase să-i descifreze titlul. Dar nu reuşise, pentru că era scris într-un alfabet pe care nu-l cunoştea. Tânărul îşi frecă bărbia cu înțeles şi făcu cu ochiul celorlalți. Ar fi vrut să le spună că misterul se complică şi mai mult. Se amestecase apoi în conversația prietenilor, fără să-l slăbească însă din ochi pe „pasionatul cititor".

Printr-o stratagemă bine ticluită, cireşarii îşi discutau problemele, prefăcându-se că analizează subiectul unei anumite cărți. Inventaseră chiar şi un titlu cărții care ar fi putut inspira cine ştie ce autor: „Drum bun"! Începuseră cu amănunte menite să convingă pe cel mai necredincios dintre oameni. Întâi ridiculizaseră prologul, apoi aruncaseră anatema asupra unuia dintre eroi şi, bineînțeles, asupra autorului. Cineva îşi aduse aminte că din volumul său lipseşte fila 34–35, aceea în care Veronel (eroul nesuferit) se unge cu mâl pentru a speria nişte fetițe cuminți, cu codițe şi şorțulețe pepit.

– Ştiți, continuă Dan, fetițele, ca să se răzbune, i-au pus în pat o broască țestoasă.

– Imposibil! se împotrivi Lucia. Aşa ceva nu există.

– Înseamnă că n-ai citit cartea. Dacă vrei, pun rămăşag. Pe orice.

– Eu nu zic că tu n-ai citit-o. Dar e imposibil să lipsească fila 34–35.

– Extraordinar! Cum poți să ştii tu mai bine decât mine?! Doar e cartea mea. Am cumpărat-o de la anticariatul numărul doi, de pe strada…

– Poftim! îi întinse Lucia o carte. Caută fila 34–35.

– Păi de ce-mi dai altă carte? Eu vorbeam de „Drum bun".

– Caută, caută! îl îndemnă în continuare Lucia. Dacă găseşti o asemenea filă în vreo carte din lume, sunt în stare să mănânc toate exemplarele din „Drum bun".

Dan nu mai avea nevoie să caute. Înțelese care fusese greşeala sa. Se dădu repede bătut:

– Da, da, da! Ai dreptate. E vorba de fila 33–34. Sigur. Acum îmi aduc bine aminte. *Mea culpa*. Dar în legătură cu telegrama, ce părere aveți? Cifrată nu era în niciun caz. De ce credeți că n-a trimis şi o a doua, după atâta întârziere?

– Pur şi simplu pentru că aştepta din zi în zi sosirea prietenilor, răspunse Lucia. Cam aşa încercase să explice. Dacă nu vin mâine, sau în orice caz poimâine, vin în mod sigur răspoimâine. Şi aşa în fiecare zi, aşteptând să vină „mâine", a trecut timpul. Nici nu se observă.

– Sau poate că s-a rătăcit cea de-a doua telegramă, se amestecă Ursu. Se mai întâmplă şi asemenea lucruri, deşi destul de rar.

Fu rândul lui Victor să intervină în discuție:

– Fiindcă am creat acest proces literar, să-l continuăm. Amândouă ipotezele sunt plauzibile, mai ales cea redată de tine, Lucia. Aşteptarea amestecată cu speranța sau cu certitudinea constituie un bun mijloc de trecere a timpului. Dacă însă izvorul, cauza care a determinat trimiterea telegramei e gravă, importantă, atunci aşteptarea se transformă în nerăbdare şi nerăbdarea stă de multe ori la baza acțiunilor.

– Atunci din două una, pledă Lucia. Ori cauza nu e gravă, ori trebuie să apară o a doua telegramă. Cum se pot împăca aceste două lucruri? Am impresia că se exclud.

Maria, care până atunci ascultase cu interes crescând discuția, se hotărî să revină la vechea ei preocupare:

– Dar dacă totul e o farsă? Fiind vorba de proces, îmi permiteți să aduc faptele la prezent şi vă sfătuiesc şi pe voi să faceți acelaşi lucru. Oare n-ar trebui să considerăm şi această ipoteză?

– De vreme ce discutăm alte ipoteze, spuse Victor, înseamnă că pe aceasta am eliminat-o de la bun început.

– Şi am făcut oare bine? se încăpățână în continuare Maria.

– Eu cred în autenticitatea mesajului, onorată curte. Cred, pentru că simt.

– Acesta nu-i un argument, Dan. Eu, de pildă, simt undeva o primejdie. Acesta este un argument în favoarea deraierii trenului nostru?

Dan observă o mişcare neobişnuită în ținuta celui pe care-l calificase căutător şi posesor de conflicte. Oare auzise vorbele Mariei? Îl urmărea în continuare cu coada ochiului, în timp ce atenția urechilor era îndreptată spre Victor. Acesta căuta să fie, ca întotdeauna, clar:

– Şi eu cred în autenticitatea mesajului, însă pe bază de logică. De ce? Pentru că mesajul conține o chemare urgentă, indicații precise şi este adresat tuturor. Veniți imediat! Veniți toți! Aduceți cutare şi cutare lucru!

– Poate în vederea unei excursii, a unei vacanțe plăcute, a unei întâlniri în grup, încercă Maria să explice. O zi de necaz şi apoi totul se uită.

– În asemenea situații nu se folosesc telegrame, ci scrisori amicale.

– Chiar când e vorba de farse, Victor?

– Crezi că e neapărat nevoie de o farsă pentru a se realiza o vacanță în grup? Farsele nu au ca scop plăcerea, ci insatisfacția. Chiar dacă trimițătorul mesajului ar fi un X, un necunoscut şi tot aşa ar trebui să judecăm. Darămite atunci când persoana e cunoscută şi pot fi lesne dibuite posibilitățile ei de a face o farsă sau de a fi subjugată de o realitate? E adevărat, gravitatea faptului nu poate fi cântărită la precizie. Orice descoperire poate fi senzațională pentru X şi în acelaşi timp banală pentru Y. Aceasta e însă altă problemă, în măsura în care X este sincer. În măsura în care curtea îi acordă această calitate, pentru el descoperirea este într-adevăr senzațională. Altminteri nu ar fi trimis mesajul şi nu ar fi pus pe drumuri atâția oameni.

– Totuşi, Victor, remarcă Lucia, tu ai fost acela care ai ridicat primul problema întârzierii… la procesul pe care-l dezbatem aici.

– Într-adevăr, întârzierea aceasta necesită o explicație. De ce nu a sosit a doua telegramă? Dacă… dacă nu s-a rătăcit, sau dacă nu este, să spunem, pentru că vorbim la prezent, pe drum…

Ursu se foia pe locul său. Mereu voia să spună ceva, dar nu se încumeta. Victor îi sesiză starea şi-l invită cu un gest prietenesc:

– Să vedem ce idee are Ursu.

– Poate îşi închipuie că prietenii lui sunt plecați undeva şi deci nu au dat peste telegramă.

– E într-adevăr un punct de vedere, încuviință Dan. Dar de ce n-a lăsat o adresă unde să i se poată răspunde? S-a mulțumit să trimită

chemarea şi gata.

Victor îi zâmbi lui Dan şi-l bătu prieteneşte pe umăr:

– De aici pleacă ultima mea ipoteză, pe care o cred cea mai plauzibilă. De ce nu a lăsat o adresă? Pentru că eroul respectiv era în trecere prin locul unde a făcut descoperirea şi prin locul de unde a trimis telegrama.

– Crezi neapărat că sunt două locuri diferite? întrebă Lucia.

– Cam spre asta înclin. Telegrama n-a fost trimisă dintr-un punct de destinație, ci dintr-un punct de întâlnire. Sunt sigur că la oficiul poştal eroul a lăsat un semn, o vorbă, poate chiar un alt mesaj, în care indică locul descoperirii, dacă între timp l-a identificat cu precizie.

Victor atrăsese asupra lui un buchet de priviri uimite. Lucia se dezmetici prima:

– Aaaa! Tu crezi că, dacă locul ar fi fost identificat cu precizie, în telegramă ar fi existat şi o adresă?

– De bună seamă, confirmă Victor. Eroul a aflat ceva, s-a grăbit să comunice vestea prietenilor, subînțelegând prin locul de expediere a telegramei un punct de întâlnire, şi a plecat mai departe sau pentru a culege informații suplimentare, sau pur şi simplu din obligație.

– Cum din obligație? întrebă Dan. Din obligația de a culege informații?

– Pur şi simplu din obligația de a-şi urma şcoala, tabăra, familia… Poate că nu era de capul lui.

– Înțeleg, înțeleg, se dumeri cel care întrebase. Sigur că da. Atunci întârzierea…

– Întârzierea poate căpăta şi o astfel de explicație. Poate că a trebuit să plece într-o croazieră, sau într-o excursie de mai lungă durată, adică a fost obligat să plece. Din moment ce locul din care a expediat mesajul era un simplu loc de trecere…

– Păi în cazul acesta, spuse Ursu, poate că el e cel care tremură şi-şi smulge părul din cap, gândindu-se de undeva, aiurea, că noi îl aşteptăm acolo…

Văzând mutra schimonosită a lui Dan, Ursu descoperi greşeala pe care o comisese. Timid, roşu la față, încercă să se corijeze:

– Adică… adică… ăia cu telegrama, ăia care au primit-o, că noi… noi doar… Hî… zău că nu-mi place să ne fofilăm aşa gândurile printre

degete, cum fac scamatorii cu mingile.

Victor făcu haz de încurcătura lui Ursu, spre disperarea lui Dan. Acesta descoperea mereu în atitudinea personajului cu cioc gesturi stranii: tresăriri, clipiri din ochi, clătinări ale capului.

– Doarme, şopti Ursu la urechea Luciei şi ca-n jocul „de-a telegraful” cuvântul răsună în urechile fiecăruia şi se întoarse la Ursu preschimbat în „moare”.

Dan făcuse schimbarea, pentru că nu era de acord cu observația lui Ursu. Avea părerea sa bine definită asupra personajului, şi tot ceea ce Ursu considera manifestări ale unui somn de noapte în tren la el se transforma în şiretlic, simulare sau scăpare de sub control.

Fără să întrebe pe cineva, Ursu întoarse comutatorul. Compartimentul fu învăluit într-o lumină albastră, confuză. Personajul cu cioc clătină încet din cap, de parcă ar fi vrut să mulțumească. Dorința de a vorbi le pierise tuturor. Fiecare dorea în schimb câteva ore de somn, cu excepția lui Dan, care se voia santinelă vigilentă, dar care adormi primul. Ceilalți se molipsiră de la el. Pleoapele deveneau tot mai grele, gândurile tot mai încâlcite. Se iviră într-un târziu şi visele. Ape albastre, valuri, sirene. Lui Dan însă îi da mereu târcoale un peşte-spadă îl amenința furios şi, din când în când, spada ascuțită îi zgâria fața. Demult îşi odihnea Dan capul pe umărul vecinului său, iar ciocul acestuia se proptise în obrazul cireşarului.

Trenul gonea, gonea neobosit prin noapte, spre marea cea albastră, care ascundea pesemne o taină mare, menită să fie dezvăluită lumii de cutezătorii cireşari.

Capitolul II

1

Tic se sculă cu noaptea în cap. Îşi făcu la repezeală un pachețel cu de-ale gurii, scrise pe o bucată de hârtie câteva cuvinte, prin care-şi înştiința părinții că se duce la ştrand, şi cu amintirea unor vise ciudate, încâlcite, porni în pas vesel spre locul întâlnirilor. Țângulică, fidel, se luă pe urmele lui fără să aştepte vreo invitație specială. Ajunseră la ştrand cu aproape jumătate de oră mai devreme. Graba cireşarului avea o explicație anume, nu se datora nu ştiu cărui zel. Tic era pe deplin convins, pe baza unei experiențe îndelungate, că prichindeii cărora le conferise într-un moment de slăbiciune titlul de „cireşari" vor sosi la întâlnire cu cel puțin un sfert de ceas înainte de ora fixată şi voia să-i observe pe ascuns. Atitudinea lor din parc, mai ales în momentul despărțirii, îl cam intrigase. Ceva se întâmpla cu ei, gândea Tic, şi nu putea lăsa atitudinea lor pe seama emoției. Îşi găsi un ascunziş într-un boschet, destul de aproape de intrarea ştrandului, pentru a-i vedea şi a-i auzi bine pe cei trei candidați de cireşari. Țombi, observând manevrele stăpânului său, îşi găsi singur un refugiu, trecând cu o nepăsare definitivă pe lângă nişte javre care făceau tot felul de eforturi pentru a-şi scoate în evidență grațiile canine.

Cireşarul nu greşise deloc în previziunile lui. Cam cu un sfert de ceas înainte de ora întâlnirii, sosiră din direcții diferite cei trei puşti („puşti" era denumirea predilectă pe care le-o dăduse Tic, în ciuda diferenței de vârstă destul de mică dintre ei şi dânsul). Şi, aşa cum îşi închipuise Tic, puştii se aşezară pe banca de lângă intrare, parcă anume pusă acolo ca să poată fi observați în toate mişcările şi vorbele lor. Ceea ce cireşarul însă nu prevăzuse era încremenirea şi muțenia celor trei. Stăteau ca bătuți în cuie pe bancă, toți cu mutre de blegi şi cu buzele lipite, de parcă le-ar fi cusut cineva cu ață cizmărească. Nici măcar nu se uitau unul la altul, nici nu-şi dăduseră mâna cu aerul acela de oameni mari

care le era specific, nici nu-şi spuseseră bună dimineața. Stăteau încremeniți, aşteptând parcă să le cadă un par în cap. Nici când Tic azvârli cu îndemânare o piatră în mijlocul lor nu se sinchisiră să se mişte. Cireşarul nu mai putea răbda. Îi dădu o comandă scurtă lui Țombi şi câinele, înțelegând planul stăpânului, îşi părăsi locul, făcu un ocol iscusit până ajunse în spatele băncii. Întâi lătră ca un apucat, apoi luă o poziție caraghioasă de saltimbanc şchiop. Prichindeii întoarseră ca la o comandă capul spre dânsul. Ştiau al cui e câinele.

Două secunde mai târziu Tic fu lângă ei. Tuşi provocator şi cei trei, surprinşi de neaşteptata apariție, holbară ochii ca în fața unei arătări din altă lume.

„Doamne, ce blegoşi!" gândi în sinea lui Tic. „Trebuie să-i destitui imediat."

– Hei, cetățenilor! spuse el cu voce tare. După câte văd, punctualitatea nu e inamicul vostru numărul unul. Va să zică v-ați gândit toată noaptea…

Tic nu mai avea nevoie să-i întrebe. Constatase după fețele lor trase şi după cearcănele din jurul ochilor că somnul nu reuşise să-i învingă decât în zori.

„Ce să fac eu cu mortăciunile astea? Să-mi retrag cuvântul?… Unde vi-i entuziasmul? Las' că v-arăt eu!"

– Aşa, continuă iarăşi cu voce tare, v-ați gândit, ați chibzuit, dar de ce nu apelați puțintel şi la vorbe, sau sunteți adepții aceluia care spunea că vorbele au fost date oamenilor pentru a-şi ascunde gândurile?

Şi, pentru că vorbitorul încercă un zâmbet, ascultătorii voiră să-l imite, dar schimonoseala lor îi transformase parcă în nişte bufnițe cărora li se smulgeau penele. Tic râse de-a binelea. Prichindeii în schimb începeau să-şi apropie buzele de nas.

„O fi ceva cu ei dacă sunt pe cale să scâncească… Ia să-i iau mai degrabă cu binişorul."

Şi, cum „binişorul" în concepția lui Tic însemna îndepărtarea unor primejdii, începu sentențios:

– Mai întâi vă retrag candidaturile. Pe urmă vă interzic să mă mai strigați pe nume. Pe urmă: anularea expediției; interzicerea antrenamentelor la groapa cu nisip, defăimare în public; câteva şoapte la urechea Cristinei; nişte anonime părinților, ştiți voi, despre povestea

aia cu brânza pe care ați ascuns-o în biserică, lângă strană, ca să nu poată cânta dascălul „Preasfântă Născătoare”; iar ca o ultimă hotărâre, concurs de înot şi de salturi la trambulină. Fiecare salt mortal – retragerea unei sancțiuni. Fiecare traversare a bazinului, pe sub apă, de-a latul – retragerea altei sancțiuni. Ne-am înțeles?

Deşi nu prea era mulțumit de nivelul entuziasmului manifestat de cei trei candidați, Tic îi lăsă totuşi să intre pe poarta ştrandului.

– Intrați! le porunci el, apoi se adresă portarului uimit de severitatea cu care vorbea: Sunt elevii mei la cursurile de înot.

– Dar dumneavoastră? îşi luă inima în dinți portarul.

– O clipă, se scuză tânărul şi se aplecă spre Țombi pentru a-i da nişte indicații.

Câinele clătină din cap de câteva ori, apoi se înălță cât era de lung, ducându-şi labele dinainte la urechi. Tic îi mai făcu câteva semne cabalistice cu mâna, din dreptul gheretei portarului, apoi, păşind pragul ştrandului, spuse cu convingere:

– Mai vin zece băieți. Tot la cursul de înot. Să nu cumva să-i confunzi cu nu ştiu ce derbedei. O să-i conducă Țombi, geniul acesta canin. Să nu uiți, Țombi…

– Zece… Țombi… Păi… Păi cum vine asta, domnule? De ce Țombi?

Tic era însă departe, iar Țombi făcu vreo trei tumbe pentru a nu-i da posibilitate portarului să se dezmeticească prea repede.

Cireşarul se dezbrăcă din mers. Avea chiloții de baie pe dânsul. Când ajunse la vestiar, cei trei puşti îl aşteptau gata de concurs. Fețele lor parcă mai prinseseră culoare. Parcă şi privirile le luceau ceva mai vesele. Felul cum îi introdusese Tic la ştrand îi trezise din amorțeală, iar gândul la concursul salvator îi înviorase de-a binelea.

– Aşa! începu să-i dăscălească Tic, după ce ieşi din vestiar, întâi, atenție la mine. Nu uitați că eu sunt elevul lui Ursu. Şi e de ajuns să spui, nu, că eşti elevul lui, hei! E de ajuns să spui că Ursu te-a salvat de la înec ca să devii peste noapte un erou al întregului oraş. Pentru că în locurile unde face baie Ursu, ehei… în locurile acelea nici peştii nu se încumetă… Va să zică atenție şi… şi…

O idee fugară trecu prin mintea lui. Oare pe unde-i Ursu acum? Pe unde se scaldă? Dar se descotorosi repede de ea, de teamă să nu-l cuprindă tristețea.

– Aşa! Atenție. De la trambulina mare, un salt şi jumătate cu cădere de măturică japoneză.

Tic nu se lăuda întotdeauna degeaba. Făcu un salt care stârni admirația fără rezerve a spectatorilor, pentru că, alături de cei trei puşti, mai erau acolo câțiva cetățeni veniți pentru cura iluzorie a ultravioletelor de dimineață sau pentru alte îndeletniciri mai puțin sanitare. Un tânăr care în Bucureşti ar fi primit titlul cu rezonate cosmopolite de „bulevardier", dar care în orăşel era numit în limbaj autohton „terchea-berchea", dornic să culeagă admirația şi alte daruri mai puțin spirituale ale unei „duduițe" cu gene mov şi păr albăstrui, tolănită pe nisipul gros de un deget de la marginea bazinului, surâse cu oarecare dispreț după saltul lui Tic şi se adresă junei colorate:

– Permiteți să pun pe prosopul dumneavoastră portțigaretul meu de aur? Că cu derbedeii ăştia nu ştii dacă cumva poți scăpa neşterpelit.

Țanțoş îşi purtă apoi trupul, care aştepta parcă de zece ani un fier de călcat pentru a-i netezi cutele, spre trambulină. Ajuns pe platforma de sus, se uită câteva clipe fascinat şi fascinant spre capul de lângă portțigaret, îşi umflă pieptul cu aer şi se azvârli în gol. Filmat, saltul putea fi reprezentat cu mari şanse la un festival de imagini suprarealiste. Speriat de căzătură, un picior se ridică în sus, altul căută o direcție aiurea spre burtă. O mână acoperise nasul, alta se repezise spre chiloții cărora mişcarea le rupsese elasticul. În această primă parte a saltului, mişcările, cu toate contradicțiile lor, aveau, măcar inițial, oarecare ținută. În partea a doua, însă, fiecare parte a trupului căpătă o deplină independență. Totul era răşchirat, aiurea, desprins, descompus. Din fericire, risipa aceea de carne şi oase nu avu vreme să trimită burta în recunoaştere, sau poate că burta dispăruse pe undeva printre picioare. Contactul cu apa îl suferiră simultan o parte din spate, fața, mâna stângă şi, nu se poate şti cum, amândoi genunchii. Miracolul zburător se agăță de o bară de fier, pentru a-şi trage răsuflarea şi chiloții care coborâseră până la genunchi. După ce ieşi cu chiu cu vai din apă, ținându-şi cu o mână chiloții, se îndreptă furios spre juna înspăimântată, smulse ca o rădăcină portțigaretul de pe prosop şi scrâşni printre dinți o înjurătură, în care erau amestecate fel de fel de neamuri, până la strămoşii cei mai îndepărtați ai femeii cu părul albăstrui şi ochii bulbucați, fel de fel de obiecte, până la candelă şi briceag şi bineînțeles nişte chestii care nu

prea se obişnuiesc în literatură, care țin de anatomie, de botanică şi de birjari.

După acest divertisment gratuit, cei trei puşti începură concursul sub supravegherea lui Tic. În vreo două ore îşi recâştigară toate titlurile şi drepturile. Cireşarul îi îndemna şi-i îmboldea fără contenire. Din când în când se amesteca printre dânşii, sărea odată cu ei de pe trambulină, dar stătea mai ales la marginea bazinului. Într-un astfel de moment, campionul cu portțigaretul de aur şi cu pasiune pentru cacofonii se apropie de el cu gândul să-l împingă cu piciorul în apă şi apoi să râdă de fapta lui cu gura până la urechi. Dar, tocmai când se pregătea să ridice piciorul, simți cum cineva îi coboară cu un băț chiloții. Se întoarse furios, dar văzu un câine cu labele ridicate, cu priviri compătimitoare şi cu nişte colți ascuțiți, ieşiți, aşa ca din întâmplare, afară.

– Ce e, ce vrei? întrebă încet zburătorul. Ce te uiți aşa?

Tic se întoarse şi înțelese într-o clipă ce fusese pe cale să se întâmple.

– E un câine inteligent. Are atâta compătimire în ochi! Nu, n-a văzut saltul. Dar se gândeşte la ceea ce s-ar putea întâmpla cu anumiți indivizi, dacă… dacă renunță la salturi în favoarea altor îndeletniciri. Bravo, Țombi!

Nu Țombi, ci zburătorul se retrase cu coada între picioare. Tic profită de momentul de răgaz pentru a-şi chema prietenii. Îi felicită cu entuziasm, căută chiar să exagereze, acordând fiecăruia un alt calificativ, care de care mai generos, mai de invidiat.

– Bravo! Aveți şanse mari. Aproape că sunt mândru de voi.

Puştii nu mai puteau de bucurie. Țopăiau în jurul cireşarului ca nişte popândăi, îşi lingeau buzele de plăcere şi se uitau în preajmă după admiratori, care chiar existau în ceata cealaltă de prichindei, convocați la ştrand jumătate de oră mai târziu.

– Şi acum să trecem la lucruri serioase, propuse Tic. Ştiu că v-ați gândit toată noaptea…

Parcă intrase soarele în nori şi se lăsase dintr-o dată întunericul. Chipurile celor trei candidați deveniră dintr-o dată posomorâte, jalnice, distruse. Tic nu putea să-şi creadă ochilor:

– V-a luat cineva mințile? Sau ce s-a întâmplat cu voi? Adrian! În calitatea pe care o ai de candidat de cireşar eşti obligat să răspunzi. Nu-

ți poruncesc. Un cireşar nu porunceşte altui cireşar.

Adrian îşi luă inima în dinți şi răspunse cu o spaimă de moarte în glas:

– Ştii… plecăm la mare, în tabără. Asta e… Deseară la şapte şi jumătate pleacă trenul…

– Toți trei? întrebă Tic mai mult emoționat decât uimit.

– Toți trei! răspunse acelaşi Adrian. Ne-am înscris cu două săptămâni în urmă…

– Unde plecați?

– Pe malul mării… lângă Constanța… Dacă am fi ştiut…

Tic se scărpină o clipă în cap, apoi gânditor îşi încrucişă brațele:

– Va să zică plecați şi voi… Asta era… Ce pot să vă spun? Să petreceți frumos şi să vă comportați ca nişte adevărați cireşari… Deşi… să vă spun drept… îmi cam pare rău… Sau, ştiu eu?… Drum bun!

Îi făcu apoi un semn lui Țombi şi se retraseră împreună la umbra unui copac.

– Ce ne facem, Țombi? Ce ne facem? Am rămas singuri şi, să mor eu, dacă nu sunt mai dobitoc decât tine. Asta e!

Câinele clătină încet din cap a încuviințare, dar se pomeni imediat apucat de urechi şi scuturat cu îndârjire. Şi-n loc să scheaune, se gudură pe lângă stăpânul său. Ştia el, de multă vreme, că supărările preced bucuriile. Mai ales când se manifestă atât de acut. Îl cunoştea oare cineva pe Tic mai bine decât el?

2

Din fericire pentru cireşari, satul din care Ionel expediase telegrama era în dreapta gării, spre mare. Mergând spre sat, tinerii se apropiau de mare. Norocul le surâse încă o dată, prin aceea că le trimise în cale un camion al unei cooperative agricole. Şoferul nu mai aşteptă vreun semn din partea lor. Opri singur şi-i invită pe toți să urce în camion. Satul era cam la cinci kilometri de gară, dar până la mare, aşa cum spunea şoferul, mai erau vreo zece, doisprezece kilometri.

În câteva minute, camionul ajunse în mijlocul satului. Tinerii coborâră, îi adresară şoferului mulțumirile cuvenite şi, după plecarea acestuia, căutară oficiul poştal. Era chiar în fața lor, la o aruncătură de băț. Într-adevăr, aşa cum prevăzuse Victor, la oficiu îi aştepta un plic lăsat acolo de Ionel. Scrisoarea, deşi lungă, nu era prea edificatoare, dar confirma întru totul concluziile discuției din tren. Iată cum arăta:

„Prieteni dragi,

Vă scriu în grabă, dar, chiar dacă nu m-aş grăbi, nu v-aş putea spune prea multe în clipa aceasta. Întâmplarea a făcut să aflu un lucru de-a dreptul senzațional. Cum să vă explic… E o poveste veche, pierdută şi regăsită, despre nişte taine pe care marea le scoate din când în când la iveală. Nu cred că e o scornire, un fruct al imaginației, ci ceva real. Cel care îmi povesteşte e un bătrân marinar, care se pare că a văzut cu ochii lui taina sau o cunoaşte în mod sigur de la alții care au văzut-o. De ce nu pot să vă dau amănunte? Pentru că trebuie să plecăm imediat şi pentru că povestirea încă nu s-a sfârşit. Profit de o clipă de răgaz, pentru a vă telegrafia şi pentru a vă lăsa aceste rânduri. Chiar dacă totul ar fi o născocire, nu vă supărați că vă chem. Vom petrece împreună câteva zile plăcute undeva, pe malul mării. Dar eu cred cu atâta convingere în povestea aceasta căreia nici nu-i ştiu sfârşitul… Sunt pe un vapor care ne duce în deltă şi în care am dat întâmplător peste marinarul acesta bătrân, posesor al atâtor taine. În mijlocul istorisirii s-a defectat motorul, sau nu ştiu, poate că s-a împotmolit vasul în vreun banc de nisip. Când am văzut că se coboară şalupa pentru a-l duce pe căpitan la mal (pesemne vrea să ceară ajutor în sat, sau cine ştie ce treburi are?), m-am rugat de tata să mă lase şi pe mine. Tata a acceptat, iar căpitanul, foarte amabil, m-a luat cu dânsul. Gândul meu a fost să vă telegrafiez şi să vă las câteva rânduri.

Sunt convins că marea ascunde o taină, nu prin locurile acestea, undeva mai departe, dar nu prea departe… Iată, trebuie să plec… Mi se face semn. Şi când mă gândesc că trebuie să pierd două săptămâni prin deltă… Altădată m-aş fi bucurat. Acum… Aşteptați-mă. Mă întorc şi voi face totul ca să mă întorc cu veşti sigure. Eu nu cred că e o născocire. V-aş fi dat toate amănuntele… Dar eram în dilemă. Dacă aş fi rămas să ascult până la capăt povestirea, n-aş fi avut posibilitatea aceasta atât de norocoasă de a vă

chema. Judecați voi dacă am procedat bine. Numai să nu fie o născocire… Dar nu, nu…

La revedere, peste două săptămâni, vineri, pe malul mării, prieteni dragi,

Ionel”

După ce citi scrisoarea cu glas tare, Lucia adăugă ca pentru sine:

– Vineri… peste două săptămâni. Adică mâine. Ce s-ar fi întâmplat dacă am fi sosit imediat?

Răspunsul la această întrebare părea cel mai puțin util şi important în acea clipă. Înțelese şi Lucia, de aceea nu mai insistă. Urmă o lungă perioadă de tăcere.

– Ce ne facem? întrebă într-un târziu Dan. Eu mă simt pe undeva dezumflat, aşa cum sunt de obicei mingile pe maidane.

– Pentru că eşti un optimist incorigibil, îl ironiza în sfârşit Maria.

– Deocamdată avem alte treburi, interveni Victor. În primul rând, să ne organizăm timp pentru reflecții, că în privința asta, slavă Domnului, nu suntem în minus. Scrisoarea lui Ionel parcă e anume făcută… Toate reflecțiile pentru mai târziu, dacă sunteți de acord, bineînțeles. Trebuie să ajungem la malul mării şi cu atâtea bagaje şi pe căldura asta nu mi se pare prea uşor.

– Să căutăm o căruță, propuse Lucia. Numai pentru bagaje şi pentru Dan.

– Mulțumesc. Chiar simțeam nevoia unei plimbări pe roți. Numai că nu ştiu cum o să găsim şi unde o să găsim o căruță.

– Căruțele de obicei se găsesc în sate, dar cum noi suntem pe vârful muntelui…

– Bine, Lucia. Mă duc să caut. Numai, dacă eşti bună, arată-mi şi mie satul.

Dan nu glumea. Pentru că, de când sosiseră în sat, tinerii, în afară de câțiva copii ascunşi pe după porți, nu zăriseră nicio altă țipenie de om.

– Să întrebăm la oficiu. Trebuie să ştie cineva. Cine se duce?

Ursu se întorcea însă de acolo şi figura lui nu arăta o încântare deosebită:

– Toți oamenii sunt la câmp, în partea cealaltă, dincolo de gară. Ar fi o cotigă la unul Hodoroabă, la numărul 46, numai dacă o fi cineva acasă.

Victor, Lucia şi Dan porniră spre casa lui Hodoroabă. Era pe o uliță paralelă cu cea principală, chiar în spatele oficiului poştal. Bătură în poartă, dar, în afară de lătratul îndepărtat al unei javre, nu răspunse nimeni. Bătură mai cu sete şi, după un timp, de undeva, din spatele casei, se ivi un țânc de vreo patru ani, negru ca tăciunele şi fără nimic pe el.

– Da' se vleți, matale, să lupeți galdul? Las' că v-alată mamaie…

– Mamaie! se miră Dan. Cine-i, mă prichindelule, mamaie… Aaaa! Mama mare! Ia cheam-o repede, că-ți dau bomboane…

– Las'… spui numa' aşa, ştiu eu că nu-mi dai nimic…

– Atunci, uite un ban! Da' cheam-o repede, că-ți mai dau unul.

– Păi mamaie nu-i acasă… E la Plofila, acolo lângă biselică.

– Ia uite ce isteț devine omul, oricât de mic ar fi, în contact cu banul! Păi să mergem la Profira.

De la Profira, cireşarii fură nevoiți să meargă la Aglaia, apoi la Săftica. Aici dădură însă peste „mamaie", o bătrânică de treabă, vioaie şi meşteră la aranjatul lucrurilor. Le împrumută cotiga, ba le mai găsi şi un flăcău, de vreo zece ani, care s-o aducă goală înapoi.

– Mergeți cu bine şi, mai cu seamă, să vă înapoiați cu bine, le ură băbuța, cu lacrimi în ochi, de parcă s-ar fi despărțit cine ştie pentru cât timp de toți fii şi nepoții ei.

După aproape trei ore de mers prin soare, prin scaieți, prin nămol şi foarte rar prin iarbă, cireşarii ajunseră la malul mării. Ursu cărase tot timpul cotiga încărcată cu bagaje, dar obosise mai puțin decât ceilalți. Căldura, nesomnul, năduşala îi cam moleşiseră pe aceştia.

Pe malul mării se produse însă o schimbare cu ei. Parcă era mai răcoare, pluteau şi nişte adieri prin aer, iar pe alocuri, pe solul acoperit din belşug cu nisip, se vedeau mici covoraşe verzi. Băiatul cu cotiga luă calea înapoi plin de daruri, în timp ce cireşarii, chinuiți de foame, începură să monteze cele două corturi, pe două covoraşe verzi, apropiate unul de altul. Obişnuiți de multă vreme cu campingul, montarea decurgea ca pe roate. Ursu săpase o groapă adâncă, chiar la marginea mării, pentru a adăposti în ea cele două bidoane uriaşe, pline cu apă.

Colonia se înfiripase repede. Fiecare îşi ştia rostul, rolul, obligațiile. Abia când totul fu gata, corturile instalate, lucrurile aranjate cu

chibzuială, se gândiră la masă. Le era o foame crâncenă. Mâncară în cort, la umbră, apoi ieşiră la soare, gata pentru plajă, pentru a privi peisajul, pentru a reflecta.

Locul în care poposiseră tinerii era la marginea unui intrând adânc, aproape ca un golf, pe care-l făcea acolo marea. Peisajul era stereotip, plat, arid, fără nicio ridicătură, fără niciun copac, fără nicio zidire. Nicio barieră nu se ridica în fața privirilor de jur împrejur. Satul, cu oaza lui de verdeață, abia se mai zărea în depărtare. Li se părea că sunt atât de departe de lume! Până şi marea, întâmplător, foarte liniştită în acea zi, nu aducea niciun zgomot. Era o linişte tulburătoare.

Nimeni nu rezistase tentației albastre a mării în căldura care devenea, pe măsură ce soarele se ridica spre zenit, tot mai aprigă. Intrară în apă şi începură să se zbenguiască, să înoate, să-i cerceteze adâncimea. De la mal până hăt! departe, apa nu trecea de umeri. Loc ideal pentru scăldat şi înot. Ursu se aventură în larg şi, abia după câteva sute de metri, nu mai atinse cu picioarele fundul mării. Acolo unde ajunsese el, marea se adâncea brusc. Se cufundă în apă pentru a da de fund şi, după calculele lui, adâncimea mării era de vreo opt metri. Mai departe nu era nevoie să meargă. Ştia că marea se adânceşte mereu.

Apa era rece, poate chiar prea rece. În părțile acelea pesemne că marea era în zodia unor curenți reci, trecători. Tinerii ieşiră cam zgribuliți pe mal, dar, după câteva exerciții, după câteva minute de fugă, îşi recăpătară căldura, buna dispoziție şi chiar gustul de baie. Mai cochetară de câteva ori şi cu apa, poate prea des pentru prima zi la mare, în valuri reci, aşa că simțiră oboseala. După somnul scurt şi agitat din timpul nopții, după drumul lung prin soare, după ce apa le supsese vlaga, un timp oricât de scurt de odihnă li se părea binecuvântat.

– Ei, ce spuneți, ne retragem în corturi? întrebă Lucia. Mie, să vă spun drept, mi s-a făcut somn.

– Mie nu, răspunse Dan. Dar simt că-mi îngheață pleoapele. Aoleu… şi picioarele.

Se retraseră toți în corturi. Maria şi Lucia într-un cort mic, cochet, destul de încăpător însă pentru ele. Cortul băieților era mai mare, aproape dublu, aşa că era loc berechet înăuntru pentru toți trei.

– Şi mie mi-e somn, Ursule, spuse Victor, căutându-şi locul. Parcă m-a trăsnit dintr-o dată.

– Aşa-i la mare. De aceea adorm cu atâta uşurinţă unii pe plajă. Eu… eu am dormit bine în tren. Şi înotul parcă m-a înviorat.

– Parcă tu eşti om, se auzi vocea lui Dan. Tu eşti un fenomen. Parcă-ai fi alcătuit din şerpi, pe cinstea mea. Nu mă refer la interior, ci la exterior… Brrrr…

– Sssst! Dacă am hotărât să dormim…

– Mă gândeam la ăla cu cioc. Am uitat să vă spun. Fuma ţigări străine. Papastratos. Când s-a dat jos în gară la Constanţa, m-am uitat după el… Şi-a schimbat ochelarii… şi-a pus alţii, cu rame negre şi cu lentile negre… Şi nu ştiu de unde a scos un baston cu capăt de fildeş… Şi un aparat de fotografiat… Şi s-a întâlnit pe peron cu o namilă, care ar face parale prin bâlci… Şi… Aţi adormit?

Victor adormise. Ursu se furişase afară din cort fără să facă vreun zgomot.

– Ce dracu' nu mă pocneşte şi pe mine somnul… Şi când mă gândesc la scrisoarea lui Ionel! Brrr… Câte aiureli acolo, câte…

– Sssstt…

Străduindu-se să afle cine ceruse tăcere ultima dată, Dan adormi. Afară, înfipt parcă în mal, ca o statuie de marmură, Ursu cerceta cu privirile marea nesfârşită.

3

Deşi trecuse demult ora prânzului, Tic nu simţea vreo atracţie deosebită pentru arta culinară. Abia se atinsese de pachețelul pe care şi-l pregătise de dimineaţă, aşa că Ţombi avusese parte de o hrană bogată şi variată. Cireşarul era atât de apăsat de gânduri, încât uitase să mai intre în apă. Stătea de multă vreme la umbra copacului, nesimţitor la târcoalele pe care i le dădeau fără încetare prichindeii conduşi la ştrand de Ţombi. Roiau ca albinele în jurul său, dar n-aveau curajul să şi bâzâie. Se mulţumeau să-l observe cu privirile şi să se încadreze fideli în cercul rotitor din jurul cireşarului.

După ce calculă ora cu ajutorul umbrei şi stabili pentru sine că timpul se cam grăbeşte, Tic îşi trimise câinele acasă cu un gest scurt

care n-admitea replică. Se îmbrăcă la iuțeală şi părăsi ştrandul cu hotărârea de a trece mai întâi pe la uzină, în vederea unei convorbiri cu tatăl său. Când ajunse la poarta uzinei, sirena anunța terminarea primului schimb. Paznicul răspunse vesel la salutul lui ştrengăresc, grăbindu-se să-i spună că inginerul Florescu n-a plecat încă. „Parcă eu nu ştiam – îşi spuse Tic în sinea lui – dar, de, a crezut omul că-mi face o bucurie.” Şi-i mulțumi portarului cu gestul unuia care primeşte o veste mare. „Cum s-ar spune, i-am redat sau i-am creat buna dispoziție.” Nu-şi căută părintele la birou, ştia că la ora aceea n-are ce să facă acolo. Trecu prin secții şi prin hale spre atelierul de montaj. Acolo, în biroul maistrului principal, îl zări prin fereastră, gesticulând în fața unui grup de muncitori şi tehnicieni.

„Aha, şedință. Înseamnă că până deseară nu scapă. Prea par toți odihniți…”

Deschise încet uşa încăperii, strecurându-şi numai capul înăuntru în aşa fel, ca să fie zărit de cel care conducea şedința, ceea ce se întâmplă într-o fracțiune de secundă.

– Un moment, se scuză inginerul Florescu, ridicându-se de la masă. Revin imediat.

Tic se retrase câțiva paşi, oprindu-se în apropierea unei maşini care scotea un zgomot infernal.

– După câte se vede, nu prea ai gust de vorbă, țipă tatăl său, pentru a fi auzit. N-ai nevoie decât să dau din cap în semn de „da” sau de „nu”.

– În semn de „da”, spuse Tic pe şoptite, dar destul de rar ca să i se poată înțelege cuvintele după mişcările buzelor. Şi, ca să fie sigur de aceasta, îşi repetă fraza în acelaşi stil.

– Hm… Adică vrei s-o iei razna, aşa… şi mâna inginerului indică o direcție oarecare prin mişcări intermitente, în care Tic ghicea ritmul roților de tren.

Privirile băiatului deveniră sfioase şi şăgalnice, emanând un farmec şi o intenție de cucerire irezistibile. Părea un copil blând, supus, cel mai ascultător şi mai cuminte din lume.

– Ai noroc că sunt în şedință, altminteri am discuta mai mult… nu despre plecare, ci despre întârziere.

Tic se agăță brusc de gâtul tatălui său, acoperindu-i cu părul ciufulit buzele şi ochii.

– Mai greşesc şi eu, îi şopti apoi la ureche. Dar sunt atât de… copilăreşti greşelile mele…

– Hai, fugi! Fugi că mă emoționezi şi şedința asta nu prea îmi dă voie la aşa ceva. Şi, la urma urmei, nu de mine depinde reversibilitatea sau ireversibilitatea unei hotărâri. Mai este cineva…

Inginerul văzu pe fața lui o expresie care spunea cu atâta convingere: „Las' că dacă ne-am înțeles între noi nu mai avem obstacole în toată lumea", încât simți nevoia să-şi gonească încă o dată odrasla.

– Fugi şi nu mai crea atmosferă de complicitate. Ştiu că vrei să-mi dai iluzia unei satisfacții. Fugi, gata!

Tic fugi, de astă dată prin curtea uzinei, şi se opri să-şi tragă sufletul doar la câțiva metri de poartă.

Cireşarul nu se duse însă direct acasă. Avu inspirația (dar în clipele acelea orice ar fi făcut era inspirat) să treacă pe la frizeria „Higiena". Tatăl lui Dan cânta cu frenezie celebra cavatină a Bărbierului, jucând în fața ochilor uimiți ai unui client nou cel mai ascuțit brici din oraş. Nu întrerupse nici aria, nici bărbieritul, când îşi văzu oaspetele. Îşi duse mâna liberă în buzunar, apoi şi-o azvârli cu o mişcare generoasă până la uşă, pentru a-i dărui lui Tic o coală de hârtie împăturită. Cealaltă mână mişca briciul cu o siguranță înspăimântătoare printre nişte fire izolate de pe gâtul clientului.

Hârtia din mâna lui Tic era o telegramă de la Ionel. Îşi aținti privirile lacome asupra ei:

„Noi amănunte stop niciun dubiu stop nemaipomenit stop Ionel."

„E ceva în toată povestea asta, reflectă Tic, după ce citi telegrama. E ceva confuz. Niciun reproş pentru întârziere, nicio… Ia stai! Cum vine asta! Va să zică a fost expediată acum două zile de la Sulina. Întârzierea nu mă preocupă. Dar de ce de la Sulina!?… Ei, spuneți preaonorați cireşari! Ce v-ați fi făcut voi dacă n-aş fi rămas eu aici? Iar Ionel e puțin, puțintel cam prostuț… Sau cine ştie… în sfârşit, totul e în regulă."

Abia în acele clipe Tic scăpă de orice jenă, îşi alungă orice remuşcare, iar îndrăzneala care-l călăuzise până atunci se topi în sfera simțirilor fireşti. Ajunse acasă alt om. E adevărat că aerul său grav de preocupare pe care-l exprima plimbându-se de la un capăt la altul al

camerei sale era, pe ici pe colo, exagerat, impus. Ştia că prin uşa deschisă îl priveşte maică-sa şi voia să creeze atmosfera pe care o considera necesară înainte de începerea discuției.

– Poftim! zise Tic, pătrunzând în camera alăturată şi întinzând maică-si telegrama. Pot eu să-i las în încurcătură? Hm! Asta-mi trebuia acum!… Dacă sunt nişte… nişte… Zău că şi-au pierdut calitățile lor cele fără de reproş. E cam trist…

– Crezi că şi-au pierdut chiar toate calitățile? Poate numai cele care privesc organizarea…

– Ai dreptate, dar asta e o calitate foarte mare, spuse extrem de grav Tic. Şi mă mir că i s-a întâmplat asta tocmai lui Victor. Dacă ar fi aflat şi acest lucru, tata i-ar fi criticat aspru.

Tic de obicei spunea „tăticul”, dar în rolul acela de judecător sever (pe care-l interpreta exact ca un actor, adică pentr-o perioadă limitată) cuvântul i se părea disproporționat. I-ar fi ştirbit, i-ar fi pătat personalitatea.

– Vrei să spui, cu alte cuvinte, că ai trecut pe la uzină, în timpul şedinței.

– Am trecut pentru nişte probleme… formale. Ştii, în anumite situații, e necesară şi puțină diplomație…

– Depinde când o faci, unde şi cu cine… Acolo, aici… sau în amândouă locurile…

– În amândouă locurile?

Întrebarea lui Tic începuse cu tonul unei confirmări, apărută într-o clipă de sinceritate necontrolată. Ultimul cuvânt însă transformase confirmarea în întrebare.

– De fapt vreau să-ți mărturisesc un lucru, continuă el. Dacă fac ceva, sau dacă nu fac ceva, totul se întâmplă pentru că am fost înzestrat cu oarecare gingăşie. Cum să-ți explic?…

– Nu e nevoie, Ti… Tic. Înțeleg. Când vrei să cucereşti pe cineva, foloseşti gingăşia. Şi, când vrei să fii tu cucerit, faci acelaşi lucru. Nu e o zestre, Tic. E o metodă.

– Sunt foarte supărat, dar nu vreau să te jignesc cu vreo vorbă care ți s-ar părea nelalocul ei.

– Adică nu vrei să mă superi, pentru că în momentul acesta ai vrea să fiu blândă şi înțelegătoare.

– Mai degrabă înțelegătoare, pentru că blândă, bună şi duioasă eşti întotdeauna.

– Doamne! Cât de bine te cunosc şi totuşi cât de uşor poți să mă emoționezi. Noroc că eşti totuşi un copil cu suflet frumos, altminteri, cu posibilitățile tale de a fermeca, ai putea deveni un adevărat tiran.

– Ai dreptate, mămico. Şi eu cred că am un suflet foarte frumos…

Tic rosti vorbele cu atâta sinceritate neprefăcută, că, în loc de lacrimi, obținu un zâmbet duios şi nişte oftaturi care-i schimbau speranțele în realități sigure.

– Ca să nu mai joci teatru în fața mea, vreau să-ți mărturisesc singura mea îndoială. Şi-ncă ar fi bine să fie îndoială. Nu cred că vei găsi bilet.

– Cum?! sări Tic în sus. Să nu găsesc bilet?! Chiar dacă s-au dat pentru o lună înainte toate biletele, sunt capabil să-l fac pe orice călător, chiar pe mecanicul locomotivei, dacă vrei, să-mi cedeze locul…

Îi venea să zburde, să sară peste mese, să intre sub pat, dar, văzând că maică-sa îl priveşte cu un aer dojenitor, se lipi de ea şi-i şopti:

– Ştiu de ce te uiți aşa la mine. N-am vrut să-ți mulțumesc imediat, de teamă… de teamă că ai să te emoționezi prea tare. Zău, mămico…

– Fugi, fugi mai repede! Că mai am şi bolnavi care au nevoie de… de ceea ce spui tu… de emoțiile mele… Nu-mi trebuie nici măcar mulțumiri… Bagajele sunt în biroul *tatii*.

Accentuase asupra ultimului cuvânt, pentru a-l scoate pe Tic din jocul copilăros în care se avântase.

„Va să zică mi-a făcut şi bagajele, se dezmetici Tic. Fuge şi de mulțumiri. Ce mamă ideală! Dar şi tăticul… şi tata… Amândoi. Şi copiii. Mai ales băiatul… că nesuferita de Maria… Dar şi ea e atât de scumpă şi de… nesuferită.”

Într-adevăr, în biroul mare, Tic îşi găsi rucsacul, plin, închis şi un sac mic, elastic, elegant şi foarte util în călătorii. Ştia că nu trebuie să mai controleze bagajele. Nu putea să-i lipsească nimic, nimic din ceea ce-i era necesar, dar nici nu putea să fie ceva inutil acolo. Înşfăcă bagajele, dar ajuns în curte dădu cu ochii de Țombi. La câine nu se gândise. Putea să renunțe la el? Dar cum, cum să-l transporte cu trenul? Dacă s-ar fi gândit dinainte…

– Zău, Țombi, n-am ce face, se tângui Tic. N-am cum să te iau. Sunt un ingrat, un criminal… sunt tot ce vrei tu… dar nu stă în putința

mea…

Câinele se prefăcu trist, abătut, nedreptățit, jignit. După ce-şi frecă labele de ochi, se întoarse în cuşcă, fără să scoată capul afară, pentru a-şi urmări stăpânul cu privirile.

Pentru Tic, urma un mare examen şi, ca să fim drepți, trebuie să recunoaştem că-i cam țâțâia inima. Mai ales după despărțirea neprevăzută de Țombi. Va putea el să facă rost de bilet? Nu-l preocupa întrebarea, ci metoda cu care să rezolve favorabil întrebarea. Negăsind o soluție imediat, hotărî să se dăruiască inspirației de moment. Trecu prin fața casei de bilete mai mult de formă. Era o tăbliță acolo care de câteva zile nu se mai schimba: „La acceleratul de Constanța nu mai avem bilete."

„Bilete aveți destule, îndreptă Tic, pe tăcute, greşeala. Locuri nu mai aveți. Dar asta o ştiam."

Ajuns lângă biroul şefului de gară, văzu doi cetățeni ieşind bosumflați pe uşă.

– Ce ne facem, domnule? spunea unul. Ăsta-i curat ghinion. Dacă s-ar fi reținut două locuri oficiale, le obțineam sigur şi puteam pleca astăzi. Dar aşa, unul singur… Vrei să pleci tu?

Tic nu trase mai departe cu urechea. Din moment ce ieşiseră amândoi din birou, însemna că ultima întrebare pe care-o auzise fusese pusă cu totul inutil… Nu mai avea voie să piardă timp. Exista un loc şi mai ales riscul de a fi cedat altcuiva. Înainte de a intra în biroul şefului de gară, se gândi la atitudinea pe care ar fi bine s-o ia şi căută un pretext incendiar care să-i obțină biletul. Emoția stârnise însă o asemenea încâlceală de gânduri în capul lui, că nu găsi pentru moment nimic.

Şeful de gară era un bărbat înalt, voinic, cu părul sur şi cu o mustață neagră, deasă. Văzându-l pe Tic, îşi aminti parcă brusc ceva şi-l primi zâmbitor:

– Ai venit pentru biletul tovarăşului Brețcu? Bine că l-am oprit din timp.

Norocul îi părea prea favorabil lui Tic. De aceea, cu un act nemaipomenit de curaj, îl respinse. Ştia că joacă o carte mare şi se convinse că n-o poate juca decât într-un anumit fel.

– Nu; n-am venit din partea lui, răspunse Tic. Şi cum obişnuiesc să mă reprezint singur… şi cum văd că aveți un loc disponibil, v-aş ruga să mi-l cedați mie.

– Cum? Ha, ha, ha! începu că râdă, fără speranță pentru Tic, şeful gării. Ştii dumneata câți jinduiesc acest loc? Poftim lista: douăzeci şi trei de persoane! Eşti al douăzeci şi patrulea.

Faptul că şeful gării vorbea totuşi cu el era un punct câştigat pentru cireşar.

– Şi nu, aşa, că vor să plece la mare. Unuia i-a murit soacra, că dacă n-ar fi avut părinți aici, i-ar fi ucis repede în fața mea; altuia i s-a înecat logodnica la Eforie, dar îl aştepta în fața uşii mele; altul chiar îşi procurase două cârje, ca să mă convingă că pleacă la sanatoriul din Agigea. L-am văzut mai târziu ieşind de la bufet, fără cârje, deşi ar fi avut nevoie de ele; vreo patru mi-au spus că le-au murit unchi, veri, mătuşi, frați, surori, de parcă s-au abătut toate necazurile asupra oamenilor din oraşul nostru. Şi măcar de-ar fi sigur biletul… Aştept din moment în moment să sune telefonul…

Şi chiar în acea clipă sună telefonul. Tic îşi făcu imediat planul. Totul depindea de acel telefon. Înțelese din vorbele şefului de gară că locul devenise liber. Exact în momentul când receptorul se aşeză în furcă porni la atac:

– V-am ascultat, vă rog să mă ascultați şi dumneavoastră. Mai întâi, puteam să iau biletul şi cum norocul, adică telefonul, era de partea mea… nu mai aveați ce face. În al doilea rând, nu mi-a murit nimeni nu s-a îmbolnăvit nimeni în familie. Toți suntem sănătoşi, veseli, mai ales părinții mei, care mă aşteaptă cu nerăbdare pe malul mării. Iar în al treilea rând, mă numesc Tic, sunt cel mai bun elev din liceu… aşa, exagerând puțin… şi îndeajuns de isteț şi de rutinat ca să născocesc şiretlicuri şi istorii cu care să obțin nu un bilet, ci zece bilete… dus şi întors.

– Ia uită-te, domnule! Vrei să mă iei… adică pe ici, pe colo ai dreptate… Şi zici că eşti teribil de şmecher. Ei bine! Cu mine să nu te pui. Vrei să-ți dovedesc?… Ei, bine! Te-am recunoscut de când ai intrat pe uşă. Şi te-am pus la încercare. Şi convorbirea telefonică a fost o înscenare. Adică m-a chemat cineva, dar, după ce-a închis, m-am făcut că vorbesc mai departe cu cel care renunță la bilet… Locul e liber de

dimineață, domnişorule, dar m-a rugat pe la prânz o cunoştință, mi se pare o doctoriță din cartierul Cireşului, să-l rețin pentru cineva din familie, mi se pare un fecior de-al ei. Şi mai e un cetățean cu numele de Adrian, care e băiatul meu. Mi se pare că e ceva de capul lui, pentru că l-a făcut, nu ştiu cine, candidat la… nu ştiu ce. Dar toată noaptea n-a vorbit decât despre asta, ceva cu vişine, gutui, piersici, cam aşa ceva. Ei, e bine?

– E grozav! recunoscu Tic. Ce să spun? Adrian are mari şanse…

– Lasă, nu mă mai duce cu zăhărelul… Poftim biletul şi scoate repede banii. Să nu ne vadă cineva şi să creadă că facem vreo afacere. Eu nu-s casier, aşa că n-am mărunțiş.

Tic scoase din buzunar un plic, în care se afla suma exactă, până la ultimul ban, care reprezenta costul biletului, al suplimentului şi al tichetului.

– Ia uite, domnule! Va să zică aveai banii pregătiți! Cum s-ar spune erai sigur de loc!

– Eram foarte sigur! Puteam eu să stau departe de ei? Şi, după cum vedeți, nu m-am înşelat. Şi vă mulțumesc foarte mult.

Locul lui Tic era lângă fereastră. Compartimentul, deşi ocupat în întregime (după numărul şi felul cum erau aranjate bagajele), rămăsese gol. Cetățenii se postaseră toți la ferestrele de pe culoar în aşteptarea plecării trenului. Se duse şi Tic pentru câteva clipe la unul dintre geamuri, dar, întrucât trăise numai cu o zi înainte o plecare, aidoma cu cea a lui, se retrase în compartiment, îşi luă locul în primire şi încercă să se gândească, pentru început, la o istorie veselă. Dintr-o dată simți că se mişcă ceva la picioarele lui. Înspăimântat îşi duse mâinile la față:

– Nemernicule! Nu-ți dai seama că poți fi condamnat pentru clandestinaj?

Spaima lui Tic era o prefăcătorie. În adâncul lui era teribil de bucuros. De sub bancă ieşi pentru o clipă coada lui Țombi, mişcându-se în semn de „las' că mi te cunosc eu". Coada însă dispăru cu iuțeala fulgerului, înainte ca un cetățean ivit pe neaşteptate în fața uşii compartimentului să atingă clanța.

– Va să zică ştii, derbedeule, că te afli aici clandestin…

4

Soarele cobora spre asfințit. Marea se mai învolburase, schimbându-şi din loc în loc culorile. Când era albastră de parcă reflecta cerul în ea, când era verde ca de smarald, când căpăta culoarea cernelii, sau un verde închis, ciudat. Ursu şi Victor se îndepărtaseră de corturi spre un loc cu vegetație şi bolovani, unde îşi închipuiau că vor găsi ceva de pescuit. Maria se plimba singură în direcția opusă. Tolănit la umbra cortului mare şi acoperit cu un cearşaf albastru, dens, Dan o urmărea cu privirea.

– E grozavă, zău că e grozavă, Lucia. Uită-te şi tu. Priveşte-o! O adevărată Venus din Millo…

Lucia aținti asupra lui Dan nişte priviri de medic psihiatru.

– Am impresia că piramidoanele nu ți-au ajutat cu nimic. Nici alcoolul, nici umbra… Dacă ai ajuns în stadiul de delir… Mai bine ai întoarce lemnele de lângă tine.

– Numai să pot să mă întorc şi să mă scol eu, oftă Dan. Dar, spune drept, nu eşti puțin geloasă?

Lucia nu dădu atenție întrebării lui Dan, pe care o califică neroadă. Făcea nişte schițe pe un blocnotes. Îşi aruncă totuşi pentru câteva clipe privirile asupra siluetei Mariei, dădu afirmativ din cap, apoi îşi continuă cu şi mai mare zel lucrul.

Dan, roşu ca un rac scos din clocot, se străduia să întoarcă nişte lemne putrezite culese de Ursu la marginea mării. Icnea din greu şi-şi sufla din când în când pe umeri.

– De ce m-ai făcut să le întorc de pomană? Dacă până şi eu simt că soarele nu mai are putere! Şi oricum tot n-o să ardă putreziciunile astea.

Nu departe de locul în care se aflau lemnele la uscat se înălța un morman uriaş de scaieți. Uitându-se într-acolo, Dan îşi simți spatele zgâriat şi ars în mii de locuri.

– Brrr! De-ar coborî mai repede noaptea, să nu-i mai văd înaintea ochilor. Cum de i-a venit lui Ursu ideea să adune aici obiectele astea de tortură? Parcă spuneai…

Lucia însă nu mai era la locul ei, ca să-i răspundă. Cu blocnotesul în mână se apropie de apa mării, pentru a observa mai bine contururile

malului. Dan o privi mirat. Era mai subțire decât Maria, dar atât de fină şi de mlădioasă, că nu-şi putu reține un oftat de admirație.

„Sărmanul de tine, se înduioşa Dan. Câte bucurii ai pierdut! Abia acum să descoperi grația şi gingăşia lor? Şi sunt prieten cu ele de când eram un țânc! Dar parcă tot Maria… of… parcă tot ea e aşa cum mi-aş închipui eu o sirenă… Brrr! E ceva cu mine! Întâi i-am anulat brațele… acum îi anulez picioarele. Da' ce mi-a venit mie să mă uit la ele?… Nu mă mai pot opune. Mă las în seama delirului."

După acest monolog rostit în gând, Dan se întoarse la locul lui, se înfăşură în cearşaf până peste cap şi se întinse cât era de lung pe prosopul uriaş de lângă cort. O amețeală haină, cu frisoane şi cu senzații de greață, îl chinuia drăceşte, cu intermitențe.

– Sunt mort! țipă el de sub cearşaf, când auzi vocile lui Victor şi Ursu. S-au deschis porțile iadului şi joacă de-a valma peste mine circa trei sute douăzeci şi şase de draci. Mă înțeapă, mă sufocă, îmi dau chinuri şi mă ung cu catran clocotit. Au mai sosit, chiar acum, vreo treizeci şi cinci şi vreo paisprezece dihănii cu coarne, copite şi harnaşamente. Şi e unul cu ciocul ca o spadă, mamă, mamă, şi cu ochi de bufniță. Acum e sigur! Aiurez. Să mă treziți când voi ajunge în stadiu de comă… Noroc, drăcuşorule, iubitule. Dar de ce-ți înghiți cioculețul?…

– L-a trăsnit soarele, se dumeri Victor. S-a insolat şi încă grav. Să-i mai dăm nişte piramidoane.

– Se preface, pun mâna în foc că se preface, spuse Maria. Uitați-vă la el!

Dan se ridicase în capul oaselor. Era într-un moment scurt de semiluciditate.

– Mă prefac. Sigur că mă prefac… Brrr! Şi eu care te-am preferat Venerei. Nu aiurez, acum nu. Dar simt cum începe. Apar cioculețele, codițele, ochii de bufniță… Salvați-mă!

Lucia îl ajută să înghită două piramidoane, dar, când Maria începu să-l fricționeze pe spate cu alcool, îl cuprinse iarăşi delirul. Mai bâigui câteva minute, apoi căzu într-un somn salvator.

– Mâine nu mai are nimic, îşi asigură Ursu prietenii. Nu zic că nu aiurează, dar cred că-i şi place s-o facă.

Dan se trezi când simți în nări mirosul peştelui prăjit. Îşi revenise, dar continua să-şi închipuie că nu scăpase de delir. La câțiva metri de el, în plin întuneric, se afla o oază de lumină. O adunătură de jar, pe care sfârâiau nişte peşti, iar puțin mai departe, nişte limbi de flăcări care împrăştiau lumini nesigure. Câteva ființe păreau că dansează printre flăcări. Se frecă la ochi, apoi îşi ciupi pulpele, obrajii, pieptul. Nu era pradă unei halucinații. Tot ce vedea era aievea. Şi mai ales mirosul care-i ataca atât de înverşunat nările şi-i umplea gura de salivă. Va să zică, Ursu izbutise să aprindă putreziciunile. Înțelese că limbile de flăcări erau produse de scaieți. Din când în când, zbura câte o tufă prin aer pentru a ateriza apoi în mijlocul flăcărilor.

– Poftă bună! se milogi el. Să ştiți că nu mi-e foame. Am pus însă rămăşag cu nişte draci că voi mânca astă-seară peşte prăjit. Ce să-i faci? Dacă sunt ghinionist? Nici până acum n-am câştigat vreun rămăşag.

– Poți să vii singur aici, sau vrei să te servim noi? întrebă Lucia.

– Cam ciudată gramatică, descoperi Dan. Dacă nu pot să vin singur, în mod normal ar trebui să mă ajute cineva. Sau poate faci eliptică. Nu, pot să vin singur. Dar am vrut să vă demonstrez, manipulând logica, aşa, că nu mai prezint niciun pericol. De dracii cei închipuiți am scăpat.

– Hai! Lasă insinuările. Vino la masă că suntem pe sfârşite.

– Asta n-o mai cred. Nu sunteți voi oamenii care să vă înfruptați din bunătăți fără mine.

Într-adevăr, masa încă nu începuse. Totul era însă pregătit. La primele văicăreli şi gemete ale lui Dan, Ursu se grăbise să pună peştii la prăjit pe jăratic. Pofta era bună, mâncarea, mai ales peştii, din belşug. Ca din senin apăru şi o sticlă de vin. Un adevărat ospăț. Vremea era răcoroasă, plăcută, cerul, bosumflat un timp, îşi alungase cu vigoare norii. Se ivea luna, se iveau stelele, se închega, pe nesimțite, poezia nopții de vară pe malul mării. Foşnirea apei cu sare era mătăsoasă, încăpătoare, precum visase odinioară un poet.

Focul se stinsese. Din mormanul de scaieți nu mai rămăsese nimic. Un nor negru, îndărătnic fugea după lună şi aceasta, cochetă, se lăsa uneori cucerită. Atunci noaptea devenea de catran. Şi misterele parcă se materializau, parcă fâlfâiau în jur, parcă şopteau. Îşi trăgeau viața din glasul mării, din culorile închise care nu admiteau decât plutire, nu

profunzime, din freamătul neîncetat care închega şi disloca într-o clipă miliarde de vietăți nevăzute.

Subjugați de misterul nopții şi al mării, de misterul acestei osmoze, multă vreme tinerii nu îndrăzniră să scoată un cuvânt. Dar, când luna îşi recuceri supremația pe cer, când stelele începură să clipească în libertate, când marea se transformă în oglindă, iar valurile nu mai erau foşnete şi gemete nevăzute, ci se ofereau privirilor ca spinările unor peşti uriaşi, atunci viața se trezi prin oftaturi, râsete şi vorbe. Încetul cu încetul, tinerii deveniră lucizi, iar în locul misterelor îndepărtate, ascunse, neidentificabile, se iviră probleme şi întrebări reale, concrete, care cereau de multă vreme limpezire.

– Asta-i problema! Scrisoarea, spuse Dan. Tare mă râcâie la inimă! Dacă Ionel nu şi-ar fi exprimat de atâtea ori nesiguranța, îndoiala, în scrisoare…

– Te înțeleg, îi răspunse Victor. Dar, vezi tu, Dan, orice îndoială, cum să-ți spun eu, orice îndoială se naşte din ceva cât de puțin real. O născocire nu poate să nască nesiguranță. Ea piere aşa cum apare. Nu adună în jurul ei întrebări. Pe când Ionel e frământat, teribil de frământat. Ca un om care a văzut ceva, dar n-a fost în stare să identifice acel ceva. De aici îndoielile lui. Pentru că a văzut totuşi ceva, ceva nesigur.

– Tu îți închipui că el a văzut ceva? întrebă Lucia. Scrisoarea nu lasă să se înțeleagă acest lucru.

– Prea bine lămurit nu sunt nici eu, Lucia. A văzut, a auzit? Să spunem că numai a auzit, că n-a văzut nimic, că n-a pipăit nimic. Iar povestea pe care a auzit-o e şi ea neterminată şi nu conține nimic, nimic concret, palpabil. Atunci de ce ne cheamă?

– Nu v-am spus eu? De aceea mă râcâie la inimă scrisoarea. Telegrama conține totuşi un apel, un apel imperios, pe când scrisoarea… am impresia că scrisoarea anulează apelul, cel puțin până la jumătate.

Dan nu greşea în aprecierile sale. Fiecare simțise acelaşi lucru citind scrisoarea lui Ionel.

Lucia se străduia să găsească o explicație cât de puțin acceptabilă:

– Dacă Ionel ştie mai mult decât ne spune scrisoarea? Ce înseamnă *„descoperire senzațională”?* De ce foloseşte şi în scrisoare şi în telegramă

acest termen? Şi de ce, având totuşi posibilitatea să fie mai explicit, refuză s-o folosească, mărginindu-se doar să repete termenul cu care ne-a chemat aici? De ce?

– Dacă ne gândim totuşi la răspunderea pe care trebuie s-o aibă față de prietenii lui…

– Stai, Victor! sări Dan bătăios. Nu spune el într-un loc că orice s-ar întâmpla, chiar dacă povestea ar fi o născocire, nu vom regreta câteva zile petrecute împreună pe malul mării?

– Ştiu. Mă gândesc mereu la această cale de ieşire din impas. Dar ceva mă face să-i dau dreptate Luciei. Nu repetându-i întrebarea, ci răspunzând afirmativ: Da! Ionel ştie mai mult decât spune în scrisoare.

– E un răspuns sau mai degrabă o speranță? întrebă visătoare Maria.

– E şi o speranță, dar mai degrabă un răspuns. Din lectura scrisorii se poate deduce că Ionel a trimis mai întâi telegrama. A fost primul său impuls, determinat de tot ceea ce el ştia, adică nu de un zvon, ci de o descoperire, cum să spun, aproape materializată. Aproape, nu de tot. Ca şi cum ar fi văzut nişte contururi pe care urma să le vadă încă o dată şi încă o dată pentru a le identifica… în momentul când s-a apucat să ne scrie… Scrisul înseamnă a te aşeza cu un creion în mână în fața unei coli albe, înseamnă timp de gândire, nu azvârlirea unor vorbe grăbite telegrafistei. Atunci, pesemne, şi-a simțit răspunderea şi s-a trezit… şi-a dat seama că n-a văzut decât nişte contururi vagi, mai ales în cazul când aceste contururi i-au fost sugerate de vorbe străine, nu zărite de ochii lui. Normal, a început să şovăie. Cel puțin, această şovăială pe care o conține scrisoarea atestă totala lui sinceritate. În farsă n-am crezut nicio clipă. Scrisoarea anulează definitiv ideea farsei. Presupunând în ultimă instanță că descoperirea, sau ceea ce credea el că e o descoperire senzațională, s-a dovedit mai târziu un simplu zvon, eu cred că Ionel a făcut atâtea strădanii şi a trăit atâtea clipe de suferință, încât şi-a răscumpărat singur pripeala.

– Foarte logic şi… foarte uman ceea ce ai spus tu până acum, reflectă Lucia cu voce tare. Dar, dacă ştie mai mult, de ce n-a spus totul în scrisoare? Putea să spună totul şi cred că s-ar fi potrivit mai bine cu şovăielile şi cu nesiguranța lui. Nu e aici o contradicție?

– Este… recunoscu Victor. Îmi bat capul s-o înțeleg şi nu reuşesc. Câteva cuvinte doar în fuga condeiului şi i-am fi acceptat toate

îndoielile, chiar eventualul eşec.

– Pentru că judeci scrisoarea prin optica obiectivă a cititorului, nu prin cea subiectivă a autorului.

– Nu cred, Maria. Şi autorul şi cititorul au o logică. Şi ea e cu atât mai necesară în clipe grave… Aş găsi o explicație în ezitarea lui Ionel de a ne destăinui totul, adică tot ceea ce ştia în acea clipă. O explicație cam nesigură, mai degrabă ajutătoare, oarecum exterioară, sau poate nu exterioară.

– Sunt foarte curios s-o aflu. Că eu, oricât mă străduiesc, nu găsesc decât o mică înjurătură la adresă lui.

– Adresa! Adresa! se lovi Victor cu mâna peste frunte. Cum am putut uita!? Să-mi aminteşti, Ursule!

– Mai bine oferă-ne explicația. Sau vrei să te fofilezi? Sau… sau o cauți acum?

Dan părea pus pe gâlceavă. E adevărat că, din cauza unei afurisite de scrisori şi a unui afurisit de autor, în loc să stea întins pe pat cu trei piramidoane într-însul…

Victor îi întrerupse gândurile:

– Repet, e o explicație secundară, auxiliară… Poate că Ionel a aflat ceva atât de fantastic, încât orice aluzie la acel ceva ne-ar transforma în nişte increduli.

– Ei şi? se auzi ca un ecou vocea Mariei.

– Acest „ei şi!” mă omoară şi pe mine. Şi ce dacă o să devenim increduli? N-o să-l aşteptăm, n-o să-l primim cu brațele deschise? De vreme ce tot ne-a chemat… Sau ce, şi-a închipuit că ne vom apuca să căutăm altceva? Nu înțeleg.

– Dar dacă i-a fost teamă că ne-am putea apuca de cercetări fără el… înainte de a se întoarce el?

Întrebarea lui Ursu, rostită încet şi timid, avu efectul unei explozii.

– Asta era! sări Dan. Auu! Aoleu… Mi-au crăpat şi pielea, şi carnea, şi toate oasele spatelui…

– Da, s-ar putea să fie asta explicația, întări la rândul ei Lucia. Cunoscându-l pe Ionel… Deşi, eu cred că fiecare dintre noi ar fi procedat la fel.

Şi Victor înclina să-i dea dreptate lui Ursu. Cu cât se gândea mai mult, cu atât trecea de partea acestuia.

– E foarte posibil. Mai întâi reconfirmarea descoperirii, apoi fantasticul ei, apoi teama că, până s-ar înapoia el, ar găsi – cine ştie? – povestea limpezită, toate acestea l-au influențat să ne scrie scrisoarea aşa cum a scris-o.

– În cazul acesta, înseamnă că sunt multe şanse să fie ceva real în povestirea la care se referă…

– Asta cred şi eu, Maria… Dar, aşa cum spuneai tu mai înainte, ar putea fi o dorință, o speranță.

– Eu n-am spus „dorință”. Am spus „speranță”… Dorințele… dorințele sunt mai ascunse, mai intime…

Sfatul de noapte al cireşarilor începea să se dizolve. Maria pornise să se plimbe singură pe plajă, Lucia dispăruse în cort, cu Dan pe urmele ei, pentru a primi piramidoane şi alcool.

Numai Ursu şi Victor rămaseră pe locul vechi. Rămaseră fără vreun scop, mai mult din inerție.

– Mi-ai spus să-ți amintesc ceva de adresă. Nu ştiu despre ce adresă era vorba.

– Da. Am uitat ceva. Am uitat să-i lăsăm un răspuns lui Ionel la adresa din Constanța. Dacă i-am fi trimis măcar o telegramă din sat.

– Pentru ce? Nu ne-a spus în scrisoare că vine aici vineri, adică mâine?

– Da, dar trebuia să-l ajutăm şi noi. Ce-o să le spună părinților?

– O să le spună că vine la noi. Foarte simplu. Nu văd de ce să nu-l creadă?…

– Pentru că Ionel nu ştie sigur că noi am sosit. Nu uita că nu i-am confirmat primirea telegramei, deşi îi cunoaştem adresa din Constanța.

– E cam încâlcită povestea. O să spună şi el că pleacă la un prieten, la Eforie, la Mamaia. Are el destulă imaginație.

– Cu bagaje, cu echipament, cu… cine ştie cu ce mai vine!…

– Atunci să mergem mâine dimineață la gară. Dacă nu vine, cineva se urcă în trenul cu care am făcut noi cruce şi îl caută la Constanța.

– La gară, oricum trebuie să te duci, Ursule. Voi veni şi eu… poate şi una dintre fete…

– De ce oricum? Adică, dacă tu crezi… sigur c-am să mă duc.

– A, nu, nu, nu-ți cer eu să faci asta. Aşa mi-am închipuit… La plecarea din oraş, ți-am dat mi se pare un bilețel şi ți-am cerut un

anumit lucru…

– Mi-ai cerut să citesc bilețelul mâine dimineață, iar până atunci…

Împovărat de o emoție ciudată, Ursu tăcu. Îşi mişcă stânjenit palmele uriaşe în aer, dar întunericul îi ascundea gestul. Auzi de departe vocea lui Victor:

– Poți să-l citeşti acum. Ia-o din nou, aşa cum îți place ție, înaintea timpului.

Ursu dibui biletul, îl despături şi-l descifră la lumina lanternei. Erau două rânduri acolo, dar îi produseră atâta bucurie, că începu să se uite la stele şi să fixeze ora. Mai era încă mult până la ivirea zorilor.

Capitolul III

1

În cortul fetelor era încă întuneric. Lumina palidă a zorilor, atât cât se putea strecura printr-o ferestruică, era prea firavă ca să poată câştiga lupta cu tenebrele. Maria o simți însă, deschise încet ochii, încercă să uite visele nopții, până se simți trează. Ieşi din sacul de dormit fără zgomot, îşi căută halatul de baie şi, înainte de a părăsi cortul, se aplecă deasupra Luciei. Prietena ei dormea un somn lin, calm, profund, de dimineață. O privi înduioşată, deşi se înțeleseseră de cu seară ca prima care se scoală s-o trezească şi pe cealaltă.

Plaja era răcoroasă şi goală. Se înfăşură şi mai strâns în halat şi porni încet spre marginea mării. Când atinse cu vârful degetelor apa, se opri. Apa era caldă, se schimbase pesemne curentul, sau poate era aerul prea răcoros. Îşi purtă apoi privirile în zare, aşteptând răsăritul. În ocolul privirilor, descoperi departe o siluetă învăluită în ceață. Tresări şi-şi duse mâna la piept, dar imediat râse de spaima ei. Silueta nu putea fi decât a lui Ursu. Şi-l închipui aşteptând răsăritul soarelui cu undița în mână.

Ceața începea să se risipească şi departe la orizont aurora generoasă oferea privirilor valurile ei înfiorate de neînchipuite culori. Părea că se săvârşeşte o taină în acele depărtări ireale şi Maria o simțea prin arsurile care-i înfierbințeau trupul. Îşi desfăcu larg brațele ca nişte aripi, se aplecă înainte, pentru a simți cum îi alunecă halatul de pe trup, îşi îndreptă apoi statura, închise ochii şi se lăsă toată învăluită şi pătrunsă de adieri şi culori. Toate misterele care se oficiau departe, la marginea lumii, curgeau slobode prin trupul ei. Rămase nemişcată, până ce simți arsura soarelui în pleoape. Nu voia să vadă răsăritul, voia să-l trăiască, să-l primească prin porii măriți, prin buzele întredeschise. Nu auzise nicio şoaptă în jurul ei, sau poate nimeni nu voise să-i tulbure voluptatea.

Când se întoarse în lume, îşi zări prietenii înviorându-se în lumina bogată şi în căldura firavă.

– Iartă-mă, Lucia, şopti ea. Dar era atâta gingăşie şi linişte în somnul tău…

Lucia îşi plecă oarecum jenată privirile, ceea ce nu era în firea ei. Îşi reveni repede aducându-i la cunoştință, în linii mari, programul zilei:

– Victor şi Ursu pleacă la gară în întâmpinarea lui Ionel. Eu şi cu Dan rămânem la corturi.

– Voi m-ați uitat pe mine sau eu v-am uitat pe voi? se strădui Maria să zâmbească.

– Tu?! Victor spunea că tu vei dori să mergi la gară. Uitasem să-ți spun.

– Dacă s-a hotărât, dacă a hotărât aşa majoritatea, bineînțeles că mă supun.

Luciei nu-i scăpă nuanța fină de ironie pe care Maria o strecurase în vorbele sale şi, deşi avea o replică tăioasă pe buze, nu reuşi s-o rostească. Tăcu şi de astă dată, ceea ce iarăşi nu era în firea ei.

Cele două tinere îşi găsiră, tăcute, de lucru, pregătind masa de dimineață. Încălziră ceaiul la maşina de spirt, întinseră untul pe pâine, tăiară brânză, roşii, ardei. Masa decurse în tăcere, fiecare era asaltat de gânduri. Numai Ursu, care trebăluise fără încetare de la ivirea zorilor, pescuind, adunând lemne, scaieți, improvizând o vatră pentru masa de prânz, numai el în loc de preocupare şi emoție manifesta o bucurie abia stăpânită. Înconjurat însă de atâta tăcere, hotărî să amuțească şi el. În acele clipe, sosirea lui Ionel cu veştile şi misterele sale, cu menirea de a-i transforma pe toți din simpli vilegiaturişti în cercetători, în descoperitori, în dezlegători de taine, îl preocupa pe Ursu nedrept de puțin. Altul era izvorul bucuriei lui. Acel bilețel pe care Victor mâzgălise în grabă, la plecare, câteva rânduri. Deşi-i ştia pe de rost conținutul de la prima lectură, îl citise şi-l recitise de nenumărate ori: *„Vineri dimineață, cu acelaşi tren cu care am plecat noi, va sosi şi Tic.”* Credea din tot sufletul, credea mai ales cu toată puterea speranței în adevărul celor scrise de Victor pe foaia aceea mică de hârtie.

– Ei, n-ați terminat de mâncat? întrebă râzând Ursu, care demult îşi consumase bucatele. Dacă întârziem prea mult, scăpăm cu siguranță trenul.

– Ai descoperit şi tu nişte adevăruri… se grăbi Dan să-l înțepe. Ziua e lumină, noaptea e întuneric…

– … Iar tu eşti incapabil să consumi şi alte bancuri în afară de cele pe care le scorneşti tu… N-ai auzit de domnul de la Palisse?

– Aaaa!… se dumiri Dan. Va să zică astăzi eşti pus pe glume. O să se schimbe sigur vremea…

– Cam pe la prânz, nu se dădu bătut Ursu. Odată cu mutrişoara ta. Noroc că a înroşit-o bine soarele…

– Uite, domnule, că ai şi vervă. Să nu se cutremure pământul, să nu se despice marea în două…

Nici nu-şi închipuia Dan cu câtă fervoare va dori peste câtva timp să se împlinească una dintre aceste glume. Se străduia în continuare, pe ascuns, să dibuie cauza veseliei lui Ursu. Din păcate însă, nu mai avea timp. Imediat ce termină masa, grupul se despărți în două. Lucia şi Dan rămaseră la corturi, Victor, Maria şi Ursu porniră spre gară.

Ursu îşi obligă tovarăşii să meargă în tempo rapid. As în calcule de distanțe şi de timp, făcuse în gând nişte socoteli care dădeau ca rezultat sosirea lor la gară, chiar în momentul când trenurile făceau cruce. Ca să câştige cele „zece minute nesigure” îşi iuți paşii forțându-i şi pe ceilalți să facă la fel. Ajunseră la gară cu cinci minute înainte de ora întâlnirii trenurilor, după aproape trei ceasuri de drum prin arşiță.

„Noroc că n-am adăugat în calcule şi o ocazie, aşa cum îmi dădea ghes inima, îşi spuse Ursu în gând. Şi noroc c-am iuțit paşii. Altminteri pierdeam trenurile.”

Victor se repezi la casă. Trebuia să scoată bilet pentru Constanța, în cazul când Ionel n-ar fi coborât din trenul care venea de la Constanța. La casă află însă un lucru care-i dădu tot planul peste cap şi-l determină să nu mai scoată bilet.

Văzându-i figura neputincioasă, Ursu şi Maria alergară spre dânsul:

– Ce s-a întâmplat? Ai aflat cumva vreo…

– Nu! le răspunse Victor. O mare încurcătură. Trenul de Constanța are un sfert de oră întârziere.

În acea clipă se auzi un pufăit de locomotivă. Trenul de Tulcea sosea în gară.

– Această posibilitate n-am prevăzut-o, se căina Victor. Cine şi-ar fi închipuit!? Ce-i de făcut acum? Spune, Ursule! Dacă nu vine Ionel?

Vlăjganul era atât de nepăsător, că nici nu răspunse la întrebarea pe care i-o adresase Victor.

– De ce să nu vină? întrebă la rândul ei Maria. Nu ne-a lăsat răspuns că vine vineri?

Trenul de Tulcea părăsi gara. Tinerii se uitară în urma lui, până dispăru din raza ochilor. Apoi, tăcuți, începură să se plimbe de-a lungul peronului, fiecare purtându-şi altă stare. Victor, preocupat, nervos îşi aplecase ochii în pământ. Maria, visătoare, îngândurată, căuta alte zări. Ursu, vesel, nerăbdător se uita mereu la ceasul gării.

În sfârşit, se auzi din depărtare sirena trenului de Constanța, apoi zgomotul roților, apoi pufăitul locomotivei. Peronul era aproape gol. Doi țărani, un milițian – şi impiegatul de mişcare. Cu mult înainte de a intra trenul în gară, Ursu cercetase cu privirile geamurile de la toate vagoanele.

– Nu-i nimeni, Victor, constată el cu o doză de spaimă în glas. Cel puțin la geamuri nu-i nimeni. Să fie înăuntru, în compartiment? Nu prea cred.

Trenul oprise. Din vagoane coborâră câțiva călători, dar printre ei nici urmă de Tic sau Ionel. Ursu se aplecă pentru a privi pe sub vagoane în partea cealaltă a peronului. Coborâseră şi pe acolo nişte călători, însă țărani, după încălțări şi pantofi.

– Tic! strigă dintr-o dată Ursu cu o voce care făcu să zornăie geamurile gării.

Chemarea atrase la ferestrele vagoanelor toți călătorii. Se întrebau mirați cine poate să posede o asemenea voce şi ce însemna acea chemare. Poate că ea urnise trenul din loc. Cei aşteptați nu se vedeau însă nicăieri.

– De ce l-ai strigat pe Tic? întrebă Maria, după ce se potoliră zgomotele.

– Pentru că, după calculele mele, trebuia să sosească astăzi, răspunse Victor în locul lui Ursu. Mai mult de o zi nu putea să rabde despărțirea de noi. Să mă fi înşelat?… Să nu fi găsit bilet… Dar nu-i el omul care să nu poată face rost de bilet… Să mă fi înşelat? Dar nu numai el. Şi Ionel… Ionel de ce n-a sosit? Încurcătură după încurcătură.

– Acum înțeleg de ce ați vrut să vin la gară… Nu ştiu ce să-ți răspund, Victor. Nu m-am gândit până acum la venirea lui Tic, şi-mi dau

seama… că nu-mi dau seama de nimic. Nu, nu fac jocuri de cuvinte. Dar nu pot înțelege cum de nu m-am gândit… în fond ai dreptate. Mai mult de o zi nu poate Tic să suporte despărțirea. Nu, nu cred că te-ai înşelat… Dar după cum vezi…

Toată jalea lumii se putea citi pe chipul lui Ursu. El nu mai credea nimic, nu mai întreba nimic. Îşi trăia cu fidelitate durerea.

– Ce ne facem acum? se întrebă din nou Victor. Să ne întoarcem, să aşteptăm? Trenul următor de la Constanța soseşte peste două ore. Să-l aşteptăm?

O licărire de speranță se ivi în privirile lui Ursu. Poate că Tic va veni cu trenul acela… Maria ridică din umeri. Ea era dispusă să accepte orice propunere.

Victor făcu un mare efort pentru a-şi alunga neliniştea:

– La urma urmei poate că exagerăm. Dacă Ionel a venit cu o ocazie sau a plecat cu o ocazie?

– Şi Tic? întrebă Ursu cu un ton care cam cerea socoteală.

– Tic… Poate că n-a plecat… Nu, asta n-o cred. Poate s-a oprit să se plimbe prin Constanța.

Victor vorbise mai mult ca să se afle în treabă, pentru că nu credea nicio iotă din ceea ce spunea.

2

Şi totuşi cei doi cireşari se plimbau braț la braț pe străzile Constanței. Ionel sosise în oraş cu zece ore înaintea lui Tic, încărcat de veşti şi de enigme. Spre profunda lui disperare, nu găsise nicio telegramă, nicio scrisoare de la prieteni. Părinții îi observaseră mutenia, tristețea, dezamăgirea, încercaseră să-l descoasă, dar, în afară de răspunsul că-l doare capul, nu reuşiseră să scoată nimic altceva de la dânsul. Petrecuse îngrozitor noaptea, chinuit de nelinişti, de coşmaruri, încercând să dea tot felul de răspunsuri, care de care mai absurde, întrebărilor care-l frământau. Abia spre dimineață îl înghesui somnul cu atâta bruschețe şi ferocitate, că avusese o clipă senzația unei decapitări definitive. Apoi nu mai ştiuse nimic. Noroc că-şi pusese lângă el

deşteptătorul. Sărise din pat ca un arc, se băgase sub un duş rece, se îmbrăcase la iuțeală şi sfrrrr… în goană spre gară. De ce spre gară, de ce la o asemenea oră? Nu putea nici el să-şi răspundă. Poate că fusese ceva în capul lui când se culcase, însă era atât de buimac, că nu putea să judece mai adânc la ora aceea matinală. Ajunsese în gară odată cu sosirea unui tren. Încă în timpul mersului, zărise la geamul unui compartiment chipul iscoditor al lui Tic. Țipase cât îl țineau puterile: „Tic!” şi începuse să alerge ca un nebun, sărind printre bagaje şi despărțind grupurile de oameni de pe peron.

Tic îl văzuse, îi făcuse un semn cu mâna, înviorat şi el de bucuria neaşteptatei întâlniri. Se îmbrățişaseră, se sărutaseră, de parc-ar fi fost cei mai buni prieteni din lume.

– Trebuie să trecem neapărat pe acasă, se rugase Ionel de Tic. Altminteri e jale.

– Şi cu bagajele ce fac? Şi apoi pierd legătura… Şi… Ia stai puțin. Mai întâi să-mi spui…

– Mai întâi să lăsăm bagajele la magazie, apoi avem noi timp de întrebări şi răspunsuri. E grabă mare, Tic. Dacă nu-l prindem pe tata, trebuie să aşteptăm până deseară.

– Ce să aşteptăm? Am impresia că unul dintre noi n-a dormit în noaptea asta.

– Gata! Ai şi început. Uite aici e magazia de bagaje. Două tichete, vă rog!

Mai cu voie, mai fără voie, Tic se supuse. Înmânase bagajele, primise tichetele, apoi îşi lăsase brațul apucat de Ionel.

– Acum eşti tu obligat să te conformezi dorințelor mele, spuse Tic. Ai văzut, eu nici n-am crâcnit.

– Încă n-am terminat. Urmează sarcina cea mai grea. Să-mi ceri mâna de la părinți. Adică s-o obții. Adică să mă răpiți de la căminul vechi şi să mă luați cu voi.

– S-a făcut! Cu condiția să-mi oferi două casate la cea mai elegantă cofetărie din oraş.

– După, Tic. După ce ne îndeplinim sarcina. Dar nici nu mi-ai spus, de ce ai venit singur?

– Singur? Aoleu, se sperie Tic! Țombi! Unde-i Țombi?

Crezându-se chemat, câinele apăru brusc în fața lui Tic. Era foarte mândru şi grav. Care javră de pe meleagurile lui făcuse o asemenea călătorie şi se plimbase pe străzile unui asemenea oraş?

– Credeam că te-am pierdut, vagabondule, înamoratule de plăceri clandestine. Nu, zău că n-am vrut să te jignesc. Eşti cel mai deştept câine pe care l-am văzut.

Cu toate că era nerăbdător, Ionel asistă zâmbitor la scena dintre Tic şi Țombi. Prin prezența lui, câinele devenea un argument de bază. Țombi singur i-ar fi putut convinge părinții de apariția cireşarilor pe litoral.

– De ce ai venit singur? repetă Ionel întrebarea. Eşti avangardă sau ariergardă? Sau poate inamic?

– Dar tu ce eşti? Autor de farse sau explorator veritabil? Sau poate prozator ratat?

– Ei, află că n-o să-ți răspund. Nu-ți spun nimic. Ori tuturor, ori nimănui.

– Atunci rup logodna. Îți redau libertatea, adică închisoarea căminului. Alege pe altcineva. De pildă pe cetățeanul de vizavi. Ăla cu picioare de crocodil şi cu cap de girafă. Da, da, ăla care s-a uns cu gumarabic pe cap. Sau dacă nu-ți convine… Spui ori nu?

– Vrei să-ți spun chiar totul? îl atinse Ionel la coarda sensibilă.

– Văd că te-a istețit marea. Să-mi răspunzi numai dacă nu cumva ai avut halucinații.

– Nu! Dacă asta e singura întrebare!

– Stai puțin. Te-a apucat cumva gustul de farse sau de scris literatură ieftină?

– Nu. Pentru că nu te-am avut în apropiere şi nici Dan nu mi-a făcut vizite.

– Atunci înseamnă că într-adevăr ai dat peste ceva.

– Ceva extraordinar, Tic. Fantastic. N-o să-ți vină să crezi. Şi eu mă mai îndoiesc.

– Măi, măi, măi! Gata! Mai mult nu trebuie să-mi spui. De altfel, am şi ajuns. Numărul 16, nu?

Pe Ionel nu-l mai mira de multă vreme perspicacitatea prietenului său mai mic. Clătină admirativ din cap, ca să-i facă plăcere, apoi îi şopti:

– Acum e-acum! Să-ți văd talentele de cuceritor, că ai cu cine să te înfrunți.

Părinții lui Ionel tocmai luau cafeaua de dimineață pe terasă. Tic se înarmă cu zâmbetul său irezistibil şi, după o introducere politicoasă, începu să flateze gazda vorbind despre binefacerile şi plăcerile unei vacanțe pe malul mării. Foarte repede trecu însă la obiectul principal al vizitei:

– Grupul nostru a găsit un loc foarte bun pe malul mării. E un soare plăcut, umbră, apă mică. Şi foarte multă linişte. Ne-am găsit şi ocupații. Foarte plăcute. Victor face exerciții la algebră, Maria ne recită poezii clasice… Lucia organizează concursuri de istorie, Ursu se ocupă de gimnastica noastră zilnică. Păcat că n-avem pe cineva care să ne dezvăluie tainele fizicii.

Tatăl lui Ionel dibui manevrele lui Tic şi-i sări imediat în ajutor.

– Cine e cel mai bun din şcoală la fizică? Nu cumva Dan?

– Dan? sări mama cireşarului. Nici atâta lucru nu ştii? Ionel e cel mai bun! De trei ani de zile ia premiu special.

– Da! Da! întări Tic cu gravitate. Nici vorbă. Dan se lauda numai că-l întrece pe Ionel.

– Ce tupeu! Ar trebui să te duci acolo, Ionel, şi să-i arăți tu lui!

– De fapt ne-ați dat o idee straşnică! Cum de nu ne-am gândit la ea? Să organizăm pe nesimțite şi pe nespuse o întrecere între Ionel şi Dan. Extraordinar! Vă mulțumim foarte mult.

Pusă în fața faptului împlinit, mama cea grijulie nu mai avea puterea să obiecteze. Ba chiar începea să simtă satisfacție pentru straşnica ei idee.

– Numai să aveți grijă. Să nu mergeți prea departe în larg… şi să nu săriți cu capul în jos…

Tic deveni şi mai cuceritor:

– Vă închipuiți dumneavoastră că, avându-l în mijlocul nostru pe Ionel, o să ne mai preocupe altceva în afară de fizică?

Tatăl lui Ionel clipi complice din ochi, apoi făcu un gest de afirmație către soția lui.

Trei sferturi de oră mai târziu, cei doi tineri terminaseră de mâncat casatele la restaurantul gării. Erau amândoi veseli, nevoie mare. Jumătate autocritic, jumătate acuzator, Tic îi explicase lui Ionel în stilul

său de ce anume întârziase. Procedase cu atâta dibăcie, că până la urmă Ionel ajunse la concluzia că Tic întârziase anume pentru a-i aştepta telegrama şi-l felicită zgomotos pentru previziunea şi modestia lui. Îşi mai povestiră şi altele, aşteptând din clipă în clipă să fie anunțat trenul de Tulcea. Cel de-al doilea tren din acea dimineață.

În tren se mulțumiră să privească peisajul. Le pierise gustul de vorbă. Amândoi simțeau cum le bate inima. Amândoi presimțeau emoții, nelinişti, încercări.

Maria, Victor şi Ursu îi aşteptau, fără speranțe, pe peron. Când auziră trenul, nu se uitară spre direcția din care acesta sosea. Se priviră unul pe celălalt, clătinând dezorientați din cap.

Trenul era încă departe, când printre picioarele celor trei se strecură fericit Țombi, trimis de stăpânul său în recunoaştere.

În întâlnirea veselă se furişară şi câteva lacrimi. Începură apoi întrebările, tot felul de întrebări, aproape inutile. La întrebarea fundamentală nu se gândea nimeni. Sau poate se gândeau toți, dar nu voiau s-o rostească.

Soarele era la zenit şi împroşca săgeți de foc. Tinerii păşeau însă grăbiți spre locul de popas de la marginea mării. În urma sau înaintea lor, Țombi făcea tot felul de giumbuşlucuri. Îl necăjea mai ales pe Ursu, care, deşi încărcat de bagaje, fluiera şi păşea vesel în fruntea grupului.

3

Marea se înfuriase. La adăpostul nopții de păcură ataca fără încetare pământul. Valurile – cavalerie fluidă, neobosită – năvăleau ritmic, dirijate de forțe nevăzute. Frământarea zgomotoasă umplea de spaimă văzduhul negru. Era un vuiet înfricoşător, pe care vânturile îl năpusteau asupra pământurilor. Era un cântec violent de luptă, între forțele naturii, menit parcă să înspăimânte oamenii.

Undeva pe malul mării, undeva în întuneric, undeva în lume se aprinsese un rug. Flăcările şerpuitoare muşcau din carnea nopții, tremurau inimi, se aprindeau speranțe, se trezeau îndrăzneli. Marea năvălea acolo cu vuietele ei, înălțând o teribilă amenințare. Se apăra ca

întotdeauna când oamenii încercau să-i smulgă tainele. Presimțea parcă în tinerii aceia căutători neînfricați, cutezători care nu se abat din cale.

Toți cireşarii erau acolo, toți cei şapte tineri, care, fără să ştie, fără să vrea anume, urmau să înscrie în legendă numele unui cartier cu zile şi nopți liniştite dintr-un mic oraş de provincie. După ce-şi purtaseră veselia şi îndrăzneala prin scorburi şi prăpăstii de piatră, se întâlniseră la marginea unei mări amenințătoare, hotărâtă să-şi apere castitatea adâncurilor.

Hotărârea mării suna aprig în talazuri, dezvăluia puterea întinderilor şi profunzimilor cu care era gata să se opună oricui.

– Amenințarea mării!…

Erau şoaptele unei fete încolțite de vise şi melancolii.

Amenințarea gemea, zvârcolindu-se în noapte.

Vântul, rotindu-se pe nesimțite în jurul rugului, alungă amenințarea spre larg.

Întunericul era la fel de negru, dar liniştea care recucerise pământurile nu era rănită decât departe, la granițele ei. Foşnetele acelea îndepărtate păreau şoaptele unor taine. Erau nedesluşite, tremurătoare, muribunde, ca nişte margini de linişti.

Viclenie?

Pentru că marea îşi antrena mai departe, pe toate întinderile şi adâncimile ei, puterea.

4

Ore întregi Ionel ascultase emoționat pățaniile prietenilor săi. Îi întrerupse rareori cu câte o întrebare. Castelul fetei în alb nu mai ascundea nicio taină cireşarului care nu participase la descoperirea lui. Regretele adânci pe care le simțise în suflet, în decursul povestirii, se topiseră încetul cu încetul în lungul răstimp de tăcere care urmă. Era rândul lui să povestească şi-i părea rău că întunericul nu-i va da voie să observe chipurile prietenilor săi.

– În ziua aceea – începu el – voi trebuie să fi fost în apropierea Castelului. Poate că vă aflați chiar pe drumul subteran care ducea la

intrarea principală. Simțeam eu ceva. Eram tare neliniştit, nervos, mi se părea că m-a bătut cineva în cuie pe un panou de țintă. Poate exagerez. Dar zilele erau atât de obişnuite, atât de obişnuite, atât de zgomotoase, atât de asemănătoare una cu alta… Totul era îngrozitor de calm. Parcă aş fi fost o plantă, care nu ştie de ce se află pe lume, dacă se află pe lume, care nu ştie nimic, care, mai ales, nu poate nimic, absolut nimic. Poate pentru că simțeam, presimțeam că se întâmplă undeva fapte extraordinare la care eu nu sunt părtaş. Mama era convinsă că m-am îmbolnăvit, dar tata care cam bănuia ce se petrecea cu mine…

– Am văzut eu că te protejează, răsună vocea lui Tic. Imediat a devenit aliatul meu… Dar mai bine continuă.

– Da… Ne pomenim cu el pe terasă, vesel, scoțând un plic din buzunar. „Pregătiți-vă – ne spune el – după-amiază – plecarea!” L-am privit uimiți, i-am cerut precizări. N-a putut rezista. Voise pesemne să ne țină sub presiune până în port, până la debarcader, dar a cedat în cele din urmă. „Dacă sunteți atât de curioşi! Numai femeile şi copiii se comportă ca voi. Ei bine, aflați. Plecăm într-o croazieră. De la Constanța la Sulina, cu o scurtă plimbare prin deltă, şi înapoi la Constanța.” Nu ştiu ce figură a făcut mama. Pentru că eu am sărit din cuie drept în brațele lui şi am început să-l scutur, să-l înghiontesc, să mă agăț de gâtul lui. Nu mai ştiam nici eu ce fac. Redevenisem pentru o clipă copil.

– Adică trecuseşi din stadiul de țânc la acela de puşti, şopti foarte încet cineva căruia nu trebuie să i se mai precizeze identitatea. De fapt nu regres, ci evoluție…

– Vă spun drept, nu mai puteam de bucurie. Începusem deja să-mi închipui nişte aventuri fantastice. În zelul şi-n fierbințelile mele cred că o salvasem şi pe mama de la înec de câteva ori. Devenisem ofițer de cart, scafandru, timonier, evitasem nu ştiu câte catastrofe şi bineînțeles descoperisem comoara fabuloasă de pe o insulă scufundată… pentru că din nefericire…

– Ne subestimezi, se rățoi, de astă dată, cu voce tare, Tic. Vrei să spui că, din nefericire, Marea Neagră e cumplit de săracă în insule. O ştim şi noi, demult…

Cel mai tânăr cireşar era înfuriat că Ionel, în loc să spună ceea ce avea de spus, făcea un antrenament retoric sau poetic. Ionel îi răspunse

ca un om sâcâit:

– Dacă mă tot întrerupi… Crezi că nu ți-am auzit şoaptele?

– Dacă aş fi vrut eu, nu le-ai fi auzit în vecii vecilor… Aşa că nu-ți mai lăuda urechile.

– Încă o dată îți spun, Ticuşorule…

– Ehehei! De câte ori mi-ai spus aşa! Numai Ticuliță nu ți-a venit niciodată în minte.

– Vorbesc serios, Tic. Dacă mă mai întrerupi, nu ştiu ce-o să fac… dar fac altceva.

– Fă! Şi consideră că m-am adresat surioarei mele… pentru că are pesemne nevoie să fie trezită.

– Zău, Tic, ce dracu'!… Nu-ți dai seama că se pierde atmosfera? Te rog din suflet.

Dacă Dan n-ar fi adăugat cu o voce tânguitoare rugămintea, ar fi primit o săgeată unsă de la cap până la coadă cu cele mai eficiente produse caustice. Tic se stăpâni însă şi Ionel, după o clipă de tăcere, reluă firul povestirii întrerupte:

– Dați-mi voie să respir puțin şi să înnod bine şirul amintirilor… Aşa… Eram teribil de bucuros, atât de bucuros, că oricât aş repeta acest lucru tot n-aş putea reda starea mea din clipele acelea. Lăsam gândurile să zboare în voie, mă logodeam cu toate închipuirile… Lasă-mă, Tic, zău… În sfârşit eram convins că pe undeva, cândva, visurile, speranțele, dorințele, fanteziile se vor confunda cu realitatea. Eram tot un ghem de speranțe şi iluzii. Prima călătorie pe mare, cu vaporul, după atâta vreme de groaznică monotonie, durata călătoriei… Vă închipuiți şi voi. Şi-mi părea rău că nu sunteți lângă mine, era singurul lucru care mă întrista. Dacă aş fi ştiut ce se întâmplă cu voi, atunci cu siguranță că m-ați fi avut alături şi… şi astăzi n-am fi aici împreună pentru a încerca să desluşim o taină atât de… de stranie şi de fantastică!… N-am stat nicio secundă în cabină în ziua aceea, ca aproape toți călătorii. Mă uitam când la țărmurile galbene, pustii, când la întinderea necuprinsă a mării. Câțiva delfini se luaseră după vaporul nostru şi ne ofereau, fără încetare, spectacole ca la circ. Salturi elegante, comice, singulare, în grup, şi alte năzdrăvănii, care ne amuzau teribil. Nu ştiu cine a spus atunci pe punte că delfinii sunt cele mai inteligente animale de pe pământ. Au tot felul de însuşiri: matematice, sportive, muzicale, ba,

uneori, când văd că vreun om e pe cale să se înece, se reped la el şi săltându-l, împingându-l, izbutesc să-l transporte la mal… Din păcate, odată cu apropierea înserării, delfinii ne-au părăsit. Şi m-am trezit dintr-o dată singur, rezemat de parapet, privind spuma valurilor. Nici nu vă puteți închipui câtă forță de impresionare posedă peisajul necuprins al mării. Nu se vede nimic altceva. Mereu aceleaşi spinări spumoase, aceeaşi vânzoleală. Şi cu toate acestea, trăieşti nişte emoții! Poate puterea imensității, poate vânzoleala aceea necontrolată care se transmite în gânduri, în simțiri. Mă întrebam, mă întreb şi acum dacă marea are vreodată măcar o singură clipă de linişte, o singură, o singură clipă?

– Acum n-o să te superi că te întrerup, zise Tic. Până afli răspunsul, pot să-ți amintesc că în lume există o ştiință şi în acea ştiință există un principiu: doi şi cu doi fac patru.

– Şi ce are a face aceasta cu liniştea mării? întrebă Dan în locul lui Ionel.

– Nu m-am referit la liniştea mării, ci la liniştea mea, răspunse Tic. Îți explic la urmă ca să nu mă acuzi iarăşi de tentativă de asasinat la adresa balonului… adică a atmosferei.

Ionel se reculese. Nu dăduse atenție spuselor lui Tic. Îl năpădeau amintirile.

– Eram neliniştit ca marea. Simțeam că trebuie într-un fel să comunic cu ea. Se însera. Totuşi o vedeam. Şi în întuneric, auzind-o, o vedeam. Zgomotele îmi iscau imagini. A trebuit totuşi s-o părăsesc, să mă duc în cabină, să mănânc, să mă culc. Nu ştiu câte ceasuri am stat ascultând-o. Nu căutam somnul. Voiam să simt, îmi plăcea să simt neliniştea mării. M-am furişat din cabină pe punte. Noaptea era deasă, adâncă, şi marea vuia. Nu-mi explic nici până astăzi cum rezista vasul la asaltul mării. Poate că erau valuri de suprafață. Dar eu le zăream uriaşe în țesătura slabă de lumină pe care o scăpa luna de după nori, nişte adevărate talazuri. Mă prinsesem cu mâinile de o bară de fier, chiar lângă uşa salonului de zi. Nu vedeam parapetul din cauza culorilor lui întunecate. Oare de ce nu era vopsit în alb? Pentru că reuşeam să zăresc, în noapte, o pânză albă în spatele tubului de aerisire. Priveam din locul meu marea. Talazuri cu creste albe de spumă agitându-se… Oare în zadar? Mă întrebam de ce atâta putere irosită, dăruită atât de inutil nopții? De

ce atâta frământare? Oare nu se întâmpla ceva cu marea? Atunci am început să caut, am început să caut cu disperare, voiam să străpung cortina deasă a nopții, să desluşesc nişte taine pe care le presimțeam aproape. Tremuram tot şi mă uitam uneori în direcțiile în care auzeam spărgându-se cel mai tare talazurile, până îmi încremeneau privirile, până mă dureau ochii. Alteori încercam să cuprind panorama acoperită de păcură. Nu ştiu de când mă luptam cu tenebrele. Deodată… Ah! Cât m-am speriat atunci! Am zărit undeva departe prima coloană de marmură. Apoi a doua, a treia, a patra. Se înălțau din mare înalte, maiestuoase, puternice. Nu! Nu era o halucinație, îmi înfipsesem unghiile în carne până la sânge, ca să mă conving că sunt treaz, că nu visez. Dar coloanele erau în fața ochilor mei şi talazurile se năpusteau spre ele, şi nu puteau să le înghită. Vuia cumplit marea, parcă îşi trimitea toată puterea ei spre coloanele mele, dar ele rezistau… Bubuiau valurile şi deodată un talaz uriaş îmi acoperi vederea. Am închis ochii de durere. Când i-am deschis, coloanele dispăruseră. Şi parcă şi marea se mai liniştise. Fusesem treaz, ştiam că fusesem tot timpul treaz. Îmi aminteam fiecare gest, aş fi putut pune pe note, imediat, vuietul mării, exact cum răsunase în clipele care trecuseră, atât de treaz fusesem. Nu era nici vis, nici halucinație, nici născocire a unei minți febrile. Văzusem coloanele. Le văzusem aşa cum văd aceste flăcări în întuneric…

Se lăsase o tăcere, de parcă se auzea în aer dansul flăcărilor. Pocnetele scaieților care ardeau păreau nişte bubuituri. Chipurile tuturor tinerilor, la lumina văpăilor, exprimau o emoție stranie. Deveniseră toți una cu povestitorul. Acesta tăcuse, doborât de fiorul amintirii. Cine ar fi putut spune câtă vreme n-au vorbit decât inimile? Numai când focul fu pe cale să moară, mişcarea lui Ursu îi trezi din împietrire şi din nemişcare. Acesta înşfăcase un morman de scaieți şi-i ducea în brațe către foc. Nici nu simți miile de ace care-i împungeau brațele goale şi pieptul gol. Aruncă scaieții peste ultimele licăriri de jar. Lumina izbucni ca o explozie. Toți simțiră puterea flăcărilor. Tresăriră. Şi noaptea începea să audă iarăşi vorbe.

– Coloanele… Coloanele albe de marmură… Coloanele de marmură albă, şopti Maria, căutând parcă o melodie.

– Hm! începu Dan să-şi manifeste incredulitatea. Coloanele fanteziei…

Tic îşi apropie buzele de urechea lui Dan şi-i şopti foarte blajin:

– Te rog să-ți muți gura sub talpă, ca să nu ți-o calc eu în picioare.

Ursu, care luase brațul de scaieți anume pentru a se trezi din nişte închipuiri ce gâfâiau în el, se mulțumi doar să ridice din umeri, deşi îl încolțeau presimțiri ciudate.

Victor şi Lucia se uitau unul la altul. În ochii lor lucea aceeaşi expresie de neîncredere. Totuşi ceva îi reținea să şi-o manifeste. Lucia fu prima care îşi învinse reținerea:

– E cu neputință, Ionel. E o fantezie, o halucinație, e născocirea unei anumite stări. Nu trebuie să fii medic pentru a înțelege acest lucru. Însuşi felul cum ai povestit, atmosfera pe care ai reuşit s-o redai, în ciuda împotrivirii cuiva, duceau obligatoriu spre această fantezie.

– Te înțeleg, Lucia. Vă înțeleg pe toți. Credeți că eu nu mi-am spus acelaşi lucru, credeți că eu nu mi-am pus aceleaşi întrebări?!

– Dacă aş fi fost eu sau Ursu – se amestecă Tic – mai întâi am fi privit marea de la parapet, apoi dacă am fi zărit coloanele… le-am fi făcut pur şi simplu o vizită. Ca să demonstrăm… cum se zice?… autenticitatea lor. În ciuda împotrivirii *cuiva*…

Intenția lui Tic fusese aceea de a o înțepa pe Lucia şi de a lua apărarea lui Ionel. Acționând în stil propriu, în loc să-l apere pe Ionel, îl lovise însă şi mai tare. Pricepând că făcuse o nedreptate, căută repede s-o repare:

– Sau măcar să fi avut un aparat de fotografiat cu tine, Ionel…

– Crezi că nu m-am gândit şi la asta, Ticuşorule? Nu, nu încerc să te subestimez, te alint. M-am gândit, dar… clipa trecuse… Ceea ce resping însă, nu față de voi, ci față de mine… pentru că eu am fost şi mai crud cu mine în întrebări şi presupuneri… Ceea ce resping este ideea halucinației. Nu înțelegeți că-mi băgasem unghiile în carne… mai puteți vedea pe fața mea urmele zgârieturilor… Zău dacă n-am început să-mi clănțănesc dinții că să-mi dau seama că aud…

– Iartă-mă, Ionel, dar nu pot să nu te întrerup, se rugă Tic. Când mă mai întâlnesc cu o asemenea ocazie… Dinții ți-au clănțănit singuri, fără ordinul tău… Nu e cazul să mă întrebi de unde ştiu…

– Eşti un nesuferit! Dar crezi că mă preocupă acum ironiile tale? Nu… Mă controlasem tot timpul, ba, să vă spun drept, mi-am controlat pe urmă şi temperatura. Şi dacă pot să afirm un lucru cu toată certitudinea, e acela că am fost treaz, absolut treaz. Nu ştiu cum aş putea să vă conving… Dacă aş fi avut măcar un dram de îndoială… Dar parcă niciodată nu fusesem mai treaz ca atunci. Nu, nu le născocisem, nu mi se năzăriseră, văzusem cu ochii mei, în cele mai ascuțite clipe de trezie, coloanele albe de marmură de lângă țărmul mării. Nu-mi retrag înapoi niciun cuvânt. Văzusem coloanele… Tu ce crezi, Victor?

De multă vreme aşteptau cireşarii cuvintele lui Victor. Îşi puneau atâtea speranțe în ele! Tic, văzându-i chipul într-o clipă de erupție luminoasă, fu cât pe-aci să-şi ducă mâinile la urechi.

– Eu am mari îndoieli, răspunse Victor. Am aproape certitudini, însă în sens contrar. De ce nu au văzut şi alți oameni ceea ce ai văzut tu, Ionel? Nu atunci, în acea clipă, ci în miliardele de clipe ale atâtor şi atâtor ani?… Dar nu cred că acesta e lucrul principal…

– Ba eu cred că acesta e lucrul principal, fundamental, stărui Lucia. Aceeaşi întrebare există şi în mine. Pentru că, totuşi, cel puțin până acum, n-am umblat niciodată după fantome! Mă refer la noi toți.

– Nu, Lucia, nu e lucrul principal… în momentul acesta. Poate că vom reveni asupra lui… şi în mod sigur vom reveni. Deocamdată însă nu putem da nicio sentință…

– Sigur! Sigur că da! sări Tic. Victor are perfectă dreptate. Ce tot îți lustruieşti alea… cum se cheamă oare? Da, da… silogismele?

– Stai, Tic, nu te grăbi, încercă Victor să-l domolească. Eu nu renunț la întrebarea mea de bază. S-ar putea însă ca ea să fie anulată. Ea este o întrebare care se încadrează într-o situație de moment, dar s-ar putea ca în procesul general să sune distonant. Ionel abia şi-a început povestirea… dar nu ne-a chemat aici pentru acest început, ci pentru ceea ce s-a întâmplat mai departe, mai târziu. De bună seamă că începutul îşi are rolul lui în povestire şi în acțiunile lui Ionel, dar nu e elementul hotărâtor. E elementul inițial. Tu ai vrut să ne convingi până acum, Ionel, de întâlnirea ta cu coloanele. Întrucât erai treaz, precum susții, coloanele nu puteau să fie o năzărire. Să ştii însă că sunt două elemente aici, care trebuie să se combine în mod obligatoriu. Unul e starea ta de luciditate, al doilea e imaginea coloanelor, subliniez,

imaginea coloanelor, nu existența lor, pentru că din moment ce nu le-ai palpat… în sfârşit, nu cred că e cazul să insist acum, în momentul acesta…

– O clipă! se rugă Ionel. Eu te văd pe tine aici, la doi paşi de mine, la lumina flăcărilor. Te văd *numai* cu privirile. Trebuie neapărat să te pipăi ca să-mi dau seama că exişti?… Dacă am pipăi fiecare lucru pentru a-i dovedi existența?

– Când îl vezi numai tu, poate că ai această obligație, pentru a-i convinge şi pe alții, sau chiar numai pentru a te convinge definitiv pe tine însuți. Dar tu pari atât de convins, încât… e cazul să continui povestirea pentru a ne oferi şi celelalte argumente. Vreau totuşi să precizez, Ionel. Demonstrația ta de până acum, cel puțin pentru mine, a fost o demonstrație pentru a ne dovedi luciditatea ta într-un anumit moment. E adevărat, un moment esențial în „procesul coloanelor", ca să-l numim aşa. Tu ai vrut poate să ne convingi de existența coloanelor prin luciditatea acelui moment. Eu totuşi vreau să despart elementele. Permite-mi, deocamdată, să nu opresc decât un singur element ca valabil şi verificat: starea ta de luciditate.

– Cu alte cuvinte, crezi deplin în sinceritatea spuselor mele! Îți mulțumesc.

– Cred, Ionel! Cred şi simt că în acel moment, în momentul apariției coloanelor, erai treaz, erai lucid şi că ți-ai controlat, sângeros aproape, starea.

– Atunci de ce separi cele două elemente? Dacă eram treaz, şi recunoşti lucrul acesta, ce puteau să fie coloanele altceva decât o imagine reală? Aceste două elemente nu pot trăi separat, nu pot fi separate.

– Nu pot fi separate în povestirea ta, dar trebuie să le separăm, Ionel, altminteri riscăm să nu deosebim adevărul adevărat. Impunem un adevăr, nu zic, poate să fie cel bun, dar îl impunem, nu-l constatăm. Nu înțeleg de ce ții atât de mult la îmbinarea acestor două elemente, pentru că îmi închipui că posezi alte argumente – cele care te-au determinat să ne chemi pe noi aici – pentru a dovedi existența coloanelor. E atât de importantă îmbinarea acestor elemente?

– E esențială, Victor. E hotărâtoare, fundamentală!

Victor rămase dezamăgit auzind răspunsul aproape dramatic al lui Ionel. Hotărî totuşi să facă o ultimă încercare:

– E fundamentală pentru a dovedi existența coloanelor? întrebă dânsul aproape cu teamă.

– Mai grav, Victor. Mult mai grav. Pentru a fixa locul!

Aceste câteva cuvinte avură darul să-i emoționeze până la lacrimi pe tineri. O mulțime de dubii se risipiră. Prin urmare, existența coloanelor nu mai trebuia pusă la îndoială. Abia aşteptau să audă continuarea povestirii. Tăcerea care se lăsă suna ca o invitație pentru Ionel.

– Da, continuă dânsul. Mult m-a chinuit această problemă şi mă chinuie încă şi acum şi probabil că vă voi molipsi şi pe voi cu microbul acestui chin… Dar mai bine să spun totul aşa cum s-a petrecut în timp… Da… Rămăsesem lângă uşa salonului de zi cu aceeaşi întrebare pe buze: Fusesem sau nu treaz? Îmi răspundeam mereu: *„Da, da, da”,* dar întrebarea tot persista din cauza acelei imagini care conținea atâta fantastic într-însa. Vaporul îşi continua cursa lui în noapte, sau aşa credeam eu. Marea parcă se mai liniştise, valurile, parcă mai multe, dar mai mici, se vedeau bine la lumina unei luni mai darnice ca înainte. Nu puteam scăpa de obsesie, dar cred că oricine ar fi fost în locul meu ar fi trăit stările mele. Scăpasem însă puțin de subjugarea mării. Mă simțeam mai liber, mai despărțit de mare. Nu vedeam numai marea, n-o simțeam numai pe ea în jurul meu. Începeam să mă simt între oameni, deşi nu-i vedeam. Dar mă ştiam între ei. Poate de aceea am început să-i caut. Am descoperit şi câteva luminițe pe vapor, pe care până atunci nu le văzusem. M-am îndreptat tăcut, prudent spre una dintre ele. Îmi căutam puncte de sprijin, pentru că vasul, deşi bătut cu mai puțină putere de valuri, aşa mi se părea mie cel puțin, dansa mai tare decât înainte când îl loveau talazurile. Lumina spre care mergeam provenea de la cabina cârmaciului, de la timonă. O clipă m-am speriat. Am vrut să mă întorc repede. M-am încăpățânat însă şi am rămas pe loc. N-aveam curajul să urc în cabină. Încremenisem, rezemat de o scară de fier, aşa cum mi se întâmplase mai înainte lângă uşa salonului. Mi-am amintit dintr-o dată chipul cârmaciului. Îl văzusem înainte de lăsarea nopții luând cârma în primire. Era un bătrân aproape chel, doar cu o coroană subțire de păr alb în jurul capului. Fața îi era atât de plină de cute, că părea de pergament. Parcă o bătuseră şi o arseseră vânturile

tuturor mărilor din lume. La prima vedere, părea un om posac, care nu vedea pe nimeni în jur, dar, dacă te uitai mai atent, descopereai în privirile lui nişte luciri blânde, duioase. Îmi aminteam aceasta pentru că mă uitasem mult timp la el după ce-şi luase postul în primire şi de câteva ori chiar ni se întâlniseră privirile. Nu, nu putea fi un om rău.

– Marinarul din scrisoare, rosti Tic în şoaptă, şi-l înghionti pe Dan cu cotul.

– Da… Marinarul din scrisoare… Ce să fac? Nu puteam să rămân acolo, mai ales că începeam să simt frigul nopții. Şi, tocmai când eram în pragul unei hotărâri, mi-a venit norocul în ajutor. Am auzit uşa de la cabină deschizându-se, am auzit un răsuflat greoi şi câteva pufăituri de nemulțumire. Era timonierul. Parcă se răfuia cu vremea. Auzindu-l apoi tuşind, aşa ca să se afle în treabă, m-a cuprins subit un moment de mare curaj… Am răspuns la tusea lui tuşind şi eu, aşa cum i-aş fi răspuns la un salut…

– Deştept, nu putu Tic să rabde. Nu curaj, ci istețime, prezență de spirit. Bravo!

– Mulțumesc… Aşa… De fapt, imediat după ce am tuşit mi s-a făcut inima cât un purice. Aşa, din senin. Ce, nu aveam voie să mă plimb noaptea pe punte? Îmi interzicea cineva să tuşesc? Fapt e că mă descopeream cam copil. Şi numai ce-aud vocea bătrânului:

„Asta-i tuse cam tinerească… Hei, mânzule! Ia dă-te la lumină, să te identific!”

Ce să fac? M-am mişcat spre lumină pentru a fi identificat. Probabil că făcusem o mutră de bleg, pentru că bătrânul nu şi-a putut ține râsul. El râdea, eu tăceam. Până ce a tuşit iar şi, luând un aer ceva mai grav, a început să mă țintuiască. El era sus, pe balconul acela circular din jurul cabinei… nu i-am aflat nici până acum numele… eu jos, cu gâtul lungit spre dânsul. Cam caraghioasă poziție pentru mine.

„Şi-ai putea, mătăluță, să-mi spui de ce dai târcoale timonei la unu noaptea?” mă întrebă dânsul.

Voisem să-i şi ripostez că pot să fac ce vreau, dar m-am speriat de-a binelea când am auzit ora. Mi-era teamă să mă cert cu dânsul, ca nu cumva să-i scape a doua zi, adică în ziua aceea, să nu-i scape mamei vreo vorbă. I-am răspuns şi eu cu primul pretext care mi-a venit în minte:

„Sufăr de insomnie şi, decât să stau în cabină, am ieşit să văd… noaptea…”

– Slab… De astă dată slab. Puteai să-i spui şi tu altceva. De pildă… că ai venit să-i oferi nişte țigări…

– Nu mergea! Pentru că pufăia din lulea.

– Mi-am închipuit eu. Tocmai din cauza asta mergea. Pentru că, dacă ți-ar fi acceptat țigările, de unde le scoteai?

Intervenția isteață a lui Tic îi făcu pe toți să râdă, mai ales pe Ursu care îl şi gratulase, în felul său, strângându-i cu putere umărul.

– Bravo! îi întoarse Ionel felicitarea. Dar dă-mi voie să continui…

– Te rog însă de pe acuma să mă ierți pentru ocaziile favorabile…

– Bine, bine, se grăbi Ionel să-i răspundă. Aşa… Unde rămăsesem? Da… La pretextul meu prostesc care l-a făcut bineînțeles să râdă şi să dea din cap dojenitor. Îl vedeam bine în lumina care ieşea pe uşa deschisă a cabinei.

„Care va să zică eşti chinuit de mare, mă ghici imediat bătrânul. Prea bine nu-i… Dar să ştii că pe cine nu l-a chinuit, măcar o dată în viață, marea, acela e văduv de multe simțiri. Da, da… Da’ nu-i bine nici să te chinuie prea mult, că pe urmă începi să amesteci chinurile cu bucuriile şi gata!… Te-a înhățat marea… Şi dacă te înhață nu-ți mai dă drumul.”

Îmi plăcea cum vorbeşte. Nu ştiu… Parcă nu dădea nişte sfaturi, parcă vorbea despre dânsul, despre ceva ce eu nu cunoşteam. Aş fi vrut să-l ascult, să-l provoc la vorbă, dar nu ştiam cum să procedez… Lasă, Tic… Eram uimit, eram într-o situație specială… Bine! fie şi permanentă… cum mă acuzi tu pe tăcute… Ce puteam să fac? Să-i cer voie să urc? Să plec? Tot el m-a scos din încurcătură:

„E cam târziu, spuse el ca o constatare. Nu zic că e târziu pentru mătăluță, ci pentru părinții dumitale. Da’ dacă vrei să mai stăm de vorbă… eu nu mă împotrivesc…”

Nu mai puteam de bucurie. Mă şi pregăteam să urc în goană scările, dar îl auzii continuând:

„Numai că nu acuma. Mai avem şi zile, mai avem şi nopți… Mâine, de la prânz încolo, mă găseşti în partea cealaltă a vasului, lângă nişte odgoane, am eu un fel de hamac… Că despre marea asta ştiu prea multe ca să le țin numai pentru mine. Şi, dacă vrea cineva să primească

botezul mării, apoi eu îl pot da cu prisosință… Aşa… Şi poate ți-o mai da târcoale şi somnul…”

Iarăşi pufăi de câteva ori, iarăşi tuşi. Tuşii şi eu şi, cu acest salut convențional, ne-am despărțit. Am ajuns pe furiş şi fără zgomot în cabină. Ştiam că nu-mi fusese observată lipsa pentru că dormea şi mama. M-am suit în pat şi… iarăşi am început să mă gândesc la coloane. M-am gândit, nu ştiu câtă vreme, până s-au înmulțit. Aşa se face că m-am trezit la Acropole… M-am dezmeticit însă repede. Ziua era frumoasă, niciun nor, soarele strălucea cum străluceşte la sărbătorile noastre mari, marea avea doar nişte crețuri uşoare. În orice altă situație m-aş fi simțit fericit. Numai eu ştiu însă cum a trecut dimineața aceea. Parcă eram pus pe jeratic. Mă foiam încoace şi încolo, nu-mi găseam locul. Şi mama, scai după mine. Credea că sunt bolnav. La masa de prânz nu ştiu dacă am mişcat fălcile de două ori. Îl văzusem pe bătrânul timonier ducându-se spre hamacul lui. Avusesem eu grijă să inspectez locul în cursul dimineții. Ardeam de nerăbdare. Voiam să reiau convorbirea întreruptă şi aveam şi alte gânduri, pe care o să vi le destăinuiesc la vremea lor. Mama se uita chiorâş la mine. Era convinsă că sunt bolnav. „Dacă n-are nici poftă de mâncare?” spunea ea. Între timp vremea se mai învrăjbise. Cerul era tot frumos, dar marea scosese nu ştiu de unde, nu ştiu cum, nişte talazuri care înfiorau privirile. Şi dintr-o dată mama se îngălbeneşte, se clatină, dă ochii peste cap. Cei de la masă se sperie. Tata o duce repede în cabină. După un timp vine şi un doctor. „Nu-i nimic – spuse el – o criză uşoară, trecătoare. Pe vremea asta se manifestă cel mai lesne răul de mare.” Eu m-am liniştit îndată. Ba ca să fiu sincer simțeam puțină bucurie. Eram în sfârşit liber şi mai ales mă convinsesem că nu sunt şi nu voi fi niciodată un client al răului de mare. M-am înțeles cu tata dintr-o privire şi, țuşti, către hamac. Am tuşit încet cu gândul că, dacă doarme, nu-l voi trezi pe timonier din somn. Nu dormea. Mi-a răspuns tot tuşind şi ne-am amuzat amândoi de felul acesta curios şi original de a saluta. Se închegase parcă o legătură aparte, un fel de complicitate mutuală între noi. Nu ştiu de ce, dar mi s-a părut că s-a bucurat văzându-mă… Lângă hamac era un scăunel rotund. Bătrânul mi-a făcut semn cu mâna şi m-am aşezat pe scăunel. Ei, acuma surpriza. Mai întâi m-a întrebat dacă sunt elev şi a insistat să-

i spun cum stau cu învățătura şi să-i spun ce preferințe am. Mi-a cerut să-i spun notele la fiecare obiect.

„Nu cumva te lauzi? m-a iscodit el. Chiar numai doi de nouă în tot anul?”

I-am dat cuvântul de onoare şi dintr-o dată l-am văzut posomorându-se. Am aflat imediat care era cauza. Dezamăgirea pe care-o avusese cu un nepot de-al lui. Fiul fetei sale mai mici. Avusese şase copii. Numai fete. Iar cinci dintre ele născuseră tot numai fete.

„Tocmai vine pe lume un băiat, mi-a spus el. Bucurie că nu mai vedeam pe unde trec. De altminteri, pe mare nu rişti cine ştie ce dacă nu vezi pe unde treci. Pe lângă țărmuri sau prin anumite locuri e primejdie. Dar locurile acelea le cunosc ca-n palmă. Uite, pe unde trecem acum, e un loc primejdios. Sunt nişte bancuri de nisip… Şi aşa cum îți spun cu nepotul. Ce să mai lungesc vorba… A ieşit din el un derbedeu. Eu am vrut să-l fac căpitan de vas şi el… ce-ți închipui mătăluță? Îl apucă patima pământului şi se face agronom.”

Îl ascultam dar n-aveam curajul să-l contrazic. Era mai bine să-l las să-şi deschidă sufletul. Pesemne că avea chef de vorbă în ziua aceea sau acesta o fi fost obiceiul lui.

„Şi câte n-ar fi învățat de la mine, a continuat bătrânul. Făceam amiral dintr-însul dacă i-aş fi spus numai un sfert din ce ştiu… Ehei, şaizeci şi unu de ani pe mare nu-i glumă. Nu-i mare pe tot pământul ăsta care să aibă taine pentru mine. Ba nici multe dintre râurile cele mari. Am fost pe Nil şi pe Amazoane şi pe Volga, iar Dunărea… Dunărea o cunosc cum îmi cunosc pipa… Na! Că iar s-a stins. Fir-ar să fie! Aşa face mereu când mă iau cu vorba. O fi şi ea geloasă.”

Mă uitam la el cu câtă migală îşi curăță pipa, dar gândurile îmi erau în altă parte. Ce să fac? Să-l întreb sau nu? Sau să-i povestesc ceea ce văzusem noaptea trecută?… Tu, Victor, ce-ai fi făcut?

– Eu ştiu foarte bine ce aş fi făcut, răspunse Tic în locul lui Victor. Ba ştiu ce-ar fi făcut şi dânsul. Dacă nu m-ar fi dus el cu vaporul la coloane… ba dacă ar fi fost nevoie ar fi angajat şi un submarin, numai să-mi facă plăcere. Hai, continuă!

– Bine, mă supun. Eram gata să-i povestesc. Tocmai îşi aprinsese pipa, o pipă uriaşă, groasă cât mâna şi care scotea un fum, de parcă era coşul vaporului. Eram gata, gata să-i povestesc, dar, deodată, mi se

opreşte răsuflarea. Dacă o să râdă de mine în cazul când ceea ce văzusem nu era decât o năzărire? Pe-atunci încă mai aveam îndoieli. Dacă o să-i fac cadou o taină nemaipomenită pe care el n-o ştia? Ne-am mai fi întâlnit noi aici, am mai fi putut noi organiza expediția? Şi într-un caz şi-n altul era rău. Trebuia să-mi fi făcut de dimineață un plan de discuție în aşa fel, încât să aduc pe nesimțite vorba despre coloane. Eram atât de furios pe mine însumi, că-mi venea să mă arunc cu capul în apă…

– Nu, acum nu pot să rezist. Crezi că, dacă te-ai fi aruncat cu picioarele, nu era acelaşi lucru?

– Văd că nu pot să scap de tine, Ticuşorule. Ei, bine, află că până la urmă… Până la urmă n-am avut niciun merit. A început el să povestească tot felul de lucruri. Nişte întâmplări că s-ar putea scrie zece romane palpitante de aventuri. Bineînțeles nu numai ceea ce a spus atunci, ci ceea ce mi-a povestit în tot timpul călătoriei. Nu ştiu ce-i venise atunci să înceapă cu Pacificul. Când m-am gândit cât e de mare, câte drumuri de navigație sunt pe dânsul, câte arhipelaguri, câte insule şi insulițe, m-a apucat groaza. Într-un an de zile nu l-ar fi terminat şi eu ardeam de nerăbdare să aflu ceva despre coloane, în cazul când ştia ceva, bineînțeles. Am profitat de extazul cu care-mi vorbea nu ştiu despre care loc din Pacific şi brusc îi şi pun întrebarea pe care mi-o pregătisem, că-mi făcusem un plan între timp:

„Dar marea noastră, Marea Neagră, are oare taine şi frumuseți?”

Cum i-am auzit oftatul, cum m-am bucurat. Eram sigur că n-o să reziste. Şi aşa s-a întâmplat.

„Are şi taine şi frumuseți, mi-a răspuns el. Cu duiumul. Numai să ştii să le vezi, numai să ştii să le descoperi. Ehei!”

Şi-a-nceput să-mi povestească. Spre ghinionul meu, a început cu frumusețile. Cel puțin aşa credeam eu, că am ghinion. Pornise cu povestirea de la Constanța spre deltă. Eram totuşi norocos. Dacă ar fi plecat de la Dardanele spre Bosfor?… Dar, când începe să-mi descrie locurile metru cu metru, iar zic în sinea mea că am ghinion. Când ajunge la Mamaia, unde spune:

„Mamaia… Frumoasă s-a făcut, Doamne. Parcă-i o mireasă. Şi dac-o mai vezi şi noaptea…”

„Gata! îmi zic. Altă ocazie favorabilă.” Şi-l întreb aşa într-o doară:

„Dar prin locurile astea prin care trecem acum? Cum o fi oare marea noaptea? O fi având taine?”

Şi numai ce-l văd căzând pe gânduri. Mi se părea că visează. Şi tace, tace… Deodată se dă jos din hamac, se întoarce cu capul spre țărm şi priveşte toată panorama din fața ochilor. Nu ştiam ce-i cu el. Rămăsese nemişcat, de parcă cerceta marea cu toată ființa. Şi-l văd cum îl cuprinde subit neliniştea.

„Sunt multe taine şi frumuseți şi pe-aici, îmi spune el, cu o voce cam grăbită. Şi ziua şi noaptea. O să-ți vorbesc eu altă dată despre un oraş sau despre un palat… nu se ştie ce-i… Că nimeni n-a văzut decât ziduri, sau coloane, sau turnuri, unii ziua, alții noaptea, da’ numai pe vijelie… şi asta cu mulți, cu mulți ani în urmă… Altă dată însă… Poate mâine, poate mai devreme, acum chiar, dacă n-o să se întâmple ceva cu vaporul, că blegul ăsta de timonier… Tare mi-e teamă că a greşit direcția cu vreo zece, douăzeci de metri…”

Şi dintr-o dată, halt! Fluierături, mişcare pe punte. Bătrânul zdup, ca un copilandru, fuga spre timonă. Eu rămân împietrit acolo lângă hamac… Să vă mai spun în ce stare eram?… Îmi venea să urlu, să mă arunc în mare de bucurie, cu capul în jos, cu picioarele, pe burtă, oricum. Va să zică nu mă înşelasem. Coloanele mele existau… Vă mărturisesc sincer, sincer de tot, m-am gândit imediat la voi, la toți. Doream atât de mult să fiți lângă mine! Şi dacă ați şti ce imagini fantastice născocea fantezia mea!… Sunt convins că aveam febră. Dar parcă mă mai gândeam atunci la mine?… Toate gândurile mele se concentraseră în unul singur: cum să fac să vă anunț? Şi asta cât mai repede. Dacă aş fi avut un telegraf, un radio-emițător! Ştiu că eram absurd. Chiar dacă aş fi avut aceste obiecte, cum puteam să comunic cu voi, dacă nu eram înțeleşi? Dar ce nu-mi trecea prin minte? M-am gândit şi la porumbei mesageri. Mă bâțâiam acolo pe punte, mă întrebam, căutam şi, dintr-o dată văd că se coboară şalupa şi aud un marinar spunându-i altuia că va pleca spre uscat căpitanul pentru nişte treburi. Mai departe ştiți ce s-a întâmplat. V-am relatat în scrisoare. Dacă ați şti în ce hal eram când m-am apucat să scriu! Fantasticul descoperirii şi mai ales posibilitatea ei de confirmare… Ceva, ceva totuşi mi se confirmase, dar puteam eu să ştiu dacă nu e o simplă coincidență?… Era prea fantastic totul, uluitor, absolut de necrezut. Cel

puțin aşa îmi închipuiam eu în acele clipe… Chiar şi acum tot mai răzbat în sufletul meu firicele de spaimă, firicele mici, mici de tot…

Ionel se opri din povestit. Simți nevoia imperioasă de a răsufla câteva clipe. Dar şi ceilalți simțeau la fel. Descoperirea lui începea să capete contururi clare. Oare ce surprize îi mai aşteptau?

– Ionel! spuse brusc Lucia. Vreau să te întreb ceva. Dacă vrei, răspunzi, dacă nu, nu. În momentul când ne-ai scris nu ți-a trecut prin cap că, dându-ne mai multe amănunte asupra descoperirii, s-ar putea ca noi, sosind înaintea ta, să începem cercetările fără tine?

– Sigur că m-am gândit, răspunse Ionel cu toată sinceritatea. Dar nu într-un sens rău. Acum, ba chiar nu mult după ce v-am scris, mi-am dat seama de absurditatea acestui gând. Dacă eu, care văzusem primul coloanele, nu aş fi avut inima să încep ceva fără voi, cum ați fi putut atunci să începeți voi fără mine? Dar în clipele acelea mai puteam să judec limpede? Atâta voiam atunci: să începem toți împreună cercetările, şi cât mai repede. Să ne strângem toți aici, toți cireşarii. Chiar mă gândeam că dacă Tic, de pildă, sau altcineva n-ar putea veni, să-l aşteptăm sau să-l aducem şi pe el.

– Asta o spui aşa, ca să mă măguleşti, îi ripostă cu foarte mare blândețe Tic.

– Voi ce-ați fi făcut în locul meu? se adresă Ionel celorlalți cireşari.

– Ceea ce ai făcut şi tu! îi răspunse Lucia. Poate cu unele mici deosebiri. Dar în linii mari am fi procedat aşa cum ai procedat tu… Ne-ai dat multă bătaie de cap cu scrisoarea ta, am încercat să-ți explicăm atitudinea, am ajuns şi la justificări. Poate că ne-a mirat atitudinea ta, dar nu ne-a jignit nicio clipă.

– Coloanele albe de marmură! De ce să nu fie şi în marea noastră un palat de cleştar?

Toți tresăriră auzind vorbele Mariei care plutiseră o clipă ca un cântec. Imaginea făurită era tare îndepărtată. Palatul de cleştar!…

– Nu ştiu! se înfioră Ionel. Eu am văzut coloane albe. Mi le-am închipuit de marmură. Dar de ce să nu-i spunem aşa? Să numim expediția noastră „Palatul de cleştar”.

– Parcă-i un cântec de demult, visă Maria cu voce tare. Parcă-i un basm vechi. Parcă m-aş plimba prin ograda misterioasă a copilăriei. Voi nu simțiți?

– Pe mine mă tulbură realitatea, se scutură Victor din visare. Cele două elemente pe care le-am separat pentru a fi fideli adevărului s-au împreunat în sfârşit, formează amândouă adevărul. Ştim deci că Ionel era lucid în momentul viziunii, dar de acest lucru nu m-am îndoit, şi mai ştim că imaginea care i-a apărut în fața ochilor era o imagine reală. Sau măcar o bănuială reală, pentru că, într-un fel, a fost atestată de la sine.

– Cum adică de la sine? întrebă Lucia. Există mărturia lui Ionel şi mărturia marinarului.

– Întocmai. Mărturia bătrânului n-a fost însă cerută, nici măcar provocată. Ea a venit ca o destăinuire şi s-a transformat în confirmare prin prezența lui Ionel. Ea există însă ca mărturie în afara lui Ionel, adică făcând excepție de persoana lui.

– Te înțeleg, Victor. Prin urmare Palatul de cleştar se află undeva la marginea mării.

– Dar cum de nu l-a mai văzut nimeni? întrebă Ursu. Cum poate să ascundă marea o asemenea taină atâtor şi atâtor oameni?… Credeți-mă, sunt şi eu emoționat, sunt gata să fac orice, absolut orice, dar, nu ştiu de ce, mă sâcâie groaznic aceste întrebări.

– Nu numai pe tine. Pe toți ne sâcâie, răspunse Lucia. Poate ne vom limpezi mai mult ascultând continuarea povestirii.

Ionel îşi adună amintirile. În jurul mormanului de cenuşă, prin care mai licăreau, ici, colo, mici puncte de foc, se aşternu iarăşi tăcerea. Vocea povestitorului răsună din nou în urechile celorlalți, făcu din nou să bată inimile tuturor.

– În ziua aceea n-a fost chip să mai dau ochii cu bătrânul marinar. S-a lucrat tot timpul la despotmolire. Din fericire, numai botul vasului se înfipsese într-un banc de nisip. Spre seară, vaporul era gata de plecare. Bătrânul intrase de serviciu la timonă. Mi-am amintit vorbele lui când s-a despărțit atât de brusc de mine. Era limpede că amânase discuția pentru a doua zi. Aşa că mi-a fost teamă să-l deranjez. M-am dus devreme în cabină, m-am străduit să fiu mai atent, mai vorbăreț cu părinții. Nu prea am reuşit. Mă gândeam tot timpul la oraşe şi la palate scufundate. Am aflat mai târziu că bătrânul marinar aşteptase multă vreme să-l vizitez la timonă. Mă aşteptase până după miezul nopții, dar de unde puteam eu să ştiu?… Inutil să spun cum a trecut dimineața. Mă străduiam să urmăresc peisajele de pe țărm, să mă amuz privind

giumbuşlucurile delfinilor care ne-au însoțit în călătorie până la Sulina, dar nu reuşeam. Nu aveam nimic altceva în cap decât imaginea nopții cu coloane şi ultimele vorbe ale bătrânului. Imediat după prânz am fugit la hamac. Sosisem probabil mai devreme, pentru că marinarul meu nu era acolo. Mă întrebam chiar dacă nu i s-o fi întâmplat ceva, când, hop, îl văd apărând pe punte. Venea agale spre mine, uitându-se mereu la țărm. Bineînțeles am tuşit, cum stabilisem între noi, fără vorbe, salutul. Am tuşit eu mai întâi ca să-i dovedesc respect. „Hm. Am trecut, am trecut de punctul pe care mi-l închipui eu, spuse el continuând povestirea exact din locul în care o întrerupsese, precum mi-am dat seama imediat. Da, mai în urmă, chiar binişor, mai în urmă, cred eu că e locul. Locul sigur nu-l ştie însă nimeni, poate c-or mai fi doi oameni în toată delta care să-şi mai amintească aşa ceva. Eu cu ochii mei nu l-am văzut, dar era o vreme când s-a vorbit mult despre asta. Eram însă prea mic, abia pusesem piciorul pe vapor, nu prea înțelegeam eu ce se vorbeşte. Va să zică sunt aproape şaizeci de ani de atunci. Câțiva mai mult, câțiva mai puțin… Era o vreme cu cumplite vijelii. Se războia marea cu țărmurile, de te mirai cum de mai rezistă. Prăpădul lumii, nu altceva. La pescuit în larg nu se încumetau decât vitejii de la Jurilovca. Şi, când dădea peste ei vijelia, aruncau lopețile, şi se legau cu funiile de barcă, ca să nu li se piardă trupurile în mare, şi după trei, patru zile, bărcile, împinse de valuri, le aduceau leşurile la mal. Dar nu lepădau lopețile aşa lesne. Numai atunci când simțeau că nu le mai rămân puteri decât pentru a-şi lega funiile. Ehei, ce oameni! Ce înțelegere cu marea! Atunci, în timpul acelor vijelii, s-a răspândit zvonul. Întâi a văzut unul, apoi altul, fără să ştie de primul, şi apoi altul, fără să ştie de ceilalți doi, că fiecare era din altă parte a deltei. Dar ce anume au văzut nici până astăzi nimeni nu ştie… Un oraş, un palat, un turn, un zid, o coloană? Fiecare însă văzuse ceva. Şi numai noaptea. Ziceau că văzuseră cum se cască marea în fața lor şi cum se înalță din pământ blocuri albe, ca de marmură. Puteai să nu-i crezi, dacă toți spuneau c-au văzut ceva şi tot cam prin aceleaşi locuri, cam prin preajma acestor lacuri furate din mare? Că nu numai marea fură din pământuri, mai fură uneori şi pământul din mare…”

Cred că tremuram în fața lui auzindu-i povestirea, pentru că se oprise din vorbit şi se uita lung la mine. Eram teribil de fericit, dar simțeam şi o

oarecare nelinişte. Oamenii despre care-mi povestea el văzuseră Palatul de cleştar… îi spun aşa pentru că aşa am hotărât să numim aceste necunoscute albe de sub apă… în preajma lacurilor salmastre. Eu îl văzusem însă înainte de lacuri, chiar la o distanță bunicică. Nu ştiam ce să cred. Să mă fi înşelat eu? Era cu neputință, pentru că eu cu mâinile mele am notat pe hartă locul unde l-am văzut. Să se fi înşelat oamenii aceia de acum şaizeci de ani?… Eu eram înclinat şi chiar şi acuma cred că s-au înşelat ei… Cum pot altminteri să-mi explic deosebirea de locuri, distanța mare de aproape douăzeci de kilometri dintre un loc şi altul?

– Da! se auzi vocea lui Victor. E într-adevăr o problemă gravă. Dacă ai rămas la această întrebare, şi aşa mi se pare, înseamnă că plutim într-un mare necunoscut. Să fie două locuri diferite şi-n amândouă locurile să existe ceva asemănător?… Să-ți spun drept, Ionel, par cam încurcate locurile…

– Şi eu cred la fel. Dacă ai şti cât mă roade această întrebare. Da, şi astăzi mă roade. A rămas încă fără răspuns, cu toate strădaniile mele… În zilele care au urmat am căutat să aflu alte amănunte. Nu ştiu ce n-am făcut ca să-i pot aprinde bătrânului marinar toate amintirile. Din păcate însă prea multe lucruri noi nu am aflat. Cam repeta ceea ce îmi spusese prima dată. Da, da. Şi-a amintit ceva foarte important. Cică s-au auzit pe vremea aceea atâtea vorbe despre oraşul din adâncul mării, că nişte oameni de ştiință au pornit cercetări. Se convinseseră cică şi ei că în zvonul care circula în toată delta exista ceva adevărat. Au făcut cercetări, pe malul mării, în interiorul lacurilor salmastre, dar toate cercetările au rămas fără niciun rezultat. N-au mai dat de urma oraşului. Se mai spune că un grup de pescari a fost surprins de vijelie în larg, într-o barcă mare pescărească, dintre cele care se foloseau pe atunci. Barca s-a scufundat în apropierea malului şi printr-o minune au scăpat toți cei care se aflau în ea. Atunci s-a văzut ultima dată palatul. L-a văzut cârmaciul înainte de a se scufunda barca. El singur, că el era cu fața spre mal. De-atunci nimeni, nimeni n-a mai văzut Palatul de cleştar.

– Stai! strigă Lucia. Înseamnă că avem un indiciu foarte sigur. Palatul trebuie să fie în apropierea locului unde s-a scufundat barca. Nu este acesta un indiciu foarte prețios?

– Întocmai! întări Victor. În sfârşit, al doilea element concret. Primul este cel adus de tine, Ionel. Al doilea, epava bărcii pescăreşti. Mă gândesc la elementele care ne pot ajuta pentru a identifica locul cu pricina.

– Şi eu m-am gândit la asta. Bătrânul nu cunoştea decât povestea accidentului şi anul în care s-a petrecut. Despre loc nu ştia nimic. Cel puțin atunci nu ştia nimic.

– Poate că ştia ceva despre pescarii care s-au salvat, aproape se rugă Tic.

– Cât m-am agățat de speranța asta! Din păcate nu cunoscuse niciun pescar dintre cei care naufragiaseră. L-am rugat să-şi amintească, l-am bătut pesemne atâta la cap, că a început să se mire.

„Nu cumva ai vrea să faci şi mătăluță cercetări?” mă întrebă el mai mult în râs.

Nu ştiu ce s-a întâmplat cu mine. Eram pesemne într-un moment de exaltare. I-am răspuns sincer. I-am răspuns că aş vrea tare mult să ştiu totul, că aş fi în stare să caut prin toată marea, numai să dezleg taina. I-am spus că am şi câțiva prieteni care m-ar ajuta. El a râs şi mai tare. Se uita la mine ca la un țânc:

„Ştii mătăluță ce înseamnă un ochi de mare? m-a întrebat el. Nu e numai lărgime, ci şi adâncime. Ştii ce înseamnă bucățica asta de apă din fața satului ăsta? Ştii cât necuprins e în ea?… Şi mai spui c-ai vrea să răscoleşti toată marea! Nu cred eu că o să ajungi marinar dacă nu-ți poți închipui nemărginirea mării şi, mai mult decât asta, adâncimea ei….”

Mi-am dat seama atunci câtă dreptate are. Gândisem într-adevăr ca acel copil din poveste care voia să mute cu căldăruşa marea în groapa lui din nisip. Dar pesemne că era atâta rugăminte în ochii mei, că s-a simțit şi el mişcat. Lăsase pipa jos şi-şi freca fără încetare bărbia şi, când înțepenea cu mâna pe bărbie, clătina, clătina din cap.

„O fi fost poate o vedenie a acelor oameni, dacă de şaizeci de ani nimeni n-a mai văzut nimic! Da’ cine ştie? Că prea mulți au văzut. Şi ce rost aveau să se apuce, după un simplu zvon, atâția oameni cu doxă la cap, să caute prin fundurile mării?… Ştiu eu?”

Eu tot îl întrebam despre pescarii aceia care s-au salvat, tot îi ceream să-şi amintească numele vreunuia dintre ei. Nu-mi trecuse prin cap să fac socoteli.

„Crezi mătăluță că după atâția ani au mai rămas măcar oasele întregi din vreunul? mă întrebă timonierul. Pe vremurile acelea nu prea treceau oamenii de şaizeci de ani. Dacă nu-i ucidea marea, îi ucidea mai lesne pământul. Foamea, necazurile, jandarmii, războaiele scurtau mult viața omului."

„Cine ştie? insistam eu ca un neghiob. Poate că s-a strecurat vreunul prin viață. Mai există şi oameni cu noroc pe lume…"

„Şi mătăluță ai vrea tare, tare de tot să fii unul dintre aceştia?" mi-o întoarse bătrânul.

Puteam să-i spun că nu? Mă rugam fără vorbe cu toată ființa mea. Pesemne că iar l-oi fi înduioşat. Pentru că iar şi-a lăsat luleaua jos şi a început să-şi frece bărbia.

„Ce pot să fac pentru dumneata? mă întrebă el. Te văd aşa de frământat! Dar să ştii că n-are niciun rost să te frământi. Crezi că tocmai mătăluță eşti chemat să dezlegi taina asta? Aşa, acum c-am început trebuie să şi isprăvesc. Nu pot să te las, hodoronc-tronc, în mijlocul drumului. Mi-a venit un gând, cum vin uneori gândurile cele bune, tocmai când nu le aştepți. O să mă interesez la Sfântu Gheorghe sau la Sulina despre povestea naufragiului… Cine ştie? Poate dăm de urmele vreunui norocos care s-a strecurat prin viață şi a ajuns vremurile de azi…"

– Şi nu i-ai sărit de gât? întrebă Tic emoționat, cu răsuflarea tăiată.

– Zău că nu ştiu ce-am făcut. Pentru că am simțit că amețesc. Se învârtea totul cu mine şi nu aveam conştiința nici unui act, nici unei vorbe. Pesemne că oi fi făcut eu ceva, pentru că l-am auzit tuşind… A coborât la Sfântu Gheorghe. Mi-a fost, nu ştiu de ce, ruşine să mă duc după el, mai ales că nici el nu m-a chemat. Vă spun drept, n-am văzut satul, nici cherhanaua, nici vasele de pescuit. Mă uitam tot timpul la promontoriul lung de scândură pe care păşise bătrânul. Mă uitam, mă uitam, de mă dureau ochii, până ce, după câteva ore, l-am văzut pe marinar întorcându-se. Pe fața lui, printre miile acelea de cute, puteai parcă să descifrezi ceva?! Nimic. Iar ochii… Sprâncenele lui groase parcă se lăsaseră peste ochi. M-a bătut pe umăr că pe un copil şi mi-a spus:

„Am mai găsit câte unul care şi-a amintit de naufragiul acela. Da' cică nu era niciun om din sat în barca aceea. Aşa că n-am putut să scot

de la ei niciun nume. Să vedem acum la Sulina… Poate dăm acolo peste cineva. Cine ştie? Să nădăjduim, că pentru nădejde nimeni nu-ți poate face nimic… Este un loc unde nu se poate să nu se ştie mai multe. Dar pe-acolo vasul nostru nu trece, pentru că nici nu e în drum şi nici n-o să poată vreodată. E vorba de Jurilovca. N-avem altceva de făcut decât să aşteptam Sulina."

În sfârşit am ajuns şi la Sulina. Am intrat cu vaporul pe brațul Dunării până în port. Am coborât în orăşel, am băut apă… Vă spun asta pentru că e cea mai bună apă din țară acolo. Ne-am înapoiat pe vas. Bătrânul a venit abia către seară. Şi, cum a venit, s-a urcat în cabină. A plecat vasul şi târziu, noaptea, m-am dus la el în cabină. Mai fusesem de câteva ori şi ştiam care e cea mai bună oră pentru vizite. L-am găsit parcă mai vesel.

„Ai făcut bine că ai venit mai târziu, mi-a spus el. Pe aici e mai grea navigația şi trebuie mare atenție… Dar ca să ajungem la oile noastre… Mare noroc n-ai avut nici aici. Am trecut prin multe case şi a trebuit să refuz multe pahare cu vin sau cu țuică. M-am întâlnit cu vechi cunoştințe şi chiar cu nişte neamuri, despre care nu mai ştiam că sunt pe lume."

Eram tare nerăbdător să primesc dramul acela de noroc pe care mi-l promisese, într-un fel, la început şi el simțea asta. Dar jocul lui, pentru că miroseam eu că e un joc, nu voia oare să-mi pregătească o veste bună, o bucurie? Ce puteam să fac altceva decât să aştept? Îi plăcea pesemne să procedeze aşa, să mă pună la încercare, să vadă cât mă ține răbdarea. Dar, dacă aşteptasem atâta, puteam eu să-l necăjesc tocmai în spartul târgului? L-am lăsat să-mi spună singur, când o vrea, ceea ce a aflat. Mă rugam însă în gând să-mi spună multe, multe lucruri noi. Şi numai ce-l aud că zice:

„Aşa… Dacă te ții atât de tare! Da' să ştii că-mi pare bine. Înseamnă că respecți omul bătrân şi metehnele lui. E un lucru frumos. Acum, numai să fie şi bătrânii oameni înțelegători şi cumsecade… Am dat într-o casă peste nişte bătrâni, aşa cam de seama mea, care cunoşteau bine povestea naufragiului acela. I-am descusut cum am putut şi eu, cu toată dibăcia… Pentru că bătrânii sunt tare curioşi. Dacă dibuie ceva care nu le vine lor bine, mai uşor scoți vorbe de la un mort din mormânt decât de la ei. Da' i-am luat eu aşa, că am făcut traistă din sufletele lor. Şi le-

am deschis de tot… Aşa… Mare lucru nu mi-au spus ei. Şi-au amintit însă de numele unora care au fost în barca aceea…”

Vă închipuiți cum îmi bătea inima, parcă nu mai era a mea…

– Aşa cum ne țâțâie nouă acum… spuse Dan din întuneric. Hai, zi mai repede! Sau faci şi tu ca bătrânul tău?

– Lasă că şi-acum mai trăiesc emoțiile acelea, reluă Ionel povestirea. Parcă-l văd pe timonier. Pufăia alene din pipă şi se uita la mine printr-o deschizătură mică a pleoapelor, probabil ca să nu-i văd clipirile de satisfacție. De astă dată însă nu m-a ținut prea mult. A continuat cu o voce parcă mai veselă:

„Aşa… Cei mai mulți dintre ei au ajuns oale şi ulcele. Să le fie țărâna uşoară, deşi nu mai are la ce să le ajute… Vreo doi, cică, mai trăiesc. Erau tineri pe vremea naufragiului. Erau cei mai tineri pescari din barca aceea. Acum au bine peste optzeci de ani, dacă nu s-or fi apropiat de nouăzeci. Unuia îi zice Rapaliuc şi s-a aciuat, cică pe lângă Vălurele. Îşi aşteaptă acolo sfârşitul la o străpepoată de-a lui. Altuia îi spune Ciornega… cică a fost un pescar cum nu s-a mai pomenit în toată delta, da’ acum e cam rebegit săracul… Se zice că ar fi fost văzut ultima dată, acum vreo doi ani, la o nuntă în Dunărel. La nunta unuia Axente.”

Am mai vorbit şi pe urmă cu bătrânul, dar despre alte lucruri. Câte nu mi-a spus! Îl ascultam, dar gândul meu, era cum să ajung mai repede la Constanța, ca să mă întâlnesc voi şi să vă spun toată istoria aceasta…

Ionel îşi încheie povestirea cu un oftat adânc. Nimeni nu îndrăznea să tulbure tăcerea care urmase vorbelor. Tot el amintindu-şi de ceva, îl întrebă pe Tic:

– Ce-ai vrut să spui atunci cu „doi şi cu doi fac patru”, că n-am înțeles?

– O prostie, răspunse Tic. Am vrut să-ți sugerez să fii mai concret. Mi se părea că faci poezie. Dar să ştii că mi-a plăcut cum ai povestit. Mi-a plăcut grozav. Zău că ai talent.

Capitolul IV

1

Vremea se schimbă brusc odată cu ivirea zorilor. Răcoarea nopții făcu loc unui vânt călduț, iar marea se lăsă cuprinsă şi împinsă spre țărmuri de un curent cald. Toți cireşarii erau la marginea mării. Îi priveau depărtările calme, căutau să-i străpungă adâncurile. Erau clipe când suprafața mării, până departe în zare, se asemăna cu o oglindă albastră. Nicio cută nu-i tulbura netezimea. Alteori se încrețea pe alocuri, de parc-ar fi vrut să-i răspundă cerului senin cu surâsuri copilăreşti.

– Ce zi frumoasă! se bucură Maria cu voce tare. Uitați-vă cum ne surâde marea.

– Frumoasă zi, repetă Ursu cu mai puțină convingere, descoperind undeva, la marginea orizontului câteva dungi alburii, pe care alți ochi nu le-ar fi putut vedea. Spre seară, însă, poate chiar mai repede, vremea se va burzului rău de tot.

– Nu se poate! se împotrivi Maria. De ce îți asumi rolul de barometru? O asemenea zi nu poate să trădeze… numai dacă o întărită cineva… Din răzbunare.

– Uită-te la orizont! Vezi dungile acelea subțiri ca nişte linii trase cu creta?

– Nu văd nimic, răspunse Maria. Şi nici nu vreau să văd…

– Şi nici n-ai putea să vezi, completă Tic. Pentru că nici eu nu zăresc nimic. Dar dacă nici până azi n-ai învățat să te serveşti de binoclul lui Ursu…

– Eu cred c-ar trebui să ne procurăm un barometru, propuse Lucia. S-ar putea să avem nevoie de el.

– Cumpără tu! se oțărî Tic. Adică, stai! De ce să mai cumperi? Mi s-a părut, odată, că ți-ai ales cel mai bun barometru din lume. Ți-a înşelat previziunile?

Tic făcuse o gafă şi nu ştia cum s-o repare. Lucia se posomorâse, Ursu se înroşise, Dan îi făcea cu ochiul, Ionel, care nu ştia nimic despre povestea dintre Ursu şi Lucia, se pregătea să ceară lămuriri. Tic nu reuşi altceva decât să-i facă semn cu buzele să tacă. Ionel tot nu înțelese.

– Despre asta…

„… Despre asta… nu mi-ați vorbit nimic, misterioşilor…”, ar fi vrut să spună Ionel.

Tic însă, negăsind altă soluție, alese în disperare sacrificiul. Țipă cu toată puterea, întrerupându-l pe Ionel şi alarmându-i pe ceilalți:

– Auuuu! Mi-am hotărât soarta! Cine vrea să mă urmeze.

Şi se aruncă în apă. Îl urmă numai Țombi. Ceilalți îl căutau cu privirile, dar nu-l zăreau nicăieri. Țombi, acolo în apă, părea disperat. Vremea trecea, dar Tic nu apărea la suprafață.

– Optzeci de secunde! se alarmă Lucia. Nu poate să reziste atâta.

Toți săriră în apă după Tic, toți cu excepția lui Ursu. Ceilalți nu-i observaseră nemişcarea. Înotau pe sub apă, căutându-şi prietenul.

– Tocmai tu, Ursule! se auzi de undeva vocea lui Tic. M-ai deziluzionat.

– Las’ că ți-am văzut nasul lângă coada lui Țângulică…

– Nu-i adevărat! Nasul meu era lângă bot, nu sub coadă… Sau… Aaaa… Faci glume?

Tic se lăsă repede pe spate şi-şi mişcă vijelios brațele de câteva ori. Văzuse capul lui Dan ieşind la suprafața apei. Curând se iviră alături şi capetele celorlalți cireşari. Sinucigaşul, căruia îi căutaseră trupul, se afla departe în larg. Experimenta un nou sistem de refacere a respirației, un sistem original care n-avea altă menire decât aceea de a face zgomot. Inspira şi expira gălăgios, agitându-şi brațele (ca să-i convingă pe ceilalți că stătuse tot timpul sub apă). Văzându-şi prietenii nedumeriți, se prefăcu şi el nedumerit:

– Când am ieşit la aer, nu v-am mai văzut pe mal (pauză pentru refacerea respirației). Dar să ştiți că n-ați stat… (altă pauză) prea mult timp… (pauză). Mai aveți nevoie de antrenament.

Lucia, care purta la mână un ceas antiacvatic, întrebă mirată:

– Cam cât am stat? De când ai ieşit tu, bineînțeles!

– Dan, vreo cinci secunde… Foarte slab… Voi, ceva mai bine. Zece, unsprezece secunde…

– Imposibil! spuse Lucia, privindu-şi fără încetare ceasul, înseamnă că tu ai rezistat o sută de secunde fără aer! O sută cinci secunde! Extraordinar!

– Numai atât?!! se miră cumplit eroul. Eu credeam că am stat cel puțin zece minute. Vai, ce greu trece timpul sub apă! Noroc că am dat peste câțiva peşti. Unul avea aripioarele dorsale lungi şi cu țepi multe ca nişte ace. Şi două dungi închise pe laturi. Ce specie o fi fost, Lucia?

Victor zâmbi când auzi amănuntele. Văzându-l şi pe Ursu pe plajă, înțelese că povestirea lui Tic era reală numai până la jumătate. Lucia şi Ionel în schimb îşi băteau capul pentru a afla specia văzută de Tic. Făceau tot felul de presupuneri. Lui Tic i se făcu milă:

– Gata! strigă el. Am găsit… Mi-am amintit. (De fapt căuta o denumire.) Da! Exact: *Tingus Licensis*.

– N-am auzit de specia asta, mărturisi Ionel, după ce o văzu pe Lucia mişcând sprâncenele în semn de ignoranță.

– Eu am citit despre ea, răspunse Tic, făcându-i semn lui Țângulică să se apropie.

Se aruncă şi Ursu în apă. Saltul acestuia îl determină pe Tic să înoate cu toată iuțeala spre Lucia, care urmărea mersul secundarului pe cadran. Tic se alătură observației, după ce Lucia îi arătă cu unghia degetului mic locul unde se împlinea un minut de la dispariția lui Ursu în apă. Mai trecură şaptezeci de secunde până ieşi Ursu la aer.

– Două minute şi zece secunde! Bravo, Ursule. Îți recunosc superioritatea!

– Stăteam mai mult! răspunse vlăjganul. Dar n-am putut rezista la o asemenea tentație.

Brațul său drept scoase la suprafața apei un peşte ciudat, cu botul lung şi ascuțit, care putea să aibă vreo trei kilograme.

– Se încăierase cu altul la fundul apei, aşa că l-am luat prin surprindere.

– E un morunaş! spuse Dan.

– Ba nu! se opuse Tic din obişnuință. Un nise… nise… nisetruț.

– E o păstrugă în toată regula! se convinse Ionel, după ce căpătase şi aprobarea Luciei. Prin urmare, vom beneficia de un prânz copios.

Baia matinală, înviorată de aceste incidente vesele, luă sfârşit. Întinşi pe nisip, în cerc, cireşarii primeau căldura unui soare darnic. Odihna lor,

sau cel puțin a doi dintre ei, luă însă repede sfârşit.

– Acum, fiind mai înviorați, spuse Victor, e cazul să ne începem activitatea. Primul act: asigurarea mijloacelor de transport. Dacă aveți propuneri…

Invitația lui nu căpătă imediat răspuns. Pe buzele câtorva stătea aceeaşi întrebare. O rosti Dan:

– Pentru ce? Adică… încotro trebuie să pornim?

– Avem tot timpul să alegem direcția, răspunse Victor. Până atunci trebuie să ne asigurăm mijloacele de transport. De fapt avem unul singur. Dar cum putem oare face rost de el?

– Cotiga?! încercă Tic să ghicească. Vreau să fac şi eu cunoştință cu ea. Am mania obiectelor de muzeu.

Tic era dornic de o plimbare, bineînțeles, după ce-i făcuse cu cotul lui Ursu şi căpătase aprobarea acestuia din ochi.

– Primul voluntar, dădu a înțelege Victor. Ar mai fi nevoie de unul.

Ursu ridică mâna. Dan îşi manifestă repede neîncrederea, cu gândul ca să-l provoace pe Tic.

– N-o să vă fie prea uşor s-o obțineți, dacă o mai fi existând la ora asta. Pentru că se colectează şi pe aici fier vechi.

– Dacă s-ar colecta şi gândurile tâmpite, am fi mai fericiți pe lumea asta, răspunse Tic. Sau – cine ştie? – poate ne-am plictisi. De, fără buruieni florile nu ni s-ar părea atât de frumoase… Lasă, Dan, nu te mai frământa. Până găseşti tu replica, noi suntem înapoi cu cotiga. Eu sunt gata de plecare.

Câteva minute mai târziu, Ursu şi Tic părăsiră tabăra de la marginea mării. Țombi se luă pe urmele lor. Ceilalți cireşari se strânseră la umbra cortului mare. Numai capetele le erau la umbră. Trupurile li se prăjeau la soare. Doar Dan, pățitul, îşi aruncase peste umeri un prosop, e adevărat un prosop subțire.

Tic pornise la drum cu paşi de plimbare. De-aceea se miră când îl simți pe Ursu înviorând ritmul. Se opri brusc şi izbi cu călcâiul în nisip.

– De ce te grăbeşti? Pe soarele ăsta… zău, parc-ai vrea să mă deshidratezi…

– Nu-ți fie teamă. O să ai vreme să-ți pui apa la loc.

– Nu vreau să mă umplu cu apă sărată. Am şi aşa atâta sare în mine, că s-ar putea să devin veninos.

– Nu-i vorba de asta, Ticuşorule. Ți se va oferi din belşug apă bună, sănătoasă, de ploaie.

– Aaaa! pricepu Tic. Ți-e teamă de ploaie? Păi n-avem corturile?

Ursu îşi prinse prietenul de braț şi-l îndemnă la drum:

– Să nu ne prindă ploaia pe drum, Ticuşorule. Nu te uita că ziua e frumoasă şi cerul senin. În câteva minute poate să toarne cu găleata. Şi cine ştie cât avem de mers.

– Aaa! Tu te gândeşti la celălalt drum, spuse Tic, iuțind pasul. Sigur că da, să ne grăbim. Dar oare unde plecăm, unde ne instalăm definitiv?

Ursu ridică din umeri. Părea că nu-l interesează răspunsul.

– Eu nu sunt de acord cu tine, continuă ciufuliciul. Dacă nu ştiu unde merg, unde mergem, măcar să căutăm să ghicim.

– Aşa, din spirit sportiv? Ca să faci puțină gimnastică? La ce ți-ar folosi? Soarta noastră se hotărăşte acolo, la corturi. Noi n-o mai putem schimba.

– Asta-i va să zică. Cum de au renunțat ăia atât de lesne la o inteligență atât de fină şi ascuțită? Şi la… la… la…

– La, la, la… Lasă, Tic. N-ai făcut nicio gafă, nu te bosumfla… Eu am toată încrederea în Victor. Şi în… în… în…

– Lu, lu, lu… Tra, la, la… Frumoasă combinație de sunete. Nu? Mi-a venit mie aşa. Da, şi Ionel, şi Lucia… sunt acolo capete care conțin în ele ceea ce avem şi noi. Oricum însă îmi place să dau idei, sau măcar să strecor pe ici, colo câte o viperuşcă… după ce i-am dezghiocat dințişorii.

– Hm! mormăi Ursu. O să ai destul de furcă şi cu cotiga… Ne împărțim de pe acum sarcinile. Tu o obții, eu o trag. Mai greu o să fie pentru tine.

Ursu spusese toate acestea ca să-şi mai învioreze prietenul, să-i atenueze regretul că nu participă la sfatul de lângă corturi.

– Zău, e chiar atât de dificilă problema cotigăi? Trebuie să ne facem dinainte un plan de atac, sau ne lăsăm conduşi de inspirația momentului?… Sau suntem din capul locului obligați s-o împrumutăm – cum să spun? – cu mulțumiri postume?

– Vedem noi. Dacă bătrânica e bine dispusă…

Tic ceru relații despre bătrână. Exagerând puțin în răspunsuri, Ursu îi făcu un portret nu prea binevoitor. Mintea lui Tic îl hiperboliză însă. Era

convins că va trebui să înfrunte muma mumelor pădurii.

– N-am văzut nicio pădure pe-aici, Ursule. Nici din tren, nici…

– Ce ți-a venit acum să te gândeşti la pădure, în pustiul ăsta galben de nisip?

– Aşa, ca să… ca să avem de unde aduna vreascuri pentru focul de seară… Sau să avem din ce face o plută. Nu crezi că ne va trebui o plută?

– Nu cred, deşi pluta rezistă cel mai bine la valuri, ştii tu, din Kon-Tiki… Ne ajunge şi barca de cauciuc…

Amândoi tinerii mergeau greu prin nisipul care se înfierbântase. Îşi scoseseră sandalele din picioare, dar drumul nu se uşurase prea mult. Sudoarea curgea şiroaie pe dânşii.

– Ia spune, Ursule! se pomeni Tic întrebând fără alt intenție decât aceea de a redeschide convorbirea. Am impresia că nu prea eşti în apele tale?

Uimit, Ursu întoarse capul şi se uită iscoditor la tovarăşul său de drum:

– De unde ai dedus tu asta? Adică… de ce să mă ascund? E adevărat că nu prea mă simt în apele mele. Nu ştiu nici eu de ce… Şi… zău, Ticuşorule, m-ar amărî amănuntele.

– Zău?! se miră la rândul său Tic. Eu te-am întrebat aşa, într-o doară… n-am ştiut că ai rezerve față de povestirea lui Ionel.

– Ce spui tu? Povestirea lui Ionel? De ce să n-o cred? Sigur că sunt unele amănunte care nu s-au lămurit, care *încă* nu s-au lămurit. Dac-ar fi totul limpede, n-am avea ce să căutăm aici.

Planul lui Tic izbutise pe jumătate. Neliniştea lui Ursu nu era provocată de expediție. Rămânea o singură cauză, una singură. Nu numai pentru că-l ațâța curiozitatea – cel puțin aşa se scuza el – dar mai ales pentru că nu putea răbda să-l vadă pe Ursu suferind din *cauza aceea* idioată (tot părerea lui personală) Tic îşi făcu un plan de acțiune pe care-l puse imediat în aplicare.

– Nici eu nu prea sunt în apele mele, Ursule. Mă preocupă starea Mariei. N-ai văzut-o? Parcă ar fi o domnişoară de pension, în vacanță, preocupată să culeagă din alea… cum le spune? Da… melancolii.

Făcuse într-adins pauzele pentru că-l văzuse pe Ursu oprindu-se brusc şi ațintindu-şi privirile asupra lui. Căută la repezeală o explicație

pentru gestul lui Ursu şi bineînțeles o găsi. Procedase ca un copil. Dar, de vreme ce intrase în horă, n-o mai putea părăsi.

– Acuma, Ursule, dacă tot ne-am întâlnit într-un punct… Să dăm înapoi sau să dezlegăm nodul?

Tic văzu cum se împurpura fața lui Ursu. Prin urmare *cauza* era clară, nu greşise. Doamne! Pentru o asemenea cauză… Cu aerul unui om foarte stăpân pe sine, trecut prin toate ciururile şi dârmoanele vieții, începu să peroreze ca un înțelept. (Oare câtă vreme trecuse de la întâlnirea lui cu Laura în fața gării?… Oare chiar o uitase de tot?)

– Hm. În cazurile astea trebuie să fii indiferent. Altminteri orice gest pe care-l faci poate fi considerat un gest de slăbiciune, chiar de te-ai scărpina în cap din motive de mâncărime, nu din motive de meditație, chiar de ți-ai apropia pleoapele, pentru că te ustură lumina soarelui, nu pentru că ai vrea să observi o siluetă anume… orice gest…

Tic nu avu puterea să termine. Simțise brusc în păr o adiere. Închise ochii. I se plimbau oare nişte degete duioase sau vreun vârtej mic, rătăcitor, hotărâse să cocheteze o clipă cu cârlionții lui? Întinse gâtul şi… „Brrr! îşi spuse în gând. Acuma ce mă fac?” Căută salvare într-un ciulin, pe care, negăsindu-l nicăieri, îl scoase din talpa piciorului.

– Da, continuă el. Orice gest se poate interpreta cum vrei… Nu ştiu cine spunea că adevărul nu este ceea ce este, ci ceea ce vrem noi să fie… Nepăsarea, Ursule, nepăsarea e mama… mama cui?… Na! Au ajuns să mi se transforme şi concluziile filosofice în înjurături… Poate că în cazul şi pentru *cauza* noastră e ceea ce trebuie.

– Ce tot bâigui tu acolo? Mai bine ne-am gândi la altceva. Nu vezi că ne apropiem de sat?

Tic se simți deodată cuprins de remuşcări cumplite.

– Sunt un mişel, Ursule. Dar asta pentru că țin prea mult la tine. De aceea am şi atâta curaj şi nu mă ascund de tine. E adevărat că uneori încerc să te… nu să te înşel… ci să te protejez… am observat şi eu că s-a schimbat parcă… E altfel…

– Ai observat şi tu, se întristă Ursu. Credeam că numai eu…

– Stai, stai, că nu ne înțelegem! zise Tic, devenind pe loc lucid. Eu nu mă refeream la nu ştiu ce schimbare pe dinăuntru, mă refeream la… la asta, că s-a făcut mai frumoasă. Parcă a crescut dintr-o dată.

Ursu simți şi mai multă amăreală într-însul şi nici măcar nu se strădui să-şi ascundă expresia feței. Scăpă un oftat uşor şi spuse ca pentru sine:

– Bine c-am ajuns în sat şi-o să scăpăm de gândurile astea.

– Nu! se răzvrăti Tic. Nu, Ursule. Nu pot să te văd trist tocmai pe tine. O fi ea Lucia unică pe pământ, *aşa cum vrei tu* („aşa cum vrei tu" nu se mai auzi însă), dar tu eşti de zece ori unic, sau măcar de câteva ori… Îți spun drept, nu te-aş schimba decât pe mine. Şi tu crezi că Lucia nu ştie? Am văzut eu. Te soarbe din ochi… chiar când nu eşti în preajma ei…

Ultimele cuvinte avură darul să nască pe chipul lui Ursu o expresie de incredulitate. Tic repară imediat exagerarea.

– Ştii… asta ți-o spun aşa, fiindcă suntem între noi. Când te-ai cufundat în apă, eram lângă ea. Ne uitam amândoi la ceas. Adică ea nu. Numai eu. Ea număra secundele după bătăile inimii.

Ursu apucă mâna lui Tic. Pătrunseră în sat mână în mână. Ciufuliciul ştia că gestul lui Ursu trăda o bucurie adâncă. „Va să zică, gândi el, se petrec mai multe expediții în lumea cireşarilor. Şi cine ştie ce alte surprize ne mai dau târcoale…"

2

Sfatul de lângă corturi era în plină desfăşurare. Probabil avuseseră loc dispute aprinse, dacă ar fi fost să ne luăm după Dan, căruia demult îi alunecase prosopul de pe umeri.

– Aşadar – perora el – îi declarăm război inamicului public numărul unu: nehotărârea şi aliatului său principal, neîncrederea.

– Neîncrederea e pe moarte, îl corijă Lucia. Situația era mult mai dezavantajoasă, de pildă, atunci, când am dat urmare mesajului Laurei. Ionel aduce o mărturie proprie, confirmată, cum spunea Victor, fără provocare şi necesitate, de un alt şir de mărturii. N-avem voie să fim neîncrezători… Nehotărârea însă persistă. Încotro?

– Stați, stați puțin! ceru Ionel. *Încotro?* Cu ce scop punem întrebarea?

– Nu te înțeleg, spuse Dan. Păi care poate fi scopul decât acela de a autentifica descoperirea?

– Ionel are dreptate, interveni Victor. Nu e vorba de scopul direcției, ci de scopul întrebării.

– Mi se pare unul şi acelaşi lucru. Dar, dacă voi vreți complicații, eu nu mă opun.

– Nu, Dan, nu vrem complicații, ci, dimpotrivă, evitarea lor, continuă Victor. Ca să înțelegi mai bine cum stau lucrurile, răspunde tu la acest „încotro?”

– Sunt două direcții posibile, se grăbi Dan să răspundă. În sus sau în jos. Adică spre coloanele văzute de pescari sau spre cele văzute de Ionel.

– Cunoşti tu bine locurile? îl întrebă de astă dată Lucia. Arată-le pe hartă!

– De ce să le cunosc eu? Le cunoaşte Ionel. Nu spunea el, nu spuneai tu, Ionel, că ai însemnat pe hartă locul unde presupui că le-ai văzut? Să mergem acolo!

– Mai întâi, răspunse Ionel, locul nu este sigur, ci, aşa cum ai spus tu, presupus. Totuşi, într-un anumit perimetru posibil. L-am întrebat pe timonier, în timp ce ne întorceam, cam prin ce loc ne aflam în timpul primei noastre convorbiri nocturne. I-am spus că vreau să am o amintire. Am făcut nişte calcule şi am ajuns la concluzia că văzusem coloanele cam în dreptul unei movile cu un punct topometric în vârf.

– Oare n-ai confundat punctul topometric cu coloanele? întrebă înfiorată Maria.

– Punctul topometric e format dintr-o prăjină subțire cu nişte aripi de scândură în vârf. Nici ziua nu se vede bine de pe vapor, darămite noaptea. Dar să lăsăm asta… De pornit trebuie să pornim. Încotro? Mergem să căutăm date noi, sau mergem să căutăm Palatul de cleştar?

– Sau, mai bine zis, preciză Victor, pornim să *culegem* date noi sau să *cercetăm* Palatul.

– Acum înțeleg, recunoscu Dan. Dar de ce totuşi atâta fermitate în folosirea verbelor?

– Pentru că în înțelegerea noastră „încotro” nu arată direcții de loc, ci direcții de acțiune.

Dan nu se dădu bătut cu una, cu două. Era convins că întrebările sale nu-i enervau pe ceilalți, ci, dimpotrivă, le erau necesare. De aceea se încăpățână mai departe:

– Şi alegerea unei direcții nu înseamnă implicit acțiune? Nu ne ducem sau nu ne vom duce *undeva* aşa… numai ca să privim marea, deşi unora le-ar face poate plăcere şi acest lucru…

Înțepătura aceasta era la adresa Mariei, dar pornise cu întârziere. Povestirea lui Ionel avusese un efect destul de puternic şi asupra ei.

– Ştiu eu, Dan? căzu Victor pe gânduri. În clipa aceasta, a porni undeva pentru a acționa înseamnă a porni într-o singură direcție. N-am mai avea nevoie de acel „încotro?”

– Să se ducă dracului cu toate neamurile lui trecute şi viitoare. Nu trebuie să-mi mai dați explicații. A înflorit şi dovleacul meu. Văd totuşi că ne pregătim de plecare.

– Pentru că oricum trebuie să plecăm din acest loc inutil, răspunse Lucia. Ştiam dinainte că e un simplu loc de întâlnire.

Dan mormăi ceva neînțeles. Ridică neştiutor din umeri şi-şi propuse, măcar pentru o perioadă scurtă, să nu mai deschidă gura. Ionel, în schimb, se văzu nevoit să facă o precizare:

– Eu sunt, într-un fel, subiectiv. Nu pot să pledez… sau, dacă pledez, pledez după glasul inimii. Aşa că nu trebuie să vă luați după mine. Dacă ar fi să hotărăsc eu… Întrucât nu am niciun dubiu asupra realității celor văzute de mine şi întrucât locul este identificat sau identificabil… Nu mai e nevoie să continui…

Lucia şi Victor îşi întâlniră pe undeva aceleaşi gânduri sau, mai bine zis, aceleaşi întrebări. Victor fu cel care recapitulă datele:

– Va să zică, tu, Ionel, ai văzut într-un anumit loc nişte coloane, adică Palatul de cleştar, cum am convenit. Nu ştim încă dacă denumirea e prea umflată sau dimpotrivă prea avară. Vom vedea noi. Palatul a mai fost văzut şi de alții, altădată, însă în alte locuri. *Ceva* există deci. În existența acestui *ceva* cred cu toată convingerea. Unde există? În punctul X sau în punctul Y! Sau există separat şi asemănător în ambele puncte?

– Dar castelul celor două cruci, Victor? întrebă Maria. Nu-ți aminteşti că ne-a pus aceleaşi probleme? Îmi vin în minte ecuațiile tale.

– Nu, Maria, ripostă Lucia. Castelul celor două cruci există într-unul şi acelaşi loc. Victor a alăturat atunci, prin calcule, cele două castele pe care le întrezărisem la un moment dat. De data aceasta însă trebuie, tot prin calcule, să le separăm. Aceasta pentru… pentru siguranța

adevărului. Dacă nu le separăm, mai bine rămânem aici şi ne prăjim la soare.

– N-ai imaginație, Lucia, se rupse Dan din tăcere. Putem deschide un curs de pescuit „gen Ursu”. Sistem original, garantat.

Cu un gest scurt, Victor concentră iarăşi gândurile tuturor:

– Putem crede în existența a două palate? Aceasta mi se pare acum, în prag de plecare, întrebarea principală. Repet: în clipa asta.

– Eu în existența Palatului *meu* cred. Fără cel mai mic „dubiu de îndoială”, cum ar spune Tic.

– Iar celălalt – sublinie Lucia – e atestat la rândul lui de o sumedenie de factori… Înțeleg de ce Victor consideră existența celor două palate, în clipa asta, drept problemă principală. Cred că nici n-am mai întreba „încotro?”, ci am porni spre locul însemnat de Ionel pe hartă.

– Da! întări Victor. Am pleca într-acolo, pentru că avem date certe în mână.

– Tu, Victor, crezi că apariția celui de-al doilea palat exclude palatul meu? Neapărat trebuie să se excludă unul pe altul?

– Nu ştiu ce să cred, răspunse Victor. Sau mai bine zis nu vreau să mă gândesc prea mult la această problemă. Am ridicat-o pentru că ea totuşi există. Ştiu că ar fi foarte simplu, şi foarte logic, şi foarte firesc să mergem spre punctul topometric, adică spre palatul tău. Dar nu pot să nu dau glas unei întrebări care ne-ar putea obseda mai târziu.

Ionel se îngălbeni. Parcă i s-ar fi redeschis o rană. Avu totuşi curajul să fie sincer:

– Prin urmare te îndoieşti de existența palatului meu… Dar l-am văzut, Victor.

– Nu, nu mă îndoiesc de ceea ce ai văzut tu, Ionel. Ți-am spus de atâtea ori. E însă ceva care întunecă întreaga ecuație, care-o tulbură. Dacă m-aş gândi mai mult poate aş afla ce. Dar, aşa cum a spus Dan, trebuie să învingem inamicul cel mai primejdios: nehotărârea. Ca să nu rămânem aici războindu-ne între noi şi prăjindu-ne la soare…

Ionel tot nu era mulțumit de explicațiile primite:

– Numai din această cauză trebuie să acționăm, trebuie să alegem o direcție?

– Nu! Mai este una, foarte importantă: timpul. Suntem spre sfârşitul vacanței, din păcate, nu la începutul ei. Şi dacă lucrurile se vor complica

pe parcurs… vom fi nevoiți să renunțăm…

– E adevărat, spuse Lucia. Timpul, de astă dată, nu este un aliat prea darnic cu noi. Dar, acționând astfel, spun *orbeşte* cu conştiința că exagerez, nu riscăm să transformăm aliatul în inamic?

Victor ridică neputincios din umeri. Se gândea la decepția pe care anumite idei, apărute în ultima clipă, i-ar putea-o provoca lui Ionel. Dar şi ideile erau confuze şi starea lui era plină de nelinişte. Se mulțumi doar să-i dea dreptate Luciei:

– Ştiu, Lucia. E un pericol, îl simt. Dar, complicând lucrurile de la început, nu ne paşte acelaşi risc?

– Explicați-mi şi mie, se rugă Dan. Astăzi sunt în conflict cu inteligența. Ce-i cu istoria asta în care timpul poate deveni din aliat rival?

Victor n-avu curajul să rostească cuvântul. Îl rosti Lucia:

– Eşecul… Dacă eşuăm în prima noastră tentativă…

Ionel nu mai putea suporta atâtea nedreptăți. Îşi strânsese pumnii, îşi muşcase buzele până la sânge:

– Nu vă înțeleg. Nu vă înțeleg. Dacă nu credeți în ce v-a spus, de ce nu strigați în fața mea?

– Exagerezi, Ionel, încercă Dan să-l calmeze. Pe cinstea mea că exagerezi. Dar şi ăştilalți exagerează. Fără complicații, mor. Aşa s-au obişnuit.

– Te-a jignit cuvântul? întrebă Victor. E o copilărie. Eu îți înțeleg starea. Ți-am repetat şi convingerile mele. Dar un eşec e foarte simplu, Ionel. Gândeşte-te! Câteva sute de metri, nu câteva, o sută de metri mai sus sau mai jos de la locul unde presupui că ai văzut palatul şi locul real. O eroare de câteva sute de metri şi putem căuta zadarnic, nu zile, ci săptămâni. Îmi amintesc ce-ți spunea marinarul. Marea nu e numai întinsă. E şi adâncă.

Ionel căzu pe gânduri. Problema pe care-o ridicase Victor nu-i venise până atunci în minte. Trăise tot timpul într-o stare de exaltare. Întrebarea însă exista şi era dureroasă.

– Ai calculat sigur, Ionel? întrebă Lucia înfricoşată şi ea de vorbele lui Victor.

– Am calculat bine, dar mi se pare că undeva am făcut o greşeală. N-am verificat datele.

– În ce sens? se înspăimântă Dan la rândul lui.

– În sensul că… M-am slujit în calculele mele de următoarele elemente: viteza vaporului, pe care-o ştiam dinainte, locul sigur pe care mi l-a indicat marinarul, locul în dreptul căruia ne aflam în timpul convorbirii şi ora sigură la care s-a petrecut convorbirea. Elemente nesigure: cantitatea de timp care a trecut de la apariția coloanelor până la convorbire… Aici era eroarea, nu poate fi decât de un minut, două… poate chiar mai puțin…

– În cazul acesta, spuse Lucia, nu poate să apară o eroare exagerată în ce priveşte locul…

– Ştiu, Lucia. Am calculat pe rând cu trei elemente separate de timp. Nu consider nici eu prea gravă eroarea… Limitele în sus şi în jos nu depăşesc o sută de metri.

– Eşti sigur de ora pe care ți-a dat-o marinarul? întrebă Dan. Poate ți-a dat-o cu aproximație.

– Sunt absolut sigur. Am verificat-o de câteva ori, stând cu el în cabină. Exact la unu noaptea are obiceiul să deschidă uşa cabinei şi să ia, cum zice el „un pic de aer”.

– Să-ți spun drept, răsuflă uşurat Victor, mi-a fost şi mie teamă. Acum însă m-am liniştit. Prin urmare n-avem altceva de făcut decât să aşteptăm sosirea unicului mijloc de transport care ne stă la îndemână. Dacă nu se vor ivi şi acolo cine ştie ce surprize…

3

Într-adevăr, cei doi cireşari plecați voluntar după cotigă nu fuseseră scutiți de surprize. Mai întâi, nu găsiseră pe nimeni acasă la locuința cu pricina. Tic bătuse în poartă, până ce învrăjbise la culme toți câinii din împrejurimi, spre marea bucurie a lui Țombi. În al doilea rând, n-o găsiseră pe muma mumelor pădurii nici la Aglaia, nici la Profira, nici la Săftica. Mai mult. Nu le găsiseră nici pe acestea acasă. În al treilea rând, nu reuşiseră, cu toată iscusința lui Tic, să descopere un alt mijloc de transport şi nici măcar un om capabil să le furnizeze un asemenea

mijloc. Erau amândoi în culmea disperării, mai ales după ce la poştă aflaseră că bătrâna familiei Hodoroabă e plecată la câmp cu mâncare.

„Dar cred că se întoarce degrabă, spusese funcționara, dacă nu i s-o întâmpla să se întâlnească pe drum cu vreo băbuță. Că-i place să stea la umbră şi să sporovăiască.” Funcționara voise să mai adauge ceva, dar plecarea grăbită a tinerilor nu-i mai dăduse răgaz. Îşi amintise în ultima clipă de un bătrân cu cioc negru, lunguieț, care se interesase, nu cu mult timp înainte, despre sosirea tinerilor şi despre locul unde se aciuaseră pe malul mării.

„Oare ar fi trebuit să le spun şi asta?” se întreba ea, în timp ce urmărea cu privirea cele două siluete care se îndepărtau.

Ursu şi Tic se aşezaseră pe marginea şanțului lângă casa cu cotiga. Îşi bâțâiau picioarele de nervozitate şi se uitau tot timpul la capătul uliței. (Dacă ar fi avut habar şi de întrebarea nemărturisită a funcționarei…) Uneori îl trimiteau în recunoaştere pe Țombi.

– Ar trebui făcută puțină ordine prin părțile astea, spuse Tic. De pildă, cine are nevoie de copaci pe marginea drumului?… Omul, dacă merge, merge cu un scop, undeva, ce-i trebuie umbră?… Şi pe urmă chestia asta cu babele. De ce să ducă tocmai ele mâncare la câmp? N-au altceva de făcut acasă? Eu, dac-ar fi după mine, le-aş obliga să stea toată ziua la poartă. Dacă intră cineva, un străin, într-o casă? Ce, noi n-am putea foarte uşor să…

Tic făcu o pauză. Îi venise o idee năstruşnică, dar îi era teamă să nu i-o respingă Ursu. De aceea îl luă încet, cu binişorul:

– Îmi povestea odată un bătrân, chiar astă-iarnă. Era viscol cumplit afară şi o coadă la cinema… Nu ştiu cum se întâmplase să stau tocmai lângă el. Fuma țigări „Mărăşeşti”, una după alta, şi mă îneca fumul lor.

Tic făcu o pauză pentru a-şi verifica puterea amănuntelor.

– Şi? întrebă Ursu. De fapt ce vrei tu să povesteşti? Vreo istorie de-a ta?

– Aş! O întâmplare oarecare… Tocmai voiam s-o şterg de lângă bătrânul cu ghete galbene, când mă opreşte şi mă întreabă dacă-s elev. Eu îi răspund, el mai departe: ce note am, cum stau cu purtarea, dacă-mi place să mă joc şi tot felul de chestii din astea. Ce să fac? Din politețe, din respect, răspund. Nu ştiu cum vine vorba despre cinste şi necinste şi se apucă să-mi povestească o istorie. Cică i s-a întâmplat lui

– ştiu eu? – poate c-o fi adevărat… pe când era tânăr… profesor de latină şi greacă, adică om serios… Cică într-o zi, chiar ziua-n amiaza mare, apare, în satul în care era, un sat mai mare, că avea şcoală, un lup. Atacase un staul. Prin împrejurimi, numai el. Ce să facă? Un vecin avea puşcă încărcată, dar nu era acasă. Ce să facă? Să ia puşca, intrând pe geam sau pe uşa din dos, sau să lase lupul să omoare vitele?… Mi se pare că erau chiar vitele lui. Adică îi trebuia puşca pentru nevoile lui… Pe scurt: îmi spune c-a luat puşca… intrase pe uşa din dos, era deschisă… ţac-pac, gata lupul!… „Am făcut bine?” mă-ntreabă el… Eu ce să-i spun: „Foarte bine! Vă felicit!”… El de colo: „Păi am luat lucru străin, am intrat în casă străină.” „Ei şi?” zic eu… Tu ce spui, Ursule?

– Eu zic să n-o luăm, Ticuşorule. Nu-s nici lupi, nici vite, nu suntem nici profesori de latină şi greacă… Nici măcar nu fumăm ţigări „Mărăşeşti”…

– Dac-ar rămâne numai chestia cu „Mărăşeştile” în picioare, aş face eu rost repede de ţigări. Dar chiar eşti cu totul împotrivă? Nici măcar aşa, un firicel de aprobare? Tu poţi să te duci la poştă, tu nu ştii nimic şi las eu un bilețel în locul cotigăi.

– Nu, Tic. Dac-ar da lupii peste noi…

– Atunci la ce-am avea nevoie de cotigă? Smulgem un par din gard şi-i faci ferfeniță. Sau le pregătim un mormânt al răzbunării ca atunci. Of… Ia mai du-te o dată, Ţombi, la capătul uliței… Marş!

Ţombi se supuse ordinului şi o zbughi. Apăru la capătul uliței abia după un sfert de oră. Şi-l aşteptau nişte sudalme şi nişte epitete îndelung şi stăruitor căutate… Dar nu se ivi numai el. Înaintea lui alerga un prichindel, ţipând cât îl ţinea gura. Şi în urma prichindelului, o babă cu o surcică în mână, ameninţând de mama focului. Câinele aduse ţâncul până în faţa casei, apoi fugi spre capul satului, pentru a nu trăda identitatea stăpânului său. Sosi şi băbuţa, leoarcă de sudoare, gâfâind, de părea că-şi trage sufletul.

– Auzi, Doamne! Mânca-i-s-ar toate oasele şi zgârciurile chiar din faţa cuştii lui! Încolţi-l-ar trei sute de viespi şi optsprezece lilieci! Auzi, dihanie scârboasă! Of… Of… Of… Să-mi trag răsuflarea… Of… Auzi?… Bună ziua, maică… Şedeam şi eu la umbră, de, cum se întâmplă cu omul la drum… dădusem peste vreo trei neamuri, mai de departe… of… că mi-a ieşit sufletul… de, ne mai spuneam şi noi pe de-

ale noastre… băiatul se juca liniştit în nisip… când deodată javra asta afurisită sare la el… Băiatul fuge, javra după el să-l omoare, nu alta… Eu ce să fac? După javră… Că nu-mi lăsa deloc băiatul în pace… Nici în zilele mele de horă n-am alergat şi n-am țopăit atâta… Unde te-o muşcat, mă?

– Nu m-a muscat. Mă împunzea meleu cu botul, aici în… şi-şi duse mâna spre fund.

– Şi de ce nu i-ai dat una peste bot, nătăflețule? De ce n-ai luat o piatră?

– Da! Îsi convine matale. Da' cui i-al fi hăcuit culisolul?

Tic făcu la început haz auzind răspunsurile prichindelului, râse cu multă artă, pentru a-şi calcula şansele. Văzând mulțumirea bătrânei, râsul său se prefăcu pe nesimțite într-o expresie de nemărginită satisfacție şi admirație. Numai chipul lui era în stare să farmece băbuța. Dar mai erau şi vorbele.

– Ce copil drăgălaş! Un înger, nu altceva! Are un năsuc ca o… ca un… ca o piersică medievală… Şi nişte ochi… Câtă istețime, câtă tandrețe, câtă *moronitate* străluceşte în ochişorii lui! E nepotul dumneavoastră?

– Nepot?! zise băbuța foarte măgulită. Ehei, e strănepot, domnişorule.

– Nu se poate! Asta o spuneți aşa… ca să-l întineriți…

Prichindelul, care nu prea înțelegea ce se spune cu privire la el, se aciuase în poala băbuței. Aceasta îi mângâia fericită părul.

– Şi ziceți c-ați venit iar după cotigă? întrebă cu voce binevoitoare bătrâna.

– Nu… Am venit să… Am venit cu… nişte treburi, dar auzind că strănepoțelul dumneavoastră, e atât de isteț, aşa că…

– Dacă n-aveți nevoie de ea… Tot mi-o ceruse cu împrumut un fin de-al meu de peste deal…

Tic o sfecli. Îşi blestemă bunăvoința şi era cât pe-aci să se căiască de drăgălăşeniile pe care i le spusese țâncului. Noroc că-i strecurase şi câte o „realitate". Încercă să repare gafa:

– De fapt… Nu ne stă la inimă să vă refuzăm. Nu-i aşa, Ursule? Dacă țineți atât de mult să ne-o împrumutați… Ştiți… Nu-i bine să nu asculți oameni mai în vârstă…

– Apoi să ştii, drăguţule, că eu îți dau cotiga, spuse râzând bătrâna. Dar să nu mă faci să-ți şi mulțumesc pentru treaba asta… Că dacă mai stau mult de vorbă cu mătăluță o să mă faci să-ți umplu cotiga cu poame… Da' acu spune-mi drept. Chiar are băiatul meu ochi de morun?

– Morun?! se miră Tic. Aaaa… Cred că n-am observat bine… Vai, cum să aibă ochi de morun. L-am confundat cu… linul. Are ochişori de lin.

– Hai, luați cotiga şi mai scuturați şi pomii aceia din grădină… Iar de adus înapoi o aduceți atunci când n-o să mai aveți nevoie de ea.

– Şi finul dumneavoastră? încercă Tic să fie politicos.

– Păi uită-te şi mătăluță de jur împrejur şi vezi dacă e vreun deal pe aici.

Tic înghiți în sec. În timp ce încărca poame în cotigă îi şopti lui Ursu:

– Straşnică băbuță. Da' şi eu straşnic! Ai văzut cum am făcut-o din „muma pădurii", „pâine caldă"?

4

Când cotiga ajunse la marginea mării, corturile demult erau prefăcute în baloturi. Un morman uriaş de bagaje aştepta să fie încărcat pe platforma aceea de scânduri susținută de două roți de fier. Treaba aceasta dură însă foarte puțin.

– Să orânduim schimburile pentru cărat, spuse Victor. Eu cu Tic, Ionel cu Dan, Ursu… singur.

– Şi noi? întrebară în acelaşi timp Lucia şi Maria. Pe noi de ce ne excludeți?

Victor desfăcu brațele în sens de „voi, dacă vreți neapărat, n-aveți decât". Cel care se împotrivi, atât participării fetelor, cât şi participării celorlalți la trasul cotigăi, fu Ursu. Nici nu voi să audă de ajutor. Aproape că-şi goni prietenii:

– Lăsați-mă pe mine. Asta-i treaba mea. O iau pe nisipul ud. Nici n-o să simt greutatea. Hai, dați-i drumul. Să nu ne prindă ploaia.

Când se convinse că nu poate clinti cu un dram hotărârea lui Ursu, Victor dădu semnalul de plecare. Porniră pe nisip în direcția Constanța. Numai Ursu rămase câteva clipe pentru a aranja ceva la hulube. Prinsese de hulube o funie ca să poată trage cotiga şi cu pieptul.

Vremea era atât de frumoasă, cerul atât de senin şi marea atât de calmă, că nimeni nu mai credea în previziunile lui Ursu. Mergeau alene, visători, pe malul mării. După calculele lui Tic, aveau de mers până la punctul topometric vreo cincisprezece kilometri. Chiar fără să se grăbească erau siguri că vor ajunge acolo înainte de apusul soarelui. După câtva timp de mers, Ursu o luă înaintea celorlalți. Trăgea cotiga şi cu brațele şi cu pieptul. Tic făcu o glumă văzându-l cum se opinteşte ca un cal la ham, şi pentru şi mai mult haz se agăță de cotigă, strigând vesel:

– Di, roibule, că-ți dau deseară fulgi de ovăz şi zahăr cubic.

– Mai bine mi-ai da acum, îi răspunse cu toată seriozitatea Ursu, oprindu-se din mers.

Tic rămăsese pe cotigă. Se întreba dacă Ursu făcuse sau nu o glumă.

– Chiar vrei să-ți dau? Sau ai spus numai aşa ca să mă dau eu jos?

– Şi una, şi alta, Ticuşorule. V-am spus că o să ne apuce ploaia pe drum.

Tic sări din micul vehicul, dar uită, sau poate nu dădu importanță rugăminții lui Ursu. Acesta trăgea zdravăn la cotigă, obligându-şi prietenii să țină pasul cu el. Când văzu că rămân în urmă, îl chemă cu voce tare pe Victor. Victor alergă spre dânsul, urmat de întregul grup.

– Ce s-a întâmplat, Ursule? întrebă Victor ajungându-l din urmă.

– Ce să se întâmple? Nici nu mi-ați spus unde mergem. Dacă mă rătăcesc?

– Da! asta era… Hm, ai dreptate. Din grabă am uitat să discutăm cu voi, să vă punem la curent cu ceea ce am hotărât sau mai bine zis cu ceea ce am stabilit… Dar de ce fugi aşa?

– Mai bine răspunde-mi… Tic! Vino şi tu ca să ne pună Victor la curent cu…

Odată cu Tic sosiră lângă Ursu şi Ionel, şi Lucia. Numai Dan şi Maria rămaseră în urmă. Avându-i însă pe ceilalți lângă el, Ursu izbuti să schimbe ritmul mersului, impunându-l pe cel hotărât de dânsul.

Aceasta, pe nesimțite, în timpul conversației. Până şi Dan o îmboldea pe Maria să iuțească pasul.

– Nu vezi cât de departe au ajuns ceilalți? Abia se mai zăresc.

– Dacă vor să facă întrecere de marş, n-au decât. E foarte greu să ne rătăcim, dar să ştii că nu te rețin… Dimpotrivă.

– Dimpotrivă!!! Câtă franchețe! Sau e numai cochetărie? Ştii tu cât de cavaler sunt. Nu te-aş părăsi, chiar de-aş şti că mă duci la marginea iadului…

– Poate că tocmai într-acolo mergem… Dar dacă vrei neapărat să rămâi în urmă…

– Mi-ai permite din când în când să-ți fac nişte complimente foarte meritate? Ca să nu simțim scurgerea timpului…

– Eşti un caraghios, Dan, şi mă faci să râd. Îmi promiți complimente, şi de fapt mă jigneşti, cavaler galant ce eşti. Deşi mă ai alături şi-ți ofer satisfacția tăcerii, te plictiseşti…

Dan se opri din mers:

– Stai, stai. Ce-am zis am zis. Înseamnă că mi s-au tulburat mințile, ceea ce e puțintel cam grav. Adică, e mai mult decât un compliment pentru tine… Pe urmă tu mi-ai spus orice cu plăcerea de a sta alături… Nu prea am înțeles eu bine… că m-am tulburat prea tare… Acum ce să fac? Să tac, să vorbesc, să sper? Să cred? Mai bine mă transform într-o coloană de marmură. Mi-e teamă să fac ceva… Mă cuprinde spaima… Ce să fac?

Maria se uită la Dan cu atâta atenție, de parcă îl vedea pentru prima dată în viața ei. Simțea o emoție nouă în vocea lui, deşi încerca să şi-o ascundă.

– Ce să faci? Să-ți spun sincer, Dan? Dacă-mi promiți că nu te superi. Să te iei la harță cu Tic şi să mai aştepți trecerea timpului. Nu minute, ore, zile, ci ani. Vreo câțiva ani.

– Vorbeşti serios, Maria? Ştii adineauri cum se aprinseseră cerurile în inima mea? Prin urmare, absolut nicio speranță…

Maria se înveselise, sau poate că zâmbetul uşor, care i se ivise pe fața atât de îngândurată până atunci, aducea a veselie.

– Ştii ce-o să se întâmple atunci, peste câțiva ani, când *cu adevărat* se vor aprinde cerurile în inima ta?… Melodia asta mi-a plăcut… Ştii ce-o

să se întâmple? N-o să mai spui nicio vorbă. Nici n-o să ai nevoie. Pentru că va țâşni totul din tine ca o erupție.

– Doamne! se tângui Dan cu voce tare. Ce ruşine o să-mi fie deseară!… Dacă am ajuns să-ți spun asta, înseamnă că sunt lecuit definitiv.

Maria simți un uşor regret auzind ultimele cuvinte ale însoțitorului ei. După câteva clipe uită însă totul. Nici nu-l mai vedea pe Dan alături. Visa.

În jurul lui Ursu se purtau altfel de conversații. Mult mai prozaice, sau poate mult mai poetice. Pentru că subiectul discuțiilor era Palatul de cleştar. Tic şi Ursu fuseseră puşi la curent cu tot ceea ce se petrecuse la corturi în timpul dimineții. Dacă Tic mai ceruse uneori vreo explicație, sau pusese vreo întrebare, sau făcuse vreo remarcă în stilul lui, Ursu în schimb tăcuse tot timpul. Nici măcar nu spusese „da” sau „nu”. Tăcea şi trăgea la cotigă şi lăsa sudoarea să-i curgă şiroaie prin păr, pe față, pe gât, pe trunchi, pe picioare. Era lac de sudoare. Numai când auzi calculul făcut de Ionel pentru fixarea locului, se opri din mers şi gestul lui fu atât brusc, că era să răstoarne cotiga cu tot cu bagaje. Se strădui din răsputeri să nu gâfâie în timp ce vorbea:

– După tine, care-i elementul de calcul cel mai nesigur, Ionel? Mi se pare că timpul de la apariția coloanelor până la întâlnirea cu marinarul, nu?

– Da, recunoscu Ionel. Celelalte sunt date precise. Ora, viteza vasului, distanța parcursă în timp de la un loc la altul… Dar ce-i cu tine?

Ursu înconjură cu privirea orizontul. Fața i se întunecase, întoarse apoi capul şi se uită atent înapoi. Ceilalți nu-i zăriră pe Maria şi pe Dan. Abia deosebiră nişte pete în depărtare. Ursu în schimb îi văzu şi clătină nervos din cap:

– Acum se grăbesc ei, dar să nu fie prea târziu. Vijelia, Victor! Vine o vijelie cumplită! Uitați-vă pe mare, în zare. Nişte dungi negre. Şi aerul… Nu simțiți şuvoaie reci în zăpuşeală?

Nimeni nu văzu dungi negre la orizont, dar în aer simțeau ceva neobişnuit. Se uitară de jur împrejur. Niciun adăpost. La câteva sute de metri în fața lor, spre marginea mării, se înălța singuratic un salcâm uriaş.

– Eşti sigur, Ursule? Poate că…

– Nu mai putem pierde nicio secundă! se răsti el. Spre salcâm!

Porniră aproape în goană. Aerul devenea din ce în ce mai rece. La marginile ei, marea arunca spre cer nişte trombe negre, uriaşe. Ursu opri cotiga în dreptul salcâmului, cam la vreo cincizeci de metri de copac.

– Corturile! răcni el.

Cireşarii începură, în grabă, să instaleze corturile. Ursu le verifică soliditatea şi, nemulțumit, ceru funii pentru a face nişte ancore suplimentare.

– Noi, între timp, să aducem bagajele, spuse Victor. Să împingem cotiga lângă corturi.

Victor, Ionel şi Tic se opintiră să mişte cotiga despovărată pe trei sferturi de încărcătură. Nu izbutiră s-o clintească niciun centimetru. Nisipul acționa ca o frână cu neputință de învins. Abia în clipa aceea înțeleseră de ce ceruse Ursu cu atâta vehemență să fie lăsat singur la trasul vehiculului. Toți ceilalți n-ar fi putut, adunându-şi laolaltă puterile, nici măcar s-o urnească din loc.

– Şi eu, care te-am obligat să mă cari, se căi Tic. Iartă-mă, Ursule.

– Cred c-am dat zece litri de apă din mine, spuse vlăjganul. Credeam c-o să-mi crape tendoanele, c-o să mi se spargă venele… Bine că…

În clipa aceea începu vijelia. Cerul deveni dintr-o dată de păcură. Răsună un bubuit în depărtare, marea porni să geamă şi să se zguduie. Câteva sulițe de foc azvârlite în zigzag, pe cer, primele picături, urletul crescând al valurilor, alte bubuituri mai apropiate… Maria şi Dan alergau bezmetici. Mai apucaseră să vadă corturile. Apoi întunericul deveni de nepătruns şi ploaia se revărsă cu puterea unui torent. Cerul tremura din toate încheieturile. Ursu se pregătea să pornească în întâmpinarea întârziaților. Aceştia, cu ajutorul fulgerelor, ajunseră la corturi. Erau uzi leoarcă. Dan mai avu totuşi putere să facă o glumă:

– Tot ți-am promis că merg după tine până la marginea infernului… Mi-am ținut promisiunea. Dar nici tu nu m-ai lăsat să cad înăuntru.

Maria însă nu-l auzea. Era în celălalt cort. Lucia o fricționă cu alcool, apoi o ajută să se îmbrace şi, preventiv, o obligă să ia nişte tablete.

– Eşti atât de fierbinte, Maria, că mi-i teamă să nu te îmbolnăveşti…

– Ce dar cumplit! se înfiora ea. Am stat nemişcată până mi-a pătruns tot trupul. Dacă nu-l vedeam pe Dan prăbuşindu-se…

– Eşti nebună sau ce-i cu tine?… Îmbracă halatul ăsta. Repede.

Maria deveni subit docilă, supunându-se vocii poruncitoare care străpungea întunericul.

În cortul celălalt, Dan trecuse prin momente asemănătoare. Numai că el acceptase de la bun început tratamentul care i se aplicase. Fricțiuni, masaje, rufărie uscată. Se simțea din ce în ce mai bine dispus.

Afară, vijelia era cumplită. Fulgerele despicau fără întrerupere cerul, orbind şi înspăimântând totul. Tunetele şi vuietul talazurilor se contopiseră într-un zgomot infernal. Natura se dezlănțuise. Trăsnetele țipau tot mai aproape. Numai ele săreau ca nişte acute din cornul infernului. Unul lovi atât de aproape, că, în corturi, fiecare simți pe limbă săgeata electrică.

– Salcâmul! spuse Ursu. Am scăpat. Dacă ne-am fi oprit sub el… Aşa am redus riscul la jumătate. Ori corturile, ori salcâmul. Am scăpat, în sfârşit.

Ca întotdeauna în clipele grele, primejdioase, Ursu îşi dovedise luciditatea.

Prin deschizătura de un deget a unei ferestruici, băieții văzură salcâmul arzând. Era un spectacol de necrezut, fantastic. Torentele de ploaie nu reuşeau să-i stingă toate flăcările. Ardea ca o lumânare şi deodată se frânse de la jumătate. Priveliştea de foc aduse pentru multă vreme tăcere în corturi. Vijelia îşi continua aprigă dezmățul. Dar se stinse tot atât de brusc precum începuse. Atâta doar că lăsă în urma ei înserarea.

Cina avu loc în cortul cel mare, la lumina lanternelor. După cină, se reluară discuțiile.

– Ce-ai vrut să spui, Ursule, atunci înainte de furtună, despre calculele mele? întrebă Ionel.

– Nu despre calcule. Calculul e foarte frumos şi foarte bine făcut. Mă gândeam însă la elementele de calcul.

– Da, îmi aduc aminte, zise Ionel. Ai descoperit un element nesigur?

– Ştiu eu? răspunse Ursu. Mă întreb. Eşti absolut sigur de viteza vaporului?

– Absolut sigur: atâtea noduri pe oră.

– Dar dacă s-a modificat în timpul nopții?

Lumina era difuză, aşa că nimeni nu observă paloarea de pe fața lui Ionel.

– Înțeleg, Ursule, spuse Ionel cu voce ştearsă. N-am verificat viteza din noaptea aceea. Am considerat viteza ca o constantă şi am folosit-o în calcule ca element sigur. Crezi că se poate modifica în timpul mersului?

– Nu cred, Ionel. Sunt absolut convins. De aceea m-am speriat când te-am auzit.

La marile întrebări pe care şi le puseseră până atunci cireşarii se mai adăuga una. Şi ea avea nevoie de un răspuns imediat.

Capitolul V

1

În mica tabără de lângă salcâmul trăsnit, rămăseseră numai Ursu şi Tic. Ceilalți plecaseră dis-de-dimineață spre Constanța. Pentru a se aproviziona cu alimente şi cu unele obiecte necesare expediției submarine (Lucia până la urmă renunțase la barometru în fața argumentului „Ursu”, rostit în cor de toți cireşarii – bineînțeles cu excepția celor în cauză), dar mai ales pentru a-l găsi pe bătrânul timonier şi a-i cere informații suplimentare cu privire la viteza vasului în noaptea marii descoperiri. Sarcinile şi repartizarea grupurilor se stabiliseră de cu seară. Ursu îşi urmărise prietenii cu privirea până la şosea şi nu-i slăbi din ochi nici atunci. Numai când îi văzu urcându-se într-un camion se linişti şi-l anunță pe Tic de norocul celor cinci călători.

– Ştii ce bine îmi pare că suntem iarăşi împreună! se bucură cu glas tare Tic. Şi mai ales neavând altceva de făcut decât paza acestor corturi, pe care o las fără grijă în seama potăii… Auzi, Țombi… Înseamnă că suntem liberi de orice corvoadă pe ziua de azi.

Țombi auzise insulta şi se întristă groaznic, căutând totuşi, în mintea sa de câine un moment, un gând, un prilej de răzbunare. Supus, dar frământat de întrebări şi de gânduri chinuitoare, acceptă locul de pază pe care i-l arătase poruncitor şi sever stăpânul său.

„Prea, prea ciudat se comportă potaia la ora asta, zâmbi Tic. Să fi căpătat oare în ultimele zile o atât de mare considerație față de persoana mea, încât nu mai are curajul să crâcnească?”

Țombi simți insulta repetată şi-n gândurile lui Tic, pentru că făcea parte dintr-un neam de câini cu inteligență superioară, care, printre altele, este înzestrat cu darul de a ghici gândurile oamenilor. Se resemnă din nou, dar şi mai obsedat de ideea răzbunării.

– Ei, Ursule, te-ai gândit? Cum să folosim clipele acestea de libertate?

– Păi eu zic să ne antrenăm rezistența sub apă. Dar fără să-l chemi ca ieri în ajutor pe Țombi.

– În regulă. Dar să nu râzi de mine. Mai mult de treizeci de secunde nu rezist.

– Ieri ai stat patruzeci de secunde, după ceas, ceea ce pentru început înseamnă foarte mult.

– Chiar m-ai văzut imediat ce am ieşit? Am întârziat pentru că nu-l găseam pe Țombi.

– Te-am văzut când îl căutai, Ticuşorule. Altminteri poate că mă înşelai şi pe mine.

Tic râse. Față de toți ceilalți era ironic, se purta uneori chiar obraznic; lângă Victor şi lângă Ursu se simțea însă intimidat. Erau de altfel favoriții lui. Pe unul însă îl stima şi-l admira, pe celălalt îl iubea. Încercând să le pună în balanță calitățile (voia să facă din această comparație o ecuație cu cifre precise, cum îl obişnuise Victor, ca să obțină un rezultat pur, matematic), dar nestatornic sau poate numai distrat, lăsă un gând să-i zboare aiurea. Ecuația se fărâmiță imediat, în schimb se pomeni îmbogățit cu o idee grozavă, menită să-i umple cu plăcere clipele libere.

– Ursule! De ce suntem noi proşti? Înțelegi, „proşti” e un fel de a vorbi. De ce nu umflăm noi barca de cauciuc? Pssst! Ce plimbare am face şi poate chiar şi nişte cercetări, aşa, fără scop.

Ursu primi fără rețineri propunerea lui Tic. După un sfert de oră, barca, umflată până la limită, îşi aştepta pasagerii. Înfiorat de plăcerea anticipată a unei plimbări cu barca pe mare (exista oare în tot oraşul cineva asemenea lui care să se fi bucurat în toată ascendența şi descendența neamului său de o asemenea cinste şi plăcere?), Țombi făcu o ultimă încercare de a se face ascultat de Tic, renunțând, cu jurăminte solemne (dar tăcute, fără martori), la toate gândurile de răzbunare. Fu însă alungat la locul său cu indignare şi însoțit de epitetul care-l jignea cel mai mult pe lume: javră… leneşă („leneşă” era termenul îndulcit de Țombi, pentru a nu crăpa cu totul de ruşine). Replica o dădu imediat. Când îl văzu pe Tic gata să se urce în barcă, scoase un urlet atât de năprasnic, că stăpânul său îşi pierdu echilibrul, căzu în apă şi răsturnă barca totodată. Dar, când zări capul lui Tic ieşind din apă, începu să se uite mirat şi neliniştit în jurul său, parcă pentru a-l

descoperi pe autorul urletului. Trăgea însă cu coada ochiului la pumnul strâns care-l amenința şi-şi spuse în interiorul ființei sale câineşti: „Asta nu-i nimic! O să vezi mai târziu…” Încă nu ştia ce va vedea stăpânul său, dar nu asta era important. Importantă era hotărârea lui de a-l face să vadă…

Barca plutea lin pe apa mării. Două lopeți mici mânuite când de Ursu, când de Tic, loveau apa dând viteză şi direcție bărcii de cauciuc. Până în clipa aceea, navigatorii nu se gândiseră la ceva anume. Se mulțumeau doar să facă o plimbare. Deodată se auzi un schelălăit, urmat de un lătrat furios. În convenția Tic-Țombi, combinația acestor sunete indica un semnal de primejdie pentru cineva. Cei doi întoarseră barca spre mal mărindu-i viteza. Țombi se bătea de zor cu nişte gângănii, sau se prefăcea – hoțul! – că se bate. Ba, la un moment dat, începu să se tăvălească în nisip, de parcă i s-ar fi înfipt în blană un roi întreg de bârzoi.

– Îşi bate joc de noi javra, descoperi Tic. Trebuie să fac rost de nişte nuiele. Dacă a ajuns să schimbe sensul semnalelor din codul nostru… Îți arăt eu, potaie afurisită!

După acest incident, navigatorii îşi reluară ocupația. Plimbare, apoi scufundări, antrenamente de rezistență sub apă, de viteză şi de vedere sub apă. Ursu îl învățătă pe Tic vreo câteva mişcări care-l ajutară atât la mărirea vitezei de înaintare sub apă, cât şi la simplificarea şi dozarea eforturilor, ceea ce-i întărea rezistența la presiune şi lipsă de aer.

– Grozav! spuse el, după ce prinse mişcările. Nu vrei să mă cronometrezi?… Stai! Mi se pare că Lucia şi-a lăsat în cort ceasul antiacvatic…

În clipa aceea Țombi lătră de câteva ori aprig, apoi schelălăi. Era semnalul că se apropie cineva cu intenții duşmănoase. Tic îl lăsă pe Ursu în apă şi cârmi cu grijă spre mal. Trase barca la țărm şi se duse mai întâi la Țombi. Acesta, cu picioarele răşchirate şi cu botul întins, privea un anumit loc de pe nisip, de parcă urma să vină de acolo un ditamai balaur hotărât să înghită corturile, bagajele, barca şi o parte din mare. Tic se opri lângă el şi văzu în nisip, într-o groapă mică, un crab mort, aruncat cine ştie de câtă vreme acolo. Nu spuse nimic. Porni cu paşi lenți spre corturi, dar se întoarse brusc şi-l văzu pe Țombi

tăvălindu-se prin nisip de râs. Bineînțeles că, imediat ce zări privirile stăpânului său, se prefăcu iarăşi atacat de albine.

„Bun! îşi zise Tic. Las' că vedem noi cine râde mai bine până la urmă!"

Ți-ai găsit! Câinele respinse cu o nonşalanță definitivă presupusa amenințare. Şi-şi continuă planul.

Tic ajunse cu ceasul şi cu barca la locul unde se scălda Ursu. Acolo marea făcea un intrând, iar pământul, bătut mai cu furie de valuri, îşi scosese afară nişte căpățâni stâncoase. Apa era la început mică, până la gât, dar după câțiva metri se adâncea brusc. Nu se mai vedea fundul. În locul acela îşi continuară tinerii antrenamentele. La prima cufundare, Ursu rezistă, sub apă, o sută treizeci şi patru de secunde. Era recordul său de până atunci. Cufundările următoare, probabil din cauza oboselii, nu depăşiră, în timp, o sută de secunde. După un lung răgaz de odihnă, la cea de-a noua cufundare reuşi să reziste o sută patruzeci şi cinci de secunde. Tic era atât de mândru, de parcă el ar fi fost autorul recordului.

– Acum e rândul meu, Ursule. Ține ceasul. Repede. Vreau să stabilesc şi eu un record.

Ursu răsufla din greu. Era vizibil, sau, dacă vreți, auzibil efortul făcut. De aceea primi cu bucurie invitația lui Tic, îi luă ceasul… Dar îl rugă să aştepte câteva minute.

– De ce? întrebă surprins Tic.

– Ca să… Parcă l-am auzit pe Țombi lătrând.

– Dă-l dracului! E un farsor, o lichea, un trişor. Las' că-i tăbăcesc eu pielea de la coadă pân' la vârful nasului. Eşti gata?

– Imediat, Ticuşorule. Stai numai să mă obişnuiesc cu ceasul.

Când îşi reveni cu totul în fire, când îşi regăsi toate puterile, Ursu îi făcu semn lui Tic să sară. Apoi încordat, cu ochii atenți, urmări înotul pe sub apă al acestuia. Îl urmărea cu barca de la suprafața apei. Nu voia să supună ființa aceea atât de dragă nici celui mai mic risc. După patruzeci de secunde, Tic ieşi triumfător. Se agăță de barcă şi întrebă în pauzele respirației:

– Cât… cât am… cât am stat… Ur… Ursule!

– Aproape şaizeci de secunde.

– Cum? Numai atât? Eu credeam că am stat mai mult de un minut.

– Mai, puțin, Tic. Dar asta n-are nicio importanță.

– Chiar mai puțin decât cincizeci de secunde? Spune drept, Ursule!

– Ai stat exact patruzeci de secunde… pentru că te-ai dus prea la fund şi te-a obosit presiunea apei.

– Asta era! se înveseli Tic. Dar ştii tu ce frumos e fundul? Şi ştii ce mulți peşti foiesc printre pietre? Fii atent! Mă mai duc o dată.

Ursu îl urmări iarăşi, de la suprafața apei. Îl văzu apropiindu-se de țărm, strecurându-se printre bolovani, întorcându-se în loc, rotindu-se de câteva ori în jurul unui punct, apoi ridicându-se cu un bolovan în mână la suprafață. Rămăsese sub apă treizeci de secunde.

– Ai prins un peşte de piatră? îl luă în primire Ursu.

Tic transportă bolovanul la țărm şi țâşni ca un popândău din apă.

– Iute, Ursule! strigă el. Am descoperit o cetate, un oraş, o… Vino repede!

Într-adevăr, bolovanul lui Tic nu era un bolovan obişnuit. Era un fragment de granit, mai mult lat decât gros, şlefuit cândva de o mână omenească, pentru că pe una dintre fețele lui se aflau săpate nişte litere ciudate. Nu mai era nicio îndoială. Bolovanul făcea parte dintr-o masă mare pe care se gravase o inscripție.

– Ursule! Ursule! sări Tic în sus. Lasă, lasă… O să spunem că l-am găsit împreună.

– Ticuşorule! şopti duios Ursu. Asta-ți trece ție acum prin cap?… Nu-ți dai seama ce comoară ai găsit?

– Păi tocmai din cauza asta!… Hai să-l ducem lângă corturi şi să ne continuăm cercetările. Până se întorc ceilalți, poate găsim şi restul.

Lăsară bolovanul lângă corturi şi se întoarseră la locul cu pricina. Țombi încerca să le tulbure căutările (şi nu chiar fără motiv de astă dată). Lătra, lătra ca un apucat. Nemaiputându-i suporta apucăturile rebele, Tic hotărî să-l pedepsească. Dar, când ajunse lângă corturi, nu mai zări bolovanul. Parcă-l înghițise pământul. Mai întâi îl năpădi o spaimă soră cu moartea, dar se reculese repede. Începu să caute cu atenție în nisip. Bolovanul era acolo. Se afundase singur în nisipul ud. Nu se mai vedea decât inscripția.

De astă dată Tic nu mai ținu seamă de codul manierelor elegante. Pocni cu piciorul gol de câteva ori javra, în locul cel mai cărnos şi mai dureros. Cu sentimentul datoriei împlinite, reveni la locul descoperirii.

2

În oraş, grupul celor cinci cireşari se împărți în două. Victor şi Ionel porniră spre port, pentru a da de urmele timonierului, iar Maria şi Lucia, însoțite de Dan, începură să colinde magazinele. Dan întocmise lista obiectelor trebuincioase expediției. Pentru a le achiziționa trebuiau să intre pe rând: într-un magazin sportiv, într-un magazin de fierărie, într-o farmacie şi bineînțeles prin câteva „aprozaruri” şi „alimentare”. Duceau cu ei doi saci mari de voiaj, care conțineau la rândul lor câteva sacoşe şi câteva plase de nailon.

– Pentru treaba asta, anticipă Dan, trebuia să-l luați cu voi pe Ursu, nu pe mine. Sau aveți de gând să angajați un camion?

– Las’ că te mai ajutăm şi noi, nu te speria, încercă să-l liniştească Lucia. Şi apoi nu uita că ne-am dat întâlnire în parc cu băieții. Dacă o să fii prea încărcat, îi aştepți tu înainte acolo, iar noi cumpărăm restul obiectelor.

Primul magazin în care intrară era un magazin de confecții. Dan îşi privi nedumerit însoțitoarele:

– Am uitat eu ceva? Pe lista mea nu e trecut un asemenea magazin.

Văzându-le însă pe amândouă preocupate să privească din toate unghiurile un manechin îmbrăcat într-un taior albastru, tăcu, sau, mai bine zis, făcu o anumită reflecție în tăcere. Dumerit, se retrase într-un colț cu convingerea că va avea timp să citească ziarul sportiv, pe care-l cumpărase la intrarea în magazin, pentru că erau vreo cincizeci de manechine răspândite prin toate raioanele, şi de vreo cinci, şase ori mai multe modele de rochii, taioare, fuste, bluze, şorturi, paltoane, pardesie, raglane, pălării, balonseide, tricouri, costume de plajă şi altele, cărora Dan nu le dădu, din jenă, denumirea.

Fetele îşi terminară însă raita prin magazin mai repede decât presupusese el. Le acostă la intrare cu un zâmbet de mulțumire şi le însoți cavalereşte până în dreptul unei florării. Acolo încetă să mai fie cavaler. Rămase afară în stradă. Dar şi ele încetară să se grăbească. Ieşiră după un sfert de oră, bineînțeles tot cu mâinile goale. Dan le aştepta însă după colț. Cei doi saci de călătorie se aflau la picioarele lui. Ținea mâinile la spate şi părea că face un antrenament de înghițit

noduri. Când fetele se opriră în fața lui, contrariate, îşi adună tot curajul şi, cu un gest sigur, le întinse câte un buchet de flori. Buchetele tremurau însă în mâinile lui. Ca să scape de jenă spuse ceva:

– Din colț, de la concurenta aceea oacheşă cu țigara în gură.

Surprinse şi vesele, amândouă fetele îi făcură cu ochiul şi-l încadrară în mijlocul lor, luându-l de câte un braț. Dan ținea sacii de parcă aveau ouă în ei.

– Aşa nu ştiu dacă voi rezista… Nu vedeți că se uită toată lumea la noi?

Dar, după primele minute de jenă, se pomeni pe nesimțite cuprins de plăcere. Ba le convinse să se mai plimbe puțin pe stradă:

– Până dau „ăia” de port, până dau în port de vapor, până dau pe vapor de timonier, până dau la timonier de un moment favorabil, până dau… „Ferometalul”! N-avem ce face. Trebuie să intrăm.

Vizavi de „Ferometal” era un magazin sportiv, iar lângă magazinul sportiv era un şir de „alimentare” şi „aprozaruri”. Lista lui Dan se scurta, iar sacii de călătorie se îngreuiau. Apoi veni rândul sacoşelor, al plaselor de nailon, începură târguielile cu posesorii unor roşii cât pumnii lui Ursu, discuții în contradictoriu la o tejghea cu ardei graşi, pipărați la preț, cochetării cu nişte piersici şi cu nişte caise prea mari şi prea coapte, ca să nu se transforme pe drum în sirop, compătimiri în fața unor puişori de găină care semănau a ciulama, şi altele şi altele care-l transformaseră pe Dan din viitor candidat la filologie într-un junior înzestrat cu aptitudini serioase de halterofil. Dar apăru până la urmă şi parcul, parcul atât de dorit şi de aşteptat. Se duse la prima bancă, stăteau liniştiți acolo doi bătrâni, o pereche, dar Dan nu mai avea putere:

– Nu vă supărați… Banca e rezervată pentru tineri… Pezevenghiul ăla care se joacă în nisip a şterpelit pancarda de pe spetează…

Bătrânii zâmbiră încurcați, căutară altă bancă, dar, înainte de a se aşeza, se convinseră că nu e atârnată nicio pancardă de spetează. Dan puse pe bancă tot calabalâcul, îşi făcu pernă dintr-un sac plin cu zarzavaturi şi pâine şi se întinse cât era de lung, după ce-şi aşternu ziarul la picioare. Fetele îşi făcură cu chiu cu vai loc în adunătura aceea de pachete.

În cealaltă parte a oraşului, în port, Ionel şi Victor întrebau din om în om şi din cabină în cabină unde e ancorat vasul „Sulina”. Informațiile primite până atunci îi purtaseră de la un cap la altul al portului, dar nicăieri nu dădură cu ochii de vas.

– Am procedat ca nişte copii, se răzvrăti Victor. Trebuia să ne interesăm de la bun început la căpitănie. Ne-am pierdut timpul de pomană.

Victor nu greşise. La căpitănie li se spuse imediat că vaporul se află în port şi li se indică unde este ancorat. După o scurtă căutare descoperiră vasul şi în acelaşi timp şi punctul de pe mal care ținea legătura cu el: o cabină în care un cetățean, aplecat deasupra unei mese mici de lemn, punea fără încetare ştampile pe un vraf de hârtii.

Victor se duse la ghişeu şi întrebă foarte politicos când pleacă vasul „Sulina” în croazieră.

– La ora patru! îi răspunse funcționarul, fără să ridice ochii de pe hârtii şi fără să întrerupă ştampilarea lor.

– Iertați-mă… N-ați putea să-mi spuneți dacă rămâne acelaşi echipaj de săptămâna trecută?

Funcționarul catadicsi în sfârşit să-şi ridice nasul din hârtii. Era un bătrânel slab, cu nasul coroiat şi cu nişte ochelari mici, cu rame subțiri de metal.

– Adică pe dumneata te interesează echipajul? Păi de ce nu spui aşa? Credeam că vrei să faci rost de vreun loc şi locuri nu mai sunt de trei zile. Şi pe cine cauți, mă rog?

Victor tuşi de câteva ori, ca să câştige timp.

– Voiam să las un răspuns cuiva de la timonă…

– Cui? Nu cumva lui Ispir? A fost retrogradat şi dat la alt vas…

Într-o clipită, Victor pricepu că Ispir trebuie să fie timonierul vinovat de ciocnirea vasului cu bancul de nisip.

– Aa! Nu lui… Nu e vorba de Ispir…

– Atunci te pomeneşti că ai ceva cu moş… cu „Rechinul”?… Aşa-i zicem noi de când cu povestea lui din Zanzibar.

– E pe vas, nu ştiți?

– Stai puțin, răspunse funcționarul şi începu să calculeze cu voce tare. Va să zică la nouă… (Victor nu reuşi să descifreze ce trebuie să fie

la nouă în mormăitul funcționarului. La nouă şi jumătate… (acelaşi mormăit), la zece… (alt mormăit)… Cât e ceasul acum?

Funcționarul duse mâna la buzunar, dar Victor îi dădu mai repede răspunsul, privindu-şi ceasul de mână:

– Zece şi treisprezece minute. Foarte exact.

Omul de la ghişeu nu-i ascultă răspunsul. Îşi scoase tacticos ceasul său, îi deschise capacul, se uită de departe la cadran şi abia după aceea rosti, scărpinându-se în cap:

– Zece şi treisprezece minute… Da… (Iar mormăi ceva neînțeles.) Da! E pe vas! La magazia de combustibil, la uşa a patra. La zece şi douăzeci de minute se urcă la timonă ca să fumeze o pipă.

Victor era foarte mulțumit, dar fâstâcit. Nu ştia ce e mai bine de făcut. Să ceară încuviințare pentru a urca pe vas, sau să roage pe cineva să-l cheme pe timonier! Îl scoase din încurcătură funcționarul.

– Ilie! strigă el cu o voce surprinzător de groasă şi de puternică. Ilie! Ai un pasager pentru „Sulina”.

– Suntem doi… îndrăzni Victor.

– Doi pasageri, Ilie… Îi aşteaptă „Rechinul” la „şi douăzeci”.

Un marinar lung şi deşirat, rezemat de un stâlp de fier, le făcu tinerilor semn cu mâna şi, când se apropiară de el, le arătă o bărcuță:

– Poftiți! Dacă sunteți aşteptați de moş Novacu, apoi e mai ceva ca un ordin.

3

Tic şi Ursu continuaseră cu un zel nemaipomenit cercetările. Se scufundaseră de zeci de ori când unul, când altul, scoseseră la suprafață şi transportaseră pe mal zeci de bolovani, unii de dimensiuni uriaşe (opera lui Ursu), dar nu izbutiră să găsească pe niciunul vreo altă inscripție. O adevărată movilă de piatră se înălțase la marginea apei. Erau numai bolovani rupți de furia apei din pământul stâncos. Niciunul nu era dăltuit de mâna omului. Zelul cufundătorilor era însă prea mare ca să se mulțumească cu ideea unui eşec şi să întrerupă cercetările. Curățind în partea aceea fundul apei de bolovani („Avem cel puțin un

loc grozav pentru sărituri de pe trambulină”, spusese Tic, pentru că orânduiseră bolovanii în aşa fel ca movila să poată fi folosită drept platformă), hotărâră „în unanimitate” să continue cercetările în altă direcție.

În timpul cufundărilor, Țombi mai încercă vreo câteva stratageme, folosind semnale din codul convenit cu Tic, dar nu-i mai reuşi niciuna. Nu primi altceva decât nişte amenințări, mai mult în glumă decât în serios. (La planul său cumplit de răzbunare nu renunțase însă definitiv.)

Cei doi cercetători porniră cu barca de-a lungul țărmului, îndepărtându-se de corturi. Încovoiați, ca două cârje, căutau să străpungă cu privirea adâncurile.

– Stai, Tic! şopti Ursu emoționat. Ia uită-te acolo lângă ieşitura aceea. Nu vezi ceva lunguieț?

– Unde? întrebă Tic, urmărind direcția mâinii lui Ursu. Acolo? Nu văd nimic, nici urmă de fund. Dac-aş avea ochii tăi, aş desființa lunetele.

– Uită-te bine, Tic, la fund. Precis e ceva acolo. Ceva ca un paralelipiped.

Tic tresări, îşi încordă privirile, se uită în apă, până i se umplură ochii de lacrimi, dar nu fu în stare să descopere fundul.

– Fii atent că sar! îl anunță Ursu. Lasă-te în partea cealaltă a bărcii.

Îi ascultă sfatul, aplecându-se pentru menținerea echilibrului bărcii. Îl urmări pe Ursu afundându-se, până ce-l înecară culorile apei. După numai douăzeci de secunde, Ursu apăru la suprafața apei, ținând ceva în mâna stângă.

– O bârnă, Tic! spuse Ursu dezamăgit. Nimic altceva decât o bârnă groasă, cu nişte ciocuri de fier în ea. Eram convins că am dat peste o coloană sau peste ceva asemănător. Ce să fac cu ea?

– Scoate-o la mal! Poate o să ne folosească la amenajarea trambulinei. Altceva?

După ce aruncă bârna departe, pe mal, Ursu răspunse cu un glas nu prea mulțumit:

– Nimic, absolut nimic. Numai peşti cu duiumul. Dar ce ne trebuie nouă peşti? Hai s-o luăm în cealaltă direcție.

Cealaltă direcție însemna înapoi la movilă şi de acolo, în stânga, într-o buclă uşoară pe care-o făcea marea. Ajungând cu barca în dreptul movilei, lui Tic îi veni o idee:

– Ce-ar fi să amenajăm trambulina? Numai bine timpul care ne-ar trebui pentru refacerea respirației.

Ursu primi cu bucurie propunerea. Simțea şi el că are nevoie de odihnă. Cufundările dese îl obosiseră. Nu reuşea să rămână sub apă mai mult de treizeci-patruzeci de secunde. Iar Tic, sărmanul, la fiecare cufundare, după două, trei clipe, îşi simțea plămânii în stare de explozie. Cei doi săpară întâi la marginea apei, până dădură de pământ tare, stâncos. Se aşteptau la aşa ceva. Prima bază o făcură din pietre mici, culese de pe mal, puseră apoi bolovani mijlocii, apoi bolovani mari, obținând un turn cam de un metru. După aceea aşezară şi bârna. O acoperiră apoi cu un strat gros de nisip şi deasupra fixară trei bolovani mari, ultimii şi cei mai mari care rămăseseră pe mal. Bârna lungă de un metru şi jumătate şi lată de vreo douăzeci de centimetri ajungea deasupra apei.

– Oare ține? întrebă Tic nerăbdător. Pe mine sigur că mă ține, dar mă gândesc la tine.

Ursu se ridicase pe turnul de piatră. Înainta fără teamă pe bârnă. Lemnul parcă ar fi fost înfipt în munte şi ancorat de pământ. Nici nu se clintea. Ursu îşi desfăcu de câteva ori brațele, îşi luă elan şi făcu un salt mortal, neghemuit. Se roti în aer ca o linie dreaptă şi dispăru în apă, aproape fără să se audă.

În clipa aceea începu să latre Țombi, dar Tic nici măcar nu întoarse capul. Înaintă pe bârnă cu mişcări grațioase de dansator. Țombi lătra ca un apucat, folosind toate semnalele posibile din codul convenit, ba inventase altele şi mai alarmante. Înfuriat, Tic întoarse capul şi furia lui se schimbă în uimire. Nu departe de corturi poposise o maşină şi din maşină coborau… Nu avu vreme să vadă cine cobora. Piciorul ud îi lunecă numai cu un centimetru. Simți golul, îşi pierdu echilibrul şi căzu în cel mai caraghios stil pe care şi-l putea imagina. Cu picioarele crăcănate, cu mâinile în căutarea unui sprijin, cu capul zgâit spre corturi. Ba mai atinse apa şi cu burta. Şi, colac peste pupăză, urechile lui blestemate înregistrară nişte hohote de râs. Era prea mult, mult prea mult. Imediat ce ieşi la suprafață, se îndreptă glonț spre Ursu:

– Te rog din suflet. Numai zece minute. Hai să le-arătăm noi! Dacă nu-i fac să-şi ceară scuze, în genunchi şi cu capul în nisip, să-mi spui mie „cuțu”.

Tic avusese timp să-i observe pe cei care se desfătaseră cu „căzătura” lui. Erau doi bărbați, unul înalt şi slab adus din spate, cu o pălărie albă de paie, albă ca omătul şi cu nişte ochelari, cărora le luceau în soare ramele groase de aur. Altul, bondoc şi chel, parcă-şi făcuse meserie din a poza pentru caricaturişti, atât de caraghios era. Şi alături de ei îşi mlădia silueta grațioasă o femeie înaltă, cu fața ca o păpuşă, pe care nişte copii încercaseră toate acuarelele cu nuanțe de roşu. Erau, evident, toți străini. În fața corturilor, Țombi mârâia la ei. Vizitatorii erau preocupați să privească panorama vastă care li se oferea ochilor.

Tic îl invită imediat pe Ursu la trambulina improvizată. Vlăjganul înaintă pe bârnă cu fața spre mare, dar brusc, prin mişcarea unui singur picior, se roti, ajungând cu fața la țărm. Tic trase cu coada ochiului şi-i văzu pe străini interesați. Femeia mai ales făcea nişte comentarii foarte aprinse. „Cred şi eu, îşi spuse Tic, asemenea corp n-ați văzut voi nici în filmele trucate.” Şi atunci se petrecu minunea. Putea fi oare numit altfel saltul lui Ursu de pe bucățica aceea de trambulină? Corpul lui Ursu se înălță în aer ghemuit, ca împins de un resort. Când atinse limita înălțimii, se întinse drept ca o lumânare. Imediat se roti în linie dreaptă, la jumătate se ghemui, tot rotindu-se, apoi din nou în linie dreaptă, din nou ghemuit şi, înainte de a atinge suprafața apei, făcu şi o dublă mişcare de pendul. Apa nici nu clipoci când îi primi trupul.

„Ah, dacă aş fi avut un aparat de fotografiat la mine, îşi spuse Tic în gând. Nu pentru saltul lui Ursu, pentru mutrele ăstora. Când o să mai aibă lumea un asemenea noroc!? Salt ca al lui Ursu s-o mai obişnui în lume. La urma urmei, n-a fost decât dublu, dar l-a prefăcut el în cvadruplu, prin ghemuiri şi întinderi. Saltul, gata. Dar mutre ca ale ăstora sunt unice şi ele reprezintă un moment în univers.”

Cireşarul era bineînțeles într-un moment de exagerare. Mutrele, dacă ar fi să vorbim obiectiv, meritau însă atenție şi chiar un clişeu din partea unui maestru fotograf. Pentru că numai urechile rămăseseră nemişcate şi în poziția lor dintotdeauna. Restul era anormal şi răvăşit descompus şi contribuia la acea atmosferă de pauză între două numere de circ.

Era rândul lui Tic să-şi arate măiestria şi să ofere şi el caricaturistului nevăzut câteva trăsături inspirate. Merse spre capătul bârnei cu spatele, prefăcându-se că se uită pe cer în căutare de nori. Când simți c-a atins punctul terminus, se roti cu patruzeci şi cinci de grade. Rămase într-o

parte şi execută, pentru prima dată în viața lui, un salt şi jumătate pornit de pe coastă, cu şurub întreg. Când îşi scoase capul afară din apă, văzu gestul de felicitare al lui Ursu şi se mulțumi cu atât. Era convins că vizitatorii rămăseseră „țuț”.

Ațâțat şi mândru, Tic făcu un gest cu mâna în semn de repetiție şi Ursu clătină afirmativ din cap. Cireşarii erau la „înălțime” şi în aer, şi în cădere. Repetițiile continuară fără încurajări de „bis”, dar cei doi saltimbanci de moment nu aveau nevoie de asemenea stimulente. Nimic nu-i amuza şi nu-i îndârjea mai mult să-şi continue salturile decât mutrele spectatorilor. După o vreme însă nu mai ținură seama nici de asta. Săreau de amorul artei, inventând de fiecare dată mişcări noi, unele de un comic grotesc, reparat şi înnobilat doar în clipita când mâinile începeau să despice apa.

Țombi trăi câteva momente de confuzie. Se uita când la săritori când la spectatori. Observă el la un moment dat o mişcare printre spectatori, dar, mai repede decât datoria, birui în el gelozia. Nu pentru mult timp, dar şi o secundă, în anumite perioade ale vieții, poate constitui un timp îndelungat. Gelos de succesul stăpânului său (la care se adăuga şi amintirea unor momente în care jurase răzbunare), furios că nu poate să-şi demonstreze măcar o parte din calitățile sale reale (rolul de paznic îi repugna), Țombi închise ochii pentru câteva secunde, sau mai bine zis (pentru a avea o justificare) îşi mută privirile de la maşină la trambulină pentru a „savura” (mincinosul!) un salt ireproşabil făcut de stăpânul său pe spate, cu revenire înşurubată pe față (avusese grijă şi la amănunte). În acel moment se petrecu ceva, care în alte condiții nu i-ar fi scăpat. Când începu să latre ştia şi el (potaia, javra scârboasă!) că e prea târziu. Cei trei spectatori se urcaseră în maşină, după ce mai întâi salutară cu mâinile (lunganul cu pălăria) pe cei doi actori saltimbanci. Păreau veseli şi saluturile lor nu erau deloc lipsite de admirație.

Aşa că Tic nu avu satisfacția unor scuze cerute în genunchi cu capul în nisip. Se mulțumi şi cu amintirea mutrelor nefotografiate, ba găsi amintirea de o mie de ori mai valoroasă decât nişte scuze care, foarte bine, puteau fi forțate şi nesincere. Țombi însă lătra de zor şi, în lătratul lui, Tic descoperi accese de sinceritate. Auzi duduitul motorului, văzu maşina pornind, întâi în *marche-arrière,* apoi rotindu-se acolo unde

drumul îngust făcea un ochi. Ajunsă cu botul spre şosea, maşina țâşni că din catapultă.

– Ce-i cu tine, mă neghiobule? îşi întrebă Tic potaia când se apropie de ea.

Țombi îl conduse pe plajă într-un anumit loc şi începu să scormonească. Într-o fracțiune de secundă, Tic pricepu ce se întâmplase:

– Ursule! țipă el. Ne-au luat piatra. Maşina! Numărul!

Maşina era departe de şosea. Nici cu ocheanul nu i s-ar mai fi putut citi numărul. Truda lui Ursu fu zadarnică. Nu mai era nicio speranță.

– Imbecilule! Cretin absolut! se răsti Tic la câine. Acum îmi spui? Marfă infamă de hingher!

Țombi era atât de nenorocit, încât îşi jură ca toată viața lui de câine să nu-şi mai trădeze stăpânul. Se fofilă fără zgomot pe lângă Tic şi se duse la corturi. Drept pedeapsă, îşi propuse să stea tot timpul în soare şi să nu pună în gură, în ziua aceea, niciun strop de apă.

4

Timonierul îşi primi cu vădită plăcere oaspeții. Le strânse mâna cu putere. Îl scutură prieteneşte pe Ionel de umeri, se îndepărtă de ei, îi măsură încă o dată de la cap la picioare şi iarăşi până la cap, apoi îi pofti să ia loc pe o bancă îngustă ca o laviță.

– Aşa! Va să zică tot te-ai gândit mătăluță să-mi faci o vizită, spuse dânsul, uitându-se drept în ochii lui Ionel. Bun! Da' despre tovarăşul dumitale nu prea ştiu mare lucru.

La început timid, stângaci, roşu ca focul (primele vorbe ale timonierului descopereau tocmai lacunele sale), Ionel îşi reveni, ba se simți cuprins de zel, când auzi invitația subînțeleasă de a-şi caracteriza prietenul. Şi începu să îndruge la repezeală tot felul de calificative: „faima noastră", „mândria şcolii", „eminent" şi altele, care-l stânjeneau teribil pe Victor. De câteva ori acesta îi făcu semn să tacă, dar Ionel continua, repetând de fapt cu alte cuvinte, ceea ce spusese odată. Victor interveni până la urmă, îndrumând, pe nesimțite, discuția spre

capitolul care-l interesa, scăpând totodată de jena pe care o născuseră în el laudele lui Ionel. Vorbi tot timpul foarte limpede, cu o nuanță de stimă în voce şi cu logica fermă care-l caracteriza.

Bătrânul timonier era atât de interesat de prezența lui Victor, de purtarea sa şi de felul cum vorbise, încât nu-şi mai putea stăpâni bucuria. Căuta mereu ceva cu care să răspundă, neştiind că ochii lui plini de lumini calde, duioase, admirative oferă cel mai frumos răspuns:

– Mă gândeam adineauri că poate aş fi izbutit să strecor duhul mării în dumneata. Duhul cel bun al mărilor, că marea are şi un asemenea duh…

– La toți ne place marea, spuse Ionel. Din prima clipă ne-am înțeles cu ea.

Bătrânul căzu un moment pe gânduri. Închise alene ochii. Când îi deschise, în ei erau lacrimi ciudate.

– Da… da… Multor oameni le place marea, fiindcă văd într-însa atâta libertate şi atâta necuprins… Hm… ar vrea să fie ca ea.

Victor descoperi în cuvintele acelea parcă un ecou dintr-un vers scris cândva de unul dintre marii poeți ai lumii: *„Homme libre, toujours tu chériras la mer… La mer est ton miroir”*[3]… Nu spuse însă niciun cuvânt. Îşi încrucişă brațele la piept într-o atitudine şcolărească.

– Da… da… continuă timonierul. Eu am văzut multe din întâlnirea asta necontenită dintre om şi mare. Că am trecut prin toate mările lumii şi peste tot unde-s mări sunt şi oameni… Odată, pe marea Caraibelor…

Bătrânul nu putea să scape de vechea lui meteahnă. Începu să depene un şir de istorii care zugrăveau mări, oameni, obiceiuri. Îi plăcea mai ales să vorbească despre pământurile acelea înconjurate din toate părțile de apă, „pământuri dăruite şi apărate de mare”, cum le numea el.

Cei doi tineri ascultători aveau impresia că le trec prin fața ochilor pagini din jurnalul căpitanului Cook. Se străduiau să-şi asculte cu atenție gazda, dar, cu toate eforturile lor, nu reuşeau să se concentreze. Fără voie, gândurile le zburau în altă parte. Şi amândoi aveau sentimentul vinovăției. Numai ochii lor erau ațintiți asupra bătrânului, dar de multe ori nici ochii nu-l vedeau. Vorbele care umpleau încăperea veneau parcă din altă lume. „Câtă ingratitudine din partea noastră!” îşi spuse în gând Victor.

– Da’ mi se pare că timpul trece, se trezi bătrânul şi scoase leneş un ceas mare din buzunar. V-aş fi spus eu lucruri şi mai multe şi mai minunate dacă n-ar trebui să ne facem şi obligațiile. Că-mi închipui că şi ’mneavoastră aveți treburi.

Ionel îşi luă inima în dinți şi întrebă cu un ton de timiditate în glas:

– N-ați putea să ne mai dăruiți câteva minute? Am vrea să vă cerem nişte lămuriri.

După ce se mai uită o dată la ceas, vrând parcă să dea a înțelege că timpul e foarte grăbit, timonierul clătină din cap:

– Dacă v-am spus atâtea istorii, cum să nu vă dau şi lămuriri? E chiar mai plăcut şi se potriveşte mai bine unui bătrân când stă de vorbă cu tinerii.

– Acum mi-a venit în minte o întrebare, se scuză Ionel. Când se face o croazieră, viteza vasului e aceeaşi ziua şi noaptea?

– Asta depinde, răspunse timonierul, uitându-se din nou la ceas. Nu că ar fi vreo deosebire în circulația de zi sau de noapte. Depinde… Şi ziua şi noaptea se pot întâmpla o seamă de neprevăzute. De pildă, în croaziera noastră, într-o noapte, din cauza unor defecții la maşini, am stat aproape tot timpul pe loc. Ziua a trebuit să recuperăm timpul pierdut, numai că neghiobul ăla de timonier de zi a băgat vasul într-un banc de nisip. Am avut mare noroc. Puteam rămâne acolo multă vreme.

Ionel şi Victor, care memorase aproape întreaga povestire a generosului cârmaci, oscilau între spaimă şi bucurie. Spaimă pentru că-şi dădeau seama de eroarea strecurată în calcule, bucurie pentru că aveau în fața lor singurul om care putea să înlăture această eroare.

Ionel se prefăcu foarte mirat auzind vorbele timonierului, sau poate că nici nu era nevoie să se prefacă:

– Vreți să spuneți că în prima noapte… atunci când ne-am întâlnit… vasul a stat mai mult pe loc?

– Întocmai. S-a întâmplat ceva la cazane. Un nepricopsit de fochist…

– Probabil că ați uitat să-mi spuneți, atunci, noaptea… îl stârni Ionel.

– Păi nu-i aşa… Abia după ce-ai plecat mătăluță… Stai, stai că eu observasem ceva nelalocul lui şi în timp ce vorbeam. Ai dreptate. Vasul îşi domolise viteza.

Tot calculul lui Ionel fusese în zadar. Se hotărî brusc să întrebe deschis, în față:

– Mă bate un gând, începu el. Cam cu cinci minute înainte de a ne întâlni la cabină, în prima noapte, puteți să calculați pe unde eram?

– Foarte precis? întrebă la rândul său bătrânul. Sau mai cu aproximație?

– Ştiu eu? se intimidă Ionel. Dacă ați putea „foarte precis”…

Timonierul se cufundă în gânduri. Pesemne calcula, pentru că apela deseori la degete. Le sucea, le răsucea, le împreuna, le separa, le strângea în pumn.

– Da’ ia spune drept! se hotărî el, în sfârşit. De ce vrei aşa de precis? Ai văzut ceva pe-acolo?

Inimile cireşarilor se făcură ca nişte purici. Amândoi se străduiau să rămână calmi. Victor se roşi. Ionel, care trebuia să dea răspunsul, se făcu livid la față:

– Da… recunoscu el. Am văzut ceva, cu cinci minute înainte de a ieşi dumneavoastră din cabină.

– Atunci nu m-am înşelat asupra locului. Da, da! se bucură bătrânul. Eram în dreptul locului la Ochiuri. Aşa-i zice țărmului acolo, fiindcă, de departe, scobiturile din țărm seamănă cu doi ochi. Tot acolo-i un salcâm mare, uriaş, pe acela trebuie să-l fi văzut în noapte, dacă s-o fi aprins vreun fulger pe cer.

Ionel ieşise parcă din mormânt. Din lividă, fața i se făcu dintr-o dată roşie ca purpura. Ştia unde se afla Palatul de cleştar, dar nu numai atât. Printr-o fericită întâmplare, cireşarii îşi făcuseră tabăra chiar în acel loc. Numai salcâmul dispăruse.

– Nu mai e acolo salcâmul, spuse el. L-a lovit azi-noapte trăsnetul şi l-a retezat de la jumătate.

– Sărmanul! oftă bătrânul. Îmi plăcea să mă uit la el de pe mare. Era tare mândru şi impunător… După cum văd eu, acolo v-ați sălăşluit… O să vă salut de pe vas… dar asta la întoarcere, că atunci vom trece pe acolo în plină zi. Numa’ dac-o să mai rămâneți…

Cine putea să ia în seamă, atunci, precizarea bătrânului? Cei doi cireşari erau atât de fericiți, că nu ştiau cum să zboare ca să ajungă mai repede la Ochiuri… adică la Palatul de cleştar. Până la Ochiuri, trebuiau să mai facă însă o escală în oraş.

Dan dormea sau poate dormita, în clipa când Victor şi Ionel începură să-l zgâlțâie.

– Scuzați, răspunse cel trezit din somn. Rezervat pentru tineri şi cu ziar la picioare… Ce?!!

Sări, buimac, holbând ochii. Doi băieți şi două fete râdeau în fața lui, dar nu cu un râs ironic. Parcă toată bucuria lumii strălucea în privirile lor.

– Adică… începu să se bâlbâie Dan. Deci… cum… cam… Mă! urlă el. Nu cumva ați descoperit Palatul în timp ce eu dormeam? V-ați inspirat poate din visul meu…

– Hai, hai mai repede la Palat, îl scutură Victor. Nu l-am descoperit încă, dar ştim unde e…

Deodată Dan tresări şi-şi lungi gâtul într-o anumită direcție:

– Cioculețul! arătă el cu mâna. Să mor dacă nu-i cioculețul meu.

Fostul lor vecin de călătorie se afla chiar la intrarea parcului. Nu-şi arăta decât profilul. Pentru că se uita cu atenție la trei persoane care coborâseră dintr-un taxi. Doi bărbați şi o femeie. Nu se uita atât la ei, cât la un obiect ciudat, pe care unul dintre bărbați îl ținea în amândouă mâinile. Un bolovan.

– Ia uitați-vă la el! Zău că ne urmăreşte pe noi. Se preface ca un nătâng că-l preocupă un bolovan, dar trage cu coada ochiului încoace.

Victor îl împinse cu forța înainte. Îi arătă o sacoşă. Fiecare cireşar avea ceva în mâini. Porniră. Dar, când ajunseră la poarta parcului, Dan nu-l mai zări nici pe posesorul cioculețului, nici pe cei cu bolovanul.

5

Câtă tristețe era în schimb la corturile de lângă salcâmul trăsnit! Ursu se aşezase la umbra cortului mare, Tic la umbra cortului mic. Se separaseră parcă pentru a-şi trăi fiecare tristețea proprie. Din când în când, se uitau unul la altul, dar de fiecare dată îşi vedeau mutrele jalnice şi-şi închipuiau, pe bună dreptate, că trebuie să arate la fel. Schimbul de priviri semăna cu nişte căutături în oglindă. Undeva, la mijlocul plajei, Țombi se autoflagela. Îşi clătina fără încetare capul, ca o încuviințare la

toate insultele pe care i le adresase stăpânul său, iar limba îi atârna afară din gură, de parcă ar fi vrut s-o transforme în carne friptă.

– Tic! se hotărî brusc Ursu, ridicându-se în picioare. De ce să ne tânguim?! Nu crezi că ar fi mai bine să căutăm în continuare? Poate găsim altă piatră.

Lui Tic i se făcuse lehamite de viață. Răspunse ca un om care-şi pregăteşte mormântul:

– Şi ce dac-o să găsim altă piatră? O să fie alta… nu aceeaşi. Asasinul!

Auzindu-l, Țombi îşi ascunse capul în nisip.

– Hai, Ticuşorule! Lâncezeala duce întotdeauna la pesimism. Hai să căutăm, ce dracu'!

Tic se sculă, dar paşii care-l duceau spre barcă păreau ai altcuiva. Nici nu puse mâna pe lopeți. Nici măcar nu-şi mai aținti privirile asupra apei.

– Ultimul salt a fost extraordinar, Ticuşorule, încercă Ursu să-l înveselească şi să-i transporte gândurile în altă parte. Şurubul de la sfârşit…

– Atunci ne-au şterpelit comoara… Şi banditul de Țângulică, potaia, javra, cretinul… Iar eu? Cel mai mare neghiob de pe pământ. Vezi, Ursule, unde duce înfumurarea?

Era atâta sinceritate şi atâta convingere în spusele lui, că pe Ursu îl apucă râsul.

– Da, continuă Tic. Noroc că suntem toți la fel. Ştii tu ce-mi trece prin cap? Suntem nişte neghiobi, Ursule… Unii mai mici, alții mai mari, dar nu după vârstă…

Ursu râse şi mai tare, deşi constatarea lui Tic îl privea şi pe dânsul.

– Chiar neghiobi, sau nişte simpli candidați la neghiobie? întrebă el. Te gândeşti la descoperirea lui Ionel sau la altceva?

– La altceva, Ursule. Întotdeauna când mi se întâmplă ceva rău, îmi vin gândurile bune, dar nu gânduri de viitor. Gânduri întârziate, adică fără nicio valoare.

Ursu se oprise din vâslit. Se uita undeva în fundul apei, şi părea că nu-l ascultă pe Tic.

– Hei, Ursule? zise acesta. Mă auzi? Ție nu-ți spune nimic barca asta nenorocită?

– Barca?! se trezi Ursu. Ce să-mi spună? Ce-ai zis şi tu. Că e cam nenorocită.

– Ei, bine, javra asta de barcă mi-a dezvăluit un gând bun, bineînțeles un gând întârziat.

Ursu ridică din umeri neputincios. Nu bănuia ce gânduri pot să treacă prin mintea tinerelului.

– Ia spune tu! Nu suntem noi nişte nătărăi? Şi cu ce-ai greşit tu ieri ca să-ți dăm o asemenea cazană? Şi când mă gândesc că m-am mai urcat şi eu în cotigă!

Vâslaşul se lovi cu mâna peste frunte, lăsând să-i scape lopata în apă:

– Ce să-ți spun? Poate că ne-a cuprins o psihoză în masă. Chiar nimănui să nu-i treacă prin cap? Şi, dac-ai şti, Ticuşorule, cât m-am chinuit! N-am vrut să-ți spun, dar să ştii că am febră musculară.

– Vezi? Umflam barca… o încărcam cu bagaje… Dacă mai încăpea cineva lua vâslele… Dacă nu, o trăgeam simplu, prin apă, cu o frânghie… Sau o împingeam… Şi asta din vina ta, Ursule.

– Ştiu, acceptă Ursu. Dar nici altora nu le-a trecut prin cap.

– Păi de asta zic că-i vina ta. Dacă ne-ai fi lăsat şi pe noi să tragem cotiga, cine ştie… Ideile bune se nasc în fața greutăților.

– Nici n-ați fi putut-o urni, Ticuşorule. Chiar dacă v-ați fi unit eforturile… De asta n-am vrut să vă las.

– Şi mi-a mai venit o idee… Tot bună… tot întârziată…

– N-o mai spune! De ce să ne necăjim? Mai bine hai să ne cufundăm în apă. Parc-aş zări ceva pe fund.

– De ce să n-o spun? E vorba de Țângulică. Dacă l-aş fi dat jos din tren…

– Da' ieri când ți-a adus baba acasă nu mai spuneai aşa…

– Tot geniul crimei a vorbit în el. Dacă nu puneam mâna pe cotigă, până la urmă îi venea cuiva ideea transportului cu barca.

Ursu îşi întoarse privirile spre țărm şi ochii lui ageri observară departe, lângă şosea, un nor de praf. „Acu' e acu'!" îşi spuse în tăcere.

– Ticuşorule… Vin! Într-un sfert de oră sunt aici…

Tic tresări. O clipă crezuse că se întorc cei care-i luaseră piatra. Da, încă înainte de a se uita, ghici după privirile lui Ursu, după mutra lui, cine sunt cei care vin. Şi simți că-l apucă amețeala.

– Stai puțin, se forță Ursu să-i vină în ajutor. Trebuie să găsim ceva. Ştii ce cred eu? La ora urmei ce-a fost? Un bolovan acolo. O piatră. O fi scrijelit-o cineva din joacă.

Ursu nu era convins de o iotă din ceea ce spunea. Cu atât mai mult Tic.

– Era o inscripție, Ursule. O inscripție veche. Dacă n-am putut să-i descifrăm literele…

– Hai mai bine să ne înțelegem. Gata! Să nu le spunem nimic. Sau să amânăm mărturisirea pentru mai târziu. N-ai văzut şi tu că piatra a ajuns aici printr-o întâmplare? Cât am căutat şi n-am găsit urmă de altă piatră… cu inscripții.

Tic era în mare dilemă. De mințit ştia că n-are voie să mintă. Dar, pe undeva, propunerea lui Ursu îi convenea. Îi răspunse acestuia, aproape speriat:

– Ştiu eu, Ursule… Doar… dac-am amâna cu o zi, două. Poate că piatra chiar a ajuns aici din întâmplare. Până la locul Palatului… Cât crezi tu că mai este până acolo?

– Cel puțin zece kilometri. Poate chiar unsprezece. După cum vezi, destul de mult. Nu poate să aibă niciun amestec Palatul cu piatra noastră.

Mai de voie, mai de nevoie, Tic admise argumentele vlăjganului.

– Te-aş ruga însă ceva, Ursule… Dacă vezi că după două zile tot nu spun nimic, te rog să-mi aminteşti de înțelegerea noastră… Nu de alta… Dar şi înfumurat şi mincinos, e cam mult.

Cu această înțelegere, cei doi porniră în întâmpinarea prietenilor lor. Aceştia veneau parcă în ritmul unui vals. Îşi fluierau singuri melodii şi agitau sacii, coşurile şi plasele cu roşii, castraveți, ridichi, ardei şi ceapă, ca pe nişte trofee.

– Te pomeneşti c-au achiziționat totul cu ajutorul unui pariu! se învioră Tic.

– Ura! Ura! strigă Dan din toți rărunchii, înainte de a i se împletici picioarele în nisip şi de a se întinde cât era de lung în fața corturilor.

– Ura! strigă la rândul său Ionel, după ce-şi înfipse bine picioarele în nisip.

– Ura! răspunse Tic cu voce extrem de slabă, ca o obligație, ca un ecou îndepărtat. Ați câştigat la loz în plic, sau ați invadat vreo

grădinărie? Sau ați renunțat la cinste?

– Veste mare, băieți! se îmbujoră Lucia. Gata! Nu mai plecăm.

Ursu nu înțelese. Nici Tic. Cei veniți lăsară coşurile jos, făcură apoi cerc în jurul năpăstuiților şi, prinzându-şi mâinile, începură să țopăie ca la horă. Până şi Maria participa cu tot sufletul la acea descărcare de voioşie şi bucurie.

– Hai! Lăsați mutrele de înmormântare! strigă Dan. Intrați în horă şi jucați.

– Stați! strigă deodată Maria, oprind jocul. Priviți Palatul.

Mâna ei întinsă într-un gest superb indica țărmul mării. Toți îşi ațintiseră privirile într-acolo. Şi-n ochii celor cinci se aprinseră licăriri ciudate.

– Palatul de cleştar! continuă Maria. Da, Ticuşorule! Aici e palatul. Nu simțiți că e gata să vă ofere toate misterele şi saloanele lui?!

Marea era calmă, obsedant de calmă. Dar era şi adâncă, obsedant de adâncă. Îşi păstra tainele în adâncimi. Nu voia să le ridice la lumina zilei.

– Adică? întrebă Tic, într-un țipăt care sfâşie brusc poezia din jur. Spuneți!

– Aici e Palatul, Tic, încercă Ionel să-l liniştească. Adică aici trebuie să fie. În aceste locuri lângă pleoapele acestea ale țărmului.

Dar cum ochii lui Tic şi ai lui Ursu cerşeau mai multă limpezime, Ionel se apucă să le relateze întâlnirea şi convorbirea cu timonierul. Toți aşteptau să vadă înflorind bucuria pe fețele ascultătorilor. Dar, în loc de aceasta, pe măsură ce vorbele răsunau, chipurile lor se întunecau. Tic se uita la Ursu, Ursu la Tic. Ce puteau să facă? Văzându-l pe Ursu că tace, Tic îşi ascunse cu un gest copilăresc capul între umeri şi începu să vorbească:

– Din păcate, noi am aflat lucrul ăsta înaintea voastră, numai că n-am ştiut…

– Dac-ai participa la un concurs de nonsensuri, îl întrerupse Dan.

– Pe care l-ai câştiga tu, nu uită să adauge Tic. Şi lasă-mă în pace! Acum sunt pe picior greşit… Da!… Am descoperit Palatul şi l-am pierdut, adică ni s-a furat… Pentru că eu sunt un înfumurat, javra aia un cretin, iar voi, şi eu, nişte… nişte neghiobi, după chestia de ieri cu barca…

Toată supărarea, toată furia, toată ciuda din el izbucnise. Se potoli repede, dar cu sentimentul unui om care merge spre eşafod. Povesti tot ceea ce se întâmplase la corturi de la plecarea până la înapoierea prietenilor, fără să uite vreun amănunt, fără să exagereze şi, mai ales, fără să se ierte.

– Asta-i! Studiile acelea de caricatură ne-au furat inspirația!

– Cioculețul! sări în sus Dan. Cioculețul. Nu l-ați văzut? Se uita la noi şi la ăia cu piatra. Ah, Tic! Dac-ai şti că i-am avut în fața ochilor! Şi am văzut bolovanul în mâna lor!

– Cum? sări la rândul său Tic. Şi nu… Şi n-ai fost nici măcar curios… Eu… dacă aş fi fost în locul tău, aş fi înlocuit bolovanul cu… cu un pepene…

– Dac-am fi cumpărat pepeni… se tângui Dan, apoi continuă adresându-se Luciei şi Mariei: Vedeți dacă n-ați ascultat? Ați spus că o să ne fie prea greu la cărat… Ce ne facem?

– Stai o clipă, Tic! interveni Victor. Eu nu cred că piatra s-a furat… Aşteaptă!… Ăia au văzut piatra îngropată în nisip… Au crezut poate că ei au descoperit-o. Plaja e proprietate publică. Dacă piatra ar fi fost afară din nisip, lângă corturi… da… îi puteai acuza. Pierderea însă e cumplită, Tic. Într-un fel e şi o confirmare venită exact la timp… Înseamnă că Palatul de cleştar se află aici… Cine ştie însă ce cuprinde inscripția? Voi nu vă puteți aminti?

– Erau doar câteva litere, răspunse Ursu. Nişte litere ciudate, pe care nu le-am mai văzut nicăieri… Unele crestături erau acoperite de nisip. Le-am curățat noi cu nişte bețişoare. Pe acelea ni le putem aminti.

– În loc să ne bucurăm… spuse Lucia. Dar de ce-au luat totuşi piatra? Dacă sunt turişti de genul celora care au apărut la Atena, ştiți, care şi-au însuşit cu bună ştiință tot felul de antichități? De ce-au luat piatra?

– Pentru că era îngropată în nisip, v-am mai spus. De ce să complicăm lucrurile? Acum, gata! N-avem ce face.

– Eu nu-s de acord! se împotrivi Tic. Era piatra noastră? Era! Chiar dacă n-am pus pe ea eticheta proprietarului. Avem sau nu dreptul s-o aducem înapoi?

– De unde? întrebă Ionel. Şi mai ales când? Şi, mai ales, cum?

– Şi mai ales cine? întrebă Tic. Ăsta-i lucrul cel mai important. Restul nu contează. Eu!

– Chiar dacă ai da peste străini, Ticuşorule, cum o să-i poți convinge că n-au descoperit ei piatra?

– Asta nu mă interesează, Lucia. Am sau nu dreptul să aduc piatra înapoi?… Ei bine, Tic vă jură aici că va aduce înapoi piatra, chiar de-ar trebui să se transforme pentru o vreme în Arsène Lupin… Bineînțeles, trebuie să mă mai gândesc puțin…

Capitolul VI

1

Tic fusese optimist, pradă unui acces de moment, când adăugase cu cel mai firesc şi mai dezarmant ton din lume că, pentru a-şi relua dreptul de proprietate asupra inscripției, va trebui să se gândească „puțin”. Nu voise altceva decât să obțină permisiunea de a se folosi de un anumit timp pentru întocmirea unui plan de acțiune. „Puținul timp” cerut de el se prefăcuse în lungi ore de nesomn, adică de meditație şi de căutare. În mintea lui, gândurile făcură cele mai nebuneşti şi mai fantastice acrobații. Dar, din nefericire, în clipa când îl cuprinse somnul, sau, ca să-i respectăm personalitatea, în clipa când dădu voie somnului să-l cucerească, gândurile îi încremeniseră undeva printre aparatele de gimnastică ale creierului, fără să se fi dizolvat într-un atât de necesar plan de acțiune. „Aşa sunt eu făcut, pesemne, se consolă Tic înainte de a adormi. Trebuie să las totul în seama inspirațiilor de moment.”

Prima inspirație de acest fel, când se sculă în zorii zilei, fu aceea de a-i ierta lui Țombi păcatele şi de a-l invita cu dânsul în temerara întreprindere. Țombi îi răspunse printr-o încuviințare de o înaltă demnitate canină şi abia după aceea se duse să golească cu clefăituri regulate strachina cu apă, de care nu se atinsese nici cu coada măcar. Aşa se face că, odată cu răsăritul soarelui, două ființe, un tinerel cu părul ciufulit şi cu nasul obraznic şi un câine obişnuit, banal, dacă te luai după blană, coadă şi urechi, porniră voiniceşte spre şoseaua încă pustie.

De la primul contact cu şoseaua, apăru în fața celor doi cutezători norocul, sub forma unei motociclete, pe care se lăfăia în huzur o singură persoană. Tic medită o singură clipă şi dădu cu piciorul (şi la propriu şi la figurat) acelei forme sărăcăcioase de noroc.

– Din cauza ta, pezevenghiule, se adresă el lui Țombi. Mi-a fost milă să te văd alergând cu limba scoasă în urma motocicletei. Deşi ai fi

meritat cu vârf şi îndesat. Ba cred că nici un avion de cursă lungă nu ți-ar ajunge – dus şi întors – pentru pedeapsa pe care o meriți…

În ziua aceea Țombi era dispus să accepte orice. Mai ales că „orice”-ul era foarte indulgent față de atitudinea din ziua care trecuse. Dacă stăpânul său nu folosea acele „epitete scârboase”, care-l trimiteau cu atâta dispreț în lumea câinilor „de toate zilele” – şi pe care le ura atât de feroce Țombi – însemna că a început ziua sub zodie bună. Cu multă grijă se străduia să-şi păstreze demnitatea, fiind sigur că în felul acesta va intra din nou – mult mai repede – în grațiile stăpânului.

A doua ocazie se prezentă sub forma unei maşini luxoase, în care s-ar fi putut găsi un loc şi pentru Tic. Cireşarul îi făcu însă semn de „liber” cu mâna şi încă printr-un gest deosebit de elegant. (Dacă gestul ar fi avut altă semnificație, de pildă, oprire, în mod sigur că s-ar fi găsit un loc şi pentru Țombi în interiorul limuzinei sau măcar în portbagaj.) A treia ocazie se lăsă foarte mult aşteptată, dar până la urmă apăru şi ea. Un camion plin cu zarzavaturi, care urmau să fie desfăcute pe piață la Constanța. Şoferul opri din inițiativă proprie şi-l invită pe Tic în față, unde mai rămăsese un loc liber. Lui Țombi i se făcu loc pe platforma din spate. Astfel ajunseră cele două ființe în centrul celui mai mare oraş de pe litoral.

După ce lăsă în cabina şoferului mulțumirile de rigoare şi-l dădu jos de pe platformă pe Țombi, cireşarul se interesă la primul milițian cum se poate ajunge în parc. Primi indicațiile şi, un sfert de oră mai târziu, plimbăreții matinali din ochiul acela de verdeață se desfătară privind mersul şi gesturile unui tânăr şi talentat filosof, sau, precum ziceau unii, ale unui fecior de filosof. Mai târziu, văzând atenția cu care privea fiecare pom, fiecare frunză, fiecare pasăre, îl decretară naturalist, pe urmă meteorolog, iar după un schimb de cuvinte cu Țombi şi, mai ales după un schimb de gesturi, începură să se facă pariuri, unu contra zece, că tânărul este dresor de circ (tocmai se anunțase sosirea unui circ în oraş).

La ce concluzii ajunsese Tic în reflecțiile lui? La una singură, şi anume aceea că vizitatorii care-i luaseră fragmentul de inscripție călătoriseră cu un taxi. Faptul acesta îi fusese semnalat de Ursu şi confirmat de Dan. Transformarea singurului fapt sigur, concret, în concluzie însemna pentru Tic a acționa.

– Ei, acum să te văd, deşteptule, se adresă el lui Țângulică în limbajul cel mai secret. „Ăia” au coborât din taxi aici, în fața parcului, ieri la prânz. Eşti tu în stare să le miroşi urmele?

Câinele se mişcă de câteva ori de jur împrejur, făcu din labe nişte semne disperate, dar, văzând că nu este înțeles, îşi întipări labele în nisipul aleii, apoi le stropi într-un mod foarte discret.

– Aaa! pricepu Tic. Ți-i teamă că s-au spălat străzile. La asta nu m-am gândit.

Prin câteva întrebări iscusite puse unui controlor de autobuze, află că străzile se stropesc de trei ori pe zi. Prin urmare mirosul lui Țombi nu-i era de niciun folos. N-avea alte resurse decât inteligența proprie.

Oraşul devenea tot mai animat şi lui Tic lucrul acesta îi convenea. Aşteptase cu nerăbdare să treacă primele ore ale dimineții. Şansele de a zări, el sau Țombi, din întâmplare, unul dintre personajele care se făliseră pesemne într-un hol de hotel, sau undeva pe plajă, cu talentele lor arheologice, creşteau. Tic repeta cu voce înceată fraza pe care o rostise în gând, cu câteva clipe înainte, şi reținu din ea două elemente: „hotel” şi „plajă”. Era extrem de bucuros.

– Vezi, mă caraghiosule! Un raționament bun, o frază oarecare şi startul e gata. Degeaba dai din coadă că n-ai niciun merit. Acum fuga la O.N.T. ca să luăm adresa celor câteva hoteluri din oraş.

Cele „câteva hoteluri” din oraşul Constanța erau răspândite pe o distanță de vreo şaizeci de kilometri şi se însumau într-o cifră cam astronomică pentru posibilitățile de investigație ale cireşarului. Folosind însă metoda reducerii (cu destulă dărnicie), reținu pe lista sa din creier vreo douăzeci de hoteluri, cea mai mare parte aflându-se în Mamaia. Era bucuros când află că fiecare hotel are sute de camere, îşi propuse să fie mai prudent în exprimarea sentimentelor, nu pentru alta, dar ca să nu-l inducă în eroare pe Țombi. „Prostul ar putea să creadă că treaba e ca şi rezolvată şi am prea mare nevoie de atenția şi vigilența lui la ora asta.”

Cireşarul se urcă în primul firobuz, după ce-şi mărturisi printr-un gest blajin neputința. Câinele nu avu nevoie de altă recomandare. Cu demnitatea-i binecunoscută, alergă după vehicul. Când întâlnea câte o javră în drum se prefăcea că se află în întrecere cu firobuzul. Aşa se

face că în urma vehiculului, sau pe aceeaşi linie cu el, alergau la un moment dat vreo şapte, opt dulăi.

Când coborî din firobuz exact în centrul stațiunii, Tic rămase multă vreme mut de admirație. Tot ce vedea în jurul său era elegant, semeț, vioi, ispititor. Ca o diademă strălucitoare, cochetă, pe fruntea unei fete frumoase.

– Vezi, mă ingratule, în ce paradis te-am adus? În sfârşit voi lăsa şi eu o maximă în enciclopedii ca ăla de la picioarele Vezuviului: „Să vezi Mamaia şi apoi să trăieşti.” Ca să nu fiu egoist… Ce spui? Păcat că n-am timp s-o admir aşa cum merită… Va să zică, dragă Țombi, trebuie să descoperim în hotelurile astea grozave trei persoane printre atâtea alte mii. Dac-ar fi un singur hotel în care să căutăm, n-am apela la „noi”, ar ajunge pentru asta chiar şi Dan. Dar pentru că sunt atâtea… Adică, de ce să nu căutăm noi într-un singur hotel?… Pentru asta trebuie să descoperim mai întâi un anumit taxi. Vezi dacă lucrăm cu metodă?

Erau mai multe stații de taxi în Mamaia. În fața fiecărui hotel se afla una.

– Cam multe taxiuri, Țombi. Aşa, să întrebăm din şofer în şofer, prea grea treabă şi prea puține şanse. Nu vezi? Un du-te vino necontenit. Hai să inventăm o metodă, ce zici?… o metodă infailibilă… Râzi, hoțomanule, ai simțit c-am dibuit-o?… Dar mai întâi avem nevoie să intrăm la un debit.

Tânărul intră într-un debit, cumpără ceva, înfăşură acel ceva într-o foaie albă de hârtie pe care o primise cadou de la debitant. „Ceea ce înseamnă că am o înfățişare cuceritoare – bun indiciu pentru început”, îşi spuse el în sinea lui, apoi cu un aer foarte senin, foarte vesel şi foarte sigur opri primul taxi care trecu prin fața lui.

– *Bonjour, monsieur,* se repezi şoferul. *Désirez-vous une toute petite promenade?… Oui, ma foi, quel beau temps et şi vous n'avez pas vu la splendide station d'Eforie ou l'autre étoile de la Mer Noire, pas trop loin d'ici, Mangalia…*[4]

Tic lăsă şoferul să-şi decline cunoştințele de limbă franceză şi talentul de negețător, convingându-se şi mai mult de strălucirea înfățişării sale, atât de necesară, după părerea lui, în situațiile care vor

urma, sau mai bine zis care vor trebui să urmeze. Răspunse cu o prestanță calmă, sigură în vorbe şi mai ales în mimică:

– *Vous êtes trés gentil, monsieur, et pour ça je vous remercie. Mais, s'il vous plaît, nous pouvons continuer notre conversation dans votre langue maternelle… Je la connais aussi. Si vous êtes d'accord…*[5]

– Cu multă plăcere, răspunse şoferul. La fel aştept şi dorințele dumneavoastră.

Tic folosi un accent stricat, stâlci de asemenea câteva cuvinte. Şoferul însă înțelese despre ce este vorba. În dimineața zilei care trecuse, la kilometrul douăzeci şi trei (era exact în fața taberei), căzuse dintr-un taxi un „stilou străin". „Poate că aparține chiar şoferului", sugerase Tic. (De fapt acesta era nodul problemei.) Păgubaşul se poate adresa la hotelul „Albatros", întrebând acolo de *„le petit monsieur Cerise",* care probabil va discuta cu cineva în fața hotelului. Şoferul mulțumi, demară şi plecă în căutare de clienți. Un sfert de oră mai târziu „stiloul străin" al domnişorului Cerise de la „Albatros" era pe buzele tuturor şoferilor de taxi din Constanța.

– Țombi dragă, ne aşteaptă câteva momente grele, se tânguia Tic, în timp ce se plimba distins, cu mâinile la spate, prin fața hotelului.

2

Prima maşină care opri în fața „Albatros"-ului era o Volgă. Şoferul veni glonț la Tic.

„Va să zică s-au difuzat cele mai precise semnalmente", zâmbi cireşarul.

– Domnişorul Cerise? se hotărî în sfârşit şoferul în româneşte, după ce folosi câteva fraze prinse lăutăreşte în engleză, germană şi spaniolă, care în loc de identitate cereau indicații despre vreme, cartofi sau țigări.

– Exact! Aveți cumva vreo dorință? întrebă Tic cu un accent imposibil.

– Nu ați găsit dumneavoastră ieri, pe şoseaua spre Tulcea, un stilou… Parker?

– Parker? se prefăcu Tic iscoditor. Ce fel de Parker? Aveați şi pasageri în maşină?

– Doi gemeni, îmbrăcați în salopete albastre, şi bunica lor. Mergeam spre…

– Nu vă supărați, zâmbi Tic fermecător. Nu e stiloul dumneavoastră. Poate că l-ați pierdut la stația de benzină…

– S-ar putea. Chiar vă mulțumesc pentru idee şi mă iertați pentru deranj.

Al doilea şofer pierduse, conform previziunilor lui Tic, tot un Parker cu capac şi cu peniță de aur, dar, cum transportase o pereche de tineri, fu îndrumat să-şi caute stiloul la biroul obiectelor găsite.

Al treilea şofer pierduse un Parker de culoare albastră cu țeavă de supt în peniță. Acesta se plimbase pur şi simplu cu maşina goală, pe şosea. Mulțumi politicos pentru ideea de a căuta stiloul la bariera oraşului.

Al patrulea şofer era colecționar de stilouri şi le pierduse pe toate. Probabil că-i căzuseră unul câte unul, din sută în sută de metri, dintr-o servietă, prin portiera pe care-o uitase deschisă.

– N-aveați pasageri în maşină? întrebă Tic oarecum îndurerat de neşansa colecționarului.

– Nu, din păcate. Duceam nişte medicamente la un spital. Tot felul de drajeuri şi de fiole.

– Mare noroc ați avut, îl consolă Tic. Dacă s-ar fi prăpădit medicamentele.

După ce colecționarul plecă, Tic îi şopti lui Țombi:

– Ăsta era să mă dea gata, urâtule. Păcat că are structura unui creion roş-albastru. Jumătate e deştept, jumătate moron.

Al cincilea părea cel mai sigur dintre toți cei care se prezentaseră până atunci:

– Dragă domnule, începu el, nu ştiu marca stiloului, nu ştiu cum arată, nu ştiu ce culoare are. Mi l-a făcut cineva cadou chiar ieri dimineață după o cursă lungă. Mi l-a dat învelit în hârtie.

„Ce uşor ar fi să-l prind pe ăsta, îşi spuse Tic. Ia să-i întind o cursă, una mititică.”

– Şi nu v-ați uitat, măcar de curiozitate, să vedeți dacă într-adevăr e un stilou în pachețelul acela? întrebă Tic foarte naiv.

Şoferul trecu printr-o clipă de fâstâceală. Îşi chemă în ajutor o tuse năprasnică, zguduitoare, care-l obligă să-şi caute batista prin toate buzunarele, fără s-o găsească.

– Păi… cum să vă spun… Adică da… Oamenii trebuie să aibă încredere unul în altul. Şi apoi imediat am fost chemat în cursă de alți pasageri.

– Frumos gest! îl felicită Tic. Apreciez foarte mult încrederea dintre oameni. Şi unde l-ați pierdut?… Nu mă refer la gest… la stilou. („Tare aş vrea să fie ăsta şoferul în cauză, se rugă Tic în tăcere, ca să-i verific gestul şi să-l oblig să-l repete.”)

Şoferul nu sesiză gimnastica tinerelului. În ochii lui se aprindeau licăriri de speranță.

– L-am pierdut exact la kilometrul douăzeci şi trei, spuse el cu toată siguranța în voce. Coborâsem din maşină… să cercetez cauciucurile. Ştiam că am pus stiloul în buzunar. Imediat ce am urcat, am văzut că nu-l mai am. Pasagerii erau însă atât de grăbiți, încât… încât…

– Erau mai mulți? îşi încercă Tic încă o dată şansa.

– Erau trei. Toți străini. Doi bărbați şi o femeie. Să ştiți că eu nu inventez, ca şoferii ceilalți, care vor să acapareze un obiect străin.

– Adică obiectul dumneavoastră! preciză Tic, spre stupefacția absolută a şoferului.

– Cum? Cum?! Aa! Sigur. E categoric stiloul meu. Pasagerii… domnul cel gras de pildă…

– Nu era în maşină şi un domn înalt şi slab, puțin cam cocoşat şi cu pălărie albă, de paie, pe cap? *C’est une vieille connaissance*… E o veche cunoştință.

– Exact! Exact! Puteți să-l întrebați dacă n-am fost împreună la kilometrul douăzeci şi trei. Domnul Fernand. Stă la hotelul „Pescăruş”.

Tic îi întinse mâna şoferului.

– Nu am nicio îndoială. Uneori şi figura unui om vorbeşte. Şi mai ales încrederea pe care ați avut-o când vi s-a dat stiloul împachetat. … Aceasta înseamnă în primul rând cinste… Un asemenea om nu poate să vină cu… *J’ai oublié… Vous ne savez pas?… Des mensonges…* Poftiți stiloul!

Tic îi întinse pachețelul lunguieț de hârtie albă.

– Vedeți? V-am spus eu. Era învelit în hârtie. Vă mulțumesc din tot sufletul. Sunteți un adevărat… un adevărat… am uitat cum se spune în franțuzeşte… gentlâmen… mi se pare.

Şoferul era gata să desfacă pachetul, dar, observând privirile lui Tic ațintite asupra lui, îşi opri mişcarea, mulțumindu-se să-şi schimonosească mutra într-un râs caraghios.

– Eşti liber? îl întrebă Tic. Poți să mă duci până la „Pescăruş”?

– Vai de mine! Se poate? Vă rog să poftiți în maşină…

Şoferul îi transportă pe Tic şi pe Țombi la „Pescăruş”.

– Nu! Vă mulțumesc… Nu vreau să-mi plătiți. Măcar cu această plimbare să vă răsplătesc… Şi, dacă mai aveți vreodată ocazie, vă stau la dispoziție cu plăcere…

– Şi eu vă stau la dispoziție, îi răspunse tânărul, căruia nici prin cap nu-i trecuse să-şi plătească drumul.

Țombi îl mustră în felul său pe Tic pentru gestul său exploatator.

„Asta nu se face, părea el că spune. Se poate? Trebuia să-i plăteşti cursa!”

– Stai, mă prostule! Nu te grăbi cu criticile. Bine c-am rezolvat problema. Parcă simt bolovanul în mâna mea…

În fața „Albatros”-ului, toți şoferii care-şi încercaseră şansa făcuseră roată în jurul norocosului.

– V-am spus eu că voi pune mâna pe stilou? Dacă voiam, îi luam şi izmenele de pe el. Spuneam că le-am pierdut când am avut treisprezece ani, la Mangalia, pe dig. Ştiu eu cum să iau omul.

– Arată-ni-l, bă, şi nouă şi nu te mai fuduli. Dacă aş fi vrut eu… Da’ mi-a fost milă de tine…

Şoferul îşi linse mai întâi buzele cu limba. Apoi scoase pachețelul din buzunar.

Toate capetele se adunaseră într-un mănunchi strâns, că nu mai răzbătea lumina zilei. Şoferul desfăcu pachetul cu mişcări foarte încete. Hârtia căzu undeva jos. În mâna lui rămase un creion cu pastă, de culoare roşie, care nu depăşea costul cursei făcute cu Tic.

Chiar din clipa când pătrunse în holul hotelului şi văzu portarul, Tic înțelese că va avea de dus o luptă grea. Omul din fața lui avea o înfățişare extrem de ciudată. Era înalt, era şi slab, foarte slab, la limita la care poate ajunge un om viu. Picioarele îi începeau de la piept şi parcă din mijlocul lor apărea o burtă mai mult lunguiață, care, printr-un miracol al naturii, sau poate printr-un accident, fusese împinsă în mod cu totul inutil înainte, ca o proeminență străină lipită de corp. Mâinile foarte lungi şi slabe nu-şi găseau astâmpărul şi se ridicau mereu în sus, încercând parcă să ascundă pâlnia urechilor. Dacă în atitudine avea prestanța rănită şi confuză a unui conte scăpătat, silueta îi amintea lui Tic de cineva foarte cunoscut, pe care însă nu reuşea cu niciun chip să-l identifice. „Cu cine seamănă?" se întreba fără încetare cireşarul. Avea răspunsul pe vârful limbii, pe buze, dar silabele care îl alcătuiau sau literele nu se împreunau bine.

Tic regreta pripeala lui de a intra imediat în hotel fără o recunoaştere prealabilă. Portarul părea atât de plin de persoana lui şi atât de convins de superioritatea lui față de întreaga lume, încât cu greu ar fi putut ceda insistențelor unei persoane minore. De sentimentalism nici nu putea fi vorba în întâlnirea cu el. Demult i se sclerozaseră sentimentele. Grimasele şi expresiile pe care le afişa nu-i puteau ascunde micimea şi meschinăria. Iar inteligența lui era amintirea a ceva ce dorise cu sete odată în viață şi Tic bănuia că, în asemenea cazuri, numai aroganța şi impertinența, oferite în doze mai mari decât le poseda celălalt, pot avea şanse de reuşită. Dar cum putea el, cu vârsta, cu statura, cu îmbrăcămintea lui, fără să apeleze la tezaurul său de bază, istețimea minții, să înfrunte cangurul din fața sa? Cangurul! Acesta era tizul portarului nesuferit. Semăna ca două picături de apă cu un cangur. Până şi botişorul lui „avansat înainte", ca şi burta se încadrau perfect în imaginea născută de mintea cireşarului.

Cangurul îşi fixă ochelarii pe nas şi întrebă cu o semipolitețe desăvârşită:

– Locuiți aici? Sau aveți rude aici? Vă stăm la dispoziție!

Tic hotărî să folosească metoda directă.

– Sunt aşteptat de… Don Fernando. Pentru ora… (se uită eu coada ochiului la ceasul din hotel, ca să nu i se observe mişcarea mâinii) pentru ora unsprezece şi cincisprezece minute.

Portarul îşi lungi ca un cangur gâtul spre panoul cu chei, apoi, fără să se mişte, îşi deşiră mâna spre cutiuța de sub numărul 342, dar, negăsind nimic acolo, şi-o retrase pe birou.

– Autentificare scrisă nu avem, anunță el cu un ton în care politețea coborâse exact la sfert. E nevoie de o confirmare telefonică?

Fără să treacă de la plural la singular, pentru a evita orice urmă de risc şi eroare, cangurul insinuase solicitantului ideea de a pleca basma curată, dacă într-adevăr nu fusese chemat de Don Fernando. Tic stărui în folosirea metodei directe:

– E o chestiune confidențială, pe care Don Fernando ar fi bine s-o cunoască.

– Confidențială, repetă cangurul cu nişte valuri în voce, care sugerau dispreț, aroganță şi compătimire pentru interlocutor. Nu eşti prea tânăr pentru confidențe?

Dacă trecuse la singular, partida era pierdută. Cangurul se convinsese probabil, prin mijloacele lui misterioase, că tânărul din fața ghişeului nu este nici măcar băiatul unui şef de secție de la Întreprinderea de gospodărire a hotelurilor.

– Tinerețea nu e neapărat în contratimp cu seriozitatea şi cu inteligența, răspunse prompt Tic.

Cangurul făcu un gest care conținea atâta plictiseală, de parcă jumătate din viața lui şi-o petrecuse dăscălindu-i pe Platon şi pe Kant.

– În cazul tău, zise el, uşile trebuie închise pe dinafară. Şi adăugă ironic: Don Fernando te aşteaptă deseară la restaurant, la ora opt. Până atunci… uşa!

Şi făcu un gest cu mâna, de parc-ar fi trimis în fața plutonului de execuție un ucigaş de duzină.

Tic totuşi stărui:

– Nu vreau să inventez motive. Puteam să găsesc oricâte. De pildă că sunt fiul responsabilului cu aprovizionarea de zarzavaturi. Şi atunci aş fi intrat. De teamă că aş putea fi prieten cu fata responsabilului cu ordinea de aici… şi vi s-ar putea întâmpla neplăceri dacă nu mi-ați da drumul. Am vrut să vă rog.

Cangurul se arătă în toată lungimea lui. Îşi ieşise din fire. Tic scoase o şuierătură scurtă, apoi trei şi mai scurte şi una lungă. Țombi ştia ce înseamnă asta: amenințare şi imobilizarea inamicului. Din trei salturi,

câinele ajunse în ghereta cangurului. Se ridică repede pe labele de dinapoi. Ajungea până la burta cangurului. Dar, când începu să sară şi să țopăie în jurul lui, îi atingea cu limba fața.

Atacul neaşteptat îl amuțise pe cangur. Credea că e pradă unei halucinații. Singura reacție fu aceea de a-şi feri fața de limba fierbinte care-l spăla fără încetare. Nu mai vedea, nu mai auzea nimic.

Tic nu voia să obosească urcând scările. Zărise ascensorul în timpul conversației cu portarul. Se duse parcă fără să se grăbească într-acolo. Ştia două lucruri esențiale. Cunoştea numărul camerei colecționarilor de obiecte găsite de alții. Şi ştia că sunt acasă. Ascensorul îl lăsă la etajul III. Încă înainte de a-l părăsi, ghici ordinea numerelor la camere. Aşa că se duse direct spre camera 342. Sună scurt de câteva ori, apoi îşi aranjă ținuta. Îi deschise personajul scurt şi gras. Tânărul îi surâse ca unei cunoştințe vechi, înfruntând cu un zâmbet şi mai cuceritor aerul de mirare al celui care ținea încă mâna pe clanță.

– Don Fernando…

Bondocul, luat pe neaşteptate, buimăcit de întâlnire, zâmbi la rândul său şi pofti înăuntru oaspetele necunoscut. Tic îl urmă într-un hol cam întunecos, apoi se pomeni într-un salon mare, elegant, plin de lumină. În jurul unei mese, pe o sofa şi două fotolii, se aflau trei persoane, două dintre ele cunoscute tânărului musafir nepoftit, a treia nu. În primul tur de orizont, Tic zări şi piatra. Era pe o etajeră într-un colț al salonului.

Personajul cel înalt se ridică surprins în picioare şi întrebă ceva într-o limbă care nu-i suna străină lui Tic, însă din care nu înțelese nicio iotă. Tic ridică din umeri, încercă să ofere o scuză în franțuzeşte, pe care-o împodobi pe la mijloc cu o expresie autohtonă.

– Aha! Eşti indigen! spuse cel de-al treilea personaj, pe care nu-l identificase până atunci. Atunci să vorbim în româneşte. Cărui motiv datorăm această vizită ino… neaşteptată?

Personajul vorbea destul de bine româneşte, aşa că Tic nu putea şti dacă e un simplu translator sau un străin care cunoaşte limba română la perfecție.

– Vă rog să primiți scuzele cuvenite, spuse demn Tic. Am venit să discut cu Don Fernando un eveniment neplăcut, care s-a petrecut ieri, cu ocazia unei plimbări afară din oraş.

Necunoscutul traduse vorbele lui Tic, dar, în afară de o surprindere şi mai pronunțată, cei trei străini nu mimară altceva. Pesemne că oaspetele încă nu fusese recunoscut.

– S-a întâmplat ieri, pe o plajă pustie la douăzeci şi trei de kilometri de Constanța, dădu Tic lămuririle necesare.

Abia după traducerea acestor cuvinte, se petrecu o schimbare pe fața gazdelor. Femeia se învioră şi rosti câteva vorbe, în care Tic descoperi aprecieri destul de măgulitoare. De altfel aprecierile i se traduseră, precum şi întrebarea femeii dacă a venit singur.

Cireşarul nu ştia ce să creadă. Timpul se scurgea repede în convorbirea aceea politicoasă (care mai trebuia şi tradusă). Portarul putea să apară dintr-o clipă în alta. Şi totuşi cei trei păreau că nu ştiu nimic despre obiectul care-l interesa. Folosi iar metoda directă:

– Eu şi prietenul meu am scos din mare o piatră pe care am îngropat-o în nisip. Un fragment de inscripție (şi-l arătă cu degetul). Dumnealor, văzându-l în nisip şi crezând probabil că-l descoperă atunci, şi l-au însuşit. Fragmentul e proprietatea noastră.

Încă înainte de a termina traducerea integrală, Tic văzu accentuându-se pe chipurile celor trei străini o expresie de dezonoare şi de indignare. De aceea adăugă cât se poate de calm:

– Vreau să se înțeleagă. Totul se datorează unei erori. Nu acuzăm pe nimeni. Fragmentul ne aparține. Altminteri de unde am fi ştiut că s-a luat din nisip? Ultima literă, *sigma,* am curățat-o noi de nisip. Puteți să verificați.

Tic era fericit că Victor, pe baza liniilor trase de Ursu, putuse identifica litera. Argumentul i se părea hotărâtor în dovedirea proprietății.

Gazdele nu acceptară însă niciun argument. Indignarea lor era atât de profundă şi de naturală, că Tic trăi un moment senzația că oamenii sunt cu desăvârşire sinceri. Momentul dispăru însă imediat. Dacă sunt sinceri, de ce nu pun în balanță şi argumentele adverse? Nu cedau cu nimic din convingerea că ei au descoperit piatra şi că li se cuvine deci lor.

Tic miză totul pe o carte. Trebuia să fie scurt şi concret şi mai ales curajos:

– Inscripția nu se vede de aici. Pentru a se verifica adevărul, dați-mi voie s-o redau pe o foaie de hârtie…

Şi acest act de curaj fu respins. I se răspunse că unii oameni au darul de a vedea şi în întuneric, nu numai de la depărtare. Tic nu găsea calificative pentru cei cu care discuta. Nu ştia ce să mai facă, nu mai vedea nicio soluție. Şi, deodată, zbârnâi cu putere şi soneria. Era portarul care, foarte politicos, dar foarte ferm, cerea să fie predat răufăcătorul pe mâna miliției.

Nu această cerere a cangurului îl ului pe cireşar, ci mai ales indignarea cu care gazdele primiseră această cerere. Îi porunciră portarului să părăsească apartamentul şi să nu insulte pe musafirii lui Don Fernando. Cangurul îşi roti încet capul, mişcă de câteva ori pleoapele şi apoi părăsi salonul cu aerul unui om căruia i se înfige cuțitul pe la spate.

Tic înțelese că are de a face cu oameni ciudați, care caută în fapte şi în acțiuni paradoxuri, care pesemne sunt din naştere adversarii logicii. Judecând astfel, i se aprinse deodată o idee. Lansă cu o siguranță copleşitoare provocarea:

– Noi considerăm că fragmentul e proprietatea noastră. Şi, pentru a ne reface această proprietate, vom întreprinde tot ce ne stă în putință. Dacă va fi nevoie să devenim invizibili pentru a pătrunde aici şi a lua înapoi bunul nostru, dreptul nostru, vom face şi acest lucru.

Rezultatul era exact cel scontat de Tic. Tustrei izbucniră în hohote de râs, care sunau în urechile cireşarului ca o invitație, ca un răspuns la provocare. Un firicel de teamă i se strecura lui în suflet, deşi lansase provocarea după ce-şi clădise un plan ingenios. Salută politicos ca un om sigur de victorie, dar primi în salutul de răspuns o siguranță asemănătoare. Îl conduse la uşă chiar Don Fernando şi – culmea! – îi mai strânse şi mâna.

Tic ieşi repede din hotel, pentru a evita o întâlnire neplăcută cu portarul. Îl găsi pe Țombi ascuns după un boschet, suportând cu stoicism amintirea şi urmele unor lovituri cumplite, cu o vergea de metal, primite de la cangur. Țeasta, deasupra ochiului, îi sângera puțintel.

– Prostule! Şi tu n-ai putut să te aperi? Ştii tu câtă nevoie am de tine?

Veştejit, dezolat, Țombi îi răspunse că nu primise altă poruncă decât aceea de a ameninţa şi a imobiliza. Dacă ar fi primit şi alt semnal, şi-ar fi lăsat inamicul fără pantaloni.

Tic nu putea suporta atâta nedreptate. Se duse la portar şi-i spuse ca o sentință ireversibilă:

– Marsupial deshidratat!

4

Pentru reuşita planului său, pe care-l calificase, într-un moment de antimodestie „teribil de ingenios", Tic trebuia să suporte mai întâi trecerea timpului. Avea atâtea ore libere în fața lui, că simți cuprinzându-l disperarea. Trebuia să aleagă între a se înapoia la corturi pentru a reveni mai târziu în oraş, şi a-şi petrece timpul în oraş. Optă pentru ultima soluție. Începu să colinde oraşul, dar nu haihui, fără nicio țintă. Aceasta nu se potrivea cu firea lui. Să nu uităm că prâslea familiei cireşarilor era înzestrat, sau considera el că este înzestrat, cu un simț practic. Nimeni nu iubea mai mult acțiunea ca dânsul. De aceea, în loc să-i ofere frunze lui Țombi, crezu că e mai bine să viziteze câteva dintre atracțiile oraşului. Aşa se face că în ziua respectivă, câteva monumente şi aşezăminte de cultură câştigară un vizitator foarte atent şi entuziast: muzeul „Vasile Pârvan", acvariul „Ion Borcea", farul genovez, moscheea, edificiul cu mozaic şi statuia lui Publius Ovidius Naso. Pe drumul dintre acvariu şi far, Tic vizită, pentru cu totul alte scopuri, un „bufet expres", care nu-i produse, de asemenea, nicio insatisfacție.

Din păcate, mai trebuia să suporte timp liber, şi setea de a-şi îmbogăți tezaurul spiritual i se cam potolise. Voia şi un pic de distracție, care să nu necesite neapărat participarea lui. Cu alte cuvinte, voia să se aşeze în fața unui ecran. Cel mai simplu lucru. Dar când citi într-un ziar titlurile filmelor, descoperi că doar la Mangalia rulează un film pe care nu-l văzuse şi aceasta din cauza unei epidemii de gripă ivită în cartierul Cireşului, cu trei ani în urmă. Ca să nu fie nevoit să plece până la Mangalia, pentru a-şi satisface poftele de cinefil, hotărî să vadă pentru a patra oară o comedie („Cursa de 100 de kilometri"), chiar cu riscul de a

deveni după aceea cinefob. Era coadă mare la casa cinematografului, dar nu-şi făcea griji cu procurarea biletului. Văzuse în față câteva bătrânele de la care ar fi obținut biletul şi pe gratis, pentru că ar fi născut în mintea lor imaginea ideală a tuturor nepoților de pe pământ – aceasta era cel puțin convingerea lui Tic. Dar tocmai atunci se opri în fața cinematografului un autobuz şi din el coborâră veseli pionierii. Şi, pentru că erau veseli, nu se putea – îşi spunea Tic – să nu fie printre ei un cunoscut. Într-adevăr, nu greşise. Pe la mijlocul şirului care ocupase trotuarul îl zări pe Adrian, alături de un băiat mai înalt şi mai voinic decât dânsul, cu o figură numai zâmbet. Se ştie ce se întâmplă la asemenea întâlniri neaşteptate, pentru că fiecare le trăieşte cel puțin o dată pe zi. Într-un singur minut, toate privirile pionierilor se înmănuncheaseră într-un buchet oferit cu admirație cireşarului. Adrian nu rostise decât o dată, în şoaptă, unui țânc din fața lui: „E Tic, mă, ştii, ăla de care ți-am vorbit…” Foarte, foarte greu se lăsară prichindeii convinşi să mai intre la cinema. Dacă n-ar fi intervenit Tic, ferm, cu autoritatea lui câştigată dinainte de a fi cunoscut, nu se ştie ce s-ar fi întâmplat. Le spuse doar câteva cuvinte despre necesitatea şi obligația unui pionier de a respecta programul şi… gata! Prietenul lui Adrian, se pare cel mai în „vârstă” din şirul acela şi, sigur, cel mai vesel, obținu însă de la instructor învoirea să se plimbe cu Tic prin oraş, scuzându-se că nu poate suporta să vadă un film de patru ori.

– Şi eu l-am văzut de trei ori, se prezentă Tic. De trei şi un sfert. Tic F.

– Eu de patru fără douăzeci, se prezentă celălalt. Teodor T.

– Tobă?

– Tecuci!

Veseli, infatuați, se înțeleseră fără vorbe, din câteva clipi de ochi, să cucerească oraşul în termen de două ore.

– Numai şoferii nu trebuie să ne preocupe, spuse Tic. Ei sunt atât de înfrânți, încât cucerirea lor nu ne-ar da nicio satisfacție. Mă refer la şoferii de taxiuri.

Cuceriră mai întâi câțiva responsabili de librării şi câteva vânzătoare cerând aventurile cireşarilor.

– Nu le avem.

Tic făcu nişte apropouri vesele, clipi de câteva ori din ochi, apoi zise din pragul uşii:

– Atunci… vă promit o nouă aventură.

– Hm! spuse un responsabil vânzătoarelor. Ce băiat isteț! Mi-a plăcut mai ales siguranța lui. Parc-ar fi… Tică![6]

Pretutindeni pe unde treceau, cei doi tineri cucereau bunăvoință şi admirație. În cofetării li se dădea de două ori mai multă frişcă (sau poate porția exactă), paharele cu citronadă li se ofereau pline ochi, iar la cântărirea bomboanelor de ciocolată se adăuga peste greutate şi punga groasă de hârtie. La un „Aprozar” obținură piersici dintr-o ladă desfăcută parcă în cinstea lor. Când se aşezară pe terasa unui restaurant pentru a încerca gustul berii, li se aduse imediat o sticlă obişnuită (nu special, 14%), ba, apărând ca un scamator în mare formă, chelnerul descoperi în numai două minute un obiect de fier care le deschisese sticla şi două pahare curate de pe care dispăruse amintirea unor buze roşii. Într-un „Ferometal” repurtară nemaipomenitul triumf de a li se împacheta trei baterii pentru lanterne vânătoreşti şi un metru de ventil de bicicletă (ultimul obiect îl ceruseră numai pentru a-şi încerca puterea de seducție).

– Eu cred, spuse la un moment dat Tic, înviorându-se, că am putea găsi şi pantofiori numărul 22, albi, cu talpă obişnuită. Şi dacă vrei, uite, intrăm în cooperativa asta metalo-casnică şi-ți obțin un instalator pentru repararea robinetului din baie. În trei zile!

– Dar bilete la concertul de arii şi duete din opere poți să obții?

– Stai să văd distribuția… Numai două clipe… Imposibil! Pentru că la „bis” se vor cânta prea multe cantonete şi serenade.

– Eu pot… Dacă schimb cu un creion data. În loc de sâmbătă, pun duminică… Pentru că duminică, are „Farul” meci şi joacă Socescu.

– Parc-am auzit de el… Înscrie chiar atât de multe goluri?

– Dimpotrivă! Ratează. Dar oamenii aşteaptă un miracol.

– Hm. Dacă aş fi eu antrenor la „Farul”, l-aş face pe Socescu să bage două goluri dintr-un şut.

– E veche! spuse Teodor T. Am auzit-o demult, nu ştiu unde.

– Tot de la mine. Am rostit-o eu sau Lucia în al doilea volum al cireşarilor, mi se pare în primul capitol…

Cei doi veseli cuceritori ai lumii se opriseră, aşa într-o doară, în fața unei asociații sportive. Poate că acolo avusese loc discuția lor de mai înainte. Îşi zgâiau ochii la un afiş care anunța un mare concurs, mare, cu multe premii, undeva pe un lac din apropierea oraşului.

– Te pomeneşti că ştii să înoți? întrebă cireşarul cu un asemenea ton, de parcă i-ar fi pus la încercare posibilitățile de a zbura în Cosmos.

– Eu? am câştigat şapte concursuri mari şi trei de juniori, ba am arbitrat şi un meci internațional de polo între Slobozia şi Ciulnița. Adică pe la mijloc.

– Ha! îl ridiculiză Tic pe celebrul înotător şi arbitru. Primul concurs l-am câştigat în celebrul bazin „Cristelnița”. Aveam vreo şapte zile…

Teodor T. îşi privi provocator noul prieten.

– Ce rău îmi pare că n-am o mănuşă la mine. Aş arunca-o de aici drept în lac.

– Ți-ar trebui patru. Una pentru provocare… două ca să-ți ascunzi unghiile şi ultima ca s-o ții în mână… pentru că aşa cere codul manierelor elegante… Mai ales că n-o să-ți vadă nimeni unghiile…

– Răspunsul meu la insultă? Poftim! Duel pe lac… Da! Sâmbătă la ora patru. Parcă aşa scrie pe afiş… Câştigătorul are voie să facă orice cu învinsul. Chiar să-i ofere un pahar cu lapte… bătut.

Mai mult din glumă, tinerii intrară în birourile asociației. Cu un aer foarte serios, cerură să fie înscrişi la unul dintre concursurile de înot. Ca să preîntâmpine orice dificultăți, Tic îşi mări vârsta cu trei ani. Celălalt, crezând că e vorba de un banc, şi-o mări cu patru. Funcționarul se uită mirat la dânsul:

– Sunteți cam… mic pentru vârsta asta…

– De aceea mi-a recomandat doctorul înotul, ca să mă mai lungesc, răspunse prompt Teodor T.

Completară repede două fişe, pe care le înmânară aceluiaşi funcționar gras şi cu ochelari. „Are mutră de melc miop”, şopti Tic la urechea lui Teodor T. Funcționarul parcă simțea ceva, dar, văzând mutrele foarte serioase ale celor doi solicitanți, luă fişele şi le parcurse meticulos.

– Teodor T.?! întrebă el mirat. De ce n-ați completat în întregime prenumele?

– Nu e prenume… e postnume! răspunse cel întrebat. Teodor-Tecuci. Ştiţi, eu sunt din fostul judeţ Dorohoi, dar nu e nevoie să treceţi şi adăugirea natală.

În stradă, Tic încercă să-şi compătimească prietenul cu voce tare:

– Tecuci! Ha! Nu puteai şi tu să găseşti nişte rezonanţe celebre? Temistocle… Tacitus… Tic… M-ai făcut de ruşine! Impas în fantezie, dragul meu.

Nici nu bănuia cireşarul cât va mulţumi cerurilor, apelor şi pământurilor, câteva zile mai târziu, pentru momentul de impas din fantezia noului său prieten.

Cele două ore „libere” se scurseră însă. Prietenii trebuiau să se despartă. Teodor, pentru a prinde în ultima clipă autobuzul care transporta pionierii la tabără, iar Tic… pentru că începea să vadă la orizont cum se ridică aburii înserării.

Pentru reuşita planului său, Tic avea nevoie de înserare, nu de noapte, de înserare şi de câteva obiecte destul de banale: o pereche de ochelari de soare (pe care din fericire îi avea în buzunar), o şapcă, o coală de carton, o coală mare de hârtie, un halat cenuşiu, câteva ziare. Dacă şapca, ziarele, cartonul şi hârtia se aflau de asemenea în buzunarul lui, deocamdată în stadiul iniţial de bani, halatul, procurarea lui era în schimb o problemă nu prea uşoară de rezolvat. Tic îşi procură la iuţeală ceea ce putea fi procurat cu bani şi porni cu Ţombi după el spre hotelul „Pescăruş”. De halat făcu rost chiar în faţa hotelului. Îl împrumută foarte lesne de la un lustragiu, folosind câteva pretexte, câteva zâmbete, o promisiune şi un sfert din ea, adică un acont. Dar nu era vesel. Pentru că-i lipsea un anumit obiect, despre care crezuse că va fi cel mai uşor de găsit şi pe care nu-l vedea nicăieri, oricât îşi încordase privirile.

– Am crezut că suntem în orăşelul nostru, Ţombi, se plânse Tic. Unde, unde găsim noi bolovan?

Tic avea nevoie de un bolovan, un bolovan obişnuit, nu pentru că planul lui era în primejdie fără acel obiect, Doamne fereşte! Fără bolovan însă (ce să-i faci? Acesta era stilul lui Tic) întâmplarea de mai târziu parcă n-ar fi avut niciun haz. Bodogănind anumite cuvinte la adresa celor care se ocupau cu îngrijirea şi curăţenia staţiunii, tânărul se văzu nevoit să facă o incursiune pe plajă. Şi, cum ceaţa serii cobora

asupra oraşului, simți că adie şi în sufletul său o neguriță de spaimă. Iar când ajunse pe plajă şi o văzu goală (el nu căuta oameni atunci), fără nicio hârtie, fără nicio coajă de pepene, spaima din sufletul lui crescu. Nu avea nici aici noroc să găsească un bolovan. Să renunțe… Nu! Nici nu voia să se gândească. Şi atunci îi veni ideea cea bună. Mai erau şantiere în Mamaia şi dacă nu găsea nici acolo un bolovan, găsea, cel puțin, ceva care să-i țină locul cu competență. Adică o cărămidă, pe care şi-o alese după multă (multă e un fel de a spune) căutare dintr-un morman. I se părea lui că e cea mai mare şi cea mai frumoasă.

Înarmat până-n dinți cu tot ceea ce-i era necesar, se retrase la adăpostul unui boschet.

– Acum, dragă Țombi, începe rolul tău. În piesa pe care-o jucăm, tu nu eşti un simplu actor. Eşti însăşi conştiința. Ştii că ieri ai greşit, ştii că astăzi trebuie să-ți repari greşeala. Deci…

Putea Țombi, în fața unor asemenea argumente şi onoruri, să nu-şi memoreze rolul până în cele mai mici amănunte? Ba, în timp ce exersa, mai adăugă şi de la el rolului câteva „îmbunătățiri” care îl entuziasmară pe regizor.

– Bravo! îl felicită Tic. Şi acum putem începe această piesă într-un act cu epilog… vesel. Cortina!

Pe ce se bazase Tic făcându-şi ingeniosul său plan? În parte pe posibilitățile lui, în parte… pe pasiunea pentru paradoxuri a celor trei străini. Tic le spusese răspicat că va căuta prin orice mijloace să reintre în posesia fragmentului din inscripție. Spusese aceasta cu intenția precisă de provocare. Era convins că se vor lua măsuri de prevedere pentru siguranța inscripției. Tic insistase anume asupra posibilității de a pătrunde în apartament (nu le dovedise în fața lor că poate trece de cangur?), pentru ca piatra, atât de prețioasă, să nu fie lăsată în salon, să fie luată cu ei. Tânărului îi repugna ideea cambriolajului. Ca să obțină fragmentul, trebuia neapărat ca „proprietarii” să nu se despartă de el. Şi pentru că la ora opt seara grupul lui Don Fernando lua masa la restaurant (pentru prima dată Tic îi mulțumi cangurului), în mod sigur pe terasa parc, la marginea mării, nu se putea ca fragmentul să nu fie pe masă sub supraveghere directă. Cei trei se amuzau pesemne că sunt părtaşi la o întrecere pe care *nu puteau* s-o piardă, fiindcă țineau prea mult la piatră.

Acesta fusese raționamentul tânărului cireşar. Pe această bază îşi întocmise planul său de acțiune. Dacă previziunile lui nu se confirmau, putea să-şi ia adio de la piatră.

Terasa restaurantului era plină. Doar câteva mese, cele apropiate de mare, nu se ocupaseră încă. Erau rezervate unor clienți permanenți. Exact la ora opt, la una dintre acele mese rezervate, se opri un grup compus din trei bărbați şi o femeie. După o privire fugară, aruncată de la înălțimea mării, cei patru clienți îşi luară locurile la masă. Unul dintre ei aşeză cu grijă pe un colț al mesei un obiect greu învelit în hârtie albă. Imediat îşi făcu apariția un ospătar care, în zelul de a aranja cât mai elegant masa, atinse din greşeală pachetul. În aceeaşi clipă două mâini aparținând fiecare unei alte persoane, se întinseră ca zvârlite de arcuri. Chelnerul se sperie, dar, văzând zâmbetele de la masă, îşi reveni repede în fire. Şi clienții, văzând spaima naturală a chelnerului, se liniştiră.

Nimeni altcineva nu fu martor la această scenă decât un tânăr şi nepricopsit vânzător de ziare, care, parcă absolut din întâmplare, apăruse pe terasa restaurantului exact la ora opt. Era un băiat cu mutră bleagă, cu ochii acoperiți de nişte ochelari de soare, cu un halat albastru şi cam murdar pe dânsul, cu un vraf de ziare la subsuoară. Din cartonul alb ca laptele nu ieşeau afară decât vreo zece, douăzeci de ziare, deşi, lângă îndoitură, ambalajul devenea voluminos. Mersul şi gesturile vânzătorului nu puteau să nască decât compătimire, oricine l-ar fi privit. La câteva minute de la apariție, în timp ce trecea pe la marginea terasei, i se putu auzi şi vocea. Dar nu pentru că ar fi strigat el ceva. De la o masă pe care se afla un pachet alb, cineva îi făcu semn să se apropie:

– Times!

Din gura vânzătorului ieşiră nişte scâncete, câteva bâlbâieli, un „non” repetat de câteva ori şi iar nişte bâlbâieli şi scâncete, care-l determinară pe cel ce ceruse ziarul să ducă mâna la portmoneu. Vânzătorul părăsi însă repede locul (repede în felul lui, adică târându-şi piciorul stâng şi ridicându-şi la intervale regulate umărul drept), parcă pentru a satisface chemarea unui alt client. Dacă i-ar fi privit cineva mersul mai cu atenție, ar fi observat în mişcările acelea caraghioase o măiestrie de balerin. Tic (Se putea să nu fie recunoscut? Nu! Nu vă speriați! Numai de către voi, dragi cititori) nu putea să joace rolul unui schilod oarecare, ci al unui schilod deosebit. În felul acesta considera că oferă o mare şansă

adversarilor săi. Dacă aveau perspicacitate, îl puteau descoperi în mişcările acelea aparent caraghioase, dar extrem de greu de executat.

Într-un loc, nu departe de masa cu pricina, vânzătorul se rezemase de un copac şi privea cu ochii holbați nemaipomenitul spectacol artistico-acrobatic pe care-l oferea un câine cu mască pe ochi. (Tic îl mascase în mod intenționat pe Țombi, pentru a-l face şi mai misterios în ochii persoanelor care-l interesau. Întinsese deci două semnale de alarmă. Dacă nu s-a tras de ele!…) După câtva timp nu mai erau priviri, acolo la marginea dinspre mare a terasei, decât pentru câinele minune. Ba se adunaseră şi oameni de la alte mese, făcând cerc în jurul arenei de spectacol.

Țombi, urmând exact indicațiile stăpânului său, îşi alese arena între două mese de la marginea terasei. Una dintre mese avea într-un colț un pachet alb. Pe acel pachet se aşezase un cot omenesc. Posesorul cotului şi cei de lângă el priveau cu gâturile întoarse extraordinarele invenții ale actorului ambulant.

Urma momentul cheie. Câinele făcu primul salt mortal. De undeva din apropierea mesei, vânzătorul de ziare văzu cum tresare cotul de pe pachet. Urmă al doilea, al treilea, al patrulea salt mortal. Privirile tuturor erau fascinate. Picioarele sau mâinile tuturor tresăreau la fiecare salt. Se formau reflexe. Cotul care-l interesa pe Tic nu scăpa nici el reflexul general. Țombi pregătea cu toată arta momentul decisiv. Făcu primul salt mortal dublu. Reflexul cotului de pe pachet fu acelaşi ca la saltul dinainte. Din cauza surprizei la al doilea salt, cotul se înălță cu totul de pe pachet. Câinele se pregătea pentru al treilea. Cotul se ridică înaintea saltului cu o infimă fracțiune de secundă. Depăşise saltul în timp. Pentru că Țombi nu-l mai făcu. Se strecură iute printre picioarele oamenilor şi dispăru în noapte. Tic operase schimbarea pachetelor (mai avea cineva priviri pentru mişcarea lui?) în acel moment psihologic creat de Țombi. Într-o fracțiune de secundă. Cotul se lăsă, aproape căzu, pe un obiect la fel de tare, îmbrăcat tot în hârtie albă, iar cireşarul avu satisfacția unei victorii câştigate cu mijloacele cele mai loiale. Schimbase pachetele în afara spectacolului. Mişcarea cotului depăşise intenția actorului. Cotul era suspendat în aer, în timp ce Țombi trecea printre picioarele spectatorilor.

Vânzătorul de ziare nu părăsise scena. Ascuns după trunchiul unui arbore, aştepta epilogul.

La masa cu pachetul alb era veselie. Încă un cot poposise pe pachet, aparținând altei persoane. Ospătarul primi o comandă care singură ar fi mărturisit bucuria. Mai erau şi vorbe, dar, din nefericire, pe acestea nu le putea auzi cireşarul. În schimb, văzu destupându-se două sticle de şampanie în acelaşi timp (preferințele se pare că erau deosebite) şi se auzi pocnetul făcut de dopuri. Văzu savurându-se primele înghițituri, şi mai văzu… Da! Reuşi să vadă, de acolo de unde era, nişte ochi care creşteau enorm în dimensiuni. Parcă-i umfla cineva.

– Acum e-acum, Țombişor! şopti cireşarul câinelui fără mască de lângă el.

Pe una dintre fețele pachetului păzit cu atâta străşnicie, persoana cu ochii în creştere îşi zărise desenat propriul chip (se vede că Tic izbutise până la urmă caricatura) şi, culmea! cu nişte ochi care-i alergau afară din cap. Adică în postura, în expresia care abia urma să fie caricaturizată.

Pachetul fu imediat desfăcut. Pe cărămida roşie era lipit un bilețel. Translatorul traduse cu mutra unui om care bâiguie:

– *Vechime autentică de zeci de mii de ani. Poate că undeva în praful acesta concentrat s-au întâlnit strămoşi comuni. Amintire de la Tic.*

Tăcere… stupefacție… uimire…

– Iar acum, Țombişorule, eu închid ochii. Dacă nu se întâmplă ceea ce am prevăzut, fă-mi un vânt cu laba spre ieşire.

Țombi nu-i făcu vânt, aşa că Tic deschise ochii. La masa cu o cărămidă roşie în mijloc era un haz nebun. Cineva turnă câteva picături de şampanie pe cărămidă, ceea ce avu darul să-l întoarcă pe ospătar, pentru o clipă, cu zeci de ani în urmă, pe vremea când era cu totul neştiutor şi-şi țuguia buzele după lapte.

– Ți-am spus eu, Țombilică! Ți-am spus ce fel de epilog vom avea? Probabil că sunt mai veseli acum decât ieri, când „ne-au descoperit” inscripția.

Capitolul VII

(În care autorul, cedând unei vechi pasiuni, îşi ia permisiunea să ofere, aici, cititorilor, câteva date despre arheologie, despre Histria şi despre unul dintre cei mai iubiți poeți ai vechii aşezări.)

1

La corturi… Ce putea să fie la corturi dacă Tic, în drumul de întoarcere, se lua la trântă cu Țombi şi, de prea mare bucurie, se tăvălea cu el prin nisip?… La corturi era o dezamăgire generală şi de aici până la tristețe şi jale nu rămânea decât un pas. Ziulica întreagă cireşarii cercetaseră locurile. Dar nu la întâmplare, ci după un plan bine gândit şi chibzuit. Ionel şi Dan făcuseră sondaje. Aruncau în apă sfori cu bucăți de plumb la capăt şi calculau adâncimea. Lucia, pe mal, nota rezultatele comunicate de Dan (printr-o pâlnie de carton) pe un carnet intitulat „Palatul de cleştar – schiță topografică”. Victor şi Ursu stabiliseră un perimetru anume, însemnat prin nişte geamanduri ocazionale, pe care-l cercetau prin scufundări periodice. Maria, la umbra corturilor, pregătea masa de prânz şi visa cu ochii deschişi saloane, arcade şi coloane.

Toate acestea se întâmplaseră în cursul dimineții. Cu ocazia pauzei de prânz, Lucia şi Ionel întocmiseră, pe baza sondajelor de până atunci, o schiță sumară a fundului mării în acele locuri. Fundul nu arăta prea mari diferențe de nivel. În câteva locuri, adâncimea neregulată indica nişte gropi şi nişte ridicături, pe care speranța şi dorința cercetătorilor le decretaseră „ciudate”.

Toată după-amiaza avuseseră loc scufundări în X-urile ciudate. Gropile erau cu vreo cinci metri mai adânci decât nivelul obişnuit al mării. Ridicăturile, cu câțiva metri mai sus, adică la două lungimi de om de suprafața apei. Ele puteau fi cercetate direct din barcă, sarcină pe care şi-o asumaseră Lucia şi Ionel. Privirile lor nu descoperiseră decât nisip, nisip, nici urmă de bolovani sau măcar de pietre obişnuite. La X-uri operațiile de cercetare deveniseră tot mai primejdioase. Victor

rezistase o bună bucată de vreme la presiunea apei în fundul unor gropi. După câteva scufundări până la opt metri, se declarase neputincios. N-avea timp decât să ajungă până la fund, uneori nici nu atingea fundul, numai îl zărea prin ochelarii de sticlă şi imediat se grăbea să iasă la suprafață, pentru a scăpa de menghina de fier care-i strângea pieptul şi capul şi pentru a inspira aer curat, sănătos. Descoperise adevăratul preț al aerului cu prilejul plonjoanelor sale.

Ursu, în schimb, continua cercetările cu toată împotrivirea celorlalți. Era hotărât ca până la asfințitul soarelui să termine de explorat toate X-urile. Cireşarii acceptaseră cu mare greutate hotărârea lui şi numai după ce se lăsase convins să fie prins cu o funie de piept. Victor, şi ceilalți odată cu el, nu voia să admită niciun risc, mai ales că ultimele gropi depăşeau adâncimea de zece metri. În explorările sale submarine, Ursu făcu apel la toată puterea de rezistență. Presiunea îi spărgea timpanele şi-i strângea ca într-un cleşte trupul. În cea din urmă şi cea mai grea scufundare, pe care-o lungise ca durată până la limita rezistenței, simțise că e prins într-un cleşte de fier. Îşi închipuia că funia îi dă această senzație. Şi-o deznodase şi continuase astfel explorarea. Cleştele îl strângea şi mai tare. Cei de sus, din barcă, nervoşi că Ursu nu făcea semnalele cuvenite, hotărâseră din proprie inițiativă să-l tragă la suprafața apei. Se scursese prea mult timp de când dispăruse în apă. Şi, când simțiseră funia uşoară, îi cuprinsese disperarea… Noroc că Ursu nu întârziase prea mult. Ieşise la suprafață, cu fața congestionată, de parcă tot sângele îi năvălise în cap. Nu zărise nimic, absolut nimic, în afară de câțiva peşti de mare.

Ambele ochiuri fuseseră cercetate, explorate cu atenție şi migală, fără niciun rezultat însă. Vlăguit, Ursu se tăvălise pe un cearşaf gros în apropierea corturilor. Ceruse ceai, alcool, cafea, avea poftă de tot felul de alimente şi băuturi neobişnuite. Răsufla greu şi parcă simțea cum se încrucişează fulgerele în capul lui.

Odată cu seara se ivise şi dezamăgirea la corturi. Cel mai disperat dintre toți era Ionel. Cel mai liniştit – în măsura în care se putea vorbi de linişte în acele locuri – era Dan. Toți se întrebau, toți meditau, toți căutau răspunsuri. Cu excepția lui Ursu, care-i rugase să-l lase în pace:

– Eu sunt mort pentru câteva ore… Nici viu nu v-aş da cine ştie ce ajutor… Aşa că…

Aşa că Ursu se străduia să-şi refacă puterile, iar ceilalți să-şi refacă moralul.

După o lungă pauză de tăcere, se auzi în întuneric vocea furioasă a lui Victor:

– Ce tot vorbiți de mister? Mister, mister, mister. E atât de mult mister aici, că s-ar putea să nu fie niciun mister.

Nimeni nu-l auzise până atunci pe Victor vorbindu-le cu un asemenea ton. Până şi Ursu tresări pe cearşaful lui de suferință. Cea mai surprinsă era însă Maria. Nu se sfii să-i spună în față:

– De ani de zile mă uit la tine ca la un erou ideal. Şi ai câştigat admirația mea. Pentru prima dată te simt altfel. Şi…

Maria îşi termină vorbele cu un gest pe care nu-l văzu nimeni, îşi plimbă o clipă degetele prin părul lui Victor. Dar nu-i trebui mai mult pentru a-l simți cum tremură.

– Poate că mi-am ieşit din fire, se reculese Victor. Dar e prea meschină recompensa pentru eforturile şi mai ales pentru speranțele noastre. Împodobirea epidermei cu un strat de bronz.

– Pentru că suntem naivi, spuse Lucia. Suferim de idei fixe. De ce neapărat aici să fie Palatul?

– Adică ce vrei să zici? întrebă Ionel cu un ton iritat.

– De ce neapărat aici?… repetă Lucia. Pentru că ne-am pus ochelari de cal. Să-i scoatem…

– Şi să-i valorificăm la…

– De ce neapărat la Ochiuri?

– Lucia are într-adevăr idei fixe, şopti Dan pentru sine. Repetă a treia oară aceeaşi frază.

– A calculat cineva cu rigla distanța? A văzut cineva chiar aici, aici coloanele?

– Eu le-am văzut cu ochii mei, fără să fi avut ochelarii la care ai făcut aluzie.

– Tu nu le-ai văzut aici, Ionel, interveni Victor. Lucia are dreptate. Locul în care căutăm noi e un loc prezumtiv. Aici presupui tu că ai văzut coloanele, pentru că timonierul crede că în ziua X, ora X, vaporul se afla în direcția acestui loc. Dar e o presupunere, nu înțelegi că e o presupunere? Palatul se poate afla, foarte bine, la o sută de metri în stânga sau în dreapta acestui loc.

– Mă îndoiesc, răspunse Ionel. Aici şi regiunea, conformația ei, aceste două ochiuri, ca două golfulețe, țărmul stâncos de la margine, adâncimea apei, totul ar indica un loc ideal pentru o aşezare omenească. Pe când la stânga sau la dreapta…

Şi Victor făcuse acest raționament cu mult înainte. Dar mai dorise să se hrănească cu o iluzie, înainte de a-şi închipui un gol, un pustiu în fața gândurilor şi speranțelor sale.

– Nu ştiu ce să spun, zise el. Nu ştiu. Mai avem timp de gândit, dar mi-i teamă să nu închinăm tot timpul care ne-a mai rămas numai gândurilor…

Şi dezolarea începu iarăşi să bată din aripi, deasupra lor, ca o pasăre gigantică, nevăzută… Dar, de undeva de pe plajă, răzbătu până la ei un fluierat vesel, atât de vesel, încât îşi amintiră că mai au un prieten pe care-l uitaseră cu totul.

– Tic! țipă Dan. Ce nemernici suntem! Nu ne-am gândit nicio clipă la el. Ticuşoooor!

Cineva se gândise însă. Se ridică de pe cearşaf, proiectându-şi umbra gigantică până la marginea apei. Fluieră ascuțit şi prelung, de parc-ar fi vâjâit o săgeată prin aer. Din depărtare răsună un şuierat asemănător.

– Poftim! spuse cel aşteptat, când ajunse lângă focul de noapte şi azvârli drept în mijlocul focului un pachet alb. Nu vă fie teamă, că nu arde decât hârtia. Felicitări primesc începând din clipa asta.

Şi bineînțeles că primi felicitări sub toate formele. Coturi, ghionturi, scuturături şi o ploaie de întrebări cu torente şi averse.

– Da' ce-s eu? Paratrăsnet? făcu Tic pe bosumflatul. Salvează-mă, Ursule. S-au năpustit barbarii asupra unui om civilizat, plin de rafinamentele viitorului… Mai bine vedeți să nu se afume inscripția…

– Ai adus-o?! întrebă Dan uimit. Eu credeam că faci bancuri.

– La corturi, Țombi, rosti tinerelul cu voce jalnică. La corturi! Nici Ahile, când i s-a luat Briseis, n-a îndurat mai mare ofensă. Dacă nu găsiți un Patrocle pe care să-l jertfiți, nu mai ies din cort. Iar tu, dihanie, căreia lumea s-a obişnuit să-i spună Dan, fugi la Neptun şi-ți comandă arme…

– La ăla de la Eforie, Ticuşorule? întrebă Dan cu prefăcută naivitate.

Şi, după această glumă, viața, la corturi, reveni la normal. Adică noul venit se văzu obligat să-şi povestească odiseea, ceilalți iliadele, iar Ursu

călătoria în infern, dus şi întors, fără să zărească niciun deget din Euridice.

– Şi, acum, după ce-am creat atmosfera de mitologie şi helenism – spuse Dan – putem să ne dedicăm în sfârşit epigrafiei.

Ursu scosese de mai mult timp, cu ajutorul unui băț, bolovanul din jar. Se aduseră lanterne, deşi ar fi ajuns şi lumina flăcărilor, se făcură şi alte preparative, apoi i se dădu mână liberă lui Victor, singurul dintre ei care avea cunoştințe de elină. Victor cercetă piatra pe toate fețele, cu multă atenție şi încetineală, oferindu-i astfel Luciei posibilitatea de a face câteva schițe care să-i reprezinte forma şi fețele. Ca să poată descifra mai uşor literele, le copie întocmai, fiecare separat pe o foaie de carnet. Nu erau decât şase semne, dăltuite adânc în piatră.

– Le poți descifra? întrebă nerăbdător Tic. Dacă aş fi ştiut că-ți va fi greu, aş fi obținut de la „ăia” traducerea… În orice limbă.

– Sunt litere vechi, îi răspunse Victor. Şi cunoştințele mele în materie sunt cumplit de sărace… Nicio literă nu seamănă cu alta. Stați să mă gândesc…

– Dacă vrei, spuse Dan cam cu şovăială, putem să ne gândim şi noi…

Tic îi dădu un ghiont, dar simți în el prietenie, nu răutate. Victor răsfoia mereu foile carnetului, cerceta fiecare literă în parte, căutând să găsească imagini corespondente cu cele din mintea lui. Se dumerise, înainte de a descifra toate literele, că inscripția, cel puțin la prima vedere, nu poate să facă prea mare lumină în problema care-i preocupa pe ei. După ce identifică toate semnele, rămase încă multă vreme gânditor. Alte idei îi treceau prin minte, dar, din respect pentru prietenii lui care-i aşteptau vorbele, le abandonă pentru un timp. Luă fragmentul de jos şi-l duse cu fața scrisă în dreptul luminii:

– Notează, Lucia! spuse el în sfârşit. Prima literă e sigur *O*. Subliniaz-o, pentru că nu am niciun dubiu. A doua *C*… Sigură şi ea. Şi *L*-ul care urmează e de asemenea sigur.

– OCL… Alimentara… râse Dan, lovind cu cotul spatele cireşarului cu părul ciufulit.

– Trei litere sigure, continuă Victor: OCL… Urmează un semn care aduce a *E*… Mici dubii. Subliniază cu linie tremurată… În sfârşit

ultima… da… un *S*… sau nu ştiu. Parcă totuşi un *S*. Subliniază cu o linie punctată.

Tic îşi părăsi locul de lângă Dan, venind în spatele Luciei. El fu acela care împreună, pentru prima dată, literele. La urma urmei avea şi dreptul. El descoperise şi încă de două ori fragmentul.

– OCLES, spuse el cam nedumerit. Parc-ar fi sfârşitul unui nume.

– Şi chiar este, Tic, da, da! confirmă Victor. Vezi? După *S* de aceea e şi cam ştearsă, cam roasă litera – vine marginea pietrei, deci cuvântul se termină aici. Înainte de *O,* însă, piatra are neregularități, e deci ruptă dintr-un bloc mai mare. Avem prin urmare în mâna noastră sfârşitul unui rând sau poate al unei inscripții, dacă nu chiar o semnătură…

– Cum? întrebă Ionel dezolat. Crezi că-i o simplă semnătură?

– E o presupunere, Ionel. Gândindu-mă că OCLES, de pildă, e terminația unui nume la vechii greci, s-ar putea într-adevăr să avem de-a face aici cu un simplu nume.

– Ce păcat! spuse Maria. Eu credeam că vom descoperi cine ştie ce mesaj cifrat, sau cine ştie ce indicații enigmatice.

– Dac-ai şti cât am sperat eu! se desumflă Tic. Aşa, un simplu nume. Săracul Țombi!…

– Nu te jelui ca un prost, încercă să-l consoleze Lucia. Cine ştie ce importanță poate să aibă această piatră, acest fragment de inscripție!

– Pentru noi? îşi încercă Tic încă o dată speranțele.

Dar nu-i răspunse nimeni la această întrebare şi se comitea o mare nedreptate acolo. Ursu îl mângâie cu mâna lui mare pe creştet.

– Ce să facem cu fragmentul? întrebă Lucia. S-ar putea să aibă o mare valoare.

Victor se îndoia tocmai de valoarea reală a fragmentului:

– Ştiu eu? răspunse el. Poate că ar completa o inscripție într-un muzeu. Şi, în acest caz, chiar dacă nu ar avea o mare valoare, ar fi fost foarte necesar. Cei care posedă partea cealaltă trebuie să facă tot felul de deducții pentru a afla întregul nume, lungimea fragmentului lipsă, câte litere puteau să încapă în el…

– … Ocles… Ocles… medita Maria cu voce tare. Stați puțin! Vă mai amintiți de povestea Iphigeniei?

– Iphigenia!? se miră Dan. Ce ți-a venit să te gândeşti la ea? Te-a inspirat focul?… Dacă vrei să compari focul nostru cu un rug şi tu să

imiți gestul Iphigeniei, adică să te sacrifici voluntar pentru reuşita expediției noastre, cum a făcut ea pentru reuşita expediție troiene… Numai că nici nu eşti fiica lui Agamemnon, nici nu ştim care zeiță te va salva… Şi nici nu găsim pe-aici prin împrejurimi o căprioară cu care să te înlocuim.

– Tu ştii unde a dus-o Artemis pe Iphigenia? întrebă Maria.

– În Taurida, răspunse Lucia în locul lui Dan. A făcut-o preoteasa templului ei din Taurida?

În întrebarea Mariei se simțea o notă de insinuare.

– În Crimeea, pe malul… pe malul Mării Negre, se auzi vocea lui Tic.

– Poate că s-a plimbat şi pe aici, prin aceste locuri, surâse Maria. Ea sau legenda ei.

– Dacă-i vorba de legendă, de locurile pe unde s-a plimbat legenda ei, zise Dan, atunci pot să te asigur c-a ajuns şi în Madagascar, şi în Islanda, şi în Filipine… Prin intermediul lui Euripide, al lui Goethe…

– Cum!? se sperie Maria. Euripide?… Da, ai dreptate… Euripide… Sigur că da… Sofocles a scris Electra şi Antigona…

– Şi Oedip rege, şi Oedip la Colonna…

– Şi Hercule şi Ajax, îl completă Ursu pe Dan.

– Aaaa! Ți-ai căutat corespondenții din mitologie? Păcat că i-ai întâlnit în timp ce mureau. Dar la urma urmei ce-avem noi cu Sofocles? A scris şapte piese…

– Nu ştiu ce-avem cu Sofocles, interveni Victor. Dar n-a scris numai şapte piese. A scris mult mai multe, Dan.

– Ei şi! se ofensă Dan. Şi o sută de piese să fi scris…

– A scris chiar mai mult de o sută… S-au păstrat însă numai şapte.

– Se pare că sunt cam ignorant în materie, totuşi nu pot să te cred… O sută de piese! Când le-a scris?

– Nu uita că a trăit aproape un secol, spuse Lucia. Secolul al cincilea înaintea erei noastre. A murit un an după Euripide, adică în 406.

– Ştiam şi eu că Euripide a murit în 405, şi…

– Stai! îl întrerupse Ionel. Euripide a murit în 407, pentru că secolele dinaintea erei noastre…

Dacă n-ar fi fost întuneric, Maria ar fi văzut de bună seamă fulgerele din ochii lui Dan!

– Uite, în clipa asta ți-aş dori soarta Iphigeniei. Măcar să te gâdile puțin flăcările. Eu fac o faptă bună, apăr moştenirea lui Euripide şi voi mă faceți de râs cu Sofocles. Mai bine vă lăsam de la început în ignoranță.

– Nu se poate să nu fi existat şi o Iphigenie într-o sută de piese, sări Tic în ajutorul Mariei. Sunt în stare să…

– Să străbați Marea Neagră, nu? Vrei să te asemeni lui Oreste, să-ți salvezi sora…

– Mi se pare că Iphigenia l-a salvat pe Oreste, spuse Maria.

– Şi tu acum faci altceva? adăugă Dan cu subînțeles. Numai că eu nu sunt nici Egistos, nici Aletes…

– Nici Aristide… adăugă Tic cu compătimire.

– Ăsta cine mai e?

– Un coleg de-al meu. Toceşte o sută de pagini şi reține două rânduri, Tu…

– Eu? Simt că-mi întunecă zeii mintea… Să nu ajung ca Ajax… Unde-mi sunt armele?… Unde sunt turmele… Unde-i Sofocles?

– Aici! răspunse Maria, arătând spre fragmentul de inscripție.

Abia în clipa aceea înțeleseră cireşarii ce urmărise Maria cu întrebările ei.

– … *OCLES*… strigă Ionel. *SO-F-OCLES! SOFOCLES!* Cum de nu ne-am gândit! Oare să fie chiar terminația numelui său?

– O presupunere ca oricare alta, spuse Victor. Poate că există şi alte nume vechi greceşti care se termină în OCLES.

– Şi de ce nu Sofocles? se îndârji dintr-o dată Dan. Dacă tot m-am făcut de râs, măcar să mi se fi întâmplat asta pentru o cauză nobilă. Gata! Mă bat până la moarte pentru el. S-o găsi vreo Antigonă care să-mi îngroape leşul, sau un Tezeu care să mă conducă până la intrarea în Hades, sau o Electră care să mă răzbune… sau…

– … Sau un Hillos care să-ți dea foc, încercă Ursu să-l tempereze.

– Numai o zi din viață să fiu Hercules, şi-aş accepta un asemenea sfârşit… Şi de altfel am argumente în favoarea lui Sofocles. Vreau să transform presupunerea în certitudine!

– Eu nu vreau! se opuse Maria. Mai bine să rămânem la visuri.

– Aa! vrei să te visezi ca Iphigenia oficiind slujbe, noaptea, pe malul mării, în templul lui Artemis! Nu te invidiez. Iphigenia mi se pare c-a

rămas toată viața preoteasă. Şi nici nu ai şanse de reuşită. Şi mi se pare că ea avea părul roşcat şi era foarte frumoasă şi aparținea lui Euripide, nu lui Sofocles.

– Eu cred c-am putea fi serioşi măcar câteva clipe, zise Lucia. Să lăsăm la o parte tragediile…

– Dacă tu crezi că apelând la comedii devenim serioşi… gata! Am terminat. Vă servesc argumente în favoarea tezei Sofocles. Pe cinstea mea că sunt serios, Lucia. Amintiți-vă de Dionisii, de serbările cele mari ale Athenei… Şi Sofocles, şi Euripide, şi Eschil au participat la ele… Nu ştiu cine-a câştigat mai multe… Mi se pare… Tu nu ştii, Victor?…

– Eschil sau Sofocles… Mi se pare Sofocles.

– Cu atât mai bine, deşi eu înclin spre Euripide. Dar nu-i nimic… Să trecem peste asta. Aşa… La Dionisii – serbări în cinstea zeului Dionisos – se reprezentau piese de teatru. Dionisos era un zeu trac, adoptat de greci. Concluzia: de ce să nu fie cunoscut, admirat, reprezentat şi cioplit în piatră marele Sofocles aici, pe malurile Pontului Euxin, în patria lui Dionisos şi a unor greci iubitori de teatru?

– Ceva adevărat este aici, spuse Ionel, Dionisos e cel puțin rudă cu zeul trac Sabazius, dacă nu chiar reprezentarea acestuia în Grecia.

– De asemenea, adăugă Lucia, în coloniile milesiene de pe malurile Pontului se pare că aveau loc concursuri şi spectacole de teatru. La Calatis şi la Tomis s-au găsit figurine de teracotă, care reprezentau eroi de teatru, inscripții închinate lui Dionisos… Iar la Histria s-au dezgropat trei bănci de marmură, care nu-şi puteau găsi locul decât într-un amfiteatru.

– Numai că acestea din urmă, adăugă Victor, aparțin epocii romane. Să nu ne pripim în afirmații. Mai bine să visăm, cum spunea Maria. S-ar putea ca fragmentul să facă parte dintr-un imn închinat lui Sofocles, sau mai degrabă să fie un vers dintr-o tragedie a lui… Dar s-ar putea să fie şi altceva… Mâine cred că vom lămuri enigma lui.

– Mâine!? se miră Dan. Te gândeşti la zicala aia franțuzească, şi-ți închipui că până mâine vom deveni mai deştepți?

– Nu. Mă gândesc din nou că fragmentul ar putea fi foarte necesar într-un muzeu.

– Atunci să-l predăm unui muzeu! propuse Lucia. Cred că avem datoria aceasta.

– Nici nu încape discuție, întări Ionel. La ce muzeu să-l ducem?

– Ştiu eu? răspunse Victor zâmbind. Poate că la Histria. Cu ocazia aceasta vizităm şi noi cetatea…

Propunerea lui Victor fu acceptată pe loc. Se hotărî plecarea în grup, a doua zi, dis-de-dimineață, la Histria. Către prânz grupul urma să fie înapoi la Ochiuri.

– Şi cine rămâne de pază la corturi? întrebă cu teamă Dan.

– Rămân eu, spuse Ursu cu glasul unui om bolnav. Tot nu mă simt bine.

– Atunci rămân şi eu! hotărî Tic foarte ferm, pentru a evita orice împotriviri.

– Trăiască prietenia salvatoare! şopti Dan cam pentru el. Parc-ar fi Ahile şi Patrocles… Aoleu! Patrocles… OCLES… Noroc că l-a ucis Hector sub zidurile Troiei.

– Ce tot bâigui acolo? întrebă Tic.

– Mă străduiam să-mi amintesc cine l-a ucis pe prietenul lui Ahile.

– Greu de răspuns, râse Victor. Nici Homer nu spune limpede. Mai întâi l-a lovit Euforbos, pe la spate cu sulița. Dar, înaintea lui Euforbos, intervenise şi un zeu…

– Te rog, Victor! Iar m-ai prins pe picior greşit. Până azi credeam că sunt un băiat deştept…

– Culcă-te, Dan! se auzi vocea rugătoare a lui Tic. Mâine dimineață o să fii iar…

Şi, pentru că se crease o anumită atmosferă, în noaptea aceea, la corturi, nu-şi făcu apariția un moşneag autohton, cunoscut sub numele de moş Ene, ci zeul cel tânăr şi frumos, Hypnos.

2

– Am fost sigur că vei rămâne, îi spuse Ursu lui Tic a doua zi dimineață, după ce grupul cu destinația Histria se pierdu din vedere. Când m-am propus paznic, mă simțeam mai în formă ca oricând.

– Crezi că eu nu te-am dibuit? Dar nu puteam să te las singur. Mai ales că eu văzusem un muzeu de arheologie cu câteva ore înainte…

Mare deosebire nu poate să fie. Şi chiar dacă ar fi… Dacă în atâtea zeci de secole nu s-a mutat Histria de la locul ei, nu cred c-o să se mute în câteva zile.

Ursu dispăruse în cortul mare. De acolo ascultă vorbele lui Tic şi tot de acolo lansă întrebarea:

– Ia spune, Ticuşorule, nu cumva ai aceleaşi gânduri ca şi mine?

– Numai în cazul când cauți uneltele de scafandru, răspunse fără teamă cel întrebat.

Ursu ieşi înainte ca Tic să-şi termine fraza cu uneltele de scafandru în mână: două perechi de labe şi o pereche de ochelari.

– Nu le-au ajuns fetelor banii pentru a doua pereche? întrebă uimit Tic.

– Aş! A scăpat-o Dan în apă şi eram prea obosit s-o caut. Dar cum mi-am însemnat în cap locul…

Ursu conduse barca, în care, în afară de lopeți, se aflau doi colaci de frânghie şi un pieptar de plută, spre un anumit loc la întâlnirea celor două ochiuri. Scoase ochelarii la prima scufundare, e adevărat, după vreo şaptezeci de secunde de la intrarea în apă. Ceilalți ochelari se aflau pe fruntea lui Tic.

– Şi acum? întrebă Tic. Spre stânga sau spre dreapta? Tragem cu banul?

Dar, cum n-aveau niciun ban la dânşii, porniră, la inspirație, în regiunea din dreapta Ochiurilor. Mai întâi, însă, Tic se ridicase în picioare şi-i fluierase de câteva ori lui Țombi. Acesta îi răspunse printr-un lătrat scurt care însemna: „Nicio grijă, m-am încarnat în Cerber!” Tic ştia că şi fără ordinul lui, după amara experiență din zilele trecute, Țombi va fi la post.

În ziua aceea, vremea era senină, soarele puternic, iar marea calmă, atât de calmă şi de limpede, că i se vedea fundul la mari adâncimi. Explorarea devenea o joacă pentru cei doi scafandri. Numai în locurile prea adânci Ursu apela la calitatea lui de scafandru. Dar şi în aceste cazuri nu trebuia să se afunde decât până la jumătatea distanței care separa suprafața apei de fund. De acolo se vedea bine, până în cele mai mici cute, fundul mării. Treaba aceasta era atât de uşoară că primi şi Tic aprobarea de a face explorări.

Pentru a avea puncte (imaginare) de reper, pentru a-şi uşura sarcina şi a face totuşi o cercetare minuțioasă, scafandrii operau după un anumit plan. Făceau cercetările pe o linie paralelă cu țărmul, lungă cam de o sută de metri. În momentul când ajungeau la capătul liniei, înaintau cu barca spre larg câțiva metri, apoi iar trăgeau o paralelă pe lungimea stabilită şi aşa mereu, până se pomeniră în larg, cam la vreo cincizeci de metri de țărm.

– Chiar să nu dăm peste nimic?! se miră cel mai tânăr scafandru. Tu crezi că mai departe poate fi ceva?

– Drept să-ți spun, Tic, nu prea cred. Apa e cam adâncă… Numai dacă n-o fi existând un adevărat palat de cleştar. Atunci putem să-l căutăm şi în mijlocul mării.

– Vârsta Palatului de cleştar am cam depăşit-o, Ursule. Aşa, ca denumire poetică, îmi place. Ţţţţţ! Ştii ce rău îmi pare?… Oare să dăm noi chix în această expediție, care ni s-a părut atât de promițătoare la început? Nu vreau, Ursule! Hai să mai visăm puțin. La urma urmei, putem da ordin mării să scoată şi un palat de cleştar… Crezi că ne pierdem vremea?

– Parcă nu ştii, Ticuşorule? Tocmai când nu te aştepți poate să iasă ceva în cale. Ne poate împiedica, prin urmare, cineva, să sperăm?

Pe nesimțite, Ursu dusese barca spre regiunea din stânga Ochiurilor. Tic urmărea cu privirea silueta unui vapor care se pierdea în zare.

– Hm, spuse el. Îmi vin în minte gânduri de om mare. Ia să le dau dracului! Atenție, Ursule!

Săritura lui fu atât de bruscă, încât barca se dezechilibră. Tic se prăbuşi în apă ca o mortăciune, drept pe burtă, iar Ursu se pomeni cu barca întoarsă pe capul lui, ca o pălărie gigantică.

– Am făcut-o! țipă Tic, ițindu-şi capul din apă. Acum măcar avem de lucru.

Pentru că odată cu barca se răsturnase în apă tot ceea ce era într-însa. Şi cum scafandrii se dezechipaseră şi, cum în afara pieptarului de plută, nimic altceva nu voia să plutească la suprafață, şi cum apa era destul de adâncă în acel loc, truda celor doi nu se anunța prea uşoară. Barca îşi recâştigă poziția dinainte, întoarsă dintr-o singură mişcare de Ursu, dar celelalte obiecte luaseră toate drumul fundului.

– Dacă apa are o sută de metri aici? întrebă Tic, după ce se agăță cu mâinile de barcă.

– Atâta n-are, răspunse Ursu. Dar, dacă tai un zero şi adaugi un doi sau un trei, nimereşti întocmai adâncimea ei… Aşa că…

– Dac-aş fi ştiut dinainte, se tângui Tic, dar adăugă imediat cu hotărâre: Eu am făcut-o, eu trebuie să repar.

– Tu urcă-te în barcă! îi spuse aproape poruncitor Ursu. Sau pune-ți pieptarul pe tine. Nu vezi că mi s-a dus şi colacul de frânghie la fund?

Ursu fu nevoit să se cufunde de trei ori, pentru a scoate obiectele căzute în apă. A treia oară, o dată cu o pereche de ochelari, scoase la lumina soarelui o bucată de marmură rotunjită şi îndoită ca un fragment de şarpe.

– Brațul lui Venus, Ursule! strigă Tic, atât de entuziasmat de descoperire, că era să răstoarne iarăşi barca.

Jumătate de adevăr tot rostise Tic. Fragmentul de marmură era într-adevăr un braț.

3

Histria nu era obişnuită cu vizite la o oră atât de matinală ca aceea la care sosiseră cireşarii. Bufetul de lângă cetate nu era încă deschis, iar paznicul îşi mai freca ochii de somn.

– Nu-i voie! le spuse el tinerilor. Şi să scol acuma profesorii nu face. Numai dacă s-o fi trezit prichindelul. Că el cam are asemenea obiceiuri.

Într-adevăr, prichindelul se trezise. Era un băiat cam de vârsta cireşarilor, dar cu o asemenea aroganță în gesturi, că părea cu mult mai tânăr.

– Dumneavoastră? întrebă cu tonul unui profesor care cere răspunsuri precise la un examen de admitere în facultate.

– Dacă n-o fi cu păcat, am vrea să vizităm cetatea şi să discutăm ceva cu maeştrii, răspunse Dan.

Crezându-se poate eliminat de pe lista „maeştrilor”, prichindelul îi făcu un semn portarului:

– Spune-le că vizitarea e permisă de la ora zece, în grupuri de cel puțin douăzeci de persoane.

– Poate trebuie să ne procurăm şi papuci de pâslă, continuă Dan.

– Şi o anumită cantitate de biberoane, grăi cu totul grav şi nejustificat prichindelul.

– Şase, spuse Dan. Printre care unul cu clopoței pentru respectabila dumneavoastră vârstă. Şi o funduliță roşie, ca să nu vă deoache vreun entuziast precocitatea.

Era prea mult. Prichindelul îl măsură pe Dan din cap până-n picioare:

– Dacă aş avea la mine o monedă oarecare, ți-aş da-o ca să-ți cumperi acadele.

– Poate ne oferiți capul Demetrei cu văl, din Calatis… sau ciorchinele cu struguri din Philippopolis, spuse Victor cu un ton foarte degajat. V-am oferi şi noi ceva în schimb.

Prichindelul căscă întâi nişte ochi mari cât cepele, dar, ca şi cum şi-ar fi văzut mutra caraghioasă într-o oglindă, îşi refăcu imediat înfățişarea dinainte. Se uită cu atenție la Victor, la Ionel, dar, când dădu cu ochii de fete, îi pieri unda de lumină care-i fulgerase o clipă chipul. Ba deveni grav, important.

– Eşti student la istorie? îl întrebă el pe Victor.

– Nu! răspunse acesta zâmbind. Şi nici nu am de gând să candidez.

– Aaaa! se dumeri prichindelul. Pardon! Atunci poate din diletantism…

– Mi se pare că şi Schliemann şi Evans au fost la început nişte diletanți. Troia şi Knossos-ul…

– Mulțumesc! zâmbi prichindelul cu superioritate. Dumneata ştii că în ritualul Dioscurilor şi în ritualul lui Esculap, după informațiile pe care ni le dă…

– Informații putem să dăm şi noi, îl întrerupse Dan. De pildă, cu privire la o inscripție din epoca attică sau helenistică, secolul e încă discutabil, căreia-i lipseşte un fragment.

În timp ce Dan vorbea, Victor desfăcea alene pachetul. Când rămase numai cu piatra în mână, văzu cum se zgâiesc nişte ochi printre zăbrelele porții. De astă dată prichindelul nu-şi mai refăcu expresia. Avu chiar un moment de cumpănă. Nu ştia ce să facă. Noroc că-i sări portarul în ajutor:

– De la ora zece sunt permise vizitele în grup de cel puțin douăzeci de persoane. Dar dumnealor sunt cinci. La o oră ca asta pot să intre cinci oameni.

După cinci minute se împrietenire. După zece minute prichindelul se oferi să-i conducă prin cetate şi-şi găsea loc numai în preajma Mariei.

Plimbarea în cetate dură mai bine de trei ore. Nimic care merita să fie văzut nu fu evitat. Zidurile de înconjor, porțile, templele, termele, locuințele, piețele, străzile, apeductele, monumentele, toate fură trecute în revistă şi însoțite comentarii atât de precise şi atât de clare, încât prichindelul reuşi să cucerească simpatia şi admirația cireşarilor. Uneori nu uita bineînțeles să adauge la un comentariu mai amplu, alături de opiniile unor savanți cu renume, şi opinia sa personală, căreia însă îi adăuga, şi asta se întâmpla pentru prima dată, precizarea că este „umilă”. Alteori, în porțiuni recent cercetate, descoperea, cu ajutorul unor întâmplări norocoase, fragmente de obiecte, pe care căuta imediat să le clasifice, enunțând cu acest prilej o sumedenie de categorii şi de tipuri înrudite cu alte categorii şi alte tipuri şi făcea totul cu o precizie uluitoare. Un asemenea obiect, o bucată de toartă de ulcior, fu înmânat, cu un uşor compliment, Mariei:

– De la un ulcior de mică dimensiune, cu gura în formă de pâlnie şi toartă disproporționat de groasă, lipită imediat sub buza vasului. Ştiți… Pansa vasului variază de la ovalul obişnuit, piriform, până la un diametru care aproape, ajunge înălțimea vasului. Secolul al şaselea, era noastră…

După ce ascultă cu amabilitate acest bombardament, Maria încercă să-i înapoieze bucata de ceramică. Prichindelul rămase atât de uimit, de parcă i s-ar fi refuzat o declarație de dragoste.

– Puteți s-o păstrați, insistă el. Face parte dintr-un exemplar unic, cu gâtul şi forma de trunchi de con, subliniat, cum se remarcă frecvent la alte categorii, de un brâu de culoare roşie…

– Dar ce să fac cu ea? întrebă Maria, ca o ființă căzută din lună.

Prichindelul încercă o întreagă gamă de culori pe fața lui, primi fragmentul şi, fără să-şi dea seama de gafă, îl întinse Luciei, adăugând câteva cuvinte despre caracteristicile ceramicei. Confuzia care se năştea fu înlăturată datorită intervenției lui Dan:

– N-ai putea să ne spui câteva lucruri despre Sofocles, pentru că suntem într-o aprigă dispută?

– Despre Sofocles?! tresări prichindelul. Într-adevăr, a fost unul dintre prietenii lui Herodot, dar nu s-a ocupat de istorie. Dacă vreți, putem apela la maestrul Atticus. El ştie tot ceea ce poate şti un muritor despre Sofocles. Trebuie să sosească azi la noi, aşa ne-a spus ieri la telefon.

Vizitarea cetății era pe sfârşite. Pentru Ionel, Victor şi Lucia fusese extrem de interesantă şi de instructivă. Lucia avu chiar senzația că o atrage magnetul arheologiei. I se părea cea mai interesantă şi mai complexă disciplină. Dan încercase tot timpul să-şi imagineze cum arătau locurile înainte, le mai coloră şi el pe ici, pe colo cu amănunte proprii, personale şi, pesemne, foarte originale, unice în felul lor, aşa că se alese şi el cu ceva. Maria, în schimb trăise o profundă dezamăgire. Se aşteptase să treacă prin palate, să admire monumente, statui şi, când colo, nu văzuse decât nişte gropi, nişte ziduri, nişte fragmente de statui şi, mai ales, nişte straturi de pământ, în care era prea violent şi prea nedrept concentrată istoria. În loc să ia în mână ulciorul purtat altădată – cu sute şi sute de ani în urmă – de o amazoană tânără şi viguroasă, trebuia să se mulțumească doar cu un ciob de culoarea pământului, asemănător atâtor cioburi pe care călcaseră picioarele ei. Era mult mai frumoasă istoria antică în cărți decât pe pământ… Meditând astfel, Maria se depărtase de grup. Se pomeni undeva într-o adâncitură prin care nu mai trecuse. Când ajunse la marginea unui şanț, fu cât pe-aci să se ciocnească de cineva. Evită ciocnirea în ultima clipă şi abia după câțiva metri întoarse capul înapoi, exact în momentul în care şi cealaltă persoană făcu la fel. Era un bărbat înalt, bine legat, cu fața colțuroasă, arsă de soare şi cu o mare putere de supunere în priviri. Se uitară câteva clipe unul la altul, apoi îşi văzură de drum, dar întoarseră iarăşi, în aceeaşi clipă, capul. Bărbatul zâmbi mai întâi, apoi se încruntă şi-şi continuă calea. Maria se înroşise ca un bujor şi, de emoție, rămase cu capul întors. Neobişnuitul vizitator merse însă înainte, fără să se mai întoarcă, până dispăru după un colț.

Maria rătăci câteva minute, cu gândurile aiurea, prin labirintul acela săpat în pământ. Se opri la marginea unui şanț larg şi adânc, răsuflă o clipă, apoi coborî în goană treptele de pământ, oprindu-se în mijlocul gropii, la câțiva paşi de bărbatul pe care-l întâlnise şi de care se

despărțise atât de bizar. Acesta parcă nici nu observă sosirea Mariei. N-avea ochi decât pentru malul şanțului din fața lui, un mal abrupt, despicat parcă dintr-o singură lovitură dată de o spadă gigantică. Fără voia ei, Maria îi imită gesturile. Îşi încrucişă brațele şi începu să se uite atentă la malul abrupt, dar nu descoperi nimic altceva decât straturi de pământ de diferite culori.

Un baston se ridică în aer, până atinse buza malului. Apoi începu să coboare încet, pe măsură ce se auzeau vorbe:

– Nu-i nimic frumos aici. Numai pământ. Straturi, straturi, straturi. De diferite culori. Şi, din când în când, un ciob, şi, din când în când, o monedă. Aceasta-i arheologia. Şi, totuşi, aici, în aceşti câțiva metri de pământ, sunt îngropate zece secole de istorie. Viață, moarte, bucurii, tragedii, cataclisme, speranțe, necunoscut… Sus, între pământ şi cer, câteva fire de iarbă. Apoi, o scoarță subțire de depuneri, un strat de pământ vegetal… Apoi începe arheologia.

Vârful bastonului se oprise în mijlocul unui strat gros de culoare cenuşie, din care răsăreau la întâmplare cioburi.

– Un strat de culoare cenuşie… Aici au trăit ultimii oameni de pe aceste meleaguri… Pata care coboară din acest strat, în jos, reprezintă o groapă. O groapă săpată în acele timpuri. Cât de bine se văd în jurul ei aceste straturi subțiri, regulate, unul cenuşiu, altul negru, şi-încă unul cenuşiu, şi-încă unul negru… Nu? E cu neputință ca atâta simetrie să fie opera întâmplării. Nu e! Nici întâmplarea, nici natura n-au stratificat cu atâta migală acest pământ. E opera oamenilor. Oare de ce?… Mai jos… Un strat gros, roşcat, cu urme de arsură, cu bucăți de cărbune, cu cioburi… Aşadar la nivelul acestora s-a trăit, a dominat şi a erupt viața… Mai jos… Un strat de cenuşă amestecată cu nisip, un strat dens… ca o temelie. Niciun ciob, nicio urmă de arsură… nimic… nimic… Mai jos. Din nou pământ roşcat, din nou urme de arsură şi de cărbune, din nou cioburi. Al treilea strat de viață. Şi mai jos, sub acest strat de nisip şi cenuşă, sub această temelie fără viață, aici la picioarele noastre, alt strat roşcat, cu urme de cărbune, cu cioburi, cu urme de viață… Oare într-adevăr în aceste straturi sunt cuprinse zece secole de istorie?

Întrebarea nu era pusă nimănui. Vârful bastonului scormonea pământul, jos, la picioarele celor doi. Lutul frământat dădu la iveală un

ciob. Mâinile curățară ciobul de pământ. Era o bucată de lut ars, de culoare neagră, mai mică decât o palmă, cu două bucle roşii, încă strălucitoare, pe ea.

– O bucată de lut ars, un ciob, şi întunericul începe să se destrame. Vasul din care a rămas acest ciob a fost un vas atenian. Lacul negru şi dungile roşii autentifică şi originea, şi data. Fără nicio posibilitate de eroare. Acest ciob, cu caracteristicile lui, are puterea de convingere pe care o are o monedă. Ne aflăm deci în plină perioadă attică, în secolul al IV-lea dinaintea erei noastre. La începutul secolului al IV-lea, la sfârşitul secolului al V-lea. Între moartea lui Socrate şi naşterea lui Aristotel. Prin urmare, cu douăzeci şi cinci de secole în urmă, aici au trăit oameni. Ce putem şti despre ei? Vasul era frumos, elegant, lucrat cu artă. Deci oamenii care au trăit aici nu erau nevoiaşi, aveau dezvoltat simțul esteticului, foloseau uleiuri scumpe… Suprafața interioară a ciobului mai păstrează pojghița de ulei. Dar ne aflăm într-un cartier periferic, nu în cetatea Histriei, ne aflăm în Asty, nu în Polis. Cât de multe se pot deduce! În secolul al IV-lea Polisul era plin. Oamenii cu stare erau nevoiți să-şi clădească locuința în afara cetății. Histria era într-o perioadă de mare înflorire şi mai ales, în jurul ei, se aflau neamuri paşnice sau pacificate. Oamenii puteau locui fără teamă şi în afara zidurilor.

Privirile Mariei încercau să străpungă straturile de pământ şi uneori parcă întâlneau pagini pe care puteau citi cuvinte şi fraze limpezi, până ce culoarea pământului întuneca iarăşi istoria.

– Mai sus. Un strat de nisip şi de cenuşă densă, solidă, o temelie specifică vremii, pentru clădiri mai mari, poate cu etaj… Stratul de viață de deasupra, cu cioburi şi cu urme de cărbune, şi cu bucăți de piatră, şi cu gropile acestea care puteau fi pivnița… Dar, mai bine, să luăm câteva cioburi… Un fragment de vas… Un fragment dintr-un tipar pentru cercei… Dacă am găsi şi o monedă cum s-ar simplifica totul! Nu mai avem date sigure, ci aproximative. Ne aflăm însă, în mod cert, în plină epocă elenistică. Puterea Atenei a rămas în istorie. În lume a apărut o nouă putere, cea a Macedoniei. Poate trăim în epoca marelui Alexandru, elevul lui Aristotel. În cartierul nostru convieţuiesc laolaltă, în clădiri mari cu ziduri de piatră şi cu ornamente interioare, oameni cu stare care folosesc amfore scumpe şi meşteşugari, care confecționează

podoabe pentru femeile Histriei. Cetatea, deşi cunoaşte mai departe o epocă de înflorire, de pace şi de bunăstare… Să ne continuăm drumul. Mai sus… deasupra acestei temelii cam şubrede, de astă dată făcută tot din nisip şi cenuşă… Alt strat de viață, tot roşcat cum erau celelalte, adică format din pământ obişnuit şi din clădirile prăbuşite, distruse, acoperite la vremea lor cu țiglă roşie şi împodobite înăuntru cu ornamente de teracotă, cu vase de lut ars… Acesta e taina pământului roşiatic, a stratului de viață… Cioburile nu mai au eleganța, lacul şi ornamentele din epoca attică, sau din prima epocă elenistică. Provin de la obiecte lucrate grosolan, de mântuială, de către meşteri indigeni… Cei care folosesc asemenea obiecte nu mai sunt oameni cu stare, sunt mai degrabă nevoiaşi, care şi-au ridicat la repezeală locuințe modeste în afara cetății… Prin urmare, pacea a fost, este sau va fi atacată prin împrejurimile Histriei… Să vedem ce ne spune viitorul…

Maria parcă se afla într-un trecut îndepărtat. Privirile ei se opriseră asupra acelor straturi ciudate simetrice, asupra acelor brâuri deschise şi închise care se succedau regulat pe o mare adâncime.

– Da… Ne aflăm în necunoscut. Aproape trei secole de neant. Viața a dispărut. Nimic, nimic, nimic. Trei sute de ani. Numai aceste straturi de zebră răsturnate şi bătătorite de către oameni peste ceea ce a fost cândva viață. Ce s-a întâmplat? Ce evenimente groaznice au zguduit viața cetății noastre? Nu ştim… Încă nu ştim… Cartierul periferic a dispărut. Până ce, într-o zi, histrienii s-au adunat aici şi au început să dureze această temelie de zebră, această temelie olbiană. I-au dat duritatea betonului. Pentru ce? Pentru ca să susțină edificii uriaşe. E singurul răspuns. Peste tot, în antichitate, aceste temelii se foloseau ca fundament pentru mari construcții… Histrienii au terminat temelia, dar… n-au ridicat niciun edificiu… Alte evenimente groaznice s-au abătut asupra cetății şi din nou tăcerea a luat în stăpânirea ei cartierul mărginaş, altădată plin de viață… Iar mai târziu, tăcerea i-a cedat locul de stăpână… morții… Groapa aceasta e un mormânt. Şi cea de dincolo şi cealaltă… şi altele… Morminte sărace, cu câteva cioburi în ele, morminte pentru oameni sărmani. Un cimitir al nevoiaşilor. Şi peste el straturi de tăcere, tăcere… o nivelare de nisip şi apoi stratul de viață al ultimilor oameni de pe aceste meleaguri… Pământul nu mai este roşcat, e de culoare cenuşie. Prin urmare, nu s-au ridicat clădiri, ci simple

colibe acoperite cu stuf. Cei care trăiau aici erau foarte săraci. Cioburile? Provin de la vase de sticlă de strictă necesitate, lucrate grosolan de meşteri indigeni. Ne aflăm în plină epocă romană… Da… Aici s-a pierdut o monedă… Acum putem stabili cu precizie data… Antoninus Pius… Urmaşul lui Hadrianus, blândul, înțeleptul Antoninus. Prin urmare am ajuns la secolul al II-lea al erei noastre… Puterea romană încă sprijină cetățile Pontului. Un filosof din şcoala stoicilor se înalță pe tronul Romei: Marcus Aurelianus. Imperiul roman pare fără sfârşit. Dar, peste o sută de ani, toate locurile acestea vor fi părăsite. Iar copitele cailor şi paşii oştirilor pedestre vor vânzoli atât de aprig acest pământ, că sute şi sute de ani viața se va retrage speriată în locuri necunoscute. Intrăm în mileniul cel negru al istoriei…

Era întuneric în fundul şanțului, sau poate numai părea noapte acolo. Fără să spună un cuvânt, Maria fugi spre lumină. Bastonul şi apoi brațul care-l ținuse răscoleau însă pământul dens, pentru a scoate la lumină un chip cenuşiu, cât o cutie de chibrituri, cu o volută neagră, lucioasă pe el.

4

Maria îşi găsi prietenii în incinta cetății, într-o scobitură adâncă şi vastă, care semăna cu un amfiteatru. Se îngrămădiseră toți pe două bănci albe de marmură şi stăteau nemişcați, cu gâturile întinse într-o poziție caraghioasă. Tocmai voia să le spună ceva care să-i trezească, dar nici nu apucă să deschidă gura. Prichindelul sări în întâmpinarea ei, făcându-i un semn categoric de tăcere, după care adăugă în şoaptă:

– Maeştrii… Au o controversă.

Maria se aşeză în tăcere alături de ceilalți şi abia atunci auzi vocile care răzbăteau de undeva din apropiere. Cei care vorbeau erau ascunşi de un mal înalt de pământ, brăzdat pe alocuri de brâie pietroase. Se uita la straturi, dar urechile căutau să surprindă disputa maeştrilor.

– Dragă colega – răsună o voce amplă de bariton – regret, dar nu pot considera afirmațiile dumitale decât nişte opinii… nu întru totul hazardate, însă în orice caz foarte discutabile.

– Discutabile! răspunse o voce nervoasă, subțire. Sigur că sunt discutabile. Şi afirmațiile dumitale, scumpe colega, sunt discutabile. Dumneata argumentezi cu cetatea, cu şantierul. Foarte bine. Spune-mi însă: ai găsit măcar un fragment de ceramică din perioada arhaică?… Ştiu, ştiu, am văzut. Hârburile acelea provin de la vase de tip attic cu influență ioniană. Din prima perioadă attică. Vrei să mă înfrunți şi să mă înfrângi cu un etern argument: ceramică tip Fikellura… Unde ai găsit-o?… Nu în primul strat attic?… Arată-mi fragmente arhaice! Eu îți pun în fața ochilor zece drahme arhaice grele. Toate găsite la Mahmudia. Arată-mi una singură găsită la Histria şi-mi scot pălăria. Cum de n-ați găsit niciuna, dacă s-au bătut aici prima dată?… Şi cum de-au ajuns la Mahmudia?

– E totuşi cam hazardat, dragă colega, să muți Histria arhaică la Mahmudia, numai pentru că s-au găsit acolo zece drahme arhaice histriene. Pe măsură ce vom înainta cu săpăturile, vom găsi şi mărturii arhaice. Şi monede, şi ceramică.

– Voi săpa şi eu acolo, scumpe colega, şi-ți voi dovedi, cu alte monede pe care le voi găsi, şi cu ceramică, şi pe bază de stratigrafie că prima alcătuire a Histriei a fost la Mahmudia. Histria arhaică… N-o căuta aici! Vino cu mine la Mahmudia!

– Dragă colega…

– Un moment! N-am terminat. Mai am un argument. Cu totul personal. Cum îți explici denumirea Histriei?

– Întrebare de şcoală primară, dragă colega…

– Nu ți se pare totuşi ciudat, scumpe colega, să se dea numele bătrânului Istros unei cetăți de pe malul Pontului?… Ei, asta-i! Prima colonie milesiană s-a făcut pe malul Istrosului, da, acolo pe brațul Sf. Gheorghe, unde e astăzi Mahmudia. După ce corăbierii au găsit un loc mai favorabil, colonia s-a mutat aici, iar locuitorii i-au păstrat vechiul nume. Primele drahme histriene s-au bătut în Istrosul vechi, arhaic, adică pe malul bătrânului fluviu, nu aici. Histria e formată din două aşezări. Cea arhaică – pe brațul Istrosului. Argument: monede, nume; cea attică, şi elenistică, şi romană – pe malul lacului Sinoe. Dixi!

O clipă mai târziu răsună o voce, care era foarte cunoscută Mariei:

– Aveți un moment de răgaz, maestre?… Am găsit un fragment de ceramică ioniană, veritabilă, din secolul al şaselea înaintea erei noastre.

– Iar o Fikellură!? se auzi vocea nervoasă şi subțire. Scuză-mă un moment, scumpe colega. Mă întorc imediat ca să-ți ascult contraargumentele…

Cireşarii se ridicară ca la o comandă în picioare. Voiau să se împrăştie în amfiteatru pentru a-şi schimba rolul de auditori cu acela de privitori, dar prichindelul îi opri:

– Acum e momentul, spuse el în şoaptă. A rămas singur.

Înarmați cu fragmentul de inscripție, cireşarii, conduşi de prichindel, ocoliră malul care-i apărase de privirile maeştrilor şi se pomeniră într-un amfiteatru mai mic, podit cu lespezi de marmură, plin de blocuri de piatră, cu statuete, cu amfore şi fragmente de ceramică. Din mijlocul locaşului descoperit îi privea mirat un bărbat între două vârste, cu părul încărunțit la tâmple, cu ochi mari şi sprâncene negre, stufoase. Prichindelul îl numi excesiv de politicos „domnule profesor” şi, abia după ce aerul de severitate îi dispăru de pe față, îndrăzni să-şi prezinte tovarăşii.

– Prietenii mei au găsit un fragment de inscripție.

Dan desfăcu pachetul cu gesturi de scamator şi-i înmână profesorului fragmentul. Într-o clipă, pe fața acestuia se succedară două expresii. Prima, de nemaipomenită surpriză, apoi bucuria unui om care regăseşte o veche cunoştință.

– Extraordinar! spuse el. Unde l-ați descoperit?… Pariez că… la Ochiuri.

Uimirea cireşarilor nu scăpă profesorului. Întinse arătătorul mâinii drepte spre dânşii, cu gestul caracteristic al unui pedagog:

– Să nu treceți pe lângă adevăr… dar după câte văd nici nu aveți de gând. Vă mulțumesc foarte mult, dragi tineri. După atâția ani mi-ați oferit bucuria de a regăsi singurul fragment care ne-a rămas din celebra inscripție despre înțeleptul Agathocles.

Parcă se abătuse un trăsnet asupra cireşarilor.

– Agathocles? bâigui Victor. Agathocles, tiranul Siracuzei?

– Nu! răspunse profesorul. Altul. Înțeleptul Agathocles, fiul lui Antiphilos, histrianul, salvatorul cetății. Nu are nimic comun cu siracuzanul Agathocles, cel care din simplu olar a ajuns regele Siciliei.

– Agathocles evergetul? îşi permise prichindelul să întrebe mai mult pentru a-l ațâța pe profesor.

– Da. Unul dintre binefăcătorii oraşului. Poate nu atât de bogat ca Protogeneas din Olbia, sau ca Aristagoras, concetățeanul lui. Dar, sigur, cel mai înțelept. Şi, pentru noi, cel mai de seamă. Inscripția închinată lui de către locuitorii Histriei oferă date de o excepțională însemnătate cu privire la raporturile dintre cetate şi populația geto-dacă din jur. Din nefericire, inscripția s-a pierdut înainte de a se publica, şi refacerea ei, oricât de fidelă, din memorie, nu are totuşi putere de document.

– Mi se pare că el sau Artemi… începu prichindelul.

– Nu Artemidor! se încruntă profesorul. El, Agathocles, e adevăratul everget al Histriei. El a mediat conflictele dintre partidele politice din interiorul coloniei. Până atunci şeful trac Zoltes atacase de mai multe ori Histria, pentru că era slăbită de luptele politice interne. Când şi-a pus în gând s-o cucerească, aşa cum făcuse cu oraşul Bizone, nu s-a lovit numai de unitatea dinăuntru. Agathocles reuşise, prin diplomație şi daruri, să câştige bunăvoința şi ajutorul puternicului şef geto-dac Rhemaxos. A trecut Dunărea la acesta, ca sol al Histriei, şi mai ales ca un înțelept. Astfel a scăpat Histria în anul 200 înaintea erei noastre de asediul şi distrugerea ei de către Zoltes. Şefii geto-daci erau sau puteau fi adevărații protectori ai Histriei. Acest lucru l-a înțeles Agathocles, şi despre această faptă a lui vorbea inscripția. Iată de ce ne doare pierderea ei. Pentru că o asemenea inscripție poate da semnificație unei întregi epoci. În cazul nostru, epoca în care Histria îşi datora existența legăturilor sale strânse cu regii geto-daci… Mare, mare păcat că s-a pierdut acel document.

Vorbele profesorului îi întristaseră pe cireşari. În sufletul fiecăruia creştea dorința de a regăsi întreaga inscripție. Dan clătină de câteva ori din cap şi spuse ca pentru sine:

– Şi noi care credeam că e vorba de Sofocles…

– Sofocles?! se miră prichindelul cu voce tare.

– Sofocles? se auzi o voce nervoasă, subțire în spatele cireşarilor. Ce-aveți dumneavoastră cu Sofocles?

Tinerii se întoarseră năuciți. În fața lor se afla… cioculețul. Iar lângă el un bărbat înalt, puternic, cu un ciob de lut ars în mână.

– Aaaa! Ați ajuns şi aici? întrebă cioculețul. Şi ce aveți dumneavoastră cu Sofocles? Ce-aveți cu fericitul Sofocles? De dânsul n-aveți voie să vă atingeți. Îl vedeți? E cât cerul ăsta de mare. Nimeni nu l-

a întrecut în antichitate. La douăzeci şi opt de ani a câştigat prima victorie la Dionisii. La cincizeci şi cinci de ani i s-a jucat Antigona. Era a treizeci şi doua piesă. În următorii treizeci şi cinci de ani a mai scris nouăzeci şi una.

– Îl îmbogăţeşti cu trei piese, dragă colega…

– Nu eu, scumpe colega. Suidas[7] îl îmbogăţeşte şi eu în Suidas cred, ca şi dumneata de altfel. De optsprezece ori a cucerit victoria la Dionisii şi niciodată n-a ieşit pe locul trei. Chiar dacă n-a câştigat locul unu, era pe locul doi. Eschil a câştigat numai treisprezece victorii… Euripide numai cinci.

– Ultima însă după moarte, dragă colega, care face mai mult decât zece în viaţă.

– Ştiam că vrei replica aşa, scumpe colega. Dar Sofocles a câştigat şi şase victorii la Laneene. Douăzeci şi patru de victorii în total. Peste şaptezeci de piese laureate. Bănuiesc ce vrei să spui. Că i s-au încoronat peste nouăzeci de piese. Ştiu, colega, ştiu. E de nivelul şcolii primare. La Dionisii candidaţii prezentau obligatoriu trei tragedii şi o dramă satirică. Dar pe mine dramele satirice nu mă interesează. Şi nici pe antici nu i-au interesat. Doar două s-au strecurat până la noi, una a lui Sofocles, alta a lui Euripide.

– Euripide, dragă colega…

– Şi Sofocles? N-a fost prietenul lui Pericle şi al lui Nicias? N-a participat alături de Pericle la expediţia din Samos? N-a fost ales de câteva ori strateg al Atenei? N-a fost ales comisar după dezastrul lui Nicias din Sicilia? N-a organizat el, împreună cu ceilalţi probuli, apărarea oraşului şi victoria de pe coastele Asiei?

– Şi mi se pare că după aceea, împreună cu ceilalţi probuli, a favorizat revenirea regimului oligarhic la putere.

– Evrika! sări cioculeţul. Asta am aşteptat. Am găsit cu câtva timp în urmă în Aristotel reproducerea unei discuţii dintre Sofocles şi Pisandru, oligarhul. Ştii ce spunea Sofocles? Recunoştea deschis că hotărârea pe care-o votase era detestabilă, dar că atunci, fii te rog atent, reproduc citatul: „nu era ceva mai bun de făcut”. Nu, scumpe colega! Sofocles a fost un democrat şi în purtarea de toate zilele. Nu trăia izolat şi nu teoretiza izolarea gânditorilor, cum făceau Eschil şi Euripide. Era mereu

în mijlocul mulțimii, aşa cum niciun alt poet atenian n-a fost. Şi în religie a fost democrat. Ținea cultul unui zeu al mulțimii, Alcon. Şi nu e Sofocles cel care a introdus cultul lui Asclepios, cultul lui Esculap, al zeului medic, în Atena? Nu în casa lui a stat statuia lui Esculap adusă din Epidaurus până a fost ridicată la rangul marilor zei în Eleusinion? Să nu uităm, dragă colega, cultul lui Esculap era un cult popular, nu aparținea religiei oficiale. Care poet al Atticei dansa în stradă şi cânta din chitară în mijlocul mulțimii?… Da! Nimeni ca dânsul n-a înțeles şi n-a zugrăvit mai bine ceea ce e omenesc, strict omenesc, şi mai ales, citez, scumpe colega: *„revolta, care este sfântă şi legitimă când ea reprezintă erupția unei conştiințe umane convinse de dreptatea ei”*… Da!… Şi dumneavoastră, dumneavoastră ce aveți cu Sofocles?

Înfiorați de ceea ce auziseră până atunci, tinerii nu izbutiră să dea niciun răspuns. Profesorul îi scoase însă repede din încurcătură:

– Era să uit, dragă colega. Dumnealor au găsit, adică au regăsit, fragmentul din Agathocles. La Ochiuri.

Cioculețul deveni brusc sever. Îi trecu în revistă pe cireşari, apoi îşi pironi privirile asupra prichindelului. Acesta era teribil de fâstâcit şi de încurcat.

– Va să zică, spuse cioculețul, s-a-ntors acasă Agathocles, după zece ani.

– Da! râse profesorul, adresându-se cireşarilor. Dumnealui l-a aruncat în mare, în timp ce transportam roadele unei munci de ani de zile spre vas. L-a aruncat din barcă în apă. Pentru ce?… Mi se pare ca să vadă dacă e adâncă apa, nu? Şi brațul? Brațul Afroditei? Tot pentru asta?

– Aveam cinci ani pe atunci, răspunse foarte ofensat prichindelul.

– Dar asta nu te împiedica să te plimbi ca un prințişor printre studenți.

Prichindelul prinse dintr-o dată curaj:

– Ei erau de vină. Ei mă corupeau. Ca să vă măgulească pe dumneavoastră, domnule profesor.

– Bine, bine, acceptă încruntat profesorul. Le-ai arătat prietenilor cetatea?

Cireşarii înțeleseră că întrevederea era încheiată. Îi părăsiră pe cei doi maeştri şi pe asistentul lor, după ce primiră şi oferiră mulțumirile de

rigoare. Când tinerii ajunseră destul de departe ca să nu mai poată auzi nimic, cioculețul parcă se înveseli:

– Nişte neastâmpărați. M-a rugat unul dintre părinții lor să-i supraveghez din când în când.

Cireşarii erau veseli, satisfăcuți. Aflaseră o sumedenie de lucruri: la unele nici nu se gândiseră. Cunoşteau povestea lui Agathocles, ştiau cum a ajuns bolovanul în mare, bănuiau că se făcuseră cercetări arheologice la Ochiuri, sau în preajma acelui loc. Şi mai ales câştigaseră un prieten, care putea să le dea tot felul de informații cu cea mai sigură competență. De la el aflaseră cireşarii că Ochiurile fuseseră cercetate, cu vreo zece ani în urmă, de o echipă de arheologi condusă de tatăl prichindelului şi că nu se găsise acolo decât fragmentul de inscripție histriană şi o statuie a Afroditei, adică nişte frânturi din statuie: torsul, un picior, brațele şi gâtul.

– Fără cap? se repezi Maria. Trebuie să fie oribilă o statuie fără cap.

Prichindelul îi dădu imediat dreptate:

– Şi pe mine m-a îngrozit. De aceea am vrut s-o arunc în apă. Întâi am încercat adâncimea apei, apoi am început acțiunea. Dar m-a observat Traian… domnul asistent. Pe-atunci era student în anul întâi. Promitea.

Oare spunea adevărul, sau numai voia să-i facă plăcere Mariei?

Prichindelul se oferi să-i conducă pe cireşari până aproape de şosea, dar văzând cum intră pe poartă un grup numeros de vizitatori, deveni dintr-o dată trist:

– Aş fi vrut să mai stau cu voi… dar trebuie să-mi reiau ocupația. Îmi pare foarte rău, foarte, foarte rău şi dacă vreți… vă fac o vizită la Ochiuri!

Nici nu mai avu curajul să se uite la Maria. Fugi subit de lângă ei, ca un copil gonit de un câine.

Cireşarii se uitară o clipă în urma lui, dar nu scoaseră nicio vorbă. Erau plini de alte gânduri şi aveau nevoie de linişte, de tăcere, pentru a şi le organiza, pentru a le selecționa, pentru a le găsi pe cele mai bune. Tăcerea le fu cel mai fidel însoțitor în drumul de întoarcere. Îi aşteptau însă în fața corturilor două mutre vesele, mai ales una dintre ele.

– Dacă e pe-aşa, îi întâmpină Tic, văzând aerul lor jalnic, apoi pregătiți-vă să săriți din sicriu. Ei, Ursule! Eşti de acord? Să le spunem

sau nu?

– Ştiu eu! Dar pentru că au nevoie de un tonic… Spune-le!

– Ia ghiciți ce-am găsit în mare? întrebă Tic însetat de triumf.

– Un braț de marmură al Afroditei, răspunse fără nicio bucurie Lucia.

5

Se lăsase o tăcere mormântală la corturi. Focul de noapte abia pâlpâia. Marea nu îndrăznea decât să-şi sune foşnirea ei mătăsoasă. Era o noapte frumoasă, înnobilată de un cer care-şi acoperise epoleții cu toate stelele emisferei, o noapte mare, care nu se va şterge niciodată din amintirea cireşarilor. Aşteptau toți vorbele care urmau să demonstreze încă o dată extraordinara capacitate de deducție a conducătorului lor.

– Trecem printr-un moment hotărâtor, răsună glasul lui Victor în noapte. Ursule, poți să dai mai multă viață focului. Avem nevoie de lumină, avem teribilă nevoie de lumină…

Şi Ursu şi Tic se repeziră asupra mormanului de scaieți. Capetele lor se ciocniră cu atâta putere, că Tic rămase câteva clipe paralizat. Palma mare a lui Ursu îi atinse fruntea. Îşi scutură şi el capul pentru a-şi alunga durerea, apoi luă cu mâna dreaptă un singur scaiete pe care-l aruncă, de acolo de unde era, în foc. Cu palma stângă îşi freca locul unde se lovise… Se auziră câteva pârâituri, apoi focul izbucni cu putere. Limbi de flăcări se înălțau şi dansau fără încetare, împrăştiind o lumină orbitoare.

– Întrebarea cheie, continuă Victor, se referă la existența Palatului de cleştar, adică la existența a ceea ce credem noi că ar putea face parte din Palatul de cleştar. Pentru că Palatul în întregime nu l-a văzut nimeni. Nici Ionel, nici pescarii de la începutul secolului. S-au văzut ziduri, turnuri, coloane. Există oare cu adevărat aceste fragmente?

– Aici? întrebă Lucia pentru mai multă claritate.

– Nu, Lucia! Din păcate nu am ajuns încă la această întrebare, în clipa de față trebuie să găsim un răspuns, singurul răspuns la întrebarea dacă marea ascunde o enigmă, o taină încă nedezlegată…

– În privința asta, spuse Maria, pot să te asigur că marea nu ascunde o singură taină, ci nenumărate taine…

– Nu-i tocmai acum momentul să confunzi tainele mării cu visele tale, se amestecă Dan.

– Amândoi aveți dreptate, căută Victor să-i liniştească. Marea ascunde nenumărate taine, precum spune Maria, dar nu-i momentul potrivit să ne gândim la ele, aşa cum sugerează Dan. Noi ne întrebăm dacă marea ascunde taina cu care – cum să spun? – o investim noi. Taina pe care o presupunem, încercă Victor să refacă speranțele undeva rănite.

Lucia nu era însă de acord cu revenirea lui Victor, sau poate voia să afle izvorul incertitudinii pe care acesta o sugerase cu câteva secunde înainte.

– … *Cu care o investim noi,* spui tu. Ce înseamnă asta? Crezi cu adevărat că noi suntem aceia care îi atribuim mării o anumită enigmă? În acest caz am putea simplifica lucrurile. Să ne imaginăm că vedem un pom şi unul dintre noi spune: „Hai să culegem merele!” Noi ne apucăm de cules, adică ne pregătim de cules, fără să verificăm dacă pomul acela e într-adevăr măr… sau dacă vedem că e într-adevăr măr, fără să ne uităm dacă are fructe…

– Şi totuşi eu am văzut coloanele! Cu ochii mei… răsună tânguitoare vocea lui Ionel.

– Probabil că şi Galileo Galilei a spus la fel ca tine… atunci când cu Inchiziția, aminti Dan.

Victor făcu un semn cu mâna spre Dan. Îi dădea a înțelege că momentul e prea grav pentru glume:

– Lasă, Dan… Ionel a văzut totuşi coloanele… Şi le-au mai văzut şi pescarii… Da! Cred că am greşit de la bun început. Nu trebuia să separăm cele două imagini, ci să le privim ca pe un întreg.

– Imposibil, Victor! Distanța, timpul… Nu noi le-am separat.

– Ba le-am separat noi, Lucia. Din criză de timp. Indiferent dacă am vrut sau nu, indiferent dacă am spus-o sau nu. Prin urmare, iată că reiau ideea ta, Lucia, pomul e identificat şi… l-ai auzit pe Ionel… şi-a arătat şi fructele…

– Dar de ce numa’ lui? repetă Ursu întrebarea care-l obseda de când ascultase povestirea lui Ionel.

– Să reținem întrebarea asta ca extrem de importantă, propuse Victor. Pentru a vedea, mai târziu, dacă poate sau nu poate fi eliminată… Pomul… adică marea… a arătat într-un fel fructe asemănătoare şi altora, cu mult timp înainte…

– Însă pe altă cracă, îşi luă Tic inima-n dinți.

– Exact imaginea care ne trebuie, îi răspunse Victor, ca o felicitare. Da, pe altă cracă. Marea a arătat deci, în două locuri diferite, cam acelaşi lucru, la două… persoane diferite, în două epoci diferite. Ce putem deduce de aici? Singurul element comun al problemei e imaginea văzută. Singurul element comun, dar nu şi absolut identic. Pescarii au văzut ziduri, turnuri, coloane. Ionel n-a văzut decât coloane. Cu oarecare indulgență putem apropia imaginile, ferindu-ne însă să le confundăm. Pentru că deosebirile de loc, de timp, şi de persoane ne obligă la asta.

– Totuşi complici prea mult, Victor. Poți să crezi sau să nu crezi în coloanele mele, deşi eu ştiu sigur că le-am văzut. Dar, de ce, având trei elemente deosebite şi unul singur comun, nu aplici legea adevărului prin frecvență, sau… cum să-ți spun eu? Trei e mai mare decât unu, deci trei e mai aproape de adevăr.

– Din o mie şi una de motive, răspunse Victor aproape furios, dar imediat se strădui să se calmeze. Ionel! Mai întâi trebuie să răspundem la întrebarea dacă marea ascunde taina Palatului – să folosim totuşi această denumire – şi pentru aceasta trebuie să ne slujim de absolut toate elementele pe care le avem, fără să le separăm de la bun început. Să nu căutăm, acum, să-ți dăm dreptate ție sau pescarilor. Să vedem dacă putem da dreptate mării pe baza existenței unei mărturii vechi care n-a devenit legendă, şi a unei mărturii noi, prezentă aici, în mijlocul nostru.

– De ce să nu existe două palate diferite, fiecare în alt loc? întrebă Ionel.

– Tu nu vezi cât mă zbat ca să nu separ problema noastră în două elemente distincte? Nu fac altceva decât asta!

– De ce? Pentru că e împotriva logicii? se înfierbântă Ionel. Procedeul tău e antilogic. Două, două, două, una! Nu sare în ochi? Dacă factorul comun apare mereu de câte două ori, poate nu suntem noi obligați, pe baza celei mai simple logici, să separăm problema în două

elemente distincte, fiecare dintre ele devenind problemă separată? De ce să întoarcem logica?… Există un palat văzut de mine. De ce să nu existe, aiurea, un palat văzut de altcineva?

Lucia îi dădu dreptate lui Ionel. Cam la aceeaşi concluzie ajunsese şi ea.

– De multă vreme m-am gândit şi eu la posibilitatea existenței a două palate.

– Unde? se înfurie din nou Victor. Voi nu înțelegeți că mai întâi trebuie să admitem, în principiu, existența tainei? Există două palate… Cine le-a văzut?

– Eu! răspunse cu un ton supărat Ionel. Eu am văzut unul dintre ele.

– Şi înainte de tine? Şi după tine? întrebă Victor.

– Pescarii! răspunse Lucia. Şi pescarii au văzut unul dintre ele.

– Şi înainte de ei? Şi după ei? întrebă din nou Victor. Voi nu vedeți că imaginile zărite s-au văzut fiecare o singură dată şi pe urmă au dispărut? Nu suntem copii ca să credem în fantome. În privința aceasta, mărturia lui Ionel e mai demnă de crezare. Poate că pescarii de la începutul secolului au avut halucinații, sau au inventat fantome… Acum pot să vă mărturisesc. Acel raționament m-a determinat să cred în viziunea lui Ionel, când am privit elementele problemei separat. Dar acum îmi dau seama că, pornind de la o premisă dublă, sau mai bine zis de la două premise aproape identice, nu poți ajunge fără şovăieli la adevăr, dacă ajungi la adevăr. Ionel spune X, pescarii spun X, Ambele X-uri se susțin reciproc, dar se deosebesc prin timp şi loc. Acceptând un X, trebuie să-l negăm pe celălalt. Cu ce drept putem accepta unul şi respinge altul? Nu e mai bine atunci să determinăm mai întâi valoarea reală a X-ului, considerându-l un tot, deci fără să-l separam? Ascunde marea o taină? Taina Palatului de cleştar? Da sau nu? Cu ce argumentăm afirmația sau negația?

– Cu dorințele, cu speranțele, cu visele noastre, spuse Maria.

– Da! se înclină Victor. Acesta e răspunsul. Visele noastre îi atribuie mării o taină superbă. Nu pornim de la un adevăr, ci de la un vis care se sprijină totuşi pe nişte piloni subțiri de adevăr. Dacă am porni de la un adevăr, am avea în fața noastră, în mod sigur, reuşita, victoria, triumful, gloria. Spun aceste cuvinte anume ca să înțelegeți ce s-ar putea întâmpla dacă am porni de la un vis. Fără îndoială, şi visul ar putea să

sfârşească printr-o apoteoză… dar şi printr-un eşec. Pentru că ne lipsesc elementele sigure ale adevărului, ne folosim de cele ale visului. Şi acestea pot duce nu la un singur rezultat, ci la două: triumf sau eşec. De aceea am ținut să nu separăm elementele problemei noastre. Pentru a ne gândi nu numai la glorie, ci şi la decepții… Avem noi puterea să urmărim visul până la capăt?… Visul cu care am înnobilat marea…

Cireşarii înțeleseră. Victor voia să-i pregătească pentru acțiune şi încerca să-i înarmeze cu puterea de a suporta şi triumful, şi eşecul. Da, erau foarte nesigure elementele marii lor probleme.

– Poate că e ultima dată când ne întâlnim, continuă el aproape în şoaptă, aproape tremurându-i şoaptele. Suntem în pragul lumii mari. Încă un pas şi vom pătrunde în lumea mare. Vom deveni alți oameni, cu alte preocupări. Întâmplările noastre se vor strecura în amintire. Şi poate în clipe mai liniştite ni se vor înfățişa, dar atunci nu vor avea decât puterea de a ne înduioşa… Ne făurim aici, acum, amintirile. Am putea să ne înveselim, dă ne distrăm, să facem ultimele nebunii, să încheiem copilăria noastră cu un moment fericit, fără griji, care va răsuna plăcut în amintire. Locul e frumos, marea ar putea fi fără taine… Sau vrem să ne lăsăm conduşi de un vis, de ultimul vis al copilăriei noastre… Sunt trist că nu pot spune, în loc de vis, adevăr. Marea n-a vrut să ne şoptească, însă, până acum, niciun adevăr… Avem de ales…

Tăcerea se aşternu iarăşi, copleşitoare, acolo în jurul focului. Ea nu pregătea însă o înfrângere. Toți tinerii aleseră. Fără să şovăie o clipită. Aleseră calea visului. Oare vor reuşi să-l transforme în adevăr? Încetul cu încetul, duioşia din sufletele lor se risipi. Se simțeau iarăşi plini de energie, de cutezanță, gata să pornească în căutarea unui vis.

– Da. Am trăit mereu senzația unui vis, spuse Victor. Frânturi mici, disparate de adevăr, aşa cum se întâmplă în vise. În câte vise nu ne apar imagini ale vieții reale! Şi aşa cum se întâmplă în vise, tocmai când eşti pe cale să crezi în autenticitatea imaginilor, apare un val care şterge totul… Pescarii au văzut ceva. Imediat tremuri. Palatul! Acolo e Palatul. Cercetătorii pornesc la lucru. Caută, dar nu găsesc nimic. Tremuri din nou. S-a spulberat visul… Ionel vede ceva… Toți simțim, sperăm, voim… Palatul… Cercetăm, căutăm… Nimic… Iarăşi se spulberă ceva… Şi, în toate acestea, imagini autentice… Fragmente de inscripție… Brațul Afroditei… Salcâmul… Trăsnetul… Ochiurile…

Imagini autentice… Imagini de vis… Cum să nu trăieşti senzația unui vis?… Ei, dar trebuie să ne trezim… Pentru că un vis, în măsura în care poate fi adevărat, nu poate fi cucerit de somnoroşi… Şi nouă nu prea ne place somnul.

– Acum putem separa fiecare element, se învioră Ionel. Putem să-l întoarcem pe toate fețele, să-l sucim, să-l învârtim pentru a-i da valoarea cuvenită în problemă.

– Victor! sugeră Ursu. N-am putea să-i acordăm visului, măcar în cadrul discuției noastre, valoarea adevărului?

– Fără această *„operație”* nici n-am putea discuta, îl asigură Lucia. Mi-ai luat-o înainte… în vorbe…

Tic sări imediat în ajutorul celui mai bun prieten al său:

– Mie mi-a spus asta acum două zile… Ba nu, că eram în oraş… Acum trei zile… Aşa, ca să ştii!

– Să dăm o altă valoare visului… medită Victor cu voce tare. Sigur că da!… Palatul nu e deci un vis, ci un adevăr. Dar pentru că în situația noastră nu putem alerga după două adevăruri…

– Cine aleargă după doi iepuri… se auzi de undeva vocea lui Dan.

– Trebuie, cu toată cruzimea, să anulăm, să negăm prin logică unul dintre adevăruri…

– Şi o replică extraordinară, se plânse Tic, care nu mai prinsese ocazia să-i răspundă lui Dan.

– Eu am văzut coloanele cu ochii mei!

– Da, confirmă Victor. Ai văzut coloanele… cu ochii tăi. Am venit în locul unde le-ai văzut, am cercetat, au cercetat şi alții înaintea noastră. Rezultatul: nimic.

– Poate că se plimbă coloanele pe sub apă, dintr-un loc în altul, îşi permise Dan o glumă.

– Dacă Palatul e *dincolo?* întrebă Lucia.

– Pe ce te bazezi? îi ripostă Ionel. Pe vorbe, pe legendă? Eu îmi pun ca martori ochii!

– Căutăm mai departe aici? întrebă Maria. Avem dreptul să părăsim acest loc!

– Ştim măcar unde e locul celălalt? se aprinse Dan.

– De ce înaintea lui Ionel n-a văzut nimeni nimic aici?

– De ce după naufragiul pescarilor n-a mai văzut nimeni, nimic, dincolo? întrebă Ursu la rândul său.

– De ce şi într-un loc şi-n altul – prinse curaj Tic – s-au făcut cercetări ştiinţifice?

Victor îşi desfăcu larg ambele braţe. Ca un semn de neputinţă sau ca şi cum ar fi vrut să primească toate întrebările? Maria, care era lângă el, îl auzi cum oftează încet înainte de a vorbi.

– Întrebări… întrebări… întrebări… Şi trebuie cu orice preţ, dar numai prin logică să ne apropiem cât putem mai mult de un adevăr. Adică să-l anulăm pe celălalt. Şi ne trebuie o mare doză de cruzime…

Ionel înţelese că se apropie clipa de care îi era atâta spaimă. *Cruzime*. Cruzimea nu se putea referi la nişte pescari din trecut, care poate nici nu mai erau în viaţă.

– Continuăm cercetările aici, sau începem altele? spuse Victor. Plecăm de la această întrebare. Aici am cercetat pe un perimetru destul de vast. N-am descoperit nimic care să autentifice existenţa Palatului. Dar putem părăsi noi acest loc? Dacă s-a strecurat o eroare în calculele noastre? Dacă locul Palatului se află la un kilometru în dreapta sau în stânga Ochiurilor? Pentru că, totuşi, Ionel a văzut ceva, a văzut nişte coloane. *Pe care însă nimeni, în afară de el, nu le-a mai văzut vreodată*. Deocamdată discutăm problema Palatului lui Ionel. Cealaltă încă nu există pentru noi în acest moment. Nu ne ocupăm deci decât de povestirea lui Ionel. Aici, numai aici de află dezlegarea enigmei. *Ce a văzut Ionel?*… Răspunsul îl ştim. *Când a văzut?* Când i-a apărut imaginea coloanelor?… Din fericire putem răspunde şi la această întrebare. În plină noapte, după miezul nopţii. Şi acum pun întrebarea cea mai grea. *De ce a văzut Ionel, în plină noapte, acel ceva?* Nu! Lăsaţi-mă să-mi continui raţionamentul. Voi folosi şi eu ca şi voi răspunsurile cele mai simple. Pentru că nu dormea, pentru că era pe puntea vasului, pentru că se uita pe mare, aşteptând să-i apară o taină. Pentru că, aşa cum spunea el, cerceta marea pe toată panorama pe care-o puteau cuprinde privirile lui. Îşi pregătea oare un vis? Se pregătea oare pentru halucinaţii? Nu! Nu mă întrerupeţi. Voi folosi absolut toate elementele povestirii. Am memorat-o până în cele mai mici amănunte… De ce a văzut, deci, Ionel, atunci, acel ceva? Pentru că era pradă unei halucinaţii, sau într-adevăr a văzut ceva? A născocit sau a văzut?…

Eliminăm, bineînțeles, orice posibilitate de necinste, de nesinceritate. Născocirea nu putea fi decât inconştientă… Imaginea văzută aparține minții lui, aflată într-o anumită stare, sau realității? Pentru că îl cunoaştem pe Ionel, pentru că sinceritatea lui nu poate fi pusă nicio clipă la îndoială, să începem cu cea de-a doua posibilitate. Numai atunci când răspunsul nu ne va satisface, vom lua în considerare şi prima posibilitate… pentru că prietenul cel mai bun ne este totuşi adevărul… Imaginea văzută de Ionel aparține prin urmare realității. Ce ne certifică acest lucru? Starea de moment a lui Ionel. Nu starea generală care putea duce la o năzărire. Ci starea lui de moment. Văzând acea imagine fantastică, Ionel şi-a *controlat* trezia, luciditatea. Însuşi faptul că s-a gândit să-şi controleze starea demonstrează că era treaz. Un fapt, deci. Al doilea. Controlându-şi starea, *convingându-se* deci că e treaz, a văzut în continuare imaginea. Apoi imaginea a dispărut, acoperită de un talaz… Ce putem deduce de aici?… Într-o atmosferă propice năzăririlor, în plină noapte, apare o imagine fantastică, uluitoare. Cel care o vede este lucid. Sublimez şi repet. *Este lucid, perfect lucid.* El controlează autenticitatea imaginii prin controlul propriei sale stări, nu prin mărturia altor stări, aparținând altor persoane. Într-adevăr, e singur pe punte şi, chiar dacă n-ar fi fost singur, n-ar fi apelat la altcineva de teamă că *trăieşte o halucinație,* de teamă că ar putea *transmite o taină a mării.* Îl înțelegem şi-l aprobăm… Coloanele există deci în raportul dintre ele şi om, pentru că omul le vede treaz. Dar în afara acestui raport există ele cu adevărat? Da! Aceasta e întrebarea… dar trebuie s-o las pentru mai târziu… Coloanele deci se arată omului, apoi dispar. *De ce apar şi de ce dispar coloanele în acea oră târzie de noapte?…* Pare o întrebare neghioabă, ştiu. În aparență. În problemă însă e o întrebare fundamentală. *De ce apar coloanele? De ce dispar după un timp atât de scurt?* Să luăm prima întrebare. De ce apar? Pentru că nu credem în fantome, nu putem răspunde decât folosind explicația cea mai firească, singura posibilă: starea mării. Prin talazuri marea le-a dezgropat pentru o clipă şi le-a arătat privirilor omului… Ce reiese de aici? Ori talazurile erau atât de mari, încât în gropile create să poată apărea coloanele, ori coloanele erau atât de înalte, încât chiar talazuri mai mici puteau să le scoată la iveală? Apelăm deci la ajutorul matematicii. În primul caz. Ce înălțime trebuiau să aibă talazurile pentru a dezgropa nişte coloane

obişnuite împlântate în fundul mării? Opt, zece metri? Cel puțin zece metri. Prin urmare coloanele nu pot să se afle imediat la marginea mării, ci mai spre larg, unde apa e mai adâncă. Să lăsăm însă aceasta. Să verificăm înălțimea talazurilor. Puteau să se ridice la zece metri? Nu! Categoric! Să luăm deci al doilea caz. Talazurile erau mai mici. Trei, patru, poate, deşi nu cred, cinci metri… Dacă adăugăm şi înălțimea coloanelor, să zicem trei, patru metri… Nu! Să operăm cu dimensiuni medii. Trei metri înălțimea talazurilor, trei metri înălțimea coloanelor. Şase metri. Coloanele s-ar afla deci undeva mai aproape de marginea mării, dar nu la o adâncime mai mică de zece metri. Pentru că altminteri ar fi fost scoase la iveală în timpul oricărei furtuni mai puternice. Cine, şi când, şi pentru ce a înălțat asemenea coloane în largul mării? De ce nu le-au văzut niciodată – şi vijelii au mai fost şi poate mult mai mari, şi noi am trăit una dintre ele – de ce nu le-au văzut ochii altui om? Nu putem da un răspuns… Să luăm cea de-a doua întrebare. *De ce au dispărut coloanele după un timp atât de scurt?* De ce Ionel le-a văzut doar câteva clipe?… Vijelia nu şi-a slăbit intensitatea şi el le-a căutat mai departe cu privirile. De ce au dispărut atât de repede? Le-au acoperit talazurile? Dar tot ele le-au descoperit. Iar vasul nu mergea cu o viteză atât de mare, încât în câteva clipe să-l alunge pe cel care privea din raza în care puteau fi văzute. *Dacă au fost scoase la iveală de talazuri, coloanele nu puteau fi acoperite decât de liniştea mării.* Talazurile continuau să dezgroape, să agite marea, însă fără să mai arate coloanele. Aceasta nu se poate explica decât prin prăbuşirea lor – ținând seama de elementele date: locul privitorului, viteza, sau, mai bine zis, staționarea vaporului – printr-un cutremur care le-a sfărâmat temeliile. Pentru că lucrul acesta nu s-a petrecut însă, dispariția coloanelor într-un timp atât de scurt rămâne un mister mai mare decât apariția lor neaşteptată, sau poate că apariția şi dispariția lor se datorează unui fenomen care ne scapă, care nu se supune legilor fireşti ale realității.

Cumulând răspunsurile apărute şi cele subînțelese, putem ajunge la o singură concluzie, ştiu, foarte dureroasă pentru noi toți: coloanele nu există prin ele însele, ci prin raportul dintre ele şi om. Ele există, sau au existat, fără îndoială, undeva, dar nu în mare, nu printre talazuri.

Victor făcu o pauză de care profită imediat Lucia:

– Dacă nu există, atunci cum pot totuşi să existe, Victor? Te-am urmărit, îți dau dreptate, dar concluzia ta parcă reduce la jumătate tot ceea ce ai demonstrat şi, dacă m-aş lua după legile gramaticii, aş spune că e o demonstrație de nonsens. Te rog, iartă-mă, dar… Cum au putut să existe undeva dacă nu în mare? Numai în cazul când accepți ceea ce ai respins de atâtea ori… că ele sunt o năzărire a lui Ionel.

– Nu ştiu ce să mai cred! mărturisi cu voce tristă Ionel. Îmi dau seama de aberația viziunii mele… cu toate acestea am văzut ceva şi eram lucid, perfect lucid în acele clipe.

– Atunci să căutăm coloanele! spuse Victor cu un accent vesel în voce. Întâi să recapitulez datele problemei, pentru a satisface setea de logică a Luciei. Coloanele nu puteau fi scoase la iveală de talazuri şi acoperite tot de ele decât pentru câteva clipe. Dacă ar fi existat cu adevărat, trebuia să le vezi, Ionel, când acoperite, când descoperite de talazuri, aşa cum se vede un vas pe o mare agitată. Tu ne-ai spus că ele stăteau drepte, maiestuoase, mândre în talazuri. Oare prin aceasta nu înseamnă că le vedeai deasupra talazurilor şi nu printre talazuri?

– Da, Victor! recunoscu Ionel. Acum când îmi amintesc, aceasta mi se pare imaginea adevărată. De aceea mi se păreau atât de mândre şi de maiestuoase.

– Te înțeleg. Acesta a fost principalul element care m-a convins că nu trăiai un moment de halucinație, că nu erau o năzărire coloanele tale.

– E de neînțeles, Victor, interveni iarăşi Lucia. E un nonsens grotesc în ceea ce spui.

– La prima vedere, Lucia. Să vă explic. Dacă Ionel ar fi văzut un palat răscolit de talazuri, dacă ar fi văzut coloane şi turnuri luptându-se cu furia mării, l-aş fi crezut, în ciuda afirmațiilor lui categorice, pradă halucinațiilor. În atmosfera pe care i-o crease marea, noaptea, vijelia, fantezia proprie, apariția unei singure coloane, *a unei imagini care se repetă,* aşa cred eu, nu putea să fie o năzărire, o halucinație. De ce nu un întreg palat, cu sirene, cu culori, cu lumini?… Când eşti singur într-o pădure şi te gândeşti la muma pădurii, nu ți se năzare un deget, un nas sau o şuviță de păr, ci făptura ei în întregime… Mă gândesc la unele clipe ale copilăriei noastre.

– Ştiu, ştiu foarte bine, confirmă Tic. Mie mi s-a întâmplat odată…

– Şi cu toate acestea, continuă Victor, în acea noapte, Ionel n-a văzut decât o coloană. El crede că a văzut mai multe. Eu cred că era aceeaşi coloană. Numai că se repeta imaginea ei… Nu-ți poți aminti vreo caracteristică, Ionel?

– Îmi amintesc… Într-adevăr, fiecare coloană era înclinată, era arcuită la capătul ei de sus. Un capitel ciudat şi fără niciun zorzon. Da, da… Fiecare se asemăna perfect cu cealaltă.

– Mi-am închipuit, spuse Victor. Era imposibil, cu totul imposibil, să fi văzut patru coloane identice. Şi toate drepte, deasupra talazurilor. Se repeta o singură imagine, imaginea unei singure *coloane*. Ştii, Ionel, când am început să bănuiesc adevărul? Atunci când l-ai parafrazat pe Galileo. După parafrază, când ai adăugat: *„cu ochii mei”*. Ştiu de ce ai văzut coloana, dar încă nu ştiu cum ai ajuns în situația de a o vedea. Înainte de a face demonstrația, aminteşte-ți cum ai ajuns să priveşti marea… Stai! Îmi amintesc eu! Da! Da!… Îmi explic fenomenul. Cum ai privit marea?

Ionel răspunse ca un şcolar:

– Mă uitam în fața mea. Căutam ceva în panorama întunecoasă. Spuma talazurilor.

– Nu! Spuma nu explică fenomenul. Din când în când însă nu-ți fixai privirile într-un punct imaginar? Parcă spuneai că te usturau ochii uneori? Ochii nu te ustură când îți mişti privirile, *ci numai atunci când te uiți, fără să clipeşti, într-un punct fix*.

– Da. Uneori simțind talazuri mari undeva, sau auzind bubuituri mai puternice undeva, îmi ațintеam privirile într-acolo, căutând să străpung întunericul acela atât de dens. Nu vedeam însă decât albul spumei, apărând şi dispărând.

– Nu! Nu! Ți-am mai spus doar. Spuma nu poate explica fenomenul. Altceva alb n-ai văzut?… Stai! Parcă spuneai că albul era vizibil în noapte şi te plângeai că parapetul vasului nu e vopsit în alb ca să-l poți distinge… *Deci ai văzut ceva alb, acolo pe vas, nu numai spuma mării*.

– V-am spus doar. Era o pânză albă undeva în fața mea pe care o distingeam foarte bine.

– Şi în fața pânzei nu era nimic, Ionel? întrebă Victor de-a dreptul vesel.

– Ba da… Pânza era în spatele unui tub de aerisire… Mi se pare că v-am spus.

Victor sărise în picioare. Îşi frecă palmele de bucurie. Se duse apoi spre Ionel şi-l prinse de umeri. Începu să-l scuture cu putere. Ursu aruncă repede în foc un braț de scaieți, care făcură imediat explozie.

– Acum avem şi mai multă nevoie de lumină… râse Victor. Asta era! Numai optica putea să explice apariția coloanelor tale, Ionel. Numai optica. Ochii tăi n-au văzut nicio coloană, ci ți-au fotografiat una.

Şi Ionel şi Lucia scoaseră în acelaşi timp aceleaşi exclamații de mirare.

– Ai făcut daguerreotipie, Ionel, aşa cum a făcut probabil prima dată nu Daguerre, ci Alexandre César Charles, numai că în loc să te serveşti de câteva sticle şi de câteva foi de carton, te-ai servit de propriii tăi ochi, care, ca orice ochi, constituie cel mai perfect aparat de fotografiat. Negativul coloanei s-a transformat pe cortina de întuneric a nopții în pozitiv… Înțelegi?… Tubul de aerisire se proiecta negru pe pânza albă. Tu nici nu vedeai tubul. Vedeai pânza cu pata neagră în mijloc. Ai privit probabil într-un anumit moment un punct din mare, în direcția pânzei albe. De fapt ochii au înregistrat pânza albă cu pata neagră a tubului de aerisire… Vezi de ce coloanele tale aveau un capăt înclinat? Pentru că tubul se arcuieşte la capăt… Ai fotografiat deci pânza albă cu tubul la mijloc şi, în clipa când ți-ai întors privirile spre alt loc, fotografia fixată în priviri s-a proiectat pe întuneric inversând culorile. Negrul – fostul alb – s-a confundat cu întunericul. N-a mai rămas decât pata albă – fosta pată neagră a tubului de aerisire. Şi ea, ajutată de imaginația ta, a devenit coloana de marmură deasupra talazurilor… Dați-mi o foaie albă de hârtie, repede! Şi… Lucia, ai o sticluță cu tuş negru?

După ce i se aduseră cele cerute, Victor trecu la demonstrația practică a teoriei sale. În mijlocul unei foi albe de hârtie trase contururile unei coloane, apoi înnegri desenul cu tuş gros.

– Ei, şi acum – spuse el – priviți fix şi mai multă vreme coloana neagră. Apoi aruncați-vă privirile undeva în noapte, unde vi se pare întunericul mai gros. Hai, Tic!

Cel chemat urmă întocmai instrucțiunile lui Victor.

– Ura! strigă el, descoperind o pată albă ca o coloană pe cortina neagră a nopții. Gata! S-a dus. Dar era cam mititică. O coloană în

miniatură.

Făcură şi ceilalți experiența, care reuşi tuturor de minune. Bucuria descoperirii se mistui însă repede. Dezlegarea enigmei însemna abandonarea locului.

– Şi acum ce facem? întrebă cineva.

– Mi se pare, răspunse Victor, că va trebui mai întâi să plecăm în deltă. Câțiva dintre noi. Acolo trăiesc doi pescari bătrâni… Şi ei cunosc un loc în mare, unde visul nostru s-ar putea transforma în adevăr. Dacă Tic n-ar fi adus înapoi fragmentul de inscripție şi am fi rămas numai cu brațul Afroditei, am fi căutat tot aici Palatul de cleştar.

Tic se dusese după Ursu la marginea mării, pentru a-i spune în şoaptă acestuia:

– Ştii cum mi-aş dori eu să fiu în viață?… Ca Victor şi ca tine…

– Lasă, Ticuşorule. Eu… Mai mişc şi eu câte ceva…

– Ehei, Ursule… ce ne-am fi făcut noi fără tine, de atâtea ori… Şi cine ştie câtă nevoie o să mai avem de tine.

Tic parcă dădea glas unor grave presimțiri.

Capitolul VIII

1

Dan era înfuriat la culme. În conclavul care avusese loc odată cu ivirea zorilor, se stabiliseră două echipe care urmau să plece în deltă: Victor şi Ionel la Dunărel, în căutarea lui Ciornega, Tic şi Ursu la Vălurele, în căutarea lui Rapaliuc. La început îşi dăduse acordul la fel ca toți ceilalți. După jumătate de oră însă, când văzu că preparativele de plecare sunt pe sfârşite, îl cuprinse brusc un dor nemărginit pentru deltă. Sate cu lotci pescăreşti, prândoaie, plauri, peşti, ciorbă pescărească, pelicani, cormorani. Un adevărat vârtej se stârni în capul lui. Se duse întins la Victor – acesta apăruse în deschizătura cortului – şi-i spuse cu un curaj de zile mari:

– Eu nu rămân aici! Vreau să merg în deltă! Să stea aici… Tic!

Ar fi vrut să spună Ionel, dar acesta se afla în fața lui. De aceea rostise numele lui Tic, având însă grijă să-l spună destul de încet. Subestimase totuşi finețea auzului lui Tic. Nici nu-şi termină bine fraza, că simți prima lovitură în piept. O pereche de ochelari de scafandru. Apoi a doua în burtă. O talpă de cauciuc. Se feri cu mâinile de a treia, ca un boxer în gardă. Degeaba. A treia lovitură vâjâi o clipă în aer, apoi i se lăsă pe umeri. Era un colac de frânghie care se strângea tot mai tare în jurul gâtului. Sugrumătorul rămânea nevăzut.

– Mă predau, zise în cele din urmă Dan. Rămân! Nu pot suporta torturile. Priviți-mă! Sunt încarnarea celui mai sublim sacrificiu care s-a pomenit vreodată pe pământ. Ah… superba mea logodnică, tu cea cu pelicani şi crapi la proțap, cu stârci negri şi broaşte țestoase, cu… Acum poți să-mi dai drumul.

– Neghiobule! se auzi vocea lui Tic din cort. Crezi că noi ne gândim la asemenea fleacuri? Uite, îți promit! Dacă am răgazul să văd un singur pelican, ți-l aduc aici, fript, sub formă de peşte.

– Şi dacă miroşi o ciorbă?

– Ți-o aduc sub formă de amintire… ca să nu spun altceva. Gata! Te-ai dezmeticit?

Echipele erau gata de plecare. Dan făcu o ultimă încercare.

– Şi ce mă fac eu singur aici? Dacă vine cineva peste noi?

Şi Lucia şi Maria se uitară la dânsul ca la o fosilă pe jumătate îngropată în pământ.

– Nu te speria, că n-o să-ți dea nicio fată târcoale, îi răspunse Lucia. Iar noi ne putem apăra şi fără tine. Adică te putem apăra şi pe tine.

– Dacă una dintre voi îmi dă târcoale?… Aoleu! La asta nu m-am gândit. Să nu se petreacă o tragedie aici, în lipsa voastră, Victor. Maria o ucide pe Lucia din gelozie, eu pe Maria din spirit de justiție şi apoi mă sinucid spre a fuziona cu scumpele-mi cadavre. Ca într-o tragedie de Sofocles… Nu ştiți, sunt rechini în Marea Neagră?

– Destul, că m-ai năucit, se burzului Maria. Dacă de pe-acum ne iei mințile!…

– Bine… Tac! Veți găsi la întoarcere o excrescență kantiană. Teza: Intrigă despre intriganți. Şi, gata, am tăcut definitiv şi pur.

– Vi-l las pe Țombi! îi anunță Tic pe cei care rămâneau la corturi. Auzi, dom' Cerber? Cu el să nu vă fie teamă de nimeni. Vă apără şi de duhuri. Îmi pare rău că-l cunoaşte pe Dan…

Urmară îmbrățişări, urări de drum şi rămas bun, o mlădiere gingaşă a Luciei, în timp ce Ursu o privea mai de departe, o privire fugară a Mariei, în timp ce Victor îşi punea ochelarii de soare, un scâncet destul de trist al lui Țombi, în timp ce Tic se scărpina în cap şi un strănut neaşteptat al lui Dan, în timp ce echipele porniră la drum. Câte despărțiri asemănătoare nu trăiseră până atunci cireşarii!

Ca să ajungă la cea mai apropiată gară, viitorii cutreierători ai deltei aveau nevoie de un autostop. Erau însă atât de obişnuiți cu acest mod de a parcurge distanțe, încât nu dădură atenție primului camion care se zări pe şosea. Ar fi trebuit să alerge ca să-l poată opri. Şi regretară amarnic cei treizeci de metri nealergați. Timp de jumătate de oră nu se ivi nicio ocazie.

– De-atunci ajungeam la gară, spuse Ursu. Sau eram în cel mai rău caz la jumătatea drumului. Eu zic să pornim. Dacă vine vreo ocazie, ne prinde din urmă.

Abia după cinci kilometri de mers prin arşiță, îi prinse din urmă o ocazie. Dar, cum până la gară mai rămăsese un kilometru, din spirit de încăpățânare, o refuzară şi pe aceasta. Camionul nu-i depăşise nici cu o sută de metri când Ursu auzi în urma sa zgomotul unui tren.

– Oare n-o fi trenul de Tulcea? întrebă el cu teamă. Nu prea sună a marfar.

Trenul se vedea în depărtare. Era un tren de persoane.

– Ce facem? întrebă Victor. Dacă s-a modificat mersul trenurilor? Eu aş propune să ne încercăm şansa.

O bună bucată de timp, cireşarii fugiră paralel cu trenul, până ce acesta îi depăşi. Atunci iuțiră şi mai mult pasul. Când ajunseră la gară, leoarcă de sudoare, trenul pleca. Nu se mai gândeau să scoată bilete. Abia reuşiră să se agațe de ultimul vagon. După două minute, sau poate mai devreme, sosi în vagon conducătorul care dădu foarte amabil explicațiile cerute şi cu aceeaşi amabilitate le făcu bilete de mână. Trenul mergea însă până la prima stație (pe care o cunoşteau bine cireşarii), iar biletele cuprindeau în costul lor şi o anumită suprataxă pentru călători neglijenți sau prea îndrăzneți.

– Cum s-ar spune – zise Tic frecându-şi bărbia – am păşit cu stângul. Nu ni s-au stors numai puterile, ci şi buzunarele. Cine ştie ce surpriză ne aşteaptă „acolo”?

Până la Tulcea, drumul nu le oferi, în afară de priveliştile care nu prea îi entuziasmau pe cireşari, nicio altă surpriză. În port însă aflară că primul vas pentru Sfântu Gheorghe urma să plece a doua zi dimineața în zori.

– Asta nu! se împotrivi Tic. În Constanța, treacă, meargă. Dar aici, să stăm, nu opt ore, ci optsprezece ore, e prea de tot. Mai bine mergem la Sulina! Stați puțin! De-acolo mergem pe mare la Sfântu Gheorghe şi de-acolo pe braț până la Dunărel şi Vălurele. E drept că ocolu-i cam mare… Dar…

O clipă, ideea lui Tic riscă să fie luată în serios. Din fericire, numai o clipă.

– Iarăşi spre incertitudini? spuse Victor. Nu ne ajunge ce-am pătimit dimineața? Rămâneți aici. Eu mă duc să fac o încercare la căpitănia portului.

„Mai bine m-aş duce eu, îşi zise Tic în gând. Eu aş face rost de câte un vaporaş pentru fiecare. Dar dacă-i aşa firea mea… Lângă Victor mă intimidez întotdeauna.”

Victor se duse direct în biroul comandantului. Acesta tocmai dădea dispoziții unui marinar.

– Până la ora unu, adică la treisprezece, ca să nu înțelegi greşit ora, năvoadele trebuie să ajungă la Sfântu Gheorghe. Iar la ora patru, adică şaisprezece, ca să nu înțelegi greşit, şalupa trebuie să fie înapoi, pentru că la ora şapte, adică nouăsprezece, ca să nu înțelegi greşit, sunt aşteptat la Mila 23. E clar?

– Să trăieşti, foarte clar! răspunse marinarul. La ora patru, adică, la şaisprezece, ca să nu înțelegem greşit, trebuie să fie şalupa aici, fiindcă dumneavoastră, la ora…

– Bine! Nu mai pierde timpul… Şi dumneavoastră? se adresă comandantul lui Victor.

– Suntem patru prieteni care la ora unu, adică la treisprezece, trebuia să fim la Sfântu Gheorghe.

– Şi eu cu ce vă pot servi? Vaporul a plecat la ora cinci dimineața, adică la…

– Mi se pare că ați dat ordin unei şalupe să pornească spre Sfântu Gheorghe.

Căpitanul se uită lung şi atent la Victor, de parcă atunci ar fi pătruns în birou:

– Aaaa! Vreți să plecați cu şalupa? Dacă insistați atâta…

Comandantul, sau ajutorul, sau ajutorul ajutorului de comandant, luă o foaie de hârtie de pe birou, scrise fără nicio grabă câteva rânduri pe ea şi i-o întinse lui Victor:

– Poftim! Fără aprobarea aceasta nu vă veți putea însă urca pe şalupă. Numai să aveți noroc.

Norocul îl aştepta pe Victor la uşa biroului în persoana lui Tic:

– Hai! Hai mai repede că nu-l mai pot ține. Am dat peste o şalupă care pleacă imediat, adică trebuia să plece imediat la Sfântu Gheorghe. Marinarul bâțâie de frică să nu-l vadă şeful navigației. Hai!

Şalupa mică, zveltă şi foarte rapidă îşi luă zborul pe apă, imediat ce ultimul cireşar sări pe bord. Echipajul ei era format dintr-un căpitan (marinarul pe care-l văzuse Victor în biroul comandantului) şi un

mecanic. Erau la doi metri unul de altul, dar comenzile se dădeau prin pâlnie şi în cel mai strict limbaj de navigație: „Atenție! Măriți viteza!” şi alte formule devenite sacre printre marinari.

Căpitanul, pe care-l dăscălise atât de şcolăreşte şeful navigației, era un om, pâinea lui Dumnezeu. După câteva schimburi de cuvinte, descoperi parcă în toți cei patru tineri proprii lui copii. Le numi toate locurile prin care treceau, le dădu amănunte despre gârle, ostrovuri, plauri, despre floră şi faună. Îşi întrerupea explicațiile cam din cinci în cinci minute, pentru a comanda prin pâlnia de tablă ordine ferme, precise echipajului. Începu să le spună o istorie din deltă despre nişte briganzi, sau era pe cale să înceapă, când deodată, ca şi cum şi-ar fi amintit ceva, îşi întrebă călătorii:

– Dar dumneavoastră cu ce treburi la Sfântu Gheorghe. Sau numai aşa la plimbare?

– De fapt, răspunse Victor, nu mergem la Sfântu Gheorghe. Unii coboară la Vălurele, alții, la Dunărel.

– Unde? La Vălurele? Acum două minute am trecut de Vălurele. N-ați văzut satul, pentru că vă uitați la malul celălalt al brațului.

Înviorat, parcă, duse pâlnia la gură şi începu să dea nişte comenzi drastice de manevră. Opriri, întoarceri, porniri. Viteză mică, viteză mare, toată viteza. Iar opriri. Şalupa îşi lipi trupul de un podeț de lemn.

– Vălurele! spuse foarte mândru căpitanul.

Tic şi Ursu coborâră din şalupă. Mulțumiră, salutară şi mulțumiră iarăşi, auzind urarea căpitanului:

– Noroc mare la pescuit. Un crap de douăzeci de kile şi un somn dublu.

Nu mult mai târziu, în fața altui podeț de lemn, căpitanul făcu exact aceleaşi urări celorlalți doi cireşari. Apoi duse pâlnia la gură pentru a da echipajului comenzile necesare.

Cireşarii ajunseră cu bine în deltă.

2

Tic, înfipt ca un stâlp în mijlocul debarcaderului, i se jeluia lui Ursu că nu e în formă.

– Nu ştiu ce mi s-a-ntâmplat, dar nu simt nicio tragere de inimă. Unde să mergem? Cum să trecem aşa tam-nisam printr-un sat în care nu cunoaştem pe nimeni? Până la urmă tot o s-o scoatem noi la capăt, da', zău, Ursule, că mă simt cam nesigur. Parcă n-aş sta pe picioarele mele.

– Pe picioare văd că stai bine, Ticuşorule, chiar prea bine. N-ar strica să ți le mişti puțin.

– În ce direcție? La sfat? La maternitate?… La cooperativă? Ce-ar fi să spun că m-am născut aici şi am venit să caut actul de naştere?

– Nu merge, Tic. Părinții, neamurile…

– Numai aşa ca pretext… Dacă aş fi cu doi ani mai mare, m-aş da ziarist. Gata! Am găsit ideea. Tu eşti ziaristul. Eu un fel de secretar. Am venit pentru… pentru şcoală… Mi se pare că mi-am revenit, Ursule. A doua idee! Glonț la şcoală! Pe învățători ştiu eu cum să-i iau. Am experiență. Ce zici?

– Şi eu m-am gândit să mergem mai întâi la şcoală. Ca şi cum ne-am interesa pentru o excursie aici.

– Bravo! În sfârşit m-am liniştit. Îi dăm drumul.

Cei doi prieteni nedespărțiți porniră spre sat. Nu făcuseră nici zece metri, când ramurile unor sălcii de pe mal se dădură la o parte, pentru a face loc unei lotci pescăreşti. În ea se afla un băiețandru, cam de vârsta lui Ursu, vânjos, înalt, cu părul ca spicul grâului. Vâsli fără zgomot spre debarcader şi acolo se uită pe furiş în urma celor cărora le auzise conversația. După ce clătină de câteva ori din cap, îşi propti bine picioarele în lotcă, puse mâna pe lopeți şi începu o cursă care ar fi făcut cinste unui campion.

În drum spre şcoală, Tic şi Ursu ajunseră la cherhana. Îi atrăsese într-acolo mirosul puternic de peşte. Oamenii erau atât de preocupați cu sortarea şi împachetarea peştelui, că nu-i blagosloviră cu cea mai mică privire pe vizitatorii de la uşă. Aproape toți cei din cherhana erau oameni în vârstă, lipoveni cu bărbi lungi şi brațe vânjoase, lipsiți de orice altă curiozitate decât acelea care priveau pescuitul. Oarecum stingheriți, cei doi cireşari părăsiră cherhanaua, încercându-şi norocul pe ulița principală a satului.

Curiozitatea într-ale vieții care lipsea bărbaților se cuibărise, probabil, cu mult peste limita obişnuită, în femei, mai ales în cele tinerele. La toate gardurile, la toate porțile, la toate uşile, la toate ferestrele îşi ițeau capul. Şi nu cu jenă, nu prefăcându-se preocupate de condițiile meteorologice, sau în goană după o rețetă culinară la vecină. Aş! Se uitau la cei doi trecători cu intenția de a-i lua parcă modele pentru însuşirile lor misterioase şi necunoscute de pictorițe. Îi cercetau cu atâta atenție, că Tic nu se stăpâni să nu-i spună lui Ursu în şoaptă:

– Bine că nu mi-a căzut vreun nasture de la cămaşă! Doamne, ce râs ar mai fi în sat!

Ursu se simțea însă într-o asemenea stare, că invidia cu toată ființa nu ştiu ce zeitate indiană, înzestrată cu nu ştiu câte brațe, pe care şi le-ar fi dorit în număr dublu.

– Ticuşorule, am impresia că mi-au făcut îmbrăcămintea zdrențe… Şi au nişte ochi, fir-ar să fie, că te ard ca jăraticul.

Privirile fetelor erau însă prea puțin pentru calitatea oaspeților. Începură chicotele, parcă guițau nişte purceluşe gâdilate sub burtă, cu o pană de rață, sălbatică, din trei în trei secunde. „Hi, hi, hi!” „Hi, hi, hi!” „Hi, hi, hi!” Chicotelile erau asemenea unor stropi reci azvârliți cu un aparat de suflat exact în mijlocul unor răni fierbinți, deschise. Iar după chicote veniră vorbele. Rostite cu glas tare, anume ca să fie auzite de cei cărora le erau adresate.

– Ăla mic parcă-i Tălpuță de la margine, de sus. Numa’ că ăla umbla-n izmene lungi.

– I-ai văzut, fă, nasul? Săracul nas! Oare de ce-o fi vrând să se şteargă de frunte?

– Ursule! M-au ucis! şopti Tic.

Ursu aştepta însă cu gâtul întins. Presimțea că se va abate şi asupra lui cuțitul ghilotinei.

– Tu mai vezi, fă, casa lui Gârdău? O acoperă numa’ noaptea şi nu ştiu care dihaie.

– Săracul! Or fi fost doi în burtă şi s-or fi băgat unu-n altul…

– Oare de ce duce coşcogea sac în spinare? De ce nu-l lasă-n poalele tale, fă Catrino?

– Hi, hi, hi! L-ai văzut? Ş-a vopsit fața cu cerneală roşie! Ca ăia de la bâlci.

– Săracul! I-o fi ruşine, fă. Da' de ce umblă cu viţelul alături?

– Mai ai curaj acum să-l cauţi pe Rapaliuc? întrebă Tic, îngheboşat de ruşine.

– Unde dracu' o fi şcoala? bodogănea Ursu. De ce n-au făcut-o undeva în mijlocul satului?

Tic avu totuşi curajul să întrebe o femeie tânără, care i se părea mai serioasă, unde este şcoala. Cu o amabilitate uimitoare, tinerica îi arătă o casă mai arătoasă, înapoi, spre celălalt capăt al satului. Tic îi mulţumi politicos, cu atât mai mult cu cât nu i se puse nicio întrebare. Ursu rămase în mijlocul drumului, înfăţişând cerului o figură de martir.

– Ne-am ars, Ursule, îi spuse Tic. Trebuie să facem drumul înapoi.

– Înapoi? se înspăimântă vlăjganul. Păi tu nu vezi că nu plouă?

Tic rămase aiurit. Se uită la Ursu ca la o fiinţă de pe altă lume.

– Cu găleata ar trebui să toarne! continuă Ursu. Şi cu trăsnete. Ca să fugă odată de la porţi.

– Ar deschide geamurile şi ar ţipa de acolo. N-avem ce face, trebuie să mergem la şcoală.

Şi porniră spre şcoală ca nişte oameni care se duc să-şi primească osânda. Râsetele şi vorbele circulau ca prin telegraf. O glumă mai bună rostită în dreapta se auzea imediat în stânga. Ceea ce auziseră spre capul satului le sosea în întâmpinare din partea cealaltă. Râsetele deveniseră hohote.

– Ursule! Am impresia că s-a comis o nouă crimă cu noi… Şi unele ucigaşe sunt ca nişte flori…

Ursu nu văzuse nici măcar porţile caselor. Se uita când în pământ, când în cer.

Cei doi martiri se opriseră în faţa şcolii. Rămaseră tot în mijlocul drumului. Pentru că din şcoală răzbăteau până la ei nişte orăcăituri, care nu lăsau nicio putinţă de eroare cu privire la destinaţia clădirii. Când mai văzură şi două fete în halate albe cu bonete pe cap guiţând la ferestrele închise, îi apucă damblaua.

– Săracii! Da-i vina lor? Dacă nu s-ar fi uitat la Zâna, ci la hardughie n-ar mai fi întrebat. Ar fi văzut unde-i şcoala.

– Nu mai cred, Ursule! Mai bine rămân aici în mijlocul drumului. N-auzi? Vor să ne întoarcă înapoi la celălalt capăt al satului.

– Ia uită-te, Ticuşor, aşa cu coada ochiului. Nu cumva mi s-au rupt pantalonii în spate? Că simt cum mă ia cu rece pe-acolo…

– Te-au înnebunit, Ursule, zău. Astupă-ți urechile. Uite! eu îmi lipesc palmele de urechi. Să văd ce-or să mai facă. Hai, curaj!

Tic într-adevăr îşi duse mâinile la urechi. Ursu însă nu mai apucă să facă gestul. Pentru că auzi un hohot de râs, care cutremură satul din temelii. Rămase cu mâinile suspendate în aer.

– Ia uite, fă! Dihania a-ntins brațele către a lu' Pişcuroiu. Aia Marița…

Ursu făcu un gest ca la teatru. Îşi desfăcu larg brațele ca pentru a spune: „Faceți ce vreți"…

Tic îşi luase mâinile de la urechi. Se uită în dreapta, în stânga, apoi începu să se scarpine în cap.

De undeva, de pe o uliță, apăru pe neaşteptate un miliția. Şi-n urma lui, un băiețandru cu părul ca spicul grâului.

– Salvarea, Ursule! În ultima clipă!

3

Victor şi Ionel scăpaseră mult mai uşor de fetele din Dunărel. Nu că erau ele mai miloase, dar îşi dăduseră seama de la primele priviri că n-au cui se adresa. Puteau să râdă cât le poftea inima, puteau să vorbească trei zile la rând, cei doi tineri n-aveau ochi şi urechi pentru ele.

Aşa că oaspeții Dunărelului puteau să se plimbe în voie, oricâtă vreme, pe orice uliță, fără cea mai mică amenințare. Împinşi de aceeaşi inspirație, cei doi tineri se opriră la şcoală. Învățătoarea, o femeie de vreo patruzeci de ani, cu o droaie de copii în jur, îi primi cu brațele deschise, ca o mamă. Parcă aştepta de ani de zile vizita lor.

– Mai întâi stați jos! Nu, nu aici. Dincolo, că-i mai curat. Maricica! strigă ea prin fereastra deschisă a camerei în care îşi poftise oaspeții. Maricica! Adă două pahare cu apă şi chiseaua cu dulceață. Aia de cireşe amare, că aia place „domnilor" de la oraş. Şi spune-i lui Petrică să mai prindă un pui, că avem oaspeți. Iar pe Sandu trimite-l la Stegov. C-au

prins băieții lui aseară scrumbii la Sân Gheorghe. S-aducă vreo două, trei kile…

– N-am vrea să vă deranjăm, spuse Ionel. Şi n-avem de gând să stăm mult…

– Dac-ați venit, gata! Nu-i frumos să deschideți, şi să-nchideți poarta fără să bateți olecuță curtea.

Maricica intră în încăpere cu o tavă acoperită cu un ştergar alb ca spuma laptelui. Pe tavă: o cană de apă, două pahare şi un borcan uriaş cu dulceață. Borcanul era neînceput, ceea ce mări sfiala şi jena cireşarilor. Dar, când văzură gesturile bucuroase ale gazdei, îşi făcură semne cu coada ochiului să accepte totul.

– Aşa! spuse gazda desfăcând celofanul de pe gura borcanului. Tot domnul inspector v-a trimis încoace?

Victor şi Ionel se uitară uimiți unul la altul. Ce puteau să răspundă?

– Suntem numai în trecere, îngână Ionel. Ştiți… pentru un concurs despre deltă…

– Un concurs literar… cu tema „Din trecutul deltei”, îi sări în ajutor Victor.

Gazda întinse în fața fiecăruia o farfurioară în care se afla atâta dulceață cât ar fi consumat o familie întreagă într-un an. Clipi apoi şiret din ochi şi unuia şi altuia şi spuse misterios:

– Concurs… De ce să nu fie concurs?… Despre trecutul deltei? De ce despre trecut? Mai bine despre delta de azi sau despre delta de mâine. Eu care am copilărit pe aici…

– E o temă mai mare, o întrerupse Ionel. Exact cum ați spus dumneavoastră: ieri, azi, mâine. Nouă ne-a căzut trecutul, aşa că am vrea să stăm de vorbă cu bătrânii.

Aici voia Ionel să ajungă. Dar gazda nu se lăsă cu niciun chip.

– Să vă spun eu, ca să vedeți cum se împletesc şi cum se despart trecutul şi viitorul… De pildă, şcoala noastră. Na! că a venit Sandu cu scrumbiile… Numai o clipă să le spun fetelor cum să le curețe… Mă-ntorc îndată.

Ionel abia aştepta să plece gazda. Nu se atinsese de dulceață. Cu o iuțeală de necrezut, răsturnă conținutul farfurioarei în borcan.

– Dacă se întoarce imediat? O să creadă c-ai mâncat atât de repede toată dulceața?

– Înapoi nu pot s-o mai iau. Dă-mi tu de la tine. În felul acesta te salvez şi pe tine.

Tocmai când Ionel înjumătățea porția lui Victor, apăru pe uşă gazda.

– Vai de mine! spuse ea. Se poate? N-am ştiut că vă place atât de mult. Şi nici nu pot să-l las pe dumnealui păgubit.

Ceea ce avu drept urmare umplerea farfurioarelor cu nişte cantități care li se păreau tinerilor mai înalte decât Everestul.

– Şi dacă mai vreți, le recomandă gazda, în timp ce acoperea borcanul cu celofan, mai cereți, nu vă sfiiți. Apoi adresându-se lui Ionel: Nu credeți că ar fi bine să tăiem şi-o rățuşcă? Varză avem în grădină…

– Nu! se rugă Ionel cu toată disperarea lumii în priviri. Rațele… am eu o… o aversiune… adică un… un sentiment de milă… încă din copilărie.

– Da' cele sălbatice? întrebă învățătoarea. Mi se pare c-au împuşcat aseară vreo două alde Gâtlan. Un moment numa' – se scuză iar gazda cea activă – să văd ce au de gând fetele cu puiul. Să-l facem cu smântână, că la cuptor am pus doi mai dinainte…

Ionel avea o mutră jalnică. Se uita la Victor cu ochii unui om căruia i s-a diagnosticat o boală fără remediu. Şi vorbele-i erau blazate:

– Pesemne că sunt înzestrat cu talentul de a naşte peste tot cele mai profunde sentimente materne. Mama mă ucide cu grija şi cu dragostea ei, şi, după cum vezi, asasinatul continuă prin telepatie.

Gazda se înapoie fericită în casă. Îşi lăsase şorțul în bucătărie şi încălțase în locul papucilor de curte nişte sandale.

– Aşa… Acum pot să mai răsuflu şi eu… Au crescut şi copiii, mai fac treburile noastre. Maricica, pesemne c-a auzit când vorbeam, că a şi adus rața de la Gâtlan. Zicea că vrea s-o prepare ea… Dacă vrea… Aşa…

Ionel se ruga în gând cu toată ființa: „Iată de ce trebuie să inventăm un Dumnezeu sau un diavol. Ca să facă rața scrum, puii cenuşă şi scrumbiile tăciune."

– Aşa… De pildă şcoala noastră, îşi regăsi, cu precizie, vorbele învățătoarea. Cu câțiva ani în urmă, e drept cam multişori, că-s mai bine de zece ani şi noi de la zece încolo le dăm atenție, aici în şcoala noastră învățau laolaltă, în aceleaşi clase, bunicii, tații şi copiii. Asta nu spune dintr-o dată totul? Ce era în trecut şi ce este azi… Să nu ne luăm după

hrană, că, de, se zice că țara noastră-i bogată. Dar faptul acesta: bunici, părinți şi copii în aceeaşi şcoală oare nu zice foarte mult?

– Bunici?! se prefăcu Ionel mirat. Aveți bunici în sat?

– Avem şi străbunici, nu numai bunici. Ba a fost şi unul dintre ei la şcoală. Şi-a-nvățat carte la… aproape optzeci de ani. Şi minte ascuțită, că ne minunam noi, învățătorii. Iar lumea zice c-a fost un pescar, la viața lui, la tinerețea lui, un pescar cum nu prea se pomeneau mulți prin deltă.

Ionel şi Victor schimbară între ei clipiri vesele. Dăduseră totuşi repede peste Ciornega, peste pescarul care scăpase de la naufragiu şi care – cine ştie? – fusese poate chiar cârmaciul bărcii.

– Da' să ştiți că tinerețea pescarilor ține mulți ani. Peştele îi simte pe cei bătrâni, neputincioşi, şi trece pe lângă ei. Aşa zic pescarii şi zic şi eu ca ei.

– Străbunicul de care ne-ați amintit mai trăieşte? întrebă cu oarecare teamă Victor.

– Dacă mai trăieşte? Poate nu m-ați crede. Merge şi astăzi la pescuit. Nu, nu mai trage el năvoadele, nu fiindcă n-ar putea, fiindcă nu-l lasă tovarăşii lui. Dar mintea lui, ochii lui – ştiu eu ce? – dibuie peştele ca nimeni altul. Capcanele pe care le pune el se scot de patru ori pe zi, pline ca nişte burdufuri. Mai trage şi el câte oleacă de monopol, de… dar nu prea… aşa ca să-şi mai amintească de tinerețe, cel puțin aşa zic fetele… mai ales văduvele…

– El trebuie să ştie multe despre trecutul deltei, insinuă Victor.

– Cine? Moş Eftime? El să nu ştie? Păi cunoaşte toată delta ca palma lui. Ştie nişte istorii, că ți se ridică părul din cap. O să vedeți singuri, adică o să-l auziți.

– E în sat? Nu cumva a plecat la pescuit? întrebă Ionel cu oarecare teamă de astă dată.

– Astăzi nu ştiu de ce n-a plecat. L-am văzut dimineață pe la sfat. Pesemne cu treburi. Vă duc eu la el… Numa' să luăm masa…

Iarăşi îl cuprinse jalea pe Ionel. Orice bucurie trebuia neapărat să-i aducă o suferință. Tocmai când gândea aşa, o văzu pe Maricica intrând speriată pe uşă.

– Ce? Gata? Ați terminat? Bravo!

– Nu, mamă! tremură Maricica. Rața… S-a ars!

Gazda şi Ionel săriră deodată de pe scaune. Învăţătoarea ca să se crucească, Ionel ca s-o îmbrăţişeze pe Maricica. Şi fata nu era chiar aşa de mică pe cât o arăta numele.

4

În ciuda hazului anticipat, miliţianul fusese într-adevăr salvarea cireşarilor. Acest lucru datorându-se într-o anumită măsură şi lui Tic. Poate că miliţianul venise cu alte intenţii spre cei doi tineri, cine ştie ce-i spusese băieţandrul cu părul de grâu? Tic se duse însă în întâmpinarea lui şi începu să i se jeluiască, bineînţeles, în stilul său:

– Am mai văzut noi fete în lume, dar mai drăcoase ca acestea din satul dumneavoastră nu cred că există pe tot pământul. Ne-au numărat şi firele de păr din cap ca să ne poată preciză chelia. Dar şi fără să le numere tot cheli şi gheboşi ne-ar fi decretat.

Miliţianul nu-şi pierduse încă nimic din gravitatea iniţială.

– Mi se pare că unul dintre noi a uitat să spună „bună ziua”, zise el.

– Am uitat şi cum mă cheamă, dacă n-or fi ştiind ele numele, prenumele şi toate poreclele. Nu v-au spus ele puţină bună ziua şi în numele nostru? Că nu prea ne lasă timp să vorbim.

– Hm, hm! îşi continuă miliţianul jocul. Şi cam ce căutaţi prin satul nostru?

– În clipa asta nu mai vrem nimic. Dac-aţi putea să ne scăpaţi de aici… Nu găsiţi vreun mijloc legal să ne închideţi şi să ne transportaţi undeva? Într-un fel am cam tulburat liniştea satului… Cred că pe la prânz în multe case vor izbucni certuri.

– Asta cum vine? întrebă miliţianul, fluturându-şi mâinile. O glumă sau ceva care merge spre mijloc legal?

– Mă gândeam la oalele care-au dat în foc şi la fripturile care s-au ars. Or mai fi scăpat şi nişte porci prin grădină şi vreun dihor la păsări…

– Ia uite-l, dom’le! Dar ştii că eşti isteţ!

– Am fost… Până-n satul dumneavoastră. Aici, după ce m-au lăsat fetele în costum de baie şi mi-au mutat nasul după ureche, gata! s-a dus isteţimea mea.

– Şi tovarăşul dumitale? întrebă miliţianul. El tot aşa? (În loc de cuvinte, omul ordinii publice flutură din nou mâinile.)

– Mai rău, răspunse Tic. El e mai sensibil decât mine. Ursule! Vino aici! Am aranjat să ne închidă pentru previziuni meteorologice greşite… Ştiţi ce se ruga să vină ploaia?

Ursu făcu o impresie deosebită miliţianului. Îmbrăcat în maiou, i se putea vedea cu uşurinţă musculatura.

– Dumneata eşti sportiv? îl întrebă miliţianul care, precum se va vedea, era mare amator de sport.

– Polisportiv! răspunse Tic în locul lui. În orice disciplină încearcă, e campion. Junior, pentru că nu-i permite vârsta. Box, gimnastică, înot, lupte. La lupte a câştigat anul acesta titlul.

Miliţianul se dădu cu un pas înapoi pentru a-l privi mai atent pe Ursu:

– Ce vorbeşti, dom'le? Dumneata l-ai învins pe Năstase, prin tuş, în repriza întâi?

Ursu rămase atât de mirat, că nici nu reuşi să mişte din cap în semn de aprobare.

– Dumneata eşti Teodoru Teodor? Păi de ce nu zici aşa, dom'le? Ia! Vezi-ţi de treburi, mă caricatură!

Băieţandrul cu spice de grâu în cap se făcu repede nevăzut.

– Dar de unde ştiţi dumneavoastră că l-am învins pe Năstase? întrebă în sfârşit Ursu.

– Păi cum să nu ştiu!? Năstase e doar din Tulcea, e, cum să spun, eroul nostru. Pe-aici prin regiune nu-şi are pereche. Păi cum să nu ne întrebăm atunci cine l-a-nvârtit şi l-a pus jos în două minute? Că-n „Sportul" nu dădea decât rezultatul. Nici măcar două cuvinte despre luptă…

Ursu făcu un gest de retragere cu mâna.

– Va să zică dumneata eşti… Ce tot vă hliziţi aşa? strigă miliţianul către un grup de fete. Dumnealui e cel care l-a bătut pe Năstase la Bucureşti. L-a aşezat pe pământ ca pe-un plod.

Ursu se înroşi şi mai tare. Şi pielea de pe trup şi-o simţea fierbinte.

– Am avut şi eu norocul să dau mâna cu un campion, spuse miliţianul. Da' meriţi. Eu însă te-aş ruga ceva… Aşa, fiindcă tot ne-am întâlnit. O rugăminte personală. Dar mai bine ţi-o spun la despărţire.

Milițianului îi era jenă să-l mai întrebe pe Ursu ce treburi îl adusese în sat, ar fi dorit din tot sufletul să-i fie de folos, mai ales că se gândea la rugămintea pe care urma să i-o facă. În loc de altceva, se mulțumi să-i poftească pe cei doi tineri la masă. Înainte de a lansa invitația, auzi un zumzăit de vorbe femeieşti în preajma lor. Parcă se pregătea ceva. Cei doi pățiți se apropiară, instinctiv, şi mai mult de milițian.

– Ce vi s-a mai năzărit? se adresă acesta unui grup de fete care şuşoteau mai aproape.

– Iacă, răspunse o drăcoaică mlădioasă, au început fetele să se certe între ele, dar eu nu mă bag. Catrina, Ileana, Maria, Zâna, Simina, ba şi cele trei ale lui Dudău. Nu ştiu dacă n-o să fie nevoie să intervii dumneata până la urmă. Nu le-auzi cum se sfădesc?

– Da' ce mai vor? Nu le-a ajuns cât au batjocorit oameni străini? Mai mare ruşinea!

– Păi cică ar vrea să-i invite pe dumnealor la masă. Eu ştiu că-i mai ales vorba de dumnealui… care l-a făcut zob pe Năstase… Şi se bat între ele, care să-l cheme. Chiar dacă pleacă până-n seară…

– Dumnealor sunt invitați la mine la masă, răspunse milițianul. Tot timpul cât or să stea aici. Prin urmare…

Fetele îşi adunară atâtea văpăi şi atâtea sulițe şi atâtea săgeți în priviri când auziră răspunsul, că Tic nu invidia deloc soarta milițianului. Una dintre ele avu chiar curajul să spună, e adevărat, ca o constatare oarecare:

– Dumnealor pleacă… dumneata rămâi… Rămânem şi noi. Iar timpul nu fuge pe gârlă.

– Acum, acum v-ați trezit? se burzului milițianul. Ce-ați făcut mai înainte?

– Păi de un' să ştim noi că dumnealui l-a cotonogit pe Năstase? Da'ncalte i-a hăcuit bine oasele? Că Năstase ăsta a sfărâmat până-acum cinci flăcăi din satul nostru, la aia… cum îi spune, Mario?… finala, concursul ăla mare… Să ştii, Leano, că de-aceea de vreo juma' de an n-a mai zdrelit pe nimeni.

– Şi dacă te mai înfrunți odată cu el, spuse o altă fată, buşeşte-l bine la pământ, ca să se sature pentru vecie. Aşa să-i faci!

În drum spre casa milițianului, Tic reuşi să-i strecoare acestuia întrebarea care-l chinuia de atâta vreme. Profită de o pauză din discuția

celor doi:

– Mai trăieşte pescarul acela bătrân, mi se pare că-i spune… Rapaliuc?

– Moş Eftime? se miră miliţianul. Când l-am văzut eu? Nu demult. Să fi trecut vreo două luni de zile. Poate chiar mai puţin. Da! Vreo lună juma'… La pescuit mergea. Oamenii zic că se ţine tare bine. Şi nu-ş' cine mai zicea c-a mai învăţat şi carte. La etatea lui!

Tic nu prea înţelegea atitudinea miliţianului faţă de Rapaliuc. De ce nu-l văzuse de atâta timp? Şi de ce vorbea despre el ca despre un om pe care nu-l cunoştea bine?

– Locuieşte aproape de maternitate? întrebă el aşa într-o doară, pentru că văzuse la poarta unei case un bătrân cu părul alb, tăifăsuind cu nişte babe.

– Cine? Moş Eftime? Păi ce să caute aici? El stă, mi se pare, prin Sfântu Gheorghe, sau prin Dunărel. Pe aici n-a fost, ehei, de când…

Cireşarii erau profund întristaţi auzind răspunsul. Pierduseră atâta timp pentru a afla că mai au încă timp de pierdut. Când ajunse acasă, miliţianul găsi o chemare urgentă (f.f.) pentru o comună din apropiere. Înainte de a se despărţi de Ursu, îi şopti la ureche parcă pentru a nu-l auzi Tic:

– Te rog eu ceva… Înscrie-te la Dinamo!

Cireşarii porniră spre debarcader. Erau amândoi lihniţi de foame. Dar trebuiau să rabde şi mai ales trebuiau să plece în căutarea lui Rapaliuc. Tic oftă îndelung când puse piciorul pe podeţul de lemn:

– Când mă gândesc, Ursule, ce bucate grozave ne-ar fi pregătit fetele…

5

La Dunărel, în casa învăţătoarei, Victor şi Ionel suportau şi ei nişte chinuri cumplite. Se războiau cu o masă atât de îmbelşugată, cum rareori le fusese dat să vadă. Supa de pui era atât de bună, încât goliră spre nenorocul lor farfuriile. Gazda, foarte atentă, atâta aşteptase. Le umplu din nou la repezeală farfuriile, în timp ce-i spunea Maricicăi să

pună la cuptor a doua tavă cu prăjituri. Veniră la rând scrumbiile, care erau aşa de moi, de parcă li se topea unt în gură. Fericită, gazda, o sculă iarăşi pe Maricica de la masă, pentru a pune la foc o oală pentru compot.

– Nici nu terminăm masa şi gata e compotul, îşi asigură ea oaspeții. Poamele-s coapte, culese adineauri de Sandu.

Puiul cu smântână devenea o problemă aproape irezolvabilă, iar puii fripți, un baraj cu neputință de trecut. Maricica mai aduse şi o cratiță cu pilaf, opera ei, ca să-şi răscumpere rața arsă.

– Ați văzut? o lăudă maică-sa. Ați văzut ce surpriză? Nici mie nu mi-a spus. Bravo! Dar de ce vă uitați aşa? Te pomeneşti că n-a fost proaspătă smântâna. Şi doar azi-dimineață am scos-o din oale.

Maricica, foarte activă şi cu nişte priviri care nu mai aveau altă țintă în lume decât pe Ionel, aduse repede şi tăvile cu prăjituri.

– E-n clocot şi compotul, îi şopti maică-şi, uitându-se printre genele lungi la cel care-o îmbrățişase.

„Doamne! gândea Ionel. Dacă măcar ar răsturna cratița cu friptură! M-aş preface că vreau s-o ajut şi-aş lovi cu cotul tăvile cu prăjituri."

Din păcate, Maricica nu reuşi o astfel de ispravă, pentru care Ionel îi promisese în gând o scrisoare de trei pagini şi jumătate, trimisă într-un plic parfumat, cu căptuşeală indigo.

– Salata! se înspăimântă învățătoarea. Ați uitat s-aduceți salata.

În câteva secunde apăru pe masă un castron uriaş, umplut cu toate legumele şi zarzavaturile de pe pământ.

„Măcar să nu fi mâncat dulceața! se căină Ionel în gând. Poate c-aş fi trecut de primul pui. Ce mă fac însă acum cu pulpele astea gigantice care, sigur, mi se pregătesc mie."

Cu speranța disperatului, Ionel rosti cu voce tare:

– Ştiți… Numai carnea de curcan şi de gâscă… Nu m-am obişnuit cu ea…

– Nici noi, îl linişti învățătoarea. Nici nu ținem în curte. Creştem numai găini şi rațe. Şi numai rasă bună. Gustați şi o să vedeți.

Victor era în aceeaşi situație. Mai stoic însă, înfrunta chinurile fără să crâcnească. Nici gândurile nu şi le aduna. Dar când văzu hălcile de carne friptă punându-i-se în față, începu să scornească şi el fel şi fel de posibilități de scăpare. Deodată se ivi o ocazie grandioasă. Cineva bătu

la poartă. Ca puii după cloşcă, odată cu mama porni într-acolo şi ceata de copii. Numai Maricica, rămase alături de ținta privirilor sale. Şi era atât de absorbită de preocuparea ei sfântă de a-l privi pe Ionel, încât nu observă mişcările, mai ales că erau foarte calme, ale celuilalt comesean, care prefăcându-se că s-ar mai servi din oale şi cratițe, ascundea în pilaf şi în cartofi, cât se poate mai la fund, pulpele, pieptul, aripioarele, tot ce i se dăruise în farfurie.

Ionel se uita ca un arhanghel în ochii Maricicăi, dar o blestema în gând cu toată puterea ființei lui. Născocea adevărate camere de tortură pentru trupul ei plăpând, abia înflorit.

– Nu vrei să ne aduci puțină apă? răsună vocea lui Victor.

Instinctele de gazdă şi de gospodină biruiră în Maricica.

Sări ca împinsă de un resort, fără să încerce să dezlege enigma cănii cu apă, plină ochi, din care nimeni nu turnase un strop. Rațele care sosiseră în jurul mesei de vară, măcănind şi plimbându-şi ciocurile în balta din apropiere, puteau da răspunsul. Ionel profită de moment şi-n câteva secunde fața îi fu inundată de un val de fericire care-o făcu pe Maricica să scape cana din mână. Ingratul n-o mai îmbrățişă de astă dată, dar o ajută să strângă hârburile şi să le arunce peste gard. Ea avusese însă grijă să-şi atingă, absolut din întâmplare, căpşorul nevinovat de părul lui Ionel. Şi de fiecare dată închise ochii cu gândul că, procedând astfel, nimeni nu-i va vedea flăcările care-i biciuiau obrajii.

Gazda se întoarse de la poartă cu prichindeii după ea. Avusese grijă să treacă mai întâi pe la bucătărie, pentru a aduce prăjiturile.

Musafirii reuşiră să termine cu bine masa. Se fereau însă de laude prea mari de teamă să nu descopere gazda vreun nou desert în ultima clipă. Incidentul cu cana spartă trecuse neobservat, ca, de altfel, şi purtarea neobişnuită a Maricicăi. Şi Victor şi Ionel căutau un pretext cu care să ducă vorba spre moş Eftime. Făcându-şi până la capăt datoria de gazdă, învățătoarea îi scuti de eforturi.

– Chiar i-am spus lui Rădău, cel care m-a căutat adineauri, să-l întrebe pe moş Eftime, dacă-i bucuros de oaspeți. Asta fiindcă aşa-i obiceiul pe la noi. Altminteri oamenii sunt foarte primitori. Numa' să nu te pună dracul să le refuzi ospitalitatea. Atunci, gata! Sunt în stare să

trimită câinii după tine… Cam aşa-i obiceiul pe la noi, de… Dacă nu vă e greu, putem pleca spre moş Eftime.

Pe Ionel îl săgetă un gând înspăimântător şi nu ştia cum să se descotorosească de el. Foarte pe ocolite încercă să tragă de limbă gazda:

– Unii bătrâni au tabieturi. Oare nu-l deranjăm pe moş Eftime? Poate că s-o fi culcat, sau…

– Aş! încercă să-l liniştească învăţătoarea. Moş Eftime îşi are rosturile lui. Mai doarme el câteodată, dar numai după-masă.

Spaima lua proporţii în sufletul lui Ionel.

– Doarme numai după-masă? întrebă el cu noduri în gât. Adică…

– Adică, îl ajută învăţătoarea aruncându-i o privire cam ciudată, după ce mănâncă.

Asta era! Tinerii abia trecuseră de poarta iadului. Ionel îşi imagină o masă încărcată cu munţi de pui şi cu bazine de peşte, cu coveţi de salate şi cu cuptoare de prăjituri. Şi exact la mijlocul ei râdeau cu gura până la urechi trei „O”-uri uriaşe de pe eticheta unei sticle cu monopol. Victor, fără să hiperbolizeze ca Ionel, simţi imediat o ameţeală în cap, care-i dădu şi ideea salvatoare:

– Prietenul meu v-a întrebat din jenă dacă moş Eftime doarme după-masă. Ştiţi… şi el, uneori, e adevărat, foarte, foarte rar are acest obicei. Vara mai ales, spre sfârşitul vacanţei.

– Maricica! strigă învăţătoarea în loc de orice alt răspuns. Pregăteşte paturile în odaia mare… Şi cu moş Eftime aranjez eu. O să-i pară rău că n-a avut musafiri la masă… dar, de, nu dau peste om bucuriile chiar în fiecare zi…

Ionel găsi sub perna patului care i se pregătise pentru somnul de după-amiază o crenguţă cu frunzuliţe mici şi rotunde ca bănuţii şi cu o aromă care-l trimise imediat într-o lume de vis. Şi Victor adormi repede, un somn scurt, dar foarte adânc.

Se treziră amândoi odată. Dormiseră cam un ceas. Se grăbiră să iasă în ogradă. Acolo îi aştepta gazda cu chipul numai lumină.

– Ca doi îngeraşi aţi dormit. Puteam eu să vă scol? A trecut pe-aici moş Eftime, dar cam grăbit. Zicea că-l cheamă nişte pescari la o capcană care nu prea merge. Da’ ce-i cu dumneavoastră?

Victor înghiți în sec, Ionel la fel. Regretau cumplit lipsa lor de curaj. În acea clipă ar fi fost în stare să înfulece, în furia lor, toți puii din ogradă, fierți, fripți, chiar vii.

– Şi nu ştiți când se întoarce moş Ciornega? întrebă Victor într-o doară.

– Ciornega? Care Ciornega? Aaaa! Vă referiți la bătrânul, la… moş Albu? Aşa îi spunem noi, că are un păr ca spuma laptelui. Da' ce, el v-a adus încoace de întrebați când se întoarce? Eu credeam că veniți de la Tulcea, nu de la Vălurele…

Era un ton cam amar în spusele învățătoarei. Dar gustul cel mai amar din lume era în gura cireşarilor. Pricepeau ei ceva, dar nu le venea să creadă. Cu riscul de a accentua uimirea învățătoarei, Victor se hotărî totuşi să întrebe:

– Do… Moş Albu stă în Vălurele? Noi credeam… Vorbesc de moş Ciornega, nu de…

– Ciornega, bătrânul, moş Albu, spuse gazda într-adevăr uimită. Păi cine nu-l cunoaşte în deltă?! Despre el se spun nişte lucruri… Şi moş Eftime, câtu-i el de mândru, când se aduce vorba despre Ciornega, vorbeşte cu un respect… Poate c-o fi mai bătrân. La vârstă, nu ştiu… dar la port, la umblet, e cam dus…

Nu mai rămăsese nicio îndoială, nu mai era posibilă nicio confuzie. Ciornega locuia deci la Vălurele. Nu era totuna cu moş Eftime, aşa cum îşi închipuiseră cei doi cireşari. Se uitau unul la altul cu ochii blegi. Tot ce mâncaseră le venea parcă în gât. Invocară la repezeală câteva pretexte despre necesitatea de a fi la o anumită oră la Tulcea. Pretexte cusute vădit cu ață albă, ceea ce spori uimirea învățătoarei. Se prefăcură că-şi aduc aminte de o adunare pe care trebuia s-o prezideze Victor. Deveniră brusc nerăbdători.

– De… Eu nu pot să vă țin… Da' lui moş Eftime ce să-i spun? Poate că s-a pregătit omul pentru deseară…

– Spuneți-i că venim, venim sigur altădată, crezu Ionel că minte.

– O să-i spun… da… Da' eu v-aş întreba ceva. Cu ce-o să plecați la Tulcea?

Nerăbdarea cireşarilor era atât de mare, că răspunseră fără să se gândească.

– Cu orice… Dacă va fi nevoie, vom pleca înot… Trebuie s-ajungem neapărat până deseară acolo…

Maricica se îngălbeni când auzi răspunsul, şi-l petrecu pe Ionel cu o privire jalnică până la poartă şi de la poartă până la capătul satului. Acolo se întâlniră cireşarii cu doi tineri cam de seama lor care-i întrebară unde se află casa învățătoarei. Victor le explică şi-i întrebă la rândul lui cu ce au venit la Dunărel.

– Cu o şalupă, răspunse unul dintre ei, cel mai înalt, şi adăugă apoi cu un aer de superioritate: O şalupă specială.

– Şi, nu ştiți, a plecat?

– Dacă era specială pentru noi… Sigur că a plecat. Dar nu spre Tulcea, spre Sfântu Gheorghe.

Era un răsuflet de uşurare pentru starea atât de amărâtă a cireşarilor. Ca o mulțumire, Victor le spuse celor doi câteva cuvinte despre ospitalitatea învățătoarei şi-i sfătui să treacă pe la un pescar bătrân ca să afle o sumedenie de povestiri.

– Se numeşte moş Eftime, preciza Victor. De altminteri o să vă spună doamna învățătoare. Asemenea gazdă nu prea am văzut până acum.

– Ne pare bine, răspunse de astă dată cel mai scund. Trebuia să sosim în sat mai devreme, dar am întârziat până s-a pregătit şalupa.

Cireşarii nu scoaseră nicio vorbă până la debarcader. Erau uluiți de evenimentele prin care trecuseră într-un timp atât de scurt. Lângă podeț nu se afla însă nicio ambarcațiune. Ce ne facem? întrebă Victor. Tare aş fi vrut să-i mai găsim pe Ursu şi pe Tic la Vălurele. Oare or fi dat peste Ciornega?

Capitolul IX

1

Pe un debarcader asemănător, dar la o distanță bunicică în susul apei, cam în aceeaşi situație deznădăjduită, poate amplificată prin asaltul necontenit şi ascuțit al foamei, se aflau „învinşii” glorioşi de la Vălurele. Speranța ivită sub forma unui băiețandru cu părul ca spicul grâului, care stătea tolănit la soare într-o barcă, durase doar câteva clipe. Înainte ca Tic sau Ursu să-i facă propunerea amabilă şi avantajoasă de a-i duce spre Dunărel, băiețandrul puse mâna pe lopeți şi, după câteva mişcări iscusite, dispăru pe o gârliță acoperită de sălcii.

– Mi se pare, Ticuşorule, că ne-am împotmolit la mal, fără să intrăm măcar în apă. De ce-o fi fugit bezmeticul ăla? Mă flăcăule, strigă Ursu cu o putere în voce, care făcu să se agite Dunărea pe o bună distanță. Stai să-ți spunem ceva.

Cel strigat, care se ivise pentru o clipă într-un ochi al gârlei, hăt departe, lovi cu şi mai mare îndârjire apa cu lopețile, de parcă se luase în urma lui o întreagă escadră de torpiloare.

– Gata! S-a dus! constată Tic cu glas amar. Ce ne facem? Oare pe mal n-o fi vreo potecă?

Poteci erau pe mal, dar cum sunt toate potecile în deltă. Gârle, gârlițe, gârlişoare, împreunate într-un labirint atât de încâlcit, că o întreagă ceată de Tezei ajutați de nu ştiu câte Ariadne n-ar fi fost în stare, odată intrați înăuntru, să iasă la capăt.

– Ar fi o posibilitate, sugeră cam cu teamă Ursu, dar mi se pare prea primejdioasă.

– Şi cu hainele ce facem? întrebă Tic, imediat ce dibui ideea prietenului său.

– Hainele? Nicio problemă, Ticuşorule. Le-aş ține în mână şi aş înota pe spate. Nu vezi cum curge apa? Nu trebuie decât să pluteşti, să te menții la suprafață, că te duce ea singură.

Tic era dezbrăcat când Ursu îşi termină vorbele. Îşi făcu din haine un pachet mic pe care îl legă strâns cu o bucată de sfoară. Îi întinse apoi lui Ursu un ghem de sfoară de care nu se despărțea niciodată.

– Fă şi tu un pachet ca să-ți vină mai uşor. Şi ce dacă o să intrăm în sat cu hainele şifonate? De fete nu-mi mai este frică. Fug înainte şi strig de la capătul satului: „Omul care l-a boşorogit pe Năstase!” Deşi îmi închipui că ar fi inutil. Crezi tu că în clipa asta nu s-a răspândit zvonul de la Chilia la Sfântu Gheorghe şi înapoi? Crezi tu că semnalmentele noastre nu circulă acum pe toate gurile? Bine că ai căzut cu el în finală! Dar de ce te codeşti?

Lui Ursu îi părea rău de propunerea făcută. Încă de pe şalupă observase că brațul are din loc în loc ochiuri şi vârtejuri periculoase. Nu se gândea la el. Îi era teamă de Tic. Pentru a scăpa de vârtejuri, nu ajunge să înoți bine. Trebuie în acelaşi timp să opui o mare rezistență la „trasul” apei şi mai ales să ai experiența ieşirilor la suprafață, din burghiele care te împingeau.

– Nu glumesc, Ticuşorule, spuse el. E foarte periculos. Şi cu barca, darămite fără. Sunt vârtejuri.

– Vârtejuri? râse Tic disprețuitor. Sunt cel mai mare amator de vârtejuri. Nici eu nu glumesc, Ursule. Ştii ce mi-ar plăcea să mă bag în ele?

– Nu-i acelaşi lucru, Tic. Râurile şi pâraiele „noastre” nu-s Dunărea. Puterea vârtejurilor pe aici e de zece, douăzeci de ori mai mare.

– Atunci să le evităm, spuse foarte serios Tic. Îți dau cuvântul meu că nu mă bag în ele. Dar tu?… Tu o să te poți descurca?

Ursu făcu un asemenea gest cu mâna, că Tic nu mai insistă. Se dezbrăcă şi el, îşi făcu din haine un pachet, legă apoi strâns ambele pachete şi, când termină operațiunea, şi le atârnă la gât.

– Chiar n-o să le uzi, Ursule? Ei şi ce dac-o să le uzi? se răzgândi Tic. O să primim şi mai multe invitații.

– Nu-ți fie teamă, îl asigură Ursu. Niciun strop de apă n-o să ude pachetul… Gata? Fii atent, Ticuşorule. Eu voi înota cu câțiva metri înaintea ta, pentru a te avertiza. Ți-ai dat cuvântul…

Ursu intră prudent în apă, ținând mâna stângă cu pachetul în aer. Când îşi potrivi bine trupul în apă, pe spate, îi făcu semn lui Tic să-l urmeze:

– Hai!… Aşa cum ne-am înțeles. Dacă mă vezi pe mine că dispar în apă şi țin pachetul deasupra, mă ocoleşti.

Cei doi tineri porniră la vale, duşi repede de curentul apei. Tic se amuza ca un broscoi. Înota pe spate, pe burtă, pe o coastă. Câteva mişcări ale mâinilor şi picioarelor, şi apa-l ducea cu o viteză uimitoare. Se ferea însă să-l depăşească pe Ursu. Pentru acesta înotul era mult mai greu. Pachetul acela mic de haine îi încurca fiecare mişcare. Nu-şi închipuia că-i va da atâta de furcă. Dacă ar fi avut o greutate mai mare de dus, un butuc, un om ori altceva, i s-ar fi părut o jucărie. Pachetul însă îi incomoda mişcările. Trebuia să-l țină mereu sus ca să nu-l atingă apa şi brațul îi anchiloza în nemişcare. Dar nu era numai asta. Trebuia să-şi găsească şi o anumită poziție, pe o coastă, cu capul întors şi la o înălțime oarecare de suprafața apei, pentru a vedea calea şi a descoperi din timp ochiurile şi vârtejurile. Observase câteva bulboane destul de mari, pe care le ocolise însă cu artă, trăgându-l şi pe Tic după el. Înainta repede, dar nemişcarea brațului şi a gâtului, menținerea poziției în apă îi produceau înțepături în tot corpul. În plus, îi era teamă cumplită să nu-l prindă cumva vreun cârcel. Se gândea mai cu seamă la Tic. Mergeau la o distanță destul de mare de mal, evitau apropierea de mal, pentru că prin acele părți erau bulboanele cele mai primejdioase. Îşi opri mişcările de dinainte şi se lăsă purtat numai de curentul apei. Apoi îi făcu semn lui Tic să se apropie.

– Ticuşorule! spuse el. Ai cumva vreun ac, vreun bold în haină?

– Am, sigur că am. Chiar sub reverul cămăşii am o agrafă. Dar pentru ce-ți trebuie?

– Îmi trebuie, fiindcă îmi trebuie. Ai putea tu să o scoți cu o mână dacă eu țin pachetul?

Ursu începu să calce apa, oferindu-i lui Tic pachetul cu haine. Acesta operă cu multă grabă şi atenție pentru a nu-l obosi prea mult pe Ursu. Cotrobăi cu degetele printre haine şi reuşi, cu prețul câtorva înțepături adânci, să scoată agrafa. Ursu deschise gura, adică îşi desfăcu numai buzele, dându-i a înțelege lui Tic unde trebuie să-i pună agrafa. Tic se supuse tot fără vorbe. Îi strecură agrafa între buze şi dinți.

– Ce te-a apucat să-ți coşi buzele? râse Tic. Nici altminteri nu eşti vorbăreț din fire… Stai! Nu răspunde că s-ar putea să înghiți agrafa… Şi alta, zău, că nu mai am.

Tinerii îşi continuară călătoria pe apă, evitând tot mai greu vârtejurile din ce în ce mai dese pe care Ursu le simțea adânci şi îndârjite. După o întâlnire neaşteptată cu un vârtej care-l întorsese de câteva ori, Ursu îi propuse lui Tic să iasă la mal. Erau însă într-o zonă de bulboane. Când depăşiră zona, apa se linişti ca prin farmec. Brațul i se vedea până în depărtare, neted, drept, fără niciun cot. Ursu, care înfipse agrafa în pachetul cu haine, îşi refăcu curajul.

– Puțintel mai putem merge. Dar dacă încep iar învolburările, ieşim, Ticuşorule. N-are niciun rost să riscăm. Poate întâlnim undeva o barcă.

– Până acum de ce n-am întâlnit? îi răspunse Tic prompt. Se cunoaşte că nu mergem pe un braț navigabil… Iar, Ursule, iar!…

Tic aproape țipase, iar Ursu, de spaimă, era să scape pachetul din mână.

– Cârcel? întrebă el grăbit. Ține-te la suprafață numai o secundă.

– Nu! râse Tic. Nu. Iar mi-am dat seama că suntem nişte imbecili. Şi iar din cauza bărcii. Să ştii că tot ghinionul nostru vine de la mârşăvia aceea de barcă. Spune, Ursule! De ce-am lăsat-o noi să se prăjească la soare pe plajă?

Ursu râdea cam mânzeşte. Îi înțepenise gâtul, îi înțepenise mâna stângă şi simțea în plus nişte zvârcoliri mici, dar profunde la şoldul drept.

– Hai spre mal, Ticuşorule. În diagonală, spre salcia aia pletoasă, aia cu două trunchiuri.

Porniră amândoi, duşi de curent, ajutându-se de mişcările corpului numai pentru a-şi menține direcția. Când ajunseră la vreo treizeci de metri de mal, Ursu îşi simți şoldul tras de un cleşte de fier. Cârcelul. Dar, tot în aceeaşi clipă, zări o pată rotundă care părea că se menține pe suprafața apei prin forța centrifugă. Spre centrul ei se căsca o pâlnie uriaşă. Tic, senin, se lăsa dus de curent spre pata întunecoasă.

2

Victor şi Ionel stăteau de aproape o oră pe podețul îngust de lemn. Brațul Sfântu Gheorghe nu era însă o şosea națională şi nici măcar

principalul braț navigabil al Dunării, pentru ca tinerii să-şi facă „iluzia” unui „autostop” rapid. Se resemnaseră şi stăteau acolo mai mult din inerție. Dacă Victor n-ar fi zărit, cam după jumătate de oră de aşteptare un anumit obiect, într-un anumit loc, poate că s-ar fi înapoiat în sat, sau şi-ar fi găsit ceva de lucru. Obiectul pe care-l zărise Victor era o lotcă pescărească destul de încăpătoare, iar locul unde-l zărise era o adunătură de păpuriş, cam la vreo cincizeci de metri de debarcader. Din clipa în care obiectul fusese identificat, începuse un nou chin pentru cireşari. Un sfert de oră se scursese mai uşor. El le dăduse însă o indicație foarte precisă. Cum nu-şi luaseră ochii de la barcă nicio secundă, ajunseseră la concluzia că stăpânul ei nu se află prin apropiere. Un alt sfert de ceas avusese darul să nască în mințile lor ideea că poate barca e uitată acolo de cine ştie câtă vreme. Reflecțiile care gravitau în jurul acestui gând începură să capete glas vorbit.

– Cam ciudat, spuse Ionel. A trecut atâta vreme şi nicio umbră omenească în preajma bărcii. Ce zici?

– Destul de ciudat, răspunse Victor, sau dimpotrivă, foarte clar. Să analizăm. Barca, evident, e ascunsă. Pentru că nu se zăreşte decât dintr-un anumit unghi şi încă un unghi foarte strâmt. Totuşi nu e lăsată acolo pentru un timp scurt. Ar fi venit stăpânul. Deci pentru mai multă vreme. Atunci ce caută lopețile în barcă… Le-ai văzut şi tu, nu?… Un asemenea obiect nu se lasă, *pentru mai multă vreme,* dacă nu e făcut indisponibil. Fără lopeți… gata!… Ne-am fi gândit noi la el dacă nu i-am fi văzut lopețile? Putem noi oare trage concluzia că obiectul e părăsit, e uitat, sau în orice caz nu are un stăpân grijuliu? Să zicem că părăsit, uitat e cam mult. În orice caz nu are un stăpân grijuliu.

Şi Ionel căuta cu înfrigurare argumente care să întărească într-un fel concluzia lui Victor. Nu slăbea nicio clipă barca din ochi şi i se făcea gura apă.

– Să ne gândim că plouă, spuse Ionel. Nu că s-ar deteriora obiectul, pentru că e obişnuit cu apa. Dar lăsat mai multă vreme acolo, înfruntând câteva ploi, s-ar putea umple cu apă şi scufunda… E cam tras de păr, nu, Victor?… Dar şi eu cred că stăpânul ar trebui „educat”. La urma urmei nu e o barcă atât de pretențioasă… Câteva scânduri, câteva cuie, câteva kilograme de catran…

Obiectul, devenit printr-o întâmplare problema pasionantă a unor minți ascuțite, îşi vedea însă foarte liniştit de treabă, adică se lăsa bine ținut de funia care-şi înfăşurase un capăt de un trunchi de salcie. Din când în când doar sălta uşurel, gâdilat sub burtă de vălurele nebunatice.

Înainte de a lua o hotărâre clară, sau mai bine zis în vederea luării unei asemenea hotărâri, cei doi amici se gândiră să facă o plimbare pe malul brațului. Imuni la orice tentație lumească, se dăruiau cu trup şi suflet naturii. Căutau gângănii, plante, arome. Dacă prindeau cine ştie ce muscă banală sau dacă rupeau o floare dintre cele mai obişnuite, le ridicau deasupra capului şi le priveau îndelung în soare, pentru a demonstra lumii zelul lor de naturalişti. După vreo zece minute de cercetări pasionate şi de descoperiri senzaționale, însoțite de expresii care ar fi entuziasmat un Fabre sau un Burback, ajunseră în sfârşit lângă barcă. Bineînțeles că se aplecară deasupra unor tufişuri pentru a culege ceva deosebit de rar, deoarece rămaseră câteva minute pe vine. Când se ridicară, cheful de naturalişti le pierise cu totul. Se uitau stupefiați unul la altul. În barcă… dormea cu o pasiune rar întâlnită un om cu o barbă lungă până la piept şi cu nişte degete la picioare de dimensiuni pantagruelice. Era singura ipoteză care nu le venise în minte.

Zgomotul unor crengi rupte şi nişte fluierături scurte îi transformară din nou pe tinerii noştri în naturalişti entuziaşti. Ionel îi arătă triumfător lui Victor o gânganie nemaipomenită, mai mică decât o musculiță, subțire, cu o trompiță în vârful capului şi cu nişte aripi care ar fi bâzâit ucigător, dacă n-ar fi fost ținută de ele.

– Cred că e un exemplar rar! spuse el cu un aer foarte serios.

– Da' ce-ați găsit acolo? răsună o voce dintre sălcii. Că pe-aici mişună mai ales țânțari, printre alte lighioane. Numa' că le-a cam trecut sezonul. Cu vreo două-trei săptămâni înainte, ehei…

Omul avea deci gust de vorbă. Se arătă şi la față. Nu se deosebea prea mult de cel din barcă, numai că nu-i trecea de umeri, după calculele sumare ale lui Victor. Băieții îl salutară destul de respectuos. Pe amândoi îi impresionau oamenii cu barbă. Noul venit trânti un sac plin la capul celui din barcă. Lovitura zgudui mica ambarcațiune.

– Bre Filip! strigă el. Scoală, bre, că ți-am adus o pernă. Ş-au venit şi doi domnişori să te fotografieze pentru gazetă…

Filip se ridică în capul oaselor. Era într-adevăr un uriaş. Îşi frecă ochii cu nişte pumni cât mingile la care se antrenează cei care se bat cu pumnii, căscă de vreo două ori, că trosni şi barca sub el, iar când deschise gura parcă bubuiră mesagerii ploii.

– Ce-i, bă? Ce-i cu perna? Ți s-o fi făcut dor de bunică-ta?… Bă Colțune, bă. Ce scoli omul după trudă?

– Las' că ştiu eu unde-ai trudit az' noapte, îi răspunse Colțun. Ne-au telefonat ăia din Zgândăraş să le trimitem nişte sare. Iute, bre, că-i musai să săreze peştele.

– Păi de ce nu le dau ăi din Vălurele, că-s mai aproape? De ce să mă scol eu?

– Treaba ta! Eu nu te forțez. Numa' să văd ce-i spui deputatei, că ea m-a trimis.

Când auzi de deputată, Filip sări în sus. Capul îi ieşea printre ramurile sălciilor, de parcă era înfipt într-o prăjină. Atunci îi zări şi pe cei doi cireşari.

– Şi 'mneavoastră? întrebă el. Mergeți tot spre Zgândăraş?

Din schimbul de cuvinte dintre Filip şi Colțun, tinerii înțeleseră că Zgândăraşul trebuie să se afle pe la jumătatea drumului dintre Dunărel şi Vălurele. Nici nu li se putea oferi ocazie mai bună. Dacă la Zgândăraş era telefon, însemna că era aşezare omenească şi deci posibilitatea de a găsi acolo nu o barcă, ci mai multe. Acceptară cu bucurie invitația uriaşului, numai că fură nevoiți să se înghesuie pe un spațiu cam strâmt, cam mic, la unul dintre capetele lotcii. Era însă prea larg, dacă îşi aduceau aminte de intențiile lor criminale. Deşi curentul apei era puternic, pentru Filip, a duce barca împotriva lui era o jucărie. Lopețile mânuite cu putere şi măiestrie, purtau barca pe apă ca o săgeată. Barcagiul nu era chiar atât de bătrân cum presupuseră la început pasagerii lui. Chipul lui era acela al unui om blând, cam molatic, predispus la calm şi linişte. După câteva schimburi banale de cuvinte cu pasagerii lui ocazionali, prinse dintr-o dată chef de vorbă. Deşi mişca mereu din lopeți, respirația îi era cea din timpul somnului.

– Şi ziceți că vă duceți la Vălurele… Apoi să vă feriți de fetele de-acolo, că după o noapte numa' ieşiți şi însurați şi cu doi-trei copii care ştiu să zică tată… Sau aveți alte treburi?

Era o invitație pe care n-o puteau refuza. Ionel îi făcu semn cu cotul lui Victor şi răspunse:

– Vrem să stăm de vorbă cu cineva, cu moş Albu…

– Moş Albu Ciornega? se minună uriaşul, dându-le astfel cireşarilor confirmarea mult dorită. Ehei! Cine-a fost moş Albu la viața lui! Acum, de… Acum o mai ține doar cu vorbele… că puterile i s-au cam dus, cum se duce apa asta pe Dunăre în mare… E la noi unul, moş Eftime, l-ați văzut pesemne, de o seamă cu moş Albu… Ei, da' nu-ş cum face că se ține. Se ține mai dihai ca mine. E o taină mare aici. Dacă ne-ar spune-o şi nouă… Lui moş Albu se pare că nu i-a spus-o… de… s-o fi certat vreodată… că prieteni au fost… şi-ncă la toartă…

– Cam ce vârstă are moş Albu? încercă Victor să aducă din nou discuția spre subiectul care-l interesa.

– Moş Albu? Păi numa' să văd… Aşa… Cam optzeci… ba şi vreo doi, aşa buni, dacă n-or fi chiar trei. Gura-i e bună… şi capu-i e bun. Când e mai greu cu peştele, trag oamenii la el mai ceva ca la moş Eftime. Numai puterile nu-l mai țin. Nu că n-ar mai țopăi el în ciubote la vreun praznic, da' la tras năvodul şi la lopătat în sus cam gâfâie. Încolo ăl mai… Mintea lui, mamă! Dac-aş avea-o eu, m-aş face brigadier peste toți brigadierii… Dacă vorbiți cu el, să nu cumva să spuneți pescar, că se face mama focului. Pentru el peştele e vânat, iar pescarul e vânător. El e de pe timpurile acelea cu capcane, cu bărci şi năvoade. Şi peştele, să ştiți, că-i mai isteț ca vulpea. Ca să-l prinzi, trebuie să fii mai isteț ca el… Şi moş Albu… Eu zic, şi ar fi păcat să nu zic, că e ăl mai mare vânător care s-a pomenit în deltă de când e ea deltă. Şi, dacă e unul care cunoaşte năzbâtia asta de deltă, încurcată ca mațele tuturor peştilor din ea, atunci acela e moş Albu Ciornega… Lui, de fapt, i se zice Teodor. Da' de vreo douăzeci de ani, de când i s-a albit părul, aşa i-a rămas numele. Ehei!… Eu eram un copilandru pe-atunci… Dar cine nu ştie povestea lui? Dacă vreți să v-o spun… că, până ajungem la Zgândăraş, numa' bine o termin… Sau cum vă e voia… Cu o poveste timpul trece parcă mai uşor.

Tinerii nu numai că acceptară bucuroşi cea de-a doua invitație a barcagiului, dar îi şi mulțumiră cu anticipație.

– Apăi, de ce i-a albit părul lui moş Teodor Ciornega… continuă uriaşul… Istoria a-nceput aşa precum ştim noi, prin '42. Au venit trei

jandarmi acasă la moş Albu. De… om peste şaizeci de ani, trei jandarmi ajungeau, mai ales că la şalupa care aştepta mai jos mai erau vreo trei. Aşa că intră ei în casă şi zic ceva cu legea… Moş Albu nu-i el aşa un zdrahon, e cam ca toți oamenii, dar vânos tare. Putea să bată cuiul în scândură cu pumnul. Închipuiți-vă şi 'mneavoastră… Când odată îl păleşte pe unul peste ceafă, apoi uite, pe crucea mea! Au căzut doi… I-o fi ciocnit capul celuilalt, cine ştie? Al treilea jandarm umple casa de putoare şi-ncepe să se roage că n-are nicio vină, că e ordin, mă rog, cred că-i tremura în mațe şi mâncarea pe care trebuia s-o-nghită a doua zi. Şi, fiindcă era mai mare în grad, îi scapă mai multe lui moş Albu. Că vor să-l pună la zid ăia de la stăpânire. Moş Albu avea el ceva cu stăpânirea, nu degeaba au venit jandarmii. De, ce să facă, a trebuit să fugă. Ei, aici începe povestea… L-au căutat doi ani prin toată delta. Numai militari şi tot felul de bărci. Că nu era vorba numai de el. El cică ducea de-ale gurii şi altele, hârtii, nu ştiu ce, la partizani. Dacă puneau mâna pe el, era lucru mare, că el ştia poteci prin deltă, dintre cele tăinuite, numai el le ştia. Da' cum să-l prindă?! Numa' c-a venit iarna. S-a ascuns moş Albu la cineva în Jurilovca, ş-a trecut-o. Şi iar a-nceput odată cu primăvara hărțuiala. El avea treburile lui, misiunile lui. Jandarmii să pună mâna pe el… Şi mereu, mereu după el, da' tot nu puteau să-l înşface. Ştiți cât se dădea pe capul lui? Apoi bani mulți, o avere. Ba ştiți ce-au mai făcut ăi mari? Au dat literă scrisă că, dacă se predă, îl iartă. Da' el s-a-nverşunat şi mai tare. Să-şi închipuie asta despre el, că s-ar preda!… Da' iar a venit iarna… Ei, şi iarna aceea n-a mai putut Ciornega să intre în niciun sat, că erau toate amarnic păzite. Ş-a rămas o iarnă întreagă în delta-nghețată, cu ce avea pe el, cu lotcuța lui şi c-un amnar. Cum a trăit el aşa, unde a trăit? Numa' el ştie… Primăvara l-au văzut oamenii pe ici, pe colo. Îi dădeau ori tutun, ori de-ale gurii. Şi primul om care l-a văzut atunci i-a spus moş Albu, pentru că i se albise tot părul, i se făcuse ca zăpada iernii pe care-a îndurat-o acolo… Cristelnița mamei lor de duşmani!… Şi-aşa i-a rămas de-atunci numele de moş Albu.

Povestirea lui Filip îi impresionase profund pe cireşari. Abia aşteptau să-l cunoască pe omul care reuşise să scape de sute de jandarmi, care înfruntase atâtea drumuri şi îndurase atâtea suferinți, fără să dea un pas înapoi din calea pe care apucase.

– Iaca se vede şi Zgândăraşul, anunță Filip şi arătă cu mâna spre un cot al brațului.

Parcă era o pădure de sălcii acolo, însă în mijlocul ei se zărea ceva care aducea a colibă. Din vârful prăjinii flutura un cearşaf alb.

– Ăla-i telegraful lui Zgândăraş, continuă vâslaşul… Prăjina aia. Dacă-i alb, înseamnă că are nevoie de sare. Dacă-i negru, înseamnă că are încărcătură. Dacă nu-i deloc, înseamnă că n-are nicio nevoie. Mai sunt şi alte semne, le ştiu mai bine ăia din sat… Aşa-i cum v-am spus cu moş Albu, că aici ni se cam desparte calea… Să nu-i spuneți lui moş Albu că Rapaliuc se ține bățos, că-i cam gelos moşul.

– Rapaliuc! sesiză Victor. Nu l-am văzut pe moş Rapaliuc…

– Adică ’mneavoastră ați fost la noi în sat şi n-ați stat de vorbă cu moş Eftime? Asta n-o cred! Păi el şi cu moş Albu sunt mândria deltei… Ați pierdut lucru mare… Bă, Zgândăraş!

Din colibă nu răspunse însă nimeni. Înainte de a mai striga o dată, Filip se întoarse spre pasagerii lui de ocazie şi văzându-le mutrele jalnice, îşi închipui altceva.

– Ei na! Eu nici nu m-am gândit la plată, spuse el. Mie, să vă spun drept, mi-a făcut mare bucurie să vă am în barcă. Am mai avut şi eu cu cine schimba o vorbă… Zgândăraş însă e cam avar. El are barcă bună şi are cinci haidăi prin preajma lui. Da’ să vă tocmiți, că altminteri e în stare să vă ia şi izmenele… Nu cumva să spuneți că s-a-ntâmplat vreo nenorocire… că vă stoarce… Mai bine să ziceți că faceți o plimbare şi vine să vă ia şalupa… Atunci se mai moaie el… Bă Zgândăraş!

La acest strigăt apăru de după colibă un omuleț chel, cu barba până la brâu, sprinten în mişcări şi cu nişte ochi care-i jucau în cap ca argintul viu. Îi ajungea însă lui Filip până la brâu.

– Na, bre, un sac cu sare… îi spuse uriaşul şi ți-am adus domnişorii în plimbare… da’ vezi c-o să vină şalupa să-i ia… Şi cu sarea ai grijă, prea multă, bre, pentru bocceluțele acelea cu peşte…

3

Ursu mai apucă să strige „Stai!” cu o voce înfiorătoare, dar ştia dinainte că Tic nu va mai putea scăpa de vârtej. Luciditatea aceea groaznică a clipelor de mare primejdie puse din nou şi subit stăpânire pe dânsul. Se săltă din apă cu tot trupul, scoase încă în timpul saltului acul din pachetul cu haine şi-l duse în gură; apoi în timpul căderii îşi roti brațul şi zvârli cu o putere fantastică pachetul cu haine pe mal. Nu se mai uită după el. L-ar fi văzut prăbuşindu-se nu pe mal, ci într-o barcă din apropierea malului, din care cineva privea cu ochi holbați scena.

Tic fusese prins în vârtej atât de brusc şi atât de aprig, că nu mai avu timpul să scoată niciun sunet. Văzându-l cum dispare în apă ca un şurub, Ursu îşi înfipse cu toată puterea acul în şoldul anchilozat şi, înainte de a simți durerea, se avântă în vârtej. Şi se petrecu acolo, pe tăcute, o luptă pe viață şi pe moarte între om şi natură. Apa, haină, se repezi parcă la el, încercând să-l înşurubeze şi să-l ducă spre fund. Ursu îşi umpluse pieptul cu aer înainte de a se lăsa furat de apă. Ştia că trebuie să se lase înşurubat şi dus la fund. Numai astfel îl putea ajunge pe Tic. Drumul spre fund părea că nu se mai termină. În zadar deschise el ochii, mâlul dens îi acoperea vederea. Era parcă învăluit într-o pătură groasă de smoală şi apa, înşurubându-l, nu voia să-i smulgă numai trupul, voia să sugă şi toată vlaga din el. De aceea se lăsă moale, nu opuse nicio împotrivire. Îi trebuia putere pentru lupta cu apa, atunci când va încerca să iasă la suprafață. Nu singur! Singur nu va ieşi niciodată. Îşi desfăcu brațele cât putu mai larg, îşi desfăcu picioarele, până şi capul şi-l sucea, în speranța că va întâlni o parte a corpului pe cel pe care-l căuta. Nu simțea încă fundul tare al apei şi urechile îi țiuiau, nu simțea pe brațele, pe picioarele sale, pe trunchiul său nimic altceva decât apă. Groapa parcă nu avea fund. Şi-o imagina adâncă, o adevărată prăpastie, de aceea era atât de puternic vârtejul. Încercă şi chiar reuşi câteva clipe să se întindă orizontal, pentru a cerceta mai mult spațiu cu trupul. Apa îl întoarse însă repede, pentru a-l prinde în şurub. Şi rotațiile ei deveneau mai dese. Se apropia fundul! Gândul se aprinse în mintea lui ca un fulger. Dar în aceeaşi clipă se aprinse un altul, înspăimântător. Dacă apa îl târâse pe Tic în altă parte? Nu! Era cu neputință. Gândul înspăimântător nu apucă să se termine, când simți cu piciorul drept, cel care-i fusese anchilozat, ceva moale. Era fundul, mâlul de pe fund sau…? Nu, nu era fundul! Piciorul stâng, deşi mai jos,

nu atinsese nimic. Apa îl întoarse brusc, încercând să-l ducă în altă parte. Se împotrivi pentru prima dată apei. Piciorul însă nu mai atingea nimic.

Cu toată bruschețea întorsăturii, păstrase ideea direcției. Se smuci într-acolo. Şi iarăşi atinse ceva. Pentru a scăpa de un nou atac al apei, se împinse cu toată puterea spre ceea ce atinsese cu piciorul. Şi atunci se întâmplă minunea. Piciorul lui fu prins ca într-un cleşte de două mâini mici. Bucuria îl fulgeră o singură clipă. Avea nevoie de picioare, de brațe, avea nevoie de fiecare deget pentru lupta teribilă cu apa. Îşi încordă trupul, până ce atinse cu brațele celălalt trup. Apa începu să rotească ambele trupuri, ducându-le mereu spre fund. Îl smuci cu atâta violență pe Tic, încât acesta dădu drumul piciorului. Tocmai această eliberare o urmărise Ursu. Mâinile lui prinseră brațele lui Tic şi alunecară pe ele până la coate. Apa îl trăgea mereu, mai aprigă, spre fund. Picioarele însă îi erau libere, şi putea să lupte cu ea. Întoarse corpul lui Tic, ducându-l spre spate, împinse apoi în sus, până simți nişte mâini apucându-l de gât. Mâinile nu aveau încă putere, pentru că erau în cleştele mâinilor sale. Eliberă încet strânsoarea şi, pe măsură ce o elibera, mâinile lui Tic se strângeau în jurul gâtului său, până îl prinseră ca într-un cleşte. Se întâmpla exact ceea ce urmărise Ursu, ceea ce îşi imaginase din primul moment de luciditate. Ca să-i rămână liber întregul trup, ca să aibă picioarele şi brațele libere şi toată puterea corpului liberă, trebuia să se lase prins de gât. Pentru a putea ieşi din vârtej, pentru a putea înfrânge cumplita împotrivire a apei, ştia că mâinile care i-au prins gâtul nu se vor mai desprinde singure de acolo. Şi începu lupta dintre omul care voia să simtă aer şi lumină, care voia să-şi scoată cea mai dragă ființă din lume la viață şi apa haină, puternică, duşmănoasă, neiertătoare în cruzimea ei. Omul nu se împotrivi nebuneşte furiei dezlănțuite de deasupra capului său. Pe acolo n-o putea învinge. Trebuia s-o răzbească prin flancurile slabe, s-o străpungă într-o parte, acolo unde puterea ei slăbea. Presimțea clipa când capul congestionat de strânsoarea cleştelui de fier nu va mai putea judeca. Atunci corpul se va supune instinctului vieții. Capul câştigase lupta. Urma s-o ducă la victorie deplină trupul. Cu forța ultimei clipe de luciditate, se avântă în luptă. Parcă izbea cu brațele şi cu picioarele într-un perete de cauciuc. Trupul înainta ca un sfredel, ca un cui în peretele

gros. Muşchii se prefăcură în corzi de oțel. Apa încerca să-i sfărâme, să-i zdrobească, să le sugă energia, puterea. Dar omul rezista. Sfredelea fără încetare în peretele gros, nesfârşit de gros, urmând drumul pe care i-l arătase ultima clipă de luciditate. Un drum oblic, care fugea din centrul vârtejului spre suprafața apei, drumul de la moarte spre viață. Singurul drum. Apa îşi aduna ultima putere, cea mai teribilă, marginea vârtejului. Dar omul o aştepta, sau poate hotărâse odată, demult, că va trebui s-o înfrângă, pentru că puteri noi, crâncene, puterile limitei de viață se declanşară groaznic. Peretele fu străpuns… Ultima încrâncenare, ultima zvâcnitură îi dădu omului un mers de săgeată prin apa blândă, prietenă. Când lumina răsări din nou, când aerul îi invadă față, fără să-i umple însă plămânii, omul se pregăti pentru ultima luptă, sau poate că se pregătise dinainte. Îi hotărâse trupului, odată, demult, în ultima clipă de luciditate, acolo în centrul vârtejului, ruperea cleştelui de fier. Dar cleştele se desprinse singur şi omul se trezi şi inspiră aerul vieții şi înțelese că, în mintea celui pe care-l scosese în lume, conştiința rămăsese mereu trează, că se căutaseră la fel de lucizi, unul pe altul, acolo, la marginea dintre viață şi moarte.

4

– Când ți-am auzit strigătul – spuse Tic, în timp ce ocolea vârtejul în spatele lui Ursu pentru a ajunge la mal – am tras imediat aer în plămâni. M-am lăsat luat de vârtej. Ştiam că nu pot să scap singur, Ursule, că vei veni după mine. Altminteri m-aş fi lăsat pradă apei. Nici nu-ți închipui la ce m-am gândit în primele clipe! La haine, Ursule. Ne vedeam amândoi goi prin deltă, cu fetele în urma noastră. Brrr! Şi m-am lăsat în vârtej. Aproape că mi-a plăcut drumul. Cădeam spre fund învârtindu-mă, cădeam parcă de la o mare înălțime, fără teamă că-mi voi rupe ceva. Teribilă senzație. Şi am început să mă învârtesc, cu gândul că trebuie să dau de tine… Tot acolo, pe lângă mine, trebuia să ajungi şi tu. Vârtejul urma să ne ducă pe amândoi în aceeaşi groapă. Dar se vede că n-a fost săpată pentru noi.

– Ah, Ticuşorule, spuse Ursu. Am simțit că te voi scoate, dar tot era să mă sugrume spaima. Eu eram vinovatul.

– Lasă, lasă, îl întrerupse Tic. Eu eram să te sugrum. Dar am ştiut că vrei să te apuc de gât, ca să-ți las corpul liber. De aceea te-am prins atât de tare… Cât timp crezi că am stat în vârtej? M-am uitat la ceas… ca să vezi cât de lucid eram… în clipa când m-am lăsat înşurubat.

– Cât timp a trecut? se întrebă Ursu. Parcă am rămas o veşnicie acolo.

– Şi mie mi s-a părut la fel. Ştii cât am stat în vârtej? Ştii cât am stat, de tot, în apă? Nici treizeci de secunde! Dacă nu m-aş fi uitat la ceas… Lucia nici nu ştie că i l-am luat.

Cei doi eroi ajunseră la mal, la câțiva metri de barca în care căzuse pachetul cu haine aruncat de Ursu. Cu genunchii pe fundul bărcii, un flăcău de vreo optsprezece, douăzeci de ani, o namilă de om cu păr negru ca pana corbului, rămase încremenit, cu ochii holbați, ca o statuie, în aceeaşi poziție în care-l surprinsese pachetul aruncat de Ursu. Văzându-i atât de aproape pe cei pe care-i crezuse dăruiți altei lumi, începu deodată să facă în neştire semnul crucii şi să bolborosească vorbe fără nicio noimă.

– Mai bine să fi venit cu barca după noi, îi zise Ursu.

Atunci parcă se trezi şi matahala, pentru că era un munte de om. Se frecă la ochi şi spuse cu voce atât de pițigăiată, încât părea că se strâmbă.

– Să viu cu barca acolo la „groapă”? Păi ce, ’mneavoastră credeți că barca se ține acolo? Cine se duce, gata! – de-aia îi zice „Groapa”. Eu nici nu pot să-mi cred ochilor că ați scăpat. Oare chiar ’mneavoastră sunteți? Şi cum de-ați putut arunca hainele de-acolo, de la marginea gropii, până aici?… Aşa ceva ochii mei încă n-au văzut.

Namila sărise din barcă pe mal. Stătea în picioare, cu mâinile în buzunare, şi se uita, dând din cap a neîncredere, la cei doi tineri tolăniți pe iarbă.

– Da’ ce ai matale acolo la şold? îl întrebă el pe Ursu.

Ursu parcă simțea o împunsătură la şold. Când se uită mai bine, zări acul pe care şi-l înfipsese în muşchi, pentru a scăpa de cârcel. Şi nodul îi intrase în carne, nu numai partea ascuțită. Îl scoase iute, dar Tic i-l luă din mână, cu gândul să-l păstreze ca amintire. După ce prinse acul în

gulerul cămăşii care atârna între hainele lui din pachet, Tic se întoarse spre matahală şi întrebă:

– De aici până la Dunărel mai e mult?

Vlăjganul se schimbă dintr-o dată la față. Se aşeză întâi pe iarbă lângă cei doi desvârtejiți, apoi începu să-şi scarpine obrazul cu gestul unui copil.

– Pân' la Dunărel… Ehehei… E mult, mult… Ce să spun eu? O groază de apă pân-acolo. Cam de-aici la Vălurele… ba chiar mai mult.

– Şi nu ne-ai putea duce dumneata până acolo?… întrebă Ursu. Nu pe degeaba.

– Ştiu eu că nu pe degeaba… dar, de… Vedeți… Dacă tata are nevoie de barcă şi nu dă de ea? Scoate trei piei de pe mine şi-mi rupe şalele.

– N-o fi om atât de rău tatăl dumitale, încercă Tic să-l cucerească.

– Rău nu-i el aşa, întotdeauna. Da' când are vreo nevoie şi nu te află, se mânie mai rău ca trăsnetele lui Sfânt Ilie… Îți face capul baniță, nu alta…

– Şi crezi că ar avea nevoie de barcă pe vremea asta? insistă Tic. Poate că s-o fi culcat.

Vlăjganul începu să se scarpine iar pe obraz. Părea că e în cumpănă.

– Ştiu eu? De culcat s-a cam culcat el, dar de, poate să se scoale… Şi-atunci ia-l pe Traian de unde nu-i. Ce s-alege pe urmă de cotonoagele mele?

Tic voia să-i facă într-un fel curaj găliganului. Încercă altă metodă:

– Traian te cheamă? Şi numele meu începe tot cu T. Şi al prietenului meu. Ba chiar am un coleg pe care-l cheamă Traian. Tizul dumitale. Dar nu-i atât de voinic ca dumneata. În schimb e tare îndrăzneț.

– Coraj am şi eu, răspunse Traian. Dac-aş vrea, l-aş vinde la tarabă la bâlci. Da' cu tata nu merge corajul. El nu iartă. Cine-mi dezdoaie pe urmă spatele?

Tic se gândea dacă i-a mai rămas vlăjganului vreo parte a trupului neamenințată de distrugere şi-şi imagină un Hercule izbind cu o bâtă cât un stâlp de telegraf trupul unui Hercule mai mic. Se înfioră văzând imaginea şi căută altă cale.

– Dar nu l-am putea noi îmbuna pe tatăl dumitale? O sticlă de rachiu sau…

În ochii lui Traian se aprinseră nişte lumini:

– Păi, de… spuse el. Dacă i-aş aduce, când m-aş întoarce înapoi, o sticlă de rachiu, una aşa mai mare, eu cred c-aş scăpa nejupuit. Că are el meteahna să-şi ardă gâtul, şi o sticlă plină taman bine îi ajunge. Eu… din partea mea… mie mi-s destule câteva pachete de tutun din ăla ieftin, că țigări… nu mă dau în vânt după ele.

Va să zică târgul era aranjat sau era ca şi aranjat. Dar, când făcu un calcul în gând, Tic descoperi că era o sumă cu care-ar fi putut să-şi ia bilet de la Tulcea la Constanța. I se părea cam mult.

– Chiar o sticlă mare îi trebuie? Una aşa, mai de jumătate nu-i ajunge? Acum e şi cald, se dispune omul mai repede.

– Păi, de… asta-nseamnă pentru mine măcar o ureche schilodită… Da' ştiu eu… Ce nu face omul pentru tutun…

Abia atunci Tic puse la socoteală şi țigările. Şi iarăşi i se păru suma cam mare.

– Fumezi mult? îl întrebă cu compătimire pe vlăjgan. Doctorii nu prea recomandă tutunul. Cică… îi slăbeşte bărbatului puterea… tăria lui bărbătească.

Traian nu dădu niciun semn de spaimă. Rămase la fel de nepăsător.

– Păi de ce? răspunse el. O fi… Da' eu îl fumez ziua, nu noaptea…

În fața acestor argumente, Tic se simți răstignit. Spuse pe şleau:

– Ce-nseamnă la dumneata câteva pachete? Noi… mai mult de două, trei… şi jumătate de sticlă…

Namila se prefăcu gânditoare. Iar începu să-şi scarpine obrazul.

– Păi de… Ştiu eu? Juma' de sticlă şi trei pacuri de tutun… Atâta cale… De…

– Mare lucru nu-i. Numai cârma trebuie s-o ții. Apa doar curge la vale.

– Şi la-ntors? Ce mă fac la-ntors? Cine-o să-şi tragă sufletul… De… Juma' de sticlă…

Tic îşi stăpâni cu greu erupția râsului care plesnea într-însul. Parcă i-ar fi vorbit un țânc de patru ani. Matahala făcu un semn ca un preludiu al încheierii târgului, când răsună o voce, în apropiere, într-un desiş de sălcii tinere.

– Trăiane! Unde eşti, Trăiane? Ia fă-te-ncoa'. Ai de dus pe cineva la Vălurele.

Tic şi Ursu voiră să spună ceva, dar, exact în clipa în care vlăjganul spuse „tata!”, din desişul de sălcii ieşi un omuleț complet chel, cu barba până la brâu, sprinten, cu ochii ageri. Îi ajungea lui Traian exact până la brâu.

5

Deşi nu se despărțiseră de prea multe ore, întâlnirea dintre cele două echipe pornite în cutreier prin deltă fu salutată cu strigăte de bucurie şi de o parte şi de alta. Ea avu darul să atenueze amintirea necazurilor şi chinurilor prin care fiecare trecuse. În foarte puțină vreme, peripețiile fiecăruia deveniră un bun comun, moş Eftime şi moş Albu căpătară identitate şi domiciliu precis, întâmplarea de la „Groapă” fu amintită de Tic printr-o frază care nici nu se luă în seamă. („Era cât pe-aici să ne prindă un vârtej.”) Numai când Ionel concentră în câteva vorbe tortura belşugului de la masa învățătoarei, Ursu şi Tic îşi amintiră că nu puseseră de dimineață nimic în gură şi îi apucă brusc o foame cumplită. Dar exista într-o raniță un pachet uriaş de prăjituri, care se desfăcu la iuțeală şi se topi în câteva minute în gura flămânzilor. Odată foamea şi curiozitatea astâmpărate, începură şi preocupările.

– Oare cum de-am nimerit tocmai pe dos? întrebă Ionel. Cel pe care-l căutam noi la Dunărel e la Vălurele şi cel pe care-l căutați voi la Vălurele e la Dunărel. Să fi greşit timonierul sau să fi înțeles noi greşit?

– N-avem decât să ne uităm în carte, râse Tic.

– Până una, alta, ce facem? întrebă Victor. Se înapoiază fiecare echipă la locul de unde a plecat sau îşi continuă noua cale?

Bineînțeles că toți optară pentru cea de-a doua soluție. Şi, cum timpul era destul de grăbit, se hotărî plecarea imediată, după ce, mai înainte, se stabiliră locul şi orele de întâlnire la Tulcea, ținându-se seama de toate posibilitățile: sosirea noaptea, a doua zi dimineața, la prânz, a doua zi, sau seara, în cazul când moş Eftime sau moş Albu nu vor fi găsiți acasă şi va trebui să se pornească în căutarea lor, sau se va aştepta la întoarcerea lor.

– Şi plecarea? întrebă Tic. Mi se pare că am tocmit fiecare acelaşi unic mijloc de locomoție.

Din fericire, Filip nu se desprinsese de mal cu barca lui. Simțise el ceva în aer şi nu voia să-i lase pe băieți, care-i deveniseră atât de simpatici, jefuiți de Zgândăraş şi de liota acestuia. Când auzi despre ce-i vorba, făcu un semn cu coada ochiului spre Victor, şi-i spuse ca un fel de scuză lui Zgândăraş:

– Apoi, eu aş zice că dacă tot i-am adus, să-i duc eu până la Vălurele, şi de-acolo tot trebuie să mă-ntorc la Dunărel… De ce să te mai oboseşti matale, om bătrân.

Zgândăraş deveni pe loc tigru, panteră, sau, cum remarcă Tic mai târziu, rechin.

– Ce te bagi tu? Ce, eu mă bag în ale tale?… Ce, n-am băieții aici lângă mine?… Ce, nu m-am înțeles cu dumnealor? Tu n-ai decât să te-ntorci şi să mulțumeşti lui Traian că ai găsit clienți.

Filip îşi mişcă umerii ca un om care trebuie să se supună. Aşa că Tic şi Ursu îşi făcură vânt în barca lui, în timp ce Victor şi Ionel se instalară în cealaltă, în care Traian, pentru mai multă siguranță, puse imediat mâna pe lopeți şi o întoarse împotriva curentului. Tinerii îşi făcură semne cu mâna până ce una dintre bărci dispăru după un cot. Era barca lui Traian, iar cotul era în apropierea „Gropii”, aşa că pasagerilor li se dărui cea mai fidelă relatare a scenei petrecute cu un ceas înainte, scenă îmbogățită cu o sumedenie de comentarii şi încadrată printre nişte istorii menite să facă părul măciucă celui mai curajos dintre oameni.

Traian se dovedi un barcagiu priceput şi rezistent, nu la înălțimea lui Filip, dar nici mult mai prejos decât el. E drept că şi pasagerii îl puseseră la ambiție, înşirându-i calitățile „extraordinare” ale primului lor vâslaş. Nu ştia săracul că, prin mijlocirea celui pe care voia să-l umbrească în fața clienților, toată cursa se făcea pentru „un pac de tutun”. Dac-ar fi ştiut taică-său ce găină bună de jumulit scăpase din mână fiu-său, fără îndoială că una dintre amenințările cu care acesta îi îngrozise pe Tic şi pe Ursu s-ar fi pus în practică, probabil cu ajutorul celorlalți fii. Neştiind însă prețul cu care se încheiase cursa, vâslea ca un apucat pentru a câştiga admirație în ochii pasagerilor, dar şi pentru a

câştiga altele, care nu țineau tocmai de domeniul spiritual. Şi nu greşea deloc în presimțirile sale.

Fetele din Vălurele, ca să evite vreo nouă surpriză, se arătară mult mai puțin curioase față de noii vizitatori. Nu scăpară ele ocazia de-a face câteva remarci cu privire la unul sau la altul şi poate şi-ar fi dat frâu mai liber gurii, dacă n-ar fi simțit totala nepăsare a celor doi.

– Ăştia ori nu s-au născut, ori au murit, zise una dintre ele şi părăsi repede poarta, pentru a nu mai păți ca înainte de prânz, când s-a trezit cu purceii din mocirlă în odaia cu radio şi covoare noi.

Moş Albu era în fața porții. Stătea pe o bancă îngustă, înconjurat de vreo şase, şapte tineri. Pesemne că povestea ceva, pentru că fețele tinerilor exprimau cea mai mare atenție.

– Ei, aşa! auziră cireşarii. Opt sute de ocale am prins atunci la un singur tras. Ați priceput? Ei s-au ferit de capcane, da' eu am pus capcane de formă… Şi mai-marii lor, că au şi peştii bătrâni isteți şi trecuți prin multe, vrând să-i ferească de capcane, au căzut taman în capcana cea mare, cea adevărată, pe care le-o pregătisem eu. Ei hoți, eu şi mai… Că mi se pare c-au venit nişte musafiri de care mi-a vorbit milițianul… Voi puteți să mă găsiți în fiecare zi.

Elevii lui moş Albu înțeleseră aluzia şi, după ce îşi luară rămas bun cu vorbe şi gesturi care trădau un neasemuit respect, se împrăştiară prin sat.

– Ei, aşa! Vas-că tot ați venit până la urmă… se întoarse moş Albu spre cireşari. Nu-ş cine spunea că v-ați fi dus… Da' stați! Stați aici pe bancă, unu-n stânga, unu-n dreapta, şi deschideți-vă sufletele, că sunteți prea gingaşi în ani ca să le țineți ferecate.

Tinerii musafiri simțiră atâta blândețe şi căldură în vorbele şi mai ales în felul cum moş Albu le rostise, că de emoție nu ştiau cum să înceapă.

– Ei, na! Pân-amu' n-am izbutit să bag spaimă decât în oamenii răi, da' aceia erau mari şi aveau puteri şi-mi plăcea să mă bat cu ei. Cu cei buni… Mă doare inima că nu-i a mea lumea să le-o dau pentru vecii vecilor.

Victor şi Ionel simțiră în acelaşi timp mâinile bătrânului cuprinzându-le umerii. Ionel prinse curaj şi începu să îngaime ceva.

– Ştiţi… am fi vrut să ne istorisiţi ceva de pe vremea tinereţii dumneavoastră…

– Cam lungă vreme, răspunse moş Albu. Fiindcă tinereţea mea a durat mai mult de şaizeci de ani… şi chiar s-a mai întors olecuţă şi pe urmă… Dacă vreţi ceva anume… că doar pentru snoave de toate zilele nu cred eu să fi venit.

– Poate vă mai amintiţi, spuse Victor, de o întâmplare de la începutul veacului. Parcă aţi fost pe o corabie care s-a scufundat într-o noapte.

Bătrânul părea că-şi răscoleşte amintirile. Deodată chipul i se întunecă.

– Da, da! spuse el. La începutul veacului?… Că m-am mai scufundat eu şi cu alte corăbii… Da' cine v-a vorbit de vijelia aceea cumplită?

– Moş Eftime! răspunse prompt Ionel. Am trecut odată şi pe la el.

– Ia te uită, moşneagul! Vrea să-şi aducă aminte de vremea când mai avea puteri!?… Da, da… El era cârmaciul corăbiei. Asta era treaba pe care le-o dădeam noi tinerilor mai isteţi… Cumplită vijelie… N-am mai pomenit de-atunci una aşa. Veneau nişte talazuri cât casa. Şi corabia, dacă nu-i ţineai bine cârma, gata! Se dădea peste cap. L-am scos pe Eftime de la cârmă şi m-am dus eu. N-avea nici doi ani mai puţin ca mine, da' doi ani la etatea aceea însemna mult… şapte sute de zile de vânat… Am trecut la cârmă. Şi-am dus cu bine corabia…

Cireşarilor li se făcură inimile ca nişte purici. Sosise marele moment.

– Şi n-aţi văzut nimic? îndrăzni Ionel să întrebe.

– Dac-am văzut ceva? Ce fulgere erau! Puteai să citeşti, dacă aveai ce şi dacă te ţinea curajul… şi dacă mai întâi ştiai să citeşti… da, da, orbea lumina. Şi-am văzut şi eu cu ochii mei ceea ce-au spus şi alţii c-au văzut. Când se ridica un talaz mai mare, răsărea ceva alb din apă. Ceva ca un turn. De trei ori l-am văzut… Da' pe urmă a-nceput marea să ne-mpingă înapoi. Ne duceau talazurile spre larg. Şi eu trebuia să găsesc altele ca să ne ducă la mal. Vâslaşii îşi rupeau mâinile trăgând, da' degeaba. Fără ajutorul talazurilor, nu puteau răzbi. Ş-am prins eu bine, vreo două, trei, care ne-au dus spre mal ca o săgeată… Şi iată că azi nu-mi mai dau seama cum s-a putut întâmpla. Eram pe val, pe creasta lui, cu botul corabiei spre mal, aşa cum trebuie. Ş-unde se-nalţă talazul şi parcă ne scapă într-o groapă în loc să ne ducă înapoi. Da' parcă n-am căzut în apă, parcă ne-a izbit alt talaz care venea dinspre mal ş-am

strigat cât m-au ținut puterile: „Gata! Săriți!” Nu credeam c-or să mă audă oamenii. Mai degrabă au văzut, după cum mi se mişcau buzele, că fulgera mereu. Şi, când corabia s-a-ntors din pricina izbiturii, am sărit toți… Ş-am scăpat, că eram aproape de mal… Da, mare pacoste… Vreme ca aceea n-am mai apucat.

Cireşarii ascultaseră povestea cu atâta atenție, că şi-o reprezentaseră în imagini. Văzuseră tot naufragiul. Îl trăiseră odată cu amintirea bătrânului. După o lungă pauză de tăcere, Ionel întrebă în şoaptă, pentru a-şi ascunde emoția:

– Şi unde s-a întâmplat nenorocirea?

– Unde s-a întâmplat?… Păi chiar lângă țărmul mării. E un loc acolo, îi zice lumea, de când e lumea, Gorganul.

6

Filip îi ținu cu istorii şi poveşti vesele pe cei doi pasageri, până la sosirea în Dunărel. Tic şi Ursu, lecuiți de chinurile foamei, făcură haz nebun, mai ales când vâslaşul se apucă să povestească despre Zgândăraş şi băieții lui. Hazul lui Filip fu şi mai mare atunci când Tic îi povesti felul cum se tocmise cu Traian. Nu râdea atât de tocmeală, cât de scena pe care o prevedea, seara, la întoarcerea lui Traian, când taica-său va primi rapoartele zilei de la băieți.

Buna dispoziție a cireşarilor nu ținu însă multă vreme. De la primii paşi pe care-i făcură pe uliță, simțiră în aer ceva neobişnuit. Nu numai că fetele nu chicotiră şi nu rostiră nicio vorbă de duh, dar privirile cu care se uitau la ei erau de-a dreptul duşmănoase. Iar duşmănia satului creştea parcă pe măsură ce înaintau pe uliță. Pe la unele case se adunaseră grupuri de femei şi bărbați, care se uitau cu figuri încruntate după ei. Ba, la o răscruce de drumuri, ieşiră în fața lor vreo trei zdrahoni cu ciomege în mână. Şi, fiindcă cei doi trecuseră foarte calmi şi liniştiți pe lângă dânşii, fără să-i ocolească, dar şi fără să-i întărite, începură ei să tuşească şi să mormăie. (De unde să fi ştiut cireşarii că un anumit zvon ajunsese înaintea lor în sat?) Unul dintre ei avu chiar curajul să spună câteva cuvinte la adresa lui Ursu. Dacă le-ar fi rostit o fată, Ursu

nu le-ar fi dat nicio atenție, dar, auzindu-le din partea unui „bărbat”, ignorarea lor ar fi însemnat laşitate. Tic vru să-l oprească, în prima clipă, pe urmă se răzgândi şi el. Amândoi se întoarseră şi se duseră drept în fața celor trei vlăjgani. Erau toți cam de talia lui Ursu. Tic ştia că, fără ciomege, Ursu i-ar fi împrăştiat în două secunde ca pe nişte iepuri. Cele două tabere erau aşa de aproape una de alta, că-şi simțeau răsuflările. Totul se petrecu în tăcere. Întrebarea cruntă, din ochi, a lui Ursu, răspunsul unuia dintre vlăjgani care întinse o ghioagă în semn de „o vezi?”, gestul lui Ursu care-i luă ghioaga, cum ia o gospodină acul din perină. Se auzi un singur zgomot, atunci când Ursu, proptind bățul în genunchi, îl rupse în două. Parcă făcuse o demonstrație de circ. Tot în tăcere îşi luară cei trei tălpăşița. Şi tot în tăcere îşi continuară cei trei cireşari drumul. Noroc că le spusese Filip unde şade moş Eftime. Nu aveau nevoie să apeleze la niciunul dintre locuitorii care-i priveau cu atâta duşmănie.

– Nu înțeleg ce s-o fi întâmplat?! se miră Tic. Să fi făcut Victor sau Ionel nişte pozne pe care au uitat să ni le spună?

Moş Eftime era acasă, dar şi el părea contaminat de boala care cuprinsese brusc satul. Îi primi pe cei doi în curte, fără niciun pic de bucurie. Ba nici nu-i pofti în casă. Le arătă doar nişte scaune fără spetează la o masă sub un arbore, în mijlocul curții. Tinerii îl salutară cât se poate de politicos şi mai ales Tic făcu uz de toate farmecele pe care ştia că le posedă pentru a risipi încruntarea de pe fața gazdei. Minunea aproape că se produse. În privirile moşneagului se aprinseră câteva licăriri de duioşie. Dar, când se uită la Ursu, fața îi deveni din nou gravă. Acesta avea însă un chip cât se poate de paşnic şi de blajin. Tic, simțind că prima cucerire e gata să se ducă pe copcă, profită de momentul unei noi întâlniri de priviri dintre el şi moşneag şi spuse cu o voce în care îşi adunase toată gingăşia:

– Am auzit atâtea vorbe de laudă şi atâtea întâmplări cu care v-a fericit viața, încât nu e greu să înțelegeți de ce ne simțim atât de stingheriți.

Nu putea exista pe pământ om, oricât de înfuriat, de nenorocit, care, auzind tonul gingaş cu care vorbise Tic şi văzându-i chipul (parcă luat dintr-un tablou cu îngeri pictat de cel mai mare maestru al culorilor), să nu capete din nou poftă de viață, să nu-şi simtă sufletul ca o grădină în

care mai pot înflori bucuriile. Nu scăpă nici moş Eftime de această vrajă.

– Hm, mormăi el. V-au adus aici necazuri sau altele…

– Altele, se grăbi Tic să răspundă. Suntem prea tineri ca să punem necazurile la suflet…

– Zău, matale! Şi cam care vi-i dorința? Aşa despre toate sau despre ceva anume?

– Despre ceva anume, spuse Tic, lăsându-se condus de întrebările care i se puneau. Că despre toate nu ne-ar ajunge o viață de om.

– Zău, matale! Din vremea care-a trecut demult, sau din aceea de astăzi?

– Din cea care a trecut demult, că pe cea de astăzi o trăim din belşug şi noi…

– Zău, matale! Ce-oi fi auzit, sau ce-am trăit eu cu zilele mele?

Aici Tic ezită şi ezitarea de o clipă îi dădu timp bătrânului să se uite iarăşi la Ursu. Şi iarăşi se întunecă la față. Şi iarăşi Tic porni atacul său însoțit de farmece:

– Am vrea să vă amintiți de zilele dumneavoastră, poate cam grele… am vrea să vă amintiți de o noapte trecută demult, dar pe care nu cred c-ați putut-o uita…

– Zău, matale. Şi cam ce-o fi cu noaptea *aceea?*…

– O noapte în care s-a răsturnat o corabie la marginea mării.

Bătrânul clătină din cap, cufundat în gânduri. Descoperise imediat amintirea.

– Hm… Eram cârmaci pe corabia aceea… Şi ne scutura vijelia ca pe o nucă…

– Erați cârmaci? tremură Tic de emoție.

– Hm… Eram… Da' era unul pe corabie mai cumplit decât noi toți la un loc. I-am dat lui cârma, că eu nu mai puteam ține în seama mea corabia… Şi dacă nu era el la cârmă, oasele noastre n-ar mai fi rămas pe pământul acesta. Nu ştiu cum a găsit valuri care să ne ducă la țărm. Da' acolo nu ştiu ce-a mai fost, că n-am văzut nimic decât semnalul lui, şi am sărit în apă. Ne-a luat un val şi ne-a dus până am simțit pământ sub picioare… E bun, e bun şi pământul, nu numai apa…

– Mai ştiți unde s-a întâmplat asta? întrebă Tic încet, cu vocea tremurând.

– Cum nu?… Cum să uiți un asemenea loc? Păi acolo am murit şi am înviat. Locului îi zicea pe atunci „La Gorganul”. E un mormânt vechi acolo, de mii şi mii de ani… Acolo a vrut să ne bage marea.

Bătrânul tăcu. Oftă, apoi iar tăcu. De la Tic îşi duse privirile spre Ursu şi, văzându-i fața blândă şi duioşia din ochi, îl întrebă cu voce înceată, dar hotărâtă:

– E adevărat că dumneata ai omorât pe unul Năstase?

Capitolul X

1

La Ochiuri, prima parte a zilei se scursese în linişte. Ţombi fusese lăsat paznic de încredere la corturi, iar cei care rămăseseră, Lucia, Dan, Maria, se plimbaseră toată dimineața cu barca de cauciuc prin cele două scobituri făcute de mare în țărm. Din inițiativa Luciei, plimbarea se transformase repede în explorare. Toți trei ştiau că fac o treabă zadarnică, fără niciun rezultat pozitiv (de câte ori nu fuseseră explorate şi sondate, cu mai multă competență, cele două golfulețe?), dar speranțele, de multe ori, nu pot fi alungate cu ajutorul logicii. Ore întregi căutaseră fără întrerupere, cu ajutorul privirilor şi al sondelor de mână şi nu o dată Lucia sau Maria se cufundaseră în apă, în locurile unde sondele întâlniseră fundul „ciudat de aproape". În profunzimi se fereau să se scufunde. Lucia nu admitea nicio imprudență. Cu fermitate de nezdruncinat, tăiase în câteva rânduri gustul Mariei de adâncimi. Cu ocazia plonjoanelor, Lucia descoperise dispariția ceasului şi, fără prea mare efort de gândire, dedusese că nu se poate afla la nimeni altcineva decât la Tic. Oricine altul i-ar fi cerut voie şi mai ales îşi amintise cum îi făcuse Tic un semn de complicitate cu ochiul înainte de despărțire.

Prânzul, frugal, fusese „îmbogățit", cum se încăpățâna cineva să spună, sau „sărăcit", cum decretase Lucia, cu câteva glume (sărate sau nu, pipărate sau nu, după preferință), care nu puteau să aibă alt autor (în lipsa cireşarului cârn şi ciufulit, pierdut undeva în deltă) decât pe Dan. Din fericire, arşița neîmblânzită îi obligase pe tineri să intre în corturi, adică să gândească, să viseze cu ochii deschişi, apoi să închidă ochii, pentru a visa mai frumos şi fără eforturi de gândire şi imaginație. Somnul se prelungise, până când o adiere răcoroasă se hotărâse să pătrundă prin ferestruicile cortului. Tinerii se pregăteau să înceapă o nouă explorare în cele câteva ore care mai rămăseseră până la asfințit, când, fără niciun aviz prealabil, Ţombi se porni pe un lătrat asurzitor în

care se puteau deosebi lesne două accente: unul de bucurie, altul de amenințare. (Numai Tic le putea deosebi fără greşeală.)

Surpriza, extraordinara surpriză, o anunță cu ochii ieşiți din orbite, prin gura până la urechi, Dan:

– Sculați, cântați! E mare sărbătoare! (Folosise, ad-hoc, acordurile „marşului triumfal” din „Aida”.) Dacă ați şti cine vine! Dacă ați şti cine vine! Priviți şi vă minunați!

Cu un gest eroic de teatru, dădu la o parte pânza cortului care ținea loc de uşă, invitând fetele la lumină, aer, răcoare şi surpriză.

Pe poteca de la marginea plajei veneau, aproape goneau, în ciuda oboselii, a transpirației şi a gâfâielii, două ființe, la care nimeni nu se aştepta. Prichindelul şi… Laura. Ca întotdeauna, Laura era îmbrăcată în alb. Dan se pomeni în brațele unui băiat pe care abia îl cunoştea şi cât ar fi vrut el să simtă la piept altă ființă! Şi cel din brațele lui Dan trăia aceeaşi stare. Oare le făcuse vânt cineva? Una dintre fete? Se uitară spre ele, prichindelul parcă pentru a-şi confirma calitatea rafinată a gustului (mai ales că Maria era în costum de baie), Dan parcă pentru a anticipa nestatornicia gustului (mai ales că Laura avea în priviri o căutare stranie, ca o vrăjitoare). Fetele nici nu-i vedeau pe cei doi băieți, predispuşi la „un lung prilej pentru durere”. Ele aveau să-şi spună atât de multe, atâtea taine, atâtea confidențe! Rochia albă se desprinse ca aripile unui fluture şi băieții avură ocazia să vadă, înainte ca juriul valurilor să-şi dea verdictul, trei naiade care ar fi oprit în loc nu numai brațele, dar şi inima lui Neptun. Concursul de amintiri începu în apă şi continuă pe plajă. Se transformă în concurs de visuri, de speranțe.

Dan şi oaspetele lui, văzându-se atât de ignorați, căutau de jumătate de oră subiecte de discuții, dar abia atacate, subiectele erau abandonate, uitate. Stăteau pe plajă ca doi caraghioşi; nici măcar nu se dezbrăcaseră pentru a le veni ideea să se răcorească în apă. Mormăiau, conversau numai în „hm”-uri, în „ț”-uri, în „pss”-uri, apelând din când în când şi la o tuse pitorească. Numai când văzu brațul Laurei rotindu-se în aer, Dan îşi aminti ceva şi începu, din senin, să-şi zgâlțâie, ca un bezmetic, musafirul:

– Psss! Îți aminteşti? Înțeleptul Agathocles! Ştii ce-am găsit? Brațul Afroditei! Pe cinstea mea! Şi trase după el zdreanța de om care supraviețuise zgâlțâielii, cu o putere pe care nu şi-o cunoscuse până

atunci. Îl duse la cortul mare şi-i arătă triumfător braţul de marmură, scos de Ursu din cea mai adâncă groapă de la Ochiuri. Braţul Afroditei! continuă Dan inspirat. Să-l sărutăm, să ni-l punem după gât, pe piept, pe păr, pe buze. N-avem nevoie de pământene. Trăiască Afrodita!

Braţul însă era rece, dur, nesimţitor. Şi cum Dan îl confundase o singură clipă (clipa în care îl dusese la gură) se pomeni cu o lovitură straşnică, dureroasă care-i umflă imediat buzele.

– Nici ăsta nu-i pentru mine, spuse cel lovit. M-a lăsat cu buzele umflate. Ţine-l tu, poate ai mai mult noroc. Rămân mai bine la muritoarele care-o imită pe Afrodita.

Prichindelul luă braţul din mâna lui Dan şi începu să-l cerceteze cu atenţie mare. Cireşarul era însă convins că „micul savant" face o simplă comparaţie între marmura şlefuită şi un anumit braţ de pe plajă cu care ar putea să semene. Crezând că muza e tot Laura, se gândi că a sosit momentul să-l descoasă. Află, astfel, din vorbele foarte precise ale viitorului savant, că Laura sosise la Histria în cursul dimineţii împreună cu tatăl ei şi că va pleca pentru câteva zile la Mangalia, la muzeul de acolo. Mai auzi ceva despre un conclav de arheologi în fostul Callatis, dar nu asta îl preocupa, ci săgeţile subtile pe care prichindelul le arunca Laurei, ori de câte ori venea vorba de ea.

– Dac-ar avea o trenă, şi-ar căuta mereu paji. Toţi să fie în urma ei, niciunul alături. Nu ştiu cum a reuşit să fie „invitată" la Mangalia.

„Invidie la nivel înalt, constată Dan în sinea lui. Savanţii între ei…"

– Tu n-ai fost invitat? întrebă Dan, cu teama că făcuse o gafa.

– Eu? Aaa! Sigur… Mai ales că asistentul tatii, domnul asistent, intră de poimâine în concediu… Trebuie să colecţionez eu notele, documentele, opiniile altora… De pildă, în secolul al patrulea înaintea erei noastre, în perioada când Histria…

Îngrozit că ar putea auzi o conferinţă doctă, pe care mintea lui, în acele clipe, o refuza cu îndârjire, Dan luă un aer misterios şi întrebă în şoaptă:

– Lasă Histria! Spune-mi, aşa ca între bărbaţi, din care ţi-ai făcut regina visurilor?…

Niciodată Dan n-ar fi aflat răspunsul, dacă în acel moment Maria n-ar fi fugit în salturi de căprioară spre apa albastră a mării. Îi ajunse să vadă ţinta privirii fugare a prichindelului şi apoi vălul de roşeaţă care-i

invadase fața, pentru a renunța de bună voie la răspuns. În sufletul lui se petrecu atunci o schimbare. Îl înțepau parcă nişte ghimpi fierbinți. Da! Trăia pentru prima dată sentimentul geloziei. Nestatornicia lui fusese un mic capriciu de moment. Aşa cel puțin gândea el.

Prichindelul, roşu, galben, verde îşi continua verbal conferința (avusese grijă mai înainte să tuşească superior, ca un savant căruia un confrate îi spune baliverne) şi Dan, din instinct de conservare, se abandonă unei lumi în care, poate, gelozia nu fusese descoperită, iar femeile săreau, singure, de pe socluri, sau din amfore, direct în brațele efebilor.

Nu departe de ei, fetele îşi terminaseră tot ce aveau de spus, inclusiv impresiile dintr-un mare magazin de confecții şi speranțele unei revederi după conclavul de la Mangalia.

– Dacă-ați şti ce rău îmi pare că nu pot să stau cu voi! se tânguia Laura, căreia i se relatase toată povestea Palatului de cleştar. Dar voi veni! Voi veni!

– Cine ştie unde vom fi peste câteva zile!? se întrebă visătoare Maria.

– Oriunde veți fi, vă găsesc! Aici nu v-am găsit? Ah! De ce trebuie să plec?… Dar trebuie, trebuie!

Era aceeaşi visătoare, aceeaşi romantică, aceeaşi pasionată dintotdeauna. Fața îi era mai slabă, mai trasă, ochii îi luceau ca sticla. Şi deodată fără să spună ceva, se aruncă în apă, ca şi cum ar fi voit să caute pe cineva, sau urmele cuiva, în clopotele valurilor. Întâlnirea cu apa rece o dezmorți. Lucia şi Maria erau în preajma ei, Dan, evadând din închisorile subterane ale Histriei, azvârli un „tra, la, la, la, la, la, la," în aer, atmosfera se însenină, se organiză un concurs vesel de înot, între sirene. Băieții, arbitri, nu voiau să dea nicio câştigătoare. Fetele tăbărâră asupra lor şi ei se lăsară chelfăniți, fără să opună cea mai mică rezistență.

– Cine? Cine? Cine? întrebau ele.

Ei tăceau mâlc, lăsându-şi urechile şi părul pradă unor degete mici, subțiri, fierbinți şi mai ales încărcate de fiori.

Dar soarele cobora tot mai jos. Oaspeții trebuiau să plece. Cerul se desfăta cu culori, marea foşnea, în suflete se înfiripau taine, speranțe, visuri, dorințe. Şi nelinişti, şi tristeți.

2

Țombi era într-o dilemă groaznică. Ştia că ființele din corturi sunt binecuvântate de un somn adânc, cel mai frumos, cel mai liniştitor, cel mai dulce somn: somnul dimineții. Pentru că, undeva în lume, se hotărâse ivirea zorilor. Dar mai ştia că undeva, nu prea departe, alte ființe uitaseră de somn şi se înveseleau într-un cântec, într-un marş, pe care *cineva* i-l fredonase prima dată după ce-l aşteptase, pe acel cineva, două ore în fața unui cinematograf. O singură ființă putea să dea tonul acelui marş vesel, ființa pe care-o iubea şi o slujea ca pe nimeni altul în lume. Îşi băgase botul în nisip, pentru a nu i se auzi scâncetele de bucurie şi tremura ca un apucat pentru hotărârea pe care ştia că o va lua. Văzând țâşnind o săgeată de foc la marginea cealaltă a mării, Țombi uită dilema care-l paralizase, sau în sfârşit ieşi din ea, şi se repezi cu strigăte de triumf (ah, de ce le spun oamenii urlete?) spre ființele care mărşăluiau prin nisip.

Cei din corturi dădură buzna afară, întâlniră zorii, răcoarea mării şi umbre pe nisipul plajei, nişte umbre care țopăiau. Dan uită marşul triumfal, uită că se află în pijama, aşa că ajunse pe plajă înaintea fetelor. După câteva clipe sosiră şi ele, înveşmântate în albul halatelor, ca nişte fantome ale zorilor. Şi deodată totul deveni viață, lume, natură.

– Învinşi sau învingători? urlă Dan, căutând să-şi amintească un „alegretto” dintr-o odă a dansului şi o odă a bucuriei dintr-un „allegro” al vieții.

– Direcția spre victorie! spuse Tic, deja cucerit de bucuria triumfului.

– Spre speranță! adăugă Ionel, desfăcându-şi brațele ca pentru un zbor.

– La Gorgan! spuse Ursu, uitându-se o clipă în ochii Luciei.

– Amiralii viselor, la datorie! adăugă Victor, parcă rostind primul vers dintr-un nou marş.

3

Bagajele umplură iarăşi cotiga. Ursu se opinti iarăşi, trăgând-o la şosea. Tic se aşeză iarăşi pe piatra kilometrului douăzeci şi trei, în speranța unui autostop. Gorganul fusese identificat în spusele celor doi pescari. Era undeva în preajma lacurilor salmastre şi acolo nu se putea ajunge decât pe şosea. Primul camion îi duse în satul cunoscut. Acolo predară cotiga, lăsară mulțumiri, primiră poame, dăruiră alte mulțumiri. Al doilea camion îi lăsă în locul denumit La Streaşină. O căruță plină cu lăzi goale de zarzavaturi le transportă bagajele până la fântână. Vizitiul, un țăran cu vreo şaptezeci de toamne în spate, le arătă cu mâna un gheb de pământ care se ridica la marginea mării:

– Gorganul! spuse el. V-aş duce până acolo, dar nu răzbate căruța prin nisip.

Pe o întindere pustie de pământ, netulburată de nicio cută, neînveselită de niciun pom, în fața unei mări nepăsătoare, albastră şi nesfârşită, trona, ca un stăpân dintotdeauna al locurilor, Gorganul. Cu cât se apropiau de el, cu atâta creşteau neliniştea, emoția, înfiorarea în sufletele cireşarilor. Oare acolo se afla taina necunoscută a mării, în preajma acelui mormânt vechi, care amintea trecutul şi prezicea viitorul? Îşi va îngropa marea pentru totdeauna taina cea mare, precum o invita mormântul de la marginea ei? Sau şi-o va lăsa smulsă de brațele şi mințile cutezătorilor care se apropiau de ea?

Cireşarii înaintau greu prin nisipul fierbinte. Toți erau încărcați cu bagaje. Abia răsuflau şi apa curgea şiroaie pe trupurile lor. De departe, Ursu părea o dihanie ciudată, pe spatele căreia cineva aşezase o casă. Sau poate o ființă care-şi ferea fața de soare cu ajutorul unei umbrele uriaşe. Tot ce era mai greu se afla în spatele lui. Picioarele i se înfundau în nisip până la glezne, din cauza greutății. Mergea însă fără să se oprească, pentru că ținta era aproape şi orice oprire l-ar fi dărâmat ca pe o pânză. Era greu drumul, dar speranțele erau lanțuri puternice, care nu se rupeau prea lesne. Şi-i trăgeau pe cireşari spre Gorgan şi de acolo la marginea mării, într-o oază mică de verdeață, apărută, prin cine ştie ce miracol, în pustiul de nisip. Acolo le căzură bagajele din mâini şi de pe umeri, acolo, fără să aştepte să le revină răsuflarea, înălțară corturile. Era al treilea popas făcut de cireşari în numai câteva zile. Era oare ultimul?

Toți se urcaseră pe Gorgan, lăsându-se un timp asaltați de nelinişti, de emoții, care parcă urcau din pământul de sub picioarele lor, de gânduri, care se înapoiau uneori tăcute în mormântul de la marginea mării. Speranțele, dorințele, visurile lor erau însă vii. Contemplarea mută le-ar fi ucis, le-ar fi transformat în fulgi uşori pradă tuturor vânturilor. Timpul îşi cerea acolo, ca pretutindeni în lume, tributul: mişcarea, acțiunea.

4

Gorganul, prin înălțimea sa, oferea un post ideal de cercetare şi recunoaştere. De acolo, tinerii văzură, până departe, marginea mării, coasta cu toate încrețiturile ei, limbile de pământ şi, mai ales, descoperiră că apa de la nord care li se părea mare, nu era decât oglinda unui lac salmastru. Între lac şi mare se întindea o fâşie îngustă de pământ, al cărei capăt nu se zărea nici de pe Gorgan. Pe acea fâşie văzură, departe, o altă oază mică de verdeață, asemănătoare cu aceea în care îşi instalaseră ei corturile. Gorganul se afla în locul unde lacul se apropia cel mai mult de mare şi era ca o barieră în calea unor priviri indiscrete.

Câteva clipe, cireşarii se sfătuiră dacă n-ar fi mai bine să mute corturile pe limba de pământ care despărțea lacul de mare, în oaza de verdeață pe care-o descoperiseră acolo. Cineva veni cu ideea protecției pe care le-o asigura Gorganul față de orice priviri străine şi astfel locul de popas se stabili definitiv în fața Gorganului. După ce se fixară, convențional, câteva puncte de orientare, Victor dădu semnalul recunoaşterii generale. Se făcură echipe, fiecăruia încredințându-i-se o sarcină anume: Ursu şi Tic urmau să exploreze, cu ajutorul bărcii, țărmul mării în preajma Gorganului, notând orice încrețitură a coastei; Victor şi Maria aveau sarcina cercetării fâşiei de pământ care despărțea marea de lac; Ionel şi Dan trebuiau să traseze marginea lacului de la Gorgan spre nord, iar Lucia, la corturi, pregătea o schiță a locurilor străbătute până atunci de cireşari. Pentru a se evita imprudențe şi îndepărtări prea mari, explorarea nu trebuia să se facă în distanțe, ci în

timp. Fiecărei echipe i se fixase un anumit timp pentru îndeplinirea sarcinii, ținându-se seama de importanța şi greutatea explorării.

Cireşarii trăiau parcă pentru prima dată, de când sosiseră pe litoral, adevărata nervozitate şi agitație care prevestesc acțiunile. Îşi începură munca, toți cu zel, cu seriozitate, cu răspundere. Notau fiecare amănunt, calculau distanțele, căutau, fără încetare, lucruri ieşite din comun. Uitaseră de foame, de odihnă, de somn. Cei care fuseseră în deltă nu apucaseră să doarmă niciun minut. Se mulțumiseră cu odihna din tren, cu somnul obositor, intermitent, neliniştit, care-i înşelase în timpul întoarcerii.

Ursu şi Tic îşi prezentară primii rapoartele. Lucia adăugă notele şi însemnările lor schiței pe care o pregătea. Sosiră apoi Dan şi Ionel cu observațiile lor. Apăru în sfârşit şi ultima echipă, cea formată din Victor şi Maria, care cercetase limba de pământ dintre lac şi mare. Având toate datele necesare, Lucia, ajutată de Victor şi de Ionel, începu să schițeze, pe o foaie mare de bloc, harta regiunii de pe litoral, străbătută de cireşari.

Iată cum arăta harta în jurul căreia se adunaseră tinerii cutezători:

HARTA REGIUNII DE LITORAL STRĂBĂTUTĂ DE CIREŞARI

aşa cum a fost întocmită de Lucia

LAC SALMASTRU
LIMBĂ DE PĂMÎNT
DRUM DE ȚARĂ
Locul unde au văzut pescarii turmurile
Cortul străin
Gorganul
La fîntînă
Al treilea loc de popas
Locul presupus al naufragiului
La streașină
Locul unde vaporul s-a ciocnit de un banc de nisip
Primul loc de popas
GARĂ
FERATĂ
Satul cu cotiga
MAREA
Al doilea loc de popas
Aici a văzut Ionel coloanele
km. 23
La ochiuri
Salcîmul (înainte de trăsnet)
CALE
ȘOSEA
Punct topometric

5

Cu câteva ore înainte de asfințitul soarelui, cireşarii începură cercetările propriu-zise. Dan se crezu dator să împărtăşească şi celorlalți ideea care-i venise în minte:

– Oare n-ar fi mai bine să începem treaba de dimineață? Mai ales că mâine e sâmbătă…

Privirile surprinse ale celorlalți îl făcură să înțeleagă că e în pasă proastă şi că rostise o neghiobie cât el de mare. Tocmai era pe punctul să-şi facă o autocritică sinceră şi deschisă, când deodată se declanşa cu violență contraofensiva lui Tic:

– N-ar fi mai bine să începem de luni?… Sau, şi mai bine, să amânăm cu o săptămână, ca să pornim tot într-o sâmbătă… Iar tu, Dănuț, până atunci, bagă-te într-un poloboc, îți dăm şi o lanternă şi ia marea, băiatule, calea mării, poate dai de un peşte.

– Peşte?! se miră Dan. Ce să fac eu cu peştele?

– Să-i ceri cu împrumut nişte icre… Lasă că-ți spun mai târziu pentru ce, acum sunt grăbit… Ursule! Nu ştiu de ce am impresia că icrele seamănă cu creierii cuiva… Când sunt trecute, fac rău la stomac… Iar când sunt proaspete se bat cu lingura… De ce-ai rupt ciomagul ăla?!

Dan făcu un semn care-l arăta pe Tic „zurliu”, dar, de teamă că i s-a zărit gestul, alergă spre Lucia, din echipa căreia făcea parte. Să întâmplă însă că Țombi îi ieşi în cale şi astfel ajunse la picioarele Luciei în genunchi.

– Tot trebuia să ceri iertare cuiva, îl consolă Tic. Hai, Țombi!

Țombi îşi petrecu stăpânul până la marginea mării. Tic nu-l pofti în barcă, lăsându-l uimit pe mal, ca un filosof preocupat să dezlege enigma „recunoştinței”. În barca de cauciuc se mai aflau Ursu, Victor şi Ionel. Bătrâna barcă suporta cam greu atâta încărcătură. Şi, cum nimeni nu-i auzea plânsetul, răbdă tortura, dar pregăti în tăcere un plan de răzbunare. Ajunşi la o bună distanță de mal, cei patru cireşari făcură primul sondaj. Apa era adâncă, trecea de zece metri.

– Ce crezi, Ursule? întrebă Victor. Restrângem aria de cercetări?

Ursu nu se grăbi să dea răspunsul. Privea într-una apa mării şi clătina din când în când din cap.

– Cam ciudată adâncimea, spuse el. Sau o fi locul cam ciudat. Uitați-vă la culoarea apei. Are un albastru spălăcit. Parc-ar fi mult nisip în ea.

– Vrei să spui că e fundul aproape, că e impregnată de nisip?

Ursu se mulțumi să mişte capul în semn de „da” la întrebarea lui Victor. Privi iarăşi apa şi mormăi ceva de neînțeles.

– Eu cobor! spuse el pe neaşteptate. Aplecați-vă în partea cealaltă.

Şi, fără să aştepte confirmare şi fără să-i lase pe ceilalți să facă mişcarea de echilibru, sări în apă, dar cu atâta uşurință, că barca abia se clătină. Trupul lui dispăru în apă, dar nu ieşi la suprafață după două minute, cum îşi închipuia Tic, ci aproape imediat, pentru că douăzeci, treizeci de secunde pentru Ursu nu însemnau mare lucru.

– Am nimerit cu sonda într-o groapă, anunță el. Aşa cum am bănuit. Veniți încoace să am un punct de reper. Vreau să fac nişte sondaje pe viu.

Vreme de jumătate de oră, Ursu purtă barca în diferite direcții şi, la fiecare oprire, se scufunda în apă, anunțând rezultatul sondajului. Exploratorii de pe apă îşi putură astfel face o idee sumară a caracteristicii fundului. Victor şi Ionel notaseră într-un carnet toate comunicările lui Ursu, deşi acesta ar fi putut să şi le amintească fără niciun efort.

– Păcat că n-am luat puncte de reper, Victor, spuse Ionel. Ne-ar fi ajutat mult la întocmirea unei hărți a fundului. Eu zic să pregătim pentru mâine nişte balize. Mai ales că adâncimea apei e atât de mică.

Ionel avea dreptate. Pentru o explorarea adevărată, precisă, aveau nevoie de geamanduri fixe. Cu ajutorul lor puteau să se orienteze în orice împrejurare. Propunerea lui nu întâmpină nicio împotrivire. Schițele pe care le făcuseră până atunci erau iluzorii, puncte azvârlite în infinit, sau, chiar dacă unele puncte se bazau pe anumite relații de direcție, erorile erau posibile, ba chiar probabile. Singura constatare pe care explorarea lor sumară o făcea evidentă – aceasta datorită plonjoanelor lui Ursu şi celor ale lui Tic, pe care nu-l răbdase inima să asiste la scufundări ca un simplu spectator – era aceea a neregularității fundului mării. În aparență, apa nu era adâncă. Trei, patru, cinci metri şi aceasta pe o distanță mare, până departe în larg.

Dar existau atâtea gropi adânci, încât erai tentat să spui că ele constituie veritabilul fund al mării. Aceasta era, cel puțin, situația în sectorul explorat de echipa din barca de cauciuc.

Soarele tocmai se ascundea după Gorgan, când barca ajunse la mal. Ursu o trase după el până la corturi, apoi se duse după ceilalți, care se urcaseră în vârful Gorganului. Priveau de acolo asfințitul. Nu-i lăsă prea multă vreme înecați în culori şi reverie.

– O s-avem mult de furcă aici cu cercetările, îi trezi el. Sunt atât de multe gropi şi atât de apropiate unele de altele, că, fără un sistem de geamanduri bine pus la punct, n-o să ştim niciodată dacă am cercetat o groapă sau n-am cercetat-o.

– Tu crezi că visul nostru se află într-un asemenea mormânt? întrebă surprinsă Maria.

– Dacă se află aici – îi răspunse Ursu – nu poate să fie decât într-o groapă.

– Sau sub un dâmb submarin de nisip, completă Victor.

– Sau… admise Ursu. În orice caz, o să avem bătaie de cap, nu glumă. Cred că sunt sute, poate chiar mii de gropi în perimetrul care ar putea adăposti taina. Vă închipuiți ce ne aşteaptă.

Victor făcu un tur de orizont din vârful movilei. Îşi opri multă vreme privirea asupra lacului. Devenise gânditor, dar nu spuse nimic nimănui despre gândurile sale. Nu făcu altceva decât să întărească părerea lui Ursu.

– Într-adevăr, ne aşteaptă multe căutări, iar timpul e foarte, foarte grăbit. Cred că niciunul dintre noi n-o să fie scutit de eforturi.

Lucia se lumină subit la față. Parcă ar fi dat peste dezlegarea problemei:

– Ce-ar fi să-i chemăm aici pe Laura şi pe prichindel?

Reflexele asfințitului erau roşii, aşa că nimeni n-ar fi putut să deosebească îmbujorarea feței lui Victor. Toți se uitau la el, aşteptând o confirmare.

– Când se întorc de la Mangalia? întrebă Ionel. Până atunci n-avem ce face.

– Pleacă mâine dimineață la Mangalia, întoarse Lucia răspunsul.

– Tu vrei să-i oprim? se dumeri Dan… Păi… Nu ne-au spus amândoi că sunt invitați acolo? Adică, ştiu eu că s-au lăudat… dar un fel de

secretari ai babacilor lor pesemne că sunt…

Interveni şi Maria în discuție şi încă vehement:

– E o nerozie, Lucia. Nu că s-ar îngreuna lucrările consfătuirii. Dar nu-ți dai seama, că, dacă ar fi avut cea mai mică posibilitate de a scăpa, dacă nu ar fi avut *obligația* de a participa, Laura, aşa cum o ştim noi, nici n-ar mai fi plecat la Histria, ar fi rămas la noi, la corturi… Dacă vrei neapărat s-o răpim… Poate că pri… prichindelul…

– Nici atât! spuse Dan. A rămas el mâna dreaptă a lui taică-său… Domnul asistent e concediat, în mod sigur…

– Cum adică e concediat? întrebă Maria.

– Am vrut să văd dacă întreabă cineva. Nu te speria. Intră de mâine în concediul său legal…

– Iar tu ai intrat de astăzi în concediu de gândire, replică Maria. Sau poate eşti în concediu permanent.

Victor înțelese că n-are altceva de făcut decât să mai îngroaşe puțin punctul de pe *i:*

– Dacă vor sosi la noi, vor fi bineveniți! Până atunci însă nu trebuie să aşteptăm. Avem atâtea de făcut, încât nici cu ei aici n-am putea răsufla uşurați. Gândiți-vă la ce ne-a spus Ursu: sute, poate mii de gropi… şi mi-e teamă că mai sunt alte sute şi mii…

Victor îşi opri vorbele aici. Nu voia încă să-şi destăinuie ultimele observații, pentru că nu deveniseră concluzii. Îi era însă teamă să nu devină concluzii peste noapte.

Cireşarii aveau nevoie de odihnă, mai ales acei care călătoriseră noaptea cu trenul. După o cină bogată, se retraseră în corturi şi somnul pe care îl aşteptau demult îi luă repede în stăpânire. Se petrecu însă un eveniment înainte de ivirea zorilor, care le tulbură somnul şi le puse în cale o nouă problemă, mult mai grea, mult mai spinoasă.

Poate chiar în clipa când se înspuma aurora, se auzi o bubuitură groaznică. Parcă ar fi făcut Gorganul explozie, atâta spaimă le produse în somn. Ieşiră toți afară din corturi, buimăciți, speriați, dar nu văzură nicio flacără, nicio lumină. Doar undeva la marginea mării se desfăcea uriaşul trandafir roşu al aurorei. Nu văzură altceva nimic, nimic. Nimeni n-avu ideea să se uite în locul unde se afla barca de cauciuc. Ar fi văzut acolo o îngrămădire de zdrențe. Se retraseră în corturi, se chinuiră mult cu gândurile, dar somnul tot îi cuceri.

Mai era însă cineva, care, nu departe de Gorgan, ieşise în deschizătura unui cort, auzind groaznica bubuitură. Se retrase apoi pentru a-şi relua locul în sacul de dormit. Somnul îl cuprinse greu şi gândi în sinea lui că nu şi-a început prea bine ziua.

6

Toți cireşarii se aflau în jurul bărcii de cauciuc, în jurul a ceea ce fusese cândva o barcă de cauciuc. O priveau ca pe o ființă care se topea sub ochii lor, pentru că niciunul nu putea să creadă că viața ei s-a sfârşit cu totul. O priveau în tăcere, căutând în fel şi chip un leac pentru a-i prelungi viața. În fața lor era însă o îngrămădire de zdrențe. Explozia se produsese într-un singur loc, dar forța ei se propagase în toate compartimentele, molipsindu-le cu microbul sinuciderii.

– Oare se mai poate face ceva? se auzi glasul unei speranțe zadarnice.

Şi, împotriva realității, împotriva bunului simț, se apucară toți s-o doftoricească. Ore întregi se învârtiră în jurul ei, până ce se convinseră că fosta lor comoară nici pentru petice nu mai era bună.

– Dac-ați şti cât am urât-o! mărturisi Tic, ajuns la capătul puterilor. Eu cred că ura mea a sfărâmat-o. Întotdeauna s-a ascuns de noi şi acuma, pentru că ştia că n-o să scape, a preferat calea sinuciderii, decât aceea a colaborării cu noi.

– Şi noi ce ne facem fără barcă? răsună glasul celei mai triste realități prin gura lui Dan. Ori îi urmăm exemplul şi alegem ca mijloc marea… ori…

– Ori ce? se rățoi Tic. Chiar de-aş şti că mă fac eu barcă, nu plec de-aici, până ce…

Atunci Ionel anunță cea de-a doua surpriză cu vocea unui om care asistase la explozia celei de-a doua bărci de cauciuc:

– A apărut un cort în partea cealaltă, pe limba de nisip!

Cireşarii alergară într-un suflet la Gorgan. La câteva sute de metri de movilă, exact în mijlocul oazei de verdeață pe care o zăriseră cu o zi înainte, se afla un cort de mărime mijlocie. În jurul cortului, nimeni.

Însă, departe în larg, se vedea o cască albă, probabil unul dintre proprietarii cortului.

Uimirea cireşarilor nu cunoştea margini. Cine puteau fi intruşii? Să le fi făcut o surpriză prichindelul şi Laura? Ursu înlătură imediat posibilitatea norocoasă. După ce privi câteva minute punctul alb de pe mare, spuse destul de intrigat:

– Nu! Înotătorul e un om în toată firea. Şi după chip, şi după brațe, şi după felul cum înoată. Foarte ciudat!

– Da' de unde-i vezi tu chipul? întrebă Ionel. Ai tu un binoclu special, că eu, oricât mă forțez, nici casca n-o văd prea bine.

– Să lăsăm discuția asta inutilă, spuse Victor. Ursu ne-a spus ceea ce a văzut… Mai bine să trecem în revistă situația. Când a apărut cortul? Cine sunt locatarii lui? Ce caută aici, lângă noi, lângă locul nostru?

– Cam greu de răspuns, îşi dădu Dan cu părerea. Ar trebui să-l acostăm pe cetățean.

– În orice caz, continuă Victor, n-au venit în cursul nopții. Cred că spre ziuă…

– Parcă l-am auzit pe Țombi lătrând, îşi aminti Tic. Nu cu mult timp înaintea bubuiturii. Un singur defect are javra asta. Nu ştie să vorbească.

– Ciudat, reflectă Victor. Înainte de zori… Prin urmare cunosc locurile… Şi nu stau departe de aici, sau nu vin de departe…

– Poate i-a adus o maşină, zise Ionel. I-a lăsat unde ne-a lăsat pe noi căruța.

Dar nici el nu prea era convins de ceea ce spunea. Lucia îi respinse imediat ideea:

– Căruța abia avea loc pe cărarea aceea… Cum să încapă, cum să se încumete o maşină, mai ales noaptea, printre atâtea gropi cu nisip? Eu cred că Victor are dreptate. Vin de undeva din apropiere.

– Mai întâi să facem o recunoaştere, propuse Tic. Să vedem dacă vin sau vine. Să profităm că ăla e în larg.

– Eşti nebun? se opuse Maria. Cum să te duci la cortul omului? Cu ce drept? Poate că e un om serios, poate că are treburi aici…

Tic îşi privi sora cu aer trist, compătimitor:

– Întotdeauna m-ai subestimat. Tu crezi că pe lume există un singur farmec, farmecul frumuseții pe care, fie vorba între noi, ți-l atribui cam

ilicit… Există şi farmecul inteligenței personificat de scumpul tău frățior… Țombi!… Marş!

Tic îşi însoți comanda cu trei fluierături ca un tril scurt. Țombi o zbughi spre cortul vrăjmaş, într-o goană nebună, şi-l văzură pitindu-se în nisip. După câteva secunde, reapăru şi-şi reluă goana în sens invers. Când ajunse la Gorgan lepădă la picioarele lui Tip ambalajul elegant al unui pachet de țigări.

– Prin urmare, explică Tic, cortul are un singur proprietar, cel cu cască albă, un individ care fumează țigări „Tomis”, chel, cu dinți galbeni şi fără degetul arătător de la mâna stângă. Şiretul de la pantoful drept e înnodat dublu…

Glumele lui Tic nu reuşeau totuşi să risipească valul de nelinişte care se abătuse asupra cireşarilor. El deveni şi mai simțit în clipa când Sherlock Holmes-ul de ocazie anunță cu vocea serioasă:

– Ia uitați-vă ce scrie aici pe pachet! Precis cu un creion cu pastă… *Gorganul – mormânt dac suprapus. Tumul scit la bază*. Oare nu ne-am ars?

Probabil că le era dat cireşarilor să treacă din uimire în uimire în ziua aceea. Pachetul gol trecu din mână în mână, până ajunse din nou la Tic. Acesta, văzând casca albă ieşind undeva la țărm, făcu imediat o propunere îndrăzneață.

– Eu mă duc până la ăla prin apă şi ies pe mal lângă el, ca să-mi trag răsuflarea… Aşa, de formă, că nu obosesc eu dintr-un fleac…

Tăcerea celorlalți semăna cu o aprobare. Tic se aruncă în apă, înainte ca să aibă vreunul dintre ei vreme să se răzgândească. Începu prin a se bălăci, apoi se avântă în înot rapid. Se cam plictisi el până ajunse în dreptul căştii albe, pentru că era cale destul de lungă. Ieşi la mal ca un om care abia îşi trage sufletul. Mergea împleticindu-se, cu ochii închişi, şi se prăbuşi ca un sac la câțiva metri de posesorul căştii. Sufla cu atâta putere, că năştea vârtejuri de nisip. Cu coada ochiului înregistra însă înfățişarea personajului de lângă el. Mai întâi statura şi musculatura vecinului. Impresia era favorabilă. Apoi chipul lui de bărbat energic şi privirile-i prea leneşe ca să nu fie prefăcute. Avizul devenea precar. Între el şi vecin se afla o îngrămădire de bețe şi vergele de fier, de rotițe, sârme şi corzi.

– N-aveți cumva o barcă? se pomeni Tic întrebând fără voia lui.

Vecinul cu cască albă pe cap râse la început auzindu-i întrebarea, apoi se strădui să ia un aer de om deranjat. Se încruntă şi întrebă cu voce severă:

– Eşti iscoadă profesionistă sau de circumstanță?

„Aha, e un om cu carte, gândi tânărul. Şi merge drept la țanc, nu cu ocolişuri. Şi parcă n-ar fi nici împotriva glumelor. Ia să-l încerc.”

– N-am ştiut că vă ocupați cu astrologia, de aceea am venit la dumneavoastră cu o întrebare.

– Zău! râse cu poftă casca albă. Nu puteai de pildă să mă întrebi dacă pot să răspund la bună ziua?

– Vă ofer scuze şi pretextul că eram obosit mort. Nici acum nu mi-am revenit.

– Dacă vrei să pari obosit, trebuie să înoți mai prost. Eşti de la corturile celelalte?

– N-aveți o țigară „Tomis” sau „Callatis”?

Casca albă începu să se uite la Tic mai bănuitor. Acesta însă cerceta cerul în căutarea unor nori, dar, negăsindu-i, se mulțumi cu valurile mării.

– Nu ştiu dacă o țigară poate să autentifice precocitatea unui copil…

Tic îşi întoarse brusc privirea spre vecinul său, dar era rândul acestuia să cerceteze cerul şi marea.

– Cum vă închipuiți că aş fi făcut o asemenea cerere unui profesor… chiar dacă beneficiem de apropierea sau de depărtarea vacanței…

Casca albă deveni mai iscoditoare. Tic îşi reluă activitatea de astronom.

– Chiar şi în vacanță timpul are un anumit preț.

Invitația era clară. Tic trebuia să facă ceva pentru a repara „relațiile”, folosind metoda forte:

– Am pus rămăşag cu prietenii mei de la „celelalte corturi” că în cinci minute vom ajunge la astfel de relații, că nu ne vom supăra de la o mică neînțelegere.

– Zău?! râse iarăşi casca albă. Pe mine se pare că mă cunoşti. Eu în schimb nu ştiu nimic despre dumneata.

„Va să zică nu toți cei care-l cunosc îi sunt cunoscuți, deci e profesor”, gândi Tic.

– Eu sunt dintre aceia care vă cunosc fără să-i cunoaşteți. Numele nu v-ar zice nimic.

– Ei, asta n-o mai cred, îi spuse casca albă. Eşti prea tânăr. „Va să zică nu e profesor de liceu. Prin urmare e din ăia mari, raționa Tic în gând. Mi se pare că am cam feştelit-o. Ia să mai încerc o dată.”

– S-ar putea să audiez şi eu cursuri interesante. Anumite discipline…

– Zău?! Dar cine ți-a insuflat pasiune pentru arheologie.

Tic rămase trăsnit. Casca albă era deci un rival. Un arheolog care… Dar ce căuta el aici cu atâtea unelte de pescuit?

– O întâmplare, răspunse Tic fără nerv. Aveți pasiunea pescuitului?

– Şi a liniştei, mai ales a liniştei.

Noua invitație era şi mai limpede prin calmul cu care fusese rostită. Dar, pentru a nu se întoarce cu coada între picioare, cireşarul repetă cu totul inutil prima întrebare:

– N-aveți cumva o barcă? Vă rog să mă credeți că nu fac nicio glumă.

Tonul lui Tic ar fi avut darul să convingă un întreg consiliu pedagogic. Casca albă îl privi puțin cam chiorâş, deşi în sinea lui era convins că întrebarea fusese o glumă sau un pretext pentru ceva. Totuşi ca să nu se dea întâi el bătut, încercă să-şi încondeieze musafirul:

– Dacă eşti atât de bun înotător, de ce nu te-ai înscris la concurs?

Tic făcu mai întâi o mutră de bleg, apoi sări brusc, ca o lăcustă. Cuvintele îi explodau în gâtlej.

– Vă rog. Nu fac glume. Ce zi e azi? Şi ce oră?

Spaima de pe fața lui nu putea fi jucată. Profesorul îl crezu în pragul unei nenorociri.

– Azi e sâmbătă. Şi e ora… unu şi treizeci de minute.

Tânărul rosti un mulțumesc năprasnic şi se azvârli în apă ca o săgeată. Trebuia să bată toate recordurile de înot, pentru a-i da altuia posibilitatea să le bată. Ajunse la corturi gâfâind cu adevărat şi într-o agitație de nedescris. Se repezi ca un hultan la Ursu:

– Barca, Ursule! Repede! Îmbracă-te. Premiul întâi e o barcă de cauciuc.

Parcă era în delir. Ceilalți încercară să-l calmeze, dar el se azvârlise deja în pantaloni şi-n pantofi. Cămaşa parcă-i intra singură pe trup.

– Ăla-i arheolog şi nu mă interesează. Bateți-vă voi capul.

Ursu, văzându-l cu câtă grabă se îmbrăca, îl imită ca un copil.

– Spune-mi ce-i, Ticuşorule! Spune-mi mai lămurit.

– Repede! Ursule! E unu şi nu ştiu cât. La patru începe concursul… Aoleu! Ştii să înoți?

7

Tic porni ca din puşcă înainte ca Ursu să-şi fi pus pantofii în picioare. După vreo cincizeci de metri, se prăbuşi în nisip. Ursu îl ajunse, îl ridică şi începu să-l scuture cu putere.

– Chiar dacă eşti nebun, tot trebuie să mă iau după tine. Dar, dacă nu eşti nebun, să ştii că eşti un neghiob, Ticuşorule. Mai întâi descalță-te şi pe urmă… Dacă vrei să ajungi undeva cât mai repede, să nu fugi aşa. După două sute de metri cazi mort şi numai targa te mai poate salva. Acum spune ce ai de spus. Limpede, ca să înțeleg.

Tic se supuse, deşi simțea cum îl arde nerăbdarea. Era bucuros că Ursu îşi iuțise paşii, fără să alerge însă.

– E un concurs, Ursule! Un concurs de înot pe un lac lângă Constanța. Premiul întâi la o sută de metri, o barcă de cauciuc. Scrie pe toate afişele.

– Atâta scrie, sau mai scrie şi altceva?

– Doar nu vrei să câştigi un vapor. Nici n-avem ce face cu el în sărăcia asta de apă.

Cei doi mergeau în ritm rapid. Tic era nevoit să alerge, pentru a ține pasul cu Ursu.

– Te-am întrebat ce mai scrie! Să nu ne irosim forțele degeaba, Ticuşorule.

– Mai scrie ceva, dar nu e important… Înscrierile s-au terminat ieri… Dar aranjăm noi.

– Asta nu-i important? spuse Ursu fără să încetinească însă pasul, deşi vestea, în alte condiții, l-ar fi făcut să se întoarcă la corturi.

– Parcă nu m-ai cunoaşte! Am atâta forță în mine că, nu ştiu, zău, dacă n-aş fi în stare să câştig eu „suta”. Dacă nu te primeşte, fac un tămbălău, că se amână concursul cu un an de zile.

Mergeau, mergeau prin nisip. În sfârşit dădură de o potecă bătătorită.

– Numai să ajungem la timp, Ursule. Nu vezi nicio ocazie?

Ursu nu zări nicio ocazie, pentru că nu alesese drumul de țară care făcea un mare ocol, ci o potecă strâmtă care scurta calea spre şosea.

– Vedem noi când ajungem la şosea, răspunse el. Inspiră pe nas şi expiră pe gură. Rar! Şi calcă pe toată talpa piciorului, că nu faci sprint.

Tic îi urmă sfaturile. Realiză astfel un ritm uniform în mers, iar plămânii deveniră încetul cu încetul mai indulgenți, mai înțelegători față de eforturile lui.

– Tot nu vezi o ocazie? Ascute-ți ochii, Ursule, că e trecut de două.

Pe şosea, departe, în stânga se zărea într-adevăr un nor de praf.

– Acum e-acum, Ticuşorule! Sprint! Deşi nu cred că vom ajunge la timp.

Ca alungați de o haită de lupi, amândoi fugeau spre şosea, în întâmpinarea unui camion care se zărea departe. Nici nu mai avură timp să raționeze în goana lor nebună. Poate că, dacă ar fi făcut semn cu mâinile, i-ar fi văzut şoferul. Camionul însă trecu în viteză, înainte ca ei să ajungă la şosea.

– Suntem pierduți! urlă Tic disperat. Dacă am fi plecat cu un minut mai devreme… Hait!

Camionul se oprise la vreo sută de metri mai departe.

– Numai să nu fi rămas în pană! spuse Ursu, reluându-şi fuga.

Nici vorbă de aşa ceva. Şoferul, pur şi simplu, îi aştepta. Îi văzuse fugind şi-şi închipuise că aleargă după o ocazie. Îi pofti în față, în cabină. Prin câteva fraze iscusite, Tic îl determină să-şi arate calitățile. Gigantul zbura pe şosea cu o asemenea viteză, că întrecea toate autoturismele pe care şoferul le prindea în raza vederii. Se ivi bineînțeles şi inevitabila barieră. Dar, pentru că şoseaua nu întretăia nicio cale ferată, bariera o constituia o cireadă de vaci. Obişnuite cu claxoanele, vacile nu se sinchiseau de graba celor din camion. Toate turismele pe care şoferul le întrecuse făceau coadă în urma camionului. Abia la capătul cirezii, Tic dădu cu ochii de văcar.

– Să dea Domnul să ajungi cât mai repede cu ele la abator! îl blestemă Tic.

– Mulțam' mult, domnişorule, îi răspunse văcarul, că tocmai acolo le ducem.

Camionul îşi reluă goana pe şoseaua asfaltată. De astă dată ținea piept sau spate autoturismelor care voiau să-l depăşească.

– Pană! se îngrozi Tic.

– Aş! Dar, dacă vreți să scurtați drumul spre lac, eu zic s-o apucați pe aici. Nu se poate să nu găsiți o ocazie.

Tic se uită cu asemenea ochi la şofer, încât acesta se văzu nevoit să adauge:

– Cum vreți. Eu vă duc până-n oraş. Că pe drumul ăsta nu-ncap nici turismele. Altminteri v-aş fi dus eu, nicio grijă.

Cei doi pasageri îi mulțumiră din toată inima şoferului şi îl rugară să le spună numele, pentru a-l aminti în carte. Îl chema Ioniță Buclă.

Drumul spre lac pe care îl indicase şoferul era o potecuță pietruită, pe care într-adevăr nu încăpea o maşină obişnuită. Tăblia indicatoare, înfiptă pe locul unde drumul se întâlnea cu şoseaua, se purtă extrem de crud cu cireşarii. Şoferul îşi închipuia pesemne că pasagerii lui vor să prindă focul de artificii, nu concursul de înot. Nici trei ore nu le-ar fi fost destul pentru a ajunge la lac.

– Ne predăm? întrebă Tic dezolat, aproape resemnat. Domnul şofer, din bunătate, ne-a făcut cel mai mare rău. În oraş găseam mai uşor o ocazie.

– Poate greşeşte indicatorul! îşi dădu Ursu cu părerea, fără să pună niciun preț pe vorbele sale.

În depărtare se auzea însă un zgomot de motocicletă. Pentru a-şi scuza planul pe care-l întocmise într-o clipă, Tic spuse cu toată convingerea:

– Mi se pare foarte liniştit şi sigur drumul… Tu opreşte motociclistul, Ursule, dacă nu are pe cineva în spate.

În timp ce Ursu ieşea la şosea, Tic meşteri ceva în tăcere pe lângă stâlpul cu tăblița indicatoare. După două secunde, apăru radios. Prima motocicletă avea ambele locuri ocupate.

Ce-a de-a doua însă era liberă la spate. Tic făcu un semn cu mâna. Motociclistul opri fără voia lui:

– Ce vrei dom'le? Nu vezi că-s în întrecere cu celălalt? Am pus pariu că ajung mai repede la lac.

Tic îi arătă drumul mai scurt şi motociclistul se uită cu ochii căscați spre tăblița indicatoare:

– Ia uită-te, dom'le! Neghiobul n-a văzut că s-a dat drumul la motociclete? L-am luat! O damigeană de Murfatlar!

Ursu se scărpina de zor în cap. Fu cât pe-aci să deschidă gura, dar Tic i-o luă înainte:

– V-am ruga şi noi ceva, se adresă el motociclistului. Nu ne duceți până la lac?

– Cu plăcere. Dar nu pot lua decât un pasager.

– Urcă-te, Ursule! îşi îmboldi Tic prietenul. Apoi către motociclist: Aveți toate taloanele?

– Mi-au mai rămas vreo două. Dar le păstrez ca ochii din cap. Poftim, dom'le că-i dau drumul.

– Succes, Ursule! Şi țin-te tare. Dacă nu vor să te înscrie, spune-le la ce eşti campion.

Motocicleta care-l avea pe Ursu în spate porni de la bun început cu toată viteza. Parcă ar fi catapultat-o cineva. Tic rămase la marginea şoselei, aşteptând o ocazie pentru sine. Maşini, mereu maşini. În sfârşit, o motocicletă. Dar nu una. Un şir întreg. Şi multe cu locuri libere în spate. Tic voia să aleagă. Şi ochii lui căzură pe un „Simpson" în exces de viteză. Pesemne că făcuse el un gest aparte (sau poate din cauza unei maşini care se ivise pe şosea din direcție contrară, exact când „Simpson"-ul voia să depăşească o „Java"), pentru că motociclistul opri şi ascultă rugămintea lui Tic.

– S-a dat drumul pe-aici la motociclete?! întrebă el mirat. Da' ştii să te ții bine? Că eu gonesc cu o sută, mai ales pe drumul ăsta.

Tic se urcă în spate, dar, la două secunde după ce motocicleta porni, îi făcu semn şoferului să oprească.

– Mi-am uitat ceasul, se scuză el şi alergă repede pe şosea.

Când ajunse lângă stâlpul indicator se opri. Se uită în dreapta, în stânga, apoi scoase dintr-un boschet un alt stâlp cu un disc în vârf şi cu o motocicletă frumos desenată pe disc. Desenul interzicea circulația motocicletelor pe drumul acela strâmt, pietruit, care ducea la lac. Puse stâlpul în locul în care fusese cu câteva minute înainte, ca să nu încurce circulația, apoi o zbughi spre „Simpson".

Motocicleta zbura, nu alta, pe drumul neted, ca-n palmă, şi fără nicio cotitură. Mergea cu o asemenea viteză, încât prinse din urmă cealaltă motocicletă, care-l avea pe Ursu în spate. Dar nu pentru că proprietarul ei ar fi voit să fie ajuns, ci pur şi simplu pentru că avea o pană de motor. Tic opri „Simpson”-ul şi schimbă locul cu Ursu. Începea chiar să-l amuze jocul. Nu mai avea nicio teamă că marele favorit va întârzia la concurs. Altceva îl preocupa. Înscrierea la concurs. În sfârşit „M.Z.”-ul de 175 care-l dusese până atunci pe Ursu fu pus în stare de funcționare. Proprietarul, gelos pe „Simpson”-ul care-l depăşise, acceleră al maximum. Cam la un kilometru de lac (se vedeau deja instalațiile sportive), „M.Z.”-ul ajunse „Simpson”-ul. Bineînțeles pentru că acesta din urmă era în pană. Tic făcu o asemenea pledoarie la urechea conducătorului său despre solidaritatea dintre motociclişti, încât acesta opri şi se duse să-şi ajute confratele a cărui motocicletă avea într-adevăr o pană gravă.

– Acum e momentul, Ursule! Avem timp s-ajungem şi pe jos.

După ce mulțumiră călduros celor doi conducători, preocupați să schimbe un ax, cireşarii îşi continuară pe jos aventurosul lor drum către lac. Pe la jumătatea căii care le mai rămăsese de parcurs, întâlniră un miliția foarte grăbit, ceea ce nu-l împiedică însă să se oprească şi să-i întrebe pe paşnicii pedestraşi dacă nu cumva au întâlnit în drumul lor nişte motociclete.

– Un „Simpson” şi un „M.Z.”, răspunse Tic prompt. Sunt în pană la cinci sute de metri de aici.

– Mărcile le-am dibuit eu după sunet. Las’ că vin încoa’.

După câțiva metri de mers, Tic se întoarse pentru a-şi face datoria:

– Dar să ştiți că n-au nicio vină motocicliştii. S-a jucat cineva cu semnul de circulație. Nu era bine înfipt în pământ.

După mai mulți metri se întoarse şi miliția:

– Dar dumneavoastră de unde ştiți?

Tinerii cireşari dispăruseră însă printre boschetele din apropierea bazei sportive. Mergeau veseli, fără să se grăbească, siguri că toate căile le sunt deschise. Auziră însă în depărtare o voce rostind nişte cuvinte care-i transformară pe loc în ogari.

„Atenție! Seria a treia la start.”

Trebuia să se întâmple şi asta. Ceasul lui Tic se oprise, iar Ursu, în graba plecării, nu se mai gândise să şi-l ia pe al lui. Trecură în goană printre mese şi scaune, prin săli şi coridoare, străbătură în diagonală postamentul ocupat de fanfară, despărțiră în două un grup de spectatori, până ajunseră, în sfârşit, la masa juriului. Cum nimeriseră acolo, ce miros îi dusese exact acolo, asta n-o mai puteau şti. Curajul însă li se topi când dădură cu ochii de oamenii de la masă, când văzură mulțimea de gazetari şi de fotografi, aparatele de filmat, steagurile, cupele, insignele… Dar undeva, pe o masă mare, se afla şi o barcă de cauciuc nouă, nouță, frumoasă, elegantă, încăpătoare.

Tic se înfățişă la cel pe care-l credea preşedintele juriului şi-şi expuse cu atâta căldură cauza, că omul acela, bătrân şi serios, cu atâtea hârtii şi diplome în față, asaltat de atâția oficiali, gazetari şi fotografi, începu să caute cele mai alese cuvinte de scuze. Nu putea face nimic. Mai rămăseseră în concursul pentru o sută de metri două serii cu toate locurile ocupate. Nu era nicio posibilitate.

– Poate la concursul de sărituri de pe trambulină. Într-o oră reuşesc eu (îi spuse în şoaptă) să te adaug pe listă. Te trec eu pe listă…

– Nu ştiți ce premiu e?

– Un echipament de scafandru cu puşcă…

Înfrânt, distrus, Tic se întoarse la Ursu, dar, uitându-se printre spectatori, descoperi o cunoştință veche, între alte cunoştințe. Pionierii erau în tribune! Şi, în mijlocul lor, da, în mijlocul lor era… salvatorul! *Teodor T.!*

Din doi paşi, Tic ajunse la preşedintele juriului. Figura lui luată parcă dintr-un tablou de Murillo îl făcu pe omul bătrân şi serios să abandoneze pentru o clipă oficialii.

– V-aş ruga să-mi citiți numele din ultimele două serii…

Rugămintea fusese rostită cu o asemenea voce, încât singura scuză pe care o găsi preşedintele fu aceea de a ridica din umeri în semn că nu se poate împotrivi. Ultimul nume da, ultimul nume din ultima serie era Teodor T. Cireşarul arătă cu mâna spre Ursu şi-i spuse preşedintelui ca o mângâiere:

– Eu l-am înscris. Numele lui e Teodoru Tudor, dar mi se pare că funcționarul a uitat să treacă un „u” şi a scurtat prenumele… şi, mi se pare, l-a întinerit cu vreun an…

– Asta n-are nicio importanță, se bucură preşedintele, rectificând pe loc erorile funcționarului. Să se pregătească repede. În două minute se dă startul.

În fața întregii adunări, Tic îl sărută pe obraz pe extraordinarul preşedinte care nu părea deloc nemulțumit de gest, mai ales că auzise un glas printre spectatori rostind o zicală cu privire la copii şi părinți foarte măgulitoare pentru el. Văzându-l pe Ursu îndreptându-se spre start, Tic, uşurat, îşi spuse numele pentru a fi trecut pe lista candidaților la plonjoane. Preşedintele îi făcu un semn complice din ochi şi chiar îi spuse în şoaptă:

– Fac şi eu parte din corpul de arbitri…

Ultima serie urma să hotărască soarta bărcii de cauciuc, deşi se părea că învingătorul seriei a doua nu va mai fi întrecut. Era un înotător cunoscut. Parcursese suta exact într-un minut. Privea spectatorii rezemat cu coatele de barca de cauciuc. O fată frumoasă, cu părul roşu, se ridică din tribună şi-i făcu semn cu mâna. Tânărul o văzu şi-i răspunse prin bezele şi printr-o mişcare largă care indica plăcerea unei plimbări în doi cu barca…

„N-ar fi păcat!? îşi spuse Tic. Asta nu-i barcă pentru două persoane…”

Suta se alerga în linie dreaptă pe nişte culoare despărțite de panglici albe. Sosirea avea loc chiar în fața mesei juriului. Cronometrorii de la sosire îşi potriviră ceasurile. Fiecare răspundea de un culoar. Cu toate acestea, privirile lor ținteau concurentul de pe culoarul III. Şi acesta era un înotător cu renume, component al unei echipe fruntaşe de polo şi deținător al câtorva cupe pentru performanțe, care cu câțiva ani în urmă constituiseră recorduri.

Ursu avea culoarul IV. Statura lui atletică, musculatura impresionantă atrăseseră ca un magnet privirile multor spectatori.

– Oare cine o fi? se auziră şoapte în mulțime. Asemenea muşchi n-am văzut nici la circ.

Ursu era atât de emoționat de tot ceea ce i se întâmplase în ultimele ore, de prezența lui acolo în fața unei asemenea mulțimi, încât i se părea că trăieşte un vis. Îşi închipuia cursa uşoară, nu credea că e un concurs la care participă campioni şi recordmeni. De la celălalt capăt, Tic simțise ceva. De aceea îi făcu semn cu mâna. Când se crezu

observat, îşi duse arătătorul la ceas, apoi îl ridică în sus. Voia să spună să parcurgă suta în mai puțin de un minut. Ursu se frământa, neînțelegând ce înseamnă gesturile din ce în ce mai crispate ale lui Tic. Se uită şi mai atent şi atunci văzu trei degete ridicate în sus. „Trei?” gândi el şi pricepu îndată. Culoarul III. Dar în acea clipă se dădu startul. Toți concurenții săriră în apă în acelaşi timp, numai Ursu sări cu cel puțin o secundă în urma lor.

Toți spectatorii observară întârzierea lui Ursu. Parcă ar fi pierdut startul. Parcă ar fi aşteptat anume să sară ceilalți înaintea lui. Tribunele comentau cu predilecție acest eveniment. În față, la sosire, Tic îşi dusese disperat mâinile la ochi. Aşa trebuia probabil să se întâmple. Să fie a altcuiva barca de cauciuc.

Pe culoare se dădea o bătălie cumplită. Seria era foarte puternică. Înotătorul de pe culoarul III luase un avans apreciabil față de ceilalți concurenți. Ursu venea însă vijelios din urmă. Nu se vedea decât casca albastră de pe culoarul III şi ea era la vreo patru metri înaintea lui. Făcu apel la toate forțele lui. Şi deodată tribunele se ridicară în picioare. Începură să se audă strigăte. Un om slăbuț, cu pălărie de paie pe cap, ridicase amenințător pumnii spre un individ uriaş de lângă el, care urla ca un trombon:

– Hai, trei! Hai, trei! Hai, Mircea! Ha! Ha! Hai, trei! Ha! Ha! Hai, trei!

Cronometrorii, juriul, gazetarii uitaseră de celelalte culoare. Toți ochii erau ațintiți spre lupta care se dădea între III şi IV.

– Iese record! striga un gazetar. Cum a putut să piardă startul?!

Cu vreo zece metri înainte de linia de sosire, casca neagră de pe culoarul IV era la un sfert de metru în urma căştii albastre de pe culoarul III. Apoi căştile dispărură în apă şi nu mai ieşiră decât pe firul liniei de sosire. Casca albastră rămăsese cam la un metru în urma căştii negre.

Mulțimea delira. Cronometrorul de pe culoarul IV sări ca apucat, cu ceasul în mână, de pe platforma lui, drept în apă. Fotografii se-mbulzeau, iar în tribune un cetățean mic şi slab, cu pălărie de paie, îi spunea unui uriaş care până atunci uriaşe ca din trombon:

– Ce ți-am zis eu! Ai văzut că le-a dat handicap! Ca la curse, dom’le! Ha! Ha! Handicap! Ha! Ha! Handicap!

– Ei şi?! îi răspunse trombonul. Ce, a doborât recordul mondial?

Slabul îi aruncă o privire care exprima un profund sentiment de milă şi compătimire.

Ursu se descotorosi de armata de gazetari şi fotografi care-l înconjuraseră. Ochii îi erau numai la barcă. Preşedintele îi strânse mâna:

– Dacă nu pierdeai startul, cădea recordul. Îmi pare foarte rău. Mi se pare că l-ai egalat…

Tic înțelese. Prin urmare, barca le aparținea. Înaintă juriului legitimația de sportiv a lui Ursu şi, după ce-şi văzu prietenul semnând pe nişte hârtii şi tabele, se apropie şi-i spuse la ureche:

– Acum trebuie să mă aştepți şi tu… Am mari şanse să pun mâna pe un echipament de scafandru cu puşcă…

Capitolul XI

1

Cei de la Gorgan nu se puteau împăca deloc cu ideea neputinței. Din cele câteva cuvinte rostite de Tic, înțeleseră că există undeva şanse pentru procurarea unei bărci. Şansele li se păreau însă atât de iluzorii (nu pentru că şi-ar fi subestimat prietenul, ci din pricina valorii obiectului), încât organizară ei un concurs de idei – fără premii – având ca temă unică găsirea unui „surogat" de barcă, a oricărui obiect care putea să țină locul celui de care aveau atâta nevoie. Ştiau, erau convinşi că fără barcă, sau un obiect asemănător, era cu neputință să-şi continue cercetările.

– Auzi! se înfurie Dan. Să ni se zădărnicească expediția din cauza unei nenorocite de bărci. Zău, parcă aş visa că sunt în pragul paradisului, că e un tigru în urma mea, că nu trebuie să fac decât un pas pentru a mă scălda în fericire şi a scoate limba la tigru, cum ar spune Tic, dar picioarele nu vor să mă asculte, îmi atârnă inerte, parcă n-ar fi ale mele. Voi n-ați trăit asemenea vise?

– Lasă în pace, visele! se răsti Lucia la el. Mai bine gândeşte-te la o soluție!

Nu era nevoie însă de o asemenea invitație. Fiecare îşi bătea capul pentru a găsi ideea cea mai bună. Câte propuneri, unele absurde, nu se făcură în acele ore! Tot ce le venea în minte era rostit cu glas tare. Pentru plută nu aveau lemne („Oare nu e vreun şantier prin apropiere?" întrebase Lucia); pentru o barcă rudimentară nu aveau scule, scânduri şi catran („Oare nu e vreun loc de promenadă cu barca?" întrebase Dan); cineva venise chiar cu ideea îmbogățirii pieptarului de plută cu mingi, cu camere de bicicletă, de motocicletă.

– O bărcuță cât de mică! se tot ruga Ionel. Şi o jucărie ar fi bună în situația noastră.

– O bărcuță! strigă Dan. Întâi să pun câteva lucruri la punct. Primo: să nu vă mai legați de visele mele! Secundo: să-mi încredințați fetele pentru treaba asta. Terzo: să-mi spuneți, după calculele voastre, dacă drumul acesta de țară e frecventat de vehicule.

Numai „terzo”-ul lui Dan fu luat în considerare, aceasta pentru că tinerii se agățau de orice idee, oricât de absurdă ar fi fost.

– Ce ai cu drumul? îl întrebă Ionel. Vrei să jefuieşti vreun țăran de căruță?

– Dacă nu-mi răspundeți imediat, îmi „sinucid” ideea. Unu, doi, trei!

La trei, îi răspunse Lucia, după ce făcuse cu mâna un semn nu prea favorabil la adresa lui Dan:

– Vehicule?! Nu trec decât căruțe – cam două, trei pe zi.

– Atunci suntem salvați! Bineînțeles dacă o aprobați pe Lucia şi vă declarați astfel complici cu geniul meu. Nu-i aşa că animalele rabdă de sete mai uşor decât oamenii?

– Eşti nebun? îi spuse Maria, dar cu un ton de întrebare. Vrei să furi fântâna? N-ai văzut că e făcută din ciment?

– Dar ciutura? se prefăcu Dan bucuros?

Toți se uitau la el cu compătimire. Victor însă îi prinsese ideea:

– La urma urmelor, vitele pot să bea şi din ciutură, spuse el râzând.

– Ideea! descoperi Ionel, lovindu-se cu mâna peste frunte. Dan, eşti un geniu!

– În lipsa lui Tic, îl corectă cel lăudat. E cam mică bărcuța, dar tot înseamnă că avem ceva care pluteşte.

Îşi amintiră toți teica de lângă fântână. Nu era mult mai mare ca o covată, dar, în disperarea lor, îi exagerară dimensiunile, transformând-o în transatlantic.

– Acum spuneți-mi dacă-mi dați fetele în echipă şi dacă mă proclamați şef. Vreau să mă simt şi eu o dată în viață în pielea unui şef.

Dan plecă imediat spre fântână cu Maria şi Lucia după el. Era un şef modern. Întâi el şi pe urmă fetele. Dar augurii nu-i erau favorabili (în postura aureolată pe care şi-o cucerise).

Din vârful Gorganului, Victor şi Ionel priveau regiunea înconjurătoare. Se uitau mai ales după prietenii lor care mergeau în marş forțat spre fântână; din când în când însă făceau şi câte un tur de

orizont. O dată sau de două ori privirile lor trecură de la cortul străin la proprietarul lui, care abia se zărea undeva departe pe malul mării.

– Toată ziua n-a dat pe la cort, oare ce face acolo? întrebă Ionel.

Dar Victor nu-l asculta. El avea alte preocupări. Şi cum fața lui nu trăda niciun semn de bucurie sau măcar de bună dispoziție, Ionel înțelese că preocupările lui erau grave. Se codea să-l întrebe. Se mulțumea să se uite la el cu coada ochiului, să-l observe pe furiş. Dar nu se alese cu altceva decât cu concluzia că Victor compara culoarea mării cu culoarea lacului salmastru. Pentru că nu făcea altceva decât să-şi poarte privirile când la lacul din spate, când la marea din față. Nu se sinchisi să-l întrebe:

– Crezi că nuanțele de culoare se apropie între ele?

Spre surprinderea lui, îl văzu pe Victor tresărind şi auzi un răspuns care-l făcu, la rândul său, să tresară.

– Vom vedea noi imediat! Eşti dispus, Ionel, să facem o plimbare în larg? Pentru mai multă siguranță să luăm pieptarul de plută cu noi.

Prin urmare, Victor nu făcea o propunere, ci îşi exprima o dorință, poate chiar o hotărâre. Ionel se declară de acord şi astfel cei doi porniră într-un înot de lungă distanță. Îşi treceau unul altuia pieptarul de plută cu schimbul. Depăşiră linia cortului străin, depăşiră mai târziu linia proprietarului cortului. Se opriră din înot departe, când Gorganul se văzu ca o moviliță.

– Acum dă-mi mie pieptarul, spuse Victor. Eu mă transform în plută, iar tu fă tot ce poți ca să te urci pe spatele sau pe pieptul meu şi să stai drept câteva secunde. În acele secunde de echilibru trebuie să te uiți drept înainte şi să fotografiezi totul.

Propunerea lui Victor era cam ciudată, mai ales că n-o îmbogăți cu nicio explicație. Cei doi începură jocul de-a pluta şi de-a catargul. Se răsturnau însă mereu, mereu, fără să reuşească nicio clipă un echilibru perfect. Într-un moment al jocului, când Ionel reuşi să urce în genunchi pe spatele lui Victor, văzu ceva care-l dezechilibră, retezându-i prima încercare cu şanse reale de reuşită. După ce ieşi din apă, îi spuse lui Victor:

– Ăla mi se pare că a pornit spre noi. Vine rapid încoace.

– Până ajunge aici, îl linişti Victor, mai avem vreme să încercăm. Gata?

Ionel se mai chinui de câteva ori fără niciun rezultat, dar tot reuşi până la urmă să stea câteva secunde drept ca o lumânare pe spatele lui Victor, privind, aşa cum acesta-i ceruse, drept înainte.

– Fotografiază, Ionel! Fă-ți o imagine precisă.

Dar nu apucă să termine fraza pentru că, bâldâbâc, Ionel îşi pierdu echilibrul şi se prăbuşi în apă. Ieşi însă repede la suprafață, pentru a-şi anunța victoria.

– Am făcut o fotografie sigură, Victor. Să n-ai nicio grijă. Casca albă se apropiase între timp la vreo cincizeci de metri de ei. Dacă ar fi avut un ochean, tinerii ar fi citit în ochii celui care se apropia nedumerire, surpriză, poate chiar şi spaimă. Cireşarii porniră însă înapoi spre țărm, unul după altul, într-un înot economic şi, pentru ca nu cumva casca să-şi închipuie că fac asta de teamă, îşi aleseră o direcție de întoarcere care trecea prin apropierea punctului alb. Încă înainte de a ajunge în dreptul lui, cireşarii îşi recunoscură vecinul. Îl salutară politicoşi, dar primiră un răspuns cam mormăit. Era asistentul de la Histria!

– Oare ce caută aici? întrebă Ionel când ajunseră destul de departe ca să nu mai poată fi auzite vorbele lui.

– După câte îmi amintesc, prichindelul spunea că asistentul şi-a luat concediu. Poate că a venit pur şi simplu pentru odihnă… poate pentru anumite preocupări arheologice… Ciudat, ciudat!

– Foarte ciudat! întări Ionel opinia lui Victor. Trebuie să-l iscodim.

– Deocamdată să-l lăsăm în pace. Acum, te rog să developezi fotografia. Cu mare grijă.

Ionel deveni dintr-o dată trist. Ce putea să-i răspundă lui Victor?

– N-am văzut nimic, absolut nimic. Bucuria cea mare a fost c-am reuşit să stau în echilibru.

Victor părea surprins de răspunsul pe care-l auzea.

– Gândeşte-te bine, Ionel. Aminteşte-ți bine! În ce constă acest nimic?

– În apă. Atât. Numai apă. Gorganul era o moviliță undeva în stânga. Abia se zărea. Încolo un întins de apă. Țărmul nici nu se vedea.

– Mi-am închipuit, răspunse Victor. Eram sigur. Dar e mai bine c-am verificat… Da, da… Se complică enorm lucrurile. Nici barcă n-avem, pentru că teica aceea nu e bună decât pentru comicării. Şi, chiar dacă

am avea o barcă bună, nu prea văd cum am ieşi din complicațiile acestea…

– Ce complicații? Şi de ce să nu ieşim? Am fost în situații mult mai grele, Victor.

– Ştiu, Ionel. Dar de astă dată avem împotriva noastră cel mai puternic inamic: *timpul*. V-am mai spus. Şi să ştii că nu exagerez. Şi-a mai căzut şi pacostea cu barca pe capul nostru.

Pacostea fusese însă alungată, precum bine se ştie. Tandemul Tic-Ursu o preschimbase în fericire. Într-o fericire care, din fericire, nefericea pe unul dintre cireşari.

Dan, Maria şi Lucia făcuseră o adevărată baie de nămol până reuşiseră să mişte teica. Erau toți negri şi pe trupuri şi pe fețe. Chipul lui Dan părea însă luminat de nimbul triumfului.

– Pentru un purceluş ca Tic, e tocmai nimerită, spuse el, frecându-şi mâinile de bucurie.

Dacă ar fi ştiut el cât de perspicace era rostind cu anticipație drăgălaşa insultă!

Teica se eliberase din chingile care o țineau prinsă de nişte trunchiuri groase de lemn, înfipte în pământ. Era însă cam mică. Nu putea cuprinde decât trupul firav al unui băiat sau corpul grațios al unei fete. Starea ei cam murdară îl determinase pe Dan să aleagă prima destinație.

Purceluşul însă nu era departe de locul insultei. Văzând mogâldețele negre care scormoneau pământul, se opri pe loc, pentru a căuta cu privirea nişte tufişuri în care să se ascundă.

– Ce drum! se înciudă el. Tare aş fi vrut să-i surprind pe dracii aceia negri de lângă fântână, Ursule. Unde să mă ascund?

– După mine! îl invită Ursu. Sau după barcă. Mi se pare că ai în față concurența.

– Probabil că m-au tâmpit săriturile în apă şi aplauzele. N-ai putea să fii mai limpede şi să-mi spui, aşa ca să înțeleg şi eu, ce se petrece acolo?

Ursu îi satisfăcu rugămintea spunându-i că, dacă nu-l înşală privirea, fetele şi Dan au mutat teica de la locul ei şi se pregătesc s-o transporte ca pe o targă. Tic pricepu şi-l cuprinse un râs nebun. La fel de brusc însă râsul încetă.

– Ursule! Hai să ne ascundem după barcă. Ține-o în față ca pe-o pânză. Ah! Ce păcat că n-am umflat-o. Zău! Hai să ne ascundem şi să țipăm la ei. Să treacă măcar câteva minute prin stările pe care de atâtea ori mi le-au batjocorit.

Ursu se prinse în joc şi-n tăcerea amurgului răsună un „ho” gros, înfiorător. Dracul şi drăcoaicele de la fântână scăpară teica din mâini şi întoarseră într-o clipă capetele spre direcția de unde venise strigătul. Privirile lor întâlniră în cale un obiect ciudat, pe care spaima şi ceața amurgului îl transformară în ceva dătător de moarte. Într-o clipă, dracii se făcură nevăzuți, alegând unica ofertă de ascunziş: fântâna.

– Şi dacă-i un țânc? întrebă Dan, tremurând ca bătut de friguri.

– Să nu fie cineva de la miliție! şopti Lucia înspăimântată, dar bântuită ca întotdeauna de luciditate.

Tic nu prelungi jocul. Bucuria lui era prea mare ca să nu i se facă milă de nişte bieți nenorociți. Ursu zvârli un semnal binecunoscut, pe care Tic îl însoți cu câteva fluierături. Dracii erau de astă dată furioşi. Cu mâinile în şolduri, aşteptau să se răfuiască. Dar mai era şi barca de cauciuc, mai era şi costumul de scafandru şi mai ales puşca lui Tic, aşa că noii veniți, în loc de vorbe de ocară, primiră pe față, pe brațe, pe piept nişte pete de noroi care nu le întunecară însă strălucirea.

– Tot trebuia să vă mânjiți şi voi, îi consolă Dan. Noi ne-am scurs toată vlaga scoțând din chingi covată asta blestemată… aşa că…

Dan era cam bosumflat. Ideea lui căpătase valoarea unei cepe degerate.

– Nu mi-e dat mie să ajung şef… Asta-i! Trebuie să mă mulțumesc cu rolul de supus.

Luă totuşi parte alături de ceilalți la acțiunea de repunere a teicii în funcțiunile ei de toate zilele.

Apariția bărcii schimbă atmosfera de la corturi. Până şi lui Victor i se înseninase fața. Trofeul cucerit cu atâta trudă deveni repede obiectul predilect al fiecăruia. I se lăudau calitatea, mărimea, confortul, eleganța. Mai ales după ce barca fusese umflată. O parte a tandemului care-l cucerise era uimită de ingratitudinea celor salvați de la moarte. Cealaltă parte îi făcu însă semn cu ochiul şi arătă cu mâna în direcția în care fusese zvârlit superbul costum de scafandru. Tic îşi strânse imediat antenele care umblaseră câteva clipe în căutarea laudelor şi propuse o

vânătoare de peşti cu puşca. Aceasta, din entuziasm. Pentru că era aproape seară şi nu se mai putea vedea sub apă.

– Atunci măcar să facem o plimbare cu barca în liniştea serii, se rugă el.

Dar nici această propunere nu fu acceptată. Cireşarii nu aveau răgaz pentru distracții inutile. Trebuiau să se sfătuiască, să facă planuri, să ia hotărâri. Tic se uită cu jind la barcă înainte de a intra în cort. Tare l-ar fi atras o plimbare în noapte.

Târziu, târziu, după ce toți adormiseră, la ora de mijloc a nopții, barca se legăna, sub o lumină cețoasă, pe apele foşnitoare ale mării. Dar nu silueta lui Tic se înălța din apă, ca o statuie. Era silueta unei fete care-şi lăsa trupul alintat de razele lunii. De după un cort, doi ochi de jăratic o zăriră şi omul avu senzația că asistă la naşterea Afroditei din spuma mării. Horele îi ascunseseră însă părul de aur într-un voal negru.

2

Odată cu ivirea dimineții, barca primi însă destinația pe care i-o hărăziseră cireşarii. În timp ce ceilalți rămăseseră la mal pentru a confecționa geamandurile, Victor şi Ionel refăcură, cu ajutorul ei, plimbarea din ajun. Fiecare cu câte o lopată în mână, lovea apa cu putere, imprimând bărcii o viteză amețitoare. Depăşiră punctul pe care-l atinseseră în ajun (îşi dădură seama de acest lucru trăgând nişte coordonate imaginare care legau țărmurile golfulețului) şi, numai când ajunseră în fața deschizăturii pe care urmau s-o cerceteze, făcură cale întoarsă. Victor se ridica din când în când în picioare, pentru a privi mereu înainte. Părea că țărmurile golfului, din dreapta şi din stânga lui, nu-l interesează. Nu avea ochi decât pentru movila de pământ care se mărea văzând cu ochii (aceasta era, cel puțin, impresia lui Ionel). Dar nici drumul acesta cu barca şi observațiile culese nu avură darul să-l debaraseze pe Victor de preocupările sale nemărturisite. Ionel îl vedea în continuare abătut şi ghicea că aerul de bună dispoziție de pe fața lui era rezultatul unor eforturi de voință, nu era expresia adevăratei sale stări. De aceea, într-un moment de tăcere, Ionel hotărî să afle cauza

preocupărilor prietenului său, sau măcar să-i dea a înțelege că, oricât se va strădui, nu-şi va putea ascunde cu totul frământarea.

– Eu cred că, dacă ne-am mărturisi toți gândurile, oricât de grave ar fi, am găsi mai uşor o soluție de… cum să-ți spun… E mai bine să dăm pe față tot ceea ce gândim!

Pe Victor nu-l surprinseră deloc vorbele lui Ionel. Făcu gestul unui om care nu are ce să ascundă.

– Mă preocupă într-adevăr un lucru foarte grav, Ionel. O idee apărută din senin, care s-a transformat în obsesie. Nu vreau altceva decât să mă conving de adevărul sau neadevărul ei, sau, mai bine zis, vreau să mă conving dacă e bine s-o luăm în considerare. Nu fug de colectiv, să nu-ți treacă prin cap aşa ceva. Eu nu mă simt viu decât între voi toți. Numai atunci îmi înfloresc gândurile. Când sunt singur, zău, Ionel, parcă mă simt copil. Am temeri, sfieli, incertitudini… Dar nici nu e bine, aşa cel puțin cred eu, să transformi în subiect de discuție un gând. Mai am de făcut o ultimă verificare, înainte, poate, de a vă oferi linişti sau nelinişti… Ah… dacă s-ar fi petrecut totul cu câteva săptămâni mai devreme!

– Sau acum doi ani, când eram în căutarea Laurei, îşi aminti Ionel. Cine ştie peste ce sirenă vom da acum!

Norii unei nostalgii trecătoare acoperiră pentru o clipă vederea lui Victor. Ionel îl văzu cum îşi scutură capul, parcă pentru a se descotorosi de o greutate. Când ajunseră în dreptul cortului străin, cei doi îl zăriră pe asistent umflând o saltea de cauciuc. Rezemate de cort se aflau o sumedenie de unelte de pescuit. Făcură amândoi semne de salut cu mâna, dar nu primiră niciun răspuns.

– Sunt sigur că ne-a văzut, şopti Ionel. L-am zărit când şi-a întors capul spre noi. Ciudat!

La țărm îi aştepta Tic. Prâslea era cam supărat. Furat de nişte treburi care-l îndepărtaseră de corturi, nu asistase la plecarea bărcii în prima ei misiune. Şi nimeni altul nu dorise cu atâta ardoare să-i facă botezul. Din mândrie, nu-şi mărturisi supărarea. Victor însă îl pricepu şi-l invită la o plimbare de recunoaştere, cu barca, pe lac.

„Un surogat de plăcere, îşi spuse Tic în sinea lui. Eu trebuia să inaugurez barca. Eu şi cu Ursu.”

Bineînțeles că primi invitația lui Victor, ba chiar se prefăcu bucuros. Victor profită de faptul că erau singuri şi-i spuse pe şoptite:

– Nu fi supărat, Ticule. N-am făcut noi prima incursiune cu barca. A mai folosit-o cineva astă-noapte. Nu ştiu cine, nu ştiu pentru ce. Nu ştiu decât că Țombi n-a lătrat… Dar asta o ştii şi tu…

Tic trecu fulgerător în revistă pe toți cei de lângă corturi, apoi se uită în ochii lui Victor. Dar, văzând nepăsarea acestuia, tăcu şi nu găsi altceva mai bun de făcut decât să-i urmeze exemplul.

Lângă corturi se confecționau geamanduri din nişte trunchiuri găsite undeva pe malul mării de Ursu. Tot el le cărase. Tot el le tăiase în bucățele cu securea care nu lipsea niciodată din bagajele cireşarilor, tot el, la sugestia Luciei, le dăduse anumite forme (cuburi, paralelipipede, piramide, sfere), pentru a fi mai lesne deosebite, dar mai ales pentru a fi transformate în elemente precise de direcții şi calcule.

Ideea ingenioasă a Luciei îl mai învioră pe Victor, fără să-i alunge cu totul frământarea.

– Ar fi bine să le şi numerotăm, sugeră el. Cubul 1, cubul 2, cubul 3 şi aşa mai departe… Sau mi se pare că am sosit cu întârziere.

Balizele fuseseră numerotate. Numai că numerele nu se distingeau prea bine, pentru că în ambele corturi nu existau decât pantofi negri sau maro.

– Şi tenişii mei albi! țipă Ionel. Voi credeți că mama nu mi-a pus în bagaje vopsea albă? Dacă într-un minut nu sunt cu ea înapoi…

Se întoarse triumfător, ținând în mână un borcan plin, care ar fi ajuns pentru vopsitul ambelor corturi, nu pentru imprimarea câtorva numere pe lemn. Existau şi frânghii pentru legarea balizelor (fetele cumpăraseră din oraş câțiva colaci în plus), şi cuie pentru a fi preschimbate în scoabe prin care să treacă frânghiile, şi securea cu care să bată cuiele, dar nu existau bolovani cu care să fixeze geamandurile pe fundul apei. Aceasta era problema. Pietricele şi chiar pietre mai mari se găseau pe plajă, dar bolovani care să atârne greu nu se vedeau nicăieri. Țărmul nu era pietros în acele locuri, sau poate era mai în adânc.

– Poate găsim în Gorgan, spuse Victor. Nu trebuie neapărat să dezgropăm morții, dar n-ar strica să scrijelim scoarța Gorganului.

Fetele şi Dan rămaseră la legatul funiilor şi numerotarea geamandurilor, iar ceilalți plecară, în cap cu Ursu, spre Gorgan. Lopata

mică, mânuită însă cu îndemânare de Ursu, făcu la iuțeală câteva gropi de sondaj. Într-una dintre aceste gropi, la poalele movilei şi foarte aproape de învelişul ierbos, lopata se izbi de ceva tare. În câteva minute apăru, în toată splendoarea lui, un bolovan, pe care însă nici Atlas nu l-ar fi putut ridica pe umeri. Din fericire, în jurul gigantului, se aflau o sumedenie de puişori, adică nişte bolovani cât toate zilele.

– Putem să-i cărăm cu barca, spuse Tic insinuant.

– Şi până la barcă? întrebă Ionel. Mă doare inima când mă gândesc la cineva…

– Tot cu barca! spuse Tic. Pentru că pe mine mă doare cu adevărat inima, nu poetic. Dar nu cu barca aia. Cu zdreanța. Măcar să facă şi ea ceva înainte de a o îngropa.

Ursu, care de câteva clipe se uita într-o anumită direcție, spuse oarecum alarmat:

– Asistentul se uită cu binoclul la noi. Aici, unde suntem noi acum.

– Poate că binoclul lui e mai slab decât al tău, Ursule, se grăbi Ionel să facă o rectificare, cu care rămăsese, nu demult, dator.

Victor şi Tic se aflau cu barca pe lac. Ultimul îşi luase şi aparatul de scafandru, în speranța că va avea câteva clipe de răgaz, pentru a-şi verifica aptitudinile de pescar subacvatic. Mai cu voie, mai fără voie, Victor îi ucise însă zelul.

– Avem treabă, Ticule. Trebuie să organizăm la repezeală câteva sondaje în diferite puncte ale lacului, pentru a ne face o idee asupra fundului. De echipament poate c-o să avem nevoie, dar de puşcă nu prea cred.

– Şi puşca face parte din echipament. Dar dacă tu nu crezi…

Pauza suna ca o rugăminte, dar Victor n-o luă în seamă. Părea foarte grăbit în tot ceea ce făcea.

– N-avem timp de pierdut nicio secundă, Ticule, înțelegi? Mi-e teamă că timpul vă căpăta şi mai mult preț după explorarea noastră aici.

Şi sondajele cu sfoară şi scufundările confirmară temerea lui Victor. Rezultatul lor era aidoma rezultatului primei explorări a mării, făcută în ziua sosirii.

– Să încercăm mai departe, spuse el, nu pentru că mai am vreo speranță, dar ca să ne facem datoria până la capăt.

Barca înaintă spre largul lacului. Sforile aruncate din loc în loc indicau aceeaşi adâncime şi aceeaşi neregularitate a fundului. Erau gropi şi dâmburi submarine de nisip la fel de adânci, la fel de înalte ca dâmburile şi gropile de la marginea mării.

– Asta-i, Ticule, oftă Victor. Am bănuit şi, din nefericire, bănuiala s-a adeverit. Fundul mării şi fundul lacului seamănă ca două picături de apă. De fapt, nu e nimic ciudat în asta. Era o lege să se prezinte aşa.

– Nici mie nu mi se pare ciudat, spuse Tic. Nu ştiu ce te face pe tine să afişezi… expresia asta. (Ar fi vrut să spună „mutra asta”, dar îşi corectase expresia în ultima clipă.)

– Tic! Vezi bucla asta pe care-o face lacul? Ochiul acesta spre care mergem?

– Da! Seamănă exact cu ochiul pe care-l face marea la Gorgan, ochiul pe care trebuie noi să-l cercetăm, adică ochiul în care trebuie să găsim… Palatul de cleştar.

Ultimele cuvinte Tic le rostise în şoaptă. Emoție? Neîncredere?

– Oare avem noi timp să-l cercetăm pe îndelete? În aşa fel, ca să nu rămână nicio groapă necunoscută, niciun dâmb nescurmat?

– Ştiu că e nevoie de mult timp, răspunse Tic serios. Dar, de, poate mai dă norocul şi peste noi. Putem să facem cu totul abstracție de factorul noroc?

Întrebarea lui Tic fusese rostită cu acelaşi ton grav. Victor schiță un zâmbet înainte de a răspunde:

– De bună seamă că intră şi norocul în calculele noastre. Dar ştii cum e norocul acesta? Cum să-ți spun eu? Ca şi cum ai avea o carte cu trei sute de pagini, să spunem, în care ştii că o pagină e esențială pentru tine. Deschizi cartea la întâmplare. Ai şanse unu la trei sute să dai exact peste pagina care te interesează. Dar dacă nu dai peste ea şi continui cu acelaşi sistem? Nu, Ticule! Şansele nu se dublează, ci se împuținează. Poți să deschizi cartea de zece ori la aceeaşi pagină, continuând sistemul.

– Înțeleg ce vrei să spui şi sunt de partea ta. E mai bine, e mai sigur, să pornim de la început, să căutăm pagină cu pagină…

– Sau de la sfârşit, adăugă Victor. În cazul nostru, putem să începem şi de la sfârşit şi de la mijloc şi din orice loc, cu condiția să punem semn în acel loc şi să continuăm căutările sistematic, pentru a nu ne întoarce

înapoi, pentru a nu ne irosi timpul şi puterile. Ochiul din fața Gorganului e cartea noastră. Putem deci începe cercetările din orice loc.

– Cu condiția să însemnăm locul şi să le continuăm sistematic. În acest scop se fac geamandurile, nu? Avem mari şanse să dăm peste… Ştii tu peste ce…

– Nu, încă nu ştiu… Dar să revenim la ceea ce ne doare. Până acum câteva minute, situația era aceea pe care ai rezumat-o tu, Ticule.

– Nu eu, tu ai făcut raționamentul… Şi de ce până acum câteva minute?

– Pentru că o anumită temere a mea s-a confirmat definitiv acum câteva minute, prin cercetările pe care le-am făcut aici…

Pauza intenționată de la sfârşitul frazei îi dădu răgaz lui Tic să se gândească. Şi, deodată, simți cum îl apucă un tremur. Gândul făcuse circuitul prin corp.

– Da, Ticule. Acum nu avem o singură carte. Asta-i. De ieri mi-am dat seama, de când Ionel mi-a spus că a văzut din larg numai apă şi din depărtare țărmul. Iar eu, astăzi dimineață, din barcă, am văzut acelaşi lucru. Apă, apă, apă. Limba de pământ e atât de îngustă aici, la Gorgan, încât din larg nu se vede nici măcar o linie. Parc-ar fi peste tot aceeaşi apă, apa mării. Turnurile acelea au fost văzute în apă, Ticule, nu în mare sau în lac. Prin urmare, ele pot să existe şi în mare, şi în lac.

– Doamne! se înfioră Tic. Atunci, atunci… ce e de făcut?

– Asta-i! Acum avem două cărți. Ştim că într-una dintre ele se află o taină esențială pentru noi. În care dintre ele? Putem noi să aruncăm una sau alta? Putem noi să reținem una sau alta la întâmplare? În care dintre ele e pagina noastră? Pentru că n-avem timp să le răsfoim cu atenție pe amândouă…

Tic era profund îndurerat. Parcă întreaga sarcină a alegerii cădea pe umerii lui. Îşi frământa mintea în fel şi chip.

„Trebuie să fac ceva! Trebuie neapărat să fac ceva!” îşi jură cu toată ființa.

3

Geamandurile erau gata. Semnele de lemn fuseseră legate cu funii lungi de bolovani.

– Mai bine mai lungi decât mai scurte, spuse Lucia. Ca să ajungă semnele până la suprafață.

Nu se făcu însă risipă de frânghie. Lungimea funiilor nu era aceeaşi la toate geamandurile. Varia, e drept, cu diferențe mici. Dan se îngrozi la un moment dat gândindu-se că, dacă numai zece balize au nevoie de zece metri de frânghie, s-a irosit de la bun început întreaga provizie.

– Ce ne facem cu gropile? întrebă el. N-o să ne ajungă funia.

– Foarte simplu, îi răspunse Lucia. În gropi nu punem geamanduri. Nu înțelegi că ele nu trebuie să ne indice adâncimea, ci locul cercetat, sau care trebuie cercetat?

– Aaaa! pricepu Dan. Astăzi sunt cam neghiob. Gata! Gata! Am priceput. Stați să le număr.

– Optsprezece! îl ajută Ionel. Patru piramide, patru pătrate, patru paralelipipede, patru conuri şi două sfere!

– Şi credeți că ne vor ajunge? întrebă din nou Dan.

– Şi zece ne-ar ajunge, îi răspunse tot Lucia, privindu-l cu un aer întrebător. Pe măsură ce terminăm de cercetat o porțiune, n-avem decât să mutăm geamandurile, lăsând doar una sau două pentru recunoaştere.

– Într-adevăr, sunt în plină criză de cretinism, recunoscu Dan. Noroc că nu-i Tic aici.

Lucia şi Ionel întocmiră un plan de aşezare a geamandurilor în apă. O linie de piramide, zece metri mai departe, o alta de pătrate, după zece metri una de paralelipipede, după alți zece metri, ultima linie de conuri. Sferele urmau să fie folosite în locurile „interesante”. Planul de dispunere a balizelor intră în posesia lui Ursu, care deja transportase în barcă primul grup de geamanduri.

Înainte de a porni în larg, Ursu se mai uită o dată la cortul străin, apoi le spuse celor care rămâneau pe mal:

– De astă dată asistentul se uită cu binoclul la noi. Adică şi la corturi şi la barcă.

– Prea indiscret! se înfurie Dan. Aş face o propunere, dar mi-e teamă să nu mă acuzați de tembelism. Ei şi! Cu orice risc… Ce-ar fi să se ducă cineva în vizită la el? Cineva mai serios, nu Tic… Bine că nu-i aici!… Ce

spuneți?… Nu, nu o vizită oficială, mai degrabă una oficioasă, aşa, ca o trecere întâmplătoare pe acolo… „Bună ziua, bună ziua… e cald, e apa bună… am văzut un peşte… un rinocer”… mă rog, un subiect de conversație… O fată poate mai uşor să-l tragă de limbă.

– Prin urmare, ai propuneri concrete, îl zgândări Ionel.

– Aş rosti eu numele Mariei, dar mi-e teamă de urechi… nu de-ale mele… de-ale frățiorului… Dacă aude c-am propus-o eu… atunci pot să mă gândesc şi la urechile mele…

Maria părea nehotărâtă, dar nehotărârea ei însemna un mare câştig pentru cauza cireşarilor. Din moment ce nu se simțise ofensată, din moment ce nu manifestase niciun gest de repulsie…

– Gândeşte-te! o încurajă Dan. Poate scapă vreo vorbă, poate zăreşti tu ceva… În orice caz e timpul să ştim limpede ce e cu el. Din moment ce face parte din peisajul înconjurător, a devenit, volens-nolens, un loc care trebuie explorat. Eu cred c-avem datoria…

– Şi eu cred că trebuie să ne limpezim, îi susținu Ionel ideea. E un aliat, un duşman, un rival, sau un simplu om în concediu?

– Cu binoclul şi cu drăciile alea pe care voi le credeți unelte de pescuit? îl persiflă Dan. Aici se ascunde o taină… Nu e vorba de ce căutăm noi, ci de tip… Zău, Maria, dacă aş fi în locul tău, l-aş face acum să care bolovani şi, după ce termină de cărat, să ne gătească prânzul… că m-a apucat o foame de parcă aş fi făcut eu ceea ce am spus că ar face el, dacă aş fi în locul tău…

– Şi cum vreți să mă duc până acolo? Înotând?

– Psss! sări Dan, fericit că Maria îi acceptase ideea. Te duci înotând până acolo, îți bagi capul în apă. Ei şi ce dacă o să-ți uzi puțintel părul? Şi începi să strigi: „Ajutor! Dan…” Numai să nu-l cheme şi pe el Dan!… Atunci intră la idee…

– E tot ce ai găsit rău în planul tău? râse Maria. Chiar dacă aş fi pe cale să mă înec, n-aş deschide gura nici pentru o literă…

– Vrei să spui pentru o vocală… Sau, du-te pe plajă ca şi cum ai avea ceva treburi într-acolo… De pildă, să vezi dacă e mai cald… Exact! Poți chiar să-l întrebi: „E mai cald aici decât la noi?” Şi, dacă se uită chiorâş la tine, îi explici: „Doar v-ați uitat cu binoclul…” Glumă, râsete, zâmbete şi gata! Discuția a şi început… Dar nu, nu, să nu vorbeşti la plural… Aşa la persoana a treia… Să nu-l întrebi, de pildă: „Cum vă numiți?” Ci să

spui cam aşa: „Ce bine e când omul are nume”… Sau: „Numele se poate rosti şi cu voce tare…” Sau: „Nu-i aşa că Maria e un nume frumos?” În sfârşit, se poate vorbi multă vreme la persoana a treia.

Maria însă plecase. Mergea pe țărmul mării, prin apa care-i ajungea până la glezne, încovoiată, cu capul plecat. Căuta scoici. Dar în loc de scoici, găsi altceva. Poate că s-ar fi întors să-şi anunțe prietenii. Era însă atât de absorbită de căutare, că uită orice altceva. Întâi văzuse o mărgea roşie, pe urmă alta, tot roşie, apoi alta, tot roşie, apoi una verde, una iar roşie, una albastră, una albă, şi iar roşii, multe, multe. Erau mărgele, unele găurite la mijloc, parcă pentru a se trece ața prin ele. Unele rotunde, altele cilindrice, altele ca nişte mosorele, altele îngemănate. Erau boabe de mărgean. O dată la zece, douăzeci de ani, marea le lua de cine ştie unde, le prindea în rădăcini de plante şi le arunca împreună cu rădăcinile la țărm.

– Va să zică a ales o altă cale, spuse Dan. Numai să nu-i anchilozeze spatele.

Maria nu simțea însă nicio durere, deşi poziția în care căuta era extrem de incomodă. Ea n-avea ochi, n-avea gânduri decât pentru mărgelele acelea ascunse prin tufe, prin nisip, sau chiar plutind prin apă. Descoperi şi mărgele de alte culori şi mărimi: albe-străvezii, gri, albe ca laptele sau translucide, unele mari cât un bob de mazăre. Nu mai văzuse până atunci asemenea daruri ale mării. I se părea că a dat peste cel mai prețios tezaur din lume. Culegea boabă cu boabă, degetele scormoneau în nisip, scuturau tufe, strecurau apa mării. Fiecare boabă îi umplea inima de bucurie. Scoase din nisip şi o scoică. Carapacea unei scoici, pentru a-şi depozita prețiosul tezaur. Le număra una câte una. Erau multe, dar voia şi mai multe, şi mai frumoase, şi mai mari.

– Doamne, ce înfumurată! spuse Dan, care o urmărea cu privirile. S-a-ntors cu spatele la el. Brrr! Na! A plecat mai departe, şi tot cu capul în jos. Am avut şi eu o dată o idee genială şi… Dacă nu s-a găsit cine să mi-o interpreteze!

Maria căuta şi strângea boabă cu boabă şi, de la un timp, nu se mai uita la mărgelele roşii. Erau prea multe. Căuta boabe verzi, boabe albe, boabe roz, albastre, gri, translucide, transparente, şi mai ales boabe mari, pe care le numise „giganți”, şi mai ales boabe gemene, câte trei,

patru, unite într-un corp. Asistentul se uita după ea şi clătina capul cu compătimire: „Atât de tânără şi atât de… Câtă îndrăzneală!”

Ultimele silabe i se opriră în gâtlej. Ajunsese şi el la marginea apei şi privirile lui descoperiră, cu totul întâmplător, o boabă roşie, apoi alături una verde, şi încă una roşie, şi încă una roşie, şi una albastră, şi alta verde. Era bucuros ca un copil de şcoală. Ştia că sunt boabe de mărgean, ştia că de douăzeci de ani marea nu mai adusese mărgean la țărmuri. Începu să caute şi el, smulse şi el o scoică din nisip, pentru a-şi depozita tezaurul. Căuta mereu aplecat, uneori îngenunchea, scutura tufe, rostogolind în nisip zeci de boabe de toate culorile.

– Fantastic! îşi spuse Dan de la postul lui de observație. Aşa ceva nici în filme nu poate fi văzut! Şi el se preface că ar căuta scoici şi se duce drept către ea… Am înnebunit eu sau ei?

Cei doi căutau cu înfrigurare prin nisip şi prin tufe. Se văzuseră ca nişte umbre, dar nici nu ridicară privirile unul spre celălalt. Căutau cu înverşunare. Din când în când doar se priveau cu coada ochiului şi îi cuprindea o sfântă invidie pentru succesul celuilalt. Se apropiau de o tufă plină de mărgele de toate culorile. Ajunseră amândoi în acelaşi timp la tufă şi nu mai putură evita, ca acolo la Histria, ciocnirea. Amândoi scăpară scoicile din mână. Boabele culese cu atâta trudă se amestecară între ei şi apoi toate cu nisipul. Abia atunci îndrăzniră să se privească, dar privirile amândorura exprimau o teribilă ură.

– Acum gata!… spuse Dan de la acelaşi post de observație. Dac-au ajuns să se şi sărute într-un timp atât de scurt! Sau câştigăm un aliat, sau avem prilejul să admirăm o iscoadă dublă.

4

Problema lui Victor deveni imediat problema tuturor cireşarilor. Şi în timpul prânzului, dar mai ales după-masă, nu se discutase nimic altceva decât problema celor două cărți, după denumirea pe care i-o dăduse Tic.

– Şi totuşi, trebuie să facem ceva! spuse Lucia. Nu putem să contemplăm cele două cărți, mulțumindu-ne doar cu bucuria de a şti că

în una dintre ele se află o pagină superbă, *adresată nouă*. Trebuie să căutăm pagina!

– În care carte? întrebă Ionel. În cea din dreapta sau în cea din stânga?

– Mai multe şanse am avea în cea din dreapta, răspunse Lucia. Aşa cred eu… Aşa simt eu…

– Şi eu aş fi înclinat să caut în cea din dreapta, spuse Victor la rândul său. Rămâne totuşi o carte necercetată. Dacă nu m-ar îngrozi acest gând! Cum aş putea să scap de el? Şi dacă tocmai în stânga se află pagina noastră?

– Visul nostru, şopti Maria.

– Da, visul nostru, repetă Dan, uitându-se cu coada ochiului în direcția cortului străin.

Mişcarea lui Dan nu scăpă neobservată.

– Mai bine am culege mărgean, spuse Maria. Nici nu vă închipuiți cât de uşor te prinde pasiunea culesului. E de ajuns să vezi o singură boabă în nisip.

– Altă problemă? zise Ursu. Parcă n-am avea atâtea pe cap. Ei, ce carte alegem?

– Timpul! Timpul! repetă Victor obsesia sa. Şi suntem prea puțini şi avem prea puține mijloace de cercetare… Şi groaza permanentă că pagina ar putea să fie în cealaltă parte, nu în cea pe care o răsfoim!

– Poate că vin ajutoarele, îşi aminti Lucia. Prichindelul şi Laura. Dar când vin şi cu ce ne pot ajuta ei?

În clipa aceea se aprinse fulgerul unei idei în mintea lui Tic.

– Eu trebuie să plec, spuse el. Simt nevoia să iau aer. Până deseară mă întorc.

Toți se uitară la el ca la un smintit. Tic era însă foarte grav.

– Nu cred c-o să vă lipsesc. M-a prins cheful de plimbare. V-am spus. Mă întorc deseară.

– Singur? întrebă Dan într-o doară, sau cu…

– Sau cu… ce? îl imită Tic, îngroşându-şi vocea. Sigur că singur. Mă întorc deseară singur… Parc-ar fi titlul unui film, nu? Dar e numai primul act al filmului. Hai, Țombi!

5

Şi Tic porni din nou singur prin arşiță. Iarăşi invocarea zeiței celei oarbe, Fortuna, iarăşi autostopuri, drumuri încâlcite, colb, mulțumiri, saluturi, alte drumuri (de fapt exagera Tic, pentru că drumul era destul de drept şi asfaltat) şi în sfârşit portarul mustăcios, înalt, cu cizme în picioare…

– Sunt fratele lui Teodor T. Fratele mai mare. Tic F.

– Aha! Pezevenghiul ăla! Mi se pare că l-au ales responsabil cu nu ştiu ce. Că a plecat azi cu un instructor după nişte autobuze. E la pavilionul trei.

– Mulțumesc! Aveți nişte mustăți invulnerabile!

– Şi cizmele?

– De-a dreptul mustăcioase… Dacă mă caută o maşină, îi spuneți să m-aştepte. Am lăsat-o în pană.

Teodor T. era în pavilionul trei. Sări de pe o estradă, de unde conducea un cor, direct în brațele lui Tic. Adrian şi Matei, deşi amândoi altişti, lansară accente de sopran:

– Tic! Ura! Tic!

Dirijorul corului, Teodor T., le dădu voie să treacă în apropierea lui Tic. Ceilalți membri ai corului primiră recreație, cu scopul de a-l găsi pe Sandu. În trei minute, cincisprezece copii cu numele de Sandu se prezentară la pavilionul trei. Rămase cel veritabil.

– Ce faceți în grădinița asta cu flori şi portar? întrebă Tic.

– Minuni, răspunse Teodor T., adică de toate şi mai ales veselie. Ca-n vacanța mare. Voi?

– La fel… cu mai multă variație. Adică mai facem şi puțină ştiință, nu numai distracție.

– Ha, ha, ha! În vacanță?… De ce nu aşteptați şcoala?

– N-ai nicio grijă, nu disecăm scoici şi nu cercetăm sistemul nervos la peşti. Facem explorări.

– Ce explorați?… Valurile, întinsul mării…

– Nu! Fundul mării. Cu sonde de sfoară, cu scafandri, cu bărci de cauciuc. Aşa ne-am propus noi. Să întocmim o hartă a fundului dintr-un golfuleț al mării. Fiecare groapă, fiecare dâmb de nisip. Precizie, calcule,

centimetri. Curiozități. Am găsit până acum trei sticle cu mesaje. Dar nu în mare. Într-un lac. Trebuie să mai fie câteva, dar ne-am plictisit.

– Ce fel de mesaje? De la cine?

– De la nişte marinari de prin 1820. Unele chiar din 1819… Probabil le-a depozitat acolo apa.

Parcă se aşternuse în fața lui Tic un covor de jar, iar cei cu care vorbea stăteau cu picioarele goale pe acel covor.

– Şi ce scrie în mesaje? În ce limbă?

– Fiecare era scris în trei, patru limbi. Dar s-ar putea să nu mai fie… Noi n-am mai găsit.

– Da! Spui tu aşa… şi ce scrie?

– Salutări, felicitări… Nu contează ce scrie… Mai mult emoția. Cauți fundul… Dai peste o sticlă… Indici pe hartă exact locul unde ai găsit-o… Nu-mi închipui că mai sunt… aşa cred eu… Dar e un profesor, un specialist în mesaje, care şi-a instalat cortul acolo. El ar putea să ştie mai bine şi ar putea să le descifreze. Nu sunt sigur, dar eu cred că pentru mesaje a venit. Incognito…

– În ce loc? Unde? Hai, spune-ne şi nouă.

– N-am voie. Dacă spun şi se află… Ştiți, gata, mi-am pierdut cuvântul. Şi nici nu cred că se mai găsesc sticle… Precis că nu se mai găsesc… Aşa, ca să facă nu ştiu cine o hartă a fundului mării, nu merită…

– Hai, spune! Nu scăpăm nimănui niciun cuvânt. Ca mormântul! Ce, nu putem şi noi să facem o hartă? Cine o să ştie că mergem după mesaje?

Tic deveni brusc categoric:

– Nu! Imposibil. Trebuie bărci, supraveghetori, autobuze… Doar nu vreți să fugiți din tabără?

– Avem de toate. Şi bărci, şi supraveghetori, şi autobuze… De ce să n-avem şi mesaje?

– Nu se poate! V-am spus! V-am spus. Dacă se află? Nu! Nu pot să-mi pătez obrazul.

Numai după ce se rugară de el cu lacrimi şi promiseră de o sută de ori solemn că nu vor scăpa nimănui vreun cuvânt despre mesaj, Tic parcă se îndură şi deveni mai indulgent:

– Ştiu eu? Şi dacă nu găsiți nimic? V-am spus doar…

– Ne alegem cel puțin cu o hartă a fundului. Trebuie să fie foarte interesantă. Relief submarin, gropi, dâmburi, vegetație… Cum de nu ne-a venit în gând până acum?… Şi – cine ştie? – poate găsim pe undeva o sticlă de două sute de ani… Spune-ne, hai! Nu mai fi atât de crud.

Tic oftă învins şi le spuse locul. Apoi vorbiră despre altele. Dar simțea, din nerăbdarea gazdelor, că vizita lui, chiar dacă nu era cu totul neagreată, în orice caz se cam prelungise. Plecă, după ce le atrase şi mai ferm atenția să nu scape niciun cuvânt despre mesaje.

Jumătate de oră după plecarea lui, în toată tabăra se vorbea numai în şoapte. Un sfert de oră mai târziu, se prezentă un băiat în biroul instructorului, cu propunerea ca a doua zi, pentru că tot trebuia să facă o excursie spre Histria, să se oprească cu autobuzele la marginea unui lac, pentru a întocmi o hartă a fundului.

– Instruire şi delectare, spuse în încheiere băiatul, care nu era altul decât Teodor T.

Veniră apoi alții, şi alții. Apoi doi instructori care avuseseră program. Apoi directorul taberei, cu un aer vesel:

– Ce-ați spune să ne oprim mâine la marginea unui lac şi să-i punem pe băieți să facă o hartă a fundului? Bărci doar avem. Mi se pare vreo douăsprezece, nu?

6

Cireşarii descoperiseră un petic de verdeață pe fâşia îngustă de nisip care despărțea Gorganul de lac. Se aşezaseră toți acolo în aşteptarea lui Tic. De acolo priviseră asfințitul, acolo simțiseră cum le dau târcoale primele umbre ale înserării, acolo îi găsise primul val de întuneric. Silueta fântânii dispăruse în noapte şi valurile de întuneric se apropiau tot mai mult.

– Dacă n-a venit până acum, zise Ionel, eu cred că va aştepta dimineața pentru întoarcere.

– Şi eu cred la fel, întări Lucia.

Ursu clătină din umeri, dar nu spuse nimic. Înțelese că prietenii lui vor să se întoarcă la corturi, dar nimeni n-avea curajul să facă primul

pas. Rămaseră mai departe la poalele tumulului scitic, înconjurați de o tăcere deplină. Liniştea nu dură însă multă vreme. De undeva, din partea cealaltă a Gorganului, dinspre mare, răzbătea un zgomot de paşi. Când întoarseră capul, tinerii avură impresia că în vârful vechiului mormânt se înălțase o statuie neagră. Identificară repede apariția neaşteptată. Era asistentul. Dar şi acesta îi descoperise acolo, în grup, la poalele Gorganului.

Surpriza ținu doar câteva clipe. Cineva trebuia să facă un gest de apropiere. Îl făcu asistentul. Coborî fără grabă din vârful movilei şi se aşeză, după un „bună seara” rostit cu voce înceată, lângă cireşari, la marginea peticului de verdeață. Cu toate acestea, stinghereala neaşteptatei întâlniri nu se risipi. O simțeau şi toți voiau s-o îndepărteze. Dan făcu prima tentativă:

– Am întârziat aici discutând despre… Ovidiu.

– Da, spuse asistentul. Uneori despre el e bine să se vorbească în şoaptă…

Dan înțelese imediat eroarea pe care o făcuse. Noaptea, pe marginea unei mări liniştite, în pustiu, vorbele se aud de la mari distanțe. Dar nu se gândi să repare eroarea. De vreme ce conversația tot începuse, de vreme ce oaspetele nu numai c-o acceptase, dar într-un fel o şi încuraja, simți imboldul de a mai spune ceva:

– Ne închipuiam că poate s-a uitat şi de-aici uneori la corăbiile care-i aduceau veşti şi care-i purtau tristețile. Dumneavoastră credeți c-a stat tot timpul în Tomis?

Asistentul nu răspunse imediat, dându-i răgaz lui Dan să-şi descopere inabilitatea.

– Aaa! da! Îmi aduc aminte, se repezi Dan. Undeva, Ovidiu parcă spune: *„Oraşele vecine îmi dau aceeaşi cinste”*[8]… acolo unde se laudă că e „scutit de dări”.

– Da, confirmă asistentul. În scrisoarea către Graecinus din cartea a patra.

– Cunoaşterea lui Ovidiu, întrebă Lucia, e obligatorie pentru arheologi?

Asistentul întârzie iarăşi cu răspunsul, de astă dată căutând să descopere dacă întrebarea Luciei nu ascundea şi ironie.

– Am vrut… cum să spun? începu să se bâlbâie Lucia, ceea ce nu era deloc în firea ei.

– Nu, răspunse asistentul, convins de sinceritatea întrebării. Nu e obligatorie, dar e necesară. Pentru că… pentru că e singurul mare poet al antichității în opera căruia abundă informații despre aceste meleaguri şi mai ales despre cei care le stăpâneau, despre geți.

– Oare chiar a scris o carte de versuri în limba geților? întrebă Ionel.

– Răspunsul se află în opera lui Ovidiu. E afirmativ, clar, sigur.

– Îmi aduc şi eu aminte, spuse Ursu. Dar îmi aduc aminte şi de gustul amar pe care mi l-au lăsat poeziile lui. Atât de frumoase şi atât de jalnice şi de tânguitoare.

– Da, asta-i drama noastră, reluă asistentul. Poate că e mai mare decât drama lui Ovidiu. Tot ce a scris aici, pe țărmurile Pontului, e jalnic, tânguitor. Fiecare zi pe care a trăit-o aici, fiecare vers pe care l-a scris aici, aproape totul era legat de marea speranță a reîntoarcerii. Aproape fiecare poezie pleda pentru revenirea lui în patrie. Şi, ca să nască înțelegere, compasiune, zugrăvea totul în culori întunecate, jalnice. Fiecare cânt pare argumentul unui discurs neîntrerupt, cu care un mare orator îşi susține cauza. Dacă versurile lui nu s-ar fi supus toate şi nu s-ar fi integrat în această pledoarie, am fi rămas cu informații mult mai numeroase şi mai adevărate despre „geții cei sălbatici”.

– Da’ nu era de înțeles? se răzvrăti Maria. Cel mai gingaş suflet poetic al Romei să fie azvârlit cu atâta cruzime… Cum să nu strige? Cum să nu plângă?

– E adevărat că versurile lui se scriau pe ziduri şi se recitau în piețe publice? întrebă Dan.

– Da. Dar nu versurile din *Metamorfoze* sau din *Faste,* ci cele din *Amores* şi din *Ars amatoria*.

Îndurerată, Maria încercă încă o dată să ia apărarea lui Ovidiu:

– Dar nu spune el undeva că aceste versuri… mi se pare că spune aşa:

„… nu calcă nici legile romane
Nici rău nu le învață pe junele soții.”

– Da, zâmbi asistentul. Şi mi se pare că mai adăuga câteva versuri:

„Eu cânt numai amorul cel după cuviință:
Niciun păcat nu este în ceea ce eu cânt.”

În pledoaria pe care i-o trimite de pe țărmurile Pontului lui August, are grijă Ovidiu să invoce aceste argumente. Dar se pot citi şi alte versuri: galante, frivole, pline însă de grație şi de gingăşie. Ovidiu nu se sfieşte să spună undeva:

„Dar să termin: pe toate frumoasele din Roma,
Pe toate le doreşte amorul meu aprins!”

– Doamne! se înfioră Maria. Cum putea să spună aşa ceva?

– Pentru că era răsfățatul Romei. Pentru că, de la publicarea primei opere, numele lui a devenit un nume de legendă. Pentru că, într-o vreme când trăiau în lume toate gloriile literare: Tibul, Horațiu, Properțiu, Virgiliu, el devenise celebru, cucerise, aşa cum îi plăcea să spună: „toată gloria care nu se acordă decât morților”. Versurile lui se scriau pe ziduri, se citeau în piețe publice la vârsta când… dar să-l lăsăm pe el să ne-o declare: *„abia mă răsesem o dată sau de două ori”*. Era tânăr, bogat, frumos, era celebru, era idolul tineretului roman. Îşi permitea orice. Nu voia să respecte tradițiile, nu voia să-şi câştige prin arme *„cununa prăfuită”,* nu voia să-şi *„prostitueze glasul”* în luptele din for.

– Aceste concepții nu l-au pus oare în conflict cu August, cu concepțiile severe, austere ale acestuia?

– Greu de răspuns. Dacă ne străduim să-l înțelegem pe August, care n-a pregetat să-şi exileze fiica şi apoi nepoata pentru încălcarea legilor morale, trebuie să ne străduim să-l înțelegem şi pe Ovidiu. Nu vreau să-l idealizez. Eu însă cred că Ovidiu nu a văzut dragostea ca un scop în sine, ci s-a considerat cântărețul ei. Amintiți-vă de celebrul epitaf:

„Sub astă piatră zace Ovidiu, cântărețul
Iubirilor gingaşe…”

El a cântat dragostea poate cu ajutorul unor note care depăşeau epoca, a cântat dragostea ca o permanență a lumii şi în aceasta constă

universalitatea şi eternitatea operei sale. Secole după secole, Ovidiu a subjugat şi a influențat literatura lumii cu *Metamorfozele* şi *Fastele*. A ajuns până în timpurile moderne. Se credea că steaua lui a pălit. Şi deodată Ovidiu e din nou descoperit, de astă dată versurile sale despre dragoste, ca o simțire modernă. E etern şi prin acest sentiment etern în slujba căruia a oficiat.

A şi spus cândva:

„Aceasta mi-e averea: să preamăresc femeia,
Să-i fac iubitei mele renumele etern.
Veşminte, pietre scumpe şi aur s-or distruge,
Dar faima ei în versuri, etern va străluci.”

Ovidiu a creat-o pe Corinna, întruchiparea femeii dintotdeauna şi i-a jertfit acestei necunoscute galanterii, capricii, frivolități. Dar dragostea lui profundă, adevărată a dăruit-o unei singure femei, cu conştiința şi mai ales cu dorința de a o înălța prin dragostea lui la nemurire. Ei îi închină aceste versuri:

„Tu care-mi eşti mai dragă decât îmi sunt eu mie,
Cusururi multe soarta îmi va găsi; se poate,
Dar tu vei fi vestită prin chiar talentul meu.
Tu ai putea acuma să pari nefericită,
Dar multe-au să dorească să fie ce eşti tu;
Fiindcă-ai fost părtaşă la chinurile mele,
Te-or ferici pe tine şi te-or invidia.
De ți-aş fi dat avere, nu ți-aş fi dat atâta.
Nimic nu ia cu sine când moare cel bogat,
Dar eu un nume veşnic ți-am dat: un dar mai mare
Decât acesta-n viață eu nu puteam să-ți fac.”

Şi aceste versuri le-a închinat soției lui.

– Atunci de n-a venit după el la Tomis? întrebă Maria.

– Aceasta e una dintre cele trei mari enigme ale dramei lui Ovidiu. Opinia îndeobşte admisă este că nu i s-a dat voie. Să nu uităm că Fabia,

soția lui, descindea din una dintre cele mai celebre familii romane. Era rudă şi cu August.

– Şi cea de-a doua enigmă? întrebă Ionel.

– Cauza reală a exilului lui Ovidiu, răspunse Dan în locul asistentului.

– Da, spuse acesta. În edictul de relegare – relegarea era o pedeapsă mai uşoară decât exilul, pentru că celui relegat nu i se confisca averea şi nu i se lua cetățenia – Ovidiu e pedepsit pentru *Ars amatoria*. Dar, cum trecuseră zece ani de la publicarea operei, e puțin probabil ca aceasta să fi fost singura cauză. Chiar Ovidiu spune undeva:

„Perdiderunt me duo crimina: carmen et error…”

„Un cântec şi-o greşeală.” Cântecul este cunoscut: „Manualul de dragoste”. Care o fi fost însă acel *error*… cunoscut de toți contemporanii lui Ovidiu, dar care n-a străbătut istoria până la noi? Zeci de savanți, în zeci şi zeci de volume, s-au ocupat de acest *error,* încercând să-l descopere.

– Dacă nu mă înşel, spuse Victor, Voltaire susține că Ovidiu a descoperit o anumită legătură incestuoasă între August şi fiica acestuia, Iulia.

– Supoziția nu rezistă la fapte, nici la logică, răspunse asistentul. Voltaire reia o calomnie pusă în circulație de Caligula, cu un scop precis, şi anume acela de a dovedi că descinde din August şi după mamă, şi după tată. Caligula era fiul Agrippinei, care la rândul ei era fiica Iuliei. Incestul dintre Iulia şi August i-ar fi dat lui Caligula calitatea dorită. Nu e de mirare acest lucru la un împărat nebun, care şi-a făcut templu şi statuie de aur, pe care o îmbrăca în fiecare zi aşa cum se îmbrăca şi el. Datele demască însă în mod clar calomnia. Când Ovidiu a fost relegat, Iulia era de zece ani în exil… Dar şi logica e împotriva acestei explicații calomnioase. Cum ar fi putut Ovidiu să-i amintească mereu lui August, în scrisorile pe care i le trimitea din Tomis, despre o asemenea fărădelege? *„Nu vreau să-ți mai deschid rănile”,* îi scria Ovidiu împăratului, deci August era o victimă, nu un autor… Cea mai mare parte a savanților înclină spre explicația în care e vorba de cea de-a doua Iulie, nepoata lui August şi soția lui Emilius Paulus. Se crede că Ovidiu ar fi mediat relațiile, interzise de legi şi de August, dintre Iulia-

minor şi un tânăr aristocrat, Iulius Silanus. Roma era scandalizată, August a aflat… Poate aşa se explică şi de ce au fost exilați în acelaşi timp şi Iulia şi Iunius şi Ovidiu. Poate aşa se explică şi de ce August a rămas surd la tânguielile poetului. Iulia, nepoata atât de iubită, fusese exilată pe viață şi împăratul rămânea neînduplecat, neîndurător în hotărârea lui. Putea el să-l ierte pe Ovidiu?

Nimeni nu răspunse la întrebare. O rafală de vânt, stârnită cine ştie cum, atacă o clipă liniştea şi întunericul. Dar tinerilor li se păruse că trecuse cineva şi-i atinsese cu poalele togăi. Parcă vedeau o umbră păşind în noapte spre marginea mării pentru a-şi cânta acolo tristețile. Parcă vedeau şi alte umbre furişându-se amenințătoare încă spre marginea mării.

– Oare erau atât de sălbatici geții? întrebă cineva cu teamă.

– Nu! răspunse o voce liniştită. În descrierea geților, sinceritatea lui Ovidiu e foarte fragilă. Poetul e plin de contradicții. Când vorbeşte despre Tomis, spune cu spaimă:

„Rău te-ngrădeşti cu zidul, dar chiar şi înăuntru
Duci frica unor barbari amestecați cu greci.”

şi adaugă în versurile imediat următoare:

„Căci doar cu noi de-a valma barbarii îşi duc viața:
Mai mult de jumătate din case le au ei.”

E greu de crezut că într-un oraş înfloritor ca Tomisul, în care mai mult de jumătate era locuit de daci, aceştia să fi fost nişte sălbatici. Poate că era impresionat de felul lor aspru de a se purta, de puterea şi vitejia lor, de rezistența şi tăria lor sufletească. Dacă ar fi fost atât de sălbatici, precum spune, de ce le-a învățat limba şi cum a putut să le-o învețe? De ce s-a apucat să scrie versuri în limba lor? Şi de ce s-a dus în mijlocul lor sau i-a adunat în piețe publice să le citească versurile? Şi cum se putea să le placă unor barbari, unor sălbatici, versuri gingaşe, mlădioase, aşa cum numai Ovidiu ştia să facă? Cât de dureros se contrazice Ovidiu:

„Ah, mi-i ruşine-a spune: am scris în graiul getic,
Cuvintele barbare le-am pus în vers latin!
A şi plăcut poemul; tu poți să mă feliciți:
Aici, între sălbatici am nume de poet.”

Poate că e mai sincer atunci când spune ca o consolare:

„Şi mi-i destul că-n locul în care-mi duc viața
Aicea între geții sălbatici sunt poet!
Ce-aş câştiga să-mi caut în altă lume faima?”

Nu! N-a trăit pe aceste meleaguri printre nişte sălbatici primejdioşi, aşa cum încearcă să-i prezinte la Roma, pentru a-şi înspăimânta cunoscuții şi a obține iertare. Este subînțelesul întregii lui opere scrise pe malurile Pontului. A trăit printre oameni demni, dârzi, aspri, austeri, poate cu totul opuşi firii lui fragile, nestatornice, temătoare. Dacă aceşti oameni ar fi fost într-adevăr sălbatici, fioroşi, dacă nu l-ar fi iubit, dacă nu l-ar fi admirat, cum ar fi supraviețuit zece ani în mijlocul lor? Zece ani! Poate că de multe ori l-au şi apărat, poate că atunci când a primit cununa de iederă a poeziei, în Tomis, printre mâinile care i-au întins-o se afla şi brațul unui luptător dac. A speriat Roma cu sălbăticia geților, dar nicio săgeată, nicio suliță, niciun pumn dac nu i-a atins nici măcar toga. Nu! „Geții cei sălbatici” l-au iubit, l-au apărat şi Ovidiu a răspuns la aceasta” învățându-le limba, făcându-le versuri, devenind primul lor poet. Poate că în adâncul sufletului său i-a iubit. Dacă lumea ar fi păstrat cartea sa de versuri în limba getă, cine ştie cu câte adevăruri s-ar fi îmbogățit istoria noastră veche!…

– Poate că ei l-au înmormântat! spuse Dan în şoaptă.

– Oare mormântul lui a rămas pe pământul geților? întrebă Ionel tot în şoaptă.

– E cea de-a treia enigmă a dramei poetului, răspunse asistentul. Mormântul lui Ovidiu… Nimeni, nimeni nu ştie unde a fost înmormântat. Câte ipoteze s-au emis! Unii susțin că ar fi fost înmormântat în Panonia, alții la Belgrad, alții la Roma, pe Via Flaminia. Cea mai plauzibilă dintre toate este cea tradițională: Ovidiu a fost înmormântat aici, pe aceste meleaguri. Un episcop din secolul al treilea,

Eusebiu de Cezareea, pe baza unor izvoare care s-au pierdut, ne-a lăsat chiar şi amănunte cu privire la înmormântarea lui Ovidiu, aici, pe țărmurile Pontului Euxin. El susține că locuitorii acestor meleaguri i-au făcut funeralii solemne marelui poet de alt neam şi de alt sânge decât dânşii… Şi mai există un argument. Se pare că stăpânii acestor pământuri au păstrat mult timp amintirea locului unde a fost înmormântat poetul. Pe multe hărți geografice vechi se găsea un punct, între Tomis şi Histria, denumit *Sepulcrum Ovidii* – mormântul lui Ovidiu. Până acum însă nimeni n-a identificat acel punct. Oare va reuşi, în viitor, cineva să-l descopere?…

– *Sepulcrum Ovidii*… şopti cineva.

Şi tăcerea coborî pentru multă vreme acolo, la poalele Gorganului.

Capitolul XII

1

Când Tic şi Țombi se înapoiară la Gorgan, toți dormeau, în afară de Ursu, care, auzindu-i venind, închise ochii şi adormi şi el împăcat.

Înainte de a intra în cort, Tic avu inspirația să privească marea în care se aciuaseră toate stelele şi toate razele lunii. Pe apa mării se mai vedea însă ceva. O barcă binecunoscută lui Tic, jar în barcă, o ființă foarte cunoscută. Tic mişcă încet capul, apoi intră în cort. Dacă s-ar fi uitat spre cortul străin… dar, oricum, întunericul l-ar fi împiedicat să-l zărească pe cel care aştepta o nouă naşterea a Afroditei cu văl negru pe cap. Deşi adormi ultimul (ultimul în acel cort), Tic, prin mijlocirea lui Țombi, se sculă totuşi primul. Avea nişte treburi speciale de făcut. Aproape jumătate de oră meşteri ceva cu cuțitaşul şi cu cutiile de cremă. Apoi căută un anumit lucru prin bagaje. Se auziră nişte clinchete care-i treziră pe ceilalți. Tic se furişă însă repede afară din cort. Când Dan îşi iți capul prin ferestruică, îl văzu, cu Țombi pe urmele lui, luând drumul şoselei. Tic se întoarse cam peste o oră obosit, asudat, dar foarte vesel. Şi, ca şi cum s-ar fi deşteptat atunci şi n-ar fi lipsit o secundă din mijlocul lor, se alătură celorlalți în gânduri, acțiuni şi preocupări.

Geamandurile instalate de Ursu se legănau pe valuri, atrăgând privirile cireşarilor. Numai Tic şi Maria preferau să se uite unul la altul.

– Tu pe unde-ai umblat haihui? îl întrebă Maria pe Tic, folosind tonul de autoritate la care-i dădea dreptul calitatea ei de soră mai mare.

– Eu am umblat haihui? Poate… Mi-am amintit că n-am văzut un film cu una care juca rolul zânei nopții… de altfel destul de nesuferită… şi m-am dus să-l văd.

Maria tăcu, înghițind în sec. Şi, pentru a da alt curs discuției începute, care-i displăcea vădit, se întoarse spre Lucia şi o întrebă:

– Deschidem sau nu cartea? Cineva zicea că nehotărârea e cel mai mare cusur al omului.

– Începem! spuse Victor. Cu inima îndoită, dar începem. Să invocăm Fortuna?

– Ştiu eu o zeiță, interveni Tic, o zeiță interesantă, care, fiind plecată pentru un timp în concediu, i-a dat mâna liberă în sectorul ei unui mic zeu, mi se pare CIT. Voi nu ați întâlnit povestea asta în mitologie? Nu se poate. Să invocăm deci zeul cel mic CIT. Fortuna se dăruie fără discernământ. Pe când zeul cel mic, care e de o gingăşie şi de o…

– Unde ai citit tu asta? îl întrebă Dan.

– În cartea asta în care ne căutăm pagina de vis, sau în cartea care se va scrie despre această carte.

Cireşarii se împărțiseră în trei echipe. Scafandri: Ursu, Victor şi Tic; operatori topometrie: Lucia şi Ionel; operatori de sondaje cu mâna: Dan şi Maria. Explorarea începea de la un capăt al țărmului spre celălalt, pe linia balizelor. Acolo unde sondele indicau neregularități flagrante, începea munca scafandrilor. Până la o anumită adâncime, activau Tic şi Victor. La adâncimi primejdioase, Ursu. Folosirea cordoanelor de siguranță de către scafandri era obligatorie. Acesta era planul explorării. Totul era pus la punct până la ultimul amănunt.

Tinerii se îmbarcară. După ce se depărtară de țărm, Dan îl întrebă pe Tic:

– Crezi c-o să răzbim noi? Câtă întindere! Aoleu!

– Ți-am vorbit de un zeu. Gata! Acum n-am timp. Scafandrul la datorie!

Tic sări în apă nu din proprie inițiativă, ci din spirit de imitație. Îl văzuse pe Victor sărind. Se întâlniră amândoi în fundul apei, pe un dâmb de nisip. Dar, afară de un smoc de vegetație marină, nu găsiră nimic altceva. O altă sondă aruncată de Ionel, care reduse ghemul din mâna acestuia la jumătate, necesită intervenția lui Ursu. Dar nici acesta nu descoperi nimic. Cercetările continuară astfel câteva ore, fără niciun rezultat. Deşi nimeni nu se gândise că va descoperi ceva de la prima explorare sistematică, un oarecare sentiment de nelinişte încerca să se cuibărească în inimile cireşarilor. Cel mai neliniştit dintre toți era însă Tic. Nervozitatea lui nu scăpă celorlalți. Strângea din pumni şi se uita fără întrerupere spre Gorgan.

– Ce tot cauți acolo? îl întrebă Dan. Parc-ai răsfoi o carte proastă. Poate-i cartea cu micul zeu…

– Păcat că nu datează din epoca de piatră. Ştii tu pentru ce…

Dan îşi duse cu un gest instinctiv mâna la cap, ceea ce avu darul să stârnească oarecare veselie printre posesorii bărcii de cauciuc.

Tic, pentru că el îşi ascuțise cel mai tare auzul, pentru că el era singurul pregătit, dădu primul semnal vesel de alarmă. Ridică mâna şi arătă spre Gorgan:

– Vin! Micul zeu CIT şi-a pogorât darurile cereşti asupra noastră. Nu-i auziți?

Parcă se auzea ceva în depărtare. O rumoare, asemenea unei agitații dintr-o sală de spectacol, dintr-un teatru în aer liber, de pe stadion. Şi deodată răsunară trompetele.

– La mal! răcni Tic. Imediat la mal! Ne-au sosit ajutoarele şi trebuie să le îndrumăm. Ştiți câte bărci au? Douăsprezece, dacă n-au mai făcut rost şi de altele.

Veneau pionierii. Puțintel cam obosiți, dar voioşi cum îi îndeamnă salutul. Autobuzele se opriseră într-un loc la şosea, unde un stâlp şubred, cu o tăbliță de scândură putrezită indica o direcție anumită şi anunța cu litere foarte frumoase şi îngrijite (scrise cu cremă de ghete, neagră) *Spre lac – 1 kilometru*. Indicatorul de lemn era un entuziast în felul lui şi nu voia decât să răspundă inimilor care tresăltau de bucurie văzându-l. Pentru că până la lac erau trei mii de fragmente asemenea fragmentului de meridian binecunoscut care stă la baza sistemului metric.

Flotila de bărci pioniereşti luă imediat cu asalt nu fața lacului, ci fundul lui. Şi cu atâta zel, că în câteva ore nu rămase niciun punct imaginar în ochiul lacului necercetat, nesondat. Micii canotori, micii sondori, micii geografi îşi transmiteau unii altora în gura mare rezultatele sondelor şi calculelor lor şi întrebarea esențială: „Ai găsit mesajul?” Căutau de zor sticle, dar întocmeau hărți pe care cireşarii le copiau pe loc şi le băgau în dosarul întocmit de Lucia: *„Fundul ochiului de lac – schiță topometrică.”* Tuşul de pe coperțile de carton abia se uscase.

Micul zeu CIT, neschimbat la față, adică ciufulit şi cârn ca întotdeauna, îi înveselea cu tot felul de glume şi le mărea zelul cu tot

felul de promisiuni. Furați de pasiunea geografiei submarine, aproape toți uitaseră tentația misterioasă care-i adusese acolo, începeau să caute scoici, să culeagă mărgean, atunci când îşi terminau sarcinile de topometri, pentru a da altor schimburi locurile din bărci. Numai câțiva dintre ei se încăpățânau în ideea de a căuta sticle cu mesaje. Micul zeu CIT prevăzuse însă şi lucrul acesta. Azvârli harul unei bucurii de moment în calea încăpățânaților căutători. În cea mai mică adâncime a lacului, Teodor T. văzu gâtul unei sticle. Ochii îi ieşiră din orbite şi căută repede ceva cu care să ascundă, să acopere nemaipomenitul tezaur. Şi cum nici el, nici alții la care se uita nu aveau la îndemână pentru această operație decât chiloți de baie apelă în cele din urmă la acest mijloc îndrăzneț. Reuşi să iasă din apă numai cu prețul dezvăluirii tainei celui mai bun prieten al lui, Adrian. Acesta trebui să se îmbrace şi să-i arunce în apă proprii lui chiloți. Se ascunseră apoi amândoi într-o groapă de nisip scurmată la repezeală pe plajă, se lungiră pe burtă pentru a nu fi zăriți de nimeni şi, cu gesturi de ritual, traseră sticla din pânza chiloților. Oare ce putea să conțină mesajul?

Adrian, ca un adevărat candidat de cireşar, luă sticla, o întoarse pe toate colțurile, apoi i-o întinse dezamăgit prietenului său:

– Nu vezi că e o sticlă contemporană? Scrie STAS pe ea.

– Dar tu nu vezi că e o hârtie înăuntru? Uită-te! Se distinge prin sticlă.

Se mai chinuiră o vreme să scoată hârtia. Adrian o citi cu glas tare:

– *„Dacă n-o să găsiți până la urmă un mesaj autentic, măcar să trăiți câteva clipe bucuria că l-ați găsit. Tic.”*

În spatele lor izbucniră hohote de râs. Un grup de băieți îi văzuseră cum se furişează şi îi urmăriseră. Teodor T. şi Adrian îşi pleoştiră în prima clipă mutrele. Apoi, n-avură ce face. Începură să râdă şi ei.

– Mai bine haideți să măsurăm! propuse cineva.

Şi porniră spre bărci cântând. Un ceas mai târziu, cireşarii aveau harta fundului gata.

2

Micul zeu CIT se întoarse din văzduh sub înfățişarea lui dintotdeauna, aceea al lui TIC. Era marele erou al zilei, dar, spre deosebire de alte dăți, împrumută un aer de excesivă modestie. Prietenii lui hotărâră să-l lase să guste din plin această frumoasă satisfacție – modestia. Îl chemară deci în mijlocul lor şi, fără să repete laudele şi felicitările, îl atraseră în munca de studiere a hărții. Numai Ursu îi făcuse pe furiş cu ochiul în semn de triumf, ceea ce îi ajunse cireşarului cârn. După câteva clipe, uită cu totul de zborul – dus şi întors – de pe Olimp. Harta fundului mării, pe care o întocmiseră Lucia şi Ionel, avea însuşiri magnetice. Dan încercă totuşi să-l sustragă pentru un moment de la ocupațiile sale pământeşti:

– Ce-ai fi făcut, Ticuşorule, dacă „voioşii" dădeau peste Palat?

– Cum să dea peste Palat, dacă nu-l căutau? Un vapor să fi descoperit şi tot nu-i dădeau atenție. Ei căutau sticle, nimic altceva. Ia apucă-te şi caută boabe de mărgean, că am fost prins şi eu câteva clipe de patima asta… Te asigur că, dacă ar exista pe plajă o pereche de pantofi, chiar ai lui Gargantua, nu i-ai vedea. Nu ți-ar fi ochii, gândurile decât la mărgean. Poate ai spune aşa, într-o doară: ce caută „chestiile" astea aici? Aşa ar fi făcut şi ei. M-ar fi chemat şi mi-ar fi spus: ce-i cu hardughia asta aici? Fir-ar să fie! Din cauza ei nu găsim sticlele. Dar, te rog să mă laşi în pace. Am altele mult mai importante…

Studierea hărții dură vreme îndelungată. Chiar şi în timpul prânzului, spre disperarea celor care-o lucraseră, harta trecea din mână în mână, colecționând şi alte linii, o groază de bucle încâlcite, fără cap şi coadă, cele care formau amprentele cireşarilor. Comentariile aprige din timpul mesei se moleşiră spre sfârşit, nu din cauza diminuării poftei de dispută a tribunilor înarmați cu linguri şi farfurii, ci pentru că se formulaseră câteva păreri bine argumentate, cu şansa de a deveni concluzii. Harta lacului era foarte bogată în neregularități: zeci şi zeci de dâmburi şi de gropi de toate dimensiunile. Liniile trase de topografi erau sinuoase, încâlcite; pe undeva aduceau cu petele de grăsime de pe marginea hărții. Dar nu era greu să deosebeşti printre aceste linii locurile mai ciudate, demne, sau obligatorii de cercetat. Acolo unde un dâmb părea nefiresc de înalt, în raport cu relieful înconjurător, acolo unde o groapă părea prea adâncă față de gropile vecine se făceau mici semne cu un creion roşu. Bineînțeles că mica unealtă se aciuase în mâna Luciei,

bineînțeles că semnele pe care le zgâria pe hârtie erau X-uri. Câteva X-uri fuseseră înconjurate cu un cerc. În vederea acestei operații, Lucia întoarse creionul, nu pentru că noul vârf era mai ascuțit, ci pentru că avea altă culoare. X-urile roşii, înconjurate de cerculețe albastre, erau punctele cele mai ciudate de pe hartă. Erau patru asemenea semne în bucla pe care o făcea lacul la Gorgan.

– Prin urmare, spuse Ionel, avem datoria să descifrăm aceste patru pagini, pentru a vedea dacă nu cumva una dintre ele e pagina pe care o căutăm.

Minunea se produse. Cireşarii erau toți (cu o singură excepție, dar această excepție nu privea problema lor capitală) liniştiți, încrezători, aproape siguri că expediția lor, atât de incertă, atât de fantomatică la început, va duce, fără doar şi poate la un anumit rezultat. Rezultatul îl întrevedea fiecare altfel. Unii îşi imaginau palate de cleştar, alții oraşe scufundate, alții rămăşițele mai modeste ale unei vechi şi frumoase civilizații, alții zidiri ciudate, cu scopuri misterioase, lângă țărmul mării, alții… Visul căpăta însă contururi, adică se apropia de realitate. Clipele se cereau toate calculate şi umplute cu mişcare, cu acțiune.

– Şi dacă nu descoperim nimic în lac? întrebă Dan, mai mult ca să se afle în treabă. Nu înseamnă că ne-am pierdut vremea degeaba?

– Mai întâi – sări Tic – să nu spui descoperim, pentru că, folosind astfel verbul, te propui participant la explorare, lucru la care eu, personal, mă opun. Şi, în al doilea rând, păstrează-ți reflecțiile pentru jurnalul pe care-l ții cu atâta hărnicie, dar pe care nu ştii să-l ascunzi. Şi, în al treilea rând, cred că n-o să-ți ajungă nici până deseară timpul pentru a umple cele zece pagini din jurnal, care au menirea să zugrăvească, măcar la jumătate, calitățile superbe ale micului zeu CIT.

– Cum s-ar spune, îmi dai sarcina să-ți completez un capitol din biografie. Capitolul olimpian. Bine! Voi alege acest titlu… Poate ai de gând să-mi stimulezi talentul şi entuziasmul.

– Prin daruri interioare, răspunse prompt Tic. Ca să nu-ți mai fac teoria misiunii artistului… Nici nu e loc în barcă, Dănuț. Nu ştiu la cine trebuie să mai renunțăm. A, da… Mi se pare că ne-am pricopsit cu un renunț voluntar.

Întruchiparea acestui renunț era Maria, căzută din nou în patima mărgeanului. Dan, la rândul său, se duse în cort şi acolo, trântit pe

burtă, începu să scrie în jurnal capitolul promis.

Barca de cauciuc ajunse la primul X, adică la prima geamandură. Noile sondaje de mână identificară un dâmb de nisip care se țuguia ca o colibă pe fund. Dimensiunile colibei nu erau prea încurajatoare, dar, ca orice loc ciudat, trebuia cercetat în amănunțime. Toți scafandrii expediției luară parte la explorarea submarină. Tic avea misiunea să cerceteze vârful dâmbului, Victor şi Ursu baza, fiecare la capătul unui diametru imaginar. Primul ieşi la suprafață Tic. Avea în mâini o scoică uriaşă, încă deschisă.

– Asta-i tot ce-am găsit mai acătării. Încolo, numai nisip şi scoici rahitice. Păcat că nu căutăm perle.

Nici Ursu, nici Victor, care îşi scoseseră capetele din apă, la puțin timp după apariția, lui Tic, nu găsiră altceva în mormanul de nisip.

– Prea mult nisip şi prea mic dâmbul pentru a îngropa ceva, raportă Victor.

– Nici în profunzime? întrebă Lucia, cu conştiinciozitatea unui adevărat savant.

– Eu am scurmat în jos, către fund, răspunse Ursu. Nu cred că se află ceva aici.

Lucia tăie cu un X roşu, mare punctul cercetat. Se gândi o clipă să adauge un mic semn de întrebare, dar renunță. Barca, împinsă de cei trei scafandri, înainta spre un alt loc indicat de Lucia.

– Aici e o mare profunzime – spuse ea după ce barca se opri – prin urmare, dâmburi înalte de jur împrejur. Cred că în groapă nu avem ce căuta.

Ursu nu ținu însă seama de recomandarea Luciei şi se aventură până în fundul gropii. Nici nu trebui să facă eforturi pentru a ajunge acolo. Îl atrăgea apa. La ieşire îi fu mai greu, pentru că trebuia să înfrângă rezistența apei, ajutându-se de o singură mână. În cealaltă ținea un bolovan în formă de cub. Scafandrii se mai scufundară de câteva ori, fără să descopere însă mare lucru. Vegetație, scoici, pietre. Singurul lor trofeu era bolovanul adus de Ursu. În întoarseră pe toate părțile, îl studiară cu atenție şi ajunseră la concluzia unanimă că bolovanul nu era o piatră obişnuită adusă de mare, ci un bolovan dăltuit de mână omenească. Lucia înscrise pe hartă, deasupra X-ului cercetat, un mare semn de întrebare.

Celelalte două X-uri nu puseră scafandrii la prea mari încercări. Ele reprezentau un dâmb de nisip şi o groapă nu prea adâncă. Cercetătorii îşi făcură însă până la capăt datoria. Plonjară de câteva ori, până se convinseră definitiv că locurile nu prezintă nicio importanță.

– Prin urmare, le ştergem şi pe acestea, spuse Ionel, grăbindu-se să ia harta din mâna Luciei şi să facă el operația de anulare.

– Şi cu semnul de întrebare ce facem? întrebă Lucia. Adâncimea e mare, malurile gropii sunt înalte şi în plus s-a descoperit şi un bolovan în genul acelora care au servit la vechile construcții.

– Parc-ar fi luat din Gorgan, reflectă cu voce tare Victor. Dar în ce scop, pentru ce?

– Oare n-a făcut parte, cândva, dintr-o zidire de pe fund? întrebă Ionel.

– Nu-mi vine să cred… Poate că Ursu sau Tic… Eu după cât am văzut cu ochii mei…

Şi ceilalți scafandri numiți de Victor înclinau să-i dea dreptate acestuia. Lucia, însă, riguroasă ca un secretar perpetuu al unui for academic, propuse să se întreprindă o explorare suplimentară. Scafandrii se supuseră. Se scufundară de mai multe ori. Ursu mai făcu o dată drumul spre fundul gropii. Victor şi Tic îşi ciocniră capetele ieşind din nişte tufe care-i ascunseseră. De fiecare dată însă nu aduseră la suprafață nicio nouă indicație, nici măcar o explicație cu privire la provenienţa bolovanului. Lucia se văzu nevoită să taie X-ul misterios, dar adăugă pe furiş în dreptul lui un mic semn de întrebare.

3

Degetele Mariei treceau nepăsătoare pe lângă boabele mici, colorate. Scormoneau nisipul, alintau nisipul, trasând dâre subțiri. Privirile ei căutau în acele dâre perle mari, translucide, giganți, pe care-i voia înşiruiți pe un colier în jurul gâtului. Giganții se găseau rar, rar, după căutări îndelungate.

Torturată de durerea nemişcării, se străduia să-şi înalțe trupul, oferind pieptul îndrăzneț adierilor. Închise ochii, îşi desfăcu brațele şi cu

gura întredeschisă sorbi încet, îndelung aerul în care se contopiseră toate miresmele apei, cerului şi pământului. Îşi mai lungi de câteva ori brațele, ca o pasăre obosită care caută zadarnic puteri, dar trupul i se frânse. Simți nisipul arzându-i spatele. Îşi afundă şi părul în nisip, îşi desfăcu şi brațele. Părea că se răstignise pe nisip. Adierile o înconjurau cu un vârtej sau, poate, plutea în sânul visurilor ei.

Într-un târziu, Maria simți că se apropie cineva de ea, auzi cum nisipul zgârie trupul celui care se apropie, îi auzi parcă şi răsuflarea, dar nu făcu nicio mişcare. Doar degetele desfăcute se înfigeau încet şi adânc în nisip. Vocea care răsună lângă ea venea parcă din depărtări, dar sfâşia nemilos țesătura vaporoasă a poeziei:

– Marea se agită în adâncuri… Îşi prevesteşte vijelia…

– Marea nu se agită în adâncuri… Se agită visele ei.

Bărbatul îşi desfăcu brațele şi se răstigni ca Maria pe nisip. Degetele lui parcă simțeau căldura altor degete. Se înfundară în nisip, până întâlniră bariera rece a apei.

– Noi împrumutăm zvâcnirile şi frământările mării… pentru că e imensă, adâncă, puternică.

– Marea ne caută visurile, gândurile, speranțele… pentru că vrea să ne semene.

Trupul puternic de lângă Maria îşi scutură nisipul, ca o ploaie. Simți nisipul pe trupul ei. Şi atunci deschise ochii. Apa înghițise săgeata unui corp. Bărbatul redevenise casca albă. Îi căuta parcă locul naşterii în spuma mării. Dar când se întoarse pe țărm, era treaz, lucid, înfrigurat. Îşi căută locul vechi. Urmele corpului se întipăriseră adânc în nisip. Când auzi din nou foşnetul nisipului, Maria se ridică, îmbrățişă zarea cu trupul, înaintă cu ochii închişi, până se prăbuşi în mare. Răceala apei i se strecura în corp. Ochii de pe țărm o priveau. Redevenise adolescenta care urca prea îndrăzneț pe scara lumii. Când se întoarse la locul ei, apa, cerul, pământul reintrau în fizică şi geologie.

– E rece şi sănătoasă apa şi necesară ca un ceas deşteptător.

Maria îşi înfundă din nou părul şi degetele în nisip.

– Altădată, demult, cânta cu clopotele-i verzi.

– Cunosc poezia. Şi pe cealaltă o cunosc, cea pe care ai recitat-o înainte.

– … Sunt prea tânără. Şi aş vrea să fiu sigură, încăpățânată, obraznică. Să iau un pumn de nisip şi… şi, să-l arunc oriunde!

– Eşti tot ceea ce ai spus, dar mai mult ceea ce n-ai spus. Un copil care, în loc să urce, sare.

– Iar alții, în loc să danseze, coboară… Prefer persoana a treia… Vreau să te privesc… în lumină…

– Pentru ce? Pentru a descoperi visuri în loc de meditații, speranțe în loc de nostalgii?

– În care parte a lumii?

– În cea acoperită cu un cearşaf de nisip, sau cu amintirea unor adieri.

– Şi cu toate acestea nu eşti făcută numai din visuri.

– Nu! Pentru că eu însămânțez visurile. Le arunc unde vreau, ca pumnul acesta de nisip.

Nisipul se răspândi în aer, apoi coborî ca stropii fini ai unei ploi obosite pe trupurile amândurora. Poate că nici nu-i simțiră căderea.

– Oare tinerețea să fie cel mai frumos dar al vieții?

– E o căutare sau o simplă folosire a impersonalului? întrebă Maria.

Bărbatul se ridicase. Silueta lui trimitea umbre peste trupul Mariei.

– Iar mâine îți vei împleti codițele în fața oglinzii, te vei război cu trigonometria, vei sorbi cu paiul citronada oferită de un coleg şi vei scoate din sărite profesorul cu o întrebare stupidă.

– De ce ai acceptat, de ce ai *dorit* această conversație?… Iată întrebarea stupidă cu care vreau să scot din sărite profesorul. Şi eu urăsc dansul.

Maria sări ca un arc din nisip şi se azvârli cu toată hotărârea în apa mării. De pe țărm privirile o urmăreau. Gândurile însă roiau în jurul unei întrebări stupide, la care nimeni, niciodată, n-a putut şi nu va putea să răspundă.

4

Lucia părea oarecum surprinsă. Se uita când la Victor, când la Ionel.

– Voi vreți să excludem cu totul ipo… cealaltă carte. Poate că n-am citit bine o anumită pagină.

Nervozitatea Luciei îl făcea pe Victor să zâmbească.

– Ieri, spuse el, eram înspăimântați, cu speranțele ca nişte rufe bătute de vânt. Iar astăzi, nu numai că ne-am liniştit, dar am devenit şi pretențioşi. Tratăm timpul ca pe un cerc nesfârşit, unii dintre noi chiar îl ignoră cu desăvârşire. Cei care numără boabele… de nisip.

– La sugestia voastră, răspunse Maria. Şi la urma urmei pot să vă spun că respectivul e un înfumurat în vacanță… adică… nu-l preocupă nimic altceva decât… vacanța… Şi, din când în când, câte un curs în fața unor admiratori.

– Pentru că e la început, insinuă Dan. Uite, eu garantez, pot să fac un pariu fabulos…

– Să nu ne pierdem vremea cu… aiureli, strigă Lucia. Da! Da! Da! Am scăpat de spaimă, suntem liberi, de ce nu alergăm mai repede după speranțe?

– Păi mai adineauri le încetineai tu mersul, răspunse Dan, uimit de transformarea Luciei.

– Ştiu… Dar parcă s-a petrecut ceva cu mine. La urma urmei, eu am totul… Nu e cazul să vă explic acum. M-ați convins că ne-a rămas de citit o singură carte. Vreau să fiu romantică, dar mai înainte vă rog să-mi promiteți că vom citi cu toată atenția, ca nişte corectori.

– Corectorii caută greşelile, Lucia, zise Ionel. Noi căutăm frumusețile.

– Da, asta-i! medită Dan cu voce tare, gândindu-se la jurnalul zilnic. Trebuie să evităm erorile, pentru a descoperi frumusețile. Cam banal, dar merge.

– Nu merge, Dan, se oprise Tic. Şchioapătă ca un olog. Ia cârja asta de la mine şi îndreaptă-l! Frumusețile nu se nasc din spuma mării ca Afrodita, ci din adâncuri. Spuma e o eroare, Dan. Ca şi Afrodita, de altfel. Dar oamenilor le-au plăcut erorile la fel de mult cum îți plac şi ție. Şi vă rog să-mi spuneți dacă nu cumva am devenit ridicol de precoce. Mai bine, scafandru. E vocea realității.

Era într-adevăr chemarea realității. Cutezătorii se înarmau pentru luptă, pentru etapa finală. Ținta lor – visul. Stindardul lor nevăzut – speranța. Armele lor – inimile. Aceasta pentru că vorbim la modul ideal. În realitate, grupul era scuturat şi dezbinat (cuvântul e prea tare) de

controverse. De fapt, o singură controversă îi zbuciuma. Uitaseră de bucla lacului care-i îngrozise până atunci. Ea fusese aruncată ca o hârtie nefolositoare. Devenise o hartă cu un loc al ei undeva într-un dosar. Dar cum cireşarii erau pasionați după probleme… de ce să nu inventeze una? Altminteri totul li s-ar fi părut prea uşor. Controversa se iscase în jurul punctului imaginar de unde trebuia începută explorarea ochiului de mare, în care presupuneau că se află taina. Lucia, Dan şi Ursu susțineau ca explorarea să înceapă de la marginea mării. Argumente găseau berechet. Ionel, Tic şi Maria propuneau să se înceapă din larg. Nici ei nu duceau lipsă se argumente. Victor, ca arbitru, stătea deoparte şi le urmărea jocul. Îşi dădea seama că problema este o simplă invenție. De oriunde s-ar fi început explorarea, ar fi dus la acelaşi rezultat, dacă exista undeva un rezultat. Mai gospodăreşte era să se pornească de la margine. Mai poetic era să se înceapă din larg. Li s-ar fi părut că vin spre țărm ca nişte cuceritori. Se folosiseră şi aceste argumente în controversă.

Părțile se țineau tare, fiecare, până ce Dan scăpă prima vorbă „extraargument”. Tic azvârli două, Dan nu se lăsă mai prejos şi descoperi trei, Tic, vreo şase. Vorbele deveneau pe nesimțite insulte subînțelese, mascate. Era un carnaval, o jonglerie de insulte dintre cele mai rafinate. Nicio minge de lemn, îmbrăcată în staniol colorat, nu scăpa însă din mâinile jonglerilor. Şi mereu descopereau altele. Nimeni nu mai zicea nimic. Urmăreau toți întrecerea celor doi isteți.

– Cam asta ați făcut şi voi, spuse Victor râzând. Ei, cu rafinamentele, nu fac decât să demonstreze grotescul jocului. Putem să începem de oriunde, putem să dăm cu banul, deşi ar fi insultător acest mod de a alege, putem să ne împărțim în două tabere, numai timpul nu putem să-l pierdem.

– Şi cum rezolvăm dilema? întrebă Ionel. Noi am pus atâta suflet…

Până şi Ursu râse auzindu-i întrebarea rostită cu atâta seriozitate. Dan şi Tic în schimb ajunseseră la ceartă. Unul cerea să i se ofere scuze, celălalt îl trimise pe Țombi spre a primi scuze.

– Nu primesc scuze decât prin ambasadori, îl anunță Tic. Dacă nu i le dai, te priveşte. N-ai decât o pereche de pantaloni scurți.

– Şi dacă n-o să găsim nimic?!

Cu tot pesimismul pe care-l conținea, intervenția Mariei fu salvatoare. Toți îşi făcură autocritica, în gând, şi după câteva minute umflară barca, alegând soluția care li se părea cea mai economică în graba şi nerăbdarea lor. Să se mai ducă în larg şi mereu în fiecare zi în larg… Mai bine să pornească imediat de la marginea mării, de la prima linie de geamanduri. Lucia avu bunul simț să nu rostească nicio vorbă, aşa că explorarea ochiului de mare începu, după ce Dan anunță solemn ziua şi ora.

Vioiciunea pe care cu câtva timp înainte cireşarii o dovediseră în vorbe îşi trimise microbii în mişcări. Tinerii deveniră ca prin farmec harnici, zeloşi, ca nişte boabe de argint viu. Şi era o deplină unitate şi colaborare în acțiunile lor. Parcă dirija cineva o orchestră, în care fiecare îşi făcea datoria, fără să greşească, fără să scape o notă falsă. Poate că uneori trompetele acopereau melodia flautelor, dar aceasta nu răsuna distonant, mai ales că fiecare cânta pe rând la toate instrumentele. Astfel şi fetele cunoscură senzația scufundărilor, o transformară în pasiune, în întrecere. Băieții erau însă destul de atenți şi de grijulii, pentru a nu se ivi o dispută între ele. Nu de teamă că n-ar suporta una sau alta rezultatul, ci pentru a nu le încuraja pe calea imprudențelor. Le trăgeau cu ajutorul cordoanelor de siguranță la suprafață, chiar dacă simțeau împotrivire.

Nu era totuşi un joc acolo. Cercetările erau riguroase, calculele fără greşeală, observațiile analizate cu grijă, concluziile bine chibzuite. După câteva ore de muncă, în acea după-amiază lungă care se apropia de sfârşit, regiunea ochiului de mare însemnată de primul rând de geamanduri, devenise hartă. Era numai o schiță făcută de Lucia cu creionul, dar ea cuprindea în amănunt toate datele oferite de exploratori. Toate ciudățeniile fundului fuseseră însemnate: gropi, dâmburi, neregularități. Adâncimea regiunii cercetate nu depăşea câțiva metri. Într-un anumit loc însă marea se adâncea brusc, de parcă apele ar fi furat din pământ. Diferența era doar de câțiva metri, dar se propaga pe o linie întinsă, aproape dreaptă, care unea cele două maluri ale ochiului. Până acolo ajunseră cireşarii cu cercetările în momentul când Victor dădu glas gândului său:

– Eu cred că aici s-a produs o prăbuşire. Şi nu de multă vreme. O prăbuşire recentă.

Ionel şi Lucia păreau uimiți de afirmația lui Victor. Amândoi sondaseră regiunea unde marea se adâncea brusc şi observaseră pe peretele submarin urme de vegetație acvatică şi scoici.

– Chiar în condițiile în care noi am văzut cu ochii noştri peretele plin de tufe? Doar şi tu te-ai scufundat. Cum poți vorbi de o prăbuşire recentă?

– S-ar putea să greşesc, spuse Victor. Eu nu înțeleg însă prin prăbuşire recentă un cataclism care s-a produs ieri sau alaltăieri, ci un „recent" geologic. Adică o prăbuşire care s-a petrecut poate în secolul trecut, poate acum două secole, poate mai devreme. Nu sunt hidrogeolog şi nu vreau să mă aventurez în ipoteze hazardate fără toate datele. Aceasta a fost prima mea impresie. Din cauza conformației peretelui submarin, din cauza lungimii sale, a formei sale rectilinii. Ar fi prea ciudat ca în sute şi sute de ani apa mării să nu-l fi dantelat. Mai ales că nu are o bază stâncoasă.

– În formularea aceasta sunt de partea ta, preciză Lucia, ca şi Ionel de altfel. Şi… tu crezi că acest lucru îngreunează sau uşurează cercetările noastre, sau mai bine zis şansele noastre de a scoate la lumină ceea ce au văzut pescarii?

Victor căzu pe gânduri. Încercă să pună în balanță cele două posibilități, dar nu reuşi. Eforturile făcute sub apă, desele scufundări îl obosiseră. Simțea că-i vâjâie capul.

– Nu ştiu, spuse el. Nu ştiu ce să răspund. Şi mai ales nu ştiu dacă e cazul să căutăm un răspuns la întrebarea pe care ai pus-o tu, Lucia. Dacă va fi nevoie să facem uz de hidrogeologie pentru a descoperi ceea ce căutăm… Am fost şi altădată în situații grele. Deocamdată arma noastră principală e căutarea.

Luciei îi displăcea raționamentul lui Victor, sau mai bine zis fuga lui Victor de a judeca. Aceasta cu atât mai mult cu cât nu se potrivea firii sale.

– De ce să nu evităm erori dacă ne stă în putință? întrebă ea. De ce să porți singur povara apăsătoare a unor gânduri aşa cum s-a întâmplat cu problema celor două cărți? Tu nu crezi că, destăinuindu-te, te-ai uşura şi tu şi… da!… am putea găsi mai uşor o soluție?

Tic se pregătea să sară în sprijinul lui Victor, mai ales că-l vedea pe Ionel dându-i dreptate Luciei. Victor făcu un gest degajat cu mâna şi

vorbi cât se poate de calm:

– E adevărat că observația, nu vreau să spun problema, mă preocupă. Dar mai mult din spirit de curiozitate. Pe undeva, simt, nu sesizez rațional o anumită relație între observație şi căutarea noastră, dar nu sunt capabil să transform observația în problemă, pentru că, pur şi simplu, mă simt cam obosit. În principiu îți dau dreptate, Lucia. Dar, până ne limpezim eu cred că ar fi bine să mai cercetăm puțin peretele submarin. Odată cu apusul soarelui devenim inapți pentru cercetări subacvatice.

Într-adevăr, soarele cobora spre asfințit. Înserarea îşi cânta preludiile prin adiere şi răcoare.

– La noapte va fi vijelie mare! anunță Ursu. Numai să nu se prelungească şi ziua.

Avertismentul lui Ursu îi puse în mişcare pe cireşari. Voiau să folosească răgazul de lumină pe care-l mai aveau până la asfințit cât mai cu folos. Sondajele de mână nu mai erau necesare pentru treaba pe care urmau s-o facă. Tot greul cădea pe capul scafandrilor. Cel mai activ scafandru era Ursu. Victor, cu oboseala în oase, cobora rar şi stătea mai puțină vreme sub apă. La fiecare scufundare îşi controla cordonul de siguranță. După câteva plonjoane, obosi şi Tic. Se urcă în barcă, abia trăgându-şi sufletul. Îşi găsi un loc alături de Victor. Gâfâiau amândoi ca nişte locomotive.

Ursu dispăruse în apă de mai bine de un minut şi tot nu ieşea la suprafață.

– Cum poate rezista atâta?! se miră Dan. Zău că e un fenomen.

– Tu vorbeşti? Ia bagă capul în apă două secunde să vezi cum e. Tu faci cum fac criticii ratați… care spun despre o carte că e bună sau nu, fără să fi încercat să scrie un singur rând. Sau poate tocmai fiindcă au încercat. Dar ce ştiu ei cum se scrie? Ce ştii tu cum e în apă?

Colacul de frânghie din mâna Luciei se desfăşura mereu. Ajunsese la capăt. Ursu tot nu apărea. Lucia începu să tragă cu putere, după ce se uită de câteva ori la ceas. În sfârşit, apăru şi scafandrul. Fața îi era congestionată şi avea atâta nevoie de aer, că rămase multă vreme cu gura căscată.

– Am descoperit o ridicătură foarte curioasă în fața peretelui submarin. Tocmai începusem să scurm în clipa când ai început să mă

tragi, se adresă Luciei. De ce nu m-ați lăsat? Până-mi revin, eu zic să mai înaintați câțiva metri cu barca.

Din câteva mişcări de lopeți, barca parcurse aproape zece metri.

– Cam pe-aici, zise Ursu. Am reuşit să fac aproape jumătate de ocol. Forma dâmbului e ciudată. Nu e ca o movilă. Parc-ar fi un mormânt. Un mormânt uriaş.

Cuprins de o inspirație subită, Ionel îi ceru lui Victor costumul de scafandru, adică ochelarii, labele şi cordonul. Cu un gest teatral se aruncă în apă.

– Dan! râse Tic. Pariezi că în mai puțin de paisprezece secunde iese la suprafață?

– Sunt sărac, Ticuşorule, zău. Dacă vrei, când se scufundă Ursu…

Dar Ionel nu ieşi după paisprezece secunde, nici după douăzeci de secunde, nici după treizeci. Ieşi mai târziu, atunci când Victor începu să tragă de cordon. Încă înainte să-i iasă capul cu totul din apă, deschise gura, dar un val mic îi trecu peste cap. Se agăță cu mâinile de barcă, parcă pentru a tuşi. Voia să spună ceva, dar tusea îl împiedica. Ochii i se umplură de lacrimi. Exprima chinurile pe care le face un mut în momente de furie. În sfârşit reuşi să articuleze primele cuvinte…

– Un vapor!… O barcă… nu ştiu ce… O epavă… I-am simțit pereții… în două locuri… Şi… i-am văzut… lemnul!

Cum de nu s-a răsturnat barca atunci e de domeniul miracolului! Niciun țipăt nu s-a auzit. Toți care erau în barcă, şi Dan printre ei, se aruncară ca nişte bezmetici în apă. Roiau sub apă ca peştii în jurul nadei. Scurmau dâmbul de nisip, treceau dintr-un loc în altul, se întorceau la locul părăsit, apa îi trăgea în sus, funiile li se încolăceau pe picioare ca nişte şerpi, dar ei tot nu ieşeau. Numai când simțiră că le plesnesc ochii în cap, că le explodează plămânii, numai atunci începură să urce, dar, cum până la suprafață erau câțiva metri, unii dintre ei simțiră gustul apei de mare. Se agățară cu mâinile de barcă şapte tineri. Păreau petalele unei flori ciudate scoasă la aer de puterile mării. Făcuseră prima lor mare descoperire. Nădejdile, în sfârşit nădejdile începeau să se transforme în certitudini.

Şi, pentru că bucuria era prea mare, amurgul azvârli deodată asupra lor o puzderie de culori.

5

Cireşarii traseră barca la mal. Erau veseli toți. Le venea să țopăie de bucurie. Niciunul nu mai avea vreo îndoială. Descoperiseră locul naufragiului, descoperiseră epava. Epava nu era alta decât vechea barcă pescărească, eşuată cu mulți ani în urmă, la începutul secolului. Unul dintre supraviețuitorii naufragiului văzuse cu ochii lui Palatul, turnurile albe ale Palatului (puteau să viseze cireşarii!). Îl văzuse din locul acela, unde se scufundase barca. Palatul era lângă ei. Şi dacă era lângă ei, îl vor dezgropa, îl vor descoperi, îl vor dărui lumii.

Ionel se apăra de privirile tuturor. Îşi ducea mâinile la ochi şi striga:

– Nu l-am descoperit eu! Ursu l-a văzut primul. Eu l-am văzut în altă parte, în vis, în priviri. Nu ştiu. Dar l-am văzut. Nu cu ochii, cu inima.

– Unde e? Unde e? întrebă Lucia. Nu poate fi decât aici, lângă noi. De câte ori am trecut cu barca pe deasupra lui, de câte ori am înotat în apropierea lui!

– Vreau să-l văd acum, noaptea, şopti Maria. Nu în vis, nu în imaginile visului. Vreau să-i văd contururile în apă, tremurând sub razele lunii. Oare acesta e visul meu acum?

– Dacă n-ar fi fost pânza aceea albă pe vas, spuse Dan. Şi dacă marea n-ar fi fost vijelioasă! Şi dacă Ionel n-ar suferi şi de puțin romantism!…

– Şi dacă nu ne-am fi dus cu piatra la Histria! îşi aminti Lucia.

– Adică dacă Tic n-ar fi descoperit şi redescoperit piatra, ca să ştim pe ce lume ne aflăm, zise Victor.

– Da, pentru că eu n-am fost cu voi la Histria. Şi dacă Ursu n-ar fi făcut atâtea!…

Ursu nu putea să suporte laudele. Se feri şi de astă dată:

– Mai bine să ne gândim unde poate fi… De ce n-am văzut nimic până acum?

Era o nouă chemare la realitate. Începeau iar întrebările.

– Oare vom avea deziluzii? se întrebă Lucia. Stai! Victor! Peretele acela submarin din fața epavei? Tu spuneai că s-a produs o prăbuşire recentă! Oare nu e zidul Palatului? Dacă s-a prăbuşit în urma unui cutremur?

– Şi de unde putem noi şti aceasta, Lucia? întrebă Ionel. Cine a înregistrat cutremurul? În ce ziare, în ce țări, în ce limbi s-a scris despre cutremur?

– Dar de ce trebuie să ştim asta? strigă Lucia. Trebuie să răscolim peretele submarin, să-l scurmăm, să facem cotloane, până dăm de ziduri.

Părerea lui Victor era alta. Dar nu voia s-o destăinuie în toiul acelei bucurii.

– Poate e un palat, poate sunt numai nişte turnuri, poate nişte monumente, zise el. Ceva însă este.

– Şi-l vom scoate la lumină, se învioră Dan. Îl vom arăta lumii. Cine-a spus asta? Parc-am auzit vorbele acestea adineauri.

Victor ceru tăcere. Se strădui să-şi ascundă o anumită nelinişte înainte de a vorbi:

– Da… Mâine trebuie să începem explorarea dis-de-dimineață…

– Dacă n-o să dureze vijelia, îl avertiză Ursu încă o dată. Pentru că va fi vijelie la noapte.

Dar noaptea se ivise. Flutura în jurul lor. Îi învăluia în întuneric.

– Ne vom supune vremii, continuă Victor. Vom explora porțiunea din fața corăbiei şi, în primul rând şi foarte riguros, peretele submarin. Dacă nu se află acolo dezlegarea tainei atunci nu văd unde se poate afla. Arătarea de piatră s-a ivit în fața corăbiei, iar epava corăbiei e descoperită. În altă parte unde poate fi pagina noastră? Sau…

– Sau ce? sări Lucia, care devenise visătoare, romantică.

– Sau… acel ceva a fost o năzărire… O apariție fugară…

– Imposibil! țipă Ionel. Dacă l-ar fi văzut un singur om, dar atâția oameni l-au văzut. Şi cu unul dintre ei am stat de vorbă noi doi.

– Ştiu, Ionel. Cred chiar mai mult. Că martorul nostru nu a avut o vedenie. Pe vijelia aceea, dacă i se năzărea ceva, nu putea fi decât ceva înspăimântător, nu o izbucnire albă de marmură, bătută de talazuri. Îți aminteşti? Nu plutea deasupra talazurilor ca fotografia ta, ci era acoperită şi descoperită de talazuri.

– Atunci de ce ai îndoieli? Ce fel de apariție fugară?

– De ce n-a văzut-o nimeni până într-o anumită epocă, de ce n-a mai fost văzută de nimeni după acea epocă? Nu vreau să vă rănesc

bucuriile, vreau să vă feresc de deziluzii. Mâine vom cerceta, poate vom descoperi ceva şi până mâine nu mai este mult.

– Crezi c-a fost un animal marin gigantic, un caşalot alb? întrebă Lucia.

– Avem nevoie de odihnă. Nu vă gândiți? Mâine va fi prima zi în care vom pleca spre o certitudine! Până acum am căutat speranțe.

– Dar ce-i cu tine, Victor? îl întrebă Lucia. Crezi sau nu crezi?

– Nu ştiu, Lucia. Sunt groaznic de obosit. Avem toți nevoie de odihnă. Va trece şi noaptea asta şi va veni prima dimineață.

Toți voiau să treacă mai repede noaptea. Dar se întâmplă cu ei ceea ce se întâmplă, oriunde şi oricând, oricui trăieşte apropierea unui mare vis. Timpul se scurgea ca dintr-un orologiu obosit. Îşi eterniza secundele. Din fericire le veni în ajutor somnul.

6

Vijelia se pregătea undeva în tăcere. Răspândise în aer adieri calde, înşelătoare. Urgia ei tremura însă în adâncurile mării, aşteptând explozia. Valurile erau încă timide şi cântau ademenitor. Dar cât de mult voiau să se prefacă în talazuri…

Fata care se îndrăgostise de lună şi se mare plutea în larg pe barca ei de culoarea valurilor. Dansa printre coloanele de marmură, pe care închipuirea ei le scotea din apă. Auzea în depărtări şi o melodie stranie care se apropia se apropia…

Cerul dădu brusc primul semnal. Un fulger despică bolta. Melodia stranie şi îndepărtată deveni dintr-o dată vuiet. Valurile se zvârcoliră de câteva ori, apoi se prefăcură în talazuri. Primul talaz azvârli barca în larg. Fata se făcuse una cu barca. Se aprinse al doilea fulger. Şi imediat după el un altul. Apoi se rostogoli din cer spre pământ un bubuit înfricoşător.

Tic îşi duse, în somn, mâinile la urechi. Plumbul somnului îi îngreuna trupul, pleoapele. Lumina fulgerului îi răni însă ochii închişi. Ca prin vis se ridică în picioare. Cu mâinile întinse ca un somnambul, porni spre cortul celălalt. Maria nu era acolo! Iar când ieşi afară, lumina unui fulger

îi arătă într-un loc, la marginea mării, pustiul. Fugi înapoi spre cort, pentru a-l trezi pe Ursu. Nu mai era nevoie. Toți ieşiseră afară, în noapte, în vijelie.

– Maria! țipă Tic printre tunete. Maria! Barca!

Ursu aşteptă o clipă, apoi țâşni ca un fulger după lumina unui fulger. Nu fugea pe nisip. Fugea pe marginea mării, prin apa până la glezne, pe care valurile i-o ridicau uneori până la piept. Barca era purtată spre larg de talazuri. Sălta pe crestele albe de spumă şi cobora în gropile negre ca noaptea.

Maria se ținea, cu puterea disperării, lipită de fundul bărcii. Visul alb de marmură se preschimbase în coşmar. Talazurile o azvârleau parcă spre fulgere, iar apoi o coborau în prăpăstii fără fund.

Undeva însă o privire de foc asistase iarăşi la naşterea Afroditei. Aceeaşi apă, aceleaşi valuri, aceleaşi valuri de spumă voiau s-o ucidă. Imaginea crimei cutremură privirile.

Pe malul mării, acolo unde apa se întâlnea cu pământul, acolo unde nisipul era mai tare, Ursu fugea, urmărind fulgerele şi marea.

Un talaz înspăimântător răsturnă barca! Al doilea o despărți pe Maria de barcă. Al treilea o luă pe creastă, o purtă ca pe o frunză, apoi o azvârli în neant. Se împotrivi furiei ucigătoare. Un fulger complice îi descoperi un talaz. Se feri de el, străpungându-l jos, la bază, ca o săgeată. Al doilea talaz o întoarse şi o înşurubă în adâncuri. Se împotrivi iarăşi cu toate puterile. Un alt fulger lumină peretele de apă care se prăbuşea peste capul ei. În aceeaşi clipă simți două brațe puternice ridicând-o de la marginea gropii, purtând-o prin apă. Când simți pământul sub picioare, se lăsă inertă, pentru că voia s-o doară strânsoarea brațelor străine. Şi se lăsă purtată în noapte, şi numai când auzi strigătele lui Tic, răsunară şoapte la urechile ei.

– Tot timpul ți-am simțit bătăile inimii.

Şi Maria cuprinse cu amândouă mâinile fața care o căuta.

În mare, Ursu se lupta cu talazurile. Era o luptă titanică între om şi natură. Străpungea talazurile, sărea peste ele, se lăsa purtat de ele. Până ajunse barca. Pe Maria o văzuse purtată în brațe printre fulgere. Când se înapoie la corturi, o căută pe Lucia cu mâinile şi o chemă spre el. O strânse la piept şi trupul lui dur, rece, ud cutremură trupul ei mlădios şi fierbinte.

Capitolul XIII

1

Ziua goni vijelia din aer, dar nu izbuti să potolească furia mării. Cerul era albastru, de cristal, soarele era darnic în lumină şi căldură, dar marea continua să se agite şi să geamă înălțând talazuri uriaşe şi căscând prăpăstii fără fund. Băieții erau toți pe marginea mării, asistau neputincioşi la răzvrătirea ei.

– Parcă ar şti că vrem să-i smulgem taina şi se apără, zise Ionel.

Era vreunul dintre ei care să nu fi gândit aceasta de zeci de ori?

Somnul nopții îl înzdrăvenise pe Victor. Gândurile i se limpeziseră, fața i se luminase. Tăcea însă şi nu-şi lua privirile de la talazuri. Parcă ar fi căutat în ele dezlegarea enigmei care-i frământa pe cireşari.

Dan se lăsase cuprins de pasiunea mărgeanului. Vijelia nopții şi a dimineții inundase plaja cu mărgean. Înainta pe nisipul ud în genunchi şi scormonea fără încetare prin tufele verzi aruncate de apă la mal. Din când în când tresărea şi se ferea de stropii de apă cu care-l împroşca un val mai cutezător.

Tic îl urmărise o vreme cu privirile, apoi se întoarse către Ursu, care se lungise pe nisip.

– Asta-i o boală, Ursule. Să nu cumva să ridici o mărgică de jos. Imediat te contaminezi. Începi căutarea cu soarele în fața ochilor şi o termini abia când simți soarele pe ceafa.

– Dacă asta-i o lege, îi răspunse Ursu, atunci n-ai decât să te întorci cu ceafa la soare, după ce ai cules câteva boabe.

– Şi noi ce facem acum? întrebă Tic. Întotdeauna sunt în conflict cu natura. Stai! Voiam să te întreb ceva. Cum ai prins barca?

– Mai bine să nu mă întrebi, Ticuşorule. Câştigarea ei, acolo la concurs, a fost un fleac, o floare la ureche. De câteva ori am crezut că n-o să mai simt pământul sub picioare.

Tic îşi duse mâna la ochi auzind vorbele lui Ursu. Voia parcă să alunge o vedenie.

– Trebuia s-o laşi dracului, Ursule! Dacă ai văzut că Maria a scăpat… Nebuna! Idioata! Dacă ai şti ce spaimă am tras!… Când am văzut-o adusă de ăla în brațe, întâi mi-a sărit inima, dar, pe urmă, când am văzut că mişcă, zău dacă n-am vrut s-o trag de păr.

– Asta de bucurie, Ticuşorule. Ți-am văzut eu chipul când ai intrat în cort.

– Lasă că ți l-am văzut şi eu pe-al tău nu numai în cort… şi afară… Ei, dar ce rost mai are să ne amintim? Ce ne facem? Tu crezi că se termină repede vijelia?

– Nu mai durează mult. Dintr-o dată se potoleşte marea. Nici n-ai timp să vezi cu ochii… Hai, că ne cheamă Victor.

Victor le făcea într-adevăr semne. Când ajunseră lângă el, le arătă cu mâna o regiune a ochiului mării, unde se ridicau cele mai mari talazuri.

– Uită-te bine, Ursule! Acolo e peretele nostru. Nici nu mai trebuie să-l cercetăm.

– Din locul nostru se vedea mai bine, îi răspunse Ursu. Din față, nu de pe coastă.

– Şi ce crezi? se amestecă Ionel. Cu binoclul tău de aur…

– Nu e nevoie de binoclu… Da, peretele e aproape drept şi acum, lovit de talazuri, pare şi mai drept. Ştiu eu ce-o fi cu el? Dar am văzut ceva. Nişte pete galbene, jos, la baza peretelui.

– Epava ai zărit-o? îl întrebă Victor. Noi numai bănuim unde este.

– Nu! N-am văzut-o nici eu. Şi, dacă nici asemenea talazuri n-o descoperă, înseamnă că nu prea stă acolo pentru a fi văzută.

– Şi petele galbene? îl iscodi Ionel. Variații de culoare sau…

– Cu bombardamentul de nisip pe care-l fac valurile mai poți vorbi de variație de culoare? Nu. Eu cred că sunt nişte „ceva”, dezgropate de valuri, de furia valurilor. Poate nişte bolovani. Numai că au o anumită formă.

– Ce fel de formă?

– Pătrată. Fiecare pată e asemănătoare cu cealaltă. Mă gândesc că sunt bolovani, pentru că rămân ficşi. Uneori îi acoperă nisipul, alteori îi descoperă. Ştiu eu? Poate că-s nişte bolovani simpli şi atâta tot. În orice caz, o să avem ce scurma acolo până dăm de ei.

– De ce să scurmăm? întrebă Tic. Crezi că o să-i acopere nisipul?

– Nu cred. Sunt sigur. Ieri de ce nu i-ai zărit? Pentru că erau acoperiți de nisip. Când o să se termine furtuna, o să fie şi mai îngropați.

– Şi dacă e zidul unei clădiri? Dacă e zidul Palatului nostru? se aventură Tic, o clipă, cu imaginația.

– Înseamnă că Palatul a fost zidit în mare, în apă, îi răspunse Ionel. Ceea ce nu cred. Numai dacă teoria prăbuşirii de care vorbeai tu, Victor, se confirmă.

– Ceva totuşi s-a întâmplat! S-a întâmplat. S-a întâmplat, repetă Victor ca un refren. Parcă-ar fi izbit cineva în mal cu o sabie uriaşă, despicându-l în două. O parte a dăruit-o mării, cealaltă a rămas țărmului. Aici s-a petrecut totuşi o prăbuşire. Şi, în cazul acesta, nu înțeleg un lucru. De ce n-am găsit nimic, niciun semn de piatră, pe platoul submarin pe care-l putem numi plafonul peretelui? Adâncimea e mică, orice semn s-ar putea vedea şi cu ochii.

– Poate pentru că s-a aşternut un stat de nisip deasupra, sugeră Ionel.

– Dar de ce, de ce apa n-a dislocat zidul? De ce n-a azvârlit la mal niciun semn?

– Care zid? sări Ionel. Unde vezi tu zid?! Sau ai descoperit ceva ce nu ştim noi?

– Nu! N-am făcut decât să formulez o idee… Stați! Oare e posibil? Ursule! Unde e bolovanul pe care l-ai găsit în lac?

– E lângă cort. Dar nu mai este nevoie să-l aduc. Petele pe care le-am văzut seamănă cu el. Şi la mărime şi la culoare.

Victor alergă totuşi după bolovan. Nu reuşi însă să-l ridice. În loc să vină bolovanul la cireşari, se duseră cireşarii la bolovan. Din nou îl întoarseră pe toate fețele, din nou îl studiară. Aerul cald îl uscase. Nisipul care-i umpluse scobiturile începea să curgă. Tic aduse un cearşaf, iar Ursu rostogoli bolovanul pe el. Îl curățiră de nisip cu mâinile, cu marginile cearşafului, cu nişte tulpini de ciulini găsite în apropiere. Victor îl şterse pe toate fețele cu batista şi, când se uitară din nou la el (Tic îl denumise bolovanul fercheş), descoperiră pe una dintre fețe câteva semne incrustate în piatră, nişte semne ciudate, ca nişte litere dintr-un alfabet necunoscut. Uimirea le încâlcise privirile, emoția le zgândărea inimile.

– Ce semne pot fi acestea? se întrebă Victor. Fragmente dintr-o inscripție nu sunt, pentru că se află exact în mijlocul feței. Dar nu seamănă cu niciun semn din alfabet pe care-l cunosc. Nu e nici latin, nici grec, nici paleoslav, nu, nici gotic… Sau ştiu eu? Ce semne pot fi, ce reprezintă?

– Dar dacă sunt semne figurative, întrebă Ionel. Poate că sunt imaginea unei ființe, a unui lucru…

– Vă lămuresc eu îndată, îi asigură Tic. Stați puțin să le copiez pe o foaie de hârtie.

2

Cele două fete stăteau în cort. Maria trăise senzația deplină a groazei, abia după ce fusese salvată. Oboseala o adormise repede. Un coşmar o trezi după câteva ore de somn şi de atunci nu mai reuşise să adoarmă. Amintirea clipelor prin care trecuse o umplea de groază. Fusese la un pas de moarte. Dimineața o găsise desfigurată, încercănată, tremurând din tot corpul, ca zgâlțâită de friguri. Lucia îi căutase nişte calmante, o frecționase cu alcool, încercase s-o liniştească, şi, până la urmă, hotărâse în sinea ei să rămână la căpătâiul Mariei. Era convinsă că, înaintea oricărui leac, Maria avea nevoie de o prezență omenească lângă ea. Îşi simți mâna prinsă şi strânsă ca într-un cleşte. Rămaseră aşa ore întregi, până ce fața Mariei se eliberă de spectrul groazei şi respirația îi deveni mai liniştită.

– Mulțumesc, Lucia, şopti ea. Prin ce-am trecut! Nu atunci, acum…

– Nu trebuie să te gândeşti, îi spuse Lucia poruncitor. Înțelegi? Nu trebuie să te mai gândeşti! Uită! A trecut!

– Asta încerc. Nu fac nimic altceva. Şi de ce? De ce?

– Băieții sunt în plină activitate. Cercetează marea cu ajutorul talazurilor.

– Încă nu pot să mă gândesc la ei, Lucia. Mai vreau să rămân puțin în amintire. Pentru că e ceva cald, luminos, acolo. Oare pot să-ți spun?

Îşi aminti şi Lucia ceva şi îşi duse cu un gest instinctiv mâinile la piept.

– Ştii că mi-ai dăruit o clipă frumoasă, Maria? Poate cea mai frumoasă din viața mea. Oare pot să-ți spun? De ce mă ustură obrajii?

– Şi pe mine mă ustură, Lucia. Şi obrajii, şi palmele, şi… Ştiu c-aş fi mai senină dacă ți-aş spune. Cred că aş fi în stare să cânt. Nici nu ştiu de când n-am mai cântat… Dar e atâta prostie, atâta nebunie! Nici măcar vis nu e. Dar trebuie, pesemne, să trecem o dată toate prin asemenea clipe… şi atunci, visăm cu ochii deschişi şi devenim proaste, şi înfumurate, şi nebune… Şi iluzii, Doamne, câte iluzii poate să-şi facă un om!… Nici nu ştii cât de fericită sunt că pot să-ți vorbesc astfel. Înseamnă că m-am dezmeticit, nu?

Lucia ridică din umeri. Nu ştia ce să răspundă. De unde să ştie? Nu voia să fie creditoarea unei taine. Aceasta o stânjenea cel mai mult.

– Nu ştiu, Maria. Dacă viața ar fi continuarea unei simple clipe… Eu acum cred, cred nebuneşte. Ştiu că iubesc şi cuvintele mi se par meschine şi parcă mă sfâşie pe dinăuntru. Ştiu şi ce simte el, pentru că-mi dăruie toată simțirea. Dar nu ştiu, nu ştiu ce va fi mai târziu… pentru că viața nu e continuarea unei singure clipe.

– Şi nici nu poate fi, Lucia. Pentru că toți creştem. Firul devine planetă, mugurele, frunza, bobocul, floare. Creştem, dar nu mai suntem aceiaşi. Noi poate ne simțim la fel, dar alții ne simt altfel, aşa cum îi simțim şi noi. Aş vrea să dorm, nu acum, Lucia, acum m-am trezit prea tare. De aceea aş vrea să dorm, ca să mai visez o dată. Nu ştiu dacă emoția şi înfiorarea unei clipe se repetă vreodată în altă clipă. Poate că rămân unice. Dar sunt frumoase, Lucia, pentru că sunt blânde şi crude, pentru că sunt reci şi fierbinți, pentru că sunt vis şi realitate. Şi eu sunt o neghioabă, pentru că vreau să mă asemăn cu o petală ruptă dintr-un trandafir. De ce o petală, de ce ruptă, de ce dintr-un trandafir?… Ah, senzațiile acestea de gust, de culoare… Tu nu le simți în gură, în priviri, când te întâlneşti c-o amintire?

Lucia căuta, căuta ceva înăuntrul ei, dar nu-şi amintea decât friguri şi fierbințeli.

– Nu ştiu, răspunse ea. Eu am amintirile aproape, Maria, încă sunt prezente, încă nu se prefac în amintiri şi nici nu aş vrea aceasta. Ne uităm când vrem unul la altul şi mi se întâmplă uneori să cred că aceasta e cea mai mare fericire a vieții. Aseară i-am simțit brațele reci, dure, şi amintirea lor m-a înfrigurat toată noaptea. Dar când mi-am

amintit în zori că înainte de a se scufunda în apă s-a uitat la mine şi a râs, fără să ştie de ce şi, apoi, când a ieşit afară iar s-a uitat la mine şi iar a râs fără să ştie de ce… când mi-am amintit acestea, am simțit nişte valuri pe dinăuntru şi am adormit cu gânduri de copil.

Maria închisese ochii. Clătina încet capul, şi-l clătina, şi-l clătina…

– De când suntem prietene? întrebă ea. Dintotdeauna. Ne-am jucat prin iarbă de-a buşilea, probabil că şi mai înainte ne-am întâlnit în cărucioare… Totuşi, niciodată nu ne-am spus totul… Oare de ce, de ce?

– Acum îți închipui asta, Maria. Şi mie îmi venea să cred la fel. Dar eu ştiu şi trebuie să ştii şi tu că ne-am spus totul. Tot ceea ce am trăit până acum. Toate bucuriile, toate supărările. Acum ni s-au îmbogățit, Maria, şi unele, şi altele. Şi ni se pare că întotdeauna am fost la fel de bogate şi ni se pare că am uitat să ne cunoaştem toate bogățiile.

– E adevărat, e adevărat, e adevărat! Ştii la ce mă gândesc, Lucia? Mă gândesc că poate chiar astăzi, peste o oră, poate, sau mâine – ştiu eu când? – îmi voi aminti ceea ce am discutat şi voi roşi şi mă voi ruşina. De pe acum încep. De ce? Oare sunt anumite lucruri care trebuie să rămână numai ale noastre? Dar cei care le scriu în cărți de ce nu le păstrează pentru ei? Nu e o lege… şi vezi, vezi… Poate pentru că sunt proastă… Ştii ce vreau? Vreau să uit că am discutat! De ce?

Se îmbujorase şi Lucia. Obrajii îi ardeau, degetele îi tremurau.

– Nu eşti proastă, dar acum eşti rea, eşti crudă! Pentru că eşti sinceră, Maria, atât de sinceră, că nu-mi voi căuta altă prietenă în viață. Aş vrea şi eu să uităm… Poate că mâine sau chiar azi ne vom aminti discuția aceasta, tu vei simți arsuri, eu voi simți friguri, dar clipa va trece şi pe urmă vom uita de ea şi ne vom aminti cum ne-am certat când Tic a sărit în apă şi ne-a stropit, cum ne-am strâns mâinile când Victor a dezlegat taina castelului celor două cruci, cum… cum ne-am mărturisit odată nişte gânduri ale unor clipe care ne ajută să creştem…

– Iar eu aş vrea, zise Maria în şoaptă, să se repete clipele, sau să mai întârziem noi în ele, să nu le facem prea repede amintiri. Mi-e teamă să nu le plâng cândva iuțeala… Mi-e teamă să nu părăsesc prea repede adolescența… nu de teama viitorului, de teamă să nu regret odată graba… Cu fiecare clipă ne întâlnim o singură dată în viață… Hai să ieşim afară, Lucia! Hai să ne mai strecurăm o dată în vise!

3

Tic îl găsi pe asistent lungit pe un cearşaf, aproape de cort. Încolăcea pe un mosor de metal un fir de ață pescărească. Alături de el, în nisip, ardea de multă vreme o țigară. Scrumul neatins arăta că o dusese poate o singură dată la gură. Apariția vizitatorului îl surprinse. Prin urmare nu-l văzuse, deşi nu se putea să nu fi apărut măcar de câteva ori în raza vederii sale.

– Mai întâi vreau să vă mulțumesc, spuse Tic, fără niciun accent fals în voce.

– Mi se pare că şi astă-noapte…

– Nu! îl întrerupse Tic. Astă-noapte v-au mulțumit alții. Eu… mi-am pierdut pentru prima oară firea… Şi, dacă m-ați cunoaşte, ați înțelege ce preț are această mărturisire.

Asistentul zâmbi fără voia lui şi căută un pretext pentru a-şi întoarce fața:

– Da, se potoleşte vijelia. În mai puțin de jumătate de oră…

Tic îl întrerupse încă o dată. Şi din nou vocea lui răsună grav:

– Ființa pe care ați salvat-o… e sora mea!

Asistentul îi aruncă o privire fugară, parcă pentru a-i verifica spusele, apoi începu să învârtească ghemul de ață. Se simți deodată stângaci şi lucrul acesta îl înfurie. Îşi aminti brusc primele vorbe ale musafirului, ridică din umeri şi-i adresă câteva cuvinte banale:

– Oricui i se poate întâmpla… Oricine are datoria să-şi ajute semenul… Am citit o carte în care un om a sărit după altul în apă ca să-l salveze numai din instinct. Nu ştia să înoate.

– Ştiu. Am citit-o şi eu… Şi s-a înecat. E un simbol.

Asistentul îşi aminti iarăşi primele vorbe ale lui Tic.

– Mi se pare că vrei să discutăm altceva, îl invită el. După cum vezi, n-am nicio ocupație specială. Îți stau cu plăcere la dispoziție.

– Vă mulțumesc. Dar să ştiți că asta nu mă scuteşte să adaug că sora mea e o neghioabă şi o… Ar fi trebuit să-i faceți morală după aceea… Şi mai aveți timp.

Gazda se înroşi până în vârful urechilor. Îi era ciudă că se trădează față de musafir.

– Da! Se potoleşte vijelia… Mi se pare că ți-am mai spus. Ce vârstă ai dumneata?

– Nu prea are importanță, pentru că sunt precoce.

– Dar îți dai seama că prin această afirmație te declari copil? Precocitatea caracterizează o anumită vârstă.

– Mulțumesc. Iar eu pot să afirm că nu sunteți chiar atât de bătrân pe cât vreți să păreți.

Asistentului îi convenea cursul pe care-l luase discuția. De aceea îl încurajă:

– Nicidecum. Chiar îmi face plăcere. Uneori, când văd copii bătând mingea pe stradă, sau pe maidane, mai că-mi vine să trag şi eu un şut, aşa pe furiş.

– Pe furiş!? se miră Tic. De ce? Şi mai ales de ce n-o faceți? Eu n-aş sta la îndoială. Mă gândesc la viitor, când voi avea vârsta dumneavoastră.

– La vârsta dumitale toți ne închipuim aşa viitorul.

– Înseamnă că pe undeva se comite o trădare… ca să folosim persoana a treia…

– Cum ai spus? tresări asistentul. Adică… dumneata eşti puțin cam precoce…

– Atunci când găsesc un prilej, răspunse Tic.

– Cu profesorii cum te porți?

– Foarte disciplinat. Model de cumințenie în clasă… şi în manifestările exterioare. Pe stradă îi salut politicos… În discuțiile particulare însă… cam precoce… Dar dumneavoastră cum vă purtați cu … studen… ții?

Tic făcuse pauza cu vădită intenție, observându-şi foarte atent interlocutorul. Sesizându-i tresărirea, căută repede s-o dreagă:

– Dacă doriți, pot să trec imediat la al doilea obiect al vizitei mele. De altfel e şi timpul…

Marea într-adevăr se liniştise brusc. Parcă ar fi fost aşa întotdeauna. Gazda făcu un gest către musafir, invitându-l să-şi expună scopul vizitei.

– E cam profesional, se scuză cireşarul de la bun început. Am găsit ceva într-o carte, nişte semne aiurite. Poate că reuşiți dumneavoastră să le descifrați.

Tic îi întinse hârtia pe care reprodusese întocmai semnele de pe piatră.

Asistentul întoarse foia de hârtie în toate direcțiile.

Tic îi arătă cum trebuie s-o țină. Dar şi după acea asistentul continuă s-o întoarcă. O rotea în fața ochilor închişi, făcând vădite eforturi de memorie şi clătina mereu din cap când a afirmație, când a negație.

– Ei, bine! îl dăscăli gazda cu degetul. Ca să-ți pot răspunde sigur, trebuie să-mi spui mai întâi de unde ai copiat semnele şi apoi de ce ții atât de mult să ştii ce reprezintă. Adică să nu mai faci aici elogiul indiferenței. Da?

– Pur şi simplu nu am dezlegarea să vorbesc.

Asistentul îl privi cu compătimire:

– Nu-ți dai seama că accentuezi şi mai mult un mister pe care vrei să-l ascunzi?

– Nu ştiu ce să fac. V-aş ruga să-mi înapoiați foaia de hârtie.

– Aceasta se cheamă antiprecocitate. Din moment ce mă preocupă semnele, e evident că le cunosc. Şi chiar dacă nu le-aş cunoaşte, a le memora ar fi o jucărie… Îți menții încăpățânarea?

– Nu e încăpățânare, e înțelepciune.

– În fața unui asemenea „înțelept” nu mai pot insista. Dar vreau să-l avertizez, după cum vezi folosesc persoana a treia, că atitudinea lui ar putea însemna o cumplită neghiobie.

– De ce vreți neapărat să ştiți „unde” şi de ce? Nu ajunge că v-am arătat semnele? Sau măcar de-ar rămâne o singură întrebare, deşi nu cred că aş accepta-o.

– Ți-am dat un avertisment. Să ți-l traduc. Dacă semnele acestea sunt luate dintr-o carte şi descifrarea lor se doreşte din joacă, nu înseamnă nimic. Dar, dacă sunt luate din altă parte, adică dacă se văd pentru prima dată şi se încearcă descifrarea lor pentru că există şi alte semne asemănătoare găsite în aceleaşi împrejurări, atunci, ei bine, atunci ne putem afla în pragul unei descoperiri de o importanță excepțională pentru istoria noastră. De aceea nu sunt în stare să-ți dau o explicație precisă… Poți să-mi răspunzi la o întrebare: Ați găsit semnele pe un inel?

– Nu, răspunse Tic uimit.

Uimirea îi confirma asistentului sinceritatea.

– Atunci într-adevăr e vorba de o descoperire extraordinară. Eu nu vreau să culeg niciun merit. Dacă vreți, îmi spuneți, dacă nu, nu. Mai cu seamă că sunt şi în vacanță. V-aş propune să vă gândiți bine la ceea ce faceți. Uite, scriu pe hârtia voastră, pe verso, două nume. E vorba de două persoane, cele mai competente din țară în materie, care ar da foarte mult să ştie ce e cu semnele voastre. Adresați-vă lor.

Asistentul scrise pe hârtia lui Tic două nume. Când Tic le citi, făcu ochii mari. Cele două persoane erau tatăl Laurei şi tatăl prichindelului. Rămase câteva clipe în incertitudine, apoi se hotărî. Plecă spre corturi cu toată viteza.

4

Cireşarii erau pe mare, în punctul unde o geamandură sferică indica locul epavei.

Barca în care stăteau cele două fete şi Dan părea fixată de fund, nu trebuia ca în alte dăți să fie menținută într-un anumit perimetru, cu ajutorul lopeților. Tic sări în apă şi, din câteva mişcări ale brațelor, ajunse la barcă. Mai întâi hotărî să-şi satisfacă propria-i curiozitate şi după aceea s-o ațâțe pe-a celorlalți.

– Cu ce-ați ancorat barca? întrebă el. Nu cumva cu bolovanul misterios?

– Ba chiar cu el, îi răspunse Dan. Şi, ca să fie mai bine fixată, Ursu a mai adăugat un bolovan. Nu vezi? Parcă am sta în vârful unui turn.

– De unde a luat Ursu bolovanul?… Aaa! Din apă. Şi n-ați găsit niciun semn pe el?

– Eşti cam zgârcit în pretenții, iubitule. Un semn! Vreo trei, patru semne… Mai precis, trei. Stai! Nu te speria. Victor a dibuit unul sau două şi pe urmă s-a dumerit şi asupra celorlalte.

– Asta nu se poate! se răsti cel din apă. Tu ştii ce reprezintă aceste semne?

Dan, apoi Lucia şi Maria slăbiră o clipă cordoanele de siguranță ale scafandrilor (de fapt aceştia erau la suprafața apei în acel moment), pentru a-l privi pe Tic şi, mai ales, pentru a pricepe cauza agitației lui.

– Dar tu ştii? îl întrebă Lucia. Dacă ştii de ce nu ne spui? Urletele nu exprimă gânduri, Ticuşorule, ci instincte. Ştii ceva?

Tic reuşi între timp să se salte în barcă. Nu pierduse însă niciun cuvânt din spusele Luciei. De aceea părea cam dezarmat când se pomeni printre pasagerii bărcii imobile.

– Nu ştiu nici eu ce reprezintă, dar se pare că, în anumite combinații de timp şi de loc, înseamnă ceva extraordinar. Nu cumva bolovanii sunt dispuşi în formă de cerc?

– De cerc?! se miră Dan. Pentru ce? Ca la sanctuarele de la Grădiştea Muncelului?

– Nu ştiu, zise Tic. Dar am mai auzit ceva despre un inel. Inelul nu e ca un cerc?

– Inelul poate să aibă şi o piatră, răspunse Maria. Dar mai bine întreabă-l pe Ursu! Uite-l că vine cu o nouă piatră… de inel.

Ursu venea spre barcă, încadrat de Victor şi de Ionel. Înota pe spate. Nici ochii nu-i ieşeau din apă, din pricina greutății pe care o avea în mâini şi care-l trăgea la fund. Tic nu vedea ce anume cară prietenul său, dar îşi închipuia că nu poate fi decât un bolovan asemănător celui de pe care copiase semnele. Bolovanul, spălat bine de furia apei, îşi divulgă imediat incrustațiile. Erau tot trei semne, într-un fel asemănătoare cu cele pe care le cunoştea Tic şi cu celelalte pe care nu le cunoştea, din cauză că piatra aceea fusese transformată în ancoră. La vederea lor, Tic nu mai ezită. Povesti pe scurt, în rezumat, convorbirea pe care-o avusese cu asistentul, adică ultima parte a convorbirii. Nimeni nu-şi ascunse uimirea în urma celor auzite. Numai Victor avea altă părere şi nu întârzie să şi-o expună:

– Problema aceasta o putem discuta şi rediscuta în linişte la noapte. Linişte e un fel de a spune. Poate că va fi foarte aprinsă şi vehementă. La noapte însă nu putem, din păcate, să facem niciun fel de cercetare în apă. Aşa că… propun amânarea discuției şi continuarea cercetărilor. Să nu uităm că vijelia ne-a mâncat toată dimineața. Acum îmi dau seama că ar trebui să facem o lozincă uriaşă, care să se vadă de pe Gorgan. Timpul e foarte scurt. Fixați-vă în fața ochilor imaginea lozincii: „Atenție! Timpul fuge! Nicio secundă irosită!”

Tic şi ceilalți îl cunoşteau prea bine pe Victor, ca să nu-şi dea seama din felul în care acesta vorbise că se petrecuse în el o mare schimbare.

Da, Victor era vesel, era bucuros, era nerăbdător. Prin urmare, se apropia clipa marii descoperi. Nimeni nu se împotrivi propunerii lui. Îşi simțeau toți conducătorul, şi-l simțeau activ, viu, lucid, plin de idei.

– Pentru uşurarea şi sistematizarea cercetărilor, continuă Victor, propun să ne împărțim în trei echipe. Cei din barcă – prima echipă – cu sarcina de a strânge rezultatele, de a le studia, de a calcula, de a gândi, şi de a ne înfățişa în orice clipă, pe o hartă, o imagine precisă a fundului. A doua echipă – scafandrii fruntaşi, Tic şi Ursu – cu sarcina să cerceteze peretele submarin şi să scoată de acolo toți bolovanii care ni se vor prăbuşi în cap în timpul discuției de la noapte. A treia echipă – Ionel şi oratorul de circumstanță, de altfel simpatic şi vesel, uneori chiar inteligent, ca să dovedesc influența lui Tic, influența verbală – va studia regiunea din jurul epavei, mai precis partea dintre epavă şi zid, pentru că taina nu poate fi ascunsă în altă parte. Ori în zidul subteran, ori între zid şi epavă, dacă admitem teoria unei prăbuşiri recente… Dan! Semnalul! Cu trompetele inimii. Deocamdată n-avem nevoie de flaute şi de viori, dar sunt convins că nu peste mult timp ne vor cânta la ureche; poate vom dori şi harfe şi… Gata! Toți. Pentru ultimul asalt!

Oare era ultimul asalt? Dar cine-şi mai punea această întrebare? Chemarea lui Victor, siguranța din vocea lui, bucuria din privirile sale, veselia gesturilor sale îi molipsise pe toți. Într-adevăr, parcă se dădea un asalt în ochiul acela de mare. Scafandrii parcă aveau aparate de oxigen cu ei. Câte recorduri de copii, de juniori, de seniori n-au căzut în acea zi! Marea era iscodită în toate ascunzişurile ei. Şi părea atât de învinsă, că nu mai opunea nicio rezistență. Apa ei se transformase într-o oglindă. Reflecta înălțimi albastre şi tinerii, coborând în adâncurile ei, păreau că se ridică spre acele înălțimi.

Ursu dezgropase un alt bolovan şi, ca să-şi uşureze munca de scafandru, îl lăsase acolo, pe fund. Se ridică apoi la suprafață, luă un capăt de funie şi se repezi iar în adâncuri. Funia înconjură bolovanul într-un nod strâns, care se prelungi cu un colăcel ca o toartă. În acel colăcel îşi potrivea Ursu glezna, când trebuia să scormonească peretele. Greutatea îl ținea pe fund, nu trebuia să-şi mai piardă vremea războindu-se cu apa care-l împingea sus, la suprafață.

Vorbele lui Victor nu ceruseră numai eforturi, grabă, rezistență. Ele impuseseră un anumit stil de lucru, sigur, economic, care să nu ducă la

epuizare. De câteva ori, Victor temperă zelul lui Tic în doborârea recordului de rezistență până la o anumită vârstă, şi intențiile aceluiaşi Tic de a-l antrena şi pe Ursu pe acest drum.

– Nu vreau să ne tragem sufletul la noapte, zise el. Vreau să fim veseli, sănătoşi, poate va fi nevoie să rezistăm la anumite bucurii, care, Ticuşorule, de multe ori te consumă mai rău decât bolile.

Tic îl înțelese, îi zâmbi, aşa cum ştia el să zâmbească în marile clipe ale vieții, şi trecu imediat la acțiune. Adică îi făcu o severă morală lui Ursu, care întârziase o groază de timp într-un cotlon săpat de mâinile lui în peretele submarin. Drept răspuns, uriaşul îl prinse de mijloc, îl săltă în aer şi-l azvârli undeva în apă. Tic avusese însă vreme să-şi refacă poziția corpului, pentru a se prăvăli în apă ca o suliță scăpată din cer.

Ore, ore întregi de activitate, de căutare, de iscodire, de hotărâre. Parcă niciodată marea nu primise un asalt atât de încăpățânat. Şi rămânea docilă, poate pentru că era prea sigură de taina ascunzişurilor sale. Niciun val nu tulbura luciul oglinzii, doar departe, în larg, se iveau uneori dantele albe, ca o revoltă împotriva monotoniei. Era oare marea atât de sigură de supunerea tainelor sale?

Scafandrii activau fără oboseală, se scufundau, căutau, ieşeau la aer, iar se scufundau, apoi veneau la barcă, pentru a da raportul. Atingeau cu degetul anumite puncte ale hărții mari, pe care Lucia o acoperise cu o coală transparentă de nailon, însoțindu-şi aproape întotdeauna gestul de câteva cuvinte:

– Loc cercetat. Adâncimea, patru metri. Relieful variat. Nimic.

Fiecare rostea aceeaşi frază, numai dimensiunile variau uneori. Nimicul era rostit ca un punct obligatoriu la sfârşitul fiecărei propoziții.

Scafandrii erau veseli, se scufundau într-una, aduceau aceleaşi rapoarte şi iar se scufundau, dar cei din barcă, mereu cu harta în fața ochilor, se simțeau cuprinşi de nelinişte. Pentru că se apropia amurgul, pentru că trebuiau oprite cercetările, pentru că, mai ales, trebuiau, în mod firesc, să se oprească. X-urile de pe hartă încetaseră demult să mai fie X-uri. Erau toate cunoscute, dar niciunul dintre ele nu părea să ascundă pagina marelui vis. Sau poate că pagina aceea nu fusese scrisă,

sau poate că fusese ruptă, ascunsă, distrusă, sau poate că era o pagină închipuită. Dan îşi manifestă primul neliniştea.

– Ei sunt veseli. Dar, dac-ar vedea ca noi harta, oare ce-ar spune?

– Nu ştiu, ridică Lucia din umeri. Mă crucesc şi eu. N-au mai rămas pe toată harta decât două puncte neexplorate. Uite, aici în stânga epavei, şi aici, la baza zidului, unde Ursu ne-a semnalat o oază de vegetație marină.

– Mi se pare că se cercetează acum, îşi aminti Maria. Uite-i! Vin. Toți, toți scafandrii.

Încă înainte de a ajunge la barcă, Victor şi Ursu tăiară aerul cu mâinile, ca şi cum ar fi vrut să tragă o linie orizontală.

În limbajul convențional, stabilit dinainte, însemna că nu există nimic.

– Ştiți, le spuse Dan scafandrilor în clipa când se prinseră cu brațele de barcă, s-a cam terminat cu harta. Se aseamănă teribil cu cea a lacului.

– Cum poți să spui asta? sări Lucia. Asemănarea e de principiu, deosebirile sunt strigătoare la cer.

– Nu, drăguțo, o calmă Dan. Nu mă refer la ceea ce îți închipui tu. Mă refer la asemănarea, cum să-i zic… Programatică… Adică niciun rezultat, niciun folos…

– Cum gata cu harta?! se miră Tic. Am terminat toată regiunea? Şi ei?

– Totul! îi răspunse Maria. Ne-a rămas numai să răzuim fundul.

– N-a mai rămas nimic necercetat? întrebă Victor cu un ton prea liniştit, de parcă ar fi ştiut dinainte răspunsul, de parcă ar fi aşteptat răspunsul pe care i-l dădu Lucia.

– Nu, Victor, se cam tângui ea. Ați făcut o treabă nemaipomenită, dar…

Era un dar trist, care nu se prea potrivea acelei superbe înserări, dar care exprima gândurile şi simțirile tuturor. Nu ale tuturor, pentru că Victor se lăsase învăluit de fiorii amurgului. Închise ochii şi chipul lui prevestea parcă o mare bucurie.

– Să acostăm, zise el după câteva clipe de tăcere. Mi se pare că totuşi suntem puțintel obosiți… şi cel puțin pe mine nu mă satură numai aceste culori superbe… Dacă am putea să le ținem pe cer… Nu! Cred că ne vor desfăta mai mult cele ale răsăritului… Da! A asfințit, în sfârşit,

o taină… adică a pierit o taină… Haideți! Pentru că nici noaptea nu este fără de sfârşit.

5

Cireşarii îşi adunau din nou gândurile în jurul unui foc de noapte. În ochii lui Victor dansul flăcărilor părea vesel. În ochii celorlalți însă părea enigmatic, ca o luptă între lumină şi beznă.

– Expediția noastră se apropie de sfârşit, începu Victor. Eu, cel puțin, îi simt sfârşitul aproape. Şi cred că şi voi trăiți aceeaşi stare. Am colindat mult litoralul, am trăit deziluzii, speranțe, bucurii trecătoare, ne-am făurit vise, pe care ni le-au atacat mereu decepțiile, în sfârşit, n-am fost scutiți de nelinişti, de supărări… Până am ajuns aici, până am ajuns în această clipă decisivă… A sosit momentul să facem o recapitulare nu atât a expediției noastre, cât a rezultatelor la care am ajuns…

Victor făcu o pauză de câteva clipe de care profită imediat Dan:

– Chiar cu riscul de a mă considera un pesimist incurabil, vreau să spun că, în afară de… de fragmentul acela de inscripție, de brațul Afroditei şi de bolovanii lui Ursu, eu n-am trecut altceva în jurnal. Vorbesc de rezultatele ştiințifice ale expediției noastre, acelea la care cred că te referi şi tu, Victor, în primul rând.

– Şi hărțile noastre? adăugă Lucia ofensată. Ele nu înseamnă nimic?

– Ele nu constituie un rezultat, Lucia, spuse Ionel. Ele constituie un mijloc. Dacă ne-am gândi la ele ca la un rezultat… atunci aş fi foarte trist.

– Da, hărțile, parcă-şi aminti Victor. Eu înclin spre părerea lui Ionel… deşi n-are niciun rost să dezbatem acum necesitatea lor. Un scop, un mijloc, o amintire… Dan a înfățişat rezultatele de până acum. Nu cred că a greşit sau că a fost zgârcit în aprecierile lui. Nu, Dan, eu te cunosc foarte bine. Tu nu eşti ceea ce vrei să pari. Eşti poetul care-şi verifică visurile din jurnalul său, sau din cărțile pe care le va scrie cândva aici printre noi. Tu te lupți cu tine însuți, folosindu-te de noi, conştient de riscul pe care-l înfrunți. Eu îți simt, ți-am simțit mereu efervescența dinăuntru, în ciuda expresiei tale contemplative. Poate că din această

cauză unii dintre noi greşesc subestimându-ți gândurile şi simțirile. Dar tu eşti conştient de acest risc şi l-ai acceptat. Cauți adevărul jertfindu-ți uneori frumusețea. Să nu te înspăimânți. Frumusețea aceea pe care ți-o jertfeşti e aparentă, dar prin aceasta jertfa nu e mai puțin dureroasă. Poate că eşti prin felul tău de a fi cel mai devotat şi cel mai apropiat prieten al nostru.

Emoția îi încolțise pe toți cireşarii. Emana parcă din cel care vorbea. Dan simți o mână atingându-i mâna şi abia atunci îl zări pe Tic lângă el şi-i văzu ochii lucioşi şi pricepu că şi ochii lui erau la fel.

– N-am vrut să vă spun aceasta, continuă Victor. Ştiam însă de multă vreme că sunt dator să v-o spun. Şi pentru că s-a ivit momentul… Da! Rezultatele sunt cele pe care ni le-a comunicat Dan. A ales din jurnal rezultatele, nu visurile.

– Da! întări Tic. Eu ştiu foarte bine…

Ultimele cuvinte le rosti însă în şoaptă, înțelegând pesemne că indiscreția făcută într-un scop nobil demonstra o față mai puțin nobilă.

Victor îşi duse mâna la față, pentru a-şi ascunde zâmbetul, deşi întunericul era o pavăză bună.

– Da. Rezultatele sunt cele pe care le-am auzit. Rezultatele de până acum. Să le trecem în revistă puțintel mai pe larg, ca să nu fim prea avari cu ele, sau, mai bine zis, cu noi înşine… Fragmentul de inscripție şi brațul Afroditei îşi au rostul lor. Nu vreau să-l exagerez. Înțeleptul Agathocles şi-a reluat locul în muzeu, iar Afrodita e în întrecere cu Venus din Millo… Eforturile pentru descoperirea sau redescoperirea lor le măreşte uneori enorm valoarea, sau chiar le-o stabileşte. Aşa că…

Tic se simți înduioşat de atenția pe care i-o dădea Victor, iar când simți şi mâna lui Dan răspunzând gestului său dinainte, nu mai puse stavilă emoției…

– Aşa că… se auzi vocea lui Victor, pentru noi cel puțin valoarea lor e foarte prețioasă… S-au ivit însă aici, la Gorgan, bolovanii. Cel din lac şi cei trei din ochiul de mare. Ei, bine, aceşti bolovani ar putea într-adevăr să constituie o descoperire ştiințifică de cea mai mare importanță. De acest lucru mi-am dat seama după ce Tic ne-a relatat convorbirea cu asistentul. Vă amintiți? Tic ne-a spus că asistentul l-a întrebat dacă a găsit semnele acelea pe inel. Între timp am stabilit şi noi că semnele reprezintă litere din greaca veche. Alăturând aceste două

elemente, am ajuns la o idee care într-adevăr zdruncină prin… ceea ce ar putea ea să însemne. Nu, ideea nu este a mea. Eu n-am făcut decât să împreunez cele două elemente. Întrebarea asistentului – adică elementul *inel* – şi identificarea semnelor, adică alfabetul grec antic. Pentru că m-au preocupat, şi mă preocupă în continuare cercetările care se fac pentru descoperirea unei perioade esențiale din istoria poporului nostru – perioada geto-dacă. Citind câteva studii despre limba dacilor, am putut să fac relația despre care v-am amintit. Posibilitățile noastre sunt însă foarte reduse… Trebuie deci să dăm aceste relații în seama celor competenți, celor pe care i-a amintit asistentul şi chiar lui, pentru că se află aici în preajma noastră…

– Mi-a spus că e în vacanță, spuse Tic. Poate că…

– Vom vedea noi cum o să-i priască vacanța alături de aceste semne, răspunse Victor cu subînțeles. În sfârşit… să încercăm să lămurim cu puterile noastre relația aceasta. Fără întrebarea asistentului nu ştiu ce-am fi făcut. De bună seamă că am fi predat pietrele unui muzeu. Când am aflat însă întrebarea… Semnele îi erau deci familiare asistentului, dar şi nouă ne deveniseră familiare între timp. Atunci de ce punea atât de mare preț pe descoperire?… Pentru că cele câteva semne îi aminteau nu simple litere, pe care şi noi le identificasem şi care există cu duiumul incrustate pe pietre prin aceste regiuni, ci o împreunare anumită de litere. Împreunarea literelor l-a uimit pe asistent. Deci mai văzuse undeva acea împreunare sau una asemănătoare. Unde? A spus-o el singur în acea întrebare pusă lui Tic. Pe un inel. Şi într-adevăr relația care se naşte e tulburătoare… Din limba geto-dacă n-au rămas decât un anumit număr de nume proprii şi de nume de plante. S-a descoperit însă în Bulgaria, pe la începutul acestui secol, mi se pare prin 1910–1915, prima şi singura inscripție certificată de toți savanții ca o inscripție tracă, reprezentată în caractere greceşti. Sunt, mi se pare, vreo şaizeci de semne, cărora nimeni nu le-a putut, până acum, descifra înțelesul adevărat. Rămân mai departe o mare enigmă, închid în ele enigma limbii trace. Geto-dacii, cea mai avansată ramură tracă, foloseau, de bună seamă, limba acelei inscripții. Din păcate inscripția rămâne în continuare o enigmă, ca şi limba strămoşilor noştri. Semnele care alcătuiesc inscripția au fost gravate pe un obiect de aur masiv. În limbajul ştiințific obiectul acela este numit *INELUL DE LA EZEROVO*…

Probabil că grupul de semne de pe primul bolovan există, în aceeaşi formație, undeva pe inelul de la Ezerovo! Iată de ce, dacă nu e o simplă întâmplare, descoperirea noastră poate căpăta o valoare excepțională.

Câteva clipe, în jurul focului nu se auzi decât foşnetul mării, poate ca să ascundă zgomotul pe care-l făceau inimile în pieptul cireşarilor.

– Ah! De ce nu sunt arheolog! izbucni Tic şi vocea lui exprima în acea clipă dorința tuturor. Gata, însă! Ştiu ce-o să fac în viață!

– Tu crezi, Victor, întrebă în şoaptă Lucia, că grupele de semne de pe bolovani ar putea sluji la descifrarea inscripției de pe inel?

– Nu ştiu, răspunse Victor. Putem face multe presupuneri. Adevărul nu poate fi stabilit decât de cei care au posibilitatea de a-l stabili. Poate că e o simplă întâmplare asemănarea semnelor, poate că nu e o întâmplare. Poate că inelul de la Ezerovo va fi descifrat, poate că va rămâne mai departe o enigmă. Bolovanii însă, încetează să mai fie ai noştri, adică vor înceta în curând, aşa sper eu. Poate că nu-i vom folosi prea multă vreme ca ancore.

– Nu e păcat, spuse Tic, să-i aruncăm în apă? Asemenea valori…

– Sunt obişnuiți cu apa, Ticuşorule. Cine ştie? Poate pentru această menire au fost făcuți… Prin urmare, dacă ne gândim bine, putem spune că prima parte a expediției noastre nu a fost chiar atât de săracă în rezultate. Speranțele legate de aceste rezultate nu s-au consumat de tot, nu au murit de tot, cum ar fi spus un mare poet al antichității.

Tinerii aşteptau cu înfrigurare părerea lui Victor cu privire la cea de-a doua parte a expediției, aceea care-i atrăsese pe țărmul mării. Oare exista şi a doua parte?… Harta Luciei nu mai avea nici măcar un mic semn de întrebare pe tot cuprinsul ei.

– Şi acum să trecem la visul nostru, la pagina pe care am căutat-o cu atâta disperare… Păcat că n-avem în fața ochilor harta Luciei… sau poate că toți o avem. Harta a rămas fără X-uri şi fără semne de întrebare. Explorarea noastră s-a terminat. S-a terminat odată cu lăsarea amurgului… Vă rog să nu mă întrerupeți. Sunt şi eu la fel de emoționat ca voi. Vreau să vă expun, în toate amănuntele, problema aşa cum o văd eu în acest moment, aşa cum mi-a apărut ea într-un anumit moment al cercetărilor, aşa cum mi s-a verificat la terminarea cercetărilor… Aşteptam, aşteptam mereu să se şteargă ultimul X de pe hartă. Când s-a şters ultimul, am răsuflat uşurat. Ipoteza pe care o

întrevăzusem într-un anumit moment rămânea deci singura valabilă. Dacă nu ne aflăm, bineînțeles, în fața unei erori a simțurilor noastre. Prima dacă s-a înşelat Ionel, dar, fără acel fenomen optic pe care l-a trăit, n-am fi fost azi aici. Oare s-au înşelat şi pescarii? Nu numai cei care ne-au povestit, ci şi ceilalți dinaintea lor? Toți să fi născocit acel ceva pentru identificarea căruia au plecat la începutul secolului echipe de cercetători? Pare puțin probabil. Şi, cu toate acestea, cercetările noastre nu ne-au dezvăluit în aparență nimic… Bolovanii… Sigur, bolovanii. Dar ei nu pot împlini, oricât i-am înălța noi, oricât le-am mări dimensiunile, adăugând alții, pe care încă nu i-am descoperit, nu pot împlini acea viziune albă, marmoreană, pe care au mărturisit-o pescarii. S-o numim coloană sau turn? Cum vreți voi. Poate turn. Unde e turnul alb de marmură? Sau nimeni nu l-a văzut, ci numai şi l-a închipuit?… Turnul a fost zărit numai în zilele şi nopțile de mare vijelie. E simplu de răspuns. Talazurile gigantice, ca o cortină a vijeliei, îl dezvăluiau, îl dezveleau. Iată primul element care atestă realitatea imaginii. Repet ce v-am spus altă dată. Dacă ar fi apărut în valuri un palat, un oraş, ceva foarte precis, identificabil, aş fi avut îndoieli. Spaima vijeliei poate să nască năzăriri… Dar acel ceva ca un turn, ca o coloană, ivindu-se mereu în acelaşi loc, ivindu-se numai în timpul marilor vijelii, văzut de mai mulți oameni, nu putea fi o năzărire, ci o realitate. În sinea mea n-am mai pus, de la un anumit moment, la îndoială realitatea imaginii. Mi-a fost însă teamă să nu se fi zărit cumva în lacul care, de departe, pare o prelungire a mării. Când cu ajutorul micului zeu CIT… poți să te foieşti, dragă Ticuşorule, da, când cu ajutorul lui am eliminat cartea lacului… atunci teama mea şi-a găsit sursă de existență în alt factor: *timpul*… Şi… Iată că începem cercetările pe mare, sau, mai bine zis, le reluăm. Atunci s-a născut o nouă întrebare. De ce, la un anumit moment, de la o anumită dată, turnul n-a mai fost văzut? Cu toate că… vă rog să notați: vijelii au mai fost pe mare, navigația s-a întețit de-a lungul anilor, iar malul a fost bătut şi chiar cercetat. Posibilitatea de a fi văzută imaginea crescuse, totuşi ea n-a mai apărut. De ce? De ce? Oare nu s-a petrecut o prăbuşire recentă în mare? Şi am întâlnit acel perete submarin în fața epavei, care părea că ne dă răspunsul. Şi atunci s-a ridicat problema cea mai cumplită. Vă rog să mă credeți. Aş fi vrut să-mi demonstrați că nu s-a petrecut nicio prăbuşire, v-aş fi sărit de gât de bucurie. Dacă a avut

loc prăbuşirea, şi acum pot spune că a avut loc, atunci turnul nu putea să fie decât în fața peretelui, între perete şi epavă, culcat pe fund, acoperit, poate, de nisip, dar foarte uşor de identificat. Totuşi niciun semn de pe fund nu indica prezența turnului. Atunci unde putea fi? Să-l fi înghițit pământul? Era cu neputință. Dacă un bolovan, o câtime dintr-un turn, nu putuse fi ascuns de nisip, cum putea fi înghițit un turn?! Mi-am amintit ce-au spus pescarii, ce ne-a spus cârmaciul bărcii, Ciornega, ultimul care a zărit turnul. L-a văzut de trei ori printre talazuri înaintea bărcii, apoi a survenit naufragiul. *Deci turnul nu putea fi decât între epavă (în fața căreia apăruse) şi zidul submarin, care se prăbuşise.* Adică în regiunea pe care am explorat-o astăzi. Nedescoperirea lui n-ar putea să însemne decât inexistența lui. Deci toată vina noastră era aceea că ne dăruisem speranțele nu unei născociri străine, ci unui vis de-al nostru. O deziluzie, dar nimeni nu e scutit de asemenea întâmplări. Am căutat toată ziua, toată regiunea. Totuşi nu am găsit turnul. De ce?

– Dar bolovanii? întrebă Ionel. Dacă bolovanii, bineînțeles mai mulți şi mai uniți, constituiau turnul alb în spuma talazurilor?

– Da, Ionel. Era singurul răspuns. Bolovanii fuseseră cândva constituiți într-un turn. *Părea* singurul răspuns. Puteam să ne mulțumim însă cu el? Am apelat încă o dată la amintirile cârmaciului… Dezlegarea tainei putea să fie numai acolo. Numai şi numai acolo, în cuvintele pe care ni le spusese el. Văzuse turnul, îl văzuse alb, printre talazuri. Dar, dacă-l văzuse alb printre talazuri, *înseamnă că era mai alb decât spuma talazurilor.* Era deci marmură albă, nu piatră îngălbenită de apă şi nisip. Deci nu putea fi constituit din bolovani. Era primul element sigur, care deosebea, fără echivoc, imaginea turnului de prezența bolovanilor găsiți de noi. Fără îndoială că o relație între bolovani şi turn exista. Poate că bolovanii constituiau baza turnului, sau un zid înconjurător. Cârmaciul văzuse, prin urmare, un turn alb, care nu putea fi decât din marmură. Pentru că numai marmura putea să reziste curată, albă atâtor zeci de secole… Şi ce ne-a mai spus pe urmă Ciornega? Am căutat să-mi amintesc toate cuvintele lui. Ce ne-a spus… Talazurile au dus barca înapoi, în larg. Iar el a căutat alte talazuri care s-o aducă înapoi, spre țărm. Le-a găsit şi, când a ajuns în apropierea țărmului, s-a produs naufragiul. Am descoperit astfel al doilea element al problemei. *Din clipa azvârlirii bărcii în larg până la naufragiu, turnul n-a mai fost văzut.*

Prin urmare turnul putea să se afle tot atât de bine şi în urma bărcii, *în urma epavei,* nu neapărat în *faţa ei!*

– Atunci, se înspăimântă Dan, însemnă că mai avem o groază de cercetat…

– Mi se pare, zâmbi Victor, că spui aceasta pentru a oferi pauza necesară uneori în cărţi. Da… Apăruse al doilea element al problemei. Al treilea îl constituia zidul. Zidul demonstra o prăbuşire. Prăbuşirea probabilă a turnului. Încurca foarte mult datele problemei. Sau, mai bine zis, ne trimitea cu cercetările în spatele epavei, mai spre larg. El ne tăia orice speranţă de a găsi turnul în faţa epavei. Şi iarăşi am apelat la amintirile lui Ciornega. Mi-am imaginat naufragiul aşa cum ni l-a povestit el. Un talaz a ridicat corabia în înălţimi, apoi a coborât-o într-o groapă. *Dar a simţit atunci un alt talaz venind din faţă şi izbind corabia*. N-a avut timp decât să-i îndemne pe oameni să sară. Şi oamenii s-au salvat pentru că era malul aproape. Am constatat şi noi acest lucru, descoperind epava. Oamenii au simţit repede pământul sub picioare. S-au salvat. Refăcând povestirea mi-am pus întrebarea: De ce talazul n-a aruncat barca în bancul de nisip pe care-l constituia zidul submarin? Ce a stat în calea bărcii purtate de forţa talazului? Ciornega spusese: *„Un alt talaz venind dinspre mal ne-a izbit”*… Această imagine mi-a rămas în minte. În loc să cadă în groapă, barca a fost lovită de un talaz care venea dinspre mal. Căutam să-mi imaginez în fel şi chip momentul naufragiului. Cum, de unde a venit acel talaz?

Victor făcu anume pauza. Voia parcă să audă un răspuns. Era chiar cel pe care-l aştepta el. Îl formulase Ionel:

– De aceea te uitai la talazuri azi-dimineaţă? Le vedeai cum se izbeau de mal, cum se întorc şi se ciocnesc de cele care vin din urmă?

– Da, spuse Victor. Ore întregi m-am uitat la mişcarea lor. Unele erau gigantice, se izbeau de ţărm şi se întorceau pentru a se izbi de talazul care venea. Se ridicau trombe mari, dar toate, toate împingeau spre mal. Şi niciunul nu ajungea nici măcar până la sfertul distanţei dintre mal şi epavă. Am mărit puterea vijeliei în imaginaţia mea. Nu puteam totuşi să dau un răspuns. Nu puteam vedea valul care să vină atât de gigantic dinspre mal până la locul epavei. Barca, ajunsă la întâlnirea dintre talazuri, nu putea fi azvârlită decât pe mal, adică, în cazul nostru, pe zidul submarin. Acolo trebuia să eşueze.

– Totuşi nu s-a întâmplat aşa! spuse Ionel. Doar ştim unde este epava.

– Nu s-a întâmplat! Însă împotriva legilor apei, a furtunilor. *De ce n-a ajuns epava în bancul de nisip?* De ce n-a eşuat acolo? *De ce, după naufragiu, n-a fost înfiptă în bancul de nisip?* Un singur răspuns. Epava s-a izbit de ceva, de ceva dur, puternic şi acel ceva a răsturnat-o şi a ținut-o locului până în ziua de azi. Un val nu putea să facă aceasta. Atunci?… Să ne amintim. Din perioada naufragiului turnul alb a dispărut! Trageți singuri concluzia, dar nu poate fi decât aceasta: *Turnul alb s-a prăbuşit odată cu corabia şi s-a ascuns în pântecele ei.*

Capitolul XIV

1

Marea îşi trimise iarăşi turmele de valuri împotriva țărmului. Era un asalt disperat, parcă o erupție a ultimelor puteri. Cireşarii priveau neputincioşi de pe mal spectacolul vijeliei. Timpul însă nu li se mai părea atât de grăbit. Ştiau că oricât se va opune marea, tot îi vor smulge taina pe care o ascundea de atâta vreme, tot îşi vor sărbători triumful. Şi simțeau aproape momentul marii victorii, al marii sărbători.

Concluzia lui Victor devenise concluzia tuturor. Taina de la marginea mării se afla în pântecele corabiei scufundate. Nu putea să fie în altă parte. Dar mai era o întrebare, ultima, cea mai mare, întrebarea care-i frământa pe toți, care-i însoțea mereu, şi ziua şi noaptea, căreia-i căutau mereu răspunsuri şi ele erau mereu altele, şi toate aveau puterea de a înfiora, de a înfricoşa, de a pregăti răsăritul unei bucurii aşa cum nu mai trăiseră până atunci. Oare ce taină furase marea din țărmuri? Oare ce taină îngropase a doua oară corabia scufundată? Ce vor citi pe pagina ascunsă cu atâta străşnicie în adâncul mării, în pântecele mort al corăbiei? În ce se va întruchipa visul lor atât de naiv la început?

Toți erau obsedați de întrebarea cea mare, toți îşi simțeau inimile zbătându-se tot mai tare în piepturi, toți trăiau emoția ultimului pas spre necunoscut. Dar era printre ei unul care refuzase visurile nopții cu învălmăşeala lui de gânduri, de imagini, de închipuiri. Se retrăsese dis-de-dimineață într-un loc, mai departe de corturi, la marginea mării şi stătea acolo singur, cu ochii țintă la sfera care țâşnea din valuri. Acolo, la capătul sferei, se afla corabia scufundată, acolo se afla marea taină. Ar fi vrut să se repeadă în valuri, să se afunde în clopotele care clocoteau şi cu puteri titanice să ridice epava. Şi apoi… Îşi chinuia, necontenit, neobosit imaginația pentru a plăsmui forma materială a tainei. Tăia în marmura fanteziei sculpturi, monumente, coloane, turnuri. Dar formele lor se împleticeau şi mereu apăreau altele ciudate,

fantastice, unele purtând în ele puterea spaimei, altele, culorile fericirii. Ce era acolo, în pântecele ce nu asculta rugămințile micului zeu, atât de frământat de nelinişti, atât de chinuit de întrebări?

Cineva însă îl căuta de multă vreme pe micul zeu cu privirea şi, când îl descoperi ascuns în groapa de nisip pe care o scurmase cu mâinile lui, veni spre dânsul şi se aşeză lângă el, acoperindu-i părul ciufulit cu mâna mare, puternică. Câtva timp, cel mai bun prieten al micului zeu nu-i tulbură tăcerea, dar, când îi simți tremurul trupului, îl scutură cu un gest brusc şi-i suflă în ochi ca unui iepuraş care nu vrea să-şi desfacă pleoapele.

– Hai! Scoală-te, Ticuşorule! Nu te lăsa molipsit de frământarea mării. Acuşi, acuşi, se domoleşte şi… cine ştie ce emoții te mai aşteaptă!

– Spune-mi, Ursule, ce este acolo? Ştiu că nu ştii, dar spune-mi ceva!… De ce a trebuit să treacă atâta vreme ca să ajung din nou copil?… Ție pot să-ți spun totul, în fața ta nu mă ruşinez. Ştii cum îmi bate inima?… Îmi amintesc că, odată, îmi povestea mama un basm. M-am ținut, m-am ținut treaz până aproape de sfârşit. Dar am adormit. Ah! Ce noapte am trăit! Numai sfârşituri, sfârşituri… Şi m-am trezit şi, tot timpul, toate secundele îmi aduceau închipuiri. Am trezit-o pe mama să-mi spună sfârşitul. Mi l-a spus… Pe urmă n-a mai fost frumos… Era atât de simplu şi de firesc… Eu vreau un sfârşit… Ştii tu ce sfârşit o să fie?… O să fie un sfârşit cumplit, Ursule!

– Eu nu mă gândesc la asta… Mă gândesc c-o să fie un sfârşit frumos. Dar n-ar fi oare mai bine să-l lăsăm în pace? De ce să-l zgândărim?… Să nu pățeşti ca-n amintirea aceea. S-ar putea să-ți pară prea simplu, prea firesc…

– Nu, nu cred! pentru că nu e şi nu a fost firească toată povestea asta a mării. N-o vezi cât de furioasă e?… Zău, Ursule, îmi dai voie să mai fiu copil câtva timp?

– Parcă nu prea ți-aş da voie, Ticuşorule. M-am obişnuit cu tine altfel. Crezi că eu n-aş fi vrut să te întreb câte ceva? … Crezi că n-aş fi vrut să mai vorbim şi despre altele?

Tic parcă frământa cu degetele o pastă subțire, nevăzută. Nu ştia ce să facă. Nu voia să-şi abandoneze întrebările şi, mai ales, răspunsurile, nu voia nici să-l lase pe Ursu singur cu cine ştie ce aiureli caraghioase.

– Eu ştiu? răspunse el fără să-şi dea un răspuns. De ce nu încerci mai întâi să-ți închipui ce-i acolo, Ursule?… Ia! Gândeşte-te o clipă şi spune-mi ce ți-a venit în cap.

Ursu se îmbujoră la față. Totuşi îi răspunse:

– M-am gândit la Lucia, Ticuşorule. Ce se va întâmpla mâine?!

– La Lucia te-ai gândit? spuse Tic oarecum dezamăgit. Ce înseamnă „ce se va întâmpla mâine”? O să se scoale de dimineață, în zori, va ieşi din cort cu halatul roz pe umeri… Se va duce la depozitul nostru de apă ca să ia o sticlă… Şi să ştii că apa de mare e foarte bună pentru spălatul pe dinți… Mai departe…

– Nu, Ticuşorule! Nu la acest mâine m-am gândit… La cel mare, la cel îndepărtat…

– De ce să te gândeşti la el… când e taina asta atât de aproape de noi? Îți răspund şi eu cum mi-ai răspuns şi tu. Va fi frumos, Ursule. Va fi un sfârşit frumos. Pentru că… Să nu te superi că-ți spun… tu meriți cel mai frumos râs… Nu ştiu ce anume, dar ştiu că meriți tot ce este frumos. Şi noi… dar tu cel mai mult.

– Brrr! se scutură Ursu. De s-ar domoli mai repede vijelia…

2

Ca să scape de întrebările lui Ionel, care nu se deosebeau prea mult de cele ale lui Tic, Victor îl invită să facă, împreună, o plimbare până la asistent:

– Cred că aveam obligația să facem această plimbare din prima zi. Totuşi, suntem singurii vecini pe acest ținut de mare. Din fericire, acum avem un pretext.

Ionel se văzu nevoit să renunțe la întrebările chinuitoare.

– Vrei să-i povestim totul… sau numai să-i facem cadou bolovanii… În cópii, bineînțeles.

– Nu ştiu. Nu sunt hotărât. Dacă nu-i istorisim totul, totul, în cele mai mici amănunte, ar putea să râdă de noi, să ne considere nişte copii. Iar dacă-i spunem totul, nu fac glume, s-ar putea să înfruntăm acelaşi risc. Mai bine îi povestim totul după ce ne limpezim noi.

Ionel nu pierdu prilejul de a da glas pentru a suta oară, poate, obsedantei întrebări:

– Oare ce este acolo, Victor? Ce taină ascunde marea?

– Poate chiar astăzi ne vom limpezi, Ionel. Dacă vrei neapărat să afli un răspuns, sau dacă-ți place să repeți mereu întrebarea, te-aş sfătui să te împerechezi cu Tic. El şi-a ales ca aliat pentru chinurile sale singurătatea. În doi poate v-ați stimula fantezia, sau poate v-ați da seama că sunteți nişte copii. Rezultatul va fi acelaşi în oricare dintre cazuri…

– Tu chiar nu te gândeşti deloc? Sau ne rezervi o nouă surpriză?

Mergeau amândoi, fără să se grăbească, spre cortul asistentului. Furia mării se dezlănțuise cu toată violența. Bubuitul talazurilor îi opri. Adevărate trombe de apă se ridicau în regiunea zidului submarin. Gropile se căscau înfricoşătoare. Unele talazuri se ridicau înainte de a se izbi de perete. Parcă s-ar fi ciocnit de o insulă nevăzută.

– Acolo-i epava! spuse Victor. E de necrezut cum rezistă la un asemenea bombardament. Cum de nu se răstoarnă, cum de nu revine în poziție normală? Cum de n-o aruncă valurile în zid? Pe tine nu te preocupă această întrebare?

Ionel ridică din umeri. N-avea niciun rost să-şi repete unica frământare.

Când li se păru că furia mării se mai potoleşte, îşi reluară plimbarea către cortul asistentului. Acesta însă era la o mică distanță de ei. Părea că le vine în întâmpinare.

– Mi se pare că şi astăzi marea vă cam încurcă socotelile, spuse dânsul în loc de bună ziua. Şi tare mi-e teamă că numai târziu, după-masă, se va potoli.

Victor şi Ionel îl salutară înclinând capul. Asistentul le întinse mâna şi continuă zâmbind:

– Tocmai veneam spre dumneavoastră. Era timpul să oficializăm relațiile de bună vecinătate.

– Şi noi spre dumneavoastră, zise Victor. Subînțelegând calitatea relațiilor, veneam cu alte scopuri, poate puțin cam egoiste.

– Dacă sunt cele la care mă gândesc eu, prin vizita aceasta capătă altă valoare. Îmi închipui că trăiți o bucurie prin descoperirile

dumneavoastră. Împărtăşindu-mi-le, îmi creați şi mie o bucurie, deci scopurile pot fi considerate altruiste.

Urmă un moment de tăcere, care, prelungit, risca să devină penibil. Victor înțelese că era de datoria lui să răspundă ceva atât la cererea limpede de a se relata descoperirile, cât şi la cererea subînțeleasă, de a fi văzute nu prin copii, ci la fața locului. Se grăbi să răspundă cât mai repede.

– Tocmai veneam să vă facem o invitație. Ne-am gândit că pe asemenea vreme nici pescuitul nu e prea favorabil…

– Întrucât ne-am întâlnit cu gândurile, poate şi cu dorințele, la jumătatea drumului…

Gestul pe care-l făcu asistentul era acela de a-şi continua călătoria. Victor intră direct în subiect:

– Ați văzut o copie după una dintre descoperirile noastre. Câteva semne din alfabetul grec. Am mai găsit trei bolovani cu asemenea incrustații. Toți în acelaşi loc. Pe primul l-am găsit în lac. Cum a ajuns acolo, nu ne putem explica. În orice caz, numai în urma unei acțiuni omeneşti, pentru că locul său era în mare, alături de ceilalți bolovani, în regiunea unde se sparg talazurile. E o cădere a malului acolo, ca o surpare, formează un fel de zid în care am găsit pietrele. În afară de acestea, patru la număr, n-am găsit altele.

– Semnele sunt asemănătoare? întrebă asistentul. Sau pe fiecare bolovan s-a incrustat alt grup de semne? De altminteri, cred că îmi veți permite să le studiez *de visu*.

– Un bolovan a rămas în mare, îşi aminti Ionel. Dar avem copia semnelor pe hârtie.

Victor răspunse cu oarecare întârziere la prima întrebare a asistentului:

– Toate semnele aparțin alfabetului grec. Unele litere apar şi pe alți bolovani. Semnificația lor bineînțeles ne scapă… şi toată strădania noastră constă în aceea de a pune descoperirile la dispoziția arheologilor.

– Aceasta mă bucură foarte mult. Unul dintre prietenii dumneavoastră, mi se pare cel mai tânăr, a venit la mine cu intenții cam enigmatice. Dar, după câte îmi dau seama, în grupul dumneavoastră e cunoscută scrierea greacă.

Victor profită de moment pentru a lansa întrebarea care-l preocupa:

– Credeți că prima împerechere de semne are vreo relație cu inelul de la Ezerovo?

Asistentul rămase uimit. Îşi opri mersul, obligându-i şi pe ceilalți să se oprească.

– Extraordinar! N-am ştiut că vă preocupă asemenea probleme.

Victor se scuză imediat, pentru a nu-i face o impresie exagerată viitorului oaspete:

– E numai o întâmplare. Cunoaştem doar povestea inelului, nimic altceva, iar apropierea am făcut-o, adică ați făcut-o dumneavoastră prin întrebarea pe care i-ați pus-o prietenului nostru.

– Da, îmi aduc aminte. La prima vedere, relația e uluitoare. Abia aştept s-o confrunt pe viu. Curios e altceva. Am venit în vacanță, în timp ce la Mangalia se discută într-un cadru restrâns exact asemenea probleme. S-au descoperit alte nume noi, de plante, geto-dacice, şi se încearcă o nouă versiune în interpretarea inscripției de la Ezerovo. Întâmplarea a făcut să întâlnesc şi aici aceeaşi problemă… Dar vă datoram un răspuns. Prima împerechere de semne, aceea pe care am văzut-o pe hârtie, corespunde unui fragment de pe inscripția de la Ezerovo. Grupul SKO legat, împreună, care nu-şi are corespondența în nicio altă limbă. Ce semnifică? Un cuvânt din limba tracă? E o simplă coincidență? În orice caz, o coincidență curioasă.

Grupul celor trei ajunse la corturi. Nu mai era nimeni acolo. Lucia şi Maria, însoțite de Dan, plecaseră spre Gorgan. Tic şi Ursu rămăseseră la locul lor vechi, de unde priveau într-una marea. Victor îi arătă asistentului primul bolovan, acela pe care-l găsise Ursu în lac. Musafirul privi îndelung semnele, dar nu spuse niciun cuvânt în plus cu privire la ele, în afară de ceea ce afirmase pe drum. Alți doi bolovani se găseau lângă barcă, la marginea mării. Erau încă legați cu funii, gata de a se transforma în ancore.

– Văd că le-ați dat o destinație practică, râse asistentul. Nu-s buni numai pentru arheologie, ci şi pentru distracție… sau poate tot pentru arheologie.

– Unul dintre noi, şi nu ştiu dacă e singurul, cel care v-a vizitat, şi-a manifestat, dacă nu cunoştințe în materie, cel puțin dorința de a se dedica acestei ştiințe.

– Acestui complex de ştiinţe, îl corectă asistentul pe Victor, fără intenţii pedagogice. E într-adevăr o disciplină atât de bogată, de variată, de activă, de complexă, încât poate satisface şi gusturile şi aptitudinile multor oameni, începând cu cele strict practice şi terminând cu cele care ţin de domeniul fanteziei, al poeziei. Dar, decât să fac elogiul arheologiei, mai bine să încerc s-o servesc practic.

Asistentul memoră semnele de pe cei trei bolovani, apoi rămase un timp nemişcat, cu ochii închişi, ca-ntr-o reverie. Când deschise ochii, văzu, departe, pe vârful Gorganului, silueta Mariei. Încercă să-şi ascundă cauza tresăririi, reluând discuţia:

– Da… Sunt două ipoteze. Numai două. A treia e imposibilă. Ori sunt fragmente din limba tracă, având semnificaţii banale sau excepţionale, şi atunci studierea lor în comparaţie cu inscripţia de pe inelul de la Ezerovo devine o problemă de bază a arheologiei şi lingvisticii, ori… Mai întâi trebuie să vă spun însă că la construcţiile antice la care participau meşterii greci, în anumite locuri, meşterii băteau în piatră nişte semne, ca nişte litere, într-un scop pe care nu-l putem încă înţelege. Există numai supoziţii. Sau reprezintă o semnătură, sau un anumit semn convenţional pentru lucrători, indicând baza clădirii, un colţ, o arcadă a clădirii. Sau reprezintă alte înţelegeri legate de meseria lor… Deci a doua ipoteză ar fi aceasta. Pentru a şti în ce parte să ridicăm balanţa, ar fi nevoie de cercetări foarte grele şi aceste condiţii submarine…

Şi Victor şi Ionel se luptau cu nehotărârea. Îşi căutau privirile numai în intenţie, ca-ntr-un joc. Când unul le simţea pe ale celuilalt, fugea de ele.

– S-ar putea, de pildă, să facă parte din baza unui zid? se hotărî Victor până la urmă.

– Fără îndoială, îi răspunse asistentul. Nu ignor ipoteza dumitale, aceea a unei prăbuşiri recente. Aceasta s-ar fi putut întâmpla. Un zid însă e o construcţie uriaşă, care, mai ales, se face cu un scop precis, acela de a apăra sau de a susţine ceva. Să acceptăm că zidul s-a prăbuşit în mare. Dar scopul pentru care a fost făcut nu a lăsat nicio urmă?… Dacă zidul surpat ne-a lăsat urme, scopul să nu lase nicio urmă?

– Poate s-a prăbuşit şi scopul, sugeră Ionel.

– Se poate. Dar în acest caz avem de-a face cu o construcție mică. Zidul numai este zid. Dacă vreți să aveți o imagine… mi-l închipui ca un soclu înfipt undeva, pentru a susține ceva pe malul mării.

– O statuie? întrebă Ionel.

– Nu e neapărat o statuie, în înțelesul precis al acestui cuvânt. Un monument, un locaş funerar, poate un sanctuar… dar a face ipoteze ştiințifice doar cu câteva date… e un fel de elogiu al hazardului… Dacă nu sunt inoportun, v-aş ruga să mă țineți la curent cu rezultatul cercetărilor dumneavoastră, bineînțeles cele care… Pentru a lăsa un câmp mai larg de interpretare, aş prefera să le numesc… cele care pot naşte scopuri altruiste. Şi, dacă aveți nevoie de un dascăl în disciplina reconfortantă a pescuitului, vă stau cu toată plăcerea la dispoziție.

Asistentul plecă, după ce rosti aceste cuvinte, lăsând o impresie foarte favorabilă celor doi cireşari.

– Un soclu… murmură Victor. Iată o idee care nu mi-a trecut prin cap.

– Soclu? întrebă Ionel surprins.

– Nu soclul, Ionel. Nu! Greutatea pe care o poate susține un soclu. Forma acestei greutăți.

3

Asistentul nu se înapoie la cort, ci porni cu pas de plimbare spre Gorgan. Imaginea pe care o văzuse dispăruse. Ceva îl purta însă într-acolo, fără voia lui. Urcă încet Gorganul, ca un om obosit, dar, când ajunse în vârf, se opri ca paralizat. La poalele Gorganului se afla Maria şi se uita la el ca la o statuie. Nici măcar nu simula surpriza întâlnirii. Îndrăzneala tinereții, sau poate iluzia unei statornicii, care aparține tot tinereții, birui în Maria:

– Ar trebui să urc şi eu, pentru a-mi închipui că zbor spre… spre un vis. Vreau să trăiesc într-o lume materială, pentru că are durata visului… E foarte scurtă.

Asistentul însă coborî spre Maria. Ea nu se mişcă. Se opri la un pas în fața ei.

– Există şi vise adevărate, spuse el, care conțin în ele veşnicia.

– Sau oferă într-o clipă, într-o anumită clipă, iluzia veşniciei.

Când el întinse brațele, Maria se retrase câțiva paşi înapoi, fără să se întoarcă.

– Mai întâi trebuie să vă mulțumesc, spuse ea. Cuvintele par uneori groaznic de goale.

El închise ochii, ca pentru a-şi aminti clipa. Simți brațele de atunci înconjurându-i gâtul.

– Nu mai este nevoie, răspunse. Au existat acele cuvinte într-un gest. Nu, nu erau goale.

– Ştiu că datorez foarte mult, datorez totul. Îmi amintesc şi gestul. L-am pierdut atunci. Şi aş vrea să mi-l iau înapoi. E teribilă ingratitudinea, dar ştiu, ştiu că e foarte necesară.

Bărbatul clătină din cap. Mişcarea lui era fermă. Maria se cutremură, când o simți. Ar fi vrut să-şi astupe urechile. Îi era teamă să n-o ucidă cuvintele pe care le va auzi:

– Nu e necesară! silabisi el. Pentru ce să fie necesară?

– Pentru că mi-e teamă de iluzii, răspunse ea, imitându-i fermitatea.

– Mie nu mi-e teamă de iluzii. Le urăsc. Sunt îndrăgostit de certitudini.

– Nu se poate, se opuse Maria. Eu nu sunt o certitudine. Nici pentru mine însămi. Mai ales pentru mine însămi.

Bărbatul făcu câțiva paşi înapoi, fără să se întoarcă. Distanța dintre ei se mărise.

– Nu mă apăr, spuse el în şoaptă. Vreau să te văd mai bine.

– Eu vreau să mă apăr, se împotrivi ea, apropiindu-se de dânsul.

El mai făcu o încercare. Întinse mâna. Maria îşi desprinse o şuviță de păr şi se aplecă, lăsând-o pentru o clipă în palma lui. Apoi reveni la loc. Bărbatul închise pumnul şi rămase cu el aşa.

– Afrodita cu păr de noapte, murmură el.

Ea nu auzi. Îl privea şi-l căuta în rănile lui ascunse.

– Nu! N-aş mai vrea să te văd o dată furată de valuri. Trebuie să mă lupt cu mine însumi.

– Nici eu n-aş vrea! Nu mi-e teamă de valuri. Trebuie să mă lupt cu mine însămi.

– *Mie mi-e teamă de valuri…*

Închise din nou ochii, dar nu pentru a dori o amintire, ci pentru a alunga o amintire. Spaima rămăsese însă în priviri când deschise ochii, o spaimă care se transmise şi Mariei.

– Urăsc de-atunci valurile, şopti Maria ca un copil. Dar nu le-am vrut nici atunci. Mă duceau spre razele mele de lună.

– Ştiu! Am vrut să-ți spun că a treia oară, marea se va răzvrăti. Dar am preferat să mă ascund în întuneric, ca în toate nopțile.

Maria mai făcu câțiva paşi înapoi. Îi vedea numai forța.

– Dar sunt o iluzie, strigă ea. Un oarecare vis al lumii. O clipă din imaginația ei… N-am nici soclu, nicio rădăcină…

– Ai. Dar acum cresc şi altele. Cresc şi alte rădăcini. Rădăcini, nu flori.

– Eu? se înfricoşă Maria. Sunt prea tânără şi aş putea să beau şi mi-e teamă de venin. N-ai văzut niciodată cum se sparge un pahar când cade pe ciment?… Acum, astăzi, poate şi mâine, dar acum, acum ştiu că sunt prea tânără.

– Ți-e teamă că ai putea să crezi? Ți-e teamă că ar putea cineva să ia paharul, că ar putea să-l ducă la buze şi pe urmă şi-ar desface degetele?

– Da! răspunse Maria. Mi-e teamă că paharul ar fi plin, plin, plin. M-aş umple toată în el.

– Să nu-ți fie teamă! Nu e un pahar. E o lume. Îşi împleteşte cu altă lume rădăcinile. *Să crezi!*

Maria îşi duse mâinile la față. „Cred”, îşi spuse în gând. Mai auzi o dată porunca şi-l văzu pe cel care i-o rostise plecând cu pumnul strâns. Credea.

4

Soarele cobora spre asfințit. Şase tineri se strânseseră în cortul cel mare. Mai mult tăceau. Fiecare îşi căuta gândurile. Şi le căutau sau şi le găseau în marea agitată.

– Toate tainele se ascund în epavă, spuse unul dintre ei.

– Toate tainele se zbuciumă în mare, adăugă una dintre fete.

Tăcerea se aşternu din nou, dar pentru scurtă vreme. Cel de-al şaptelea tânăr, cel care ceruse socoteală în fiecare clipă mării năvăli în cort.

– Gata! țipă el. Şi-a potolit furia! Veniți s-o vedeți! E ca o oglindă. Parc-ar aştepta s-o prefacem în cioburi.

Ieşiră cu toții afară din cort. Nicio cută nu mai tulbura suprafața mării. Se uitară spre soare. Ziua încă nu se terminase. Nicio fanfară nu le însoți, totuşi, asaltul. Marea îi primea fără să se răzvrătească. Accepta cucerirea.

5

Scafandrii, ca nişte peşti ciudați, roiau în jurul epavei. Furia talazurilor dezbrăcase corabia de învelişul de nisip. Îşi arăta în multe locuri suprafața de lemn. I se vedeau şi scoabele de metal. Scafandrii căutau o spărtură, o fereastră prin care să poată pătrunde, dar n-o zăreau nicăieri. Corabia părea zidită pe fundul mării. Părea că face parte din mare.

Toți cireşarii erau la barca de cauciuc. Unii în barcă, alții în jurul ei, agățați de marginile ei. Căutau un mijloc de cercetare a interiorului epavei.

– De urnit, cel puțin astăzi, n-o putem urni, spuse Ursu. Dac-am putea s-o găurim într-un loc, să-i spargem o fereastră…

– Cu ce, cum, unde? întrebă Tic. Parcă-i un zid, n-ai văzut?

– Am încercat şi eu în câteva rânduri rezistența scândurilor, spuse Victor. Parc-ar fi un corp compact de metal. Cum a putut rezista apei atâta vreme?

– Pentru că a fost făcută pentru apă, îi răspunse Ursu. Sunt însă locuri pe pereții ei unde s-au infiltrat scoicile. Pesemne locurile care au fost acoperite superficial cu nisip. Să încercăm acolo. Poate că nu sunt atât de rezistente.

– Sau poate şi-au întărit rezistența, se înfricoşă Victor.

– Duceți-vă şi căutați locurile, îi îndemnă Ursu. Unul dintre ele e chiar aici, la față, la mijlocul epavei. O îngrămădire de scoici în jurul

unei găuri pentru vâslă. Eu trebuie să car mai întâi bolovanul.

Victor, Ionel şi Tic îşi umplură plămânii cu aer, apoi se scufundară. Ursu se duse după bolovan. În locul lui era o movilă. Fusese acoperit de nisip. Scormoni nisipul, până ajunse cu mâinile la bolovan. Îl trase afară din mormânt şi porni cu el spre epavă. Îşi transporta propria-i ancoră. Când ajunse acolo, nu mai găsi pe nimeni. Dar nici el nu mai putea să reziste. Ieşi la suprafață pentru a se aproviziona cu aer. Îşi găsi prietenii lângă barcă. Ionel avea mâinile pline de sânge. Se zgâriase în scoici.

– E o ferestruică, Ursule, îl anunță Victor. Încape pumnul prin ea. De aceea s-a zgâriat Ionel. Crezi că se poate mări?

– Trebuie să văd cu ochii mei, răspunse Ursu. Între timp, ar fi mai bine să-mi aduceți o rangă, un par… Este lângă cort o bârnă, pe care am găsit-o azi-dimineață pe mal.

Ursu făcu un semn Luciei, apoi se scufundă. Îl urmă numai Tic. Victor plecase după bârnă. În câteva secunde, cei doi scafandri ajunseră la epavă. Ursu pipăi gaura văzută de cei dinaintea lui. Se ancoră, apoi încercă rezistența scândurilor. Nu cedau. Tic se apropie de el şi-i făcu un semn. Întinse mâna spre o altă îngrămădire de scoici, la câteva palme de cea care fusese răzuită. Ursu îl împinse cu o mişcare puternică pe Tic în sus şi acesta înțelese. După câteva secunde apăru cu obiectul cerut. Mica lor lopată de campanie. Din câteva lovituri, Ursu descongestionă locul. Se ivi o nouă gaură, cam de aceeaşi mărime ca prima. Tic, tras de apă în sus, îşi înfipse mâna în părul lui Ursu, vrând să-l ridice. Ursu înțelese. Îşi desprinse glezna din colac şi ieşi la suprafață. Avea nevoie de aer şi mai ales avea nevoie de un obiect dur, rezistent, cu care să lărgească cele două găuri pentru a le transforma într-una singură.

Victor aruncase parul în mare şi sări şi el, împingându-l până la barcă. Numai atunci Ursu începu să-i lămurească:

– Sunt două găuri, una lângă alta. Dacă reuşim să spargem, să desprindem scândura care le uneşte, avem mari şanse să tăiem o fereastră. Numai să reziste parul.

– Vrei să bagi parul înăuntru, sau să loveşti? întrebă Victor. Mi-e teamă că nu încape.

– Dacă nu încape, trebuie să forțăm. Măcar să găsim un punct de sprijin. Pornim?

Tic şi Victor porniră după Ursu. Nu se puteau stabili pe fund. Trebuiau să se țină de el, pentru a rămâne mai multă vreme într-un loc. Apa îi trăgea mereu în sus. Pentru a nu-l stânjeni pe Ursu, se depărtară de el şi făcură ocoluri. Ursu reuşi într-un efort suprem să introducă bârna într-o deschizătură. Începu apoi să împingă, să sucească, să tragă. Lemnul nu ceda. Parcă fusese zidit. Înainte de a ieşi la suprafață, mai făcu o încercare. Vârî mai adânc parul în interiorul epavei şi începu să apese. Era uimit. Parul găsise în interior un punct de sprijin. Ursu trase cu toată puterea şi simți cum se desprinde scândura. Mai trase o dată din răsputeri. Simți şi smuciturile cordonului de siguranță. Avu senzația că i se rupe părul, dar nu se mai uită într-acolo. Îşi desprinse piciorul din ancoră şi mai avu doar puterea să se împingă la suprafață. Când ieşi la aer, văzu fețele prietenilor lui livide.

– Ce-ai făcut? îl întrebă Lucia. De ce, de ce ne-ai speriat? Ştii cât ai stat în apă?

Ursu abia îi auzea vorbele. Nu se mai sătura trăgând aer în piept.

– Cred c-am făcut ceva, bolborosi el. Duceți-vă voi şi vedeți până îmi revin.

Se trase apoi în barcă. Simțea că renaşte. Lucia îşi băgă mâinile fierbinți în părul lui ud. Ursu îşi prelungi cu voie clipele de odihnă.

Victor şi Tic se întoarseră repede la suprafață. Abia scoaseră capul din apă şi începură să țipe:

– S-a desprins scândura, Ursule! Cred că-mi trece şi pulpa prin deschizătură.

– Dar parul, parul? întrebă Ursu, încercat de spaimă.

– Parul face echilibru în gaură, zise Victor. Acum cred şi eu că avem şanse să spargem o uşă.

Auzind vestea cea bună, Ursu nu mai întârzie. Se scufundă imediat, pentru a-şi relua activitatea. Bârna care-şi dovedise rezistența începu să facă minuni. După trei scufundări, fereastra era gata.

– Mai mult nu se poate! spuse Ursu. Cu mijloacele pe care le-avem, e imposibil. Ştiu eu?… După câte îmi dau seama, s-ar putea ca…

Ursu îşi trecu în revistă prietenii înainte de a continua. Tic îi vorbea atât de concludent cu privirile. De altminteri, numai Tic şi încă cineva puteau să încapă prin acea ferestruică.

– Da… s-ar putea ca Tic să treacă prin deschizătură. Dar numai cu dublu cordon de siguranță şi cu angajamente solemne.

Tic era în culmea bucuriei:

– Vă promit tot ce vreți. Nu-l mai jignesc pe Dan, nu-l mai bat pe Țângulică, nu mai visez dacă vreți, adică nu mai dorm ca să nu mai pot visa.

Era primul care va pipăi taina, care o va vedea, pentru că Lucia îi întinse lanterna de apă. Îşi trase aer în plămâni, o dată, de două ori, apoi se scufundă cu Ursu alături de el. Nu zăboviră mai multă vreme la ferestruică. Îşi făcu vânt şi intră ca o săgeată în trupul epavei. Şi deodată simți că-l pocneşte ceva în cap. Parcă se scurgea viața dintr-însul. Raza lanternei se izbi de ceva alb, ca o lespede de marmură. Atât văzu Tic. Cu ultimele zvârcoliri dinaintea leşinului, se întoarse spre deschizătură. Reuşi numai să-şi scoată capul. Ursu îl trase afară şi îl împinse cu o mişcare în sus, apoi porni după el la suprafață. Tic îşi reveni repede, în drum spre barcă. Fruntea îi era însă plină de sânge, iar trupul plin de julituri. Întâi se întinse pe fundul bărcii şi apoi vorbi:

– Am văzut! Nu ştiu ce-am văzut. Ceva alb, de marmură. Poate un turn. Nu ştiu. Am văzut ceva. Ca pescarii. Nu-mi dau seama ce poate fi. Nu ştiu. Dacă nu m-aş fi izbit cu capul de el… Asta pentru că m-am grăbit. Parcă mi-ar fi dat cineva cu un par în cap. Las' că mă răzbun eu… Numai să-mi trag sufletul.

– Stai cuminte! îl domoli Maria. Deocamdată să te înzdrăveneşti.

– N-am nimic! țipă Tic. Trebuie să mă duc înapoi.

– Nu, Ticuşorule, îi spuse Ursu cu voce blândă. Eşti tot numai sânge. Şi pe trup şi pe față.

Victor apăruse cu trusa de medicamente. În câteva minute, Tic deveni un ghem de bandaje. Îl ustura tot corpul şi urla:

– Da! Vreți să vă răzbunați! M-ați legat cu cârpele astea ca să nu pot intra în apă. Fără mine tot n-aveți ce face! Numai eu încap acolo.

Ființa care mai putea să încapă prin deschizătură, mult mai uşor decât Tic, vorbi însă, spre disperarea lui Ursu.

– Şi eu, Tic! Eu încap mai uşor. Şi nici nu sunt atât de imprudentă ca tine.

Lucia vorbise cu atâta calm, încât toți îi simțiră hotărârea. Nimeni nu încercă s-o împiedice. Îşi prinse de tălpi labele de scafandru, îşi puse

ochelarii, îşi prinse cordonul de siguranță, apoi se înălță din barcă. Trupul ei subțire, mlădios, era gata pentru marea încercare. Sări în apă ca o săgeată. Ursu o urmă şi, înainte de a o îndrepta spre deschizătură, o strânse sălbatic în brațe, ca înspăimântat de o presimțire sinistră.

Lucia se strecură uşor, fără să atingă marginile deschizăturii. Numai degetele picioarelor atinseră ceva. Nu ştia că erau buzele lui Ursu. Apăsă butonul lanternei. Lumina țâşni cu putere. Simți parcă şi în palmă scânteia electrică. Raza lanternei se izbi de acelaşi perete alb pe care-l văzuse Tic. Apa o trăgea în sus. Cu mâna liberă căută ceva de care să se agațe. Făcu o mişcare de înaintare şi mâna atinse marginea zidului alb. Era dur. Degetele se strânseră, dar în acea clipă se produse o prăbuşire care o trânti la pământ. Parcă un munte de plumb îi strivea pieptul. Apoi nu mai simți nimic.

Ursu auzi zguduitura şi o simți în mâini. Peretele corabiei se cutremurase. Deschizătura fusese acoperită pe dinăuntru de un zid alb. Lucia era prizonieră în epavă. Nu rămăsese afară decât cordonul de siguranță. Dar prin acel cordon Lucia nu putea primi aer. O clipă de întuneric, de apropiere a morții, apoi Ursu redeveni lucid. Dintr-o singură mişcare ajunse la suprafață. Cei din jurul bărcii şi cei din barcă nu citiră pe fața lui nimic.

– Cât poate să reziste? întrebă el. O jumătate de oră? Nu! Într-un sfert de oră trebuie să răstorn epava. Dar nu voi putea! Altceva! Trebuie să încerc altceva.

Abia atunci ceilalți înțeleseră. Toată groaza lumii se adunase în privirile lor.

– Eu sunt de vină! țipă Tic. Eu, pentru că m-am azvârlit în epavă ca un nebun. Dacă nu m-aş fi rănit…

Ursu nu-l asculta. Îşi făcea un plan. Într-un sfert de oră, Lucia trebuia scoasă. Nu avea putere să răstoarne epava. Ştia că n-are asemenea putere. Şi conştiința aceasta, în loc să-l omoare, îl trezea. Trebuia să încerce unicul mijloc de a o salva.

– Voi scoate ancorele bărcii, gândi el cu glas tare. Nici nu mai este nevoie de ele. E ancorată prin cordonul Luciei. Dar îmi trebuie bolovani. Va trebui să lucrez economic. Să nu stau mai mult de un minut sub apă.

Se uită apoi la ceilalți. Îi văzu lângă el şi-i simți parcă în trupul lui. Ştia că şi-ar da toți viața, că n-ar pregeta o clipă.

– Voi să mă țineți de cordon, le spuse el cu o voce înceată. Să nu mă lăsați mai mult de un minut sub apă. Am nevoie de puteri pentru cea din urmă scufundare. *Cea din urmă*…

Apoi dispăru în apă. Întâi dezlegă bolovanii care serveau de ancoră bărcii şi-i transportă la un capăt al epavei. Cordoanele îl smuceau. Ieşi la suprafață şi trase aer. Îşi aduse apoi propria-i ancoră la capătul corăbiei. Îşi băgă glezna în inel şi începu să sape tunelul.

Brațele scurmau în nisip ca nişte gheare. Dar apa crudă acoperea mereu cu alt nisip găurile pe care le făcea. Parcă trăia un coşmar. Tot ceea ce făcea în apă se surpa după ce venea înapoi la aer. Nu! Nu-i ajungeau minutele.

– Lăsați-mă o singură dată să rămân în apă atâta cât pot. Nu vă fie teamă! Voi ieşi, pentru că trebuie să ies!

Ştia că minutele trec, ştia că viața dinăuntrul epavei atârnă de cele câteva minute pe care le va putea smulge sau nu veşniciei atât de bogată în minute, fără de sfârşit… Scurma, scurma cu mâinile, cu capul, cu trupul. Nu voia să-şi închipuie că se lasă furat de o iluzie. Nu! Pentru că atunci i-ar fi fost mai uşor să răstoarne barca. Apa ducea înapoi nisipul. Nu! Numai la suprafață apa era ca o oglindă. În adâncuri se zbuciuma. Dacă ar fi încremenit un minut, jumătate de minut… Scurma, scurma şi deodată simți marginea epavei. Simți cum îşi strecoară mâna pe sub ea. Cu şi mai mare disperare trase nisipul. Se ghemui, şi băgă un genunchi în gaură. Cu o mână scurma, cu cealaltă trăgea primul bolovan spre gaură. Scoase genunchiul şi băgă în locul lui bolovanul. Apoi, cu ultimele puteri, se întoarse la aer. Rămase multă vreme, aşa îşi închipuia el, lângă prietenii lui.

– Şase minute…

Mai rămăseseră câteva minute de care atârna viața Luciei. Firele erau slabe, ca țesute de păianjeni.

– Mai lăsați-mă o dată… Şi pe urmă… ultima dată.

Deschizătura aproape se umpluse cu nisip. Dar stratul care o acoperise era subțire. Îl prăvăli cu talpa piciorului. Îşi trase şi celălalt bolovan aproape şi începu din nou munca la tunel. Parcă treceau zile, parcă treceau secunde. Întâi îşi băgă picioarele, apoi trupul, înăuntru, în epavă. Cu mâinile trase bolovanul şi-l puse în gura tunelului. Ştia că Lucia era undeva lângă el, dar nu se duse spre ea. Se împinse afară şi

ieşi la aer. Fața lui Tic îi spuse totul. Timpul… timpul voia să fugă. Nu se grăbi. Trase cu sete aer în piept, închise ochii, respiră iarăşi profund, parcă pentru ultima oară în viață. Apoi dispăru în adâncuri.

Străpunse tunelul cu forța trupului. Cei doi bolovani de pe margine îi sfâşiară carnea. Înainta încet în pântecele corabiei, ferindu-se cu mâinile de obstacolele pe care nu le vedea. Ajunse acolo unde ştia că era trupul Luciei. Era noapte acolo. Dar ştia precis locul. Pipăi lespedea care o acoperea pe Lucia. N-o strivise. Ştia. Se băgă sub lespede, îşi înălță spatele, sau poate ridică epava. Abia atunci dezlegă funia. Funia o salvase pe Lucia. Lespedea se oprise în funie. Câțiva milimetri despărțeau viața de moarte. O scoase încet pe Lucia de sub lespede. El se smuci brusc, pentru a înşela blocul de marmură. Prăbuşirea nu-l atinse. Cu povara în brațe se îndreptă apoi spre tunel. Îl străpunse din nou cu corpul. Pe Lucia o trase afară cu picioarele. Îi cuprinse corpul cu picioarele. Apoi îi înlănțui trupul. Apoi îi făcu vânt spre viață.

– Trăieşte! spuse el în şoaptă, când ajunse la barcă.

O săltă înăuntru, iar el porni spre mal. Se trânti pe nisip şi deveni pentru mult timp materie.

Capitolul XV

1

Era o dimineață senină, frumoasă, părea dimineața tuturor nopților lumii. Dar era şi o umbră de nostalgie în aer. Parcă se oficia o despărțire. Cireşarii erau însă prea fericiți ca să simtă acea adiere lină, misterioasă, care le va înfiora cândva amintirile… Ei se dăruiau clipelor prezentului, şi prezentul îşi desfăcea petalele ca o floare mângâiată de primele raze ale soarelui. Era ca o floare albă, născută dintr-un vis alb de marmură, care deschidea, sau poate închidea un vis.

Groaza fusese înmormântată de liniştea nopții, fusese destrămată de culorile răsăritului, se dizolvase în lumina marelui prieten al lumii: soarele. Se înseninau fețele, renăşteau zâmbetele, răsunau iarăşi clopoțeii visului. Şi se desfăceau, acoperind zarea, pânzele albe ale speranței, ca pânzele umflate de vânt prielnic ale unei corăbii care se apropia de țintă.

Lucia venise lângă Ursu, care trăia zorii pe marginea mării. Tânărul părea o statuie, o întruchipare a forțelor neobosite pe care le posedă marea. Îşi sprijini capul pe umărul lui, îşi lăsă pieptul înconjurat de brațele lui reci şi dure ca de marmură şi şopti, cu tremurul unei amintiri de demult, în şoapte:

– În clipa aceea, în ultima clipă, mi-a fost frică… Mi-a fost frică pentru tine.

Ursu o strânse şi mai tare la piept şi ea se lăsă ucisă de puterea care-o cutremură. Erau amândoi cu fața spre mare, el în spate, înalt, puternic, înlănțuind-o cu brațele ca un protector al veşniciei. Şi deodată o ridică în aer ca pe un fulg şi fugi cu ea în brațe spre mare. Părea că-şi poartă victorios unicul, eternul trofeu pe care-l ceruse vieții, pe care i-l dăduse viața.

– Şi acum te arunc, Lucia, te arunc sus şi, dacă vrei, te prind în brațe, şi, dacă vrei, te las să cazi în mare şi, dacă vrei, mă înalț după tine şi

rămânem suspendați în văzduh.

Lucia râse din înaltul cerului, pentru că i se părea că zboară în înălțimi, se îndoi, îşi întinse brațele, se prăvăli, despică apa şi se îndoi iarăşi, lăsându-se cucerită de valurile albastre. Porniră amândoi spre larg, spre sfera de lemn şi de acolo le făcură semn celor de pe mal. Primiră chiote şi fluturări mâini şi de undeva, din mister, răsări lângă ei un cap ciufulit şi nişte ochi sclipitori, care nu mai puteau suporta bucuria.

Era o clipă în care nimeni nu se mai gândea la visuri, la viață, la lume. Era o clipă irosită de marea veşnicie. Timpul se lăsase jefuit de acea clipă. Apoi timpul începu să numere iarăşi clipele lumii, clipele vieții. Nimeni, nimeni în lume nu simțise însă că timpul îşi pierduse o clipă.

2

Sfera de lemn sălta lină în valuri. Tinerii o priveau de pe țărm. Curiozitatea nu mai avea putere să-i trimită acolo inactivi. Făceau planuri pentru răsturnarea epavei, pentru descoperirea tainei albe de marmură.

– E un miracol, spuse Ionel. Cum a putut să înțepenească astfel barca?

Ursu bănuia însă cauzele miracolului şi nici nu-i trecea prin gând să le păstreze pentru el.

– Victor a avut dreptate, după câte îmi dau seama până acum. Barca s-a izbit de turn. În prăbuşire, turnul a intrat în corpul corabiei, s-a prins în bârnele transversale, a răsturnat barca şi a tras-o în adânc, proptind-o de fund. De aceea a rămas în poziția aceasta nemaiîntâlnită.

– Şi crezi că putem s-o răsturnăm? întrebă Dan. Dacă n-ai încercat ieri…

– Ieri n-aveam timp, răspunse Ursu înroşindu-se. N-aveam puteri pentru acel timp. Astăzi însă avem vreme să organizăm răsturnarea bărcii cu proptele, cu funii, cu bârne şi mi se pare că… vom avea şi puteri mai mari, puteri noi.

Ursu zărise pe creasta Gorganului două siluete. Îşi întoarseră şi ceilalți privirile într-acolo. Le văzură şi ei, le identificară şi ei. Şi, în timp ce cireşarii porniră în goană spre Gorgan, cele două siluete din vârf se prăbuşiră spre plajă.

– Laura! strigară fetele, prinzând zborul alb în brațe.

Prichindelul se pomeni în brațele lui Dan. Încercă să se desprindă, tuşi de câteva ori, apoi începu să țopăie, fără să ştie pentru ce.

– Cum ne-ați găsit? întrebă Ionel. Ştiu că v-am lăsat un bilețel acolo, la Ochiuri, sub un bolovan. L-ați descoperit?

– Eşti un… un mincinos, îi răspunse fata în alb. Şi nu numai tu. Şi ceilalți. Ceilalți sunt mai răi.

– Am vrut să mă scuz, se ruşină Ionel. Eram atât de grăbiți, c-am uitat.

– Nu te mai preface! se oțărî prichindelul. Am găsit biletul. În nisip, între bolovani. Exact în locul unde a fost cortul mare.

Ionel şi toți ceilalți cireşari, în afară de unul singur, rămaseră uluiți.

– Da, l-am găsit, întări Laura, uitându-se la Victor cu coada ochiului. Am recunoscut şi scrisul, dar… nu vreau să spun. E secretul meu! În apă!

Ajunseră la țărmul mării, lângă corturi. În câteva clipe erau toți în apă. Înotau, strigau, se scufundau. Victor o zări pe Laura, îi văzu mâna ridicată ca un semnal, o văzu dispărând în valuri. Se cufundă şi el în apă. Se întâlniră la jumătatea drumului şi se înlănțuiră câteva clipe numai, pentru că apa îi ridica în sus. Nu voiau să facă o taină din acea îmbrățişare care îi înfiorase.

Undeva, lângă sfera de lemn, un cap ciufulit căuta cu priviri sticloase pe cineva. Îl găsi. Ieşiră şi nişte brațe din apă, apoi trupul. Brațele se înfipseră în umărul lui Ursu. Un salt, şi în locul brațelor se cățărară genunchii pe umerii lați şi puternici. Înainte ca mâinile să caute echilibrul pe capul acelei trambuline umane, înainte ca picioarele să ajungă pe umerii trambulinei, căpşorul ciufulit se apropie de capul lui Ursu şi o şoaptă veselă răsună în urechea acestuia:

– Ah, Ursule! Ce copil am fost!

Apoi trupul ciufuliciului se întinse drept pe umerii care nu tremurau.

– Salt mortal! răsună până în depărtări vocea lui Ursu, obligându-şi prietenul să încerce acolo, de pe acea trambulină improvizată, mica

nebunie.

Entuziasmul, bucuria săritorului erau, pesemne, atât de mari, încât mai avu vreme după primul salt, să se mai ghemuiască o dată, despicând apa cu mâinile, nu cu picioarele.

– Un salt şi jumătate! țipă el când reveni la suprafață.

Ursu avusese însă grijă să anunțe cu voce mult mai puternică nemaipomenita performanță.

– Cu saltul acesta, în împrejurările acestea, Ticuşorule, ai fi cucerit costumul de scafandru, fără să fie nevoie să cucereşti mai întâi pe preşedintele juriului.

Ursu vorbise, bineînțeles, în şoaptă. Şi de bucurie, Tic încercă şi izbuti un al doilea salt.

Era nevoie de această înviorare generală, pentru a se uita unele amintiri, pentru a se face loc altor amintiri şi, mai ales, pentru a se pregăti viitorului o mare amintire.

Ieşiră toți la mal. Erau în cerc. Depănau amintiri, pregăteau visuri.

– Să ştiți că v-am detectat înainte de a găsi biletul vostru, începu prichindelul. Biletul a fost un fel de verificare.

– Nu se poate! rosti Dan ca o sentință, sau mai bine zis ca o provocare, cum observă Tic.

– Ba da! se oțărî din nou prichindelul. Şi nici nu ne-a fost atât de greu. Numai că a trebuit să apelăm fiecare la părintele celuilalt.

– Da, da, da! întări Laura, toată numai zâmbet. Din câteva întrebări am aflat. Să ştiți că există într-o carte un fel de rezumat al cercetărilor care s-au făcut la Gorgan, pe la începutul secolului. Numai câteva rânduri. Se vorbeşte acolo despre apariția misterioasă a unui turn alb în timpul vijeliilor. Concluzia e cu un semn de întrebare, adică nu e nicio concluzie.

Ursu auzi din nou şoapte la urechea lui:

– Mă fac arheolog, Ursule. N-o să caut decât semne de întrebare.

– Dac-ați ştiut că suntem la Gorgan, de ce-ați trecut mai întâi pe la Ochiuri? întrebă Maria.

– Pentru… pentru a vedea dacă ne-ați lăsat vreun mesaj, răspunse Laura după o scurtă ezitare. Ați descoperit până la urmă turnul cel alb?

Tic îşi duse mâna la cap pentru a-şi pipăi cucuiul din creştet:

– L-am găsit, dar se opune. Nu vrea să se arate. Cum trece cineva pe acolo, cum îl pocneşte în cap. Trebuie să răsturnăm epava.

– Epava!? se miră Laura. De ce ne lăsați aşa? De ce nu ne spuneți şi nouă?… Sau, sau am venit în ultima clipă?

Cu un salt uşor se ridică din nisip şi începu să valseze.

Tic, urmărind-o, clătina mereu din cap. Îl uimea grația sau silueta superbă a dansatoarei? Îl intriga gestul ei copilăresc? Clătina din cap, dar cauza uimirii rămânea secretul ei.

– Am venit în clipa cea mare! strigă Laura. Povestiți-mi totul!

Deodată îşi opri rotirea capului. Privea cu o expresie de surpriză şi de uimire, de neîncredere aproape, bărbatul care apăruse ca din senin în fața ei.

– Tu? şopti ea. De ce ai venit aici?

– Ca să întineresc! răspunse el tot în şoaptă.

Apoi se retrase câțiva paşi, fără să se întoarcă, îşi plecă umerii şi capul într-un gest de salut aristocratic, îşi desfăcu brațele şi spuse cu voce tare:

– Dansați? Bucuriile se reped şi în mişcări, nu numai în vorbe.

Victor şi Maria asistară înnorați la scena întâlnirii dintre cei doi. Inimile le erau înțepate de acele spaimei. Laura îşi înțepeni picioarele în nisip şi răspunse cu răutate în voce:

– Nu, nu vreau să mai dansez. Vreau să… vreau să ascult!

Se aşeză apoi în locul pe care-l părăsise. Parcă-şi pierduse buna dispoziție. Îşi alungă însă cu un gest o vedenie, apoi căută privirile lui Victor. Acesta de apropiase de Ursu, pentru a face un nou loc în cerc. Asistentul se aşeză în spațiul astfel oferit, fără să ceară altă încuviințare. Oare bucuria de mai înainte fusese rănită?

– Povestiți! se scuză Laura. Vreau şi alte emoții, vreau şi alte bucurii!

Victor avea senzația că-l privesc două puncte de jar. Şi era atâta lumină în ziua aceea! Voia să spună ceva, dar se pomeni că o roagă pe Lucia cu privirile. Numai de câteva clipe dură rana aceea adusă bucuriei. Tic n-o putea suporta. Sări ca un arc.

– Vreți să vă fac să râdeți? întrebă el. Repet spectacolul pe care l-a dat gratuit, la un restaurant, cea mai inteligentă şi mai nedreptățită ființă extraumană de pe tot globul. Tot trebuia să-l sărbătorim odată, că e şi el un erou… Țombi!… Fără mască!

Țombi îşi începu salturile sale măiestre. În timpul spectacolului, prichindelul îi şopti Mariei, misterios:

– Laura e certată cu fratele ei. Sunt rivali.

Dan tresări brusc, pentru că simțea că-i strânge cineva mâna ca un cleşte. Era mâna Mariei. Şi atunci uită toate cărțile, toate cetățile şi oraşele vechi ale lumii. De undeva, Tic privea îndurerat.

Fetele aduceau la marginea apei bârne, bețe, funii.

Spectacolul se terminase. Lucia începu să povestească. Victor rămase multă vreme cu privirile în pământ, până veni Tic şi-i şopti la ureche:

– Ăla e fratele ei…

3

Tăcerea care urmă povestirii nu dură mult timp. Asistentul se simțea mai tânăr ca oricând:

– Ciudată enigmă! Oare ce ascunde epava?

Tic se uită la el ca un om matur. Şi vocea parcă-i suna mai gravă, dar accentele de veselie tot zvâcneau într-însa:

– Orice taină ar ascunde, totul e frumos. Povestea mai ales e frumoasă… Nu-i aşa, Dan? Atâtea peripeții, atâtea surprize, atâtea… Da… au fost şi multe pericole.

– Eu vreau un sfârşit frumos, apoteotic, spuse Laura. Să simt toată bucuria voastră în acest sfârşit.

Ursu se uită la Victor. Ştiau amândoi că, pentru a întâlni sfârşitul, mai aveau de înfruntat greutăți şi primejdii. Dar şi ceilalți ştiau aceasta.

– Cum vreți să răsturnați epava? întrebă asistentul. Nu avem niciun punct de sprijin.

Făcuse oferta de a participa la ultimele lor eforturi. Cireşarii o acceptară.

– Trebuie să ne conjugăm eforturile, să ni le organizăm, zise Victor vesel, bucuros, zdravăn. Avem câteva bârne, pe care le putem băga sub marginile corăbiei. Avem câteva deschizături, prin care putem lega funii, avem brațe în plus, cu care putem împinge…

– Şi-avem puterea lui Ursu! adăugă Tic adevăratul punct.

Ultimul asalt începea. Toți băieții deveniră scafandri. Şi Dan, şi prichindelul, şi asistentul.

Fetele aduceau la marginea apei bârne, bețe, funii. Scafandrii se scufundau cu ele în apă. Le depozitau sub bolovanii lui Ursu. Acesta scurma găuri pentru prăjini. Introducea bârnele în găuri, până la jumătatea lungimii lor, şi le încerca rezistența. Rezistau. Îşi pregătea locul de ridicat la bârne. În stânga şi în dreapta lui, la mică distanță, săpase două găuri, în care introdusese cei mai groşi şi mai rezistenți pari. Într-un moment de singurătate îi apucă pe amândoi cu palmele şi începu să tragă. Îi era teamă că parii se vor rupe. Epava nici nu se clintea. Anii o zidiseră de fund şi greutatea turnului dinăuntru îi sporea împotrivirea. Renunță după această încercare la eforturi singulare. Ieşi la suprafață, inspiră cu nesaț aer, apoi îşi reluă treburile. Şase bârne ca şase capete de lopeți ieşeau pe sub marginea bărcii. De două din ele trebuia să tragă el – adică de cele de la mijloc. Victor, Ionel, Tic şi prichindelul trebuiau să tragă de celelalte. De pe mal, asistentul urma să smucească frânghia.

Toți scafandrii se adunaseră pe mal.

– Nu trebuie decât s-o clintim din loc, s-o rupem de fund, spuse Ursu, câțiva milimetri, un singur milimetru. Pe urmă se întoarce singură. O ridică apa.

– Luați-vă provizii serioase de aer, continuă Tic instrucțiunile. Nu-i aşa, Ursule? „Acum am şi eu voie să mă întreb, îşi spuse el în gând, ce surpriză ne aşteaptă.”

Scafandrii ajunseră în jurul sferei de lemn. Ursu dădu semnalul. Se scufundară toți odată. În câteva secunde ajunseră la locurile pe care le cunoşteau. Începură să tragă. Dar apa îi ridica în sus. Traseră zvâcnind din corpuri, împingându-se în sus. Epava nu se clintea.

– N-am făcut nimic, spuse Tic, după ce ieşiră toți la suprafață. Şi nici nu ştiu dacă o să putem face ceva. Parcă ne-am juca. Fir-ar să fie…

Tinerii înțeleseră că n-au puncte se sprijin pentru a-şi face simțit efortul, pentru a-şi aduna puterile împotriva navei scufundate. Nu încercau s-o răstoarne. Mai degrabă o alintau. Ursu era obsedat de ideea lui:

– Dacă am clinti-o cu un singur milimetru, ar răsturna-o apa. N-ar trebui decât s-o împingem cu piciorul. Dar cum s-o clintim? Parcă s-ar fi turnat beton la marginile ei.

Mai încercară o dată. Izbutiră chiar să se sprijine. Dar, până la urmă, alunecară pe lângă corpul epavei, scăpând bârnele din mână. Numai Ursu rămase la fund, țintuit de ancorele sale. Nu mai ținea parii în palmă. Îi prinsese între braț şi antebraț. Se opinti şi trase din răsputeri. Nimic. Încercă să scuture parii. Nimic. Se mai opinti o dată şi trase, până simți tendoanele gata să-i plesnească. Nimic. Ieşi amețit la suprafață.

– Imposibil. S-o ia dracu'! înjură el, imitându-l pe Tic. Parc-ar fi de plumb.

Se uitau unii la alții, neputincioşi. Îşi dădeau seama că fac eforturi zadarnice.

– Ce-ar fi să încercăm şi-n partea cealaltă, Ursule, unde-ai făcut deschizătura? propuse Victor.

– Stați! se lumină Ursu la față. Parc-am fi, nu ştiu ce… De ce să răsturnăm epava? Asta nu-i treaba noastră, Ticuşorule. S-o răstoarne apa.

Tic se uită la el cam curios. Înghiți de câteva ori în sec, apoi îi răspunse:

– Parcă ne-ai mai spus asta. Mi se pare că…

– Ți se pare că… îşi îngroşă Ursu vocea ca un clovn, care imită pe cineva. Ce ți se pare?

Ursu se înveselise. Toți simțeau aceasta. Prin urmare descoperise un nou sistem.

– Să încercăm s-o clintim, continuă el cu glas obişnuit. Dar de ce dintr-o singură parte? Şi de ce cu brațele şi cu parii? De ce nu cu frânghiile?

– Cum? întrebă Ionel. Dac-am avea o roată suspendată în văzduh, prin care să trecem funiile…

Cireşarii ajunseră la mal, unde îi chemase Ursu pentru a le explica planul.

– Băgăm câte trei pari sub fiecare margine a corăbiei. Îi legăm cu frânghii la capete şi tragem…

Dan, care se apropiase de grupul de scafandri, râse cu o poftă nebună când auzi cuvintele lui Ursu.

– De ce trageți?… De…

– De funii, îi răspunse Tic, întrerupându-l. Deşi eu personal aş vrea să trag de altceva. Nu simplu, ci învârtind, cum fac unii cu urechile altora.

– Stai, Ticuşorule! încercă să-l potolească Dan. Trageți ca să scoateți parii de sub epavă?… Ce mai spui acuma?

Victor pricepuse ideea lui Ursu. Era simplă şi foarte practică.

– Nu, Dan! începu el să explice. Nu tragem în direcția din care am legat funiile. Nu înțelegi încă? Azvârlim fiecare funie de care e legat fiecare par peste epavă. Şi tragem din partea opusă. Atunci parii vor sălta trupul navei, nu vor ieşi afară. Ei, acum ați priceput?

Sistemul era limpede şi avea toate şansele să-i vină de hac epavei.

– Şi… şi-o să ajungă funiile până la mal? întrebă Dan. E cam lungă distanța.

– Dacă nu ajung pentru şase pari, nu-i nimic, îi răspunse Ursu. Folosim numai patru. Şi de altfel nu e nevoie să ajungă funiile până la mal. E bine dacă ajung până acolo unde picioarele ating fundul şi capul e afară din apă. Ca să se poată trage.

– Ştiți ceva? descoperi Ionel, Funiile vor forma un fel de X-uri deasupra epavei. Deci X-ul va exista în expediția noastră până în ultima clipă…

Scafandrii îşi reluară munca în jurul epavei. Foarte repede parii fură înfipți sub corabie, tot până la jumătate, şi legați zdravăn la capete cu funii. Funiile încolăciră epava, apoi tinerii le scoaseră afară din apă. Le înnodară, le prelungiră până aproape de marginea mării, pe ambele țărmuri ale ochiului. Grupul cireşarilor şi al prietenilor lor se împărți în două echipe de trăgători, fiecare pe un alt mal. Capul echipei de pe malul stâng era Ursu. Din echipa lui făceau parte: Tic, Maria, Lucia, şi Dan. Ceilalți constituiau echipa de pe malul drept. Asistentul era cap de funie. Ambele echipe începură să tragă în aceeaşi clipă, la comanda lui Ursu. Epava opunea în continuare rezistență. Traseră până ce funia din stânga plesni. Ursu se feri ca să nu-l strivească pe Tic în cădere. Ceilalți se amestecară de-a valma în nisip. Dar şi în cealaltă parte se produse o

prăbuşire compactă, fără să se rupă funia. Ursu, care observase mişcarea, sări în sus şi strigă:

– S-a mişcat epava! De aceea ați căzut!

Tinerii erau amețiți de căzătură. Surpriza şi puterea reculului îi afundase în nisip. Ursu nu luă însă seama la aceasta. Se aruncă în apă înotând cu toată viteza spre sfera de lemn care indica locul epavei. Îl urmă doar Tic, pe care-l evitase în cădere şi care nu se alesese decât cu o mică sperietură.

Ursu ajunse la epavă şi, aproape imediat, sosi şi Tic.

Ursu însă nu-l observă. Epava se clintise, dar nu se răsturnase. Unul dintre boturile ei se ridicase însă de pe fund. Era ceva, o greutate în interiorul epavei, care o menținea în aceeaşi poziție.

Ursu nu mai stătu la îndoială. Se lipi de fund, înaintă spre capătul clintit, îşi întoarse corpul şi se strecură cu picioarele înainte sub botul corăbiei. Când simți marginea la mijlocul spatelui, se propti cu mâinile de fund şi începu să ridice. Tic îl observase. Ursu nu-l văzuse pe Tic. Pentru că închisese ochii în cumplita lui încrâncenare. Parcă-i apăsa un munte spatele. Prin urmare clintise mai mult corabia. Îl apăsa epava, nu o ridica el. Se împotrivi cu ultimele puteri, înainte de a țâşni din locul primejdios.

Tic, amețit de lipsa de aer, se împinse spre suprafață. N-avusese putere să reziste la ultimul efort al prietenului său. Acesta înfrânse puterea muntelui, simți o zguduitură năprasnică, o apăsare ucigătoare, parcă voia să-l bage cineva cu forța în pământ. Ştia că nu va putea să reziste la greutatea aceea. Dar dintr-odată, ca prin minune, se simți eliberat. Se săltă spre aer printr-o zvâcnire instinctivă. Încă înainte de a ajunge la suprafață înțelese ce se petrecuse cu epava.

Redevenise lucid. Inspiră cu nesaț aer, aer mult, aer rece, apoi îi spuse lui Tic printre gâfâieli:

– Gata, Ticuşorule, gata! S-a răsturnat epava.

Tic îi privea însă spatele pe care creştea un brâu lat de-o palmă, format din dungi vinete.

Cei de pe mal se sculau cu greutate din nisip. Unii dintre ei rămăseseră lungiți. Erau încă amețiți. Şi Victor şi Laura. Dar pe ei îi amețise mai mult întâlnirea sfioasă a brațelor şi a frunților. Nimeni încă nu ştia ce se petrecuse acolo, pe fundul mării.

Tic, de după sfera de lemn, îi făcu din ochi lui Ursu şi-i spuse în şoaptă:

– Mergem să vedem? Lor nu le spunem nimic. Să creadă… să creadă că n-am fost.

În loc de răspuns, Ursu se lăsă înghițit de apă. Înainte de a-l urma, Tic îşi umplu conştient plămânii cu aer. Voia să bată toate recordurile de rezistență. Se scufundă, se duse spre locul unde ştia că este epava, dar n-o zări. Epava dispăruse. Fusese dusă de curent spre zidul submarin. În locul unde fusese epava, se zărea o pată mare albă şi parcă un peşte uriaş dădea târcoale acelei pete. Tic îşi făcu vânt într-acolo şi-l văzu mai întâi pe Ursu, apoi turnul de marmură albă. Se prinse cu mâinile de el, aşa cum făcuse Ursu, şi începu să-l înconjoare, să-l pipăie, să-l recunoască. Era ca un bazin mare, gol înăuntru. Ursu pătrunsese în el. Încăpea în toată lungimea lui. Lângă una dintre laturile bazinului, Tic zări o lespede mare, tot albă, tot de marmură. Parcă era capacul acelui bazin. Se apropie de lespede, o pipăi, dar în loc de netezimi întâlni şanțuri în care degetele i se afundau. Se întoarse iarăşi în bazin. Ursu ieşise dintr-însul. Se prinseră amândoi de mână, dar în loc să iasă afară, la aer, porniră spre peretele submarin. Acolo dădură peste epava proptită de zid. Stătea cuminte, în poziția în care stau toate epavele de corăbii. În interiorul ei nu se afla însă nimic. Toată taina pe care-o ascunsese era acolo, sub sfera de lemn. Cei doi scafandri îşi făcură vânt cu mâinile şi cu picioarele şi ajunseră la suprafață. Pe ambele țărmuri echipele îşi căutau funiile. Tic voi să strige, dar se răzgândi. Se uită în ochii lui Ursu, îi citi bucuria şi se bucură şi el până în adâncul inimii.

– Nu, Ursule, şopti el, n-am văzut nimic. Nu-i aşa c-am visat? Nici n-am fost în apă.

– Poate c-am fost în apă, Ticuşorule, dar aici unde este epava…

Îşi prinseră mâinile, parcă pentru a consfinți o taină, şi înaintară aşa până la țărm.

5

– S-au rupt funiile! îi întâmpină Dan ca sculat din morți. Ce v-am spus eu?

– Am dat peste epavă, urâciosule! îi răspunse Tic. Am descoperit epava!

Dan clipi de câteva ori din ochi, încercând să înțeleagă. Se aşeză apoi în nisip şi începu să-şi frece fruntea.

– Cred că sunt încă buimac. Nu mi-am revenit. Nu ştiți cum mă cheamă, că mi se pare că nu sunt eu…

Ursu îşi bătu de câteva ori palmele şi strigă tare, pentru a fi auzit de cei de dincolo:

– Gata! epava a ajuns la zidul submarin.

– Şi taina? întrebă Victor de pe malul celălalt.

– Taina?! se repezi Tic. Taina… trebuie s-o vedem… Să ne scufundăm. Noi n-am urmărit decât epava. Nici n-am avut… alt gând.

– Barca! strigă Victor. Veniți cu barca! Sau, mai bine, opriți-vă cu ea la mijloc.

Echipa care rupsese frânghia se îmbarcă. Ajunse odată cu înotătorii la sfera de lemn.

– În epavă nu e absolut nimic, raportă Tic. Să vedem ce-o fi lăsat ea aici.

– Nu mai e niciun pericol, spuse Ursu. Toată lumea poate să se scufunde. În sfârşit mergem în plimbare, fără nicio sarcină.

– Cred că anticipezi, îi şopti Tic. Eu am dat peste ceva la lespede. Lasă c-o să fac descoperirea a doua oară.

Se scufundară toți, fete şi băieți la un loc. Toți se îngrămădiră spre bazinul de marmură. Numai Tic se duse în altă parte. Îşi plimbă încă o dată degetele pe suprafața lespezii şi încă o dată simți şanțurile adânci, regulate.

Când ieşiră prima dată la suprafața apei, nu scoase nimeni niciun cuvânt. Traseră cu nesaț aer în piept şi coborâră din nou. A doua oară câteva glasuri şoptiră uimite:

– Ce poate fi?… Ce taină a fost acolo?

A treia oara părăsiră sfera. Se înapoiară la țărm pentru a-şi ordona avalanşa de gânduri. Se priveau cu uimire, căutau răspunsuri.

– E un mormânt!

– O criptă!

– Un sarcofag!

– Un monument funerar. Nicio îndoială. E un monument funerar.

Într-adevăr, nu mai putea fi nicio îndoială. Încăperea de marmură era un mormânt.

– Oare să rămână mormântul acesta o taină? întrebă Maria.

– Nu vreau! strigă Laura. Ştiu că n-am niciun drept să mă amestec. Dar aş fi la fel de tristă ca voi. Cui i s-a cioplit acest mormânt?… Cine l-a cioplit?…

Tic însă tăcea. Nu ştia nici el de ce. Dar mai voia să tacă. Oare devenise crud? Sau voia să împrăştie cu amândoi pumnii semințele ultimelor bucurii şi emoții?

– E monumentul funerar al unui mare personaj, spuse asistentul. După toate datele arheologice pe care le avem, asemenea zidiri se făceau pentru cei mai mari oameni… Pentru cezari, pentru eroi, pentru idoli.

– Poate că e închinat unui idol, zise ciufuliciul. De ce să fie neapărat un mormânt? De ce să nu fie un locaş de rugă, sau un mic sanctuar?

– Nu vreau! strigă Laura, dar vocea i se domoli repede. Da… ar putea fi un sanctuar închinat unui idol local… unui idol casnic.

– Aici, pe malul mării, în bătaia valurilor, în calea vijeliilor? întrebă Lucia. Departe de orice aşezare omenească…

Asistentul negă nu toată întrebarea, ci ultima parte a ei:

– Aşezări omeneşti au fost în aceste părți. Poate nu atât de mari. Gorganul e o dovadă. La început au fost sciții, apoi geții, apoi romanii… E o continuitate. Deci chiar în acest loc, unde stăm acum, sau lângă noi, au fost aşezări. Iar la nord şi la sud de acest loc se aflau cele mai mari oraşe de pe țărmurile Mării Negre: Tomis şi Histria. Gorganul e ca un semn geografic, care împarte în două distanța.

– E monumentul unui idol sau mormântul unui om? întrebă Ionel. E un sanctuar sau un sarcofag? Va rămâne oare o taină?

Tic însă tăcea. Se gândea la lespedea de marmură în care îşi încurcase degetele.

– Poate că odată, demult, spuse Maria, veneau aici sălbatici cu plete, geții cei războinici, ca să închine rugi idolilor lor, lui Zamolxis…

– Nu, Maria, spuse Laura. Sanctuarele dace sunt altfel. Le-am văzut. Nu seamănă cu acestea. Sunt deschise spre cer, spre Zamolxis, spre ideea divinității, nu spre divinitate.

– Dar şi eu vreau, Laura, şi eu vreau să visez. Lasă-mi idolul cu poporul pletos în jurul lui, azvârlindu-şi săgețile spre cer. De aceea e atât de mare această taină. Fiecare poate să-şi închipuie ce vrea.

Băiatul cu părul de aur o ruga cu privirile să nu mai viseze. Visurile ei nu puteau oferi date ştiinței lui.

– Trebuie să ne mai ducem o dată, sau de două ori, sau de trei ori, spuse Victor. Nu se poate să nu găsim ceva care să limpezească taina.

Abia atunci Tic hotărî să vorbească să spună ceea ce numai el ştia:

– Mi se pare că am văzut puțin mai departe o lespede, o placă mare de marmură.

– Atunci e un mormânt! strigă Victor. Un mormânt care a fost acoperit de o lespede!

Victor se sculase în picioare. Îl imitară toți. Ursu îşi adună puterile. Poate va trebui să întoarcă lespedea. Renunțau pentru câtva timp la visuri. Poate ca să şi le îmbogățească.

6

Lespedea nu trebuia întoarsă. Taina mormântului se afla incrustată pe suprafața pe care o arăta cireşarilor. Fiecare pipăi şanțurile. Ştiau că degetele lor întâlnesc litere săpate cu zeci de secole în urmă. Dar cum puteau să le vadă sus, la lumină? Trebuiau să imprime fiecare literă pe degete şi s-o ducă sus, în caietul Luciei. Era ultima trudă pe care o închinau mării.

Şi, atunci din adâncuri, izbucni vijelia…

Marea înălța talazuri gigantice. Huia, gemea. Voia să rupă toate chingile care-i țineau puterea în adâncuri. Dar ziua era senină, luminoasă, râdea şi încălzea, şi îmbelşuga pământurile.

Tinerii se plimbau pe malul mării. Ştiau că furia talazurilor se va potoli, ştiau că ultima parte a tainei din adâncuri le va aparține mai devreme sau mai târziu.

. . . . . .

Tic şi Dan stăteau pe vârful Gorganului. Nici nu mai priveau furia care clocotea în fața lor.

– Tu ştii că totul e din vina mea? spuse Tic. Eu am ştiut de lespede, am pipăit-o, i-am simțit literele în vârful degetelor, dar m-a reținut ceva. Nu ştiu ce anume. Sau poate că ştiu…

– Eşti un… un… nu ştiu cum să te califc. O să vezi tu. Îți dedic o pagină din jurnal.

– Şi nu e frumos?… Şi la urma urmei ce vrei? Toți, toți ați făcut câte o neghiobie. De ce să nu fac şi eu una? Mai ales că n-am făcut-o din prostie.

– Zău, Ticuşorule, strici atmosfera. Uite cum se zbuciumă marea! Câtă putere e în hoardele ei! Şi cât de nepăsătoare e ziua!… Nu vrea să se alieze cu ea.

– Ah! Câte ne-a făcut şi marea! Dar am o satisfacție, o văd cum se agită de pomană… Gata! Nu ne mai poate face nimic… Gata!… Tu vrei să ajungi scriitor?

Dan rămase uluit auzind întrebarea neaşteptată a lui Tic.

– Ce te-a apucat, Tic? Ce ți-a venit să mă întrebi aşa ceva tocmai acum?

– Dragă Dan, trăiesc o spaimă cumplită. Cred că a sosit momentul să te întreb… Dacă vrei să-mi răspunzi, da. Dacă nu, nu… Dar trebuia să te întreb… Nu ca să-mi răspunzi mie. Altora… Aşa cred eu… E momentul să dăm fiecare câte un răspuns.

– Eşti rău, Ticuşorule. Parcă m-ai întristat. Parcă ai pregăti o despărțire… Eram între mare şi vis… Tu m-ai adus aici pe Gorgan şi mă obligi să scapăr în viitor… Nu ştiu, Ticuşorule. Vrem frunze şi vedem flori. Vrem flori şi vedem fructe… Vrem ceva şi vedem mereu altceva şi mai frumos… Dar tu?

– Eu?… Eu sunt prea neastâmpărat, Dan. Şi din păcate am crescut, nu ştiu când… şi din fericire am rămas neastâmpărat, nu ştiu de ce… Odată am crezut că sunt îndrăgostit… Şi poate că am fost. A trecut ca un nor. A lăsat undeva stropi, care au rodit un pământ. Şi astfel creştem,

Dan… Dacă vei fi un scriitor mare, să te gândeşti la neastâmpăratul tău prieten… Iar dacă voi fi eu un erou mare.

– Ți-am început de pe acum biografia… Poate că ne creăm unul prin celălalt…

– Nu-i aşa că am făcut bine aşteptând vijelia?

Cei doi prieteni coborau încet pe coasta Gorganului…

. . . . . .

Ionel se plimba cu prichindelul. Primul era vesel. Al doilea trist. Primul visa, al doilea medita. Ionel descoperea în visuri taine ale ştiinței. Ani, cifre, celule, atomi. Prichindelul descoperea simțiri. Tristețe, dragoste, melancolie, speranță.

– Oare ne vom mai întâlni vreodată? întrebă prichindelul. Şi cum ne vom uita unii la alții?

– Nu ştiu dacă ne vom mai întâlni. Dar ne vom uita unii la alții prin ceea ce vom fi atunci.

– Nu se poate! Ne vom uita prin ceea ce am fost.

Ionel zâmbi. Îşi amintea întâmplări vechi:

– Creştem, ne ducem undeva, ne descoperim alții şi cresc şi cei de lângă noi. Nu putem rămâne la fel. Mâine chiar vom fi alții.

– Dar amintirile, Ionel? Amintirile oare vor rămâne ca o imagine fără gust, fără forme, fără culori?

– Nu ştiu… Uneori mi se pare că toți creştem, fără să ne dăm seama, din amintiri…

. . . . . .

Lucia şi Ursu erau departe, departe, se contopeau cu zarea. Se țineau de mână, de vârful degetelor, se lăsau însoțiți de vuietul aprig al mării.

– Noi, Lucia, ne-am spus totul…

. . . . . .

Victor şi Laura înscriau în nisip o linie dreaptă. Stăteau lungiți unul în fața altuia. Aproape îşi atingeau frunțile.

– Ai vrut ca să te găsesc, îi spuse Laura.

– Am ştiut că mă vei căuta, îi răspunse Victor.

– Tu vrei să ştii totul, Victor? Răspunde-mi, deşi e absurdă întrebarea.

– Nu poți să ştii decât ceea ce vrei să ştii, Laura. Şi întotdeauna vrei mai mult decât poți să ştii.

– Atunci înseamnă că umbli, umbli mereu. După ce, Victor?

– Poate după nişte scântei. Dacă nu le prinzi la timp, se sting. Dacă le prinzi…

– Dar focurile nu aruncă scântei? Le aruncă, nu au ce face cu ele…

– Noi adunăm scântei ca să facem focuri. Le căutăm. În flori, în minereuri, în Cosmos, în noi…

– Nu vreau, Victor. Adică vreau, dar… Sunt şi alte flăcări care ard… în flori, în minereuri, în Cosmos, cum ai spus tu, însă *prin noi*… Şi sunt flăcări, Victor, nu scântei! Şi culorile ard prin noi…

– Aş vrea să-ți spun ceva, Laura. Mi-e sete de oameni buni. Aş vrea ca toți oamenii să fie buni.

– Dacă ar simți cum îi ard înăuntru ideile… Dar de ce să-i judecăm noi?…

– Nu-i judecăm, Laura, îi dorim.

– E tot o judecată, Victor. Îi dorim în raport cu idealul. Deci îi judecăm în fața idealului.

– E departe, Laura. Zarea parcă e la capătul mării. Dar când ajungi la capătul mării, nu întâlneşti zarea. Corăbiile noastre caută mereu zarea…

– Şi tu vrei s-o întâlnească, să poposească acolo… Acolo de unde răsar toate culorile… Uită-te, Victor! Acum s-au mutat la asfințit.

– Le văd în ochii tăi…

– Ştiu… S-au îmbătat de culori…

. . . . . .

Părul Mariei flutura în vânt, buzele ei căutau adieri:

– Aş vrea să ştiu un nume… Toți oamenii au nume. Dar nu! Nu mi-l spune! Numele ți-l dau eu. Vei fi *tu*. Nu te voi numi altfel. Înțelegi? Şi, ca să mă răzbun puțin, dar mai ales ca să condensăm între noi timpul… Pentru că totuşi sunt un copil.

– Şi eu ți-am găsit un nume. Dar nu ți-l voi spune. M-aş simți şi eu ca un copil.

– Nu vreau! Nu vreau să fii copil, pentru că nu trebuie să fii.

– Ştii ce se întâmplă? Ce se întâmplă întotdeauna? Copilul devine tiran.

– Numai dacă i se dă voie, se îmblânzi Maria. Dar dacă i se dă voie înseamnă că… nu poate să nu i se dea voie… Nu?… Da, da! Ştiu!

Pentru că n-aş putea să suport cuvintele. Când le aud, sau când le citesc… Sună fals…

– Nu pentru cei care le rostesc, Maria. Eu nu ştiu că sună fals. Dragostea nu are niciun cuvânt fals. Atunci când se dăruie.

– Acum sunt proastă. Nu ştiu de ce. Poate pentru că pot să-ți iau mâna, pentru că pot să-ți cuprind capul, să-ți dau liniştită brațul meu, să-ți cer tot viitorul… Nu ştiu ce-mi dai, dar ştiu că pot să cer. Şi de aceea sunt proastă.

Bărbatul închise ochii. Îi luă numai mâna.

– Tot ceea ce îmi ceri tu îți cer şi eu.

– Nu-i aşa că proştii sunt foarte îndrăzneți? N-am ştiut că am atâta îndrăzneală… Dar nu-i adevărat. Nu am îndrăznit. Proastă sunt, dar nu am îndrăznit. Am crezut. Vezi? Nu-ți poruncesc eu, îți ascult poruncile…

– Nu-s porunci, sunt credințe, dorințe, idealuri.

– Oare am ajuns la ideal? întrebă Maria înfiorată. Tu ai ajuns la ideal?

– *Tu* ai ajuns la ideal.

– Nu! Nu se poate! Dacă tu crezi aşa, atunci am ajuns prin tine. Şi voi spune, în gând, cuvintele pe care le-au spus toți îndrăgostiții lumii. Sau mai bine la persoana a treia, dar în gura mare: *e dragoste!*… Şi adaug încet, în şoaptă, ca să auzi numai tu: prima dragoste…

. . . . . .

Tic îl ajunse pe Ursu. Acesta se oprise singur lângă corturi, la marginea mării. Se înserase.

– Oare cât va ține, Ursule, vijelia?

– Mult, Ticuşorule, zile, poate săptămâni. S-a înfuriat rău marea.

– Nu se poate! Nu-i aşa că nu-i adevărat? Vrei numai să mă înspăimânți. Sau poate vrei să mă pedepseşti…

– Nu! N-aş putea niciodată să te înspăimânt sau să te pedepsesc, Ticuşorule.

– Atunci? Ştii că sunt un criminal? Dacă aş fi spus de la început. De ce am aşteptat vijelia?… Ştii ce trist sunt? Îmi vine să plâng.

Ursu se uită la Tic. Ochii acestuia înotau în lacrimi.

– Fir-ar să fie! se înfurie Ursu. N-o să te las să plângi din cauza vijeliei.

– Ursule! țipă Tic. Nu plâng! Uite râd, râd cu hohote dacă vrei.

Dar nu râdea. Plângea cu hohote. Ursu se azvârli în mare.

7

Ursu ducea o luptă turbată împotriva talazurilor. Nu putea să le salte, trebuia să le străpungă. Şi i se păreau nesfârşite. Nu le vedea înălțimea. Se trezea uneori în fundul unor prăpăstii întunecoase. Atunci sorbea aer, puteri pentru a continua lupta. Îl oprise bariera de la zidul submarin. Acolo erau cele mai înfricoşătoare talazuri. Ştia c-ar fi putut s-o evite, că ar fi putut să sară în mare, în spatele barierei. Putea încă s-o evite. Dar nu voia. Se războia cu ea. O înfrunta. Voia s-o străpungă. Îl îndârjea furia aceea turbată, şi simțea în el puteri pe care nu şi le cunoscuse niciodată. Uneori talazul îl arunca cu zeci de metri înapoi, dar atunci se cățăra pe altele care-l duceau spre zid cu aceeaşi iuțeală şi furie cu care fusese aruncat înapoi. Era lucid, conştient. Ştia că se bate conştient cu împotrivirea groaznică a mării. Şi era vesel. Şi voia să iasă victorios din înfruntare. Aştepta parcă cel mai mare talaz, pentru a trece prin el dincolo, în alte talazuri. Valul veni. Ursu se aruncă în el jos, în prăpastia pe care-o căscase şi acolo îl străpunse. Când simți zecile de ciocane frământându-l, îşi dădu seama că trecuse. Ieşi la aer. Talazurile pe care le întâlnea nu mai aveau puterea să-l oprească. Îşi umplu plămânii cu aer şi coborî în adâncuri. Nu vedea nimic în marea care reflecta noaptea de deasupra ei. Dar la fund marea era calmă, înfricoşător de calmă. Parcă nu ştia nimic de frământarea aprigă de sus. Nu-şi închipuise că va întâlni atâta linişte acolo, pe fundul mării. Liniştea parcă păzea mormântul acela vechi de zeci de secole. Ursu atinse cu mâinile marmura sicriului. Trecu mai departe, până simți lespedea sub mâinile sale. Cu mâna stângă se prinse de o margine a lespezii. Cu mâna dreaptă căută şanțurile. Le simți în vârful degetelor. Apa îl trăgea în sus, dar nu-l putea urni din locul în care se ancorase. Degetele căutau şanțuri. Degetele descifrau litere. Erau puține. Mai căută o dată pe toată suprafața lespezii, dar nu mai întâlni niciun şănțuleț. Şi mai pipăi o dată literele cunoscute, pentru a rămâne definitiv în memoria degetelor. Apoi se zvârli la suprafață, în dreptul unui talaz uriaş; se înălță în vârful lui şi

se lăsă dus de creastă zeci de metri, până aproape de mal. Acolo îl aşteptau toţi, toţi, şi printre ei Lucia, şi printre ei Tic, ridicându-şi sprâncenele, lăsându-i să-i curgă lacrimile în ultima geană de lumină a serii.

8

Toţi cireşarii şi prietenii lor erau strânşi în jurul focului de noapte. Ursu desenase pe o foaie de hârtie literele pe care le culesese şi le memorase în vârful degetelor. Lângă marginea de sus a lespezii, la mijloc, pipăise un *o* mic parcă neterminat, parcă tăiat drept în una dintre părţi. Alături de acest *o* mic descifrase tot un *o,* însă un *O* mare, întreg, rotund. Câteva palme mai jos degetele lui se plimbaseră în trei şănţuleţe, legate, care formau împreună o singură literă: *N*. Lângă aceasta pipăise un semn ca un unghi: *A*. Mai departe o literă formată dintr-o singură buclă şerpuitoare: *S*. Ultima literă pe care-o pipăise îi era cunoscută. Degetele lui o memoraseră. Era un *O*. Pe foaia albă de hârtie memoria degetelor însemnase aidoma cele şase litere: P O NASO.

PUBLIUS OVIDIUS NASO

Marele poet din Sulmona, neasemuitul cântăreţ al gingăşiilor şi tristeţilor, rază de lumină în Roma, umbră a nopţii pe malurile Pontului. Ovidiu.

– Mormântul lui Ovidiu! răsună o voce înfiorată în noapte.

– *Sepulcrum Ovidii!*

Acolo, lângă tineri, în vijelia care urla, în marea care se zbuciuma, printre talazuri, în întunericul hăurilor, zăcuse atâtea şi atâtea secole mormântul primului poet al acestor pământuri, mormântul primului poet al limbii dace.

– Mormântul lui Ovidiu… Oare aici a fost înmormântat Ovidiu?… Ovidiu…

Şi deodată, cu voce înceată, cineva îi rosti epitaful:

„Sub astă piatră zace Ovidiu, cântărețul
Iubirilor gingaşe, răpus de-al său talent.
O, tu, ce treci pe-aicea, dac-ai iubit vreodată,
Te roagă pentru dânsul: să-i fie somnul lin!”

Se lăsă o tăcere grea, ca o rugă imensă a istoriei. Într-un târziu se rostiră primele vorbe. Apoi altele, altele. Înfiorări, emoții, gânduri…

Cireşarii țeseau pânza de mai târziu a amintirii.

EPILOG

Parc-ar fi o amintire dintr-un film văzut demult, sau care se va vedea cândva. Prin genele întredeschise, în acest început de seară cu lumină difuză, parcă se vede mai limpede. Un orăşel, străzi, un cartier liniştit, un parc, alei strâmte, bănci goale. Vremea e nelămurită. Parcă nu se petrece totul în timp. Poate că e toamnă, sau ar trebui să fie toamnă, să cadă frunze, să se ridice în depărtări dâre subțiri de fum din hornuri, să scârțâie trist pietrişul pe alei, iar florile să se retragă după ferestre.

Oamenii stau în case, îngânduraţi. Da, sunt îngânduraţi. Poate citesc în cartea deschisă din mâinile lor rânduri asemănătoare, poate-şi privesc copiii mai liniştiţi, mai cuminţi. Orele se aud bătând într-un turn vechi şi sunt răguşite, obosite şi vestesc seara.

În parc, pe o alee, se plimbă singur un tânăr. Se plimbă de multă vreme. Privirile întâlnesc urmele paşilor vechi. Îşi potriveşte paşii în ele. Parcă ar vrea să se lege de pământ, să existe. E trist. Simte că se rupe ceva dintr-însul, ceva ce-i aparţine demult. Şi vrea cu disperare ca urmele în care calcă să fie ale lui, să rămână ale lui. În spatele său răsună o voce:

– Bună seara, Victor.

– Bună seara, răspunde el, cu spaima că urarea prezice apropierea întunericului care-l va dizolva.

Ar fi vrut să audă „bună dimineaţa”.

Dar nu e nimeni lângă el, nu e nimeni în faţa lui, în spatele lui. E atât de trist, că nici uimirea nu-l mai poate atinge. Sau n-o mai poate trăi. A rămas pe loc, ţintuit în urmele unor paşi vechi. Privirile lui parcă deosebesc totuşi o siluetă în înserare. Sau poate e o oarecare umbră a înserării. Clatină încet din cap şi spune în şoaptă:

– Dar eu nu vă cunosc, nu v-am văzut niciodată.

– Ne cunoaştem demult, Victor, de la începutul începutului. Nu-ţi aminteşti? Am fost împreună în Peştera Neagră, am străbătut împreună saloanele de marmură din Castelul Laurei tale… Am numit-o împreună „fata în alb”… Am căutat înspăimântaţi tanagralele celebre ale oraşului vecin… Am trăit împreună momentele de groază de pe munte: teroarea

albă… Am colindat, împreună, nu demult, țărmurile mării în căutarea Palatului de cleştar…

– Dumneavoastră!? Dar nu v-am văzut. Nu v-am văzut nicăieri.

– Cu toate acestea am fost împreună cu voi, printre voi. Pretutindeni şi întotdeauna. Nu v-am lăsat niciodată singuri.

– Aaaa! Acum ştiu cine sunteți. Cum să vă numesc? Cum să vă spun? Îmi pare atât de rău că sunt singur, că nu sunt şi ceilalți aici, împreună cu noi.

– Nu te întrista şi mai mult, Victor. Vor veni şi ceilalți. Vrei să-i chemăm… Uite-i? Tic a şi sosit, fără să-l cheme nimeni. Până se apropie el, pot să-ți spun în şoaptă. Mi-e drag, foarte drag. Numai să nu afle… Să nu-i spui.

– Credeți că nu ştie… Tic?… Ştie dinainte totul.

Sosesc pe rând toți: Tic, Ursu, Maria, Dan, Ionel, Lucia, Laura. Şi se apropie şi alții. Dar de sunt atât de cuminți? De ce sunt atât de tăcuți? Până şi Tic, neastâmpăratul, a încremenit cu zâmbetul neterminat pe față.

– Am venit, spun ei. Ne-ați chemat şi, ca întotdeauna v-am ascultat. Foarte, foarte rar am făcut altceva decât ceea ce ați dorit. Probabil că în acele clipe erați obosit… Ce se va întâmpla cu noi?

– De câte ori am auzit întrebarea aceasta, dragii mei!… Am vrut să discutăm… înainte de…

– Înainte de?…

– Înainte de a ne despărți…

Parcă totul se dizolvă în întuneric. Nu se mai vede nimic. Nici aleea, nici parcul, nici orăşelul. Se aud numai vocile lor.

– Ne despărțim? Trebuie neapărat să ne despărțim? Din păcate noi nu putem face nimic. Trebuie să ne supunem. Dar ne doare cumplit despărțirea.

– Şi pe mine. Poate chiar mai mult.

– Ştim. Pentru că o simțim prin dumneavoastră… Deci n-o să mai fim. Nici Tic, nici Ursu, nici Victor… Nimeni, nimeni… Dar prietenii noştri, ce vor spune prietenii noştri?… Ştiți că avem prieteni?

– Prietenii voştri?! Dar ei există în voi… Aşa cum sunt. Sau aşa cum vor să fie… au fost şi ei cu voi… Ştiți, nu-i aşa?

– Ştim. Dar ce vor spune? Oare îi veți convinge?

– De aceea v-am chemat aici. Ca să ne despărțim în fața lor. Pentru că, la urma urmei, ei hotărăsc viața voastră.

– Mă lăsați fără ei? Dar eu nu mai sunt nimic fără ei. Sunteți crud. Sunteți singurul om pe care nu l-am putut cuceri. Tocmai dumneavoastră!

– Trebuie să ne despărțim, dragul meu Ticuşor. E târziu.

Noaptea se făcu şi mai groasă, şi mai adâncă. Nu se mai vedea nimic.

– Acuşi se vor aprinde luminile şi viața va erupe pretutindeni. Se vor vedea oraşe, case, pământuri, copaci, flori, culori. Şi se vor vedea oameni. Viața curge, dragi cireşari. Nu ştiu cine dintre voi spunea: Suntem o clipă din imaginația lumii… Acum ne despărțim, la fel cum ne-am întâlnit, în liniştea unei nopți. Poate că vă veți duce la prietenii voştri. Şi simt nevoia să vă spun cu toată dragostea, în fața lor: Drum bun, cireşari!

Cireşarii ar fi vrut să răspundă altceva. Dar nu izbutiră decât să repete aceeaşi urare, adunându-şi şoaptele într-un cor duios:

– Drum bun!

— *Sfârşit* —

– Ce se întâmplă cu mine? Parcă m-aş întuneca… Nu vreau! Eu în locul dumneavoastră aş mai găsi o vacanță, aş mai găsi un loc necercetat… Dacați şti cât v-am iubit!…

– Iar începi, Ticuşorule? Nu înțelegi că nu mai suntem în carte?…

[1] Vezi cartea întâi a cireşarilor: „Cavalerii florii de cireş”.

[2] „Prin mine se intră în cetatea durerii.” (Dante, *Divina Comedie – Infernul).*

[3] „Om liber, mereu vei îndrăgi marea. Marea este oglinda ta…” (Victor Hugo, *L'homme et la mer – Omul şi marea).*

[4] Bună ziua, domnule. Doriți să faceți o mică plimbare?… Pe cinstea mea, ce timp frumos şi, dacă n-ați văzut superba stațiune Eforie, sau cealaltă stea a Mării Negre, nu prea departe de aici, Mangalia…

[5] Sunteți prea amabil, domnule, şi pentru aceasta vă mulțumesc. Dacă vreți, putem discuta în limba dumneavoastră maternă. O cunosc. Dacă sunteți de acord…

[6] Evident, responsabilul încă nu putea şti că Tic îşi schimbase numele.

[7] Gramatician grec din sec. al X-lea.

[8] Versurile citate sunt extrase din volumul OVIDIU – „Scrisori din exil”, traducere de Teodor Naum, E.S.P.L.A., Bucureşti, 1957.